Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Articella.

https://hdl.handle.net/1874/354398

Medici

Folio n°. 156.

56. **Articella** seu thesaurus operum medicorum, quo continentur: Johannitii isagoge, Philareti libellus de pulsibus, Theophili libellus de urinis, Hippocratis aphorismi cum commentis Galeni, Hippocratis liber pronosticorum, eiusdem liber de regimine acutorum morborum, eiusdem epidemiae, eiusdem liber de natura fetus, Galeni liber: micro tegni s. ars parva, Gentilis de Fulgineo libellus de divisione librorum Galeni, Hippocratis liber introductorius de lege, et liber qui dicitur iusiurandum. Venetië, Herm. Lichtenstein 29 Maart 1483. 2o. O. 2o. 156

Typen 6, 9, 10. — H* 1869. — Peddie I p. 63. — Pell. 1377. — Bl. 1, 152—155, 176 en 181 ontbreken.

Op het schutblad: „liber magistri Joannis de Amersfordia quem recepi accommodate a venerabili viro magistro A. buser scolastico dive virginis". (Een Johan van Amersfoort noemt Bots, Oude kloosters en abdijen (1883), blz. 223, als kloosterling in het Minderbr. klooster te Haarlem 1562.) Anthonius Buser filius Wilhelmi wordt, als minorennis, kanunnik van St. Marie kort na 26 Sept. 1494. Hij wordt geëmancipeerd 27 Dec. 1505. (Wilhelmus Buser geeft 29 Dec. aan de kanunniken en 30 Dec. aan de vicarissen een convivium episcopale in zijn huis „opten dam"). Hij wordt capitulair kanunnik 14 Aug. 1508. (Reeds 19 Juli 1508 had hij daartoe de „literas studij sui" dd. 8 Juli 1508 vertoond, die echter discrepantie

alve het
cholaster
1539. —
aar van
zijn leering Stephanus. — In oorspronkel. herstelden led. stempelband, waaraan de sloten ontbreken. — In den catalogus van 1608.

DOMEIN-ARCHIEF
TE
UTRECHT.

in datum vertoonden met de brieven „inceptí studíj", weshalve het kapittel zich nog eenige dagen wilde beraden). Hij wordt scholaster 7 Oct. 1522, en officiaal van den proost 26 Jan. 1527, † 28 Oct. 1539. — Het „libellus de urinis" is waarschijnlijk niet van Theophilus, maar van zijn leerling Stephanus. — In oorspronkel. herstelden led. stempelband, waaraan de sloten ontbreken. — In den catalogus van 1608.

95

met den titel op het plat achter hoorn. — In den catalogus van 1835.

Astesanus de Ast, Canones poenitentiales. — Zie: Nicolaus ab Auximo, Supplementum summae Pisanellae.

Astronomici veteres. — Zie: Scriptores.

59. **Athanasius,** De homousia contra Arium cum aliis opusculis [latine]. Parijs, André Bocard 20 Juni 1500. 2o. F. 2o. 3032

Typen 2b, 3, 4, 9. — Rubr. β. — Init. d. — Drukkersmerk. — H* 1906. — Peddie I p. 65. — Pell. 1414. — Pr. 8166.

Samengeb. met nr. 31 en 205. — In den catalogus van 1845.

Athanasius, Liber contra hereticos Sabellium, Fotinum et Arrium. — Zie: Johannes de Turrecremata, Tractatus contra principales errores Machometi et Turcorum.

Auctoritates utriusque testamenti. — Zie: Nicolaus de Hanapis, Virtutum vitiorumque exempla.

Medici
Folio n°. 356.

DOMEIN-ARCHIEF
TE
UTRECHT.

Fol. 1, 152-155, 176 en 181 ontbreken.

INCIPIVNT ISAGOGE IOHANNITII AD TEGNI GALIENI PRIMVS LIBER MEDICINE.

Medicina diuidit in duas partes: in theoricā: & practicā: quarū theorica diuidit in tria. s. in contēplatōnem rerum naturaliū: & non naturaliū: & eaq; q̄ sūt ō nāz: ex q̄b⁹ egritudinis & sanitatis & neutralitatis & suaq; cāq; & significationū scientia ꝓcedit qñ extra cursum naturalē humores quattuor excrescūt: ex qua occasiōe vel ex qua significatōe egritudo habeat.

¶ De reb⁹ naturalib⁹.

Res vō naturales sunt septē. s. elemēta: cōmixtiones: cōpositiōes: mēbra: virtutes: opatōes: & spirit⁹. Et alij addiderūt his alia quattuor. s. etates: colores: figuras: & distātiā inter masculū & feminā.

¶ De quattuor elementis.

Elemēta sunt quattuor: ignis: aer: aqua: & terra. ignis calid⁹ & sicc⁹: aer calid⁹ & humid⁹: aq̄ fri. & hu. terra fri. & sicca.

¶ De cōmixtiōib⁹.

Commixtiōes sunt nouē: octo inequales: & vna equalis. de inequalib⁹ vō quattuor sunt simplices: hoc est calidū: frigidū: humidū: & siccum. et quattuor ex bis cōpōsite. s. ca. & hu. ca. & sic. fri. & hu. fri. & siccū. Equalis vō est quādo cum moderatiōe corp⁹ incolume ducitur.

¶ De humoribus.

Compositōes sunt quattuor. s. sanguis: phlegma cholera rubea: & cholera nigra. sanguis est calidus & humid⁹: phlegma frigidū & humidū: cholera rubea calida & sicca: cholera nigra frigida & sicca.

¶ De phlegmate.

Phlegmatis aūt quiq; sunt modi. Est autē phlegma salsum calidi⁹ & sicci⁹ ceteris: infectū būore cholerico. Et est phlegma dulce ptinēs ad caliditatē & humectatiōem: infectū sanguineo. Est & acre ptinēs ad frigiditatē & siccitatē: infectū melācholico. Est etiā phlegma vitreū quod nascit ex magna frigiditate & coagulatione: sicut in senib⁹ naturali calore destitutis. Et est aliud frigidū & humidū: illud vō saporē nō habet: sed ꝓpām retinet frigiditatē & humiditatem.

¶ De cholera rubea.

Cholera rubea quiq; modis cōstat. Est cholera rubea clara vel pura naturalr: & substātialiter calida: cui⁹ origo ē ab epate. Est citrīa: cui⁹ excrdium est ex cōpositiōe aquosi phlegmatis & cholere rubee pure: ideoq; est min⁹ calida. Et est cholera similis vitellis ouorū: que nascit ex cōmixtiōe phlegmatis coagulati & cholere rubee clare que ē min⁹ ca. Quarto modo est cholera viridis quēadmodū ꝓassiū: cui⁹ origo magis est a stomacho q̄z ab epate. Est aūt cholera viridis quēadmodū viridis erbugo: & vrit i modū veneni. nascit ex nimia adustione: que ꝓprium habet colorē ꝓpāmq; maliciā.

¶ De cholera nigra.

Cholera nigra duob⁹ modis cōstat. Uno modo est naturalis in modū fecis sanguinis & eiusdē pturbatiōis: & cognoscit esse a colorib⁹ nigri qui inferi⁹ vel supi⁹ extra manat: & iste mod⁹ est veraciter frigidus & siccus. Est & ali⁹ mod⁹ extra naturalē cursum: et origo ei⁹ est de vstione cholerice cōmixtiōis: & hic veraciter appellat niger: & ē calidior & leuior a supiori modo: habēs in se ímpetū pernecabilē & qualitatē pniciosam.

¶ De modis membrorum.

Membrorū modi sunt quattuor. Horū enim sunt quedā pncipalia: & sunt quasi materia & fundamēta. s. cerebrū: cor: epar: & testiculi. Et sunt alia quedā que ꝑdictis pncipalib⁹ deseruiūt: vt sunt nerui q̄ cerebro ministrāt: arterie que deseruiūt cordi: vene que deseruiūt epati: & vasa spmatica que testiculis spma ministrāt. Sūt vero de mēbris alia ꝓpām virtutē habētia vnde eadē mēbra regunt & eorū qualitas cōstat: vt sunt ossa: & cartillagines: & mēbrane que sunt inter cor̄ium & carnē: & musculi: & pīguedo: & caro. Alia sunt que ꝓpria virtute enitra: tamē pncipiū hñt & vigorē a pncipalibus fundamētis: vt est stomach⁹: renes: intestina: omnesq; lacerti. hec. n. sua virtute ꝓpa appetūt cibū & mutant: et opant suos actus fm naturā. Habēt & alias ꝓpas virtutes decurrētes a pncipalib⁹ fundamentis: de quib⁹ pncipalib⁹ cōstat sensus & vita cum volūtario motu.

¶ De numero virtutū & diuisione.

Virtutis itaq; trina fit ptitio. Est virt⁹ aīalis: est spūalis: est & naturalis. Virt⁹ siquidē naturalis vna est que ministrat: altera cui ministrat. Sed naturalis virt⁹ cui ministrat modo generat: modo nutrit: modo pascit. Virt⁹ aūt que ministrat & nō mīstrat ei modo appetit: retinet: digerit: & expellit que deseruiūt pascēti virtuti: quēadmodū pascēs virt⁹ nutribili. Et generāti virtuti deseruiūt alie due: vna que īmutat cibū: altera que informat: que a se differūt. Nā ꝓr virt⁹ immutat cibū: & ministrat virtuti generāti fine iformatiōe. Secūda vero immutat: & ministrat generanti virtuti cū informatōne. Sed informatiue virtutis opatōes sunt quiq; assimilatiua: cōcaua: pforabilis: aspa: & lenis.

¶ De virtute spirituali.

De virtute spirituali duo ꝓcedūt. vnū opatiuū: & aliud ab hoc opatū. Opatiua virtus est que cor dilatat & arterias: & iterū cōstringit. Ab opata vō hec nascūt: ira: indignatio: victoria: dominatio: astutia: & sollicitudo.

¶ De virtute animali.

Cordiaca virt⁹ tria cōplectit. Est vna virt⁹ aīalis que ordinat & cōponit & discernit: secunda que mouet volūtario motu: tertia q̄ sensibilis vocat. De ordinatiua & discretiua & cōpositiua virtute hec ꝓcedunt: fantasia in fronte: cogitatio vel ratio in cerebro: memoria in occipitio. Virt⁹ vō volūtarie mobilis lacertos quib⁹ cetera mēbra mouent mouet que voluntario motu mouent. Virt⁹ itaq; sensibilis cōstat visu: auditu gustu: odoratu: & tactu.

¶ De operationibus.

Operatōes duob⁹ modis sunt. Sūt opatōes quarū vnaquēq; singulariter quod suū ē ꝓficit: vt est cibi appetit⁹ p caliditatē & siccitatē: digestio p caliditatē & humectatiōem: retētio p frigiditatē & siccitatē: expulsio p illud quod est frigidū & humidum. Sūt & cōposite que a duab⁹ cōponūt: vt est desideriū & depositio. Nā desideriū virtute duplici cōponit: q̄rū vna est que appetit: altera que sentit: stomach⁹ enī suaz inanitōem sentit. Depositio vō duplici virtute vel amplius cōsurgit: vna que expellit: altera que attrahit vel se[illegible] altera que appetit.

¶ De spiritibus.

Spiritus igitur sunt tres: pīm⁹ nālis q̄ sumit pncipiū ab epate: secūd⁹ vitalis a corde: tertiꝰ aīalis a cerebro. Dor pīm⁹ ab epate p venas que nō hñt pulsum i totū corp⁹ diffundit: secūd⁹ a corde p arterias in totū corp⁹ dirigit: tertiꝰ vō p neruos in totū corpus a

cerebro dirigit que in septima nāliū rerū pte.i.in spiritu cognoscunt.

¶ De numero etatum.

Quattuor sunt etates.s.adolescentia:iuuēt⁹:senectus:z senīū. Adolescētia cōplonis videlz calide z humide est in qua crescit z augēt corp⁹ vsq; ad.xxv.vl xxx.gueniēs annū.hāc iuuēt⁹ seqt q ca.ē z sic.pfectū sine diminutōe virū corp⁹ ꝫfuās q̄.xxxv vel.xl.anno finitur hinc succedit senect⁹ frī.z sic.in qua q̄dē minui z decrescere corp⁹ incipit tamē vt⁹ nō deficit: q̄ngesimo q̄nto anno vel sexagesimo pfitēt:huic succedit senīū collectione phl'atici humoris frī.z hu.in quo vtutis appet defectus quod suos annos vite termino metitur.

¶ De colore cutis z diuisione.

Color cutis duob⁹ modis fit.aut.n.hūc interiora subministrāt:aut exteriora deducūt. Ab interioribus aūt duob⁹ modis accidit: vel ex abūdantia: seu ab eqlitate humorū. Ab eqlitate ē ille q ē cōposit⁹ ex albedine z rubore. Ab ineqlitate vo pcedūt niger:citrinus:rube⁹:glauc⁹:z alb⁹ color. Color nāq; rube⁹ z niger z citrin⁹ significāt calorē corpi dñantē:citrin⁹ vo solus significat cholerā ru.niger vo sol⁹ cholerā nigrā:rubeus sol⁹ abūdātiā sanguis. Alb⁹ nāq; z glauc⁹ abūdāte frigiditatem corpi dñantē:sed glauc⁹ ex melancholia:alb⁹ ex phl'ate sui cās bñe significat. Ab exterior b⁹ nēpe colores adueniūt:sicut ex frigore scotis:ex calore ethyop⁹bus:z ex aliis multis accūtib⁹. Sūt z alii spāles vel spūales colores:aut ex timore:aut ex ira:aut ex tristicia:vl aliis animi motibus.

¶ De coloribus capillor.

Capillor colores sunt q̄ttuor:niger:rube⁹: glaucus:z canicies. Niger fit ex abūdātia cholerici incēsi vel obustiōe mlta sanguis: rube⁹ a nimietate caloris nō adusti vnde semp fiūt rubei capilli:glaucus ex abūdātia melācholie:canicies vo fit ex nimia defectōe caloris nālis z ex effectu putridi phl'atis: h⁹ pluri mū fit in senibus.

¶ De tunicis oculorū.

Oculor tunice sunt septē:z humores tres. Pria tunica dr retina:secūda secūdina:tertia scleros: q̄rta tela aranee:q̄nta vuea:sexta cornea: septīa cōiunctiua. Humor pm⁹ ē vitre⁹:secūd⁹ cristallinus est. tertius albugineus qui est ante vueam tunicā.

¶ De coloribus oculorum.

Oculorū colores sunt q̄ttuor: niger:subalbidus: pari⁹: z glauc⁹. Nigredo fit ex defectu visibilis spūs vl ex pturbatōe ipi⁹:aut ex penuria cristallini būoris:vel qr plimū resedit iteri⁹ ipe cristallinis hu. aut ex hu.abūdātia q ē filis albugini oui:aut ex pturbatiōe ipi⁹:aut ex abūdātia eqlitatl vuei hu. Subalbedo fit ex septē reb⁹ supiorib⁹ cōtrarijs.s.ex abūdātia spūs visibilis vel claritate ipi⁹: aut ex magnitudine cristallini hu. z eminētia ipi⁹:aut ex minoratia albuginei hu.z claritate ipi⁹:z defectōe eqlitatis vuei hu. Pari⁹ vo color z glaucus fit si cōueniūt cū reb⁹ q̄ accidūt nigredini z subalbedini. Pari⁹ vo color significat spūs visibilē magl abūdare z claresscere i sua varietate. Glauc⁹ vo color significat spīritū visibilē minus abūdare z subnigrescere i sua glaucedine.

¶ De modis qualitatū corporis.

Modi eqlitatis corpis q̄nq; sunt: crassitudo nimia z extenuata macies:synthesis:squaliditas:z eqlitas. Crassitudinis due sunt species.s. abūdantia carnis z pīguedo. Abūdātia carnis fit ex abūdantia caloris z humoris. Pīguedo fit ex frī.z hu. intēsa. guedinis diminutio vel extenuata macies fit ex ca ac. intēsa. Synthesis fit ex frī.z sic.intēsa. Squliditas nēpe fit ex frītate:z intēsa būiditate:aut ex vtrisq; intēs. Eqlitas itaq; fit ex humor eqlitate.corpis be sunt forme.

¶ De distantia inter masculum z feminam.

Mascul⁹ a femina differt in eo q hic calidior z siccior est:illa ecōtrario frigidior z humidior.

Incipit tractat⁹ rer nō nāliū:z pmo de mutatōe aeris.

Aeris mutatio fit quīq; modis.aut.n.fit ex annī tpib⁹:z ex ortu stellar:z occasu:ventis: terris z ear fumositatib⁹.

¶ De temporibus anni.

Anni tpa sunt q̄ttuor: ver eqle calidū z humidū estas cali.z sic.autūn⁹ frī.z sic.z hyēs frig.z hu. Ex stellis immutat aeris nā. nā cū appropīquauerit sol stellis vel ipe illi:calidior fit aer.z he quidē his a se separatis frigiditas aeris minuit vel augetur.

¶ De numero ventorū z eorum qualitatibus.

Venti quattuor sunt:subsolan⁹:fauoni⁹:septentrio:z auster.quor vn⁹ habz vtutē frī.z sic.alter ca.z hu. ceteri vo duo eqlis vtutis sunt: quorū vnī.s.subsolano caliditas z siccitas: alteri vo.s.fauonio frigiditas z būiditas attribuūt: z auster paulo calidior z humidior:septētrio vero frigidior z siccior.

¶ De modis terrarū z earum qualitatibus.

Terrarū modi sunt q̄ttuor:altitudo: pfunditas: vicinitas mōtiū z maris: eqlitas terrar seu locor quib⁹ terre a se differūt. Altitudine z pfūditate:qñ altitudo frītatē: pfūditas huic cōtrariū reddit. ppinq̄tate mōtiū eueniūt h⁹:qñ si ipi fuerint a pte meridiana terra erit frigida: nā calidis mōtes meridiani obstāt vētis: septētrionales vēti frigidis eā expetūt flatib⁹. Si vo septētrio mōtes habuerit supiores tre cōtraria erit. vicinitate maris:qñ meridies ca.z sic.septētrio frī.z sic. terrā pbet. ¶ Preterea terre sui natura inter se differūt. nā si fuerit terra petro'a:frī.z sic.si vo pīguis z crassa:ca. z hu.lutea aūt frī.z hu.erit. Immutat quoq; aer fumosi tate videlz paludū siue putredinis alicui⁹ vnde fiūt mori ac pestes in hominibus.

¶ De exercitio corpis.

Exercitiū ūmutat corp⁹:qr qñ eqle est eqlē pstat calorē:cū vo amplius fit magl calefacit:z postea infrigidat z deficcat. Quiositate corp⁹ imutat qr si eqlis est:z frigiditatē facit z humectatōem ineqlē: si vo equalis equaliter.

¶ De diuisione balnei.

Balnea aūt sunt dulcis aque aut nō dulcis: sed dulcis aque balneū remollit:calidū calefacit:z frigidū infrigidat. Non dulcis vo aque balneū deficcat cor⁹. q; si ex aqua salsa vel amara siue sulphurea fuerit calefacit z deficcat:si vero de aluminosa z gipsea infrigidat z deficcat.

¶ De modis ciborum.

Modi ciborū sunt duo. Est.n.cib⁹ qui bonū gignit hu.est mal⁹ q malū gignit hu. Bonū aūt gignit q bonū sanguinē creat z eqlē i cōmixtōe z ope: vt ē panis mūd⁹ recēs z fermētat⁹:z caro annal agni z bedulina. Mal⁹ aūt cōtraria opat: vt ē panis opyr⁹ nō recēs:z bouina z hyrcina caro vetusta. Preterea bonū malūq; būorē creātiū ciborū duo sunt modi:grauis:atq; leuis. Grauis ē caro porcina z bouina:leuis pullorū:vel pisciū caro mediocriū magis mobiliū z min⁹ pinguiū z squamosor. Est z olex gen⁹ qō malū generat hu.s. chol. ru.vt est nasturciū synapis z alleū. Sūt z q̄ generāt melācholiā:sicut lens:caules: caprina caro vet⁹ z bubulina. Et sūt q̄ generāt phl'a:vt ē caro porcell⁹ z agnor: porculaca z attripler. Preterea grauis cib⁹ gignit phl'a et cho.ni.cibus leuis cho.ru.z vterq; malus est.

¶ De modis potationū.

Modi potationū tres sunt. Est pot⁹ q nihil aliud est q̄ pot⁹ vt aq̄:z ē pot⁹ q pot⁹ ē z cib⁹ vt vinū. Et ē ali⁹ pot⁹ duob⁹ ptinēs supiorib⁹:vt potio q dat cōtra morbi vitiū aliqō vt mellicratū vel mulsa vel

cõditũ. Lib⁹ vo hui⁹ vtilitatis ẽ qz repat integritatẽ coz/poris recto ordine: pot⁹ vo hãc vtilitatẽ pstat qz repoz/rat cibũ p coz⁹: sed illi⁹ pot⁹ vtilitas quẽ potiõi diximꝰ ptinere cozpis naturã ad se cõuertit. ¶ De somno.

Omn⁹ cozpis imutat naturã: pmũ qz infrigidat exteri⁹ z calefacit interi⁹: q̃ si plix⁹ fuerit infrigi/dat z bũectat. Vigilijs quoq; imutat coz⁹: qa extrisec⁹ calefaciũt: itrisec⁹ aũt infrigidãt z deficcant.

¶ De coitu.

Qit⁹ h̃ pstat cozpi: deficcat coz⁹ z minuit nãlẽ vtutẽ: iõq; infrigidat: mltociẽs vo ex multa cõ/cussione coz⁹ calefacit. De accidẽtibus anime.

Unt q̃dã accñtia aĩe q̃ faciũt infra coz⁹ aliq̃ sicut q̃ cõmouẽt nãlẽ calorẽ ab interiori pte ad supficiẽ cutis: aut ipetuose vt ira: aut leuiter cũ suauitate vt delitie z gaudiũ. Sũt aũt q̃ ad se caliditatẽ cõtrabũt z celãt: aut ipetuose vt terroz vel timoz: aut le/uiter vt angustia. Et sũt q̃ cõmouẽt nãlẽ vtutẽ int⁹ z ex: vt ẽ tristicia. Tria g̃ 5 nãm sũt: mozb⁹: mozbi cã: z accñ/tia mozbũ sequẽtia. Mozb⁹ ẽ qui ꝓncipal'r cozpi nocet nullo mediatoze qui eum adiuuet: vt calor in febze suc/cedente. ¶ De febzibus.

Ebris ẽ calor innalis: cursũ supgrediẽs nãe: pce/dẽs a cozde ĩ arterias: suoq; ledẽs effectu. Tri⁹ sũt tria genera: vnũ ĩ aĩa z dr effimera: aliud de bũozib⁹ q̃ putrescũt z putrida nũcupaf: ttiũ ledit mẽbza solida: z ipa ẽ ethica: q̃rũ effimera nascit ab accñti occasiõe: pu trida quoq; a putridis reb⁹. Luius modi simplices atq; singulares sũt q̃ttuoz. Prim⁹ ẽ mod⁹ q̃ fit de putredine sanguis cõburẽs vtrãq; ptẽ iteriorẽ, z exteriorẽ: vt est sy nocb⁹. Secund⁹ q̃ fit de putredine cho. ru. vt ẽ tritheus. Terti⁹ fit ex putredine phlat⁹ vt ẽ quotidian⁹. Quartus vo q̃ fit ex putredine melãcholie qui intermissis duob⁹ diebus affligit infirmũ: z dicitur quartanus.

¶ De modis z speciebus febziũm.

Odi ptẽa febziũ ex putredie accñtiũ tres sũt. Est febz⁹ q̃ quotidie minuit vt paugmastic⁹. i. decre/scẽs. Est q̃ auget vt augmastic⁹ donec recedat. Est que in eodẽ statu pmanet donec iterũ recedat vt omothenus. Hõtinua febzis de putredine venaz fit declinãs q̃dẽ ex venas in aliqb⁹ cozpis ptib⁹. Hozzipilatio fit i febzib⁹ ex infusiõe putredis ĩ sẽsibilib⁹ mẽbzis: mozdẽs z ifrigidãs Iõq; hozzipilatio fit in febzib⁹ illis q̃ bñt anesim. i. inter polatõem: quia putredines extra venas sunt.

¶ De modis apostematum.

Postematũ aũt q̃ttuoz modi sũt simplices. aut .n. fiũt ex sanguine: z dicũt phlegmones: aut ex chol'. rubeis z dicũt berisipile: aut ex phlate qõ ẽ coagu latũ: z dicũt ỽndimie vl' cimie. i. tumoz: aut ex chol'. nigr' z dicũt cãcri phlegmonũ. Et sanguie signa sũt h̃: ruboz ouricia: pulsus: dolor: caloz: z tumoz. Et chol'. rub. phle/monũ signa sunt hec: caloz: ruboz mixtus citrino colozi magnitudo doloris cũ pũctõne: z velox augmẽtatio. Ex phlate phlonis signa hec sũt: albedo: mollicies: vt si digi tũ impsseris q̃si signũ facit fozamis: z ẽ sine doloze. Dec sũt quoq; phlonis signa ex chol'. ni. ingẽs ouricia cũ ni gredine absq; sensu. ¶ De re naturali in bũano cozpe

In bũano cozpe vnãq; res nãlis si ꝓpriã nãm retinuerit facit sanitatẽ. si vo eaz dimiserit: aut facit egritudinẽ: aut neutrũ.

¶ De generibus egritudinũ.

Genera egritudinũ tria sũt: cõsile: officiale: z vle. Est q̃dẽ egritudo ꝺsilis filib⁹ mẽbzis cõtingẽs q̃ filia sortiũt vocabula cũ eadẽ passiõe: vt ẽ caput dolẽs. Et ẽ officialis egritudo q̃ accidit officialib⁹ mẽbzis: sicut sũt pedes: man⁹: ligua: dẽtes: z cetera: q̃ noia sibi sumũt ex sibi accidente infirmitate: vt podagra pedi: z ciragra manui: vel q̃ noia sumũt ex mẽbzis q̃b⁹ accidũt: vt ciragra z podagra. Et est oeniq; vlis egritudo que sociat' su/pradictis duabus: vt est membzorũ seiunctio.

¶ De egritudinibus similibus.

Egritudies g̃ q̃ ptiũ bñt filitudinẽ. viij. sũt: q̃ttuoz simplices: z q̃ttuoz cõposite. Siplices sũt: aut ex sola calitate: aut ex bũiditate: aut frigiditate: aut ficcita/te. Ex his inter se iũctis sũt q̃ttuoz cõposite: fri. z bu. fri. z sic. ca. z bu. ca. z sic. Nax octo p singulas duo modi sunt egritudinis. Aut. n. fit ex q̃litate simplici: aut ex bũoz] al teri⁹ cõmixtõe. Et simplici vo q̃litate ctigit filis infirmi/tas q̃ solidis accidit mẽbzis q̃ grece ethica dr. Egritudo calida q̃ ex bũoze accidit ẽ febzis ex putredine vt superi⁹ dictũ ẽ. Egritudo frigida q̃ sine aliquo bũoze accidit est vt algoz ex nimia frigiditate aeris seu niuis: z est egritu/do q̃ cũ aliquo bũoze frigido accidit: vt palysis q̃ fit ĩ to to cozpe aut in pte. ¶ Mod⁹ humecti mozbi ẽ q̃ fit ꝓpe vt nõ indigeat alteri⁹ bũozis admixtõe: vt ẽ frigidũ vul/nus vel vacuũ vl' fetidissimũ cũ tabiditate cozpis: quẽad modũ inflata caro hydropicoz vacuo squaloze torpẽs. Mozb⁹ vo bũid⁹ ẽ alios trahẽs ad se bũozes vt hydropi sis. Mozb⁹ ficc⁹ ẽ sine bũoze: vt spasm⁹ q̃ fit ex inanitõne Mozb⁹ ficc⁹ est cũ humoze: vt cancer durus z ficcus:

¶ De mozbo in officiali membzo.

Mozbi in officialib⁹ mẽbzis accidẽtes q̃ttuoz sũt. ipi sũt q̃ accidũt in plasmatõe. i. forma creature: z in q̃titate mẽbzoz z ĩ nãlis numeri supfluitate: z ĩ mẽ bzoz põne. Mozbi officialiũ ĩ forma bois. v. modis fiũt Membzoz incõueniẽtia: vt ẽ feda capitis lõgitudo. In cõcauitatib⁹: vt si manuũ pedũq; ocanitas carne replef In pozis: vt eozum strictura aut largitas. In aspitate: vt gutturis aut pulmonis cãnaliũ aspitas. In lenitate: ve luti matricis lenitas vel stomachi.

¶ De mozbo in quãtitate membzoz̃.

Mozbi ĩ q̃titate mẽbzoz fiũt ex abũdãtia spmatis qũ mẽbza crescũt ampli⁹ q̃z decet: sicut videmus fieri in magno capite: z in ligua grossa: aut vltia puita/te z indecẽti: vt puũ caput: stomach⁹: z epar. Mozbi ĩ numero mẽbzoz fiũt aut ex augmẽto: aut ex diminutõe sm augmẽtũ q̃dẽ aut ex cursu nãe vt supflu⁹ digit⁹: aut .extra cursũ: vt lũbzici ascarides verruce z acrocozdines .i. magne carnis additões vel verruce magl late vl' pozi. sm diminutõem vo aut vl'r: vt oĩm absscisio digitoz: aut pticulariẽ vt ẽ vni⁹. ¶ De mozbo in situ mẽbzoz̃.

In põne mẽbzoz fiũt mozbi: aut pp mẽbzi mo/tionẽ de loco suo: aut ex dispõe vicini mẽbzi: vt sũt digiti z labia q̃ cõglutinãf vel adherẽt z nõ sepãf: aut q̃ sepãf z nõ cõglutinãf. Sed sepatio adherẽ/tis mẽbzi vl'r fit aut in mẽbzis ꝺsilib⁹: aut in officialib⁹. Cõsilib⁹ mẽbzis: vt ossib⁹: neruis: carne: venis: lacertis: z cute. q̃ si acciderit ossi: fractura dr. si carni ex recẽti tpe: plaga dr. si vo ex veteri: non tñ plaga sed putrida plaga nũcupaf. q̃ si venis neruis vl' arteriis acciderit: alio atq; alio noie nũcupaf. si aũt euenerit medijs lacertis: cõtu/sio siue cõtritio nũcupaf. si vo in cute: excoriatio dicif: q̃ si inueterauerit: putrida plaga nũcupaf. In officialib⁹ vo mẽbzis ꝓpetua fit sepatio: vt ẽ man⁹ vl' pedis absscisio

¶ De qualitatibus cozpoz̃.

Cozpis q̃litates sũt tres: sanitas: egritudo: z neu/

Sanitas ẽ tẽperamẽtũ pficiẽs vl' custo/

curslũ nãe. Infirmitas ẽ intẽperantia

nãm ledẽs vnde fit lesiõis effect⁹ sensi

dẽ est: quod nec sanũ nec infirmũ est.

Sed neutralis qualitas trib⁹ modis constat: vt si in vno corpe simul cōueniāt infirmitas ⁊ sanitas in diuersis mēbris: vt est in corpe ceci ⁊ claudi: siue in corpe senis: cui nec vnū membrū remanet qō nō malū fiat ⁊ patiatur. ⁊ si corp⁹ bonūs aliquib⁹ horis sanū fuerit: aliis vero infirmum vt eorū qui estate infirmant: hyeme sani sunt. qui aūt frigidioris nature fuerit: hyeme infirmātur: estate sani sunt. ⁊ qui humidā naturā habuerit: in pueritia infirmant: in iuuētute ⁊ in senectute sanant: qui vo siccā, in pueritia sani sunt: in iuuētute aūt ⁊ senectute infirmāt. In trib⁹ inueniē reb⁹ sanitas ⁊ infirmitas ⁊ neutrū: aut in corpe in quo triū qualitatū vnaquecz repitur: aut in causa faciēte illas ⁊ regēte ⁊ cōseruāte: aut in significatōib⁹ eas significātib⁹.

¶ De modis occasionū.

Occasionis vero duo sunt genera: vnū est naturale: ⁊ est aliud extra cursum nature. Occasiones aūt naturales: aut fāciūt sanitatē: aut cōseruant. Occasiōes cōseruātes pertinēt ad sanitatē: facientes vero pertinēt ad infirmitatē expellendā. Occasiōes nō naturales aut que vltra naturā, pcedūt: alie ptinent ad infirmitatē: alie ad neutrū. Sed egre occasiōes faciunt infirmitatē: ⁊ res easdē infirmitates cōseruātes. Ille vero que pertinēt nec ad sanitatē nec ad infirmitatez constituūt neutrū atcz conseruant.

¶ De occasionibus sanitatis ⁊ infirmitatis.

Omniū occasionū societatē habentiū cū sanitate ⁊ infirmitate sex modi sunt: quorū vn⁹ ē aer: qui humanū corp⁹ circūdat: cibus ⁊ potus: motus ⁊ quies: somn⁹ ⁊ vigilie: inanitio ⁊ repletio: ⁊ accidētia anime: que omnia si cū moderatiōe decēti fuerint: ⁊ in quātitate: qualitate: tempe: opere: ⁊ ordine: custodiūt sanitatē ab accidētib⁹. q si cōtra hoc aliquid factū fuerit accidūt infirmitates ⁊ pmanēt. ¶ Modi occasionū infirmitatē facientiū tres sunt. Naz alie sunt que vocātur pmatiue que exteri⁹ accidūt corpi: vt calor ⁊ frigus. Sūt ⁊ accidētia que admouent intrīsec⁹ in corpe: vt repletio ⁊ inanitio. Sūt ⁊ alie q̄ vocāt diūcte: q̄ dū adsunt adest infirmitas: ⁊ abeūtibus his infirmitas abest: vt putredo in febrib⁹.

De diuersitate egritudinū.

Egritudinū fm aliā diuisiōem modi sunt duo: cōmuniter: aut ppie. Que cōiter accidūt aut accidentaliter aut necessario fūt: accidētaliter vero vt pcussio: cōbustio: morsus: decerptio: ⁊ cetere res nocue. necessario: vt alia supi⁹ memorata: que vt dictū ē fūt socia sanitati ⁊ infirmitati. Que vo ppie sunt egritudines: aut sunt in cōsimilib⁹ mēbris ⁊ cōseruāt egritudinē aut officialib⁹: aut in cōtinua diuisione.

¶ De modis morbozū ex calore pcedentiū.

Modi morbozū ex caliditate pcedentiū quīcz sūt. Prim⁹ fit ex cōmotōe spūs aut ex cōmotōe corporis: ex commotōe spūs vt ira: corpis vt labor vel supbia. Secūdus: vt est cōcursus visibilis caliditatis cū effectu vt hypantasis. i. expositio ad solē. Terti⁹ ex caliditate corpi aduenīēte cū potestate quādo recipit caliditatē ex esu acruminū. Quart⁹ fit ex interclusiōe porox vt ex frigiditate hyemis. Quītus fit ex putredine humorū vt in febrib⁹.

¶ De causis frigidozū morbozū.

Occasiones frigidox morbox octo sunt. Prima occasio est occursus frigoris visibilis cū effectu vt frigiditas niuis. Secūda vt frigiditas opij adueniens fortiter humano corpi. Tertia ex abūdantia cibozū corpi aduenīēte atcz replēte ⁊ ext[illegible]naturalem calorē. Quarta ex paruitate cibo[illegible]ralis extinguit. Quīta vero ex abūdan[illegible]bus morbis frigidi poros obturātis vnde [illegible]inuit.

Sexta ex dissolutōe ⁊ aptione corpis ad dissoluendū ⁊ euacuandū naturalē calorē. Septima ex cōmotione et exercitio nimio vnde fit multa dissolutio humox ⁊ euacuatio ⁊ sudox vnde attenuat corpus. Octaua vero fit ex requie ⁊ ociositate multa.

¶ De causis siccozū morbozū.

Siccozū morbox occasiones sunt q̄ttuor. Prīa occasio est occursus aliene siccitatis visibil' ac manifeste cū effectu: vt veneni siccitas. Secūda vero ex aduētu sicce rei in corpe cum fortitudine: vt acetū: sal: sy napis. Tertia paruitas cibi ⁊ potus. Quarta commotio nimia ⁊ exercitiū.

¶ De causis morbozū humidozū.

Occasiones morbozū humidozū quattuor sunt. Prima vt occursus rei afferētis humorē cū effectu vt balneū. Secūda vt ingressio rei afferentis humorē cum virtute in corpe vt recentes pisces. Tertia aūt vt nimietas cibi ⁊ potus. Quarta sicut reges ⁊ ociū.

¶ De modis morbozū ex innaturali malicia.

Modi morbozū ex innaturali malicia cuz aliquo humore decurrētiū ad infirma loca q̄ttuor sunt. Prim⁹ est virt⁹ mēbri impellētis: ⁊ debilitas mēbri sustinētis: Secūdus multitudo humoris: Terti⁹ debilitas virtutis nutriētis: Quart⁹ largitas vie pozozū.

¶ De malicia egritudinis.

Malicia egritudinis ingredit ⁊ supuenit in consimile membrū naturale quīcz modis: aut cōtingit in vtero materno: aut in tempe natiuitatis: aut cū constringit fascia: aut ex malo nutrimēto siue ex aliqua infirmitate adueniēte in predictis temporib⁹ vel postea. Si tempe conceptōis in vtero debilitat' aliquod cōsimile membrū fit ex abūdantia spmatis: aut ex paruitate ⁊ indigētia cōueniētis qualitatis spmatis: vt si fuerit grossum ⁊ pingue: vel aquosum ⁊ tenue. Quādo vo nascit infans debilitat' aliquod in eo membrū si egressus fuerit nō equa sed mala egressione: vt supin⁹: aut supergenua incuruus. Cum igit fascia cōstringit incōueniēti constrictōe duplicat⁹ debilitat'. Quādo aūt nutrit male ⁊ incōueniēter lac sugendo vl accipiēdo debilitat'. Dis vero tempibus vel postea infirmitate accidēte egritudinis malicia cōsimili mēbro supuenit ex cuiuslibet nerui incisione. Et si passus fuerit ex aliquo accidēti siue debilitatē seu vulnus vel apostema.

¶ De egritudine membrozū consimiliū.

Ingredit egritudo cōsimile membr̄ naturale septem modis: aut ex obstetrice si culpā būerit cū tenet infantē vel si pmiserit ambulare ante cōgruū tēpus: vel ex medico si cōfracta ⁊ colliſa membra ignoraēter cōstituerit ⁊ cōstrinxerit: ex infirmo si ea commouerit a medico opposita anteq̄ solident ⁊ firma sint: ex fractura vt si sup musculū vertebri quod i femore est cōtorqueat' cora: aut ex cōcussione: vt si cōprimat' nasus ⁊ accidet vt fiat fimus: aut ex malo bu. qui accidit lepro sis: siue ex puitate bu. accidēte ptificis.

De modis constrictionis pozozū.

Constrictio pozozū fit trib⁹ modis: vel occasionibus: aut ex constrictōe attenuatoria: aut ex carnositate siue ex coartatōne. Cōstrictio vero fit: aut ex nimietate virtutis retinētis: aut debilitate virtutis expellētis: aut ex abūdantia frigoris: aut ex abūdanti cōstrictione cōprimēte aliquā partē loci: vt sepe fit ex ligatura cōstricta: aut ex abūdantia siccitatis. Ex carnositate vero cōstringūt pori: vt si acciderit aliquod apostema ⁊ fiat carnositas: aut si prius euenerit aliquod vuln⁹. Ex coartatōe vo cū deciderit aliquid in poris vt humor siue lapis seu coagulat⁹ sanguis: aut aliquod latitās i eis:

vt superflua caro ⁊ scabies. ¶ Largitas quoq; pororum quattuor fit modis: aut ex multa commotiõe impellentis virtutis: aut ex debilitate retinẽtis: aut ex abũdantia calozis ⁊ humozũ: aut ex medicamẽtis aperientibus.

Leuitas accidit duob⁹ modis: videlz deint⁹: ⁊ defozis sed intus ex humiscoso liquefacto: fozis vero ex cera liq̃facta cum vngento. ¶ Asperitas aũt duobus modis fit: deintus: ⁊ fozis. intus nãq; ex supfluo ⁊ acuto humore fozis vero ex fumo ⁊ puluere.

¶ De superfluitate membrozũ in numero.

Superfluitas membrozũ in numero accidit duobus modis. Nam supfluitas si fuerit naturalis erit ex superfluo humore naturali ⁊ bono: vl' ex abundãtia virtutis informatiue: que si fuerit extra cursum naturalẽ erit ex humore nõnaturali ⁊ incõueniẽti aut ex abundantia virtutis vel debilitate.

¶ De diminutione membrozũ.

Diminutio membrozũ in numero duob⁹ similiter fit modis: aut interius: aut exteri⁹. Interius propter diminutiõem humozũ: exteri⁹ ex combustione ignis: aut ex frigore: siue putredine: siue incisione. Putredo autẽ accidit: aut ex potiõe mortificante aut putredine faciẽte: aut ex constrictõe ⁊ retẽtõe illius humozis qui soluitur. ¶ De magnitudine mẽbrozũ.

Magnitudo mẽbrozũ tribus modis fit: aut ex mltitudine humozũ: aut ex abundãtia virtutis: aut ex commixtiõe vtrozũq; ¶ Paruitas fit tribus modis similiter: aut ex debilitate virtutis: aut ex minoratione humozis: aut ex infirmitate exteriozi: vt ex incisione vel combustiõe ignis siue ex frigore niuis.

¶ De commotione membri.

Commotio mẽbri de suo loco duob⁹ modis fit: aut ex commotiõe volũtaria: aut ex humore vicino equitati dissoluẽti membrũ: ⁊ lubricũ faciẽti. Membrũ vel os egredi a sua iũctura: ⁊ mutat duobus modis similiter: aut ex iũctura in qua nõ conuenit separatio: aut ex separatõe vbi non cõuenit iũctura. Si ex coniũctõe hoc fuerit sine separatõe: aut erit ex humore acuto patiẽtis: aut ex accidẽti vulnere: aut ex spasmo. Si vero fuerit ex separatiõe vbi non cõuenit coniunctio: aut ex grosso humore: aut ex accidenti vulnere: aut ex spasmo. ¶ De separatione iũcture.

Separatio iũcturarũ duob⁹ modis fit: aut intrinsecus: aut extrinsec⁹. Intrinsec⁹ vero fit aut ex humore acuto ⁊ incidẽti: aut ex ventositate pinguj distendẽte vel dissipãte. Extrinsec⁹ vero fit aut cum scissura aut fractiõe: aut exercitio nimio: aut incisiõe vt ensis: aut quod distẽdit vt funis: aut quod contũdit vt lapis. De modis ⁊ numero significationũ.

Genera significationũ sunt tria. alia enim significant sanitatẽ: alia egritudinẽ: alia neutrũ: quarum significationũ vnũquodq; genus in duo partit⁹. sunt enĩ que significant de officialib⁹ membris: ⁊ sunt que significãt de cõsimilib⁹ mẽbris. Consimiliũ partiũ significationũ duo sunt modi. alie enĩ sunt substãtiales: alie accidẽtales. Substãtiales vero vt ẽ calor: frigiditas: siccitas: ⁊ humectatio. Accidẽtales aũt quedã significãt: aut per tactũ vt durũ molle: quedã per visum vt colozatũ: quedã per pfectiõem virtutũ vt sunt opationes plene ⁊ pfecte. De signis officialiũ mẽbrozũ.

Significationũ egritudinis mẽbrozũ officialium duo sunt modi similiter: substãtiales: ⁊ accidentales. Substãtiales significatiões quattuor sũt: ars: modus: numerus: ⁊ positio. Accidẽtales significationes silr quattuor sunt: bonũ: malũ: pfectũ: ⁊ impfectũ.

¶ Genera significationũ pficientiũ suũ genus tria sunt quedã sunt que significãt preteritã rem que iam abit et dicũtur cognitiua vel agnitiua: vt videtes corpus humidũ agnoscim⁹ quia sudor pcessit. Alia significãt psentia: ⁊ agnoscũtur per significatões veluti cum inuenit pulsus magn⁹ ⁊ citat⁹ intelligim⁹ ꝙ significat calorẽ superãtem. Sunt ⁊ alia que significãt futurũ ⁊ antecedit agnitio: vt cum viderim⁹ labiũ inferi⁹ citari pcipim⁹ vomitũ accidere qui postq̃ acciderit vocat' pcessio significatiua. Sed inter significatões ⁊ accidẽtia distat: quoniã est diuisio cum augmẽto inter eas: ꝙ si vnãquãq; diuisionũ harũ scrutari volueris vnã habent habitudinẽ: sed infirmo hec sunt accidẽtia: medico aũt significatões.

¶ De signis accidentiũ ⁊ numero.

Accidẽtia ergo significatiua tria sunt. Aliud enĩ operatiua virtus mutata sicut indigestio: aliud aũt corporis qualitas mutata vt ictericia: aliud exiens a corpore vt nigra vrina. Virt⁹ opatiua mutata triplex est: aut enĩ ex toto est sicut indigestio: aut ex parte sicut oculorũ obscuritas vel tarda digestio: aut de qualitate in qualitatẽ velut de bona in fumosam vl' aciam quasi sicut musca vel ligna oculis apparẽtia: aut ex pte visus obscuritas. ¶ De modis mutatõis q̃litatis.

Qualitatis mutate corpis significatio quattuor modis fit: aut enĩ per visum sicut ictericia vel morphea ⁊ nigredo lingue ⁊ similia: aut p odoratu vt anhelit⁹ fetidus: vel sudor: vel polipp⁹: vel hircus ⁊ similia: aut per gustũ vt salsum amarũ vel acidũ: aut p tactũ vt molle ⁊ durũ. Sonꝰ a corpe biptita est significatio: vna cum sonitu: altera sine sonitu. cũ sonitu: vt oris ructus: vel intestinozũ rugit⁹: vel per anum vent⁹. Sonus vero que est sine sonitu innaturali tripliciter habetur: alia quãtitate vt lienteria: alia qualitate vt vrina nigra: alia vtraq; vt sanguinis fluxus.

¶ De mutatione membrozũ.

Membrozũ mutatozũ significatio bifariã diuidit': intrinsecus videlicet: ⁊ extrinsecus. Intrinsecus modi sunt sex. alia enim a mutatõne operatiue virtutis in membro: alia ab ereũtibus a corpore: alia ex doloze in membro vicino pertinẽti: alia ex propzio loco alia ex innaturali semotione de loco: alia ex patiẽtis iudicio. Extrinsec⁹ fit tribus modis: aut per visum vt albũ vel nigrũ: aut per tactũ vt durum ⁊ molle: calidũ ⁊ frigidum: aut per vtrũq; vt magnũ vel paruũ: pl⁹ vel minus.

¶ De occasionibus egritudinũ.

Occasiones egritudinũ tres sunt: nature mutatio: officialis membri incõueniẽs habitudo: iũcture sepatio. ¶ De opatiõe medicine.

Operatio medicine habet triplicẽ effectũ. aut. n. custodit sanitatẽ fm similitudinẽ suam: aut ex infirmitate facit sanitatẽ: aut ecõtrario. Regendozũ sanozũ triplex modus est: egrotare pati: incipites infirmari: ⁊ defecti. Infirmari patos supradictoz ser competẽti moderatõe regimus. Incipiẽtibus infirmari duplicẽ curam adhibemus: aut enim chimi superabundantiã trahimus: aut nature defectõem repãdo pdcõz ser que necessaria sunt adhiberi pcipim⁹. Defectozũ alij infantes: alij senes: alij ex infirmitate conualescentes.

Omnis medicina: aut est vniuersalis: aut particularis

Vniuer[illegible] ex precedentiũ recta ordinatio. Partic[illegible]
cul[illegible] rũ fit triplex: alia enim in consimili
bu[illegible] officialib⁹ membris: alia in iunctu
rarũ[illegible] Assimulatiua membra mutata red
dũtis n[illegible] ini: ⁊ in sua qualitate stare colligan
do ꝓfecim[illegible] causa si preter modũ ampliata fuerit

a 4

ad sui modū cōstrīgimus ⁊ quietē inducimus si minus contrarium. In largis autem similiter addito cōtrario cause vnde viciū acciderit: fomenta strictiora suo modo. Si de virtte contētiue virtutis contigerit fomētis ⁊ cathaplasmate mollimus. Quod si de expulsiue est defectu diaforeticis ⁊ confortatiuis: si de stiptica causa mollificatōe: si de ficca humectatōe: si de constrictiōe solutione. Ea vero que naturali depositōe fuerint mutata suo loco restituimus: si de apostemate: apostema maturando sanamus: si de naturali iunctura: eam autaperitiuo medicamine aut cyrurgia diffūgimus: si de qualibet nascentia ipam delemus: si de asperitate lenitate: si de lenitate asperitate.

¶ De ablatione superfluitatis.

Superfluitatem in numero aut tollimus ex pte vt scrophulas: aut ex toto vt cancrū: separationem in numero sanam⁹ si ex abūdantia sanguinis fit: in omni etate tollimus: si ex spermate in pueritia tñ sanamus: paruitatē membrozū motibus ⁊ fomentis admodū augmētamus: magnitudinē vero compmēdo quiete mutamus ⁊ minuimus. Mutatōem membri de loco suo reddimus loco propo duobus modis: aut eniz separatū iungimus: aut iunctū separamus. Necessaria ad separatozū iunctura quattuor sunt: separata iūgere: iunctura custodire ne rescindat: defendere: natura loci custodire.

¶ De sufficientia ⁊ diuisione medicine.

Omnis autem medicina est aut eozū sex que supra diximus temperata exhibitio: aut potio: aut cyrurgia. Operatio medicine habet triplicē effectum: intus vt ea que ore aut narib⁹ aurib⁹ siue ano siue vulua intromittamus: foris vt epithima cataplasma emplastra ⁊ similia que foris operātur. Medicine interiozis operatio in tria diuidit: aut eniz soluit vt farmacia aut compmit vt coctana: aut mutat qualitatē vt aqua frigida in febribus. Eius autem effectus quadruplex est: aut enim minuit abundātiā vt farmacia: aut replet inopiam vt carnem vel sanguinē: aut constrīgit solutum vt stipticū: aut mutat qualitatē vt frigida aqua in febrib⁹.

¶ De cyrurgia.

Cyrurgia duplex est: in carne ⁊ in osse. in carne vt incidere suere coquere: in osse vt solidare aut innectere aut reddē. ¶ Specierū cognitio qñq modis fit: qualitatis: quātitatis: tēporis: ordinis: boni maliue discretio.

¶ INCIPIT LIBER PVLSVVM PHILARETI.

Intentionē habemus in presenti conscriptōe de pulsuum negocio cōpēdiosam exponere traditōem: ⁊ dicere primū quid sit pulsus: ⁊ q̄ vtilitas pulsus: ⁊ quid est arteria: ⁊ quare [illegible] arteria: ⁊ vnde ere[illegible]dū est ergo a[illegible]as

Pulsus est motio cordis ⁊ arteriarū [illegible]olen ⁊ ipsiolem fit ad infrigidatōem calor[illegible]gestio nem vel ciectōem famosarū superfluitatū. Quor sunt efficiētia pulsum: tria: virtus faciens motōnem: vtilitas inducens: ⁊ instrumentū obediens. ¶ Quid est arteria: Arteria est corpus oblongū rotundū⁹ adinstar canalis duabus tunicis consistens a corde incipiens ⁊ in omne corpus diuisum: aerem ⁊ spiritū vitalē continēs. Unde dicit⁹ arteria: a paratopyr. i. seruare aerem vitalem vnde oritur arteria: hec vero a sinistra auricula cordis que dicitur adorti exorit⁹ que scindit⁹ dupliciter. Et hec quidem fertur deorsum p interiora: ⁊ diuidit⁹ in dextra ⁊ sinistra ad coxas ⁊ vsq; ad pedes ⁊ digitos. Altera vero sursum fertur sursum: ⁊ diuidit⁹ similiter in dextra ⁊ in sinistra: in manus ⁊ caput. ⁊ que quidē ad caput fertur facit arterias que dicunt⁹ potide: que vero in dextra ⁊ sinistram intrinsec⁹ fertur ⁊ tendit ad brachia ⁊ cubitos ⁊ vsq; ad extremos manuū digitos. ¶ Intentiōem vero habet p̄sens conscriptio ad pulsuū motiōem cognitiōes ⁊ causas exponere. ¶ Quotiēs mutatur pulsus: tripliciter. ab his enim que sm naturā: ⁊ que contra naturā: ⁊ que nō narura velut crasibus virozū ⁊ mulierū ⁊ etatib⁹ ⁊ aliis conjugatis. ¶ Hominū enim hi quidē mares: he vero femine: ⁊ horū ipsozū: hi quidem calidiores sm crasim: hi vero frigidiores: ⁊ hi quidem graciles natura: hi vero pīgues ⁊ carnosi. ¶ Et viri quidem mulierib⁹ omnino calidiores ⁊ fortiores sm naturā sunt. merito igitur pulsus in eis velociores ⁊ vehemēriores sunt: mulierū vt frigidarū tardiores ⁊ leniores. In vtrisq; vero horū dico autem viris ⁊ mulieribus intensa crasi intendit⁹ ⁊ pulsus. in calidiori quidem maiores ⁊ velociores sunt: calidum enim velociter mobile: in frigidiori vero minores ⁊ tardiores: frigidū vero tarde mobile. ¶ Habitudines vero in vtrisq; inueniūtur: velut gracile ⁊ carnosum. In graciliozibus enim multū subiacēt tactui pullus: in pinguibus vero ⁊ carnosis humiliores. Considerandū ergo et ad cōingata vel vt regiones ⁊ tēpora ⁊ etates pticulares cōstitutiōes: ⁊ est dicere in tpib⁹ anni quattuor quidem existentib⁹: vere: estate: autūno: ⁊ hyeme. horū duo bene sunt tpata: ver ⁊ autūn⁹: distempata vo hyems ⁊ estas. Merito ergo vere ⁊ autūno pulsus sunt magni ⁊ fortes valde ppter tpamentū ql̄itatis: manifestū qñ sm etates ꝓportionaliter in estate non velociores ⁊ spissiores sm vnāquāq; etatē necessitatē inducēte ppter otinētis nos exteri⁹ caliditatē aeris: in hyeme vero rariores ⁊ tardiores pulsus fiūt ppter aeris continētis frigiditatē ac strictionē. Silr aūt ⁊ in vnaquaq; regione sm illi⁹ crasim ⁊ pulsus cōmutant. calidior siq̄dē magnos ⁊ veloces facit pulsus: frigidior est cōtrario. ¶ Dicam⁹ aūt ⁊ de etatib⁹. Si igit⁹ etates differētes sunt: ⁊ pulsus eaꝝ differentes mouebunt. pueroꝝ siquidem pulsus veloces sunt ⁊ lenes ⁊ spissi: sm vo magnitudinē ⁊ fortitudinē medij. veloces quidē qñ sm subām abundat in eis nālis calor spissi, ppter abūdātē in eis sm quātitatē caliditatē: lenes vo qñ impfecte sunt in eis vtutes. dicim⁹. n. qñ lenes ex imbecillitate vtutū fiūt. Senū vo ecōtrario tardiores et rariores quātū ad pueros, ppter imbecillitatē ⁊ frigiditatē que ineſt. Augmasticor vo magni ⁊ fortissimi eo ꝙ fortes in eis magis vtutes sunt. Silr aūt ⁊ sm tpis ql̄itates cōmutāt crases ⁊ pulsus. sicut. n. pdictū est otinēs mutat otē tū ad ꝓpriā ei⁹ crasim. In pgnātib⁹ vo mulierib⁹ sunt pui spissi ⁊ veloces. pui vo eo ꝙ grauet vtus ex fetu. spissi vo ⁊ veloces ppter inducētē necessitatē pgnātis ⁊ fet⁹. In somno vo sunt pulsus minores ⁊ leniores: manifestū est qñ fit nāli calore ingrediēte, pfundū. In supueniētib⁹ vo crasib⁹ ad supueniētia mutāt ⁊ pulsus. Silr aūt ⁊ in gracilib⁹: vt qñ sm nām virt⁹ patit: aut ex subām alicui⁹ principalis partis: aut ab aliquo faciēte vel

grauāte eā ¶ Veniam⁹ igit' ad ea que nō nā: hec vo sunt gignasia: balnea: cibi: multi vini potatio: ⁊ aque multe potatio. Silr in his que pter nām: hoc est causis: egritudinib⁹: ⁊ accūtib⁹ simil'r fm predicta ꝺsiderare oportet. Sciēdū. n. qm̄ si que sunt' fm nām: ⁊ que nō nā: si immoderate fiāt in id qō pter nām est vertūtur pulsus.

¶ Quot sunt obseruāda in cognitione pulsus.

Cum ergo ad egrotū ingredier\ quē nūq̄ vidisti attēde pus q̄dē si masculꝰ ē aut femina: ⁊ si masculꝰ ꝺsidera pulsū masculi: si vo femina femine deide nām laborātis ⁊ etatē eiꝰ: ⁊ post hoc tps anni ⁊ regionē: ⁊ cōpans oīa: ⁊ cōiectās qualē pulsum laborātē oportuit hre qm̄ sanꝰ erat: tūc cognoscet diligēter magnitudinē pter nām facte cōuersiōis pulsus. ¶ Quot sūt genera pulsuū decē. Ecce pmū genꝰ pulsuū fm q̄titatē dimēsionū triū ꝺsiderat. l. fm lōgitudinē: latitudinē: ⁊ pfūditatē. Lōueniēter igit' iste augmētatꝰ fm tres dimēsiones trāscēdēs modū dicit magenꝰ pulsus ¶ Secūdū genus pulsuū fm q̄titatē motiōis arterie ꝺiastolē ⁊ fistolē in quo ꝺsiderat velox tardꝰ mediocris. ¶ Tertiū genus pulsuū fm genꝰ vtutis in quo ꝺsiderat fortis ⁊ debilis et mediocris: frequētia. n. accipiēs magnitudinē facit validū: qm̄ vo dīat virtꝰ causaꝝ tūc magis fit validꝰ ⁊ ecōtrario ¶ Quartū genꝰ pulsuū fm ꝺsistētiā organi corporis. dico aīt arterie corpis in quo ꝺsideraf durꝰ mollis ⁊ mediocris ¶ Quintū genꝰ pulsuū fm q̄titatē quietis in quo spissus ⁊ rarꝰ ꝺsideraf. Breue. n. tps q̄tis significat spissum: longū vo rar. ¶ Sextū genꝰ pulsuū pter eq̄litatē ⁊ inequalitatē que ꝺsiderat in vno pulsu vel in pluribꝰ. in vno quidē vt in capitate: q̄ vo in pluribꝰ fit dicit ꝺsistens ineq̄litas: vbi vo ineq̄litas ibi fit inordinatio vt in oibꝰ. aut. n. decidit vna pcussio aut incidit: ⁊ hoc fit grauata ⁊ afflicta vtute aliqua causa ¶ Septimū genꝰ fm plenā ordinatōem ⁊ inordinatōem est: incīo. n. ab eq̄li pulsu facit ineq̄lē ⁊ inequalis fm plodos inordinatꝰ fit: ⁊ iste rursus ꝺsideraf fm vnā pcussionē ⁊ fm plēs redditōes. ¶ Octauū genꝰ pulsuū fm plenū ⁊ vacuū hoc ē fm artem figurā: omne. n. vas aut plenū aut vacuū ¶ Nonū genus pulsuū fm cōcordiā in quo mēsuraf ꝓportio tpis ad tps vnde cognoscūt deficiētes ⁊ incidētes. Decimū genꝰ pulsuū ꝺsideraf fm calorē qui reddit p totū corpus arterie ī quo ꝺsideraf qualitas suppōsite materie corpis per tactū veluti distēpata ⁊ mordax.

Dicī ergo decē generibꝰ pulsuū: dicamꝰ breuiter paucas causas ⁊ differētias eoꝝ. Si quis enim ad diligentiā eoꝝ puenire voluerit sciat q⁹. xvi. libri sunt de pulsuū negocio. Ego vo lōgitudini pcēs in paucis capitulis paucas quasdā differētias ⁊ causas pl' suū in breui dicam. Propter quā causam pulsant artērie: vt seruet moderatꝰ fm nām calor cordi ⁊ oibꝰ gribus ¶ Quid differt saltꝰ a pulsu: qm̄ quidē pter incidētē spiritū fit saltꝰ in oī corpe: pulsus vo in opatiōe vtutis motiue ⁊ in solis arteriis. Quid differt pulsus magnꝰ a validꝰ: qm̄ q̄dē fm tres dimēsiones magnꝰ ꝺsideraf: validꝰ vo fm motōem. tenorē. n. virtutis significat. Quid differt pulsus spissus a veloce fm cōtinuū ⁊ discretū. spissus. n. cōtinuū dicimus: velocē vo discretū: veluti si currat aliquis velociꝰ ⁊ stet. Quid differt rarꝰ pulsus a tardo: qm̄ rarꝰ ex infirmiore magis virtute fit: rari. n. pulsus difficiliores: tardꝰ ex solo defectu fieri pōt calorīs. rarꝰ autē maiorē significat defectū virtutis. Quot differētie pulsus fiūt in diastole: octo: magnitudo: paucitas: velocitas: tarditas: duricia: ⁊ mollicies. Quot sunt indicatiua pulsus: duo: intellectꝰ ⁊ sensus. sensus q̄dem indicat patia: intellectꝰ facta ⁊ futura. Quot sunt efficiētes cause pulsus: due: virtus faciēs ⁊ mouēs corpꝰ vasis: ⁊ vtilitas ꝓpter quā mouet quod mouet ¶ Quot modis ꝺsiderat moderatꝰ ⁊ immoderatꝰ pulsus: q̄druplr fm magnitudinē: fm velocitatē: fm valitudinem: ⁊ fm spissitudinem ¶ Quid differt ineq̄lis ab inordinato: qm̄ ineq̄le quidē in vno pulsu ꝺsideraf ⁊ in pluribꝰ: aut enī fm vnā diastolen ⁊ fistolē: aut fm plura cōgregata q̄ dicit ꝺsistēs ineq̄litas in multitudine pulsuū cōsiderata immoderatꝰ vo fit fm rithmon. i. numerū: vt si post tres magnos ⁊ vnū puū sequāt duo magni. ¶ Quid differūt deficiētes ab incidētibꝰ: q⁹ deficiētes ex infirmiori magis virtute fiūt: aggrauata. n. ⁊ deficiēte deficiūt: incidētes vo pugnāte ⁊ resistēte. cōtinet. n. seipam virtꝰ exercitās volēs repellere cōtraria: ⁊ videnē esse cōtrarii deficiētes incidentibꝰ ¶ Quid differt spasmosus a ramoso: quoniā in spasmoso q̄dē tēdit arteria adinstar corde tense: in ramoso vo transfert dextera ⁊ sinistra ¶ Quomodo fiunt fluctuātes pulsus ex abūdantia contēti magis humoris infundētis corpꝰ arterie: sicut in hypolarca hydropisis. ¶ Quid differt capsans a bispulsante: fm q⁹ capson quidem in vna diastole differēter motiones facit vt capra sursum saliens bis saltat pedibus in aere: hic vero fit coacta virtute ⁊ grauata ab aliqua causa tribulante eam. bis vero pulsans bis: ⁊ fm idem pulsat percussiōem: hic vero fit ꝓpter duriciā corporis arterie. repercutiente enim ⁊ rursus currente violenter spiritu in secundā venit percussiōem: vt in incude malleus ¶ Quid differt vermiculosus a formicante: quoniā vermiculosus quidem plurimū conuertitur ⁊ venit ad melius: ⁊ manifestā magis habet ineqalitatē: formicās vero non contenta iā virtute sed dissoluta ⁊ deleta fit ⁊ mortē significat. Et hec vobis de pulsu ad presens sufficiant.

¶ INCIPIT LIBER VRINARVM THEOPHILI.

De vrinarum differētia negocū multi veter medicoꝝ aggressi sunt scribere: Quorum primus omniū fuit hypocrates cuius libris insuetimus. Post huiusmodi vero tempora Galienus mirabilis medicus aggressus est ⁊ scripsit: debinc post hunc magnus medicus sophista. ¶ Hi ergo viri laudabꝰ digni sunt: qm̄ primi studuerūt aliquid vtile inuenire in vita: nullus tamen horum virorū perfectā ⁊ nō diminutam doctrinā fecit. Nam hypocrates de vrinis exponens: aliud alibi in suis tractatibus sparsim tāgens genera et species ⁊ differētias vrinarū: ⁊ ex eis cognitiones in futuri partū dispositiōibus pter naturā: ⁊ in sanis coꝝporibus: ⁊ in acutis egritudinibꝰ minus habentē doctrinam relinquit. Et similiter etiam post eum Galienus in tractatu suo perycriseon componēs: ⁊ docēs valde multa ⁊ indeterminata ⁊ obscura reliquit fm genera ⁊ species ⁊ differētias. Consequēter his supereniens magnꝰ medicꝰ ratiōe inexpt' vo rem aggressus: ⁊ ipe de his artem ⁊ fm diuisionem incipiēs: ⁊ differētias earum ⁊ species conscribere: ⁊ pronostica signa que ex eis fiūt:

aut futura sunt fieri multa pretermittens: imperfectā ⁊ ipe disciplinā tradidit vt multa querātur ab his qui postea facti sunt medici: ⁊ nullo modo solutiōem valētes inuenire: querere cogūtur aliam doctrinā ⁊ non vane: quia ex his que dicerūt discernunt obseruare: ⁊ autumare vel conijcere ex ipis manifestis obscuras res ⁊ intellectus. nā vrinarū apta inspectio manifesta facta nō apparētes ⁊ patientes locos cognoscit: ⁊ quomodo dispositi sunt: ⁊ fm qualez crasim eoz singulū: aut fm naturam dispositi sint: aut preter naturā cōstituti sint: aut dispositi extra naturā: ⁊ fm qualem crasim eoz singulū ¶ Eius enī que san. operaē virtutis quomodolibet fm opus proprīū impedite nūcius non fallax vrinarū diligens inspectio nata est esse. Igitur optimum nobis est de vrinis volentibus tractare inuocare christū verū deū nostrū adiutorē fieri et ducem in huiusmodi doctrina: vt mereamur non diminutā ⁊ indefraudatā hanc perficere. Oportet igitur nos diffinire quid est ipa vrina: deinde manifestare locū in quo nascitur: debinc locū in quo discernitur: ⁊ deinde sic incipere doctrinā fm genera ⁊ species ⁊ differētias earum.

¶ Diffinitio vrine.

Vrina ergo est colamentū sanguinis ⁊ aliorum humorū. Hanc autē alij superfluitatē sero simile vocauerūt: alij aquosam: alij putredinē san. De nominibus ergo nulla fit contentio. Nascitur igitur vrina in ramosa vena circa cimam epatis expāsa in aqua: san. virtus faciens opus suū perficit. Est autem generatio eius talis sanguine formato ⁊ perturbatione facta in eo. Quodcūq; quidē leue est ⁊ superiora petens q; ex cholera rubea superfluitas natū est esse accipit illō susceptrix cistis fellis per suum meatū posita ppe epar: terrenū autem ⁊ velut fecem sanguinis trahit splen per suum meatū. relinquit ergo aquosa superfluitas cū sanguine: hanc accipiētes renes per mediā kilim. i. profundam venam formant illud in vrine constitutiōem. dicit autem aliquis ⁊ merito: vt quid fellis receptaculo: ⁊ splene ex cimis epatis recipiētibus sanguinis superfluitates noy: ⁊ lumbi prope positi acceperūt aquosam superfluitatem: ⁊ dicimus propter magnā necessitatē. Hoc natura retinuit. nam ramosa vena que sanguinē operatur in cima epatis posita confert per ramos suos kili vene inxta curuaturas epatis explicata per quosdam meat⁹ angustos ⁊ rotundos. Sanguine ergo fm constitutiōem pīgui existente: ⁊ non valente angustas sine impedimēto vias pertransire: opus fuit adesse cum eo aquosam superfluitatem: vt subtilitate aquose superfluitatis facile cuz ea transiret sanguis ad kilim venam: quoniā oum impellitur aquosa superfluitas ad ramū kilis vene que adiacet spine dorsi a sursum vsq; deorsum: ⁊ per ipm ⁊ per meatus lumborū: ⁊ dexter ⁊ sinister fm laudā litteram grecorū positi in positōne sua trahūt per ipos meatus a kili vena lumbi huius superfluitatē. Deinde sic formantes illam: ⁊ in vrine essentiā transmutātes per vrinales meatus transmittūt ad vrine susceptricē cistim. ¶ Et si quidem syncerus ⁊ purus sanguis ⁊ perfect⁹ fuerit manifestum est quoniā ⁊ eius superfluitas talis erit. Si vero fm aliquē casum sanguinis operās virtus impedita fuerit opus suum perficere: huiusmodi fit aquosa superfluitas quam ⁊ vrinā vocamus. Propter hoc ergo aliquando quidem subtiles vrine ⁊ albe apparēt: aliquando autem pingues ⁊ albe crudioze sanguine facto: ⁊ imperfecta sanguinē operāte digestione facta ⁊ veluti crudioze: alia autē ⁊ super incenso ⁊ velut feruēte sanguie talis ⁊ eius superfluitas fiat. Itaq; propter huiusmodi causas ⁊ vrine fm species immutantur.

¶ Hic ponit notificatiōem naturalis vrine.

Dicamus igitur de ea que est fm naturā vrina: que est ex perfecta creatōe sanguinis facta qualem oporteat esse ⁊ diffiniam⁹ bonam vrinam: quod ⁊ fm naturā ex⁹ nominaē vt excedentē: hanc aūt min⁹ hūtē non fm naturā sed preter naturā reputemus. ¶ Est ergo eius diffinitio talis: que est fm naturā vrina bona est sicut dicit hypo. Albam ⁊ planā ⁊ equalem hypostasim habens. Manifestū quidem est quoniā cōsequente substātia moderata ⁊ coloze oportuno: q; fit diffinitio diffiniēs perfecta. Vrina est bona substantia quidē moderata: hypostasi vēo alba ⁊ plana ⁊ equali: coloze vero ruffa aut subruffa: ⁊ rubozis paululū participans propter limpitudinē ⁊ tempus similiter consequens. Gal. quidem subruffam ⁊ subrubeā bonam esse dixit. Magnus vero ruffam ⁊ subruffam. Nos autē ex contēperātia vtrozūq; fecimus: quecūq; autem fm aliquod istorū quattuor: aut abundat aut minus habz hāc fm naturā dicimus non esse. ¶ De coloribus ergo ⁊ hypostasibus non presentis est dicere temporis: procedēs enim sermo docebit. Scōm vero presens temp⁹ dicam⁹ de effusione: quoniā omnis vrina fm substantiā ipa effusio est. substātia enim vrine humiditas est: hanc humiditatem multi sapientū medicorū effusionē vocauerūt: quoniā quod in membris effusum est in ea inspicit vel percipitur. Huiusmodi autem effusionis differētie ꝑme due sunt: subtilitas: ⁊ pinguedo: ⁊ ex his mixtis est contemperātia: ipa autem cōtemperātia que fm naturā est non diuiditur. Subtilis igitur effusio aut mingitur tenuis ⁊ manet tenuis: aut mingit tenuis ⁊ fit luculenta ⁊ pinguis: ⁊ est prior quidem indigesta vltime: luculēta vero facta ⁊ in pinguedinē transmutata digestionis pncipium significat accipere. Similiter autē ⁊ pinguis diuiditur dupliciter: aut mingit pinguis ⁊ manet talis: aut mingit quidem pinguis: residens vero fit tenuis: et monstrat quidem prior perturbatōem in corpore factā validam humorū: secūdario turbatiōem quidem determinari: sanguinis vero operatōis digestionē resurgere. Jungam⁹ igitur colori substātiā: ⁊ determinem⁹ ea que ex ipis fiunt complexiōibus signa ⁊ insanis hominib⁹: ⁊ quomodolibet egrotātibus. ⁊ quoniā albus color precedit alios colores: ⁊ tenuis effusio precedit alias in effusione qualitates: componamus ꝑ tenuem ⁊ albam substantiā. ¶ De tenui ⁊ alba vrina: vel de vrina cum tenui substantia ⁊ albo coloze.

Tenuis ergo ⁊ alba substātia vrine multa significat. Vrina enim veniens multū tenuis ⁊ alba in sanis hominibus multam potatōnem significat cum largo cibo: ⁊ maxime si est vinū exile ⁊ leue. Vrina vō talis in pueris mala: nam vrine aquose in pueris pessime sunt: vrina talis veniens significat debilitatem virtutis: vt in senectute que est fz naturā. significat ⁊ debilitatē ex diuturna egritudine que appellata est a sapiētibus medicorū ex egritudine senectus. Vrina tenuis ⁊ alba ⁊ multū mincta ⁊ similis diabetē significat: qō sapiētes medicor⁹ famidā vocauerūt: ⁊ quidā eorum sapientū maximus in vrinis diarriā vocauit. Alij autez dypsaton: non fm naturā habente se homine sed preter naturā dispositō apparet fm calidam distemperantiā lumborū. infinita ergo attractōe lumborū preter naturā dispositorū talis vrina venit. ¶ Vrina tenuis et alba multū mincta in febribus emphimerinis deficiētē se. significat ꝑ huiusmōi bu. ⁊ i ea q̄ fm nām frigiditatī tpātia epat⁊ tenues vrine ⁊ albe mīgūt: ⁊ pp ēfrarī vēūt

simules vt in nefreticis: ⁊ vt in quartanis in principijs.
¶ Urina tenuis ⁊ alba in hydropicis venit ꝓpter abundantē causam. Urina tenuis ⁊ alba in lesis collum ⁊ caput ⁊ humeros grauatis: scotosim ⁊ lipotomiā significat. Significare aūt in futuro tempe hyposta. ⁊ in ꝑterito sicut dicit vtic. Sudor mult⁹ ex sono sine māifesta cā fact⁹ significat qm̄ corp⁹ plurimo cibo vtic. ¶ Urina multa in fe. acutis te. ⁊ al. veniens: quietem significat.
¶ Urina tenuis ⁊ alba veniēs i fine earū que valde acuuntur: febriū discessum forę significat in eas que sūt sub frenib⁹ partes. ¶ Urina similiter veniēs in causon fe. significat frenesim. nā causon febris a multitudine rubei fellis facta: vrina non colorata supius lata fellea supflui tate existēte excelsum locū capitis occupauit. ⁊ siquidē in anteriore cerebri loco phlegmonē faciēs in his que i eo sunt miringis frenesim facit. ⁊ siquidē frenesis queuerit ꝓpter aliquā causam: vt in fluxu sanguinis p nares: aut ꝓpter sudorē multū in capite factū vrina subtili ⁊ alba veniēte quietē significat. Si enim talis existēs vrina adest ⁊ frenesis pmanet: ita disposit⁹ morit. Tempus igit est enarrare de colorū differētia: ⁊ dicere quot sunt ⁊ quales: ⁊ cū quali effusione possunt cōplicari: aut oēs aut quidā. ¶ Ati colores significāt indigestiōem.

Est igit de colorib⁹ ꝑmis albus: ⁊ hui⁹ latitudo in eo cōtēta est. cristall⁹ enī ⁊ nix ⁊ calx ⁊ aqua purissima quidē alba: sed nō i somno vero oīa. Impfectior aūt hui⁹ coloris lacte⁹ qualis est ex ipsa denominatiōe deinde remissior hoc glaucus: vt cornu lucidum aut ictidones. i. cornee tunice oculorū: deinde hoc glauco adhuc remissior karopos. est aūt karopos qualia camelorū vellera subalbida: aut vt lapis onichinus. hi ergo colores albi fm quātitatē ⁊ fm magis ⁊ minus sunt al. ¶ Si vero infectiōem aliquā recipiat fellis alba vrina fm primā quidē ratiōem subpall. fit vt decoctio semicrude carnis. Si vero pmaneat tempe aliquo decoctio infectiōem maiorē facies pficit colorē pallidū significās abūdanti⁹ fel ꝑ ore aquosam vrinā suscepisse. Post hūc aūt ponit subruffus similis auro a cretica vl celtica veniēti. deinde vero ruffus: vt est fm veritatē eurizō aut deinde subruffus simile nigro: deide rube⁹ qui assimilat vero croco: deinde iperitheron factū ab ipso aquoso sanguine vt ex al. col. splēdore adueniēte quē tictores flammeū nomināt: qui vero fm Gal. finicō dicit. supponere enī vel ꝑponere sub hanc ꝑpōem in omnib⁹ colorib⁹ nō omnes cōsueuerāt similiter arbitrari. Alij enī ꝑponūt: alij supponūt. ¶ Eridon vero sicut ipe sanguis purus et sine dolo: nam intēsior hoc ⁊ remissior nō est sanus sed nothus. Inopos aūt vt vinū nigrū: aut ꝓfundior vt purpure⁹ sanguis: sicut est color epatis. Kianon vt putrefactus sanguis ex felle rubeo: ⁊ supaduſtus ⁊ in colore vt garus ⁊ vt ictericorū vrine. ¶ Regula autē kianō talis ē: Color fm Gal. albo splendidū adueniēs ⁊ in nigrū plurimū incidēs kianō facit. Fusc⁹ vero ex albo ⁊ nigro coniūctis inuicē fit sicut roisgadia. Claro vero vl cloron vt caulis virens ⁊ vt gramen: latitudo aūt in eo considerat. nam violace⁹ ⁊ smaragdinus ⁊ isathodis oīa sunt viridia fm magis ⁊ minus: hec omnia a calore plurimo facta sunt. Melitbinō vero profundi⁹ est fusco vt plumbū: ⁊ qui sunt ex accidētibus plagis corpi: ⁊ qui ex cassatoib⁹ nigrātes colores. hic aūt aut a frigore fit: aut a plaga. post hūc aūt magis indicās aliquādo quidē frigiditatē aliquādo calorē. si enī ex viridi ꝓcedētē calorē: si vo ex liuido frigiditatē. Est aūt nigredo sup illa genera omniū colorū: ⁊ nigredo latitudinē multā habēs fm magis ⁊ minus: multa enī nigra alijs intēsiora ⁊ vissimilia sunt. ¶ Et de colorib⁹ quidē sufficiēs doctrina ē collecta a disciplinis antiquorū philosophorū ⁊ medicorū. horū vero colorū qui possunt coniūgi cū pīgui effusione ⁊ cū tenui: ⁊ que ex his signata siue in sanis corporibus siue in egrotātibus ꝓcedēs sermo docebit. Quoniā aūt de colorib⁹ docētes ꝑdixim⁹ ab albo mūdissimo distantiam: ⁊ lacteū: ⁊ glaucū: ⁊ karopos: nō vt aliquē colorū incōiugatū ꝓtermittam⁹ cum tenui effusiōe coniūgam⁹ ⁊ ea quid significāt exponamus. Tenuis lactea ⁊ al. vrina.

In ꝓncipijs se. huiusmodi veniēs mala: quoniā cronicitatē febriū seu egritudinū significat: i declinatiōibus vero si multa: solutiōem significat.

¶ Tenuis glauca ⁊ karopos vrina.

Quoniā igit tenuis substātia ⁊ alba indigesta ē: manifestū est ex his qui ante nos fuerūt sapiētibus. colores aūt hi cōueniētes ei qui proximi sunt albo ⁊ ipi indigestiōem significāt. nō enī colorati sunt ab aliqua imbecillitate naturalis caloris: igitur tenuis cū his colorib⁹ cōsistēs: indigestiōem significat.

¶ Tenuis subpal. tenuis palli. vrina.

Principiū digestiōis huiusmodi vrine significāt nam substantiā quasi difficiliorē naturalis cal. nō potuit densare: col. vero quasi faciliorē i ꝓncipio digestionis mutauit. ¶ Tenuis subruffa ⁊ tenuis rub. vrina.

Hec melior a priori. significat enī huiusmodi vrina naturalē calorē cōualuisse eo ꝙ plurimū colorē vrine cōcessit: quoniā non potuit materiā densare. vocam⁹ ⁊ hanc indigestā: ⁊ vrina talis veniēs in hydropicis periculosa est quēadmodū aquosa vtilis.

Tenuis hyporantos ⁊ rantos vrina.

Esto tenuis ꝙ vt ponebat sed hyporantos aut rantos. he tales fm substantiā quidē indigeste: fm colores non solū extra naturā extiterūt: sed materiei indigenitiā demonstrant. abstinēte enī aliquo adolescēte fm naturā ⁊ fm etatē ꝓpter indigentiā materie vrine apparēt hyporante ⁊ auxante: eo ꝙ abūdet in profundo: calor quidē ꝓter naturā abūdantiā fellis generās quoniā multo calore in fel mutat sanguis: ⁊ maxime prolongat causa in tempe estiuo in quo ⁊ tertiane plurimū supervenīūt: etenī eorū vrine rante sunt ꝓpter has causas ⁊ vigilie ⁊ sollicitudo ⁊ labor rubeas ostendunt. ¶ Et de complexiōibus quidē tenuis substantie cum quibus colorib⁹ possit componi sufficiāt que dicta sunt. Reliquū est vt in descriptiōe ꝓpter manifestationē eas exponam⁹ sic: ¶ Tenuis enī alba: tenuis lactea: tenuis glauca: tenuis karopos: tenuis hyporantos: tenuis rantos: tenuis pallida: tenuis subpallida: tenuis rufa: tenuis subruffa. ¶ Hic facit transire de subtili substātia vrine ad grossaz.

Quoniā autē omnes complexiōes tenuis substātie cum quib⁹ possunt coniūgi colorib⁹ sufficiēter fecimus: ⁊ quid significēt dixim⁹: ⁊ in descriptione eas exposuimus: transeam⁹ ad complexiōes pinguis substātie: ⁊ dicamus cum quibus colorib⁹ possunt coniungi. ¶ Pinguis alba vrina.

Talis complexio costat ⁊ mōstrat crudū humorem plurimū abundare in vasis ⁊ diuersas differētias phlegmatis vt est vitreū phlegma ⁊ sal sum. ⁊ fine equalitate huiusmodi vrina pīguis multa et alba veniēs in egritudinib⁹ acutis liberat apostemata i articulis nata: his qui dolebāt eos: ⁊ his qui quodāmodo in egritudine laboriosa erant: ⁊ his qui otiu fuerāt in multitudine pinguiū humorū.

¶ Pinguis lactea vrina.

Huiusmodi ostat: z si in fine talis venit: lithia sim vesice aut renū significat.

¶ Pinguis karopos z glauca vrina.

Hec cōplexio cōstat. z si inturbata manet demōstrat malos hu. multos in corpe esse. si vo turbate hmōi vrine fuerīt q̄les subiugaliū demōstrāt capiti dolorē aut pītē aut futurū. quō aūt appēt si turbate iā sunt z clare residētes manifestanť exteriozi igne, pbate: calefacte. n. ampullas in sup̄ficie demōstrabūt. Alīē aūt pinguis exīs eadē substātia si accidit fe. trūbos esse hāc sequēs multitudo vrine tenuis solutiōem fe. significat.

¶ Pinguis subrubea vrina.

Talis cōstat. z si est hypos. huiusmodi: diuturnū dolorē egritudinē declarat z laudabilē l' sanabilē.

¶ Pinguis rubea.

Talis constat z declarat multū humorē sanguineū esse in corpe: quēadmodū in synochis z in acutis fe. talis paulatim micta piculū significat. Similr aūt hmōi vrina in talib⁹ fe. si turbulēta micta est: cū surditate z capitis z colli z hypocundriarū dolore ictericū fore ante septē dies significat. ¶ Pinguis inopos.

Hmōi cōstat. z si euenerit in fe. causon capite dolente z circūdolente fit crisis z fert crisim.

¶ Pinguis kianos.

Talis cōstat. z in sanis supueniēs significat labore vie: aut cursum multū significat factū esse. senioz⁹ vo supueniēs quib⁹ ex multo tpe tales fiūt a malis hū. immutari vesicā vt in plurib⁹ significat. ī fine vo si tales facte in lithiasim cōstituūť: stranguriā significat futurā. ¶ Pinguis viridis.

Talis cōstat. z in fine fe. huiusmodi veniēs ictericiam significat. ¶ Pinguis liuida.

Talis vrina in fe. z nō residēs pacrusticū. i. mente alienatū significat. significat autē z aliud in fe. nam in causon talis vrina apparēs: stranguriā futurā significat. ¶ Pinguis nigra.

Hea cōstat z declarat purgatiōem melācholici hu. vt in declinatōe quartanarij: z solutōne melancholie: z ppter frigiditatē veniūt tales: z pp extūstionē sanguinis. a talib⁹ vo causis dēsata substātia significat tales colozes cū dēsitate substātie fieri. qm̄ vo vera est ratio q̄ tres differētie. nigre vrine piguiozes sūt ea que sm nām est vrina z sm subāz. hinc manifestū est q̄ q̄rtanario soluto z melācholico hu. p vrinas exeūte vrine pigues apparēt z nigre: similr z dū egritudo melācholica soluit: z p vrinas exit causa q̄ fecerat melācholiam. qm̄ vo melācholic⁹ hu. terren⁹ z pīguis z niger est ppter hoc z vrinas facit z nigras z pigues. Similiter z que ex adustōe san. facte nigre sunt quēadmodū p̄dictū est dēsitatē possederūt substātie eo q̄ eā que in vasis est humiditatē exhaurit adustio z frigidas mānifeste densat mām rōne cōstrictōis. Significāt aūt tales vrine in fe. spasmū ex siccitate. significāt aūt z aliud. in fe. n. pacuti tales veniētes cū sudore capitis z colli z dorsi z cū suspirio male sunt ppter exustionē. Significant aūt z aliud talis. n. veniēs in fe. acutis cū fetore nihil mali habēte vesica: mortē significat. ¶ De cōplexiōib⁹ ergo tenuis subē cū q̄b⁹ colozib⁹ p̄nt constare p̄scp̄sim⁹: z significata earū dixim⁹: z causas ppter q̄s facta sunt manifestauim⁹: z ī descp̄tōe eas exposuim⁹ b modo: z in pīgui subā cōponētes z cōiūgētes eos qui cum ea possunt colozes conuenire ꝺueniēter scp̄sim⁹: z significata eoz diligēti⁹ inq̄siuim⁹: z causas eoz enarrauim⁹. Reliquū vero est vt p descriptionē eas exponamus.

¶ Pinguis al. pīguis lactea: pīguis glauca z beropos: pīguis subrubea: pīguis rub. pīguis viridis: pīguis liuida pinguis nigra: pinguis helanos.

Relinquit ergo de mediocri substātia dicere z manifestare cū quib⁹ colozib⁹ possit ꝺuenire: ea. n. est sm nām substātia. cū hac igit substātia vt Ga. dicit ī pyriseon subruffum z subrubeū cōsistūt: magn⁹ vo rufum z subruffum. Nos aūt viros tātos z tales rephēdere veremur: tū ab vtrisq; ptermissa cōplebim⁹: cōueniētemq; mixtiōem mediocri substātie cōiūgētes cōmilceam⁹ ita: qm̄ cū mediocri substātia nō pōt alīqs colozū cōuenire exceptis subruffo z subrubeo in medio hītib⁹ rufuz. Isti ergo colozes sunt mediocris subē. l. subrube⁹ rufus subrubicūd⁹. Et vt sit manifesta ratio reliquū est: vt in descriptione exponamus hoc ita:

¶ Pinguis albus: pīguis lacte⁹: pīguis karopos: pīguis subrube⁹: pīguis inopos: pīguis kianos: pīguis viridis: pinguis liuidus.

Qm̄ hic g̃ ꝺueniēter exposuerim⁹: z ꝺueniētē ordinē in his q̄ scp̄ta sunt fuauerim⁹: z ī descriptiōe ea manifestauerim⁹: z clara oib⁹ discētib⁹ fecerim⁹ de hypostasib⁹ disputem⁹ ostēdētes q̄ bona hypostasis: z q̄ est ab hac siue intēsa siue remissa: z q̄ ex ea aut ex eis p̄it pfici: z q̄ piculose z minozes hab̄: z q̄ ad sanitatē cōueniētes hic cōposituri z hypostasim: z subē z colozib⁹ mixtas: vt pfectū terminū assignem⁹ innocem⁹ xp̄m verū deū nostrū ducē fieri vt hui⁹ cōmixtiōis nihil p̄termittam⁹. ¶ Hic determinat de hypos. ī generali.

Recipiam⁹ igit bone hypostaseos ex expōe: meli⁹ aūt a sapiētissimo hypo. hanc dicere: z neq; adiectōem neq; ablatōez aliquā faciam⁹. appō. n. z defect⁹ nō sm nām. Est g̃ ocō sapiētis hypo. de ea q̄ sm nām hypostasi. ¶ Hic determiat de hypos. in spāli.

Vrina aūt bona est quādo z al. hypostasis fuerit z lenis z equalis sm omne tēpus: z ita vir sapiens z amic⁹ brevitatis existēs ex contēto diffinitionē p̄otulit contēnēs substantiā z colozē quasi particularia. nos aūt ab eo ptermissa apponam⁹ vt oēs appropīquātes littere nō qualecūq; habeāt gaudiū. multorū. n. intellect⁹ nō pfectā diffinitōem audiētes: z q̄si insipiētē sūmū expositoze opināť. Est ergo pfecta diffō eius sm nām vrine talis. ¶ Hic ponit diffinitiōem cōpletā hypostasis ex hypos. alba leni z equali.

Vrina bona ē z laudabilis cū al. hypostas fuerit z lenis z eq̄lis p omne tēp⁹: sm subām vo moderatā z colozе ruffo z subruffo z parū aliquid pticipās rubozis: z qz diffinitio ita significauit inspicere oportet ī vrina hec quattuoz: hypostasim: colozē: subām z tēpus. Dicamus aūt vnūquodq; in vnoquoq; eoz quale oportet esse. ¶ Hic declarat hypostasim naturalem penes suas conditiones.

Que quidē ergo sm nām hypostasis habet alb. col. z inferiozē locū z est lenis z indiuisa z eq̄lis in multas dies talis pmanēs: hoc. n. est equale in tpe seruatū. quecūq; ergo ex his quattuoz huiusmodi q̄dem que sm nām sedimīnis cōuertūť in cōtrariū: siue vnum siue duo: hoc tale nō sm nām quēadmodū ante cōpositionē superi⁹ de substātijs z colozib⁹ fecimus: sic z nunc omia cum hypostasi cōponētes exozdiri habeam⁹. conuertam⁹ aūt ex his que obseruanť in hypostasi: omnium vltimū quidē est equale: z trib⁹ sm nām manētibus inequale fit quartum.

Quid significat al. hypos. z cōtinua z ineq̄lis.

Huiusmodi infirmitatē vtutis digestiue significat. nō. n. oīno potuit digerere natura: sed relin

quit vnū indigestū eo ꝙ omnibus diebus digestio nō fit: sed aliquādo q̄dē digestū sedimē: aliqñ vo indigestū. Rursus igit cōuertam⁹ ⁊ cōtinuū vt sint ouersa illa duo .s. vt non sit hypostasis continua neq; equalis.

¶ Quid significat al. hypos. ⁊ nō cōtinua ⁊ nō equalis.

Hec pozi min⁹ digesta vt deficiētib⁹ fm digōem duob⁹: nō sol. n. equale amisit sed ⁊ lene: vt nō sit cōtinua sed discreta. incidit aūt cōtinuū sedimen spūs incidēs piguis ⁊ nō dimittēs illud eē equale. ꝓpter has igit causas reliquū sedimē ab his duob⁹ mīn⁹ digestū vno est: vtam⁹ autē rursus i p̄n⁹ qō cōcessum est.

¶ Quid significat al. hypos. non continua ⁊ equalis.

Esto sedimē nō lene sed diuulsum: equale vo h̄ a natura diasozesim habere vt sit digestus.

¶ Quid significat al. hypos. non continua ⁊ inequalis.

Rursus autē esto vrina nō cōtinua ⁊ inequalis: hec melioz pozet: nō. n. quotidie dissipat quēadmodū equalis: aliqñ tñ dispgit: aliqñ vero nō. ⁊ ꝓpterea declarat minozē eē spū diuellētē cōtinuitatē. h̄ aūt oñdam⁹ in exēplo deficientis pulsus. fi. n. deficiēs pulsus vsq; ad multos dies idē pmanet mai⁹ malū est q̄z quotidie pmutari. hoc. n. ē inequale: igit meli⁹ ē diuulsū inequale diuulso equali: ⁊ ꝙ stupoz ē audiētibus. Et de hac quidem complexione tanta sufficiant.

¶ Quid significat continuū eneozima.

Jt igit sedimē al. q̄dē trāsmutet autē a loco suo vt sit i medio qō vocat eneozima apoto yenozmie qō est pēdere. Esto vo ⁊ cōtinuū ⁊ equale hoc mediocriter indigestū: nō valut. n. natura digerere vt inferiozē accipet locū. hoc. n. est digestū: ꝙ pticipatiōe alicui⁹ spūs incidētis eleuat illud circa mediā regionē.

¶ Quid significat al. nubes ⁊ cōtinua ⁊ equalis.

Jvo mlt⁹ spūs fuerit: ipellit sedimē ⁊ sup mediā ferē regionē occupās supiozē superficiē: ⁊ vocat nubes q̄si a methaphoza nubiū. Ea nubes que supiozē locū occupat al. exñs in fe. acut⁹ spumosos chorlericos hu. significat: ⁊ al⁹ si in fe otinua al. vrina nubes spumosas hīs malū valde: significat. n. dextras hypocū. volē. Si in fe. causon nigras nubes hz in ōrtanariū trāsmutari significat. si vo nō oio fuerit spūs ac inferiozē accipit locū ⁊ demrāt pfectā digōem q̄ē fm naturā hypos. Itaq; ⁊ q̄cūq; de hypostasi dca sūt: totidē de eneozimate ⁊ de nube dca oz arbitrari: hmōi. n. pōne sola tñ dca itaq; manifestū ē qñ ex loco ap̄li⁹ nihil dicem⁹ q̄z mēsurā signatoz ⁊ significatoz: pmutet igit al. chol. ex hypostasi ⁊ sit niger.

¶ Quid significat al. hypos. nō otinua ⁊ eqlis: h̄ docet cognitōem malā hypos. hz magis ⁊ min⁹.

Nec tale malū: hz si fuerit q̄ddā i nube nigz min⁹ malū: si vo i eneozimate mai⁹ malū: si vo i hypostasi pfecte malū.

¶ Quid significat al. nubes non continua ⁊ inequalis.

Jmilr ⁊ in al. si. n. al. ⁊ cōtinuū ⁊ eqle fuerit hypostasis bonū: si vo nubes mai⁹ bonū: si vo eneozima manifestū ⁊ meli⁹ bonū. ⁊ de triū q̄dē pōne sufficieter dictū ē.

¶ Notificatio hypostasis a pte colozis.

Quoniā aūt dixim⁹ de tpe ⁊ subā ⁊ loco: reliquū apponam⁹ de col. erat aūt fm naturā col. sedimis al. h̄ igit nō sit al. sed ni. aut liui. aut pallidū: aut subru. aut ru. aut viride.

¶ Quid significat rubeū aut subru. sedimen.

Rubeū ḡ ab aquoso sāguie fit vt supi⁹ oēm ē: ⁊ significat indigōem hz nō mortē. Rubeū vo factū a syncero sāguie significat digōem. ⁊ siq̄dē fuerit moderatū: neq; abūdātiā hīs neq; indigētiā sine piculo est maxīe. Qñ igit neq; subrubeū adducit piculū materie familiare ē: ꝓpriū vo matēie aquosi sāguis. priz exñs sanguini vt amicū cozpi nō adducit piculū: qñ vo indigōem significat ꝓp h̄ ⁊ tps expectare oz. ex h̄ māifestū ē ꝙ seq̄t tps būoz: bi q̄dē sanguie fiūt p⁹ vt phla ⁊ liquoz: bi vo p⁹ san. vt cho. ru. ⁊ mlie⁹ bu. syncer⁹ vo san. i medio āboz est. Qñ igit subru. appet vrina significat ab aquoso san. h̄ e colozē. aquos⁹ vo san. ꝓz ē syncco san. ⁊ ꝓp h̄ indigōem significat: nō. n. pfcñ apposuit natura aquo. san. colozē. manifestū ē igit qñ nequaq̄ digest⁹ ē indiget ḡ tpe nā ad digōem aquosi san. Rubeū vo sedimen ⁊ crisim futurā in. vij. die significat. si. n. in q̄rta die supi⁹ nubē hz vrina ru. ⁊ alia digōis signa. vij. die: manifestū ē qñ egritudo iudicabit. quid ḡ significat subru. ⁊ ru. dictū est.

¶ Quid significat sedimen liuidū.

Frigiditatē ⁊ moztificatōem manifestat virtus. Est aūt dicere ⁊ aliter: in acutis. n. fe. vrina liuidā hypostasim hīs in supuenienti die non sine periculo.

¶ Quid significat sedimē viride.

Viride vero significat calozē plurimū: ⁊ kakoethicum egritudinis.

¶ Quid significat sedimen subnigrū.

Subnigra vrina deficit a pfcā nigra. in fe. n. caleson vrina subnigra eneozimata hīs excelsa insania significat: ⁊ oēs flux⁹ sanguis plimū supueniēt ⁊ crisis cū rigoze ⁊ sudoze.

¶ Quid. significat sedimē nigrū.

Jgrū aliqñ quidē idicat frigiditatē: aliqñ vo calozē. determinem⁹ illō ita: siq̄dē p̄cesserit liuidū deide sic factū ē nigrū frigidā hz significatōem. si vo viride p̄cesserit: secutū aūt est nigrū: manifestū qñ a calozе factū.

¶ Nec ⁊ docet medicū quādā cautelā.

Quoniā aūt al. col. bone hypos. credit esse signū: nosse oz qñ al. co. mltocies deludit artificē q̄si al. hypos. bōa sit qñ nō sit: sed ⁊ crud⁹ būoz alb⁹ in sedimine appet: ⁊ p⁹ albū decipit artificē q̄si hypostasis bona: sed h̄ q̄dē odoze discernit: fetidū. n. ē. Sed ⁊ lūbis vlcerat ⁊ vesica aut epate aut aliq̄ pticula p vrinas euacuatis pus emittit quēadmodū dicit hypo. Si sāguinē migit q̄s aut pus: lūboz aut renū aut vesice vlceratōem significat. ⁊ rursū q̄buscūq; i vrinali vga pustule nascūt bis sanie facta ⁊ erupta solutio fit.

¶ De sedimine crudi humozis.

Manifestū qñ sanies p eādē viā euacuata ē: crud⁹ vo hu. ex ineq̄li subā determinat sedimis. nō. n. est cōtinuū ipm sedimen crudi hu. sed velut dissolutū in mīma velut barena. Nec q̄dē dca sunt vt nō decipiat me dic⁹ colozе sed discernat hypostasa. ⁊ a sanie ⁊ a crudo hu. Si. n. sanguinē ⁊ pus migat squamas: ⁊ odoz g̈ grauis ē aut lūboz aut vesice vlcerationes significat. h̄ q̄dē dixim⁹ vt nō decipiat artifex: sed ⁊ harenosa in vrinis sedimina ⁊ diuturna: vesicā aut lūbos litiasiz hīe significat. Et alr si sanguinē migat: lūboz ⁊ vesice vlceratōem significat. Hoc q̄dē dixim⁹ vt nō decipiat artifex ispectiōe sedimis facti ⁊ a sanie ⁊ a crudo hu. Et q̄ttuoz q̄dē dzias sedimis exposuim⁹: ⁊ colozē: ⁊ locū: ⁊ subām: ⁊ tps: reliquū ē vt hoc fm ptes quattuoz demōstrem⁹ in descriptiōe sic.

¶ Al. hypos. cōtinua equalis: al. hypos. cōtinua ineq̄lis: al. hypos. nō cōtinua eq̄lis: al. hypos. nō cōtinua ineq̄lis

Hec sunt q̄ttuoz dzie descriptōis sedimīnis. Qñ aūt sedimē tres diximus hīe locos: ⁊ significata eoz diximus: ⁊ in descriptōe eius quēadmodum ⁊ apparens ratio manifestat: aut eni inferiozē locum habet ⁊ hypos. noiat: aut mediū ⁊ eneozima dicit: aut superiozē ⁊ nefit vocabit: ⁊ causas oīm pp q̄s acceperūt locos ⁊ signa vel significata eoz diximus: ⁊ in de

scptōe ei⁹ ō iferiorē locū accipit hypos. oxias exposuim⁹ ad eūdē modū ⁊ ī media hypos. q̄ eneorima vocaē facia mus: ⁊ eiusdē differētias in descptōne dicamus ita:

¶ Al. eneorima continuū equale: al. eneorima cōtinuū inequale: al. eneorima non continuū inequale: al. eneorima non continuū equale.

Iste ergo eneorimatis oxie sūt: q̄s ⁊ in descptōe exposuimus: ꝓcedens ſmo docebit significata vniuscaiusq; oxie q̄d significēt. ſm vo ētiā oxias sedimis supiorē locū tenēt| que ⁊ nubes noiaē: ⁊ hmōi oxias in descptiōe exponam⁹: ⁊ q̄d significēt subsequēti ratōne dicem⁹: ⁊ significata hmōi nō pretermittamus.

¶ Sit igit ⁊ ei⁹ descptio sic: Alba nubes nō otinua eq̄lis alba nubes nō otinua ⁊ ineq̄lis: al. nubes otinua equal ⁊ alba nubes continua inequalis.

Deinde opt̄onib⁹ q̄dē oxiaꝝ triū hypostaseon diximus nihil pretermittētes: ⁊ in descptione exposuimus. ¶ Diuersitas vrine a pte corpis.

Quoniā hūanū corp⁹ ex trib⁹ ꝯstit. ſ. ex spiritib⁹ humorib⁹: ⁊ ex terreis. i. firmis ptib⁹. hūida vo corp⁹ ꝯstituētia sūt humores ⁊ eox supfluitates Quecūq; q̄dē ex putrefact| hu. p vrinas ereūt sufficiēter exposuim⁹. Dicam⁹ igit nūc q̄ ex ipis ptib⁹ firmis corpis mingūt vt pfecta: ⁊ nō min⁹ his de vrinis doctrina fiat Ateni eaꝝ firmaꝝ ptiū molliorel q̄dā sūt ⁊ liq̄facte ī olei subām: aut in aliquā aliā formā assimilanē. Qm̄ g̃ pinguedo ⁊ caro mollioza firmaꝝ ptiū sūt ⁊ hūdioza. p̄mū q̄dē resoluit fe. pīguedinē vt oim firmaꝝ ptiū solubiliorē deide carnē. pīguedinē g̃ liq̄factā in olei subām trāſmutat cal'm. ⁊ qm̄ eadē nō ſim' resoluit ꝫ hz q̄dā p̄ncipiū resolutōis ⁊ ascensū ⁊ statū: tpū ei⁹ cognitiōez dicam⁹.

¶ Quid significat vrina oleaginosa: ⁊ de differētijs oleaginarum vrinarum.

Dicipiū q̄dē oleaginaꝝ vrinaꝝ ē qm̄ olei colorē hūtes augmētū vo appentes vt oleū. status vo ē qz su nt oleagine: ergo olei colorē hūtes p̄cipiū liq̄factōis declarātes q̄s aquose appent. q̄ vo appēt vt oleū tēpis augmēto facte mirtiōem pfectiorē olei ad vrinā hūt: oleagine vo facte q̄ ī statu sūt vrine tote oio: ⁊ in col'. ⁊ in subā velut oleū sunt: vrina in fe. oleagina subnigra veniēs: inciſionē er spaſmo ⁊ mortē significat. Qm̄ aūt pīguedo vl'is ē ſm pl'es diuidit' ptes: aut. n. fz lūbos ⁊ circūuoluit': ⁊ q̄ſi opit. i. coopit eos: aut ſm omēs corpis ptes circa lumbos pīguedine resoluta ⁊ p vrinas ereūte magis sil' exit⁹ fiet q̄z ea q̄ in toto corpe ē pinguedine: eo q⁹ hec q̄dē ꝓpe vrinales meat⁹ sit: hec vo lōge ab his. Hypo. aūt diſcrete ꝯsideras scp̄sit ita ī aphorisi. Qui buscūq; pīgue sedimē ⁊ mltū his nefreticā significat.

Manifestū aūt qm̄ lūboꝝ pīguedine resoluta ⁊ alit vrina ī causon pīguē hypos. his mortē significat. ſine fe. vo senib⁹ ꝫ tale factū parapligiā significat. i. solonē ptis. Et de oleaginis q̄dē vrinis ex liq̄factōne pīguedinis factis sufficiāt que dicta sunt. Quid significāt peta loydes vrine: ⁊ de petaloyde hypostasi.

Quoniā igit solide corpis ptes hūt in seipis ex lōgitudine ⁊ latitudine ⁊ pfūditate: q̄cūq; q̄dē ī latitudine dilacerāē vel in supficie radūt': quasi q̄dā petula ī vrinis appētia: vefice vitij talia sunt demonstratiua. denoiatiōem aūt hūt ex his q̄ sūt filia petalis q̄ ex detritis triticis sunt. ſm vo supra dictū modū ⁊ ex lūbis determināt'. Si. n. fuerit fe. ⁊ vrina petaloydes subās hūs totū patiē corp⁹: ſi vo nō sit fe. vefice passio est. Hec p indigōem ⁊ digōem terminā'. ſ. n. cū indigestōe toti⁹ corpis malū est: ſi vero digō sit: vefice malum.

¶ Quid significāt furfuree hypostases vrine.

Quādo vo fe. occupat ſm ꝓfūda vasoꝝ hypostases furfuree fiūt ⁊ grossiores de petaloydib⁹ sūt tales igit vrine p̄dictis hypostasib⁹ ſm eūdē modū significatiue: ⁊ vefice passionē eē ⁊ toti⁹ corpis. ſi enī assit fe. toti⁹ corpis malū: ſi vo nō vefice: ⁊ siq̄d indigestū sit toti⁹: ſi vo digō vefice: sicut hypo. dicit: q̄buscunq; in pingui vrina furfurea cōueniūt his vesica stabit.

¶ Quid significent crinoydes vrine.

Si vo occupet fe. ſm tres dimēsiōes corpis. ſ. lō. la. ⁊ pfū. hmōi furfureis grossiores fiūt: ⁊ vocāt crinoydes. scias aūt ꝫ tale fieri ſi aliqs subleuās molā triticū molētē in grossiores ptes tritici opaē: tales grossiores ptes tritici crinoydes noiant. ex his igit ⁊ q̄ ī vrina appēt denoiatōez accepūt. Fiūt aūt hmōi crinoydes vrine: aut pp liq̄factōem solidoꝝ vehemētē: aut ꝓpt̄ erustionē sanguis. Sed siq̄dē al. fuerit solidoꝝ ē passio: ſi vo rubee san. quēadmodū dicit hypo. in fe. acutis vria col'. crinoydes ⁊ al. hypo. hūs: malū. ⁊ aliter in fe. diuturnis vrina crinoydē hypostasim hūs alijs salutarib⁹ exūtibus diſcessum significat. Vrina in fe. eneorima crinoydē hūs diuturnā significat egritudinē: ⁊ de grossiorib⁹ q̄dē hypostasib⁹ q̄ in vrinis sūt ⁊ appent sufficiāt ꝑmissa.

Quid significēt diuerse vrie: ⁊ fetida vria q̄d significet.

Fetida vo vrina oxias significat: vrina mali odoris ⁊ mordax: hūozū putredinē significat. ⁊ rursum in fe. aquosa: ⁊ al. vrina in al. eneorimatib⁹ fetida paracopim sedat. ⁊ aliter vrina in acutis fe. pīguis nigra ⁊ fetida vesica nihil mali hūte mortē significat. et aliter vrina odoꝝ hūs grauē liq̄factōez significat: significat vo putredinē ⁊ mortificatōem nature. ⁊ de huius modi quidem vrinis sufficient que dicta sunt.

¶ De sedemib⁹ ⁊ colorib⁹ atq; substātijs simul cōiūctis.

Quoniā aūt ꝑus ⁊ substātie tenuis ⁊ pīguis cuz colorib⁹ cōplexiōes fecim⁹: nūc coniūgam⁹ effusionē ⁊ sedimē cū cōpetētib⁹ coloribus: ⁊ quid significet Boꝝ singulū apponam⁹: ⁊ qm̄ sedimē ſm substātiā est pīgue: manifestū aūt qm̄ digōe tale factū ē aut ex abūdātia pīguiū ⁊ crudoꝝ hu. cetez: hoc cū tenui substātia sedimē cōuenire nō pōt. ¶ Jūgam⁹ igit ipam effusionē pīguē cū hypostasi ⁊ cū rub. col'. ⁊ cū subzu. In cōplexiōib⁹. n. his indigōem significātes colores conuenire nō pūt ¶ Incipiam⁹ ergo cōplexionē facē cū subzu. ⁊ rub. col'. qm̄ hic ab aquoso san. fit: hic vo ex pfecto. oz aūt cognoscere qm̄ q̄dā col'. cōiūcti in substātijs effusionis ipi etiā in hypostasib⁹ nō tm̄ pfecti: q̄dā in substātijs fiūt: sed in hypostasib⁹ impfecti.

¶ Sedimē pīgue ⁊ subzu. cū pīgui substātia vrine.

Hec cōplexio cōstat quēadmodū supi⁹ dictum: ⁊ ꝫ significat lōgitudinē egritudinis: vel vt ſi fit vrina subzu. ⁊ hyposta. subzu. ⁊ cōtinua ⁊ equalis: sedimē pingue ⁊ rub. cum pingui substātia vrine.

¶ Sedimē pīgue nigrū cū pīgui subā vrine ⁊ nigra.

Dea cōplexio constat: ⁊ significat multitudinē san. ⁊ ex substātia ⁊ ex sedimine.

¶ De sedimine nigro ⁊ pīgui cū subā pīgui.

Dhec complexio cōstat ⁊ mōstrat aduſtionē ⁊ ſm substātiā ⁊ sedimē: silr aūt ⁊ cū coloribus cōtingētib⁹ cōiūgi substātie ⁊ sedimini eadē significata declarāē supfluitatis ⁊ indigentie: excepta mediocritate vtroūq;: substātie ⁊ sediminis cū ſm naturā colorib⁹. s. subzu. ⁊ cū rufo: etenī hec significāt pfectā digestionem: ⁊ in substātia: ⁊ in sedimine: ⁊ in colore. Et de vrinarū quidē disciplina: ⁊ ſm genera ⁊ spēs ⁊ differentias conuenienter exposuimus.

¶ Explicit liber vrinarū Theophili.

Quoniã ordo i scibilib⁹ ẽ cã faciℓ mẽorie eor: testãte Ar⁹. i li° suo ō mẽoria ⁊ remiscẽtia. igit cupiẽs apud studẽtes i scia medicie aplor scibiliũ hip. facilẽ eẽ memoriã: pposui hippocraticos aplos i ordinẽ dirigẽ vℓ redigẽ iuẋ posse ausus tñ ꝟ cũ q̃dã temeritate pficẽ: qũ prudẽs hip. agricola ii tẽtauerit supra ꝟ vt ĩsinuare vℓ i omẽto illi⁹ aplı fini: i ordinãdo ipsos aplos i vnaq̃q; pticula pti theorice ptinẽtes ꝓponã: postea pti practice ptinẽtes subiũgã: Uita brevias. nã hip. tdẽs regimẽ egror corpor p dietã p quã maxie idicat redit⁹ porismor: ⁊ p tpa morbi vlia: voluit pus illa in p fato aplo p signa apparentia ⁊ post appentia docẽ cognoscere. Nota nũer⁹ pcedẽs ẽ capitulor: sequẽs vo chartaꝝ.

Aplı ꝓme pticule pti practice ptinẽtes sũt de regimie corpis hũani p dietã ⁊ eũati onẽ: ⁊ p° p dietã ꝯsiderando diete q̃titatẽ q̃tũ ad rẽ oẽz de illa iudicantẽ.

4 Tenues ⁊ certe diete. 10
5 In tenuis diet⁹ peccãt. 10
6 Ad vltias regitudies. 10
7 Ubi g̃ fm acumen. 10
8 Oñ i statu ẽ egritudo. 10
10 Quib⁹ ꝯtinu⁹ ẽ stat⁹. 10
11 In porismis subtℓ oz. 11
19 Dis q̃ i circuitib⁹ exacu. 13
9 Contẽplari aũt oz. 10
13 Senes facilie ferũt ie. 12
14 Qui crescũt plimũ hñt. 12
15 Uẽtres hyeme ⁊ vẽ cal. 12
18 Estate ⁊ autumno. 13
16 Nũide diete oib⁹ febrici. 13
17 Et q̃b⁹ semel aut bis. 13
20 Ea quor chrysis fit. 14

De regie corpis hũani p eũationẽ: ⁊ p° in vli.

2 In ptubatiõib⁹ vẽtr⁹ ⁊ 9
3 In exercitatib⁹ ad sũm. 9
21 Que educere oportet. 14
25 Si q̃lia oz purgari pur. 12
22 Digesta medicari mo. 14
23 Que egeruntur. 14
24 In acutis passiõibus. 4

Aplı scõe pticule pti theorice ptinẽtes vℓr sũt ō ꝓnosticatiõe ⁊ q̃busdã cauſ egritudinũ: ⁊ p° de ꝓnosticatiõe in sanis corporibus.

39 Senes inuenib⁹ plexq̃ 19
20 Quibuscũq; iuuenib⁹ 16
53 Quicũq; vẽtres hũid. 20
44 Crassi valde fm nãz. 19
54 In magnitudie corp. 20

De ꝓnosticatiõe in corpibus neutris: ⁊ ꝓmo de corpibus neutris decidentie.

5 Laborees spõtanei. 15
3 Somnus ⁊ vigilia. 15

De ꝓnosticatiõe ĩ corpib⁹ neutris conualescentie.

7 Quecũq; ĩ mlto exten. 15
31 Ex egritudie bñ reficiẽ. 18
8 Si ex egritudie q̃s nõ. 15
32 Plerunq; omnes. 18

De ꝓnosticatiõe ĩ corpib⁹ egris: ⁊ ꝓmo de ꝓnosticatione in cõi in illis.

34 In morbis mi⁹ piclit. 18
27 Nõ fm rõnẽ allcuiat⁹ 18

De ꝓnosticatõe ꝓpa ĩ corpib⁹ egr⁹: ⁊ p° ō ꝓnosticatiõe p signa sũpta ab actiõe lesa.

33 In oi egritudie ꝺfortia. 18
1 In quo morbo sõn⁹. 14
26 Febrem in spasmo. 18
2 Ubi sõn⁹ desipietia se. 15
6 Quicũq; volẽtes aliqd. 15
41 Quicũq; exsoluũt fre. 15

De ꝓnosticatiõe ꝓpa p signa sũpta a mutato exeũte.

14 In vẽtris fluxibus. 15
43 Strangulator ⁊ disso. 19

De ꝓnosticatiõe ꝓpa p signa sumpta a mutata q̃litate ⁊ exeunte simul.

35 Ubi fauces egrotant. 15

De ꝓnosticatõe ꝓpa p sig̃ sũpta a mutata q̃litate solũ.

15 In oib⁹ morbis ea q̃ cẽ. 18
28 Febricitãrib⁹ nõ oino. 18

De ꝓnosticatiõe magis ꝓpria in egris corporibus.

19 Acutor malor. 16
23 Acute egritudines. 17
24 Septime q̃rta manife. 17
13 Quibuscũq; crisis fit. 15
12 Que relinq̃ post. 15
47 Circa generationẽ sa. 19
42 Apoplexiam fortem. 19
40 Branci ⁊ corize. 14
25 Estiue quartane. 17

De q̃busdã cauſ egritudiũ

4 Nõ plenitudo. 15
17 Ubicũq; cib⁹ pẽ näm. 16

Aplı scõe pticule pti practice ptinẽtes sũt de regimie corpor. ⁊ p° de regie sanor q̃tũ ad ea q̃ ministrari oñt.

38 Pax deterior cib⁹. 19
48 In oi motiõe corpis. 19
49 Assueti assuetos ferre. 19
50 Ex multo tpe ꝺsueta. 19

De regie sanor corpũ q̃tũ ad ea q̃ obẽt ab eis phibẽi

36 Sana hũtes corpa ph. 18
37 Sana hũtes corpa. 19
16 Ubi idigẽtia nõ oz lab. 15

De regie egror corpor: et p° vℓi cui ꝓmittiẽ cõis canon in curatione attẽdendus.

22 Ex plenitudie q̃cũq; 17
9 Corpa oz vbi q̃s volu. 15
10 Nõ pura corpora. 15
52 Dia fm rõnem faciẽti. 19
51 Scõm multũ ⁊ repẽ. 20
29 Inchoãtib⁹ morbis. 18
30 Circa ꝓncipia ⁊ fines. 18

De regmie acutor pticularí egror.

45 Epilepticor iuuenib⁹ 19
21 Pot⁹ idigẽtiã soluit. 17
46 Duor dolor q̃ simul. 19

De regie ꝺualescentiũ.

11 Facili⁹ ẽ repleri cibo. 15
18 Eor que nutriunt. 16

Aplı ẽtie pticule pti theorice ptinẽtes sũt de cãis egritudinũ q̃ sũt aer siue tps ãni ⁊ etas ⁊ de ꝓnosticatiõe ĩ eis dẽ ꝓdicta cã. ⁊ p° in vli.

1 Mutatiões tẽpor ge. 20
20 Egritudines q̃dẽ oẽs. 22
8 In siccis tẽporib⁹. 20
10 In autũno acute egrit. 21
7 Egritudines ĩ pluuial. 22
8 Quotidiane vo ꝺstões. 22
6 Austrini flatus. 20

De cã egritudinũ q̃ ẽ tps ãni ĩ pticulari. ⁊ p° ꝯsideranꝺo tẽpora seorsũ et singulr.

21 Uere siq̃dẽ manie ⁊. 22
22 Estate vo q̃dam. 23
23 Autũno vo ⁊ estiuor. 23
11 Autũn⁹ ptisicꝺ mortalis. 21
24 Hyeme pleuretides. 21

De cã egritudinũ q̃ ẽ tps ãni ꝯsiderãꝺo tempora ãni vt intricẽ combinant.

12 De tpib⁹ vo siq̃dẽ hyẽs. 21
15 Si vo autũn⁹ boꝛealis. 22
13 Si vo austrina fuerit. 21
14 Si estas ficca. 21

De cã egritudinũ q̃ ẽ etas quõcũq; ꝺiuersificata.

25 In etatib⁹ vo. 23
26 Qui vo ꝓducũt. 23
27 Seniorib⁹ nõ factis: 23
28 Seniorib⁹ ⁊ ad iuuẽtu. 23
30 Adolescẽtib⁹ vo. 24
31 Ultra vo hãc etatẽ. 24
32 Seniorib⁹ vo disnie. 24

De ꝓnosticatiõe egritudinũ p tpa anni in vli.

16 Cõstões anni ficce. 22
5 In horis q̃ eadẽ die. 20
9 In moderat⁹ tpibus. 21

De ꝓnosticatiõe egritudinũ p tpa ãni in pticulari.

7 Quum estas fit similis. 20

De ꝓnosticatiõe egritudinum per etates.

29 Plurime pueris passi. 23

Aplı ẽtie pticule pti practice ptinẽtes sunt de regie corpũ. l. tpa ãni. ⁊ po i vℓi penes opℓones etates ⁊ ꝺsuetudines.

2 Nãz be q̃dẽ ad hye. 20
4 Etates q̃dã ad regio. 20
3 Egritudinũ alie. 20

De regimie ꝓdicto penes quandam etatẽ.

19 Scõz horas q̃dẽ vers. 22

Aplı q̃rte pticule pti theorice ptinẽtes sũt de ꝓnosticatiõe seu significatõe. ⁊ i p° in vℓi q̃tũ ad locũ eũationis

17 Nõ febricitãtib⁹. 25
18 Sup diaphragma. 25
20 Nõ febricitãtib⁹. 26

De ꝓnosticatiõe ĩ pticulari. ⁊ p° p signa sumpta a morbo ⁊ motu eius.

55 In bubonibus. 28
51 In febrib⁹ apa nõ so. 28
59 Tertiana in septem. 29
44 Quibuscũq; febres l. 28
60 Que iudicãt ĩ parib⁹. 29
17 A spasmo aut tetano. 29

De ꝓnosticatõe p signa sũpta ab accidẽte: ⁊ p° p signa sũpta ab actõe mutata l' lesa

11 Quibuscũq; torsiões. 25
31 Laboriosis febribus. 26
32 Quibuscũq; ex febrib. 27
33 Si vo ⁊ pus doluerit. 27
34 Si a febre habito tũo. 27
35 Si a febre habito coll. 28
62 Quibuscũq; ĩ febrib⁹. 29
46 Si rigor inciderit. 28
29 Quibuscũq; ĩ fe. sexta. 26
58 A cansone hito rigor. 28
30 Quibuscũq; exacerba. 26
49 In nõ deficiẽtib⁹ feb. 28
50 Ubi ĩ febre nõ defici. 28
54 Quib⁹ plimq; tusses. 28
66 In febrib⁹ ⁊ somnis. 29
67 In febrib⁹ spũs. 29
68 In febrib⁹ acutis. 29
73 Quib⁹ hypocõdria su. 30

De ꝓnosticatione p signa sũpta a mutato exeũte: ⁊ p° a a mutato egrediente per totum corpus vt sudore.

37 Frĩdi sudores cũ fe. 27
38 Et vbi ĩ corpe sudor. 27
41 Sudor mult⁹ ex sõno. 28
42. Sudor mult⁹ frid⁹. 28

De ꝓnosticatione p signa sũpta a mutato exeũte p ptẽ corpis egrediẽte: ⁊ ꝓmo p signa sumpta ab egestione.

21 Egestiones nigre. 26
22 Egritudiñ q̃busdã. 26
23 Quibuscũq; ĩ febrib⁹ l. 26
24 Dysenteria si a felle nig. 29
25 Sanguis sursum. 26
26 Nigre egões si a vysẽ. 26

60 Quibuscūq; aur. 29
28 Quibuscūq; fel. 26
¶ De ꝓnosticatōe p signa sumpta a sputo.
47 Ex creatiōes si. 28
De ꝓnosti. sūpta ab ocul' q; a lachrymis.
52 Quibuscūq; ī fe. 28
¶ De ꝓnosticatiōe sū pta ab vrina oīmodo
69 Quib⁹ vrie ḡsse. 29
70 Quib⁹ vrie ī feb. 29
71 Quib⁹ ī septima. 30
72 Quib⁹ vrie lipiō. 30
73 Quibus spes est. 30
75 Si sā. aut p⁹ mix. 30
76 Quib⁹ ī vrina ḡl. 30
77 Quib⁹ ī vria pig. 30
78 Quibuscūq; san. 31
79 Quibuscūq; ī vri. 31
81 Si sā. aut p⁹ mig. 31
82 Quib⁹ in vriali. 31
83 Vria mlta noctu. 31
De ꝓnostic. p signa sūpta a mutata q̄litate
39 Et vbi ī corpe ca. 27
40 Et vbi ī toto co. 28
49 In ñ ōficiētib⁹ f. 28
63 Quibuscūq; ī fe. 29
65 In febrib⁹ cē vē. 29
53 Quib⁹ ī oētib⁹ li. 28
¶ Aphi iiij. pticule pti practice ptinētes ēctāt pfti ō eūone actuali q̄ b⁹ q̄dā canō ī curatōe morboꝝ pacutoꝝ exe/quēd⁹ pmittit' ꝫ p⁹ pōi k̄ōbit⁹ mod⁹ ī purgōe
10 Medicari ī valō. 25
9 Melicos vo ifer. 25
2 In pharmacijs ta. 24
12 Quib⁹ vētres vu. 25
3 Si q̄lia purgari. 25
4 Purgare q̄dē. 25
5 Sub cane. 25
6 Graciles ꝛ faciles. 26
7 Difficile vomētes 25
8 Ptisicos. 25
13 Ad helleboros. 25
14 Q̄ biberit q̄s. 25
15 Q̄ voluer/ouecē. 25
16 Helleboꝝ ē picu. 25
19 Quicūq; ī phar. 25
1 Pregnātes si vu. 24
Aphi v. pticule pti theorice ptinentes sūt ō ꝓnost. ꝛ q̄busdā cāis morboꝝ gignitiuis in aborsu ꝛ c⁹dā accītis qō ē sterilitas: ꝛ p⁹ in vli p sig̃ olis mōi: ꝛ p⁹ p signa sūpta a morbo.
8 Epilepsie quibus. 31
9 Quicūq; pleureti. 31
10 Ptisis fit 31
11 Quicūq; sq̄nāciā. 32
16 Quicūq; pleuret. 32
69 A q̄rtanis babiti. 36
¶ De ꝓnosti. vli: ꝛ p⁹ p sig̃ sūpta ab accīte: ꝛ p⁹ ab actione mutata.
1 Spasm⁹ ex helleb. 31
2 In vulnē spasm⁹. 31
3 Sāguie multo flu. 31
4 Spasm⁹ innat⁹ ꝛ. 31
6 Si inebriatus. 31
7 Quicūq; a tetano. 31
65 Quib⁹ tūores ī v. 36
66 Si vulneribus. 36
68 Rigores ī mulie. 36
De ꝓnosti. p sig̃ sūpta a mutato exeunte.
12 Qui a ptisi mole. 32
13 Quibuscūq; ptisic. 32
15 Ptisi hīto diaria. 32
14 Quicūq; sā. spūo. 32
¶ De ꝓnostic. p sig̃ sūpta a q̄litate mutata.
70 Quib⁹ circūrēdi. 36
71 Ictherici nō valō. 36
De ꝓnosticatiōe in pticulari p sig̃ sūpta ī mulierib⁹ appētia: ꝛ p̄mo p signa appentia ī mulierib⁹ pgnātib⁹.
30 Mulieri ī vō hīti ab aliqua. 33
36 Mulieri ī vtero ha benti si subito. 33
37 Mulieri ī vtero 33
40 Mulierē si vis. 34
41 Mulr sidō ma. 34
42 Si mulieri pgn. 34
43 Que pter nām. 34
44 Quecūq; corpa. 34
47 Fet⁹ mar/qdē. 34
49 Mulieri in vtero habēti tenasmon. 34
53 Quecūq; corrup. 34
55 Quecūq; ī vō. 34
60 Mulieri ī vō. 35
61 Si mlieri purga. 35
35 Mulieri mēstru. 33
51 Quecūq; in vō ha/bēt bis circūcludit. 34
¶ De ꝓnosticatōe p signa appentia ī mulie/b⁹ nō pgnātib⁹: ꝛ p⁹ p signa significantia fe/cūditatē vl sterilitatē.
59 Mlr si fi accepit. 35
40 Mulierē si vis. 34
45 Quecūq; exūtes. 34
De ꝓnosticatōe p signa appentia ī mulie/rib⁹ nō pgnantib⁹ et si gnificātia alia a p̄dict/
39 Mlib⁹ q̄b⁹ ad m. 33
3 Mulieri sang. vo. 33
32 Mulī mēstruis. 33
34 Mulieri q̄ a ma. 33
35 Mlieri mēstrua. 33
38 Si mlr q̄ necq; pg. 33
54 Quibuscūq; os. 34
56 In fluxu mlibꝰ. 34
57 Mēstruis plib⁹. 34
58 In ano phlones. 35
¶ De q̄b⁹dā cauſ mor boꝝ gignitiuis ꝛ accīti/ cuisdā qō ē sterilitas ꝛ ēt aborsus: ꝛ p⁹ de q̄ busdā cauſ morboꝝ.
17 Calidū nocet. 32
18 Frīdū vo spasmū. 32
19 Frīdū inimicū. 32
21 Ulcerib⁹ frīdū. 32
22 Calidū saniē fa. 32
24 Frīdū velut nix. 32
¶ Cā p̄dictoꝝ docet hip. laudabilē aquam cognoscere.
26 Aq̄ q̄ cito calefit. 33
De causis generati/tis sterilitatis.
62 Quicq; fricas ꝛ. 35
63 Silr iumentis. 35
¶ De causis generati tis aborsus.
29 Mlr ī vō hñs. 33
33 Mulī ī vō hīti. 33
Aphi v. pticule pti practice ptinētes p̄fti ō curatiōe tacta: ꝛ p⁹ ō ea q̄ p alīantia pficiē.
20 Quecūq; ifrida. 32
23 In his vo os vti. 32
21 Est aūt vbi. 32
25 In articul' dolo. 35
¶ De curōne q̄ p eūan tia l' ostrīgētia pficiē.
28 Muliebria edu. 33
48 Ad mīcē p̄cipi. 34
67 Posītioza capit. 36
50 Mulier/ūstru. 34
De curōne q̄ p alīan tia sil' ꝛ eūantia pficiē.
64 Lac dare caput. 36
65 Quib⁹ tūores. 36
46 Si mīx ī vteb. 34
27 Quibuscūq; bibē. 33
¶ Aphi vi. pticule pti theorice ptinētes sūt ō ꝓnosticatōe ꝛ cāis q̄r rūdā passionū siue ac/cidētiū: ꝛ p⁹ ō ꝓnosti/catōe p sig̃ appentia ī corpib⁹ neutr' ōcidētie
2 Quib⁹ nares būtō. 37
51 Quibuscūq; sanis 40
De ꝓnosti. p sig̃ ap pētia ī corpib⁹ egris: ꝛ p⁹ p sig̃ sumpta a loco passionis.
18 Uesicā icisam. 38
19 Q̄ñ icisū fuerit. 38
25 Herefipilā extri. 38
37 Sq̄nāte habito. 39
41 Quibuscūq; sāi. 39
7 Dolores ꝛ tūore. 37
¶ De ꝓnost. p sig̃ sūpta a passiōe siue morbo.
21 Maniacis varic. 38
28 Eunuchi nō po. 38
40 Qubuscūq; do. 29
46 Qubuscūq; gi. 40
59 Quibuscūq; a. 41
60 Quibuscūq; a. 41
33 Quibuscūq; cal. 39.
8 Hydropic/vulne. 37
45 Q̄ulnera q̄cūq. 40
11 Melācholicis ꝛ. 37
49 Quibuscūq; tu. 40
50 Quibuscūq; cē. 40
57 Apopletici. 41
¶ De ꝓnost. p sig̃ sūpta ab accīte: ꝛ p⁹ psig̃ sū pta ab actiōe mutata.
1 In diuturnis lyē. 36
3 In diturnis dysē. 37
6 Nephretici ꝛ cē. 37
9 Late ptistule. 37
13 A singultu hīto. 37
23 Si timor. 38
26 Quibuscūq; ī cau. 38
32 Aridū fuctnātes. 39
34 Hydropic/tussī. 39
51 Attēdē oportet. 41
52 Dissipiētie. 41
54 In acut/passio. 41
55 Podagrica ꝛ. 41
44 Quib⁹ cūq; ex. 40
De ꝓnosti. p sig̃ sū/pta a mutato exeunte.
10 Caput dolēti. 37
17 In oculis patiē. 37
27 Quicūq; epici. 38
16 A pleuretide ba. 37
15 A diaria hīto. 37
31 Trauli a diaria. 39
14 Ab hydrope ba. 37
20 Si ī vētrē sang. 38
43 Quicūq; splen. 40
48 Splenetic/dysē. 40
58 Si cmētū erupi. 41
55 In melic/egritu. 41
29 Mulier nō po. 39
30 Pueri nō poda. 38
¶ De ꝓnosti. p sig̃ sū/pta a mutata q̄litate.
4 Circūfluētia vlce. 37
42 Icteric/si ep ou. 39
De cāis quoꝝdā ac cidētiū siue quarūdā passionū.
39 Spasm⁹ fit ex pl. 39
¶ Aphi sexte pticule pti practice ptinētes q̄ dō preseruatiua.
47 Quibuscūq; phle/botomia aut ꝛc. 40
Et pti practice pti/nētes q̄ dō curatiua ō q̄ pmittit' vn⁹ canon ī cura q̄rūdā passionum attendendus.
5 Dolores ī lacīb⁹. 37
22 Quibuscūq; dol. 38
31 Dolores oculoꝝ. 38
38 Quibuscūq; ab. 39
12 Emorroides sa. 37
36 Dissuriā phlois. 39
¶ Aphi vij. pticule pti theorice ptinētes sūt ō ꝓnosti. ꝛ ō causis acci dēti/cuiusdaꝫ. s. sternu/tatiōis: ꝛ p⁹ de ꝓnosti. p signa a morbo.
5 In mania dysē. 41
11 In pleuretide pi. 42
31 Saturri ī supiozi. 43
12 In pipleumōia. 42
19 In ossis denud. 42
51 Quicūq; spachi. 44
58 Quibuscūq; ce. 44
53 Quicūq; cē ep. 44
De ꝓnosti. p signa sūpta ab actiōe: ꝛ p⁹ sū pta ab actōe mutata.
3 In vōitu singult⁹. 41
10 In ileon singul. 42
48 Hydropic⁹ si. 44
4 In sudore rigoꝝ. 41
7 Ex multa potat. 41
4 In sanguis flux. 42
29 Quibuscūq; os. 42
13 In vulnerib⁹ fo. 42
14 In percussiōe ī ca. 42
17 In phlone epa. 42
18 In vigilia spas. 42
21 In lytargico tre. 42
25 In oss fractura. 42
26 In pharmacie. 42
37 Quibuscūq; ne. 43
41 Si līgua impa. 43
42 Si suppurgat. 43
44 Mulier ābed. 43
De ꝓnost. p sig̃ sūpta tīn a mutato exeūte.
15 In sāguis sputo. 42
16 In saniei sputo. 42
20 In herisipila pu 42
22 In fozti pulsu. 42
23 In doloze diuꝝ. 42
24 In secessu cho. 42
30 Si ab albo phl. 42
31 Quibuscūq; spu. 42
32 Quibuscūq; ī se. 43
33 Quibuscūq; cho. 43
34 Quibuscūq; vri. 43
35 Quibuscūq; ī vri. 43
36 Quibuscūq; pig. 43
38 Quicūq; sāgui. 43
40 Si sāguinē et. 43
45 Quicūq; epici. 43
46 Quicūq; ī capi. 43
55 Quibuscūq; inf. 44
56 Quibuscūq; ep. 44
50 A sq̄nāte hīto. 44
¶ De ꝓnost. p sig̃ sūpta tīn a mutato exūte ab actione mutata.
6 In egritudie viu. 41
8 Ex apat/int⁹rup. 41
De ꝓnosti. p sig̃ sū/pta a q̄litate mntata.
1 In acut/morbis. 41
2 In osse egrotāti. 41
27 In doloze fozti. 42
¶ De causis cuiusdaꝫ accidēti. s. sternutatōis
52 Sternutatō fit 44
Aphi septie pticule pti practice ptinētes.
49 Strāguriā ꝛ. 44
54 Quibuscūq; d. 44
43 Si febris nō a. 43
47 Oculoꝝ dolo. 44
57 Allices ꝛ oscita. 44
59 Corpib⁹ būidas. 45

¶ Finis.

Prefatio domini Constãtini aphri cani montis cassianensis monachi ad Azonẽ uel Glauconẽ discipulũ suum.

Licet petitõibus tuis continuis fili mi Azo mihi sepi⁹ diceres: vt ex opusculis Galieni aliqua latine lingue transducerẽ ex arabica lingua: diutamẽ multũ negaui: hesitãs tãti transferre opa philosophi. Sed cũ petere nõ cessisteres: & latinã linguã tãto carere viro te dolere diceres: tandẽ cõdescendẽs tibi: opusculũ quoddã sup aphorismos hypo. glorioſissimi trasferre destinaui. Quod si ꝑspicaciter quis intẽderit: operam suã nõ amisisse cõgaudebit. Est aũt in hoc ope materia plucida: verba quoq; põderosa: quib⁹ iuctis ꝛsi Hal. poeta nõ fuerit: illud tñ Horatij satyrici visus ẽ sibi mutuari Aut ꝑdesse volunt aut delectare poete. In mã eni ꝑfuit in verbis põderosis & delectauit & ꝑfuit. .I.

Vita breuis ars uero lõga: tẽp⁹ aũt acutũ: expimẽtum fallax: iudiciũ autẽ difficile. Opoꝛtet autẽ nõ solũ seipsũ ꝓbere faciẽtem que opoꝛtet: sed etiã egrotantes & ꝑsentes & ea q̃ extrinsec⁹ sunt.

Plurimi interptes hui⁹ libri ĩ hoc maxime sunt cõcordati q̃ h̃ sine vn⁹ sit aphorism⁹: sine plures sint aphorismi toti⁹ esse: quasi proemiũ subsequẽtis opis: in quib⁹ conuenit inuestigare que hypo. intẽtio fuerit: quod forsan enucleabit si verba sua singula cõsiderent. Vitã ergo dixit breue ad immẽse plixeq; hui⁹ artis cõparatiõem: Artẽ longã: quia tẽp⁹ in quo ꝑticulariter ẽ operãdũ strictũ videt esse atq; paruũ: quam siquis velit capere lõgis exercitijs & lõgo vsu capi est necesse. Cũ. n. quis artẽ quãlibz ad actũ ducere velit: duob⁹ vti necesse instrumẽtis. s. experimẽto & ratiõe: sed ratõe rẽ ꝓbandã indicãte: quoꝛ primũ timoꝛosum. s. expimẽtũ: secũdũ vo difficillimũ. Tempus vo strictũ est ꝓpter subiectũ in quo elaboꝛãdũ est: hoc aũt humanũ coꝛp⁹ esse patet: qõ cũ per se facile moueat: cõtomagis reb⁹ extrisecis accidẽtibus mouẽtib⁹. Experimẽtũ vo timoꝛosum ꝓpter subiecti nobilitatẽ: nõ ꝓpter motõis sue velocitatẽ: que ad tpis attinet strictiõem. Iudiciũ aũt fm rõnales intellect⁹ patet esse difficile: cũ discoꝛdẽt in eo oẽs vsq; hodie Siquis aũt fm methoicos hoc intelligere velit: vt iudicũ sit rei ꝓbate quã iam nouerat: & hoc cõstat q̃ difficile sit: qũ vir etiã ꝑfectissim⁹ adipisci possit. Sz qũ hypo. de rõnalib⁹ sit: sentẽtia sua prima tenẽda est. Dic prima finiẽ hui⁹ aphorismi ps Subsequẽs vo nõ ẽ ita ꝑdicere. i. exponere: sed faciẽtẽ q̃d faciẽdũ sit instruere. Opoꝛtet inquit nõ solũ seipm ꝓbere facientẽ & . ac si diceret: Opoꝛtet lectoꝛez hui⁹ mei libri sique scꝑserim hic tẽtare & certificare velit: vt qum iam medicus factus fuerit: ne tñ his que opoꝛtet facere cõtẽt⁹ sit: sed etiã oꝛdinet res infirmo & assistẽtes sibi: & q̃ extrinsec⁹ sunt fm q̃ opoꝛtz.

Quod. n. in ꝑmis dixit ad vitã breuẽ & ad artẽ longã attinuit. Que vo hoc sequũt vitã breuẽ: & artẽ longã facẽt eẽ: subsequẽs q̃si statuit pactũ inter hypo. ipz & lectoꝛ ipm libũ: sed his ad horã ꝓtermissis: oportet ea a capite repeti: quare vitam breuẽ q̃tũ ad artẽ longã dixerit. Nec. n. ꝓma intẽtio fuit nobis. Quidã ergo eũ intẽdisse dicũt ad assiduas hui⁹ artis lectiões lecturos instigare. Quidã cõfirmãt ad hoc eũ laborasse: vt eos remoueret ab hac arte. Alij eũ voluisse discernere qui ad hanc artẽ essent ꝓmptiores: quiue tardiores. Quidã vo vt oſideret quare libros de medicina fieri necesse eẽt. Plericq; testãtẽ eũ intẽdisse breues de hac arte libros fieri debere: vnde & aphorismos eũ intitulasse dicũt. Sũt & alij clamãtes eum voluisse nullũ ad ꝑfectõem hui⁹ artis posse ꝓtingẽre: sed vnũquẽq; ꝑ posse suo aspirare ad eam. Alij quidẽ q; mõstret magnã culpã medici foꝛe: qũ qõ intẽdit & velit explere non possit. Quos oẽs fere remotos esse puto a sua intentiõe. nõ est. n. sapiẽtis vtpote hypo. libros facere: & lecturis dicere dicta sua nõ cõplere posse: & ita eos a se repellere: qũ horũ repugnet dictis qũ dixerit: Opoꝛtet nõ solũ seipm ꝓbere que opoꝛtet facientẽ. Quibus ex verbis certificauit omnia posse expleri q̃ ipe ꝓcepit. non. n. quẽq; in locis multis dixit peccare: & ad ꝑfectõem p̃uenire nõ posse. Qõ si diceret nõ subinferret: Opoꝛtet. Sed postq; vitã breuẽ dixerat cẽ. medic⁹ in infirmo peccat: & infirm⁹ in se: & assistentes sibi peccãt dicendũ erat. Non ergo sunt laudãdi dicentes ipm dixisse vitã breuẽ vt discẽtes a se repelleret. magne. n. amẽtie esset eũ libros facere: & postea velle eos a se dimittere: & qũ lecturos deberet attẽtos facere: satageret eos a se repellere. Qui aũt dicũt q̃ discipulos instiget: ac si dicẽt: Propter vite breuitatẽ & artis ꝓlixitatẽ opoꝛtet eos laboꝛare multũ: põt esse verũ. sed hoc dicere neq; sensui: neq; intẽtiõi hypo. neq; victis hui⁹ libri cõpetit. Dicẽtes eũ quoq; voluisse discipulos tẽtare dicentẽ artẽ durã & longã esse: bi pñt veꝛ dicere. Plato. n. ad tentãdũ voluntatẽ discipuli qũ in qualibet arte debeat introduci ꝓsuadet: vt ars longa & dura dicat vt animeꝛ magis lecture. Sed qũ oꝛetenus debeat ꝓsuaderi: nõ hoc apponẽdũ erat ꝓoemio huius libri: quia ꝓlog⁹ suis subsequẽtib⁹ semp est adaptãdus.

Voluit ergo forsan hypo. omniũ librorũ suoꝛũ aphorismos esse ꝑmos: ideo in capite eoꝛũ posuit: qõ omnibus vniuersale est: mõstrãs hãc artẽ nõ posse capi ad plenũ: nisi adsit multũ exercitiũ & temp⁹ longũ: fm tñ q̃ nature expetũt discẽtiũ. Credẽtes & hypo. hunc ꝓlogũ fecisse omnib⁹ libris suis vniuersalẽ nõ obuiãt discẽtib⁹ hic voluisse ostẽdere: quare de medicina fuit necesse libros facere. Sed qũ iste idẽ fecerit libroꝝ: quẽ introductoꝝ medicine intitulauit: cui & ꝓlogũ vniuersalẽ hui⁹ artis adhibuit: qui est ad intelligendũ vniuersaliter viã & significatiões toti⁹ medicine artis: sicut & nos docebimus qũ eũ exꝑlanauerim⁹: absurdũ esse videt vt hic de quo agimus vniuersalis esse dicat. Vtriq; ergo illi laudãdi sunt plus alijs qui asserũt hui⁹ ꝓlogi fuisse intẽtõem. s. aphorismatica suoꝝ sermonũ mõstrare auctoꝛitatẽ: & cõfirmãtes velle eũ ostẽdere quare de medicina libros fieri fuit necesse. primi: q; qũ aphorismi sit breuiter sentẽtiã auctoꝛis exponere: magnũ iuuamẽtũ tribuit longã artẽ breui tẽpoꝛe discere volẽtib⁹. Alij sunt laudabiles q̃ necessitatẽ faciẽdi libros hui⁹ artis sunt cõfirmãtes: quia quum vita vniuscuiusq; hoĩs ad lõgitudinẽ artis brevis sit: nullus ad ꝑfectiõem huius artis põt ꝓuenire: nisi antea legerit:

ꝛ ad plenū intellexerit libros illoꝝ: qui antea artē illā experimētis didicere: ꝛ qm ipe expert⁹ sit actualiter experta in libris alijs tradere nō deneget: quousqꝫ ars oīo reddat cōpleta. Intētio vtriusqꝫ cōfirmāda est h̄ modo Qm inquit vita humana ad longitudinē artis sit brevissima: impossibile est vt quis eam ad plenū capiat: nisi pōres experiētia sua libros fecerit: ꝛ successiue expti alia addiderint: quousqꝫ ad vtroꝝqꝫ experimētoꝝ pfectiōez deueniet ars ista. Sequētia post addidit: vt cōfirmaret longitudinē artis: ac si dixerit: Vita brevis: ꝛ ars longa: qꝛ temp⁹ acutū est ꝛ strictū: ꝛ experimētū est timorosuꝫ: difficile vero iudiciū. Ars vero lōga est: quia ꝑs opandi eam strictū est: qm sicut dixim⁹ arte hanc sine duobus his instrumētis opari nequeam⁹: ratōis. s. adiuuamēto ꝛ operādarū rerū experimēto: quoꝝ experimentū est timorosum: iudiciū vero difficile. Non sum vitupādus neqꝫ tedio lector est afficiēdus: si breuiter ꝛ quasi sub epilogo recapitulē omnia supradicta. Temp⁹ ergo strictū propter subiectū. s. corpus humanū: quod est medicādū. hoc enim subito ꝛ tempe mouet̄ paruo. Timorē experimenti nobilitas facit eiusdē subiecti: quod nō alijs assimilatur subiectis: qm in eo medicinā opemur. in lapide enim ꝛ cozio ꝛ ligno ꝛ similibus: in quib⁹ artificialiter laboramus: nulla fere corruptio subsequit̄: si in eis facta non bene successerit artificia: sed maxim⁹ probādi est timor: si circa corpus humanū male ceciderit experimentuꝫ: quia ipm subiectū destruit̄: ꝛ quasi eius fit interitus. Judiciū. s. ratio difficilis videtur: quia qm ꝑ ipaꝫ comphendāt̄ experimētanda testat̄ hoc esse graue multitudo discordantiū in ea adipiscēda: que ratio si facile inuenta esset: nō tm in ea discordari oporteret. Alij vo dicunt hypo. intendisse iudiciū non ratōem esse sed potius determinatiōem rei experimētande: quod patet q̄ sit difficile. Siquis enī diuersis medicaminib⁹ medicinatur: si quolibet diuersoꝝ iuuetur siue disturbetur: quod horū iuuerit siue nocuerit non est facile videri. verbi gratia: si suauiter infirmus dormierit: ꝛ post somnū epithimate se inunxerit: deinde cataplasmauerit seu clysteriza uerit: ꝛ post hoc quale quid comederit: ꝛ ex hoc spontanea solutio euenerit: nō facile est videri quod eoꝝ inuerit seu nocuerit. Unde vniuersaliter ars lōga est ad vite singuloꝝ hominū cōparatiōem. Alibi ergo necessario inde erant faciēdi ꝛ posteris dimittēdi: maxime aphoristice abbreuiati: ne superuacuū videat̄ pleno manare pectore. Nō subitulit: Oportet aūt non solū seipz prebere ꝛc. taliter precedētib⁹ cōtinuari conuenit. sed si hec et dicenda certificare velis: non solū oportet faciēda ex pte tui fieri: sed etiam infirmū obedire: neqꝫ in aliquo decet eum obuiare tibi. Oportet ministrātes quoqꝫ studiosos ꝛ gratos sibi esse: immo extrinsec⁹ ad velle infirmi: et vt oportet appareter omnia quib⁹ in cōpetētib⁹ medicina ludificatur: ꝛ sanitati obuiatur. Per extrinsecus manīo nocens siue iuuans intelligit̄ vel nūcius nūcians quoqꝫ iracūda vel angustiosa: vel etiā minus leta: ꝛ strepit⁹ qui libet somnū sibi prohibēs: immo alia plurima que fere sunt innumerabilia. Hec omnia si fiant sicut oportet: nihil incōueniēs me scripsisse inuenies. 2

IN perturbatōib⁹ uētris ꝛ uomitibus q ꝑ spōte fiūt: sigdem qualia oportet purgari purgent̄ ꝛ cōfert ꝛ bñ ferūt. si uero nō: cōtrariū. Sic ꝛ inanitio: sigdem q̄lez oportet fieri fiat ꝛ confert: ꝛ bñ ferūt. si uero nō: cōtrariū.

Cōtemplari igitur oportet: ꝛ tēpus ꝛ regionē ꝛ etates: ꝛ egritudines in qb⁹ oportet aut non.

In his suis verbis ñ quātitatē purgatiōis: sz q̄litatē solūmō respexit: qō manifestatur ex eo q Qualia oportet dr̄. A naturalib⁹ aūt icipit: qū Qui spōte fiūt dixerit. ꝛ artificialē tetigit: qū Sic ꝛ inanitio: ꝛ reliq̄ subtulit. q ꝑ si ō vtraqꝫ quātitate tractare voluisset: i spontanea quātaꝫ: ꝛ i artificiali tātaꝫ dixisset. Dic mlti impiti expositores peccāt: nec vba nec vboꝝ suoꝝ intētionē itendētes: quoꝝ errorē depbēdit̄: vbi dr̄: Sic ꝛ inanitio. Alij. n. fatet̄ eū intellexisse cibi abstinētiā: alij phlebotomiā: qō fit iō: qm hypo. omnē purgationē solet ianitionē vocare. Sed hic sicut dixi de sola q̄litate intellexit. s. vbi dixit: Sic ꝛ ianitio. q. d. sicut natura facit ꝛ artifex faciat. Quia aūt semp iusserit medicū actionē nāe debere seq̄: ide Qui spōte fiūt: pmisit. Qualia g̃ oportet purgari purgēt̄: vbi nociua tm ꝓpēdāt̄: Sic. n. cōfert: ꝛ bñ ferūt. si vero aliquoꝝ alioꝝ euacuatio facta fuerit: ꝛ nō tristātiū nocitiuoꝝ: cōtrariū. s. neqꝫ cōfert ꝛ difficulter ferre laborātes. Similiter ꝛ in artificiali purgatiōe oportet nociuū purgare: sicut alibi iussit ipe: Oportet iāt nocuos chimos ñ alios purgari. Si. n. phlegma domineť: oportet q̄b⁹ medicinis purgari decet purgeť. Et si cholera vl melācholia domineť: purgari phlegma dimittat̄: ꝛ in his euacuādis itēdat̄. Idē ꝛ de sanguine itelligat̄. Dñantes aūt chimi a q̄litate corpis possūt intelligi nisi q chimi iteriores ñ idē sūt qō chimi exteriores: hypo. alibi testāt̄: Color in q̄t corpis būoꝝ oñantiā oñdit si nō in ꝓfūditate corpis accubuerit: q̄ qm non vbiqꝫ sūt eq̄les: vñ cū ꝑoꝛ iuestigatiōe temp⁹ ꝛ regiones etatē ꝛ morbū iuestigari optet. Qm. n. quilibz humoꝝ oñet ꝓpa signa hre dignoscit̄: qō post planius exequemur. In primis g̃ q̄rit̄ de tempore: post de regiōe: etate quoqꝫ ꝛ infirmitate: vt si cholera ru. oñari se in corpore oñderit: ꝛ temp⁹ cognosci oportet. s. si estas fuerit: deide regiōez: si cala sit: ꝛ si infirm⁹ sit i pfectiōe iuuētutis siue vtut. Similit̄ i phlegmaticis: si hyems sit: ꝛ regio frīda: ꝛ si infirm⁹ senet. Dis exploratis de nā morbi ē inuestigare: qꝛ tertiane sūt de natura cho. ru. quartane de cho. ni. quotidiane de phlegmate: cancer de melācholia: herisipila de cho. ru. vñ morbi singulariter erūt iuestigādi: qꝛ si bñ perq̄rant̄: vtilitatez ꝛ rationē purgādoꝝ cognoscem⁹. Dalā ergo est eos male interptari: q̄ hypo. putauerūt dixisse: inanitionē solā cibi abstinētiā i febrib⁹ qū nūq̄z febres noīauerit: sz potius vniuersaliť q̄ fiunt extra nām tetigerit. Oñdit se quoqꝫ purgādi q̄litatem non quātitatē voluisse: qū in sequētib⁹ dictur⁹ sit de q̄titate Tempora curādoꝝ morboꝝ ꝛ modū curādi ego dicturꝰ sū alibi: quomō vl q̄ debeāt purgari siue curari. Nō. n. hic necessitate aliq̄ cōpelloꝛ id. pseq̄: qm si hoc i h̄ loco tāgerē nō meli⁹ hypo. tacēte dicerē: ꝛ nō tangenda tāgerē: ꝛ smonē nō. ptelādū. ptelarem. 3

IN exercitantib⁹ ad summū bone habitudines sunt fallaces: si in ultimo fuerit. non eni possunt manere in eodē neqꝫ gescere. qui uero nō gescunt nequaq̄z pñt in melⁱ addere: relinquit̄ igit̄ ad peius. Nō oꝛ igit̄ causa bona habitudinē soluere ꝓfert: ꝛ non tarde: ut rursus principiū nutrimēti accipiat

corpus. Neq; compressiones ad ultimū ducere: fallax enim est: sed qualis natura fuerit sustinētis ad hoc ducere Similiter ⁊ inanitões ad ultimū ducētes sunt fallaces: et iterū resumptiões in ultimo exītes fallaces.

IN aphorismo p̄cedenti de qualitate purgandi intentōem hypo. fuisse dixim⁹: in isto ⁊ in sequēti ad quātitatē intendit purgatōis. Incipit autē de plenitudinis vltimitate: ⁊ de eiusdē inanitione: quib⁹ in dictis sicut suus mos est introdurit quādaz similitudinē: que similitudo in corporib⁹ se exercitātibus est crassitudo. hanc autē intellexit artificialē: ⁊ vt ita dicaz instrumētalē. In hac enī athlete dies suos finiūt ⁊ pallestrite. Crassicies autē absoluta in quibusdā se exercitantibus sicut aratorib⁹ ⁊ similib⁹ ē laudabilis: quia non in eoz plenitudine vltima est: neq; adeo est molesta: sed ad similitudinē introducta est illaudabilissima: cuius intētio tm̄ est corpis magnificatio: in qua p̄oculdubio augmentātur chimi ad nutriendū mēbra totius corporis. Dis enim magnificatis: ipossibile est corpora vltra modum non magnificari. Et huiusmodi crassicies fallax ⁊ molesta est. Si enī vasa vltra modū impleanē: timendū est ne forte crepent: vel calor naturalis suffocetur vnde multi morte subitanea sunt extincti: corporib⁹ pertingētibus in vltimitatē plenitudinis. Sed crassicies naturalis in aratorib⁹ est laudabilis: qum non ad vltimitatem plenitudinis puenit. vnde sicut p̄orem non necesse est minui hanc, ppter suspectōem molestatiōis: quā necessitatem p̄iorē minorādi hypo. tetigit: qum non posse manere in eodem neq; quiescere dixerit. Natura enim qū semper cibū digerat mittens in loca sibi destinata: eparquoq; in sanguinē mutat: ⁊ in toti⁹ corporis mēbra deleget: membra vero sue similitudini adaptēt. Corpe aūt ad hoc deueniēte vt non possit plus capere: ⁊ in venis locus non sit vacuus vbi chimi capiātur: necesse est venas rumpi: aut subita morte intercipi: quia calor naturalis extinguiē: vtpote in lampade videmus: que cū oleo non redundet: quasi quodā suo recreaē pabulo. q; si modum excesserit: necesse est eam extingui. Ad hanc ergo vltimitatē minuendā est festinandū: vt ad recipiēdū sui nutrimentū corpus competēs habeat spaciū: neq; tamē ad vltimū minuendū est: Vltimitas enim facilior est in plenitudine q̄ in inanitiōe. Neq; sola quātitas in purgando est cōsiderāda: sed virtus corporū ⁊ natura: quia diuersitas corporū in quātitate tolerāda discordat purgatione. Hanc exercitantiū crassiciē ad quandā hypo. vt dixim⁹ introdurit similitudinē: quaten⁹ per hoc simile p̄cedētia continuētur subsequētibus vbi addit: Similiter ⁊ euacuatiões ad vltimū ducētes sunt fallaces: ⁊ iterū resumptiões in vltimo exīstētes fallaces. quibus ex verbis innuitur: q; neq; plenitudinē: neq; inaniti onē vltimemus. Crassicies vero in exercitātibus si chimi tēperati: ⁊ virtus fortis ⁊ idonea sit laudatur. plenitudine ergo in vltimitate exīstēte inanitiōem oportet festinare: que qum in his vltimari non debeat vt in aratoribus: neq; in alijs erit vltimāda. in omni ergo purgatiōe virtus consideret: ⁊ sic tandem p̄o suo posse abundātia purgetur. si enim virtus deficiat: purgatio est cohibēda: ⁊si non tota exierit abundātia. Hō dixit: Resumptiones in vltimo exīstētes fallaces. si cōtinuare velis superiori: ⁊ intelligas de horum corporum vltimitate plenitudinis: potest quidē fm hunc intellectū accipi. Si aūt fm quosdā idem repetat: diuersis tamē vocabulis: quum similiter omnes euacuatiões ad vltimū ducentes fallaces dixerit: intētos nos reddere voluit: ne euacuatiōem vltimaremus quia fallax est. Itidem ⁊ de refectione nimia fugiēda subintulit: quia refectio fallit nimia succedens nimie euacuatiōi: qum virtus euacuati defecerit: neq; cibum fm q; oportet possit mutare: ⁊ membris eoz assimilare: Hō si sit intellige: Que partes sentētie hypo. euacuātur: vltimitas. ſ. plenitudinis: ⁊ grassicies in athletis. Sed q; dixit: Et iterū. innuit id p̄iori esse diuersum. Hactenus de habitudinis solutiōe ⁊ repletiōe dixit: nūc sequit de habitudine in passione iam adducta: ⁊ de mēsura diete: que talis est. 4

TEnues ⁊ certe diete i diuturnis semp passiōibus et in acutis egritudinibus quibus nō conueniūt difficiles. Ad ultimū tenuitatis: q̄ adducūt diete difficiles: Et iterū resumptiones in ultimo exīstētes difficiles.

IN p̄cedētib⁹ hypo. intēdit de vltimitate omnimode euacuatōis ⁊ resumptiōis: in hoc vero de ordināda dieta infirmoz⁹ sua est intētio. In diuturna ergo egritudine semper dieta tenuis est fallax in acuta vero non semper cōuenit. Quum enī in plurib⁹ egritudinib⁹ acutis oportet vt subtilis dieta detur: in quibusdā acutis danda est vltimitas tenuitatis: alis erūt vltime tenues diete: sicut quum totus cibus auferē: solū tm̄ mellicratū vsq; in creticā diem dabitur. Subtilis autē dieta non in vltimitate in cibi est paruitate: aut in raro cibo: vtpote ptisano parū nutriēte. Danda est aūt dieta subtilis causa defectiōis virtutis ad quam sustentandā p̄cipimus dari aliquātulū. Sanis autē dieta daē duobus modis: aut vt custodiaē sicut eoz⁹ fuit vsus: aut vt augmenteē ⁊ virtus eoz⁹ conforteē. Grossus ergo cibus augmētabit: moderatus custodiet: subtilis minuet virtutem: ⁊ ideo cauēdus est sanis. In infirmis nō debet virtus augmētari: sed sicut inueniē custodiri: sicut in passionibus diuturnis: aut non multū minui vt in acutis: in quibus acutis si augeat vel custodiaē: morbus augmētabitur. In qua autē acuta egritudine tenuissima ⁊ certa dieta: ⁊ vbi tenuis danda sit hypo. in pitōnoromatō innuit: qō tunc meli⁹ dicemus: qum libz̄ illum expouemus: hic enim breuiter ⁊ parū dicere ꝓposuimus. Virtute inq; infirmi existēte forti in statu morbi: si morbus in die quarta vel antea determinari debeat: omnis cibus auferatur: quod tenuissima ⁊ certa dieta dicit. Si autē in statu bene se habeat: ⁊ termin⁹ septimū diem nō transeat: dandū est solum mellicratū: quod subtilis ē dieta: nō tamē i vltimitate. Si vero virtuti nō cōfidim⁹ ptisana colata damus: que subtilis est dieta: sed nō in vltimitate. Ptisanū vero non colatū: neq; subtilis est dieta: ni si parum datū: neq; grossa sicut ius tritici: oua: pisces: et similia. Hō dixit: In acutis egritudinib⁹ quibus nō cōuenit: de pacutis intellexit: de quibus etiā postea dicet qū Ubi vo fm acumē egritudo: subinfert. 5

IN tenuibus dietis peccāt egrotantes: ⁊ ideo magis leduntur. Omne enī peccatū quantūcūq; sit magnum: fit magis in tenuibus dietis: q̄z

grossioꝛib⁹. Propter hoc ⁊ in sanis fallaces sunt ualde certe ⁊ cōstitute diete quoniā peccātia difficilius ferūt. Propter hoc igitur tenues ⁊ certe diete fallaces sunt ampli⁹ parū solidioꝛibus.

Multi interptantes taliter hunc aphoꝛismū intelligunt: q̄ peccare egrotantiū nō a semetipis sit: sed insistitꝛ eis a medicis: quam inuitis precipiāt: vt subtilē teneant dietā vnde magis ledūtur q̄ si ita tenui dieta non vterētur: quam inuiti cogant: q̄ q̄ fit virtus eoꝝ nimia abstinētia deficit. Alij absolute ponūt qui inde magis laudādi sunt: quia absolutioꝛe. i. vniuersalioꝛe dant intellectū: quam volūtarios vel coactos itelligi faciāt: ac si dicat hypo. Omne peccatū in subtili dieta siue per se siue per aliud fiat: multū necesse ē vt ledat: quam per abstinentiā virtus deficiat: ⁊ quia consuetudo eoꝝ non talez dietā expostulat. Hic sensus manifestat ex subsequētibus. s. per hoc q̄ inquit: Propter hoc ⁊ sanis fallaces sunt valde certe ⁊ cōstitute diete. cogit enim eos peccare assiduitas subtilis diete. Aphoꝛism⁹ sequens est apertus. 6

Ad ultimas egritudies ultie curationes ad pfectiōem sunt potētes.

Ultimas egritudines intellexit: nullas habētes vltimitates post se: vnde p̄cipit subtilissimā dietam dari: que si fit acuta ipa est quā pacutā vocat: ꝓpter quā ⁊ subiūgit hypo. hic: 7

Si uero fm acumen egritudo cōtinuos ⁊ ultimos laboꝛes habet: ultima ⁊ tenuissima dieta necessariū est uti. Ubi autem non: nō: sed conuenit grossius reficere. Et tantū subcondescendere: q̄ztum egritudo mollioꝛ fuerit ultimis.

Sicut superi⁹ vltimā egritudinē intellexit: quam nulla alia excedere possit: ita ⁊ hic laboꝛes vltimos posuit primo: vltra quos nulli alij sunt vlteriozes. Nos autē accessiōes febriū ⁊ cetera intēdit accidentia earū: quia pacute febres cōtinuo vltimos laboꝛes habent. i. in p̄mis diebus quartū precedētib⁹: vnde ⁊ status illico in his sequit. Status enī nihil aliud est: nisi q̄m laboꝛes ⁊ eoꝝ accidētia vltimātur. Peracut⁹ ergo moꝛbus est: quem status cōtinu⁹ est qui in p̄mis quartis intelligit: aut in cuiuslibet quarte diei subsequētib⁹ in pacuti moꝛbi acumine. vltime tenuissimā dietā opoꝛtet dari: quam subtilissima dieta in statu sit necessaria: sicut ipe in libꝛo de egritudie acuta dixit: Cui⁹ status cōtinuus est in quartis diebus. sufficit de hac re hic tm̄ dixisse. Siquis autē in acutis gritudinib⁹ cibum dare timeat ꝓpter apostematū incensiōes: siue febriū cōtinuitates: tūc ⁊ in statu magis necesse est vt caueat: quia omnia apostemata ⁊ incensiōes in pacutis egritudinib⁹ in hoc tempe in sui sunt vltimitate: sicut hypo. in pitōnoꝛomaton: vbi de calido apostemate dixit pticulariter: de caloꝛis vltimitate ⁊ febriū incensione vniuersalie dedit intelligi: sic enim antiqui ponere sunt soliti. De quoꝛcunq̄ boꝛū intelligatur bonus et certus est intellectus. Bonū est vt natura in boꝛū statu operari permittatur: neq̄ cibo vel aliqua re impediat. Opoꝛtet ergo in statu vt tenuis dieta vltimetur. Si autē status alicuius moꝛbi post predictos dies quattuoꝛ nondū venerit: non statim vtendū est tenuissimis dietis: ne forte infirmus ante statum moꝛiat. In illo ergo cuius status est in p̄ma q̄rta die: bonū est illico vltimā dietā dare: quam natura ei⁹ possit pati. Si vero non: solū mellicratū vel parū ptisani sufficit. hec autē in tenuitatis vltimitate sunt. Ptisana que hypo. grossum cibū vocat debēt dari in statu post diem quartā cui subiūgit: Ut descēdatur q̄tūcūq̄ moꝛbus molliat. verbi gratia: si status aliquātulū est vicinus detur cibus parū grossius: si vero remotioꝛ det⁹ parum grossioꝛ: Sic oꝛdinata dieta est vtilis. 8

Quando in statu est egritudo: tūc tenuissima dieta necessariū ē uti.

Hec aphoꝛismū alij sicut ⁊ nosipsi subiūgūt superioꝛi: Alij nolunt cōtinuari. Verūtamē quomodocūq̄ cōtinuet⁹ semp erit vnus sensus. In statu enim moꝛbi subtilissima iubet⁹ dari dieta: quam tūc multa succedāt accidētia ⁊ moꝛbū digerētia. Nō ergo impediēda est natura in humoꝛib⁹ digerendis: qui sunt materia moꝛbi: quam tūc tota illi soli rei intēdat: vireq̄ suppetit boꝛa quin humoꝛes vincat. Natura ergo non impediatur in cibis digerēdis: quod in libꝛis nostris de die cretica p̄hibuim⁹. Hec omnia hypocratica statui cui succedit declinatio sunt attinēda. Moꝛituri enim solis p̄nosticis sunt dimittēdi: in quib⁹ futura p̄nūciātur. In p̄missis perpēditur qualis dieta fm tēpoꝛa moꝛbi detur: in subsequētibus fm virtutē infirmi danda dieta diffinietur. 9

Contemplari igitur opoꝛtet egrotantē si sufficiat dieta ad statum egritudinis: ⁊ utrū ille deficiat p̄ius ⁊ non sufficiat dieta: aut egritudo deficiat ⁊ obtundatur.

Quia supius fm moꝛbi statū continuū vel remotum cōdescēdit in dieta: hic diffinit quomodo fm virtutē patientū sit oꝛdināda: Ut virt⁹ enim ⁊ non moꝛbus nutriat: infirmus dietatur. Hec duo si bene considerētur. i. dieta fm longitudinē ⁊ bcuitatē status: ⁊ virtus infirmi perpēdatur: vtiliter nostrū operari subsequit. Si enim virtus defecerit ⁊ non sustinuerit: cibi ex qualitate vel quātitate dentur fm q̄ expedit. Cibus ergo in statu aliquādo dandus est accidētibus virtutem dissoluētibus. Quia autē in dieta maxima debet esse medici cautela: hypo. ideo p̄cedēti subsequētē aphoꝛismū cōtinuo subiūgendū putauit. Si tres istos aphoꝛismos aliquis vnū vel ꝓ vno tm̄ intellexerit: non peccabit. Ego in tres diuisi aphoꝛismos: vt meliuſ exponeꝛē sigillatim. 10

Quibus ergo cōtinuus est status: continuo ⁊ tenuiter reficere opoꝛtet. Quibus uero posterioꝛ status ad id ⁊ ante id parum auferendū: Prius uero uberius reficiendum ut sufficiat egrotans.

Hic aphoꝛismus vt dixim⁹ est superioꝛib⁹ iungēdus: sed tamē poꝛibus est vniuersalioꝛ. In p̄cedentib⁹ ab initio continuo in moꝛbis peracutis tenuissime iussit dietari: in hoc absolute in statu omnis

mozbi cõtinuo parũ post initiũ tenuiẽ dare: qõ etiã i sub sequẽtib⁹ innuit. Cõstãtin⁹: Sũt ḡ egritudines tam acute vbi simul statim a pncipio habere putẽ: i his aũt dicta tenuis cõtinuo detur: quib⁹ inqt stat⁹ ptedit: eos in statu parũ ꝛ ante statuz abstinere expedit Interim aũt oũ ꝑcul sunt in statu: reficiãt ut ad statum puenire sufficiãt. In statu vo abstineãt: vt ad dimicãduz natura fit parata: ꝛ nõ oino digestioni cibi intẽta. Oportet ḡ inqt in exacerbatiõibus. i. i ipsius egritudinis impetu ꝛ accessione subtrahere cibũ. ledit. n. cib⁹: qz crudus ꝛ idigest⁹ crudos ꝛ indigestos augmentat humores. 11

IN paroxismis subtrahere opoz tet: apponere ei lesio. Et ꝗcunqz fm circuitus exacuũtur: in exacerbati onibus subtrahere oportet.

OMnis dieta in singulis mozbis est duplicit ordinãda: vel ex lõginqtate vel vicinitate status: vl ex vtute ifirmi: sed quõ in singulis diebus fm qp expedit dicteẽ hic insinuat. Indixit nobis nõ dari cibum i hora accessiõis febris: nec anteqz dies sua veniat: quod melius explanauit in libro de egritudine acutis: qum sic inquit: Non oportz dietare in hora accessionis febris: neqz anteqz dies sua venerit: sed qum iam declinauerit ꝛ quieuerit. 12

PAroxismos uero ꝛ cõsistẽtias declarãt egritudines ꝛ tẽpora anni: ꝛ circuituũ ad inuicem incremẽta: siue quotidie siue ꝓeter diez: siue ꝑ amplⁱ tẽpus fiant. Sed ex post apparẽtibus quẽadmodũ in pleuretico sputũ subrubeum si continuo appareat: inchoantẽ quidẽ abbreuiat. Si uero posteriusꝫ appeat: plongat. Et urine egões ꝛ sudores ꝛ descritas ꝛ ueritas lõgas ꝛ breues egritudines apparentia declarant.

SI de ordinãda dieta ante dixerit: iste tamẽ locus maiozẽ inde tractatũ expetit. Quum enim superius virtutẽ infirmi ꝛ tẽpora mozbi in dieta cõsiderauit: hic quasi tertiũ quoddã subintroduxit: itelligendũ. i. essentiã mozbi acuti ꝛ peracuti siue diuturni: ex quibus quotidiana dieta fm circuit⁹ suaꝫ accessionũ ordinãda est. Sic ergo ordinatio diete videẽ esse triplex: ex virtute videlz infirmi: essentia mozbi: ꝛ interpollatiõe cuiuslibet particularis mozbi: vel partis mozbi. Virtus quidẽ facile potest intelligi in ꝓma visitatiõe infirmi i pulsibus ꝛ ceteris in ꝓnosticis: mõstratis significationibus. Unde null⁹ potest dicere realiter: nullaten⁹ virtutẽ infirmi se posse cognoscere: qum omnis medic⁹ ad hoc quasi sit dispositus: lz nõ naturaliter: tamẽ artificialiter. Mozbos ꝛ interpolatiões eoꝝ medici arbitrãtur non posse cognoscere: nisi qum iam adsint: quibus hypo. est cõtrari⁹. itidẽ enim hec cognoscũtur: sicut cetera que in medicina habẽtur: aliquãdo tamẽ certe: aliquãdo arbitrio veritati vicinãti: Quibus ꝓuidẽdus est status mozbi: ꝛ interpolatio future febris: hec iam in epidimia ꝛ in ꝓnosticis perfecte mõstrauit hypo. Oõ autẽ hic dicit in ꝑma parte libri criseos ꝑfecte exposuimus: in qua etiã anteqz mozbi sit status vel quãdo erit: ꝛ qualiter cognoscatur oñdimus: quod hypo. breuiter mõstrare hic satagit: ꝛ nos in exponẽdo ꝓ posse breuitatẽ studeamus imitari. si cui autẽ hec non sufficiãt: libũ nostrũ criseos inuestiget ꝓ posse. Dico ergo egritudines declarare exacerbatiões ꝛ consistẽtias. Tertiana eni se breuem esse mõstrat ꝛ periodicã: crisimqz suaz vicinã: amphimerina longã: quartana se longiozẽ ꝛ diuturnã innuit. Continue ꝛ causon febres se acutas esse significãt. Febres aliꝑiados: ꝛ emitriteus medie inter has habẽtur: Que qualiter ab initio possint intelligi: in secũda perticula criseos explanauim⁹. h ḡ dicere volum⁹: ne in diuersis libris idem repetere videremur. Sed si triteus ab initio posset intelligi: breuitas sua: ꝛ velocitas sue crisis debz anotari: ꝛ interpolatio sua vnaquaqz die tertia est futura. h est quod hypo. dixit: Exacerbatiões ꝛ consistẽtias declarant egritudines. multociẽs enim quartanas ab initio notaui. vnde non necesse fuit secundã suã actõem expectari. sic ergo ordinauim⁹ dietam a ꝓncipio sicut ordinãda erat in longo mozbo. Similiter fecimus in amphimerinis ꝛ tertianis fm longitudinẽ ꝛ breuitatẽ sui status. Quod autẽ de febrib⁹ diximus: idẽ de omni mozbo intelligaẽ. Pleuresis eni ꝛ peripleumonia ꝛ frenesis sicut acute febres intelliganẽ: squinãtia: diaria: spasm⁹: sicut peracute accipiãtur: hydropisis: mania: ꝛ empima vẽtris fluxus: ꝛ ptisis. i. vulnus pulmonis assimulãt diuturnis. In pleuresi ergo ꝛ frenesi plurima in tertijs diebus interpolatio erit. Vulnerati in stomacho cũ empimate: siue in epate seu pulmone interpolanẽ omni die: ꝛ maxime in nocte. Splenetici vel melãcholici de quarta febricitãt in quartã: aut vna die febricitant: alia non. Oõ tẽpora anni nomiauerit ꝓbibus cõtinuauit: hec enim declarãt egritudines ꝛ earũ interpolatiões. nõ eni in quartanis ordinare dietã fm longitudinẽ egritudinis sufficit: nisi etiã intelligaẽ: si qum febris incepit: hyems: estas: autũnus: siue ver fuerit. Estiua enim quartana breuis: autumnalis vero longa: maxime si vicinetur hyemi: quod mõstrabitur in aphorismis sequẽtibus. Tertiana velox est ꝛ breuis ꝛ vicinã facit crisim: in estate tñ breuioz: in hyeme lõgioz: ficqz mozbos estas breuiat: hyems ꝓlõgat. Interpolatões febriũ in estate tritei plurimi: in autũno tetratei: in hyme amphimerine Complexiões quoqz coꝝpoꝝ designãt egritudines: sicut ꝛ tẽpora anni: quarũ diuersitates quia multis in locis hypo. tetigit: hic eas reticuit: quia ex alijs libris palã putat fieri. Quod ergo estas innuit idez cõplexio calida ꝛ sic. poteẽdit. Si etas quoqz infirmi perfecta inuẽtus sit: ꝛ si regio calida etiã ficca fuerit: ꝛ ars ꝛ cõsuetudo designãs egritudines simili modo: itidem ꝛ aer quo infirmus circũtegitur quod post mõstrabiẽ: idem de alijs egritudinibus in ceteris iudiceẽ tempibus. Consistẽtia mozbi mõstrabitur: si acut⁹ mozbus ꝛ peracut⁹ sit siue diuturnus: quod necesse est nosci ad discernendũ statũ mozbi. Interpolatiões quotidianas ostendũt tertianas ꝛ quartanas: ꝛ quota diei siue noctis hora incipiat Oõ addit post: Et circuituũ ad inuicẽ incremẽta: siue quotidie: siue ꝓeter diem: siue per amplⁱ temp⁹ fiant: oportet scrutari si per hoc supradicta possũt intelligi. Per circuituũ enim ad inuicem incremẽta febriũ circuientiũ augmẽta: mozbi: interpolatiões: ꝛ status significãtur. Per incrementa quoqz interpolationũ in febribus: augmẽtuz mozbi: ꝛ longiquitas status ꝛ ꝓpiquitas significãtur: sicut in ꝓsenti monstrabitur. Augmentũ enim secũde accessionis tribus monstratur modis: vel ex incipiẽte tẽpore: vel ex longitudine: vel ex magnitudine. Magnitudo eniz siue fortitudo dicaẽ siue magnitudo: vna eadẽqz

est intentio: qum enim dicant medici: Hec febris maior siue fortior est priori: idem tamē innuitur debere intelligi. ¶ Febris autē hec siue maior siue fortior aliquādo p̄us incipit q̄z soleat: aliquādo diutius perseuerat: aliquādo manet vel icipit sicut solebat: quod neq; attinet magnitudini: neq; fortitudini: sed breuitati potius vel longitudini. Hec periodus quā inter initiū & statū esse dico: ceteris crisib⁹ est molestior: hec periodus in declinatione est melior. Festinās anteq̄z soleat: & diuti⁹ durans q̄z soleat: & maior seu fortior: siue quotidiana sit siue tertiana siue quartana morbū faciunt longū siue breuem. ¶ Ratione ergo ista incremēta morbi sunt perspiciēda: Si ergo interpolatio febris anteq̄z in prima die incepit: plusq̄z morans magis se confortauerit: augmētatio est fortior: crisis velocior: & status propīquior. non enī cōuenit vt augmentū sit fortius: & status remotior. q̄ si interpolatio fm predictos gradus minorē: stat⁹ remotior perpēditur vnde planū reditur quādo stat⁹ veniat: & quando accessio morbi. Primo cognito scīē & diete ordinatio in toto morbo. accessiōe cognita scitur qua hora cuiuslibet diei sit danda. Erquo autē hypo. dictam ordinare incepit cuilibet egrotāti: ad hoc intēdit vt sciatur quāta & quādo debeat dari. Proculdubio nihil aliud incrementa circuitū vocauit: nisi reditū morbi ad id quod fuerat. q̄ añt Ar post apparētibus. dixit: interpolationes febris & essentiā morbi innuit intelligi: siue illa apparētia significatiōes vocētur: siue accidētia: que qum sint cū morbo vel sequātur: alia crisim: alia coctionem significāt. alia eiusdem ablatiōem: alia significant perditiōem. ¶ Apparētia ergo cum morbo incipiūt cuz ipso. Sequētia cum morbo aliquādo apparēt: aliquando post: aliquādo cū neutro: qum non sint morbi inseparabilia accidētia: neq; substātialiter inherētia: q̄ sunt quedā qualitates separabiliter accidētes. Hec autem accidentia crisim significātia: qum non cū morbo in sui certo incipiāt initio: in sui tamē apparēt initio secūda & tertia consideratiōe: quod post hoc explanare cōtingit. Aliquādo accidētia eadē non in initio morbi: sed in augmento vel statu sunt apparētia. ¶ Signa autem huius coctiōis nō apparēt certis initijs: sed in secūdo & tertio cōsiderabis. Signa ablate digestiōis aliquādo cū morbo in sui initio incipiūt: aliquādo vero post: & similiter mortis significatiōes sīt apparētes post. In initio morbi apparētes ego explanaui in libro criseos. Dicit morbi incipietis initium: cuius tempus est indiuiduū. Dicitur etiā initiū pars totius tempis morbi: sicut qum morbus habet initiū: augmentū: statum: & declinatōem. Dicitur etiā initiū quod est inter initiū & tres dies transeūtes. ¶ In eodem libro mōstrauimus virtutē omniū accidentiū que diximus: in quo multa hypocratica inseruimus huic operi necessaria: & multa de virtutib⁹ breuiter que qui intelligere voluerit: ad eum libū transuoleat.

Qum autē apparētia post essentiā morbi significare voluerit: pleuresim ad similitudinē introduxit sicut enī in pleureti si sputum cōtinuo apparuit fit morbus breuis si posterius prolongat. Hoc planius intelliges si hic ponatur quod in tertio epidimie hypo. dixit: Anti⁹ inquit de ciuitate fuit amadia vel andrie vicin⁹ porte borochie regioni opposite: qui cōtinua labozās febre ī dextro doluit latere tusciens ficce: & neq; in principio morbi screās aliquid: sitiens & vigilias patiēs: vrina autē ī colore laudabilis multa fuit & subtilis. Die sexta alienatiōez sustinuit. q̄q; multociēs calefieret: non tamē alleuiatus est dolor: sed potius die septima fuit dolor maior febre augmentata: neq; dolore minuēte: sed tussi quoq; multuz impediente & anhelitu angustiāte. octaua die de interiori pte brachij phlebotomauit: etiā fm q̄ oportuit multū minuit sanguinis: vnde dolore alleuiāte: tamē tuscis ficca remansit. In. xi. die qum in capite⁹ parū sudauerit: mollior fuit tussis atq; febris: & screatus humidior fuit. decimaseptima die cepit digestibili⁹ screare: sic alleuiāte dolore. vigesimo die sudauit crisi veniente: febre quoq; cessante. sed tamē sitim patiebatur: sed illaudabilis fuit screatus: vnde & febris. xxvii. die rediit: sic quoq; tussiuit multū & digestū screauit. humor refidēs in vrina apparuit multus & albus: sitis cessauit & dormiuit. trigesimo quarto die toto corpore sudauit. perfecta igit crisi febris quieuit. Morbus hui⁹ anxij fuit in primis pleuresis: et quia ab initio morbi screare non potuit: vsq; in octauū diem protelata est tussis ficca: vnde & morbus vsq; ī trigesimūquartū diem est prolōgatus: qum tamē plurima pleuresis quartūdecimū diem non excedat: quā si excesserit: ad. xx. proteditur. Sed si pleuretic⁹ screasset die tertia: pro certo venisset crisis die septima vel nona vel ad plurimū vndecima. Si ergo iste tertia screasset: morbus decimūquartū non transisset: quia sicut in apostemate discoopto: neq; sub cute celato solet eruginosus apparere sudor: hic quoq; subtilis est in principio: sed qum incipiat digeri melior est & grossior priori: sic iste screatus in in coctiōe est diuersus. alius enī pl⁹: alius minus decoquitur. hic autem manifestat⁹ in apostemati⁹ in ore vel in oculis nascētibus: ī cute & sub cute manētibus. si. n. cutis per incisiōem perforet effluit inde sudor multus sicut diximus. si vero non perforet erugo illa cōtinetur: q̄ durescēte apostema tarde digeritur. ¶ Idem intelligēdū est & e pleuretico: qum iste morbus de apostematū genere esse dignoscat. oportet ergo vt maturatiōes siue considerētur. Si enim nulla screauerit: morbus in vltimitate est cruditatis: qui gradus p̄mus est in pleuretico si parū & subtiliter: non autē morbus in vltimitate cruditatis ē & secūdū gradū facit: sed si screat⁹ fuit magis ingrossat⁹ tūc non iam morbus crudus erit. Et iste gradus est tertius in pleuresi. q̄ si screatus finaliter & cōplete ingrossatus est: erit quartus gradus in pleuresi: in qua si sputuz grossius est q̄z fuerit & est perfecte coctū: & in die tertia vel quarta apparuerit: impossibile erit morbū septimum diē trāsire. longitudo ergo & breuitas morbi fm apparētiam coctiōis sunt. Sicut enim in sputo apparēte albo omnibus diebus egritudinis coctōis finalis perfectio significatur: sic ablatiōe sputi ablatio significabitur totiⁿ coctiōis. q̄ si sputū paruū & subtile sit: parua coctio significabitur. Sed si sputū fuerit purum vel parum rufum: rubeū: vel citriuū: non sunt laudāda. Eruginosum: liuidum: seu nigrum: perditiōis sunt signa. Bona igitur & laudabilis significatio erit coctiōis: q̄ proculdubio morbum finiendū velociter innuit: & ecōtra pessima perditiōne infirmi velociter portēdens. Ablatio coctiōis nō perditōnem vel salutem: sed morbi signat longitudinē: virtute tamē infirmi bene perspecta bene poterit nunciari salus futura. Sunt & alia genera signoū que hypocras vocauit cretica: vtpote significātia crisim: sicut sunt fluxus sanguinis: sudor: & rigor: solutio nimia ventris: nimius vomitus: vrina nimia: dolor capitis nō precedente causa: tremor cordis: & angustia spiritus sine precedente causa: thetinatio sub diaphragmate: similiter vigilie: alienatiōes: languores: rigores nocturni sine causa: festine febriū accensiōes: lachryme subite sine oculorum macula: rubor faciei: iectigatio labiorū inferiorum: visio nigredinis vel splēdoris ante se subita: rubor marilaz siue narium: apostema sub auriculis vel in ḡbusli⁹

locis. ¶ Hec omnia ⁊ consimilia sibi pertinentiū locorū appellātur accidentia propria: ⁊ quasi substātialia ⁊ cretica: ⁊ citum ⁊ velocē motum significātia. Sūtq; duobus modis rei future nūciatiua. Si enim post coctiōem morbi appareāt cretica: significantia sunt certe salutis. Si ante morbi coctiōem sunt illaudabilia: perditiōem vel morbi longitudinē portendētia. ¶ Crisis autē signa non signis coctionū sunt similia: testāte hypo. in prima particula epidimie: Coctio inquit velocē crisim ⁊ fidez salutis portēdit: Sed non similiter cruditas: maxime si futura male sunt processura. Johāniculus: Male processura intēdit de apostematib⁹ cuiuslibet loci corporis que duob⁹ modis fiunt. vl'enim de toto corpe ꝓcedunt vel de exterioꝛib⁹ ad interioꝛa vnde fiūt apostemata mala: vel non crisim significātia vel malā: vel longitudinē morbi: vel morbi recidiuatiōem significātia. Coctiōem taliter laudauit hic hypo. vniuersaliter: sed in prosticis ꝑticulariter sic: Urnia in qua hypostasis alba ⁊ equalis vsq; in diem cretică laudabilioꝛ est: qū securitatē ⁊ morbi breuitatē significet: ⁊ taliter laudauit vrine coctiōem in vasis. ¶ Coctio laudat̄ stomachi quz dixerit: Digestio inquit laudanda iūcta ⁊ tenera: eodē exiens tempe quo solita fuerat in sanitate cuius est quātitas sm q; infirm⁹ accipit. Coctio in spūs instrumētis laudat̄: qum dixerit: In pulmonis inquit ⁊ costarū doloꝛib⁹ sputū velox facile mixtū cum ruboꝛe egredit̄: bonū. Omnes enī significationes coctionis sunt laudabiles: sed nō crisim significantia omnia signa sunt laudabilia: sicut idem hypo. significat. in crisis enī tempe apparētia: si crisis nō fuerit in presenti: mortē vel cretică molestatōem sunt innuentia: Quod hypo. mōstrauit qum dixit: Bone crisis non apparēt subito signa: sed signa coctiōis quādocūq; apparent bona sunt: quin ꝑculdubio bonū significāt. Ubi ergo dixit: Ex apparētibus: quemadmodū in pleureticis sputū si continuo appareat inchoantē quidem abbreuiat ꝛc̄. contrariū non fuit bis que modo dixit: Nonam crisim significātia non oportet esse subita: quin aliquādo mala sint signa crisis: coctiōis vero signa nunq; nisi cito appareāt: velocitatē coctōis monstrāt. Sufficit bis locis breuitas hui⁹ expositiōis: quia in libro criseos ꝑfectissime explanaui. Sed quia supius diuisionē feci: quā semiplenā exponēdo esse volui: explanāde sunt cū suis differētiis significatiōes cum morbo exīstes ⁊ morbum cōcomitātes cum pleuresi: Febris est acuta: angustie spiritus: tussis: doloꝛ lateris cum punctura. hec sunt significatiōes pleuresis substātiales. Signa pleuresim morbum sequētia sunt doloꝛes descendētes in diaphragmate vel ascendētes in furculas. ¶ Johāniculꝰ: Horum duoꝝ locoꝝ doloꝛes pleuresim futurā sunt cōfirmantes: similiter ⁊ si infirm⁹ in infirmo melius iacebat latere q; in sano. Caragozas epistiagensis de signis sequētibus morbos duos libros composuit. vnū de postapparētibus de quibus hic hypo. Si post inquit apparēant: eucritam ⁊ discritā monstrāt ⁊ longitudinē ⁊ breuitatem morbi. Neq; solū sputū hoc facit: sed vrina egestiones ⁊ sudoꝛes: que omnia ad faciendā similitudinē introduxit: vt recognoscaremur quod dixit in prognosticis: Nos autem in criseos libris ⁊ in prognosticis aperuim⁹ sm q; oportuerat].

13

Senes facilime ferunt ieiunium: secundo consistētes: minus uero pueri: horum uero omnium maxime infantes: horum uero ipsoꝝ quicūq; sunt animosioꝛes existētes.

Querit̄ates etatū intellecte in dicta ordinanda sunt iuuatiue. Abstinētia enim cibi senibus est facilis: dura vero pueris. Facilitatē enim dixit: qm neq; sint famelici: neq; noceat eis in aliquo esuiries. duricies ecōtra intelligēda est in pueris. Pueri enī citius esuriūt: ⁊ citius famis nocumētum subeūt: a cibis longo tempe abstinētes: citius inq; q; secūdo consistentes: qui medij sunt inter pueros ⁊ senes. Scōm vicinitatem autē extremitatū etatū facilitas ⁊ duricies abstinētie in etatibus intelligēde sunt: quod hypo. monstrauit in aphorismo hoc ⁊ sequēti: qui inquit: Qui crescūt plurimum habēt innatū calorem. ¶ Johāniculus: Quod plurimū dixerit calorem innatū: dupliciter potest itelligi. vel plurimū habent ad aliarū etatū: vel ad aliorum hominū cōparatiōem. Siquis hos duos aphorismos vnum fecerit: non anathema fit. Potest quidē fieri sic: Senes facillime ferūt ieiuniū: secūdo consistētes facili⁹ minus vero pueri: omniū vero horum maxime istantes: horum vero ipsoꝝ quicūq; sunt animosioꝛes existētes. Qui enim crescūt plurimū habent innatū calorē. Secūdo consistētes intelliguntē: quorum etas inter perfectaz iuuentutē ⁊ senectutē mediatur: vtpote qui qum iuuentutem perfectā transeūt: nondū tamē senes fiant: quos Theophyl. secūdo consistētes appellat: inter quos ⁊ pueros alia est etas harum duarū media: que sicut est media: ita mediocriter necesse est vt abstineat: neq; facile sicut senex: neq; dure sicut pueri: sed medie sunt impatiētes. Hanc etatē pretermisit hypo. vbi lector per se intelligat. q; autem infantes animosioꝛes minus dixit eē patientes: naturalē ostendit diuersitatē: qum animosioꝛes maioꝛē habeant calorē naturalē: vnde multū nocet eis si vltra modum abstinuerint. ¶ Nota aūt q; dixit Senes: non seniores. q; si vtroq; in senibus denotasset tūc ieiuniū ferre facile cibo paruo contētos dixit esse: qum decrepiti non facile ieiuniū ferant: neq; tamen ciboꝝ multam quātitatē capiant: quia natura eoꝝ est sicut lucerna ad extinguēdū parata: que qum fere extinguatur querit vt paucū oleum administret. si enim plus nimio abundauerit citissime eam extinguit. Itidē huiusmodi etas paruū cibum sibi expetit: neq; multū temp⁹ ad accipiendū indicat: quod cur euenerit causas incipit dicere dicendo:

14

Qui crescunt plurimum habent innatum calorem: plurimo igitur indigent nutrimēto: Si uero nō: cōsumitur corpus. Senibus uero paruus calor inest. ꝓpter hoc igit̄ paucis fomētis indigēt: a multis. n. extinguit̄ cibis calor. Propter hoc igit̄ ⁊ febres senibus non similiter acute fiūt: frigidū enim corpus habent.

In libro de cōplexionib⁹ mōstrauimus q; calor a quibusdaz medicis in iuuētute pfecta maioꝛ esse dicatur: qui calorē infantiuz intēdunt esse maioꝛē ad humoꝛ suoꝝ corpoꝛū cōparationē. Alij intelligūt ifantes maioꝛē habere calorē: q; iuuenes: q; calor in iuuenib⁹ acutioꝛ ⁊ foꝛtioꝛ sm eos videt̄ esse: sed subiectū in infātibus vbi calor est abundātius. Necessitas ergo insequtur vt quāuis h̄ multū possem⁹ dicere de hac

re tñ breuiter dicam: Aliqñ hi calozē ppzie intellgūt solā qualitatē: aliqñ subiectū qō fm eā quale denominatiue dicit: qō cōsuetudinariū fuit oibus: t maxime antiquiozib⁹. Theofrast⁹ vero in quodā suo libzo quē fecit de calido t frigido inquit: Corpus cōtrarias qualitates diuersis susciplēs tēpozibus: qū calozē calidū: qum frigus suscipit frigidus appellam. Dicimus autē calozes multus esse ex subiecti eum suscipiētis cōsideratiōe. Suscipitur autem caloz maioz vel minoz vel cum confusiōe substātie vel non confusiōe. In non confusa substātia: veluti si duo vasa inequalia impleta calida aqua in quātitate calozis nō erūt paria: dicētes ergo alterū altero calidius esse: de maiozi vase hoc intelligere debere. In confusa substātia maioz t minoz vocabitur esse caloz: velut si duo vasa equalia vino t aqua mixtis sint plena: sed tamen ex commixtiōe inequali: dicimus: In hoc vase plus vinū abundat: in altero vero aqua. Et similiter si vtrūq; in vtroq; vase equaliter misceatur. Aliquādo vero non quātitas: sed sola in bis intelligitur qualitas. Dicim⁹ ergo: Caloz in hoc vase maioz est: in illo vero minoz. Duobus quoq; vasis in quātitate equalib⁹: si in vno calida est: in altero calidioz habeat: dicimus: In hoc vase caloz maioz est: in illo vero minoz. quod tamē est abusiuū qum fortioz t debilioz dicere deberemus: que qualitatiua sunt: non quātitatiua: quātitas soli substātie seruatur. Qua abusione non solum vulgus: sed etiam medici vtūtur: dicentes morbum maiozē vel minozē: qum morbus non substantia fit: similiter febzem maiozē vel minorem: itidem de epilepsia maiozi t minozi: t pleuresi: t ceteris. In qua nominū equiuocatiōe intentiōem dicentis oportet considerare: ne siquis infamet dicentē diuersa: potius fit dignus infamia: non bene perpēdens sua dicta. Unde quidā hypo. hic obuiant in caloze dicētes eum intellexisse qualitatē solam: qum ipe calidā intellexerit substantiā. Subiectū eniz calozis naturalis fz substātiam aeream t aquosam est videri sicut sperma videmus: in quo substantiā terrestrē inuenimus paruā: quz plurimū habeat caliditatē t humiditatē: sicut diximus in libzo de spermate t sanguine menstruo: quibus conficitur humanū corpus. Sanguis enim menstru⁹ naturaliter est calidus t humidus.. Quz autem corpora humana mutant in terrestria: sicut in initijs videmus augmētari: vnde t si calidissimū fit nature ignee erit: vnde t in bis caloz naturalis necesse est q; paru⁹ fit: qō si non foret: caloz naturalis in febzibus multus foret; sed qum non sit in ipsis qualis ante fuit: quomodo ergo maioz erit: Caloz naturalis enim tēperate opleriōis est: ignee vero accidētalis. Quod autem de corpozib⁹ accidētali caloze dissoluitur fumo igneo: calidū t siccū esse ꝓbat. fumus enim calozis naturalis temperatus est t suauis: quod tactus etiam testat. Caloz enim in sanis suauis et gratus tactui: neq; nocumentū: neq; punctura ingerit: sed in febzicitantib⁹ maxime in solidis artubus. t caloz qui est de humozū putredinib⁹ horribilis est t acutus: t tactui pūgitiuus. Qualitas autem calozis naturalis sanorum t in infantib⁹ certa t perfecta inuenit. Perfectio autem iuuētutis caloz habet pungitiuū t non humectatiuū: neq; ista mirabilis erit natura. Quicqd eniz de qualibet re dissoluit ei vnde dissoluitur necesse ē vt assimilet. Si ergo infantis substātia vnde fum⁹ dissolutur aerea est t humida: t dissolutū suaue erit t humidū. q; si substātia terrestris est t sicca: t dissolutū fumū habebit acutū t siccum: sicut ī exterioribus videm⁹ q; fumus de aqua dulci dissolutus suauis est: t gratus: t humectans. Siccozū autem corpozū caloz qum incendāt ficcus est t acutus. Caloz autē corporis duobus modis se habet. aut est suauis t gratus: aut acutus t ingratus. Suauis t gratus plurim⁹ est in infantib⁹: ingrat⁹ t acutus in iuuenibus. Quod si prospiciat physice: planius erit videre. Videam⁹ ergo elemēta in quibus ꝓ posse nostro hec reddent plana. Elemēta enim ex quib⁹ omia corpora conficiūtur: terra: aqua: aer: t ignis esse vident. substātia autem infantiū ex parte materie est parum terrestris: maxime autem aerea est t aquosa. Iuuent⁹ perfecta bis est cōtraria: quia si fm quartū elementū calozes in vtrisq; diximus equū: non tamē est possibile substantiam calidā in bis equalē esse. Substātia enim calida in infantib⁹ est humida: in iuuenib⁹ est ficca. ¶ Johānicius: Hypo. hic intendit suauitatē esse in infantib⁹: contrariū vero in iuuenibus. Quicquid vero dixit ad quātitatem respexit corpozis. Substātia enim humida digni⁹ caloꝛi naturali subijcitur: quz corpora nostra de substātia humida conficiant. Substātia ficca caloze extra mutato est calida. Si ergo pueri sunt plus aerei q̄z calidi necesse est plus abūdare caloze naturali. Iuuenes q̄to magis terrestres sunt: t min⁹ abūdant humozū: tāto minus caloze naturali necesse est abūdare. Quicquid autē de substātia humida dissoluit: multo magis est q̄z quod de ficca: etsi in caloze sint paria: quod etiam videt in exterioribus corpozib⁹. Si enim corpus humidū t siccum equaliter calefiet: ꝓculdubio multo plus dissoluit de humido. oleo enim t aqua calefactis: ex aqua pl⁹ ostat dissolui. Ubi vero caloꝛ paucus: t cibus expetit paucus Si enim paucis carbonib⁹ multa ligna aggregentur: ne cesse est vt ignis extinguat. q; autē dixit senibus non acutas febres esse sicut iuuenibus: fine dubio eoꝛ corpora ostendit esse frigidiora. Si enim febris nihil aliud est q̄z caloꝛ naturalis in igneū mutatus: constat hūc tñ nō mutari in senibus sicut in iuuenib⁹: in quibus multitudo caloris facile ad vltimitatē deuenit: non ergo senes tantū febriūt q̄tū iuuenes. q; si acute febriūt: sunt signa perditiōis ex magnitudine sui t ex debilitate subiecti. Dec hypocratica volentib⁹: t non cōtra eum cauillantibus hic pauca sufficiāt que diximus. Luce cōtra hypo. cauillanti satis in quadā epistola respondi: quā ita intitulaui: Hypocratē nō peccasse vbi dicit: Qui crescūt: caloze hūt innatū plurimū.

15

Ventres hyeme t uere calidissimi sunt natura: t somni longissimi. In his ergo tempozibus oblatōes plures dande sunt. Eteniz innatus caloꝛ est multus: nutrimēto igitur ampliozi indiget. Signū t etates t athlete.

Tempora anni multū vant aditoziū in ozdinada dieta cibi. in hyeme vero maiozē cibozū videmus appetitū t maiozē digestiōem: in estate vero contrariū: quod bene diffiniuit: qum ventres calidissimos natura hyeme t vere dixit. Hoc autem quare sit subiungendo exposuit: Eteniz innatus caloꝛ multus: multo ergo indigent nutrimēto. Neq; caloꝛem absolute dixit: sed innatum. i. naturalē determinādo apposuit. Naturam caloris naturalis in precedētibus dixit. Cur autem accrescat in hyeme: innuitur alibi ab hypocrate: Caloꝛ inquit in hyeme interioza ingreditur: t ibidē adunatur. In estate autem sue similitudini gaudens exteriora petens dissoluit: t in corpoze minoꝛat. Quia ergo in hyeme digeritur multum: t multus cibus erit appetendus. Sequitur ergo: Et somni longissimi: ꝓpter

longitudinē noctis. Somno autem quātū natura inue
tur bonum est perpēdere. Gp etates t athlete signū esse
subintulit in fine multum caloꝛē ostendit multo nutri
mento indigere. Queri quia sunt multi caloꝛis: multo
indigēt nutrimēto. Et similiter etiā athlete ex nimietate
sui exercitij caloꝛ augmentat naturalis: t hi ergo multo
indigent nutrimēto. Sed nō vniuersaliter hoc in om
nibus intelligendū animalib⁹: sunt enī accipiēda in ca
uernis byeme accubātia: que nō tūc multo indigent nu
trimēto. Si enī tantūdē comederēt hoc tempe non pos
sent illud digerere. Hoc aūt idem patiūtur quidā homi
nes qum lauant frigida aqua. Gp si homies q̄ coꝛpe defi
ciunt in frigida aqua balneent: coꝛpa infrigidant t no
cet eis: vnde t male patiunt. fortes tamē coꝛpib⁹ p̄mo re
cipiūt caloꝛē in interioꝛib⁹: post vo plus calefiūt caloꝛe
ad exterioꝛa redeūte. Hoc aūt similiter in animalibus
frigide nature considerādū est: quoꝝ caloꝛ byemis frigi
ditate supat: vnde t quasi mortua inueniunt t in cauer
nis accubātia: quedā insensibilia t nullū motū habētia:
quedā ibidem peuntia. Sed calidioꝛa t sanguine abun
dantia patiunt byeme idem quod humana coꝛpa q̄ foꝛ
tioꝛa sunt qum lauant frigida aqua: in quib⁹ caloꝛ petit
interioꝛa. Caro vo eoꝝ ly videat minoꝛari dum balneāt
nō tamē cū caloꝛe interioꝛa dicēda est petere: sed poti⁹
intro vadūt caloꝛ t sanguis: que causa sunt carnis. Quz
aūt humana coꝛpa spiritu subsistāt t sanguine: sperma
tis quoq; humectatiōe: sicut in libꝛo nostro monstraui
mus de spermate: in quo sperma diximꝰ substātialē can
sam mēbꝛoꝝ coꝛpis: t ex ipo coꝛp⁹ augmētari t nutriri:
manifestū est meliorē digestiōem fieri si sanguis t spūs
interioꝛib⁹ coꝛpis cōgregēt: qō nō solū hypo. testat: sed
etiam in his duobus tēpoꝛib⁹ multū nutrimētū vandū
profitetur. Quibus in tempibus si pauca dissoluant: nō
multus cibus vandus est: qum cibus ad dissoluta recu
peranda fit necessarius. Unde ex ipso sensu verū dixisse
hypo. compꝛobat. non solum enim his tempoꝛib⁹ si nō
bene digeritur: sed si etiam parum comedūt coꝛpoꝛa in
frigidant: t maxime impediūtur. Si autem vltra modū
comedūt: non id patiūtur quod multū comedētes aliis
tempoꝛib⁹. In quibus dictis non solum hypo. redargui
tur: sed etiam omnes faciētes idem repellūtur. Nullus
enim est qui non fateat coꝛpus humanū dissolui: ly in
comphensibili sensu: solo tamē intellectu: quod ostēdit
necessitas reficiendi. si enim in eodem statu permanerz:
nec de coꝛpoꝛe dissolueret: non sibi esset necessariꝰ cib⁹.
Perpendis ne omnis impugnatoꝛ hypo. nullam ob
iectiōem tuam: nulla responsiōe hypo. vel suoꝝ discipu
loꝝ esse dignā. qum enīz hypo. nihil inconcussū dimi
serit: ego vice sui non dubitabo tibi refragari: Quicquid
inquā animal ab ūtio sui ꝺficit: cōplet quoq; atq; regit
tripliciter fit: quoꝝ vnum caloꝛ naturalꝰ: qui quz fit cau
sa omnis actiōis: maxime ī byeme: necessario appetituz
augmētat: t digestionē confoꝛtat: sanguinē auget ī coꝛ
poꝛe: dissoluta a coꝛpoꝛe superfluitate restaurat: purgatō
ne dissolvit a coꝛpoꝛe superfluitatez: t ideo mult⁹ cibus
detur. Exterioꝛ vo caloꝛ nō solum dissoluit superfluita
tem coꝛporis: sed etiaz rem naturalē que coꝛp⁹ custodit.
sed dissolutio que occulta vocat a medicis: a solo caloꝛe
naturali fit: qui solus naturalꝰ est aīalis: sicut hypocras
dixit: t nos ostendimꝰ in libꝛo de virtute naturali. Ꝟ nō
solum appetitū facit conuenibilē: digestionez quoq; t
cuilibet mēbꝛo assimilationē: sed etiaz cibi expellit sup
fluitatez. Qum ergo caloꝛ nālis fit foꝛtioꝛ: dissolutio su
perfluitatis tertie digestiōis fit sensui occultioꝛ. vñ Dio
foꝛus dixit: Sudoꝛ enīz extra naturā fit. si enī cursus coꝛ
poꝛis fm cursuz nāe fit: t nā cibo dominās ipsum vice
rit: non ad cutem supfluitas cibi mandat sensibilis. Su
doꝛ enīz in laboꝛantib⁹ vel nimis exercitantib⁹: vel etiaz
in estiuis ex nature fit fatigationib⁹. Cursus etiaz coꝛ
poꝛis in byeme t vere est cōuenibilis: si inquā tempera
tus fit: sin autē: econtrario. Hypo. enī in fine huius libꝛi
hec tēpoꝛa blasphemat: si non sint tempata. Virtus aūt
actiōis caloꝛis naturalis si cibum in stomacho bene di
gerit: testat in byeme coꝛpus fm naturalē cursum bene
se habere: quia hoc tempoꝛe caloꝛ naturalꝰ augmentat
in interioꝛi coꝛpoꝛe. somn⁹ fit longissim⁹. superfluitas ter
tie digestionis dissoluit vel expellit: ly nō sentiat. fumo
sa quoq; cū anhelitu: grossa cum vrina egrediūt. Hypo
stasis ergo vrine fetulētioꝛ est in byeme q̄z in estate t q̄z
titas maioꝛat vrine: coꝛp⁹ magis nutritur: caro augmen
tur: sanguis multiplicat ꝺordinatōe moduz non exceden
te. Si enīz hec turbent: omnia cōtraria sequant. Joꝛ
hannicul⁹: Natura intelligit res regens t custodiens
coꝛpus: Que a medicis quattuoꝛ dicit modis. vna ē vir
tus regens coꝛp⁹: altera foꝛma t cōpositio coꝛporis: ter
tia complexio sui: quarta autē consuetudo nature. Gal.
Si qualitas inqt vel quātitas coꝛporis inquirat in mi
titudine sanguinis t carnis ex multa comestiōe fit: t ex
digestione equali: non solū stomachi sed etiā venaz coꝛ
poꝛis t membꝛoꝝ totius coꝛpis: qō vulgus ī rei veritate
exptū est: purgās sanguinē in fine ver t añ initiū estatis.
Sic enī estate supueniente calidissima: maximū pericu
luz se subire estimāt: si non se purgauerint: quz caloꝛ esta
tis sanguinē dissoluat: t chimos semp sparsiz ebulire fa
ciat. vene aūt inculcant: ly antea sibi cōuenientes eē vi
deant: vñ aut crepant: aut putrefiunt: aut ad mēbra de
biliora humoꝛes malos mittūt: quib⁹ phlegmones: heri
sipile: alijue moꝛbi fiūt: fm nām ipsoꝝ humoꝛ: Que oīa
attestat in hoc aphoꝛismo hypo. In his inqt boꝛis non
solū coꝛp⁹ plus digerit: sz t multo pl⁹ ciboꝝ vandū est si
bi: qz cib⁹ ad cōpationē caloꝛis nālis expetit si nō subeat
caloꝛ extrane⁹ sic diximꝰ: quo būoꝛib⁹ generat cib⁹ minu
at. Hypo. nō idē hic tractauit ō vere sic de estate: qō tū
ego intactū relinq̄re nolo. Dico q̄ p̄ initiū ver silius est
byemi q̄z estati: eō vo finis. Aliqñ ver totū est frigidū: sic
byēs aliqñ ca. sic estas: vñ t ī initio ver oz cibū ꝺordinari
sic ī byeme ꝺordiandū erat. sz tū si totū friguerit ver: velut ī
byeme ꝺordiand⁹ ē. In ver fine t toti⁹ caloꝛis: ꝺordināda
ē dieta sic in estate. si mediocre fuerit: mediocritas diete
tenēda est: que oīa sanis sūt ꝺordināda vl obfuāda. post
enī infirmoꝝ subinferet dieta. 16

Almide diete omnib⁹ febꝛicitanti
bus ꝓferūt: maxime uero pueris
t alijs sic assuetis refici.

Precedēs aphoꝛism⁹ de q̄litate cibi: subsequ⁹ de
q̄litate retigit: ī quo mlta iuuamēta sub bꝛeuita
te iduxit hypo. Primū quō febꝛicitātes oporte
at nutrire dixit: 2° q̄lr nutriāt sani. Res. n. ex nāz p zsiū
ducēda ad suā ꝓpaz nām: opari ecōtrario instruit: nālia
. n. fm silitudinē sunt ꝓfuāda. In febꝛib⁹. n. qz febris est
moꝛb⁹ calid⁹ t sicc⁹: qū febꝛis nihil aliud sit q̄z coloꝛ nāl
mutat⁹ in igneū: būida dieta dabit. in nā. n. exīte ex eta
te vl ꝺsuetudine būida nō fm zsiū: sz fm silitudinē dieta
ē dāda. Qz. n. nām coꝛpū custodire: t ñ minuē nec muta
re: sic ī moꝛbis facē ē. Qui vo ī hydropic cū febꝛib⁹ repu
gnare hypo. arbitrāt: q ñ būidis sz sicc dietāt: in ordinā
da maxime dieta desipierūt: que multū hoc loco neces
saria ē: sz in megategni hec a nobis apti⁹ explanata sūt.
vbi singuli moꝛbi: siplices siplici medicamie medicabit

compositi compositis: vel equalibus: vel vno magis altero minus. ¶ Hydropici vero cum febribus sic medicãdi sunt sicut pleuretici: ⁊ sanguinẽ ſcreãtes vt ptifici: quibus. ſ. pleureticis danda est ficca dieta: ptificis humida. bi enim duo morbi qui sunt contrarij: cõtrarijs indiget medicamĩb⁹. In his cõtrarijs duob⁹ oz vt fortior medicẽt pus: alter vo ñ negligat. sic etiã hydropici cũ febrib⁹ cõtrarijs necesse ẽ medicẽt sic ĩ opposit⁹ fit infirmitatib⁹.

Hypo. autem lz reprehensus: hic tamẽ non neglexit: sed hic ponit partẽ pro toto: ⁊ aliquãdo ecõuerso posuit: sicut in aphorismo etatẽ ⁊ consuetudinẽ ponẽs: complexionez tamẽ intellexit naturalẽ: tẽpus quoq; ⁊ regionẽ. itidem ⁊ in alijs locis faciendũ: neq; hypo. obuiandum.

¶ Si ergo corp⁹ extra naturã exierit medicandũ est contrarijs ⁊ reducẽdũ sanitati. Si vo nãm seruauerit in sanitate custodiẽda ad laborãdũ erit: sic. n. autorizauit hypo. de quib⁹ plani⁹ in megategni dixim⁹. 17

Q Ualibus semel: aut bis: aut amplius: aut minus: aut secũdũ ptez. Dãdũ uero ẽ aliqd tempi ⁊ hore ⁊ regiõi ⁊ etati ⁊ cõsuetudini.

Q Uam supius de quãtitate ⁊ qualitate ciborũ sufficiẽter disputauerit: ordinẽ quoq; dandi retinere noluit. non enĩ satis est hoc solum scire infirmo cibum multũ siue parũ siccatiuũ siue humectatiuum esse dandũ: nisi hic scias cui semel aut bis aut amplius siue minus dandũ sit: quod intelliges ex etate tempore aut cõsuetudine ⁊ regione: sicut supius dixim⁹ esse fm quãtitatẽ ⁊ qualitatẽ. vnde subintulit: Dandũ vero est aliquid tempi hore ⁊ regioni. vbi monstrauit si multociens vel paulatim: vel non etiã dandũ sit. Quib⁹ etiã disponendis qualitas morbi: virtus quoq; infirmi in pmis considerãda est: deinde tempus: etas: cõsuetudo: et similia: que quomodo fiãt ĩ psenti dicaz: Si virtus infirmi sit debilis ⁊ qualitas corpis corrupta sit: vl minorata sit: parum cibi: ⁊ multocies dandũ erit. Paruitas: quia virtus est defecta: que semel non multũ cibum sustinet. Multocies dandus erit: quia corpus minoratũ multaz refectiõem expectat vt crescat: Corruptioni enĩ necessaria est restauratio ⁊ cum temperamẽto. q; si virtus sit defecta: corpore non extenuato vel minorato: ⁊ chimis naturalibus non corruptis vel etiã abundãtibus⁹ oportet vt paulatim det ⁊ parũ. Similiter virtute existẽte forti: chimis vero multis ⁊ temperatis idem erit faciendũ. Virtute autem forti existẽte: ⁊ corpe corrupto vel tenui multus cibus ⁊ multotiens erit dandus. multa enim refectione indiget corpus: quia virtutis siue fortitudo digerere eam potest. q; si nobis interpolatio febris obuiauerit: neq; multotiens cibus dandus erit: neq; multus: sed ipsum debemus dare paulatim. Si ergo fortis virtus: ⁊ morbus ex abundantia fuerit: paruus detur cib⁹: ⁊ paulatim. lz enim digestiua virtus fortis sit: tamen ppter abũdãtẽ morbum paz dam⁹. Cib⁹ ergo dabit⁹ fm qualitatẽ morbi ⁊ virtutẽ infirmi: fm temp⁹ quoq; etatem: ⁊ consuetudinẽ: ⁊ regionẽ: ⁊ similia his ciborũ erit quãtitas ordinãda. In estate. n. cib⁹ multotiens dand⁹ est ⁊ paucus. multotiens quidẽ: qz indiget ppter sepissimã resolutionẽ: parũ ppter virtutis defectũ. In hyeme multus ⁊ paulatim dand⁹ est. multus ppter virtutis fortitudinẽ. paulatim: qz non indiget sepissima refectione: quam non possit digerere. Sanos autẽ iam dixim⁹ in hyeme meli⁹ posse digerere, ppter calorẽ in interioribus latẽtez. Medio vo vere ⁊ approximãte iam estate paz ci bi magis: ⁊ longis debem⁹ dare iterualis. hoc enĩz tempus. ſ. ver morbo de plenitudine assimilat: qz chimi ĩ hyeme coadunati dissoluunt: effluẽtes p totũ corpus. Idẽ qõ dixim⁹ de tempore: in morbo faciendũ de plenitudie parum eĩz cibi si virtus sit fortis longis dam⁹ interualis. Similit etiaz ĩ vere faciendũ est maxime febricitantibus: de quib⁹ hypo. in hoc loco sermocinat: de sanoz enĩz dictis iam dixim⁹. Autumn⁹ morbo de humoz corruptiõe assimilat: vñ ⁊ febricitantes laudabili cibo hoc tempore: ⁊ sepissima indigent refectiõe. In virtute fortimult⁹ cibus ⁊ multotiens erit dand⁹: in defecta multotiens ⁊ paru⁹. Scõm hoc etiaz etatem: ⁊ regionẽ: ⁊ consuetudinẽ: ⁊ cõsimilia ꝯsiderare oportet: Scõm qualitatez in qua morbi: ⁊ virtutẽ infirmi: qum hec virtutez augmẽtent ⁊ ꝯfortent: vel minuant ⁊ debilitent. qualitatẽ quoq; ⁊ materiã morbi augent vel minuũt: vel in malas qualitates cõuertunt. 18

E State ⁊ autumno cibos grauissime ferunt: Hyeme uero facile: Uere uero secundo.

Q Uia de sanis ẽ locutus: de egris loq̃tur. Estate ⁊ autũno: quoniã tũc calor ad exteriora egredi tur. Autumno vo: qz tũc idẽ calor in qualitate tẽporis dissoluitur: hyeme vo cõcludit. Uere diuisus ẽ calor intus in nobis ⁊ foris grauiter ferũt: ppter aperiõnẽ porozum. Hec verba nõ vt quidã putãt sunt duplicata. Quidã enĩz quia dixit ventres hyeme ⁊ vere calidissimos natura esse: hic vo Estate ⁊ autũno cibos grauissime ferunt: putant verba esse duplicata: sed non est ita. Qum aũt superius p tempora anni cõtitatez ⁊ ordinationẽ diete in infirmis ⁊ sanis esse itellexit: hic necesse fuit dicere multũ cibum semel dat⁹. ſ. hyeme non nocere quia ferunt facilime: in estate vo difficilime: qum extra corp⁹ calor naturalẽ exeat: ⁊ virtus defecta sit: vñ caueat ne multus subito detur cib⁹. De alijs vo temporib⁹. ſ. vere ⁊ autumno dico q; autumn⁹ in natura sui assimilat estati: ver vo hyemi: Qõ potest intelligi: quia in autũno corpus incipit refrigerari: ⁊ pori claudi: vere quoq; dissolui ⁊ rarefieri pori. Hec aũt satis innuit hypo. nõ ergo eadẽ duplicauit. Itez qõ prius supi⁹ dixit: in sanis dedit intelligi. hoc aũt attinet infirmis. 19

I Is qui in circuitibus exacuũtur: nihil dare neq; cogere: sz auferri ex appositionibus uel ex appositis ante crisim.

O Mnis ordinatio diete vniuersaliter triplex est in quãtitate: in qualitate: ⁊ quando debes dare. In duobus precedẽtibus aphorismis ĩ febrium interpolatiõibus nulla auctoritas dat⁹ ab hypocrate. Tertiuz. i. quando debeas dare: multum in his adiuuat nos. Unde ⁊ in circuitibus. i. interpolatiõibus ab hypocrate dicitur: Portendũt interpolatiões inqt quo tempore cibus dari debeat. Si enim interpolate febres vnũ tempus custodiant: ⁊ ipsum interpolet: tunc nihil erit dandum. Sed si vnũ tempus non obseruauerit: tẽpora cibum dandi fm q; oportet non possunt certificari. vnde hypo. bis qui in circuitibus exacuũtur nihil dari precepit. Precipit ergo nobis: neq; incipiẽtibus: neq; presentibus: neq; ad capiendũ approximãtibus morbis cibũ dari debere. Qõ, dixit: Ante crisim. vl añ horã accessiõis: vel ante statũ: vel añ verã crisiz itelligi oz. Qõ cũq; ãt horz itelligas satis eẽ cõstat: sz itẽtio sua fuit nõ

ante accessiõem aliquid dari. Supius enim de statu dixit cũ quo nec ante crisim reticuit. hic autẽ de accessiõe solũ intellexit hypo. 20

C A quozũ crisis fit: ⁊ quozũ facta est equaliter: non mouere: neq; nouũ facere: neq; farmacijs neq; alijs ꝓuocatiõibus uti: sed sinere.

P Qstq; de ordinatiõe diete expleuit: vñ nã debeat dimitti opari oñdere incipit: vt faciat sm q; oportet infirmis. obtestat aũt ne aliq; aduitoꝝ ꝓcupantes festinem⁹: nisi solũ diete ordinatiõibus. etiã oñdit quando natura nõ ꝑmittat opari sed potius debeat adiuuari. Dicit igit: ⁊a quoz crisis fit: ⁊ quozũ facta ẽ equaliẽ nature sũt ꝑmittẽda: vt sm q; oportet facere faciat: neq; nos de ea intromittam⁹ impedienda: sed si natura moueat ad crisim nõ ꝑfecte neq; complete oportet nos q̃ de motu suo minuiẽ cõplere. Vñ idem in libro de chimis: quo i libro ad idẽ intẽdit: Crisis inq̃t ꝑfecta est: vbi nã currat sm q; oportet: neq; de numero significationũ laudabilis crisis aliquid mutet: Quarum ꝓma ℔ est: Crisis melioꝝ est cũ purgatiõe q̃ cũ apostemate: Secũda chimos purgãs nocuos qui sũt cã morbi ⁊ dñantes corpi: melioꝝ aũt ẽ aliqua sibi opposita. Tertia significatio crisis est que cũ purgatiõe necessaria recta fit. i. ꝓcedẽs de loco morbi: q̃ melioꝝ est cõtraria sibi. Quarta crisis: que est cũ lenitate ⁊ quiete corꝑis: ⁊ hec ẽ melioꝝ sibi opposita. Quita est post apparatoẽz coctiõis q̃ melioꝝ est sibi opposita. Sexta in die cretica q̃ laudabiliorꝝ ẽ sua opposita: quas oẽs in crisi ꝑfecta eẽ oportet. si. n. minus fit vna vl altera vl plures: siue crisis cursum excedat: neq; ꝑfecta crisis eẽ creditẽ neq; certa. 21

Q Ue ducere oportet undecũq; maxime natura repit inde ducere p conueniẽtes regiones.

I N his intelligere nobis innuit purgationẽ humorum: qui materia sũt morbi: quibus aut crisis est miperfecta: aut iperfecta futura ẽ. Et etiã monstrat per q̃ loca purgari oportet: ex quo duo significata mõstrauit: vnum. s. naturaz membri: per quod purgatio debeat fieri: alterũ quo humores fluere debeant. Dicit ergo: Undecũq; maxime natura repit. Loco vero per q̃ apte sũt purgatiões sũt hec: Stomachus: intestina: uesica: uulua: matrix: cutis: itez fauces: ⁊ nares. Cum eniz cerebrũ debeat purgari: purgabitur fluxu sanguinis qui ex naribꝫ fit maxime morbo oppositis: q; si non: contrarie. Currere chimos ad loca sibi non conuenientia est: vt cum membrũ nobilius sit ⁊ sensibilius: ⁊ ad patiendũ suspectius. q; si per se purgare velim⁹ mala ius damnũ q̃ si crisis absit incurremus. verbi gratia: Si in epate sint chimi morbozũ generatiui: quos purgare necesse sit: conueniẽs locus erit stomachus. ⁊ inferioza ipsius melioza sunt cum egestiõibus: q̃ superioza cũ vomitu: vel renes: vel uesica. q; si chimi supius ad pectus concurrerint: ⁊ ad pulmonẽ siue ad corꝑ peruenerit: non signũ laudabile erit. Unde ⁊ medicũ in uestigare oportet: vbi natura humores destinare uelit. q; si ad apta loca miserit: ꝓparet uiam ipsis: ⁊ succurrat eis: si aũt alr quocũq; mõ repugnet eis: ⁊ ad apta loca mittat. 22

D Igesta medicari: ⁊ mouere non cruda: neq; in principijs: nisi sint furiosa: multa uero nõ sunt furiosa.

Q Um Medicari dicat: consueuit intelligere laxatiua. sed q; dixit Furiosa: abusiue posuit: quam ab animalibꝫ mutuatus furiosis humoribꝫ hoc tribuit. Cum eniz animalia ad coitũ furiãt: in loco vno stare non possunt ꝓpter nimiã sui concupiscẽtiã que mouet ea: ⁊ facit furiosa ⁊ nocens eis. Itidẽ ⁊ humores aliquãdo se mouent: ⁊ infirmo nocent de mẽbro ad mẽbrum currentes: neq; egrum permittẽtes quiescere: actiones nature disturbãtes: q̃ si sint huiusmodi: oportz eos purgari. si autez quiescãt: ⁊ i quibusdã membris abũdãtes se non moueant: neq; medicamẽtis mouendi sunt: quousq; maturati fuerint: quib⁹ maturatis natura nos magis adiuuat in illis expurgandis. aliquãdo enim natura post morbum maturatũ diuidit humores: eorum expellens superfluitates: que sunt nocine ⁊ morbi causa: quo in tempe crisis solet euenire: qum tamen natura ꝑfecte ad crisim non moueat: nõ indiget medicamibus Si autẽ imꝑfecte: oportet nos eaz magis adiuuare ⁊ minorationẽ siue uirtutis explere: vt crisim faciat perfectaz cum vtroq;. i. natura ⁊ medicamine. Nos autẽ in libro de virtutib⁹ naturalib⁹ naturã cuiuslibz membri q̃ttuor virtutes habere mõstrauim⁹: appetitiuã videlz allicientem ⁊ elicientẽ sibi cõuenientia: alterã contentiuã circũdantẽ ⁊ continentẽ ea: digestiuaz decoquentẽ ⁊ inmutantem digerenda: expulsiuam expellentẽ nociua a se. Itez monstrauim⁹ q; quelibz medicina laxatiua attrahit sibi similia. q̃ bene autẽ nos hypocras adiuuat: quz nõ multa furiosa esse dixerit: qõ patet experimẽtis. raro eniz est de membro in membrũ currere humores: maxime i vno eodẽq; membro quiescentes: in quo pmanentes vsq; ad finẽ morbi ercoquũtur ⁊ digeruntẽ. Hic autẽ aphorism⁹ raro in li. inueniẽ: ⁊ eũ inueni i libro de chimis. 23

Q Ue egerunt non multitudinẽ cõsiderare oportet: sed quomõ egerunt: ⁊ si qualia oportet purgari purgent: ⁊ confert: ⁊ bene ferunt: Et ubi oportet usq; ad defectionem ducere: ⁊ hoc facere si sufficiat egrotans.

O Portet purganda quãtitates hẽre distinctas ⁊ diffinitas: siue naturalia siue artificialia sint. et sicut q̃litates fuere assimilãtes mãe morbi: sic ⁊ quãtitates sm quãtitatẽ mãe debẽt esse purgãtes. Qualitates vo purgatiõis superi⁹ monstrauim⁹: vbi in purbationib⁹ ventris diximꝰ que sponte fiũt. purgationũ vo q̃titates nusq; vsq; huc tetigim⁹. In hoc ergo aphorismo posuit signa q̃titatis purgatiõis. si eniz tñ materia ⁊ causa morbi purget: in firm⁹ quiescit leuius. sed si cuz re naturali purganda misceaẽ: grauaẽ ⁊ angustiaẽ ex necessitate infirm⁹: quz sua deficiat virtus. vñ non ex q̃titate purganda tñ ꝑsideren: sed ex dicẽdis significatiõibus. i. leuitate infirmi q̃te: ⁊ nocitoziũ exeuntiũ qualitate. Nõ dixit: Usq; ad defectionẽ ducere oportet: vtile ẽ sed unde sũt significatiões quomõ fieri debeant: quas cognoscem⁹ exꝑimentis ⁊ rõnibus affirmãtes: Quaz defectionẽ tñ hypo. testaẽ videamus ꝓius: an illã. s. que de phlebotomia vl alia venit medicina: vel ex humoribus acutis existentib⁹ in oze stomachi anteq̃ medicamẽ ad os stomachi veniat: aut ex ipso medicamie mozdicãte: de huiusmõi eniz necesse est defici. Sz qum he defectiones soleant ꝺtingere ante oportunas purgatiões: nõ videnẽ eẽ sufficiẽtes. Silr febricitãtes q̃z patiuẽ defectoz ꝓp ãgustias ingẽtes ⁊ ꝓp eoz assiduũ surgẽ ⁊ eoz monẽ

Unde quia aliquãdo be defectiões non sufficere viden tur phlebotomãdos puto oportere. Intendit autẽ hic defectõem.i. purgationis quãtitatẽ: sicut in acutissimo apostemate: ⁊ in febricitãtibus pacute: ⁊ maximo dolo re. non tamẽ temere nos intromittamus: nisi qum virt⁹ custodiatur: qõ innumerabiliter experti sumus: ⁊ maxi mum iuuamentũ inuenimus. Qum enim phlebotoma mus vsq; ad defectõem in peracutis febribus: refrigerat corpus: ⁊ febris extinguit: plurimis vẽtres soluũtur: su dores patiũtur: ⁊ multi perfecte sanãtur. In maximo er go dolore nulla medicina pfectior hac defectiõe. Opor tet aũt discernẽ vbi phlebotomare: ⁊ vbi dare farmaciã oportet: qõ dixim⁹ in libro de phlebotomia. 24.

IN peracutis passionibus raro ⁊ in principijs farmacijs uti: ⁊ hoc prius bene diiudicantes facere.

Ante dixit hypo. materiã purgare non crudam: hic autẽ monstrauit purgatiões necessarias ab initio: ⁊ tñ in pacutis febribus: ⁊ raro qum fu riose sint passiones: pcepit vero fieri cũ maiori confide ratione. In diuturnis autẽ morbis purgatiões expectã tur a signo coctionis. Quod antẽ dixit: Bene diiudicã tes facere: quid intẽderit debemus perpẽdere. ſ. an inten derit corpus infirmi ante purgatiõem parare: vel expe ctare naturã operari: vt corp⁹ farmacie apparatũ sit: an aliquid aliud portẽderit. sed quicqd ipe cõsiderauit ma xime custodiendũ ⁊ cauendũ est nobis in purgatiõibus huiusmodi. Si enim dent non fm qꝫ oportet in acutis fe bribus: piculosum est valde. Omne enim laxatiuũ fm se calidũ ⁊ siccũ est: vnde febres generãt. non ergo necesse est dare medicinã calidã ⁊ siccam: sed refrigeratiua ⁊ hu mectatiua detur. Non ergo farmacia in febribus causa calozis earũ est adhibẽda. satis enim bene perpẽdimus: quia multũ noceret infirmis: sed tamẽ danda est causa chimozũ qui materia sunt febriũ: qum purgatiõem intel lexim⁹ plus iuuantẽ q̃ angustie timozẽ: quod fit qum materia morbi sine corpis nocumẽto potest purgari: In quo perquirẽdũ si corpus farmacie sit paratũ. Quozum enim morbi ex nimietate sunt pĩguedinis: vel multis ci barijs grossis ⁊ viscosis: vel ex tumore: vel extensiõe sub diaphragmate: vel nimio calore: vel alicui⁹ membri apo stemate. hypo. in libro regiminis acutor: Nulli inq̃t bo rum ad purgatiõem appati sunt supple in pricipio. Ubi ergo purgatio cõuenit nullũ bozũ oportet inueniri. Cõ uenit enim chimos subtiles ⁊ faciles esse ⁊ sine viscosita te: ⁊ viam exeuntiũ apparatã esse: ⁊ sine constipatõe: qõ totum aliquãdo est artificialiter faciendũ. Istud hypo. hic intẽdit: ⁊ in sequẽti aphorismo cõfirmabit. In egri tudine autẽ acuta: non nisi in pncipio farmacia danda est. i. in die pma vel secũda ad plus: quia non tantũ spa cium vt corp⁹ ad hoc paret suscipiẽdũ. Quod si esse pos set: mellicratũ bonũ dare foret: in quo coquãtur hyso pus: calamentũ: ameos: ⁊ similia. Hac igit̃ de causa raro hypo. precipit dari farmaciã in egritudine acuta: maxie qũ fit furiosa. que si sint: corpa cauẽda nõ cẽnt appata: neq; acutmẽ morbi dabit spaciũ apparãdi. 25

QUalia oportet purgari purgẽ tur: ⁊ confert ⁊ bene ferunt. Si uero contrarium: importune.

Ste aphorismus in precedẽtibus est explanat⁹: vbi In perturbatiõibus ventris ⁊c. dicit. Sed quia de artificiali purgatiõe dicebat hic ⁊ qua liter debeat fieri diffinit: neq; graue fuit sibi repetere. Quod si ante dixit: adhuc tamẽ repetit vt recordemur qõ pus dixit. Et quia in precedẽti aphorismo artificia lem solã tetigit: hic vtrãq; intelligẽdã innuit.

Finit particula prima.
Incipit pticula secũda.

I.

IN quo morbo somnus la borem prestat: mortale. Si uero somnus iuuerit: non mortale.

Quod in hoc loco p laborẽ nocumentũ itel lexerit: ex subsequẽtib⁹ mõstrat qũ dixit: Si iuuerit. vñ ex opposito itelligẽdũ ẽ labor no cumẽtũ. Nocumẽtũ vero sõni duob⁹ mõis e: vno mõ vniuersali: qũ i initio iterpolataq; febriũ infir mus dormierit: Altero pticulari: quz in morbis qbusli bet infirm⁹ dormierit. Hũc hypo. hic intẽdit: qũ primus neq; nocumẽtũ: neq; mortẽ portẽdit: sed pot⁹ in initio nãm porissimi iuuerit. Calor. n. cũ chimis in ĩitio interpo late febris iteriora petit: sicut idẽ al's innuit: maxie siqs rigorem habuerit: tremorẽ quoq; ⁊ nimiã frigiditatẽ in corpe exteriori. Si ḡ infirm⁹ i initio interpolate febris dormierit: plõgantur huiusmõi accidẽtia: neq; febris ad statũ nisi p⁹ magnũ laborẽ appropiquat. Si vero ĩtus i viscerib⁹ alicubi apostemata latitãt augmẽtãt. Et si chi mi aliq; ad stomachũ currere solebãt: nõ solũ nõ digerũ tur: sed etiã augmẽtant: quapp infirmi h̃ tẽpore nõ sũt dimittẽdi dormire: vt exteriora habeãt spiritũ ⁊ sãguinẽ ⁊ calorẽ: sicut etiã iteriora. Redarguimur tñ a sophisti cis obijciẽtib⁹ nobis: qz nocere illõ nõ a somno venit: ſz a febrib⁹: qõ tñ excitatiõe minuit. magꝭ aũt sibi noceret si nõ excitaret: nõ tñ sõn⁹ cã fuit nocumẽti: ſz qꝫ nõ excitat⁹ fuit. hic ḡ palã est nõ sõnũ i ĩitio nocẽ febriũ: ſz po ti⁹ auferẽs sõnũ minuit nocumẽtũ: ⁊ facit suũ iuuamẽtũ ⁊ afferẽs somnũ minuit iuuamẽtuz. Alij vero dicũt qꝫ somnus nocet cõfirmãtes hypo. nõ i ĩitio febris somnũ intẽdisse sed quocũq; tpe fuerit. Oltũ aũt videt iuuare maxie in febriũ declinatiõe: ⁊ aliqñ in statu: aliqñ i aug mẽto statui vicino. Si ḡ nocz i augmẽto statui vicino: nõ ẽ ad mortẽ eius fortis significatio. i declinatiõe vero nocens certuz signum dat ad mortem. Si enim solẽtia iuuare in suo tempore tũc nõ iuuent qũ debeãt iuuare: mala pculdubio est eorum significatio. Nocumẽtum vero somni cõtrariũ est iuuamẽto sui: qum non febrem minuat: sed pot⁹ augeat: dolorez quoq; nimiũ maiorẽt apostẽataq; augmẽtet. Et aliqñ infirm⁹ irrationabiliter in somno loquit̃. qũ vero excitat̃ infirmus in eadem va nitate permanet aliqñ diu: aliqñ stupidus surgit: neq; nisi cum magna grauitate excitatur: Que omnia patit̃ ex chimozũ pessimitatibus. Si enim calor naturalis in corpore chimis fortior fuerit: in somno eos digerit: Si aũt debilior sit: ⁊ chimi eum vicerit: dominãtur chimi in viscerib⁹ vnde hec accidẽtia conficiũtur. Hypo. ve ro intendit exteriora corporis in vigilijs calefieri: i som no vero refrigerari: in quo plurimi concordant philo sophi. Somnus vero ⁊ vigilie interi⁹ vel exteriusꝭ calozis nãlis fiunt adunatione. Si igit̃ calor in viscerib⁹ adu neꝫ: neq; mãm q̃ morbi cã est vicere possit suis viribus: neq; nã morbi cãm supgrediaꝫ: certa mors significatur.

Sed si eā vicerit nā: ⁊ sibi possit dñari: bonū ꝗdem est sed nō signū certū ad sanitatē: pōt tñ dici infirmū ppter hoc posse sanari: ⁊ alia de cā piclitari. i. si patiaē aposteā in aliquo mēbro nobili: et apostema durū sit dissolu: iñ quidē possibile ē eū mori. Bonū ergo ē vt dicam⁹: si labozē facit somnus: ꝙ mozs significaē. si aūt iuuerit: cōtrariuz faciet. ꝙ somnus noceat mōstraē in epidimia: qū dicit: Multi inqt bozi alienatiōez passi sūt ⁊ stupozē: alij vero ppter somnū doluerūt.

2 Ubi desipientiaz somn⁹ sedat: bonuz. ubi uero prestat: malū.

Qz hic supiozi cōtinuē vt vnus fiat aphozism⁹ ita dicē: In quo mozbo somn⁹ labozem facit mortale: si vero iuuat: nō mortale. Si igit alienationem somn⁹ sedat bonū est: vñ iste aphozism⁹ pozē videē cōfirmare. Intēdit aūt hypo. bonū somnū esse si ⁊ dolozē mitiget ⁊ apostemata siue febres. sed qū ꝟ omīa intellexerit: piculosius quoddā vnū vñ alia itelligerētur nominauit.

3 Somn⁹ ⁊ uigilie utraqz modo magis facta: malum.

Quidam medici arbitrati sūt malas esse vigilias excedētes modū: sed somnū nō similiē: qz somn⁹ semp bonū signū ē: Null⁹. n. somn⁹ modū excedit. Multi quoqz errauerūt putātes stupozē lōgū esse somnū: Quib⁹ nos obuiam⁹: qz nūqz habuit vsus vt stupoz somn⁹ vocarē lōg⁹: oportet ergo nobis cōcordē Qū ergo nālē modū exceserit: ⁊ sine stupoze fuerit: lōg⁹ vocabiē somnus: quē prius sensus facit i. cerebri frigiditas: qz si sit fortis cōmixta būiditati litargiā facit: si vero siccitati catbalasiaz. i. cōgelationē facit. Ecōtra vigilie ex p̄mi sens⁹ fiūt caliditate: qz vt ex simplici fit cōpleriōe cerebzo oñante: vel ex cbo ru. cōmixtiōe: qō inqbusdā libzis nostris nos explanasse meminim⁹: vñ ꝟ tñ bzeuiasse sufficit. Sicut aūt ꝺdā negāt somnū excedere temperamētū: itidē. de vigiliis putāt sētiēdū.

4 On plenitudo: non indigētia: neqz aliud quodcūqz magis natura fuerit: nihil bonuz.

Qm in precedētib⁹ vnū quoddā itellexerit: in ꝟ subsequēti oīa subintroduxit: oñdens sanitatez tēpamētū esse ⁊ eqlitatem: Eriē ergo temperamētu vel equalitatē: peculdubio incidit i infirmitatez: ⁊ si ml'tū egredit: mozb⁹: si vo pax cā mozbi appellaē.

5 Labozes spōtanei narrāt mozbos

Omen laboris non motū nimiū ostēdit: sed qō nimi⁹ mot⁹ oficit. Si aūt sine metu tale quid cōtigerit: non labor absolute: sed potius labor sine cā manifesta appellādus erit: Qui labor tripliciter dicē sicut in libzo de regimīe sanitat⁹ dixim⁹. Unus est ficut dolor vulneris. Johāniculus. Vulnera apud hemō fiāt. Secūd⁹ dicit ēi dolor tetani: Tertī⁹ velut dolor apostemat⁹. Causa p̄mi mali sūt chimi: Secūdi ipsoz chimozū abundātia: Tertij: ⁊ trūqz: Qō qm ita fit necesse ēbis labozib⁹ mozbos nūciari.

6 Quicūqz dolentes aligd corporis plurimū dolorem non sentiunt: his mens egrotat.

Qm dolorem hypo. sepe cōsueuerit appellare: ñ hic dolorē itendit: sed causam dolozis: sicut in epidimia dicit: Dolores p̄mi: quos craton sustinuit: fuerunt frigidi: posteriores calidi: per calidum ⁊ frigidum nō dolorem itellexit: ꝟ ēlitates bas ꝙ fuere cā dolozis. Iridem hic significauit: apostemata. n. calida: vt herisipile: vulnera: incisiones: ⁊ excoziatiōes: ⁊ cōtusiones ⁊ quecūqz hoz patiunt ifirmi: neqz sentiunt: mēte egrotare eos faciūt. Neqz distat siue mētē: siue intellectū: sēsū quoqz: siue memoriā dicat.

7 Quecunqz multo tēpe extenuant corpora tarde reuerti ꝓsueuerūt que uero modico modice.

Aries quo tēpore extenuās corpa ex ianitōe bumiditatis corpis est intelligenda: nō ꝙ dissoluāt solida mēbra. Que vero multo tpe macresēūt carnē dissolui portendūt: ⁊ mēbra cibū p corp⁹ diuidētia eūqz digerētia sanguinē quoqz generātia itelligūt esse corrupta: vt non possit cibus digeri quātitate corpi sufficiēte. Unde qum necesse sit corpus refici cibo: multo plus oportet tempe reuocari. Hic autē hypo. intēdit corpora sola humiditate extenuata: cum dieta cibi velocissime ad crassicié reuocāda. Membra enī appetitiua ⁊ digestiua credimus esse fortia. Finis huius aphozismi diuersus in diuersis inueniē libzis: sed tamē ad idem redit: que in modico modice: alibi que in bzeui cito reuerti consueuere.

8 Ex egritudine surgēs cibū accipiens qs non ꝓualescat: significat qm corp⁹ plurimo cibo utitur. Si uero nō accipienti hoc fit: significat quoniā corp⁹ inanitione indiget.

Hic aphozismus ex bzeuitate vnius verbi est obscurus: quod vsuale fuit Asiaz inhabitātibus: ⁊ est adhuc vsuale. Et est illud Accipiēs: dicentes enim: Accipiēs desiderās intelligūt seu volens. Non desiderātes enim cibū non accipiētes dicūtur: desiderātes ⁊ ex eo corp⁹ implentes dicūtur accipiētes. Si quis ergo exiens ex egritudine: cibū desiderās ⁊ accipiēs nō reuocat corpus ad pristinā sanitatē: cibo accepto corpus non nutritur: sed aggrauatur potius. Non cibum desiderans: neqz accipiēs quātū sufficiat: humozes malos se habere significat: quibus si non purgeē: corpus ad virtutem priozē non reuocat. Hypo. autē in libzo hoc ⁊ multis alijs humozes multos phlebothomia minuēdos inuit: sed si sit vnus farmacia minuaē: Qō qum ipse preposset: ⁊ alibi dixisset duos aphozismos subintulit: in qbus finem huius aphozismi de vtraqz euacuatōe explanauit: Si inquit cibum non accipiēti hoc fiat: significat quoniā corpus euacuatiōe indiget. Multi discordāt libzi de bis duobus aphozismis in fine sui ozdinis. Qui autē sic ozdinauerūt: melius disponūt: Non pura corpora quātūcunqz nutries: magis ledes: vt continuētur verba sic: Si cibū non accipiēti hoc fiat: quia inanitiōe indiget: significat quia non pura corpora quātūcunqz magis nutries: magis ledes: sed qum libzos reuoluerem ⁊ in eis ita sicut modo libzi habēt repirem: sicut inueni ita diuisi ⁊ explanaui.

9 Corpora ubi quis nult purgare: oportet fluxa manere.

Multi medicorū fluxa facere arbitrati sunt: vt vomitu medicādos antea eos ad vomitū ꝓpemus cū aq̄ calida: ⁊ būidis ⁊ fastidios cibarijs cibare

ꝛ sic tandē medicinā dare. Quib⁹ vo farmacia dāda est: vētres mollificēt: vt vētres ad laxatiōem apparēt. Sz nō tā vil' fuit intētio hypo. aliud. n. mai⁹ ꝛ magis necessariū hic ꝓuidit: qō multis mltociēs ꝓbauim⁹ expimēt. Subtiliādi enim sunt humores grossi ꝛ viscosi: etiā aperiendi pozi quibus valeāt currere: ꝛ cū medicaminib⁹ extrahi ꝛ expelli facile tēperata medicina: qua nō contur bet nā: quod qui neglexerit: ꝛ ad medicinā tū intendere rit: humores grossos ꝛ angustiosos reddit cū nimijs tozsionibus: defectiōib⁹ quoq; ꝛ vertiginib⁹ multis ꝛ pulsibus inordinatis: ꝛ similibus: que quādo fiant in quodā libro nostro exposuimus. Dic autē hypo. intēdit corpora. s. fluxa vomitu vel solutiōe purgāda facere mollia: vt relaxetur: aperiat': subtiliet': ꝛ dissoluat' mā. 10

An pura corpora quātūcūq; nutries magis ledes.

Cibi subeūtes corpora nō ꝓus mūdificata corū punct' malis humoribus: quoꝝ quātitas necesse est vt augmēteť: ꝛ qualitas nō muteť. Hoc plurimū patiūtur quoz stomach⁹ malis redūdat humorib⁹ ꝛ sunt patientes id quod superius dictū est: Si ex egrine cibū accipiēs qs nō ꝛualescat: h fit ꝛc. 11

Facilius est repleri potu q̄z cibo.

Phāniculus. Liquida cibaria plurima potū hic intellexit. Salien⁹: Quum hypo. hic intēdat de his qui corpa sua erāt refecturi: ꝛ quoꝝ corpa erāt reficiēda vt ad idē redeāt ī quo fuerāt sani: h oīdē voluit cibaria h faciētia. Dixit. n. in quoda; libro de cibarijs: Qui cito vult reintegrari ad hoc quod fuit: optimū est humidis repleri: qui vero celerius vult reficī: potu reficiat': qui vero adhuc celeri⁹ odoze. Nō tamen absolute intelligendū est ꝙ dixit ibi humidis: hic autē potu: sed poti⁹: illa que corpis sunt nutribilia: ꝛ grossis cibarijs ad nutriendū vicina: ficut vina grossa. Vinū autem aquosum ꝛ subtile atq; albū naturaliter est aque vicinū ꝛ illi⁹ virtuti vicinat' ad nutriendū vnde vina ꝓpocatur: nec corp⁹ inde nutrit': nisi puissimū quid. Grossius vero ꝛ rubeū vinū nutribili⁹ est ceteris: implēs cito corpora obnoxia inanitōi. i. victa ꝛ lesa per inanitōez. Quicūq; autē quomō cib⁹ digerat' intelligit liquida cibaria nutribilioza ꝛ facilioza corpori perpēdit. 12

Quale relinquuntur in morbis post crisim: subuersiones facere consueuerunt.

Hc aphorism⁹ superiori cōtinuat' quo dicit': Si ex egritudine cibū accipiēs quis nō cōualescat ampliori cibo corp⁹ vtitur: Si autē cibū nō accipienti hoc fit: euacuatōe indigere significat. Vult enim ostēdere quare quidā cibum abhorrent: ac si diceret: Si quis cibum accipiēs non cōualescat: euacuatōe indigere significat: quia que relinquunt' in morbis post crisim subuersiones facere consueuerūt: ꝛ que relinquūtur fm intellectū hypo. mali considerātur chimi: quibus longo tempore putrefactis: necesse est febres generari. Omnis enim humor extrane⁹ qui nō de naturis corpoꝝ eē cōprobatur: impossibile est ꝙ ea nutriat: sed poti⁹ in putredinem mutatur. ꝙ si in locis calidis cōgregeť: foztior ꝛ velocior efficiť. 13.

Quibuscūq; crisis fit: his nox difficilis est añ acumen: supueniēs uero leuior ut in plurib⁹.

Quisis est velox ꝛ vehemēs motus morbi: quum infirmus ad mortem vel ad salutē deducitur. Est autē quum natura diuidat a bonis nocitura: ꝛ ad expellendū faciat apparata: quod quum fiat necesse est ꝙ infirm⁹ patiatur angustias: ꝛ morbus durescat. Nocte autē plus apparet: consuetudo enim est humana vt nocte dormiat. Si enim angustia somnū aufert: facili⁹ hora quietis apparēt picula. Aliquādo tamē apparēt pericula in die: quia crisis debet esse in nocte. Nō aūt postea dixit: Supueniēs vo leuior vt in plurib⁹ in quibusdā libris non inuenit': per quod tamē crisis intelligit' que ad salutē poztēdit': ꝛ bene dixit hypo. quum post humoris expulsiōem necesse sit subsequi quietem et leuitatē corpis. Crisis vo ois pl⁹ attinet sanitati q̄z morti: nisi morb⁹ sit pestilētialis. 14

Quētris fluxib⁹ mutatiōes egō nū iuuāt si ñ ad mala trāsmutāt.

Diuersitas egestionū ꝛ mutatōes earū significāt purgatiōes diuersoꝝ ꝛ multoꝝ humoꝝ fiduciaq; sanitatis: ꝛ mūdificatōem corpoꝝ: nisi quī trāsmutanť in malū. Si enī significēt dissolutōem corpoꝝ: ꝛ dissolutōem solidoꝝ membroꝝ: ꝛ corruptiōem ꝛ putredinē eoꝝ: malū erit sicut hypo. in pnosticis dixit quum egestionē tetigit pinguedinis: quā significare dixit substātialis humiditatis dissolutōem. ferentē quoq; dixit egestiōem: que corpis poztēdit putredinē. 15.

Qui fauces egrotāt: aut pustule i corpe nascunť: cōsiderare opoꝛtz egestiōes. Si. n. cholerice fuerit corp⁹ egrotat: si uero sanis similes certuz est corpus nutriri.

In hoc aphorismo duo opposita videnť esse apposita: quib⁹ oppositis necesse est nos respōdere sed quum vnicuiq; oppositoꝝ ptē quādā sui subtrarit ꝓ ptes positas voluit intelligi reticitas. Si aūt reticitas hic posuerimus: talis verboꝝ suoꝝ erit intellect⁹: Ubi fauces egrotāt aut pustule seu vulnera certificantur: egestiōes siue alia a corpoꝝ⁹ expulsa considerētur. Si enim cholera dominat corpori: corpus infirmatur: neq; certi sumus vtrū nutrire ipsum debeam⁹. ꝙ si ereūtia sint similia sanis: corpus erit ꝓ certo nutriendum ꝛ sanum. Unde autē hoc sic esse hypo. intellexit oꝛ hic subijci: Natura eniz animaliū regitiua aliquādo de membris nobilib⁹ humores malos expellit cum vomitu ꝛ aliquādo cum vrina: egestiōib⁹ quoq; vel pozoꝝ apertionibus. i. sudore. ꝙ si eos opilatos inuenerit: ꝛ materia expellēda grossa ꝛ viscosa fuerit: nō potest a natura expelli: vnde clausa latēs sub cute corpozis: inde pustulas ꝛ vulnera necesse est generari. Fauces autē facile suscipiunt humores decurrētes a capite: vnde subsequiť eas infirmari. Oportet igitur ꝛsiderare vtrū natura omēs illos humores ad debilia membra expulerit: ꝛ nil inde i corpe remāserit: qō intelligiť ꝙ exeūtia a corpib⁹. Si enī natura malos humores nō expulerit ē necesse egestiōes cholericā dominari: quia pustule vel vulnera ex incēsione sunt sanguinis: que incensio ꝓpter cholerā rubeam fit. Hypo. autē hic mōstrauit corp⁹ ꝓius debere mundificari q̄z nutriri. corpore enim nondū mūdificato et nutrito magis fit lesio. Si autē corpozis exeūtia sanis sunt sil'ia: humores puros in corpe significāt. 16

Qui indigētia: non oꝛ laborare.

Certa fames est: quam homo cibo indigz vnde immensus sequit appetit⁹. famē autē hypo. indigē tiam nominat in secūda epidimie particula: Pe lenes inquit quam ꝓpter indigētiā comederūt legumina secuta est eos debilitas pedū: ergo indigentiā oēm siue coactā siue voluntariā famē nominat: vbi dixit: Dum dum habēs corpus oportet vt indigētia medicetur qua humor deficeē. Itē in ꝓnosticis: Oportet infirmū interrogare si solutiōem ventris vel indigentiā habuerit. Vbicūqz ergo indigentiā nominauit: cibi pauptatē intellexit. Vbi ergo indigētia: non oportz laborare: q̄ qui in die manducare non habet: non oportet vt laboret. Laborare autē nimiū dicit mouere: qō alibi exercitiū dicit. Lib⁹ ergo semp immoderatū exercitiū p̄cedere debet vel poccupare: quod vniuersaliter in sanis ⁊ infirmis ē faciendū. Sanis enim non iniūgendū est laborare ⁊ iejunare. Item infirmor corpa non magno motu sunt fatigāda ⁊ habere ieiunia: neq; farmacia neq; phleboto mia ieiunātibus est necessaria: quia his motibus deficit virtus ⁊ dissoluit: siue sanus fuerit quis vel infirm⁹. Hy po. autē hic intēdit vt virtus infirmi vel sani seruetur: sicut in libro de dieta: Virt⁹ inquit vna est ⁊ nō vna: vna genere: ⁊ multiformis ⁊ nō vna specie. 17

Quicūqz cibus ꝓter naturam intrat: hic egritudinez facit: manifestat uero sanatio.

Quod hic dixit in alio aphorismo mōstrauit qū dixit: Non plenitudo: nō indigētia vel alia res si ereat naturā laudabilis est: sed hic dixit de sola plenitudine nature posse excedēte. Nō autē dixit: Ꝓter nāz: ad opatiōem alteri⁹ apposuit plenitudinis: que cōparatio duob⁹ fit modis: vel enī ad largitatē vasoū: vel ad tenorē virtutis corp⁹ regētis. q̄ aūt cibum ꝓter naturā intrantē dicit facere egritudinē: ob hoc sub intulit: ne arbitremur stomachum excedētia nocere: vel min⁹ q̄z possit capiētē nō nocere. Si enī fortis sit virtus possibile est cibū implentē stomachū digeri: Si debilis: pu⁹etiā cib⁹ nō pōt digeri: maxime si sit digestibilis cib⁹ implēs stomachū: nō aūt implēs indigestibilis. Similiē est intelligēdū de secūda epatis digestiōe. virt⁹. n. sanguinis generatiua si sit debilis: mutare in sanguinē cbimos illos nō poterit qui a stomacho ad epar phenūt: etsi q̄z titas chimorū fm q̄ oportet fuerit. Aliquādo aūt mutatur in meli⁹a natura etiā si chimi duplicenē vl' triplicēē ita dico: si virtus fortis sit ⁊ cib⁹ fm qualitatē cōuenibilis. Idē quoq; in tertia ꝓdict digestōe: quā vocāt medici nutrimētū certū: sicut p quod q̄libet mēbra corpoz recipiūt augmētū. Mtū aut parū siue pl⁹: ad cōpatōez cuiuslibet virtutis dicit: ⁊ fm hoc aut vincet ab eo: aut nō victū corrūpet ⁊ egritudinē generabit. Nunc aūt modū plenitudinis intēdit plurimi fm tenorē virtutis humana corpa regētis. Aliter aūt ⁊ ab alijs intelligi possibile est. ꝓter naturā. n. hypo. cibū dixit esse naturā excedentē qualitate sua: quod intelligere bonū esse videtur. Si. n. singula mēbra ad nutriēdū expectāt conueniētia cōpetēter illos cibos naturales dicem⁹ vnde cōueniēti⁹ nutrient. Si aūt alicui mēbro cōuenibilis: alteri inconuenit ei cui nō cōuenit: sed tñ non necesse est inde morbū generari: quia in q̄titate paru⁹ digerit: ⁊ ideo morb⁹ inde nō generat: quod ex medicina mēbra corrūpēte peripinus: sicut euforbio: mandragora: opio: ⁊ similib⁹: qb⁹ morb⁹ nō gignit: si nō q̄titas earū augmētet. Idez de chimo intelligit: qui si debilis sit ⁊ puus: nō morbi erit generatiu⁹: sed poti⁹ quodlibet mēbrorū cui cōpetit ide nutriet. nisi enī ita fieret: nō aliquis eū cibū vocaret. Sicut enī si vētus flatu ad stomachū tractus descēdat pu⁹ ⁊ humiditas aque p canales pulmonis ad ipm pueniēs pua: nō nimis videt esse nocua. Similiter ꝓpdim⁹ de alijs totū corp⁹ nutriētib⁹. Alij aūt al'r hic intēdūt: q̄ ꝓter naturā hypocratē dixisse arbitrant: vt vltimitas sola nature excedet: quod etiā esse videt. Sed nō ē antiquorū vsus: vt diffinitiue taliter. i. talia ponant. nocitura ei ab eis solēt generaliter nominari: quem dicāt: Calor: frigus: plenitudo cibor: chimorū corruptio: labor: generāt morbos: q̄titatē putātes nos intelligere: sed nō necesse est determinate ponere. nō enī est incertū cibū naturam excedētē in q̄titate nocere: sicut siquis libram cibi soleat accipe sufficiētē nature sue: postmodū vo pōd⁹ denariū videt addidisse: ⁊ nihil ei in hac q̄titatis excessione nocuisse: quam tñ morbū generādi ꝓma causa fuit: si paulatim multiplicabit. vnde intētio eorū videt supflua: etsi sit vera. Idem quoq; videt de sopore naturā excedente. Quod aūt subdidit: Manifestat vo ⁊ sanatio. bene dixit: q̄z nō solū cibū ꝓter nām corp⁹ ingrediētē sanatio manifestat facere egritudinē: sed etiā q̄litas ipsi⁹ sanatōis. ⁊ similiter ex sui effectu ois futura actio cōprobat: ideoq; hypo. sanatōem intellexit subsequētē. i. rei nociue purgationē. Hoc idē significauit Philipp⁹ in libro quem de trib⁹ fecit virtutib⁹ digerēdi: quod totū hic exnlanaturi sumus. Ponam⁹ hoiem comedisse quod puf comederat ex cōsuetudine ⁊ fm suā cōsuetudinē: vel pl⁹ vel min⁹ exercitasse: post vo corpis grauitatē sustinuisse: ⁊ cū ruboze ⁊ venarū tumoze febricitasse: ex humorū plenitudine eē non frustra fuit estimasse, sed tñ si purget: ⁊ purgatōem profuisse videm⁹: tūc magis hoc certificat: ⁊ securi⁹ alterum de hac infirmitate audebim⁹ purgare: neq; qō expectant expectabim⁹: qui futurā accessionē multis vicijs autumāt expectādā: equalē aūt eā esse certificāt: ecōtra vo cōtrariā. Sed nos, pculdubio si de plenitudine ciborū aliquē videbim⁹ egrotare: ⁊ purgato purgatōem profuisse liquet de plenitudine hoc fuisse: ⁊ plenitudinē cibor: ⁊ rerū comestarū hoc fecisse. Sed qum hypo. mino ratiōem noīat absolutā: oīm humorū equalē intellexit faciēdā. qū vo mūdificatōem malorū tñ significat ineq̄ litatē humor. Sanitas aūt in ꝓcedēti infirmitate vt si at oportet cū minoratōe ⁊ nō cū mūdificatōe humorū: qō ex suo ꝛfirmat dicto q̄ ex humor fiat plenitudine. Humor aūt mīoratio sic fiat eq̄lr cū phlebotomia ꝓpa ⁊ certa magis q̄z cū re alia: secūda cū scarificatiōe circa spatulas: sicut ꝛsuetudo fuit nr̄a: post exercitia: balnea: fricatiōes: accūtalia ieiunia: q̄ nō minuūt sicut supioza: fm dissolutōem sufficiāt ista, ⁊ plura querētib⁹: nostra ꝓticula de plenitudine sufficiat. Sed tñ q̄dā res ē subiū gēda huic. i. plenitudo humorū fm virtutis tenorē: ꝓter qualitatis humorū corruptōem: q̄ plenitudo nō diu pfecta pmanet: q̄z longo tpe in q̄litate mutata corrūpit: qō dū fiat: plenitudo nō corruptio vocat: q̄ si quo ad ptez purgam⁹ qō restat bonū eē intelligim⁹. Nū. n. sanguini corruptio cōtigerit: idē fit qō in vino solet fieri: qz quum vinū in acetū incepit mutari: ⁊ ī pfectū acetū deuenerit: impossibile est ampli⁹ in vinū redigi. q̄ si parū mutet: et nō ad acredinē mutet plurimū: ad nām vini reuertitur. Itidē de sanguine itelligere oz: qui si nimiū sit corrupt⁹ impossibile ē vt in purū sanguinē reducat vlteri⁹: q̄z si parū supfluitate minuta remanēs in sui nām reuertit. Nū hoc ergo cōtigerit: multitudinē nō corruptōez vocam⁹ humor: corruptōem vo qū sanguis ad hoc deuenerit vt nō possit digeri: ⁊ ad sui nām reuerti. 18

Dzū que nutriūt copiose ⁊ uelociter: ueloces secessus fiūt.

Quod dixit Velociē nutriunt: aut bozā qua accipiūt aut que parū post succedit intelligit: qū p totū corp⁹ diffundūt: quā naturā qui habuerit velociter expelleť. Si maxime cibaria fuerūt acuta: ḋa natura marie mouef vt a se expellāt. Si aūt cibaria fuerint viscosa ad expellēdū erūt tardiora: subtilia vo velocissima. Omnū autem velociter ⁊ subito nutrientiū est vinū: paulatim ⁊ tardi⁹ caro vaccina antiqua: conche marine: oua: ⁊ his similia ouras carnes habētia: dur⁹ quoq; case⁹: caro salsa: ⁊ oua maxime i aq̄ calida cocta: ita vt oura fiāt: hec ⁊ his similia in tēp⁹ longū post accepťoem nutriūt: ⁊ oura esse intelligūť. vñ q⁹ corp⁹ nutriť ex magnitudie ⁊ fortitudine pulsus cogīcit si ifirmi i digerēdo patiūť debilitatē volūtarij mot⁹. Facili⁹ aūt, pbatur in his quoū debilis est virtus, ppter inanitiōem ieiunij seu laborē. qū. n. hec cibaria accipiūt: tardi⁹ ⁊ post longū temp⁹ exeūtia necesse est emittāt. si aūt contraria his accipiāt: facilius q̄ pus sumpta exeūt. vinū aūt cer tissimū est cōtrariū. Sunt tamē vina in actōe ista diuersa. sunt ⁊ alia vino in his similia: sed de vino pus dicam. Vinū aquosū min⁹ dat corpi nutrimētū: cui⁹ color alb⁹ ⁊ liquor sicut aq̄ subtilissima. Vina gīsa ⁊ rubea nutribilioza sūt q̄ aquosa: ⁊ tñ min⁹ q̄ vina nigra sūt nutrientia. Vina alba ⁊ gīsa min⁹ nutriūt q̄ vīa rubea gīsa: pl⁹ vo q̄ alba subtilia. Scōm g̃ diuersitates vinoū ē diuersitas corp⁹ exeūtū. Aquosa. n. vīa cū vina ad exeūdū sūt velocissima: alia vo vina cū egestiōib⁹ egrediūť. fm quoq; tpa nutriēdi: tpa sunt ad exeundū. Idē ⁊ de aliis vino similib⁹. Ptisanū. n. acceptū nutrit corp⁹ post tps nō lōgū nō tñ mltū dat nutrimētū: ⁊ ī quo tpe dat ⁊ subito. De frumēto aut̄ iuscula dant nutrimētū nō subito: post tñ lōgū tēp⁹ ⁊ multū. Sicē ⁊ in aliis cōsiderāda ꝑter diuersitates specifical. Similiter de faba: milio: leguminibus: ⁊ fructib⁹ simlib⁹ intelligimus. Carnes singule in substantiis ⁊ artificiis suis sunt accipiende vt vno ⁊ eodem mō cocte: siue assate sint siue elixe. Artificialiť aūt sunt purgāde: quarū humectatōes sunt nociue: vt in caulib⁹ ⁊ multis granis ⁊ in multis faciēdū est legumīb⁹: quorum purgatōes fiant taliter: vt dū in vna aqua fuerint cocta mutenť in aliā: ꝑus illa expulsa. si enī ita fit facile intelligeť eoū qualitas: q̄. s. veloci⁹ exeūtia sint siue citi⁹ nutrientia: corpa tñ nutriēda earūdē qualitatū sunt inueniēda. Est ⁊ aliud vinū ⁊ nutrimētū facili⁹ quorum impeditur eritus: ⁊ sint velocissima. Hoc aūt intelliges si libū de naturalib⁹ virtutib⁹ relegeris: in quo diximus stomachū ꝑus recipe cibū vnde sibi simile sumit ad nutrimentū. Cum aūt sufficiēter nutriať: reliqua ab eodē emittūť. Spar tamē aliquādo pre nimio deſiderio ante per meseraicā venā accipit ꝑus q̄ stomach⁹ sibi reddere velit. Si autē nō indigeat stomach⁹ quem sibi mittat: pus tamē digerit ante habita q̄ a stomacho sibi missa: itidē ⁊ totū corpus ad naturā epatis immutať. vnde qū superiora supradicta tētabimus: in exinanito corpe probemus: ⁊ sicut diximus repiemus. Quidā tamē sophiste de farmacia hypocratē putant dixisse hoc. s. velociter secessus: ⁊ volūt cōcordare ad hoc qō dixit in libro de dieta: Cibaria que tarde mutanť tarde dissoluūtur. velociter mutabilia sunt velociter dissoluēda: qō verū est ⁊ certū Sed eritus ⁊ secessus non huic dicto cōcordant. Exire enim dicere cōsueum⁹: quam habita in corpore exeūt: vl de vētre vel qualibet parte corpis. Caro autē porcina ⁊ similia chimos generātia grossos ⁊ viscosos post longū tēpus sunt dissoluēda. Herbe: pisces de clara aqua ⁊ petrosis locis: immo omnia subtiles chimos generātia ad nutriēdū ⁊ ad implendū corp⁹ ꝑoub⁹ sūt velocio. a: sed tñ ūstabilia ⁊ dissoluētia cito ⁊ velociter. 19.

Autozuz morbozū non omnino certe sunt sanitatis pronūciatōes neqz mortis.

Acuti morbi cū velocitate sui finis dicūtur esse magni. Ephimera eī febris que cito finitur: non acut⁹ morb⁹ est vocād⁹: Quia acuti morbi diuersis sunt modis: vl de acuta materia nō in vno loco corporis sed in omnib⁹ mēbris equaliter clausa: vel de acuta materia in vno loco corpis tñ adunata: sicut pleuresis: peripleumonia: ⁊ squinātia. Febres quoq; in acuto morbo otinue ⁊ calidissime. Acuti morbi sine febre sunt rari: sicut apoplexia. Diuturni vo morbi de grossis sunt humorib⁹ ⁊ viscosis atq; frigidis: nō cito digerēdis: sed i loco vno vbi morb⁹ est inuiscatis. Rari aūt sunt diuturni morbi nō inferētes passionē alicui mēbro fm genera melācholie vel pblegmatis equaliter abūdātiū in venis. De enī materie si putrefiāt febres generāt: i quib⁹ hypocratōes esse certas testať ꝓpter tarditatē motus suarū materierū: in acutis aūt morbis nō certe sunt. aliquādo hypocrates testať incertas: quia pfectus medicus aliquādo in his errat: tamē nō semp: sed non oīo hoc certas dicit pronūciatōes: ac si dicerem⁹: non ois homo nō iustus: quidā enī iusti reperiunť. ita ⁊ iste nō omnino sanitatis vel mortis pronūciatiōes sunt certe: ⁊ maxime in acutis morbis: quod cōtingit ꝓpter velocitatē motus materiei morbi: quam acuta fit ⁊ instabilis: ⁊ de loco in locum mobilis. 20.

Quibuscūqz iuuenib⁹ exīt̄ib⁹ uentres fiūt humidi: his senescētib⁹ exiccant. Quibus iuuenib⁹ uētres fiūt sicci: his senioꝛib⁹ factis humectāť.

Hoc non semp cōtingere: sed in plurib⁹ debet intelligere accidere: quod idē alibi testať cū dicit. Quicūqz vētres habēt humidos: iuuenes quidē existētes meli⁹ cōmutāt siccanē enī in pluribus senescētibus humiditatē siue siccitatē vētris oportet nō absolute intelligi: sed fm ordinatā dietam: vt si cuilibet in iuuētute dieta qualis alexādrinis fuerit: qui in ꝓncipiis sui prādii salsos pisces vel porros sibi ꝑarāt: posteaqz bibētib⁹ focis in senectute vero dieta mutata ad lentes se vertētibus ⁊ ad pōtica vina ⁊ similia. In his inq̄ nō digestionū qualitatē arbitramur, ppter etatē mutatā esse: ⁊ econtra si in iuuētute stipticis: sicut lentib⁹: nespulis: ⁊ pōticis vinis aliquis dietauit se: in senectute vero si ad alexādrinā dietā se verterit: nō iuste iudicabim⁹ in his fm sententiam hypo. Sed si bene fm eum iudicauerim⁹ equaliter dietātibus cōsiderare debemus si digestio mutať: in q̄bus ꝓculdubio, ppter etatē conficiť. Mutatio vero naturalis digestiōis, ppter etatē est: in qua cōsideranda qualitatū corporū diuersitas: que ventrē in humiditatē vel siccitatē mutant. Unde h̄ fit multi inuestigauerūt medici: ⁊ ego hic demōstrare disposui: sed cū hoc volumē huic rei non posse sufficere viderim: volumē vnū solū inde facere destinaui: nō tñ in hoc recitatur⁹ ꝓpter quitatē operis. Volo ergo recordari que in libro de virtutib⁹ naturalibus ⁊ ī libro de accidēti dixerim. Uētres inq̄ hūectant humiditate multa que a stomacho ad epar egrediť et

cibi humect ōibus: qui in stomacho t igerit: in siccitatē ventris mutāt: quz tota cibi humectatio a stomacho ad epar egredit. Humiditatis aūt que a stomacho venie tis causa est: vel quia homo pl⁹ q̄z epati necesse sit recipi at: vel ppter velocitatē cibi cū egestiōe egredientis. Quz enī cib⁹ modū excesserit: epar quoq; totā humiditatē ca pere nō possit: supest semp ps humiditatis digestiōis: li quidā illam reddētis. Si aūt cib⁹ velociter exierit: non inducie tāte dant epati: vt humectatōez ipsi⁹ cape possit. Velocitas egredientis fit p cholerā ad stomachū t inte stina a felle missam: aut ppter defectiōem cōtētiue i his locis. Et vires expulsiue virtutis cibū pl⁹ desiderāt acci pere ex ozis stomachi frigiditate multa: vel ex debilitate multa epatis ppter frigiditatē minus trahentem. Cōtēti ua stomachi ppter humiditatē ipsi⁹ stomachi, defecit. Uētres ergo in iuuētute ppter frigiditatē ozis stomachi humidi maiorē cibi quātitatē ex desiderio cibi acceptu ri: quam in senectute totū cozp⁹ infrigidet: augmēta sto machi frigiditate necesse est vt appetit⁹ minuat. Qui er go parū māducāt: humectatōem cibi vtpote pui haben tes parua: ex necessitate egestionē habebūt siccā. idē cō tingit hītib⁹ nimiā humiditatē ppter nimiā cholerā ad intestina descendentē. Cum enī ad senectutē venerit: t cholera iuuētutis defuerit: necesse ē egestiōem desiccari humidi vētrib⁹ in iuuētute ppter defectū cōtētiue: nō omnes in senectute ad cōtrariū deueniēt ex necessitate: qum quantitatē caloris in iuuētute habitā in senectute nō amittāt. Si eiz stomach⁹ in iuuētute infrigidet: in se nectute frigiditas augmētat. defectio ergo cōtētiue ma net qualis fuit ante: quia omne cozp⁹ frigide cōplexiōis actōes habet defectas ex necessitate. q̄ si stomach⁹ ab initio calescat: in senectute virt⁹ cōfortat cōtētiua. com plexio ergo sua nō multū fit sicca: qum ante fuerit humi da: que si humida nō esset: virt⁹ contētiua ab initio non defecisset: sed nec parū calida: quz ante fuerit calida. Cō stat ergo quia in iuuētute ventres humidi: in senectute deueniūt in contrariū plurimi: In senectute vero humi di: qui in iuuētute fuerit sicci. Siccitas. n. vētris: vel est ppter puitatē cibi ad cōpatiōez virtutis epatis vel ex p uitate cholere ad stomachū t ad intestina venientis a fel le. Desideriū vero deficit eo festinante saturari: quia ca lescit appetit⁹ loci. Siccitas humidi stomachi est: vel p pter tpamētū epatis: vel ppter multū calorē sui. Par uitas quoq; cholere ad intestina descendentis a felle est ex epatis frigiditate nō generāte cholerā: vel ex virtute cō tentiua in stomacho: que in iuuenib⁹ est: quz iuuenū cō plexio sit ficcioz. Hec oīa qum adsunt iuuenib⁹: in cō trariū mutabūt senib⁹. qum. n. ex calore stomachi appe titus deficiat i iuuētute: quolibet modo in senectute eo frigescēte: desideriū augmētari necesse est: vnde accipiē pl⁹ cibi q̄z expetat virt⁹ nālis epatis: qum aūt cōtentiua in iuuētute fortis sit p siccitatē sue cōplexiōis: deficiet i senectute ex nimia siccitate: t egestionē velociter exire cogit. Sicci vō in iuuentute ppter puitatē cholere: ex cui⁹ puitate digestio in itestinis solet tardari: t humecta tio pre nimia tarditate exiccari: in eisdē qualitatib⁹ per manēt in senectute. Et epati quidē pōt frig⁹ dñari vnde humectatiōez trahere nō possit: t ideo digestio humida fit. Ita p breuitate bui⁹ opis breuiter hic tāgere dispo nostros late de his tractātes nō legerint: q̄z tñ ad medi cinā intēdētib⁹ solū h⁹ posse sufficē videt. 21

Potus indigentiam soluit.

Icēdo potū: cōsueuit intelligere vinū. vnde t in libro de humana nā dixit hoc: Si vnus t idem morbus cōtigerit oībus hōibus: iuuenibus t senibus: feminis t maribus: potū vel aquā bibētibus t̄c. hic liqui do manifestauit: q̄ potū vinū esse intēderit. q̄ famē hic auferre dixit: neq; tñ famē ōmnis cibi intellexit ablatio nē: neq; famē appetitū naturalē faciētē: sed eā que ē cū nimio appetitu canino t incessabili: quā medici vocāt appetitū caninū: quē solū vinū soluit: famē enī vel ex ni mio ieiunio vel ex nimia inanitiōe cozpis quocūq; mo do fuerit: vinū maxime impedit. fiquis. n. famelic⁹ hmōi vinū ante cibū accepit: cito in spasmū t mētis alienatio nē incidit. Caninū ergo appetitū vinū soluit tñ t nō co medere multū. Quibus ergo, ppinaui multū vinū calefa ctū. s. quia acerbū nō soluit: quia calidū nō est. oportet igiē vinū vari rubeū: vel rufum nō acerbū. Cibaria aūtē ozdinnet in pmis pīguia t vnctuosa: que si nō habeant nāliter: artificialiter machinet: t p⁹ humidos cibos hu iusmodi vina supradicta vari oportet. Si vo nō sitierit: portendit velox cessatio sue famis. hypo. hoc intendit: et bene dixit: quia caninus appetit⁹ ex frigida cōplexiōe sto machi esse dignoscit: vel de acidis humorib⁹ in substan tia ipsi⁹ se implicātib⁹: vinū aūt qum euramētū sit vtri usq; solui p eū caninā famē est necesse. vnde q̄ bolismuz intēdisse hypo. putāt multū a sui intētōe deuiāt. In pri mis: qō pticulariter iste intēdit vniuersalr accipiūt erro nei. secūdo: qz bolismus ex sola frigiditate exteriori ocreat q̄ in pncipio sui famē facit: ſz i augmēto deficit. 22

Ex plenitudine quecūq; egritudines fiunt euacuatio sanat: t que cūq; ab euacuatiōe: plenitudo: Et alio rum contrarietas.

Si morb⁹ aliquis ex plenitudie fuerit: plenitudo vero cessauerit: nō est intelligēdū cū euacuatōe morbū sanari: sed tūc tñ plenitudo ē euacuāda qum nondū cessauerit abūdantia. Neq; diuti⁹ in his est immorandū: qum oē cōtrariū suo cōtrario sit medicādū hoc sepissime iam dictū est: t hoc quoq; ostēdit ipsa nā morboz: t accidētia morbos cōcomitātia. Disputatio nra tñ erit in morbis sequentib⁹ suas cās: quos cessare mōstrauim⁹: qum cā ipoz p suū cessauerit cōtrariū. q̄ si causa morbi sit calor: frigiditas erit curatio: t econtra rio. si vero plenitudo subsequat ad curā euacuatio. et si inanitio: oportet faciliorib⁹ cibis nutriri cozp⁹: t ita ci to cozp⁹ repleri. Quidā tñ arbitrant q̄ nō ex inanitiōe ge nerat morb⁹. Sed isti nō intelligūt nisi solam febrē esse morbū. Si. n. intelligeret morbū esse oīb⁹ actōib⁹ nocētē t oēm cōplexionē actiōi nocentē eē infirmitatē: nimiā inanitōem cām esse morbi nō dubitarēt. Inuenim⁹ eniz qz nimi⁹ flux⁹ siue de menstruis siue de emozoydib⁹: siue incisiōib⁹: oīb⁹ vel plurib⁹ noceat actōib⁹. Vij. n. ide cā dūt in hydropisim t fastidiū: t nāliter calidi in febres ni mias. de his ergo dixit verū esse t q̄ inuenerit: sed tamē volo obuiare sentētijs medicoū nouoz hmōi: qui semp garriūt de nōib⁹ solis: putātes se dicere de rebus: quarū nomia sunt: Auferre inquiūt cām morbi nō est curatio morbi: sed q̄si puisio est euitāde infirmitatis. Quib⁹ rnidē dū est solū in nōib⁹ esse intentōem eorū: de quib⁹ nō etiā sm q̄ oportet intelligūt. Dis q̄ dico: si cā morbi aufera tur: neq; in cozpe quidē inueniat q̄ō in cozpe erat: cura mentū ē morbi. Si aūt sit cā morbi generatiua t nihil tñ adhuc fecerit: sicut plenitudo: tūc ei⁹ ablatio ps erit me dicine: que vocat puisio euitādi morbi. Si vo cā morbi euenire iam incepit: curatio ei⁹ cōposita erit inter puidē custodiā sanitatis: t sanare. ablatio. n. sua medicine est

pars. Apellat quoq; ꝑuisio custodiēde sanitatis.i. ablatio cause morbū facture. Si vo cā illa iā euenerit ⁊ cōpleta fuerit: necesse est solū sanare. vnde hec cōposita ē: qz que cā euenire incepit: ꝓhibita est fieri: ⁊ que facta ē: curata est: sicut inuenim⁹ antiquos morsum canis rabidi duob⁹ modis nūcupari. Alij. n. dicūt sanare rabiosita tē rabidi canis: alij ꝑuidere custodiā sanitatis: ne veniat rabiositas canis rabidi. 23

Acute egritudines in quattuordecim diebus iudicantur.

Acute egritudines magne sūt: ⁊ velocē hñt motū ⁊ necesse ē etiā vt velociē veniāt ad statū: ⁊ maximo moueāt motu: q̄ mot⁹ crisis vocat. ad quē bis vbis hypo. intēdit. Aliqñ. n. ī bis vī infirm⁹ subito sanari: aliqñ subito mori: aliqñ moueī ad viā salut⁹: aliqñ ad viā mortis mutat: ſz tñ ad neutrū deuenit. Magn⁹ ꝯ iste mot⁹ näe q̄druplex eē vī. sic ipe dixit hypo. ī pticula ꝑma epidimie: Aut inq̄t est ad salutē: aut ad mortē: aut ad meli⁹: aut ad pei⁹. Mōstrauit quoq; necesse eē ī acuta egritudine ex sua magnitudine ⁊ suoz accūtiū pic'o sitate: aut subito vīci vtutē ⁊ infirmū mori: aut ad expellēda nociua moueri: qb⁹ expellēdis si ꝑualuerit fit bona crisis ⁊ laudabil'. Si aūt vīcit mala ⁊ pessima crisi efficit vnde crisis in acut⁹ egritudinib⁹ nō lōgo tpe morabitur. Vis aūt in morbis hypo. duas hebdomadas ſtmiauit: q̄s acuta egritudo nō excedit. Aliqñ tñ crisis añ decimū q̄rtū die venit. multi. n. quos cognouim⁹ ⁊ vidim⁹ ⁊ hypo. in epidimia testat de multis: q̄ aliqñ quoq; crisim habuerūt in. ix. xi. vii. ⁊ q̄nto die: aliqñ quoq; in. vi. sed tñ non sunt laudādi: sicut ī meracriseos oñdimus. Qui āt hypo. vult intelligē dcā: in libris illis se exerceat. hic aūt pp breuitatē obscur⁹ fuit. Ego aūt in alijs de his dixi lati⁹ ⁊ plani⁹. Si aūt in his crisis nō cōpleat: sed in q̄libet ꝑte moueat: neq; tñ in ꝑte q̄libet cōpleat: in q̄busdā die⁹ post bos ꝯplebit: q̄s hypo. in ꝓnosticis notauit: ⁊ in subseq̄ntib⁹ mōstratur⁹ ē: hic aūt mot⁹ crisis q̄ post decimū q̄rtū die nōdū cōplet⁹ erit: sed q̄dā ꝑmanēs morbi: postmodū tñ crisim ſuā cōpleuit: hz suū terminū quē nō trāsit. ſ. die. xl. Morbos igit⁹ quoz crisis. xiiij. die vel añ vētura erit hypo. acutos absolute vocat. Morbi vo acuti quorū bis die⁹ nō cōpleī crisis ſz ꝑmanet aliq̄tulū diu ⁊ posteriozib⁹ termīs cōplebit: nō absolute vocāt morbi acuti: sed q̄dā q̄i diffinitōe ab eodē sic appellāt: Quidā inq̄t acuti morbi q̄dez q̄libet q̄litate in quālibet aliā q̄litatē sūt mutati: quos etiā notat hypo. ī ꝓnosticis: Oz inq̄t cognosci bōitatē flat⁹ magnū signū eē salutis in oib⁹ acutis morbis q̄ sunt cū febrib⁹: qb⁹ supuenit crisis in. xl. die. In h̄ libro docuit hypo. morbos absolute acutos: quoz ēminos. xiiij. die cōprobauit. Nō ḡ talr intēdit sīē q̄daz arbitrāt: vt nō crisiz. xiiij. dicēt: sed poti⁹. xiiij. crisiū nūez cōputaret. q̄ si sic ītelligit: tūc ī morbis nō absolute acutis. xl. crises cōputabū⁹ ⁊ osiderabū⁹: qz vn⁹ ⁊ idē vno et eodē h̄ ⁊ illud dixit: Acute inq̄t egritudines in. xiiij. die⁹ iudicāt. Ju ꝓnosticis vo dixit: Acute egritudines cū febrib⁹ in. xl. die⁹ iudicāt: q̄ vtiq; qm nō possint bi intellectib⁹ suis trutinare: ī hāc mirabilē imo ꝓdigiosā suspitionē nō inq̄z disputatōem incidē. Sed ipa vitas testat q̄ absolute acute in q̄ttuordeci die⁹ iudicāt. Nūq̄. n. vidim⁹ morbū acutū motū velocē atq; ordinatū ab ītio bū̄sse ⁊ hūc ēminū transisse: nisi vna de q̄ttuor crisib⁹ q̄s dixim⁹ supuenerit. Aliqñ aūt q̄dā morb⁹ ab initio ꝑma die debilis ē ⁊ pu⁹: postea vo acui ⁊ fortio⁹ fiēi die q̄rta ī cipit: ⁊ morat termin⁹ vsq; ī. xvij. die⁹. Est ⁊ ali⁹ morb⁹ q̄ sexto die vel septimo fortio⁹ fit ⁊ acuit: cui⁹ ēmin⁹ ꝯ crisis vsq; ad. xx. die morat: ſz null⁹ fuit morb⁹ ab initio acut⁹ ⁊ cōtinui ⁊ ordinati mot⁹: cui⁹ termin⁹. xiiij. dies trāsgrederet. Morbi igit⁹ illi tñ quoz mot⁹ diuersi ⁊ inordiati sūt a q̄rtadecia die vsq; ad alias subseq̄ntiū q̄libz ꝑgrediūt plurimi eoz. Morbos āt quoz mot⁹ diuersos dicos eē itēdo: q̄ ꝓtrāt aliquo die ⁊ augmētāt: p⁹ vo ītij finē sui initio debilitāt: deide vo ad idē acumē silr redeūt. Si vo aliqs pspicaciē intēdit q̄litates morbi absolute acuti nullū inueīet morbū acutū motū velocē et ordinatū hre: ⁊. xiiij. die trāsire. 24

Septime q̄rta ē indicatiua: ⁊ alterius hebdomade octaua ꝓncipiū. Contēplaria uero undecima: hec ē. n. q̄rta secūde hebdomade. Contēplaria uero rursus septiadecia: hec ē. n. q̄rta a q̄rtadecia: septima uero ab undecia.

Ic intēdit nūcias dies: aliqs futuras crises por tēdētes: q̄s nūcias ⁊ mōstratiuas vocare cōsueuerat: sicut ait in ꝓnosticis: Quarū nūez fec⁹ q̄ternariū: diuidēs bifariā vnāquāq; hebdomadā: Quarta inq̄t nūciat. vij. vndecima ab initio morbi. xiiij. xi. n. secūde mediatrix ē hebdomade: ⁊ ē dies q̄rt⁹. Jtē eadē rōe xvij. dz. xx. nūciare: q̄ dies. xvij. tertiā septianā p mediū dividit: ⁊ ē itidē dies q̄rt⁹: ſz tñ h̄ septiana fe septiane ē ꝓnuāda lz ipe ꝑmā ab hac fa sepauerit: qū alt⁹ hebdomade. viij. ꝓncipiū eē dixerit: nec ītiū tertie hebdomade. xv. die fecerit: sic fecerūt moderni, nō. n. tertiā hebdomadā ī xxi. die ēmiauit: sed. xiiij. faciēs initiū ttie ī. xx. eas finiuit: qō q̄re fecerit in meracriseos. i. ī libro creticoz mōstraui

Jtē oñdi q̄re duas ꝑmas septianas sepauit: ttiā vo secū de iūxerit. Suffic ergo nobis vt itelligat hic: q̄ lōgo tpe expimēto certificat remota cā intellect⁹. Hoc āt hypo. de mltis dicit infirmis in epidimia: qb⁹ crisis in h̄ nūero venit: ⁊ ꝑmas tres septianas finierit in. xx. secūdas vero tres septianas in. xl. h̄ quoq; mō nūer⁹ in. lx. ꝑtēdit ⁊ in lxx. Expimēta quoq; testāt h̄: ⁊ nos q̄dē in meracriseos mōstrauim⁹: vnū de infirmis, ꝓponētes: quē hypo. recitauit in epidimia: cui⁹ crisis vēit in hac die. Sed op⁹ nr̄m ꝑtēdit si quēq; infirmoz̄ h̄ recitauerim⁹ Suffic igit⁹ tñ inꝓponi qō dicit in ꝓnosticis: Crisis inq̄t in acuta febre in eodē nūero saluādis venit ⁊ pituris: q̄a febris in saluādis si crisis signa laudabilia ⁊ pfecta sūt: in die finit q̄rta l⁹ antea: ⁊ silr si mortal⁹ ⁊ pessima. Hoc aūt initiū ē sue circulatiōis: secūd⁹ termin⁹. vij. tert⁹. xi. q̄rt⁹: q̄rtusdecim⁹: q̄nt⁹. xvij. sext⁹. xx. hui⁹ circulatōis cursus vel crisis ī acuta egritudine q̄ternari⁹ vsq; in. xx. ꝑtēdit: q̄b⁹ in vbis monstrauit: q̄ tertia septiana secūde fit coniūgēda: ⁊. xvij. xx. est nuncia. 25

Octiue uero q̄rtane ut multū fiūt breues: autūnales uero lōge: mixte uero que ad hyemē coniūgunt.

Non solū in estate breues sunt q̄rtane: ſz etiā oīs morbus: q̄a h̄ tpe facile soluūt ebimi: ⁊ per totū corp⁹ spgūt ⁊ adnihilāt. Si. n. virt⁹ fit fort⁹ ⁊ chimorū morbos generātiū purgatrix: morb⁹ q̄escit ⁊ cessat q̄ si sit defecta: defecit in purgatōib⁹ illis: vñ fit q̄ morb⁹ in estate null⁹ plōgef. Quapp hypo. lōgiorē morbū introduxit: vt p hūc ceteros daret intelligi. Dic. n. in estate chimi dissoluūt ad bonū: vel etiā virt⁹ cū illis ad malum: sic itidē ecōtra cōtigit in hyeme vt hūoresc ogelati q̄escāt in interioribus corpis: ⁊ virt⁹ ꝑmanet fortis: vñ nec morb⁹

finiē: qū chimi ipi⁹ morbi generatiui nō minozēē: nec in firm⁹ moziē: quin virtus custodiaē. 26

Hebzem in spasmo melius est fieri qz spasmum in febze.

In subsequentib⁹ qꝫ spasm⁹ nascit de inanitōe ꝛ repletōe dicturꝰ ē. Si sano supueniat spasm⁹ subito: necesse ē illū de plenitudine fieri: cui⁹ cā viscosi ꝛ frigidi sūt būozes ipz mēbz vbi ē spasm⁹ nutriēs tes: qb⁹ si febr supenerit plurimū calefacit: ꝛ dissoluit chimi illū neruū implēte: ꝛ vbi spasm⁹ fit. Si aūt febris supuenerit acuta vel pacuta: totuz cozp⁹ deficcat: cozpe quoqz deficcato si spasm⁹ succesierit: malū magnū ꝛ piculosū erit: qz neruo ad sanā dū tardāte: ꝛ magnitudine mozbi non bzeuiter finiēte: necesse est vt mozs sequatur virtute dissoluta. 27

Non sm rōem alleuiatis nō oz credere: neqz uereri ualde mala que sūt irrōnabilr. Plta. n. taliū incerta sunt: ꝛ non ualde permanere neqz morari cōsueuerūt.

Omnia de bis rōabilr dicēda i libro criseos sūt dca. Nō igit dicēdū hic nisi qtū sufficiat explanatōi boz vboz. In magno igit ꝛ forti mozbo si subito venerit alleuiatio ī pcedēte purgatōe cū vōitu vel egestiōe: vel sudoze: vel epistaxi⁹ sanguine: neqz signis appētib⁹ coctiōis: nō oz confidē l credē illi alleuiatōi. Silr coctōis significatōib⁹ pfcis appētib⁹: ꝛ infirmo malum spū būte cū mētis alienatiōe seu febris duricie seu vtut defectōe nō oz de bis timē. nō. n. diu pmanēt: ꝛ aliqñ significāt crisim laudabilē: qō qualr cognoscam⁹ ꝛ preuidētes nūciemus: in libro criseos mōstrauimus. 28

Hebricitātib⁹ nō foztit neqz oio in supficiez pmanere: ꝛ nihil minuere cozp⁹: aut tabescere magis eo qꝫ sm rōem fit malū ē. hoc. n. lōgitudinē egritudis significat: hoc aūt imbecillitatē.

In loco cōditōalr dixit nō foztiē: qz si absolute dixisset. s. febricitātib⁹ ī supficie pmanē: ꝛ nihil cozp⁹ minuē falsū eē cōprobareē. possibile ē enī febrē venire nō foztiter ꝛ cām ei⁹ plenitudinē eē: naturā quoqz aeris frigidā foze: ꝛ tñ inde cozp⁹ nō minui: neqz si fiat malū signū ē: sz si minuat pl⁹ qꝫ oz malū: siue febres fortes sint siue debiles sint: defectiōem. n. signāt vtutis. Nō aūt dixit: Lōtabescē: nō ē adcipiēdū sic absolute: sic signat b vbū qō abusiue ē positū ibi. p macrescē. bn aūt addidit: Magis eo qꝫ sm rōem fit: vt talr ītelligat febrici tātib⁹ nō foztiter. si minuat cozp⁹: aut pmaneat pl⁹ qꝫ oz malū ē: vt magis eo qꝫ sm rōem vtriqz ptineat mēbro. Si. n. pl⁹ qꝫ oz cozp⁹ pmaneat: l macrescat malū. Nonū aūt eēt si vñ b intelligēē oñdēt: sz omisit: qz in libro boc gaudet bzeuitate. Nos aūt in tōtem hypo. dignū est qꝫ interpetemur ꝛ exponam⁹ ꝛ explanem⁹: Oz in qt qlitat el cozpis cōsiderare: crascat vel macrescat sm qlitatē febriū: ꝛ lōgitudinē mozbor: etatē quoqz: tps: ꝛ regionē: aeris cōplexionē: sensibilē purgatōem: ꝛ vigilias: tristicias: cibos: pot⁹: ꝛ mot⁹. Si. n. febris fit maior ꝛ velocior: ꝛ macies velocius fiet atqz maior: ꝛ ptelat mozbi magnitudo. Etatē quoqz oz puidē. puēi. n. ꝛ decrepiti magis ꝛ velocius macrescūt: sz nō eadē de cā. pueri. n. pp būiditatē ꝛ calorē dissoluūt citi⁹ ꝛ pl⁹: decrepiti vo pp defectōem vtutis

Tpa vo āni ꝛ regiōes ꝛ aer si calida sint ꝛ sicca: citi⁹ ꝛ magis faciūt tabescē cozp⁹: frigida ꝛ būida ea claudūt: ꝛ ꝺ būt dissoluēda. Purgatōez sensibilē nō est neēe i b loco tangi: qū oi hoi sit possibile facile ītelligi: vt sicui vomit⁹: sudoz: egō: fluxꝰ sāguis vl mēstrua mlta venerit: vt nō macrescāt pl⁹ qꝫ necesse sit. Abstinētia cibi idē facit ꝛ tristitia: vigilia silr: ꝛ nimus motus: sed tñ raro fiūt mot⁹ in febricitātib⁹: qz nō mouenē: qū plimū debeāt iacere ꝛ qescere. Aliqñ tñ febres in itinere icidit aliqs: ꝛ quz festinet repatriare: er nimio motu macies eū seqt. Aliqñ quoqz alienatōez ifirmi sustinēt: ꝛ in lect motū mltipli cem nimiū: ꝛ loqlā nimiā: quoqz in pauc dieb⁹ necesse ē macrescāt cozpa. Vis g oib⁹ cozp⁹ minozaē rationabilr ꝛ ꝺ iis custodiē: ꝛ supficies pmāet ei⁹. At nullo boz singuloz ōfectio vtutis significaē: sz tñ singulū boz ē cā: vt miozeē vt. Sicut eiz macrescit cozp⁹: ita ꝛ vt⁹ cozpis minuit. Si vo cozp⁹ videīs fine his pcedētib⁹ pl⁹ qꝫ oportz miorari: ōfectōez significat vtut: ꝛ b est qō ego dixi cāz eē ōcrepitoz maciei. Sic āt hypo. ītēdit de macie cozpis pl⁹ qꝫ oz: sp. n. defcōnez vtut poztēdit. Pis tñ subiferre volo quoddā aliud vñ in febricitātib⁹ miozatio cozpoz subseqt. B aūt ē subtiliatio būoz: ꝛ rarefactio cozpoz: q duo si iūgant fūt velociozes cāe minozādi cozp⁹: minoratōe q occulta ꝛ isēsibil a medic vocaē: sic si eziō gssicies būoz ꝛ ostipatio pozoz adunent: fiūt cā vt cozp⁹ pmaneat supficieten⁹: qō hypo. mōstrauit qū dixit: Hoc longitudinē egritudis significat dimittēs oppositū sibi qō bzeuiter b ponēdū erit. Febricitantib⁹ nō foztit: vel nō oīno i supficie si supficies pmanet cozpis: vl minuit pl⁹ qꝫ oz malū est. pmanē. n. supficiē cozpis pl⁹ qꝫ oportet ostipatio faē pozoz ꝛ gssicies būoz ꝛ multitudo cozpis ꝛ mozbi significaē lōgitudo. Minui aūt cozp⁹ pl⁹ qꝫ oporteat: faē aut būoz subtilitas aut pozoz raritas: aut sola virtus defecta. 29

Incboantib⁹ mozbis siquid uidetur mouere moue: i statu uero habere silentium melius est.

Qua de cā boc dixerit i subsequētib⁹ mōstrabit: qū dicet: Circa finē ꝛ pncipiū oia sūt ibecilliora circa statū vo oia fortiora. Nos aūt oia itelligim⁹ accītia i statu eē fortiora. Cāz eiz accītia faciētē: nō est necesse i statu eē maiozē: imo i saluādis ē miozꝫ in initio fuerit. In statu silere ꝛ in initio dixit mouere: qū ifirm⁹ oz sanari. Mozbū eiz mortalē nō soluz nō movē oz in statu: sz nec añ statū. Nullū eiz ouēit medicari: cui⁹ vt⁹ sit ōfecta ōfectōe mortali: sz oz futura pdicē: ꝛ ita ab eo fugē. Si aūt salubris, sit mozb⁹: de quo salut spes habeē: ꝛ locuz eē ad fortē medicinā videbim⁹: faciam⁹ qō hypo ītēdit b. Fort aūt medicia ē phlebotomia: ꝛ aliqñ farmacia: quoꝝ nullū i statu ē faciēdū: qū tūc sit coctio mozbi: sicut ī libro criseos dixi: in quo tpe plus oz ī mozbo oigerēdo naturā adiuuare: qꝫ farmaciā facē. Sed in iurio oz facē b: vt de mā minuam⁹: quo natura ad digerēdū sit alleuiata: ꝛ cozp⁹ fiat facili⁹. In statu vo ñ sic: qz tē laborat plm aīata vt⁹: sz nāl ꝛ spūal custodiāē. 30

Circa pncipia ꝛ fines oia imbecilliora: circa status oia fortiora.

Hc oia accīa circa pncipia ꝛ fines ītellexit eē debiliora: qꝫ sē b: iterpolatōes: vl febriū accessiōes: vigille: dolores: āgustie: sit. cā boz accītiū gnātia. i. mozb⁹ neēe ē decliare icipiat ī statu si sit mozb⁹ sanatiu⁹. 31

Ex egritudine uero bn reficienti ꝛ

Di. apho.

nihil addere corpus: malũ.

Hanc aphorismũ subsequẽti nece est iũgi: subsequẽs. n. t ipse dicturꝰ ẽ ex egritudie vbi dꝛ: Plerũq; oẽs male hñtes se: fz ꝓncipia bñ reficiẽtes rẽ. Hꝫ aũt nobis inuit nihil addẽ corpꝰ ex virtute eẽ deficiẽte q ẽ digestiua defecta: t ex oplone mala: aut ex malozũ humozũ abũdantia. 32

Plerũq; oẽs male se hñtes: fz ꝓncipia qdẽ bñ recipiẽtes: t nihil addẽtes i fine rursꝰ abstinẽt: fm ꝓncipia q dẽ abstinẽtes fortit: posterius nõ bene reficiẽtes melꝰ cõmutãt.

Hec silr t de exeũtibꝰ egritudinẽ dictũ ẽ: qõ mãifestat ex hꝫ: q Nihil addẽtes dꝛ. Cõsueuert aũt antiq t hy. p Nihil addẽtes: itelligẽ egritudinẽ exeũtes. Si g exeũtes egritudinẽ i iitiis bñ reficiũt se: et nihil addũt. cã vñ bec ꝯtigũt facit vt i fine abstieãt rursus. Aã ergo nihil addit t bñ reficit i ꝓnᵒ ẽ malicia totius corpis t fortitudo appetitꝰ: q cã tãdiu augmẽtaf: vt ide instm appetitꝰ patiaf: qõ hypo. itẽdit qũ Bñ rficiẽtes t nihil addẽtes dixerit: hꝫ idẽ in alio aphorismo dixit sic: Ex egritudie ñ reficiẽtes vti farmacia nece ẽ. Abstinẽtes. n. fz ꝓncipia fortit: posteri vo qõ reficiẽtes melꝰ cõmutãt: q nã qũ abstinerẽt ab iitio ñ fuit ipedita ad digerẽdũ eã supfluitatẽ q fuit abstinẽtie materia. 33

In omni egritudine confortari mente: t bene se habere ad oblationes: bonũ: contrariũ uero maluz.

Quam i qbusdã loc hypo. bonũ eẽ signũ siue laudabile dicat ñ dꝛ itelli vt ifirmũ nece sit sanari: qũq; malũ dicat signũ l illaudabile: mozi eũ ñ ẽ nece: aliqñ. n. malũ signũ bonũ supat: t bonũ malũ eõ: fz bonũ l malũ i sui nã: neq; sanãdi neq; moziẽdi necitatẽ dõat. Cõsiderẽ g oĩm vtutũ significatões: t ad se inuicẽ oferãt: sic hyp. i. pnostic dicit. Qõ aũt hꝫ dixit: oportari mẽte t bñ se hãe ad oblatiões bonũ t laudabile signũ eẽ in oi egritudie eodẽ mõ itellige. Sũt aũt qdã signa nõ in oi hoie bõa. Vdẽ i epidimia t i. pnostic: Bõitas inq̃t spũs forte t magnũ signũ ẽ ad salutẽ in oi acuta egritudine. Cur aũt oportatio mẽt bonũ signũ t laudabile sit: hꝫ subiũgẽ diſposui: qz mẽs sana sanitatẽ cẽbri t pãniculoꝝ sinozũ significat: nuche quoq; t diaphragmat t oĩm membroꝝ neruosoꝝ: t maxie cẽbro vicinãtiũ. Silr si ifirmus bñ se hẽat ad oblatũ cibũ sanitat stõachi t epat bonũ ẽ signũ: t ẽt ceteroꝝ viscez: que qũ oĩa sint sana: salut spes est bona vel magna. 34

In morbis minꝰ piclitãt egrotantes: qbuscũq; ꝑpe nãe t etatis t habitudis t hore egritudo iest magis ꝙz qbꝰ nõ ꝓpa fm aliquid horꝝ inest.

Natura mlt modis dꝛ: fz hꝫ oz eã talr intelligi q̃lr ipe i libꝛis suis aliis ponẽ ꝺsueuit. sic. n. in libro de hũana nã dicit: Nã inq̃t ẽ poꝝ elemẽtoꝝ cõplerio: ac si dicẽt: Si morbꝰ ẽ ꝑpꝰ ꝑpe cõploni t alteri i. etatis: figure: tpis: minꝰ molestat: q̃z si sibi eẽt oppositꝰ. Quicũq;. n. morbꝰ calozi attiet: nãe etat: figure tpis: calozi vicinãtib ꝺuẽibil ẽ: t ꝺria ꝺuis: vt i frido: hu. t ficco t hꝫ ẽ qõ hypo. dixit: Quchiꝰ q libꝛ de bebdõadis feẽ: ꝺziꝰ ẽ huic rõni: Qñ. n. inq̃t morbo silẽ morbũ facit q̃si furẽ t augmẽtare. ꝺziũ. n. morbo eiusdẽ ẽ cessatio: qz oĩs morbi curatio ꝺrio suo dꝛ fieri: sicut hypo. dixit. Intellexit aũt oẽm acutã febrẽ in hyeme velociꝰ sanari q̃z i estate: nõ recordãs febres acutas i hyeme nõ nisi ꝛer acutissima mã fieri: quã nã tpis vicẽ potuit: qũ fortis eẽt: cui qũ nec virtus infirmi nec nã tpis resistẽ possint: q̃to minꝰ debilis tas infirmi. hꝫ ẽt expimẽt põt itelligi. vbi gra: si duas cõsti dẽs febres acutas eq̃les i acuitate l magnitudine: alterã i estate: alterã vo i hyeme: hyemalẽ iueies piculosioꝝ. si aũt febris acuta sit: t calidioꝝ oplerio aer: t aer subito ad friditatẽ se mutauerit: fit hyẽs ps curatõis magna: quia ãbe tpis nãe ꝺziũ sũt illiꝰ febris acute. ꝓma laudabilis est tpis nã qũ febris icipiat significãs q̃ mã sit pauca: secuda veniẽs i fine bõa fit cã. Friditas. n. acr fm ꝺziũ curamẽtũ ẽ febris. nõ g qõ diẽ huic aphorismo ẽ ꝺziũ: fz potius q̃si firmamẽtũ. Qõ aũt de seniorꝺ dixit: q̃ brãchi t corize nõ maturãt: fz huic etati bi morbi sint cõgrui: nõ tñ sũt huic aphorismo ꝺzij mlt de cauſ. In ꝓmis: qz res immatura nõ põt eẽ acuta t piculosa. secũda: qz ñ dixit absolute qũ dixit Valde: qõ verꝝ videt eẽ. Qis morbꝰ nascẽs valde seniorꝺ ex defectõe vtutẽ ẽ piculosus: qõ testatur hypo. in ꝓma epidimie ptic'a: Quoꝝ nã inq̃t fuerit ꝓpiq̃ ptisi: plurimũ sũt mortui. neq; hꝫ ꝺtrariũ fuit. qũ. n. dixit Nã: nõ elemẽta intẽdit: fz potiꝰ formã corpis: q aliqñ fortma solz vocari nã. Si g acutꝰ morbꝰ fuerit i acutis oplerioꝝ minꝰ picloſꝰ ẽ: t ãgustia pectoꝛ ñ solũ facile ptisi ci infirmãt: fz ẽt qñ inciderit ẽ tũc piculosioꝝ morbus. Multi aũt errauerũt in hꝫ obscuritatib linie morbũ dicẽtes nãe infirmi marie ꝺueniẽtẽ: q ꝺziꝰ ẽ sue oplonis fz bi multũ a vitate t ab hypo. fiẽ dixim errãt intẽõe. Qõ stãtinꝰ: Et ita q ex nãm fuerit: distẽpãtiã nimiã significãt: veluti si causon q̃ incẽdiũ iterptaf: iuueni cõtigat in hyeme nimiũ significat bũores creuisse i corpe: t peiusfi in seniori t frigidiori cõtigat etate. Fortis. n. ignis ẽ qui in aqua nõ extiguiſ: ergo si causon in estate iuueni contingat: minus timẽdũ est: qñ multꝰ calor facillime mãi sepe irritat eã quã cito dissoluit. 35

In oibꝰ morbꝰ ea q̃ circa umbilicũ t pectinẽ sẽ: spissitudinẽ hẽre melẽ: nimis uero tenue t tabefẽz: malũ. fallax. n. hmõi ad iferioꝛes purgatões.

Qtũ vẽtrẽ ꝺ oibꝰ bis q̃ sũt ꝑter nãs oz eẽ salubrẽ hypo. ait i pnostic: Sub hypocõdrio locos nõ q̃eit eẽ doloꝛosos: fz molles: eq̃les: t teneros. q̃ aliqñ subtiles: aliqñ gssi: gssi tñ meliores sũt. tenues t tabefacti mali sũt: significãtes defectõem eoꝝ locoꝝ: t cibũ in stõacho ñ bñ digestũ: neq; sãguinẽ i epate bñ creatũ pp nuditatẽ piguẽdis boꝝ locoꝝ: quos oz esse pigues vt caleſiãt. Si. n. macri sũt: rfrigerari nece ẽ t nõ bñ digeri Quibꝰ ẽt dixit inferioꝛe fallacẽ eẽ purgatõz t bñ. sub pectoꝛ. n. mẽbra oz eẽ fortia vt purgãdoꝝ sint adiuuantia: siaũt magna fiẽt nocumẽta. Fz q̃rẽdũ ẽ q̃re iferiores direrit: t võit purgatõem reticuit: qũ silr sit picloſus. vomitũ. n. pz oibꝰ eẽ piculosũ: inferioꝛ aũt purgatio ẽ occultioꝛ: atq; minoꝛ. qũ g hec sint cauẽda: mlt omagis altera. Pectinẽ locũ illũ eẽ intelligimꝰ: qui iter virilia siue vuluas t vẽtres babef: vt vẽter in tria diuidat. l. sub hypocõdria: circa vmbilicũ: t pectinẽ. 36

Sana habẽtes corpoza farmacijs purgati exoluunt: celerius uero malo cibo utentes.

Ex his vbis itelligit: q farmacijs sana corpa nõ purgãt fz potiꝰ ꝺsumũt: qũ deficiat vt t subtil

humectatio minuat: vnde necesse ē vt dissoluant. Da lo cibo vo vtētes velociº in purgatoibº exolui oz: qū eo rū corpa malis hūoribº fint plena occultatibº se inter va lā actiōez oñdē ē neče. Mō de cibo dixit malo bñ duobº modis itelligit. s. aut cibū exteriozē: aut quē epar ceteris mittit mēbris. Nulli. n. est dubiū: maiū cibū sanguinem malum generare.

37

Sana habentes corpa: farmacijs uti difficile ē.

In anteriozi aphorismo oñdit qd accidit sanis ex farmacijs: qū exoluūt dixit: h aūt vl' significauit qū vti farmacijs difficile eē dixit. Mlti. n. vtiginē z torsiōem vētris iñ patiūt: l' tussim pp magnā du riciē z angustiā expellēdi nociua vñ z dissoluūt: qz po tio laxatiua qū sibi filia nactura fit: z ñ iueniat ibi cho. ru beā: phlegma cho. ni. z aquosos hūores: vtit se ad sangui nē z carnē sibi silem cū magna āgustia trahēs iñ.

38

Parū deterioz cibº et potº delecta bilioz uero: meliozibº qdē in delectabilibº magis appetendº.

Non solū in his dādis volūtas ꝺsiderat firmi: sz qz certificat his adiuuari. Ois. n. cibº sapidº quo qs delectat qū accipit: a stōacho āpler retinet: z cū magna delectatiōe digerit pl'ēs qlibz aliº: qui si fit abomiabil' fugit: vnde vomitus: fastidiū: inflatio: z rugi tus generatur.

39

Senes iuuenibº plerūqz egrotant minº. Quecūqz uero egritudies eis chronice fiūt: multociēs ꝓmoriūt.

Non ois senex minº egtat quolibz iuuene: ñ. n. oīs senex malā dietā plº discernit ēs aliqs iuuenis: vñ z magleētāt ēs iuuenes: qū corpibº sint defectiozes: quoz vtº qz defecta ē in chronicis passiōibº cōmo ri ē cā: vñ nec mozbº velociº digerit. Mozbi. n. diuturni sp sūt frīdi: z icciroo sepe senibus eueniūt: quia eoz etati bus magis competūt.

40

Branzi z corize in ualde senibus non maturātur.

Si supiozi hūc ꝺtinuare velis tale est ac si dicat: Senes minº egtāt iuuenibº: qcūqz vo eis chro nice egritudies fiūt: mltociēs cōmoriūt: vñ brā rismº supiozis ē ꝺfirmatiuº. Neqz. n. solū senes bis infir matibº sūt cōmoriētes: qū z alie sint incōgruētes: sicut podagra: artetica: scia: fritudo intestioz: asmata: tussis: gibbositas āterioz: seu posterioz: seu latal: z ceteri ēt moz bi in iuuenibº ad sanādū ouri: ēstomagis in senibus ad sa nandum ouri.

41

Qui exoluūt frequenter z fortiter sine mānifesta occasiōe: repēte moriūt

Non. n. oēs q exoluūt subito moriūt: sed si h tria additionalr adiūgūt freqnt: z fortit: z sine mānife stis occasiōibº. Scio. n. quēdā balneo īmoratez inde dissolutū: qz balneū ex sibi nocitiuis lignis calefa ctū erat: qō ñ tñ cā fuit repēte moriēdi: qū cā manifesta fuerit. Scio ēt quēdā i balneo dissolutū fuisse maxie ieiunū: z altez hz ij ieiunū: sz tñ puū accepat cibū. bozū cā l' defectio ozis stōachi: l' nimiº sensus fuit. Sz exsolut fi ne aliq mānifesta occasiōe vt spūal' ē defecta: sic quidā p pessus fuit: q qū dissoluēt: tremorē hūit in pcordijs: vñ z subito periit: sic. n. sp videmº nimiā dissolutōem pp car diacā hītibº. Nec. n. defectio fort z freqns: z fort dissolutio sine cā mānifesta significat nimiā z subitā solutōez factā in locis prīs cordi: que postēs ad coz venerit: moz tem infert. Sūt āt manifeste occasiōes: vt fluxus vētris: emissio sanguis: lōgeqz egritudinis debilitatio.

42

Apoplexiā soluere fortē: ipossibile est: debilem uero non facile.

Actitia apoplexie subito toti corpi sēsū z motū auferūt: nisi tiñ spūalē motū: q si auferat: maioz z pejoz erit. Si āt apopletici spirāt tiñ dure z an gustiose: passio erit fort. Si vo spūs diuersus fit nō eius dē. s. ordis: z aliqñ qescit: passio qdē erit fort: sz ñ tñ pozi erit filis: siqdē spūs viu fit ordis passio erit debil': in q si oīmodo medicº machinat: possibile ē vt cureť. Cā ois apoplexie ē: qū spūs aīal' a capite ad inferiozes ptes cor pis: siue i subiectū corpº ñ possit descēdē. qō aūt pp apo stema cēbri fit: aut qz vētricule cēbri pblegmatica hūidi tate sūt repleti. fm āt ēstitatē cāe mozbi: magnitudo et fortitudo ē sui: q maxie ē īcurabil' pp ipedimētū anhelā di. At mirādū i hac passiōe lacertos pectozis mouētes se dilatare: qū spūs illuc neqant descēdere: z moueat āgu stiose: z ois alioz lacertoz motº sit ablatº: sz arbitroz ipo rū vtutē nāl' mobilē mouē ipos ex spūs desiderio: vñ i plurib' apopletic lacertos toti' pectoz īuenīº moueri. In alijs vo nō fit passiōibº nisi raro: z qū mltū fit exerci tiū corpis. Cui' rei cā ē: qz mltū anhelitū desiderāt i illa hora. In apoplexia vo ñ solū pp anhelitº appetitū: sz pp vtut defectōez: sic īueiť i vtute defcis ex febribº: quoz la certi i corpe maxie mouēť: vt mlta ēstitas aer quā pau lati recipe neqt multo ipetu recipiat.

43

Trāgulatorū z dissolutorū non dum mortuorū: non referūt qui buscunqz spuma fuerit circa os.

Spuma cōcreat ex duoz corpū ꝺmixtōibº: vēto s. z būiditate: q nūqz cōmiscēnť: nisi qū mltū pº eis diuis qdā ēsi corpuscla iñ ꝺficiūť: deide cir cudāt qlibz ps būiditat ēstalibz pte vētositat: vñ qdā qi granula rotūda cōcreāt z mlta quoz mā qū sit mlta vi scosa ñ cito ē dissolueda: sz diu īmorať sic cōcreata: vt in ozibº equoz vr fatigatoz mltis curfibº: z i pozcis filue strib' ira scētibº. Cā tñ diuisiōis corpusculoz z eorū cō mixtōis: l' de vtriusqz corpis ē collisiōe: qū motº nēcarij i cōculcatōe q de vno siue de vtroqz fit corpe: l' de nimio caloze. Verūtñ nobis pōit obijci: a caloze sine motu nō posse fieri. Quibº rñdem' p h q sēsu pcipiūť: spūa duo bº modis gnāť: l' pp magnū motū q' aq mar pcutiť: que spūa ex motu z pcussiōe ꝺficiť: l' i olla pp nimiū caloze: qō vr i aīalibº. In athlet. n. vtº sui motº spumā cōcreat i ozibº eoz: i pozcis filuestribº fortitudo caloz: i eqs currē tibº vtrūqz sil' adunať. qū. n. aer i eis nimio z spissō mo tu int z exiº moueat: saliue subtiliāť: diuidūť: z aeri cō misceť: ficqz spūa ꝺcreat. Itidē ō pulmōe ascēdēs fumº saliueqz cōmixtº augmētat spūe ēstitatē illiº. vñ arbitrā tes spumā illā ascēdē a stōacho approbāť oeipe multo errore. Impossibile. n. ē tātā spumā fine aliq motu ascē dē vōitu l' fastidio ipellēte: fine qbº duobº a stōacho ni hil ascēdē valz. Itē ipossibile ē fumū a stōacho ascēdē si cut z a pulmōe flatū expellēte: qō māifestat sāguīl a pul mōe screat q vr spūosº z qsi subā ipiº plmōis: a stōacho vo nō silr. Sāguis. n. a plmōe mltº ē: z subit z cū tussi. Fumº vo exiēs cū expulsiōe flatº paulatī ex humiditate

pulmõis egredit: ⁊ iccirco tussis inde nõ creat. Qũ autẽ collũ circũdet suffocatõe: cor ⁊ plmonẽ neẽe ẽ fumositz aerẽ erpellẽ: qõ nos mõstrauim⁹ ĩ libro ĩtitulato q̃re ne ce sari⁹ fit anhelit⁹: qũ fũosus aer neq̃at exire p̃ nimia suf focatõe. Angustiat ãt plmo aĩalis qũ maiozi ãgustia ex pellit a plmone aliq̃tulã ptẽ cũ ipo aere nãl bũiditatis sue emittẽte: sic ĩ sãguis screatu ẽ vidẽ: Qõ qũ appeat p ditõem significat: qũ nimia fit ãgustia plmõis pp suffo catõem aiaľ. ãgustiat ãt plmo p̃ caloze nimio sibi a cor de misso. si g̃ ascẽsio spũe ex calozis ẽ ebulatõe: ⁊ motus anhelit⁹ ouricie: ⁊ plmõis ãgustia ĩ emissiõe: signuz erit mortale. Sz tñ aliq̃ ⁊ raro ĩ oze suffocati spũa appuit: ⁊ nõ mortu⁹ fuit. Intelligẽdũ g̃ ex vbis hypo. nõ ĩ oĩb⁹ sz ĩ plĩb⁹ illõ sepe fiẽt: sic ĩ alio aphorismo inuit: Quib⁹ iu uenib⁹ inq̃t exĩtib⁹ vẽtres bũidi. neq̃ ẽ in oĩb⁹ sz ĩ plĩb⁹ determinauit: qõ ĩn fine huius pticule dixit exp̃lius: sic cantur. n. vt in pluribus senescẽtibus. 44

CRassi ualde ſm naturam cito mo riuntur magis gracilibus.

Ypocras crassos valde: crassos a p̃incipio sue natitat⁹ itellerit. Bonũ ẽ. n. corpa ñ multũ esse ẽssa: neq̃ mltũ macilẽta: q̃ si talr pseuerẽt vsq̃ ad vltimã senectutẽ vinẽt. Si vo altez vltimeĩ in macie melli⁹ẽ q̃z in crassicie. Crassoz vo corpũ vene sũt ãgu ste: vñ neq̃ spũ abũdãt neq̃ sanguĩe: ⁊ iccirco qũ eoz e tas. ptelaĩ puis ⁊ pauci accĩtib⁹ supueĩẽtib⁹ extinguũtur. Sz macri nõ sic: qz vo eoz mẽbra p̃incipalia sũt discoo pta: puis ex reb⁹ sũt patiẽtia. Teperati iter vtrũq̃ ⁊ die tãtes delectabilr vt crassescãt: vene eoz ⁊ arterie fuerũt ⁊ pmanẽt large: vñ nõ cito illoz extinguĩt calor. 45

Epilepticoꝝ iuuenib⁹ alteratõem mutatões maxime etatis: horaz locozum faciunt ⁊ uitaruz.

Epilepsia apoplexie ẽ vicina: ⁊ vna vtriusq̃ ẽ cã sz ĩ apoplexia vt⁹ ad neruos currẽs tota est abla ta: in epilepsia nõ tota sz eadẽ vt⁹ quodãmodo ẽ ipedita. vtrãq̃ vo faciẽtes chimi frĩdi sũt: ⁊ viscosi: ⁊ gs si. vñ etas iuuenilis calida ⁊ ficca epilepsie ẽ medicina. Scõm has rões faciũt ⁊ regionũ mutatõẽs: sz nõ muta tões oĩm vitaz: sz cor⁹ ad calorẽ ⁊ siccitatẽ ferẽtiũ põt absolute ⁊ vitaz ĩtelligi: ⁊ iuuamẽtũ erit epileptic⁹. h. n. passio ex mala ⁊ ĩordiata nascit vita. mutatões vo ipoz debẽt esse semp ad melioza. s. passiõi cõtraria 46

QUoz doloz q sil fiũt nõ ſm eũdẽ locũ uehemẽtẽ denigrat alteruz.

Sp̃ qõ dicit Sil: vnũ locũ certũ ĩtelligim⁹: i possibile ee vr. Si vo locũ tantũ hñtẽ spaciũ q̃z tũ arm⁹: brachiuz: crus: cora: ⁊ bis filia: in quo cũq̃ hoz duo dolores sũt: vn⁹ altez augmẽtat: neq̃ alter magis sentit altero. Si vo ĩ duob⁹ locis: vt si vnus ĩ bra chio: alter ĩ crure sit maior: obscurat altez. Ulirt⁹. n. sensi bilis sp ad maiorẽ tota trãsit. Itẽ ẽt ĩ tristicia videmus q̃ doloz ẽ aĩe: ⁊ nihil aliud. maioz itaq̃ tristicia: nisi vtq̃ sit de re vna: minorẽ tristiciã obscurat. 47

CArca gnãtiõem saniei dolores ⁊ febres accidũt magis q̃z fcã sanie.

Sanies de sãguĩe mutato ẽ ĩ q̃sdã q̃litates int⁹ bo nũ ⁊ malũ se hñtes. Mutatio. n. ad malũ absolute: ſm putredinẽ ⁊ setorem se bz. Mutatio ad bona q̃litatẽ significat mẽbroꝝ tẽperamẽtũ: sed gnãtio saniei iter vtrũq̃ se bz. neq̃. n. de solo caloze ẽ nãl: neq̃ nõ nãli. doloz aũt ãt nõ fit inde: nisi pp extẽsiões mẽbri vbi apostema fit ⁊ calefactiõez sui. cor⁹. n. calefit ex ca loze mẽbri ĩ quo apostẽa ẽ: qõ erit qũ sanguis moueaĩ ebuliẽs ad mutãdũ in saniẽ. sanies. n. de sanguĩe ẽ: sicut cinis de lignozũ incẽsiõe: vnde ⁊ doloz ⁊ febres alieni antur: qum facta iam eẽ videaĩ: ⁊ maxime si sanies egre diaĩ. tũc. n. mã iam cõsumit: ⁊ calor extinguit. 48

IN oi motiõe corpis qũ cepit qs dolere: gescere statim remediũ ẽ.

Exercitiũ vtile ẽ: nã cõmouet nãlẽ calozẽ: q̃ vali das facit q̃ in mẽbris sũt vtutes nãles: ⁊ vtutes aiales: ⁊ vitales. Nez qz in exercitio sũt ofideraã dã ⁊ tps ⁊ q̃titas: ⁊ mod⁹ vtẽdi: nũc de q̃titate regulaz dat hypo. Doloz h̃ q̃ ⁊ polos ĩ ligua greca dr: significat locũ cũ fatigatõib⁹ eẽ. qõ ãt duoz itelligit vez esse: videt si hõ se moueat quoad mẽbra doleãt ex nimio motu: et iñ ita fatigeĩ vt nõ sine magno doloze eadẽ mẽbra mo ueantur. quies qum incepit dolozi remediũ est. 49

ASueti assuetos labozes ferre: ⁊ si fuerint ibecilles: aut senes ĩsue tis ⁊ fortib⁹ ⁊ iuuenib⁹ facilus ferunt.

Hic aphorism⁹ supioz ẽ otinu⁹: nã de sanatiuis hmo ẽ: ⁊ supi⁹ q̃dẽ de q̃titate exercitij: hic vo modũ vtẽdi significat: vt sit sic oz exercitates ad ofueta deducẽ gymnasia. Dat g̃ nobis ĩtypo. medicinalẽ spẽm: Qis ofuetudo p̃us bita leuioz: alĩ. n. alio cõsuenit aliter fatigari: vtpote q̃dã pedib⁹: alĩ vo mãib⁹: alij alijs artib⁹: ⁊ q̃dã ex totis corpib⁹. Itẽ q̃dã eadẽ mẽbra q̃b⁹ ad laborẽ vtũĩ magis sũt exercitates: q̃dã vo min⁹. Idẽ bra. n. ad laborẽ exercitatioza sũt ad id qõ ofueuerũt in suetis cõfortatioza: ⁊ ideo minus inde lesa. 50

EX mlto tpe ofueta: ⁊ si fuerit deĩ oza insuetis min⁹ molestare ofue uerũt: oz igiĩ ad nõ ofueta trãsmittere

Non solũ h̃ de exercitijs vt poz: sz absolute de oĩ ofuetudine dixit: siue pot⁹: siue cibi: siue balnei: q̃et⁹: calor⁹: sõni: frigor⁹: tristiciẽ: q̃ oĩa silr ofueta min⁹ inferĩ sũt ledẽtia. Aã ẽ eadẽ q̃ ĩ exercitãtib⁹ eadem mẽbra ex ofuetudiẽ ocã ẽ supi⁹. De oĩ ãt ofuetudine ego dcũr⁹ sũ. Alib⁹ silr ⁊ pot⁹. ppã stõacho dãt nãz: de stoma cho cetera mutuãt mẽbra ⁊ nutriũt. Itẽ cib⁹ ⁊ pot⁹ q̃dã mutatõe corp⁹ ĩ suã nãm mutãt: q̃ mutatio lõg tpib⁹ au gmẽtaĩ: ⁊ ĩnẽ cibũ ⁊ corp⁹ accñs qõdã mediaĩ: que oĩa nos mõstrauim⁹ ĩ libro de accñtib⁹ vbi ostẽdim⁹: oẽ qõ alij assilaĩ: cito assimilãs assilatũ trabit in suã nãz: ⁊ oẽ mutabile mutãdo silẽ: mutat mutãdũ facile: imo omia corpa. corp⁹ tangẽtia q̃talibz imutatõe id erũt mutãtia: vt si aere mõ frido mõ calido corp⁹ tãgaĩ: frido corp⁹ cõ stipaĩ: ⁊ poz claudũĩ: calido aere poz apiũĩ ⁊ rareficãĩ. Si ãt corp⁹ calido aere rarefactũ frid⁹ aer tetigerit strati ĩntioza patefaĩ: ⁊ mltũ nocet sibi: q̃ oĩa in libro de ofue tudine dicta sunt. Hypo. vo h̃ mõstrat qõ exp̃imẽto p bauit: neq̃ tñ cãm oñdit: sz nos satis explanauim⁹: sufficiat ãt qõ ĩ p̃ma pte h̃ aphorismi dixim⁹. Qõ ãt in fine dixit: Oportet g̃ ad ñ ofueta trãsmittẽ. autoriz auit quo cor⁹ sanitatẽ recupare possit. Si i. n. hõ vna ofuetudinẽ hũerit ĩ oubio mozaĩ: qz null⁹ ẽ q̃ aliq̃n aliq⁹ nõ ofuero moueaĩ: vñ iniũrit bonũ eẽ ad oĩa. pbãda se trãsferre: ne si forte sibi euenerit qõ ãtea nõ ofuenit maxie sibi noce at. hoc vero facere poterit si nõ in vna cõsuetudine pma nens: ad cõtraria se trãstulerit. 51

Par. III.

Ecūdū multū ⁊ repete euacuare aut replere aut calefacere aut ifrigidare aut aliē quōlz corp⁹ mouere faliax ē: ⁊ oio nāe inimicū. Paulatiz uero certū ⁊ ex alio ad aliō trāsiī decz: ñ alr

INuit ℔ nobis: q⁹ oia extra nām molesta sint. Corpis. n. pfectio nō ē nisi cū tpamēto vnde ad vltimitatē deueniētia nām sūt corrūpētia. Que ām paulati de plenitudine ⁊ inanitōe ⁊ silib⁹ fiūt: ⁊ bōa ⁊ securioza sūt: iurta ɔsuetudinē exeūtia. Jn alio aphorismo dixit ad incōsueta debē trāsmittere. 52

OOnia ſm rōez faciēti ⁊ nō euenienti ſm rōem: nō trāsire ad aliud manēte eo quod uisum est a principio.

Apiētē nō debem⁹ infamare: si nō in q̄libet re illico bñ sibi succesſerit: ⁊ si nō actio appeat bui⁹ rei ad quā intēderit: siē aq̄ guttatī diu effluēs pertre effciñ suauis penetratōis solet q̄q; oñdē: sic ⁊ īmorbis ad digerēdū duris: si rōnabilr ⁊ bōa via ſe exercuerit sapiēs: ⁊ tñ nōdū appuerit: a via tñ nō desistat rōnabili

Trāsire ad aliud duob⁹ modis fit: ſm q̄litatē: ⁊ ſm q̄ntitatē. q̄litate: vt siq̄s ex calīa ad frigidā mutet medicinā. q̄ntitate: vt siq̄s ex calidis ad calidioza: vl ex frīdis ad frigidioza. Dixit q̄: q̄ cūq; ſm rōem medicāt: ⁊ si nō ſm ſēsū cogſcāt egīi aduotziū sibi fieri: nō tñ trāsferēdū ad alia: l q̄litate l q̄ntitate. Nā ℔ facē methoicoz ē: ⁊ eoz qui ſz exprimētū medicina vtūt: manēte egritudine q̄ i p̄n⁹ visa est eadē. nā si mutet: vtpote si de tertiana fiat quotidiana: tūc ⁊ medicinā necesse est mutari.

QVicūq; uētres hñt hūidos: iuuenes qdē exīntes: siccos hñtib⁹ melio⁹ mutāt. Jn senectute uero deteriuſ commutant: siccantur enim ut in pluribus senescentibus. 53

bJc aphorism⁹ iā ē vtpote supi⁹ expositū: vbi dicit Quibuscūq; iuuenib⁹ exīntib⁹ cc. bonū ē in iuuētute fluxū vētris hē: qñ supflua corpis facilius egrediē: sed quib⁹ hoc nō fit senect⁹ est grauis: q̄ ppter cām supius dictā desiccātur.

IN magnitudie uero corpis iuuenescere qdē decēs ē ⁊ nō insuaue: senescere iutile: ⁊ peius minoribus. 54

nMagnitudo corpis, pculdubio ℔ dr̄ q̄ tpamētū in lōgitudine ⁊ pfūditate ⁊ latitudine egredi: sed corp⁹ in lōgitudine solū boies ɔsueuerī appellare magnū: nomē tñ certū ē appellare lōgū. Itē corp⁹ in vltimitate latitudinis ⁊ pfūditatis magnū vocat: sed tñ nomē certū ē ḡssum. hypo. āt nō ad magnitudinē hāc iredit: ℔. n. nō ē mala in senectute: neq; grossū itelligit. q⁹ si sit in senectute: molestū. non. n. in iuuētute fuit bonū. Solū ḡ lōgū intēdit in quo ℔ qđ dixit certificauit: ℔. n. in senectute torq̄: curuat: gibbosat: ⁊ vix ab hñte portatur. talib⁹. n. iuuenib⁹ cōtrahūt maiores musculi in senectute: vñ curui remanēt hmōi: ⁊ pei⁹ ē eis q̄ miozib⁹: etiā si contigat eis dē cōtrahi spinales musculos.

Finit secūda particula. Incipit tertia.

IN℔ tertio nro volumīe diſpe suim⁹ exponē qō in tertia hac pticula dixit de vere: tpib⁹ anni: et etate: obscurioza tñ volum⁹ dicē: īdigētia expōe de vnoquoq; ḡ box, p nra ɔsuetudine ē mōstrādū: ⁊ di sputādū sup iniā hypo. inq̄ inuolutioza: repugnādum quoq; luce sup bis q̄ mirabilr visus ē exposuisse: ⁊ intentōem hypo. in ℔ libro dissimulasse. qō āt exposuit a quo dā magistro suo cratone accepit: hic aūt nihil rōnabile attulit: sed qō exprimēto didicit. Hypo. tñ hic testatur q⁹ nō solū experimentū introducatur. .I.

mVtatōes tpū maxime generāt morbos: ⁊ in horis magne mutatōes aut frigiditatis aut estus: ⁊ alia ſm rationez sic.

QVidā arbitrati sūt mutatōes tpū hypo. dixiſse otinuatōes eoz: ac si dixisset: Qñ altēi tpū succedit ⁊ altez. Jmmuta⁹. n. hyemis ad ver gnāt sīc dicet ifirmitates: posteri⁹ vo dicet in vere maniā: epilepsiā: melācholiā: cc. Qñ itez ver ī estate mutet: ⁊ initiū ē estat: cōtinuas febres: tertianā: causō: ⁊ alia q̄ nūerauit eē testat. Silr ēt ⁊ ī autūno ⁊ ī hyeme ita hypo. intēdit intēdisse tpū mutatōes eoz otīuatōes Sz ℔ aphorismo vnū q̄ddā hr̄: q⁹ ℔ hypo. autumāt nō itellexisse. Si. n. he mutatōes tpū: hos morbos quos dixit generāt: nō tñ aliq̄ morbos p⁹ hītos minorāt: sz idez testat: q⁹ aliq̄ minorē. Si āt ita eēt vt autumāt mutatōes tpū nō magl ppe gnārēt morbos q̄s eos auferrent. Itē si sic eēt: q̄re Jn horis magne mutatōes: addēt: Qñ intēdē nos īuit nō solū tpū mutatōes: sz eoz opleriōes q̄ maxiē generēt morbos: qū oiode suas mutēt oplerio nes: sīc idē ī epidimia dixit: q⁹ postea dicā. Q⁹ aūt subiūxit: Ät ī horis maxie morbos gnānt: qū mutēt in oplexiōib⁹ suis: vez eē potuit: sz tñ ñ q̄liscūq; sit mutatio ī ea dixim⁹ morbos gnāri: nisi qū mutatio maxia fuerit: ⁊ iō Magne mutatōes dixit in horis frītat siue est⁹. At talia ſm rōem euenire: Sic. i. hūiditatē: siccitatē: vētoz suffla tōem: eoz qetē. Hec vr expō libri ⁊ intētio hypo. Jnueniē aūt ℔ aphorism⁹ aliī ī alijs libris: Nōuerſiōes tpū anni: cāe sūt gnāndi morbos: maxie si magne sint: ⁊ ī eodē mutatōes magne. Quib⁹ er vbis nihil est obscurū: maxie his q̄ meā āterioz expōem itelligūt: ⁊ in alijs libris aliē ē iueniri: ⁊ itidē pōt itelligi. Aliī ℔ mutatōes tpū q̄dā in telligūt trāsitū vni⁹ tpis ad altez: vt estatis ad hyemē: et hyemis ad ver: nō absurdū q̄dē: nā ⁊ he faciūt egritudinē. vñ indigne hypo. intētōem explanāt: ſz mutatio ℔ ē intelligēda eiusdē tpis ſm q̄litates alteratio. vbi gra: si q⁹ ē frīdū nā fiat calidū. Magne mutatōes q̄ oīm q̄litatū pmutatōe fiūt: vt si estas calida ⁊ ficca frītatis ⁊ hūiditatis affectōem sumat: vel si eadē die nūc calor: post ea frig⁹: ⁊ iterū calor: ⁊ iterū frig⁹ fiat. 2

nATurarū he qdē ad estatē: he uero ad hyemē bñ aut male nate sūt

IN℔ loco noīauit hypo. nās q̄ vere debuē noīari: Nās. i. subiecta māiseſta natur. Nos aūt cōpleriōes el oz eē dicim⁹. i. hūiditatē: sic. ca. ⁊ fri. Mōstratiu⁹ quoq; in libro cōplexionū. ir. eē opl oes. vnā eqlē: ⁊ ē pfecta: ⁊ octo ineqles: ⁊ he ipfecte. barū q̄tuor singule q̄litatū dñant vnicuiq; ca. fri. sic. ⁊ bu. q̄tuor autē duab⁹. i. ca. ⁊ sic. ca. ⁊ bu. fri. ⁊ sic. fri. ⁊ bu. vnde oplexiōem hñtes fri. ⁊ bu. in estate bñ se hñt: ca. ⁊ sic. ī hyeme meli⁹. siī ca. ⁊ sic. ī estate pei⁹: fri. ⁊ bu. pei⁹ ī hyeme. c4

20

Est ⁊ alia cõplexio iter bas.ſ.ca.⁊ bu.q̃ i hyme pp humiditatẽ peior: pp calorẽ peior in eſtate. ⁊ ecõtra: in eſtate bona eſt pp humiditatẽ: hyeme melior ꝓpt calorẽ. 3

Ex̃itudinũ alie ad alias bene aut male nate ſunt.

In eſtate nãliter bene ſe hñt frigide ⁊ hũide diſtpantie: coartaſ.n. ĩmoderatio eaꝝ a caliditate ⁊ ſic. male aũt tũc calide ⁊ ſicce ſe hñt: eo q̃ ĩtẽſe tpãtie in hmõi ĩmoderatiõem cadũt: ſilr in hyeme fride ⁊ hũide tpãtie male ſe hñt: calide ⁊ ſicce bñ. Vñ bñ ⁊ male natũ eẽ duob⁹ modis ẽ. vꝺ. n. ſm gnãtiõem: ⁊ ſm ſolutõem: vt bñ natũ ẽ fieri: bñ natũ ẽ ſolui. vñ calide egritudines bñ nate fieri ſũt in eſtate: ⁊ bñ nate ſũt ſoluí i hyeme: eo q̃ ꝟtior ꝟtie ſũt ſoluones. Que aũt ſũt calide vt ẽtiane ⁊ cauſon: in hyeme q̃dem male nate ſunt fieri. oſtendũt enim nimiũ calorem quem inferũt: male autem nate ſolui in eſtate. Similiter ⁊ ſm locum: ⁊ ſm etates: ⁊ ſm dietas. 4

Etates q̃dam ad regiões ⁊ oras ⁊ dietas bene aut male nate ſunt.

Bic pax a rectitudie hy. vꝺ ouiaſſe: bonũ aũt eẽt ſi ſic dicẽt: Oĩs morb⁹ l' etates ad tpa ãni: ad regionũ ⁊ dietaꝝ ꝓpatiões bñ ⁊ male: meli⁹ ⁊ pei⁹ nate ſut. Morbi. n. ex ſili gnãti: ⁊ ecõtrario curati meliores ſũt ex cõpatõe: l' ex pte tpũ ãni q̃ nos explanauim⁹ qũ i morbis dixim⁹ egrotãtes q̃buſcũq; nãe, ꝓpe min⁹ pi clitari. Etates vo ſicut ⁊ nãe intelligãt: qz q̃b⁹ hũiditas i eſtate oñaſ ⁊ quib⁹ calor in hyeme meli⁹ ſe hñt: ſeneſ aũt in eſtate melius: iuuenes vero meli⁹ in hyeme. Idem de morbis ⁊ etatib⁹ ſm regiõem intelligaſ. Morbi. n. calidi in regiõib⁹ naſcẽtes calidis min⁹ ſunt moleſti. Etas vo calida ſanior eſt in regione frigida: immo vlr hec oĩa bona ſunt ecõtrario accepta. Morbiſ. n. frĩdis ⁊ etatib⁹ diete calide ſũt meliores. morbiſ vo ⁊ etatib⁹ hũidiſ ſicce diete. Sed lz be meliores ſint ecõtrario accepte: ꝓplexioni tñ tpate: regionẽ tpatã tps ⁊ dietã oz eſſe. hec enĩ ſola meliorat ex filitudine ſua. etates quidẽ in eo q̃ ſm nãm filib⁹ gaudẽt: in eo q̃ extra nãm cõtrarijs. Jn egrotãtib⁹ etatibus eſt iſte ſermo. 5

In horis q̃ eadẽ die aliq̃ q̃dem eſtuſ: aliq̃ uero frig⁹: autũnales egritudines expectare oportet.

Tempa ãni nõ ſũt cã morbi: ſz mutatiões ſue cõplexiõis. ꝓplexiõib⁹ g̃ cuiuſlibet tpis in q̃ſlibz alias nãs ſibi oppoſitas mutatiõ: q̃cũq; hora ſeu tẽpe mutẽt: neẽe ẽ vt morbi generẽt. q̃ñ g̃ in tpib⁹ vt i vere eodẽ incipit die calor fieri: ita vt circa ẽtiã horã frig⁹: media aũt die rurſus frig⁹: ⁊ itez calor: autũnales egritudines. i. ineq̃les expectare oꝛ: nã ineq̃les autũno fiũt: eo q̃ ineq̃le nãlr ſit tpe. Ineq̃litas aũt fit: q̃ñ trib⁹ horis fit calor: ⁊ trib⁹ horis frig⁹. diſſũdiť. n. nã ex̃: ⁊ relaraſ corpus. Itẽ frigore rurſus intẽſo ſubito reuerteẽ in pfũdũ nã: cõſtrictões corpis faciẽs diuerſas: g̃ nũc quidẽ ad calorẽ: nũc ãdẽ ad frig⁹ diſſoluiť laborãs: ⁊ tũc nõ fit ſm rõem digeſtio: ſz ex quo hũores varii ⁊ diuerſi gnãnť: varias et incõpoſitas ⁊ ineq̃les faciũt egritudines. 6

Auſtrini flat⁹ g̃uant auditũ: caligi noſi caput g̃uãtes: pigri diſſoluẽtes: q̃ñ iſti p̃ualẽt talia i morb patiũtur egrotãtes. Si uero boreas fuerit: tuſſes: fariges: uẽtres duri: diſſurie: horrores: doloreſ ⁊ pectoꝛ ⁊ lateꝛ. q̃ñ iſti p̃ualuerit: talia in morbis expectare oportet.

Ypocras infirmitates dicit futuras: quz auſtrinos auditũ grauare dicat: qõ neẽe fuit eũ tãgẽre oz q̃ naſcũť de natur] morbor: l' ỏ eẍneis cãis medicũ diſcernẽ: vt ſm q̃ iuſtũ ẽ poſſit iudicare. Nõ ãt ẽ graue videri vñ grauẽt auditũ auſtrini: qz ſi ꝓplexio b⁹ vẽti calida ſit ⁊ hũida: neẽe ẽ vt grauitatẽ faciat capitis vñ qũ iſte ſufflet inſĩa ſenſualia hũiditate iueniũť pleni ⁊ caput grauãtia. Qũ vo ũtia neruoꝝ bũectẽť b⁹ vẽti ꝓpt b⁹ volũtarij mot⁹ grauãť: ⁊ hoies ĩpotẽtes ⁊ debiles effi ciũť. Et ĩ borea fit ecõtra: qõ tñ poſtea tãgz hyp. ſz h ãs egritudies faciũt bi vẽti tetigit: vt poſſem⁹ diſcernẽ accẽtia q̃ de morboꝝ naſcũť eẽntia: ⁊ q̃ de cã eẍnea. vñ dixit Si boreas fuerit: tuſſes fiũt ex mutatõib⁹ ꝓplexionũ ſpiritualiũ inſtroꝝ: ⁊ aſpitatib⁹ gutturſ. qũ. n. fariges dixerit: ad gule attinẽ voluit aſpitates. qũ. n. gulã h vẽt⁹ pflet neẽe ẽ deficcet ⁊ induret. Uẽtres duri dixit: ⁊ egões itellexit: q̃ ſicciores ſũt ⁊ duriores in hoꝝ ſtatu vẽtoꝝ: qũ totũ coꝛp⁹ p hos deſiccet: vñ pl⁹ de hũiditate ciborũ neẽe ẽ trahať: ⁊ feces diuti⁹ in vẽtrib⁹ ex ſui ſiccitate morãtur. Diſſurie vo fiũt ex paſſiõib⁹ veſicaꝝ. qũ. n. veſica ſit frida ⁊ ſicca ⁊ ſine ſãguĩe: pl⁹ patiť q̃z alia mẽbra ex accẽtiũ frigiditate ⁊ ſiccitate. Itẽ frĩditas boree dolorẽ facit in pectore cã ſue deſiccatõis: ⁊ pectoris ⁊ inſtroꝝ ſpũs vicinitate. Horrores quoq; fiũt pp b⁹ vẽti ꝓplonis frĩditatẽ. Itẽ de eodẽ auſtrini calidi ſũt ⁊ hũidi. vñ reſoluũt eaz q̃ in nobis hũiditatẽ. h aũt diſſoluta diſſoluit oẽs vtutes: aĩales: vitales: nãles: ⁊ ſpũales. nã ſi circa venas ferat caliditas ⁊ hũiditas nãles hũiditates reſoluit: ſi ãt circa arterias vitales. Si vo circa tenoꝛ neruoꝝ: ⁊ maxie voluntarioꝝ h hũiditas ferat vel caliditas: tũc ⁊ ſm differẽtes locos p̃dcẽ accidũt paſſiões. nã ſi fuit circa caput determinatã faciũt capit] gũitatẽ: pp ml⁹tos vapores ⁊ ſpiſſos in eo gnãtos: ſi aũt circa aures facit graues audit⁹: ſi vo circa oc̃los: oc̃loꝝ caliginẽ facit: q̃ ſi circa poſteriores partes: facit mot⁹ difficiles. Diſſolutio vtut] duob⁹ modis fit aut. n. euapoꝛať: aut extiguiť. h ãt extigui eã dixit. 7

Q̃z eſtas fit ueri ſilis: ſudoreſ ml⁹tos in febrib⁹ expectare oportet.

Jcut añ dixit: q̃ñ eadẽ die ẽ aliq̃ñ eſt⁹: aliq̃ñ frigus: autũnales egritudies expectare oz: ſilr ⁊ q̃ñ eſtas ẽ ſilis veri. i. q̃ ꝓplexiões ſue tpate ſũt: ml⁹tos in febrib⁹ expectare oz ſudores: ⁊ vez ẽ: qz ml⁹ ſudor fit ex caliditate ⁊ ml⁹ta hũiditate: ⁊ boꝝ vnũ ẽ iuenire in hyeme: alterꝝ vo in eſtate: neutrũ in autũno: in ve trũq; Si vo eſtas ſit ſiccior: neceſſe eſt humiditas deſiccẽť: ſi ſilis veri neceſſe eſt humiditatẽ ad cutẽ trahi cũ vi caloris: ⁊ q̃ ꝓpter nimiã humiditatẽ in fumũ diſſoluẽ non poſſit in tpe criſis: humores illos expulſos ſudores neceſſe eſt fieri. 8

In ſiccis tpib⁹ febres acute fiunt ⁊ ſiqdem ann⁹ talis exiſtẽs amplius fuerit: q̃lem conſtitutiõez fecerit in plurib⁹: ⁊ tales egritudines expectare oportet.

In ſiccis tpib⁹ nõ ml⁹tas egritudines ſiue febres ſed acutas naſci fateť. Paulo vero poſt dicit:

Cõstitutiões quidẽ anni oĩuo q̃dem ficce pluuialibus sunt saniores ⁊ minꝰ mortifere. Egritudines aũt dicit in pluuialibꝰ febres lõgas: qõ ex necessitate cõseqũt: quia ex hũiditate aer⁊ mlti hũores phlegmatici in corpibus adu nãt. Et ecõtra aer⁊ siccitas chimos mĩorat: ꝫ tñ in q̃litatibꝰ suis acutiores facꝫ: vñ ⁊ febres pauciores sũt q̃: in humiditatibꝰ tpũ: acutiores tñ pp siccitatẽ. Additio: Itẽ de eodẽ in pozibꝰ aphorismis de cõposit⁊ q̃litatibꝰ: hic ãt de simplicibꝰ ẽ illi smo. i. de siccitate: ⁊ ñ de q̃libꝫ siccitate: ꝫ de ĩmodezata: nã moderata ñ facꝫ egritudies: ĩmoderata vo ñ q̃slibꝫ: ꝫ acutas. i. ẽtianã: ⁊ causon. nã siccitas p se sola solꝫ generare cholaz rubeã: ⁊ si calidi⁹ tps fuit q̃ oporteat: oio acutas facit febres: si ãt duo tpa peioꝛ ẽ cõplexio: si vo. iij. vl. iiij. molestissimũ ẽ huius. i. nã hꝫ põt graues pestilẽtias generare: ⁊ bubones. 9

IN moderatis tẽpibꝰ si tpal'r tpa se reddiderit: boni stat⁹ ⁊ bõe egritudis determinatões fiũt. In ĩmoderatis uero maxime immoderate ⁊ difficiles determinatiões.

Qual' hypo. itẽrio fuit de moderat⁊ tpibꝰ põt intelligi in libro suo: q̃ vocat pitõnoriomaton. si ẽꝫ appeãt signa ĩ oztibꝰ stellaz: ⁊ ĩ occasibꝰ eaz: sm q̃ appere oz: ⁊ in autũno q̃dã pluuie fiũt: hyems vo tpata ñ mltũ calꝫ: neq̃ mltũ frigida: in vere pluuie plurime tpibꝰ suis ⁊ estate sil'r: ãnꝰ ille ẽ nece vt sit sanꝰ. Et q̃ ozdiatõe tpũ qũ hypo. ppẽder⁊ ĩtellectũ: poter⁊ ẽt intẽdere q̃d ĩ his possit obuiare: q̃ ipe in moderat⁊ dixit: ⁊ in his morbos nascẽtes ĩmoderate determiatõis: ⁊ hñ qz crisis ĩn his morbis qũ timorosꝰ vẽit accũtibꝰ: al'n nal'r ipa ĩ se pessima est: al'n mortal': neq̃ totã mãz purgãs: sed vnde infirmus reciduat seruans. 10

IN autũno acutissime fiũt egritudines: ⁊ maxie mortifere ut ĩ plibus: uer uero sanissimũ ⁊ minime mortiferum.

Tempora ãni si sm q̃ oz cõplexiões suas habuerit: ver ceteris tpibus sanioꝛ: ⁊ mĩme mortifer erit: qz tpati⁹ ẽ aliis. Autũnꝰ acutoꝛ morboꝛ ẽ generatiuꝰ: ⁊ pestilẽtioꝛ ceteris: ver vo sic dixim⁹ in suis tpatuz cõplexiõibꝰ. Autũnꝰ in mlti illaudabil' est rebꝰ. pmo: qz eadẽ die al'n q̃dẽ frigidus: al'n q̃dẽ calidus. scõo: qz qũ sit post estatẽ inuẽit in mlti corpibꝰ chimos incẽsos: ⁊ in q̃ busdã vtutẽ defectã. Neq̃ ẽt solũ hoc: sꝫ anteq̃ vẽiat ad cutẽ chimi mouẽt ⁊ dissoluũt: ꝫ iste vẽiẽs ⁊cludit ppẽ suã frigiditatẽ in iteriozibꝰ: qõ nal'r in oibꝰ facꝫ boĩbus: particulariter vo in male dietãtibꝰ ex multi fructuũ cõmestiõibꝰ: quibus mali chimi in corpozibꝰ abũdãt. 11

Autumnus ptisicis malus.

INsupioꝛibꝰ autũnꝰ vniuersal'r blasphemat: hꝫ vo pticulariter in ptisic⁊. Dic ãt ptisicos intellexit' ex vulneribꝰ laborãtes pulmõis. põt ẽt qõ vi qõ boꝛ intẽderit hypo. marie siue pus: siue posteri⁹ itelexerit: autũnꝰ nece est malus sit. est enim frigidus ⁊ ficcus ⁊ inordinatus. 12

DE tpibꝰ: siqdẽ hyems sicca ⁊ boreal' fuerit: uer uero pluuiosuz ⁊ austrinũ: nece ẽ estate febres acutas ⁊ ophtalmias ⁊ dysenterias fieri: maxie mulieribꝰ ⁊ humidis natura.

Hec ẽntia tpũ ãni ĩcipit: ⁊ hoc veris ⁊ hyemis dicẽs: Si hyẽs sicca ⁊ boreal' fuerit: ver vo pluuiosũ ⁊ austrinũ ⁊ hũidũ: q̃ q̃dẽ mutatio pua ẽ. sed ex cursũ nãe tñ. vñ in estate fe. acutas ⁊ ophtalmias ⁊ dysẽterias fieri nece ẽ: q̃z cãe ĩ pitonaeconcheidaton. i. in libro de aere ⁊ aqua ab eodẽ mõstrate sũt: qũ dicerꝫ: Si hyẽs sicca ⁊ boreal' fuerit: ver vo hũidũ ⁊ austrinũ: estate nece ẽ fe. acutas eẽ ⁊c. qõ si sit subito ophtalmiã nece est subseqũ. terra eiꝫ qũ eodẽ tpe fit hũida pp veris pluuias: ⁊ austrini calorẽ duplicẽt ⁊ hũiditatẽ: vẽtres vo nõ deficẽt: nec hũiditas cerebri minuat': nece ẽ fe. acutas in. estate subseqũ: ⁊ marie phlegmatic⁊: dysenterias vo ⁊ in mlierib⁹ ⁊ hũidis nã. Hec in pitonaeredatõcheidaton: q̃ ibidẽ explanabo. hec ibidẽ nasci dixit in estate. Itẽ in scõa pticla epidimie q̃sdã in estate corruptiões dixit nasci in craton ciuitate: ⁊ nascebãt in corpibꝰ eoꝛ q̃dã pustule: q̃ ignis sacri vocãt: qõ sic in libro eodẽ dixerat: Fuit in ciuitate craton in estate nimia pluuia: ⁊ hꝫ in tota estate ca. cũ austrinis maxie ventis: vbi hypo. mõstrauit cãs. i. earũdẽ pustulaꝝ nascẽtiũ mãz. Cõplexio eniꝫ tũc tpis in q̃litates putredinẽ faciẽtes mutari festinauit his quoꝛ nã appata fuit ad hꝫ: sic hypo. hꝫ dic. Morbi inq̃t in hũidis nascẽtes tpibꝰ: diuturne sũt fe. fluxꝰ vẽtris: ⁊ putredines: ⁊ magꝫ calor in his opat' q̃z hũiditas: q̃ qũ ⁊ traq̃z cõsumẽtiũt: ⁊ adeo fortia sũt: sic in craton ciuitate fuerũt: cito putrefaciũt. Hyẽs vo sicca ⁊ boreal' q̃busdã corpibꝰ idẽ efficit: sic idẽ dixit: Boreas facit tussire: aspiratẽ gutturis vẽtres siccos: dissuriã: horroꝛes: doloꝛes costaꝝ: ⁊ pectorũ. Itẽ si tps inq̃z siccũ fuerit: minus facꝫ infirmari q̃z pluuiale ⁊ minꝰ mortale: ⁊ tñ hyemẽ siccã ⁊ boreale esse dixit nocẽtẽ: ꝫ nec fe. nec dysẽteriã. Quare ãt in vere si austrinũ hũidũ sit: illud idẽ nõ cõtigit: q̃re qz hyẽs ãtea fridior ⁊ ficcioꝛ fuerat. vñ hypo. Nõ sufficit inq̃t pũtes q̃litates tpũ cogẽtẽ: ꝫ ẽt q̃les fuerĩt pterite. Si ẽ coꝛpus pus ỗsiccat⁊ in hyeme: qz hyẽs sicca ⁊ boreal' fuerit: non solũ liberat⁊ a passiõibꝰ ĩ vere otigẽtibꝰ: ꝫ ẽt ab eodẽ vere adiuuat⁊: ⁊ aliqñ viu sustẽtat⁊: vt ad tpãtiã quã pdiderat r̃ducat⁊. q̃ si totũ ver hũidũ fit: coꝛpꝰ siccũ vt pꝰ mutabit⁊ in ỗziũ: qũ pp diurnitatẽ veris hũidi tpamentũ admiserit: ⁊ sic ĩ hũiditatẽ ipz oĩ vti. Supueniente vo estate paratũ est putredini: vñ al'n cã ophtalmie ⁊ dysẽterie fit qũ eiꝫ tra adhuc sit hũida: neq̃ vẽti illo tpe pflaturi adhuc apparuerĩt: q̃ post ĩ dieb⁹ appere solẽt canicularibus neceẽ hꝫ tpe qõ est inter initiũ estat⁊ ⁊ caniculares dies vẽtis adhuc absentib⁹ fe. acute seq̃nt. chimi eiꝫ putrefiũt in corpibꝰ ex calozis ⁊ hũiditatis ỗsatiõibꝰ: vñ ophtalmie fiũt: ⁊ dysẽterie. Hec ãt otigũt ꝫ vicinitatẽ mẽbroꝛ chimos illos r̃cipiẽtiũ. ⁊ sm diuersitates cõplexiõuz corpoꝛ. Ophtalmie vo vlẽs sũt in oibꝰ absq̃ his q̃ nal'r frigidi eẽ certificãt: sue hũidi sue sicci: ⁊ absq̃ his q̃ fortes hñt ocꝭ: nõ recipiẽtes hũoꝛes a capite ỗscẽdẽtes. dysẽteria vo in mlierib⁹ ⁊ hũidis natura: sic hypo. testat'. Dysẽteria fit tũc qñ mã p tps colligit: ẽt a caloꝛe estat⁊ inficit': ⁊ fit salsa: ⁊ iõ qz sua salsedine exaspat ⁊ vlcerat ⁊ generat dysenteriã. Mlieres inq̃t hũidioꝛes sũt masculi: in q̃b⁹ si sola hũiditas iflãmat': neq̃ hũida coꝛpa hec dicta patiãt'. hũiditas eiꝫ q̃si mã est putredinis. caloꝛ aũt causa est efficiẽs. humiditas aeris quoq̃z supfluitates hũoꝛ in coꝛpoꝛe deficcari nõ pmittit: vñ adiuuatura est cã putredinis. vnde ergo dixit phlegmaticos plimos febres pati: quum eoꝛ coꝛpoꝛa sunt humidioꝛa: in quibus quum quedam putrefiant: ⁊ in eis remaneãt: fe. generãt ⁊ dysẽteriã

ñ p ĩtestina exeãt: qui morbi p totã estatẽ neĉe est sint: si non in die⁹ canicularib⁹ aliqua ĩmutatio supauerit: sicut hypo. in pitonaeredaton: Dysenteria inq̃t in mulieribus fit ⁊ bũidis nã. Ait subdit: Si pluuiale ⁊ hyemale tp̃s fuerit: post dies canic'lares vẽiat: ⁊ vẽti illo tpe pstaturi succedãt: illi morbi quos dixim⁹ supi⁹ sũt cessaturi: ⁊ autũn⁹ sanior erit. q̃ si nõ: mortalitas ĩ puer] ⁊ m'lieri b⁹ ẽ spãda: iuuenes sũt ĩmoti ab ĩfirmitatib⁹ bis: q̃cũq̃ euaserĩt siñ dubio ĩcidũt q̃rtanas: ⁊ ide hydropisiz: qõ q̃re fiat: ⁊ q̃re subiũxerit in eodẽ libro dr explicari. Pũc aphorismũ exposui: nihil quoq̃ qõ neĉe est ptermisi: ⁊ h̃ qõ neĉe ẽ in pitonaeronkeidaton sil'r exposui: h̃ ãt certificauit ex rõib⁹ ⁊ rex nãliũ iuestigatõib⁹: ñ solũ expimẽto. Quotiẽs eiz inq̃t auctor ĩ q̃b⁹ ciuitatib⁹ h̃ ꝓbauit in dieb⁹ vite sue: bis: vl' ter: vl' pax pl⁹. Si eiz videri q̃nq̃ vl' septẽ boies q̃libz medicĩa mobl'es: 'expiũto solo ñ potui sti certificari illa medicina boies oẽs posse moueri. ñ g̃ hyp. dixit: Neĉe ẽ: nisi ex rõe ⁊ rex nãliũ iuestigatõe. 13

Si uero austrina hyems ⁊ pluuiosa ⁊ trãqlla fiat: uer uero siccuz ⁊ borcale: m'lieres sigdẽ quib⁹ part⁹ ad uer iest: ex oi occasiõc aborciũt. Si uero geuuerit morbidos pueros: ⁊ ibecilles pariũt: ut aut statim resoluãt: aut morbidi ⁊ tenues uiuãt exñtes. Alijs uero iunioribus qdẽ dysenterie ⁊ ophtalmie sicce fiunt: Senioribus uero catarri celeriter dissoluentes.

Complexiões horꝛ tpũ ĩ h̃ aphorismo oppositas fecit in aphorismo supiori: Ver sil'e supiori hyemi: hyemẽ vo veri assil'at. Jam g̃ dixit in huiusmõi hyeme q⁹ ipe egritudines ñ sint fortes. Nic g̃ dicim⁹ q̃re si hyẽs fit cal'a ⁊ bũida: ver vo frigidũ ⁊ siccũ: neĉe sit boies egrotare ĩ vere: ⁊ pituras m'lieres pua occasiõe abortire. corpa eiz eaꝛ in hyeme cal'a ⁊ bũida sũt: bũida vo ⁊ tenera ⁊ rara sũt: vñ cito frigitudo aer] ad ĩteriora penetrabit. Pueri eiz lõgo tpe assueti calido aere: pcutiũt subita ⁊ magna pcussiõe aere frigido penetrãte ad eos vñ aborciũt femiẽ: q̃ aut pueri ĩ vẽtre cito obeũt: aut q̃ exeũt tũc obeũt. q⁹ si viuos generauerit: nõ possũt tã magnã ĩmutatõez calozis aer] assueti ĩ frigiditatẽ pati: cito g̃ morizũt: aut ỗbiles viuũt. Boies ãt phlegmatici: ⁊ maxime mulieres sic dixit fiũt dysenterici ex occasiõe phlegmatis a capite dscẽdẽt]: qõ neĉe est q⁹ sic augmẽteť: q̃a qũ capita in hyeme phlegmate ipleret ĩ initio veris ifrigidãt. cerebrũ vo qũ ifrigidat: nec cibi sui nutrimẽtũ decoq̃t in phlegma neĉe ẽ mutet. Qõ aũt ex frigiditate nimia ⁊ bũiditate generat acidũ efficit: ⁊ si ex nimio calore salsũ: de quo dulce vl' insipidũ, phlegma g̃ in hyeme generatũ in capite calidũ: necesse ẽ salsũ eẽ ex hyemis calore: vñ ⁊ dysenterie fiũt: q⁹ qũ diu phlegma illud in ĩtestinis morat: sua salsedine ĩtestina pũgũt ⁊ vulnerãt: occasio more ẽ viscositas. Ju cal'is vo näl'r ⁊ cholic'is ⁊ siccis: ficca ophtalmia erit: q̃ ficca dr: qũ nihil ab oc'lis mittit: qõ itaq̃ neĉe fuit euẽire: q⁹ qũ caput in hyeme plenũ sit bũore: vere frigido ⁊ ficco exñte claudũt pori: ⁊ cõstipãt: ⁊ sic bũores a capite exp̃mũt: siĉ qũ aqua spõgia plena mãib⁹ cõp̃mat: dscẽdit aũt ad loca sibi appata bũiditas: vñ ⁊ oc'los bñtes debiles ophtalmiã erũt patiẽtes: q̃ nõ currit pp frigiditatẽ aer]: ⁊ ostipatõez supficiei ĩ oc'lo rũ panicul: qõ hypo. testat palã in pitonaerõkeidaton: qũ dr: Quib⁹ oñat phlegma neĉe est a capite dscẽdẽte phlegmate dysenteriã patiãt: ⁊ marie hoc otigit mulieribus: q̃b⁹ phlegma oñat pp bũiditatẽ dscẽdẽte a capite. Cholerici ãt ficca ophtalmia venit pp cal'itatẽ carnis: ⁊ ficcitatẽ sui. Qõ in fine dr h⁹ aphorismi: Senioribus vo catarri cito dissoluẽtes: in pitonaeronkeidaton subitullit tal'r: Senioribus ocrepit] catarri vẽiũt pp ỗbilitatẽ venaꝛ: ⁊ ostipatõez eaꝛ. vñ ⁊ celeriter peũt: vl' in dextro latere palysim sustinebũt. Jn h̃ loco hypo. ñ intellexit catarrũ fiĉ solz itelligi: q⁹ a capite in cãnale pulmõis dscendit: sz itẽdit eũ q̃ euẽit in venas q̃ sub capite sũt: vñ ⁊ h̃ celeriẽ dissoluẽtes bñ addidit: q⁹ crisi hu⁹ catarri cito vẽit: qũ oẽs alij soleãt eẽ diuturni. Alij interptes hui⁹ aphorismi itelligũt catarrũ a capite dscẽdẽtẽ ad guttur: ⁊ ad cãnales pulmõis: ⁊ ideo ipi ñ adiũgũt pticulã negatiuã scribẽtes: Senioribus catarri ñ celeriter dissoluẽtes. ofirm ãt quoq̃ oẽm catarrũ frigidũ nõ cito in his maturari pp etatẽ eoꝛ. Sz qõ nos dixim⁹ hypo. accordare in pitonaeronkeidaton: vbi Cito inquit pereũt. 14

Si uero estas sicca ⁊ borealis fiat: autũn⁹ uero pluuiosus ⁊ austrin⁹ capitis dolores in hyeme: tusses: brancí: ⁊ corize fiũt: qbusdã uero ⁊ ptisis.

Hic cõplexiões autũni ⁊ estat] tetigit: sicut pius hyemis ⁊ veris: qũ hyemẽ ficcã ⁊ borealẽ: ver vo pluuiosũ ⁊ austrinũ dixit. Ubi ãt acutas febres: ⁊ ophtalmias: ⁊ dysenterias estate nasci dixit: h̃ ãt capitis dolores: ⁊ tusses: ⁊ brãcos: ⁊ corizas: q̃busdã vo ptisiz ofirmat oriri. Neq̃ ibi estatis: h̃ vo hyemis cõstitutiões mõstrauit. vñ videť itẽdisse hyemẽ ⁊ estatẽ cũ suis cõplexiõib⁹: q̃ si a suis cõplexiõib⁹ mutaret: alteros morbos facerẽt attinẽtes mutat] cõplexiõib⁹. hypo. vo alibi recitauit hyemẽ frigidã ⁊ siccã: ver vo bũidũ ⁊ calidũ: ⁊ hic ecõuerso hyemẽ calidã ⁊ bũidã: ver frigidũ ⁊ siccũ. Spec ãt in pitonaeronkeidaton dixit: neq̃ tñ cõplexiões hyemis notauit: qũ dixerit sic: Si estas calida ⁊ bũida fit: autũn⁹ sil'r: ⁊ alia multa dixit: sed h̃ rticuit: q̃ oĩa explanabo: qũ ip̃z libũ interptãs ero. Nõ vo de h⁹ aphorismi q̃litatib⁹ disputabo: ⁊ icipiam⁹ siĉ dixim⁹ hypo. intẽdisse hyemẽ suas q̃litates fuãtẽ: vt sit frigida ⁊ bũida: frigiditas vo h⁹ ⁊ bũiditas sit fm q⁹ oz in mediocrib⁹ loc] hitat]: q̃ loca paulo post ego dicã. Si ãt hyems post q̃litates pdictoꝛ tpũ tal' sit ñ oẽs morbos generabit: sz dolores capitis: tusses: branci: catarri: qũ caput ipleat bũoribus solent nasci. Si ãt in pdict] tpibus. i. estate ⁊ autũno: pluuia ⁊ austrini vẽti sũt in p̃ncipio estat]: morbi incipiẽt eẽ calidi ⁊ humidi: ⁊ si nõ tũc pculdubio in autũno expectẽť. Quia enim estas frigida fuit ⁊ ficca: autũn⁹ pluuiosus ⁊ austrin⁹: neĉe ẽ morbos ñ festinare: q⁹ bũiditas autũni siccitatẽ estatis mitigauit: sz tñ si eadẽ q̃litate bũiditatis autũn⁹ tot⁹ pseuerauerit: näl'r bũidis plẽitudies bũoꝛi capite nasci neĉe ẽ: q̃ sunt cãe boꝛ accritiũ: q̃ h̃ ab hypocicta sũt. Ptiz ãt fit in q̃busdã. s. in his q̃ appati sunt ad ptisiz. i. stricta bñtib⁹ pectora: ⁊ q̃b⁹ bũores a capitib⁹ assueti sũt descẽdẽ in pulmõez. Fortiores aũt morbi nulli bis tpib⁹ otigũt homini: nisi tñ tusses: brãci: ⁊ corize: catarri: ⁊ filia. Dyes eiz ĩuẽit capita plẽa pp austrinas in autũno pluuias: vñ si in capitib⁹ plẽitudo illa imoret: dolores capit] generãt: qũ in hyeme ỗ null' corpib⁹ bũores rsoluãt. Quibusdã ãt pp frigiditatẽ hyemis a capite expressi descẽdũt ad mẽbra capitis subtenora: vñ ⁊ simulia generantur. 15

Si uero autūᵐ bozeaℓ fuerit: ⁊ ia quosus: hūidis natura ⁊ mℓicribᵘ ɔfert: ℞liqs uero ophtalmie fiūt sicce: ⁊ febres acute ⁊ cozzize diuturne: quibus dam uero ⁊ melancholie.

Nqp se nō ē aphorismᵘ: ſz ps illiᵘ quē iā exposui mus: ⁊ ita vterqꝫ vnᵘ ē. Qū eiz estatē in ꝓma pte ⁊ scḋa hᵘ aphorismi bozealē ⁊ siccā: austrinū ⁊ pluuiosū eē autūnū dixerit: ħ aūt bozealē ⁊ siccū eē dixe rit: nihil eniz siccū ⁊ iaquosū differt. Qū inqꝫ ħ tpa duo sicca sint ⁊ iaquosa: neċe ñ solū ñ ledāt: ſz ēt adiuuēt hūi dosi nā: qō ūde fiat hypo. i pitōaerōnoxiāton mōstrauit Phlegmatic| iāt ħ iuuantū erit: qū corpa ōsiccēt: ⁊ vēi ente hyeme hūiditates nulle oñant: alij ꝓter phlegma ticos patiūt siccā ophtalmiā: acutas febres: coziā ḋē ⁊ meliaz. In quo libzo noīauit cās bar infirmitatū: qū di xit: Cholic| ħ nociuuz ē: qū corpa eoꝝ nimiū ōsiccer: vñ sicce ophtalmie ert: ⁊ febres acute ⁊ ɔtinue: qbusdā ⁊ me lācholie. ō qbᵘ ⁊ subdidit: subtiℓ in qt chola: ⁊ qsi aquosa desiccaᵗ ⁊ ɔsūmᵗ: qū grossa ⁊ acuta pmāeat. Itidē de san guie itelligēdū ē. ħ é aūt cā boꝝ mozboꝝ: sufficit ħ de qli tatibᵘ aer| qs solas qre dixit: ⁊ alias ꝛticuit igro qū alie sint: ſz tñ ūde cōplexiōes oiuz aliaꝝ qlitatū aer| cogscere possis: volo ħ oñdere. oz eiz figillatī cogscas cōplexiōes aer|: ⁊ eas facias aliaꝝ māz: vℓ fūdamētū: qs deīde tribᵘ mōis diuidas: in fortissimas: mediocres: ⁊ debilissimas. Deīde iuestiges qles mozbi qbusℓibz generēt cōplexiōi bᵘ: ⁊ āni diuerſ tpibus: ⁊ sitr in diuerſ corpibᵘ: post qs duoꝝ cōpositōes cōplexiōes tpū fm qᵘ hypo. ħ fecit: qō qū hñ imaginatᵘ fuer|: ad triplicādas ḡ tpuz cōplexiōes redi: et ɔsidera q in nascūt mozbi: deīde oia cōpone āni tpa: fm corpū cōplexiōes diuersas: qō qū fecer| optīe ⁊ pfecte exerceber|. Ego forsan si spaciū nō ḋerit: ñi singla res libros faciā. ħ vo sufficiāt dicta: qᵘ cōplexiōes tpū an ni: qs i ħ aphorismo tetigit hypo. paucissime sint q̄tum ad bas qs ñ scripsit: qs si dixeris eū posuisse ad silitudies nō positaꝝ vioz eris qꝫ si ɔfirmas eē ptes ꝛticitaꝝ cōple xionū sup pitonaerōkeidaton: ⁊ sup epidimia: multa tñ dixi ⁊ planioza. Qō supiᵘ ꝓmisi de mediocritate locoꝝ habitatoꝝ ħ dicēduz: qcuiqꝫ de imutatōibᵘ tpū hypo. ħ dixit ad loca tpata: ⁊ habitabilia itēdit. Mari vo finitima ⁊ ꝓpinqoza: vtpote littoraꝝ pelaga: sic in porachia: ⁊ ab ipo mari remota: sic in nubia ⁊ egypto sūt ptermissa ab eo excedētia mediū. porachia eiz loca frigida sūt nimis: ⁊ hūida tpaintū excedētia: alia nimis calida ⁊ sicca: q lo ca ex neċitate posui sola: qz in porachio sūt frigidioza q mari sūt vicinioza: vtpote a bozea sibi ꝓpiquo ifrigidata In eodē quoqꝫ porachio loca mari ꝛmotioza sunt cali dioza: vtpote a bozea se elōgātia. In nubia ⁊ egypto ma ri vicina ifrigidāt a bozea. ab eodē bozea ꝛmota sūt cali dioza. loca vo certe tpata ⁊ mediocria: a meridie ⁊ septē trione: oziēte quoqꝫ ⁊ occidēte recta linea eq̄lr sūt distā tia. hec loca hyp. intēdit qū Cōplexiōes aer| ⁊ tpū dixe rit. De ɔstitutōibᵘ tpū āni: qō hypo. in epidimia: ⁊ sapiē tes oñdūt alij: Ab ortu pleiadū estatis est initiū: ⁊ mediū estatis est ortᵘ caniculaꝝ. semeth ortu autūnᵘ initiat. in occasu pleiadis hyemis ē ꝓncipiū. in eqnoctio post hye mē ver est incipiens. 16

Constitutiones uero anni oino qui dem sicce pluuialibus sunt sanio res: ⁊ minus mortifere.

Qui ḋē eēt: si ħ aphorismᵘ alios ꝓcederz: qz nā liċ ⁊ artificialr generalia sp ꝓcedūt spālia: ħ tñ ponēḋ erat: vt qdā ꝓcederēt spālia: q ⁊ iz ꝓcesse rit: ñ tñ ē infamādus: qz ħ posuerit eū: qū ⁊ qdā seqnt: q ħ posuit vt supioza iferioribᵘ p ħ qsi generale cōtinuēt. At oᵗ hñ Cōstitutōes oio sicce ⁊c. qz qū i siccis tpibᵘ hūi ditates ōsiccēt: ⁊ in pluuialibᵘ adunēt: ⁊ putredines au geāt: si ñ qbusℓibz diebus exercitijs corpa mūdificēt. bal neis eiz ñ ɔsumūt: nisi q cuti vicināt. Interioza eiz in so lidis mēbris exterioribᵘ balneis ñ emittūt: neqꝫ itē phar macia: vℓ vomitu sūt purgāda: q ex magna neċitate ⁊ ra ro sūt expetēda. Unaqꝫ vo die i corpibᵘ adunata me dia iter bec sūt curāda. Sz siqs semℓ: vel bis in mēse cuz pharmaco vℓ vomitu voluerit purgari: timēdū est ne in corpibᵘ hūores adunent nimij: ⁊ nocētes in malos vsus corpa redigāt. Libi āt duas hūt supfluitates: vnā hūidā ⁊ aquosā: q ⁊ cibū pfozātē lubzicat: alterā quoqꝫ fumo saz: qō fit qū cibus nocumētū aliqō hēat qō nā assilare corpi ñ valeat. oīb᷑ āt dieb᷑ de bis corpa mūdificēt: qū hec inqꝫ ita se hēant: neċe ē siccis āni cōpleriōibᵘ melius curēt qꝫ pluuialibᵘ. vñ ⁊ hñ dixit hypo. ɔstitutiones anni siccas pluuialibᵘ eē saniozes: ⁊ minᵘ mozti feras. 17

Egritudines uero in pluuialibᵘ ut multū fiūt: ⁊ fe. lōge: ⁊ uētris flu x᷑: ⁊ putredies: ⁊ epilepsia ⁊ apoplexia ⁊ sqnātes. i siccis uero ɔsūptōes: ptiſ: ophtalmie: artetice: strāgurie ⁊ dyſēterie

Lnge febres ꝓculdubio ꝓ nimias sūt hūidita tes: vtpote lōgo tpe dissoluētes: ⁊ quia hūores phlegmatici i pluuialibᵘ sunt frigidiozes: ⁊ iō fe bres lōgiozes: sic| in tpibᵘ sicc| febres acute nascūt: ⁊ bre uissime ex hūoribᵘ cholericis: vñ flux᷑ vētris i nimia plu uia fit palā est videri. abūdātes eiz chimi quoqꝫ mō sunt purgādi. Qū āt putredies sint i hūidis citiozes: i siccis vo ꝛmotiozes ⁊ tardiozes purgādi sūt: vtpote epileptici: ap popletici. hi eiz siñ ortio sūt phlegmatici: ⁊ iō hi mozbi tpibᵘ abūdāt hūidis. Sqnātia alij ex hūoribᵘ i gutture se adunātibᵘ a capite descēdētibᵘ fit. In nimia eiz plu uia hūores adunāt in corpibᵘ: ⁊ maxie ōscēdētes a capi te: ⁊ a mēbro in mēbrū currētes. In siccis inqt sunt cōsū ptōes ophtalmie: artetice: strāgurie: ⁊ dysenterie. Si aūt auderē: eū pauca diceré negleriſſe: qz ex qlitate hᵘ aeris ptisim nasci dixit: qū duob᷑ mōis fiat: aut ex magna fri giditate aer| ūde qdaz vene crepāt in instris spūs: aut ex ipi᷑ aer| caliditate ⁊ hūiditate: vñ hūores adunati in ca pite sūt descēdētes in pulmonē. Sz si aer sit sicc᷑ ad calo rē ⁊ frigiditatē nāℓr se hīs oib᷑ mozbis ꝓter solā ptisim apparatᵘ ē geñerādis. Uñ ⁊ qdā ptisiz itelligūt passionē quā oculi patiūt ⁊ ɔsūptōez: ac si dicerz: Mozbi nascen tes in siccis tpib᷑ ophtalmie sūt ⁊ ptisis. i. ophtalmie ille q ad ɔsūptōez ocloz ꝺuēiūt: qō fit qū nutriūntū auferaᵗ oclis macilētis: ⁊ exsiccat| plus qꝫ nā expetit: ⁊ ħ qū pu pillaꝝ āgusti᷑. ortigit āt ex gelidis ⁊ vagātib᷑ hūoribᵘ de siccat|. Si vo ophtalmie talr itelligāt: oz sicce ɔsiderent Nos aūt dixim᷑ ūde ophtalmia sicca nascāt: qū de sicci tate aeris loqremur. Artetice q sūt ex hūoribᵘ ad mēbro rū concatenatiōez descēdētibus: impossibile est de sicci tate aeris nascantur: que aūt de acumine nascuntur: ex nimio caloze nascūtur: alioqn vo artetice ñ ɔficerētur. Oportet āt ɔsiderare qre arteticas in siccis nasci dixerit. Sz qū aer nimiū ōsiccāt: hūiditas ɔcatenatiōis ɔsumit: vñ duritiē mot᷑ volūtarij mēbra illa patiūt: ⁊ nimiū de siccāt: ⁊ hoc cā ē doloris illi᷑. Dolor tñ certᵘ artetic᷑ nō

inde nascit: ꝫ tñ alicꝙ oēz dolorē quez cōcatenatio patit mēbrorꝫ arteticū dolorē vocauerūt: vñ possibile ē sic itelligi. Inuēim⁹ ār hypo. taliter dixisse in scūda practa epidimie: Athēis boīes legumia comedētes: ⁊ ūde pedes eorꝫ debilitati sunt. Comedētib⁹ ār in fame orobū dolor successit genuū: nec tñ dolorē noiauit arteticū. Si ār sophiste redarguār nō debē noiari dolorē arteticū: q̄ qlibz cōcatenatōe mēbrorꝫ fit: sed q̄ existit in mltis ⁊ diuerſ: pōt etiā sic accipi. De strāguria idē est iuestigādū: quā ñ necesse ē pati in siccitate aer⁹: nisi trib⁹ de causſ: aut ex vltimitate siccitat⁹: aut ex calore: l' ex frigiditate: q̄z tñ nulla ħ nūerāt. Ꝫz q̄ nās aer⁹ in oīi tpe iuestigare voluēit: intelligat siccitatē aer⁹: qū in vltimitate sit siccitatis: tūc eīz in corporib⁹ tpatis aliud facit: ⁊ aliud in siccis: aliud in hūidis: aliud vō in frigidis: aliud vō in calidis. Silr etiā in cōpositis: aliud ē in calidis ⁊ hūidis: ⁊ aliud in aliis: q̄ si sicut oꝛ iuestigauēil. i. cur strāguriā dixēit scire poteris Strāguria g̃ aut ō acumīe vrine: aut ō ōfectōe vtut⁹ otētiue nascit in vesica. Defectio aūt otētiue fit ex sna ōficiente cōplexiōe. cōplexiōes ār sūt. viij. q̄z vnaq̄z ōficiēte ⁊ vt⁹ ōficiet otētiua: vt deuēiat i strāguriā. Acuitas aūt vrine ex cōplexiōis ē corruptōe: ⁊ maxīe calide: vl' sicce: vl' calide ⁊ hūide: vl' soli⁹ hūide: de his oīb⁹ strāguria nascit: vl' ex vulnēib⁹ accītal' vesice vēiētib⁹ ⁊ apatibus: ⁊ ex mala dieta ⁊ filibus. Intētio tñ nra de aeris qlitat⁹ fuēat. Quicqd ār de strāguria dixi: idē dico de dysēteria neq̄ tñ absolute dysenteriā in siccis dico tpib⁹ euēire sine quodā tenore: In pmis g̃ si siccitas aeris sit in vltimitate: deide siccū calore vl' frigiditate. Nō est ār hypo. in his rdarguēdus: qū ipe q̄ hāc artē tractauit sit pm⁹: ars quoq̄z ista fuit latissima ⁊ pfūdissima. vñ nō ē mirabile: si res sicut sunt nō oēs certificauit: poti⁹ miror diosilū: ⁊ museū alios q̄z ples rectā viā: ⁊ certā hypo. cuz expimētis seq̄ volētes: qū meli⁹ ⁊ mag⁹ nec̄iū esset aeris iuestigare qlitates: vt ad certū finē ide ōuēiāt: ꝫ has dimittētes hi pēit⁹ nihil dixert de ipis. Nos ār si de⁹ ops hoc op⁹ explere pmiserit: op⁹ inde singlare sumus facturi. 18

Quotidiane uero ꝓstitutōes borze sales qdez ⁊ corpa ꝓstituūt fortiora ⁊ bñ mobilia ⁊ bñ colorata ⁊ melius audiētia faciūt: ⁊ uētres siccāt: ⁊ ocl'os mordēt: ⁊ circa thoracē dolorē faciūt. ⁊ siqdez pl' est dolendū magis dolet. Austrine uero corpora dissoluūt ⁊ humectāt: ⁊ capitis ⁊ audit⁹ ḡuitates faciunt: ⁊ uertigines i oculis ⁊ in corpore: difficilē motū: ⁊ uentres humectāt.

Boreas qū frigid⁹ sit ⁊ sicc⁹: supfluitates corpis neče ē cū eo ōficcēt: ⁊ mēbra ofortēt. aīales ār actiōes ⁊ nāles vigorāt: aīalē aūt actiōez tetigit qū dixit: Hñ mobilia: ⁊ meli⁹ audiētia. Nālē tetigit qū addēt: Bōi colorīs. Utrūq̄z intēdit qū corpa fortiora cōstituere pmisit. Qū auditū tetigit: q̄tuor sēsus rticēdo intellexit: In qb⁹ oīb⁹ borzeas adiuuare videt: maxīe sanis ⁊ aliq̄tulū hūidis corpibus: al'n tal' nocꝫ: verūtī paz qū cōpat ad austrinū. Uētres eīz siccare: ⁊ ocl'os mordere circa thoracē dolē nulli videt dubiuz malū ee. Ꝫz tñ qū auster dissoluē ⁊ hūectare corpa ofideraī: aīalib⁹ ⁊ nāli b⁹ act̄oīb⁹ mag⁹ ē nociu⁹. Itē grauitates capit⁹ ⁊ audit⁹ nō malū sūt leui⁹. Uertigo quoq̄z sine dubio mala ē: qū apoplexie ⁊ epilepsie sit vicin⁹. Itē mot⁹ corpis: ⁊ ocl'oꝛ difficil' mala sūt: qū nō psunt. In nullo g̃ pdest auster: nisi q̄ tñ hūectāt vētres. Quicqd āt facit sola hūectatōe ⁊ calore agit. Bonuz āt eēt si vētres hūectare pmisisſz: vt tal' dicerz: Austrine hūectāt corpa: ōinde subiūgerz alia ⁊ darz itelligi: q̄cqd agit hūectatōe fieri ⁊ calore adiuuari. Ego āt dico oēs actōes corpis cū substātialib⁹ ee mēbris: q̄ ex nimia hūeccatōe solēt grauari ⁊ corrūpi. 19

Secundū horā qdez ueris ⁊ extreme estatis pueri ⁊ corruz affines etatib⁹: ⁊ bñ degūt ⁊ maxie sāi sūt. Estate ⁊ autūno usz ad aliō qdē senes: Veli quo uero autūno ⁊ hyeme medij etate

Si iuestigauer⁹ qō dic ⁊ certifices: nō solū in etatib⁹: ꝫ in oīb⁹ tpate ⁊ intpate cōplexiōis vez ee inuēies. Dia eniz tpa āni si sint tpata: adiuuāt ⁊ ꝛfortāt corpa: ⁊ nās quoq̄: ⁊ regiōes tpatas. nō eīz sūas q̄litates mutāt: ꝫ poti⁹ cogūt vt custodiāt: qū oē custodiēduz p sibi sile sit faciēdū: ⁊ ecōtra sibi ꝺriis mutāt mutabilia. Pueri eīz ⁊ eorꝫ affines vere in q̄litatib⁹ suis sūt pfectiores: qū etates he sint meliores. Eadē quoq̄z ratiōe in oī tpata regiōe ofiderādū ē: Ueri adiūxit initū estat⁹ intēdēs inuamētū maiorari. Bonū tñ esset si sic diceret: Pueri in vere se optie bñt: infātes vō i estatis initio. seines vō ex sue cōplexiōis frigiditate adiuuāt estiuo calore. Et sil' pfecti i iuuētute hyeme ꝺria sue cōplexiōi: chorū sibi oñante. Sil' intēdit de naturis corporꝫ. Hyems eīz est bōa: qb⁹ rubea oñat choła: estas vō qb⁹ pblegma: tpatis vō ver. Regiōibus vō tpatis ver tpatū bonū eēt: ⁊ estas corpib⁹ frigidis: hyēs calidis. Eadē rōe tpa mediocria itellige. Perqrēdū ē tñ q̄ ver puer⁹: ⁊ nō in oī etate optimū: ꝫ mediocre ee dixit. Autūnus oīi etati naturę regiōi nociuus: sed calidis ⁊ hūidis minus. 20

Egritudines qdez oēs i oibus horis fiūt: quedā uero maxime fm q̄sdaz eaꝝ fiunt: ⁊ exacuunt.

Si cōplexiōes aer⁹ sole egritudis cāe sūt neče est: oēs boīes egrotare egritudie tpi assil'ante. Sed qū egritudies ex mala dieta: ⁊ exteri⁹ vēiāt: ⁊ similib⁹: neče ē vt oīb⁹ tpib⁹ boīes ifirmēt. In vnoquoq̄z ār tpe ifirmādū ē fm sibi sile: qū tps augmētatū sit causa egritudinis sibi assil'ant⁹. Itē diuersitates naturaꝝ aditrices sūt egritudinū. frigide eīz ⁊ hūide cōplexiōes ñ patiūt cal'is ⁊ siccis eq̄l'. De cōposit⁹ itelligēdū ē sil'. 21

Ure siqdē manie: ⁊ mel'ie: ⁊ epilepsie: sāguis flux⁹: sq̄nātes: corize brāci: tusses: lepre: ⁊ lichnes: alphi: rubores ulcerosi plimi: pustule ⁊ artetice

Si tal' fit sic ħ oꝛ: qūo qō pus dixit: ver ee saniſsimū: ⁊ mūme mortifex itelligeт: qū ħ rursus infirmius esse dicat alijs tpib⁹. Manie quoq̄z ⁊ mel'ie: epilepsie: squinātes morbi sūt autūnales: Brāci: ⁊ corize: ⁊ tusses hyemales. Estiuos morbos ipe postmodū tāgit: ⁊ colligātiā iter estatē ⁊ ver dicēs: In estate q̄dam horꝫ: subaudit vēiūt morboꝫ. In vere tñ pl⁹ nascūt q̄z in ceter⁹ tpib⁹ sāguis flurus: lepra: lichines. alphi: rubores ulcerosi plurimi: pustule: ⁊ artetice. Sed qm vernalia hec sunt vere sunt salubria: vnde hypocras confirmatur vez dicere: ver eē sani⁹ q̄z infirmi⁹: qū intioza ⁊ exteriora corpa ħ tpe ōficcēt: ⁊ mali hūores de mēbris nobilibus ⁊ pncipalib⁹ ad cutē reducāt: vñ ⁊ cut⁹ exterioꝛ excoria

tur:ꝛ alphi:ꝛ lichines:ꝛ puſtule naſcũt. Adhuc ꝛ aliter corp⁹ mũdificat vlcerosis rubozib⁹: puſtul': ꝛ arteticis quoz oĩz cã mutatio eſt bũoz de mẽbris nobilibus ad ignobiliora. Itẽ ſãguis flux⁹ ſiñ dubio abũdãtiã maloz purgat bunoz: ꝛ aufert mozbos de mã illa naſcituros. Ver eiz ſi corp⁹ eq̃lr patũ bũozib⁹ iuenẽit: in ſui pfectõe cuſtodit: neq; ex ſui pte aliq̃d infert ſibi mali. Autũnus: eſtas: byems: faciũt ecõtra. Quodlibz eiz eoz qũ corpus iuẽit mũdificatũ: ex ſui tñ pte generat ſilez mozbũ. Eſtas eniz cholaz ru. byẽs pblegma: autũn⁹ cholaz nigrã. Ver idẽ facit in corpe qõ exercitia facẽ videt: q̃ corpib⁹ ſunt ſana: ſi tñ exerceãt pblegmate plẽa: vl' aliquo alio bũoze generant in eis epilepſie: apoplexie: ꝛ ex eoz exercitatõe aliq̃ vene crepãt in pulmõe: vl' febres naſcũt acute. Sz in qb⁹ corpis iterioza mũdificãt exercitia: ꝛ malos bũores expellũt ad exterioza: bis puſtule generãt in cute ꝛ ſcabies. vñ hypo. Exercitia in nõ mũdificatis corpib⁹ generãt puſtulas: in vere ex aer⁹ caloze corp⁹ circũdãte: qz bũores mali ad cutẽ egrediũt diſſoluti. Neq; ſolũ exercitia corpis veri ſũt aſſiland a: ſz ẽt actões naturaꝝ: ſp eiz nature diſſolnũt de corpib⁹ diſſolutiõe q̃ a medicis vocat' occulta: que qũ mũdificẽt corp⁹ de futuris liberant infirmitatibus.

22 Eſtate uero q̃dã hoꝛ ꝛ febres cõtinue: ꝛ cauſon: ꝛ tertiane plurime: ꝛ nomit⁹: ꝛ diarie ꝛ oculoꝝ ꝛ auri um doloꝛes: oꝛis ulceratões: ꝛ pudendoꝝ putredines ꝛ deſudatiões.

In eſtate teſte hy. vnales naſcũt mozbi: vñ inicio eſtatis itelligit. Sicut eiz initiũ eſtat⁹ veri in aere aſſilauit: ſic ꝛ h in ifirmitatibus generãdis. Dixit tñ ex his quoſdã mozbos eſtati ꝓpos. ſ. febres cõtinuas: ꝛ cauſon: ꝛ tertianas: ꝛ oĩa que de cholera fiũt rubea: vomit⁹ eiz eſt cã qum cholera. i. bũores natãt in oze ſtomachi ebulietia: diarie qũ petũt iferioza: ophtalme qũ ipleãt capita. Alia quoq; ꝓter hec de capitũ naſcũt pleritudine: q̃ qũ in eis adunata expellũt a ſe capita: ꝛ a mẽbris eijciãt in mẽbra: oꝛis faciũt vlceratões cholera a capitib⁹ deſcẽdẽte rubea. Putredies quoq; i vulneribus nõ ſepe naſcũt in eſtate: niſi qũ in bũiditate mutãt: aut qũ vẽtis careat: vl' auſter ſuflat: ſiquẽ vẽtũ hẽat. Mas eiz ſi a curſu ſue nature in bũiditatẽ veneit: ꝛ ſine vẽtil fuerit nõ ſolũ in vulnẽib⁹ putredinẽ facit: ſz ẽt in oib⁹ mẽbris: ſicut hypo. in 3° epidimie. Sz tñ ſi eſtas in pua bũiditatẽ ſe mutauerit: in vulnerib⁹ pua gignit ex pua occaſiõe putredinẽ: cã calozis ꝛ bũiditatis. Deſudatiões in exterioꝛi naſcũt cute: q̃ ſicut vulnẽa cutẽ exaſpãt exterioꝛẽ: quoꝛ cã eſt mult⁹ ſudoꝛ cholic⁹: vñ beleni huiuſmõi puſtulas abuſiue vocãt deſudationes.

23 Autũno uero ꝛ eſtiuoꝝ mlta: ꝛ febres q̃rtane: ꝛ errãtes: ꝛ ſplenes ꝛ hydropes: ꝛ ptiſis: ꝛ ulcerationes: ꝛ ſtrãgurie: ꝛ liẽterie: ꝛ ſciades: ꝛ ſqnantes: ꝛ anbelit⁹: ꝛ ileꝰ: ꝛ epilepſie: ꝛ mania: ꝛ melancholie.

In autũno plus naſci dicit eſtiua: qz chimi dominãtes in eſtate: ꝛ cho. ru. autũno itrãte remanẽt in corpe. Nõ eiz ſicut qũ eſtas poſt ver vẽi at purgãt humoꝛes veris in eſtate: itidẽ in autũno ſolet euẽire: qz autũn⁹ ecõtra opat poꝛtãs bũoꝛes ab exterioꝛib⁹ ad iterioꝛa: eſtas vo ab iteriorib⁹ ad exterioꝛa. vnde hypo. in eſtate naſci dixit quoſdã vnales mozbos: h aũt mlta eſtiuoꝛ oꝛizi teſtat etiã in autũno: vtpote q̃rtanas: q̃ de cholera naſcũt nigra. q̃ duob⁹ modis fit: aut accenſiõe cholere ru. aut ꝺ groſſo ſãguis. Itẽ febres errãtes in autũno exturbatis autũni cõplexiõib⁹ fiũt. Sil'r ſplenes qõ otigit in corpe ex abũdãtia cholere nigre. Et hydropes. pp ſplenis paſſiões. Et ptiſis: in apparat⁹ illi ifirmitati. h ãt fit pp frigiditatẽ ꝛ ficcitatẽ: ꝛ bũoꝝ corruptões Et ſtrãgurie: qz imutatões autũnales ſubite fũt: ꝛ inordinate: aliq̃n q̃dẽ caliditate: aliq̃n frigiditate: vñ patiũt ꝛ vice ex bũoꝝ acumie: ꝛ eoꝝ in hoc tpe corruptiõe: marie ſi ſubito in frigiditudinẽ mutet⁹ caloꝛ ei⁹: qz bũores itus clauduũt: q̃ in eſtate ſubito diſſoluunt: ꝛ ſic ad vetica reuertũt. Liẽteria ex pluuerib⁹ fũt in iteriori ſtomachi ꝛ inteſtinoꝝ ſupficie: aut ex õfectiõe vtriꝰ otẽtiue. pmũ fit ex bũoꝛib⁹ acut⁹ ꝛ pũgitiuis. Secũdũ ex nimia mutatõe cõplexiõis iteſtinoꝝ ꝛ ſtõachi. hec ãt i autũno ſp naſcũt Et ſciades: pp corruptos bũoꝛes: ꝛ illius tpis frigiditatẽ. Sq̃nates: pp cholicos bũoꝛes ĩ guttur deſcẽdẽtes. Differũt ãt ſquinates ĩ vere ꝛ autũno naſcẽtes: q̃a vnal' phlegmatica: autũnal' ſp cholerica. Anbelit⁹ fit ex bũoꝝ mozib⁹: ꝛ illi⁹ tpis frigoꝛib⁹. Sil'r ileos ex apoſtẽatib⁹ in intreſtinis. Stõachus eiz ꝛ iteſtina marie patiũt. ſ. qũ frigidũ: ꝛ ficcũ tps fit. bũoꝛes eiz in eſtate ſubtiles ſũt: ꝛ facile mobiles: in autũno iterioꝛa ꝓpetẽtes: ꝛ p iteſtina currẽtes ileon faciũt. Epilepſie vẽiũt apparat⁹ ad hũc mozbuz pp nimiũ motũ in eodẽ tpe: ꝛ ſubito in ẽziuz: mõ calidũ mõ frigidũ. Nihil ãt magis adiuuat iterpolatiões epilepſie: ſicut be mutatões nimie. Manie ex ſubtiliũ bũoꝝ: ꝛ cholicoꝝ corruptõe: Melia ex abũdãtia cho. nigre. 24

Reme pleuretidc: piplemonie: corize: brãci: tuſſes: doloꝛes pectorum latex ꝛ lũboꝝ: doloꝛ capitis: uertigines: ꝛ apoplexie.

Quos ſcitãs byemales autũnalib⁹ ſuccedẽtes nõ determiauit: ſicut ãtea dixit mlta autũnalia ſed mozbos abſolute tetigit naſcẽtes in byeme: qõ duab⁹ de cauſ⁹ fecit: vt itelligẽm⁹ ex ſupioꝝ ſilitudie vl' q̃ byemales autũnalib⁹ nõ autumat cõmiſceri. Sed rõ ꝛ exprimẽtũ teſtat: vt initiũ byemis fini autũni aſſilet Mozbi byemis ſũt hi ꝓpe: ſicut pleureſ: piplemonie: catarri: brãci: tuſſes: corize: doloꝛes latex ꝛ femoꝝ: vtigines apoplexie. Pleureſ ꝛ piplemõia inſtãtoꝝ ſũt ſpualiũ paſſiões. Qũ eiz oĩa mẽbra a frigiditate aeris poſſint ofẽdi h mullaten⁹ in inſtris ſpũs põt fieri: vñ ꝛ doloꝛes latex ꝛ tuſſes fiũt: ſil'r ꝛ bũoꝛes capita aſcẽdẽtes faciũt doloꝛes capitũ: femoꝝ: ꝛ catarrũ. ꝛ vl'r oĩa neruoſa patiũt ex capitis paſſiõibus. Apoplexie ex capitũ pblegmatica ſunt plenitudine.

25 Etatib⁹ uero talia accidũt: pueris qdẽ ꝛ nouit genitis ulceratões oꝛis: nomit⁹: tuſſes: fariges: timores: umbilici: pblegmões: uigilie: auri um humiditates.

Plates pl⁹ iueſtigauit hypo. q̃ tpa ãni: q̃s in nimas ptes diuiſit: tãgẽs mozbos vniuſcuiuſq; etatis. Ulcerationes oꝛis in pueris fiunt: quia inſtrumenta oꝛis infantium ſunt tenera ꝛ mollia: vnde ꝓpter teneritudinẽ ſui lac non poſſunt pati. Lac enim qualitates acutas ꝛ aquoſas habz. vñ non eſt mirãdũ: ſi ulceratiões oꝛis facit pueroꝝ. Uomit⁹ ex guloſitate lact⁹ otigit puer⁹. Uigilie quoq; nõ euẽiũt puer⁹ nãl'r: neq; ex

ɔsuetudine: sp.n. dormiũt: ⁊ tñ si stomach⁹ dẽficiat ex gulositate sua cibaria corrũpũt: quoꝝ fum⁹ ascendẽs ad capita vigilias ⁊ tñores gnãt: qõ etiã pbaui i etate pfect⁹ rribilia vidẽtib⁹ sõnia qũ malo cibo dietẽ: marie si os stomachi debile sit. Ambilici phlegmones. neqꝫ ꝟ mirabile ex incisiõis vicinitate. Auriũ bũcitates dixit: nõ nariũ neqꝫ palati: ꝟ. n. nãl⁹ maiorib⁹ otigũt. Auriculaꝝ humiditates ex curſiõnãe sũt exñtes. Infãtib⁹ vo ex abũdãtia phlat⁹ capita eoꝝ replẽt ⁊ bñ dixit: qz hũectatões ꝓpe huic etati attribuit. tota. n. nascẽtiũ corpa sũt bũidiſſima ⁊ qũ cẽbrũ pfcis nãl⁹ in etate sit bũidũ: infãtib⁹ sit hũidiſſimũ: vñ ⁊ hũores illi p auriculas efluũt. 26

Quam uero dẽtes, producũt: gigiuaꝝ purit⁹: febres: spasmi: diarie: et marie qñ, producẽt caninos dẽtes: ⁊ piguissimis puerorꝝ: ⁊ duros uẽtres hñtib⁹.

Durire gigiuas: dẽtes, producẽtiũ nõ ẽ mirãdũ: et si febres ⁊ spasmi ⁊ diarie nascũt infãtib⁹ dentes emittẽtib⁹ nouiter hypoitestãte: quoꝝ cã est: qz dẽtes gigiuaꝝ pforãt carnes: sic qũ spine carni infigunt pũgẽtes: sed tñ dẽtes acerbiores spinis faciũt dolores. Spine. n. qũ penetrẽt in ꝑmis carnẽ: tũc tãdẽ ingerũt dolorẽ. Dẽtes vo sp quoad ex toto emiserit. vñ infãtes patiũt febres: dolores: vigilias: inde ⁊ spasm⁹ subsequũt. et qz cibaria ab eis nõ digerũt bñ: nã. n. nõdum ẽ firma: neqꝫ fortis in cibis digerẽdis: vñ ⁊ diariã necesse ẽ subsequi: ꝙa cibis indigest⁹ neqꝫ in corꝑib⁹ ꝑmanẽtib⁹ diaria subsequũt. Piguissimis puerorũ duros ventres hñtib⁹: qz. n. huiusmodi corꝑa sũt plena hũorib⁹: neqꝫ pp ɔstipatiõez egredi: incidũt in spasmũ ⁊ in hmõi gnã morborũ. 27

Senioribus uero factis parithimia spodilis ſm collũ int⁹ impulsiões asmata: lithiases: lũbrici rotundi: ascarides: acrocordines: sathiriasis: scrophule: ⁊ alie pustule.

Hypo. in ꝑmis qlitates nascẽtiũ infãtiũ noauit: ⁊ postea dẽtes, producẽtiũ tetigit: mõ vo tertiã etatẽ q iã dẽtes opleuerit ⁊ viciat⁹ pubescẽtie sub intulit. hac. n. opleta q ẽ. xii. annoꝝ l' ampli⁹. xiiij. ocũr⁹ ẽ aliã cui mlta hoꝝ otigũt. Dicit aũt pithimiã ꝓpib⁹ euenire: qõ nomẽ tumorẽ significat iter os ⁊ meri quẽ locũ greci vocãt ismõ. ꝟ aũt dicũt greci viaz aliquã strictã inter duo ꝓncipia posita. Nos aũt b⁹ i viã semitã vocam⁹: greci abusiue ꝟ nomẽ huic loco videt ꝓ̃ itisse. Tumor aũt iste aliqñ ẽ in pellicul⁹ stõachi in iterioribus meri: gutturis: ⁊ oris: aliqñ in lacert⁹ p⁹ pelliculas has posit⁹. vnde necesse ẽ spodiles q̃ sũt ſm collũ int⁹ patiãt ipulsiões: sic hypo. p⁹ pithimiã subitulit: Spodil⁹ ſm collũ int⁹ ipulsiones. has. n. spodiles qũ lacerti ẽhãt tũidi neẽe ẽ moueri ꝺ prã colli hypo. ñ prã dixit: sz fz collũ int⁹ ipulsiões. Oz ꝫ ingram⁹ qlr ꝟ accña ñ iñ nasci dixerit puer⁹ p⁹ nascẽtib⁹: qb⁹ nõ min⁹ qꝫ huic etati inascũt ex cẽbri hũectatõib⁹ q̃ qũ sint hũida: neẽe ẽ hũores mittãt ad infiora. Sz hy. autũat ⁊ rõ inuit: qz nouit nascẽtes puer ipeãt añqꝫ ꝟ loca itumuerit pp dignitates hoꝝ locorꝝ. i. neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ hec ferre ñ valẽtiũ. Itẽ mẽbra nouit gẽitoꝝ tãte sũt teneritat⁹: vt extẽsionẽ pati neq̃ant. Asma. n. spissitudo ẽ spũs sic suffocati patiũt pp necitatẽ spũs vl' flat⁹ recipiẽdi. Qũ. n. qõlibz aĩal nimiũ moueat: vl' suffocet tor' flat⁹ amittit: quẽ qũ recupare velit neẽe est mltũ ẽhat. Si aũt asma ꝑter has cãs venẽit pp ãgustias viaz spũs q̃ vie sũt in pulmõe oz fieri ipm: hec ãt ãgustia viaꝝ pulmonis ex huoꝝib⁹ ẽ oñdẽtib⁹ a supioꝝib⁹ quos hũores maxie in nouiter gẽit⁹ oz fluẽ. Quare ꝫ hypo. in ill' reticuit: nõ int̃ ignauit l' neglexit: Sz añqꝫ hec eis eueniãt peũt nouiter gẽiti: qz qlitates eoꝝ añqꝫ asma peioret. i. a caloꝛe vulue in nimia aer⁹ ꝟ frigitudinẽ mutẽt: mutatio ciboꝝ pblegmões vmbilicoꝝ: ãgustie dẽtiũ: vix eos viuẽ ꝑmittũt: qꝫ tomaglasma si eis supueniat. Lithiases: ꝟ morb⁹ h⁹ etatis ẽ. pp⁹ ex eoꝝ gulositatib⁹ vñ crudi hũores ⁊ mlti in corꝑib⁹ adunãt ⁊ ingrossescũt: qũ vna in vesic⁹ ⁊ iñ mã fit lapidis. Itẽ qũ calor ipoꝝ sit mlt⁹: mã illa moll' coagulat et in petrã mutat. De his quoꝝ crudis hũoribus senioribus mlta ẽtitas remanẽs nõ minuit. in qb⁹ ñ ẽ tñ gulositas sz ex defectõe vtut⁹ digestiue: ꝟ idẽ eis otigit: sz petrã non effic: qz calor deest nãl' vñ mã deficeret: ⁊ lapis efficiat. Lũbrici rotũdi ⁊ ascarides itidẽ creãt sic ⁊ q̃dã aĩalia se mie carẽtia. Nascũt ꝫ ō putredie ñ sola: qz calor augmentat eã. Vñ aũt in stomachis puerorꝝ ⁊ intestinis intellexim⁹ cibos corrũpi ⁊ putrefieri vñ boꝝ vmiũ mã fit. Itẽ in nouiter genit⁹ nõ tãt⁹ calor inest: vñ possint bi ocreari. Secũde ꝫ h⁹ etat⁹ sũt, ppij mãm ⁊ caloꝛe vñ ocreãt hñtes. lũbrici vo sũt subtiles: ⁊ in inferioꝛib⁹ ꝫ ſſis itestinis sp nascẽtes: ⁊ in aĩalib⁹ nõ bñ digerẽtib⁹ mlti appentes. Ascarides mlti ⁊ sepi⁹ in supioꝛib⁹ intestinis nascũt ⁊ pl⁹ in infantib⁹. Est etiã tertiũ genꝰ q̃ lati sunt ⁊ cucurbitini vocãt: ⁊ ceter⁹ sũt lõgioꝛes: vtpote alternati sibi cõtinuãtes puer⁹ nõ nisi rarissimẽ nascẽtes: vñ hypo. eos i ꝟ loco reticuit. Acrocordines: sathiriaſ: scrophule: ⁊ alie quoq; pustule. Acrocordines: sathiriaſ: quos vulg⁹ verrucas ⁊ porꝛos appellat. Scrophule quoq; ⁊ pustule ñ indigẽt exp̃one: qz oĩa hypo. appellauit pustulas: ⁊ oĩa sũt ex hũoꝛib⁹ pessimis ⁊ mltis: ab iterioꝛib⁹ ad exterioꝛa p cutẽ corꝑis, ppulsi⁹. Scrophule tñ i iguinib⁹ maxie nascũt: ⁊ in ascellis atqꝫ gutturib⁹ pp illoꝝ teneritudines in carnibus. 28

Seniorib⁹ uero ⁊ ad iuuẽtutẽ accedẽtib⁹: ⁊ hoꝝ mlta: ⁊ febres diutine magis: ⁊ ex narib⁹ sanguis fluꝝ.

Per. xii. xiiij. xiiij. ãnoꝝ iã pubescẽtib⁹ fz diuersitatẽ caloꝛ: qz pl⁹ calescẽtes citi⁹: alij vo pubescũt tardi⁹. bis inq̃ puer⁹: hoꝝ subaudiẽ pdcõꝝ puerorꝝ: in alia etate morboꝝ mlta otigũt pp filitudinẽ ãbaꝝ etatũ. Patiũt ẽt febres magꝭ diuturnas cã sui caloris: qz subito mutãri qlitates diuersas pp hũectatões sucas ⁊ vtutũ fortitudines. Sãguis fluꝝ qz augmẽtat caloꝛ: ⁊ multũ iã loquunt: quia nõ multũ crescunt amplius tanto sanguis augetur. 29

Purime uero pueris passiões terminãt: he qdez in. xl. dieb⁹: he uero in septẽ mẽsib⁹: he uero in septẽ ãnis he uero ad iuuẽtutẽ accedũt. Quecunqꝫ uero pmanẽt pueris: ⁊ nõ soluũt circa iuuẽtutẽ: aut femis circa mẽstruorũ eruptões ueteraſcere consueuerunt.

In aliis libris sic inuenĩ: In vita eorũ pmanẽt. Sed si hic Diuturne addidisset melius quidem esset: sed ex consuetudine verborũ suorũ intelligimus: qz qũ absolute aliquos morbos dicat: diuturnos intelligit. i mult⁹. n. loc⁹ qũ morbos acutos dicẽt eos determinauit: diuꝝ nos vo absolute posuit: ⁊ incõplere posuit vt ita dicam⁹: Plurie diuturne positões puer⁹ timã

tur: he q̃dez i.xl.dieb⁹:he i.vij.mẽsib⁹: he aũt in.vij.ãnis. In.xl.aũt die est morbi diuturni initiũ: finis vo acutoꝝ morboꝝ ĩ diuturnos mutatoꝝ. Quecũqꝫ passiões b⁹modi hũc nũeꝝ transeũt: p septenariũ q̃dez ꝓcedũt: neqꝫ ẽt solũ dieꝝ sꝫ etiã mensiuꝫ: deinde annoꝝ. Septenariũ vo trãseũtes p.xiiij. neẽe ẽ q⁹ oputes.xiiij.ei secũdi septenarij est finis. boꝝ aũt mutatões marie sũt qũ pueri iaꝫ pubescũt: ꝫ marie mulieres qũ ad mẽstrua deuenũt. q̃cũꝫ vo non tũc finiũt: necesse ẽ vt inueterent.

30

Adolescetib⁹ uero sanguis sputa: ptisis: febres acute: epilepsie: ꝫ alie egritudines: ꝫ marie ꝑdicte.

Ypocras multũ subtiliauit a ꝑma etate vsqꝫ ad pubescentẽ: ignoro aũt q̃re ꝑtermisit etatẽ q̃ inter pubescentẽ ꝫ pfectã iuuentutẽ est. Sꝫ forsan putauit nos itelligẽ p anteriorẽ ꝫ subseqntẽ: q̃les morbi huic etati futuri eẽnt: hec. n. etas illis duab⁹ etatib⁹ ĩ mlꝫtis intermiscet infirmitatib⁹. Et bñt masculi ꝑpe emittẽ sanguinẽ e naribus: quãdmodũ in pubescẽtib⁹ tetigit. ab ipis. n. sanguis e narib⁹ fluere incipit: ꝫ finiẽ qũ ad pfectã etatẽ deueniat. vñ hypo. hãc etatẽ reticuit post pubescẽtes ponẽs adolescẽtes: quos dicit sputa sanguinis pati: ꝫ ptisiꝫ: ꝫ febres acutas: epilepsiã: ꝫ egritudies alias maxime vo ꝓdictas: qõ bñ videt adiũxisse. Sed tñ negle rit b de febrib⁹ oẽmiare acutis: q̃ nõ min⁹ pubescẽtib⁹: q̃ adolescẽtib⁹ eueniũt. bonũ ergo eẽt si dicẽt: Maxime acuti morbi: febres inq̃ tertiane ꝫ causon deueũt bis. bi. n. sunt ꝓprij bis qb⁹ cho. ru. dñat. Ptisis vo ꝫ sãguis fluxꝰ nõ ꝓprij sunt huic etati: accĩtal'r igit deueniũt bis: tñ supl⁹. Seniores inq̃t min⁹ egrotant q̃ iuuenes. Nos aũt de hac re iã dixim⁹: nõ ex virtutũ suarũ defectõib⁹: vñ eis sp succedit sanguis fluxꝰ: q̃ fit aut de pcussiõib⁹: aut de sal tib⁹: aut de q̃buslibet aliis obuiãtib⁹ eis: siue de voce: siue nimia frigiditate: vl' ad terrã sine cultricis siue lecti stramine iacẽ: vel nimia comestiõe. De fluxu aũt sanguis in cidũt in ptisim. Ptisis aũt nõ nãl'r venit iuuenib⁹: accĩta liter ergo cõsequit. Epilepsie quoqꝫ nõ nãl'r his venire videt: ꝫ mirãdũ q̃re dixit euenire iuuenib⁹: qũ alibi hũc morbũ infantiũ, ꝓpriũ eẽ dixit: sꝫ fꝫ etatẽ crescẽtẽ trãsire. Adolescẽtib⁹ tñ dico euenire pp inordinatõeꝝ diete ꝫ tolerãtiã fatigatiõis assidue: vtpote famis: vigilie: caloris: frigoris modũ excedẽtiũ: vñ ꝫ caloꝛe mutato in melancholias incidũt: b tñ rarũ ẽ. Alij quoqꝫ his succedũt morbi multi sm ꝟsideratõem hui⁹ rõis. Bonũ autẽ eẽt si sic dixissꝫ: Adolescẽtib⁹ oẽs morbi ꝑñt succedẽ: quos ĩ alijs etatib⁹ dixim⁹: sꝫ ꝓpe causon ꝫ tertiane.

31

Extra uero hanc etatem asmata: pleuretides: piplemõia: lithargie frenesis: causon: diarie diuturne: cholere: dysenterie: liẽterie: emoroydes.

Tuẽt⁹ in q̃nto septenario finiẽ: vñ in pnosticis Plurimũ inq̃t sanguis flux⁹ his q̃ añ. xxx. ãnũ sunt etatis. Etati vo huic succedẽti duo adsunt septenarij in q̃ multũ laborat: ꝫ oĩb⁹ assuescit passiõib⁹: vtpote famis: vigilie: caloꝛi nimio: friditati nimie: ꝫ pue comestiõi: ꝫ filib⁹: sicut ꝑus fuerãt hec in ĩuenib⁹: sꝫ tñ hec pl⁹ nocẽt huic etati q̃ iuuẽtuti. Iuuenes. n. sũt fortes ꝫ tolerabiliores ꝫ nã pfectiores. bi autez aliqñ sunt cholerice ꝫ nigre cõplexiõis: vñ in maniã incidũt: qũ antẽ sit filis nã eoꝝ. Autũn⁹. n. qũ estati succedit: cholera inuẽit corpa plena in estate succẽsa: q̃ qũ nãl'r sit frigid⁹: huic etati frigide filr assilat: q̃re iuuentute subeũte inuenirẽt corpa plena cholera succẽsa in iuuẽtute. Et est mirãdũ: q: huic etati melãcholiã nõ ascꝛibit. Inueni tñ ĩ q̃busdã libris melãcholicã infirmitatẽ bis attribui. Sed nescio q̃s succedẽs hypo. b ascꝛibit arbitrãs q⁹ negligẽter ꝑtermisit. Multi vo ptisi pereũt hac etate: iuuenes. n. sãguinẽ screãtes in ptisim deueniẽtes hac etate moriũtur. Sed tñ ꝑmũ remanet sanguis screat⁹: q: nõ tãta in eis sanguis q̃titas: q̃ta ĩ iuuenib⁹. Asmata vo ꝫ pleuresis ꝫ piplemonia pl⁹ insimt bis q̃ iuuẽtuti: q: qũ itidẽ labor rẽt vt iuuenes: ꝫ corpib⁹ sunt debiliores: in bas necesse ẽ incidãt infirmitates. b aũt noĩauit quoscũqꝫ morbos: in adolescẽtibus ꝑtermisit: quam ibi breuiãs alias egritudines dixit: quia freneses que ex phlegmonib⁹ contingit nascẽtib⁹ in pãniculꝰ cerebri seu diaphragmate: ꝫ causõ oriẽtes ex cho. ru. ĩ vasa putrefcã ꝫ cholẽ. i. mot⁹ cho. ru. cũ vomitu ꝫ egõne. Et dysenterie nõ min⁹ adolescẽtib⁹ q̃ huic etati inascunt. Cause vo oĩuz cholꝛa ru. sũt. Diarie ĩ hac etate cronitiores sũt q̃ ĩ iuuẽtute: q: hoꝝ corpora min⁹ indigẽt nutrimẽt q̃ aliq̃ alia ĩ etatib⁹ ꝓterit ꝫ min⁹ de corpib⁹ bis solet dissolui: neqꝫ tñ est eis calor is q̃tuꝫ ꝓcedẽtib⁹ affuit. virt⁹ ꝟtẽtiua nõ tantũ in eis defecta ẽ quantũ in senioꝛib⁹: vñ eoꝝ corpib⁹ plus q̃ oporteat dissoluat: q: cãe diarie aut minoratio ẽ virtut dige stiue: aut minoratio pascẽdi corpis: aut acumẽ cholꝛe rubee itestina pũgentis: q̃ oia in hac etate inueniũt: vñ necesse ẽ diaria fit diuturna. Lithargia cũ febrib⁹ ex phlegmatic est bũoꝛib⁹ in cerebro se adunãtib⁹. Di aũt bũores ĩ hac etate sũt dñantes: q̃ rsi ĩ senioꝛib⁹ sũt abũdãtes tñ pp eoꝝ frigiditudiel min⁹ febres gnãnt. bis aũt q: corpa eoꝝ nõ sẽ adeo frigida quoqꝫ mõ sũt febriũ gnãtiua. Lienterie aũt cãe aut sũt phlegmata frida: aut cõplexio ꝟtẽtiue virtut mutata ĩ stomacho ꝫ itestinis: aut defca ꝟtẽtiua: vel ĩ supficie iteriori vulnera. Hemoꝛroides sẽ b⁹ etatis ꝓprie: sic ꝫ melancholie cã est cholꝛa nĩ. descẽdens ĩ posterioꝛes venas: ibiq̃ abũdans. Quoscũqꝫ aũt morbos vel accĩtia huic etati attigẽtia tetigit hypo. ego hic ꝓ posse meo habeo exposita: q̃ qui ꝓfundi⁹ iuestigare voluerit: libꝛos nr̃os legat: quoꝝ nũeꝝ ꝫ vtilitatẽ q̃rens illuꝝ libꝝ legat: quẽ de ordine legendi libꝛos meos oẽs feci singularẽ ꝫ solum.

32

Seniorib⁹ disnie: catarri cũ tussi: strangurie: dissurie: articuloꝝ doloꝛes: nefrez: uertigines: apoplexie: cacesie: pꝛurit⁹ toti⁹ corpis: melãcholie: nigilie: nẽtris ꝫ nariũ hũiditates: oclo rũ hebetudo: Glaucoz ḡuitas audit⁹.

Quidã imitãtes hypo. faciũt dñaz inẽ senẽ ꝫ seni orẽ: dicẽtes itellexisse seniores decrepitos: senes vo q̃ p⁹ inuẽtutẽ ꝫ seniores añcedũt: qõ si vez sit b tñ nil differre autumauit: qũ seniores oẽs dixẽt: ꝫ ĩ his finẽ ꝓposuit: oẽs etates se tetigisse ꝺcit nos ꝺbẽ itelligẽ Jn hac etate morbi sũt disnie. i. defectões spũs ꝫ iordiatões: qõ fit ex debilitate spũalis instri. Catarri cũ tussi pp frigiditatẽ sup cerebꝛo dñantẽ ex abũdantia phlatis qõ q: nimiũ ẽ ꝫ grossũ ĩ eoꝝ corpib⁹: ꝫ maxie ĩ cerebꝛo dñat descendẽs in pulmonẽ fac disniã ꝫ catarꝝ cũ tussi. Si ĩ renes lythiasis ꝫ nefrasis. Articuloꝝ doloꝛes sũt pp hũoꝛes ĩ eos descẽdentes: aut pp instrm̃oꝝ volũtarij mot⁹ frigiditudines. Uertigines ex fumos sunt vẽtositatib⁹ in substantia cerebri immoꝛantibus: ꝫ eam cõmouentibus: ꝫ aliquãdo ex pessimoꝝ humoꝛum fumositatib⁹:

caput ascẽdẽtibus. Apoplexie huiꝰ etatis sunt pꝛopꝛie quam hoꝛũ cerebꝛa pblegmatica humiditate sunt plena. vnde si vulnera innascãt ꝓpter puitatẽ sanguinis nũq̃ sanant. Et semp hmõi etas habet puritũ: quia puritus materia ꝓpter cõstipatõem cutis ⁊ frigiditatẽ nõ expellitur. Vigilie: quia vigilãt senes: ⁊ si nõ oẽs. De ouabꝰ oe causis fiũt: aut ex coꝛpoꝛũ siccitate: aut ex tristicia quaꝫ affert eiꝰ senectꝰ: quas quia patiunt sani sunt ꝓput expedit seniꝛibꝰ. Nos aũt in libꝛo de cõplexiõibꝰ coꝛpa seniꝛoꝛũ naturaliꝛ sicca ostẽdimꝰ. Et si multi hmoꝛes pblegmatici adunent in eis: quibꝰ frigidi ⁊ humidi nãliter existimant: his in coꝛpib⁹ adunatis multꝰ somnꝰ fit eis: expulsis aũt humoꝛibꝰ: vigilie subsequũt. Humiditates oculoꝛũ ⁊ nariũ palã est esse ex humoꝛibꝰ abũdãtibꝰ circa cerebꝛũ: que si in ventres descẽdãt: eos humectãt. Debetur do oculoꝛũ ⁊ grauitas auditꝰ ex defectõibꝰ sunt virtutũ viꝰ ⁊ auditꝰ sensualiũ: Glaucosis i visu sensuali: ex siccitatis vltimitate.

Finit tertia pticula. Incipit quarta.

I.

Pregnãtes si cõuenit purgare: a q̃rto mẽse usq̃ ad septimũ: minꝰ uero bas. Minoꝛa uero ⁊ senioꝛa uereri oꝛtet.

In ipsis verbis hypo. hic inducit similitudo: Ligamẽta fetus in vulua sunt: sicut fructus in arboꝛibꝰ ligamẽta. quꝫ n.in arboꝛibꝰ ꝓmuꝫ fructꝰ generant: non firmiter ligant. vnde si foꝛtis insufflauerit vẽtꝰ: illico labunt. cõpleti ligant foꝛtius: vt a ventoꝛũ flatibꝰ nõ decidãt. Maturi cadũt nulla extranea re cogẽte. Itidẽ ⁊ fetꝰ in vulua se habet: quꝫ enĩ ꝑma in vuluã incidat: ligamẽta sunt debilia. vnde si casus vel lapsus mulieri cõtigerit: siue motꝰ quilibꝫ aĩalis: vt est tristicia: timoꝛ: ira: ⁊ similia: vel coꝛpalis: vt exercitia: inanitio: repletio: ⁊ similia: ligamenta fetꝰ coꝛrũpunt ⁊ abꝛotit: Similiter cõpletꝰ ex pua occasiõe labit. tẽpe vero medio ligamẽta foꝛtioꝛa sunt ⁊ duꝛioꝛa: vnde ⁊ mulier foꝛtioꝛes patit motꝰ sine impedimẽto fetꝰ. Hec hypo. intelligẽs dixit: Pregnãtes ⁊c. Si purgare conuenit a quattuoꝛ mẽsib⁹ usq̃ ad septẽ mẽses: minꝰ vero bas: minoꝛa vero ⁊ senioꝛa vereri oꝛtet. Nõ aũt omnes pregnãtes purgãdas dixit: sed quas cõuenit. ſ. si hũoꝛes instabiles ⁊ furiosi fuerit. Humoꝛes.n.coꝛpi dñantes si de loco in locũ sunt mobiles: neq̃ in quolibet mẽbꝛo se figẽtes: natura quasi furit in eis expellẽdis: vnde indiget adiutoꝛijs. Sed si quieuerit: nõ oꝛtet in pregnãtibus eos inquietari. vnde hypo. alibi: Siquis inq̃t velit purgare farmacia mẽbꝛa apostemata hũtia: nõ purget i initio moꝛbi: quia moꝛbꝰ nondũ farmacie est cõuenibilis: quꝫ nondũ maturauerit. Si.n. detalicui farmacia: sana loca debilitat moꝛbo repugnãtia. Quꝫ aũt alicubi hypo. farmaciã dicat: intelligit que a supioꝛibꝰ vomitu: ⁊ ab inferioꝛibꝰ solutõe mũdificat. nõ aũt necesse ẽ quoꝛũlibet libꝛoꝛũ suoꝛũ verba repetere: reseruet ergo i loco suo dicendũ. 2

In farmacijs talia ducere ex coꝛpoꝛe qualia sponte uenientia sunt utilia: Que uero contraria uenientia: quiescere.

Spõtanea dic̃ a coꝛpe educere: q̃ sine medici adiuuamẽto nã videt emittẽ: q̃ aliq̃ facit exire nã coꝛpoꝛ regitiua expellẽs tm̃ nocitia: ⁊ mũdans inde coꝛpa. Aliq̃ fuꝛoꝛ hũoꝛ pũgit: vñ intra vasa ꝛtieri nõ pñt. Si aũt nã nocitia purgat: iuuãt exeũtia. q̃ si humoꝛ fuꝛoꝛ sit vel q̃libꝫ alia accña: nõ iuuãt: ſz potiꝰ mala sũt signa. vñ hypo. actiõeꝫ nãe debẽ seq̃ semp ĩnuit. oꝛ q̃ ĩ quolibꝫ moꝛbo purgẽt: que iuuarẽt si spõtanee purgarent: qõ vlr ipse supiꝰ videt ĩnuisse dicẽs: Sic ⁊ ianitoꝛ. siq̃deꝫ q̃lem oꝛ fieri fiat: ⁊ ofert: ⁊ bñ ferũt. hic vo mõ intẽdit agẽ de purgatiõibꝰ cũ farmacia agẽdis: De cuiꝰ diuersitate fm q̃ medicoꝛ ẽ facẽ eã artificialr: ⁊ coꝛpa infirma mũdificare: mõ ꝓ meo posse disposui disputare iñ Aliq̃ h̃ farmacia vlr coꝛpꝰ mũdificat cũ vomitu supi⁹, vl cũ solone ferꝰ. Aliq̃ vnũ solũ mẽbꝛ purgat: siue caput ꝓ os ⁊ nares seu pulmonẽ ⁊ pectꝰ cũ tussi: vl sãguis aquosas supfluitates cũ vꝛina vel cuꝛ incẽtiõe cauterij ⁊ alijs silib⁹. His.n. nõ totũ coꝛpꝰ eq̃lit purgat: sic phlebotomia facẽ intellr: ⁊ ois purgatio sanguis q̃liscũq̃ efficiat: sic emoꝛroides ⁊ mẽstrua totũ coꝛpꝰ eq̃lit purgare dicũt. Itẽ exercitia: fricatões: calefactões: balnea cũ aq̃ calida: marie si aq̃ vitrea vel sulfurea sit: siue picea: Accidentalit aũt cibꝛ abstinẽtia. Nã hec inq̃t totũ coꝛpꝰ purgãt eq̃liter: q̃ si exprimẽtent: diuersitates purgationũ h⁹ ꝓpuas ueniem⁹: vñ ⁊ totũ coꝛpꝰ eq̃lr purgare dñr. Nonũ vo vomit⁹ ⁊ solo: qꝛ qõ vna facit alta nõ agit palã est itelligi: de q̃ꝛ actiõib⁹ hypo. h̃ tm̃ dixisse videt. neq̃ tm̃ de his plꝰ eẽ dixi vel q̃ de oĩb⁹ alijs. Intẽtio.n. sua ꝓ oĩ purgatõe ẽ vna: vt emittant supfluitates nociue coꝛpoꝛi dñantes: q̃ pñt itelligi ex appentib⁹ in supficie tot⁹ coꝛpis: ⁊ ex q̃litatib⁹ ⁊ accñtib⁹ sibi: tpib⁹ quoq̃ ãni: regionib⁹: etatib⁹: aeris opleriõib⁹: infirmi nã: arte: sua dicta. Si.n. cutis coꝛpis tota mutata fuerit i citrinitatẽ sic i icterícia ẽ videre: ⁊ cho. ru. nõ appeat i egõne: i coꝛpe vo nascũt pustule cholice: ⁊ in q̃busl̃ibꝫ mẽbꝛis sua fm hãc rõnez accũtia: vt si i stomacho arsurã: punctura quoq̃ hẽat: angustiã: ablationẽ appetẽdi: sitiꝫ siue amaritudinẽ oꝛis: ⁊ aliq̃ heꝛisipilas i aliq̃b⁹ mẽbꝛis: aliq̃ causon hẽat siue tertianas. hec oĩa cholaꝫ ru. significãt: quã o purgere medicamib⁹ sibi cõpetẽtib⁹. Hec aũt hypo. intẽdit: quꝫ q̃lia spõte dixerit veniẽtia purgare. ſ. hũoꝛes q̃litatib⁹ suis coꝛpoꝛi nocẽtes. hãc.n. purgationẽ dic̃ coꝛpa iuuantẽ. Sz tm̃ qꝛ ſz eundẽ sensũ ois iuestigatio ẽ fallax: aliq̃ in his inq̃t pfecti errãt medici: q̃tomagl g̃ ipfecti. necꝛiuꝫ g̃ fuit vt alias significatões nobis daret itelligẽ q̃s subitulit. ſ. leuitatẽ infirmi: facilitatẽ purgatiõis: q̃b⁹ oñdit qꝛ bñ purgãda purgauim⁹: neq̃ ĩ aliquo errauim⁹. Qd aũt de cholꝛa dixit ru. idez itellige ⁊ ĩ nigra: q̃ coꝛpi dñet: cui ĩ nigredinẽ mutat: pustule nigre i coꝛpe videnꝫ: ceteꝛeq̃ ifirmitates de cho. nigra nascẽtes: sic lepꝛa: cãcer: q̃rtane: splenes: varices: manie cũ ira ⁊ audacia: detractiões ⁊ astutia. Mulieꝛibꝰ moꝛbũ dñanté hypo. itendit ex mẽstruis q̃ ego mõstraui q̃lr inde ꝓpoꝛcipi: qũ libꝛ de doloꝛib⁹ mulieꝛ iterꝑtatꝰ fui. Et signis his cholẽ ru. põt itelligi: q̃ si studiose iuestigauerim⁹ nõ errabim⁹. Secũda intẽtio i purgatiõib⁹ hũda: suauitas erit ifirmi ⁊ leuitas: sic de cho. ru. ⁊ ni. itellerimus: sic ⁊ de hplegmate itelligas: q̃ si coꝛpi dñet: hũida apata debũt: coloꝛ coꝛpis albꝰ: mollꝫ: febꝛes quotidiane: mẽtis pꝛgricies: ociositates: stupoꝛes: doꝛmitatões: oscitatões: capitũ grauitates: oꝛiremia: qũ in stomacho adunet pblegma. Hec signa purgatões mõstrant dandas purgatiuas phlegmatꝫ: ⁊ si ifirmꝰ post purgationẽ leuis ẽ ⁊ suauis ⁊ sollicit⁹: purgatiões valuisse ꝓbant. Adiuuãt ad hec ifirmi etas: nã: anni tpa: aeꝛ: regiões: ꝑterita dieta: artes. Ju

qbusdã.n.cho.rn.aduna[c]: i qbusdã nigra.h oĩa accĩtia sũt inuestigãda:vt ql̃iter purgatio huiusmõi fit dãda:p h certificem⁹ signa. Alia signa auctozitatẽ nr̃az firmãt: aut errozẽ manifestãt.firmãt leuitas infirmi:t iocũditaſ sui.ꝓpalãt errozẽ nostrũ petozatio illi⁹ t anguſtia purgatiõis. Hec dixit hypo.vbi Sic t inanitio tc̃. i ꝓncipio libzi rememorata. De spõtaneis quoq; purgatiõib⁹ in epidimia mõſtrauit ſimilitudines multas .vñ in libzo h parũ laborauit in his qũ dixerit: Si aq̃ de venis currit i uentrẽ ſolutio fit hydropiſis. Item dolor oculoz diaria ſupueniẽte ſoluit. Item doleti in auriculis: ſi cholerica egeſtio ſupuenerit dolorẽ ſoluit:t econuerſo egeſtiõem cholericã dolor auriũ ſupueniẽs adiuuat. 3

¶ Alia q̃lia oz purgari purgẽt:t ꝓfert t bñ ferũt:ꝓtraria uero grauit.

Hec iam sũt manifeſta ex aphoriſmi ꝓzis expoſitiõe ꝓmiſſa.vñ nõ indigem⁹ vt alia vice exponam⁹.vñ in aliis libzis raro aſcripta inuenis:ne in eiusdẽ rei repetitiõe ꝛ mozẽ ſuũ feciſſe videaſ. 4

Purgare qdẽ eſtate ſuperioza:hyeme uero inferioza.

Non ſolũ tẽp⁹ purgatiõis vl̃ alteri⁹ diſpõnis ꝓter naturã in pharmaciſſ ẽ cõſiderãdũ:ſed tẽp⁹ ãni. Cholera nãq; i eſtate generaſ:q̃ qñ ignea eſt t leuis:ſemp ſupioza petit.purgeſ ergo i eſtate t autũno ꝓ ſupioza:ne fozte ab hac mẽbza diſſipẽt. Phlegma vo in hyeme abũdat: qñ qõ gue ẽ:inferioz ioza petit.purgetur g̃ in hyeme t vere:ne ſupabũdãs diſtẽpantiã faciat. Et ſm hoc q⁹ atũn⁹ accipiſ ꝓ eſtate t ver ꝓ hyeme:ann⁹ diuiſus ẽ in duab⁹ ꝓtib⁹: ſed põt accipi etas loco ſui.i.ꝓ ꝓie t hyems ſimiliẽ. Et ſm hanc ſimilitudinẽ ſubiũgaſ illõ. Idẽ etiã fiat in vere t autũno:qñ graues humozes abũdãt. Et ſic ſoluiſ obiectio de eo q⁹ videſ eẽ ꝓtrarius ſibi inferi⁹ qum dicit: Quibuſcũq; pharmacia aut phlebotomia confert: bos vere phlobotomare aut pharmaciam dare conuenit. 5

¶ Vab cane t ante canem moleſte ſunt purgationes.

Quod cõtigit:qz hoc tpe calidiſſima ẽ tempeſ nã non valẽs ſufferre potiões vomitiuaſ:vel ſoluẽtes:plurimi iñ incidũt ſe. Vel qz deficit vt⁹ ex nimietate calozis:q̃ datis potionib⁹ multomagis debilitareſ. Item qũ calor extrane⁹ vires potionũ extrahat exteri⁹ ſicut balneũ aque calide repugnat ſolutiõi: t nititur auferre:ſimiliẽ t calor aer[cũ mag[fortis ſit. 6

Graciles t facile mouẽtes purgare ſuperius timẽtes hyemem.

Facilẽtis cholera ru.dñaſ.ſi aũt facile vomaſ fit certius. Dis in hyeme hũozes sũt ꝺeti:t coagulat in ſteriozib⁹ cozpis.hic aũt bonũ eẽt ſi ꝓpluri mũ:addiſſz.aliq̃.n.macilẽt[iueĩt cho.ru.dñari. 7

Difficile uero uomentes,t medie carnoſos inferi⁹ timẽtes eſtate.

Facile vomẽtes: t macilẽtos oportet ſupioꝛi purgari: et hoc in vere: eſtate quoq; t autũno fit.ſolã aũt hyemẽ neceſſe ẽ caueri: tunc medie carnoſos:t difficile vomẽtes:ab ſterriori purgari neceſſe ẽ.Et ſi indigeãt a ſupioꝛi:ſoli eſtati attribuẽduz erit: t alia tẽpoza sũt cauẽda. 8

Ptiſicos uero mctuẽtes ad ſuperiozes pharmacias.

Ptiſicis cauẽdũ eſt:ne aliquo tẽpe ſupiozes deneſ potiones:ꝓp defectionẽ ſtruñti ſpiritual⁹. Ptiſici vero hi sũt ſtelligendi:aut q̃ iaz ſunt: aut qui ad h diſpoſiti sũt: ſic hypo.in ꝓma epidimie pticula: Plurimi inquit sũt mozttui:quoz natura parata erat ad ptiſiz. Ptiſici pectozib⁹ ſũt ſtricti: qb⁹ anguſti[t pulmonẽ neceſſe erit anguſtari:t vias ſuas ſtringi. 9

¶ Melãcholicos uero inferi⁹ eadẽ rõne uehemẽti⁹ ꝓtraria apponẽtes.

Oportet quibus cho.ru.dominaſ cũ ſolutiõe vẽtris ab inferioꝛi purgẽt. Uehemẽtius dixit purgari ꝓp grauitatẽ t foztitudinẽ cho.nigre:q̃ potioni nõ obedit ab inferioꝛi ꝓpter grauitatẽ ſui. ſicut.n. cho.ru.ꝓpter ſui leuitatẽ eſt purgãda a ſupioꝛi:t cũ vomitu: qz ipſa ꝓ ſe plurimũ aſcẽdit vſq; ad os ſtomachi: ita cho.ni.ꝓpter grauitatẽ ſui ab inferioꝛi cum medicia laxatiua. Intẽtio vero nr̃a in vtriſq; purgãdis eſt a cozpe per ꝺueniẽtia membra emitti: ſicut cho.ru.a ſupioꝛi: ita quoq; nigra ab inferioꝛi purgãda erit ꝓp nimiã grauitatẽ ſui:ſupius.n.opoſitũ ad inferi⁹. hic aũt Hippo.ſic intẽdit. Conſtãtinus: Inferi⁹ q̃dez:qz hũoz ẽ gratis vehemẽti⁹ aũt qz eſt violẽtioz:neqoz:glutinoſioz:eſt enĩ fex alioꝛ humozũ.vnde ſol⁹ poꝛtat coꝛꝛuptionẽ omniũ hũozũ:rõne vero cõſeruata cõtraria opponãt cõtrarijs: nã cõtraria cõueniũt:alia.n.cholerici:alia melãcholici: alia calidis:alia frigidis medicamia cõferũt. 10

¶ Medicari i ualde acutis ſi expedit eadẽ die:differre.n.i talib⁹ malũ ẽ.

Hactea iam dixi:q⁹ qũ hypo.furioſũ dixerit abuſiue poſuit: ſumẽs illud ab aĩalib⁹ ad libidinem mot[. Fozti⁹.n.natura hic maxio motu mouet i expellẽdis ſui ſpermatis ſuꝑfluitatib⁹. Ego aũt oſidi in libzo ô ſpmate:qz mulieres ſic̃ t maſculi ſpma ſolẽt emittere. Cũ g̃ in cozpib⁹ natura huiusmõi motu moueaſ:vt .ſ.materia mozbi expellaſ: tſi nõ i toto cozpe:in aliqb⁹ tñ mẽbzis nobilib⁹ mouet. huiusmõi aũt motuz hypo. vocat furioſum:ꝓcipiẽs purgari ante vtut[defectũ:t calozis febzis augmẽtũ. hũozes.n.furioſe ſe mouentes ad nobilioza mẽbza currũt:t ea iplent. Acutos g̃ mozbos intelligim⁹ hic pacutos: quoz criſis in ꝓma bebdomada venit. Conſtãtin⁹: Hippo.inqt: Si neceſſitas cogerit: t cũ tãta violẽtia pacuta paſſio venerit: ſq̃ntia apoplexia que in q̃rta die ſepi⁹ terminaſ adiutoria cõferre oz.timẽdũ.n.eſt ne ante ẽminũ peant. 11

¶ Quibuſcũq; tozſiões t circa umbilicuz dolozes t lumbos: t dolor non ſolut⁹ ſit: neq; pharmaciſſ neq; aliter in hydropem ſiccã pficitur.

Tozſiones autez sũt ex materia pungitiua: aut ex ventoſitate groſſa t inflatiua in globoſo vl̃ gibboſo inteſtino incluſa: vt non inde extra valeat exire: vnde tozſiões fiũt: Que tozſiões ſi circa lũbum vl̃ vmbilicũ pmanẽt: nõ diſſolute cũ farmacia vel alio medicamie: ſtelligũt mali humozes male cõplexiõi dñantes plurimũ: q̃ mala cõplexio ſi non diſſoluaſ generaſ hydropiſis:q̃ ab ipſo hypo.ſicca: a modernis tympania vocaſ. Si.n.h paſſio ventri dñatur q̃ſi tympanũ reſonat vẽter pcuſſus.cã vero ſoni in tympano t in hac paſſiõe eadẽ eſt. In tympano.n.aeris pcuſſio p poſtremitatẽ ẽ pelliſ. Idẽ i hac paſſiõe fit quã abuſiue vocãt hydropez:

ꝑpter tumẽtis vẽtris similitudinẽ: ⁊ eiꝰ magnitudinẽ: nõ ꝙ vẽtris sit aliqua bũiditas: sed potius quedã grossities aeris. Hydropisis aũt nascit ex causis frigidiorib⁹: hec autem a calidiorib⁹. ipossibile est. n. sine caloꝛe ī grossuꝫ acrem mutari illos humoꝛes 12

Quibus uentres lienterici hyeme superius medicari: malum.

Lienteria est qũ id qõ ꝺmedit in eisdẽ q̃litatib⁹ quib⁹ꝓio fuit cito egredit. Fit aũt ex defectõe cõtentiue virtut: que ex mala stomachi ꝺpleri/one: ⁊ itestinoꝝ accidit: ⁊ aliqñ ꝑ ꝓ ulcera seu: pustulas ī stomachi vl̃ intestini supficie ẽ. hic aũt moꝛb⁹ stomachi vel boꝝ mẽbroꝝ essentijs ꝺñatur ex pblegmate frido ⁊ acetoso in stomacho vl̃ intestinis incluso. Vulnera aũt ex humoꝛib⁹ sũt calidis: quos necesse ẽ ꝑ supioꝛa purgari: qz leuius ẽ eos ita emitti: sed nõ tñ hyeme. Humoꝛes vero pblegmatici si sũt ī itestinis iuiscati: nõ cuꝫ vomitu sẽ purgãdi: qz nihil exit cũ vomitu: nisi qõ ī stomacho so lo fuit: ⁊ qz pblegma inferioꝛa petit qõ fuit causa huiꝰ moꝛbi: meliꝰ ꝑ iferioꝛa purgãt: cõ ꝑ supioꝛa. 13

Ad helleboꝛos his qui non facile sursuꝫ purgantur: ante bibitiõem oportꝫ prebũectare coꝛpa plurimo nutrimento ⁊ requie.

Narurã illi⁹ cui helleboꝛus ꝺandus est: si facilis sibi fit eductio ante tẽtatare oportet: cui⁹ rei ꝓbatio est cũ re vomitiua ⁊ humectatiua. Si auteꝫ hec nõ sũt sibi facilia: non helleboꝛ ꝺemus sibi: nisi ꝑus coꝛpꝰ ꝑpem⁹: qõ ouob⁹ fit modis: Aut cũ assuefactiõe vomit⁹. ad qõ tñ nõ hippo. intẽdit: h̃. n. vile est: ⁊ ab ominib⁹ scit. Aut ex coꝛpoꝝ hũectatiõe: ⁊ hoc meli⁹: que plurimo cũ nutrimẽto ⁊ requie efficit. Ne requie enī palam est: sicut enī coꝛpꝰ deficcant exercitia: similiter ⁊ requies custodit humectatiões: ⁊ nõ dissoluit eas. mult⁹ vo cib⁹ absolute nõ humectat: sed ille sol⁹ qui omni caret siccitate. i. acredine: vel ponticitate: saledine: ⁊ amaritudine. ⁊ fortassis nõ est vocãdus cibus absolute: sꝫ medicinalis cibus maxime. Solus ergo cib⁹ sine cuiuslibet rei additamẽtis naturaliter hũectat substãtialia mẽbra coꝛpis: requies vero accidẽtalit. Inde enī dicit hũectare: qz nõ desiecat humiditatẽ sibi in coꝛpe. Aqua vo si biba tur: vl̃ i eo qs balneet: substãcialia coꝛpis mẽbra iñ nõ humectant: qõ certificabis: si libꝛos nostros de naturalib⁹ vtutib⁹ legeris: ⁊ libꝛos de ptisi. 14

Qm biberit qs helleboꝛ: ad motiões quidem coꝛpꝰ magis oportet ducere: ad somnos uero ⁊ immobilitates min⁹. Declarat aũt nauigatio quoniam motꝰ coꝛpoꝛa turbat.

Onstrauit hippo. quare necesse sit coꝛpa helleboꝛ sumentia mouere: quies enī coꝛpa in suis qualitatib⁹ facit manere: motus mouere ⁊ turbare sicut videt ī nauitgãtib⁹ nauẽ agitãtib⁹: qb⁹ coꝛpa solo motu mouẽt: ⁊ quãtomagl fiet actio. s. ꝓturbatio: si motus ⁊ potio simul adunantur. Johanniculus: Ego nauigatiõez in ꝓbusdã nõ inueni: sed potius nomẽ quoddã fastidium ⁊ ab omni natiõe significans: vt sic apphoꝛismꝰ iste habeat se: Declarat abominatio vl̃ fastidii semꝑ sequẽtia motũ coꝛpoꝝ: qz motus necesse ẽ mouere ⁊ turbare vẽtres. motõe nanqꝫ ⁊ humoꝛes mouentur ⁊ coꝛpus turbatur. his aũt motis requiescẽdi facultas non ꝺatur helleboꝛo: sed in ipsa ꝓturbatione subito purgãdo cũ fece emittitur. Si. n. diu moꝛaretur: paulati humoꝛes ⁊ carnẽ desiccãdo spasmũ inferret ⁊ moꝛtem. Moueat igit coꝛpus nõ facta ꝓturbatiõe quasi ī magno motu vexetur helleboꝛus Motio nanqꝫ coꝛpa ꝓturbat: qõ nauigatio ꝺeclarat: ⁊ hoc est qõ intẽdit: qũ dixit hippo. Declarat aũt nauigatio. 15

Qm uolueris magis ꝺncere helleboꝛ moue coꝛpꝰ: quꝫ uero statuere: fac somnũ ⁊ noli mouere.

Sicut. n. motu irritat natura: ita ⁊ requie mitigatur. Facta igit purgatõe fiat sõnꝰ ⁊ reqes. 16

Helleboꝛ periculosus ẽ sanas carnes hñtibus: spasmũ eni facit.

Emo inqt sanis helleboꝛũ ꝺare ꝑsumat: det aũt his quibus hũoꝝ distẽperantia nimia supfluitate facta est: vt foꝛti ifirmitati foꝛtis medicina occurrat. Si. n. supfluos in eis nõ inuenerit humoꝛes desiccando facit spasmũ. 17

On febꝛicitãtib⁹ existentib⁹ si fiat fastidiuꝫ ⁊ coꝛdis moꝛsus ⁊ tenebꝛositas oculoꝝ ⁊ os amaricatũ: sursũ pharmacia indigere significat.

Colera namqꝫ rubea distẽperata sursum vapoꝛans fastidiũ facit: cui⁹ acredo coꝛdis moꝛsuꝫ ⁊ os facit amaricatuꝫ. Abstinentia vero cibi ẽ ablatio ꝺesiderij. Coꝛdis moꝛsus in oꝛe stomachi esse intelligitur: qz antiqui hoc mẽbrũ semꝑ coꝛ appellare cõsueruẽt. Tenebꝛositas ẽ qũ añ oculos motus coꝛpis cuiuslibꝫ: vl̃ nimia obscuritas apparet: qõ fit ex malis ⁊ pũgtiuis hũoꝛib⁹ ī oꝛe stomachi ꝺtẽt. a cerebꝛo. n. ad hũc locũ magna neru⁹ ꝺescẽdit: vñ si os stomachi patiat neẽ ẽ vt ꝑ ipꝫ actõ aĩata patiat: qõ vniuersalit accidit omib⁹ hũoꝛib⁹ pũgitiuis. Amaritudo ī oꝛe ꝓꝑie ẽ ex cho. ru. ⁊ bñ dixit: his appẽtib⁹ supioꝛa indigere pharmacia. i. vomitu significat. 18

Spza diaphragma doloꝛes sursũ pharmacia idigere significãt. qui cũqꝫ ueꝛo inferius: significãt inferi⁹.

Hippo. oñdit oẽz doloꝛẽ sup diafragma idigere purgatione. Et qũ pharmacia sursũ purgari opteꝛ: subt⁹ vo diafragma purgatio iferioꝛ est necessaria. Vñ ⁊ idigere dixit: ne ī oi doloꝛe supioꝛi vl̃ iferioꝛi pharmacia supioꝛ vel iferioꝛ ꝺãda sit. Sꝫ qũ his bñ idiguerit: ⁊ iõ q̃ sup diafragmate sẽ supioꝛi idiget purgatiõe: qz leuia sẽ: cõ q̃ vo subt⁹ iferioꝛi idigent: qz grauia. vñ subdit: Quecũqꝫ iferius vadũt: ⁊ iferi⁹ cogantur ire: ⁊ his iferioꝛ apperiat poꝛta. 19

Qcũqꝫ in pharmacijs non sitiũt qm purgant: non quiescant donec sitiant.

Quida cũ pharmaciã accipiũt: sitiũt statim: Quida vo nõ illico: sꝫ moꝛãt aliqntulũ: qõ ctigit ex mã stomachi: vl̃ ipi⁹ potioĩs vl̃ hũoꝛ q̃ iñ debẽt purgari. Et nã stomachi si calidus sit ⁊ siccꝰ vl̃ vtrũqꝫ: cõ q̃ aut nãlia sẽ accipiẽti: aut ꝑpẽ potiõem: tunc eueniũt Ex natura potionis si acuta calida ⁊ pũgitiua fuerit. Ex humoꝛibus pugatoꝛijs si cho. ru. affuerit: his omnib⁹ fitiunt vtentes

potõib⁹:sed si cõtraria adsint: nõ sitiũt ẽtẽtes potõib⁹. si aũt nimie purgatões sint: silr sequit sitis. 20

In Ostroph⁹:uel genuũ grauitas: ⁊ lũborũ doloz: deozsum pharmacia indigere significant.

Sicut antea purgatões surſũ necessario mõstrauit:ita hic inferiozes oñdit. Perspicaciter autẽ intelligẽtib⁹ rõ vna videbit:iz significatiões diuersent.vtrasqz vero innuit purgatões:qz de cõgruis locis:in quibuslibet mẽbris purgari oz talia. quib⁹ talia icõmoda fuerit:deozsũ pharmacia fiat: qm̃ hũozes grates sũt sub diaphragmate: cõsidereť tm̃ vtrũ febris adsit: qm̃ ex febrib⁹ hec multotiẽs fieri solẽt. 21

Egestiões nigre uel qualis sãguis sponte uenientes: ⁊ cũ fc. ⁊ sine fe. pessime. ⁊ qztũcũqz fuerit colozes plures magis malũ: cũ pharmaco uero melio⁹. ⁊ qzto plures fuerit colozes: nõ malũ.

Nigras egões dicit fz antiquos: ⁊ nõ ex cholera nigro.quz nõdũ habeãt acredines l'acumina:neqz si in terrã decidãt ebulitões cho.ni.attinẽtes: iz sunt sicut sanguis vel grossi vini feces: que quz in cozpe pmaneãt neqz inde exeãt:mutate putrefiũt: ⁊ certã cho. ni.pariũt. Splen.n.quz sanguis fecẽ semp trahat ⁊ ỗ eis epar mũdificeť ⁊ se inde nutriat:sicut in libzo de reb⁹ nãlibus ostẽdim⁹. Nõ inde supest stomacho remandat:vt cũ aliis suis supfluitatib⁹ id expellat. Si aũt splen put oz de his humozib⁹ epar nõ mũdificeet:aut sibi mltas de his teneat qztitates:aut si ꝓpter defectũ has nõ valeat retinere:exeũt cũ egõe:quã dicit nigrã hypo. Qualť sanguis addidit:qz qsi sanguinẽ nigrescẽtẽ eẽ eas oñdit. qp enim hãc egõem arbitrati sunt eẽ nigrã:⁊ nõ alia de cã nigrescere:nisi qz in intestinis diu sit mozata male autumaueriũt.ipossibile.n.est modo egõem eẽ nigrã:modo rubeã. Nos aũt in quadã pestilẽtia vidim⁹ multos hãc egõem habuisse:⁊ nõ tm̃ plures obijsse qz euasisse.sed tm̃ si ỗ nõ apparuerit ab initio mozbi neqz in augmẽto sui:euaserť infirmi.que aũt in salubzib⁹ mozbis ab inũtijs l'augmẽtis apparuerit:⁊ cã dissolutozũ a cozpib⁹ fuerit:colozẽ rubi cũdũ vel citrinũ ⁊ nõ aliũ habuerũt. Egões vo nigre in fine mozbi ⁊ fecib⁹ sanguis assimilate: nimiã incẽsiõem vel putredinẽ videť significare:sicut fit in cibis in stoma cho indigestis: qui in pessimos humozes ⁊ malos sunt mutati. Egões ergo nigre quz appareãt in mozbi initio: nõ bonũ significat:quz magnã passiõem epatis portendãt:sed si post statũ:aliqñ bonũ significãt:qz nãm monstrãt humozib⁹ malis ꝓualuisse: ⁊ eos a cozpe expellere. qỗ tm̃ hypo. nõ determinauit:sed alibi determiauit. oia aũt que pfecta sunt in crisi:nõ apparẽt statim. In subsequẽti aphorismo iterũ subitulit: Egritudinib⁹ qbuscũqz incipiẽtib⁹ si fel nigrũ sursum aut deozsum exierit: mozbale. Forsan in eo qꝺ dixit Spõte:hoc dedit intelligere. hoc.n.spõte lõgũ tps vr̃ significare: qsi hec egestio talis in toto vel plurimo tpe mozbi fuerit.si.n.vno solo tpe intellexit:mozbi apparẽtes solũ venientes dixisse debuit. Sz qz Spõte addidit:multũ tps puto significare voluit. Qũ ỹ accepta potõe multe egões exeũt nigre: ẽ laudabile nigras exire.silr quoqz diuersi colozis egões bone sunt.ze rũ tm̃ spõtanee:malã mãm ⁊ multã ⁊ pessimã ⁊ diuersaz voluit monstrare. 22

Egritudines quibuscũqz incipiẽtibus:si fel nigrũ aut sursuz aut deozsum exierit:mozbale.

Hec supiozi aphorismo mõstrauit qztũ bu.cholerici.vicini differãt a cho.quã ỗ nigrã dixit: ⁊ cãs vnde fierent dixi fm qꝺ oportuit:⁊ qre in initio mozbi malũ: in fine vo significẽt nõ malũ. Modo vo in hoc aphorismo aliqztulũ ad idẽ redire volo cã necessitatis future expõis. Et oũ inqz mozb⁹ ẽ in initio:nll'a quã faciat fm cursũ nãe est purgatio:sed potiť accitalˀ ꝓpẽ qlitates in cozpe extra nãm immozãtes.impossibile ẽ.n. quz nã maxime grauat a mozbo: neqz mãe adhuc aliqd digerať vt fm suũ cursuz multũ opeť. In bona.n.crisi ⁊ laudabili neẽe ẽcoctões ꝓcedẽ:post diuidẽ:deide expellẽ sicut hypo.in ꝑma epidimie pticula: Loctio inqt portẽdit velocitatẽ crisis ⁊ fiduciã sanitatis.cruditas aũt indigestibilis necesse est portẽdat malũ exitũ futurũ:siue nõ crisis:seu doloris:vel mozbi lõgitudinis:vel mortis:mozbiue reuersiõis.hec hypo. Si aũt post decoctõem mozbi quosdã nã malos expellat hũozes:intelligim⁹ fm mũdificatõem cozpis eẽ:vñ ⁊ cho.ni.aut alij mali hũozes appẽtes post signũ coctõis:significãt bonas ⁊ laudabiles purgatões.si vo ẽ ecõuerso ⁊ cho.hec vel qlibet mali hũozes ante coctionẽ apparuerit:pessima signa sunt: quz initio mozbi coctio appere nõ debuit:neqz possit iueiri. 23

Qibuscũqz ex egritudinibus acutis:aut multi tẽpozis: aut abozti bus:aut aliter extenuatis: si fel nigruz exierit:aut qualis sanguis niger:sequẽti die mozientur.

Intẽdit in hoc aphorismo:qꝺ si cho.ꝓdicta l'egestio qsi sanguinolẽta appeãt: ⁊ infirmoz cozpa sint valde attenuata:neẽe ẽ mozi die altera. Nã .n.iam deficit in hmõi nõ valẽs digerẽ diuidẽ seu purgare:⁊ bos humozes malos maxie:vñ fit neẽe vt illi hũozes ꝓualeãt ⁊ extrinsecꝰ effluãt:qũ nã nõ sit talis q̃ eis resistẽ valeat.qỗ quz ita fit:nõ cõsequẽť sicut in alijs mozbis:sic ⁊ i hoc mozbẽ mozari. Mõstrauit aũt ỗ qỗ in aphorismo ꝓcedẽti intellexit:Quz nigre inqt egões qlis ⁊c. nigrũ sãguinẽ debere intelligi. Docuit ⁊ modũ discernẽdi inter egõem nigrã ⁊ cho.ni.Egestio.n.ni.sicut sãguis ẽ niger: a sanguine vo discerniť:qz hec ẽ coagulata: sanguis vo nõ ẽ coagulatꝰ. Itẽ egestio ni.differt a cho.ni.qum egestio sit coagulata:cho.vo ecõuerso:q̃ nigra ẽ ⁊ lucida sicut acetũ pũgitiua:⁊ terre iniecta ebulit sicut acetũ: egestio vo ni.nullũ hozũ habet. 24

Dysenteria si a felle nigro incepit: mozbale.

Purima dysenteria ex cho.est ru.quz hozũ hũorum acumina excoriẽt intestina nimio suo acumine:quib⁹ ingerunt vulnera:multi tamẽ banc euadũt infirmitatẽ:sed si fit ex cholera nigra:impossibile est qꝺ succedat sanitas:quz hic mozbꝰ a vulneroso cancro nõ differat.qꝺ si eãcer nascẽs in interiozib⁹:dure vel tarde saneť:⁊ quz talis fit locꝰ i quo medicina possit apponi:qztomin⁹ in intestinis: vbi nulla põt medicia supponi. Concedam⁹ aũt sub quadã hypostasi:qz ⁊ medicamina possint apponi:quz tm̃ egestio hec loca trãseat:nulla ibi põt remanere medicina. 25

Sanguis suzsum quidem qualis

cunqz malum : deorsum uero si niger exierit :bonum.

In alio aphorismo iam ostdit de egestiõe nigra: in hoc vo de hac vbi sanguis q̃liscũqz exeat:siue de ore siue de pte posteriori vbicũqz surssũ dicit: de ore solũmodo z nõ de narib⁹ oportet intellĩ:ac si dicat:Sãguis de ore exiẽs malũ q̃liscũqz exeat:siue spumosus:siue rube⁹:vel rubicũd⁹:vel purpure⁹:niger:subtilis aquosus:vel spissus:de posteriori vo laudabilis. si tñ mltus sit q̃si fluxus:nõ est bon⁹.oportz g̃ paulatĩ egrediat: vt morãdo in nigredinẽ trãsducat. Si aũt sanguis ad ali qõ fluat intestinũ:oportet vt arbitremur eẽ malũ:q̃ pu⁹ melior est q̃ mult⁹ qui est flux⁹. Intelligit aũt ex verbis suis exire ab inferiori bonũ signũ eẽ:z hoc tñ nõ certuz: sed abusiue:vt ppẽdam⁹ nigrũ exeũtẽ bonũ signũ eẽ certũ z laudabile:quz tñ de ore exiẽs inlaudabilis ẽ qualiscũqz exierit. Sed hic nobis põt obiici:qõ supiorib⁹ ꝟsũ erit:vt egestio ni.sit bona:quz antea nigrã malã dixerit. Sed quz dicit Nigrũ: ipm est q̃ sanguinẽ dixit in epidimia exire nigrũ de aptõe oris venarũ:q̃ manie dixit esse curamẽtũ z ẽ verũ.incidẽtes.n.melãcholiã optie curãt si sanguis exeat ab inferiorib⁹: suspectos vo ad hũc morbũ hmõi sanguis venire nõ pmittit: sicut hypo. itellexit sanguinẽ surssum exeũtẽ qualẽcũqz malũ eẽ:deorsũ vero bonũ:sicut p emorroidas bon⁹ est niger si nã illi⁹ corpis multã q̃titatẽ inde habuerit.q̃ si nõ: nõ oz nãm pmitti ad hoc assuefieri:qum vtrũqz molestũ sit:si pl⁹ q̃ oporteat: vel si minus exeat. 26

In Igre egões si a dysenteria hito : ut itestioz carnes egerãt mortale

Dysenteria ex vulneratis est itestinis: que vulnera si adhuc in initio sint cũ egõib⁹ q̃si pĩguedo exit:sed si morẽt z nõ restringãt:cũ egõnib⁹ q̃si pellicule de supficie intestinorũ excoriata egrediũt: z q̃i cortices pellis eẽ videt. Itẽ si adhuc pl⁹ dysenteria moreat:ps substãtie intestinorũ egredit:quo in tpe vulnera hec in initio nec in augmẽto dicẽda: sed poti⁹ facta vel cõpleta fore. Quz ergo in dysenteria exeãt de intestinis que quasi frusta carniũ valeãt dici : sm hypo mortale ẽ vulnera.n.in his locis hui⁹ q̃titatis impossibile ẽ carnẽ creare:vel ea loca ꝟsolidare. 27

q Quibuscũqz in febrib⁹ sanguis fluit multitudo undecũqz:in resumptõib⁹ uetres his humectant.

Quor nãlis qum ex sanguis fluxu defecerit :nõ sm q̃ oz cibũ digerit : neqz in sanguinẽ trãsducit.qõ quz sit: necesse est p totũ corp⁹ diuidi nõ posse:neqz ipm inde nutriri:vñ hoc fuit cã humectandi ventres plus q̃ oportuit : quoad natura sua in virtute redierit. 28

q Quibuscũqz fellee egestiões sunt: surditate supueniẽte quiescũt. et quibuscũqz surditas felleis egestiõib⁹ supuenientibus:quiescunt.

In hoc loco hypocras surditatẽ illam que stabilis est z insolubilis non intellexit:sed poti⁹ eam que in febribus vel in morbis alijs superuenit : qum cholera caput ascẽderit.cho.n.ru.qum vñet in instrumẽtis audit⁹ surditatẽ facit:quã qum nã in egestõe emiserit:surditatẽ illã iam tollit. 29

q Quibuscũqz i febrib⁹ sextanis exitibus rigores fiũt dissciti sunt.

Rigores in febrib⁹ z maxime acutis supueniẽtes crisim illico sequi oz.Sed si rigores i die cretica fuerit:z signũ coctõis appuerit:crisis illa bona erit. Qz si neqz i die cretica:neqz signũ coctiõis appuerit crisis illa neqz fuit cõpleta neqz bona:testãte hypo.in pma epidimie pticula:Oportet inqt bũores quibus crisis innuit laudabilis sint digesti. Nos aũt iam dixim⁹ in sequiorib⁹ q̃ signũ coctõis fiduciali⁹ sanitatẽ z crisis velocitatẽ ostẽdit. Itẽ crisim nõ omni die venire dixit hypo.i ꝓnostic|:idẽ i aphorismis his z pma epidimie pticula:q̃ dcã coadunauim⁹ oĩa:z exposuim⁹ q̃tũ oportebat dici crecice attinẽtia in meracriseos:coctõi vo ptinẽtia in libro criseos sunt dicta. Itẽ i libro meracriseos: disscitã esse crisim sexte diei mõstrauim⁹: quã hypo.hic tetigit i febrib⁹ sextanis si rigores fiũt dissciti. Disscita aũt hyp. intẽdit:aut malã crisiz:aut incredibilẽ:aut suspectã:aut infirmitatẽ reducẽdã:siue morbi diuturnitatẽ: que crisis sexta die venit cũ pessimis accñtib⁹. Hec oĩa in libris prenotatis sunt dicta:z exprimẽtis sunt firmata. Nec autẽ si oĩa repetã:timeo ne lõgẽ opus necessitate nõ expetẽte: qum iam in alijs expleuerim libris. 30

q Quibuscũqz exacerbatões fiũt: si qua hora febris accepit:i crastinũ eadem hora incipiat disscita.

Si morbi in initio aliquẽ febris inuadit hora tertia diei:z post cessans aliqua hora diei:altera die accipit in eadẽ hora q̃ inuasit pus.i.hora tertia diei: z quocũqz tpe dimisit:eodẽ tñ tpe tertia die accipit z q̃rta: vt nũqz mutet suũ accipe: sed tñ diuersat ei⁹ cessare morbus in q̃ iste elõgat magis eo cui⁹ incipe diuersat.qõ hypo.in his verbis suis intellexit. Alij dicũt eũ intellexisse.q̃ si febris ꝑmi diei hora tertia incepit z duodecĩa dimisit:i crastinũ vo.xij.accepit:z sic ex ordine:vt finis ꝑcedẽti initiũ sit sequẽtis diei:disscita.qõ dicẽtes nulla rõne vtũt:neqz firmare põt exprimẽtis. Intẽdit aũt hypo.disscita:quia morb⁹ dur⁹ z diuturn⁹ sit:ac si dicẽt: si tps accessiõis cũ le fuerit quotidiane:siue tertiane:siue q̃rtane: disscitat se. z si paucis vel multis morat horis. Hoc aũt dicẽtes exprimẽto põt firmare. Cã ẽ: qz si se.accessio instabilis sit: nõ interpolãdi tps vnũ custodit:q̃ si firma z stabilis sit: tps vnũ interpolatõis nõ dimittit: tũc g̃ dissolutio eius dura ẽ.in instabili ex necitate est facilis.Si.n.mã febris fuit firma:z vnã interpolatõem custodierit:necia ẽ medicina fortis:que moueat z spaciũ etiã tpis. Hoc hypo. dissciti intẽdit. 31

In Laboriosis in febribus circa articulos z circa maxillas maxime apostases fiunt.

Dolore dixim⁹ qz ei⁹ cã sit nimi⁹ mot⁹: z hic labor cert⁹ oĩ z absolut⁹. Est aũt labor ali⁹ q̃ non ex mlto z forti motu:z h nõ oĩ absolut⁹ sed potius diffinit⁹.i.labor spõtane⁹. Laborẽ ex nimio motu nimi⁹ calor in ocatenatõe mẽbror seqt: neqz admirãdũ si in his locis apostases exorte fuerit:qz quz ocatenatões pl⁹ q̃ oporteat calefiũt:neẽe ẽ collectões apostematũ fuant. Labor vo spõtane⁹ bũores ad cõcatenatiõem ꝟbit: sic z i oi morbo solet fieri:cui⁹ termin⁹ ex vna re succedit in spacio.s.in spacio cõcatenatõis in bũorib⁹ appato recipiẽdis. In qbusdã morbis apostẽata raro solent fieri: in morbis aũt ex labore apostases fiũt plurime:z maxie

in spōtaneo labore:si labor ille sit ex nimijs humoribus. Dic aūt aphorism⁹ sic debet intelligi. Laboriosis quoquo modo in febrib⁹ apostases in articulis ⁊ circa maxillas neče ē nascāť: quor cā sūt febres būores illos ad caput mittētes:quos deīde illa caro mollis q̄ ē circa maxillas: recipit. Si aūt hi humores in ascellas vel inguina descē derit:illa caro mollis q̄ ibi ē suscipiet: vnde apostemata necesse est fieri.

Q Quibuscūqz resurgētib⁹ ex morb: si aliqd doluerit ibi apostases fiūt

32

Fatigatio nimiū motū habuerit ⁊ hec eadē labor sit:dolorē portēdit: sicut ante dixi eū intendisse: ⁊ in hoc loco q⁹ dixit Doluerit:nimiū motū oportet intelligi: ⁊ inde laborē pati. Ego aūt vidi homines a morbis resurgētes: quz in corpib⁹ suis būorib⁹ nōdū mollificat]:qui fuerūt morbi mā: sed adhuc rema nēte in eis aliq̄ q̄titate:qū quedā inq̄z mēbra fatigarēt mouētes vt inde doler :nt:apostemata ibidē sunt nata: quor cā labor fuit:dolor vō signū laboris:qz vbi fit motus nimi⁹:virtute deficiēte,calor augmētať ⁊ dolor: qa būores ad ea mēbra descēdūt:⁊ sunt signa apostematuz incipiētiū.calor vō ⁊ defectio vtutis ī motu materiei cā sunt collectōis apostematū. Hic ḡ hypo.intēdit de labore morbū faciēte. Pōt etiā intelligi hic q⁹ dixit Doluerit:vt ad vtrūqz vertať:sed hoc sue intētōi melí⁹ cōperit. qū aūt fe.ex labore noīauerit:debuit itaqz subseq: Si aliq̄ fatigauerit mēbr. Verba.n.poris aphorismi:porē sēsū dāt intelligi:vbi dixit: Laboriosis ī febrib⁹ ⁊c. Hic vō aphorism⁹ quē modo īterptamur:laborē illū tm dat intelligere: quē ex egritudine resurgētes patiūť. Verba vō subsequētia ⁊ adhuc exponendi:laborē ante egritudinē portendunt.

I Si uero ⁊ prius doluerit aliqd añ egritudinē:illic q⁹ firmať egritudo

33

Nulla differētia eē videť:si hic aphorism⁹ sup̄iorib⁹ iūgať:⁊ oēs tres fiāt vn⁹ aphorism⁹:siue singuli ab īuicē sepēť:qz mōstrauim⁹ quō tres sūt vn⁹: ⁊ quō singulis singuli ꝓpriet senfib⁹: h tm rursus aliqd dicturi sum⁹ quō tres sunt vn⁹:si infirm⁹ in sua infirmitate laborē senserit:oportz apostemari in articulis ⁊ maxie in maxillis. Si vō egritudinē exies aliq̄ mēbr fatigauerit:aut ante infirmitatē fatigauit ī eodē mēbro apostemandū erit:qz humores semp ad mēbra fatigata currere solēt. Nec oīa hypo.innuit intelligēda ī morbis suspectis ad apostemata faciēda:nō in illis quib⁹ crisis cū purgatōib⁹ venit. Ego aūt monstraui quō vtrūqz morbi sunt intelligēdi:quod siquis notare velit:libri criseos sibi sunt legendi.

I Si a febre habito tumore non existente in faucib⁹ suffocatio repēte superuenerit:mortale.

34

Quod A febre habito dixit:absolute sic pōt intelligi:ac si dixerit: Qui hz febrē ⁊ ñ tumuerit:vt p febrē singulariť posita vnā quādā determinauit: sicut in epidimia facē ꝓsuenit: vbi in multis locis ita dixit: Febrē habuit: Febris eū accipit:vel febricitanit. nō absolute quālibet posuit:sz determinate tm fortē intellexit. Pōt tm etiā eē vt sine febris fortitudine suffocatōe supueniēte:repēte fit mortale:sz si sit nimia fit certi⁹ signū q⁹ infirm⁹ nō euadat:⁊ mors magis sit cita. In tali.n.febre sicut mōstraui in libro de corruptōe spūs: multū aerem trahi est necesse.suffocat⁹ aūt puissimū:⁊ vix pōt trahē: suffocatōe igiť mors magis certa significať. Minoratur .n.anhelit⁹ in aeris attractu ꝓpter quasdā stricturas in instris spūs. Mors.n.q̄ nō venit ex angustijs in instris spūalib⁹ ex sola ablatōe ē spūs:nō ex suffocatōibus. Auferť aūt spūs:aut ex defectōe vtutis pect⁹ mouētis:aut ex nimia friditudine in fonte vite oñante.i.corde. Suffocatio vō ex angustia viarū spūs ē sine dubio: que aut de plenitudine ē spacij inē pect⁹ ⁊ pulmonē medij:aut ī spaciositate ipi⁹ pulmonis:aut ex apostemate in pulmone vel canalib⁹ suis:vel in capite canalū: qō gutť vocatur. Aliqñ etiā apostemať ē in spacio qō ē ante gutť .i. in fauc̄ib⁹ oris. Alb⁹ inqt Homer⁹ ⁊ pot⁹ p fauces trāsgrediūť. hic fauces intellexit:vbi gutť meri versus os iūgiť.hypo. quoqz hūc eūdē locū fauces vocauit:quz dixerit: Tuore nō ex ite in faucib⁹:quo in loco innuit:qz hoīe os bene apiente loc⁹ ille possit videri certissime: de gutture vero nō taliter fit. Sūt ḡ hypo.dicta talr intelligēda: A febre habito suffocatōe supueniēte subito si nō cū tuore ī fauc̄ib⁹:mortale est. Antiq̄ apostema ⁊ tumore dicūt idē eē Intelligiť aūt oē apostema triplr eē cū dolore: qō a modernis phlegmō vocať:quo noīe calor significať ⁊ incēsio:⁊ sine dolore ⁊ cū duricia scliros appellať:vl sine dolore ⁊ nō durū:⁊ tumor siue mollicies nuncupať. Moderni aūt oēm aučtē postponētes oēm supfluitatē ī substātialib⁹ mēbris collectā vocāt tumorē. Si aūt videris fauces non apostematas:⁊ subito suffocatio supueniat: passio in solo gutture est intelligēda: qa suffocatio aliūde nō venit sicut dixit:igiť subitā hic de gutture dixit venire.apostema.n.in pulmone nō subito suffocat: sed ab initio paulatī augmētať vsq̄z ad statū: tādē suffocare oť Idē faciūt ⁊ vulnera pulmonis.idē quoqz fit quū spaciū inter pect⁹ ⁊ pulmonē sanie est repletū:que sanies ex rupto ē apostemate : vñ suffocatio tarde venit:apostēa in cānalib⁹ pulmonis facit duriciē spūs:sz nō suffocatōz fortē ꝓpter foramīs latitudinē: ⁊ sui corpis subtilitatē. nō.n.implež apostemate cānale pulmonis:ḡ necesse est ex solo gutture suffocatōem subitā venire vbi vie spirit⁹ sunt anguste:que lacertis suis cū pelliculis suis ipas circūdātib⁹ apostēate supueniēte opilāť.hoc aūtē apostēa quidā medici vocāt squinantiā:alij chimachi:quidā alij simichi. Simichi:si apostema sit in lacertis p fauceť. Ychimichi si in lacertis a gutture exeūtib⁹ neče ē vt a gutture dolor sit iste. Hoc idē in pnostico ꝓfirmat: Fauces inqt dolētes ⁊ nō tumētes cū angustia ⁊ molestia: cito suffocāt ⁊ occidūt:sed tamē in hoc aphorismo non noīať dolor. Arbitrat⁹ ē eī sine suo dicē nos posse intelligere:aut intellexit esse possibile hāc suffocatōem sine dolore venire qō videť esse verū. possibile enī est vt nimia hūiditas phlegmatica ad pelliculas interiozis gutturis veniat: et apostema sine dolore faciat: aut lacertozū guttur aperi entiū motū auferat: vnde vie stricte suffocatōem cogūť facere.⁊ hoc idē pōt fieri si siccitas in lacertis interiozib⁹ gutturis oñeť:⁊ ifra īcordēť nimijs extēsiōib⁹:⁊ iste vie inde strigantť. Ego aūt mōstraui in libro de voce: qualr sunt isti lacerti:⁊ quō claudāť ⁊ aperiāť:⁊ inde habeāt incordatiōem.

35

I Si a febre habito collū conuertať ut uix possit deglutire: tumore ñ existente in collo:mortale.

Quum tumorē hic noīaret hypo. nō dixit loca in quib⁹ nō appet:sicut supi⁹ dicēs in faucib⁹ fecerat. Dico ergo: vel in faucib⁹ eū intellexisse: vel nusqz in toto collo apparere:ne qs intrīsec⁹ vl extrīsec⁹

possit videri. Quod quum fiat: neq; infirm⁹ trãsglutire valeat: necesse est mortale sit. fit aũt vel de apostemate in lacertis meri: vl' in substãtia sui. In hoc enĩ loco multa nobilia mẽbra sunt adunata. s. nucha: pellicule: spõdiles nerui: ⁊ ligamẽta. Quz igiẽ apostema neruos ⁊ ligamẽta mẽbrorũ vbi ipm est attrahat: necesse est spõdiles moueant intus: aut in partẽ vnã. si. n. nerui extẽdãt: ⁊ ligamẽta de parte alterutra: mouebũt spõdiles in partẽ eandẽ: si de ambab⁹ partib⁹ mouebũt iteri⁹: qõ meli⁹ explicabo: quum libũ hypo. de mẽbrorũ dislocatiõe explanauero: i quo dixit:. Torтura spõdilis ex motu suo interiori est ex apostematib⁹ indigestis. Idẽ i eodã: Hibb⁹ retro ex distẽ siõib⁹ est spõdilis in interiorib⁹. In secũda pticula epidimie hãc spẽz mõstrauit esse squinãtie: Passio inqt squinãtie fit ex spõdilib⁹ colli iteri⁹ se mouẽtib⁹: vnde ⁊ loc⁹ cõcau⁹ apparet exteri⁹: q̃ volet si tangat. Quib⁹ ex vbis quãdã torturã spõdiliũ. i. iteriorẽ ostẽdit. In hoc aphorismo oẽm torturã dedit intelligere dicẽs: Si collũ cõuertat ⁊c. hec. n. verba oẽm cõuersionẽ spõdiliũ q̃ extrana ãm est sunt significãtia. huic aũt torture i epidimia dolorẽ addidit: sed reticuit hic: q̃a inde collũ necesse vidit dolere calido apostemate. Sed forsan hic intẽdit torturã ex nimia siccitate ⁊ sola: vñ mortale dixit. Torturã. n. de apostemate nõ necesse est mortale eẽ: sicut illã que ẽ de suffocatõe: q; molestie in suffocatõe ⁊ nõ trãsglutire nõ sunt eque: nisi cũ forti tortura: ⁊ nõ trãsglutire ex siccitate sunt nimia: maxie cũ febriũ fortitudine: ac si diceret: Al febre habito ⁊c. nimia siccitas supueniẽs huic mẽbro ex febrib⁹ est: que in hac passiõe signũ ⁊ cã sunt mortis. signũ: q; mõstrat torturã esse ex siccitate. causa: quia mortificat: sicut ⁊ cetere passiões. 36

Febricitãti si ceperint sudores boni sunt tertiani: quitani: septeni: ⁊ qui nono die: ⁊. xi. ⁊. xiiij. ⁊. xvij. et xx. ⁊ xxi. ⁊ xxiiij. ⁊ xxvij. ⁊ xxx. ⁊ xxxi ⁊ xxxiij. ⁊ xxxvij. ⁊ xxxx. Isti enim sudores egritudines iudicant. Qui uero ita non fiunt: dolorem significant: ⁊ longitudinem egritudinis: ⁊ conuersionem.

An solũ sudores: sed etiã multe egões: ⁊ vrinarũ q̃ritates: ⁊ apostemata post auriculas: ⁊ in articulis sunt laudabilia: si in dieb⁹ creticis appeãt si ita dixisz sufficeret: Sed nõ intẽdit hic oĩa crisz signa oñdere: nisi solũmodo sudorẽ ⁊ dies creticos ante. xl. euenire. Morbi. n. hos terminos trãseũtes nõ crisiz cũ sudoribus erũt faciẽtes: neq; cũ egõib⁹: sed poti⁹ cũ dissolutõibus paulati ereũtib⁹: vel cũ apostematib⁹. Exprimẽta. n. attestãt: q; nõ oĩs dierũ numer⁹ creticis dieb⁹ ẽ attribuẽdus. vnde mirãdũ de eis qui dicũt nullã eẽ differẽtiã in dieb⁹ q̃tũ ad crisim: ⁊ bonũ eẽt hmõi hõib⁹ si acq̃escerẽt exprimẽtis: ⁊ inuestigarẽt causas spaciorũ tpis: sicut nos fecim⁹ in meracriseos: vbi oñdim⁹ in ambab⁹ pticulis porib⁹ q̃cq̃d ptinet medicis de hmõi oib⁹ reb⁹: ⁊ in tertia pticula earũ causas. Multe aũt sunt diuersitates barũ dierũ in multis libris: quum quis ponat numerũ ipor⁹ prut voluerit. Sed ego fm hypo. numeraui: sicut inq̃z scriptũ inuenit in epidimia: ⁊ i pnosticis: ⁊ in hoc libro quẽ numerũ quum coadunaui in libro criseos ⁊ meracriseos posui. In hoc libro incipit hypo. a tertio: q; nũciat q̃rtũ in breuib⁹ morbis. Post subinfert q̃ntũ: q; quz crisis nõ venit in q̃rto: necesse est vt appeat in q̃nto. Ego aũt quitũ postposui tertio: q; ita in oĩb⁹ libris inuenio: nec in aliquib⁹ libris q̃rtũ inueni: scio tñ quartũ initiũ eẽ in creticis dieb⁹: lz hypo. hic ptermiserit: vel forsan q̃ pm⁹ hũc libũ scpsit: quẽ si hypo. reticuit: hac de cã tñ fecit: q̃a ois morb⁹ pacun⁹ cui⁹ crisis iudore ptẽdit in tertio vel quinto pl⁹ q̃z in q̃rto est futur⁹. in q̃rto ẽ rar⁹: qõ post nimiã inuestigatõem inueni. Est aũt hec cã q̃re hypo. q̃rtũ ptermisit: q; in pncipio interpolatõis pacuti morbi exacerbatões ⁊ ofistẽtie graues debẽt eẽ: altera vo in tertio. in crisi. n. sine dubio morb⁹ iste ẽ pacutior. Itẽ quor⁹ morborũ interpolatões in iparib⁹ dieb⁹ sunt: velociorẽ crisim faciũt: in paribus tardiorẽ. vñ si interpolatões morbi in pmo ipari fortiores nõ sunt: ⁊ morbũ ostat. plõgãdũ: mutabit interpolationũ magnitudo in parẽ nũerũ. hec ego intẽdi de q̃rto. In fine hui⁹ aphorismi q̃dã. xxxi. q̃dã vo xxxiiij. ascpserũt. ego ãt vtrũq; creticũ eẽ credo: lz. xxxiij. est certior xxxi. Xl. itẽ ptermisit: q; initiũ creticor⁹ diez i diuturnis morbis eẽ ostendit. dicẽ. n. creticũ iuẽim⁹ pcedẽtẽ xl. q̃ tñ cũ sudore vẽit raro: siẽ xxxi. xxxiiij. xxxvij. 37

Frigidi sudores cum febre acuta quidẽ facti: mortẽ significãt. Cũ molliori uero febre: lõgitudinẽ egritudinis significant.

Quod hic dixit certum cõstat esse in exprimẽtis. oportet tamẽ causam inuestigare: quasi enĩ impossibile videt esse boiem calidissimã febrẽ habere: ⁊ tamẽ in sudore frigescere. Sed est intelligẽdũ nõ ibidẽ calorẽ esse febris: vnde frigid⁹ sudor emergit. qõ si eẽt: necessario sudor calefieret. Sed quum sudor p cutem ereat: que possibile est vt sit frigida: põt ⁊ sudor esse frigidus interiorib⁹ calescẽtibus. Nos aũt mõstrauim⁹ febres nõ esse: nisi ex quorũdã humorũ putredinib⁹: q̃ humores aliq̃ in toto corpe putrefiũt: aliq̃ i quolibz suo vase. Si aũt vtrũq; cõueniat: vt putredo sit in vasis: ⁊ calor naturalis mẽbra substãtialia regẽs: vel iã extinctus sit vel vicin⁹ extinctõi: necesse est vt qõ purgãs ide egrediẽs: frigidũ habeat: neq; otrariũ est: vt calor febris i suo actumine pmãeat: ⁊ sudor frigescat: vnde ⁊ mortẽ significat: quia mãm ostẽdit eẽ nimiã ⁊ frigidã corpi dñantẽ: quã neq; calor febris neq; calor naturalis: calefacere potuit. In febre vero molliori possibile est infirmũ sanari: quum mãm illã frigidã ⁊ humidã longo tempe digesserit. Febris ergo acuta ⁊ signũ mortis ẽ ⁊ cã. cã: q; corp⁹ dissoluit. signũ: q; humiditatẽ corpi dñantẽ frigidissima potẽdit: quã neq; calor febris neq; calor nãlis calefacẽ potuit. Febris vo nõ acuta lz poti⁹ mitis ⁊ q̃eta: dat nature spacia: q̃b⁹ mãm illã digerat neq; corp⁹ dissoluit siẽ acuta: nõ ergo mortẽ designat. 38

Et ubi in corpe sudor: ibi egritudinem narrat.

Ic porro innuit: vt si totũ corpus morbo vl' materia morbi aspgat: necesse est ⁊ totũ corp⁹ purgaẽ sudore. Sudor. n. nãlis nihil aliud est q̃ purgatio nature ex nimijs superfluitatib⁹: qũ bõa crisz esse approbet: aut hũiditas morbo cogẽte a corpe dissoluit: qõquoquo mõ fiat ex sol' illo loco ẽ vbi regnat ifirmitas. 39

Et ubi in corpe calidũ vl' frigidũ: ibi egritudo regnat.

Quocũq; in mẽbro corpis calor vel frig⁹ fuerit: ẽ necesse vt ibi morb⁹ sit. Significat. n. ipm mẽbrũ esse exprimẽtũ: vnde est ⁊ morbidũ. 40

Tubi in toto corpore mutatões si corp⁹ aut infrigidat: aut stati calidus fit: aut calor alter ex altero fit: significãt lõgitudinem egritudinis.

Quib⁹ bñs diuersaz & multã mãm: lõgioz ẽ bñte nã & nõ multã. Natura.n. in quo tpe non põt multã & diuersam digerẽ mãm. multi nãq; bño res distẽpatie qualr: talia solent facere signa. Phlegma quidẽ & cho.ni. infrigidãt: sanguis vo & chole.ru. calefaciũt: deniq; & vnusquisq; humorũ fm se calorẽ facit. lõga igitur est egritudo: qñ alter alteri nõ cedit. i. qñ alter impedit digestiõem alterius: & vtrunq; remanet in suis qualitatibus. 41

Sudor multus ex somno sine aliq̃ manifesta causa factus: significat qm corpus plurimo cibo utit. Si uero cibũ nõ accipiẽti hoc fiat: significat qñ indiget euacuatione.

Quidã medicorũ ita scribũt hũc aphorismũ: Sudor mult⁹ in somno sine causa manifesta fact⁹: alij sine aliqua causa: quod etiã si nõ scribat: tñ intelligit. Inuenit nãq; sudor mult⁹ in somnis: aliqñ ex dem ciborũ: aliqñ vo humorũ iportunitate. inqrẽdũ est igit ab eo cui accidit: qualis & quãta dieta sua fuit. si. n. ex cibis fuit: facile soluit. si vero ex humorib⁹: euacuet. mult⁹ nãq; labor mltaq; fatigatio: sudorẽ facit. ergo qñ in humorib⁹ vel cibis digerẽdis laborat nã: fit sudor nec cessario. Inuenim⁹. n. hippo. i multis libris suis hũc tẽ norẽ ptermisisse arbitrãtẽ nos posse intelligere. bene. n. capiũt accũtia: que apparẽt nõ esse exteriora: sed potius interiora. Mult⁹. n. sudor dixit: qz si nõ mult⁹ sit: ex defectõe est virtutis: vel ex raritate corpis. Mult⁹. n. duobus modis est: aut. n. cibo multo ante morbũ assumpto qui cã est hmõi mãe: aut ex cibi in morbo illo assumpti multitudine: qui si fuerit ante morbũ purgef: ꝑ ipsa abstinentia corrigatur. 42

Sudor mult⁹ frigid⁹ uel calid⁹ semper fluẽs: frigid⁹ maiorẽ: calidus uero minorẽ egritudinez significat.

Sudor diei cretice dict⁹ est ante: sed sudorẽ toto tpe morbi sine crisi apparẽtẽ hic modo dixit tãdẽ: Sudor inqt frigid⁹ maiorẽ egritudinẽ: calidus vero significat minorẽ. qu: ambo multos humores significẽt: frigid⁹ frigidos: calid⁹ calidos: vnde & hic maiorẽ egritudinẽ designat: quia multã mãm cũ pauco calore ostẽdit. Cõtra vero calid⁹ sudor multũ calorẽ cum pauca mã: & iõ minorẽ ostendit egritudinẽ. 43

Febres quecũq; non deficientes tertia die sunt fortiores: periculose Quecũq; uero sic defecerit: significãt qñ nõ periculose.

Febris.n. nõ deficiẽs: nec nãm ꝺescere: nec egrus cibũ sumere ꝑmittit. Preterea & quz in diatrit⁹. i. in tertijs dieb⁹ in quib⁹ minui deberet: fiat fortior & crescat: quis dubitat piculũ fieri: que passiões nõ crescũt: sed in diatritis semp paulatim minuunt: periculose nõ sunt. Hippo. hic intẽdit febres nõ deficiẽtes: in q̃rum mũdificatiõe corpis nõ sunt interpolatões. Qõ diceti quis inuestiget: sic se habere inueniet. Febres eniz deficientes: & earũ in tertio die interpolatiões quoquo modo sint interpolate: nõ sunt molestie: quia nulla febr⁹ est nõ molesta: nisi illa que corp⁹ mũdificat: & si interpolatio sua fortis sit & longa. si enĩ breuis fuerit interpolatio sui: sicut in vera tertiana est videri: vt accessio minor fit. xii. horaz solũ nõ molesta: sed etiã cito cessat. Si aũt tempa sue accessiõis maiora xij. sint horarũ. similiter aũt salubria & nõ molesta: sed tamẽ lõgioza q̃s ĩ vera tertiana. Unde etiã dixit febres mũdificãtes corpa in accessione sua nõ sunt moleste. Non enĩ sũt ex apostematib⁹ in viscerib⁹: neq; ex pessimis humorũ putredinibus: febres aũt hmõi: nõ mũdificãt corpa de se. 44

Quibuscũq; febres lõge: his dolores & pustule fiũt in articulis.

Hoc aũt non semp cõtingit: nec alia bnulmodi. Causa vero horũ est: quia diuturnitates morborum: aut ex materie multitudine gnãtis febres sunt: aut ex grossitudine sua: siue frigiditate sua: que quz contigerit: necesse est multum temp⁹ digerẽdi. ex multo aũt tempe natura debilitata per cõuenientẽ regiõez materiã morbi nõ valens emittere a nobilioꝛib⁹ mẽbris ad ignobilia mãm morbi cogit transmittere: vnde & cause sunt apostematũ: & horũ humorũ in articulos descẽdẽtiũ: & ex his dolores fiunt. 45

Quibuscũq; ex febrib⁹ resurgẽtib⁹ aut pustule: aut dolores fiũt i articulis: hi ꝑpliorib⁹ cibis utũt.

Hic loquit de resurgentib⁹ ex egritudinibus: qui quin accipiũt cibos pl⁹ q̃s oporteat: necesse est nascant morbi ex nimia plenitudine sua: maxie quin virt⁹ eorũ sit defecta. 46

Si rigor iciderit febre nõ deficiẽte diaz debili exĩte uirtute: mortale.

Non dixit Inciderit: nisi ac si iam sit & ante non fuerit. inciderit enĩz quasi semel euenerit videt significare. Si aũt diceret Inciderit: rigores mlt⁹ totiẽs euenisse significaret: sed si semel euenerit: non est certũ signũ mortis sine bone crisi: quia hec passio fit ex defectiõe virtutis. tremor enĩ in debilib⁹ factus: & intus & extra: virtutẽ defecisse & calorẽ monstrat. quod aliqñ est signũ mortis: & aliqñ sequit crisis: que si etiã molesta sit: bonũ futurũ ostẽdit. Si aũt rigores multotiẽs euenerint: & febris non defecerit: lz virtus fortis sit: non tamẽ laudabile erit. si debilis: mortale. Si enĩ rigorẽ purgatio sequat: & febris nõ dissoluat: necesse est corp⁹ dissolui duabus ex causis: Aut ex defecta virtute cõmotões rigoris & eius molestatiões nõ patiẽte: Aut ex purgatõe augmentãte defectõem virtutis. Si vero rigor sine purgatione fuerit: neq; ꝺ laudabile erit duab⁹ ex causis. ꝺ enĩz accũs est causa defectõis virtutis: vl signũ est calorẽ deficientis: qz rigorẽ purgatio cõsuevit seq vomit⁹ vel sudoris: q̃ quz nõ adfit: debilitatẽ mõstrat virtutis. 47

Excreatões si in febrib⁹ nõ deficiẽtibus liuide ul sanguinee & fetide & fellee sint: oẽs male sunt. egeste uero bene: bone sunt: & fm secessũ: & fm urinas. si uero nõ aliquid utiliũ egrediat ꝑ hec loca: malum.

Quōm q aphorismus debet esse breuis: ita deberet abbreuiasse omnes purgatiões que ex mala materia sunt ⁊ bene purgãtes sunt infirmo laudales. Sz nũc hippocrates taliter intẽdit. Monstrauit enī tria genera purgatõis. vnũ ex ore cum excreatione: alterũ cum egestione: tertiũ cum vrina. Postq̃ inuestigauit species purgatiõis cum screatiõe dicens: Liuide: sanguinee: feride: ⁊ cholerice: que omnia screatiõi sunt attinẽtia. Etsi enī malam materiã purgantia: qualitates malas fuisse mõstrant in purgato corpe: tamẽ aliquãdo purgatio est sicut purgatio eruginis in putrefacto apostemate: que nõ iuuat morbũ illum cuius causa exiuit. Aliquãdo erit purgatio illa sicut saniei rupti apostematis: quã sequit mũdificatio laudabilis membri infirmi. Signa vero bonũ esse q̃ egredit mõstrantia: sunt materiei maturitas: ⁊ corpis tolerãtia: ⁊ subsequẽs infirmi leuitas ⁊ morbi natura: temp⁹ quoq̃ ⁊ etas: ⁊ regiones: et infirmi natura. Finis vero huius aphorismi in libꝝ inuenitur duobus modis. Un⁹ taliter sicut hic scptus est. si vero non aliquid egrediat̃ vtiliũ p̃ locos hos: malum. Alij libri carẽt nõ. si vo aliq̃ vtiliũ egrediat̃: malũ. 48

In non deficiẽtibus febribus: si que quidẽ extra frigida fuerint. que uero interius ardeant ⁊ sitim habeant: mortale.

Oportet inuestigari: si hec accidẽtia possunt esse in febre nõ deficiẽte. ego enī hec accidẽtia: neq̃ vidi: neq̃ esse cognoni: nisi in febribus pacutis ⁊ cotinnis: si periculose ⁊ pessime sint: sicut in febrib⁹ liparijs: in alijs nõ. neq̃ in acutis febribus salubrib⁹: neq̃ in tertianis que calidiores sunt alijs. Q̃ vero iũxit quum diceret: Non deficiẽtibus: nullam differẽtiã inter alias ⁊ liparias intellexit. Sed sicut quum dixit: In spõdilib⁹: nõ solũ in spondilib⁹ dixit: sed spondilib⁹ dorsi: mõstrat se intendisse nusq̃ spõdiles: nisi in dorso esse: ita ⁊ hic si interiora ardeãt: mortale. in quibusdã febribus solũz. s. non deficiẽtibus intendit. Causa horũ accidentiũ apostema est calidissimũ de genere phlegmonũ ⁊ herisipilarum: que sunt causa sanguinis trahẽdi ad locũ membri vbi apostema fit: vnde ⁊ incẽdũtur interiora: ⁊ cutis frigescũt exteriora: sicut videt̃ ĩ ũtio rigoris ĩ febrib⁹. 49

In non deficientibus uero febribus si labium aut oculus aut supcilíuz aut nasus distorqueatur: aut nõ nideat aut non audiat: iam debili existente corpore quodcunqz horum fiat prope mors est.

Cartura fit in membris quum extendũtur lacerti iũcti ipsis vertentes se ad radices sui originis. Spasmũ vero ⁊ tetanum patiũtur nerui: aut ex causa calidi apostemat⁹: aut ex nimia frigiditate siue sicitate: que si neruis eueniũt: molesta sunt: maxime ĩ nõ deficiẽte febre ⁊ infirmi debilitate. quodcũq̃ enim horũ duorũ apparet: mortis vicinitatẽ ostẽdit: maxime si nõ videat neq̃ audiat: virtus enī sensualis est defecta. 50

Qui in febre nõ deficiẽte disnia supuenerit ⁊ desipientia: mortale.

Aliquãdo hec accidẽtia vtraq̃ de vna sunt causa sicut cerebri passione: vnde q̃liẽ fit spũs magnus ⁊ rar⁹ in pnosticis dicit. Aliq̃n ista disnia est ex passione in quibusdã instrumẽtis spiritualib⁹ habita: quia quum apostema in interiorũ costarũ fit pellicularis: vel in pulmone: siue cetere passiones pectoris ⁊ pulmonis: mutatur spirit⁹: que omnia molesta sunt ⁊ periculosa: maxime cum febre acuta: que cũ his morbis semper contigit. Q̃ autẽ dixit In febre non deficiẽte: superiori assimilatur nostre sentẽtie. 51

In febrib⁹ apostema non solutuz ad primas crises: longitudinem egritudinis significat.

Quod in hoc aphorismo dicit: palam esse videt: neq̃ necesse fuit vt diceret. Sine dubio enī ita est: vt si apostema in pma crisi non deficiat: morbi longitudinẽ portẽdit. Primã crisim nominat initiũz future crisis: ideo longiorẽ morbũ designat: quia nimiã morbi mãm designat: que pre multitudine etiã ante terminũ prozũpit. 52

Quibuscũq̃z in febribus aut i alijs egritudinibus uoluntarie oculi lachrymantur: nihil inconueniens. Qui buscunqz uero non fm uoluntatez: inconueniens.

In pronosticis dictũ est: q̃ lachryme de oculo fluentes: non sunt laudabile signũ: quum inq̃ oculi nihil patiũt̃: neq̃ ophtalmiã: neq̃ palpebrarũ asperitatẽ: ⁊ similia. Lachrymarũ enim flux⁹ sine oculis patiẽtibus: neq̃ ex volũtate infirmi: defectõem significat cõtentiue virtutis. Non autẽ qui in fine huius aphorismi peior: cõparatiue dixit: bene dixit. Error enī fuit in primis hoc scribẽtis: non hippocratis. 53

Quibus in dentibus in febribus limositates fiunt: fortiores ⁊ diuturniores fiũt febres.

Limositatis causa est nimius calor: quo humiditas phlegmatica deficcat. 54

Quibus plerũqz tusses sicce ⁊ modice prouocate in febribus utentibus: non ualde sitientes sunt.

Tecce tusses intelligũtur quibus nihil screatur: que aliquãdo sunt ex mala complexiõe instrumentis spirit⁹ dominãte: aut ex gutturis asperitate: vel ex subtili ⁊ parua humiditate. Et quodcũq̃ horum fuerit: necesse est pulmonis cãnales humectare. Si autem ex asperitate sola fit: oportet vt ex motu tussis pulmo humiditatẽ attrahat ex vicinis locis: vnde nõ valde sitiunt. 55

In bubonibus febres facte: oẽs male exceptis ephimeris.

Omnis febris vni⁹ diei ab hippo. vocat̃ ephimera: que aliq̃n venit ex apostematib⁹ que in ascellis sunt in inguinib⁹: aliisue corpis carnib⁹ mollioribus: quoz causa est manifesta. nisi enī sit manifesta ⁊ appareat apostemata: nõ est febris illa nisi ꝓpter aliq̃ viscerũ calida apostemata. 56

Febricitanti sudor supueniẽs nõ deficiẽte febre: malũ. plõgat enī morb⁹: ⁊ humorẽ plurimũ significat.

Hūc aphoriſmū ſuperiori cōtinuaſſet: vbi Sudor multus calidus dixit: ⁊ frigid⁹ melius eſſet. mōſtrauit tamē hic vnde malū ſit. non enim ſatis eſt: q̄ morbus non deficiat: ſed etiā longitudinē ſuā nūciat. cauſam lōgitudinis mām nimiā eſſe mōſtrauit: que quum ſit nimia: neceſſe eſt tem⁹ prolongeť qō hanc cauſam conſumat. 57

A Spaſmo ⁊ tetano habito febris ſupueniens ſoluit egritudinē.

Tetan⁹ eſt ſpecies ſpaſmi: in quo tamē qūo mēbrū ſit ſpaſmatū non apparet: niſi quādo ante ⁊ retro extendit̄ equaliter. vnde ⁊ ꝓprie tetanus extenſio dicit̄. Spaſm⁹ ergo triplex eſt generaliter: aut eniz eſt ante: aut retro: vel tetan⁹. i. vtrūq̄. Cauſa ſpaſmi ſicut dixit hippocrates: aut plēitudo eſt neruoſi mēbri: aut inanitio ſui: qui ſpaſm⁹ quum acutā febrē ſequat: ex inanitione efficitur. ſi antecedat: neceſſe eſt ex plenitudine fiat. A buic ſpaſmo ſi febris ſuperueniat: diſſoluit̄ humiditas calefacta humiditate ſua: ad quem curandū taliter medici intēdūt. Qualiſcūq; ſit poſt febrē ſpaſm⁹: mortalis eſt ⁊ peſſim⁹: q̄ vo ante nō ſiſt. 58

A Cauſone habito rigore ſupueniente ſolutio fit.

Si de rigore diſputaui: in eodē libro dixi cauſā quia rigor aliq̄n fit de būoribus cholericis: velociter ſe mouētib⁹ in mēbris ſenſibilib⁹: quē q̄ patiūtur neče eſt: vt ſudore ſupueniente: vel cholerico vomitu ſoluāt: quia būores cholerici qui mā ſūt acute febris exeūtes mūdificāt corp⁹: vnde ⁊ febris ſoluit̄. vñ hippo. Cauſa acute febris venax eſt ōſiccatō in eſtate: que tūc būores cholericos ſibi trabūt ex cholerico genere. 60

Certiana uera ſi non iudicatur in ſeptem periodis longiſſima erit.

Illa inter cauſon ⁊ ēticā differētia eſt q̄tum ad mām vnde generāt̄. ambe eiz naſcūt̄ ex cholera rubea. Sed tñ cauſon eſt qū ipſa cho. domineť ⁊ augmēteť ebulies intra venas cuz ſanguīe mixta. tertiana vera qū moueat̄ p corp⁹. Vera ētiana ē: q̄ nām ſuā ſuat: in qua pura cho. ru. dñat̄ ⁊ multa. Tēpore quo q̄ eſtiuo regiōe: ⁊ etate infirmi: cōplexiōe ſim̄r calidis ⁊ ſiccis: ētianam huiuſmodi neče eſt cū rigore inēpolari: ⁊ cū ſudore vel vomitu cholerico: ſiue cholerica egeſtione ſuā acceſſionē finiri: ſiue etiā cuz oīb⁹ his: Quod qū fit: exacerbatio ſua multo minor eſt quiete. tota eiz interpolatio duob⁹ dieb⁹: ⁊ duab⁹ noctib⁹ cōpleť. Vera ētiana nō plus q̄. xij. horis exacerbat̄: vñ hippo. Huiuſmōi tertiana lōgior in. vij. periodis finit̄. q̄tum eiz ꝺtinua in vna die facit tñ interpolata in vno ꝓiodo. vñ ⁊ iudicat̄ ſm numerū periodor. vñ hippo. hoc idem in ꝓnoſticis intēdit: qū q̄rtanā febrē noīauit dicens: Judiciū q̄rtane eſt ſz hāc rōez. Nos āt ꝓuidētes q̄rtane ſiue tertiane criſes: ſm ꝓiodos iudicam⁹ eas: nō ſm dies. Septez āt ꝓiodi tertiane vēiūt in die abinitio. xiij. vbi al'n finit̄: neq; xiiij. expectat̄. qūo āt fe. acuta die termīat̄. xiij. pacuta vo. vij. die: ſiłr tertiana. vij. ꝓiodis: vlores eniz tertiane in vij. ꝓiodis termīanť. ⁊ ſic poſſibile ē pacutas. v. vł. iiij. ſeu. iij. die finiri: ſiłr ⁊ ētianas in eodē nūero ītерpolatiōis: neq; vā vij. ꝓiodos expectat. Hippo. hui⁹i ētianā al'n appellat vel nā: al'n abſolute ētianā: ſic ⁊ h. ꝺſueuit eiz ipe ⁊ oēs antiq̄ febrē huiuſmōi bis duob⁹ appellare modis. 60

Q Uibuſcūq; aures in febribus ſurdeſcūt: ſanguis ex naribus fluēs aut uenter turbatus ſoluit egritudinē

In apho. alio ante dixit ſurditatē eſſe: qū humores cholerici oſtipati caput aſcēdūt: q̄ diſſoluūt̄ qū yēter ſoluit̄. In h⁹ apho. eadē noīauit: ſz ſanguīs fluxū ſubiūxit. ſāguis eiz ex narib⁹ fluēs: ſoluit ſurditatē in febrib⁹: ſi ſ̄ inſtīri audit⁹ eēntia patiat̄. neq; mirāduz ſi ceſſent acciſtia: qū purgēt̄ būores generātes ipſa. 61

Q Uo iudicātur in paribus diebus diſcrita ſunt: ⁊ amica ꝙuerſiōis.

Hanc aphoriſmuz hippo. feciſſe ego non poſſum credere. eſt enim falſus: quum in ꝓnoſticis: ⁊ in hoc eodem libro dies creticos, per quaternariuz numerauit: ⁊ in epidimia mltos infirmos quibus criſis in. xiiij. venit ſcripſit: neq; ſolum in. xiij. ſed etiam in. xx. atq; xl. ⁊. lxxx. Jtez in. xxiiij. ſolet eſſe criſis: ⁊ in. xxxiiij. ⁊ ꝓma criſis in quarto. quomodo hic ergo dicitur: Si in paribus non dimiſerit diebus: melius eſſet ſi in creticis diebus febris non dimiſerit ſcripſiſſet: ſicut in quibuſdā libris eſt inueniri: ſicut hic etiam ſequit̄. 62

Q Uibuſcūq; in febribus quotidie rigores fiunt: quotidie febres ſoluuntur.

Rigores ſunt quum cho. mouetur: ⁊ per totuz corpus effluens in vnaquaq; interpolatiōe purgat̄ vñ neceſſe eſt vt febres ſoluātur. Simil'r ſi tertiane ⁊ q̄rtane ſint: ſoluent̄ ſm numer⁹ ſue interpolatiōis. poſtq̄ ſolent reuerti cum inēpolatiōibus alijs. ſi aut̄ febres ſoluātur: quedaz tamē qualitates male remanēt intra corpus: que fuerunt cauſa reuerſiōis ipſaz. 63

Q Uibuſcunq; in febribus icteritia ſupenerit añ ſeptimū diē: malū.

Icteritia aliquando eſt quum chol'. rub. per totuz corpus effundit̄: ⁊ maxime in cute ſm criſim. Aliquādo eſt accidētalis ꝓpter paſſionē epatis q̄ tripliciter patitur: vnde icteritia generat̄. aut eniz durum apoſtema ſuſtinet: aut calorem: aut conſtipationē. Duruz apoſtema non venit ſubito: quum ſit malū diuturnum: ⁊ longis diebus creatum. Calor ⁊ cōſtipatio poſſibile eſt vt veniat ſubito: ictericia aūt ante ſeptē dies de his duobus eſt: quia cholera rubea non potuit fluere: ⁊ per totū corpus ſe diuidere: ſm criſim ante ſeptimū diez Quod aūt dixit hippo. ictericiā ante ſeptimū malū eſſe: verū eſt: etiaz neq; poſt ſeptimū veniēs bonū eſſe verū eſt: ſed non certū. hoc tñ hippo. bene dixit in aphoriſmo ſub ſequenti: quia poteſt eſſe vt durū apoſtema vel cōſtipatio poſt ſeptimū veniāt: neq; cholera per totum corpus ſm criſiz ſe diuidat. Inuenit̄ aūt in alijs libris alius eſſe finis huius aphoriſmi ſic: Niſi qū de ventre nimia humiditas exierit. q̄ qui adiūrit cholerā diuerſaz per corpus exire cū hūiditate illa: ⁊ morbū illū ſoluere ītellexit. 64

Q Uibuſcūq; in febribus in ſeptimo aut nono aut undecimo aut q̄rto decimo die ictericia ſupuenerit: bonuz: ſi non dextrum hypocondriuz durum fiat. ſi uero fit: non bonum.

Hic aphoriſmus ſuperiori eſt coniūctus: ut ſic dicatur: Jcteritia ante ſeptez dies: ſine dubio maluz eſt. ſi āt in vij. ſiue poſt: bonū. niſi dextrū hypocōdriū duz fiat: vñ epar intelligit̄ pati: quod ſuper⁹ dixi.

Cū enīz sanguis in epate nō pōt mūdificari: nisi fel totaz amaritudinē sibi cōmixtā ⁊ cholere ptinētē traxerit per vias: q̄ inē fel ⁊ venas sūt epatis: ostipatiōe inēuēiente illis: siue ex apostemate: siue q̄buslibz alijs: neče est sanguinē nō mūdificatū per totū coꝛpus diuidi: ⁊ ictericiā inde fieri. 66

IN febꝛib⁹ circa uētrē cauma foꝛte ⁊ coꝛdis moꝛsus: malum.

QUm coꝛ audiam⁹: os stomachi intelligim⁹. Antiq̄ eiz in h̄ conueniūt plīmi: vt doloꝛē hui⁹ loci appellēt doloꝛē coꝛdis. Moꝛsus āt in coꝛde: ⁊ doloꝛ vnū eē intelligiē sm eos. Alij dicūt eū itellexisse moꝛsū in coꝛde: ebulitiōez mot⁹ coꝛdis: quē inēpꝛetati sūt sic dicētes: Ebulitio coꝛdis ē mot⁹ spissus: qui q̄si iectigatio q̄daz eē videt. Cauma foꝛte in vētre. i. stomacho est choꝛu. in hac sua tunica supioꝛi feruoꝛ. vñ hūc feruoꝛē patiētes moꝛsū in oꝛe stomachi pati neče ē: ⁊ coꝛdis moꝛsuz h̄ eē intelligūt: hec g̃ accītia iō sūt mala. Si āt ex vbis hippo. moꝛsū coꝛdis spissum: ⁊ velocē motū ei⁹ itelligē velit: ⁊ maxie iectigatōez: hec accītia sūt mala: ⁊ in vltimitate pessima sunt: quia vite fundamtuz igneo caloꝛe eē calefactum ostendunt. 67

IN febꝛibus ex somnis timoꝛes aut spasmi: malum.

IN alio p̄cedēti aphoꝛismo hippo. mōstrauit sōnuz nocēte: infirmis: quē mortalē dixit: ⁊ vnde hoc firmaret subītulit: vbi iq̄t: Si desipiētia sōnus sedat bonuz. q̄b⁹ ex vbis ondit sōnū malū eē: cū quo desipiētia nō sedat: ꝫ poti⁹ augmētat: ⁊ etiā ab eodē efficit. In h̄ etiā aphoꝛismo mōstrauit nocumtuz sōni. i. timoꝛes ⁊ spasmū. loco āt spasmi in alijs libꝛis doloꝛē inueni. Mltoties etiaz vidim⁹ in moꝛbis moꝛtalib⁹ in sōno timoꝛes: doloꝛes: ⁊ spasmū fieri: que tūc subsequūt: qū mali h̄ oꝛes q̄ mā sūt moꝛbi: in sōno caput ascēdūt. Ai moꝛes eiz significāt mltos būoꝛes qui sunt mā moꝛbi in sōno ascēdisse ad caput: ⁊ inuoluisse cerebꝝ. Spasmi vo inanitōez: tūc eiz nā magis mouet interi⁹ q̄ exteri⁹: ⁊ sic qui post cibū ilico doꝛmiūt: grauitatē in capite patiunt. Silr qui ad sōnū coꝛpib⁹ būoꝛe plenis deueniūt: grauat ⁊ patit eoꝛ cerebꝝ. Si eniz būoꝛes illi sint melācholici: adsūt timoꝛes: in alijs spasmi ⁊ doloꝛes semp: qꝛ sōn⁹ cā est hoꝛ. ꝓpter effluētiā būoꝛ in viscera ⁊ cetꝛa mēbra interioꝛa. sed tñ idem sōnus maius dat iuuamētū in digerēdis būoꝛib⁹. vñ doꝛmiētes post saturitatē nō mltū patiūtur: sed alijs in his nō solū būoꝛes in cerebꝛo adunāt: sed in oꝛe stomachi: ideoq̄ fum⁹ inde magꝛ ascēdit. si tñ bi digesti sūt: sōnus bon⁹ erit. si indigesti: malus. 68

IN febꝛib⁹ spiritus offendēs malum: spasmū enim significat.

OPoꝛtet eniz aerē hic intelligi per spiritu: qui est anhelit⁹: sic in ꝓnosticis: ac si diceret: si aer qui est anhelit⁹ mutat⁹ sit a vijs suis. i. si aliq̄d eū offenderit: ita vt trūcet: spasmus significat. Hoc eniz nō otingit: nisi q̄ lacerti: ⁊ nerui mouētes pectus incipiāt spasmari: qō si augmētet ⁊ in alijs mēbris mltiplicet: in spasmū incidit infirm⁹. Motus autē anhelit⁹ est duobus modis. vn⁹ in tractu aeris: ⁊ mouet interi⁹: alter emittēdo aerē qui mouet exteri⁹. Aer aūt alīn offendit q̄ anhelit⁹ trahat. ⁊ hoc est qō dixit hippo. Tractus anhelit⁹ alīn mltiplicat: vt post poꝛē tractū alter subsequi ilico videat: sine q̄buslibz remissiōib⁹. aliq̄n etiā offendit emittēdo: sic idez testat: Aliq̄n iq̄t aer in vijs suis offendit: q̄ exteri⁹ egredit: in q̄bus ambob⁹ vnus solus cursus anhelit⁹ ab eodē mōstrat: in hoc vo oīs anhelitus offendit. Si inquit aer in vijs suis exterius: siue interi⁹: siue in vtrisq̄ offendit: malū est. hoc hippo. intendit hic. 69

IN febꝛib⁹ acutis spasmi: ⁊ circa uiscera doloꝛes foꝛtes: malum.

FOꝛtes nāq̄ doloꝛes ex spasmo sunt. si q̄ spasmus fiat in acutis febꝛib⁹: aut febꝛes ōsiccasse: aut nimiū būoꝛes exuberasse significat. 70

QUib⁹ urine grosse: globose: pauce: nō sine febꝛibus mltitudo ueniens: ex his tenuis iuuat. maxie uero talia ueniūt: q̄bus ex ꝓncipio: aut celeri⁹ hypostases fiunt.

VRina est colamentū sanguis ex epate veniēs ad veſicā. Grosse aūt ⁊ globose vrine: ex pīgui ⁊ glutinosa mā fiūt: vñ ⁊ pauce sūt: q̄n ex ipsa dēsita te exire ꝓhibētur. Ne aūt si mlte ⁊ tenues fiāt: iuuāt: q̄n mām subtiliatā significāt: q̄ iaz nō fit exeūdi impedimētū: maxie vo he illis euēiūt: in q̄bus vrine aut statim a ꝓncipio: aut nō mltū post ꝓncipiū hñt hypostasim: gratis eiz est materia. q̄ vrinā grossaz dixit: nō sufficit hippo. ⁊ ideo globosam adiūxit: in quo oñdere nobis intēdit: aut q̄ntitatē siue grossitudinis: aut diuersitatē: q̄ frustra in ea appareāt diuersa cārābis. i. globis silia. In q̄busdā libꝛis Timothei est inueniri: ⁊ itidem in libꝛis Dionysij. Sed bi si cū grossitie sua diuersitatē būoꝛ oñdere itēderūt: nouū quoddaz significauerūt. Si aūt q̄ntitatē grossitiei solū: non magis aliq̄d: q̄ alij mōstrauerūt. Sed hippo. in his vbis non se intēdisse mōstrauit: nisi tñ vrinā paucā ⁊ globosam: sic post testat in subseq̄ntib⁹: q̄ mltitudo veniēs ex his tenuis dixerit. At si vrinā paucā ⁊ grossaz diceret: nō minꝰ significaret. mltis eiz hec vrina sine febꝛib⁹ vēit: q̄ natura būoꝛ abūdātiā expellat per renes. ꝫ etiā hec vrina alīn nālē est in febꝛib⁹. neq̄ q̄squā arbitrari pōt q̄re mutato hui⁹ vrine in febꝛib⁹ ad ōtꝛiuz sit illaudabil. Mutatiōes eniz vrinaꝝ ⁊ in febꝛib⁹ plīmū determiate in spissitudinē sūt: q̄ moꝛb⁹ accedat ad ōclinādū. Ad nihil g̃ aliud hippo. h̄ indicauit: nisi vt qō raꝝ erat oñderet nobis. aliqui enim in initio moꝛbi: siue paꝝ post initiū: vrina pauca ⁊ grossa ē cuz fecib⁹ in fūdo: qō q̄ sit: nō sic alia vrina bonū signū erit. ⁊ sic si in tenui vrina in initio moꝛbi ante digestos būoꝛes hypostasaꝝ appareat: ñ est laudabil. sic etiā si vrina grossa pauca in q̄ntitate erit. nō enim per renes exire potuit. ⁊ q̄ mali būoꝛes plīmū purgētur: qō aūt remanet digerit: neče est ꝙ vrinā subtilē egrediat. hoc aūt plani⁹ q̄ ab hippo. dicit: qꝛ ipe tenuē dixit absolute. vrina nālis nō debet absolute eē tenuis neq̄ grossa: ꝫ inter vtrūq̄ mediocris. i. grosſioꝛ subtili aquosa. subtilioꝛ grossa cārābosa ⁊ trūbosa. ⁊ neče est vt sit mlta: qꝛ q̄ ꝓe sua conclusione. i. opilatiōe ꝓius non pōt exire: putrefacta oppilatiōe mltam opoꝛtuit emergere. 71

QUibus urine in febꝛib⁹ ꝓturbate ⁊ uerse uelut subiugaliuz: his capitis doloꝛes aut adsunt: aut aderūt.

HUnc quidam cum superioꝛi continuant aphoꝛismo dicētes: Quibus vrine sunt conturbate ⁊ cōuerse velut subiugaliuz: doloꝛes in capite aut adsūt aut aderūt. hoc qō dixit uerse: ꝛtariuz supioꝛi putāt eū posuisse. i. tenuē. Alie vo uerse itēdūt turbulēte.

Sed quia priores subtilē vrinā capitis dolores significare putāt fallūt: qū semp dolorez capitis turbulēta vrina soleat ātecedere vel seq. Itez hypo. vrinā hāc turbulētaz voluit itelligi: qū velut subingallū subītulit. Tales enim vrinas: aut huoruz turbatio: aut ciboz indigestio reddit: quoz fumositas ad caput ascēdēs dolorē facit: qō fit qū caloz in grossaz mām incipiat opari. Videm⁹ eiz in exterioribꝰ qū caloz ignis in ḡbusdā cozporib⁹ opeř ventos generari: z mām inde turbari: sic in cera: z pice: z resina: z silib⁹ pōt inuēiri. Quedā aūt huiusmōi vrinaz turbulēte diu exisūt: q̄ scilicz hypostasim grossam velociř faciūt qō qū fiat velocitař cessant] morbi significat: Que vero hypostasiz nō faciūt: z turbulēte existūt: si fortis sit vtus: logū morbū significāt: si debil: mortē. Hz hec buiꝰ apho rismi ratōi nō attinēt. Nos tiī subdidim⁹: qū adiuuet: q̄ ad hūc apho. explanādū attinet: hoc ē si vrina inq̄t ē turbulēta neče est vt aut dolores capiti] adsint: vl̄ futuri sint aut tā affuerit: sic hypo. dixit. Hzosse eiz vētositates cū caloze cito ascēdūt caput: nō tīi neče est in oīi capiti] dolore buiusmōi vrinā esse. Aliqī eiz dolor capitis ex solo caloze fit: vel ex cho. ru. i capite: vel stomacho exīte: vel alīn ex nimia hūiditate caput inhabitāte: alīn ex ɔsipatōe: aliqī ex grossa capitis vētositate. in hoz nullo neče est vrinam turbari. 82

Quibus in. vii. terminātur: his nubem habet quarta die urina rubeam: uel alia ſm rationem.

Paurimi huiꝰ libri inēpretes hyp. in hac arte ignorātes: sic in mltis locis: ita z in hoc apho. sūt decepti: q̄ arbitrati sūt alia ſm rōem dixisse: vt oī deret significatiões de sōno: vigilijs: anhelitu: potiōe: vomitu: z silib⁹ alijs in ꝓnosticis mōstratis: q̄ si hz q̄ opoz tet appareāt: crisim in. vii. futurā significāt. Quos ego dico igrare ꝓnosticoz fundamentū: q̄ qū infirmi vigilāt: plūmū angustiañ: z febris augmētař: anhelitꝰ mutař qū ad crisim apropiquař. Nō ḡ neče est ex his significatiōibus in vrina apparētib⁹ liberari his accītib⁹. Intēdit ḡ qū alia ſm rōez dixerit: alias significatões mltas sepius apparētes: quas ignozasse credo libruz hunc inēpretātes. Isti enim festinauerunt ad interpretanduz anteq̄ hypocratis caperēt intellectū. Quarta enim dies sic dixit hypo. nūcia est que mōstrat q̄lis futura sit dies. vii. Qēs ergo future significatiões coctōez ꝓtēdētes: z in ipa apparētes crisim significāt in. vii. futurā. vñ nō solū in q̄rta rubea nebula in. vii. crisim significat: hz alba adhuc certioz z dignioz: z hoc marie si media sit nebula z suspēsa: oīm cta z eq̄lis. Si aūt morbꝰ acutꝰ fit: sola mutatio colorisvel liquoris. i. substātie vrine ad futuraz crisim in. vii. die sufficit. vbi gra: vrina tenuis si ingrosseř in q̄rto die grossitie moderata: vl̄ vrina alba: si citrineř vt pomū citrinū in his morbos hūtib⁹ pacutos neče est crisim die. vii. ēiat. Hypo. aūt tīi vnā significatōez noīauit. i. rubeā nebulaz ꝑcipiēs nos alias significatiões cape: p hāc oīdētes crisim futurā si sint tales: q̄les innuit per istā. hec aūt signa in die quā nūciam vocauit sūt apparētia: sic vrina: sputa z egestiões. hec eniz semp crisim futurā significāt: sed tīi nō semp laudabilē. In hoc aphorismo solā rubeā noīauit: qz raro apparet: z est singlaris. alba eiz sepiꝰ apparet z in digestione certissima est. Si aūt hypo. tale q̄d de rubea reticuisset: nullus in ea tantam vim inde esse crederez. Rubeus eniz color si salutē morbi significet longioreż esse: tamē demōstrare solet. vñ hypo. in ꝓnosticis: Urina iquit si sit rubea: z hypostas similr z leuis: significat morbū prioreż longioreż: hz tīi saluberrimū. Sed adhuc debet inuestigari: si rubea nebula quā apparentem in q̄rta crisim futurā in. vii. dixit significare hypo. si inquā apparens in aliqua alia nunciatura aliam futuram crisim sue non futuram poztendit in subsequenti cretica. Hoc autem inuestigari faciēdum est in infirmis. Huius enim rubee augmētum non tale z tam certum: si in q̄libz alia appareat dat signū qualiter z quātū in quarta apparēs dat iudiciū: nisi qū morbi motꝰ sit velocissimꝰ. In hac. n. nebula i q̄rta visa: iā tēpis tantū p̄ciit quātuz vsq̄ ad. vii. trāsiturū ē. hypostasi enī apparēte rubea in quarta: possibile est crisim venire in septima. sed si in vndecia apparuerit: ipossibile ē tres dies sibi sufficere ad faciēdā crisiz: necesse ē ergo plꝰ tēpis sibi dari. Si igiř h̄ rubea appareat: certū q̄dē bonū significat. Vidi. n. multociēs huiusmōi signū apparere i q̄rta z crisim oeuenire i vii. z vbi i vii. oeuenire crisiz in xiii. z vbi in ix. vidi crisim oeuenire i xvii. z vbi i xi. crisis fuit in xx. z vbi in xx. z crisis in. xxxx. oeuenit. 83

Quibus urine lipide aut albe: male: maxime si in phreneticis appareant.

Vrine lipide huiusmōi multā longi quitatē significāt decoctiōis z morbi: vñ z virtuté dissolui z est mortale: sicut videmus de febribus z phreneſi. Ego aūt cōfirmo ifirmū huiusmōi ñ euasisse: si inq̄z talē habuerit vrinam: qū enī hic morbus de sola fit cho. necesse fuit apparere vrinā cholericā. Hz si vrina aquosa lipida appareat: multā longiquitatē coctiōis significat: z motū cholere surſū poztendit ad caput ascendere. Aliqī. n. vrina solū est lipida: vel solū alba: vl̄ solū tenuis: z tīi colores cholerici apparent i ipsis: sed qū aquosa z limpida sit in vltimitate cruditat] est. Qō autem dixit Maxie si in phreneticis: in eis plurimū apparere intendit: neq̄ ita est sicut alii intelligūt: quasi i omni phreneſi hanc videri necesse sit. hoc aūt arbitrātes nō signa insufficienter intellexerūt ſm q̄ oportet. Inueni vo i alijs libris taliter scriptū hūc aphorismū: Quib⁹ vrine limpide aut albe male: z he i phrenetic] appēt maxie hz q̄ cura de lra suris: i q̄b⁹ hz oiuersis: sensus tī vn⁹ z idē orit. 84

Quibus hypocōdria suspēsa sūt: z subrugiētia lumbi dolore supuenīente: uentres his humectañ: si non vētositates erūpant: aut urine mltitudo supueniat: i febrib⁹ uero fiūt hec.

Hc hypo. hypocōdria suspēsa dicit z tumida esse: qō mlt] fit ex cauſ: Primo ex vētositate gsla z inflatia: z hic loq̄ř de ista. Fit aūt duob⁹ modis: vl̄ i declinitate stomachi fit: z vicis sibi loc] ñ cito dissolubil: vl̄ aliq̄ cā accītali: Inř que duo hāc hypo. dixaz fecit. i. subrugiētia. Prima enī nō sic habuit: hz sub hypocōdria tetinositatē z tumorez quasi vter. Altera habuit rugitū: qui quasi vox ē illi⁹ vētositat] qū nec magna nec mlta sit. Nec aūt vētositas tēdit ad inferiora: qū hūiditate qua: q̄ qū descēder t cū ea: z tūoz usq̄ ad hypocōdria descēdit quo ad inferioza dozsi peruenerit: nisi quz mēbra illa distēdanř mēbra inferioza fiunt dolorosa. Aliqī quoq̄z eadē hūiditas descēdit in vētrē: z largo facto formine cogitur exire: ergo bene dixit qū dicret: Neče est his humectenř ventres: nisi festinēt ad uenas hūiditatesille: z tunc p anū ereūt vētositates. Aliqī etiā vtrūq̄z redit ad venas. i. vētositas z hūiditas: ficq̄ ōniq̄z ad vesicas. q̄ i febrib⁹ dixit h̄ fiēi: ɔsuetudo ātiquoz fuit qū dicerēt:

ille febricitauit:vel febres hũit:febres intẽdere siñ calore apostẽatis:z sine vulneribus:z passiõibus alicui mẽbro ꝓpꝛie accñtibus.qui eiz fabricitãt ex apostemate lateris seu pulmonis seu cuiuslibz mẽbri cõsueuerũt de his dicere pleuresi:periplemonia: splene: z similib⁹ eos laborare. Intẽdit aũt hic in febribus duobus mõis: aut vt hec accidẽtia dicta ex febrib⁹ sint: q̃ nõ sunt cũ apostematibus aut in hec mẽbra veniũt nõ vẽtositatẽ:neq; vrinã faciẽtia: neq; solutiõez:quoꝝ cã qꝛ hec rugiositas veniens in hec mẽbra nõ ſm nature cursũ est:sz ſm morbũ. 85

Q Uib⁹ spes ad articlos apostẽa cõuerti: eruet ab apostemate urina grossa z multa z alba facta: uelut in laboriosis febrib⁹:Et maxie si q̃rtanis q busdã incipit fieri. Si uero sanguis ex naribus fluat:ualde celeriꝰ soluũtur.

Dixit añ in articlos laboriosos euẽire añ morbũ apostema:z etiã tũc si in morbo laboriosiz fuerit illud mẽbrũ.Et his idẽ q̃bus morb⁹ ꝓlõgat. qõ fit ex mltis z grossis bũoribus. Si aũt nã ꝓfortaꝰ ad mũdificãdũ cũ vrina coꝛp⁹: ab apostemate euadit infirmus. Aal eiz vrina mltã mãm phlegmaticã oñdit:q̃ per coꝛp⁹ fluẽs in articlos colligiꝰ:z apostema z dolorẽ facit.sed si in q̃rta die q̃ est septie cõtẽplaria hec vrina fiat: ipa mã per vrinã deducíꝰ:ex q̃ apostema futuꝝ erat.Qõ aũt dixit sanguinẽ fluere e narib⁹:euacuatõez vlem ostẽdit cũ purgatiõib⁹: q̃ãtea p vesicã egrediũꝰ:illi⁹ materie inq̃z purgatõibus: que futura ad articlos fuerat ad apostema generãdũ.Et febres laboriosas ad sil'itudinẽ horũ intellerit:per q̃s alias daret intelligi. In ꝑma vo nũcia: fecit hũores fluere in vrine vias.hec febris laboriosa sola velociter generat apostemata:nõ longũ expectãs tꝑs:sicut quelibet febris alia. Aliquãdo fiũt apostemata post auriculas in his febribus:ꝓter q⁹ hũores descẽdãt ad inferiora:vbi generaꝰ apostema. sed si calor sit mltus:neẽe est vt materia ascẽdat supius: vñ vel apostema post auriculas gignitur: vel sanguis fluxus e naribus. q⁹ qualiter apostema per fluxũ sanguis velocius q̃z vrina soluiꝰ:nõ neẽe est mõstrare hic:qũ hoc oñib⁹ pateat. vñ hypo. Si sanguis fluat ex naribus valde celeriter soluiꝰ. vrina vo tẽpoze soluiꝰ longo. Quod dixit In q̃rtanis.i.die q̃rto: ad similitudinẽ attulit.i.die nũcia. oportet aũt ſm hanc oẽm diem intelligi nunciam. 86

Si sanguinẽ:aut pus minxerit:renũ aut uesice ulceratõz significat

Q Um vlcera in renib⁹: vel vesica sint: aut in loco vbi vena sit:nõ parua:maxime cũ corrosiõe aliqua:neẽe est sanguinis mictura sequaꝰ.Si autẽ eadem vlcera non in loco sint:vbi vena sit:neq; sunt corrosiua:sequiꝰ sola saniei mictura. Aliqñ etiã vlcera sint in vrine vijs:vñ iugũtur sanies z sanguis. Ne ãt vie sunt inter renes z vesicã.pũt enim vulnera esse in renib⁹ vel vesica. Possumus aũt intelligere in sanguis mictura alind eum intẽdisse:non enim idez eẽt dicere:sanguinẽ mingũt: z saniẽ mingũt. Aliqñ enim apostema crepaꝰ extra vrine instra:z tũc mingũt duob⁹ vel trib⁹ dieb⁹ sanguis z sanies:ficq; cessant.Qz qui mingũt sanguinẽ mltis dieb⁹: z mẽsib⁹:significant eẽ in vesica vulnera:vel renib⁹.põt aũt intelligi loc⁹ vbi vulnera sũt ex dolore: z ex exeũtib⁹ cũ vrina: que dicã postea. intẽdim⁹ ãt in vijs vrine sicut in renibus vel vesica vulnera esse. 87

Q Uibus in urina grossa: quasi carniũ frusta:uel sicut pili sũt:his de renibus exeunt.

Frusta carniũ intelligim⁹ de renũ substãtia eẽ:sicut pili nõ ex eoꝝ substãtia sĩ seu eẽntia. In h⁹ aũt reb⁹ substãtiã renũ ipossibile ẽ dissolui: qõ siq̃s dixerit:nam renũ nescit.neq; de substãtia vesice sunt sicut q̃dã arbitrati sũt:qõ eiz inde dissoluiꝰ:squamis assimilaꝰ:sic paulo post hypo.dictur⁹ ẽ.Est g̃ talr: sicut ego mltoties vidi:sz mlti medici experimẽtati raro se vidisse dicãt huiusmõi urinã. moderni vo medici hãc passiõez vocãt pilos generatõez:qz qõ in hac vrina nascíꝰ:q̃si pili:z maxie albi eẽ videꝰ. Ego ãt experimẽto quẽdã vidi lõgiores q̃z credi posset minxisse pilos: q̃si medietatẽ vni⁹ brachij.Cã aũt fuit:qz anteq̃z hãc vrinã haberet: p totũ ãnũ fabas fractas z mltas: caseũ quoq; recẽtez comederat z siccũ. Itẽ vidi aliũ cã grosse diete sic vrinare. Vi eiz hũores grossi in renibus pp caliditatẽ incẽsi z exsiccati generãt pilos huiusmõi. Curatio nãq; hui⁹ morbi testaꝰ rõe eẽ sic:q̃ eniz ꝟ passi sũt nisi cũ medicina subtiliãte:dissoluẽte:z incidẽte curati sũt:z cũ dieta bũectatiua. Si aũt in renib⁹ vel vesica adsint vulnera adeo magna:vt q̃si pili dissoluãꝰ de hoꝝ substãtia:nõ ꝟ iuuãt sz poti⁹ nocent medicamĩa. Mirãdũ ẽ hypo.talr hãc passionẽ vocasse: z eũ deẽmiasse: z nõ paucos vsq; ad pñs tꝑs igrasse. Docuz ẽt deẽmiauit qũ de renib⁹ dixit exire: neq; q̃cq̃z sic in ꝓrib⁹ significari dixerit:veluti siq̃s petrã mixerit: z exire de renib⁹ dicerem⁹.nõ tñ ptẽ substãtie renuz:sz creari in renib⁹ dicerem⁹. Frusta vo carniũ ptes sũt renũ inde dissolute cã vulnerã.pili nõ silr:sz creanꝰ intra renes sic z lapides. Hic ãt aphorism⁹ sic male inuẽitꝰ in q̃busdã libris ñtib⁹ in vrina sic pilos carnis frusta de renib⁹ habẽ significãt. nullaq; differẽtia fit inẽ pilos z carnis frusta: qũ tñ pili ñ assimilentꝰ carni. Ego ãt in renib⁹ ineẽ ꝟ patiẽtib⁹ nũq; vidi:sz in febrib⁹ vidi:q̃si frusta carnis egredi in vrina: cui⁹ inq̃z vrina ozobo assimilabaꝰ q̃ de grosso sanguine generaꝰ ex caloze renũ seu epatis incẽso ẽ. Frusta ãt carnis in vrina sana nũq; vidi. Põt g̃ vrina grossa intelligi vrina nãl:q̃ grossa ẽ q̃ntũ ad tenuẽ:grosse z tenuẽ vrine qũ sint ꝛie in vltimitate sũt intelligẽde:abusiue tñ mediã noib⁹ extremoꝝ al'n possibile ẽ eẽ vocatã: vtpote si cõpem⁹ aliq̃z vrinã ad tenuẽ:vocam⁹ grossaz:z ecõuerso. Qũ igiẽ talr hypo.dicta ꝛsideꝛẽt:h⁹erit aphorismi sẽsus: Ñtib⁹ i vrina sua ñ tenui frusta carnis pua: vl' ficut pilos de renib⁹ exire significat. q⁹ si vrina sit tenuis: passiões erũt iuueis:qõ fere tãget i apho.subseq̃nti. 88

Q Uibus in urina pingui exñte furfura minguñt:his uesica scabit.

Vrina tenuis ñ ex q̃litat⁹ est venaꝝ bõis: nõ tenuis vo:sz mediocris: quã hypo.pinguem dixit. Quicq̃d in vrina exeat in renib⁹ vl' vesica eẽ passionẽ significat:sic hypo.dixit: Quib⁹ in vrina pingui eristẽte minguñt furfura: qũ hec nõ sint de vena:ꝛstat eẽ de vesica: qz nõ eẽ de renib⁹ dictũ est supi⁹: de vena vo ñ eẽ tpamctũ:mõstrat vrine: tñ aliqñ exit de vena:sic de vesica ex sanguis incẽsiõe:q̃ fit ex calozis vltimitate: qui sanguis si grossus sit plus festinat incẽdi: maxie si sit sic fervini:quã fecẽ nigrũ bũoꝛẽ medici vocant.Et sic in scabie excoriaꝰ cutis supficies cozio tirie assilata. Itidẽ z interioza mẽbra interius passa.Si g̃ vena vel vesica scabiat: neẽe est vt qũ vrina exeat cozter: sic furfura. põt aũt per vrinã intelligi vnde cozter venit.si enim vrina est tenuis passio est in venis:si vo non tenuis:in vesica erit. 89

Quicūqz sanguinē sponte mingūt bis de renibus uene rupturā significat.

Quod Spōte.i.sñ cā dixit: vl̄ sine mānifesta causa exteriori: vel subita sine p̄cedētib⁹ accñtib⁹ p̄t intelligi:sicut videm⁹ vulnera in vesica cōcreari ip̄ossibile ē ibi venaz crepāri pp mlt̄itudinē sāguis: sicut solet in renib⁹ eadē cā fieri.neqz eiz sanguis in vesice cauaz venis:sicut in renib⁹ ppēdit colari:neqz ad eā sāguis effluat:nisi q̄tū ad eaz nutriēdā sufficit. Uene aūt qū crepanť:sanguis exit pur⁹ san⁹ z subit⁹.qū aūt tñ pfozent vt iñ sanguis emittať:ſz sicut sudoz:z paulati stillās egredit:z vrina q̄si sanguini est mixta. Aliqñ tñ sāguis de vesice venis exit cozrosis:ſz añcedūt signa q⁹ vesica sit vulnerata.ſ.dolor z sanies in locis suis: z aliqñ frusta de vesice substātia. Bonuz ḡ est p spōte intelligi subito:ſz ñ sine cā mānifesta. Aliqñ eiz de renib⁹ sine exterioi cā mlt⁹ sanguis egredit:qū vene i eis crepāť:vel qū sanguis i eis augmētať:vl̄ ex nimio saltu:casu quoqz vl̄ pcussiōib⁹. 90

Quibuscūz i urinis harenosa sb̄stāt bis uesica aut renes lithiasiz hñt:

Non ē neče harenaz mingētib⁹ lapis in vesica sp cōcreať: aliqñ eiz z in renib⁹ generať. error aūt in hoc aphorismo ē aptus.ſz aut hypo.medieta tē aphorismi p̄termisit:aut post eū librū scribens h̄ negle rit:qz vbicūqz concreať lapis:non ex nečitate vrina harenosa erit. 91

Si sanguinē mingūt aut trūbos. z strāguriaz hñt:z dolor icidit in pectinē z sb̄uentre z piteneon: circa uesicam dolorē significat.

Huius hui⁹ aphorismi inuēiť script⁹ otiob⁹ mōis alij eiz dolorē scribūt:alij passiōez:ſz nulla vbor est differētia. In alio ē error:qū eiz circa vesicā hypo.dicit passionē:in vesica solū eē intelligūt:Sed tñ passio ista oñi instr̄o vrine ē cōmixta.i.vesice:renib⁹: z viis vrine:q̄ int renes z vesicā dicte sūt eē.bonū ḡ est ex vbis suis intelligi circa vesicā:nō solū in vesica:ſz in ceteris vrine instr̄is.qō si sic ītelligať:planior erit sensus aphorismi.nō eiz dixit circa vesicā vlceratōes:ſz in vesica. 92

Si sanguinē aut pus mingūt:aut squamaſ: z odor grauis uesice ulrationē significat.

Lanies z sāguis cōmixta in oib⁹ instr̄is vrine significāt eē vulnera:ſz fetor ꝑpius est vesice mor b⁹:z magꝭ squame. Inuēiť āt i libris plib⁹ Que mingūt sanguinē:z saniē:z in plurib⁹ Uel sanguinē:vel saniē.quor quodcūqz sit vlceratōez portēdit:tñ por intētio vtrūqz testať:vel semꝫ sanguinē:vel semꝫ saniem. 93

Quib⁹ in urinali uia pustule nascūtur: sanie facta z erupta: solutio fit morbi.

Ste aphorism⁹ ex nimia b̄reuitate videť eē superfluus. nulli eniz dubiū est q̄n apostemate in vrinali meatu nato: z facto samoso: z erupto: fit morbi solutio:ſz inuestigās pspicaciť inuēiet vtile eē:pustulas has sp seqť strāguria: q̄b⁹ solutꝫ z strāguria cessabit. Sed oblit⁹ suiz cuiusdā rei: de qua sophiste me redarguēt. Sed forsan hypo.voluit:vbi sanie facta vel erupta strāguriā solui. Aliqñ eiz in his locis pustul' natis:nō tñ sanies fit:ſz potius pustule p se deficiūt. Sz hypo.vtrūqz intēdēs:hāc subintulit quasi planiorem. 94

Urina multa facta noctu: modicū secessū significat z ecōuerso.

Nulli dubiū est q̄n qū hūiditas mlta de vētre in venas effluat egestiōez deficcet z minuat: z ducet p secessū q̄ p vrinā duci debuerat.qō ostat qz qū erit cū fece cibi egestio liq̄dior z maior fit: z vrinā pala est minorari. B aūt inuit vt mōstrarz q̄liter siccitas z effluētia vētris medicēť:sm q⁹ expedit.qū ḡ liq̄dior est vēter q̄s or pot⁹ mūuiť: z ad vesicā deriuať. si āt sit siccior:pot⁹ maiorem: z q̄tū possim⁹ ne in venas exeat ꝑbi beať.Ducit eiz tūc p vrinā:qō p secessū ōbebat duci. Nocte aūt dixit:qz tūc est tps digestiōis.

Finit partic'a quarta. Incipit q̄nta.

Spasmus ex helleboro: mortale.

Consuetudo fuit ātiquorū: qū dicerēt helleborū absolute ītelligere albū quē inq̄unt qui biberit: z spasmus purgato supuenerit:mortale. Sed tñ h⁹ accīs in initio purgatōis nō mortale erit sicut alie potiōes sūt mortales:q̄ vt fuerit ebibite sunt ilico suffocātes.piclitať ergo qū tñ noueať: angustiéť in vomitu:vñ neruus patiť ex cerebro descēdēs ori stomachi cōiūct⁹:z p eū neče est os stomachi patiať. Videm⁹ eiz mltoties boies patientes in ore stomachi maximū dolorē habē:q̄ tñ helleborū nō biberūt.ex dolore āt illo spasm⁹ supueňit:sic vidim⁹ i quodā iuuene beruginē eris vomēte. Certi⁹ eī hec beruginis eris vocať q̄s vomit⁹. Fuit eī berugo in colore liuida imo in oñi q̄litate cōmota:q̄ berugine vomita spasmus subsecut⁹ est:erugine vo purgata cessauit febris:z statī a spasmo liberat⁹ ē. Possibile ē ḡ sic dixim⁹ vt bibētes helleboz albū spasmū patiāť ꝑpē colligātiā oris stomachi: z nerui in doloribus. Aliqñ ꝑpter nimiā ānitiōez patiūť spasmū bibētes helleboz albuz:sicut accidit sepe inuēib⁹ cho.z hūtib⁹ solutionē nimiā.vñ in suis corpib⁹ quedaz mēbra:z marīe lacerti spasmāť. De plēitudine aūt spasmū mōstrauit eē curabilē:ſz de inanitōe neruor:z de sic catōib⁹ spasm⁹ est incurabil'. Aliqñ quoqz spasm⁹ est ex colligātia in dolore: quē neglexisse eū nō debem⁹ existimare.qū eiz pus dixerit spasmū de inanitiōe z plēitudie fieri:ille etiā q̄ est ex colligātia intelligiť: z aliqñ etiā sungult⁹ vēit ꝑpter dolorē z pūctiōez stomachi vel nerui. hoc āt gen⁹ spasmi ex helleboro solet nasci:nō tñ hypo. noīauit:ſz possum⁹ ītelligere būc spasmū eē de inanitōe q⁹ ois res pūgitiua ē desiccatiua. Hec sūt genera spasmorū ex helleboro vēiētiū:neqz aliqs est curabil':nisi q̄ cum dolore z pūctura pp motuz vomēdi vēit:q̄ eiz est de siccitate ĩcurabil' ē. Sñ ḡ hypo.dixit:qū Mortale dixit.Quidā eiz spasmi ad curādū duri:vn⁹ tñ incurabil' est. 2

In ulnere spasmus superueniens:mortale.

Sicut aūt spasmum de helleboro mortale dixit z periculosuz esse intēdit:z plurimos tñ inde mori: sic z bis supueniētē ex vulnere in p̄cipalib⁹ mēbris facto: vt ē cerebrū vl̄ epar:vel in nervos locis testať eē mortale:ſz tñ quotiēscūqz supuenerit ñ neče ē iñ mori.

plimos ḡ mozi: ⁊ nō oēs intēdit: siē ⁊ ī plimis locꝫ signa re mozte mozale dixit: ⁊ nō oēs dixit mozīūt: ꝫ plurimi Spasmi in vulnere venientis causa tumoz supuēiens est ⁊ apostema: q̄ si sint in neruosis mēbris sicut põt videri: sp spasmat pmū locꝫ apostemati: vel tumozi vicinꝫ: oeiī ascēdēs passio huiusmōi vsq; ad fūdamētū: vel initiū neruoz puēit: ⁊ post patiet totū coꝛpus. 3

Sanguine multo fluente: spasmꝰ innatꝰ: aut singultꝰ: malum.

Non ē intelligēdū ꝯ idē intēdisse: ⁊ qō supius. cō suevit eiꝫ mltꝫ locis dicē mozale: ⁊ mozte signi ficare: ꝫ tñ nō equalr: vñ ⁊ ꝯ mozale nō sīle est supiozi: ꝫ minꝰ mozale. Dic ãt spasmꝰ q̄ de mlto sangui nis est fluxu: vnꝰ est de supioꝛibꝰ: quia causa eius de ina nitiõe esse cõꝛobatur. 4

Spasmus innatꝰ ⁊ singultꝰ post ni miam inanitionez: malum.

Quod ãt dixit helleboꝛ bibētes pati vniuersalr: ꝯ repetit: vt nō solū ex helleboꝛo spasmū eē ōbe ret intelligi: ꝫ ex oñi purgatõe ad vltimū ducē te: neq; tñ minꝰ piculosus ē: ꝯ ex inanitõe q̄ꝫ qui ex helle boꝛo solo dictꝰ ē vēire: ꝫ ēt piculosꝰ ꝯ q̄ñ ex inanitõe ē Singultꝰ ēt ē spasmꝰ quē os stomachi ⁊ meri: sicut mō strauit alias patiūtur. 5

In moderata purgatõe spasmus aut singultus innatꝰ: malum.

Spasmꝰ ē motꝰ iuolūtariꝰ: ⁊ volūtaria obtinēs loca. Singultꝰ est spasmꝰ stomachi nimiū pleni aut deficcati: aut mozdicatiõe: aut irritatõe aliq̄ incitati. Dis eiꝫ ĩmoderata purgatio pessima ē: soluit ãt per repletionem. repletio vero spasmo pñte: aut singul tu nequit fieri. 6

Ebriet aliqs repente sine uo ce fiat: spasmo innato mozit: si nõ febris accepit eū: aut añ hozã sm quaꝫ crapule soluunt locutꝰ fuerit

Huiusmōi spasmꝰ de neruoꝛ ē plēitudie. Vinuꝫ eiꝫ vniuersalr ĩplet neruos: q; calidū est. oñe ãt calidū cito pfozat coꝛpꝰ: marie si vinū sit ñ grossum. vñ q; vinū mltū ebibitū ⁊ calidū: ⁊ cito coꝛpꝰ pfozatiuñ: ⁊ neruos iplēs cito facit spasmū. Ꝫ tñ alr bonita te sua q̄ō infirmū fuit restaurat cito. si ãt locꝰ talr sit q̄ re staurari nō possit: spasmꝰ ille cito mortē infert. Inuestigare oꝛ ꝓpetatē hoꝛ yhoꝛ: ꝫ q̄ Repete sūi voce dixit. Ꝯ eniꝫ ptingit qū sensus ⁊ motꝰ auferūt coꝛpi: ⁊ accūtia Ꝯ apoplexia ꝺsueuerūt vocari. hypo. ãt mōstrauit nasci ex neruoꝛ patiētibꝰ fūdamēt. Impossibile eiꝫ est coꝛpꝰ to tū spasmet: si nō cerebꝛuꝫ Ꝯ patiat: aut ex se: aut ex alioꝛ neruoꝛ vel mēbroꝛ colligatiõibꝰ. Ebrietatē aūt antiq̄ in tellexerūt capit eē passiõez: pp vinū nimiū. noiat aūt lin gua grecoꝛ craselios: abusiue a craneo tractuꝫ: selios vo lectigatio. hypo. vo qū Añ hozã inq̄t veniēs: ꝫ quã crapule soluūt: tps intēdit qō nō laudabile ē in oñi eq̄liter hoie. sūt eniꝫ hoies q̄ secūda dissoluūt die ab ebrietate: q̄ dam eadē nocte: q̄dã tertia die: q̄ oīa ptingūt ꝫ q̄ vinuꝫ est vtuosū: ⁊ sm nāꝫ ⁊ vtutē bibētiū. siē aūt nō oēs cibuꝫ digerūt eq̄liter: talr ⁊ vinū bibētes: non ab ebrietate sua equalr dissoluūt. vñ nos oꝛ expectare lōgi tps ebrietat dissoluēde. si autē tūc febris nō supuenerit: neq; ebrietas dissoluit: neq; ille locutꝰ fuerit: spasmo innato mozit. 7

Quicūq; a tetano apprehenduntur: in q̄tuoꝛ dieb mozīunt. Si uero hos effugerint: salui fiunt.

Etan ē mozbꝰ pacutꝰ: ab vtriscq; spasmi motibꝰ ꝯtrarijs cōpositꝰ. vñ neēe est in fine velocē eē. nā q̄ūt fortē motū hūc nō põt pati: ⁊ lōgitudinē tē poꝛis. Crit ḡ sua ī pmo oꝛ eē piodo: finaūt ē mozale. 8

Epilepsie qbꝰ añ iuuentutē nascūt mutatõez hñt: qbꝰ uero post uige simūq̄ntū annū: cōmoziunt plurimū.

Mutatio mozboꝛ certa est: q̄ de mēbris mu tētur in mēbra. Aliq̄n aūt abusiue q̄libz alīatio mozbi dicit mutatio. ꝫ q̄dã dicūt ꝯ eē nō mutatiõez mozbōꝛ: ꝫ potiꝰ curatiõez eoꝛ quã hypo. talr itellexit. Mã aūt epilepsie grossa ē: ⁊ phlegmatica: ⁊ frigida. Curatio ḡ huiꝰ ē cū ĩmutatõe etat de hūiditate in siccū exercitijs ⁊ desiccatiua dieta: ⁊ medicina huic mozbo Ꝺsia. Dic aūt hypo. solā pp etatē dixit mutatõez. Si ãt be ne ĩuestigaueriꝰ curā medicādi huiusmōi ifirmos facile inuēiemꝰ: q; istud q̄ō dixit dedit itelligē alia huic mozbo Ꝺsia. Itē hypo. in mltis locis bꝰ libꝛi: Epilepticꝰ inq̄t iuuenis cū ĩmutatõe etat frḡiōis ⁊ diete euadit: sic ⁊ hic epilepsie ante pubertatē veniētes mutāt quꝫ pubescūt: si vo post. xxv. ānos cōmoziūt. vbi itēdit tps pubescēdi: q̄ō a. xiiij. āno incipit: in. xxv. annis finit. Quicūq; vo añ pubertatē hāc habuerit: euadit in tpe pubertat: si sm q̄ oꝛ adiutꝰ fuerit. Dico ãt q̄ si in alīaz etatē euenerit: ⁊ se adiuuare voluerit sanari põt: ex negligētia eiꝫ sua nō sanat añ. xxv. ānoꝛ etatē. Q̄ō ãt dicit: Si post. xxv. ānū venerit ipi cōmoziūt: q̄ iam. xxv. ānos trāsierit intēdit. Epilepsia ergo añ pubertatē vēiēs dissoluit in pubertate. Si autē post pubertatē. i. a. xiiij. annis vsq; ad. xxv. venerit: põt sanari: si nō negleꝛerit. Si post. xxv. in q̄busdā libꝛis inuēi possibile ē illi cōmozi. i. in ea moziūt plurimi. 9

Quicūq; pleuretici fūt: ī xiiii. dieb nō purgāt: hi i empima transeūt

Consuevit hypo. dicē purgatõez materie pleuretcū screatu sputi ⁊ mūdificatiõe sui: q̄ oīa inuēiūtur in pitonoꝛiomaton: ⁊ in ꝓnosticis. Ꝯ ãt tps sue mūdificatiõis ĩmiauit: finaūt in empima ĩcidit. Empima aūt eē intēdit: aut oēm ĩmutatõez apostēat in sanie sic in locꝫ mltꝫ ꝓnosticoꝛ ē inueniri: aut fluxū eiusdē sanei in spaciū q̄ō ē inē pectꝰ ⁊ pulmonē: ⁊ ē mediastinū: q̄ vtraq; vēiūt. q̄ū pleuretici nō mūdificāt sput: ꝫ tñ fluxū saniei ī spaciū mediastinū pectoꝛis dixit ⁊ pulmōis. 10

Ptisis fit maxime ietatibꝰ a xviii. annis usq; ad. xxv. annū

Anteriori aphoꝛismo vēiētes ꝫ etates mōstrauit mozbos: dicēs iuuēibꝰ vēire fluxū sanguinis ⁊ ptisiz. Ꝯ numeꝛ ānoꝛ intēdit: q̄ō ego explanare volo. Quare iuuenes hūc mozbū incidāt: supiꝰ dixim memini. Ptis ē vulneratio pulmōis: ⁊ ꝺsuptio totiꝰ coꝛpoꝛis: sicut ⁊ sāguis sputū: pulmōis seq̄t vlceratio. Est ãt sāguis sputū cognatū huic etati: ḡ ⁊ pulmōis vlceratio: q̄ ptisis dicit: vicini tñ sūt huic affectiōi ⁊ passioni: quoꝛ quot sūt strictoꝛ pectoꝛ: ⁊ toztoꝛ cruriū: ⁊ lōgū hūt collū: ⁊ pectꝰ tenue: ⁊ hūeros eleuatos. Ꝯ hypo. dicēs ptisiz a. xviij. ānis vsq; ad. xxxv. ānū: nō intēdit spaciū eoꝛ esse eq̄le. q̄ō si pspicacit intēdamꝰ vex eē inuēiemꝰ. anni eniꝫ pueritie sunt a. xviij. vsq; ad. xxv. ⁊ a. xxv. vsq; ad. xxxv. sūt iuuentutis anni. 11

Quicūqz ſgnātiā effugiūt: z ad pulmonē eis ꝓuertīt i dieb⁹ vij. mozi unt: ſi uero hos effugerīt empici fiūt.

b Dic hippo. innuēs mutationē mozbi de gutture ad pulmonē dicit occidere añ. vij. dies. z vex poteſt eſſe: qū ſuffocet. pōt etiā trāſire. xij. dies: quz mā mutata in ſaniē empicos faciat. Cognoſcīt autē ad pulmonē migraſſe rōne pulſus: nā dur⁹ z iozdinat⁹ z in eqlis ad ꝓncipale mēbz tranſlatā ſignificat mäz. Mollis aūt z eqnalis z ozdinat⁹ cū bona reſpiratōe z equali certam dimiſſionē ſignificat. 12

Quia ptiſi moleſtāt: ſi ſputū q̄lecūqz expuūt gue fetet ſup carbones effuſuz: z capilli a capite defluūt: moztale.

b Dic ptiſim itelligit vulnera pulmonis: in q̄b⁹ ſputa piecta mōſtrauit ꝓbare: ſi ſup carbones expuunt: z ſputū putruerit: ſīc dixit añ i vulnerib⁹ ſecīce: Si vzina fuerit ꝛc̄. Dicit aūt Si capilli a capite fluūt moztale. z vex eſt: qz ſignificāt nutrimentū ablatū eē: ſe toz vo cozruptionē humoz: z ꝓſumptionē membzoz ſolidoz ſignificat. 13

Quibuſcūqz ptiſicis capilli defluūt: diaria ſupueniēte moziunt.

i N b̄ loco ptiſicos dic mozituros: in q̄b⁹ quz capilli cadūt mōſtrauit iam q̄d ſignificat. z docuit qz defectionē ſignificat hūoz q̄ ſunt nutrimētū capilloz. Si aūt diaria ſupuenerit: vicinos dixit eſſe mozti. z vex eſt: qz diaria ex defectōe eſt virtut⁹ ōtētiue: z ipa augmētat multomagis defectionē virtut⁹. 14

Quicūqz ſanguinē ſpumoſū expuunt: his ex pulmōe eductio fit.

i N q̄buſdā libzis inuenīt q̄ expuūt z vomūt: z multos iterꝓtantes ita legētes cōpim⁹: dicētes cū in vomitu itelligere multaz ēſtitatē voluiſſe: ſz mētiunt. Idem⁹ aūt multos ſanguinez de pulmone ſpuētes: neqz tñ vomētes. abuſiue ḡ Euomūt dixiſſet. nō eni eſt ſanguis ſpumoſus ſi ſit mult⁹: z ideo de pulmone exibit. ſi vo pauc⁹ ſit: nō ideo inde erit: ſz de alijs locis ſm eos. Et ſanguis ſpumoſus exiens cū tuſſi oñdit vulnera pulmonis: neqz tñ qū vulnera pulmoni affuerit neceſſe ē ſemp ſanguinē eſſe ſpumoſū. multotiēs. n. boies videm⁹ de alto cadentes: z alios alijs collidētes: alioſqz ſe inuicē pcutiētes: z alios ſup alios ſīc athletas cadētes q̄ cū tuſſi multū ſanguinē expuerūt: bōi coloziſ z nulli⁹ odoz⁹ mali: q̄ tñ ſāguis ō vena rupta pulmōis vēit. 15

Diſi habito: diaria ſuperueniente moztale.

Hec dixit: Si ſanies fetuit ptific⁹: z capilli ceciderīt: z diaria ſupuenerit: moztale. b aūt abſolute poſuit diariā: z ſaniē reticuit: mōſtrans eā ſufficere ad ſignū moztis: ſed tñ non ita vicinari ſicut ex cadentib⁹ capillis. 16

Quicūqz ex pleuretide ēpici fiūt: ſi purgent in xl. dieb⁹: a q̄ die ruptura fit geſcūt: ſi uero nō: i ptiſim tranſeūt.

q Cum ꝓpus Fluxū ſaniei dicēt: mōſtrauit illis ſol⁹ attinere q̄b⁹ apa rūpīt in latere: z fluit ſanies ad ſpaciū pectoz⁹ z pulmōis mediū: q̄ oēs ſi nō mūdificent in. xl. dieb⁹ vt multū neče ē tabeſcēs pulmo corrodat. ſanies ḡ lōgo tpe cozrupta acuīt. vñ in mūdificāda pleureſi die. xiiij. hippo. deſtminauit: z ſaniei mundificationē i. xl. Quoz diex diuerſitatē mōſtraui i criſeos z in meracriſeos z i aphoziſmis. 17

Qalidū nocet hoc frequēt utentibus: carniuz effemināt̄ facit: neruoz incōtinentiā: mentis ſtupozē: fluxum ſanguis: defectōes ſpūs: q̄buſdam uero z mozs ſequīt.

a Adibi mōſtrauit hippo. q̄d calidū z frīdū faciāt: ſiue moderata ſiue ad vltimitatē venientia: z in b libzo ꝓpe de calido z frīdo: i quo etiā oñdit qūo oporteat oz cū liq̄dis. b aūt bzeuīt adunauit: z ꝓmū a calido incepit oñdere qūo cal'm i vltimitate opet. Effeminat carnes. i. mollificat z rarificat: q̄ verbū poſuit abuſiue: ob b tñ q̄ oēs feie ſūt molliozes z debiliozes maribus. teſtatur b: qz neruoz incōtinentiam addidit p⁹. nerui. n. rarificant z mollificant: qū ſubā eoz diſſoluat calozē. Mētis ſtupozē intēdit. i. defectionē eiuſdē mētis q̄ fit ex diſſolutiōe cerebzi: cal'o fumo aſcendēte ad caput: ſīc z i neruis ōtigit. Defectiōes ſpūs i his q̄ ad fluxū ſanguis ſūt apparati: ex fluxu. n. ſanguis ſpūs deficē ꝓſueuerūt: vñ z mozs ſubſeq̄t: ſz tñ b ſuccedūt ex lōgitudie tpuz q̄buſdā mltū q̄buſdā vo pū. fluxū vo ſāguis z ōfcōnes ſpūs cito mozs ſeq̄t. b aūt aphoziſm⁹ i mult⁹ libz⁹ ē diuerſus: vn⁹ tñ pmanet ſēſus. In vno li⁰ finis iueniē. ſ. Mozs ſeq̄t: i alio Qū b ōtigerit mozs ſuccedit: i alio Nec ferūt ad moztē. 18

Rigidū uero ſpaſmos z tetanos z nigozes z febziū rigozes.

b Dic nimiū frīdū ītēdit: ſīc aq̄ frīde abuſ⁹ facē ꝓſueuit ſpaſmū z tetanū pp friditatē neruoz. ſīc. n. nō ꝓueīt q̄ ex nimio calozē diſſoluāt nerui: ſic nec frīdo oz nimiū infridari: qz frig⁹ ōſtipat eos z ōſtrīgit: vñ z nigrozes fiūt: calozē nāli a frigoze ꝓſūpto: a q⁰ flos z rube⁹ colo⁹ ꝓuat: q⁰ extīcto fit niger color: ſīc fac nigredinē frigide aq̄ abuſus. frīda aq̄ p ſe fac frig⁹: p accīs vo fac febzes. rigozes febziū vos eē i alijs libz⁹ reſtat oñdere. 19

Rigidū inimicū neruis: oſſibus: dentib⁹: cerebzo: ſpinali: medulle Calidū uero utile. z amicum.

o Stēſ leſiōib⁹ q̄ fiūt ex frīde aq̄ abuſu: nē oñdit poes q̄b⁹ ē iimica. Et nota q⁰ ſz oſſa nāl'r ñbza ſint inſenſibilia: paſſibilia tñ ſt. Dia vo mēbza frīdioza z ſanguīe carētia: neče eſt vt ledant ex vltimitate frīdi: q̄ quz ita ſit: calidū ꝓueniēs erit eis. 20

Quecūqz infrigidata ſūt: recalefacere opozтet: exceptis q̄buſcūqz ſanguinē manare futuruz eſt.

b Dc nō ē huic ōziū q̄ alibi dixit: Ōzia ōzijs curāt. b aūt ſatl iueſtigauim⁹ explanuim⁹ z opleuim⁹ in megategni: vbi quoddā mōſtrauim⁹ neciuz magl i medicina vt icipiam⁹ añ curare illa q̄ magl ſt inſtātia: ēt i moleſtatōe durioza. ſil'r b itell'im⁹ ō ſāguis fluxu. vñ a ſua icipiat medicīa: z deiī ad b redeam⁹ vt mēbz ad ſuū tpa mētuz reducat. ſz vñ ſanguis flux⁹ eſt iō ibi nō apponit calo⁹: qz calo⁹ apit z maiozē fluxū facit. 21

Cerib⁹ frigidū mozdax: cutē idurat: dolozez ſanie facit: nigrozes:

rigores:spasmos: tetanos ⁊ febres.

Qui nõia fm veritatẽ vult itelligẽ: mordax solũ caliduz intelligat. Sed tñ qz sẽsus horret sua ꝺria: ⁊ frigidũ dicit eẽ mordax: nõ quotiensc̃uqz corp⁹ tagat:sed qũ vlcera corp⁹ habeat. Omne enĩ mordax qõ mordet pforat:vt morsus a supficie ad interioza sentiat morsionẽ. Aqua vero frigida cũ nõ cutẽ pforare valeat:nisi ꝯtuz sua expetit subtilitas: vlceratis tñ mẽbz ꝓpt̃ raritatẽ sui vsqz ad interioza possibile ẽ pforare. Nos aũt i libris medicine simplic̃ naturã mõstrauimus cuiuslibz rei mordacis.quodlibz. n.frigidũ mordz omne vlcerosũ. Nõ vlcerosi indurat inde cut̃ pp frigiditatem fit:⁊ dolorem sine sanie facit ꝓpter frigidationẽ calozis naturalis saniẽ semp vulnerib⁹ faciẽtis:⁊ dolorẽ facientia dissolui non permittit. Alia accidentia inde facta superius sunt exposita. 21

Et Si autẽ ubi i tetano sine uulnere iuuene bñ carnoso: estate media aq̃ frigide multa ifusio: calozis reuocationẽ facit:calor uero hic liberat.

Qm frigidũ ⁊ calidũ qd facerẽt superius oñdit: ꝟ iuuamẽtũ eozũ mõstrare intẽdit: ⁊ de aqua frigida incipit. Est aũt inqt vbi in tetano. Et hic oẽ gen⁹ spasmi intẽdit. Et in media estate ⁊ bñ carnoso corpe: iuuenili etate aq̃ multa frigida ⁊ subita facit vt calor reuocatus redeat in corpore interius: vñ ⁊ morbus soluitur. Hoc aũt frigidũ nõ facit nãliter: sed poti⁹ accidẽtaliter: qum calorez naturalẽ in carnosũ corp⁹ reuocet. Hoc aũt certificat: qz in alijs nõ iuuat etatib⁹: neqz huic in omni tẽpore:sed media estate: qz qũ frigiduz corp⁹ pcutiat: necesse ẽ vt aut vicat calor nãlis:aut adiuuet cã sui. vicit quz est defect⁹: ⁊ adiuuat qũ sit fortis: quz iterius reludit: neqz dissolui pmittat. Prohibent aũt imponi frigida tetano ex vulnere: ⁊ si iuuẽis sit ifirmus etate: carnoso corpe: media estate: calida regiõe. Frigidũ.n.sicut dixim⁹ mordax est vulneribus: ⁊ dolorẽ sine sanie facit. Vbi vero spasm⁹ ex vulnere maxime ex neruosi mẽbri apostemate: frigidũ multũ ẽ nociuũ: qz dolor vulneris non mitigat: ⁊ apostema nõ solnit. 22

Calidũ saniez faciens nõ in omni uulnere maximũ signũ ad certitudinẽ cutẽ mollit: attenuat sine dolore: rigoꝛ tetanoꝛ ⁊ spasmoꝛ mitigatoꝛiũ Doꝛ uero q̃ in capite sũt soluit graue dinẽ. Plurimũ ꝓfert ossiuz fracturis: magis uero denudatis. Doꝛ aũt maxime i capite uulnera hñtib⁹: ⁊ q̃cũqz a frigiditate oriunt aut uulnerãt: ⁊ herpetis comedẽtib⁹: ano: pudẽdo: uesice ⁊ matrici: Calidũ quidẽ determinãs ⁊ amicũ: frigidũ uero ꝓtrariũ ⁊ occidẽs.

Sicut frigidũ cã spasmi ⁊ tetani ẽ:raro vo curamẽtũ:similiẽ ⁊ calidũ nãliẽ curatiuuz:raro vo nõ curamẽtũ. Vulnera.n.corrosiua:⁊ q̃ bũortuz ad se currẽtiũ sẽ susceptia: ñ calor adiuuat: qũ maxie eis noceat:qz duo insimul adiuuant.i.adiumẽtuz vulneruz ⁊ non iuuamẽtum. Generare in vulnere saniem magna certitudo est sanitat̃.ipossibile.n.ẽ in vulnere saniẽ faciente vt periculosum vel molestũ debeat eẽ. Vuln⁹ autẽ qõ cã ẽ spasmi ñ facit saniẽ:neqz etiã putrefactiua vel in circuitu corrosiua:⁊ oĩa maturãtia saniem sunt faciẽtia. Oĩa hec vulnera certa:⁊ ꝓpria sua habẽt nomina sic̃ cãcerosa ⁊ heruginosa:abusiue a quodã ea pus curãte nomẽ mutuãtia:farsia:formicina ⁊ similia. H̃ sunt signa securitat̃ vulneris. Itidez itelligim⁹ de aq̃ calida:q̃ qũ nõ iuuet vulnera: nõ tñ fac̃ ea saniosa. Dº h̃ hippo.noiatur iuuamẽtũ calor̃ qõ sp certificamur: i his mollit̃ cut̃ qui ꝺuruerit:⁊ subtiliat̃ qũ ĩgrossescat. Mittigat sẽ friduz facit ꝓpter oꝛtibilitatẽ nr̃e nature ad ip̃z.i.calozis. Ipse enĩ est quẽ nos naturalẽ dicim⁹: q̃ extrins̃ quz veniat fm tpamẽtũ facit oĩa que dixim⁹.i.maturat maturãda: non bona in bona mutat:dissoluit:⁊ purgat nocitiua.si aũt ista nõ facit pfecte:dolorẽ tñ mitigat. In passiõe capit̃ similiter grauitatẽ solnit: qz materiã morbi digerit: iuuat.n.materiã morbi soluẽdi: Plurimũ iuuat ossium fracturas:maxime vero denudatas carne in capite fractas:qz qũ frigidũ maxime noceat his:⁊ nõ soluz his:sed etiã cerebro:⁊ his quecũqz ꝓpter frigiditatẽ mozitunt mẽbra:sicut vidim⁹ in calcaneis: digitorũ extremis:⁊ ceteris extremitatib⁹ corporis i hyeme semp vlcerosis: quibus calidũ est iuuatiuũ. Item cõuenit calidũ vulneribꝰ comedẽtib⁹ ⁊ corrodẽtib⁹ sicut herpeti ⁊ similib⁹: que fi sunt calida ⁊ cholerica: qũ tñ frigida: sunt contraria fictis vulnerũ mordacia: ꝺstat qz calida sũt iuuatiua: qũ frigiditas ea mordeat. Similiẽ calida ano sũt amica: frigida inimica. Ann⁹.n.neruosus ẽ:⁊ ideo pp colligãtiã frigidi ad vẽtrẽ cito ascẽdit ab ano: itidẽ ⁊ calidũ. Similiter ⁊ pudẽdo:uesice:matrici:calida q̃dem amica:frigida vero inimica. Hec enĩ sũt neruosa ad quoꝛ supioza necesse ẽ friditudo cito ascẽdat. Et ꝓculdubio.qz hippo.calidus amicũ ⁊ determinãs: frigidũ vero aduersuz ⁊ occidẽs vniuersaliter monstrare intendit: q⁹ hec iuuatiua:illa vero inimica sunt. 23

In his uero opz frigido uti unde sanguis fluere futur⁹ est: non sup loca sz circa ea. Et q̃cũqz phlegmonei aut inflãmatiões i rubeũ aut sbsanguineũ colorẽ sunt tendẽtes ex recenti sanguie: qñ ueterata denigrat: ⁊ iuuat herisipilam non nulneratã: quoniã uulnerate nocet.

Intendit hypo.mõstrare in his verbis suis vbi frigida adiuuẽt. Dicit g̃ iuuare illos vnde sanguis apparatus est fluere: vel vnde iam fluxerit. Neqz oportet similiter sup vulnera poni vñ sãguis exierit: qz sicut dixit frigida nocẽt vulneribus: sed circa ea loca vnde sanguis ad vulnera venit. Dicit itẽ omni caliꝺo ꝓdest apostemati: ⁊ locis comestiuis que incẽsa fuerint ꝓpter suũ calorẽ succurrere itẽdit. Nec.n.loca frigida cõueniẽtia sũt: ⁊ quiescẽtia q̃ dũ videt rubea: vt q̃si recẽs sãguis: rubea eẽ cernũt. vñ frigida supposita litescere facit vl denigrat. Iuuat item suppositũ herisipillã nõ vulneratã: si.n.fit vulnerata frigidi est mordax. loca enĩ q̃liacũqz patiãt dolorẽ: dolor ipe fit cã thẽdi aliude sibi humoꝛũ pessimitatem. 24

Frigida uelut nix uel crystall⁹ pectori inimica: tusses cõmouẽtia: sanguinẽ fluere faciẽtia ⁊ catarros.

Hucusq; de calido ⁊ frigido disputauit: nūc āt si/
b cut niuē ⁊ cristallū frigida inferit: ⁊ q̄to frigi
diora: tāto nocētiora. Sūt eiz pectori inimica:
vtpote tussiz cōmouētia: ⁊ plīmas venas sūt rūpētia: vñ
flurus sanguis sunt causa: ⁊ catarrū a capite ad pectus
⁊ pulmonē deponētia: quia cerebrū infrigidātia. 25

In articul' dolores ⁊ tumores si
ne ulceratiōe podagrā ⁊ spasmū:
⁊ hoz plurima: frigida aqua ifusa refri
gerat ⁊ attenuat: ⁊ dolorem soluit. stu
por eni mediocris dolorez minuit.

Frigida sicut diximus calida iuuāt apostēata: ⁊
rubicūda: ⁊ sāguinolēta. ꝓpugnat eiz mēbris sa
nie: vl' sanguinē: vel būores ad ipaz missuris. Si
milr ⁊ h̄ idē oz intelligi: qū dolores mitiget pp oblatam
causam vnde fit: quia supposita frigida bis stuporē facit
⁊ stupor qū sensum tollat: dolorē minuit. 26

aQua que cito calefit ⁊ cito infrigi
datur leuissima est.

Unq̄z oz nos intelligere hypo. intēdisse leuissi/
n mā in pōdere. Si eiz h̄ intēdisset vile q̄ddā ⁊ lō
go tpe ⁊ magno labore inuestigasset: qō tñ libe
re appositū leuiter appbēdi pōt. Intēdit ergo leuissima
que stomachū nō aggrauat: ⁊ q̄ cito trāsit digesta: neq;
solis bis q̄ hic posuit est tētanda aq̄: sz quodāmodo qñ
hac de cā reticuit: qz leuis erat: ⁊ posuit obscurā cāz. Est
aūt leuissima: qz est nō turbida. 2° qz in ipsa nō apparēt
corpa terrea. tertio: qz uō horribilis est sz sapida. q̄rto: qz
cito calefit ⁊ infrigidat: que qū assumit cito digerit. Et
sicut cib' digest' est bon': sic ⁊ aqua suo mō bona videt
ex leuitat sue digestiōib'. Quicūq; g̃ aquā ad bibendū
tentaturi sunt: nō certiora experimenta bēre possunt. alia
eniz fallunt. 27

qVibuscūq; bibere desiderium est
noctu ualde sitientib': si sup dor
mierint: bonuz.

Non hypo. h̄ dicit vt nimiū sitiēti potus de nocte
n dand' vel nō dand' sit: sz iuuabit inq̄t si bibituri
sup dormierit. ⁊ bñ: quz somn' mām que cā sit
fuerat faciat digerere. oz tñ, pculdubio vt nimiū sitienti/
bus pot' eis det. Sitis aūt sit ex vino paz mixto: aut ex
potu paruo. Sanitas g̃ custodiat hoc mō: Si būiditas
pua est: cōpleat potu cōpetenē: ne calor augmētat' extī/
guat. si aūt sit parua: nō est necessitas bibēdi det licen
tia. Sz si ex qua sit būiditate: licentiā oz dare. si mlta: nō
indiget potu: si. n. dormierit quiescit sit. 28

Veliebria educit ex aromatib' cale
factio. Multotiēs uero ⁊ ad alia
util est: si nō capitis grauedinē faceret.

Veliebria vo sanguinē menstruū hic intēd t hy/
po. ⁊ purgatione post ptuz: q̄ mēstrua si ostrin
gant' cā apostemat in vulua: vel ex ostrictōe ali
qua ⁊ ex aliis silib': que cāe si singul fuerūt: singule au
ferēdo medicabunt'. sz si sint fine bis p̄cedētib': mēstrua
p̄cidant': ⁊ calefactiōib' remedient'. Cāe eni carētie eoz
vel grossities est sanguis: vel ostipatio venaz sanguinez
ad vulua mittentiū: vel angustia oris ipsaz ꝓpter cozru
gationē matricū: Quoz vtrūlibz calefactiōib' cū aroma
tib' erit euacuandū: que oza venaz aperiūt si clausa sūt:
sanguinē subtiliāt grossuz: ⁊ ostipatinnē soluūt. Si autē
grauitatē capitis nō faceret: mult alijs causis sicut dixit
iuuaret: ⁊ maxīe in febrib' capita inde grauant'. Expe/
rimentū aūt testat' qz ex oīb' aromatib' dolor capit ge/
nerat'. Nō aūt fatet': quz ꝓter pauca aromata alia sūt ca
lefactoria ex calore suo nimio: necesse est capitis sequat'
grauedo: maxīe aūt hoc faciūt cassialignea: costuz: cina/
momū: amomuz: nuz muscbata: ⁊ similia. ⁊ hoc iō quia
sunt calida. 29

mVlier i utero hñs phlebotomata
abortum fac': sz magis cuius ma
tor est fetus.

Fetus si nutrimēto careat nece est peat. qū g̃ san
guis quo nutriēdus eēt phlobotomia demat'
cōsequ' vt piclitet': neq; solū ex phlobotomia pa
tif: sz ēt qū mr abstineat a cibo aliquādiu. q̄to g̃ maior
erit: tāto citi' piclitabit': vtpote qū plus comesturus eēt
ciboz q̄titas demat'. 30

mVlieri in utero hñti ab aliq̄ acuta
rum egritudinū accipi mortale.

Quod h̄ dixit ex necitate oz cōsequi. Si eiz acuta
q egritudo cū febre sit: nece est febre ꝓtinuā ⁊ cali
dissimā fieri. h̄ aūt nā ē acute egritudinis: si inq̄z
cū febre sit mortale. Mortale āt est duob' mōis ex eēn
tia febris: qz certū est fetū mortificari: qū cibū nece sit at
tenuari mr̄i febrē hñti. si vo velim' magis fetū saluari: ⁊
mr̄ez ex mlta ciboz ꝓtinuatiōe piclitari: augmētat' inde
febris ⁊ eius mā: vñ ꝓsequ' vt peat fet'. Si āt eadē egritu
da sit sine febre: sicuti apoplexia: epilepsia: ⁊ tetan' mor/
talis: quum magnitudinē morbi ⁊ grauitatē fetus mater
ferre non possit. 31

mVlieri sanguinez uometi: mēstru
is supuenientib' solutio fit.

Cum sanguis ad supiora moneat': post vo deuēi
q at inferi': nece est mot' supior soluat'. Oportet
aūt artificialr machinari: etiaz vt inferius dedu
cat' ⁊ nature actiōez cogi. 32

mVlieri menstruis deficientib' san
guinē ex narib' fluere: bonuz est.

Hoc āt certū signū est: qz in mēstruis sanguinem
h stringi nocz: sz nō ea deficiāt: ⁊ aliūde sāguis effla
at iuuat. Loca āt q̄b' sanguis exit purgād' ē: qū
mlta sint: min' tñ qū erit ex narib' piculosus. Alia tñ ⁊ si
piculosa: q̄dā tñ plus: q̄dā vo min': quoz tñ si aliq̄ inue
niant' nō piculosa: nō ideo in hoc aphorismo falsus erit
hypo. qū absolute ⁊ indiffinite sanguinē e narib' pōat:
⁊ suevit eniz vnū ponere: ⁊ mlta notare. vñ etsi p emorroi
das sanguis effluat qō ipse reticuit: nō cōtra hoc: q̄n bo
num portendat. 33

mVlieri in utero hñti si uenter mul
tum fluat periculuz est abortiēdi.

In hoc loco hypo. intēdit idē qō alibi de phle/
botomia: aut de inanitōe. s. ablatōe cibi. minuit
eiz sanguis ⁊ debilitat' mulier: cōmouet' eniz fe/
tus: ⁊ cōprimit' matrix. 34

mVlieri que a matrice molestatur
aut difficulter generāti: sternuta
tio superueniens bonum.

Hunc aphorismū obscurat molestatio matricis sola. h eiz ḋdaz oēm matricis itelligūt molestatiōez: nō solū accñs: qō suffocatio vocaf matricis. nō eiz certa suffocatō eē videf: iz poti⁹ ablatio anhelit⁹. Alij intēdūt hypo. secūdine itellexisse passiōez. secūdina eiz grece cū vulua cōmisceē in noīe: q̄ mlt̄ū a rōe vidētur deuiasse: t si videf vex dicē: qz secūdina qū nō de vulua cū fetu exierit sternutatio supueniens eaz expellit. Sed error eoz palā est: p̄mo qū de secūdina iam alibi dixerit hypo. scōo qz hec grece lz ambigua sint in noīe: nō tñ loquēs de vulue passiōe: itelligēdū est de secūdina dicere ex necitate. Qui vo oēm passiōez vulue intelligūt: arbitrāf falsū. palā eiz est itelligi phlegmonē: scliroſiz: heri sp̄ilā vulue vel vulnera nō sternutatiōe adiuuari. Ablatio eiz anhelit⁹ p̄culdubio sternutatiōe iuuaf: qū quasi sua medicina eē videaf. in ablato eiz anhelitu cuz nā q̄si mortua ogelef: in sternutatiōe q̄si vigilās efficit t excitatur: qz ip̄i⁹ sternutatōis motu neēe est q̄dā supfluitas habita expellaf: qō plani⁹ exp̄ssi in libro quē de sternutatiōe feci. vñ t sternutatio in singultu valet. ex ipo eiz cōmotōis ip̄etu freq̄nter part⁹: vel secūdina q̄ nō de vulua exiit cū fetu ip̄a eadē sternutatio expellit. que iō dicit secūdina: quia a partu secūda est. 35

Mulieri menstrua hñti sine colore p̄pzio: t nō fm se semp facta purgatiōe indigere significat.

Hunc aphorismū inueim⁹ i mltis libris sic: Mē strua si sint diuersa: t nō fz tp̄s vēientia: purgatiōe indigere significāt. Itez hec diuersitas p̄t intelligi: q̄si q̄ n̄ in suo tpe vēirēt: tūc eteiz mūdificādū ē coz⁹ illa mā: q̄ phibz exire mēstruos. fz nō tñ ad solā itelligēdū ē pharmaciā: vex etiā ad ordinādū dietā: qō ego mōstraui in libro p̄o de mēstruis: cū dieta quoq; aromatica necia sint etiā nastares pḱme: t diuerse etiā medicine grossoz hūoz subtiliatiue: vtpote calamētuz quo assueuim⁹ vti in mēstruis p̄uocādis. Ad hoc eniz intēdimus vt opilatiōez venaz ad vuluā descēdētiū apiamus: t grossitiē sanguis subtiliem⁹: de grossis coz⁹ mūdificātes hūoz ib⁹. Si āt in libris inueīt sine colore diuersa: certuz sit q̄ optimū est coz⁹ mūdificari. mēstruoz eiz colores nō solū ex phlegmatic] hūoz ib⁹: si ex melācholicis: t cholicis mutāf. Hypo. aūt mōstrauit in libro de colore mulier: qūo intelligam⁹ q̄les sint hūores coz⁹ p̄ntes dantes hic aūt p̄cepit cū pharmacia t vomitu mūdificari. qō vo nō fm se facta dixit: huic expositiōi nīe cōueīt: ac si diceret: Mēstrua in colore si sint diuersa: t nō fz se sp facta purgatōe indigere significat: qz qū coz⁹ib⁹ mulier⁹ mali hūores dominent: nō solū mutatōes color⁹ in mēstruis sed etiā intēpolati tp̄is corruptōes patiunt. Si eiz hūores plus q̄z oporteat sint grossiores in cursu suo redduntf uriores t tardiores: cōtraria enim cōtrarie. 36

Mulieri in utero hñti si subito mamille graciles fiāt aboztit.

Hex in hoc aphorismo poztēdit q̄ fetus in corpore mīs patiaf ex ciboz minoratiōib⁹. Vulue eiz t mamillaz q̄dā vene sunt cōmirte: in q̄bus si sanguis minoref: neēe est mamille gratilēf: vñ fet⁹ aut moziē: aut ad exeūdū cōpellif: sic hypo. in p̄li. testat⁹ est de fet⁹ nā: Qū cib⁹ inq̄t qui cā fet⁹ est augmētādi: quez puer de vulua accipit: nō tāt⁹ est q̄ sibi sufficē possit: nonem mēsib⁹ exactis. dulciozē eiz t sapoziosiozē atq; subtiliozē puer sp̄ sugit sanguinē: qū inq̄t iam magno facto: cib⁹ nō tātus sit q̄ sufficē possit: recalcitrāte eo t nimiuz mouēte rūpūt pellicule: q̄b⁹ ligat⁹ tenebaf. Idē itelligit facere: qū nō inuēto cibo ante tp̄s cogit aboztire. 37

Mulieri in utero hñti si altera mamilla graciī fiat geminos hñti altez aboztiet. Est siqdē dextra g. acilis fiat: masculū. si uero sinistra: feminā.

Quod de ambab⁹ dixit mamill: idētidē de altera oz intelligi: qū sanguis de venis mamille alteri⁹ minoref: Si gemini inq̄t bēanē: neēe est vt cui nutrimetū p venas illi⁹ mamille subpeditabaf. aboztet fetus: Qō vo dixit in dextra masculū aboztiēdū: in sinistra vo feminā: in alio aphorismo auctorizabat masculos eē in dextris: femias vo in sinistris. dextra nāq; pars calidior: qz est epar qō calidū t hūidū in ea: sinistra vero frigidior: quia splen est in ea. 38

Si mlier que neq; p̄egnās: neq; generauit lac habet: hui⁹ mēstrua defecerunt.

Bene inuestigāti: t perspicanti hic aphorismus multa disputatione indigebit. q̄cunq; ergo bene itelligē voluēit: neēe ē libros meos ō vtutib⁹ nalib⁹ p̄⁹ legat. hic ei breuiē dicēdū qō huic loco erit necessariū. Oīe. n. mēbz gnāns hūiditatē: hz eā ,ppter necessitatez alioz mēbroz ab eo generandoz vel nutriendoz. hec autem humiditas sibi est q̄si supflua: qō quare plus q̄z aliud mēbz bēat aliud: soli deo fnanda ē rō. si tñ ēquid mēbz istud facit: virtutib⁹ cōplet naturalib⁹ mult] t diuerf: quaz vna uersiua dī vel cōmutatiua: q̄ cibū in nāz uertit accipient]. qualēcūq; aūt cibū in sit⁹ tudinē suscipient] pfecte mutauerit: cibū eundē augmētandi t nutriēdi mēbz illud cāz facit. Hoc aūt est qō hypo. alibi dixit: Lib⁹ inq̄t nutritiu⁹ cert⁹ est: qui vo quasi cib⁹ est. i. c⁹ remanēs supfluitas chim⁹ dī: t nature mēbri a quo retinef assimilaf. Si igit i ossib⁹ fit: in ocauitate eoruz erit medulla. si i epate: sanguis. Pulmo. n. quandā sibi trahit hūiditatē spumosā: in suā reponēs ocauitatez. Itē t ois ocatenatio cibi hūores fuat viscosos: fil'r t inguina t vtraq; vasa ab inguinib⁹ exeūtia: q̄ spermati] vocant infra. In lingua quoq; hūiditas habef que vocat saliua: ideoq; māmille carnes bñt molles: q̄si glandulosas: que cibū sibi veniētē in suas mutāt näs. Quz q̄ carō mollis sit t alba: nō sanguinolēta: hūoz ositas sibi veniēs efficit quasi lac: t q̄sto magis effluit illuc tanto magis augmētaf: sic octauo t nono mēse i p̄egnātib⁹ videf: qz tunc vene māmillaz t vulue mediastine sūt plene: qō sine oceptiōe possibile ē otingere: qū mēstrua ,pbant defecisse: t h⁹ hypo. intēdit in hoc aphorismo. 39

Mulieribus q̄bus ad mamillas sanguis ouertit maniā significat.

Prim⁹ in disputatōe p̄cedēt] aphorismi qūo sanguis ad māmillas veniēs in lac mutand⁹ fit. hypo. aūt h fatef: qz si qū veniat nō mutef: mania significaf: qō tñ nunq̄z vidi tēpe meo. t si otigerit q̄q; raro credo euenire: q̄uis h eque confirmat hypo. ac si diffet. qō si vex sit fm q̄ dicit: oz sic itelligi: qz caro būda in māmillis qū non sāguinolēta fuit: necesse ē frigida sit: vñ t sanguis quz ad eas veniat mutaf in lac. Sic vero hec caro: scilz caro mammillaz frigidioz est carne epatis: sic t lac frigidius sanguine. Qū g̃ aliq̄n sanguis calidissim⁹ t feruētissim⁹ toto coz⁹pe affluxerit: neēe est fumū in capite ascēdē t maniā generare. Mulieri vero

bui⁹ nimietate calozi:cū ad mamillas sanguis veniat:nō
poterit in lac mutari pze nimietate sui:z magnitudie ca-
lozis:vñ neče est ī capite ascēdat:z maniā gignat. 40

Mulierē si uis scire si cōcepit:melli
cratū qñ dozmitura est da ei bibe
re.z siquidē tozsiões habuerit circa uē
trem:cōcepit.si uero non:mime.

t Qsio est aut de hūozib⁹ pūgitiuis:aut ex vētosi
tatib⁹ grossis z inflatiuis:nō cito exeūtib⁹:vtpo
te via q̄ exeāt carētib⁹: q⁹ mlierē pati hypo.intē
dit q⁹ pp pssurā est vulue circa loca illa:p q̄ vēt⁹ exire de
beat. z Del āt ūde fiat mellicratū neče ē eē crudū.ad hoc
eiz nos intēdim⁹ vt inflatio z vētositas generet. Qñ dor
mitura ē inąt pp quietē z ciboz plēitudinē. hec eiz duo
cause sunt ventositatis generāde. 41

Mulier siqdē masclm ꝓcepit:bñ co
lozata ē.si uero feiaz:discolozata

c Colozatā z nō colozatā dixit:qz in ꝓceptu femie
femia nō est boni colozis. Que duo iō fūt:qz fe
mie frigidiozes sūt masculī.masculi vo qū fortitu
dine z velocitatē in motu hēant: raro tñ ꝑ accidit. ma
scli cōcepti alia bñt signa:fortitudinē.s.z velocitatē mo
t⁹:q̄ ēt raro videē:qz femia ꝓcepta alīn fortioz z velocioz
masclo ē ī motu.ñ g̃ ꝑ signa ,p certi sūt būda. 42

f Jn mulieri pregnāti berisipila fit
in matrice:mozrale.

o Poztz inuestigari an sola berisipila in vulua fit
mozrali:vtrū ne phlegmões silr:ſz berisipila in
vulua neče est puer sola febre occidat:phlegmo
nes non ita: q̄ berisipila qū fiat exchola rubea:z calida
materia febrē generat:z ideo mozrale. 43

Qle ꝑter naturā tenues exītes cō
cipiūt abozriūt anteqz grossescāt

q Uidā inꝓpetes hūc aphorismū exponūt triplr.
quidā enim ex necitate itelligūt abozrire:qū ꝑter
nāz sūt macre: q̄ macredine nutrimētū puer] so
let deficere: Alij si nō crasse fuerit:z in macie pmāserint:
Alij qū ꝑter nām tenues crescē incipiūt: ppēdūt qz abor
tiūt. Lofimen⁹ itelligit in vltimitate tenuitat] ꝑ eē:qbus
mlta refectio fit necia vt ad nām redeāt eaz corpa:vnde
fit vt eis crescētib⁹ fame fetus aborriat.hoc autē intēdit
hypo. 44

Qecūqz corpora moderate hītes
abozriūt secūdo mēse aut tertio si
ne oi occasiōe manifesta: his cottilido
nes mucilaginib⁹ pleni sūt: z nō possūt
pre grauedie tenere fetū: ſz abrūpunt.

q Uod sine cā dixit manifesta: sine febre acuta in
tēdit: siue diaria:siue vulnē: berisipila: sanguis
fluxu:saltu:pcussiōe:mozsura:nimia abstinētia:
timoze: z silib⁹: sine qb⁹ ꝓcedētib⁹ si abozriāt moderata
hītes corpa ex necitate ora venarū vulue abozriēdi erūt
cāe:qb⁹ qū secūdina nutrimētū accipiat:si matrix muci
laginib⁹ fit plēa abozriūt:qz nutrimētū secūdine nō da
tur. Uenaz hec eiz ora cottilidones appellat:nō siē q̄dā
putant carnes tenues ozi haz venaz innascētes. Hypo.
aūt in libro de mliez passiōibus:Si cottilidones inąt in
ore vulue plene sūt phlegmate:mēstrua sūt pauca ex ne
cessitate. Pytagoras vo in ꝑma pte de reb⁹ nālib⁹ cotti-
lidones appellat ora venaz: z arteriaz sanguinē ad vul
uam mittentium. 45

Qecūqz exītes ꝑter naturā cras
se nō ꝓcipiūt: his piguedo os ma
tricis obturat: z pzius q̄z extenuentur
non concipiunt.

p Peter nām hypo. itelligūt dixisse in crassitiei vl
timitate: Alij si exī tpamētū sint crasse: sed pores
sūt viores: qz pinguedo zirbū vocata: nō vulue
premit ora z opilat: nisi qū crassities in vltimitate stat.
q⁹ Os matricis dixit interius os vulue qō in interiori est
extremitate colli: z in initio vulue intēdit: hoc eiz certuz
os vulue dicit:nō illud qō in exteriori extremitate ē col
li:qz nāe iūgit feminee.istud eiz non os matricū:sed vo
catur os colli matricis. 46

f Jf matrix in uertebro posita fece
rit saniē: necesse est cōmotū fieri.

q Uod cōmotū dixit curatiōez esse intellexit: z be
ne:qz si saniē matrix fecerit: z maxie in pte exte
riozi:neče ē cū licinio curari: z similib⁹ alijs.hoc
hypocras intendit. 47

Fetus maris qdez i dextris:femi
ne uero in sinistris magis.

In libro de spermate oñdi: qz fet⁹ masculī nō sit
nisi qū in initio cōplexio sua calidissima fuerit:
quā etiā adiuuat si locus ubi causaī sit calidus:
dextrū aūt matric] locū ostat eē calidiozē:qū epati vici
neī. Jtē adiuuaī cal'a cōplexio fet⁹ ſpmate de testiculis
mlier] ereūte:q̄ sūt positi ī matric] angulī.qō.n.de dextro
in dextrū latus currit calidi⁹ fit: z de sinistro in sinistruz
frigidi⁹ est z aquosū:vñ z fet⁹ sinistri latis in vtero:neče
est frigidioz sit. vñ ego lati⁹ disputaui in qnta particula
mea: super hypo.anothomia. 48

Ad matricis ꝓcipitatōeī obtarmi
cū appone apphendēs os z nareſ

b Ene dixit: qz si secūdine ꝓcipitatio otingit flatu
clauſo: z motu nimio ꝑtim obtarmico appo
sito:necesse est secūdinam egredi. 49

Mulieri in utero hñti: tenasmon in
natus aborire facit.

t Tenasmon fit ex hūozib⁹ pūgitiuis grossuz pūgē
tib⁹ intestinū:qō vocaī colon:q̄ infirmū cogūt
exp̄mē si forte eos pūgētes possit emittē: vñ z ꝑ
expssio si mlieri grauide euēit:sic hypo.dixit:cā est abor
tiēdi.nimi⁹ eiz expssus nimiū facī motū:vñ aborire neče
est fetū:quia rūpitur ligamentum. 50

Mulieris mēstrua si uelis retinere
sitiā maiorē ad māmillas appōe.

c Jcut hypo.auctorizauit: qūo mēstrua mioza
z nō exeūtia debeam⁹ medicari:sic ꝑ mōstrauit
qūo sūt restrigēda: z vētosas maiores iubet ap
ponē ad mamillas:neqz tñ apponēde sūt nisi subtus eas
sup venas q̄ de vulua ascēdūt ad ipsas maiozes eē iuss:t:
vt maius z fortius possit exprimi. 51

Qecūqz in utero hñt: his conclu
ditur os matricis.

q Agnū signū z certū ad itelligēdū si femine cōce
pint:si forte obstetrix manū ponat vulue:z tan

gere potuerit. Sperma eiz qū vuluā incidērit: ⁊ mlier cō cepit tāgiē matricis cōcauitas lateraliter: ⁊ ita matricuz os necesse est constringi. 52

Mlieri i utero hñti: lac ex māmill' mltū fluēs fetū significat debilē. Si uero ubera dura fuerint sanū significat fetum.

Primo mēse lac fluit fm nāz: ſz si sepe ⁊ plus q̄z oportuerit erierit mlta quātitas vene vulue: ⁊ māmillaz medie plene eē significāt. Plēitudo ex abūdātia ē materie facta ex fet⁹ ñ recipiētis ōbilitate Oportz ḡ ſp ꝺsiderari si māmille macilēte sint: siē añ ꝺce ptū fuerit. Inde eiz puitas significat sanguīs: qō qū fuerit cā ē fet⁹ foꝛt⁹ pituri: neq; oz mltū plēas eē vt inde lac effluat. Nece est ḡ duras eē mediocriē inē ouriſſimas ⁊ macriſſimas. Qū eiz cib⁹ fetus ñ mioꝛat: neq; ōbilis esse significatur. 53

Quecūq; cozrupture sūt fet⁹: bis ubera gracilia fiunt: Si uero rursus: dura fiūt. Et si doloꝛ ē in uberib⁹ aut in uertebꝛis aut in genibus aut in oculis non cozrūpuntur.

Ypocraſ ät dixit: mlieri i vēo hñti: si alēa mammilla graciſ fiat: gemios hñti alteꝛ aboꝛtiē: ⁊ si ōꝛtera masculus: ⁊ si ſiniſtra femia. h ñ a ſignificatiōib⁹ icipit: ſz a mlere aboꝛtiēda: dicēs bis ybera gracilia fieri. neq; tñ inuit macillētiā māmillaz ſp aboꝛtū se qui: neq; ſolū h signū aboꝛtōis. Oz ḡ ꝺuestigari q̄d semp appareat in grauidis. vñ ex macilētia nō solū necesse sit aboꝛtiri: sed sepe ex solo casu aboꝛtitur: siue solo saltu vel ex clamoꝛe foꝛti: vel ex magnitudīe odij vel sono magno ⁊ subito: sicut tonitruo. Poteſt etiā eē ex febꝛibus: vel heriſipila vulue: vel ex abūdantia in fundo matricis mucilaginis ⁊ simlib⁹. vñ cōstat fieri aboꝛsū sine macilētia māmillaz. Sed tñ hypo. itēdit sine macilētia māmillaz nō posse fieri. vñ multociēs pſcrutat⁹ ſiz: si suum posſz cape intellectū: ⁊ cōpi: q; si exp̄dictis aboꝛtiē: non tñ sine māmillaz macilētia: q; sicut macilētia māmilaz fit ex puitate sāguinis in venia māmillaz: ⁊ matricū mediis: que cā sunt auferēdi fetib⁹ cibū vñ peunt. Si aūt ex iſtis p̄dictis fiat macilētia: itelligiē occasio fuisse nām magno impetu os uulue apuisse: ⁊ ita sanguinē in generatiua mēbꝛa ad aboꝛtiēdū diruisse. Natura eiz qū magno conamīe nocitiua expellit: sanguinē ⁊ ſpirittū mouz: q̄bus sicut iſtrumentis vtit in expellēdis nocētib⁹. vñ ⁊ apoſtemata fūt i mēbꝛis patiētib⁹ hui⁹ foꝛtuitū. Feſtinās enī nā vt loca dolētia defēdat transducit illuc sanguinē ⁊ ſpiritū ad hoc expellēdū. h ſufficiat i p̄ma huius aphoꝛiſmi pticla. Secūda que p̄me ūroducit cōtraria: vbi dixit: Si rurſus fūt dura. in q̄buslibet locis ꝺcit dolere ⁊ nō aboꝛtiri: taliter itelligiē: Si mamille sint macre aboꝛtire est necesse. impoſſibile est aūt aboꝛtire ſñ eaz macritate Si aūt māmille sint dure nō signāt aboꝛtire sed potius ſn quibusdā locis sequiē doloꝛ. Siē ergo macies signat paucitatē ſanguinis: sic ⁊ ꝺuricies multitudinē poꝛtēdit. Nō aūt huiuſmōi ꝺurities eadē ē cum ſupioꝛi: que fetū significat sanū: illa enī moderata fuit. Hec in ultimitate est immoderatiōis: ad quā qū deuenit natura in aliqua mēbꝛa expellit: vñ doloꝛ fit: fet⁹ tñ permanet impaſſibilis. Eſt aūt hic locus inuestigatione dign⁹ qū natura ad vuluā mittat: ⁊ apoſtemata faciat: ⁊ si apoſtema venit cur fetus illesus permanserit? Sed qū abꝛosus nō semp hāc ꝺuritiē sequat: moliciem vero semp comittat: nō ad raro ⁊ foꝛtuitu cōtengētia itendit: sed potius ad sempiterna: ⁊ nō fallētia: ac si ꝺixerit: Si mulier aboꝛtiat molities māmillaz est p̄enotāda. Ꝺurities vero siue plenitudo in plurib⁹ ad aliq̄ mēbꝛa non ad vuluā repellūt: vñ doloꝛ quē hypo. ꝺicit subsequi: Que si ad matricem deueniūt ꝑculdubio māmille macreſcūt. Si ergo ex paruitate cibi aboꝛtitur malciētia comitat. Si ex aquoſitate ſanguinis ad vuluā defluētis: ⁊ fractura veteriſ ligāmēti hoc quoq; nō sine pua macilētia fit. Que inquit ybera gracilia habēt: bis inopia nutrimēti cozrūpet fet⁹. nā si sāguis adeēt māmille nō oīo ōfecte eēnt. Si vo iteꝛ ꝺuꝛ fuerit: sāguinē abūdare significat: tñ cozrūpet fetus q̄n abūdāt reficiē. In uertebꝛis aūt ⁊ genib⁹ ex ipſius pondere fiunt doloꝛes: in ybrib⁹ vero ex lact⁹ plenitudīe. Nerui.n. oculoꝛ ꝺtrahūt: inde oculi dolēt ꝓpter cōitatez sui ad māmillas. 54

Quibuſcūq; os matricū duꝛ est: bis neče est os matricū cōcludi.

Dictū ē in anteriozib⁹ ptib⁹: q; cōcluſo oze matricis: apoſtema vel grauitas. i. est impꝛegnatio significat: que tñ ꝺfferūt. Si .n. matriꝛ ꝺuriſſima fit ⁊ clauſa: duꝛ apoſtema ⁊ calidū ē in ea. Si .n. fit grauida nāliter tactu erit molliſſima. bene aūt ꝺdinat⁹ est: si ſupioꝛi aphoꝛiſmo ſubinferret: Mulieri pꝛegnāti os vulue clauſū ē: ⁊ in vtero habet. 55

Quecūq; in utero hñtes a febꝛib⁹ accipiunt: ⁊ foꝛtiē calefiūt sine occaſione mānifeſta: generāt picloſe ⁊ ꝺifficulter: aut aboꝛtiūt periclitantes.

Quibuſdā pꝛegnātib⁹ aliq̄n cozrupti hūoꝛes in ceptiōe colligūt: vñ febꝛ foꝛtiſſima fit: ⁊ sine ꝺubio cā est aboꝛtiēdi: aliq̄n tñ febꝛis molleſcit fm naz hūoꝛ: que q̄nis molleſcat: ñ tñ euadunt fm q̄ oportuerit quz matia remaneat febꝛis: quā medici neq; medicinare: neq; ꝺietare ꝓſſunt bñ: q; sūt grauide: ⁊ iō febꝛ semp redit fatigans eos tpe toti⁹ q̄uiditat⁹: nōq; fet⁹ nō pferēs paſſiōes matricis pit: aut si ſuſtineat tñ ifirm⁹ pmāebit oū mā matꝛa eum ſuſtētabit: ⁊ maē ita debilis fuerit. Que iō difficulē ⁊ pticuloſe generat: q; qum i ptu vtriuſq; coꝛpa debeāt eē foꝛtia ſt tñ debilia 56

In fluxu mliebꝛi spaſm⁹ ⁊ animi defectio si ſupueniat: malum.

Qn tñ i oī fluxu mulier⁹ spaſm⁹ ſeq̄t: ſz i solo foꝛtioze ⁊ lōgioꝛi fluxu. Defectio vero animi omni ianitiōi ē nāl: q̄ fit nutrimēto coꝛdis deficiēte: sed spaſm⁹ ſz nō in oi tñ mlte ianitōi maxīe si neruoſa membꝛa patiant. 57

Mſtruis plurimis eueiētib⁹ accidūt egritudines: ⁊ nō ueiētibus a matrice accidunt egritudines.

Quidam arbitrāt medici ex abūdātia tñ hūoꝛis morbos g̃ni: ſz hypo. ñ tñ ex abūdatia: ſz etiā ex paruitate sua: neq; solū in mlieribus: ſz etiā in marib⁹. Ex paruitate eiz sui alīn coꝛp⁹ ōficeat: alīn refrigeraē: alīn vtrūq; ꝺsiēt. Itē ois mala cōplexio vltiata oīm bone actiōi nociua: nasciē de morboꝛ generib⁹. Nihil ḡ in hypo. ꝺict⁹ vanū: ⁊ nihil occultū. Qū ät mēſtruis plurimis veniētib⁹ egritudies eueire ꝺixerit: neq; a matrice

iūrerit:neqz tñ veniētibus a matrice:venire egritudines subintulit:ſi vtriqz mēbro:vl' ſoli ſcō a matrice oz iungi neče ē pḡri:qō nullaten⁹ adipiſci poſſium⁹:niſi ūde pua: vel magna ſint mēſtrua ſciuerim⁹. Aliqñ ergo mēſtruoz abūdātia plūmoz ex larga ē aptiōe oris venaz ad vuluā veniētiū: alīn qz ſanguis ē calidioz vel ſubtilioz:alīn qz to tū corp⁹ in malas q̄litates mutaſ:qz a ſanguīe grauatur vl' ſi ſanguis nō ſit mutat⁹ a tpaméto ſuo nāli:qz corpus inde grauatū:ad venas oris vulue ꝓpelliť: ſič videť moz bi ḡigni:qū ad q̄libz mēbra deducāť hūores mali. De ſūt cauſe mēſtruoz abūdātie. Parturitat aūt bis ſūt ɔrie: vel eiz ex cōcluſiōe: vel venaz ɔſtipatiōe: p q̄s mēſtrua vēiūt ad vuluas:vel ex groſſitie ſanguis:z frigiditate ſui:vel ex venaz fortitudine ſanguinē nō recipiēte. Quodlibet aūt horz qū ſit poſt lōgū tp̄s:neče eſt morbos generare heriſi pilas:phlegmōes:ſclroſim:cancrū. Dñ ergo dixit hypo. Non veniētibus a matrice accidūt egritudines. 58

IN ano phlegmōes patiēti: z matrice phlegmonē hñte ſtranguria ſupuenit. In epate uero phlegmones patiēte ſingul⁹ ſupuenit. Et i renibus hñtib⁹ ſanié ſtranguria accidit.

Strāguria ē parua z ſepiſſima mictura: q̄ al'n fit ex defectiōe vtut] ɔtētiue in veſica: al'n ex acuta vrina. Cōtētiua ōficit cauſa male cōplexiōis vl' apoſtēatis. Acuiť vrina ex paſſiōe renū:ex colaméto ſanguinis:z alioz hūoz ad renes deſcēdētiū: z vrinā acuentiū. Et bñ dixit ſtrāguriā fieri ex phlegmōe aui patientis ſiue matricis.bis eniz veſica colligaſ:vñ z patiētib⁹ colligabiť. Qū ḡ in renibus mā aduneť putrida p veſicas ne ceſſe ē effluat:ad quā pueniēs:z eā ſtatiz pūgit:cogit:z cō mouet vt expellat. Si āt apoſtema in ano fuerit:neče eſt inde pati veſicā:qz p̄mit eā atqz ſtrigit. qū ḡ an⁹ z veſica ſint vicina: inde neče pati. Ego āt dixi alibi q̄ qū hypo. paſſionē p̄ſtē:ſiue futurā aliūde vēire dicit:nō abſolute pōit:ſz in vltimitate magnitudinis eā intēdit.hoc quoqz nō intelligit qū p phlegmōez in epate ſingl'tū aſſeruit venire.qū eiz nerui epat] z ſtomachi ſint colligati: neče eſt alterū alteri cōpati:p̄ſertiz qū apoſtēa magnū ſit. 59

Mulier ſi nō ɔcepit: uelis aūt ſcire ſi ɔcipiet ɔtegēs ueſtimētis ſuffumiga deoꝛſuz.z ſiqdē trāſire uideatur odoz per corp⁹ ad oſz nares:cognoſce qñ ea nō ꝓpter ſe non generat.

Per b̄ q̄ dic̄ Suffumiga: ſuffumigatio huic loco optīa ē ītelligēda:thur] myrrhe:ſtoꝛac] ſuffumigatio:z filiuz nā calidoz z odoꝛifex: quoz ſum⁹ qū p totū corp⁹ aſcēdat:quouſqz ad os z nares pueniat: a q̄b⁹ qū odoz nō ſentiť pfecte:matrix opilaſ: qō qū ſit: neče ē nō cōcipi. q̄ nō p ſe generare dicit: tñ pōderoſū iuuamētū innuit. Multi eiz boies volūt certificari vtruz filios vel filias debeant hře:in quo marie nobiliſſimi laborare ſolēt.qū aūt femie nō cōcipiūt ſepāť:vt qū ſolos filios vel ſolas filias hñt ſupſtites poſt ſe rlinq̄nt q̄ here ditates ſuas poſſideāt. Plato in libro ad Xitū:generādi tetigit artificiū:cui⁹ pauca p̄libatur⁹ ſum dicta:ſz p̄us ex ponēdi ſūt oēs aphoriſmi de matrice tractaturi. 60

Mulieri i utero hñti: ſi purgatiōes exeūt:ipoſſibile eſt fetū ſanū eſſe.

IN purgatōe hac intēdit mēſtrua in tpe ſič ātea veniētia.neqz p̄oꝛē q̄ſtitaté minoꝛātia ūde ſignificaſ defectō fet⁹. Si eiz rara z pua vēiūt:z ſeml' vel bis nō eſt neče fetū infirmari:ſed ſi tp̄s oꝛdiné z q̄ſtitatez ſeruauerit:fet⁹ ſan⁹ ſi erit. Ego āt arbitroꝛ mēſtrua a p̄gnātib⁹ effluētia per venas illas tñ egredi:q̄ in collo ſūt matricis:qū ſecūdina oꝛib⁹ venaz intioꝛis cōcauitatis vulue ſit ſuſpēſa. vñ oꝛeq̄ť vt ab ill' venis nil mēſtruorū egrediaſ. Quz ḡ aliūde exeāt:neqz ad nutriēdū fetū p venas ſupꝛadicti cōcaui vēiāt:neče eſt fetū infirmari: vt pote cui aliméta deſunt. 61

Si mulieri purgatiōes nō exeūt: neqz febꝛe neqz rigoꝛe ſupuenien te:anxietates:abominatiōes:defectiones animi ei acciderint:reputa hanc in utero habere.

Stud de ill' tñ intelligēdū:q̄z mēſtrua ex oꝛdie z nulla re ipediēte vēiūt:ſi ſubito z ſine vlla manifeſta occaſiōe ſe ſtrīgūt:qō ex alia ſignificatōe auctoꝛizauit debē ꝓpendē.i.abominatiōe:anguſtia:defectiōe:mēſtruoz ceſſatiōe. ex q̄b⁹ ītelligiť mlierē cōcepiſſe:ſič ex appetit⁹ peſſimitate: qz in cōceptu os ſtomachi noceť: q̄ tñ oīa p̄ñt eueīre ſine cōceptu ſubſequēte:quum humoꝛes mali dominēt ſtomacho vel alij mēbꝛo: vñ ꝓſpicere medicū bene oportet. 62

Quecūqz frigidas z denſas matrices habēt non cōcipient. Et que eūqz humidas hñt matrices: non concipient: extinguitur eniz in eis ſemen. Et quecūqz ſiccas z magis ardentes non cōcipiunt: indigentia eni nutrimēti coꝛꝛūpiť ſemen. Et quecūqz ex utriſqz temperiē habēt moderate:hmuſmodi fiunt generantes.

Hypocraticoſ auderē trāſmutare aphoriſmos z oportunioꝛi dare loco:nil plus facerē q̄z vnuz bis duobus ātepoſituz trāſducerē. z in hoc loco ponerem: vt diſputatio mēſtruoz cōpleréť. z quot modis ſterilitas fieret dicerem⁹. Pcederet ḡ ille:Mlier ſi nō cōcepit in vtero: velis aūt ſcire ſi cōcipiet:contegēs veſtimētis ꝛc.ſeqreť aūt ille loc⁹: q̄ eſt nūc exponēdus:vbi dicit:Quecūqz ex vtriſqz hñt tēpiē moderate: huiuſmōi generātes fiūt. Immoderate aūt:ſz nō in vltimitate ad cōcipiēdū ſūt dure:ergo vltimātes erūt ſteriles. Ex q̄b⁹ etiā ꝓpēdiť q̄re ſterilitas fiat:etiā in maribus:qō tñ mltis occultať. Sed p̄ſpicacit⁹ intuētib⁹: primo palā fit q̄re non generāt q̄dā maſculi:poſtq̄ clarebit eis vtroſqz generantes eſſe medie cōplexiōis: quā ſi excedant nūquā genera būt. Incipiēdū ergo p̄us a ſterilib⁹ mlieribus:q̄ malā cōplexionē ſen cōpoſitionē vulue habuerint in p̄mis in vltimitate:in q̄bus q̄libet q̄ttuoz p̄ncipaliū oñanť qualitatū:ſiue due baz:ſicut mōſtrauim⁹ in libris nr̄is de cōplexiōib⁹: vbi cōplexiones intēpatas octo eſſe dicim⁹: q̄ttuoz ſimplices que hic tāgūtur: z q̄ttuoz cōpoſite ex bis cōmixte ſimplicibus. Cum ergo matrici dominēť frigiditas in vltimitate: z denſetur matrix inde: oza venarū ad os vulue venientium ex neceſſitate ſtrictiſſima fiunt: vnde ſteriles fiūt mulieres: quia ſecūdina non patiť ſolidari venaz oza:vnde etiaz ſi poſſet fetus recipere nutrimētuz

non tamē valet. non enim illuc mēstrua penetrare pōt sed si quoq; modo illuc ptingūt partuissima sunt. Item quia vene odēsanē facile: quia vene stricte sunt: sanguis aūt in his adunatus frigidus est ⁊ phlegmaticus: qū plurime q̄litates hab̄ ex q̄litatibus osideratur matricū: refrigescit ergo sperma virile in vuluā ex matricis frigiditate nisi sit calidissimū naturaliter. Incipit ergo p̄mū a complexiōe frigida. Quecūq; inq̄t habēt frigidas matrices: ⁊ densas non cōcipiūt. ex q̄bus datur intelligi frigiditatē densitati cōmisceri: ūde ppēditur quia frigiditas siccitati ⁊ hūiditati semp admisceat. Sed nōquid semp ,ppter hoc: semp eni ex matricis friditudine dēsitas subsequitur: ⁊ inde sterilitas sequtur. sicut diximus. Oportet aūt bene cōsiderare: q; si matrix frigida sit non cōcipe dixit: ,ppter opilationē sue substātie: non tamē dēsitas causa est nō cōcipiēdi: fiducialr enim nos intelligere putauit. At que matrices habēt hūidas in vltimitate non cōcipiūt. quia semē extinguit in huiusmodi. sicut in grano ⁊ ordeo videmus: que dum in paludosis locis seminātur: non ibi nascūtur. At quecūq; siccas ⁊ magis ardētes nō cōcipiūt qū semē non habeat nutrimētū: qō itidem cōtingit ac si seminaret in locis harenosis: vel non cultis ⁊ petrosis. In matrice aūt calidissima sperma illud patit quod semē in ardētiss.ma terra pateret: si in diebus canicularibus seminaretur. Sic ergo nobis de quattuor qualitatibus satisfecit: mōstrans singulas eaq; virtutes: quibus ⁊ eaq; intelligātur cōplexiones. Quecūq; ex vtrisq; temperiem hūt moderate huiusmodi generātes fiūt. Quod Ex vtrisq; dixit: nō ex qualitatibus intellexit: qū qualitates quattuor sint. ex vtrisq; ergo his otraria. s. intēdit in calore: frigiditate: siccitate: ⁊ humiditate. Nos aūt mōstrauimus in libro de cōplexione ex calore cum frigiditudine: ex siccitate cum humiditate tēperamētū esse matricis: ergo tēperamētum ex hoq; est paritate contrariorū. i. calore: frigiditate: siccitate: ⁊ humiditate: Quoq; pariū si vnuq; desit sufficit sterilitati. Si enim matrix in calore tempata sit: temperies aūt humiditatis ⁊ siccitatis desit: sterilis inde permanebit. Quia ergo hypo. de sola femina q; loquebat̄ sterilitate: de matricis tm̄ dixit cōplexione: de maribꝰ oīno reticuit: vel quia nos intelligere fiduciauit: vel quia post modū de his dicturus est. Successores aūt hypo. de maribus aphorismū hunc interposuerūt: Similiter ⁊ ō maribus dicentes ⁊ reliqua. Sed multi interptes ab hypo. intellectu longe esse asserūt. Nos aūt ex dictis hypocratis in mulieribus: idem esse in maribus possumus intelligi: dicentes ex cōplexiōis frigiditate sperma mariū non bene posse excoqui. Si aūt tēperamētum in frigiditatez paruā exierit: ⁊ vuluā calidissimā inuenerit: possibile est gigni. sed si ad vltimitatē tēperies exierit: impossibile est generari. Ex humiditate quoq; non pōt sperma excoqui bene. si ergo in vltimitate fuerit impossibile est gigni. Si iziē sperma calidissimū fuerit: quasi res quelibet incensa erit: neq; generabit. Similiter etiam ,ppter siccitatē vltimataz non extēdit: qū incidat in vuluaz: qō ad cōcipiēdum esse maxie est necessariū: sicut in libro de spermate ostēdim⁹: vbi si non in plurimā vulue cōcauitatez semē extēderet: feminā non posse cōcipere diximus. Hic aūt pauca fecimus quasi multoq; subaudiēdoq; fundamēta. Quod aūt Platonis auctoritate ad Ticium nos dicturos ,pmisimus h̄ subintulim⁹: Magna inquit est auctoritas ⁊ glorioſissima: itelligi d⁹: q̄lr duo cōueniūt corpa vt cōcipiāt coeūtia ad inuicē. hoc aūt est quod supius dicim⁹ mōstrātes q̄re femia sterilis sit: ⁊ non gignat: ⁊ i masculis simlr: quoq; causa fuit in maribus ⁊ femīnis tēperamēta in vltimitate egredi: que tm̄ intēpies si partua sit: ⁊ corpus intēperatū corpori cōtrarie cōplexiōis vel qualitatis se iūxerit possibile est cōcipi. Si ergo iūgatur sibi simile impossibile erit. Si enim frigidū sperma frigidam vuluā incidat: impossibile est concipi: similiter si siccum siccā. itidē ⁊ in alijs cōplexiōibꝰ intelligēdū est. Frigidū vo sperma in matricē calidiorē necesse incidat: hūidū vo in ficciorem. debet etiaz oppositio vtriusq; alteriꝰ modū nō excedere. Vltimitas vo matricis pōt itelligi ex quodam aphorismo p̄cedēti: Muliebria inq̄t ex aromatibꝰ calefactio educit ⁊c. tāta eiz ē mīrci] opilatio vt ñ odorē aromaticū pmittat trāsire ad os ⁊ nares. Itidē facit ficcitas ⁊ hūiditas sic̄ dixim⁹ semē extingūt: aromatica ingrossāt ⁊ ispissant: vt sursū trāsire nō pmittāt. Caloz si vltimitate matricis sit mutat q̄litates aromatū ⁊ corrūpit: ⁊ intēsa facit: vt ñ ascēdāt: nō tm̄ in suā ,pētatē deueniant: q̄ calor si q̄q; adsit: rariꝰ ñ erit i femnis: pīertiz q̄ nālit frigidiores sūt masculi. Nec iuestigatiōe aromatica ōnotāt steriles ⁊ nō steriles: ocipiētes ⁊ nō cōcipiētes. Que etiā ōnotari pōt ex frigur] ipaz: fiē ex appositōe arōatuz si macilētissime: leniſſime: ēſſiſſime ⁊ aspissime fuerit nō ocipiēt. Dic aphorismꝰ hypoctic⁹: ⁊si ñ sit tm̄ eē oř. 63

Similiter ⁊ in maribus. Aut eniz ,ppter raritatem corporis spiritus extra fertur: ut non incidat semen Aut ,ppter densitatem humidū non diffūdetur extra: Aut ,ppter frigidū ñ calefit ita ut congregetur ad hunc locum; Aut ,ppt̄ caliditatē ipsū hoc fit.

In tantā temeritatē deuenit latoz huiꝰ aphorismi: vt ñ sciēz itellexerit. ,pmisit. n. se mōstraturꝰ ittidē eē in masculi. Erat ergo necessariū q̄ttuor eadē genera cōprobare complexionū sicut nos fecimꝰ. sed a raritate icipit corpis: quā silr i femis posuit: Quod si pspicacit̄ in dagatur] duobꝰ mōis oberrasse repies. Primo. n. q; si ita eēt rem alit̄ ordinati apposuisse deberet. Secūdo: q; mētit⁹ ē: q; iueniūt̄ masculi corpibꝰ rari: ⁊ tm̄ in generādo calidissimi ⁊ potētissimi. Neq; mirāduz est: qū raritas fm calorē ⁊ humiditatē fiat: h̄ aūt complexio ispmatis abūdātissima est: ⁊ ad generādū pfectissima: quū spmatis creatrix materia in huius corpe sit plenissima: ⁊ virtus ad exequēdū fortissima: ⁊ emissio sperma tis nō nisi ex vasis fit fortissimis si ex emissiōe spirituali. ⁊si. n. sperma hūiditati cōmixtū quādā substātiaz videatur habere spirituale: hūiditas tm̄ q̄dam est necessaria p quā emittat̄: vnde latrator iste deceptus eē oprobat̄. Dixit item ,ppter corporis densitatē nō extra effūdi hūiditatē: qui si aliam q̄ spermatis humiditatē intellexit: a sensu alienꝰ fuit. Si autē spermatis itendit ⁊ propt̄ densitatē totiꝰ corporis nō effundi extra dixit: nihil dixit de complexiōe vasorū spermatis. melius eni diceret si ,ppt̄ vasorū strictura fieri assereret. q; sperma subdidit propter frigiditatē complexiōis corporis nō calefieri: ⁊ cam esse nō generandi: verū quidē dixit: sed ex subsequētibus veritatē falsificauit vt dicendo: Congregeť ad locum hūc. qum eni locum hūc nominauit ex verbis suis nō bene determinat] nos itelligere fiduciauit: qō tamē paruum vicium est quantū ad maius suum. In subsequenti eniz huius aphorismi loco errorē in propatulo posuit. Quum autē Propter caliditatem hoc ipz fit: dixit In hoc eni q; Jpm hoc fit: dixit aliud de quo istud pē

deret se ꝓmisisse ūnuit. Cum ergo ꝓpus diriſſet: Propter frigidū nō calefit ita vt cōgregef ad locū būc: modo vo Propter caliditatē dicat: ipm quod fit dicimus ꝓpter caliditatē nō calefieri: vt cōgregef ad locū būc: qō insa nū dicere: vel ꝓpter caliditatē ipm hoc fit: vt cōgregetur ad locū hunc. qō etiā malū est dicere: qum caloꝛ diſſ pet ꝛ nō cōgreget. Bonū quidē esset dicere: ꝓpter caloꝛē vl quodlibet aliud attinēs caliditati intēdi vel īcendi: nō quia ꝓpter caloꝛē nō calefaciat: vel q cōgregetur ad hunc locum.

64

Hac dare caput dolētib⁹ malū est: malū uero ꝛ febꝛicitātibus: q̄buſ cunq hypocōdꝛia ſuſpēſa rugiūt: ꝛ ſi ticuloſis. Malū uero quib⁹ fellei ſeceſ ſus: ꝛ in acutiſ febꝛib⁹: ꝛ quib⁹ ſanguis multa egeſtio facta eſt. Cōuenit uero ptiſicis nō ualde febꝛicitātibus. Dare uero ꝛ in febꝛib⁹ lōgis nullo ꝑdictoꝝ ſignoꝝ ꝑſente: ꝛ extra rōem tabefactiſ.

Hac est bnū de cito cōuertibilib⁹: q̄ō duabus de cauſis cito mutaf. Si enī caloꝛē inueniat plus q̄ oporteat cito in fumoſitatē ſe mutat: ſi mino rem tranſducit in acetoſitatē. Quod facile itelligit ſi lac nouiter emulſum coquaf: aliquidq nō coctū reperiaf: coctū enī in fumoſitatē mutaf: nō coctū in acetoſitatez mutatur. ſed digerētib⁹ ſm q cōuenit: lac multū ꝛ bonū nutrimētū facit: dū tamē excoquit ꝛ digerit inflatio ſub diaphꝛagmate: ꝛ doloꝛ in capite cōficiūt: hec ī ſanis lac agit. In infirmis aliter: q̄ō exp̄imētiſ didicim⁹. qualiter vero fit oportet intelligi. ſi eī facit ſaniſ: inflatōem hypo cōdꝛiozū ꝛ doloꝛē capitis q̄ tomagis faciet caput dolen tib⁹ ꝛ viſceꝝ inflatōib⁹. q aūt Quibuſcūq hypocōdꝛia ſuſpēſa dixit bene ſubintulit: qum lac nō noceat his lo cis: niſi quoquo modo hypocōdꝛia ſuſpēſa ſint ex apo ſtematib⁹. ſ. pblegmone: heꝛiſipila: zimia: vndimia: ꝛ ſcli roſi: quib⁹ oibus attinet q ſuſpēſa ſint. Nocet etiā eoꝝ locoꝝ rugitatōib⁹ etiā ſi ſint ſine apoſtematib⁹: qum tñ rugit⁹ nihil aliud ſit q̄ quedā inflatio ꝛ vētoſitas: q̄bus lac nocet: qz mutaf in acetoſitatef ꝛ vētoſitates: aliq tñ dam⁹ in hmōi infirmitatib⁹: ſed cū ſale ꝛ melle excoq̄f ꝛ pficit: qz vētres bunectat. Nocet ſiticuloſis: qz in fumo ſitates venit: ſiue ſit ſempiterna fuerit ꝛ nālis: ſeu tpalis ꝛ accītalis. Nocet ꝛ felleo ſeceſſui: quz cedat fumoſitati ſiſr cholerā vomētib⁹. q̄ō fit: qz lac maxīe pp caloꝛē mu taf in fumoſitatē. Cōuenit ptiſic] ī pulmone vulnerat]: qū dixit Tabefact] nullo ꝑdcōꝝ ſignoꝝ ꝑſte. Q̄z lac vl bonū eē dico indigētib⁹ bono ꝛ facili nutrimēto: qz quz dixit Nō febꝛicitātib⁹ oignū ē ineſtigari: q̄re nō validiſ ſime ꝓmittiē. Q̄z g̃ q̄rere ſi poſſit dari febꝛicitātib⁹ valde: q̄ō vbū nō neciū fuit. nos aūt inſeq̄mur b quz tps fuerit oportunū. Modo bꝛeuiē dixim⁹ q nō oz dari valde fe bꝛicitātib⁹. Diuoꝛ tñ q̄re ī diuturniſ febꝛib⁹ dari iubeaf ꝛ quz ſupza dixerit malū febꝛicitātib⁹ dari: q̄re h nō val de febꝛicitātib⁹ dari repetiit: quz ī apboriſmis non con ſuetudo fuerit. ſufficere enī poterat: quod ſupza ſemel di xerit. ſed qum in verbis ſuis ſoleat eſſe bꝛeuis: nō tamen timēda repetere dubitauit.

65

Quib⁹ tumoꝛes in uulnerib⁹ appēt nō ualde ſpaſmāf neq̄ inſaniūt.

His uero nō appētib⁹ repēte: qb⁹ qdez retro: ſpaſmi ꝛ tetani fiunt: qb⁹ uero in pꝛioꝛi parte: mania ꝛ doloꝛ lateriſ acu tus: aut ēpima: aut dyſenteria: ſi rubei fiunt tumoꝛes.

Tumoꝛes intellexit omne apoſtema vl groſſiciē in coꝛpe ꝓeter naturā eminentē: in q̄bus deno tauit pblegmonē: quē quz quidā acutū apoſte ma ſoleant dicere: antiqui tamē omnē caloꝛē nimiū vel incenſionē: apoſtema vel tumoꝛ ſit ſiue nō: pblegmonē dicūt. Dicit ergo hypocꝛs: Si ī vulnerib⁹ tumoꝛes. i. apo ſtemata appareāt non valde ſpaſmātur: neq̄ inſaniūt. Spaſmātur ergo ꝛ inſaniūt aliquādo: ſed tamē raro. Si aūt apoſtema magnū ſit valde: ꝛ peſſimitatē habēs ī ſe: neq̄ ſubito appareat ꝛ retro fiat: ſpaſmū ꝛ tetanū ſigni ficari voluit. q Retro dixit: doꝛſum ītellexit. Si autē añ apparuerit: aliā paſſiōem q̄ ſpaſmū eſſe voluit: retro lo cus eſt neruoſus: āte vero venoſus ꝛ arterioſus. Quz er go de vulnerib⁹ apoſtematis aliquid ꝓcessimuz ad aliq̄ nobile membꝝ venerit: ſi vulnera ī neruoſis locis retro fiūt: neceſſe eſt ſpaſmū vel tetanū expectari: quia be paſ ſiōes ſunt neruoſoꝝ locoꝝ. q ſi ante ſint ꝛ peſſima ma teria ad cerebꝝ aſcēderit fiet mania: ꝛ ſi ad pect⁹ aſcen dit: doloꝛ fit lateris acutus: ꝛ plurimi fiunt inde empici. Si aūt in inteſtina materia deſcēdat: egeſtio fit ſangui nis. Si tumoꝛes rubei ſint: ꝛ ſi ſubito euanuerit: ſāgui nis egeſtiōem intellexit: que ſine vulnerib⁹ fit inteſtini: q paſſio ſepe cōcreatur vulnera in doꝛſo habētib⁹: vel āte ī doꝛſis loci oppoſit]: ꝛ ſubito retro ſe verterit: nō tamē abſolute innuit q̄n man⁹ ꝛ pedes poſſint intelligi. q̄z quz in ꝓioꝛa cruris veniēs nō tñ ſit lacertoꝝ iūctoꝝ foꝛtio bus vel magnis coꝛdis: coꝛa tamē in genuū ꝓioꝛa maxi mam coꝛdā habēs: poſſibile eſt ſm colligantiā ſui adin uicem pedes inde incurrere paſſiōem ſpaſmi: cauſa lacer toꝝ in poſteꝛioꝛi parte coꝛe locatoꝝ: quz lacerti illi ex maioꝛi pte ſint carnoſi. nō ergo ſpaſm⁹ ex ſola retro cau ſa naſcit: qum ſepe nō ſolū in pedibus: ſed etiā in mani bus eſſe videam⁹: que loca longe a nucha ſunt remota: ꝛ neꝛui manuū ꝛ pedū a nucha ꝓcedūt: ꝛ doꝛſi ſiſr.

66

In uulneribus malis ꝛ fœtibus exiſtentibus: tumoꝛ nō appareat mūal magnū: laxa bona: cruda mala.

Quod magnū dixit: vulnerib⁹ poteſt attinere: vel apoſtematib⁹: vel vtriſq̄. Nec peſſimitas tamē intēdit ineſſe vulnerib⁹ que in fine ſunt lacerto rū vel eoꝝ capitib⁹: maxime illis qui iūcti ſunt neruis: ꝛ in extremitatib⁹ vicinis coꝛdis. Sicut aūt antea mala di xit apoſtemata ſubito nō apparētia: itidē hic omīa apo ſtemata eſſe mala ex vulnerib⁹ malis eſſe aſſerit. Vulne ribus enī huiuſmodi maxime ſi doluerint: nō ſum⁹ ſecu ri q̄n ad nobilia mēbra humoꝛes mali fluant: nā malos humoꝛes ad nobilia mēbra deſcēdere certificāt: quz doꝛ loꝛes būoꝛes fluere poꝛtēdāt. Quz g̃ vuln⁹ malicioſum ē nā q̄dē debilitaf: būoꝛes aūt ſupbiūt ꝛ diſtēpanf: g̃ niſi ad vuln⁹ fluxerit: q̄ō ex tūoꝛe q̄dē certificaf ꝑ totū coꝛ⁹ diffuſi: ſpaſmos ꝛ tetanos ꝛ maniā faciūt. Laxa q̄dez ꝛ fluētia vulnera bōa ſūt: cruda vō dura ꝛ idigeſta ma a. In his āt vulnerib⁹ medici multū fallūf ſtrigētes fluēt a: frīda ꝛ ſic. ꝛ ſtiptica medicina. Doloꝛ aūt fit ex loc⁹ neꝛ uoſis: vñ ꝛ medicina calefactoꝛia eſt exhibēda.

67

Posteriora capitis volentia: in frõte recta uena incisa iuuat.

Non solũ intẽdit purgatõem de locis infirmis: sz mãm p ptẽ oppositã satagit extrahere: qõ ex cõtrario fit. Si ergo in latitudine fiũt a dextra i sinistra: vel a sinistra in dextrã fieri inuit: qõ si i pfũdita te fuerit: anteriora retro: posteriora añ medicari oz. vnde hypo. Posteriora capitis volẽtia: recta vena icisa iuuat Tros aũt multotiens sanauim⁹ inde oculoz̃ dolores: si abũdãt hũores lõgo tpe effluẽtes cũ scarificatõe i poste riori pte. i. i cranei posteriozis summitate. 68

Rigores mulierib⁹ incipiũt ex lũbis magis ⁊ per dorsũ ad caput: ⁊ uiris retro magis q̃z in priori pte corporis: uelut cubitoz̃: coxarũ: ⁊ ppter cutem raram: declarat uero pilus.

Rigor cum frigore sensualiter incipit: frig⁹ vero ex dorso solet esse mai⁹: ⁊ venit magis subito. bene ergo dixit rigorẽ ab bis locis icipe: ⁊ marie mulieri⁹: qum frigidiores sint masculis. Rigorẽ aũt illum necesse est pgere ad neruoz̃ initiũ: qõ in capite esse cõ stat. Nucha vero qum sit in dorso necesse est inde pati: ⁊ post cerebrũ p eã a quo nucha pcedit: ⁊ exorditũ sumit que quia est mollior: ad mutãdũ est facilior. Anterior pt corporis nõ rigescit: qum cõplexio sua rarior sit: ⁊ inde sit calidior. testãt hoc pili exeũtes: quoz̃ generatõem in libris de cõplexiõib⁹ sufficiẽter exposui. Pili aũt raritatẽ declarãt: raritas caliditatẽ. 69

Quartanis habiti nõ ualde a spasmis apprehẽdũtur. Si uero apprehendatur prius ⁊ supereueniat quartana: soluũtur.

Spasm⁹ ex inanitõe acutissim⁹ est ⁊ mortalis. q⁹ si ex plenitudine neruosoz̃ mẽbroz̃ cõtingit sicut in epilepticis ⁊ similib⁹ aliis: nõ acut⁹: neq; molestus: sicut por erit: quẽ hypo. hic intẽdit. ⁊ hunc q̃rtana supueniẽs: venire nõ pmittit: eũ dissoluẽs qui etiã iam supervenit. Qui⁹ medicãdi duo sunt modi: cũ purgationibus: vel coctiõib⁹: que vtraq; in q̃tanis videnda. purgatio. n. cũ rigore: coctio vero fit cũ calore. 70

Quibus circũtenditur cutis dura ⁊ sicca sine sudore finiẽt: quibus uero laxa ⁊ rara: cũ sudore finient.

Propi qui morti cutis dure: sicce: ⁊ extense: mortui sunt sine sudore: rare vero ⁊ laxe cum sudore. Prius fit inde: q⁹ oi carẽt humiditate: vl si quã habet: nõ habẽt in cute. Secũdũ: quia multã etiã habẽt illam intra cutem. 71

Icterici nõ ualde fiũt inflati.

Quod hypo. hic intẽdit oportet aduerti. Vẽto sitas. n. coadunata in corpe supra exiẽs cũ eructuatõe: vel infra suo modo: vel pmanẽs intus generat vẽtris extẽsiõem: aliqñ ex defectõe viscer⁹: aliqñ ex adunatiõe phlegmatũ. Nunc ventositati icterici sunt cõtrarii: quia sunt cholerici. Si aũt icterici vẽtositatẽ habẽt: nõ tñ erit magna: qum magn⁹ calor eã dissoluat.

Finit quinta particula. Incipit sexta.

I.

In diuturnis lienterijs oxiremia supueniẽs: prius non existens: signũ bonum.

Lienteria est velox exit⁹ cibi ⁊ pot⁹ in eisdẽ q̃litatib⁹ q̃b⁹ comesta sunt: q̃ aliter breui⁹ digeriri põt. Lieteria. n. nihil aliud est q̃z cibor̃ indigestio: q̃b⁹ egrediẽtib⁹ nulla mutatio digestiue vtutis in eis inuenit̃ in colore: liquore: odore: imo in nulla q̃litate. Celeni diffiniũt lenitatẽ intestini: q̃b⁹ ex vbis itellexisse videnẽ: qz ex lenitate itestini bmõi patiũt̃. nã ex nimia lenitate: neq; retinẽt̃: neq; restringẽs comesta ⁊ bibita. stomachus g̃ ⁊ intestina q̃cq̃d retinẽt: sua aspritate retinẽt tñ. Cõstat igit̃ q⁹ ex lenitate patiũt̃ Sed quz antiq̃ laudabilr̃ noia iposuerũt: in h̃ autẽ non sunt efferẽdi ignorates cõtẽtiue actões: cui⁹ nã ẽ aplecti ⁊ tenere recepta: ⁊ digesta mittere ad iferiora. Sicut aũt vesice strãguria nõ tãdiu retinet vrinã quoad digerat: sz vel pp grauitatẽ sui: vel pp acumẽ mittit eã foras: sic cibi ⁊ pot⁹ a vẽtre emittũt̃: qõ cõe est oĩb⁹ egrediẽtibus: qõ si beleni intellexissent nõ sic diffiniss̃ent: sz stomachi ⁊ intestinoz̃ defectõem: quz comesta stomachũ grauẽt ⁊ intestina. Q̃nq; aũt fit ex supficie excoriata in iteriozib⁹ stomachi ex humorib⁹ acut̃: nõ tñ multũ defecta vtute stomachi: quã tñ necesse ẽ deficere. cib⁹. n. qum ad ea loca deueniat ⁊ noceat q̃a pũgit: nõ potuit retineri: tũc necesse ẽ q⁹ exeat sine aliqua digõne: sz appareãt quedã acuta ⁊ pũgitiua. qõ aũt ex lenitate stomachi ⁊ intestinoz̃ ẽ: sine aliqua significatiõe pũgitiua exit. Differũt aũt vtraq; q⁹ excoriatio humorib⁹ qe̊lcẽtib⁹ ⁊ finit̃: cito sanat̃ cũ cibarijs stiptic̃: sz si diu pmaneãt: ad digõem saniei se mutãt. Sed defectio cõtẽtiue vtut̃ ẽ ex mala cõplexiõe: q̃ si pfecte illi mẽbro oñeẽ dure sanet̃: aliqñ ex humorib⁹ inẽ stomachũ ⁊ itestina se claudẽtib⁹: quoz̃ vnus ex quo. f. oxiremia i pn⁹ quz stomachi oñeẽ friditas: que quz elongeẽ: ⁊ oxiremia finit̃: cui⁹ cã ẽ cibi iter stomachũ aliq̃tula mora. Quz ergo passio morẽ: neẽe ẽ stomach⁹ ad retinẽdũ debiliteẽ. cibo. n. i morãte aliqñ icipit digestibil fieri: sz quz nihil i morẽ: ⁊ nullo mõ i stõacho digerat̃: nisi la q̃litas mutatõis cibi nec̃io appebit. neq; oxiremia incipit: nisi phlegma abũdz nimiũ iter stõachũ ⁊ marie acidũ. Qñ nõ absolute dixit oxiremiã bonũ signũ eẽ: sed in diuturnis liẽterijs addidit: qz aliqñ oxiremia i hac passione est a pn⁹: vñ ⁊ pus nõ exĩs dixit. Quz. n. h̃ passio de phlegmate fit frido ⁊ stõachi refrigeratio: oxiremia nullo tpe cessat: qum iseparabil̃ sit hmõi passio. Quz g̃ oxiremia ñ a pn⁹ sit liẽterie: neq; liẽteria sit de phlegmate oxiremia p⁹ aliqõ tps supueniẽte: significat̃ cib⁹ morari i stomacho aliquãdiu. neẽe ẽ g̃ vt digerat̃: qz nã ad suã fuertit actõez. Videtur mihi i hoc aphorismo mea suffecisse disputatio: cui⁹ fundamẽtũ q̃ cape voluerit: meũ libr⁹ de vtutib⁹ nalib⁹ legẽ oportuerit: vbi mlta signa de vtutib⁹ stõachi inẽiet: legat quoq; illã pticulã i q̃ significatões ⁊ accña q̃ sũt exeũtiũ corpa. ostiltrat⁹ tñ i ctia pticula de iuestigatõib⁹: mẽtit⁹ ẽ de pozib⁹ refragrãs ãtiquoz auctoribus i liẽterie passiõib⁹: vñ h̃ oz repeti pmittẽdo vba ostilstrati. Liẽteriã ipl̃r diuiserũt antiq̃. alia. n. dysẽteria: alia liẽteria: alia tenasmos or̃. Pmõi passiõis diuersitatẽ eẽ ãtiq̃ i exeũtib⁹ putauerũt diuers: dicẽtes si aliq̃d de lagnis genere exierit: l vnctuosũ: l viscosũ: ceta vo vẽtre exeũtia sint digesta atq; cocta vocat̃ dysenteria. Si aute: nihil digestũ siue coctum exierit vel viscosum ⁊ sanguini admixtum: lienteriã esse dicũt. Si autẽ sanguinolentũ exierit ⁊ vnctuosum ⁊ aliq̃tulũ digestũ: tenasmõ eẽ dicũt.

hec sunt verba ossistrati: Nescio autē quid hūc coegerit vt rē indigestā iūgeret cū sanguis z viscosita⁹ genē: quum null⁹ sibi cōtēporaneus illud sensisse videat: neq; Filo⁹ meus: neq; Erathe⁹: neq; alij q̄ bucusq; ad meū deuenerūt tēp⁹. neq; n. Origenes z socij sui: neq; alij p̄ores bis. Erathe⁹ n. in libro suo de morbo z cā: de curatiōe morbi ait: Passio inq̄t quā sepissime vocāt aliq̄ dysenteriā: quidā vo lienteriā: hāc liq̄dissima sequit egestio cū mala q̄litate z spūositate: z odoris grauitate: z post cibū atq; potū: veluti egressiōe mlta spumosa: z fetida ē. Praxagoras in secūda pticula de accūtib⁹ morbū sequētibus: Qui inq̄t liēteriā hīt lenitatē intestinoꝝ z q̄dā lubricitatē neēe ē eos pati: maxīe qū sint ieiuni: z bis ptib⁹ sp cibus cito egredit: z p̄petatē h⁹ passiōis velocitatē hāc intēdit eē cibi egredientis: z ablatōem digōis facte velocitatē hāc intēdit eē: sed ex velocitate exeūdi indigōem venire. vñ ego z alij multi medici cōsentim⁹ nihil aliud eē hāc passionē q̄ indigōem cibi z pot⁹ z velocitatē exitus indigestoꝝ cibi z pot⁹: z idē etiā ceteri intelligūt ātiqui Itē in libro de passiōib⁹ q̄ dr eē hypo. de liēteria inuenit q̄ in liēteria cib⁹ subtilis z nō coagulat⁹ fine dolore egredit: vñ inde corp⁹ sumit. ñ coagulatū intelligit indigestū. Cōsueuerūt. n. antiq̄ nō coagulata dicē: q̄ indigesta sunt. In libro. n. quē hypo. inuenim⁹ intitulatū de regimēto sanitat⁹: quē tñ alij negāt eē hypocraticū: confirmātes eū eē philisdei: siue feruti: sic repit scptū: Aliqñ inueniunt aliq̄ a quib⁹ cib⁹ crud⁹ z idigest⁹ z subtilis exit: z sine dolore: nō pp aliā passiōem sicut liēteria vēit. bi oēs Ossistrato fuerūt anteriores: posteriores vo multi successerūt quos Ossistrat⁹ fatet se vidisse: z cōcordāt i liēterie passione. Nescim⁹ g̃ vñ ossistrat⁹ tale q̄d dixisse coact⁹ sit vt et anteriorib⁹ suis obuiaret: z posteriorib⁹ mētiēs liēteriaz existere cū re indigesta: qū Sanguie mixta dicēt. 2

Quib⁹ nares humide naturaliter: z semē humidū: cito infirmātur: quib⁹ uero cōtraria: salubrius.

Quib⁹ oplerio nāl⁹ est ficcior nulla res sēsualis ad nares fluit ex cērebro: neq; i cute eoꝝ appet sudor. supfluitas ergo eoꝝ subtiliata cū purgatōe emittit illa q̄ a medicis occulta vocat. Sed quoꝝ oplerio nāliter ē būidior maximā a corpib⁹ emittūt abūdantiā: z maxīe a cerebro cui⁹ subā z nā subāl⁹ est frigidior. horū etiā semē būidi⁹ ē z liq̄di⁹ z fridi⁹: sicut ecōuerso in. sicciorib⁹ aquositas osumit: z semē exiccat. Quoꝝ g̃ cōplexio toti⁹ corpis vel etiā cerebri būidior fuerit: sanitatē eē corruptā ostabit: qū ex pua occasiōe eis veniāt catari. Si aūt būores illi a faucib⁹ ad inferiora descēderit nocēt gutturi: canalib⁹ pulmōis: meri stōachi: z mēbr⁹ aliis vñ neēe ē tussiz incidāt: anhelitū: squinātiā: indigestibilē corruptelā: z aliqñ diariā. z si salsa fuerit z fluida: etiam dysenteriā: qō hypo. mōstrauit in pitonaeretoncheida⁹ ton. i. in libro de aere z aqua z regiōibus. 3

In diuturnis dysenterijs: abstinētia malū: z cū febre pei⁹.

Dysenteria nascit ex humoribus calidis: sicut dixim⁹ intestina excoriatib⁹. Excoriatio vo in supficie intestinoꝝ est i pn⁹: que qū diuti⁹ durat magis cōcauat: z efficit vulnera. vñ stōach⁹ ex colligātia intestinoꝝ patit: z i augmentatōe morbi patit os stōachi. vñ oz abstinētiā seq̄: q̄ ab iitio succedit huic morbo. ppē būores ex epate ad stōachū refleros: q̄ quum de cholericis sint generib⁹ marie corrūpūt intestīa: quz bi etiā ascēderit supioza inatāt stōacho: z inde fit cā abstinētie ex colligātia intestini: z p abstinentiā auferē q̄dā actio nālis. s. nutritio sine q̄ vita nullaten⁹ pōt regi: que qū diu pmānserit duo necesse est itelligi: vel vt fiāt sanioſa vulnera vl maxia inascant apostemata. Quz aūt hec euenerīt: z stōmachus ex vicinitate patiat intestini: p̄oculdubio infirmus periclitari incipit. 4

Circūfluentia ulcera male cōsuetudinis malum.

Cum pilos cadere videris a locis vulnera circūdantibus: malū humores inesse videtur: maleq; cozrosiōes: z p̄urit⁹ i vulnerib⁹ hmōi ex necessitate nō permittūt vulnera sanari. 5

Dolores in laterib⁹ z pectoribus z i alijs corpis ptibus si multū differūt ad discernendū: malū.

Oportet differētia cognoscat dolor i latere exiūtiū z pectorib⁹: z i alijs ptib⁹ corpis. Dolor loca nō solū sūt itelligēda: sz z eoꝝ q̄titas: quoꝝ scia ē nēcia q̄si infirmitatis future: z exide medicinādi p̄nostica. Si. n. costis magn⁹ dolor inascat: z q̄si ad furculas dirigat: vel subt⁹ hypocōdria descēdat: tria significat: qū passiōem hic eē sit īpossibile sine pelliculaz costaz passiōe: z qz passio molesta sit z piculosa: z fortis adhibēda sit medicina. Si ergo passio ascēderit ad furculas: phlebotomia ē necessaria: Si descēdat ad diaphragma: pharmacia erit vāda: sicut i pitonoreonoromatō. i. i libro regimis acutoꝝ testat hypo. Si dolor sit pu⁹ z q̄si pūctura q̄lis solet euenire i costis: nō ascēdēs ad furculas: neq; descēdēs sub hypocōdria: passiōem i carnosis locis costarū eē significat: nō molesta: neq; fortis medicina vāda est. h⁹ aūt modo singuloꝝ cōsiderāt dolores mēbroꝝ: et magnitudines eoꝝ. Silr si apostemata sint i pessimis locis: dolores erunt graues: sicut hypo. testat in epidimia: graue pōd⁹ portare innuēs in dolorosis locis. Quum vo passio i ceteris ē ptib⁹: dolor remū subsequit acut⁹. q̄ i ceteris dixit ptib⁹ pelliculas circundātes singulos: renes: venas quoq;: z renū arterias: z cōcauitatē eorū intēdit: et etiā portā vñ vrina exit. Itē etiā de epate itellexit: i cui⁹ carnosis ptib⁹ si dolor sit erit grauis. si aūt i pellicul⁹ suis siue i venis: acut⁹ erit dolor. Quātitas acumis dolorū fm mām erit faciētiū būoꝝ. fi. n. sit hūor choleric⁹: acutissim⁹ erit dolor: silr si grossa sit vētositas nō hīs vñ ereat Si aūt sit mā phlegmatica: mollior erit dolor. non g̃ ex q̄titate doloris sola q̄litas itelligit sui: sz etiā q̄ diu debeant īmorari. Si aūt hyp. ad h⁹ intēdit vt quidos nos redderet de q̄titate vniuscuiusq; doloris: ad h⁹ nra sufficit disputatio. Si vo nō solā diuersā q̄titatē dolorū: sz aliud inuestigādū inuerit: vt. s. itelligēm⁹ q̄le mēbr⁹ sit vtili⁹: z q̄le inutili⁹: z q̄le nobili⁹: z q̄le ad piculū pclinius: ac si dicēt: Nō sufficit sola inuestigatio q̄titatis doloris in diuersis locis: neq; si i eisdē dolor vn⁹ z nō mltipl⁹ sit. vt si ozigenes patiat i. latē: z i eodē die diogenes patiat in eadē pte: nō debem⁹ eōles dolores itelligē: sz si sint silles vl differētes oz inuestigari. Hoc aūt duob⁹ modis inuēit: l' ex q̄litate doloꝝ: l' ex q̄titate fortitudis. q̄litate si pūgitiu⁹ sit dolor z inflatiu⁹: granatiu⁹: corrosiu⁹: sepitn⁹. i. otinu⁹ vl' idutiosus: eq̄l vl' diuerl⁹. q̄titate fortitudis pl⁹ l' min⁹ oz itelligē: qō itēdim⁹ quz: q̄titatē magni doloris dixim⁹ Consueuerūt enī medici rem fortiorē appellare maiorē etsi nō ptineat ad quātitatē: sed ad qualitatē. dicūt enī febrē magnā vel paruā: quz febris nihil aliud sit q̄ calor nō ergo mirādū si dolorē fortiorē vel maiorē dicāt esse neq; si dicāt rem diuersam in qualitate minorē esse vel

maiorē volentes differre grauitatē in dolore pūgente: ⁊ similibus. 6

In Ephretici ⁊ circa uesicā dolores laborioſe ſanantur in febribus.

Aſſiōem in renib⁹ vel uefica ſanari durū eſt i ſenibus: quam nunq̄ deficiat actio horū mēbroꝝ ⁊ mēbris patiētib⁹ quies neceſſaria ſit vt ſanēt. Ite ad ſanādū dura: qꝝ hīc trāſit hūoꝝ acutoꝝ ſupfluitas: que quz p aliquē locū trāſeāt vulnera ibi renouāt: ⁊ magnificāt: q̄ paſſio in ſenioꝛib⁹ induraſ: qꝝ etas eoꝝ declinat ſicut alibi dixit hypo. Senes bis paſſiōibus cōmoꝛiuntur. 7

Dolores ⁊ tumores ſm uentrem exiſtentes: ſuperioꝛes quidē leuioꝛes: inferioꝛes foꝛtioꝛes.

Supioꝛes hic intelligim⁹ nō ex mēbroꝝ lōgitudine: ſed poti⁹ pfunditate. hec aūt loca ab helenis vocāt pituba. i. a pelliculis ventr̄ ad exteriora. Ī intēdit q̄ Supioꝛes dixit. Dō aūt intra pelliculas naſcīt. i. in inteſtinis ⁊ ſtomacho ītellerit: vbi nō ſupioꝛes foꝛtioꝛes eē dixit: ⁊ hī quoꝝ doloꝛes his locis innaſcentes foꝛtioꝛes ſint ⁊ maioꝛes. 8

Hydropicis q̄ uulnera in coꝛpoꝛe naſcūtur non facile ſanantur.

Ypocras in libro de vulneriḃ⁹: Vulnera inq̄t ſi nō pfecte ſiccāt: nō ſanāt. In hydropicoꝝ aūt coꝛpoꝛibus ꝓpter abundantiā humiditatū: impoſſibile eſſe videtur. 9

Late puſtule nō ualde purigino ſe ſunt.

Puſtule vl̄r ſunt duplices. q̄dā. n. deſoꝛis ſunt alte ⁊ acute foꝛme: ⁊ alie late in fundo: ſ̄z ſurſū nō aſcēdūt. alte ⁊ acute calidioꝛiſ ſunt māe: late vo ⁊ nō ſurſum aſcēdētes frīdioꝛes: ⁊ inde duab⁹ de cauſis nō puriētes, quz vel late ſint: vl̄ nō acuti hūoꝛis. 10

Caput doleti ul̄ circūdolenti: ſanies aut aqua aut ſanguis defluēs ſm aures ⁊ nares ſoluūt egritudines.

In mltis locis de Ī doloꝛe iā diſputauit: vñ ſi ñ ſubtil⁹ indagem⁹: ⁊ nō ſic aliī arbitremur: qꝝ ſolū his de cauſis egritudo ſoluīt: nō ſubtil⁹ ⁊ vtiliter ꝓcedem⁹. hypo. n. abſolute dixit: Si ſanies vel aq̄ ex auriḃ⁹ vel naribus effluat: egritudinē ſoluūt. Nos autem intelligere debem⁹ ſi ex apoſtemate caput doluerit: ſanguineo vel alijs humoꝛibus crudis coadunatis. q̄ ſi crepuerīt: ⁊ hūoꝛes p hec loca effluxerīt: egritudo ſoluitur ſicut dixit. Sed ſi doloꝛes ex groſſa vētoſitate inflatiua: vel ex cholera ru. capitis pūgitiua: vl̄ ex peſſimis vulneriḃ⁹ ſiue alijs apoſtematiḃ⁹: ſanitas aliī ꝓuēīt. 11

Melācholicis ⁊ phrenēticis emoꝛroides innate bonum.

Emoꝛroides nō ſolū ſm purgatōem ſoluūt has egritudines: ſ̄z etiā ſm hūoꝝ purgatoꝛ q̄litatē: vt ſi fuerit nigrū melācholicis humoꝛib⁹ mixtū qui ſunt in ſanguīe ſicut in vino fex. Non ergo mirādū ſi melancholia ⁊ phrenefis ſanēt ꝓ emoꝛroidas. 12

Emoꝛroidas ſananti antiquas ſi nō una fuerit relicta: piculū ē fieri hydropē: aut ptiſim: aut maniaz.

Emoꝛroides īpoſſibile eſt eſſe ſine oꝛis venaruz aptōe in ano: ꝓ q̄s pp mltitudinē ⁊ groſſitiē ſāguis ep melācholicas ⁊ ſanguis feces expellit: quas ſi ſtrixeris ne ꝓ oꝛa venarū ereāt: in epate dura naſcūt apoſtemata: magnitudīe ⁊ groſſitie ſua epar aggrauātia: ⁊ caloꝛē ei⁹ extīguētia: ſicut ſi puo igni mlta ligna aggregēt: ſubito ſuffocāt. Quz aūt ſanguis nō niſi de caloꝛe nāli ſit: caloꝛe nāli extincto: neēe eſt ſanguinē nō generari. Hydropicis vo nō efficit niſi quz ſāguis nō gnāt quā mām ſi ep expellē nō poſſit a ſe vl̄ a venis: vene pulmonis crepāt: ⁊ ptiſis efficit. Bñ ergo dixit: de emoꝛroidibus multis vnā debere remanere: ꝓ quā mā illa poſſit euacuari: marie ſi antea ſoluta fuerit purgari inde. 13

Singultu habito ſternutatio ſuperueniens ſoluit egritudinem.

Singult⁹ vt dixi de plenitudine ⁊ inanitōe ſit: et mārie de plenitudine: q̄ quz venerit necāri⁹ eſt foꝛtis mot⁹ quo būiditas illa expelli poſſit. Ī mot⁹ in ſternutatōe īueniē. Singult⁹ aūt plurimū ex plenitudine fieri oēphēdit ex pueris: q̄ quz ſp cibis impleāt neq̄ ſibi caueāt ex frigoꝛib⁹ fit eis aſſiduus. frigoꝛ. n. neruoſa cōtrahit loca ad diſſoluēdā omnē humiditatē vel ſuperfluitatē: ⁊ inde ſingultus fit. 14

Ab hydrope habito ſm uenas in uētre aqua fluēte ſolutio fit.

Ec ſignificatio in ſpōtaneis purgatōib⁹ valet: qz ſm hypo. nulla medicina indiget. Si. n. medicina adhibeas: iam nō erit ſpōtanea. 15

Diaria hito diuturna ſpōtaneus uomit⁹ ſupueniēſ ſoluit egritudiez

Tera ſignificatio ſpōtane purgatōis q̄ ex actōe ē nāe. Dat g̃ hypo. auctē medico que vtilis ē ad mām extrahēdam in cōtraria loca. 16

Apleuretide habito: aut piplemonia diaria ſuperueniens: malum.

Non ē intētio ſua q̄ ex ſola mēbroꝝ cōcolligātia harū paſſionū ſint accītia. Intēdit g̃ poti⁹ ad foꝛtitudinē ⁊ magnitudinē paſſionū. Epar vo ſingultū patiē: eo q̄ oꝛi ſtōachi vicinaē: ſil⁹ ⁊ tuſſim pp colligātia ſpūs inſtri. Ex his aūt vbis hyp. mōſtrauit. qō conſuetudinariū fuerit. Nō. n. dixit q̄ p pleureſim l̄ piplemoniā habuerit: ſ̄z q̄ ab his ſupat⁹ fuerit ⁊ bñ. Si aūt Ī ſupueneriṭ: ⁊ diaria ſupueneīt: malū ſignū erit. Eā. n. ē diarie quz ep ſibi cibū ſm q̄ oꝛ nō pōt trahē: ⁊ in ſāguinē mutare. aliq̄n aūt ex coꝛruptiōe ē ſtōachi cibū ītra ſe coꝛrūpēt. q̄ ſi piplemonia vl̄ pleureſis pue ſint: pñt q̄dē diaria ſupueniēte ſolui: marie ſi pua cauſa ⁊ pñs fuerit. vnde oportet medicū ſtudioſum eſſe vt nō aliq̄d abſolute dicat: ſi accidēcia que dicit nō ex pñtibus ſint cauſis: ſicut diaria in loco hoc fuit: nec ꝓpter cibū vel potū cōtigerint: ſed ex eſſentia moꝛbi. Significatōes. n. ſuis ſemper debent iungi ſignificatis. 17

In oculis patientem: diaria accipi bonum.

Ec aphoriſm⁹ ante eſt explanat⁹. Nō āt diariā hic laudauit: ſed ꝓpter ſpōtaneitatē: vnde fit q̄ medic⁹ quilibz auctoꝛizare oz: ſicut medicos nr̄i tp̄is videm⁹ faciētes in oculoꝝ paſſiōib⁹ clyſteri l̄ pharmacia medicātes. 18

Q Uesicam incisaz: aut cerebrū: aut cor: aut diaphragma: aut epar: aut uentrem: aut renes: aut intestinorum aliquod gracilium mortale.

Quod mortale dixit in multis locis morte pñtez pertedere iunuit: in multis signū solz eē mortis sed in hoc loco nō mōstrauit qō horū itellexerit. Cordis tñ incisio mortalis ē sine dubio: ceterorū vo mēbrorū nō necessario: nisi qū magna z pfoīdāt fuerit icisio. Quis aūt scit si nō hy. hic intēdit icisionē vesice magnā z pfoīdātē vsqz in cōcauitatē: z sīr in ceteris. Qō si hmōi fuerit: impossibile est eā cōsolidari. Idē contigit z ī neruosis locis diaphragmatis z subtilis intestini. De stomacho multi discordāt. Alij dicūt si retro in cōcauitatē incisus fuerit possibile est saluū fieri: z nō solū sic: sed etiā si incisus fuerit vt sui appeāt anguli ī quo medicinando errāt illi qui libros fecerūt de vulnerib⁹ suis mortiferis. Cur aūt horū icisiones nō solidēt dicēdū ē: Cordis z diaphragmatis incisiones nō solidāt: qz semp mouēt. vesice: qz est neruosa: subtilis: z sine sanguīe: que tñ sanāt quum ad expellēdū lapidē incidit: qz collū ei⁹ carnosum eē vr. Epar si incidat sanguis sequit flux⁹: patientes ḡ morīunt anteqz solidēt: qō fit qū vene incise sunt. Inde arbitror verū dicere dicētes posse sanari qū incisio intra cōcauā nō fit. z quidā dicūt ei⁹ extremitates q̄si digitos eminētes posse incidi: z inde sanari. Incisionē quoqz cerebri multotiēs vidi sanari. semel.n. vidi in nubia ciuitate sanarie sanari quēdā magne z cōcaue incisū cerebrū hēre: z tñ mortē euadere: qō cōtigit rarissime. Qui ergo dicūt incisiōem magnā z pfoīdātē eē mortalē veri sūt. si.n. ptingat vsqz ad vētriculos cerebri, pculdubio ē mortal. Subtile intestinū z stomach⁹ qz carnosa sunt: incisa non tñ cōcaua pñt cōsolidari: sed si ad cōcauitatē incisio pueneri: vir vel rarissime pñt sanari. Idē z in renib⁹ contigit: qui nō solū his de causis sunt incurabiles: q̄z qz his sicut exterioīb⁹ mēbris nō pōt apponi medicina. 19

Q Uando incisū fuerit os: aut cartilago: aut neru⁹: aut maxille tenuest: aut ppucīū: neqz crescit: nz ꝯglutiat.

Quod dixit: Nō crescit: nō ad tantā redire essentiā intēdit. Cōglutinat qū extremitates iuiscēt. Nulli aūt dubiū ossa z cartilaginē nō crescere amplā quadā sui pte. In h aūt discordāt: qz inuiscēt et cōiūgit. Quidā.n. asserūt videri palā ossa fracta inuiscari z solidari: sed videt eē decepti: certificat.n. qz ī q̄busdā aialib⁹ ossa fracta solidēt: z tandē fi spōte morīūt l' occidātur ossiū fractura circūdedisse corpusculū qōdā subtile: q̄si ligamētū inuenim⁹. qz si paulati euellat fractura: neqz solida neqz iūcta repiet. Alij tñ in alijs mēbris horz repugnāt expimētis dicētes crescē: sed nō solidari: crescē aūt vbi debēt solidari. Sed ego nec vidi nec audiui carnē crescere in his locis: nec vbi scissura z incisio fuerit. aliud.n. scissura: aliud incisio est. incisio.n. ē pfoīdās vsqz ad alia latera. hāc hypo. dixit nō posse solidari. Causa: quia loca sunt neruosa z subtilia: neqz tñ ꝓpter hoc: q̄si quia sunt sepata magno spacio. 20

S I in uētrē sanguis effundat ꝓter naturā necesse est in saniē ꝓuerti.

Hc aphorism⁹ diuersis in libris inuenit. In alijs .n. Si sanguis in spaciū effūdat: z oē spaciū vētris hic intēdit: quorū firmat intellect⁹ p hoc qz ꝓter nām subinfert. vñ intēdit qz sanguis a loco in quo est effluit ad spaciū vbi nō esse assuenit: aliqñ.n. venas exit: z ad spaciū iter venas currit. qz dixit necessario facere saniē quādā: saniei vr intellexisse spēm: qua sāguis suā exiuit nām z bene. Si.n. sanguis locū suū nālē exiēit nō in sua nā pmanebit: sed siue in saniē mutabit: siue in ingredinē: aliqñ qū affluat ad spacios̄issima loca nō sibi nālia aliqō hmōi necesse est vt faciat. 21

M Aniacis: emorroidibus: aut uaricibus innatis manie solutio fit.

Q Uia.n. nā humores maniā generātes expellit ad mēbra min⁹ q̄z cerebr⁹ nobilia: z hoc fit qui humores melācholici sunt z grossi: necesse est vt p varices z emorroidas emittat vnde soluat mania a cerebro oportet. 22

Q Ūibuscūqz dolores a dorso i cubitos trāscūt phlebotomia soluit.

Loco doloris collectio inuenit ī aliis libris: que dolorē facit z est vtilis. Impossibile.n. est ad la certos z neruosos locos z carnosos hāc descendere z dolorē nō facere. Alij libri habēt: Dolores aliqñ a dorso se mouēt: qz mā a loco ad locū effluit. aliqñ vo sanies: maxime qū inflatiua sit vētositas z grossa. Oportet ergo purgari mām ab interiori cubito per phlebotomiā: qō hypo. mōstrauit qum dixit: Huiusmodi p loca cōgrua purgari ꝓuenit: z si ī hoc loco collectōes intellexerit: tūc dolor descēdēs a dorso ad cubitū ꝓpter collectōem fit: nō quia essentialiter loca carnosa z lacertosa dolōis sint mā. vnde etiā phlebotomia valet ꝓpter cōmunem toti⁹ corpis purgatōem. 23

I Timor z pusillanimitas multū habeant tempus: habentez melācholicum perficit.

Si aliquis timorē z pusillanimitatē sine manifesta occasiōe patit: oportet melancholiā vēturā suspicemur: z si hec accidentia nō diu morent. qz si horz ab initio certa causa fuerit z morent fir: maniaci efficiūt. multos enī in has passiones cecidisse vidim⁹ ꝓpter iram: odiū: tristiciā: que sue initiū passiōis fuerūt maxime tamē his quorū corpa apparata sunt passiōib⁹ huiusmodi. 24

I Ntestinorū si incidatur aliquod gracilium non conglutinatur.

On videt mihi hic aphorismū hūc repetere: quz supius hypo. iam pmisit eum: vbi de incisiōe vesice z ceterorū membrorū dixit: ibi ipm fuimus interpretati: nō ergo mihi videt op⁹ esse repeti. 25

E Risipilam extrinsecus factam: intus conuerti non bonum: intrinsecus uero extra bonum.

On hic de sola oportet intelligi herisipila: q̄z de oī passiōe ab iterioīb⁹ mēbris nobilib⁹ ad ignobilia exterioza se mutāte: qō si fiat ecōtrario vt ab extrīsec⁹ int⁹ cōuertant malū. Sed videm⁹ hypo. multa in h libro noiantē ad filitudinē z aliorū multorū autoritatē. Qō aūt introduxit expimēto approbādū inuit z aptū est ratōi. 26

Q Ūibuscūqz in causone tremores fiunt alienatio soluit.

Quibuslibet aliis ꝓmitto inuestigare hūc aphorismū: qui ad plurimos alios auctorizādos ītroducit: siue hypo. fecerit eū: siue ql̄bet alī posuerit. Ego tñ sic inde dico: Materia vnde nascit causon ē intra venas ⁊ arterias: que si mutet ad neruos in ꝓmis fit inde tremor: ⁊ ex neruorū passiōib⁹ cerebrū qō eorū ē fundamētū cōpatit: ⁊ sic nēcario fit alienatio. Palā g̃ē qz si mā a venis ⁊ arteriis ad neruos se mutauerit causon soluit. Sed ℔ hypo. nō assueuit: qū. n. ex accūtib⁹ passio nē sequētib⁹ solui diterit: pfectā salutē intēdit. hic ergo si causon soluit: passio alia que non minus piculosa est incurritur. 28

Quicunqz empici: aut hydropici curūt: aut incidūt: his effluēte sanie aut aqua multa ⁊ repēte: oio peūt.

Hypocras cōsueuit vocare empicos hītes saniē ī spacio inter pect⁹ ⁊ pulmonē. Quō incēdi debēt mōstrauit in libro cui⁹ initiū ē: Si vene pulmonis: quē alij intitulauerūt de empicis. Quib⁹ nō ē vtilis incēsio: nisi mlto laborēt empimate ⁊ magno: ⁊ q̄b⁹ cū screatu despat curatio: hi magnā angustiā patiūt spirit⁹: qz spaciū pectoris maxime eis cōstringit: vñ ad incēsionē cogūt. Hydropicos vero ꝓsueuerūt medici incidē pl⁹q̄z incēdere. Hypo. in his inciſiōem vel incēsionē q̄lē cūqz subitā intēdit purgatōez. Utrūqz aūt cauere īuit: qz futurū nō ꝓtēdit in bonū. Obstrat⁹ mai⁹ quoddaz dixit de hydropicis: qz multos vidit subita ⁊ multa purgatōe mori subito arreptos febri: qō de ceteris mēbris si cut ⁊ peccore pōt intelligi. magno. n. apostemate īnato ⁊ incēso: same vero effluēte subito molestū est: qz subito incidūt subtilitates ⁊ virtutis defectōes: ⁊ vix postea ad se redeūt. Qō fieri ideo in empicis arbitror: qz ora venaz aperiūt qū sanies in locis illis extēdat: aut ꝓpter acumē sui qō interdū ibi steterit: q̄si opilatōem faciēs. qū autē subito exierit: ora venarū apuit: ⁊ multū spūs emiserit vñ causa fit defectōis. In hydropicis vero nō hec sola causa fit: qū ibi redūdet aqua: vēter q̄si grauitatē ouri apostematis portat qō est in epate. qō si subito exeat aggrauat inferi⁹ epar: ⁊ secum trahit diaphragma: ⁊ cetera pectoris viscera. 29

Eunuchi non podagrizant neqz calui fiunt.

Incisio testiculorū in eunuchis assimilat eos feminis. ficut. n. femine nō calescūt causa siue bumiditatis: sic nec eunuchi. Podagra dixit: q̄a ita erat in tpe suo eos nō podagrari: sed hodie eis enēit: qz bui⁹ tpis filij viuūt in suauitate luxurie ⁊ gulositate. Hypo. sic intēdit vt omnib⁹ podagricis pedes nāl̄r sint defecti: sicut in epl̄le appatis cerebrū deficit. Qz neqz tñ bis necessario hec passio euenit: si nō in dieta peccauerit. Nō ergo fiūt podagrici: nisi qū ad pedes eorū humores descēderit: qui si nō fluerēt neqz crescerēt: passio hec nō fieret. Nimia ergo quies vel exercitia huic passioni sunt nocitura. Nocet ⁊ forte vinū ⁊ multū: maxime si ꝓcesserit saturitatē cibi. si n. tūc bibat cito nerui inde feriūtur. Nocet ⁊ coit⁹. Sed in tpe hypo. hi fuerūt rari: regimēto ⁊ bona dieta hoc faciētib⁹: ⁊ ex cōtinētia sm corpū sufficiētias. Quia ergo nostri tpis homīes ad delectatōem fuerūt declines: iccirco podagrici fiūt innumeri: vtpote nimiū exercitati: ⁊ māducātes pl⁹q̄z digerē possint: ⁊ vino inebriati: ⁊ qz forte vinū bibūt ieiuni: ⁊ abūdātes in coitu. q̄ ⁊si nō inciderēt hec oia simul sed duo vel plura: fiūt tñ nocitura. Dicz. n. eunuchi nostris tpib⁹ñ coeāt podagrici tñ fiūt ex nimia delectatōe ⁊ gulositate. Quecūqz dicta sunt de podagra: intelligēda sunt ⁊ de arteriaca: qū ꝓpus fiūt podagrici: post artetici. Ex hēditate etiaz podagra comitat. Sperma enī quia maculatū fuit: necessario pedes filiorū debilitat passione duplicata ex parentū causa ⁊ ex sui culpa. 30

Mulier non podagrizat si mēstrua non defecerunt in ea.

Contigit ergo nō podagrari si mulier purgef cus mēstruis. Ego in aphorismo ꝓcedēti podagraz nō esse ex sola neruorū defectiōe mōstraui: nisi humores ad pedes cucurrerit: qō vex fuit tpe hypo. mulierib⁹ podagrā nō contigere nisi mēstruis deficiētibus: sed tñ nostris euenit tpib⁹ mēstruis etiā eueniētib⁹: quia male dietātib⁹: multis tñ quia mēstrua nō veniāt ex ordine suo. Paucis tñ, ppter malā dietā euenit. 31

Puer non podagrizat ante aphrodisiam.

Dictus est fortis causa in generāda podagra: qō manifestat ex verbis de eunuchis ꝓcedētib⁹: sed qū eunuchos podagricos eē videri pueros memini: nisi aliqñ tumorē in genubus de nimijs suis gulositatib⁹. 32

Dolores oculorū meri potio: aut lauacrū: aut piria: aut phlebotomia: aut pharmacia soluit.

Quod hic dixit hypo. expimētis nō rōne attēdit nō. n. mirādū est: si balneis vtentib⁹ oculoz dolor soluit: aut si alteri vinū interdictū iuuatiuū fuerit: ⁊ abstinere nō iuuerit: post vero nimia illect⁹ delectatiōe bibentē adiuuerit: ⁊ multa b⁹i que in libz suis scpserūt nō bene medici determinātes. Itidē hic hypo. fecit nolens qūo ⁊ vbi res iuuerit: ⁊ nullā inde reddēs rōem: nisi qz dolorē iuuerit expimēto diffiniens. Mihi quoqz idē cōtigit: vnde credo hypocrati: ⁊ expt⁹ cōperi. vidi. n. quosdā iuuare vinū expimēto: quosdā vo balneū. Nunqz aūt hypo. scriberet nisi ꝓus visual̄r certificaret. Sed ego nullū vidi magistrorū meorū: qui tale quid fecerit. Sed post bonū rōes inuestigaui: qz qū certificaueri in doloribus oculorū opari cepi. Lauacrū vo in ꝓmis exprtus sū: Medic⁹ quidā rome fuerat qui quēdā phleboto mauerat in die a passiōe secūda ⁊ bñ. post hec oia subue ni ego cū medicina sibi expimētata, ppter calidū apostema: qō in oculo habuerat: cui⁹ dolor intpolabat: sed qū eū accipiebat: maxim⁹ q̄dez erat: qz calidissimos hūores cito ad oculos venire sentiebat: q̄b⁹ ab oculis exeūtibus oculoz dolor mitigabat: nō tñ oio extinguebat. quinta die tota: dolor nō cessauit ſz pot⁹ crenit vnde patiēs me vocari ꝓcepit. Inueni aūt astātes sibi duos medicos meliores oculorū: q̄ in hac arte rome valuerūt: hi q̄dā collyria fecerūt solidatiua: ⁊ dolozis mitigatozia: q̄le illud est in quo ceruſa intrat lota: amidūqz: ⁊ opiū: ab oculis expellētia ad eos cōfluētia: ⁊ sensual̄r dolorē mortificātia. Ego tñ medicamīa ista nunqz laudaui: nō. n. repugnant humorib⁹ ad oculos currētib⁹ si sint fortia: ſz pot⁹ cogūt erire foras. Si ergo effluētia sint acuta vulnerāt ⁊ corrodūt vuea oculoz tunicā. Si aūt multa sint extēdūt ⁊ scindūt ea. Qū ergo medicamina nō tāta vī habeāt: vt acuta illa obdormire faciāt: ītolerabil̄r dolorē augmētāt: qz si adeo collyria sint fortia totū dolorē emittētia spūi visibili nocēt: vt p⁹ sanitatē apostemat⁹ vis⁹ defecerit: ⁊ glossicies: ⁊ duricies ī pānicul' eoz supfit. Rōnabilē aūt hoc

discernēs ⁊ multum ⁊ acutū humorē ad oculos venire
sentiēs: incepi p̄mū calefactiōem facere: vt magis posses
passiōem tentare ⁊ certificare. cōsuetudo enī est calefa-
ctionis dolorē mitigare aliq̄diu: ⁊ post alios humores
ad dolētia loca adducere: q; virtute humores p̄mos diſ-
soluēte dissoluūt ⁊ alij de p̄oris locis. Quem ergo aqua
calida ⁊ spōgia deferret subintulit infirm⁹: Multotiēs
inq̄t dixi hoc vsus sum medicamine. ⁊ ego ei: Quid hoc
tibi fecit? Dolorē inq̄t mitigat: sed paulo post multo pl⁹
confortat. His auditis oculorū medicos repuli: ⁊ rema-
nēs sol⁹ sibi bene p̄mīsi sine refrigerantib⁹ collyriis sana
ri: ⁊ statim in balneū eū misi. fic ergo tandē q̄uit: ⁊ tota
nocte dormiuit. vnde certificaui: q; humorib⁹ acutis no
centib⁹ oculis: ⁊ multis corpe nō pleno: oportune patiē
tes balneari op⁹ eē. Post vidi quēdā iuuenē ophtalmiā
patientē multis dieb⁹ anteq̄ videret: in villa. n. q̄dā mo-
rabat. sed quū dolor augmētaret: ad ciuitatē venire co
actus est. Vidi ego oculos q̄si ficcos: sed tū vene inflate
⁊ sanguine plene erāt. misi eū in balneū ⁊ p̄cepi vt bibēt
parū vinū mixtū: ⁊ sic grauis somn⁹ supuenit: ⁊ tota no
cte eo dormiēte: dolor cessauit crastina die. Vis g̃ visis
⁊ exptis certior iam extiti: vt quū sanguis grossus ⁊ coa
gulat⁹ in oculis sit sine reliq̄ plenitudine corpis medica-
ri cū potatiōe vini. vinū. n. p̄pe coagulata dissoluit: ⁊ p̄
pter sinū motū citissimū a venis eijcit. Necergo medica-
mina oculorū sunt magna: siquis opet fm q⁹ oporteat.
Calefactio ergo salubrior: ⁊ a molestatiōe est remotior.
Aut. n. curatiōis est significatiua: aut ipa eadē est cura.
Si aūt currere mā defierit: quod clausū superat curat ⁊
dissoluit. sed si adhuc currerit ⁊ calefactio subierit: eadē
horā dolor quiescit: ⁊ post multū maiorē adducit: vnde
nobis innuit plenitudinē adesse corpi. Oportet g̃ inue
stigari vt si corp⁹ sanguine sit plenū phlebotomia adhi
beat: si aliis tñ būorib⁹ pharmacia: ⁊ nō facile discernit
si multi mal' būorib⁹ seu solo sāguīe repleat corp⁹. 32

Cauli a diaria maxime capiunt longa.

Balbucies in greca lingua diuersa est fz balbos
diuersas litteras corrūpētes. r. ergo rūpētes vo
can' trauli: si suo loco vtant'. l. Qui corrūpūt. s.
⁊ vice sua. c. ponunt: apellant' sualos. Sed hippo. in hoc
aphorismo solos posuit traules. Quum aūt lōgā liēteriaz
notasset: eis notata ē balbucies: q; molliē lingue pro-
pter humiditatē ītēdit: que oī attinet balbuciei. Testat'
hoc ergo infantes. r. ⁊. l. ⁊. s. ⁊ multas alias litteras corrū
pētes: sed ad etates veniētes linguas pfecte solidātes amit
tunt illas balbucies: aliqb⁹ tñ in eis remanētib⁹. Causa
ergo eis balbuciei mollicies ē humiditatis: sed tñ rō lre
is formāde linguis ē diuersa: nā in lris formādis lingue sunt
diuerse. Si aūt lingua adeo sit fortis vt in oib⁹ sit firma
ad pnūciādū: absoluit balbucies eis. Si aūt balbuciāt:
balbuciūt in illa sola littera in qua quz maxīe lingua eēt
firmāda: eā tamē nō pnūciāt. Ego aūt estimo p. r. pferē
tes. l. posuisse hippo. solos: q; cōsueuerūt antiq̄ beleni b
nomē q̄ri oī balbuciei: qui quz i oī. r. peccēt: ⁊ maxime
tñ in illa quaz solet p̄cedere tau: qō fit: q; maxie hic lin-
gua oportuerit firmare: ⁊ inueniūt' alij vice. r. pnūciātes
. l. multis locis: ⁊ nō tamē p̄cedit tau. Sed bñ nomē po
suerūt beleni: aut quia illā solā notauerūt in qua magis
firmādā linguā scierūt: aut q; tūc tpis hāc nō habebant
propter nimiā sui abstinētiā: qō testificat': q; modo nulla
balbucies inuenit' que ab illis nō scribit'. causas aūt q̄re
vice. d. a. pferāt: ⁊ vice. r. t. dicūt: ⁊ multas hmōi reticuerūt
Inueniūt'. n. pueri in p̄mis nō pferētes. r. Palā ergo est
quia in illa balbucie qua ante tau corrūpit'. r. maxie lin-
gua firmāda est: qō fit ī traulis ⁊ alijs silib⁹: vt trauces
curso ⁊ trauso: ī quib⁹ quz līgua firmāda eēt nō dilatat'
neq; firmat' pfecte circa dentiū extremitates. Causa est
aūt: quia līgua nō est cōposita fm q⁹ oportet: vel q̄a cō-
plexio eorū mollior ⁊ humidior est. Vnde pueri balbu-
ciem semp patiūt': sicut debilitatē in pedib⁹: quos nō p̄
fecte sup terrā p̄t firmare. Patiūt' ⁊ etates pfecte in di-
scēdarū linguarū mutatōe. Patiūt' ⁊ illi quorū vtus ni-
mijs passiōib⁹ deficit. Solet etiā cōtingē ex nimia ficci-
tate lingue dñante ex q̄libet infirmitate: q̄ siccitas raro
venit eis qui sunt ficcissimi: quia balbucies p̄pa ē humi-
ditatis quz līgue lacerti causā nimie humiditatis ī extre-
mis dētib⁹ nequeūt pfecte dilatari: qō fit causa defectio
nis sue: l' neruorū ad lacertos a cerebro veniētiū. Ebrio
sis quoq; solet hoc cōtingē: vel q; cerebrū nimia humidi
tate infundit': vel q; inde aggrauat'. Naliter aūt balbu-
ciētes: vel p̄pter nimias cerebri balbuciūt humiditates:
vel p̄pter līgue humectatōes: vel vtrūq;. Quz g̃ cerebruz
humidissimū sit: necesse est humiditatē illā descendē ad
stomachū: vnde lōge cā est diarie. q; si lingua nāliē sit
humidissima: etiā stomachi subsequit' humiditas: quem
pelliculis stomachi līgua coopta sit. Diaria aūt lōga sto
machi passio est p̄pa ex humiditate nimia. 33

Acidū ructuantes nō ualde: pleuretici fiunt.

Multū acidū ructuātes nō valde pleuretici fiūt.
Quī eiz Nō valde diceret: raruz eē neče est: nō q⁹
nunquā cōtigerit: qō q̄dā itelligūt būc apho. in
terp̄tātes. Nos in alio loco dixim⁹ de pleuretic⁹: q⁹ si spu
tum citrinū solum: aut citrinū rubeū sit ⁊ nab⁹ attinuerit
specieb⁹ cholericis. q⁹ si sputū fuerit albū phlegmati: ni-
grū melācholie p̄tinebit: rubicūdissimū sanguini. Pleu-
resis eniz apostema est in īteriorib⁹ costaz pellicul'. Apo
stema nascit' ex q̄busl̄bz supfluis būoribus. Scōm qua
litates ergo dñantis būoris erūt sputoz q̄litates: ⁊ habi
tus ī firmoz: sil'r ad spem sanitatis: vel ad desp̄atōez moz
tis. Pulmo ⁊ costaz pellicule būores nō r̄cipiūt equal'r
q; pellicule spisse sūt ⁊ solide: ⁊ pulmo rarus in tota sub
stātia sua: vnde oēm būorē cito recipit: costaz pellicule
nō nisi q̄ de cholerico ē genere. Vbi ergo phlegma do
minat' raro pleuretici fiūt: maxīe si phlegma sit salsū: pū
gēs ⁊ mouēs intestinū ad id purgādū. neq; soluz purgat'
phlegmate: sed de oīni būore cū eo descēdēte. vñ hippo.
in quodā libro suo. s. pitonmoxomatō: būidi vētres nā-
liter: nec pleuresiz: nec alias ī cidūt infirmitates. 34

Qlicūqz caluí fiūt: his uarices nō nascūt magne. Quibuscūqz uero innascūt: rursus capillati fiunt.

Sāqs p̄udēs in dictis sapiētū aliq̄d falsum inue
nerit: admirabit' vel dubitabit: vbi ī p̄patulo du
bitādū ñ eēt: ostabit tādē re certificata eē falsa:
sapiēt' nō eē dēm id nō dubitat. Nib⁹ aūt certū ē caluos
aliqñ nō posse capillari: ⁊ si fiāt ī eis magne varices. Qō
vo dixit: Si varices magne innascūt capillāt': ⁊ si verē ē siq̄
dez qō dicūt alij q⁹ caluicie tinniositatē itellexerit. hec. n.
passio ex malis innascit būorib⁹: fit alopicia ⁊ tiria. q⁹ si
vterint se ad pedes: necesse est fieri varices: ⁊ pili reuertū
tur: quia quū humores p̄tes pilos corrūpet: necesse ē
vt redeāt descēdentib⁹ eisdē. 35

Hydropicis tussis supueniēs: malū: Praexīs uero sine malo.

c Consueuerũt antiq̃ dicẽtes Supuẽniẽs vel supuẽ tuz:intelligere q̃libet passiõis accñtia ex pessimi tate:vel augñtatiõe sua:sicut fecit Himogeus in libro de accñtibus morbis supuẽientib⁹. Idez ⁊ in hoc aphorismo hippo.fecit de tuss.non enim oĩs tussis supueniẽs hydropicis malũ erit:ꝫ tũc tñ q̃ existat ex mori bi essentia. Si enim crescat hũiditas aquosa hydropicis pertingẽs vsq; ad cãnales pulmõis: generat tussis inde vñ vicinus est suffocatiõi. Joanniculus: Cannales pulmõis per pulmonẽ sparsos:oportet intelligi:qũ autẽ cãnalis dicat singlariter guttur:vñ diuersi ꝓdeũt intelle ctus.per cãnales diuerse:diuerse intelligũtur. 36.

d Jssuriam phlebotomia soluit:incidere uero uenã q̃ int⁹ in talo est

Dc nõ certificam⁹:nisi quiddã adijciamus vt di cam⁹ incidere venã soluit dissuriã: ⁊ vere phlebotomia soluit dissuria:si toti corpori insit sanguinis abundãtia. Quod Int⁹ incidere dixit:si intelligamus venas in brachijs:falsum erit:nec ouenit dictis hippo.qũ in passiõibus supioribus epatis a mãibus phlebotomari: in inferioribus vo a genuuz interioꝛib⁹: aut sup calcaneũ:incidi has venas dicere assueuit. Quidaz tñ arbitrãtur qũ audiant Intus:interiores venas dici in pedibus. Sed parua est differẽtia inter interiores ⁊ exteriores pedũ venas:qũ de vna ⁊ eadem exeãt. Dico ergo ⁊ affirmo hũc aphorismũ non fuisse hippo. Joanniculus: Qũ dicamus Intus:vel interius:latus intelligimus. interius vo basilica est in mãibus ab asellis ꝓdiẽs:exterius cephalica:qũ a spatulis veniat.interius in pedibus est saphena:qũ a familiari latere exeat:exterius sciatica ab extraneo vel exterioꝛi latere veniens. 37

f Quinante habito: tumorem fieri in gutture bonum. Extra enim conuertitur morbus.

Quid vez est ⁊ vtile: qũ eniz morbus ab interioribus ad exteriora cutis moueat ad ignobilia a nobilibus:bonũ signũ est. 38

q Quibuscunqz absconditi cancri fiunt:non curari melius est: curati enim pereũt citius:non curati multuz tempus perficiũt.

Abscõditos cancros intellexit in interioꝛib⁹ corpoꝛis ꝓfunditate: quoꝛ nõ apparẽt extremitates:sed interius vulnerosi fiũt: ⁊ sanios pfoꝛantes interiora coꝛpoꝛis. Quod aũt nõ curari dixit esse melius:duobus modis intelligimus:si videamus oĩa que oportet non posse fieri sm q̃ oportet:nez scilicz mẽbruz sanetur pfecte: non de sanãdo eos nos intromittamus: ergo tñ tẽpes passio: vt mẽbrum possit defendere malignitatẽ patiẽdo:maxime si cancer vulnerosus sit. Quod etsi non medicemur:tñ illum lauemus: ⁊ nõ cũ quolibz liquoꝛe:sed qõ exprimẽtis est ꝓbatum ⁊ ratiõe:vt non faciat putredinẽ:nez in mẽbro pariat fumositatẽ. Qũ autem dixit abscõditos cancros nõ curare: intẽdit nõ debere incidere vel incẽdere. Vidi aũt quosdã medicos incidẽtes ⁊ incẽdẽtes supioꝛa cancri in ano: vel in matricis collo:nez sanitati ꝓfuerunt:sed potius infirmos ad mortẽ maturauerũt:q̃bus si non medicinarẽtur diutius ⁊ cuz minoꝛi pclo viuerẽt.nõ ergo sunt curãdi:qui cancros habẽt huiusmodi. Sed cãcros oꝛtos exteriores ꝓdest curari:si quoquo modo radicit⁹ pñt incidi. Radices cancri sũt vene circũdãtes ipm plene melãcholico sãgui ne. Huius etiã incẽsiõez uel incisiõez multi ꝓhibuerũt:ꝓcipiẽtes curari tñ vulnerosũ: ⁊ adeo pcussiuũ vt infirmus incidi vel incẽdi ꝓcetur ipm:etiã si in tali membro sit vbi nõ radicitus possit incidi: q̃ etiã multi cirurgici interdixerũt:nez hippo. dicit licere ad incidẽduz. sed si in extremitate sit coꝛpoꝛis: ex vbis suis incidere vel incẽdere debere bis põt intelligi. Aristodoꝛus ⁊ diascoꝛides cũ suis sequacib⁹ intelligũt ex vbis suis pmũ posse curari. 39

f Spasm⁹ fit ex plenitudine aut cuacuatiõe:ita ⁊ singultus.

Spasmus est qũ cõtra extremitatẽ suaz lacertus cõtrahit.⁊ ille mot⁹ nez nãlis est:nez volũtari⁹, tunc aũt ꝯtrahit qũ neruosa interioꝛa replicãtur vt repleãtur.Et idez q̃ ⁊ coꝛde musicoꝛ patiũtur: que cũ hũido aere infũdũtur ad se inuicẽ rugant: ⁊ idez fit si aer multũ ficcus sit: ⁊ idem patiũturq̃ coꝛigie foco: vel estiuo soli apposite. Singultus etiã vocat spasm⁹ in stomacho:vel meri factus.cui⁹ si nãlem eẽntiã cape velim⁹ nõ spasm⁹ esse dr:sed q̃dam ad vomẽdũ mot⁹:foꝛtior tñ q̃ vomit⁹. Ad que duo ꝓstomachus ⁊ meri motu mouetur:qũ aliq̃d a se desiderẽt expelli. In vomitu eniz stomachus ⁊ meri ad expellẽdũ eis ꝓnatãtia mouentẽ.in singultu q̃ in interioꝛi parte stomachi sunt expellũtur. Qui enim adeo angustiosus sit mot⁹ eius in singultu: ac si in uiscate sint sustãtie stomachi q̃ emittunt. Siq̃s eiz piper solũ seu mixtũ bibat:post aũt vinũ cũ aqua calida mixtũ cadit statim in singultũ:quia vinũ qũ stomachi substantia piper illud inuiscat:cui⁹ acumine qũ sibi noceat mouet stomachus vt piper per singultũ eijciat. Ego aũt in libro meo de accñtibus mõstraui sternutationẽ: ⁊ tussim operari idem. 40

q Quibuscunqz dolor fit circa hypocondꝛiuz sine phlegmone: febꝛis his superueniẽs soluit dolorem.

d Dolor pũgitiuus nõ dolor:sed ex consuetudine pũctura vocat. Perisipila aũt cholerica doloꝛ appellat: qz hoc apostema semp doloꝛ cõcomitat. Si ergo doloꝛ circa hypocõdꝛiuz sine apostẽate venerit: nez pũctura:nez dolor affuerit:cõstipatio seu grossities vẽtosa ⁊ inflatiua vel intpãtia cõplexiõis erit: Quoꝛ curatio est febꝛis liq̃faciẽs ⁊ dissoluẽs mãm cõstipatõis ⁊ vẽtositatis generatiuã:⁊ malã cõplexiõez ad tpamẽtuz reducit. 41

q Quibuscũqz sanies facta in coꝛpore non manifestatur:his ꝓpter spissitudinẽ saniei aut loci grossiciẽ nõ manifestatur.

Iste ãt aphorism⁹ duob⁹ mõis inuẽit in libris: ⁊ diuersimode expõit.vterq; tñ modus est ver⁹. vere eiz grossa sanies nõ mãifestat tũc etiã:q: locus vbi est sit grossus:vñ ⁊ quidã grosse saniei:⁊ quidam grossitiei abscripserũt loci. Siq̃s aũt vtrũq; sim̃l aduner: vt non ꝓpter grossitiẽ sui ⁊ loci manifestatur sanies: bonuz est. 42

d Exericis si epar durũ fiat:malũ.

Uricies eniz sua calidũ seu duꝛ significat in epate nasci apostema. Si autez ictericus fuerit sine duricie epat⁹:significat ostipatã eẽ venã:vl̃ poꝛi

sui: vł nã fm crisiz adunatã mãz circa cutẽ expelli. 43.

Quicunqz splenetici a dysenteria capiuntur: his superueniẽte lon ga dysenteria: hydrops nascitur aut li enteria: ⁊ pereũt.

Bonũ eẽt si quẽdã subsequntẽ aphorismuz ꝑmisisz vbi dicit splenetic dysenteria supueies bonũ: quẽ ipe in ꝯrto loco ab hoc posuit: tamẽ me hic eum interꝑtari cõuenit: qum spleneticos dicit eos q̃bus diuturna duricies inest: splenis intellexit. Dis si dysente ria supuenerit: duriciẽ soluit. hoc autẽ fit qñ bũores pur gant melãcholici: qui in substãtia fuerant splenis. Pur gatio vo qñ modũ excesserit: ⁊ diu durans infirmis no cuerit: dysenteria subsequtur: que inquã elõgat. Qñ eniz bũores mali sepe intestina trãsierint: pcutiũtur intestina ita vt virtus eoꝝ deficiat: ⁊ calor naturał distẽpet: vnde fiũt cause hydropisis: ⁊ lienterie: ꝑpter pcussionẽ intesti noꝝ: hydropisis ꝑpter colligãtiã epatis eoꝝ. 44

Quibuscunqz ex stranguria ileos innascitur: hi in septem dieb⁹ pe reunt: si non febre superueniẽte multũ urina fluxerit.

In ileon nulla inferius egrediũtur: ⁊ si acutius vel acutis clysterizet. Omnes aũt medici in hoc cõcordãtur ileon esse: quz vie stercoris interclu dũtur in subtili intestino seu grosso. Multi ex solo apo stemate testãtur hoc cõtingere: siue ex opilatiõe: ⁊ sterco ris siccitate: vel ex humoribus grossis ⁊ viscosis. Sed ego hec apostema calidum ⁊ durum facere dico: neqz enim credo constipari ex humoribus grossis ⁊ viscosis: cõcedi m⁹ tamẽ posse fieri sub quadã hypotesi. Omnes fere inter pretes huius aphorismi quidẽ dixerũt qõ a ratiõe est re motũ: ⁊ ideo non credẽdum. Dicũt enim: si in vesica na scitur apostema: intestina patiũtur ꝑpter cõpressionem ⁊ inde passio hec fit. Ego aũt vidi meo tẽpore de strãgu ria multos ad mortem deuẽisse: ⁊ multos inde mortuos esse: quoꝝ vesica visui apparebat plena: extẽsa: doloro sa: ⁊ nullus tamẽ patiẽtiz incidit dolorem istum. Qñ ergo dicitur q̃ ileos ꝑpter cõpressa intestina ab aposte mate vesice nascał: quia si fierz: magis necessario ex apo stemate vulue cõtingeret: q̃a vulua ascendit usqz ad dia fragma: vnde magis intestina debuerũt cõprimi. Si eniz vesica apostema habuerit: solum rectuz intestinuz cõpri mit. Adhuc dicunt quidã peius: qñ febrem calidã ileon iuuare fateanł: qñ febris ꝑpter solum apostema vesice fit: quod ꝯtomagis maiorał: tanto febris plus augmẽta tur. Est enim febris accidẽs quoddã semp apostema ve sice comitãs. Neqz speramus febrez sanari: nisi curatiõe apostematis: ⁊ apostemate sanato: febris seqtur curatio Non ergo ex febribus ileos est curari: sed potius ex ces satiõe febris: ergo febris cessatio fit: cessante apostemate non ergo febris bonũ ⁊ laudabile erit signuz: ficut dicũt isti. Item febris non est cura alicuius morbi: nisi de frigi dine fuerit sola: vel cum humoribus phlegmaticis: vel cuz ventositate grossa ⁊ inflatiua. qñ ergo istud fieri di xerint: ignoro: qum neqz ratiõe auctorizari possit: neque experimẽto. Item nescio qñ inuestigari possit hoc. Sed si hippo. vel aliquis alius qui hunc fecerit aphorismũ in firmũ vidisset huiusmodi: nescio enim quis hunc apho rismũ fecerit: bonuz eẽt dici: bũores ⁊ crudos ⁊ frigidos accidentia fuisse huius morbi: ⁊ eum cum febre ⁊ vrine purgatiõe curari: sicut dicunt isti. Dũores eniz illi ꝑpter febrem dissoluũtur: ⁊ per vrinam multã ⁊ grossam: sicut aiunt emittuntur. 45

Quelnera quecũqz annua fuerint: quel longius tempus habent: os necesse est emitti: ⁊ cicatrices fieri con cauas.

Vulnera que diu elongantur ⁊ non sanantur: ⁊ si sanãtur recidiuãtur: necesse est vt oure sanent vel quia mali humores ad ipsa currãt: vel quia mẽbra in quibus sunt ꝑpter humores diu currentes in malas qualitates mutãtur: vel ꝑpter malignitatẽ ⁊ pes simitatẽ suaz. Antiq huiusmõi vulnera vocauerũt farsa. Moderni specialiter diffinire volentes vnicuiq speciei imposuerũt nomen ꝑpriũm: Quedaz chironea vocãtes denominauere a chirone prius sanante: Quedam thele phia: a thelepho: qui prius sanauit ea: Quedaz corrosiua: que cum sñficie corporis vadant: non tamẽ cutem pfo rant: Alij formicas: Alij ignem sacruz. Que aũt cutem in teriorẽ ⁊ carnem pforant: vocãtur corrosiua. Que vulne ra putrefacta vocãtur: non tñ sunt vulnera: sed quedaz passio ex vulnere ⁊ putredine cõposita. Scim⁹ eniz que dam mẽbra putredinem sine vulnere patientia: ⁊ quedaz sola vulnera: que vocãtur herisipila. Hec vulnera habẽt naturam nomina herisipile: farsa: formica, alia que non sunt huiusmodi: vulnera solũ appellauerũt antiqui. Hip po. in hoc aphorismo mõstrare voluit: quia vulnera nõ elõgantur: nisi quia ossa patiãtur: quod exprimẽto testa tur: ⁊ ratõe terminał. Multotiẽs enim sanãtur: ⁊ paulo post tumescendo reuertũtur. boc fit quia medicina car nem super mala ossa sanãte apparẽt vulnera quasi sana: qum in ossibus subterioribus ꝑmaneat corruptela: que fit reuertẽdi causa tumorẽ incipiẽtem: sanie sequente: ⁊ vulnera in carne faciente. ⁊ ita nõ sanãtur nisi cum me dicina: quam in suo libro dixit de vulneribus: quaz ego mõstraui in tertia partic'a megategni. Oportet dici oia vulnera deficcari: maxie si ossa deficcata habuerint: ter minus deficcatiõis erit quãdo corruptio apparebit ossis ⁊ os extrabere. post sanata ergo vulnera q̃tuz os exierit: tanta remanet cõcauitas. 46

Quibuscũqz gibbi ex asmate fiunt aut tussi: ante iuuentã pereũt.

Quomodo gibbositas fit: in libro de ꝯcatenatõe mẽbrorꝝ mõstrauit. Que ante: que retro: que la teralis sit. Hec passio maxie attinet dorso: quaz perfecte intellectur⁹ librum illum suũ est lecturus. Ego tamen hic dicam q̃tum necesse fuerit: Gibbositas dorso venit ex percussiõe: siue casu: siue ex duris vulneribus in terioribꝰ: que si sint in vna dorsi spodili: ⁊ in parte inte riori: extra cõcauitas est in eodem spodili. Si ergo gibbi ex asmate fiunt aut tussi: ante iuuẽtam pereũt: quia mo lestatiões fortes faciunt ꝑpter impfectiõez mẽbrorꝝ spiri tualiũ. Cõtingit etiã hoc si casus nõ preceserit: nec pcus sio: ex solo apostemate duro: crudo: ⁊ indigesto intus Vulnera aũt ad se inuicẽ differũt: fm q̃titatem: locum: ⁊ duriciem. si sint in loco nobili ⁊ magno anhelitus fiet maior ⁊ periculosior. si aliquãtulũ humores fluxerint in cãnales pulmonis: generał tussis: huiusmõi vulnera nõ sunt dura: ⁊ ideo aliquantulũ post vel prius sanies fit: ⁊ infirmũ occidit. Vulnera nõ effluẽtia nõ ilico infirmuz mortificãt: quia humores grossi ⁊ duri ⁊ crudi sunt. sed que cum tussi cito saniem faciũt ⁊ occidũt. Idem etiam

vulnera cum aſmate faciunt ante iuuētam.hec enīz aut ſunt magna:aut in periculoſo loco pectoris. Pulmone autē ꝛ corde patiētibus loca ea circūdantia parua fiūt:ꝛ anguſtioſa. Non ergo cor ꝛ pulmo creſcūt:nec ad vitaz ſufficiūt: ḋa gibboſitas pectoris ſpaciuz anguſtat:ꝛ ideo aſma incidūt: quod nullaten⁹ euadere queūt. Si aūt fit ante gibboſitatē: ſpiritus anguſtaī ꝓpter ſolum apoſte ma: q̄tomagis ſi diu creſcāt ꝛ augmētanī vulnera. Paſ ſiones aūt ſpiritus mīte ſunt ꝛ diuerſe. ſz hippoc.hoc no men ſolum poſuit his qui ſpiſſum patiūtur ſpiritū. Con ſuetudo enim fuit antiquoz ſpiſſitudinē ſpiritus ex an guſtia:vel nimijs exercitijs.vocare anbelituz. Moderni diuturnā paſſionē ſpiritus ſimiliter vocant anbelituz: ꝛ ſi ſit ſine febre:ꝛ peſſimitas adſit ſpiritus. 47

Q Cibuſcunque phlebotomia aut pharmacia cōfert:hos uero phle botomare aut pharmaciā dare cōueīt

P Nam eſt intelligi quod hic dicit attinere ſanis: qui niſi tamē corpora purgauerīt: non diu erūt ſani. Oportz ergo in veris initio purgari hos cū phlebotomia: ſi de plenitudine timeaī: cum ſolutiōe ꝛ vomitu:ſi de corruptis hūoribus.diu enim mītos huiuſ modi cuſtodiuī:qū ſinglis egrotarēt annis.mītis quoq; podagricis arteticis: non tñ adeo fortiter vt putreſcerēt digiti hoc modo ſubuēimus: ꝛ venturas paſſiones diſtu limus.ſimilr ꝓtelauimus quibuſdā empima:epilepſiam apoplexiaz:ꝛ ceſa:hoc modo purgatiōis. Phlebotomia aūt vniverſaī eſt medicina oīni paſſioni de plenitudine. purgatio cum ſolutiōe ꝛ vomitu: ſi generalr attendaī vna eſſe videtur .q; ſi ſpecialiter: non vna eſt: quia quī quibuſdā hominib⁹ cholericos humores purgare conve niat: aliis quoſlibz alios:ſm naturas morboz diu aſſue toz diverſiformiter purgādi ſūt. Ego aūt cognoſco quē dam:cui annuatim ſolet euēnire mania:ſi nō purget cor pus:de quo miratus ſum:quia quī venire mania incipi at ab initio eam futuram,cognoſcit: ꝛ qū me vocaverit: data purgatiōe quieuit: qū purgatio duo faciat adiuua menta: quia ꝛ corpora a malis humoribus mūdificat: ꝛ acuminibus ad anum venientibus aperiūtur vene emoz roide:per,quas peſſimus ſanguis effluit: que ſi fluxerint de cōſuetudine: ꝛ claudūtur: mania inde gignitur: dedi huic purgatōez non ſoluere:ſed autūno: ꝛ hoc per ſingu los annos. Si aūt tempus purgatiōis neglexerit:manie future ſigna ſentit.ſimilr ꝛ quedam mulier cancrū hūit: quam forti medicina purgaui:choleram nigram expellē te:deīnde ſingulis annis cū pharmacia in vere: quā ſi ne glexerit:intus in loco cancri dolebat. Novi ꝛ quēdā cui lepra ūriauerat: quē tñ phlebotomia ꝛ pharmacia pur gaui:cui poſtea ſuffecit in vere pharmacia ānuatiz: ꝛ pre termittēti ſigna apparebāt paſſiōis: ſemꝑ ergo idigebat purgatiōe neceſſaria cholere nigre: ꝛ epilepſie:ꝛ apople xie.aſmati minoratio neceſſaria eſt phlegmatis.artetica calida de genere cholerico eſt:frigida phlegmatico. No ui aūt quēdaz:cui per ſingulas eſtates tertiana veniebat: data ē huic pharmacia cholere rubee purgatiua: ꝛ ſic p multos annos ceſſauit tertiana.medicabaī aūt ſibi in fi ne veris ſicut cōueniebat huic humori. In apoplexia:epi lepſia:artetica: ꝛ melancholia : aliis quoq; de humorib⁹ groſſis ī initio veris pharmacia cōuenit.vñ ego feci vnū libū quibus ī vere neceſſaria ſit purgatio intitulatū: que pars eſt regende ſanitatis. 48

Epleneticis ſuperueiens dyſente ria:bonum.

Hanc explanauimus:qū ſuperius Quicūq; ſple/ b netici a dyſenteria capiūtur ꝛc.nō exponimus quia iam ſuperius expoſitus eſt. 49

Q Cibuſcūq; tumores podagrici fiunt: in quadraginta diebus de ferueſcentes reſident.

Tumores podagricis ex humoribus fiunt abun t dantibus in cōcatenatiōibus calcaneoz deſcen dentibus: hos in primis lacertoſa loca: ꝛ cetera cutem circūdantia recipiūt. Cum ergo loca illa implean tur extēditur humiditas: que cōcatenatiōez cuſtodit ex terius.nerui illi ꝛ corde in podagricis non tumeſcūt.do lent ergo tñ extenſione concatenationū:qō mōſtratur: quia ſpaſmo ſupueniente nunq̄ podagrici fieri videtur Spaſmus eniz plurimū cōtingit ex apoſtemate: ꝛ in ne uis ꝛ cordis. Curatio aūt podagre:ꝛ oīnis huius apoſte matis vna eſt ꝛ cōmunis:vt diſſoluaī materia ad calca neos:fluida ſubtilis cito diſſoluiī: groſſa vel viſcoſa tar de: ſi vtraq; adſit tardius. Huiuſmōi tumores non tran ſeunt vltra quadraginta dies: ſi patiens fuerit obediens. Apoſtema aūt caliduz in carnoſis locis terminaī in diſ ſolutiōe itidem vt acuti morbi .i. in q̄ttuordecim dieb⁹: quia natura carnis rara eſt ꝛ tenera humiditati vicina. vnde apoſtema in cordis ꝛ neruis tarde collectiōez reci pit:ꝛ tardius diſſoluiī. quia enim ad collectiōez duriō res inde ad diſſolutionē collectiōes erūt tardiores. Ideo q̄ hippo.diſſolutōez podagricoz nō in q̄ttuordecim die bus termīauit:ſed in q̄draginta: quia humores ī cōcate nationē deſcendētes:neceſſe eſt a natura diſſoluāt.ꝛ fumoſi fiant cōmiſcēdi ſubſtātialī humiditate ꝛcatena tionis: ꝛ ita electi purgātur ꝛ diſſoluūtur: Que oīnia in quadragīta diebus nō poſſimīfieri. Hippo.aūt in ꝓno ſticis nomīauit vicens in ipſis terminū diuturnoz mor boz:ꝛ tranſiuit acutum. Hec oīnia in meracriſeos ſpe cie expoſui. 50

Q Cibuſcūq; cerebrū ſurſum cōcu titur:neceſſe eſt febrez ꝛ fellis uo mitum ſuperuenire.

Febrem pati ex percuſſione cerebri: vniverſale eſt omibus nobilibus mēbris ſi calidum apoſtema habuerint. Fellis vomitus ex colligantia nerui rum cerebri ꝛ ſtomachi ſubſeqtur. A cerebro enim duo magni nerui deſcendūt ad os ſtomachi. cholera autē ſo let deſcēdere ad ſtomachū: non ex hac cauſa ſolum: ſed ꝓpter dolorem nimiū.i.triſticiam:anguſtiā:marie ſi ſto machus ſit defectus. Mēbra enim qū defecerīt ex vici nis ſibi mēbris:humores recipiūt:maxime ſubtiles:ficut cholera ꝛ humiditates aquoſas. Cholera enim que euo mitur aquoſe humiditati cōmiſceī. ſanis aūt cholericis multum a cibis retardatis:cholera ad ſtomachū cōueīt. Non ſoluz aūt percuſſione cerebri cholerā euomūt: ſed ſi durus cerebri panniculus: qui dura mater vocatur pa tiaī:hic enim qū multis in locis cerebro iungaī:ipſo pa tiente ꝛ cerebrum patieī. Oſſiſtratiani autē dicunt ner uos exire ex cerebri panniculis: ꝛ ideo qū vulnera naſci tur:ſi ſint in dura matre ex ſola illius panniculi veniunt paſſiōe:q̄ in ſola ſui eēntia ē:hec oſſiſtratiani nō oſſiſta tus dixit. Oſſiſtratus aūt in ſenectute ſua libū ſcripſit d anatomia:in quo dixit Initia ꝛ fundamēta cerebri ſunt nerui qō pfecte ego explanaui in anatomia hippo. 51

Q Cibuſcūq; ſanis dolores repēte fiunt in capite:ꝛ continuo ſine uo

ce fiunt ⁊ ſtertunt: pereunt in ſeptem diebus: ſi non eos accipiat febris.

Cum hippo. ſine voce: aut mutos dicat: nō de ſola voce intelligit vel ſermone: ſed de ſenſu ⁊ tota volūtaria nobiliſſima actiōe: ⁊ aliqñ inde ſenſus liberaſ: quia quoſdam ſine voce eſſe: ⁊ tamen ſentire hippo. iuuenire dixit. ſed qm actio tota volūtaria ⁊ ſenſus patiūtur apoplexia appellaſ. Eſt aūt maior ⁊ minor ſtertere ſignum eſt maioris. ex defectiōe aūt actiōis neruor ſternutatio fit ambar apoplexiar: quod pfecte mōſtraui in libro de interiorib⁹ mēbris. hic tamē inde dicaz breuiter qō neceſſariū ē. Cuicūqz ſano ſubito vēit dolor cauſa erit groſſa: ⁊ inflatiua ventoſitas. cōtingit etiaz ex mlta materia phlegmatica in capite veniēte ſubita. Cuius curatio erit ſubſequēs febris: que cum calefactione groſſam ventoſitatē ⁊ materiaz phlegmaticaz diſſoluit. Hec aūt paſſio ſeptimū diem non excedit: qm mēbrum nobiliſſimū ſit: ⁊ nobilia mēbra periculū morbi ⁊ longitudinem tēporis nequeāt pati: ſicut iam multis locis expoſuimus. 52

Intendere oportet ⁊ iudiciū oculorum in ſomnis. Si eniz quid albi apparet cōmiſſis palpebris: non exdiaria exiſtente: aut pharmacie potōe: malum ſignum ⁊ mortale ualde.

Tunc tūi apparet albedo oculor⁹ qū non pfecte ſe claudūt. Qō duabus fit ex cauſis: aut ex ficcitate palpebrar: aut ex defectiōe motuū. In diaria aūt ⁊ pharmacia ex deſiccatiōe ſua fit: que citius apparet in palpebris q̄z in ceteris mēbris. ſicut enim cozia ficca extendūtur: ſic ⁊ hec mēbra ſi patiātur. neqz dubiū eſt ſi virtus defecta ſit oculos claudi non poſſe: neqz ſolum oculos: ſed nec etiam os. vñ huiuſmodi defecti ore aperto dormiunt. 53

Deſipientie cum riſu quidez facte ſeniores: moleſte uero cū triſticia

Illa quidem deſipiētia eſt ſalubris: que tamen cum riſu fit minus periculoſa eſt: ſicut dixit. Ois vero deſipiētia vel ex paſſiōe eſt cerebri ⁊ ſolius ſui: aut ex colligantia alior mēbror ⁊ cerebri. eſt autē diuerſa ſm diuerſas cauſas. Deſipere enim ex ſolo calore ſine materie corruptiōe eſt quaſi inebriatio vini. De cholera rubea cum ſollicitudine eſt ⁊ triſticia: cuius incenſio augmētaſ vt in nigram choleram mutaſ: facit maniaz. Oportet aūt vt recorderis qō de cholera nigra diximus alibi: quia quedā de incēſione cho. ru. fit: que ceteris melācholicis paſſiōibus peior: eſt: ⁊ feci ſanguinis aſſimilatur: eſt enim fex humor. eſt ergo groſſior: ⁊ ceteris grauior. ⁊ ſicut alibi diximus: niſi cito medicineſ peſſim⁹ morbus inde generatur. 54

In acutis paſſionibus cū febre luctuoſa ſuſpiria: malū.

Multotiēs in pueris vidimus: quia qū lachrymētur tractus aeris impediaſ: ⁊ quaſi in pectore figatur: fitqz quaſi interuallū: ⁊ poſtmodū imple tur quod ceperat. hippo. in epidimia de hoc ſpiritu dixit Spiritus duplicans introitū ſuum: eſt quaſi res aliqua odoreſ. qō fit ex defectiōe ⁊ virtutis debilitate: vel organi duricie: ſeu vtriſqz: vel quaſi ex ſpaſmo lacertor pectoris. Si enim virtus defecta ſit: ⁊ pigreſcat in dilatatione pectoris: quātum ſufficiat animali in medio ſubſiſtit ſue actiōis: ⁊ quieſcit: poſtqz ad ſufficiendū ſuuz inceptū redit. Duricies organi ſpiritus dilatatōi cum lenitate non ſufficit: vñ neceſſe eſt vt tremat in dilatatōe. Spaſmus ſi huiuſmodi ſpiritū debeat facere: non oportet nos monſtrare. Cum aūt lacertis pectoris frigitudo dominēſ: vel quibuſlibet neruis: fit duricies in his organis: ⁊ mor⁹ de genere ſpaſmi. Conſuetudo eſt febris ⁊ omis caloris reſanare huiuſmodi. qz ſi cuz his accidentibus fit febris intelligere poſſumus: quia non frigiditudo lacertor ⁊ nervor pectoris hoc facit. fit ergo vel ex duricie ꝓpter nimiam ſiccitatē: vel defectiōe virtutis: vel ex genere ſpaſmi: quorūcūqz quedāqz ſit: illaudabile eſt in acutis morbis. qz offenſionem ſpiritus in luctu dixit: motum animati inſtri intellexit. ⁊ ſi intēderit vt ſpiritus quez dixit cū voce quaſi luctuoſa fit: nimiū dolorem ſignificat: quem in illo ſpiritu ſentiat: ac ſi diceret: Suſpiria alta cuz voce cōpoſita. 55

Podagrica ⁊ maniaca uere ⁊ autūno mouenſ ut in pluribus.

Paſſio podagrica: ⁊ cetera arthetica mouenſ in vere plurimū. vñ hippo. Ipſe qū vernales nominaret paſſiōes: ⁊ arteticos ſubitulit dolores. aliqñ ⁊ in autūno mouētur: quor in corporibus mali humores ꝓpter fructus in eſtate comeſtos adunātur. Ego aūt in libro de virtutibus naturalib⁹ mōſtraui de virtute expulſiua: qūo uocitua expellat. Nociue res ſunt aliqñ ex multitudine ſua qua grauāt: ⁊ aliqñ quia qualitates ſue repugnāt rei: qū ſint nociue. Diuturne paſſiōes mouenſ in vere duabus de cauſis predictis male dietātibus. hūores enim in corpore liquefiūt in vere: ⁊ ad debilia currūt loca de fortioribus locis. Mouenſ aūt in autūno ꝓpter vnam aliam cauſam predictam. 56

In melācholicis egritudinibus periculoſe eruptioneſ aut apoplexiam aut epilepſiaz aut ſpaſmū aut ceci tatem aut maniam ſignificat.

Apoplexia: epilepſia: ſpaſm⁹: ⁊ cecitas veniūt de phlegmate: ⁊ de cho. nigra: quar cauſe cōes ſūt. mania vo non cōicat his: impoſſibile ē enim de phlegmate naſci: qū materia vnde gignitur ex neceſſitate ſit furioſa: ⁊ cholera rubea eſt ſemp huiuſmōi q̄litatis nigra non ſemp: niſi qū multū incenſa: ⁊ in malas qualitates tranſiens corrupta. 57

Apopletici maxime fiunt etatib⁹ a. xl. annis uſqz ad lx.

Non oportet hic intelligi oēm apoplexiam: ſz potius eam que de cho. nigra naſcitur: ⁊ hec in precedenti aphoriſmo nomiaſ: ⁊ eſt ꝓpter domīationē cho. nigre in his etatib⁹: ſicut in autūnali tpe. 58

Si omentum eruperit: neceſſe eſt putrefieri.

Multi putant hunc aphoriſmuz ꝓpter ſui breuitatem eſſe falſum. ſed ego dico hippo. intēdiſſe hic omētum ſuper inferiorē ſtomachū operimentū eſſe: qō qm exierit ⁊ apparuerit exiens a pellicul' totuz ventrem opiētibus: que ſiphac vocanſ: ⁊ foris pmāſerit aliquādiu: impoſſibile eſt intro rediens ſanuz remaneat: ſicut ⁊ in alijs exeūtib⁹ inuēitur. Sed ſi inteſtina ⁊ extremitates epatis exierint: ⁊ tādiu non pmāſerint donec ni

mia frigiditate friguerint redeũt in priorez sanitatẽ sana ta ventris incisiõe.hec etsi non viu extra morẽtur: qũ tñ redeũt putrefiũt:vñ etiam cõsueuerũt medici incidere q̃c quid exierit inde.q̃ si q̃qz exierit ꝛ citissime reducit nõ putrefit:non tñ hic cõsequit hippo.mẽtiri:quia raro est inuẽiri:ꝛ in plimis cõtingit qõ dixit hippo. 59

Quibuscũqz a sciatica molestatis uertebruz resilit foras:ꝛ rursus incidat in locũ suũ:his mucilagines facte sunt.

Multotiens in cõcatenatiõe humores adunãtur phlegmatici: qui mucilagines vocãt a medicis: quib⁹ concatenatio infunditur:ꝛ ideo ossa a locis suis facile egrediunt ꝛ reuertunt:qõ hic intendit de sciaticis. Oportet autẽ intelligi non solum vertebr egredi:sed ossa potius ibi posita:sicut in libro cõcatenatiõis dixit. Concenatio inquit spatule ex vna tñ resilit parte Intellexit aũt armũ in spatula positũ:quia ex vna parte resilit tñ. 60

Quibuscunqz a sciatica molestatis uertebrum resilit foras: his tabescit crus:ꝛ claudicãt si non uranť.

Oportet hunc aphorismũ precedenti aphorismo iungi:quia quib⁹ sciaticis ex nimia humiditate phlegmatica vertebr resilit ꝛ reuertit ex tempore longo:crus putrefit ꝛ consumit: nisi cum foco succurratur sibi:ꝛ humiditas exiccet.sic enim precipit de armo exeunti in libro concatenatiõis: vt cuz incensione sucurras sibi:ne loco sui exeat amplius. Vertebr autẽ si exierit ꝛ diu permãserit:sine dubio claudicare facit: quz pes non firmet sm q̃ oportet. Idem cõtingit ꝛ membris oibus motum suũ naturalez amittentib⁹.

Prologus septime particule.

Antecessores nostri aphorismoz interptes hippo.maioza aggressi sunt q̃s oportuerit: qui q̃to plus ꝓcesserũt:tanto plus minuerũt:vt qum ad finez libri deuenerit tantũ truncauerũt:q̃ in explanatio b⁹ nihil fit vtilitatis:quib⁹ taliter contingit sicut quibusdaz rhetoricis: qui qum in causis suis defecerũt: obiurgantes tandez acquiescãt sibi obuiantib⁹ deseruiscẽtes. Idem fecerũt huius libri interptes nihil vtile asserẽtes. vnde ego multũ mihi caui ne incurrerem insaniã huius rei.decurtaui enĩ inutilia:explanãs ꝙ posse vtilia:ꝛ ita ĩ totius libri interptione non excessi mensurã. neqz enĩ nimis abbreuiaui: neqz nõ amplificãda amplificaui.

Finit sexta partila: Incipit septima.

I.

In acutis morbis frigiditas extremitatũ: maluz.

In diuturnis morbis:ꝛ maxime sine febre in mulieribus siue seniozib⁹ frigiditas extremitatuz non multum periculosa est sicut narium:auriculaz:plantarũ pedum ꝛ manuũ: Sed ĩ egritudine acuta non minimũ est periculosa:sed mortale potius ꝛ molestissimũ:qũ apostemata sint in viscerib⁹ magna ꝛ fortia. Hippoc.alibi: Peracuta est passio febris calidissima ꝛ cõtinua: q̃ si fit sine apostemate: extremitates infrigidari est nõ rationale:sed magis incendi debẽt ꝛ calidissima fieri: quãtomagis igiť qum apostema sit in viscerib⁹. Calefiunt aũt: qz qum viscera totius sibi sanguinez corpozis sugant: sicut vẽtosa:oportet fiant calidissima: ꝛ extrema frigidissima sanguine exinanita.vñ nulla operimẽta possunt pati:qũ adeo sit magna arsura incensionis. 2

In osse egrotãti caro liuida malũ

Ex spẽs colozis non paruũ periculũ inducit in passione cuiuslibz ossis.significat enim pessimã putredinẽ:ꝛ in carne circũdantez congelationẽ atqz calozis naturalis extinctionẽ. 3

In uomitu singultus ꝛ oculi rubei:malum.

Singult⁹ fit in stomacho quasi spasm⁹ in nezuo:ꝛ de humozib⁹ nociuis aliquãdo nocentib⁹ stomacho toti:uel soli eius ozi ꝛ meri:ꝛ inde vomitu supueniente necesse est statim ꝙescere. Sinautẽ apostema in fundamẽto est neruoz.i.cerebzo vel stomacho robur aũt oculoz ad vtrũqz ptinet significandũ. 4.

In sudore rigoz:malum.

Sibi dixit: Accidẽtia crisim non facientia crisim: signũ sunt discrite seu mortis: qum nã fit in his perterrita ꝛ morbum fugiat:vnde rigoz in sudore malum est. 5

In mania dysentia aut hydrops aut estasis:bonum.

Dysenteria ꝛ hydrops possũt significare sanitatẽ manie sm q̃ res nociue inferi⁹ mutant a capite. Sed estasis longa est vnde qum rationabili⁹ fit augmẽtare q̃s sanare: sed tñ estasim intendit cõtinuitatez ꝛ fortitudiuẽ manie: quendã maniosuz vidi in primis paruã habere:post hoc augmẽtauit:ꝛ causa fuit salutis vñ ad me rediť: ꝛ inuestigans inueni fortitudinẽ motus materie manie fuisse cãm sanitatis:sicut ĩ passionib⁹ actis: quib⁹ fortia accidẽtia supuenientia bone crisis fiunt signa. 6

In egritudine diuturna abstinentia ꝛ egestiões cholerice:malũ.

Abstinẽtia sola mala est in passiõe diuturna: qũ euadẽtib⁹ ex cõsuetudine soleat crescere appetitus.q̃ si hanc cholerice egestiões sequant peioz est. qõ Cholerice dixit:de genere cholere rubee siue nigre itellexit:vel viridis vel beruginose.oia enĩ hec significant subalez hũiditatẽ ex calore febr⁹ eẽ incensã. 7

Ex multa potatiõe rigoz ꝛ desipientia:malum.

Nulli dubiũ multã potatõez itellexisse multũ vinũ ebibitũ:qõ aliqñ secť desipientia:qũ capitis grauie ꝛ vẽtis calidis repleat:vñ corp⁹ tactu marie intuitu calidũ. rigoz tñ raro cõtingit iuuenib⁹:plurimũ aũt senibus:quoz caloz naturaľ cõgelatus est ꝛ extinctus:vtpote vino nimio supatus:sicut flãma lignis miltis solz extingui: ꝛ lucerna multo oleo sibi apposito. 8

Ex apostematis itus ruptura: dissolutio:uomitus:ꝛ defectio animi fit.

Quod Intus dixit intẽdit stomachũ. Uomit⁹ eiz seqtur qũ precesserit illud:si tñ ruptura in pectore vel pulmone fit: nõ vomitus venit sed tussis: ꝛ aliqñ suffocatio.si ruptura fit in intestinis:egestio erit saniei. Oẽz aũt ruptură defectio cõcomitať animi:quia caloz naturalis exit:sicut monstraui alibi. 9

IN sanguinis fluxu desipietia aut spasmus: malum.

Iste aphorism⁹ magnā largiē auctoritatē: quia alienatio de inanitione sequiē: sicut ante de tremore pedum ⁊ manuū diximus: que sūt de defectiōe vtutis motiue: ⁊ cerebri motus disturbātur eadem ratiōe. Hec tñ desipietia nō est fortis: sed iuncta spasmo est vitupabil'. Desipietia aūt post sanguis fluxū mala est ⁊si sit sola: peior si cum spasmo. Item spasmus solus de inanitiōe maluz est ⁊ mortale: sed alienatio sine spasmo non est periculosa adeo. 10

IN ileon uomitus: singult⁹: spasmus: desipientia: malum.

A isto ileos nihil descēdit inferius: quod ꝓpuz huic passiōi esse videē. Uomitus enim nō semp durat: sed supuēit qū quis ad mortez veniat. qō si augmētet: stercus emittiē: vnde ⁊ singult⁹ sequtur. Aliquādo in hac passiōe singultus ⁊ desipietia pueniūt: pp neruū alligātem stomachū ⁊ cerebrū. Intestina eniz quz patiūtur ad eijciendā egestionē mouētur: quā qū inferi⁹ non possint eijcere ꝓpter cōclusionem. i. opilationē vie: mouenē cum angustia: nō naturalr ad supioza: vt expellantur nocentia. 11

IN pleuretide periplemonia: malum.

A plurib⁹ libris inuēi: In pleuresi piplemonia: neqz sequtur malū. qui aūt ita legit hippo. intendisse credit post pleuresiz piplemoniā sequi. Ego aūt dico hippo. nobis innuisse passionē ex alia veniētez ⁊ priorē tamen pmāsisse: que passio nec parua: nec salubris est: ⁊si ipse maluz nō adiūgeret: ex necessitate tñ mala esset. Si enim augmētet materia vnde pleures cōstat ⁊ dilatet in costis vt effluat: necesse est ad pulmonē currat: ⁊ piplemoniā faciat. Periplemoniā autē nō necessario sequtur pleures. si enim parua sit ⁊ salubris: materiam illam cum tussi ⁊ exscreatiōe emittit. q⁹ si magna ⁊ mortalis: añ suffocaē infirm⁹ q̄s pleuresi cōmisceat. 12

IN piplemonia phrenesis: malū.

Si piplemonia de acutis fit humorib⁹: necesse est in cerebrum ascendat fumus nimius. vnde phrenesis conficitur. 13

IN uulnerib⁹ fortibus spasmus: aut tetanus: malum.

A pluribus libris iste aphorism⁹ est talis: De incensiōe nimia spasm⁹ aut tethanus malū. ⁊ plurimi sic interꝓtati sunt: sed solus Xenon pro incēsione nimia nimiū motuz posuit: dicēs hoc cōfirmari ex aphorismo subsequnti: quia stupor: tumor: spasmus: tetanus: maxia vulnera sequātur: sed quz Incēsiōe dicere sit cōius: oportet vt plurimos sequmur. Alij incēsionē intendūt esse febrem: alij aerem: alij chirurgiaz cuz foco: ⁊ oñes veꝝ dicunt. Spasmus eniz ⁊ tethanus de bis veniētes rebus: vel de vulnerib⁹ pessima videtur: qū de siccita te: vel inanitiōe esse cognoscātur. Nos aūt iam diximus quō spasmus de inanitiōe sit periculosus. 14

IN pcussiōe in capite stupor: aut desipientia: malum.

Desipietia oportet intelligi: qū non opozteat loquaē infirmus vl faciat. Stupor qū non loquatur: nec faciat aliqd: sed oculis aptis ⁊ sicut timētes faciūt: ⁊ vt amens tacuerit: ⁊ ꝓcul dubio hi patiūtur in cerebro: in quo vtutem regitiuā diximus haberi. neē est ergo intelligi: quia pcussio vsqz ad eēntiā venerit cerebri: ⁊ hoc sine dubio malum. 15

IN sanguinis sputo saniei sputuz malum.

Ischippo. vocauit passionē ex alia passiōe nascē tem. vñ Asaragozas fecit libū nō minimū. Neqz in oñi sputo sanguis sequiē sputuz saniei: nisi qū pessimus fit sanguis. qū ergo de pulmone fit: semp est sputum huius saniei. 16

IN saniei sputo ptisis ⁊ flux⁹: malum. ubi uero saliua tenetur: moziūtur

Tisim intēdit cōsūptōe totius corporis: que qū leui est febre ꝓpē vulnera pulmōis. Fluxū autē intellexit capilloz: ⁊ solutionē vētris cum cholerica egestiōe: que duo eueniūt ptificis: qū aproꝑinquant morti: ⁊ ꝓpter siccitatē vel vtutis defectiōez. Ubi saliua teneē: moziūtur. notauit qūo ptifici mozerenē: oum eniz spuūt ⁊ tussiūt: semp cōsumūtur. deficiēte vtroqz pmāet materia interius: ⁊ claudūtur vie spiritus: ⁊ ita suffocati moziuntur. 17

IN phlegmone epatis singultus: malum.

Dri oēs aphorismos hos se sequi: nūciantqz passiones ⁊ accītia ex altera passiōe nascētia: ⁊ augmētatas passiōes: ⁊ comitātia: qō singl⁹ facit nascēs de apostemate epatis. Apostema aūt istud nō semper neqz qualecūqz nasciē: sed si adeo magnū ⁊ calidissimuz: vt os stomachi: ⁊ supioza sui patianē: quia hec duo per neruū colligātur sibi. Hippo. in secūda particula epidimie: Neruus iste subtilissim⁹ est: ⁊ ideo stomachus ex epate nō patitur: nisi apostema magnū fit ⁊ pessimū. qō si fit calidissimū facit cholerā nimiā in ꝓmis currentē ad intestinū: hec qū ascēderit ad stomachū pungens os eis facit singultum. 18

IN uigilia spasmus aut desipietia: malum.

Omnis spasm⁹ sicut dixi de plenitudine vel inanitione est: vigilia vō peior est inanitio qū exsiccet: vñ spasmus de vigilia de inanitione est pessim⁹. hec vigilia qū exsiccat alienāde mētis causa est. Inuenimus aūt in quibusdā libris desipietiam non noiari: sed sic haberi: In vigilia spasm⁹ malū. Ego aūt arbitroz: qz hic inuerit hippo. peioza accītia morbos seqntia. 19

IN ossis denudatione herisipila: malum.

Quod dixit Malū opoztz intelligi pessimū: neqz in sola denudatiōe ossiuz: sed semp vel raro apparet: vt oñe qō circūdat carnez herisipilā faciens pessimū fit ⁊ molestissimū. 20

IN herisipila putredo: aut sanies malum.

Ec quidem accidētia nascūtur quz fit apostema pessimum. 21

IN litargico tremor: malum.

Litargia est apostema ī puppi cerebri ex materia phlegmatica generatū. tremor igiē in ea maluz est: significat eniz materiā ꝓpter incōtinētiā sui

ad neruos motiuos deueniſſe q̄ a pte poſterioꝛi ſūt magis: vt ocñ eſt alibi: ex cui⁹ infuſiõe nerui ſ̄ remolliti: vt ſpũ nõ oino ſ̧ aliq̄liter deficiẽte: nec neruis vt i paralyſi oino remollitis: virtute regitiua mẽbꝛa ſurſũ ferañ: z qz nerui remolliti nõ ſufficiũt dare mẽbꝛis ſufficiẽtẽ et firmã ſedẽ z ſtabilẽ: mẽbꝛa itez ſua gũedine deſcẽdunt Ex q̄b⁹ motib⁹ ẓ̄ijs fit tremoꝛ. vel i lithargia fit tremoꝛ: qꝛ mã vẽtoſitat⁹ reſoluta miringas z neruos q̄ ab eis oꝛi unt mouet z ocutit: vnde tremoꝛ fit. 22

¶ foꝛti pulſu in uulneꝛib⁹ emoꝛroſagia: malum.

Pulſus i vulneꝛib⁹ ex peſſimis añatib⁹ ꝓpter carnẽ eos circũdantẽ vix mouenť z cũ dolore. Quz g̃ ſe dilatat: malũ dolorẽ facit ex ſua pcuſſiõe: q̄ q̄ũ in nã ſit ſua: z ꝓꝛia ſpacia habuerit: bñ dilatať: z ſine ipedimẽto alie⁹. Quz añt in mẽbꝛis apoſtema naſcatur calidũ: ſtrictura z dolor ſenſũ faciũt nocitiuũ: z h̄ ab oĩb⁹ pulſus vocať. z põt eẽ vt mot⁹ pulſus h̄ angmẽteť. Ego vo mõſtraui i libꝛo de virtutib⁹ nãlib⁹ virtutẽ explſiuã expellere nociua: ſiť ſudoꝛẽ egõnẽ z ſanguis fluxuz i die cretica: quã q̄ actio nãlis adiuuet: mutať maxie pulſus: z ad res nocinas expellẽdas cogiť: z ideo ſanguinis fluxus ſequiť. 23

¶ doloꝛe diuturno circa uentrẽ ſanies: malum.

Ite doloꝛ ex frigiditate eſt vel diuerſa ſtomachi cõpl'one ex groſſa vẽtoſitate ſiue ex pũcture acumie: quoꝛ nil remanet ſi infirm⁹ pfecte euaſerit. ſi ãt mutabiť: neciuz ẽ aña vel collcõnez inde ſeq̄. 24

¶ cholico ſceſſu dyſentia: malũ

Ulli dubiũ ẽ q̄n oigõ pura nigra ſiue rubea aliq̄ cozrũpat iteſtina: z iñ fit dyſentie cã. 25

¶ oſſis fractura deſipientia ſi in uacuũ acceperit: malum.

Ic intẽdit ſolũ canqꝛ capitl. nõ añt abſolute intẽdit oẽm fraturã ſ̧ tñ illaz q̄ pfoꝛat iteꝛioꝛẽ ſuperficiẽ vſq̄ ad vacuitatẽ circũdantẽ cerebꝛ: q̄ ſi i ciderit ſic deſipientiã facẽ: qꝛ paſſio ꝓpinq̄t duab⁹ pellicu lis z eſſentie cerebꝛi. Meſio g̃ q̄d Xenonẽ coegerit detrũcare ocñ hippo. qũ dicẽs In oſſis fractura deſipiẽtia: tacuerit: deinde Si i vacuũ accepit z alteꝛi⁹ aphoꝛiſmi ꝑncipiũ fecerit iungẽs ita: Si accepit in vacuũ in pharmacie potiõe ſpaſm⁹: moꝛtale. dixit Xenõ hippocratẽ intẽdiſſe ſpaſmũ de pharmacie potõe moꝛtalẽ eẽ. Errauit g̃ ꝓmũ aphoꝛiſmũ falſificãdo: qũ nõ naſcať deſipiẽtia de ſola oſſis fractura. ſiue eĩ in capite ſit ſiue i aliꝭ mẽbꝛis: nemo tñ inde deſipit: niſi pcuſſio vſq̄ ad pelliculas cerebꝛi ꝓtigerit. 26

¶ pharmacie potione ſpaſmus: moꝛtalis.

Icim⁹ qꝛ qũ abſolute pharmaciã ponat: ſolutiõnẽ vẽtris z vomitũ intẽdit. neq̄ aliꝭ dubitabit ſiꝭ dicta nꝛa ꝓꝛi⁹ recolnerit: qꝛ ſi coꝛp⁹ foꝛtiť pharmacia purgeť: q̄n ſpaſm⁹ moꝛtal⁹ ſit z peſſim⁹. 27

¶ doloꝛe foꝛti circa uentrẽ frigiditas extremitatũ: malum.

Extremitatũ frigiditas ſiť dixim⁹ añ magnuz viſcer ſeq̄ť ap̃a: qũ ꝓtingat eſſe defectũ: quz ꝓpter mãz frigidã que oſtrigit z ſuffocat caloꝛẽ nãles ſeq̄ť ſtomachi anguſtia oſtringẽt⁹ nãz ab extremitatib⁹ ad locũ doloꝛis. Itẽ z ſanguinẽ ſecũ poꝛtat a tota coꝛporis cute: z q̄ꝫmaxime ab extremitab⁹ ſiť manib⁹ z pedib⁹ Nõ tñ h̄ dixi: ſinguľ eſt cã fricditatis extremitatũ: ſiť hip. dicit mult⁹ i locis nomiare multa repetẽdo bis z ter eadẽ. neq̄ mirandũ: nõ.n. de vna re multa excuſſur⁹ i vno z eodẽ loco põt oĩa diuidere. notat ergo ſingula ſinguľ in locis ſuis. 28

¶ utero habẽti tenaſm⁹ ſuperueniens aboꝛtit.

Enaſm⁹ eſt paſſio recti iteſtini pp egõnez ſanguinis ex vulneꝛib⁹ ſup h̄ iteſtinũ habit⁹. Eſt ãt verbũ eq̃ocuz vel h̄ abuſiue poſitũ: qũ fit exꝑſſiõis ꝓꝑiũ: vel huic z illi rei ogruũ. exꝑeſſiõis: qꝛ q̄s ſepe ad ſellã ſurgit z exꝑmit. vñ ſepe totũ coꝛp⁹ laboꝛat z fatigatur: z maxie matrix pp diuctionẽ ſui z inteſtini. neq̄ mirandũ ſi hinc aboꝛtiat: qum a leuioꝛi etiã motu idem cõtingat ſibi. 29

¶ Cibuſcũq̄z os aut cartillago inciſum fuerit i coꝛpoꝛe nõ augeť.

Ste aphoriſm⁹ ĩtra alteꝛ ſexte ꝓpriť otineť: vbi dꝛ: Oc̃ũq̄z os inciſũ fuerit: aut cartillago: neruꝰ: vl maxille renues: vel ꝓputiũ: nõ creſcũt neq̄ oglutinať. q̄ũ g̃ ſit expoſit⁹ nõ oz h̄ repetať. 30

¶ Ab albo phlegmate habito diaria ſupueneꝛit foꝛtis: ſoluit egritudinem.

Conſueuit hippo. z oẽs medici phlegma albũ vocare vnã ſpẽz hydropiſ: q̄ mõ nꝛo tpe vocať hyposarca. Phlegma añt diť albũ: z qꝛ aliq̄n eſt liuidũ: z ex alioꝛ ꝛmixtiõib⁹ h̄uoꝛ: z ẽt oẽ phlegmã alr albũ Dicẽs g̃ albũ: nãles ꝛfirmauit coloꝛẽ ſuũ: ſiť z Ili: de qua tenatiõe dixit: ſpõdiles doꝛſi: nõ q⁹ alibi q̄ꝫ in doꝛſo ſint. Soluiť vo egritudo h⁹ diaria ſupueniẽte foꝛti. 31

¶ Cibuſcũq̄z ſpumoſe egeſtiones i diaria hiſ a capite phlegma õfluit

Ji nõ h̄ explanem⁹ z diffiniam⁹: nõ intelligim⁹: qꝛ aliq̄n ſpumoſa egõne deſcendũt hũoꝛes ad ſtomachũ a capite: mixti cũ vẽtoſitate. aliq̄n ſũt i eẽntia iteſtinoꝛ z ſõi. Oc̃ũq̄z boꝛ fiat vnã hũt cãz ꝓpriã: aliã ñ. ꝓꝑaz. ꝓꝑaz qũ groſſa vẽtoſitas foꝛti motu ab illis moueať hũoꝛib⁹: q̄ phlegmatici hũoꝛes in diuerſas diuidanť ptes. Vẽtoſitas mouet aut ex nã ſui: aut ex nimietate ſui caloꝛis. Manifeſtũ añt eſt velut ex his q̄ foco excoquunť: maxie ſi materia ſit viſcoſa. Ex nã ſui: ſiť videm⁹ in tẽpeſtate maris: qum ad ſeinuicẽ collidať venti. Arbitrãtes vias phlegmatis a pulmone ad ſtomachũ z inde motũ a pulmone ad ſtomachũ deſcendere z inde ſpumoſũ apparere: neſcio quomõ in catarro itelligũt: in quo qũ hũoꝛes palam a capite ad pulmonẽ deſcendãt: quare nõ ſpumoſa exeũt. De pulmone vo nõ ſpumoſus exit ſanguis: niſi quz ipſa ps ſubſtãtie pulmonis exierit. Si añt i pleuretic⁹ aliq̄n ſpumoſũ exierit: z i ꝑipleumonia ſiť: h̄ igne⁹ caloꝛ facit in tpe paſſiõis. Si añt a capite ad cãnales pulmonis ꝓmũ deſcẽderit: z p⁹ ab ipſis ad ſtõm z iteſtina exierit: nulla via tranſeũdi iueniť niſi quã vicim⁹: ꝓxima p coꝛdis vẽtriculos: z h̄ vl deſcẽdit ad venã q̄ vocať ocaua: vel ad epat⁹ gibbũ vel ad iteꝛioꝛa ſua: z p⁹ in venas alias q̄ diuidunť a porta z circũdant iteſtina. vel a vẽtriculis coꝛdis i maxĩmã venã deſcendũt: z deiñ in diuiſiõe epat⁹ venaꝛ: z quo remanet ſpumoſũ: q̄ cuz ſanguine tam lõga via ſit mixtũ. 32

Q Vibuscũqz in febribus in urinis crinoides hypostases fiũt: longã egritudinẽ significãt.

Hoc est verũ z exprimẽto ꝓbatũ: quia cum in vrina quasi crynoides. i. grossa farina frumẽti appareãt: mortale est: sicut idẽ in ꝓnosticis: Quibus aũt plurimũ in vrinis appet ante morbũ: eoꝝ mors festinat potius ꝙ elõget: quorũ qui saluant morbi elongant: qui sunt crudissimi: z ideo tardi digeri. Itẽ in epidimia multos intulit infirmos in quorũ infirmitatibus talis vrina appuit: z quidã cito mortui sunt: alij lõgo tẽpore post. In ꝑma ꝑticula post triũ temporũ ql̃itates expletas: infirmꝰ noĩe excelleriꝰ suã passiõem recitauit. tũc hippo. dixit: Hic quidẽ infirmꝰ vrinã fecit multã subitã atqz grossam: que mota z turbata appuit vrina ꝙsi crynoides alba: z extrema habebat homo frigida. mortuus ergo fuit in die. xi. De ꝫ infirmo in tertia ꝑticula quam hmõi incipet passiõem dixit infirmo ꝓiecto in folicidia .i. vrinali venit vrina subtilis z diuersa habẽs res quassimas suspẽsas ꝙsi crynoides: huic venit crisis in die. xli. vñ intelligit ꝙ morituri cito moriũt: z euadẽtes longo post tpe sanãt. Qdẽs illi quibꝰ talis appet vrina: vel cito moriũtur: vel longo tpe post sanant. 33

Q Vibuscũqz cholerice hypostases fiũt: superiꝰ uero tenues: acutam egritudinẽ significãt.

Quanto plꝰ cholera dñat: tãto plꝰ acumẽ egritudinis significat. Nos autẽ in multis locis diximus: ꝙ quum absolute cholera dicat: intelligit rubea. Semp. n. antiqui consueuerũt vt quum rubeam cholerã intelligere velint z alios humores: determinẽt eos ꝙ colores suos z qualitatẽ. Qõ superiꝰ dixit Tenues: aquosas intellexit z subtiles. Sic. n. hippo. dicere cõsueuit. alij arbitrati sunt qõ falsum est: sic vt vrina subtilis crudũ z tardũ significet. Ego aũt nunqz vidi vrinã cuiꝰ hypostasis esset cholerica: z supma sui ps subtilis foret z aquosa: quã lõge quidã sunt interptãtes hippo. intẽdisse nõ locũ sed tpꝰ dicẽtes: ac si diceret: hypostasis vrine si in ꝓncipio fuerit z subtilis: z postea cholera dñata fuerit citrina: acumẽ significat morbi. Iobãniculus: Quia hippo. tenuẽ dixit formã intẽdit. possibile. n. ẽ ex intẽtõe hippo. supiꝰ tenuis sit z subtil: hypostas. n. vrine si ḡuis sit z ḡssa atqz cruda supficies ẽ lota. Quãqz subtilis sit z diũcta atqz cocta: supma ps eiꝰ tenuis fit z subtilis. testat aũt hꝫ qz hip. subtilitatẽ quã itẽdit i sũmo vrine eẽ itellexit. nõ subtilẽ vrinã] dixit: ꝫ supiꝰ tenues hypostases tetigit. 34

Q Vibuscũqz urine distantes fiũt: phis in corpe turbatio fit fortis.

Si vbi hꝫ distãtes interptati fuerimꝰ sentẽtia falsificabit: quz in vrina nullꝰ sit locꝰ vacuꝰ: ꝫ si distãtes diuersas itẽdamꝰ ptes hñ dixit ꝙ i hac vrina turbatio corpis fortis fit: qz si nã vicat z dñat: fit vrina equalis in oibꝰ ptibꝰ. ꝙ si cã morbi sibi repugnet ps vbi nã pualet nõ assilat pti in ꝙ põt morbꝰ. Si aũt i morbi ꝓ valitudine ptes sint plurime: appent maiores significatões sue. i. disturbatiões fortissime. 35

Q Vibuscũqz in urinis ampulle supernatãt: nephreticã significãt et longam egritudinẽ foze.

Ampulle iste ex humiditate sunt: z cum grossa ventositate: maxime si humiditas sit viscosa: vnde consequit frigidꝰ morbus in renibus in quo viscositas grossa supadunat: z ita longa egritudo significatur. omnis enĩ morbus frigidus dure digerit. Alij arbitrantur vrinã acutam acumine suo ora arteriarũ in renibus aperire: z inde quum pars spũs exeat: ampullaz faciat causas. 36

Q Vibuscũqz pinguis hypostasis z cõglobata: his nephreticã significat z acutã egritudinẽ foze.

Quandocũqz egestio vel vrina pinguis est: pinguedinis significat dissolutiões: neqz magis eius ꝙ in renibus ꝙs que in toto corpore habet. Non ergo solis renibus attinet hic morbꝰ: sed toti pinguedini potius: que igneo calore dissoluit. Qõ aũt dicit Nephreticam: duobus modis intelligit. potest enĩ passio esse in renibus: vel nõ passiõis species hic intendit: sed acumẽ eius. Vel aliter mutet hic aphorismꝰ: vt ab alijs mutatur interptãtibus: qui vice nephresis cerebri posuerũt phrenesim. hoc tamẽ nõ significat phrenesim: neqz absolutã: neqz si incensiõez habeat nimiã. est enĩ vniuersale signũ omniũ febriũ corpꝰ dissoluentiũ. ꝙ postea dixit Conglobata: subito tempe apparẽtia possibile est portẽdat ꝙ globatũ. n. insil z subito significat: ꝙ globata vo quoꝝ ps alteri iũcta ꝙsi cumulũ reddat. est. n. ꝑpe globꝰ vt filũ filo a mulieribꝰ cumulat. cõglobatũ vo cõtrariũ est ad hoc qõ supra dixerat: Distãtes. Huic locũ antiq z maiores nostri vsqz ad nostrũ tempꝰ taliter sunt interpretati. Ego vero dico quum Globata dixerit: puitatẽ apparẽtie tpis oñdere voluit: vnde z ꝑpe cõsumptõem pinguedinis renũ significauit: quia pinguedo consumpta totiꝰ corporis nõ subito ad vrinã venit: sed paulatim. Quod enĩ dissoluit ꝓmũ vicinis mẽbris illabit z de ill ad vicinioza z ita mẽbrati donec ad renes veniat. Pinguedo vo renũ dissoluta ad vrinã venit subita z adunata: qõ testatur expimẽta. In libris hꝫ aphorismꝰ inuenit diuersus. alij sic hñt: Quibuscũqz iferiꝰ vrine pinguedo i ql̃ ẽ hypostat. alij Supiꝰ pinguedo hypostat. ego assẽtio hñtibꝰ Supiꝰ pinguedo ois. n. pinguedo solz supnatare nõ inferiꝰ desceñdit. 37

Q Vibuscũqz nephreticis existentibus predicta signa accidũt: et dolores acuti circa musculos spinales fiunt: si quidem circa extrinsecos locos fuerit: apostema futurũ expecta extrisecus. si uero dolores magis circa interiores locos: apostema futuꝝ: expecta magis intus.

Adhobꝰ ꝑcedentibꝰ aphorismis hippo. monstrauit quomodo passiões renũ possint intelligi: hꝫ quia diu renes passi sunt. dicit enĩ: Si signis ꝓdictis dolores circa musculos spondiliũ se iũxerit: significatur futurũ apostema. Dorsi musculorũ vnꝰ retro subcute circũdãs ambo latera totiꝰ dorsi: alter aũt nõ extensus intꝰ ꝓ totũ dorsũ: sed ꝙ subteriores spõdiles tñ: quorũ quicũqz patiat: futurũ in eis apostema expectat: neqz mõstrauit si apostema debeat in renibꝰ vel in lacertis vel in vtriscz esse: sed exprimẽtũ testat: quia in solis posset eẽ lacertis: vel in renibꝰ solis: qõ quum sit: aliqñ ad interiora tendit: aliquãdo ad exteriora. 38

Quicūqz sanginē uomūt siquidem sine febribus salutare: curat uero stipticis ⁊ infrigidantibus. Si uero ex febre: pernicioſuz.

Uomētes pculdubio qō emittūt a meri exit ⁊ stomacho: qō ē a pulmone ⁊ cānalib⁹ suis nō vomit⁹ sed sputū vocat cū tussi. Quidā tñ iterptes arbitrāt qp hippo. intēderit exeūtia a pulmōe ⁊ suis cānalib⁹. Sed falsus est hoīs intellect⁹. si.n. sanguis a pulmone exit cū sputo: nō est salubris etiā carētib⁹ febre: tñ si hec passio elongef: necesse est febris sequaf. Añ quam vomitū dixit: certā rem cui⁹ est nomē significauit. Qūo salubritas intelligaf vel nō: ex qualitatib⁹ infirmi inuit si febrē habuerit vel caluerit. si febrē nō habz apostema sed vene sunt apte vel vuln⁹ est sine apostemate: h⁹ vuln⁹ cū stipticis cito sanabiē. si cū febre sit ⁊ apostemate magno: erit incurabile aut mortale. 39

Catarri in supioꝛi uentre: in saniē conuertunf in. xx. diebus.

Supioꝛē ventrē intēdit pect⁹ circūdās pulmonē Unde si catarri descendāt a capite ad cānales pulmonis: in pulmone apostema erit: ⁊ sanies subsequef in dieb⁹ xx. nō in xxij. diebus: sicut alibi inuenitur. viginti.n. dies cretici ab eodē dicūt: nō xxij. sicut i meā crisēos mōstrauimus. 40

Si sanguinē ⁊ trumbos mingat ⁊ stranguriā habet: ⁊ doloꝛ incidit i pitoneon: ⁊ sub uentrē ⁊ pectinez ea q̄ circa uesicā sunt egrotare significāt.

Iste aphoꝛism⁹ in multis libris nō inuenit: nos aūt in quarta huj⁹ libꝛi pticula iam explanauimus: vbi dicit: Si sanguinē mingant ⁊ trūbos: stranguriā habēt: ⁊ doloꝛ incidit in pectinē: ⁊ sub vētrē ⁊ pitoneon: circa vesicā doloꝛem significat. 41

Si lingua intpata repēte fiat: aut apopleticuz aliquid coꝛpoꝛis uel melancholicū huiusmodi efficit.

Intempamētū lingue est: quin sermonē rectuz formare nō pōt sicut opoꝛtet: aut quz totā virtutē amittit: vt moueri nō possit. Nō autē apopleticū aliqd coꝛpis dixit: ablatōem sensus ⁊ mot⁹ intendit: sed nescio q̄re p h̄ accītia subsequ melācholiā dicat. Melācholie.n. passionis signa iā mōstrauit: qū alibi dixit: Et cācer ⁊ lepꝛā alphiā. Itē alibi: Qui diu timebit et suspitōem bēbit: sine cā mānifesta erit melācholic⁹. h̄ aūt accītia nusq̄ noīauit hippo. neq; aliqs ātiquoꝛ: ſz non oꝛ ita dēmiate dicē vt de melācholico eēt genē: ⁊ repēte. Per repēte tñ intēdit molestiā pualē cā apostēatis ex duricia sui: ⁊ intpamētū opꝛonis nō facile dissolui. 42

Si sup purgato seniozi singultus superueniat: non bonuz.

Deuniuersalr verū ē in vomitu ⁊ singultu: vbi cūq;.n. abundātia egestiōis siue vomit⁹: pꝛopē defectōem etatis illaudabile ē i seniozib⁹. 43

Si febris non a cholera habeatur aqua multa calida infusa in capite: solutio fit febris.

Hec nobis innuit hippo. qz nō oīs febris de cholera fit. Si vero nō fit a cholera: qualiscūqz fuerit p multā aquā calidā capiti infusā solutio fit Silr in epidimia de quodā lictoꝛe vocato: hic qū multā aquā calidā capiti infudisset: a febꝛib⁹ liberat⁹ est. Febꝛi.n. de caloꝛe solis vel frīditate: aqua calida capiti infusa videtur pdesse ⁊ ei que de laboꝛe vel poꝛoꝝ opilatione: vel que ex sua est cōstrictōe: vel ex aliqua re fit poꝛos opilāte. De aqua.n. calida intēdim⁹ vt p eā caloꝛ febꝛis exalet: excitef: ⁊ dissoluaf. Sed si apostēa cuz febre fit nō iuuat: neqz si cū humoꝝ sit putredine: nisi pus humoꝛes nocitiuos purgem⁹: vel ipi p se digerāt ⁊ egrediātur. Cōsueuerūt antiqui has passiōes vocare pleuresim piplemoniā: epaticā: splenēticā: in quib⁹ oputāt febrem esse accītalē: nō substātialē. Qum ergo aliqui dicūt febrientē vel habere febrē: neqz apostema in aliquo mēbꝛo bītē: intēdūt haberi ex aliqua re supradca exteriozi. si interi⁹: de putredine humoꝝ intra vasa. Est autē febꝛis quā dicūt empialā: in qua frig⁹ ⁊ caloꝛ nō sentiūf i eodē loco. Aigoꝛis: vel liparia: eluris: limodis febꝛis: coꝛpus interi⁹ calidissimū: exteri⁹ frigidissimū facit. Alur nimium habet humiditatis. Limodis a nobis vocaf mosbus pestilētialis. Sauson eadē est que ⁊ incēsio. Nullus aūt antiquoꝝ fuit qui febrē piplemonicā vel epaticā dixerit. Hippo. hic intēdit febres que ⁊ ipe sunt passiōes ⁊ sine apostemate. Inuenif in multis libꝛis vice aque Sudoꝛ: ac si dicat: Febrē nō a cholera habenti: si de capite aqua multa calida effluit: dissoluif febris. hi aūt intelligunt nō a solo capite sudoꝛem effluere: sed etiā de toto coꝛpe. Si per pncipale membꝝ totum coꝛp⁹ intelleriſſe eum dicūt. Ago aūt dico: qp si hoc verū esset febrē a cholera sudoꝛ iste non iuuaret: sed videmus multas febres quibus cholera domiatur: ⁊ tertianam ⁊ causon dissolui cum sudoꝛe. Pꝛioꝝm igitur intentio erit multo melioꝛ. 44

Uller utraſqz dextras hñs nō fit

Ulti masculi cum ambab⁹ manib⁹ ac si dextris operanf: sed nostro tempe mulierē neqz audiimus neqz vidimus: que tale quid faceret: quod ex sue defectiōe est nature. masculis aūt contigit ex virtuosis neruis ⁊ lacertis: mulierib⁹ dextra in fortitudine est tempata: quātomagis ergo ⁊ finistra. Hippo. in mulierib⁹ sclauis dextrā affirmat incēdi vt plus accipiāt cibi ⁊ cōfoꝛtētur. In hac.n. gente debiles naturaliter sūt dextre. Alij loco ambarū dextrarū dextram non habere intendūt: dicētes hippo. intēdisse in dextra vulua nō fecundare. Alij multum ab hippocrate discoꝛdātur dicētes eum intēdisse hermaphꝛoditos: qui cum natura sua habeāt etiā muliebꝛia: sed mulieres hermaphꝛodite nō cū natura sua habeāt virilia. 45

Quicunqz empici uruntur aut incidiuntur: siquidē sanies pura fluxerit ⁊ alba: euadunt. Si uero cenulēta ⁊ male olens: pereūt.

Per saniē omnia intēdit vulnera ⁊ apostemata: collectōem suā in saniē mutātia. illā tamē maxime intellexit collectōem: que inter pect⁹ fit ⁊ pulmonē: vbi semp atiq incisiōem facere solēt ad eiscidā saniē: neqz dubiū est albā saniē esse laudabilē: Male olens ⁊ cenuléta pessima est. 46

Quicūqz in capite ppter saniē uruntur: siquidez sanies pura fluxerit

t alba euadunt. In tunica enim illius sanies est. Si uero uelut amurca fluxerit: pereunt.

Hec nobis mõstrat vnde hi infirmi pereũt: t vnde euadũt. Si. n. sanies ī tunica sit epatis: t subā sua sana t sine macula fuerit euadũt. q si substātia epatis corrupta fuerit: necessario peũt. Et de pessimitate saniei: quā velut amurcā dixit: signū dedit pereũdi si ī substia sit epatis. 47

Oculorum dolores: meri potio t lauacrū t phlebotomia soluit.

Hec non assimilat dictis hippo. sed ad placitum suū posuerūt antiqui. Hippo. nō est: quia superiori aphorismo dissideret. i. discordaret: vbi dicitur: Dolores oculorū: meri potio: aut lauacrū: aut piria: aut phlebotomia: aut pharmacia soluit. quod nos ī sexta explanauim⁹ pticula. Hic vni passioni tres medici nas subintulit: quum supra vbi vna fieret alterā nō apponendā dixit. Quicūq cōfirmat eum hippo. esse: mōstret vbi hec tria cōueniāt in oculorū passiōe: quod si mōstrauerit: acquiescam⁹ eum fuisse hippo. Sed sicut hippo. interptati fuerūt: necq suū fuisse pbare potuerūt: quare interptatōem eorū recipemus: vel nos aliā facerem⁹: q̄c quid in suis dicāt expositōibus nihil veritati vicinat: nisi qum in corpe sanguis malus grossus sit t mult⁹ t melācholic⁹: qō necesse sit purgari. Bonū ē q dicit vt sanguis in pmis dissoluat: t postmodum phlebotomia minuat. non autē sanguinē dissoluit: nisi vinū purū t balneum. Qui aūt istud dicūt nunq̄ expti sunt: sed exercitātes se in medicaminib⁹: ipi intelligēt qualr id efficiatur: quia corp⁹ plenū nō patit balneū: neq vinū potatū. nō enī ista cōueniūt: nisi in sanguine grosso t coagulato ī quibusdā mēbris: t nō corpe pleno toto. 48

Hydropicus si tussim habeat: de speratus fit.

Hec aphorism⁹ est expositⁿ supi⁹: vbi eisdē vbis fere dr: Hydropic⁹ si tussim patit: malū. 49

Strāguriā t dissuriā uini potio t phlebotomia soluit: icidere uero uenam que intus in talo é: bonum.

Stranguria est qum vrina guttatim t velociter exeat. In dissuria cū duricie t angustia: neq sine magno labore actiōem suam explet vesica. Strāguria est de acumine: aut de defectiōe in vesica cōtentiue. Defectio autē hec: aut est ex apostemate: aut ex vulnere: aut ex intempata complexiōe: seu de grossa ventositate. Si sola est dissuria: vel ex virtutis defectōe: siue ex apostemate. vtrā aūt harū passionū si fit de frigiditate iuuat vinū potatū. Intēdit aūt hippo. multā q̄titatē vinī: vel pauc mixtū. Juuat aūt vinū apostema de grosso sanguine opilatū: si corp⁹ nō fuerit plenū. tūc enim cum phlebotomia soluēdū. quod Jncidere int⁹ dixit: iaz superius exposui: vbi phlebotomia dissuriaz soluere t intus dixit incidere. 50

Asquinante habito: tumor t rubor in pectore supueniēs: bonus. Fozas enim cōuertit egritudo.

Hec aphorism⁹ in sexta pticula hui⁹ libri ē exposit⁹: hic tamē adiungit: Fozas enī egritudo cōuertitur vel dissoluit. 51

Quicūq spachilon in cerebro patiunt: in trib⁹ diēb⁹ pereunt. Si uero hos effugerint: sani fiūt.

Hec passio multotiēs nominatur in libro suo de discatenatiōe membrorū. Jn hoc autem aphorismo non nisi confusiōez cerebri intēdit: quam post intulerit: Si vero hos effugerint: sani fiunt. Si enī passio hec nihil aliud est nisi cōfusio toti⁹ mēbri in quo babet: impossibile ergo si in cerebro facta sit sanet: abusiue hoc nomē positū est. Et intēdit quādo hec passio incipiat: t nō firma sit t pfecta. Sicut enī passio carnez incidēs mortuā: a grecis vocat chiphrona: semp q̄ ī illa carne ex magno nascit apostemate: sensum auferēs: t loco cū nigrescēs: colorēq̄ sicut mortue carnis faciēs. sic inq̄ hec passio incipiēs: t nōdū ad pfectōem veniēs: chiphrona vocat. cōpleta aūt in carne nō postea curat. Sic de spachilon in cerebro debet intelligi. Jtē impossibile est vt hāc passiōem carnosī mēbri que cā est magni apostematis quā chiphronā vocāt: medici antiq spachilon vocauerūt: vnde Frodic⁹ de quodā phimonisō dixit: Phimonisus in corā spachilō est passus. hoc aūt modo dici solet eē in cēbro. Cā aūt velocitatis ē magnitudo morbi t nobilitas mēbri. Si aūt in trib⁹ porib⁹ nō moritur die b⁹: t ad q̄rtū vsq̄ progredit: possibile est prealeat virt⁹ t euadat infirmus. 52

Sternutatō fit a capite ex cerebro calefacto t hūectato qō ē i capite uacuo: aere descēdēte i illud uacuū t faciēte sonitū: qm exit⁹ ē ei p angustū.

Communis fmo bis duob⁹ intelligit modis: aut est vlr aut pticulariter. vlr ac si diceret: Omnis sternutatio nō est nisi ex cerebro: cui⁹ cā est cerebri calefactio: t loci vacui ī capite humectatio. pticulariter ac si ita poneret: Sternutatio quedā fit ex cerebro: cui⁹ causa fit tūc cerebri calefactio: t loci vacui in capite humectatio. Hoc aūt verū est: nō enī est omnis sternutatio ex calefacto cerebro t loco capitis vacuo humectato. Pēna enī supi⁹ siue filo siue festuca imposita narib⁹ sternutatur: t aliq̄ vent⁹ cū tussi ascēdit supius ab inferioribus qui fit causa sternutatōis: quz ad nariū pueniat foramina. Fallunt ergo arbitrātes esse cām sternutādi solum modo aerē a capite exeūtē. Palā. n. videm⁹ aere exeunte pulmonē stringi pectus. certificat autē qō dicim⁹: quia sternutatio semp pcedit p nares aeris tract⁹: quia nā mltū aerē adunat: vt sternutatiōem faciat. necesse est ergo vt ista sternutatio qua nā cogat ventositatē grossam et inflatiuā expellere a capite hic intelligat. qō nō totū dicere hippo. fuit necesse. Humectata. n. capitis vacuitate: supfluū erat in sternutatōe dicere: qz si humectatio abūdet in capite nō sternutatio fiet: nisi pus dissoluat illa: t vēt⁹ inde cōcipiat. Palā. n. in multis videm⁹ hōib⁹ q̄bus multi t nimij humores effluunt a naribus: neq tamen sternutatio comitatur. Neq enī sternutat: nisi ex acutis humorib⁹: vel si ī nares aliquid acutū ponerēt. Jdē dico: qz sicut nālis tussis purgatio ē supfluitatū cānaliū pulmōis: sic t sternutatio mūdificat nariū foramīa. Foramīa aūt nariū q̄ ad os vadūt: ls larga sunt. vel ad cerebrum: que stricta sunt: ad os veniētia mūdificāt cerebrū a ventositate ab inferioribus ascendēte: que cerebrū mundificant de ventositate ab ipo descendēte. Si autē inuestigauerimus sternutatiōem à cerebro se mouētē caput

alleuiatur.hinc enim sternutatio fit qum humiditas dissoluitur cerebri: ꝛ aerem conficit: quem natura post expellit.humiditas ergo illa nō dissoluitur:nisi calore naturali excitet.adunatio enim humiditatis ex defectiōe est caloris naturalis. Aō vero dixit vacuū locum in capite:vētriculos cerebri debemus intelligere: aut que cerebrum exterius circūtegūt. Possibile est enim inde aerez exire ꝛ substantiā cerebri penetrare:vt primo tangat humiditatē illam:ꝛ deinde ad nares veniat. Hippocra.sonitum sternutatiōis dicit esse multitudinē aeris subito exeūtis:qō vniuersale est aeris vndecūqz veniētis. 53

Q Alicūqz circa epar dolent: his febris superueniens soluit egritudinem.

Q Quod dicit Superueniēs: monstrat doloze epatis superueniēte non haberi febrem. hic doloz qui in epate sit maioz: non est nisi ex apostema te magno ꝛ calido:aut ex ventositate grossa ꝛ inflatiua Contigit autem quādoqz ꝛ ex opilatiōe: sed tūc paruus doloz est in epate.magis enim grauatur cū doleat. Magnus doloz ergo sine febze ex vētositate ē grossa ꝛ inflatiua:cui si fe.supueniat:sine dubio sua erit cura. 54

Q Alibuscūqz ꝓuenit sanguinem auferre ex neruis:hos oportet phlebotomare in vere.

H Ic aphorismus pars est illius:vbi pharmaciam vel phlebotomiā conueniētem in vere esse diximus:sed hic non inuenitur in quibusdā libris. Quidam vero in hoc loco posuerūt ꝛ reticuerūt: alij ex toto non hic nominauerūt. miroz tamē quare hic illuz bis scribunt ꝛ bis etiam interptantes non recordantur eum iam fuisse interptatum. Quid enim hippo.fuit necesse hic repetere bis: ꝛ bis interpretatiōem bifariam facere. non enim obliuionis fuerūt tante: quin recordari possent bis positum fuisse. Vnde plus miroz q̄ quz idez repetant:diuersis tamen locis interpretatiōem dant diuersam. 55

Q Alibuscūqz inter renes ꝛ ventrē phlegma concluditur ꝛ dolorem ꝓcitans nō habet exitum in neutrum ventrium: his fm venas in uesicam cōuerso phlegmate solutio fit morbi.

M Arinus de hoc aphorismo dubitauit: ꝛ causam habuit dubitandi. Ad hec enim loca non solet cōuenire phlegma:etsi veniat cito descendit ad inferiora penis ossa. Item Merinus: Impossibile ē inquit hoc phlegma grossicie sua penetrare venas:sicut aquosa humiditas hydropicoz perfozat venas: ꝛ exiens per eas emittitur per vrinas. Ego autem dico q̄ si sicut Merinus velimus intelligere adhuc dubium remanet quomodo phlegma possit perfozare. Si enim dicat ad renes inde per venas currere:falsum est hoc dicere:quia peritoneon inde sit lōge. Bonū est ergo vt ita intelligamus sicut alij preter Merinum interptantur:vt.s.spaciū inter renes ꝛ peritoneon intendam⁹. Prius tamē oportet certificare quod hippo. dicit fozti nature nihil posse repugnare in expellēdis:ꝛ materia sit grossa ꝛ vie stricte sint. Videmus enim quia materia apostematis quia natura a quibusdā expellat eam locis: ossa etiam trāsit. non ergo est impossibile posse venas phlegma perfozare:ꝛ per vrinam exire. Oportet tamē precedere ꝛ materiam phlegmaticaz subtiliare vt possit currere sicut ꝛ ipsa opaf in sanie inter pect⁹ ꝛ pulmonē se coadunāte. 56

Q Alibuscūqz epar aqua impletum in omentuz erupit: his uenter aqua impletur ꝛ moziuntur.

V Sicarū aqua plus ad epar q̄ ad alia membza festinat:ꝛ maxime ad extrinsecus circundantes pelliculas. In animalibus enim que comedim⁹: epar ita aqua circūdatum inuenitur. Si autē vesice ille quādoqz crepant:aqua de illis exiens in spacium pellicularum super ventrē extensarū curret interius vbi semper in hydropicis aqua solet adunari. be enim pellicule quasi solide ꝛ nusqz perfozate: neqz interius habent equpus nisi solum stomachū:colon:ꝛ splen. q̄ autez dicit ventrez impleri aqua: non interiozes intēdit pelliculas: sed stomachū potius vbi cibus ꝛ potus adunant. Item dico eum intendisse spaciū in interiozi pectoze:multoties ventrē dicimus:ꝛ hunc locū intelligimus:sicut quz dicimus aliquē magnū habere ventrē:ꝛ mulierē in ventrem magnū habere fetum. q̄ autē dicim⁹ ventrem emeri his aq̄ impleri: oportet inuestigari si semp vel raro intendit hoc fieri. Videmus enim hydropicos aliq̄ndo euadere:ꝛ tamen in ventrē aquā habere:sed humiditas hec euacuaf sic:qū catarticis ꝛ diureticis ꝛ cataplasmatibus dissolutiuis medef. 57

A Lices: oscitationes: rigozes: inanum mensurate bibitum soluit egritudinem.

A Lices esse dicimus in sanis:qum tedeat eos presentis qualitatis:ac si eos grauātis:mouēt aūt se post horas aliquas de actiōibus in actiones alias. Sunt ꝛ alices in infirmis: qum non in vno statu maneāt iacendi de vno situ in alium mutanf. Hoc eis ideo contingit: quia quosdā humozes nocitiuos in ore habent stomachi nō in spaciositate sui:sed in suis inclusos pelliculis. Oscitatio est quz materia humida sit: ꝛ fumosa ventositas:sicut pulmonis est natura. Rigoz ē qū super cutim mali currūt humozes. Sermo autez noster non de rigoze est exteriozi:sed de interiozi est. Quib⁹ accidentibus vinū qum potaf sanitatē operaf:cuius commixtionis quātitatē innuit: qum Mensurate:dixerit. intendit enim tantū debere esse vinū:quātū fuerit aque: vt temperef nocumentū vini:ꝛ repugnef fortitudini sui caloris. Vinū enim temperatū totum corpus calefacit: membza perfozās:humoz:est temperans:calozem naturalem excitans. 58

Q Alibuscunqz cerebrum motū fuerit ab aliqua actione: necesse fieri sine uoce statim.

C Onsueuit Sine voce dicē: ꝛ toti⁹ voluntarij motus ꝛ sensus ablatiōem intelligere:sicut videtur in apopleticis. Cuius cause sunt multe: quānis solum motū cerebri hippo.hic tetigit dicens totū corp⁹ pati:si motio cerebri euenerit: quod fit siqs de loco alto ceciderit fortiter:quo casu cerebrū maxime turbatur. ꝛ non solum cerebrū sed etiā coniūctio spondiliū:ꝛ medulle eoz. Si enim sit motus fortis ab his prodeūtes rūpūtur nerui:sicut in libzo de anatomia mōstraui. Nocet autem seniozib⁹ maxime animata virtute inde deficiente nerui a cerebzo exeūtes:quidā tamē rumpūtur:qui

daz tamē laxanť: vnde infirm⁹ sine voce ⁊ sine motu totius corporis efficitur: vsqz quo virtus animata experge facta in se retrogrediať. Si vo cerebz vel alique pellicule ex hoc casu rūpunť: infirm⁹ erit mozitur⁹. 59

C Orpozib⁹ humidas carnes habē tibus famem adhibere conuenit. fames enim desiccat corpora.

n Ulli dubiū est: quin omnis medicina morbos sanat humidos: si sit desiccatiua: quia cōtraria solent curare cōtraria: fames vero desiccat per accidens. Si autem corpus ex cōsuetudine dissoluitur: ⁊ cum cibo suo dissoluta non restaurēť: fiet siccius. Impīmis enim de corporib⁹ humidior pars dissoluiť: quia dissolutio nihil aliud est: niſi quam humores corporis fumi facti per poros egrediūtur. Quod duabus de causis efficitur: exteriori aere: ⁊ interiori calore. Unde animalia in hyeme tota accūbētia ⁊ quasi dormiētia: nulliqz calorē intus vel extra admittētia: nihil dissoluūtur: et si aliquid est: paruissimū est. ideoqz quedā non indigent cibo: quedā vero paruissimo.

Expletis omnib⁹ aphorismis: duos alios inueni in multis libris a paucis expositis antiqs: quos quam pus quidā expositores exposuerit: diuerse tamen exposuerūt: quasi priori expositiōe obliti: sed ego in quarta eos explanaui particula. Verba vero sunt eadem hic ⁊ ibi: niſi quia pus non ascripsim⁹ vt deglutire non possit.

Prim⁹ sic se habet aphorismus. 60

I A febre habito: tumore non existente in collo: suffocatio repente innascitur ut deglutire non possit: mortale.

Secūdus taliter inueniť. 61

I A febre habito torqueatur collu ut deglutire non possit ⁊ trāsglutiendo angustietur sine tumore manifesto: mortale.

q Aliter eos in quarta pticula explanaueri: taliter hic sunt repsentādi: vbi diciť. 62

I A febre habito tumore non existente in faucibus suffocatio repēte uenerit: mortale. Si a febre habito collum conuertatur: ita ut uix deglutire possit tumore non existēte in collo: mortale.

In his ambobus nihil remanet exponendū: niſi qp addiť hic superfluū: vt deglutiēdo angustietur: in qua passione quam mortalis sit vidi vt nihil deglutire possit. ⁊ siquis aliquid deglutierit: patitur angustiā sine tumore colli. Planū est autem intelligi: si bene aperiať os infirmi: ⁊ lingua extendať plane in inferioribus oris. tūc enim duricies trāsglutiēdi apparet esse propter interiorē tunicā meri: que conglutinať gutturi in vtrūqz magis iungi. Dixim⁹ eniz alibi: quia stomach⁹ illam pelliculā inferius trahit: ⁊ quum de ore accipienda accipere velit: guttur sursum ascēdit. Quum autē apostema in gutture crescit ⁊ maiorať: pellicla ista stomacho non obsequiť vt trahēda trahat inferius: aut nunqz inqz obedit: ⁊ si quādoqz cū angustia maiori: vnde fit vt nihil aut si quid cum duricie trāsglutire possit. 63

I Udore multo frigido calido supfluente: oportet mitti humiditatem a corporibus fortibus superius: debilibus uero inferius.

h Ic aphorismus etsi superi⁹ sit dict⁹: non tamen hic equaliter ponitur. Est autē in quarta particula interptatus taliter positus: Sudor mult⁹ frigidus calidus semp fluens: frigid⁹ maiorē: calid⁹ minorē egritudinē significat. Causa vero sudoris multitudo est in corporib⁹ collecte humiditatis: que hic precipitur expelli superi⁹ cum vomitu a corpore forti: inferius cuz pharmacia a debili: quod dignū est repbendi. Oportet ergo curētur qualiter in libro de curatiōe passionis diximus. Iste ergo aphorism⁹ ab alijs ponitur hic: ⁊ alij tres hunc aphorismū subsequētes: quos inuētos in quibusdā libris hic multi apposuerūt interptes: qui iam superi⁹ dicti sunt ⁊ expositi in quarta particula. ideo superfluū est hic illos repetere: quum parū in solidis differant verbis.

Primus hic est: 64

F Ebres quecūqz non deficientes tertia die sunt fortiores ⁊ periculose. Quecūqz uero sic defecerit: significat quoniaz non periculose.

Alius sic: 65

q Uib⁹ fe. longe: his pustule diuturne aut in articulis dolores fiunt.

Alius sic: 66

q Uibuscunqz ex febribus: aut pustule diuturne: aut in articulis dolores fuerint: hi amplioribus cibis utuntur.

h Aphorismi idem supioribus illis positis in ārta particula: etsi parū differūt in verbis: in sensu tamen nihil est discretiōis. Post hos aliuſ inuenitur hic aphorismus. 67

C Ibus quem accipiunt febricitantes sanis est uirt⁹: infirmis uero morbus.

Sermo iste longe est ab hippocra. Dixit enim antea: Non pura corpa quātūcunqz nutries: magis ledes. Item si ex egritudine cibū accipiens quis nō cōualescat: significat quoniā corpus ampliori cibo vtiť. Si vero non accipiēti hoc fiat: significat quoniam euacuatione indiget: ⁊ multa dixit alia cursui nature attinētia. Deceptus ergo fuit qui cibum virtutē sanis: infirmis vero morbū esse dixit. Cibus enim non est virtus sanis: sed virtutē sanis facit: neqz morb⁹ infirmis: sed morbū facit. Itē ali⁹ aphorism⁹ hic solet seq. 68

P Remissis aliquib⁹ exercitibus non motis sed quasi rasura itestini supernatauerit parua: paru⁹ est morbus: si multa multus. horū uero multa necessaria est uentris solutio. Si uero nē ter: non mūdificabiť: sed potius iuscu

la dabũtur: q̃ztomagis dabit: tãtomagis plus peiozabitur.

Consueuit hippocra. dicere Excũtia: ⁊ intelligere que exeũt per intestina ⁊ non alia. Sed quidã inrelligũt vanã: in qua sic solet fieri quz audiãt permutari ⁊ non moueri. Alii autẽ aliter de hoc aphorismo discordãtur. vbi eĩ Supnatauerit habeť: ab aliis Subnatauerit legitur: intelligẽtes vanã que ⁊ superi⁹ ⁊ inferius resolui solet. vtrũq; dicere possunt. Sed intẽdentes egestiõem meli⁹ supza q̃ subtus legũt. non enim possunt videri supposita egestiõi. Sed vbi dicit: Quasi rasura: egesta intelligũtur: nõ vana. Ex his ergo verbis nõ certis neq; diffinitis innuitur aphorismũ non fuisse hippo. Adhuc etiã falsificabiť: vbi necessaria vẽtris solutio dicit esse. neq; enim hoc est necesse: neq; id vt eis q̃d obsit acceptis iuribus: quia nõ nocet multis cholericaz egestiõez habẽtibus ad rasurã vsq; superueniẽtib⁹: neq; autem per iuscula necesse est solui ventrẽ: si certificetur q⁹ cholera purgata fit. Intentio ergo huius aphorismi ita inordinate ponentiũ fuit rez ita implicart: quod maiori aphorismi expositiõe indigeret: quod sophiste solẽt facere multiloquio inuoluẽtes se. Quidã autẽ interpretãtes negãt hippocratẽ phibuisse dare iura: sed dare mlta vel sepius interdixisse: cõditionẽq; ad hoc apposuisse quãtomagis dabũtur: tãtomagis peiozabũtur: quasi nõ semp noceãt iuscula modũ excedẽtia dandi. Cum igiť aphorismus incõpositus ⁊ inordinatus fuerit sic sophisticãtur: vt quoquo modo possit stare: iungẽteſ ⁊ demẽtes sicut placet cuilibet. Quidã enim dicũt: Premissa alicubi egestione ⁊ non mota: sed supra videať quasi rasura multa mozbũ multũ: pauca designat parũ: ⁊ in multo mozbo necessaria est vẽtris solutio. Jungũt alij aliud Si aliquid de inferiozibus spissum egrediť: ⁊ multa iuscula apponãtur cancro peius: ⁊ addũt aliud quasi alterius aphorismi caput: quia materia melancholica esse videtur: que multa erit si multa spissitudo fuerit: si parua ⁊ melancholica parua. Alibi sic: Si materia de inferiozibus cruda exeat: erit melãcholica: si multa multa: si parua parua. Alibi: Si multa mozbus erit mult⁹: si parua paruus. Que diuersitas ex obscuritate aphorismi est certa. Ego hunc aphorismũ: neq; põderosum esse existimo: neq; obscurũ: sed potius esse falsum. Pyrrochius et Abicochidos ⁊ Archiphius pmi interpretes hũc aphorismũ scripserũt sic: Quz de inferiozibus res cruda exeat melancholica est materia ⁊c. quod dicũt esse particulare: qum qui fecerit vniuersale intellexerit: vnde dubitatio accidit. Sed si accipiať sicut ego sum interpretatus: neq; dubietas: neq; obscuritas erit ipsius. Egestione cruda exeũte melancholica materia certificaťesse in instrumentis virtutis digestiue: ⁊ ideo cruda exit egestio. Cholera vera rubea facit cõtrariũ: in qua solẽt intẽsa emitti.

Expletis aphorismis hippocratis: hic in fine scripsi que rationabilibus ⁊ autẽticis interserebãť a sophistis: vt refellerẽ non esse dicta tanti philosophi: quedã vero alia hic apponere rennui: quia quilibet poeta inueniẽs falsa non esse hippocratis conformare potuit.

Finiunt aphorismi diui Hippocratis: cũ commẽtis Galieni eius interptis.

¶ Incipit tabula sup libros Ippocratis sequẽtes in ꝟ ope: ꝺtinens initia oĩuz capituloꝝ ſm ordinẽ cũ nũero charꝝ thaꝝ adiuncto. Signata est.n.ꝯlibet charta suo nũero: exceptis ꝯttuoꝝ chartis q̃ sunt in fine libri epidimiaꝝ et añ iniꝝ tium Tegni Galieni: ⁊ ibidẽ intpositũ est opusculũ Ippo. de nã fetus: qõ additũ fuit postq̃ fuerat inceptus liber teꝝ cto saltu pͦ ꝯttuoꝝ chartas inuenies numeꝝ in ꝑma charta Tegni ꝺtinuatũ nũero posito ꝑpe finẽ libri epidimiarũ.

¶ Nota etiã qͦ inuenies in ꝑnti tabula sequi ꝯplurima capitula vnicũ numeꝝ q̃ omĩa ꝺtinentꝰ in cartha signata tali numero. Et simili mõ in tabula sup Tegni Galieni q̃ posita est in fine totiꝰ operis.

¶ Capla ꝑmi libri ꝓnosticoꝝ.
Dis q̃ medici. 47
Ut in singul.
Finisq̃ medicĩe.
Qõ si posset nõ.
Uez qz vi.
Interest artificis
Est etiã qõ. 48
Oportet g̃ te.
Et si nares. 49
Oculi cõcaui.
Que si sic fuerit.
Et si hͦmõi. 50
Et si lumen.
Oz etiã vidẽ. 51
Et si palpebre.
Bonũ ẽ egr.
Quia nõ est 52
Et si repente.
Et si pedes.
Et si eger
Et reiecta cervice
Aut si sup ventrẽ
Et si ĩ augmẽto
Frendẽ dẽtibꝰ
Si ĩ egro coz. 53
Manũ nobili.
Spũs si frequẽs.
Spũs vo bonꝰ
Sudoz bonꝰ. 54
In hypocõdrĩ.
Si enĩ ĩ aligna.
Oculi tamẽ sẽ.
Acuta exĩte. 55
Que collectio.
Et vsq̃ in diẽ.
Soleq̃ huic.
In his tamen.
Apostemate vo.
Quod si vsq̃.
Apa vo soliuũ
Apa vo circa.
Eleganti⁹ oĩbꝰ.
Omne apa. 56
Opz g̃ te esse.
Eoꝝ autẽ que.
Putredo ea lau.

¶ Scda ps ꝓnosticoꝝ.
Dis hydros.
Cõsurgẽs ex. 57
Lͦvo ex epate
Et si caput.
Bonũ aũt ẽ egr.
Bonũ ẽ modeste
Gzauis vo si.
Qõ si liuoz. 58
Et si coloz.
Si testes ⁊ virga.
Sõnꝰ vt moris.
Pessimũ autem.
Stercoris egõ.
Liq̃da bona ẽ.
Utile ẽ sterc⁹. 59
Utile ẽ etiã.
Et coloze subci.
Bonũ est etiã.
In oĩ acuta egri.
Aquosum vo.
Itẽ modicum ⁊.
Pessimũ aũt.
Narium vo.p.
Uẽtositates fine.
Doloz sub hy.
Uria laudabi. 60
Urina rubea.
Sz eisõ hyposta.
Nebula pẽdẽs.
Qũ fuerit vrina.
Timẽdus ergo.
Uria mozt. 61
In vtroq̃ sexu.
Urina cruda.
Crassicies vt ara.
Rõnis est ⁊.
Lauenduz est.
Laudabilis ẽ vo.
Uomitus si fit.
Oibꝰ bis ifec. 62
Et q̃ illud.
Dis odoz malꝰ
Sputũ ĩ oĩ egri.
Si subzubeũ.
Si vo tardum.
Et rubeũ oĩno.
Uiride spumosũ
Et si nigrum.
Si ĩ pulmõe. 63
Sputũ subsãg.
Qẽ sputũ pleue.
Dis doloz pdi.
Putredo choli.
Si tñ a die septio
Mozte nãq̃ ĩ
Qõ hͦi est 64
Apatum q̃daz
Oz g̃ medicũ.
Et si collectio.
Et ex signis hͦi
Qui vo veloci. 65
Et vtq̃ q̃ ex.
Et quos febris.
Quibꝰ piplemo.
Interest autẽ.
Sepiꝰ inascit. 66
Apa vel vesica.
Qõ idẽ apa.
Plures ex his.
Acut⁹ fe. exĩti. 67
Uesica dolẽs at.
Sz si supuenerit.
Si vo vrina.
Hec aũt morbi.

¶ Tertia ps ꝓnosticoꝝ.
In febribꝰ idẽ
Illi dies ijdẽ. 68
In q̃bꝰ febribꝰ
Prim⁹ piodꝰ.
Et nõ est pos.
Deiñ ſm hãc.
In q̃bꝰ valitudi.
Et finis ĩrtanet
Scõm hũc ordi.
Que vo ĩ breui.
Cõsiderabis. 69
Scõam hanc.
Si doloz ĩ capi.
Atq̃ sãguinẽ. 70
Auriuz doloz.
Juuenes q̃ sũt.
Apata in gutture
Sq̃nantia pessi.
Altera huiusmõi
Tertio vo in qua
Et si delituerit.
Bonũ ẽ ãt tu. 71
Uuã tumidam.
Quoz febris si
Quibꝰ febril⁹ pma
Quibꝰ febres lon
Trãsact⁹ xx. oieb⁹
Hoc autẽ apa.
Quibꝰ vo etas.
Febribꝰ vo ioz.
Et sẽ ill' quos. 72
Oẽ apa magis
Quibꝰ adsũt fe.
Quibꝰ ille doloz
Que vo diximus
In febribꝰ si ẽ
Puer⁹ ĩ acuta 73
Interest g̃ tua
Nec in qualibet
Oestũ quoq̃
Et hͦ ẽ nra 74
Scito oes vali.
Adhuc signes 75
Nec despatio
Neq̃ te ad alias

¶ Liber regis acutoꝝ ꝑmꝰ.
Qui de egrotãtũ
Que q̃dẽ ĩ diuer.
Si.n.in sagaci
In quo tñ nõ. 76
Sz posteriozes
Sz antiq̃ ꝓsus
Jude leuia viribꝰ
Sz post potius
Si g̃ qñ epidi.
Sed ⁊ vulgus
Alia laudãtes
Quoꝝ ĩ bis moz.
Scptuꝝ itaq̃. 77
Ad hec vo aut
Que res itaq̃
Quz ergo buiꝰ
Quoꝝ videlz 78
Ptisana vero
Quaꝝpoꝑ qũ 79
Si g̃ eger bis. 80
Itaq̃ pͦ hͦ mõ
Scõo vo si eger.
Qõ si tẽ demũ
De his aũt que
Sz qñ sputi plꝰ
Sz hͦ eis maxi. 81
In pleuretic⁹
Ptisana vo ex
Qũ enĩ oẽs
Quippe enĩ qz
Nisi g̃ medicꝰ
Quibꝰ eiz cibo.
Adhuc vo q̃bꝰ 82
Et q̃bꝰ nimiꝝ
Quos q̃dẽ vtiq̃.
Qõ quidẽ eo
Sputum quippe
Quoꝝ vtꝝ alteꝝ
Qõ nõ tñ cũ
Uia aũt sustẽtã.
Quaꝝpoꝑ vt
Dis ãt q̃ pleu. 83
Quo sũpto si
Qõ si antiqꝰ 84
Et videdũ ẽ
Pozzo succũ

¶ Scda ps regis acutoꝝ.
In pleureti vo
Est aũt inuati. 85
Sz aña quolz.
Deiñ calefacto.
Postea hordeũ.
Siccoꝝ ãt cale.
Nã biꝰ calefac.
Incisio aũt nõ
Nisi g̃ calefac.
Qñ g̃ doloz. 86
Pozzo si passio
Dis itaq̃ fact⁹ 87
Tpe enĩ solo.
Iste sermo est
Et vo vbi pti.
In quibus etiã
Silr autẽ ⁊
Scio nãq̃ ml'.
Nociuiꝰ vo ĩ. 88
Nã ⁊ ꝺsuetu.
Qõ q̃dẽ facile ẽ
Qui enĩ semel
Si quoq̃ oxy.
Silr aũt ⁊ q̃. 89
Plurimi vo q̃
Que accĩtia
Si enĩ qui
Si itez cenent
Iuuat itaq̃ coz.
Quoꝝ vo ĩ sũ. 90
Quoꝝ ãt phla
De aũt nostre
Nõ igit oz
Sz alia bis ꝺ.
Quaꝝpoꝑ eos. 91
Hoc enĩ õ
Qz vt vitemꝰ
Cũ qͦ etiã moz.
Necnõ etiã ĩ. 92
Qõ ẽ:qz diutio
Qõ aũt in q̃bꝰ
Et alia bis necess.
Neq̃ morbi sinia
Ecce enĩ iuuamẽ.
Sũt enĩ q̃ pti.
In q̃bꝰ plimũ. 93
Multotiẽs ãt
Que q̃dẽ acci. 94
Qui vo euadũt
Neq̃ etiã q̃spiã
Malũ ẽ nimiꝝ
Et ego q̃dẽ suz
Uicine aũt sũt. 95
Uerbi gra hõ
Que itaq̃ iã dca
Plꝰ tñ ledit
His ãt oibꝰ. 96
Multe vigilie

¶ Tertia ps regis acutoꝝ.
Potꝰ ãt vulc⁹
Vulc⁹ ãt potꝰ 97
Mẽtẽ leuiꝰ
Luiꝰ g̃ vispõ
Sz plurimũ in
Et eã q̃ cũ
Qui ãt hiꝰ. 98
De vino ãt al.
Palmeꝰ potus
Sciẽdũ ẽ etiã.
Hydromel fi ĩ. 99
Hydromel ãt
Aq̃ mellis mul.
Uũores ỏ genẽ
Screatꝰ op. 100
Sz etiã cꝰ egõ
Diuersitatẽ aũt
Sz ĩ his morbis
Sed q̃dez iam
Nõ tñ hͦ sen. 101
Que tñ fortioz
Est etiã q̃q̃
Dria aũt que.
Pͦptisana vo
Loctũ aũt mel
Potꝰ ãt q̃ oz. 102
Voze vo q̃bꝰ
Acidissimꝰ vo
Accidit aũt hͦ
Qõ si ita fuerit
Sed egroto oxy.
Paz accidissi.
Rursus vẽto. 103
Sz ĩ iferioꝝ ꝺ
Qõ malũ ĩ acut⁹
Itaq̃ qõ nocu.
Bonũ q̃dez ẽ bi.
Qui ãt solo potu
Si g̃ ad ifirmi
Silr ãt acredo
Acetũ feis. 104
Aq̃ vo nullũ.
Si dolorẽ cap.
Ani aũt solã. 105
Dicã quoq̃ qͦ
Balnea vo ĩ q̃.
Ubi aũt coꝝpꝰ.
Uia g̃ breuis.
Introitꝰ vo ⁊
Qui aũt leuaꝰ
Deiñ mlte aq̃.
Mltũ de ñ. 106
Pͦq̃ loco fri.
Neq̃ oleũ q̃
Sz ⁊ caput q̃tũ
Et cauendũ est.
Sz neq̃ balne.
Neq̃ q̃cq̃ pot.
Qui balneum.
Balneare ĩ pipl.
Balneare bũi.
Balneare ñ. 107
Balneũ mlto

¶ Liber 4ꝰ regimis acutoꝝ.
Causus aũt 108
Sz ⁊ feb. mlta
Fit aũt q̃mltũ
Fit ãt ligua aspa
Huic bibẽ aquã.
Et si amaꝝ os
Si vo adhuc ñ
Salitũ aũt nihil
Sorbitões aũt
Et si sãguis ex.
Et si apa ali. 109
Si vo siue his
Causi genꝰ aliõ
Tali causo nisi.

Et ꝫ.i.venter.
Rosmata vo.
Acutas ät pas.
Zgit qdē fiqs.110
Phleumināt̄ia
Quicqz vo phleu
Fieri vo affonū.
Ät auferre sang.
Accidūt ät plumis
Oūcūz doloꝛes
Et oꝛ hos ta. 111
Et reūmētē ꝛ
Sinanch⁹ ät fit
Qū vo in estiua
Et postꝛoꝛes te.
Et antipatis spūs
Oz ꝛ arꝛiā vl.
Si febꝛi assūp. 112
Potu aūt vti
Si vo lappato..
Qū aūt pharma.
Quib⁹cūqz vo di.
Quib⁹cūqz ī feb.
Quib⁹cūz vo feb.
Quib⁹vo ī p̄nci.
Aoꝛpi qdē qet̄
Morbitiões aūt
Dicicert ät be lō.
Quib⁹cūz vo fe..
Accubare vo. 113
Hypocōdꝛio
Cōiecturare vo
Si ät trāsmurati.
Incōsistētes ät fe
Sūt ät visiones
Jōqz attēdendū
Reqz eoꝛ q̄ fm
Zgit maxie qdē.
Custodire igit oz
Qū aūt nō obe.
Attēdē vo ꝛ ma.
Inspicē vo oz
Si vo ī febꝛe
Qū ī febꝛib⁹ tri.
Quib⁹cūz ät. 114
Hos ät tales
Qū febꝛicit ät
Qū aūt febꝛiēti
Estiua ꝛ autū.
Ät siqdē ī pib⁹ 115
Febꝛi singultu.
Cotall⁹ ꝛ myr.
Si vo stiticulosi
Peripleumōica
Si vo doloꝛ sur.
Subauferre vo
Demū subclyste.
Si vo subt⁹iferi⁹
Si vo nō facile
Matura vo sunt
Periplemōie ele
Dysentia apa
In febꝛe cho. 116
Tetani vo lūb.
Qū ät a tenāt̄ib⁹
Egritudies ät sol.
Vel eboꝛizare oz
Quib⁹cūz ex apa.
Que ex itūē dol.
Quecūqz vo a di.
Esce vo maxime
Aliū sysaz.i.vēto.
Case⁹aūt sysaz.i.
Legumina vo
Cicer sysan.i.vē.
Lens ät stipticat
Lupinū ät mie
Silsū ät ꝛ o. 117
Ät cusodes.i.
Marie vo fit
Melice qdē ex.
Optie vo vtiqz
Capne vo carnes
Chiri.i.porci
A choꝛa vo sicca.
Nūc talē custodi
Cōfert aūt ꝛ doꝛ
Et bibē vinū sub.
Et oleū va vt qes.
A cibis ät ꝛ poti.
Si vo būid⁹vē.
Et hidropū oue
Qu⁹cqz vētres 118
Si vo fe.bēat
Dietarie vel die.
Scire vo capha.
Si vo sangui. 119
Si vo tibi vēt
Si vo pharma.
Validissimū ät.
Et siqdē ī thoꝛa
Que ex iferioꝛe.
Opon.i.succū.

¶ Sequt capla particule pme libꝛi epidiaz.

Quib⁹cūz ex 120
Figure he qdē
Quib⁹cūqz os .121
Insatiū epilep.
In renē doloꝛ
Mulieꝛia qb⁹.
In cranone anti.
Que ī rigoꝛes
Qñ rigoꝛē re. 122
Apostases nō
Tibiaꝛ effeiatio.
Fimata extrise.
Qō ferinū autū.
Puex tusses cū
Lachꝛyme ī a.
Febꝛe he qdē. 123
Ex.tēsiões coꝛ.

¶ Capla scde. particule.

Adapire coan.
Attenuare ada.
Aliū būoꝛē ñ 124
Spūs pui
Medicamintū.
Cōsequētiā ꝛ.125
Venene tpoꝛ
Tuss sicca ñ feri.
Dūt ät plurima
Delicta p⁹cri.
Quartāe em. 126
Tusses ficce
Postꝛoꝛa capitis
Suscepticões hy.
Cōtraeuellē qd.
Aata exanthiata
Quecqz maturaī
Oculoꝛ hūtiū
Egress⁹ada p.127
In magnis malꝫ
Circa magnū lo.
In piritho velut
Brassicā septim⁹
Quib⁹splen.peli.
In putrefactiōi.
Splē dur⁹iferio.
Que cē egz.p.

¶ Capla tertie particule.

Si cutꝛraritas.128
Expurgō cur.
Qñ ät cozzuit. 29
In gymnasiis
Mulier quā p⁹
Min⁹a capite
Dē expurrescens
Uētosū ocausale
Fridū valō ve.
P⁹zune coa. 130
Figuras miri.
Quē ex mōtano
Que velut alate
In catarris male
Rigoꝛes icho.
Capitellū ex .131
Sanguis fluꝛ
Bꝛeuia subdu.
Qū spumascūt
In pcessiōib⁹ sūt.
Si vo facti fricu.
Permutationes
Dē extenuatū
Coꝛpis iactura
Frictile ꝛinuū
Subuiride sub..
Sic depmi mā
Clauis apiens.
Irodic⁹febꝛiē.
Malū febꝛie.132
Uenaꝛ rubedo
Qū ꝛueūt isitiētē
Occasiões vñ ce..
Ulcera fcā det.
Rotūdū sputū
Emoꝛroidas ha.
Medicātes qdē
Reuelatiões ꝛ
Ulci⁹ loci loca
Est qb⁹ sang. 133

¶ Capla qrte particule.

Coeruīb⁹ dubia
Urina pinguis
Cui itestinū ī de.
Agasij qdē puel.
Aliud apa eql⁹
Cola bñ cōcilia
Cōcessiões ad in
Que ñ imitū le..
Aquā elixā 134
Qñ ex emoꝛꝛa.
Si qlia oz purg.
In eno legūia
Māifeste vigi.
In calido nā fri.
Sōn⁹infridat
Sōn⁹sedit erecto
Debiles diete 135
Aqz inertiū lō
Aq rozabilis ꝛ vi.
Percalido nā
Studiū salutis
In vigilādo sitis
Quib⁹ plim⁹ca.
Qui cali vētrib⁹
Siccitate ī terra.
Tragos qs appet
Ocul⁹i vt bēant
Sig mozbalia
Laboꝛes cibis 136

¶ Capitula quīte pticule.

Nā moꝛboꝛ
Inuenit ipse adā
Bene docta nā
Lachꝛyme nsriū
Spūs itroit⁹ꝛ
Nō eodē oīa oī.
Urie exit⁹ꝛ
Nois aīa sēp. 137
Mozbi onutri.
Sal⁹oissentiēti
Quecūqz ex ira
Labor articulis
Aie exercitiū.
In scissuris sang.
Si auris dolue.
Lingua vrinā desi.
Cholicū vo a
Uria filis co. 138
Lingue files
Si māmaꝛ capi.
Noib⁹ī aurib⁹
Terrā demutare
Debilioza nutri.
Puritū ī aurib⁹.
Nibido afflata.
Calis ventre
Nigre cholē ifil
Supauetiles
Frigiditas aq
Helleboꝛ bulie.
Fluxas ꝛ intri.
Seguis ī sō. 139
Rigoꝛa sinio.
Attractio pulmo
Frigidissim⁹cib.
Ulcera appomit
Feia capza ex
Percalo nutri.

¶ Capla sexte pticule.

Carnes trahūt ꝛ
In calloꝛib⁹ vēis
Quib⁹ pīguis.
Perfrioꝛ aer 140
Doloꝛ primū
Nō ex laboꝛi.141
A q̄rtanis cō.
A quib⁹ morbi
Cholerā vt dixi
Calitas acredis
Alienātib⁹ ō.142
Stupoꝛes q̄les
Quib⁹ coꝛia cir.
In mutabilib⁹
Diffinitio q̄dez
Quib⁹ sāguis flu.
Aut qb⁹ nares
Rotūda sputa
Uria mlta hypo.
Quartan⁹vo
Cuiqz estatlia.
Que circa gī. 143
Quib⁹ ī dētib⁹
A capite ossiū
Per cholicuz.

¶ Capla septie particule.

Tusses cepe.144
Facta sūt aūt.
Mlres ñ silr.145
Citissime vo
Incidi ät ꝛ sub.
Primū ī siccis
Uenaꝛ sāguis
Si inceptio.146
Bubonū neqz
Finiebāt aūt
Uentriū bone
In tenuitate cir.
Quia multa de
Et stratū demu.
In q̄ p⁹posuerūt
Aquosos cito
Hydropū nō o.
Que circa coꝛ
Sig furoꝛis. 147
Tusses laboꝛio
In laboꝛios se.
Spūs ptisis.
Ptisici autūn⁹
In pyritho vo
Doloꝛ ī costl.
In diuturnis oyl.
Circa defluxiua.
Osphin dolēti.
Nephꝛeticas nō
Que ī sōnis cō.
Quib⁹ nihil q̄.
Appētia ī q̄. 148
Laboꝛes ī pio.
Nō p⁹ muliebꝛia.
Nūoꝛositas p
Laboꝛes trino

¶ Capla octaue particule.

Que ex partu ta.
Odoꝛes leuatoꝛij
Incidētes ꝛ in.
Audit⁹ bi meli⁹
Et ligue gust⁹
Spūs similr
Nūtia vl ba. 149
Sermōes silē.
Procedētia su.
Permutatões q̄.
Obtinuit ꝛ nō
Lachꝛyme vo.
Gustus spūū
Sol est⁹ frig⁹.
Laboꝛes ocia.
Que in somno
Mansiões ī q̄b⁹
Animi vl mētis
Etas quidē
Qō affine ꝛ 150
Anni tps in
Temp⁹in quo.
Tps egritudis
Periodi ꝛ pio.
Epidimicoꝛ moꝛ.
Et siqs inceptoꝛ.
Ignitū foꝛte q̄
Qualis mod⁹.q̄
Op⁹ coꝛp⁹ in.
In palpebꝛis su.
Reiectatoꝛ os
Messio toꝛsiões
Deresipilla est

¶ Itez adhuc sūt .xvj. capla huius particule que cō tinent in charta non signata: ideo hic nō ponuntur

¶ Finis table h⁹

Liber pnosticoꝝ diuini Ippocratis incipit.

.I.

OMnis q̃ medicine artis studio seu gloriã seu delectabilẽ amicoꝝ consequi ꝺsiderat copiam: adeo prudẽtũ regulis rationem suam muniat.

VIdetur mihi ut sit ex melioribus rebus ut medic⁹ utatur ꝓuisiõe.

Manifestũ est q̃ hippo. nõ vtitur hac dictiõe. s. ꝓuisione: nisi loco ꝓnosticatiõis. Inde est q̃ facit se qui hũc sermonẽ ita qũ dicit: q̃ est qñ antecedit ⁊ precedit: ⁊ scit: ⁊ indicat. Et nõ utitur hic ꝓlogo in isto libro suo: nisi loco istoꝝ quoꝝ numer⁹ est multꝰ: in hoc nostro tẽpore qui nominant seipsos auctores ingenij: ⁊ estimat q̃ opatio medici non est nisi cõseruatio sanitatis sup sanos: ⁊ reductio eius sup ipsos quãdo corrũpitur. Pronosticatõ aũt de futuris rebus videt eis q̃ nõ sit de opatiõe medici in aliquo: sed est ex opatiõe diuinoꝝ: ⁊ ꝓpter hoc intẽdit hippo ostẽdere in ꝓlogo huꝰ libri sui q̃ per ꝓnosticatõe: iuuat medicus: ⁊ ponit summã eius q̃ acq̃rit ex cognitõe eius tres res: quaꝝ vna est q̃ medicus quãdo vtitur ꝓnosticatõe recipiũt infirmi ab eo qõ eis ꝓcipit: ⁊ mittũt se in manibus suis vehemẽtius. Et secũda est: quia quãdo ꝑius cognoscit qõ accidit infirmis in futuro antecedit ad illud tẽpore lõgo: ⁊ ꝓparat se ad opponẽdum ei. Tertia est ne estimet de eo q̃ ipse fuit causa mortis eius: qui morit ex infirmis. Ippo. ergo videt q̃ cognitio medicine per hunc modũ sciẽtie nõ est inferior cognitiõe eius causaꝝ sanitatis. Intẽdamus ergo nũc ad cõsiderandũ in sermõibus eius: in q̃bus narrat vnũquodq̃ horꝝ trium iuuamẽtoꝝ que narraui. 2

VT in singulis ualitudinibus ꝑterita: ꝓsẽtia ⁊ futura cognoscat: ⁊ egro reuelet que de seipso eger minime ꝓsenserat. si enim se per eum cognoscat totum se illi certius cõmittet.

QUod est: quia quãdo ꝓscit: ⁊ antecedit: ⁊ indicat infirmis aliquod ꝓsens ex eis que habent: ⁊ que preterierũt: ⁊ que futura sunt: ⁊ interpretatur ab infirmis totum quod abbreuiauerunt a narratiõe sua: est dignus ut de eo credatur q̃ est potens scire res egroꝝ ita ut illud ꝓuocet infirmos: uel sit fiducia ad confidendum: ⁊ cõmittẽdũ se in manibus medici.

IAm narrauit hippo. in hoc sermone iuuamẽtum primũ ex tribus iuuamẽtis que acq̃runt ex sciẽtia ꝓnosticatiõis in sermone suo: ita vt ꝓuocet infirmos ad confidẽdum: ⁊ cõmittẽdum se in mãibꝰ medici ꝓpter sanitatẽ que antecessit: ⁊ quã indicat eis cõse quit illud: vt sit dignus q̃ de eo fiducia habeat: q̃ ipse est potens scire res infirmoꝝ. s. naturã egritudinis: ⁊ causam faciẽtem ipsam. Exit ergo cõclusio demonstratiõis super illum ſm modum hunc: quãdo antecedit medicus ⁊ infirmꝰ illud quod futuꝝ est indicat: ⁊ creditꝰ de eo q̃ est potens scire res. s. naturã egritudinis ſm veritatẽ: ⁊ de quo habet fiducia q̃ ipse est potens scire naturã egritudinũ. Est fiducia etiaꝫ infirmoꝝ de eo cõmittẽdi se illi vehemẽtioꝝ: ⁊ de quo cõfidũt infirmi: ⁊ in cuius manibꝰ se cõmittũt ipse sanat plus egritudines. 3

FInisq̃ medicine laudabil existit qum actor futura in singulis perpendit: quãuis omnes procurare minime possit.

ET interpretatur ab infirmo totũ q̃ cuius narratiõe est abbreuiatꝰ.

ILlud a cuius narratiõe abbreuiãtur infirmi: nõ est ex eo cuius sciẽtia non sit ex eis: sicut dixerũt quidã expositoꝝ: vt sunt mẽbra interiora: ⁊ egritudines que sunt in corpore: ⁊ cause illaꝝ. vex illud a cuius narratiõe abbreuiant nõ est nisi a causis ꝓmitiuis eaꝝ ⁊ accñtib⁹ que sunt in corpore: ab eo qõ ex eis est manifestum sensu. Quãdo ergo audiũt infirmi a medico aliquid horꝝ ꝓter quod ipsi nũciauerũt ei illud admiratꝰ de eo: ⁊ dignũ est vt admirẽtur de eo. Et nos quidem iam ostẽdimus in subsequẽtibus artez: qua cõprehendit iste modus scientie. 4

QUod si posset iam non futuri prequisor: sed diuinis ꝓphetis dicere tur nobilior.

QUare eius cura erit: qua ipsos curabit ſm meliorem modum: quum ipse prescierit de causis accidentibus ad quid conuertantur.

IAm narrauit hippo. in hoc sermone iuuamentũ ſm q̃ est ex iuuantis que acq̃runt ex ꝓnosticatiõe. qõ est: quia quãdo medicus ꝑius scit cãm infirmi ſm veritatẽ: intẽdit ad actidẽtia de quoꝝ aptitudine est vt accidat ei: ⁊ ꝓhibz ex eis qõ possibile est ꝓhibere: vt nõ accidat ⁊ intẽdit ad illud ex eis qõ nõ est possibile ꝓhibere q̃n accidat: ⁊ ꝓhibz illud ne fiat magnum forte. Et medico quidẽ possibile est oĩno vt antecedat: ⁊ resistat oñibus accñtibus que accidũt: sicut gubernatori nauis sapiẽti: q̃ timet insultũ cõmotiõis maris sup se. 5

VErum quia ui ⁊ acumine egritudinis hunc repẽte mori subito cõtingit: alium uero medicine apparatus preuenit: ⁊ uix dieculam uite adiicit.

QUam ergo quidam infirmoꝝ moriuntur antequaz ad eos uocetur medicus ex prauitate egritudinũ eoꝝ moriũtur: ⁊ quidam eoꝝ non morant quãdo uocant medicum: q̃n moriãtur

quare nõ remanent nisi in die uno: aut plus illo paꝛꝫ antequaꝫ pꝛepareꝫ medicus cum arte sua: ⁊ resistat unicuiqꝫ accidentiũ: tunc opoꝛtet ut cognoscas naturas illaꝛꝫ egritudinum: que sunt pertranseũtes uirtutes coꝛpoꝛꝫ. Et si fuerit etiam aliquid cum illo celeste in egritudinibus: opoꝛtet ut sit medicus in eo sapiens cum pꝛeuisione.

In Arranit hippo. in hoc sermone suo duo inuamẽta que acquirũtur ex sciẽtia ꝓnosticatiõis: ⁊ dixit itez iuuamẽtuꝫ tertiuꝫ in sermõe suo. s. qñ pꝛius scit: ⁊ ꝓcedit: ⁊ indicat mozẽ eius qui mozit: ⁊ salutẽ eius qui saluaꝫ. Inde est ꝙ quidaꝫ medicoꝛ impitoꝛ ex ꝓpinquo cepit ⁊ intromisit quẽdaꝫ adolescẽtẽ infirmuꝫ in balneũ: cuius cepit coꝛpus sudare ꝓpter syncopiꝫ: que accidit ei: ⁊ cepit letari ⁊ gaudere ꝓpter mꝫtitudinẽ eius que currebat exeo de sudoꝛe. qũ ergo post illõ paꝛ moꝛeꝛeꝫ infirmus: aduẽit ei ex cõsanguineis illius cõturbatio magna: ꝓpter estimationẽ eoꝛ sup ipsuꝫ: ꝙ ipse interfecisset eum. Quod aũt dixi usqꝫ ad hunc locum non est nisi expositio ꝓlogi: quem ꝓmisit hippo. in libꝛo suo isto. sermonis aũt quẽ ipse breui cõꝓhẽdit oꝛatiõe. s. sermonis eius ⁊ si cũ illo etiã fuerit aliq̃d celeste in egritudinibus acutis: spẽs huiꝰ expositiõis cõuenit ei q̃ iam domitus est in disciplinis: ⁊ exercitatꝰ in eis: ⁊ est eius studiuꝫ incipiẽs ad ꝓficiẽdũ ex hoc libꝛo. Qui aũt nõ est domitꝰ in sermõe greciꝛ nõ est ei cognitio cũ ultimatõe aut solicitudo de rebus: immo nõ accidit ei nisi sciẽtia sermonis sophisticarũ ⁊ finientiũ in illo vitã suã inuanũ. Qõ ergo cõuenit de expositiõe est modus alius ꝓpꝛiꝰ: qui cõpleꝫ sermone longioꝛi hoc sermone ⁊ latioꝛe eo. Et res q̃dez absoluta in diuisione cõsideratiõis in hoc mõ expositionis est eiicuius intẽtio est acquirere quo ꝓficiat q̃ amat illud. Dimittat ergo hũc sermonẽ: in quo ego incipio ab hoc loco usquequo ꝓueniaꝫ ad sermonem: in qno dixit hippo. Opoꝛtet ut ponas cõsideratiõez tuam in egritudinibus acutis sm hanc viam. 6

Interest artificis ut uires egri atqz egritudinis bene ꝓpendat.

Videtur mihi ꝙ de melioꝛibus rebus est ut utatur medicꝰ ꝓuisiõe.

In Quo utitur hippo. hac dictiõe. s. pꝛeuisio: ex cursuꝫ cõsuetudinis greciꝛ cõmunis: quo utuntur ea. quod est: quia greci non utũtur hac dictiõe: nisi sm solicitudinẽ de re ⁊ curaꝫ de ea. Et illud q̃ significauit Euripides ꝛificatoꝛ in sermõe suo: ꝙ Pelleries apud mozẽ suam usa est pꝛeuisiõe in hoc ut casus eius eẽt sm figurã: cũ qua non detegereꝫ quãdo ipsa caderet. Et nos inueĩmus itez hoc sermõe. s. pꝛeuisio uti grecos in sermonibus suis: semp super solicitudine de aliquo: ⁊ sm curã de eo: ⁊ antecessionẽ in ꝓparatiõe eius: cuius ꝓparatiõe fit iuuamẽtum. Et sermo itez famosus apud hoĩes. s. an regimẽ mundi currat per usum ꝓuisiõis: non signat nisi hanc intentiõez. Hippo. vo non utitur sermõe suo ꝓuisio sm hanc intẽtionẽ: sed utitur eo loco ꝓnosticatõis. ⁊ nõ facit etiam illud absolute: sed expte: que cõicat istis duabus intẽtiõibus simul. Quod est: quia inueĩmꝰ Homez ꝛerificatoꝛẽ uti hac dictiõe. s. pꝛeuisio: sup res in quibus homo cogitat: ⁊ quas imaginaꝫ anteꝯ fiant: ⁊ ex hac intentõe reꝛ ꝛeriuaꝫ ꝓnosticatio. quod est: quia res manifeste in naturis suis que foꝛmãtur in intellectu antequã appareãt sensibus sunt: in quibꝰ dicit sm veritatẽ ꝙ homo utitur in eis ꝓuisiõne. Et nõ uoluit hippo. per hoc nomen nisi ut significeꝫ qõ cogitat in rebus: ⁊ imaginatur eas anteꝯ sint. ⁊ ꝓpter hoc dicimus in rebus que intelligũtur ꝑmittue absqꝫ volũtate: quia accidũt ꝓter ꝙ utaꝫ in eis aliquis pꝛeuisiõe. In rebus autẽ quas fecit postꝯ cogitat in eis: dicit ꝙ fiunt post cogitationẽ ⁊ solicitudinem. Et super hoc significat sermo Solonis: ubi dicit: ꝙ opoꝛtet ut in iudiciis que posuerũt illi de ꝛerusfagas interfectõe: ⁊ in vulneribus: ⁊ cõbustiõe: ⁊ medicinis: ut utatur pꝛeuisiõe si homo fuerit dans in potu illas volens interfectõez per eas. Inueniũtur etiam hoc nomine ⁊ similibus uti rhetoꝛes mꝫtoties in oꝛatiõibus suis: qui volũt narrare qõ fit ꝓter usuꝫ ꝓuisiõis: ꝓꝛie illud qõ fit absqꝫ volũtate: sicut interfectio absqꝫ volũtate: ⁊ id ad quod egrediꝫ iratus. qõ est: quia ipsi dicunt in istis rebꝰ ꝙ ipse fiũt ꝓter ꝙ utãtur auctoꝛes eoꝛ pꝛeuisiõe. Quãdo ergo homo decipit sociũ tẽpoꝛe lõgo: ⁊ cogitat ⁊ pꝛeuidet in eo qõ facit cum eo: anteꝯ coneꝫ facere illud: utitur pꝛeuisiõe. Quod ergo significat hoc nomen pꝛeuisio scilz apud grecos: est res cõmunis: que dicit de actiõibꝰ bonis ⁊ malis. non sicut dicũt quidã: ꝙ dicit de actiõibꝰ bõis tñ. qõ est: qz in questiõe de qua queriũt hoĩes. s. an regimẽ mũdi currat per foꝛtunã ⁊ casuꝫ: aut per usuꝫ pꝛeuisiõis: nõ significat pꝛeuisio nisi rem cõez. ⁊ significatio illiꝰ est: ꝙ ponit ꝓpe eaz. s. casus. ⁊ ex hoĩbus sunt qui ponũt ꝓpe pꝛeuisionẽ loco casus: qõ fit ex seipo: ⁊ oĉs significãt intẽtiõez vnam. Inueĩmꝰ aũt philosophos etiaz dicẽtes in mũdo multotiẽs: ꝙ regimẽ eius currat cũ usu bonitatis: vel administratõe eius: qui est creatoꝛ benedictus ⁊ sublimis: in quo est pꝛeuisio. ⁊ non excipiũt in sermone suo bonitas ad suam scientiaz: nisi quia hoc nomẽ scilicz pꝛeuisio dicit de actõibus laudabilibꝰ: ⁊ de actõibus vituꝑabilibꝰ. nam si fuerit ꝓuisio. s. antecessio sollicitudinis de rebꝰ dicit cõis. Manifestũ est ergo ꝙ nomẽ ꝛeriuaꝫ a re que ratiocinaꝫ ante esse suuz. ⁊ ex hac eadez intẽtõe ꝛeriuaꝫ nomẽ ꝓnosticatõis. qõ est: quia res manifeste in naturis suis: que apꝓhendũtur anteꝯ sint per signa significãtia ipas: necessario dicit ꝙ in eis nõ administraꝫ nisi pꝛeuisio. hic quidez sermo est equalis sermõi eius qui dicit ꝙ nos nõ scimꝰ eas nisi ante esse suũ. Modi aũt videt pꝛeuisionẽ non poni ꝓpe illud quod fit per foꝛtunã ⁊ casũ: ut intelligaꝫ ex ea hec intẽtio cõis. qõ est quia ꝓuisio quãdo dicit ꝛz hunc moduz: significat ꝙ nõ dicit nisi de actõibꝰ bonis tñ. Necessario dicit ꝙ in eis nõ administraꝫ pꝛeuisio: ⁊ hic quidez sermo significat ꝙ non dicit de actiõibus: qñ pꝛeuisio. s. sollicitudo de esse mũdi: nõ est in actiõibus malis. Inqt Nunai: Putaꝫ de hoc sermõe ꝙ est cõtrariꝰ ei: qõ pꝛecessit de sermõe ipi. qõ est: quia dixit: In eis que ꝓmissa sunt in questione in qua queriꝫ de esse mũdi: an regimẽ. s. eius currat ꝙ usu pꝛeuisiõis: aut per foꝛtunã ⁊ casum: nõ administraꝫ hoc nomẽ. s. pꝛeuisio: nisi sm intentõez cõem: quãdmodum ostẽdit illud cõicari ex positiõe ipoꝛ ꝓpe ipm casuz. i. ex eo ꝙ ponũt iuxta nomẽ ipm casus: ⁊ ex sermõe philosophoꝛ itez ꝙ regimen mũdi currit per usum bonitatis: in quo est pꝛeuisio. Et dixit: In hoc loco. qõ est: quia pꝛeuisio qñ dicit: sm hũe modũ significat: quia dicit de actiõibus tñ. Et nisio q̃dẽ in illo: est illud qõ dico. s. ꝙ hippo. in sermõe pꝛecedẽte noluit: nisi ut ostẽderet qz possibile est ut fiat hoc nomẽ in usu. s. pꝛeuisio sm intẽtõez cõmunẽ in oĩi actiõe: que nõ fit per casum: sicut cõtingit:

vt intẽdit in ea ad bonũ: ⁊ intendat in ea ad malum. In hoc autẽ sermõe voluit ostẽdere q̃ q̃uis sit possibile vti hac intẽtiõe. ſ. puisio: cõiter sup oẽz actionẽ: siue sit bona siue mala: sicut significat sup illam questionẽ: cui⁹ remo ratio p̃cessit p̃ius: tñ nõ vtũtur ea philosophi in que stione: in qua queritur de esse mũdi: nisi fm intẽtiõez ꝓpri am. ſ. bonitatẽ tñ. ⁊ ꝓpter illud non inueĩm⁹ enz dixisse res que fiũt in tẽporibus tribus. Et diuinus quidez pru dẽs est enũciator de eo qđ iam p̃cessit nõ min⁹ q̃ fit eius enũciatio enũciãs de eo qđ futurꝫ est. ⁊ similr etiã enũcia tozis de rebus p̃ntibus: p̃terq̃ p̃ius viderat eas: non est laus minor laude illaꝝ duaꝝ. ſ. enũciãtis illa duo. ſ. p̃teri tum ⁊ futurꝫ: sicut ostẽdit hippo. in sermõe suo. ſ. q̃ est qz quãdo p̃uidit ⁊ p̃cedit ⁊ indicat infirmo res p̃ntes ex eis que sũt cuz ipsis: ⁊ que p̃terierũt: ⁊ que futura sunt: ⁊ enũ ciat de hoc infirmo totũ: a cuius narratiõe abbreuiauit. erit ergo dignus vt cõfidat de eo qđ ẽ potẽs scire res in firmoꝝ: ergo prudẽtia per artez in enũciatõe eius qđ pre terijt: p̃ter q̃ testificet: ⁊ in narratõe reꝝ p̃ntiuz in iudicio vel indicatiõe eius qđ futurꝫ est: est equal. vez inuamen tũ qđ acq̃rit ex vtroq̃ hoꝝ diuersificat diuersificatione ml'ta. qđ est: quia ꝓnosticatio de eo qđ futurꝫ est: magis inuatina est q̃z enũciatõ: de eo qđ p̃terijt: ⁊ q̃ est p̃sens: quia nõ inuat per enũciationẽ: de eo q̃ iam p̃terijt in ali qua dispositiõe infirm⁹: ĩmo nõ inuat per illud: nisi me dicus tñ qñ vult oñdere prudẽtiã suã per artem medici ne infirmo. ⁊ iste q̃dem sermo q̃uis sit extra artẽ medici ne: tamẽ licet q̃ cum positiõib⁹ eum declaret: ⁊ exponat intẽtiões que significant in sermõib⁹: qui sunt in libris. verũ quãuis inuamẽtũ fiat per distinctiõez in expositiõi bus in rebus alijs: tñ de ea est qđ dixerunt quidã exposi toꝝ: significãtes per id mozes anime cõponẽtis librum ⁊ naturã eius: sicut id qđ inueĩmus eos fecisse in hoc loco ex laude: qua ipsi laudauerũt positionẽ hippo. in sermõe suo. ſ. mihi videt q̃ de meliozib⁹ rebus est vt vtat medi cus p̃uisiõe: qñ possibile fuit ei vt dicerz q̃ de meliozib⁹ rebus est vt vtat medic⁹ p̃uisiõe: p̃ter q̃ adiũgeret ad il lud: Mihi videt: qũ fit ad erigẽduz demõstratiõez: in eo q̃ dixit sufficiẽtia. Qđ aũt dixerũt seq̃ces abzucalis: quam volũerint inter ꝓnosticatiõez differẽtiam esse: ⁊ anteces sionẽ indicatõis: non solũmodo non est egrediẽs ab eo qđ est necessariũ: in quo nõ est ꝓficuũ: sed cuz illo est ex genere erroꝝ ⁊ falsitatis. hoc autez est fm q̃ videt eis: in quãtũ dicũt q̃ ipsi docẽt hoies intẽtiões. verũtamẽ otra dicit nomini: in eo q̃ significat de rebus: ⁊ hoc est p̃nci piũ erroꝝ eoꝝ. ſ. paruitas sciẽtie eoꝝ: ⁊ q̃ sermo eoꝝ nõ est nisi in eo q̃ significat noĩa: non in ipsa natura reꝝ: quaꝝ cognitiõe fit inuamẽtum in medicina. qđ est: quia ꝓno sticatio dicit fz plurimuz de reb⁹ certis: certitudinis sem piterne. ⁊ q̃ñq̃ dicit de reb⁹ in quaꝝ certitudine minuit ab illis parũ. ⁊ ꝓpter illud inueĩmus expositores huius nomis addere ei ml'toties illud qđ enũciat. Dicũt ergo in q̃busdam illaꝝ quas p̃mittũt: ⁊ cum q̃bus incipiũt q̃ ꝓnosticatio in eis est certa: ⁊ q̃busdã eaꝝ q̃ ꝓnosticatio est in eis cum qua est fiducia: ⁊ fortasse nominant cogni tionẽ eaꝝ viridicã aut artificialẽ. Significãt ergo p illud qđ addit ex illo ad hoc nomẽ q̃ non est illud qđ signifi cat certũ: ⁊ vez est semp. Prenosticatio ergo oportet q̃ dicat fm duos modos: quoꝝ vnus sup res certas veras semp: ⁊ alter sup res que minuũtur ab illa certitudie pa riuz. Cognitio vo certa semp est sicut q̃ ver existit succes siõe hyemis: ⁊ post ipaz estas: ⁊ post estatẽ est autũnus. Illa aũt cui⁹ certitudo nõ est sempiterna: est sicut sermo arati in luna: quia qñ est extremitas supioz: manifeste in clinatiõis significat exsufflationẽ septẽtriõis. ⁊ si est expã sa: significat exsufflationẽ austri: nam hoc nõ inuenit ita nisi fm plurimũ: sicut designat illud exprimẽtuz: ⁊ fortasse nõ inuenit ita. Et socijs q̃dez abzucalis videt q̃ ꝓno sticatio dicit in rebus certis: sed antecessio indicatõis vi det eis incerta: qñ dicũt q̃ plurime res que antecedunt ⁊ indicãtur nõ certificant. possibile est enim homini vt an tecedat ⁊ iudicet: p̃ter q̃ p̃sciat illam rem quã iudicat: aut possibile est q̃ loquat homo ecõtrario ei⁹ qđ est in anima. ⁊ si non amãt vt nominẽt rem formatã in aia sci tam: nominãt eam ꝓcul dubio opinatã: vt cõfiteat de ea ⁊ si non fuerit in anima eius: qui antecedit ⁊ indicat de aliqua re non cognita: tunc in aia eius erit opinio ꝓcul dubio de ea. Verũtamẽ de grecoꝝ cõsuetudine nõ est vt dicãt antecessionẽ opiniõis: neq̃ socioꝝ abzucalis etiam q̃uis sint diuersi in nominib⁹ ml'taꝝ reꝝ fz aliud q̃z gre coꝝ cõsuetudo currit in vsu eoꝝ. ⁊ inueĩmus eos ofiten tes q̃ nõ dicit antecessio opiniõis. Si ergo res est ita tũc ponãt nomẽ aliud qđ significat hanc intẽtionẽ: nõ ꝓno sticatiõez: postq̃ contẽti sunt hoies receptiõe eius quod posuerũt inde. ⁊ si nõ est eis possibile vt faciãt illud: tũc oportet eis vt erigant vel intelligãt q̃ significet illud ex rebus fm q̃ currit ꝯsuetudo de eo. Jam aũt cucurrit cõ suetudo vt nominet ꝓnosticatio per casum reꝝ: de quaꝝ aptitudine est vt pueniãt fm plurimũ: ⁊ reꝝ certaꝝ in q̃z euentu non dubitat. Et opatio quidẽ prudẽtiũ medicoꝝ non est inq̃sitio de huiusmõi rebus: vez antecessio indi catõis est de eo qđ accidit infirmis: ⁊ inuẽtio in illo ⁊ cer tificatio fm plurimuz: q̃ si ceciderit in eo erroz erit raro. Sermo aũt noster fm plimuz q̃uis sit dictio vna: tamẽ illud qđ intelligit ex ea diuersificat diuersitate ml'ta in ml'titudine ⁊ paucitate. quod est: qz qñ homo antecedit ⁊ indicat aliquã reꝝ ⁊ inuenit in ea. xx. vicibus ⁊ errauit in eo semel: tunc erroz eius non extrabit eum: nisi ab hoc vt sit semp viridicus. verũtamẽ est melioz eo qui errauit bis: ⁊ ille qui errauit bis melioz est eo qui errauit ter. de oibus vo istis dicit q̃ ipsi inuenerũt fm plimuz. ⁊ ꝓpter id oportet tibi vt intendas ad disciplinas que faciunt te acquirere veritatẽ. quaz qũ acq̃sieris erit rectificatio tua ⁊ certitudo tua pl⁹. ergo sollicit⁹ sis de his ⁊ addisce eas Inq̃sitio vo de eo q̃ signat vel significat nomina addet tibi veritatẽ. Euritides enim sophista quia dilexit hoc ca pitulũ ⁊ intẽdit intẽtiõez eius: oderũt eum oẽs auctores discipline: ⁊ ꝓpterea factus est idem expositus vt rideret de eo Socrates in oñi loco: q̃uis esset laudandus in re bus alijs. Et potest esse q̃ ego etiaz iam peccaui in reme moratiõe abzucalis: qñ est melius ꝓpare ad docẽdum eos q̃ sunt ꝓmpti ꝓpare ad addiscendã medicinã p res certas veras ⁊ dimittere ꝓhibitiõez illoꝝ ⁊ cõsumere vi tam eoꝝ ex duob⁹ modis: quoꝝ vnus est in docẽdo eos in redargutiõe sophistarũ ⁊ alienatiõez eoꝝ: ⁊ altera est in cõtradicẽdo illis deceptiõibus. ⁊ ꝓpter hoc visum est mihi melius esse in hoc libro vt intendam ad docẽdum res q̃bus fit inuamẽtuz tñ: qũ mihi possibile sit habere spaciũ longũ vt inquirã in libro alio de eo q̃ dixit: abzu calis: otradicẽdo per id libro hippo. in ꝓnosticatiõe. 7

Et etiam quoddã celeste: in quo oportet ipsuz medicũ prouidere: cuius si tanta sit prudẽtia admirabilis nimiũq̃ stupenda: nõne illi⁹ est ut futu rum piculũ uel oino ꝓhibeat: uel cõpe tẽti aminiculo tolerabilius fiat: ⁊ si mo

rituro finē: alij uero salutem nūcict: nūqd accusatiōez in altero meretur?

Et si fuerit cuz illo in egritudinib⁹ res celestis: tūc oportet ut sit medicus cū prouisiōe in ea sapiēs. Et si interpretat de infirmo totuz a cuius narratione abbreuiauit: erit dignus ut ꝓfi dat de eo q ē potēs scire res infirmoz.

Oportet eū qui vult exponere aliquē hoz sermoniz vt oñdat illud in pmis actu: deinde intēdat ad affirmādū idem in libro suo. Res enim in descriptiōe eius q bō videt facil est. vt aūt sciat viam ex cuius disciplina possit inuēire sm plimū: qū antecedit z indicat de eo qō futuz est: aut enūciat de eo qō pteriit: preter q testificat? fit illud: aut qū narrat de reb⁹ pūtibus: pter q audiat illud ex eis: aut videat illud prauū z difficile: z est rarū. Et nō quidē neče est vt scim⁹: nisi viridici in eo q dicim⁹: qz iam oñdim⁹ certitudinē illius in ore ipo medicine. Et qñ nō cogit me aliqs loqui in re vna z eadē duab⁹ vicib⁹: quaz vna fit in expositiōe ꝓlogi huj libri: z altera in expositiōe sm̄onū particularū qui sunt in eo. Videt mihi q melio⁹ est vt postponā sm̄onē in hu iusmōi reb⁹: z ponā remēoratōez meā de eis in expōe sermonū medicinaliū: q̄ sunt in hoc libro: quos volo exponere: z ꝓpe qū aliqs eoz q exposuerūt hūc libū nō fecerit illud: z nečitas sciētie eius sit valde vehemēs. qō est: qz hippo. sm̄ sentētias eoz dimisit remēoratiōez eoz in quo precepit medicuz exerceri: qñ ipse nō narrauit qūo ozvt cognoscat illud qō iaz pteriit: aut qō pūs est: verūtñ occultū est sensui. Accidit iter expositores hui⁹ libri in intētōe hac: quā noīauit hippo. celestē: z pcepit vt sit medic⁹ cū ꝓnosticatiōe de ea sapiēs diuersitas multa. qō est: qz qbusdā eoz videt q egritudines accidāt boīb⁹ ex ira dei: q est bñdict⁹ z sublimis: z faciūt testificari sup illud hoies multos: ex eis q scripserūt enūciatiōez pcedētē: preter q oñdant q hippo. visa fuerit sm̄a hec q edidit hūc libū. z non oñdūt illud nisi prudētes expositoes. qō est: qz inuētio in expositiōib⁹ nō est enūciatio absoluta de eo qō videt rectū: sz de sm̄a eius q edidit libū: qđ⁹ sit sm̄a falsa. z nos nō inuēim⁹ hippo. dicē in libro aliquo suoz q deus bñdict⁹ z sublimis causat aliqs egritudinē. z ipe quidē enūciauit itez in libro suo de regimīe acutaz egritudinū cām ꝓpē quā noīauerūt antiqui noti hoc noīe: z cōuenerūt oēs homines sup hoc: q iste liber. s. de acutaz egritudinū regimīe est ex libris hippo. In libro aūt suo sup quez signatuz est: in egritudine diuina: dixit plus illo sermōe in redargutiōe illi⁹ q putabat q deus bñdict⁹ z sublimis sit cā alicui⁹ egritudinū. Nō g oportz vt dicat in egritudie epilepsie: q ipa est egritudo celestis: neq; in amore. Quidā hoies estimauerūt q egritudo celestis est amor: z testificātur sup illud ex enūciatiōe certa signifi catōis Erisistratis sup egritudinē filij regis: q causa eius fuit amor. Sed ipi nō oñderūt q Erisistrates noīet amorem egritudinē celestez: neq; hippo. neq; aliqs reliquoz medicoz antiquoz. cuius aūt corp⁹ macrescit ꝓpē amorem: aut cuius color fit citrin⁹: aut acciderit ei inq̄etudo aut febris euēit ei: inuēim⁹ oēs antiquos ponere causaz in illo q̄sdā cās pmittuas. s. apparētes. z vna eaz ē angustia. z ex hoīb⁹ est cui accidit angustia ꝓpē mortē alicui⁹ siri filij: aut ꝓpinquoz eius: aut amici: aut dilecti. z ex eis est cui accidit id ꝓpē nocumētū cuius timet euētus: aut sup se: aut sup ciuitatē suā. z accidit angustia dño censuū qñ suis priuat cēsibus: z hūtibus ꝓncipatū z nobilitates qñ priuāt illis: z oīs q diligit aliquā rem z ꝓuat ea: naz z in istoz numero ingredit etiā cui accidit angustia propter amorē: pter q sit ei⁹ egritudo celestis aut terrena: ni si suscipiam⁹ sm̄onē antiquoz ꝓuerbioz: ipi eiz estimāt q amor accidit qbusdā hoībus ꝓpē sathan. z ꝓptea etiā q cā in dieb⁹ crisi est celestis. ipsi g nō annūciāt nisi ꝓpē sm̄am suā: z nō p sm̄az hippo. qō est: qz nos nō dicimus in eo cui⁹ nō est scia eē nobis: aut egredimur a terminō ratiōis: qō est celeste: imo nō dicim⁹ in istis reb⁹ si cōtingit q dicam⁹ aliqd: nisi qz sunt mirabiles z extranee trī: z nos inuēimus etiā hippo. sciētē cām crisi: sicut oñdi in tractatu ētio libri diez crisi. Et ego qdē sicut dixi in eis q pmissa sūt sum dimittēs remēoratōez sermonū maloz: z enūciās sm̄ones sufficiētes tñ: z qō ego qdem nō dimisi inq̄sitionē de eo q cōtradixit abbreuiat in libro ꝓnosticatiōis: z nō peccauit in eo nisi p hāc cām. Dilr mihi videt q faciā in hoc sm̄one: z in reliqs q̄ sequūtur ipm̄: z rogo et illū qui legit ī hoc meo libro vt faciat sile illi⁹: z qū mea volūtas iam certificata sit sup hoc: tūc nō oportet vt vitu perer sup dimissionē multoz ex eis: in quoz remēoratiōe peccauerūt expositoreſ. qō est: qñ poterit q̄ legerit id qō ego scripsi cuz studio exq̄site expiri sm̄ones illos solū sensu. z pp hāc cām ego sum dimittēs remēoratiōez alicui⁹ ex hoc in expositiōe huius: qō noīauit hippo. celeste: inq̄rens de modis quos signat vel significat h̄ nomē sm̄ sentētiaz hippo. Manifestū est eiz apud oēs hoies q oportet q sit vna rex q̄ sūt in arte medicine: z q hippo. nō laudauit sciam eius tm̄: imo narrauit qđ est id qō est: qz laudare sciam alicui⁹ rex pter qō narreť quid est: nō est nisi alienare. Oportz g vt sit ꝓnosticatio per h̄ nomē qō nominauit hippo. celeste: vna ex reb⁹ quas oñdit hippo. in oībus libris. Dilr dico audacter z nō temere: q non est possibile vt sit hec res quā noīauit celestē: nisi dispositio aeris otinētis nos. Et hippo. quidez scripsit de ea in libro aphorismoz hunc sermonē: Qū fuerit hyems ꝓuata pluuia septētrional: z fuerit ver pluuiosuz z austrinū: oportz neč⁹ vt euēiāt ī estate acute febres: z ophtalmie: z fluxus sanguis: z ꝓpe mulierib⁹ z hūtib⁹ naturas būidas. Iste nāq; sermo z quē post eū scripsit: nō est nisi ꝓnosticatio de reb⁹ q̄ accidūt corpib⁹ ꝓpē dispositōez aeris. Qō aūt dixit in illo libro aphorismoz nō ē nisi sūma breuis. In libro aūt suo in egritudinib⁹ subiti loqtur in eis sermonē amplū. In libro aūt ꝓnosticoz dimisit id oīno: sz q scia est de eo intrās in hūc scie moduz. Melio⁹ est g expositoribus vt inq̄rāt de cā ꝓpē quā dimisit hippo. narrare qđ est h̄ q ipse noīauit celeste: z dimittāt falsitatē in expositiōib⁹ suis. Mihi aūt videt q hippo. dimisit narrare in h̄ libro ꝓnosticatiōuz in egritudinib⁹ subiti: vt non plōgat liber ei⁹. z ex eis que significāt illud est: qz qū finiuit hūc libū: dixit in fine ei⁹ sermonē hūc: Et oportz vt cogites velociter in euētu egritudinuz subitaz: z nō fugiat te dispositio hore pūtis. ergo signat vel significat in sermōe suo illud: qz oz medico vt sit sciēs ꝓnosticatōez in egritudinib⁹ subiti plus q̄z sit ei⁹ scia in reliqs spēb⁹ ꝓnosticatiōis. z pōit sermonē suum ꝓpuz in illo sermōe: z narrat esse ei⁹ in libro aphorismoz: sicut dixi in sūmis breuib⁹: z loqtur in libro suo in egritudinibus acutis sermōe amplo lōgo: z pp id ponūt qdaz expositoz expositiones suas libri ei⁹ in egritudinib⁹ subiti post expositōes suas libri huius. z similiter videt mihi vt faciam.

Oportet ergo te circa acutas egritudines sollicitū fieri. Primo etenim faciē egri pnotabis utrū sit similis

sano. Et etiã si sibi sano simil' sit: quod optimũ est. si uero ꝓtrariũ: pessimũ est

Oportz ut ponas ꝓsideratõez tuã in egritudinib⁹ acutis ꝙz hãc uiaz cõsidera ꝓius faciem infirmi an sit similis faciei sanoꝝ: ⁊ ꝑpe an sit similis ei ſm q̃ fuit: nã qñ ita est: tũc est ſm melioꝛẽ dispositiõez eius. Facies autẽ que est ꝓtraria illi faciei simili in ultimo per illud ſm q̃ fuit est deteꝛioꝛ facie ⁊c̃.

Significauit hippo. significatiõe manifesta q̃ sermo eius in hoc libꝛo est in egritudinib⁹ acutis. Et incipit loqui in illo ex significatõib⁹ acceptis ex facieb⁹: qñ sunt ꝑmũ qõ apparet. ⁊ qñ virtus eaꝝ est in ꝓnosticatiõe magna: ⁊ res in hoc q̃ ipse sunt ꝑmũ qõ apparet est mãifesta. Sed q̃ vtus eaꝝ in ꝓnosticatiõe sit magna docet ⁊ sciet in eo qõ est post. verũ facio trãsire per mẽtem tuã in ꝑmis ꝓloguz qui est cõioꝛ: eo q̃ est in arte ista añcedẽs in libꝛo suo noiato camedrion: vbi dixit: q̃ res similes ⁊ dissiles in ꝓncipio rei sunt ex maioꝛe re valde: nam nõ est inceptio ꝓnosticatiõis tñ: que fit a cõsideratiõe in his rebus. ſ. per demõstratiões: nam ipse nõ incepit ꝓnosticatõez tñ: que fit a ꝓsideratõe in his rebus: sed demõstratiões etiã sup res q̃s nos oꝛtet face re. Et ego quidẽ iam oñdi bas res q̃s oꝛtet nos facere in libꝛo meo in via de ingenio sanitatis. Nunc vo oꝛtz vt ꝓimo ponas tuam ꝓsideratõez ⁊ inquisitõez de ꝓnosticatiõe in hoc libꝛo: postq̃z feceris trãsire per mẽtẽ tuã Secũdo qz nõ significatiões tñ q̃bus significat q̃ futurum est sunt partes artis medicine: qua fit ꝓnosticatio. sed ille q̃bus gueñt etiã ad cognitõez eius q̃ ꝓteꝛiit: ⁊ ille q̃bus cõprehẽdit q̃ est ꝓsens in coꝛpe infirmi. verũtñ iam ꝓsuetudo cucurrit noiare cognitiõez reꝝ pñtiũ significationẽ. Hippo. g̃ ꝑcepit tibi vt ponas ꝓsiderationẽ tuã in ꝑmis in facie infirmi: an sit simil' facieb⁹ sanoꝝ an nõ: ⁊ ꝑpe an sit simil' ei ſm q̃ fuit. Nec eniz sentẽtia est vna sentẽtiaꝝ que in se sunt hippo. ſ. qz nõ oꝛtet vt inq̃rat de rebus que sunt in arte medicine ex natura cõi tñ: sed oꝛtet vt inq̃ras etiã de illis ex re nature que ꝑpria est vnicuiq̃ hominũ. Inde est q̃ qũ inueñs eum in loco isto in quo ꝑcepit cõparari inter mẽbꝛa lesa infirmi: ⁊ inẽ mẽbꝛa sana: iuuit ne ponas illam cõparationẽ inter mẽbꝛa extranea: sed inter mẽbꝛa patiẽtis. Et melioꝛ q̃dez dispositiõuz faciei infirmi est qñ mozat similis ei: ſm q̃ fuit in dispositiõe sanitatis. ⁊ deteꝛioꝛ dispositõuz eius est dispositio in qua est ſm funẽ ꝓtrarietatis illius faciei simil' illi q̃ fuit. De dispositõe autẽ eius media inter dispositiõez que est melioꝛ: ⁊ inter dispositiõez q̃ est deteꝛioꝛ: neẽe est tibi inꝺrere qñ extrema determinãtur. q̃ est: quia ꝑpin quioꝛ eaꝝ faciei cuius dispositio est melioꝛ dispositionuz est melioꝛ eaꝝ: ⁊ ꝑpinq̃oꝛ eaꝝ faciei cuius dispositio est deteꝛioꝛ dispositiõuz est deteꝛioꝛ eaꝝ. ⁊ cuius longitudo ab vnaquaq̃ duaꝝ est equalis: dispositio eius est media inter vtrasq̃z. Hippo. autẽ significauit faciem: cuius dispositio est ſm melioꝛẽ dispositionuz in ſũma vna. quod est: quia ex faciebus que est melioꝛis dispositiõis: est facies que est magis simil' faciei naturali. facies autez cõtraria valde simili naturali faciei in vltimo: qñ non est cõis nec cognita: significauit super eam hippo. significatiõibus multis particularibus: ⁊ ego iuz pscrutãs de vnaquaq̃ illaꝝ significationũ in eis que sunt post. 9

Et si nares acute.

Et iste modus est ei⁹ ubi sit nasus acutus ex eis.

Hec significatio est ꝑma significationũ malaꝝ q̃s posuit hippo. ſ. nasus acutus. Oꝛtet autẽ vt ponas cõsideratiõez tuam de naso cuiusq̃ hominũ per cõparationẽ tuam ad id ſm q̃ fuit per naturaz: sicut dixi. quod est: quia nasus aquilinus videtur apud hanc dispositiõez acutioꝛ q̃z fuit: ⁊ similiter etiam simus ⁊ alae ne. i. qui qũ bẽat eminẽtiam in supioꝛi parte est caluus ⁊ curuus. Et oꝛtet vt sis seruans dispositiõez nasi per naturaz: nam ſm longitudinẽ eius ab illa dispositiõe naturali pones q̃titatem maliciei eius: quod significat super ipsam apud te. Et videtur quidem nasus visione manifesta acui in eo cuius coꝛpus macresci ꝑpter egritudinez longam: aut redit dispositio eius ad penam vel ꝑpter famez: ꝑpter laboꝛez aut casum foꝛtem: aut ꝑpter causam aliam: ⁊ accidit eis syncopis: ⁊ similiter inuenim⁹ ipsum fieri in moꝛituris. Necessario igitur dicitur in hac significatõe: quia est mala accidens infirmitatibus malis quãdo aliquis utitur inquisitione de illis rebus cõmunibus apud homines: cõiter super quas conueniũt. Inquisitio autẽ de infirmitate in qua nasus sit acutus est de opere auctoꝝ ratiocinatiõis. q̃ est: quia apꝛehẽsio eius non est possibilis nisi per viam qua apꝛehẽdunt res occulte ex rebus apparẽtibus tñ. verũtamẽ oꝛtet vt pscruteris in ꝓmis de significatiõibus quas narrauimus per viam qua apꝛehẽdũtur res que occultãtur tempoꝛe aliquo: qñ melius est vt ponamus sermonẽ nostruz in ꝓmis in via super quaz cõueniũt cõiter hoibus oñibus Melius est enim q̃z ut incipiam⁹ in ꝓmis: ⁊ incedam⁹ in sermone nostro via qua apꝛehẽdũtur res occulte ex rebus manifestis. 10

Oculi cõcaui: tempoꝛa plana: aures frigide ⁊ ꝓtracte: ⁊ pulpe eaꝝ inuerse: frons arida ⁊ tẽsa: ⁊ totius faciei coloꝛ uiridis: seu niger aut pallidus siue plumbeus.

Et modus eius est ut sit nasus acutus: oculi ꝓfundi: ⁊ tẽpoꝛa plana aures frigide ⁊ ꝓtracte: ⁊ pulpe eaꝝ inuerse: ⁊ cutis que est sup frontez dura: tensa: ⁊ arida: ⁊ coloꝛ facici totius uiridis: aut niger.

Omnes iste significatões apparẽt in facie in egritudinib⁹ chꝛonicis: ⁊ apud laboꝛez: ⁊ apud syncopim: ⁊ ꝑpie in hoꝛa moꝛtis. ⁊ ꝑpter illud fit inuestigatio de eis: qũ non assimilet eis ſm q̃ sunt sani faciles: qñ significãt rem malaz. Narrauim⁹ autẽ nuper q̃ de rebus super quas conueniũt oẽs est: quia oñe quod est cõtrariũ rebus naturalib⁹ vltima ꝓtrarietate est significatio sup perditõez. ⁊ oñe q̃ est simile rebus naturalibus significat euasionez. ⁊ oñe illud de quo querit vsq̃z ad hunc funẽ in istis rebus nõ est ſm viam in qua querit de eo cuius occultatio est spacio quodã. Oꝛtet autẽ vt inquiramus de natura eaꝝ cum pscrutatõe ſm semitam in qua significat ex rebus apparẽtibus sup res occultas Dico ergo q̃ euentus hoꝛ accñtium erit: aut a causa que

liq̄facit mēbra carnosa corporis ⁊ corrūpit ea: aut a debilitate caloris naturalis: qui cōsumit: vt nō sit ei possibile expādi ⁊ pueire ad extrema corporis: sed ē in visceribus tñ pauca caliditas: ⁊ ꝺsequtur illud vt nō currāt sanguis ⁊ spirit⁹ ad extrema corporis: sic currebāt ante: qū remanerēt fz naturā suā. ⁊ pp illud oz vt appareat hec alteratio de dispōe naturali ad dispōez egrediētē naturā in facie plus ⁊ magis. qō est: qz qū sint ossa: ⁊ būiditates: ⁊ caro in hoc mēbro adinuicē ꝓpiqua: ⁊ ossa qñ eoꝝ substātia est frestris mozent ſm eoꝝ dispōez: ⁊ in būiditatibus ⁊ carne sit possibil' liq̄factio ⁊ resolutio: ⁊ minuūtur facile ꝓp̄ paruitatez que ē in eis de sanguīe ⁊ spiritu: vñ est neciuz vt fit apparitio horꝝ accñtiū in facie: ⁊ ipsoꝝ cognitio facilioꝝ q̄z sit in reliq̄s mēbris. qō est: qz in naso nō est de carne nisi ſm ipsi⁹ necitatē tñ: reliqum ꝙ est os. qua ꝓp̄ oz qñ liq̄fit caro q̄ est in eo aut minuit' pp q̄sdaz euacuatiōes: vt videat' extrēitas ei⁹ acuta. ⁊ qñq; accidit ei illud iterꝝ: qñ supfluit sup ipm frig⁹: ⁊ hoc accīs ei ꝓp̄e accidit q̄ mozit'. qō est: qz qñ frig⁹ partiū carnosaꝝ substantiā que in ipo est ifrigidat: oz vt nasi extrēitas acutioꝝ videat' q̄z sit. Et hippo. q̄dē nō significauit p nasuz acutū nisi nasum: cui⁹ extrēitas acuit' qñ accidit pp egritudines acutas. fz hūc ḡ modū videt' extrēitas nasi acuta. Oculi aūt ꝓfūdātur ab istis eisdē cauſ: ⁊ fz supfluitates būiditatis eoꝝ: ⁊ ipoꝝ lenitatis sup extrēitatē nasi festinat hec infirmitas ad eos: ⁊ in eis cū illo est spiritus aial' mlt⁹: ⁊ caliditas mlta: tūc oz qñ euacuāt' ⁊ finiūt' vt cōtrahāt': ⁊ ipoꝝ cōtractio est eoꝝ ꝓfūdatio. Et simil'r etiā duo tēpora se bñt: naz ipa applanātur: qñ in eis tñ sunt ex oibus partibus capitis lacerti. ſ. duo lacerti q̄ noiant' lacerti tēporꝝ. reliq̄ aūt capitis sunt ꝑuata carne oio. Aures aūt infrigidant': qñ sūt ex genere cartillaginū: in q̄b⁹ nō est caro: nisi pauci sanguīs. ⁊ pp hoc inuēim⁹ frigus ꝓpare ad eas valde: ⁊ cā in illo est ꝑparatio eaꝝ. ⁊ qz ipe dispōsite sūt ad recipiēdū hāc cāz ex natura sua: ⁊ nō est possibile vt sit cā in vlatōe pulpaꝝ auriū: nisi lenitas substātie eaꝝ ⁊ q̄ ipe nō sunt sic reliq̄ auriū cartillagines certe recte cū cute subtili. Pulpe igit' auriū liq̄fūt: ⁊ cōtrahūtur: ⁊ exsiccant': ⁊ colligūt' a cauſ: quaꝝ ꝑmiſm⁹ remēoratione. ⁊ qñ eis accidit illud: inuersant' ꝓp̄e ad posterioꝝ vſus originē neruoꝝ: q̄ ꝓducūt ad aures sensū. qō est: qz otractio ⁊ cōstrictio cōicat oibus corpib⁹ q̄ similant' corrigijs qñ exsiccāt': ⁊ est ꝑuz vnicuiq; mēbroꝝ corporis: qz inuersat' ⁊ attrahit' vſus mēbruz ex quo ꝓcedūt nerui cuz illo mēbro cōtinuati. Eidem⁹ cīz illud visiōe manifesta in digitis. qō est: qz corde intrinsice digitoꝝ qñ extēdūtur pp aliq̄ cāz: vides digitos mānifesta visiōe curuari: ⁊ si tēdūtur eoꝝ corde apparētes: vides eos dilatari. ⁊ ꝓp̄e hanc siccitatē ⁊ collectiōez videt' etiā cutis: q̄ est sup faciē tota tensa. ⁊ plus q̄dē declarat' illud ex ea in frōte: qñ sub cute q̄ est in frōte est expāsa substātia carnosa subtil: ⁊ infirmitas festinat ad illud cui⁹ natura est carnosa vehementius: q̄z ad illud cui⁹ natura est ex natura cutis. Alteratō aūt coloris deterioꝝ est: que ē in nigredinē: qñ fit a supfluitate victorie frigoris sup sanguinez: sic id qō inuēim⁹ accidere in ipso qñ effundit' extrinsec⁹ a corpe: congelat' elz ⁊ fit nigrū. Aōuersio aūt coloris ad viriditatē est minoris malicie q̄z alteratio ei⁹ ad nigredinē. Et de cōsuetudine q̄dē grecoꝝ est vt significēt p colorē viridē colorē citrinū: ⁊ fortasse noiant ipm sic de ꝺsuetudine pluriū eoꝝ est nolare colorē caulū ⁊ lactuce. ⁊ ille q̄dez color declinioꝝ est ad nigredinē q̄z color citrin⁹. ⁊ ipe est q̄si initiuz coloris fusci: ⁊ coloris nigri. ⁊ cuētus huius coloris est a frigore sicut coloris pmi: ⁊ pp id fit facies qua aggregāt' illa accñtia oia que narrauim⁹ significās mortē. ⁊ facies quidē fit cuz hac dispōe fz plurimū in egritudinib⁹ chronicis. q̄ si appareāt hec accñtia in pncipio egritudinū in facie significat timorē pditiōis magnū valde: qñ cā in illo nō est tūc nisi malicia egritudis. qō est: qz nō est miru si liq̄fiat corp⁹: ⁊ denigrant' ⁊ infrigidētur q̄daz extrema ei⁹ qñ ꝓlōgat' egritudo ei⁹. In pncipio aūt egritudinis: ⁊ ꝓpe acutaꝝ ex eis qū facies videt' cuz hac dispōe: significat pditionē ꝓculdubio: nisi sit cā faciēs illud res alia nō egritudo. Et hippo. quidez oñdit cās que faciūt illud ꝓeter egritudinē que est in eis: que sūt post. In hoc aūt loco itellige a me q̄ō narro tibi vsq; ad illud q̄ dixi de eo: cui⁹ remēorationē putat' hippo. dixisse. qō est: quia sicut ex facie cui⁹ est hec dispositio in egritudinib⁹ chronicis: nō significatur illud ſm hanc q̄titatē timoris: similit' nō inuēimus eam significare ſm hāc q̄titatē timoris in regione frigida: ⁊ hora hyemis: ⁊ dispōe frigida: ex dispositōibus aeris: ⁊ etate senij. Dixit aūt hippo. vniuersaliter in libro aphorismoꝝ: Quādo egritudo ꝺueniēs est nature infirmi: ⁊ etati eius: ⁊ forme eius: ⁊ horе pñti: ex horis anni: tunc timor minor est timore egritudinis: qñ nō est conueniens alicui haꝝ ꝓprietatum.

Quale si sic fuerit in pncipio egritudinis oportet inqri an uigilie p̄cesserint: aut uētris solutiōes: aut iciunij labores ꝑus affuerint: ⁊ si aliqd horū cognoueris p̄cessisse minus periculosum uereberis. q̄ si die ac nocte p̄cedētibus qcquā horꝝ sustinuerit: nō mltuz picu losuz spabis. Si uero nihil horꝝ cognoueris: mortis signum sperabis ⁊ certa.

Quod si fuerit facies in principio egritudinis cū hac dispositōe: ⁊ si fuerit tibi possibile adhuc ut significes cū illo per reliq̄s significatōes: tunc necesse est tibi ut inēroges an uigilauerit homo ille: an lenificatus fuerit uenter eius lenificatiōe uehemēti: an euenerit ei aliqd ex fame. Nā si significat aliqd ex istis tunc necesse est tibi ut putes de eo minorē maliciaz: ⁊ illud expieris do nec scias an facta sit facies cum hac dispositiōe ꝓp̄e has causas in die ⁊ in nocte. Quod si nō significat' aliquid illoꝝ ⁊ non quieuerit in spacio q̄ō determinatī ante: tunc oportz ut scias q̄ illa sunt ex signis mortis.

Magis interficiēs ex egritudinib⁹: ⁊ magis pdēs: ē lōgioꝝ a sanitate est egritudo in q̄ facies hūtis eam in inceptōe sui aduēt⁹ significat mortē: pter q̄ sit causa illi⁹ cā extrīseca. ⁊ egritudo minoris timoris hac egritudine est: in qua facies hūtis eam est cū dispositiōe hac per cām apparētez: sicut vigilie supflue: ⁊ ieiuniū vel fames aut lenitas vētris. q̄ō est: qz rectificatio in his cauſ est vt nō cadat vtus oio in fine: vel vltimo ab

vna eaꝝ in ꝑncipio egritudinis. verũtñ timor in ea qñ os ſm diſpoſitiõez eſt minor: qñ cã in illa eſt minoratio haꝝ rex: ⁊ nõ eſt malignitas ⁊ malicia ifirmitatis. ⁊ ego ſiꝫ narrãs breuit ⁊ plane cãm egritudinis corporis: in quo eſt facies cũ hac diſpoſitõe in die⁹ ꝑmis egritudinis. Dico q̃ qñ aggregat vt vtus retẽtiua ſit debil: ⁊ hũores qui ſũt in eo ſint ſubtiles: ⁊ caliditas febris vehemẽs eſt neceſſe ꝓpter debilitatez virtutis vt euacuet̃ ſemp corp⁹ euacuatiõe occulta: que occlet̃ ſenſui. qõ eſt: quia illud quod currit ex eo non eſt niſi ex hũorib⁹ illis ſubtilibus ⁊ ꝓpter caliditatez febris inflãmãtur ſemp illi humores ſubtiles plus: ⁊ ſubtiliãtur ⁊ cõſumũtur qui ex eis non ſunt in hoc termino ſubtilitatis. Erit ergo euacuatio hec hac de cauſa cõtinua ſemp: cui non eſt abſciſio ſicut euacuatio aſſidua: que accidit per vomitũ: aut per lenitatez ventris: aut per ꝓuocationẽ vrine aut menſtruor. verũtamẽ omẽs iſte ſpecies euacuatiõis ſunt ſenſibiles. Differentia ergo inter eas: ⁊ inter eam euacuationẽ quaz dixi mus eſt: quia ipſe ſunt ſenſibiles: ſed illa euacuatio eſt inſenſibilis ꝓpter ſubtilitatez rer̃ que euacuãtur ex corpore: ⁊ ꝓpter illud non inuenimus faciem cum hac diſpoſitõe in egritudine phlegmatica: neq; in egritudine cuius cauſa eſt repletio corporis ex ſanguĩe. vez neceſſaria eſt ad hoc vt facies fiat huiuſmõi diſpoſitõis ꝓuiatio humiditatis: que eſt in corpore. ⁊ oportet vt antecedat euentum egritudinis luboꝝ: aut anguſtia. Humor enim qui eſt ex genere cholere: non aggregat̃ in corpore niſi ab iſtis cauſis. ⁊ ſi cõtingat itez vt regio quã inhabitat infirm⁹ ſit cõplexiõis calide: aut hora pñs ex horis anni ſit eſtas: ⁊ cõplexio aeris continẽtis nos calida ⁊ ſicca: erit caſus corpis in huiuſmõi egritudine facilior: ⁊ ꝓpter ſi vincẽs ſuper cõplexionẽ infirmi per naturaz fuerit cholera: ⁊ in uenimus itez ex corporibus corpora facilis reſolutiõis: quoꝝ os ſtomachi eſt debile: ⁊ qñ aggregãtur iſta duo cum eo q̃ narrauim⁹ eſt caſus in egritudinẽ: in qua faciem habẽtis eam ſignificat mortẽ facile valde. Quum ergo ſcit medicus has res: non eſt inuamẽtum per eas in ꝓnoſticatiõe tñ: imo in inuẽtione medicatiõis: ita vt ponat intentiõez ſuam in illo in cõfortatiõe virtutis cum cibis conueꝫientib⁹ ſtomacho. verũtamẽ ſermo in inuentõe curatiõis eſt exiens ab eo in cuius via ſum⁹. Oportet ergo vt intẽdat inquirẽdo exãſite de cauſis extrinſecis: que ponunt faciem cum hac diſpoſitiõe. Dico ergo q̃ cauſe facientes id ecdẽ ſunt quas dixit hippo. ⁊ ſunt fames: vigilie ⁊ lenitas vẽtris: ⁊ tibi abſolute ineſt vt adiungas eis oĩa que ſunt eis ſimilia: ſicut euacuatõ ſanguis ſuperflua: que fit ex naribus: aut ex matrice: aut ex venis que ſũt in ano aut ex vulneribꝫ: aut ex eis que ſunt eis ſimilia: ⁊ ſeq̃tur illud anguſtia vehemens: a q̃buſcũq; cauſis fuerit. Et dignum eſt q̃ hippo. iam dixit Anguſtiaz: qñ ponat̃ in ſermone ſuo: dicẽdo Vigilie. qõ eſt: quia vigilie ſunt a cauſis multis: ⁊ fuit etiam ab anguſtia: ergo oportz vt ingrediat̃ in remẽoratiõe vigiliaꝝ: ⁊ ſimiliter etiaz in ſuperfluitate ſolutiõis ventris. oportet etiam vt apud te ingrediat̃ oĩs euacuatio ſuperflua. ⁊ qui iam exercitat⁹ eſt in ope medici ne exercitio vltimo: ⁊ eſt ꝓuidẽs in cognitiõe cuiuſq; rei que ſunt in ea: declarat̃ ei multũ cauſa efficiens faciẽ: cuius diſpoſitio eſt hec diſpoſitio. Modus aũt ſignificatio rum que ſignificãt eam difficilis eſt: ⁊ ꝓpter illud abſtinuerũt ſe multi medicoꝝ a narratõe eius ꝑ ſermõez: q̃uis quoꝝ digna ẽ remẽoratio de eo narratiõe quã qñ ſciuerit tibi vt iudices ſup cãz: q̃ poſuit faciẽ ei⁹ ad hãc diſpoſitõez: ⁊ ꝓpter ſi fueris ſciens regimẽ quo vſus fuit ante egritudinẽ ſuã: ⁊ cõplexionẽ eius: ⁊ plus illo multũ ſi iam fueris expt⁹ pulſuz venaꝝ ei⁹ expimẽto: ⁊ cognoueris q̃litatem caliditat̃ ſe. Cui⁹ exẽplũ eſt: vt ponas q̃ ſit aliq̃s in firmoꝝ cã infirmitat̃: cuius ſit laboꝝ ꝑcedẽs: ⁊ ieiuniũ: ⁊ anguſtie: ⁊ ſit illud in hora eſtatis: ⁊ cõplexio aeris in ea calida ⁊ ſicca: ſit ẽt vincẽs ſup corp⁹ ei⁹ ꝑ naturã cholera ⁊ etaſ ei⁹: etiã etas iuuẽtutis: caliditas febris eius cũ illo fortis: ⁊ vincẽs ſup vrinã ei⁹ cholera: ⁊ pulſus ei⁹ ſignificet debilitatẽ virtutis. Dico q̃ oz vt ſciat̃ q̃ egritudo infirmi ẽ egritudo in qua ſmo noſter eſt: ⁊ q̃ facies ei⁹ ſit cũ diſpoſitõe: in qua ſignificat̃ ſup mortẽ velocẽ: ſi nõ ꝓuſ nutriat̃ ſm q̃ oz: ⁊ ponam⁹ egrũ aliũ: in quo nõ inueniat̃ aliq̃d eoꝝ q̃ narrauim⁹ nõ antecedẽs in egritudine ſua: neq; in die ꝑmo: neq; ſecũdo: q̃q; in die ttio fuerit eger videas faciẽ eius: ſm q̃ narrauit nũc hippo. Dico q̃ oz vt ſciat̃ q̃ facies hui⁹ infirmi facta eſt cũ hac diſpõe a q̃buſdã cauſ extrinſecis. qũ g̃ ſcieris illud tũc cogita in teipo q̃d ſit id qõ poſſibile ſit ꝓpe illa cã an fluxꝰ vẽtris ſuperfluus: an vigilie. qõ eſt: quia nõ eſt poſſibile vt fiat facies ieiunãtis cũ hac diſpõe ſubito: ꝑter q̃ cãe egritudinis faciãt illud fiẽ dixi: ⁊ ſit infirm⁹ in natura ſua ſm q̃ narraui. Et ſi tu iam vidiſti infirmũ in die q̃ eſt ante hũc diez: tũc impoſſibile ẽ vt deletũ ſit a te: ſi ẽ de natura ſui vt accidat ei fluxꝰ vẽtris ſuperfluus ex ſeipo. qõ eſt: quia ſignificatões q̃ ſignificãt fluxũ vẽtris ſunt mãifeſte. Et ego q̃dem narraui eas in libro meo de criſi: ⁊ in libro meo de ꝓnoſticatiõe accepta ex pulſu. Quãq; ſcieris illas ſignificatiões: poteris hora qua videris ifirmuz iudicare q̃ acciderũt ei vigilie ſuperſiue. qõ eſt: quia videbis oc̃los ei⁹ exſiccatos: ⁊ non eſt poſſibile vt ſint ita ꝓpe euacuatõez: ⁊ videbis itez palpebras ei⁹ cũ difficultate moueri cũ diſpõe: q̃ſi ipe ſint tracte ad inferioza nõ fixe: ſiẽ palpebre eius q̃ bẽt ſubet. Et ſi tu etiã nõ vidiſti infirmũ niſi in illa hora: ⁊ nõ vidiſti eũ ante illud: tñ iſte ſignificationes accepte ex pulſu ſignificãt ẽt ſignificatões q̃ſdã ſup illud qõ ante fuit. qõ eſt: q̃a ſi illud qõ facit illud fuerit cã ſuperfluitatis fluxus vẽtris: tũc remãebit ſup ifirmũ reſiduũ paruũ ſignificãs cãm faciẽtẽ illã euacuatõez. Et ſi accideret ex vigilijs: imaginat̃ tibi ex pulſu venaꝝ: q̃ſi ſit corda corrigiaꝝ corrodata. In eo aũt cui⁹ facies eſt cũ hac diſpõe ꝓ ieiuniũ tñ: nõ intẽdit aliq̃ haꝝ ſignificationũ: q̃ ſignificãt euacuatõez: neq; q̃ ſignificãt vigilias: ⁊ non fit ꝓnoſticatio in eo niſi ex alijs. nã cã egritudinis ieiunij ẽ cũ ꝓuatõe haꝝ ſignificationuz ꝓpe: nõ ex ꝓuatõe ſignificationũ que ſunt ꝓpe ieiunio: ⁊ plus illo multũ: qñ conſideras ꝑcrutatõe ꝓpe caliditatẽ reſoluẽtẽ: ⁊ nõ declarat̃ tibi q̃ diſpõ febris ſit ita: q̃ñ ſi declarat̃ tibi q̃ diſpõ febris ſit hec diſpõ: tunc ſcias q̃ hec tornatilitas faciei nõ accidit niſi ab hac cã: nõ a cã extrinſeca. ⁊ oz q̃dẽ vt ꝓgnoſtes mozã in tactu eius: ⁊ ponas manũ tuã ſup ipm totũ: nõ ſup ipm locũ qui tãgit̃ tñ: ſz ſup locũ qui ẽ ſupioz eo etiã. ⁊ conſidera febrẽ manu tua conſideratiõe vehemẽti: an ſit calida tñ: an iam reſoluant̃ etiaz cũ illo ex ſubſtãtia corpis res q̃ ſunt: ſiẽ ſcintille ignis penetrãtes in manũ tuaz qua tãgis infirmũ: ⁊ pnẽũt puentõe mãifeſta ad ꝓfundũ ei⁹. Febriũ eiz q̃ ponũt faciẽ habẽtis eas cũ hac diſpõe: in qua ſignificat̃ mozs diſpoſitõ eſt hec diſpõ. Et narratio haꝝ rer̃ fiẽ dixi eſt difficil̃. verũtamẽ non ſunt ex eis que nõ narrant̃: aut ex eis quoꝝ cognitio eſt difficil̃ ei qui iam domit⁹ eſt: ⁊ exercuit ſe in illo. Et mihi quidẽ multotiẽs ꝓpites fuerũt qũ ꝓceſſi: ⁊ indicaui eis res iſtas: ſed ipi ex additiõe facti ſunt ꝓpti ſup cognitionẽ rer̃ quas dicerũt ex editis libris in ꝓnoſticatiõe. qõ eſt: quia apud illũ qui vidit ⁊ ꝓceſſit ⁊ indicauit eas certificatũ eſt: q̃ eaꝝ appẽſio eſt poſſibil̃: ⁊ non beſitat in illo qñ ſit ei difficil̃ appẽſio illi⁹ rei in ꝓncipio

naz inter quosdã pueroꝝ: quoꝝ vnusquisqꝫ alteri similis est vltima similitudine: nõ est possibile distinguere ei qui non videt eos nisi semel. de suis aũt nõ est aliqs supꝙ dẽ dubeat illud. Per illud aũt qõ dixi de hoc nõ intẽdi: nisi admonere iuuenes in hac sciẽtia: ⁊ ꝑpẽ qui ex eis nõ viderint infirmos: ⁊ indicaui huiusmõi res. qõ est: quia nõ est tibi possibile vt enũcies: qõ nõ accidit infirmo nisi angustia tñ: imo poteris dicere ꝙ vigilie accidunt ei ꝓpter angustiaz. Erasistrates enim nõ sciuit ꝙ filius regis fuerit Amans: qñ viderit cozuos: aut coznices volantes: neqꝫ qñ inuẽit pulsũ illiꝰ adolescẽtis significare amozẽ: sic dixerũt quidã. sed ipse nõ significauit id nisi sicut ego signi ficaui semel. qõ est: quia boza qua posui manũ meaz supfacie infirmi: accidit ei vt trãsiret ante eum mulier ex eis que erãt in mãsiõe sua: ꝗre diuersificatus est pulsus eius statim: ⁊ cozruptꝰ est ozdo eius. qũqꝫ parũ tẽpozis ptransisset: ⁊ mulier recessisset quaz viderat: rediit pulsus eius ad illud qõ erat per naturã. supꝙ illud aũt qõ diuersificatur de pulsu ſm hũc modũ: nõ significat res vna cõis. Et est causa ꝗre agitaꝫ anbelitꝰ ⁊ pulsus infirmi. Discretio vo huiꝰ cause ex ꝙ agitaꝫ anbelitꝰ ⁊ cognitio eius: oportet vt sit ex istis rebꝰ quas audit infirmꝰ: aut quas videt. qõ est: quia illud qõ dicit cozã infirmo: ⁊ facit accidere in pulsu eius diuersitatẽ: nõ est illud nisi ꝓpter agitatõez ex eis que audit. verũtñ ego iam scripsi in illo libro ꝓpuz sed est in ꝓnosticatiõe. In hac aũt boza oportet vt redeam ad illud supꝙ dixi. Illud ergo in cuius via fui est: ꝙ possibile est qñ medicꝰ enũciat mltas ex rebꝰ que ꝓterierunt ex rebꝰ que sunt ꝓsentes infirmo: vt miret de eo. s. qñ narrat huiusmõi res: quaz ꝑmisimꝰ remẽozatiõez. s. vigilias: ⁊ lenitatẽ nature: ⁊ famẽ. ⁊ fortasse difficilis fit enũciatio ꝙ vna eaꝝ singlaris sit cã egritudinis: ſz enũciatio ꝙ illa fit vna ex duabꝰ eaꝝ: aut vna ex tribꝰ: ꝓcul dubio est possibile vt antecedat: ⁊ enũciet de ea ſm veritatez: ⁊ illud ꝗdez est qõ ꝓuocat illũ: quia audit illud vt laudet ipm dicentẽ. Qũ enũciat illud per illud qõ enũciat inde ſm semitaz interrogatiõis: ⁊ est vt medicꝰ dicat infirmo que est causa toznatilitatis faciei sue: an vigilie supflue: an ieiunii fuerit cã. Multotiẽs enim ei significat infirmꝰ per ambas res simul: quare fit admiratio eius de medico plus: ⁊ fortasse significat vnã eaꝝ. ⁊ miratꝫ de eo etiaz infirmꝰ qñ dicit illud qõ est. Hoc est ergo qõ significat hippo. per ſmonẽ suũ: Oportet enim vt tu inqras an vigilauerit homo ille: an lenificatꝰ fuerit vẽter eiꝰ lenitate vehemẽti: an euenerit ei aliqd ex fame. Deinde dixit post illud: Et si significauerit aliqd ex illis: oportet vt putẽs de eo: quia est minoris malicie: ⁊ illud ẽ necessariũ qñ melius est vt sit virtꝰ infirmi cũ dispõe in qua nõ cadat ab vna causaꝝ extrinseca. ⁊ malicia egritudinis etiaz est minoz ⁊ facilioz: qñ causa liqfactiõis cozpis supflue est vna eaꝝ rez: ⁊ nõ est ſm egritudinẽ ⁊ maliciã eius. verꝫ qũ sit possibile vt sit causa in illo causa extrinseca ledẽs cozpꝰ: ⁊ febris liqfaciẽs ipm est neẽe vt sit expientia illiꝰ: donec sciaꝫ an facta sit facies cuz hac dispositõe ꝓpter has causas in die ⁊ nocte ꝗs numerat: nam si facies fit facta in hac dispositõe ex aliq causaꝝ extrinsecaꝝ tñ: sicut dixi reductio eius ad dispõez naturalẽ erit in die ⁊ nocte. ⁊ si facta est cum hac dispõe ꝓpter cãm in cozpoze: mozaꝫ ſm dispositionẽ suaz illaz ⁊ addit malicia eius. Hippo. ergo inuenit in eo ꝙ dixit: In oĩbus rebus: recte inuẽisse. Inquiram ergo nũc de intẽtiõe sermõis hippo. s. Si ergo fuerit facies in ꝓncipio egritudinis cuz hac dispositiõe: ⁊ nõ est tibi possibile adhuc vt significes cum illo per reliquas significatiões. qõ est: quia necesse est ex sermõe eiꝰ isto vt sit vna duaꝝ rez: aut vt iste significatões nõ appareant in ꝓncipio egritudis: aut vt illud qõ significãt non sit certuz. ⁊ ꝓpter illud non est possibile vt iudicet ex eis supꝙ res in qbus dubitaꝫ. Ego aũt dico ꝙ iste significationes non apparẽt semꝑ: neqꝫ si apparẽt significãt rem certam. Et ego ꝗdem ostendã ꝙ illud fit in expositiõe mea de eis: postqꝫ posuero sermonẽ hippo. qui sequit hunc sermonem. 12

Et si huiusmodi egritudo triduana fuerit qui precesserũt labozes non minus ꝑcũctaberis: ⁊ oĩa que sunt inquirẽda circa cozpus ꝙquirere debes ⁊ etiam circa oculos.

Quod si egritudo iã transierit tres dies ⁊ facies fuerit cuz hac dispositiõe: tunc oportet ut inquiras de illis rebꝰ qs ꝑmisi tibi in questiõe de eis. ⁊ consideres reliquas significationes in cozpoze ⁊ oculis.

Hoc nomẽ. s. Principiũ egritudinis: significat initium egritudinis: qum non est latitudo aliqua: ⁊ significat itez initium: qũ est latitudo aliqua: sed illa est parua: ⁊ significat cũ istis duobus ꝑmũ tempus egritudinis ex tẽpozibus post: qõ est tẽpus augmẽti: ⁊ post augmẽtuz status: ⁊ post statum declinatio. In sermõe igiꝭ hippo. Nuper si fuerit facies in ꝓncipio egritudinis cum hac dispositiõe: nõ significauit qõ boz tẽporum intellexerit. In sermone aũt suo nunc: scilicz ꝙ egritudo iam transierit tres dies: ⁊ fuerit facies cũ hac dispositiõe: significat significatiõe manifesta: quia intellexit in sermone suo ꝓmisso per ꝓncipiũ egritudinis initiuz cui est latitudo. quod est: quia spaciũm tẽpozis huius initij extẽditur vsqꝫ ad diem tertiũ. Apud hunc ergo terminuz ꝓcepit hippo. vt adderet ad significatiões quas dixit: significatio ex reliquis significatiõibus in quibus dixit: Et non est tibi possibile adhuc vt significes cum illo per reliquas significatões: ⁊ numerauit eas in sermone suo: 13
qui sequitur hunc sermonem ⁊ dixit:

Et si lumen effugerint: nolentes qꝫ lachrymas effuderint: atqꝫ fortas tanquaz in suffocato ꝓminuerint: aut alter altero minoz apparuerit: ⁊ alba eoꝝ in sanguinea cõmutata fuerint ⁊ tanquam ucne nigroꝛis uel pallozis intus in se fuerint: ⁊ lippitudinez habeant: ⁊ instabiles aut tremuli fuerit: aut extra nimis extiterint: aut intus multuz delituerint: ⁊ tota facies bozribilis apparuerit: hec oĩa periculosa ⁊ mozталia iudicabis.

An Am si oculi effugerint a lumine: aut lachrymantes inolũtarie fuerint: aut fuerint tozti: aut fuerit unus

corum minor altero: aut eorum alba rubuerit: aut fuerint in eis uene fusce aut nigre: ⁊ fuerit in eis lippitudo: aut fuerint agitati: aut instabiles: aut tremuli aut eminētes: aut profundi ualde: aut fuerit color faciei totius mutatus: tūc oportet ut putetur de istis significationibus omnibus quia sunt significationes male pernicioſe.

Res cōmunis in oībus istis accidētib⁹ que narrauit hippo. est: quia sunt extra naturā. Eor vō diuersitas est in hoc q⁹ quedā eor dicuntur esse cōtraria rebus naturalib⁹ valde: sicut dixit hippo. in eis que p̄missa sunt: ⁊ ꝓpter illud dicit de eis: Quia oīa sūt significatiōes male piculoſe ſm semitā: in qua significat sup res naturales. q̄dam eīz eor sunt plus in illo: ⁊ quedam eor min⁹. Oportet ergo nūc vt inqram⁹ cās: a q̄b⁹ accidūt ſz sentētiā hippo. Dico ergo q⁹ oculi fugiūt a lumine ꝓpter debilitatē virtutis visibilis: ⁊ debilitas hui⁹ virtutis fit in q̄busdaz horis ꝓpter debilitatē instruīti eius: sicut illud q̄ accidit in ophtalmia: ⁊ forsan debilitaī p̄ter q⁹ eueniat in instrumētis nocumētū horribile ⁊ q̄ est debilitas eius ꝓpter hanc cāz est illud significatio q⁹ est mortal. ⁊ simil⁹ etiā q̄ lachrymat: naz si fuerit ille lachrime ꝓpter ophtalmiā que accidit in eis: aut ꝓpē materiā que descēdit ad eos ex capite: tūc illud erit ſm diuersitatē cursus natural: ⁊ nō significabūt mortem ꝓculdubio. sed si fuerit ꝓpter debilitatē virtutis: significabunt mortē ⁊ pniciē. Tortuositas vō oculor accidit in eis a spasmo lacertor mouētiū eos: ⁊ q̄ fuerit hec causa in lacertis mouētib⁹ oculos tuī: nō significabit illud rem malā: ⁊ q̄ fuerit ꝓpter cām hor neruor que veniūt ad oculos ⁊ ad cerebrū: tūc illud erit significatio pniciei in vltimo. q̄ est: q⁹ lacerti ꝓpinqui cerebro vehemētius sentiūt egritudinē accidētez in eo: ⁊ ante oēs lacertos. Sor tasse enīz accidit hec causa in lacertis oculor: quos dixit hippo. in hoc sermōe: ⁊ fortasse accidit in lacertis tēporū in q̄bus locutus fuit hippo. in libro iūcturar: Et diminutio vnius oculor ab altero cū diuersitate cursus naturalis est accidēs pniciosuz. q̄ est: quia significat mortē virtutis regētis oculos. Rubificatō aūt albor ipor: sicut illa que accidit in ophtalmia: ⁊ ebrijs significat repletiōez cerebri ⁊ meatuū eius: ⁊ multotiēs apostema caliduz: q̄ accidit in istis mēbris. q̄ est: quia effusio sanguinis ad venas que sunt in oculi: ꝓpē quā vident alba eaz rubea: ⁊ est pāniculus ortinēs partē oculi: q̄ nolat cornea: non fit nisi ab istis duab⁹ causis. l. repletōe cerebri: aut ab apostemate calido. Et ego q̄dem iam oīdi in libro meo de anatomia: q⁹ iste pāniculus ligat omēs alios pāniculos qui sunt in oculo: ⁊ ostēdi iter q⁹ extremitas asimach. i. neruī obtici aduēit huic loco ab oculo: cū eo q⁹ ē in eo ō venis. Et iam ostendit hippo. ostēsiōe mānifesta quid intellexit per sermonē suū: Aut rubent alba eor: illas venas in eis que scripsit post illud: naz ipse dixit: Aut si fuerint in eis vene fusce: aut nigre. ⁊ hoc q̄dem accidēs ꝓculdubio est pniciosuz. q̄ est: quia vene que sunt in oculis apparēt rubee: aut ꝓpter repletionē sicut dixi: aut ꝓpter apostema caliduī in cerebro. Sed fuscitas ⁊ nigredo accidūt in oculis q̄ infrigidantur: ⁊ non infrigidant nisi q̄ accidit eis mors: ⁊ ꝓpter illud isti colores semp significāt pniciem. Liptitudo aūt accidit sicut iam sciuisti pp cām in instris que sunt in oculis: sicut illud q̄ accidit in ophtalmia: ⁊ in egritudinib⁹ alijs ex egritudinib⁹ oculi: ⁊ nō significat illud timorē. ⁊ accidit etiā illud pp debilitatez vtutis naturalē regētis: q̄ nō pōt digerē cibū qui venit ad oculuz. q̄ est: q⁹ nos oīdim⁹ q⁹ lippitudo ē superfluitas cibi: cui⁹ digestio ñ rectificat. vel neōe est ne sit possibile in egritudinib⁹ ophtalmie vt rectificet digestio cibi q̄ vēit ad oculū: pp multitudinē hūiditat] effuse ad oculos ecōtrario cursus nālis: ⁊ pp egritudinē accītez in instro oculi. verūtn̄ q̄ est minutio nutrimēti ⁊ p̄uatio ei⁹ mānifesta: significatio illi⁹ est submersio oculor: ⁊ tūc iam destruit. vlo vt sit cā in b̄ ut accidat lippitudo multitudo hūiditat]: ⁊ fmāet vt sit cū illo debilitas vtutis tuī. ⁊ nō sit illa ꝺbilitas parua: imo multa valde: ita vt nō sit possibile vtuti cibū digerere q̄ ꝓuenit ad oculū ſm vehemētiā paruitatis ei⁹. Oculi aūt agitati sūt quor mot⁹ ē sp. significāt aūt aut maniā aut tremorē lacertor oculos mouētiū. ⁊ ista duo accītia simul q̄ accidūt in huiusmōi egritudine: in q̄ est fmo nr: significāt pniciē. q̄ ē: q⁹ mania q̄ est euent⁹ eius pp puatoēz hūiditat] est mala valde. Tremor etiā accidit pp siccitatē humor: q̄ ñ bñt mūdificatiōez oīo. ⁊ hippo. q̄dē vituperauit oculos eminētes ⁊ submersos valde. verūtn̄ oculi eminētia q̄nq̄ fit in p̄ncipio egritudis: ⁊ ꝓpē in eo q̄ vomit pp cibū multū quē assumpsit: aut vinū multū q̄ bibit. Profūdatō vo valde ñ accidit in p̄ncipio egritudis. ⁊ pp illō ñ dixit hippo. aliq̄ hor duor in p̄ncipio fmōis tui: q̄ dixit nasuz acutū ⁊ oculos submersos: ⁊ ñ dimisit dicē oculos eminētes: in fmōe suo p̄mo: nisi q̄n ipi ñ videt cū hac dispōe in facie signāte mortē. q̄ ē: q⁹ impossibile ē vt sint eminētes oculi sit ⁊ submersi. valde vo submersos p̄termisit dicē: q̄n illō nō accidit in oculi in p̄ncipio. At de hippo. quidā existimāt in b̄ q⁹ dixit: eminētia oculor q⁹ sit ꝺzi⁹ ei in illo q⁹ ꝓcessit de fmōe suo. q̄ est: q⁹ q̄n añcessit ⁊ locut⁹ ē in facie significāte mortē q⁹ nasus ei⁹ sit acut⁹ ⁊ oculi submersi: voluit vt rediret ⁊ discernet illō: ⁊ nūerauit illō cū significatōib⁹ q̄ appēt post diē tertiū. deinde p̄parat in fmōe suo: Aut fuerint eminētes. At ego exponā q̄d videt ee illō q̄ intēdit in b̄ fmōe suo: post q̄z postero totū fmonēi⁹ ſm hūc ordinē. l. Si egritudo trāsierit tres dies: ⁊ fuerit facies cū hac dispōe: tūc opz vt q̄ras de reb⁹ q̄s p̄misi tibi in q̄e de eis. ⁊ ꝺsidera reliq̄s significatōes in toto corpe ⁊ in oculis. ⁊ significatōes q̄ apparēt in oculi sunt vt fugiāt a lumīe: aut lachrymāt: aut torq̄nt aut minoret vn⁹ ab alio: aut videāt alba eor rubea: aut sūt in eis vene nigre ⁊ fusce: aut appeat in eis lippitudo: aut agitēt: aut sint eminētes: aut submersi valde: aut color faciei toti⁹ cū illo ēt sit mutat⁹. Iste nāq̄ significationes oēs sūt male ⁊ pnicioſe: ⁊ ñ vidi illō nisi ī facie q̄z dixim⁹. Scias g̃ q⁹ est significatio magna sup mortē. fm g̃ hāc intētōez vr̄ mihi q⁹ hippo. nūerauit cū significatōib⁹ q̄s possibile ē appere in facie significāte mortē eminētiā oculor: q̄z̄uis impossibile sit vt accidat illō in ea: q̄n hippo. nō intēdit distīguē accītia q̄ accidūt in facie significāte mortē tuī: ſz distīguit ēt significatōes significātes pniciē: q̄ appēt in facie. ⁊ pp illō dico q⁹ q̄z̄uis sit impossibile vt accidat ī facie significāte mortē aliq̄ hor accītiū q̄ dixit: ⁊ nō illō tuī: imo plima eor. nō ē fmo hippo. ꝺdicēd⁹: q̄n intētō ei⁹ ē vt loq̄t in oīb⁹ significatōib⁹ mal. At tu q̄dez recte potes scire q⁹ ipe ꝓcte inuēit: sic dixit in fmōe suo. l. At ñ ē tibi possibile adhuc ut significes cū illo p reliq̄s significatōes ſz hūc modū: ⁊ vnūquodq̄ hor accītiū q̄ dixit sūt vl̄r: aut ñ appeāt ī p̄n⁹ egritudis: aut si appēt nō significēt ꝓculdubio pniciē: naz si tu ꝺsideres vnūquodq̄ hor p se: inuēies hūc fmōez in fine certitudis. Iude ē q⁹ accidit multotiēs vt fugiāt oculi a lumīe in p̄n⁹ egritudis

ꝓpter mltitudinē vini: ⁊ etiā ꝓpter vehemētiā vomitus ⁊ similiter eriā qñq; accidit vt lachrymētur ⁊ torqueantur: ⁊ emineāt aut rubeāt vene que sunt in eis: sed mutatio venaꝝ que fit in eis ad fuscedinem vel ad nigredinē: non accidit eis in p̄ncipio egritudinis: neq; submergunt oculi in p̄incipio. s. submersiōe vehemēti: neq; accidit in eis lippitudo: sed sunt necessarij ad minus tres dies aut quattuor. 14

OPortz etiā uidere quid de oculis in somno uideaꝫ. si enim sola alba uideãtur subclusis palpebris: nec solutio aut per se aut per catarticū p̄cesserit: neq; ex consuetudine hoc euenerit: mortis signa timebis.

OPortet autez ut consideres illud quod apparz de interioribus oculoꝝ in hora somni: naz si apparet aliqd ex albis eoꝝ palpebris subclusis: deinde non fuerit illud a solutiõe: aut potu medicine: ⁊ non fuerit in eo de cõsuetudine eius ut dormiãt eius oculi cuz illa dispositione: tunc illud est significatio pernicioſa ualde.

Iam exposuit hippo. sermonē suuz. s. qõ apparet de interioribus oculoꝝ in hora somni in sermõe suo. s. si apparet aliqd ex albis eoꝝ palpebris subclausis. ⁊ addit in certitudine huius sermõis sermonē suum scilicz; deinde non fit illud a solutiõe: aut a potu medicine solutiue. Et oportz quidē etiam vt nos ad illud addamus: aut similiter a causa alia: cuius virtus fit hec virtus. Et ego quidē sum aggregans intētionē huius sermonis in sūma vna. Dico ergo q; hoc accidēs accidit a debilitate virtutis mouētis palpebrā: ⁊ est interficiēs si non fuerit euentus eius a quibusdā causis extrinsecis: sed indigent cause extrinsece in faciēdo venire hoc accidēs vt cõsecute fint de vehemētia virtutis sue vt ꝑsternāt virtutem ⁊ mollificāt eam: sicut solutio vel diaria: ⁊ potio medicine solutiue: ⁊ tediū: ⁊ angustia vehemēs: ⁊ vigilie: ⁊ priuatio cibi: ⁊ ꝓcessio sanguis supfluꝰ: ⁊ relique euacuationes p̄ceãtes q̄titatem equalem. Sup illud aūt qõ paulo ante dixi: q; hippo. intētio est vt numeret oēs egritudines pniciosas: exceptis illis que in facie apparēt tantuz: significauit cum expositõe in hoc sermone: vbi dixit: Deinde non fuerit illud a solutiõe: aut a potu medicine solutiue. qõ est: quia antecessit ⁊ excepit in sermone suo in facie significāte mortez: vbi dixit: Aut lenitur vēter eiꝰ lenitate vehemēti. Sermo eiz eius Lenit vēter eius: cõis est solutiõi ⁊ fluxui vētris: qui fit a medicine solutiue potu. verūtamē in hoc sermone qū incipit inceptiõe secūda cuz determinatõe accidētium pnecātium addidit vnicuiq; exceptionē: que oportet vt excipiaꝫ in eo: ergo necessario facit illud. 15

ET si palpebre inuerse fuerint: aut aliuide sine labra similiter fuerint liuida: aut nares distorte: his signis siue solis: siue cum p̄dictis mortem ꝓnamiudicabis.

ET si palpebre inuerse fuerint: aut fusce: aut liuide: aut fuerint labia ⁊ nasus cum illa dispositione cum q̄buldam illoꝝ signoꝝ reliquoꝝ: tunc oportet ut scias q; infirmꝰ est ꝓpiquꝰ morti.

IN pluribus quidem scripturis fm hoc inuenitur inceptio huius sermonis scripta: ⁊ inuenitur etiaz in quibusdā eoꝝ loco inuersaꝝ spasmate. ⁊ illud quod significat hec dictio. s. spasmate est cõtractio: sicut quod accidit membris illis quibus aduenit frigus: ⁊ illud quidē accidēs significat mortē membroꝝ: aut frigus ipoz ⁊ similiter etiā liuiditas. Inuersatio aūt palpebraꝝ significat spasmū: aut molliciē vnius duoꝝ lacertoꝝ q̄ coopiunt oculos: ⁊ ambe ille egritudines interficiūt infirmuz: q̄ reliqua signa significāt simile illiꝰ. Et significauit sup hoc hippo. in sermõe suo cuz quibusdā illoꝝ signoꝝ que dixit q; nõ sufficit solū in significatiõibꝰ sup mortē. 16

BOnum est egrū inuenire iacentez in latere dextro aut sinistro: ⁊ manus ⁊ pedes ⁊ ceruicē nõ ut in spasmo distensa: ⁊ totuz corpus in sua positiõe flexibile ⁊ mime rigiduz: que habitudo sanis est familiaris ⁊ amica: ⁊ iacere in modum sani est melius.

ET oportet ut inueniat medicꝰ infirmū iacētez sup unum lateꝝ suoꝝ scilicz; dextrū uel sinistrū: ⁊ manꝰ eius ⁊ pedes ⁊ ceruicē flexibiles parū: ⁊ corpus eius totum in sua p̄paratiõe humidum: quoniã plures sani non iacent in somno nisi cum hac dispostiõe. ⁊ laudabiliꝰ quidem decubitus est qui sanoꝝ decubitui est similis magis.

SErmo iste est significatio q; hippo. determinauit in isto suo sermõe: in cuius via sumus signa pnitiosa. qõ est: quia tu inuenis eum in hoc sermõe narrare signa que apparēt in toto corpore: ⁊ nõ incepit in illo inceptiõe secunda: sed cõtinauit illud cum eo qõ p̄cessit de sermone suo. qõ est: quia p̄cessit: ⁊ dixit in sermone suo In facie: significāte mortē: quia oportet vt cõsideres reliquas significatões in corpore toto: ⁊ in oculis. Et numerauit post illas reliquas significatiões in corpore vnā cum vestigio alterius. sermo aūt eius iste: Et oportet vt inueniat medicus infirmū in hora qua ingrediē sup eum iacētem sup vnuz duoꝝ lateꝝ eius: non sup dorsum ipsius: sicut qui habet molliciē: nõ fit nisi significatio laudabilis: qñ significat vehemētiā virtutis retinētis corpꝰ ⁊ figētis ipm cum lacertis: sicut significatio sup debilitatem virtutis huius est vt nõ inueniaꝫ infirmo esse possibile iacere sup unum lateꝝ suoꝝ. Et hippo. quidē intuens in sermone suo illo rem cõem in eo. s. sermo eius: Quoniaz plures sani nõ iacēt in sõno nisi cum hac dispõe. ⁊ manifestum est q; oportet vt inueniat infirmū medicꝰ iacentem fm hunc moduz in hora in qua ingreditur sup eum. oportz eiz vt intelligas illud ab eo q̄uis nõ dixerit illud.

quod est:quia nō absoluit sermonē suuz.ꝛ dixit:Et opoꝛ tet vt inueiat infirmū iacētem sup vnū duoꝝ suoꝝ lateꝝ: sed addidit ad illud remēoꝛationez medici. deinde dixit post illud:Et opoꝛtet vt sint manus ꝛ pedes ꝛ ceruix duplicata paꝝ. De ꝛsuetudie nāq; pluriū sanoꝝ ē vt iaceāt in sōno cū hac disposē. ꝛ q̄dē cōprehēdit p fmonē suū sicliczꝫ Plures sani rē aliā qua in ꝓnosticatōe fit iuuamtū: cōseruatōe cui⁹ indiges sp: q̄uis dimittat remēoꝛatiōez ei⁹ in aliq̄ hoꝛaꝝ.ꝛ est:q; qō ūn ei⁹ venis cū eo ē ꝓpuz vni cuiq̄ ifirmoꝝ fine alio. Nō g̃ oꝛ vt ponas ꝛsideratiōnez tuā ad id cōem.qō est:q; nō oꝛ qū vides ifirmū iacētē in sōno:sic de ꝛsuetudine pluriū sanoꝝ ē:vt laudes decubi/ tū ei⁹:ꝛ qn̄ tu vides decubitū ei⁹ diuersū ab illo:nō oꝛ vt tu vitupes ipꝫ:q̄uis sit significatio mala: imo inq̄re ꝛ cō sidera an de ꝛsuetudie ifirmi cucurrerit vt iaceat in sōno cū illa figura:nā si fuerit ita nō erit significatio vitupabil' Sermonē vo suū.s.coꝛp⁹ ei⁹ totū in ꝑparatōe sua būidū posuit ꝓp coꝛp⁹ extēsuz siccū. qō est:q; man⁹ ꝛ pedes oꝛ vt sint duplicabiles paꝝ: ꝛ toti⁹ coꝛpis etiā oꝛ vt sit decu bit⁹ fm būc modū.s.vt sit figura eius lōginqua ab extre mitatib⁹. Figure āt decubit⁹ trāseūtis eq̄litatē sūt in qb⁹ est totū coꝛp⁹ tēsum in vltio tēsiōis:ꝛ ille in qb⁹ man⁹ ꝛ pedes ꝛ os doꝛsi:cui⁹ pars sūt spōdiles colli:sūt duplica ta in fine duplicatōis. At figure quidē decubit⁹ trāseūtis eq̄litatez accidūt:qn̄ tēdūtur nerui tēsiōe vehemēti: sicut oñdaz in libꝛo meo de motib⁹ lacertoꝝ. Media aūt inē bas figuras egressas ab eq̄litate nō est extēsa penitus: ꝛ ꝓpter illud noīauit eam hippo.būidaz:qn̄ de aptitudie coꝛpoꝝ būidoꝝ nō est vt extēdanť. 17

Q Alia non est signū laudabile egrī supino coꝛpoꝛe iacere bꝛachijs rigidis ꝛ pedibus.

IAcere āt infirmū sup ceruicē suā cū tēsiōe manuū suaꝝ ꝛ pedū suo rū:ꝛ colli sui:est miꝛis laudis q̄z illud

Iste decubit⁹ nō pēit⁹ laudanť: ꝛ pp illud nō oꝛ vt dicať q; ē miꝛis laudis.qō eiz oio laudabile nō est:nō est neciuz vt dicať:q; ē miꝛis laudis. Et hippo.qdē significauit q; iste decubit⁹ nō est laudabil' oio in fmōe q̄ seq̄ť būc fmonē:ꝛ ē fmo ei⁹: si eugilaue/ rit ꝛ ꝺscēderit in lecto suo vsus pedes suos: tūc illud est deteri⁹. qō est:q; sermo in hoc decubitu q; ē deterioꝛ si/ gnificat q; decubit⁹ q̄ est ante est malus. Et mihi q̄dez vi deť q; iste spēs decubit⁹ sūt medie inter laudabilē ꝛ vitu/ pabilē:q; vtus eaꝝ nō est magna:neq; in significāda sani tate: neq; in significāda moꝛte: sed aut sunt medie inter istas spēs decubit⁹: aut declināt ad vnā duaꝝ extremita tū declinatōe parua:ita vt sit possibile ei q̄ loq̄ť in eis ser mone nō exq̄sito:vt cōparet eas cū duab⁹ extremitatib⁹ suis:sicut fecit hippo.in hoc loco in sermone suo.s.q; iste decubit⁹ ē miꝛis laudis q̄z decubit⁹ ꝑm⁹: ꝛ decubitus qui seq̄ť eū est deterioꝛ eo. Et oꝛ vt sis ꝺuās qō dixi.ꝛ est q; oꝛ vt ꝺsideres ne fit decubit⁹ infirmi sup collū suū cur rēs in ꝛsuetudine ei⁹:nā si fuerit res ita:ꝛ ifirm⁹ nō respe xerit medicū ingrediētē super eū:tūc nō erit rectū vt esti/ meť q; ille ꝺcubit⁹ sit meli⁹ inter laudabilē ꝛ vitupabilē sed oꝛ tūc vt ipm numeres in spēb⁹ decubit⁹ laudabil'.ꝛ si nō fuerit de ꝛsuetudine infirmi decūbere fm hāc figu/ ram:ꝛ fuerit honoꝛās medicuz qui ingredič sup eū vehe mētis verecūdie ex eo: tūc nō est significatio laudabil':ꝛ plus illo si infirm⁹ natura fuerit verecūdus:ꝛ ꝓp h̄ oꝛ vt dicať in hoc ꝺcubitu:q; ē medi⁹ inē laudabilē ꝛ vitupa/ bilē in seipo.eius aūt postremū declinat ad ꝺuas extrēi/ tates fm naturā infirmi. 18

ET si repente se a capite lecti ad pe des iactauerit: maluz non esse du bitabis.

Quod si euigilauerit:ꝛ precipitaue rit se a loco suo uersus pedes su os:illud est deteriꝰ.

Sicut decubit⁹ sup lat⁹ ꝛseqūtur aliquā opatiōnz simil'r etiā ꝛ decubit⁹ sup colluz:sicut iacēt oēs. ꝛ ꝓpē illud qn̄ ꝓpicis cadauer sup latus suū: cō uertit ꝓculdubio aut sup faciē suā:aut sup collū.ꝛ simili ter si figuraueris ipꝫ figura in qua tēdit ad supioꝛa:cadit ꝛ descēdit vsus pedes:ꝛ ꝑcipitatur. Necessario igiť dicit hippo.in hac significatōe quia est mala.qō est:q; signifi cat moꝛtē virtutis:que tolerat coꝛpus. 19

ET si pedes nudos:ꝛ tepidos inue neris:ꝛ inoꝛdinate cuz laboꝛe cer uicem atq; pedes iactauerit:pessimum est:ꝛ angustie signum.

Quod si inueniať cuz illo:ꝛ pedes eius sint diꝛscopti:ꝛ non sint calidi ualde:ꝛ iactat pedes suos ꝛ ceruicē su am cum dispositōe diuersitatis ꝛ agita tionis: tunc illud malum est ꝓpterea: quia significat angustiam.

Quam rectius est illud quo dermiauit hippo.ser monē suuz in additōe sua.s.Et nō sint calidi val de. qō est:q; infirm⁹ cogiť in febꝛib⁹ acutis val/ de ꝺlcoꝺpire pedes suos: qn̄ accēdūtur cū accēsiōe reli quoꝝ mēbꝛoꝝ. Qū ergo nō est dispositō febꝛis hec dispo sitio:ꝛ inueis infirmuz detegere pedes suos:tūc illud est significatio sup molestationē infirmi:ꝛ q; hēt angustiaz. ꝛ si inueis eū etiā figurare man⁹ suas cū ceruice sua ꝛ pe dib⁹ suis fede:sicut dixit hippo.in eis que p̄missa sūt.s.vt videas ista mēbꝛa ꝓiecta cū dispōe agitatōis ꝛ diuersita tis:tūc scim⁹ q; illud est significatio mala.qō est:q; signi ficat angustiā:sicut dixit hippo. At hoc nomen angustia scilicz significat q; infirm⁹ cū oīb⁹ suis figuris ledič: qb⁹ decūbit ꝛ ꝓmutať semp de figura ad figurā. At qn̄ inue/ nis infirmū iacētē:sicut dixi:ꝛ videris eū mutare semp fi gurā in qua iacet:ꝛ man⁹ eius ꝛ pedes ipius iactari cum dispositiōe diuersitatis ꝛ agitatiōis: ꝛ situs ceruicis eius sup puluinar ineq̄lis:tūc scias q; hēt angustiā:aut ꝓpter cām quā inuenis in oꝛe stomachi: aut ꝓpē debilitatē vir tutis sue. Postq̄ aūt cognoueris etiā in illo volūtatē in/ firmi: cōsidera ne fit ex mollib⁹ per naturā: qui terrētur ex oñi cā q̄ accidit eis:q̄uis sit parua valde ꝛ debil'. 20

ET si eger iacuerit deiecta ceruice ꝛ aperto oꝛe.

ET ex significatiōibus moꝛtis est q; doꝛmiat infirmus oꝛe aperto ipius semper.

Quod doꝛmiat ifirm⁹ oꝛe apto suo sp: qn̄ nō acci dit illō ab extrīseca cā sic ex solutōe: aut medici na solutiua:aut re alia cui⁹ ꝰt sit h̄ vtus:tūc illō

est ex debilitate vtutis mouētis lacertos qui apiūt os: ⁊ claudūt ipm sicut dixi ante in lacertis qui mouēt palpebras. Tertio⁹ q̄dez scripturaꝝ q̄bus scribit iste sermo est hec scriptura: ⁊ fm hoc inuēim⁹ eum scriptū in q̄busdaꝝ scripturis antiquis: ⁊ inuēimus euꝫ scripturꝫ fm diuersitatem eius q̄ scripsimus eum: sicut illud q̄ inuēitur scriptū in descriptiōe Diascordidis: fm hūc modū: Et ex significatiōib⁹ malignis vel prauis est: vt sit infirm⁹ ore apertо: ⁊ vt dormiat semp. In hoc aūt sermōe sunt due significatiōes: quaꝝ vna ē oris aptio: ⁊ altera assiduitas sōni. At hippo. quidē iam oñdit in hac significatiōe secunda: quia est mala: q̄uis non sit os cū ea dispositōe apertum in libro aphorismoꝝ: vbi dixit: Sōnus ⁊ vigilie q̄n vnūquodq⁹ horꝝ ptrāsit q̄titatē equalem: tūc illud est malū. ⁊ melius q̄dem est vt simus cōtenti per illud q̄ non voluerit narrando os aptum nisi cum sōno. nos enim non inuēimus illud accidere fm plurimū nisi apud sōnum. ⁊ si inueneris iterū apire os suum p̄ter sōnum: tūc scias q⁹ illa significatio sup malā dispoēz magna est. 21

Et ⁊ frecta ceruice pedibusq⁹ tortis. Et ⁊ ut pedes eius ipo iacente super ceruicē suam sint duplicati duplicatione uehementi ⁊ retorti.

Inuenit in q̄busdā scriptur] loco Duplicati duplicatōe vehemēti: separati separatōe vehemēti Et iste q̄dez decubit⁹ est malus: q⁹ significat pmixtionē ratōis infirmi. q̄ est: quia tu non inuenis aliquē cuius cōsuetudo cucurrerit vt iaceat in sōno cum hac figura. ⁊ si tu scripseris hunc sermonē fm q⁹ scripsim⁹ eum scilicz duplicati duplicatiōe vehemēti: tunc illud itez est decubitus malus: qñ est extraneus: qñ forsitan non inuenitur aliquis horꝝ hoc efficere. 22

At ⁊ si super uentrez p̄ter solituꝫ iacuerit: malum est ⁊ alienatiōez significat: siue dolorem uentris.

Somnus aūt infirmi sup uentrem suū p̄ter q⁹ iam curreret ꝯsuetudo eius in sanitate ipius ut dormirꝫ super uentrē suū: tūc illud est significatio mala. q̄ est: qa significat pmixtionē ratiōis: aut dolorē in partibus uētris.

Inuēim⁹ aūt hippo. fecisse remōoratiōez in oñibus istis sermōibus semp cū discretiōe: cuꝫ quo oportet discernere eos vt distīguat per illud inter illud in quo currit ꝯsuetudo ifirmi: ⁊ inter illud quo nō currit eius ꝯsuetudo. q̄ est: quia dormire sup ventrē p̄ter q⁹ cucurrerit ꝯsuetudo cum eo significat aut pmixtionē ratiōis: sicut decubitus qui est ante istum: aut dolorē qui est in partibus vētris. q̄ est: q⁹ tu inuēis mltos ex eis qui habēt dolorē: in vētre suo eligere apud sōnuꝫ hanc figuram. 23

Et ⁊ si in augmēto egritudinis repēte surgēs steterit: malū in oñi acuta egritudie: ⁊ pessimū ē in piplemonia

Et ⁊ infirmi saltus ad sedēdū in hora status egritudis sue est malus valde in oñibus egritudinib⁹ acutis: ⁊ deterior est qui fit in peripl'onicis.

Qui habet piplemoniā: sentit in pectore suo ⁊ in pulmōe suo cōstrictionē vehementē qñ dormit sup ceruicē suaꝫ: ⁊ qñ sedet anhelit⁹ eius est melior. q̄ est: quia partes pectoris que sūt in anteriori parte eius cadūt sup dorsum qñ dormit sup ceruicez: quare accidit inde vt ostringaē pulmo: ergo nō ingredit ad ips ex aere q̄titas: qua fiat sufficiētia in euētatōe cordis. In reliqs aūt egritudinib⁹ sessio infirmi est mala in hora status: ergo oportet vt cōsideres illud in cōsideratiōe vehemēti. Hippo. enim nō excepit in sermōe suo: significatio mala valde in vanuꝫ. q̄ est: quia egritudo facit accidere in hac hora ꝓprie quietē ⁊ trāquillitatez ꝓpter vehementiam sui laboris. ⁊ si intēdit aliqs mouere ipm in hac ira scit inde: ⁊ fit super euꝫ prauus. Nū ergo accidit cōtrariū illius ita vt infirmus saliat ad sedēdū in hora status egritudinis sue: tunc oportet vt scias q⁹ illud est significatio mala sup difficultatē anhelitus eius: aut super angustiā aut super permixtionem rationis. 24

Hendere dētib⁹ in febrib⁹ p̄ter solituꝫ: neqꝫ a puero: morte uel mania significat. q̄ si frendeat cum insania: mors sequitur uicina.

Stridor aūt dentiū in febre eius: cui nō fuerit ꝯsuetudo illa a puericia sua: est significatō manie ⁊ mortis. Oportet ergo ut antecedas: ⁊ iudices illud: q̄ timeē sup infirmuꝫ de utrisq⁹ rebus simul. Naꝫ si facit illud q̄ facit inde iaꝫ rōe eius pmixta: tūc illud significat q⁹ eius pricies iam apropinquat.

Stridor dentiū accidit quando mouētur lacerti: qui sunt in tēporibus ⁊ mādibulis motu spasmi Ex hominibus enim accidit illud ꝓpter causam que accidit in lacertis tīn: aut in p̄ncipio generatiōis corporis: aut in fine eius ꝓpē aliquā causaꝫ. ⁊ ex eis est cui accidit illud: qū origini ventor accidit nocumētuꝫ: ex quo possibile est accidere neruis qui ex eo oriūtur spasmum. Et oportet q̄dem vt scias q⁹ in creatiōe cuiusq⁹ membroꝝ in vnoquoq⁹ corpore est ꝓpetas que est ꝓpria ei ⁊ nō alijs ⁊ iaꝫ narraui illud in libris alijs fmōe amplo vltimo. In hoc aūt libro sufficit mihi vt enūciem illud cū sūma vna: ⁊ rogo gētes vt hanc sūmā seruēt ⁊ mēorie cōmendēt in omibus horis: ⁊ nō mirent ex hoc si euenerit origini nerui nocumētū in horis diuersis in corporibus multis: vt accidat inde tremor ⁊ spasmus in diuersis lacertis: nam sicut vides cōpositionē quorūdam corporum cōpositiones bonam: ⁊ quorūdam corpor cōpositiōez malā ab initio generatōis eoꝝ: ita vt quedā eoꝝ sint velocis cursus: ⁊ sit per quedaꝫ eoꝝ sit erectio difficilis. ⁊ similiter inuenis eos diuersificari in debilitate ⁊ fortitudine in reliqs membris similiter etiā inuenis ad quorūdam hominū pedes ꝓpe rare nocumētū ex q̄libet causa. ⁊ q̄busdā eoꝝ accidit illud in volis manuū: ⁊ q̄busdā in ocło: aut in capite: aut in aliquo membroꝝ reliquorū fm cōpositiōez cuiusq⁹ corporis a principio sue generatiōis. Non est ergo mirum si sint lacerti mouentes oculum debiles in quibusdam corporibus: ⁊ in quibusdam eorum lacerti mouentes mandibulas: ita vt accidat per illud istis vt strideant dentes

eoꝝ in hoꝛis oīb⁹ ex qualibet parua cā: q̄ accidit eis: ⁊ accidit illis vt moueāt oc̄los suos motu freq̄nti. quod est:qz ſtridoꝛ dētū p naturā est cōsilis cause q̄ accidit in oculo ⁊ lacert⁹ suis a p̄ncipio creature:qñ nō ē possibile hīti hāc cām vt figaē ictu oc̄li:ſz mouea ſp motu tremu loſo. Spaſm⁹ aūt accidēs in lacert⁹ mādibulaꝝ in febꝛe ꝓpē nocumētū qō ingrediē sup cerebꝝ est filis cāe q̄ accidit in lacert⁹ oc̄li:in q̄ dixit hippo.in eis q̄ sūt p̄missa:q̄ oc̄li sūt in ea agitati.qō est:qz receptio nocumēti accītis in cerebꝛo ꝓpat in q̄busdā coꝛpibus ad lacertos mēti ⁊ timpoꝝ:⁊ ad lacertos q̄ sūt in mādibul⁹. Nec̄io igit̄ dixit hippo.q⁹ h̄ accīs significat maniā ⁊ moꝛtē: ⁊ sermo eius mania ē eq̄lis sermōi suo: ac si diceret:ratiōis vehemens p̄mixtio. In significatōe aūt moꝛtis cā est nocumētū ingrediēs sup cerebꝝ:verūtamē ex eo de quo q̄rit ē sermo ei⁹ q⁹ h̄ accīs significat maniā: deinde sermo ei⁹ post illud.s.si faceret illud qō facit inde rōe ei⁹ iam p̄mixta:tūc illud signific̄at q⁹ eius moꝛs ꝓpinq̄t iam. Manifestū est igit̄ q⁹ si ſtridoꝛ dētiū significat maniā:nō solū tūc nō est possibile vt q̄escat qñ accidit mania:imo oportet vt vehemēs fiat ⁊ foꝛt⁹:⁊ h̄ est qō mihi videt:qz est intētio hui⁹ sermōis:quē dixit hippo.q⁹ ſtridoꝛ dentiū accidēs in eo: de cui⁹ diuetudie nō est a p̄ncipio sui esse:est significatio manie:q̄ accidit in eis que sūt post. ⁊ si inuēis cū infirmo duo accītia simul.s.maniā:⁊ ſtridoꝛē dentiū:tunc scias q⁹ ei moꝛs aꝓpinq̄t valde. Per sermonē igit̄ suū p̄mittꝫ non volunt nisi qñ tu vides infirmi dētes ſtridere:p̄ter q⁹ ei⁹ ratio sit iaꝫ p̄mixta: tūc scias scia absoluta q⁹ illud est significatio manie ⁊ moꝛtis. Per sermonē suū secūdū vo luit hāc intētiōez quā dicit:Qñ vides infirmi p̄mixte rōis dētes ſtridere:tūc scias q⁹ ei⁹ moꝛs iaꝫ aꝓpinq̄t valde: ⁊ illud significat ſmo ei⁹.s. illud significat valde qō est: qz ei⁹ moꝛs iam aꝓpinq̄t:qñ ipse enūciat in ſmōe suo in p̄ncipio vel p̄mo q⁹ illud accīs significat moꝛtē:⁊ addidit cū illo ſmōe valde:⁊ dixit Illō ē significatio q⁹ ei⁹ moꝛs iā aꝓpiq̄t:volēs q⁹ si tardaē:ſz festīat valde. 25

Si in egro coꝛpoꝛe fuerit antraꝝ aut carbūcul⁹: siue p̄cesserit: siue egritudini supuenerit: opus est attēdere. Q. si exsiccat⁹ fuerit:⁊ colorē uiridē uel citrinū uel liuidū p̄tulerit: moꝛtez dicit proximam.

Et q̄ñ fuerit in coꝛpoꝛe infirmi ulcus:aut antecedēs egritudinē suā aut eueniēs in hoꝛa egritudinis sue: tūc oꝛtet ut cōsideres ipm.qō est:qa q̄ñ infirmi esse ꝙuertit ad p̄niciē: tūc ulcus illud fit ante moꝛtē eius siccū:aut cum liuiditate:siue uiriditate.

Accitas aūt ulcer⁹ erit pp debilitatē vtut⁹ q̄ coꝛp⁹ nutrit.color vo ei⁹ nō est vn⁹ in hoīb⁹ oīb⁹:ſz diuersificat ſz diuersitatē coꝛpoꝝ in būoꝛib⁹:quoꝝ in vnoquoq̄ eoꝝ. qō ē: qz vincēs in coꝛpe q̄ñ est būoꝛ q̄ est ex genere choleꝛe: ē coloꝛ citrin⁹:⁊ q̄ñ vicēs est būoꝛ melācholic⁹:aut est coloꝛ viridis:aut liuidus. ſz ſmo ei⁹ in h̄ loco:viridis:nō ē coloꝛ citrin⁹:ſz coloꝛ q̄ itelligit ex hoc noīe.dixit.n.in eis q̄ p̄missa sūt q⁹ coloꝛ viridis q̄nq̄ dicit de citrino: q̄nq̄ dicit de coloꝛe zinario vel ziniar.i. coloꝛe heruginoso. ⁊ pp illud noiant q̄dā coloꝛē sulfur⁹ coloꝛē viridē. Nocumētū vo accidēs in coꝛpe q̄ñ est magnū facit eñire caloꝛē liuidū:q̄ñ h̄ coloꝛ ē ꝓpinq⁹ coloꝛi nigro.⁊ q̄ñ est paruū:facit accidē coloꝛē citrinū: aut viridē. ⁊ pp illud scripserūt q̄dā alij hūc sermōez ſm hāc ſilitudinē:nā vlcus illud fit ante moꝛtē ei⁹ siccū cū citrinitate.⁊ scripserūt ipm q̄dā alij ſm hūc modū:nā vlc⁹ fit ante eius moꝛtem siccum cum viriditate. 26

Manuū nobilitatis signa sic pnota bis:in febꝛe acuta: in piplemonia ⁊ in phꝛenesi nō uera: ⁊ in capitis dolore: si manus ad faciē tulerit tanquā q̄libet positurus:uel q̄si collectur⁹ aliquid hac illac quesierit:uel de uestibus q̄si pilos euulserit:uel q̄si festucaſ de pariete decerpserit:pessimū est ⁊ moꝛtale.

Desse aūt motus manuū hoc est qō te scire oꝛtz q⁹ ipe in febꝛib⁹ acutis ⁊ periplemonia ⁊ in phꝛenesi ⁊ in doloꝛe capitis q̄ñ sunt mote uersus faciē:quasi uenea cū eis aliq̄d:aut colligat surculos: aut euellat cū eis de pannis uillos: aut auferat cuz eis de pariē aliquid: tunc totum illud est malum ⁊ moꝛtale.

Motus manuū.s.eaꝝ opatio quā in h̄ ſmōe dixit: accidit ex imaginatiōe filī ei qō imaginat ille in cui⁹ oc̄lis aqua cōgregat: ⁊ estimat q⁹ res q̄s vidēt inter hūiditatē grandineā ⁊ tunicā corneaz: q̄ coopit pupillā sūt defoꝛis: q̄ñ cōsueuit in hoꝛa sanitatis sue videre res in aere coꝛā oculis suis. file etiā huic inuēim⁹ bis accidere:quos dixit hippo.in fe.acutis:⁊ periplemonia:⁊ in phꝛenesi:⁊ doloꝛe capitis.qō est:qz estimāt ipsi videre res defoꝛis:⁊ ipse nō sunt nisi intra oc̄los ipoꝝ. Jam eniz oñdim⁹ q⁹ lumē visibile lucidū est file humiditati subtili clare simili valde albugini oui:qua fit iuuauētū in custodia oculi a nocumētis:q̄ accidūt in eo p se. ⁊ quia hoc lumen visibile penetrat ex pupilla oculi etiā ad aerē extrinsecū:cuz quo cōtinuat lumē visibile in hac hūiditate. Et oñdi etiā in sermōe meo de visu q⁹ aer lucidus cum quo cōtinuat:hoc lumē visibile stat loco instrumēti naturalis cui⁹ vtus est filis vtuti nerui in coꝛpe:⁊ illud ē in tractatu meo.iꝛ⁹ libri mei de demōstratiōe: ⁊ in tractatu.vij.libri nostri in sentētijs ⁊ sūmis hippo. ⁊ Platonis. Et fui locut⁹ in illo etiā sermonē longū in tractatu.x.libri mei de iuuanito mēbroꝝ.⁊ sicut sensus cerebri quo sentit odoꝛē accītem in digitis vbi gra sit mediatiōe nerui inter ea:sic etiā ei⁹ sensus quo sentit res visibiles: q̄ sūt defoꝛis vel extra:fit aere mediāte: q̄ñ est longitudo illaꝝ reꝝ ab eo lōgitudo eq̄lis. Aqua q̄ que aggregat in oc̄lo stat in hac hūiditate effusa iter hāc hūiditatē grandineā ⁊ inter pupillā de q̄ dixi:qz simil⁹ est albugini oui. Rex aūt pp q̄s imaginantur plurib⁹ eoꝝ quibus accidit fastidium res similes reb⁹ que accidūt ei in oc̄lis cui⁹ aggregat aqua: euētus etiaz est in hac hūiditate. quod est: quia locus in quo occurrit lumē visibile humiditati grosse aut nigre: que pbibet ipm penetrare exteri⁹ est in quo imaginat

exteri⁹: fm naturā illi⁹ hūiditatis stātis in facie illius luminis visibilis.fortasse eniz est qō videt cozā ocło file capillo:aut filis:aut villis vestiūtoz. z fortasse estimat homo qꝫ volat cozā oculꝫ suis file cimicib⁹: aut muscis paruis.z fortasse est qō videt simile lenti:aut grano milij nigri. Simile ergo huic accidit in febrib⁹ acutis:z periplemonia: qñ eleuanť ad caput vapozes ex hūiditatibus q̄ sunt in cozpe:z turbāt hūiditatē clarā: que est in pupilla qō est: qz infirmi imaginātť tūc res illas q̄s p̄dixim⁹. In dolore vō capitis vehemēti z phrenesi:qñ caput plenuz est hūiditatib⁹ qñ puenit aliqd illoz hūoz ad oculū: est causa euētus illoz accītiū:quoz p̄cessit remēozatio. z ñ deriuant neqꝫ determinātť oēs medici noīa que dicūt in hūtibus phrenesim.s. collectionez festucaz:z euulsionez villoz:nisi ex hoc antecedēte.qō est:qz mlti eoz qb⁹ accidit hec imaginatio:narrauerūt eam nobis in hoza euentus eius:z in fine ipius. Genera aūt eius sunt duo.qō est quia ex homibus est: in quo ipsius pmiscetť ratio ex illis rebus q̄s imaginatť: z est eius vtus qua ipse expiť res sana:z ex eis est cuius ratio est fixa fortis: z vtuti eius qua ipse expiť res accidit iam quoddā nocumētū: q̄re inuēimus eum ꝓpter illud fixū patientē ad refistēdū infirmitati accidēti:z est vincēs eam:z q̄dam eoz itelligit illud qō accidit ei.Et nos q̄dem fecim⁹ stare illū q̄ erat ita sup imaginatiōez:que ꝓuocauit eum ad hoc vt moueret manus suas: sicut dixit hippo.z dixit qꝫ ipse estimabat qꝫ in pānis suis eēnt villi:aut in radicib⁹ pietis:q̄s videbat paleas:z mltotiēs dixit:qa estimabat qꝫ sup lectū eius eēnt festuce:z qꝫ volarēt cozā oculꝫ suis genera animaliū paruoz: z qꝫ ipse conabať venari ea: q̄re mouebat man⁹ vt capet ea. Res vō q̄s estimabat eē in pānis z pariete conabať colligere. Necessario igiť fiunt egritudines qbus accidūt illa accītia egritudies male:qz in febre acuta:z periplemonia:z dolore capitis nō fiūt ista accītia:nisi ꝓpť magnitudinē eaz. In phrenesi vō ꝓpter nobilitatez mēbri cui accidit nocumētū ex infirmitate.qō est:quia phrenesis est pniciosa in oñi genere suo. Infirmi aūt pnicies ex febribus z periplemonia z dolore capitis nō est nisi ꝓpter magnitudinē eaz: aut incensionē. 27

Spiritus si frequens sit significat dolorem z successionē in his que sunt sup diaphragma. Q. si magnus z cū intermissione: significat alienationē. Et si idez per os z nares frigidus exierit: mortale est.

Spiritus aūt qñ est frequēs significat dolorē:aut incēsionē calozis in his: que sunt sup diaphragma locis. Et qñ est magn⁹: deinde est int spaciuz longū: significat pmixtionē ratōis. Et quando egrediť ex naribus z oze frigidus:est pernicios⁹ ualde.

Iam exposui sermonē hūc expositiōe cōpleta in tractatu secūdo libri mei de malicia anhelit⁹: z fil'r ego suz narrās in hac hoza plūmū eius qō dixi illic. Dico ergo qꝫ hippo.intellexit per sermonē suū in hoc loco Spiritus:anhelitū. Dico ḡ qꝫ anhelit⁹ frequēs fortasse significat dolorē:z fortassis significat iflāmationem in mēbris que sunt in pectore:z sunt coz z pulmo: quoz loc⁹ est sup diaphragma . Et ego q̄dez iaz ostēdi qꝫ anhelit⁹ in hoza dolozis est paruus:freq̄ns: sed apud inflāmatiōez est magn⁹ freq̄ns. Anhelit⁹ aūt alūtafegum z est ille qui est inter spaciū longū: si fuerit magn⁹ significat pmixtionē: z si fuerit paruus significat extictōez caliditatis inate. Ex hippo.significauit hāc cāz in sermone suo.s. Et qñ egrediť ex naris⁹ z ore exīs frigidus: tūc est pnicios⁹ valde. Et ego q̄dem iam ostēdi in tractatu secūdo libri mei de malicia anhelitus: qꝫ hippo.nō dixit in libro ꝓnosticatiōis:nisi has species tñ ex specieb⁹ malicie anhelit⁹:qñ sermo eius nō est nisi in egritudinibus acutis. In libro aūt suo qui nominať epidimie:dixit species alias ex specieb⁹ malicie anhelit⁹:que sunt ꝓter has 28 species anhelitus.

Spiritus uero bonus cognoscitur ex ordine suo ꝓpio: z habet euidentē salutis ostēsionez in acuta egritudine:que cuz febre est: cuius terminus est in quadraginta diebus.

Oportet te scire qꝫ cū eo est uirtus magna in significationibus salutis in oñibus egritudinibus acutis que fiūt cuz febre: z in qbus uenit crisis in quadraginta diebus.

Hippo.noīauit anhelitū naturalē bōitatē anhelitus: z significat illud qō in cozde:pectore:z pulmone:z diaphragmate nō est causa dolozosa.z mēbra etiaz que cōtinuanť cuz istis mēbris: qñ in eis est apostema calidū:aut cā dolozosa dolēt apud motū eoꝝ in anhelitu sine istis mēbris:z sūt stomach⁹:splen:z epar Quum ḡ nō est in aliquo istoꝝ mēbroꝝ egritudo:aut superflua caliditas:ita qꝫ estimz infirm⁹ qꝫ cozꝑ eius aduratť: neqꝫ coopiat ipm frigus:ita vt nō secureť caliditas innata q̄n extinguať: tūc necio magnificať z significať species in egritudinib⁹ acutis: qꝫ eger saluabiť z subleuabiť ex egritudie sua:qñ timoz nō accidit in egritudinib⁹ acutis nisi aut ꝓpť magnitudinē egritudinis z febris: aut ꝓpť apa qō aproꝑať noīe inflāmati: z appellāť nomie ꝓpio inflāmatio.qō est:qz in chronicis egritudinib⁹: zñ nō accidat aliqō horꝫ accītiuz: verūm cautela z timoz accidit in eis:qñ nō fit securitas sup vtutē:q̄n timeat z cadat fp̄ lōgitudinē spacij.z pp illud dimisit hippo.fmēozare eas in hoc libro:sed posuit iudiciū suuz in eo in acutis egritudinib⁹ tñ. Et qz genera egritudinū acutaꝝ sūt duo:quoꝝ vnū est egritudinū q̄ dicūť acute fmōe absoluto:z secūduz egritudinū que dicūť tropice: significauit hippo.in sermōe suo.s. Egritudies acute.s.q̄ sunt cū febre:z ī qbus venit crisis in.xl.dieb⁹. Hec duo genera filꝫ ōclarauit ergo hippo.in fmōe suo.s.cū febre:differētiā iter istas egritudines:z inter spasmū z scotomiā:z colicam passiones:z egritudines reliqs acutas:cū qb⁹ nō est febris:z in fmone suo.s.z euēit crisis in eis in.xl.dieb⁹:qz oportet vt numerenť cū egritudiuib⁹ acutis:q̄ dicūť acute fmōe absoluto egritudines que dicūtur tropice. Et euētus quidez haꝝ egritudinū est qñ infirmatť homo in ꝓncipio egritudinis sue egritudine acuta: deinde aduēit ei crisis in die q̄rtadecima:aut ante ipsum:z non soluitur per eam egritudo eius solutōe cōpleta: q̄re remanēt ex ea reliqe q̄ extēdunť vsqꝫ ad dies.xl.quod est:qz euētus crisiū que nō

sunt cum cõplemẽto sui: nõ est in his egritudinibus tñ: sed accidit etiaz in multis egritudinũ chronicaz: z ꝑpzie in arefactiõe z febze q̃rtana: z in aggregatõe saniei in pectoze z ptisi. Uerũtamẽ hippo. dimisit itez dicẽ has egritudines in sermone suo isto. quod est: quia dixit q̃ boni tas anhelitus est significatio laudabil' valde in egritudinibus que dicũtur acute sermone absoluto: z cuz eis est febzis: z sũt egritudines que extẽdunt̃ vsq; ad dies quadraginta: z sunt que nominãtur tropice. In reliq̃s autez egritudinib⁹ acutis: cũ quibus non est febzis: z sunt egritudines chronice nõ dicit illud. Colligit̃ ergo ex hoc sermone: q̃ sunt genera spacij tẽpozis eoz tria: quoz vnum est egritudinũ acutaz: in quibus venit crisis in .xiiij. die⁹ Et secũdum est egritudinũ que sunt ꝑpe istas. s. egritudines chronice. Et gen⁹ tertiũ egritudinũ est: que sunt medie inter has duas egritudines: z sunt ille in q̃bus status diez crisis sunt. lx. dies. z non dixit sermonẽ hunc: nisi ad confitẽdum illud quod apparet visibil'r in curatiõe egritudinũ: z qui expit̃ illud: z inquirit de eo in medicaminibus egroz: z scit q̃ res in eo est: sicut narraui. Qui aũt dicit q̃ hippo. voluit per sermonẽ suum q̃ in egritudinib⁹ acutis venit crisis in q̃ttuozdeciz diebus numeratõe diez crisis in eis non scit illud: qõ opoztet eum scire: nec intelligit etiam hippo. dictiõez. quod est: quia si per sermonez suũ: q̃ in egritudinibus acutis venit crisis in q̃ttuozdeciz diebus non dixit nisi vt enũciaret z numeraret numerũz diez crisis quis est tunc sermo eius: et venit crisis in eis in. lx. diebus: in eis non significat nisi numez diez crisis. Qui ergo voluit hanc sniaz. s. q̃ dies in q̃bus uenit crisis vsq; ad dies. xl. sunt. xiiij. dies. Dicit etiam q̃ dies in quibus venit crisis in istis egritudinibus quas dixi in hoc sermone: sunt quadraginta dies. 29

Sudoz bon⁹ z laudabil' est in oñi acuta egritudie: qui in cretica die fit: z egrũ liberat. Est aũt bon⁹ qui fit in toto cozpoze: z eger ex eo suauioz z fozcioz efficit̃. Qui uero nihil hoz̃ fecerit: is est inutil'. Frigidus aũt malus peioz si in ceruice z in capite solo: qui quidẽ in acuta febze significat moztez: cum lenta uero prolixitatem significat egritudinis.

Dest sudoze aũt qui melioz ẽ in oñibus egritudinibus acutis ẽ qui fit in aliquo diez crisis: z euadit per ipsuz ille cui⁹ est a febze euasione integra. Et laudat̃ etiã qui ex eo ẽ in cozpoze toto: z fit infirmus per ipsum ad tolerandã egritudinẽ suam facilioz. qui aũt sudoz nihil eoz̃ que diximus facit: non fit iuuamẽtũ per ipsuz. Deterioz aũt sudoz est qui est frigidus: postea qui est in capite z ceruice tñ. Iste eniz sudoz quum est cum febze acuta significat moztẽ: z quãdo ẽ cum febze leniozе z quietioze significat longitudinẽ egritudinis.

In sermone quidẽ in melioze sudoze qui est: dixit as narrauit hippo. ex significatiõib⁹ eius: z dimisit remẽozari significatiõez tertiã: qñ eius euẽt⁹ seq̃t̃ necessario. quod est: quia sudoris qui fit in aliquo diez crisis: z euadit per ipm infirmus: pfecte fit euentus per ipsum ꝑculdubio in toto cozpoze. In sermõe suo in sudoze laudabili: qui nõ est in sũmo bõitatis dixit: quia accidit in cozpoze toto: z alleuiat ex ifirmitate: z dimisit rememozari de dieb⁹ crisis: qñ illud itez seq̃tur necessario sudozem laudabilez. quod est: quia sudoris qui fit in toto cozpoze: z alleuiat ex egritudine: euẽtus fit ꝑculdubio in aliquo diez crisis. Et hec est species alia ex speciebus sudoris: z eius malicia est parua. z est ille in quo dixit. s. Sudoz autẽ qui nihil illoz facit: non cõfert. Innuit ergo hippo. per sermõez suũ in illo: q̃ sudoz qui fit in toto cozpoze est ille quo infirm⁹ puenit ad hoc vt facilius toleret egritudinẽ suã. z ille q̃dẽ sudoz est ꝑm duos modos. qõ est: quia aut facit accidere hec duo iuuamẽta que diximꝰ: aut vnuz eoz̃. z q̃ ex eis vtriq; ẽ minoris malicie est: q̃ facit accidere hec duo iuuamẽta. Et hic quidẽ sudoz itez diuidit̃ in duas diuisiões: quaz vna ẽ que facit accidere iuuamẽtuz ꝑmũ: z secũda facit accidere iuuamẽtũ secũdũ. z melioz q̃dem eoz̃ vtrozũq; est sudoz: quo fit infirm⁹ facili⁹ tolerãs egritudinez suam: q̃uis nõ fiat in cozpe toto. Ille vo qui nõ facit accidere illud: s̃z addit in ꝓuitate egritudinis: est deterioz vtrozũq;: q̃uis fiat in cozpe toto: z oẽs iste species sudoris sũt calide. z ꝑpter illud nõ dixit hippo. in aliq̃ eaz: q̃ est calida: qñ de cõsuetudine eius est vt dimittat dicẽ res que ꝺsequũt̃ necessario: z que intelligũt̃ ex ꝺuis suis. Et hippo. q̃dez posuit ꝑpe oẽs istas species sudoꝛẽ frigidũ. loq̃tur ergo hac dictõe: Et deterioz sudoz q̃dẽ etiã est qui ẽ frigidus. z dicit itez de sudoze qui fit in capite z ceruice: q̃a ẽ malus. qõ est: q̃a iste due species sudoris indicãt syncopiz. z si sudoz est frigidus: z est in capite z ceruice tñ: tunc est deterioz oĩbus speciebꝰ sudoris. qõ est: q̃a nõ indicat euẽtũ syncopis: sed q̃a iam euenerit. z pone discretionẽ tuã illius ex ꝓuitate febzis: naz si fuerit acuta: tũc mozs ꝑculdubio accidet ab vnaquaq; haz duaz speciez sudoris. s. frigidi: q̃uis sit in toto cozpe: z illius qui fit in capite z ceruice: q̃uis sit calidus. z si febzis fuerit q̃eta z trãquilla: possibile ẽ in q̃busdã horis vt possit vtus digerere hũores in lõgitudine tẽpozis: qñ nõ antecedit z timet ex vehementia febzis. In dieb⁹ ãt crisis nõ dixit aliq̃d in sermõe suo in specieb⁹ sudoris: q̃s diximꝰ in fine eius: q̃uis iaz dixerit illud in ꝓncipio sermõis sui in oratiõe de melioribus speciebus sudoris. z nõ facit illud: nisi qñ de sniа ei⁹ est vt narret dies crisis ei⁹ in sermone ꝑpio. z ipe dixit iam illud in hoc sermõe: qñ vna vtutũ eaz est: vt verificet eẽ crisis: si est ad sanitatẽ: vel si est ad moztez. Et opoztet vt scias q̃ finẽ huius sermõis scripsit mihi Diascozides ꝑm hũc modũ: Et deterioz q̃dẽ ex sudoze est: qui est frigidus z est in capite z ceruice tñ: qñ iste due spẽs ex specieb⁹ sudoris significãt aut moztẽ: aut lõgitudinẽ egritudinis Et manifestũ est q̃ hec scriptura est breuioz q̃ scriptura quã scripsim⁹ in eis: q̃ sunt ꝑmissa. sed qõ intelligit̃ ex ea est illud idem qõ intelligit ex illa. z nõ est necessariũ expositoꝛi: nisi vt addat ei qõ inuenitur additũ in scriptura ꝑma. s. Sermo eius: qñ sudoz q̃ est frigidus cũ febze acuta: significat moztẽ. z qñ est cum febze leniozi z quietioꝛi indicat lõgitudinẽ egritudinis. Et inueniũtur in q̃busdã scripturis scrspti succesiõe huius sermõis sermões alij in sudoze. z bene fecerũt illi qui eicerũt eos ꝑm q̃ ipsi non sũt hippo. sic Archamides: z Diascozides: z alij multi. 30

In hypocõdriis si sine dolore fuerint: si molles: si bene composite: hinc ⁊ inde bonũ erit. Si uero feruẽtes aut dolẽtes: uel quodã spasmo distẽte: aut inẽ se dissiles: in his ꝓsiderãdũ est.

Cuius uero que ẽ sub hypocõdriis melior dispositionuz est ut sit sal uum a dolore: lene: equale: a latere dextro: ⁊ sinistro. Quod uero inflãmatũ est: aut dolorosum: aut tensum: aut latus eius dextruz est diuersum a latere eius sinistro: tunc totũ illud oportet ut caueatur.

Si vero vult aliquis narrare meliorẽ dispositõez eius: que est sub hipocõdriis: breuius ⁊ cõpẽdiosius dicat: Sub hipocõdriis melior dispositionũ eius est dispositio: in qua similat valde dispositiõi naturali. Hippo. aũt quum voluit narrare significatiões particulares: que significãt super illud: incepit in ꝑmis: ⁊ narrauit res que nõ sunt inuẽte in eo: ⁊ sunt quas nominãt noui medici ꝓuationẽ accẽtiuz. Due aũt significationes quas diximus post illud: sunt accepte ex accidẽtibus annexis huic loco: nam sermo eius est: ꝙ melior dispositionum eius que est sub hypocõdriis est: vt sit saluũ a dolore eius: qõ dixit in reb⁹ que accidũt. Sermo aũt eius Le ne equale: ex rebus que inueniũtur ei. verũtamẽ leuitas eius non significat nisi ex dispositiõe eius: ⁊ ipsi⁹ ordine sub manu qnz cõprẽseris super ipsum. qõ est: quia illud cui aduẽit cõtrariũ huius dispositiõis est illud qõ expellit manũ: quãdo cõprimit super ipsuz expulsiõe vehemẽti: ⁊ est duritus. Equalitas aũt eius nõ est in hac qualitate tñ: quomã possibile est vt sit equale totum: sm hunc modum. verũtamẽ pars eius dolet: ⁊ pars eius non dolet: ⁊ pars eius est calida: ⁊ pars eius est frigida: ⁊ pars eius est eleuata: ⁊ pars eius est depressa. Et ꝓpter illud posuit hippo. ꝓpe illud cuius dispositio est ex hoc loco melior dispositionũ significationẽ eius qõ non est equale. ⁊ dixit: Sed quãdo ẽ inflãmatũ: aut dolorosũ: aut est latus eius dextrũ: diuersuz a sinistro: tunc omnia illa vt caueanẽ oportet. ⁊ sm eius: Qõ vo est inflãmatũ vadit super totum hunc locum. ⁊ manifestũ est ꝙ hoc nomen significat adustionẽ ⁊ incensionẽ. ⁊ similr etiã sermo eius est dolorosuz: trãsit super oẽm locuz hunc. Et sermo eius similr: aut tensum: non intẽdit itez: nisi ad totuz hunc locum. Per sermonẽ vo suum: quãdo fuerit latus eius dextrũ: diuersuz a latere eius sinistro: vult diuersuz in equalitate sua: aut in caliditate ⁊ frigiditate: aut in dolore ⁊ ãte eius: aut in extenuatõe ⁊ grossitie eius: aut in mollificatiõe eius ⁊ tensione. Fortasse enim accidet in hoc loco qui est sub hypocõdriis tensio: ꝓter ꝙ sit in eo apostema: qõ nominat inflãmans: aut ꝓpter siccitatẽ vehemẽtem: que accidit mẽbris: que sunt in hoc loco: vel in eo ⁊ in panniculo tegente costas ⁊ in diaphragmate: aut ꝓpter apostema calidũ: qõ accidit mẽbris que sunt in hoc loco: aut ꝓpter apostema qõ nominat inflãmans: ⁊ est apostema cum quo est dolor. 31

Si enim in aliqua earz pulsus fuerit: angustiam uel alienationez significat.

Quod si fuerit in hoc loco etiã qui est sub hypocõdriis pulsatio significat agitatõez: aut ꝑmixtionẽ ratiõis:

Inuenit in quibusdã scripturis scriptũ loco pulsationis saltus: ⁊ nos non dubitamus ꝙn saltus accidat a vento inflatiuo: ꝛ in plurib⁹ scripturis inuenit scriptũ Pulsatio. Et pulsatio accidit aut ab apostematib⁹ calidis magnis: que accidũt in viscеribus: aut a pulsu vene magne extense super dorsum quaz sentit infirmus: sicut dixit hippo. in libro suo: qui nominat epilemie: Ille cui⁹ vena que est in asseid. i. curuatura brachii siue poplitis pulsat: est maniac⁹. f. acute ire. Manifestum est igit qõ hippo. significauit per sermonẽ suũ in hoc loco pulsat: pulsum venaz pulsatiliũ: quãdo est vehemẽs ⁊ fortis: qui sentitur ꝓter ꝙ ponat manus super eum: ⁊ sentit fortasse euz infirmus solus: ⁊ fortasse manifestatur alteri etiaz. Quodcũqz horz accẽtiuz accidat infirmo: est significatõ illaudabil. qõ est: quia vena pulsatilis magna: est vnum de mẽbris nobilibus. similiter etiaz stomachus: ⁊ epar: ⁊ diaphragma. Et quãdo videris in loco qui est sub hypocõdriis pulsationẽ aut saltum: tunc scias ꝙ vnuz illoz mẽbroz est infirmũ: quoniã diaphragma qñ accidit illud: in eo facit accidere ꝑmixtionẽ ratõis facile ⁊ facit accidere illud etiaz os stomachi: non minus qñ faciat accidere ipsum diaphragma: quãdo in ipso est apostema calidum magnũ. In reliquis aũt mẽbris que sunt in vẽtre: quãdo accidit in eis aliqua egritudinũ quas diximus: sequitur illud timor. ⁊ ꝓpter illud dixit hippo. ⁊ bene ꝓcessit in sermone suo: ꝙ hoc accidẽs significat agitationẽ: aut ꝑmixtionẽ ratiõis. agitatiõez quidẽ: quoniã sequit oẽs infirmitates que sunt in eis. Timor: vt timeant medici: nedũ infirmi. Permixtionẽ vero ratiõis: ꝓpter diaphragma ⁊ os stomachi. Et oportet vt inqras de his certis: qui sunt super ventrẽ: quoniã non oportz necessario vt accidat ꝑmixtio ratiõis ⁊ timor: quãdo accidit pulsatio in eis: aut saltus: ⁊ ꝓpter illud oportz vt intelligatur ab hippo. ex sermone suo. ꝙ si fuerit in illo loco eodem: qui est sub hypocõdriis pulsatio: quia vult per sermonẽ suum in illo eodem loco: vt significet pulsationẽ aut saltum qui fit in mẽbris: que sunt post hunc locum: aut re- 32 tro os stomachi.

Oculi tñ sunt intuendi in hac egritudine: ꝙ si velociter mobiles apparuerint: maniam significat.

Sed oportet ut ꝓsideres oculos habentiũ hanc infirmitatẽ. naz si videris oculos moueri motu frequenti: tunc timebis habenti eam maniam.

Quum precessit hippoc. ⁊ dixit in hoc accidẽte: qñ significat agitationẽ aut maniam: narrat in hoc sermõe quãdo accidit mania: aut qñ ꝓuenit agitatio tñ. ⁊ discretio illius est ex motu oculoz. De motu enim eoz oportet te exquisite pscrutari: nõ in hoc accidẽte tñ: sed in reliquis accidẽtibus remanẽtibus etiam: ꝙ quibus estimat: ꝙ seqtur ea ꝑmixtio ratiõis. qõ est: quia motus oculoz qui non est motus frequẽs: significat hoc accidens. f. ꝑmixtionẽ ratõis. Et non dixit hippo. ꝑmixtionem ratiõis in hoc sermone absolute: sed dixit: Tunc ꝙ mel habenti eam de mania: qui voluit significari: ꝙ scitur hoc accñs qõ narrauit hippo. permixtio ratiõis vehemẽs. Et mihi ꝺdez videt ꝙ iaz oñsuz ẽ: ꝙ motꝰ oculoz qñ

ē motus frequēs: verificat opinionē de etētu pmixtiōis rōnis ex sermone meo in eis: que sunt pmissa: qm̄ lacerti oculoz̄ sunt digniozes membroz̄ que sentiūt egritudi nē accidētē in cerebro: z egritudo quidē accidit in cerebro p cōitatē z cōtinuitatē diaphragmatis z oris stomachi in egritudine accīte in eis: sicut iterū aduenit ei dolor p cōitatē reliquoz̄ mēbroz̄ nāliū z nerualiū i egritudinib⁹ suis. qō est: quia cerebrū cōicat mēbris quibus aduenīūt nerui multi magni in egritudinibus suis: qm̄ ozigo omniū neruoz̄ est ex eo. 33

Acuta exīte passione collectio si affuerit in hypocōdrijs cū tumore z dolore: malū est quz ambas cōplectī. Si uero in altera earū que in sinistra est: melior est.

Collectio aūt accidēs in eis q̄ sunt sub hypocondrijs qm̄ est tumida dolorosa: deterior est que cōprehendit utrūqz locū. z si fuerit in uno duoz̄ laterū tātū: saluior ex ea que fit in latere sinistro.

Cōsuetudine hippo. est vt intelligat p sermonē suū Collectio: oēz grossitudinē extra nām. Nouī autē medicoz̄ hoc nōie nomināt vnā spēm tm̄ ex spēb⁹ apostematū: z est apostema sup qō quz manus tuas ōpleris: inuenies ipm̄ lene: in quo nō ē dolor z apostema etiā qō appropiant noui medicoz̄ hoc calidi noīauit hippo. collectōem vocā dolorosam. Qō ē quia ipe noīauit nōie quo nomināt noui medicoz̄ hoc apostema inflāmatū. Et manifestū est q egritudo h⁹ qm̄ accidit in vētre si ē in latere dextro: ē ei⁹ malicia vehemētior ꝓpter epar: si ē i latere sinistro ē ei⁹ malicia minor ꝓpter splenē: z deterior que ē: ē quādo cōpbēdit duo latera simul. 34

Male collectio si in ꝓncipio subitaz mortē non itulerit.

Ista apostēata dura significāt in ꝓncipio rei timorē mortis subite.

Dicit q̄ apostēata dura z dolorosa qm̄ accidūt in eis que sunt sub hypocōdrijs: z sunt illa etiaz q̄ noui medici noīant apostemata calida acuta: z significāt timorē mortis subite. Et qm̄ nō addit̄ huic sermoni: z ē cū illo in quibusdā mēbris intrīsecis que sunt epar: stomach⁹: splen: z siphac: qō ē sup ventrē apostēa: nō possibile ē vt apostematio lacerti qui ē sup ventrē faciat accidere mortē: nisi fuerit apostema in quibusdā horis magnū: aut fuerit virt⁹ infirmi debilis: aut errauerit medic⁹ in curatiōe eius: aut errauerit infirm⁹ sup seipm. oportet ergo ex illo vt sermo iste fit script⁹ ꝓter q̄ doceatur z discernatur. 35

Tusqz in diē. xx. pmāserit: neqz febris decīderit: neqz dolor defecerit: in pus cōuertetur.

Quod si trāsierit xx. dies z febris remāserit: z apostema nō quieuerit: conuertit̄ esse eius ad pus.

Humor faciēs apostema calidū: si vincit virtutē in quātitate sua aut qualitate: aut effundit̄ ad quedā mēbra nobilia z vincit nām: ꝓculdubio z sequit̄ inde illud mors subita: sicut dixit hippo. q̄ si nō fuerit hec dispō dispō eius: tūc nō caret vna duarū rez: aut supet eū natura: z resoluat ipm: z expirare faciat: z dispgat̄ apostema: aut nō vincat ipm nā in fine victorie Cum ergo illud ira fuerit: accidet ei vna duarū rez: aut vt resoluat̄ z expiret qō fuerit in eo calidū subtile: z apostemet̄ z indurēt̄ qō fuerit in eo grossum: quare sequit̄ illud sedatio caliditatis: que est in loco hoc apostemoso: z quies doloris. z remanet qō remanet ex apostemate lapidosum qō nō resoluit̄: neq; mutat̄: aut nō respirat ex eo aliquid: sed morēt donec maturēt̄ in aliqua hora: z maturatio ei⁹ erit ſm qualitatē ei⁹: z quum fuerit illud nō quiescit febris: neq; cōsumit̄ apostema. Et illud etiaz erit ſm duos modos: aut vt vincat ipm virt⁹ z resoluat ipm quare fit sanies: aut vt nō possit resoluere ipz ꝓpter debilitatē suā: quare putrefit z corrūpit̄: sicut accidit in cadaueribus mortuoz̄. Recte ergo dixit hippo. q̄ si febris remanet z nō quiescit apostema: cōuertit̄ esse eoz̄ apostematū ad pus. qō est: q: ḡes apostematis sequit̄ resolutiōem humoris faciētis ipm: z quies febris sequit̄ expiratōem rei calide subtilis ex eo qō est in apostemate. z si cut dixi inuenim⁹ illud accidere multotiēs. z est: q: illud qō est in humore faciēte apostema calidū subtile resolui t̄: z qō est grossum viscosum residet: z figitur in loco. Causa aūt ꝓpter quā posuit hippo. terminū in aggregatione saniei in istis apostematib⁹ diē. xx. iam narraui in tractatu secūdo libri mei de dieb⁹ crisis. 36

Soletqz huic acute egritudini infra septē dies sanguinis fluxꝰ ex naribus utiliter supuenire. Perquirenduz est autem: an dolor adsit frōti z scotomia: que si affuerit: sanguinis fluxū ex naribus annūciabis.

Rabētib⁹ aūt hāc dispositōem accidit in ꝓmo periodo fluxus sanguinis ex naribus: z iuuātur p ipm ualde sed oportet ut queras ab eis: an inuenerit dolorē capitis: aut scotomiā. naz si cum eis fuerit aliquid ex illis: tūc illic erit declinatio.

Rememoratōez suā etiā de apostematib⁹ calidis accidētib⁹ in mirach vētris in hoc loco non discreuit neq; determinauit. qō est: quia dixit: Et accidit ei fluxꝰ sanguinis ex naribꝰ: z iuuāt̄ p ipm valde. Et de natura quidē illi⁹ est: vt accidat ꝓpe qñ fuerint in epate aut i splene apostemata calida: sicut dixit hippo. in alio loco. laudauit. n. hippo. fluxū sanguinis nariuz q̄ fit ex latere: in quo est mēbrū infirmū: z vituperauit illum qui fit ſm cōtrariū illi⁹: sicut si fit splen apostemat⁹ z veniat fluxꝰ sanguinis ex nare dextra. illud. n. nō ē laudabile. Et dixit q̄ fluxꝰ sanguinis accidit ei in ꝓmo piodo intelligēs p piodū ꝓmū: qui est ex piodis dierū crisis. z iste quidē sermo inuenit̄ scriptꝰ in quibusdā descriptōib⁹ determinate: z in q̄busdā earz aggregate. qō ē: q: in quibusdā earū inuenit̄ in ꝓmo piodo: z in q̄busdā earz in piodis ꝓmis. Et si tu intelligas eū ſz scripturā ꝓmā significat piodos

septenoꝝ.Etsi intelligat ſm ſcripturā ſecūdā poſſibile ē etiā vt ſignificet piodos ſeptenoꝝ:qñ ꝛuenim⁹quoſcā quib⁹accidit fluꝛ⁹ſanguis nariū in ſeptīmana ſecunda. Uerū meli⁹ē vt intelligat iſte ſermo ſm hāc ſcripturaz: qz dicit de piodis q̄rtanoꝝ.qō ē:qz plurib⁹eoꝝ ifirmo rū accidit fluꝛ⁹ſanguis nariū in ſeptē diebus p̄mis:ꝛ ex eis ē cui accidit fluꝛ⁹ ſanguis nariū die nono aut vnde/cimo.Et hippo.quidē addidit in ſignificatōib⁹que ſigni ficāt declinatōem humoꝝ ad ſupioꝛa:ꝛ illud ē cuiuſ cā accidit fluꝛ⁹ſanguis:ꝛ doloꝛ capitis:ꝛ ſcotomia:ꝛ locu tus fuit in illo magis cōplete:q̄z in hoc ſmone in ſubſe/quētib⁹:ꝛ nos etiā dicem⁹in fluxu ſanguis ſmonē am/plū:qñ ꝓueniem⁹ad ſermonē ei⁹in illo loco. 37

IN bis tamen quibus etaſ xxxv. annoꝝum eſt.

ET dignius quidem eſt ut timeat fluxus ſanguinis ei cuiuſ etas eſt itra.xxxv.annos.

NūCiat hippo.in hoc ſermone ſuo terminū qui ſumit ex etatib⁹in ꝓnoſticatōe de fluxu ſanguis de narib⁹.qō ē:qz ꝓueniēs ē vt timeat fluꝛ⁹ ſan guinis ei cui⁹etas ē intra trigita q̄nq; annos:qñ ſāguis i hac etate ē mult⁹:ꝛ virt⁹ei⁹ foꝛtis:ꝛ caliditas mlta. 38

APoſtemate uero molli exiſtente ſine doloꝛe ꝛ ſub tactu mutabili cōtingit egritudinē terminari:in p̄edi ctis tamen ſepius.

SEd ex apoſtematib⁹ qō lene eſt a quo nō eſt doloꝛ:ꝛ mouet ſub di gitis qñ p̄mit deſup:criſis erit tardi oꝛ.uerum erit minoꝛis timoꝛis q̄z illa apoſtemata p̄ima.

ISta ſunt apoſtemata q̄ noui medicoꝝ appꝛo/priāt noīe yndimie ꝛ zimie. Antiqui vo multo/tiens noiant ea apoſtemata tīn lenia,ꝛ foꝛtaſſe addūt ad illud: Nō ē doloꝛ cū eis.ꝛ foꝛtaſſe dimittūt di cere illud:qñ declarat ex ſermone eoꝝ lene.qō ē:qz cuz apoſtematib⁹lenib⁹nō ē doloꝛ.Hippo.aūt nō fuit cōtē tus in hoc ſermone ille: ſed dixit etiā: Quia mouet ſub digitis:qñ p̄mit deſup. Illud ergo iterū ē intrās in ſmo ne ſuo lene:niſi ſi voluiſſet p hunc ſermonē vt ſignificet apoſtēata que ſubmergūt qñ p̄mit ſup ea cū digitis. Et nō inuenis illud accidere in oīb⁹apoſtematib⁹q̄ mouē/tur qñ p̄mit ſup ea. ſed illud nō accidit niſi qñ cōtīgit in cute mollicies:ꝛ qñ hmōi apoſtemata ,pueniūt a phle/gmate,plongat ſpaciū eoꝝ:ꝛ timoꝛ accīs ab eis ē mioꝛ Cauſa vo in lōgitudine eoꝝ ſpacij ē vehemētia frigoriſ eoꝝ:qñ maturatio nō cōpleꝛ niſi p caliditatē. Cā autē in paucitate timoꝛis accidētis ab eis ē:qñ cū eis non ē doloꝛ.quod ē:qz doloꝛes,pſternūt virtūtes. 39

QUod ſi uſqz in diem lx.uel xl. ſic māſerit:ſe.nō deficiete:in puſ cō uerteꝛ:ꝛ omne apoſtema circa uentrē ad hūc modū diiudicabit.

QUod ſi ptrāſierit lx.dieſ:ꝛ febriſ remāſerit:ꝛ apoſtema nō quiene rit:ſignificat illō iteꝝ:qz i pus trāſibi ꝛ qō ex apoſtēatib⁹ fit etiā in relīqs p b⁹ uētris:curſus ei⁹ē iſte curſus.

IN precedētib⁹quidē ē locut⁹in apoſtematibus calidis:q; ſanies colligit in eis qñ nō quieſcit bziſ:neq; expirat apoſtema:ꝛ reſoluit poſt xx.o es. In hoc aūt ſermone ponit terminū collectōis ſanie in apoſtematib⁹frigidis dicē lx. Et inuenim⁹iterū apoſt mata quoꝝ diſpō media eſt inter iſta apoſtemata: in bus termin⁹aggregatōis ſaniei eſt dies xl.ꝛ ego quidā vltimabo ſermonē meū in eo vbi ſcribā ipm ſm ordinē in ſermone meo in dieb⁹criſis. In hoc autē loco hippo. dicit:q; non in apoſtematib⁹tīn q̄ in eis fiūt q̄ ſunt ſu hypocōdriis aggregat ſanies qñ eoꝝ plōgat ſpaciū:ſed in eis etiā que fiūt in relīqs ptib⁹vētris. Significat ergo illud:q; illud qō eſt ſub hypocōdriis apud eū eſt vna a ptib⁹ventris:ꝛ iſte loc⁹noiat ꝑpe hoc noīe.qō ē:qz q ci nominat ipz hypocōdriū:ꝛ expoſitio eius eſt quod ſub coſtis. 40

APoſtema uero ſolidū cuz doloꝛ hoꝛrendū eſt:ꝛ cito moꝛtiferum. Qō aūt molle ſine doloꝛe et ſub tactu curſile: tardius.

QUod autē ex apoſtematib⁹ fuerit doloroſū durū:ſignificat timoꝛ ꝛ moꝛte ſubitā.ꝛ qō ex eis fuerit len nō doloꝛoſum ꝛ mouet ſub digitis q ꝑmit ſup ipm: tūc ipm eſt tardi⁹ illo.

ON addidit nobis in ſermone ſuo iſto ſup illi qō p̄miſit:ꝛ nō dixit aliquid niſi ſermonē ſui apoſtematib⁹duris cū quib⁹eſt doloꝛ: quia ſi magna.Et ego quidē iam annūciaui illud in eis q ſun p̄miſſa:vbi dixi:q; apoſtemata calida que accidūt i m rach vētris ſi nō fuerit magna valde; non ex eis euen timoꝛ. 41

APoſtema uero circa uentrē mit colligit humoꝛem:q̄z qō in hyp cōdriis: mime oim qō ſb umbilico eſt.

ET apoſtemata q̄ fiūt in uētre:ſūt minoꝛis aggregatōis:q̄z apoſtē tā q fiūt in eo qō ē ſub hypocōdriis: t minoꝛis inflammatōis ex eis ſunt illa q̄ ſunt ſb umbilico.

AGregatio ſaniei i apoſtematib⁹que accidūt i mirach vētris.ſ.in eo quod eſt ſub hypocōdriis quādo non expirant apoſtemata:eſt velocior plus:etiā ꝓpter caliditatē illius loci:ꝛ ſm elongatiōem apoſtematū ab hoc loco ad inferioꝛa eſt diminutio ag gregationis ſaniei ab eis:ꝛ paucitas illius.ꝛ ꝓpter hoc fit q; apoſtemata que accidūt ſub vmbilico: nō tranſeū niſi raro in pus. 42

EGāti⁹ omnib⁹ ſignis ſignū ē ſa guinis effuſio: ex his apoſtemat bus q̄ inſunt in p̄enotatis locis.

ET nō opoꝛtz ut timeat in illo

fluxus sanguinis: proprie ex locis que sunt altiora illis.

In quibusdā descptōib⁹ inuenit scriptū in eo Et ppie ex locis: que sunt altiora eis. ⁊ significat illud ꝙ nō sit effusio sanguis in apostematibus accidentib⁹ in eo qō ē sub hypocōdrijs tñ: sed in apostematib⁹ etiā accītib⁹ in eo qō ē sub illo loco ad inferiora Et in quibusdā earū inuenit ppe cū ablatōe hui⁹ dictionis Et: ⁊ significat illud effusiōez sanguis: ⁊ accidit etiā i apostematib⁹ que fiūt in inferioib⁹ vētris. Verūtū illō est mīn⁹ qz illud qō significat sermo pm⁹. ⁊ in quibusdā descptōib⁹ nō inuenit hec dictio Et ppe: sed inuenit iste sermo scptus in eis fz būc modū: Et nō oportet vt timeatur in illo effusio sanguis: nisi ex locis q̄ sunt altiora eis: ⁊ significat iste sermo qñ scribit fm banc descptiōem: ꝙ effusio sanguis nō accidit in apostematib⁹ accītibus in inferioib⁹ vētris: ⁊ illud ē veritas. ſ. ꝙ effusio sanguinis nō accidit nisi qñ apostema est in locis que sunt super umbilicū: ⁊ qñ apostema ē in loco qō ē altius hoc loco: est effusio sanguis pl⁹: ⁊ qñ ē in loco altiore eo valde: est effusio sanguis multo plus. Et hippo. quidem narrauit manatōem sanguis in eis que sunt post: ⁊ ego etiā loqr in illo sermone magnū cōpletū magis q̄z iste sit: quādo ꝙuenero ad illū sermonē. 43

One apostema diuturnū in pdictis locis in pus uertet.

Et omnia ista apostemata qñ ꝓlōgatur eozū spacium: ⁊ antiq̄nt in istis locis: oportet ut timeat conuersio eozū in pus.

Hgregauit hippo. in sermone suo isto sūmā ei⁹ quod pcessit de sermone suo: ⁊ significat illas easdē res: quas dixit fingulariter in summa vna qnapg nō ē nobis neče exponē būc fmonē 2⁹. 44

Oportet ergo te esse attētū in his q̄ cōputruerūt fm hmōi discipli nam: qō eminet ⁊ oio extra ē: ⁊ int⁹ minus ē ⁊ pacutū: laudabile. qō uero spacioſū ⁊ minime acutū: pessimū.

Et oportet ut ponas ꝓsideratōez tuā in apostematib⁹ q̄ in pus conuertit in illis partib⁹ fm banc similitudinez. Dico ꝙ eozū laudabili⁹ qñ declinat ad exteriora ē: qō ē ex eis puū: ⁊ ē fm finē declinatiōis ad exteriora: ⁊ est acuti capitis: ⁊ deteri⁹ eoz ē qō est magnū latū: nō habēs caput acutū.

Iam oñsum ē ⁊ manifestū tibi ex hoc sermone: i quo narrauit hippo. esse apostematū accidētiū in mirach ventris oñsione manifesta: ḡa nominauit sanies multam: qñ aggregat in loco ppter maturatōem alicui⁹ apostematū ⁊ cōuersiōem ipſi⁹ in pus. Et foztasse erit collectio sanies in apostematib⁹ sub cute: et multotiēs aggregat magis int⁹ q̄z illud: ⁊ causa in illo ē vna duarū rerū. pma quidē causa ē: qñ apostema qō in pus cōuertit: est inter sipbac extēsum sup ventrē. Et sicūda quidē ē: qñ accidit egritudo in aliquo lacertoz̄ q̄ sunt sup ventrē: ⁊ aggregat sanies sub vno duoz̄ panni colorū qui sunt sub lacerto: ⁊ nō declinat ad exteriora: aut ppter viscositatē sui ⁊ grossiciē: aut ppter spissitudinē pāniculi qui circūdat illā saniē. qō est: quia natura conat eijcere saniem: ⁊ expellere eā a mēbris infirmis: ⁊ multotiēs quidē sequit in illo finē suū: ⁊ cōplet intētionē suā ad quā intēdit: qñ inuenit pozos cōueniētes illi sicut panniculos: ⁊ cānales: ⁊ cuniculos. Et qñ sunt illi pozi cōstricti: disrūpit etiā illos pāniculos strictos q̄ cō prehendūt eā: vt dilatet ei etiā loc⁹ qui ē sub ea. Jā igit manifestū est ꝙ illud in quo aggregat sanies fm hunc modū ē laudabili⁹ eozū que ad exteriora declināt ⁊ nō ad interiora. Et laudabili⁹ eozū est etiā cui⁹ locus qui circūdat ipm quādo extendit in latitudine minorat: ⁊ remanet cōstrictū: habēs caput vnū cui⁹ figura est figura pinee. Quod est: quia ista apostemata significāt fortitudinem virtutis expellētis saniem ad exteriora: ⁊ ꝙ sanies nō corrumpit locū magnū ex corpibus: que ipsa corrodit ⁊ mordicat. Et intētio vēq̄z q̄dē ē vna: siue scriptū sit in descriptiōe: habēs caput: aut sit scriptū i ea: acutuz cū gibbositate. 45

Eoz̄ aūt q̄ int⁹ crepuerūt: siq̄ qdē exteri⁹ apparēt: pessimū. quoruz uero nihil signi ē extra: melioza.

Et laudabili⁹ eozū cui⁹ eruptio fit ad interiora ē illō: qō nullo modo rū cōicat loco extriseco: sed ē cōstrictū latū: ⁊ nō ē doloz cū eo: ⁊ videt loc⁹ ei⁹ exterioz tot⁹ similis colozis.

Non dicit in istis apostematibus ꝙ sint laudabilioza sermone absoluto: sed per comparatiōem ipsoz̄ ad illa que erūpūtur ad interiora ⁊ exteriora simul: qñ ipa sunt deteriora illis que erumpūtur ad exteriora. Quod est: quia eozū eruptio est in sublimiori loco cutis qui est super ventrē. Et eruptio iterū quādo est ad interiora nō est possibile ponere super locum infirmū medicinā: sicut possibile est illud quādo est ad exteriora. Et effusio saniei iterū quādo est ad intestina: securitas nō fit super ea quin mordicet ⁊ abradat ipsa: q̄re accidit inde in quibusdā bozis fluxus sanguinis vētris: ⁊ quādo effundit sanies ad intestinū ieiunū: aut ad intestina gracilia minuta illō nocet penetratōi cibi ad epar ⁊ quādo effundit ad stomachū corrūpit digestiōem. manifestū est igit ꝙ deteri⁹ ex apostematib⁹ est quod ex eis erumpit ad duo latera simul. ſ. in interiora ⁊ exteriora. Quod est: quia nocumentū duplicat tunc: ⁊ nō est nature loc⁹ a quo incipiat generare carnē: sicut fundamēta que ponunt super terrā. 46

Detredo ea laudat q̄ alba ē ⁊ eq̄lr ꝙ totū: neq̄z i superficie inequl: neq̄z mali odoris. q̄ uero cōtraria: pessima.

Sanies aūt ē laudabilioz: q̄ ē alba eq̄lis ⁊ lenis: ⁊ nō habet odorem horribilē. Illa aūt cuius dispō est fm finem cōtrarietatis illi dispositōi est in fine malicie.

Quod aũt oporteat ne sanies habeat odorẽ horribilẽ res in ea manifesta est. Quod est: qz odor vehemẽtis ferozis significat putrefactiõem non maturitatẽ. q̃ aũt oporteat vt sit color eius alb⁹: scies illud quãdo intellexeris qũo fit euent⁹ saniei: ⁊ declarabitur tibi illud ſm ordinẽ quẽ oñdi in libris aliis. Quod ẽ: quia exponere vnãquãq; rez in omni loco: nõ ẽ nisi alie natio: nõ quod scię. ⁊ res quidẽ quas oñdi in libꝛ aliis sunt iste. In libro quidẽ de virtutib⁹ naturalib⁹: oñdi q̃ vna virtutũ naturaliũ est virt⁹ immutatiua: qua digerit cibus in stomacho ⁊ epate: ⁊ cõuertit in epate ad sãguinẽ: ⁊ in stomacho ad humorẽ cõueniẽtẽ vt fiat sãguis: ⁊ q̃ vnũquodq; mẽbrorũ humorẽ qui appropiquat nature sue ad se cõuertit. Qz ẽ: quia digestio vltima fit per additõem nutriẽtis in nutrito: ⁊ assimilatõem ei⁹ cũ eo. Jam ergo manifestũ ẽ: quia indiget vt nutriat in spacio lõgo vnũquodq; mẽbrorũ. Et oñdim⁹ etiã in libro nr̃o de spmate: q̃ sanguis videt multotiẽs in venis ex quib⁹ nutrit homo antecedere: ⁊ recipe quãdã mutatiõem ad generatõem spmatis. Qz ẽ: qz nõ ẽ rectũ vt tunice venarũ nutriant ex aliquo nisi ex sanguine hoc. Quidã autez medicorũ nominãt hãc humiditatẽ noie derivato a nomine spmatis: ⁊ ꝓpe qui ponũt nomẽ spmatis derivatũ ex colore suo: nõ ex subã sua. Et ego quidẽ iam oñdi in libro meo de grossitudine extra naturã: q̃ apostemata fiũt ab effusiõe sanguis ad loca apostemosa: donec impleat venas in ꝓncipio rei ⁊ extẽdat eas: deide post illõ puenit ex venis ad loca vacua: que sunt in circuitu earũ in vnoquoq; mẽbrorũ: ⁊ illa loca multa sunt ⁊ subtilia: ⁊ ego iam oñdi illud in libro meo de malicia cõplexiõis diuerse. Et q̃n ille sanguis spſus in mẽbris apostemosis diuisis in ptes puas iam egressus ẽ ab instrumẽtis per q̃ cõprehẽdit ipm natura: nõ ẽ possibile in eo vt redeat ad nãm suã ꝓpam: sed cõuertit ⁊ putrescit: sicut omẽs res q̃ calefiũt calefactõe vehemẽti in loco nõ suo. q̃ si caliditas innata egredit ab equalitate sua naturali egressiõe multa putrescit sanguis: sicut putrescit in corpibus mortuorũ. Et si virt⁹ ei⁹ fuerit adhuc remanẽs: accidit sanguini dispõ cõposita ex dispositõe extra nãm: ⁊ ex dispositione naturali: quare putrescit ps eius ꝓpter dispositiõez innãlẽ: ⁊ quecũq; harũ duarũ dispõnũ vicit: tũc significatiões opatõis eius sunt magis vincẽtes in colore: odore: ⁊ substãtia. Ex his ergo rebus quas dixi in libris aliis possibile ẽ vt fit alteratio sanguis conuersi ad saniẽ alteratio laudabilis. In ꝑmis vero non putrescit: sed recipit maturatõem: sed secũdo appet in eo aliqd putrefactiõis egresse a natura. Verũtñ illud ẽ parũ: sicut dixit hippo. Nõ hñs odorẽ horribilẽ. Et necesse cum illo ẽ etiã vt sit color ei⁹ similis spmati: ergo erit albus. verũ albedo eius nõ est pura: sicut ẽ albedo niuis. qõ est: quia natura ponit spma simile mẽbris radicalib⁹ similitudine pura. Sanies vero assimilat coloꝛi mẽbrorũ radicaliũ assimilatione mutabili: q̃n cause faciẽti spma nõ cõmiscet dispositio extra nãm. In sanie aũt nõ ẽ ꝑmixtio dispõis extra nãm cũ causa faciẽte eam semp sicut dixi equalis. Verũ ꝑmiscet ei ꝓcul dubio: quãdo sanguis iã exiuit ab instrumẽtis suis naturalib⁹: ⁊ hec quidẽ ẽ causa que ponit colorez spmatis ⁊ saniei albũ. quod ẽ: quia sanies assimilat mẽbris radicalib⁹: ⁊ sunt tunice venarũ: ⁊ nerui: ⁊ ligamẽta: ⁊ pãniculi: ⁊ cartillagines. Et causa iterũ in sedimine albo quod resident in vrina: ẽ illa eadẽ causa. quod ẽ: quia euẽtus eius ẽ simlis euẽtui saniei: q̃n est medium inter saniẽ ⁊ humores naturales. quod est: quia res que refugit naturã vt operet in ea: ex cibo apud cõuersiõem suam ad sanguinẽ resident in vrina: nõ ergo alterat ab ea ⁊ fit sanguis. neq; enim est sicut sanies: cause cuius faciẽti ipam permixta ẽ dispositio extra naturã.

Explicit pars prima ꝓnosticoꝝ.

Incipit secunda.

I.

Odnis hydrops in acuta egritudie: malum. Infestat enim febre: grauedine: et dolore. Consurgit autem ex lumbis ⁊ ilijs ⁊ epate.

Hydrops quidez que fit ex egritudiib⁹ acutis omnis est mala. Quod est: quia habẽs eam nõ euadit a febre uehemẽti: ⁊ dolet dolore uehemẽti: ⁊ moritur. ⁊ plurimũ qdẽ incipit ex ilijs ⁊ lumbis: ⁊ ẽ ex ea que incipit ab epate.

In ꝓncipio quidẽ hui⁹ libri dixit hippo. Et oportet vt ponas ꝯsideratiõnẽ tuã in egritudinib⁹ acutis ſm hanc viã: Cõsidera in ꝓmissis faciez ifirmi. Dixerũt q̃ quidã: Causa illi⁹ est: qz ſmo ei⁹ nõ est in facie significãte mortẽ in egritudinib⁹ acut[is] tñ: sed sup facie significãte mortẽ in oib⁹ egritudinib⁹. Ipsi vo nõ legerũt qõ dixit i fine libri sui: vbi dixit: Et ſmo me⁹ non ẽ nisi i egritudib⁹ acutis: ⁊ que generant ex eis. ⁊ q̃ ipse dixit etiã in aꝑib⁹: significat illud q̃n non posuit ſmonẽ suũ in illis q̃ ex eis erunt in die vigesima tñ: ſz i illis q̃ extendunt vsq; in diẽ xxx. ⁊ diem. xl. ⁊ diẽ. lx. Et dixit iterz in egritudinib⁹ añ illud q̃ extendunt vsq; ad diẽ. xl. hũc ſmonẽ: Et esse antẽ bonitatis anhelit⁹ oz vt sciat qz cũ ea est virt⁹ magna valde significatiõib⁹ salut[is] in oib⁹ egritudinib⁹ acut[is] q̃ sunt cũ febre: ⁊ i quib⁹ venit crisis in. xl. die⁹. In hoc aũt loco oñdit ostensiõe manifesta qz ſmo ei⁹ non ẽ in oib⁹ ſpẽb⁹ hydropis: sed in illa q̃ fit in egritudinib⁹ acutis tñ. Deinde loquit post illud i illis q̃ spuũt saniez ⁊ sanguinẽ: ⁊ in hẽtib⁹ ptisim. ⁊ loquit etiã in febrib⁹ quartanis. ⁊ dẽs homines dixerũt q̃ ille febres fiũt ex egritudinib⁹ ch: oniacis. Qz aũt dixit i hoc loco est h̃ inqr: Et acutis egritudinibus omis hydrops que fit est mala. Qz est: quia habens eam non euadit a febre vehemẽti: ⁊ permanet dolens dolore vehemẽti. deinde narrauit etiã esse eius. i. generationẽ eius q̃ dixit Epar noie suo: ⁊ dixit oia membra que sũt in locis vacuis noie cõi: ⁊ illa mẽbra sunt intestinũ ieiunũ: ⁊ mesaraice vene: ⁊ intestina gracilia: quia non itellexit ꝑ sermonẽ suum loca vacua nisi membra q̃ sunt ſub costis iter membra pectoris ⁊ inter os femoris: q̃n quãdo comparas hunc locũ cum locis que sunt altioꝛa eo: ⁊ locis que sunt inferioꝛa eo: sup que vincentia sunt ossa inuenis eaz vacuũ. ⁊ totus h̃ loc⁹ etiam inuenitur lenis: quia homo nõ suscepit ex ꝓmo cibos nr̃os ⁊ potus. Et simile etiã est q̃ verificatoꝛ non significauit ꝑ sermonẽ suuz lenem nisi hunc locũ. Et vniuersaliter quidẽ oĩs spẽs hydropisis ꝓuenit a nocumẽto accidẽte in virtute generatiua sanguis: q̃n deficit ab illo operez ⁊

deest ei ꝓplemētuꝫ ei⁹. ⁊ sicut cibaria recipiunt digōnez in stomacho: similr in epate ⁊ venis. ⁊ sicut in virtute di gestiua stomachi nocumētū accidēs fortasse est paruū: ⁊ fortasse est magnū: ⁊ similiter ⁊ in epate. ⁊ fortasse no cumētū accidēs in epate est ex causa in eo: ⁊ similiē etiā in stomacho. ⁊ fortasse est ꝓpter cōitatē eius cum alijs membris in egritudine. Et manifestū est ꝙ omia mēbra que dolēt: quedā dolēt ꝓpter nocumētū qō ꝓpter se ac cidit eis: illud aut ꝓpter vicinitatē ⁊ ꝓpīquitatē alioꝝ adinuicē: aut qm̄ inter ea est cōitas magna in neruis et venis. Nam epar cōtinuaf cum renib⁹ ⁊ splene ⁊ stoma cho ⁊ intestinis per venas magnas: ⁊ ꝓpīquitas ei⁹ itez cum istis mēbris est ꝓpīquitas: qua quedā eoꝝ contin gūt alia ab epate: ⁊ appꝛopīquāt quedā eoꝝ tactui eius Verū hippo. nō dixit: splenē hoc loco: qm̄ sermo ei⁹ nō est nisi in egritudinib⁹ acutis. ⁊ nos quidē inuenim⁹ epar quādo in hoc mēbro accidit apostema ꝓpter egritudi nez chꝛonicā cōicare ei in dolore. accidit ergo ab eo me diatōe ipsi⁹ hydropisis cōprehendēs totū corpus. Et di xit hippo. mēbra que sunt in locis vacuis vētris: ⁊ nar rauit species hydropisis accītis ab eis in h⁹ sermone. 2

C Onsurgēs ex lūbis ⁊ ilijs significa taf ex pedū inflatiōe: ⁊ diuturna uētris effusiōe: nō tamen cum defectu doloꝛis: seu uētris tumoꝛis.

In quo itaqꝫ incipit hydropisis ex ilijs ⁊ lumbis: pedes eius apo stemātur: ⁊ accidit ei fluxus uentris: ⁊ permanet cum eo spacio longo: ⁊ non resoluūtur per ipsum doloꝛes quos in uenit in ilijs suis ⁊ lumbis suis: nec de tumescit uēter eius.

Apostematio pedū est res q̄ cōicat oīb⁹ speciēb⁹ hydropisis a causa accidēte in epate: ⁊ accidit ei itez cui accidit hydropis ꝓpter splenē: ⁊ vniuer saliē oī cui accidit hydropisis. Fluxꝰ aūt ventris ē accīs qō est ꝓpīū hydropisi q̄ incipit ex ilijs: qm̄ accidit ī inte stino ieiuno: aut guedeguil apostema. qō ē: qꝛ debilitas in eo cui accidit hec spēs hydropis: nō accidit ꝓpie nisi in venis qb⁹ epar trahit cibū. ⁊ sunt vene q̄ sūt guedeguil .i. mesaraice. Qum g̃ accidit in eis illud nō seruiūt epati necꝫ penetrat ad ipm cib⁹: quare remanet ī intestino ie iuno: ⁊ ī intestinis minutis. ⁊ qm̄ sūt ista mēbra debilia: rioꝛa: quare fit illud causa vt accidat fluxꝰ ventris. Et di gnū est quidē etiā vt cib⁹ coꝛꝛumpaf in habētib⁹ hāc dis positiōez: ⁊ ouertaf ad cholerā ꝓpter caliditatē mēbroꝝ apostematoꝝ apate calido. ⁊ qm̄ ꝺtingit illud: accidit in intestinis moꝛdicatio vehemēs: excitans ea semp ad ex pellendū qō in eis est retentū: quare fit illud etiā secūda causa ad hoc vt eueniat fluxꝰ ventris. Necessario g̃ dixit hippo. ꝙ ille fluxꝰ ventris nō sedat doloꝛē neqꝫ detume nez itez ꝙ cum fluxu vētris qui accidit eis ē dolor: ⁊ ꝙ venter eoꝝ tot⁹ est apostemat⁹ ⁊ inflatus. quod ē: qꝛ euē tus doloris in eis oꝛ necessario vt sit ꝓpter apostema ca lidū. ⁊ ꝓpter moꝛdicationē. Spatio aūt ventr ⁊ ei⁹ infla tio oꝛtet vt eueniant neērio: qm̄ intestina implenf vē to inflatiuo: ⁊ euētus h⁹ ventositat interi⁹ est necessari⁹: ꝓpter destructionē digestiōis. Causa aūt fixionis vēto sitatis ī ventre est debilitas virtutis expulsiue: que est in intestinis. 3

C Ūius uero ex epate est oꝛigo: fit cum tussicula: nec ꝓjcīūt quicqꝫ ⁊ tumēt pedes: nec egerūt nisi modicū ⁊ cum angustia: ⁊ circa uētrez fiūt apo stemata nō cōtinue extra manātia: sed qñqꝫ ueluti fugientia.

In hydropisi aūt q̄ fit ex epate ac cidit hīti cam ut ꝓuocet seipꝫ ad tussiendū: ꝓter ꝙ expuat aliqd de quo sit curandū: ⁊ apostemanf pedes ei⁹: ⁊ nō soluitur uēter eius: ⁊ nō egredif ex eo nisi res dura sicca cuꝫ uiolētia: ⁊ accidūt in uētre eius apostemata: ⁊ q̄dam apparēt qñqꝫ in latere dextro: ⁊ q̄dā ī latere sinistro: deinde uero nō moꝛanf quin quiescant.

Per sermonē suū ꝓuocat seipsuꝫ ad tussiendū: vult appetitū ⁊ desideriū ad tussiendū: quod est qꝛ hīs hanc egritudinē desiderat tussire: ⁊ accī dit ei moꝛdicatio: q̄ ꝓuocat ipm ad hoc. Qum g̃ incipit tussire abstinet a tussi: ⁊ nō incipit cū ea nisi experiaf iu uamentū eius tiñ. quod ē: qꝛ apa epat tangens diaphra gma ꝺstringit pulmonē. Accidit g̃ in eo simile ꝺstrictōi accidēti in ipso quando apostemaf: ꝓpter mām descen dentē ad ipm a capite. Qum g̃ accidit illud desiderat ifir m⁹ ⁊ monetur ad tussiendū: sperans ex ea euacuare rez le dentē: ⁊ dilatare ꝓ ipsuꝫ ꝺstrictionē accidentē in via an helitus. Qum g̃ incipit tussire abstinet statim ab ea: quo niā intelligit egritudinē suam sm veritatē quꝫ experit il lud: ⁊ certificat in seipso ꝙ spes ei⁹ est vana. ⁊ qñqꝫ com mouet nā etiaꝫ tussim: vt aperiat ꝓ ipsam opilationē ac cidentē in pulmone: cuius nō velit homo tussire: qre ac cidit inde multotiens vt sit difficile tolerare ipsā ⁊ ꝓhi bere eā. In huiusmōi aūt egritudine qum īcipit infirm⁹ tussire ⁊ non iuuaf ꝓ eam: ⁊ sentit ꝙ virt⁹ naturaf non iuuat ipm ad illud: abstinet statim a tussi. ꝓpter hanc g̃ cām accidit ei vt ꝓuocet seipsuꝫ ad tussiendū. qum g̃ īci pit tussire abstiet ab illa velocit: qm̄ nō expuit aliqd cui sit q̄titas: sed hūiditatē subtilē aquosā sicut spuma q̄ ve nit ad cannā pulmonis ex venis: in quib⁹ sanguis aquo sus est recept⁹. Nec ē g̃ differētia inf hydropisiz acciden tem cā epatis: ⁊ inter spēs hydropis: quaꝫ rememoratio ꝓcessit. Et inter eas itez est dīa alia in multitudie sup fluitatū descendentiū inferi⁹: ⁊ paucitate earundē. qō est: qꝛ cuius intestina sunt infirma. aut guedeguil .i. mesa raice q̄ sunt inter ea ⁊ iter epar: accidit ei fluxꝰ ventr. quꝫ vo aduenit hydropis causa epat: ista mēbra non habēt egritudinē: ⁊ cib⁹ eius non coꝛꝛumpit neqꝫ grauat sup h⁹ membra ꝓpter virtutē eoꝝ. Non g̃ accidit ei fluxꝰ ventr sed fex cibi moraf in coꝛpoꝛe eius: ⁊ pars eius puēit vsqꝫ ad locum itra sipbac: quod ē sup ventrez: ⁊ pars ei⁹ expi rat: ⁊ resoluit ꝓpter suam adustionē ⁊ decoctionē sui ex apostemate calido qō est in epate. ⁊ cut eoꝝ inueniē eti am mollis: lenis: quoniā nutrimentū eius ē ex sanguine aquoso subtili. Qum g̃ premis sup eam digito tuo: rece dit ab eo statiꝫ: deinde non moraf q̄n redeat ad dispōnez

suam primã: ⁊ nõ est de aptitudine ipsius q accidat ab ipso pncipio euẽtus hydropisis. Sed ⁊ pedes in primis apostemiañ ꝑpter vehemẽtẽ longitudinẽ ipsoꝝ a membris multe caliditatis. Cum ergo plongañ spaciũ illi⁹ accidit apostema in toto vẽtre: ita q qñ preseris sup cutẽ ei⁹ digito pfundeñ ille loc⁹ ⁊ cedat: deinde nõ mozeñ nisi parũ donec redeat ad dispõem suã pmã: ⁊ ille est sermo hipp. Et fiũt in vẽtre apostemata qñq: deide nõ mozãñ ḡn ḡescãt. Et possibile quidẽ est q nõ voluit ꝑ sermonẽ suũ istũ q illud accidat in pncipio hoꝝ apostematũ: ni si qñ in pncipio sui esse multotiẽs ḡescũt: ita vt estimeñ q ipsa iam quiescãt penit⁹ ⁊ resoluũtur: deinde post illõ redeũt ⁊ accidũt: deinde nõ mozañ etiã ḡn quiescãt: deinde redeũt ⁊ accidũt: qum ergo extendiñ tẽp⁹ mozãñ pre ter q quiescant. Et differẽtia quidẽ inter ista apostemata: ⁊ inter apostemata que dirim⁹ accidere ei cui aduẽit hydropisis causa iliozũ est: ḋa quãdo compmis super ea cũ digito tuo cedũt sub eo ⁊ descendũt. Et causa in illo est: quia natura eozũ est pblegmatica viscosa: sicut illa apostemata. 4

e Et si caput ⁊ plante pedum ⁊ uole manuũ frigide fuerint: uenter uero ⁊ latera ⁊ mandibule caluerint: malum est.

e Et quz fuerit pedes ⁊ caput ⁊ plãte manuũ frigida: ⁊ uenter ⁊ latera calida: tũc illud malũ est.

In egritudinib⁹ quidẽ chronicis ⁊ ꝑpe in hyeme ⁊ in corpib⁹ decrepitozũ non est mirũ si infrigidañ extrema corpozũ nõ in pncipio periodoꝝ febziuz tñ: sed in spacio moze earũ: ⁊ qñ ipa per naturã sunt pauce carnis: ⁊ loca earũ sunt valde longi qua a loco viscerũ. verũtamẽ sermo hippo. in hoc libro nõ ẽ in egritudinib⁹ chronicis. Causa igiñ in frigore extremitatũ in egritudinib⁹ acutis fm plurimũ cõtraria ẽ cause faciẽti id in egritudinib⁹ chronicis. qõ est: ḋa euent⁹ hui⁹ accidentis in egritudinibus chronicis ẽ: qñ caliditas naturalis non puenit ad extrema ꝑpter debilitatẽ suam. In egritudinib⁹ vero acutis euent⁹ eius est: qñ qõ peruenit ad totũ corp⁹ ex sanguine est quãtitas parua ꝑpter magnitudinẽ apostematis calidi quod ẽ in viscerib⁹: ⁊ qõ est plurim⁹ sanguis retent⁹ in mẽbris apostematis: ⁊ ꝑpter illud mẽbra media corpis: ⁊ sunt pect⁹ ⁊ vẽter: inueniũtur vehemẽtioris caliditatis: qñ initiũ paroxismi in egritudinib⁹ acutis multotiẽs est cũ rigore ⁊ horripilatione: ⁊ nõ sunt extremitates corpis tñ frigide: sed etiã cutis que est super pect⁹ ⁊ ventrẽ totũ: verũtamẽ hmõi friditas nõ significat rem malã. Si aũt remanẽt pectoris partes ⁊ vẽtris calide: aut addiñ caliditas eaꝝ donec pertrãseat in illo earũ natura: ⁊ extremitates sunt fride: tũc est significatio super magnitudinẽ apostematis calidi quod ẽ in viscerib⁹: ⁊ dignũ est vt fit rectũ: ⁊ vt etiaz intelligaẽ ex sermone eius: ⁊ venter ⁊ duo latera calida: q caliditas harũ partũ est manifestioz ⁊ ẽ magis apparens qñ fuerit per nãm: ⁊ scim q febris quã greci noiant liparios: ⁊ ẽ illa in qua aggregaẽ in corpe caliditas ⁊ frigus simul: ẽ huius generis. 5

b Bonũ aũt est egꝝ ex toto calere: ⁊ mollem ⁊ suauẽ ꝓuenient esse.

e Et de meliozib⁹ reb⁹ est ut sit totũ corp⁹ calidũ lene fm equalitatẽ.

p Postq narrauit hippo. dispõnez egritudinũ: que sunt ĩ fine malicie. ſ. in qua inueniunt membra media esse calida: ⁊ extrema frida: post illõ narrauit ꝑpie ipsã dispõnez que ẽ melioz dispositionũ: ⁊ ẽ illa in q totum corp⁹ est calidũ ⁊ lene fm equalitatẽ. qõ est: qz fmo ei⁹ fm equalitatẽ cõicat his duob⁹ noib⁹ fil: scilz calidi ⁊ lenis. ⁊ inueniñ etiã corpozis caliditas i febzib⁹ adurentib⁹ equal. verũtamẽ corp⁹ in eis est extenuatũ ⁊ siccuz. Cum ḡ est calidũ lene fm equalitatẽ: significat q complexio eius ẽ melioz cõplexionũ. 6

b Bonũ est modeste ⁊ non laboziose ⁊ nõ repente eundez latera cõmutare: ⁊ si sibi leuis uideaẽ.

e Et oportet ut sit permutatio infirmi facilis: ⁊ quando ꝑmutaẽ corpus eius est leue.

Summa in oi ꝓnosticatiõe que ẽ sup illũ q morit ⁊ qui vivit: ẽ cõparatio iter fortitudinẽ egritudis: ⁊ virtutẽ infirmi. qñ ergo egritudo ẽ fortior: moziñ infirm⁹ ꝓcul dubio. ⁊ qñ est debilioz virtute infirmi non moziñ: dũmodo nõ cadit ĩ curatiõe ei⁹ error. Et hippo. quidẽ narrauit hanc summã in aphorismo cuius initiũ est: Et oportet vt cõpares inẽ virtutẽ infirmi ⁊ inter virtutẽ stat⁹ egritudis. hec nãq summa ẽ scia ꝓnosticatiõis. Et qñ genera virtutũ que fiũt in corpore sunt tria: que incipiũt ex trib⁹ pncipijs: ⁊ sunt cerebri: cor: ⁊ epar: factũ est q cognitio debilitat⁹ cuiusq eoꝝ ⁊ virtutis eoꝝ signficaẽ ex operatiõe cuiusq eoꝝ. Spes autem virtutũ sunt one: que ex cerebro ꝓcedũt. quod ẽ: q: ḋaz eaꝝ sunt ꝑparatiue: ⁊ sunt cogitatio ⁊ memoria. ⁊ ḋaz eaꝝ sunt fuientes vel mistrantes: ⁊ sunt ille q⁹ fit fletus ⁊ mot⁹. Operatio aũt virtutis q est ĩ corde ẽ opatio quã compleẽ pulsus venaꝝ pulsatiliũ. vez opationes virtutis que ẽ in epate sunt ille q complenẽ in hoꝛa generatiõis sanguinis ⁊ humoꝝ. Et qñ genera scie ꝓnosticatiõis sũt duo genera: tũc oz vt ꝟideres ⁊ aspicias in oi significatione quã narrauit hippo. cuiusq duoꝝ genez fiẽ oz vt facias nũc in fmone suo qõ oz: vt sit ꝑmutatio infirmi permutatio facil⁹: ⁊ qñ ꝑmutaẽ fit corp⁹ eius lene. qõ est: ḋa ista significatio significat vehementiã virtutis mouentis corp⁹ q voluntatẽ. Et non ẽ ḋia in hoc loco inter fmonẽ meuz voluntatẽ: ⁊ inter fmonẽ meuz velocitatẽ ⁊ electionẽ. Ingrediñ etiã in hoc genẽ illud qõ ipse dixit i decubitu ĩ eis q premissa sũt in fmone cuius initiũ ẽ: Et oz vt inueniat medic⁹ infirmũ iacentẽ sup latus dextrum aut finistz. qõ est: qz ego iam oñdi in hoc decubitu: ⁊ in decubitu q ꝺuertiñ ad supiora q vterq fit ab opatione lacertoꝝ. Et de ꝺsuetudine ḋez mea ẽ vt nominem hũc decubitũ noĩe deriuato ex vehemẽtia virtutis. ⁊ ego ḋez iam locut⁹ fui in eo fmone lõgo ĩ libro meo de motib⁹ lacertoꝝ. Et dixit etiã Dioclytes: q corpora aĩalium sũt cõposita ex deferẽte ⁊ ex delato: ⁊ q deferens ẽ virtus: ⁊ delatuz ẽ corp⁹: ⁊ sicut ille q defert pond⁹ aliq: fit motus eius difficilis: si graue ẽ ei. ⁊ si est leue illud pond⁹ fit motus ei⁹ ei facilis. Similr qñ virt⁹ fortis ẽ: fit ei facile deferre corp⁹: ⁊ nõ aduenit ei apud motũ suuz nocumentũ. ⁊ qñ est debilis grauat sup eaz. fit ergo difficile subleuare ⁊ deferre ipsum. 7

g Grauis uero si fuerit: man⁹ quoqꝫ ⁊ crura ponderosa: horrendũ.

Et qñ corp⁹ fuerit graue: ⁊ man⁹ ⁊ pedes graues sunt: tunc timor erit magis agmentat⁹.

Significatio infirmi super grauitatē membrorū suorū est: quādo conat⁹ motū cū volūtate: ⁊ grauitas cruriū declarat⁹ ei qñ conat⁹ surgere ⁊ ambulare: aut mouere ea: ⁊ ipe est iacens: simil⁹ ⁊ grauitas mor⁹ manuū declarat⁹ ei qñ conat⁹ cū eis aliq̄d retinere: aut proiicere cū manu sua: aut ponere eas: aut pmutare eas de loco ad locū. ⁊ simil⁹ grauitas colli ⁊ reliquar⁹ pmutare eas ex dispōne ad dispōem. Grauitas aūt membrorum est ex maiorib⁹ significatōib⁹ significatib⁹ debilitatē virtutis ⁊ nobiliorib⁹ earū. verūtñ illud nō est significatio sup debilitatē virtutū omniū: sicut dixi in eis que sunt premissa: sed super debilitatē virtutis que est in neruis ⁊ lacertis trū. 8

Quod si liuor admixtus uiridi: unguib⁹ digitisq; affuerit: mortē aduentare nō dubitabis.

Et si cū grauitate fuerit pallor trahens ad uiriditatē in unguib⁹ ⁊ digitis: tūc mors in primo descēdet.

Dixim⁹ oñdi in alijs locis quō fit destructio vtutū regentiū corp⁹ simul. nā dū vna earū pmanet fixa: tūc corp⁹ remanet sm dispōem suā. pculdubio. Verū hippo. postq̄z narrauit significatōes q̄ significant resolutōem virtutis mouētis lacertos ⁊ casum ei⁹ addidit ad illud significatiōes alias significātes destructionē virtutis alteri⁹. Nō est: quia pallor unguiū ⁊ digitorū qui trahit ad viriditatē: significat extinctōem vl mortificatōem caliditatis naturalis manātis ex corde: ⁊ propter hoc nō dixit sm̄ōe absoluto: q̄ pallor qui trahit ad viriditatē: significat mortē qñ est cū grauitate corporis: sed addidit etiā cū illo sermonē suū: descendit in primo: quoniā ille significatōes apparēt apud mortē duar⁹ virtutū simul. 9

Et si color hic ungues nō ifecerit: ⁊ cetera mēbra corripuerit: spei loc⁹ nō deerit. pderit uero cūcta signa ppēdere: q̄ si egrū sufficiētem videris: ⁊ una boni significatio affuerit: t̄minus tibi pmittet cur quolibet exteriori apostemate ⁊ futura salute: sed pallor⁹ in pdictis locis picula nō deerūt.

Et si denigrantur digiti penitus ⁊ pedes: tūc illud erit min⁹ in significatiōe pditiōis: q̄z sit quādo declinat ad uiriditatē ⁊ pallorē. Sed necesse est tibi tūc ut cōsideres reliquas significatiōes: ⁊ regas esse earuz. Nam si inuenis infirmū tolerantē quod aduenit ei de nocumēto tolerantia facili: ⁊ fuerit cū significatiōe alia ex significatiōib⁹ q̄ significāt salutē: significat illud q̄ infirmitas expellit p exiturā: ita q̄ infirm⁹ saluabitur: ⁊ cadent loca que denigrata sunt ex corpore.

Non oportuit eū dicere tūc: Illud erit min⁹ in significatōe pditiōis: sed q̄ illud fortasse nō significat pditionē penit⁹: ⁊ fortasse significat significationē in vltimo sup pditōez. Et fortasse putat aliqs de hippo. q̄ nō fuit sciens illud: qñ non vtitur hoc sermone sm veritatē quā significat. sz res nō est ita: qñ qum addidit ad hunc sermonē ei⁹ discretionē vsq̄z ad finē ⁊ determinationē ipsi⁹: ⁊ narrauit illud narratōe manifesta: ō clarauit oñsiōe apparēte: q̄z fuit sciēs veritatē i eo q̄ dixit: Vel ex ipse nō pscrutat⁹ est exquisite exponere illō: qñ fortasse denigrant mēbra ppter mām q̄ effundit ad ipa Et iam oñdit hippo. oñsione manifesta qual⁹ significat illō: qñ dixit: An̄ videris infirmū tolerantē illud qō ad uenit ei de nocumēto facili. ſ. patiens illud: ⁊ fuerit cuz illo significatio alia ex significatiōib⁹ significantib⁹ salutez: tūc scias q̄ nigredo mēbri nō accidit nisi ppter māz que effundit ad ipm. q̄ si fuerit res cū diuersitate illius: tunc est signuz sup mortem. 10

Si testes ⁊ uirga p̄ter solitū diminui ꝓtrahiq̄z apparuerint aut minui: doloris aut mortis aduentuz pronunciabis.

Testes aūt ⁊ uirga nō significāt nisi dolorē aut mortez qñ ꝓtrahunt.

Nuenim⁹ hec mēbra ꝫhi in eo q̄ iam appropinquat morti: ⁊ illud q̄dez est necessariū: qñ virt⁹ aialis qñ morit: ita vt nō sit ei possibile peruenire ad extremitates corporis: sed trahit versus originē ei⁹ ⁊ radicē suā: or necessario vt sequant eaz mēbra: q̄re rugant mēbra ⁊ ꝫhunt versus mediū corpis. Et sīl⁹ etiā dolorē videmus multotiēs reducere ⁊ ꝫhere virtutē versus originē suā. qñ illud est: ē neče vt ꝫhant mēbra: ⁊ retrahant versus originē suam ppter dolorem. 11

Somn⁹ ut moris est peruenies ⁊ natural⁹ ut noctez nō effugiat: ⁊ die non impediat laudabilis: ꝓtrar⁹ uero improband⁹. min⁹ tamē si a mane usq̄z ad tertiam tenuerit.

Somn⁹ autem oportet ut sit sm q̄ currit cōsuetudo cū eo: qñ currit cursu naturali: ita ut sit ifirm⁹ in die expgefact⁹: ⁊ in nocte dormiens. q̄ si mutet illud est dispō deterior. sed minor q̄dez lesior nocumentū qō est ex somno est qñ dormit infirm⁹ in principio diei usquequo p̄tereat ex eo circa tertiā ipsius. Somn⁹ aūt qui est post hanc horā est malus.

Hippo.recte inuenit qum narrauit significatio/
b nes que sumũt ex somno ⁊ enũciatõe sua etiaz de causa in illo: ⁊ in faciẽdo totum qõ est iuua mẽtũ naturale: ⁊ omne qõ est fm cõtrariũ illi⁹ est illaudabile: qñ est extra dispõnem naturalẽ: similr etiã sunt res cũ quib⁹ nõ currit cõsuetudo. nã si fuerint currentes fm cõsuetudinẽ sunt laudabiles: ⁊ cũ quib⁹ nõ currit cõ suetudo sunt illaudabiles. verũtamẽ res naturales fm tẽ pus hippo. nõ fuerũt nisi res cũ quibus currit cõsuetudo nũc aũt inuenim⁹ facere diuites diuersum illi⁹ in oĩbus rebus ⁊ in somno etiã. dormiũt ei in die: ⁊ vigilãt in no/ cte. ⁊ qñ cõsuetudo currit ecõtrario cursus naturalis: nõ certificaẽ iste sermo quẽ dicit hip. qõ est: quia cõsue/ tudo in hac hora est plus naturali: non apud bũtes diui tias ex mulierib⁹ tñ: sed apud plures viros. 12

Pessimũ autẽ est nõ dormire: aut
p eim magnitudinẽ doloris signifi cat: aut alienationẽ.

Et de deterioríb⁹ signis est ut non
e dormiat infirmus: neqz nocte ne qz die. qõ est: qz ipse nõ uigilat nisi aut ꝓpter dolorẽ et angustiaz: aut qz adue nit ei permixtio in ratiõe sua: uł ꝓpter hanc significationẽ.

Vigilie accidũt infirmo in nocte ⁊ die: aut ꝓpter
v doloꝛẽ qui sup eũ fuit p:auus ⁊ cõtristaut eũ: aut qñ pmixtio ratõnis incipit cũ eo. qõ est: ꝙa pmixtio ratõis facit possidere vigilias ꝓpter siccitatez q̃ dñaẽ sup cõplexionẽ cerebri. 13

Stercoris egestio si neqz exsiccata
s neqz liqda oio sed iũcta ⁊ hora so lita: signũ est ea q̃ sunt sb diaphragma te esse salubria.

Egestio aũt laudabilioꝛ est q̃ est le
e nis ꝯiuncta: ⁊ est ei⁹ exit⁹ in hora exit⁹ sui q fuit in dispsitiõe sanitatis: ⁊ est quãtitas ei⁹ ꝓ compationẽ ei⁹ quod aduenit coꝛpoꝛi. qõ est: quia egestio qñ est cum hac dispositiõe: est pars inferi oꝛ uentris sana.

Hippo. assumpsit figuificatiões significãtes ege/
b stionẽ laudabilẽ ex substãtia eius ⁊ ipsi⁹ quãti/ tate: ⁊ ex hora ipsi⁹ exitus. Significatiões aũt fi/ gnificãtes egestionẽ illaudabilẽ nõ iuenim⁹ eũ sumpsis/ se ex his trib⁹ tñ: sed ex colore etiã ⁊ odore: ⁊ ex voce an nexa egressioni eius. Egestio aũt cui⁹ substãtia est natu/ralis est que nõ dura in termino lapidis: neqz lenis ĩ ter mino aque vt fluat ⁊ currat: sed est de lenitate cũ dispo/ sitione cũ qua possibile est vt ꝑmaneat coniũcta ꝓꝛ q̃ fluat ⁊ currat. quãtitas vero eius naturalis ẽ: q̃ est per compatõem eius qõ comedit. Hora aũt eius exit⁹ natu/ralis est hora cũ qua currit cõsuetudo infirmi in sanita/ te sua. ⁊ oportet etiã vt adiũgas ad illud q̃ dixit: colorẽ egõnis naturalẽ ⁊ odorẽ eius. oportet enĩ vt sint fm q̃ fuerũt in hora sanitatis. verũtamẽ hippo. nõ narrauit il lud qñ possibile est tibi vt intelligas illud ex fmone ei⁹ In egestiõe egrediẽte a dispõne naturali. quod ẽ: qz de/ ꝺsuetudine eius est in reb⁹ multis vt significet eas ex cõ/ trarijs earũ:: ⁊ dimittat rememoꝛari eas in nomib⁹ suis. ⁊ nõ dixit: Et quãdo egestio fuerit cũ hac dispositõe erit inferioꝛ ps ventris sana: nisi qum ipe compauerit hanc ꝓtem cũ pectoꝛe: vt intelligas hic ex sermone ei⁹ isto sto/ machũ ⁊ intestinũ ieiunũ: ⁊ reliqua que sunt post ipm ex intestinis: ⁊ nõ est necesse ꝓculdubio in aliquo q̃ oc/ cultet quãdo est egestio cũ diuersitate hui⁹ dispositiõis vt significet q̃ dispositio boꝛũ membꝛoꝛũ sit egressa a di/ spositõe naturali. quoniã hipp. nõ dixit illud. Neqz etiã est sermo sanus: qñ possibile est etiã vt sint mẽbra que sunt in vẽtre inferioꝛi sana: ⁊ currant ad ea ex epate: aut ex splene res multe vel male mutãtes coloꝛẽ egestionis naturłẽ ⁊ substantiã ipsi⁹ ⁊ eius odoꝛẽ. Et multotiẽs ad/ dunt etiã in quãtitate eius humiditates que effunduntur ad stomachũ: ⁊ neqz etiã exit⁹ eius est in hora simili hoꝛ/ re que fuit ante illud. Egestio aũt que in vltimo est simi/ lis egestioni naturali nõ significat q̃ ptes inferioꝛes ven/ tris sane sint tñ: sicut dixit hippo. sed quia non effunditur ad eas etiã ex mẽbris que narrauim⁹ aliquid. Egestio aũt egrediẽs a natura significat fortasse q̃ mẽbra que sunt in ventre tñ sunt infinita. ⁊ fortasse significat: qz effun/ dunt hec mẽbra ex mẽbris q̃ sunt sup ea hũiditates. Et spes q̃dez hui⁹ egõnis sũt multe ⁊ diuerse: qñ epar nõ ex/ pellit ad stomachũ superfluitates suas tñ: ⁊ qõ generat ĩ eo ex hũoꝛib⁹ egrediẽtib⁹ a nã: ⁊ qõ expellit ad ipm sup/ fluitates totiꝰ coꝛpis. qõ ẽ: qz stomach⁹ ꝺtinuat cũ oĩb⁹ mẽbris mediãte epate: ⁊ recipit superfluitates oĩuz mẽbꝛo/ rũ ipso mediãte. ⁊ fortasse qõ effunditur ad ipm expellit a nã ad ipm qñ vult mũdificare totũ coꝛpus: aut aliqõ ex mẽbris ei⁹: aut duo mẽbra: aut mẽbra multa. Et multoꝛ/ tiens ẽ illud qõ effunditur ad ipm fm viaz accñtl. ⁊ qñ est illud: significat egritudinẽ ĩ toto coꝛpe: aut ĩ vno membꝛoꝛ ei⁹: aut ĩ mẽbꝛ/ multis. Oꝛ g̃ vt ꝺsideres in mẽte tua illud qõ narrauit hippo. in fmone suo ex successiõe hui/ us fmonis: ⁊ addaẽ ad illud qõ dixi. 14

Liqda bõa est: si sine sonitu uẽto
l so fuerit: nec iozdiate manauerit Si eiz frequẽt manat: egzz maxio labo re ac uigilijs afficit: ⁊ i defectũ adducẽ.

Et si egestio fuerit sbtił: tũc lauda
e tur ex ea ne cuz ea sit uox: ⁊ ne sit egressio ei⁹ freqns paulati. qõ est: qz qñ illud est: accit infirmo lassitudo ex mul titudie surgẽdi ⁊ ꝓsecutõe ei⁹ accidũt ei uigilie ide: nam exitus rei multe multo tiẽs ñ faẽ securitatẽ ifirmo de syncopi.

Res manifesta est in hoc q̃ egestio humectatur
r aut quia cib⁹ nõ penetrat ex vẽtre ad epar: aut quando effundũtur ad ipm ex epate aut splene superfluitates. verũtamẽ possibile est vt fit illud laudabile quoniã epar ⁊ splen ⁊ totũ coꝛp⁹ mũdificaẽ ꝓ ipm. ⁊ nõ est illud illaudabile: nisi quãdo est fm semitã accidẽtiã .s. quãdo non penetrat cibus ad epar: aut res que effun/ dũtur ad stomachũ ab epate: significãt dispõem malam Et differẽtia quidẽ inter dispõem primã ⁊ inter hãc dis/ positõem est: q̃ cũ egestiõe in dispositiõe prima non est vor. ⁊ hec etiã est differẽtia alia: ⁊ est: quia egressio ege/ stionis nõ est frequẽs paulatim: quoniã qõ egreditur fm

hūc modū nō est aliquid ex accñtib⁹. Flux⁹ aūt vētr⁹ su
pfluus qui fit raro: multotiēs significat crisiz laudabilē:
t significat ꝙ natura expellit rez supfluā in ꝯtitate sua
aut in qualitate sua vt euacuet corp⁹ totuz aut aliqō ex
mēbris eius t mūdificet ipm. Et itelligo ꝓ sermonē meū
Euacuatōez: inanitōe corporis a nālib⁹ humoꝛib⁹ qui ī
ꝯtitate sua multiplicāt. Per mūdificatōem vo t fluxū
vētris intelligo vacuitatē corpis ab humoꝛib⁹ egredieti
bus in qualitate sua a natura. Et cōsequūt hāc egestiōez
nocumēta alia: que dixit hippo. in sermone suo. quod ē:
quia quādo ē illud donec accidat infirmo lassitudo ml
titudine surgēdi t cū cōsuetudine eius: accidūt ei vigilie
t ꝙ ipe vitupat etiā t egōem que fit cū multitudine fre
quēti: nō est nisi ꝓpterea ꝙ deiscit ipa t mollificat virtu
tem: quoniā ꝯtuis raro accidat vt laudeť hmōi egestio.
verūtū casus vtuſ hic annex⁹ ei ē illaudabilis: sicut fluxꝰ
nariū accidēs fm viā crisis egrediēs in quātitate sua ab
equalitate. 15

Utile est sterc⁹ fm quātitatē ciboꝝ
assumptoꝝ euenire t bis uel ter
in die: in nocte uero semel: t iā luce ꝓxi
ma aut solito moꝛe ꝓtigere.

Ut rūtū opoꝛtz ꝙ sit egestio fz illō
qō accidit coꝛpi duab⁹ aut tribus
uicib⁹ i die: t semel in nocte: et sit pluri
mū eiuſ ꝓpe manc: aut sicut de ꝓsuetu
dine bois est surgere.

Am dixit hippo. hūc sermonē in eis que sunt p̄
missa: t meli⁹ quidē eēt vt poneret sermonē illū
nūc in egōne multa: que fit fm semitā crisis: t ē
illa quā narrauit ante. Et ego quidē etiā vitupo fmonez
eius: opoꝛtet vt sit egestio duab⁹ aut tribꝰ vicib⁹ in die: et
semel in nocte: t reliq̄ ꝙ ipe scp̄sit post illud: qm supfluū
ē: neq; fuit necessariū dicere illud. qō est: qz sufficit vt oi
ceret: Sicut de ꝓsuetudine est homis vt surgat. Qō autē
dixit in fine bui⁹ fmonis t est fmo eiuſ. s. Et sit plurimū
eius ꝓpe mane: aut sicut de ꝓsuetudine est homis vt sur
gat. inueniť in quibusdā descp̄tōib⁹ sicut ego scp̄si illud
t in quibusdā descp̄tōib⁹ inueniť: sine illo: aut fm hunc
modū: Et erit plurimū eiuſ ꝓpe mane: sicut de ꝓsuetudie
est bois vt surgat: sed nō ē differētia inter has duas scri
pturas: qm intētio in eis vtriſq; ē intētio vna: t ē ꝙ me
lioꝛ rerū est cū qua iā currit ꝓsuetudo. 16

Utile ē etiā appꝛopiquāte iā ēmio
egritudis idē sterc⁹ dēsari.

Et opoꝛtet ut cōdēsēť egestio quā
do tēdit infirm⁹ uel appꝛopiquat
uersus crisim.

Non cōdēsať egestio qñ appꝛopinq̄t infirm⁹ ꝓsuſ
crisim nisi qñ fuit subtilis aquosa ante illud: nō
que fuit spissa dura: ergo sermo ei⁹ in eo ē cuiuſ
egestio a ꝓncipio sue egritudiuis est humida. verūtamē
hec abbꝛeuiatio in sermone de ꝓsuetudie antiquoꝝ fuit
t ꝓpe hippo. s. significatio rei ex cōtrario suo: t dimissio
rememoꝛatiōis ei⁹ cū suo noie. 17

Et coloꝛe sb citrino fieri: nec inso
lidum dēsari.

Et opoꝛtet ut egestio sit decliuis
ad citrinitatē aliquātulā: t nō sit uehe
mētis lenitatis.

Deli⁹ eēt si scp̄sisset hūc fmonē in ꝓncipio sue lo
cutōis de egōe: ita vt eēt fmo ei⁹ fm hūc modū
De egōe q̄dē laudabiliοꝛ ē q̄ ē lenis cōiūcta: t ē
exit⁹ ei⁹ in hoꝛa exit⁹ ei⁹ que fuit in dispōe sanitatis: t est
ꝯtitas ei⁹ ꝓ cōpatōem ei⁹ qō aduenit coꝛpi: t coloꝛ eius
declinis ad citrinitatē: t nō est vehemētis lenitatis: sicut
iā determinauit subām egōis: t ꝯtitatē ei⁹ t hoꝛā exit⁹:
t qualitatē ei⁹ simul. s. visibilē t odoꝛabilē: sicut dixi an
te. t manifestū est ꝙ coloꝛ egōnis nō trahit ad citrinita
tem: qñ cholera desc̄dēs ab epate cōmiscet ei: t illud ē
qñ cholera q̄ admixta ei est: est nālis eq̄lis in quātitate
sua t q̄litate: t cōueniūt sup illud oēs medici: qñ q̄ndo
effundiť ab epate ad ventrē cho. egressa in q̄litate t ꝯtí
tate sua ab eq̄litate: nō est coloꝛ egōis ptinēs ad citrini
tatē: sed est citrin⁹ pur⁹: t qñ nō effūdiť ad intestia cho
lera: sicut illud qō accidit ei qui habz ictericiā: tūc coloꝛ
egestionis est albus. 18

Bonū est etiā si lūbꝛicos admixtos
habuerit.

Et ex eo qō laudať etiā est ut egre
diātur cuz egōe lūbꝛici: qñ appꝛo
quat infirm⁹ uersus crisim.

Non laudať egestio lūbꝛicoꝝ: nisi quz nā ipa ex
pellit eos inferi⁹ cū reliq̄s supfluitatib⁹ que sūt
in coꝛpe: nō qñ egrediūť p cām alia fm viā acci
dētis: t ego quidē iā locut⁹ fui fmonē longū in reb⁹ que
pꝛocedūt fm semitā crisis in libꝛo picriseos. 19

No oi acuta egritudie uentrez nō
ut plenū: sz ut uacuū tractari: t ñ
tenuē sz carnosū inueniri bonū.

Et oportet ut sit uenter in oi egri
tudine uacuus piguis.

Ermo q̄dez ei⁹: vacuus: ꝓpe extensū plenū est: sz
piguis ꝓpe macꝛ extenuatū: sicut significat dcō
pma res retētas in vētre: t dictio scēūda ventrē
ipsū: sicut si diceret: Quia oz in oi egritudie vt sit venter
vacu⁹: t sit coꝛp⁹ eiuſ pigue t nō macrū. 20

Aquosū uero stercus t liquz siue
albū aut nimis citrinū aut spumo
sum malum est.

Egestio aūt aquosa sbtilis t alba:
t citrina uehemētis citrinitatis t
spumosa: illud totū malum est.

Egestio q̄dē aquosa significat destructionē dige
stiōis. sz alba significat siē dixi añ ꝙ cholꝛa citri
na nō descēdit ab epate ad ptes stōi: vez egō ve
hemēt⁹ citrinitat⁹ significat vnā duaꝝ rez: aut egōnē cui
cōmixta ē cholꝛa citrina t mꝛta: aut egōnez cui cōmixta
est cho. viridis: vt herugo ers. qō est: qz hꝰ nomē qō dixit
hippo. figt fz linguā grecoꝝ hos duos colores sil. egō āt
spumosa sigt pmixtionē vētositat⁹ vehemēt⁹ iflatine hu
miditati: cui⁹ sepatio ab ea ē difficilis. t fortasse sigt cali
ditatē supfluā. qō est: qz nos inuenim⁹ spumā euenire ex
teri⁹ fm hūc modū ī mari: ꝓpterea ꝙ vēti ocutiūt aquā
sz ī pfūditatib⁹ pelagi pp supfluitatē caliditat⁹. 21

Item modicuz ⁊ uiscosum ⁊ lene siue album seu citrinū aut spumosum: malum.

Et ex egõe qdē mala ē pauca uiscosa lenis: siue sit alba siue citrina.

Arauit hippo. in hoc sermone duas spēs ex specieb⁹ egõnis q̄ ambe ꝓueniūt a liquefactiõe corpozis. Et nō est differētia inter vtraſq; nisi quia pauca viſcoſa alba ꝓuenit a liquefactiõe adipis facta a caliditate ignea que nō est vehemētis malicie: ſz egestio que trahit ad citrinitatē lenis ꝓuenit ex liquefactõe adipis. verūtn ei⁹ euēt⁹ est aut qñ caliditas faciēs ipm ē vehemētiozis malicie: aut qñ adeps liquefact⁹ antiqu⁹ est qui iam cõputruerit quadā putrefactõe. quod est: quia videm⁹ adipes zirbi qñ putrefiūt exteri⁹: colorē mutant ita ꝙ vides vtrūq; viſiõe manifeſta declinare ad citrinitatē. Egõnis aūt ad viriditatē declinis: ſi viriditas eis fuerit ꝓpter admixtõem cholere viridis: vt berugo eris cuz ipa: qñ iam oñdim⁹ ꝙ hic etiā color intelligit ex nomie vehemētis citrinitatis: euēt⁹ est a lequefactõe vehemēti. Et omne quidē qō ꝓcedit ex corpe qō vides lene: ē ꝓpt vnā duarū ꝓpetatū: aut ꝓpterea ꝙ ipm recipit digõnem fm equalitatē: ita ꝙ nō effugit nām ps aliqua ex ptib⁹ eius quā ipa nō reſoluit: aut ꝓpter liquefactiõem vehementē: ita ꝙ nō fit etiā in hoc vna ex ptib⁹ materiei cui nō adueniat cā. ꝓpter hāc ꝙ cām ſicut meli⁹ est i oi quo fit iuuamētū vt ſit equale: ſimilr ⁊ omne qō est malū: ē vehemētiozis malicie qñ est equale. qō est: quia ꝑmū ſuſcipit opatõem nāe cū totalitate ſua: ⁊ ſecundū ſuſcipit maliciā egritudinis cū ſua totalitate. In viſcoſa aūt res manifeſta est ⁊ expoſita: ꝙ euēt⁹ ei⁹ est multotiēs qñ vehemētior ſit caliditas rei. ⁊ multiplicāt: ⁊ fortaſſe fiunt humores viſcoſi ꝓpter qualitates ciboꝝ. verūtn iſti humores qñ ꝓcedūt ex corpe nō ē eorū cētitas pauca. Res aūt viſcoſa qñ ꝓcedit paulatī est cōtraria ꝑme cōueniētis liquefactōi pauce. qō est: qz nos inuenim⁹ multotiēs liquefactõem vehemētē faciētē fluxū ventris ſuperfluū. verūtn illa cui⁹ hec est diſpō: est ꝓculdubio fetida. Et diſferētia quidē inter humores crudos ⁊ hāc est in hoc capitulo tn̄: qō est: qz ex humoꝛib⁹ crudis ñ est fetor. 22

Peſſimū aūt est ⁊ mortiſ ſignum: viſcoſum: nigrū: fetidū: ⁊ viride.

Et ſignificatiua mortiſ magiſ hec est egestio nigra: ⁊ pinguis: ⁊ fetida: ⁊ viridis.

Geſtiõis quidē nigre nigredo fit ex cõmixtione cho. ni. pure. viridis aūt fit ex cõmixtõe cho. ni. q̄ nō est pura: ⁊ cui⁹ cētitas est pauca. Egeſtio vo pinguis procedit apud liquefactionē adipis a caliditate ignea. fetida aūt ſignificat putrefactiõem in corpe. 23

Mariū uero ꝓductõnem ſignificat egritudis: neqz min⁹ ſignū ē mortis q̄z qō loturā iteſtinoꝝ profert: aut colorē porroꝝ ſiue nigrū. Cōtigit etiā colores iſtos ſimul euenire.

Geſtio aūt diuerſoꝝ coloꝝ ſignificat de lōgitudie egritudis pl⁹ q̄z indicēt ille ſpēs alie: ⁊ ñ ē illō qō ſignificat de ꝓditõe min⁹ q̄z illō qō ſignificat ille. ⁊ itelligo ꝓ id egõem in qua ē uiſcoſitaſ: ⁊ cui⁹ color trahit ad colorē porri ⁊ que est nigra. ⁊ fortaſſe egrediunt iſti colores oēs ſimul: ⁊ fortaſſe egreditur unuſquiſqz eorū ꝑ ſe.

Geſtio diuerſoꝝ coloꝝ ſignificat ꝙ in corpore ſunt egritudines diuerſe multe: que indigent ſpacio longo donec digõem ſuſcipiāt. quod est: quia quādo ſunt multe: poſſibile est vt ſit quarūdam earum ſpaciū longum. ꝙ ſi non fuerint in eis egridines lōge: tūc natura ꝓculdubio quando neceſſe est ei vt reſtat inimicis multis indiget etiā vt acquirat temp⁹ lōgū in expugnādo eos. 24

Ventoſitas ſine ſono laudabilior est: q̄ uero cū ſonitu, melior q̄z illa q̄ int⁹ claudit: ſignificat tn̄ amentē aut dolorē laborātē: niſi ſit uoluntarie.

Ventoſitatis autez exitus laudabilis est cum qua nō est uox: ⁊ exitus eius quādoqz cuz uoce est melior: q̄z eius cõſtrictioni est. ⁊ quādo egreditur cum uoce: tunc nō ſignificat: niſi ꝙ emittens eam aut est cū dolore: aut cū permixtione rationis niſi fuerit exitus uentoſitatis ab ipſo cum uolūtate

Ex hominib⁹ est: exquo egredit ventoſitas cum ſono ꝓter ꝙ verecūdetur: ⁊ ex eis est qui ꝓeligit mortē ſuper hāc actiõem. ſ. quando egreditur ex iſtis ventoſitas cum voce ⁊ ſono. ⁊ multi quidem hominū ſunt qui vtūtur illo. oportet ergo vt ponatur illud ex eis fm vnam duarū diſpoſitionū: aut vt nō intelligant quod faciūt: aut vehemētia doloꝛis cogat eos ad illud abſq; volūtate ipoꝝ. ꝓter iſtos aūt ex illis qui nō inſpiciūt ad illud: non oportet vt eſtimet exitus ventoſitatis ab eis cū voce ſignificare rem malā. verūtamē melius est ne ſit exit⁹ eius cū voce. quod ē: quia ventoſitas que egredit eū voce ex ipis ſignificat ꝓculdubio: aūt multitudinē ventoſitatis groſſe vapoꝛoſe: aut ſtrictura inteſtinoꝝ in quib⁹ penetrat. Quz ergo nō fuerit vētoſitas multa: ⁊ inſtrumēta a quib⁹ egredit ampla: tūc exitus ventoſitatis est abſq; voce. 25

Color ſub hypocōdrijs hanc ꝑpetatem habet ſi recēs ⁊ ſine calore fuerit: ſi rugit⁹ ſupuenerit ⁊ cū egõne: uel urina eruperit ſoluit: aliogn ad inferiora trāſmittit.

Apoſtemata aūt q̄ fiūt in eis q̄ ſunt ſub hydocondrijs: ⁊ q̄ occultant ex eis qñ ſunt ꝓpinq tpis: ⁊ nō est in eis inflāmatio: rugit⁹ accidēs i illo lo

co soluit: t ppie si egrediat cū egone t urina. q si nō egrediat: tunc ppter mutatiōez eoz fit. Et qñq fit iuua mētū itez p descensionē eoz ad iteriora.

Hippocrates significauit in hoc loco per apostemata que fiūt in eis locis qui sunt sub hypocōdrijs: t que occultant in eis apostemata que nominauit arrecul. i. vndimiā. i. molliciē: t oīa apostemata ista sunt grossitudo extra naturā: t quādo nō ē cum eis calidit as sunt ventosa: t ppie si fuerit propiqui tēporis hippo. iam itaq dixit: q ista apostemata resoluūt quādo accidit in vētre rugit⁹. Verūtamē vox ista nō significat in vētre ventositatē tm̄: sed q illa vētositas est pmixta humiditati. Cum ergo egredit hec vētositas inferi⁹: aut si nō egredit sed descēdit ad ptes inferiores: sedat ex ventre duo accidētia que accidūt in eo. s. dolor t grossitudo: t propē si euacuat vētositas cū vrina t egōne: qñ quādo accidit bmōi euacuatio nō remanet in vētre aliqd ex supfluitatib⁹. 26

Vrina laudabilis est que hyposta sim albā subsidentē t equalē t cōtinuaz atqz lenē habebit: t si pmanens usqz in crisim erit. Est eni fidelis nūcia salutis: t significat breuitatē egritudinis. q si modo cū hypostasi p̄dicta: modo sine fuerit: diuturnitatez significat egritudinis: neqz oio fidelis est.

Et laudabilior quidē urina ē in q̄ ē superfluitas residēs alba: lenis: equalis in tempe egritudinis totiꝰ usqz quo ueniat in ea crisis: illa eni significat breuitatē egritudinis. q si alteretur ita ut quādoqz migat urinā purā: t qñq resideat in ea supfluitas alba lenis: erit egritudo longior: t est securitas in ea minus.

Sicut ante dixi q significatio vehemētie vtutis principij pmi: quod oñdi in libro alio esse cerebrū t debilitas eiꝰ est ex opibus volūtarijs: similiter etiā inuenimꝰ hippo. assumpsisse significatiōes vehemētie virtutis alteriꝰ t debilitatis eius ex opatōib⁹ illiꝰ virtutis. Et iam quidē narrauit quasdā barū significatōnū in eis que premissa sunt: t narrauit quasdā barū significationū in hoc sermone: cuiꝰ premisimꝰ rememoratōem t nomiauit hanc virtutē in qua nūc est sermo eiꝰ virtutem mutatiuā. Significatiōes vero que significāt fortitudinē huiꝰ virtutis t ipiꝰ debilitatē in stomacho: sumūtur ex rebꝰ que egerūt omni die. Sed significatiōes significātes vehementiā virtutis t debilitatē ipsiꝰ in epate et venis sumūtur ex vrina. quod ē: quia declarant ex vrina significatōes manifeste: quarū quedā significāt digōem certā: t quedā eorū digōem diminutā: t quedā digōem corruptā: t quedā destructōem digōnis. Et similit etiaz ex eo declarat quod processit ex vētre. Et sicut iaz oñsuz est quia in egestiōe sunt signa significātia egritudines ꝑ ter egritudines ventris: similr etiā apparēt i vrinis signa significātia infirmitates alias ꝑter infirmitates epatis t venarū. Primū aūt a quo incipit hippo. significare in sermone suo t quod intēdit sunt signa significātia digestiōem: deinde addidit ad illud reliqua signa. t propter hoc oportet vt loq̄mur in p̄mis de signis que narrauit i p̄mis in hoc sermone: cuiꝰ premisimꝰ rememoratōem. p cepit eni vt considerem⁹ in sedimine quod in vrina resident: an sit albū: lene: equale: an mutet: ita vt sit i q̄busdā horis sm̄ q ipe dixit: t in quibusdā earū ecōtrario illius vel econuerso illius: t frequēter accidit in eo illud ita vt migat infirm⁹. Verbi gratia: Si infirm⁹ migat in die secūdo vrinā nō illaudabilē: qumq fuerit in nocte que ē post ipam migat vrinā illaudabilē: deinde mingat t in mane diei tertij vrinā laudabilē: qumq in sero illi⁹ diei fuerit migat vrinā illaudabilē. Et illud quod significat ex bmōi vrina est: q quidā humores qui sunt in venis receperūt digōem t vicit eos natura: t quidā eorū nō receperūt digestiōez. q si nō migat infirm⁹ vrinā indigestā in eo q est inter vrinas digestas: tūc vrina eius ē melior vrinarū. Nam si fuerit in ea sedimē: tūc oportet ꝑculdubio vt sit albū lene equale: t sit hec dispositio ei in toto spacio egritudinis vsqz quo cōsumat. Et si fuerit in ea sedimē: tūc oportet ꝑculdubio vt sit in ea nebula alba: et oportet necessario vt sit color equalis in vrina in citrinitate: t substātia eiꝰ inter subtilitatē a quosam: t grossam sicut vrina asini. Verūtamē vrinā in qua nō est sedimē migit ille cuiꝰ regimē est equale in vltimo subtilitatis. sz vrinā in qua est sedimē multū migit ille cuiꝰ regimen est regimē grossum. vrinā vero in qua est sedimē paucū migit ille cuiꝰ regimē est regimē equale. Et similiter etiā color vrine. nā ipe in egritudinib⁹ que accidūt a cholera ē declinis ad citrinitatē. Sed in egritudinib⁹ que sunt ab humoribꝰ crudis est declinis ad albedinē. Et similiter sedimē ipm in egritudinib⁹ factis ab humoribꝰ crudis est multū: sed in egritudinib⁹ que sunt a cholera: nō est omnino aut paucū valde. verūtamē sufficit vt sit in vrina i egritudinib⁹ istis nebula pendēs. Et significo p sermonē meū: nebulā: rem grossam albā que est in vrina: nō in superiori pte vasis: neqz inferiori pte eius: sed in loco qui ē inter hec duo: aut mediꝰ vere aut declinis ad superiora: aut ad inferiora. t de cōsuetudine q̄dē mea ē vt nominē illud hoc nomīe. Hippo. aūt nomiauit ipm nubē que ē in vrina: sicut nubes in aere. quod est: quia nubes vel nebula que est in vrina est grossior ea: sicut nubes que est in aere est grossior aere. Et multotiēs quidē dixi q illud qō pēdet in vrina est simile huic: t est illud qō de cōsuetudine mea nomino: nebulā pendētē. Hoc est ergo qō oportet te discere in p̄mis t memorie cōmēdare. In eis vero que sunt post: oportet vt ponas mentē tuā in bis q̄ dixit hippo. qō est: quia vrina in qua residet semp aliqd simile sedimini qō narrauit hippo. significat fiduciam t securitatē. s. quia in infirmitate nō est timor: t q de aptitudine eius est ꝑculdubio vt resoluat solutiōe eius post quā nō redeat t festinet etiā solutio eius. t ad summū si morat vrina sm̄ hāc dispōem in die p̄mo: t in nocte q̄ ē p⁹ ipm nō ptrāsibit egritudo ꝓpiū pmū ex ꝓpiis diez crisis: t fiet eius perfecta crisis. Et iam oñsum est oñsiōe bona q sermo hippo. iste nō est nisi in febrib⁹: quoniaz significatōes vrine nō sunt sup egritudines que accidūt in cerebro t nucha: aut in pulmone t pectore ꝑter qō cū eis fit febris: an sint salue cū q̄b⁹ñ fit malicia velocis crisis: an in eis fit timor t spaciū longū erit p significationes alias. Causam aūt ppter quā fit meliꝰ sedimen residens in vrina albū: iam oñdi in sermone meo In sanie: i fine tractat⁹ p̄mi. 27

Urina rubea nimis cuz sua sili hypostasi: egritudinē magis supiorib⁹ diuturnā dicit: ē tñ nuncia certa ⁊ fidelis sperāde salutis.

Quod si urina trāsierit ad rubedinem nimiaz: ⁊ superfluitas in ea residēs fuerit cū illo albi coloris: lenis erit egritudo lōgioris spacij q̄z prima: sed erit salua ualde.

Colo: urine declinis ad rubedinē quando currit aquositas sanguīs cuz ea significat illud multitudinē sanguīs qui nō est recte digestiōis: ⁊ ꝓpter hoc quū vincens in corpore ē qui magis inuatiuus est ex humorib⁹ fit ꝙ in egritudine ꝓpter illā causam nō est timor. Et quādo urina declinis ad rubedinē ē aquosa: significat ꝙ indiget digestiōe: ⁊ qñ digestio indiget spacio temporis donec compleat iterū necessariū est vt significet hec urina ꝙ cōsumptio egritudinis tardat⁹ pl⁹ q̄z egritudis ꝑme in q̄ residet in urina sedimē albū. 28

Sed si eiusdē hypostasis furfurea fuerit: mala est: pessima uero si squamosa. Alba aūt ⁊ liquida ⁊ lenis: mala: peior tñ q̄ dicta est furfurea.

Et qñ superfluitas residēs in urina ē similis grossis ptib⁹ simule ordei tūc ipa ē mala: ⁊ deterior ē ea q̄ ē silis petalis: ⁊ q̄ ē subtil alba ē mala ualde: ⁊ deterior ē ea q̄ ē similis furfuri.

Grossa simule sunt frusta magna que remanēt in simula ordei quādo quassat⁹ ⁊ cribellat⁹: ⁊ sūt illa cui⁹ molitio refugit molā. Quum ergo videris in urina sedimē simule istis frustis: tūc scias ꝙ illud ē significatio mala. qō ē: quia grossum in simula ē qō ex ea nō est molitū molitōe decēti. Illud aūt quod videt⁹ i urina nō est possibile vt sint partes cibi que penetrauerūt cū nutrimēto ad venas: ⁊ ꝑmanserūt dure aut ficce. Nerū illud est: aut ex adustiōe ⁊ ebulitōe sanguis grossi ⁊ ei⁹ decoctōe: aut ex liquefactōe carnis liquefactione diuersa. Et diuersitas quidē liquefactōis eius est: qñ resoluūtur partes molles ei⁹ humide a caliditate ignea: et fiūt partes que arescūt dure: ⁊ exficcātur sicut qō torrefit super frixoriū. i. sartaginē. quod est: ꝺa ꝑmū quod liq̄fit in hmōi febrib⁹ est adeps recēs nouus: deīde liquefit post illū qui est durior ꝑmo ⁊ antiquior: deīde post illuz caro recens mollis: deinde post illā caro dura antiqua: deinde post illā membra ipa: ⁊ quādo liquefiūt mēbra: vides in urina partes inequales similes petalis: ⁊ ꝓpter illud urina hec in qua residet simile petalis valde deterior est q̄z urina in qua oñdūtur similia grossis simule tñ. Et nos quidē innenim⁹ iterū spēm aliā sediminis subtilis sicut spuma in qua nō est grossicies albi coloris. Et causa albedis coloris ei⁹ est ꝑmixtio aeris accidēs ei cuz totalitate sua pl⁹ q̄z sit cōmixtio ei⁹ ei qō ē grossum. Quētus aūt hui⁹ sedimis fit ex vētositate grossa que ꝑmiscet ex superfluitatib⁹ humorū: quorū digestio nō rectificat⁹ ꝑmixtiōe qua difficile fit separe eam ex eis: ⁊ ꝓpter hoc sedimē est dispositio quā de cōsuetudine hippo. ē nominare equalitatē. Et euētus illius est: qñ sedimē totū est equaliū partiuz: quoniā qō est permixtū corpori alicui ptes ei⁹ vident⁹ diuerse in subā sua ⁊ suo colore. ⁊ sedimē diuersum cui⁹ partes sunt diuerse parue est deteri⁹ eo cui⁹ partes sunt magne. quod est: quia sedimē diuersum cui⁹ partes sunt magne est significatio ei⁹ super virtutez nature ꝼm magnitudinē illi⁹ substātie cōpositē ex illis partib⁹ ⁊ rectificatōe ⁊ certificatōe digōis eius. Partes aūt parue significāt ꝙ materia iam vicit nām ⁊ superauit eam: ⁊ ꝙ pugna inter vtraſq̄ est quasi equalis: ergo hꝝ res cōmunicat cū omni sedimine equali. Superfluitates aūt pticulares que sunt in eo ꝓueniunt a bonitate materie i recipiētis digestiōem: ⁊ malicia eius qō ex ea nō est digestū. Et hippo. quidē dixit cū istis trib⁹ spēbus ex spēbus sediminis: spēm aliā quartā similē furfuri: ⁊ hꝝ spēs est deterior specie tertia. quod est: quia species prima et species secūda significat ꝙ caliditas febris est inflāmans ⁊ liq̄faciēs: ⁊ oportēt ne ordinare⁹ q̄ra sz tertia. 29

Nebula pēdens in urina si alba bona est: nigra uero mala.

Nebula pendēs in urina qñ est alba: est laudabilis: ⁊ qñ est nigra: illaudabilis est.

Postq̄z compleuit hippo. sermonē suū in speciebus sediminis residētis in urina: rediit ad sermonem suū in nebula pendēte in ea. Significat ergō per sermonē suū: pendēs: quia vult per ipm corticem pēdētes in ea. Et manifestū est: ꝙ causa in malicia nigredinis ex hoc est: qñ nigredo accidit: aut ꝓpter frigus vehemens: sicut sanguis qui denigrat⁹ quādo coagulatur: ⁊ fit pendens. ⁊ sicut mēbra que infrigidant⁹ in vltimo a frigore: ⁊ cōuertit⁹ eorū dispositio ad mortē: aut ꝓpter superfluitatē caliditatis. nam sanguis quādo aduriē denigrat⁹: ⁊ sil⁹ relīqua corpa: ⁊ illorū etiā q̄ incedūt tpe lōgo in solo estiuo denigrat⁹ color. 30

Quam fuerit urina citrina clara: indigestā egritudinez significat.

Et dum urina permanz citrina: subtilis sbe: significat ꝙ egritudo adhuc est indigesta.

Color urine naturalis est equalis citrinitatie. qō est: quia euent⁹ eius est a potibus qui bibuntur postq̄z eis commisceat⁹ de cholera quātitas parua. qum ergo cōmixtio cholere cū potib⁹ est pl⁹ q̄z oportet: si fuerit qualitas eius fortis videbis colorem urine igneū. Quumq̄z urine huiusmodi substātia fuerit tenuis: significat ꝙ egritudo nō digerit⁹. quod est: quia oportet sicut dixi ꝙ urina naturalis sit in colore suo temperata in citrinitate: ⁊ i substātia sua eqlis: ita vt nō sit subtilis sicut aqua: neq̄z grossa sicut urina asini ⁊ bestie. Et ego q̄ dem iaz narraui totū quod necesse fuit narrare de naturis urine ⁊ specieb⁹ eius in libro meo de crisi: ⁊ ꝓpter hoc oportet ei qui vere desiderat scientiā ꝓnosticatiōis vt rēdat ad intelligendū illud ex libro meo de crisi: qñ intentio in expositiōibus non est nisi explanare que occultatur ex sermone: ⁊ exponere ipsum. Discernere autem inter illud quod dicitur: ꝼm rectitudinē: ⁊ inter illō quod non est ita: ⁊ narrare demonstratiōem super vtrūq̄z simul ex superfluitate est. 31

Timēd⁹ ergo ē infirmi defect⁹.

Quod si cum illo spacio ē longitudo: tūc non fit securitas ut remaneat infirm⁹ usqz quo digerat egritudo

Si mozat vrina spacio lōgo pter q digerat vel matureť: tūc sup infirmū inde valde ē timor: nisi virt⁹ egritudini resistēs valde fit fortis: z manifestū est: q necessariū est ī cognitiōe illi⁹: si memores illius qō dictū ē in libro aphorismorū: cōsiderare vehementiā virtutis z cognitōem spacij super quod ē de natura egritudinis mozari usqz quo recipiat digestionem. Cum igit scieris illud cōsiderabis an fit possibile egruz mozari usqz ad hozā stat⁹ sue egritudis an nō. 32

Urina mortis significatiua fidelis z certa ē aquosa: aut fetens: aut nigra: aut lutosa.

Et de urinis magis significantib⁹ mozte est que ex eis est aquosa: z que est fetida: z que est nigra z que est grossa.

Urina aquosa est: cui⁹ subā est tenuis z color ei⁹ albus: z significat cruditatē humorū in fine vltimo: z debilitatē virtutis faciētis digestiōem. In rebus aūt fetidis z reb⁹ nigris iam fui locut⁹ in eis q sunt pmissa. z iste quidē siue sint singulares siue cū alijs significāt mortē. Et eo aūt de quo inquirere oportet est de vrina grossa: an significet mortē sola singularis: an ī diget in significādo illud vt cōponat cū vrina quā narrauit ante eam. s. nigra. Et ego quidē iam narrās sum q vidi inde apud determinatōem consideratōis in ea: z perscrutatiōem in causa illius: vt quādo legeris illud possibile sit tibi vt cognoscas veritatē z virtutē ī ea: z eligas meliozē expositōem hui⁹ sermonis. Dico ergo q ego inueni per experimētū q vrina nigra q̄to plus grossioz ē: eius malicia est fortioz. Urine aūt cuius color nō est naturalis sed est grossa: euent⁹ eius cōuertit ad vnā duarū rerū. z est: quia finis eius cōuertit fortasse ad mortem: z fortasse ad sanitatē que veniet in primo: sicut inuenit ī rebus alijs multis ex rebus que sunt extra naturā: quas mūdificant per eas corpa. Et manifestū est q nomīauit hippo. vrinā grossam: que est grossa valde. Quod est: ḡa vrina que dicit quia est grossioz sermone absoluto: non significat pditōem significatiōe vltima. 33

In utroqz sexu nigra pessima ē: in pueris uero aquosa: malū.

Et deterioz urina ī uiris z mulieribus ē nigra: z in pueris ē aquosa.

Urina nigra z aquosa significat in omnib⁹ etatibus perditōem. Uerūtamē significatio vrine nigre super illud in etate stantiū in iuuētute: ē in gradu primo: z significatio aquose super illud in etate puerorū est in gradu pmo. Quod est: quia ego iam dixi in his que premissa sunt: q res que sunt in vltimo cōtrarietatis rebus naturalib⁹ sunt in vltimo significātes pditiōem. Sed cōtrarietas vrine nigre ad vrinā naturalē in pueris nō est sicut cōtrarietas vrine aquose in eis. Qō ē quia de natura puerorū est vt mingāt vrinā grossam in qua sit sedimē multū. Stantiū aūt in iuuētute vrina est tenuis: z sedimē quod in ea est est paucū: z propter hoc fit q vrina nigra in eis significat perditiōis finē: sed in pueris vrina aquosa significat finē perditōis ꝓpter causam aliam. Quod est: quia omnes res recipiūt digestōez velociter in eis ꝓpter vehementiā virtutis immutatiue q̄ ē ī eis. z de nā q̄dē digōis ē vt ingesset nō vrinā tm: sed egōez etiā ī eis q̄ recipiūt digestionē in stō: z sputū in eo qui habet pleuresim aut periplemoniā: z humiditatē descendentē ex naso in corizam: z lippitudinē ophtalmie: z saniem in vlcerib⁹: z ꝓpter hoc pueri quādo mingunt vrinā aquosam: z plongat spaciū illi⁹ cū eis pter quod mutet ad grossitudinē aliqua mutatiōe: significat illud perditōem. 34

Urina cruda clara z diuturna cuz alijs signis bonis: certuz ē apostema futuz sub diaphragmate.

Qui mingit urinā crudam tenuez spacio longo: si reliqe significationes indicant q ipse saluabitur: tunc oportet tibi ut expectes eius exituraz: que exibit ei in locis que sunt inferioza diaphragmate.

Quā rectū fuit q̄ narrauit hippo. in hoc ꝑmone. q̄ō est: quia egritudines quas digōem suscipere est difficile: z sunt ille quarū generatio est ab humorib⁹ grossis frigidis: de aptitudine crisis ē vt eueniat eis cū exitura que accidit in corpe. Egritudinū autē quarū generatio est ab humorib⁹ calidis subtilib⁹ crisis est cū solutiōe ventris. Uel aliter: Cum ergo mozat vrina tempe longo pter q digerat: tūc oportet vt cōsideres virtutē infirmi z cōtempleris si fuerit impossibile ei mozari nimis ꝓpter longitudinē egritudinis: tolerādo longitudinē egritudinis ipsi⁹: aut crisis eius erit cū exitura que veniet ei. Uerū discretio illius ē ex reliquis significatōibus. quod est: quia si reliqe significatōes significauerint perditōem: tūc illud significatio erit mortis. et si non significauerīt rem malā: tūc illud erit significatio euasiōis. Exiture aūt fiūt in egritudinib⁹ chronicis ī ptibus inferioꝛib⁹ corporis: z causa in illo est frig⁹ materiei z grossitudo eius: z debilitas virtutis accidēs ex labore z inquietudine que venit ei ex longitudine egritudinis. In egritudinib⁹ aūt acutis exiture veniūt ad lat⁹ nariū. quod est: quia humores in egritudinib⁹ bis sunt minoris grossitiei: z caliditas est plus z virtus est sanioz. In egritudinibus autē mediis inter istas euētus exiturarū quibus fit crisis: declinat ad vnū duorū laterū: z nō est possibile vt dicatur in eis ꝑm tempus q ipe accidūt superius z inferius: sed discretio illius erit ex reliquis significationibus. 35

Crassicies ut arance tela superna tans in urina uitupanda est: significat eni liquari egrū.

Et oportet ut uitupes crassitudinē que natat sup urinā sicut tela arance: qm̄ significatio hec significat liquefactiōem.

Lentus crassitiei sup vrina quā mīgit ille cui⁹ dissoluit corp⁹: z ē illa in qua hippo. suū posuit sermonē supi⁹: ē filis euētui suo supi⁹ qm̄ infrigidat. z hippo. quidē iā cām ī gnātōe illi⁹ narrauit. 36

RAtiõis est: ⁊ ordinẽ in nebula nõ negligere: utꝝ supremũ an medium teneat locuꝫ: similiter ⁊ colorem. Que etenim media est cuꝫ pdicto colori laudabili laudabilis: suprema uero ⁊ nigra uituperabilis.

ET oportet ut cõsideres de urinis illam in q̃ est nebula: an illa nebula sit in inferiori parte: an in superiori pte ei⁹: ⁊ cũ qb⁹ coloribꝫ est. nã q̃ eaꝝ descẽdit inferi⁹ cũ coloribus quos dixi: putabis de ea q⁹ est bona ⁊ laudabis eam: ⁊ q̃ earũ ascẽdit superi⁹ cũ coloribꝫ quos dixi: puta de ea q⁹ ẽ mala ⁊ uituperabilis eã.

SIgnificauit hippo. in hoc sermone significatione manifesta: q⁹ nominauit nebulã rem grossam pẽdẽtẽ in urina: quã noiaui in libro meo de crisi: nomine derivato ex nomine caliginis: nebulã: ⁊ iam dixi illud etiã in loco alio. Sigt g̃ p hoc q⁹ dicit: vnã duarũ ꝓpetatũ: aut q⁹ hoc nomẽ sigt nomẽ generis in nebulã diuisi ⁊ caliginẽ: aut q⁹ nebula nõ nominat aliqua borarũ caligo. Qõ aũt fiat iuuamẽtũ per omne qõ in urina pẽdet fm descẽsiõem eius ad inferiora: iam innui ad illud in eis que premissa sunt in locis: in quib⁹ dixi: quia multotiẽs cõmiscet ei vẽtositas grossa vaporosa. Res g̃ cui⁹ digestio iã rectificata ⁊ certificata est: ⁊ discreta: ⁊ equata: ⁊ cui⁹ ptes similant est: in qua nõ est vẽtositas: quare descẽdit ad inferiora vasis in quo est urina. Illud aũt cui pmiscet aer ⁊ vapores: q̃n ad superiora eleuatur: erit eius eleuatio ⁊ ipsi⁹ declinatio in multitudine ⁊ paucitate p⁹portiõem ei⁹ qõ facit illud. 37

CAuendũ est: ne uesice uicio capiaris: ut qõ ab ea ẽ alienũ dijudices

ET caue tibi ne te faciat errare uesica: ita ut sit in ea egritudo: ⁊ uideas in urina aliqd inde: illa eiꝫ significatio non erit tunc sup cor⁹ totũ: sꝫ erit sup uesicã fm ipsam solam.

HIppocrates bene egit in exceptõe sua quã fecit b modo in sermone suo: vt nos rememorari faceret illud qõ dimittim⁹ discernere multotiẽs in egritudine. Et oportet quidẽ vt rememoremur hui⁹ exceptõis apud inquisitõem nrãm etiam de eo qõ pcedit ex vẽtre. q⁹ est: quia cõicat istis duab⁹ euacuatiõib⁹ simul: q⁹ ipe euacuãt superfluitates toti⁹ corporis: ⁊ superfluitates mẽbrorũ ex quib⁹ euacuãt: ⁊ accidit quãdo corpis dispõ est dispõ naturalis vt euacuet superfluitatẽ suã p urinã ⁊ euacuet superfluitatẽ ventris per egestiõem. Cum ergo dispõ eius sit dispõ preter nãm: euacuat cũ urina aliquid ex renibus vel vesica: qõ significat: quia i eis ẽ egritudo ⁊ euacuat aliquid cũ egestione ex toto corpe: qõ significat egritudinẽ que est in ipso. Inde est enim q⁹ tu inuenis multos hominũ mĩgere sanie. cum ergo illud est ita: necesse est tibi inquirere de loco ex quo egredit illa sanies. Similiter etiã quãdo egrediũtur cũ urina res similes pe talis: nam etiã de illo inq̃sitio est: sicut est q̃n cum urina egredit sanies: ⁊ multotiẽs quidẽ mĩgit homo urinã fetidam: cui pmixta cholera multa: ⁊ est illud ex renib⁹ et vesica: ⁊ multotiẽs illud erit ex toto corpore ꝑpter virtutem digerentẽ humores in toto corpe. Cui⁹ vero virtutis minera ⁊ ipsi⁹ manatio: sicut ostẽdi est ab epate. ⁊ forte non erit in h mẽbro egritudo: sꝫ totũ corp⁹ mundificat ꝑ urinã: vesicã: ⁊ renes: ⁊ aliqd ex mẽbris ei⁹: ita q⁹ effundũt supfluitates q̃ sunt i eo ad venas. Cum g̃ discernũt renes sanguinẽ qui ẽ in eis: egrediunt supfluitates ille cũ aquositate sanguis: fit accidit etiã q̃n in locis multis corporis fũt exiture: ⁊ euacuat sanies q̃ egredit ex eis q̃n rumpunt cum urina. 38

LAudabilis ẽ uomit⁹ cui phlegma admixtũ coloribus fuerit neqꝫ nimis uiscosus: quanto uero a simplicitate remotior tanto suspectior.

UOmit⁹ magis inuatiu⁹ cum quo ẽ phlegma pmixtũ coloribꝫ ualde: ⁊ nõ est qõ uomit⁹ ex eo spissum ualde: q̃n uomit⁹ quãto plus est ꝓpinqor ad hoc ut sit pur⁹ est deterior.

SIgnificauit p fmonẽ suum istũ: rem quã noiauit purã: p hoc q⁹ posuit ꝓpe ipsaꝫ remissionẽ. ⁊ significat iterꝫ hoc nomẽ puꝝ q⁹ intẽtio q̃ ex eo significat nõ est min⁹ illo. qõ est: qz nos dicim⁹ in vino q⁹ est puꝝ: aut q̃n nõ pmiscet ei aq̃: aut q̃n pmixtio aque cũ eo est pmixtio pua valde: ⁊ vnũquodq⁹ reliquorũ corporũ dr̃ q⁹ est puꝝ q̃n nõ pmiscet ei sibã alia. multotiẽs enim vides cholerã expelli vomitu: ⁊ ꝓcedit inferi⁹ ⁊ est grossa rubea clara: ⁊ est illa quã qdaꝫ hõines nominãt silem vitellis ouorũ. ⁊ fortasse vides eã plus humidã ⁊ min⁹ rubeã: ⁊ est illa q̃ nominat ꝓprie cholera citrina. ⁊ fortasse vides pmixtũ ei phlegma subtile aut bũiditatez aquosã. Hippocrati g̃ videt ne aliqs hũor sit pur⁹ sꝫ oẽs hũores sint pmixti fil. qõ est: qz hũor pur⁹ qui ẽ ex genere cho. significat victoriã vehemẽtis caliditat. phlegma vo puꝝ significat frigiditatẽ: ⁊ vnusq̃sq; horũ duorũ hũorũ ẽt q̃n est pur⁹ simplex: vides eũ grossiorẽ. qõ est: quia phlegma pp frigiditatẽ est q̃si ogelatũ: sed illud qõ est ex genere cho. pp victoriã ⁊ dñiuz caliditat. vides quasi fit adustũ: ⁊ finiat bũiditas ei⁹: q̃n isti duo modi sũt cãe rez que ẽ grossant. s. caliditas supflua ⁊ frigiditas: q̃n caliditas finit bũiditatẽ ⁊ deficcat eã: ⁊ friditas ogelat eaz. 39

UOmit⁹ si sit sicut succus porri: aut uiridis: aut plumbeus: aut niger malus est.

QUod si illõ qõ expellit uomitu ẽ i colore porri: aut uiride: aut fuscũ aut nigrũ: tũc oz ut putet de oi qõ ẽ ex istis coloribꝫ: qa est malũ.

IN colore qdez fusco ⁊ nigro iaz locut⁹ fui i eis que ꝓmissa sũt. Colorẽ aũt porralẽ dixit hippo. in h suo fmone: sꝫ huic colori nõ est nomẽ ꝓprium qõ sit ei. ⁊ non derivat hoc nomẽ ei nisi ex porro. attamen vides q⁹ porrũ nõ noiat ex hoc colore: nisi q⁹ iste color noiet ex porro. qõ est: qz derivatio qbusdã nominib⁹ est manifesta: ita q⁹ possibile ẽ tibi vt ꝛtelligas vrias que est inẽ positionẽ eoꝝ positiõe ꝓma: ⁊ iter derivatũ ex eo

ſicut eſt diſpoſitio in colore lacteo. Et quãdoq; fit diffi
cilis in quibuſdã nominib⁹ cognitio nomis poſiti poſi
tiõe p̃ma ⁊ nois deriuati ex eo. qõ eſt: qz poſſibile ẽ tibi
vt dicas q⁹ color dactilic⁹ nõ noiaſ ex dactilo: ſz dactil⁹
noiaſ ex colore dactilico. Silr ⁊ color niuis. naz tu nõ
potes ſcire: an ex nitie denoiet: an nix ex ℔ colore: ⁊ ma
gis etiã cui⁹ color ẽ rube⁹ clar⁹: nõ ſcitur: an ex ea noiet
color rube⁹ clar⁹ hoc noie: aut ipſa ex eo. Das ego res in
℔ libro dici vice vna. Oportz aũt vt ſit ſolicitudo tua de
eẽ nominũ q id qõ fit iuuamentũ. inde ẽ q⁹ fit ĩ ſignifica
tõe manifeſta ſup intentionẽ quã ſignificat: ſollicitudo
aũt de eo. qõ eſt pl⁹ hoc ẽ ex ſupfluitate. Et ꝓpter h̃ oz ti
bi ne finias vitã tuã in ipſo. vex meli⁹ eſt vt ouertas curã
tuã ⁊ vitã tuã in ſtudio de eo quo fit iuuamẽtuz: naz ſic
generaſ in corpe qñ eſt ſm diſpõnez nãlem cholera ru.
clara: ſic etiã generaſ in eo qñ eſt diſpõ ei⁹ extra nãm ge
nerat aliud cholere: cui⁹ color eſt color pozzi. ⁊ multotiẽs q̃
dẽ generaſ ℔ cholera in ſtõ. ꝓpter cibos de gencre olex:
qñ nõ recipiũt digõnez: ſicut ſicla: cepe: ⁊ pozzi. ⁊ fortaſſe
generaſ i venis ℔ choſa abſq; iſtis cibis. ꝓp̃ aliqnã egri
tudinũ: ⁊ effundiſ aut ad ſtõm: aut ad inteſtina: ⁊ ſigni
ficat illud caliditatẽ in corpe egredientẽ a nã: ⁊ ſupfluis
tatẽ cui appropriaſ in ſua cõplone: ſicut illud qõ appro
priaſ hũori q generaſ ab olerib⁹ q̃ narrauim⁹. 40

¶ Quibus his infect⁹ fuerit: eſt nũ
cius mortis: ⁊ infirm⁹ morti eſt
contiguus.

Quod ſi uomat homo un⁹ omnes
iſtos colores: tunc illud erit mor
tale ualde.

Quoluit p ſermonẽ ſuũ oẽs iſtos colores quor
ꝓceſſit rememoratio. ſ. colorẽ pozzi: ⁊ colorẽ fu
ſcũ: ⁊ colorẽ nigrũ: ⁊ ſi voluit p iſtũ colorẽ aliũ
ſup̃ bos egredientes a nã: tũc illud ſignũ erit ſignificatio
ſup̃ additionẽ ſm duas ĩtentões ſil: qñ ſignificat q⁹ ĩ cor
pore ſũt multe egritudines parue. 41

¶ Et qñ illud qõ uomitu expellitur
eſt uiride ⁊ fetidũ: tunc ſignificat
illud mortem ſubitã ualde.

Iste vomit⁹ ſignificat ſm q⁹ dic̃ hippo. ꝓp̃ ſigni
ficationẽ ſuã ſup̃ putredinẽ ⁊ ſup̃ mortẽ: ſi fue
rit memor ei⁹ qõ. ꝓceſſit ex ſmone nro. 42

Omnis odor malus in quocũz uo
mitu fuerit: malus eſt.

Et oẽs odores fetidi putridi ſunt
mali i oi qõ uomitu expellit.

Causa ĩ illo ẽ: qz ois egritudo in q̃ accit putredo
addiſ malicia ei⁹ ſm q⁹ dixim⁹ añ illõ. 43

Sputũ in oi egritudine pulmonis
ſeu coſte eſt utile: ſi ſit uelox: ſi fa
cile ſine labore.

Sputũ uero oportet in oib⁹ egritu
dinib⁹ deſcendẽtib⁹ ad pulmonez
⁊ coſtas: ut eductio ei⁹ ſit velox ⁊ facil.

Sermo q̃dez ei⁹ Si ſit velox: ſignificat ꝓncipiũ e
gritudis. ſz ſmo ei⁹ facilis ẽ: hic ſi dicẽt: Et cuẽt⁹
illi⁹ eſt quando eductio eius eſt velox: ne ſit nocumẽtuz
cũ eo. qõ eſt: qz ex velocitate ꝓductõis ſputi itelligit vna
duaz ꝓprietatũ. p̃ma ſignificat initiũ egritudis: ⁊ ſecũda
ſpaciũ tpis actiõis: qñ facilitas ꝓductiõis ſputi ẽ qñ ag
greganẽ iſte due res ſil: Quaz vna eſt vt nõ ſit in pectore
dolor vehemẽs: naz illud qñ eſt ꝓhibet pect⁹ ab opatiõe
ſua: etiã qñ incipit cõpleri. Et ſecũda eſt vt virt⁹ ei⁹ nõ ſit
debilis: nam qñ virt⁹ eſt debilis mollificat anteq̃ cõple
at actionẽ: ĝre ꝓhibet a ſputo. Et neceſſariũ etiã eſt ĩ illo
vt ſit qõ ſpuit facile: nam qñ eſt viſcoſũ: intuiſcat in mẽ
bris tuiſcatiõe vehemẽti cui⁹ eradicatio ab eis fit difficil
⁊ qñ illud ẽ: ꝓhibet ꝓductio eius. i. ſputi ꝓp adherentiã
ſuã in pulmonis meatib⁹. ⁊ ſilr etiã ſi eſt vehemẽt grooſſi
ciei: fit difficil ꝓductio ei⁹: ⁊ eſt neẽe infirmo vt laboret
ĩ ꝓductõe eius: ⁊ adheret etiã in quibuſdã meatib⁹ ſtri
ctis ex meatib⁹ pulmonis: ⁊ ꝓpter hãc cãm accidit mlto
tiens apud illud ꝓfocatio: ⁊ ſputi etiã vehemẽtis ſubti
litatis aquoſi fit difficilis ꝓductio: qñ currit in circuitu
aeris egrediẽtis in anhelitu: ⁊ euadit ex eo. Et hec cauſa
p̃ma a qua fit ꝓductio ſputi: ⁊ ẽ cauſa que noiaſ ꝓpinq̃
qõ eſt: quia cauſa p̃ma dicit ſm duos modos: ſicut oſtẽ
di in libro meo de cauſis: quorũ vn⁹ eſt ille qui eſt a mã:
ſecũd⁹ eſt ille ex quo eſt inceptio motus: ⁊ ĩceptio mot⁹
fit in tuſſi ex vtute mouẽte pect⁹. ⁊ iam oñdi illud etiaz ĩ
libro meo de cauſis accidẽtiũ: qñ cõſtrictio pectoris qñ
eſt breuis: fit difficilis exit⁹ aeris cum fortitudine ⁊ vehe
mẽtia: ⁊ hec virt⁹ extrahit qõ eſt retẽtũ in meatibus pul
monis: ⁊ in venis diuiſis in eis. Et ꝓpter illud operatio
pectoris qñ eſt opatio fortis: ⁊ nõ eſt qõ ꝓhibeat ipſuz:
⁊ humiditas retẽta in canna pulmonis eſt equalis ĩ gſſi
tudine: tũc ꝓductio eius. ſ. ſputi ẽ facilis. ⁊ qñ nõ ẽ aliqõ
horũ duorũ: fit grauis ꝓductio ſputi ⁊ ꝓtaua. ⁊ ſi vna
duarũ rez fuerit inuẽta: ⁊ altera p̃uata: erit ꝓductio me
dia inter veteriorẽ ⁊ meliorẽ. ⁊ ad ſummũ ſm paucitatẽ
⁊ multitudinẽ in vnaquaq; harũ duarũ rerũ: ⁊ debilita
tem earũ inuenim⁹ quoſdã hoies ꝓducẽtes ſputũ facile:
⁊ quibuſdã eorũ fit difficile ꝓducere ip̃m. Iã ergo videſ
mihi: q⁹ oñſum eſt tibi oñſione manifeſta ⁊ certificata ẽ
apud te intẽtio hippo. in ſermone ſuo: vt fit ꝓductio ſpu
ti facilis. ⁊ qñ certificatũ ẽ illud: tũc certificatũ ẽ q⁹ ſmo
ei⁹ Velox: nõ ſignificat ſpaciũ tpis tuſſis: ſz horã p̃mã
ex horis egritudinis: ⁊ ẽ illa in qua dixit hippo. in libro
aphoriſmorũ: Quãdo in pleureticis apparet ſputũ inci
piens in p̃ncipio egritudinis: eorũ egritudo eſt breuis.
Verũtñ ſi intellexeris ex ſermone ſuo Velox: quia intẽ
dit ſpaciũ tempis actõis: ⁊ eſt illud de quo oſtẽdi: quia
ingredit in ſermonẽ ſuũ facilis: erit error tuus duob⁹ mo
dis: quorũ vnus eſt eſtimatio tua de hippo. qz dixit hoc
temp⁹ bis: ⁊ ſecũdus dimiſſio eius qua dimiſit illud qõ
dixit in libro aphoriſmorũ: ⁊ virt⁹ eius eſt magna valde.
Et iam oſtẽſum eſt tibi etiã: quia non ꝓpter has duas
res tñ oportet vt intelligas ſermonẽ eius: ſup illud qõ
dicit de expoſitione noſtra ad illud quod dicemus poſt
hũc ſermonẽ. 44

¶ Subrubeũ: ⁊ ſano ſputo admixtũ
Et videtur in eo rubedo ualde per
mixta ſaliue.

Hec⁹ eſt vt intelligat q⁹ ſermo ei⁹ valde ſit ſup mi
xtionẽ: nõ ſup rubedinẽ: ſicut ſi diceret: Et opor
tet vt videat in eo rubedo pmixta ſaliue valde: ⁊
hec dictio. ſ. valde: ſignificat vehemẽtiã apud eũ ⁊ mlti
tudinẽ. Jam. n. dixit etiã ante: ⁊ magl iuuatiu⁹ võit⁹ ẽ in
q⁹ phlegma pmixtũ eſt hbl. valde: ⁊ dixit in h̃ ſermone

ꝛ videꝛ in eo rubedo valde ꝑmixta saliue: ꝛ tu quidē poteris scire ꝙ nos iam inuenim⁹ in eo qđ iam exposuim⁹ in hoc sermone: qum intellexeris ſmonē q̄ seq̄t eū. 45

Si uero tardū i dolozis ꝓncipio ꝛ rubeū: aut citrinū: neqz sano sputo admixtū: ꝛ cum laboziosa tussi: malum nunciat.

Nam si tardaꝛ a principio dolozis tardatōe multa: deide ē sputū ei⁹ subzubeū: aut citrinū: aut ē tussis mlta ꝛ nō ē ꝑmixtū saliue: ualde est malum.

Nam ꝑmisi in eis que ꝑmissa sunt vt ostēdā certitudinē sermonis ei⁹ velox: ꝛ intētiōem ſmonis eius valde. Dico ergo ꝙ qum rediſt in sermone suo ſsto ad narrādū res cōtrarias eis q̄ ab ipo sūt ꝑmisse ſic de cōsuetudie ei⁹ ē: posuit ſmonē suū velox ꝓpe ſmonē suū. nā si tardaꝛa ꝓncipio dolozis tardatōe multa: ꝛ cozā sermone suo valde ꝑmixtū sermonē suū: ꝛ nō ē ꝑmixtū saliue valde: ꝛ cozā ſmone suo: ꝛ oportet vt fit sputū ei⁹ facile sermonē suū: aut cū tussi multa. Dō est: qa sputum qđ spuiꝛ absqz dolore cū facilitate: ꝛ velocitate sua nō indiget ex tussi: nisi q̄titate leui. Verūtn̄ qz oportet vt misceanꝛ res que euacuanꝛ ex cozpe adinuicē: ꝛ non euacueꝛ ex eis aliq̄d purum simplex: sicut iam dixi in eis que ꝑmissa sunt: ꝛ dixi iterū in libzo meo de crisi: ꝛ in expositōe mea qua exposui libū apboziſmoꝝ: Quia oz vt fit ꝓductio sputi in plenitudie l' i pleuretico velox. 46

Et rubeū omnino molestū: ꝛ albū uiscosum globosum: inutile ē.

Preterea ꝛ rubeū quādo ē purū: ſignificat timozem: ꝛ albuz uiscosum globosuz inutile.

Non addit nobis hippo. in sermone hoc aliquid supza illud qđ dixit in eis que ꝑmissa sunt. Dō est: qz dū nō ꝑmisceꝛ ei aliq̄d: est ꝑculdubio purum, ꝛ rubedo quidē accidit in eo ꝓpter cholerā citrinā albedo aūt ꝛ viscositas ꝛ globositas accidit a phlegmate adusto. Et ego quidē iam oñdi in alio loco: ꝙ māe q̄ effundūꝛ ad mēbza faciūt accidere in eis apostemata calida: ꝛ apostemata dura: ꝛ apostemata mollia: ꝛ apostemata lapidea: ꝛ cācros: ꝛ qñ sunt māe male: sunt apostemata accidētia ab eis malicioſa: ꝛſi miozaꝛ malicia apostematū erit ſm humozes generātes ea. Dō ē: quia māe sanguinee ꝛ phlegmatice sunt mínozis malicie ꝛ māe q̄ sunt ex cho. citrine genere: ꝛ que sunt ex genē cho. nigre oēs iſte sunt male: qñ iſti duo humozes sunt simul cozrodētes mēbza: ꝛ est actio q̄ cōicat eis: ꝛ appzopaꝛ cuilibet eoꝝ: ꝙ cho. citrina facit venire fe. acutas: ꝛ chole. nigra fit difficilis resolutiōis. erit ergo egritudo difficilis: qñ iſte humoz ꝓpter grossitudinē suā ꝛ ꝓpiquitatē suā nāe terre inuiſcaꝛ in mēbzis suſcipiētib⁹ eū: ꝛ opilat ea: ꝛ fit difficilis ꝓpter illā cām eradicatio ei⁹ ex eis. 47

Viride ſpumosum: malum.

Et quod ex eo etiā ē uiride ſpumosum: est malum.

Multotiēs iā dixi: ꝙ de ꝛsuetudine hippo. est vt ſignificet ꝑ sermonē suū viridē: aut colozē citrinū: aut colozē quē quidā boīm noīant zinariuz .i. beruginosuz. Et ego quidē nō indigeo ſmone in hoc ꝙ iſti duo colozes qñ sunt in fine puritatis vltimo: tūc sunt mali: qñ iam locut⁹ fui i eis que ꝑmissa sunt i oīb⁹ humozib⁹ puris. Dō est: qz humozes oēs iſti qñ sunt puri excepto sanguine: ſignificāt egritudinē malā: qñ eucuatus illi⁹ est a caliditate inflāmata. Dō ē: qz chole. citrina quādo est pura ſignificat ꝙ humiditas eius aquoſa: cuius causa videns eam viridem: iam adusta est ꝛ finita. Zinaria āt ꝓuenit ex adustiōe hūozis ꝛ decoctōe ꝛ deinde gratōe ei⁹: nigra aūt ꝓuenit ex adustiōe bui⁹ humoꝛ: ꝛ ē illa q̄ fit cho. ni. i fine malicie ꝛ cozzoſiōis: aut ex sāguine grosso: qñ exiccaꝛ ſm illā ſimilitudinē: ꝛ fozta sse veniꝛ graꝛ sanguis ꝓꝓ moztē suā ꝛ dñiuz frigozis sup ipm. ꝛ oz vt bui⁹ ſmonis sis memoz: ꝛ nō velis a me vt narrez tibi res easdē multotiēs. Sputū vo spumosū ꝛ est illō qđ dixit i fine h⁹ ſmonis: cui⁹ premisim⁹ rememozationē: ꝛ ꝓuenit a ꝑmixtiōe aeꝛ cuz būiditate phlegmatica. qđ ē: qz gnātio spume i oīb⁹ reb⁹ nō fit nisi ſm hāc filitudinē. generaꝛ q̄dē in mari tūc quz vent⁹ incidit aquā i ptes multas puas: ꝛ retineꝛ in eo qđ est inē illas ptes: ſz generata in eo qđ decoq̄ꝛ apud supfluitatē caliditatꝛ: ꝛ cōicat isti duab⁹ ſil: qz generanꝛ ab vtrisqz ampulle m'te pue: ꝛ fit difficil' resolo bap ampullap: ꝛ ꝓpe qñ aggregāt iste due res sil'. ꝛ sūt vt fit aer iſte retent⁹ in eis turbid⁹ vapozosus ꝛ būiditas in q̄ retent⁹ est ille aer grossa ꝛ viscosa: qñ in būiditate tenui ſicut aq̄ clara pura: cui nō admisceꝛ res alia qñ aer clar⁹ retineꝛ nō est possibile vt mozeꝛ i ea ſpacio longo: qz illa boza q̄ ille āpulle disrūpunꝛ ꝓuenit ille aer q̄ est i eis ad locū q̄ est ei ꝓpinq⁹ ꝛ ꝓxim⁹. ꝛ ꝓpter hāc cāz fit ꝙ āpulle q̄ fiūt in mari resoluunꝛ boza velocit. In būiditate vo grossa viscosa: qñ aer turbid⁹ fumosus retineꝛ: mozaꝛ in ea tpe lōgo: qñ ſubā fumosa nō ꝓꝓerat ascēdere ſursū ſicut aer pur⁹: qñ būiditaꝛ disruptio est difficilis. ſic eiz gnātio ampullap fit ex ſubā būida qñ inter ipsa retineꝛ aer: ſilr etiā eap resolutio fit apud disruptōem illi⁹ humiditatis: ꝛ disruptio illi⁹ fit facilis qñ est in nā sua: ꝛ mot⁹ aeris qui ē in ea ad ascēdēdū ſursuz mot⁹ fortis. Sed difficultas disruptiōis ei⁹ fit qñ non ē ſubtilis: neqz mot⁹ aeris ꝺtēti in illa ſubā būida ad ſuperioza ē fortis. ꝛ hec quidē est disꝑō aeris fumoſi turbidi. Dō ē: qz aer cui⁹ disꝑō ē hec disꝑō nō ascēdit ſursū: neqz ē etiā ſubtilis: ſed ē ex humiditate cū disꝑōe cū qua non possibile ē ei ſoluere illā ſubām extēſam: ꝛ ꝓpter hoc qñ aqua bulit nō generāt in ea ampulle: quaruz dissolutio fit difficilis. Ampulle aūt q̄rū resolutio fit difficilis: generāt apud būozes vētoſos g̃ſſos: ꝛ apud decoctiōem būoris g̃ſſi aut viſcoſi aut vnctuoſi: a quo gnāt vēt⁹ vapozosus: ꝛ ē būiditas q̄ ē sup os vaſis vnctuoſa viſcoſa. Sccz ergo būc modū oportet vt genēt ſpuma in cozpibus aliū. qđ ē: qz nō oportet vt estimeꝛ ꝙ ſpuma generet i cozpozib⁹ aīaliū: ſicut generaꝛ in mari ab agitatōe vēti in eo cū fortitudine: ſed a caliditate ignea q̄ liq̄facit ſanguinē ꝛ gnāt ex eo vētositatē vapozosam: ꝛ nos quidē inuenim⁹ illud accidere in oculis multis infirmozū. In eo aūt qđ dixi in hoc capitulo ē ſufficiētia: ꝛ tibi q̄dē necesse vt ſis memoz ei⁹ in euētu oīs ſpumoſi: ſiue fit ſputū ſiue egeſtio aut vrina. Euēt⁹. n. rei nociue nō ē nisi ſm hūc modū: qđ declaraꝛ in iſtiſ: ꝛ nō dixi illud nisi vt nō ꝛsideret vice alia aggregatio l' agitatio cause i euētu ei⁹. 48

Si nigruz est: mortale est.

Quod si iam in illo ꝛsuetum sit ex puritate sua ut uideas ipm totuz nigrū: tunc hoc est deterius illo.

Am locutus fui in humoribus oĩbus puris ser/monẽ cõem in eis que sunt p̃missa: ⁊ dixi etiã i hũmoꝛib⁹ melãcholicis sermonẽ ꝓpꝛiũ. Si ergo nõ fueris seruãs id: tunc redi ad ipm ⁊ lege ipm 2⁹ illud enĩ est melius q̃ vt ego scribam tibi rem vnã ⁊ eandem multotiens.

49 Si in pulmone coherẽs sonuerit: nec qcq̃z iñ exierit: malũ ẽ. Sternutatio cũ reumate in oi egritudie pulmonis ⁊ coste: malũ est. siue. n. illa sternutatio p̃cedat siue coequa sit egritudini: malũ ẽ. Sternutatio uero sine reumate in oi acuta egritudine: bonũ est.

Coꝛiza uero ⁊ sternutatio in oib⁹ egritudinib⁹ que sunt in pulmone uel costis: sunt male: siue sit illud ante aduentũ egritudinis: siue post euentũ ei⁹. In reliquis aũt egritudinib⁹ pnicio sis: sternutatio est ex eis q̃bus fit iumentum.

Dsuetudine omiũ medicoꝝ est vt significẽt p sermonẽ suũ: coꝛizã: humiditatẽ albã lenẽ: euacuatã ex naꝛib⁹: sicut de ꝺsuetudine eoꝝ ẽ etiã nominare humiditatẽ que descẽdit ex palato catarꝛũ. Et mirũ est ꝙ hippo. dimisit vt adderet sermoni suo: coꝛiza loco sternutatõis: catarꝛũ. qõ ẽ: quia malicia coꝛize q̃ accidit in hmõi egritudinib⁹: non est nisi ex pte vna: catarꝛoꝝ aũt malicia est ex duob⁹ modis. Et ego quidẽ iaz dixi multotiẽs ꝙ nos iaz inuenim⁹ res quarũ malicia ẽ in hoc ꝙ ipe sunt cause rerum aliarũ que nocẽt. verũtñ ipe cõnumeꝛãt q̃cq̃z in significatõib⁹ malis. Et inuẽim⁹ iterũ res alias ab eis: que nõ sunt nisi significatões male tñ: a quib⁹ nõ accidit res mala: sed nõ significãt tñ nisi rem malã que generat ab eis. Et inuenim⁹ res alias q̃ruz .i. ex pte significationũ: ⁊ ex pte causarũ. ex pte q̃dẽ signi ficationũ: q̃ñ euẽt⁹ earũ est ꝓpter egritudines malas. sed ex pte causarũ: q̃ñ ipe etiã faciũt egritudines alias mul tas. Catarꝛ⁹ aũt ⁊ coꝛiza fiũt in egritudinib⁹ pulmonis: q̃ñ eleuat ad caput vapoꝛ calid⁹. Nocumẽtũ aũt pueni ens ab eis nõ fit ex eis vtriscz simul: sed ex vna earũ tñ: ⁊ est catarꝛ⁹. qõ est: qꝛ coꝛiza ẽ res euacuata ex naribus: ⁊ fit euacuatio ei⁹ necessario ad exterioꝛa. Oportet g̃ vt fit catarꝛ⁹ exterioꝛ coꝛiza. ⁊ ꝓpter hoc ego nescio q̃re dimisit hippo. dicere catarꝛũ in hoc sermone: nisi voluerit vt intelligat ex sermone suo coꝛiza: etiã catarꝛ⁹. ⁊ põt etiaz esse ꝙ scẽptoꝛ ꝑm⁹ dimisit dicere illud. Inuenim⁹. n. nũc res multas in quib⁹ hoc accidẽs accidit. Sternutatio ãt fm plurimũ ꝓuenit cũ coꝛiza: ⁊ quoniã itez mouet totũ pect⁹ motu vehemẽti: tũc nocet pulmoni. ⁊ ꝓpter hoc oꝛ vt dicat in coꝛiza ⁊ catarro: qꝛ sunt significatiões male semꝑ in istis egritudinib⁹ qum impleat pulmonẽ bũoꝛe malo. in malicia aũt earũ q̃ñ accidũt postcz plõgat egri tudo est causa: qꝛ significãt ꝙ egritudo q̃ est i pulmone ẽ magna foꝛtis: ⁊ ꝙ capiti iam aduenit nocumẽtũ inde. In reliqs aũt egritudinib⁹ nõ ẽ possibile vt accidat sternutatio in ꝓncipio egritudinis: neqz aliud ex alijs accidẽtib⁹ q̃ñ si accidat post longitudinẽ egritudinis: significat euasionẽ: q̃nis egritudines sint ꝓniciose fz reliquas significatões. q̃ñ est: quia significat oigõem ⁊ vehementiam virtutis expulsiue que est in cerebꝛo. hec. n. virtus q̃ñ est foꝛtis ita vt expellat vẽtositatẽ vapoꝛosaz q̃ generat in cerebꝛo cũ humiditate que apparet in quibusdaz hoꝛis: ⁊ sentiẽ ⁊ occultat in quibusdã earũ ⁊ nõ sentiẽ et fit eius apitio difficilis: facit euenire sternutatões. 50

Sputum subsanguineũ clarum in pulmonis ualitudine: in ꝓncipio nullo coloꝛe turbatum: salutez significat. sed si usqz in diem septimũ autem pliusue idem sputũ mãserit: suspectũ est.

Sputuz autem cui aliquid sanguinis admiscetur: qui non multus est: ⁊ est rubeum clarum in apostemate pulmonis: in ꝓncipio egritudinis significat salutem ualde. Qz si egritudini superuenerit septem dies: aut plus illo: ⁊ sputũ fuerit cum illa dispositõe tũc fiducia tua de illo inde erit minus.

Sermo etiã iste est sermo coꝝ in oib⁹ apostematibus calidis: ⁊ iam dixit hippo. ipm multotiẽs in alio loco: ⁊ est: quia currit ex humoꝛe effuso ad mẽbꝛa apostemata: qõ in ipo est subtile: q̃ñ qõ appaꝛet de mẽbꝛo in quo est apostema nõ ẽ spissũ in natura sua: sicut cutis apparẽs. ⁊ ꝓpter hoc q̃ñ accidit in oꝛe et in duob⁹ foꝛaminib⁹ nariũ ⁊ in oculis apostema: currũt ex eo humiditates subtiles similes virui qõ currit ex vlceꝛib⁹. g̃ fm hẽ etiã q̃ñ in pulmone fit apa: euacuat hũidi tas ex eo ad loca vacua q̃ sunt ĩ eo: ⁊ sẽ cãne diuise ĩ eo. ⁊ hmõi quidẽ humiditas eleuat in boꝛa tussis ⁊ expellit ⁊ significat nãm sanguis faciẽtis apostema in pulmõe: q̃ñ ipa est aquositas illi⁹ sanguinis. ⁊ ꝓpter hoc si bũoꝛ faciẽs apostema fuerit de genere cholere: videbis coloꝛẽ illi⁹ humiditatis citrinũ. ⁊ si fuerit sanguine⁹: coloꝛẽ ipi⁹ rubeũ. ⁊ si fuerit pmixt⁹ ex istis duob⁹ simul: videbis coloꝛe eius rubeũ clarũ: ⁊ ꝓductio sputi humoꝛis huius est vna de significatõib⁹ laudabilibus: ⁊ minus ipo laudabile est sputũ sanguis puri: ⁊ dignũ est vt abhoꝛreat homo hoc signũ. est enĩ sicut illud qõ accidit in pulmone q̃ñ disrũpit aliqua venaꝝ ei⁹ ex vlcere qõ accidit in eo: quoniã sputũ tũc etiã erit sanguis purus. verũtñ qõ euacuat de sanguie ⁊ expellit in eo q̃ habet periplemoniã ẽ paucũ valde simile euacuatõi sanguis ⁊ sputo eius in eo cui aduenit attritio in pulmone suo ꝓpter coꝛriõem toꝛquentẽ ipsum: ⁊ accidit simile huic iterũ q̃ñ effundit ad os sanguis subtilis substãtie: ⁊ est gingiua mollificata cui nõ est possibile retinere ipm ab effusiõe. ⁊ euacuatur etiã ex palato similis huic sãguini aquoso subtili ab huiusmodi causa eadẽ. nõ ergo est extraneũ etiã si accidit simile illi in pulmone. ⁊ tibi quidẽ est possibile vt significes sup illud facile ex substãtia sanguis ⁊ eius quãtitate qõ est: quia sanguis qui euacuat a pulmone nõ est grossus in sua substãtia neqz mult⁹: neqz mozat hoc accidẽs vsqz in diẽ septimũ: sed mutat ꝓpe ⁊ digerit in dieb⁹ ꝑmis q̃ttuoꝛ. ꝙ si nõ mutat in hac hoza: mutat ꝓculdubio in ebdomada ꝑma. Si aũt mozat etiã in hoc spacio fm dispositõem suã illã: tũc manifestũ est ꝙ egritudo ꝓ longat: q̃ñ si ꝑmanet vsqz ad diẽ septimũ ꝓter ꝙ suscipiat oigõem: significat ꝙ ipa recipiet oigõem in tempe

longo: ⁊ de aptitudine spacij tpis qñ plõgat infirmitas est vt accidat in curatõe eius error multus: aut ex infirmo: aut ex eis qui seruiũt ei: aut ex rebus extrinsecis: ⁊ multotiẽs accidit ex medico etiam. q si nõ accidat error ex aliquo istorũ: tũc nõ fit securitas sup virtutẽ: qñ cadat ⁊ deuiçat in hoc spacio in quo recipit digõem. Et ppter hanc causam dixit hippo. tunc si egritudini supuenerint dies multi ⁊ sputũ fuerit cum illa dispositiõe: tũc fiducia tua de illo erit minor. 51

Omne sputũ perseuerãte dolore: malũ est. Sputũ nigrũ pessimus est. Et omne sputũ cũ doloris diminutione: bonũ.

Et omne sputũ p qõ non gescit dolor: est malus. ⁊ qõ ex eo est deterius est nigrũ: sicut narraui. ⁊ omne p quod ẽ doloris sedatio: ẽ laudabile.

Sermo iste cois in omni quod pcedit ex corpe. dixit. n. illud in libris alijs: ⁊ i libro aphorismorũ: vbi dixit: Oz oportet ppie vt ꝺsideres quietẽ egritudinis. Multotiẽs. n. põt natura sup egritudinẽ: q̃ uis egritudo sit mala ⁊ vincit eã: quare mũdificat corp⁹ p euacuatõem rei male ⁊ materiei male ex eo. Quis ergo aspicit illud qui videt ⁊ ꝺsiderat maliciã eius terret ex eo: qñ nescit si fit euent⁹ euacuatõis illi⁹ p accidẽs: aut fit p pterea q natura euacuat rem malã. Et rememoratio eius quã facit hippo. in libro aphorismorũ: nõ est nisi ad nomẽ quietis tñ. In hoc aũt libro adiũgit ad illud dolorẽ ⁊ dixit: in laude sua: qua laudauit sputũ ⁊ omne cũ quo ẽ quies doloris. Et nos quidẽ inuenim⁹ eius post paululũ narrare significatões oẽs accñtes in egritudinibus q̃ cõuertunt ad salutẽ: ⁊ cõprehẽdit eas in noĩe quietis: ⁊ precepit tibi iterũ qñ pcedit in sermone suo vt pscruteris pscrutatõem ⁊ ꝺsideratõem in significatõib⁹ quas dixit vt sit tibi possibile qñ ppoꝛtionaueris adinuicẽ iudicare sup q̃ztatẽ declinationis egritudinis versus salutẽ: aut versus maliciã: sicut est illud qõ inuenim⁹ eũ facere i hõ sermone quẽ intẽdim⁹ exponere. Dixit. n. q pductio sputi qñ p ipam nõ quiescit dolor: tũc nõ est signũ illud laudabile: ⁊ nõ sufficit tibi vt scias tñ illud in pnosticatõe certa p illud qõ accidit: sed in diges etiã vt aspicias in reliquis accñtib⁹: ⁊ nos inuenim⁹ hippo. oñdisse illud qũ ipe dixit: sputũ nigrũ. qõ est: q in hora doloris fm dispositõem suã q est significatio cois: est necesse ppter illud ꝺsiderare in eo qõ expuit: qñ sputũ aut rubeũ aut citrinũ significat illud q timor est minor: ⁊ si est nigr̃ significat pditõem significatõe forti valde. Cum ergo pscrutatus fueris illud ⁊ inq̃sieris de illo: ⁊ reliquis rebus remanẽtib⁹: aggregabit tibi inde res vna cois in pnosticatõe certa forti. Et hippo. quidẽ ordinauit post hũc sermonẽ significatões laudabiles ⁊ illaudabiles: vt rememoret p eas illud qõ pcessit de sermone ei⁹. 52

Omnis dolor pdictor̃ locorũ si supueniẽte sputo ul̃ solutiõe uentris: uel phlebotomia adhibito: ul̃ quolibet competẽti medicamine non fuerit diminut⁹: pus ibi futurũ denũciat.

Quicũq dolor i istis locis nõ quiescit: neq apud pduxiones sputi: nec apud euacuationẽ uẽtris p egestiões: neq apud mũtiõem ⁊ regimẽ ⁊ curatiões p medicinas: tũc oportet ut scias q eius esse cõuertit ad pus.

Oportet vt scias de esse dolorũ qui fiũt in pectoris ⁊ pulmonis: ⁊ nõ quiescũt p curatiões preter q fit horũ malicia ex re alia excepto hoc qõ ponit in hoc capitulo tñ: qõ cõuertit ad pus. qõ est: quia ille egritudines sunt medie inter egritudines q cõsumũtur cũ velocitate ⁊ facilitate: ⁊ inter illas quib⁹ nõ est sanatio. 53

Vltredo cholerica sputo admixta ⁊ sine sputo mala est.

Et qñcũq accit pus sup sputũ adhuc uincẽte cholera est malũ uallde: sive sit exitus eius qõ egredit qñq sputũ sup qõ uicit cholera: ⁊ qñq sanies: aut sit utriusq exitus simul.

Cuiuscũq apostematũ qõ in pus cõuertit in superioꝛib⁹ corpis ptib⁹ in quibusdã quorũ quedãps est sanies: ⁊ residuũ illorũ est indigestũ: nõ ẽ curatio facilis. Si aũt oñdit i eo cũ illo significatio alia mala: est ei⁹ malicia pl⁹: ⁊ plur illo malicie sunt apostemata que sunt in mẽbris nobilib⁹. qõ est: q significant q humor faciẽs ea est malicios⁹ valde: qñ illud significat q natura conat apostema maturare: ⁊ q ipa nõ inuenit in eo viã oĩo. 54

Si tñ a die septimo contigerit.

Et precipue qñ icipit sanies ⁊ iam supuenerit egritudini septẽ dies.

Sermo iste cõicat oi qõ accidit in aliquo dierũ crisis. qõ est: q ex euẽtu rei in aliquo dierũ crisis finit prognosticatio ⁊ certitudo ei⁹: verũtamẽ illud an sit laudabile aut illaudabile: significat ex significatiõib⁹ alijs: qñ qñ accidit infirmo sudor in die septio: aut flux⁹ vẽtris: aut flux⁹ sanguis nariũ: deinde est dispo ei⁹ post illã euacuatõem melior: tunc illa significatio est laudabilis. ⁊ si ẽ ei⁹ dispõ deterior: tũc ẽ illa significatio ei⁹ illaudabil. Et significatio cuiuscũq harũ dispõnũ qñ ẽ in aliquo dierũ crisis: ẽ magis certa ⁊ magis credẽda: q̃ qñ ẽ in alio die. Et ego q̃dẽ iã locut⁹ fui in illo sermone plixo in libro meo de crisi: ⁊ in libro meo de creticis diebus. ⁊ oportet ei qui vult intelligere qõ dixit hippo. in libro hoc fm certitudinẽ ⁊ pscrutatiõem: vt exerciteꝛ in pmis in libris illis. 55

Oportẽ nãq in q̃decimo nũciabis nisi signũ qõlibz aliud spandelutis adesse cõsideraueris.

Et time ei q pducit hoc sputum: q morietur in die. xiij. nisi eueniat ei accidẽs laudabile.

Iam intellexisti certitudinẽ hui⁹ sermonis ⁊ veritatẽ ei⁹ in exprimẽtis nostris de me in eo qõ iudicaui sup infirmos: ⁊ ppter hoc oz vt ꝺsideres qõ dicit hippo. ⁊ ponas mẽtẽ tuã in eo vt nõ existimes

sup sermonē eius q̄ est sicut illud q̄d scp̄serūt multi me/
dicorū cū sermonib⁹ quib⁹ nō fit nisi sufficiētia p ozōem
tūi: quicq̄ cōprehendit intētio eorū in eo q̄d apparet in
infirmis declarat ab eis: quia sunt falsi. q̄d est: q; tu po/
tes q̄n ꝓsideras hāc egritudinē quā narrauī: z erexer/ eā
in anima tua: z ei⁹ dispositio est media inter egritudines
malas: z egritudines laudabiles ꝓcedere z indicare die
in quo ipe infirm⁹ morietur. Pone ergo verbi gratia: q̄
aliquis ꝓiecit vel expuit in die septima sanie nō puram:
neq̄ in illa die totā: sed cū ea pmixtū fuit aliquid de ge/
nere cholere: aut fuit totū q̄d expuit hui⁹ generis tm̄ pre
ter q̄ fuerit cū eo sanies: sed reliqe remanētes res ꝓcul
dubio in hoc infirmo fuerit medie. s. etas z virt⁹: z reliq̄
res remanētes: ita q̄ nō fuit in fine fortitudinis virtus:
neq̄ in fine debilitatis. z similiter etiā regio z hora pñs
ex horis anni: z dispositio aeris z etatis: z ponamus q̄
oia ista fuerit media inter illud q̄d est in fine bonitatis:
z inter illud q̄d est in fine malicie. Et sicut narrauim⁹ in
istis reb⁹ quia sunt medie in bonitate z malicia: z simil⁹
ponam⁹ q̄ vnūquodq̄ generū significationū q̄ apparēt
in infirmo est mediū. Dico q̄ isti⁹ infirmi mors timetur
vel expectat in die xiiij. qm̄ hec hora est media in euentu
mortis. q̄ si appareāt in eo significatiões alie laudabi/
les: tunc scias q̄ mors ei⁹ tardat ab hoc termino. Et si ap
pareāt significatões in eo illaudabiles male: tūc time ei
mortē ante diē xiiij. Et hippo. quidē narrat significatio/
nes laudabiles z significatões malas in eis q̄ sunt post:
quā dicit quasdā earū nōib⁹ suis: z aggregat rememo/
rōem quarūdā earū. Nō aūt oportet q̄ tu putes de ill' si
gnificatōib⁹ opione absoluta: q̄ sint equales in virtute:
sed oportet tibi vt rememoreris ei⁹ q̄d scp̄sit hippo. i eis:
z q̄d addim⁹ etiā nos ad illud: z vt ꝓsideres earū numez
z virtutes ipaz. In quocūq̄ ergo inuenis hippo. dixisse
quia significat euasiōem aut pditōem: pone eā in gradu
ꝑmo: que quidē significat euasiōem in significatiōibus
laudabilib⁹: z significatões quidē pditōis in significati/
onib⁹ illaudabilib⁹. Et simil⁹ etiā i quo dixit: quia signi/
ficat mortē in primo: aut quia est pniciosa valde: z non
dixit in ea absolute: quia est pniciosa: aut significat mor
tem. z similiter etiā intellige rem in significatōib⁹ salut:
q̄n dixit in significatōib⁹: quia significat significatiōem
magnā sup euasiōem: aut quia significat fiduciā z salu/
tem: z q̄ egritudo est breuis spacij: z que sunt illis silia.
Significationū aūt in q̄b⁹ dixit: sermone absoluto: quia
sunt pniciose: aut indicāt euasiōez: natura est media inē
duas extremitates: z nō est occultū de istis significatōi/
bus in quib⁹ locut⁹ fuit p cōpatōem suā: quia sunt plus
significātes mortē: aut pl⁹ significantes euasiōem quare
addidit ad eas multitudinē z diminutiōem: q̄n quādo
apparēt cū sputo pnicioso q̄d oñdit in die septima: q̄dā
significatões male que sunt in gradu ꝑmo: nō est possi/
bile vt remaneat infirm⁹ vsq; ad diē xi. z pl⁹ illo multuz:
si apparet cū illo pl⁹ significatōe vna. z silr etiā si appa/
reāt cum eo quedā significatões laudabiles: quedā illau
dabiles: protēdit egritudo vsq; ad septimanā tertiā. q̄
si misceant significatões significātes euasiōem z signifi/
cātes mortē simul: deinde fuerit significatões euasionis
plures aut fortiores: aut significatões mortis plures aut
fortiores: tūc timeat vel expectet infirmo in illis dieb⁹ p̄
mis q̄ plongabit spaciū vite sue: z expecta ei in eis cōtra
riū illi⁹. s. q̄ spaciū vite sue abbreuiat. z etiā si infirm⁹ fue
rit senex: aut debilis virtutis: aut fuerit bona pñs ex bo/
ris anni male cōplexiōis egrediēs ab equalitate: aut dis/
positio aeris in illa bona similiter: tūc expecta ei mortem
cum velocitate: postq̄ sciueritis etiā in istis q̄ intentio
est sumpta ex virtute magna valde. 56

Quod hmōi est robur et cōstantia
egri: z bon⁹ spūs: z facilis ꝓiectio
putredinis cuz tussi: z eqlitas toti⁹ co/
poris i habitudine calozis z mollitudi
nis: nec sitierit: z si urina z stercus z su
dor z somn⁹ bene se habuerint. Que si
bene se sunt hñtia: uitā sunt pollicētia:
ex quib⁹ si plura defuerit post diē xiiij.
mortē futurā ꝓnūciabis. Et cōtrariuz
quidē q̄d est mortis signū hmōi ē. s. de
bilitas egri: spūs anxi⁹ magn⁹ z dēsus:
dolor ꝑmanēs: ꝓiectio cum laboriosa
tussi: sitis ꝓseuerans: corporis circa ca
lorem iequalitas: uētris z laterū calor
magn⁹: sed z frōtis z manuū z pedum
frigor: z urina z sterc⁹ z sudor z somn⁹
ut dixim⁹: sunt minātia mortē. Hec si
predicte ꝓiectōi cholerice putredis sup
uenerit: mortē futurā ante xiiij. diē nō
dubitabis: uel in ix. uel in xi. Ex hac er
go ꝓsideratōe sputū dices eē mortale.
Et si uitalia mortisq; signa cognoueris
pronosticorū rectitudine inoffense pro
gredieris.

Et ista sunt signa laudabilia. s. ro
bor: et conscientia egri: et bonus
spiritus.

Ex hoc sermone incipit determinare hippocra.
significatões laudabiles: z significatões malas:
z sunt ille in quib⁹ locut⁹ fuit in eis que ꝑmissa
sunt: z ꝓpter hoc ego pertrāseo omēs eas: z venio ad ex
ponēdū q̄d dicit post eas. 57

Postematū quedā i. xx. q̄dā i. xl
quedā in lx. rupturā differūt.

Eliquorū autē sanioſitatis pluri
mū rūpit: qddā ei⁹ in xx. z qddaz
in xl. z qddā in lx.

Non nobis declarat quid voluit p sermonē suuz
Reliquorū sanioſitat. quod est: quia possibile
est q̄ ipe significauit p reliqua sanioſitatis illud
quod accidit in mēbris alijs: z nō q̄d accidit in pectore
z pulmone: z est illud in quo est sermo eius vsq; ad hūc
locū. z possibile est q̄ significet iterū species sanioſitatis
accidētes in istis mēbris que nō assimilant illis spēbus:
quaz p̄cessit rememoratio: z possibile ē q̄ significauit
per sermonē suū istas duas species simul. Et quādo dixi
species que nō similant illis quarū rememoratio p̄cessit
tūc oportet vt exponā intentōem illi⁹. Dico ergo q̄ hip/
po. nō posuit sermonē suū vsq; ad hūc finē in omnibus
specieb⁹ sanioſitatis accidētis in pectore. sed in illis i q̄b⁹

admiscet saniei aliqd de genere cholere: sicut dicit hippo. Neqz posuit fmonē suū itez in omnib⁹ istis: sz ī illis que rumpunt in dieb⁹. vij. z paz accidit illud: qñ pluri mū eoz rumpit in die vigesimo. Et ex eis sūt quaz spaci um ē longius isto: z sunt ille ī quib⁹ fuit fmo ei⁹ nūc. Et eaz spēs sūt due: que diuersificant in tēpore: quaz vna est fm mēbza infirma: z secūda fm humorē dñantem. Scōm membz quidē: qñ quodcūqz ex mēbris est calidius z leui⁹: eius sanios̄tas ē velocioz. z quodcūqz fit frigidi⁹ z durius: ei⁹ sanios̄tas tardat. Scōm humores q̄dez: qñ qō accidit ab humorib⁹ calidiozib⁹: eius sanios̄tas erit velocioz. z qō fit ab humorib⁹ frigidiozib⁹: ei⁹ sanios̄tas est tardioz. Iste ḡ sunt differētie sumpte ex ipa substātia hui⁹ rei q̄site: z ꝺsequunt eas differētie alie due extrinsec⁹: z sunt q̄ sumunt ex etate: z ex nā: z ex regiōe: z ex hora pūti: z ex hora dispōnis aeris: z ex virtute infir mi. humores. n. calidi ī omnib⁹ istis sunt velociozis sani osītatis: z frigidi tardiozis. Oīe aūt qō dixi inde oz vt ī telligas cōiter in oībus spēbus sanios̄tatis. Et videt mi hi etiā q̄ sermo in hoc loco ē in sanios̄tate que fit ī pul mone z pectore. 58

Oportet ergo medicū diez p̄ncipii non ignorare: z i qua hora corp⁹ primū habuerit calere aut rigere: aut p infirmū cognoscere qñ incepit i eodē lo co dolere: z cōpunctiōes sentire. Hec enī sūt p̄ma collectionū indicia: ex quo dies erūt tibi cōputandi: z inde erupti onē expectabis ī predicta tēpora.

Et oportet ut ꝑsideres qñ est ince ptio sanios̄tatis: z cōputes illud a p̄mo die quo febricitauit infirm⁹ aut aduēit ei si aduenerit rigor: aut quādo estimat q̄ inuenit dolorē: z facta est loco eius ḡuitas ī loco i quo inuenit dolorez Ista enī sunt ex eis q̄ sunt ī inceptōe sa nios̄tatis. Ab hac ergo hora opz te nu merare z expectare rupturā in horis q̄ ruz p̄cessit rememoratio.

Cuioz rex sup quas cōuenerūt oēs medici vt fa cerent eas apparere apparitiōe manifesta est q̄ in hora sanios̄tatis apatum que sunt in mēbris nobilib⁹ que nō soluunt p medicationē sed fiunt sanio sa: accidit rigor: z sequit illum febris. Et ego quidez iam oñdi in libro meo de rigore q̄ euent⁹ eius est ex acuitate saniei generate ī mēbris nobilib⁹ qñ mordicat ea z cor rodit ꝓpter retentionē in eis: sicut faciūt medicine acute qñ appropinquant vlceri⁹ malicios̄is z egritudinib⁹ ac cidentib⁹ a putredine: accidunt enī tunc rigor z febris: qñ sequit huiusmōi rigorē febris. Et ꝓpter hoc dic hip pocr. hec duo accidētia simul: z posuit primū qō dixit ex eis febrē. dixit enīz: A p̄mo die in quo febrīt infirmus. z non voluit p id primū diem egritudis: sed die in quo ac cidit ei febris cū rigore. ſ. in quo febr⁹ prava facta ē plus q̄z fuit: z accidit infirmo etiā illa hora grauitas: qñ hu mor diuisus ē in partes multas paruas: qñ dispargit in mēbro apostemoso: z cōuertit ad saniem: z aggregat in loco ex locis vacuis ꝓpiquis loco apos̄o. Dixit ḡ hippo. q̄ te oportet expectare rupturā apostematū ī die xx. aut in quadragesimo: aut ī lx. ab hora in q̄ accidūt ista accid dētia. z sunt tria: quoz vnuz est rigor: z secundū est ḡui tas: z tertiū est fe. vehemēs m̄ltū pl⁹ q̄z fuit: sic dixi. 59

Et si collectio i uno latez cōtigit: aut ambob⁹ euenerit: utilr perci ctaberis. z si i altero magis caluerit de hic iacere sup altez uideb: z si pond⁹ in altero sentiat iterrogab: z ex hoc apo stema i altero latere z non i ambobus esse diiudicabis.

Quod si fuerit sanios̄tas ab uno la tere: tunc oportet ut ꝑsideres de esse ipsoz: an ueniat dolorē in latere: z si unū duoz sit calidius altero: ꝑcipe infirmo ut iaceat super latus suū sanū deinde iterroga eū an imaginet ei q̄ sit quasi pond⁹ suspensū lateri supioz. naz si fuerit it: atē sanios̄tas ē ab uno latez

Am sciuim⁹ ex diuisiōe z indicatiōe anatomie: q̄ in pectore sunt pānicule diuidētes ipm ī duo media: z distiguūt iter diuisiōes ei⁹ quozū vnus quisqz tendit a thoracead os dorsi: quare fiūt in pectore due cōcauitates vel duo vētres. z ꝓpter hoc quādo agg gregat in vno laterū ei⁹ sanios̄tas: nō trāsit ad lat⁹ aliud sicut accidit illud in loco qui est inter fiphac. quod ē: qa sanies in hoc loco currit circa omia intestina: sed in hoc loco. i. in pectore nō est possibile vt effundat a latere de xtro eius ad lat⁹ sinistrū aliquid ex sanie: neqz a latere si nistro ad lat⁹ dextrū. Et ꝓpter hoc ꝑcepit hippo. vt cōsi deres sanie: z speculeris si fit contēta in duob⁹ lateribus pectoris simul: aut vno eozū tm. quod est: qa quādo qō est in apostematib⁹ pulmonis cōuertit ad sanie z egritu dinē piplemonie: aggregat illa sanies prope in duab⁹ cō cauitatib⁹ vel ventrib⁹ pectoris simul: nō in vno eozum. At vero quādo qō est in apostematib⁹ accidētib⁹ in pan niculo tegēte costas in egritudine pleuresi: conuertit ad sanie: aggregat illa sanies in vno duozū ventriū. ſ. pecto ris prope nō in ambob⁹. z significat sup lat⁹ infirmū ex duab⁹ rebus: quarū vna est mutatio caliditatis. quod ē: qa lat⁹ infirmū sentit vehemētioris caliditatis: z secūda est grauitas: qa quādo tu facis iacere infirmū sup latus alterū sentit grauitatē vel pond⁹ suspēsuz in latere supe riozi ꝓpter saniei aggregatōem in illo latere. 60

Et ex signis huiusmōi que sūt pu tribilia ꝑsecturabis: feb. enī inde ficiens erit: sed i die modica: i nocte ue ro magis accēsa z sudor mult⁹ z i tussi endo falsa reges z oculorum reductio atqz i eoz angul⁹ rubor: z unguiū ꝑstri ctio: z digitoz calefactio. Amplius ta men i eorundē digitoz summitatib⁹ z i pedib⁹ fiunt z recedūt minuta apost

mata: fastidiuz patiunt: t per corpus eoz uesice nascunt: t nō mozant.

ET oportet ut agnoscas oēs empi cos p significatōes istas: in pmis qdem febris non separat ab eis: sed in die minta erit: qūqz fuerit noz augmē tata magis erit febris. Sudāt sudore mīto: t nō qescunt a tussi: t non expu unt aliqd de quo sit curandū: t sbmer guntur oculi eoz: t rubēt gene eozum: t curuant ungues manuū ipsoz: t cale fiūt coz digiti: t ppie eoz extremita tes: t accidūt i pedib' eoz apostemata que fiunt: deinde quiescūt: t nō desidc rant cibū: t fiunt eis i corporib' eoruz uesice: i qb' locis minant retētiones.

HIppocrates noiauit empicos illos: quoz i corporib' sanies ē aggregata vel retēta: sicut est ag gregatio vel retētio eius i mēbro apostemato: t si iam eruptū est apa: empicos. verūtn de consuetudine me dicoz est hoc nomie noiare ppie qui hūt banc egritu dinē in pectore suo t pulmone suo. Et sanies qdez i egri tudinib' bis postēz rumpit apa aggregat in spacio qō ē inter pect' t pulmonē: t qn non spuit illa sanies cuz ve locitate t facilitate: cōuertit dispositio eius ad ptisim: t mozit infirm'. Et qn est illud: accidit ei febris lenis assi dua t ctinua. t augmētatio bui' egritudinis ppie est in nocte: t illud accīs aduenit oibus habentib' etbicā feb. Et additio quidē in nocte i caliditate febris nō est ex nā sui: sed ppter quoddā ex accidētib': t est qn mēbra radi calia corporis ei' qui hz feb. ethicā calefiūt t inflāmant t ppter illud necesse ē vt sit febris quā habz in oīb' bo ris equalis: ex qua sentit caliditas leuis: sicut ē caliditas que sentit ex calce. Cum ḡ infirm' comedit t bibit: t di gerit cibus ei': accidit ei simile illi qō accīt calci qn roza tur sup ipm aqua. sentit enī qui tangit corp' eius extrin sec' qz caliditas eius fortioz facta ē ēz fuit añ illud. t ego quidē iam oīdi vobis illud multotiēs: nam si cibaueris illum q bēt banc fe. in borris diuers: scies qz illud nō acci dit ei nisi ppter cibū: non pp egritudinē. qō est: qz tu iue nis caliditatē febr' accēdi i boza sumptōis cibi: t augmē tat boza qua recipit cibū suum infirm': t fit vehemēs: t fit fortis valde in boza penetratiōis cibi ad corp'. Su dor aūt accidit ei ppter debilitatē: quoniā cib' penetrās ad corp' eius resoluit in sudorē: qz cibus erat male dige stus in pma t secūda digone: t iam accidit desideriū tus sīedi: quare aduenit ei simile sonitui q fit i gutture: t nō pūcit aliqd cui sit ēstitas: qn si pīceret aliqd cui eēt ēz titas: nō remaneret empic'. Et cāe ppter quas nō est ei qō erpuit quātitas sunt tres: quaz vna est viscositas sa nici t grossitudo. Et secūda est spissitudo panniculi cō tinētis t tegent' pulmonē. Et tertia est debilitas virtut' infirmi. Sermo aūt hippo. Et pfundant oculi eoz: ē ac cidēs qō cōcat omnib' febrib' chronicis: t ppie qn eoz siccitas est siccitas manifesta. in rubore aūt genarū cau sa ē caliditas que est in pulmone t tussis. qō ē: quia ille due cause simul rubificāt faciē t totū caput: qn ad ipm elenantur vapores ex materijs que sunt i pulmone. In curuitate aūt vnguis cā est liqfactio carnis q strīgit eos t retinet a duob' laterib' simt. Digiti vo cūctis fm pluri mū in egritudib' chronicis infridēt: tn ipsi in febrib' etbi cis pmanēt calidi: qn ē gnātio barū febriū in mēbris ra dicalib': t caliditas extēdit in extremitatib' digitoz pl' ēz int' in loco carnoso: t nō exteri'. t cā in illo oīdit ti bi si rememorat' fueris ei' qō narraui tibi qō accīt apud susceptōem cibi. qō ē: qz appitio caliditat' mltiplicat in loco vbi ē būiditas pl'. t qn plōgat tēp' apostemāt eoz pedes: qn moz toti' corpis icipit illic ppter lōgitudinē eozū a mēbro in quo ē iceptio vite pl' ēz reliquoz mem brorū: t tūc qdē destruit desideriū eoz: qn vt' digestiua mozit etiā cū reliqs vtutib'. Uesice aūt veniūt i corpib' eoz pp aggregatōes būoz corrosiuoz i eis. Jā. n. hippo. narrauit nām boz būoz i tractatu secūdi libri epidimia rū: vbi dixit: Et gnābit sub cute vir': qō quz retinebit il lic calefit. qō ē: qz boc vir' penetrat i ptes cut' i trisec' ra ras. Quz ergo quenit ad superficiē ei' appentē, phibet a pe netratōe sua: qz ē spissum valde: t ppterea vides ipm coz rūpe hāc ptē cut': t sepat iter ipam t iter ptes i trisecas velociter. Cum ergo aggregat in loco eo q est iter duas laminas: generat vesicas. 61

QUi uero uelocī' empici fiūt: utz ex eis q dicta sunt aliqd' cōtigerit cōsiderabis an spūs sit frequens: t spu tum cū inficiēte tussi: t utz quz exscre are ceperit: dolor amplius fiat. t i tali b' ruptura añ xx. diez expectabis.

IN eo aūt cuius prolōgat spaciū a saniositate: apparēt ista signa: t oportet ut cōsidas per ea ultima fidu cia. Quod autē ex eis est breuis spacij oportet ut consideres: an in eo sit aliq illaz significationū que sunt a pncipio aut cōsideres etiā si est anbelit' illi' bois cū dispōne q est deterior.

BEne inuit hippo. in hoc sermone suo in eo cui' p longat spaciū a sanioſitate: q: oportz vt fiducia de eo habeat vltima: qn cōsequit ex virtute baz significationū ne i eo cadat dubitatio neqz ambiguitas Sanioſitas aūt ppinq tempis figificat per significatiōes quaz p̄cessit rememoratio: t sūt rigor: t febris vehemēs: t grauitas. t scit etiā p significatōes q dicte sunt i eo cu ius plongat spaciū qn apparent: t p difficultatē anheli tus qn addit malicia sup illud qō fuit in eo qō p̄cessit: qn euētus b' accidētis oz vt fit necessario. qō est: qz pul mo cōprimit coartat t cōstringit: quādo implent loca vacua pectoris sanie. 62

ET utrū qum excreare ceperit do lor amplius fiat: et in talibus ru ptura ante uigesimū die expectabis.

QUod autē rumpit ex illis: utrum sit eius ruptio velocior aut tardi or per istas significatōes oportet ut co gnoscat si dolor accidit a pncipio rei:

ꝛ malicia anhelitus ꝛ tussis: ꝛ pductio sputi non cessat remanēs: tunc oportz ut expectetur cruptio in die uigesimo: aut ante illud. q̄ si dolor fuerit minor ꝛ omnes iste res fm cōparatōem hāc: tūc oportet ut expectet sanios̄itas post illud spaciū: ꝛ necesse est ante illud spaciū ut augmētet dolor: ꝛ malicia anhelitus: ꝛ productio sputi.

Pronosticatio sanios̄itatis: an festinet euent⁹ ei⁹ an tardet est ex reb⁹ ex quib⁹ est pronosticatio eruptōis apostematis sanios̄i: ꝛ iste res sunt dolor: ꝛ difficultas anhelit⁹: ꝛ tussis: ꝛ productio sputi. q̄ō est: quia iste res si sunt assidue fortes significāt q̄ eruptio propat: ꝛ si non sunt assidue neqz fortes: significāt q̄ tardatur. ꝛ oportet necessario quādo corrodit corp⁹ in quo est sanies ex acuitate sua vt accidat inde dolor. In tussi aūt ꝛ productōe sputi causa est vir⁹ subtile quādo penetrat ꝛ egredit ex corpe in quo est retentū. In difficultate aūt anhelit⁹ causa cōmunis est natura infirmitat ꝛ causa ppa est dolor qui addit: ꝛ fit prau⁹. 63

Et quos febris i die rupture dimiserit: eos euasuros enūciab: tunc ipi cibū appetūt: ꝛ non sitiunt: ꝛ modicum atqz coniūctuz est q̄ egerūt: pus quod ejciūt albū est ꝛ lene: ꝛ per totū equale ꝛ sine labore ꝛ cū modica tussi: ꝛ in breui sanātur. ppe hos sunt qui p̄ xima signa his signis habuere eorum. quos aūt febris in apostematis ruptura non deserit: ꝛ quasi furtiua postmodū inuaserit: ꝛ afficiunt siti ꝛ fastidio cibi: ꝛ egerūt molle: ꝛ pus q̄ō iactāt liuet ꝛ uiret: ꝛ phlegmati admixtū atqz spumosum: his signis ptractatis pituros nō dubitabis. Qui uero quedā horū ꝛ nō oia habuerit: corū quidā moriunt: hi etiā in uita manebūt: utriqz tamen difficilē exitū consequēt: hi tamē tuo p̄ uidēti indicio discernūt.

Et plus qui saluatur ex istis est ex quo separat febris ex die suo post eruptionē: et desiderat cibū uelociter.

Omnis oratio cum qua incipit ab hoc sermone manifesta est apud omnes: qui sunt memores eius quod diximus in eis que premissa sunt. Et p̄opter hoc ego dimitto illud: ꝛ sum veniēs super illud quod sequit⁹ ipm. 64

Quibus piplemonicis supra aurē uel infra apostema contigit ꝛ putredinē fecerit: ꝛ quz crepuerit: fistulā parit: ꝛ sic euadit.

Quibus accidunt exiture ab infirmitatibus periplemonie post aurem: ꝛ in locis inferioribus: tūc ille exiture sunt sanios̄e ꝛ fiūt fistule: ꝛ habentes has infirmitates euadūt.

Fistule aūt sunt ex his que in hoc sermone sunt occulta. Quod ē: quia per hoc nomē fistula scīuntur aut significātur ꝛ sumūtur in lingua greca cornū embule. i. cānule cōcaue longe ꝛ ventose: quib⁹ vtūtur cātatores. Cum ergo accidit in corporib⁹ animaliū aliquid extra naturā simile istis cōcauitatib⁹ nominat hoc nomine significāte fistulas. Et puto de hippo. q̄ nō nominauit has exituras hoc nomine: nisi ppter longitudinē earū. Et summa hui⁹ sermonis est q̄ exiture que accidūt habētib⁹ piplemoniā fiūt q̄ñqz in glādulis q̄ sunt sub auribus ꝛ locis q̄ sunt sub pectore. 65

Interest autem tua diligēter fm hec p̄cepta ppēdere quādo febris pmanet: neqz dolor minuit: ꝛ sputum est incōueniēs: ꝛ egestio non est cholerica: neqz liquida: urina modica: cuz hypostasi plurima: ꝛ alia cūcta signa boni sunt nūcia: tūc sub aure ut dixim⁹ apostema futurū expectabis.

Et oportet ut consideres in istis morbis fm hanc similitudinem: quādo febris est permanēs ꝛ dolor nō quiescit: ꝛ productio sputi nō procedit scōm q̄ oportet: neqz uincēs super illud qō descendit ex uentre est cholica neqz est liquidū puruz: si urina est multa ualde: ꝛ ipsa fex multa ualde: ꝛ sunt reliqe significatiōes significantes omnes salutem: tunc oportet ut expectet hanc habētibus dispositionē euentum huius exiture.

Hippocrates narrauit in hoc sermone significationes que significāt exituras: ꝛ diuisit sermonē suū in duas sectiōes: ꝛ narrauit in sectōe prima qualiter pcedit homo: ꝛ significet euentū huiusmodi exiturarū: ꝛ narrauit in diuisiōe secūda qualiter procedit homo: ꝛ significet inter euentū huiusmodi exiturarū in superioribus pectoris: aut in glandulis que sunt sub auribus ꝛ inter euentū earuz in locis que sunt sub diaphragmate, ꝛ meli⁹ quidē est vt incipiam⁹ a diuisiōe prima. Dico ḡ q̄ sūma h⁹ sermonis est vt egritudo sit difficil⁹ digestionis nō mortalis. Quod est: quia nō est possibile vt sit maturitas egritudinis facilis: ꝛ resoluat⁹ per exituras accidentē: sed per fluxū vētris: aut per resolutōem occultam paulatim: neqz vt sit pnicios̄a ꝛ accidat exitura cui⁹ esse sit necēs. oportz ego vt sit egritudo resoluta p euētū

exiture media inter egritudines que sunt nō male ⁊ inter egritudines pernicioſas. Neceſſario ergo hippocrates ſignificauit in faciēdo quaſdā huiꝰ egritudinis ſignificationes malas: ⁊ quaſdā laudabiles. Et ego quidē ſū narrans vnāquāq; earū ponēs in ꝓmiſs illam a qua illaruꝫ ſignificationū incipit ꝓpus: ⁊ eſt illa ī qua ſermo hippo. eſt cum hac diſtinctōe ⁊ dictōe. Hippo. Quādo eſt febris permanēs. ℌ. Significauit hippo. q infirmus habeat febrē permanētē: que penit⁹ nō interpolat. Hippo. Et doloꝛ non quieſcit. ℌ. Quoniā ſi doloꝛ quieſcit nō indiget euentu exiture. quod eſt: quia egritudo tunc eſt ſedata ⁊ quieta. Hippo. Et ꝓductio ſputi nō procedit ſm q oꝓtet. ℌ. Quādo productio ſputi eſt ſcōm q oꝓtet: nō habet infirmus neceſſitatē vt accidat exitura. Hippo. Neq; eſt vincēs ſuper illud quod deſcendit de egeſtōe cholera. ℌ. Jam dixī in eis que premiſſa ſunt: q in egritudinib⁹ que fiūt a cholera: nō accidūt exiture. quod eſt: quia neceſſe eſt in euētu exiture vt humores ſint idigeſti crudi groſſi: vt prolongeē egritudo ⁊ nō conſumaē per euacuatōem: ſed aut per exiturā: aut digeſtionē accidentē paulatim tū. Quod aūt dixit poſt hūc ſermonē: Et nō liquida: quidā homies ſcripſerūt ſm hūc modū: Et nō fit liquidū puꝛ. Sermo eiꝰ: purū: ſignificat q nō ꝓmiſceē ei chimꝰ alius: ⁊ q qualitas eiꝰ eſt vna ⁊ q litas que eſt cho. Sermo aūt eiꝰ liquidū: ſignificat multitudinē fluxꝰ vētris ſi fuerint res que ſunt de genē cho. ⁊ fuerit liquida: nō prouenīēt exiture: immo euenīet criſis per fluxū vētris. Quidā homies ſcripſerūt hūc ſmonez cū diuerſitate illiꝰ ſm hūc modū: Et nō ſit qō egrediē de genere chol. ſed res liquide pure: ⁊ intelligūt ex ſermone eius: liquide: res que deſcēdūt deſcēſione equali: ⁊ ex ſermone eiꝰ: puꝛ: res deſcendētes aquoſas quibus res alia non permiſceē. Jam enī dixī in eis que premiſſa ſunt: q nomē puri cadit ſuper illud cuius qualitas eſt ſimplex: cui non permiſceē aliud: ⁊ dicūt: manifeſtū eſt q hippo. in narrādo fluxū vētris: qui eſt ex genere cholere nominauit purū: ⁊ illum cuiꝰ qualitas eſt qualitas vna pura: res aquoſas: ⁊ ſunt ille que nō recipiūt digeſtionē: ⁊ ꝓpter hāc cauſam indigēt ſpacio longo donec ſuſcipiant digeſtionē: ⁊ eſt ſpaciū in quo prouenīūt exiture. quod eſt: quia de aptitudine egritudinū acutarū eſt vt fiat criſis in eis prope per fluxū vētris. Uerū de natura egritudinū chronicarū eſt: vt euenīāt eis exiture que veniunt in corpoze. verū tibi abſolute ineſt vt queras de diuerſitate ſcripturarū in eis que conſequūtur in hoza mōſtrationis tue. In hac aūt hoza ſum narrās ſummas intentionū buiꝰ ſermoniſ vt inquiras inde quo iuueris in arte medicine. Dico ergo q intētio hippo. in hoc ſuo ſmone eſt: vt iudicet illud quod neceſſariū eſt in egritudinibus: quarū criſis fit per exituras: ⁊ eſt neceſſariū procul dubio vt prouenīāt ille egritudines ab humoꝛib⁹ indigeſtis groſſis. quod eſt: quia egritudinū quādo ſunt cum hac diſpoſitōe prolongaē ſpaciū ⁊ prouenit ab eis exitura: niſi reſoluaē per digeſtionē. Et ſignificatōes quidem digeſtiōis ſunt vrina multa in qua eſt fex multa reſidēs: ⁊ quecūq; vrina eſt in qua eſt fex multa reſidēs: ſubſtātia eiꝰ proculdubio eſt groſſioꝛ q; ſubſtātia vrine natura deſcripōib⁹: qū q dā homies ſcripſerūt illū ſm hūc modum: Si vrina ē multa valde: ⁊ ī ea multa fex reſidēs. ⁊ ex eis fuerūt q ſcripſerūt illō ſz hūc modū: Neq; etiā ē vrina multa valde: ⁊ in ipa ē reſidēs fex multa. 66

Sepius innaſcitur apoſtema hoc his quibus doloꝛ aut caloꝛ eſt ſb hypocondrijs. Quibus uero ꝓplemonicis hypocōdria neq; dolent neq; calent: ⁊ ſpiritus eſt dēſus ſine cauſa manifeſta: his apoſtēa ſupza aurē naſciē.

Et que fiunt in iſtis exituris in locis inferioꝛibus non eueniūt niſi eis qui habēt in eis que ſunt ſub hypocondrijs aliquid inflammatōis: ⁊ que exeis fiunt ſurſum: non accidūt niſi ei cuius ea que ſunt ſub hypocōdrijs ſūt uacua a groſſitudine ⁊ doloꝛe. Deinde accidit ei malicia anbelitꝰ: ⁊ moꝛaē ſpacio aliquo: deide qeſcit abſq; cā.

Quando accidit in egritudinib⁹ quarū preceſſit rememoꝛatio ſubito malicia anbelitus: deinde quieſcit poſt illud ⁊ eſt euentꝰ eius ⁊ ipſi⁹ quies abſq; manifeſta cauſa ſcita: ſignificat eleuatōem humorū ad caput: ſicut ſignificat ⁊ iterū declinatōem cozū inferius apparitio caliditatis in eis que ſub hypocondrijs ſunt. Quod eſt: quia oꝓtet vt intelligas ab eo ex ſmōe eiꝰ: quia non accidit niſi ei qui habet in eis que ſunt ſub hypocōdrijs aliq̄d inflammatōis: ⁊ caliditatis inflāmātis egrediētis a natura: ⁊ euentꝰ huiꝰ caliditatī ē aut ꝓpē apoſtema noiatū heriſipila: aut ꝓp apoſtema qō noiaē ꝓpe apoſtēa calidū. q ſi diuerſū accīt illiꝰ ita q euacuatur qō ē ſub hypocōdrijs: ⁊ appet declinatio hūozū ſurſuz pp maliciā anbelitꝰ quā dixīt: tūc expecta euētū illiꝰ exiture in eis q̄ ſūt ſurſū. 67

Apoſtema uel ueſica in pede ꝓplemonicis ſalutē promittit: melius tamē ſi in ꝓncipio ſputi proiectio ex rubeo in album mutatur: quia his ſignis certa ſalus promittit. Sed ſi qō reiſcitur nō eſt ut oꝓtet: neq; in urina eſt hypoſtaſis: timēdū eſt ei mēbro cui ſupuenit apoſtema periculū.

Exiture que in pedibus ſunt ī egritudinibus ꝓplemonie foꝛtis magni tumoꝛis: omnes ſunt iuuatiue. et melioꝛ earū eſt in cuius euentu ⁊ eius quod producit cuz ſputo apparuit mutatio. Quod eſt: quia quādo eſt euentꝰ apoſtematis ⁊ doloꝛis poſtq; illud qō cum ſputo ꝓducitur iam eſt mutatum a rubedine ad diſpoſitiōez ſanioſitatis ⁊ procedit exterius: eſt ſalus illius hominiſ ſuper ſinē fiducie: ⁊ exitura quieſcit: ita q perit doloꝛ in uelociꝛi hozarū. Q. ſi illud quod ſputo ꝓducitur nō egrediē ſm q oꝓtet: neq; apparet in

urina fex laudabilis residēs: nō fit tūc securitas qn contrahaf iūctura in qua exiuit exitura: aut occurrit habenti eā uehemētia fortis.

Quent⁹ exiturarū in crurib⁹ in egritudinib⁹ peripl⁹monie prauis laudabilis, pculdubio ē. qō ē: ḍa veritas est ei⁹ qō dictū est in tractatu secūdo libri hippo. in egritudinib⁹ subitis: ⁊ in exituris laudabilib⁹ in vltimo: ⁊ est sermo eius: Melior earū est qne est decliuis inferi⁹: longiqua valde a mēbro in quo est egritudo: ⁊ propē quādo est ei illud cū digestiōe. Ipse enim iam laudauit digestionē iterū in tractatu primo libri epidimiarū in sermone suo: Digestio significat velocitatez crisis: ⁊ fiduciā ⁊ firmitatē sanitatis. Et significatio super digōem est mutatio sputi: ⁊ euacuatio ei⁹ cū multitudine absq; dolore ⁊ labore. sermo eiꝫ ei⁹: in sputo ⁊ pcedit ad exteriora: non significat nisi hoc: qn si accidit exitura in crure anteq; matureſ apostema: euadit infirmus a timore qui timeſ super eū ex infirmitate piplemonie. verū tamē fit difficilis sanatio iūcture in qua accit: ⁊ pōt esse vt accidat in quibusdā horis ab illo cōtrario. Et hippo. quidē iam locut⁹ ē in hoc loco absq; aliqua significatione nū digōis: sicut fecit iterū in eis que premissa sunt: remorat⁹ ē enī absq; aliqua significationū digōis. quod ē: quia addidit ad significatōes sumptas ex sputo significationes etiā sumptas ex vrina. In sermone aūt suo de sputo malo dimisit ei addere sermonē suū: ⁊ nō est cum digōne fz qn illud oppositū est digōni: sed content⁹ fuit tm̄ vt diceret: qn si qō procedit per sputū nō egrediē fm qn oportet: qm̄ visum est ei qn hoc signū est sufficiēs in significādo sup fraudē egritudinis ⁊ ei⁹ maliciā: quoniaz processio sputi tm̄: aut qn ipm̄ suscipit digestionē tm̄: nō sufficit super certitudinē in egritudine. quod ē: ḍa multotiēs procedit sputū cū multitudine exteri⁹ pter qn egritudo adhuc suscepit digestionē: ⁊ multotiens egritudo iam est digesta: ⁊ nō ē processio sputi fm qn oportet. Et illud quidē accīt in quibusdā horis ex debilitate vtutis mouētis pect⁹: ⁊ fortasse ē pp viscositatē saniei: ⁊ fortasse ē ex aggregatōe ambarū rerū simul. s. debilitatē virtutis: ⁊ grossitudinē saniei. Oportz. n. in egritudib⁹ de aptitudine quaz ē vt sanent vt suscipiat egritudo digōem: ⁊ procedat sputū exteri⁹ fm qn oportet. sed in egritudīnibus oppositi huic egritudini sufficit significatio vna: ⁊ est vt nō procedat sputū fm qn oportet. ⁊ significat iterꝫ egritudinis malignitatē: ⁊ dolū: ⁊ ei⁹ maliciā cū phibitōe sputi a processiōe exteri⁹ fm qn oportet: ⁊ euacuatiōe materierū retentarū in pulmone ⁊ pectore: ⁊ significatōes alie que apparēt in ea significātes indigōem hūor: qm̄ manifestū ē qn malicia egritudis addiē qm̄ ñ, pīciē sputū: ⁊ cuz illa iterū qm̄ pmanet humor retent⁹ in pectore ⁊ pulmone indigest⁹: sed minoris malicie illo qm̄ humor eius est digest⁹: ⁊ processio eius exteri⁹ nō ē fm qn oportet: neqz mūdificatio ei⁹ iterꝫ: sed qn pluresexiturarū nō accidūt nisi in iūctur: sicut dixit hippo. in epidimijs. Significat iterū in hoc loco qz̄uis egrediēs fit ab intētōe sua in sermone suo. nō ergo fit securitas qm̄ cōtrahaf iūctura in que egrediē exitura. ⁊ causa in illo ē āplitudo locor vacuor q̄ sūt in iūcturis suscipiētib⁹ materias effusas ad eas. ⁊ possibile ē iterꝫ vt inuet ad illō mot⁹ earꝫ. qō ē: qz effusio hūorū ad mēbra q̄ mouēt ⁊ calefiūt ē facilior. 68

Quod ídez apostema si euanuerit atqz sputū putredinis nō euenerit: neqz se defecerit: malum ē: ⁊ egri amētiā mortis p̄uiā expectabis.

Quod si exiture occultēt: ⁊ quod p̄ducit p sputū non pcedit: ⁊ febris est indeficiēs: tūc illud malū ē: qm̄ nō fit securitas sup infirmū qn pmisceatur ei⁹ rō ⁊ moriaf.

Non ē illud qō significat sermo ei⁹: si occultāture exiture equale ei qō significat sermo ei⁹: si occultāscūt. qō ē: ḍa sermo ei⁹: quiescūt: significat rez generalē: sed sermo ei⁹ occultant: significat velocitatē quietis earū subito. Et illud quidē accidit in quibusdā horis, propter subtilitatē humor: ⁊ raritatē mēbri: ⁊ caliditatē aeris cōtinētis: ⁊ virtutē medicine admīstrate: ⁊ vehementiā virtutis infirmi. Nā ille cause oēs qm̄ aggregāt resoluūt apostema veloci⁹. ⁊ de aptitudine quidē exiturarū ē vt occultent fm plurimū: qm̄ currūt ex eis humores facientes eas redeūtes aut ad mēbra ex qb⁹ effusi fuerūt pus. Et de consuetudine hippo. ē vt nomiet illā actōem reditionē: aut ad alia mēbra ex mēbris que sunt in profundo corporis. ⁊ propter hoc qm̄ cause a quib⁹ occultāf exiture sūt cōtrarie valde: accidit vt sint exiture etiā cōtrarie valde: qm̄ significat aut velocitatē euasiōis a re ledēte: aut egritudinē magnā valde: q̄ accidit apud reditionē materie ad mēbra nobilia. vez ille res sūt cōes in oib⁹ exituris: et discretio earꝫ cōis ē oib⁹ exitur q̄ occultāf. qō ē: qz oz considereres reliqs significatōes: ⁊ ppe q̄ appēt in mēbris nobilioris. ppa aūt in istis exitur consideratio ē significationū appētiū in mēbris anhelit⁹. ⁊ hippo. narrauit hāc discretionē: ⁊ manifestū ē qn consequēt illud etiā discretio cois. qō ē. qz dixit fm hūc modū: qn si occultāf exiture: ⁊ qō, pducit cū sputo nō, pcedit ⁊ febris ē indeficiēs: tūc māifestū ē qn sermo ei⁹ occultaf: vult qn ipe submergūt in, profundā corporis: ⁊ euacuāt in mēbra nobilia. qn si ipe resolueretur nō eēt febris pmanēs: ⁊ pductio sputi eēt facil. ⁊ manifestū ē qn mā submergit in istis in pulmone: ⁊ pp hāc cām accīt eis pmixtio rōis: qm̄ illud ē vnū ex accīnib⁹ q̄ accīt ei cui⁹ dispō cōuertit ex piplemonia ad has egritudines. ⁊ cā in dimissiōe hippo. ē: vt dicēt qm̄ accidit eis malicia anhelit⁹ moriūt: fuit scia ei⁹ qn illud intelligit ex reb⁹ q̄rū 69 precessit rememoratio.

Pleures ex his q grādeui sūt: peripl⁹monica collectiōe depeūt: aliq; uero aliis collectōib⁹ magis.

Qui autem ex habentibus saniositatem accidentē a periplemonia moriūtur: sunt qui in etate precesserūt plus. Ex reliqua uero saniositate illi qui sunt adolescentioris etatis: moriūtur plus.

Non oz vt itelligaf ab eo sermo ei⁹: q iā pcesserūt in etate itellectu absoluto: sz p patiōem adolescētiū: qm̄ q̄ pcesserūt in etate: nō ē possibile vt saluēf ab alq̄ egritudinū pl⁹ q̄z sit sal⁹ adolescētiū ab eis sz illos q̄ sūt iter istos ⁊ iter stātes i adolescētia. s. illos q̄ dicūf alcuul: iuenim⁹ euadē ex egritudib⁹ pl⁹ q̄z adolescentes: sic dixit i fmone suo i apatib⁹ calidis i auris b⁹ accīcium in saniositate accīte pp piplemoniā. nā quz hui⁹ egri

tudis sanatio nō fit nisi p̄ductōe sputi: ⁊ fit neccia in illo vt̄ fortī: oz vt fit euasio adolescētī ab ea pl⁹ q̄z euasio ei⁹ q̄ iā p̄cessit i etate. A reliqs aūt spēb⁹ saniositatī ō aptitudine adolescētiū ē, p̄pe vt ad eos festinet moꝛs ante alcuul. i. augmētū: pp dolores ⁊ febres i qb⁹ dixit hippo. i eis q̄ p̄cesserūt i etate iā būc sermonē: sz decrepiti sūt tardiores illis multū. qō ē: qa fe. ⁊ p̄mixtio mētī aduenit eis min⁹: ⁊ aures eoꝛ scidūt: q̄re saniose fiūt pp hāc cām. verūtī in istis etatib⁹ reditōes egritudis qñ vēiūt: inefficiūt pl⁹ brēs eas: adolescētes vo anteq̄z saniose fiāt eoꝛ aures moꝛiūt. qō ē: qa ex quoꝛ auribꝰ currit sanies: spatur adolescētib⁹ sanitas. si appeat in eis signū aliud laudabile: accīt g̃ in reliqs spēb⁹ saniositatī vt fit moꝛs adolescētiū ex eis in hoꝛa euēt⁹ saniei velociꝛ p̄pter febrem et dolorem. 70

Acutis febrib⁹ exīntibus si dolor a lūbis et femoꝛe ad diaphragma ascēderit: moꝛtale est: alijs tñ signis p̄ uisis ex quoꝛū pluralitate siue paucitate diiudicabis.

Dolores aūt qui fiunt in lumbis cum febre: ⁊ in locis inferioꝛibus si induūt diaphragma postq̄z separantur a locis inferioꝛibus: est illud moꝛtale ualde. opoꝛtet ergo ut regas intentione tua reliquas significationes. Mā si uideris cum illo significationem malam ex reliquis significationibus: non speratur tunc illi infirmo. Q. si egritudo iaz ascenderit ad diaphragma: ⁊ reliqe significatōes non sint male: tunc confoꝛtet̄ spes tua q̄ illi⁹ infirmi cōuertitur esse ad sanitatē.

Intellexerūt q̄dā ex sm̄one suo. Induūt diaphragma: sicut si dicēt: Faciūt accidē p̄mixtionē rōnis. q̄si diceret sm̄ būc modū: Sz dolores q̄ sūt cū fe. in lūbis ⁊ i loc⁹ inferioꝛib⁹ q̄ ascendūt ad diaphragma faciūt accidē p̄mixtionē rōnis vehementē. Et ex hoc mīb⁹ sūt q̄ intelligūt illud meli⁹ q̄z intelligāt isti: ⁊ iterp̄tant̄ ab illo fīc illud qō nos scripsim⁹. At significatio sua vbi dixit: Tūc ꝺfoꝛtat̄ spes tua q̄ illi⁹ infirmi ꝺuertit̄ eē ad sanitatē. qō est: qz vult p sm̄one suū vt significet q̄ si egritudo ascendit ad pect⁹ accidet ab illo vna duaꝝ rez: aut p̄ditio infirmi subito: aut si fuerit egritudo i vltimo bonitatis: accidet ab illo saniositas. Sz illi⁹ discretio erit ex reliqs significatiōib⁹: nam si nō fuerit male accidet saniositas. q̄ si appareat saltē significatio vna mala: moꝛietur infirm⁹ p̄oculdubio. 71

Uesica dolens atq̄z rigida: febrib⁹ nō deficiētib⁹: malū p̄nūciat: magis tñ cū uētris stricturā.

Et quādo uesica est dura dolorosa: est mala in omnib⁹ dispositōnibus interficiēs: ⁊ magis interficiēs est quādo cū ea est febris indeficiens. qō est: quia dolor uesice confoꝛtatur ad hoc ut interficiat: ⁊ uēter nō p̄ocedit in illa hoꝛa.

Iam dixi multotiēs q̄ hippo. significat p sm̄onē suū p̄plegmō: inflāmationē. Apa vo qō noiauit eristrates ⁊ q̄ venerūt post eū hoc noīe: significauit hippo. p determiationē qua ip̄m determinauit: sīc illud qō fecit i hoc loco i sm̄one suo: Et qñ est vesica dura dolorosa. Causa vero p̄opter quā dixit in istis infirmitatibus quia sunt pernicioſe ⁊ p̄oprie quādo cuz eis est febris indeficiens: significauit in sermone suo significatione manifesta: ⁊ ē magnitudo doloris ⁊ strictio vētris: ⁊ retentio vrine accidit p̄opter intestini recti strictura: ⁊ p̄opter dolorē vesice: quoniā infirmus p̄obibetur a lenitate p̄opter illud quod accidit ei de dolore hoꝛa qua conatur illud: ⁊ hoc quidem accidens cōmune est in omnibus doloribus. dolor aūt locoꝛū in q̄bus est apostema calidū fortasse accidit ab ipsis locis in quibus est apostema: ⁊ forte accidit a mēbris vicinātibus ei ⁊ similiter etiā quādo pect⁹ mouet̄ in hoꝛa anhelit⁹: accidit in vētre dolor quādo in splene aut in epate aut i mirach vētris est apostema calidū. ⁊ p̄pter hāc cām opoꝛtet vt accidat infirmis spēs malicie anhelitus in qua fit anhelit⁹ paru⁹ frequēs. Et ego q̄dē ostēdi cām hui⁹ anhelitus malicie: ⁊ reliquarū spērū malicie anhelit⁹ in libro de malicia anhelit⁹. 72

Sed si supuenerit urina sicut pus cū hypostasi dolor soluitur.

Et dolor soluit̄ quādo mingit̄ urina sicut pus: ⁊ est in ea fex residens alba lenis.

Quādo recipit apa calidū accidēs i vesica maturationē: effundūt̄ hūores digesti ad spaciuz qō est i vesica ⁊ euacuant̄ cū vrina grossa. ergo ostēdunt̄ in fece significatiōes digōnis laudabiles. 73

Si uero urina nō sic fuerit: ⁊ uesica non mollescit: neq̄z febris deciderit: moꝛs in p̄imo p̄iodo aderit.

Quod si nō lenit̄ urina neq̄z uesica ⁊ est ideficiēs febris: tūc expectabēti illuz dolorē perditionē in p̄mis periodis siue egritudinis.

Sermo q̄dez ei⁹. Neq̄z lenit̄ vesica ⁊ est indeficiēs febris: ē sm̄o manifest⁹. In sm̄one aūt ei⁹ Qō si nō lenit̄ vrina: est occultatio ⁊ clausura. qō est: qz de ꝺsuetudine ei⁹ est vt significet p b̄ nomē sup egritudines nō sup accītia: ⁊ silr reliq̄ qui venerūt p⁹ eū. ipsi. n. dicūt: Lenit̄ apa: lenit̄ duricies: mollificat̄ tēsio: lenit̄ dolor: ⁊ nō inuenim⁹ aliquē eoꝛ dicere Lenit̄ vrina. Pōt g̃ eē q̄ hippo. vtit̄ b̄ noīe in vrina sm̄ viā transūptiōis: ut ītelligat̄ ab h̄ imutatio vrine ad illud qō est meli⁹: ⁊ qñ cōcesserit illud: possibile est vt significet hec dictio euacuationē vrine post retentionē eius: sicut ītelligit̄ ex sermone eius: apostema vesice: ⁊ retētio vrine. de ꝺsuetudine eīm illius ē vt accidat qñ egritudo ē valde p̄nicioſa: ne foꝛsitan infirm⁹ euadat ex ea. Scōm hanc g̃ similitudinē inuenit̄ iste sm̄o script⁹ in descriptiōib⁹ Eristratis

ꝛ Diascoridis: ꝛ descriptiõib⁹ alijs ab illis. Et inuenimus ipm in quibusdã descriptionib⁹ scriptũ sm hunc moduꝫ ꝙ si non ꝓcedit vrina: ꝛ nõ lenit vesica. ꝛ nõ est necessaria ī hac descriptiõe inqsitio neq; qstio. 74

HEc aũt morbi species ampli⁹ pueris a vij. anno usqꝫ in decimũ gn tum euenire cõsueuit.

ET hec spes aduenit ꝓpe pueris: qum sunt vij. annoꝝ usqꝫquo cõ sequunt xv. annos.

QUm pueri multiplicẽt comestionẽ in hora in q nõ ꝓuenit: oportet vt aggregeꝫ in corporib⁹ eoꝝ multitudo humoris q̃ nominaꝫ crudus. qum ꝙ mundificat nã huuc humorẽ omni die ad partes vesice: ꝛ currit ad ipm ī meatibus vrine: aggregaꝫ illic: ꝛ generatur ab eo lapis ī quibusdã horis: ꝛ ꝓuenit ī quibusdã eorũ ab eo quãdo est egritudo apostematis calidi ī vesica: ꝛ nõ accidit illud nisi qñ aduenit vesice nocumentũ magnuꝫ ex trãsitu boꝝ humoꝝ per eam.

Finit secũda pars. Incipit tertia.

I. IN febrib⁹ idem terminus quibusdam ad uitaꝫ: quibusdã ad mortem.

IN febrib⁹ autez uenit crisis in numeris dieꝝ eisdẽ in quib⁹ saluant ex homib⁹ qui saluant ꝛ ꝓduntur qui perdunt.

IAm quidẽ acquisiuist ꝙ a me o vos oẽs amici mei q̃ coegistis me vt exponerẽ omẽs libros hippocr ꝙ absq; ꝓperatõe sup illud duos libros: Quoꝝ vn⁹ est de dieb⁹ crisis. alter est de crisi. ꝛ hi qnidẽ duo iam sparsi sũt in man⁹ multoꝝ horuꝫ: sicut libri alij multi ex libris: in quoꝝ editiõe rogauistis me. ꝛ ꝓpter hanc cãm nõ ꝓpero ad exponendũ aliquẽ librorꝝ hippocr ꝙ in libro suo ꝓprio: qm ego iam narraui totum qđ necessarium est scire ex eis ī operatõe medicine: ꝛ ī libris alijs mẽtis quos ego edidi: aduinxi ad illud expositionẽ que ei ꝓuenit. Et qm multos sm monũ eius ꝓpter illud qđ ī eis ẽ de occultatõe exposuerũt quidã expositõe mala: nõ placuit illud alicui nostrũ: sed bonũ nobis fuit illud qđ vidist ꝙ de intellectu illoꝝ a me: qum sit simili⁹ ꝛ ꝓuenient i⁹ sentẽtie hippocr ꝙ. Rogauistis ꝙ tunc me vt confirmarem vobis in libris quod audist ꝙ a me auditu. Dixi autẽ vobis ꝓpter hanc cãm: ꝙ oportet ne sit expositio nra oĩum sm monũ eius expõ vna: qm̃ non exponũt eos omnes expositõe vna ꝛ eadẽ. Sed expõ mea erit aut eius cu⁹ nõ rememoratus fui ex eis in aliquo librorꝝ meorum expõne integra. ꝛ erit expõ mea breuis ꝛ abbreuiata: vt non cogar vti sm one vno ꝛ eodẽ in reb⁹ eisdẽ multotiẽs. Et ꝓp hoc qũ ego iaꝫ narrauerim id totũ cuius scientia necessaria est in crisi: ꝛ dieb⁹ crisis in duobus libris: ego dicam ī hoc libro summã illius trãs: ꝛ ponam ꝓncipiũ sm monis mei ab hoc loco. Dico ergo ꝙ nomẽ crisis in egritudinib⁹ non est sumptũ nisi ex intentõe que nominaꝫ hoc nom in iudicijs: qm̃ significat mutationẽ velocem valde q̃ accidit ī egritudib⁹. Et fit illõ sm q̃ttuor mõs: qm̃ infirm⁹ aut euadit ab egritudine sua statī: aut declinat declinatiõe magna ad illud qđ est meli⁹: aut mortẽ statim: aut declinat ad dispõnem malã declinatõe vehemẽti. verũ tamẽ duo modi ꝓcedẽtes nominant crisis ab hippo. absolute. sed duo modi qui sunt post eos nominant sm plurimũ crisis cum additiõe que addit in vnoquoq; eoꝝ ad nomẽ crisis: ꝛ est aut mala: aut feda: aut res alia simil⁹ illi. ꝛ fortasse noiant omnes crises tm̃ absolute. Et vos qđes sciuist ꝙ iam ꝙ oẽs spes crisis accidũt aut ꝓ euacuat omnes apparentẽ manifestã: aut per eriturã in corpore: quod ẽ qz mutatio dispõnis infirmi q̃ est mutatio vehemẽs ad illud qđ melius ẽ ꝓ somnũ ꝛ sudorẽ longum nõ fit nisi raro ꝛ ī infantib⁹ tm̃. Et ex homib⁹ quidẽ sunt q̃ noiant illud crisim. ꝛ ex eis sunt q̃ non nominãt ipm crisim. Di es aũt crisis vocaꝫ dies in quo accit huiusmõi mutatio valde multũ: ꝛ certificaꝫ in eis illud. Jn alijs aũt diebus non accit crisis sm certitudinẽ: ꝛ neq; accit in eis etiam multũ. Et nos qđẽ non inuenim⁹ ꝙ hippo. non intellexerit dierũ crisi nãm ante oẽs boes tm̃: sed inuenim⁹ intellexisse ipm etiã eos meli⁹ q̃s omẽs boes: ꝛ narrauit cãm ī euẽtu eoꝝ: ꝛ nos narrauim⁹ illõ in libro nro de diebus crisis: ꝛ oñdim⁹ in eo ꝙ fortiores ꝓdi oim accitiũ in diebus ꝓdoꝝ sunt illi qui sunt in septenis: deinde secũdi: post eos sunt ꝓdi q̃ sunt in quartis: ꝛ eorũ euẽt⁹ est ex diuisione septimane in duo: ꝛ significatio sup crisim accidentẽ in septenis sumit ex quartis. quod ẽ: qa dies q̃rtus indicatiu⁹ ẽ septimi: ꝛ dies xi. xiiij. indicatiu⁹. Et hippo. quidẽ nominauit hos dies dies indicatõis: ꝛ innuit vt numerent septimane sm hũc modũ: Due quidẽ septimane ꝑme sm modũ diuisiõis ctõis: sed tertia sm modũ continuitatis. Et mod⁹ quidẽ diuisiõis ẽ: quãdo ꝓsumitur hebdomada ꝑma ī aliquo die: ꝛ cõputat initiũ hebdomade secũde a die qui sequit ipm. Mod⁹ aũt cõtinuitatis ẽ: qm̃ ꝓueniũt due septimane simul in die vno apud quẽ cõsummat ꝑma ꝛ incipit ab eo septima secũda: ꝛ ꝓpter hoc fact⁹ ẽ dies xx. vltim⁹ septimane tertie: quoniã si tertia septimana computet iterũ sm modũ diuisiõis oporteret inde vt esset dies xxi. fortior die xx. Sed nos nõ inuenim⁹ rem ita: qm̃ crisis accit in die xx. pl⁹ valde ꝛ certius. ꝛ ꝓpter hoc qum tres septimane cõplent in xx. dieb⁹: ꝛ ꝓncipiũ septimane quarte fit dies xxi. ꝛ tres septimane alie cõpleant etiã in xx. dieb⁹ dixit hippo. in xl. die: quia est dies crisis: ꝛ nõ dixit illud in die xlij. ꝛ similiter etiã die lx. ꝛ die lxxx. dixit enim qa sunt dies crisis: nõ quia dies lxiij. ꝛ lxxxiij. Hec est ergo cõputatio ꝓdoꝝ q̃ accidit in septenis: ꝛ cõsequit illud cõputatio periodorũ q̃ accidũt in q̃rtis. qđ ẽ: qa vnaquecq; septimanarũ in duas diuidit q̃rtas. oportet ergo inde vt dies q̃rt⁹ sit ab initio egritudis ꝟsumatio q̃rte ꝑme: ꝛ ꝓncipiũ q̃rte secũde: deide q̃rta q̃ ẽ post ipam: ꝛ ẽ etia icipit a die octauo: qm̃ icipit septimana secũda etiã ab hac die: ergo est dies xi. cõplementũ q̃rte tertie: ꝛ ꝓncipiũ q̃rte q̃rte: deinde q̃rta q̃nta icipit a die xiiij. qm̃ septimana tertia icipit ab hac die: ꝛ pp hoc fact⁹ ẽ dies xvij. cõsumatio q̃rte quinte: ꝛ ẽ dies in quo cõicat⁹ q̃rta q̃nta: ꝛ q̃rta sexta: ꝛ sunt ille in quas diuidit septimana tertia: ꝛ sm hãc cõputatiõem fit dies xx. cõsummatio triũ septimarũ: ꝛ sex quartarum. Jsti ergo sunt dies crisis qui faciũt porismos periodorum. Et inuenim⁹ etiã dies alios: in quibus accidit crisis in egritudinibus acutis inter istos dies. Et ego quidem iam dixi causam in euẽtu illius in libro meo de diebus crisis: ꝛ sunt dies crisis tertius: ꝛ quintus: ꝛ nonus.

Et fortasse accidit in quibusdã horis crisis in die sexto. verũtamẽ ille dies est dies crisis male. quod ẽ: qz in ipo fieri crisim fm plurimũ est cum accidẽtib⁹ cum quib⁹ nõ est fiducia: ⁊ remanet de egritudine post ipsum residuũ neqz fortasse egritudo consumit in eo consumptiõe cõpleta. qz si soluat in quibusdã horis solutiõe perfecta: recedit proculdubio. At ego quidẽ iam narraui oẽs istas res ⁊ res alias multas in libro meo de dieb⁹ crisis: ⁊ narrauit etiã hippo. plures earũ. verũtamẽ ille sunt sepatim in libris diuersis. Ego aũt aggregaui totũ illud i libro meo de dieb⁹ crisis: ⁊ discreui etiã aduentũ toti⁹ qõ nõ discreuit ⁊ determinauit: ⁊ cõpleui totũ in quo abbreuiauit: ⁊ ppter hoc oportet ei qui vult vt verificet ei⁹ pronostication vt legat in his duob⁹ libris simul: ⁊ sunt libri dierum crisis: ⁊ libri crisis. In hac aũt hora nõ est mea intẽtio: nisi vt exponã tñ sermonẽ hippo. i hoc libro. 2

Ali dies idem in quibus ex hominibus saluatur qui saluatur: ⁊ perijt qui perijt.

Sermo ei⁹ in eis intẽdit aut super dies crisiũ: aut super crises. ⁊ meli⁹ quidẽ est vt intelligat illud de crisi: non de diebus crisis: quoniã quãuis sit possibile vt intelligat de dieb⁹ crisis: tamẽ sermo eius in quo dicit: Saluat qui saluat ex homib⁹: ⁊ perijt: non est veritas: nisi illud qõ significant crises: ⁊ ppter illud dies etiã faciũt illud: ⁊ fm ei⁹: saluat qui saluat ex eis: ⁊ morit qui moritur: significat quia nomiauit crisim mutatione quẽ vehemẽtẽ accidentẽ in egritudinib⁹: nõ illã q̃ conuertit ad salutẽ tñ. 3

In quib⁹ febrib⁹ si cuncta signa bene processerit: ⁊ spes mali in quoq̃z non deficerit in die quarta: aut prius terminũ uite iudicabis. Sed in quib⁹ cuncta signa male puenerint: neqz bõi spes ulla affuerit: i quarta die uel ante mortẽ obibit.

Quod est: quia magis salue feb. in quib⁹ fit innixio super firmiores significatões consumũtur in die quarta aut ante ipm: ⁊ magis maliciose feb. ⁊ in quib⁹ deteriores significatões appẽt interficiũt in die q̃rta aut añ ipm.

Significauit hippo. per sermonẽ suũ: saluiores: febres quietas ⁊ simplices que fraudẽ nõ habent: neqz maliciã: quoniã iste feb. qñ apparẽt in eis significatões super quas innixio est cũ fiducia: nõ transeunt primã quartã: sed resoluũtur in die quarta: aut ante ipm. ⁊ silr etiã deteriores fe. ⁊ sunt in quib⁹ apparẽt significatões perditõis: earũ interfectio est aut in die quarta aut ante ipm. Manifestũ est igit q⁹ hippo. noiauit diez tertiũ in dieb⁹ crisis in sermone suo isto: cõsumũt in die quarta: aut ante ipm. ⁊ silr inuenim⁹ eũ in tractatu suo libri epidimiarũ: posuisse diem primũ ex dieb⁹ crisis male diem tertiũ. Significatões autẽ in quib⁹ fit innixio super fiduciã sunt significatões particulares: quas laudauit laude vehemẽti: ⁊ ipe rememorat earũ etiã post paululũ fm viaz exempli. 4

Prim⁹ piodus hoc numero cõtinetur: secundus in septimo: tertius in xi. quart⁹ in xiiij. qntus in xvij. sext⁹ in xx. Qui numer⁹ p quaternariũ augmẽtando in acuta egritudine usqz in xx. diez decurrit. Neqz est cõputari in ꝓpleto numero dierũ: quẽadmodũ neqz anni neqz mẽses ad quorũ formã tres septimanas in xx. diez spacio terminam⁹.

Et piod⁹ prim⁹ ex piodis eaz apud hoc peruenit.

Iste fmo ⁊ totũ qõ sequit ipm ex fmone simile ei: manifestũ est apud illum q̃ est memor ei⁹ qõ ipse dixit i eis q̃ sunt premissa. 5

Et non est possibile ut numeret aliquid horũ fm computatõem dierum pfectorũ: quum non sit possibile ut computet annũ neqz mẽsis eius fm cõputationẽ dicrũ integrorũ.

Non dixit quia nõ est possibile vt putet aliquid horz fm cõputationẽ dierz integrorz cõpletorz: nisi qñ cõputauit tres septimanas in xx. diebus Et similit annũ ⁊ mẽsis eius. non ẽ enim possibile vt cõputet fm cõputationẽ dierũ completorz. ⁊ est illud quidez verũ: qñ annũ nõ est tñ ccc. ⁊ lxv. dies: sed cum illo etiã est quarta diei: ⁊ ppie pars vna ex centũ partib⁹. Mensis aũt vnusquisq; ẽ min⁹ xxx. dieb⁹: ⁊ plus xxviij. Nomen aũt mensis apud antiquos medicorz grecorz manifestũ est: ⁊ apud illos multos q̃ sunt ex citib⁹ in nro tẽpore iste: cadit sup temp⁹ qõ est inter diunctionẽ solis ⁊ lune. qui ergo vult scire hoc temp⁹ fm veritatẽ ⁊ demonstratiõez: sup illud habeat libz completũ quẽ edidit Eutauiscus i eo. similit etiã sup terminũ ⁊ temp⁹ anni: est enim liber alius quẽ edidit i eo. Propẽ hoc q̃ dixit hippo. quia nõ oz vt compleant septimane neqz quarte fm cõputationez dierz completorz: sed in illo est diminutio p q̃titatẽ qua complent tres septimane in xx. dieb⁹. Et ego quidẽ iam ostendi cãm i illo i tractatu libri mei de dieb⁹ crisis preter q⁹ aliqs eorz q̃ pcesserũt me conat⁹ fit inuenire illõ. 6

Unde fm hãc rõez augmẽti euenit prim⁹ piod⁹ in xx. die: secũdus i xl. tertius in lx.

Unde post hos piodos fm illaz uiaz: ⁊ fm illũ modũ additionis erit period⁹ primus in xx. die: ⁊ secũdus in xl. ⁊ tert⁹ in lx.

Non vult p fmonẽ suũ istum q⁹ non fit inter. xx. diem ⁊ diẽ. xxiiij. ⁊ diẽ. xl. dies aliqs in quo fiat crisis: qñ si illud eẽt fm hunc modũ iam eẽt ẽrius fmoni suo. qõ est: q: dixit in libro epidimiarz dies i q̃ b⁹ fit crisis iter hos dies: ⁊ qõ apparet etiaz i egritudine cõtradicit illi. verz ipse noluit nisi qõ ego narro: ⁊ est q: ipse cõputauit tres septimanas: ⁊ puenit in vestigio postremo ad diẽ. xx. ⁊ non cõputauit eas cõputatõe eẽlis: sepauit septimanã secundã a septimana prima. ⁊ fuit ordinatio ei⁹ pp cãz hãc i die. xiiij. ⁊ otinuauit septimanã iij. cũ septimana secũda: ⁊ ordinata fuit pp hãc cãm i die vigesi-

Precepit ergo ꝓpter hāc causam vt cōputēť septimane que sunt post diē xx.fm illā similitudinē:ergo cōputēť due septimane ex eis fm disuictōes: ⁊ septimana tertia fm cōtinuitatē vt cōpleanť tres earū in die xx. Ergo est termin⁹ secūd⁹ in quo cōsumūtur tres septimane alie dies xl.⁊ est cōplemētū duarū ex eis in die xxxiij. Et ꝓpter hāc causam dixit:hūc diē ante diē xl. Et fm hāc cōputationē cōplenť tres septimane tertie in die lx. Et sil'r dies lxxx.apud eū est dies crisis:nō dies lxxxiij.sicut dixit in libro epidimiarū. ⁊ nō verificať illud nisi quoniā tres septimane cōplenť in xx.dieb⁹:⁊ est illud ita vt computenť due septimane ex eis fm modū disiunctōis vt cōpleať cōsummatio earū in die xiiij.⁊ cōputeť septimana tertia fm modū cōtinuatōis cū septimana secūda: ⁊ cōpleaťetiā in die xx. 7

In quib⁹ ualitudinib⁹ determinatio est tarda:pronostica in illis in initio sunt latētia:earū enīz ꝑncipia cōfusa sunt:iccirco cautius inuigilādū est Et in singulis quaternis dieb⁹ studio sius intuēdū:qō si feceris: aut uix:aut nunq̄z falleris.

In quib⁹ aūt ex istis uenit crisis i spacio lōgioze: pnosticatio i ꝑncipio sui est difficilis.qō est:qz ꝑncipia earū sunt occulta ualde. uerūtn̄ oz ut cogites a ꝑmo die:⁊ quotiēs trāsceūt dies iiij.considera:nō enī tibi occultabiť ad qd declinet egritudo.

Rememoratio ei⁹ i hoc loco nōis crisis:significat qꝺ intelligit ꝓ ipm duas mutatōes simul.s. illaz que cōuertiť ad salutē:⁊ illā que cōuertiť ad malicia.qō est:qa dixit: Et significatio super egritudies de aptitudine:quarū est vt cōsumanť in dieb⁹ paucis a ꝑncipio sui ad qd cōuertaťest facilis valde: sicut dixit hippo.in egritudib⁹ in qb⁹ venit crisis in quattuoz dieb⁹ primis : quoniā se.de aptitudine cui⁹ est vt quiescat in die quarto est quieta valde.sed illa de aptitudine cui⁹ est vt fit interficiēs in die quarto:est malicīosa valde:⁊ significatōes etiā que apparēt in vnaquaq̄z barū duaz febriū: que quidē apparēt in febre salua:sunt oēs significatōes laudabiles valde bone: ⁊ que quidē apparēt i febre malicīosa:oēs sunt illaudabiles male valde. ⁊ quz res sit ita nō est rectū vt pertrāseat aliqua earū diē quartā : quoniā nos iam scim⁹ qꝺ crisis accīt semꝑ: aut qñ natura vicit egritudinē ⁊ supat eā:aut quz illa vicit ipam ⁊ supat eam.Egritudines igiť ꝺetas valde vicit natura velociter. Fraudulētis vero malis supaťvelociter ipa natura. Et ꝓpter hāc causam fiūt egritudies in quib⁹ venit crisis velociter cōtrarie valde:sed egritudies que indigēt in consumptōe sua spacio lōgo sunt similes : qñ sicut superfluitas in virtute in egritudib⁹ velocis cōsumptiōis est magna:⁊ qñq̄z est nature: ⁊ qñq̄z est egritudinī : sil'r etiam qñ nō supfluit vna earū sup cōparē suā in virtute super fluitate magna:sed pugna earū similis est equalitati:est necessariū ad hoc vt vīcat vna earū spaciū tēpoz⁹ longū Significatio enī pnudētiū i lucta sup illū q̄ vicit ex duobus luctatoz⁹ non est nisi fm hūc modū:qñ qñ videt aliq̄s eoꝝ superfluitatē vni⁹ eoꝝ sup cōparē suū in virtute supfluitate magna sperat ei victoziā: ⁊ boza sua statim: ⁊ si nō videt alicui eoꝝ supfluitatē sup cōparē suū in virtute scit ꝺa spaciū eoꝝ luctatōis plongať : ⁊ non scit ex furoze illo ꝑmo ꝺs eoꝝ vincat:sed ꝺeclaraťillud postq̄z ꝓducť temp⁹:⁊ pndētes quidē in arte intelligūt illud veloci⁹ q̄z vulgares homīes:qñ ipi sunt parationes ad sciendū supfluitatē paruā in virtute q̄z ipsi.qō est:qa res que supfluūt pndētes in arte sup ignaros ei⁹ est sensus per supfluitatē paruā.verūtamē qnz quedaz supfluitas ꝓpter paruitatē suā occultťa sensu:non ē possibile etiā significare sup ipam pndētib⁹ boza q̄ appet sensui. ⁊ ꝓpter hoc ꝓcipit hippo. ꝺsiderare mutatōem egritudinis in oīb⁹ q̄ttuoz dieb⁹.nā si ꝺsidereť illud:non occultabiť ei ad qd ꝺeclinet.s.ad sanitatē infirmi ⁊ ipi⁹ euasiōes vti qꝺ natura vīcat:aut ad pditōem eius ita vt eam vīcat egritudo. Hec ē ergo summa illi⁹ fmonis: sensum autē 8

Stādi sup illud itelliges ex libro meo i crisi.

Et finis q̄rtane huiusmodi est.

Et quies q̄rtane nō est nisi fm hūc ordinem.

Transiuit etiā iste sermo super multos medicorum:⁊ non intellexerūt eum:⁊ ꝓpter hoc inuenimus eos mirātes de nobis:⁊ estimāt qꝺ indicatio nostra in infirmo qui habet febrē quartanā:qꝺ ei⁹ febris consumiť.verbi gratia:post xl.vel post lx.dies:nō est nisi fm viam diuinatōis:hoc est:q̄nis ipsi non mirētur de nobis quādo pronostic⁹ ⁊ iudicam⁹ simile illius i febre tertiana.⁊ statio illius super illud cōicat vtriq̄z simul:qñ sicut cōnumerauim⁹ in febrib⁹ cōtinuis: omēs dies fm cōtinuitatē in pnosticis de crisi:de cui⁹ aptitudine est vt accidat:similiter etiā numerauimus in febribus habētibus paroxi⁹mos fm periodos. Ergo illud qō facit dies quart⁹ in febrib⁹ cōtinuis:illud facit dies septim⁹ in febrib⁹ faciētib⁹ paroxi⁹mū tertianū. idē ⁊ similiter quartane pure:crisis enī venit in eis in vij.periodis:non in septē diebus. Et ꝓpoztio diei quarti a ꝑncipio egritudinis ad diē septimū est: sicut ꝓpoztio periodi quarti ad periodū septimū.quod est:qa dies quart⁹ est indicatiuus diei vii.⁊ period⁹ quart⁹ est indicatiu⁹ periodi septimi. Et ego quidē narraui iam totū illud in libro meo de diebus crisis. Et ꝓpter hoc sufficiat tibi tū vt scias in hoc loco qꝺ crisis febriū quartanarū fit in periodis:⁊ nō 9

in diebus.

Secundū hunc ordinem.

Significauit per ordinē:ordinē dierū crisis.nam sicut ꝓpetas diuersitatis est malicia ordinis: similiter etiā ꝓpetas ordinatōis est ordo. Et ꝓpter hanc causam nominauerūt greci mundū nomine significāte ordinatōem ⁊ ordinē:quoniā omnia que sunt in ipo ꝑmo sunt ordinata. Terra est in medio ipi⁹ deinde mare.i.aqua in circuitu eius: ⁊ post illud continēs.i.aer:⁊ post aerem est ignis:deinde post illū orbes continētes omnia. Ordinē autem motuū stellarū fixarum non est mihi necessariū dicere: quin inueniaťillud semper vnius dispotōis. Motus aūt stellarū beīatarū .i.errantiū:quāuis non sint equales in omni die:tamen currunt fm ordinem ⁊ ordinatōem. Quod est:quia ipe omnes secant semper in tēpoze equali loca eadem ordinis 10

signozum.

Quāle uero in breui finiūtur: facilī⁹ cognoscūtur. Differentia enī illarum est euidētissima. Euasuris quidē

spirit⁹ suauis: neq; dolor aliquis nimi⁹ t nocturna quies naturalis: et reliqua signa cuncta boni ordinis ut diximus: morituris uero spūs anxius: et turba tus anim⁹: uigiliarū instātia: t omnis significatio mali nūcia.

¶ Egritudines uero de quaruz apti tudine est ut consumant in minoribus spaciis sunt facilioris differētie t discretiōis. Quod est: quoniā res quibus alie differūt sunt fm maiorītatem que est. Quod est: quia illorū qui sunt fm semitā salutis est anhelit⁹ bonus: t t sunt salui a dolore: t dormiūt in nocte: t sunt relique significatōnes in eis fm ultimā fiduciā. Illorū autē qui pereūt: anhelit⁹ est mal⁹: t permiscet eos permixtio: t accidit eis inquietudo: et sunt relique significatiōes in eis fm ultimā malicia.

Iam dixi in eis que sunt premissa: quia vult per sermonē suū: facili⁹ leui⁹ t magis leue: t dixit paulo ante: q; secundiores febres: t ille in q̄bus est impossio sup fiduciā: t fortiores significatōes consumunt in die quarta: aut ante ip̄m. In hac aūt hora conuertit sermonē suū vt significet significatōe manifesta sup laudabiles significatōes: t ppter illud addidit ei q; illorū q̄ sunt fm semitā salutis spūs est bon⁹: t sunt salui a dolore: t dormiūt in nocte. Illorū aūt qui pereūt: spūs est malus: t tegit eos permixtio ratōis: t accidit eis inquietudo t addit iterū ad vnūquodq; horū duoz sermonū sermonem suū: t sunt relique significatōes in eis fm illā similitudinē. Dicit ergo in sermone p̄mo: Et sunt reliq̄ significatōes in eis fm vltimā fiduciā. Et dixit in sermone secūdo: Et sunt relique significatōes in eis fm vltimā malicia. Significat ergo significatōe manifesta per hāc additōem hippo. q; ei⁹ rememoratio in vnoquoq; horū duorum sermonū significationū creticarū quas dixit: nō est nisi fm semitā exempli: additio aūt sua iterū ad fmonez suū. quod est: q̄a res quib⁹ differūt alie sunt fm maiorītatem: que est: nō facit illud nisi ex necessitate. Dixit enī in eis que precesserūt: q; diuersitas in egritudīb⁹ de aptitudine quarū est vt consumātur in minoribus⁹ spaciis inter illas que saluātur ex eis: t inter illas que interficiūt est magna valde. Egritudinū aūt quarū spaciū prolongat: non est diuersitas inter saluas t pnecabiles magna: sed earū significatōes sunt similes ab initio earū. Sermo aūt ei⁹ Coepit eos permixtio: possibile est vt significz eos quorum permiscent ratōes: t possibile ē vt significet illos q̄ agitant agitatōe: t inq̄etant: t nō figit cū eis decubitus t meli⁹ quidē est vt intelligat ex eo intētio p̄ma: quam fit hec dictio vehemēti⁹ conueniēs ei. 11

¶ Considerabis igit augmenti tēpora usq; in statuz: an sint ut supra dispōsuimus.

Oportet ut cogites esse horę: t cē cuiusq; quātitatis augmēti: usq; quo consequātur egritudines horā cōsumptionis t digestionis sue: quāuis ille res sint currētes fm q; narrauim⁹.

Sicut dixit hippo. p̄us in quarta p̄ma: Et oportz tibi a p̄mo die vt cogites: deide addidit ad illud exemplū in eo. Similiter etiā inuenim⁹ eū dixisse in hoc sermone cui⁹ premisim⁹ rememoratōem. simile ei quod dixit in illo sermone t est hoc: Sed oportet a p̄ma die vt cogites: t quotiēs pertrāseūt q̄ttuor dies cōsidera. nō enī occultabit tibi ad q̄d declinet. 12

Secundū hanc quoq; ratōem: et in parientibus t non parientibus: cautus cris.

Et fm hāc uiā accidūt mulieribus⁹ crises etiā post partū earū.

Oportet aūt vt sit cōputatio dierū in hac egritudine a p̄mo die in qua mulier peperit: nō a die in qua inuasit eam febris. quod est: q̄a plures earum inuadit febris die secūdo vel tertio post partū: t ab istis diebus numerāt medici plures t expectāt crisim: t illud quidē nō est rectū: sed post q̄ numerant ab ipso die part⁹ mulieris. Et quoniā hippo. narrauit totū cui⁹ scientia necessaria est in diebus crisis: breuiter t compēdiose visum est mihi vt faciā te rememorari ei⁹ q̄ō multotiēs dixi in alio loco: t est: q̄a nos inuenimus res multas ex reb⁹ de quib⁹ fit inq̄sitio: quib⁹ nō p̄uenit inuamētum in operatōe medicine: verūtamē nos inq̄siuim⁹ de eis inq̄sitione rationalua. quod est: q̄a inuamētū per pronosticatōem nō est nisi in cognitōe diei: i qua venit crisis egritudis. Si āt q̄rat aliq̄s de egritudie illa an oporteat vt noīet acuta egritudo absolute: an acuta valde: an chronica: aut acuta cū additōe aut conuersiōe: tūc inquisitio eius illa nō est p̄ope nisi in nomib⁹: non in intētōibus ex quib⁹ possibile est homini vt cognoscat pronosticationem de eo de cui⁹ aptitudine est vt eueniat: aut scientia medicatōis: vel ad scientiā medicatiōis fm rectitudinē. Ponam⁹ ergo verbi gratia: q; pcessim⁹. i. per signa certa cognouerim⁹ t scituim⁹ scientia certa q; infirm⁹ euadet ab egritudine sua in xx. t q; illud eueniet fm q; sperauimus de eo. verūtamē aliquis dicet: q; egritudo illa ē acuta: t aliquis dicet: q; nō oportet q; nominet egritudo acuta: q̄a termin⁹ acutarū egritudinū est dies xiiij. Et isti etiā duo diuersificant simul. dicit enī vnus eoruz in hac egritudine: quia oportet vt nomīetur chronica: q̄a iam pertrāsiuit diem in quo perueniūt egritudines acute: et egritudines quidē non habent spēm aliā tertiā ex parte tempis qua nomīatur hec egritudo. Et dicit alter: quia oportet vt nomīetur egritudo acuta conuersiua. t dicit alter: quia oportet vt nomietur egritudo acuta cum additōe paulati. Si ergo homo intēdat aut auscultet fmonē vniuscuiusq; istoz: t illud q̄ō conat certificare: t q̄rit post illud t ꝺsiderat q̄s eoz recte rōem inuenerit: t q̄s eorū errauerit: finiet in illo de vita sua tēp⁹ lōgū pter q; p̄sciat p illud in opatōe medicine in aliqua ex rebus. Et similiter etiā qui habet cognitōem ex qua potest p̄cedere t iudicare q; egritudo soluat in die xxvij. pter q; ei sit possibile iudiciū in egritudine: an oporteat q; nomietur acuta aut chronica: aut acuta cū additōe aut cōuersiua:

non nocet ei illud in operatõe medicine in aliqua ex re
bus:quoniã meli⁹ est vt ponat numerũ spẽz egritudinũ
fm tẽpus:z per quãtitatẽ numeri piodozũ:in quib⁹ ac/
cidit crisis:ergo erit egritudo que soluit in iiij. dieb⁹ pri/
mis pzima crisis: deinde secũda post ipam: in qua venit
crisis in quattuoz dieb⁹ secũdis: deide tertia post eã in q̃
accidit crisis ĩ q̃ttuoz dieb⁹ tertijs:z post ipam egritudo
q̃ osumit in quarta q̃rta: deiñ q̃ soluit in quarta quĩta:
z post eaz illa cui⁹ crisis fit ĩ q̃rta sexta: z est illa q̃ soluit ĩ
die.xx. Quz g̃ fuerit p⁹ hũc diẽ duplicãt quarte:z venit
crisis in septenis:z qũ extendit itez tem⁹ duplicant septi
mane itez:z soluũt egritudies in die.xx. deinde p⁹ hanc
pmutant ad mẽses. deinde trãseũt ad annos. Oportet g̃
inde vt ĩ egritudinib⁹ fint duo ẽmi: quaz dicũt quedã a/
cute:z q̃daz eaz chronice. verũtñ ego multotiẽs nomio
eas b̃ noie:vt certificẽt fmo nr̃.z fortasse cogimur pone
re ĩter vtrasq; egritudies q̃ noiant quersiue.z qũ feceri/
m⁹ illud:erũt spes oĩuz egritudinũ tres: quaz vna queq;
diuidit etiã in spes alias. Inde ẽ q⁹ pme spẽi q̃ sunt egri/
tudies acute quasdã noauit hippo. absolute acutas: et
quasdã eaz egritudies valde acutas:z sũt ille q̃ nõ trãse/
unt diẽ.vij.sz crisis venit eis aut in b̃ die: aut añ ipm. Egri
tudies aũt q̃ noiant absolute acute sũt ille q̃ extendunt
vsq; ad diẽ.xiiij. ille aũt q̃ transeũt hũc diez: cadit ĩ inuẽ/
tionẽ nominũ hesitatio eis:qñ nõ est possibile vt pona
tur egritudini cui⁹ crisis venit ĩ die.xvij.nomẽ qõ sit ei p⁹
priũ:neq; egritudini ĩ qua venit crisis in die.xx.z quz illõ
ita fit:cadit ĩ hac re q̃sita hesitatio.z ꝓpter hãc cãz visuz
ẽ mihi q⁹ ex sufficiẽtia ẽ vt ponã ẽminũ acutaz egritudi
nũ diez.xx.nõ diẽ.xiiij.z in illo itez est hesitatio alia ma
gna:qñ ex egritudie acuta nõ intelligit niſi egritudo in
qua est febris vehemẽs assidua. alia aũt q̃ non ẽ ita:tunc
si ipsa osumit in.xiiij. diẽ aut infra illũ paulatim: tũc nõ
noiat egritudo acuta. Iste g̃ sũt spes egritudinũ acutaz
Et b̃ sũt spes alie ĩ quib⁹ egritudies diuidunt: quaz crisis
venit p⁹ diez.xx. Et istis etiã egritudinib⁹ est latitudo mi/
ta.z videt mihi q⁹ oz vt ponant que ex eis extendunt ad
diez.xl.in disponẽ vna:z singulis eis fiat spes alia. z po/
nat eis q̃ extendunt usq; ad septimũ mẽsez spes alia:z ill
que osumunt in ãno spes alia:z illis quaz crisis venit in
nũero annoz non in nũero mensiũ spes alia. Et pp hoc
ego suz dicẽs in ẽmone b̃ illud qõ de osuetudie mea est:
vt dicã semp:z est qz ouenit tibi vt recedas ab hoc toto:
z ponas studiũ tuũ in cognitiõe hoze in q̃ solnit egritu/
do. inde ẽ q⁹ iuenit hippo. in vna spẽz egritudinũ:z ẽ il/
la quã de osuetudie sua ẽ noiare saniositatẽ: ponere ter/
minũ crisis eius.ſ.rupture ei⁹ quibusdã boib⁹ diem.xx.z q̃
busdã boib⁹ diez.xxxiiij. z in eoz quibusdã:xl.diem:aut
seragesimũ:z ꝓpter b̃ suz dimittẽs rememorationẽ pru
dẽtie ei⁹ in positiõe nominũ vnicuiq; haz spẽz:z ouerto
studiũ meũ ad sciam pnosticatiõis de die q̃ rumpit vna
queq; haz spẽz saniositat]. Et illi⁹ quidẽ inuẽtio ẽ p duas
vias:z sũt expimentũ:z rõcinatio. p expimentũ. n. cõ/
prehendit termin⁹ ppri⁹ in ruptura vni⁹ spẽi aut duarũ
ex spẽb⁹ saniositat]. Rõcinatio aũt significat tibi ipsã sa/
niositatẽ z cãm facientẽ eam: z res adiuuãtes ad ipam:
qñ qñ videris vbigr̃a quasdã spes saniositat] rũpi ĩ die
quadragesimo:z inueneris euẽtum eius fuisse ex humo
re tempato in frigiditate:z in boza temperata in frigidi
tate:z iuener] etatẽ infirmi z regionẽ z nãm corporis z
membz infirmũ: oĩa tẽperata in frigoze: deinde videris
aliã rumpi ĩ die.lx.z iuener] cõpletionẽ oĩum mẽbroz
eoz q̃ narraui decliuẽ ad frig⁹:z videris aliã rũpi in die
xx.z cõplexionẽ oĩuz eoz quoz p̃misim⁹ rememorationẽz
decliuẽ in ea ad caliditatẽ: poteris ide significare ruptu
raz aliquaz spẽz saniositatis:qũ posueris inq̃sitionẽ tu/
am ĩ inuẽtiõe illi⁹ qõ comphendisti p expimentũ:z opa
ueris reliqs spes saniositat] ad istas q̃s dixim⁹. ſ. calidita
tez hũoz mutatoz z frig⁹ eoz z cãm mutantẽ eos: que ẽ
caliditas ĩnata: z reliqs res iuuãtes ad illud: z sũt bona
pũs z regio z disposition aeris. Estimatio aũt sup q̃sita/
tem virtutis cause faciẽtis illud sumit ex etate infirmi z
nã corporis eius ꝓpria:z nã mẽbri ĩ quo accidit saniosi/
tas:z ex significatiõib⁹ aliis significãtib⁹ debilitatẽ virtu
tis que est ĩ venis pulsatilib⁹ z nõ pulsatilib⁹: z fortitu/
dinẽ eius. nam apud quez nõ est cognitio haz rez:z co/
natur appẽdere sciam dispositionũ oĩum speciez sa/
niositatis: experimẽto z consideretiõe indiget ĩ illo bona
annoz. Qui aũt osiderat ad quantitatẽ caliditatis inate
z compationẽ eius cuz hũoz⁹ qui ĩdigent digestiõe ap
prehendit illud ad cuius inquisitõem intẽdit facili⁹ peri
tioze z propiquioze via. Et hec quidẽ dispositio est eius:
cui est possibile estimare res occultas ex reb⁹ manifestis
z est ille cui possibile est vt enũciet in vnaquaq; specie
saniositatis: quia rumpet in die xx. aut in die xxiiij. z ĩs
hanc similitudinẽ in specieb⁹ alijs. z nõ est mihi necessa
rium dicere in egritudine: an oporteat vt nominet acu
ta: an chronica: an cõuersiua. Discretio enĩ illi⁹ z ipsi⁹ de
terminatio non est de operatõe medicoũ: quoũ prepa
ratio est ad ipam operatõem medicine tñ: sed est ex ope
ratione sophistarũ: quoũ studiũ est inquirere vanitates
Et ꝓpter hanc causam inuenim⁹ eos in huiusmodi inq̃
sitõibus sedentes sup sedes altas: z loquũtur discipulis
suis in illo locutõem multã valde. verũ ignoratia cons
de cognitõe eius de cui⁹ aptitudine est vt accidat infir
mo: est plus q̃ ignoratia eoũ de quãtitate altitudinis
maris. Et ex eis sunt quidã alij quoũ dispositio est con
traria huic dispositõi. ſ. illi q̃b⁹ possibile ẽ itelligere egri
tudies z earũ cognitões z ꝓnosticatoez de eo q̃ futurũ
ẽ z non ẽ possibile eis respõdere de questõib⁹ rationabi
libus. z ꝓpter hanc causam putãt de quibusdã istoz um
quia sunt medici: z de quibusdã eoz: quia sunt sophiste
z medici per sermonẽ. quod est: quia ipsi nominãt hanc
spẽm medicoũ hoc nomine: z quãdo vidẽt aliquẽ eoz
legere in libro: aut vti ratiocinatõe in expositiõe rerũ q̃
bus fit iumentũ: estimãt de eo quia est ex medicis qui
noiantur medici locutõis. 13

Si dolor in capite acutissim⁹ cum
febre fuerit: z signũ aliqđ mortis
apparuerit: mors cito aderit. z si signũ
mali nõ affuerit: z dolor usq; in uigesi
muz diem pmanserit neq; febris abie
rit: sanguinẽ de narib⁹ expectabis: aut
aliqđ apostema in inferiosibus partib⁹
corporis. Sed dolore adhuc recẽte san
guinẽ de naribus expectab: aut apostẽ
ma expectab: magis tñ dolore frontẽ
ac tẽpora nõ relinquente.

Et qñ fuerit ĩ capite dolores uehe
mẽtes assidui cũ fe. z fuerit cũ illo aliqđ
signoz mortis: tũc illđ erit ualde mor
tale. z si fuerit dolores absq; ill⁹ signis
z ptrãsierit dolor diez xx. z feb. fuerit

iſeparabilis: tūc oportebit ut expectes fluxū ſanguinis ex naribus: aut aliqō apoſtema in ptib⁹ corpis inferioꝝ: ſz dū pmanet dolor recēs: oz ut expectet eruptio ſanguinis ex narib⁹ aut ſanioſi tas: t ꝓpe qñ dolores nō ſunt niſi uer ſus tempa t frōtē.

In hoc ſmone expoſuit rem iuuatiuā valde ex reb⁹ quas ſcire necriuz ē in ꝓnoſticatōe. verūtñ illud ē abſq; ordine: ſz ei⁹ ordinatio erit ſm hūc modū. Et qū fuerit in capite dolores vehemētes: aſſidui cū febre: ſi fuerit cū eo aliqō ſignor mortis: tūc illō erit mortale valde. t ſi ſperaueris ex iſtis reb⁹ q̄ etadat infir mū: tūc expecta illi fluxū ſanguis ex narib⁹ a p̄mo die vſq; ad diē. vij. qō ſi tps extendat: tūc expecta etiā illō: vel expecta etiā ſaniē que currit ex narib⁹ aut ex auris⁹ qb⁹ fit etaſio infirmi. Et ſi pmanēt iſti dolores q̄ ſūt in capite vſq; ad diē. xx. tūc expecta etiā fluxū ſanguiſ ex narib⁹ vel illō nō fit niſi raro. Egreſſio aūt ſaniei ex narib⁹ aut eruptione i ptib⁹ inferioꝝ accidit mltotiēs i illa bo ra. Et qñ tu expectas alicui fluxū ſāguis ex narib⁹: tūc ad dūt i ſpe tua ad id dolores accītes verſ' tpa t frōtē. 14

Hoz ſanguinē ſpabis pl⁹ in illꝰ qui ſūt min⁹ xxxv. annoꝝ: apoſtēa ue ro magis i his q ſūt amplioris etatis.

Et melī⁹ eſt ut expectet eruptio ſā guis ei cui⁹ etas ē infra xxxv. ānos q aūt eſt maioris etatis q̄z ille: expecta illi ſanioſitatē.

In ſmone hippo. poſuit ēminū ſpei ꝓpe ad flu xū ſanguis ex etate. t cā in illo ē manifeſta: quā iam mltotiēs dixi: t eſt q gnātio ſanguis i hac etate vſq; quo etas ꝛſecē. xxxv. ānos eſt multa: t ē etiaz cēs. t ego q̄dez iam dixi i p̄cedētib⁹ q ſanguis cui⁹ diſ poſitio ē hec diſpō eſt ꝛueniēs ad hoc vt nā accidē faci at fluxū ſanguis narium. 15

Hariū dolor acut⁹ cuz acuta febre pmanēte: malū ē. expectabis i eo alienatiōez t mortē: graue. n. ē t mole ſtū. Intereſt ergo tua bñ oia a p̄ncipio egritudis ꝓſcrutari t attēdere ſigna.

Dolor āt auris acut⁹ cū fe. aſſidua forti: ē ſignificatio mala. q̄ ē: qa nō fit ſecuritas ſup bñtez ipm: qn pmi ſceaē eiuſ rō t moriaē. quz ergo hoc fit bñs timorē uehemētē: tūc oz ut cōſide res rōe tua reliq̄ ſigna oia a p̄ncipio.

In his aūt cartillagib⁹ apparentib⁹ que oñdunt ex aure nō inuenim⁹ vnq̄z accidere dolorē vehe mentē. neq; ſi accideret etiā: ſequereē illō timor: qñ hoc mēbr nō eſt ex mēbris nobilib⁹: neq; cōtinuaē etiā cū mēbro nobili: verūtñ ſm hippo. nō eſt i hoc mē bro: imo de conſuetudie ei⁹ eſt: ſic mult oz etiā alioz medi coz vt ſignificēt p ſmonē ſuuz Dolor auris: ſenſū dolo ris itra foramē auris. q̄ō eſt: q egritudo tūc eſt i neruis q̄b⁹ fit audit⁹: t nō eſt loc⁹ lōginq⁹a cerebro. t ꝓpe hāc cām oz vt peat cui accidit dolor vehemēs i aure ſua: qñ cerebr cōicat neruis i egritudīe. t ꝓpter hō accidit iterū ei cui aduenit hec egritudo pmixtio rōnis. t mouimē et quidā ex eis q̄b⁹ accīt illud ſubito: ſic ille cui accidit apo plexia cū mā faciēs egritudinē auris: t ꝓpter multitudi nē ei⁹ que ꝓuenit ſubito ad cerebr. 16

Iuenes q ſūt in hac paſſiōe: i die ſeptimo uel ꝓus peūt: ſeneſ uero tardi⁹: q̄z febres t alienatio min⁹ eiſ q̄z iuuenib⁹ ꝓtigūt: atq; aures eoꝝ erum pūt t pus emittūt: i ſenili tñ etate uali tudo reſurgit t iterimit. iuuenes uero anteq̄z rūpaē apoſtema peūt: q̄ō ſi cre puerit t ſignuz q̄libet appuerit boni: aliqd boni ſperabis.

Et morieq; ex hōib⁹ fuerit iuuenis in ſeptē dieb⁹ ex hac egritudine t uelocī⁹ illo: ſenex uero tardi⁹ illo mltū. q̄ō ē: q̄z fe. t pmixtio mentis adueniūt eis min⁹: t aures eoꝝ ſcidūē et ſanioſe fiūt ꝓpe hāc cām. uerūtñ in his etatib⁹ reditiōes egritudis q̄nq; iteraē t inter ficiūt plures bñtiū eā. iuuenes aūt an teq̄z aures eoꝝ fiāt ſanioſe: morieē. q̄ō eſt: q̄z ſi currit ſanies ex auris⁹ eoꝝ: tūc ſpaē iuuenib⁹ ſalus ſi appet in eis ſignū aliud laudabile.

Iuenib⁹ aūt accidūt febres t mentis pmixtio pl⁹: qñ vincēs ſup cōpl'ones eoꝝ eſt caliditas t choła: t pp hoc oz vt añcedat p̄ditio eoꝝ anteq̄z ſcindaē eoꝝ aures t ſanioſe fiant. Sup ſenes aūt eſt ti mor ſm iſtas res min⁹: vel egritudo iteraē ſup eos: qñ hūoꝝ faciēs dolorē nō recipit i eis digōnez ſm cōplemē tū pp frig⁹ vincēs ſup cōpl'ones eoꝝ. Reliqua aūt q̄ dicit in ſmone ſuo iſto: manifeſta ſūt t plana. 17

Poſtemata in gutture cuz acuta fe. malū ē. t ſi aliud mali ſignum ex iā dictis uiſum fuerit: mortale ē.

Gattur autez in quo accidit ulcus cuz febre: eſt ſignificatio mala. q̄ ſi appareat cum illo ſignificatio alia ex ſignificatiōib⁹ que narrate ſunt in eis q̄ premiſſa ſunt que ſunt male: tūc oz ut p̄cedas t iudices q̄ infirm⁹ eſt cū diſpo ſitōe bñte timorē.

Vlcus accidēs i gutture eſt ſignificatio q̄ i coꝝ pore ē hūoꝝ mal⁹ corroſiu⁹: t eſt cū illo cā egri tudis magne male: qñ traiectio fit cū dolore vehemēti.

ꝛ oportet vt ꝺsideres reliquas significatões cũ certitudine ꝓnosticatõis cũ eo qꝺ est futurũ. Et sit hoc ꝓceptũ apud te cõe in oĩb⁹ significatiõib⁹: ꝛ ꝑpe in illis que nõ sunt in vltimo laudis: neqꝫ in vltimo malicie. ꝛ sunt ille cũ quib⁹ est ꝺe ꝺsuetudine hippo. ꝑpe ꝓcipe tibi ꝺsiderare reliquas significatiões. 18

SQuinãtia pessima ꝛ cito mortifera est: que i gutture nõ apparet: nec extat in ceruice cuꝫ rubẽti tumore: dolore tñ acutissimo exĩte ꝛ spũ orthomie. Hec mali spes i ꝓma ꝺie suffocat aut secũda: aut tertia: aut quarta.

SQuinãtia autez deterior ꝛ magis mortifera cũ uelocitate est: i qua nõ apparet in gutture: neqꝫ in ceruice aliqꝺ malũ: ꝛ est in ea uehementior dolor ꝛ ꝑpatio anhelitus. In illa enĩ squinãtia cui⁹ ꝺispõ est hec: ꝺispõ ꝑfocatur hñs eã in ꝺie ꝓmo: aut in secũdo: aut i tertio: aut in quarto.

Am manifestũ est tibi oñiõe apparẽte ex ſmõe eius. ſ. qꝫ deterior spẽcies squinãtie est: in qua nõ apparet neqꝫ in gutture neqꝫ in ceruice aliquid extra nãm: neqꝫ in colore: neqꝫ in caliditate: neqꝫ inflatione. qꝺ est: quia significauit ꝙ guttur locũ qui ẽ coꝛaz meri ꝛ epigloti: vel circa meri ꝛ epiglotiz. qꝺ est: quia significauit ꝙ ceruicẽ collũ: sed ꝙ guttur vult spaciũ quod oñdit⁹ post linguã qñ apit⁹ os: ꝛ ꝓmittit⁹ lingua ꝺesup ad inferiora. Et in hoc spacio sunt duo meat⁹: quorũ vnus meri: ꝛ alter est epiglotis. i. trachea arteria. Quꝫ ergo nõ oñdit⁹ in aliquo horũ duorũ meatuũ aliqꝺ extra naturã: tũc scias qꝫ apostema est in mẽbr⁹ q̃ sunt intra epiglotũ. ꝛ est illud causa cui⁹ ꝓfocat⁹. qꝺ est: quia meat⁹ anhelitus natura est strict⁹. qum ergo accidat vt laudat⁹ penit⁹ ꝓpter apostema illorũ mẽbrorũ: oportet nec̃io vt ꝓfocet⁹ infirm⁹. ꝛ ꝓpter hoc cogit⁹ qñ vult anhelare ꝑparare ceruicẽ suã vt meat⁹ epiglotis aperiat⁹ saltĩ parũ. qꝺ est: quia ꝺecubit⁹ sup collũ claudit⁹ epiglotũ penit⁹: quoniã mẽbra que sunt ab anteriorib⁹ cadũt sup illa que sunt retro versus spõdiles ceruicis. Oportet ergo ꝓpter hãc cãꝫ ꝛ ꝓpter apostema calidũ quod est in lacertis: vt accidat ꝺolor. 19

Altera hui⁹ mali spes est cuꝫ i gutture apostema rubet: ꝛ ipa mortifera est tamen pigrior est ꝓma.

SQuinãtia aũt i qua sunt ꝺolores ſm illã similitudinẽ: sed accidunt cum ea apostemata ꝛ rubedo in gutture: est mortifera ualde: sed est tardior ea que ꝺicta est ante ipam.

Ippo. in hoc sermone ꝺicit spẽm aliã ex spẽbus squinãtie ex qua fit loc⁹ qui ẽ i gutture apostematus rubificatus: ꝛ sunt in ea ꝺolores fil⁹ eis qui sunt in specie ꝓma. verũtñ ꝑpatio anhelit⁹ nõ ẽ in ea similis sibi in ꝓuitate. ſ. difficultas anhelit⁹ nõ est in ea ꝓua vehemẽs: qñ lacerti epiglotis nõ apostemat̃ cum ea apostemate vehemẽti. necessario igit̃ ꝺixit in hac ſpecie: quia est mortifera: sed illud est tardi⁹ q̃ species quaz ꝺixim⁹ ante ipam. 20

Tertia uero i qua ceruix et guttur rubẽt: ꝓrib⁹ ꝺiuturnior est: et ni ſi tumor ad interiora redierit: ſpei loc⁹ omnino nõ resistit.

SQuinãtia aũt cũ qua rubẽt gutt̃ ꝛ ceruix: est tardioris spacij: ꝛ forsitan saluat̃ ex ea habẽtes eaz quãꝺo ẽ in ceruice ꝛ pectore rubedo: ꝛ non submergit̃ rubedo ad interiora.

Exponit in hoc ſmone spẽz tertiã ex spẽb⁹ squinãtie. Et nomẽ ei⁹ apud medicos ꝺiuersificat: q ꝺam. n. noiant eaz aliquo noĩe: ꝛ quiꝺã noiant noĩe alio. verũtñ qꝺ ꝺico multotiẽs inuenit̃ hippo. fecisse illud. qꝺ est: qꝛ ꝺimittit ꝓlongationẽ in noĩb⁹ ꝛ noiat egritudinẽ ſm qꝫ ꝓpat̃ ei: qñ qñ sup intẽtionẽ est quenietia in re quesita: tũc cõtrarietas in nominib⁹ intẽtionem nõ habet. Cõueniẽtia aũt in hac intẽtõe inuenitur apud eũ q̃ habet cognitõem opatõis medicine. qꝺ ẽ: ꝺa deteriorẽ specierũ squinãtie est ex cui⁹ vehemẽtia ꝓuenit ad hoc vt cogat̃ infirm⁹ cũ ea ad ꝓpatõem anhelit⁹: ꝛ i qua sunt ꝺolores vehemẽtes: ꝛ nõ apparet cuz ea in gutture neqꝫ ceruice aliqꝺ ex accidẽtib⁹. ꝛ que sunt minoris malicie q̃ ista species: sunt spes cũ qꝺ⁹ anhelit⁹ nõ fit ꝺifficilis: sed ꝺolores sunt vehemẽtes cũ apostemate gutturis ꝛ ceruicis ꝛ eorũ rubedine. ꝛ minoris malicie etiaz q̃ iste squinãtie ẽ squinãtia tertia: quã narrauit hippo. in hoc sermone cui⁹ ꝓmiſim⁹ rememoratiõem: ꝛ est illa i qua ꝺolores nõ sunt vehemẽtes neqꝫ prauꝫ: neqꝫ fit ꝺifficultas anhelit⁹ in ea. In illa aũt squinãtia cui⁹ ꝺispõ ẽ hec: epiglotis est incolumis ab egritudine. ꝛ neqꝫ aggregat̃ sanies in ea: nisi in gutture: aut i ceruice: aut i vtriqꝫ simul: ꝛ vincẽs sup hãc saniẽ ſm plurimũ est cholera: ꝛ ꝓpter hoc nõ fit in ea apostema nisi ꝓmixtũ ex cholera ꝛ sanguine. ꝛ ꝓpter hoc ꝺixit hippo. Et non ꝓfundat̃ rubedo ad interiora: quoniã qñ accidit in his locis apostema molle phlegmaticũ: ẽ sanitas illi⁹ facilis velox: ꝛ nõ est illa egritudo acuta. reliqua aũt que sũt in hoc sermone: sunt manifesta. 21

Et si ꝺelituerit: non tamẽ ipsa ꝺie cretica: neqꝫ ꝓpt̃ aliqꝺ apostema rubentẽ tumorẽ alio trãsꝺuxerit: neqꝫ putredinẽ patiens expuerit: uel ad modicũ ꝺefecerit: ꝛ si ꝺolor requiẽ mẽtit: mortẽ uel iteratõis laborẽ ꝓmittit.

Quod si fuerit occultatio rubedis nõ in aliquo ꝺiezꝫ crisis: neqꝫ apostemã que coagulat̃ in exterioribus corpis: neqꝫ qñ expuit infirm⁹ cuz tussi facile: ꝛ uideris infirmi q̃si quiescere ꝺolorẽ: significat illꝺ mortẽ aut reditionẽ egritudinis.

Rez in malicia egritudis si occultaꝫ apa aut rubedo: quodcūqz illoꝝ fuerit: nam vtraqz sil' inueniet in descriptōib⁹: ꝑter q⁹ expuat infirm⁹ sanguinē facilitate: aut coagulet in iterioꝛib⁹ gutturis exitura q egrediaꝫ manifesta ⁊ apparēs. In ſmone aūt suo Non in aliquo dieꝝ crisi: est pscrutatio ⁊ inq̄sitio: an oporteat vt addaꝫ illud ad id qō est p⁹ ipm: ita vt iteliga tur ex eo apa: si occultaꝫ in aliquo dieꝝ crisi: nō accidit inde infirmo res mala. quidā. n. exposuerūt eū ſm hāc intentionē: An oporteat vt addaꝫ illud ad id qō est p⁹ illō ita vt hippo. voluerit vt illud accidat ī aliquo dieꝝ crisi. vt sit crisi qua fiducia habeaꝫ certa: ⁊ hec ē veritas: qñ p mutatio egritudis ad maliciā est vt redeat rubedo ad interioꝛa: ⁊ nō resoluaꝫ apa. ⁊ si fuerit ī aliquo dieꝝ crisis: nō solū nō erit illaudabile: ꝛ est malū valde. qō est: quia malicia ꝓp veritatē ei⁹ qō indicauit dies: certificaꝫ ⁊ festinat. q⁹ si fuerit ꝓductio sputi cū euētu exiture ī manifesto corꝓis facilis: ⁊ occultaꝫ apostema ⁊ rubedo: tūc non expectet mors infirmi. 22

Bonuz est aūt tumoꝛē ⁊ ruboꝛē foras ꝓmineri: qō apostema si ad pulmonē int⁹ lapsuz fuerit: pus ibi efficit: ⁊ amentez reddit.

Et melius qdez ē ut rubedo sit declinis ad exterioꝛa: ⁊ ut sint reliq exiture declinioꝛes ad illud qō uidet.

Ste ſmo ⁊ q̄ post eū est: manifest⁹ est apud euz q̄ memoꝛ est ei⁹ qō p̄cessit de ſmone nr̄o. 23

Etiam tumidā ⁊ rubentē incidere timendū est: qz uel sanies inde sequit: uel sanguinis fluxꝰ nimi⁹. Laborabis igitur ad aliā curam ꝓfugere: ⁊ si neqz sic incisionez poteris effugere: ⁊ ampli⁹ crescit ⁊ liuescit: ⁊ si qō palato adheret sbtiliaꝫ: tunc incide: sed p̄ius totū coꝛp⁹ festinabis purgare tēpoꝛe fluente: ⁊ suffocatōis timoꝛe minime reluctante.

Fit aūt ī incisiōe uue ⁊ ī pfoꝛatione ei⁹ est timoꝛosa: quz pmaneat rubea magna. qō est: qz sequunt illud apostemata uaria ⁊ fluxus sanguis. Uerūtn oporteat in illa hoꝛa ut detumescat per reliqua ingenia. Quz ergo euacuaꝫ illō qō dicitur: ⁊ fit extremitas uue maioꝛ ⁊ grossioꝛ ⁊ declinioꝛ ad palliditatē: ⁊ fit q⁹ ei⁹ est supius subtili⁹ in illa: cōfide de curatōe uue. Et meli⁹ qdem ē ut coneris curationē postqz curaueris uentrē: qum fuerit spaciū tēpoꝛis ꝓueniēs ⁊ nō timueris infirmo ut p̄foceꝫ.

Iscuit hippo. cuz scia ꝓnosticatiōis sciam curationis: qñ non ē possibile adijcere ꝓnosticatiōez ſm veritatē ⁊ fiduciā absqz curatōe ⁊ scia curationis. nam si iciderīs vuam apostematā apate calido: aut aperueris eā: aut pfoꝛaueris: sequnt illico fluxꝰ sanguis ⁊ apata calida. Qum ergo euacuaꝫ totū illud. s. qō dicit vuula: tūc incide eā: ⁊ ꝓpie si descēdit mā ⁊ venter soluaꝫ cū multitudie aut ex seipso aut medici studio. 24

Quoꝝ febris si pmodicum lētescit nec signū finiēde egritudis habuerit: nec febris desecūs in die cretica fuerit: iteratione egritudis expectabis.

Quando aūt quiescit febris ꝑter q⁹ appareat ī ea signa significātia ꝓsumptionē egritudis. neqz ē quies febris eius ī aliquo dieꝝ crisi: oportet ut expectet reditio egritudis ei⁹ sup ipm.

Non oportet vt expectet reditio egritudinis: qñ apparet vnuz duoꝝ signoꝝ q̄ dixim⁹: sed qñ apparēt ambo sil. qō est: qz egritudies que ꝙescunt absqz cā faciēte illud: de aptitudie haꝫ est vt redeāt: q̄uis sit quies eaꝫ in aliquo dieꝝ crisis. Et manifestū est q⁹ nos significauim⁹ ꝓp ſmonē nostꝝ: absqz cā faciēte illud: illas q̄ quiescūt ꝓt q⁹ appareāt in eis significatōes signi ficātes euasionē in dieb⁹ crisis. 25

Quib⁹ febris ꝑmanet: neqz laboꝛe grauant: neqz multū molestant uue doloꝛe: his apostema futuꝝ est in iūcturis iferioꝝ partiū post die. xx.

Huic concoꝛdat apboꝛism⁹ in quarta particula sic: Quib⁹ febres longe: his pustule aut in articulis doloꝛes fiunt.

Et qñ ꝑmanet febris eius: ⁊ ē cuz dispōne salua: ⁊ non ē cum ea doloꝛ ex laboꝛe penitus: neqz causa alia manifesta: oportet ut expectet ei exitura cū apostemate ⁊ doloꝛe in iūcturis: ⁊ ꝓpie ī inferioꝛib⁹.

Iam narrauit hippo. in hoc loco uniuersal'r totū qō ipe dixit in eis que ꝑmissa sunt ex ſmone suo in egritudinib⁹ miracb: ⁊ in sermone suo in egritudinib⁹ pectoꝛis ⁊ pulmonis. qō ē: qz cause lōgitudinis febris qum sint tres: quarū vna est mēbruz in quo est egritudo qñ ei⁹ sanatio ē difficilis: ⁊ secūda est humores crudi grossi q̄ nō digerūt: ⁊ tertia ē erroꝛ accidēs: tūc si accidat vt nō sit aliqō ex membris infirmū: neqz ex infirmo erroꝛ sup seipm: aut ex medico sup ipm: aut ex ministris: aut extrinsec⁹ sicut erroꝛ accidēs in hoꝛa pñti ⁊ regione: ⁊ dispositōe aeris ex loco in quo ē infirm⁹ qñ est mal⁹: aut ex nocumēto quo ledit: aut tedio: aut trīsticia: tūc remanet vt sit causa longitudis febris humoꝛes crudi difficilis digōis. Et de ꝙsuetudine quidē est nature vt expellat hmōi humoꝛes ad quedā mēbra coꝛpis ignobilia: quādo nō est ei possibile euacuare illos. multotiens enī dixi iam: q⁹ de ꝓpetate humoꝛū calidoꝝ subtiliuz in substātia sua est vt fiat crisis eoꝝ per euacuatōem.

Ex crudis aũt ⁊ grossis natura mũdificat corpus: aut p exiturã accidẽtẽ in corpore: aut digestionẽ digerẽtẽ eos. Et hec ps quã nominaui digestionẽ est euacuatio materiei a natura: aut p vrinã scõm plurimũ: aut per fluxum ventris raro. 26

Rãsactis xx. dieb⁹ post febrẽ.

Oportet ut expectẽ exitura qũ ptrãsit egritudo xx. diẽ.

Inuenim⁹ iterũ eũ dixisse. xx. diẽ: in eis que sunt premissa ex sermone suo: In egritudinib⁹ chronicis: vt significaret ex hoc sermone suo qz non dixit de egritudine que est chronica donec puenerit ad xx. diẽ. Et ego quidẽ iam enũciaui in eis que pmissa sunt cãm ppter quã nõ est possibile alicui vt enũciet fm veritatẽ terminũ egritudinũ acutarũ. Non est ergo miz qñ dixit: in egritudinib⁹: qz crisis eaz venit in xiiij. diebus: si rememoraẽ etiã diei xx. quod est: qa in libro aphorismorũ dicẽdo xiiij. ⁊ diẽ xx. in positõe sup terminũ egritudinũ acutaz dixit etiã diẽ xvij. ⁊ aphorism⁹ in quo dixit: illud est iste: Quarta est iudicatiua vij. ⁊ pncipiũ secũde septimane est viij. dies: ⁊ iudicatiua xiiij. ẽ dies xi. quoniã est iiij. septimane secũde: ⁊ dies xvij. iterũ est dies iudicatiuus xx. quoniã ẽ dies iiij. a xiiij. die: ⁊ dies vij. ab xi. 27

Hoc autem apostema minus cueit illis quorum etas est inferior a xxxv. anno.

Et cõueniẽs est ut fiãt exiture iste multe in spacio tpis minoze ei cuius ẽ etas infra xxxv. ãnos.

Multotiẽs iam dixi qz crisis egritudinũ que fiũt ab humorib⁹ acutis calidis qñ virt⁹ est fortis: fit solutõe vẽtris: ⁊ p cõtrariũ illi⁹ crisis accidentiũ egritudinũ ab humorib⁹ frigidis qñ virt⁹ est debilis: neqz fit p exiturã: neqz per vẽtris solutiõem: sed aut interficiunt infirmũ: aut digerũt in spacio tpis lõgioz. Egritudinũ aũt mediarũ inter istas crisis fit p exituras: ⁊ sunt ille in quib⁹ inueniẽ vnũquodqz duoz horũ cõtrarioz que dixim⁹. Et significo p duo otraria otrariũ nature hũoz quos dixim⁹: ⁊ cõtrariũ rei vel virtutis. qõ est: qz inueniũ in vnaquaqz eaz due res cõtrarie eis que sunt i vna quaqz illaz. Cõtrariũ quidẽ eaz in natura humorũ: qñ sunt in eis humores frigidi cõtrarij humorib⁹ calidis: et cõtrariũ quidẽ vtutis: quoniã vtus est i eis fortis: ⁊ fuit in eis debilis: ⁊ qñ humores sunt calidi: non est possibile vt sit vtus fortis: quoniã de aptitudine crisis est vt accidat cũ exitura que egredit in corpore: ⁊ qñ sunt frigidi ẽ necessaria in euẽtu exiture vtus fortis. Et significatiões quidẽ significãtes debilitatẽ virtutũ ⁊ eaz fortitudinem assumptas propẽ vnicuiqz eaz: ⁊ sunt que sumũt explorationib⁹ eaz iam dixim⁹ in eis qz pmissa sunt. Assũpte aũt ex etatib⁹ sunt ille qz capiunt ex iuuẽtute ⁊ senectute: ⁊ fũt ille ẽs determinauit hippo. in h fmone suo. ⁊ dueniẽs est vt egrediant exiture cuz multitudine in spacio tẽporis minoze ei cui⁹ est etas infra. xxxv. ãnos. Qui aũt sunt maioris etatis qz isti: sz non pueniũt adhuc ad terminũ senij: euẽt⁹ exituraz i eis ẽ min⁹ ⁊ in tpe minoze. in decrepit] vo euent⁹ eaz ẽ min⁹ illo multũ valde. Et fecit nos rememorari iteꝛ in fmone suo isto ei⁹ qõ dixit in pncipio fmonis sui: ⁊ est hoc cuz quo plongat febris sua: ⁊ est cũ dispositiõe salua: ⁊ nõ bẽt dolorẽ ex laboze: neqz ex cã alia manifesta: ⁊ reliqua qz sequnt illud. 28

Quibus uero etas est plixioz: fiet apostema febrib⁹ manẽtib⁹.

In eo aũt qui est maioris etatis qz illi: euent⁹ exituraz qñ plõgat febris eius est minus.

Illud nec̃riuz ẽ qõ dicit hipp. qñ nec̃e est i euentu crisis p exiturã in corpe vt virt⁹ hẽat aliqd fortitudis: ⁊ nõ sit debilis i vltimo. Et ppter hanc cam oz vt sit euent⁹ exituraz ei⁹ qz to plus pcedit homo i etate min⁹. In eis aũt qz in senio fũt non tñ paz accidit: sz paz valde in vltimo. In h aũt fmone nõ significauit p fmonẽ suũ. Maioris etatis qz illi: decrepitos absolute sz illos qz sunt maioris etatis p compationẽ inuenũ ex eis quib⁹ supuenũt. xxx. anni. Et ego qdem oñdi in eis qz fũt pmissa illud sup quo vtiẽ hippo. hoc noie. i. maioris etat] ⁊ oñdi tibi illd ñ min⁹ qz oñdi in subsequntib⁹ 29

Febrib⁹ uero inordinate uaganti bus quartane sunt future: certe tamẽ circa autumnũ.

Et oportet ut expectẽ huiusmõi apostema qñ febris est pmanens ⁊ expectẽ permutatio febris ad quartanam quãdo facit interpolationẽ ⁊ recidit non fm ordinẽ: ⁊ fit illud ex hoza pinquitatis autumni.

Iam dixi i libro meo de spẽb⁹ febriũ qz febris qñtana generaẽ ab hũoze melãcholico: ⁊ dixi ẽ qz gnãtio h⁹ hũoris accit fm duos modos: quoz vn⁹ est a sanguine grosso qz assimilaẽ in venis feci i valis vini. et modus 2⁹ est cholera citrina qñ aduriẽ. Et h ipa cies secũda ex cholꝛa ni. est maliciosa mala cozrodẽs mẽbza in quib⁹ aggregaẽ. sed spes pma est minoris malicie ⁊ fraudis: ⁊ ppzie qñ antiquaẽ spaciũ ei⁹ in corpe: ⁊ nõ occurrit i eo caliditati supflue extra nãm. Et qum illud sit ita: tũc oz qñ inueniẽ febris assidua qz nõ quiescit neqz inẽpolaẽ vt expectẽ ei qñ plongaẽ qz ouertaẽ ad extremas ẽs dixi. Et qñ inuenis eã interpolari: ⁊ inuenis illo accidere in ea ppzie versus summationẽ estatis: tũc scias qz esse ei⁹ ouertiẽ ad feb. quartanã. qõ est: qz hũores qz buliunt i estate in febrib⁹ assiduis qñ fiũt cho. ni. extinguũt caliditas eaz quadã extinctõe: qre euadit infirm⁹ p illaz cãm a caliditate febris: ⁊ ppzie qñ accidit ei fuctoz. veritñ si nã non pcedit ⁊ euacuat rez adustã ex humorib⁹ q est sic fer: sed mozaẽ in corpe: redit secũdo ⁊ calefit ⁊ putrescit. Et qñ accidit ei illud: bulit itez secũdo ⁊ inflammat febris. Qum g̃ accidit sudoz resoluit cũ eo res q̃ iaz bulierat ex cho. ni. qũqz bulit itez res alia ex ea: accidit postm⁹ ali⁹ ex ea. Et qñ egritudo corpis non ẽ egritudo vna: sz egritudies multe: qñ cho. ni. generaẽ in qbusdã membris ⁊ desicit mot⁹ ei⁹ in quibusdã eoz: ⁊ moueẽ in quibusdã eoz aut putrescit: oz nec̃rio vt sint paroxismi febris secm vnũ ordinẽ. Quz g̃ equaẽ cã in oib⁹ venis cum vicinia cho. ni. accidit tũc febris q̃rtana: ⁊ ppzie si ẽ hoza aut tps in quo pmutaẽ estas ad autumnũ: ita vt phibeat resolutionẽ hũoz: ⁊ faciat eos redire ad pfundũ corpis. Quz g̃ venerit hyems ⁊ occurrerit corpi fm illaz disposnez addet i ea qñ adiuuet ad inclinationẽ hũoz ad iteꝛa corpis. Seruaẽ ergo sup ipz illa infirmitas vsqquo puenit tps aliõ inq⁹ pmuteẽ hoza ad caliditatẽ. 30

ET sicut illis quos ꝑdixim⁹ aposte
ma ozīē: sic q xxxv. annuz ꝓterie
rūt ꝙrtanarij efficiūē.

ET sicut accidūt exiture ei cui⁹ etas
est ex iuuenib⁹ infra. xxxv. similiē
etiā accidit ꝙrtana ei cui iā supuenerūt
xl. anni: aut ē maiozis etatis illo.

Iam locut⁹ sui sermonē longū in diuersitate eta
tuz in libzo alio: ⁊ ꝓpter illud sufficit mihi ī hac
hoza rememozari ei⁹ cōpēdiose. Dico ergo ꝙ sā
guis inuenīē in cozpe puerozū mult⁹ valde. ⁊ si non esset
eozū ꝑmixtio in regimīe: eēt ille humoz tm̄ in cozpib⁹ eo
rū mult⁹ valde: ꝓpter illud qō exigit etas eoz. verūtamē
qum ipsi comedāt multū inozdinate: oportet vt generet
in cozpib⁹ eozū etiā humoz qui noīat crud⁹. Quumq; pue
niūt ad finē adolescētie: tūc ex eis est qui regit regimine
bono: ⁊ ex eis est qui errat in regimīe suo: ⁊ ꝑmiscet pl⁹ q̄z ꝑmi
sceāt pueri parui: ⁊ ꝓpter hoc inuenim⁹ istos infirmari
infirmitatib⁹ cōtinuis fozib⁹: qm̄ humozes crudi aggre
gant in cozpib⁹ eoz ꝓpe cū multitudine. In etate autem
que sequit hāc etatē aggregat in ea in cozpe ei⁹ qui ꝑmi
scet ꝓpe: ⁊ errat in suo regimīe humoz qui est de genere
cho. quare vicit in cozpe ei⁹ cū sanguīe humoz q̄ nomīat
cho. ci. ⁊ ru. ⁊ mozat illud in quibusdā hōib⁹ vsq; quo su
pueniūt eis xxx. anni: ⁊ in quibusdā bozū donec supueni
unt xxxv. anni: qm̄ termin⁹ ꝑm⁹ in declinatiōe cozpis ad
frig⁹ anni ei⁹ sunt xxx. anni: ⁊ termini secūdi post eū āni
sunt xxxv. Et multozū quidē hoim inuēt⁹ puenit ꝓpter
cōplectionē ꝑmā: ⁊ ꝓpter dispositiōes diuersas ad quas
ꝑmutat cozp⁹ ꝓpter accītia que accidūt ei: aut ꝓpē mu
tatiōem opt̄onis in spacio medio inter duos terminos
quos dixi. Et ꝓpter hāc cām inuenim⁹ hippo. fortasse di
xisse: ei⁹ etas est xxx. sicut fecit in hoc sermone. ⁊ fortasse
dixisse: ei⁹ etas est xxv. qō est: q̄a mutatio in vnoquoq;
hoim qum sit diuersa: nō est possibile vt inueniat oībus
eis fm̄ vitatē spaciū vnū quod sit cōe. Et ego quidē indi
geo te ad hoc vt sis hūc fmonē tuās. iam dixi. n. eū iterū
in his que ꝑmissa sunt ex sermone meo: in dieb⁹ crīs: nā
si tu ꝙnueris illud: ⁊ adiūxeris ipm̄ ad illud cui⁹ premisi
m⁹ rememozatōem: nō erit tibi difficile inuenire cām in
eo qō narrauit hippo. in hoc fmone. Nā sicut humozes
fm̄ hozā anni calefīūt in estate calefactiōe vehemēti: ita
vt buliāt: ybi gratia: ⁊ ficut oportet ex illo nēcio vt gene
reť ab eis cho. ni. ⁊ qum sequit eos autūn⁹ aggregatos in
cozpe: ⁊ nō ꝑmittet eos resolui ꝓpter frig⁹ suū: neq; eua
cuari facile. Silr etiā habet se res in etatib⁹. nā quando
cozp⁹ ꝑmutať de etate stat⁹ ad etatē ꝑfectoz humozib⁹ ī
etate stat⁹ vicētib⁹ iam resolutis ad cho. ni. ꝑhibz hō etas
illā cholerā resolui: quare accīt ab ea febris quartana: ⁊
indiget ille cui⁹ etas est hec etas in mūdificatiōe cozpis
sui ab hmōi humoze spacio lōgo. Et ꝓpter hāc cāz fit ꝙ
oēs egritudines melācholice multiplicāt in etate que cō
sequit etatem statūs: verūtamē diuersificant in paucita
te ⁊ multitudie: ⁊ sunt lepza ⁊ egritudo in q̄ excoziat cu
tis: ⁊ cācer: ⁊ alguesegues melācholica: ⁊ febres quarta
ne. Est enī alguesegues passio melancholica qua homo
sol⁹ secū loq̄t. 31

QUone apostema magis i hyeme
q̄z in alijs tpib⁹ euenit: ⁊ amplius
mozat: ⁊ si sanať nō recipzocať.

OPortet esse autē exiturarū oportet te
scire: quia fiūt in hyeme pl⁹: ⁊ ea
rum quies est tardioz: sed earū reditio
nes sunt minus.

HIppocrates, in hoc loco fecit exituris tria eē ne
cessaria. quozū vnū est ⁊ ꝑmū: qz fiūt in hyeme
plus. ⁊ secūdū est: qz earū q̄es in hac hoza ē tar
dioz. ⁊ tertiū ē: q̄a earū reditōes sunt min⁹. Causa autē ī
hoc ꝙ ipe fiūt in hyeme pl⁹ declarať tibi ex natura hūo
ris: qui vicit in cozpib⁹ in hac hoza. Jam. n. dixi in eis q̄
sunt ꝑmissa: ꝙ crisis humozū calidozū fit p vētr⁹ solutio
nē: ⁊ humozū quidē frigidozū crisis fit p exiturā. Causa
autē in tarditate q̄etis earū meli⁹ est quidē vt ponať na
tura humozis: ⁊ frig⁹ aeris, quod est: q̄a necessariū est in
sanatōe exiture vt resoluať humoz faciens ipam̄ pculdu
bio: sed resolutio humozū grossozū viscosozū ē difficilis:
⁊ ꝓpe qñ aer ē frigid⁹. ⁊ ꝓpter hāc cām fiūt earū reditio
nes min⁹: qñ egritudines q̄ redeūt indigēt motu vl̄ mo
toze q̄ moueat eas donec redeāt: sed humozū frigidozuz
ē valde difficilis mot⁹. 32

QUib⁹ adsunt febzes nō mozt̄ifere
⁊ testāť in capite dolozes: ⁊ patiē
tes ante se putāt tanq̄z muscas uolita
re ul̄ aliq̄ nigra: ⁊ si dolor in uitalib⁹ su
pueuerit: rubeā cholerā uomituros spe
rabis. Et si frig⁹ affuerit: et sb hypocō
drijs frigidū sentiť: certiozē ⁊ sbitū uo
mitū spabis. ⁊ si cibū assumūt reijciūt.

QUi aūt cōquerit in febre nō moz
tifera de doloze capitis: et uidet
cozā oculis suis aliquid nigruz: tunc si
accidit ei cum illo dolor in oze stoma
chi sui: accidit ei uomitus cholere. Q; si
aduenit ei cum illo rigoz: ⁊ sunt partes
inferiozes ex eis que sunt sub hypocō
drijs ei⁹ frigide: erit uomit⁹ ei⁹ uelocioz
ad ipsuz. Q; si recepit aliquid in illa ho
ra ex cibo aut potu: festinat ad ipm̄ ma
gis uomitus.

INtētio hippo. ī hoc sermone ē vt loq̄t de vomi
tu q̄ accidit spōte fm̄ modū crisis. Et ꝑma deter
minatio ei⁹ ē: vt egritudo in qua illud accit nō
sit mala. ⁊ multotiēs quidē noīat hāc egritudinē nomi
ne deriuato ex euasiōe ab ea. Et termin⁹ secūd⁹ ē vt acci
dat infirmo dolor capitis: ⁊ videat cozaz oculis suis res
nigras: ⁊ illud quidē accidit a vapozib⁹ cho. ci. pure. Iste
. n. humoz qñ calefit calefactōe vehemēti ⁊ aduriť: gene
rať ab eo fum⁹ niger ⁊ ascēdit ad caput: ⁊ est ille cā cui⁹
accit dolor capit⁹. ⁊ qō ꝑuenit ex hoc fumo ad oculū cō
turbat hūiditates ei⁹ claras lumīosas p nām: quare acci
dit in eis sile ei qō accit in aere claro lumīoso quādo p
miscet ei subito fum⁹ niger: ⁊ alie ex rebus nigr⁹. Quz er
go sentit illud spūs visibilis ꝓcedēs a cerebzo ad oculuz
sicut accit in eo apud aggregatōem aque in oculo: acci
dit ei idē vt imagineť res nigras videre in vie. Differētia

aũt inter vapores fil'es istis ascẽdẽtes cum mltitudine a pulmone: ⁊ iter illos q̃ eleuãt a stomacho ẽ: ḍa accit cuz istis dolor in ore stomachi. qꝺ ẽ: ḍa pulmo nõ sentit lesi onẽ hmõi humorũ. ppter puitatẽ sui sensus: aut qm̃ nõ ẽ ei sensus penit⁹. Os aũt stomachi qm̃ ẽ mẽbrũ sensibi le pp multitudinẽ neruorũ descẽdẽtiũ ad ipm: nõ ẽ possibile vt peat sup ipm aliqꝺ eorũ qꝺ accit in ipo. Et ppẽ hãc cãm fit ꝙ qm̃ humor q̃ ẽ de genere cho. mordicat ipz accit inde in eo dolor: q̃ dicit dolor cordis. ⁊ pp hoc etiam oportet vt accidat ei vomit⁹ choleric⁹. ⁊ significauit itez illud abucrides: ḍa cõuertit cũ pmanet dolor: ⁊ puẽit dolor ad cor: ⁊ accidũt ab eo oẽs euacuatiões q̃s sciunt medici q̃ sunt de genere cho. Significat ergo p hũc fmo nẽ suũ. ſ. ḍa cõuertit motiõem suã q̃ vomitũ mouet: qm̃ p fmonẽ suũ Cor: vult os stomachi. ⁊ pp hoc nomiauit mordicatiõem accitẽ in eo dolorem alfordii. i. cordis. Et narrauit hippo. itez in alio loco ab isto significatoz aliã significatẽ vomitũ in istis: ⁊ ẽ salt⁹ labij inferioꝛ ⁊ mot⁹ eius. qꝺ ẽ: ḍa tunica intrinseca stomachi qm̃ in ea accidit mordicatio pp cholerã: mouet hui⁹ motu. Et nos quidẽ intellexim⁹ ex creatõe curatõe vel medicĩa anatomie: ꝙ tunica intrinseca ex tunicis stõi tegit ipm: ⁊ tegit meri: et linguã: ⁊ gutt: ⁊ totũ os. ⁊ oẽs ptes hui⁹ tunice sunt cõtinue. Hec ergo tunica est q̃ mouet labiũ qm̃ accit mordicatio in eo ex acuitate cho. aggregate in ore stõi. qꝺ est: ḍa de aptitudine hui⁹ humoris ẽ vt natet sup os stõi propter lenitatẽ suã: ⁊ qm̃ ascẽdit ad os stõi: ei⁹ vẽter euacuatur ex eo: ⁊ eiꝯ vomitu cũ facilitate. ꝙ si accidat infirmo in illa hora rigor: nõ solũ. ppat euẽt⁹ vomit⁹: sz accit etiã cũ multitudine: qm̃ de aptitudine rigoris ẽ fm plurimũ vt faciat accidere vomitũ cho. sicut oñdi i li⁹ meo: i rigore: ꝙ si sumat etiã in illa hora aliqꝺ ex cibo aut potu ppat euẽt⁹ vomit⁹ valde: qm̃ chol. retẽta in stõ corũpit illud qꝺ suscipit. 33

Quib⁹ ille dolor a pmordio febris in capite est ⁊ dolor iiij. die aut v. augeꝯ: in vij. euadũt. Quibus uero die iij. dolor incepit ⁊ crescit usqz in. v. uel in vij. finit in ix. uel xi. Si uero cõtigat in v. ⁊ urina pori similis est: in xiiij. die liberantur.

Et in quo istorum incipit dolor ab ipso pmo die: tũc dignũ est ut fiat fortis in die quarto aut qnto: ⁊ quz fuerit septim⁹: deleꝯ ⁊ euadit ab eo sz plurimũ. Si uero incipit dolor in die iij. ⁊ fit fortis in eis propꝛie in die septimo: euadũt in die ix. aut xi. Et ex eis sunt in quib⁹ icipit dolor in die v. deide fiũt reliq̃ dispões eoꝝ fm dispões illoꝝ qui pcedũt eos: deide ꝓsumit egritudo eoꝝ in die xiiij.

In Narrauit hippo. in hoc fmone trel spẽs ex spẽb⁹ dolozis capit| accñtis in eo fm tẽp⁹: ⁊ tres tmi nos crisis eoꝝ. Spẽs ḡ pma ex eis icipit in die pmo euẽt⁹ egritudis: ⁊ spẽs secũda icipit in die tertio: et spẽs tertia icipit in die quito. Qꝺ aũt cõicat eis oib⁹ est ꝙ crisis venit in eis ppe diẽ septimũ ab hora qua icipit dolor: ⁊ ppter hoc dolor is q̃ incipit in die pmo crisẽ venit in die septimo. Sed illi⁹ q̃ icipit in die tertio: vẽit crisis in die x. q̃ ẽ vij. ab illo die. verũtñ hic dies quz non sit dies crisis oportet vt eueniat crisis in die ix. aut i die xi. ſ. ante diẽ vij. vel x. aut post ipm diẽ. Et hua etiã a me in hoc loco ꝙ dies ix. numerat in dieb⁹ crisis: sicut dies xi. quẽadmodũ oñdi in eis q̃ pmissa sunt: quz nõ ẽ de aptitudine egritudis vt eueniat crisis ei⁹ in q̃rtis: neqz in septimis: sz in dieb⁹ mediis iter eos: sicut oñdi i libro meo de dieb⁹ crisis. Spẽs aũt tertia ex spẽb⁹ doloris capitis ⁊ ẽ illa q̃ incipit in die v. ⁊ extẽdit usqz ad diẽ xiiij. qm̃ caliditas se. nõ habet sortitudinẽ: ⁊ significatio illi⁹ est tarditas euẽt⁹ doloris usqz ad diẽ. v. et qm̃ qm̃ addis sup illõ septẽ dies aggregant ex illo toto xij. dies: verũtñ dies xij. nõ ẽ dies crisis: neqz ẽ possibile in hac crisi vt antecedat ꝙ diẽ: qm̃ oñdi ꝙ ẽ illud ꝑpum egritudis quaꝝ mot⁹ est acut⁹: ⁊ propter hoc ẽ necessariũ vt tardeꝯ crisis usqz ad diem xiiij. 34

Que uero diximꝰ tertianarijs eue niũt eq̃liter uiris ⁊ mulieribꝰ. Jumoribꝰ uero eueniũt i febribꝰ diuturnis ⁊ in ueris tertianis.

Et iste qdẽ res fiũt uiris ⁊ mulieribus in febribꝰ tertianis: ⁊ ppẽ in eis qui sunt minoris etatis q̃z illi. accidunt eni in eis ille res in febribꝰ illis. uerũtamẽ euentꝰ earum i febribꝰ que sunt diuturniores: plus est in febribus tertianis puris.

Oe aptitudine barũ rerũ est: vt accidãt eis qui cõpleti sunt in etate sua: ⁊ illi sunt quos de cõsuetudine hippo. est nominare viros ⁊ mulieres in omnibꝰ febribus tertianis: quoniã cholera in hac etate est vincẽs in corpore victoria vehemẽti. Illis aũt quoꝝ etas est minor hac etate non accidit illud in omnibꝰ febribus tertianis: sed in puris earũ tñ: quoniã cholera in natura harum febriũ vincit valde. Et accidit illud iterum in egritudinibus acutis valde: quoniã cholera in istis q̃ egritudinibꝰ vincit victoria superflua: ⁊ propꝛie in illis q̃ sunt in statu iuuentutis: ⁊ non dimisit dicere illud: nisi qꝛ possibile ẽ nobis intelligẽ illõ ex fmone ipsi⁹. 35

In febribꝰ si ẽ dolor capitis neqz añ oculos qbuslibet nigris apparentibꝰ: sed ueluti flãma lampadibꝰ: ⁊ sb hypocondria dextra uł sinistra sunt tensiões ⁊ tumores ⁊ tetani sine dolore: his sanguis fluxurꝰ est de naribꝰ.

Quam autẽ euenit in his febribꝰ dolor capitis: ⁊ aduenit ei in oculis suis loco nigredis quaz uidet corã eis caligo: aut uideꝯ corã oculis suis similẽ cozuscatiõi: ⁊ aduenit ei loco doloris alfeud tẽsio i eis q̃ sunt sb hypocõdrijs a latere dextro aut sinistro absqz dolo

re:neq; inflat: expecta illi fluxū sāguinis ex narib⁹ loco uomit⁹: ⁊ expecta ꝓpie in huiusmodi loco ei qui ē minoris etatis eruptōem sanguis. Qui aūt iaz ꝓsecut⁹ ē xxx. annos. ⁊ qui est maioris etatis eo: sit expectatio tua ei de ruptione sanguinis mīn⁹: sed oportet tibi ut expectes ei uomitū.

Significauit ꝓ ꝑmonē suū in hmōi febrib⁹ febrē quā significauit in ꝓncipio sermonis sui cū hac dictōe. s. qui aūt cōquerit in febre nō mortifera: de dolore capitis: ⁊ reliqua que sequūt illud. qō ē: quia postq; seruauit rē cōez in istis duab⁹ febrib⁹ simul dixit: q; cōicat eis vtriusq; q; crisis venit in his vtriusq; ꝓ euacuationē. Deīde addidit ad illud q; ꝓpriū est vniuersaliq; earū: quare posuit crisim ꝓ euacuatōem in febre post cuentuz vomit⁹ cholere: ⁊ posuit eā in febre secūda fieri cū fluxu sanguis nariū. ⁊ significatōes significātes illud. in feb. q; ꝑma sunt imaginatio rez nigrarū: ⁊ dolor alseud: ⁊ ītur cozā oculis: ⁊ tensio accīs in eis que sunt sub hypocōdriis absq; inflāmatōe. Et iste significatōes significāt significatōe magna declinatōez bu. ad caput. Et hippo. etiā iam dixit in eis que sunt ꝑmissa: q; fluxus sanguis nariū accidit a crisi apostematū calidorū accidētiū in eis q̄ sunt sub hypocōdriis. ꝓpe in eo qui est minoris etat| ꝓp multitudinē ei⁹ qō est in cozpe ei⁹ de sanguīe. Et addidit iterꝫ in sermone suo isto: ad rememoratōem causarū vomit⁹ cholere: q; illud accidit in iuuenib⁹. In tractatu ātꝑmo libri epidimiaꝝ: dixit in eo de aptitudine cuius ē vt accidat ei fluxus sanguis nariū: q; accit ei vt oculi ei⁹ etiaz lachrymēt. q; si aggregaueris illud totū: ⁊ adiūxeris illō qō dictū est in alijs libris: poteris procedē ⁊ iudicare in omnib⁹ horis fluxū sanguis nariū: qui accidet ⁊ ꝓpie si ofidit cū illo oñiōe manifesta: significatio euacuatiōis sumpta ex pulsu. hec. n. significatio ꝓcedit euētū fluxus sāguinis nariū ꝓculdubio. 36

Pueris in acuta febre spasm⁹ ꝓtingit: maxime aūt si uētres ꝓstipati sint: ⁊ uigilēt: ⁊ expaueāt: ⁊ plāgāt: ⁊ colorē uariēt: ut mō citrini: mō rubei: mō liuidi: mō uirides fiāt. hec ueniunt pueris usq; in septimū annū: maioribus uero his ⁊ iuuenib⁹ spasm⁹ in febrib⁹ nō cōtingit: nisi magnis exītib⁹ infirmitatibus: ut est phrenesis.

Pueris aūt accit spasm⁹ qñ eozuz febris ē acuta: ⁊ uētres eoꝝ sunt stiptici: ⁊ sunt uigilātes: ⁊ expaueścūt: ⁊ ploāt: ⁊ cōuertunt colores eoꝝ: ⁊ ꝓueniūt ad uiriditatē: ⁊ ad rubedinē: et ad fuscedinē: aut ad pallorē. Et faciles quidem magis sunt iste res pueris qui sunt in ultimo puitatis: usq; quo perueniunt ad septem annos. Pueris uero qui sunt maioris etatis istis ⁊ uiris: nō accidit in febribus ipoꝝ spasmus: quādo non superuenit eis ex significationibus aliquid ex eo quod est in fine malicie: sicut significatiōes que accidunt in phrenesi.

Non est sermo eius in spasmo accidēte in aliquo membrorū: sed in spasmo accidēte in toto cozpore. Euent⁹ hui⁹ speciei spasmi accidit facile pueris: ⁊ ꝓpie lactantib⁹ ex eis: ⁊ causa in illo est lac: ⁊ ꝓpie quādo est grossum. ⁊ plurimū qdē accit eis illud ꝓpter cibos multos quos suscipiūt nō in sua bona. qō est qa ipsi nō itelligūt aliquā ex reb⁹ nisi solā comestiōem. Et ex eis etiā que ad illud adiuuāt: est debilitas virtutis neruozū in eis: ⁊ ipi⁹ mollificatio. quod est: quia genera virtutū ex quib⁹ exīstit cozporis regimē tria sunt: ⁊ non inueniunt in pueris nisi tm̄ due fortes. Virt⁹ aūt tertia que est in neruis: inuenit in eis debilis mollificata mollificatōe vehementioꝛi q̄s cetere virtutes. Et ꝓpter hanc causaz euent⁹ spasmi eis est valde facilis: ⁊ fit facilis iterꝫ reditio eorū ab ipso ad dispositōem naturalē. Viris aūt nō fit facilis euent⁹ spasmi: neq; est facilis sanatio eius: quādo accidit eis ꝓpter vehementiā virtutis neruozū. Accidit aūt spasm⁹ iterū absq; febrib⁹ quādo accidit frig⁹ super complexionē cozpis: ⁊ multiplicant in eo humores crudi grossi. Accidit etiā iterū: quādo fit in neruis ⁊ cordis apostema calidū ꝓpter cōmunitatē cerebri cū eis in egritudine. verūtamē sermo hippo. in hoc loco non est: nisi in spasmo accidēte in febrib⁹. qō est: quia intentio eius ab initio libri est: vt narret ꝓnosticatiōem in egritudinib⁹ acutis: ⁊ in conuersiuis egritudinib⁹. Et significatōes spasmi accidētis ei qui iam complet⁹ est in hmōi egritudinib⁹ acut]: sunt significatōes que significāt phrenesim malicioſam malā: ⁊ ꝓpe tortuositas faciei: ⁊ stridor ventiū: ⁊ multitudo palpitatōis oculoꝝ: ⁊ tortuositas accidēs in eis: quoniā sufficiūt in pueris vigilie tm̄: ⁊ vehemētia timoris: ⁊ est illud quod ipe significat per sermonē suū expaueścūt: ⁊ fletus ⁊ vehemētia tensionis cozporis: ⁊ cōstrictio ventris. verūtamē ille res non sunt nisi causa euent⁹ spasmi. Significatiōes vero significantes euentū eius ab illis causis sunt dolores egressi a natura accidētes eis significātes maliciā humoꝝ ꝓp quos accit eis spasm⁹. qō est: q; color viridis ⁊ decliuis ad fuscedinē: significat q; qualitas hūoꝝ ē mala: ⁊ color rube⁹ significat multitudinē sanguis. 37

Interest ergo tua ut mlto studio ꝓueniunt ⁊ euasuros: siue pueros siue iuuenes discernas: nec i q̄libz egritudine te negligēter offeras.

Oportet autez q; significet de quo speratur ut saluet: ⁊ qui perit: ex pueris ⁊ ex alijs ex omnib⁹ signis: sicut ostensum est ex esse cuiusq; eaꝝ in unaquaq; egritudine.

Iam scripsit hippo. hūc sermonē in eis q̄ ꝑmissa sunt: ⁊ scripsit eum iterū in hac hora: ⁊ scribz eū iterū in sequētib⁹: qñ vtilitas est magna valde.

verūtamē q̄nis fecerit illud: ⁊ iteraverit sermonē suum multotiēs:tamē iam puenit ad multos medicorū: ⁊ nō intellererūt ip̄m: q̄n ipsi multotiēs vidēt in aliqua egritudinū significatōem malā: ⁊ tamē euadit infirm⁹ post illud ab infirmitate sua.estimāt ergo de hippo. sup b̄ q̄ ipse mentit⁹ est in sermone suo p̄ter q̄ ip̄m intelligant: ⁊ vidēt etiā significatiōem laudabilē:demū pit infirmus. Dicūt ergo de hippo.q̄ errauit in sermone suo:p̄ter q̄ ip̄m intelligāt:quia forte ⁊ vīcit ⁊ sup̄at significatōes multas laudabiles significatio vna mala: ⁊ forte sup̄erat ⁊ vicit significatio vna laudabilis significatiōes multas illaudabiles malas. 38

Nec in qualibet egritudine te offeras negligenter.

Et sermo meus hic non est nisi in egritudinibus acutis:⁊ que generantur ab eis.

In Non scripsit hipp. hūc sermonē ⁊ sermonē q̄m ē ante ip̄m: nisi quia sciuit tarditatē eorū q̄ lectu ri erāt librū suū ⁊ audaciā eorū: ⁊ q̄ ipsi erāt inquisituri de causa,p̄pter quā dixit die xl. ⁊ habētes sanitatē:empicos: ⁊ hydropicos: ⁊ febres quartanas: quoniam q̄m nos inueniam⁹ eos nūc: q̄m ipse iam dixit: sermone manifesto:quia sermo eius non est in egritudinibus acutis tm̄:sed in eis etiā que ex ipsis cōuertūtur ⁊ p̄olongat eorū spaciū inq̄rere de illo: tūc forsitan quātum inquisituri essent de illo:si ipse non scripsisset hunc sermonē. 39

Nonestuz quoq; illud est: qui sanitatez huic vult promittere:illi uero mortē vult p̄nūciare:⁊ in breui et i p̄olixa egritudine omnes ut diximus significatōes oportet dignoscere:⁊ eā ratione p̄pendere: atq; uires earū conferre:cautius tamē hec in urinis ⁊ sputis facere.

Oportet ei q vult ꝓcedere ⁊ enūciare salutē ei⁹ q saluat: ⁊ mortē ei⁹ q moritur: ⁊ iudicare longitudinē egritudinis ei⁹ cū quo p̄manz ei⁹ egritudo diebꝰ p̄libus ⁊ abbreuiationē egritudis ei⁹ cū quo morat egritudo eius diebus paucioribus: ut cognoscat omnes significatiōes:⁊ discernat eas postq̄z cōparauerit earū uirtutes adinuicē: sicut narrauimus in omnib⁹ significatiōibus: ⁊ p̄ric in urina ⁊ sputo q̄n spuit infirmus saniem cum cholera.

Quod aūt oz vt dicēs ⁊ speculeris sup oēs significatōes:⁊ nō sis contēt⁹ vīficatōe significatōis vni⁹: ia dixit illud in eis q̄ p̄missa sunt. In b̄ aūt sermone addit ad illud rē p cui⁹ sciam inuamētū fit valde ⁊ ē:q; nō oz vt p̄deret vīus significationū absolute: sed postq̄z opat vnaq̄q; eaz ad opē suā. q̄dā.n.significatio/nes sunt male in seipsis:verūtn̄ diuersificāt in illo p mīs titudinē ⁊ paucitatē: ⁊ sunt ille q̄rū vīutes p̄deraūit in eis q̄ sunt p̄missa:sicut oñdi.⁊ dixit in q̄busdā eaz:q; sūt mortifere:⁊ i q̄busdā eaz:q; significāt mortē:⁊ i q̄busdā eaz:q; sunt min⁹ significātes mortē:⁊ in q̄busdā eaz: q; sūt mortifere valde:⁊ forsasse addidit ad illō ꝓcl'dubio. Et significationū laudabiliū sil'r etiā vīutes p̄deraūit sm̄ hūc modū:⁊ dixit in q̄busdā eaz:q; sunt salue: volēs q̄ fiāt euasionē:⁊ dixit in q̄busdā eaz:absoluto sm̄one: q; sūt laudabiles.⁊ forsasse adiūxit ad q̄sdaz eaz ⁊ dixit: ⁊ vt⁹ eaz ē magna:⁊ forsasse dixit:⁊ vt⁹ eaz est magna:⁊ forsasse:vt⁹ eaz est magna valde.verūtn̄ sm̄o in significatōe:q; vt⁹ eaz ē magna valde in significādo salutē ē magis vltim⁹ q̄z sm̄o:in ea absolut⁹:q; significat salutē tm̄. In b̄ aūt sm̄one dixit:q; p̄z vt cognoscas significatōes: ⁊ discernas eas postq̄z opaueris vīutes eaz adinuicē:nō q̄ ex eis ꝓueniūt in genere tm̄.s.significatōes laudabiles adinuicē:⁊ significatiōes illaudabiles adinuicē:ꝫ inter eas i genē etiā.s.laudabiles cū illaudabilib⁹.nam tu p̄ nō patiōez hāc poter[scire i p̄mis q̄ iaz supfluit ex eis i eo q; significat:q; ē supfluū. Et scies 2° q; q̄n tu sciuer[illō nō faciet te timē in eo illō q̄ videbis. Et 3° vt inq̄raz ⁊ discres. ⁊ q̄dez nō est sedū vt rememorari illi⁹ faciā i b̄ loco fz viā exēpli:⁊ ponā p̄ncipiū ei⁹ cui⁹ remēmorationē facia ex ipso cōez toti arti q̄ cōprehēdit ꝓnosticatio. Dico ḡ q; oz vt discideres i p̄mis añ oēs res: an.s.in q̄busdā mēbris corpis fit egritudo q̄ sit ei ꝓpa: an egritudo fit b̄ños res aggregati i mēbris seu i venis. Deiñ discidera p illō q̄ virtutes illi⁹ corpis infirmi ꝓpe sint sm̄ timorē. Et ego q̄dez p̄cessi iam: ⁊ dixi q; virtutes sūt tres. Deiñ discidera p illō significatōes tā laudabiles q̄z illaudabiles significantes dispōnez illaz triū virtutū. Ponam⁹ ḡ vbigra q; virtutes ꝓcedēs a cerebro nō b̄z egritudinē neq; aliq̄ ex mēbris corpis:⁊ q; cā euēt⁹ fe.ē putredo būor tm̄. qū ḡ p̄ suerim⁹ totū illud:ponam⁹ etiā q; i vrina a p̄ncipio egritudis apparuerūt significatōes landabiles: dico q; ista firm⁹ nō p̄t eē q; moriat cā h⁹ egritudis. ⁊ pp illō sic accidat vt appareat i eo significatio timorosa:tūc nō solus oz vt terreat te ⁊ faciat te timere:sic accidit multi[medicorū: imo oz vt scias q; ē significatio euēt⁹ crisi. q̄ est:q; accidit huiuscemōi infirmis pp crisiz doloz capit[⁊ p̄mixtio rōnis:⁊ imaginat res nigras ⁊ citrinas:⁊ accidit ei tenebrositas i visu:⁊ doloz i frōte ⁊ i feud.i.oze stōi: ⁊ tēsio i loc[q̄ sūt sub hypocondrijs.⁊ q̄n egerūt: egerūt etiā egōnē malā:aut exp̄uit etiā sputū fedū: aut vomūt vomitū turpis aspect⁹:⁊ denigrant mēbra eoz:⁊ putrefiūt ⁊ incidūt i viaz mort[:totū illō q̄n apparet est eoz diſpō melior q̄ est:q; anbelit⁹ eoz fit multotiēs bon⁹ ⁊ delcit q̄ cuis eis ē de doloze:⁊ pficit apperit⁹ eoz i cibo: ⁊ sentiūt i cor pozib⁹ suis lenitatē apō elevationē ad sellā. ⁊ q̄n euenūt eis buiuscemōi euacuatōes:figt illō q̄ euacuat ex eis significatōe manifesta:q; nā mūdificat corpa:⁊ reddit:⁊ stringit q̄ currit ex eis:⁊ appet loco recessiōis ⁊ retētionis victoria. res eiz iste oēs determināt ⁊ discernūt i b̄ brō:⁊ nō est tibi possibile tm̄ nisi vt adiūgas ad eas significatiōes q̄ sumunt ex pulsu.⁊ ego q̄dē iam eas oñdi i libro meo de pulsu: p̄ter q; p̄miscueri cū eis parabolas q̄ fablas:sic sūt pabole ⁊ fable q̄s scripsit archigenes. p̄q̄ ḡ intelleter[istas res i anīa tua:⁊ i teneri ⁊ tenuer[eas vt p̄as discideratōez tuā i eis ita vt cōpes eas adinuicē.po ter[.n.i illo enūciare illō q̄ p̄mittūt dicē ifirmi ex rebꝰ q̄z scia ñ ē apō eos quoz s⁹ ꝓpe: sic vidist[facē ml'rotiēs me. Ex illo ē sm̄o me⁹ i illo c⁹dētes stridebāt q; illō erat

ei p naturā: ita q̄ ꝓuocauit illū qui audiuit me ex illꝰ domo eius vt existimaret: q̄ iudicatio mea ō illo qō iudicauī: nō est ex arte medicine: sed ex arte diuinationis. Et similiter illud etiaz qō iudicauī super illum qui dormiebat: ⁊ oculi eius erūt apti: q̄ illud erat ei p naturam. Et dignū est etiam vt sitis memores eius quez inueni resupinū sup lectuz suū: ⁊ iudicauī de eo: q̄ oporteret necessario vt sit qō ē cū eo naturale. Et intrauī semel ad mulierem: ⁊ vidi oculū eius dextrū multo maiorez oculo sinistro. Iudicauī ergo sup eam q̄ illa eminentia que apparebat in oculo eius antecedēs fuit ante egritudinē eius. Et vidi alterius infirmi tempora plana p̄ter q̄ fuerim sciēs ante illud: ⁊ iudicauī sup illud: q̄ illud erat ei nāle. Et iudicauī sup infirmū aliū: q̄ oculi eius erāt nāliter lachrymosi: ⁊ multotiēs iudicauī etiā sup toztuositatez algebim. i. duoꝝ cozнuū frontis ⁊ toztuositatem oculoꝝ ⁊ tozturaz labiī: q̄ euentus illius fuit ante egritudinem ꝓpter causaz extrīsecā. Et multociēs iudicauī ō pulsu diuerso: ⁊ in illo in quo oñdūt q̄etes: q̄ illō erat p nām p̄ q̄ sciueri: ⁊ postq̄ sanat⁹ ē ille ifirm⁹ remānit cū eo. Et iudicauī etiā de voce bōa: ⁊ voce rauca: ⁊ voce tremula: q̄ dddā ei⁹ erat p nām: ⁊ dddā eius accidit ante egritudinē Et q̄n iaz locutus fui in illo ſmonē longū in libzo meo de raritatib⁹ ꝓnosticatōis: tūc nō est mihi neče narrare illud i hoc libzo: sed sufficit mihi vt faciā te rememorari tñ sume sciētie q̄ apprehēdunt huiusmōi res: deinde ab scdā sermonē būc. Dico ergo q̄ q̄n oñdit tibi q̄ in egritudine nō est timoz ex omnibus significationib⁹: oportet ut scias q̄ euētus illi⁹ accedētis ꝓcul dubio fuit ante egritudinez ab aliqua causaruz apparētie manifesta. Et ꝓpter hoc oportet si verificatis sermonē meū: ⁊ ſmonē hippo. vt cōsideretis oēs significatiōes: q̄z rememoratō p̄cessit postq̄ p̄derueritis virtutes earū: ſm q̄ p̄cessit: et hippo. enunciauit de eo. ipse. n. dixit illud ſm semitaz exēpli in sputo qō expuit: ⁊ sunt in illo cholera: ⁊ sanies pmixte. Et ſmo eius ille est in locutione: in qua dixit: Et qō ex saniositate accidit ⁊ sup sputū adhuc vincit cholera est malū valde: siue fit illud qō ō eo egredit q̄nq̄z sputuz sup qō vincit cholera: ⁊ q̄nq̄z sanies: aut sit exitus vtriusq̄ simul. qō est: q̄ precepit hippo. tibi in hoc sermone vt cōsideres in omnibus significatōib⁹ que apparent in infirmis cōsideratōe exquisita: ⁊ addit ad illud multas ex eis: ⁊ posuit initiuz sermonis sui a significatōibus laudabilib⁹. ⁊ dixit: Et ista sunt signa laudabilia vt infirm⁹ sit bene tolerās egritudinē suā cū facilitate: ⁊ vt sit anbelit⁹ eius bon⁹: ⁊ vt sit salu⁹ a doloze: ⁊ vt ꝓficiat qō ꝓficit ex sputo cū tussi facile: deinde icipit postq̄ expleuit numerationē signoꝝ laudabiliū ſm ordinez numerāt signi ficationes malas ⁊ dixit: Male autē sunt cōtrarie illis. Et sunt iste vt sit difficile infirmo tolerare egritudinem: ⁊ vt sit anbelit⁹ eius magn⁹ ⁊ frequēs: ⁊ nō q̄escat ab eo doloz ei⁹: ⁊ vt sit sputū eius qō expuit in tussi cū laboze: ⁊ vt sitiat siti vehemēti ⁊ vt sit caliditas fe. i corpe diuersa. hoc ergo fuit initiū sermonis sui in significatōb⁹ malis: quarū p̄cessit rememoratio succesſiōe exēpli qō narrauit in sputo. et dixit: q̄ oportet tibi sicut feciſti in hoc loco: ita facias i oīb⁹ alijs locis p̄ter q̄ dimittas aliquaz ex reb⁹. sed cogita inter te ⁊ animā tuā in virtute cuiusq̄ significationū: deinde cōpes eas ad inuicez. 40

Et hec est nostra doctrina in acutis passionibus: ⁊ in epidimicis egritudinibus. i. longis: ut in cancro: ⁊ silibus piculis ne torpeas. ⁊ tēpora p̄sentisq̄ morbos attēdas.

Oportet ut cogites cuz uelocitate super euentum egritudinuz: ⁊ nō effugiat te dispositō hore pītis.

Quamentuz magnū fit in ꝓnosticatiōe accidentiū de aptitudine: quoꝝ est vt accidant infirmis p̄ cognitionē egritudinū supueniētium pītū ex eis ⁊ futurarū. Et hippo. quidez narrauit in libzo aphorismoꝝ sūmas breues in egritudinib⁹: que multiplicātur i vnaquaq̄ hora anni. ⁊ que ꝓprie sunt dispositiōi aer] p̄sentis: ⁊ dispositiōi antecedēt]. Dixit. n. in horis anni: In vere ꝺdem accidit alguefegues. ſ. melācholia ⁊ mania: ⁊ reliq̄ que narrauit ⁊ numerauit p⁹ illō ex egritudinibus q̄ sūt ꝓprie veri: et vnicuiq̄ horarū anni: q̄n seruāt complexionē naturalē. In horis aūt que cōplexionez suam naturalē nō seruāt dixit hūc sermonē: Qz accidūt egritudines alie: que sunt ꝓprie illi dispositōi aeris. deinde narrauit que hoꝝ egritudinū accidāt in fine: ⁊ que accidūt i hora mutatōis aeris pītis. In eis aūt que accidūt i fine dixit hūc sermonē: Qñ fuerit hyems p̄uata pluuia: ⁊ fuerit borealis: ⁊ ver pluuiosuz ⁊ austrinū: ⁊ reliqua quesequunt illud. De egritudinib⁹ aūt q̄ accidūt in dispōib⁹ aeris ꝓprijs horis anni dixit hūc sermonē: Horaruz āni i q̄ ē vniuersaliť paucitaſ pluuie saniozē: q̄z ei⁹ multitudo ⁊ reliq̄ q̄ sequunt. Verū q̄ dixit de egritudib⁹ supueniēbus i libzo aphorismoꝝ: nō ē nisi sūma breuis. In libzo aūt epidimiaꝝ dixit alia: q̄ necessaria sunt scienda de esse earū. Quātitas aūt q̄ est necessaria in cognitiōe harum egritudinū q̄uis estimet: q̄ sit intrās in cognitiōe rerum nāliū: tñ ego narrabo eā in expositōe mea: q̄n exponā libꝝ epidiaꝝ postq̄ cōpleuero hūc libꝝ. In hac aūt hora ego suz narrās sūmā ꝓnosticatōis de eo de quo locut⁹ est in hoc sermone cui⁹ ꝓmissim⁹ rememoratōez. Dico g̃ q̄ p̄cepit tibi vt addas ad istas significatōes quas narrauit in libzo ꝓnosticatōis ꝓprias egritudinib⁹ acutis: significatiōes quaꝝ euētus causa ē aer. Ponat ergo aliqs tibi q̄ oñse sūt sibi significatōes ſ. iudicātes ſm egritudinē fluxū sāguinis nariū: ⁊ fit hora p̄s ver. Dico g̃ q: illud q̄n accidit optz vt sit expectatō tua fluxꝰ sāguis narrium pl⁹. q̄ si fuerit euēt⁹ ꝓp̄onis aer] p̄ītis ca. ⁊ hu. erit pl⁹ illo mītū. Sz si cōplexio ei⁹ i duob⁹ tēpoꝝib⁹ aut in trib⁹ ex tēpoꝝib⁹ āni q̄ iā trāsierūt fecerit nečiam generatōnē sanguis: tūc erit spes tua: vt euēiat fluxus sāguinis narū multo plus. Et ſmo q̄dē i reliqs spēb⁹ euacuatōis est similis ei q̄ est in fluxu sāguinis narū. ⁊ ꝓp̄ B sufficit mihi: vt faciā te rememorari i illo exēpluz vnū: ⁊ est sudoz de cui⁹ aptitudie est vt accidat. Dico g̃ q: i febrib⁹ ſm plūmū i hora estatis cū ꝓuatōe pluuie nō accidit sudoz. Qō si accidat in hac hora saltiz quātitas pua pluuie: accidet in febrib⁹ sudoz. Jaz g̃ ostēsuz est tibi oñsiōe apparēte q: q̄n adiūgit ad reliqs significatōes ꝓpas egritudinib⁹ significātes sudorē: de aptitudine cui⁹ ē vt accidat ſm dispositiōez aeris pītis: erit spes ei de cui⁹ aptitudine est vt accidat certioz ⁊ magis festina. 41

Scito oēs ualitudies posse euenire oibus tēpib⁹: q̄sdā tñ qbusdā magis ē euenire: ⁊ q̄z signa mala sūt: mala ee: q̄z uero bōa sūt ꝓtra se habere.

Oportet aūt ut scias bene de esse significatōnū ⁊ reliquoꝝ signoꝝ:

quia in oñi anno: ⁊ hora oñi ex horis anni: que ex eis est mala significat malū: ⁊ q̄ eaꝝ est laudabil' significat bonū

Inuenimus medicos nō tñ inq̄rere de differentia inter significatiões: ⁊ inter signa: sed etiaz rhetoricos: qñ inq̄sitio de illo nō ē ex eo qō significat ex nominib⁹: sed egredit in inq̄sitōe de eo cui⁹ intentio querit. ⁊ ꝓpter illud oportet vt intēdas ad inuētiões duaꝝ intētionū q̄s significāt he due dictiões: ⁊ fūt ille q̄s inuēim⁹ medicos q̄ante nos fuerūt sciuisse. ⁊ inuēimus etiā theoricos firmauisse qō ipe significāt illud valde. Ideo ergo q̄ differētie q̄ fūt in vsu in oñi demōstratiōe q̄ fit vera: aut sufficiētia faciēs fūt due: quaꝝ vna est nēcia: cuius vnaquecq̄ pars suā seq̄tur cōparatiōez: ⁊ fūt ille ex quib⁹ cōponit ꝓpositio: ⁊ altera nō inuēit semp: sed fm plūmū. Et diuidunt itez iste due differētie diuisiões altera in duo: quoꝝ vnū cōprehēdit expimēto: ⁊ altez ratione. Iste ergo sunt diuisiões intētionū. in nomib⁹ aūt significātib⁹ eas nō inuēim⁹ oēs grecos vsos fuisse sup eas eisdem nominib⁹: sed prudētiozes eoꝝ. Videt ergo mihi vt dimittā remōzationē reliquoꝝ. ⁊ ipsi q̄dem vtunt in diuisione ꝑma sup rem q̄ significat semp vnā ⁊ eandē rem noīe significatiōis: ⁊ vtūtur fm rem plurimā noīe significatiōis: ⁊ vtūtur fm rem plurimā noīe signi. In diuisiōe aūt secūda nominat q̄ō cōprehēdit expimēto ⁊ ꝯsideratōe: signū: ⁊ q̄ō cōprehēdit ratōe significatio verūtū cognitiōe vel scīa qua vtūtur greci in hoc capitulo nō iuuant medici: ꝫ illi artifices quoꝝ est ꝓpa cognitio vel scīa lingue grecoꝝ ⁊ illis attinet. sed q̄ per cognitionē diuisiōis in quā diuisimus res: iuuamētū fit valde magnuz in demōstratiōe ⁊ ꝓnosticatione: videt mihi q̄ mānifestū est ⁊ planū apud oēs hoies. In sermōe aūt hippo. q̄ vtus hoꝝ duoꝝ generꝝ ex generib⁹ significationuz est vtus vna ⁊ eadē semp. ſ. que significat salutē: ⁊ q̄ significat rem malaz: est nēcia inq̄sitio mlta. q̄ō est: qz dixit in libzo aphorismoꝝ: Qñ egritudo est ꝯuenies nature infirmi: ⁊ etati eius: ⁊ ipius forme: ⁊ hore ꝑtī ex horis anni: tūc timoz eius est minoz q̄z timoz egritudinis: qñ nō est ꝯueniēs alicui haꝝ ꝓpetatū. Non ergo ꝯtradicit iste sermo sermōi eius in hoc loco. q̄ō est: qz ipse dixit in eo q̄ significatiões male significāt semp rem malā: ⁊ nō dixit q̄ significatio eaꝝ sup illud semp est vnius dispositiōis. In differētia aūt cuius ꝑmisim⁹ remōzatiōez non ꝑmutat natura hoꝝ duoꝝ generꝝ ex generib⁹ significatiōuz ad cōtrariū sue nature: sed enūciauit q̄ vnūquodq̄ facit illud fm paucitatē ⁊ mltitudinē: fm naturas ⁊ etates: ⁊ reliq̄ que ipse dixit in illa hora. Oportet ergo ex illo q̄ hippo. nō dixit fm hoc res cōtrarias: ⁊ ꝓpe in sermōe suo: Nō oportet vt glorieris ꝓpter leuitatē quaz inuēit infirmus per diuersitatē rationis: neq̄ vt terreat te res praua: que accidit absq̄ ratiōe. plurimū enim eius q̄ō accidit ex illo nō fortitan mozat: neq̄ ꝓlōgat spaciū eius. nā hoc etiaz nō est ꝯtrariū ei q̄ō dixit in hoc libzo: qñ nō scripsit hūc sermonē qui ē in ꝓnosticis: nisi per illaz eandē cām: qñ mutatio ex significatiōib⁹ malis ad significatiões laudabiles: ⁊ ex laudabilib⁹ ad malas nō est nisi in accñtibus. Ex signis aūtē nō est aliq̄ō de aptitudine cui⁹ fit vt ꝑmutet ad cōtrariū ei⁹ fm q̄ ipm est: sed significat bonuz aut malū cū mltitudine: aut paucitatē ꝑter q̄ significet in aliqua horaꝝ bonū ⁊ post ipm malū: aut malū ⁊ post ipsuz bonū. Inde est. q̄ signa ex vrina sumpta: de q̄bus dicit q̄ fūt mala: nō est possibile vt sint in aliq̄ horaꝝ laudabilia neq̄ signa etiā laudabilia est possibile vt ꝑmutent in aliqua horaꝝ ⁊ fiāt mala. ⁊ similr etiam que apparēt signa in facie ⁊ colore eius: ⁊ ipi⁹ forma: ⁊ eius figura. ⁊ similr etiā est fm in ꝺecubitu: qū iacet infirm⁹ supin⁹: ⁊ pallore mēbri: ⁊ eius nigredine: ⁊ alijs ex infirmitatib⁹ que accidūt in eo: ⁊ q̄ oia ista signa sunt seruātia vtutē suā que est in eis ꝓpie semp: ⁊ nō est illud in magnitudine: qñ iam ꝑmisi ⁊ dixi: qz recipiunt in illa additionē ⁊ diminutionē: sed in genere: qñ non est possibile vt mutet aliq̄ō ex signis laudabilib⁹ ad genus signoꝝ illaudabiliū: neq̄ aliq̄ō ex signis illaudabilib⁹ ad gen⁹ signoꝝ laudabiliū qū inq̄rit de eis cū discretiōe ⁊ determinatiōe: q̄ eis ꝓpria est. accñtia aūt nō sunt ita: qñ accidūt in q̄busdā difficultas anhelit⁹: ⁊ ꝑmixtio ratōis: ⁊ tensio eoꝝ q̄ sunt sub hypocōdriis: ⁊ videt cozam oculis suis simile cozuscatiōi: ⁊ imaginatur res nigras: ⁊ accidit eis doloz in alfetud: ⁊ saltus labij inferiozis: ⁊ egrediunt ex eis exiture ad latꝝ auris: aut in loco alio: ⁊ fortasse erit per eas crisis: ⁊ fortasse addēt in magnitudine egritudis ⁊ vehemētia ei⁹. Et hippo. narrauit illud in sermōe suo: q̄ accñtia q̄bus fit crisis qñ nō faciūt illud fortasse significāt mortē: ⁊ fortasse significāt malicia cōplexiōis. Et ego q̄dez iam determinaui totū id q̄ō est simile in libzo meo de crisi: ⁊ in libzis aliis: vt nō minuaī nobis scientia alicui⁹ rei in ꝓnosticatiōe. ⁊ ꝓpter hoc non sum piger in accipiēdo cōsiliū a te in hac hora: qū sit ꝺ ꝯsuetudine mea vt innuā id semp. ⁊ est qō ꝯuenit tibi semp in ꝑmis vt studeas ad discēdū illud qō ingredit in ope medicine. de rebus aūt quaꝝ inq̄sitio est in dictiōib⁹: aut in eis que significat noīa: aut quaꝝ scia nēcia est ad dialecticā: innuo tibi vt postponas inq̄sitionem de eis vsq̄ ad horam que erit vacans: sicut illud qō oportet te facere in hac hora: i eo qō significat ex nomie significatōis: ⁊ ex noīe signi. Et qñ narraui totū cui⁹ scia fit iuuamētū in arte medicine: tūc ergo sum adiūgens ad fmonē meū rem aliā qua certificat id qō dixi in eis que premissa sunt. Dico ergo q̄ accñtia q̄b⁹ fit crisis noīanē signa: significatiões autē nō est possibile vt nominent. qō est: qz greci nomināt his duob⁹ nomib⁹. ſ. signū ⁊ significatio res q̄bus possibile est scire si infirm⁹ saluaī aut perijt. Et si aliq̄s diligit vt aggreget illō in sūma vna: dicat quia sunt signa q̄ significāt debilitatē virtutū que regūt corp⁹ ⁊ eaꝝ fortitudinē. Et mānifestū est bene: qz ingrediunt in eis significatiões que significāt digestionē ⁊ eius diuersitz. Et accñtib⁹ vo q̄bus fit crisis nō est aliq̄ō cuius dispō sit hec dispō: sed intelligit ex eis q̄ crisis accidet. ⁊ cū illo etiā an sit cū euacuatōe: aut accidat ei exitura: aut quib⁹ euacuatiōib⁹ ⁊ exituris accidat: sicut fluxꝰ sanguinis nariū: vbi gra: ⁊ vomitus ⁊ apostemata q̄ fūt a duobus laterib⁹ auris: vel an illa crisis bona sit aut mala nō est possibile vt sciaī ex significatiōib⁹ huiusmōi: qñ oēs ista crises nō inuēis cōuerti ad salutē plus q̄z ad malicia am. Et hippo. q̄dem non narrauit discretiōez illius neq̄ determinatiōez ipius fm finem veritatis ex accñtib⁹: sed ex signis ⁊ significatōibus. q̄ō est: quia dixit q̄ digestio significat velocitatē crisis ⁊ fiducia sanitatis. Res aūt crudas que nō digerūtur: que cōuertūtur ad exiturā malā significant aut quia non erit crisis: aut doloꝝ es: aut lōgitudine egritudinis: aut mortē: aut reditionē egritudinis. ꝓpter hoc ergo possibile est vt sciatur si crisis accidit ab accñtibus que faciēt crisim: ⁊ possibile est vt nominet illa accidētia ex significatiōib⁹ crisis. vel an illud cōuertaī ad salutem: aut ad mortē: significat ex digestione tñ. ⁊ nō sciatur ex digestiōe itez si crisis accidat: sed an euadat infirm⁹ an moziaī. ⁊ oportet vt sis etiaz memoz illius cuz eo quo exposui tibi nomina: qū fiat per ipm iuuamētum in arte medicine. Et scias itez q̄ signa quibus fit crisis ingreditur in genus accñtiū: que significāt euentū euacuatiōis: ⁊ euentū exituraꝝ: ⁊ q̄ ille euacuatiões fm veritatē non

sūt nisi cause cōsuptiōis egritudis: aut casus vtut]. Accūs aūt est significatiōes que significāt illud. 42

Hoc significatōes quas diximꝰ in ethiopia: ⁊ hesperia: ⁊ septentrione experti sumus.

Quod est: quia tu inuēis has significationes: quaꝝ p̄cessit rememoratio certificari in regiōe nubie: ⁊ in regione sclauonie: ⁊ in regiōe hesperie.

Non vtitur hippo. in sermōe suo In regiōibꝰ brevitate: sicut de ꝺsuetudīe sua est vt faciat. qō est: quia possibile fuit ei vt adiūgeret ad fmonē suū primū duas dictiones trīs: ⁊ nō fuit necessariuz vt scriberet hūc sermonē: ⁊ ꝑp̄ hoc ego sum adiūgens illud ad fmonem suum: ⁊ ostēdens ostēsione manifesta qūo erit qñ addef ei illud: sicut si dixisset: Oportet vt scias hī de esse significationū ⁊ reliquoꝝ signoꝝ q̄ ipsa in oīni anno ⁊ in oīni hora ex horis anni: ⁊ in oīni regiōe que ex eis sūt laudabilia significāt bonū: ⁊ que ex eis sunt mala significāt malū. Jam ergo māifestū est ex additiōe mea in hoc sermone. ſ. ⁊ in oīni regiōe: q̄ sermo eius cuius p̄misimꝰ rememoratiōez est superfluus: nec est necēitas eius: qñ nō intelligit ex eo aliq̄d aliud nisi q̄ significatōes laudabiles ⁊ illaudabiles significāt semp̄ que ex eis sūt laudabiles bonū: ⁊ que ex eis sunt male maluz in oīni regiōe: siue sit calida cōplexio eius: siue frigida: siue equa valde. qō est: quia remēoratio eius de regiōe nubie fm semitaz exēpli significat regiones calidas: ⁊ de regione sclauonie significat regiones frigidas: ⁊ de regione hesperie regiones temperatas. 43

Nec desperatio aliqua te cōturbet quia locupletius q̄z existimes tibi arridebit signoꝝ series: sī ut monuimꝰ nostre rationi inuigiles.

Oportet ergo ut scias sciētia certa quia nō est negāduz in locis eisdē quin sit recta inuentio tua mltiplicata: quum tu cognoueris significatiōes ⁊ scieris quomodo discernas eas ⁊ regas eas cum certitudine.

Res quā dixi in eis que sunt p̄missa ꝓpterea q̄z fuit necessaria scripsit eam hippo. in hoc loco. Et est sermo eius: quia qñ tu intelligis ītellectu bonitates significationū: tūc tu q̄uis non p̄cedas ⁊ scias semp̄ illud de aptitudine cuius est vt accidat fz veritatez verūtī qū iam certificasti ⁊ recte inueniſti fm plurimuz duplicia mlta non errabis. ⁊ in hoc oīditur bonitas horū minus super aliū ex eis qui antecedūt: ⁊ indicāt illud q̄ō est futuz. qō est: quia inuētio p̄ter q̄ accidat in illa error maior est q̄s mēsura virtutis homīs. Paucitas aūt erroris est de opatiōe p̄udentiū in arte: ⁊ qui recte inuēit ex istis omibus in .xx. vicibus: ⁊ errat vice vna: melior est eo qui errat in .x. vicibus vna vice. ⁊ cuius error est etiaz in omibus centū vicibus vice vna in vltimo: melior est itez eo cuius error est in omibus .xx. vicibus vice vna. ⁊ melior illo itez est cuius error est in omibus .ccc. vicibus trīs vice vna. Oportz ergo ne rectū sit illud de quo querūt a nobis exprimētatores de additōe nostra: in eo q̄ diximꝰ scilicz ⁊ illud ponit te ne erres semp̄. Cum ergo nō possumus respōdere in illo estimāt: qz iam nos vicerūt: ⁊ ostēdūt q̄ additio nostra quā addidimus est superfluitas: nec est necessaria. Nos enim q̄uis nō possumꝰ q̄n erremus semp̄. verūtī fm dispositionē puēimus ex cōpleméto artis ad plurimū: q̄s illi ad quod pueniūt illi mltoties: non in ꝓnosticatiōe eius qō futuꝝ est trīs: sed in egritudine ⁊ sanatiōe egritudinū etiam. 44

Neq; te ad alias egritudines ⁊ alias p̄ceptōes ab hac p̄ceptōe uelis diffundere: quia quecūq; determinant nostro numero certo diebꝰ creticoꝝ: nostro quoq; sint exposite ordie p̄ceptoꝝ.

Et non oportet ut pueniās ad nomen alicuius egritudinis: que nō est dicta in hoc libro. quod est: qa oēs egritudines que consumūtur in spacio tēporis qō p̄misimus ⁊ determinauimꝰ: cognosces per hec eadē signa si reperis ⁊ discreueris ea.

Videt mihi quia scripsit hunc sermonez in fine libri sui ꝓpter sermonē suuz. ſ. q̄ sermo meus iste est in egritudinibꝰ acutis ⁊ que seqūtur ex eis: ⁊ ꝓpter hoc ipe qū non dicat plures significationū laudabiliuz ⁊ malaꝝ q̄s dixit nisi sermone absoluto qui cōicat oīni egritudini: ⁊ q̄ ex eis sunt significatiōes pauce separate ab eis: facit nos remēorari fmonis sui: quia non dimisit dicere aliquā ex rebus de qua fuerit nobis dignuz estimare: quia sit falsa. qō est: quia qū dixit quasdā egritudines nominibꝰ suis: ⁊ dimisit dicere q̄sdam eaꝝ: significauit per illud q̄ nō fecit in vanū illud qō fecit neq; sine causa. sed quoniā in q̄busdā egritudinibꝰ est necessarius sermo ꝓpus sine reliq̄s eaꝝ: ⁊ ꝓpter hanc cām dixit eas. Ille aūt quaꝝ dimisit remēoratiōez oēs ingredium̄ in significatiōibꝰ cōibus. Unde est q̄ illud qō scripsit in p̄mis ī facie significāte mortē: rectū fuit vt diceret q̄ est significatio mortifera in omibus egritudinibꝰ acutis. Et similiter etiā qō scripsit in decubitu ⁊ anhelitu: ⁊ in sōno: ⁊ in vigiliis: ⁊ in reliquis rebus remanētibus: in quibus venit crisis in horis quas determīauimus in eis que sūt premissa: quoniā liber iste eius nō est in egritudibꝰ chronicis: sed sicut dixit in egritudinibꝰ acutis: ⁊ que accidūt ab eis. ⁊ significauit horaz in qua venit crisis eaꝝ: ⁊ dixit In q̄busdam eaꝝ: quia accidit illud in die. xx. ⁊ in q̄busdam eaꝝ in die. xl. ⁊ in quibusdā eaꝝ in die. lx.

Finit particla tertia ⁊ vltima libri ꝓnosticoꝝ hippocratis.

Incipit liber de regimine acutoꝝ morboꝝ hippocratis

Nota q̄ liber iste tres hēt titulos. Prim⁹ dictus est.2⁹ ē iste: Incipit liber de aqua ordei hippo. 3⁹ ē: Incipit liber contradictiōis hippo. sentētijs medicoꝝ de assidis: sed solū prim⁹ approbat a Galieno infra cōmento.xviij.

.I.

Qui de egrotātiū accidētibus i singulis egritudib⁹ tractātes pocius consensisse feruntur: eos quidem i his q̄ tradiderūt inuenisse qddā nō est dubiuz. potest. n. etiam quāuis non medicus quis eadez facere: ubi egri accidētia pcipiens denotauerit. Sed ꝛ eoꝝ etiam q̄ cuz his medico scire necesse est: ꝛ absqz egri iudicio nota fieri debēt: plurima itacta omiserūt.

Illi q sentētias illis de assidis relatas scripserūt in eo qō scripserūt de accidētib⁹ q̄ in egris in unaquaqz suaꝝ accidūt egritudinū inuenerūt qddā. Pōt autē facere hoc: ꝛ inuenire in eo etiam q medicus non ē: q̄n bene intelligit ab unoquoqz egroꝝ illud qō ipse. s. infirmus inuenit de infirmitatibus. Reꝝ autem pluriuz quas medico scire necesse est cuz istis: preter q̄ infirmus ipsas ei diceret: dicere dimiserūt. Verūtam illa accidētia diuersa erūt in egris diuersis: ꝛ quoꝝūdā eoruz solicitudo magnificat significatōe

An solū cū scripserūt rememoratōes sentētiaꝝ relataꝝ illis de assidis non dimiserunt aliq̄d dicere ex accidētibus: que infirmis accidūt imo inuenim⁹ eos dixisse de illis accidētib⁹ plusq̄z oporteat: sicut oīdam paruz post. hec aūt actio nō est opatio prudētū in arte. s. vt non dimittāt aliq̄d dicere ex reb⁹ quas vulgus scire pōt: q̄n prudētiū intētio in arte sua non est hec: sed vt scribāt totuz: quo fit iuuamētuz in medicatiōe egroꝝ: donec ipis ēt q̄nq̄z sit necessariū addere ad id res quas oēs vulgi sciūt: ꝛ dimittere rememorari reꝝ multaꝝ ex illis quas ipsi sciunt: q̄n videt q̄ i ipis nō ē iuuamētū i fine artis. 2

Que qdē in diuersis egris diuersa sunt ex parte: obscuras: ꝛ itelligi difficiles habēt significationes.

Quāuis illa accidentia diuersa fuerit in egris diuersis: ꝛ quoꝝūdaz eoꝝ magnificat studiū i significatōe.

Ignificatio est sciētia sumpta ex significatiōib⁹. Multi aūt vtunt hoc nomie significationuz sup signa rōnabilia: fit ostēdi in tractatu quem opo sui de significatiōib⁹: ꝛ accidētib⁹. Dicit ergo hippo. de rebus ad quaꝝ cognitionē vel sciētiam fit coactio in hac scientia: ꝛ quib⁹ iuuant medici: q̄ nō oēs inueniunt scripte in sententijs relatis illis de assidis: sed dimittunt in multis locis. 3

Si. n. sagaci ꝛ oportūa iuestigatione collisa discutiāt i uniuscuiusq̄z morbi typo nōnulla ab eoꝝ sententijs discrepātia poterūt inueniri.

Et q̄n suscipiūt res ille ad significationē: sicut oportz i sanatōe cuiusq̄z egritudinū: tunc sciuntur ex eis res multe aliter q̄z narrauerūt illi.

Postq̄z dixit: q̄ medici q̄ fuerūt de illis de assidis dimiserūt dicere res multas: quib⁹ iuuamētum fit in significatiōe: secut⁹ est etiaz ꝛ narrauit illō p intētionē sermonis sui: significatio. et dixit: Sicut oportz in sanitione cuiusq̄z egritudinū. Qō ē: q̄ oē quo iuuamētuz fit in significatiōe sanatōis egritudinū est ex arte medicine. Et possibile quidē ē vt aliq̄s existimet: q̄ hippo. dimisit dicere significatiōes que necessarie sunt i cognitiōe egritudinū: ꝛ prescientia de eis. veū res non est ita: nam significationes iste cōprehense sunt necessario in significationibus quibus fit iuuamētum in medicatione. Si enim non fieret iuuamētum per cognitiones egritudinū: ꝛ prescietiā de successione earū i inuentione medicationis. melioꝝ esset supflua: nec eēt necessaria oīo. Nūc ergo quz p eam fiat iuuamētū in ipsa: tūc est ꝓpter illud iuuatiua in sanatōe egritudis: ꝛ res in hoc q̄ ad cognitiones significatōis sup infirmitates fiat cognitio in sanatione egritudinū est res in qua loqui nobis non est necesse. Qō est: q̄ oportz in primis: vt cognoscam⁹ egritudinem: q̄ aliq̄ sit. deīde itēdam⁹ post illud ad medicādū ipaz. q̄ aliq̄ p ꝓnosticatōes fiat iuuamētū in medicatōe egritudinis. Iaq̄z iā oīdit hippo. in ꝓlogo libri sui de ꝓnosticatōe. Itaq̄z si aliq̄s dicat q̄ p omnia que sunt in medicina nō fit iuuamētuz: nisi i cognitiōe egritudinū: aut i prescia de eis: aut in medicatione eaꝝ: erit intētio eius i hoc sermōe in intentio eius in fmōe primo. Qō est: q̄ medicatio ex medicina nō est nisi sibiipsi. Sed ꝓnosticatio: ꝛ cognitio egritudinū est ante medicatōez. Et pp illud non est possibile alicui: vt dicat: q̄ finis medicine est cognitio egritudinū. Et ita aut p̄scia de eis: sicut dicim⁹ in sanatōe egritudinū ē destructō tellige a me i hoc loco q̄ sanatō egritudinū ē destructō egritudinū: postq̄z est cāus egritudinis: ꝛ euacuat ꝛ non que adhuc futura est. Nos aūt iam scripsim⁹ in omnib⁹ illī illud quo cōtēti sum⁹: vel qō sufficit nobis i tractatu quē edidim⁹ in fine medicine: ꝛ non oportz nobis nunc: vt occupemur ab eo: ad qō ītēdim⁹ p illud qō extra ipsū ē. Qō ē: q̄ itellexim⁹ sentētiā hippo. pter qō idiguerim⁹ sermone exquisito in fine medicine. Et q̄n iste sermo ad cuius expōez intēdim⁹ inuenīē scriptus in pluribus⁹ descriptionib⁹ in quib⁹ cōfidētia est fm modū aliuz: tūc non est supfluū dicere illud. Dīa autē inter ipsuz ꝛ sermonē qui

premiſim⁹ eſt in ōictiōe vna: ⁊ eſt: aut q̄ eſt: quia ſermo eſt ſcptus ſm hūc modū: ⁊ qum ſuſcipiunt ille res ad ſignificatōem: aut ſicut oportet in ſanatiōe cuiuſq; egritudinū. Qui autē ſcripſit hūc ſermonē ſm hanc deſcriptionem intellexit ab hippo. ex ſermone ſuo: ſignificatio: cognitionē egritudinū ⁊ preſciētiā de eis: ⁊ intellexit ex ſermone ſuo: ſicut oportet in ſanatōe cuiuſq; egritudinuz: quia viſum eſt ei q̄ medicatio egritudinū nō eſt ingredi ens in hoc nomīe. ſ. ſignificatio ſuper ſanatiōem egritudinū. ⁊ ſi illud eſt ita: tūc dimiſſio hippo. dicēdi ptē artē qua fit medicatio egritudinū in ſermone quē dixit ante hunc vbi dixit: in eo dimiſerūt plura eorū: q̄uis ille egritudines diuerſe fiant in egris diuerſis: ⁊ quorūdā eorum ſollicitudo magnificet in ſignificatōe eſt non ſm rectitudinē. Et manifeſtū quidē eſt q̄ qui dixit hunc ſermonem dicet q̄ hippo. non iterauit etiā ſermonē ſuū ⁊ ſcripſit hunc ſermonē aliuz: niſi vt adderet ad ſermonē ſuum pāmū rememoratōem hui⁹ partis artis medicine. ſ. medicationis egritudinū. ⁊ quādo nō eſt diuerſitas ſ in aliquo quo fiat iuuamentū in medicatōe egritudinū: tūc prolōgatio ſermonis in eo eſt ſuperflua. oportet ergo propere mus ad ſermones i q̄b⁹ docet hippo. res q̄b⁹ fit iuuamē tum in medicatiōe egritudinū. 4

In quo tamē nō ſolū eos nō laudo: uerum etiam quia medicine p pauca numero atq; uulgaria: p̄terq̄z in acutis paſſionibus exercuerūt: ut cartericū ⁊ ſexq; tpib⁹ ſuis.

Et non propter hoc tñ nō laudo eos: ſed quoniā ipi etiā non utuntur ſanatōis ſpecieb⁹: niſi quarū numerus eſt paucus. Quod ē: quia plurimū quod inuenerūt de ſanatione p̄ter ſanationem egritudinū acutarū: non eſt niſi dare in potu medicinas ſolutiuas: ⁊ aquā caſei: ⁊ lac in bouis ſuis.

Dixit q̄ ipſi vſi ſunt ſpecieb⁹ ſanatōis que ſanitatem acquirere faciūt rebus paucis: quaruz numerus eſt paucus: exceptis illis quibus vſi ſunt in egritudinib⁹ acutis. Innuit ergo ad hoc q̄ ipſi in eis dixerūt ſpecies ſanatōis multas: ⁊ per vitā meā iuro ipi fecerūt illud. verūtñ illud quo vſi ſunt in egritudinibus chronicis vere etiā nō oplet apud eos: niſi q̄ potū medicinarū ſolutiuaz: ⁊ aq̄ caſei: q̄ bibit in bouis ſuis. 5

Sed poſteriores eoz corrigentes dicta medicinali uie q̄dā ſeq̄ciſ ut ſagaci⁹ ⁊ egrotāti familiari⁹ reliq̄rūt

Illi autē q̄ poſt eos uenerūt poſt q̄z redierunt et rectificauerūt q̄d ſcripſerāt illi: ſcripſerunt res ſiliores uie medicine ex reb⁹ q̄ſ unicuiq; infirmoz approximare oportet.

Dicit in libro qui ſcptus eſt ſecūdo poſt librū qui ante ipm ſcptus eſt: qui eſt rectificatus magis: quoniā eſt intētio libri ſecūdi ⁊ intētio libri qui edit⁹ ē ante ipm eadē: ⁊ ſunt plures dictiones ei⁹ ille dicti ones eedē. verūtamē minuit ex eo aliquid poſt aliq̄d ex rebus poſitis in illo libro p̄mo: ⁊ addunt res in eo q̄ nō ſunt in illo: ⁊ mutant in eo res ab eo quod eſt in illo. Et illi⁹ exemplū eſt: ſi volueris vt certificet tibi liber aculis ſecūduſ: qui nominat⁹ eſt autolokis: rectificat⁹ poſt libz quē ſcripſit ante eum. Scōm ergo hunc modū ⁊ inueni mus illos de aſſidis: quoniā medici illi⁹ regionis poſuerunt ſentētias alias poſt illas ſentētias p̄cedētes: quarum quedā ſunt ille ſentētie p̄me eedem: ⁊ minuerūt ex eis res: ⁊ addiderūt in eis res: ⁊ mutauerūt in eis res. Dicit ergo hippo. in libro ſecūdo: q̄ poſitio ei⁹ eſt ſimilior vie medicine q̄z libri p̄mi. 6

Sed antiqui prorſus de dieta leuia uiribuſq; carentia inutiliter ediderūt: eo q̄ multa diminute preſcripſeruūt: prorſuſ ō dieta nihil utile tradiderunt.

Et cum hoc iterum antiqui non ſcripſerunt de regimine aliqd cui ſit quātitas.

Omen regimiſ cadit ſuper medicatiōem que fit per medicatōes in quarū vſu cucurrit cōſuetudo: ſicut pforatio ⁊ cauterīū: ⁊ reliqua q̄ operant̄ p̄ manū nominātur operatio manus: ⁊ nominat̄ pars ſecūda per dietā: ⁊ nominat̄ pars tertia cū iſtis duabus ex partib⁹ medicine medicatio. ⁊ manifeſtū quidem eſt q̄ complemētum huius partis fit per vſum medicinarum. Hippocrates ergo redarguit medicos qui fuerunt ante ipſum: quia nō ſcripſerūt in regimine aliquid cui ſit quātitas: ⁊ non dixit hunc ſermonē niſi quoniaz ipſi non ſcripſerūt in regimine ſententiā penit⁹. quod ē: quia ipſi ſcripſerūt in eo aliqua: ſed non ſcripſerūt in eo aliquid cui ſit quātitas de qua cureť. Et hipp. q̄dē oñdz in ſequētib⁹ de ſanatōe cui ē q̄ſtitas: q̄ medicatio ē. 7

Inde leuia uiribuſq; carētia inutiliter ediderūt: nō tñ in hoc errauerūt: q̄m ipam uel ipoz ptiū uel ptē uariorū morboz eorūq; multiplicitatez ignorarēt.

Altitudinem autem diuerſitatis cuiuſq; egritudinuz ⁊ multitudinem diuiſionuz eius non ignorauit aliquis eorum.

On ipſi non ignorauerūt tñ multitudinē ſpēz egritudinū: ſed ipſi ſcpſerunt in eis etiā plus q̄z oportuit: ſicut oñdā in ſequētib⁹. 8

Sed potius numerum palam tradere conantes nō inuenerūt: aut quoniam fortaſſe difficile comprehendi: ſiquidem ex altiſſimis inueſtigandū ſit: aut quia non alius morbus ab alio utcunq; differre uidetur: nec idem eſſe ſentiuntur: niſi eodem nomine nocitentur.

Quam autez ipi in numero spēz cuiuslz egritudinū sermonē ponere uoluerit: nō inuenerūt in eo qō scripserūt inde. Quod est: qñ fortasse nō fit facile comphēdere numez eaz si est significatio significās sup egritudies: ita ut unaqqz eaz diuersa a sua cōpare sit in aliqua rez. putaf enī q illa egritudo nō est ipa egritudo alia eadē nisi sit nomē ei⁹ nomē illi⁹ egritudinis eiusdē.

Iam dixi paulo ante: q medici qui sunt de illis de assidis scpserūt a pncipio ei⁹q scpserūt de accidētib⁹ pl⁹q̄ oportet. qō est: qz dixerūt q egritudines q̄ fiūt a cholera sunt septē: z postq̄ paululū ꝓcesserūt scpserūt itez: q egritudines vesice sunt xij. deide scpserūt post illud etiā: z egritudines renū sunt q̄ttuoz. z scpserūt post illud itez: z egritudines distillatiōis vrine facte ex vesica sunt q̄ttuoz. deinde scpserūt post illō etiā: z spēs spasmi sunt q̄ttuoz. deinde secuti sunt z scpserūt post illud etiā: spēs icterīcie sunt q̄ttuoz. z scpserūt post illud etiā: z cause vel spēs ptisis sunt tres. qō est: qñ ipsi ꝺsiderauerūt in diuersitate accūtiū q̄ mutāf a causis multis: z dimiserūt intēdere expōem egritudinū: z nō ꝺsiderauerūt in eis: sicut ē illud qō fecit hippo. i inuētōe eaz Ipe. n. vsus est illo canone: quo solo possibile ē inuēire numez egritudinū. Ego aūt iā oñdi illū canonē in ꝓn⁹ libz mei q est in via de ingenio sanitat. Et narraui iteruz rem ex eo parūā in libz meo de elemēt: fm sīnaz hipp. z inuenīf ibi tractat⁹ quē cōposui fmone brem abbreuiato: qui est in spēbus egritudinū: nūc aūt illud ad qō oz nos intēdere est ꝺsecutio fmonis hippo. qñ intētio expositōis nō est nisi in hoc. qō est: qñ qñ conaf exposito: cōstituere demfatōem sup illud qō dicit in expōe sua q̄ exponit libū: prologaf apud hoīes ee ptiū sanatiōis sanātis egritudines q̄ fit inuametū in medicatōe egritudinū interficiētiū. Hec est ergo summa fmonis hippo. cui⁹ ꝓmisim⁹ rememoratōem: res aūt ꝓticulares q̄ ex eo intelligūf nos narrabim⁹ eas. 9

Si ergo qñ epidimie uł epidimiaf morbi q̄litas aut q̄ntitas: aut uniuersał mortalis ē: sz ipi morbi uarij et inequales sunt: z afficiūt plerūqz plurimos ut diximꝰ z interimūt.

Et quādo nō est ꝺspositio egritudinis alguefed ꝺspositio egritudinis mortalis cōmunis: sz sūt egritudines diuerse z ꝓpique: accidit plurib⁹ hōib⁹ ex rebus quas ꝓmisim⁹ z narrauimus ut morianf.

Significauit hippo. p sermonē suū istū: q ex egritudib⁹ est egritudo q̄ cōicat multis hoīb⁹ in hora vna. z qñ egritudies sūt pnecabiles: noīatur egritudo illa mortalis. z qñ sunt faciles: noīaf noīe alio qō ipsaz significat. Noīatur itaqz egritudo alguefed: ita vt sit egritudo alguefed l egritudo q̄ multiplicaf in hora vna in regiōe vna: z sit mortalis ipsa egritudo alguefed pnecabilis. Et hoc etiā est gen⁹ aliud ex generib⁹ egritudinū cōicans multis: z noīaf egritudo diuersa: z ꝓpe coraz oibus ist egritudinib⁹ sūt ille q̄ accūt ex regiōe: z ledunt p eas hoīes fm modos diuersos multos: z nō est eaz gnātio cōis. Qō aūt rectū est vt sit: hippo. significās p fmonē suū: sed sūt egritudies diuerse z ꝓpinq. qō est: qñ nec̄riuz ē vt dicaf ꝺuuz b⁹ fmonis in eis. s. nō ꝓpinq sed files. sed iudiciū in egritudib⁹ regionalib⁹: z egritudinib⁹ alguefedet pniciosis: nō est nisi p assimilationē eaz. Qō ergo nec̄riuz ē in illo est vna duaz rez: aut vt dicaf q certioz descriptionū est descriptio in qua est: sed sunt egritudines diuerse non ꝓpinque: Aut vt a fmone ei⁹ ꝓpinque: non oporteat itelligi q quedā sunt ꝓpinque q̄ busdā: sed egritudies que sūt ante eas. s. egritudines de q̄ruz euentu cucurrit cōsuetudo: nam egritudines alguefed: z egritudines pnecabiles paz accidūt. de euentu aūt eaz q̄s hippo. diuersas noīauit cucurrit ꝺsuetudo: z sūt ille in q̄b⁹ ē sermo ei⁹ i hoc libz. In egritudinib⁹ aūt q̄ nominanf alguefed loquiē in libz suo q̄ nomiaf epidimie. z loquiē de egritudinib⁹ regionalib⁹ in libz suo de aere z aqua locis z nō singulariē. In egritudine nomiata mortalis facit libz ꝓpium: qñ narrauit in libris suis q est vna egritudinū alguefed. 10

Sed et uulg⁹ peritū ab ipito hmōi cognoscētiū discernere nequeūt.

Vulgi aūt non cognoscūt meliozē a uiliozē z peiozē, peuldubio in cognitiōe haz egritudinū.

Dicit q vulgi non cognoscūt ꝓculdubio meliozem medicoz in cognitōe harum egritudinū ab aliis. Et manifestū est q sermo ei⁹ est in egritudinib⁹ acutis quas dixit paulo ante. 11

Alia laudātes: z alia uitupantes.

Et laudant z uitupant, ꝓpter spēs alias ex specieb⁹ sanatōis.

Dixit q vulgi ñ cognoscūt spēs medicatiōis: qō oz vti: z q̄s laudare oz. nec laus eoz z vituperatio nō ē ꝓpe nisi ex spēb⁹ aliis: z pp h dicim⁹ q laus z ipsoz vituperatio nō currūt fm ꝺsuetudinē. deinde hippo. p successionē hui⁹ fmonis postq̄ narrauit demonstrationē sup fmonē suuz scripsit hūc sermonē. 12

Quoz z in his morbis eoz̄qz medela ignoratia hac pz maxie quā dicturi sum⁹ significatōe. Experf nāqz totī⁹ medicinaf scie ab his pitissim⁹ hui⁹ egritudis cā ablata putaf. Que. n. medicina i eo iuuare uideē: ei⁹ noia sūt hec bilia. Qui ergo ea dignouerit: ptisanā uidelicz z sirupū: aquā quoqz mellis z huiusmōi: z illius a uulgo medicus habetur qui insipiens itidem ut sapiēs iudicare putatur.

Et maioz significationuz sup hoc quod uulgi ignorāt ualde esse horum egritudinū: et secundo medicatio

nem eaꝝ quō oportet ut sit: est ꝙ dico ꝛ ē ꝙ de illo apud quē nō ē scia medicie putāt qa est sciēs medicinā ꝓpter has egritudines. qō ē: qa doctrina nominū spēꝝ sanatōis: de qb⁹ existimaꝛ ꝙ sunt rectiores habētib⁹ has egritudines est facilis: qñ homo q scit hec noia. s. aq̄ kist hordei: ꝛ pot⁹ ille: ꝛ ille: ꝛ aq̄ mell': estimāt de eo oēs uulgi qa ē medicus: quā scit illud qō narrat: ꝛ melior et uilior res una eadē.

Q Ūm sint medicine quib⁹ utiē melior medicoꝝ ꝛ vilior eoꝝ vne ꝛ eedē fit ꝓpter illud melior apō rentiā inter illū qui medicaꝛ cū illis medicinis quib⁹ medicanē egritudines in hoīs suis: ꝛ cū q̄titate q̄ oꝛ: ꝛ iter illū qui facit illud īmēsurate. verūtī hippo. postq̄ abscidit in hoc loco ꝓpōnem secūdā ꝓlogi sui libri: incipit de rebus quas intēdit ex sermone qui sequitur sermonē suū istum.

S Cripturū itaq̄ me eē ea q̄ hacte n⁹ ignoꝛata fuerūt necessariū ou eo: quoꝝ itaq̄ doctrina excellētissima ē in his q̄cūq̄ iuuamē ul' lesionē sūt paritura. Id aūt qō ignoꝛaꝛ a medicis ē cur medicoꝝ ps totius uite sue nō desistit dieb⁹ ꝓpinare in acutis passiōibus ptisanā hordeaceā nō colatā util'r opari confisi. Alij uero ut nec unū hordei granū trāsglutiāt egri sūmope studēt. Qō si fieret ꝛ nō colata eēt: maximum credūt eē nocumētū egroto. Alij autē nec colatā nec nō colatā dāt: quoꝝ rursus ps nūq̄ nisi vij. die trāsacto. Alij uero morbo deficiēte in die cretica.

U Idet autē mihi qa oꝛ ut scribam oia de qb⁹ medici sciam nō habēt quā eoꝝ cognitio nobilis sit q̄ꝛtitatis ꝛ magne scie: ꝛ oia q̄ faciūt iuuamētuꝫ magnū: aut nocumentū magnū. Res aūt de qb⁹ medici sciam nō hīt sūt iste: Que cā ē ꝓp quā fit ꝙ qdaꝫ medici morāt tempe uite sue toto dātes in potu infirmis in acutis egritudinibus ptisanā hordei nō colatā. Et qñ faciūt illō existimāt ꝙ medicatio eoꝝ ipis ē fꝛ recitudinē. Et ex eis ē q ꝓuertit studiuꝫ suū totū ad hoc ut nō deglutiat infirm⁹ granū hordei unū: qñ putat ꝙ in illo ē nocumētū magnū: fꝛ dat ipaꝫ in potu infirmo postq̄ꝫ colat eā. Et ex eis sunt q infirmo in potu nō tribuūt: neqꝫ pti sanā hordei: neqꝫ aquā eius. Et ex eis sūt: qui nō faciūt usqꝫquo trāseāt sup infirmū septē dies. Et ex eis sunt: qui nō faciūt illud usqꝫquo ꝓsūmaꝛ egritudo ꝛ ueniat crisis.

P Utaꝛ de hac qōne quā dixit hippo. qꝛ est q̄stio dialectica. possibile. n. est medicari egritudies fꝛ rectitudinē ꝓtēꝛ ꝙ inq̄raꝛ de h⁹mōi qōnib⁹. qō est: qꝛ hippo. dicit ꝙ rectitudo in medicatiōe egritudinū est medic⁹ ex cognitōe rer⁹ q̄s oꝛ facē: nō ex inq̄sitiōe cause i diuersitate cadēte inē illos q̄ scripserūt spēs sanatōis diuersas i egritudib⁹ eisdē. Hec aūt q̄stio vere nō est inuatiua valde tñ: imo oꝛ vt ꝓmittaꝛ qō de ea sup oēs res sicut oñdaꝫ qñ ꝓcedā in fmōe meo. qō est: qñ digni⁹ est vt oñdaꝫ in ꝓmis i eis: qꝛ necessaria ē inq̄sitio de ea: ꝛ q̄liter ē rñsio in ea. ꝙ aūt inq̄sitio de eo sit neᵉria intelligē ex eo qō dico. ꝛ ē: qꝛ diuersitati q̄ cadit iter pb⁹ nō inuenīt instrumentū manifestū quo experiaꝛ. qō est: qꝛ tu nō inuenis instrumentū manifestū quo experiaꝛ sermo q̄ dic̄: ꝙ mūd⁹ nō ē generat⁹. neqꝫ fmo q̄ dicit: qa est generat⁹. neqꝫ fmo q̄ dicit: qꝛ est corruptibilis. ꝛ q̄ dicit: qꝛ nō corrumpīt. neqꝫ fmo ei⁹ qui dicit: qꝛ nihil ē extra ipm vltimū vacuū. ꝛ fmo q̄ dicit: qꝛ ē infinit⁹. neqꝫ fmo qui dic̄: ꝙ ē vn⁹ mund⁹. ꝛ fmo q̄ dicit: qꝛ sūt plures vno. neqꝫ q̄tus sit eoꝝ nūer⁹ fi sunt plures vno. neqꝫ etiā fi sē plures vno nō cōprehendīt eoꝝ numer⁹: neqꝫ nūerarē. neqꝫ est possibile vt vtaꝛ inq̄sitōe de illo significatōe manifesta. Et sil'r est dispō multaꝝ aliaꝝ rer⁹ ex reb⁹ de q̄bus inuenīt qō in philosophia. Et eis. n. sūt res in q̄b⁹ nō est nobis possibile oīno indicare iudiciū abscindēs. et ex eis sunt res lōga indigētes inq̄sitōe. Rer⁹ aūt quib⁹ iuuanē infirmi aut nocēt eis nō est dispō hec dispō. quod est: qꝛ in iuentiōe eaꝝ non ē neᵉriuꝫ tps longū: ꝛ vir ꝑsci⁹. De oib⁹ aūt reb⁹ q̄s existimāt q̄daꝫ boies se iuenisse: putaē ꝙ iudiciū in eis est facile: qñ si iuuerit qū vtunē in ifirmis tūc oꝛ vt laudenē ꝛ suscipianē. ꝛ si nocēt quꝛ eaꝝ ē vsus: tūc oꝛ vt fugianē ab eis ꝛ eisciane. ꝛ si non nocēt aut iuuant nocumēto aut iuuamēto qō q̄titatē bēat: tūc oꝛ vt puteē de eis qꝛ sūt ex reb⁹ que nō faciūt aliq̄ꝫ baꝝ duarū actionū. veruntī oꝛ iterᵉ medicis vt elongenē ab oī qō nocet nocumēto manifesto. Res aūt que nocēt aut iuuant iuuamēto aut nocumēto ꝓuo non ē mixᵉ si retineant oēs eas qui putāt de eis i ꝓncipio opioꝛ aliquā In esse aūt rer⁹ inē q̄s ē dīa magna valde: ita vt laudēt eas quidā hoīes: ꝛ quidā eoꝝ vitupent eas: cadit admiratio ex eis q̄ laudēt res q̄ꝝ virt⁹ in nocumēto ē virt⁹ magna valde. Et ex eis q̄ vitupant res quib⁹ in veritate sit iuuamentū manifestū hec ē qō de q̄ inq̄rit nūc hippo. i fine exēploꝝ particulariū: ꝛ iam dixit eā iterᵉ Arsistrates: ꝛ rñsionē i ea in tractu libri sui ꝓmo de febrib⁹: ꝛ icessit in abbreuiatōe fmonis i eo ꝛ explanatōe via hippo. qō est: qꝛ postq̄ꝫ narrauit i libro suo quē dixim⁹ ante illos qui ex medicis vtunē in febrientib⁹ ꝺrio regimīs quo oꝛ vti: ꝛ dixit illos q̄ cadere faciūt virtutes infirmoꝝ ꝑ phibitionē vehementē longam a cibis: ꝛ dixit Catonē medicū qui cibabat infirmos carne: ꝛ potabat eos vino: secutus est illud hoc fmone: ꝛ est fmo eius cum dictione

sua fecerũt cadẽ mltos ifirmos i passiões valde magnas
z si oiuz febzientiũ euasio ab infirmitatib⁹ suis: eẽt p b⁹i
regimẽ in sanatõe euasio mala: remanerẽt illi q̃ exercẽt
medicinã fm hũc modũ nõ sanãtes aliqué infirmoz.ve
rũ qõ mcgl simili⁹ est vt sit: est q̃ in medicatõe oiuz febzi
entiuz nõ ouenit vnũ z idẽ regimẽ. Oportet g̃ vt laudeẽ
Arsistrates z oẽs qui inq̃sierũt de hac q̃stione p̃ter ipm
z scripserũt rnsionẽ in ea. z digni⁹ est etiã vt laudeẽ q̃ fu
it p̃m⁹ qui q̃stuit de ea. Et scias qz non ẽ inq̃sitio de ea z
rnsio i illo i egritudib⁹ acutis digniox q̃z i reliqs egritudi
nib⁹ remanẽtib⁹. qõ est: qz inq̃sitio de ea est cõis cõicans
oĩb⁹ egritudinib⁹: qm̃ diuersitas i medicatõe nõ cadit i
ter medicos i egritudinib⁹ acut] tm̃: z in oĩb⁹ egritudib⁹
alis: z pp hoc figiẽ in vnoquoq; eoz spacio lõgo tẽpis
fm regimẽ qõ visuz ẽ ei qñ vidit q̃ quidã hoies iuuati sẽ
eo. De reliqs aũt remanẽtib⁹ p̃ter eos quoz nullus iuuaẽ
est p regimẽ eoz: z ipsi existimẽt sup infirmos q̃ ipsi er
rauerũt sup seipsos secreto. z fozsitan etiã sicut dixit hip
po. in libzo suo de algebza i illis q̃ errant i strictura ossiũ
qñ franguntẽ: z accidit cũ fractura eoz vuln⁹: z ledũt in
firmos p illaz cãm. qõ est: qz hippo. dicit q̃ ipsi nõ existi
mãt q̃ cã in illo nocumẽto sit ligatura: sed malicia foz
tune. Silr accit etiã simile huic i egritudinib⁹ quaz sana
tio fit p̃ regimẽ. Esse aũt eius qõ ipse dixit i hoc fmone
quẽ pzemisim⁹ ad exponendũ est manifestũ qñ legit hõ
bis eũ ant ter secũ: z ponit mentẽ suã in eo. qõ est: qz tu
inuenis hippo. feciss̃e i exẽplo suo pticulari fmonẽ cõez:
z est fmo õ quo osuetudo cucurrit pbis z plurib⁹ opifi
b⁹ artis dialectice: vt noient ipm etiã fmonẽ vniuersalẽ
Arasistrates enĩ dixit regimẽ qõ est fm finẽ õzietatis ei
qõ oportet. Hippo. autẽ dimisit dicẽ regimẽ horzibile: z
dixit regimẽ mediũ. Qõ est: qz fames q̃ est i vltimo: z re
pletio transiẽs equalitatẽ quã fecit Cato: sũt in veritate
horzibiles. Qz propiqui⁹ bis duob⁹ ad equalitatẽ ẽ regi
mẽ qõ narrauit hippo. qz q̃ regit p euz ipm i egritudib⁹
acutis: ẽ ex medicis cui ẽ magnitudo z nobilitas. qõ est:
qz ex medicis est q̃ cibat infirmos ptisana hozdei. z ex eis
est q̃ potat eos aq̃ ei⁹ tm̃. z ex eis est q̃ nõ potat eos bac:
etiã vsqzquo veniat crisis eis: z regit infirmũ in hora q̃ est
inẽ initiũ egritudis z inter crisim cũ eo qõ bibit tm̃: sicut
aqua z aq̃ mellis. z si indigẽt in q̃busdã horis vtunt̃ siru
po acetoso. Cã aũt diuersitatis inter eos est fm q̃ dixit
hippo. Hippo. n. narrauit illud i sequẽtib⁹. Jam aũt di
xi q̃ Arsistrates dixit illõ: z innuit in tractatu p̃mo libzi
sui i febzib⁹: z est q̃ q̃daz hoies indigẽt aqua hozdei tm̃.
z q̃dam eoz indigẽt cũ illo etiã ptisana ipsa. z q̃daz eoz
nõ indigẽt aliquo eoz: si sufficit eis vt ofuent se cum eo
qõ bibit tm̃ vsqz ad hozã crisis z iuuant̃ p id. Et hippo. q̃
dem fm q̃ narrat i sequẽtib⁹ ex infirmis est q̃ indiget pti
sana hozdei: z qui idiget aqua ei⁹ tm̃: z q̃ non idiget ali
qua earum. 14

Q Ad hec uero: aut interrogati: aut
nõ interrogati: nec quicq; idoneũ
rndere solẽt.

Et pl⁹ illo q nõ ẽ de osuetudie me
dicoz ũ ut ingrãt de hmõi qõnib⁹
z põt cẽ ut nõ inueniaẽ apud eos rnsio
z si interrogẽẽ de eis etiã.

Manifestũ ẽ oñsione plana bona ex hoc sermone
n q̃ hippo. fuit p̃m⁹ q̃ q̃stuit de hac qõne: z rndit
de ea. Dixit. n. qõ ẽ: qz medici nõ osueuerũt iter
rogare de hmõi qõnib⁹: z si interrogãt eos q̃dã homies
de eis: aut qum querũẽ nõ ẽ eis possibile inuenire respo 15
sionẽ in eis.

Q Ule res itaq; iã demũ ita ad hoc
deducta est ut etiã uulgo liq̃dis
me clarere uideaẽ: z medicine ars oio
ars esse nõ uideaẽ.

Q Uãuis sit appzopatũ huic arti to
ti ut uitupẽt cã uulgi uitupatione
magna donec ipi nõ existimẽt omnino
q̃ ars medicine sit inuẽta.

In hoc sermone itez inueniẽ hippo. narrasse per
empluz pticulare res ex reb⁹ vniuersalib⁹. Jm pi
mis q̃dẽ nãm ex diuersitate q̃ ẽ iter illos q̃ exer
cẽt aliquã artiũ q̃cũq; fuerit: dubitat hõ necio ita q̃ fa
eũ besitare: q̃ nõ ẽ eis scia de ipa: et fmo q̃dẽ: naz cõue
niẽtia eozũ in ea ẽ significatio magna sup sciam eoz. d
hec q̃dẽ ẽ res cũ q̃ oñdit adiutoziũ demõstratõis geom
tricis. qõ ẽ: qz demõstratões iste nõ sufficiũt sapientib⁹
tm̃: sed inuenim⁹ eas itez apõ vulgos pbabiles vel fam
sas cũ certitudie. inde ẽ q̃ ipsi dicũt in eo q̃ vtiẽ demon
stratõib⁹ geometricis q̃ declarauit rem manifestã in q̃
nõ est diuersitas. Et hippo. quidẽ narrauit fmonẽ i hac 16
diuersitate i ozõne que seq̃tur hũc fmonẽ.

Q Um ergo hui⁹ dissentiõis magni
tudo de acutis passiõib⁹ inter cu
ratozes couseq; increuerit: ut quod um
egrotãti tanq; profecturũ alicui altri
uideaẽ nociuũ: sic ars medicine in diu
nationis uanitatẽ redacta est. Qui. n.
diuinatões exercẽt ut auspices quidaz
quas quidẽ aues in sinistrã partẽ uola
re uiderũt: malũ. quas uero in dextrã
bonũ p̃sagiũ, ptẽdere iudicãt. Silr au
tẽ z auruspices hic hoc: ille uero huic
cõtrariuz uidet.

Q Um ergo quantitas diuersitatis
inter medicantes in egritudinib⁹
acutis p̃seq̃tẽ hãc summã: ita q̃ illõ qõ
appzopinq̃t alicui infirmoz ũ q̃dã eoz
qñ estimat q̃ illõ ẽ inuaẽtũ ualde: eli
mat sup illõ ali⁹ qz ẽ malũ tm̃: z fz hoc
dr̃ in arte medicine: qz ẽ silis diuinatõ
nã qui utiẽ diuinatiõe dicit in aue una:
qa quãdo uolat sinistre: tũc illõ signũ
malum est. z quãdo uolat dextre: tũc
illud signũ est bonũ. z similiter inueniẽ
etiã simile huic in arte que cõsideratur
in uictimis: in reb⁹ in quib⁹ aspiciũt: et
ex diuinis sunt quidã qui uidẽt contra
riũ harũ sniaz.

Vult p diuinatõem artẽ augurãdi: ſz p ꝺſiderati
onẽ i victimis vult artẽ quã ples hoĩes noĩant
hoc noĩe. ſ. ſpeculatio in victimis: ⁊ ẽ illa etiam
quã reliqui antiq̃ hoc noĩant noĩe, quod ẽ: ꝺa ſciẽtes eã
poſtq̃ aſpiciũt in victimis: ꝓcedũt etiã ⁊ iudicãt ex eis
ſucceſſiões. Nomẽ aũt victimaꝝ cadit ſup ſacrificia: que
offerũt ꝺeo glorioſo ⁊ ſublimi ex aĩalib⁹ venerãdo ⁊ ma
gnificãdo eũ: ⁊ ſunt illa in quib⁹ ꝺſiderãtes ꝓcedũt ⁊ iu
dicãt ex eis poſtq̃ aſpiciũt in viſcerib⁹ eoꝝ. Illi aũt q̃ di
uinãt p volatũ auiũ noĩant auctoꝛes augurãdi: ⁊ ſũt illi
quos hippo. in hoc loco noĩauit diuinos: q̃uiſ nomẽ di
uini ⁊ diuinatõis cadat ſup oẽs artes ĩ quib⁹ fit ꝓceſſio
⁊ indicãt ſucceſſiões. qꝺ eſt: ꝺa diuini noĩant ſpeculãtes
in victimis: ⁊ auctoꝛes augurij: ⁊ illi qui ꝺſiderãt in nati
uitatib⁹: ⁊ illi qui iudicãt ſucceſſiões p ſigna in ꝺbus cõ
ſiderãt. ⁊ cũ iſtis etiã ſunt illi qui ꝓphetãt: ⁊ illi qui diui
nant p res diuinas. Et ex hõib⁹ ſunt q̃ noĩant hoc nomi
ne illos etiã quos noĩauit poeta interptes ſomnioꝝ. ve
rũtamẽ manifeſtuꝫ eſt q⁹ hippo. noĩat hoc noĩe. ſ. diuini
auctoꝛes augurãdi trĩ: ſicut fecit vꝰificatoꝛ. qꝺ ẽ: ꝺa verſi
ficatoꝛ dicit etiã in locis multi verſuũ ſuoꝝ: q⁹ ars augu
randi, pcedit ⁊ ſcit quod eſt futuꝝ: ⁊ dixit in ꝓncipio ſue
poetrie hũc ſermonẽ. Sed venite ⁊ interrogem⁹ quoſdaꝫ
diuinos aut alkeum⁹: ⁊ ſignificat p ſermonẽ ſuũ: alkeu
mus: illũ qui aſpicit in victimis aut interptat ſomnia. qꝺ
eſt: qꝛ ſomnia ſunt a ꝺeo bñdicto ⁊ ſublimi. Verũ mani
feſtũ eſt: ꝺa ſignificat p diuinos illos qui diuinãt p vola
tum, quod eſt: quia nõ eſt poſſibile vt dimittat ex quãti
tate auguriꝝ: ⁊ ipſe iam dixit illud in alio loco ſuoꝝ ver
ſuũ in reb⁹ nobilis quãtitat. quod eſt: quia vtik arte que
ꝺeraꝫ in aub⁹: ⁊ ipa noĩat ꝓpe ars augurãdi. ⁊ põt
eſſe q⁹ ego plongaui in ſermone in ſĩlitudinẽ diuinatio
nis pl⁹ q̃ oꝓoꝛtuit, ſed hoꝛa ẽ mihi iam vt redeã ad intẽ
tionẽ hippo. in ſermone ſuo ⁊ ẽ iſte: Quia inter illoſ qui
vtunt arte augurãdi pl⁹ ꝺiuerſitat nõ cadit q̃ inẽ medi
coſ in plurib⁹ reb⁹ pticularib⁹. Inde ẽ q⁹ ego vidi ĩ ꝺbuſ
dam hoꝛis quoſdã ex auctoꝛib⁹ augurãdi ꝺiuerſificatos
fuiſſe in eſſe auiũ: quas noĩat hippo. i hoc loco ꝺextras
⁊ ſiniſtras. Et erat vn⁹ augurũ arabs: ⁊ alter grec⁹ ꝺe era
ſie. Dixit ergo arabs: q⁹ auis volans ꝺextre: ſignificat ſa
lutẽ mulieꝝ ex infirmitatib⁹ ſuis: ⁊ volãs ſiniſtre: ſignifi
cat euaſionẽ virozũ. Augur vero qui erat ꝺe illis ꝺe aſia
ꝺixit: q⁹ auis volãs ꝺextre facit neceſſariũ in queſtiõe ꝺe
euaſiõe virozũ: q⁹ ipſi euadũt ab infirmitatib⁹ ſuis: ſed vo
lans ſiniſtre facit neceſſariũ in queſtõe ꝺe illo lrãm ne
gatõis: ⁊ ẽ nõ. Interrogaui ergo vtroſq̃ an videãt q⁹ ſz
virt⁹ ſit auis ſiniſtre aut ꝺextre quicũq̃ volat⁹ ſit ꝑter q⁹
videãt q⁹ inter hoc vt auis volet volatu eleuato valde: ⁊
inter hoc vt volet ꝓpe terrã: aut inter hec duo. Et ſi ẽ inẽ
aut medio ſit ꝺifferẽtia. Et ſilr etiã iterrogaui eos ꝺe aue
volãte ꝓpiqueꝫ aut longiqueꝫ in volatu ſuo: an apud eos
ſit inẽ illud ꝺzia. Arabs aũt ex eis ꝺixit: qꝛ nõ ẽ ꝺzia iter
aliquod bozũ: quicũq̃ volat⁹ ſit: ſiue ſit longiquꝰ in alti
tudine: aut lõgitudine: aut latitudine. Hzec⁹ vo diſtinxit ⁊
ꝺixit eſſe ꝺziam inter illud: ⁊ ꝺixit q⁹ auctoꝛes augurãdi
ſcꝑſerũt qꝺ ꝺr ĩ aue que volat ꝺextre aut ſiniſtre poſtq̃
nõ elõgat in volatu ſuo: ſz ẽ in illo ſm equalitatẽ. ꝺeide
ꝺixit: Et ỹt⁹ auis equalis in volatu ſuo in lõgitudine ⁊ p
piquitate eſt ſm cõtrariũ vtutis ineq̃lis. ꝺeinde ꝺixit: q⁹
teſtificãtia ei ſup illud ſunt libri ꝓzis auguris: ⁊ ſiſius:
ſis auctoꝛ augurãdi. Sciui g̃ ex h̃ q⁹ apud augurẽ arabi
cũ nõ ẽ ꝺiſcretio: ſz ꝺe greco ſciui q⁹ apud eũ ẽ ꝺiſcretio:
⁊ qꝛ ẽ ꝓudẽs in arte ſua. qꝺ eſt: qꝛ ꝺiuerſitas in arte cu
ius ſcia expit exꝑimẽto fit p ꝺiſcretõem ſciaꝝ eius: ⁊ ꝺi
miſſionẽ ꝺiſcretõis ei⁹. Et qm̃ ego iã ꝓceſſi ⁊ ſciui illũ ex
hippo. iudicaui illi auguri greco q⁹ iudiciũ ei⁹ in volatu
auiũ ẽ magiſtrale vie artis. poſtq̃ g̃ addidit nobis etiã cũ h̃
teſtimonia famoſozũ ex auctoꝛib⁹ augurãdi credim⁹ pl⁹
ſmoni ei⁹. Poſtq̃ vero erexit etiã ille arabs teſtimonia
multa ſup certitudinẽ ei⁹ qꝺ ꝑmiſit ⁊ iudicauit infirmis
enũciaui ei cãm in certitudine iudicij ſui eẽ ſm pl'imuz.
⁊ eſt: qꝛ ſi auis eq̃lis ĩ volatu ſuo ĩ lõgitudĩe ⁊ ꝓpinq̃tate
ĩdicat ſalutẽ viroꝝ: ⁊ auis cui⁹ volat⁹ ẽ ineq̃lis in lõgitu
ꝺine ⁊ ꝓpiquitate ĩdicat ſalutẽ mulieꝝ: ⁊ aues q̃rũ vola
tus ĩ lõgitudĩe ⁊ ꝓpiquitate ẽ ineq̃lis ſunt multe valde:
⁊ illa cui⁹ volat⁹ in illo ẽ eq̃lis ẽ vna trĩ: tũc nec̃io certifi
caꝛ iudiciũ ei⁹ in mltis hõib⁹: ⁊ nõ vꝰificaꝛ ĩ pauc. augur
vo grec⁹ addidit nobis itez ꝺiſtictões alias: ſm q̃s oz vt
auis ꝺextra q̃uis eq̃lis ſit ei⁹ volat⁹ in ꝓpiquitate ⁊ lõgi
tudine ſignificet ĩ ꝺbuſꝺã hoꝛis ſalutẽ infirmi: ⁊ ĩ ꝺbuſ
ꝺã eaꝝ ipſi⁹ ꝺditõem. qꝺ ẽ: qꝛ ipe ꝺixit: ĩ molli: ⁊ cui⁹ ars
eſt ars mulieꝝ ſic carmiatio lane q⁹ ſal⁹ eoꝝ fit p ſile illi⁹
quo fit ſal⁹ mulier]: ⁊ oñdit ide etiã q⁹ meliozes auctoꝛes
augurãdi ſcꝑſerũt illud i libꝛis ſuis. ⁊ addidit nobis itez
cũ hoc diſtictões alias oñdẽtes q⁹ illi arabi nõ erat ſcia
ꝺe aliquo eoꝝ. Et ego ꝺe non ꝺixi hũc ſmonẽ niſi ꝑẽ
ſmonẽ hippo. ꝺ ſeqẽ hũc ſmonẽ: qꝛ nõ exꝓſuit ipm ali
ꝺs ſm q⁹ oꝓoꝛtuit: neq̃ ſmonẽ quẽ ꝺixit etiã añ ipz: vbi
ꝺixit: ⁊ pl⁹ illo: qꝛ nõ ẽ ꝺe cõſuetuꝺie medicoꝝ vt inq̃rãt
ꝺe hmõi q̃nib⁹: ⁊ ẽ poſſibile vt nõ iueniaꝛ rñſio in illis
⁊ iterrogẽ ꝺe eis etiã. qꝺ ẽ: qꝛ hippo. quz oñdit exꝑlũ
rex ĩ ꝺb⁹ cadit ꝺiuerſitas ſm hũc modũ itellexerũt ꝺdaz
hoĩes ſmonẽ ei⁹ illũ nõ recte ꝺe ptiſana bozdei trĩ. ⁊ in
tellexerũt eũ ꝺdã alij meli⁹ q̃z iſti parũ ꝺe regimĩe egritu
dinũ acutaꝝ. ⁊ itellexerũt ipm ꝺdã ꝺe oi medicatiõe ab
ſolute. fuit g̃ itellect⁹ iſtoꝝ melioꝛ itellectu oim q̃ ꝑceſſe
rũt eos; vez iſti nõdũ itellexerũt i itellectu opleto. qꝺ ẽ:
cã quã iq̃rit hippo. ſic ꝺixit ẽ ĩ oi ꝺiuerſitate q̃ cadit in
oĩb⁹ artib⁹ q̃s exꝑimẽto poſſibile ẽ exꝑiri: ⁊ ſcit ſcia certa
manifeſta: q⁹ ẽ h̃ ſicut narraui ex ſmone qui hũc ſequit
ſermonẽ. 17

**Quoꝝ uidelz oiuz adeo intẽdit ſtu
ꝺiũt ifirmo ſanitatẽ ſano uero craſyz
⁊ honeſtatẽ cũ hũana uolũtate lucrẽt.**

**Quod eſt: qꝛ ſollicitudo eozũ in oi
bus infirmis eſt magna in acqui
ſitõe ſanitatis: ⁊ ſanis in cautela: ⁊ eis
q ſtudẽt acqrere famã uel fozmã bonã
i bõitate acqſitõis ſue ⁊ i oi qꝺ uult hõ.**

Sermo iſte hippo. ꝺetegit errozẽ ei⁹ q̃ eſtimabat
q⁹ queſtio hippo. quã ꝺixit in ſermone q̃ eſt añ
ipm nõ ẽ niſi in ptiſana bozdei trĩ: ⁊ qui exiſtiat
q⁹ ipa eſt in regimĩe egritudinũ acutariũ: aut in oi regimi
ne abſolute: ⁊ ſilr etiã ipe ꝺetegit errozẽ ei⁹ q̃ exiſtimat
q⁹ ei⁹ queſtio in omni eſt ſanatõe. Illozũ quiꝺẽ qui exi
ſtimãt q⁹ ſermo eius eſt in ptiſana bozdei trĩ: aut in regi
mine acutaꝝ egritudinũ: aut in regimine oim egritudi
nũ ẽ in eo qꝺ ꝑmiſſum ẽ. Dicit ergo in hoc ſermone: ⁊ ẽ
ſermo eius: Quod eſt: quia ſollicitudo eozuz in omnib⁹
infirmis eſt magna in acqriſitõe ſanitatis. quod ẽ: quia
omniuz infirmozũ ſanatio ab infirmitatib⁹ ſuis non eſt
per regimẽ trĩ: quoniã ex eis ſunt multi qui indigent ſa
natõe p manũ: aut medicatõe p medicinas. ⁊ pl⁹ illo ẽt
nõ ẽ poſſibile vt ſit ſanatio p vſũ ptiſane bozdei trĩ: neq̃

est possibile etiã vt sit sermo eius iste: in regimie acutaꝝ egritudinũ tñ: neq; in regimie oĩm egritudinũ absolute neq; in diuersitate que cadit in istis tñ: sed in omni diuersitate absolute que cadit in omni arte que exprimẽto exprĩ. qõ ẽ: ḋa inuenit canonẽ vniuersalẽ coẽm in oĩb⁹ artib⁹: ⁊ in ipo ẽ exprĩẽtia rer̃ pticulariũ. Et ex reb⁹ ḋem pticularib⁹ ẽ i qua cadit diuersitas ꝓpter ptisanã ordei. ⁊ sil'r etiã ẽ diuersitas que cadit ꝓpter regimẽ qõ nõ fit i egritudib⁹ acutis tñ: sz qõ ẽ etiã in egritudinib⁹ reliqs: ⁊ pl⁹ etiã illo diuersitas que cadit in omni sanatiõe: ⁊ pl⁹ hoc ⁊ cõmuniꝰ ẽ diuersitas que cadit in omni arte que fit in corpe: q̃uis sit etiã ꝓpter corpa sanorũ. qõ ẽ: quia etiã isti indiget arte q̃ rectificet eos: ⁊ regat egritudines eor̃: nõ vt acq̃rat eis sanitatẽ tñ: sz vt cõfuet sup eos sanitatẽ eorũ: ⁊ ẽ illa in qua dixit hippo. ⁊ sanis i cautela. qõ ẽ: qr̃ in obseruatõe alicui⁹ ẽ necessaria cautela. Et dixit etiã hippo. ꝑ hãc inq̃sitõem fit inuamẽtũ in acquisitiõe forme bone. qõ ẽ: q: sicut in sanatõe egritudinũ necessaria ẽ inq̃sitio hec de qua inq̃rit nũc hippo. Sil'r etiã est cautela sanoꝝ in cõseruatõe sanitatis eor̃: ⁊ studiũ ei⁹ q̃ sollicit⁹ ẽ acq̃rere formã bonã indiget illo. Oẽs ergo iste res ingrediũt in artẽ q̃ sollicita ẽ de eẽ corpor̃. Qõ autẽ dixit hippo. post hũc sermonẽ: cõꝑehẽdit oẽs artes. qõ est: ḋa dixit: ⁊ omni qõ vult bõ, nã augur etiã ⁊ aruspex: ⁊ cãtor: ⁊ rhetor: ⁊ vniuersaliter oĩs artifex scit ꝙ causa diuersitatis in arte ẽ res vna. ⁊ est vt sumat vnusquisq; eor̃ rẽ pticularẽ: ⁊ ponat eã vniuersalẽ. Inde ẽ qr̃ ego ñ sciui diuersitatẽ q̃ cecidit inter opifices augurãdi: ⁊ non iudicaui errorẽ eorũ: nisi ꝓp scĩaz̃ meã de hoc. Et ꝓp hoc dixi cãm auguris arabici ⁊ greci ante. qõ ẽ: qr̃ rectificatio oĩs artis nõ ẽ nisi ꝑ discretõez rer̃ pticulariũ a reb⁹ vniuersalib⁹. Qui.n. potẽs ẽ discernẽ res istas: ẽ melior artifex. Et sicut rectificatio artis fit ꝑ discretõem har̃ rer̃ sil'r etiã ẽ iudiciũ in ea. qõ ẽ: qr̃ opifex artiũ errat qñ põit qõ accit vni hõi vt trãseat sup oẽs hoĩes aut sup plures q̃s oporteat. Nã qõ nunq̃ accit alicui hoĩm nõ inueniẽt aliqs artificũ qui ꝑ mentẽ suã trãsire faciat: qr̃ sit inuẽtũ. qõ ẽ: qr̃ diuersitas vere nõ ẽ nisi vt sufficiat hõi ꝙ illa res est sicut existimat: nõ vt defraudet ⁊ decipiat ⁊ ꝓteruiat querẽdo victoriã: sicut fecerũt multi quorũdã hominuz in aliquo post aliquid: ita ꝙ formauerũt ipm in seipso e diuerso: q̃s sit illud fm ꝙ ẽ: ⁊ sicut illi q̃ dicũt: qr̃ non declarat in aliqua duarũ disp̃nũ: an nos sum⁹ vigilãtes an dormiẽtes: ⁊ intellect⁹ nostri sint firi: an iam ꝑmixti sum⁹. Qõ si cõcesserit homo eis ꝙ illud ẽ rer̃: dicunt ꝙ nõ est manifestũ: que duarũ ſniaꝝ sit verior in sermone suo: vigilãtes an dormiẽtes: ⁊ intellect⁹ nr̃i sani: an permixti. qõ est: ḋa tu nõ inuenis aliquẽ hoĩm q̃ dicat hũc sermonẽ apud quẽ nõ fit sufficiẽtia: ꝙ illud est ita: neq; apud quẽ fit opio cadẽs in aĩa sua: immo nõ dicit hmõi sermonẽ: nisi qñ intẽdit ad cõtradicẽdũ ⁊ resistẽdũ: ⁊ accidit simile huic etiã in arte medicine. qõ est: quia quidã presumũt ad hoc vt faciãt accidẽ in ea res ꝑter ꝙ verificẽt vel credãt. Et ex eis sunt quidã qui inueniũt res meliores reb⁹ que inuẽre sunt antiquit⁹: ⁊ nõ fecerũt illud nisi qñ intellexerũt accidẽs qõ accidit vulgis: qõ narrat hippo. dixit. n. ꝙ ẽ: q: ipsi laudãt rẽ qñ ẽ extranea ꝓximitua: ꝑter ꝙ intelligãt eã fm ꝙ ipa ẽ magis iuuatiua q̃s res cõis de qua antiqt⁹ scit: qr̃ ẽ iuuatiua,. Et ex hõibus sunt q̃dã qui regũt infirmos ita vt sufficiat eis ꝑ illud qõ facit eis fiducia de electõe vel delectatõe illi⁹ regimis: et sciunt ꝙ illud est deceptio ex eo ⁊ fraus. verũtñ ille qui affert illud sup eos est dilligẽs cẽsus ⁊ donũ. Cum ergo narraueri ex sermone in diuersitate: que nõ ẽ nisi ꝑ fmonẽ tñ: sicut diuersitas que cadit inter hmõi hoĩes: remanet vt diuersitas certa inuẽta nõ cadat: nisi qñ nõ discernit iudiciũ. verũ nõ abscidit ꝑ ipm: nisi aut sup pl⁹ q̃s oportet aut sup totũ qum sit eẽ ei⁹ sile. In hoc ergo etiã oportet vt laudet iust⁹ hippo. in rememoratõe diuersitatis certe tñ: que accidit ei qui conat affirmare vere esse alicui⁹ artiũ qñ existimat illas res: ⁊ erigũt in aĩa ei⁹ aliꝛ q̃s oporteat: ⁊ nõ est illud ex eo ꝙ sermonẽ tñ querẽdo resistẽ ei ingenio: aut cũ fraude ꝓpter quã decipiat ꝓpter amorez doni: ⁊ ꝓncipat⁹: ⁊ aggregatõis cẽtuũ. qõ ẽ: qr̃ nõ inuenis aliquẽ ex illis qui intẽdũt vere expiri ſniaꝝ expimẽto recipe ſniaz Catonis: ⁊ cibare illũ qui febrẽ hz acutã carnib⁹ assatis: ⁊ potare ipm vino: ⁊ cibare eos ꝑ fitiz donec sit ꝙ in potu dat eis de aqua q̃ntitas vncie. Nã cui⁹ dispõ est in hoc regimine: feditas ei⁹ ⁊ insania ẽ in fine. Et hui⁹ vsus ẽ ad vnã duaꝝ rer̃: aut qñ q̃dã deceptores vsi sunt eo ꝓpter admiratiõem ei⁹ ⁊ ipsi⁹ sanositatẽ: aut qñ ipsi fuerũt in fine insanie: si estimauerũt ꝙ ipsi verei inuẽtõe sua intenerũt rectũ. Qõ aũt scꝑsit hippo. Nõ rectificat: vt intẽdat ꝑ illud nisi intẽtiõem eius qui sollicitus est vere affirmare aliquã artiũ: qñ nõ attrahit nocumẽtũ malũ quãdo administrat aliter q̃s oportet. qõ est: quia in eo cui⁹ dispositio est hec dispositio: discretio iudicij exprimẽti est difficilis: in reb⁹ aũt valde manifestis iudiciũ exprimẽti est facile. at vero iudiciũ in diuersitate inter res inter quas est differẽtia parua: ⁊ inter illũ quẽ oportet nutrire aqua ptisane ordei ex egris: qui egritudines hũt acutas: ⁊ quẽ oportz nutrire ptisana ipsa: ⁊ quẽ nõ oz nutrire aliquo horũ duorũ: sed regit potu aq̃ nisi est res ꝺueniens ītellectui hippocratꝭ.

Ptisana uero ordeacea merito meludice sup omne de grano factuz cibariũ in his acutis passiõib⁹ excellentissima habet: eiqz qui eã ꝓmo ac precipuũ omnib⁹ alijs ꝓtulit collaudãdo assentio'. Primũ quippe: qa utilis uisco sa est ⁊ lenis: iũcta quoqz ⁊ mollis nec nõ ⁊ lubrica tẽperatãqz hñs hũiditatẽ sitimqz extiguit: atqz si opus fuerit abstinentia facilius: nequaq̃z ptisana stiptica: ⁊ nõ ad tussim nec ad laborem furiosa: q̃ nec inflat in stomacho: nec acrescit: q̃ utraqz nimirũ in decoctiõe dũ in potestate haberet expleuit.

Ptisana igit ordei apud me recte electa est sup oẽs reliquos cibos: qui fiũt ex granis in istis egritudinibus ⁊ laudo illũ q ꝓmisit eã: ⁊ elegit ipaz sup alia. qõ est: qm̃ in ipa est uiscositas cũ qua est lenitas: ⁊ cõtinuitas: ⁊ mollicies: ⁊ lubricitas: ⁊ humiditas eq̃lis ⁊ sedatio sitis: ⁊ uelocitas ablutiõis si illud necessariũ est etiã ex ea: neqz ẽ in ea stipticitas: neqz stimulatio mala: neqz inflãmat ⁊ acrescit i stõ: qñ iã inflati

fuit ⁊ acruit in decoctione in ultimo q̄ possibile fuit in ea inflari ⁊ acrescere.

Videt mihi q̄ illi qui posuerūt descriptiōes huiꝰ libri aquā ptisane hordei nō legerūt tm̄ nisi hūc sermonē: sicut illi qui posuerūt itez descriptiōes eius in cōtradictiōe sentētiaz ptinētiū illis de assidis:nō legerūt tm̄ nisi ꝓlogū huius libri.qō est:qz iam ostēsum est ex ꝓpositiōe secūda sui ꝓlogi q̄ hippo. nō intēdit in sermōe suo ⁊tradicere medicis qui sūt ex illis de assidis. vez ipse non monuit nisi assiduationē in medicatiōe egritudinū acutaz.Sermo āt ⁊tius quez dixit post illud vsq̄ ad hunc locū est ex ipa arte regēte egritudines acutas: ⁊ nō est inuamētum eius in illo tm̄: imo cadit sup sermōe alio cōioze eo.Et ego q̄dem iam ostēdi in expositōe mea qua exposui libū hippo.de restauratiōe ⁊ dislocatiōe:⁊ libū eius de iūcturis: q̄ de ꝟsuetudine eius est vt ducat hoiem ⁊ faciat eum stare sup sermōes qui cadūt sub sermonibꝰ alijs cōiozibꝰ eis: ⁊ doceat eum res vniuersales in illis rebus in quibus intēdit ad sermonē:⁊ ponat eos loco exēploz.qō est:qz qñ efficit hanc opationē nō elongat ab eo de quo inuestigare intendit: neq̄ est qō docet hoiem ex rebus vniuersalibꝰ occultū etiā. ⁊ sicut ipse ponit ſmonē suū in ptisana hordei:⁊ inq̄rit de causa diuersitatis que cadit in esse eius:⁊ iudicio in ea:similiter etiaz innuit in iudicio quo iudicat in toto illo regimīe quo regit egritudines acutas.qō est:qz diuersitas que cadit inter medicos in phlebotomia venaz: ⁊ in mūdificatōe cū medicinis. ⁊ similr etiā in emplastris:⁊ vapozatōe:⁊ vsu suppositoziꝰ:⁊ clysteris:⁊ vsu vini:⁊ hidromell: ⁊ balnea tiōe in balneo non ē parua. Et hippo.q̄dez iam narrauit totū illud in hoc suo libro in canone vno: ⁊ dixit illō ante.⁊ est simile q̄ auctozes expientie qui separāt inter res particlares ⁊ inter res vniuersales cuz differētijs nō sciūt illū canonē:⁊ de cōsuetudine eoz est vt nominēt res q̄bꝰ distinguūt inter rem cōem:⁊ rem ꝓpam separatōez non differētiā. Cōsiderem⁹ ergo nūc in sermōe hippo. In ptisana hordei.dixit eiz: Mihi videt q̄ ptisanā hordei ꝛcte eligeret medici antiq̄tus sup reliquos cibos qui fiunt ex granis in egritudinibꝰ acutis:significās per cibos qui fiunt ex granis cibos qui fūt ex eis. Et nomen quidē granoz cadit sup frumtū: ⁊ hordeū:⁊ miliū:⁊ reliq̄ grana ēt sicut lens:⁊ fabe: ⁊ lupinus:⁊ panicū:⁊ mes.i.faseolus:⁊ fenugrecū:⁊ ozobū:⁊ triticū partū:⁊ cicer:⁊ reliq̄ grana similia istis. Oēs ergo cibi sūpti ex istis granis sunt mali apud vulgus: quoniā faciūt accidere velociter nocumētum magnū:excepto pane ⁊ candarusō tm̄.ipsi eiz cibant ex eis vtriq̄ hītes egritudines acutas. ⁊ adhuc duo tm̄ oportz tibi vt cōpares ptisanā hordei.qō est:qz lens ⁊ miliū ⁊ fenugrecū nō dant cibus infirmis in q̄busdā horis nisi loco medicine ꝓpē dolozes quosdaz qui sunt in ventrē fm q̄ ipa fint cibi qui cibēt eos.Dicit ergo hippo. q̄ ptisana hordei recte eligit sup ꝛliquos cibos qui sunt ex granis. Et māifestū est q̄ eligit etiā sup candarusuz:⁊ panē:⁊ grana ex q̄bus fit decoctō que nolāt tbarais. qō est:qz tu potes detegere errozē eoz qui putāt q̄ cādarusum nōduz erat scituz in diebꝰ hippo.⁊ paucitatē scientie eoz de illo:ex hoc q̄ q̄daz antiquoz eoz qui cōposuerūt cantilenas que nominātur comedie dixerūt candarusuz Et hippo. dixit etiā ipm in libro suo de regimīe.q̄ si dixeris q̄ ille liber nō est hippo.tūc est aut Ruffini:aut Karistis:aut Kilitis:aut Raston:aut quozūdā antiquoz. Ipse eniz ꝓportionat mltis.oēs aūt isti quos dixi antiqui fuerūt:quoz q̄daz fuerūt antiq̄zes hippo. ⁊ q̄daz in tēpore eꝰ fuerūt. Ille vo cuiꝰ remēozatōez facio in hac hora est ex illis qui nolāt hoc nolē.s.hippo.filius Euclidis: ⁊ est ille q̄ edidit hūc libū. Sed Hidroda.s.hippo.filiꝰ Dracli tali: q̄busdā homibꝰ videt q̄ nunq̄ edidit libū:⁊ q̄busdaz visū est q̄ edidit duos libros tm̄:⁊ sunt liber algebra ⁊ liber de iūcturi.Causa aūt pp quā elegit ⁊ ꝓpōit ptisana hordei sup reliquos cibos q̄ fūt ex granis ē mānifesta ex ſmōe hippo.quoniā dixit in successiōe huiꝰ ſmōis. qō est: qz oēs bōitates inuētas in ea in medicatiōe egritudinū acutaz nō inuēimꝰ in aliquo reliquoz ciboz:⁊ certificat iudiciū tuū in illo:qñ facis trāsire p mētē tuā naturā egritudinū acutaz:⁊ vtutē ptisane hordei.qō est:qz natura egritudinū acutaz: ⁊ vtutē ptisane hordei.qō est:qz natura egritudinū acutaz fit dixit hippo.an:est illaz in q̄bus febres fz plimū sūt sp assidue:⁊ euēt⁹ febris ē p alteratiōez caliditat⁹ innate ad caliditatē igneā: sic oñdit hippo.in locis alijs:⁊ in hoc libro etiā in ſmōe suo. qō est:qz ipa incipit a pectore:⁊ ascēdit flāma eiꝰ ad caput.⁊ silr etiā inuēimꝰ de ꝟsuetudine eiꝰ in tractatibꝰ epidimiarū csle: vt noiet febrē magnā noie ignis: ⁊ significat illō apud ipz: q̄ nō est natura eiꝰ ex substātia alia nisi substātia ignis: nam si medici intētio nō est nisi opponere ⁊trariū cōtrario: tūc ꝓpter curatio oiuz febriū oportz vt sit regimē per infrigidationē ⁊ humectationē: tūc eiz erit curatio opposita nature se.q̄ est calida ⁊ sicca. qō est:qz ignis est cum hac dispōe.Et quoniā generatio febriū acutaz etiā fit pp putredinez humoz: tūc nō oz vt sit solicitudo tua ad hoc vt digeras ex eis illud in quo possibil' est digestio:⁊ euacues ex eis qō iam adustū est: ⁊ egressuz est ad hoc vt in eo fit possibil' receptō digōis solicitudo parua. Et si nece est itez ei qui bēt febrē acutā:vt fit opatio cibi in corpore ipius in vltimo bōitatis: ⁊ illud nō fit nisi qñ cibus ē velocis digōis:velocis descēsiōis ⁊ penetratiōis: tūc aggregant in hoc cibo oīa que sūt necia. Audiam⁹ ergo nunc ſmonē hippo.in vtute ptisane hordei que sit.dixit eniz q̄ est:quoniā in ipa est viscositas cū qua est lenitas. Liꝰ aūt qō lene est dispō est ꝟia dispōi asperi.asperitas vo est in omni acuto agrimōico: aut acetoso:aut stiptico. Res igitur acrimoniā hītes sunt oēs res aspe:sicut ozobus ⁊ senugrecū. Rez aūt acetosaz remēozatiōez oportet nos dimittere ꝓter secaniabim tm̄. Res aūt stiptice sunt:sicut pira ⁊ sorbe:⁊ omne qō est silē eis.⁊ ex granis:sicut lens: ⁊ que eis sūt silia. Videm⁹ ergo etiā q̄ ptisana hordei in uatiua est malicie rez aspaz: quoniā in ea cuz viscositate sua sensibili est lenitas etiā. ⁊ viscositas eiꝰ est viscositas cōtinua:quoniā est similiū partiū ꝓpter cōtinuitatē suā. ⁊ illud q̄dez nō inuēitur in aliquo genez iturū.Et laudamꝰ ex ptisana hordei etiā cū hac laude magna molliciez eius:qū lene sit resistēs aspitati ſm q̄ est in virtute sua:⁊ sua infusiōe: ⁊ sapore non abomīabili:sicut panis qū comedit purus solus ꝓter q̄ infūdat mltū:quoniā quātis infūdat etiā:tm̄ minuit a bōitate ptisane ordei. In ptisana eiz hordei nō est necia mastificatio:sz sorbitō tm̄:sic illō q̄ bibit. Et in ipsa itez ē alia magna bōitas.s.lubricitas ipius:⁊ ꝓpe aqua eius: nam ipa trāsit in incessu suo p pectus: ꝓter q̄ in ipo remaneat ex ea aliq̄d:sic remāet ex rebus q̄ retinētur ⁊ adherēt. ⁊ hec q̄dez est res que accidit oibꝰ reb⁹ viscoſ fz plimuz:excepta ptisana hordei. Inde est q̄ inuēis sorbitiōez factā ex tritico qō nolāt candarusuz viscosaz.verūtā ñ est ei lubricitas. Ptisanā vo hordei inuēis lubrificatiōez facē pp illud q̄ in ipsa est deabstersiōe. Inde ē q̄ medici qñ volūt stomachuz abstergere ex humoze viscoso q̄ in eo retinet vtunt vomitu cum aqua ptisane hordei: sic faciūt illō cū hydromelle:sz ⁊ terūt ipz ferrarij vl fabri errarij etiā crudū: ⁊ liniūt cuz ipo facie vt abstergat per ipz: ⁊ deleat ab ea malicia colozis q̄ est in cute. Per hāc ergo absterſiōez q̄ est i ea fit inuamētū in

l

descẽsiõe ei⁹ z penetratõe ipsi⁹ ad mẽbr̃: z ꝑpe qñ necessaria ẽ penetratõ cibi a latere cõcauo epat̃ ad latus eius gibbosiz. qõ est: qz oẽs res q̃ generãt chimũ grossiz viscosũ adherẽt illic z retinẽt. Et pp hoc fit q̃ triticũ qõ vocat̃ candarusũ nõ solũ nocet illi cui⁹ hoc mẽbr̃ ẽ ifirmũ: imo nocz etiaz illi cuj⁹ mẽbr̃ nõ ẽ ifirmũ sz meat⁹ epatis eius nã sũt stricti. Nã cui⁹ dispositõ nã. i. nãlis ẽ b̃ dispõ: omnis res q̃ adherẽt grossi chimi tenẽtur: z adherẽt eis illic. z pp h̃ sẽtit apud penetratõz illaz rez cui⁹ dispõ ẽ b̃ dispositõ grauedinẽ i hoc mẽbro. Et cũ h̃ etiã qũ i visco sitate ptisane hordei ñ ẽ hũiditas supflua sic̃ i aq̃ z hydromel: z sozbitio facta ex tritico qõ noiat̃ cãdarusũ z qõ fit ex ouis cũ spẽb⁹ odiẽtib⁹. qõ ẽ: qz omnes iste res mollificãt stomachũ z faciũt nauseã: ita q̃ sẽtit ifirm⁹ illã nauseã. In ptisana vo hordei. cũ hũiditate sua z humectatione ẽ h̃: qz nõ facit nauseã. Et itellige a me i h̃ loco fmonẽ meũ: stomachus: q̃ currit ꝺsuetudo in intellectu ei⁹ ñ meri tiñ sz os stomachi etiã. nã qũ est os stomachi ꝺbile mollificatũ mozat̃ qõ ꝺmedit̃ natãs supipm spacio longo. Sz qñ ꝺfortat̃ pp quosdã cibos ꝺfortatiuos ꝺueniẽtes stomacho: z expellit̃ ab eo qõ fuit retẽtũ i ipo ẽ quod accidit in ipo ꝺriũ huic accidẽti. qõ ẽ: qz hũiditas supflua q̃ ẽ i ipo expellit̃ ab eo statiz: z digerit illũ cibũ expulsiz fm hãc dispõnẽ: sicut qõ natat ex cibo sup os stomachi mozat̃ idigestũ: z necz descẽdit z egredit̃ pẽũ⁹. qõ est: qz opatio huius mẽbri non est nisi defideriuz: nõ digestio. Qui aũt ex cibis est stiptic⁹ cũ h̃ q̃ ipe ꝺfortat os stomachi: z agregat ipsũ z rigiduz ipm facit exiccat ipz etiã pl⁹ q̃z mẽsura eq̃l sit. Aq̃ z sozbitõ facta ex tritico qõ noiat̃ cãdarusũ cũ hũiditate sua faciũt accidẽ nauseã. In ptisana aũt hordei cũ eo qõ ẽ i ea de bonitatib⁹ rez humectatiũ nõ sũt nocumẽta mala q̃ sũt in illis. Deinde hippo. dixit in ea p⁹ illõ etiã q̃ ẽ sedatiua sitis: g̃ testificat̃ ei iste fmo iuuamẽtuz magnuz valde in eo qõ ex egritudinibus acutis ẽ adurens exiccãs cozp⁹. Ptisana ergo hordei inuenit̃ in h̃ ca⁹. pl⁹ iuuatiua q̃z hydromel: q̃uis velocitas ablutõis de q̃ dicit p⁹ illõ qz ẽ iuenta i ea ẽ ei sicut est hydromelli. Et si cõparaueris ptisanaz hordei hydromelli: inuenies eam meliozem ipso in egritudinib⁹ acutis. Veruntñ oñdã hoc qñ ꝓcedã in sermõe meo. Jã ineſt aũt mihi vt opleã fmõez i ptisana hordei. qõ ẽ: qz hippo. dixit i ea: qz ẽ velocis ablutõis: z addidit ad hũc sermonẽ: si necessariũ ẽ illõ ex ea. Incessit g̃ in sermõe suo ad hoc: q̃ nos nõ idigem⁹ i omnib⁹ egritudinib⁹ acut̃ cibo velocis ablutõis. qõ est: qz reliq̃ bõitates q̃s narraui de ptisana hordei sũt inuatie i omni bora i oĩb⁹ egritudinib⁹ acutis. p velocitatẽ aũt ablutõis fit iuuamẽtuz qñ volumus lenire nãz qũ cibor̃ quos ifirmi suscipiũt tardat̃ descẽsus z exit⁹. Non ẽ ergo velocitas ablutõis res cuius dispositõ sit ꝺraria dispõi febris: necz sicut vna speciez medicatõis cõuẽient̃ lei: sed ẽ sicut res rectificãs q̃dã accidẽtia cõsequẽtia eaz. Deinde hippo. dixit p⁹ illõ: Et nõ ẽ in ea stipticitas: necz stimulatio mala. Et mãifestũ q̃dẽ ẽ q̃ sermo ei⁹ iste est i viscositate ptisane hordei. qõ ẽ: qz icipit loq̃ i ea cũ h̃: z i ꝑuatõe ei⁹ a stipticitate ẽ iuuatiũ fm plurimũ. qõ ẽ: qz tu nõ iuenis aliqué q̃ vtat̃ aliq̃ rez stipticaz misi ꝑ accidẽs q̃ faciat nauseã: aut apud superfluitatẽ lenitatis nature. qõ ẽ: qz cibi stiptici agregãt cozpora z strigũt ea: z cogũt meatus cibi: aut q̃ penetrat in cozpe: ad h̃ vt coartenť: z ꝓhibẽt resolutõez que occultat̃ a sensu: z illud quo fit iuuamẽtuz i hoc ẽ vt sint meatus in aliquo mollificati z apti. Sermõis aũt eius itẽtõ: Et nõ est in eo stimulatõ mala: ẽ qz nõ facit accidere i bona digestõis sue aliq̃d stimulatõis. laus ergo ei⁹ est qui laudat ptisanã hordei: z h̃ ẽ nocumẽtũ qõ fit in pluribus ciborz. qõ est: qz q̃daz eoz faciũt accidere in ventre mozdicatõez z q̃dam eoz inflãt: z quidã eoz sũt cõpositi ex ptibus adinuicẽ resistẽtib⁹. Inuẽim⁹ eiz hec duo in libro z canle. qõ est: qz cozp⁹ cuiusq̃ horz duoz ẽ ex reb⁹ q̃ retinẽt naturã aqua aũt qua coquũtur ẽ ex reb⁹ apitiuis subtiliãtib⁹ eaz sicut accidit illis q̃ cibos bonos efficiũt cuz sale. qõ est: qz bonũ qõ fit ex cibis fm hũc modũ fit dissiliuz ptiũ adinuicẽ resistẽtiũ: qñ de aptitudine cibi est vt mozet̃ z dissiliat fiat ei⁹ descẽsio: z res q̃ cũ eo pmiscent̃ festinãt ad exitũ velociter: z filr etiã ouũ qõ sumit̃ cũ sale: aut almuri: aut melle. In cibo eiz ex istis cõposito vtutes existũt contrarie: z similr oĩa iura: nisi parua ex eis. Et pp illõ dixit hippo. in ꝓncipio fmõis sui: qũ laudauit viscositatẽ ptisane hordei: q̃ ipa est ꝺtinua. sz nõ est possibile illud cẽ ꝺtinuũ ꝓter q̃ totũ sit sicciũ ꝓtiũ. nũc aũt scripsit cuz fmõe suo: sicmlatõ mala: z nõ dixit absolute q̃ ptisana hordei nõ habet stimulatiõez: imo addidit ad illũ sermonẽ suũ mala. qõ est: qñ nõ inuẽis aliq̃z ex reb⁹ q̃ sit cõtraria digestiõi ciboz plus hac actiõe: ita q̃ oẽs q̃ scripserũt de cibis dixerũt q̃ res ciboz diuersoz: z ꝑpe qui ex eis sũt cõpositi ex virtutib⁹ ꝺtrarijs ẽ res nociua valde: qũ ꝓhibeat stomachũ cõprehẽdere cibũ: z retinere donec digerat̃ digestione aliq̃ cõpleta. Et nos q̃dem inuẽim⁹ hoc etiã in exemplatib⁹: z q̃ vtũtur lucta fz semitã que ozz. nã ipsi comedũt in mane in prãdio suo panez tiñ: z comedũt in vespe vel in cena sua carnẽ. Et si non eẽt scia mea q̃ tu potes inuenire res istas ex libro nro de vtutib⁹ naturalib⁹: loq̃rer in eis plus hoc fmone: nã si tu nõ legeris in illo meo libro hũc studiũ tuũ in legẽdo hũc libruũ est vanũ. z pp hoc ego abscindo fmonẽ meũ in stimulatiõe: z sum ꝓtẽciens ad exponẽdũ aliud qõ dixit hippo. vbi loq̃t̃ de ptisana hordei: qz non inflat̃: neq; acrescit in stomacho. qõ est: qz qui scivit q̃ milti boies vitupãt inflatiõnẽ ptisane hordei: addidit in sermõe suo z dixit q̃ est: qz inflat̃ z acrescit in decoctiõe in vltimo: qõ possibile est vt inflet̃ z acrescat. Significauit ergo p fmonẽ suũ hũc vitupatõez: qua vituparetur ptisana hordei: z enũciauit rñiõez i ea: z narrauit decoctõez ei⁹: z est fm q̃ ipe scripsit in decoctõe ei⁹: etiaz in sequẽtib⁹ plus hoc. verũtñ mihi videt̃ vt reiteret fmõez meũ de ptisana hordei sz illud. Dico g̃ q̃ si decoqs ptisanã hordei ꝺcoctõe valde bona: fecisti iam cibũ nõ inflatiuũ. Sozbitionẽ aũt ex fabis factã: si trib⁹ coqueris vicib⁹, non est tibi possibile vt eius inflationẽ ab ea remoueas. qõ est: qz inflatio ei⁹ ĩest ei ex substãtia ei⁹ ꝓpa: nõ ex vi minutõe ꝺcoctõis ei⁹: sicut ptisane hordei. Inde est q̃ nunc inuẽis de ꝺsuetudine eoz qui coqũt eam ee: neq; exãinent faciãt illud: z ꝑpe coci diuitũ. Ipsi eiz ꝺterũt fabã crudã sup tabulã: deide calefaciũt eã post illud paululũ: z mittũt eã dñis suis nõ decoctã decoctiõe decẽti. verũtñ ego loq̃r sic̃ dixi in ꝺcoctiõe ptisane hordei in seq̃ntib⁹. Nunc vo post̃ hippo. significauit vtutẽ ptisane hordei: sequẽs illõ cũ descriptõe vsus ei⁹. Et ego sz veniẽs iterz sup illo post̃ ꝓcessero z tibi ãnũciauero: q̃ ego ꝺfido q̃ cõplebo fmõez meũ in cõparatõe iter ptisanã hordei: z hydromel: z reliq̃s res manẽtes in seq̃ntibus.

Q Ulapropẽ qũ eã in his morbis cõgruã dixeriz exhiberi: cauẽdũ est ut nec una die uenas exinanire ꝓmittas sed absq; ulla intpolatõe dare non desistas: nisi fortasse qñ potiõe uel clysteri fuerit necesse.

Non ergo oz uniuersal⁹ ei q utitur

ptisana hordei in his egritudinibus ut utatur euacuatione uenarum: neqz die una: sz utaf ea: t nō inēpolet eā: nisi in digeat illo plus per potū medicine: aut usum clysteris.

Hb hoc sermōe incipit hippo. soluere qōem quā inqrit. verūtn non vtiq illo nisi fmōe diminuto. occultaf ergo fmo eius per hāc cām: Donabor ergo enūciare p quā dispōez: ppe qū dicif iste fmo: non est in eo occultatio: t iterabo qōem a pncipio sui. Et ipa quidē est fz hūc modū: que est cā in diuersitate inter me dicos: ita vt qdā eoz vtūtur in egritudinib⁹ acutis aqua hordei: t cū ea fece ei⁹: t qdā eoz aqua tn: t qdā eoz nō vtūtur aliquo horz duoz vsquequo vēiat crisis. Nec est g̃ questio. In rnsiōe aūt ei⁹ sile vt audias eam: Nam qdaz eoz qui hīt egritudinē acutaz ledif aqua ptisane hordei plus: t qdā eoz ledif ptisana ipa: t quosdā eoz nō ledit aliq̄ eaz. vnūquēqz g̃ inuēim⁹ medicoz festinare in affirmatiōe indicij sup oēs patiētes egritudines acutas: pter qp expianf illud in oīb⁹ eis. Et ego qdē sum discernēs in ter esse istoz infirmoz: qui eoz iuuanf cū ptisana hordei: t qui eoz iuuanf aqua eius tn: t qui eoz nō indigēt ali quo horz duoz. Dico g̃ qz indiget ipa ptisana hordei: qui hēt egritudinē acutā: ex eis q̄ nō indigēt medicatōe alia ante vsum ptisane: sicut phlebotomia: t solutōe vētris: t alijs eis filibus: neqz hēt accūs ex quo timeaf sup eū pdictio: aut ledat ipm. Aqua aūt ptisane hordei nō nocte ē vti eū qui hēt aliqō istoz ex quo timeaf sup eū. t qñ oz nocio vt phlebotomes eū: aut ipm soluas: aut sedes doloze ab eo quē hēt: tūc non oz vt des ei aliqd ex ptisana hordei: neqz aqua ei⁹ donec facias cū eo illud. Hoc enim est qō oportuit hippo. Pus scribere: deīde incipe a reb⁹ pticularib⁹ in vnoquoqz: t loq in eis: si finisz ei⁹ intētio exponē sermonē suuz. t qñ nō fecit illō occultaf fmo ei⁹ nocio: ppea qp pticif ex eo ordo fz quē oportuit vt ordinaref. verūtn nobis occiens est postq̄z sequmur vestigia sermonū eius: vt addam⁹ vnūquēqz horz ad pncipia t radices: quoz pmisim⁹ remēorationē: t intēdam⁹ in pmis ad ex ponēdū hūc fmonē quē pmisim⁹. t oz q̄dē vt audias sermonē meū in illo: fm qp ego interptor fmonē ei⁹: t dico ipm sua dictiōe postq̄z addidero in eo quādā additionē vt verificef t certificef. Dico g̃ qz oueīt oīni infirmo qui vtiq ptisana hordei in istis egritudinib⁹. Et ego qdē dicā post paululz qui ifirmi indigēt ptisana hordei vti vt nō vtanf vniuersalr euacuatiōe venarz: nisi idiguerit illo pp potū medicine: aut vsum clysteris: tūc enim sequtur vsum ges illo: tn tu recte inuēis in opatiōe tua qp oz vt fit quātitas quā das eis ex eis fm q̄titatē corpis. Ego qdez narrabo accūtia: in qbus qū ꝺsideraueris: vteris in eis solutiōe vētris: aut minutiōe: aut vapozatōe: aut emplastro. Si g̃ in B fmōe pmisisset hippo. t dixisset illud: deīde recepisset post illō ad vnāquāqz distictōez ei⁹: t exposuisset eas per ordinē: qui necius erat nō eēt fmo ei⁹ occultus. Hūc aūt qū ipe nō intēdat nisi narrare qō accidit sp doctrina. nec remanet sermo eius per hāc cām spacio lōgo similis fmōi clauso: tūc necio occultaf fmo ei⁹. Et tu scies certitudinē fmōis mei qñ inuēies fmōes ei⁹ pticlares expositos: t inuenies sermōis eius sūmā inordinatā occultaz ꝓpter illam causam. 20

Si ergo eger bis i die sumere cibū ꝺsueuit: bis t ptisanā da bis silr. q si semel: t semel pma die. postmoduz si poteris bis assuesce: si illuz repleri uideris necesse habere.

Qui autez ꝺsuetus est in die bis comedere: oz ut des ei ptisanaz hordei bis. t si ꝺsueuit comedere semel: oz ut des semel ei in die prima: t gradare ipm si est possibile: ita ut recipiat ex ipa bis: qū uides qa indiget additiōe.

Scit qz oz vt cibenf bis: qñ ꝺsuetudo in regimīe eoz cucurrit cū illo. t qñ indigēt sumē illō bis: tūc oz vt des ēt ei illud bis. q si ꝺsuetudo cucurrit vt comedat semel: tūc incipe eis dare seml: deīde pmutare ab illo paulatiz vsquequo cibes eos bis. nam sermo eius: Et gradare eum: nō significat nisi hoc: t illō est fm hūc modū: t est vt des ei in pma vice totū quo indiget in illa vice. qūqz in secūda fuerit vice: da ei ex eo q̄titatem paruā valde: deīde adde in illo post paulatiz vsquequo equef cib⁹ in q̄titate. Hui⁹ fmōis certitudo nōdū oīndi tur ei q̄ legit hūc librū: qñ hippo. nondū significauit qui egri iuuāf p vsuz ptisane hordei. verūtn ppea q̄ pcessit t dixit q̄ hippo. nō voluit p B nisi regimē ei⁹ cui⁹ egritudo est egritudo trā quilla q̄eta. oīndaz eiz paz post q̄ hippo. etiā voluit p illō B. Nec ē g̃ intētio fmōis quē pmisim⁹ vt exponerem⁹ ipm. Nos vo boies mltos inuēim⁹ scripsisse eū fm hūc modū: fit q̄ ꝺsecut⁹ est comedere in die semel: oz vt des ei illō in die pmo semel cū gradatiōe. qō si possibile est in istis etiaz vt des eis illō bis: tūc da eis illud bis: si vides q̄ indigēt additiōe. verūtn non intelligit ex B fmōe aliqd. qō est: qz fmo ei⁹ in die pmo cū gradatiōe non est possibile vt fit: qñ de aptitudine gradatiōis nō est: nisi vt fit in eo qō sumitur multotiēs: nō in eo de quo sumif sef: neqz in pncipio rei ēt ab ipo die pmo. 21

Itaqz pmo hoc mō uel hui⁹ quātitatis dandū ē: qō nec mltuz: nec paz fuerit: neqz grossuz: uel nimis subtile fuerit: ut uidelicz corpori ea q̄ non fuerint necessaria t ꝺsueta introducantur: nec uene nimiū exinaniātur.

Et oportet ut detur infirmo in pncipio quātitas nō mlta neqz grossa: sed ut euēiat corpori aliqd ꝓpt ꝺsuetudinez: neqz supfluat in eo euacuatio uenarum.

Dsideraz qō dixit hippo. in B fmōe ille q̄ estimabat: qz ipe bat ifirmos: qñ ipe in oīni die ebabat ifirmos ptisana hordei: q̄ nō sūt fm aliqd errozis nō igraz seipm. qō ē: qz ipe nō pcepit vt in potu deef infirmo de aqua ptisane hordei: nisi q̄titas q̄ vēiat corpi aliqd pp ꝺsuetudinē: t nō supfluat in vacuitate venarz. Si aūt ꝺsiterenf q̄titatf q̄ daf eis in potu ō aqua hordei in oīni die bis vsqz ad diē septimū: t ē pōd⁹ decē t octo aureoz: in oī vice vt⁹ est mioz mltū q̄z cib⁹ quo ipi cibāt ifirmos in vice vna: tūc mihi videf q̄ ipi abstinerēt ab alienatiōe. i. iutili repbēsiōe cōtra hippo. verūtn ego oīndā B post paululū. Hūc āt ego exponā fmōez hippo.

in ꝓncipio rei.qđ̄ est: qz ipse nō vult per sermonē suū: in ꝓncipio rei:in ꝓncipio egritudinis:imo ouēit tibi vt intelligas ab eo ex sermōe suo:in ꝓncipio rei: intētōez aliā cō muniorē hac intētiōe. qđ̄ est:qz oz tibi qñ vides in ꝑmis q⁹infirm⁹ idiget ptisana hordei vt des ei ex ipa q̄titatez nō multaz neq; grossaz. Hippo.eiz facit cauere sp ex h̄ vt impleaf corpus:aut euacuef multū subito. 22

Secundo uero si eger siccior sit q̄z oporteat:nō multū iuris dādum est: sz ante illud aquā mellitā ꝓpinādū siue uinū: utruz uidelicz q⁹ iuuatiuū uideris esse. utrū aūt iuuātius sit in seq̄ntibus explanabimus.

Qualitas autē que datur infirmo de sorbitiōe in uice secūda: si egritudo fuerit siccior q̄z oportz:non oportet ut sit multa : sz est necesse ut ꝑcedat z bibat anteq̄z sumat sorbitōez:aut hydromel:aut uinū quodcūq; amboz uideris magis iuuatiuū. Et ego qdē enū ciabo magis iuuatiuū in unaquaq; diſpostionū in sequentibus.

Super egritudinē siccioꝛē mltis significaf mōis: q̄uis res cōis vlis in ea sit vna. In ꝓplemonia quidē z plesi:qñ nō expuit infirm⁹ ex mēbris infirmis aliq̄d. In infirmitate aūt epat: z partiū stomachi z inteſtinoꝛ:z splenis:qñ retinef natura: ita q⁹ non ꝓcedit ex ea aliq̄d:aut illud qđ̄ ꝓcedit ex ea fit cuz difficultate:z sūt feces q̄ egrediunf ficce vure squibalee. Sup egritudines aūt siccas que fūt in venis pulsatilib⁹ z nō pulsatilibus: significaf per siccitatē lingue z tenebroſitatē z ariditatē totius cutis. z similiter res in vlceribꝰ etiā que sunt ōforis oñdif oñsiōe māifesta. Apostemata eniz que fūt in eis sunt ficca qñ ex eis nō currit aliquid virus. z si militer apostemata oculi mltotiēs fūt ficca qñ nō currit ex eis aliq̄d. Et egritudines cerebri etiā qñ non mūdificātur:vel currit ex eo aliq̄d per nares aut palatum:dicif in eis neēio qz sūt ficce. Et oportz quidē vt scias vniuersaliq⁹ significatio sup oēs egritudines siccas est retētio superfluitatū in eis:z ꝓhibitio earꝫ ab exitu. Neēio igif ꝓcepit hippo.in istis egritudinib⁹ vt sumat infirmus ante susceptionē sorbitōis aliq̄s res humectātes: sicut hydromel z vinum. Innuit ḡ q⁹ ista duo sunt pluris humectatiōis q̄z aqua.z quoniā facit fidē facere smonē in vtute vtroq;z vilum est mihi vt postponā dicē cōparatōez inter vtraq; z aquā vsquequo pueniā ad illā partē bui⁹ libi: in qua narrat hippo.virtutē vtroq;z. 23

Quod si tunc demū os humidū fuerit: z de pulmōe oporteat ne expuerit: eis iuris tunc secūda repletio denegāda nō est ex toto. Qui eiz citioꝛe mltaq; hūiditate abūdat : eius citioꝛ est termin⁹. Qui eiz tarda z parua terminus tardioꝛ expectaf.

Si humectef os:z fuerit qđ̄ expuitur ex pulmone scōm q⁹ oportet : tunc oportet ut des eis onio sorbitiōez uice secūda.qđ̄ est:qa sup quē supfluit humiditas uelocius z plus : significat illud uelocitatē crisis ei⁹ : z sup quē supfluitas humiditatis est tardioꝛ z minoꝛ:significat illud tarditatem crisis eius.

Quoniā aūt ꝓmutaf de genere egritudinū siccaꝝ ad cōtrarias eaꝝ : z dixit vuaz eaꝝ ꝑter q⁹ addiderit ad smonē suū: qz pōt esse vt sit smo illius in illa egritudine sm semitā exēplificationis per cōparationē eius sup reliquas egritudies homegenas ei neēio occultaf sermo eius.qđ̄ est:qz sermo eius q⁹ si humectaf os:z fuerit q⁹ expuit ex pulmone sm q⁹ oportet est significatio sup aliq̄s egritudinū:nō ois mēbri absolute:sed q̄ ex eis est cuz infirmitate quoꝛūdā instroꝛ anbelit⁹.z ꝓp hoc sicut dixi occultaf sermo eius. verūtī est smo sanus veraꝫ. z est q⁹ qui euadit ex infirmitate:z sputuz eius qđ̄ exspuit est sm q⁹ oportz:est crisis ei⁹ velocioꝛ:z eius diſpositio huic diſpōi ē cōtraria. Accidit ei vna duaꝝ rez:aut vt pereat:aut vt ꝓlōgef spaciuz egritudinis eius. Oportz ergo vt detur ptisana hordei ei cui⁹ euasio ab egritudine est euasio bona:vt addat in vtute eius: z adiuuet ipm illud ad spuendū illud qđ̄ expuit ex hūiditate eī tussi, nuz per sermonē suū sm q⁹ oportet: nō vult nisi illud cū quo sunt significatiōes digestiōis. Et ego quidē iam narraui istas significatōes in libꝛo meo de crisi:z in tractatu quē cōposui de tēpoꝛib⁹ egritudinis:z narraui inde rem multo dicā in expositiōe mea:qua exposui libꝝ apboꝛismoꝛum loco in quo docuit hippo. q̄liter oportet vt sit ꝓnostication ex significatōib⁹ que apparēt in seq̄ntib⁹.z posuit exēplū in sermōe suo plesim:z scripsit būc sermonē.Exēplū illius est in pleureticis:qz si apparet sputum ꝑmixtum ab ipo ꝓncipio rei:erit egritudo breuis.z si tardaf apparitō eius:erit egritudo longa. 24

Et his aūt que ꝑmisim⁹ q̄liter quidem dictū est maxie cōtingit. Aut uero quedā ꝓtermisim⁹ que elegātioꝛa magis z necessaria : nec ignoꝛāda post modum exequemur.

Et hec qdem res in seipsis fūt sm plimū quēadmoduz narraui. Et ego qdez ꝓtermisi dicere res alias multas elegātis q̄titatis: de quib⁹ oportz ut scias q⁹ ego narrabo eas in seq̄ntib⁹.

Iam dixi ego itez q⁹ in sermōe eius minime exrebus q̄bus fit iuuamētū in discretōe eius:quo indiget q̄titas nō parua. Et hippo.qdez etiā facit fidē sermōi ei⁹ in istis reb⁹.In hac aūt hoꝛa ꝓcipit vt audiaf illud qđ̄ dicit nīn. qđ̄ est:qz res que euacuanf in ipsis sunt sicut res quas narrauit. 25

Sed qñ sputi plus est sm q̄titatē refectiōis quoq; plus aliq̄d vaduz est his. hoc aūt ita usq; ad terminū sui tēpus: z postea duob⁹ diēb⁹ exequē duz est:deide uero cui⁹ ꝫminuz uidebis

qnta uel septima die uel ūdecima: ⁊ ut etiā parē ⁊ imparē numez ꝓsideratio tua amplectaf: eis ius ad prādiū da: ⁊ ad cenā illuz in cibū grossiorē muta.

Et quāto fuerit mūdificatio plus oportz ut sit mltitudo eiꝰ qō susci pit infirmꝰ ſm illud usqz ad horā crisis Et plurimū eiꝰ usqz ad duos dies post crisiz. In eo cuius crisim uides fieri in die qnta: aut septia: aut nona: ut sit so licitudo tua etiā cōplectēs parē ⁊ impa rez numez. Qū ergo fuerit post illud: oportet ut utaris sorbitiōe in mane. ⁊ qū fuerit in uespe: pmutare ad cibos.

Significauit per sermonē suuz in hoc loco: crisis: aut solutionē egritudinis completā: aut pmuta tionem infirmi ab illa dispositiōe ſm quam est: ad dispositianē in qua fit securitas super ipm de timore. Hippo. quidem precepit vt perseuereſ in illo duobꝰ die bus post crisim vt pertrāseat peroxismus: qui fit in die bus paribus: ⁊ ille qui fit in imparibꝰ. quod est: quia ac cidit multotiens vt fit fiducia super hoc ꝙ egritudo fit so luta solutiōe bona certa: ⁊ regaf infirmus solicitudine minori. quare fit illud causa vt eueniat aliquis ex paro xismis febzis. cōfidētius ergo illo est: q̄uis videaf crisis iam euenisse: vt serues sanitatē regimīs: quo vsus est in firmus: ⁊ iuuatus vsquequo transeant duo dies post cri sim. Cum ergo trāsiuerint duo dies post crisim: tunc cō fide ⁊ rege infirmū regimine grossiore: preter ꝙ pmutes eum ad aliud regimē subito: sed utere sorbitiōe in mane. ⁊ qū fuerit post illud ⁊ recesserit dies: vtere cibis. Nam festum est igitur ꝙ hippo. non dat infirmo ante horā de terminatā quam ante diximus: neq panem: neq aliud ex reliquis cibis: sed cōtētus est semꝑ vsu ptisane hordei. Hec aūt operatio non est eius qui implet infirmos ⁊ sa tiat eos: sed ꝓprie eius qui vult vitupare hippo. ē opatio eius qui subtiliat regimen infirmorum plus q̄ oportet. non est aūt opatio eius qui vult subtiliare regimen infir moz plus q̄ oportet: neq operatio eius qui ingrossat re gimē eoz: sed est ex operatiōe eius qui regit infirmos: re gimine vere medio inter oēm superfluitatē: ⁊ est melius re gimē. ⁊ demōstratio super hoc ꝙ ipm est regimē medium est resistētia eoz qui vituparit hippo. ⁊ amor ad inuicem eoz ad vincēdum. Ex istis eiz est qui redarguit eum per hoc ꝙ implet infirmos: ⁊ satiat eos sicut secta tesili. Et ex eis qui vituparit eum: per hoc ꝙ ipse pfocat infirmos sa me: sicut Erasistrates. qō est: quia qō dixit Erasistrates: resistit cum eo Apolonio ⁊ Anaxagaro discipulis hippo. in tractatu pmo sui libri de febzibus. Et vitupatio vtroz q̄ de hoc ꝙ ipsi interficiebāt infirmos fame: non transit super hippo. magistrū eoz. verūtn oportet vt cōsentiam istis sermonē eoz: qū sit magis licitū ⁊ similius sermoni hippo. Qui aūt dicit ꝙ implebat infirmos per satietatez cibor: oportet vt putemus de eis: quia sunt similes Thes silo magistro ipoz. nam tu inuenis hūc vir ignaz: cui nō est intellect⁹ in aliquo ex eis que dixit hippo. neq in re gimine: neq in alijs. 26

Sed hoc eis maxime qui ptisanaz ab initio in tpe toto exercuerint morbi

Et iuuanf ꝑ istas res ſm plurimū q utūf ptisana hordei cū totalita te sua ab ipo ꝓncipio egritudis.

Illud qō itelligif ex ſmōe suo: Ptisana hordei cum totalitate sua: ⁊ ptisana hordei cū fece sua: ⁊ ptisana hordei absolute ē res vna eadē: ⁊ ē ptisana hordei ñ cola ta. qō ē: qz qñ tu colas eā postq̄ decoquitur: ⁊ remoues aquā per se: deinde das infirmo aquā illam tñ: nō dicif tunc vt vtaris ptisana hordei cum totalitate sua: neq cū fece sua: sed aqua eius tñ. Et ego quidē sum dicēs nunc etiā illuz qui indiget ptisana hordei cuz totalitate sua ab ipsa inceptōe sue egritudinis. ⁊ dictio mea de illo erit cū abbreuiatiōe ⁊ breuitate: si non fueris tardus neq piger ab auditu eius qō ꝓcedit ex sermōe suo. Dico ergo ꝙ qñ illud qō expuif cum sputo est ſm ꝙ oportet: ⁊ nō est in firmo necessitas sumēdi medicinaz: aut vti clysteri: tunc hippo. ꝓcipit cibari ipm ptisana hordei. Et iam enūciauit etiā sniam suā in hac āmonitiōe ⁊ dixit. 27

In pleureticis si a ꝓncipio assit fa cilis sputi ꝓiectio: etenim dolor mox ut pus expuere cepint: ultro gesce do melioraf. purgatio uero ad pfectio nem curōnis uenturā pducif: uirus uc ro min⁹ coadunaf: q̄z si ab hac diuersa dieta tardef. Necnō etiā termin⁹ leui or: atq̄ purgatiōis efficacior: minusq̄ recidiuus uenturus est.

Quod est: qa dolores in eis qui ha bēt pleuresim gescūt statim ex se ipsis: qū icipiūt spuere aliqd cui sit q̄zti tas ⁊ bōificaf eoz mūdificatio. qō est: quia mūdificatio eoz tūc est magis cō pleta: ⁊ aggregatio puri in eis est mior q̄z si regerenf ecōtrario huiꝰ regiminis ⁊ crisis est facilior: ⁊ melior euacuatio: ⁊ minor reditio.

Omnia aūt iuuamēta hec fiunt a ptisana hordei: qñ humiditas q̄s expuere ē necesse humectaf: ⁊ incidif incisiōe equali: qñ virtꝰ fortaf: ⁊ mū dificatō instrumētor anhelitꝰ ab humoribꝰ malis fit bis duabꝰ actiōibꝰ. s. hūectatōe: ⁊ incisiōe velocius. Et nos i uenimꝰ hos hūores hydromel humectare: ⁊ etiā eos in cidē. Vehemētia autē virtutis ⁊ fortitudo eiꝰ nō inuenif in hydromelle: sicut inuenimꝰ eas in ptisana hordei. In pane aūt ⁊ tritico: qō noiaf cādarusū iuenimꝰ diuersiōe il lius. Qō est: qz vehemētia vtutis: ⁊ fortitudo eius iueniūf vtriusq̄. hūectatō aūt ⁊ icisio nō iueniūf i eis: neq aliis ex fliqs cibis: quos deposituetudine medicor ē dare infirmis: sicut ouа: testiculi gallor: ⁊ pisces petrosi: ⁊ pulli colūbi ni: ⁊ q̄ sūt ill' filia: Et medicꝰ etiā q̄ dat infirmo q̄ hz pleu resim pꝰ q̄s declinat eiꝰ egritudo declinatōe cōpleta: ita vt ñ idigeat aliq̄ rez excepto sputo illor hūor q̄ digesti sūt cū sputo: lentes frigidas factas cum aceto: necessario putaf ō eo: qz ipe ē cā mortis eiꝰ ꝓpter q̄ suffocaf in nocte

secūda.verūtñ tu non inuēis aliquē ex eis q̄bus est ratio qui lentibus cibet infirmos. qūq; infirmus hydromel ⁊ hordei ptisanā abhorret ⁊ nō bibit ea:tūc magis cōuēientes cibi ei sūt pisces petrosi p̄parati cum aqua:⁊ porris:⁊ aneto:⁊ sale:⁊ q̄ztitate olei tēpata. Ex reliqs āt pisciū speciēb⁹ quoz pastus nō est in petris: piscis qui nemiat' auliscu. Et oportet q̄dez vt p̄cedas ⁊ des ei ante illud aliq̄d de secaniabin. qō est: qz secaniabin nō nocet stomacho: nisi fuerint nerui illi⁹ egri infirmi:⁊ matrix mulieris. sumāt ergo loco illi⁹ quasdā medicinas reliqs: sicut medicinā factā cū p̄assio:⁊ radice liqricie:vel lilij. hec medicina sola qñ bibit cuz hydromelle maturat superfluitates q̄ sunt in pectore ⁊ pulmone maturatiōe bona: ⁊ fit facile spuere eas cum sputo. 28

Ptisana uero ex optimo hordeo facta bene ad pfectionez excocta esse debet: p̄cipue autem si nō colatā dare uolueris:silr aūt ⁊ si colatam.

Et oportet ut ptisana hordei sit facta ex meliori hordeo:⁊ bonificet eius decoctio ultima bonitate ⁊ ꝑpriesi nō est uoluntas nisi ut administretur aqua eius tm̄.

Et oportet vt cognoscas meli⁹ hordeū ante experientiā eius per impletōez ei⁹ ⁊ ipius spissitudinē tm̄. In expiētia vō eius per decoctionē meli⁹ est qō inflat in decoctiōe sua vltima inflatiōe: ⁊ est sozbitio que fit ex eo multa valde. Hec eniz significatio etiā est significatio vera q̄ cōfidit in bōitate hordei. qō est:qz plēitudo nō est cū significatiōe vera sup bōitatē ei⁹:neq; ipi⁹ maturitatē vel digestionē in hora oīm:sed vītas ei⁹ est sz plurimuz. Hippo.ergo p̄cepit vt ptisana hordei in oībus horis sit in vltima bōitate: ⁊ ꝑpriē qñ nō est volūtas vti aqua tm̄:sed spissitudine eius etiam.⁊ hippo.iam ostēdit causam in illo. 29

Qm enim omnes alias habet bonitates: lubrica etiam est. unde ⁊ nociuū hordeum siquis transglutierit ⁊ illud secum illabendo subducit: neq; enim inherens trāsmeādo usq; locoz erecti pectoris remāet uel inuiscat'.

Quod est: quia ptisana hordei cuz reliquis qui in ipsa sunt de bōitatibus expellit per lubricitatem q̄ in ipa est nocumentum hordei qñ deglutitur Qō etiam est quia nō morat': neq; adheret in transitu suo in aliquo locoz in rectitudine pectoris.

Scimus q̄ hippo. intēdit per smonē suuz:rectitudo:sm plurimū rectitudinē vie per quā fit incessus. ⁊ qñq; significat per ipm rectitudinē incedētis in trāsitu suo. Et mānifestū quidē bene est: q̄ rectitudo vie in pectore: ⁊ rectitudo aduētus ptisane hordei qñ deglutit' vt vēiat ad stomachū est per meri. Uult ergo p sermonē suū quia nō adherz aliq̄d de ptisana hordei in hac via.qō est: quia caliditas qñ est in egritudinib⁹ pectoris ⁊ pulmōis vehemēs multa:ita q̄ exficcat rem que adheret meri: exsiccatiōe cui⁹ remotio fit difficil': facit illa res que adheret accidere angustiā ⁊ sitim. 30

Quippe eniz quia lubricissima etiā est sitim amputat: facile digerit ualde eniz lenis est si perfectā habuerit coctionem:quibus uidelicet omnibus necesse habet eger.

Ptisana quidez hordei est lubrica uiua ualde incidens sitim uelocis digōnis:uehementis debilitatis quando eius decoctio multū fit bona: ⁊ omnibus his rebus indiget'.

Non dixit hippo.in eo cui⁹ bōificat' decoctio ex ptisana hordei:q̄ est lubrica valde tñ incidēs sitim velocis digestiōis: sed addidit ad illū smōez suū vehemētis debilitatis. Sermonē aūt ei⁹ in eo cui⁹ bonificat' decoctio ex ptisana qō est lubricū valde: iam dixit in eis que p̄missa sunt. Sermōez vō suū qz est incidēs sitim addidit in sermōe suo ꝑpē naturā hordei. Et ego quidē iam dixi q̄liter oportz vt iudices de substātia calidi ⁊ frigidi in corpibus animaliū in libro meo de cōplexiōibus In corpibus autē nō spirātib⁹ in libro meo de vtutibus medicinaz simpliciū.verūtñ hippo.dixit in eo cui⁹ coctio bona fit ex ptisana hordei: q̄ est velocis digestiōis eius: ⁊ nō fit taliter nisi q̄ est dissolutiuū: nec est in eo durities: neq; difficil' mollitōis:neq; inflatiuū ꝑpē lōgitudinē spacij coctiōis eius. In eo aūt q̄ dixit in fine smōis suiꝰ est smo eius q̄ illud qō decoq̄tur de ptisana hordei hec decoctiōe est vehemētis debilitatis: si non dixisset:q̄ est velocis digestiōis: esset nobis facile vt dicerem⁹:q̄ dignificauit per smonē suū vehemētis debilitatis: sicut si dicēret:conuertit' velociter: ⁊ digerit' in stomacho ⁊ alterat'. Oportet ergo qñ p̄cessit ⁊ dixit hūc smōez vt intelligat ex debilitate eius: aut ꝑpē paucitatē ei⁹ qō aduēit corpi ex nutrimēto ei⁹:aut qñ tu nō inuēis i eo q̄litatē fortē ita vt pcutiat neruos:aut mentē:sicut acetū ⁊ vinū. 31

Isi ergo medicus in omnib⁹ his quecunq; in accipiēda ptisana necessaria sunt egro curam adhibeat:ubi uidelicet in illis q̄ sibi ad ea opus sunt sit perfecta: fit ꝑculdubio multis modis nociua.

Qm ergo nō curat medicus de infirmo cum toto quo indiget in eo cuius dispō est de acceptiōe ptisane hordei hec dispō ut sit ultima i eo quo indiget:aduenit ei ex ea nocumentū in rebus multis.

Incipit hippo. narrare illud in quo confidere fecit sermonē paulo ante vbi dixit: Et ptermisit dicēs alias mltas nobilis q̄titatis:q̄s te etiaz scire oportz. Et ego q̄dez narrabo eas in eis q̄ sunt post. 32

Quibus enim ciboz reliquias in uentre habentibus ea anteq̄z pur

gentur:porrigitur eis:si dolorez habu erint:augmentatur.si aũt nõ efficitur: necnõ flatus crebrius ducitur: ⁊ quod maluz est excitaꝫ:pulmo nãqz desicca tur sub hypocondrijs : ⁊ diaphragma te laborat.

Nam in cuiꝰ uẽtre supfluitas cibi est retẽta : ⁊ dat ei aliqs hãc sorbi tionẽ:ꝑter qꝫ ꝑus euacuet illã supfluita tez. tũc si hz dolorẽ:addiꝫ in eo.⁊ si nõ bẽt dolorẽ:accidit ei dolor:⁊ fit anheli tus tũc magis addite frequentic. ⁊ iste qdez anhelitꝰ est malus.qõ est:qa exsic cat pulmonez:⁊ facit laborare ea q̃ sũt sub hypocõdrijs : ⁊ mirach uentris: ⁊ diaphragmate.

Significat p fmõez suũ supfluitas cibi fecẽ ciboꝝ retẽtaz in intestinis:q̃ vocaꝫ sterꝰ ⁊ merda. Qñ ergo dat aliqs ptisanã hordei:⁊ in vẽtre retineꝫ aliqd fecis:cuiꝰ mora ꝓlõgaꝫ illic:ꝑter qꝫ euacueꝫ:opor tet nẽcio vt euẽiat lateri nocumẽtũ pp opilatões accidẽ tes in iteſtinis ex ſtercore retẽto in eis: qñ vẽtoſitas nõ trãſit ad iferioza vt egrediaꝫ poſt acceptiõez ptiſane hor dei.ſed vẽit ad locũ infirmũ aduẽtu malo.Oportet ergo ex illo nẽcio vt ſi dolor iaz q̃euit:poſt paululũ redeat:er go ifirmꝰ q̃uis oio iam q̃euit:tñ accidit ei dolor.qõ eſt: qꝫ vaporeſ ⁊ venti inflatiui: ⁊ fumus q̃ eleuaꝫ ex ſtercore qñ puẽũt ad latꝰ ifirmũ faciũt in ipo dolorẽ:⁊ addũt in dolore eiꝰ.⁊ cũ hoc etiã anhelitꝰ fit tũc vehemẽtis freq̃n tie.Qñ ergo frequens fit anhelitꝰ fit in inſtrumẽtis anheli tus caliditas magꝫ addita pp freq̃ntiã eoꝝ motꝰ: ergo ex ſiccaꝫ pulmo ⁊ diaphragma pp hãc caliditatẽ: ⁊ exſic caꝫ etiã cũ hoc:⁊ caleſiũt mẽbra corpis animal̃ que sũt ſub hipocõdrijs ⁊ mirach vẽtris. qõ ẽ: qꝫ oĩa iſta mẽbra motu pectoris mouentꝫ in anhelitu. In eo aũt qꝫ dixit in inceptiõe hujꝰ fmõis:⁊ eſt fmo eiꝰ:nam in cuiꝰ vẽtre eſt ſupfluitas cibi retẽta:eſt q̃ddã occultõis. Qñ ergo dicitꝫ ſermo eius ſanꝰ eſt fm hũc modũ. ⁊ qñ nõ eſt medicꝰ ſo licitꝰ de infirmo:in eo cuiꝰ diſpoſitio de acceptiõe ptiſa ne eſt diſpoſitio: cuiꝰ remẽorationez ꝑmiſimꝰ:accidit inde nocumẽtũ in locis multis. Inde eſt qꝫ in cuiꝰ vẽtre eſt ſup fluitas cibi retẽta: ⁊ dat ei aliqs hãc ſorbitõez:anteq̃ ꝑce dat ⁊ euacuet illam ſupfluitatẽ accidit ei dolor magnus valde.

33

Adhuc uero qbꝰ latꝰ dolẽtibꝰ cale factoriũ adhibitũ dolorez nõ alle uiat : nec exit ſputũ bonũ ſz potiꝰ uiſco ſus ⁊ idigeſtibiliꝰ efficitꝫ. Rurſus uero niſi catartico aut phlebotomia:utrũ ſci licz magis neceſſariũ uideris:dolor diſ ſoluaꝫ in huius egritudinis ſtatu poſi tis.ſi ptiſana detur: in breui mortis im perio ſubiugantur.

Et cuz hoc etiã ſi fuerit dolor late ris aſſiduus qui non alleuiatur per eua porationez: ⁊ ſputũ nõ egrediꝫ:ſz addiꝫ uiſcoſitas eius abſqz maturatõe: tũc ſi nõ reſoluiꝫ dolor: aut lenificatõe natu re: aut phlebotomia:ſm illud de quo ſi gnificaꝫ qõ neceſſariũ eſt: ⁊ daꝫ hñtibꝰ hãc egritudinẽ ptiſana illis hñtibꝰ illaz diſpõez:aduẽit ſup eos mors uelociꝫ.

Oportz vt r̃deam⁹ ⁊ dicam⁹ q̃ iſte fmo hippo.in pleureſi ẽ fm viã exẽpli. Et ego q̃dẽ iam oñdi q̃ eiꝰ euẽtꝰ eſt ab aꝑate qõ fit in pãniculo tegẽte co ſtas. Qñ g̃ illõ aꝑa ẽ in fmõio ſui ſtatꝰ: ⁊ dat aliqs illi ifir mo ptiſanã hordei:nocz ei nocumẽto magno:⁊ ſignifica tões q̃ ſignificãt ſtatũ egritudis pleꝛ ſũt aſſiduatio dolo ris:⁊ vt nõ alleuieꝫ ex eo aliqd ꝑ vaporatiõez. Et hippo. q̃dẽ addidit in fmõe ſuo ſignificatões pleꝛ maligne ma gne:⁊ ſũt additio viſcoſitat̃ ſputi:⁊ ꝓhibitio eiꝰ ab exitu ⁊ adherẽtia eiꝰ in mẽbris ifirmis:⁊ r̃tinẽtia eiꝰ.qõ eſt:qꝫ fmo eiꝰ addiꝫ viſcoſitas eiꝰ:ſignificat vehemẽtiã viſcoſi tat̃ illiꝰ:q̃uis dictio ipa ſignificat fz ſe vehemẽtiã viſco ſitatis.Sufficit g̃ ꝑ hãc additõez in ſignificatõe differẽtie inẽ illõ cuiꝰ viſcoſitas addiꝫ fm hũc modũ: ⁊ inẽ illõ qõ recepit maturatiõez.qõ ẽ:qñ illõ qõ recipit maturatõez eſt viſcoſuz viſcoſitate tẽpata.verũtñ illa viſcoſitas ñ ad diꝫ.illõ nõ accidit ei in fine vltimo:⁊ ne piret illõ ſup le ctozẽ ſui libri:nõ fuit piger addere in fmõe ſuo abſqz ma turatõe. qõ eſt:qꝫ nõ maturaꝫ:⁊ addiꝫ ei viſcoſitas:⁊ eſt malũ. Qñ g̃ diſpõ infirmi ẽ hec diſpõ:⁊ dat ei aliqs ptiſa nã hordei anteq̃ r̃ſoluaꝫ ab eo dolor:aut ꝑ minutionẽ: aut ꝑ lenificatiõez nature:nocet ei ⁊ inẽficit ipz. qõ eſt:qꝫ hippo.dicit: Ih pleſi cuiꝰ diſpõ ẽ hec diſpõ quaz dicit:qꝫ nõ alleuiaꝫ ꝑ euaporatiõez:tũc remanẽt ſup eaz alie due medicatões r̃ſoluẽtes dolorẽ: ⁊ ſũt phlebotomia:⁊ ſolu tio ſiue lenificatio nature. qõ eſt: qꝫ vſus medicinaꝝ que fũt ex opio ⁊ iuſquiamo ⁊ mãdragora nõ reſoluit dolo rez pleꝛ.verꝫ ipe nõ faciũt aliud niſi qꝫ ſtupefaciũt ſenſuz. ⁊ dixit hippo.in hoc loco phlebotomiã ⁊ lenificatõez na ture r̃mẽoratõe abſoluta.in eo aũt qõ eſt poſt:ipe oñdit vſum cuiuſqꝫ eoꝝ.

34

Ex qbꝰ nimiꝫ oibꝰ ⁊ his ſilibꝰ cãs ꝓtingit eos q̃ ptiſanã cũ toto reci piũt: in ſeptimo die aut ante neceſſario interire.quoꝝ qdã utiqz mẽte patiunt alij uero orthomiam: uel ſtertendo ſuf focantur.

Propt̃ has ergo cãs ⁊ alias cõpa res eis : fiũt q̃ utunt̃ ptiſana hor dei cũ totalitate ſua digniorez ut mori ant̃ in die ſeptima aut ante ipam:⁊ qui dam eoꝝ moriꝫ poſtq̃z egrediꝫ ſup ipz nocumẽtũ in mẽte ſua: ⁊ qdaz eoꝝ ꝓ cantur ex anhelitu ꝓparationis.

Oportet vt enũciem⁹ cãs alias q̃s dixit hippo eẽ cõpares iſtis cauſ: ⁊ quia ipe etiã trahũt mortẽ ſubitã. qõ ẽ:qꝫ ipe dixit in hac hora:q̃ cã in illo eſt vſus ptiſane hordei: anteq̃ reſoluaꝫ viſcoſitas ſputi

accidēt pp freq̃ntiã anhelit⁹:cui⁹ cã p̃focaſ. Et poſſibile quidē eſt vt eueniat eis nocumētū qñ bibūt vinū anteq̃z euacuent: ſic dixit hippo. aut hydromel:aut ſecaniabin. qō eſt:qz reliq̃ res nō occultāt vulgis nedū alijs. Nec̃io igit dixit:qz nec̃io q̃dã eoz moriunt:poſtq̃z ingredit ſup eos nocumētū in mēte ſua. De conſuetudīe eiz boz accidētiū eſt vt conſequant potū vini: z potus vinoſos: qū fuerit illud in non ſua boza. 35

Q Uos qdez utiq̃z oēs celit⁹ eē pcuſſos antiq arbitrati ſūt:quia in eis qū mortui fuerūt: lat⁹ uireſcere aut ni greſcere ſicut in pcuſſis ſolet fieri locis reperiebant.

A Ntiq aūt eſtiabāt ſup iſtos p̃pe q ipoſ pcuſſit pcuſſio de celo:qñ ipi qñ moriūt inuenit lat⁹ eoz uiride eē ſicut uiridis ſit locus pcuſſionis.

H Anc exiſtimatōez eſtimauerūt antiq ꝓpter velocitatez mortis eoz: z viridis ſit locus in quo eſt egritudo lateris. Et mānifeſtū quidem eſt q ille locus eſt locus in quo eſt radix apoſtematis. qō eſt: qa ex ſanguie q effundit ad illū locū ꝓpter doloꝛē:totū qō diuidit in cute fit viride: z addit in boza mortis nigredinē.aſſimilat ergo loc⁹ illi q fit ꝓpter pcuſſiōez taliter. 36

Q Uod qdē eo ꝓtingebat: q anteq̃z doloꝛ diſſolueret morte p̃ueti fuerūt: ꝓpterea qz ꝓtinuo deſiderīū magni anhelitus incurrerūt.

E T cā in illo ē:qñ moriunt anteq̃z diſſoluat ab eis doloꝛ: z pp illud cadunt in ſabuc uelociter.

V Ult per ſabuc anhelitū magnū freq̃ntē: z ſignificat q anhelit⁹ eoz erūt cū hac diſpoſitiōe in eis que ſunt poſt. Dicit g̃ hippo. Et pp anhelitū frequetez mītū: ſic dixi etiã fit ſputū viſcoſuz nō matuz:q̃re phibet ipm viſcoſitas ei⁹ eleuari ita vt exſpuat. 37

S Putū qppe qō nō excreāt aerē introductū ꝓtrahit z velociuſ exire cogit.

Q Uod eſt: qa res que expuit qñ retinet ꝓhibet aerē ingredi: z cogit eum exire velociter.

N On oīs aer ꝓhibet ingredi interi⁹ in huiuſmodi egritudib⁹: qñ qñ accidit illud opoꝛtz nec̃io vt moriat hō ſtatiz:ſicut ille qui p̃focaſ. vez mānifeſtū eſt q nō ꝓhibet de eo ingredi niſi q̃ntitas ſufficiēs in iuuamēto anhelitus: z ꝓpter illud viuit ſpacio tēporis. Qū g̃ addit illa diminutō fz lōgitudinē tpis moriūt. 38

Q Uoꝛ utrūq̃z altez alteri ad piculuz ſuggerit cōplemētū. ſputū nā q̃z viſcoſuz flatū inſpiſſat. flat⁹ aūt ſpiſſus ſputi viſcoſitatē augmētat: viſcoſitas uero elabi uetat z erūpi.

S Ic ergo q vnaquaq̃z baz duaz cāz adiuuat alterā ſup piculum. qō eſt:qz ſputuz qñ retinet facit anhelitū freq̃ntē. z anhelit⁹ etiã qñ fit freq̃ns addit in viſcoſitate ſputi: z ꝓhibz ipſuz ſputū exſpui: lubꝛicari: z ſepari: ul ſpgi

S Ignificauit hippo.ſignificatiōe manifeſta intentōez ſermōis ſui. Fit ergo q vnaqueq̃z baz duaruz cauſaz ſimul adiuuat alterā. Et ego quidez narro illud etiaz. Dico ergo q ſputū quādo adheret canne pulmonis cōſtringit meatū aeris in ea z coartat eum. fit ergo q attrahūt infirmi de aere ꝓpter illā cōſtrictōez z coartationē minus. z ꝓpter q̃ntitatez paucitatis ei⁹ qō attrahit infirm⁹ de aere eſt diminutio eius quo indiget in iuuamēto anhelitus: z ꝓpter hoc fit ꝓperatio eoz in vice ſecūda ad attrahēdū velociꝛ q̃z ipſa fuit in vice pma. Et noiaſ iſte modus anhelit⁹:anhelit⁹ freq̃ns. 39

Q Uod nō tm̄ cū ptiſana ſi nō ſuo tē poꝛe detur ꝓtingit: uerūtū z multomagis qū z aliū cibū potū ueim⁹ ea aptum ſumere permittūt.

E T nō accidūt iſte res apud uſum ptiſane hoꝛdei in nō ſua boza tm̄: ſed ipe accidūt etiã plus illo mltotiēs: qñ comedūt: aut bibūt res alias min⁹ q̃nientes q̃z ſit ptiſana hoꝛdei.

I Am ante locutus fui in intētione huius ſermōis apud ſermōez hippo. ꝓpter has cauſas: z cauſas alias cōpares eis. verūtamē ego non dixi illic mi ſi vinum z hydromel z ſecaniabin. Nunc aūt oportet vt narrem etiam reliquas res remanētes: quaz nocumēta oſtēderūt plures medicoz in eo cuius diſpoſitio eſt hec diſpoſitio ex infirmis eſſe vehemētius nocumento hydromellis z ſecaniabin z vini. 40

V Ja aūt ſuſtētādi tam eos q collatam q̃z eos q nō collataz: z q neutrū illoz ſed potuz aliū ſibi aſſumūt: ſe piſſime una cadēq̃z eſt: intēdū āt diuerſa.

E T uia qdez ſuſtētādi ſm plurimū eſt una eū qui utit aqua hoꝛdei: z cū ea fece ei⁹: z eū q utit aqua ei⁹ tm̄: z eū q nō utit aliq̃ baz duaz: ſz eſt ꝓtēto eo qō bibit tm̄: z foꝛtaſſe eſt uia ſuſtētādi diuerſa.

D Icit q via ſuſtētandi eſt ꝓpinqua adinuicez inter eum qui vtitur ptiſana hoꝛdei: z eum qui vtitur aqua eius tm̄: z eum qui non vtitur aliq̃ baz duaz: ſed eſt contentus eo qō bibit tm̄. z foꝛtaſſe eſt neceſſe vt ſit via ſuſtentiua ſeiūcta diuerſa. Et hippo. q̃dem oſtendet in eis que ſequūtur hunc ſermonez. ſ. qualiter ſit via ſuſtentandi ſeiuncta diuerſa. 41

Q Ua ꝓpt ut tibi dicā facere opt̃z

I Ncipiēte itaq̃z febꝛe ſiue cū dolo

re sit siue sine dolore: paruo post sūptū cibū tpe trāsacto nōdū uētre exinanito egro ius ꝓtradicēdū est accipe: usqz dū uideliez cibum ad inferiora intestinoꝝ nouerīs descendisse.

ET oz oio ut facias qō dicā qñ incipit inuadere febris cū dolore: aut absqz dolore: ꝛ tēpꝰ eius ab acceptōe cibi est ꝓpinquz: ꝛ uenter eiꝰ nō euacuaꝝ adhuc: tunc opz ut ꝓhibeas eū ab acceptiōe sozbitionū: usquequo scias q cibꝰ eius iaz descēdit ad inferiora intestina.

BENE facit bippo. q abscidit sermonem suum: ꝛ quia non ordinauit euz ozdine quo oportuit vt ordinaretur. ꝛ ꝓpter hoc inuenimus eum nunc qui iteranit sermonē suum incepisse in illo inceptione que necessaria erat. ꝛ nō accidit ei hoc accidēs: nisi quoniam ipse incepit narrare respōsionem in questione qua quesiuit de diuersitate que cadit īter medicos. ꝛ dixit in parte illius res multas: que ingrediūtur in capitulo vie de ingenio sanitatis. Et quoniā necesse fuit ei qū sensit illud quod accidit ei vt deleret totuz quod ipse scripserat: ideo postea iterat sermonē suum a principio sui ecōtrario sermonis primi. Hoc enim accidens multotiens mibi accidit: ꝛ visum est mibi quia melius est vt iterarē sermonem meum a principio sui fm contrariū eius qō scripseram ipsum: ꝛ delerem totum quod scripserā in ꝑmis. Et ego quidē sum narrans qualiter necesse fuit ei respōdere in illa questione de qua ego sum inquirens: ꝛ pone re sermonē eius fm ordinē: ꝛ alleuiare viam in illa super illum qui diligit vt exponātur ei iste res cuz explanatōe Ascultа ergo me in intellectu tuo: sicut ille de natura cuius est audire sermōez a ꝑncipio sui. Que est causa ꝓpter quam sit multotiēs qō accidit eis quibus est mēsura ex medicis vt cadat inter eos diuersitas in medicatōe infirmitatū. Et opinione enim est eoꝝ q illud quod expitur super quosdam hominez: ꝛ cōuenit quibusdam eoꝝ: cōuenit oībus eoꝝ. Inde est illud: in quo cadit diuersitas inter eos in regimine egritudinū acutaꝝ. vt ūtur enim quidam eoꝝ aqua hordei in infirmis vsqz ad horam crisis: ꝛ vtūtur quidam eoꝝ ptisana hordei: ꝛ quidam eoꝝ sunt qui bus non videtur vtenduz esse aliquo horꝝ duoꝝ. Accidit ergo ex illo vt inueniant in quibusdam: ꝛ errent in qtibusdam. quod est: quia quidam qui habent egritudinez acutam indigent vti ptisana hordei: ꝛ quidam eoꝝ indigent aqua eius tñ. ꝛ ex eis sunt quidam qui non indigēt aliqua harꝝ duaꝝ vsqz ad horaz crisis. Et ego ponā exemplum sermonis mei in illo vt verificetur: scilicz vnaz egritudinum acutarū. Pone ergo q nos intendimus medicari pleuresim. Dico ergo quia si infirmus fuerit ꝓpinquus spacij ab acceptiōe cibi: ꝛ inuaserit euz febris anteqz euacuetur venter eius: tunc non oportet vt dentur sozbitiones donec sciatur q cibus quem accepit iam trāsiuit in descensione sua per intestina. Cum ergo aliquis incipit cum sermone suo hac inceptione: deinde sequitur illud cum reliquis que seqūtur eum fm ordinē quo oportet vt ordinet: non est in eo occultatio. 42

VIS aūt q plēticī sūt de potibꝰ oxymell' dandū est: si hyemis tps fuerit calidū. si aūt estatis fuerit frigidū: si nimia siti laborauerint: dāda est mulsa mellis cum aqua.

ET oz ut utaꝫ ex potibꝰ in eo q hēt dolorē plēsis secaniabin. Q. si fuerit horа p̄sens hyems: utaꝫ eo calido. ꝛ si fuerit estas: utaꝫ ipo frigido. ꝛ si sitis fuerit uehemēs: utatur etiaz hydromelle ꝛ aqua.

NON est vsus eiꝰ in hydromelle: in eo qui ex infirmis hēt sitim vt abscindat sitim eiꝰ: sed vt faciat euz cauere ab vsu secaniabin plus. ꝓpē banc ergo cāz dixit aquā: postqz dixerat hydromel. qō est: qa oportz fm egritudinē vt vtatur secaniabin plus bis duobus. Quz ergo bibit infirmꝰ secaniabin q̄titatē multā: ꝛ est sitis eiꝰ adhuc fixa: oportz vt sumat in potu post illud hydromel. ꝛ si sitis eiꝰ iteꝝ post potū eiꝰ fuerit fixa: opz vt in potu sumat aquā. qō est: qz hippo. vitupat potū aque soliꝰ. Et tu q̄dez scies in seq̄ntibꝰ res pp q̄s vitupat potū aque in gte huiꝰ libri: in qua loq̄ de vtute aque: nūc aūt oportz vt intēdā ad exponēdū qō ipe dixit in hoc fmōe: cuiꝰ ꝑmissimꝰ rememorationez: q̄re ꝑcepit vt dareꝫ in hyeme secaniabin dum est calidū: ꝛ dareꝫ in estate existens frigidū. Inq̄sitio eniz de hoc admōet nos ad vtēdū potu aque tñ iuuatiuo iuuamēto nobili: in eo q̄ hz egritudinē acutā. de qua estimaꝫ q hippo. dimisit remēorationez eiꝰ ꝓxius. ꝛ tibi q̄dem īest vt redarguas hippo. sup illud qñ sermo fuit in eo dignus vel merē: vt sit singularis fm singularitatē suā ꝓprie nō in pte sermōis fm q ꝑparaꝫ. Et possibile quidē est vt intelligas sniam eius in vsu potus aque frigide: ex hoc sermōe quē dicit nunc. qō est: qz qñ in potu infirmoꝝ das eis qui sitiūt in aliq̄bus horis secaniabin infrigidatū: tūc mānifestū est bñ q iam dedit eis in potu etiaz aquā frigidā. Illud enim est sequēs sentētiaz eius: q̄uis non dixit in aqua frigida aliq̄d oīno: quoniaz hippo. videꝫ q febris fit qñ declinat caliditas innata ad caliditatē igneā. ꝛ medicatio quidē fit per oppositionez ꝺxi cum contrario. Et quoniā ignis in natura sua est calidus ꝛ siccus: ꝛ similr febris: tūc aqua frigida inuenitur ꝺtraria nature febris: quoniā ipa humectat corꝑ ꝛ infrigidat ipm. Et cū illo etiam ego iam dixi fmōez multū q ego vidi febrē extingui subito apud potū aque frigide in hora in qua oportz vt bibatur: in libro meo qui est in via de ingenio sanitatis. ꝛ ego quidē sum narrās nūc sūmaz illi. Dico ergo qz qñ accidit febris sola ꝑter q cum ea sit dispositō alia cui sit possibile euēire ex potu aque frigide nocumētū: tūc si vtiꝫ aqua frigida nō solū est impossibile vt noceat: sed iuuamētū eius est magnū. ꝛ q̄titas que bibiꝫ: ꝛ fit iuuamētū per eam ex aqua frigida: est cuz mēsura que possibile est vt satiet euz: ꝑter q attrahat aerē. Sz quoniā qō de secaniabin bibiꝫ est q̄titas parua: non est possibile vt qō de eo in potu daꝫ in oīni die vice vna sit plus. iiij. vncijs ꝛ media. Intētio g̃ dandi in potu secaniabin: ꝛ dādi in potu aquā frigidaz: q̄ est qñ volumꝰ extingue fe. ꝛ daꝫ in potu ex ea q̄titas mlta subito: donec impleꝫ ex ea ifirmꝰ: ē dissilis. qō ē: qz q̄ bibiꝫ sz hūc modū: nō bibiꝫ nisi fm q ē medicina. Secaniabin aūt ifrigidatū nō sumūt in potu ifirmi in hora estaꝫ nisi vt ñ faciat eos estuare sitis: ꝛ noceat eis. oz eiz vt adiuueꝫ qñ possibile ē adiutoriū sup ꝺxiū illi. ꝛ pp hāc cāz sumꝰ ausi ad dāduz i potu ifirmo i hora estaꝫ secaniabi ifrigidatū: añqz matu-

retur egritudo eius: ⁊ non datur eis in potu ex aqua frigida donec sanetur: in eo ꝙ non maturat ex egritudinibus. qō est: quia aqua frigida inspissat apostema: ⁊ ꝑfocat qō est in eo: quoniaz febris non aduenit infirmo nisi ꝓpter apostema: ⁊ ꝓhibet in eo qui infirmat ꝓpter humores illud maturari: ⁊ tūc quidē non datur infirmo in potu de secaniabin nisi ꝯstitas parua: quoniā precedit ⁊ calefit in stomacho eiꝰ calefactiōe digestiōis: anteqz pueniat frigiditas eius ad locuz apostematis in pleuresi. ⁊ si peruēiat etiam ex ea ꝯstitas parua: rectificat eam secaniabin post illud: quoniaz in ipso est virtus incisiua. qō est: quia illiꝰ in quo est incisio ⁊ penetratio: dispositio est cōtraria dispositiōi eius: qō est inspissans oīa corpa. 43

Quo sūpto si dolor loco ingruerit egroqz accidētia inesse uideant timeda: expedit ut huiꝰ ꝯstitatis ptisana detur: que neqz sit grossa: neqz sit multa ⁊ hoc post septimū diem: si uirtus eius tolerare nequeat.

Post illud aūt tunc si in loco fuerit dolor: aut uideris infirmo aliqō accidētiuz ex quibus timeā super eum: tunc oportet ut qō datur de sorbitione sit quātitas: neqz grossa: neqz multa. ⁊ sit datio tua de ea post diem septimū si uirtus eius fuerit tolerans.

Ibi aūt videtur ꝙ qui dicunt de hippo. ꝙ ipse replebat infirmos: ipsi vsi sunt hac dictiōe sm hāc intentionē: quia non ptrāsierūt hunc sermōez nisi supficieten: ꝓter ꝙ steterint super ipz. Et similiter etiaz qui dicunt de eo ꝙ ipse interficiebat infirmos fame: non oñdit ex eis nisi ꝙ ipsi non legerūt nisi hunc sermonē tm̄. Et si vna queqz duaꝝ sectaꝝ ꝺsideraret hunc sermōez mēte sua: ⁊ remēorare eius qō dixit hippo. ⁊ ꝙ inuēit in eo bene: ⁊ est sermo eius: qz differētia inter naturas est multa ⁊ magna: forsitan ipsi verecōdarent ex tribꝰ rebus cōtrarijs: ⁊ plus illo si remēorarent: ⁊ reliquaꝝ rez m̄anē riū quas ipse dixit: qū ostēdit ꝙ regiōes distāt adinuicez diuersitate magna valde: ⁊ horze anni: ⁊ etates: ⁊ ꝺsuetudines: ⁊ regimē: qō ꝓpum est vnicuiqz infirmoꝝ anteqz infirmet. Inde est ꝙ si tu cōparaueris inter res ꝺtrarias in oībus que dixim̄ inuēies maiores differētias in regimine. Qū ergo videris quasdā eaꝝ opponi: in qbusdā inuenies differētias etiā medias inter eas multas valde. Et ego quidē iam locut̄ fui in differētijs que sunt in istis rebus sermōez cōplecū in libro meo in via de ingenio sanitatis. ⁊ ego quidē sum dicens nunc sūmā illiꝰ. Ponam̄ ergo homini: cuius forma corpis natura. i. natural̄ ē sicca: ⁊ supficies corpis eius extrīseca est spissa: ⁊ vene eius sunt ample: ⁊ vtus eius animal̄ est fortis: ⁊ de ꝺsuetudie eius est vt comedat cibos multos: aduēisse egritudinē in hora hyemali: que nō est frigida frigore vehemēti: ⁊ habitatio eius est regio: cui⁹ dispō est simil̄ dispositiōi horze pūtis: ⁊ fuit regimē eius ante egritudinē regimē delicio/sum ⁊ quietū: ⁊ ꝓmiscuit in eo qō comedit: ⁊ vsus est ex cibis ex qbus multiplicaī eius nutrimētū: ⁊ os stomachi eius cū illo est forte. Et ponam̄ aliū cui⁹ corporis forma est hūida lenis: ⁊ supficies eius extrinseca est rara: ⁊ vene eius sunt mūute: ⁊ vtus animal̄ eius est debil̄: ⁊ de ꝺsuetudine eius est vt sumat ex cibis ꝯstitatē multā: aduēisse egritudinē in hora estatis stāte: ⁊ habitatio eius: ⁊ regio est simil̄ illi. Et pone cū istis rebꝰ qz ante egritudinē lassi fatigauit eius corꝑ ꝓpter tedia que aduēūt ei ⁊ opationes cōtinuas: ⁊ qz comedit sm cōtrariuz eius cui euenit consuetudo eius cibos paucos ex oleribus: ⁊ alijs ex eis quoꝝ nutrimētū est nutrimētū paꝝ: ⁊ ꝙ os stomachi eiꝰ natura est ōbile ⁊ nō forte. Qū ergo posueris hos duos sm ꝙ narraui: pone ꝙ ambo infirmi sint egritudine vna ⁊ pone egritudinē vnā que ex eis aduēit egritudinē quā dixit hippo. in hoc sermōe sm viaz exēplificatiōis. s. plenitudinem: an vides qz oportet vt sit ēmin⁹ coctiōis in regimine vtroqz: an vides ꝺa oportet vt cibeī secundus eoꝝ ab ipso ꝑmo die egritudis sue: sed ꝑmus regaī ꝙ bibiī tm̄ vsqz ad diē septimā qm̄ speras ꝙ eius egritudo nō tardaī plus illo. Ego aūt enūcio tibi illud qō expertus fui in vtriscz tēpore lōgo. ⁊ est: qz inueni hoc regimen in vtriscz iuuatiuū valde. ⁊ si cōuerteris rem in vtriscz: ⁊ cōtraberis ꝑmuz eoꝝ ab ipso ꝓncipio sue egritudinis: ⁊ ꝓhibueris altez eoꝝ a cibo vsqz ad diem septimū: interficies vtroscz simil̄ ante diem q̄rtuz: quoniā tu ꝑfocas vnū eoꝝ cū velocitate: ⁊ ꝓsternis vtūt̄ alteri⁹. Et pone cuz eo qō diximus: si vis illud ꝙ dispō etatis cuiuscz eoꝝ est cōtraria dispositiōi etatis alteri⁹: ita vt ponas ꝑmū filiuz q̄dragintа annoꝝ: ⁊ secūdū puez. nam quz posueris illud: erit moꝛs descēdēs vnicuiqz eoꝝ velociter: qm̄ in oībus que nūc dixim⁹: intētio est intētio vna. Et hippo. q̄dem significauit istuc in sm̄one vno. qō est: qz dixit: ⁊ sit vt des ei sorbitionē post die septimā: si vtus fuerit tolerās. ⁊ tor⁹ hic sermo est locutio vna. verūtm̄ inuētio eius est ex reb⁹ qs dixi ante. qō est: qz tu scis an vtus sit tolerās vt remāeat qm̄ vteris in eo secaniabin ⁊ hydromelle: ⁊ aqua vsqz ad diē septimū ex oīb⁹ q̄ dixī: qm̄ qm̄ quedā eoꝝ que dixim⁹ sūt inuēta: ⁊ q̄dā eoꝝ nō inuēta: ⁊ cōparas iter vtūt̄ reg. inuētaꝝ: ⁊ vtūt̄ rez q̄ n̄ inuēitm̄: poteris scire quot diebus sit possibile ifirmū ēmanē cuz huiusmōi regimine. Ego ergo q̄dez iam narraui totū qō dixi in libro meo. Si ergo iam legisti illud: tūc fac ipm̄ trāsire ꝑ mentē tuā nūc. ⁊ si nō legisti illud: tūc intēde nūc ad legēdū illud in ꝑmis si vis intelligē veritatē sentētie hippo. Nos eīz iaz narratiuꝰ m⁹ oīa illa: ⁊ secuti fuim⁹ in oībus q̄ scripsim⁹: ⁊ dixim⁹ sniās hippo. qū sint snie certe valde. verūtm̄ nō est possibile homini vni si addiscit aliqz artiū sm ꝙ opz: vt addiscat ⁊ cōprehēdat oīa q̄ in ea sunt ex reb⁹ particl̄arib⁹. ⁊ ꝓpter hanc cām nō neče est tibi vt q̄ras audire oēs res particulares ab hippo: sz oz vt castiges ꝓpe illū: cui neče ē exponere totuz qō dixit hippo. ⁊ bñ inuēit in eo ⁊ explanauit ipm̄: ⁊ dimittit illud ꝓpter amoꝛē victorie ⁊ laudis. ⁊ ē intētio ei⁹ vt faciat euēire snias alias in medicina. verūtm̄ nos pp veneratōez nr̄az quā exhibem⁹ veritati: laudam⁹ hippo. in reliqs reb⁹: ⁊ in remēorato sua de intētioe est ita in vnaquaqz rez: ita ꝙ qm̄ aliqs in ea aspicit in oibus horis intelligit viā in inuētoe spez medicatiōis determinatā. Inde est qō iam oñdim⁹ ꝙ intētio cōis in dādo cibū oīb⁹ sanis ex eis: ⁊ egrotis est intētio vna: ⁊ ꝺseruatio aīal̄ virtut̄. Et hippo. q̄dez significauit sup illō in hoc sermōe significatioe exposita in sm̄one suo: si fuerit tolerās: vtus ei⁹. qō est: qz comestio ⁊ potꝰ in hora sanitat̄: ⁊ reliqua q̄ fūt in eis qb⁹ fit iuuamētū in eis in ꝫ vt remāeat vita: nō sūt nisi ꝓp hāc vtūt̄. ⁊ ꝓp eaz ēt sumit̄ cib⁹ ⁊ potus in hora egritudis. qō est: qz medicatiōez ēt significatus in hora egritudis. qō est: qz medicatiōez ēt significatus in ꝓmis dispositio egritudinis: sicut phlebotomia: ⁊ clystere: ⁊ emplastrum: ⁊ embroca: ⁊ solutio ventris: ⁊ potus secaniabin ⁊ hydromellis: ⁊ reliquoꝝ que illis sunt similia. Virtutis autem conseruatio non significat

nisi super vsum cibi tñ. q; si cibus non noceret in aliqua horaꝝ in aliqua rez dispositioni egritudinis: cibaremus egros sicut cibamus sanos: considerando in virtute tñ. Sed qñ mltoties nocet sicut diximus: oportz vt ꝺsidere m; ꝓpt illud in dispõe egritudinis: nõ fz q; ipa significat vsum cibi in aliq̃ horaꝝ egritudis: sed fm q; ipa ꝓhibet ab eo. Qñ ergo nõ ꝓhibet inde aliq̃d: ⁊ vocat te vtus ad vtendũ eo: opz vt cibes infirmũ. qõ est: qz p cibũ in seipso nõ fit iuuamẽtũ in aliq̃ horaꝝ in egritudis dispõe. Et ego quidẽ nõ dixi hũc fmõez nisi qñ mltoties inuẽit in vna medicinaꝝ vtus cibi: ⁊ vtus medicine: sic illud qõ inuẽit in ptisana hordei. quod est: quia vsus eius ꝓpt debilitatem vtutis est fm q; ipa est cibus qñ nutrit. Et qñ ipa incidit etiaꝝ: ⁊ bñectat res ꝗs spuere neĉe est: tũc opatio ei; in illo ẽ sicut opatio medicine. Triticũ aũt qõ noiaꝯ can darusuz nõ est nisi cibus tñ ei qui hẽt pleuresiz. Secania bin vo est medicina: sed in ptisana hordei inuẽit vt; vtri usqz fimꝫ: ⁊ stat egris in iuuamẽto loco vtroũqz. verũtñ infirm; suscipit eam fm q; ipa est cibus vt ꝺseruet vtutẽ sed fm q; ipa est medicina ꝓpt medicatiõez egritudinis. Qũ ergo tollat vtus vt mozeꝯ vsqz ad horã crisẽ egritudinis ꝓter q; infirm; sumat ptisanã hordei: tunc secaniabin ⁊ hydromel sufficiũt infirmo tñ. Secaniabin quidez qz virt; eius est vtus medicine nñ: sz hydromel quoniã nutrit nutrimẽto paruo debili. qũ ergo speras q; euẽiat crisis ante diem septimã: in q̃rto vbi gra: aut in q̃nto: tũc in uẽies mltos infirmoz quos possibile ẽ mozari absqz acceptiõe ptisane hordei. ⁊ qñ tardaꝯ crisẽ vsqz ad diez septimũ: tũc ꝯpaz est q; inuẽias aliquos eoz quos sit possibile mozari. ⁊ est: qz cui; vtus est fortis: ⁊ forma corpis ei; est dura. s. fit difficil resolutiõis: ⁊ hũores qui sunt in eo grossi sunt viscosi: ⁊ aer continẽs ipsum est aer frigidus. qõ est: qz si nõ exspirarz ex corpore aliq̃d: nõ esset nobis neĉe sumere cibũ. sed quoniã exspirat ⁊ perit ex eo aliq̃d tũc oportet vt sit q̃titas cibi quã sumit fm illud. Ille ergo ex cuius corpore illud qõ resoluit est q̃titas parua valde: possibile est vt secureꝯ cũ ꝓhibitõe a cibo. ⁊ plus etiam illo si vtus eius fuerit cũ illo ab ipo ꝓncipio rei fortis quoniã virt; qñ est debil sicut in senib;: aduẽit ei debilitas velociter q̃uis minozeꝯ qõ exspirat ex corpe: Et ꝓpt hãc cãz dixi paulo ante illũ cui supuẽiũt q̃dragĩta ãni: ⁊ dimisi dicere illũ cui supuẽiũt septuaginta anni. 44

Quod si antiqus cibus nondum descenderit: ac hecuis temporis mora post cibum nouissimũ transierit neqz ferre ualeat ei si ei; uirtus ⁊ etas permiserit: clysteris opus habet. si aũt defectus sit uirtutis uel etatis suppositi tociũ immittendũ est: nisi cibi spõte sua bonoqz exitu egerant.

Et quando cibus antiqus nondũ descendit adhuc: ⁊ tempus eius cum cibo alio est tempus propinquum tunc si uirtus eius est tolerans: ⁊ etas eius est iuuentus: oportet ut clysterizetur. Si autem debilis fuerit: oportet ut supponaꝯ licinium: nisi egrediaꝯ cib; ex seipso bono exitu.

Inuẽimus hippo. in hoc loco etiã significauisse medicationẽ egritudinis corpis: ⁊ inuẽim; eum cõsideraſſe cũ illo in vtute: nõ fz q; ipa significat in aliqua horaꝝ medicationẽ: sed quoniã ipsa multoties significat ꝺtrariũ illius: ⁊ ꝓhibet vti ea. qõ est: quia q; infirmus indiget clysteri nõ est quoniã virtus eius est fortis: sed significatio sup illud est ex dispositiõe stomachi. Virtus aũt qñ est fortis ꝑcipit in euacuatiõe: ⁊ qñ est debilis ꝓhibet ab illa. Et ꝺsidera etiã mẽte tua ꝺsuetudinẽ hippo. Inuenis enim eum in quibusdã horis remẽorari virtutis tñ in huiusmõi infirmis: sicut inuẽimus eum fecisse in hoc sermõe: cui; pmisim; remẽoratõez ⁊ forsasse rememorat etiã etatis. quod est: quia sublimioz intentionum omniũ est intentio sumpta ex virtute. In significatiõe aũt virtutis necessaria est cognitio etatis: quoniaz virtus in pueris debilitatur velociter: ꝓpter mltitudinẽ eius quod currit ⁊ exspirat ex corporibus eoz. ⁊ morat plus illo in stãtibus in iuuẽtute. verũtamẽ sicut inuenit res in infantib;: in hoc q; substãtia corpoz eoz lenis est: ⁊ humiditas eoz resoluit: ⁊ fit illud causa casus virtutis ⁊ resolutionis eius. Similiter etiam inuenitur res in regionibus ⁊ horis anni. nam qum illa que ex istis est calida: etiam est dissolutio virtutis: ⁊ casus eius ꝓpter multitudinem euacuatiõis corporis plus. Necessario igit inuenimus hippo. fm plurimũ posuisse sermonẽ suum in virtute tñ in huiusmodi distinctiõibus. ⁊ multoties quidem rememorat etiam cum ea alterius: vel vnius reliquaꝝ rerum remanẽtium: quare rememorat cum rememoratione vtrarũq; simul illis rebus remanẽtib;. 45

Et uidenduz est quo tempore ius dari debeat in ꝓmordio uel in oibus temporibus morbi: qñ enim pedũ plante frigide fuerint: tũc ius maxime ⁊ omnis alius potus patienti denegandus est. Sed qũ iam calor in calcaneũ descenderit dandũ est. nouimus enim uim temporis huius in morbis quidez omnibus q̃z magna sit: ⁊ in acutis maxime. In his. n. quanto plus caloris ẽ tantomagis cũ fallacia sunt.

Et oportet ut sis seruãs ꝓpzie horam in qua oz dare sorbitionẽ in principio egritudinis: ⁊ in reliquis horis eius. Nã qñ pedes sunt frigidi: tũc oportet ut ꝓhibeaꝯ ab acceptione sorbitionis: ⁊ plus illo multum oz ut ꝓhibeatur ab acceptione ois quod bibit. Cũ ergo declinat caliditas ad pedes: oportet tunc ut deꝯ sorbitio. Et scias q; uirtus huius horze in oibus egritudinibus est uirtus magna: ⁊ ꝓpzie in egritudinibus acutis. Et ex istis egritudinibus propzie in eis in quib; est febris magis addita: ⁊ in quibus error est plus.

Sicut dixi: q intentio in acceptione cibi est vna: ꝛ ē ꝺseruatio virtutis. verūtñ oportet necessario cū illo etiam ut fit ꝺsideratio in dispōne infirmi. Similiter etiā inuētio horę in qua oꝛ infirmo vt deꝯ sorbitio: est qñ nō ꝓhibet egritudo ab illo: qñ fortasse necesse est nobis multotiens vti cibo in inceptione porisꝯmoꝛ ſm intēntionē primā sumptam ex virtute: sicut est illud quod inuenimus in sanis: qñ appropinquat virtus a principio rei ꝓpter quasdā euacuationes naturales: ut cadat ꝛ resoluaſ: quare idiget ut ꝺsortet. ꝛ qñ de aptitudine cibi: qui sumitur in inceptione porisꝯmoꝛ: ꝛ in hora status eoꝛ: est ut noceat infirmo nocumēto magno ꝓpter illud ꝓhibeſ ab acceptione eius: quāuis copus indigeat eo vehemēt. Que ergo sunt horę meliores ad dandū cibum infirmis: Mihi aūt vī q manifestū est: q melioꝛ horaꝛ in illo est hora in qua inueniunt ptes pectoris ꝛ stomachi in vltimo trāquillitatis ꝛ quietis. Deterioꝛ vo horaꝛ est hora in qua inueniunt ista membra cū deterioꝛe dispōne. Et manifestū quidez est q in hora in qua sunt cum deterioꝛe dispōne est hora inceptionis porisꝯmoꝛ. Et hora in qua sunt cū meliori dispōne est hora declinatiōis porisꝯmoꝛ. Jam ergo manifestū est bene q melioꝛ horaꝛ suscipiendi cibum est hora in qua declinant porisꝯmi egritudinis. Et inceptio quidē porisꝯmoꝛ est in hora in qua aggregatur caliditas q̄ est in coꝛpoꝛe ꝛ trahitur versus coꝛ ꝛ pect⁹. Sed augmentū porisꝯmoꝛ est: qñ expandit caliditas paulatim versus extrema coꝛporis. hora vo status est qñ expanditur caliditas in toto coꝛpoꝛe: ꝛ ꝓhensio eius est super ipsum totū equalit. Hora vo declinationis eoꝛ est ꝺraria horę inceptionis. Est ergo qñ dissoluit caliditas: ꝛ sepatur a membris coꝛporis medijs: ꝛ est hora quā significauit hippo. in ſmone vno quē dixit: ꝛ est sermo eius: Qū ergo declinat ea liditas ad pedeſ. Qu od est: qz nō est sermo dicentis: Quum g̃ fuerint pedes facti calidi: sicut est sermo ei⁹: declinat caliditas ad pedes: qñ declinatio significat ꝓmutationem caliditatis de loco ad locum. Calefactio aūt pedū possibile ē vt fit de caliditate fixa in locis medijs coꝛpis: sicut est id qō accidit in hora status. 46

Porro succuz ptisane primo: deinde uero grossum adhibeas oporet: post hoc aūt perspicaciorē rōnem predictaꝯ significationū facere oz.

Et oportet ut utaris in primis aq̄ hordei: deide ut utaris post illud spisso: postq̄z cōsideraueris cōsiderationе exquisita in significationib⁹ quarū premisimus rememoratione.

Postq̄z hippo. precessit ꝛ dixit: qñ oz ut regaſ infirm⁹ cum eo quod bibiſ tñ: qñ oportet ut regatur cū ptisana hordei: redijt nūc ꝛ ostendit qñ oportet ut utaſ aqua hordei tñ. ꝛ qñ oportet ut utatur cū ea fece eius: ꝛ distinxit illud breuiter: ꝛ plane. Qō est: qz qñ tu cogitas mēte tua: ꝛ ꝺsideras in significationib⁹ quas dixit: ꝛ inuenis q infirmo necesse ē vti ptisana horꝺei: tunc incipiat vti illa in primis ab aqua eius. deinde permutеſ ab ea p⁹ illud paulatiz ad vtendū ptisana horꝺei. Et significo per ſmonē meū paulatim qñ vteris in primis aqua hordei tñ. qūq̄z fuerit post illud dabis infirmo ex aqua hordei quantitatē multā: ꝛ ex ptisana quantitatē paruam: deinde dabis p⁹ illud ex vnaquaq̄z earuz quantitatē equalē. deinde dabis ei post illud ex ptisana quātitatē multā. qū ergo fuerit i fine vteris ptisana horꝺei sola: postq̄z scieueris q ptisana horꝺei in cibatiōe coꝛporis ꝛ ꝺfortatione virtutis est vehemētioris antecessiones: sed in facilitate digestionis: ꝛ mollitionis est aqua eius. Quum ergo vides dispōnem coꝛporis addere bonitatem: ꝛ vehementiā virtutis addi: tunc adde tu etiā in eo qō ꝺas infirmo de ptisana horꝺei.

Finit particula prima: Incipit secunda.

I Apleuresi uero accidente dolore: siue continuo: siue post moram: primo quidem calefactorium est adhibendū: dissoluendi intentione dolorис: non fit secundū inutile.

Et quādo accidit i pleuresi dolor: siue sit ille primitiuus siue postremus in fine: tunc te oz uti uaporatione in primis conando per illud resoluere dolorem: nō est ſm inconuenientiam.

Melius apud me est: ut dicamus in hac horа nr̄a etiā illud quod iam multotiens diximus: ꝛ est q expositio nō est nisi eius qō ex sermone ē occultum. Uerūtamen expositores nō sunt contēti illo tñ in expositionibus suis: imo conanſ etiā verificare sermōes: quos exponere intendūt. Propter hanc ergo ꝺsuetudinē cogoz ego etiā ut dimittam alterationē oīno in eo qō nō bonа est mihi ex sermone: ꝛ adiungam ad illud cui⁹ expositio est necessaria ſm plurimū sententiā meam in eo. Uerūtñ ego nō scribam demonstrationē in eo q videbo cessarium esse in huiusmodi expōne: quoniā iam scripſi ꝛ dixi in vnoquoq̄z eoꝛ sermonem ꝓpriū. ꝛ etiam non dicam nisi summā tñ quā oīdi in libris alijs: sicut ego sum faciens illud in dolore in hoc loco. Dico ergo qō iam narraui esse doloris in libro meo de elemētis ſm sententiaz hippo. ꝛ i libro meo ō morbis ꝛ accidētib⁹. ꝛ dixi q ex eis tus eius fit in coꝛporibus sensibilibus: qñ in eis accidit alteratio magna subito que extrahit ea a dispōne naturali. hec enī alteratio accidit ſm duos modos: Quoꝝ vnus est: qñ subito mutanſ violenter in qualitatib⁹ suis. Et alter est: quādo fit in eis solutio cōtinuitatis. Alteratio igitur eoꝛ per multitudinē fit in q̄litatibus suis agentibus. s. quādo calefiunt: aut infrigidanſ: aut humectanſ aut siccanſ. Cōtinuitatis autē solutio fit in eis: quando incidunſ: aut tendunſ tensione vehemēti: aut scinduntſ. Scōm ergo hanc dispōnem inuenimus dolorem etiam in pleuresi fieri in eis qui habēt sosati. ꝛ sunt illi in quib⁹ scripsit hippo. Apostema enī calidū quod fit in istis locis facit dolorem ꝓpter multitudinē caliditatis: que est in eo egressa a natura ledens membra ꝓpter malicias opōnis: ꝛ etiā repletionē extendentē illa coꝛpa aſata. Precipit g̃ hippo. ut fit medicatio ꝓma quā nos conamur oz i medicatōe illi⁹ doloris: ꝛ sedatiōe ei⁹ vsus vaporatiōis

ꝙtiod est: quia ꝺe natura vapozatoꝝis est vt rarificet cutē
& fit facilis resolutio eius quod resoluit ex ea: & subtiliat
sanguinē qui est in apostemate: & resoluit eum. Cum er
go feceris has res: euacua aliqd sanguis qui est in apo/
stemate: & minuet tensio mēbroꝝ lesoꝝ per hunc dolo/
rem qui est in eis. & quando non minuit sanguis qui est
retentus in loco apostematis: aut generat in eo cuꝫ illo
vētositas vapozosa ꝓpter caliditatē: accidit ex illo vt ad
dat dolor qui ē in eis: & nō minuit sanguis retēt⁹ in lo
co apostemoso: nisi ꝓpē mltitudinē būoꝝ in toto cozpe.
quod est: qꝛ vapozatio ꝓpter calefactionē suam attrahit
ad locū mozbi ex sanguine plus ꝙꝫ resoluit ex eo: quoniā
de aptitudine reꝝ calefaciētiū in natura sua est: vt sic ipe
res soluāt rem retētā in mēbris ꝗb⁹ apzopinquāt: filiter
etiā attrahāt ad ea illud qō inuēiūt supfluū in mēbris vi
cinātib⁹ eis. Qñ ḡ nō resoluit dolor p vapozationē: oz vt
euacuet cozp⁹ totū euacuatōe fozti. Euacuatio aūt foztis
in eo qui bēt acutā egritudinē est ꝛꝫ duos modos: quoꝝ
vn⁹ per solutōez vētris: & alter p phlebotomiā. sed nullo
eoꝝ ꝑcipit hippo. vt: nisi postꝙꝫ narrauit accītia q̄ signi/
ficāt fozticrē in vtrozūqꝫ iuuamēto. Hec ē ergo sūma ser
mōis: cui⁹ ꝓmisim⁹ remēoratiōnē. Qō autē ex reb⁹ parti
cularib⁹ intelligit: ego sum exponēs qō ex eis occultat
sup plures hoīes in eis que sūt post: & ego nō dixi sūper
plures hoīes in eis q̄ sunt post: nisi quoniā qui iam pre/
cessit: & exꝑt⁹ est in intellectu sermōis antiq tūc: ꝙꝫ paruū
est illud cui⁹ intellect⁹ sup ipm occultet ex sermōe. vel
intētio nr̄a in expositiōe nō est in istis tm̄. 2

Sit aūt iuuatiuum calefactoziū
uel uitreū uas: aut eneum: siue
terreū aque calide plenū.

Et magis quidem iuuatiua vapo
ratio est que est cum aqua calida:
ex qua implet uter: aut uesica: aut uas
eneū: aut fictile.

Dnē vapozatiōis cadit sup oñe quo calefit coz
pus aliquo modoꝝ. Spēs autē vapozatōis alia
est q̄ est būida in vltimo: & alia q̄ est ficca: & alia
est cōmixta: & alia q̄ nō mozdicat: & alia est mozdicatiua.
Et in istis etiā spēs sūt medie. Prima aūt spēs eiꝰ est illa
quā dixit hippo. in fmōe h̄: qꝛ nō est mozdicatiua & ē bu
mida. Et spēs secūda ē media inē būidā & ficcā: & mozdi/
catiuā & nō mozdicatiuā. Et spēs ētia ficca est mozdicati
ua. Sed si hippo. dixisꝫ mozbos in ꝗb⁹ necia est vna q̄li
bet haꝝ spēꝝ: eēt sūma sermōis eiꝰ in narratōe sua fm iu
uamētū qō acq̄rit ille q̄ legit ipm. Et quoniā nō dixit il/
lud: tūc nō est aliqd qō cogat nos ad vicēdū illud: qū in
tētio nr̄a nō fit nisi exponē sermonē alteriꝰ: a nobis non
anūciare sniās nr̄as in illo. verūtm̄ qū fit intētio nr̄a in ex
positiōe cōtraria expositiōi reliquoꝝ expositoꝝ. qō est: qꝛ
alij expositores a nobis implēt fmōes suos fmōibus so
phistaꝝ: & in sermōib⁹ suis miscēt q̄stiōes sophistaꝝ: in q̄
bus nō est iuuamētū discētib⁹ in itellectu finis artis. Et
sum ego q̄dē conās semp vt dicā res ꝗbus fit iuuamētuꝫ
vltimū. Videt mihi nūc ꝓpē illud ne siꝫ piger addere in
sermōe hippo. illud cui⁹ remēoratōez dimisit. verūtm̄ ego
sum seq̄ns sniās eius: & ꝑcepta eiꝰ vniuersalia. Dico ergo
q̄ narraui iam paulo ante cām ꝓpē quam fit q̄ vapora/
tio ꝛfert multū in doloꝛib⁹. Et narraui itez dolores in q̄/
bus nō fit iuuamētū ꝑ vapozatiōez aliquoꝝ modoꝝ: nisi
priꝰ euacuet cozp⁹ ante illud. Et q̄tuis res iste sint cōes
oībus spēbus vapozatiōis: tm̄ oportꝫ vt scias q̄ ꝑ vapora
tiōez que est būida fit magis iuuamētū in apostematib⁹
calidis: quoꝝ euēt⁹ est ab būoꝛib⁹ q̄ sūt de genere cbole
re. & ꝑ illā que ē ficca fit maius iuuam̄tū in eis quoꝝ euē
tus est ex sanguine subtili aquoso. qō est: qꝛ oz vt facias
trāsire ꝑ mētez tuā in oīb⁹ boꝛis q̄ medicatio fit ꝑ oppo
sitionē cōtrarij cū cōtrario. nā hac eadē intētiōe inuēim⁹
iuuamētū fieri ꝑ vapozatōez: cū qua non est mozdicatio
in medicatōe būoꝝ mozdicātiū. & ꝑ illā que mozdicatiua
est fit iuuamētuꝫ in būoꝛib⁹ grossis viscoꝰ: qū subtiliet &
incidat. Et ꝓpter h̄ ḡ oz te conari ad cogīcendū humozē
vincentē in mēbro apostemato. & significat h̄ ꝑ illud qō
dixi. s. ex etate ifirmi: & cōplexiōe eiꝰ naturali: & boꝛa pre
senti ex boꝛis āni: & regiōe: & regimīe qō p̄cessit. Qū ergo
apparuerit tibi aꝑa: tūc significa sup illud etiā ex accīti/
bus comitātib⁹ ipm: & sunt color: & magnitudo aꝑatis: &
q̄ ipm expellit manū: & lenitas eiꝰ. Qū ḡ fuerit egritudo
ad quā medicādā intēdis: plēsis aut ꝑplemonia: tunc si
gnifica sup illud etiā ex reb⁹ q̄ expuūtur cū sputo. Et qñ
hec significatio quā dixi nō est nisi ꝑ estimationē: nō per
cognitiōez certā cū qua nō est timor: & ꝓpe qñ mēbrū in
quo est dolor est in ꝓfundo cozpis: tūc oz te incipe cum
medicatiōe a rebus quaꝝ iuuamētū vides magis vltimū
ꝙꝫ reliquaꝝ reꝝ remanētiū. q̄ si ꝑ vsuꝫ eaꝝ nō fit iuuamē
tū ꝑmuta te ab eis ad vsuꝫ illaꝝ reꝝ reliq̄ꝝ. si aūt nō quie
scit dolor: tūc euacua cozp⁹ totuꝫ. Et nos q̄dez inuēimus
hippo. incepisse in curatiōe a spēbus vapozatiōis a timo
re lōginq̄oꝛib⁹: & ē būida q̄ penit⁹ nō mozdicat. qō ē: qꝛ
vsus huiusmōi vapozatōis ꝙuis ꝑ ipꝫ nō fiat iuuamētū:
tm̄ nō est nocumētū eiꝰ magnū. Species aūt vapozatiōis
que fiūt cū aceto: & cū ozobo: aut cū alijs ex eis q̄ sunt eis
filia: si nō ꝓparant vt ꝺueniāt mozbo: tūc nō solum nō
fit per eas iuuamētuꝫ: sed ledunt lesione vehemēti: quo/
niam virtus eaꝝ est fortis. 3

Sed antea quolibet liquidoꝝ ap
ponendū lateri est: ut uidelicꝫ ca
lefactoziū succedens leuius toleretur
quoꝝ utiqꝫ melⁱ est spongia spaciosa
aq̄ calida infusa: & postea expressa.

Et oportet ut antecedat: & ponas
sub illo super latus aliqs res mol
les: ut sit uapozatio magis cōueniēs.
& melius etiam est: ut ponas cū illo su
per latⁱ spongiaꝫ mollem magnā infu
sam aq̄ calida & expressam.

Postq̄ precepit hippo. vt aꝑoximet aqua cosris
exīstēs in vtre: aut in vesica: aut vase eneo: ꝓcipit
nūc vt ponant sub illo sup latera q̄daꝝ res mol/
les: vt fit obuiatio illaꝝ reꝝ: ꝗbus coste vel latera vapo/
rant sine coartatōe: neq̄ ledūt oīno. Et possibile q̄dē est
vt sit lana mollis: aut aliud ex pānis duplicatis duplica
tiōe multa: aut puluinar paruuꝫ ex puluinarib⁹: que sub
ceruice ponūt. Post illud aūt qū dixit: vapozationē que
fit cum spōgia: non ꝓcipit vt ponat sub ea aliqd. 4

Deinde calefactoziū ex oñi latere
& oñi pte coopiēdū: q̄si q̄dā uestis
circūdet: oportꝫ ut qō factū ibidē diuti
us imoret. Cauēdū etiā est ne fum⁹ in
de ad egri nares ut id odoret ascēdat:

niſi qñ ſibi iuuamẽtũ uidebit: nã ⁊ hoc ſm tempus ipm interdũ iuuat.

Et oportet ut coopiat locus uapo ratõis ab oib⁹ ptib⁹ ſicut circũda tur cũ qbuſdã q̃ ueſtiunt. nã qũ tu fece ris illõ: erit mora ei⁹: ⁊ ſmanẽtia ſpacij ei⁹ lõgior: ⁊ nõ aſcẽdet uapor ei⁹ cũ illo etiã ad nares infirmi: ⁊ attrahet ipz niſi uideris qa iuuat p illõ in qbuſdã reb⁹. fortaſſe eiz nõ iuuat in qbuſdã horis.

Eliq̃ q̃ dixit hippo. in hoc ſmõe mãifeſta ſũt niſi res vaporis tñ. oz eiz vt exponam⁹ ipaz. Dico g̃ q̃ vapor facit accidere angustiã vehemẽtẽ: ⁊ le ſiõez: ⁊ additionẽ in malicia anhelit⁹: pp additionẽ ſuaz in caliditate: ⁊ coartatõez meatuũ pulmõis: q̃ accidit eis qñ implent vapore hũido. Remãet g̃ vt p attractiõez va poris cũ aere nõ fiat iuuamẽtũ tñ: niſi qñ pleuref ẽ ficca: ex q̃ nõ expuit aliq̃d. Juuamẽtũ eniz tũc in attractiõe va poris erit plus q̃z nocumẽtuz accidẽs ab ea. In ℔ g̃ loco inuenim⁹ hippo. abſcidiſſe ſmonez ſuũ in ſpecie p̃ma ex ſpẽb⁹ vapozatiõis. deinde poſt illud incipit narrare ſpẽz ſecũdam: ⁊ dixit: 5

Poſtea hordeũ ⁊ ozobũ in aceto in fuſa aque mixto: que mixtura ita fortiuſcula ſit quã hõ poſſit bibere: fac bulire. poſt bulitionem uero in ſacculo miſſa lateri ſuppone: ſimiliter etiam ⁊ de furfure.

Oportet ãt ut redeas ad hordeũ ⁊ ozobũ infuſa aceto p̃mixto permi xtione paululũ fortioze illa q̃z homini poſſibile eſt bibere. poſtq̃z reſoluis illõ ⁊ facis ipm feruere: ⁊ põis ipm in kiſti ſuta: ⁊ pone ipm ſup latus: ⁊ ſimil'r fur fur ſm hunc modum.

Non inuẽim⁹ hippo. ꝓcipe vt ꝺecoquãt hordeũ ⁊ ozobũ cũ aceto: ſm q̃ ipa ſũt: ſed poſtq̃z ꝺterũ tur. ⁊ illud q̃dẽ mãifeſtũ eſt ex ſmõe ſuo poſtq̃z reſoluis illõ. Et tu q̃dẽ potes ſcire ex ipa actõe q̃ hippo. nõ voluit niſi illõ qꝺ dixi. qꝺ eſt: qz vapozatio eſt cũ hac diſpõe ꝺueẽtior ⁊ fortior. ⁊ pp illõ ꝓcepit vt fiat etiã de furfure ſile illi⁹. ⁊ nõ fit hec ſpẽs vapozatiõis fortior ſpe cieb⁹ quaz p̃miſim⁹ remẽꝺoratiõez: niſi pp vtutẽ aceti. q̃ ſi ſupſeris ipm cũ ozobo aꝺiuuabit illõ etiã ſup vtutẽ ei⁹ iuuamẽto nõ paruo. qꝺ eſt: qz p vtutez ozobi fit ſufficiẽtia in inciſiõe groſſitudinis hũoz: ⁊ ꝺigõe eoz: ⁊ reſolu tiõe. ⁊ pp illud oz vt vtaris iſtis ſpẽb⁹ vapozatiõis in eo in cui⁹ mẽbris ĩfirmis videris aggregatos eẽ hũozes groſ ſos viſcoſos: ⁊ appebit tibi illõ ex regimie qꝺ ꝓceſſit qñ fuerit generatiuũ huiuſmõi hũoz: ⁊ ex cõplexiõe infirmi ⁊ ex hora p̃ti ex horis anni: ⁊ ex regiõe: ⁊ ex etate. ⁊ cũ il lo etiã qñ nõ fit iuuamẽtũ p vſum ſpẽz p̃maz ex ſpẽbus vapozatiõis q̃etis trãquill': q̃s dixim⁹ in p̃mis. qꝺ eſt: qz cõueniẽs ẽ tibi poſt ꝺſideratõez tuã in diſpõe corpis: qñ nõ appẽt tibi ſignificatões repletõis: ⁊ vſus fueris ſpecie bus q̃etis trãquill' ex ſpẽb⁹ vapozatiõis: ⁊ nõ fit iuuamẽ tũ p illõ: vt ſcias q̃ cã in ꝺolore ẽ groſſitudo hũoz a q̃b⁹ reſoluit vapor inflatiu⁹ ledẽs: qñ nõ eſt ei exitus. Spes aũt vapozatiõis q̃s dixi inueniũt reſoluẽtes hũozes viſco ſos ⁊ vẽtoſitatẽ: ⁊ hũozes generãtes eam: ⁊ ꝓpe vapora tio q̃ eſt cum ozobo. verũtñ hippo. dixit cõmixtionẽ aceti cũ aqua ꝺonec equet. Eſt g̃ ſmo ei⁹ in illo in vltimo oſté ſiõis ⁊ bõitatis. qꝺ ẽ: qz dixit Et ꝺz vt fit cõmixtio ei⁹ ma gis acetoſa paulatim q̃z cõmixtio quaz homini poſſibile eſt bibẽ. Significat g̃ per illõ qz ꝺueit tibi vt ꝺeuites qꝺ ex eo acutũ eſt pp mozdicatões ſuã: ⁊ ꝺeuites illõ ſup qꝺ vincit aquoſitas: pp ꝺeſtructionẽ actiõis ei⁹. Aceti enim acutũ inueit in inciſiõe hũoz viſcoſoz groſſoz: ⁊ reſolu tionẽ eoz cõueieti⁹: q̃z illõ ſup qꝺ aquoſitas ẽ magl vin cẽs. Et qñ mẽbra apoſtẽata nõ eſt poſſibile vt tolerent iſtas medicinas: ponit hippo. cõmixtionẽ aceti mediã in ter ꝺuo extrema. Hec eſt ergo ſpecies ſecũda ex ſpecieb⁹ vapozatiõis tribus: q̃s ꝺiuiſi in pncipio ſmõis mei. 6

Siccoz aũt calefactoziz ea ꝺuci entia ſũt: q̃ cũ ſale ⁊ cũ milio ſimil aſſatis in ſaccl'o recõꝺita apponũt. mi liũ quoqz qꝺ põdere leui⁹ atqz ſbtili⁹ ẽ.

Ex ſpẽb⁹ aũt vapozatõis ſicce ꝺuci entior eſt illa q̃ fit cuz ſale ⁊ milio aſſatis in ſacculo lane. quod eſt: qa mi lium eſt leuis ponderis.

Ippo. narrauit in ſmõe ſuo iſto ſpẽm ẽtiã ex ſpe cieb⁹ vapozatõis: q̃s ꝺiuiſi in pncipio ſmõis. Et ꝺixit ſalez: ⁊ milũ: ⁊ res quiꝺẽ que cõis ẽ vtriq̃z ſimil: eſt ſiccitas. ⁊ illa q̃ ꝓpa ẽ ſali ex vtriſq̃z eſt: qz ẽ mo ꝺicatiuus: ⁊ milio qz eſt nõ mozdicatiuũ. 7

Am huiuſmõi calefactoziũ illum quoqz q̃ſq̃z ad furculaſ. i. ſpatu las aſcẽdit: ꝺolorem ꝺiſſoluit.

Et r̃ſoluit hec vapozatio etiã ꝺolo res qui aſcẽꝺũt uſqz ad furcl'as.

Ignificauit hippo. ſignificatiõe mãifeſta p addi tionẽ ſuã. in ℔ ſmõe ſuo etiã qz r̃ſoluit hec vapo ratio reliquos ꝺolores. ſ. illos q̃ puẽiũt ad locos que ſunt ſub hipocõꝺriis. 8

Nciſio aũt nõ fit niſi tũc tñ quz iã uſqz ad ſpatl'as aſcẽꝺerit ꝺoloz

Nciſio ãt nõ reſoluit ꝺolorez ſm hũc modũ niſi aſcẽꝺat ad furculã

Anifeſtũ eſt q̃ hippo. ſignificauit p ſmonẽ ſuũ in inciſio phlebotomiã venaz. Et enũciauim⁹ nos etiã q̃ hac medicatõe fit iuuamẽtũ in ſmõe ſuo tũc nõ reſoluit ꝺolorẽ ſm hũc modũ. Et hippo. q̃ꝺez nar rauit ꝺe eſſe huius medicatõis res multas cum eo: quod ſcribit in ſequentibus. 9

Si ergo calefactorio ꝺoloz ꝺiſſol uaf: nõ in eo ꝺiuti⁹ imorãduz eſt: pulmonez nãqz ꝺeſiccat: ⁊ empima co adunat.

Quod ſi nõ reſoluaf ꝺoloz p uapo ratõez: tũc nõ oz ut ꝓlõgef moza

in usu eius. qđ est: qa exsiccat pulmõez ⁊ aggregat saniem.

Postq̃ hippo. narrauit spẽs vapozatõis diuersas quaz q̃dã est hũida: ⁊ q̃dã sicca: ⁊ q̃daz mozdicatiua: ⁊ q̃dã nõ mozdicatiua: dixit. Qñ g̃ expiet totũ illũ: ⁊ nõ resoluit dolor p hoc: tũc euacua corp⁹ ⁊ dimitte vapozationẽ: quz exsiccet pulmonẽ: ⁊ aggreget saniẽ. qđ est: qr iste mozb⁹ accidit qñ nõ resoluit apostema qđ ẽ in latere: ⁊ duertit ad saniẽ: deinde resudat post illud ad locũ qui est inter pectus ⁊ pulmonẽ. 10

Quando ergo dolor ad spatulas ascẽdendo iam saltũ cõpleuerit: si grauitas quoq; in brachio uel circa pectus uel diaphragma ꝓtigerit: de basilica uena est phlebotomãdus. Phlebotomo ergo adhibito nullatenus reuoces quin tantam minuas quantitatem sanguinis: usq; dum uidelicz illũ in splẽdidũ colorẽ: uel ex splẽdido in rubeũ: aut ex rubeo in nigredinẽ uidcas cõuerti: q utriq; colozes in sanguine accidũt.

Et qñ pueit dolor ad furculã: aut accidit in scid grauitas: aut uersus mamillã: aut in diaphragmate: tũc oz ut phebotomes uenaz que noiaf basilica: ⁊ nõ phibeas qn cuacuef ex sanguine ẽztitas mlta: dũ pmãet color ei⁹ ue hemẽtis rubedinis ⁊ splẽdozis: aut uides colorẽ eius rubicundũ fieri nigrũ. Isti eiz duo colozes accidũt in sãguie.

Inuẽimus hippo. euacuare hũozes faciẽtes apostema fm declinationẽ eoz. qđ est: qr fmo eius oz vt exbaf ex pte ad quã declinat p loca ducui fm diuersitatẽ ptiũ pãniculi velãtis costas. qđ est: qr qñ in ptib⁹ ei⁹ supioꝛib⁹ accidit apostẽa: cõicãt eis furcla: ⁊ assecid: ⁊ mamilla in dolore. Partiũ autẽ inferioꝛ dolori cõicat diaphragma: ⁊ loca q̃ sũt sub hipocõdrijs. Qñ g̃ ex que sũt in curuatura man⁹: venã p quã possibile est attrahere ex sanguie q̃ est in mẽbro infirmo ad cõtrariũ ptis ad quã dclinat ẽztitatẽ mlrã cuz velocitate. ⁊ qñ extẽdit versus mẽbra inferioꝛa: opz vt fiat euacuatio p mũdificationẽ cũ medicinis. Et fmo hippo. Accidit grauitas in sebemẽtia fuaf in fmõe eius. qđ est: qr grauitas significat declinationẽ sanguis: ⁊ aggregatõez ei⁹ illic cũ mltitudine: qñ nõ fit nisi a mltitudine sanguis. De tẽsiõis ãtur loca vicina loco infirmo: ꝓter qꝛ mltiplicef in eis sanguis. Ꝓpẽ hãc g̃ cãm ꝓcipit hippo. vt euacuef sanguis qui mltiplicat⁹ ẽ p phlebotomiã vene: q̃ noiaf basilica. qđ est: qz in curuatura man⁹ sũt vene mlte: ꝙs de osuetudine nisa ẽ phlebotomare. Et ego q̃dez iam locut⁹ fui de oib⁹ eis in tractatuz⁹ libri mei de anatomia: ⁊ in tractatu alio quẽ singlarẽ feci in anatomia venaz pulsatiliũ ⁊ nõ pulsatiliũ. ⁊ oportet vt remẽoꝛer nũc etiaz sũme illius postq̃ iterabo smonẽ ab ipo ꝓncipio ei⁹. Dico g̃ qꝛ vena que noiaf pfunda qñ ascẽdit sanguis a gibbositate epatis ad aurez dextrã ex auric⁹ cozdis: dimittit ex eo ẽztitatem paruaz in mẽbris: q̃ sunt inter hec duo loca: ⁊ fundit plurimũ eius in coz. ⁊ qñ fuerit post illud incipit illic inceptiõe secũda: siẽ fuit inceptio eius ab ipso ꝓn⁹ fui esse: ⁊ ascẽdit directe vsus ceruicẽ: ⁊ qñ pueit ad ptes pectoꝛis diuidit in duas venas magnas: q̃ dicunf due guydegy. ⁊ ꝓm⁹ ram⁹ eius. i. cõcaue vene q̃ pcedit ex ea anteq̃ pueiat ad coꝛ sunt due vene pcedẽtes in diaphragmate: ⁊ vene alie que diuidũf in pãniculf qui sunt in pectoꝛe. Pars aũt inferioꝛ pectoꝛis cõposita ex octo costis nutrif ex vena singlari cui nõ est pticeps: q̃ ramificaf in q̃busdã animalib⁹ ex vena pfunda postq̃ apꝛopinq̃t coꝛdi. ⁊ ramificaf in q̃busdã eoꝛ: ⁊ in q̃busdã hoib⁹ etiã ex vena q̃ tãgit venã pfundã trãseũtẽ coꝛ. qđ est: qz qñ oꝛif in hoc loco est ꝺclinatio ei⁹ vsus doꝛsuz: postq̃ trãsit coꝛ vehemẽti⁹ depssa. Dec g̃ vena diuidif in ptes pectoꝛis inferioꝛes cõpositas ex octo costis: i vnoquoq; duoꝛ latez vsquequo cõsequtur diaphragma. q̃ttuoꝛ vo coste fmanẽtes q̃ sunt in supioꝛib⁹ pectoꝛis nutriũtur ex pari alio venaz: que ramificanf ex vena pfũda ãteq̃ diuidaf in duas venas dictas due guydegy: deinde ramificanf ex ea post istas vene q̃ veniunt ad man⁹ a titilico. i. a loco q̃ est in ascellis. Uena aũt q̃ noiaf cephalica ramificaf ex vena pfunda postq̃ diuidif in duas guydegy. oꝛif ergo ex vnaquaq; earꝛ vena cui⁹ oꝛigo ẽ extra pect⁹ cõicãs ei: ⁊ guydegy apparẽti. Oẽs g̃ ptes colli q̃ sunt exteri⁹ ⁊ capitis: nisi pauce nutriũtur ex duab⁹ guydegy extrinsecis: sicut mẽbra intrinseca eoꝛ nutriũtur ex duabus guydegy intrinsecis Spatulis autem ⁊ ei quod est in ceruice de nucha adueniũt vene ex locis q̃ sunt sub loco cõi quẽ diximus. ⁊ significo per locuz cõem locuz de quo ante dixi: q̃a cõicat duab⁹ guydegy extrisecis: ⁊ cephalice. Necrio igif fit qꝛ cephalica euacuat ex sanguie q̃ est in locis q̃ sunt super furculas q̃ sunt in ceruice ⁊ capite ẽztitatẽ mltam velociter. vene aũt q̃ veniũt ad curuaturã brachij ex pte titilici euacuãt ptes pectoꝛis. ⁊ ex istis locis ppe sunt loca que sunt altioꝛa: ⁊ ppe in capite: qñ oẽs ptes pectoꝛis inferiores nutriũtur ex vena alia q̃ oꝛif ex vena pfunda anteq̃ ueniat ad coꝛ. Ex hac g̃ vena de qua dixi qꝛ nutrit loca inferioꝛa pectoꝛis in trãsitu suo in latere sinistro sup latꝛa radicis costaz: vsquequo pueiat ad diaphragma ramificanf rami: q̃ diuidũtur in vnoquoq; locoꝛ: q̃ sunt inẽ costas lateris sinistri ⁊ dextri: ⁊ silr etiã reliquz qđ remãet ex ea: qñ ptrãsit diaphragma diuidif in coꝛpib⁹ ꝓmis q̃ occurrũt ei post diaphragma. Uenaz aũt que veniũt ad mamillas ex pte titilici inuẽim⁹ oꝛiginẽ ppinquã valde oꝛigini venaz: q̃ nutriũt costas ẽztuoꝛ supioꝛes ex costis que sũt in pectoꝛe: ⁊ ẽztitas eaꝛ in magnitudine ẽ multo maioꝛ ẽz venaz q̃ veniũt ad manus ex pte spatule. Et qñ incedit vnaquez illaꝛ duaꝛ venaꝛ sup partẽ inirinsecaz a seid: extẽdif vadẽs ad ptez brachij: ⁊ nascif ex vnaquaq; earꝛ ram⁹ magis in lacert|: qui sũt in seid. Qñ g̃ puenit vnaquez illaꝛ venaꝛ ad curuaturã man⁹: ramificanf ex ea vene q̃ veniũt ex pte intrisecta a seid a lateribus curuature brachij ad brachiũ. reliqũ aũt qđ remãet ex ea diuidif in duas ptes: q̃ ptẽdũtur sup curuaturã man⁹. Qđ g̃ trãsit ex ea sup illud qđ apparet de curuatura brachij est vena q̃ phlebotomaf: ⁊ qđ trãsit sup ipz ab interioꝛi ei⁹: est vena que diuidif cum vena pulsatili: que est illic. Et nos phlebotomam⁹ itez venam aliam in curuatura manus reflexam: sicut hec vena que nascitur in vnaquaq; duaꝛ manuũ ex vena que venit ad manũ ex spatule pte:

ꝛ est vena non parua. qꝫ est: quia vena que venit ad manum ex parte spatule qñ trãsit p assaid sub cute: diuidit itez in curuatura manꝰ in locis supioꝛibꝰ eius. Et maiꝛestũ quidẽ est qꝫ illa loca sũt supioꝛa qñ tu figuras manũ: figura quã dixit hippo. in libꝛo suo de restauratõe ꝛ dislocatiõe. qꝫ ergo remãet de hac vena post diuisionẽ eiꝰ supius in trãsitu eiꝰ per loca mãifesta brachij: oportet vt phlebotomet ex parte loci in quo diuidit: ꝛ inuẽit situs huiꝰ vene ꝑpẽ fm rectitudinẽ oꝛiginis eiꝰ ꝑme: ꝛ pp illꝫ fit qꝫ ipa euacuat sanguinẽ ex locis q̃ sunt sup furculã ve lociꝰ. qꝫ aũt venit ex ea ad curuaturã manꝰ oblique euacuat sanguinẽ ex istis locis minꝰ. verũtñ illud est plus eo qꝫ fit in reliquis venis remanẽtibꝰ. illud aũt qꝫ venit ad curuaturã manꝰ ex vena intrinseca ꝛ magna: oblique quidem qꝫ euacuat ex sanguine ex locis: quoꝝ ꝑmisimꝰ rememoratione est parũ valde: ex locis vꝫ supioꝛibꝰ pectoris est multũ valde. verũtñ origo vene q̃ venit ad manuz ex parte titilici: ꝓpinqua est origini vene q̃ nutrit partes supioꝛis pectoꝛis. Hippo. ergo ꝑcepit phlebotomare hãc venã anteq̃z ꝛtinuet: ꝛ vniat cũ uena q̃ oꝛit ex vena que venit ad manuz ex parte spatule. ꝛ qñ hec vena fortasse nõ apparet: tũc minuit loco eiꝰ vna venaꝝ intrinsecaꝝ q̃s dixit vẽire ad brachiũ: ꝛ qñ nõ appet aliq̃ venaꝝ intrinsecaꝝ: tũc minuit vena que generat ex cõtinuatiõe duaꝝ obliquaꝝ: ꝛ vnitiõe ipaꝝ in curuatura manꝰ. Et quoniaz possibile est etiã in q̃busdã boꝛis vt nõ appeat hec vena ꝛ appeaꝛeat vena q̃ venit ex parte spatule: tũc oportet vt phlebotomet etiã. Postq̃z scis qꝫ euacuatõ ex q̃buscũq̃z locis fuerit attrahit ex toto coꝛpoꝛe animal. verũtñ illꝫ non fit velociter neq̃z eq̃liter ex oibꝰ venis. Nos aũt conamur ꝛ studemꝰ vt fit illud qꝫ euacuat de sanguie ex mẽbꝛo apostemato velocius ꝛ plus q̃z ex reliq̃s mẽbꝛis ꝛ ꝑpẽ in egritudinibꝰ acutis: ꝛ inuẽimꝰ illud in phlebotomia vene q̃ nominat basilica: ꝛ plus illo multũ qñ est declinatio sanguis: q̃ multiplicat ad partes supioꝛes: aut sunt partes supioꝛes ex partibꝰ pectoꝛis graues: naz gꝛauitas ꝑpẽ erit tunc in seid ꝛ in mamilla. Apostemata vꝫ que fiũt in partibꝰ pectoꝛis inferioꝛibꝰ: quoniã ipsa sunt ꝓpinq̃ diaphꝛagmati: tũc nec̃io dolores q̃ accidũt in eis veniunt ad loca q̃ sunt sub hipocõdꝛijs. Non ergo inuamẽtuz euacuatiõis ex curuatura manꝰ in hac egritudine est iuuamẽtũ magnũ valde: quoniã locꝰ coꝛdis est medius inter vtraq̃z. Et vos q̃dem audistis iaz me dicẽtẽ ante: qꝫ vena q̃ nutrit partes inferioꝛes pectoꝛis oꝛit sub coꝛde Totũ ergo hũc sermõez dixi ad significãduz qꝫ hippo. hñ inuẽit in sermõe suo. Oportz ergo vt phlebotomemꝰ venam q̃ noiat basilica. ꝛ quoniã posuit terminũ euacuatiõis sanguis mutatiõez coloꝛis eius: tũc sequit illud qꝫ diximus: vt loq̃mur in illo. Dico ergo qꝫ eius qꝫ colligit de sanguine in latere apostemato mutat coloꝛ cã caliditatis: reliquz aũt qꝫ remanet ex eo q̃ est in oibus mẽbꝛis remanet sile ad inuicẽ: ita vt si accidat qꝫ fit sanguis q̃ est in toto coꝛpoꝛe phlegmatic: oportet vt fit sanguis q̃ est in latere apostemato rubeus. ꝛ si fuerit sãguis q̃ est in toto coꝛpoꝛe rube: oportet vt fit sanguis q̃ est in latere infirmo declinis ad nigredinẽ ꝓp adustionẽ suã. Coloꝛ autẽ medi inter alterationẽ a coloꝛe rubeo ad coloꝛẽ nigruz est coloꝛ rubeus clarus. Significatio igit sup euacuationem ex locis apostematis est pmutatio coloꝛis. Nos eiz iam narrauimꝰ q̃titatẽ euacuatiõis: q̃ sufficit in hac egritudine. ꝛ quoniã virtus fortasse ꝓhibeat euacuare hanc q̃titatẽ sanguinis: tunc oportet vt scias qꝫ inuamẽtũ qꝫ suscipit mẽbꝛuz apostematũ inde est tunc minus. verũtñ oportet vt fit dimissio tua casus virtutis plus q̃z euacuatio tua eius qꝫ multiplicat ex sanguine. 11

Pꝛo si passio sub diapꝛagmate fuerit: doloꝛqz usqz ad furculas non ascẽderit naturã cum helleboꝛo nigro uel fellichino lenias: oportet helleboꝛo nigro daucuz: uel siseleos: aut cminũ: siue anisum: siue quodlibz aliud odoꝛifeꝝ: fellichino aũt asam cõmisceas. Q, si utraqz cõmisceant: ideꝛ opus faciũt. Sed tñ ex helleboꝛo nigro solutio fit utilioꝛ: ꝛ ad crisim ꝓuocãdã efficacioꝛ. Illa uero que ex fellichino ẽ ad dissoluẽdũ iflatiuã uẽtositatẽ pꝛõptioꝛ

Quod si egritudo fuerit sub diaphꝛagmate: ꝛ nõ ascẽderit doloꝛ usqz ad furculã: tũc oportebit ut leniat natura: aut potu helleboꝛi nigri: aut potu medicine que nominat fellichinũ postq̃z pmiscueris helleboꝝ: aut cuz semine dauci: aut cum siseleos: aut cuz cmino: aut aniso: aut alijs ex medicinis odoꝛiferis. Sed qum medicina que nominat fellichinuz asam cõmiscueris: ꝛ qũ pmiscueris ista duo etiã erit opatio simil: sed qꝫ soluit helleboꝛus niger est magis iuuatiuũ ꝛ magis attractiuũ crisis q̃z illud qꝫ soluit medicina que notatur fellichinũ: sed fellichinũ resoluit uẽtositatem iflatiuã plus q̃z helleboꝛus niger.

Quod aũt expimẽtũ significz virtutes medicinaꝝ solutiuaꝝ: ꝛ humoꝛẽ quẽ soluit vnaquecz earuz iam sciuisti in libꝛo meo de vtutibꝰ medicinaꝝ simpliciũ. In inuẽtõe aũt cognitõis hoꝛe: in qua necẽe est soluere ex locis ad q̃ declinãt hũoꝛes q̃ vincũt ꝛ multiplicant: admistrat ratiocinatio. verũtñ significatio expimẽto. Et dinis: ꝛ testimoniuz sup illud nõ est nisi ab expimẽto. Et hippo. q̃dem significauit sup vtutẽ medicinaꝝ q̃s oportz nos in potu tribuere infirmis in huiusmõi egritudinib ꝛ dixit de helleboꝛo: qꝫ soluit res q̃ sunt magis iuuatiue ad crisim. ꝛ dixit de medicina q̃ noiat fellichinũ: qz educit, ventositatẽ iflatiuã. Et nos inuẽimꝰ fmonẽ eius ꝛes que sunt magis iuuatiue ad crisim: significare apud eum ꝛes q̃ faciũt crisim egritudinis vehemẽtius: sicut si dicerꝛ quia sunt magis iuuatiue. Et qñ oẽs medicine solutiue sunt nociue stomacho: ꝛ ꝑpe ozi eiꝰ: qũ fit pluris sensus ꝓpter neruos q̃ oziunt in eo: visuz est ei qz oportet vt pmisceant cũ medicina q̃dam medicine odoꝛifere: vt non occurrat virtus medicinaꝝ solutiuaꝝ ozi stomachi nuda simplex: ꝓter qꝫ pmisceat aliq̃d aliud. Deide dixit: Et qñ pmisces medicinã: que noiat fellichinũ: ꝛ helleboꝝ simil est opatio eoꝝ simil. Et vult qꝫ vtus vtroꝝq̃z ẽ ꝛueniens ꝛ nõ est cõtraria vna eaꝝ alteri. quod est: quia corruptio

ꝑmixtōis medicinaꝝ ſolutiuaꝝ non eſt quādo vna earū ſoluit cholerā verbi gratia: ⁊ altera phlegma. quod eſt: quia poſſibile eſt vt euacuent iſti duo humores ſimul i vna hora. ſed quādo vna earū ſoluit hora aduent⁹ ſui ad corpus: ⁊ altera poſt ſpaciū longū a ſuſceptōe ſua. Quam ergo bibit medicina cōpoſita ex iſtis duabus medicinis ſimul eſt ſolutio inequalis agitatiua. Et ſignifico per ſermonē meū: inequalis agitatiua: quādo exiſtimamus ꝙ poſt illud ſolutio ſecūda. quod eſt: quia de cōſuetudine medicine que ſoluit hora qua aduenit corpori ē vt egrediatur cū ea etiā aliq̄d ei⁹ quod ſoluit medicina altera. Quam ergo remanet ex illo humore quātitaſ parua ⁊ debilitaſ virt⁹ medicine: erit inceptio eius cū ſolutōe hūoꝝ conueniētis ei itez. Termin⁹ ergo hore in qua ſoluit medicina que nomiaſ fellichimū: eſt termin⁹ hore i qua ſoluit helleboꝝ⁹. ⁊ de aptitudine eius ē cū illo etiā vt ſoluat humorē melācholicū ſicut helleboꝝ⁹. In hac autez hora vſus autē earū in eo qui habet pleureſim: non oportz vt fit in omni hora: ⁊ rememorare aphoriſmi in quo dixit hipp. ſermonē hūc: Neceſſe eſt in egritudib⁹ acutis raro vti medicina ſolutiua in ꝓncipio earū: qñ nō ē egritudo infirmitas acuta tiū ſicut pleureſis: ſz ē cū ea febris fortis valde. Oportet ergo vt caueas cautela vehemēti ab hoc vt des in potu medicinā ſolutiuā: ⁊ vtere euacuatōe ꝑpe ꝓblebotomiā: cuius doloꝝ iaz puenerit ad loca q̄ ſunt ſub hipocōdrijs. inuamētū. n. cuius ex ea fit min⁹ q̄z ſit ex ſolutōe: verūtamē fiducia in ea ē vehemētioꝝ: immo in euacuatōe ꝑ ꝓblebotomiā non cadit aliq̄d timoris: i ſolutōe aūt accidit timoꝝ multotiēs: ⁊ ꝑpe quz non fuerit cognitoꝝ nature infirmi. Ex hōib⁹. n. ſunt quos ſoluere difficile eſt naturā: ⁊ ex eis ſunt quos ſoluit cū tas pua medicine ſolutiōe multa. ⁊ oportet vt ſit quātitas quaz das in potu de medicina cū meſura: cui⁹ eē iam ſciuiſti: ⁊ expe⁹ fuiſti eā in plurib⁹ hōib⁹: ⁊ inueniſti eam ſoluere meſurā equalē. Nā qum tu nō es ſciēs nām hois cui in potu das medicinā: tūc tu es in timoꝝe ꝙ ſoluat eū medicina ꝑ q̄z oporteat: aut nō ſoluat eum oīo: aut moueat nām ei⁹: ⁊ nō ꝙſequaē illud quod neceſſariū ē. Omnes q̄ res iſte attrahūt ſup illū qui egritudinē habet acutā: no cumētū magnū valde: cui⁹ rectificatio nō ē facilis: ſicut eſt facilitas ei⁹ in eo qui nō habet febrē. Quem ergo nō ē febris fortis: ⁊ tu es cognoſcēs nām infirmi: tūc da ei in potu medicinā ſolutiuā: aut illā quā narrauit hipp. aut aliā ex reliq̄s medicinis ſolutiuis ⁊ ſimilib⁹. ⁊ vna illarū medicinarū eſt medicina quā de ꝙſuetudine medicoꝝ ē nominare bierā. bui⁹ aūt medicine opō diuerſo mō fit. verūtamē melioꝝ compoſitio ei qui ſolutiuā poteſt potare medicinā eſt illa in qua cadit helleboꝝ⁹: ⁊ nō cadit in ea ſcamonea. 12

His itaq̄z factis poſt ſolutiōez de ptiſana dandum eſt: minus quidem q̄z conſueuerat: ſed irrepḃēſibilez expedit minuas quātitatē.

De ptiſana uero hordei oportz ut detur bibenti medicinam poſtq̄z bibit eam quantitas non diminuta ab eo qđ de ꝙſuetudie ei⁹ fuerit ſumere diminutōem cui ſit quātitas.

Oportet etiā vt ſtudiū impediaſ ori ſtomachi ne eueniat ei nocumētū ꝑp potū medicinarū ſolutiuarū: et ꝓpe quādo potat medicinā ille qui habet febrē. ⁊ vna quidē rerū qua conſeruaſ os ſtomachi ne eueniat ei nocumētū eſt: vt non bibaſ medicina ſimpler p ſe: ꝓeter ꝙ ꝑmiſceaſ cū ea quedā res de quarū aptitudine eſt ſedare malicia ei⁹. quod eſt: q̄a natura medicinaꝝ ſolutiuaꝝ ē cōtraria nature corporū que ipe ſoluūt: ⁊ ſunt vniuerſaliter ꝓnecātes ⁊ interimētes ea. Nam ſicut quādo nos bibim⁹ q̄ſtitatē puā ex opio: ⁊ mādragora: ⁊ iuſquiamo ⁊ alijs ex medicinis ſimilib⁹ eis: quarū vt⁹. ⁊ ſubā ſunt cōtrarie corpib⁹ ꝑmētes ea: iuuamur p illud iuuamēto magno. ſil⁹ medicine ſolutiue iuuant nos: q̄ſtitatē puā ⁊ vtimur ea q̄rendo iuuamentū. Sicut q̄ nos i hora quz in potu dam⁹ medicinā ſolutiuā ꝑmiſcem⁹ cum ea q̄daz ſemīa odorifera: vt ſedeaſ p illud malicia medicine: ⁊ nō ꝓhibeant ipſaz ab opatiōe ſua: quz virtutes eaꝝ ſint ſubtiliatiue: ⁊ inciſiue humoꝝ groſſoꝝ: aperitiue viarū p q̄s fit ſolutio: ſimil⁹ etiā fit iuuamentū poſt potū medicine ſolutiue p vſum aliquantulū de ptiſana hordei. qđ eſt: q⁹ medicina ſolutiua ꝑpter paruitatē ſui figiē in ꝺcauitate ſtomachi. verūtñ i tranſitu ſuo p meri ⁊ p ptes ſuperiores ſtomachi nō ſolū recipiūt ea loca i tranſitu iſto p ipſa qualitatē: imo adheret eis aliquid ex ſubſtātia eius ⁊ nocet eis nocumēto magno. naz nō fit pot⁹ aque hordei iuuatiu⁹ poſt ſuſceptionē medicine: niſi qñ ō nā ei⁹ eſt vt abſtergat ⁊ attrahat inferi⁹ totuz qđ retentū eſt de medicina i tranſitu ſuo p illa loca: ⁊ tēperet ⁊ reſoluat quantitatē ⁊ qualitatē que retēta eſt in eis. Ꝓpē has ergo res ꝑcepit hippo. dare i potu aliq̄d de aqua hordei poſt acceptionē medicine ſolutiue. Et vo qñ ſolutōis eſt ꝑma iceptio nō videt ei vt in potu deꝭ aliq̄d de aq̄ hordei. qñ timet ⁊ cauet vt deſtruaſ opatio medicine ſolutiue. ⁊ ꝓpter illud dixit: 13

Tempore enī ſolutōis nullum ius quenit ꝑpinari. ſolutiōe uero ceſſante: primū quidē de ptiſana min⁹ ſumere q̄z ꝙſueuit dandū eſt: deide uero ſemp abſcindēdo uſqz dum pl⁹ detur ſi doloꝝ qeuerit: neqz quodlibz aliud cōtrariū occurrens obſteterit.

Quoniā oportet in hora ſolutiōis ne in potu detur aliq̄d ſorbitōis. qūqz ceſſat ſolutio: da de aqua hordei ad ſorbendū quātitatē minorē ea q̄ cō ſueuit bibere: ſm quā currit ꝙſuetudo ei⁹ ut biberet eaz. deinde fiat aſcēſio p⁹ illud ſemp ad dandū in potu quantitatem multā: ſi doloꝝ iam qeuit: ⁊ non ꝓhibz aliq̄d aliud ab illo.

Inuenim⁹ hippo. dicē de eſſe baz rex Ꝛxium ei⁹ qđ docēt multi medicoꝝ in h̄ noſtro tpe. qđ eſt q⁹ medici i hoc nr̄o tpe qñ ſoluūt infirmū cibāt eū poſt illud cibo multo. Hippo. vo ꝑcipit vt deaſ bibēti medicinā p⁹ mūdificationē de aqua hordei minoꝝ q̄ſtitas. qđ eſt: q⁹ virt⁹ corporis qđ iaz ſolutū eſt qñ ſupaē ⁊ debilitaſ p ſolonez: non ē ei poſſibile tolerare cibū ⁊ bñ digerere ipm niſi ſit pauc⁹ valde. oz. n. vt ſit illō qđ ſumit

potator medicine de aqua hordei p̃ exitũ ei̇ ex ea i die p̃mo cuz mensura quã digerẽ possit. deinde addat in illa post paulatim si dolor iam ceperit ⁊ nõ phibet inde ali quid aliud. cẽ ãt dolozis manifestũ ẽ. ſmonẽ aũt ei̇: nõ prohibet ab illo aliqd aliud: oportet vt intelligas ſz apho rismos quoz rememoratio p̃cessit. vbi enũciauit hippo. horã in qua oportet regere illũ q̃ habet egritudinẽ acu taz absqz aqua hordei. ⁊ sũma illi⁹ ẽ: qz oportz ne sumat sorbitõem qñ spat q̃ fiat crisis anteqz necesse sit infirmo sumere eã: aut quãdo in humore retẽto i loco apostema tor: nõ ẽ aliqd maturitatis. 14

Este ſmo est etiã ſmo meus: ⁊ si necesse sit uti aqua hordei.

Am dixit hippo. iterũ in eis q̃ p̃cesserũt: q̃ horã sumẽdi ptisanã hordei: ⁊ sumẽdi aquã ei⁹ ẽ silis ⁊ q̃ differẽtia inter vtraqz nõ est nisi in re vna tñ: ⁊ est sermo eius: qa oportet vt sit illud quod suscipit infirm⁹ in p̃mis aqua hordei. 15

Et uero ubi ptisane op⁹ fuerit incipe illã dare a p̃ncipio cãe l' morbi fateor ẽ meli⁹ q̃z uenaz exinanitiõez p̃cedere: postmodũ uero in die tertia morbi: aut in q̃rta uel q̃nta siue sexta si ue in septima dari incipe oz: nisi tm̃ crisis tũc tpis fuerit p̃uẽtura.

Do eni dico q̃ incipe dare infirmo sorbitõem a p̃ncipio rei: melius ẽ q̃z p̃cedere ⁊ uti euacuatõe uenaz: dei de incipe dare infirmo sorbitiõem i die ẽtio egritudis sue: aut in q̃rto: aut i q̃n to: aut in sexto: aut in septio: nisi ãtece dat crisis infirmi: ⁊ fiat i hoc spacio.

Nuenim⁹ hippo. seq̃ in sermone suo isto id qõ dixit in libro suo de aphorismis: ⁊ est: qz videt ei vt sit vsus regimis qõ ẽ in vltimo fine subtilita tis in hora stat⁹ egritudis tm̃. Et si videris q̃ status sit in die q̃nto: ⁊ videris q̃ infirmo nõ ẽ possibile vt remaneat viu⁹ cũ vsu aq̃ tm̃: tũc hippo. videt q̃ meli⁹ ẽ vt sumat infirm⁹ in p̃ncipio egritudis sue aliqd de ptisana hordei: ⁊ sit inceptio illi⁹ in die tertio aut q̃rto. Et silr etiã dixit in eis q̃ incipiũt dare infirmis sorbitõez die q̃nto aut sexto aut septio: q̃ ipsi errãt si nõ p̃pat vt fiat crisis i illa hora. Et oportet vt intelligas ex ſmone ei⁹ crisis fiẽ dixi: nõ cõ suptõem egritudis: tm̃ ꝺsuptõem opletã: ſz pmutatiõem infirmi etiã ab illa disp̃e ad disp̃em aliã pmutatione magna. 16

In quib⁹ etiã prepatõis p̃ncipiuz maxime ſm sile fieri ut dcm̃ ẽ oz.

Et p̃cessio quidẽ prepatiõis etiã i istis oportet ut sit sicut dixi simi lis ſm plurimũ.

Dixit etiã in illis in quibus videtur etiam vt des eis sorbitõem in p̃ncipio: oportet vt fit prepara tionis antecessio etiam equalis. q̃ si indiguerit phlebotomia: aut clysteri: aut vsu suppositorij: tũc faci as illud eis in primis. 17

Similiẽ aũt ⁊ de illis potib⁹ quos bibi cõuenit: quos etiã dicturi su mus: nãqz eorum que dixim⁹ plurima eadem sunt.

Et similiẽ etiã utere eo qõ oportz ut bibat ex potib⁹ quos ego dicaz in sequẽtib⁹. ſmo enim me⁹ ſm plimũ est iste ſmo idem.

Hippo. p̃cepit vt p̃paratõis sit anteces sio etiã ante: quãuis sit regimẽ infirmi cum eo qõ bibi tur tm̃: p̃ter q̃ vtatur sorbitõe. ſ. qui phleboto mia venẽ: aut vsus clysteris: aut vsus suppositorij. ſ. opor tet vt p̃cedat p̃ius. 18

Scio nanqz multos medicos qui extra q̃z oportunũ est opantes ab omnibus in p̃ncipio duobus uel trib⁹ uel plurib⁹ diebus custodiũt egros: po stea uero ius ⁊ potũ illis sumere p̃mit tunt: quod etiã puipendũt. Cum eniz corpus maxima mutatiõe mutetur: ei maximũ cõtrariũ illi⁹ mutatiõis ppus esse dicũt. maximũ aũt illi⁹ mutatiõis contrariũ optimũ est: sed ſm utilitatẽ ⁊ cõcordissime securitati exhidẽdum: et maxime in dando cibum in his que media sunt.

Scias autem multos medicorum facere contrariũ eius quod opor tet fieri. Quod ẽ: quia ipsi omes custo diunt infirmos a p̃ncipio egritudinis duobus diebus: aut tribus: aut olus illo: deinde dant eis sorbitõem ⁊ potũ ⁊ potest esse ut uideatur illis: q̃ hec res est conueniẽs: ⁊ est ut quando corpus alteratur alteratõe magna: fit illõ quo resistitur illi alterationi etiam magnũ ualde. et per uitam meam resistere illi alteratõi est bonum ualde: uerũtamen oportet ut sit usus illius scõm rectitu dinem ⁊ fiduciam. ⁊ ex modis quidez alterationũ ppzie est assumptio ciboz.

Nuenim⁹ hippo. redarguere medicos qui phi bent infirmos vel custodiũt ⁊ conseruãt eos ab vsu cibi in dieb⁹ p̃mis: deinde pmutãt eos subi to: quosdã eorũ ad vtendũ ptisana hordei: ⁊ quosdã eor ad vtendũ eo quod bibit. ⁊ non rememorat eorũ q̃ dat infirmis ex cibis qõ est fortis tis anteqz maturet egritu do. quod est: qa de cõsuetudine eius est multotiẽs sicut dixi paulo ante vt dimittat illud quod valde magnũ est

ex errore: ficut dixi paulo ante: ⁊ non contradicat ei: ⁊ ipe quidē significat per illas res quib⁹ vitupat errorē partū nocumētū quod accidit ex errore magno. Dicit enī ⁊ de omnib⁹ qui resistūt egritudini ſm hūc modū: lz vt existimetur q⁹ opatio eoꝝ eſt ſm rectitudinē quādo ponunt mutatōem corporis mutatōem magnā ꝓpter magnitudinē mutatiōis corpis: ⁊ q⁹ illud quod viderūt de hoc ē bonū: verūtamē non omni mutatōe oportet vti: ſed mutatione quadā. Et hippo. quidē dixit in illo quēdā ſmonem in eis q̄ ſunt p̄miſſa: ⁊ ipſe etiā loquet in eo i ſequēte la a mutatione ſubita. 19

In Ociuius uero i mutatōe ōlinqt: q ptiſanā cū fece miniſtrat: nocet etiā ⁊ q tm̄ ſuccū ei adhibet: nocz etiā q ſolū ꝓpinat potū: ſed nocumētuz eius ad illos non eſt tm̄.

Et quibus plus aduenit nocumētuz ex eo: qui errat in uſu pmutationis eſt ex uſu aque hordei: ⁊ cum ea fecis eius: ⁊ nocet illis etiaz qui utunt aqua hordei tm̄: ⁊ eis qui utūt etiaz eo qō bibitur tm̄. ueruntamen nocumentuz eius iſtis eſt minus.

Dicit hippocrates q⁹ quibuſdā vehemēti⁹ aduēit nocumentū ex mutatōe regiminis ſubita: quā paulo ante dixim⁹ eſt: q⁹ medici cuſtodiūt infirmos in p̄mis diebus: ⁊ prohibēt eos ſumere cibum vehemēter: deinde incipiūt cibare eos verſus diē quartū aut quintū: deinde pmutant ſubito ad adminiſtrādā ptiſanaz aquā hordei: ⁊ cū ea fecē eius: ⁊ min⁹ illo cui⁹ pmutatio eſt ad aquā hordei: ⁊ min⁹ venit nocumētū eis qui vtūt eo qō bibit tm̄. qō eſt: qa nocumēti q̄ntitas ē ſm magnitudinez virtutis ei⁹ qō adminiſtrat. 20

In Am ⁊ cōſuetudines in dieta: dū tm̄ p̄cedere debent. Quum ergo ex dieta inſanis maxima diuerſitas ⁊ alia huiuſmodi videantur: quātomagiſ neceſſe eſt fieri in morbis: et maxime in p acutis.

Et oportet qdē ut currat cōſuetudo in regimīe dū pmanēt ſani ſm rē magis vnatiuā. qō ē: qz quz ex regimine appeat diuerſitas in ſanis: magis in ſpecieb⁹ diuerſitatis huius ⁊ aliozū: tūc q̄ſto forſitan oportet: ut ſit diuerſitas eius etiā in infirmis maioz: et ex egritudinib⁹ ꝓpe in eis que ex eis ſūt acute valde.

Incipit hippo. demōſtratōem facere ſup ſniam ſuam in regimīe quod p̄ceſſit: ⁊ dixit eā: ⁊ cōtra dixit etiā in illo eis q̄ vtunt ex ſpēb⁹ regimis cōtrario eius quō oportet vtaī. Et qm̄ ſm̄o eius in eis eſt plan⁹ videt mihi vt antecedā ⁊ annūciē vniuerſal'r. Dico ergo q⁹ vna ꝓpoſitionū quib⁹ vtit in demſtratiōe ſup illō eſt ꝓpoſitio vlis q̄ dicit ſm hūc modū: Si pmutatio ſubita in regimīe ad cōtrariū ei⁹ ſm q⁹ eſt: facit ſanis nocumentū: tūc forſitā accidit illud nocumētū infirmis plus multo. ⁊ nos quidē poſſum⁹ exponere hāc ꝓpōem ſpēbus multis ſmonis: ⁊ dictiōib⁹ diuerſis verbi gra: vt dicam⁹: Qō aduenit ſanis ex nocumēto apud pmutatiōez ſuā in regimīe ſubito ad cōtrariū ſuū min⁹ ē eo qō ſuſcipiūt infirmi ex illo: aut ſm hoc qō ſuſcipiūt infirmi de nocumēto apud pmutatōem eoꝝ in regimīe ſubito ad cōtrariū pl⁹ eſt eo qō ſuſcipiūt ſani. Et tibi quidē ē poſſibile vt dicas eā. cū dictōe alia cōioze hac ſm hūc modū: Rerū que nocumētū accidere faciūt: nocumētū ē ſanis min⁹ eo qō eſt infirmis. Et dictōe oī etiā cōioze hac: Si eſt nocumētū rez que accidere faciūt nocumētū eis qui ſunt fortes min⁹: tūc nocumētū earz eis qui ſunt debiles eſt vehemēti⁹. Et tibi quidē etiā ineſt abſolute: vt dicas intentiōez quā dicit ſm cōtrariū ei⁹ quod dixim⁹: aut ex ipſa re qua fit iuuamētū p̄mit⁹ in eo ſup qō facit demōſtratōem: aut ex vna ꝓpōnū comphenſarū in ea. Hec ē ergo vna duarū ꝓpōnū quas dixit hippo. ⁊ eſt ꝓpo ſup quā cōueniūt Perſe: ⁊ de conſuetudine quidē Ariſtotelis ⁊ ſecte ei⁹ eſt vt nominēt illā cui⁹ hec eſt diſpō ex ꝓpōnibus neceſſarie receptōis. Propoſitio aūt ſecūda cui⁹ cognitio ſumit exp̄imēto: ſile vt audias eā. Scias q⁹ pmutatio regimīs ſubito ad cōtrariū ei⁹ ſm q⁹ eſt nocz ſanis ⁊ cōcludit ex iſtis duabus ꝓpoſitōib⁹: q⁹ illud qō ſuſcipiūt infirmi ex pmutatōe regimīs ſubito ad cōtrariū ei⁹ ſm q⁹ eſt: eſt ex nocumēto magno valde: ⁊ pl⁹ illo multū cui⁹ egritudo ē acuta valde. Eſt ergo hec intētio ſmonis hippo. ⁊ inuenim⁹ eū dicē ꝓpōem p̄mā harū duarū ꝓpōnū: ſup quas cōueniūt Perſe abſolute: p̄ter q⁹ de mīraret ſup eā ⁊ verificet eā. ꝓpōez aūt inuenim⁹ ſecūdā eū certificare ex reb⁹ ꝑticularib⁹ que exp̄imēto ꝯphēdūt ⁊ ſcies illud ex ſmone ſuo q̄ ſedt hūc ſmonē. 21

Quod qdē facile ē ꝯphēdi. Vala nāqz dieta cibi ⁊ pot⁹ q̄ ſm ſimile fit: ſecurioz eſt in omi tēpe tueri ſanitatez q̄z ea que melioz eſt ſi in ea mutatio ſubita fiat.

Et cognitio illi⁹ eſt facilis. ſ. q⁹ regimē malū: uel comeſtio: uel bibitio cū cibo ⁊ potu ſimili adinuicē maioris fiducie eſt uliter in oib⁹ horis in cōſuatōne ſanitatis: q̄z pmutatio ſubito ad aliud regimē meli⁹ eo.

Incipit hippo. in hoc ſermone certificare ꝓpōnē ſecūdā duarū ꝓpoſitionū quib⁹ ipe demonſtratiōez facit ſup ſermonē ſuū ex exemplis ptic ularib⁹ multis: ⁊ aggregauit illud in ſūma vna ⁊ dixit: q⁹ nocumētū eueniēs ex pmutatōe magna ſubito egrediēte ab eo quo currit conſuetudo nō eſt puū: ⁊ omne qō ſequit qō p̄ceſſit ex ſermone ſuo eſt planū manifeſtū. verūtamē ego ſm diſpoſitōem ſi ſtetero ex eo ſup aliquod quod videat mihi indigere expoſitōe ei qui nō eſt exercitatus in intellectu continuatōis ſermonis adinuicē: nō ero piger ab expoſitōe eius etiā. qō eſt: q⁹ oportz i expōe vt intendat per eam dilectio hominū cōis: non inentio

exptoꝝ in sermone tñ: sed eoꝝ qui sunt expti. Qui ergo cognoscit seipm: ḉa non est expt⁹ neqꝫ exercitat⁹ penit⁹ i aliq̄ sciaꝫ pmaꝫ: tūc oꝫ vt in illa arte exerceaſ. 22

Qui cū semel uel bis in die sumere cibū cōsueuerūt: si a solito usu in aliuꝫ ibito mutēt: nocumētū eis gnāt et defectōꝫ. Quib⁹ aūt nō ē consuetudo p̄ādere ⁊ p̄andēt: moꝫ deficiūt ⁊ aggrauanſ coꝛpa eoꝝ: ac toꝛpēt: atqꝫ mollescūt. si cenant post: eructuāt acidū. Alij aūt sunt qui nature molliciꝫ patiunſ p̄opterea q⁹ stomach⁹ eoꝝ cō tra cursum sue nature aggrauatur: cui uidelꝫ exinanitio fuerit assueta. nō aūt bis impleri: ⁊ bis digerere pōt in die.

Vnde est q⁹ illis quoꝝ cōsuetudo cucurrit ut comedant bis in die: aut quoꝝ cōsuetudo cucurrit ut comedant semel: deinde pmutanſ subito ad cōtrariū ei⁹ fm q⁹ fuit: accidit nocumentū ⁊ debilitas: ⁊ quoꝝ nō est consuetudo p̄andere ⁊ p̄ādēt: debilitat illos illud statim: ⁊ grauat coꝛpa eoꝝ: ⁊ reddit ipos pigros: ⁊ mollificat eos. Q. si cenāt cū illo etiā eructuāt eructuatōꝫ acetosam. ⁊ ex eis sunt quib⁹ accidit lenitas nature: ⁊ causa in illo ē q⁹ grauat stomachū eoꝝum scōm contrariū eius scōm q⁹ currit cōsuetudo eius. Quod est: quia cōsuetudo cucurrit apud eos ut stomachi eoꝝ sint uacui: ⁊ ut nō impleanſ ex cibo bis: neqꝫ digerant cibos etiam bis.

Propterea q⁹ nō fuit contētus hippo. vt enūcia ret qō euenit eis qui pmutanſ subito ad cōtrariū ei⁹ qō currit ɔsuetudo eoꝝ: nocumentū magnū: sed narrat etiā fm quā partē oportet: vt rectificeſ illud in vnoquoꝫ homīe: p̄olongaſ sermo eius. quod ē: ḉa si ostēderet tñ: qꝫ aduenit eis nocumētū magnū apō pmutatōem eoꝝ subito ad contrariū ei⁹ quo currit consuetudo eoꝝ: esset sermo ei⁹ intellect⁹ breuis. Prima g̃ p mutatio q̄ subito fit ad contrariū eius quo currit cōsuetudo est hec pmutatio quā nūc dixit hippo. scilꝫ quoꝝ non est consuetudo vt p̄andeant ⁊ p̄andēt. Ipse enī dixit in eis: q⁹ illud debilitat eos: ⁊ grauat coꝛpoꝛa eoꝝ: ⁊ facit eos graues: ⁊ mollificat eos. ⁊ non accidūt in eis accidētia ista: nisi quādo cibus fit sup virtutē eoꝝ in loco pōderis. quod est: quia debilitas virtutis in eis nō ē ex eis que p̄opꝛa sunt ei: sicut q⁹ de ɔsuetudine eoꝝ ē vt accidat apud p̄iuatōem cibi. ꝓpter hoc ergo addidit in sermone suo: q⁹ coꝛpoꝛa eoꝝ qui regūt hmōi regimine: grauanſ ⁊ mollificāſ. In eo aūt cui⁹ ɔsuetudo currit vt p̄andeat ⁊ nō faḉ illud: enūciat i eo q⁹ scribit: debilitat tē virtut]: ⁊ nō dicit cū illo ḡuitatē. qō est: qꝫ virt⁹ apud huiusmōi pmutationē debilitat in se. ⁊ cuꝫ illo etiā ipse postq̄ dixit de illis q̄ regunt huiusmōi regimie cui⁹ p̄x missim⁹ expositionē: q⁹ illud facit eis accidē pigriciā. dicit itez p⁹ illud: Et timēt ex oīb⁹ opationib⁹: sicut si diceret q⁹ ipsi terrenſ vt cōenſ res opationis. ⁊ hec q̄dez res vere ⁊ nēcrio vera ē: qm̄ ipse cui⁹ est hec dispō sentit debilitatem fortē: ⁊ nō audet ꝓpter illud facē aliq̄d ex opatōib⁹ q̄s faciebat añ. Deinde dixit itez: Et q̄ vtiſ euacuatōe in regimine suo: accīt ei vt existimet q⁹ viscera eius sint q̄si suspensa: ⁊ mingit vrinā acutā ⁊ viridē. Et manifestū q⁹ dem ē qꝫ significat p fmonē suū: acutam vrinā: q̄ calefacta est pl⁹ q̄ de ɔsuetudine ei⁹ est calefieri. p viridē aūt intelligit illud qō de ɔsuetudine grecoꝝ ciuitat] athenaꝝ est itelligē ex ea. ⁊ iuenim⁹ illud remanere cū eis vsq̄ ad hunc finē. qō est: qꝫ qñ ipsi videt hominē cui⁹ coloꝛ est citrin⁹ interrogāt eū q̄ sit causa i viriditate colozis ei⁹: p̄cipit q⁹ ipsi videāt q⁹ inter b⁹ vt dicaſ: viridis ⁊ cirin⁹ ē dzia. ⁊ dicūt de hoīe q̄ est vehemētioꝛis viriditat] q̄s fuit: ⁊ significāt pp illud vehementiā citrinitat]. ⁊ coloꝛ q̄dez citrin⁹ vere ē coloꝛ croci. ⁊ vrina fit hu⁹ dispōnis qñ pmiscet superfluitas aquosa cholere rubee clare. qō est: quia declinatio coloꝛis rubei clari a coloꝛe rubeo ad coloꝛez albū est cū mēsura declinatōis coloꝛis citrini ad coloꝛē rub. clazꝫ. ⁊ scripsit hippo. itez accīa alia q̄ accīt eis q̄ huiusmōi regunt regimie. ⁊ ego q̄dē inq̄rā de eis qñ veniā ad fmonē ei⁹ in ipsis. nūc aūt oꝫ vt itendam⁹ ad exponendū fmonē cui⁹ premisim⁹ rememoratione. qō est: q⁹ hippo. addidit ad accīdia que accidūt eis q̄ p̄andēt p̄ter q⁹ cō suetudo eoꝝ cucurrerit cū illo. q⁹ si cenauerīt cū illo eructuant eructuatōe acetosa. Et nos q̄dem scim⁹ q⁹ eructuatō acetosa fit ex frigoꝛe stomachi: ⁊ fit miltoriēs ex phlegmate qō aggregaſ in eo ex multitudie ciboꝝ: ⁊ q̄nq̄ fit ex cibis tēperati i q̄titate sua: ⁊ virtutes eoꝝ iūt frigide. Et res cōis i oībus reb⁹ isti] est disgregatio caliditat] ināte q̄ est in stomacho: ⁊ q⁹ cibi vicunt eaz: vel defect⁹ ⁊ abbreuiatio eius a bñ digerendo illos cibos: ficut ē illō qō accīt quātitati parue ignis: qñ inp eam p̄icit quātitas multa lignoꝝ: aut quātitas equalis būida parua. Deinde dixit hippo. Et q̄busdā q̄ hoc regunt regimie accīt lenitas nāe. ⁊ inuenit in multis descriptionib⁹ loco nois quod figt lenitas nāe: nomē aliud simile ei figns angustiaz ⁊ istiaz ⁊ indetudinē. ⁊ manifestū est quidē q⁹ angustia ⁊ quietudo accidūt ex multitudie ciboꝝ eis q̄ regunt hoc regimie: ⁊ difficultas decoctōis: ⁊ multitudo pmutationis sup lectū: ⁊ assiduatio ei⁹. Et nos q̄dem iuenim⁹ hippo. oñdisse in postremo h⁹ fmonis oñsione manifesta q⁹ digestio ē similis decoctōi. Innuit g̃ p illud qō fit a caliditate būida vapoꝛosa: nō sicca tenebꝛosa: sicut ē caliditas febriū. sed caliditas būida vapoꝛalis ē sicut caliditas nālis que ē in coꝛpoꝛib⁹ aīaliuꝫ. 23

Si quoqꝫ oxiremiā emittant: pōt fieri ut adiuuentur sic alleniādo se ab his que ex mutatione diete in contrarium patiunſ. oꝫ itaqꝫ ut post cenā per integram dormiāt noctē si hyems fuerit a frigoꝛe: si estas a caloꝛe tuti. q⁹ si nō dormiant diutissime suauiter de ambulando nō cessent. deinceps uero aut nihil: aut lenia: aut minime nociua

cenēt: bibātqz paꝝ uini nec aq̄ ꝑmixti.

ET necesse est istis ut alleuietur ab eis qō aduenit eis apud ꝑmutati onē eoꝝ in regimine ad cōtrariū. Qō est: qa oz ut dormiāt per quātitatē no ctis integre post cenā ipoꝝ. Jn hyeme quidē cū custodia a frigore: et in estate quidē cū cautela a calore. q si non fue rit eis possibile ut dormiāt: ꝑambulēt deambulatiōe multa facili leui: ꝓtē q stent. Qum ergo post illud fuerit: aut nō cenēt: aut si cenauerit: cenēt cena le ui que nō noceat eis: ⁊ bibāt etiaz uinū paucū aq̄ nō ꝑmixtū.

EX istis quidē reb⁹ est res vna que cogit ad dicē dū ipaz in hoc loco. qō est: qa hippo. intētio est vt ostendat q mutatio ei⁹ quo currit cōsuetudo subito nocet corpib⁹: ⁊ qualiter oporteat vt medicēt illi quib⁹ accidit ex nocumētis huiusmodi: ⁊ qñ visuz est ei vt faciat illud: tūc seq̄mur etiā sermonē eius. Dico ergo q pl⁹ quidē qō precipit hippo. non est vt dormiāt sōno multo longo spacio: sicut quidē estimant plures exposi toū post cenā: sed sicut requrit intētio hui⁹ ſmonis: post prandiū. qō ē: qz nō ē simile vt significet ꝑ sermonē suū: Per quātitatē noctis integre: nisi somnū diei: non som nū noctis. Quod autē dixit etiā post illud vbi dixit: q si nō fuerit eis possibile vt dormiāt: deambulēt deambula tione leui multa: ꝓter q stent. ⁊ quz fuerit post illud: aut non cenēt: aut alleuiēt cenas suas: testificaꝝ qa ipse ꝑce pit vt sit somn⁹ post prādiū. Quod ergo fieri oportet: est vna duaꝝ rerū: aut vt rectificeꝝ scriptura quz sit erronea ⁊ scribaꝝ. quod ē: qa oportet vt dormiāt ꝑ quātitatē no ctis integre post cibos suos: in hyeme quidē cū custodia a frigore: ⁊ in estate quidē cū cautela a calore: aut si sua tur scriptura in qua ē post cenas eoꝝ ſm q ipsa est vt intelligaꝝ ab eo sermo ei⁹ ſm hūc modū. quod ē: qz opor tet vt dormiāt nūc ante cibos suos: sicut dormiebāt āte post cenas suas ꝑ quātitatē noctis integre: ita vt sit ser mo ei⁹: post cenas suas: adiūct⁹ ad sermonē: ꝑ q̄titatem noctis integre. Illud aūt quod ipe precipit ꝑ ipm. ſ. ſmo nē: de dimissiōe cene: ⁊ minoratōe eius: ⁊ alleuiatōe ipi⁹ eius intentio est intellecta manifesta. Quod est: qa vult vt figatur ⁊ quiescat stomachus: ⁊ confortet ꝓpter il lud qō trāsiuit ꝑ ipsum de labore qui euenit ei ex gra uitate cibi quo vsus est: nō ſm cōsuetudinē. ⁊ confert in boc etiam vt sit illud quod bibit parum non mixtū. Qō est: quia oportet vt caueatur ⁊ custodiaꝝ euētus rugit⁹: ⁊ eius quod humectat stomachū: ⁊ infrigidat ipsum. Et causa in illo est illud quod grauat stomachuz ex multi tudine ciborū: ⁊ quod aduenit etiā ex vino. oportet ergo vt sit impmixtū calefaciēs ⁊ confortans stomachū. Dec ē ergo intētio sermonis sui. reliqua autē que sequuntur ipm manifesta sunt. 24

SImiliter autē ⁊ qui bis in die co medere cōsueuerūt: si prandiū di miserint: corpora eoꝝ in se deficiunt atqz ab omni ope excūt: precordia do lent adeo: ut eoꝝ uiscera sibi suspensa esse uideanꝝ: urina cholerica viridisqz coloris stercus incensum. quidam aūt oris amaritudinez: oculos obductos: tēpa formicātia fridos sētiūt artic'los.

ET similiter qui consueuerūt i die bis comedere: qñ dimittunt prā dium: mollificanꝝ corpora eoꝝ: ⁊ debi litanꝝ: ⁊ cessant ab omni ope: ⁊ accidit eis dolor i precordijs suis: ita ut existi mēt q uiscera sua sint suspēsa: ⁊ fit uri na eoꝝ urina acuta viridis coloris: ⁊ stercus eoꝝ incensum: ⁊ ex eis sunt qui dam qui inueniunt in ore suo amaritu dinem: ⁊ inueniunꝝ oculi eoꝝ submer si: ⁊ tempora saliunt: ⁊ infrigidantur extrema eorum.

RElīqua q̄ sunt i hoc ſmone ex eis q̄ sūt sil'ia eis q̄ accidūt eis q̄ cibanꝝ non ſm q currit ꝯsuetudo iam exposui: tūc quz exposui illa accītia. Jn eo aūt qō est i ipso ꝓter illud qō est in ſmone quē dixi: ego sum dicēs nunc qō dixit hippo. Et ē sterc⁹ eoꝝ adustū. ⁊ manifestū quidē est q adustio ⁊ incendiū accidūt sterco ri ex caliditate. qō est: qz corp⁹ fit in eo q̄ dimisit cibū su um quo cucurrit ꝯsuetudo ei⁹ fiecī⁹ ⁊ vehemēti⁹ ignituz. Deinde dixit: Et ex eis ē cui accīt in ore ei⁹ amaritudo: ⁊ est ille sup quē ex eis ē vincēs p nām cholera. ⁊ inqt Et i uenis oc'los eoꝝ submersos. ⁊ cā in illo ē exficcatio vtro rūq; a cā ꝓpter quā aduriē sterc⁹. Per salt⁹ aūt tempoꝝ vult q venaꝝ pulsatiliū que sunt i eis pulsus ē manife stus. ⁊ cā in illo est declinatio caliditat' ī nate ad calidi tatē igneaz ī natur' sup q̄s qō vincit ē chol'a. Extremita tes aūt corporis infrigidanꝝ in eis tūc quz implēꝝ stoma chus materijs q̄ sunt de genere cholere mordicātib⁹ euz ⁊ ledentib⁹ ipm: q̄re resoluiꝝ ab eis virtus: tūc ⁊ infrigi dātur extremitates corporis. 25

PLurimi uero qui prādium obmi serunt: cenā nequeūt explere: qui si cenauerint: stomachus eis grauatur somnuz uero molestiorem q̄z si pransi fuerint ducunt.

ET plus qui dimittunt prandium: non est possibile eis ut compleant cenā suam: ⁊ qñ cenant grauaꝝ stoma chus eoꝝ: ⁊ fit somnus super eos mo lestus plus multuz q̄z si ipsi precessissēt ⁊ pransi fuissent.

SUper quē natura. i. naturaliter vincit cholera: ⁊ moraꝝ ꝓter q prandeat ſm q currit consue tudo eius: refugit ipesmet a cibo ꝓpter maliciaz dispositiōis sui stomachi. Qui ergo cogit seipm: ⁊ sumit ex cibo: grauat illud super ipm: ⁊ cōtristat eum: ⁊ fit mo lestus ei ꝓpter illud somnus eius: sicut dixit hippo. et

significat illud quoniã ipſi mozãt ſuper lectos ſuos cũz diſpoſitione mala. 26

Quæ accñtia ſiquidẽ etiã ſanis contingũt ex immutatione dicte diei medie in cõtrariũ q̃z ſolebãt: iuſtuz eſt apud me ut ne quicq̃z ſubiungatur aut ſubtrahatur.

Quando ergo accidũt iſta accñtia ſanis, ꝓptereq̃ ipi mutãt regimẽ ſuũ in medietate diei ad cõtrariũ eius quo currit ꝓſuetudo eoꝝ: tũc rectificatio maioꝝ apud me eſt: ut nõ addatur neq̃z minuatur.

Inuenim⁹ hippo. intromittere in poꝛtiõib⁹ ſmonis ſui in accidẽtibus extraneis: que ipe narrat accidẽtibus eis qui mutãt conſuetudinẽ ſuam ſubito ex ſanis ſummã ſermonis que ſimilis eſt narrationi accidentiũ que accidũt ſanis. quod é: quia manifeſtuz eſt q̃ ſi ex nocumẽto mutatõis coꝛpis in medietate diei in ſanis conſequif hec ſumma: tũc foꝛſitan quãdo accit illud infirmis plus multũ eſt: deinde hippo. poſt illõ redit ad narrandũ accidẽtia que accidunt eis: in eis que ſequũtur hũc ſermonẽ. 27

Si enĩ ei qui ſemel in die cõtra cõſuetudinẽ ſuã comedẽdo tota die uenas euacuauerit: ⁊ poſt ſolito moze cenauerit: coꝛp⁹ grauaẽ. ſ. poſt ꝑtermiſſum pꝛandiũ uexatione coꝛpis ac defectõe: poſt cenã uero grauedie ſeq̃nte.

Si igif illi⁹ qui comedit nõ ſcõz q̃ currit ꝓſuetudo ei⁹ ſemel: quz utitur die ſuo toto euacuatõe uenaꝝ: ⁊ cenat ſup q̃ currit ꝓſuetudo eius grauaẽ coꝛp⁹: tũc opoꝛtet ut grauẽ plus multum: ſi qum dimittit pꝛandiuz fatigat illud ipm ⁊ debilitat: tũc quz cenat grauatur coꝛp⁹ eius.

Attentio hui⁹ ſermonis ẽ illud quod ego narro Dicit hippo. Si quis dimittit pꝛandiuz pꝛeter q̃ currit cõſuetudo eiuſ: qum cenat min⁹ q̃z currit cõſuetudo eius in ea grauaẽ ſuper ipm coꝛp⁹ eius in nocte: tũc q̃to foꝛſitan grauabiẽ pluſ multũ ſi compleuerit cenam ſuaz: ſicut cucurrit cõſuetudo. Inquit Iumain: oporꝛtet ut in intelligas a Bal'. ex ſermone eius minuſ q̃z cucurrit cõſuetudo eius cũ eo uti ea: non in cena tñ: ſed in duob⁹ cibarijs ſimul. ſ. pꝛãdio ⁊ cena. quod eſt: q̃ hippo. dixit: Et cenat ſicut de cõſuetudine eius eſt ut faciat. Intẽtio ergo Bal'. in ſermone ſuo: qum cenat minus q̃z currit cõſuetudo ei uti ea: non eſt poſſibile ut intẽdat ꝑ eam cõtradicere hippo. ſed qum cõparat quod comedit nũc ad quãtitatẽ quã comedebat in pꝛãdio ⁊ cena ſimł: dicit min⁹ q̃z cõſuetudo ei⁹ fuit uti. 28

Si iterũ cenent poſt largiozem uenarũ exinanitiõem: multomagis coꝛpus aggrauatur.

Et ſi redit iterũ ⁊ cenet poſtq̃z utitur euacuatiõe uenaꝝ ſpacio longo: grauaẽ coꝛp⁹ ei⁹ pl⁹ multo.

Quidam eoꝝ qui dimittũt cibuz ecõtrario eius quo currit cõſuetudo eoꝝ mínoꝛãt ſpaciũ iciuni ſui: ⁊ quidã eoꝝ pꝛolongãt illud ſpaciũ. hippocrates ergo dicit in iſtis qui pꝛolongãt: q̃ grauitas coꝛpoꝛũ eoꝝ fit multo plus. 29

Iuuat itaq̃z coꝛp⁹ ⁊ uenas ꝑter ſolitũ exinaniẽtẽ ſi ab his q̃ in cadẽ die patiẽ: tuendo ſe a frigoze et calore atq̃z laboze alleuiẽ: qa illi⁹ paſſio i his quoq̃z duplicaẽ: cena quoq̃z ſua leuioꝛ fit ſolito: nec ſicca ſed humida ſit: poꝛ uero nõ ſit aqua mixtus: nec cibi quãtitate mínoꝛ: poſtera aũt die pꝛãdiũ alleuiet: ſicq̃z gradatim ad ſolituz reuertatur uſum.

Iuuanẽ etiã qui utunẽ euacuatõe uenarũ ſm cõtrariũ ſſuetudinis eius: ita ut alleuienẽ ab eis que eis eueniunt in illa die ſm q̃ narro: cauẽdo a caloze: ⁊ frigoze: ⁊ laboze. Eſt enĩ moleſtũ tolerare illa: et alleuiet in cena ab eo quo cucurrit conſuetudo eius: neq̃z ſit quod cenet ſiccũ ſz humidũ: ⁊ bibat uinũ ſuũ non commixtũ: qõ non ſit minus quãtitate cibi ſui. Quinq̃z fuerit a mane hui⁹ diei alleuiet pꝛandiũ ſuũ ut redeat ad illud quo currit conſuetudo ſua gradatim.

Inuenim⁹ q̃ ſicut hippo. rectificauit ꝑ regimen qõ dixit: nocumenta que cueniũt eis q̃ cibãtur aliter q̃z currit cõſuetudo eoꝝ. Similr etiã nũc inuenim⁹: q̃ ipſe rectificat nocumẽta que accidũt ei qui dimittit cibũ. Pꝛecepit ergo i pmis ut caueat a caloze ⁊ frigoze. ⁊ laboze. deinde dixit: Qõ eſt: q̃ ipm tolerare ea ſtas ẽ ei moleſtũ. ⁊ ꝑcepit p⁹ illõ ut alleuiet i cena ſua ex eo q⁹ cucurrit ꝓſuetudo ei⁹: q̃nis iuẽiam⁹ ꝑles hoies ſuſcere ꝛiuz h⁹ actõis. qõ eſt: q̃ ipſi ꝑcipiũt ut ille q̃ phibet cõplere pꝛandiũ ſuũ ꝓpter quaſdã occupatiões: cõpleat illam diminutionẽ boza cene: ꝑter q̃ ſciat: q̃ q̃tus cuppus vere idigeat ut cõpleaẽ qõ minuiẽ de cibo ei⁹: ꝑcipit ſtomach⁹ eius nõ põt digerere illud ꝓpter illud qõ aduenit ei de nocumẽto ꝓpter longitudinẽ ieiunii: ⁊ cũ ſit quod ꝑcipit hippo. de alleuiatõe cibi: pꝛecepit etiã ut ſit humid⁹. qõ eſt: q̃ humectatio ẽ cura cõueniens ſtomacho ⁊ coꝛpoꝛi qõ ericcatũ eſt ericcatõe vehemẽti. ⁊ videtur etiã ei ut eoꝝ ſtomach⁹ ꝛoꝛtetur potu vini: ⁊ ꝑcipit ut ſit qõ ex eo bibaẽ non cõmixtũ neq̃z diminutũ a q̃ſita te cibi. qõ eſt: q̃ vinuz aquarũ cõmixtũ debilitat ſtomachũ: verũ bibere quantitatẽ paruã ex eo eſt incõueniens ſtomacho qui exiccat⁹ ẽ. Iit pꝛecepit etiaz ut ſollicitudo

habeaſ de eſſe regiminis in eo cui aduenit nocumentuz
ſm hūc modū:in mane illi⁹ diei:precedat enī ⁊ alleuiet
de cibo ſuo quē comedere cōſueuit:vt redeat corp⁹ad il
lud quo currit ei⁹ conſuetudo gradatī.i.paulatī. 30

Q Uozū uero in ſūmo corporis cho
lera dominatur ipſi plurimū hoc
moleſtius patiuntur.

Q Uozum uero ex iſtis ſup ſupioza
corpis cholera uincens fuerit:to
lerare huiuſmodi res ſcōm plurimuz ē
moleſtius.

Iam dixi ego etiā paulo ante de illo ſuper quem
cholera eſt vincēs:q̄ tolerātia eius quādo per
mutat regimē ſuū:ſubito ad ieiuniū eſt moleſti
or q̄z tolerātia eius ſup quē vincit phlegma.qō eſt:quia
cholera vincit ſup formā corpis eius ⁊ ſtomachū ei⁹ ve
lociter. Cauſa aūt ꝓpter quā nō abſoluit hippo. ſmonē
ſuū ⁊ dicit: Sup quē vincit cholera:ſed addidit ad illud
ſupioza corpis eius eſt:quia cholera rubea clara que no
minaſ cholera citrina: aut cholera rubea quādo natat
ſitio eſt illa:q̄ vincēs ſup ipm eſt cholera in ſupiozibus
corpis eius. Et quādo eſt deſcēſio eius ad inferioza noia
tur cholerie⁹ in inferiozib⁹ corpiſ ſui.qō eſt:quia tu iuue
nis ſaulū ſacerdotē: q̄uis vincēs ſup formā corpis eius
eſſet phlegma.verūtamē cholera rubea clara natabat ī
ſtomacho eius omni die:ita q̄ neceſſe erat ei vomere er
ea in pmis quātitatē nō paruaz:aut in balneo:aut poſt
exitū ei⁹ ab ipo. In Audino aūt philoſopho q̄uis inue
niamus q̄ fuit vincēs ſup complexionē eius cholera:ve
rūtamē illa cholera deſcēdebat in eo ad inferioza iteſti
na.⁊ parū quidē inuenim⁹ eū vomere cholerā citrinā:et
inuenim⁹ paucitatē dominij cholere ſuper egeſtionē in
ſaulo ſm multitudinē dominij eius ſup ipaz in audino
Qui ergo dimittit cibū ſuū ecōtrario ei⁹ quo currit con
ſuetudo eius:⁊ eſt vincēs ſup formā corpis eius:⁊ in ſto
macho ei⁹ cholera rubea:oportet vt accidat ei ſicut pau
lo ante dixi. In eo aūt quē eſt vincēs cholera ī ſto
macho eius tñ:inuenim⁹ accidētia que accidūt ꝓpter
moleſtiā tolerātie illi⁹ ſup eū ſimilia accidētib⁹ que acci
dunt in eo ſup cui⁹ formā corpis ⁊ ei⁹ ſtomachū eſt vin
cens cholera. Reliquoū aūt accidētiū: quedā non acci
dunt ei penit⁹:⁊ quedā eoz accidūt:ſed ipa ſunt q̄etioza
⁊ trāquillioza. qō eſt: quia hippo. p̄ceſſit ⁊ dixit de eo q̄
dimittit cibū ſuū ſm cōtrariū quo currit cōſuetudo ei⁹:
quia terreſ ab opib⁹:⁊ putat q̄ viſcera eius ſint ſuſpēſa:⁊ mīgit vrinā acutam
⁊ putat q̄ viſcera eius ſint ſuſpēſa:⁊ mīgit vrinā acutam
viridē:⁊ aduriē ſtere⁹ eius.⁊ ex eis ſunt qui inueniūt in
oze ſuo amaritudinē:⁊ fiūt oculi eoū ſubmerſi: ⁊ ſaliūt
teꝫpa eoū:⁊ infrigidanſ ipoz extrema. ⁊ quedā horuz
accidentiū accidūt pl⁹ei ſup formaz corpis cui⁹ vincens
cholera eſt:⁊ quedā eoū accidūt pl⁹ei ſup cuius ſtoma
chū eſt cholera vincēs:⁊ quedā eoz accidūt vtriſq̄ ſimil
diſpōne vna. Dolor autē p̄cordij.i.oris ſtomachi accit ei
in cui⁹ ſtomacho eſt vincēs cholera:⁊ accidit ei ꝓpter id
terror ab opib⁹ ⁊ frig⁹ extremitatū. Urina aūt acuta viri
dis colozis:⁊ aduſtio ſtercoris:⁊ ſubmerſio oculoū: et
ſale⁹ temporū:accidūt ei ſup formā corpis cui⁹ cholera ē
vincēs. Accidētia aūt que accidūt vtriſq̄ ſimul ſunt exi
ſtimatio eoū:q̄ quaſi viſcera eoū ſunt ſuſpēſa:⁊ amari
tudo oris eoz.qō eſt:quia ipſi ſentiūt ꝓpter ieiuniū quo
nō cucurrit cōſuetudo:quaſi ipſoū viſcera nō ſint fixa.

Amaritudo aūt oris accidēs ei ſup formā corpis cui⁹ vi
cens eſt cholera:nō accīt ſm q̄ ipa fit accidēs qō eueni
at ꝓpē in oze:ſed qm̄ ſenſus eoz de ea nō fit ꝓpē ni
ſi illic.qō ē:quia natura inter oīa mēbra appoſuit os ap
prehēſiuū ſapoz. Aduſtio aūt cibi fit pl⁹ in eo ex cui⁹ epa
te effundiē cholera ad ipm ſtomachū ⁊ natat in eo:⁊ fit
min⁹ in eo in quo cholera illa deſcēdit inferi⁹.qō eſt: q̄a
cholera in iſtis mordicat inteſtina: ⁊ facit ea ꝑpare ad
euacuatōem. In illis aūt nocumētū ei⁹ ē in ſtomacho:⁊
pp hāc cām fiebat q̄ audiꝰ egerebat omni die bis:⁊ q̄n
doq̄z egerebat ter:⁊ ſaul⁹ q̄nq̄z nō ſurgebat oīo.quod ē:
q̄a inteſtina ſi non mordicāt ea quedā res mordicatiue
aut grauat ea multitudo fecis:non ꝓuocāt illū cui⁹ ſunt
ad euacuatōem. Et nos quidē nō inuenim⁹ vnūquodq̄z
horuz vuoū accidē ei ſup ſupioza corpis cuius vincēs eſt
cholera q̄ dimittit vſum cibi.qō ē:q̄a inteſtina eoz nō
mordicat cholera: q̄m ipſa aſcendit ad os ſtomachi et
mordicat ipm:⁊ ledit ipm:neq̄z inuenim⁹ inteſtina etiaz
grauari in eo q̄ nihil comedit. 31

Q Uozū aūt phlegma eis dominās
eſt:maxime ſi ieiunēt ꝓtra ꝓſuetu
dinez ſuā leuius ⁊ facili⁹ ieiuniū ferunt:
quare ſemel in die ꝓter uſum come
dere facile ſuſtinent.

His aūt ſup ſupioza corpis quoz
vincēs ē phlegma:tolerātiā ieiunij
ꝓtra ꝓſuetudinē ſm pl'imū uehementi
oze ē.p hāc ergo cāz ēt fit tolerātia ei⁹ in
ſuſcipiēdo cibū in die ſemel cōtra ꝓſue
tudinē facilioz.

Hippocra. dixit in eis que ſunt premiſſa: q̄ tole
rātia in illis ſup ſupioza corpis quoū vincēs ē
cholera ſuſcipiēdi cibū ī die ſemel eſt moleſtioz.
Nūc aūt inuenim⁹ eū qum intēdit ad ſermonē in eiſ ſup
quos eſt vincēs phlegma dicere in p̄mis:loco ſuſceptio
nis cibi ſemel ieiuniū. Poſuit ergo ꝓmutatiōēm ſuā ex
re cui⁹ nocumētū eſt manifeſtū ad rem cui⁹ occultaſ no
cumentū ſm ratiocinatiōem.quod eſt:quia cōueniēti⁹
eſt vt ſuſcipiat ille qui prohibeſ ab acceptōe cibi die ſuo
toto contra cōſuetudinē nocumētū pl⁹:⁊ non ſuſcipiat
q̄ dimittit cibū tñ min⁹ illo: ⁊ tolerātia ſup quē vīcēs ē
phlegma ieiunij eſt tolerātia facilioz: q̄z tolerātia ei⁹ ſup
quē eſt vincēs cholera:tūc manifeſtuz eſt q̄ tolerātia in
ſuſceptōe cibi ſemel eſt facilioz. Cauſa aūt tolerātie eius
ſup quē vincit phlegma ieiunij ⁊ ſuſceptōnis cibi ſemel:
iam oñſa eſt in eis que p̄miſſa ſunt ex ſermone meo ſup
quē vincit cholera.quod eſt: q̄ ieiuniū facit os amaruz
vehemēti⁹ q̄z fuit.humor autē phlegmatic⁹ qñ digeriē in
illo ſpacio cōuertiē ⁊ mutaſ ad ſanguinē. In aliqua aūt
duaz choleraz nō eſt poſſibile vt redeat ad ſubſtātiā ſā
guinis.qō ē:q̄ cholera citrina generaſ qñ calefit res pī
guis q̄ eſt in ſanguine. Melācholia aūt gnāſ: aut ex ve
hemētia aduſtiōis cho. citrine:aut qñ aduriē res gſſa ex
eis q̄ ſunt in ſanguīe. Gnātio aūt phlegmaſ p̄cedit ſp in
cibis illis in q̄b⁹ vīcēs ē phlegma gnātōez ſanguis. ⁊ cō
uerſio ei⁹ cui⁹ diſpō ē hec:ex cibis ad ſanguinē fit mediā
te ſanguīe. Et nos q̄dē inuenim⁹ b̄ accidē nō in cibiſ ma
lis tñ:ſz in vnoquoq̄z etiā ciboz:de q̄b⁹ putaſ q̄ ſunt in
fine bonitatis: ſicut panis ⁊ triticū: qō noīaſ cādaruſuz
⁊ piſces. Expoſitio aūt quā expoſui ī hoc ſermone eſt ad

meliorē descriptionū: ꝛ rectiorē eaꝝ. quod est: quia res que scit ex hoc sermone quādo legit p se: est vera certa ꝛ immutatiua ei quod pcessit ex sm̄onib⁹. ꝛ hec quidē est melior intētio ad quā intendit in exp̄one. verūtamē nō inuenit hec descptio in omnib⁹ libris: immo inuenit in q̄busdā libris in ea cōtrariū eius qō inuenit in quibusdā. Et inuenim⁹ hūc sermonē in vnoquoq; librox ecōtrario q̄ inuenim⁹ in alio eū. fit ergo propter illud falsus incō uenies ei quod precessit. 32

HEt aūt nostre ad hoc significationes sufficiūt: q̄ maxima mutatio i his q̄ nr̄e nāe accidūt corp̄ūq; figure: generat morbos.

ISte est ergo terminus significationū sufficiētiū in hoc q̄ permutatio magna ualde in accidētibus que accidūt in naturis nostris: ꝛ forma corpoꝝ nostroꝝ ꝑpe generat morbos.

NOmē nature significat apud hippo. res multas. in hoc aūt loco illud qō currit p mentez meam est: qz significat p illud cōplexionez corporis. ꝛ similit etiaz tu inuenis eum nomīare cōpositionē membroꝝ in hoc sm̄one formā: ꝛ ingrediunt in cōplexionez membroꝝ natatio ei⁹ quod natat ex cholera i superioribus corporis: ꝛ sedimē quod i ea resident inferi⁹: ꝛ suspensio viscerū: ꝛ paucitas fixionis eorū. quod est: qz stomachus qñ est magn⁹ natura adheret viscerib⁹: ꝛ retinet ea apud repletionē eoruz ex cibo. ꝛ qñ euacuat ex eo dimittit viscera exagitari: ꝛ cōtrahunt ꝛ colliguntur. ꝛ ꝑpter hanc cām sentiūt illi: quoꝝ sunt i viscerib⁹ suis quasi ipa sint suspensa. Sz q̄ cholera rubea natat i quibusdā corporib⁹ supra stomachū: iam dixi illud i eis que sunt p̄missa: ꝛ enūciauī q̄ illud fit qñ mutat situs vene q̄ effundit cholerā ab epate ad intestinū quod nominat duodecim digitoꝝ. verūtamē qñq; continuat ex eo pars cū stomacho. In istis igitur inuenim⁹ cholerā natare: sed i alijs homib⁹ inuenim⁹ eam totā descēdere inferi⁹ 33

NOn igitur oportet multam exinanitiōem uenarum fieri ante suuz tempus: nec dari cibum in statu ꝛ acumine morborum: nec dietam subito in his: neqz in illis: nec in alijs semper p mutari.

NOn ē ergo possibile uti euacuatione uenaꝝ multū in hora nō sua neqz dare cibū in hora stat⁹ egritudinū ꝛ inflāmatōis eaꝝ. neqz ē possibile etiā mutare regimē sbito: neqz apud istos: neqz apud illos.

NOn scripsit hippocrates hunc sermonē sm̄ ordinem ꝛ seriē. quod est: quia oportuit vt adiūgeretur ad illud quod dicit ante ipsum: donec fieret tot⁹ sermo sm̄ hunc modū: Et super supiora corpoz cuiuscūqz horū cholera est vincēs tolerātia eius huiusmodi rerū sm̄ plurimū est molestior: Et super superiora corporis cuius vincens est phlegma: facilitat tolerantie ieiunij super ipsum contra consuetudinē sm̄ plurimū ē vehemētior. Propter hanc ergo causam etiaz fit ipm̄ tolerare susceptōem cibi in die semel contra consuetudinē facilius. non est ergo possibile vti euacuatiōe venarum multū in non sua hora: neqz dare cibū in hora stat⁹ egritudinū ꝛ inflāmationis eaꝝ. quod est: quia hippocrates quum complenit sermonē in quo ostēdit q̄ permutatio magna in regimine nocet sanis nedū infirmis: tūc necessario sequit illud cum re que similis est rememoratione omniū earū que dixit. ꝛ dixit: Non est possibile multuz vti ieiunio in non sua hora. quum ergo ostendit illud ad quod ostendēdū intendit per istas res quas dixit: pmutatur ad sermonē aliū quo ostendit rem primā eandez: ꝛ q̄ vtitur istis reb⁹ leuissimis super quas conuenit est sm̄ semitā studij in sermone. Inceptōez aūt huius sermonis secūdi etiā inuenim⁹ ipsum ponere ex hoc sermone rectitudinez: ꝛ est sermo eius: Hic est ergo terminus significationū sufficientiū in hoc q̄ mutatio magna in accidentib⁹ que accidūt in naturis nostris ꝛ forma corporū nostroꝝ generat ꝓpe egritudines. Et inuenimus sermonē sequentē continuū cum eo hunc sermonē: Et alicui inest vt dicat etiā res alias multas ꝛ cōuenientes ꝛ fraternas istis rebus accidentes stomacho. Et ego quidē exponā hunc sermonē in sequētib⁹. Hūc aūtē ego fum rediēs veniēs super sermonē: quē ad expondū premisi: ꝛ intentio quidē illi⁹ sermonis est hec immutatōe in regimine in hora status egritudinū ex ieiunio ad dandū cibum: sicut non est possibile vti econtrario illius subito. Et manifestū est. q̄ sequit hūc sermonē: q̄ regimē oportet vt sit sm̄ q̄ monuit hippo. ꝛ summa illi⁹ ē cautela a pmutatōe subito ad cōtrariū. 34

SEd alia his cōuenientia dicem⁹ de his que stomachus patit: q̄ uidelz cibos solitos etiā si sint illaudabiles leu⁹ ferret: ꝛ pot⁹ similit: insolitos aūt egrius: etsi non sint mali cibi ꝛ potus similiter.

ET alicui inest ut dicat etiaz res alias mltas fraternas istis ex reb⁹ accidentib⁹ stomacho: et sunt q̄ tolerātia sumendi cibos quos comedere consuetudo fuit: q̄uis in nā sua sint illaudabiles est facilior super eos: et similr potus. Illos aūt tolerare cibus quos comedere non consueuerūt est molestius: quāuis non sint mali: et similiter etiam potus.

HEt consuetudine hippo. est vt significet per sm̄onem suū: fraternas: res similes: sicut si dicat aliquis: res cōueniētes in genere sunt ꝑpinque vel de homogenee: qñ reliqne fraterne sequūt fratres in illo: sicut fratres sorores: ꝛ filij fratris patris: ꝛ filie fratris patris: ꝛ reliqui qui sunt similes istis. In reliquo autez qō ē in isto sm̄one manifestū qdē ē q̄ hippo. ondit illō qō iā declarauit a p̄ncipio sermonis sui. ꝛ summa illi⁹ ē q̄ res ꝛsuetudinis est res fortis valde. ꝛ pmutatio ab ea ad cōtrariū subito nocet corp⁹ nocumēto mltō. 35

Quia propter eos qui multam carnez ⁊ allea: ⁊ similia magnā uim habentia contra usum recipiūt non uehementer admiror huius esse qualitatis q̄ in stomacho quedam plus faciūt doloris alijs: ⁊ alia min⁹. sed si ea que subsequūtur perpendendo perceperis necesse est ut in hac nostra proportōne nrōz ciboz uehemēti⁹ admireris.

Et omni autem qō facit susceptio carnis multe contra consuetudinem: aut allei: aut anuiden: aut lactis eius: aut ramoz ei⁹: aut reliquoz que illis sunt silia ex cibis qb⁹ prope insunt uirtutes magne non admiror. s. ex omnib⁹ quoz est hec dispō: q̄ q̄dā illoz faciūt doloꝛē in stomacho pl⁹: ⁊ q̄daz minus: ⁊ si tu ꝯsideraueris ⁊ sciueris relinqua q̄ sequūt illud.

Ego sum dicens in p̄mis intentionē sermonis: deinde redibo post illud ad loquendū de iuuamētis q̄ acquirunt ex reb⁹ particularib⁹ que sūt in eo. Dico ergo q̄ intētio hui⁹ sermonis est: q⁹ non opz vt sit admiratio ex nocumēto qō accidit sup corpoza ex permutatiōe in regimīe ad illud cuius virt⁹ ex cibis ⁊ potib⁹ est virtus magna. ex nocumēto autem accidēte ex permutatiōe ad cibos ⁊ pot⁹: quoz virtutes sunt debiles: q̄uis ēt non euacuent quin noceāt: necessario cadit admiratio. hec est ḡ intētio hui⁹ sermonis. Res aūt particulares q̄ sūt in eo sūt iste quas dixit hippo. in p̄ncipio hui⁹ sermonis. Sibi quoz virtutes sunt foztes cum nomib⁹ suis: ⁊ sunt comestio carnis multe: ⁊ allei: ⁊ anuiden: ⁊ lacte ei⁹: ⁊ ramoꝛū eius. ⁊ manifestū est q⁹ significat p lac anuiden ⁊ ramos ei⁹: q⁹ sermo eius: In alleo ⁊ anuiden ⁊ lacte ei⁹ ⁊ ramis ipsius: est sermo absolut⁹. Ad comestionē vero carnis addidit: Cū multitudie. qō ē: q⁹ virt⁹ nō magnifiat nisi qñ comeditur cū multitudie. Qñ aut̄ comedit cum equalitate: tūc virtus eius nō est magna. In fmone aut̄ qui sequit̄ hunc sermonē iuenim⁹ hippo. permutari ad dicēdū cibos quoz virtutes sunt debiles. s. sozbitionē factā ex simila hordei: ⁊ panem factū ex ea: ⁊ calidus ⁊ mundū: ⁊ illud ex quo furfur nō aufertur. Deinde dixit p⁹ istos cibos spēs files hordei: ex ea recentē: mediam: ⁊ antiquā: ⁊ potum vini: ⁊ potū aque: qñ mutet illō cōtra consuetudinē: ⁊ potuz vini puri ⁊ cōmixti. Addidit ergo ad illud dicēs: Et vinuz aquatū cōmixtū mollificat stomachū. s. humectat eū: ⁊ debilitat ipz: ⁊ gnāt i intestinis ventositatē. Vinū aut̄ puz facit saltū in tēpoꝛib⁹: ⁊ grauitatē in capite: ⁊ fitim. ⁊ nō fac vinū puz bas opationes nisi pp caliditatē. aquatū vo facit ōiuz eaz pp humiditatē ⁊ suā frigiditatē. Et dixit ēt quot sūt spēs vini fmo vlis: ⁊ est: q⁹ ois permutatio subito extra cursuz ꝟsuetudis nocet corpoꝛib⁹ nocumēto maximo. 56

Hoc enī cōtra illud est. Immutatio ergo diete fit in his tñ qū corpus non fuerit a dieta immutatū: nisi ad uegetatōem uirtutis. unde neč est ut addam⁹ in cibo: ⁊ nō in defectōe: unde necesse fit subtrahi.

Et oportet ut mutem⁹ in hac parte sermonis nostri sermonē contrariū ei: ⁊ dicamus q⁹ mutatio in regimine quādo administrat in istis preter q⁹ corp⁹ permutet non ad uehementiaz in uirtute: tūc oportz inde ut addatur in cibis: neqz ad debilitatē: ⁊ oportz ut minuat ex eis.

In On est possibile vt sit adūtoriū in fmone absq; alteratōe ab eo: ita q⁹ ipse sit verax. quod est: q̄a hippo. diuisit sermonē suū in duas diuisiones: quarū vna est sermo quē bonū efficit: ⁊ altera est sermo cōtrari⁹ei alterat⁹ vsqz ad finē būc a sermone quem ipse bonū efficit: deinde redit nunc ⁊ venit ad alteratōem a sermone altero. Alicui enī ineſt vt dicat in eo qui videt illam sententiā: q⁹ magis simile est ei q⁹ egri iuuant̄ permutatōem magnā in regimine: qñ dispositio in eis iam pmutata est ad cōtrariū eius fm q⁹ fuit. qō est: q̄a fuit in eo qō p̄cessit sana: ⁊ facta est egra nūc. Et hippo. quidez cōtradicit huic sermōi in eo quod p̄missum ē ex fmone eius fmōe vniuersali: ⁊ ē fmo eius: Verūtamē oportet vt pmutatōis res currat fm rectitudinē: ⁊ securetur cū ea cautela: ⁊ significat super intentōem sermonis sui fm rectitudinē. p̄ res multas: ⁊ aggregat illud cū breuitate ⁊ dicit: Non est ergo possibile vt administret̄ vacuitas venarū cū multitudine in nō sua hora: neqz dare cibos in hora stat⁹ egritudinū ⁊ inflāmatōis earū: neqz est possibile etiā pmutare ꝟ regimē subito: neqz apud istos: neqz apud illos. Oportet ergo vt hippo. iam p̄cedat et cōtradicat huic sermoni quē dixit nūc: qum ipse dixerit de sermone suo cōtrario fmoni suo: ⁊ addat in eo nunc etiā ⁊ dicat: ⁊ oportet vt scias cū hoc etiā vehemētiā virtutis infirmi: ⁊ dispositiōem cuiusq; egritudinū: ⁊ reliq̄ que dixit post illud in sermone suo: sup cui⁹ expositiōez veniā successiōe huius sermonis. Dumain: Inquit Gal. ⁊ narrauit in illo res multas quib⁹ fit iuuamētū in expositōe eius: ⁊ significat p̄ eas certitudo eius. Quem ergo erupit in narratiōe exemplorū que ipse attulit ex fmonibus hippo. quasi oblitus est exponere ipm. Et dixit q⁹ hippo. p̄cessit ⁊ cōtradixit illi sermoni: ⁊ nō certificauit quis est ille sermo. ⁊ ppter illud qum Gal. iā p̄us dixerit: q⁹ oportet vt p̄ expōnes intendat dilectio hoīm vt p̄ eas etiaz iuuent̄ debiles ex eis: nunc visum est mihi vt exponā sermonē hippo. secūdo: ⁊ exponā ipm p̄ meipm cū expōne que cōuenit ei. 57

Oportet ut uitemus in hac parte sermonis nostri sermonē contrariū ei: ⁊ dicam⁹ q⁹ pmutatio in regimie qñ utiť in istis preter q⁹ sit mutatio corporis non ad uehementiā fortē: quare necesse sit ex illo addere in cibis: neqz ad debilitatem: q̄re sit necesse minuere ex illis.

Hoc commentū est Humain.

Hippocrates quum disceptauit de sermone certo qm̄ bonū fecit: redit ad disceptandū de sermōe falso cōtrario sermoni suo. Sermo aūt cōtrarij sermoni suo ē sm̄o eius qui dicit: ḋa oportet quādo corpus pmutaf de sanitate ad egritudinē: vt pmutef etiam regimē in eo pmutatōe magna. Et hippo. quidē cōtradicit huic sermoni in eis q̄ p̄missa sunt sm̄ indiciū rhetor. qō ē: ḋa de ꝺsuetudine rhetor ē: vt narrēt in p̄mis q̄ddā cui volūt cōtradicē: ita q̄ quādo recipiē ille sm̄o nō intendūt nisi ad cōtradicēdū ei: z cōtradictio iam trāsiuit pauditū z nō recipiē. Sm̄ hoc ergo inuenim⁹ hippo. pcessisse z cōtradixisse huic sm̄oni in sm̄one suo: q̄ res pmutatōis ē bona: verūtamē oportet vt currat res ei⁹ sm̄ rectitudinē. nō enī oportet vt pmutef subito ad ꝺtrariū neq; oportet vt sit vsus ieiunij cū multitudine: deinde fiat reditio iterū subito ad ingrossandū regimē infirmi in hora inflāmatōis febris. Secōm hūc modū inuenim⁹ eum cōtradicē huic sm̄oni. In hoc aūt loco adiūgit ad illud questionē dicētē hūc sermonē. qō ē: ḋa hippo. quē dixit paulo ante: q̄ sanor corpa agitant apud pmutatōez eorū a ꝺsuetudine: quasi q̄rit qōez a seipso z dixit: Et alicui ex eis qui q̄rit vel credit cōtrarū hui⁹ sentētie inest vt dicat: q̄ agitatio corpū sanor q̄ pmutant ab eo quo currit ꝺsuetudo eor accīt nēcio. qō ē: ḋa corpa eor non pmutāf ad vehemētiā vtutis: z indigent additōe: neq; ad debilitatē: z indigēt diminutōe eor in regimīe vt cōseruef p illud sup eos sanitas eor. Sed q̄n egror corp⁹ mutaf mutatōe magna a sanitate ad infirmitatē: tūc oportet vt in eo regimē pmutef etiā pmutatōe magna. Deinde postq̄ incepit etiā cōtradicē huic sm̄oni: venit cū illa precedēti cōtradictōe eadem: z dixit eam: z adiūxit alias res ad illud: in quib⁹ necesse ē cōsiderare z scire eas in infirmis: z dixit hūc sermonē: 38

C Cum quo etiam morbi cuiusq; dispositionē egriq; uirtutē atq; naturam: z in dieta tam cibi q̄z potus cōsuetudinē oz ut cognoscas.

E T oportet ut cognoscas etiā cum hoc uehementiā uirtutis infirmi z dispōnez cuiusq; egritudinis: z naturam infirmi: z ꝺsuetudinem eius in regimine ipsius: nō illo quidē est cū cibis tm̄: immo in illo etiam quod fit cum potibus.

H Ippo. p̄cepit vt addas ad reliqua que ipe docuit te: vt sit ordo tu⁹ quo ordinas regimē in eo q̄ habet acutā egritudinē sm̄ finē rectitudinis: et ꝺsideratōem in vehemētia virtutis infirmi: z dispositōe egritudis ei⁹ etiā: z ꝺsuetudine ei⁹. qō ē: ḋa summa ei⁹ cuius certitudinē vis ē: vt nō mutef forma regimis donec appareāt signa digōis. z illud q̄dē ē q̄n antecedis z scis quot dieb⁹ ē possibile vt pueniat egritudis stat⁹: z quoniā possibile ē vt mutef regimē qō narrat in additōne z diminutiōe: q̄n infirmi differūt adinuicē in vehementia vtutis z debilitate ei⁹: z in opl'one corpis nāli: z i dispositōe egritudinū z ꝺsuetudinū q̄ pceserūt ante eos: tunc ex reb⁹ sunt in quib⁹ quum ꝺsideraueris poteris per existimatōem artificialē cognoscere additōem z diminutionē in forma regiminis. z significo per sermonē meum: formam regiminis: consideratōem. s. si oportz vt infirmus regatur potu secaniabin: aut aque mellis: aut potu aque tm̄: vsq; quo appeāt signa digestiōis: aut oportet vt ptisanam hordei: aut aquam eius tm̄ bis si necesse est illud i die: aut semel. Per has ergo res quas dixit hippocrates: oportz vt cognoscaf diminutio z additio i regimīe. qō est: qz non ē tibi possibile vt sciaf q̄n indiget aqua ptisane hordei q̄stū oporteat dari ex ea: z silr etiaz q̄n necesse ē potare secaniabin: aut hydromel: aut aquā. verūtamē sicut necessaria ē in inuētione forme regimis cognitio virtutis infirmi. s. an sit fortis an debilis: z cognitio diex in q̄b⁹ matura egritudo: similr z nūc oportet vt ꝺsideres cū illo ad quantitē vehemētie virtuti: z i vehemētia debilitati eius. qō est: qz supfluitas i vehemētia virtutis z debilitati ei⁹ in additōe z diminutōe ē multa valde. z silr etiaz dispō infirmitatis oz vt cognoscaf: q̄n non est tibi possibile tm̄ vt cōsideres an egritudo sit pleuref: aut piplemonia: imo oz vt ꝺsideres cū illo qualit fit dispositio eius i doloribus accītib⁹ cum ea z in febrib⁹ z in eo qō expuiē in screatu. qō est: qz in quibusdā speci eb⁹ pleuref cū q̄bus ē dolor: fit dolor vehemētior: z quarundā eaz dolor est leuior. Et ex spēb⁹ eius sūt cuz q̄bus sunt febres fortes. z in q̄busdā eaz sūt ille febres q̄tioref z trāq̄liores. z in q̄busdā eaz sunt ille vehemētiores. Et simil'r etiā quod expuiē: nam supfluitates i eo sūt multe sicut dixit hippo. in libro pnosticatōis. Et q̄n infirmi diuersificant in istis supfluitatib⁹ quas dixim⁹: tūc nō est possibile vt narremus illud qō narrare volum⁹ de illo q̄ ref quas noiant emperici medici ꝺuenientiā accidentiū. Qō est: qz non est possibile vt scribant supfluitates in q̄bus supfluūt virtutes alie sup alias: aut in q̄bus adunt febres vehementiā: aut mensura additiōis q̄titatī ei⁹ qō expuiē adinuicē: aut diminutio eius z additio ei⁹. Sed ē neēe tiloze: aut in odoze: aut in dispōne sputi ei⁹. Sed ē neēe tibi q̄n nitellígis virtutē cuiusq; rei⁹ bar p se singulariē: vt cōpares alias cum aliis: deinde aggreges ex eis summā vnā. z in h quidē declaraf bonitas medici z vtilitas ei⁹ q̄uis sit illud res vna z eadē. quod ē: qz q̄ ē solers est diligniox vt aggreget ex virtute oīum haz rei⁹ pticulariū sūmā vnam q̄ intelligat formā regimis quo oz regi: z q̄titatez cuiusq; ciboz. illum aūt q̄ est ignar⁹ inuenis in illo min⁹. z silr etiā qui est diligens laborē inuenis eū in illo plus q̄ illū qui ē piger. z q̄ exercitat⁹ est inuenis eū in illo plus q̄ illum cui non ē experimentū. z qui ē sertuās: inuenis eumī illo pl⁹ q̄ illū cui non ē memoria. qō est qz debilitas virtutis figt qz oz vt detur infirmo cib⁹ multotiēs paulatim: z pparat illud z viuificat ipm si ꝺsuetudo currit vt comederet bis i die. Vehemētia aūt virtutis significat ꝺrium illi⁹: q̄n q̄n ꝺsuetudo hominis currit vt comederet sel' in die: tūc oz vt det semel cib⁹ ei⁹: naz vtraq; significatōes signficāt illud. Et similr etiam cui⁹ resolutio est facilior: quocat illud i eo vt detur cib⁹. z cui⁹ cortio resolutio ē difficilior: quocat illud in eo ad cōtrarium. z in cui⁹ corpore humores sunt subtiles mali: facit illud necessario cibare ipsū. z quum sunt hūores qui sunt in corpore ei⁹ ecōtrario illius: significat illud vtendū esse cōtrario. Et additio z diminutio i vnoquoq; ipsor non fit sm̄ cōparationē sui ad seipm: sed z sm̄ iuuamentū q̄ acquiriē ex ea. Ego aūt iam narraui oīa ista in libro meo qui est i via de ingenio sanitatis: z ordinaui sm̄onē meum i eo: z in ordinez redegi vt alleuief cognitio eius et ipsius memoria. quod ē: qz impossibile est q̄ fuerit possibile hippocrati loqui i omnib⁹ istis rebus sm̄ q̄ oportet cum ordine z serie i libro vno: z est iste liber i cuius expositione nos sumus: z propzie quum fuerit patmus qui

iuuanit has ref. Qui aũt didicit eas ab hippo. ſz illõ abſq; ſerie ⁊ ordine: deinde ſingularẽ faciat ſeipſum vt exerceat ⁊ curet eas i opere medicine: nõ eſt impoſſibile quin ſit ei poſſibile etiam vt addat in expoſitione eius quod dixit hippocrates: ⁊ ordine eius: ⁊ ipſi⁹ ſerie. Et ſi poteſt etiã ponere illud in tractatib⁹ multis erit dignior: vt expoſitio eius de illo ſit multo pl⁹. Nõ ergo conuenit alicui vt obiurget eũ cũ in ꝺetudine rei ſup ipz in hoc libro ꝓpter multitudinẽ ei⁹ quod ſupuenit ei de accñtib⁹. Ue rũ oportet vt ſcias q; nos oñdim⁹ vnũquodq; accidẽtiũ horũ declaratõe ꝓpa in libro noſtro qui eſt in via de ingenio ſanitatis: ⁊ quia ſi redit ad libz illũ p dilectiõem ei⁹ ad ſciẽdũ: intelliget vnũquodq; eor: ⁊ ſciet tũc q; iſte res dicte ſunt abſq; ſerie inordinate. ⁊ quãdo ſollicitus erit de hac ſciẽtia in opere medicine laudabit certitudinem eius. 39

Necnõ etiã in mutatiõe tua ſemp minime adiũgẽduz ẽ: minui nãq; maximũ iuuamentũ eſt: ſi tñ egro tolerabili⁹ ſit: ⁊ morb⁹ in ſtatu ſit uſq; duz ſtatũ cõpleat ⁊ digerat.

Et oportet ut ſit pmutatio tua ad additõem min⁹ multũ. Qõ ẽ: qa diminutio ul'r eſt magis iuuatiua ſcõz plurimũ qñ infirm⁹ eſt tolerãs: dũ permanet egritudo ei⁹ ſtãs uſqzquo ꝓſeq̃t ſtatũ ſuũ ⁊ digerat.

Quam forme ſpẽz cuiuſq; regimis inuentio ſit ex reb⁹ quas dicit hippo. in eis q; ſunt ꝓmiſſa. Et q; oportet vt ſciat cum illo etiã illud qõ ipſe dixit in ꝓmone qui ẽ ante iſtũ: vt ſit poſſibil' inuẽtio q̃ſtitatis in vnaquaq; ſpeciez regimis: ſignificat ſup illud in hoc ſermone quez ad exponendũ premiſim⁹. Dic ergo: Et oz vt ſit pmutatio tua ad additionẽ min⁹ multuz. qõ eſt: q; diminutio vniuerſalit' eſt magis iuuatiua in plurib⁹ horis. qõ eſt: q; qum ſciuit q; i cognitõe ſpẽz cuiuſq; curatiõis eſt nẽcria exiſtimatio artificialis: ⁊ q; exiſtimatio artificial' non ẽ niſi viri q̃ intelligit oẽs res que nẽcrie ſũt in arte medicine: ⁊ q̃ ſeruat eas vel memorat eaz ⁊ curat opari eas: ⁊ exercet' in eis: ⁊ q; inuẽtio eius cui⁹ ſit b dispoſitio ẽ parua valde: adiunxit ad illud qõ ſcripſit hunc ꝓmonẽ quem dixit nũc: Et recte fecit illud. ⁊ vult q; pmutatio ad diminutionẽ eſt qñ cognitio ei⁹ effugit menſuram q̃ oz plus ea que ẽ ad additionẽ. qõ eſt: q; additio ſm plurimũ nocet nocumẽto cuius rectificatio non eſt poſſibilis: rectificatio aũt nocumẽti qõ accit a diminuatiõe ẽ facilis: qñ poſſum⁹ qñ videm⁹ virtutẽ iam ſupataz dare infirmo ex cibo q̃titatẽ paruaz. ſed q; minuat ex cibo q̃ peruenit ad ſtamachũ plus q̃z oportet ẽ difficile in oib⁹ diſpõnib⁹: ⁊ ꝓpe in egritudinib⁹ acut]. 40

Quod eſt: q; diminutio ul'r ẽ magis iuuatiua ſm plurimũ: qñ infirm⁹ eſt magis tolerãs dũ pmanet egritudo ei⁹ ſtans uſqzquo cõſequat ſtatum ſuũ ⁊ maturetur.

Non iteraui hanc partẽ ſmonis q̃ pceſſit: niſi q; noui vt rememorari te faciã intentionẽ hippo. ſm quaz currit conſuetudo ei⁹ in b libro: ⁊ i libro aphoriſmoz. qõ eſt: q; te oz qñ vides infirmũ cui ſit poſſibile remanere vſq; ad ſtatũ egritudis ꝑter q; cibet: vt ꝓhibeas eum ab oib⁹ cibis: ⁊ vtaris i eo potu quozundã q̃ bibunt' tñ: quoſcũq; pot⁹ videri eſſe nocarios. 41

Quod aũt i quib⁹ morbis ⁊ etatib⁹ oportet fieri dico.

Et ego quidẽ ſm hoc ſum narrãs ut ſcribã tibi in qb⁹ egritudinibus oz ut adminiſtret illud.

Iam declaratũ eſt q; hippo. vult redire poſtquã oñdit regimẽ vniuerſale in b libro: ⁊ loq̃ in reliq̃s egritudinib⁹ acutis: verũtamẽ non inuenit' ei liber in hoc. qõ eſt: q; illud qõ inuenit' ſcriptũ in hoc libro p⁹ ſmonẽ in balneatõe. Et ſi eſt res inuẽta in domo hippo. inuenies ipaz quã ſcripſit loco rememoratiõis et deſcriptõis q̃bus fit remẽoratio: ⁊ diſperſit eã: inueniens ipſaz poſt mortẽ hippo. ⁊ ꝓpalauit hoib⁹ tunc dignũ eſt vt ſit illud ex eo qõ eſt ſimile vt ſit. q; ſi eſt loco libri adunati tũc non ẽ ex eo qõ ſit ſimile ſmoni hippo. ⁊ ſili' etiã res ſignificãtes ſũt ſup eum i egritudib⁹ ⁊ morbis: q̃rum ſunt in eo res multe bone valde. ⁊ ego quidẽ diſcernam illas res quz exponã eas. 42

Et alia his neceſſaria: atq; p̃cipuas ſignificatiões ſubiũgere parũ poſt oportet.

Et homini etiã ineſt ut ſcribat res alias fraternas ⁊ ſil'es iſtis reb⁹.

Iam redit hippo. iterũ ad illũ eũdẽ ſmonẽ quez multis certificauit exẽplis: ⁊ oñdit q; pmutatio ab eo quo currit conſuetudo nocet infirmis: verũ tamẽ quin ſit pmutatio eoz in illo a rebus que accidũt ſanis non infirmis. ꝓpter illud dixit: q; ipſe ſunt fraterne: ⁊ ſignificauit per ſermonẽ ſuũ iſtum: quia ſunt ſimiles. ⁊ ſignificatio ſuper illud quod ipſe voluit dicere: nõ eſt ſignificatio propinqua: neq; ſimilis: neq; fraterna: ſicut de conſuetudine eius eſt nominare eam: ſed eſt ipſa met intẽtio quã intẽdit: ⁊ certificat tibi intentio in ſermõe ſuo expõne mea qua exponã ſermonẽ ſequẽtẽ hũc ſermonem. 43

Neq; morbi ſentẽtiã mobilez ſubiũgere in quo plurimũ ſermo noſter cõtinetur: ſed quod p̃cellentiſſimũ eſt ibi dicendũ eſt. Morbus aũt acut⁹ eadẽ die qua initiũ habet ul'r poſtea quã tũcunq; cibi aliqui recipiũt: alij autem qualiſcũq; iuris partez aſſumũt. Cetero uero potũ i quo panis fuerit infuſus que quidẽ omnia peiora ſunt: q̃z ſi his cõtrarijs dietarent: ſz tñ min⁹ nociuũ eſt hoc tpe: q̃z duob⁹ uel trib⁹ diebus ſue naſ exinanire: trãſactis uero quattuor diebus uel qnq; : hmõi dietã imptiri. Peior uero his omnib⁹ uenarũ cucutatio. In fine aũt huiuſmodi diete ante

morti digestionē facta exhibitiōe: qa ⁊ hac ⁊ illa dieta utentib⁹ celerius mors plurimū intendit: nisi quando morb⁹ in perfecta fuerit salute: nec etiaz erroris in principio morbi facti emendatio sicut hec impossibilis est: sed medicabilioz est.

ET melioz significatio i illo est: qa non est fraternū intentioni i qua gloziſicat sermo noster: sed melioz sermonū in illo est hic: Quidaz i quo inci pit egritudo fortasse acuta comedit in illo die quo icipit quosdam cibos: ⁊ fortasse sumit cibum a mane illi⁹ diei. Et ex eis est q bibit aliquid sorbitiōis que cūqz fuerit. Et ex eis est q bibit uinū in quo infusus est panis: sed totū illud est deterius q̄z si regeret contrario illius: uerūtamen est minoris nocumenti qum est in hac hora q̄z si infirm⁹ uteret uacuitate uenarū duob⁹ dieb⁹ aut tribus ex dieb⁹ primis. et quz pertransirent egritudinis sue q̄ttuoz dies aut qnqz: uteret hoc regimine. ⁊ deterius illo est etiam ut utat uacuitate uenaz in istis dieb⁹. ⁊ qum fuerit in fine regatur huiusmodi regimine anteq̄z maturet eius egritudo. quod est: qa morz festinat ad euz plus qui regit hoc regimine: nisi egritudo fuerit in ultimo salutis. Erroris autem q fit a principio egritudinis non est rectificatio sic̄ rectificatio hui⁹ erroris impossibilis: sz medicatio ei⁹ est facilioz multū.

IN eis quidē que premissa sunt dixit hippocrates res accidētes sanis quādo mutat illud quo currit eoz cōsuetudo ad infirmitatē per assimilatiōez: nūc autē dicit: q̄ permutatio eius non est ex via assimilatōis: sed ostendit in ipsa re ad cuius declarationem intendit a p̄ncipio sui sermonis absq̄ medio: quia dispotio eius est hec dispositio eadē. Considerem⁹ ergo quid sit illud quod dixit hippocrates: quia nō oportz vt precedas ⁊ alleuies infirmos in dieb⁹ primis: ⁊ qum appropinq̄t hora status egritudinis impleas corpa coz. In oi enī ſmone hoc quē dixit nūc ostēdē intēdit nocumētū accidēs sup infirmos pp illū eūdē errorē q̄ accit qñ appropinq̄t hora stat⁹ egritudis eē magnū: erroris aūt q̄ fit i iceptōe egritudinū: dic̄ medicatiōz eē facilioz: ⁊ i ſmone suo isto ꝺdicit ei q̄ icipit igrossare regimē infirmoru circa die q̄rtū ⁊ q̄ntū añq̄z matureť egritudo. 44

ECce enim iuuamētū in quo mihi uideoz tibi maxime pfutur⁹. Conuenit itaqz est ne in p̄mis dieb⁹ a p̄ncipio morbi ab aliqb⁹ iuriū q̄ etiā diuersa conuenit esse egrū p̄hibeas: paulopost eisdem refectur⁹.

UIdeť mihi q̄ ex maioꝛi iuuamēto qō acq̄siui tibi ē: qa ñ oz ut p̄hibeas ifirmū in p̄mis dieb⁹ sue egritudis a qbusdaz sorbitōib⁹ ſm q̄ ipse diuersificat: ⁊ daz sorbitōib⁹ ſm q̄ ipse diuersificat: ⁊ tu pat⁹ es post paululū cibare ip̄m qbusdam illaz sorbitionū.

SErmo hippo. in hoc loco etiā est ip̄e met ſmo ei⁹ quē dixit in eis q̄ p̄missa sunt mītoriēs: quz p̄cepit cibari illū cui nō ē possibile remanē q̄sq̄ ad horā stat⁹ sue egritudis absq̄ cibo aq̄ hordei in p̄ncipio egritudis: p̄ter q̄ sumat aliq̄d de fece ei⁹. qō ē. qz fortasse cogimur pmutari ab eo ad regimē quod ē subtili⁹ eo: aut cibare infirmū ꝓpe stat⁹ horā qñ necesse ē eis: ⁊ si fuerit regimē eoz̄ in eis q̄ p̄cesserūt grossi⁹. vt pmuteť ab eo ad regimē subtili⁹ eo. 45

SUnt enim qui ptisanam grossam dant in p̄ncipio morbi: ⁊ nociti uam ignorant: qum rursus dederunt eam post uenarum inanitionē duobus diebus uel tribus seu pluribus factam Sūt ⁊ alij qui succū eius dant: ⁊ siliter nociuū nesciūt esse: si dādi p̄ncipiū ſm utilitatē nō fuerit: nec quicq̄z attendūt aliud aut intelligunt nisi quia si ptisane grossum ante morbi digestionez fuerit datum ei qui succū sumere consueuit: maxima lesio inde contingit.

IInuenimus qui utuntur a principio egritudis ptisana horde i ignorantes qz nocet infirmo quando precipiunt ut faciunt sorbere ipsum illā post q̄z p̄cesserūt: ⁊ utunť in eo euacuatione uenaz duobus diebus: aut tribus: aut plus illo. ⁊ sil⁹ etiaz tu inuenis eos qui utuntur aqua horde i ignorātes: qz nocet infirmo: quando in potu ei dant illam p̄eter quod incipiant dare ei ipsā ſm rectitudinem: ⁊ non seruant tantū ⁊ sciunt nisi quia si bibat infirmus ptisanaz horde i antequā maturetur eius egritudo: cum iam cucurrerit eius consuetudo uti aqua eius: facit accidere

super eũ nocumẽtuz magnum.

Ippo.dicit q̃ medicis non ẽ scia de boza ĩ qua oz dari infirmo ptisanã hordei aut aquã ei⁹.ve rũtñ ipsi sciũt q̃ dare ifirmo ptisanã hordei antegq̃ matureť egritudo nocet ei. Quñ aũt illud qõ intelligiť ex eo quod seqť hic ex sermone ei⁹: sunt ille eedez res quas multotiẽs dixi: visum est mihi vt dimittã ipm: quz fit sermo eius sanus. 46

In quib⁹ plurimũ ipsi erroze continentur: quippe qui sepius egros euacuatis uenis ad accipiendum ius transmutant: quin potius ab accepto iure ad euacuandas uenas esset mutãdum: maxime si tunc molestus fuerit morbus.

Et ipi quidem scõm plurimũ ex illo sunt super erroẽ. Quod ẽ: quia multotiens mutant infirmũ a uacuitate uenarũ ad utendũ sorbitõe in horis in quib⁹ multũ iuuareť p mutatiõez de sorbitõe ad usum uacuitatis uenaruz: si cõtingat ut molesta fiat egritudo in illa hora.

Sermo hippo.qõ ẽ: qz multotiẽs mutãt infirmũ de vacuitate venarũ: significat pmutatõem eorũ q̃ permutãt cũ pmutatõe secũda. inde est: qa significat p sermonẽ suũ istũ: q̃ pmutatio medicoz qua pmutãt regimẽ ex dimissiõe cibi ad vtendũ sorbitõe: est propẽ in illa hora in qua fit iuuamẽtũ per vsum ieiunij. natõe: qz nescio oz vt administreť qñ dseqť egritudo statuz suũ subtilis regimẽ. 47

Multotiens aũt a capite: et a partibus circum pectus crudi de genere choleruz attrahuntur humores. unde et illis uigilie accidunt que pfecto digestioni morbi repugnant: angustia superabundat: et murmurant: et mente perturbantur. oculi quasi subito splendore obtunduntur: auricule uocum tinnitibus implentur: articuli frigent: urina indigesta et sputum subtile et salsum et paruum: satisq̃ colore tinctum: circa colluz sudor: inquietantur: flatus et tractus inde sic permutatur: fortius atq̃ crebrius ducitur: tempora planã tur: si cui defectio spiritus acciderit: hoc peius est: a pectore cooperimenta repellunt: manus tremunt: pluribus autem inferiora labia palpitant.

Et multotiens quidem attrahunt a capite et a partibus pectoris humores crudos de genere cho. et accidũt eis uigilie ꝓhibentes egritudinem a digestione: et eoruz angustia fit uehemẽs et murmurant: et pmiscentur rationes eoꝝ: et accidit coram oculis coruz simile chorusca tioni: et implentur audit⁹ eorum uocibus: et infrigidantur ipsoꝝ extrema: et urine eoꝝ sunt indigeste: et sputum eorum est subtile salsuz paruũ tinctum colore puro: accidit eis sudor in eis que sunt circa collũ: et accidit eis inquietudo: et mutatur anhelitus eoꝝ in attractionẽ eius ad sursum et fit frequens: et magnificatur: et plana fiunt tempora eoꝝ: et quodcunq̃ istoꝝ accidere facit paruitatem spiritus est deterius: et expellunt a pectoribus suis pãnos suos: et tremũt corpa eoꝝ: et multotiens salit labium inferius.

Dicit hyppocrates: q̃ oia ista accidẽtia eueniũt eis qui regũt infirmos ex medicis regimie malo .s.q̃ ex eis exiccãt corp⁹ eoꝝ in die⁹ ꝓmis: deinde pmutanť post illõ ad dandũ cibos subito ĩ die tertio aut quarto: aut ꝙnto: aut sexto: ãteq̃ dseqť egritudo ei⁹ statuz suũ. Innuit g̃ ad hoc q̃ si egritudo dseqť statũ suuz in vno horum dierum: pmutatio eoꝝ ĩ regimie cucurrit fm rectitudinẽ. qõ ẽ: qz fmo ei⁹. Et oz vt muteť regimen sanoꝝ in hora egritudinũ eoꝝ: videť mihi q̃ esse ei⁹ iã declaratuz est et certificatũ in eis q̃ sunt ꝓmissa ex fmone: quñ quum sint dispões corpis q̃ttuor. s. sanitas ei⁹: et dispõ ei⁹ ab inceptõe horę egritudinis eius vsq̃ ad horã statꝰ eius: et tertia post istas duas ẽ dispositio eius a ꝓncipio illi⁹ vsq̃quo dsumať dsumptõe integra: deide dispositio q̃rta post istas est dispõ ei⁹ in q̃ regiť regimie cõualescẽti vsq̃quo sanať sanatate firma: oz in vnaq̃q̃ harꝝ spẽꝝ vt nõ pmuteť a regimie fm q̃ est pmutatõe magna donec pmuteť ex illa dispõne fm quã est ad dispositõem aliã. Quum ergo possibile est vt conseruet infirmũ a ꝓncipio egritudinis sue cũ phibitõe vehemẽti a cibo vsq̃ ad statũ egritudinis cũ hmõi regimie nõ inest alicui vt redarguat ipm sup illud. Et cui non est possibile dseruare infirmũ cũ hac dispositõe: quoniã non securať quin cadat virt⁹ eius in dispositõe illi⁹: tũc manifestũ est q̃ peccauit in hoc quia phibuit infirmũ a cibo prohibitõe vehemẽti quum illud exiccet corp⁹ eius pl⁹q̃ oportet. quod est: qa si cogiť ei dare cibũ in illa hora in qua oportet vt subtiliet in regimine eius: quoniã statꝰ egritudinis iaz approximquat: tũc manifestũ est q̃ corpus eius exiccať exiccatõe egrediẽte ab equalitate. Propter hoc g̃ dicit hippo. q̃ sequũť illũ cui⁹ dispositio est hec dispositio ex regimine accidentia mala multa: deinde narrat omnia illa accidẽtia. s. vnũ in uestigio alteri⁹: et ponit primuz quod dicit ex eis humores crudos qui sunt de genẽ cholere. et non nominat eos hoc nomie. s. crudos: nisi qñ alteratio

supfluitatū apud eū noīaī digestiō:q̄uis nō sit possibile
qñ alterāī vt nutriāt corpus: sicut due cholere: ⁊ virus.
verūtamē q̄uis sit illud: ita tamē qm natura sit vicēs
huiusmodi supfluitates: cucurrit ꝺsuetudo apud eu⁹ vt
nomiēt illud quod supat natura ex bis digestū: ⁊ quod
nō supat natura indigestū. ⁊ ꝑpter illud dixit etiā in sa
nie: ꝺa accidit ex apostematib⁹ quādo maturāī vel dige
runt: q̄uis tu nō inuenias aliq̄d ex membris corpis nu
triri ex sanie: sicut nutrit ex humozib⁹ q̄ nomināī crudi:
⁊ ex phlegmate quādo complet digestio ei⁹ fm comple
mentū vt sit possibile in eo vt nutriat corp⁹ animalis: ꝛz
hoc inuenim⁹ digōem in humozib⁹ q̄ sunt de genere cho
lere: sicut inuenim⁹ illud sanguini q̄ est in apostematib⁹
quādo fit sanies. Et intellige nomē digōnis in hoc loco
fm intentōem ꝑmā generalē. ⁊ intētio q̄dē ꝑma generaī
in ea est: quādo natura est vincēs humiditates potēs cō
uertere eas fm vtutē suā. Qō aūt putrefit ex humiditati
bus in corpib⁹ nō spirātib⁹: qñ caliditas innata nō ē ei
auxiliatrix in alteratōe eaꝝ: tūc ꝑpter illud est egrediens
a genere ei⁹ quod digerit. Et accīt etiā sit huic multoti
ens in supfluitatib⁹ aquosis q̄ euacuant cū vrina. Et ꝑp
illud dr in vrina: q⁹ ex ea est digesta: ⁊ ex ea indigesta: q̄
uis non sit possibile corp⁹ nutriri ex vrina digesta. ⁊ nos
q̄dē vtimur hac intētōe ex intētōib⁹ digōis: qñ dicim⁹ i
chozisis: aut in reumatismo: aut vir⁹ quod egredit de vl
cerib⁹ ⁊ materijs que currūt in opbtalmia: q⁹ sunt dige
sti aut indigesti. fm hūc ergo modū dr in cholera: ꝺa ē
cruda indigesta. quod ē: ꝺa cholera q̄ ē vehemēt rubedi
nis calida fetidi odoris est indigesta: digesta aūt est cho
lera vehemētis citrinitatis: cui nō est mozdicatio pauci
fetoris. Dicit ergo hippo. ꝺa oportet nēcio in eo q̄ regit
regimīe malo: vt effundat ⁊ residet ad stomachū ei⁹ cho
lera indigesta descēdēs ad ipm ex capite ⁊ pectore ī vna
quaq; duarū boraꝝ. ſ. bora in qua ꝓbibet infirm⁹ a cibo
aut patit famē pl⁹ q̄ oportet: ꝑter q⁹ sedet stomach⁹ eius
cū q̄bus sdā reb⁹ iuuatiuis: ⁊ in illa bora ī qua pmutat ex
ꝓhibitōe a cibo vehemēti ad sumēdū cibos fortes, ppe
statū egritudinū. Deīde hippo. post illud specificat accī
tia alia q̄ accidūt ex regimīe malo: quoꝝ ꝑmū ē vigilie.
⁊ manifestū q̄dē ē q⁹ vigilie sequūt ꝓbitōez vehemēte
a cibis: ⁊ susceptōem eoꝝ in nō sua bora: ⁊ ista duo simī
sunt illaudabilia ex regimīe medicoꝝ. ⁊ manifestū q̄dez
ē q⁹ ex vigilijs accīt ne digerat egritudo: qum somnū seq̄
tur digestio. Deinde dixit q⁹ vehemēs fit boꝝ angustia. ⁊
manifestū q̄dem est q⁹ illud accīt eis a duab⁹ reb⁹ fil. ſ. a
ꝓhibitiōe vehemēti a cibo spacio lōgo: ⁊ ab acceptōe ci
bi fortis subito: ꝑpter quē gratat stomach⁹. ⁊ qñ graua
tur stomach⁹ malign⁹ fit spūs infirmi: ⁊ accīt ei tribula
tio. Deinde dixit: Et murmurāt. ⁊ significat p fmonē sit
um istū aut simile illi qō significat fmo q̄ est añ ipm. qō
est: q⁹ sicut alicui hoīuz accidit tribulatio qñ vincit sup
ipm melācholia. fil⁹ quidā eoꝝ fit veloc ire multotiens
qñ aggregat in stomacho ei⁹ choleꝛa: aut pp amaritudi
nē que accīt eis in ozificijs suis ex huiusmōi chola: aut p
mixtōe rōnis: nā de aptitudīe ei⁹ est vt accidat ei q̄ est ve
locis ire: ⁊ ei ī cui⁹ stomacho aggregat cholera ⁊ ī cere
bro eius. Deinde dixit: Et accīt ei coꝛā oculis suis simile
chozuscatōi. ⁊ cā in illo est eleuatio vapoꝝ q̄ eleuant ex
stomacho: ⁊ multitudo sanguis q̄ ascēdit caput. ⁊ ꝑmuz
boꝝ duoꝝ accidit multotiēs ꝑpterea q⁹ infirm⁹ sumit ei
bū non ī sua bora. ⁊ secundū quidē fit ꝑpter fluxū sāgui
nis narīū a quo fit crīs: aut ꝑpter pmixtionē rōnis que
acidet ī primo. Et fil⁹ impletio audit⁹ ex vocib⁹: aut p
pter vapozē qui eleuat ex stomacho: aut ꝑpter vētosita
tez inflatiuā que generat in capite. De extremitatib⁹ aūt
corporis ⁊ sunt man⁹ ⁊ pedes scias: q⁹ infrigidant facīe
qñ accidit ori stomachi lesio aliq̄ ꝑpter famē longā: qui
accidit ī eo mozdicatio ex materijs q̄ sunt de genere cho
lere: aut ꝑpter mutationē que accīt in eo ex multitudi
ne ciboꝝ q̄ sumunt in nō sua bora. Ista duo accīt a re
gimīe c⁹ ꝑmissim⁹ remēdorationē: ⁊ dixim⁹ q⁹ medici face
dunt ⁊ exsiccāt corp⁹ infirmi ī dieb⁹ ꝑmis: deīde pmutāt
eum post illud subito ad vsum ciboꝝ factoꝝ ex granis i
bora qua est ꝺueniēs vt subtiliet regimē eius. ⁊ fil⁹ etiā
inuenim⁹ vrinā non digeri qñ regit infirm⁹ hoc regimi
ne: qñ sup sanguinē in bora q̄ exsiccat corp⁹ infirmi q̄
non ꝺatur ei in potu aqua hordei aut hydromel: aut si
caniabin vincit cholera: qum non cōmiscet ei res alia
nec; mundat: sed ī bora in q̄ pmutat infirm⁹ subito ad
vtendū cibū: tunc etiā qñ stomach⁹ grauat ⁊ laborat ex
virt⁹ aīalis. inde est q⁹ syncopis accidēs ꝑpter os stoma
chi significat significatōe manifesta cōicationē virtutis
aīalis ozis stomachi in lesionib⁹. qō est: q⁹ hinc mēbro
aduenit lesio ꝑpie ante reliqua mēbra ex fame: ⁊ ex ac
ceptiōe cibi in nō sua bora. Propt has q̄ res etiā fit spu
tum eoꝝ subtile: salsū: paucū: tinctū colozib⁹ puris. ⁊ ac
cidit sudoꝝ eis circa pect⁹ tūn. ⁊ aduenit eis inq̄etudo ⁊
malicia anhelit⁹. quod ē: q⁹ egritudo manet indigesta pp
vnūquodq; boꝝ, duoꝝ supfluentiū. ſ. famē longā: ⁊ acce
ptionē cibi in non sua bora. ⁊ sequit digōnis putrefi
nē sputū quod narrauim⁹: ⁊ fil⁹ etiaz sudoꝝ q̄ accīt cir
ca pect⁹ ꝑpter casum virtutis ex fame: ⁊ pp illud qō gra
uat eaz ex acceptiōe cibi in nō sua bora: ⁊ fil⁹ inq̄etudo.
ipm. n. est accūs qō cōicat ist duob⁹ fil. ſ. fami longe: in
qua implet stomach⁹ virus: ⁊ acceptōi cibi in nō sua bo
ra qñ grauat eū. Malicia aūt anhelit⁹ in q̄ mutat anhe
lit⁹ accīt ꝑpie apud acceptionē cibi ī non sua bora nō
apud famē. qō est: q⁹ anhelit⁹ mutatio ⁊ statio ei⁹ in bo
ra exitus anhelit⁹ est significatio sup attractionē ⁊ spat
mū: qñ attractio eius ad sursuz fit apud exitū anhelitus
Anhelitū aūt ꝺzium huic narrat hippo. ī tractatu 2° ex
libri sui q̄ dicit epidimia ī egritudinib⁹ alguefedati. i. pe
simis: vbi dixit: Et reditio duplicata ad interioza ē sicut
ille q̄ attrahit attractōz p⁹ attractōez. ⁊ declarat tibi q⁹ h
spēs ex speciēb⁹ malicie anhelit⁹ accīt ꝑpter acceptionez
ciboꝝ in non sua bora: nō ꝑpter famē ex fmone hippo.
⁊ fit frequēs: ⁊ magnificat anhelit⁹ in eo q̄ regit regimi
ne malo. quod ē: q⁹ anhelit⁹ frequēs ⁊ magn⁹ accīt p eo
artatōe diaphragmat ex cibis retēt in st ō qñ nō supat
eos stomach⁹ ⁊ digerit eos bñ q̄re gnāī ab eis vētositas.
qō ē: q⁹ oz nēcio tūc vt minoret intrroit⁹ aeris ī anhelitū
ꝑp coartatiōem diaphragmatis: q̄uis dilatatio pectoꝝ
sit eq̄lis dilatatōi ei⁹ q̄ fuit in eo q̄ fuit ante. p q̄titatē q̄
diminutōis ei⁹ qō attrahit ꝑ aerē ad illū fm q⁹ fuit ante
ē diminutio iuuamēti anhelit⁹. ⁊ ꝑpter hāc ergo dimi
nutionē oz nēcio: aut vt ponat aīal dilatatōez pectoris
sui magnā: aut vt fiat frequēs dilatatio: aut vt faciat ali
as res simul. Et ego q̄dē ia locut fui in oīb⁹ spēb⁹ mali
cie anhelit⁹ fmonē multū in libro meo de malicia anhe
lit⁹: ⁊ annūciaui in eo causas faciētes illas spēs: ⁊ reliq̄
spēs malicie anhelit⁹ cū demīratōe sup illud: ⁊ sum⁹ cōti
ti illic eo qō dixim⁹. verūtñ hippo. dixit post illud: q⁹ ipa
plana fuūt in eo q̄ regit hmōi regimīe. Inuenim⁹ aūt huic
sermonē scptū fm duos modos. quod est: ꝺa inueniī re
memoratio tēpoꝝ in q̄busdā descptōib⁹ singularit: sicut
si diceret: Et applanāt tpa ei⁹. Et illud qō intelligit ex h
sermone est: q⁹ tēpora eoꝝ trahunt ad latus aut sursuz
⁊ fortasse accidit illud apud tensiōem tempoꝝ duoꝝ: ⁊
tensione spasmi: ⁊ tensione vnius eoꝝ: ⁊ fortasse accidit
apud mollificationē vni⁹ eoꝝ. Deinde dixit hippo. Et q⁹

facit euenire ex istis accñtib⁹ paruitatē spūs est deterius .accñtiū que narrauit: ⁊ pp illud etiā repellūt pānos a se: qñ inflāmat cozp⁹ ⁊ accīt eis angustia. ⁊ qñq; accīt i manib⁹ ⁊ pedib⁹ eoz tremoz qñ magnificat nocumētuz. Salt⁹ aūt inferioris labij ei⁹ significat mozdicatōem vehementē in oze stomachi: ⁊ pp illō fit hoc accīs prouocans vomitū humoꝝ acutoz. 28

Quale qdez accidētia si in principio mozbi appareāt: nimiā mētis alienatōem significant: ⁊ egrotuz plurimi inde moziūt.

Et qñ appent ista accidentia in pncipio egritudinū: significāt permixtōem rōnis uehemētē: ⁊ moziūt ifirmi fm plurimū.

Dicit hippo. qp ista accñtia q̄ narrauit quādo accidūt in pncipio egritudinis: significāt pmixtōez ei⁹: pncipiū egritudis: i hoc loco totū tēp⁹ in quo nōdū appet aliqd ex signis digōis. qd̄ est: qa ego inde dixi i libro meo de crisi: qp nomē pncipij ordinat intētōes multaſſumptarū ex diuisiōib⁹ eaz ex tpib⁹ egritudis vniuersa gnēto ⁊ statu ⁊ declinatōe. Qñ ergo appent ista accidētia q̄ narrauim⁹ ante ppe statū egritudis: significāt crisiz q̄ fiet in primo. ⁊ manifestū q̄dē ē qp illō fit i egritudib⁹ ex qb⁹ euadūt infirmi: ⁊ qñ appent in pncipio egritudis nō ē possibile vt indicēt crisim. qd̄ ē: qa nō ē possibile in aliqua egritudinū vt veniat in ea crisis in pncipio quia ipa sit: verū ipa nō significāt tūc nisi mētis pturbatōem. Ego qdē iam locut⁹ fui de istis accñtib⁹ sermonē plixū i libro meo de crisi. Qui vult ergo intelligere illud: legat libz illū. qd̄ ē: qz sermo me⁹ in eo plongat a narratiōe in hac boza. verū ego contēt⁹ fui sicut feci in reliqs reb⁹ preteritis: vt faciā in istis etiā: ⁊ indicaui summā eoz tñ. Adi eo q̄ qñ curā habet natura vt faciat crisim: accīt i cozpoze indetudo q̄ appet pp ista accñtia cū significatiōib⁹ manifestis ex significatōib⁹ digōnis. qñ accīt aūt indetudo pp hāc cām pter qp nā curā habeat expellēdi illas res nociuas: ē illud significatio timoris magni. Et ego qdez de accñtib⁹ a qb⁹ accīt crisis iā locut⁹ fui in expōib⁹ in libris aliis: ⁊ narraui nām eoꝝ: ⁊ in quo dissentiūt accña q̄ notant appētia post: ⁊ ingrediūt in nūer accñtiū etiaz signa digōis. qd̄ ē: qa ego exposui libꝝ pnosticoꝝ: ⁊ libꝝ buꝝ huoz: ⁊ libꝝ aphorismoz añ expōem meā bui⁹ libri ⁊ fmo qdē in re aliqua iterat⁹ multotiēs ē ex opatiōe ei⁹ q̄ diligit plongatōem sermonis. 49

Qui uero euadūt: aut nato apostemate: aut sanguine p nares fluente: aut grosso empimatis sputo liberāt aliqn non.

Qui aūt ex his euadit ē ei⁹ euasio: aut propter exituraz q̄ accīt ei: aut ppt fluxū sanguis nariū: aut pp sputū sanei grosse: p aliud uero nō.

Dixit hippo. qp infirmi moziunt apud euētum boz accñtiuz. ⁊ nō dixit illud absolute: sed excepit cum eo: scōm plurimum. ⁊ voluit enūciare qualiter sit possibile vt viuāt quidā eoz: tūc incepit narrare illud i hoc smone: ⁊ dixit: Et ex eis sūt q̄ euadūt: aut ppt exiturā: aut pp fluxū sanguis nariū: aut pp sputū sanei: que digesta ē maturatiōe vehemēti. Significat g̃ cuz hoc qp ista accñtia eueniāt infirmis ex multitudie būoꝝ. 50

Neqz etiā qspiā medicoꝝ mihi rept⁹ est q egroꝝ habitudinē cognoscere queat sicut opoꝛtz: si uidelz uirtutis defectōem patiunt: aut si ex ipa uenarum inanitiōe: aut ex alia furia: aut ex laboze egrū afficiēte: seu quouis alio tozpoze nature cozpis accidēte: ul'limi lib⁹ accidētib⁹.

Et nō inueni medicos enūciantes de eē infirmoꝝ: q̄l'r opoꝛtuit eos cognoscere illō qd̄ accīt eis de debilitate in egritudib⁹: an sit pp uacuitatē uenaꝝ: an stimulatiōe aliqua: aut laboze eueniēte infirmis: aut eo qd̄ euenit ex reliqs accñtib⁹ pp nām cozpozis: ⁊ ei⁹ dispōem ⁊ spēs illi⁹.

Dixit hippo. posuit smonē suū in fortitudie virtutis infirmi ⁊ ei⁹ debilitate: qñ ista duo sūt ex accñtib⁹ sublimib⁹ que neꝛia sunt i cognitōe regimis: iterauit smonē suū nunc i illo: ⁊ dixit: Et non inueni etiā medicos narrātes de eē infirmoꝝ: q̄liter opoꝛteat eos cognoscere illud qd̄ accīt eis de debilitate. qd̄ ē: qz debilitas fit aut pp uacuitatē venaꝝ: nam vacuitas venaꝝ est vna significationū significantiū illā significatōe pma. ⁊ pp illud inuenim⁹ hippo. multotiēs nomiare ieiuniū vacuitatē venaꝝ: qñ de ɔsuetudine boīuz ē vt nomine gener⁹ sup spēm que est sub eo: Aūt ppter laborē: aut ppter uigilias sicut dolor: aut qui accīt ppter mollificatōez infirmoꝝ in egritudinib⁹ acut⁹. Et ex ea est q̄ fit pp stimulationē aliā: ⁊ non ē facile vt itelligat intentio smonis ei⁹: stimulatio alia. qd̄ est: qz si itelligit p ipm mozdicatiōnē accidentē in stomacho aut in itestinis: tūc manifestuz est qp hoc accīs est ingrediēs i nomē doloris. ⁊ si intelligit p ipm vigilias aut syncopim accidentē pp os stomachi: tūc non est smo ei⁹ fm veritatē sup qd̄ significat illō. verūtamē de virtute apparet vniuersal'r qp cadit aut ppter euacuationē que fit per fluxum sanguis narium: aut vomitu: aut solutione ventris: aut sudoze: aut propter ieiuniū longum pteransiens illud quod opoꝛtet: aut propter vigilias: aut pp fluxuz assiduū assellandi: ⁊ cū h̄ etiā fit pp lesionē aut doloꝛē oris stomachi donec accīt syncopis. Et hoc quidē accīs euenit aut ex multitudie ciborū ⁊ grauitē ipsoꝝ: aut ppter q̄litates ledētes: hec. n. duo simul fatigāt os stomachi: ⁊ faciūt cadere virtutē cū illo p cōitatē. Dia aūt nocumēta ista eueniūt a cauſ manifest⁹. Et hec sūt nocumēta alia quoꝝ cause non apparēt qñ cozpis dispō infirmoꝝ fit hec dispō: pter qp acciderit eis euacuatio apparens: aut vigilie: aut fames: aut sentiant i oze stomachi sui aliqd fiē illud qd̄ narrauit hipp. i pncipio sui libri de pnostic⁹: qum dixit: Et fit nasus eoruz acutus: ⁊ oculi profundi: ⁊ tēpoza plana: ⁊ reliq̄ que sequuntur illud: quoniā ista dispositio cozpozis euenit

aut a vigilijs:aut a solutõe supflua vẽtris:aut fame. ⁊ fit abscq; istis causis quãdo accit vt humores qui sunt ī cor pore sint subtiles:⁊ caliditas febris adurẽs.quod est:qa resolutio eiꝰ quod subtiliaf er mẽbris fm hãc disp̃oez fit p euacuatõem que occultaf a sensu:⁊ quozũdã hominũ debilitaf etiã vtus ꝓpter maliciã opl'onis que accidit in vno pncipiozũ quãdo aduenit ei lesio. Primũ ergo in quo aduenit labor est pncipiũ in quo accit lesio:deinde sermo:post ipm duo pncipia alia.quod est:qz tu scis q; vna virtutũ ẽ virtꝰ que ẽ in neruis:⁊ eius pcessio ẽ ex cerebro. Et virtꝰ secũda est illa que ẽ in venis pulsatilibus:⁊ eiꝰ pncipiũ est ex corde. Et virtꝰ tertia est in venis non pulsatilibꝰ:⁊ eiꝰ origo est ab epate. Multotiẽs aũt accit malicia opl'onis p virtutẽ vniꝰ horũ mẽbroz quecũq; fuerit que ei ꝑa existit:⁊ ledũf p lesionẽ eiꝰ etiã due vtutes alie. Magis ergo festinãs in pditõez valde:quãdo accit lesio in corde:deinde secũda post ipam:quãdo ledif cerebrũ:pditio aũt accis ab epate est tardior eaq;.⁊ sicut ista mẽbra quãdo ledũf ꝓpter maliciã opl'onis que accit ī eis recipit virtꝰ que ꝑa est illi mẽbro nocumẽtũ magnũ valde.sil'r etiã quãdo ledũf mẽbra ꝓpiqua vnicuiq; horꝝ pncipiozũ ꝓpter maliciã opl'onis que vicit sup ea aduenit nocumẽtũ ꝓpter cõitatẽ illis pncipijs:⁊ ex mẽbꝛ sũt mẽbra q̃uis nõ sunt ꝓpiqua illis pncipijs. verũtamẽ pp cõitatẽ eoꝝ cũ ipsis in genere:aut in quibusdã ꝑpetatibꝰ suis ledũf mẽbra ex quibꝰ est pncipiũ illarũ vtutũ. Quum ergo ozi stomachi cõicat virtꝰ aialis in lesione accit syncopis.⁊ quãdo ledif p vtutis aialis lesionẽ accit ab eo p mixtio ratõis ⁊ spasmꝰ:⁊ fortasse accit ab eo tensio neruozũ.verũtamẽ iste egritudines quãdo ofirmãf apparẽt omnibꝰ hõibꝰ.in hora aũt euẽtus earũ ⁊ ipsarũ augmẽto paulatim delenf sup plures medicozũ.⁊ oportet quidez vt cognoscanf nõ quãdo consequũf ex magnitudine vt non occultef vulgis:sed in pncipio euentꝰ earũ:⁊ duz pmanẽt in generatõe:hoc.n.ẽ meliꝰ.q; si nõ ꝑpaf illõ: tũc est in hora augmenti earũ,pculdubio. Videf.n.mihi q; hippo.significauit p sermonẽ suũ istũ oẽs istas res quum dixit: Et qõ accit ex reliqs accẽtibꝰ ꝓpter nãm corporis ⁊ dispoez illi ⁊ spẽs eius. significauit ergo p hmonẽ suũ nãm corporis:cõpl'onẽ eiꝰ.⁊ p sermonẽ suũ:dispõ eius: opl'onẽ ipsiꝰ.quod est:qa cuiꝰ corꝑ nã est rarũ:tũc raritas eiꝰ ⁊ euẽtꝰ syncopis ẽ ei facilioꝝ:⁊ cuiꝰ corꝑ ẽ spissuz prolongaf egritudo eiꝰ:sil'r etiã mẽbra. Ex hõibꝰ.n.sunt sup quedã mẽbra quozũ vincẽs ẽ frigꝰ:⁊ ex eis sunt sup quedã mẽbra quozũ vincẽs ẽ calor:⁊ ex eis sup quedam mẽbra que sunt siccioza:⁊ ex eis quozũ mẽbra sunt humidioza. De nã.n.cuiuscq; eozũ ẽ vt infirmef infirmitate q̃ ẽ ei ꝓpria. 51

Malũ est nimiuz qũ egrũ in dolorisꝰ uel morbi acumine defectũ in diorty die potũ aut cibũ:aut ius accipe pmittũt:qa ipam defectõem ex inanitione estimãt esse. Et rursum ecõtra malũ est virtutis defectiõem ex inanitiõe esse:qõ ignorãs medicꝰ cibũ restringit: quo utroq; errore egri molestãf: uerũ tamẽ hoc ultimũ est minꝰ malũ prioze: unde tibi familiariꝰ esse oportet. Siqs eni aliꝰ medicꝰ siue plebeius ad egruz ingressus hoc accidẽs intellexerit q; nõ deberit ei cibũ uirtute existẽte debili:eiq; ea cibi uel potꝰ que a prioze medico uetita fuerãt accipe p̃cepit:nõ est dubiuz qn egro inuamẽtũ sit:qõ hmõi magno hõi dedecus est:qa is posterioz siue medicꝰ uel uulgaris fuerit: uelut mortuũ suscitasse uidef.

Deteriozibꝰ reb' est ut sit debilitas uirtutis infirmi p uehemẽtiã doloris:⁊ acuitatẽ egritudinis:⁊ precipiaf infirmo accipe ex potu: aut sorbitione:aut cibo:⁊ precipiẽs illõ existimet q; debilitas infirmi nõ sit nisi ex uacuitate:qz ex deteriozibꝰ etiã rebꝰ est ut sit debilitas uirtutis ex uacuitate ucnaq; ⁊ nõ sciat illud medicꝰ:⁊ cõstringit sup illũ in cibo. Iste eni error etiaz facit accidere sup infirmũ timorẽ:uerũtamen minus multum q̃z primus: ⁊ est dignior ut de eo rideaf plus q̃z error primꝰ. Quoniã si ingredif super infirmuz medicus aliꝰ:aut aliquis ex uulgo: ⁊ cognoscit illud quod accidit ei: ⁊ precipit cum accipere cibos et potus a quibus prohibuerat eum ille medicus primus declaratur manifeste inuamentũ eius infirmo: ⁊ dedecus super illum cuius hec est dispositio ex hominꝰ:est uehemẽtius multum. Qõ est:qñ ipi uidẽt ītrãtẽ postremo:siue sit medicꝰ aut ex uulgo resuscitasse mortuũ.

Accidit infirmis multotiẽs pp doloꝛẽ vt destruatur pulsus eoꝝ ⁊ deficiat ⁊ cadat anhelitꝰ eoꝝ ⁊ nõ moueanf aliquo motuũ. ⁊ accit etiã sitẽ illi ab acuitate egritudis.⁊ ex hoibꝰ sũt in qbꝰ nõ fit calor virtutꝫ ꝓpter hanc cãm:iz pp vacuitatẽ venaz.⁊ fz quolcũq; mõs fuerit illud: siue sit pp euacuationẽ sensibilez aut occultã a sensu:siue sit ꝓpter famẽ vehemẽtẽ:ille cui accit illõ pp famẽ vehemẽtez idiget acceptiõe cibi ⁊ ꝓpter ratõe ī illo.ille vo cui accit illud pp doloꝛẽ aut acuitatẽ egritudis:idiget tzio illius.s. qz idiget multũ euacuatõe ꝓpzie nõ additõe in corꝑe suo: ⁊ q̃ istis oat aliqd ex cibo nocet eis nocumẽto magno valde. Cuiꝰ aũt corꝑ debilitaf pp vacuitatẽ venaz ⁊ regiẽ regimie subtilis:nocet ei illud.verũtamẽ declaratio illiꝰ nocumẽtiq; eiꝰ termin non ẽ fm similitudinẽ fz quã est ī pmo. Et fetidũ vt rupe q̃dez est vt non sciaf an debilitas infirmi sit pp vacuitatẽ ꝓpẽ:aut pp doloꝛez. Reliqua aũt que sunt in hoc sermone sũt manifesta. 52

Et ego qdẽ sũ dicẽs significatiões qbꝰ oz significari sup unũqq;.

Hippocrates itez fecit fidē in hoc sermone: sicut fecit fidem paulo anteq̄ scriberet librū aliuz in egritudinib⁹ acutis. 53

Quine autē sunt he res ⁊ his q̄ accidūt stomacho. si eni corpa ꝓtra ꝯsuetūdinē suā magna torpuerit quiete: non pñt statim cōfortari. Q⁹ si quierint atq̄ reqeuerint per longū tēp⁹: postea uero ad laboris exercitia fuerit subito translata: maluz est. Sili uero modo ⁊ singula corpis mēbra: ut uide lz pes: uel qlibet artuū qescere solit⁹: si quādo sbito ad insolitū trāsferāt labo ris exercitiū. Eodē modo ⁊ in dētib⁹: ⁊ in oculis accidit. Nullū deniq̄ inue nitur membrū: cui non itidē cōtingat. Volli etiā iacere culcitra ꝑter solituz usuz fatigat corp⁹: sup aūt dura ⁊ etiā sb diuo indurat: si insolitū est.

Hpproximāt aūt reb⁹ accidentib⁹ in stomacho iste res. Q⁹ est: qa quādo corp⁹ quiescit quiete multa con tra ꝯsuetudinē suā: non est possibile ut confortet statim. Nam si quiescit: ⁊ re quiescit tempe lōgo: deinde post illō re dit ad utendū labore: facit operatōem malā manifeste: ⁊ simil'r etiā membrū aliq̄ corpis. de pede eni fit simile huic operatōi: ⁊ de iūctura alia q̄ndo nō est ꝯsuetudine eius cui⁹ est ut faciat eū laborare: ⁊ pmutat in quibusdaz horis sbito ad faciendū eū laborare. ⁊ accidit sile huic etiaz in dētib⁹ ⁊ oculis: ⁊ nūq̄z inuenit mēbrū aliq̄ cui nō accidat illō inde est q⁹ somnus sup lectum mollem cōtra cōsuetudinē fatigat corp⁹: ⁊ dor mire sup locū durū ⁊ sb diuo cōtra con suetudinē: indurat corp⁹.

Iam redit hippo. iterū ad sermonē ad quē intē dit postq̄ cōpleuit sermonē suū ad quē reflexꝰ erat: q⁹ iste res quas dicere vult sunt files reb⁹ accidētib⁹ i stomacho quas ꝑus narrauit. q⁹ ē: qa ipe intēdit p fmo nez suū illā eandē summā quā verificauit: q⁹ pmutatio magna subito ad cōtrariū facit euenire sup infirmos no cumentū magnū. Quod aūt scp̄sit in hoc sermone: est fz bile modū: sicut stomach⁹ quādo deficit ab opatōne sua tempe lōgo: nō ē ei possibile vt bene faciat opatiōez suā donec redeat ⁊ cōsuescat illud fm q⁹ fuit paulatim ⁊ ap propiquet opatiōib⁹ suis que sunt ei: silr etiā corp⁹ eius totū ⁊ vnūquodq̄ reliquoz mēbroz. Deinde dixit post illud vnū post aliud ex illis mēbris cū nōib⁹ suis: ⁊ dixit in fine sermonis sui mutatōem somni: ⁊ verificauit p il lud etiā illud ad qō intendit a p̄ncipio sermonis sui: in mutatione ꝯsuetudinis. 54

Verbi gratia hō quiuis i crure du bium uulnus habens: quum cōmi serit se in initio laboris ad medicādum ita ut nec pedē a loco dimouerit: abijt itaq̄z apostema hac ope atq̄z m'to citi⁹ sanus efficitur q̄z si in medicādo iuerit ⁊ rediuerit. q⁹ si supra pedes stādo vi. l' vij. die uel citius uel circiter iuerit: pl⁹ ilico accidit sibi doloris q̄z si a p̄ncipio in medicando iuerit ⁊ rediuerit. si quo q̄z aliud opus exercuerit: fit eius causa grauioz q̄z si hoc modo in medicando eundem laborē eisdē assueuerit dieb⁹.

Videt aūt mihi iterum q⁹ oportz ut scribam exempla earum reruz dico ergo: q⁹ qñ accidit hōi ulcus i cru re suo: qō quidem ulcus nō est saluum neq̄z securitas de eo habet: ⁊ est ulcus eius in corpe suo nō saluum neq̄z mali gnum: deinde p̄icit seipsum a primo die ad curam: ⁊ nō mouet pedem suū ⁊ nō separat ipsum ad aliquam partiū delet illō apostema ab eo per opationē istam p̄pte: ⁊ sanatur corpus eius ue locius multum q̄z si curaret ipso inci dente ⁊ redeunte: q⁹ si surgat ⁊ ambu let super pedem suum in die quinto se xto aut circa illud: erit illud quod acci dit ei statim de dolore uehemētius q̄z si curaretur a principio sue egritudinis ipso incidente ⁊ rediente. q⁹ si fatigat se ipsum subito i superfluo labore fit egri tudo eius uehemētioz multum q̄z si cu retur scōm hunc modū: ⁊ laboret hu iusmodi labore in illis diebus.

Hippocrates i hoc fmone etiā posuit fmonē su um i mutatōe sua subita: ⁊ posuit exemplū illi⁹ cuz reliq̄s exēplis multis: quoz rememoratio p̄ce dit vle⁹ qō accidit i pede. ⁊ dixit: Si accīt alicui vle⁹ i cru re suo. ⁊ oz vt reqescat ⁊ qescat: ⁊ dimittat illud: ⁊ ponit vt ambulet ⁊ incedat deambulatiōe mediocri. qō est: q⁹ fmo ei⁹ Incedit ⁊ redit: significat hoc nocet illō ei ꝑcul dubio. verūtū illud nocumētuz ē min⁹ nocumēto accidē te ei q̄ qescit ⁊ reqescit dieb⁹ primis: deinde icipit ambu lare subito i die q̄nto aut sexto aut circa illō. s. die tertia

aut q̃rta. Et ex hoīb⁹ q̀dez sūt q̀ putāt q̀ sm̃o eius circa illud: intẽdit sup dies qui sūt post q̀ntū diē.s.sextū septimū octauū ⁊ nonū. Sed necesse esset istis vt scriberēt loco sermonis sui: circa: extra. Illud aūt qō dicit: nō ē possibile in quibusdā horis vt accidat hōi vlc⁹: ⁊ icipiat ambulare ī die vij. aut. viij. qum fuerit añ illū quiet⁹ trāq̄l⁹: ⁊ faciat euenire sup eū nocumētū magnū. Ego aūt dico q̀ illud accidit multotiēs valde: qñ vlc⁹ ē magnū valde: aut est malignū vel fraudulētū malū: ⁊ pl⁹ illo multuz si aggregant̃ ista duo simul. q̀ si vlc⁹ nō est magnū: neq; infirm⁹ mali vlceris malignī: ⁊ curet̃ sm̃ q̀ oportet: tunc oportet vt intelligas hoc cū eo cui⁹ bona sit dispō: ⁊ melioraī circa diē septimū aut octauū: ⁊ possibile ē ei vt incedat p̃ter q̀ noceat illud ei in aliquo. ꝓpter hoc ergo addidit hippo. in sermone suo: in vlcere: ⁊ nō est saluuz neq; secuz. Ostēdit ergo p illud q̀a significat per vlcera sua: vlcera plana: ⁊ p sermonē suū: infirma: ⁊ sūt vlcera que sunt in corpe ei⁹ nō salua neq; maligna mala: sicut dixi. quod est: q̀a cui⁹ dispositio hec ē: deinde nō cadit ī cura ei⁹ error: nisi error suus in deambulatōe sua paulatim: ⁊ oportuit ei vt quiesceret ⁊ requiesceret: aduenit ei nocumētū. verū illud non est magnū: sicut si ip̃e figēt ⁊ quiesceret in die⁹ p̃imis: deinde incipet ambulare in die tertio aut quarto aut q̀nto aut sexto. Qui aūt habet vlcus magnū: ⁊ vlcus quod fit in corpe suo est vlcus malignū malū: non est nocumētū deambulatōis a p̃ncipio siue infirmitatis nocumentū puū: immo malignū valde: sicut ille cui⁹ vlc⁹ quod accidit ei est paruū: ⁊ sunt vlcera que accidūt ei vlcera salua: ⁊ si figit̃ ⁊ quiescit in diebus p̃imis: deīde incipiat ambulare circa diē q̀ntū aut sextū non nocet illud ei nocumento magno sed paruo. ꝓpter hoc posuit hippo. sermonē suū: in eo cuius dispositio est hec media inter duo cōtraria: ⁊ intelligo p duo ꝯtraria: vlcus magnū ⁊ paruū: ⁊ qui est malignozū vlcez: ⁊ cui⁹ vlcera sunt salua. quod est: q̀a vlcus nō securū nō nocet nisi aut p naturā loci in quo fit quādo vlc⁹ est magnuz cuius sit illud quod disrūpit ꝓpter ip̃m de cute vl carne paruū: aut ꝓpter q̃titatē eius quod disrūpit in eo: ⁊ ꝓpt illud etiā vlc⁹ saluū. s.puū planū: aut ē ita ꝓpter naturaz loci quādo est ignobilis: aut ꝓpter id qō disrūpit in eo quādo est paruz. 55

Quicez testificātur: qz uidelicet immutatio subita in cōtrariuz: taz in his q̃z i alijs nocumēto magno ꝓstat esse.

Ostes ergo res iste sibi adinuicē testificant̃ semp q̀ mutatio subito ad ꝯtrariū apud istos ⁊ apō alios facit nocumentum magnum ualde egredi ens a mensura.

Hippo. in successiōe ois exēpli quo exēplificauit rememoraī ei⁹ ad qō intẽdit p sermonē suū: īde est q̀a in hoc loco postq̃z dixit exēplū quo exēplificauit in vlcere fecit illā opatōem. 56

Plus tamē ledit̃ stomach⁹ ex subita mutatiōe ab inanitis uenis ad accipiendū cibum multo magis q̃z consueuerit: uel qum totū corpus commutatur subito a nimia quiete ad multuz laborē: q̃z ex mutatiōe ab accepto cibo multo ad cuacuādas uenas. necesse est aūt corpori ut quiescat ⁊ requiescat: et si mutatio eius sit subita de labore i quetem: oportz inter stomachū ab accepto cibo multo cessare: qō nisi fiat: corpus uexaī atq; fatigatur.

In Ocumentū autē factuz in stomacho apud ꝑmutatiōem subito ex uacuitate uenarū ad utendū cibo plus q̃z ꝓsueuit est multiplex multū. In re liquo aūt corpe quādo permutatur ex tranquillitate subito ad laborem uehementem: est illud quod suscipit de nocumēto plus q̃z illud qō aduenit ei ex ꝑmutatiōe magna ex multitudine cibi ad usum uacuitatis uenarū: et indiget corpus in istis etiā ut quiescat ⁊ requiescat. Et si est permutatio eius ex labore uehementi subito ad trāquillitatem ⁊ quietem: tūc oportet in istis etiaz stomacho ut quiescat a multiplicitate sumendi cibum. Qaz quādo non faciūt illud: fatigantur corpora corpuz: et grauantur ea.

Hec est intẽtio hippo. in eo quod intẽdit declarare. s. res ꝑmutatiōis subito ad contrariū in eo quod venit ad stomachū: deinde ip̃e post illud quz ꝑmutaī a sermone in re generali que etiā nominaī vniuersalis: loquit̃ in omni ꝑmutatōne facta subito ab eo quo currit ꝓsuetudo vsq; ad būc locū. quod est: quantum sint species cōprehēse in generib⁹: ⁊ res ꝑticulares in reb⁹ vniuersalib⁹: oportet vt fit ꝑmutatio in oi re subito erroz. verūtamē hippo. in hoc sermone qum redit ad loquēdū de esse stomachi: narrauit species ꝑmutatōis q̃ fiūt in eo: ⁊ dixit q̀ nocumentū factū a ꝑmutatōe in regimine quādo est ex ꝓhibitōe cibi ad multiplicitatē cometionis subito est multiplicatio pl⁹ multa nocumēti facti ex ꝑmutatōe a multiplicitate comestionis ad ꝓhibitōem a cibo: ⁊ assimilaī illud etiā ei quod accidit toti corpi in motib⁹ suis. quod est: quia nocumentū supueniens corpori apud ꝑmutatiōez subito ex trāquillitate ad motū est min⁹ eo quod est ex ꝑmutatōe a motu ad quietem. ⁊ scripsit in hac ꝑmutatōe que etiā fit in nō sna hora rectificatōem eius: sicut scripsit illud in omnibus que scripsit in eis que sunt p̃missa: q̃uis non fit ex reb⁹ quarū oportet rememoratōem facere necessario: neq; ingrediaī in eo quod est in via eius. Hoc est ergo qō uolunt in sermone suo p̃cipiēs ex ꝑmutatōe a trāquillitate q̃ te ad motus ⁊ operatōes: vt trāquillū fit ⁊ quiescat corpus eius totū. ⁊ iste est sermo eius: Quādo homo habet famē: non oportet vt laboret: vt secūda ꝑticula apponit̃ mox dixit: Ubi indigētia nō oportz laborare. quod aūt ꝑmutaī ex labore vehemēti ad trāquillitatē ⁊ quietem:

bippo.precepit ei vt fit illud qō comedit de cibis minus eo qō comedebat ante illud: ⁊ hec ē trāquillitas stomachi: qñ quādo bomis corp⁹ laborat ⁊ comedit qō comedere cōsueuit: generāt in corpe ei⁹ humores multi. grauatur ergo ꝓpter illos humores ⁊ laborat. ⁊ labor quidez apud eū significat in hoc loco nocumentū magnū: quare existimat ipm loco generis: quod diuidit sup species nocumēti multas. 57

Ds āt omnib⁹ de immutatōe qui dem repletiōis ⁊ inanitiōis maxime agit. Valent aūt ad omniū accidentiū cognitiōem: ⁊ ad eā unde sermonē habui in acutis. s. mozbis ad modū dādi cibū ꝑm utilē immutationē: ad furie quoqz significationē: necnō siquid appareat a loco qui est sb diaphragmate: sicut dictum⁹ sum. Oportz eni ut sit permutatio sicut precepi de ea: deinde ut nō administret aliquid de sozbitiōe donec digerat egritudo: aut ut appeat in intestinis signū ꝓuocās ad dimittendū ꝓhibitionē ab usu cibi.

Plurimū aūt sermonis mei nō est nisi in ꝑmutatiōe ad repletionē ⁊ euacuatiōem. Et iuuamentū quidē fit per cognitionē ei⁹ in omnib⁹ egritudinibus: ⁊ fit iuuamentū etiaz in eo in quo est sermo meus. s. permutatiōe in egritudinib⁹ acutis ab usu sozbitōis ad uacuitatē uenaz. oportz eni ut sit permutatio sicut p̄cepi de ea: deinde nō administret sbito aliqd ex sozbitōe donec digerat egritudo: aut appeat in intestinis signū aliud ꝓuocās ad dimittendā ꝓhibitionē ab usu cibi: aut signū stimulās: aut ostendit ex esse locoz que sunt sub hypocondrijs: quod ego narrabo in sequentibus.

Iam aggreganit bippo. totū sermonē suū in boc sermone in summa vna: ⁊ p̄cepit in eo cui⁹ dispositio est dispositio vna sua vt nō mutet regimē suū. Illi aūt qui permutant a sanitate ad egritudinē: precipit vt permutet regimē suū: verūtamē nō oportet vt fit permutatio qua ipm permutas similis permutationi reliquoꝝ medicoꝝ. Deinde scribit post illud in summa vna intentionē in regimie eius qui habet egritudinē acutā. quod est: quia precipit vt si egritudo iam digesta ē ꝙ det aqua hordei. ⁊ si nondū est digesta: tūc oportet vt permutes ipz ad illud nisi appareant tibi alia accidētia que significēt casum virtutis: vt euacuatio vētris superflua: aut stimulatio dispositiōis alteri⁹ accidat que nō fuit ante illud. Et aggregat i sermone suo: stimulatio: omne qō facit cadere virtutē aliquo modo: in quo ingrediūt mozdicatio q̄ fit i intestinis: aut in stomacho ab humoribus acutis: ⁊ ꝓ pie in ore suo: ⁊ vigilie ⁊ tribulatio ⁊ angustia ⁊ vermes qui ascēdunt de intestinis ad stomachū: ⁊ pruritus cutis: aut quozundā membroz qñ stimulat in nocte. Fit ergo ex eo casus virtutis qui nō est propter mozdicationē tm̄: sed ꝓpter vigilias etiam. Deinde dixit: Et loca etiam que sūt sub hypocōdrijs qñ videm⁹ ea: sicut ego suz narrans i eis que sūt post: significāt cum eo qō diximus: qz oportet vt detur infirmo: aut prohibeat ex eo. possibile est eniz vt intelligant hec duo simul ꝑm ꝙ exigit intētio sui⁹ ꝑmonis. quod est: qz hippo. post ꝓhibitionē suā ab acceptōe ptisane hozdei donec maturet egritudo: ⁊ manifestū est ꝙ illud ē quādo tolerans est infirm⁹: addidit ad illud hūc sermonē. ⁊ dixit: Nisi appareat i intestinis signū significās ꝓhibitionē a dimissione vsus cibi aut stimulationē: aut ostendat ex esse locoz que sūt sub hypocondrijs illud qō ego narrabo i eis que sūt post. Innuit ergo ad hoc ꝙ istud etiā ꝓuocat ad dandaz ptisanā hozdei anteqū maturet egritudo. Licitum ergo est ꝙ vult ꝑmonē suuz istū: illum cui⁹ loca q̄ sunt sub hypocondrijs eius sūt exsiccata exsiccatōe vehemēti: macra: extenuata Scōm eniz hunc modū possibile est vt significent loca q̄ sunt sub hypocōdrijs ei⁹ dandam esse sozbitionē cū modo q̄ significat moztez narratā in libzo ꝓnosticoz: in q⁹ dixit hippo. Et est nasus eoz acutus: ⁊ oculi submersi: ⁊ tempora depressa. qō est: qz cum aggregatiōe hoz signoꝝ inueniunt loca que sūt sub hypocōdrijs eoz depressa valde: ita vt erret in eē eoz qui nō est exercitatus: ⁊ existimet qz sunt curuati sursū. sed non ē hoz locoꝝ depressio ꝓpter multitudinē siccitatis i eis: ⁊ attractio eoz sursū ꝓpter apostema qō fit i eis aliquod. qō est: qz ex siccitate corporis ptranseūte mensurā: qñ tendit diaphragma tensiōe magna: attrahunt etiaz loca q̄ sunt sub hypocōdrijs sursū apud h̄. Necesse ē ergo tibi ꝓpe vt videres cū mente tua: ⁊ discernas illud qō accīt de illo ꝓpter siccitatez ab eo qō euenit ꝓpter apostema: qñ inter medicationes eoz est differētia. qō est: qz quz hoc acidēs accidit: indiget regimie subtili. ⁊ cui accidit illud ꝓpter siccitatē indiget vt regas ipm ecōtrario illius regimis. s. vt des ei de aqua hozdei q̄titatē multā paulatim. 58

Multe uigilie faciunt ꝓtra cibi potusqz digestionē. Similiter autē mutatio in diuersaz partē eius mollit instrumentū: ipsumqz quasi coctū reddit: ⁊ grauat caput.

Vigilie uehementes prohibent cibum ⁊ potuz a digestione: ⁊ similiter etiam permutatio ad partē aliam mollificat corpus: ⁊ ponit ipsuz sicut illud quod coquitur: et grauat caput ⁊ corpus.

Iam multotiēs ꝑ mentē meam transiuit in hoc libzo: qz inuenit euz in codicillis otros: ⁊ postq̄ mortu⁹ est hippocrates extraxit ad boies. qō est quia diuersitas i ordine ꝑmonū qui sunt in eo nō est rectus vt cadat nisi ꝓpter hanc cām: ⁊ ꝙ hippo. nō firmauit vel descripsit illa exēpla nisi postq̄ inuenit ea ꝑ verificationē suam ad intentionē ꝙniuersalē in hoc libzo. s. quedā eoz sup margines eius: ⁊ quedā eoz sup dorsum

ipſius. Et nō fuit poſſibile ſcriptori ꝑmo vt poneret vnū quodq; horū exemplorū in loco in quo oportuit vt poneret, inde eſt: q; illud quod dicit in hoc ſermone: cuius premiſſa rememoratōem: eius dicit in nō ſuo loco. qō eſt: ḋa loc⁹ eius nō eſt iſte locus: ſed ante ipm pax ſucceſſione ſermonis in quo dixit hippo. exēpla in pmutatiōe ad cōtrariū ſubito cōtra conſuetudinē. Oportet. n. vt firmaret etiā iſte ſermo cū illis reb⁹. ſ. q; pmutatio ctra cōſuetudinē ad vtendū vigilijs, phibet cibos t pot⁹ qui ſumunt a digōne. vex pmutatio ab vſu vigiliax ad multiplicitatē ſomni cōtra conſuetudinē facit accidere grauitatem capitis t mollificatōem capitis. quod eſt: ḋa rememoratio decoctōis t mollificatiōis quādo aggreganť ſi mul in ſumma vna: ſignificat ſumma illa caſum vtutis: ſed nomē decoctōis ſolū ſignificat caſum vtutis q̄ accit ꝓpter humiditatē acutā nō a ficcitate: qm̄ de aptitudie vigiliax eſt vt reſoluāt corp⁹ t exſiccēt ipm. de aptitudie vero ſomni eſt vt digerat t humectet loca intriſeca corporis: t phibet ſpm̄ t quod currit in corp⁹a motu. Et ꝓpter hoc oportet vt multiplicenť in corpe ei⁹ qui dormit ſomno mlto pl⁹q̄ fuit conſuetudo ſupfluitates vaporoſe: quare fit ei⁹ corp⁹ p illā cauſam mollificatū: ſicut illud quod decoquit.

Finit ſecūda ps. Incipit tertia.

I

Optus aūt dulcis l'uinū: ſiue albū ſiue nigrū: t aq̄ mell': t aqua oxi mell': ſiue ſecani abi: i acutis morbis exhibēda ſūt poſt multā conſideratione in his.

Vinū dulce t uinoſum: ul' uinū albū: t nigrū: t hydromel: t aqua: t ſecaniabi: or ut ſit uſ⁹tu⁹ in eis egritudinib⁹ acutis poſt conſideratione in iſtis rebus.

In tm̄modo inuenit hippo. nō ordinaſſe ſmonē ſuū iſtū t in ſerie poſuiſſe ſm q; or ſed inuenit oimiſiſſe in eo rememoratiōez ſpēx vinox. quod eſt: q: vna rex in qua diuerſificant vina eſt color: t ſecūda ē ſapor t tertia eſt ſubſtātia: t quarta eſt odor: t q̄nta eſt vtus. Diuerſitas ergo ipox in colore diuidit in albū t nigrū: palmeū: t citrinū: t rubeū: t clarū. t inter iſta etiaz ſunt ſpecies alie: t ſicut inuenim⁹ ea diuerſificari in colore: ſimiliter etiā inuenim⁹ ea diuerſificari t in virtute. Differentia aūt in ſapore inter ea diuidit in dulce t ſtipticuz. Et manifeſtū quidē ē: q; inter hec duo etiā ſunt ſpēs medie: in quib⁹ nō vincit aliquis horum duox ſapor: t cōpoſite etiā ex iſtis duob⁹ ſaporib⁹. Diuerſitas aūt eox in ſubā diuidit in aquoſum ſubtile: t groſſum valde: t mediū inter hec duo: t qō eſt mediū inter mediū t vnūqōq; horum duox extremox. Diuerſitas aūt eox in odore eſt q; aliud horū eſt quod habet bonū odorē aromaticū delectabilem apud ſenſum: t aliud eox eſt quod habet odorē putcutientē odoratū abſq; delectatōe: t aliud eox eſt cui ſenitus nō eſt odor: ſed eſt etiā ſicut aqua. Diuerſitas aūt eox in virtute eſt: qm̄ ex eis eſt cui⁹ virtus fortis valde. t ex eis eſt quod debilis virtutis. etiā ex eis eſt mediuz in virtute ſua. t ex eis eſt cui⁹ virt⁹ eſt inter mediū in vtute ſua: t inter illud quod eſt in duab⁹ extremitatib⁹. fortē quidē ex vinis eſt quod calefacit corp⁹ vehemēter replens caput. debile aūt eſt illud quod facit ctrariū illi⁹. Mediū aūt inter hec duo extrema intelliges ex determinatione noſtra qua determinauim⁹ extrema. Et forte q̄ dē ex vinis nominat vinoſum: debile aūt noiat aquoſum quod eſt: ḋa res qua diſcernit inter vinū quādo videm⁹ eam in vno eorū vinox fortē valde: nominam⁹ illō vinoſum vinū. Mlinū aūt cui⁹ diſpō eſt cōtraria huic diſpōni nominat aquoſum: qum ſit ſimile aque in omnib⁹ diſpoſitōib⁹ ſuis. ſ. colore t ſubā: t ꝑuatōe odoriſ: t paucitate calefactōis. Iſte vo ſunt differētie vinox que ſunt eis ꝓpie. Quidā aūt horum addūt illis differētias que ſunt in eis ſm temp⁹ quod ꝓterijt ſup vnūquodq; eox. quod eſt ḋa ex vinis eſt quod eſt antiquū: t ex eis eſt qō ē recens: t ex eis eſt quod ē mediū inter hec duo. Et manifeſtū q̄ dē eſt bene q; differētie iſte accidūt vinis ex reb⁹ extrinſecis accidētib⁹. quod eſt: ḋa acuitas vini t calefactio eius accidēs ei ſm q; ꝓterijt ſup ipm de tpe quo mutat cauſa eius ī colore: t odore: t virtute: t ſubā: ſunt ſz iſtas res. Nos. n. putam⁹ de tpe ḋa facit euenire vinis differētias. qm̄ ſi temp⁹ nō mutaret aliquod iſtox: nō nominarent vina a quibuſdā antiqua t recētia. verūtamē ſermo eox in hoc nō eſt ad neceſſitatē in eo quod ꝓpriū ē vino anorū: ſed qm̄ ipſi cū hoc quod dixerūt annos: ſignificauerūt virtutē eox. qō eſt: ḋa iuuamēta t nocumēta que fiūt a vinis nō ſunt ſm q; ꝓterijt eis de tpe: ſed ſz diuerſitatē ipox in differētijs que ſunt eis ꝑpe. t nos quidem dixim⁹ q; temp⁹ quod ꝓterijt ſup ipm nō eſt ſm virtutes t intentionē p̄mā. Et ex eis differētijſ ēt que ſunt propē vinis ſunt: quaruz iuuamēta t nocumēta ſunt ex ipa natura eox: t ex eis ſunt ſm viā accidētis. Et ex ipa quidē natura eox ſunt dulcedo t ſtipticitas: t ſilr fortitudo: t debilitas: t ſubtilitas: t groſſitudo. Illa aūt que ſunt p colorē t odorē ſunt ſm viaz accidētis: qm̄ ex vinis eſt qō eſt aquoſum: t ex eis eſt albū: ei⁹ calefactio eſt calefactio pua: ꝓpter illō etiā inueuim⁹ ipm pcutere caput parū: vex quod ex eis eſt citrinū: qm̄ eſt vehemētioris calefactōis fit q; ipm pcutit caput vehemēti⁹. Nigrū aūt inuenim⁹ p cōparatiōem albi: qm̄ ipm eſt tardioris deſcēſionis ſed p cōparatōem albi: qm̄ ipm eſt tardioris deſcēſionis eo in ventrē: t min⁹ vrine ꝓuocatiuū inuenim⁹ ipm vehementi⁹ pcutere caput. Scōm hūc modū ergo fit q; differētie que ſunt in eis in colore faciūt iuuamēta aut nocumēta p accidēs. ille aūt que ſunt eis ſz odorē: qm̄ quod ex vinis eſt boni odoris eſt melioris chimi: t ſm illud eſt multitudo que implet ex eo caput. quod eſt: ḋa ē calidi⁹ t ſubtili⁹. Quod aūt ex eis eſt mali odoris ſm malicia chimi generati ab eo: erit paucitas leſiōis eius in capite. quod eſt: ḋa eſt frigidi⁹ t groſſi⁹. Illud aūt cui penit⁹ nō eſt odor: nō facit accidere in capite aliquid oio: qm̄ ē vehemēter groſſum. Qum aūt iſte ſunt differētie ſpecieruz

vinoꝝ: quãdo numeras eas que sunt ꝑpe naturis eoꝝ: ꝛ que sunt ſm viã accidẽtis: tũc manifestũ est tibi id cuius rememoratiõẽ dimisit hippo. de numero eaꝝ ꝛ ipaꝝ oꝛ dine in hoc ſormone cui⁹ ꝓmisim⁹ expõem. verũtamẽ quꝫ inuenim⁹ hippo. rememorari oim differẽtiarũ ꝗbus iuuamẽtũ fit in coguitõe vinoꝝ in eo ꝙ hũc ſequit ſmonẽ: condonam⁹ ei illud quod diminuit: ꝛ cui⁹ dimisit rememoratiõẽ in hoc ſmone. 2

DVlcis autẽ potus min⁹ aggrauat caput q̃ꝫ uinũ: mentẽ ꝑcutit min⁹ intestina utraqꝫ magis expurgat: ſꝫ ui ſcera inflat: ſplenẽ uidelꝫ ꝛ epar opilat cholerã aũt habẽtib⁹ amarã ineptus ẽ: qa eis ſitim infert: ſupioꝛib⁹ quoqꝫ intestinis est iuuatiu⁹: nec tamẽ cõtrari⁹ ifeꝛioꝛib⁹: ꝫ inflatiu⁹ ſit ꝑſertiꝫ qũ ei⁹ inflationi facilis minime ſit deſcẽſus: ſed potius in locis qui ſub diaphꝛagmate ſũt immoꝛatur.

POtus dulcis min⁹ grauat caput: q̃ꝫ uinoſus: ꝛ minus percutit mẽteꝫ: ꝛ plus euacuat intestina in: qbuſdã rebus q̃ꝫ potus uinoſus. uerũtñ inflat uiſcera. ſ. ſplenem ꝛ epar: ꝛ nõ conuenit habentib⁹ cholerã amarã. qõ est: qꝛ facit euenire ſitim in eis quoꝝ diſpoſitio est hec: ꝛ ẽ cũ hoc iuuatiu⁹ intestinis ſupioꝛibus. uerũtñ nõ est nocẽs inferioꝛib⁹ intestinis ſm illud qõ accit de inflatione facta a potu dulci: quoniaꝫ deſcensus eius non est uelox: ſed tardat̃ et moꝛatur in locis que ſunt ſub hypocondꝛijs.

POtus dulcis noĩat̃ hoc noĩe ex qualitate ſue ſapoꝛe: ꝛ ſil⁹ ſtipticus ꝛ acer uel acutus. Aquoſi aũt dimisit rememoratiõem: qñ ingredit̃ in ſtipticũ: ꝺa in ipo est ſtipticitas ſua. quod ẽ: ꝺa qñ tu ꝓbas ſapoꝛẽ ei⁹ cui⁹ di ſpõ est hec ex vinis cũ aqua: inuenis ipm quãdo ipm cõpas manifesta inuentõe: quaſi ꝙ iaꝫ recepit rem modicã ex ſtipticitate aquoſum aũt ex potu nominãt omnẽ potũ ꝙ aſſimilat̃ in coloꝛe ꝛ ſubã ſua aq̃ quod est: ꝺa hoc vinũ vides lucidũ clarũ quod penetrat vinis est ꝓpinqua aque: qñ nõ imꝑmit in caput debile vestigiũ oĩo: neqꝫ in eo quod est ex neruis debile qõ est: ꝺa nõ calefacit manifeste. Et ego quidẽ ero dicẽs in hac ſpecie vinoꝝ in eis que erũt post. Potꝰ aũt dulcis noĩatur hoc nomine ex ſapoꝛe ſuo. ꝛ differẽtia quidẽ int̃ ipm ꝛ inter aquã in coloꝛe ſuo ꝛ ſubã ſua ẽ valde magna. qõ est: ꝺa tu nõ inuenis viuũ dulce in aliqua hoꝛaꝝ ſubtile in ſummo ſubtilitatis: neqꝫ albi coloꝛis. verũtamen miſcet in his duob⁹ ꝛ addit̃: ꝛ nõ innenim⁹ in eo aliquod ꝛtriqꝫ ſolũ. inde est: ꝙ vina dulcia fumoſa ſunt. Vinuꝫ nominatũ berois: ꝛ nominatũ ſacrũ lit̃: ꝛ iſta duo vina ſunt groſſa quoꝝ ꝛtriqꝫ est nigrũ. ꝛ vina etiã que ſunt ĩ Macedonia ꝛ vinũ nominatũ tenuit̃: ꝛ nominatũ caradiſ: ꝛ ſunt ꝛtraqꝫ dulcia. Et differẽtia quidẽ inter ꝛtraqꝫ in groſſitudine ꝛ nigredine: ꝛ inter hoc vinũ cui⁹ ꝓmiſim⁹ rememoratiõẽ est ꝑ q̃ꝛtitatẽ diminutõnis eoꝝ ab eo in dulcedine: ꝛ vini etiã nomiati bunci birtegi facta expꝛeſſione vue poſtq̃ decoquit̃ q̃ꝛtitas additõis in dulcedine ſup vinũ est ꝑ q̃ꝛtitatẽ coloꝛis eius ꝛ groſſitudinis ei⁹ in ſubã ſua. Et ego quidẽ iam oſtẽdi in tractatu q̃ꝛto libꝛi mei de medicinis ſimplicib⁹: ꝙ oĩs humoꝛ dulcis fit a caliditate ñ egreſſa ab equalitate foꝛti ſicut illa a qua fiũt res acres vel acute faciẽtes in eis caliditatẽ vehemẽtem. acrimonia vel acuitas. n. est inſeꝑabilis ab eo cuius diſpoſitio est hec. Et inuenit̃ itꝫ vinũ dulce apud vſum ſui calefacere coꝛp⁹ calefactõe ꝑpata: ꝛ facit ſitim. Et causa in illo est caliditas ei⁹ ipſi⁹ groſſitudo. inde est: ꝙ inuenis expꝛeſſiõis vue additionẽ in groſſitudine ꝛ nigredine ꝛ dulcedine ꝑ q̃ꝛtitatẽ tarditatis moꝛe ei⁹ ſup ignẽ. Nam ſi ꝑtranſit in decoctiõe ſua equalitatẽ cõuertit̃ ad amaritudinẽ. Etiã ſil⁹ mel quod est dulci⁹ omnib⁹ rebus quando multiplicas decoctionẽ eius est amarũ. Et ego q̃dẽ iam narraui ſicut dixi esſe ſapoꝛ omniũ in tractatu ꝛ est quart⁹ libꝛi mei in medicinis ſimplicib⁹. Et ego q̃dẽ ſum incedẽs in hac hoꝛa etiã ſicut inceſſi in reliq̃s expoſitionibus meis: quib⁹ expoſui libꝛos hippo. dimittẽs rememorari demõſtrationũ ſup ſermonẽ ei⁹: enũciãs ſummas vꝫ aggregatões ei⁹ tñ. Dico ergo ꝙ quum omne vinũ dulce calefaciat ꝛ ſit ſicut dixi groſſum in ſubã ſua: oporꝛtet vt ꝛtutes ꝑticulares que appent ab eo qñ bibit̃ nõ ſint niſi ab iſtis duab⁹ q̃litatib⁹. quod ẽ: q̃a coloꝛi in ſe nõ ẽ vt⁹ in nocumẽto aut iuuamẽto: ergo ꝑ q̃ꝛtitatẽ groſſitudinis hui⁹ vini est tarditas penetratõis ei⁹. Oporꝛtet g̃ ex illo vt nõ ſolũ apiat opilatões alicui⁹ mẽbꝛoꝝ: ſed faciat in eis opilatiões. ꝛ ꝓpter hãc cauſam fit nocumẽtũ eius epati quãdo in ipo est infirmitas nocumẽtũ magnũ: ꝛ ꝓpe ſi in eo est apoſtema aut lapiditas: ꝛ nocet huic membꝛo etiã nocumẽto pauco quãdo opilatiões q̃ ſunt in eo accidũt ab humoꝛib⁹ groſſis: aut ꝓpter debilitatẽ in eo fiẽ illud quod fit ſup ipm ĩ infirmitatib⁹ que nominãt̃ ꝓpe doloꝛes epatis. Deinde mẽbꝛũ ſecũdũ cui aduenit nocumentũ poſt epar de vino dulci est ſplen. Res aũt nõ est ita in egritudinib⁹ pulmonis quãdo est retẽt⁹ in cannis que ſunt ĩ eo humoꝛ groſſus. quod est: q̃a penetratio ei⁹ ĩ epate est ex venis que nominãt̃ ampla poꝛta ad venas ſtrictas que ſunt in latere ei⁹ cõcauo: ꝛ que ſunt ĩ latere eius gibboſo: ꝛ in iſtis venis non fit penetratio omniũ humoꝛũ que penetrãt ad totũ coꝛp⁹. In pulmone autẽ accidit cõtrariũ illi⁹. quod ẽ: q̃a ꝙuenit̃ ad cãnas ei⁹ poſt penetrationẽ ipſi⁹ in venis multis: ꝛ vigõem ei⁹ in eis et ꝓma illoꝝ ſpacioꝝ ad que ꝙuẽit ex cãnis pulmonis ſũt ſpacia pulmonis ſtricta: deinde penetrat ex illis ad ſpacia ampla: ꝛ penetrãt cũ eo in tranſitu ſuo illi humoꝛes groſſi: qui nõ ſolũ ſunt calidioꝛes eo: ſed ſunt ſubtiliores etiã eo. ꝛ nos quidẽ ſcim⁹ ꝙ mundificatio pulmonis ab eo quod ẽ in eo ex humoꝛib⁹ groſſis fit ꝑ tuſſim. quod ẽ: q̃a oẽs res aquoſe ſubtiles in vltimo currũt in circuitu aeris extriſeci in tuſſi: ꝛ effundũt̃ ad cõtrariũ ꝓtis ĩ q̃ incedit aer: qñ cũ aere extriſeco in tuſſi ferũt̃ illi humoꝛes loco materiei. ꝛ manifestũ quidẽ est ꝙ oporꝛ vt ſit ꝯſſitudo humoꝝ cũ mẽſura vt ſit poſſibile aeri deferre illos humoꝛes: ꝛ nõ ſunt ſicut lutũ qõ firũ ẽ: ꝛ tenet̃ in cãna pulmonis. ꝛ ꝓpter hãc cauſam nõ inuenim⁹ tuſſim mũdificare humoꝛes groſſos ꝛ viſcoſos q̃ ſunt in pulmone qñ humoꝛes groſſi viſcoſi qñ moꝛãt̃ in ꝓfũdo pulmõis adheꝛẽt illis cãnis que ſunt in eo ſicut ſputũ: ꝛ illõ quo

indigent medicine mũdificãtes humores grossos/retentos in pulmone ẽ vt fit diſpõ humor tẽpata in groſſitudine ſua ⁊ ſubtilitate ſua.in humorib⁹ aũt viſcoſis nõ ſolũ neceſſe ẽ humectare eos:ſed indigẽt etiã abſterſione. abſterſio aũt fit a reb⁹ acetoſis.⁊ ꝓpter hãc cauſam fit hydromel ex cõueniẽtioꝝ reb⁹ ſcreatui rex groſſaꝝ p ſputũ. Secaniabin aũt humor viſcoſor: ⁊ ſecũdũ poſt ipm hydromel ẽ aqua hordei.vini aũt dulcis pot⁹ cõuenit p⁹ potũ aq̃ hordei:⁊ oportet vt ſit pot⁹ ei⁹ etiã poſt maturitatẽ apoſtematis facti in pulmone in egritudine q̃ noiatur ꝑiplemonia:aut in pleureſi:aut in hora grauitat⁹ cor poꝝ hoꝝ ⁊ apoſtematis eoꝝ: ſed poſt maturationẽ apoſtematis.ſi aũt vinũ quando bibit facit ſitim:tũc cõuenientia ei⁹ in ſcreatu:qõ neceſſe ẽ ſcreari p ſputũ,eſt minor Et vl̃r quidẽ vinũ dulce in egritudib⁹ acutis ẽ cõueniẽs ad⁹ſcreandũ illud quod exſcreari neceſſe ẽ p ſputũ,ꝓpter opatões ei⁹ q̃s narrauim⁹:⁊ ꝓpter cauſam cõem oĩb⁹ vinis.ſ.ꝺfortationẽ vtutis.hec aũt neceſſaria eſt,ꝑpe in eo qui vult exſcreare humiditates retẽtas in pectore ſuo ⁊ pulmone ſuo p ſputũ. Quod aũt p ſputũ eijciẽ fit diuerſũ in ſubã ſua ⁊ ſapore ſuo ⁊ vtute ſua : ſicut dixit hippo.in libro ꝓnoſticoꝝ:in locis in quib⁹ narrauit ſpes ei⁹ quod exꝑuiẽ. Et nos quidẽ nõ inuenim⁹ in eo cui⁹ ẽ diſpõ hec ex vinis q̃n bibit ipm ille qui febrẽ habet iuuamẽtũ aliõ niſi hoc iuuamẽtũ.verũtamẽ nocumentũ ei⁹ q̃n bibiẽ eſt min⁹ nocumẽto pot⁹ vinoſi quod ẽ vehemẽtioris caliditatis eo:⁊ nõ eſt in eo iuuamẽtũ ꝓter hoc iuuamẽtũ qõ narrauim⁹:niſi ꝙa adiuuat ad euacuandũ ventrẽ paruꝝ. Et ꝓpter hoc inuenim⁹ hippo. incepiſſe in ꝓncipio ſmonis ſui: narrare res: nocumẽta quaꝝ ex potu hmõi vini ſunt parua:q̃n ſunt plures:deinde redit poſt illud in fine ſermonis ſui:⁊ narrat iuuamẽta q̃ huic vino ſũt,ꝑpa: quꝝ ſunt pauca. Narrem⁹ g̃ illud qõ ipe dixit:⁊ ſeq̃mur ĩ illo veſtigiũ ſmõis ſui narrãdo illud qõ dixit. 3

Ventem lenius ⁊ min⁹ q̃ꝫ fortioza uina percutit.

Et ꝓcuſſio ei⁹ qua ꝓcutit mẽtẽ ẽ mino⁹ ꝓcuſſione uinoꝝ fortiũ.

Significauit hippo.q⁹ ipm vinũ dulce facit ꝑmixtionẽ ratõis min⁹.⁊quod ẽ:ꝙa vina fortia ꝓpter vehemẽtiã ſue caliditatis replẽt caput hũoribus ⁊ vapoꝝib⁹:⁊ calefaciũt ipm.ꝓ q̃ſtitatẽ ergo diminutõis caliditatis vini dulcis ẽ paucitas grauitat⁹ ſue q̃ grauat caput:⁊ ꝓcuſſiõis ſue q̃ ꝓcutit mentẽ.verũtamẽ hippo.dixit:ꝙa vehemẽti⁹ euacuat iteſtina q̃ꝫ reliq̃ vina. ⁊ ꝙa inflat viſcera ⁊ addit in apoſtematiõe eoꝝ:⁊ ego q̃dez iam narraui res iſtas ante. Deinde hippo.dixit poſt illud:⁊ nõ cõuenit⁹ vinũ dulce habẽtib⁹ cholerã.ſ.amarã ſup cõpl'one co⁹pis cui⁹ cholera eſt vincẽs. Et de conſuetudine quidẽ medicoꝝ ẽ vt intelligãt ꝓ ſermonẽ ſuũ: cholerã abſolute:cholerã citrinã aut rubeã. In cholera aũt nigra nõ abſoluũt ſermonẽ:⁊⁹oicũt cholerã tm̃: ſed addũt illud nigrũ.⁊ cholera quidẽ nigra eſt acetoſa:ſ cholera citrina ẽ amara. Propter hãc ergo cauſam nomiauit hippo.illos ſup quos vincẽs eſt cholera hũtes cholera amarã:⁊ q̃n ꝑmiſceẽ huic cholere vir⁹ aquoſuz videbis ſubtilioꝛẽ ⁊ vehemẽtioris citrinitatis. Cum ergo nõ ꝑmiſceẽ ei aliq̃d videbis eã groſſam rubeã rubedie clara ⁊ cholera quidẽ generaẽ in co⁹pib⁹ quoꝝ ꝛplexio calida eſt ⁊ ſicca.⁊ cõueniẽtioꝛes materie in generatõe cholere ſunt res dulces:⁊ ꝓpter hoc fit q⁹ mel⁹pl⁹ reb⁹ oĩb⁹ gnãt cholerã:q̃n ipm eſt dulci⁹ oĩb⁹ rebus:⁊ ſecũdũ poſt ipm vinũ dulce. Et nõ ſolũ nõ cõuenit ei qui habet febrẽ illõ cui eſt hec diſpoſitio ex vinis: q̃n cuius caliditas eſt vehemẽs amaricat humores ꝑpe:quz ẽ cõplexio ei⁹ calida ⁊ ſicca:ſed ipm etiã ꝓpter groſſitudinẽ ſuã non ꝑmiſcẽ cũ vrina velociter:neq̃ diſſoluiẽ velociter. Oportz ergo cũ illo vt nõ egrediant cũ exitu ei⁹ hũores cholere nigre: neq̃ euacuat eos cũ euacuatõe ſua. Iuuamẽtuz ergo in eo nõ eſt niſi vinũ.ſ.qõ ipm ſoluit ventrẽ:q̃n q̃ nõ facẽ illud:nocet ei ex oĩb⁹ modis.quod ẽ: ꝙa cũ reliq̃s q̃ ſunt in ea facit ſitim. Significat ergo illud de eo velocitate alteratõis ei⁹ ad cholerã. 4

Celius ergo diſpoſitio eſt hec ex vinis ipm etiã inflat.

Quod eſt:quia humores groſſi quãdo calefaciũt generãt ventoſitatẽ ſimilẽ eis vapoꝛoſaz g̃ſam Et euent⁹ inflatõis fit ab hac ventoſitate: q̃n a vinis ſubtilib⁹ nõ generaẽ vẽtoſitas.⁊ ſi generaẽ ventoſitas ab eis in aliquo hoꝛaꝝ ẽ ſubtilis aerea: nõ caliginoſa vapoꝛoſa.verũ iteſtinis inferioꝛib⁹ dicit hippo.q⁹ vinũ dulce nõ nocet ſm q⁹ vẽtoſitas generata ab eo tarde penetratõis moꝛaẽ tpe lõgo in locis q̃ ſũt ſub hypocõdriis ⁊ ꝓpter hãc cauſam nõ nocet in inteſtinis inferioꝛib⁹ leſione vehemẽti.ſ.ꝓ longitudinẽ moꝛe ſue in locis q̃ ſunt in eo qõ eſt ſub hypocõdriis vſq̃quo digeriẽ illic digẽs cõpleta:⁊ ſubtiliẽ. Et quãdo ſuſcipit illa vẽtoſitas digeſtionẽ ſemel fit penetratio ei⁹ facilis:⁊ inflatio accidens ab ea ſubtilis. Et cauſa quidẽ ꝓpter quã expelliẽ ab inteſtinis ſupioꝛib⁹ ad inteſtina inferioꝛa eſt cauſa a q̃ egrediẽ ventoſitas extra. 5

Sed plurimuz in urina min⁹ pcte tratiuũ q̃z uinũ albũ.

Quod eſt:ꝙa pot⁹ iſte dulcis min⁹ ꝓuocat urinã ſm plurimũ q̃z potus uinoſus albus.

Oportet vt inq̃ras ⁊ ꝺſideres q⁹ ex vinis noiatis hippo.vinoſum albũ.quod ẽ:ꝙa nos iã diximus in his q̃ ſunt ꝑmiſſa q⁹ pot⁹ vinoſus noiaẽ vere hoc nomiẽ ẽ vinũ cõtrariũ vinis aquoſis.oꝛ ergo ex hoc vt celeri⁹ calefaciat hoc vino calefactõe foꝛti valde:⁊ ſit replẽs caput:⁊ faciat ꝑmixtionẽ rõnis:⁊ addat in caliditate febris.verũtamẽ illud cui⁹ diſpõ ẽ hec:ex vinis nõ ẽ albũ:neq̃ q̃n ẽ recẽs:neq̃ q̃n ẽ vet⁹.quod ẽ: ꝙa tu nõ inuenis ex reliq̃s vinis antiq̃s pure albũ:q̃uis ſit in principio ſui eſſe album:ſed fit ſemp q̃ſto pl⁹ antiquaẽ citrinũ. qum ergo ẽ in fine ſuo fit citrin⁹ colo⁹ ei⁹. Simile ẽ ergo qõ hipp.intelligit p ſermonẽ ſuũ:pot⁹ alb⁹:vinũ ſtipticũ. Et nos quidẽ nõ inuenim⁹ hoc vinũ,puocare vrinã: ⁊ ſi eſt groſſum tardaẽ moꝛa ei⁹ in locis que ſunt ſub hypocõdrijs:⁊ ſi nõ ẽ groſſum nõ moꝛaẽ illic tpe longo ſicut vinũ nigrũ:neq̃ penetrat:⁊ egrediẽ cũ vrina ſicut vinũ albũ pauce ſtipticitatis.qõ ẽ:ꝙa vina iſta,puocãt vrinã. Et cauſa in illo ẽ ſal⁹ ipariũ a duob⁹ nocumẽtis ſimul: cauſa quoꝝ tardatur exitus aque ⁊ vini nigri,aque enim tardatur exitus ꝓpter frigus ſuuz:⁊ vini nigri,ꝓpter groſſitudinem ſuam. Quod eſt:quia vinũ ſtipticum eſt patiẽce caliditatis quãdo comparaẽ reliquis vinis. ⁊ ꝓpter hoc fit q⁹ potus eius confert diarie.verũtamen nõ ꝓuocat vrinam ꝓuocatõne vehementi . Dignũ eſt ergo qõ hippo.dixit in hoc vino:ꝙa min⁹ eſt,puocatiuũ vrine qum cõpauit ipm vino nigro. 6

Et eã que cũ ſputo fit exſcreatiõez pl⁹ q̃z ali⁹ pot⁹ iuuat.

Et uinū dulce est magis iuuatiuuz ad exscreandū quod screat p sputum: q̄z uinū aliud.

Per potū aliuz intelligit hippo. aut potū quē cōparauit potui dulci: et est locut⁹ in eo. qō est: qa iste pot⁹ ē minus ꝓpriatiu⁹ vrine ſm plurimū q̄ potus vinosus alb⁹: aut intelligit p ſmonē suū: q̄ potus aliq⁹: nō būc trū sed omne vinū in quo nō ē dulcedo absolute. Quum ergo occultet cognitio bui⁹ sermonis ex sermone suo: et illud quo fit iuuamētū est vt sit ſmo ei⁹ in potu vinoso albo: addit etiā illud ei occultatōem: qm̄ nō declarat ostēsione manifesta q̄ vinoꝝ est pot⁹ vino sus alb⁹: an est vinū forte vehemētis calefactōis: aut vehemētis pōticitatis: qō nominat illi de nostra ligua pō qō istoꝝ est sermo eius. Ego sum declarās veritatē eius ad qō intēdit: dico q̄ pot⁹ dulcis ē magis iuuatiu⁹ vino rū omniū ad exscreādū illud qō exscreat p sputū quādo nō est vehemētis grossitudinis: neq̄ etiā ē ꝓpiqu⁹ potui citrino diminut⁹ in grossitudine sua et sua dulcedine. vinū aūt citrinū est malū in eo quo indiget ille qui habz febrē: qm̄ est calidū vehemētis caliditatis. vinū ergo cōueniens ei quod necesse est exscreari ex pulmone p⁹ vinuz dulce quod nō est vehemētis grossitiei et dulcedinis est vinū aquosum quū cōfortet virtutē debilē: et humectet humoꝛes: et incidat eos incisione parua. et pot⁹ etiā bui⁹ vini ē etiā minoris timoris in eo q̄ habet febrē: q̄ potus reliquoꝝ vinoꝝ. 7

Qui autē huiusmodi uinū bibēdo patiūtur sitim: minus screant q̄z si aliud biberent uinum: qui uero non: contrarium.

Qui autē facit pot⁹ bui⁹ uini euenire sitim est q̄ ipe exscreat propter potū ei⁹ min⁹ eo quod ipse exscreat propter potū uini alteri⁹: sed cui sitim euenire illud nō facit quod exscreat ꝓpter potum eius est plus eo quod exscreat per potum uini alterius.

Intelligit p sermonē suū in h̄ loco hippo. vinuz aliud: oē vinū qō nō facit accidē siti. Causa aūt uatiuū ad exscreādū sputū facilis tibi ē inuētio si es memoꝛ ei⁹ qō p̄cessit de ſmone nr̄o. qō ē: qa sitis mouat i q̄ busdā bōib⁹ qn̄ bibiūt vinū dulce: qn̄ caliditas fe. quā hz est magis addite caliditatis et malicie: et qn̄ caliditas feb. fuus et vehemētioris viscositatis: et non est necesse nobis dicere q̄ illud cuius dispositio est hec: ex sputo screare est graue. 8

De uino aūt albo utrū sit laudabile uel illaudabile p̄mo dictū est in his que de dulci potu tractauim⁹: sed ei⁹ trāsit⁹ in uesicā facilioꝛ est q̄z cuiuslibet alteri⁹ potus cū quo etiā uim aperitiuā habere dignoscit⁹ que in his moꝛb semp iuuatiua est: uerū etiā in alijs minus alio uino cōueniens est: sed tamen siquid in coꝛpe mūdificat per uiam uesice est necesse ut a moꝛbo liberet si pro ut oportet propinet⁹. Q; bonū ē cognoscere illaz significatiōem uini: que iuuamēti et nocumēti est mōstratiua: cuius quidē toti⁹ noticie omes quidez medici me poꝛes exptes fuere.

De potu aūt uinoso albo iam narrauī maioꝛes res que laudant⁹ in eo et uitupant⁹: et plures earū sunt i sermone meo de uino dulci. et quoniaz penetratio ei⁹ ad uesicā est uelocioꝛ m'tū q̄z ali⁹ potus: et in ipo etiā est aptio qua fit iuuamētū semp in egritudinib⁹ istis et in reb⁹ alijs. Quod est: qa quāuis sit in rebus alijs minus cōueniēs q̄z uinū aliud: uerūtamē ſm dispōem quando mūdificat coꝛpus per uiaz uesice facit euadere ex egritudine quando adminis stratur scōm q̄ oportet. Q; bonum est cognoscere has significatiōes significā tes iuuamēta uini et nocumenta eius: quaz sciētia nō fuit illis q̄ antiquioꝛes me fuerunt.

Iam narrauī esse huius vini in sermone meo: de potu dulci. quod est: quia hippo. cōparat ipm ei et inquirit de virtute eius in hoc tractatu. Dixi .n. q̄ inquisitio de potu vinoso albo nō est parua. quod est: quia nō est possibile alicui ex vinis albis vt calefaciat calefactōne vehemēti: verūtamē cui⁹ calefactio ex vinis est vehemēs: erit coloꝛ illi⁹ etiā rube⁹ clarus: et secundum post ipm est vinū quod nominat⁹ citrinū: et tertiuz post hec duo est vinū rubeū: et pot⁹ dulcis est quartum. Vinū aūt albū est minoris calefactōis oīb⁹ vinis: et differētie pticulares in hoc vino in multitudine et paucitate sunt multe. illud aūt ex vinis cui⁹ dispō est hec dispō: iam dixim⁹ in eis q̄ sunt p̄missa: qō ē velocioris penetratōis ad vesicā q̄z pot⁹ dulcis. In hoc aūt sermone dixit hippo. q̄ cōueniētia eius in reb⁹ alijs est minoꝛ q̄z vini dulcis. Res autem iste sunt ventris solutio: et exscreatio eius quod exscreatur per sputum. deinde dixit: Quā bonum est cognoscere significationes significantes virtutem vini. 9

Palmeus potus quidez et niger et ponticus in his moꝛbis utilis est si non fuerit capitis grauitas ac menti non timeas: nec fuerit difficilis sputi screatus: et exitus urine non est difficilis: et stercus humidū et liquiduz: et sile

loture intestinoꝝ. horũ enim siquid lz affuerit albũ uinũ: ⁊ omnia uinoꝝ simi lia non dare bonũ est.

Est autez uti uino citrino ⁊ nigro stiptico in istis egritudinibus est fm rectitudinez quãdo nõ est in capite grauitas: neqz times q̃ ledat mentez: neqz etiam sputi exscreatio est difficil': aut est exit⁹ urine difficilis: aut egestio subtilis humida de genere alcoꝝati. nã recti⁹ est quãdo aliqua harũ rez ẽ ut di mittas uti uino albo: ⁊ oñe quod simi le est ei ex uinis.

Omne vinũ dulce est magnũ: sed non omne vi num nigrũ est dulce: vez tu inuenis in vinis ni gris vinuz nigrũ qõ est stipticũ: sicut vinũ quod inuenit apud nos i Asia ꝓpe ciuitatẽ pergamũ in ciuita te que nominat Pancarne: ⁊ i ciuitate q̃ nominat Da las. Vina aũt que sunt i Kalbikel: que nominant anat sunt stiptica dulcia cõposita ex duob⁹ sapoꝝib⁹ cõtrarijs et ꝓpter hanc cãm fit malũ: quoniã non penetrat in ve nas: neqz descẽdit a stomacho velociter: sed morat in eo tẽpoze longo: ⁊ inflat ipm. per illud autẽ qõ ex vinis est nigri coloris stipticũ in quo nõ est dulcedo fit inuamen tũ in quibusdã egritudinib⁹ accidentib⁹ in ventre: qñ de scendit qõ ipsuz puenit plus q̃z oportet: aut est illud qõ egredit ex eo ex genere alcoꝝati: tunc enĩ inuenis q̃ hoc vinuz est cõueniens: ⁊ simil⁹ etiam vinũ album: ⁊ simil⁹ etiam vinuz stipticũ ⁊ relique medicine conuenientes. Hip pocrates enĩ dicit in eo cuius dispositio ẽ hec: q̃ vinũ ci trinũ etiam conuenit ei. ⁊ non dicit illud absolute in oi vi no citrino aut palmeo: sed i eo quod ẽ stipticũ citrinuz. qõ est: quia oportet tibi vt itelligas fmonẽ eius sup hec duo simul sicut dixit: Vino autẽ citrino ⁊ stiptico opoz tet te vti in huiusmodi infirmitatib⁹. quod est: quia vi nuz citrinũ dicit de duobus potib⁹: ⁊ similr nigruz: quo ruz vnum est vinũ dulce: ⁊ alterũ vinuz stipticũ. ⁊ hic ẽ etiam vinũ aliud tertiũ ꝓter hec duo: compositũ ex ist duobus sapoꝝib⁹: verũtamẽ illud cui sapoz est min⁹: no minat ex coloze suo duob⁹ nomibus. vinuz autẽ citrinũ vehementi⁹ ledit caput ⁊ mentẽ: quoniã est calidius ni gro: ⁊ ꝓpt̃ hanc cãm fit addens in febrib⁹. qõ est: qñ cõuenientioza vina in febrib⁹ sunt vina aquosa tñ. Ne cessario ergo ꝓhibet hippo. vti stipticis: quoꝝ coloz est citrinus aut niger: quãdo i capite est grauitas: aut i mẽ te nocumentũ: scilz quãdo feb. tangit mentẽ ⁊ ledit ipaz: ⁊ in egritudinib⁹ etiam que fiunt i pectoze ⁊ pulmone qñ in eis fit graue eicere sputuz. ⁊ dicit iterũ: in eo cuius dispositio ẽ hec ex vinis q̃ est incõueniens qñ vine exi tus est difficilis. ⁊ manifestũ quidẽ est q̃ illud est ꝓpter grossitudinẽ ⁊ ipsi⁹ stipticitatẽ. 10

Sciendũ est etiam tibi q̃ superioꝝi bus ⁊ inferioꝝibus membris mi nus nociuũ est si aqua supermisceatur: circa autez intestina salubrius si fuerit purum uinum.

Vbi autẽ necesse est ut scias q̃ no cumentuz eius omnibus membris su perioꝝibus ⁊ membris que sequuntur uesicã est minus quãdo est permixtuz superflua permixtõe. in partib⁹ autem intestinoꝝ iuuamentũ eius est pl⁹ quã do puritati propinqus existit.

Vi vino stiptico ẽ conueniẽs in infirmitatibus accidẽtib⁹ in intestinis que narrauit hippo. nã: ⁊ per illud fit q̃ iuuamẽtũ ei⁹ in eis ẽ quãdo bi bitur existẽs purũ ꝓpter stipticitatẽ ipsi⁹ qua fit iuua mentũ in eis loco eius. ⁊ hec quidẽ stipticitas remouet ab eo quãdo miscet cũ aqua mixtõe multa: ⁊ sicut iuua mentũ eius ẽ in istis ꝓpter stipticitatẽ que ẽ in ipo quã do bibit exñs purũ. similr nocumentũ eius ẽ in partibus pectoris ⁊ capitis vehemẽti⁹ quãdo bibit purũ. hec ergo sunt mẽbra que significauit hippo. p sermonẽ suũ: ⁊ di xit: ꝙa nocet omnib⁹ mẽbris supioꝝib⁹: ⁊ nocet etiã corpi bus que indigẽt euacuatõe p vrinã. quod est: ꝙa vinũ sti pticũ ꝓhibet omnes species euacuatõis p vrinã ⁊ abscin dit eam. Cum ergo abscidit sermonẽ suũ: in vino: in hoc loco secut⁹ ẽ illũ in sermone: cũ hydromelle. ⁊ ipe quidez iam narrauit in sermone suo totũ quod necessariũ ẽ sci re de vini esse nisi paz. ipse. n. dimisit rem vnã quã nõ ex posuit: ⁊ hec ẽ quã ego dixi in partib⁹ sermonis mei. s. q̃ conuenienti⁹ ex vinis omnib⁹ ei qui habet egritudinẽ acu tam ẽ vinũ aquosum: ⁊ hoc vinũ ẽ vinũ cui⁹ coloz ẽ alb⁹ ⁊ eius subã ẽ subtilis: ⁊ nõ oñdit in eo aliqua ex qualita tibus que inueniũtur in reliqs vinis: nõ stipticitas: neqz pontica: neqz aspitas: neqz dulcedo: neqz amaritudo: neqz vẽtositas ẽ ei. quod ẽ: ꝙa hoc vinũ solũ inuenit ꝓpin quam euenire faciũt reliqua vina. Et nos quidẽ inueni mus huiusmõi vinũ in multis locis i regione Italie: ⁊ i regione Asie. in regione quidẽ Italie vinũ qõ nominat menosuz de quo i potu datur febricitantib⁹. sed i regiõe Asie vinuz citrines: ⁊ vinũ quod nominat fibiles: ⁊ vinũ quod nominat ciklis. Et q̃ iam itellexisti significatões eius: tunc facilis ẽ huiusmõi ex vinis inuentio i vnoquo q̃z ppꝛoꝝ in regiõib⁹ in quib⁹ fit difficilis inuẽtio vinoꝝ subtilium aquosoꝝ. inde est q̃ ego inueni huiusmõi vinũ calikeli ⁊ netbiti ⁊ acritis ⁊ critis. ⁊ forte ꝓfecto nõ inuenit tur i istis loc vina subtilia aquosa: veruntñ quãdoq̃ in ueniunt in istis locis huiusmodi vina: q̃uis paz. ⁊ mira bilius illo est quod ego vidi i Egypto. qõ est: quia vina grossa vehemẽtia fortis odoris inueniunt in regiõe dis. in regiõe aũt Italie ⁊ regiõe bierenimati ⁊ in regiõe Asie nõ est mirũ si in eis sunt vina aquosa multa. Oportet aũt vt inquirat ⁊ considerem⁹ que causa fuit in dimis sione hippocrat vt nõ loquerẽt in hoc vino sermonẽ ꝓ priuz in sermone q̃ precessit fm q̃ ipm est minoris nõ cumẽti q̃z reliqua vina ei qui hẽt febres. quod ẽ: q̃ non est tibi possibile vt dicas q̃ hippo. non fuit sciens hoc ex nuz. quod ẽ: quia tu inuenis post paulũ in sermone suo de hydromelle scripsisse hunc sermonẽ: ⁊ est i quibusdã reb⁹ fortius vino subtili: paz tolerans aquaz: cui non est odoz: ⁊ in quibusdã eaz debili⁹. ⁊ nõ dixit hunc sermonẽ nisi qum ipse cõparauit hydromel vino subtili quod pa ruz tolerat aquã cui nõ est odoz. Narrauit ergo significa tiones vini aquosi cum exquisitiõe ⁊ perscrutatõe. Pa gnum est ergo q̃ postq̃z narrauit esse potus vinosi: ⁊ di xit: quia ledit caput ⁊ percutit mentem: visum est ei q̃ illud sufficiebat i intellectu vini aquosi: quoniam pos

sibile est ei qui considerat vt sciat res multas ex cõtrarijs eorum.

11

Hydromel si in omnib⁹ tempibus mozbi bibitur i acutis egritudinibus eius conueniẽtia plurimuz minoz est eis qui cholerã habent amarã: qqz magna habent niscera q̃z nõ hñtibus.

Hydromel autez quãdo bibitur in omnib⁹ bozis infirmitatis in egritudinibus acutis est conueniẽtia eius scõm plurimũ habentib⁹ cholerã amaram: ⁊ quozum uiscera sunt magna minus q̃z sit conueniẽtia eius eis qui non sunt ita.

Sermo eius in omnib⁹ bozis infirmitatis: significat q̃ sermo eius ẽ in egritudinib⁹ in quib⁹ dirit q̃ te vti ptisana bozdei anteq̃z consequaẽ egritudo statũ suum ẽ incõueniẽs: qñ quãdo homo habet febrem acutã: ⁊ nõ ẽ in pectoze eius ⁊ in pulmone ipsi⁹ aliquid ex mozbis: ⁊ virt⁹ eius ẽ foztis: ⁊ de aptitudine egritudinis eius ẽ vt consequaẽ sta tũ suũ circa diẽ quitum: tũc sufficit vt remaneat p potũ hydromellis tñ vt tolleret illud. hydromel ergo in omnib⁹ infirmis ẽ cõueniẽs valde in huiusmodi egritudinib⁹. Habentib⁹ aũt cholerã amarã iuuamẽtũ eozũ p ipsum ẽ min⁹. quod est: q̃a cõuertiẽ in eis ad cholerã: nisi antecedat ⁊ egrediaẽ: aut ex intestinis: aut ex vesica. Nam si antecedat ⁊ egrediaẽ cũ eo quod nõ nocet fit iuuamẽtũ p ipsũ iuuamẽto magno valde. quod ẽ: quia egrediẽ cũ eritu eius cholera. Et hippo. quidẽ significauit in hoc sermone in eo qõ dixit completionẽ hydromellis. quod ẽ: q̃a magis iuuatiuz ẽ vt fit illud de eo quod bibit ille disposito nature cui⁹ ẽ hec dispositio: q̃ pmixtũ ẽ pmixtione vehemẽti donec fiat propinqui⁹ aque. tũc enĩ nõ excitat sitim: neq̃z generat cholerã. Et sicut nocet habentib⁹ cholerã amarã: sic etiã dicit in eo quia nocet eis quoz viscera sunt magna: ⁊ intelligit in hoc loco p viscera magna: nõ illũ cuius viscera sunt magna p naturã: sed illũ cui⁹ viscera sunt magnificata ꝓpter apostema lapideũ i eis: aut ex apostema calido: aut ex apostemate molli. quod ẽ: q̃a hydromel nocet istis: qñ nõ ẽ possibile in eo vt antecedat ⁊ egrediatur a cozpozib⁹ eozũ velociter: sed cõuertiẽ ad choleram facile: ⁊ ꝓpe in apostematib⁹ calidis: ⁊ causa in illo ẽ calidtas eius: qñ in apostematib⁹ reliquis egrediẽtibus a natura ei⁹: ẽ minoris nocumẽti.

12

Hydromel aũt plurimũ min⁹ sitis furiaz accendit q̃z uinũ dulce: q̃a pulmonẽ humefacit: ⁊ ad sputũ exscreandũ iuuamẽtũ tpatuz pstat: tussim sedat. hoc autẽ ideo: quia uirtutis hz qd dã lauatiue: ⁊ sputũ uiscosum plus q̃z oportet reddit.

Hydromel autẽ scm plurimũ min⁹ excitat sitim q̃z uinũ dulce. quod ẽ: q⁹ mollificat pulmonẽ: ⁊ adiuuat ad screanduz quod exscreari necesse ẽ cuz sputo iuuamẽto equali: ⁊ sedat tussiz: ⁊ causa in illo est: quia in eo est quiddã ablutõis: ⁊ hec quidẽ ablutio facit sputũ uiscosum pl⁹ q̃z oportet.

Iam proposui vel enunciaui in eis que premissa sunt causam propter quã fit hydromel min⁹ excitans sitim q̃z vinũ dulce in locis in quib⁹ ostẽdi q̃ ipa ambo simul scm dulcedinẽ suam properãt conuersionẽ ad cholerã: ⁊ q̃ hydromel scm subtilitatẽ suam ⁊ penetratõem suam ad omnia loca est min⁹ excitans sitim: qñ quãdo morat in stomacho spacio longo excitat etiã sitiz nõ min⁹ q̃z excitat ipam etiã vinũ dulce: verũtamen hoc accidit raro. velocitas aũt penetratiõis eius a stomacho ⁊ intestinis ⁊ epate ad renes ⁊ vesicã pl⁹ q̃z vini dulcis: nõ solũ non accidit raro: sed ẽ mueta i hydromelle in omnib⁹ bozis. ꝓpter hoc ergo factũ ẽ hydromel min⁹ excitãs sitim q̃z vinũ dulce. Hippocrates autẽ non loquit in eo sicut dixi: sed enũciat hanc intentõem scm aliũ modum. significat ergo virtutẽ hydromellis ex operatõe eius in pulmone. quod est: quia ipe ostẽdit in hydromelle quia nõ faceret illas operatões si ipsum nõ penetraret in spacijs que sunt in pulmone: ⁊ abstergat ea. Iuuamentũ aũt eius ad screandũ illud quod necesse est screari de sputo: nõ dixit sermone absoluto: sed addidit cum eo: cum q̃ztitate equali. s. scm facilitatẽ parũper. quod est: quia nõ põt adiuuare ad illud quod exscreat iuuamẽto magno sicut secaniabin: ꝓeter q̃ in eo est sedatio que nõ est in secaniabin penitus. quod ẽ: quia secaniabin excitat tussim: qñ morãicat ⁊ exaspat ꝓpter vehementiã sue abstersiõis. Hydromellis autẽ ⁊ ꝓpe quod ex eo est multe commixtõis absterssio ẽ pauca valde: ⁊ nominatur illud cuius virtus est hec virtus lotiuũ. ⁊ non dixit in eo hippocrates in hoc loco: q̃ in eo ẽ quiddam ablutiõis: nisi ꝓpter hanc virtutẽ: ⁊ significauit paucitatẽ que est in ipo de hac virtute per sermonem suum: quiddã. hec enim dictio quiddã: quãdo addit ur ei ad quod addit significat paucitatẽ. Hec ergo ablutio parua inuenta in hydromelle: multotiens viscosum efficit sputum: nõ quoniã illud in quo est virtus illa faciat illud: sed ꝓpter paucitatẽ eius quod est in ipso de illa. Quod est: quia necessaria est in eo quod de sputo ẽ grossum medicina vehemẽtis absterssionis que possit abstergere humorẽ viscosum qui iam tenet in canna pulmonis. Si autem iste humor grossus est aggregat⁹ in loco qui est inter pectus ⁊ pulmonẽ: tunc fortitan necessaria est in exscreatõe eius plus multũ medicina cuius virtus in absterssione ⁊ incisione sit foztis vt abstergat illuz humorẽ a panniculo tegente costas: ⁊ incidat ipsum: et subtiliet eũ. Quod est: quia non est possibile vt penetret iste humor in panniculũ velantez. i. cooperientẽ pulmonem: ita vt veniat ad cãnam eius: nisi scõm hanc dispositõem. Non ergo bene fecit hippocrates in hoc q̃ addidit ad sermonẽ suum: ⁊ causa in illo: quia in ipo ẽ quiddam ablutionis sermonẽ suum: ⁊ hec ablutio viscosum efficit sputũ plus q̃z oportet. quod est: quia melius esset vt diceret scm hunc modũ: ⁊ causa in illo est: quia in hydromelle est ablutio parua que multotiẽs facit descendere sputum: ⁊ augmentat viscositatẽ eius pl⁹ q̃z oportz. quod ẽ: q̃a augmẽtatio viscositatis sputi non ẽ: quoniã dispositio hydromellis ẽ hec dispositio: sed illõ est res q̃ propa ẽ sputo. p hydromel aũt ñ fit i eo iuuamẽtũ aliqõ

ſed dimittit ipm remanere fm naturã ſuaz. melius ergo fuit vt diceret q̃ per hydromel nõ fit iuuamentũ in ſputo viſcoſo: niſi quia addit in viſcoſitatẽ ſputi. Sermo. n. hippo. inuiſcat ſputũ: eſtimatio eſt in hydromelle q̃a ponit ſputũ in hac diſpõe. Inquit Dunain: Sermonẽ dixit Sal'. in quo fecit errare hippo. diligens victoriã de eo. inde eſt: q̃ tu iuuenis eũ poſt paululũ in expoſitione ſua qua exponit ſermonẽ hippo. in quo diſcernit inter opatões hydromellis vehemẽtis puritatis: ⁊ opatões hydromellis vehemẽtis cõmixtõis teſtificari in eo hydromelle: quia quãdo ẽ quãtitas eius quod ẽ in ipo de melle multa excitat ſitim: ⁊ facit ipm viſcoſum ſputũ. Et ego quidẽ faciã te ſtare ſup ſermonẽ ei⁹ iſtũ: quãdo pueries ad ipm. non eſt ergo ſermo hippo. in hydromelle poſt q̃z dixit: ⁊ cauſa in illo ẽ: quia in eo ẽ quiddã ablutiõis: ⁊ h̃ ablutio viſcoſum efficit ſputũ pl⁹ q̃z oportet non rectus Et manifeſtũ ẽ q̃ ſermo iſte nõ eſt ſermo abſolut⁹ in oi hydromelle: ſed in eo quod ex eo eſt vehemẽtis puritat⁊ ita vt ꝓpter vehemẽtiã caliditatis ſue ⁊ ꝓpter multitudinẽ eius quod eſt in eo de melle excitat ſitim: ⁊ ſputũ efficiat ipm viſcoſum. quod eſt: q̃a qum ablutio. ſ. abſterſio nõ fiat in hydromelle niſi ꝓpter mel: ⁊ abſterſio etiã nõ fiat melli niſi ꝓpter caliditatẽ eius ſicut in quib⁹ eſt abſterſio. Propter illud dixit hippo. i virtute hydromellis que nominat' ablutio q̃ quãdo ẽ in hydromelle plus q̃z oportet efficit viſcoſum ſputũ: nõ q̃n abluit ⁊ abſtergit ſed q̃n calefacit ⁊ inflãmat. Qum ergo iſtud ſit ita: tunc nõ oportet vt redarguat' hippo. ⁊ dicat' errare in ſuo ſermone: neq; vituper' etiã Sal'. nã q̃ nũc dixim⁹ vt diſputarem⁹ p illud de hippo. nõ accepim⁹ illud niſi ab eo. ⁊

Aqua mellis multũ prouocat urinam: niſi huic aliquod uiſcerum contradicat.

Hydromel etiã ꝓuocat urinã uehemẽter: niſi ꝓhibeãt ab illo quedã uiſcera.

Iamante dixi q̃ hydromel ꝓuocat vrinã: q̃n penetratio eius ab omnib⁹ viſceribus que ſunt inter ſtomachũ ⁊ renes eſt facilis. Et oſtẽdit iterũ q̃ q̃n egritudo eſt in epate: q̃ nõ oportet vt bibat' hydromel: ⁊ nocet etiã ſpleni quãdo in eo ẽ apoſtema caliduz. quod eſt: q̃a cõuertit' ex caloze igneo q̃ ẽ in apoſtemate calido velociter ad cholerã. Et dignũ ẽ etiã q̃ viſcera delectant' hydromelle ꝓpter dulcedinẽ eius ſicut ſtomach⁹ quare ꝓuocat ea ad attrahendũ illud cũ velocitate. Et ſimiliter etiã reliqe res dulces. nam ineſt vt dicat in eis: ſicut ipe ſunt delectabiles apud ſtomachũ: ſilr ſunt delectabiles apud omnia viſcera. ⁊ de ſtomacho quidẽ apparet q̃ ipe delectat' ex huiuſmodi rebus. quod eſt: quia poſt q̃z deglutim⁹ eas ſentim⁹ quaſi ſtomachũ deſiderare eas ſicut ſentim⁹ euz ſemp ledi aſpis rebus ⁊ amaris: nõ in hora qua comedim⁹ eas tm̃: ſed poſt illud etiã ꝑ tẽpus ⁊ ꝓpter illud etiã nõ inuenim⁹ aliquẽ q̃ ſumat eas i aliq̃ horaz niſi fm viã medicine ꝓpter humores aggregatos nõ fm curſum nãlez in ſtomacho. q̃n vo ſtomach⁹ fuat ſanitatẽ ſuã ledit' omnib⁹ iſtis reb⁹. res aũt delectabiles in venis ſunt res dulces tm̃: ſed etiã ⁊ meri inuenim⁹ delectari delectatõe vehemẽti quãdo deglutiũt' res dulces q̃n hoc mẽbr⁹ ẽ aptũ in nã ſui cõueniẽs eicui⁹ diſpõ ẽ h̃ ex reb⁹. Hmõi aũt mẽbri gnãtio ẽ ex pãniculo intriſeco ex pãniculis ſtomachi: ⁊ tegit iſte pãnicul⁹ etiã linguaz: verũtn ex ligua manifeſte appet ſenſus ei⁹ de reb⁹ dulcib⁹ Ex meri aũt ſentimus q̃ ipm delectat': deinde os ſtomachi ex reb⁹ dulcibus q̃n deglutiũt' qum animal eſt remanens fm ſanitatẽ ſuã. fm hoc ergo etiã oportet q̃ viſcera delectent' ex reb⁹ dulcibus: q̃a attrahũt ex eis velociter q̃ntitatẽ multã in hora ſanitatis ⁊ nutriũt' ea. Qum ergo ſunt in hora qua ledũt' a febre ⁊ apoſtematib⁹ calidis: cõuertũt illas res ad cholerã. inde ẽ: q̃ tu iuenis epar in eo q̃ nutrit' ex aialib⁹ ꝑ comeſtionẽ ficuũ magnũ valde delectabile delectatõe manifeſta: q̃n epar nutrit' ⁊ impinguat' ex comeſtiõe rez dulciũ. In apoſtematib⁹ aũt calidis ⁊ fe. nõ cõuertũt' hmõi res ad hoc vt addãt in magnitudine epatis: ſed generãt cholerã. quod ẽ: q̃a caloz febril eſt vehemẽs: ſed caliditas innata eſt equalis. Inquit Dunain: Jam declaratũ ẽ de Sal'. in hoc loco quia poſuit cauſam nocumẽti accidit in viſceribus cõuertionẽ rerũ dulciũ ad cholerã ꝓpter caliditatẽ que ẽ apoſtematibus calidis. Et iſte quidẽ fmo verificat' i aꝑatib⁹ calidis tm̃. in opilatõib⁹ vo ⁊ aꝑatib⁹ lapideis ⁊ in oib⁹ his filib⁹ in quib⁹ qum ſunt in viſceribus addũt res dulces qum eo medũt' ⁊ bibũt' nõ. Cauſam aũt communẽ in hoc q̃ res dulces nocẽt omnib⁹ iſtis morbis iam dixit Sal'. in poſtremo tractat⁹ ſui de regimine ſubtiliatiuo: ⁊ ego ponã fmonẽ illũ ſuũ cũ dictõib⁹ ſuis: ⁊ eſt hic. Inquit: Sicut vina dulcia quãdo cũ eis miſcent' alique medicine ſubtiliatiue mũdificãt groſſos humores viſcoſos phlegmaticos qui ſunt in pectore ⁊ pulmone. Similr etiã q̃n epar ẽ aꝑatũ aut ſplen: ẽ nocumẽtũ accidẽs ab eis mai⁹ q̃n iuamentũ eoz. quod eſt: q̃a iſta mẽbra attrahũt ad ſe res dulces quãdo pueniũt ad ſtomachũ velociter: q̃re coartant' ꝓpter illã cauſam in extremitatib⁹ vene que ſunt in eis facile: ⁊ ꝓpe vene que ſunt in epate in locis in quibus cõcurrũt extremitates venaz diuerſaz ex vena que eſt in latere cõcauo eius nominato porta: ⁊ extremitates venaz ramificataz ex vena q̃ ẽ in latere gibboſo e⁹ que nominat' ꝓfunda. Non ergo conueniũt res dulces iſtis viſceribus quãdo in eis ſunt apoſtemata: neq; quãdo in eis ẽ lapideitas: neq; q̃n ſunt oꝛificia venaz minutaruz que ſunt in eis opilata: neq; etiã ipm mel: q̃uis ſit in eo virtus inciſiua: verũtn medici frangũt vehementiã virtutis dulcedinis mellis cũ aceto: quare fit ſecaniabin quãdo prebas ipm cũ rõne ⁊ exꝑimẽto cõuenienti rez: ⁊ magis in uatiuũ eaz in regimine ſubtiliatiuo. Qum ergo ſcis hec de diſpoſitõe Sal'. tũc nõ eſt neceſſe tibi vt audias a me in eo rem aliã. quod eſt: q̃a iam declaratũ ẽ tibi in fmõe vno cõi: q̃ res dulces nocẽt in omnib⁹ infirmitatib⁹ accidẽtib⁹ in viſceribus in quib⁹ coartat' via ſi illud eſt ꝓpter apoſtemata: aut ẽ ꝓpter opilatões: ⁊ ẽ fmo eius iſte quẽ dixit in regimine ſubtiliatiuo: apoſtematibus aũt calidis que accidũt in eis nocent ꝓprie res dulces: quoniam res dulces ſi earum penetratio non eſt facilis ⁊ feſtina: conuertuntur ex caliditate illoz apoſtematum ad

14

choleram.

Humores de genere cholere purgat ab infra. q̃ aũt purgat aliq̃ bonũ ẽ in coloze: aliq̃ ſatis pl⁹ q̃z oz tibonũ ẽ in coloze: aliq̃ ſatis pl⁹ q̃z oz ti ctũ pluſq; ſpumoſuz: q̃ maxime cholerã habentib⁹ quiq; magna uiſcera habent contingit.

Et ſoluit etiam humores qui ſunt de genere cholere inferi⁹: ⁊ q̃n eſt quod ex eis educit bonũ inferius: ⁊

quãdoqz est tinctũ plꝰ q̃z oportet ⁊ plꝰ spumosum. ⁊ plus quidẽ accidit hoc in habentibus cholerã: ⁊ quorum uiscera sunt magna.

Oportet vt rememoreris ī hoc loco ſmonis eius p̃cedentꝭ: in quo quz ꝓparauit inter hydromel ⁊ vinuz dulce: dixit ī hydromelle: qz minus excitat ſitim q̃ vinũ dulce. ergo ſimilr etiam ī hoc loco iuenimꝰ qꝫ quam cõparauit hydromel cum vino dulci dixit: Et ſolutiõe educit hũores q̃ ſunt de genere cholere infe/rius plus. quod ẽ: quia vinũ dulce etiam ſoluit. verumtñ quãdoqz hydromel ſoluit humores de genere cholere: ⁊ qñqz ſolutiõe educit humores malos: ⁊ iſti hũores mali ſunt de genere cholere: quibꝰ res alia penitꝰ non ẽ admirta: ⁊ color cholere q̃ eſt in eis ẽ color igneus: ⁊ color rubeus groſſus clarꝰ: ⁊ ſpuma q̃ accidit ī iſtꝭ humoribꝰ eſt multotiẽs: ſicut euentus eius etiã in eo quod calefit per ignẽ calefactiõe fortiſ. ſup iſtas nãqz res natat ſpuma: et qñqz eſt euentꝰ ſpume ī eis ſicut euentꝰ eius in eis humiditatibꝰ quibꝰ nocent venti ⁊ venit ab illa ſpuma. ⁊ ꝓmũ quidẽ horũ duox ſignificat caliditatẽ egredientẽ ab eq̃litate: ⁊ ſecundũ ſignificat coartationẽ inſtrumentox ⁊ aggregationẽ agitationũ ventox inflantiũ retentorũ in locis in quibꝰ nõ eſt penetratio. ⁊ huiuſmõi quidez ventoſitates egrediunt quidẽ multotiẽs in febribꝰ in quibꝰ liquefit corꝑ. Et potus quidẽ hydromellis ī bis febribꝰ eſt in vltimo cõtrarietatis ei quod in eis eſt neceſſariuz: ⁊ nocet vltimo nocumẽto eis qui minorant. Potꝰ aũt aque frigide eſt ſm cõtrariuz illiꝰ conferẽs vltimo iuuamẽto. Hippo. autẽ dicit qꝫ euentꝰ huius egeſtiõis eſt ꝓpter ꝓpe, ꝓpter potum hydromellis ī eo ſup quez vincens natura ẽ cholera: ſcilz cuiꝰ complexio eſt calida: egrediẽs in caliditate ſua ab equalitate: ⁊ bẽt in egritudine ſua apoſtema calidũ in quibuſdã viſceribꝰ ſuis. quod ẽ: qz nomẽ egritudis cõmunis in huiuſmõi loco eſt ꝓpriuz ei q̃ bẽt apoſtema calidũ: quoniã non fit inflãmatio febriſ ab apoſtemate lapideo: neqz ab apoſtemate molli: ergo manifeſtuz ẽ: quia qñ fit in quibuſdã egritudinibꝰ calidis ī q̃bus ẽ noſter ſermo: apoſtema: tunc ẽ apoſtema caliduz: nõ apoſtema molle. i. pblegmaticũ: aut apoſtema lapideum. i. melancholicũ. ⁊ illum cuiꝰ diſpoſitio eſt hec diſpoſitio: nominauit hippocrates ī hoc ſermone magnoruz viſceruz.

15

Creatꝰ oportunꝰ cũ ſputo ac pulmonis humectatio: maxie fit ex potu aque mellis pluſ mixte. Sed egeſtio ſtercoris cholerã habẽtiũ ⁊ calorẽ fit ex potu aque mellis: cuiꝰ mixtio puro uicina fuerit multo plꝰ q̃z eiꝰ cui cõ mixtioni aqua dominat.

Creatꝰ ergo eiꝰ qõ exſcreat ꝑ ſputũ: ⁊ mollicies pulmonis fit ꝓpe ex potu hydromellis cõmixti cõmixtione ſuperflua. deſcẽſio aũt egeſtõnis ſpumoſe: ⁊ illiꝰ ſup quaz uincẽs cholera calida eſt: fit a potu hydromellis: cuiꝰ cõ mixtio eſt uehemẽtioris puritatis plꝰ q̃z illius ſup ꝓmixtionẽ cuiꝰ uicẽs ẽ aq̃.

Iam dixi itez in eis que ſunt premiſſa: qꝫ hydromel cõuertit̃ in egritudinibꝰ acutis ad choleraz: ⁊ nocet eiſ ꝓpter illud: aque aũt tardat penetratio: ⁊ morat̃ in locis que ſub hypocõdriis ſunt tpe lõgo: ⁊ ꝓpter hoc neceſſe eſt tibi vt fugias ab vſu eius. Rectiꝰ ẽ ergo vt vtaris potu cõmixto ex vtriſq̃ ſimul: ⁊ fit cõmixtio tua qua cõmiſces ea ex q̃ſtitate multa aque: cũ q̃ſtitate pauca melliſ. Mel. n. facit penetrare penetratõe ſua ipam. quod ẽ: qa vine exitꝰ fit facilis per hũc potũ ⁊ exſcreatio eius quod exſcreat̃ per ſputũ fit facilior ⁊ velocior quãdo tu accepis ipm ex hũc modũ. qꝫ ſi tu ꝓmiſceas cũ hac q̃ſtitate aque q̃ſtitatẽ mellis maiorẽ hac q̃ſtitate facit euenire velociter ſitiz: ⁊ addit in viſcoſitatem ſputi.

Inquit Dumain: Iſte locꝰ eſt in quo ꝓmiſi in eis q̃ premiſſa ſunt: qꝫ facerẽ ſtare te ſup ipm ex ſermone Gal. quo inuenimꝰ eum confiteri confeſſiõe manifeſta: qꝫ hydromel permixtũ permixtiõe pura facit euenire ſitim: et ſputum efficit viſcoſum. Non ergo meretur hippo. vituperationẽ ſup ſermonẽ ſuũ in hydromelle: quia quãdoqz facit ſputũ viſcoſum: quãuis Gal. contrariũ illius videatur. Propter has ergo res fit hydromel commixtũ commixtiõe multa conueniẽti ī exſcreatõe eiꝰ qõ exſcreari neceſſe eſt ꝑ ſputuz ⁊ in prouocatiõe vine. propinqũ autem puro inuenimꝰ vehementi conueniẽs in ſolutõe nature. quod ẽ: quia mordicatio eius quanto ẽ maior: ẽ velocitas ſolutiõis eius q̃ ſoluit ventrez: ⁊ multitudo eius ſm illud. ⁊ qñ clyſterizat̃ etiam ẽ multitudo ſolutiõis eiꝰ per quantitẽ puritatis eius. Nec ẽ ergo cauſa ī ſolutiõe eius cuiꝰ diſpoſitio ex hydromelle eſt hec diſpoſitio qua ſoluit egeſtionẽ ſup quaz vincens ẽ cholera inhibita tinctura. ſ. ſuper quã vincens ẽ cholera victoria vehementi ⁊ egeſtionẽ ſpumoſam. quod ẽ: quia exitꝰ huius egeſtionis inuenit̃ ex hydromelle cuiꝰ diſpoſitio eſt hec diſpoſitio: ⁊ ipm cuz hoc inuenimꝰ mordicare inteſtina ⁊ abſtergere ea: ⁊ qñ conuertit̃ iteruz ī cholerã: addit ī multitudine egeſtiõis ſup quam vincẽs eſt cholera. Propter illõ nõ laudauit hippo. vſum eius: ⁊ ſignificat illud ꝑ ſermonem ſnũ: ⁊ etiam illa ſup quam vincẽs eſt cholera plus q̃ oportet. Egeſtionẽ autẽ ſpumoſaz vituperauit etiam in libro ſuo de prognoſticatiõe: ⁊ egeſtio ſup quaz vincẽs eſt cholera. ſ. illa cui nõ ꝓmiſceat aliquid aliud eſt mala. quod ẽ: quia oportet vt egeſtio ſit nõ vehemẽtis tinctura: neqz in diſpõne vt ei nõ ꝓmiſceat res alia: ſz ſit equalit̃ inẽ hec duo. ⁊ quidẽ non ẽ differẽtia inẽ ſmonẽ meũ in hoc loco equal̃ aut parue cõmixtiõis. Quz g̃ fuerꝭ ſuas has res: ⁊ viderꝭ infirmũ egerere egeſtionẽ ſpumoſã ſup quã vincẽs ẽ cholã: tũc ſcias qz feb. eiꝰ eſt ex fe. liq̃faciẽti bꝰ: ⁊ pp illõ neẽe eſt tibi vt ꝓhibeas ab vſu hydromellis in bꝰ ī febribꝰ: ⁊ vtarꝭ aq̃ hordei: ⁊ attẽdas ⁊ conſideres apparitionẽ ſignificatiõis vniꝰ: q̃tuis ſit vilis q̃ appet tibi ī vrina ſigñs oigõnẽ egritudis. qõ eſt: qz qñ tu das ei ī potu ī illa hora aquã fridaz. iuuas eũ iumanito magno.

16

Sed etiã cuiꝰ egeſtio hãc habuerit qualitatẽ ipi maximo nocumẽto eſt. neqz eni ardorẽ q ſub diaphragmate eſt extinguit: ſed potius furorẽ ⁊ feruorẽ ſtimulat: atqz infirmo infert morbi intolerãtiã: membriſqz generat moleſtiã. In inteſtinis aũt ⁊ in ſtomacho vulnera generat.

In illa autē egestiōe cuius dispositio est hec dispositio: sunt iteruz nocumēta alia magna. quod est: qz nō extinguit inflammationē factaz i locis que sunt sub hypocōdrijs: sed excitat eam: ⁊ accidit ab ea prauitas tolerandi egritudinē super infirmuz: et inquietudo membrorū: ⁊ facit accidere ulcera i testinis ⁊ stomacho.

De ꝯsuetudine hippocrat̄ est vt nomiet res ledētes: nocumēta: sicut fecit in libro de restauratione: ⁊ in libro suo de iunctur̄. qō est: quia de cō suetudine illoz de ꝯpules est vt vtanē loco ꝑmonis eorum: nocet: ledit. ⁊ simil̄r etiam inuenim⁹ hippo. vti illo multotiēs. ⁊ dixit in hoc loco q nocumēta hui⁹ egestionis cuius ꝑcessit rememoratio sūt magna: scilz egestio super quā est vincens cholera spumosa. Et de ꝯsuetudine quidē eius est vt vtaē multotiens dictionib⁹ que significant cās ledentes: ⁊ corpora quib⁹ adueniūt nocumēta sup significatiōes. inde ē q melius fuit vt diceret in hac egestione: qz significat nocumēta magna. non ergo dixit: quia significat nocumēta: sed i ea sunt nocumēta: q̄z uis nocumēta non eueniāt nisi in corporib⁹ lesis. Cause autē sunt faciētes illa nocumēta: ⁊ significatiōes significāt ea. Iudi ergo ex hippo. nocumēta que significāt ex huiusmōi egestione. dixit enī: Quod ē: qz non extinguit inflammationē que ē in locis que sūt sub hypocondrijs sed excitat ipsam: ⁊ non dixit hunc ꝑmonē: nisi quoniā multotiens sedat exitus egestiōis sup quam vincens est cholera inflāmationē factā in locis que sunt sub hypocondrijs. et ꝓpter hoc addidit i ꝑmone suo: egestiōe spumosa: sup quam ē vincens cholera: qm̄ non extinguit inflammationē: sed facit accidere cōtrariuz illi⁹: scilz quia addit in ea vel augmētat eaz. quod ē: quia q̄ ascellat huiusmodi ascellationē non sedaē ab ea inflāmatio que est in locis que sūt sub hypocōdrijs: sed facit eam fortem ⁊ malignā: ⁊ facit accidere infirmo inquietudinē: scilz angustiam ⁊ syncopim: ⁊ prauitatē tolerandi egritudinē: quoniā huiusmōi egestio accidit a causa vel infirmitate que inflammat loca que sunt sub hypocondrijs: ⁊ a descensiōe eius in intestinis accidit coartari. i. sanguinolēta egestio intestinoz̄. Et causa in illo est acuitas. ⁊ causa euent⁹ coartati intestinoz̄ est egestio referta sup quaz vincens est cholera. Causa aūt que ē in locis q̄ sunt sub hypocōdrijs non est nisi significatio significās super ea. Et de cōsuetudine qnidē hippo. est sicut dixi multotiēs vt vtatur dictionib⁹ que significāt cās faciētes morbos: sup significatiōes que significāt eas. 17

De ꝯuersitatē autem medicamentoruz necessariorū ad hos morbos medicādos postea intimabo.

Species autē euacuatōis qua iste egritudines curanē ego narrabo in eis que sunt post.

Significauit iterū hippo. in eo quod precessit de sermone suo: q̄a mēsurat narrationē curatiōis cuiuscq egritudinū acutarū: ⁊ significat illō etiā in hoc sermone: nō min⁹ eo quod significat illud i eo qō premissum est: ⁊ ego inquirā de reb⁹ additis in hoc libro post sermonē: in balneatiōe: ⁊ ab eo quod est i libro suo de egritudinib⁹: ⁊ in libro suo de causis: an sint digni vt pertineāt hippocra. in expositione mea qua exponam in illos libros. 18

Sed si in his morbis acutis ꝑ iure uel potu aquam dederis mellitā utile tibi i multis operaris: nec multū delinquis. quem autē oporteat illaz bibere: ⁊ quem nō dictū est ut oportuit. dixim⁹ etiam cur deneget infirmo.

Et si uteris in his egritudinib⁹ loco sorbitionū ⁊ totius qō bibitur hydromelle: erit tibi rectuz in reb⁹ multis: ⁊ nō erit tibi possibile ut erres multo erroe. Cui autem oporteat illud dari in potu: ⁊ cui non oporteat illud dari in potu iam dixim⁹ scōm q oportet ut in eo dicaē: ⁊ enunciauim⁹ etiam causā in qua non oportet ut in potu detur infirmo hydromel.

Iam significauit hippo. etiā significatōe manifesta: quia ꝑcepit vti hydromelle tm̄ vsq ad horā euent⁹ crisis. quod est: qa non vtimur aqua horā dei nisi in egritudinib⁹ tm̄ in quib⁹ liquefit corpus: aut i eo cui virtus non tolerat vt morē vsq ad horam crisis In reliquis aūt egritudinib⁹ est recti⁹ vt regaē infirmus in eis hydromelle tm̄. 19

Sed quidā iam dimittunt dare illam: quia nidelz debilitat illa uirtutem bibentiū: unde ⁊ illis eam citaz mortem credunt impendere: quod ita esse iccirco uidetur sibi: quia is q bibit minime potest sustentari. Sunt enim quidā ea tm̄ utentes: qui ⁊ si oportune utuntur ea.

Dimittūt autē homies uti hydromelle: quoniā facit accidere debilitatē in uirtute eius qui bibit ipsum ⁊ propter hoc putant q faciat euenire mortem uelociter: ⁊ non dicitur illud in eo nisi quoniaz bibenti ipsum: nō est possibile ut moretur per usum eius. Quod est: quia ex hominibus sunt qui utuntur hydromelle tm̄ scōm q usus eius in quibusdam cucurrit scōm rectitudinem.

Non est sermo hippocrat̄ dicent̄ i potu hydromellis: quia prosternit virtutez infirmi. ⁊ sermo eius: quia nō nutrit eum prorsus: aut nutrit eū nutrimēto pauco vn⁹. verūtamē iste operatiōes tres ad

intuicē sunt diuerse: siue sint ex eis que ꝓsternūt virtutez suam sicut fluxus sanguis ex naribꝫ: ⁊ fluxus ventris superfluus: ⁊ sudor ⁊ vomitus: ⁊ ꝓhibitio a cibo per accidēs: necessario dicit in eo: quia ꝓsternit virtutē. In eo autez qō ꝓzsius nō nutrit sicut aqua sermo: qz ꝓsternit virtutē aut cōfortat eam: nō fm veritatē: sed fm viaz transūptōis. inde est q aqua nō solum cōfortat infirmū fm q ipsa nutrit ipm: sed est loco medicine que reducit cōplexionē eius super quē supfluit malicia cōplexionis donec cōuertit illam ad equalitatē. tertia autē cuz istis duab⁹ est cui⁹ nutrimentū est parū: ⁊ ē possibile vt moriatur homo si vtat eo solo cui⁹ disꝓsitio ē hec: non fm q virt⁹ ei⁹ cadat ex vsu illius: sed quoniā non addit in ea magnā additionē: ⁊ ex istis rebus ē hydromel. quod est: quia qñ infirm⁹ ꝓhibet a cibo quattuoz diēb⁹: ⁊ de aptitudine eius ē vt moriat: tunc possibile ē ei ꝓ vsum hydromellis vt nō remaneat: nō vsqz ad diem quintū: sed etiā vsqz ad diem sextū. ⁊ intellige istum fmonē iteruz in melle. natura enī mellis ē illa q̄ ponit hydromel ex reb⁹ que nutriūt nutrimēto paruo. quod est: quia aqua non est nisi cōpositrix cibi nō cibus. ⁊ nequz hippo. illud tñ dixit: sed reliqui boni medici: verū pauci ex eis dixerūt illō in aqua q ipa ē cōpositrix cibi. Iste ergo res quas dixit nūc hippo. sunt in hydromelle. qō aūt sequit illud nō ē occultū tibi: ꝺa dicit etiā in melle. 20

Non tamen hic sensus hoc modo ꝓfectus est.

Nec aūt snia uera nō ē fm hoc.

Non est iste sermo q hydromel attrahat morteꝫ sup illum qui tolerat patientiā sup seipm ver⁹: in quo non fit ambiguitas. quod ē: qz mors venit etiam sup ipsos q̄uis bibant aquā solam. iterū: quum fit nutrimentū quod ꝓuenit ad eoꝛp⁹ ex hydromelle parum: non est possibile vt seruet per ipm coꝛpus: ita vt remaneat ei vita sua ꝓ potum eius tñ: sicut si bibezet infirm⁹ aquam hoꝛdei solam. 21

Vale tñ foꝛtioꝛ est si sola bibat nisi uentrē soluerit.

Verū tñ hydromel est foꝛti⁹ nutrimentū quādo bibit solum si nō leuit uentrem.

Utatur de hippocrate qz significat ꝓ sermonez suū: foꝛtius multū aqua: q̄ in aqua eius ē virt⁹ a qua nutriē coꝛp⁹. ⁊ possibile quidez ē vt aqua qff coꝛpus efficaē ꝓpter dimissionē cibi qō humectat ⁊ roꝛiduz efficit vt moꝛeē per potum eius infirm⁹ tempore longioꝛi tēpoze quo remaneat qñ non bibit aquaz oī no. Inuenim⁹ aūt hippo. determiare in eo quod addidit in sermone suo: hydromelle: nisi lenificet ventrez. qō est: quia hydromel ꝓsternit virtutē nature ⁊ debilitat eam ꝓpter euacuationē in eo cuius lenit ventrez cum hoc q̄ hec dictio significat multitudinē solutiōis ventris: non equalitatē eius. Et oz q̄dez vt sciaꝛ q̄ hydromel purū est plus ad soluendū ventrez: ⁊ quod ex eo bñ decoquit̄ est pluris nutrimēti: ⁊ intellige hoc: ⁊ serua illud super vias tuas. qō aūt scribit hippo. post i cōparatiōe hydromell⁹ cū vino subtili aquoso ausculta vt itelligas illō. 22

Est etiā quandoqz illud foꝛti⁹ illo leui uino quod aquā sustinere nō potest: est ⁊ quandoqz debilius.

Et nos inuenim⁹ ipsum etiam esse foꝛtius uino subtili parū toleranti aquam in quibusdā hoꝛis: ⁊ in q̄busdam earum debilius.

Dicerūt ex homib⁹ qui scripserūt loco foꝛtioꝛis: ⁊ debilioꝛis: vehemētioꝛis virtut]: ⁊ vehemētioꝛis debilitat]. ⁊ ex eis fuerūt qui scripserūt illud fm q̄ nos scripsim⁹ ipm. ⁊ ex eis fuerūt qui scripserūt loco: q̄rundā hoꝛarū quādoqz fm hoc exemplū. ⁊ qñqz inuenis ipm etiam foꝛtius vino subtili aquoso. ⁊ quādoqz inuenis ipm etiam debilius ipso. Quod aūt nunc itelligit̄ ex omnib⁹ istis descriptionib⁹ est vna eadē res. quod est: q̄ hippo. dicit in hydromelle: q̄ in quibusdā hoꝛis est foꝛtioꝛ vino subtili aquoso: cuius ē hec disꝓsitio. Et ego quidē iaz narraui cuius ex vinis disꝓsitio sit hec disꝓsitio in sermone de vinis. Hippocrates aūt abstinuit a remoratiōe eius q̄si ignoꝛauit illud: ⁊ significauit illud in hoc fmone significatōe manifesta: narrādo substantiaz eius in sermone suo: subtilis: ⁊ narrando virtutē eius in fmone suo: parū tolerans aquā. quod ē: quia vinuz nō nominat̄ paruz tolerans aquā: nisi quz nō est necesse vt pmisceat̄ ei de aqua vt bibatur: nisi q̄ꝛtitas parua valde: qñ quod ē cum cōtrario illius: scilz cuius cōmixtio indiget aqua multa: nominat̄ plus tolerans aquaz. Vinū ergo tolerans aquā est debilis virtut]: quo non fit iumamentū in bibente qñ miscetur cū aqua multa. Et sermo eius itez in hoc vino: quia nō est odoꝛ ei: significat significatiōe magna debilitatē valde ei⁹ ⁊ frigus ip̄s⁹. ⁊ est similē in his duob⁹ aque: sicut si vinū est foꝛt] odoꝛis: significat illud ex eo significatiōe magna valde vehementiaz virtut] eius. quod ē: quia alteratio vini aquosi dum permanet vna eius ī vite est parua valde: ⁊ illud qō admiscetur ei de elemēto terreo etiaz est q̄ꝛtitas parua valde: ita q̄ ipm est loco eius cui admiscet̄ q̄ꝛtitas parua ex substātia terre ⁊ ignis: ⁊ nō est necessaria ī destruēdo hec duo simul nisi digestio parua valde. Vinuz autē cuius disꝓ est hec disꝓsitio. s. multū tolerans aquaz: non fit cū hac disꝓne ex digestiōe pauca: qñ longitudo multa valde: ⁊ q̄ꝛtitas caliditat] quam acquirit ꝓpter illud ē multa: ⁊ bēt cuz illo odoꝛē. 23

Differentia autē que est inter uirutē uini aquosi ⁊ mellis utriusqz nō ꝓmixti magna est. q enī duplū uini puri biberit q̄z mellis ei⁹ uirtutē magis illud mellis ꝓfortat: nisi nām humefaciat stercoꝛis: etiā duplū egerit.

Et differētia inē usum uini ⁊ mellis nō mixtoꝛū in uirtute cuiusqz eoꝛū est magna: qñ si aliqs bibit de uino puro duplū ei⁹ qō ipe bibit de melle cōfortat̄ uirt⁹ ei⁹ ex potu mellis pl⁹ multum: si non lenit naturā tm̄. quod est: quia egestio etiam que egreditur ab eo dupla est.

Si diceret hippo. loco sermonis: mel: hydromel: esset sermo eius manifestioꝛ. quod est: quia sermo eius fuit vsqz ad hunc finē in hydromelle: ⁊

ipsum compauit cū vino.⁊ manifestū ē quidē q̄ compa
ratio sua qua cōparauit ipz fuit cū vino mixto cū aqua:
non cū vino puro. verūtamē quz intēdit vt esse compa
ratiōis sue curreret fm iusticiā suā: posuit sermonē suuz
in vino ⁊ melle.quod est:quia ex hominib⁹ est qui errat
in cōparatione sua inter hec duo per intentionē ex ea vt
faciat errare aliū:⁊ ex eis est qui errat in illo absq̄ volū
tate sua.inde est:quia experiūtur res p̄eter hoc q̄ admi
sceat ei res alia:⁊ ponūt virtutē earū:non eis quib⁹ non
miscet aliquid aliud tm̄:sed quib⁹ miscet quecūq̄ cōmi
xtio fuerit.Et similiter inuenim⁹ etiā alios experiētel res
que cōmixte sunt cōmixtōne multa:⁊ iudicāt ex eis sup
omne quod mixtū est quecūq̄ cōmixtio fuerit:⁊ nō eēt
eis necessariū vt ponerēt iudicū fm hoc exemplū: sz eēt
eis conueniēs vt scirēt q̄ hydromel quādo miscet opor
tet sit ꝓparatio eius cū vino cui mixta est aqua: quoniā
si fuerit aptitudo tua vt fit cōparatio tua inter vinū pu
rum ⁊ hydromel multe cōmixtiōis:non erit iusta:⁊ qm̄
cōparatio eius difficilis est in eo cui admiscetur res alia
ab eo:posuit hippo.sermonē suū in reb⁹ quib⁹ nō admi
scentur alia ab eis:⁊ sunt ille que dicūtur pure.Compa
rauit ergo inter vinū quod nō commiscet ⁊ inter hydro
mel ⁊ dixit: ⁊ quādo aliquis bibit de vino duplū ei⁹ qō
bibit de hydromelle:est nutrimentū eius min⁹ nutrimē
to hydromellis. Et quoniā genera vinorū multa sunt:
non posuit sermonē suū in eo quod ex eis est forte imꝑ
mens in caput:⁊ faciēs permixtionē in ratōe:sed in de
bili ex eis aquoso.Cōparat ergo hoc vinū cum melle: ⁊
manifestū est q̄ mel est pluris nutrimēti ipso. ⁊ quādo
ipse p̄cepit vt cōpareat inter quātitatē vini ⁊ medietatē
eius ex melle:non vult q̄ oporteat vt bibat infirm⁹ vnū
quodq̄ eorꝝ p̄eter q̄ admisceat aqua ei.Sed postq̄ mē
surat de vnoquoq̄ eorꝝ quātitas quam vult ex eo:⁊ dat
ea in potu infirmo qualiter vult.nam illud non nocet in
p̄hibitōne tua aliquid.quod est: quia possibile est tibi
vt accipias de melle quātitatē vncie ⁊ dimidie:⁊ des ei
ipsi in potu postq̄ ꝑmiscueris in eo de aqua qō ipe vult
⁊ facias illud omni die:⁊ accipies iterū de vino quātita
tem triū vnciarū: ⁊ des eā in potu postq̄ ꝑmiscueris in
eo de aqua quod ipe vult:⁊ facias illud omni die:etiam
accipias iterū de vino quātitatē triū vnciarū omni die:
⁊ des ei in potu ipm postq̄ ꝑmiscueris ipm sicut diligit
quod est: ꝗa tu potes hoc quādo tu expiris in numeris
hominū pluriū similiū in omnib⁹ dispositōib⁹ suis: et in
vno ex homib⁹ etiā nō in vna hora ⁊ eadē:vt cognoscas
virtutē cuiusq̄ eorū fm veritatē eorū: ꝗa quādo mel nō
lenit naturā ꝓpter ꝓprietatē suam: possibile est ei qui
vtit melle vt moreat diebꝰ multis. Cum ergo istud sit ita:
quare ergo dixit hippo.in p̄ncipio sermonis sui:⁊ inueni
mus etiā ipm forti⁹ vino subtili parū tolerāte aquā in q̄
busdā bozis:⁊ in quibusdā eorū debili⁹:quoniā nō ē de
claratū:ꝗa quādoq̄ est forti⁹:quādoq̄ est debili⁹: sz in
nuit semp fm q̄ dixi ante fortius. Causa aūt in illo ē q̄
hippo.qum cōpleuit sermonē suuz p̄eter q̄ discerneret
ipm ⁊ enūciaret ꝓparationē eius equalē in illo: ⁊ discer
neret ipam recte dixit:q̄ mel inuenit in quibusdā bozis
fortius vino:⁊ in quibusdā earū debili⁹. quod est q̄ndo
non discernit esse commixtōis cuiusq̄ eorū:multotiens
putat q̄ vinū est debili⁹:⁊ quādoq̄ existimat aliud ab il
lo.Cum ergo discernis illud sicut dixi:⁊ addideris ad il
lud discretionē in lenitate nature:inueniēs hydromel fo
tiozis nutrimēti semp q̄z vinū commixtū fm illā mixtio
nem. q̄ si ex egestiōe quā educit hydromel tempata nō
cadit virt⁹:q̄uis oporteat vt scias q̄ illud quod egredi
tur ex hydromelle est duplicia multa eius quod egredit
in eo qui nutrit potu vini tm̄.addit etiā tibi illud in hoc
q̄ hydromel est pluris nutrimēti multū q̄z vinū.quod ē
ꝗa si egestio que egredit ab eo est duplicia multa:⁊ tole
rat infirm⁹ vt remaneat per hoc q̄ nutrit cū hydromel
le tū die⁹ multis: tūc manifestū est q̄ mel est fortioris
nutrimēti q̄z vinū. 24

Post ptisanaz uero si aqua mellis
bibatur: saturat nimia repletiōe
⁊ inflat: eisq̄ que sūt sub diaphragma
te locis: minime iuuat. Antea uero nō
fit adeo nocitiua: sed etiam iuuamēto
habilior habet.

Et si sorbeat ptisanam hordei: de
inde bibat post ipam hydromel:
satiat ipsuz illud satietate uehementi:
⁊ inflat eum:⁊ non fit iuuamentum p
illud in locis que sunt sub hypocondri
is. Si autez bibat hydromel ante sor
bitionez:non nocet ei illud: sicut est no
cumentuz eius quando bibit post ptisa
nam ipsum:sed quādoq̄ fit iuuamētū
p illud etiā.

Tunc sermonē dixit hippo. in ordine scōz quem
oportet te ordinare vsum hydromellis ⁊ ptisa
ne hordei. Et scias q̄ sermo eius iste est fm cō
munis:qui intelligit ex vno exemplor particularium. Hy
dromel ⁊ ptisana hordei. quod est:quia oportet semp vt
sumat in pmis illud cui⁹ corruptio est facilior:⁊ ei⁹ debilē
sio fit velocior: deinde 2° post ipm quod est fm cōtrariū
illi⁹:ptisana vero hordei est velocioris corruptiōis q̄z hy
dromel:⁊ tardioris descensiōis. Cum ergo bibit in pmis
hydromel:est in loco faciētis penetrare:⁊ faciētis descen
dere ptisanā hordei. Et si bibat in primis ptisana hordei
tūc hydromel p̄hibet descendere:quare stimulat loca
que sunt sub hypocōdrijs:⁊ duertit etiā fm lōgitudinez
tpis ad cholerā:⁊ qn̄ duertit corrūpit ptisanā hordei etiā
quadam corruptiōe. 25

Octum autem mel usui apparet
melius: quia subtile ⁊ album luci
dūq̄z uidetur perforabile. Sed caz bo
nitatem illud habere qua crudo p̄ete
ratur dicere non possum: non enim sa
porosius crudo:si mel ante coctionem
bonum inuenitur: sed etiam plus dele
ctum: ⁊ ad egerendū stercus inualidi⁹
comprobatur: quorū neutrū quātum
ad iuuamētum necessariuz est. Ad qd
autem coqui expediatur indicabo. Si
autem ergo mel malum fuerit: aut im̄mun
ctio eius malignitatem im̄ut aut tur
pitudinem.

Decoctuz autē hydromel melius est in cōsideratiōe sua q̄z illud qō non coquitur. qō est: quia uides ipsum subtile albuz quod penetrat luxr: sed q̄ in eo sit bōitas que antecedat illud qō ex hydromelle cruduz est ego non posſum dicere: quoniā non est sapozosius crudo si contingit q̄ mel sit bonum. ueruz qō ex hydromelle decoctū est: debilius est crudo: ꝛ minus sterc⁹ faciens descēdere: ꝛ non est aliquod bozū duorum necessariuz in iuuamēto. Et pro pinquius quod prouocat ad utendum eo decocto: est quādo cōtingat ut mel sit maluz: non mundū: neq̄ boni odoris nigri colozis: decoctio nanq̄ diminuit de malicia eius: ꝛ uehementia sue feditatis.

In toto ꝟ ſmone suo narrauit hippo. dziaz inē illō qō coctū est ex hydromelle: ꝛ inē illud qō ñ decoq̄t. nō g̃ nocꝛia ē in eo penit⁹ exp̄ō. 26

Potus autē qui oxymel dicitur in hyeme datus i acutis passiōibus plurimum iuuantioꝛ est. quibus enim necesse est screare iuuat: flatum bonū facit.

Potus autē qui nominaſ secaniabin usus: in multis ex egritudinibus est iuuatiuus. quod est: quia adiuuat ad exscreandū illud quod per sputum exscrearī necesse est: ꝛ bonum efficit anhelitum.

Lim⁹ q̄ usus hippocrat⁹ in sermone suo: noiaſ ꝛ vocaſ ꝛ q̄ sunt ſmilia illis: q̄q̄z est q̄ ɔsuetudo linguę: ꝛ q̄q̄z q̄ non nominaſ illa res illo noīe ſm veritatē. ꝛ q̄q̄z est q̄ vnlt ſignificare p ipm rem artificialez: ſicut ostendim⁹ in lacertis tempoꝛ ꝛ masticantiū. Et manifestū quidē est apud oēs homies q̄ secaniabin nō nominaſ hoc noīe vt ſignificēt aliquā opationū. Restat ergo q̄ hippo. nō dixit in eo: nominaſ secaniabin: niſi p nit hoc nomē: ſicut fecit in lacert⁹ tempoꝛ ꝛ masticanti um: aut q̄ ɔsuetudo non currebat cuz usu hui⁹ medicine: ꝛ addidit in ſmone suo in ea ꝓpter hanc cām: nominaſ. Et possibile quidē est vt ſit vnūquodq̄z boꝛ duoꝛum: q̄ lz non ꝓpter fuerit intentōi usus ei⁹ esse in illa boꝛa. Et lz hippo. vituperauerit hoc ipm nomē quam ſignificet ſup hoc q̄ est medicia cōpoſita ex aceto ꝛ melle tñ. Secōm diſpōnez vo mellis in ſeipſo i hoc noīe in greco possibile est vt intelligaſ per ipm mel acetoſum. Jam g̃ oſtdim⁹ q̄ voluit hip. p sermonē suuz: secaniabin noiaſ. Qō aūt necesse ē ſcire de esse eius i arte medicine: opoꝛtz vt intendam⁹ eius intentionē. Dico g̃ q̄ cōpoſitio secaniabin non ē ex aceto ꝛ melle tñ: ſed est ex hydromelle ꝛ quātitate parua aceti. ꝛ melius q̄dez in eo est vt decoquaſ. quod ē: q̄ virt⁹ mellis frangiſ q̄ decoquiſ: quare acciq̄rit hydromel pmixtū ei iuuamētuz: qō ex eo neceſſariū ē: ꝛ nō est possibile i eo vt noceat. Hippocrates autem narrauit in ꝓncipio ſmonis ſui iuuamēta q̄ sequntur ex vsu secaniabin. ꝛ narrabim⁹ etiaz nos ea i sequentib⁹. Nocumēta vo accidētia ab eo mōſtrat hippo. in fine ſmonis ſui. Qō aūt dixit i fine ſmonis ſui iſti⁹ quem pmiſim⁹ est ſmo ei⁹ qō est: quia adiuuat ad exscreanduz illud qō exscrearī necesse est p ſputū. ꝛ facit etiā bonuz anhelitū. Et nos quidē narrabim⁹ illud qō ipse dixit i h ſmone: sequētes i illo vestigiū eius. 27

Poze uero qbus utiſ eo sūt iſte.

Poze uero eius sunt iſte.

Intelligit per bozas eius: aut bozas in qb⁹ opoꝛtet vt adminiſtreſ ſicut cucurrit cōsuetudo cuz illo: aut iuuamēta que acquirunē ex eo. Et ego quidē iam oſtēdi q̄ hippo. multotiēs vtiſ hac dictōe ſm hanc intentōem. 28

Acidiſſimus uero his quibus ſputum screare est necesse: non parū facit iuuamēti. q̄ si id quod incluſū est adiuuat exscrearī lubꝛicū faciēs: atq̄z cannalia pulmonis dilatans: pulmoni preſtat quiddā quietis: quia illū humidum reddit. itaq̄z maximū impēdit iuuamentū: q̄ plurimū uidelz acidiſſim⁹ oppoꝛtunū screatū p ſputū fieri admittens adiuuare non potest: quare ſputi uiſcoſitas augmentaſ: unde et op⁹ illi⁹ impeditur.

Quod est: quia ei qui acetoſus est ualde ex eo: non est possibile ut efficiat operatiōem mediam in exscreatione eius: quod exscrearī per ſputuz necesse est: quoniā ſi adiuuat ad screandū res retentas: ꝛ facit accidere eis lubꝛicitatez: ꝛ dilatat cannā pulmonis: tūc quieſcere facit cannā pulmonis quadā quiete. quod est: quia lenit cuz: ꝛ qum efficit has operatōnes confert iuuamē tum magnū. ꝛ quandoq̄z non est possibile ei qui ex eo acetoſus ē ualde ut possit facere exscreare qō exscrearī necesse est per ſputum. qum ergo illud est addidit: in uiſcoſitatem ſputi: ꝛ nocet usus eius.

Ippo. nūciat in sermone suo iſta nocumēta q̄ accidūt multotiēs ei q̄ idigz tñ vti secaniabī aceto ſo. qō ē: da qui nō indiget vti medicina cuius acetositas

ꝺsequaf hanc ſummã: tũc ſuperfluũ eſt narrare nocumenta que accidũt ei ab ea. quod eſt: quia hippo. non dixit: acetoſum tñ: ſed addidit ad illud: valde: ſicut ſi diceret: vehemẽtis acetoſitatis: ⁊ ille cui⁹ diſpoſitio ẽ ex ſecaniabin hec diſpoſitio: nõ eſt poſſibile vt efficiat ĩ ſputo gſſo viſcoſo retẽto in pulmone opatõem mediã: ſed aut incidit illas materias ⁊ abſtergit eas: ⁊ adiuuat ad exſcreandũ eas: aut claudicat ab hac opatõe: quare exſiccat eas: qñ ſicut illa ex medicinis cui⁹ diſpoſitio eſt hec diſpoſitio: incidit materias ⁊ abſtergit eas: ſil'r etiã inuenimus eã exſiccare eas. Et nos quidẽ nõ vtimur ea niſi ĩ exſcreatione materiey groſſay retentay in pulmone: nõ ad exſiccandũ eas: naz tũc eſt nociua: ſed vt incidat eas: ⁊ abſtergat ipas. Qum ergo nõ ẽ ei poſſibile vt efficiat illud nõ fit iuuamẽtũ per eam ꝓſus: ſed nocet nocumẽto magno valde. Et hippo. quidẽ narrabit in ſequẽtib⁹ qñ nõ eſt poſſibile in ea vt incidat ⁊ abſtergat qõ ẽ in ꝉ loco. Videf ergo mihi vt loquar in eſſe deſcptõis ſm quã ſermo iſte deſcpt⁹ inuenif in multis libris. quod ẽ: ꝙa inuenif deſcptũ in multis deſcptõnib⁹ loco mediſ: magnũ: ita vt fiat tot⁹ ſermo ſm hoc exemplũ. quod eſt: ꝙa acetoſo valde nõ eſt poſſibile vt efficiat opatõem magnã: ſermo vero iſte eſt vanus. quod ẽ: quia hippo. oñdit in eis que ſunt poſt: ꝙ ſecaniabin acetoſus valde: multotiẽs p vſũ eius fit iuuamẽtũ magnũ: ⁊ nocet quãdoqz nocumẽto magno: ergo actio eius ſemp ẽ actio magna: ⁊ nõ efficit in aliqua horay opatõem paruã. Quod ergo meref ẽ vt dicaf ꝙ opatio eius ſemp eſt: aut iuuamẽtũ magnũ: aut nocumẽtũ magnũ. meli⁹ eſt ergo vt dicaf in eo: quia nõ fit ab eo operatio media. 29

q Accidit aũt hoc illis maxime quorũ morbus periculoſus eſt: unde cũqz fuerit: neqz tuſſire: neqz ea que in pulmone ſunt clauſa: ſcreare pñt.

Ille aũt cui plus accidit illud ꝓprie eſt cuius egritudo fuerit periculoſa ex quacunqz cauſa fuerit illud: neqz poſſibile eſt ei tuſſire ⁊ ſcreare res retentas in pulmone.

Dicit hippo. ꝙ vehemẽtia viſcoſitatis eius quod exſcreaf cũ ſputo ⁊ groſſitudo eius quãdo non iuuaf per vſum ſecaniabin acetoſi: accidit in eo cui⁹ diſpoſitio ẽ diſpõ exigẽs pditõem. ſ. in egritudine cuius nõ ẽ digeſtio oĩo: qñ ille cui⁹ diſpõ eſt hec: nõ exſcreat p ſputũ aliqd penit⁹. 30

q Quod ſi ita fuerit: uires infirmi neceſſe eſt ut cognoſcas: ⁊ an ſibi qũ illud ꝺederis ſalus ſpereſ.

q Cum ergo illud ſit: tunc oportet ut cognoſcas uehementiam uirtutis infirmi: et an ſpereſ ei euaſio quãdo utitur eo.

q Cum ꝓceſſit ⁊ dixit: ꝙ ille cui⁹ egritudo ẽ piculoſa non iuuaf per vſum ſecaniabin acetoſi iuuamento manifeſto: ⁊ ꝙ ex eis quidã fortaſſe euadũt qñ iuuanf per ipm: nõ dimiſit qn rememoref partis qua iuuanf iſti raro. ⁊ hoc qdẽ iuuamẽtũ euenieſ ab vſu ſecaniabin vehemẽtis acetoſitatis puenit qñ infirm⁹ eſt vehemẽtis virtutis: qñ abſqz hoc eſt ei impoſſibile vt iuuef per illud cui⁹ diſpõ eſt hec ex ſecaniabin iuuamento manifeſto: q̃uis nõ careat iſte ſecaniabin vna quarum opationũ: aut nõ incidat illos humores penit⁹: ſed addat ĩ viſcoſitatẽ ſputi: aut incidat eos: ⁊ abſtergat ipos. Qum ergo efficit illud accidit ex eo ſcreat⁹ illaz materierũ ſubito cũ multitudine pter ꝙ virt⁹ ſit fortis ſup illud. manifeſtũ ẽ ergo ꝙ illud quod ſequiſ hanc operatiõem ẽ vt pfoceſ infirmus. 31

s Sed egroto oxymel quando dare uolueris illud in ultimo tunc tepidum eſſe oz atqz paulatim dari neque multum neceſſe eſt.

Hoz ut ſit qõ ex eo ſumit in potu infirmus: qñ uis dare ei in potu ſecaniabin cuius diſpõ eſt hec diſpõ: tepidum in ultimo: ⁊ ſit qõ das ei in potu ex eo paz nõ cum multitudine.

Hippo. precepit vt in potu detur ei qui nõ ſcreat aliqd oĩo ꝓpter groſſiciẽ ſputi ⁊ viſcoſitatẽ ei⁹: ⁊ virt⁹ ei⁹ non eſt debilis ſecaniabin vehemẽtis acetoſitatis tepid⁹ in vltimo. Et ſit qõ ex eo ĩ potu ſumit paz. tepid⁹ aũt in vltimo eſt: qui eſt medi⁹ inter calidũ et frigidũ ſm veritatẽ. qõ eſt: ꝙa virt⁹ hui⁹ ſecaniabin quum ſit virt⁹ fortis valde: facit cauere hippo. ne deſ ĩ potu ex eo q̃ntitas multa in vice vna. Et ſil'r etiã inuenim⁹ cũ fabricere cauere a potu ei⁹ debilẽ quum ſit frigid⁹: ſicut ꝓcepit de eo in eis q̃ ꝓmiſſa ſunt: qñ in pleureſi ⁊ ꝓpleumonia qñ nõ exſcreaf aliqd: ſignificat illud ꝙ ipe nõ ſunt digeſte. rei aũt indigeſte cõfert ſemp calor: ⁊ nocet ei frigus. Cauſa aũt ꝓpter quam ꝓhibet hippo. ab vſu ſecaniabin calidi eſt cautela eius vel timor ex malicia egritudinis ꝓpter cauſam: quia quãdo datur in potu infirmo humidi modi ſecaniabĩ: permanet egritudo eius indigeſta: ⁊ accidit ei ex potu eius quãdo eſt calidus vt addaf ſitis plus q̃z fuit. Et ego quidẽ iam oſtendi tibi ꝙ hoc accidẽs addit in viſcoſitatẽ ſputi. Fiducialius eſt ergo apud eus vt ſit ſecaniabin calidus parũ. ⁊ illud eſt ꝓpterea: quia refugit ab eo quod poſſibile eſt accidere a ſecaniabin calido: ⁊ ſequiẽ vſum ſecaniabin frigidi paz neẽio. 32

p Parum acidiſſimum datum: os ⁊ palatum humiduz facit: ſputi adiuuat exſcreari: ſitiz extinguit: locis qui ſub diaphragmate ſunt ⁊ uiſceribꝰ aptum eſt: atqz leſioni que ex melle accideret repugnat: ⁊ amaritudinẽ abeo ꝓcedentem mortificat.

q Cui autem parue eſt acetoſitatis humectat os: ⁊ palatum: ⁊ adiuuat ad exſcreandum ſputum: ⁊ ſedat ſitim: et eſt conueniens locis qui ſunt ſub hypocondrijs ⁊ uiſceribus ⁊ prohibet a nocumentorum euentu a melle: quod eſt: quia refrenat choleraz que ꝓuenit ab eo.

Postq̃ cõpleuit sermonem in secaniabin acetoso redit i sermõe suo isto ad narratõez secaniabin que acetositatis: t dixit in eo q̃ hũectat os t paratũ: t adiuuat ad exscreãdũ sputũ: t sedat sitĩ: qõ est: q̃ q̃ ipe aggreget res q̃b⁹ fit iuuamẽtũ i ea ex egritudinib⁹ cauſ dispõ est h̃ dispositõ: non est possibile vt fiat ex eo nocumẽtũ vnũ: t cã in illo est bonitas cõmixtiõis ei⁹ quãtitas q̃ in ipo p̃ miscẽ hydromelle ex aceto ẽ quãtitas q̃ fit suffitiẽtia in refrenatõe cholẽ: q̃ puẽit a melle. s. q̃ minuit ex illa cholera: t sedat inimicitiã eius. qõ ẽ: q̃ ego iaz ostẽdi in tractatu q̃rto libri mei de medicĩs simplicib⁹: q̃ vt⁹ ei⁹ qõ ẽ dulce in sapore suo est ꝺria vtuti eius qõ ẽ acetosũ. Qũ ergo in hydromell vtute reliq̃ sint q̃ necessaria sũt i huiusmõi egritudinib⁹ excepta re vna i qua cholerã: t ꝑmixtio aceti cũ eo ꝓhibz hãc alteratõez etenire: tũc mãifestũ est q̃ acetũ põit ipm medicinaz i vltio bonitatis. qõ ẽ: q̃ fit ꝓpẽ acetũ sedatiuus fitis: facilẽ effi creãtu ei⁹ qõ ex sputo nõ est i vltio grossitudinis t viscositatis: t comitat has duas opatões ex opatõib⁹ ei⁹ cui⁹ dispõ est hec ex secaniabin: vt humectet ptes oris et palati. Et p hãc opatõez etiã q̃ fit ab eo inuenim⁹ ipsum vehemẽtius cõferre spleni t epati: qñ apit opilatões accidẽtes in visceribus: t mũdificat ea absq̃ lesiõe. 33

Ursus uentositatem relaxat: urinam prouocat.

Et est itez resolutiuus uẽtositatũ t puocatiuus urine.

Qm sit ſmo ei⁹ adhuc in secaniabin parue acetositat narrat mai⁹ iuuamẽtuz ꝓpter qõ administrat in ifirmitatib⁹ pectoris t pulmõis. Ma iuuamẽtũ qõ fit ex vsu ei⁹ est ꝓpter cõmixtionẽ aque cũ aceto t melle in eo p eq̃litatẽ. qõ est: q̃ ille cui⁹ dispositio est hec dispositio ex secaniabin: qũ resoluat vẽ tositatẽ grossam inflatiuaz q̃ est in locis q̃ sunt sub hypocõdriis: fit q̃ educit illã vẽtositatẽ grossam inflatiuã ab inferiozi. t qũ apiat t mũdet oẽs vias: euacuat humores aquosos: t illos q̃ sũt de genere cholere p vrinã. 34

Sed in inferiozibus intestinoz ultra q̃z opus sit: humiditatẽ infert eaq̃z excoziat.

Partem autẽ aliam intestinoz humectat plus q̃z opoꝛtz: t facit accidere in ea excoziationem.

Q̃z dixit hippo. In hũiditate: q̃ plus est q̃z opoꝛtet significauit illõ: q̃ ipa ẽ egressa a q̃titate naturali. Dicit g̃ hippo. q̃ secaniabin facit illõ per hoc q̃ abradit t attrahit hũores grossos viscosos: q̃ tenant in locis supioꝛib⁹ t incidit eos: t mouet eoe ad exitũ. t fit etiã facꝫ p hãc vtutẽ descẽsus supfluitatũ q̃ descẽdũt ex epate. Qũ g̃ aggregant iste hũiditates in itestinis ꝓpe inferioꝛib⁹ eoꝝ: accidit a mltitudine eoꝝ vt ptrãseãt in illo q̃titatẽ naturalẽ: t excoziẽt intestina ꝓpter q̃litatẽ suã. t qñ in secaniabin ẽt est vtus abstersiua: est possibile in eo qñ admistrat tpe lõgo vt excoziet intestina: t supfluitat cholerice ẽt q̃ cuz eo descẽdit vtus ẽ hec eadẽ ꝺria. t ꝓpẽ hãc vtutẽ fi accidat ẽt in q̃busdã hoꝛis vt mltiplicent: ꝓpter q̃ sumat secaniabin excoziãt itestina. 35

Quod malũ in acutis plerũq̃z accidit morbis: maxime quia uentris uentositas exire ꝓhibet: surs̃ũq̃z remittitur. t quia debilitat uirtutem articul' etiam frigus importat.

Et q̃nq̃z etiaz accidit hec passio in egritudinib⁹ acutis: t ꝓpꝛie ꝓpter rea q̃ ꝓhibet uẽtositates penetrare: t facit eas redire ad supioꝛa. t qñ etiã facit cadere uirtutẽ: t facit accidere frig⁹ extremitatum.

Et uẽtus aũt excoziatõis intestinoz fm plurimuz nõ est laudabil' in egritudĩb⁹ acutis. Excoziatio vo itestinoz est vlceratõ euẽiens in supficie eoꝝ apparẽte. quz g̃ illõ est ita: tũc nõ leduntꝫ nisi cũ oĩb⁹ que ꝓcedũt ad exitũ: t ꝓpꝛe cuz reb⁹ mozdicatiuis. t qñ ledũtur intestina: t nõ ꝓcedũt statiz inferi⁹ ille res mozdicãtes ea: redeũt ille res q̃ penetrauerũt ex eis ad exitũ ascẽdẽdo sursum. Propter hãc g̃ eandẽq̃z cãm accidit etiaz vẽtositatib⁹ iflatiuis: vt redeãt ascẽdẽdo sursũ. qõ est: q̃ opatio itestinoz nãlis: sicut oñdi in libꝛo meo de vtutib⁹ nãlib⁹: est exꝑsio eius qõ est in eis ab oĩbus ptib⁹. t opatio hui⁹ vtut est expulsio rez retẽtaz in intestinis ab eis qũ g̃ incipit mot⁹ iste a supioꝛib⁹: euacuant ille res retẽte in intestinis ab inferiozi. t qñ incipit ab inferiozi: ipelluntur ille res sursum. t declarat hoc accidẽs ostẽsiõe apparẽte i hoꝛa sanitat: qñ descẽdit i q̃busdã hoꝛis subito cholera ad ĩferioꝛa itestina: t ꝓhibem⁹ eã ab euacuatiõe aut pp occupationẽ nr̃am cũ actiõe quã facim⁹ quã abscindere nõ possum⁹: aut qñ locus in quo fit euacuatio est lõginqus. qõ est: q̃ nos sentim⁹ in huiusmodi hoꝛis cholerã illã ꝓpare ad ascẽdẽdũ sursum: ita q̃ nõ egredi tur. est enim ex homib⁹ cui accidit ꝓpter reditionẽ illius cholere lesio in stomacho suo. t ex eis est cui⁹ caput implef: t facit ei sodã. i. doloꝛẽ capitis: t ledit ipm. t ex eis est cui accidũt ista duo simul. fm hoc ergo etiã inteim⁹ ꝓpter excoziationẽ intestinoz q̃nq̃z festinare exitus egestiõis: t descẽsus eius ad inferioꝛa: q̃n intestina nõ tolerãt illud q̃ suscipiũt illa loca excoziata ex doloꝛe: t q̃nq̃z impellit illa egestio penetrãs ad exitũ ab ĩferioꝛi: q̃n nõ ꝓcedit ab ano hoꝛa qua impellit ad ipm: sed coarctatur ille lacertus rotũdus qui est in ano: t opilatur extremitas intestini recti: ãre ponit ꝓncipiũ mot⁹: qui exꝑmit q̃ est in intestino fm rotũditatẽ ab inferioꝛib⁹. nõ ergo tñ vẽtositates egrediunt: sed supfluitates etiã in huiusmodi egritudine redeũt ascendẽdo sursum. t accidit etiã inde vt suscipiat vtus nocumẽtũ ꝓpter mozdicationẽ ꝓhibentẽ penetrare illas res que transeũt in intestinis. q̃ est: q̃ loca excoziata ledunt lesiõe vehemẽti: q̃tuis mozdicatio illaz rez que trãseũt in eis fit parua valde. Et tu quidẽ iam sciuisti q̃ omis doloꝛ dissoluit virutẽ: t facit eã cadere. pp hãc cãm euenit ẽt frigus extremitatũ. 36

Itaq̃z quod nocumẽtũ ex oxymelle nascit': illõ notari necessariũ est

Hoc autem nocumẽtũ tñ factum ex potu secaniabin scias quia meretur ut scribatur.

Iam oñdimus in eis que ꝓmissa sunt ex sermõe nr̃o q̃ secaniabin tẽperat⁹ in cõmixtiõe sua nõ facit aliq̃ ex nocumẽtis que fũt ab hydromelle t vinis t aqua. qõ si nocet in aliq̃ hoꝛa: tũc nocumẽtũ

eius tñ nō est nisi q; excoriat intestina: ⁊ nō accidit illud ab eo in q̄busdā horis: nisi in eo ī quo itestina sūt nāliter debilia ꝓparata ad suscipiēdū hanc passionē. 37

BOnum quidē est bibere eg; inde pa; de nocte ieiunū ante accipiē du ius: nec quicq; inde prohibet dari post cibū sed post longū tempus.

ET cōuenit potare quantitatē par uam ex ipso in nocte: ⁊ super ieiu nium ante usum sorbitionū: ⁊ non pro hibet etiā a potu eius aliquod post ac ceptionē cibi quādo pterijt sup illud tempus longum.

Hippo. postq; narrauit vtutē secaniabin redijt in sermone suo isto ad narrandū horā in q̄ oz vt bibat ꝓprie. ⁊ primū quidē qō narrat in eo est hora in qua possibile ē hoi ꝓprie vt vtat eo qñ ē ex eis qui regant p vsum sorbitionū. deinde narrat p° illō horam in qua oz vt administ ret qñ regit infirmus qui busdā potibus nō sorbitionibus. Dixit.n. de eo qui vtit sorbitionibus: qz necesse ē ei vt caueat potum ei° in hora tñ in qua sumit sorbitiones. ⁊ manifestū quidē est q; illa sorbitio est aqua hordei: ⁊ vtimur ea vt cibet ea corpus ⁊ cōfortet. hec quidē duo cōplent in ea bene qñ di gerit. eius aūt digestio bona fit: qñ sola est in illa hora ī stomacho. qō est: qz iam sciuisti ex sermone nostro ī eis que ꝓmissa sunt q; diuersitas speciez rez q̄ comedūt et bibunt ꝓprie qñ nō sunt similes in vtutib° suis: facit sto macho infirmitatē. ꝓpter hāc ergo cām nō oz vt bibat secaniabin donec digerat aqua hordei. Cūq; digeritur absoluitur potus eius in nocte ⁊ in mane illius diei an teq; sumat sorbitiōes: ⁊ sufficit quidē vt fit hora q̄ ē int acceptionē sorbitionis ⁊ int potū secaniabin quantitas duaz horaz. qō est: qz secaniabin precedit in hoc spacio: ⁊ penetrat ps eius ad venas: ⁊ pars ei° descendit. venit q; ad stomachū aqua hordei ⁊ est vacu° mūdus: qñ pcessit ⁊ euacuatus est a secaniabin. 38

QVi aūt solo potu dietantur: non grosse ptisane quicq; accipientes nō illis oxymel cōuenit solū: precipue qū constet q; excoriet intestina. ad hoc enim agendū qū uene inanes sunt sua maior preualet potentia: quippe nō hz fecem sz aq̄ mellis minuit ei° uirtutē.

QVi uero utit in regimine suo eo tñ quod bibit: ⁊ non sumit ptisa nam hordei: non cōuenit ei uti secania bin solūmodo: ⁊ ꝓprie qū abradit inte stina ⁊ excoriet ea. qō est: qa maior po tentia eius est sup hanc actionē: qñ ue ne sunt uacue plus qū nō sit ei fex: ⁊ cū hoc etiā minuit ō uirtute hydromell'.

QVi vtitur eo qō bibit tñ ⁊ nō suscipit ptisanam hordei: nō cōuenit ei potare secaniabin in oīb° horis egritudinis: qñ abradit intestina vehementer qz sint nuda nec tegat ea aliquid. quod est: qz abstergunt a ptisana hordei quādo sumit: ⁊ quoniā ꝓbibet vt pue niat ad corpus aliquid ex iuuamētis que acquirit ex hy dromelle. Et hippo. quidē iam narrauit ī eis q̄ ꝓmissa sūt ex iuuamētis q̄b° iuuat ex potu hydromellis. 39

EJ ergo ad infirmi iuuamen oxy mel omni tpe morbi noueris esse necessarium: aceti pa; aquemellis imi sce ꝓut tibi. s. ad iuuamentū tñ uidet posse sufficere: qō eius quidē minuit no cumentum: ac iuuamentum impendit necessarium.

QVod si uides infirmū iuuari per usum secaniabin in omnib° horis egritudinis iuuamēto magno: tūc mi sce cum hydromelle ex aceto quantita tem paruā: ita ut nō ostēdat sapor ei° in eo tñ: tunc eni minorat nocumētuz eius ualde: ⁊ iuuat qui indiget iuuari per ipsum.

QVando excitat infirmo potus hydro. sitim: aut sunt in canna pulmonis eius humores uiscosi retēti: aut vehemētis grossitudis: tūc tñ usu seca niabin indiget. ⁊ oportet vt sis memor q; iste res dicte sūt in eo qui vtit eis que bibunt tñ: ⁊ nō vtit ptisana hor dei. qñ ergo indiget secaniabin vti tūc dixit oportet vt fiat das sup hydromel quantitatez parū iam ex aceto: vt fiat ei iuuamētuz aceti ⁊ ꝓuet nocumen tū quod ꝓuenit ab eo: ⁊ manifestū est: qz oportet vt deco quat acetum cum hydromelle qñ permisces ipsum cū eo. qō est: qz nocu mentum eius tunc est minus. 40

UNiuersaliter autez credo aceti eos iuuat qui hñt choleram ama ram: nō aūt qui nigram. cholera autē euanescendo in nām phlegmatis trās fert: quam ab aceto trahit: nigra uero bulit: ⁊ crescendo multiplicat. Acetū eni choleram nigraz adiuuat multipli cari ⁊ procreari.

ACetositate aūt cerebri uniuersali ter iuuant hñtes cholerā amarā nō habētes choleram nigrā. qō est: qa cholera amara expirat: ⁊ cōuertit ad naturā phlegmatis qñ eradicat eam a cetum: cholera autē nigra ebulit ⁊ cre scit ⁊ multiplicat in multitudine. quod est: quia acetum adiuuat ad generatio nem melancholie.

Hippo. intelligit p suuz sermonē: hñtes choleri amarā: illos in quoz corpore ch̄imus amarus

generaf natura. ſ. cholera citrina. ⁊ iſti quidē ſunt illi in quib⁹ dixit hippo. q⁹ acetū confert eis. Naturis aūt melancholicis nocet valde: ⁊ cauſa in illo eſt: qñ cholera nigra eſt acetoſa qñ eſt pura: ⁊ eſt diſpō corpis egrediēs a diſpōe naturali. quod eſt: qa ſapor ei⁹ quādo corpus ē ſanū: eſt ꝓpinqu⁹ huic ſapori quē narrauim⁹: ⁊ nō eſt ex eo fm finē. Reliqua aūt q̄ ſunt in hoc ſermone manifeſta ſunt. quod ē: qa hippo. narrat in eo quomodo iunāt̄ur q̄ acetū bītes cholerā amarā: qñ ca. ē vincēs ſup cō plexionē eor̄ qum acetū ſit frigidū. 41

Acetū feminis pl⁹ q̄z maſculis inimicaf̄: qa uulue nociuū eſt.

Mlieri b⁹ aūt fm plurimū acetū ē magis inimicū q̄z uiris. Quod ē qa lēdit matricē.

Quod aūt acetū noceat neruis exp̄imēt̄z teſtaf̄ ſup̄ illud: ⁊ ratiocinatio ſignificat illud. qō eſt: q̄ nerui ſunt ꝑuati ſanguine frigido. Ꝓꝑē illā materia in natura ſua frigida ſubtiliū ptiū. Nocumētū ergo adueniet neruis ex omnib⁹ reb⁹ frigidis i natur̄ ſuis verūtamē acetū ꝓpter ſubtilitatē ſubſtātie ſue habet penetratōem in ꝓfundū mēbr̄or̄: ⁊ penetrat in totū mēbr̄ ita vt nō remaneat in eo ꝑs: cuius ſit ꝑua valde cui non noceat: ſcōm hoc ergo nocet acetū membris neruoſis. Omēs ergo auctores anatomie cōueniūt ſup hoc q⁹ mēbrū neruoſum eſt matrix: ⁊ tu quidē iudicas ſup ipāz qñ vides in anatomia abſq̄ ſermone anatomicor̄: quia eſt membrū qō dilataf̄ ⁊ extēdit dilatatōe ⁊ extēſiōe valde magna: ⁊ cōtrahit̄ donec minoraf̄ q̄ntitas ei⁹ valde. qō ē: qa inueniē ſemp ꝓhēdere infantē ⁊ obſidē ipm fm magnitudinē: ⁊ implef̄ ex eo omne ſpaciū: qō eſt ei ſiue parū ſit: aut magnū ſit: ſicut ſtomach⁹ qñ implef̄ cibis. vel ſtomach⁹ nō ꝓmutaf̄ ꝓmutatōe magna valde ad contraria. in matrice aūt accidit ꝓmutatio magna valde: dilatio aūt mēbr̄or̄ ⁊ eor̄ cōtractio cū multitudine ē res que eſt ꝑa corpib⁹ neruoſis. 42

Aque uero nullū opus inueni niſi quia in acutiſ bibit̄ morbis: neq̄z eni in pleureſi uel ꝓpleumonia ſitim uel tuſſim ſedat. Sputū nō adiuuat ſcreare: ⁊ in his minus omnib⁹ alijs potib⁹ operaf̄: maxime ſi eger omni tempore morbi utit̄ ea. Si uero de ea paꝝ inter oxymel bibat ⁊ aquaz mellis: ſcreatui ſputi adiutoriū largit̄: cuius rei cauſa eſt potū ipſor̄ qualitatis mutatio: q̄ abea fit. Aliter eni nullo modo reperiā incitare. Et aque pot⁹ in cholericis ⁊ q̄bus ſub diaphragmate cholera dominaf̄: in cholerā mutaf̄. Qui aūt eaz bibūt uentre eor̄ exiſtēte inanito: eor̄ corꝑa in defectionē adducit: magnitudinē ſplenis ⁊ epatis auget. Si incēſio nem habeāt: rugitū facit. In pharmaco natat: qa tranſire morat̄: quod inde eſt: q̄ frigiditati ꝓtinet: ⁊ indigeſtibiliſ eſt: neq̄z fecē deſcēdere facit: nec urinā ꝓuocat: nociuior eſt: qa naturaliter nō bz fecē. Sed ſi cui pedes frigēt aquam bibat: eius nocumētum augmētat̄ multomagis.

Aque uero nullā aliā inueni opationē: niſi qa in acutis bibit̄ egritudinib⁹. qō eſt: qa non ſedat tuſſim in pleumoniaco: neq̄z adiuuat ad ſcreādū ſputū: ſed opatio ei⁹ in illo ē minor opatiōe reliquor̄ potuū qñ utiliſ infirm⁹ potu ei⁹ in oib⁹ horis egritudinū. Si aūt bibat ex ea quātitatē ꝑuā inē potū ſeca niabin ⁊ hydromel: adiuuat ad exſcreandū ſputū: ⁊ cā in illo eſt mutatio q̄litatū illor̄ potuū. quod eſt: qa facit i eiſrorēitatē. Scōm uero aliū modū non inuenim⁹ eam ſedare ſitim: immo excitat eam. quod eſt: qa potus aque habētibus cholerā rubeā ⁊ amarā nā. Et i illis in quib⁹ uicit cholera in locis q̄ ſūt ſub diaphragmate: ⁊ in locis etiā q̄ ſūt ſub diaphragmate: addit iterū in malicia eius: qa cōuertit̄ ad cholerā: ⁊ debilitat corꝑa quādo bibit̄ uacuo uētre: ⁊ addit in magnitudine ſplenis ⁊ epatis quando in eis eſt inflammatio: ⁊ facit accidere rugitū: ⁊ natat i ſtomacho quod eſt: quia penetratio eius tardaf̄: ⁊ cauſa in illo eſt declinatio eius ad frigus: ⁊ quia eſt indigeſtibilis: ⁊ nō facit deſcēdere egeſtionē: neq̄z ꝓuocat urinam: ⁊ addit etiā in nocumēto eiuſ: qa nō eſt ei fex in natura ſua: ⁊ ſi fuerit pedes i aliqua horaꝝ frigidi: ⁊ bibat aquā multiplicāt̄ nocumēta ei⁹ in oib⁹ iſtis ad quodcūq̄z eor̄ declinet.

Non inuenit̄ in aqua virt⁹ inciſiua: ſicut inuenit̄ illud in aceto: neq̄z calefactio: ſicut inuenit̄ illō in melle: ⁊ mel etiā cū calefcōne ſua abſtergit ⁊ incidit. ⁊ ꝓpter hanc cauſam oportet vt ſit aqua tota tarde penetratiōis: difficilis digeſtiōis: difficilis deſcēſiōis: cuius ſit ex ꝑte alia laudabilis de qua nihil vituꝑaf̄. qō eſt: quia aque graues: aut ille quarū odor eſt fetid⁹: aut

falſe:aut ille in q̄bus oñdit ſapor alius ex ſaporibus medicinax:nō ſunt aque ſimplices tñ:ſed aque quib⁹ pmiſcet hec medicina in qua oñdit ſapor eius: ſicut ſi coneris erpiri mel malū:aut aquā bordei corruptā: aut vinū: aut acetū:aut que illis ſunt ſimilia:quod eſt:quia tu vituperas ex vnoquoq; iſtox:nō totū genus:ſed illā ſpēm tñ ad cui⁹ intēdit vſum:⁊ quoniā hippo. ſermo eſt in meliozib⁹ cuiuſq; rex quas erpit:neceſſe eſt tibi vt tu ītelligas ab eo in hoc loco ſermonē eius in aqua ſm hāc rōcinatōem: ⁊ q̄a ipe cōpat vnāquāq; rerū quas narrat ad meliozes aquax:⁊ eſt aqua clara cui non pmiſceť q̄litaſ alia niſi ex ſuo genere. Hāc ergo aquā quāuis ſit melioz aquax:tamē inuenim⁹ eā mozari in ſtomacho tpe lōgo quare facit in eo accidere rugitū ſm plurimū:ita vt ſi accidat cholera q̄ vincat ſup ſtomachū in nā ſua:cozrūpitur aqua in eo,ppter illā cām:⁊ quādo deſcēdit poſt labozē ſuū de ſtomacho ad inteſtinū ieiunū: nō penetrat ex ipo facile:neq; ad epar:neq; ad renes:⁊ pect⁹:⁊ plmonem. Ut,ppter hāc cām fit q̄ aqua nō,puocat vrinā ī nā ſua:neq; adiuuat ad exſcreādū ſputū:neq; ad reſoluēdū corp⁹ totū.quod eſt:quia hec opatio non fit niſi a rebus ſubtilis ſubſtātie ſubtiliū ptiū calidis:non a reb⁹ frigidis groſſis.⁊ non inuenim⁹ potū aque etiā ſedare ſitim.⁊ cā in illo eſt etiā lōgitudo moze in ſtomacho ſue ⁊ inteſtinis. Neq; ſubmergiť aqua etiā in profundo corpis:neq; rozē ei tribuit:neq; humectat arditatē eius. q̄ autē ipa non nutriat corp⁹ iam dixi illud in eis que ſunt pmiſſa. Propter hoc ergo non inuenim⁹ ipam poſſe cōfortare virtutē animalē. Ut iſte q̄dē ſunt cauſe que ,puocauerūt hippo. ad vtendū aqua bordei ⁊ ſecaniabin ⁊ vino ī ifirmis:⁊ dimittere vti aqua. Scōm ergo bas res nō oportet vt adminiſtreť aqua ſola in infirmitatib⁹ aliq̄ borax. verūtamen tu inuenis aliquos medicos vti ea:⁊ hippo. etiā:ſed hippo.vtiť ea min⁹ q̄z vtātur aliqui medici.q̄d ē quia ipſi refugiūt ad vtendū aqua:qm̄ nocumētū eueniens ex erroze in vſu eius min⁹ eſt nocumento euenīēte ex erroze in vſu reliquoz potuū.⁊ cauſa in illo eſt:q̄z virt⁹ eius nō eſt vehemēs. Ut Arciſtrates locut⁹ eſt in ea ī hoc ſermone ⁊ eſt:quia dixit q̄ cibi fortes ⁊ pot⁹ quādo adminiſtrantť in borīs ſuis oferūt iuuamētū magnū valde ⁊ quādo adminiſtrāť in borīs nō ſuis: nocēt nocumēto magno valde. Nocumētū aūt ,puenit ex vſu ſecaniabin hydromellis ⁊ vini:aut ppter pmutatōem ſubito in vſu eoz ad cōtrariū ſicut dixit hippo.aut ppter cōmixtiōez aque dulcis cū eis. Medici enī ſm plurimū quādo vtūtur eis cōuertūt commixtionē eoz.inde eſt:q̄ ego vedi ī potu ſemel viro decrepito infirmo in omni die vinuz aquoſum:⁊ intrauit ſup eū medic⁹ ex bmōi medicis. Cuz ergo vidit me fundere ex eo ſup aquā quātitatē puā valde riſit:⁊ dixit: Iſte infirm⁹ nō bibit vinū:⁊ nō facit niſi quia videt vinū tñ viſione. Ut ipe quidē nō intellexit q̄ q̄ſtitas commixtōis vini cū aqua quādo bibiť querēdo delectatōem eſt preter q̄ſtitatē commixtōis ei⁹ qñ bibiť vt p ipm fiat iuuamētū. quod eſt: qz oportet vt miſceat de aqua cum vino q̄ſtitas pua valde vt adiuuet ad penetratōem aque:⁊ extrahat eā ab hoc vt ſit aqua pura tñ:⁊ nō ponat aquā vinū. Ut nos quidē inuenim⁹ multos ex ſanis bibētes vinū poſt q̄z pmiſceť cū eo aqua quātitatiſ multe. verūtamē nō oportet vt vincēs ſup ſapozē ei⁹ ſit aqua ſed vinū. In egris aūt oportet vt ſit appitio ſapoz vini in eo q̄d bibiť occulta . Ut ſimilr etiā inuenim⁹ hippo.dixiſſe in ſecaniabin paulo ante: qum ipe miſcuit ex eo aq̄ multe ꝯmixtōis:⁊ hydromellis etiā quādo voluit ſecurari a timoze in vſu eius.vtiť enī aquoſo ex eo mixto cū aqua ꝯmixtiōe multa.quod eſt:quia ei⁹ q̄d ex eo pue eſt ſi non pcedit ⁊ ſoluit ventrē:nocet eius vſus:⁊ ppie in hītib⁹ cholerā amarā: ⁊ quoz viſcera ſunt magna ſez opilata:⁊ aqua etiā nocet iſtis quādo cōuertiť in eis ad cholerā ppter longitudinē moze ſue in locis q̄ ſunt ſub hypocōdriis.quod eſt:quia in aqua cū reliquis que i ea ſunt de nocumētis eſt:quia nō eſt ei fex:etiam nō ſoluit ventrē. Nocumētū aūt eueniēs ab aque potu ī pncipio paroxiſmoz feb.q̄d intelligit hippo.p ſermonē ſuū: ſi fuerint pedes in aliqua borarū frigidi:⁊ bibat aquā:oplicať nocumētū eius.in omnib⁹ iſtis eſt ex iſtis reb⁹ manifeſtis apud oēs homies ſup quas cōueniūt. Per potū aūt aque ſit iuuamētū quādo regimē infirmi eſt cuz eo q̄d bibiť tñ:⁊ nō eſt poſt vſum aque bordei.quod eſt:q̄z in potu vaſ aqua quādo regimē infirmi eſt cū eo quod bibiť tñ inter potū illaz medicinaz:⁊ propē qñ infirm⁹ habet ſitim.quod eſt: quia aqua facit accidere illis potibus ſicut dixit hipp.rozeitatē.ſ.p multitudinē humectationis ſue. Ut ppter hāc cām pcepit hippo. vare in potu q̄ſtitatē aque paruā inter potū hydromellis ⁊ ſecaniabin vt adiuuet ad humectādū illas res quas exſcreari neceſſe eſt:⁊ vaſ in potu iterū aqua quādo potus vini nocet nocumēto magno. oportet aūt vt audias ab hippo.ſermonē eius in illo.

4.3

Si dolorē capitis timeas mētiſq; pcuſſionez:ab uſu uini ſum mopetibi cauendū eſt:dāduz ergo pro eo tñ aquā: aut uinū palmarū coloꝛi ſimile: ſine odoꝛe aquoſuz ⁊ plus mixtū: poſt ſine odoꝛe aquoſuz ⁊ plus mixtū: poſt quod etiā aque propinād̄uz eſt parum quod eius uirtutem minuat in capite ⁊ in mente.

Quam ergo times in iſtis egritudinib⁹ ex dolore capitis aut pcuſſione mētis: oportz ut alienes uſum uini abſtinētia uehemēti: ⁊ utaris ei⁹ loco: aut aqua aut uino coloꝛis cozſij aquoſo cōmixto cū aqua cōmixtiōe multa: cui nō eſt odoꝛ:deide da ei in potu poſt potū ei⁹ ex aqua quātitatē puā. quod ē quia uirt⁹ uini tunc minoꝛat: ⁊ leſio in mente ⁊ capite.

Dicit in fe.⁊ egritudine: qz ambe pcutiūt mētem qñ faciūt accidere in cozpe infirmi pmixtionez. ſm hoc ergo inuenim⁹ hippo. intelligē p ſermonē ſuū in hoc loco: pcuſſio mētis: pmixtionē rōis:⁊ pcipit vt alieneť ab vſu vini qñ accit illud. Et filr etiā pcipit vt alieneť ab vſu vini qñ accit illud. Et ego q̄d alienatōem ei⁹ in doloꝛib⁹ capitis vehemētib⁹. Et ego q̄d dē iā locut⁹ fui in his duob⁹ ſimul:in his q̄ pmiſſa ſut de ſermone in eo:verūtñ hipp. in hoc loco quz pceſſit vt dixit:⁊ oportet tibi vt alienes vſuz vini alienatōe vehemēti qñ accidūt iſta accidētia q̄ narrauit:dixit ſucceſſiue li⁹ ſm ordinis:q̄a neceſſe ē tibi vt des in potu vinū coſtan .i.palmeū aquoſum cōmixtū cū aqua cōmixtōe multa: cui nō ſit odoꝛ. Et ſm ei⁹:aquoſū cōmixtū cū aqua cōmixtōe multa cui nō eſt odoꝛ:eſt ſm rect⁹. Sermonez aūt:curſiue:nō recipio. q̄d ē:qz meli⁹ eet vt vteret ī iſtis vino aquoſo albi coloꝛis. Illud aūt q̄d pcepit:vt det in

potu ei cuius dispō est hec dispō successiōe vini: est vehemētia cautele ei⁹. quod est: ḋa dixit q vtutis vini tūc minorat lesio in capite ⁊ mēte. ⁊ nō dixit: in vino qō ipm pcutit caput ⁊ mentē: nisi ꝓpter caliditatē ei⁹ ⁊ velocitatem ascēsiōis ei⁹ ad caput: ⁊ eleuatiōem humor⁹ q̄ in corpore vincit cum eo: ⁊ nocumētū capitis nocet mēti. qō est: quia partis cogitatiue ex ptibus anime māsio est in hoc membro. 44

Qui autem solaz aquā bibere expediat: cuiqz multum aut paruz: ⁊ cui calidum aut frigidū partim iam dixim⁹. Quod uero restat suo tempore subiungemus.

Qvem aūt oz in potu sumere ꝓpe aquā tm̄: ⁊ quē oz i potu sumere ex ea quātitatē multā ualde: ⁊ quez oz minorare quātitatē eius quod ex ea in potu sumit: ⁊ in quo oporteat ut sit illud qō in potu sumit ex ea calidum: iā ptem eius narraui in his que sunt premissa: ⁊ ego narrabo partez eius in horis suis.

Erasistrates aūt redarguit hippo. ꝓpter maliciā intētōis sue in tractatib⁹ quos edidit in febrib⁹: ⁊ dehonestat discipulos suos. ſ. apolloniū ⁊ darācis: ⁊ dixit i eis q ipſi fecerūt mēsuras ex nouē uncijs q̄rū omēs nouē erāt cotila una: ⁊ cotila una est nouem unciaz: hāc de die implebāt ergo unam ex eis ⁊ duas: ⁊ dabāt illud ei in potu q̄ habebat feb. de hippo. aūt appz ḋa ipse utebat omnib⁹ potib⁹ fm aptitudinē: non in hoc sermone tm̄: sed in reliqs q̄ pcesserūt de sermone suo. Et ind aūt quod dixit in oratōe pcedēte: ex eo qō significat significatōe manifesta: illud est sermo eius, quē oportet in potu sumere ꝓpe aquā tm̄: ⁊ quē oportet sumere q̄ti tatē ex ea magnā valde. quod ē: ḋa declarat ex eo etiā q̄ utebat ex aqua q̄tate magna valde. Sufficēt aūt per sermonē suū: in illo: si dixisset q nos dam⁹ q̄ntz ifirmo in potu q̄titatē aque multā: ꝓter q addēt ad illō: valde: in redeūdo sup erasistratē: ⁊ detegēdo maliciā opatiōis eius: in eo q ipse rememorat⁹ est apollonij ⁊ darācis. Et ipſi ḋē sunt duo uiri de qb⁹ impossibile est oīdē q ipſi ediderūt libz oīo. uerūtamē ego sum potēs ostendere de hippo. ḋa dixit: Et oportz multotiens ut admistrēt ex aq̄ pit in potu dare aquā inter potū hydro. ⁊ secaniabin: q ꝓ potū aque fit iuuamētū: qn̄ facit accidē mām mīte bu bun cōmixtis cū aqua cōmixtōe multa: q̄ ambo būctant os ⁊ puocāt uzinā: non significat q ipse in potu dederit de uinoquoq eoz unā uncia aut duas uncias: sed q̄titas cū qua pōt humectare os ⁊ p/ uocare uzinā: ⁊ adiuuare ad exscreādū illud qō necesse ē exscreari. ex pulmone. In secaniabin aūt aūt scꝑsit hunc fmonē: q fi uideris q iuuamētū fiat ꝓ usum hui⁹ potus cū multitudine in omnib⁹ horis egritudis: addidit ergo in sermone suo: cū multitudine: ut significet illud quod dixim⁹. Sufficit ḡ illud quod dixim⁹ in cognitōe malicie intētōis erasistratis cū hippo. Scias ḡ q hippo. fiducia facit in hoc sermone iterū sicut fecit fiduciā in eis que sunt ꝓmissa de sermone suo: q loquet in unaquaq egritudinū sermonē q ei est ꝓpus: quam ipe nō exponat in libro suo isto esse artis regētis egritudines: sed non narrat tm̄ nisi res utles in egritudine una scom semitā exēpli ⁊ est pleuresis. 45

Dicā quoqz quo tpe debez dari potus: sicut ille q ex hordeo ē fact⁹: ⁊ q cū herbis: q quoqz de uuis passis: ⁊ qui de frumento: ⁊ qui de melle: ⁊ qui de iure: ⁊ qui de malisgranatis: ⁊ q de alijs factis cū spēbus.

Et silr etiā ego narrabo horā in q̄ oz ut admistrent reliq pot⁹: sic potus fact⁹ ex hordeo: ⁊ pot⁹ facti ex papauere: ⁊ pot⁹ facti ex uuis passis: ⁊ fact⁹ ex exp̄ssiōe uue: ⁊ fact⁹ cum frumēto: ⁊ fact⁹ cū cartamo: ⁊ fact⁹ ex aq̄ ḡnatoz ⁊ pot⁹ facti ex reliqs reb⁹ remanētib⁹: ⁊ narrabo ēt horā in q̄ oz ut admistrent pot⁹ reliq facti ex medicis ꝓpositis.

In hoc fmone iterꝫ pmittit hippo. fmonē i una q̄qz egritudine ꝓpuz. Manifestū est ḡ q libri in qb⁹ scꝑsit hippo. medicationē cuiusqz egritudis acutaz fm singularitatē suā: aut nō fuerūt seruati usqz ad hāc horā: aut hippo. ꝓsus eos nō edidit. qō ē: ḋa isti libri q inueniūt nūc attributi hippo. nō sūt fmōi ei⁹: verūtm̄ in eis sunt res multe declinātes ad sniaz ei⁹: sicut fmones inuēti in successiōe sermonis ei⁹: in balneatōe: in hoc libro. Et ego ḋē exponā vnāquāqz illaz sic dixi fm veritatē in expositōe mea de eis. 46

Balnea uero in qbusdā morboz⁹ nocuāt: i qbusdā uero mime. Rursus bona ḋē in qbusdaz locis pl⁹: i quibusdaz min⁹: si uidelz nēcia aliqñ ꝓsto nō sint. Qū utiqz huic instrumēta opi nēcia siue utilia: aut idonei mīstrari raro inueniūt. Quz uero infirm⁹ non bñ balneat: maxim inde patit nocumētū. Neče ē eni huic officio loc⁹ coopt⁹: ⁊ a fumo tut⁹ maxia aq̄ plenitudo: nō aūt crebro balneādum est: nisi fuerit forte necesse.

Per usuz aūt balneatōis possibile est iuuamētū fieri i multis egritudinū: in qbusdā eaz semp: in qbusdam eaz nō. ⁊ q̄ntz est rect⁹ ut minoret⁹ usus eius: q̄n nō est illud quo indiget cū ca. qō ē: qz instra q̄ nēcia sunt in usu eius: ⁊ ministri q ministrāt fm q opz: nō inueniūt nisi in paucis māsiōibus: ⁊ quādo

nō balneak bñ infirmus: possibile est ut eueniat ei nocumētū magnū. qō ē: qa indiget infirm⁹ in balneatiōe loco tegē te ipm in quo nō sit fum⁹: et quātitate aque multe: ꝛ ut balneatio non sit cuz mubasez: nisi illud sit necessariū.

Similе est qᵈ in vieb⁹ hippo. balnea facta nō erāt quod ē: qz fmo ei⁹: qᵈ inuētio instrūz que nēcia sunt in vsu eius: ꝛ mīstri qui mīstrāt fm qᵈ opoz tet: nō inueniūt nisi in paucis mansionū. Et sermo ei⁹ ite rū: qz necessari⁹ est in balneatōe loc⁹ in quo tegat ꝛ in q⁹ nō sit fum⁹: ꝛ q̄ntitas aque multa: ꝛ reliq̄ q̄ sequūt illud: significat qᵈ boies adhuc qñ volebāt balneari calefacie bāt aquā in vasis: ꝛ fundebāt eā in tinā: deinde sedebāt in illa tina. Quod aūt dicit in fine fmonis sui ꝛ ē sermo eius: Et ē necesse vt balneatio nō sit cuz mubasem. s. nisi illud sit necessariū: oportet vt seruetur in eo quod venit de sermone suo post. quod ē: qz inuenis enunciare hip po. in eis q̄ sunt p⁹: de illo q̄ indiget in q̄busdā bozis bal neatōe almubasē. s. aq̄ infusiōe sup infirmū. qᵈ si nō dice ret illud q̄rerem⁹ ab eo: ꝛ nō dicerem⁹ illō absolute: neq; supflue: sed fm ordinē: ꝛ sequeremur sermonē ei⁹. 47

Vbi aūt corp⁹ egroti deponēdum est nō calidi⁹ q̄z ipe cōsuevit eē oz primo itaq; parū aque: deinde crebri⁹ supponēdū est.

Et opz ne abstergat corp⁹ infirmi: qō si abstergat: tunc sit illud quo abstergit calefactū duplicib⁹ multis fz qᵈ cucurrit cū eo ꝓsuetudo ꝛ fundatur ante usum ei⁹ ex aqua quātitas nō pua ꝛ post ipm itez velociter.

Non indiget alīqs infirmoz vt abstergat corpus ei⁹ qñ balneat: nisi sup ipm fit aggregata sordi cies: aut habeat pruritū. quod ē: qz sessio infirmi in aqua ꝛ balneatio ei⁹ cū ea oportet vt fit absq; labore: neq; ledēs. Abstersio aūt corpis fit cū reb⁹ q̄b⁹ abstergit. Res aūt iste omēs sunt mordicatiue exiccatiue. ista g̃ ē opatio ꝛraria ei qō necessariū ē de balneatōne adiuua mētū qō acq̄rit ex ea. Quz g̃ indiget infirm⁹ vt abstergat corp⁹ eius: aut pp sordicie q̄ aggregat sup eū: aut pp pru ritū quē inuenit: oportet vt frāgat virtus medicine cū q̄ abstergit: ita vt misceat cū ea ex aqua q̄ntitas mlta: ꝛ mi sceat cū aliquo ex oleis. ꝛ ppter h̄ dixit hipp. Et sit vsus eius quo abstergit mltiplicitas mlta: illud quo cucurrit multitudo. s. pl⁹ q̄z cucurrit ꝓsuetudo sanoz cū vsu eius. qō ē: qz nō solū p̄cipit vt substātia medicine qua abster gat corp⁹ sit multiplicia multa quādo necessariū ē vt ab stergat corp⁹ infirmi pl⁹: sed p̄cipit vt sit aqua q̄ admisce tur cū reb⁹ quib⁹ abstergit multiplicia multa. quod ē: da hec intētio significat qᵈ oportet vt dimittat vsus abstersi onis: nisi puocet ad illud sordicies aggregata sup corp⁹ aut pruri⁹: ꝛ vt nō admīstrēt in illo medicīe acute: q̄b⁹ nō admisceat aliq̄d aliud: ꝛ sic frangi inuenim⁹ acuitatē medicine q̄ abstergit corp⁹ cū q̄ misceat aq̄ q̄ntitas multa: ita etiā frangi inuenim⁹ virtutē abstersiōis p effusiōem sup corp⁹ ante vsum ei⁹ aque multe calefacte: ꝛ effusiōez sup ipm etiā post eū cū aqua aluminis. 48

Tu Ja ergo breuis sit ad soliū.

Et necesse sit ut sit spaciū ad locuz tine breue.

Hec operatio est opatio cōmunis: siue in balneo sit balneatio: aut i quibusdā domib⁹ quādo ac cendit in eo ꝛ implet tina aqua calida: sicut fa ciunt nūc multi in mansiōib⁹ quādo indiget balneatōe: ꝛ non sunt in loco balnei. 49

Introitus uero ꝛ exitus esse faci lis debet.

Et sit ingressus ad eaz ꝛ exitus ab ipsa facilis.

Hippocrati videt de balneo qᵈ non oportet vt la boret infirm⁹: ꝛ pp h̄ p̄cipit vt sit ingressus ad tinā ꝛ egressus ex ea facilis. ꝛ illud q̄dē fit qñ nō sunt pietes ptinētes tinā eleuati neq; stricti. melioz autē tinaz ē ampla q̄ sit. ppīqua balneis. omēs. n. iste excepti pauci fiūt nō būt el eleuatōem: sed ppīque terre. 50

Qui autē lauatur quietus tacit⁹: nec quicq̄z agēs: sed aquaz alius supponens corpus dilig ēter fricando pertractet.

Et oz ut qui balneat sit quiet⁹ tacitus non faciēs aliquā opationū: sed sit alius qui fundat sup ipm aquā: ꝛ fricet corp⁹ eius.

Iste res etiā adiuuāt ad paucitatē labozis: sicut res quaz precessit rememoratio. ꝛ quies infirmi etiā est iuuatiua in mollificatiōe corpis eius ex lenitate ipsi⁹ cū multitudine. quod est: qz lacerti, tendi nes in boza mot⁹: ꝛ quādo tenduntur lacerti minoz at lenitas eius ꝛ ipsi⁹ mollificatio. 51

Deinde multe aq̄ pmixte ꝑpatio.

Quām ergo fuerit post illud: ꝑpara multā aquā commixtā.

Hippocrati videt vt preparet aquā multā: quam vult fundere sup infirmū post exitū ei⁹ de tina: sicut de cōsuetudine medicoz est in hoc tempe nostro quādo volūt vt balneet infirm⁹. ipsi enī nō cōci dunt ei introitū ad locū in quo est aqua frigida: neq; ad locū in quo est tina subito: sed fundūt sup ipm loco ei⁹ aquā tepidā. Et ex hominib⁹ sunt qui etiā implēt tinam ex huiusmodi aqua: ꝛ faciūt sedere infirmū in ea. quod ē qz post q̄z corp⁹ eius est extenuatū ꝛ rarificatū pp balneū atōem cū aqua calida: aggregat ipm ꝛ stringit corp⁹ ei⁹ paulati: qm illud adiuuat ad additiōez in vtute: neq; fit facile vt eueniat eis nocumētū: q̄uis prepet vt eueniat in aere cōtinēte pmutatio subito ad contrariū. inde est qᵈ tu inuenis sanos ꝓicere se ꝓpter hāc cām in aquā frigi dā post balneatōem ipoz cū aqua calida. vegtri infirmi ꝛ corp⁹ cui⁹ est debile, ppter aliquā causaz nō tolerāt vt tāgat corp⁹ eoz aqua frigida q̄n ledant p illud. Et ppter hanc cām inuenim⁹ hippo. frāgere ex frigore aque misce do ei aquā calidā. Quātitas vo aque quā pmiscet oport tet ex aqua calida cū aqua frigida sumit in pmis ex cōsi deratōe in disp̄one corpis p̄ti: deinde ex ꝓsideratiōe in natura infirmi ppa: ꝛ cā boze p̄tis ex bozlanni ꝛ regiō

ꝛ diſpoſitõe aeris continẽtis preſente. Homies vero me
lius operãtes ſunt qui preparãt tres ſpẽs ex ſpẽb⁹ aque
tepide que adinuicẽ diuerſe ſunt vt vtanꝯ eis poſt bal
neatõem ſuã cum aqua calida. Et eſt ꝑma ſpecies ex eis
tepida vehemẽti tẽperie: ꝛ ſecũda poſt ipſaz eſt minoris
teporis: ꝛ tertia eſt propiquioꝛ frigori q̃z ſecũda. Et ſimi
le quidẽ ẽ ꝙ hippo. nõ voluit in eo qõ precepit ex ꝑpati
one aquarũ mixtarũ multarũ: niſi hoc quod dixi. qõ eſt:
ꝺa non oportet vt ſit ſermo eius: aqua multa: ſermo ab
ſolutus: ſed meli⁹ eſt ꝙ voluit p ſermonẽ ſuũ: ꝛ preparet
aquã cõmixtã multã: numeros ſpecierũ multarũ ex ſpẽ
bus aque cõmixte vt ſit pmutatio ex vſu aque calide ad
vſu aque frigide paulatim: qñ infirm⁹ nõ tolerat pmu
tationẽ ad ↄtrariũ ſubito. 52

Multum deinde ſuperuerſa.

Et ſit effuſio aque velox.

Oportet vt itelligaꝯ ab eo ex ſermone ei⁹: velox:
ꝺa intẽdit ſup ipam actionẽ: aut ſup ipz ſpaciũ
qõ ẽ inter effuſionẽ aque: ita vt nõ ſit inter effu
ſionẽ ꝑmã: ꝛ inter effuſionẽ ſecũdã interpoſitio. ꝛ nomi
naꝯ hec actio ſm veritatẽ: actio nõ velox ſed frequẽs. Et
ꝺa inuenim⁹ hec duo noia ãq̃ eq̃lia apud ãtiquos
.ſ. velox: ꝛ frequẽs. qõ ẽ: ꝺa ipſi q̃nq̃z nominãt actiones
frequẽtes veloces. 53

Poſtq̃z loco fricatoriũ utere ſpongia ad deſiccandũ coꝛpus.

Et utere loco exſiccatõis cũ fricatijs exſiccatiõe cũ ſpongia.

Non inuenim⁹ medicos: neq̃z aliquẽ hominũ in
hac nr̃a hoꝛa vti in exſiccatõe coꝛporis infirmi
neq̃z fricarijs: neq̃z ſpõgia: ſed innenim⁹ eos vti
in exſiccatõe infirmoꝝ poſt balneatõem mãdilib⁹: ꝛ in
quibuſdã eoꝝz pãnis: ꝛ propẽ crudis qui ex eis nõ ſunt
cãdidati. Inuoluũt enĩ cũ eis coꝛp⁹ infirmi ab omni late
ꝛe: ꝛ inuoluũt ipm cũ eis inuolutiõe vehemẽti vt ſudz ſu
ꝺoꝛe multo: ꝛ nõ ẽ neceſſe ſemꝑ vt ſudet infirm⁹ ſudoꝛe
multo poſt balneatõem ſuã. quod ẽ: ꝺa nos vtimur bal
neatõe multotiẽs nõ ad euacuandũ coꝛp⁹: ſed ad cõtra
rium illi⁹ .ſ. humectãdũ ipm ꝛ mollificãdũ quãdo eſt vehe
mẽtis ſiccitatis. quãdo ergo indiges in eo hoc nõ opoꝛ
tet vt dimittas moꝛari in balneo moꝛa longa: q̃re ſudz
ſudoꝛe multo: ſed oportet vt propes ad intromittenduz
ipm in tinam: quãq̃ extraxeris ipm ex ea: exſicca coꝛpus
eius velociter. 54

Neq̃z oleum quãdo multum ſicci ſunt adiunge.

Neq̃z oportet ut ungaꝯ coꝛp⁹ eius cum oleo aliquo: duz eſt uehemẽtis exſiccationis.

Hunc ſermonẽ dixit hippo. in ſucceſſiõe ſmõis
ſui: ꝛ oportet vt vtaris loco exſiccatõis cũ frica
tijs exſiccatõe cum ſpõgia. ꝛ melius q̃dem ẽ vt itelligaꝯ
ſup vſum balneatõis vt nõ exiſtimet aliq̃s de hippo. ꝺa
dimiſit dicere aliq̃d ex eo: ad cui⁹ rememoratõem fit coa
ctio. qõ ẽ: ꝺa nos inuenim⁹ eũ poſtq̃z exſiccat infirmum
cũ ſpõgia poſt balneatõem nõ oſtẽdere an oporteat vti
aliquo oleo an nõ. ꝙ ſi vtaꝯ eo in aliq̃ hoꝛa manifeſtũ ẽ
aliq̃s: ꝺa exſiccaꝯ coꝛp⁹ infirmi. ſ. adiũgẽduz etiã aliq̃d ad
oleũ ꝑ exſiccatõem eius ex aqua. Manifeſtũ eſt ergo ꝙ
res quarũ ſciẽtia fit iuuãmẽtũ: ẽ inquiſitio de vſu aliquo
olei poſt balneationẽ: ꝛ vehemẽtioꝛ illa neẽia ẽ inq̃ſitio
de vſu ei⁹ in hoꝛa balneatõis. Et an oporteat vt effunda
tur oleũ ſup balneatũ: poſtq̃z ſudat: aut añq̃z ſudet ꝛ coꝛ
pus fit ficcũ: ſicut hoꝛa q̃ exuit pãnos ſuos: aut nõ opoꝛ
teat vt vtaꝯ aliquo hoꝛ duoꝝũ: ſz qñ incipit coꝛp⁹ roꝛidũ
fieri. Qui aũt rememoraꝯ ei⁹ qõ dixi in vtute olei alicui⁹
in libꝛo meo de medicinis ſimplicibus: ſcit ſcia certa: ꝙ
melioꝛ hoꝛaꝛ vtẽdi oleo aliquo ẽ hoꝛa tertia ex hoꝛis in
q̃bus adminiſtraꝯ aliq̃ oleũ. ꝛ ſcim⁹ etiã ꝙ oꝛ vt cum o
leo vngaꝯ coꝛp⁹. ſ. coꝛp⁹ balneati poſtq̃z balneaꝯ. qõ eſt:
ꝺa oleũ calefactũ mollificat coꝛp⁹: ꝛ apit poꝛos ei⁹: ꝛ re
ſoluit ipm. oleũ aũt cui⁹ tact⁹ ẽ frigid⁹ nõ ſolũ nõ facꝯ ali
quã paꝛ opationũ: ſz inuenim⁹ ipm facẽ tremoꝛẽ. 55

Sed caput quãtũ pl⁹ poſſis cuz ſpongia deſiccandũ eſt.

Oportet ergo ut caput ꝑprie exſic
ces exſiccatõe p ſpõgiã quãtũ po
tes: ꝛ ſis ſollicit⁹ de illo.

Res aũt in hoc q̃ oꝛ vt exſiccẽ caput poſt balnea
tionẽ exſiccatõe exq̃ſita: ita vt nõ remaneat ſu
per ipm aliq̃d humiditatis etiã ſi paꝛ ſit ẽ mani
feſta. qõ ẽ: q̃ de aptitudine oꝝ qõ remanet ſup ipm de
humiditate ẽ vt infriꝺat ipm. verũtñ nõ ẽ tibi poſſibile
vt facias illud p ſpõgiã: niſi ſit illud in ꝓncipio rei p⁹ vſũ
aque cõmixte. ꝛ melioꝛ quidẽ vſu ſpongie in illo eſt vſus
mandilium. 56

Et cauendũ eſt ne articuli ꝛ caput nec q̃q̃z toti⁹ coꝛpis frigeſcat.

Non oportet etiã ut infrigidẽtur
extrema: neq̃z caput: neq̃z aliq̃ꝺ
ex reliquis coꝛpis.

Sermo iſte apud me ẽ minoꝛ q̃z vt rememoraꝯ ſo
lũ qñ manifeſtũ ẽ apud oẽs hoies: q̃ non oꝛ vt
dimittaꝯ aliq̃d ex mẽbris nudũ in hoꝛa q̃ exſicca
tur coꝛp⁹ ex aqua qua adminiſtraꝯ poſt balneationẽ. qõ ẽ:
q̃ omẽs homies ſciũt ꝙ ad membra feſtinat frigus quã
do ſunt nuda. 57

Sed neq̃z balneãdũ eſt qua tẽpis moꝛa tranſacta poſt acceptũ ius uel quẽq̃z potũ.

Neq̃z oportet ut utaꝯ balneatõne
neq̃z quando eſt propinquꝰ termi
nus receptõis ſoꝛbitõis: neq̃z quando
eſt propinquꝰ termin⁹ potationis alicu
ius ex potibus.

Non infirmis tñ ſed etiã ſanis non eſt conuenĩ
ens vt vtãtur balneatõe hoꝛa qua ſuſcipiunt ci
bum ꝛ potum. Quod eſt: quia qui vtitur aliquo
potũ: deinde balneaꝯ poſt illud: repletur caput eius: et
qui ſumit cibum: deinde vtitur poſt ipſum balneatione:
repletur caput ipſius ꝛ reliquũ coꝛpus ipſius ꝓpterea
quia attrahit cibum ad ſe ex ſtomacho ante digeſtio
nem eius. 58

Neq̃z q̃q̃z potuũ circa ipaz hoꝛã balnei ꝓpinandũ eſt.

Neqz optet etiã ut utaf ſorbitiõe neqz aliquo ex potibus hora qua balneatur.

Dli⁹ q̃dẽ eſt vt ſuſcipiat homo cibũ ⁊ potuz poſt quietẽ corpis eius ex inquietudine accidẽte pro pter balneatõez: ſicut facit illud etiã poſt q̃tẽ inquietudinis accidẽtis ab exercitio. quod eſt: quia vſus ciborũ ⁊ potuũ poſt balneationẽ ſtatim implet caput: ⁊ natat qõ ex eo ſumiẽ ſup os ſtomachi ſz plurimũ. 59

Qui balneũ amãt uel ſani cõſueue runt eis maxime adhibendũ eſt: bi nanqz deſiderant ⁊ iuuat: ſi ergo di miſerint nocet.

Et oz ut adminiſtreẽ balneatio in firmis pl⁹ in eis q̃ idigẽt illa: ꝓſue ti ipa in hora ſanitatiſ ſue. quod eſt: qz iſti ꝺſiderãt uti ea: ⁊ iuuanẽ illa: ⁊ ledũ tur quando dimittunt illa.

Am oñdi in maiori pte tractat⁹ ſecũdi mei expõ nis q̃ expoſui hũc libz̃ ſummã virtutũ cõſuetu dinis in ſermonib⁹ quib⁹ ſignificauit hipp. ſigni ficatione manifeſta vtutẽ ꝺſuedinis. 60

Balneare in ꝑplemonia iuuatiuus eſt q̃z in acutis feb. in latere eni ⁊ tenere coſte: atqz inter ſpatulas exiſtẽ tem doloꝛẽ mitigat. Item excoquitur quod per ſputuz neceſſe eſt exſcreari ⁊ adiuuat: flatum etiã bonificat: ⁊ ſcrea tus aufert laboꝛez: quia artus mollit: cutem humidã facit: urinã expellit: ca pitis releuat grauitatem: nares humi das reddit.

Eluamentũ autem balneationis ſcõm plurimũ in periplemonia ẽ plus q̃z ſit in febz̃ib⁹ aduꝛẽtibus. quod eſt: quia ſedat doloꝛẽ in latere accidẽtẽ ⁊ thoꝛace ⁊ iter duas ſpatulas: et ma turat qõ ſcreari neceſſe ẽ ꝑ ſputũ: ⁊ ad iuuat ad illud: ⁊ bonũ efficit anhelitũ: ⁊ ſedat penã. qõ ẽ: qz lenit iũcturas: et humectat cutẽ: ⁊ ꝓuocat urinã: ⁊ reſol uit grauitatẽ capitis: ⁊ hũectat nares.

Ippo. oñdit in ſermone ſuo iſto cauſam ꝓpteꝛ quã fit iuuamẽtũ ꝑ balneationẽ in ꝑplemonia ⁊ in febz̃ib⁹ aduꝛẽtib⁹ in ſermone ſuo. quod ẽ: qz ſedat doloꝛẽ accidẽtẽ i latere ⁊ thoꝛace ⁊ ſpatulis: ⁊ ma turat quod exſcreari neceſſe eſt ꝑ ſputũ: ⁊ adiuuat ad il lud: ⁊ bonũ efficit anhelitũ. ꝓpter has ergo res fit balne atio iuuatiua valde in ꝑplemonicis. qõ eſt: qz ꝑplemo nici euadũt ab egritudinib⁹ ſuis quãdo exſcreant humo res retẽtos in pulmone ꝑ ſputũ. pleuretic⁹ etiã iuuaf per ipam iuuamẽto magno: qa ſedat doloꝛẽ quẽ habet. ⁊ ꝓ pter hoc melioꝛ ẽ vna ouarũ rerũ: aut vt ſcribaf etiaz iuu uamẽtũ in ꝑplemonia ⁊ pleureſi eſt pl⁹ q̃ ſit in febz̃ib⁹ adurentib⁹: aut intelligaf ab eo ex ſermone ei⁹ ꝑplemo nia ⁊ pleureſis. quod eſt: qa doloꝛ lateris nõ accidit niſi in pleureſi nõ in ꝑplemonia. Et ſignificat etiã ꝑ ſmonẽ ſuũ: ⁊ iuuamẽtũ ꝑ balneationẽ in ꝑplemonia eſt pl⁹ q̃z i febz̃ib⁹ aduꝛẽtib⁹: qa iuuanẽ ꝑ balneationẽ etiã quida q̃ habẽt febrẽ aduꝛentẽ. Et manifeſtũ eſt q⁹ neceſſaria ẽ in cognitõe eius qui ex habẽtib⁹ fe. aduꝛentẽ indiget balne atione: diſcretio: ⁊ nõ eſt poſſibile vt dicam⁹ i illo aliq̃d q̃ hippo. nondũ dixerit in hoꝛa in qua oꝛ: vt admiſtreẽ balneatio aliq̃d. poſtq̃ ꝑ audiem⁹ ex eo i ꝑmis q̃ opoꝛ teat vti balneatõe in ſmone q̃ hunc ſmonẽ ſeq̃f: recidit ad ſermonẽ ſuũ: in hoꝛa qua opoꝛtet vt vtaf. 61

Balneare humidũ ultra modũ nẽ trẽ habẽtib⁹ nõ eſt plurimũ neceſ ſariũ: neqz eis q̃ ſtiptici ſunt pl⁹ debito niſi uentre ꝑus purgato: neqz defectis cõuenit: neqz faſtidio uomẽtib⁹: neqz eruct⁹ de genere cholere emittẽtib⁹: ne qz fluxũ ſanguis ꝑ nares hñtib⁹: niſi il lud min⁹ oppoꝛtuno fuerit. Tu quoqz ſcis quãtũ opoꝛteat eẽ. Si ergo min⁹ ſit: balneũ eſt adhibendũ: ſi tamen coꝛ poꝛi uideẽ neceſſariũ.

Illos aũt min⁹ oz uti balneatõe: quoꝛũ uẽter in egritudine ſua eſt mollis plus q̃z oz: neqz oz etiã illoſ uti balneatiõe: quoꝛũ uẽter in egritudine ſua eſt ſtrict⁹ plus q̃z oz: niſi euacuetur uenter eoꝛũ in primis: neqz in eis q̃ ſũt proſtrati: neqz in eis quoꝝ anima nau ſeat: aut qui habeat uomitũ: neqz i eis qui eructuãt aliquid ex genere cholere neqz in eis quib⁹ aduenit fluxꝰ ſanguis nariũ: niſi ſit min⁹ q̃z oz. Et tu quidez ſcis quãtitatẽ ſm quã oz ut ſit fluxꝰ ſan guis nariũ. q⁹ ſi fuerit min⁹ q̃z oz: tunc utere balneatõe ſi coꝛp⁹ indiget illa: et iuuaf ꝑ eam in reliquis reb⁹ in quibus iuuatur per eam: quãuiſ caput tñ indi geat illa.

Qui fluxũ vẽtris habet ſupfluũ abſcidit ab eo illo introit⁹ ad balneũ ꝓpterea qa trahit illas mate rias ſm cõtrariũ ad totũ coꝛp⁹. Quz ergo illud ſit ita: aduenit ei nocumẽtũ ex ea. Cui⁹ aũt natura ſtrin gif ⁊ nõ egrediẽ: nõ deleẽ ſup aliquẽ q̃n meli⁹ ſit vt eua cueẽ vẽter ei⁹ in ꝑmis ex fece antiq̃ que ẽ in eo: deinde ꝑ cipiat poſt illud balneari. Et ſil⁹ etiã q̃ eſt ꝓſtrat⁹. ſcui⁹ virt⁹ diſſoluta ẽ ⁊ victa eſt. qõ ẽ: qa balneũ addit in relo lutõe ei⁹ ⁊ caſu ipſi⁹: ⁊ cui⁹ aia etiã nauſeat ⁊ hz vomitũ nõ oz vt balneeẽ. qõ ẽ: qz timeẽ ſup ipm q⁹ reſoluaf ſtuꝰ

eius subito: ⁊ accidat ei syncopis pueniens a stomacho Et illoꝝ etiã quoꝝ in ore stomachi aggregat cholera: ⁊ sunt illi quos significat hippo. p ſmonẽ ſuũ: eructuant eructuatõe de genere cholere: eẽ ẽ ppiquũ esse istoꝝ. Et fiũt etiã nõ oꝫ vt vtaris balneatõe in eis q̃ hũt fluxũ sanguis supfluũ nariũ. qõ ẽ: qa hũtes fluxũ sanguis narium qñ balneant̃ ꝓtrãsit mensurã in multitudine sua. Manifestũ est ergo tibi vt ꝑcipias vti balneatõe quãdo fluxus sanguis nariũ est diminut⁹ ab eo qõ necessariũ ẽ de ipo. Et istis quidẽ necessaria est balneatio cũ festinatõe vt ꝓperet mot⁹ sanguis qui est in capite. ⁊ quidẽ nos vtimur balneatõe qñ indigem⁹ vt veniat fluxꝰ sanguis nariũ: et nõ euenit. Illud aũt qõ addidit hippo. in sermone suo: si coꝝp indiget illa ⁊ iuuat̃ p eã: in reliqs reb⁹ in quib⁹ ꝓ eã iuuat̃: cuius tñ caput indigeat illa: significat p illõ ſi gnificatõe manifesta: quia ẽ necessariũ multotiẽs vt ca lefiat aliqua ex domib⁹ ⁊ sedeat infirm⁹ in ea absqꝫ tina: ⁊ fundat̃ aqua calida super caput eius tñ absqꝫ reliquo coꝛpoꝛe eius. 62

BAlneare nõ nocet amãtibus: ⁊ ſi bis in die ꝓcepis.

Qui aũt est diligens balneatõem: nõ nocꝫ ei ſi ꝓcipiatur balneari bis in die.

Inuenim⁹ hũc sermonẽ cum sermonib⁹ alijs scri ꝓſſe medicũ qui trãſmisit victoꝛino cõſuli ceſa ris tractatũ in regimĩe ſanitat̃ ſm ſniaꝫ hippo. ſm medietatẽ: ſic̃ fecit etiã de ſmõe in quo dixit hippo. qꝛ nõ oportꝫ vt ꝓhibeat̃ infirmus in diebus ꝓmis egritu dinis ſue a q̃buſdã soꝛbitõib⁹: aut in ſmone i quo dixit hipp. etiã: Cui⁹cucurrit ɔſuetudo vti cibo bis in die: oꝫ vt deſ cib⁹ ei bis. verũtñ inuenis eũ dimittẽ ex vnoquoꝫ hoꝝ duoꝝ ſmonũ medietatẽ ei⁹. De h aũt ſmone quẽ ꝓ miſim⁹ ad exponẽdũ nõ dimiſit aliq̃d. verũtñ nõ narra uit hoꝛã in q̃ ꝓcepit hippo. vti balneatõe in die bis i eo q̃ indiget balneatõe. Et manifestũ ẽ q̃ hippo. intelligit ꝓ ſmonẽ ſuũ: q̃ dilectãt̃ balneatõe: in hoꝛa ſue ſanitatis ꝓ uocat eos illõ ad vtẽdũ multotiẽs ea in die. qõ ẽ: qa iſti qñ vtũt̃ balneatõe bis in die currere faciũt rẽ ſuã i illo fꝫ ɔſuetudinẽ q̃ cucurrit eis. oꝫ ergo vt intelligat̃ ab hippo. hoꝛa in qua ꝓcipit vti balneatõe. 63

BAlneum multo conueniẽtius est ꝓtiſana cum fece ſumẽtibus: q̃ꝫ eis qui accipiũt ſolum ſuccum: quibus tamẽ interdũ cõuenire uidet̃ quãdoqꝫ. rurſus ⁊ in his minus cõgruuꝫ est qui ſolo potu dietant̃: ſed in illiſ aliquãdo conueniens est.

ET usus balneatõis in eis q̃ sumũt ꝓtiſanã hoꝛdei ⁊ cũ ea fecẽ eius: possibilioꝛ est multũ q̃ꝫ ſit in eiſ q̃ utũt̃ aqua eius tñ. ⁊ quãdoqꝫ est possibilis usus balneatõis in iſtis etiaꝫ. ⁊ minus quidem possibile est uti ea in illis qui re guntur potibus tñ: ſed possibile ẽ etiã uti in iſtis ea.

OStẽdit hippo. i ſmone ſuo iſto hoꝛã in q̃ oꝫ vti balneatõe. ⁊ ſi ipſe feciſſꝫ illõ in ꝓncipio ſmõis ſui: nõ occultaret̃ nobis multũ ex ſmonib⁹ ſius quos dixit medios ſmonis ſui. qõ est: qꝛ hippo. dat illis aquã hoꝛdei cũ fece ſua: quoꝝ egritudo ẽ egritudo q̃eta. quoꝝ aũt diſpõ est deſioꝛ hac diſpõne dat eiſ i potu aq̃ hoꝛdei tñ. ⁊ quoꝝ diſpõ est deſioꝛ diſpõne hoꝝ duoꝝ: ⁊ quoꝝ egritudo ẽ acutioꝛ: iuenim⁹ hip. vti i eis potib⁹ tñ Et ego q̃dꝫ mltotiẽs iaꝫ oñdi q̃ ſmo ei⁹ in h̃ li⁹ toto est i moꝛbis pectoꝛ⁊ pulmõis. ⁊ qꝛ narrauit i h̃ li⁹ plẽs res ẏles fꝫ ſemitã exẽplificãdi i egritudib⁹ hoꝝ mẽbroꝝ: ⁊ ꝓ ꝑe i pleureſi. ⁊ oñdi iteꝝ qꝛ ꝑcipit vti ptiſana hoꝛdei apõ maturationẽ egritudinũ: ⁊ i hac hoꝛa vſus balneatõis ẽ absqꝫ timoꝛe: qñ adiuuat iuuamento magno ad exſcre andum humoꝛes retentos in pectoꝛe ⁊ pulmone in eo cui⁹ diſpoſitio ẽ hec diſpõ: ⁊ ɔſuetudo etiaꝫ ei⁹ currit cũ vſu illius: tũc non ꝓhibet aliq̃d q̃n in eo admiſtret̃ bal neatio ſm ouplũ. Qui aũt potib⁹ tñ vtit̃ hippo. dicit q̃ iuuamentũ eius i balneatiõe est paruũ valde. Quidã au tẽ intellexerũt ab eo ex ſmone eiuſ: paruũ valde: qꝛ non oꝫ vt admiſtret̃ penit⁹. Res aũt non ẽ ita: qñ hippo. dic̃ poſt illud: Et qñq̃ est poſſibile vti balneatõe i iſt̃ etiaꝫ: ⁊ non narrauit qñ poſſibile ẽ vti balneatiõe i eis. Nec̃e est ꝯ nobis vt narrem⁹ illud: ⁊ ſeq̃mur i eo q̃ dicem⁹ ſen tentiã hippo. Dico ꝯ q̃ hippo. vtit̃ potib⁹ tñ in eo cuius egritudo ẽ egritudo acuta qñ ꝓtranſit vt toleret infirm⁹ expectationẽ ſup illud vſq̃ ad ꝓximã hoꝛaꝫ ſtat⁹ egritu dinis. Stat⁹ aũt egritudis qñq̃ est multotiẽs cuꝫ matu ritate eius: ſicut ille q̃ accit in moꝛbis pectoꝛis ⁊ pulmo nis. qõ est: qꝛ egritudies in iſt̃ hoꝛa qua maturant̃ inci piũt ſcreare illud qõ exſcreari nec̃e est: nec ẽ poſſibile in aliqua hoꝛarũ vt addat̃ egritudo eoꝝ: neq̃ in ipa nã ſui neq̃ in accñtib⁹ comitantib⁹ ipaꝫ. qõ ẽ: qꝛ egritudo mul totiẽs est egritudo q̃eta: ⁊ accñtia comitãtia ipſã addũt̃ ſic̃ dixit hippo. in mẽbris apoſtemat̃ q̃ doloꝛes ⁊ febres in hoꝛa aduent⁹ ſaniei accidũt plus q̃ꝫ qñ facta ẽ: ⁊ mul totiens addunt̃ ⁊ minuunt̃ cuꝫ q̃titate accñtiuꝫ ⁊ q̃ti tate egritudis. ⁊ illud q̃dꝫ fit i apatib⁹ in q̃bus ſanies q̃ in eis generat̃ hꝫ egreſſionẽ: ſic̃ de ɔſuetudie ei⁹ est vt acci dat in quibuſdã exituris ⁊ ꝑplemonia ⁊ pleureſi. poſſi bile est enĩ in his egritudib⁹ vt iuuet̃ infirm⁹ ꝑ vſuꝫ balne atiõis: ⁊ regimẽ eius adhuc fit cũ potib⁹ tñ. qõ est: quia hippo. dicit q̃ balneatio ſedat doloꝛes accidẽtes i eis: ⁊ maturat qõ exſcreari nec̃e est ꝓ ſputum. ꝛeꝛtñ manifeſ ſtũ est q̃ oportet vt vtaris ea poſt euacuationẽ coꝛpoꝛiſ Scias enĩ vniuerſalr̃ q̃ ſi balneatio admiſtret̃ añ euacu ationẽ coꝛpoꝛis: attrahet ad loca q̃ ſũt ſub hypocõdꝛijs materias. ⁊ ſi fiat p⁹ euacuatõez coꝛpoꝛis: adiuuat ad matu rationẽ. ⁊ iuuamentũ q̃dez balneatiis qñ admiſtrat̃ in hoꝛa ſua: est i egritudib⁹ in q̃bus possibile est vti balnea tiõe in toto coꝛpoꝛe: ⁊ ꝓp hanc cãm fit iuuamentũ ꝑ eã tñ in eo q̃ hꝫ ſe. adurentẽ ei q̃ cũ ſe. ſua nõ hꝫ apa calidũ: neq̃ aliq̃ ex apatib⁹ fact̃ a cholera citrina tñ q̃ ebulit in coꝛpoꝛe ſuo. ⁊ qñ ſigna maturitat̃ ei⁹ apparẽt i eiſ: tũc iuuamentũ eoꝝ ꝑ balneationẽ est plus multũ. ⁊ qñ feb. aduren̄ qñq̃ est a ꝓblegmate ſalſo putrefacto: tũc oꝫ vt ſcias q̃ illi q̃ huiuſmõi feb. bẽt balneũ est ꝛiuꝫ valde. qõ est: qꝛ hũoꝛ ꝓblegmatic⁹ nõ reſoluit̃ ꝑ balneũ ſic̃ reſolui tur choꝛa: qñ ẽ groſſus viſcoſus: ⁊ ei⁹ caliditas nõ extin guit̃: neq̃ extinctionẽ ſuſcipit: qñ indiget ſpacio longo in maturatõe. Nos aũt nõ poſuim⁹ ſmonẽ in eo niſi vt remẽoꝛemur ei⁹ in fine. Recoꝛdoꝛ aũt q̃ hippo. dixit in ꝑ⁹ expõnis mee q̃ expoſui hũc libꝝ i reſiſtẽdo medic̃ q̃ ſũt ex illis de kindis hũc ſmonẽ. de reb⁹ aũt q̃s oꝫ medi cum ſcire ꝓter q̃ infirm⁹ eas ipi dicat plures dimiſerũt.

Iste aũt res apud illos quibus videt̃ q̃ hippocrates sit ex logicis sunt mẽbra lesa: ꝛ morbi accidẽtes i eis: ꝛ causę faciẽtes illos morbos. Quib⁹ aũt videt̃ q̃ sit de empericis: sunt horę anni: ꝛ cõsuetudines: ꝛ etates: ꝛ dispositiones aeris cõtinẽtis nos. Nos enĩ scim⁹ q̃ p cognitionem omniũ harũ reruꝫ quas dicũt logici ꝛ emperici iuuanẽ medici. ꝛ nos quidẽ inuenim⁹ hippo. postq̃ narrauit in hoc libro intentiões multas: quas quãdo format homo in mẽte sua: potest scire regimẽ nõ dixisse aliquid ex reb⁹ que dicte sunt nisi cõsuetudines: pꝛeter q̃ ipe dic̃: interpositõne illi⁹ res alias quas ego narrabo tibi. quod est: quia q̃ ego postposui sermonẽ in eis: nõ fuit nisi vt narrẽ eas in sermone breui: aut facile sit ei qui legit hũc libꝛũ intelligere sermonẽ meũ. Dico ergo q̃ vna intẽtionũ ꝛ p̃ma earũ est intẽtio quã hippo. dixit fm viã exemplificatõis in vna egritudinũ: ꝛ ẽ pleuresis hac dictõne. Quãtitas aũt que dat̃ infirmo de sorbitõib⁹ in vice secũda si egritudo ẽ acutioꝛ q̃z oportet: nõ oportet vt sit multa: sed oportet vt p̃us bibat anteq̃z sumat sorbitõnes hydromellis: aut vinũ: aut quod eoꝛũ videris magis iuuamentũ. Deinde dixit post illud etiã hunc sermonẽ: q̃ bumectat̃ os: ꝛ illud quod exꝛcreat̃ de pulmone est scõm q̃ oportet: tũc oportet vt des ei omnino sorbitiões vice secũda. omnes enĩ has res ꝛ que eas sequũt̃ nõ inuenim⁹ medicos de assidis dixisse. Hippo. aũt post hũc sermonẽ etiã dixit: quia oportet vt ꝛsiderek in digestiõe egritudinis: ꝛ hoc apud eũ est ex maioꝛib⁹ intẽtõib⁹ in cognitiõe forme regiminis: ꝛ omniũ pticulariũ mutationũ que fiunt in eo. Deinde dixit post has res hunc sermonẽ: naꝫ in cui⁹ vẽtre ẽ supfluitas cibi retẽta: ꝛ dat ei hãc sorbitionem aliquis pꝛeter q̃ euacuet coꝛp⁹ eius ab illa supfluitate: ꝛ cũ hoc etiã si tũc habet dolorẽ addit in eo: ꝛ si nõ habuerit dolorẽ euenit ei. Et dicit iterũ post illud hunc sermonẽ: Et cũ illo etiã si fuerit doloꝛ lateris semp: q̃ nõ alleuiat̃ euapoꝛatõe ꝛ sputũ non egredit̃ sed addit̃ eius viscositas absq̃z maturatõe: tũc si nõ resoluit̃ doloꝛ: aut p̃ mollificatõem vẽtris: aut p̃ phlebotomiã fm q̃ significatur: quia indiget ea: ꝛ dant ptisanã habẽtib⁹ hãc infirmitatẽ: ꝛ ipsi sunt tũc cum illa dispositõne: supuenit eis moꝛs velociter. Deinpe post illud etiã discernit fmonez suuz ꝛ dicit: q̃ quãdo incipit inuadere febris cũ doloꝛe aut absq̃z doloꝛe: ꝛ termin⁹ eius ab acceptõe cibi ẽ pꝛopinquus: ꝛ vẽter eius nõ euacuat̃: tũc oportet vt pꝛohibeas eum ab acceptõe sorbitionũ donec scias q̃ cibus ei⁹ iam descẽdit ad inferioꝛa intestina. Et scripsit iterũ post hũc fmonẽ: Et q̃ cibus antiq⁹ non descẽdit: ꝛ termin⁹ alius cũ cibo alio est ꝓpinq⁹: ꝛ virt⁹ ei⁹ est tolerãs: ꝛ etas ei⁹ est status iuuentut̃: tunc oportet vt clysterizet̃. ꝛ si ẽ debil: oportz vt ponat̃ suppositoriũ: nisi egrediat̃ cib⁹ ex seipso egressiõe bona. In hoc ergo fmone inuenim⁹ cum narrare etiaz cum eo q̃ narrauit intentionẽ sumptaz a virtute: sicut facit i sermonib⁹ qui sequũt̃ hunc fmonẽ. ipe enĩz ꝛsiderare pꝛecipit i multis locis in causa q̃ facit cadere virtutẽ: vbi dixit q̃ medici nõ sciunt illud. Et dixit iterꝫ: q̃ illi in quib⁹ puenit doloꝛ vsq̃z ad loca q̃ sunt sub hypocondriis iuuant̃ cuz medicina tali ꝛ tali. Illoꝛ aũt quib⁹ ascẽdit doloꝛ cuz grauitate vsq̃z ad adiutoriũ ꝛ p̃ncipia pectoris: iuuamentũ est per phlebotomiã. Inuenimus ergo medicos qui fuerũt ex alijs de assidis dimisisse rememoratiõnẽ oĩuz haꝫ reruz: ꝛ reliquaꝫ que eis sunt similes: ꝛ reꝫ etiam q̃ dicte sunt i ꝛsuetudinib⁹ penit⁹: ꝛ plus illo multũ res naturaꝫ ꝛ species coꝛpoꝛ: quas inuenim⁹ hippo. in mult̃ locis dixisse. ꝛ noiauit quosdaz homines habẽtes cholerã amarã: ꝛ quosdã eoꝛ phleginati eos: ꝛ quosdã eoꝛ nigrã. quod ẽ: quia i vestigio haꝫ rerũ narrauit q̃ mutationẽ regimis i sanis: ꝛ quõ oporteat rectificari: ꝛ regimen infirmoꝛ. Et in fmone suo in vino ꝛ hydromelle: secaniabin ꝛ aqua inuenimus eũ dicere has easdẽ mutatões. Et dic̃ etiã in alio loco esse maturatõis egritudinũ: ꝛ non ẽ hec apud euz intẽtio vilis i cognitione forme regimis ꝛ pmutõis in eo. Et similr̃ inuenimus eum dicere i statu egritudis quidda fmonis: ꝛ ponit ꝛsiderationẽ in hoc ꝛ in cognitione regimis rem non paruam. Omniũ ergo haꝫ reꝫ ꝛ aliarũ que sunt similes illis dimiserunt rememorationẽ medici q̃ sunt de illis dicẽdis. ꝛ medicus idiget vt scias eas oẽs p̃ter q̃ infirmo eas ei dicat.

Finitus est tractat⁹ tertius cõmenti Galieni super libꝛo regimis acutaꝫ.

Dicz Galien⁹ in p̃ncipio huius quarti libꝛi regimis acutaꝫ egritudinuz dicat nõnullos opinatos fuisse libꝛ⁹ hunc sequentẽ non fuisse hippocrat̃: ꝛ ipse etiam eandem sequat̃ opinionẽ: vt dicit locis in mult̃. Dicit enĩz i tertio libꝛo regimis in cõmento illius canonis: Diuersitatem autez medicamẽtoꝛ q̃ ipse inquiret an ea que addita sũt post fmonẽ in balneatiõe: hoc est post tertiũ libꝛum acutaꝫ: in fine cuius hippocrates de balneatiõe determiat: sint digna hippocrati vt attribuant̃. Idem etiam Galien⁹ cõmento vltimo secũdi acutaꝫ ait q̃ multotiens p mentẽ suam transiuit q̃ hoꝛtos medic⁹ in eo dicillis hippocrat̃ inuenit multa post moꝛtez eius que postea hominib⁹ manifestauit: ordinãdo ea ordine melioꝛi quo fieri potuit: ꝛ ita suspicandũ est hunc medicum quartũ libꝛũ composuisse: vel multa addidisse ꝛ aliqua subtraxisse vt libuit si ipse hippo. cõposuit. Et item in 2° acutaꝫ in cõmento illius: Qõ in quib⁹ moꝛbis ꝛ etatibus oportet fieri: ait Quod ẽ: quia qõ inuenit̃ scriptum in B libꝛo post fmonem i balneatõe est res inuẽta i domo hippocrat̃ ꝛ reliqua. Quicqd sit: volui tamen hunc libꝛ⁹ iam moꝛtuũ tribus superioꝛib⁹ inserẽ: quum dignus sit: multa continẽs ꝛ in practica ꝛ i theoꝛica: vt de eo ser mo habeatur.

Incipit liber quartus regimis acutaꝝ egritudinū.

IN libro de dieta ea que post sermonē de balneis dicta sūt: decēter suspicati sūt nō pauci medicoꝝ vt nō hippo. exītia: etenī virtute interpatōis ⁊ subtilitate ꝺtēplationū deficiūt multū ab anterioꝝ: sed tñ neqꝫ irrōnabiliter promoti sunt q̄ estimarūt hippo. eē ⁊ hoc. ſm electiōem vel volūtatē. n. illi⁹ mens eoꝝ q̄ sc̄pta sunt ē vt estimet vi scipul⁹ ei⁹ q̄dā sc̄pſisse: multa vo in cis ⁊ seriē inculpabilē hīt cū mēte: vt estimēt rursus ab ipo hip. ea sc̄pta eē ꝑpā ⁊ ꝺpōne vel ꝺponē libꝝ vt ꝓmiſat ſz libꝝ de dieta acutaꝝ: in quo ꝓticulariter vniuscuiusqꝫ acutarū egritudinū curā doceret. ⁊ h̄ q̄dē vtiqꝫ ⁊ alias etiā seriem inuenire est in ꝑiacēti h̄ libro manifeste nō exītem dignas hippo. ⁊ vt estimet inter sc̄ptas esse ꝑpias ⁊ certis: sicut deinde ⁊ ſm aphoriſmos apparuerūt multi tales aphoriſmi ī vlti mis ꝓtib⁹ libꝝ. in eēndo ei in memoria multis ꝓma ꝺscripti onū q̄ interscpserūt: in vltimo interscpserūt h̄: deinde ipm ⁊ ſm libꝝ quē de traumatib⁹ vel tragmatib⁹. i. vulnerib⁹ q̄ in capite appēt factū: adhuc aūt ⁊ ſm libꝝ epidimiaꝝ: ſilr aūt ⁊ ſm libꝝ q̄ nūc nobis ꝑpoſit⁹ ē: inuenire ē interpoſita: ⁊ magis adhuc in vltimis libris. q̄ttuoꝝ igit vt ita dicā spēb⁹ ecītib⁹ in eo: isto digno q̄dem ſm seriē ⁊ ſm mentē hippo. isto vo ſm alteꝝ solū: aut ſm seriē: aut scōm mentē: q̄busdā aūt scōm neutrū: vez significabim⁹ hoc ipm ſm vnūquēqꝫ tractatū: ⁊ ſm vnāquāqꝫ tractata rū ad expoſitiōem seriez. I

CAusus aūt fit: quꝫ re siccate uenule in estiua hora euulserit ꝺzyme as idest acres ⁊ cholericos hycores. i. liquores ad seipsas.

HAbita hora dixit eā q̄ calida ⁊ ficca: siue in fine veris: siue in ꝓncipio estatis: siue in mediis vel vltimis: siue ſz ꝓncipiū autūni fuerit. mō strata aūt ē in monumētis epidimiaꝝ crasis: que cōtinētis nos aeris cū hac trāsmutās ꝺspōez corpis ficca q̄dē ad ficci⁹: būida vo ad humidi⁹. Supra demonstratū aūt ē ⁊ qñ crasim q̄ ſm nāz cōmoderata hora cuſtodit alijs viz oīb⁹ filr hītib⁹ q̄cūqꝫ ſm totā ꝺtā boies gerūt. supra demōstratū ē aūt ⁊ qñ ab eēntia ⁊ a cōsistētia q̄ ſm nām ⁊ q̄ moderata fuit oēsistēs corp⁹ ſm q̄ttūcūqꝫ extiterit ⁊ trāsmutatū fuerit: ſm h̄ ⁊ ꝑpo aurilio idiget: siccatū q̄dē humectari: humectatū aūt siccari: calefactuz aūt infrīdari: infrīdatū aūt calefieri. Quꝫ igit ſm aliquā circūstātiā vel ꝺsistētiā rez q̄z in spē ꝺiē exēpla: ꝺtigerit aliqs siccari venulas ſm quālibꝫ ptē sui corpis: euellent he būiditates q̄ ex ꝓpīquātib⁹ pticul. igit fiq̄dē sic ſi cōsistētia nām hūidā būerit: ita ⁊ vtutē būectatiuā hꝫt hūiditates q̄ ad exficcatas venas afferūt: eucrasiā q̄ ſm nāz humidā resumit pticula. ſi vo ꝺzymea. i. acris q̄z fuerit ſz q̄litatē: siccatiua vo ſz vtutē humiditas corp⁹ exurit aut exīmit: quēadmodū ſi nr̄m q̄dē ipoꝝ sitiēs q̄ biberit in sanabilr repēte l' vinū. cū aq̄ marina faciūt mez ipmixtū vl aquā salsaꝝ. ego deniqꝫ noui ⁊ ipe qñqꝫ ex itinē estiuo siticulosus fact⁹ demū bibēs vini veteris kilicā. i. calicē vnū meri impmixti breuē adaugēs magis nō cessare faciēs in eo sitī. sic igit nos ⁊ mētē hītes ꝑsistentē appetitib⁹. i. desideriis: qñqꝫ q̄dē negligēti⁹: qñqꝫ petulāti⁹: ē aūt qñ ī nō eēndo meli⁹ coacti sum⁹ ad aliquē salsoꝝ ⁊ ꝺzymeorū. i. acriū ꝺuenire potuū: ita ⁊ vt⁹ q̄ ē ī attractiua vena semꝑ euellit būiditatē q̄ ex appꝛopīquātib⁹: nō ꝺijudicās ⁊ sepans subāz ei⁹ q̄lis q̄daz ē: nō. n. hz mentē vt scrutet qō ꝺ meliori: ſz sic pueri ⁊ bruta ꝺtingēs humidū eligēt: scia ſm eūdē modū ⁊ illa: igit siq̄dē ſz vnā quandā ptē corpis ꝺispō h̄ facta fuerit: ſm hāc solā berisipilatosa aliq̄ passio exit. vene vo q̄ ſm totū corp⁹ sūt supficcate būiditates q̄ ex carnibus si eulserit calas exītes ī toto corpe: fit ⁊ iñ causonidis ꝺispō. Sz q̄ causon ꝑpe noīat nō solū vehemētia caloris q̄ p totū corp⁹ fit differt: ſz ⁊ siti: violentia. n. est in hac febre ⁊ icessabil: deficit igit ꝓiacēti seriei obiectio de generatōe causō ſmo q̄dez pticlaris quē nos nup adiecim⁹. nā qñqꝫ q̄dē ſm vnāquāqꝫ p tem: qñqꝫ vo ſm totū corp⁹ causō fit. in causō q̄dez q̄ ſz totū corp⁹ fact⁹ ē: sp siti opat. ī eo vo q̄ ſm vnā quādā p tē nō ex necītate nisi ipa pars siti opat. qō ꝓmū ⁊ marie os vētr⁹: deiecp⁹ q̄dē vent⁹: ⁊ p⁹ būc stōach⁹ ⁊ isophag⁹: deiñ pulmo: deiñ ieiunū. naz igit ita solū fit causus vt dixit qū eulserit venule ꝺzymeas. i. acres et cholicos hycores ad seipsas: vel ⁊ carne h̄ idē patiēte erit causus. sic q̄ ſm pticulā siue ſm totū corp⁹ ꝺtigerit pati eā: mōstratū ei est ⁊ h̄ virtutē attractiuā hūs eoꝝ q̄b⁹ idiget ipsa. ⁊ nimiꝝ hippo. ſi ſm alteꝝ modū licet fieri silez disposez: aliū aūt ꝺico qū mittūt ad aliquā pticulā imbeciliorē a fortiori⁹ q̄b⁹ supfluitates. mōstratū. n. ē sic attractiua virt⁹ ī vna quaqꝫ pticlaꝝ ē: ita ⁊ excretiua. nō ipossibile igit est qñz q̄dē ex vna pte: qñqꝫ vo ex plib⁹ ꝺzymeas. i. acres ⁊ cholicos hycores. i. liquores excretos supfūdi: ⁊ p̄dict⁹ pticul⁹ qñ āt hycores noīat subtiles būiditates māifestū ē. 2

SEd ⁊ febris mlta detinet corp⁹: sic ab osteocopo. i. ossiū labore habituz: laborat ⁊ dolet.

SIc febris q̄dez mlta detinet pp hycoꝝ. i. liquoꝝ nā: quos ꝺzymios. i. acres ⁊ cholicos dixit. talib⁹ ei vehemētissime febriū supueniūt: h̄ est q̄ multū ⁊ ꝺzymicatū. i. acerrimū būt calorez: sic qui minorē ⁊ min⁹ ꝺzymiā būt: phlaticos sequnt būores. laborat aūt totū corp⁹ ob ꝺzymitrica. i. acredinē hycoꝝ. i. liquoꝝ hosteocotosū. i. ulcerosū labore. ocñ est finalr de differētia oūz labor in bygrinis. i. sanatiuis. 3

EJt aūt q̄zmultū ⁊ ex ambulatōe lōga ⁊ siti lōga: qū resiccate uenule ꝺzymia. i. acria ⁊ calda reumata euellunt ad seipsas.

AT ſm ꝓncipiū dictū ē h̄: nūc aūt rursus resiccatū eē adiec̄: pcatarticas videlz exteriores cās notatas vel notas: oñdens q̄dez vt ī exēplo: nā oēs q̄dez cās calē ⁊ sicce causos opari pñt. quosdā. n. vidi pp potū vini cū aq̄ marina facti amplioꝝ occupatos a causone: quēadmōꝝ alios p tarchū. i. ouа piscū ficca: ⁊ p tarchitas carnes. i. siccas: ⁊ p comestionē quoꝝūdā alioꝝ alicoꝝ. i. salsoꝝ ī moderatā. ali⁹ aūt quidā ex ābulatōe ⁊ caumate. i. estu veniēs balneat⁹ q̄dez pmū abiēs domi: ⁊ bibēs vini ſm mixtionē hītis vini pl⁹: incepit febrire mor causonide fe. ſz ali⁹ q̄dez vehemēt irat⁹: ⁊ vigilās ali⁹. 4

EJt aūt ligua aspa ⁊ sicca ⁊ nigra ualde: ⁊ q̄ ſz idicon. i. uentrē moꝝ sus dolet: ⁊ sbegōnes būide ⁊ ocre fiūt ⁊ sitis uehemēs iest: insō ⁊ uigilie: aliqñ uero ⁊ alteratiōes frenū. i. sapiētie.

HAc que assequũt causos in hoc sermone ptrãsit: que vticꝫ ꝛ coassidentia vocãt. sunt aũt hec: lingua sicca ꝛ aspera ꝛ nigra: mozdicatio in vẽtre: subegestiões pallide: et sitis vehemẽs ꝛ vigilie: qñcꝫ vero ꝛ desipiẽtia. igit̃ q̃dẽ lingua sicca fit: qa ꝛ disp̃ tota cozpis sicca ẽ ꝛ calida ꝛ se. ipa talis. mozdicatio vo eoꝝ q̃ fꝫ ventrẽ ꝑpẽ dzymicriã. i. acredinẽ hycoꝝ q̃ in eũ influũt: egones vo colozate fm supabundãtẽ humozẽ. humidas vo dixit eas nequa q̃ digeri ostẽdẽs. digestio veniꝫ oia cogit coadunat ꝛ ingrossat. vigilare vero his q̃ ita patiũ tur ꝓpter siccitatẽ contigit. mõstratũ enĩ est ĩmoderata humiditas carafosa. i. immẽsum somnũ: ꝛ vigilias autez multa siccitas opans. aduenit aũt ꝛ ab alijs finthomati bus afflictõem vigiliaꝝ causa fiẽs. desipientiã vero didicim⁹ fieri ꝓpter cholerã recurrentẽ ad caput: ꝛ ꝓpter sic citatẽ ꝛ caliditatẽ crasẽos. Qum aũt dicat q̃s simpliciter cholerã: manifestũ est qñ amara oꝝ: qñ deinde eandem cholerã nominat pallidã ꝛ xantam. Sic igit̃ nihil derelictũ est eoꝝ q̃ fm cholericũ causum: nisi demũ q̃ nõ dixit fm influrionẽ hycoꝝ fieri: sed solũ ꝓpter attractõem illa sufficiẽter scripta sunt. q̃dã enĩ eoꝝ q̃ scripta sũt: q̃dã q̃dem sunt pactaga homica. i. passiõis cognoscitiua finthomata: q̃dam vo coassidentia causaꝝ facientiũ ꝛ generantiũ eos: he q̃dem sunt ꝓbygnene. i. antecedẽtes: he vero ꝑcatathõetes. i. post incipiẽtis demũ vocate a medicis. omniũ veniꝫ q̃dixi ꝓbygninatũ. i. antecedẽtiũ finthomatũ lz tibi catalogũ. i. annumeratõem vt vticꝫ volueris facere. Sed ille q̃ scp̃sit libz hũc icepit q̃dẽ a ꝓbygninenis. i. ab antecedẽtib⁹. siccari enĩ venulas ꝓbygninena. i. antecedẽs causa est: deiceps aũt cõgruo existẽte dicere ꝑcatarticas. i. p̃incipiẽtes: puta ambulatõem lõgam ꝛ sitim: ꝛ nõ has dixit sed pathomigaꝝ aliquã. s. mltam febrẽ. oportet aũt hic adijcere vehemẽtẽ sitim: quaz postea silem vel simul cũ alijs accñtib⁹ dixit: q̃ coassidentia nominãt: quoꝝ he q̃dẽ aliquãdo: he aũt semp erassi stunt causis. hoc aũt ꝛ ipe oñdit dicẽs: aliquãdo vo ꝛ alteratiões frenũ. i. sapiẽtie: aliquãdo enĩ ad semp oppositũ. Ego aũt semp aio ꝛ mozderi ea q̃ circa indũ. i. ventrez ꝛ egerere cholerica nõ esse eoꝝ q̃ semp coeristũt causil. i. ardẽtib⁹. Propter magnitudinẽ eiz egritudinis: ꝛ ꝓpter int⁹remotõem dzymeoꝝ. i. acriũ hycoꝝ. i. liquoꝝ: hec cõtingũt his q̃ fm ventrẽ ꝛ epar habẽt velut estiria. i. larez causi. his aũt q̃ fm pulmonẽ h̃ q̃dẽ nõ valde aliquo cõtingũt: ea vero q̃ fm linguã dicta sunt: ꝛ fm desipiẽtias magis: ꝛ disniãt ꝓi disnia q̃ fm spissum ꝛ magnũ spiritũ ꝛ exsuffl̃at cõtinue apiẽtes os: ꝛ effusiõe ignei spũs alleuiati. igit̃ qõ q̃dẽ dilnie totũ derelictũ est: ꝛ nimiꝫ demũ in ꝓnostico dictũ nos ostẽdim⁹. inozdinate aũt sũt scripta finthomata q̃ fm linguã dzymeã opoztuit scriptam esse ficcã: secũda enĩ aspa. ꝓpter immoderatã enĩ siccitatem asperã cõtigit esse linguã: q̃re aspa exñs oio ꝛ ficca. quoniã autẽ nigraꝝ ꝓpter immoderatã caliditatẽ sicut ad solẽ mozantib⁹ cutis p̃dicim⁹ iam daꝝ vt ꝓuocet vrinam ꝛ parat. i. beat viam aque. i. aquosum oximel albo facto ex fauo mellis. 5

h VIic bibere aquã ꝛ mellicratũ cotꝫ da aquosum quantũ vult.

h Hic liber ꝛsi non hippocrat⁹ est dscriptio vet⁹: tñ est vt fm tẽpoza Erasistrati iã adiaceret ꝓpio. i. in trib⁹ supiozib⁹. mirabile igit̃ qualr ausus ẽ iniuriari ea q̃ de cereis kilicis. i. calicib⁹ in apollinẽ ꝛ dexipum Erasistrates: q̃ enĩ ꝛ hec scripsit mentẽ hippo. melius Erasistrato cognoscẽs: quantũ volunt bibere cõcedit causum patientib⁹. Monstrauĩ aũt hec ꝛ fm certã ꝛ ꝓpriã partẽ hui⁹ dscriptiõis ita cognoscentẽ hippo. igit̃ o maligna quidẽ Erasistrat⁹ dsuetudĩe sufficiẽtia ꝛ h̃. seruemur aũt iaz ea que quidẽ fm serie dicta sunt: iubet enĩ neqꝫ in aq̃ sola neqꝫ ĩ melle solo nutrimur. naz aq̃ quidẽ didicisti q̃ natura frida exñs tarde incedẽs est: ꝛ manens ĩ hypocõdrio plurimo tẽpe cozrũpit fm acutas febres. mel autẽ facile exchol̃at: ꝓpterea dignũ existimat aquosũ dare mellicratũ: vt aqua nõ ꝓlonget fm supiozem ꝛ deductũ admixto melle ad anatosim. i. reductionẽ. ꝓpter h̃ eadẽ ꝛ coctũ idez dat: inficuloſ⁹ enĩ ꝛ inuẽtosius hoc: crudo enĩ vrinã ꝛ mictionẽ magis moues q̃admodũ egonez crudũ. min⁹ ei fit dzymy. i. acre q̃ coctũ est: nõ soluz ĩ eo q̃ digerit̃ fm coctionẽ: sed ꝛ ĩ eo q̃ spumosũ ei⁹ eẽ auferẽ. fm aũt id q̃ dzymy. i. acre ꝛ fisodes. i. inflatiuũ est ĩ subst̃atia mellis: coctũ aũt imozdat ꝛ inuentosũ fit anadridote. i. reddit̃ magl q̃ subeat fm ites̃tina: q̃re nutrit magl crudo. Indigẽt aũt quita egrotant: vt vticꝫ nõ suscipiẽtes succũ ptisane ex mel licrato mixtũ: predictũ est enĩ in ꝓpa ꝛ certa parte huius libi de h̃: q̃ oz dietare ĩ acutissimis egritudinib⁹ iolum potib⁹: ꝛ hec q̃dez mihi oia que fm cõmentationes hui⁹ que nũc ꝑiacet dscriptõis his q̃ ꝓelegerũt ꝛ memnerũt ꝛmentatões q̃ ĩ illis facte sũt ita dicẽ ꝛ dicẽs 6

ET si amaꝝ os fuerit: uomere conuenit ꝛ uentrẽ clysterizare.

Amaritudo cholere amaꝝ operaꝝ os: cõis enĩ ꝛ vna tunica ẽ q̃ int⁹ in vẽtre: ꝛ ozis q̃ subiũgit os. fꝫ rõez igit̃ ꝛ dscp̃toz euacuat cholaz ꝑ vomitũ ꝛ clystere

Si uero adhuc nõ soluatur: lacte asine coquens purga.

Qui aũt oino q̃dez euacuare vult cholerã q̃ in vẽtre: vereꝫ aũt expurgãtia pharmaca: q̃ dzymea .i. acria ꝛ cala sẽ oifariã: ꝓpea ad lac asine deuenit: demptricã q̃dez. i. acredinẽ nullã. n. hñs: quẽadmõz neqꝫ alio q̃d: fꝫ supabũdat hũiditate solũ q̃dez ab oib⁹ alijs lactib⁹ ꝛ ꝓpterea solũ subit egonez: ꝑcoq̃t enĩ id ꝑ vẽtositatẽ. fꝫ ita demũ solo sero poter] vti separãs eũ q̃ lac ꝑcoxeris: poxidames si ĩmiseris vas eneũ aq̃ plenũ in lac: erenĩ hec hũ ĩmissio fiens sepat sex a caseato. 7

Salitum aũt nihil neqꝫ dzymy. i. acre offerre: non ei subducet.

Salsus q̃dez hũoꝝ q̃lis q̃dez ẽ ĩ sale apper: de subtiliciuz pharmacoꝝ: qñ ꝛ synapis ꝛ piretꝝ ꝛ q̃cuq̃ alia calida virtutib⁹ sẽ: ꝛ dzymea apparẽt gustatib⁹. vbi q̃ q̃ ad augẽtia dispõnez causodoꝝ frigenẽ: iubz dzymea. lacria ꝛ salsa: hec. n. deficcãt magl dzymeib⁹. i. acrib⁹. si eiz nõ sil̃r illis calefaciãt: fꝫ nõ min⁹ calefaciũt. 8

Orbitiões aũt donec extra crisiꝫ dies facta fuerit ne des.

Vbi suberuditos roborari virtutẽ hñt: hũc fmẽ audi: faĉ. n. ita doctrinã ꝛ ipe hipp. q̃ multa ea q̃ sũt negata fm ynãquãq̃ intẽtionẽ scribẽs: deinde ita seĺ dicẽs sibi inuicẽ opoztẽ opare ea q̃ oñsa sũt virtutes eoꝝ supscrutantẽ. Qñ aũt nõ cõgruũ est dare sozbiões añ crisim si virt⁹ suffecerit fm ꝓmã partẽ. ꝓpam ꝛ certã libzi ostensum est. 9

ET si sanguis ex narib⁹ fluxerit: solui ꝑ passio: ꝛ si sudoꝛes supervenerint cretici gnisij. i. ꝓpij ꝛ certi: ꝛ cum

urinis albis ⁊ grossis ⁊ lenibus subsistẽ
tibus hypostasibus.

In acutis febꝝib⁹ ad caput ferẽt q̃ feruẽs sanguis
quem igit̃ refidẽs in vena vel regẽs venas natura
effundit hũc cuꝝ coactis vaporib⁹ ⁊ coadunatis
parati⁹ reliquoꝝ dñat̃. fm eandẽ vo rõem quꝫ ⁊ p sudo
res effundũt̃ feruẽtes bycozes. i. liquozes: sanat egritudi
nẽ qum digesta egritudine supueniũt. dictũ est. n. iaꝫ de
hoc mltotiẽs in alijs q̃busdã monumẽtis cõmẽtarijs: et
in his q̃ de crisib⁹: quẽadmodũ in p̃ma pte hui⁹ libri que
fm oẽs cõcessa ẽ gnisia. i. ꝓpa vel certa: intẽtiõem que a
digõne egritudinis vt vtilẽ ad digestã suscipit: ita ⁊ nũc
apud dictõem ipm q̃dẽ nõ scp̃sit digõis notã. certissimũ
aũt signũ ei⁹ in vrinis scp̃sit. igit̃ optima q̃dẽ est q̃ albaꝫ et
lenẽ hꝫ hypostasim vrina: vt in ꝓnosticis scptũ est: nõ tñ
dignũ estimes deinde semꝑ appere hanc: sed sufficit tibi
multotiẽs in colore ⁊ ꝑsistẽtia: q̃ fm nãm benignũ eneo
rema. i. sublime appens ad salutis spez: ⁊ vtiq̃ his ita bñ
tib⁹ supabũdauit fm iterp̃tatõem hec series. additis eniꝫ
vrinis oſdit̃ eẽ ⁊ creticos sudoꝛes: q̃re ex supabundãti. bñ
do gnisii. i. ꝓpij nõ p̃ncipal⁹ in eis dr̃. fm. n. egritudinuꝫ
ipm inferre assueuerũt talẽ nũcupatõem: ⁊ alij optimo
rum medicoꝝ ⁊ ipse hippo. in vrina. 10

¶ Si apa aliquod factũ fuerit.

Arissimũ ẽ iudicari crisi p apostema causuꝫ: ad
huc aũt magis si fine adijciẽdo pticulã aliquam
coꝛpis enũciatõez q̃s faciat. nã parotinib⁹ q̃dez
. i. apatib⁹ que circa aurẽ vidi quosdã causos iudicatos:
sed nõ gnisios. i. ꝓpos. hoc aũt paꝝ post disces post con
uentiõem ⁊ cõmentatõem. 11

Si uero sine his soluta fuerit: re
uersio rursus erit egritudinis: uł
uertebꝛi: uel cruriũ doloꝛ cõtiget: ⁊ ex
puet grossa si debet san⁹ esse.

Doꝛozosagie ⁊ sudoꝛis memoꝛãs si fine his cau
sus q̃uerit: aut reuertet̃. n. paꝝ p⁹. erit. n. ait fm
reuersionẽ doloꝛ cruriũ vel hyschii. i. vertebꝛi: et
expuet gssa. nã indigẽ q̃dẽ emoꝛrosagia ł sudoꝛe ł apate
eũ q̃ debẽt iudicari crisi posset vtiq̃ aliq̃s estimare dictũ
eẽ sane: si adijciant̃ dictis q̃ curãs. i. medens ipse dixit vo
mẽ iubẽs ⁊ ventrẽ subducẽ: dãs potũ aquã ⁊ mellicratũ
aquosuꝫ copiosũ: quare si cũ his q̃s dicat emoꝛrosagiã ⁊
sudoꝛẽ ⁊ apa soluere causũ: alias ei non posse solui: foꝛ
tasse videbit̃ rõnez quandã mansuetã dicere. mansuetaꝫ
dixi vt moderate vez dicentẽ ⁊ magis eo qõ añ ea: nõ tñ
inculpabilẽ deinde oĩfariaꝫ: non eni ver⁹ est fmo. qõ eiꝫ
fm apboꝛismos dcñ est a causone hito rigoꝛe supueniẽ
te solutio fit: verissimũ est. sequit̃ aũt ex nec̃itate rigoꝛez
hunc q̃q̃ q̃dez sudoꝛ solus: q̃q̃ vo vomit⁹ cholericoꝝ
solitoꝝ vel inferi⁹ egestio sola: multotiẽs aũt dictoꝝ triũ
fuit duo: ⁊ q̃q̃ rursus tria: duoꝝ eni hoꝝ nec̃e est i cau
son fieri alteꝝ si debꝫ solui finalr: vel extra mitti ⁊ ercerni
cholericos bũoꝛes vel ertingui: ideoq̃ derelicta eẽ vide
bit̃ ꝓncipalissima sanatio causoꝝ potio frigide aque q̃
semꝑ nos curauim⁹ causos: nullo moriẽte cui frigidã a
quaꝫ dedi quidẽ in oueniẽti tẽpoꝛe: de quo cõmentatio
nez ꝑis partl hui⁹ libri tractaui i pauc̃: ⁊ i alijs monu
mẽtis ⁊ oſceptionib⁹ ampli⁹. Foꝛtassis igit̃ estimabit me
quis dicẽ nullũ causũ bñtiuꝫ moꝛitu̇ esse bibentẽ fridaꝫ
aquã in oueniẽnti tẽpoꝛe. ⁊ nimiꝝ hoc nõ ego dixi: ſꝫ q̃n
oẽs quib⁹ dedi q̃plurib⁹ exñtib⁹ vt neq̃ memisse possim
nũez eoꝝ: insecuta ẽ vtilitas ⁊ salus. Hoc aũt nõ idẽ est
ei q̃ sanabunt oẽs qui causũ bñt si aquã frigidã biberit.
qui eiꝫ piculose ⁊ insalubꝛit̃ bñt: neq̃ ꝑ aliq̃ aliud neq̃
ꝑ aquã sanare possibile ẽ: bis aũt neq̃ tẽtare dare q̃dez.
Qõ aũt in fine serieꝛi dictũ est: Et expuet grossa si doꝛ sa
n⁹ esse: obſuandũ est tibi fm illos solos causos quicũq̃
patiente pulmone fiunt. 12

Causi gen⁹ aliud uẽter subducẽs:
sitiq̃ plenus: lingua aspera sicca
salsa: urine defectio: uigilic.

Nos inuenim⁹ veteres grecos fm omonima. i. eq̃
nuoca dicta ferẽtes: hãtia quidẽ vnũ significatuꝫ
ex inciſiõe vo q̃ fm ipm in dzias plures deueni
entia: in quo multotiẽs dicere assueuim⁹ gnãles eẽ diffe
rẽtias h⁹ rei duas vel tres vel q̃tuoꝛ vel quãtascũq̃ possi
bile. exñtib⁹ aũt omonimis onplicib⁹: q̃busdaꝫ q̃dẽ neq̃
vł sibi iuicẽ q̃n cõicantib⁹: q̃busdã aũt fꝫ q̃d neq̃ syno
nymis: siłr aũt q̃ ab vno bũerint nũcupationẽ factam
vbi nũq̃ referũt̃ duo genera causoꝝ sup̃scrutãdũ: cogno
scat̃ aũt certissime h̃ ea q̃ fm nomẽ rõne subẽ alteri⁹ oñ
sa. qꝫ vo rõ ab itelligentia iudicat̃ scrutandũ: si itelligẽti
am bẽrem⁹ causi febꝝis cõozdẽ: ita vt ouis ⁊ bouis ⁊ eq̃
⁊ hois. ex eodẽ ozdine vo fmone debẽte in longitudinẽ
maiozẽ q̃s fm monumentũ oꝛ coercere eũ: sicut ⁊ alios i
bꝛeue capl̃m: ꝓpterea p̃ncipiũ fmoni hoc faciẽtes: cau
son febꝛẽ inuenio medicos dicentes qñ caloꝛ facit arde
re boiem: ⁊ indẽscibilẽ sitim bꝫ: ⁊ si ita bẽt hec: euꝫ q̃ sine
ardẽdo coꝛp⁹ sitiꝫ mitigatã hꝫ: causũ quidẽ simpl⁹: certũ
aũt ⁊ gniniſuꝫ. i. nãlem nõ dicem⁹. exremisse vo exñtem
talẽ anomalũ noĩat gratia cõpendiose doctrine nothuꝫ
. i. adulterinũ causũ: sicut i tertianis febꝛib⁹ assueuim⁹ vti
nũcupatõib⁹: ita audiem⁹ duo genera causoꝝ febꝛiũ: ac
si demũ ⁊ genera tertianaꝝ q̃s dicat duo: hãc q̃dez certã
⁊ ꝓpriã ⁊ gnisiã: alterã vo notham: cui q̃daꝫ quidẽ assũt
finthomatũ q̃ buiusmõi: q̃daꝫ vo nõ. qñ aũt 2⁹ causus õ
quo nũc ꝓiacet dicere: q̃si defectiu⁹ quidẽ est: ⁊ nõ finali
ter certioꝛat⁹: noſces manifeste attendẽs mentẽ bis q̃ ab
ipo oſcriptoꝛe eliciunt̃ finthomatib⁹ ab eo fieri. nam fꝫ p̃n
cipiũ quidẽ dixit: venter subduct⁹: siti plen⁹: lingua aspe
ra: ficca: salsa: nõ adijciẽs qõ addiderit: in p̃oꝛez. noth⁹ ei
finthomatũ gnysij causi alteꝝ quidẽ habꝫ: alteꝝ non bꝫ.
rursus aũt dicẽs deinceps linguã esse asperã ⁊ ficcã: nõ
addidit nigrã ficut in prioꝛi: sed ꝑ hoc finthomate dixit
salsũ. ficut enĩ qum lingua facta fuerit amara: tantam ĩ
dicat abũdare cholerã: ita qum salsa salsũ noĩatũ hũoꝛẽ
q̃ vna quedã est phleumat̃ speciez: trib⁹ exñtib⁹ vt dixi
cisti: acido: salso: dulci. Sicut igit̃ ꝓioꝛ causus i amara
cholera ꝟsistens: palidas exscreatiões operat̃ fm dupli
cẽ cãm: ⁊ qñ subtilis ẽ: ⁊ qñ fm eaꝫ ardẽs febꝛis augeẽ
adueniente i eo tanta cholera: ita nũc phleumatic⁹ bu
moꝛ nõ facile exscreabilis existẽs neq̃ anget febres: neq̃
flammeã sitim bẽt se. neq̃ ventosa⁹: ⁊ ꝓpterea dictũ est
ab eo ventrẽ subducẽs: egere eaꝫ solã: oñdens ꝟium exi
stens ei nõ digerẽ: nam subit ei quidez venter: nõ tñ fm
humoꝛis alicui⁹ spẽm: sed ipsos q̃ offerunt̃ in particulaꝫ
cibis coꝛrupt̃l. non eni in solis potib⁹ hi dietant̃: quẽad
mdd̃ plurimi eoꝝ qui fm ꝓioꝛẽ causuꝫ egrotãt: qꝫ sine
sozbitiõe citam illi crisim bñt: in subtili ⁊ feruẽti humo
re exñtes. tardat̃ vo hic ꝓpter frigiditatẽ ⁊ viscositatẽ ⁊
grossiciẽ substãtie phlegmat̃. Non igit̃ oueniꝫ solo po
tu eos vti q̃ ita egrotant. hoc aũt didicim⁹ in his que de
bẽt digeri circa quintũ vel septimũ diem: foꝛti videlicet
existente virtute. Si vero in nono vel in decimo vel in
xiiij. vel xx. incidere debet egritudo: succo ptisane a ꝓnci
pio i eo vtimur. Urine defectio. Assueuit dici ita ab

eis qum vel non digna rõne:vel nequaq̃ ferẽ. fit aũt h̄ fm p̃eiacentẽ ī hoc sermone causum:in grossicie humoris. Vigilie. Hoc cõe vtroq̃q causoꝝ: ꝛ ꝓpterea scõm ꝓzẽ meminit huius:etenī fit magis in illo:quia ꝛ in capite magis exigũẽ vel exurũẽ. Extremitates infrigidate. Hoc sinthoma secũdi causi est.nõ aũt oportet simpliciẽ dici hũc sermonẽ:sz cũ determinatõe quadã. nõ.n.semp tale:sed qum male mozigerat⁹ est.i.malicios⁹ fuerit. nã fm cholericas quidẽ ꝛ ardẽtes febres vsq̃ ad fines cozporis extẽdit calozẽ:ꝛ si ñ male mozigerat⁹ causus fuerit fm phleumaticas aũt fumosa calozis subã: qum ī locis que fm ventrẽ vel epar vel pulmonẽ facta fuerit putrefactio balyci.i.humozis salsi. ꝑ illam aũt igne⁹.calor fit: maligna vero facta egritudine extremitates infrigidanẽ ꝓpter infirmitatẽ virtutis: ꝛ magnitudinẽ phleumõis ad seipm trahẽtis omnẽ sanguinẽ: fine his enī nequaq̃ fit pniciosa vnq̃q egritudo. 13

Cali causo nisi sanguis ex naso fluxerit: uel apostema circa collum factũ fuerit: uel cruriũ doloꝝ cõtigerit uel sputa grossa exspuerit. hec enīz cõsistente uẽtre fiũt:uertebꝛoꝝ doloꝝ:uel pudendoꝝ liuoꝝ:non iudicaẽ cũ testiculis tensis creticum.

Quoniã autẽ per apostema magis q̃ per exscreationes que in phleumate putrefacto fiũt febres solutõem habuit:multotiẽs monstratũ est. fm p̃eiacẽtem aũtẽ causum nõ apostematũ solũ meminit: sed adiecit ꝛ emozzogiã fientẽ in illis magnis causis.i. febꝛib⁹ in quib⁹ cõsistẽtia passionis in pulmone fit. calefactũ enī in tali dispositiõe caput implẽ sanguine:ꝛ effundit quod supabũdat ei⁹ sciss⁹ vel aptis venis. ꝓpter eandẽ vero causam ꝛ circa collũ apostemata ꝛ parocidas fiũt his qui ita patiũẽ.quib⁹ aũt passiõis consistẽtia in ꝑtib⁹ q̃ circa ieiunũ vel epar facta ẽ inferi⁹ magis apostaseos.i.abscẽsus his contingũt:qꝛ ꝛ doloꝝ vertebꝛoꝝ ꝛ liuoꝝ pudẽdi ꝛ tẽsio testiculi:bis qui ita laborãt h̄ magis contigit.fit aũt tensio testiculi q̃q quidẽ a phleumone q̃ est fm ipm: quãdoq̃ vero vlcerati ab aliquo eoꝝ qui surs̃uz est phlomonãtib⁹:sputre vero ꝛ sputa g̃ssa quosdã eoꝝ in hũtib⁹ fm pulmonẽ passionẽ dictũ ẽ digestione iam facta.manifesta igiẽ ex hoc ꝛfusio ꝛ inordinatio ꝛ inderminatio hui⁹ doctrine q̃ hypotiposim.i. subsignatõem quidẽ gratia cõscriptionũ fiẽte de hippo.ꝛ cõscriptionũ vo nequaq̃ est ꝓpziũ. In multis enī partib⁹ patiẽtib⁹ fientib⁹ talib⁹:oportebat ꝺ incepsi sinthomatũ scribere catalagũ:ꝛ nõ indẽrminate ꝛ inordinate: sz fm ꝓpaz ꝑiacentẽ egritudinẽ facere. 14

Et hic.i.uenter subducens:fm eũdem dictũ est modum facere.

Dictũ est modũ nõ vt semp causis exñte hoc sinthomate:sed vt aliq̃n. bis enī qui in ventre predictã dispõem hñt corruptis cibariis egestiones humide sunt.bis.n.q̃ in pulmone hñt ventre impassibili exñte:nõ necesse est ea q̃ egrerũt talia esse. cõtraria.n.alicui ita dispositioni contigit:durũ ꝛ difficile egestibilẽ eẽ ventrẽ.ꝛ hoc quidẽ vtiq̃ ꝛ quib⁹fm epar est velut radix causi:ꝛ bis qui ꝓpter causum patiũẽ:q̃q quidẽ exscreatio humida:q̃q sicce egõnes eoꝝ excernũt quales vocate spetatodees.i.squibila: sup adustis videlz squibalis a phleumone qui in viscere.igiẽ qum qõ phleuminat solum h̄ operaẽ: qum aũt cũ phleumõe fuerit ꝛ adthyma .i.imbecilitas hũida egerũt nõ potente vincere ad seipm cibũ trahere:determinaẽ be tales egõnes ab his q̃ a ventre patiẽte fiũt:keochyliate fũt.i.succ⁹facte ī vẽtre. 15

Rosmata uero.i. sozbitiones epispaticas.i.euulsiuas da.

Quod multotiẽs assueui dicẽ q⁹ assasis.i. imanis festa ductio vel victio nõ docet: h̄ ꝛ nõ dico:egrotantib⁹ enī ꝓpter maliciã phleumat⁹ potꝰ q̃ dẽ oxymellis vtilissim⁹ est: cib⁹ vo succ⁹ ptisane. sz tñ ego ꝛ nimiꝝ nõ cognoscẽs h̄:ꝛ ab alio nullo discẽs: nõ hẽo diuinare q̃s nũq̃ dixit epispaticas.i.euulsiuas sozbitiones.oxymel eī incisiuũ ꝛ diuisiuũ ꝛ purgatiuũ licet dicẽ epispaticuz aũt.i.euulsiuũ nullaten⁹. sic enī nõ possim⁹ oñdere id qõ cuellik ab eo:ita neq̃ succũ ptisane epispaticũ.i.euulsiuũ eẽ dicem⁹. Fortasse dicet q̃s iubere eum ventrẽ subducẽ epispaticis.i.euulsiuis:h̄ ẽ bis q̃ cuellit grossũ hũoꝛez q̃lis ẽ qui phleumatis.sz nõ dixisset:sozbitiones:pharmacoꝝ enī h̄ talis opa nõ sozbitionũ est: quẽ admodũ neq̃ potuũ.manifestũ igiẽ factũ est q⁹ in ymanitatis dictõib⁹ nihil cognoscim⁹ certũ:ꝛ ꝓpterea nil hac de cõne tẽtam⁹:nil enī determinatũ vel certu ab ea est inuenire:sz nũc nõ noui q̃lr hoies quẽadmodũ in alijs multis aperte peccãt:ita etiã in letando ī bis q̃ ymanifestatõez q̃ sũt.ꝛ nimiꝝ oẽs quidẽ velut ex vno oze manifestatõez q̃dez virtutez eẽ.i.bonitatẽ ꝛ interꝑtatõis dicãt: ymanifestationez vo maliciam. 16

Acutas aũt passiões phlebotoma his si fortis appeat egritudo ꝛ q̃ hñt iuuenescũt etate ꝛ robur aderit eis

Nc fmo dign⁹ est hippocẽ. admiroꝝ aũt q̃lr nõ scꝑsit eũ ī aphorismis:ī pauca.n.serie virt⁹ẽ magna:quẽadmodũ ī aphorismis. De idigẽtib⁹ et nimiꝝ phlomia dcm est multotiẽs a medic⁹: quoꝝ q̃ videnẽ suasibilia de phlomia ifallacit dca sẽ ꝑ duos libꝛos a me scptos.igiẽ alẽ q̃dẽ eoꝝ ītitulaẽ ō phlomia:ī q⁹ oia vtilia docẽ. alẽ vo scpt⁹ ẽ vt diri medic⁹ ẽperic⁹ ꝛ dogmatic⁹. Ametodi vo.i.idoctrīales thesalij: sic ꝛ alia sm demõstratõe simplr dicunt:ita vt phlomiã enũciãt calasticũ.i. de ꝑssiuũ eẽ auxiliũ.calasttcũ vo ipi diuersẽ exponũt sic mõstratũ est añ ꝑ mea monuñta de methodica hereſi.erasistratoꝝ g̃ volẽti q̃dẽ vniuersã intelligẽ q̃ de phlomia ẽ bistoziã:ineſt legẽ nr̃os ꝛ alioꝝ medicoꝝ libꝛos.nũc aũt exemplz ipz audi ī paucas itez recollectũ itentões.phlomabis.n.p̃n⁹ vel p̃mũ si tibi appeat magẽ egritudo. mãifeste q̃dez ab eo itellr q̃ magnũ h̄ auxilio vtiẽ pp pzauas passiones. Nõ differt demũ itaq̃ fortẽ vel magnã egritudinẽ dicẽ. Secũda intẽtio phlomie ẽ: si iuuenescit sz ꝛ etatẽ laboraẽ.neq̃.n.puer neq̃ senex fert phlomiã: neq̃ si magna egritudie egzotãt. Tertia vo itẽtio dca ẽ ab auctoꝛe ꝛ scptoꝛe zodiace vtut] robur etenī iuuenescit sz etatẽ dinib⁹ nõ sp robur apꝑet.fortasse q̃ alicui videbiẽ h̄ duo sufficẽ sola:itentões supponẽ phlomie magnitudinẽ egritudis ꝛ vtut] robur.senex veniq̃ nõ pp lõgeuitatẽ ipam sz seipaz: sz ob ibecillitatẽ vtut] nõ fert phlomiã. sz puer demũ fortes zodiaca virtute exñtes:tñ neq̃ ipi phlomiã sustinẽt. euaporaẽ.n.ꝓmpte eoꝝ subã:ꝛ pp hu. ꝛ pp eracleos. nõ igiẽ indigẽt phlomia hũtes euacuatõez q̃ erasi.pp h̄ igiẽ nõ sufficẽ magnitudo egritudis ꝛ robur vtut] intẽtões eẽ phloie:sz meli⁹ ẽ adiicẽ ꝛ etatẽ iuuenescẽtiũ:qõ demũ veniq̃ ī p̃n⁹ seriei dcm dignũ ẽ scrutari q̃lr dcz ẽ: acutas passiões phlomabis: chronicaꝝ aũt.i. plizaꝝ q̃litatũ nõ memĩt:qꝛ ō acut] ei nũc ẽ doctrina: ꝛ ꝓpea bis solũ memĩt: Indigẽt.n.ꝛ chronicaꝝ multe phlomia:

botomiam pharmacia.

quim ⁊ ipse p̄dictis tribus subiacent intentionibus:recte vo omnib⁹ his dictis nō recte existimādū vti a q̄busdā quoz est ⁊ imoderatus emperic⁹ vel emperitus in solo plectorico dicto ocursu dicēs obseruari phlebotomiā: nos aūt ⁊ nunc p̄ūte eo phlebotomam⁹:qū doloz vehemēs assumat hoiem repente vel fracta fuerit aliq̄ pticula:vel os expulsum fuerit fm nodū.i.articulū: vel aliqs aliⁿ articul⁹ coeluat⁹ fuerit. nō aūt phlebotomamam⁹ qñq; ⁊ nimiz plectorico ocursu facto: p frication̄ vo et balnea plura ⁊ dietā indigentē duobus dieb⁹ vel tribus ad qō fm nām ducim⁹.dictū ē aūt ō eis amplius in libro de plicisi.i.de multitudine ⁊ in libro de phlebotomia et adhuc in libro terapentice methodi.i. curatiue doctrine igit sufficiāt quidē ⁊ hec ad p̄ntia:vt in monumento de phlebotomia dicat.adijciā aūt gra deficiendi nil intētio nē q̄ a cōtinēte nos aere:qū fuerit calid⁹ sufficienē ⁊ sicc⁹ vt euapozet cito ad h̄ cozp⁹:tūc enī desistim⁹ a phlomia ⁊ admonemur:⁊ si magna fuerit egritudo ⁊ iuuenescēs hō fuerit.hoc igit conscriptoz libri dereliquit:⁊ habitum ipsi⁹ patiētis cozpis:sz in p̄cedēti scriptōe ⁊ habit⁹ memi/nit patiētis ⁊ ozias etatis ī seipso ꝓphēdē vt oñdaz. 17

Sit qdē siqs insaniac⁹ uel sqnatic⁹ electro.i. electuario mūda: siue aliq̄d pleureticoz. Si uero ibecillioz appareat si ⁊ pl⁹ sanguis auferas:clysteri fm uentrē uti p tertiū diē donec in ifallacia fact⁹ fuerit egrotās ⁊ fame idigz.

Quantica pticulaz q̄ fm faringaz est.i. caput byfofagi phleumon potēs p⁹ phlebotomiā electis electeriis.i.electuarijs emūdari:h̄ ē ipsa q̄ contineñt fm fleuminātes pticulas euacuare p sputa. Immū dū enī cozp⁹ ⁊ peremtomaticū.i.supfluitatib⁹ plenū decenē vtiq; ds emūdare dicit.alias vo egritudines acutas relinquēs de pleuretico dixit:velut ⁊ etiā in p̄ma pte libri fecit. Si vo ibecilliozes ait esse videāt vel ꝓpter multitudinē sanguis q̄ fm phlebotomiā ablat⁹ ē.vel aliⁿ p so corpe a phlebotomia quātūcūq; derelictū ē fm q̄litatem malicioſam humoz facientiū egritudinē: h̄ p clysterē euacuare vult.manifestū aūt est q⁹ intentionē hz subducere nō solū supfluitatē cibi:sed ⁊ patiētē locū emūdare q̄ aūt addit in fine fmonis hic.i.⁊ fame indiget si vires hz manifestū ē his q̄ meminerūt eoz q̄ ī p̄ncipio fmōis vel in p̄mo fmone a me edocta sunt. 18

Pleuminācia hypocōdria ñ spirituū assūptōe fremon.i.diaphragmatis incēsiōis uel spirituū accēsiones orthomie sicce q⁹ nō pus subit:sz ad defectionē spirituū passiōes hc supueniūt:maxime uero ⁊ epatis dolores ⁊ ꝙersio nes egritudinū nō p̄nt solui: siqdē pus tētauerit pharmacare.i.pharmacū dare:sz phlebotomia taliū hygenionicuz i. p̄ncipale ē: deiñ uero in clysterib⁹ nisi magna ⁊ fortis egritudo fuerit:si uero nō ⁊ postea pharmacia indiget: idiget aūt in fallacia ⁊ moderatiōe post phle

Catalog⁹ ē egritudinū phlebotomia quidē p̄ma in ea:scōa vo purgatiōe idigētiū q̄z p̄ma descripta ē: fleuminātia hypocondria fm ꝺsuetudinē hyppo.andi.n.flāminantem vocē:oēs.n.flāmee ⁊ calide ostendunt egritudinū herisipilate:herpetes:carbūculi:⁊ ipsi qui ꝓpie noiant phlegmones. vniuersi.n.iuniozes medicoz ⁊ meliozes de vna spē phleuminantiū cozpoz̄ inferunt vet⁹ oiuz cōe nomē:⁊ vocāt ita solū illū tumorem q̄ renitēs ē ⁊ dolozosus cū calore multo. exītib⁹ āt ⁊ aliis tumozibus p̄ter nām puta kirro.i.ouro: ⁊ eo qui vocat a iuniozib⁹ medicis hydemate .fuit.n.⁊ oliz h̄ cōe nomē oiuz tumoz qui p̄ter nām.adhuc vo ⁊ pneumatosi.i.ventositate dictū est a nobis alibi p vnū librū de tumozibus p̄ter nām. In sermōe vo qui nūc instat: sic alia p capitula:⁊ hoc dictū est si kirrus ⁊ schlir⁹ q̄dē.i.durus tumoz ⁊ renitēs et indolozosus. pneumatosis aūt.i.ventositas fit duplr fm quasdā cōcauitates.i.sensibiles coceruato spū hysode.i. ventoso:aut rōne contēplabiles: qñq; quidā deinde medici tumozes p̄ter nām in musculis inciderūt:vt in fundo pus inuēturi. deinde inuenientes nihil aliud p̄ter spiñ in oī carne fm pua dissemināti ⁊ nimiz ⁊ trūbos qñq; solos qui ita incidūt vel viscosuz humidū:vel mucillaginosum inuenerūt: sed in talibus tumoz fm trumbū vel mucillaginē erat filr apparente dispōne carne.spūs aūt ⁊ vent⁹ fm paz ē dissemināti⁹ in hac.fm seriē igit q̄ placet in fmone hic.i. phlegmināntia hypocōdria:vr mihi nō fm ꝺsuetū hippo.significatū dictum esse. quē.n.bēbat itellectū q⁹ adiecit ei hoc.s. nō spūum assumptione phleumineo calore in hypocōdrijs siue cuz spiritu fuerit siue nō eandē indicationē habēte nō tū nec ita videt dicere vt dicat in cōuentu.i. coadunatione ⁊ inflāmatione ⁊ spirituū assumptiōe sientibus qō ē falsū.nūcq̄.n.assūptio spūuz ifert flāmeā dispōnez ī hypocōdrio.vr igit qui scripsit hec fleuminantia dicere hypocōdria q̄ in tumorē eleuant:hīs deinceps meminit frenū.i.diafragmatis incensionis:deiñ spirituū accensiones. incensio igit q̄dē frenū māifesta ē.accensos autem spūs vr dicere qui velut incisi: de quib⁹ in p̄ozi pte huⁱ libri scriptū ē:Spūs incidēs in supioꝛi ablatiōes.⁊ dictū est de eo fm cōmentationē illi⁹ seriei:ficcā vo orthomiā dixit eā que sine spiritib⁹ vel sursum recussione fortem ita disniā vt nō ferat declinationē sed suffocet de q̄ dicistis:q⁹ a coartatiōe vētriculoz fit q̄ spūs fm pulmonē sunt.qui hec patiunt:accubantib⁹ quidē oib⁹ magis: stātib⁹ aūt minus:residentib⁹ videlicet oibus rectis fm thoracē:iccirco vocat orthomia.i.recta spiratio.fiēte vo ea aliqñ q̄dem ꝓpt phleumonē viscez: quēadmodū in pipleumonicis: aliqñ vo branchijs.i. cānalib⁹ pulmōis phlebotomia indigere ait eos q̄ orthomiā patiunt q̄b⁹ nō pus coaceruatū est. Manifestū est.n.q⁹ illi euacuari pus indigēt:eos aūt q̄ a spirituū assumptiōe qō ē coaceruato spū hec patiūt phlebotomādos eē ait.filr āt ⁊ epatis dolores ⁊ splenis ⁊ alias inflāmationes iuuat phlebotomia ⁊ cōuersiones egritudinū:decēs aūt ē conuersiones dici egritudinū q̄ a tumētib⁹ pticul fiūt.audio enī ⁊ hāc multos noiantes ita in nostra asia oēs tumores q̄ p̄ter nām. in his enim abrenunciare oz purgare anteq̄ phlebotomet:⁊ nimiz hanc mentē: deinceps ipse dicit fm hanc seriem. 19

Quicūq; uero fleuminātia in p̄ncipio egritudinū mox conāt solui pharmacia cōtēti quidē ⁊ fleuminantis nil

auferuut neqz remittit cruda existens passio. resistentia uero egritudini sana colliquat. ibecilli uero corpe fiente egritudo dñat. qñ aũt egritudo dominat corpori: hoc tale insanabilit hz.

In amphorismo farmacare matura t mouẽ nõ cruda perposuim⁹ aphorismũ hũc: In eisdẽ sinthomatib⁹ db⁹ nũc recte ad phlebotomiã ire dignũ existiat: pulsqz qdã hũores mali ofluãt t coaceruẽt fm aliquã particulã qõvt dixi querti dr in hoc loco. qõ aũt in fine est pscripte seriei quidã faciunt intelligibiliẽ nõ recte scribẽtes pharmacie nomẽ fm finẽ dicẽte oscriptione in fallacia t moderatione idigere phlebotomia p⁹ pharmaciã vocatũ accusatiuũ casũ p genitiuo faciẽtes. In tota. n. serie hoc ẽ ab eo osultum ad phebotomiã deuenire prius: deinceps ad pharmaciã nõ ozũ vt illi scribant ad pharmaciã pri⁹ assumptã: deiñ ita ad phlebotomiã deuenire. alia vo serie manifesta bis demũ qui attẽderũt certissime intellecta que dixi. 20

Feri uero affonum. i. inuocalem repente uenaz assumptiones faciunt: si sano hoc homini cõtingat sine occasione uel alia cã forti.

Defectio vocis: assumptiões venaz noiauit repletiões in multitudine fiẽtes. qũ igit he supimple te fiũt grauari vtutẽ neẽe ẽ: t in piculo deuenire innatuz calorem extinguẽdi suffocationi quid simile patiẽti a multitudie: epilepsie. n. t apoplexie t cardiace syncopes fiũt. prauũ. n. sinthoma cõe per affoniã. i. inuocalitatẽ hec talia sinthomata oñdit. adiecit aũt sermoni b. i. si sano b otingat sine occasione vel alia cã forti: occasionem quidẽ dicẽs apertã cãm: vt si pugnans quidem vel punctione certans ex circũpassione cubitoz in piculum circũducat suffocandi. cãm autẽ aliã fortẽ qualis stupefactis ppter timorem: vel ppter tristiciã maximã fit. in egrotantibus aũt affonia. i. inuocalitas põt fieri: t ipsis solis qñ oportet vocalibus organis nocitis. i. lesis vel respirãtibus aut respiratiuis. Põt aũt vtiqz t ppter resolutionẽ aliquã quidẽ t maliciam virtutis: ab his aũt affonis. i. inuocalitatibus deteminans eã que in hoc sermõe preiacet: ppterea adiecit: Si sano hoc cõtingat. 21

Et auferre sanguiné fm habitum t etatem excogitans quidem qõ plurimum t qõ minus.

Antea quidẽ qñ intẽtiones phlebotomie dixit. habitũ corpis derelinqt. nũc aũt virtutẽ ñ dixit. estimãt ãt quidã q noie virtutis habitũ esse dictum fm vnã rem vtraqz dicta non recte existimantes. nam habitũ quidẽ cõsistentia corpis ferens dicimus: qñ hic quidẽ aliquis fuerit mollis: hic vo durus. fortitudinem aũt virtutis vehementiã energiaz. i. actuum cognoscimus: quasi sint due he intẽtiones indicatiõe quidem euacuandi ex adessendo habẽtes ad se inuicẽ vero differentes: quẽadmodũ demum t ab etate. licet autẽ magis q habitum corpis referre etatẽ non virtutẽ. ueni ppter molliciem habitus facile pueri vaporabiles: deinde sũt t seniores ppter siccitatẽ t frigiditatẽ difficile euaporabiles. t põt quis dicere his trib⁹ intẽtõib⁹ phlomie t ex magnitudine q fm passionẽ que curatur: t ex habitu et virtute indicationẽ excipientibus nobis hanc oportere euacuare. dictum ẽ aũt t antea quoniã ꝓbẽdens nos aer qualis bẽt crasim: scrutari oportet. 22

Accidunt aũt plurimis eoz talia: rubores faciei: t oculoz statões: distantie manuũ: stridores dentium: pulsus: maxillaz coactio: infrigidatio extremitatum: spirituum defectiones in uenas.

Eorum q repente otingunt que scripta sũt: faciei solius rubores multitudinẽ sanguinis indicant. Statio oculoz b ẽ imobilitas. Distãtie manuũ nocitas quidẽ eẽ t eas cõtingit ppter principiũ neruoz: sed alio mõ a statione oculoz: nã he quidẽ velut corpori rem quidẽ circa energias. i. actus oñdit: distantie vo manuum t stridores dentiũ nõ ppter quietẽ neqz imobilitatẽ principiũ: sed ppter delinquentẽ motum fiunt. pulsus vo q inquantũ ostẽdũt: nõ oino manifestũ ẽ: qz de doloz osis infleuminantibus pticulis motib⁹ inferebant veteres hoc nomẽ: t de palpis. i. de saltibus: t adhuc de hac que in arterijs vehemẽti motione. coactio vo maxillaz spasmosum ẽ sinthoma: t distantia manuũ: t stridoris dentium. infrigidatio demũ vtiqz extremitatũ in talibus passionib⁹ a multitudine ãnoz oñdit grauari innatum colorem. qõ aũt in fine seriei dictũ est: Spũum defectiones in venas dicens: est in asesia. i. in pulsatione dici. venas. n. veteres vocabãt arterias: defectiones igitur spũum velut cõclusiones t qetes possibile dicere. quando aũt scõe seriei alterã habẽtis mẽtẽ ꝓncipiũ ponit hũc textũ cui copulat eã q deinceps script⁹ est.

Quncũqz dolores pgemite adue nerint: nigre cholere t dzymeoz id est acrium reumatum influxiones fiunt: dolent aũt intus morsa: morse uero uel sicce facte uene tendũt: t fleumi nantes euellunt influentia. unde t corrupto sanguine t spiritibus non potentibus in eo uias que fm naturã ambulare infrigidationes fiunt accensione: t scotosies. i. tenebrositates: t afonia id est inuocalitas: t caluaria. i. capitis grauitas t spasmi. si iam i cor uel epar uel in uenam uenerit: unde epileptici fiunt uel parapliges. i. apopletici: si incõuenientia loca uel continentia inciderit spiritus: t a spiritibus non potentibus transire desiccatus fuerit.

Et eodẽ genere predictoz sermonũ t qui nũc ẽ t ppterea q añ hũc illi copulat⁹: t ppterea scriptura vbi pgeniace. i. aduenerit: duplex inuenitur. copulantib⁹ quidẽ pñtem sermonẽ pdicto syllabam p scribẽtib⁹ cũ. s. lra: nõ copulantib⁹ vo p. p fine. l. vel p geniace. s. i. puenerit. qõ aũt dr tale ẽ: motio doloz assuet mouere in fluxionẽ humoz i pticulã que dolorẽ bẽt qñ igitur kakochimũ fuerit corp⁹ nigre cholere t dzyme oz. i. acriũ t alioz humoz influxiones fiunt: ppter quas

adhuc ꝛ magis dolet laborans: ꝛ mordent q̄ int⁹ a p̄dictis vo humoribus vene: q̄ in patiēte pticula ꝛ anxiantur morse: ꝛ hoc ip̄m alterius fit cā. ipleta enī patiente parte a pluribus reumatib⁹: corrumpit quidē ipse sanguis p̄ minus: ꝛ supplentet aūt vasa: ꝛ hoc oēs in eo spūz trāsi tus p̄hibet mānifeste: qū hec demū ipse oñdit dicēs: Spiritib⁹ vo nō potētib⁹ in eo vias q̄ fm nām ambulare: qō paz antea vocauit spirituum defectōes. qū aūt ē h̄ de eē sanguis ꝛ cū eo videlicet ꝛ spūs infrigidatiōes fiunt: tenebrationes: afonie. i. inuocalitates: capitis grauedines: ꝛ spasmi. hec aūt sequunt epilepsie apoplexie: qū in conti nētia loca plenas venas inciderint reumata. loca dixit videlicet pticulas corpis q̄s ascripsit ipse cor ꝛ epar ꝛ ve nam q̄ conseruat videlicet p̄dicta viscera q̄ caua ꝓpterea a medicis notata est: qz vna venaz q̄ fm corpus animalis est latissima. decenter igit sanguis q̄ in his locis ꝓpterea qz plene sunt vene: nō adhuc cōcedit ptransire spiritū: ꝛ sic in corpe mortuo coagulat. hoc aūt ipse cōscriptor oñdit ꝛ a spiritibus nō potētib⁹ trāsire deficcatus fuit. magis vo ꝓprie est etiā dicere: coagulatus fuerit. nā coagulant q̄dē vtiqz ꝛ q̄ siccant ꝛ q̄ infrigidant. nūc aūt nō ꝓpterea qz siccatur coagulat sanguis: ꝛ qui influūt in eo mali humores: exeuntib⁹. n. eū ꝛ flabellāt ꝛ icorruptibilē simul ꝛ kechimomenū. i. humane esse fm nām habere opant̄ vniuersum sanguinē: stantib⁹ gratis ꝛ innatū calorē abij cientibus: ꝛ extinguētib⁹ coagulatio sanguinis vt i corpe mortuo fit. phlebotomatis igit q̄ ita laborāt fri. ꝛ grossa hanc. qñqz vo ꝓ totū corpus fiunt spasmi: ꝛ ad bonū deuenit ꝛ cōferūt ē qñqz. cōtinētes. n. totū corpus oēs pticulas calefaciūt: vt hoc quidē euaporet multitudinis: hoc aūt expellat ad aliā vel ad aliquā pticulaz ip̄rincipaliū in q̄bus ē difficile solubiliter ꝛ icuneabit paraplygiam ꝛ apoplexiā opatur. mōstratū. n. est q̄ ita hippo. noīauit paralisees q̄ ex apoplexia vel epilepsia in aliq̄ etiā p̄ncipalioz pticulaz descēdentes: qñqz ꝛ sine spasmo apoplexia facta in pticulare paralisiz quibusdā definit hec passio q̄ vocat parapligia. alio vo seriei mānifesta sūt. 24

Et oz hos tales p̄fomentantes phlebotomare in p̄rincipio confestim sublimibus existentibus omnibus circūstantibus spirtib⁹ ꝛ reumatib⁹: facile enim auxiliabiliora sunt.

Refomētare oz eos qui ita se habēt: qz coagulatus est in eis sanguis: ꝛ difficile fluēs ē: sed qz et fricatio quedā infometādo: fit melius gerere qō nos scripsimus: deinde icidere cōfestim venā interiorez que in cubito. nō semp enī coagulat⁹ sanguis ita vt non possit fluere inuenit. fricare vo in eo tempore oportet p multos hoies oēs corpis pticulas: ꝛ siquidē fluxerit cō moderate: rursus fricare iteꝛ ꝛ sup auferre. si vo nō fluxerit fricare ꝛ fomētare donec fluat. vbi aūt in paraplygiā defecēderit passio: ꝛ fricare in tpe breui rursus ꝛ fomētare ꝛ fricare donec citissime deuerit. hec adhuc sublimibus existentibus spiritibus ꝛ euacuari non difficile solubilibus 25

Et resumentē ꝛ crisēos sup considerantē pharmacare: si non alleuiat sursum. Inferiorē aūt uētrē si nō subegerit clystere: asine lac coctum da ꝛ bibat nō minus. xij. cotilis. i. pugillis si uero robor circūtenet nō minus sed plus. xvi.

Post euacuationē phlebotomie restaurare iubet ꝛ roborare hominē vt si nullo appeat alleuiat⁹ ꝓ phlebotomiā: ad purgationē ducat. q̄ vo superioz pticulaz qō est eā que ꝓueniat purgationē dereliq̄t dicere noiatim pharmacū purgatiuū neqz oñdit faciens eius electionē: manifestū est qñ ad magnitudinem egritudinis ꝛ virtutis robur respiciētes vel albū bellebo rum vel aliqd alioz q̄ vomitū mouēt dabimus. q̄ vo de inferiore ventre dicta sunt: manifesta sūt. neqz mireris āt multitudinē lactis: ita enī apud veteres diuetudo erat: dictum est aūt in anterioribus: qñ ꝓpter humiditatem asine lac dat ꝛ cū aliis: neqz coagulat qum bibit quēad modū grossa lactea. admisct vo ei mell ꝛ sal. q̄uēit. 26

Sinanch⁹ aūt fit: qū ex capite reuma multū ꝛ cōglutinosum hora hyemali uel uernali ad fagitidas. i. occipitis uenas supinfluat: ꝛ spiritū amplioz ꝓpter latitudinē epispaston euellent. Qū autez frigidū exīs ꝛ conglutinosum enfractabit. i. opilabit transitus spūs ꝛ sanguinis epefratās coagulat eas que ꝓprie sanguinē ꝛ immobilem ꝛ stabilē facit nā frigidū existens ꝛ enphratícū. i. opilatiuū: ꝛ ꝓpterea coagulat: lingua liuida effecta ꝛ rotūdata ꝛ recuruata ꝓpter uenas q̄ sub lingua sunt: subcise enī uue uene: bi uero colū nulā uocāt alterutrinqz uenā grossaz. Qū igit plene exīntes he aūt linguā firmant ꝛ terminant rarā exīntem ꝛ spongiosam ꝓpter siccitatē: deinde hec a uiolētia humidū qō ex uenis suscipiēs extata quidem rotunda fit: ex bene colorata uero liuida: ex molli uero dura: ex bene uero curuali incuruabilis: ut cito suffocet nisi quis cito auxiliabit. phlebotomiā faciens a brachijs ꝛ uenas que sub lingua succidēs ꝛ pharmacijs attractiuis ꝛ gargarismis calidis ꝛ caput radens ꝛ cerotum collo ꝛ capiti circūpone: ꝛ lanis circumuoluere ꝛ spongijs mollibus ꝛ aqua calida exprimente fomētare: et bibere aquā ꝛ mel licratuz nō frigida da: succū āt offerre cū crisis in infallacia iam fuerit.

Sue sinanchū vis dicere siue chinanchū: vel alteꝛ quidē eoꝛ sinanchā: alteꝛ vo chinancā amboz vocaueris scire oz duos sermonis eē sinachi

vt chinanche:ad curā aūt nil noibus indigem⁹.assueuit enī éā ōcere longē meliorē his q̄ in noibus ꝓtendunt scribā aūt tibi ꝑ breuē sermonē spēm talis doctrine ꝓncipiuz hoc faciēs: Reumatū q̄ ex capite deferunt quedā sunt subtilia fm ɔsistētiā:quedā vo ex grossis ⁊ viscosis humoribus.igit quecunq; quidē subtiliū sunt ꝓtransientia latas venas in strictioribꝫ deriuant.talia vo sunt que sunt fm pharingā.contrariū aūt in grossis cōtingit venientibus noiari.oēs que valde stricte sunt venas. venientibus aūt fm spacioſas eaz detineri.incuneatis igit talibꝫ humoribꝫ in venis que sunt fm pharingā in tumorem fert ꝓticula:ficut larix.i.faux in alijs seu vtiq; q̄multum strictis exñtibus his venis q̄ laringis vel pharingis. esse vo oz apertum.i.sine supfluitatibus oē corpus ⁊ nō plectoricum duoz gra ⁊ antipaseos.i. reuulsionis q̄ ad qō euāt:⁊ qz euacuatū cū aproximomecha.i.expllem⁹a patientibus locis quid influit suꝑsuscipiat facile siue euaporare voluerimus calefacientes nil calefacto loco hoc prebebit.igit ⁊ totum quidē corpus oz euacuari ꝑ phlebotomiā vel purgationē vel clystere .ipsas autem patientes euacuare ꝓticulas ꝑ stipbantia pharmaca apocruantia.i.expelētia influētes humores ⁊ pharmacoz.quicūq; vo demū vbi vehementer sūt enphratati.i.opilati ⁊ non valde viscosi ⁊ nō grossi ⁊ ꝑ calida ⁊ ɔrymia.i.acria euaporantia humores qui fm ꝓticulas patiētes ɔtinēt:sine pharmacijs aūt vene q̄ sub lingua incise phlegmonē q̄ i pharinge euacuāt:qz vo humoz q̄dā viscosi sunt ⁊ grossi:multa ɔrymioz.i.acriū pharmacoz his ē necessitas ici dere videlicet ⁊ diuidere in subtilia ⁊ frangere grossa et viscosa potentibus ad dexteriorē supficiē antisꝑare.i. euellere oz humores circūponētes collo pharmaca vtutez hūtia attractiuā.melius.n.qō fm cutē magis q̄ ꝓfūdū colli pati:qz spūs quidē fm inspiratiōes incidit pharingi.i.isofago ⁊ laringi.i.fauci.fm expirationē aūt ex ꝑ eos fert.multotiēs nimiq; aduenientia ad p̄dictas ꝓticulas reumata transportant ad alias quasdā ꝓticulas nā exhente ea vel exprimēte:⁊ q̄ndq; fm p̄ncipiū ofestiz ista velata sūt:vt rursus alie ozie fiant reumatis qō fm pharingā:⁊ qō fm laringā.manifestū aūt qm̄ q̄ ad cutē incedūt: multū his q̄ ad fundū descendūt facile sunt sanabiliora.cōe vo in vtrisq; auxiliū ⁊ eoz q̄ fm collū ⁊ eoz q̄ fm caput a quo ꝓcedūt reumata fiat tibi.hic sermo edocuit spēs sinachoz ⁊ cās eoz ⁊ patiētia loca ⁊ curas: nil idigemus noiare sinanchū ⁊ sinachā quēadmodū neq; chinanchū ⁊ chinanchā. Qui igit scripsit libz hūc nil curans noiare oēs passiones q̄ fm pharingā ⁊ laringā ofi stūt:⁊ coartans respirationē noians sinanch⁹:duas ait eaz existere spēs:altera q̄dē glutinoso ⁊ frigido reumate fiente:qō est vocare phlegmaticū:altera vo a calido ⁊ ɔrymio.i.acuto ⁊ acri:qō rursus phlozoculū.i.amaz nominās vel cholericū simplr nequaq; peccabis. descendē aūt ait qō ꝑri⁹ dictoz reumatū ad latiores venas oīdēs qm̄ alterz qō colericū ē ad subtiliores deuenit:alia vo seriei manifesta.oz aūt attendere his q̄ dixi mēte . si vo nō intelligens ꝓmū bis ⁊ ter relegēs intelliges.ego vo trāsibo ad secundā spēm sinanchi. 27

Q Vm uero i estiua uel autumnali hoza ex capite calidum reuma defluxerit ⁊ nitrosū ceu ab hoza ɔrymi.i. acre ⁊ calidū factū:mozdet aūt hoc tale exñs ⁊ ulcerat ⁊ spm̄ implet:⁊ ozthomia aduenit ⁊ siccitas multa :⁊ q̄ ispicium hysophia.i.subtilia apparent.

Qualiter ⁊ ꝓpt q̄d q̄n a calidis ⁊ ɔrymeis.i.acribus:nā ꝓus q̄dem reuma phlegmaticū i bremebus ⁊ vere descendere dixit:hic aūt in autumnali vel estiuali hoza.in alijs aūt hozis ꝓportionabilr vt dictū ē antea.ozthomia aūt huic spēi sinachie adesse ait:q̄ ozthomia magne ē coartationis cognitio fm aliquā respirationē uaz ꝓticulaz molestātē sic antea oñdimus. si vo intuseris os apire marie ⁊ ɔxeris linguā.i. cōprehenderis ꝓspiciēdo q̄ fm pharingā:nullū talē ꝑter nām tumorē qualē i antea dictis innenis.oñdit aūt ɔscriptoz ꝓpterea ꝟ: qz ait: ⁊ q̄ vident isophia.i.subtilia appent.qō ipm phlegmiat in loco pharingis iuisibile ē.q̄tū vo visibile ē apientibus os ꝟ oē a phlegmaton.i.sine phlegmone est:⁊ isophe.i. subtiles sunt ꝓticule dixit.isophon enī.i.subtile:qm̄q; dixit ad oppositionē eoz q̄ ꝑter nām tumēt. quidā aūt intelligētes significatū ex voce isophon.i. subtilis qualr dictū est nūc:cōmentant dictionē deriuibilr.quidā aūt transferunt sic ⁊ qui ita scribūt:⁊ q̄ vident achua.i. inutilia appent: hi inuicē demū q̄ ita dispositi sunt.qm̄q; reumatis qō ⁊ appropriātes laringi diuidūt musculos q̄ p⁹ eū sunt ordinati vbi isophag⁹ ⁊ stomach⁹ qui ⁊ ipse simul cū eo disponit multotiens.post hec deniq; in proposita serie ⁊ hoc scriptum est. 28

Et posteriores tenātos i collo tendit:⁊ uidetur ut tetanus tendi:⁊ uoz aposoge ⁊ spūs paruus.

Quod aūt deinceps dictū ē adhuc magis oñdit adhuc pati laringā:monstratū.n.ē in hac ꝓticula aialis generationē ꝑfici .ꝓpterea deniq; ait: Et voz aposoge.i.perit ⁊ spūs pu⁹:nā voz quidē oꝑhariā aparoge.i.perit patiēte vt dictū laringe.respiratio vo pua fit ꝓpter coartationē pozi.dictū est aūt in libris q̄ ō ꝓtoz nūc ita interꝓtatus est. 29

Et antipasis spiritus spissa ⁊ uiolēta fit.

Spiritū ⁊ eā q̄ p⁹ inspirationē.s.expirationē ⁊ eā q̄ p⁹ expirationē scōam ispirationē breuis dixit alterutrinq; enī spissus fit spūs . zenī q̄s q̄ ē p⁹ inspirationē currēs.i.breuis ē bis q̄ ita disponit ⁊ q̄ ē p⁹ expirationē:aut inspirationē. demōstratiōes vo eoz in bis que de disnia habes dictas. 30

Sed ⁊ arteriā ulcerat his q ita dispositi sunt. erit aūt ꝓpt ɔrymica i.acredinē humoris uidelicet.

Pulmonē vo igniri ɔstrictū dixit ɔsulēs: fmonē vo dogmati.monstratū.n.ē in libro de vtilitate respiratiōis nō indigētia si suberit pariēs vel inꝑpuatione respiratiōis:sed qm̄ refrigeratione ⁊ ventilatione pdit innat⁹ calor detēt⁹ ab imoderatione possessius incēdit pulmonē.hanc q̄ sinache spēm vsutiorē ⁊ ineffigibiliorē ait ꝓre ⁊ ꝓp ꝓdicta ⁊ ꝓpter eēndo estiuā ⁊ autumnalē ⁊ qm̄ ɔrymitioꝛib⁹.i. acrioꝛib⁹ nascit hūoꝛib⁹, est scriptura melioz igit q̄ cū cōiunctiōe ea q̄ fit ⁊ ꝓp ꝓtuctione:id oñdit vo ⁊ cū ꝓdictis ꝓpt hoza in q̄ fit ⁊ ꝓp ꝓmorē a quo difficiliorē eē spēm scōam sinache.ñ simplr igit eē scribendū:qm̄ vsutioz ⁊ ieffugibilioz ē ꝓp hoza.si vo ⁊ sine ⁊ ꝺiunctione scribi voluerit qs:custodire nece ē ⁊ ita subaudire eā:ac si fm serie dictū erit.multa enī ⁊ talia q̄ fm defectionē inueniunt vel defectuū modum

apud veteres scripta. 31

Si febris assupserit veteri stercore subeūte ul nouū comestoꝛi existēti siue cū dolore coste siue nō: quietē agere donec descenderit cibus primuꝫ ad inferioꝛem uentrem.

Ex p has series īdicatio fit nō eēndi ea q̄ adiacēt in libꝛo q̄ de dieta acutaꝝ in p̄mis trib⁹ oscriptionē hippo. nō. n. opoꝛtebat q̄ pfectissime tractāſ in gnisia. i. in p̄ma vel p̄pa pte libꝛi scripta sūt de plenitudine hic rursus pauca interponere. 32

Potu autem uti oxymelle.

In deteriatiōe vel īdeteriare dictū ē ꝛ optū ē in gnisia. i. p̄pa pte libꝛi q̄ scriptū ē h: ꝛ q̄ p⁹ h vsq̄ quo ꝛ piscretū vel pisciū memīt hip. q̄ de egrotātibus sermo ei fm illū libꝛ erat nō de resūptis ex egritudine: alia vo seriei manifesta. 33

Si uero lappato. i. fluxibili exīti causus supuenerit: si tibi uidebit pharmacie apte hre in hoꝛis triū dieꝝ nō pharmacare debes sz quartanū.

Quoniā intēpoꝛanee quidē h rursus memīt cautē p̄dictis in p̄ncipio oꝛiis ei⁹ ꝛ curis: manifestū ē teni series iste fm mētē illi⁹ aphoꝛismi sūt: pharmacare matura ꝛ mouere nō cruda: neq̄ in p̄ncipijs nisi ogant. i. ipetū faciāt. plurima vo nō oꝛget. i. stimulāt. q̄dā alr scribūt in p̄ncipio causos dignū existimātes pharmacare. occet igit nō vt hic oēs p⁹ tres dies: sed vt apho rismus ē h. in acutis passiōib⁹ paucis vicib⁹ ꝛ in p̄ncipijs pharmacijs vti: ꝛ oz fm aphoꝛismos determiare ꝛ scrutari: q̄ fm p̄ virtutē ipia vtendū pharmacia: ꝛ q̄ vigōnem expectantes egritudinis. si vo q̄s aut fm p̄ncipia oꝛerit simplr aut nō determinās altex: fallit. 34

Um aūt pharmacaueris soꝛbitionib⁹ utere obseruās poxismos febriū: ut nūq̄ offeras exītibus neq̄ debētib⁹ eē futuris: sz delinētib⁹ uel quiescētib⁹. i. cessātib⁹ ꝛ ut lōgissime a p̄ncipio

Particulari tpe tibi dictū ē mihi ꝛ i gnisia. i. p̄pa pte libꝛi h⁹: ꝛ ī paucis: ꝛ nūc oꝛ p lōgioꝛa ꝛ aptioꝛa: vt sit fmo h expō illi⁹ custodita mēte hipp. q̄ ꝛ in aliis oꝛit: ꝛ in his q̄ de eo q⁹ fe. ex thoꝛace q̄dem accēdit: h ē ex coꝛde: ad caput aūt remittit flāmā. 35

Quibuscūq; uero diateleos. i. finalit uent hūid⁹ in febꝛib⁹: his differēt pedes calefaciēs ꝛ pistellēs. i. p̄stringēs cerotis ꝛ coꝛonis circūuoluēs caue ut nō sint frigidioꝛes alio coꝛpe. calis uero exītib⁹ calefactiones nullas offeres: sz obp̄ua ut ñ ifrigidēt. potu uero utāt q̄z mima aq̄ frigida: uel mellicto.

Dc. i. diateleos ꝛ p oē tēp⁹ idē significāt. multis aūt exītib⁹ dispōnib⁹ in q̄bus oꝛtigit p totā egritudinē vētres hūidos eē ꝛ nimiꝝ ipsis nō potēti buis vnā habē curā: vt monstratū ē multotiēs: nō solum nil ē ex hac serie doceri benignū: sz ꝛ noceri credētes scripti modū curatiōis in multis dispōnib⁹ cōuenire. vt enī alia derelīquā vētre hūidioꝛe eē potēte: ꝛ p̄pē phlegmonē q̄ fm vētrē: ꝛ p̄pter colliq̄tinā fe. pot⁹ fri. aq̄ ōrijssim⁹ est phlegmoni: vtilim⁹ colliq̄tiuis febꝛibus fm id q̄ dicisti tempus fiens. 36

Quibuscūq; ī febꝛib⁹ uent hūidus ꝛ mēs turbata: ꝛ mlti taliū croydas. i. uellera auferūt: ꝛ nasos fodiunt ꝛ fm paxꝝ quidē rñdēt ad iterrogata: ipsi uero a seipsis nihil dicūt rectū. uident igit mihi hec talia melācholica eē. Si uero talib⁹ exītib⁹ uent humidus fuerit ꝛ colliq̄t: uidetur mihi soꝛbitiōes frigidioꝛes ꝛ grossioꝛes offerre ꝛ potus stipticos. i. constipatiuos ꝛ uinosioꝛes uel constipatioꝛes.

Talia q̄dā sūt phꝛeneticoꝝ symthomata. q̄ō ātem hūidioris vētris fit q̄dē q̄q̄ ꝛ cū phꝛenetide: nō tū p̄priū h⁹ est: q̄z humidū q̄dē ventrē ex debimi natiōib⁹. i. diffinitionib⁹ oz curare. phꝛenesim vo p̄pa cura alia curari. quā ātem hic scripsit curā neq̄q̄ cuincit phꝛenetidē: sed magis mihi vī velle curare quādā dispōez ex eo q⁹ fm vētrē p̄motā. ī opassionē ātem caput epilsparen. i. euellentē vt palitet. i. dissipiat in passiōe vētris. nō recte aūt dictū est: melancholica esse hec talia: magis. n. a xantha cholera hec talia fiūt ventre oetēto. 37

Quibuscūq; uero febꝛiū uersiōes a p̄ncipio ꝛ pulsus capitis sunt: ꝛ urina subtilis: hīs oz expectare ad crises exacuturā eē febrem: nō admirari uero si desipuerit.

Um caput circūferri imaginant oaucos. i. vtigo noiāt hec passio. q̄ aut ē ꝛ tenebꝛosus visus fit cū h appuerit: scotinos. i. tenebꝛosa vertigo vocatur. ꝛ fit p̄pter motū inoꝛdinatū fisodis. i. ventosi spirit⁹ vel fm caput hūtis localē generationē vel deoꝛsum relati. oēs. n. taliū spūum generatiōes turbatiōis sunt ostensiue: p̄pter quas ꝛ crises fiūt cū symthomatib⁹ turbatiuis. Scire. n. oz tales dispōnes ī medio quodāmō existēs ꝛ piculosoꝝ ꝛ ipericulosoꝝ. nā tētat quidā innat⁹ calor discernere dissoluē ꝛ effundē hūoꝛes q̄ fm coꝛp⁹: subtiliare vo certissime eos: ꝛ fm imanifestū sensum excernere nō pōt. finalr aūt languēs neq̄ initiat tētare solutionē ꝛ sz hoc spūs ventosus nō languēte vltio innato caloꝛe nō generat. igit languere quidē ipericulosissimū ē: supat. n. egritudinē nā: vltime vo languere p̄nitiosum: supat enī nō paxꝝ. q̄ aūt nō supat p̄dicta fiūt symthomata. ꝛ posq̄ egrotauerit crises fiūt ꝛ pficiunt: quedā quidē ad sanitatem: quedā vo ad moꝛtē. pulsus aūt nimirū demū fm caput tētes hoc ē sensibiles motiones q̄ arteriaꝝ calozis sunt multi symthomata: p̄pter q̄s ꝛ desipiētie fiunt multotiens. ita igit hūtibus vlr p̄dictis: tñ incipiēte aliquo ī becilli esse a subtilitate q̄ō vrine indigesta eē oñdit egritudo. caput aūt ipletū esse spū vētoso significant dani. i. vertigines cū pulsib⁹: scire oz nām nō quiescentē sed supimpositā q̄q̄ cōtentis in coꝛpe malis hūoꝛib⁹ vt ꝛ decernat a benignis eos: ꝛ decernat fm quēcūq; oz modū

vel adimi. i. nō ꝑncipalē deponat vel expellat ꝓticulā. di ctus igit̄ sermo vtilis⁹ ē ad ꝓnosticationē dictoꝝ qñq; eni a ꝑncipio egritudis fe. q̄dē moderate fuīt: finthoma ta vo talia fm caput fuīt ꝓp estū vel ꝓp anatiafim. i. vapo rationē ex ꝺtētis fm coꝛp⁹ vētris hūoꝛib⁹. caloꝛē igit̄ q̄ litercūq; habitū ab ipso capite solo tali diſpōne capitis balneū iuuat: ꝛ soꝛbitionē ſuffeciſſe ſuccū ptisane. qū aūt ex malicia hoꝝ hūoꝝ ad caput referūt. ca. ſpūs vētosus: ñ balneare cōfert hos. infalacit aūt oēs hec oia gerere ſingu la. deteriatio vo diſpōnum vna ſolā ē ex vrinaꝝ digōne ꝛ indigōne: quaꝝ recte ꝺscriptoꝛ memit dicēs: vrinā ſub tilē: qō dictū ē multotiēs indigōniſ eē ſignū: q̄re null⁹ me dicoꝝ i talib⁹ egritudīb⁹ negligit ſcrutatiōꝛ vrinaꝝ. 38

Q Ualib⁹ uero i ꝑncipio urine nebule ſoꝛmes uel groſſe: hos tales ſub purgare ſi ꝛ alia ꝓferūt: qbuſcūq; uero i ꝑncipio urine ſubtiles: ne pharmaces hos tales: ſed ſi uideī utile clyſterizare hos cōfert ita curari.

Q Ue copulat h̄ bis q̄ dicta ſunt fm p̄dictā ſeriez ſiue nō: qō ex eis vtile h̄re pōt q̄s cōe q; cuſtodi re purgare coꝛpa oīmoda indigōne exñte in hu moꝛib⁹ oñdit dicēs: Urine ſubtiles qō deinde groſſe di gōnis h̄nt ia h̄īm ſubſiſtētia: ſed nebuloſoꝛmes eas vi delz q̄ nebulaz h̄nt videlz oñdit: adieciſſet. n. nigras ſi de mū illas audire nos voluiſſet. multa. n. coūz noiuz ſine deteriatione dicē aſſueuerūt: qū qō meli⁹ in ipſis reb⁹ in ſignificatiōe oñdere voluerūt. ita igit̄ cū i ſalutē deſināt criſes: dicūt ſimpl'r criſes: moꝛtuo vo iudicato nō ſimpl'r ſed totū h̄ dicūt: criſis moꝛtu⁹ ē: ſz qū cholerā excretā q̄s ſimpl'r dicat eē choꝛam. i. flauā nō nigrā intelligim⁹. ita igit̄ ꝛ nūc audientiū vrinas nebuloſoꝛmes eas q̄ albas h̄nt nebulas q̄ ſūt oīgōnis ſigna: q; igit̄ mattura pharma cat: ꝛ nūc ita ſcripſit ꝓp h̄ qui h⁹ libꝛi ꝺscriptoꝛ: ꝺfert his ita curari: nihil aūt dicēs hic de phlebotomia. ꝓticularia alia ꝓcurrit oīa deinceps: nō q; nūq; hi q̄ ita h̄nt idigeāt phlebotomia: ſed q; ꝛ nūc alia docē vult ſola. ō phlebo tomia enī ſufficientē in anteriōꝛib⁹ dictū eſt ita curari. 39

C Oꝛpi qdē q̄tē ducētē ꝛ ungētē ꝛ piſellonata. i. circū ꝺſtringētē ho males. i. eq̄l'r: potu uero uti mellicto a quoſo ꝛ ſoꝛbitōe ſucco ptiſane ad ueſpe rā. uētrē āt ſbduc̄ fm ꝑncipia clyſtere: pharmaca uero ne adducas his i ꝑnci pio. ſi eni aliq̄d mouebis fm uētrē uria ñ maturaī: ſz amēdros. i. iſudabil' ꝛ a crithoy. i. incriſibilis febꝛis per multū tempus erit.

In hūc ſermonē tractat intentionē hūs i eo q̄tē q̄ ē cū moderata talphy. i. foꝛtura. i. fomētatōe ꝛ ſtrictura. ſuccū āt ptiſane dat ex ꝑncipio vt vtiq; nō potentē ſufficē vſq; ad ſtatū ꝛ criſim in mellicrato qū indigeſta egritudo nō ꝓpe vo mutatiōes: dat aūt melli cratū a quoſū: q; aq̄ monſtratū ē nullū bonū h̄re ipſam fm ſeipſā ſolā. in veſperā āt dignū exiſtiat dare ptiſanaz ei q̄z mellicratū. p̄dicētib⁹ aūt nobis antea in ꝓpa pte h⁹ ꝺscriptioniſ: q; poſteriōe oꝛ ptiſanā offerri mellicrato: ꝛ meli⁹ etiā ꝛ nūc ita dici: mellicratū q̄dē ꝑmuꝝ: poſtea vo ſuccū ptiſane offerri. qū aūt ꝓducē poſtea dixerit i veſpe rā: ꝓticulariōe doctrinā facit nō vliōe. ꝓpter q̄d aūt in bet nō purgare in q̄b⁹ idigeſtio oīmoda ē: cām ipſe dicē empyloginſticā magis q̄z analogiſticā. ē enī veniq; eā vi cere ꝛ cognoſcēti ſolū q̄ fit vel q̄ fit ſine indicatōe logi ca fit exꝑeria. i. expientia ſola. logmatici aūt viri erat do cere ꝓpter q̄d purgātib⁹ nobis eos q̄ ita ſe h̄nt neq; di gerīt̄ vrina ꝛ amēdros ꝛ acrythoy ſe. ꝑmanet. igit̄ fina lius q̄dē in alijs de talib⁹ oīb⁹ ſcrutati ſum⁹: nūc aūt i ca pitulis dicē q̄ vtile ad p̄ntia tu vo attēde mihi intelle ctu q̄tuoꝛ exñtib⁹ virtutib⁹ vt oꝺiciſtis. nō nimiā aūt in eis foꝛtitudinē h̄nte: ꝛ alterationē fm quā affilat coꝛpo rib⁹ q̄ ab ea diſpēſanť cibū. nā vo hec digō noīat fm q̄li tatē trāſmutatio debētiſ nutrire ſubā exñs. indiget. n. hā ſicut i vētre abſoꝛpto vel aſcripto cibo q̄tē q̄dē ab alijs motib⁹ vt actui qui circa digōnem ſoli vacet. auxilio vo aliquo extroꝛſum qū ibecillioꝛ facta fuerit. qñq; fm eā dē modū indigōne ſa humoꝝ q̄ i venis: q̄tē q̄dē idiget aut fm caloꝛē ex eo q; ifrigidatū ē ꝛ calefactū ꝛ ſiccatuz ꝛ humectatū: fm aliud ꝛ aliud videlz tp̄s ſingulo hoꝝ fi ente. fm h⁹ g̃ q̄ ſcripſit h⁹ ꝺſoluit q̄tē ducente coꝛpi cura ri hoīem vnctū ꝛ piſtollomenū. i. circūſcriptū. homolos i. eq̄l'r pānis. ad virtutē aūt q̄ ex ſe. antipatiua. i. ñriā exir ſtimauīt vtiq; eē būiditatē q̄ ex vnctiōib⁹. qū neq; calefa ciēdo foꝛtiter neq; ifrigidādo: ſz leniēdo q̄b⁹ marie idi gēt q̄ oigerīt̄ ꝛſi h⁹ cōfert oigōni hūoꝝ: purgatiōes ñrie ſunt. nā mouētes q̄dē vehemēter coꝛp⁹ ſcindūt: talis enī virtutis oīa ſūt purgātia pharmaca. hec igit̄ q̄dē ē cā ad uerſandi purgatiōes oigōnib⁹: ad ꝺtinuum aūt fmonis hic eam iam. 40

S Oꝛbitiōes aūt cū ꝓpe criſiz fuerit ne ꝺes ſi turbeī. qū aūt remiſerit ꝛ addiderit ad meli⁹: cuſtodire uero oꝛ ꝛ oiuz febꝛiū criſes ꝛ auferre ſoꝛbitōeſ fm hoc tempus.

C Uſtodit ꝛ hic mentē hip. q̄ libꝛi ꝺscriptoꝛ in ꝑn cipio quidē cū mellicrato ꝛ ſucco ptiſane dietās ꝓpe criſeos aūt auferens ſuccum. 41

d Idiſcerūt aūt he lōge febꝛes fieri ꝛ apāta. i. abceſſus h̄re: ſi qdē ife rioꝛa frigida fuerit circa auꝛes ꝛ colluz ſi uero ñ frigida fuerit ſz h̄nt trāſmuta tiones: fluit aūt ſanguis ex naribus: ꝛ uētres talibus turbāt̄.

q Ualib⁹ ē ſubtilis vrina ꝓpter indigōez hūoꝝ: de cenť ꝓlōganť ſe. nō potētes ſolui aī oigōnem. Qm āt apātib⁹. i. abceſſoīb⁹ be talez iudicāt: ml toties ta dictū ē. rari⁹ vo alicubi ꝛ p excreatiōes ſolones eoꝝ fuīt. vtrū aūt ſurſū coꝛpiſ vel deoꝛſū apā gnābit his i q̄. pnosticis ſcripta ſūt ꝺcoꝛdāt q̄ nūc dicta ſūt. 42

q Uibuſcūq; uero febꝛes aſſodeſ. i. q̄rie fiūt ꝛ hypocōdꝛia. i. p̄coꝛdia tēdūt ꝛ iacētes ñ ſuſtinēt i codē ꝛ extre ma ifrigidata: oia plīma diligētia ꝛ cu ſtodia idigēt: deducere uero eiſ offerēn tes nīl aliud q̄z oxymel aquoſū: ſoꝛbiti ones autez nō offerri donec deſinat ꝛ

urina digesta fuerit.

Hsoldes noiat se.i qb⁹ laborãtes assontes.i. anxiãt ⁊ inletãter ⁊ idelcãbiliter hñt. defore aũt i. difficulẽ ferre sequẽs ẽ: qñq; qdẽ in eẽndo mo nimo. i. pmanẽtẽ se. ⁊ causonidẽ. i. estuosã multotiẽs aũt ⁊ malignitate stomachi. os aũt vẽtris ita me dicentẽ nũc audi q̃ hysophagũ. igiť icipit qdez ab ipsis se. assodes dicens eas ⁊ hypocõdrias tẽdentes. deinceps vo ad febriẽtes trãsit. ƀ enĩ. i. iacẽtes nõ sustinent in eodẽ de febriẽtibus dictũ ẽ quẽadmodũ ⁊ ƀ. i. extrema infrigidãtia. igiť ƀ qdez. i. non sustinẽ iacẽtes i eodẽ: assenton. i. anxiantiũ ⁊ diffozuton. i. difficulter ferentiũ ẽ cognitio. ƀ ãt. i. infrigidari extrema phlegmonis magis i grossis hu. vt supza dati⁹ fuerit dictura iã tibi eẽndi ⁊ virtutẽ inrobustã fozţ titer. decenter igiť dixit: pluria diligẽtia idigere laborãtes ita. decenter aũt ⁊ oxymel dat eis a grossis ⁊ viscosis hu. molestatis. adiecit aũt sermõi aquosũ: vt addat qb⁹ ri⁹ in illũ eẽ oz: q; pp longitudinẽ allationis vie que fm anadosim. i. reditionẽ ad patientẽ pticulã necessariũ dissoluti virtutẽ oxymellis: bis aũt q̃ fm hypocondriũ mox incidit tale q̃le habitũ ẽ. ƀ aũt. i. neq̃q̃ dare sozbitionem bis q̃ ita hñt añq̃ digesta sit egritudo: ideẽmiate dictũ ẽ seruantibus demũ nobis qõ edocuit hippo. adijcere oz huic sermoni: si suffecerit q̃ egrotat: qõ vt manifestũ fozţ taſſis derelinquit. 43

Hcubare uero ad obscuras domos ⁊ accubare i mollissimis stratis multo tpe ad eãdẽ defluẽtẽ: ⁊ ut minime reijciat se: maxime uero hoc tale tales iuuat.

Hcubationẽ q̃ in obscuris domib⁹ nõ vt matutinũ auxiliũ ostuluit nũc sz vt difozine. i. difficilis patiẽtie q̃ pp anfim. i. anxietatẽ fit cozrectiuũ cuj⁹ gra ⁊ mollis strati meminit. ƀ aũt. i. tẽtare nõ reijcẽ seipm sz qescẽ alterutriq; vtile laborãti ⁊ vt digõni toti⁹ egritudis ꝺferens: ⁊ vt custodiens virtutẽ. 44

Hypocõdrio uero lini semẽ iniũgẽs appone: cauens ut nõ frixerit. i. frigeat appositum: sit autem sũine tepidum coctum aqua ⁊ oleo.

Ollificatiuũ ẽ lini semẽ ⁊ nõ calefaciẽs appenẽ qb⁹ maxie idiget phlegmon oĩs ⁊ nimiq; fm tacẽũ id ꝓpat tale q̃le ⁊ fm virtutẽ ẽ sũme tepidũ dignãs offerre: sz mixtio olei ⁊ aq̃ tepidi calor⁹ ẽ genera tiua: qũ mollificãdo ⁊ mitigãdo moderate exñs virtutis eẽ maxie mõstratũ ẽ oportẽ eẽ ⁊ digerť ⁊ euapozãt. 45

Oniecturari uero ex urinis qõ futuq; ẽ eẽ: nã siqdẽ fuerint grossiores ⁊ ochotere. i. flauiores sunt meliores: si uero subtiliores ⁊ nigriores pernicioſores.

Non oẽ futuq; eẽ docet vel decet ex vrinis sz salutẽ vel mortẽ: nã si salutẽ qdẽ oñdunt grossiores ⁊ etiã flauiores manifeste: grossiores qdez subtilibus ꝺpatis nõ bis q̃ fm näm vt ⁊ pap antea dignũ erit stimaui audire. neq; enĩ vtiq; grossas dices interptari recte volẽs: neq; subtiles vrinas q̃ fm näm: q̃ deide nimiq; subtiles ⁊ nigre pessime. a subtilib⁹. n. solis fientib⁹ indigesta oñdit egritudo. certissime. n. subtilis aquosa ẽ q̃re ⁊ alba. precognitiones aũt vrinarum in monumentis q̃ in pronostica dicte sunt. 46

Si aũt trãsmutatiões habuerit ⁊ tempus significãt: necesse egritudinẽ transmutari ⁊ ad deteriora ⁊ melioza anomaliam. i. inequalitatem.

Ƀ. n. obseruãs i egrotãtib⁹ iuenies vez i tps ampli⁹ ⁊ trãsmutatiões i medio fiẽtes icidentẽ hoiez in variis vrinis: ampliozes enĩ dispositiões ostendunt: que nõ eadem cura indigentes neq; parẽ habent prothemiam. i. terminum solutionis. 47

Incõsistẽtes aũt febriũ sinere donec stẽt: qũ uero steterit obuiare cũ dieta ⁊ cura decẽti ꝼz näz ꝓsideras.

Incõsistẽtes se. dixit: q̃ nihil hñt certũ: ⁊ i qb⁹ nihil ẽ ꝓsistẽs qõ significat certũ. sũt aũt certa q̃ i ꝓiodis. i. circuitionib⁹ appẽt. ⁊ i vrinis adhuc ãt ⁊ in certiss. mis febriũ igiť ꝓiodi qdẽ nullaten⁹ appent i ꝑmis diebꝰ: vrine vo supueniũt alia ⁊ alia vice alie: ⁊ mltotiẽs ter vel q̃ter quotiẽs vrinare ⁊ p diẽ demũ ⁊ p noctẽ ꝺtingit: ⁊ dissiles appent ad se inuicẽ vrine. spẽm igiť talis se. incõsistentẽ eẽ ait: qõ idẽ significat ei: q̃ nõ fuat spẽs vnã certissime: oñdi vo tibi certissimas spẽs se. i mo numẽtis de oria eaq; ⁊ in scõo de crisi. in talib⁹ igiť se. dignũ existimat nõ fm ꝑncipia dicta vti sed finẽ donec videas q̃les sũt se. ⁊ tunc diete spẽm terminare. 48

Sunt ãt uisiões multe laborãtiũ.

Visiones dixit q̃i orias vel modos vel spẽs: laborantiũ aũt ꝑ ƀ. i. ꝑ egritudinib⁹ q̃ laborãtib⁹ fiũt mõstratũ ẽ aũt iã multotiẽs: qꝑ oĩb⁹ veterib⁹ cõsuetudo ẽ a passionib⁹ ad patiẽtes ipsas trãsferre nũcupationes: ⁊ a patientib⁹ ad passiones vt nihil differat febriũ dicẽ orias vel febrientiũ: ita vo ⁊ pleureticoꝝ ⁊ finãchoꝝ vel pleuretidis ⁊ finãche. visiões igiť dixit laborãtiũ: q; oculis eoꝝ ꝺsiderantes inuenimus orias. 49

Deoq; attẽdẽdũ ẽ sanãti ut ñ oblitioni tradatur aliq̃ occasiouũ.

Idiscim⁹ qñ mãifestas cãs noiat occasiões sz ⁊ nẽ mãifestũ ẽ i ƀ ferẽs nũcupatiõez ifert veniq;

Eqz eoruz que scõm mentem.

Vasi causaꝝ bas quidem manifeste oĩb⁹ cognoscentib⁹ bñ sine artificiali mẽte: bas aũt solis bis q̃ vtunť artificiali mẽte. attẽdere aũt oz ait i illis quas ad par vel impar apparere oportet. 50

Biť maxie quidẽ oz imparem numerum uereri: qꝑ hi dies betero pes. i. altero repẽtes faciũt laborãtes.

Non simplr audiẽd⁹ ẽ: sz in acutis egritudinibus multũ posse ipares dies vt trãsmutatiões alterutriq; signas rõne faciẽtib⁹ ad sanitatez ⁊ ad mortẽ: ƀ. n. significat istud beteetropes. i. altero repẽtes i acutis qdẽ. iij. ⁊. v. ⁊. vij. ⁊. ix. ⁊. xi. ⁊. xiij. in chronicis aũt. i. tpalibus ⁊ plixis sexagesima ⁊ octuagesima: medij autẽ eoruz sunt. xx. xxxiiij. xl. impares autem be. 51

Custodire igiť oz ꝑmã diẽ q̃ icepit debecill⁹ eẽ q laborat sciẽtẽ ꝓncipiuz

exquo ⁊ qd añcedit ei: hoc.n. ꝓimum
scire.qũ aũt inꝛogauerit eũ ⁊ scrutat⁹
fuerit oia:ꝓmũ q̃l⁹ qdē caput hz: si ido
lozosũ ⁊ nõ granedinē hz i seipso . deiñ
hypocõdria ⁊ costas si idolozosa: nam
hypocõdriũ qdē si dolozosũ ē uel eleua
tũ uel scoliosia .i. ꝙuersionē hz uel sati
etatē: ul' coste dolor ilit: ⁊ sil' cũ dolore
uel tussicula uel torsio uel dolor uētris
qũ aũt qd hoꝛ affuerit hypocõdrio: tē
maxie soluere uētrē clysterib⁹ .bibat ãt
mellictũ calidũ coctũ .addiscere uero q̃
isurrectiõib⁹ si lipotomizat: ⁊ si spũs eu
fozia .i. bona patiētia cũ hz: uideas aũt
egõnē: ne aliquē forte nigꝛ egesserit co
lorē uel puꝛ q̃les sani utiqz hois egões
⁊ febris etiã i tertiã diē supexacerbata
inspiciēs ualde bñ tales in his egritudi
nib⁹ ⁊tianas .adhuc iã ⁊ alia ꝙspiciēs si
q̃rta ⁊tie dici sil'e qd hz: qõ hoꝛ ipsoꝛuz
piculosi⁹ fit. signa uero nigra qdez egõ
mortē significat: sil'is ãt sano cũ oib⁹ uti
qz diebus appareat salubre.

Custodire ait: oportē ꝓmũ qdē ꝓmã diē in q̃ co/
gnoscē iubet cãm egritudis: h̄ n.i. exquo ⁊ qd h̄
i. qd vnaq̃qz egritudo ē oñdit. inꝛogare vo iubz
ꝓmũ qdē caput q̃l⁹ hz: deiñ hypocõdria ⁊ costas. hypo/
cõdriũ qdē: fiq̃s ē dolor vl' si depssa sũt vl' hñt aliquã ex
scolioniã .i. anomaliã h̄ ē ineq̃litatē: qõ etiã i ꝓnostica fz
hãc seriē scripsit: Si ieq̃l⁹ dextr] dispositũ ⁊ finistr]: vel si
coctoni .i. satietatē hz ait: h̄ ãt mihi vī ipletionē cibaꝛioꝛ
eē. inꝛogare vo dignat ⁊ alia circa eã etiã q̃ deiceps se
riē. deiñ iubet hypocõdrijs patiētib⁹ soluē vētrē clysteri
is: bibē vo mellictũ ca. decoctũ i deī mãte vo h̄ dicēs. de
iceps scribit: Addisce iubeo oz ⁊ q̃ i surrectiõib⁹ si lipoto
mizat: ⁊ si spũs ait: eufozia .i. bona patiētia hz eũ: h̄ oppo/
nit lipotomizãti. ispicē vo dignat egõnez: vtꝛ nigra ē vel
pura vel ĩculpabilis q̃lis sanoꝛ fit. ⁊ si fe. i tertiã diē sup
exacerbat: his itaq̃ bñtib⁹ si q̃rta tertie sil'e hz qd ſm po/
xisimũ piculosam hãc videlz ait: neoterize. i. ĩnouare qd ⁊
q̃rtã diē. xi. exñtē septie difficilimũ ē signoꝛ: neteoxism⁹
aũt. i. ĩnouatio manifesta. si. n. ꝓma diez ⁊ tertia poxism⁹
fact⁹ ē: scda vo nõ fact⁹ ē: ꝛogruũ hre eē q̃ntã poxismum
q̃rtã vo nõ hre. hñs igit ⁊ h̄ mali alic⁹ alteri⁹ gnãtionez
indicat. si vo ⁊ nigra egesserit mortē futurã eē oñdit. me
mẽto itaq̃ h⁹ derelinquẽs multa eoꝛ q̃ dicta sunt. si enī
ꝓma diez ⁊tia ꝓportionalē attulerit poxisimũ: nouũ qdē
si ⁊ q̃rta exacuit. si vo nigra egesserit: pniciosum est signũ
si vo rursus similia sanis per omnes dies egesserit: salu/
bre spera laboranti esse hoc. 52

Quam aũt nõ obedit balano .i. sup
positoꝛio: isit aũt spũs eufonia .i.
bona patiētia: surgẽs i thoꝛ uel tronũ
uel ibi i lectulo si absithia .i. inaiositas i
sit. hec aũt cũ aderit laboꝛãti masculo
uel feie ⁊ ſm ꝓncipia inascunt: desipie
tiam expecta futuram .

Consusa ē seriei h⁹ mẽs: expectare. n. desipientiaz
qũ balanũ nihil pficiat: vī aũt eufozos .i. qescibi
lit hre laboꝛãs siue etiã ex surrectiõib⁹ lipotomi
zat .i. aiõ defic̃: mihi male dictũ eē vī neq̃ experientia testa
te ei neq̃ rõe: fiet. n. q̃nq̃ ⁊ tale qd .i. ofte. pnosticatões
aũt sũt nõ eoꝛ q̃ raro fiũt sz eoꝛ q̃ semp ⁊ q̃multũ. 53

Attẽdere uero ⁊ man⁹: si uero tre
mule fuerint: expecta tali diffilla
tionem sanguinis per nasum futuraz.

Hic sermo nõ qõ cõtinue neq̃ quod multum
fit sed quod raro docet. 54

Inspicere uero oz ipsas nares: si
sil'r spũs p utraslq̃ trahat: ⁊ si mꝰ
tus ferat ex narib⁹: amat fieri spasm⁹.

Existentib⁹ manib⁹ tremulis: ita. n. decẽs dicẽ: si
spũs mult⁹ ferẽ p vtiq̃ nares spasmũ supuenire
ait: assuenit. n. ita vocare spasmosã dispõnẽ fibrẽ
ſm musculos q̃ pretbigia .i. extrema nasi mouẽt. 55

Si uero i febre hyemali ligua aspe
ra facta fuerit ⁊ ablschie .i. iaiosi
tates isint: amat huic tali ⁊ remissio eẽ
febris: sz tñ hũc talẽ custodire i famem
uelis: ⁊ aq̃ potu ⁊ melliẽti potu ⁊ etiaz
succis custodi: neqz credẽs remissioi fe
bris huic: quia qui qdem talia habent
signa: periculosi sunt mozi.

Hyemalẽ fe. qdã q̃dē simpl'r audiũt eã q̃ hyeme
fit: q̃dã aũt eã q̃ familiaris nã erit hyemi. erit ãt
h̄ talis in phlegmate: quẽadmodũ estiua i cho
lera. si igit ait: in tali fe. lingua facta fuerit aspa ⁊ lipoto/
mia: oz cognoscẽ eã eẽ piculosã: ⁊ ꝓpterea uoli credẽ re/
missioib⁹ febriũ: q̃n cũ sinthomatib⁹ vel signis malis fiũt
fic̃ nũc sil'e cũ lipotomia ⁊ aspitate ligue. Ne igit̃ agẽt ne
gligẽt dicta vī cibũ laboꝛãtes sz aquã ⁊ mellicratũ ⁊ suc
cũ ptisane soꝛbere da. vī aũt h̄ ꝛzia eẽ ei q̃ oz fame cruci/
are. famis. n. cruciatio maxie q̃dē. i. ieiunii ĩmediã oĩmo/
dã significat. si vo nõ sed dicta demũ q̃ in potib⁹ solis: h̄
aũt mellicratũ ⁊ succũ ptisane cõcessit dari. vī aũt mihi p
pterea fame cruciare dicẽ eos: q̃n tardãt ꝓlixe hñes rẽ
missiones febriũ euphoꝛatates. i. facillimas vt decepti q̃
dã cibũ foꝛtioꝛe dederũt ⁊ maxie ꝓpter lipotomiã. vt ag
talẽ igit̃ dicta q̃ p mellicratuz ⁊ succũ fit multis diẽ
bus recte dicta ē famis cruciatio. 56

Quam i febrib⁹ terribile qd factũ fu
erit qntanis exñtib⁹: ul' uentẽ repẽ
te huida egesserit: uel absichia .i. inaiosi
tas facta fuerit: ul' afonia .i. inuocalitas
assũpserit: ul' spasmosus fcs fuerit: ul' sin
gultuosus: i his assodis .i. anxi⁹ amat
fieri: ⁊ circa hypozinõ .i. qõ sub nares

ꝛ frōtē sudores ꝛ collū retrosū capitis Qui uero hec patiunt moriunt inflati non in longum.

Horum vo q̄ ex obseruatione vel opatione empe rice scripta sūt a medicis vel repta q̄dā b̄ ē ex ipsis q̄ visa sūt seu vel si bis enūciationē hūt vlis mōi vt sepissime i eisdē ꝛ silr potētia ꝺsiderari. tale vtiqꝫ q̄dē ē hoc q̄ nūc ꝺr: videꝫs. n. scripsit b̄. q̄ntanū quendā ege rentē q̄sdē būidas egōnes. lipotomizantē vo ꝛ afenuꝫ. i. inuocalē factū: aliū aūt spasmosum: ꝛ postea aut deinde vtrosq̄ aut alterꝫ assodera. i. anxiū: ꝛ q̄ circa faciē ꝛ collū sudantes deiū morientes: scripsit q̄ existimat sydromā. i. cōcursum signoꝝ empericoꝝ. sūt aūt ea potētia ꝛ stoma chiā accēdē syncopā. potentia vo ꝛ pp multitudinē fieri ꝺpssa virtute vel ꝛ alr languēte. singulū deniqꝫ eoꝝ que dicta sunt ꝛ fm seipm malū est nedū ꝺueniētia oia. lipo tomizare. n. in repētinis egritudinib⁹ piculosum: quēad modū ꝛ affonū. i. inuocalē factū esse: ꝛ assoderā. i. anxiuꝫ ꝛ nō bonū aūt sudare circa faciē ꝛ caput solū. quēadmo dū igit̄ hec multa ꝛ mala sinthomata sunt: ita ꝛ alia q̄ in ꝓnostica scripta sunt ꝛ pōt q̄s ꝺplicans ea sibi intuicē vi dere q̄ quidē docē nouim⁹. si vo alicubi ꝛ dictionē im manifestā misceat fmoni quēadmodū enigma multis q̄ dem: ꝛ ex b̄ sapiētioꝝ eē videbit: admirantib⁹. n. vel itelli gentib⁹. homini vo nō sciēti discernē apathonomico cō cursu. i. q̄ facit cognoscere ea q̄ supueniūt cassu capiē. ra ri⁹ quidē: inutilis vo sermo: nā pathomic⁹ cōcursus egri tudis spēm ī ̄dicat: supueniētia vo sinthomata mansuetu dinē ꝛ malā morigerationē ei⁹. ꝛ oꝝ discentē boꝝ sintho mathū vniuscuiusq̄ virtutē excogitare ꝛ ꝺpare sibi inui tē ea q̄ appent: ꝛ siquidē fortioza fuerint ꝛ plura appeāt bonis mala: cognosce in piculo hoiem existē. si vo bona malis fortioza ꝛ plura fuerint: bonoꝝ expectatiōez habē oꝝ in laborāte. hoc āt ꝛ ipse hippo. dignū existimat te ge rere i ꝓnostico. deniqꝫ oium sinthomatū ꝛ signoꝝ singu li singlr docuit virtutē. in fine vo h⁹ ꝺscriptiōis ait: Oꝝ āt debentē recte p̄dicē euasuros ꝛ morituros ꝛ q̄b⁹ oꝝ vtiqꝫ plurib⁹ dieb⁹ ꝓmanere egritudo: ꝛ q̄b⁹ vtiqꝫ paucioꝝib⁹ signa dicentē oia iudicare ꝛ excogitātē ꝓnosticari ex bis q̄b⁹ eueniet. igit̄ vbi q̄dē bonis mala mixta sunt adeq̄ta mō quodā virtutib⁹ exercitato quidē viro ī ̄diget q̄ ꝺside rauerit in opis īfirmis ea multotiēs. vbi aūt sūt aut oia mala quēadmodū ꝛ nūc: aut oia bona: manifestū oibus q̄b⁹ fiet: exīte. n. ꝛ fm īpm: signo malo īsto egerēte vētre lipotomizare: malo vo silr: ꝛ afonia. i. inocalitate si cū bis ꝛ spasmosus ꝛ lygmodis. i. singultuosus vl assoydis. i. an xius laborans fact⁹ fuerit: apti⁹ iudicabit piculū. si vo et aliq̄ aliud malū ei signū supuenerit: quēadmodū q̄ cir ea collū ꝛ faciē sudores: adhuc ꝛ magis q̄ dicta sunt nūc ab ipso qui scripsit libꝝ nullo bono signo mixto malis: igit̄ q̄q̄ quidē b̄ talis ex necessitate morieē. manifestū ex coacernatione malorꝝ signoꝝ: b̄ aūt pneumathaochi sete. i. iflabit̄ funi seriei h⁹ sicut enigma interiectū b̄ est: vt ꝺd eoꝝ q̄ ex necessitate oīdunt vel cōcedunt futura erit q̄cūq̄ significat b̄ puta pneumaochilete vtꝫ multitudi nē spūum q̄ fm ventrē vt possibile fit ventrē īpm inflari oem: fiue magnā ꝛ spissam inspirationē: ꝛ hāc ꝺdisci mus bis quas sequit̄ dispōnib⁹ nō bonū signū quēad modū ꝛ eā q̄ ventris: q̄re nō oꝝ q̄rere alia signa bis ex ne cessitate pigmeneis. i. antecedentib⁹. in bis. n. non adhuc vt ī q̄busdā nō ī bis q̄ fꝛ fortunā facta sūt ī fallacia eoꝝ que cōtingent aliqua fit ꝓnosticatio. 57

Quibuscūq̄ aūt i febribus crura fi unt hysmadra. i. ulcerosa ꝛ morātia ñ maturant̄ exītibus in febrib⁹: si ꝛ acci dit suffocatio pharigis. i. faucib⁹ subti libus exītib⁹ que circa pharigā: ꝛ neqꝫ ꝺgerit̄: sed neqꝫ extiguit̄ amat huic ta li sanguis fluere ex naso. ꝛ si q̄dē mult⁹ fluxerit: solutionem significat egritudi nis: si uero nō longā. quantocunqꝫ ue ro paucioꝝ fluxerit: tanto deterioꝝez ꝛ lōgioꝝem. si uero alia facilima facta fu erint: huic expectare ad pedes doloꝝes. si uero tetigerit pedem: ꝛ doloꝝosus fa ctus permaneat ignitus factus ꝛ nō so lutus fuerit paulati ueniēt ad collū do loꝝes ꝛ ad clauꝫ ꝛ ad humerꝫ ꝛ ad pe ctus ꝛ articulū: ꝛ hoc idigebat symato dis. i. ulcerosus fieri. extictis aūt bis si manus ꝺtrahunt̄ uel tremule facte fu erit: spasm⁹ hūc talē suscipit ꝛ desipien tia. ſz ꝛ phligaria. i. ampulle supcilio ꝛ ruboꝝes hz ꝛ palpebra altera circa alte ram palastraꝛij. i. germiat: durus phle gmon detinet: ꝛ hydēt. i. tument oculi ꝛ desipiētia multū supaddit: noctes āt magis supsignificant q̄z dies ea q̄ circa desipiētiā. signa uero maxia mlta fiūt i iparē numerꝫ q̄z parē qcūq̄z uero boꝝ nūcoꝝ fiūt piculosi superueniunt.

Et oia hec q̄ dicta sunt: nunc vr mihi deiceps si biinuicē qui ꝺposuit hanc ꝺscriptionē vlez quē dam ex pticulari obseruatiōe sermonē fecisse ꝓ caciter. melius. n. eēt: sicut hippo. in libris epidimiaꝝ as suetuit scribere: ita ꝛ īpm fecisse p̄dicentē q̄dē in ꝓncipio nomē patiētis: ꝛ postea dies in q̄bus singulū factum est quēadmodū in bis q̄ nūc dicta sunt sintomatibus libet facere. facta. n. sunt alicui crura symathodera. i. ulcerosa ꝛ nō maturant̄. adhuc aūt subijciant̄: ꝛ febricosus esse: et suffocatus fact⁹ q̄escat. existimabit aūt q̄s vtiqꝫ sursuz fa ctam eē transitionē humoꝝ qui in crurib⁹ sunt q̄ in trāsi tib⁹ suffocabilē hoiem facit. si igit̄ b̄ talis vt hippo. dixit est euasurus: emotoꝛzare vel homoꝛzogizare. i. sanguinē fluere ꝓ nasum potēter oꝝ. q̄ si multus fuerit sanguis sol uit egritudinē: si vo nō chronicā facit. ꝛ si alia bene facta facta fuerint: rursus ad pedes doloꝝes descēdē possibile est. supponat̄ vtiqꝫ ꝛ b̄ factum eē quēadmodū ꝛ gipble gā hominē in bis factū eē: q̄ō aut caloꝝē multuꝫ circa pe dem oīdere ꝺsueuit: aut fe. multā ꝛ igneā: ꝛ si in bis nō soluunt̄ sinthomata: rursus sursuz recedēs magna mul titudo generabit doloꝝes fm collū: ꝛ clauos: ꝛ humerꝫ: ꝛ pectus. vt aūt oia hec cōtigerāt ei irrōnabilr: b̄ eniz est extingui: manus supponat̄ factas eē tremulas: deiū spas mū sequi multitudine humoꝝ descendente ad neruosas pticulas: ꝛ īpm ꝓncipiū eoꝝ assumēte: huic enī desipiētie

ꝺſiderans igit᷑ qui ſcripſit aliquē eoꝝ q̄ ita egrotauerunt ampullas ſm ciliū habere.hoc.n.ſignificat phligaria:ꝑ caciter enūciauit oībus qui ita hñt futuꝝ hoc ſinthoma ⁊ de his q̄ deinceps ſcripta ſunt idē ſermo.qꝺ.n.factū eſt alicui eoꝝ q̄ ita egrotauerūt ſiue duob⁹ ad oēs extēdens dixit ⁊ rubores hr̄e eoſ:⁊ palpebrā alterā ad alterā palpſtra.i.germiare: ⁊ ficcū ſeu duꝝ fieri phlegmonē ⁊ tumē foꝛtiter oculos.hoꝝ.n.alia q̄dam manifeſta:⁊ paluſtrari i.germiare ciliuꝝ: alteꝝ īmanifeſtū ē vtꝝ ex pte eoꝝ quā dam fientē iunctionē:vel carnoſum aliqꝺ germē qꝺ i altero quidē innatū: ad alteꝝ ꝺo extenſum voluit oñdere ſi ꝺo aliquid vtile eſſet ex inuētiōe eius habere pl⁹ vtiq; ꝺe eo ſcrutareť. 58

HOs autem tales a principio pharmacare eligens ante quintam: ſi uoꝛuoꝛizat id eſt gurgulizat uenter. ſi uero non ſinere apharmalientos id eſt impurgatos eſſe.ſi uero dyauoꝛizet ⁊ egeſtiones cholerice fuerint: ſcamonea ſubpurga moderate. alia uero cura q̄ꝫminimos offerre potus ⁊ ſoꝛbitiones ut melius habeat: ſi uero non ſuperuenerint quartādecimā excedētes.

CUrā ſcribit ꝺcurſionis ſiue coadunationis p̄ꝺictoꝝ.nō aūt ea mihi q̄dē vt ꝺixi neq; h̄ vr̄ bonū ſed ⁊ cura nihil cōe hꝫ p̄ter ea q̄antea iam dicta ſunt multotiēs.Scrutari.n.te ꝺixit:⁊ q̄ in vētre ⁊ cognoſcentē h̄ p vouoꝛiſſimos.i.gurgulationes purgare.ſi ꝺo ⁊ cholerica que inferius reptāt fuerīt:ſcamoneā ꝺat cholerica pharmacū purgans. In alia ꝺo cura iubet offerre mīmas ſoꝛbitiones:ꝺonec fuerint ſuperexcedētes.xiiij.diē hoc autem ſermone ꝺiudicať ante.xiiij. non poſſe ꝺigeri egritudinem. 59

QUm febꝛicitanti quartadecima exiſtenti afonia.i. inuocalitas afuerit: non amat ſolutionez citam: neqꝫ egritudinis erectionez fieri: ſed tempus hoc tale ſignificat. qum autem apparuerit i ꝺie hac,i.quartadecima longius accedit.

HAc ſermo ſuperflu⁹ ē his qui ꝺidicerunt mala ſinthomata maioꝛe virtutē hr̄e in criſi bis ꝺiebus appentia:hoc.n.vlī vtiť ⁊ nūc qui ſcripſit libruꝝ in vna ꝓticulariū reꝝ in.xiiij.ꝺie: ſicut.n. in aliis criſimis i.indicatiuis:ita ⁊ in hac ſi appuerit aliqꝺ aliud malum ſinthoma maioꝛē virtutē hr̄e.oꝛ aūt enunciationē ei⁹ qꝺ futuꝝ eſt facere. nā ſiquidē quedā bonoꝝ ſignoꝝ maioꝛem virtutē hñtia aſſuerint laboꝛāti qui egrotat tpe ampliꝺi poterit ſaluari:nullo ꝺo exīte tali moꝛieť: neq; ⁊te virtute ſufficere ꝺigōi egritudis.male igit᷑ q̄ hoc ſcripſit ꝺixit longiozem oīno futurā eē egritudinē:pōt enī ⁊ velociter moꝛi qui afoniam.i. inuocalitatem in.xiiij. habet cum aliis malis ſignis fiēte h̄ ſinthomate. 60

QUm autem febꝛiēti quartano lingua turbata uerba loquiť: ⁊ uenter cholerica ſubegerit humida: amat delirare hic talis.

AD ⁊ in aliq̄ alia ꝺieruꝝ.ſi ꝺo in quartana apparuerit p̄mū piculoſiozē ſeptimā oñdit:h̄ eſt ea q̄ in illa fient. 61

EStiua ⁊ autūnali hoza ⁊ i acutis ſanguinis diſtillatio repente fiēs ſynconiam.i. foꝛtitudinem ⁊ multam inflāmationē ſm uenas oñdit: ⁊ in poſterioꝛe ſubtiliū urinaruꝝ ſuperapparentias:⁊ ſi tendit ad ſtatū etate ⁊ coꝛpus ex gymnaſijs uel cuſarchia.i. bonam carnoſieatem habeat: uel melancholicum:uel ex potu manus tremule bonum habet: deſipientiam p̄ꝺicere uel ſpaſmum.

AHec rurſus ſeries ꝺplicationē hꝫ ſinthomatuꝝ multoꝝ nō cōuenientiū ſimul in hoīe oī egrotāti:iccirco ⁊ inutilia q̄ ita ſcribunť vtili ꝺoctrina p vtia cognita:vt hippo. aſſuetuit facere.ꝺictuꝝ eſt āt q̄ vlium hec q̄dē ꝺtinuā hñt virtutē quādā ⁊ vniuerſalitatē.hec aūt vt ad multū virtutē hñt: ſiq̄d ꝺo ad diffidoſiꝫ i.ad ambo opinabile vel raruꝝ eſt inutile ad ꝺoctrinam: q̄ ꝺenicꝫ ſcripſit:Scrutemur ſm ptem ⁊ p̄mū.ꝺeinde qꝺ p̄mū ſcriptū ē:Eſtiua ⁊ autūnali hoza in acutis ſanguis diſtillatio repēte fiēs ſinconiā ⁊ multā inflāmationē ſm venas oñdit:⁊ in poſterioꝛē ſubtiliū venaꝝ ſupapparentias.⁊ ſi ad ſtatū tendit etate:⁊ coꝛp⁹ ex gymnaſijs vel cuſarchiam.i.bonā carnoſitatē hēat: vel melancholicū vel ex potu manus tremule bonū hꝫ:deſipientiā p̄ꝺicere vel ſpaſmū. ⁊ ſiq̄dē i paribus ſupuenerint melius:in criſi ꝺo pniciōſum:niſi multus abūdanť exceſſus ſanguis exiuꝝ fecerit ſupabundantē ſm nares: vel ſm anuꝝ ep᷑eſeſima taſies.i.trāſitieōs:vel apoſtaſies,i.abceſſus: vel ꝺoloꝛes in hypocōꝺrio vel ad teſtes vel ad crura. Solutis āt bis exitus fiūt ſputoꝝ ⁊ groſſaꝝ vr̄inaꝝ albaꝝ leniū exiť.me liuſ fuiſſet ꝺicere ſinconiā.i.foꝛtitudinē īdicare cura idigere venas. Scimus aūt q⁹ diſtillatiōes ſanguis ex nares malū ſemp ait eē:,ꝓterea q; nā quidē ꝺeſiderat ex tenuare excernere ⁊ expellere ſupfluitatē. nequid āt aut ,ꝓpter ibecillitatē ,ꝓpiā:aut ,ꝓpter groſſiciē ſanguis:vel ,ꝓpter ꝺenſitatē ꝓticulaꝝ:vel ,ꝓpter q̄dā hoꝝ vel oīb⁹ cō ueniētib⁹: malo ꝺo exiſtente ſemp h̄ ſigno magis autem aliquo ſm eſtatis ⁊ autumni p̄ma:virtutem ei⁹ cōtinuat ſuperintendi.in his enim ꝺiebus ⁊ xanta ſuperabundat cholera: ⁊ quod continet aer calidus eſt: quare euacuat thon.i.bene fluxibilez opoꝛtet p̄ꝓpter ambo eſſe ſanguinem.magnitudo igitur cauſe oſtenditur p̄ꝓpter quam p̄ꝺohibetur fluere:quam ſinconiam.i. foꝛtitudinem eſſe ait foꝛtaſſis ꝺenſitatem ita nominans:indigere venum vtiq; cura ſm venas eos qui ita habent nondum ꝺocet anteq; ꝺicat: ſiquam ꝺicit curam: non tamen ꝺicit p̄ꝺictionem autem ſolam p̄ꝺimam ſcripſit: vr̄inarum ſubtiliū ſuperapparentias fieri ſm poſterioꝛem ꝺiem non ſm ſolam hanc ex neceſſitate ꝺelatis eis ꝺigeſtis: ſed ⁊ ſm eas que ante ipſam.⁊ ſpaſmū ait ⁊ deſipientiam futuram eſſe laboꝛante ad ſtatum tendente ſm etatem ita adhuc cuꝝ his ⁊ gymaſtia ⁊ cuſarchie.i. bone cur-

nositatis eius meminit ⁊ craseos. melancholici enim crassos nonnullos ⁊ nimirum ⁊ ex potatione ait eum manus habere tremulas. igitur sinthomata quidem hec possibilia sunt sibi inuicem complicari: non tamen ex necessitate: deinde velut ad multum hos superseqꝫ desipientia ⁊ spasmus. 62

Et siquidez in paribus superuenerit melius: in crisi uero pernicium nisi multus abundanter excursus sanguinis exitus faciet superabundantie fm nasos uel anum epyseos metases uel apostases uel dolores hypochondriorum uel ad testem uel ad crura. solutis autem his exitus fiunt per sputa uel sputorum ⁊ grossarum urinarum leuium albarum exitus.

Ue scripture sunt huius dictionis. i. epigineste: dyna quidē per litterā. g. scriptam: alia vō per. t. sed sine fm priorē epygineste. i. supuenire dicat laborantes in paribus diebus: sine fm secōam epytinefte. i. supintēdi predicta sinthomata fm pares dies non cōfestim ē ⁊ meli⁹. hoc aūt ipe dixit: neqꝫ eni si pares deberat inueri: sed si ⁊ crisim in quartā deniqꝫ diem parez existentem: ⁊ ipse deinceps parum antea dixit: quoniaz maximā virtutē habet. qō autē quippe demū deinceps dictum est verum. Si eni sanguis multus fm quēcunqꝫ modū extractus fuerit: salutis habet spem: ⁊ per hypostasim. i. abcessum eos ⁊ per metasim. i. transpositionem ait saluari: apostasiz quidem quasi per propriam nuncupationem ostendens: metasim aūt indicendo labores in hypocondrio vel ad crura vel ad testem. Differūt autē a seipsis inuicem in eo qꝫ apostasis. i. abcessus ipsam crisim infert: ⁊ eripit ab omnibus molestationibus laborā tem. methasis autem aliorum habet principium porismorum ⁊ dolorum vt indigeat cursus alio tempore ad digestionem: locus corporis in quē methasis facta est contristātium vel circūstantium humorum: ideoqꝫ adiecit: digestis autem his exitus fiunt sputorum: vel grossarum urinarum albarum signa docens digestam essendi methasim ex digestis sputis ⁊ urinis. 63

Febri singultuose opū uel oposs. i. succum silfij oxymel daucum terens bibere da ⁊ galbanum in melle ⁊ ciminum elicticum. i. electuariuz ⁊ succuz ptisane i his sorbere: affictos. i. impassibilis autem hic talis: nisi sudores cretici uł somni bonales superuenerit ⁊ urine grosse ⁊ dyymies decurrāt: uel in apostemata firmet.

Riges assuenerunt ⁊ ligmos. i. singultus noīare: sunt autem mot⁹ quidam stomachi spasmosi. frigeri vō habent propter immoderatam euacuationem vel impletionem. igit qui quidem post euacuationem fiunt fere incurabiles existūt: qui vō propter imperfectionem ab auxiliis riptantibus. i. expurgantibus que eis inherent: curantur: talia vō sunt que nunc scripta sunt. Videtur autem nunc hec mordacitas fieri ⁊ propter oxymetica. i. acredinem hoc est acuitatem mordētem stomachū: vt qum quis piper plus vel quid tale transglutiat ⁊ nimirum febrientium quidam singultantes vomunt corrosiuum ⁊ oxymicatum. i. accerrimū humorem in quo finaliter cessauerunt a sinthomate: si hec demum febris non vocatur ligmodis. i. singultosa. amplius autem oportet permanere ligmon. i. singultum vt ⁊ per totam egritudinem esse acerbatum cum febribus vt ligmodis. i. singultuosa nominetur. hāc talem febrem a sudoribus crisimis. i. creticis ⁊ somnis bonalibus. i. eqlibus: ⁊ urinis oxymitibus. i. acribus ⁊ grossis euacuati curari ait: aut demuz his talib⁹ excretis ⁊ extractis aut in apostema firmata fuerint. 64

Cotall⁹ ⁊ myrrha elicton. i. electuarium. bibere autem his talibus oxymel da q̄zminimum.

Mordinate hoc autez scriptum est: melius esset id parum antea scriptum fuisse fm illam sermonis partem vbi curauit eos q̄ indigent thorace ⁊ pulmonez p̄ sputa expurgare nō ad ligmodeā febrim sed ⁊ ipm qō scriptum est: in manifestū ē. cotallus eniz ab eo dictus non ita sed conus magna ab antiquis grecis nominabatur: quēadmodum a iunioribus medicis fere omnibus strobolus. i. pinea. assueuit autez ex eis cōstrui electuarium qum fuerit pinguis maxime: hoc est multū circūfusam haaens propriam rasinam coquentes eaz recentes in aqua cum tossia. i. prassio vel marrubio: deinde decoctioni miscentes mel cōmoderatum et coquentes rursus hoc vsqꝫ melleam consistentiam: ita facto pharmaco vtimur ad exspuitōes ex thorace ⁊ pulmone: sicut autem ⁊ ad alia quedam mittimus talia alicui pharmaco multotiens: ita est conueniens ⁊ eum qui conscripsit hoc: myrrham immittere deinde per breuia ostēdit ⁊ hoc coctalum ⁊ myrrham electuarium dicens. potest autem ipsam pineam cum myrrha dare: fortassis b̄ rursus nobis audientibus non male miscere mel huic pharmaco. igitur quidem quidaz separantes a prescripta hāc ipsam fm seipsam scribunt: quidam autem finem eius principium faciunt fm hunc modum: Si autem apostema firmatum fuerit cotallus ⁊ myrrha electuarium vt egritudinum que in apostema firmantur audiamus ei pharmacam existere. Est autem irrationabile hoc ⁊ maxime propter illud quod infertur: in quo ait: bibere his talibus oxymel q̄zminimū. nam in singultuosa quidem febre habet rōnem formidare acetum: in his autem que in apostema firmantur nullam. ⁊ propterea quidam alii fm quid quidem copulant seriem hanc prescripte: fm quid autem disiungant adiicientes coniunctionez autē: ⁊ scribētes ita: Si vō firmatū fuerit de singultuosa febre que predicta est: ⁊ hoc est dictum: vel conciliante eo qui scripsit librum si etiam in apostema cōtigerit quandoqꝫ firmatum esse singultuosaz febrem cotallum cum myrrha dare ⁊ cauere copiosum potū oxymellis. hic autem siue p. z. lrām vltia syllaba stirizi. i. firmet scribat: siue p. r stirizi. i. firmata fuerit: magnam nullam exalterationem sermo habebit. 65

Si uero siticulosi uehementer fuerit hordeacee aque bibat quidē.

Quoniā quidē vt in siticulosis potus manifestuz est. melius vō dictum esse ab eo q̄liter oz̄ construē stichias. i. vtz infundētes simplr: vel vt q̄ nūc chy

ꝯon i.ex eis faciũt ſm aliũm aliquẽ modũ. 66

Peripleumõica ⁊ pleuretica ita oꝫ ſcrutari: ſi acuta febꝛis fuerit et dolꝛes lateris alteri⁹ uel ãboꝝ: ⁊ ſpiritu ſurſum delato ſi doleat: ⁊ tuſſes inſint: ⁊ ſputa expuit ignea uł liuida ⁊ ſb tilia ⁊ ſpumoſa ⁊ anthira.i.flozida uel crocea: ⁊ ſiqd aliud diuerſũ hꝫ: ꝓter ea q̃ edocta ſũt: hos ita oꝫ deducere.

Malgna ⁊ q̃dem digna rõne pleuretidis ⁊ pipleumonie deteriata ſunt oĩa ſm gniſiã.i.ꝓpam ptẽ libꝛi.q̃ vo oĩbus medicis ſunt cognita derelicta ſunt ea q̃ nũc hic ſcribit: ⁊ pmũ q̃dẽ cõcurſum nomĩatuꝫ ſ.ſignoꝝ a veterib⁹ empericis.veteres aũt ſiue deuonta.i. ꝺſiderãtia ⁊ ꝺfidẽtia vocabãt talia finthomata.febꝛis igi tur acuta ⁊ dolꝛ lateris alteri⁹ vel vtꝛoũq; maxĩe fꝫ ex pirationẽ: h̃.n.ẽ ⁊ ſpũ ſurſum delato ſi doleat ⁊ tuſſes et ſputa ignea vel liuida ⁊ ſubtilia ⁊ ſpumoſa ⁊ anchyra.i. flozida: ⁊ q̃ſcũq; alr exalterata ꝓter q̃ in ꝺſuetudine. h̃ enĩ oñdit dicẽs: Et ſiqd aliud differens bẽant ꝓter ea q̃ edocta ſunt: hec oĩa pleureticis ⁊ peripleumonicis appa rere ait cõtingentia. hos ita oꝫ deducere. 67

Si uero dolꝛ ſurſuꝫ finiat ad clauum uel circa ubera ⁊ brachia ici dere oꝫ i brachio uenã q̃ it⁹ ad q̃leſcũq; ptium fuerit ſm hanc.

Et hic rurſus explanat mentẽ gniſie ptis h⁹ libꝛi qꝛ derelictum erat qõ itelligr̃ his q̃ dicta ſunt ei adiecit: puta h̃ fꝫ rectũ patiẽtis lateris facẽ phlebotomiã: qõ oñdit dicẽs: Incidẽ oꝫ venã q̃ i brachio q̃ i tus ad q̃leſcũq; ptiũ ſm hãc apte ſuccindẽs interꝑtatiõnẽ negleꝛerit. qum deceret enĩ dicere venam que ſm cubitum: eam que in brachio dixit. 68

Sed abauferre uero ſm habitum coꝛporis ⁊ hoꝛã ⁊ etatẽ ⁊ caloꝛẽ: pl⁹ aũt audens ſi acut⁹ dolꝛ fuerit ducere ad lipotoſim.i.defectionẽ animi.

Ne rurſus pl⁹ in ſũma intẽtiones phlebotomie oẽs dicẽ largiẽs: tñ dereliq̃t q̃ſdã. neq; n. vtutes meminit neq; trãſmutationis ſanguĩs: ſed neq; regionis vel ꝺſpoſitionis: pl⁹ aũt auferre iubẽs ⁊ audẽ ⁊ q̃dẽ vſq; ad lipotomiã agere peccauit in dictiõe adijciẽs ꝓp q̃d audere decet. nã ꝓpẽ acumẽ q̃dẽ doloꝛis ad pl⁹ eua cuandũ ſanguĩs deuenim⁹: ſinere vo fluere nõ ex acumine ſꝫ ex aliꝭ habem⁹ ſi virt⁹: robuſta: ⁊ etas iuueneſcẽtiũ ⁊ multitudo ſanguĩs: ⁊ nã laboꝛãtis denſioꝝ ⁊ durioꝝ et difficile euapoꝛabilioꝝ: ⁊ multicruoꝝ: ⁊ boꝛa ãni: ⁊ ꝺſpoſitẽ tia eucrata: ita.n. ⁊ regio: audere vſq; ad lipotomiã ducentem ex his aduenit. 69

Demũ ſubclyſterizare poſt hoc.

Poſt phlebotomiã clyſterizare iubet. melius aũt eſſet adieciſſe hippocraticã determinationẽ niſi fortuita.i.ſpontanea exierint bene. 70

Si uero ſubt⁹ iferi⁹ thoꝛace doloꝛ fuerit ⁊ tẽdit ualde pleuretico uẽ trez ſubpurgare. in medio uero purgationis nihil da: p⁹ purgationem autem oxymel: pharmacare uero quartanũ.

Pleureticũ noiat id qõ dictũ ẽ ab hippo. i gniſia ꝓpte libꝛi i q̃ purgat eos q̃ ita hñt pleureticos. cõſtruit aũt id duplr. pharmacare vo q̃rtanũ: inde termiate dixit: ⁊ hĩpm a ꝓncipio. nihil. n. taliũ auxiliorũz gerendũ laboꝛãti intentionẽ facientẽ diez numez. ſꝫ qõ hippo. dixit aut ⁊ p⁹ ꝓncipiũ ꝺfeſti anteq; firmenť hũores iubet pharmacare: aut poſtea qũ digeſti fuerint: q̃re circa ꝓmã diẽ aliq̃ vo ⁊ ſcõaz ⁊ q̃rtã. ẽ ãt qñ q̃nta pharmacauim⁹ nõ i q̃rta ſolũ ſicut hic ſcripſit. 71

Si uero nõ facile erect⁹ fuerit: mi noꝛẽ potũ ⁊ ſoꝛbitionẽ paucã ſuc cũ ſubtilẽ ⁊ ſel' in q̃cũq; hoꝛa meli⁹ agit cognoſces autem ex urinis.

Particulari tpe cibi ſcrutãs hippo. ſed ipſe h q̃ h ſcripſit in his q̃ ſupi⁹ ab eo ſcripta ſunt caloꝛi at tẽdere dignũ exiſtimauit q̃ caloꝛ ſm thoꝛaces et pedes: qui. n. vrinaꝝ nõ tpe cibi ẽ vtilis: q̃re nõ recte dixit nũc ſuccũ ſubtilẽ ſel' dare fꝫ quã hoꝛã meli⁹ agit. cognoſci vo eã ex vrinis: ⁊ſi enĩ q̃maxĩe breuẽ reptationẽ ad melius bẽant vrine ſm pticulares poꝛiſmos: ſed nõ ita longũ tẽpus. i. vt deponam⁹ illud nos: ⁊ expectem⁹ vtrũ nebulas ⁊ eneoꝛimas. i. ſublimes vel inferius cũtes habeant. hec enim in multo tẽpoꝛe fiunt. cibari vo in acutis egritudiuibus laboꝛantes aliquando neceſſarium eſt in ꝓncipio delinationis. 72

Matura uero ſunt pyſcela.i. ſputa q̃ facta fuerit ſilia pyo.i.puri. uri ne uero mature ſunt q̃ hypoſtaſes hñt ſubꝛubeas quales oꝛobum.

Neq; ſuiipſi⁹ meminit per ſupioꝛa ita dicẽtis: Urina digeſtis vrinis. neq; hippo. alr dicẽtis: Urina vo optima cũ hypoſtaſi alba ⁊ lenif ⁊ homala.i. equalis: alia vo ſeriei q̃ de pleureticis ⁊ pipleumonicis manifeſta ⁊ fine mea expõne: ⁊ vbi ab his q̃ ab hippoc. ſcripta ſunt qui hoc ſcripſit recedit: ⁊ vbi maxime oĩno vel ex parte demum aliqua ea ſequiť. 73

Peripleumonie electuariũ cotallũ galbanum attractiuum cum mel le attico abꝛotanum in oxymelle piper bellebor̃ uel electuariũ nigruꝫ decoquẽs: ⁊ pleuretico ⁊ pipleumonico i ꝓncipio circũdoloꝛoſo exĩte da bibere: bonũ autem ⁊ panaces in oxymelle bullientem ⁊ colantem da bibere.

Et pmũ ⁊ ſm pharmacoꝝ reductura ſputoꝝ ſit qõ aũt per nigꝝ bellebor̃ vel ellectuarium vel tris ſubductiuũ. q̃ aũt per panaca ita dixit ſilr i quod vtiq; vtile exiſtit. 74

Dyſenteria apoſtema aliqõ uel eleuationẽ quieſcẽs. i. ceſſans facẽ ni ſi in febꝛib⁹ ⁊ ſudoꝛes ⁊ urine groſſe ⁊ albe ⁊ lenes ſupapparent: uel in tertianis diebus uel akyrſon.i.uarice uel ad

testez uel ad crura doloz uel ad hyschi on.i.uertebzum firmeť.

Hic sermo idetermiat⁹ ē:neqz qui dicit ad dyſenteriā indicante conscriptione:neqz omnis ceſſauit hoc inferens. 85

In febze cholerica añ septimū cū rigoze bycter⁹ supinat⁹ soluit fe. sine rigoze uero si superinnascať extra tempoza pernitiosum.

Non vtiqz alicubi añ septimā cū rigoze supinat⁹ bycter⁹ soluit se.neqz vo p⁹ septimū: ſz determinatio ē talis:febzicitātib⁹ bycter⁹ supuēit: aliqñ q̄dē vt finthoma diſpōnis q̄ fm epar:aliqñ vo choleram nā excernē p cutē tētante: deiñ neq̄nte id quēadmodū assuenit in omnibus fieri apostematibus. dictum ē autē de talibus bycteris in aphoziſmis. 86

Detani uero lumboz⁹ ⁊ in melā cholicuz per uenas ſpirituū defectiões qū fuerint phlebotomia soluit.

Cum aūt ait: Per melancholicū ſanguinē supabundantē i venis ſpūum defectiões fiunt: phlebotomia hec oīa soluit.ſpūum vo defectiões siq̄dē eoz q̄ fm arterias dic̄ zeni bas venas noiabāt vetes q̄ alia q̄s aſſygia.i.ipulsatio fiet vtiqz paſſio. si vo eoz qui fm pulmonē rursus b̄ vocata aupinā.i.ñ ſpiratione eimatice inſinuat. pñt aūt ⁊ multitudine ⁊ groſſicie ſanguinis nō solum per arterias ⁊ ſpirationes exitū nō bre sed ⁊ qñqz per ꝓpe vocatas venas. 87

Cum aūt a tenātib⁹ iteri⁹ uel anteri⁹ uehemēť spaſmanť:⁊ circa collū ⁊ facies sudozes a doloze mozb⁹ ⁊ sicatiſ tenātib⁹ urodeib⁹.i.caudatiſ:groſſiozes dozsum ꝓtinēt uel medie colligationes inate ut ad pedes deſinnit:huic tali niſi febzis ⁊ somn⁹ supuenerit: ⁊ ſequētes urine digōnē hñtes uenerint ⁊ sudozes cretici:bibere uinū citrinū uiosum:⁊ alicio.i.pulētā coctā comedere ⁊ ceroto ungerē:crura circūuoluere uſqz ad pedes calidos ⁊ infundētes ſcaphe.i.catino ⁊ brachia deuoluere: ⁊ lūbos a collo uſqz ad uertebza.i. ſcyamicerās ut ⁊ āteriozā ꝓtineat ⁊ dimittēs fomēta uitreoľ:calidā aūt aquā ifūdēs ⁊ extēdēs lintheo accūbās cū:⁊ ne uentrē ſoluas niſi balano.i. ſuppoſitorio ſi multo tpe exñs nō egeſtibilis.

Hic ſermo indeteriate dict⁹ ē cū eo qō ipzopziē q̄dā noiuz ſcripta ſunt.h̄.n.i.a doloze mozderi tenātos ipzope dictū ē:dzymitib⁹ bu.i.acrib⁹ ogruiei in dicēdo vehemēter anteri⁹ ſpaſmanť.p⁹ hec ait:ſicatis tenātib⁹ vzodeib⁹.i.caudatis groſſiozes dozsū ꝓtinēt eos q̄ vſqz ad vzcā.i.caudā vocās ita.vocāť aūt vzcio ſine oſſis:ſi vo vtraſqz ptes oñdi vult tēdi ⁊ circa anteriozā ⁊ poſteriozā tetanuz extendi poſſibile: ſic̄ pax antea dixit: Tetbani vo lūboz.nō infallaciter āt neqz digōni vrinaz alleuiationē paſſionū p̄cognouit: febzilis.n.egritudinis indigōnes p vzinā oñdunť manifeſte. egritudinuz aūt q̄ fm muſculos nō infallax ē ſignificatio q̄ p vzinas: ſz b̄ q̄dē puuz: dare vo vinū eis ſine h̄.i. vt determinetur vtz a frigoze paſſi ſunt vel ꝓpē aliā cām: nō p vū peccatū ē ſz ⁊ valde audax.irrōnabiľr aūt dictū ē ⁊ h̄: Uētrez aūt neqz ſoluē niſi balano.i.ſuppoſitorio.ſoluiť.n.vtiqz i talib⁹ vtiliter:alia vo ſeriei pene manifeſta. As

Egritudies aūt soluūť oēs uel fm os uel fm uētrē uel fm uesicam.

Non ē hic fmo vl⁹ neqz coīs oīum:nō.n.p h̄ ſola ſed p matricē ⁊ per emozzogiā que per naſos fit ſolutiones fiunt egritudinum. Ab

Elleboziare oz eos quibus a capite ferť reuma.

Non neceſſariū quibuſcūqz a capite ferť reuma omnes helleboziare:ſed qñqz capitis ſolius facere pzouidentiam aſſueuimus. 90

Quibuſcūqz ex apātib⁹ uel phlebozogia.i.uene ſciſſiōe uel ꝓpē aliaz fozte cām empici fiūt ne des helleboz⁹ neqz.n.,pderit: ⁊ ſiqd patiať: cā uide bit̄ helleboz⁹ eē.ſi uero dialipite coꝛpus uel doloz i capite uel emplaſtate aures uel naſus uel expuitio uel geniculozuz grauedo uel coꝛpis tūoz p̄ē ꝓſuetudinē qōcunqz ꝓtigerit neqz a potib⁹ neqz a nenenis uel uencreis neqz a triſticia neqz a ſollicitudib⁹ neqz a uigilijs ſi qd q dē hoz⁹ hēat cām ad hoc facere curā.

Phlebozogiā q̄dē dic̄ vene ſciſſionē.qñ aūt neqz eos q̄ ex tali cā empici facti ſūt helleboziare cō ueit:neqz eos q̄ ex apātib⁹: neqz eos q̄ ex alia tali cā manifeſtū.empici vo pp incōtinētiā male i b̄ catalogo.i.nūeratiōe nūc dicūť.incōtinētia tpa fm ſeipſam nocentē incōtinētes:puta plenitudine:id gōne:nochigia.i. ebzietate venereis multis:⁊ multis vigilijs ⁊ quecūqz talia.predicens autem quibus helleboꝛum nō opoꝛtet dare ait:Si dialipite coꝛpus: hoc eſt ſi diſſolmū ſufficiēter factū fuerit ſīi occaſiōe videlz vel doloz i capite chroni⁹ i.plix⁹ ⁊ difficile ſolubilis:ſubaudire.n.te h̄ ⁊ doloz i capitis oz:⁊ oīb⁹ his q̄ deinceps dicta ſunt ⁊ aurib⁹ emplactatis ⁊ naſo ⁊ expuitioni.adiſcit aūt genuū grauedinem ⁊ doloꝛē ⁊ coꝛpis tumoꝛē p̄ter ꝓſuetudinē:ita.n.i oīb⁹ his ſine manifeſta cā factis helleboziare ꝓſiliatur.⁊ dixi dēs vl⁹ hūc ſermonē in pticularia dixit: Neqz a venereis neqz a ſollicitudine vel vigilijs p̄dicta facta ſint:ſi.n. ex aliquo hoꝛ fuerint facta ad cām q̄ feē armari iubet.q̄ aūt ex oīb⁹ q̄ dixit ⁊ vē certiſſime dicta ſunt ⁊ que nō dicistis a libzis hippo.⁊ a noſtris negocijs. 91

Ule ex itinere dolozes latez⁹ doloroſi hyſchion.i.uertebzoz⁹ ⁊ q̄cū qz reſpirātes dolēt occaſionē habētes

multotiēs.n.didiſcere uenire ex ꝯpuliſ
τ eſcis uētoſis dolores τ ad lūbū τ ad
hyſchiū τ hyliū: qbuſcūqz aūt horꝝ fue
rit talia diſſurie.i.diſſuriāt.i. difficult
minguntur: horum autem itez cauſa τ
cozrizarum τ branchorum.

Non.n.ordinate iterꝑtat⁹ ē h̄: ꝑdicēs enī dolores
q ex itinere dolores lateꝝ dorſi lūbi oſſionē feč
vt debēs dicē q̄lr talia curenť: demū.n.eis adiꝛ
ciēs multotiēs.n.didiſcerūt venire ex crapulis τ eſcis uē
toſis.p⁹ h̄ itulit: q̄cūqz fūt talia difficulť mingūť: τ p⁹ h̄
rurſus deiceps ait: Dorꝝ aūt ie cā τ cozrizaꝝ τ brācorꝝ aſce
phalū.i.ſñ capite vt vtiqz dixerit q̄s faciēs ſmonē. 92

Quecūqz uero a diematib⁹.i.dietiſ
ſūt multa qdē unuſqſqz ſic utiqz
ꝑt ꝯſuetudinē dietat⁹ fuerit maxie inſi
gnit: τ eni qcūqz nō diſcētes prādere τ
prāderēt uel prāſi fuerit: eiſ tūor uētris
erit mult⁹ τ rictaſm⁹.i. ꝓiectio τ plecto
ria.i. multitudo: τ ſi cenauerit: uēť tur
bať. mihi uero non neceſſarium in tali
bus prolongare ſermonem.

Eminim⁹ vtiqz alicubi būc vniuerſū ſermonē in
gniſia.i.vera τ ꝑpa pte ꝺſcriptiōis ſufficienē tra
ctatū. ex ill' igiť poter ſilr dicta τ h̄ τ legē τ iudi
care. mihi vo eſce maxie iſigniūt vt dicet ñ ex rōe aliq̄ ſz
expiētia docet iudicaze ciboꝝ vtutē. mihi vo ñ neceſſariū
i talib⁹ plōgare ſmonē: eſce vo magł iſigniūt vt dič. 93

Eſce uero maxie iſigniūt nō ex rō
ne aliqua ſed expientia docet iu
dicare cibariorꝝ uirtutem.

Non differt āt nūc eſcas dicē vel cibaria: τ nimiꝝ
n ſcripſit h̄ tale qd rez eē indicat p dictionē: iſigni
te: Inſignis.n.ait corꝝpib⁹ fit fz vnūquēqz die al
teratio ex foztib⁹ cibarijs: deiceps ea enumerat. 94

Aleū ſyſaz.i. uētoſitatē τ calorē
ad thoracē τ capitis grauitatē. τ
ſiqdē aliū dolorē didiſcerat añ exacuit
ureticū āt ē τ hoc hz bonū: optimū āt τ
id comedere debēti ad potū ire ł ebrio

Expientia oz iudicare vnūqōqz eoꝝ q̄ comedū
tur: nō recte dicet ventoſū eē alleū neqz calozis
ampliozis q̄ ſm cepas ſenſū ferēs bis q̄ come
dūt neqz in aliq̄ alia pte corꝝpis neqz thorace. ſm eundez
vo modū neqz aſſā.i.turbationem: τ maxie ſiqs id p ex
ferueſcens aſſumat. multa vo idematū qū plectoricū fu
erit corꝝ calefacit: qū ꝑuacuatū aūt fuerit ſiccat deide
vel demū foztiť. peccauit igiť ꝺſcriptoz h⁹ libri ſine deter
minatione enūciationē faciēs: meli⁹.n.eēt deteriaſſe ſic
dictū ē. nūc aūt ſimplr totū enūciauit de alleo. meli⁹ aūt
eēt dicē: ſiccare vo τ calefacē id τ nō ventoſū eē. nō eniz
aduerſus indeteriatū enūciare ꝺſuetudo ē: ſubaudire vo
qū in tpe datū fuerit cū ꝑpato corꝝpi oñdit. ꝑpatū aūt quz
neqz plectoricū exñs neqz cachochimū. nō recte igiť ca
pitis grauedinē ab eo fieri ait. ſi.n. ꝑuacuās corꝝ offe
ras alleū τ capiť grauedinē ſanabis τ oīs alteri⁹ ꝓticule
Admiroꝝ āt q̄lr vſqz nē ꝑdicēſ ea q̄ narrauit i eo: deiceps
ait: Optimū aūt id comedē debēti ad potū ire vel ebrio.
appet.n. ex his neqz ꝯpulā neqz ebrietatē opans ſm τ ſ
cuſtoditiuū id exñs vt τ grauedinē expellē poſſit τ cura
tiuū ſyſaz.i. vētoſitatū. vere q̄dē dixit h̄ τ adhuc vreticoꝝ
i. vrinatiuaꝝ eē pharmacoꝝ id. mendaciter aūt alia adie
cit ſimul eum dicendo impugmantia ea. 95

Caſe⁹ aūt ſyſam.i. uētoſitatē τ ge
ſtora.i. ſtrictionē τ cibarioꝝ acce
ſionē faċ: crudū aūt adhuc τ idigeſtuz
peſſimū aūt potu comedere repletis.

Ventoſus magis ē mollis τ recēs caſe⁹ τ minus
v ſiegni.i. ſtrigit vētrē τ nimiꝝ τ ſticulouſus ē ma
gis: qō idicauit dicēs: Cibarioꝝ acceſſionē faċ: ſi
aūt.i. crudū τ idigeſtū i medio iteriacet ſm ſeriē nō vili
gēt i iterꝑtatione deductū: oñdit deniqz qñ oē crudū τ
idigeſtū i hu. qō ſm coꝝp⁹ iſurgit ex talib⁹ cibarijs aptū
natū ē fieri q̄lis ē caſe⁹ crudū τ idigeſtū cibariū: ac ſi etiā
dicēt ita: Caſe⁹ āt ſyſā τ ſtegnotica.i. vētoſitatē τ ſtrictio
nē opať τ cauſodis.i. eſtuoſus ē. adhuc aūt crudū τ indi
geſtū ē cibariū τ hu. taliū generatiuū. peſſimū aūt ait: et
hoiem ipletū cū potu comedē id: qō etiā manifeſtū idio
tis. ñ ē q̄dē τ alr nō bonū cibariū caſe⁹ ceu vtiqz ꝓtychi
m⁹.i. groſſi hu. generatiu⁹ τ diſpet⁹.i. difficulť digeſtibi
lis exñs. ſi vo i bibēdo q̄s vtať eo ipleť exñs: peſſimus
oīum cibarioꝝ fit gratiās os ventris. τ ipſe q̄dē p̄mū eoꝝ
rumpiť: deiñ ſecum corrumpens τ alia. 96

Legumina uero oia uētoſa τ cru
da τ cocta τ frixa mīme uero iſu
ſa τ uiridia: τ his aūt non uti niſi pyſi
mon.i. cibaria. hz aūt τ ꝓpas malicias
ſingulum horum.

Oplēt vētrē oīa legumīa. cū his aūt τ idigeſti
i bilissima eoꝝ ſūt q̄ ſūt cruda: q̄ vo frixa vētoſa q̄
dē min⁹: τ idigeſtibilia vo nll'o min⁹. q̄cūqz vo plurimuꝝ
coq̄ť moderacioza. Qō aūt deiceps i q̄buſdā q̄dē exēꝑ
plariū ſcriptū ē: τ iſuſa τ viridia vt τ i his talib⁹ ꝑdictus
malicias hr̄itib⁹ i plib⁹ āt nō ita ſz ab alio ꝓncipio mīme
vo. iſuſa igiť viridia q̄dē dicūť q̄ nō ſiccā neqz certiſſime
iā oīa pfecta. iſuſa vo q̄ aq̄ iſūdūť. oſiliať igiť ſine ſicis. i.
cibarijs legumīb⁹ nō vti ſycia.i. cibaria videlz maxie q̄dē
panis q̄ ex frumēto dicēť vel ſimplr vniuerſa q̄lrcūqz cō
ſtruunť. foztaſſis aūt τ alia oia ex q̄buſ panes fiunt: ſtas
i. ſpeltas τ zifas.i. ſigalas τ hordeum: ruſtici vo τ a milio
panes faciunt. 97

Cicer ſyſam.i. uētoſitatem quidē
crudū τ frixum τ laborem facit.

Vidā ſcribūt ꝑp h̄ id vētoſitatē facē vt tēdēl pu
q dēda.i. extēdēſ genitalia mēbra ꝑp h̄ deniqz qō
ſcriptum ē ſeriei laborem fecim⁹ unde dolorem 98
quī ꝓpter inflationem venit.

Lens autez ſtipticat.i. ſtipat τ ari
dum facit ſi cum coztice fuerit.

Ridū vocē dixit ſignificare turbationē quandā
τ velut pugnam in ventre fientē ex diuerſis vir
tute cibarijs ſicut τ nunc cum coztice offeratur
multum carne eius eſt indigeſtibilis. 99

Lapinum autem mnime horum

minima mala habet.

Dc.i.minime ꝫriū significat huic.i. maxime: manifestum quoniam lupinum minima predictorum habere ait mala. 100

Silsiū aūt ⁊ opos.i. succus ē qdē quibus maxime: inexpertis autē non transit uentrem.

Radicē filsij vocare ꝺsuetudo homīb⁹ a noīe.i.eq̄ uoce toti herbe:hāc hic ait:⁊ adhuc opos.i. succū herbe:inexptis.i.iſuetis ficcā opari choleram in⁹ aūt ⁊ hic.pax.n.postea ipse dic̄ scribēs ita:Al chole ra vo ficca ventiflat ⁊ sonit⁹ iſunt ⁊ iduratiões inſūt.manifestū igit̄ qm̄ spūs vētosus coadunat̄ fm vētrē ex obstatione filphij:est aūt oxymi.i.acre. 101

Et causodes.i.estuosum hoc.

Quid vtiq; igit̄ significat b̄.i.est uosum ē:qb⁹ q̄dē nihil ex textu manifestū ē.⁊ ꝓpt̄a cōmentās ꝺs singulū hoc ꝺic̄ qō suabiliſſimū ſibūpſi valde ꝓpositū enī.i.difficile dicē q; fm rōnē ī talib⁹. 102

Maxie uero uero fit:si cū multo caleo mixtū fuerit uel commixtiōe bouinarum carnium.

Sanguinē.i.cholerā rubeā ab eo vocatā ⁊ marie fieri ait:bis q̄ſit̄ ſilfium cū caseo pl⁹ obtulerūt vel q̄ bouinis carnib⁹:ſysa enī.i.ventositas q̄ ex ſilphio gnāt̄ ēplastici.i.oglutinatiuis ⁊ bradꝫ potus i.tarde ꝓgrāſeūtib⁹ cibarijſ mixta māet ſꝫ vētrē ñ exiēs. 103

Melancholice qdē exacuunt passiones a bouinis carnib⁹ anipblytos i.iſupabilis nā eaꝝ ⁊ nō ꝓtingentis uētris est digerere.

Erat quidē eidē de ſilphij virtute ſmo.imiſcuit āt huic comestiōꝫ bouinaꝝ carniū ⁊ p⁹ B deiceps sup ea trāſiens melācholicas passiones exacuit anipblytos enī.i.iſupabilis nā eaꝝ.igit̄ vtus ē qdē ꝺicti one hac.i.enī ſic̄ illi q̄ cās eoꝝ q̄ dixerūt dicūt.nō tñ huiꝰ ipſi⁹.i.exacui melācholicas passones a carnib⁹ bouinis dixit cām: quādā aūt aliā coiozē dixit cām eā q̄ fm diffile coq̄bile ⁊ forte nāe.nā.n.anipblytas.i.iſupabilis est illa quā nequaq̄ ꝺs hypballita.i.ſuparet. 104

Optime uero utiq; eripiēt̄ sic̄ si et coctis utāt̄ ⁊ ut uetuſtiſſimis.

Et B vtus bꝫ ꝺsiliū nō fm melancholicas passiones:bouinis enī carnib⁹ meli⁹ vti ⁊ coctis ⁊ veterib⁹:quēa dmodū bis oīb⁹ ꝺigestibilib⁹.ñ ꝓpter vo⁹ ē dictiōe hac.i.optime:neq;.n.q̄ melācholice egro tāt:neq; ali⁹ ꝺs hō san⁹ vel egrotās optime vtiq; eripiet̄ p bouinas ⁊ coctas ⁊ veteres carnes oblatas.ſꝫ comedē tiū oīuꝫ ſūt be nō bon⁹ cib⁹:ſꝫ min⁹ aliis q̄ talib⁹ offerūt nocent̄.igit̄ transponēs hāc dictionē.i.optime ⁊ faciens ſermonem minime inculpabilem operaberis. 105

Caprine uero carnes ⁊ q̄cūq; i bouinis ſūt male: oia.n. hīt ⁊ indigonem ⁊ uētosiozes ⁊ eructuosiozes ⁊ cholerā faciūt.ſūt āt bñ odoꝛabiliozes ſolide ⁊ delectabiliſſime: be optime cocte ⁊ frigide:q̄ uero idelectabiles fetide ⁊ dure he peſſime ⁊ inrecētes: optie uero ſūt estiua hoza:autūnali uero peſſie

Et rursus dixit hic cām eēndi deteriozes caprinas bouinis carnib⁹:digestibiles.n.filr exītes caprine deteriozes sunt bouinis:⁊ eructuatiões multotiēs faciūt pniciosam hītes q̄litatē.ꝺxymitrie.i. acriores aūt exītes ⁊ calidiozes bouinis:ſi indigeſte remanserint ⁊ cholerā opār̄.iōq; frias magiſ q̄ ca.oportēt comedere eas.optie vo sunt estiua hoza.autūno vo hac hoza peſſime:optias eē in estate ait ſuiipſaꝝ carnes caprax;: ñ enī est vtiq; aliaꝝ carniū.igit̄ oportebat q̄dē q̄tū in hoza estiua peſſimas eē.cōtingit aūt meliozē escā eis fm estatē caprīs eē:quēadmodū q̄ herbaꝝ comestiua aīaliū mala sunt estate inueniri:ꝓpter nō habendū adhuc herbā viridē.caprīs aūt aptiſſima esca rami arboꝝ:⁊ melioꝛ est vt i fine veris.hīt aūt copioſas escas fm estatē q̄n autē esca fm plurimū pōt ad carniū aptitudinē vt ex vulpibus licet tibi addiſcē.in autūno aūt hīt optimā ꝓp vuas carnem:ita vo ⁊ passer ſi talis optimam habet carnē: autūno āt caprē idigentes esca apta peſſimā ⁊ ſubtiliſſimā hīt carnē: fm vo hyemez rursus meliozē habitū cozpis hīt nālē diſcrasiā a crasi q̄ fm hozam dirigentes. 106

Coyri.i. porci pniciose quę enorme.i.crude uel ſanguinee ⁊ circūaste:cholerice uero utiqz erūt ⁊ turbati uc:ſuine uero ominū carniū optie:uali diſſime uero oīum que nō fortiē crasse neqz ſubtiles macre neqz etate ierij.i. ſacrificij ueteris:comedere uero ⁊ ſine forma uel ſubfrigidas.

Coyriū.i.porcū ꝑcipue noīabāt veteres eū q̄ pu⁹ valde fic̄ apud porcā ē inuenire.i.apud ethymicem.i.nō ꝺumoſi idē fuiſ pareſtin.i.licetcinas.i. porcias ⁊ cratafilas hyas.i.ſues.ſponſi vo nescio q̄lr ſya los comedebāt:eos.n.q̄ ſupza pfectos etate ita noīabāt veteres iſenſibiliſſimi oīum erāt ſpōſi in digōne ciboruz ſanoꝛ.fil̄ ⁊ delectabiliū cibarioꝛ: fic̄ ⁊ in comedēdo ventres caprax ⁊ plenos q̄ſuie ⁊ pīguedie: qō diſdigestibili⁹ vtiqz inuenies cibariū.optia vo caro in delectationez ⁊ digōnem ē q̄ medioꝛ fm etatē.hec aūt ⁊ generatiua ē ſanguis benigni:peſſima vo ē q̄ vetuſtiſſimi: ⁊ q̄ ei⁹ q̄ p⁹ pruritionē ꝺfesti comedit̄:fere oīum peſſima q̄ hō comedit aīaliuz terreſtriū:humidiſſimā.n.hīt carnē. ⁊ ꝓpt̄ea ſupabundāt hūida caro eoꝛ q̄ mō nouit̄ geniti sunt exīs phlegma generat plurimū.ſi vo enoꝛme.i.crudiozes ꝺtigerint multū magis:hac eadē aūt rōne ⁊ carnē ſuuz pinguiſſimā exītē deterioꝛē exiſtiat carne medioꝛ euphaloꝛ.i.bñ carnoſoꝛ:ſuſpicās ei⁹ humiditatē ꝓp quā oīs pinguedo homogenea.i.vnigena carne deteꝛioꝛ ē ad digōnē ⁊ nutrimētū. ſꝫ ⁊ circūaſſe fm aſſatiōz iepte ad euchimiā ⁊ digōnez ſūt ⁊ cholē factiue.p accedētē eiſ oxymitricā.i. acredinē.coīs.n. b̄ malicā cholericoꝛ cibarioꝛ ē q̄ bñ da fuerint ⁊ oxymia.i.acria:cozrūpunt̄.n.⁊ ſimplicit̄ hec talia ⁊ oxymice.i.accredine oza vaſoꝛ q̄ deſcendūt ī ventrem remoꝛdētia cibaria reumatū q̄ ex toto cozpe ad eū cā fiunt.hoc aūt.i.ſine forma oꝫ nos comedē carnes porcinas b̄ est ſine pelle.ſ. nō.n. ſimil̄r carni aīalis cutis ꝺigeri apta nata ē ſeu vtiqz frigidioꝛ exīs cut̄.ſubfrigidas aūt has oēs oꝫ dignū exiſtimās comedē manifestū ē calidas oēs verēs carnes exiſtimās:fortaſſis eas ardētiozes ⁊ vētoſiozes ſubfrigidas eē. Ego vo ī capnis q̄dē carnib⁹

ꝛ q̄cūq̄z alie nā calide hūc sermonē accipio.in eūctis aūt fm caliditatē ꝛ frigiditatē q̄les suum sunt: simplr ita oi/ctum indeterminate nō accipio. determinate.n.aptiores fient:calide vo frigidis. 107

a Cholera uero sicca uenter inflaꝯ ꝛ sonitꝰ insūt ꝛ doloꝛ costaꝝ ꝛ lū bi:egerūt eni nihil iferiꝰ:sz ꝓstringunt.

Eam q̄ simplr noiaꝯ ab hoībꝰ vel oībꝰ chola būi e ditate deteriat a sic. chola:noīe vo cōi sz ābo v/tiꝯ ad modū generatiōis respiciens exīte cōem: siē eni hu.cholera fit ozymeis.i.acribꝰ būoribus ex cozn prione humoꝛ q̄ comesta sunt factis: ita sicca spū vētoso ozymei.i.acri. iōq̄z appꝛopiātia vētri neruosa cozpa moꝛ sa ꝛ tensa doloꝛes faciūt.potētibꝰ aūt spiritibꝰ his q̄q̄z q̄ dē detineri:qsiq̄z vo exire ꝓpter detētos spūs siccā chole ram generari nō audeo dicē:suasibilius eni esset ita no/minare ea que egerunt. 108

b Tunc talē custodi ut non uomat sz uenī subducaꝯ clysterizās q̄zci to aq̄ calida ꝛ pinguissima:ꝛ etiā aquā ungēs plurimā imitte calidā in scapha i.pelui accubare faciēs : ꝛ calide aq̄ pa rum supinfunde. ꝛ si calefactꝰ ei uēter subducitur soluitur.

Hoc quidē.i.q̄citissime clysterizare ꝛ phibere vo mere coīa p̄cepta oīum q̄ in vētre cōtinent ꝓter nām studemus excerni inferꝰ. fm eumdē autez modū ꝛ calida clysterizare : ꝓuocatiuum.n.calidū: sicut apocrustici.i.repercussiuū frigidū:eē pingue vo clystere ficce diſcrasie,ꝓpria sanatio:qz ꝛ virtute ẽ būctans siccitatē:mitigās mozdicationē eisdē adheret intētiōibꝰ ꝛ h.i.p aquā ꝛ oleū calefacere ꝛ mitigare i scapha pyri/antem.i.fomentantem. 109

c Onfert aūt ꝛ dozmire huic tali.

Manifestū āt vtz i scapha.i.pelui fomētatū eū vel p ꝛ sine illa dozmire inbet. ipm aūt p seipm ꝛ fm seipm scrutāti manifestū : qm oībus q̄ ex idigōe vtilissimum est dozmire. 110

e T bibere uiuum subtile ꝛ uetus ꝛ acresteron.i.meracius .

Vnū quidē vt digōni ꝓferens dat subtile vt nō maneat fm ventrē:vetꝰ aūt ꝛ meratꝰ gꝛa calefa ciēdi magis.oē.n.vinū corpꝰ calefacit exin.i.ba/bitū:maxime autem quod vetus. 111

e T oleū da ut gescat ꝛ uenī subeat i.egerat ꝛ soluiꝯ doloꝛ.

d Ryneoꝛ.i.acrium mtigatiuum oleū ꝛ siccitatis correctiuum subducit aūt moderate ventrē: qui bus omnibus opus est ei qui curatur. 112

Cibis aūt ꝛ potibꝰ abstinēat: qbꝰ indigētia qdē nulla ẽ fm cozpꝰ ne qz opꝰ appositione.indigesta uero q̄dā ꝓtinēt digōne indigētia: huic qdē gete est opꝰ:cibarijs aūt nō añq̄z digerant moderate q̄ ꝓtinent.si uero nō remise rit doloꝛ: lac asine da bibere ut purgeꝯ

Ivo qō p̄dictū ẽ faciēte te doloꝛ nō soluiꝯ: am plior ẽ dymicris.i.acredo ꝛristātis cause: ꝛ pro pterea purgare cōuenit cozpꝰ. asine vo vti lacte iubet purgantibꝰ oībꝰ pharmaciis exīti humiliozi ꝛ ab tatactori.i. inopabiliozi. h eni est alio lacte humidius ꝛ subductius. 113

g Juero humidꝰ uenī fuerit:ꝛ cho lera subit.i.egerit ꝛ tozsiōeſ ꝛ uo mitꝰ ꝛ mozdicatōes his ualidissimū ge scere:bibere uero melliētū ꝛ ñ uomere Subducere āt fm eū moderate ꝛ gete

Manifestū siue de sicca cholera adhuc ꝛ nūc i ei fmo:siue h audire oz fm seipsam : q̄rcunq̄z ẽ vo hēat .appet cholera dꝛymea.i.acrꝰ difficile la uabilis vel laudabilis otineri fm ventrē.hāc aūt subdu cere tētat moderate fiꝯ cū digerendo q̄ cōtinenī fm eus Multotiēs.n.in talibꝰ disponibꝰ agonistice.i.violenter adiuuans repētinā simul expurgat chachochimiā foꝛti pharmaco ꝛ pscrutās habitū ꝛ virtutē egrotātis ꝛ hoza ꝛ etatē ꝛ ostitutionē.i.ofistentiā. Id aūt qō in fine ferici dictū ẽ.i.bibere vo mellicratū ꝛ vomē vt volēte ꝓcipto re expurgare supioꝛē ventrē dictū est. melioꝛ aūt altera scriptura q̄ ẽ supius q̄ qū nō ricticū eni.i. expurgatiuum exīs mellicratū ad viā q̄ fm nām reuoluit ea q̄ cozrupta fūt siue nocere ꝛ piclitari os vētris fm vomitus. 114

e T hydropū due sunt spes siue ita ure:quoꝝ hic quidē hypoſarchi diꝰ conās fieri ieffugibilis: hic uero cū inflationibꝰ multa bona foztunatione idigēs:maxie uero afflictōe ꝛ pyria.i. fomētatōe ꝛ cuccia.i. ꝓtinētia cibi. sic ca uero ꝛ dzymia.i.acria comedat: ita eni uriticotatꝰ.i. urinatissimꝰ erit ꝛ foz tis erit maxie.si uero dispnꝰ.i. difficile spirabilis factꝰ fuerit:ꝛ hoza uernalis exīs ꝓtigerit:ꝛ etas i statu suo sit ꝛ ro bur fuerit: a brachio sanguinē auferre deinde panes calidos ex uino nigro et oleo infūdens comedat: ꝛ q̄zmime bi bēs q̄zplurimū laboꝛet ꝛ carnes suinas carnosas comedat cum aceto coctas ut ad difficiles ambulationes obuiet .i.sufficiat.

q Uidā nō hypoſarchidiū sz epyſarchidiū scribūt nō tñ anasarcha vel catasarcha scriptū iueni ali cubi :ꝛ nimiꝝ iunioꝛibꝰ ita noiantibꝰ. dicēte vo eō duas nās eē hydropū:ꝛ de scōo q̄dē inflatiōes scribē te:aliud aūt nullū finthoma adiscietc: ip:oꝑe vo nihil oī pharia dicēte:manifestū ẽ qm fm q̄d ꝓfundit ꝛ fallitur fm dzias hydroꝛ.i.hydropū.igit hi q̄dē medicoꝛ q̄uoꝛ dicūt eē dzias hyderoꝛ apte superceedētes q̄ ogrnūtis nō nūc ips redarguē eos.q̄ aūt h scripsit deficit apte.ē.n. hyderoꝛ hīc q̄dē būidi subtilis fm ofistentiā cosceruās multitudinē i iferioze thoꝛacis regiōe oī: būc galiētes .i.purgantes:q̄q̄z quidē humidū euacuamus:alius aūt

nō aq̄ ſz ſpū hz hanc regionē plenam: ⁊ fere ſupioza oīa tumefacta:hāc tympaniā nūcupam⁹.ali⁹ h aūt qs phle gmate hz totū habitū plenū:hūc hyposarchidiuz q̄dā nū cupant:itaq; deficiēt dixit h hyderoz eē ouaſ nās.nō tñ neq; rōne dixit h.i.conās fieri ieffugibilis:veri⁹ eiz vtiq; diriſſet ⁊ ita ſcribēs. Interfic aūt moz ider⁹ cū factū fuerit Scribit aūt ſeriē ita male ſcripta ab eo q̄ pmū ſcripſit:alē nimiz deiñ hydropū quē cū inflationib⁹ ait fieri curā ſcri pſit:h quidē cōe hītem oīuz hyderoz: qñ fm pncipiuz ſcripſit afflictiōez ⁊ fomētatiōez ⁊ otinentiā cibi ofiliās comedē ca.⁊ ficca.h aūt q̄dē sol⁹q̄ anaſarcha quē icurabi lē derelinq̄t.h.n.sol⁹ incipiēs qñq; indiget phl'omia:qū demū ex emozroidaz retētione.i.ablatōe: vel mēſtruoz mulierib⁹ vl ex aliq̄ ita plectozica cā incipiēs ofiſtit.tym panū aūt vel aſcliten hydez nullus auſus neq; viſus ē p phlebotomiā ſanare.in eo igiē demū q̄ idiget phl'omia cura q̄ deinceps ca.⁊ ficca fuit vtiq;:h igiē ſcribēs qō de cens cōiecturaſſe vr.⁊ q̄ h ſcripſit nō tñ recte demū dixit ſi vo viſnus.i.olfficile ſpirabilis fuerit q̄ laboraſ: phlebo tomia idiget pp plectoziā nāe fortē in hydez icidēs. ſiē ignis piclitaē extingui imiſſis ei lignis multis humidis niſi qs de multitudine auferat:ita ⁊ in eo q̄ ppē multitu dinē ſanguis frigidioris extingui piclitaē maxia ē ſana tio phl'omia:fm quācūq; hozā piculū h aſſūpſerit.male igiē addiē huic fmoni:h idē ⁊ boza eſtiualis exīs.nā au ferendi quidē pl⁹ vel min⁹ ⁊ alia q̄dā ⁊ boza ſunt itētio. huiuſmōi aūt phlebotomie intētio ē auxilij nā paſſiōis. quidā aūt vt diaſcoꝛides nō eſtualē bozā ſz vernalē ſcri pſerunt ſuſpicās eſtualis q̄dē diſſolutionē vtutis: hye malis aūt ad venturā paſſioni frigiditatē. Idiotice vo.i. vulgariter ⁊ vetuſte valde panes ca.ex vino nigro ⁊ oleo oat comedē ei q̄ phlebotomat⁹ ē.intentionē q̄dē babēs verā.ſ.roborare vtutē vt ſufficiat afflictionib⁹ q̄ fm gym naſia.i.exercitia:nō inuenies aūt mām dignā intētiōe.ni ſi enī vinū plurimū ſanguinē generat.tm aūt vt ſupfluū gū melancholicū faciat illo meli⁹ ē chiz.i. subzubeū vinū dare ſubtile q̄dē oſiſtētia:vt ⁊ vzinatiōez ⁊ eoz moueat: etate vo nō nouū quēadmodū ⁊ muſtū cōtingit. nouoz vo vinoz nullū vinū chiz:ſed ⁊ albū aut ethz: rubeū aut nigz:inueterata vo chira fuīt ⁊ xanta.h aūt deiñ nimirū q̄ minimū bibentē plurimū laboꝛare rectiſſime dictū ē. ficcat.n.talis dieta ⁊ calefac.ſuine vo carnes fm illū qui dic⁹ ē modū comeſte in ſtatu exītib⁹ ⁊ fortib⁹ vo bene vtiq; dabunt. aliaz carnium vo nullus vtiq; poterit di gerē bene eas:iā piclitās extīguē inatū caloꝛē meli⁹ igiē q̄cūq; bñ digerūt oare his ita ſe hīt. 115

Q Ualicūq; uētres ifimos inferiores calidos hīt:⁊ dzymee.i.acres egōnes ⁊ anomale.i. ieq̄les exeūt a colliq̄tiōe eis fit.ſiq̄dē potētes fiāt: helleboꝛo an tiſpaſe.i.reeuellere.ſi uero nō:ſucc⁹ fru mētarij tritici groſſ⁹ fact⁹:⁊ fabatin⁹ ⁊ etnos.i. fabe integre aq̄ cocte iuris pin guamē:⁊ paneſ eucitiſis.i.ſubcinericij ⁊ piſces febziēti q̄dē cocti: infebziēti ue ro exīti aſſi:⁊ uinū nigz ifebziēti.ſi ue ro nō:aq̄ a neſpul'uel myrthib⁹ ul' mal' granatis uel finicobalanis.i.dactalis: uel anathos.i.floze uineaz uitis.

Agis ,ppie vtiq; diriſſet egōnes his ab incēdio a cōbuſtione a coarſione nō a colliq̄tione exiſtē nā colliq̄tio q̄dē in ipſo fit ,ppē ſe.male mozige rata colliq̄ta pinguedīe vel ⁊ carne molli. coarſio vo in vētre comeſtis a caloꝛe dzymeo.i.acri p quē infebzire cō tingit:hnic helleboꝛ iubet dare albū.indicauit aūt h an tipaſſe.i.reuellē verbū:qz p ſupioꝛē ventrē. ſi vo nō pote rit ,ppter quācūq; cauſam helleboꝛum accipere dzymi / cre.i.acredie vñante huic cibaria iubet dari ⁊ poꝛ⁹ſtipti / cantia ⁊ ifrigidātia.adiīc aūt cibariis ⁊ q̄ ficcare pñt:quē admodū eucifias.i.ſubcinericios pāes ⁊ aſſos piſces. his ita rōnabil'r dictis ſcrutandū quē dic inferioꝛē ⁊ ſupioꝛē ventrē.nā qñq; q̄dē veteres thoꝛacē ſupioꝛē ventrē no minātes oē cibi vas qō p⁹diaphzagma iferioꝛē vētrē nū cupāt.qñq; vo iferioꝛē vētrē nūcupāt i quē cibaria trāſ glutimus.aliq̄n q̄dē oīa q̄ p⁹ eū vocāt ventrē inferioꝛez qñq; vo ſola groſſa itestinoꝛ. ſūt aūt q̄ colon ſolū noīant inferioꝛē ventrē.fortaſſis igiē vtiq; q̄remus quā p̄dictaz pticulaz vel q̄s ſuaſibili⁹ē nūc audire:ſi magnū q̄d lucri deberē.qz vo inuētio hoꝛ taliū nil q̄dē nos docet pl⁹ biſ q̄ ſcim⁹ ⁊ indicam⁹ ipſi de eo q̄ q̄dē recte dicta ſunt:q̄ vo nō:magis aūt hīt circū ſcrutationē cognitionis q̄s vtili tatē meliuſ derelinq̄re eſt cito:⁊ maxie vbi neq; gniſia.i. ,ppria eius ē hec cōſcriptio. 116

S J uero febzē hēat ⁊ toꝛſiōes fue rint:lac aſininū paucū ⁊ calidū p̄mum deiñ exiductiōe pl⁹ ⁊ linoſpma.i.lini ſe mē:⁊ triticea alphyta.i.polētas.i.fari na noui tritici uel hoꝛdei toſti ⁊ cocti:⁊ egyptiacaz fabaz:auferēs amara ex coziās ſemia bibat: uel oua ſemicoagu lata comedat aſſa:⁊ ſimilaginē ⁊ miliū ⁊ coriandz coctū uel condz i lacte co cto frigida comedere:⁊ q̄ his ſimilia ⁊ potus ⁊ cibaria offerantur.

P Lurimi q̄dē eoz q̄ cōmētati ſunt meli⁹:his que p̄dicta ſunt copulāt h de his q̄ ca.hīt inferioꝛez vētrē:exiſtimātes ⁊ nūc adhuc fieri fmonē.pau ci.vo q̄dā ſepantes ſingul⁹ h cōmentaē. intētio vo eſt i eis huic q̄dē a ſupioꝛib⁹ purgare chacochimie: huic aūt epikarſie.i.cōmiſcere ⁊ q̄eſcē:huic aūt ſupficcare:huic āt infrigidare.igiē q̄dē lac aſininū purgare pōt:epitaramie i.cōmiſcē:lini vo ſemē ficcare ⁊ infrigidare: alphita vo q̄ ex frumēto epicheraſticū.i. cōmixtiuū hīt.⁊ hoꝛdeacea hñ eis remiſcēt ficcātia ⁊ ifrigidātia.egyptia vo faba tñ infrigidare pōt.oua vo⁊ ſimilago hycōdra pacynchima ⁊ euchima.i.groſſa ⁊ bona amenib⁹ vel hūoꝛib⁹ ⁊ ephy riſta.i.cōmixtiua:ſz exſiccat ſufficienter ⁊ in cibariis mi liū quēadmodū infrigidat.hec vo oīa dat frigida pp dzy mica.i.acredinē ⁊ caloꝛē homoꝛ q̄ opanē paſſionē. 117

d Jetarie uel dietatine maximū eſt obſuare ⁊ cuſtodire ſiē i acutis ⁊ in lōgis egritudib⁹ ⁊ intēſiōes febziū et remiſſiōes:ut tpa cuſtodiat:qñ oz ciba ria offerre ⁊ ifallaciē qñ opoꝛteat affez re ſciant:adhuc aūt qñ plurimū diſtāt ab intenſione.

Dd Jetatiue artis maximū eē ait hoc.i. cognoscere pticulare tēpus cibi. ipse igit vnā intensionē ait plurimū distare tēpus illud in quo cibum dare oz ab intēsione. est aūt dicere intensionē pncipiū poris mi.hoc aūt nō solū ī chronicis.i. plixis ⁊ tpalibus morbis sed in acutis vex etiā existimat: ppter qō id adiecit in lōgis egritudinib⁹:qm magis in his manifesta hec cibandi intētio:vel fortassis in his solis. in acutis enī suffi ciens ē cognitio tpis cibi descendere ad pedes: nō tñ in chronicis cibādus est ita: sed expectare decet q̄ optima remissionis.fm acutas enī egritudines expectare non lz timore debentib⁹ cito intēsionis future eē. quidā autem hanc serie scribunt ita:Dietatiue ē maxime vt obseruare ⁊ custodire ficut in acutis ⁊ ita ī chronicis scire quō oz cibare.quidā aūt finē huius serici ita scribūt : Adhuc autē qū plurimū distant ab intēsione scire vt cū alijs q̄ iussit nos scrutari circa infirmū ⁊ hoc osiliāte eo. appet aūt si ipm quis inestigauerit:hoc nō copulans pticulari inuētioni tpis cibationis: Intēpozaneū pceptū qō de cibatione ei nullo signum. 118

Scire uero cephalargicos.i. capite dolorosos ex gymnasijs uel cursib⁹ uel ambulationib⁹ uel uenatib⁹ uel aliquo alio labore intēpozaneo uel ex uenereis decolores brācosos splenēticos liphemios.i. defectos sanguine ⁊ sisoderas.i.inflatos:⁊ sice tussiētes: siticulosos:uenis defectos:⁊ tēsos hypocōdrijs: ⁊ lateribus ⁊ metaphrenis i.scapulis torpentes ⁊ obtuse uidentes quibus sōnitus aurium incidunt:⁊ urinationē nocturnā incōtineri dispositos ictorodes ⁊ quoz uentres cruda emittunt:emorogentes ex naribus uel fm anum uehemēter : uel in ephisematib⁹ existentes: uel in eis labor occurrit uehemens: ⁊ non continent: horz nullus pharmacare ⁊ pericula quia enī acuta ⁊ nihil iuuat:⁊ eas q̄ ad curā erectiōes ⁊ crises auferes.

Quoniā q̄dē inordinate mō ppatiōis monimēti vniuersa q̄ fm libz hūc scripta sunt : manifestū existīa oīb⁹: multa vo vt dixi ī eo bñ dicta:pp q̄ ⁊ his q̄ dicta sūt: ñ recte institerūt q̄dā:⁊ magl q̄cūq sūt oscij sunt sibiipsis :qui nō bñt doctrinā indicatiuā eoz q̄ dicta sunt:q̄ vo in hac serie dicta sunt:catalagū.i.numez bñt ineptoz pharmacari.purgari vo in idē cōtingit ad a pharmacari:quēadmodū demū ⁊ pharmacare ipurgare. Videam⁹ igit quos a pncipio dediscerit interemit:cephalargicos ait ex gymnasijs.ſ. exercitijs: vel ab aliquo alio labore intēpozaneo sincomos.i. succite igit audiēs eos q̄ ex intēpozancis laborib⁹ cephalargici facti sūt ne purges.intēpozanei labores oīno sunt quos pñs fm illud tēpus dispō corpis ferre nō pōt. rememorabor aūt nūc ad multa vtilis rei:cui⁹ ⁊ semp dignū existimo meminisse:corpe nostro q̄ūq egritudinis ppatione pticipāte ,ppie vt cōpleta sit exterioz quidē accidēs redargutio dispōnē eius:febrim accēdens vel cephalargiā.i.dolorē capitis: vel catarrū vel tussiz mouēs vel tale quid aliud deinde ex hoc fm otinuitatē languēt piclitanť neq; curasu egritudinē generante vel vl̄z fortī motu quēadmodū ineq̄litate vel frigiditate vel aliquo alio taliū.nullū enīz horz sufficiens est fm suiipsi⁹ nām languorē opari vehementē: ſz siue febris ab aliquo eoz facta fuerit ephimeraz noiataz hec talis est febris:siue aliqō aliud sintoma turte.i.breue inde erit multotiēs:⁊ hoc demū vt dixi pp dispōnem corporis singulum taliū nō cā egritudinis ſz occasio fit. ,ppie enī vtiq; quis maxime tales cās noīat occasiones nō simplr apertas vt multotiēs assueuerunt ipsi vocare qum ab aliqua manifestaz causaz nocumentum factū fuerit manifestū in corpe.nulla enī alia dispositione egrotatiua subiecta:neq; egritudo digna rōne ſequaē ⁊ facti in corpore nocumēti qō fecit id cā est. sciasigtur ei pñtem sermonem in talibus causis fientez quenecz fm suiipsi⁹ rōez nocēt corp⁹.capitulū aūt eoz ē vnū quidē:⁊ primū labores multiformes pticulariter existētes:cursus ⁊ pugne ⁊ penetratiua venerea : tertiū estuatio infrigidatio vigilie ira tristicie timores. igit veneratiorū quidē meminit:alia vo derelīquit:⁊ nimiz eandē virtutem habentia:que enī vt dictum est spīn turbant: purgatione nō indigent. ,pterea q; neq; in kakochimia facta est egritudo hec.transiens aūt ab his cognitionibus ipse mōstrauit quos quidā prius dixit. ,ppie vo vocant decolores lymphimos.i. defectos sanguie.adhuc aūt eos qui ,pter aliam dispōnez nō fm nām habēt corp⁹ eachochimos.i.mali colores vocant. hi ergo achroy.i. decolores calefieri indigent p gymnasium: ⁊ potū vini calida virtute ⁊ cibaria fimilia:ſz ⁊ brancosos. ait enī:Et humiditate ⁊ infrigidatione ⁊ inflatione quoq; dissemīati in laringa reumat] sanare decet caput ficcātes ⁊ patiētes particulas p localia auxilia:sed ⁊ plenēticos aūt nō indigere purgatione.hoc mihi videť nō dicere recte indigent enī si vnq; aliqui alij indigent ⁊ hi purgari meilona.i.nigra.deinceps his:liphemoz meminit : hoc ē eorum qui deficientē habent sanguinē:⁊ si nōdum manifeste fiunt achroy.i.decolores.post eos aūt meminit neupmatosoz.i.ventosoz ⁊ ficce tussientiū siticulosoz ímanifeste interptans vt nō oñdat vtz singulum singularitaudiendū est:vel his tribus simul factis. est aūt neq; semparatim vnūquodq; dictum manifestuz vt ⁊ antea iam alicubi dictum ē:neupmatodoes enī.i.ventosos q̄mtūmtum quidā noīant eos:q̄ fm inspiratiōnē aere indigent.ē aūt qñ ⁊ eos qui vētosi sunt: sed ⁊ alterutrz eoz multaq̄cās habet : ⁊ si oēs ptransiero longior sermo erit : quamapparēdo quosdā quidā eoz phlebotomia indigentes quosdā purgatione:quosdā aūt alio auxilio : ita vo ⁊ q̄ ficce tussiūt nō fm vnā fiūt dispōnem:neq; qui siticulosi eorum: ita vo neq; de febrientib⁹ siticulosis sermo est ei scimus nūc nos:vel in febriculosis vel de vtrisq;. ⁊ si enī vnius eoz meminero q̄ fm aphorismos dictus est : vlē detrahet.dictū est.n.in aphorismis ita : In febrienti expotenti apoticia.i. sine appetitu esse ⁊ dolor oris stomachi ⁊ tenebrositas oculorum ⁊ os amaricatū surſum pharmacia indigere significat . si vo examaricat os siticulosi sunt:ita vo ⁊ ſysodees.i.ventosi: primū quidē qui ab eo dicunt ignoro.vel si cum venis defectos eos q̄ facti sūt ſysodees.i.ventosos audiemus quibusdā legentibus fm se ⁊ transmutare serici hui⁹ singulū possem ⁊ oia cognoscere vtilia se docere nō multos oplēs libros.quēadmodū ⁊ de his q̄ deinceps dicta sunt.ait enī:Extēsos hypocondrijs ⁊ lateribus ⁊ scapulis ⁊ obtusse videtes: ⁊ qb⁹

tinnitus auriū sunt: ⁊ quicūqz vrinchchium.i.potētia virge incōtinentē disponunt. ſm vnāquāqz enī hanc passionum ⁊ causę ⁊ dispōnes sunt multe ⁊ curis diuersis indigētes. eaqz ḡdam ē igit' qñ ⁊ purgatione indigebūt q̄ p colagū pharmacū.i.cholere eductiuū. de oībus igit' his adhuc aūt ⁊ de his q̄ deinceps dicta sunt: nō enūciatiōes indeterminatas sed determinatas ⁊ manifestas doctrinas ⁊ longa expientia iudicatas in nr̄is hēs opibus: q̄ eligens eris sufficiēs iudicare vniuersa q̄ ab isto dicunt': memorādo ptis q̄ gnīsia.i. p̄pa eē in ꝺfessiōe deducta ē: ⁊ a nobis doctrinas hꝫ vtiles. oīa. n. in ea scripta sunt cū demōstrationibus ⁊ exꝑlanatione ⁊ deteriationib⁹ decentib⁹. q̄ vo ita dissemiata quēadmodū q̄ nūc subiacet series nihil iuuāt. si. n. nunc audiet q̄s simplr̄ singulū horū sine determinādo multa male geret ſm artē: si. n. vnusquisqz vt ꝺs determiabit: sciet p̄mū q̄dem q̄ nihil hꝫ ad inuētionē eorum adiuuās: demū multis libris indigens ad scrutationē q̄ de placētibus: sed tm̄ nō est suadere multis horum sed his q̄ scripserūt eas q̄ nō tales: ⁊ enī iustū est: sꝫ similiter cūrā illi qui scripserūt cognoscēdi libros cum solicitudine ⁊ cura cognoscēdi nos q̄ scripserūt fecerūt: sꝫ nos istāt iacere q̄rētes ⁊ dinātes ⁊ adiuuātes q̄ dicūt. 119

Si uero sanguinez alicui ꝺfert auferre: solidū facere uentrem ⁊ itaq; auferre ⁊ fame cruciare ⁊ unum auferre ab eis: deinde dicta ꝓuenienti reliq̄ eoz: ⁊ piryā.i. fomentatione: ⁊ iginis i. iniſſionibus cura.

Non oz fluēte uentre auferre sanguinē: si. n. ꝓmaneat p⁹ ablationē fluēs dissoluit vētrē vel vtutē fame trucidare vel cruciare q̄bus aufers sanguinem ⁊ a vino abstinere recte dictū est: quēadmodū dicta cōuenienti vti: ⁊ curare nō pryis. i. fomētationibus ⁊ hyginis. i. iniſſionibus. i. clysterib⁹ ⁊ suppositoryis. siquidez in oībus dicaē anferētib⁹ sanguinē: falsum ē. si vo in quibusdam oportet dicere qui sunt. 120

Si uero tibi uenter densus uideaē esse: molli clysteri clysteriza.

Non dignum ꝺscriptione boc: manifestum enim est omnibus. 121

Si uero pharmacare oz: belleboro ifallaciter sursū purga: infer⁹ autem nulli talium.

Tꝑdicēs passionē in q̄ iubet hꝫ egeri. i. indigeri huic sermonē facit: ⁊ nimiqz nil ꝑdicens: aut igit' perit aliq̄ series: in q̄ passio huiusmodi oñdebatur: aut obliuiosus fuit qui hꝫ scripsit: ⁊ talis qualis qui nunc nominatur a veteribus sublimis. 122

Alidissimū aūt ad urinationem ⁊ ad sudores ⁊ ambulatōes duce re ⁊ fricatione qeta uti ut nō denses habeat: si uero chinopees. i. sedens fuerit: alij fricent eum.

Et hoc ita vt prędicēs passionē scripsit. 123

Et siqdē in thorace super frenas. i ꝺfragma ꝓtristat passio eius: resedeat q̄z multotiēs ⁊ minime acclinent: donec ualētes fuerint ⁊ sedentē fricent multo tpe multa aqua calida. si uero in inferiore uētre subfrenes habeat dolores: ei iacere ꝓfert ⁊ nullo motu mouerī tali corꝑi extra fricationem.

Ex hac serie cōuiciet vtiqz q̄s hec ⁊ q̄ añ hec oīa de dolorib⁹ scripta eē ea q̄z in p̄ncipio seriei dere licta eē peccāte p̄mo huius libri scriptore: ⁊ postea manēte peccato. itaqz neqz iuestigare eā q̄ in bis q̄ dicta sunt veritatē possibiles sumus: ne cui saltz ī talib⁹ amplius inaniter immorari videamur. 124

Que ex inferiore uentre soluunt p urinas ⁊ sudores ut lubricitate decidāt moderate a casu soluunt que parua: que uero uehemētia pernicioſa tales enim uel pereunt uel sine malis alijs non fiunt sani: sed ꝓsistunt huiusmodi morbi: p⁹ hydropē cātarides tres auferēs caput uniuscuiusqz ⁊ pedes ⁊ alas terens in tribus ciatis. i. pugillis aque corꝑora. quum autez dolucrit qui bibat: calida infundatur: unctus autē p⁹tus. ieiunus autez bibat ⁊ comedat panes calidos ex aliphato. i. oleo.

Et per hanc seriē licet cōuicere vel conijcere de doloz cura oīa q̄ p⁹us scripta sunt dicta eē. hanc q̄s legens seriē medic⁹ audax auferens p̄dictas pticulas cantaridaz dedit hydropiēti: ⁊ p⁹ vnā diez apa quoddā hūs in gastrokiumia. i. coꝛa: deīde p⁹ tres alias incisus ab eo multa fluēte aq̄ visus ē curat⁹ eē: cōtractū est enī cōtinuo plurimū tumoris q̄ p⁹ter nām: sed tm̄ morbus est: ⁊ nō p⁹ multos dies. increpauit igit' q̄s medicū dicēs male data eē corꝑa cantaridaz i. cātarellaz. oporꝛebat. n. auferentē sua corꝑa dare bibere caput ⁊ pedes ⁊ alas: ⁊ hꝫ eē q̄ ſm hūc libz dictū ē. nō pigritans igitur qui audax medic⁹ in alio rursus dedit ita: deinde apāte i. absensu fil'r ſm coꝛā facto ⁊ incīso eo vel inciso ⁊ fil'r fluente humido p⁹ multos dies morī cōtingit: q̄ hūc lz ē demū vtiqz vretico. i. vrinatiuo pharmaco p cantarides ꝺstructo vtētes quosdā sine nocumēto bibētiū id. 125

Opon. i. succum fici in lana apponere intus ad uenam. i. narez uel piterā. i. coaguluz ꝓuoluente bize. i. obstruere i nasū: uel ō calchādide. i. uitriolo circūuellēs ꝓxime: ⁊ cartilagines extrosuz ꝓxime alterutrinqz: ⁊ uētrē solue a fine lacte cocto ⁊ caput radens stiptica. i. constipatiua offer: si hoza calida fiat.

Manifeste ex talibus oñdit' hūc libz monimentū cōmixtaz esse ꝺtēplationū: inordinātē trāsitiōe ab alio ad aliud fiente: sicut ⁊ nūc in emorragia

que ex narib⁹ scripta sunt auxilia:hec quidē ipsi pti que emorragebat oblata:hec aūt antispastica.i.remissiua vel revulsiua quēadmodū ventrē solutus:hec āt capitis dē/ satiua ꝛ stiptica.i.ostipatiua quēadmodū ea q̄ infrigidāt q̄ vo deiuceps his vniuersa pharmacoꝝ būt scripturas ꝛ q̄dā admixta auxilia. igit̄ de p̄mo quidē sermonē facit devocata fisamo:deinceps aūt piloꝝ i palpebris chirur/ giā scripsit:quā noīat anobrochisiū.i.corrosiuū: ꝛ p⁹ hoc rursus fil̄r emorroidaꝝ ꝛ de alia sanatione: deinde em/ picoꝝ pharmaca ꝛ sorbitiones:ꝛ p⁹ h̄ ostructiōes phar/ macoꝝ oculoꝝ:deiñ deysterico.i.mr̄icalib⁹ hētib⁹:demū ꝛ ō mycōe.i.papauē: demū deiceps hydragogū.i.aq̄ du/ ctiuū pharmacū:deiñ hydroticō.i.stercoris ductiuū: dei de edricis.i.in ano patientibus ꝛ hydericis.i. hydropicis dat diamiconos.i.qō p papauer ꝛ hytrian.i. vmicellos. Sūt igit̄ eoꝝ q̄ dicta sunt plurima q̄dem manifesta:adia cent aūt quedam ꝛ imanifesta de quibus deiceps faciet sermonem.

Finis cōmenti Galieni sup q̄rto regiminis acutaꝝ.

Post hunc quartū libꝝ regiminis acutaꝝ egritudinū dignū duxi vt accederet his libris supioꝝ⁹ liber clarissi mus hippo. medicinalia tā theorica q̄ practica obtinens qui epidimia noīat:diuisus in octo pticulas cū cōmēta/ rijs Johānis alexandrini:qū nō potuerim Galieni com/ mētaria hr̄e supra eundē libꝝ: vez quia credā nō longe miozis vtilitatis eē hec q̄ illa cū eisdē impmi curaui:ne hoīes nostri tpis tanto ope p̄uati eēnt:quid.n.iucundius q̄d dulci⁹?:q̄d p̄stanti⁹ homini in vita eē pōt:q̄ vtilitatē aliquā hoībus opa sua atq; labore afferre:eo maxie quꝫ nō nobis solum nati sim⁹ vt ait Plato: sed ptem nostri patria:partē pentes:ptē amici vendicāt. Titulus vo libri talis est: Incipit epidimia hippo.hoc aūt vocabulū epi/ dimia notū esse oībus arbitroꝝ: maxime his qui lras gre cas nozūt:nā epidimia grece interptat supaduenies mor bus:epidimon enī aduena dr̄:ꝛ est q̄si genus ad pestilē/ tiam ꝛ pandimon:qō pādimon greci dicūt qñ egritudo plurib⁹ hoībus ē cōtingēs:ꝛ ē vt plurimū mortalis. De stilētialis vo morbus ab baliabbate hoc sermōe sue the oxice capl̄o de aere pestilētiali ita diffinit: Morb⁹ pesti lentialis ē morbus multiplex subitus vno eodemq; ipe multitudini hominū cōis. dr̄ multiplex vt ondat varie tas h⁹ morbi:ex pestilētia.n.aeris qñq; fuit febres conti nue: qñq; fiunt carbūculi: qñq; dyssenterie morbilli ꝛ va riole ꝛ huiusmōi talia. dr̄ subitus ad dzīam morbi vndi/ mialis vel endimialis qui paulatine aduenit ex ipessio ne loci aut aquaꝝ vbi hoīes habitāt vt bociū sicut docet hippo.in libro de aere aq̄ ꝛ regionib⁹. reliq̄ posita in dif finitione ponunt ad dzīam morbi ꝓpr̄ii.morb⁹.n. ꝓpius nō euenit vno eodēq; tpe sed ali⁹ ꝛ alius qū h̄ morb⁹ cō tingat ex malo regimīe ꝛ indebita administratiōe sex rer nō nālium in q̄ re diuersi diuersimode peccāt. nonnulli ū doctores dicūt inē morbū pestilentialē ꝛ epidimicum hoc interesse:nā epidimic⁹ est qum aer fit pestilens a cā supiori.pestilētialis vo qū a cauſ terrenis ꝓcedit. quod vtrūq; tetigit ꝓnceps scōa ꝓmi. ꝛ qñq; facūt illud virtu tes agentes celestes ꝛ virtutes patētes terrestres:ꝛ figu re celestes ꝛ figure terrestres:quoꝝ opio an vera sit alio rum sit iudicium. Ex his colligit̄ manifeste q; nō ē tuta illa expō tertio ꝓnosticoꝝ canone q̄rto: vbi exponit̄ epi/ dimicis.i.longis egritudinib⁹. Nota insup q; sepe cōme tatoꝝ in multis cōmentis vtit̄ ista dictiōe lu: quā credo idem significare q; ly:sicut nos dicim⁹ ly bō ly aīal q̄tum ex sententijs potui colligere.

Incipiūt epidimie diui Hippo. ⁊ cōmentaria Johannis alexandrini soli⁹ medici ⁊ sophiste super epidimias easdem.

Quoniā determiauit hip. de a cutis morbis onīt intēdit nos ducē ad aliā doctrinā: ⁊ vt otinuationē ſmoni faciam⁹: reducam⁹ ad memoziā auditozis ea q̄ iā dicta sūt ab ipo dictū ē aūt nobis: q⁹ de acut morbis deter mīabat: ſz pi morbi acuti otinui sūt: ⁊ in loco patiēte vt ī plib⁹: ⁊ ī loco nāq; patiēte dico nō ī his q̄ sūt in pectoze aut ī pulmone: aut ī pelliculis q̄ sūt iter costas. ⁊ ꝑ exē plū supſit hip. ⁊ ad sui cognitiōez hūit a signis ocōitātib⁹ ⁊ supueniētib⁹: deiñ hīta ꝑ mō noticia: vſ⁹ ē ꝑmo mode ratis calefactozijs: videlz eis q̄ fūt p aquā calidā. postea itez vsus fuit illis q̄ fiūt cū milio. p⁹ hec āt itez accipit ea q̄ sunt cum ozobo ⁊ hordeo: ⁊ quot sunt hi⁹. Nū vo vo lum⁹ repetatē ⁊ subtiliare peccātē hu. dico aūt phlegma ticū aut melācholicū vtimur sale. si vo nō fuēit arti moz pblebotōia: aut purgatiōe aut vīq;. p⁹ ꝑ āt q̄ nā vīc arte mīſtrāte: itaq; venim⁹ ⁊ ad canones dietaz. ſz qñ rema net q̄litas q̄dā fīc ī va se ī quo elirati sūt pisces aut carnes aut aliq̄d tale: p⁹ dietā vtimur additiōe q̄ ē balneū: expur gauit q̄dē reliq̄as q̄ pozos ratificauit. p⁹ ꝑ āt capl̄z diete ⁊ sucᶜ⁹ ei⁹ sol⁹ dabat qñ volebam⁹ alterare solū ⁊ nō nu tuſſim facēt. totā āt dabam⁹ ptisanā qū op⁹ erat ⁊ nutri re. ⁊ secario accipiebam⁹ vinū ī diet pp multas sui ozias ōs hz a tpe: colore: ꝺſistētia: ⁊ gustu. qñ aūt nō dēbat po steri⁹ accipi p⁹ finalē digōez egritudis ipso vtimur. daba m⁹ aūt ⁊ melicrū vbi op⁹ ē pargatiōe: ⁊ qū op⁹ erat diui dē: tūc dabam⁹ oxymel simplex hypocticū. Est aūt q̄nq; q⁹ p⁹ finalē alēationē morbi vtebamur aq̄ ⁊ nō fine cer ta cā vbi erat multa adustio vbi ꝺſuet⁹ erat patiēs: ⁊ ali q̄d mēbroꝝ nō hēbat apa calidū: ⁊ tūc dabam⁹ aquam: igiē aūt nō aquā frīdā ſz decoctā. Nūc aūt itēdit hip. de teriare ꝺ morbis epidimiacis: ſz vt pateat q̄d oz dici a di uisiōe icipio. Morboꝝ nāq; hi q̄dē sunt pticulares. i. pti cularie sparſi: alij vo cōes. Et cōiuz hi q̄dē sūt ꝺſueti ⁊ co gniti ⁊ dicūt endimi. alij vo supueniētes ⁊ incōsueti: ⁊ nū cupant epidimici. Et pticulares q̄dē sūt qñ ī eadē ciuita te differētib⁹ hoīb⁹ oriūtes morbi supueniūt. vbi gra: huic q̄dē tertiana: alij vo q̄rtana: alij vo amphimerina: ⁊ hi su pueniūt ſm differentē etatē ⁊ differētē dietā. Endimi āt sūt sic. qñ in aliq̄ ciuitate: aut ꝑpe aq̄s ꝺſuetas: aut pp ali q̄d tale ꝺſuetū. Cōes morbi oib⁹ ꝺtingūt vt nefresis en dimia. Epidimici aūt sūt sic qñ mutat aer ſm subām siue ſm eēntiā: aut ſm q̄litatē sic dictū ē. si vo hyems sicca et bozealis: ver vo pluuiosū ⁊ austrinū. si āt ſm eēntiā co rūpat generat morbos pestiferos: ⁊ maxie si ꝑoccupaue rit acutū ⁊ moztifez. ſm q̄litatē aūt pmutat aut ſm vnū ꝺs aut ſm duo aut ſm q̄ttuoꝝ. Pestiferi aūt morbi: aut q̄busdā alicui⁹ ꝺditiōis supueniūt sic tictozib⁹ aut naut pticularib⁹ morbis: h̄. n. fac in aphorismis: neq; de endi mis: q⁹ de his deteriauit ī libro q̄ oꝝ de aere loc⁹ ⁊ aq̄s. ſz de epidimiacis deteriat: ⁊ exiñ patuit nobis intētio pñs negocij. Utz aūt vtilis ē pñs ītat⁹: ⁊ dicim⁹ q⁹ vtilis ⁊ necessari⁹: q⁹ docet nos hre sciam cognitiōis ⁊ pnostica tionis. titul⁹ aūt epidimiaz nō ꝑpe ꝑponīt ꝑpe id q⁹ non deteriat solū de epidimiacis morbis ſz etiā de pticulari b⁹. ⁊ dicim⁹ q⁹ hip. vo epidimon. i. ambulās p mūdū inue nit hos fieri ⁊ scripſit: ⁊ pp h̄ dicūt epidimie: sic ionchitis ꝺic: ſz ꝑpter ꝑdictā dionez: q⁹ morboꝝ hi q̄dē sūt pticula res: alij aūt endimi: alij vo epidimiaci. Utz āt ꝑpus sit p sēs ītat⁹ hip. aut nō: ⁊ dicim⁹ q⁹ septē fuerūt ipsi scripte ⁊ appropate epidimie. ⁊ haz alie sūt oino ꝑpe alie āt oī no īprope: alie vo mixte. ⁊ oino ꝑpe sic ꝑma ⁊ tertia. oīo īpropē q̄nta ⁊ septīa: mixte vo scda ⁊ sexta. ſz sexta q̄dē ī tentionē hz hip. dictiōes āt teltalei aut alic⁹ alteri⁹. q̄rta vo ecōuersio se hz: dictiōes sūt hip. intētio āt nō ē ei⁹. qñ igiē nos res seq̄mur ꝑpter h̄ sextā magᶜ eligim⁹. Quis āt ē ordo libroꝝ hip. ⁊ dicim⁹ q⁹ oꝝ ꝑmo ō his q̄ sūt ſm nāz deteriare: ⁊ ī his q̄ sunt ſm nām vtrāq; opōnez adducē s. liber q̄ de hūana nā: deiñ de nā pueri: ⁊ ad ea q̄ sūt ex nām deuenire: ⁊ deteriare ī his pticularia ⁊ vlr dicta sic hūt aphorismi. ibi. n. sic a diuina q̄dā virtute vlr morbos opilauit. postea oz deteriare endimos morbos: sic facit ī libro q̄ ē de aere locis ⁊ aq̄s: p⁹ h̄ aūt epidimias: et epidi miaz oino ꝑpas: deiñ venire ad eas q̄ sunt pri ꝑpe ⁊ pti ſz īpropē. Cui pti pl̄ie supponaē ꝑpñs tractat⁹: ⁊ dicim⁹ q⁹ nō practice sed theorice: ⁊ theorice sup oīa: ⁊ enī nālr lo quēs: dicit de elis: de opl̄onib⁹: hūoꝝib⁹: de mēbris: ō vir tutib⁹: ⁊ de actiōib⁹. ⁊ loquēs de cauſ dicit de ꝑmatitis añcedentib⁹ ⁊ diūct. ⁊ signa docet ꝑcognoscēs cōmemo rādo. Dio aūt pticulaz q̄ fit ꝺiciſtis: q⁹ ab hippocticꝰ de ficit h̄ capl̄m: quot. n. sūt q̄ docēt tot sūt ⁊ dionēs. noster aūt galie⁹ ī viij. pticulas diuisit hūc tractatū. Quis aūt ē mod⁹ doctrinatiu⁹: ⁊ dicim⁹ q⁹ nō ē ſm mōs ga. q̄ sūt a naletici opositiui ⁊ terioꝝ resolutoꝝ. alij. n. sūt mōi hip. ē enī aphorismiticꝰ recitatoꝝ ⁊ mixt⁹. ⁊ aphorismiticꝰ q̄ dē ē paup ſmonib⁹ ⁊ diues sīiis. recitatoꝝ aūt ecōuersio se hz. hic aūt mixto vtiē: qñq; āt abreuiat sermōes qñq; dilatat: exēpla ꝛdens: sic. n. ⁊ ī ꝑnostid exēpla tradit: recitatorio vtens. h̄. n. viij. ꝺsueuere dici in ꝑncipio libri: ⁊ in his est pñs intentio.

I

Quibuscūq; ex disſolutione circa mr̄icē ⁊ tumorē in capitis grauedinē ꝺuertūt ⁊ iuxta bregma do lores maxie ⁊ q̄cunq; alie a mr̄icibus istis ī viij. uel x. mēsib⁹ ī hyschiā ꝛmiat.

Postq; deteriauim⁹ q̄ necia sūt ⁊ añ finē ad sciam hip. oñter h̄ ꝑcedam⁹ ad diffi cillimā ⁊ pfundissimā intētionē ipsius ſz ꝑmo supponēs q̄sdā faciam⁹ vobis sūt āt suppones he: Ubicūq; ꝛueniem⁹ diuersas scripturas ñ debem⁹ oēs expo nere ſz varias. Scda ē suppō: q⁹ si ꝛuenerim⁹ diuersas dictiōes idē significātes: oz nos supfluas dimittē ⁊ oīno ex ponē aut vsitatas aut ꝓbabiles aut varias. Tertia ē suppō: qñ oz ꝛmētatorē ꝑmo dictiones exꝑlanare. scdo ex ponē intētionē toti⁹ oꝝ ois. tertio oñdē vtz sit vera vel fal sa: ⁊ hec oīa assignabim⁹ p totū ꝑntez ītatū. Incipiam⁹ aūt a ꝑmo: ⁊ dicim⁹ q⁹ ī ꝑncipio diuersa ē scriptura. q̄daz scribūt q̄busdā: q̄dā quodcūq;: q̄dā vo q̄b⁹. oēs aūt he dictiōes idē significāt: ⁊ h̄ in ꝑma dictōe. itez ī scda dictione diuersa oꝝ scriptura. hi q̄dē dicūt ex disſolone: alij vo a disſolutiōe: alij vo absq; ex ꝑpōne dicūt disſolone. Itez ⁊ ī tertia dictōe ē discordia. q̄dā aūt dicūt circa ma tricē: q̄dā de mr̄ice: q̄dā ſm mr̄icez: ſz non diuersificāt ſignificatū. Qñ āt h̄ dixim⁹: deiñ singulas dictōes exꝑla nem⁹: vt sic exponam⁹ ītellectū toti⁹ oꝝ ois: Disſolutiōez

aũt ex dissolone dicit ītēpestiuũ egressũ embryonis. i. ab ortum. hysterā vel secūdinā dicit mīcē. ℔ aũt hystera vl scōina noiaℓ ⁊ matrix ⁊ delfis ⁊ vter⁹. hystera vel scōina dr: qr ordīata ē vltia pncipaliū mēbror: aut qr vltia aliox mēbrox oñdit: ⁊ pficit actiões suas vt matrix: qñ sic nāle instīm a pncipio agit sm qd nutrit. Delfis dr ꝑ eo qd oriētia ab ipsa: delfi. i. frēs dicūt: adelfos. n. grece latie dr fr. Matrix aũt dr ꝑ id qd ē sicut mr q̄dā embryōis. Quid āt dicit tūorē: oēs q̄dē antiq tūorē dicūt inflatōez ostantē ex phlegmōe. hip. vo dicit tūorē quālibet iflationē ⁊ cū phlegmone ⁊ sine phlegmōe. Grauedinē āt capitis: dicit dolorē capit q̄ fit cū grauedie. sunt āt dolores diuersimōi. ē enī dolor distēsiu⁹: purgatiu⁹: ⁊ aggrauatiu⁹. Bregma aũt dr os qō ē ī medio frōt ⁊ verticis qō ē supi⁹ frōte inferius vertice: ⁊ vt dicā simplr vertex declinatus facit bregma sicut frōs eleuata. Sed postq̄ quālibz dictionē exposuim⁹: dicam⁹ itaq; intētionē hip. Est āt ℔ duplex: hñs ppones ⁊ ocloné. ⁊ pma q̄dē ē hec: Si p⁹ abortū mulieris nō egrediaℓ mēstrualis purgatio: ſz supuenit grauedo capit ocl'o ē ℔: qr bregma maxie dolet. Secūda intētio ē ℔: Sūaℓ cōclusio pme itētiōis: sicut in suppone: ⁊ iferaℓ alia cōclusio. ē aũt ℔: Si ī muliere abortus supueniat: ⁊ nō egrediaℓ mēstrualis purgō: ſz fiat grauedo capit ⁊ dolor maxie bregmatis. q̄ conclusio qr ī octauo aut .x. mēse ad hyschiā termiaℓ mā. ℔ āt ē itētio hip. Inq̄ramus itaq; vtr vera sit ℔, vel falsa. ⁊ inq̄ramus ꝑpter q̄d fit dolor capit ⁊ pp q̄d maxie bregma dolet ī mulīe patiēte abortū: nō egressa mēstruali purgōne. ⁊ q̄dā dicūt qr dolor capit pp ℔ fit qñ cerebr patiℓ pp colligantiā quā hz cū mr̄ice ꝑpē id qō neruosa ē. bregma āt maxie dolet: qr anteriores ptes mr̄icis passe sūt. si vo posteriores ptes mr̄icis paterenℓ: tūc posteriores ptes cerebri sm occipitiū conpaterenℓ mr̄ici: ⁊ ℔ ē qō ipsi dicūt. Insterm⁹ aũt ō ipsos dicētes: qr nō pp p̄dictā cām ab ipsis conpatiℓ cerebr mr̄ici: nō. n. recipit ipsa alīude neruos. neruor nāq; triplex ē pncipiū: hi q̄dē a cerebro ⁊ nucha icipiūt: ⁊ vocanℓ motiui ⁊ sensibiles: alij vo ab extremitate ossiū icipiūt: ⁊ dicūℓ ligamēta: alij vo sūt termiatiōes lacertor ⁊ dicūℓ tenātos. matrix aũt nec motiuos recipit neruos: neq; ligamēta: neq; tenātos. Et si opponaℓ ꝑpē q̄d neruosa dr: ⁊ dicim⁹ qr pp simīlitudinē: ⁊ eniz sic nerui dilatāℓ ⁊ ostrīguℓ sic ⁊ matrix dilataℓ ⁊ ostringiℓ. Sz postq̄z illor opiones remouim⁹: dicam⁹ aũt nos vnā cāz pp quā cerebr patiℓ qū matrix patiℓ: ⁊ ꝑpē q̄d bregma maxime dolet. cerebr igiℓ patiℓ cū mr̄ice pp hāc cām. hz. n. matrix ocana vel conua q̄ deferūℓ ad lūbos: ⁊ ī lūbis ē termin⁹ nuche. quotiēs igiℓ hz calidū apa matrix: hūt ⁊ calidum apa conua vel cōcaua eī⁹: exiñ coangustaℓ nucha: ⁊ per ipsam patiℓ cerebr. scda aũt ē cā: qr ī supueniēte passiōe nō ē facta egressio mēstrualis purgatiōis: ſz fuit retētus sanguis: ⁊ ℔ retēt⁹ putrefact⁹ ē: ⁊ exiñ generat⁹ ē calor exām: ⁊ supuenit febris: ⁊ nō se. simplr ſz se. sinocha: exiñ itaq; a caliditate q̄ ē ex nām dissoluti sūt hu. ⁊ generati sūt spūs: hi aũt ascēdētes ad cerebr fecere dolorē capitis Quare aũt bregma patiℓ magis ꝑmo pp aliquā cāz anothomicā. sciēdū ē. n. qr ī retētiōe mēstrualis purgōnis fe bre supueniēte: nō solū vene patiūℓ ſz arterie. demōstratū ē. n. ī anothomia: qr sūt arterie q̄ icipiētes a corde desc runℓ ad locū cerebri: ⁊ fm rectū ad bregma ascēdūt: ⁊ sic fit dolor ī ipo bregmate. scda āt ē cā: qr posteriores ptes cerebri dure sūt ⁊ dēse vbi ⁊ ossa petrosa ⁊ solida: āteriores vo rare ⁊ ad subtilitudinē sūt spōgie: ⁊ pp ℔ bregma siē raz ⁊ facile recipiēs supfluitates magℓ dolet. Tertia ē cā qr posterioza cerebri male sensibilia sūt: āterioza vo sensibilia ⁊ sensibiliora: ⁊ ꝑpē ℔ magis dolet bregma. ñ solū aũt ē bregma qō dolet: ſz oēs ptes capit: maxie aũt bregma: ⁊ iō hip. addidit maxie. Quid āt ē ℔ qr dic: qr i octauo aut decio mēse: ⁊ dicim⁹ qr dubiū ē. ga. āt exponēs ℔ dic: qr ñ ē itelligibile ℔ fmo. q̄dā tñ dicūt viij. mēsez q̄ ē a ꝯceptiōe: ī ℔ āt mēse mouet mā ⁊ ofert ad hyschiā: ⁊ tē ebryo ouertit ad caput: vt sic ſz nāz fiat pt⁹: ſz tū qr ī .x. mēse qñ ⁊ pt⁹ ē: ⁊ tē mouet mā ⁊ fert ad hyschiā. q̄dā tñ dicūt qr octauū aut decimū mēsē dic q̄ ē p⁹ abortū: ⁊ credit ℔ pp ℔ qr dicit: Et dissolutiōe. ⁊ sine ꝑpē ℔ sine ꝑmus dicas sine scōo: dic ga. qr ꝑsiderem⁹ ℔ ī opib⁹ arti: si ℔ pōt ee: ⁊ assignem⁹ cās: ⁊ dicit ipse: qr ego exercēs opa artī: ⁊ multo tpe ī expientia pseuerās nihil tale iueni: ⁊ si iueni sel'o solū. ⁊ eor q̄ raro ocīgunt: nō ē assignare cās. q̄d q̄ videm⁹ de ℔: ⁊ dicim⁹ qr supaddit⁹ fuit ℔ fmo: ⁊ nō ē ꝑpus hip. ⁊ ī ℔ ē tota itētio. Quibuscūq; ex dissolue cc mr̄icē ⁊ tūorē ī capit grauedinē ouertūt: ⁊ iuxta bregma dolores maxie: ⁊ q̄cūq; alie a mr̄icib⁹ istis ī octo vel decē mēsib⁹ ī hyschiā terīaℓ (Et p̄dict aũt hēs qr ouenieē supi⁹ dixim⁹ titulū epidimiaz nō ꝑpe ꝑponi: ex eo qr nō solus deteriat de morbis epidimiac ſz etiā de pticularib⁹. ⁊ qr fit vez pz: qz staī ī pncipio huius tractatus de particula ri morbo mentionem facit. 2

Figure he qdē tenaces ceruice fortes: ⁊ alia ⁊ ossib⁹ fortes: he uero debiles uł capita dolētes: ⁊ auribꝰ fluētes: his hypoe ꝯcaue: ⁊ dētes pmutati

Precolit: dictū ē vobis ꝑ pcedētia: qr dissōtinuē iste tractat⁹: ⁊ de pticularib⁹ deteriat egritudinib⁹: sic igiℓ icipiēs a pticulari morbo: qū dic: qr si supueniat abortus mulieri ⁊ nō fiat mēstrualis purgō p̄dicta ōtingūt: nūc trāsfert se ad aliā speculationē: ⁊ dic qr figure q̄dē capit q̄ñq; laudanℓ q̄ñq; vituperanℓ. ſz qr ō capite sermo ē: inq̄ram⁹ magnitudinē figuā ⁊ dissōnez capit: ⁊ ꝑmo magnitudinē. Et sciendū qr ꝑuū caput ſēp malū ē sicut ⁊ puū pect⁹. puū. n. pect⁹ malū ē. ꝑterea qr domiciliū ē pulmōis et cordis. ℔ āt mēbra dilata ⁊ ostricta egēt latitudīe loci: qñ si puū fuerit pect⁹ nō moto ātē corde vt conuenit: suffocaℓ calor nālis ⁊ debilis fit: exiñ ē indigō: ⁊ ex indigōne supfluitates et būiditates ferunℓ ad pulmonē aut ad cor: et generāt pipleumoniā: aut alias huiusmōi passiōes. Caput aũt oz magnū eē: qr multax virtutū ē capax. ſ. sēsitiuax pncipaliū et motiuax: ꝑp ℔ aũt ocul⁹ pu⁹ ē. q̄cūq; cerebr receptaculū ē aīalis spūs pupilla oculi pua exīs eꝫmittit illū. si igiℓ quis volueri m⁹ aliq̄d acuti⁹ videre: q̄i claudim⁹ oculos: et dēsam⁹ pupillas vt fortiē eiaculeℓ visibilis spūs. ꝑpē hāc itaq; cāz vituperaℓ puum caput. et ne credas qr magnū caput semper laudaℓ nisi qū fuerit cū bona figura: sic ī piculeo optio ⁊ in bellis et ī osilijs: q̄ cuius magnū habuerit caput: tñ bñ figuratū habuit. figurā aũt capit oz rotūdā eē: et ex vtraq; pte leniter ꝑssā: rotūdā q̄dē aut ꝑp capacissimū sicut demōstraℓ a geometris: aut qz a celo ifusa ē nobis aīa rōnalis ⁊ vt ñ degenēt ī alia figura sociata. hi⁹ āt figure octo sūt dispōneℓ: aut vtreq; decrescūt: aut vtreq; augēℓ: aut vna augeℓ: altera vo decrescit: et ℔ pmutati: aut anteri⁹ sic ēt nām se hz: posterioze fm nām se bñte: aut ecōuerso extra nām aut dico aut decrescēdo aut augēdo. Et ātiq̄ q̄dā oēs huiuscemōi dispōes capit figuras vocāt. hip. vo bonā dic figurā qñ ābo augēℓ vel eminēt cū p̄dict⁹ decrētionib⁹. si vo qñ vna ē extra nāz. alia vo fm nām ē mala ⁊ ℔ aut vituperat. dispositā aũt dic figurā quotiēs ē cī bona formatiōe. et hi q̄ bñt hi⁹ figurā: tenaces cervice sūt ⁊ fortes cc collū. fortes āt dic cc collū illos q̄ bñt magnas

spōdiles ⁊ lacertos ⁊ tenātos fortes. ſi.n.magne fuerint spōdiles nuche:manifeſtū ē q⁹ ⁊ nucha ipſa magna ē:ſēp enī ſm ꝓportionē nuche nā opaſ ſpondiles.ſi vō multa fuerit nucha.māifeſtū ē:q⁹ cerebꝝ multū ē:⁊ vbiqꝫ ꝓpor tione ſeruata ſm nām:dicim⁹ bi⁹ caput.Sūt ⁊ his omēs virtutes fortes.ſi.n. magnū ē cerebꝝ et ad ꝓportionē ca pitis:manifeſtū q⁹ bene agit calor nālis: qñ magne ſūt ſpōdiles: magna ſūt et oſſa pectoris q̄ diūgūt icipientia obliq̄ a ſpōdilib⁹.ſi aūt magnū ē pectus bene ſe hz calor nālis:bñ ſe hz et pulmo.igit̄ et vitales virtutes bñ ſe hñt B aūt calore nāli fortificato:bene fiunt digōnes et nutri mēta mēbror.q̄d aūt ē nutrimentū mēbror:ſanguis q̄ ferť ab epate:igit̄ et ep bene ſe hz: et ſm nām ſe hñt oēs virtutes.et hec ē q̄ laudať figura capit|.Que aūt ē q̄ vitu perať:quoties anterior ps ocaua ē:poſterior ăt augeať rebꝰ:ſ ferunť ꝑ anteriores ſuturas capit| ſupfluitateſ ce ſſuētes dicit.et ipſe q̄dē dic:Aurib⁹ fluētes.ſicut i exēplo Au vō dic q⁹ et oculi lachrymanť: et nares mucilagines emittunt:et os hūidū fit:qñ aūt ſupior mādibula vnita ē capiti:ꝓpter B anterioꝛe pte ocaua exīte:et ſupior mā dibula recidet:et tendiť itrorſū.exinde et palatū ocauať et dentes molares dentib⁹ molarib⁹ nō ocurrūt:nec ca nini caninis:nec icīſiui icīſuis:ꝓpter B q⁹ dentes ſupior| mādibule iteri⁹ ſūt:et iferiorꝭ mādibule dētes ſūt emi nentes.vñ et hip.dixit: Et dentes pmutati. et hoc habet preſens intentio. 3

Q Uibuſcūqꝫ oſſuꝫ ab hypoa diſcef ſit his medi⁹ iducit̄ naſus:qbuſdā uero unde dētes ſūmatim ſignantur.

Dicit̄ ē i anathomia:q⁹ viiii.oſſa hz ſupior mādi bula: ſex oculor:duo naſi:et duo i medio mola rīū et naſi q̄ ferunť ad dētes caninos: et duo ex tremitateſ mēti et duo palati.bis itaqꝫ ſe hñt⁹ ferť mul tā hūiditas ꝑ nares:et ipſa ōtinuo ducta putrefacit carti laginē q̄ eſt i medio duor oſſiū naſi.ſi vō et i ꝓfunditatē tendat putrefactio ſic q⁹ attingat oſſa:reſidet multotiēs os aut deſcendit:et ſic reſidet mediū naſi.ſi aūt os patiať ginoſum reſidet et cauatur. 4

I Nfantiū epilepſie uel inflationeſ ſimul pubertatib⁹ qbuſdaz: ⁊ per mutationes habent ⁊ alia.

Hec tractat⁹ iſte diſcōtinu⁹ eſt:qñ nō ſeruat cō tinuatiōez i ſuis documēt|.itez.n.et ad aliā egri tudinē trāſſert ſe hip. Sz ꝑmo dictiōes exꝑlane tāt:ſz q̄ ſunt vſq; ad pubertatē.et q⁹ B ſit vez:ſic hyroſi m⁹:deiñ itellectū dicam⁹:Infantes dic̄ hip.nō ſolū q̄ la t⁹ et tentipp⁹ dicūt:Infantib⁹ neq; lac fit:neq; pariunt: neq; calui fiūt nisi p⁹ pubertatē:niſi.n.dixiſſent infantes vſq; ad pubertatē:ridiculoſū eēt:q⁹ diceret ab eis:q⁹ ifā tes laetātes:neq; lac hñt:neq; pariūt:neq; calui fiunt. B eni et nō itelligētes ofitenť:et B q̄dem de ꝑma dictiōe. Scda aūt dictio differentē hz ſcripturā:aut.n.hz iflāma tiōes:aut epilepſias.ſi āt hz iflāmatiōes:B dic̄:q⁹ ifātes i pubertat| etate hñt iflāmationē calozis nālis:tūc.n.cali dior fit et ficcior:qñ i pueris ſm ſubſtantiā ſupabundat calor nālis nō ſm q̄litatē:ſic̄ eſt i igne q̄ accendiť a ꝓnci cipio:et a lignis viridib⁹:poſtea bene accēdiť et iflāmať ſi vō hz epilepſias.ſciēdū ē q⁹ epilepſia ē ſpaſm⁹ toti⁹ cor poris cū leſiōe ꝓncipaliū actionū.dicit aūt q⁹ i pueris ba bētib⁹ epilepſiā: B a frigido et viſcoſo humore cōtingit multotiēs aūt et a genitorib⁹. i his nō ē ſanitas neq; ab arte neq; a medico:niſi ſolū ab etate pubertat| :tūc.n.ca lor nālis acutior fact⁹ et ſupabūdās ſm q̄litatē ꝛſumit humiditatē:⁊ ſoluit paſſionē.B āt dico:ſi patiēs vtať di eta ꝛueniēti:qñ ⁊ ſi eadē etate ꝛdinat⁹ ſit circa dietaz: etatis ꝓmutatio nō ſoluit paſſionē.Et alia dicit: q⁊ non ſolū epilepſia permutatio etat| diſſoluit:ſed ⁊ alias paſ ſiones quecunqꝫ ſunt in phlegmatico humore. 5

I N rene dolor ponderoſus qñ re plenť cibo:uomūt phlegma.qum aūt ampliāť dolores uenenoſa:⁊ facile qdē fiūt:ſoluūť uero qñ cibi euacuanť: arenoſa rubeaqꝫ ſubſiſtūt:⁊ ſanguinez migūt:ſtupor femoris ꝓſequenť:geſce re nō ꝓuenit: ſz exercitari nō repleri iu uenes helleboriçare:nenā icidere: diu reticis purgare ſubtiliare mollificare.

Dicū ē vobis p ꝓcedētia: qñ hippo. pticulares morbos poti⁹ docet B:vñ a pticularib⁹ icepit.et ꝑmo dixit de muliere illa in q̄ ſupuenit retentio mēſtrualis purgatiōis.p⁹ B āt ea q̄ ſūt de capite ⁊ diſpōe figuraꝫ capitis:⁊ tertio de ifantib⁹ determiauit.vbi dice bam⁹:aut iflatōes:hz text⁹:aut epilepſias.⁊ hoc didiciſt| expōnes ⁊ itellectū. Nūc igit̄ ad aliā trāſſert ſe doctrinā nō.n.ē B ōtinuū cū illo de puer|:qñ demōſtratū ē a no bis q⁹ pueri nō patiūť nephꝛetica diſpōnē.igit̄ q̄i ſciūct⁹ ē B ſermo ad ſupiores.vñ ſm ꝑdictā ſuppōnē a nobis ⁊ ordinationē.ꝑmo dictiōes exponam⁹: deiñ itētionē di cam⁹.De nephꝛetica diſpōne facit B mētionez. nephꝛeti cam aūt dico diſpōnē:nō qñ ē apa in renib⁹. apa.n.coīs paſſio ē:⁊ i aliis mēbris factū.ſz ſicut epiacā dico diſpō nē:nō oēm paſſionē epat| ſz defectū epat|:ſic ⁊ nephꝛeti cam dico diſpōnē:qñ lapis i renib⁹ generať:quē aūt di cit ponderoſū dolorē:aut faciēte ſenſū pōderoſitat| aut vehementē dolorē ⁊ itolerabilē ⁊ difficilē.Cibū āt q̄dē dicit:aut ſterc⁹ aut cibaria:ſic̄ hip. Laborez cibis ꝑdiſpo nať:aut ſāguinē q̄ alēat⁹ nutrit mēbra:⁊ B.n.cib⁹ dr. Sz ſciēdū q⁹ ſanguis q̄dē cib⁹ ſolū noiať.cibaria āt cib⁹ ⁊ ali mēta:⁊ mag|alimētū q̄z cib⁹:phlegma dic̄ phlegmaticū hūorē:⁊ frigidū ⁊ humidū.Quieſcere aut eē ſine labore helleboriçare ꝑ cerebꝝ purgare. Sz poſt q̄z dictōes expo ſuim⁹:dicam⁹ itentionē. Sciēdū ē aūt q⁹ hip. B ſpēz mor bi docz ⁊ cognitionē:⁊ curatiuos docz canones:⁊ vt ve rū dicā:non ſolū curatiuos:ſz ꝓſeruatiuos nobis dat.Et q̄ ē ſpēs egritudis:iā didiciſtis q⁹ nephꝛetica diſpō ē.ſ.li ciaſis renū:⁊ qñ fit dolor i hac liciaſi:⁊ pōderoſitat| ſen ſū ifert:⁊ imoderatū dolorez iducit:ſi vō i ocauitate re nū generet lapiſ:tūc i ꝓncipio q̄dē pōderoſitat| ſupuenit ſenſus.poſtea vō qñ lapis dz egredi ꝑ vrinā: veniēs a cō cauitate renū ad viā q̄ ē iter renes ⁊ veſicā: affert dolo rē imoderatū.ſi vō i ſubā renū fiat lapis: tūc ⁊ qñ gene rať facit acutū dolorē:⁊ qñ ferť ad ipaz ocauitatē renuz i ipa āt ocauitate, pōderoſū facit dolorē.qñ vō dēt a re nib⁹ extra duci lapis:veniēs ad viā q̄ ē iter renes ⁊ veſi cam:facit itez acutū dolorē. Quare quoties i ocauitate generať:tres fiūt acuti dolores:et vn⁹ grauis.vñ et cōti nua balnea ordiauim⁹:vt ſic ad min⁹ mitigem⁹ dolores acutos. Generať āt hi⁹ lapis ñ ſolū a frigida mā ſed a ca lida mala opꝛone deſiccāte mām. Et qō ē mirādū.mul totiēs.n.a calida mala opꝛone fit lapis. et caliditat| ſup uenit ſenſus.B āt accidit ſic.qñ ē vbi ocludiť calor nālis

dēsata supficie a frigiditate:ē vbi frigiditas ī ꝓfunditate agēs:expellit caloꝛē ad exterioꝛa.ꝛ vt in oīb⁹ qñ a fritate generat lapis:tūc ꝛ pōderositat supuenit sensus. Qñ vo a calitate:tūc īmoderat⁹ supuenit doloꝛ.ꝛ ħ q̄dē est ꝑma cognitio nephꝛetice passiōis diſpōnis. Scōa ē illa q̄ est ꝑ vrinā:qñ arenosa cū his egrediūt .ſ.arenosa hypostasis. coloꝛ aūt ē fm hūoꝛē peccantē vel efficiētē:si.n.alba fuerit:ē phlegma:si vo rubea sangnis:q̄ illuc ītroduct⁹ ꝛ ogelat⁹ ꝛ ꝛe⁹ fact⁹ effīt lapidē: aut qñ lapis egressus radēs vasa vrītica:fecit hī⁹ vrinā.sic aūt ꝛ ī alijs. ex coloꝛe.n. cognoscim⁹ humoꝛē q̄ ē in cā.cū his aūt ꝛ phlegma vomūt qñ in renib⁹ colon adiacet:colon ꝓpatīt stomacho: stomacho aūt os stomachi.ꝑꝑ ħ fm accēs os stomachi ꝑ colligātiā ꝓpatīt renib⁹:ꝛ isī indigō fit:ꝛ sic vomūt phlegma.fortassis āt ꝛ fm ꝑmitiuā rōnē:ꝓpatīt rēib⁹ os stōachi:qñ fit doloꝛ ī renib⁹:exiñ tāq̄ abūdans neruis ꝛ bñ sensibile exñs os stōachi ꝓpatīt statī.fere aūt ꝛ oīb⁹ mēbris ꝑꝑ abūdātiā neruoꝝ:ꝛ ħ q̄dē fūt si moderat⁹ fuerit doloꝛ stōi.si vo durabit doloꝛ ꝛ īmoderat⁹ fiat:infirmat os stōi:ꝛ ipso ifirmato manifestū ē ꝙ subtilia attrahūt reumata sellea:exiñ ꝛ venenosa sup oīa vomūt.fortassis aūt nō solū ex ħ:ſz qñ ꝑꝑ afflictionē passiōis: neq̄ cibis replēt hi neq̄ q̄escūt:exiñ siccū ꝛ cholericū fit totū coꝛp⁹ ꝛ ꝑꝑ ħ cholerica vomūt . Est aūt ꝛ alia diſpō nephꝛetice passiōis stupoꝛ femoris ōntis. si vo in dexꝛa ꝑte renū sit lapis:ꝑs deꝛ femoris:vel dexꝛuz crus hz stupoꝛē.si vo ī sinistra:sinistꝛ hz stupoꝛē. Sz q̄rūt ħ q̄dā:quō fit stupoꝛ cruris vel femoris renib⁹ patiētib⁹.ꝛ q̄dā dicunt ꝙ nerui sunt q̄ ferūt a renib⁹ ad femur vel crura: ꝛ ꝑꝑ ħ supuenit ei stupoꝛ. Ba.aūt nō ħ dīc:ſz qñ vene sūt ꝛ arterie:q̄ mittūt ramos ad femur vel crura ꝛ ad renes.ꝛ cū his venis manifestū ē ꝙ q̄dā nerui ferūt:ꝛ exiñ fit stupoꝛ. Si vo a liq̄s opponat:ꝛ q̄re alio mēbꝛo patiēte:nō fit stupoꝛ cruris.ꝛ dicim⁹ ꝙ nō recipiunt crura tā magna vasa ab alio mēbꝛo sīc a renib⁹.ꝛ ꝑꝑ ħ magnitudinē vasoꝝ fit cōpassio cruris ad renes. Sz p⁹ ħ q̄ dixim⁹ transeam⁹ ad aliud ī.ad curatiuos canōes. dīc itaq̄ hip. ꝙ oz ī his helleboꝛ dare:ꝛ ipse q̄dē dixit helleboꝛ: tu vo dic ſcamoneā ꝛ alī q̄ alia purgatiua. Et ꝛsidera qñ recipit ī dicationē ab etate:dixit.n.iuuenes helleboꝛizare.si.n.in pueris aut senib⁹ supueniat ħ:nō stubstinēt multotiēs helleboꝛ: ꝛ tūc vtimur ꝑticularib⁹ ꝛ localib⁹ medicīs.ſ.diureticis iurib⁹ potētib⁹ subtiliare ꝛ purgare.vñ i dixit: diureticis purgare subtiliare ꝛ molliſicare. In iuuenib⁹ aūt nō solū purgōe vtimur:ſz multotiēſ ī q̄busdā phlebotomia.ꝛ ī phꝛomia ꝛsidera ꝛ vide:oz nō ꝛtingētē venā īcidē ſz ꝑpiquā. dico aūt illa q̄ ē ꝑlicatura poplitis a ꝑte īteriozi.ħ.n.fac in libꝛo de regimēto acutoꝝ pleuretica diſpōne supueniente īcidebat venā ñ in cubito ꝑ vicinitatē.si vo nō inueniat vena ī genu:tūc īcide eā q̄ ī cānicula pedis:sic ē ꝛ ī manu si nō iueniat nobis vena q̄ ē ī cubito:inq̄rim⁹ ꝛ ramū qui tēdit ad extremitatē man⁹ īcidim⁹. ꝛ hi fūt ī cala ieq̄litate.ꝛ hi⁹ expō poti⁹ placuit doctoꝛi nr̄o:itez ꝑma nō min⁹ Et exiñ vidē possum⁹ ꝙ de ꝑticularib⁹ moꝛbis determiat si.n.alijs ꝑꝑ frigiditatē supuenit doloꝛ:alijs ꝑ calitatē:nō ē ħ epidimiacū:sed magis ꝑticulare. 6

Mulieꝛia qb⁹ aquosis si ī multū ꝑ manēt:qñ uero nō cito ierit iflāt

Tassert se hip.ad aliū sermonē:ſz ꝑus dictiones exponam⁹:deiñ dicam⁹ intētionē: Muliebꝛia dicūt opationes mulieꝝ:nō dico aūt opatiōes mulieꝝ:sīc colū fusū filū:ꝛ hi⁹ talia:sed opōnes mulieꝝ dico ꝛceptiōes:purgationē:ptū:lactis generationē:ꝛ hi⁹. dicūt etiā muliebꝛia ꝛ passiōes q̄ supueniunt solis mulieribus vt passiōes ꝛ mr̄ic⁹ ħcipitatio ꝛ retētiōes mēstruoꝝ ꝛ hi⁹. dicunt itez muliebꝛia ꝛ mēbꝛa q̄ sole mulieres hnt vt matrix collū mr̄icis.dicūt itez muliebꝛia ꝛ mēstrua: ꝙ q̄b⁹ mēstruis deteꝛiat ħ mō hip. Aquosas: Dicit nō eas mulīes q̄ pate sūt ad hydropisim: ſz eas q̄ sunt phlegmatice ꝛ būide. In multū aūt dīc:aut habēdo rēspectū ad tps purgōnis:aut ad etatē mulieris.q̄dā.n.septē diēb⁹ purgant:q̄dā vo trib⁹ solū:alie vo vsq̄ ad senilē etatē. ħ āt dīc ī multū. Que āt ē ītētio hip.dicam⁹:dicit.n.ꝙ ī hꝛmidis mulierib⁹ si eūatio fuerit tarda ꝛ retineat hydropisis supuenit. Et sciēdū ē ꝙ nō dīc euacuationē velocē et tardā:hūdo rēspectū ad ca.ꝛ fri.ſz hūdo rēspectū ad ipas mulieres ad inuicē.phlegmaticaꝝ.n.tardioꝛ fit euacuatio ꝛ diuturnioꝛ q̄z cholericaꝝ:sicut ꝛ ī eo q̄ est de crisi ꝑ hemerina diuturnioꝛ dicebat eē tertiana: nō ꝑꝑ differentē mām.dīc igit: qñ ī his nō expurgāt mēstrua oīno aut nō oīno:oz tūc phlebotomare ꝛ adiuuare nāz: ita.n. 7 ꝛ in aphoꝛismis dicit.

In cranone ātiq̄ doloꝛes frigidi noui uero calidi.

Ecce ħ egritudo de q̄ mētionē facit ħ:ꝓsona tituloꝛ tractat⁹.epidimica enī ē ꝛ nō ꝑticularis:q̄ de tota ciuitate mētionē facit.ꝛ q̄d dīc:qñ ī cranone.i.ī illa tali ciuitate ꝛ ātiq̄ doloꝛes facti sunt ꝛ noui.antiquos noīans eos q̄ a phlegmate fiebāt ꝛpe multo diꝛrātes.nouos aūt dicit doloꝛes q̄ fiebāt a caliditate,ꝑꝑ modicū tps būoꝛis.ꝛ q̄dā dicūt hi⁹ expōnē. alij vo dicūt aliā ꝛ dicūt sic:ꝙ antiquos doloꝛes dīc q̄ multo ꝛpe ātē supuenerūt in cranone.i.ī illa ciuitate ī fri.ostitutōe.i. ꝛistente aere fri.nouos aūt q̄ añ modicū tps supuenerit.

Sanguine uero plurime ꝛ que ab hyschiam frigida.

Sāguinē aūt dīc phlegmaticū. ab ħ.n.vt ī plurib⁹ fūt hyschiatice passiōes:mucilagie replete coctilidones,.ſ.frigido ꝛ viscoso hu. Lōtingit aūt ꝙ a calida mala ꝓpone generāt hyschiatice passiōes:caliditate dissoluēte phlegma:ꝛ mucilaginosiz humoꝛis:ꝛ generāte ventositates 8 ꝛ hoc modo distendēte membꝛum.

Que ī rigoꝛes foꝛtes eūtia nō oīno ante alleuiant:ſz ꝑꝑe statum.

Ecce itez de ꝑticulari fac mētionē hip. sīc dictū ē supi⁹.itez dictōes explanem⁹: ꝛ sic ītētōes addā cem⁹. Rigoꝛ ē sīc nos docuit liber de cāis q̄dā ꝓpositū a trēoꝛe ꝛ fritate.ħ āt rigoꝛ tripleꝛ ē:aut.n.añ fe. vl calitatē supueīt sīc q̄ supueīt añ poꝛissimū:aut ī ipsa fe.ꝛ iste dr altern⁹:vel comitātē: sicut vbi ē phlegma: fm me diū q̄dē putrefactū:fm modū vo nō putrefactū. Est āt et ali⁹ rigoꝛ cū fe.qñ nō appet fe.sicut rigoꝛ q̄ ē incalescibil Est āt ꝛ p⁹fe.rigoꝛ:q̄ cretic⁹ ꝛ supueniēſ vocat q̄ supuenit in causone:vñ a causone habito rigoꝛe supueniente solo. hūc aūt rigoꝛē dīc hip. alternū vel ꝛcomitātē: Fortē vocāt rigoꝛē:aut q̄ multo ꝛpe durauit: aut illū q̄ vehementer affligit:Statū aūt dicit tps q̄ ē p⁹augumētū: sīue ī ꝑticularib⁹ poꝛissimis:sīue ꝛ ī toto ꝛpe egritudis. Sed posīq̄ dictōes exposuim⁹:dicam⁹ ītētionē hip.dicit aūt:ꝙ moꝛbi eūtes in rigoꝛes:ī statu alleuiant:ſz statū vt dictū ē ex totū tps intellige ꝛ ꝑticularē poꝛissimū:ꝛ supponāt nobis duo moꝛbi:amphimerin⁹ ꝛ q̄rtan⁹.in amphimerino q̄dē rigoꝛ ī ꝑticularib⁹ poꝛissimis durat a principio vsq̄ ad statū. qñ aūt ī statu īcipit caliditas:fit calefactē totū coꝛpus: statī rigoꝛ alleuiat ꝛ diminuit.in q̄rtana aūt totū tps accipe statū toti⁹ egritudis:ꝛ dic ꝙ ī q̄rtana ī principio q̄dē

grossiozi exīte mā:nō fit rigoz:sed īfrigidatio ossa cōpri mens:postea ꝓcedente egritudine ⁊ mā subtiliata circa statū supuenit vehemēs rigoz cū tremoze magno:tūc ar tista q̄dē letat:idiota vo ꝺturbat.a statu autē diminuit rigoz mā exapozata: ꝓpter h̄ addidit: nō oīno añ statuz vo:neq; oīo cessat rigoz.vñ ⁊ plato ait ī gozgia: Passus ſum aūt multoz passionē:nō oīno tibi obedio. 9

A Fte rigozē retētiōes urinaz si ī utile ierit:⁊ uēt si ꝓcesserit ⁊ sōni affuerint:piē aūt ⁊ modus febzis pari ter autem ⁊ que ex laboribus.

D Idicistis enī q; multiplr dr̄ rigoz. nūc aūt hipp. creticū ⁊ supuenientē ꝺicit rigozē. Sz vt intētio nē ꝺicam⁹:p̄dicere volum⁹ q̄dā:q; intēdim⁹ itro ducē auditorē:venio ad egz:⁊ cognosco spēm egritudis q̄n tertiana ē:si oīgat.itaq; inḡro fm traditā doctrinā in cretic|:siue salubzis ē mozb⁹:siue mozt̄alis:ueni q; sa lubzis:⁊ termīabit vel solueť:ueni q; terīabit:⁊ terīabit ꝑ expurgationē:aut ꝑ apa:⁊ ueni q; ꝑ expurgationē per vrinā ꝑ ventrē ꝑ fluxū sanguis ex naribus ꝑ vomitū ꝑ su dozes:nō.n.ueni ꝑ vomitū neq; labiū sup|⁹citari:neq; si gnū fluz⁹ sanguis: neq; ꝓturbationē ventris: neq; vrine euacuationē.sperani q; ꝑ sudozes fiet terminatio:postea reuersus sū ad egrotū:et ueni q; retētio fcā ē vrine.⁊ q̄d ꝺico inḡro ne forte renes oppilationez hūere: aut multi egressi sūt secessus.hi.n.alternati se hñt ad egress onē:vñ hip.ꝺicit: Uria noctu multa facta ꝛc̄.nihil boz ueni. sic itaq; ꝺsideraui:q; poť⁹ sudoz supueniet: et dū h̄ ꝺsidera/ rē supuenit rigoz:et fact⁹ ē sudoz:factū ē sicut ꝺsideraui: ⁊ sic alteratio facta ē egritudis.sz vt aliq̄s nō ꝺicat:Quid igiť exīte mā īdigesta:⁊ si h̄ supueniat nō ē difficile.ꝑē rīa:si h̄ supuenerit cū aliis oīb⁹ signis:si cū bona tolerā tia vel sufferētia et digōne et mō bene iacēdi:si ex his fi/ ant retētiones vrinaz bonū ē: et h̄ ē mag| vez.⁊ h̄ oñdit hip.ꝺicēs: Et sōni.et ipse q̄dē ꝺicit: Si somni.tu vo ꝺic:et modū iacēdi bonū:⁊ bona habitatio:et oīa alia.ꝺicit aūt ēa.q; possibile ē somnū fieri ī mozbo:quotiēs mozb⁹ est moderat⁹:et vigilia fuerit laboriōs. Et ꝺicim⁹ q; ꝑ h̄ ad/ ditū ē: Si ī vtile ierīt.quidā aūt libroz hñt: Et vēter si ꝑ cesserit.hāc igiť sine nō fuerit text⁹:ꝺicim⁹ q; hip. mag| cās voluit assignare retētiōis vrine . et ꝺsidera ipm h̄ ꝺi/ cere: scio q; si vēter ꝓcesserit:retētio vrine. sz nūc nō ꝺico hāc retentionē:sz eā q̄ fit ꝑ sudozes.si vo text⁹ ē: Si vēter nō ꝓcesserit.ꝺicta ē expō. Pariť aūt et modus febzis. Pariter aūt ꝺictū ē:qm̄ tāq; ī sui memoziā scripsit hunc tractatū.si.n.et fe.fuerit moderata et nō vehemēs:tūc ha bebim⁹ q; alteratio fit egritudis:in his sudoriḃ⁹. Pariť aūt et q̄ ex laboriḃ⁹ Ꝺicit q; ꝓpossibile ē:et ex causis ꝓi mitiuis cognoscē: q̄ ē egritudo.p̄es ât sūt hi⁹cāe: aut.n. aliq̄d tale aliud:qō spēs nobis mānifestat fe.q; ī choła ru. fut:pq; h̄ sic ī exēplo de laboribus mētionē facit. 10

A Postaſes nō oīno quib⁹ rigozes.

Postema ꝺicit nō fit itez in rigozibus.vl⁹ h̄ qō ꝺicit: Qm̄ ītерpolat| q̄dē in q̄b⁹ rigozes fūt: ñ fit apa.in cōtinuis vo ī q̄b⁹ nō sūt rigozes apa sup/ uenit:aut mā grossa exīte:aut virtute nō potēte expellē sz expurgatio sic cautson nō ꝑ apa: sz ꝑ expurgatiōez ꝺico .ꝑ sudozes multotiēs cassauit.rigozē ât h̄ ꝺicit non sup ueniētē aut creticū:sz cōcomitātē vel incitātē. 11

A Jbiaz effeiatiōes: ut añ egritudi nē ambulāti:aut ex egritudie ꝓti nuo:ꝑpē qō forte qō ex laboriḃ⁹ ī arti culos ꝺimitti: ꝓpter hoc ⁊ crurium ef feminationes.

E Ffemīationē ꝺicit hip.debilitatē:ꝑp id qō femi neus sexus ꝺebilis ē:⁊ īfirm⁹. vt aūt manifesta sit nobis intētio hip.supponať īfirm⁹: ad quem venio inuenio fe.ꝓtinuā intē vasa:⁊ inuenio q; ex laboze vie passus ē⁊ debilis ī pedib⁹.⁊ q̄d:ꝺico q; q̄tū ꝑ id q; cō tinua ē fe.ꝑ apa terīabiť:⁊ in eo q; ex laboze vie debiť ē pedib⁹:ꝺico q; ad pedes supueniet apa.ſ. ad articulos. venio ad aliū egz:⁊ inuenio eandē passionē: eūdē mozbū ⁊ facta ē expurgatio māe ſz nō pfecta:vñ remanētib⁹ reli q̄s materiei in egro ꝑpē īpfectā ꝺeterīatione ꝓpter ali quā cām necessariā coact⁹ fuit ambulare:sic ex h̄ debili tati sūt pedes:⁊ reliq̄e māe venē ad pedes:⁊ fecere apa: vñ facta ē ꝺuplex īfirmitas pedū ex ābulatiōe ⁊ ex apa/ te.si forte aliq̄s ꝺicat:si p⁹ vicesima vel tricesima ꝺie fcā ꝺeterīatione:ambulabit iste supueniet apa ī pedib⁹:⁊ ꝺi cim⁹ q; mime ꝓpē h̄ ⁊ hip ꝓtinuo ꝺixit:p⁹ mozbū. 12

A Jmata extrisec⁹ manendū:⁊ ex a cuta ⁊ capitata:⁊ eq̄lr ꝓmaturan tia:⁊ nō circūdura:⁊ ꝺeozsū tendētia ⁊ nō bicipitia.contra uero mala: quanto aūt plus ꝓtraria pessima.

A Jmata vocat hip.corpiſ apata:et alias pustulas oēs.⁊ ꝺicūť h̄ oīa exanthimata metaphozice ꝺi cta ab eis q̄ extra pululāt. Quid ât intēdebat h̄ ꝺicendū ē:ꝺsidera aūt ipm h̄ velle ꝺicē tibi:q; optimū es ser:si corp⁹ posset ꝺseruari sine supfluitatib⁹: sz qm̄ h̄ ē i/ possibile:generat| ī nobis his supfluitatib⁹ meli⁹ expur genť:et nō maneāt ī nobis.et si expurgenť:bonū ē si exī corp⁹:sed si nō ē possibile:bonū ē ꝺeriueť mā ad mēbza ignobilia:et nō ad nobilia:h̄ ât fit. et nūc ꝺicē q; p̄himata supuenē.i.exanthimata.i.extra egrediētia ad cutē.sz hoc ꝺicē:volo et ī acutū tendē:et acumē hr̄e.ꝺesigt.n.h̄ signuz bonū ⁊ cām bonā.signū ât q; fort| ē virt⁹:⁊ mā cała ē.cā ât q; modicū locū occupāt.si vo ī latitudinē tēdāt: et si/ gnū ē malū et cā.signū ât q; vt⁹ē ꝺebiť et mā frīa ē:⁊ ex/ pedit vel exigit ꝺiuturnitatē ad ꝺigōnez. cā ât mala:qm̄ multū locū occupāt.oz ât hec apata et eq̄lē et mollē ha bē cōmaturationē māe:ꝺbi nō vna ps ipsi⁹ fit ꝺura alia mollis:neq; media ipsi⁹ q̄dē sit maturata : et q̄ igiť circū ꝺura.et itēde qō ipe ꝺicē:nō circūdura.c⁹ expō ē hec:eq̄lr oz cōmaturari māz.volēs ât ꝺicē:et ꝺeozsū tēdētia apata q̄i q; ꝺeozsū tēdat vl repat mā:et nō sursū:aut chirurgia fcā ī illo mēbzo:bñ expurgabilis iueniať mā. et ꝺicē q; ñ vult ea eē bicipitia:qz nā ꝺiuisa īfirma fit:et nō maturat mām:⁊ īspice artē hip.qm̄ ꝺicē:circūdura et exacuta ⁊ ca pitata:⁊ mediī vsus ē vocib⁹:ꝑpē h̄ ꝺixit ꝛia boz mala ⁊ quāto plus cōtraria tanto pessima.Predicta aūt ficut media:nō ex necessitate habēt ꝛia mala: acuta ât bona manifestū ē q; ꝛia mala sunt. 13

Q Uod ferinū autūno:⁊ cozdis ꝺo lozes:⁊ q; frictile:⁊ q̄dē melicū: ad pncipia ꝓmotiōes specularī:⁊ lubzi cī:⁊ ascarides:sic si ān⁹ i occasū.

Jc aūt hip.trāsfert se ad tpa.⁊ itēdit ꝺe autūno

deteriare: iste ãt autũ⁹ ieq̃lis ẽ. ⁊ vt vez dicã siccũ tps ẽ fm vnã opl'onẽ. fm vo opl'onẽ cal'i ⁊ fri: ieq̃le ẽ. Estas ãt cal'a ⁊ sic. é: ver vo bñ tpatũ: hyems vo frida ⁊ hũida: q̃re ĩ vere q̃dẽ supueniũt sinochi: tc̃. n. sãguis oñaf. i estate vo ẽtiane egritudies pp cholerã ru. in hyeme vo pp phlima amphimerine: in autũno vo melice egritudies ⁊ q̃rtane Fozsitan ãt ⁊ oẽs mozbi ĩ ipso fiũt: qñ ĩ estate generaf cholˈa ru. pp opl'onẽ tpis. generaf ⁊ phlegma pp malã di etã. ⁊ ppf opl'oez fructuũ supueniẽte autũno moueẽ hi⁹ hũozes ⁊ generãt differẽtes mozbos. ſz aliquoties magl fiũt ãphimerine: aliquoties ẽtiane. fm oñuz itaq̃ hũozis fm opl'onẽ patiẽtis fm dietã: fortassis ãt ⁊ fm opl'onez tpis. multotiẽs ãt autũ⁹ alterat: ⁊ fact⁹ ẽ sic. ⁊ ca. ⁊ genera uit multas tertianas aut fri. ⁊ hu. ⁊ itulit multas ãphimerinas. ⁊ingit ãt q̃ totũ tps pmutatũ ẽ. Qñ igit autũ n⁹ hz ieq̃litatẽ: pp b̃ ĩ ipso egritudies vl' mã ipsaz q̃ ĩ esta te ogregãt ⁊ occultãt nũc supueniũt ĩ modũ belli: ĩ mo dũ feraz: pp b̃ autũnũ ferinũ vocauit ppf icursũ mozbo rum. multotiẽs ãt melic⁹ hũoz supabũdauit: ⁊ aut ĩ vno mẽbzo: ⁊ fec̃ cãcz: aut ĩ toto cozpe: ⁊ fac̃ cancz ⁊ elephan tiã q̃ siũt fera: ⁊ ppẽ b̃ ferinũ dixit autũnũ. Sed dubitãt q̃ dã qñ ⁊ de lũbzic fac̃ mẽtionẽ ⁊ ascaridib⁹. hi. n. a phle gmate putrefacto generãt ⁊ crudo bu. ⁊ dicim⁹ q̃ qñ fit amphimeria phlegmate putrefacto. silr fiũt ⁊ hi phl'ate ogregato. Uolẽs ãt designare ppetates autũni dixit: In ocasũ. qñ ãt ãn⁹ ppozionaf toti diei. s. diei ⁊ nocti: igit ⁊ tpa ãni ppozionãt ptib⁹ diei. ver. n. tpi oziẽtali: estas vo meridiei: autũn⁹ occidẽti: hyems vo nocturno. vñ ⁊ a tpe ĩsult⁹ vel mot⁹ poxisimi possum⁹ dicẽ q̃ ẽ egritudo. fiq̃dez enĩ ĩ mane icipit: poti⁹ ẽ sinoch⁹: si ãt ĩ meridie ẽtiana est oĩno: si ãt ĩ occasu q̃rtana: si vo ĩ nocte ãphimerina: vt in plib⁹. Oz ãt pmã accessionẽ poxisimi ofiderare: qñ nõ ẽ i ouenies: si p⁹ aut posteri⁹ moueaf mozb⁹: ⁊ pmutet acces siões: ⁊ b̃ q̃dẽ i plib⁹ fit. multotiens ãt ⁊ tertiana i nocte facit accessionẽ: ⁊ ãphimerina i meridie. ascarides ãt siũt gen⁹ lũbzicoz. annũ ãt dicit ĩ occasũ: qñ ãn⁹ tot⁹ autũnal factus est: q̃i iequalis. ⁊ in bis est intentio. 14

Pp Acroz tusses cũ uẽtris pturbati one ⁊ febze ǒtinua significãt dez minatiõez exĩti duoz mẽsiũ ut multũ uel xx. ⁊ tũozes ⁊ articulos. siq̃dẽ infe ri⁹ umblico ǒstiterit: ul' surſũ i articulos bonũ: si uero supi⁹ nõ similiter soluunt mozbum nisi putrescant.

Multotiẽs ãt dixit: q̃ ǒ pticularib⁹ mozbis defiat ⁊ pp b̃ discõtinua siũt documẽta. Sz dictiões b̃ plane siũt. dictũ ẽ ãt vobis: q̃ multipl'r dr̃ puer. ⁊ sic b̃ de puero nouiſ genito itelligẽdũ ẽ. Quid ãt dicẽ hip qñ ẽ puer: ⁊ huic supuenit tussis: deiñ ⁊ fe. ǒtinua: ⁊ per turbatio vẽtris ⁊ apate generato: dissoluta ẽ passio: ãpa tñ generatũ ẽ. xx. die. xx. ãt dicẽ: aut illã q̃ ẽ p⁹ duos mẽses vt sit p⁹. xx. diẽ generatũ apa: ⁊ ĩ. lxxx. dissoluo. xx. ãt dico diẽ q̃ ẽ p⁹. xl. pt⁹: vt sint oẽs dies duo mẽses. s. lx. Hali. ãt seneſcẽs ĩ opib⁹ art] cũ rõne dicẽ: q̃ nihil tale vidi factũ ĩ hi⁹ puer]: si vo ⁊ fiat raro fit: ⁊ eoz q̃ fiũt raro: null⁹ assigt cãz. b̃ q̃dẽ falſa eẽ dicẽ: qd vo ǒñs ẽ vez: dicẽ. n. vez eẽ q̃ ĩ pueris multotiẽs apa supuenit: ſz b̃ volo dicẽ hip. ĩ ptib⁹ ĩ feriozib⁹ poti⁹ q̃z supiozib⁹. ficẽ. n. volum⁹ mbza ĩgbilia pa ti poti⁹ q̃z nobilia: sic ĩferioza poti⁹ volum⁹ pati q̃z supio ra. si ãt aliq̃ ad supioza tẽdat mã: nõ ad mẽbz nobile ſz ad ignobile: tico aũt ne tẽdat ad cerebz aut ad oculũ. si vo veniat ad mẽbz nobile: magnũ volo fieri apa: ita q̃ fi ſtulef sicut ĩ pipleumonicis. qñ ãt supi⁹ tẽdit mã: multo tiẽs tẽdit ĩ hũeros: ⁊ ibi generat apa: ⁊ exiñ ifirmũ fit mẽ bz illud: dico ãt hũeri: ⁊ iñ seq̃f acrosia. i. nõ nutrimẽtũ: ⁊ sic galiancones hi fiũt. i. bñt hũeros fic̃ cati: ex eo q̃ subv tiliãt mẽbza ⁊ assilˈanf murilego. Sz oz nos scire qñ tri plicẽ pmutationẽ dicit ĩ puer]: aut p apa vt dictũ ẽ: aut p vulnera: aut p fluxũ sanguis ex naribus: ppter b̃ seipsũ exposuit dicens: Magis pfectiorib⁹. ⁊ ĩ bis est intentio.

Quc uero i hũeris putrescentia pfectis galiancones facit.

Bene addidit hip. hãc dictionẽ: perfectis: q̃ si ipfect] b̃ superuenerit. i pueris: qñ ⁊ multotiẽs nõ fiunt galianco nes. i. nõ habent humeros ad silitudinẽ murilegi.

Solones ãt ⁊ ulcez oispõ nisi rotũda ⁊ pfũda sint: talia uero pessima ⁊ alic.

Nõ oportebat ipz dicẽ ulcez oispõnẽ: nec. n. vlcera siũt q̃ a pfũdo exeũt ſz mã ẽ. Et ad b̃ oicim⁹ q̃ effectu loco ef ficient] cãe dixit fic̃ osuetudo sua ẽ. Jn bi⁹ ãt vlcerib⁹ dic̃ fit alteratio si nõ rotũda vl' pfũda fuerit: b̃. n. rotũda ma la siũt: aut pp id q̃ capacissima siũt: sicut demõſtraf a geo metris: aut q̃ nõ hz locũ nã vbi firmet fiũdamẽta carnis ĩ angul' aut vlcez tãq̃ fũdamẽta carnis: ǒstituit ⁊ icipit curare. pfũda ãt mala siũt qñ pfũda a cozrosiõe fiũt: cor rosio fit a venenoso hũore. i. cholerico ⁊ acuto. ⁊ si hi⁹ hu mor fuerit pueris: q̃d boni ſpandũ est in hoc: q. d. nihil.

Solutiões uero pueris ⁊ sãguis fluxꝰ magis quidẽ perfectiozibus apparet.

Si sanguis dicit fluat ex naribus: pausat mozb⁹: aut ve na rũpaf p quã egrediat materia. 15

Lachzyme i acutis mozbis mole ste uolentium quidem utile: inuti toz autem existens malum.

Exinde ad aliã doctrinã trãffert se hip. dictũ ẽ ãt vobis supi⁹: q̃ venio ad egz: indro ſpez egritudiũ ⁊ siue salutifera ẽ aut mortifera: ĩuenio q̃ saluti fera: ⁊ aut teriabiſ aut soluef: ⁊ teriabiſ aut p expurgões aut p apa. de oib⁹ ãt bis deteriatũ ẽ. qñ ãt nõ ſep salubil ẽ mozb⁹: ſz ⁊ mortalẽ ĩuenio: pp b̃ dicas fic̃ cõ. fig mozta lis mozbi: pp b̃ hip. de lachzymis ĩuit] mẽtionẽ fac̃ tanq̃ de signo mortali. Lachzyme ãt volũtarie siũt aut nõ volũ tarie. volũtarie q̃dẽ siũt fic̃ qñ volum⁹ flectẽ p lachzymas dinũ: ñ volũtarie vo aut pp ophtalmiã aut pp vuln⁹ aut ppẽ ebzietatẽ aut pp multitudinẽ mãe. nihil tale ĩuenio ſz ĩuenio ĩuitas lachzymas ĩ aduſtiõe ⁊ feruoze ĩ q̃litate cal'a. igif nõ pp multitudinẽ b̃ supuenit: ſz magl pp debi litatẽ virtutũ: qñ lachzyme hi⁹ q̃nq̃z male siũt q̃nq̃z ĩ ma le. Manifestũ ẽ ab b̃ exẽplo. vbi gra: venio ad vuos ali quos: ĩuenio i vtroq̃ pedes frigidos: ⁊ dico q̃ huic q̃dem mozs supuenier: aliĩ vo ñ. b̃ ãt pp q̃d dico: ⁊ dicẽdũ q̃ i b ĩuenio mortificationẽ vtutũ ⁊ ifrigdatiõez. in alio ĩuenio qñ senilis ẽ etas: ⁊ pp etatẽ fuit ifrigdatio: aut multotiẽs neq̃z senilẽ ĩuenio etatẽ: ⁊ tñ nõ dico mortalẽ hãc fritatẽ ſz poti⁹ chzõic⁹ ẽ mozb⁹. q̃d. n. q̃ ĩ phlegmate ẽ mozb⁹: et ppẽ b̃ supuenit fritas. silr igif ⁊ ĩ lachzymis: fiq̃dẽ. ĩuir te fiũt pp debilitatẽ virtut]: mortifex ẽ b̃. si vo pp ebzieta tẽ: aut aliquã aliã hi⁹ cãm nõ ẽ mortale. Nũc igif mozta le ipm supponit: dixit. n. acut]: ⁊ nõ suffic̃ b̃: pptẽa q̃ acu t⁹ põt eẽ mozb⁹: ⁊ lachzyme emanãt: ⁊ ñ ẽ b̃ mortale: p pẽ b̃ accidũt male hñtib⁹ q̃i i debilib⁹ ⁊ hñtib⁹ alia signa mortalia. Sciẽdũ ãt q̃ i ,pnostic] q̃dẽ dixit: Et fronte ari dã ⁊ tẽsã: b̃ ãt dicẽ: palpebzaſ. pp b̃ ãt oñdit multa siccitas

vñ pp siccitatē nō solū palpebre circūtendūt ꝫ spūa fit ⁊ siccitas:vñ a metaphora spūe mar⁹.Et fluē ꝺdē lachrymas debilitas ē retētiue vtut⁹:spūa vo debilitas alteratiue.ex iſi ⁊ oculi iteri⁹ sordidi q̄ ät iteriora palpebraꝝ.i. ipſi oculi bes oculoꝝ.h̄ ät fit qñ caloꝛ nät⁹ extinct⁹ ē: ⁊ iō nō ꝺfert aliq̄ ad oculos:⁊ sic fūt sordidi:aut qñ albugine⁹ fit sordidi⁹.multotiēs manēt ⁊ oculi ⁊ ꝺfistētes sicut i stupido multotiēs ät pp dispōnē aliquā spasmi ꝛrigit ē dissoluo nē lacertoꝝ oculoꝝ:sic fit i epilepticis. Propt h̄ aūt oia oñdūt ⁊tutes oēs male se hre. pp lachrymas ät ⁊ spumā demōstrāt nāles ꝺficientes.p id ät q̄ oculi sūt itroꝛs⁹ sordidi:vitales ⁊tutes deſigt ifirmari ⁊ extictionē caloꝛ nā lis.p eo ät q̄ īmobiles fiūt aīales significat esse ifirmas. qñ autem sic dicūt p̄h̄i:oculi q̄ sunt ad modū feneſtraꝝ aīe:declarāt ipſam quō se habet:⁊ si oēs virtutes ifirme sunt:quid boni sperandū:q.d.nullum.

Et qb⁹ circūtēdūt palpebre malū: malū ät ⁊ sup ꝺsiccatū uelut spuma ⁊ caliginosū malū ⁊ aridū: ⁊ sordidi itroꝛsū ⁊ stupidi:⁊ uix ꝓuertibiles ⁊ concaui ⁊ alia que relinquntur.

Oportebat ipm ꝺsiccatione pordiare q̄ ē efficiēs tēsionē palpebraꝝ: ⁊ tc̄ qō fit dici⁹ loco cāe efficiēt⁹:idnīt⁹ vl⁹ ē:aut quē ꝺsiccatū q̄dē ō spūa dixit:tēsū ät p palpebras qñ.n.ꝺsiccatū ñ dic̄ de palpebr⁹.māifestū ē p⁹ q̄dē ex eo q̄ addurit stati spumā.2° vo pp id q̄ iferi⁹ paꝝ dixit:⁊ aridū:q̄ palpebre sic.⁊ tarde mobiles:⁊ ex h̄ pp debilitatē fit ⁊tutū.oculos ät eē mobiles deſigt aut pītē aliena tionē aut futurā. Et alia q̄ dēliquūt. Que aūt dic̄ alia aut alia signa moꝛtis:vt modū iacendi ⁊ hi⁹:⁊ alia dicit q̄ alias passiones oculoꝝ. De cōcauitate oculoꝝ aut taciturnitate nihil dixit.hoc autem dereliquit. 16

Febre he q̄dē demoꝛdētes manū: he uero mediocres:he uero nō demoꝛdentes:superreddentes uero.

Oāsert se hip.ad aliō documētū: ⁊ vult spēs febriū dēiare.ꝫ h̄ ad mēoriā excitam⁹ doctos eoꝝ q̄ dicta sūt i li⁹ de spēb⁹ fe.docto tā idocto. Sz p⁹ ingram⁹ subāz fe.subām ät dico simplr eēntiā ipſi⁹:non subām q̄ p se ē:qñ ät fe.accīs ē.q̄ aūt subā ꝺfert ⁊ simplr eēntiā:[scit] ⁊ accepist] audiētes subālē diffinitōez mebaē q̄ equocū nomē ē solū cōe: rō vo substātie q̄ ē ꝫ nolor.pcedēs a coꝛde i arterias suoꝝ ledēs effcū.⁊ nō iten ät sumūt ab eēntia fe.aut accītib⁹. Subāles ät dico ꝺfas q̄ sumūt a subā:accītales vo q̄ sumūt lōge a subā sicut risibile subāle ē hōis: q: eēntiā suā attīgit:grāmati cū vo accīs q: remotū ē.sic igit fe.aut a subā aut ab accidētib⁹. Et a subā q̄dē aut a q̄li calitatis aut a mā aut a mō motionis.⁊ a calitate q̄dē sic̄ qñ dicim⁹ acutā fe.aut moꝛdētē aut lenē. A mā ät sic̄ dic̄ ga.h̄ q̄dē rēota qñ inq te q̄dē fic̄ qñ q̄rim⁹ aut i sanguīe aut i phlegmate aut in eholera ru. A mō ät motiōis sic̄ qñ dicim⁹:q: in p̄ncipio acuta icidit q̄litas:postea vo lenis:aut qñ i p̄ncipio q̄dē lenis:postea vo acuta.p̄us.n.⁊ posteri⁹ mōi sūt motiōis dicere ät vehemētē fe.aut debilē q̄le ē.si ät q̄s dicat mlta dic̄ fe.q̄ ē i multa fe.⁊ hi⁹ sūt subāles ꝺxie. Ab accītib⁹ vo aut ꝓpinq̄s aut remotis.⁊ ꝓpinq̄s q̄dē: si exrubicūdū ercroceū.h̄ q̄dē i sāguīe fit:aliō vo i cholā ru. albū vo in phl̄ate:liuidū vo i melico bu.h̄.n.ipz bu.designāt quō se hñt.dicē ät aut ōtinuā fe.aut iterpolatā:h̄ ät valde rēotū ē accīs:sic̄ pleuretica fe.aut nephretica:vñ ⁊ hip.dixit Et alia talia Fe.he q̄dē demoꝛdētes manū:he vo mediocres. Qñ ät ⁊ ōmoꝛdēs ⁊ mediocre q̄litates sūt: ⁊ sūt tact⁹ pp h̄ ⁊ sensus tact⁹ fac̄ mētionē: ⁊ hoꝛ dic cognitionē.dēbat.n.dicē:he q̄dē demoꝛdētee:he vo nō moꝛdētes ꝫ vsus ē ꝺzio noie ⁊ dixit:mediocres.sic.n.⁊ tepidū.i. min⁹ cal̄z:fridū possibile ē noiare.oz ät h̄ apponē p totū de moꝛdētes:p totū mediocres:he ät dꝛie q̄litat] sūt he vo ñ demoꝛdētes:superreddētes vo. He ät dꝛie sūt mōi motiōis.multotiēs.n.subtil⁹ mā ē:⁊ stati nobis tāgētib⁹ sentit⁹ acuta q̄litas.multotiēs ät ḡssa ē mā:⁊ nobis tāgētib⁹ patiēs mēbꝛ fit calitas:exiñ raritas poꝛoꝝ: ⁊ sic fit subtiliatio mā:⁊ diaforeſ.⁊ p⁹ ea sētim⁹ q̄litatē.multotiēs ät sic subtilissima ē q̄ sil⁹ cū iductiōe man⁹ stati diaforeſ fit.

He uero circūuretes ꝓfesti: he uero p totū lēte sicce:he uero salsuginose.

Stati ät ⁊ p totū diuisīt hip.tu vo i vtrisq̄ vīq̄ dic. he vo circūuretes stati ⁊ p totū ⁊ ꝓfesti lēte sicce:q̄dā arbitrāt:q̄ lētā fe.dic̄ ap̄hīmerā qñ ät i phl̄ate fit:⁊ suppōit eidē calitas.nō ē ät h̄ ver:ꝫ lētas siccas dic̄:vt dicēt ethica fe.vñ addurit:ap̄hierina q̄dē lēta ē:sicca vo ñ ē ꝫ hūida:ethica vo lēta ⁊ sicca:qñ ät i solidis mēbꝛ] sit Salsuginose. Hec ät dꝛia nō ē sēsibilis tact⁹ ꝫ poti⁹ gust⁹ ⁊ ad h̄ dici⁹:q: ⁊ h̄ sēsus tact⁹ ē:sic.n.sil mari balneeſ ⁊ sal sedie aspitaſ aut mordica⁹ māeat i corpe sic̄ si eēt a spinis vulnerat⁹:sic ⁊ h̄ tal⁹ q̄dā aspitas fit,patiēti ⁊ mālu medici

He aūt penfigodees uidere possibiles

Pēfiga q̄dā dicūt eē spm̄ q̄dā guttā aq̄: q̄dā ät radiuz sol⁹:q̄dā ät aīaz:q̄dā ät āpullas aq̄.⁊ p̄mi q̄dē dicūt pēfigodees fe.q̄ fiūt i spīb⁹ aut i q̄b⁹ spūs generāt vl⁹ ascēdūt cū fe..scōi ät dicūt q̄ pēfigodees dic̄ fe. q̄cūq̄s hñt tanq̄z guttas aq̄ i corpe:⁊ vñ addidit mālb⁹ guttose.tertij ät dicūt q̄ pēfigodees dicit fe.vrētes ⁊ i ardoꝛe supueniētes. q̄rti vo dicūt fe.pēfigodees illas i q̄b⁹ aliēatio fit ⁊ lesio vtutū aīaliū. vlti ät dicūt de quoꝝ opīone ē hip. ⁊ va ē h̄ opīo:qñ pēfigodees dic fe.hñtes lēticulas: vbi ⁊ idurit dicēs:q̄ vidē possibiles:q̄i possibiles sūt ad medicū:ñ.n. ad patiētē:h̄ ät h̄ dic̄:q̄ poles sūt q̄i poles videri:ꝫ p⁹ q̄z ꝺdit medico cogitōz a tactu:nc̄ ät dat eiō cogitōz a visu.

He uero exrubicūde: he autem excrocce:he uero liuide: he uero discolorate ⁊ alia talia.

Qñ ät vidit hip.q̄ rubicūd⁹ colo⁹ multotiēs ⁊ ꝫ näm iueniē⁹ liuid⁹ ät nūq̄z ꝫ näz ꝫ sēp eꝝ näz:pp h̄ i rubicūdo q̄dē ⁊ croceo ex ꝓpōez adiūrit vt ōsignet id qō ē eꝝ näz.i liuido ät ñ ita ē.he ät sūt dꝛie ab accītib⁹ ppiq̄s subē. 17

Ostēsiōes corpis:⁊ duricies artioloꝝ:⁊ idē dissolutus malum:⁊ cōfractiones articuloꝝ malum.

Actū ē ät vobis q̄ diuisa ē h̄ doctrīa. aliō q̄ddā eiz doctz h̄ hip.ꝫ ⁊ h̄ näz imitās q̄ gaudz i medijs ⁊ ipemet extrēa vitupās media laudat. Sz ꝫ suppōez octōes p⁹ explane⁹.⁊ deiñ itētōez dicam⁹ ⁊ cāz.mētiōz fac hip.de ostēso duro.ostēsū ē.n.qō tēdit i ruptionē.dur vo qō nō ē tractabile.⁊ quidā dur ⁊ tēsū idē eē opināt ⁊ nō ē ver.p̄mo q̄dem q̄ vtr iflatus ostēsus est: non tñ dur⁹ ē.lapis vo ⁊ dur⁹ ⁊ ostēsus.si.n.dur h̄ ⁊ tēsum est:

tẽsũ vo nõ duz. ⁊ ꝟ hẽm⁹ aũt ab arist. q nõ ẽ nã iiusta. ñ enĩ pla oppõit vni: ſz vnũ vni: duro q̃dẽ molle: tẽſo vo remiſſũ: q̃re aliud ẽ tẽſũ: ⁊ aliud duz. ⁊ ꝟ ẽ expõ dictionis Intẽdit aũt dicẽ: q duri ⁊ diſtẽſi articuli: aut molles aut remiſſi difficiles ſũt dicẽ. oz aũt ſubitelligẽ vlẽ moderatũ id qõ dicẽ. q̃ ãt ẽ cã fiẽdi duros articulos: ⁊ dicim⁹ q duri cies ⁊ deſiccatio: ⁊ qñ eedẽ cãe faciũt ⁊ duricie ⁊ diſtẽſi onẽ: et ꝟ decepti ſũt: ⁊ dicebãt idẽ diſtẽſũ ⁊ duz. Sz dubitãt q̃dẽ dicẽtes. pp quã cãm nõ de molli ⁊ remiſſo mẽtionẽ fac: ⁊ dicim⁹ q potẽtia ꝟ fec. dicebãt. n. ⁊ totũ diſſolutũ: diſſolutũ aũt remiſſiõis ẽ: poſtea aũt qñ moderatã diſtẽſionẽ: ⁊ moderatã duricie efficiũt: niſi ſupponat bũi ditas ex q̃ fit mollicies ñ fit aliq̃d malũ: ⁊ pp ꝟ dimiſit poſtea q difficiliũ accẽſtũ ꝺſecutio ẽ: ꝟ aũt ſic acuta magna faciũt. ⁊ ꝟ hz pñs intẽtio. ¶ Diſtẽſiões cozpis: ⁊ duricies articuloz: ⁊ idẽ diſſolut⁹ malũ: ⁊ ꝺfractiões articulorũ malũ. Diſtẽſiões dicẽ articuloz: diſtoꝛſiões articuloz ſiue remiſſi fiãt ſiue diſtẽſi. diſtẽſio ãt fit vt dictũ ẽ: aut a ficcitate: aut a frĩditate. ⁊ idẽ diſſolut⁹ dicẽ: q̃i fortitudo illi⁹. ¶ Et ꝺfractiões articuloz. Quidã ãt libroz hñt modũ iacẽdi: q̃dã ꝺfractiões. Hali. nõ plz ꝺfractio. mod⁹ enĩ iacẽdi circa totũ cozp⁹ vr: ſic dictũ ẽ i pnoſtic. ⁊ ſi ſup vẽtrẽ pter ſolitũ iacuerit: aut iferi⁹ tẽdẽs: ſignificat aut alienationẽ: aut doloꝛẽ ⁊ moꝛtẽ. ſi aũt hz ꝺfractiões: ſignificat diſtoꝛſionẽ articuloz. inducit ãt ꝺfractiões articuloz

Oculi virilitas repercuſſiui.

¶ Virilitas vr a pturbatiõe ⁊ ira ⁊ motiõe ioꝛdinata. ſic enĩ virilẽ dicim⁹ boiez vane loquẽtẽ: ⁊ q̃ fac virilit vana ⁊ multotiẽs vane veniẽtẽ: ſic igit virilitatẽ oculi: dic inoꝛdinatũ motũ oculi. ꝟ aũt ꝺtigit ꝓpter diſſolꝺoez lacertoz oculoz. ⁊ qõ dictũ ẽ alibi: iſtabiles ⁊ tremuli: ꝟ aũt oculi virilitatẽ dicẽ: defigũt ãt alienatiõez aut pñtẽ aut futurã.

Et reiectatiões ⁊ ꝺfractiones maluz.

Quidã ãt acceperũt vnũ ſermonẽ ꝟ eẽ cũ ſupioꝛi: ⁊ dixerũt ſic: Oculoz virilitas ⁊ reiectatões. qñ ãt dicit: Reiectat ocul⁹ huc illuc: pp ꝟ virilẽ tãq̃ mot⁹ ioꝛdinate: ⁊ plef ſũt ei gtes: qñ ⁊ cãm dixit: Repcuſſiuũ dicẽs. figũt. n. alienatiõz aut pñtẽ: aut futurã. Alij ãt acceperũt reiectatões ⁊ ꝺfractꝺes ꝑ totũ cozp⁹: qõ ⁊ vez ẽ. qñ ãt ifirmitas ẽ vtuꝫ: ñ ſolũ velamĩa ꝓjcit nã ſz ⁊ ꝓpuz cozp⁹ ſicut alienũ Qõ dictũ ẽ i pnoſtic. ꝺſiderare oz ⁊ egz q̃i virtutẽ patiẽtl. ꝟ aut ꝟ defigũt: ⁊ q dicẽ reiectatões: ꝟ ẽ qñ i vrẽte fe. deducit ſe de lecto ad lectũ ⁊ reſilit. Et ꝺfractiões dicẽ: q̃i qñ ſupuenit ſpaſmoſa diſpõ: aut ſupcilio facta. ⁊ qõ dictũ ẽ alibi: curuũ: ꝟ ꝺfractꝺez dixit. ꝟ ãt fit vno lacerto diſſoluto: aut vno lacerto ſpaſmato.

¶ Explicit pticula ꝑma: Incipit ſcꝺa. I

Daperire coangustare: hec qdem illa uero non.

Ompleta ẽ a nobis ꝑmapti. in q̃ dedit pla ⁊ mirabila documẽta: i qb⁹ didicim⁹ ſciam anathomiacã ⁊ nãlẽ ⁊ ꝓcognitiuã. Nũc aũt tdit nobis ſcꝺam pti. ⁊ diſcõtinua ⁊ difficilia documẽta docet. ſz ſm ſuppõnẽ ꝑ⁹ dat ã: dictiones explanem⁹: ⁊ deiñ intẽtionẽ dicam⁹. dicit aũt: Adapire. ꝟ aũt oẽs ſciũt: qñ amplare ẽ. dicit aũt: Coangustare. ꝟ ãt ples ignoꝛãtes itellexere duas ptes oꝛonis eẽ apud greꝯcos: ⁊ credebãt ipm dicẽ coangustare ⁊ büectare: nõ eſt aũt ꝟ: ſz coangustare dicit oſtringẽ. hec aũt ẽ explanatio dictiõis. Intẽtio aũt hec ẽ: qñ oz coãgustata cozpoz apire: ⁊ adapta coãgustare. ꝟ aũt oz facere qñ ad ĩmoderatã aut coãgustationẽ: aut aptionẽ tendũt cozpa. Curam aũt docet ꝟ pticularẽ hip. volẽs ꝺſeq̃ rõnem dicentẽ: Lõ traria ꝺziis curanꝫ. ſz nõ decipiaris ⁊ nõ diſcedas volens exercere artl opa: ſz diſce cãm coãgustantẽ pozos: aut rarificantẽ. rarificanꝫ aũt pozi: ⁊ dico de ĩmanifeſtis. effundit aũt ĩmoderat⁹ ſudoz aut pp caliditatẽ aut p ꝓpoſitũ motionẽ expulſiue: aut ꝓpter debilitatẽ virtutis. et ſi ꝓpẽ caliditatẽ rarificẽt pozi: ifrigida. ſi vo pp debilitatez virtutis: fortifica. ⁊ qõdã admirabile dicã: q vinũ puerũ ſudoꝛes: ⁊ multotiẽs ſudoꝛib⁹ emiſſ tradidi vinũ: ⁊ ſudo res ceſſauere: qñ fortificaui virtutẽ debilẽ. ſilr ⁊ in toto cozpe: ſi vena rarefiat aut aliq̃ mẽbz. multotiẽs aũt co angustanꝫ p ꝺzia: aut ab infrigidatiõe: aut ab aq̃s albuliſ i. pluuialib⁹: aut fluuialib⁹: aut ꝓpter debilitatẽ expulſiue. qñ aũt multotiens in ſupioꝛib⁹ aut ꝓpter caliditatez ẽ: ⁊ rarificatio fit ꝺueniẽter: qñ ſupioꝛa inſpicit. q vo circa cutim nudi ſũt: ⁊ exiñ coãgustatio ⁊ ineq̃litas fit i cozpoze: ⁊ ꝟ idẽ oz coangustare: ꝟ vo relaxaze: ꝓpter ꝟ idẽ dixit: Hec q̃dẽ: illa vo ñ ⁊ hec ẽ itẽtio hip. qũ dixit: Adaperire ⁊ coangustare: hec q̃dez illa vo nõ. Et nõ attendas: q coãgusta mẽbza aperias: neq̃ adapta coãgustes.

Huiozes hos qdez exercere: hos ãt apponere: illos ãt exſiccare: ⁊ huic qdem illi uero non.

¶ Et dicit q oz aũt itelligẽ ſupabundãtes hũozes exercere ⁊ expellẽ. Multotiẽs. n. medic⁹ q̃dẽ idiota veniens ad hydropicũ: ⁊ volẽs euacuare phlegma: euacuauit cholerã rubeã: ⁊ poti⁹ leſit. hippocratic⁹ vo medic⁹ peccantẽ et ſupabundãtẽ humoꝛẽ euacuat. ⁊ p ex ꝓpõnẽ manifeſtauit peccãtis humoꝛis finalẽ euacuationẽ. volẽs aũt manifeſtare: qñ oz hũida cozpa euacuare dixit: deſiccare. ꝟ enĩ p diafoꝛeſim expellim⁹: ꝟ ẽ ſupabũdantẽ hũoꝛẽ: ⁊ facientẽ hũiditatẽ: p nitꝝ: arenã: ⁊ ſaponẽ: ⁊ hi⁹ alia diafoꝛizantes. i. euapoꝛãtes hũoꝛẽ ſiccitatẽ facim⁹. ꝟ ãt operamur qñ circa cutẽ eſt hũoꝛ: nõ. n. p phlebotomiã aut purgationẽ: hunc poſſum⁹ euacuare. deficiẽtes aũt humoꝛes reſtauram⁹ p alios. multotiẽs. n. iuuene exñte in aumaſti ca etate ſupabũdauit phlegma: ⁊ ꝟ euacuem⁹. in ſene vo ſi ſupabũdauit phlegma: ñ eũam⁹ ꝟ: ſz oam⁹ ⁊ nutrimẽto ꝓpt̃ bas. n. cãs cibi ⁊ vitupanꝫ ⁊ laudãꝫ a Ga. nõ ſm idẽ ſz ad alitud ⁊ aliõ. Caulis. n. vitupaꝫ i libꝛo ꝺ nutrimẽto qñ cachochim⁹ ẽ: ⁊ generãs ſupfluitates. In ſimplicib⁹ aũt multotiẽs laudat ipm ſicut pharmaciã: ſic ꝑ ⁊ i pharmacia ſicut cib⁹ vitupaꝫ: ſicut vo pharmacia laudaꝫ: vtimur. n. ipſis in multis diſpõnib⁹. Huic q̃dẽ: illi vo non Ruſſus ſicut epilog⁹ ẽ: q multotiens alia mẽbza indiget euacuatione: ⁊ alia inductione humoꝛis. ⁊ ꝟ ẽ qõ itẽdit per: huic q̃dẽ: illi vo non. 2

Attenuare ipinguare cozp⁹: cutẽ: carnẽ: ⁊ alia: hec qdẽ: illa uero nõ lenire exasperare.

Attenuare. n. oz pinguia cozpoz: aut p dietã: aut pharmacias. didiciſtis. n. in libꝛo de cauſis: qñ ẽ augmentũ extra nãm: ſicut i nichomacho me dico. oz. n. attenuare: iõ ſcriptũ ẽ de purgatiõe carnis. Oẽ ãt tenues hũoꝛes ipinguare. ⁊ de hũoꝛib⁹ dicẽ: Subtiles hũoꝛes i groſſa: ⁊ miniſtra ea que ſunt de ſimula ⁊ lacte Et pungues attenuam⁹: ſicut in his que ſunt i pectoze qñ videm⁹ q groſſa ẽ mã ⁊ tuſſim facẽ: vtimur his q̃ ſũt p oꝛobũ. vt ipſã mãm attenuem⁹: vtimur ſpatula ⁊ iſopo. Lotꝛpus ãt dicẽ totũ: ſic ⁊ cutẽ ſi acuta ẽ diminuere: ſi vo diminuta augmẽtare. q̃dã aũt libꝛoꝛ hñt: ⁊ neruos: ſz non hñt. qñ ãt multotiẽs dicẽ hip. q ego bzeuiloq⁹ ſũ: tu vo i

telligę alia q̃cũq; ĩdigẽt augmẽto vel diminutiõe.rursus ꝛ ꝟ epilogꝰ:qñ multotiẽs mẽbra multa egẽt augmẽto ꝛ alia itez diminutione:ꝛ iõ dixit:Hec q̃dẽ illa vo non.

Indurare molilficare hec quidem:illa uero non.

Hic aũt vr Ꝫciũ eẽ ĩdurare ꝛ mollificare. ꝛ iõ dicit hip. q; si ĩdurent mollia mẽbra.oz aũt ipa mollificare quẽad modũ trachea arteriã:si mollificata fiat:si fm nãm dura oz ipsa ĩdurare:quẽadmodũ ꝛ mr̃icẽ.hãc ãt nã durã feẽ vt recipiat sperma:ñẽ videmꝰ ꝛ ĩ his q̃ sũt exẽ quẽadmoũ edificans exaspat muz vt recipiat calcẽ. itez ꝛ ꝟ epiglotus:hec q̃dem illa vo nõ ĩdurare mollificare.

Suscitare stupefacere ꝛ alia multa talia quecunq;.

Multotiẽs venio ad egrotãtẽ.ꝛ ꝟ ĩ pncipio ẽ irascibil fer̃ iracũdꝰ:ꝛ nõ solũ ꝫ pxios ꝫ ꝫ exneos: ꝛ cognoscens mozes suos q̃uis furiosus sit:dico ꝟ eẽ ei fz ꝫplonẽ suã. postea venio ad ipz subito:ꝛ mitẽ q̃tũ taciturnũ ĩuenio ipm.ꝛ q̃d dico:qñ stupoze captꝰ ẽ:huic igit ĩduco cala ꝛ acuta vt ipm suscitẽ ad pmũ statũ.aliꝰ aũt in pncipio fuit mitis ꝛ q̃etus:deiñ subito ĩuenio ipm furibundũ ꝛ fez.ꝛ q̃d dico:ꝟ furit:ꝛ tũc vtoz narcoticis: ꝟ aũt p ꝟ tradidit hip.dixit aũt:Et alia q̃cũq; talia vt itelligas ptermissa in narcoticis:ꝛ suscitaria calidis ꝛ acutis.

Coeffundere subducta ecõtracuellere ꝓfestim econtra distenta subducere.

Sciẽdũ ãt qñ aliud ẽ Ꝫcuellẽ:ꝛ aliõ coeffũdẽ. eꝫcuellere.n.ẽ:qñ fm rectũ mãm thim. coeffundẽ ẽ: qñ obliq̃ in adiacẽtia mẽbra deriuamꝰ mãm.vbi gra:supponaꝫ ci liaca dispõ:ꝛ flurꝰ in vẽtre.si igit volumꝰ coeffundẽ p vri nã:studemꝰ quertẽ mãm.dictũ ẽ.n. ab hipp. vrina noctu multa facta:modicũ secessũ figt.ouertimꝰ aũt mãm ad vrinã:ꝛ nõ amplꝰ fluit venẽ.multotiẽs aũt debiles sũt renes:ꝛ pp ꝟ nõ hẽmꝰ q; vtamur coeffusiõe ꝫ Ꝫcuulsiõe vtoz:ꝛ p vomitũ euacuo mãm:vt desup euacuata nõ fluat ĩ ventrẽ.sed vbi ꝟ facio nã debilitaꝫ desup facta eũatiõe subita.iõq; hip.vt medio nã r̃cipiat q̃tẽ:pp ꝟ dixit:Sub ducta eꝫcuellẽ:vt itelligas vt ecõtraeuellas:ꝛ rursus nu triẽs ꝛ eꝫcuellas.ꝟ aũt dic:.ppẽ econ distẽta subducẽ:ꝛ q; alibi dixit:In gymnasticis requiescere statim:ꝟ aũt ꝟ econ distenta subducere.ꝛ hoc est quod dicit: 3

Cũ humoꝛẽ nõ cũtẽ agere eũtez autez coeffundere:cõmoueri simpliciter ut doloꝛ doloꝛẽ soluat.

Dictũ ẽ aũt a nobis si recolit q; de pticularibus egritudib deteriat hip.ꝛ iõ fmo nõ bz ꝛtinuati onẽ:neq;.n.endimas egritudies docet: sic manifestat ẽtaꝰ discõtinuꝰ. Sz ꝟ explanemꝰ sil̃r dictiões: deiq̃d sũt hũozes.hũida q̃ ĩ nr̃is coꝛpib diffusa sũt. dico ãt sanguinẽ cholerã ru.melãcholiã ꝛ phlegma.bi.n. ieo q; eq̃le bñt vel moderãt q̃le ꝛ q̃tũ rectificãt ẽ coꝛpnr̃m et sanũ.si vo quertaꝫ:aut fm q̃titatẽ aut fm q̃litatẽ egritudies sũt.Quid ãt dico de his.ꝛ ipse hũoꝛ amicꝰ nãe vide ꝫ sanguis si supabũdauerit:ꝛ efficit egritudies : vñ ꝛ diq̃d sũt hũozes.Et hec q̃dem de pticularibus egritudinib deteriat hip.ꝛ iõ fmo nõ bz ꝛtinuati onẽ:neq;.n.endimas egritudies docet: sic manifestat ẽtaꝰ discõtinuꝰ. Sz ꝟ explanemꝰ sil̃r dictiões: deiq̃d sũt hũozes.hũida q̃ ĩ nr̃is coꝛpibꝰ diffusa sũt. dico ãt sanguinẽ cholerã ru.melãcholiã ꝛ phlegma.bi.n. ieo q; eq̃le bñt vel moderãt q̃le ꝛ q̃tũ rectificãt ẽ coꝛpnr̃m et sanũ.si vo quertaꝫ:aut fm q̃titatẽ aut fm q̃litatẽ egritudies sũt.Quid ãt dico de his.ꝛ ipse hũoꝛ amicꝰ nãe vide ꝫ sanguis si supabũdauerit:ꝛ efficit egritudies : vñ ꝛ di

hip. Quid aũt ē q̄ dic̄ ñ eũtē agere: ſz eũtē coeffundē: q. d. peccātē humorē nām imitādo euacua. q. d. ſi vo eũdē expulit: nō finaľr totū hũorez: tu vo totū euacua. q. d. p̄ nām ⁊ tu opare. ⁊ h̄ hz itētio pñs: Dolor dolorē ſoluit.

Diſſilia ſi repunt ſurſum: erecta deorſum ſoluit ⁊ ȝria eadē vt capit[purgatio: phlebotomia q̄ñq̄ nō ē auferri dicit. n. oz ȝeuulſione vri ſi nocua ē mā ⁊ ſi ſurſuz nocuerit ad iferioza oz attrabere. ſi vo iferi⁹ ad ſupioza. oz enī magl ad ignobilia mēbra fieri antipaſtaſi: iferioza enī mi⁹ nobilia ſunt. Quid igit̄ nō facim⁹ q̄ñq̄ ad ſupioza ȝ/ euulſionē: ſicut ī ciliata diſpōne fecim⁹ ⁊ ad h̄ dicimus q̄ñ q̄ñ magna cā īminet: tūc ſurſū duc: ⁊ nō oz h̄ ōtinuo facē: videlz ad ſupioza ducē mām: magis. n. ledis. ⁊ enī ſupioza nobiliora ſūt iferiorib⁹. Et poſtq̄ docuit vl̄es purgationes: vult ⁊ pticulares tradē. q̄ñ. n. cozp⁹ hz ſuperfluitates: vtimur eũone: videlz purgatiõe aut phlebotomia. q̄ñ vo ē ſine ſuperfluitate: ⁊ dolz caput: localib⁹ vtimur curis: ⁊ ſic euapozat mā. ſi vo totū cozp⁹ euacuare volueris vtē purgatõe. ſi vo circa poſteriozes ptes capit[fuerit dolor: ⁊ pticularē facias euõnē: tūc venā q̄ ē ī frõte icide: ſi cur ī toto cozpe q̄ ſupi⁹ ſūt ad iferi⁹ ducis: ſic ⁊ ī pte dico Oz a poſteriozib⁹ grib⁹ capit[ad āterioza ȝcuellē. h̄. n. ſignificat: Et ȝria eadē q̄ñ ñ extat auferri. Nō extat aũt dic̄: aut ad q̄ſtitatē hũozis: aut ad q̄ſtitatē q̄litatē: q̄ñ nō oz euacuare ſm pl⁹ aut min⁹ q̄ꝫ decēs: aut ſm q̄ſtuz et q̄le: q̄ñ nō oz aliũ hũorē loco alt̄i⁹ euacuare: ⁊ hūc multū: aut q̄ñ nō oz eē tps euacuare. ſi igit̄ volueri[cholerā rubeā cūare. h̄ ꝯſidera a tempore: regione: etate: ⁊ alijs huiuſmodi. hoc aũt memorat ſicut raro dictū.

Ālpoſtaſies ut bubonis ſignū qdē blaſtimata hñtiū etiā alioꝝ: maxie ãt eoꝝ q̄ circa uiſcera male ꝯſueti ucro iſti.

Dicta ãt ſūt h̄ multotiēs: ſz qz repetita multotiēs pſūt accipio itez ſz ſm ſuppōnē. p̄mo dictiões explanem⁹ abuſiue dictas. ptimata dic̄ hip q̄ a terra pullulāt. blaſtimata ãt dic̄ extremitates ramoꝝ molles. ipſe ãt noīb⁹ vtēs blaſtimata dic̄ ⁊ eꝝ eũtia ⁊ q̄ ſūt ītra nō adhuc extra apparētia ſz exñtia in nobilib⁹ mēbris. dic̄ aũt de bubonib⁹ vbi gſa: ſuppō ať q̄s hñs fe. nō vtentē illā ephimerā: vrēſ enī ⁊ ipa ē: ſic dictū ē: Febres be q̄dē ōmordētes manū he vo circūrentes. ſz hz ardentiſſimā fe. ⁊ vt dicaz peſtiferā: ⁊ ita ſupueniūt duo medici: vn⁹ q̄dē hippocticꝰ: ⁊ ali⁹ idiota: ⁊ idiota īueniēſ bubonē dic̄: ñ hz malū: ephimera. n. ē. hippocticꝰ vo medicꝰ ſm doctrinā inq̄rit dicēs: vtꝝ vlc⁹ aut vuln⁹ alicubi bēat: ⁊ h̄ fecit bubonē: tūc aut ſi gnū ē bubō cāe. cā vo febriſ in peſtiferis aut bubō ſignū ē fe. ⁊ māe. ſz hip. ꝯſiderās multitudinē: qz multotiēs i. p fūdo ebulit mā: ⁊ p̄mittit bubō: iō dixit: Febres ī bubōi b⁹ oēs male pter ī ephimer[. in peſtilētialib⁹. n. febres ñ fiūt poſteri⁹ bubonib⁹: ſz p̄mo fit putrefactio: dñ fe. deide nā volēs expellē: recalcitrat ps māe: ⁊ derivať ad debiliora mēbra. ⁊ ex his loc[fač cognitiões. aut. n. circa aures fuit buboneſ: ⁊ demõſtrat cerebꝝ male ſe hr̄e: aut cē aſcellas: ⁊ oñdit cozpati: ⁊ ea q̄ ſūt ī pectore: aut cē iguinē: ⁊ manifeſtat ep ⁊ ventrē patiētia: nobili⁹. n. ē cerebꝝ cozde: ⁊ cor epate ⁊ vētre. ⁊ h̄ aũt nō diuinam⁹. dic̄ enīz hip. Maxīe coꝝ q̄ circa viſcera. viſcera ãt vocat oīa p̄ncipalia mēbra ī. pfūditate exñtia ſic̄ cerebꝝ cor ep. p eo ãt q̄ dic̄ ēt: ⁊ alioꝝ itēdit: alioꝝ dico tũoꝝ hñtiū calm apa: ſic̄ eriſipilatoꝝ ſupueniētiū ī. pfūdo: h̄ ãt ōſigt. male ꝯſueti vo iſti: ſignū. n. mēbroꝝ patiētiū bubões. 4

Spiritus parui ſpiſſi: magni rari.

Poſtq̄ determiauit hip. de purgatione humoꝝ: ꝯſequēt intēdit declarare de reſpiratiõe: ⁊ ī h̄ exhibet maximam diligentiā: q̄ñ autez maxime vtilis eſt reſpiratio iõq̄ pmutatio ipſi⁹ leſionē multā fač: reminiſcif ãt ⁊ ī p noſtic[de reſpiratõe: ⁊ ī libro de diſnia ⁊ h̄: ſz h̄ pot⁹ dic̄ de reſpiratiõe q̄ ī. pnoſticis. ibi de eq̄li ſolū deteriat: hic aũt ⁊ de ineq̄li. rurſum ⁊ ī libro de diſnia pl̄a deteriat ō ipſa q̄ hic. Sciēdū ãt ē q̄ñ a mā vocat reſpiratiõnē ſpñ ſpñ. n. dic̄ puũ ſpiſſū: iõq̄ neceſſari⁹ ē fmo de reſpiratõe. q̄ñ aũt ferē cerebro agēte ad op⁹ cozdis: vbi p iſpiratiõez ducat aer ad refrigerādū calozē nālē: p expiratiõnē vo emittat nā fumoſas ſuperfluitates. Sz h̄ oz ſcire: q̄ñ quot ſunt pmutatiões pulſuū: tot ſūt reſpiratiõis pmutatiões Docet aũt ſimplices pmutatiões ⁊ ꝯpoſitas: docet aũt a q̄te ſic: q̄ñ dic̄ ſpiſſā ⁊ rarā. Amotiõe vo: vt q̄ñ dicit magnā ⁊ puā: a magnitudine ãt dū dic̄: Magni ⁊ pui: ⁊ tradit q̄tuoꝝ mõs ſimpliceſ: dicēs magnū ⁊ ſpiſſū rarꝝ ⁊ puũ ⁊ raꝝ. Cõpoſitos vo magnū ⁊ ſpiſſū: magnū ⁊ rarꝝ: puū ⁊ ſpiſſū puū ⁊ raꝝ. ⁊ magꝝ q̄dē ⁊ dēſa ē reſpiratio ſic̄ q̄ñ q̄litas ſola ſupabūdat: ⁊ vult nā refrigerare. i. calozē nālē: fač magnā reſpirationē: q̄ñ ãt ñ ſuffic̄ magnitudo: aſſūit ⁊ ſpiſſitudinē: vt p ipſā ꝯpleaf reliqū. magna ãt ⁊ rara fit: ſic ī defipiētib⁹. ī his. n. p̄ma ē raritas. q̄ñ ãt ſic̄ debēs ſuffocari cerebꝝ vnā fač magnā reſpirationē: ſic̄ a ſtupoze ſtrigens: ⁊ fit ī ipſis magna ⁊ rara reſpiratio. pua ãt ⁊ denſa fit: q̄ñ phlegmõ ē ī. pfūdo: ſz ecõtrario ſe hz h̄ ⁊ ī phrenēſi: ibi. n. p̄ma ē raritas: h̄ ãt p̄ma dēſitas ē: p eo q̄ nō pōt nā diſtēdi pua fač. q̄ñ aũt puitate nō īducif aer: iõq̄ aſſumit ſpiſſitudinē. pua aũt ⁊ rara ē ſic̄ ī his q̄ hñt infrigidatū. pfundū ⁊ mortificatū. i. calozē nālē: de q̄b⁹ hip. dicit: frigidū reſpiratū. Celerē ⁊ tardā nō memorat reſpirationē: aut qz h̄ tractat⁹ cõmemoratiu⁹ ē: aut q: ī magna ⁊ dēſa ſubitelligif celeritas: in pua ⁊ rara tarditas. Inuerſo. h̄ aũt fit ꝑ debilitatē nāe: aliq̄n q̄dē retinēre: aliq̄n retineri. ⁊ h̄ q̄dē diſtēdens: h̄ vo ȝbens. h̄ aũt dicim⁹ q̄ñ multotiēs ē hũiditas: ⁊ rarefūt ea q̄ ſūt circa thoracē: ⁊ deferūt vl̄ ꝑ proꝑtionē īducti ſpūs: ⁊ merito itez ꝑ ſuperfluitatē eũanf mēbra: ⁊ itez ſup ꝑ proꝑtiõez reſpirat: h̄ ãt hz pñs itētio: Spūs pui ſpiſſi: magni rari. Ecce a mā icepit: h̄ ē a ſpū. mā. n. ē iſpiratiõis ⁊ reſpiratiõis. ⁊ ſpice q̄ ad mēoziā ſuā ſcripſit hip. q̄lr ⁊ ſimplices q̄dē ſpūs ⁊ ꝯpoſitos ī eodē docet. ⁊ ſimpliceſ q̄dē q̄ñ dic̄: Spūs: puiſpiſſi: ⁊ magni: rari. ꝯpoſite ãt ſicut q̄ñ dicit: Paruos: ſpiſſos magnos: raros. ñ dixit: magnos ⁊ puos: aut raros ⁊ ſpiſſos: qz non ſunt compoſſibiles.

Exteri⁹ magni introrſus pui: itrorſus magni: exterius parui: illud q̄dem extendens: hoc uero ꝓtēdens ꝯdenſans.

Propē h̄. n. q̄ dixit: Exteri⁹ magni: expulſā fumoſitatē demõſtrat. ꝑpē h̄ vo dixit: Exti⁹ pui: q̄litatē deſignat q̄ diget ifrigidatiõe: dic̄ aũt p h̄ ineq̄lē reſpiratiõez. hz aũt illud idē extendēs: h̄ vo acceleras ī itentione hz expoſ.

Dupla itrorſus reſpiratio ⁊ reſtatio ut reſpirātib⁹ calidū: calidū frigidū.

Qō ē ī pulſib⁹ bis pulſare: h̄ ē dupla itrorſus reſtatio. ſi vo volueris: dic q̄ñ q̄ ē inf̄ciſus pulſus. idē ē: eadē reſpiratio: fit aũt ꝑpē debilitatē nāe. ⁊ q̄ñ idē eſt bis pulſans dicroco exponēs ſeipm dicit vbi loco p̄me iſpiratiõis fit alia: q̄dā ãt reſpirat iferi⁹: adijciũt dicētes: reſpirāt calm: frigidum. hoc aũt nō eſt verꝝ: non enī poſſibile ſm idem 5

calidum ⁊ frigidum inſpirare.

Medicamentuz ōtinuaꝝ oſcitati

ostem plixe inspirantes.

Ic ät vult tradē hip. curā oscitatiōis ꝺtinue: qtē cicꝫ.n. fit paulatī ⁊ oīb⁹ ꝺtīgit et nō īdiget cura iōꝫ ꝺxit ꝺtinuaꝫ oscitationū. Quō fiūt he oscitatiões a spiritib⁹ grossis exñtib⁹ ī lacert⁹ genaꝫ. ꝺdiciſtis enī ī anothomia: qm̄ īt̄rinsec⁹ a cānalib⁹ ſpirātib⁹ ⁊ gutture ducūt lacerti ad genas: ⁊ ibi ꝯgregat⁹ ſpūs: ⁊ ꝙ ē so nit⁹ ī lacert⁹ scapulaꝝ: h̄ ē ossitatio ī mādibulis: quō ät h̄ curabim⁹ ꝑ ossictionē labioꝝ ⁊ nariū: venit ſpūs volēs exire ad hōgeneū aerē: ⁊ ꝺstrict⁹ ꝑ multifozmē motionē re uertēs calefit ⁊ ſnbtiliat: aut nescit ea q̄ fiūt circa strictuz vbi fm accñs curat⁹ ē. a tetano hito aq̄ multe īfusio cale reiterationē faciet. sic igit ī oscitatiōib⁹ fm accñs ſpū īclu ſo fit sanitas. ꝺd aūt ē ꝙ ꝺc̄ plixe īſpirātes volens h̄ exponere. galienus ꝺcit: qm̄ mala ē dictio plixā. īſpiratōez enī oportebat dicere: nunc autem dicit plixe inſpirātes: h̄ aūt significat inſpirationē factam in multo tempoze.

Si nō bibētibus ⁊ laboꝛioſe uel plixe bꝛeuiter anhelantes.

Rursus h̄ volēs exponē ga. ꝺc̄: ꝙ nō ſolū mal⁹ ē text⁹ h̄: ſz obſcur⁹. Sz sciēdū ꝙ ī hi⁹ obſcur⁹ ⁊ ꝺubiis cōmētato res ꝺuinādo ꝓcedūt. nō. n. ꝺcūt ver: ſz ad ꝓbabile magis accedūt: nos vō iq̄tū possum⁹ verā exponē dabim⁹. ꝺd enī ꝺc̄ ꝙ h̄ hip. Nō bibētes ꝺc̄ phreneticos: q̄uis. n. eis ſitis ſupeniat nō sentiūt: ⁊ nō sentiētes nō bibūt. Quid ꝺc̄: Laboꝛioſe ⁊ plixe bꝛeuiter anhelātes: ſq̄nāticos. ꝺuplex ē ſcriptura: q̄dā. n. libꝛoꝝ hūt: bꝛeuit̄ anhelātes: q̄dā plixe ānelātes. ⁊ ꝙ h̄ vult ꝓcognitionē vite ⁊ mozis inqrere hip. Jn phrenetico. n. ꝺuenio ī ſpiratiōez magnā ⁊ rasupeñit: ⁊ ī meliozi statu ē phrenetic⁹: ⁊ rediēs ꝺueni ſpirationē pnā ⁊ spissā: ⁊ ꝺco ꝙ bona spes ē. Jn ſq̄nātico vō pua ē ſpiratio ⁊ spissa. iō ⁊ potiones p nares surſū ferūt: aīali piclitāti p ſuffocationē. ꝺco qm̄ ī h̄ difficilis ē pua ⁊ spissa spiratō. ſi vō fiat magna ⁊ rara: egrotās ꝺualescit: qm̄ aūt posteri⁹ fit in ſq̄nātia magna respiratio ꝺigōne facta. ꝺdiciſt⁹ ⁊ ab aliis exēplis vbi ꝺcebam⁹: qm̄ acetosa eructuatio difficilis: in lienteria vō bona est. manifestat. n. naturā intromittente se ad digōez: sic enim in pua acetosa est in pncipio. postea vō ꝺulcis. 6

Cōsequētiā ⁊ latex ꝺolozes ⁊ ꝺistēſiones hypocōꝺrioꝝ ⁊ ſpleniſ ſubleuatiões ⁊ ex narib⁹ reiectatiões ⁊ aures fm ozꝺines istoꝝ plurima hec ⁊ in oculos.

Postq̄ ꝺeteriauit hip. ꝺe ſpiratiōe: ⁊ h̄ fm eq̄litatē ⁊ ieq̄litatē ipſi⁹ ꝺñi itēdit ꝺeteriare ꝺe digōe ⁊ sic accedit ad aliā ꝺoctrinā. ꝺictū ē aūt vobis multotiēs ꝙ nā ꝺñante ꝓmutato egritudis fit: ⁊ egritudo teriat: aut ꝑ hypostaſen: aut ꝑ fluxū ſāguis: nec itaq̄ digōez q̄ ē hypostaſes docet hip. qm̄ ät salutifera ē ꝺeteriatio ꝑ apostaſen: tūc. n. pblegmon fit quē phlegmonez ab accñib⁹ hip. ꝺenoiat latex ꝺolozes ⁊ ꝺistēſiones hypocōꝺrioꝝ ⁊ ſpleniſ ſubleuatiōe. in facta aūt apostaſe h̄ inqrim⁹: vt p⁹ digōez ſupeniat: ⁊ ī cretico ꝺie: ⁊ vt a nobili mēbzo ad ignobile ꝺeferat mā. fortaſſe ät ⁊ q̄stū ē ꝙ inqtē ꝺesignat virtutē. ꝙ vō ad alia mēbza ꝺeferat eadē ⁊ ñ fm rectū: ꝺebilē ee oñdit virtutē. ⁊ cā exēpli fit nobis sagitta cū arcu. h̄. n. ſi ꝺextro latē patiēte ſupeniat: aqa exñs ī ꝺextro oculo: bonū ē. ſi vō ī ſiniſtris fiat: h̄ ꝺifficile ē. fit aūt ⁊ ī ſiniſtris: ē idē ꝺicē. h̄ ät hz pñs ītētio. Et ꝺistēſiões hypocōꝺrioꝝ ⁊ ſplenis ſubleuatiões. Sciēdū ē ꝙ hypocōꝺriū ꝺic ep: ⁊ ꝓpt̄ h̄ ꝺozꝺia uit eidē ſplenē. q̄ aūt ꝺic pt̄r hypocōꝺria ꝺesignat ſplenē ventrē: ⁊ oīa mēbza q̄ ſūt ſub hypocōꝺrijs. Et ex narib⁹ reiectatiões ⁊ aures fm ozꝺinē. Per reiectatiões q̄ ꝺē nariū emozzoſagiā significat: ꝙ aures vō apostaſē: q̄ fit fm rectū. Jstoꝝ pluria h̄ ⁊ in oculos. Quiꝺā ät fmonē hūc cū ſupioꝛe ꝺtinuāt: q̄ꝺā vō cū iferioꝛe: illi q̄ cū ſupioꝛe cōtinuāt: ꝺicūt: qm̄ hi⁹ q̄ fiūt ꝙ apostaſen. ⁊ ſi fm rectū fiāt apostaſes: ſalubꝛis ē egritudo ſi vō nō fm rectuz ñ ſalutifera. ⁊ ī plib⁹ he ſupeniūt: qm̄ ⁊ raro ⁊ fm rectū apostaſis mala ē: ⁊ q̄ ē nō fm ozꝺinē ſalutifera: ſz eoꝝ q̄ fiūt: cās assignare nō possum⁹. Qui vō cū iferioꝛi ꝺtinuant: ꝺicūt: qm̄ hoꝝ pluria ad oculos: videlz qm̄ oz multotiēs ad oculos ferri mäz: ⁊ ibi fieri apostaſen sicut ī ignobili mēbzo. i. exñte oculo ⁊ aure: ēq̄uis. n. ⁊ nobilia sicut mēbza tñ min⁹ nobilia sūt pulmone: qꝝ qñ pulmo patiē mozte ꝺaduc. oculi vō aut aures patiētes: nō faciūt mozte. rursus ⁊ in mozte ꝺigniozes sūt oculi a q̄busꝺā a pulmone: si appetūt magꝭ mozi q̄ꝫ viuere lumine p̄ziuati.

Vtꝫ ne oīa aut hic q̄ꝺē ꝺeozsū supi⁹: q̄ lia circa maxillā: uel circa oculū ⁊ aurē uꝫ circa faucē eꝛithima: q̄ aūt surſū ꝺe ozsum nō fm consequentiam.

Rursū h̄ ē ali⁹ fmo: ſz h̄ iterrogatiue ꝓfert fmonē hip. ⁊ ꝺubitādo ꝺic: Utꝫ ne: ſz vtꝫ ⁊ ne: idē sūt: aut ꝺicim⁹ q̄n fiet ostrictio: aut nō fiet: fiet aut nō: vtꝫ vō ciuili⁹ ē: ne ät magis ꝓpriū. Quid ät vult ꝺicē ꝙ h̄: q̄n fīc ab iferi⁹ surſū fit apostaſis: sic ⁊ q̄ ꝺesup inferi⁹: ⁊ ꝺic̄ q̄n fit: sicut. n. oculo patiēte: supeniit apa circa genā aut ꝺextrā aut ſiniſtrā. fit⁹. n. in ſq̄nātic⁹ pblegmōe exñte ī gutture. apostaſis supenit circa lat⁹ multotiēs: ⁊ ita ꝙ pleuretiz solui ſq̄nātia. ꝺsidera ät ꝙ iteꝝ pblegmonē factā in squinātia ab accñte ꝺixit: erithima. i. rubedinem.

Vel inferi⁹ epate oīa ꝺesurſuz attribuē tia: ut que in testes ⁊ thirſos.

Dicit hip. ꝙ sūt q̄ꝺā pmutatiões facte: nescim⁹ h̄ vñ fiunt: aut ozꝺiate aut ioꝛꝺiate. ꝺic enī: ꝙ venio ad aliquē ⁊ iuenio ipm melācholizante ⁊ ꝺicētē fatua ī ioꝛꝺiate mouentē man⁹: postea p⁹ paucos ꝺies venio ad ipm ⁊ ī uenio eū sedētē ⁊ factū sapiētē: ⁊ ꝺsidero vñ h̄: ⁊ iuenio ꝙ rursū hūit: rursus vō a terreno bu. ⁊ melācholico fit: ⁊ melācholia ex eodē gnāt hūoꝛe. fact⁹ ē. rursus aūt ī dextro crure: aut ī ſiniſtro. rursū ī alio supenit tussis: ⁊ nō ſpuit: ⁊ pulmo claudit: ⁊ ſubito p⁹ paucos ꝺies ceſſant tussis: ⁊ inqrēs iueni: qm̄ ī testiculos supenit pblegmō ⁊ ibi stetit mä. ꝺidiciſt⁹. n. qm̄ colligantiā hūt pticule pectoris ad pticulas generatiuas: ⁊ nescio ex q̄ pte pulmonis puenit mä. Et ꝺsidera q̄ exēpla accepit hip. melācholiā ⁊ tussim ī pulmōe factā. ī melācholia. n. patiēs nescit q̄ pticula capit⁹ patit: ī pulmōe vō nō sentit: qm̄ aūt ⁊ cerebꝝ ꝑ ꝺefipientiā nō sentit: ⁊ pulmo ꝑ insensibilitatē. h̄ igit nō ē ꝓcognoscē fiue ī bono fiue ī malo facta est mā nisi a teriatiōe. Sciēdū ē igit: qm̄ epar mediū ē totiꝰ cozporis: antiq̄. n. diafragma ꝺicūt mediū eē: ⁊ si diafragma ⁊ epar ⁊ fime epat⁹ sic adiacētia diafragmati inferi⁹ epa e ꝺic testes ⁊ crura supi⁹ epate thoꝛatica: ⁊ ea q̄ sūt circa caput. ſz ⁊ ī supioꝛib⁹ q̄ꝺā sūt magꝭ surſū: ⁊ q̄ꝺā min⁹ surſuz sīc gutt⁹ ⁊ ocul⁹ ſz magꝭ surſū ē ocul⁹: min⁹ vō surſū gutt⁹. fit⁹ aūt ⁊ in his q̄ sunt inferi⁹: h̄ q̄ꝺē magꝭ iferi⁹ sunt sicut crura: hic vō minus sicut testes.

Speculãda ista quo ⁊ uñ ⁊ qb⁹ ⁊ pp qd
Per ℔ docet hip. id qȯ mittit ⁊ id qȯ recipit: ⁊ modũ apostasis: ⁊ p q̃ deferẽ mä: videlz deferentia. p eo aũt q̃ dic̃: quo: recipiẽtes designat: p uñ mittẽtes. ⁊ p eo q̃ dicit ppter q̃d: modũ apostaſ demõstrat: siue p iduſtriã näe fcã ẽ: siue p maliciã egritudiſ. p eo ãt q̃ dic̃ q̃b⁹: desigñit deferentia. multotiens. n. pncipalia inueniũt deferẽtia: ⁊ aut otristant ℔: aut apa habuẽ alteri⁹ passiõis: ⁊ rursum peiora mala fiunt. sic. n. in aquis est: q̃ mittit aliq̃d: q̃ recipit vas aliquod: ⁊ per que defertur cãnale. 7

Utene tẽpoꝛ nõ trãqlle neqꝫ uiridi tas splẽdens si spũs derelinquiẽ.

Postq̃ deteriauit hip. de finali crisi: ꝺsequẽt ĩtẽdit ℔ deteriare de nõ finali: ⁊ dic̃: qñ ea q̃ determinãt: aut determinãt p teriationẽ: aut p apa: aut p vtrũq. qñ. n. digõ fit nõ finalis: tc̃ ⁊ apa multotiẽs fit redeũte egritudie. Et uñ possum⁹ scire si nõ finalis crisis facta ẽ: ⁊ ꝺz reuerti egritudo vt fiat apa: ex eo q̃ pulsant arterie q̃ sunt circa tẽpora: q̃s venas noiat ipse. ⁊ ꝺd est ℔: nõ semp pulsant: ita q̃ete ⁊ tranqlle tñ ⁊ fortiẽ. Uiriditatẽ aũt dic̃ colorẽ fm iones. i. quosdã auctores grãmatice q̃ vocanꝫ iones: q̃ apud grecos q̃nq̃ sũt idiomata grãmatice. s. cõe: atticũ: colicũ: ionicũ: ⁊ dozicũ. nõ eniꝫ dicit viride fic̃ q̃dã putãt: ꝫ colorẽ fm ionicos dic̃. dicit itaq̃ ⁊ colorẽ nõ fm nãꝫ eẽ: ⁊ ea q̃ sunt spũs: nõ fic̃ docet pmanẽtia: ⁊ ℔ designauit dicẽs: Si spũs dẽlinq̃t. 8

Tussis sicca nõ ferina in articulos confirmari speret fm ozdinem extensoꝝ coꝝ q̃ circa uentrẽ ut multum.

Rursũ ad aliã doctrinã trãsiert se hip. ⁊ dic̃: qñ ẽ tuſ ñ sputo: ⁊ ñ ẽ eadẽ ferina: neqꝫ valde aspa: ſꝫ pmutatio fit fm ozdinẽ ad iferioꝛa p ventrẽ: vt ĩ plurib⁹ descẽdit bu. ⁊ ferẽ ad dexꝫ aut ad finiſtra: ⁊ quo poti⁹ ferẽ ad bene mobilia mẽbꝛa ⁊ ꝺcaua: videlz ad articulos vt in plib⁹. ⁊ aut sursũ ferẽ ad man⁹: ⁊ clauda fac̃ mẽbꝛa. ꝺc̃ ẽ. n. claudũ ñ solũ ꝺr̃ ĩ pedib⁹: ſꝫ ẽt ĩ mãib⁹. 9

Habẽt aũt plurima q̃cũq̃ nõ finaliẽ determinãt p ianitionẽ reuertẽt ⁊ p apostema determinãt ⁊ ex rubicunda ⁊ natura albiozis modi.

Quoniã multotiẽs dissoluiẽ bũoꝛ: qñ ꝺz deẽiari egritudo ⁊ sursũ ferunꝫ spũs ⁊ rubescũt ea q̃ sũt circa faciẽ. ℔ aũt signũ ẽ debẽ fieri fluxũ sanguis p nares qñ ẽ subtiliſ mä: aut apa qñ ẽ grossa mã: iõ dixit Ex rubicũda. qñ aũt nõ ẽ ĩuenire ĩ oĩb⁹ huiusmõi p̃cognitionẽ: in ethiopib⁹. n. nõ vꝺ nobis facies exrubicũda: neqꝫ natura albiozis modi: Galie⁹ aũt dicit: Qñ qui sũt albi coloris phlegmatici sunt: ideo de apate determinat in phlegmate facto: ⁊ ideo dixit: Albiozis modi.

Et nõ sanguinẽ fundũt fm nares: aut modice sanguinem fundunt.

Qñ. n. finaliter nõ fit terminatio p nares: modice fundunt sanguinem ⁊ posterius apostema.

Et siq̃dẽ flentiũ derelinq̃t pmptum.

Quidã aũt libꝛoꝛ hñt: Et siq̃dẽ flentiũ dereliq̃t. ⁊ q̃dã Siq̃dẽ nõ flentiũ dẽlinq̃t. Dial. vȯ exponẽs pti. istã: q: ñ ĩuenit vȯ ꝺiũctõꝫ dixit: q̃ ⁊ si ñ flẽtiũ dẽliq̃t. si. n. fiat fluxus sanguis sp final: si dẽliq̃t reuertiẽ. Quid ẽ ℔ q̃ dic̃ pmptũ: pmptũ vȯ dic̃: aut pp ꝺuerñõez: aut pp sinthõata

Sitis derelicta ⁊ ozis desiccacio: ⁊ ĩsuauitatis ⁊ fastidium.

Ecce ex his oĩb⁹ supueniẽtib⁹: derelicta: designat quoniam reuersio fiet.

Fe. uero ñ acute: tales uero reditãtes.

℔ hac pticula designaſ ꝺuersio. dixit eĩꝫ. Fe. nõ acute vt oñdẽt febꝛes eẽ debiles: ⁊ ob ℔ declararet reditationẽ. Si vȯ eẽnt acute: ⁊ mä expelleret. i. euacuaret.

Derelicta post crisim reditantia.

Dictũ ẽ aũt ĩ añcedentib⁹: si bñ recoliẽ q̃ hip. determiauit de nõ finali crisi in q̃ supuenit apa: et rursũ ℔ de apate deteriat: ſꝫ apostases dr̃: ñ solũ apa q̃ȯ de loco ad locũ ꝺimittiẽ si ⁊ fluxus sanguis ꝫ ℔ nõ finalis ⁊ ſtati reuersio fit egritudis: ⁊ uñ ẽ ℔ manifestũ q̃ rediꝛaret egritudo ex p̃dict⁹ signis: videlz ex ozis desiccatõe: ex fastidio ⁊ ĩsuauitate: ⁊ nũc itaq̃ fiẽ ꝺbi gra inq̃rit ℔ ⁊ dic̃: q̃ si fuerit phlegmon ĩ splene ⁊ spaſ crisi: aut apa circa articulos supuenit: aut fluxus sanguiſ de narib⁹: si subtilis fuerit mãpmutatio mãe ad epar multitudie vzine emittẽt: ⁊ sic p mutatio fiet splenis. si r aũt ⁊ ĩ epate si ẽ phlegmon: aut in articulis fiat apa: aut fluxus sanguis ex narib⁹: aut trãsmutatio mãe ad splenẽ: aut vzine multitudo. si a splene dẽ poti⁹ apa fiet ĩ articul: q̃ melãcholic⁹ bu. ſren⁹ ⁊ grossus ẽ: ⁊ iferi⁹ descẽdẽs. si vȯ ab epate fluxus sanguis potiꝰ supuẽit. si vȯ pmutatio fiat mãe: meli⁹ ẽ ab epate ad splenẽ trãsmutari q̃z a splene ad ep: qñ epar nobili⁹ mẽbꝛ ẽ q̃z splen. ⁊ ℔ ẽ qȯ intẽdit hip. Dẽlicta p⁹ crisiz. tu vȯ adde nõ finalẽ: si. n. finalis fiẽt crisis: ñ fiẽt reuersio egritudis.

Jsta nãq̃z est interceptio utroꝝq̃z.

Interceptionẽ vȯ dic̃ pmututionẽ. iterceptio. n. ꝑpe ꝺa veterib⁹ q̃stũ itercipiũt bellicosi: sed ⁊ ℔ interceptio fit si ad aliud membꝛ delata materia intercipiat ipm. vtrorũq̃ vȯ dicit: videlicet splenis ⁊ epatis.

Et hypostrofe ex istis quandoq̃z.

Nõ finaliꝛ. n. his fcis aut apatib⁹ aut fluxu sãguis ex narib⁹ aut vzis: reiꝛatio fit egritudis: ſꝫ qũ finaliꝛ ℔ fuerit ẽ.

Apostasiz igitur facere eũ incipiente.

Ad aliũ simonẽ trãffert se hip. ⁊ dicit: q̃ ꝺz medicũ quẽ nõ opaſ q̃escẽ: ⁊ nihil mĩstrare cozpi qũ vȯ opaſ ⁊ nõ pfecte: tũc ꝺz coadiuuare. si vȯ oĩno nõ opaſ nã: tũc ꝺz medicũ ꝑpare se ad alẽratiõez mãe. ⁊ si p maliciã egritudis superueniat fluxus sanguis ex narib⁹ aut apa: tũc ꝺz phibẽ. Quid igiẽ si fluxus sanguis fiat p maliciã egritudis? ꝺz ipedire: ita multotiẽs. n. a splene aut epate ferẽ sanguis ad guttur ⁊ suffocatio fit ẽchee arterie: ⁊ spuiẽ sanguis: tũc ꝺz phibẽ aut puertere mäz ad nares: ⁊ qñ venerit ad nares: ꝺz ꝺderare q̃ si mä fuerit grossa: subtiliare. si vȯ subtil igrossare: si vȯ vlẽ modũ ⁊ virtutẽ fit ipedire: ⁊ ℔ ẽ qȯ dic̃ hip.

Jam recipe si oĩ fuerint ꝓuenientes: ubi ꝺz: ⁊ quantum ꝺz: ⁊ qñ opoꝛtet.

Quasi dicat: vt p⁹ ꝺigõez ⁊ q̃ ad mẽbꝛ nõ pncipale deferaſ materia: ⁊ q̃ nõ vltra ꝓportionẽ virtutis.

Quãdo aũt nõ satis cooperandum.

Nõ sat⁹ coopãdũ dic̃ qñ ñ final fit crisis: tc̃ ꝺz cooperi nẽ turã tẽpestatẽ: aut ĩ fcã tẽpestate facẽ obstacla: fiꝛ ⁊ me dicũ ꝺz pmũire se si a malicia egritudis supuenerit hi⁹.

Quartane:emorroide:discrite.

Dn vitupat p h̄ q̄rtū die neq; fluxū sanguis ſz i tertiana exēplificat.in tertia.n.p vnū fuit poriſmi:t vbi sunt poriſmi ibi t criſis. ḡ aut in tertio aut in q̄rto aut in ſeptio aut i nono fiet criſis ſi fiat induſtria nāe:ſi vo p malicia egritudis aut in q̄rto fiet aut ſexto p h̄ dicit hip. Quartane emorroide discrite.

Intermittētes aūt una alta:tūc rigescūt ſil' criſi ex qnqz in vij.qcūqz tritophie bis difficilis nox q̄ est añ poriſmū recedens bene ferens ut in multum.

Dicit hippo. Tertiane per vnū die faciūt poriſmū t p vnum habent rigorem: t nō credas iutile eē h̄. nihil enī frustra dicit hippo.ſi enim ꝺſideraueris nunq; audiuiſſe hūc ſermonē:mirabilis vr̄ tibi.dicit.n.rigorē ſil' criſi: aut facū in pticularib⁹ poriſmis tertiane: aut q̄ fit in criſi.ſ. cretica rigorē q̄ fit in cauſone qñ t ſudores effundūt q; cunq; volueris exp̄onem accipe.quam aūt dicit tertianā ſe.h̄ emperici t methodici q̄ ſunt circa agathinū dicunt Qñ certa tertiana q; longi⁹ ē retinet.xij.horas.ſi vo retinuerit.xviij. pu⁹ dr̄ emitrite⁹:ſi vo.xxiiij.medi⁹: ſi vo.xxx vj.magn⁹ emitrite⁹. Nos vo h̄ dicim⁹:ſed tertiana ad p lrā⁹ diſtendit ad.xij.horas.q̄ vo ad.xxiij. ſimplex ttiana vocat.q̄ vo ad.xxiiij.īmobilis tertiana: t ad pl⁹ vſq; ad pl.multotiēs.n.retinet.xxxvi.horas:t qñ icipiet nox ſcōi die:defect⁹ ſe.fit ſz nō finalis:ſz ſtati fit rurſus ſuppoxiſm⁹.in cōtinuis q̄dē ſuppoxiſmus dr̄:in iterpolati poriſm⁹.meli⁹.n.ē:ſi duas horas aut tres dimittat q; fm cōtinuationē.ſic.n.dicit in aphoriſmis: Febres quocūq; mō deficiāt ſignificāt q; nō piclitātes. in his aūt q̄ h̄t deſecrīi:ſtati in īterpolatiōe icipit nā p̄pare ſe ad aliū poriſmū:eriū mouet hūo:ſoluit ſpūs : fuit ſcotomia t vtigo t hoc dicebat hippo. Quibuſcūq; debet criſis fieri: t bis nor difficilis ante acumen. 12

Tuſſes ſicce breuit icidētes t icitātes ut a febre circūurētes nō fm rōnē ſtticuloſe neq; ligue deſiccate ñ ferino ſz ſpū. mānifeſtū aūt q̄ loquunt uel diffūdunt tunc tuſſiunt:q̄ uero non.

Mirabilis ē t h̄ ſermo:fortaſſe aūt mirabilis t ver⁹ t dign⁹ mēoratione.dicit.n.q; ſupuenit aduſtus fe.t i hac nō ſupuenit ſitis neq; deſiccatio h̄ re fit:q̄ñ pua ſupuenit tuſſis:q̄ motu moderato moderatā affert būiditatē ad appetitiuos poros: t mitigat ſiti:q̄ dīno bene bñt dixit tuſſim:q̄ñ autē magna tuſſis magnā facit motionē t ferinā.q̄ñ aūt nō dicit magnam tuſſim deſignat ꝓ eo q; dicit breuit icitātes.t ꝓ eo q; dicit:nō ferino mō.ferinas aūt tuſſes q̄dā dicūt q̄ fiūt q̄ñ pulmo vlcerat:aut q̄ñ aſcarides: aut lūbrici inducūt ad ſtomachū :t coangustatione efficiūt tuſſim.hi⁹ aūt ſicut raro cōtingētia omittant:ſed ferinā dicit tuſſim in q̄ nō emittit ſpūs:q̄ fit aut pp groſſū hu.aut p debilitatē vtutis:aut ſubtilitatē māe ꝺfluētis:hāc aūt nō dixit tuſſim ſed ea q̄ ſit p ventū:ventū dico frigidū.dictū ē aūt vobis t in libro de cāis:q; ſupuenit tuſſis p ſpm frīdū īmiſſum t p cibos acerbos t p puluerē exaſpātē tracheā arteriā. hāc aūt dicit tuſſiz q̄ fit a frīo vēto:t h̄ palā ē a cura ſi q̄ tuſſiuerim⁹ clauſo ore aut labijs: vt nō educat frīus aer ceſſat tuſſis.t h̄ ē qō dicit: Tuſſes ſicce.ſiccā aūt dixit tuſſi ſum:q̄ñ moderata būiditas ē q̄ mouet ex tuſſi:t ipſa diſſoluit ad mitigationē ſitis. Qñ āt ſoluūt vel diffundūt diffūdē aūt dic pp̄ patū hip.alexādriēſiū.n.ꝺſuetudo ē.

Hoc i laborioſis febrib⁹ maxime fit.

Labor āt duplex ē.h̄ q̄dē ſpōtane⁹ ſicut dicit ipſe:Laborēs ſpōtanei narrāt morbos:h̄ q̄dē ē a cā p̄mitiua.qui vo ē ſpōtane⁹ nō efficit tuſſim:ſic dic galie⁹:neq;.n.vr̄ in opib⁹ artis:ſz ab eo q̄ fit a cā p̄mitiua:ſz aut fm p̄mitiuā rōnē effic aut p ſe aut p accns:q; p ſe efficē nō pōt. labor enī aut in hyeme fit t īmiſſione frigidi vēti generat tuſſ: in eſtate vo a puluē exaſperatur trachea arteria.

Nihil frustra:nihil deſpiciendum.

Hec aūt ꝓpt̄ dicta ſua oz itelligē aut p corp⁹ patiētis aut p curā t p ea q̄ dic ipſe:q̄ſi nihil:fic cōtingit:fic neq; frustra neq; negligēter.p corp⁹ vo qñ nihil fit caſualr in corpe:neq; frustra:neq; oz deſpicē:q; pua multotiēs magna fiūt ſigna.p curā vo qñ ñ oz fieri a caſu curas: neq; oz pticulares fieri ad cōia t vlia : neq; oz h̄ deſpicere.

Que uero ex iductiōe ꝓtraria: inferre t quieſcere.

Dicit aūt hip. quotiēs volueris vti pmutatiōe a calo ad frīm aut ecōtrario ab ablutiōe ad multā ablutionez: aut ecōtrario:aut a labore ad q̄tē:aut eōrio:nō oz ſubita vti pmutatiōe ſz fm ptē ab inductiōe t q̄ſcē i medio t ſic itez pmutare:ſubita.n.pmutatio ꝺturbat nām: non idē ē ab exercitatiōib⁹ ad q̄tē pmutare:fic a q̄te ad exercitationē:qñ a q̄te ad exercitationē pmutare bēs pmutationē t motionem perturbantes naturā. 13

Poſteriora capitis doleti: in frōte recta uena inciſa prodeſt.

Dictū ē aūt vobis i añcedētib⁹: q; de pticularib⁹ morbis deteriat h̄ hip.t ſic de vno trāſſert ſe ad aliud. Sic igit poſtq; deteriauit de apate t fluxu languis ex narib⁹:dicēs q̄ debebam⁹ ſpare t q̄ phibē ꝺſequēter i hac pte intēdit deteriare itez de ꝺeuulſiōe:t dicit:q; nō ſolū i vlib⁹ oz fieri apata.vbi gra:in toto corpore ſed t i pticularib⁹ mēbris.multotiēs.n.i toto corpe vtimur ꝺeuulſionē:ſic qñ in his q̄ ſūt in pectore retinet mā in pedib⁹ facim⁹ ꝺeuulſionē: ſic t in aliquo mēbro. ſit'r.n.t in capite.ſi vo anteriora capitis volet q̄s: vtimur multotiēs vētoſis i occipite:t ſoluim⁹ paſſionē. ſi vo in poſteriorib⁹ ptib⁹ fiat dolor:ꝺſidera ſi ſanguis ē q̄ ſupabūdat:t vtē p̄mo vli inanitiōe.i.phlebotomia:poſtea vo vtere pticulari īanitiōe:t icide āteriorē venā q̄ ē i media frōte.ſed q̄dā dicūt:q; oz recte icidē venā q̄ ē i frōte.h̄ āt falſū eſt.multotiēs.n.t ab aliquo incidimus hanc: ſicut dicimus in anothomia: one vene a faucibus t ſpatulis dirigunt ad caput:quarum vna ferē ad frontem:t dicit Hāc oz incidere:t hoc eſt qō dicit qō intēdit. 14

Ebſceptiōes hypocōdriox ex q̄ libz q̄lia ſoluūt t uiſcerum t phlegmonū qualia p̄nt ſiue ex epate ad ſplenem:t econtraria.

Dic aūt q̄ dicta ſunt ſupi⁹ itez cōmemorat: t dic Qñ oz plegmones inſpicē.ſ. pmutationes māe vtz fit a ſplene ad epar aut ab epate ad ſplenem aut econuerſo:qñ aūt epar nobili⁹ mēbz ē ſplene:quidā aūt ſic exponūt t hāc pticulā t eā q̄ dicta ē ſupi⁹ : qñ oz ꝺſiderare pmutationes nāe aut a ſplene aut ab epate fcās t deductas.ñ aūt a ſplene ad epar :aut ab epate ad ſplenē :h̄ aūt difficili⁹ ē:t efficit morbū:ſed in vtroq; oz iſpicere:aut ad articulos deferat mā:t efficit apata:aut per fluxū ſanguis terminat:aut per vzine multitudinē.ſuſce-

ptiones aũt dicit acceptione membrorum. 15

Contra euellere qddã oz reclinare si non ubi repit: si aũt ubi oz bis apire ut singula repunt.

Ursũ ad aliũ sermonẽ trãsfert se hip. ꝛ ꝺ reuulsione. i. antipasi ꝺeterĩat ꝛ dicit: Qñ si ad ꝓncipale mẽbrum ferat mã: reuulsione oz uti. si ꝟo ad ignobile: tũc ꝛ tu puerte illuc mãm: ut si a splene deferat mã ad guttur aut ad nares: ꝛ nõ fiat fluxꝰ sanguis sic oz tunc oz mãm illuc puertere: ꝛ aut ferro apire venã: aut curationibꝰ acutis: aut odozibꝰ acutis: aut alijs medicaminibꝰ: nõ semp aũt ferro sicut alij cogitãt. ecce. n. si ĩ muliere ꝑ inferioza deferat mã: tunc nõ possumus: sed oz attrahere mãm aut apire vasa alijs pessis acutis. 16

Alta exanthimata nõ ualde ꝓuri ginosa q̃lia simon habuit hyeme q̃ stetit iuxta ignẽ ex calefactione facta sunt exanthimata.

Hꝛia sunt phimata ꝛ alia exãthimata. phimata q̃ ꝺẽ sunt a ꝓfũdo carnis egredeũtia ꝛ carnẽ corrodẽtia. exanthimata ꝟo sũt q̃ cutẽ solũ ledunt. multotiẽs aũt phimata exanthimata ꝛ exãthimata fumata noĩant abusiue. Quid ẽ aũt ꝟ qꝺ ꝺicit hip. Dictũ ẽ aũt multotiẽs nobis qñ phimata aut ad acutũ tẽdũt: aut ad latitudinẽ ꝛ egẽt ampliozi loco. ꝛ si ad acutũ tẽdũt: ꝺesignãt mãz eẽ calidã ꝛ subtilẽ ꝛ fortitudinẽ virtutis. si ꝟo ampliozẽ locũ occupauerint: oñdũt tunc mãm frigz grossam ꝛ debilitatẽ virtutis. fũt aũt huiusmodi exantimata multotiẽs lata: ꝛ nõ fit in eis ꝓurit⁹ ꝑp frim hũozis. ꝛ ꝟ ꝺifficile ẽ signũ. significat. n. ꝙ ꝺiuturnitas exigit ad cõ maturationẽ. hi⁹ aũt fidẽ hñt ꝑ hystoriã: ꝺicit. n. ꝙ q̃ꝺaz noũ simon fuit q̃ hẽbat cozp⁹ in ꝓfũdo sine supfluitate: vez ĩ cute hẽbat supfluitates: ꝛ ꝟ stetit iuxta ignẽ: ꝛ a caliditate ignis ꝺiffusa fuit mã. ꝛ qz frigꝛ ꝺiffusa fuit ad latitudinẽ: apparuerũt exantimata. ꝛ ꝺicit qñ vomitꝰ ñ eũ iuuere. ꝛ quid ẽ ꝟ: o hip. tu feciſti ſibi vomitꝰ aut ipse immittẽs ꝺigitos: ꝛ ꝺicendũ ꝙ nõ. Quid g̃ ẽ qꝺ ꝺicit hip. cõsidera ipsũ: ꝟ tibi ꝺicẽ ꝙ methodo iꝺiget sermo. methodus aũt ꝟ ẽ: ꝺicit. n. oz te inq̃rere ĩ patiẽte. vtꝝ totũ cozpꝰ hẽat supfluitates aut supficies sola: fiq̃ꝺẽ totũ cozpꝰ: tũc oz te uti purgatiõe aut phlebotomia ꝛ purga ꝑ supioza: aut multotiẽs ꝑ inferioza. ꝑ supiora ꝟo ꝑ vomitũ: qñ circa ozificiũ vẽtris supabũꝺat hũoz. si ꝟo circa inteſtina: tũc ꝑ inferioza. qum ꝟo ꝟ feceris ꝛ nõ iuuerit: tũc localibꝰ vtẽ curis sicut oleo spatule aut camomille aut aliquo oleo calidioze in ꝓma purgatiõe ꝛ vomitu. Si ꝟo his vsus fueris ꝛ nõ ꝓꝺerit ſz ecõtrario ledes attrahẽs illuc reumata. In hũtibꝰ ꝟo exãthimata: ꝛ nõ exñtibus ꝑ totũ cozpꝰ cachochimũ: tũc oz te nõ vti vomitibꝰ: neqꝫ opaberis curas q̃ fuit in ꝓfũdo: nõ. n. ꝓꝺerit ſz ecõuerſo ledes. ꝓpẽ ꝟ ꝺixit hip. vomitꝰ nõ iuuere. vt g̃ curã tradẽt ꝺixit: qñ oz in his ꝙ vtamur amplꝰ calefactiõe: ꝛ ſic attrahẽ hũozez ꝛ ꝟ ꝺeſignauit ꝺicẽs: vomitꝰ nõ iuuere ſz excalefactio. ꝛ ꝑ ex ꝓpõnez intẽſionẽ caliditatis ꝛ cure ꝺeſignauit. ĩmoderata aũt caliditate exãthimata fũt: multa ꝟo caliditate ꝛ finalis terminatio materie ꝛ permutatio.

Vomitꝰ nõ iuuere scio ſz excalefactio.

Scio apposuit: qz ex hystoria simonis ꝟ remiſcit: quz nõ viderit ipm: vel qz cõmemoratiuꝰ ẽ hic textꝰ ꝑp ꝟ nõ ꝺixit ꝺeterminate sed ꝺubitanter. 17

Quecunqz maturare oz obturare fortí uirtute: que uero neqꝫ ꝺiaforetícis neqꝫ emplaſtris pausãt sed subito nigrescunt nouum fac.

Rursum ꝺe apostasi ꝺetermiat hip. ꝛ ꝺicit fic: vel nio ad egõnẽ ꝛ inuenio apa aut in manu aut in pede: ꝛ statĩ vtoz ꝺiaforetica pharmacia calidiore ꝛ ficcioze: ꝛ si ꝺiafoꝛizaui bonũ ẽ. si ꝟo nihil opata ẽ ꝺi afoꝛetica medicina: tũc ſcꝺario opoz quẽadmoꝺũ fac mã ꝛ intromitto me ad ꝺigerendũ mãm ꝛ quibꝰ vtoz non ampliꝰ calis. hoiusmõi. n. rarefaciũt pozos: enapozãt calozẽ nãlẽ: ꝛ ñ fit ꝺigõ mãe ſz potiꝰ volo ꝺeſare ſupficiẽ ꝛ inducẽ calozẽ nãlẽ vt coangustatõe cutis calidior fais efficiat ꝺigõez. ꝟ aũt oz te facere qũ iueneris virtutẽ fortẽ: qz qũ virꝰ ꝺebilis eſt ſi ꝟ feceris ꝛ ꝺeſabis ſupficiẽ: cauendũ ẽ ne virꝰ ſuffocẽt ꝛ ꝺeſtruat quẽadmoꝺũ modie⁹ ignis a fumo extinguit. ꝺicit aũt: ſiue calozẽ nãlẽ ꝟo lueris accipe: aut aliquã aliã virtutẽ vtentẽ orgaño calori nãli. si ꝟo in apate iueniam⁹ fortẽ virtutẽ: tũc oz porosi opturare ꝑ emplm: vñ ꝛ vtimur multotiẽs assũgia pozcina: aut cũ alijs ad ꝟ q̃ ꝺigerat ꝛ subtiliet mã. bonũ aũt erit ꝛ si assũgia fuerit vetꝰ: ꝟz. n. quanꝺã virtutẽ malassatiuã ꝛ subtiliatiuã piẽ ꝛ emplasticã. qũ aũt ꝟ ſit vez pala ẽ ꝛ ab ipso exꝑimẽto. videm⁹. n. ꝙ emperici medici qñ q̃ ꝺẽ farina ꝺozdei vtunt: qñq̃ ꝟo frumẽti: quotiẽs ꝟo volũt ꝺiafoꝛizare farina ꝺozdei sicut oura ꝛ ꝺiafoꝛetica ꝛ hñte purgatiuã virtutẽ: quotiẽs ꝟo volunt ꝺmattura re farina frumẽti vtunt sicut ea q̃ hñt emplastricũ ꝛ humiꝺũ. multotiẽs eni ꝛ cũ hac salẽ cõmiſcẽt ꝛ ignozãt cal q̃ fiũt ex ipſis. in alio ꝟo patiente ĩueni apa ꝛ vſus ſũ eua pozatiuis: oz. n. semp his vti medicaminibꝰ: ꝛ ꝺeiñ ꝺeuenire ad alia. vſus ſũ itaqꝫ ꝺiafoꝛeticis ꝛ nihil ꝓfeci. vſus ſuz emplaustricis: nihilominꝰ passio nõ curat q̃ ſit incõmaturata: cũ his aũt subito ꝛ nigredo facta ẽ circa cutẽ maxime cancrena: tũc ferrũ sumẽs fac aptiones multas i. ꝓfunditate vt membra habẽs spiracula: terminẽt materiã hoc ꝺicit hippo. aperire. 18

Oculoꝝ hũtiuz riadaz si alẽ appet ꝺuenire ecõtra euellẽdũ ĩ faucẽ.

Lex ꝟ euulsiõe ꝺeterĩat. ꝺictũ ẽ. n. nobis ĩ libro ꝺe causis: ꝛ adhuc oz nos ꝺmemozare huiusmoꝺi negociũ. Sciẽdũ eni eſt ꝙ ĩ magno angulo oculi ẽ fozamẽ: ꝟ aũt factũ ẽ ꝓpter duas cãs: aut ꝓpẽ emittendũ supfluitatẽ a cerebro: aut ꝙ ab ipso reſpirz cerebꝛ ꝟ aũt fozamẽ carnicula q̃ꝺã coopit nã q̃ caro auffinẽ ta q̃ꝺẽ facit cãthidas: ꝺeficiẽs aũt facit fluxũ. ꝺicẽ aũt: fcã ẽ rigas. i. fluxꝰ ꝛ ꝺucta ẽ hũiꝺitas ꝑ oculos ꝛ fecit ipſos lippos vel male vꝺẽtes. ꝺicit. n. hip. qz tunc oz te uti exꝛ reuulsione in faucẽ. ꝺictũ ẽ aũt ĩ anothomia ꝙ fozamẽ illud qꝺ ẽ in angulo cõe ẽ oculi palati ꝛ narium: ꝛ ꝟ ẽ manifestũ ab his: qz hũtes oculos vncos ſputũt pticulã collyrii q̃ inducta fuit ꝑ fozamẽ illud ad palatũ ꝛ ꝺeiñ ad faucez ꝺicit. n. oz reuellere mãm: ꝛ ꝑ fozamẽ illud in faucẽ. nõne ꝺ eſt ꝟ ꝙ ꝺicis o hip. inducem⁹ mãm ad faucẽ. nõne ꝺ ad faucẽ ꝺucit mã ꝛ ad guttur: ꝛ exiñ ꝺiſtillat mã ad eꝛ q̃ ſunt in pectore ꝛ ſic ꝺifficilioza fiũt ſinthomatha: facie m⁹ g̃ ꝺuci humiꝺitatẽ ad oculos. ocul⁹. n. in ꝺpatiõe ad thoracẽ ignobili⁹ membꝝ ẽ. Quid g̃ faciem⁹: ꝛ ꝺicendũ ꝙ oz ꝟ facere ſi ꝺuenit vti euulsione. ecõtra euulsiõe ſed alijs faucẽ. ſi ꝟo nõ cõuenit nõ oz vti ecõtra euulsiõe ſed alijs ꝓꝺo

Et ubi eruptantes uel eruptiones ꝓsunt solutio finalis.

Eruptationes qnidã ꝺicunt ſpũs humiꝺi hũtes ſides

ab emanco illa eruptādo salsuginē.salsugo.n. ꝛ būidatē
bi ꝛ spū.q̄dā āt dicūt solā būiditatē:q̄dā vo spūs emissi
one solū.sed h̄ aut ī toto corpe ē aut ī pte aut iferiozibus
ꝛ tūc p elystē hūs nitꝝ aut bi⁹ eūam⁹ spūs: aut in supiozi
b⁹.ꝛ tūc p potū aut cibos.sic ḡ studem⁹.multotiens.n.p
potationē vasis hñt angustū os:qm̄ ex ipso tāḡ ab āgu
sto spūs deduct⁹ ad thoracē suscitat digestiuam ad eua
poratiōnē spūs:ꝛ bi stati eruptāt.multotiēs vo peruerti
in⁹ hunc ad eruptationē:distēdētes femicōstales lacer
toa.i.q̄ sunt inter costas. 19

Gressus adaperire ut nares ꝛc̄.

Idit.n.hip.mām multotiēs ledētē corpa.est qñ
ꝛ discursia sola ē ledēs:est qñ ꝛ mā: p⁹mām vo
mino ꝛ discursia:pp h̄ ꝛ hip.multū de mā dcīat
sic igit ꝛ h̄ de ipsa itēdit.ꝛ q̄d dicit:qñ oꝫ egressus ada
pire.Egressus āt dicit nāles meat⁹: vtputa nares ventrē
vasa vrtica.i.via q̄ ē iter renes ꝛ vesicā ꝛ pozos ñ māife
stos:h̄ oia egressus noīat.ꝛ sicut ī exteriozib⁹ sūt meat⁹:vi
delz ī ciuitatib⁹:ꝛ q̄dā hoꝝ sūt apti ꝛ ducētes supfluitatē
nēt supfluitates:ꝛ opat putredinē ꝛ putrida segritudies.
sic ꝛ ī nīo corpe ē uenire.ꝛ pp h̄ hip.exhibet diligentiā
circa nāles meat⁹:ꝛ ozdiarie ꝓcedit:ꝛ a digniozē ozdinē
fec.qñ igit cerebꝝ sit digni⁹ toto corpe:iōꝝ a narib⁹ incē
pit.nares.n.meat⁹ sūt cerebꝛi:quēadmodū ꝛ epat renes
vesica ꝛ collū vesice:ꝛ rursus vētr⁹ intestina: sicut ꝛ eoꝝ q̄
sūt ī thorace trachea arteria vel cānales pulmōis: sicut
ꝛ ton⁹ corpis pozi manifesti. Oportet igit dicit hip.hos
egressus videlicet naturales meatus adaperire.

Quō oꝫ:ꝛ ut oꝫ:ꝛ q̄lia oꝫ:ꝛ quādo oꝫ ꝛ quantum oportet.

Et quō oꝫ quidē dīc̄ q̄i fm quē modū oꝫ:aut p ventrē
aut p vīa q̄ est īt renes ꝛ vesicā:aut p sudores.Ut oꝫ dīc̄
ōsicut decet:oꝫ nos vti cura ꝛ aptione:aut p purgatio
nē:aut p cibos aut p alia bi⁹. Adapire vo hic dicit: non
ferro incidi vasa ꝛ adapiri: sed aut nāl⁹ aut ab arte: oꝫ h̄
fm rōnes fiat adaptio ꝛ purgatio māe sīc ꝛ ī aphorismis
dicit:fādem q̄lia oꝫ purgare purgent:ofert ꝛ bene ferūt
q̄ dī:Qui oꝫ significat q⁹ fiat industria nature q⁹ p⁹ digō
nē fiat inanitio ꝛ non añ digōnem. q⁹ dīc̄: Quantū oꝫ.
vbi inanitio nō fiat minoꝫ q̄ꝫ oꝫ neq̄ꝫ plus q̄ꝫ oꝫ:ꝛ dicens
qm̄ quantū oꝫ exposuit.

At sudores. Non enim oportet per sudores im

moderatos euacuationē fieri ꝓ eo q⁹ non educat vtile
ꝛ inutile.s.nālis calor ꝛ fortitudo vitalis.ꝛ ipse q̄dem ex
ēplificauit:vbi sudores.tu vo intellige ꝛ ventrē ꝛ vīsīlia
in quib⁹ est intentio.ꝛ ꝑmus sermo hippo.est.

Sicut nares ꝛ alia utiq̄ꝫ omnia.

Et debemus scire q⁹ de narib⁹ facit mentionē: aut q⁹
cerebꝝ ꝓ has purgat:aut q⁹ nā ꝓ has facit euacuationez
dico aut fluxū sanguinis.melioꝛ aūt ē ꝑma cā.scda aūt.i.
fluxꝰ sanguīs nō est cognita nāe sed poti⁹ ꝑma. alios āt
egressus dicit qui sunt ꝓ ventrē vzinā ꝛ alia talia. 20

In magnis malis facies si sit con grua bonum signum.

Hāliū sermonē trāsfert se hippo.ꝛ q̄dā pfectoꝝ
sciūt q̄d dico:sūt.n.q̄dā appentia eē magna fan
tasie:pua vo virtuti:aut magna appentia virtuti
ꝑua vo fantasie. sic igit dicit ꝛ h̄: qm̄ sūt multotiēs egri
tudines:ꝛ he videnť eē difficiles:ita q⁹ idiota turbat:ars
vo gaudet.vidit.n.medic⁹ faciē absq̄ sinthomate ꝑtures
fortes:ꝛ hāc dicit faciē ogruā ꝛ bene designātē. Multo
tiens vo ōziū supuenit:ꝛ egritudies q̄ sperant eē pue:cō
turbāt artē.osidero.n.faciē sinthomaticā aut ꝓpt debili
tatē virtutū:aut ꝓpter arefactionē.sic igit ispicio oculos
cōcauos:ꝛ palā qm̄ nālis calor debilitat⁹ ē:ꝛ a desicca
tione hūida oculoꝝ aruerūt.faciē aūt ogruā dīc̄ q̄ min⁹
sinthomatica ē.nō.n.eā q̄ est oīno absq̄ sinthomate re
cipimus:qm̄ ꝛ hoc multotiēs ex nām est.sic igit ab būi
dioꝛe humoꝛe:ꝛ supflua būiditate iflat ecōuerso facies.

In modicis ꝓtraria significans bone designationi malum.

Hoc aūt intēdit h̄ hippo.qm̄ in modicis malis q̄ sunt
fm fantasiā:magnis vo fm virtutē: facies ōzia bone de
signationi q̄i h̄ incōgrua difficilia designat. 21

Circa magnū locum que retro ie roꝛi icterico facto.

Enigmatice q̄i in filitudine dīc̄ h̄ hippo. ꝓ eo q⁹
sicut ī cōmemoratiōe sui scribit h̄.dīc̄ igit h̄:qm̄
circa magnū aut locū magnū aut theatrum ma
gnū aut aliq̄d tale.ignoꝛabat.n.locū hippo.ꝛ rursus dīc̄
Qui⁹ mulier:nomē viri nescies.dicit itaq̄:Qm̄ icēico exi
stente:ictericū aūt dicit:aut faciē h⁹ ictericā factā aut to
tū coꝛp⁹. Salie⁹ vo h̄ exponēs dīc̄:Qm̄ ex hac ptīcula nō
possumus hre aliquā vtilitatē ictericū.n.ē q̄re fact⁹ ē iste
icteric⁹ aut ꝓpter pmutationē industria nāe factā: cho
lera ru.expulsa ad supficiē:aut ꝓ opilationē cīste fellee:
aut ꝓ phlegmonē epatis: Icterico vtiq̄ dīc̄ aut coꝛpoze
aut facie aut ipso viro ictērico: cuius mulier moꝛabatur
in ipso retro ieroꝛi circa magnum.ꝛ.

Paratimeneo soꝛoꝛ sic nigre coloꝛata uel sic: Qui cum timenco soꝛoꝛe hic ni gre coloꝛatus.

Quidā aūt libꝛoꝝ hñt:patimēneo:q̄dā aūt:cū timeneo
q̄dē igit hñt patimeneo dicim⁹ qm̄ soꝛoꝛ timenei nigre
coloꝛata fuit.si vo hñt:cū timeneo:significat q⁹ vir habi
tans cū soꝛoꝛe timenei h̄ niger coloꝛatus. Rursū H. dicit
nihil ē manifestū h̄ niger coloꝛat⁹ indeterminat⁹ ē: aut
īdustria nāe fuit expulso melācholico humoꝛe ad supfi
cie:aut ꝓpter nām coꝛpis h̄ exīte melācholico. 22

In pirithoo uelut semē uria taľ qꝛ detmiatiua ꝛ būidoꝝ ꝛ talia: qꝛ uric fluūt:neqꝫ.n.uētositates mlte ne qꝫ stercoꝛis multi uiscosa ueniēte mala sabať:nō.n.magnū erat hypocōdriū.

Ir qñq̄ꝫ osonū tractū titulo tdit hip. videlz epi
dimicā egritudinē.mentionē.n.h̄ facit toti⁹ citi
tatis:nō eni vni⁹ viri aut vni⁹ mulieris sed toti⁹
ciuitat⁹ pirinthi:pirinth⁹.n.ciuitas ē asie:ꝛ dicit q⁹ in hac
pirintho supuenere tūoꝛes gibberosa:inflationes:subele
uationes.ꝛ osidera q⁹ gibberosa dixerit ꝛ nō phlegmōes
si vo eēnt phlegmones oīno ꝛ febris supueniret:ꝛ nihil
q̄ dicta sunt ab hip. ꝓficerent. gibberosa igit dicit tūoꝛo
sas inflatiōes q̄ osistūt ab būida ꝛ frīda mā.ꝛ si recolitis
ea q̄ dicta sunt in aphorismis:q⁹ has tūoꝛosas inflatiōes
rugitus multotiēs dissoluit:Rugit⁹.n.ē motus būidi cū
ventositate:ꝛ designat qm̄ mā q̄ cōtinebat ꝛ erat īmobi
lis nūc mouet ꝛ ad determinationē accelerat:sed vētosi
tates multe facte dissoluere hos tūoꝛes: sic aūt ꝛ medio
ventris in viscosis egōnib⁹ dissoluere hos tūoꝛes. Et vīa

vo velut semẽ veniẽs pmutationẽ dedit morbo .q̃ autez ẽ vrina filis spmati: alba viscosa ⁊ grossa. hip. vo pmo vrinã tradit ⁊ postea tũores. ⁊ dicit q̃ in hac vrina facta ẽ determiatio ⁊ pmutatio: nõ aũt dico quñ ⁊ in alijs sicut rugitu ⁊ ventositatibus nõ fit pmutatio: sed qz nõ otigit fieri has deteriatiões: ꝫ quia sole vrine tales emisse sũt. Non enĩ magnũ fuit hypocõdriũ. Hoc ẽ nõ fuit phlegmon ⁊ nõ tũosa iflatio: ⁊ fe. vtiq̃ fuit: ⁊ neq̃ rugit⁹ aut ventositatesſ aut huiusmodi dissoluere passionez ꝫ potiꝰ phlebotomia aut purgatio. 23

Brassicã septimꝰ comedit difficulẽ spirãs exñs ⁊ tũor circa pectinez genit ⁊ bene spirãs statim factus est.

Dicit q̃ in quodã supuenit tũorosa inflatio infra pitenemo circa pectinẽ: ⁊ neq̃ ventositas passionẽ soluebat: neq̃ artis studiũ: sed repẽte motꝰ patiẽs brassicã. i. caulẽ comedit septĩa die: ⁊ curatꝰ ẽ. quz igit̃ brassica caliditate ⁊ acumine dissoluerit: viscosũ humoris pmutauerit: frigidũ fregit tumorẽ: ⁊ ob ꝟ factꝰ est bonus anhelitꝰ. Ytez. n. ꝟ tumor supuenit circa piteneõ ⁊ coangustabat diaphragma ⁊ respirabilia: ⁊ sic facta est disnia: nũc aũt tũore dissoluto bene spirãs factꝰ ẽ. ⁊ hec oĩa fecit brassica ñ sic̃ cibus sed sicut pharmacia: sic̃ cibꝰ vo semp vitupat̃ tãq̃ cachochimia sicut pharmacia laudat̃: vñ si misiceo scriptũ ẽ de brassica. ꝟ est maxime crudata suscitat ventrem ad egestionem.

De sanguie hychoroydeos: hycor sanguis mediocris nigreq̃ cholere acutꝰ quidem ⁊ agrestis incedentibus.

Ecce ab hac pticula desigt̃ q̃ omẽmoratiꝰ ẽ liber. volẽtes. n. sic̃ ĩ cõmẽmoratiõe scribẽ capla: sic scribimꝰ ĩ tabul': at in alio quodã hiꝰ: qñ volo de ꝟ dicere: volo et de ꝟ ⁊ ꝟ. sic igit̃ hip. de sanguie ichoroide: volo dicẽ. ⁊ dic̃ sanguis. n. duplex ẽ aut purꝰ aut cũ alijs mixtꝰ. hz. n. sanguis sez ⁊ alij hũores. ſ. subtilẽ quãdã subãm ⁊ aquosaz sic̃ ⁊ lac hz: ⁊ quẽadmodũ sez lact̃ acuti⁹ exñs: suscitat et mouet vẽtrẽ ad egõnẽ: sic ⁊ sez hũor: ꝫ cẽ mag̃ ⁊ minus ꝟ hz sez: ⁊ icor noiat̃ ab i. vñ ⁊ plo volẽs de sero dicere: ab i sumẽs dicit: Ichor sanguis mediocris nigreq̃ cholẽ acutũ q̃dẽ ⁊ agreste. q̃ itaq̃ vult dicẽ hip. qñ sanguis. i. ichoroides sãguis mixtꝰ cũ phlate aut cũ melico hu. facẽ tiores ⁊ pturbatões. tiorẽ q̃dẽ pp ifridatiõez hu. sic̃. n. dicẽ: si tior ⁊ pusillanitas ẽ. pturbationẽ vo effic̃ pp serũ mouẽs ⁊ suscitãs. dixit igit̃ hip. ĩ timẽtibꝰ ⁊ trit̃. si vo cuz cholera ru. misceat̃ ichoroides sanguis efficit alienationẽ et vigiliã. si vo cũ nigra cholera facit inaniam.

Sine molestum sine bonum.

Quõ aũt dic̃: bonũ q̃d igit̃ ẽ in aĩa bõa aut alienatio aut tior: ⁊ dicꝰ q̃ minꝰ malũ noie ꝺzij bonũ noiauit. 24

Q Clib⁹ splen, pcliuꝰ: pedes ⁊ genua calida: manꝰ autem ⁊ aures ⁊ nares frigide.

Dsplenetica disponẽ ꝟ dẽtiat: ⁊ q̃d dic̃: qñ q̃bus splen, pcliuꝰ. q. o. si ĩ iferioribꝰ ptibꝰ hz phlegmonẽ aut ⁊ phlegmõe ĩ supioribꝰ ptibꝰ facto: mã vo ad iferoiza repat: ĩ ꝟ dic̃ qñ ĩ dolẽte mẽbro. i. ad iferioza ferẽ nã cũ ꝓpis viribꝰ. ſ. cũ sanguie fact̃. iõq̃ iferioza q̃dẽ vt pedes calĩ sũt et genua: manꝰ vo ⁊ aures et nares frideꝑ mꝰ vo bonꝰ scriptor: multa bõa iueniẽs exẽpla: manꝰ cũ pedibꝰ et genubꝰ ozdiauit et dixit: manꝰ calẽ: male faciẽs An ꝓpt̃ hoc dixit subtil̃ sanguis: an ꝓpter hoc ⁊ tumores tale hĩ habent.

Scoz q̃onẽ adduc̃ ꝼmonẽ. in splenetica. n. dispõne educ̃ multotiẽs sanguis subtilis ꝓ nares: et ingrit itaq̃ ꝗre ꝟ subtilis educit̃: vtz ipse splen in subtili mã habet phlegmonẽ consistentẽ: aut grossum q̃dẽ retinet̃ ĩ splene. sub 25
tile vo remittit̃ q̃ et in lapide.

N putrefactiõibꝰ uidẽdũ q̃dẽ fitura exputrefieri uẽtres cõmouentur.

Quidã ãt hãc pticulã cũ supioribꝰ ozdinãt. i. qñ fit putrefactio ĩ splene: tũc otingit fieri supiora frigit ꝟ fieri finꝟ hõata. nos vo dicimꝰ: qñ ad iferiora oz ꝟ diare. multotiẽs. n. cẽ vmbilicũ supuẽit phlegmõ aut cẽ pectinẽ vt circa ĩtestina. deiñ subito supuẽit ruptio et ou cit̃ sanies ꝓ pozos manifestos ad ĩtestĩa. postea ꝟ fit̃ acutum subsit ventrem: ⁊ ducit ad pus supfluitatem: et si ꝟ cõtigerit signuz est: qñ ruptio facta est phlegmonis hi⁹. 26
et hoc est quod intendit hipp.

Splen duꝝ iferioza: supioza rotũ dꝝ latꝝ grossus longus tenis.

Dꝟ vrijs tũor splenis ĩtẽdit ꝟ hip. ỏteriare: et dic̃ Supuẽit. n. tũor: qñq̃ q̃dẽ ĩ supioribꝰ ptibꝰ splẽis qñq̃ vo ĩ iferioribꝰ et qñq̃ q̃dẽ lõgꝝ: qñ aũt et ipse splen lõgꝝ ẽ. multotiẽs ãt q̃ sũt ext̃ nãm bis q̃ sũt fil'r figurãt̃ quẽadmodũ et ĩ epte vt ĩ plibꝰ rotũ nãm sũt fil'r figurãt̃ quẽadmodũ et ĩ epte vt ĩ plibꝰ rotũ dꝝ puenit tũor. aliquotiẽs q̃dẽ igit̃ ĩ splene lõgꝝ supuẽit tũor: qñq̃ vo rotũdꝝ. qñq̃ vo supabũdat mã grossa et in pfũditatẽ qñ terrenũ hũoris ad ũteriozee pticulas splẽil pceſerit. Dic ãt tu: et supiꝰ lõgꝝ et ĩferiꝰ lõgꝝ: et supiꝰ latꝝ et ĩferiꝰ latꝝ: et ĩ pfũditate grossus et in supficie grossus.

Minus caput cozzizantibus ⁊c.

Si qñ cozniza existit supuenerit splenetica dispõ solutꝰ Cozĩza vo et catarrꝰ ab eodẽ fõte pcedũt. ſ. cerebro: ꝫ differt loco: qñ cozniza q̃dẽ fit ĩ naribꝰ: catarrꝰ vo ĩ faucibꝰ Aut g̃ ꝟ dic̃: aut otigit multotiẽs duas aut tres pticulas egrotare: et hanc q̃ ẽ obilioz patiẽ nã mota ad eã: sic igit̃ et narẽ debil̃ et splen: sic̃ obilioz recipit mãm nõ feã cozriza. si vo ꝟ fiat moderata tũ. ꝟ ãt dic̃ et g. ĩ li⁹ ꝟ iterioribꝰ qñ otigit multotiẽs tria mẽbra egtare vt vesica renes ⁊ mꝝicẽ: mota vo mã q̃ ẽ debilioz recipit eã. archigenes vo 27
dicit: q̃ oĩa patiũt̃: et redarguit eũ ibi Ga.

Quale circa egꝝ pcuratio: ⁊ ĩ egritudine ĩrogatio q̃ manifestat q̃lia recipiẽdũ ſmões q̃ circa egrotũ cẽ coastates circa exĩora: qz calidioꝛ ⁊ firmiꝛ masculi ⁊ nigri pp hoc exteriꝰ uenerei.

Dictũ ẽ a nobis multotiẽs q̃ hip. de pticularibꝰ dẽtiat egritudinibꝰ mag̃ q̃ de epidiac̃: ⁊ milta ⁊ digna documẽta suo itellectu de egritudinibus nos docuit. Cõsequẽt̃ ãt ꝟ quõ se gerat medicꝰ circa egrũ dẽtiat. ⁊ dic̃ q̃lẽ oz eẽ pcuratorẽ medici cẽ patiẽtẽ. Quid ãt ẽ pcuratio: ⁊ dicꝰ q̃ pcuratio ẽ vsus bonꝰ tpal: quoz q̃ sũt ĩ dono aliõ ãt ẽ vsus et aliud acq̃sitio. Usus q̃dẽ bõa habitudo exñtiũ. acq̃sitio vo iuẽtio nõ exñtiũ. vñ crisonos discipl's plonis ĩ dialogo iconomico: Quñ differt acq̃sitio vsu: otigit. n. male acq̃sit̃ bñ vti: aut ẽ hoc bñ acq̃sit̃ male vti. multotiẽs. n. aliq̃s ĩuste acq̃rit pecũias. vez tñ his bñ vtit̃. multotiẽs. n. acq̃rit iuste vt a ꝓpis laboribꝰ ⁊ bõa opatiõe: male vo ipsis vtit̃ destruẽdo eas: ⁊ imitat̃ ꝼm platonẽ vas pforatum: vñ quẽadmodũ igit̃ ẽ in exterioribꝰ ista oña: sic ẽ ⁊ ĩ nobis. multotiẽs. n. aliq̃s acquirit

medicas rõnes ⁊ pfert ipsas vt ouenit ⁊ vr̃ ee sapiẽs pp
bonũ modũ:ali⁹ vo multa vtiq; sciet ⁊ nesciet vti:hr̃s ne
q; i cognitiõib⁹ neq; ī cur⁊.in cognitiõib⁹ q̃dẽ qñ vẽit ad
egr̃ nõ inq̃rit agnitiões aut pnostica ⁊ inq̃rit coordinati
ones quos logiatros.i.medicos fmonib⁹ noīat H. in cu
tes vo qñ ẽ multoriẽs q; alicꝫ hz multa medicamia vtu
acq̃rẽ rõnes ⁊ hr̃ ipr̃ vti:vt ſi vener⁊ ad egr̃ ⁊ iuenies fa/
ciẽ ipſi⁹ macilẽtã fic dictũ ẽ ī pnostic⁊ illã mortificatã:in
alio vo iuenies faciẽ iflatã:nõ dicaſ q; a multo ſõno aut
ocio fcã ẽ facies macilẽta:⁊ vnicuiq; dic cãm ouenientẽ
⁊ ī pozi q̃dẽ dicaſ q; macilẽta fcã ẽ facies aut pp arefacti
one aut diſſoloez retẽte hũiditat⁊ aut pp triſticiã aut pp
ſollicitudinẽ aut pp debilitatẽ vtutũ. Jn hñte vo faciẽ in
flatã:dic aut pp multũ ſõnũ aut pp ociũ aut pp hũidita/
tẽ ſupfluã hr̃ factũ ẽ. ⁊ ī bis cognitiõib⁹ nõ loq̃r⁊ detiate
ſi negõe vtẽs dic:ne triſticia tibi ſupueñit aut vigilia aut
cura:aut vtẽ diſiũctiõe dicẽs:aut triſticia tibi ſupueñit aut
vigilia aut ſollicitudo:aut aliq̃d tale.ex bis.n.oño inue
nies cãm.oz aũt ⁊ conſiderare ⁊ patientẽ ſi añ egritudinez
ſit audax ⁊ cõfidẽs:nũc vo dimiſſus ⁊ deorſũ ſpectãs:de
ſignat.n.aut ſubet aut comã aut litargiã expectari . ſi vo
rurſuſ modeſt⁹ fuit ⁊ mãſuet⁹:poſtea vo ī egritudie fact⁹
audax ⁊ temerari⁹ maxiaz diſcrepãtiã ee aut ſpari. Oz ẽt
te ⁊ aliud conſiderare:ſiq̃dẽ.n.fuerit patiẽs ⁊ rõnabil⁹: mãi
feſta ſibi vitatẽ ⁊ dic:q; mala ẽ egritudo ſz cõforta te.ſi vo
ẽ puſillanĩs ⁊ timid⁹ nõ dicas ei vitatẽ:ſz dic ipſi q; nõ ẽ
egritudo mala:ſz tẽo ne tua temeritate fecer⁊ hãc malaz
lõq; oz te cõſuari.aſtãtib⁹ vo dic vitatẽ q; pioculoſa eſt ⁊
cõtodiat ipm.⁊ rurſũ conſidera q̃b⁹ delectat q̃ erat ſan⁹
ſi aleis fac cozã ipſo aliquos bis ludẽ:ſi vo vbis grãmati
calib⁹ fac aliquẽ cozã ipſo h̃ loq⁊:ſi vo rhetoric⁊ rhetoricã
⁊ ſpẽales amicos ipſi⁹ pmitte ītrare ad eũ:alios vo nõ.et
q̃dẽ h̃ ſũt apõ patientẽ.oz te ⁊ aſtãtib⁹ dicẽ: oplaceat⁊ ei
miſſionib⁹. ⁊ ſi aliꝫ amic⁹ ver⁹ nõ ſupuenerit dic qñ q̃e/
ſcit ⁊ nõ pmittat⁊ ipz vidẽ.ſiq̃s vo extr̃neoz obiurauerit et
interrogauerit te ⁊ fuerit ĩimic⁹ dic q; hr̃ ſe hz: ſi vo ſpãlis
amic⁹ dic ei vitatẽ:q; male ſe hz. Quidã ãt libroz nõ hñt
ad eos q̃ ſũt extr̃ ſz hũt:circa extr̃ioza.i.aerẽ ipz locũ ⁊ hi⁹.
ſi.n.expectat ſudoz dic q; fiet niſi frigidoz fiat aer. ſic.n.et
Ga.p̃dixit ī quodã q; ſudozes ſupuenient niſi aer ꝯ opa
biẽ:nã frioze ſcõ aere ñ fact⁹ ẽ ſudoz.deiñ Ga. iducẽs ipz
ī balneũ ⁊ rarefaciens pozos eduxit ſudozes ⁊ diſſoluit
paſſionẽ.⁊ h̃ hz pñs ītẽtio. Que circa egrũ pcuratio ⁊ ī
q̃rẽ egrotũ cũ coaſtãtes circa extr̃ioza:q; ī calioꝛi ⁊ firmi/
oꝛi q̃ ī dextris maſculi nigri pp h̃ extr̃⁹ vene. Didiciſt⁊
pcurationẽ q̃ ẽ apõ patientẽ p p̃dicta:ea vo q̃ ẽ ad egri/
tudinẽ ẽ h̃:qñ oz te conſiderare vtq; ſalutifera ẽ egritudo
aut mortal:⁊ vtq; appueñ fig̃ digõnis aut nõ: vtq; eñiabil
egritudo aut diſſolueñ hip. Jnẽrogatio q̃ manifeſtat.
Dic.n. pcuratio q̃ cũ egr̃ ⁊ ī egritudie ĩterrogatiões ſũt
q̃cꝫ manifeſtat patiẽs q̃s dic recipiendũ ſi ſalutifera ẽ
egritudo: ſi vo mortal nõ recipiẽdũ. Quidã ī calioꝛi et
firmioꝛi. Qđ ofuſe hip.ī aphis deñſauit.h̃ ī hac pticu
la breuiẽ dic:q; maſculi q̃dẽ ī dextra pte generãt:feie vo
magi ſiniſtr⁊.cãm ãt bi⁹ q̃dã ex ouenieñti dicũt q; pp h̃ q;
calioza ſũt dext̃:ſiniſtra vo frioza:ſic.n.⁊ viri calozes ſũt
mulieres vo frozes. q̃re ãt dext̃ calioza q̃dã dicũt q; foz
tioza ſũt ſiniſtr⁊:docet ãt forti⁹ cal'm ee. Nos vo dicimus
ad h̃ q; nõ pp cal'm fortioza ſũt dext̃ ſz pp hũ mobile et
hr̃ exercitabile:vñ dext̃ man⁹ fic hũ exercitabil' exñs foz
tioz ẽ pede dextro. Jtẽ dicũt q; calioza ſũt dext̃:q; ep in
dext̃ pte ẽ.aut dicim⁹ qñ coz mediũ ẽ eoꝛ q̃ ſũt ī thorace
⁊ dcliat ad ſiniſtra vẽtricul' ei⁹. Cũ bis itaq; dicam⁹ verã
cãm quã ab anathõia venati ſum⁹. Sciendũ ẽ ãt q; ou
cũt vene ⁊ arterie magne ad renes q̃ purificãt ſanguinez
vt nutriãt mẽbza.puſq; vo iducãt ad renes vn⁹ ramus ex
ipſis mittit ad ſiniſtr̃ teſticulũ ⁊ ad ſiniſtr̃ ſinũ:q̃ nõ pur̃
hz ſanguinẽ.a renib⁹ vo purificato ſanguie:mittit ali⁹ ra/
m⁹ ad dextr̃ teſticulũ ⁊ ſinũ q̃ pur̃ fert ſanguinẽ ⁊ cal'm
pur⁹ enī ſanguis cal'oz ẽ nõ puro:pp h̃ maſculi ī dextris
generant:feie ī ſiniſtr⁊.nõ ſolũ ãt opl'onẽ cellular̃ mfic⁊
ẽ attribuẽ cãz ſz ſpmati virili cal'o exñti ⁊ mares generã/
ti.cũ bis aũt ⁊ ſupioꝛẽ motũ oz expectare. icõueniẽs.n. ẽ
vtutẽ plaſmatiuã cãri mficẽ ⁊ opl'onẽ ſpmat⁊: ⁊ creatio
nẽ boꝛ nõ dicẽ cãm ſz neq; mas neq; feia ſine ipſo fit: vñ
hñ dixit de illo q̃ voluit iſpexit:⁊ iã oia fcã ſũt. hẽs igiẽ
cãs p q̃s mare⁊ q̃dẽ ī dextr⁊:feie vo ī ſiniſtr⁊.⁊ h⁹ fidẽ hẽs
ab actoꝛe:etenī oues ⁊ cap̃ gemella ſũt generãtia aĩalia.
⁊ ſi q̃ide fuerit:eas iueniem⁹ ī dextris q̃dẽ mares:i ſini
ſtr⁊ vo feias.ſic ⁊ pimenides dicẽ: Jn dextr⁊ q̃dẽ pueri in ſi
niſtr⁊ vo puelle niſi fm rax:⁊ ī ſiniſtris generãt mares ſic
⁊ feie ⁊ ī dextris feie ſic ⁊ mares. vñ breuilo q⁹ hip. mag⁊
addidit h̃: Quia ī calioꝛi ⁊ firmioꝛi. Quidã ãt dicũt
qꝛ ī calioꝛi ⁊ ī firmioꝛi:q̃re ex quo ī calioꝛi loco ſũt dext̃
firmioza ſũt. Ga.vo nõ ita dicẽ ſz qꝛ ī calioꝛi qꝛ ī firmioꝛi.
ptes.n.dextre ſic cal'e ⁊ firme ſũt ⁊ fortes ⁊ nigri capilli
ppẽ h̃ extr̃⁹ vene:h̃ ãt fm accñs fit: qñ nõ ſẽp pueri cuz
nigris capillis generant inflatas habentes venas.

Magis commiſcetur coeſtat.

Lu mag⁊ q̃dã ad nigros capillos ⁊ extr̃⁹ venas oſtruũt.
q̃dã vo ad ĩferioza:qñ mag⁊ omiſceñ ⁊ mag⁊ coeſtat em/
bryon ī dextris.aliud ãt ẽ omixtio:aliõ coeſtãtia. Nomi
xtio q̃dẽ.n.ẽ diiũctio ⁊ opl'o q̃litatũ:coeſtãtia vo modera
ta ogelatio ſpmat⁊: ⁊ ne q̃s dicat q; ogelatio a frĩtate fit:
dicim⁹.n.ad hoc q; ppter hoc nõ dixit congelatio ſed co
eſtat:qñ congelatio a frigiditate fit:conſiſtentia vo a ca
liditate vñ deſiccatio fit ⁊ ppẽ deſiccationẽ ſubã mãe.

Acutius mouere quieſcit ⁊ tardi⁹ qui creſcit ⁊ peramplius creſcit.

Quidã ãt ñ itelligẽtes fmonẽ remouẽ lu q̃eſcit ⁊ dixẽ:
Acuti⁹ mouẽ ſolũ. H. vo dicẽ q; oz eẽ lu q̃eſcit: ⁊ ſignificat
ceſſauit. q̃d ãt vult dicẽ:ſic.n.etiã ī ſcõa epidimia dicit:q;
phlegmõ fact⁹ ẽ ⁊ quieuit doloz.i.ceſſauit:qñ pmutatio
fcã ẽ ⁊ eruptio epidimiat⁊.ſic igiẽ ⁊ h̃ q̃d dicẽ ceſſauit:⁊ q̃d
aũt vult dicẽ ofectũ ⁊ ſupabũdãtiã mulier⁊ ⁊ mar⁊:⁊ dicẽ
qñq; mulier citi⁹ creſcit pp hũiditatẽ habilius ſe hñs ad
augmẽtũ triũ diuiſionũ ⁊ ſupabũdãtiã ſz cito q̃eſcit q; eſt
mutatio vel defect⁹ ī multo tpe mouẽ q; ẽ ei⁹ ſupabũdã
tia.ſic ait.n.⁊ ī li⁹ de nã hũana dictũ ẽ:q; feia q̃dẽ in q̃rta
die formaſ:maſcul⁹ vo ī q̃drageſima.pitur aũt feia nono
meſe qđ ẽ ei⁹ defectio:maſcul⁹ vo.x.meſe qđ ẽ ei⁹ ſupabũ
dãtia.ſic aũt ⁊ p⁹ ptũ feia q̃dẽ citi⁹ creſcit:maſcul⁹ vo tar
di⁹ ⁊ pãplius tps.feia.n.cõiter creſcit vſq; ad octauũ de/
cimũ ãnũ:maſcul⁹ vo vſq; ad.xxv.⁊ pãpli⁹ tps: qꝛ firma/
tũ ẽ.q.d.q; firmũ ⁊ forte ⁊ cal'm embryũ generatũ ẽ:ppẽ
hoc tardius creſcit ſicut nõ habens multã hũiditatem:⁊
ppter peramplius tps propter copiam calidi.

Et ampli⁹ tẽpus qꝛ firmatũ ẽ ⁊ magis cholericũ ⁊ magis ſanguineũ ẽ hoc ⁊ ppter hoc calidioꝛ eſt locus animalium.

Nemo cogitet q; cholericũ dicit hñs diſcraſiã multaz
⁊ accẽſionẽ ⁊ caliditatẽ ĩmoderatã:ſed cholericũ dicẽ cali
di⁹ q̃dem nõ tñ male cõplexionatũ:⁊ h̃ defiguit p eo qđ
addidit: Et mag⁊ ſanguineũ. Sanguineũ.n.oꝛ aut qđ
hz multũ ſanguinẽ ſic ep:aut qđ hz puꝛ ſanguinẽ ſic coz

aut qꝫ hꝫ simplr sāguinē tāqꝫ oīa aīalia sanguinea dicūt simplr:sic āt ꝛ sine sanguīe dr vesica:sic.n.hñs sanguinez h āt sanguineū dic mēbr qō hꝫ pur sanguinē ꝛ calꝫ qō ē dē ps.vñ ꝛ addidit: qñ h aīal h calidꝰ alijs aīalibꝰ.ex iñ hēs qꝫ ꝛ sāguis dic anathōicā cāz: qꝫ pp h calioza sūt dextra:qz pur sanguinē recipit dextra:sinistra vo ñ purū sanguinē recipiūt.ꝛ i his completa ē scda pticula.

Explicit scda pticula: Incipit tertia. I

Si cutis raritas:uētris dēsitas:si cutis ꝓcessio carniū icremētuz:si uētris stupoz: oium ꝓfusio uasculoꝝ imūdicia cerebri desiccatio uel dissipatio:ꝓpter qō ꝛ caluities organozum contritio.

Ostqz dixiauit hip.secūda pticulā i qua multa ꝛ mirabilia documēta nos docuit.oñt itēdit dicere ītiā pticulā.ꝛ transfert se ad aliā doctrinā p quā docemur qꝫ qdā ipsecte a nā fcā oz medicū pficē. qdā vo nō oīno fcā oz facē medicū.qdā vo industria nāe fcā ñ oz strīgē imo iuuare. Sz hz positā pōnez pꝰ dictiōes explanemꝰ:oñē dicamꝰ ītētionē. Raritatē aūt dic cutis aptionē pozoꝝ.poꝝ āt nō fm epicuꝝ hz multitudiuē exūtiuꝝ:hz pozis corpe otinuo exīte. Incrit aūt vtꝝ hi pozi egrediētibꝰ supfluitatibꝰ violētia facti sūt aut ante supfluitares:ꝛ vtꝝ pꝰ exitū resideāt rursus pozi: aut subleuati maneāt.ꝛ dic Ga.qꝫ manēt sic ꝛ pꝰ egressuz supfluitatū icipiēt fidē a capillis. Nūc āt nisi de his ē nobis fmo:vextū sciat qꝫ raritatē cutis dic aptionē pozi. Sciendū āt ē ex oppōsito qd vocat dēsitatē cutis ostrictionē pozi:carniū icremētū;ꝓꝓuꝝ aūt carniū timidū corpꝰ.vētris stupoꝛē dic debilitatē alūtiue q̄ ē i vētre.ofusionem omniū dic malā habitudinē ꝛ debilitatē q̄ ē totiꝰ corpis quēadmodū qū ciuitas tota ioxdiata ē.ꝛ nō ofusionē hz i mūdū dic sanguinē:aut ꝓpē cām vētr factā:imūdū āt ꝓ pē spsionē nō bñ factā.s.vasis purificatibꝰ nō bñ se hābitibꝰ ꝛ nō diuidētibꝰ supfluitates.cerebri dissipationē dic: nō vltimā destructiōez cerebri.h.n.ipossibile ē fieri viuo exūte aīali:hz dispsionē dic cerebri diminutionē ꝛ defficationē. Caluicies aūt ē idigētia capilloꝝ.s.casus capillorū q̄ sūt i āteriori pte bregmat.bregma āt duo ossa sūt q̄ drilatria circūscripta añ suturā cozonalē:pꝰ suturā vo similitudinē huic lre grece laude ,i medio aūt recte suture iuxꝝ vtrāqꝫ suturā ossiū exūtiū i spēz laudis. Organa āt dic sensus q̄ sūt circa facie. Sz postqz dictiōes exposuimꝰ dicamꝰ īqz ītētionē hip. Quidā g̃ simplr exponūt fmōez ꝛ absolute itelligūt:ꝛ vnūqōqꝫ p se caplz dicētes sic: Qñ oz ingrere raritatē cutis aut dēsitatē aut debilitatē vētris Ga.āt nō h dic hz vtr si diuctiōe cāli ꝛ odictionali:mō ꝓfert fmonē dicēs sic: Qñ si fiat cutis raritas:tūc sudores effūdūt ꝛ imoderate ferūt vine ꝛ secessus aut nō oīno: qz hūt se ecōtrario hi expurgatiōes:iōqꝫ i est ate q̄dē pp multā diaforesim sudoꝝ modice vine emittūt ꝛ modice egōes.i hyeme vo ecōuerso.si vo industria nāe fiat bonuz ē.si vo p maliciā egritudi oz phibē.si vo ostrictio fiat poroꝝ:nō dignatꝰ ē hip.dicē:qꝫ ferūt multi secessus ꝛ vine hz h dimisit: sic manifestū ex ꝓcedētibꝰ.dic aūt:qñ incremētū fit carniū.in dēsitate.n.ocludit inatꝰ calor:nō euaporat fortitudo vitalis:ꝛ pp h augmētat nām corpꝰ:ꝛ ex inde icremētū fit carniū. Et trāsfert se ad aliā rōez ꝛ dic Qñ debilitas fit vētr:exiñ nō digerūt cibi:crudꝰ humor cit ad ep:ꝛ pp h i epate nō fit cōueniēs alūtio sanguis, exiñ ipurꝰ sanguis p vasa deducit ꝛ nutrit mēbra:ꝛ h nō nutrita arefūt nō ozdiate mouēt:deiñ male opant aīales vtutes vitales ꝛ nāles.pp h dixit:oīum ofusio. Scien dū āt ē qꝫ nō remīscit omniū hz dignioꝝ.dico aūt cerebri ꝛ ipse āt nō nutrit ꝛ iñ siccū fit ꝛ ad iterioza trahit et refi det,recedit āt ab āterioꝛibꝰ ptibꝰ frōtis ꝛ ob h ppē defici cationē ꝛ caluī fūt hi. Sciēdū ē.n.qꝫ capilli generāt a fumoso vapore suāt aūt ab būiditate cēbri:ꝛ qz ad āterioza ꝛcū ē pp defficationē supuenit iōqꝫ caluī fiunt ꝓ eo qꝫ ñ hūt lacertos humectātes cerebꝝ qz patitur ꝛ nō solū caluicies fit hz debilitatē significat sensibilium organoꝝ.s.oculoꝝ nariuz ꝛ auditꝰ:ꝛ desīgt h cā ꝓ eo qꝫ nō mīstrat virtꝰ aīalis ab ipso cerebꝛo. h hz pñs ītētio.

Si cutis ꝓcessio carniū icremētū si vētr stupoꝛ omniū ofusio vasculoꝝ ꝛ imūdicia cēbri dissipatio caluicies organoꝝ otritio. Quēadmodū i veste dicimꝰ ipam cōtrita sic ꝛ ipse dic:qꝫ terūt sensibilia.i.ledūt nec amplius agit ꝛ qum cerebꝝ nō emittat virtutem.

Expurgatio cursibꝰ luctationibꝰ repausationibus multis deambulationibus ꝛ citans his elixa massa pluri mūqz panis modicus.

Ad aliā curā medicinalē trāsfert se hip. ꝛ vult de purgōne carniū dēsiare:ꝛ remīscit exceptionē.ꝛ noli adhibē fantasiā tuā platonicī.plato āt dicit qꝫ platōica ps ñ ē medicinal artis. .hip.vo fiē ꝓpē ipsi tradit:ꝛ de purgōne carniū ītēdit dēsiare.aliud āt ē purgatio ꝛ aliud ē eūo. purgatio q̄dez.n.ē diminutio carniū eūatio vo ē expurgō supfluitatū. volo āt a supfluitatibꝰ vobis icipe.dictū ē i aphis: Qñ i sūmo bone hītudinis fallaces:ꝓpē h hip.iueniēs nām vltra tīos tñ dēt ꝛ carnes augmētari.vult āt purgōnē supabūdātie facē:ꝛ dic qꝫ oz exercitia aut luctationē aut cursū ipsis statuē. Sciēdū ē āt qꝫ vnicuiqꝫ cōueniēs exercitiū oz cōstituē vt si cōsuetudinē habuerit aliqs remigare:id sibi constituē.si vo habuit cōsuetudinē studē:studē sibi ꝑcipe.si n.exercitiū be lucri.vr g̃ hip.cōmēozare repausationē.si.n.exercitiū vr gymnasiū:purgat carnes repausatio ecōuerso augmētare oz:aut citiꝰ qꝫ repausatio multiplr oꝛ:aut.n.repausatio dic q̄dē pꝰ gymnasiū sic dic q̄descē subito nō laboziatio dic q̄dē pꝰ gymnasiū sic dic q̄descē subito nō laborantium fac.aut repausationē dic i vno die:si oz exercitari in alia vo q̄descē:postea vo exercitari:aut repausationē dicit pꝰ gymnasiū q̄descē ꝛ nō appetē cibū quēadmodū pꝰ balneū nō stati dam cibū:qñ iordinatū fac corpꝰ ꝛ nā ipe stati nutrire vt nō fiat idigestibil cibꝰ: hz dic qꝫ oz repausare ꝛ deambulatiōibꝰ multi vti.dictū ē āt nobis i regimē to acutoꝝ:qꝫ qñ volumꝰ nutrire corpꝰ moderata ꝛ tarda vtimur motiōe. h āt qz expurgare volumꝰ carnes iō dicit multis deābulationibꝰ ꝛ citat hoz vti:vt nō exīt multa ois fozesis fiat.ꝛ h q̄dā ab exticoꝛibꝰ h ē a gymnasiis. Est āt ꝛ a cibis h facē.i his āt dic:massā melliflā oz mīstrare:quā elixa massa hz viscosū ꝛ būidū:iōqꝫ addidit:panis modicus. panis.n.icqtū panis nutrit:si vo modicꝰ nō nutrit.q̄dā āt ouinis scribūt:q̄ ouinis carnibꝰ oz vti:he igit gene ratiue supfluitatū sūt:ꝛ rōne q̄dē cibꝰ sūt:ope āt nō cibus porcinas āt carnes sic nutritiuas bis aūt nō dam.hz qꝫ de purgatiōe ītēdit:dic qꝫ oz habere signū sic dicens:

Expurgōis signū lapsus ex ibleuatōe

Quasi.o. vsq; quo purgare t stare: q; nõ vltra modera
ũ expurgõis difficilia faciam⁹ finthõata: t nitamur rur/
sũ nutrire: t sic penelopes telã texere videamur. iõq; eo
rũ sig̃ docet dicẽs: Intrñ oz expurgare quousq; vider/
sint ab imbzibus: t nõ fiẽ a pozis fũdũẽ sudozes: t tẽ cel/
sent gymnasia. qñ ãt t nutrire multotiẽs vtimur ĩtrñ oz
vti nutrimẽto quousq; fiat fort/ nãlis calo⁹ t sanguis: t
ita firmet hõi quousq; vider/ bonũ colozẽ ĩ facie factũ. p
pẽ fortitudinẽ. n. uãl calozis: aut p supabũdãtiã sanguis
et per maliciam egritudinis factus est.

Eandem hozam diei seruare.

Hec pticula vr esse nõ manifesta. q̃d aũt dicit: q; fm
vñuq̃q; diẽ in hoza in qua oz exercitari oz ꝺsiderare si
fcã est innouatio: ꝺminute sũt carnes.

De subito nanq; labitur subeundo la bozes: similiter enim totus cozzuit.

Quidã ãt libzo; hñt labiẽ: q̃dã purgabiẽ. fiq̃dẽ. n. ha
bẽt labiẽ: signũ ẽ q; de subito labiẽ: t attrabiẽ ad lapsus
si vo purgabiẽ significat q; rursũ t subito ducẽ ad lapsũ
a virtute purgatiua. 3

Qãdo autez cozzuit offerre pozci nas assas: quãdo uero replentur signum eis colo⁹ flozidus fit.

Dicit q; qum cozzuũt t vltra q̃ oz expurgãẽ: tũc
oportet itez nutrire: t vti carnibus porcinis fiẽ
nutritiuis. 4

In gymnasijs signũ sudoz fluẽs deguttationẽ defert q̃i ex ibzib⁹.

Hoc oportebat supi⁹ ordinari vbi dic̃: Expurgati/
onis signũ aut lapsus ex subleuatiõe: aut qñ p⁹
subleuationẽ t tũozes carniũ fit lapsus: aut qñ
lapsus curaẽ ex subleuatiõe. i. ex renutrimẽto t tumoze
carnium. t hoc est quod dicit. 5

Mulier quã p⁹ curaui i cranone splẽ nã magn⁹: febzis causonidis exru bicunda: decia die fact⁹ ẽ sudoz circa su pozẽ ptẽ: i xiij. uero fact⁹ ẽ sudoz mín⁹

Dictũ ẽ aũt nobis: q; de pticularib⁹ debẽat hñ hip.
vñ post q̃ dediẽauit de purgõne carniũ: ꝺnẽ trã/
fert se ad aliã doctrinã t mẽtionẽ faẽ mulieris
egritud. t hñ. fmo ẽ valde obscur⁹: siẽ dic̃ Ga. q; neq; vtie
neq; egõnuq; hñ mẽtionẽ faẽ: t neq; salutifera aut mortal
fuit egritudo: siue digesta aut idigesta: t aut debẽata aut
indissoluta: t neq; loci mentionẽ faẽ vbi iacebat mulier
neq; egritudis mulier/ is ita simplr mulier/ remiscẽ: pp
B dic̃ Ga. q; ab hac pticula nullã hre possum⁹ vtilitatez.
Dez q̃libẽq; possum⁹ explanemus dictiões. dic̃ itaq;: q;
mulier quã p⁹ curaui i cranone hũit splenetica dispõnez
t errubicũda fcã ẽ i cozpe: t fe. vẽs ipsi supuẽit. ꝑmo ãt
dic̃: q; ipsã ꝑmo vidit i cranone: veniẽs i cranẽ hip. aut
qñ p⁹ declinationẽ egritudis itez redijt: t p⁹ q̃dẽ hñ ẽ añ
reuersionẽ vidit mulierẽ: p⁹ reuersionẽ vo nõ ampli⁹ vi/
dit ipsã. hi⁹ ãt mulieri p̃dicta egritudo supuenit. t signũ
ẽ inqrere quõ dic̃: in splene vrentẽ fe. fieri. siq̃dez splen a
metico bu. fit: hñ ẽ a fri. t ficco. t quõ potuit eẽ vrens fe:
et dicim⁹ q; nõ ẽ icõueniẽs t splenetica dispõnẽ eẽ: t in
alio loco aliã mãm ostineri: q̃ putrefacta supuenit vrens
fieri vrẽtẽ fe. q; aũt maliciosa fuit hi⁹ egritudo: delarauit
hip. dicẽdo: q; decia die fact⁹ ẽ sudoz t̃c supiozes ptes. q̃r
tadecia vo die fact⁹ ẽ mín⁹: nõ. n. decia dies creticaz ẽ vt
dicam⁹ q; i cretica die fact⁹ ẽ sudoz: neq; idustria nãe fa/
et⁹ ẽ: q; nõ solũ i supiozib⁹ ptib⁹ fact⁹ ẽ sz i toto cozpe. rur
sũ debat sudoz i. xiij. mult⁹ fieri ꝑ eo q; cretica ẽ hñ dies.
ecõuerso vo modic⁹ fact⁹ ẽ. t hz pñs itẽtio. Molr quã
p⁹ curaui i cranõe splẽ nã magn⁹. Didicisti p⁹ duas cãs
melioz ẽ vna q̃ dic̃: q; p⁹ dic̃ ꝺsi añ reuersionẽ egritudis
t meli⁹ ẽ exquo nõ dixit: quã p⁹ vidi: sz quã p⁹ curaui. sed
dubi⁹ ẽ fmo: q; quõ curauit eã q; recidiua facta ẽ: t dici
m⁹ q; nõ ẽ incõueniẽs reliq̃as mãe remanere t facere re
cidiuã: aut hñ dic̃: aut qñ curata fuit mulier: aut peccauit
aut circa dietã: t inde recidiua fcã ẽ. Febzis causonidis
errubicũda. Errubicũda fcã ẽ: aut ꝑpẽ multã calitatez
aut q; supabũdauit sanguine⁹ hu. t ĩ hñ t febzẽ consistere
Spiritus. Itez huc aduenies Ga. dic̃ q; ex hac
pticula vtilitatẽ nõ hẽm⁹. spñ. n. solũ dixit. t nõ aut ma
gnũ aut raz vt dicam⁹ q; pp desipiẽtiam aut magnũ aut
spissũ q; pp calitatẽ t fe. vrentẽ: neq; puũ t vzẽtẽ vt dica/
m⁹ ꝑpẽ dolozẽ: aut puũ t raz: t dicam⁹ ꝑpẽ infrigidatio
nẽ ĩnati calozis et mortificationẽ hñ factũ ẽ. Ga. itaq; itẽ/
dit itez expõnẽ t dic̃: q; spñ idẽtiate antiq̃ dicũt magnã
et celerẽ et spissam spirationẽ. poti⁹ aũt et hñ hũc dic̃ spñ
Oũ. n. supi⁹ dixit: q; fe. fcã ẽ causonidis et errubicũda: et
multa fuit calitas ꝺueniẽẽ opozuit et spiratiõez magnã
fieri et celerem et densam. 6

Mnus a capite cozzizantib⁹ t bzã cosis superfebziẽtibus: ut scio ego rediterationes.

Um min⁹: aut ad supioza ostruẽdũ ẽ aut ad iferi/
oza. et quõ ad iferi⁹ ostruaẽ iã dictũ ẽ q; sudozes
min⁹ facti sũt ĩ q̃rtadecia die. quõ aũt cũ iferiozi
ostruendũ ẽ: dicaẽ. Traãsfert. n. se hip. ad aliũ mirabilẽ fa/
monẽ: et õ cozziza faẽ mẽtioz. Dictũ ẽ ãt nobis multotiẽs
q̃d ẽ cozziza: et q̃d catarr⁹: q; vtq; q̃dẽ ab aquosa et sub/
tili hũiditate supueniat: t ab vno fonte deriuaẽ reuma. i.
a cerebzo: sz si hũiditas ducaẽ ad nares: cozziza dr. si vo ad
fauces t gutẽ tũc dr catarr⁹. si vo ad branchia t tracheã
arteriã: fit bzãc⁹: vñ et brancosi hi⁹ dicunẽ. hi⁹ aũt hũidi/
tas aut a fritate: aut a calitate fit: a calitate q̃dẽ cibo cor
rupto: a fritate vo cibo indigõ: t qo ẽ in vẽtre fcã diaria
t a calitate t a fritate hñ ẽ ĩ cẽbzo cozziza et catarr⁹. hi⁹. n.
passiões sũt diaria cerebzi. sed ꝑpẽ q̃d dixit: a capite cozzi
zãtib⁹: ingrim⁹ q̃d ẽ hñ: fit et exẽ caput cozziza. aut dicim⁹
q; ẽ ꝺnis ex necessitate dixit: sic et lac albũ. quẽadmoduz
et Ga. dic̃: Spodiles q̃ sũt iuxta spinã ñ q; ĩ alio loco finẽ
spodiles: sz q; ex necessitate dixit: sic et mel rubeũ dicim⁹
aut hñ igiẽ itellige aut qñ supuenit cozziza et hi⁹ passiones
Aut a cã ꝑmitiua aut ab añcedẽte. A ꝑmitiua q̃dẽ cã fit
cozziza: qñ aer frigidioz fit siẽ i hyeme: aut qñ calioz siẽ i
estate. Ab añcedẽte vo cã fit siẽ qñ multotiẽs ipm cẽbzñ
p se patiẽ calidã aut frigidã discrasiã. Oz nos aũt scire q;
branch⁹ fit multotiẽs et absq; cerebzo ꝑpẽ ventrẽ adiacẽ
tẽ et ozificiũ vẽtr/ vicinũ: et mittẽs frigidas auras ad bzã
chia. Quidã ãt extrẽdẽtes fmonẽ dicũt: q; in cozziza et ca/
tarro ꝺuenit hñ frigidis ascẽdẽtib⁹ vapozib⁹. hñ ãt dic̃ Ga.
nõ inueniẽ in expimẽto. q̃d ẽ hñ qõ dic̃ hñ hip. Cozziza fcã ẽ:
et i cozziza fe. facta dissoluit passionẽ: quẽadmodũ fe. su
pueniẽs dissoluit spasmũ et repletionẽ sacrã: sic et cozzi
zam soluit fe. nõ supueniẽtẽ a cala discrasia sz q̃ ẽ a frida
vñ. ꝑpẽ hñ supfebziẽtib⁹ dixit: q̃i in cozziza febzicitaẽ. Si
enĩ dicẽt cozzizã a cala discrasia factã: nõ addẽt sup ꝑpõ
nẽ. in illis enĩ nõ post cozzizã supuenit febzis sz ante coz/
rizã. multotiens enĩ et ipsa febzis est que facit cozzizam.

Min⁹a capite cozizãtib⁹et branchofis supueniẽtib⁹ Dictũ est aũt q⁹ cozize et bi⁹ passiões a cerebzo fiũt. Lere brum.n.patiens aut debilitaf et retinet mãm:et generat apoplexiã epilepsiã aut forte ẽ:et si moderate ẽ forte ad adiacẽtia mẽbza expulit mãm et faf cozizã et catarrum et brãchũ et bi⁹:aut ad remota ⁊ ad rẽota ẽ qñq; ad pul monẽ:et faf ptisim:aut circa pect⁹:⁊ faf ꝺoisniã. Ut scio redifatiões Ecce lu min⁹ad iferioza ꝺstruim⁹.ad hanc pticulã ipse ꝺstruit ⁊ ꝺic:q⁹ cozizãtib⁹ ⁊ branchofis sup febziẽtib⁹ min⁹redifatiões sũt egritudinũ:mã expurgata p cozizã.si vo lu min⁹cũ supioꝛib⁹ ꝺstruaf:oꝛ ꝟ lu nõ:ne gatiuũ addẽ.vt sit bi⁹ ꝺstructio: A capite cozizãtib⁹ ⁊ bzã chofis supfebziẽtib⁹:vt scio.nõ fiũt g̃ redifatiões. 7

Ode exputrescẽs irredifãs:sic.n ⁊ maturatio ⁊ crib sil' ⁊ apostaf ẽ.

Poztet nos scire qñ duplex ẽ oigõ.ꝟ q̃dẽ ĩmi xta:alia vo mixta.⁊ ĩmixta q̃dẽ ẽ aut ĩ vẽtre aut ĩ epate.mixta vo qñ multotiẽs supuenit apa: et pmutaf eadẽ mã ad ẽpima albũ ⁊ lene ⁊ min⁹ fetẽs. pp ꝟ.n.⁊ cõmixta oꝛ bi⁹oigõ:q; nã nõ solũ q̃ sũt fm nãm oi gerebat:ſz ea q̃ sunt extra nãm sic igiꝛ ⁊ alibi oꝛ ꝺmixta oigõ qñ expelliꝛ aliq̃d file ẽpimati sine apate.sic igiꝛ ⁊ ꝟ in cozizã volẽs dicere q⁹ maturatio fcã ẽ:⁊ maturata ex pellebaf humiditas:dixit pepãfis q̃i maturationẽ.tal.n. educebaf hũiditas ex naribus tãq; ẽpima ab apate.apo stasen aũt dicit expulsionẽ ⁊ euacuationẽ humidi ⁊ alte rationem passionis.

Eis qdem q spumascunt inflaf uenter ut damnagoze:quibusdaz uero ⁊ i hoc tumoꝛ: archefelao autem sic.

Hoc aũt volẽs exponere Sauin⁹ sic exponit:q⁹ in illo tpe in quo coeũt iuuenes:⁊ nõ ꝺic ĩ tpe ĩ quo p luxuriaz coeũt:sed ĩ tpe ĩ quo porẽtes sũt coire p luxuriã: ꝟ ẽ ĩ au gmastica etate:pturbatio eisdẽ multa supuenit ⁊ ĩnoua tio ⁊ alfario nãe.⁊ q⁹ ꝟ sit vex declarat ⁊ voc[.f.raucitas ⁊ ipse q̃dẽ vgines ĩ illa etate si coeãt viro:⁊ recipiãt viri le spma:matrix sic incõsueta pturbaf ⁊ iflaf a spmate: et coãgustat anꝛi⁹ q̃dẽ vesicã:posteri⁹ vo ũestina:⁊ sic retẽ tio fit vzine ⁊ seceſſus.⁊ ꝟ q̃dẽ sunt vt oñdaf ĩnouationẽ nãe fieri ĩ augmastica etate.vñ aũt fiat bi⁹ĩnouatio: dica m⁹ q⁹ nãlis calor supabũdat:iõq; ⁊ apoplexie ⁊ epilepsie ꝺissoluunf.⁊ ĩ hac etate supabũdãs.n.nãlis calor ꝺissol uit spũs ⁊ expellit ipsos p supioza ⁊ facit eructationes.⁊ p iferioza aut cũ hũiditate et sonitu facit rugitũ; aut sine hũiditate ⁊ faf ventositatẽ.et ,ppẽ ꝟ dixit:q⁹ fon⁹ ipsi sup uenit ĩ tpe luxurie.et ꝟ q̃dẽ ꝺic Sauin⁹ Ba.vo ꝟ expo nẽs ꝺcozdat cũ ruffo ꝟ bñ exponẽte. ꝺic.n.ruffus :Qñ ñ oꝛ sonũ itelligere ſz magis ab hypocõdriis tumoꝛ. Supponiꝛ.n.egritudo in melico hu.facto.⁊ vtꝛ iste melicus hu.retineꝛ:et ꝺicẽdũ q⁹ venẽ itaq; patiẽs nõ ꝺigerit:⁊ ñ ꝺigerẽs generat vẽtositatẽ.,ppẽ ꝟ inflatiuã noiat passio nẽ. Qũ.n.melic⁹ hu.fit q̃ peceet:iõq; dixit q⁹ timoꝛ fit. A melico q̃dẽ hu.ꝺifferentes passiões fiũt.aut.n.oẽs timẽt hoies:⁊ canes et oia vlr:et vocãf oia timẽtes:aut cães et vocãf canũ timidi:aut multotiẽs arietas et tristicia ipsis fiũt.et exiũ ꝺic:si timoꝛ et anxietas ꝟ melici egritudinez Sic itaq; exponit et Ruffus:et ꝺcozdat cũ eo Bal.q⁹ aũt expõ ꝟ fit melioꝛ expõne Sauini palã ẽ ex ꝺictis hip. si enĩ veritatẽ ꝺicẽt Sauin⁹ opoꝛtebat et hip.vlem tradere sermonẽ in oibus:qõ nõ facit in his ĩmo particularem.

Ut dãnagoze archefelao aũt sic Archefelao ãt ꝺicit et ꝟ tumoꝛ supuenit. Dictũ ẽ ãt vobis multotiẽs q⁹ tũoꝛ in erpeto ⁊ in erefipilato oꝛ. si aũt ꝺicam⁹ tũoꝛ erpitodes oꝛ et ĩ solo tumoze.s.i iflato tumoze supueniẽte a ventoſ sitate et hũido.archefelao quidẽ factus ẽ ꝟ tumoꝛ:aut ꝟ ꝺefignat:huic vo:aut qñ grossioꝛ spũs generat⁹ ẽ archefelao: et ꝟ nõ ꝺissoluebaf ſz manẽs putrescebat.iõq; ꝺi xit: Huic vo q̃ malũ odoꝛe habuit et fetebat. 8

Ventosum cõcausale alatis eteni sũt alati.

Quidã aũt ventosũ cũ supioꝛib⁹ ꝺstruũt ꝺicentes q⁹ archefelao sic nõ fuit vẽtosa passio. Quidam aũt cũ inferioꝛi oꝛdinãt ꝺicẽtes sic:q⁹ ventosum ꝺcausale alatis fit. Sciendũe ãt q⁹ q̃dã libꝛoꝛ hũt: fur furetũ:q̃dã alatis:q̃dã vo ptificis. fiq̃dẽ enĩ hũt furfureũ significat q⁹ ex retẽtione spũuz et putrefactiõe mãe fumi acriozes ducũf ad caput et faciũt furfurẽ. si aũt hũt febzi citantib⁹ significat q⁹ spũs efficiunt febzẽ.iõq; et in libro q̃ ẽ de ventoso hip.ꝟ ꝺic.sed qz ĩdignũ ẽ sue intẽtioni at tribuere:nõ.n.oẽs febzes a spiritib⁹ generãf. Quid.n.fa ciem⁹ de his q̃ ꝺstant in hũidis aut ĩ solidis:iõq; rñdem⁹ p hip. ꝺicẽtes:q⁹ nõ ꝺixit spũs cãs eẽ febziii ſz cõcausale fu qũ.n.hũida putrefiũt:nõ ẽ incõueniẽs spũs cõcausale fu eri generatiõis febziii.sic aũt et ĩ solidis patiẽtib⁹ cõcau sales fiũt spũs febzi.si vo hũt alatis: significat q̃en⁹ ppẽ hãc disponẽ cozpis fit ventosũ.alata.n.dispõ ẽ:q̃ extra tẽdentes sũt musculi scapulaꝛ sicut ĩ aub⁹.extratẽdẽtes aũt sunt:qũ pectusangust⁹ et nõ,pfũdus ẽ. qñ aut ãgu st⁹ continet aũt et duo magna et pncipalia mẽbza.s.pul monẽ et coꝛ:exiñ coangustatio fit.et ĩ coangustatione fe rũf ꝟ duo mẽbza ad inuicẽ coꝛ et pulmo:et ,ppẽ ꝟ si edu caf hũiditas ad thoꝛatica:recipit pulmo ipsã sicut facile patiens.multotiẽs aũt nõ ferf humiditas sed spũs soluꝫ exiñ ꝺistendif pulmo phlegmonẽ hñs.qum.n.patif pul mo et angustaf coꝛ:scias q⁹ ꝺiminuif nãlis calor: exinde nec ꝺigõnes:bñ fiũt:et,ppẽ ꝟ ex indigõne in pl⁹ vẽtosita tes generanf.et he ꝺistendũt cãs multotiẽs et ipm pul monẽ.iõq; ꝺixit hip.ventosũ cõcausale alatis fit: non q⁹ pulmoni faciãt ptisim sed,psunt ad ptisim generandam coangustationẽ maioꝛẽ faciẽtes qñ,pfũt vẽtositates ad ptisim:palã q⁹ ꝺtinuo ĩdigerẽtes habiliozes sũt ad ptisiꝫ ꝺeduct[vẽtositatib⁹ ex ĩdigõne ad pulmonẽ. 9

Rigidũ ualde uenaꝛ eruptiuum ⁊ tussiculosum ut nix crystallus ⁊ conuersiuum.

Quoniã moderatũ frigidũ nõ ẽ nociuũ neq; eru ptiuũ iõq; ꝺixit: frigidũ vade.et p exẽplũ ꝺistet ꝺit frigidũ. nihil.n.frigiꝺ⁹ nitie aut crystallo ẽ. Quo at ꝺic q⁹ frigidũ venaꝛ ẽ eruptiuũ: si qũ calꝛas sit efficiẽs cozzosionẽ et eruptionẽ vasoꝛ:et ad ꝟ ꝺicimus q⁹ si ingram⁹ q̃ fiũt ex frigate:ĩueniem⁹ q⁹ frigas eruptiones vasoꝛ efficit.q̃d enĩ faf frigiꝺitas et quõ:ꝺcensat enĩ po ros:ꝺgregat mãz ig̃ssat exiñ otꝛa et male ꝺistẽtiua effi mẽbza:et ob ꝟ eruptio supuenit. At ipse q̃dẽ ꝺ vẽis solu faf mẽtionẽ ,ppẽ ĩmundũ et frigidũ sanguis.ru vo itellige et arteriaꝛ et alioꝛ mẽbzoꝛ:iõq; et tusses supueniũt:aut qz a frigate ꝺcensata trachea arꝛia: aut q; ꝺifficulꝫ ꝺistẽ sibilis fcã ẽ a frigate:et ,ppter hoc tussis generaf.

Ut furea ⁊ gangrene concausale ⁊ uu ricies fiunt.

Dicit hip.q⁹ ex ꝟ humoze generãf tumozes differẽtes quos vidit ĩ ephire ciuitate.qum.n.pambularet ciuitates exercẽs opa artis obstãs egritudinib⁹ et curãs patiẽtes ꝺtigit ipm in ephire ciuitate vidẽ bi⁹ tũozes.aut p ẽ scrip ptura:et ꝺesigt ciuitatem q̃ est ĩ pelope insula:aut g; ep

designat eā q̄ ē in thessalia.siue hāc dicim⁹ expōnes siue phirea noīat tūores in spē satyrox:fiē et in.vii. epidimia dic̄:epidimicos tūores.Q̄ūq̄ pictores satyros pingūt lō gas hītes facies.ſ.anteriorē ptē mēti:iōq̄ lōgos tūores satyros noīat vt elefantiā:satyricā ot̄igit ipm noīare,ppē signū tūor.Gangrena vō noīat circulares tūores. h̄ eniz Ga.a theofrasto.ibi.n.theofrast⁹ dic̄:q̄ gſſa ꝛ egredeūtia h̄ significāt:a silitudie.n.oñdit silia.gangrena āt dic̄ vl̄r dūas tumox generatox a frīdo būore:ꝛ dic̄ q̄ box tūox bi q̄dē longi:bi vō rotūdi. omniū āt box ouricies ē cā q̄ est a frītate supueniēs.ꝛ hoc est qō itendit. 10

Post urine coadunatio pueris magis an quia calidiores ꝛc̄.

Postq̄ dc̄iauit bip.de spēb⁹ tūox vt dictū ē: oñt intēdit dc̄ere h̄ de lithiasi.sed q̄dā vtilia suma m⁹ ad expōnes fmōis ad itētionē hip.explanan dā:ꝛ dicam⁹ q̄ ē mālis cā lapidis:ꝛ q̄ efficiēs: ꝛ q̄d oꝛga nicū:ꝛ qū dico oꝛganicū ītellige mēbra i q̄b⁹ gnāt lapis Mālē q̄dē cām inq̄rim⁹ siue a gſſa mā generat⁹ ē lapis siue a subtilissima.multotiēs.n.gſſus būoꝛ ꝛ absq̄ mul ta calitate aut multa frītate gnāt lapidē ꝛ subtilis adu ſt⁹ siccitate generat silr lapidē siē i exteriozib⁹ exēplis ē. In uenim⁹.n.: aq̄s surgētes grossiores exītes: ꝛ neq̄ mul tā frītatē hītes neq̄ multā calitatē: faciūt ꝺsistētiā et la pidē ꝛ ouriciē.vasa vō q̄ supra igne sūt si subtilē aquā cō tinēt:ex siccitate multi ignis efficiūt ouriciē quandā siē lapidē.sic.n.ē venire i vase terreo quādā subst̄ātiā pma nentē.eodē aūt mō ꝛ i nīis coꝛpib⁹ multotiēs q̄dā būoꝛ gſſus ꝺtineē q̄ efficit lapidē absq̄ calitate: et assumit cāz efficiēte,ppē collectionē.q̄q̄ subtilis ē būoꝛ q̄ ē i nobis ꝛ,ppē arefactionē fac̄ lapidē: siq̄dez inq̄rim⁹ mālez cām lapidis: efficies vō siē qñ iuestigam⁹ siue a frītate siue a calitate generat̄ lapis . Sz sciēdū q̄ nō ē i nobis tāta frī giditas vt efficiat lapidē:manifestū ē itaq̄ quotiēs gnāt lapis i nobis:a calitate ex̄ nām fit. Ut inq̄ram⁹ āt oꝛga nū ē cā:siue i vesica genēt̄ lapis siue i renib⁹.in puer⁹ q̄dē efficiēte,ppē collectionē.q̄q̄ subtilis ē būoꝛ q̄ ē i nobis ꝛ,ppē arefactionē fac̄ lapidē: siq̄dez inq̄rim⁹ mālez cām lapidis: efficies vō siē qñ iuestigam⁹ siue a frītate siue a calitate generat̄ lapis . Sz sciēdū q̄ nō ē i nobis tāta frī giditas vt efficiat lapidē:manifestū ē itaq̄ quotiēs gnāt lapis i nobis:a calitate ex̄ nām fit. Ut inq̄ram⁹ āt oꝛga nū ē cā:siue i vesica genēt̄ lapis siue i renib⁹.in puer⁹ q̄dē in vesica gnāt̄:i paraugmastic⁹ vō i renib⁹.qñ aūt i pau gmastic⁹ nō ē mult⁹ nālis caloꝛ siē i puer⁹:neq̄ ita sūt foꝛ tes nāles vtutes:ꝛ ,ppē h̄ i ipsis nō delcēdit humoꝛ neq̄ fluit:ſz manet supⁱ⁹ in renib⁹:ꝛ ꝺsistēs ibi fac̄ lapidē. In puer⁹ aūt qꝛ mult⁹ē nālis caloꝛ ꝛ nāles vtutes foꝛtes sūt iōq̄ i ipsis deoꝛsū ferē būoꝛ fluit ꝛ fluēs nō ꝺsistat i reni bus:ſz ferē i vesicā ꝛ ibi retinet:nō mot⁹ aūt nobis ad ex pulsionē vrine.rursum alia adducit deiñ alia.ꝛ sic hi⁹ co adunatiōe id q̄ ǧſſi⁹ ē residet ꝛ efficit lapidē:,ppē h̄ dixit hip.Coadunatio.qñ āt vera sūt q̄ dicūt: manifestū est ꝛ h̄:h aūt coagulata nō veniūt p foramīa olli.si vō effun dant h̄: tūc exeūt:sic ꝛ i pueris diffusus būoꝛ fluit p vriti cos pozos ad vesicā tāq̄ būoꝛ assilet melli aut pice aut plūbo:vitrici vō pozi foramīb⁹ vasis. Sz qñ h̄ ocā sūt:di cam⁹ q̄d ē h̄ q̄ dic̄: P⁹ vrine: Et q̄dā dicūt q̄ p⁹ vrie ab exteriozib⁹.sic.n.si i olla posucim⁹ mel aut picē aut plū dic̄.i.p⁹ mictura ꝛ segregatione:fit eiz dicūt hi⁹ nālis coa gulatio:qñ a renib⁹ ducta vrina ad vesicā:q̄ grossi⁹ē ex pellit̄:a vesica vō q̄ subtilissimū ē segregat̄:ǧſſu vō ma net in vesica:ꝛ sic effic̄ lapidē ꝛ sic segregat̄.ꝛ q̄ ē vesice manifestū ē:q̄ vō a renib⁹ ad vesicā solūmō nāe notū ē. Ga.vō dic̄:qñ nō h̄ dic̄ p⁹ vrine:ſz vrinā dic̄ q̄ a renibus vsq̄ ad vesicā ducit̄.p⁹ vō inductionē tūc fit coadunatio ꝛ tūc lapis.Inq̄ram⁹ ǧ q̄re dubitatiuo mō doctrine vtit ꝛ sic disputās dic̄: In qꝛ calidiores.aut dicim⁹ q̄dē bui⁹ dictionis expōnes. Primū q̄dē qñ dubitat circa calz siue ca lidiores sūt pueri paraugmastic⁹ siue nō.et q̄d ē h̄:nōne ꝺsistum ē h̄ ab ipso i aphis vbi dic̄: q̄ augmētāt plimum hūt nālē caloꝛē.et dicim⁹ q̄ h̄ sic̄ i pticularib⁹ inq̄rit:ꝛ in ueniēs q̄situ h̄ p dubitationē i aphis diffinit. 2° ,ppter h̄ dubitat:ꝛ inq̄rit vtꝛ ,ppē calz genereť lapis:aut ,ppē aliā cām sic̄,ppē grossiciē būoꝛis.ñ.n.ē incōueniēs pueros vti ioꝛdinata dicta:exiñ ipsis crud⁹ꝛ ǧſſus hu.ogregat̄ ꝛ ef ficit lapidē. Tertia expō qñ dubitat inq̄rens siue pp ca liditatē vesice i vesica generat̄ lapis siue ,ppē calitatez in renib⁹ supuenit qñq̄ puer⁹ lapis i renib⁹ calidioꝛib⁹ exi stētib⁹.multotiēs aūt ꝛ deficcāt mām: iōq̄ dic̄: Et mag⁹ qñ in puer⁹ magis q̄dē i vesica supuenit: aliq̄n vō ꝛ i re nib⁹. Quarta expō ē q̄ ,ppter h̄ dubitat: qñ inq̄rit vtruz p caliditatē vētris generet̄ lapis i vesica:aut ,ppē calitatē epatis. demonstratū.n.ē q̄ pueri q̄dē calidioꝛē būt ven trē:frīdi⁹ vō ep q̄z ventrē:ꝛ pp h̄ in ipsis egōnes quidem rubee ꝛ crocee egerūt:vrine vō albe.in iuuenib⁹ q̄dē ecō uerso ep ē calidi⁹ vētre: vñ qñ vesica adiacet vētri epati vō renes:iōq̄ i puer⁹ q̄dē vesica hz magis lithiasim:in se nibus q̄dē renes. Quinta expō inq̄rit vtꝛ p caliditatē ge nerat̄ ipsis puer⁹ lapis:aut ,ppē grossā māz.sic.n.videm⁹ q̄ pueri nouiē geniti patiunt̄ lapidē nō pp caliditatē sed ,ppē coagulationē lact⁹ nutritū muliex ꝛ terrenū. Sexta expō magis i his vtꝛ dubitat inq̄rens vtꝛ p caliditatem aut frītatē generat̄ lapis.vī.n. p frigitatez generari.si vō iuuenib⁹ vbi multa calitas ē ñ generat̄ lapis aut raro ge nerat̄.in senib⁹ vō i q̄b⁹ icipit fri.dñari: ꝛ i senioꝛib⁹ maxi me:h hz p̄m⁹ fmo hip.ꝛ i his ē pñs itētio. 11

Figuras mitigantes uelut sarmē ta manu plicās uel distoꝛquēs p doloꝛib⁹ iacens accipiens surculi extre mum desup ifixi retinuit ꝛ liberat⁹ ē.

Trāsfert se hip.ad aliā māz ꝛ itēdit de figura deť minare.ꝛ q̄d dic̄ q̄ a figura multotiēs dissoluit passio.fic.n.dic̄: Fuit q̄dā nectēs vimina aut su nes ꝛ i onexione funiū doluit manū:fic ꝛ vehemēē dolu it q̄ febricitauit et i lecto iacuit ꝛ anxietatē būit ꝛ iectiga tionē q̄i a oferēte supuenerit hec egritudo. i iectigatiōe enī hac,piecit manū ad multa loca:et sic ot̄igit ipm,pjcē manū sup caput:et ibi ifixū stipitē cuulsit: et sic firmans manū soluta ē passio.vñ āt soluta ē passio q̄ ouersus ē la cert⁹ brachij aut man⁹ i onexiōe funiū:et nūc i hac figura vēit ad id q̄ ē fm nāz: aut qñ vētositates coadunate in ꝺsistēsiōe illi⁹ eupoꝛauerūt et solo fcā ē egritudis et nō dubites quō circa articulos et iuncturas cessauit passio man⁹:qū nō fuerit fm nāz figura man⁹.i.āgulata.et oici m⁹.n.q̄ ꝛ ꝺsistēsio fm nāz fuit vt i hac egritudie. 12

Quem ex mōtano laboꝛe uidi ego circa gephirā iactare crura tibiaz alterā mimē extenuauerūt : femoꝛa āt ualde urina ꝛ semen nō sunt retenta.

Arabilis ē et h̄ fmo vōlo vñcūq̄ ad hūc expla nādū aliquo mō a supioꝛi icipe.dictū ē āt nobis multotiēs q̄ ouertunt spōdiles: ſz si ad iferioꝛa puertāt noīat struma:si vō ad posticioꝛa vocat̄ gibbositas si vō ad latꝛa vocat̄ obliq̄tas.multotiēs āt neq̄ spōdiles colli neq̄ metafien patiunt̄: ſz spōdiles q̄ sūt i lūbis:et aut q̄dā ipsoꝛ:aut oēs et vl̄r tēdunt ad supficiē: et coāgusta uerūt ītestinū rectū et vesicā fic adiacētia: exiñ ex coāgu statiōe phlegmon supuenit.in his ex necessitate retentio fcā ē vrinaꝛ et egōnū. nūc aūt i h̄ fmōe nihil hoꝛ p̄dicto rū factū ē.et q̄ h̄ sit verꝛ pz ex dict⁹ suis:qꝛ dic̄ hip.q̄ vri ne et semē ipsis nō sūt retēta . Inq̄ram⁹ vō quid est h̄ q̄

dic̄ q̄ iactabat pedes ꝛ crura sic̄ aliena. et videam⁹ vtruz palysis fuit: ꝛ dicim⁹ q̄ ſi: q̄n vlr mouebāt mēbra: poti⁹ vo p̄ncipiū palysis. h̄. n. i mōte lapides icidebat aut ligna iōq̄ dixit: ex mōtano labore: ꝛ dū icidēt būit neruos obliozes ꝯ oziūt a lūbis. hi aūt nerui ducūt ad femora: ꝛ p̄ pt̄ h̄ dixit q̄ femora valde patiebāt. ppt̄ q̄d vo tibie mi⁹ patiebāt ꝛ dicim⁹ pp illud q̄ remotiozes sunt hi: q̄ vo dic̄: minimū: debem⁹ itelligē q̄ nō oio ſz min⁹. vñ i femoribꝰ valde dixit: ppt̄ h̄ dixit: q̄ ppinq̄ sūt spōdilibꝰ lūborū. ex mōtano dic̄: q̄ declararet opationē ipsā q̄ in eo q̄ icidebat lapides aut ligna passus ē. illud vo q̄ dixit: cē gephirā: ad memoriā illi⁹ dixit. tibiā āt dic̄: aut i eo q̄ ad vnā tibiā magis deriuata ē mā: ad alterā vo minus: aut q̄n vna tibia debilioꝛ fuit et mag⁹ recepit māz vine et se mē nō retēta sūt. ipse aūt dixit: nō retēta sūt. ſz palā q̄ educebāt siue volūtarie siue nō volūtarie educebāt. non dic̄: volūtariū aut nō volūtariū. q̄ dico semē fm voluntariā dico vtutē. ipsa. n. p̄ lacertos semp fit. vasa vo seminaria lacertos. volūtariū aūt dico semē q̄dē cū ocupiscibili fantasia. nō volūtariū vo q̄ ē sine ipsa. ꝛ q̄ h̄ sit vez manifestū ē i gomorea: i gomorea. n. semē nō volūtariuz educit. silr āt lacerti nō dissoulti sūt neq̄ passi. 13

Q Vc uelut alate nature costarum ꝓpter uirtutem occasionis.

Dicū ē aūt vobis i p̄cedētib⁹ q̄ ē alata dispō q̄ dixit: q̄ vētosū ocausale alatis. occasionē āt dic̄ a q̄ p̄cedit aliq̄ cā. sic igit ꝛ occasionē noīat ipsā efficientē alatā dispōnē: sic̄ calorē nālē vtutē: vitalē ip̄m cor. hi⁹ q̄dē inat⁹ calor debilioꝛ ē ꝛ min⁹ calid⁹: ꝛ ob hoc frītate effic̄ coangustationē thoracis: aut h̄ dicas q̄ occasionē dic̄ ep. multotiēs. n. q̄ patit ep: ꝛ nō effic̄ alēti/onē sanguis: exiū nō nutriūt mēbra: ocidit thoraꝛ ꝛ supuenit alata dispō. q̄dā āt bñ dicūt: q̄ possibile ē occasionē dicē ꝛ cēbꝝ. cēbro. n. nō mouēte thoracē neq̄ vētilāte nālē calorē: neq̄ ꝛferēte se ad vitalē vtutē: ſz patiēte supuenit hi⁹ alata dispō. bēs itaq̄ tria p̄ncipia efficiētia passionē hāc. costaꝝ aūt dic̄: q̄n supioꝛ ossa septē costarum reflexa ꝛ coniūcta ad inuicē efficiūt thoracē sicut dictuz est in anathomia. 14

N catarrꝰ male ꝓsuetis si expurgatio fuerit uel nō fuerit malum.

Dicū ē aūt vobis: q̄ catarr⁹ est q̄n būidū reuma descēdit ad fauces vel gutt. multotiēs. n. h̄ reuma acutū ꝛ corrosiuū ē: ꝛ effic̄ catarrū male ꝓsuetū. multotiēs vo deriuat ad pulmonē: ꝛ qr acutū ē reuma ꝛ patū ad agendū: pulmo vo būidū ꝛ habile ad patiēdū: ꝛ ppt̄ h̄ facile generat ibi phlegmō: ꝛ erupt⁹. i. aꝝ⁹ efficit vlc⁹: q̄d vlc⁹ i pulmōe ptisis. p̄pe noīat. dic̄ āt hip. Difficile ē h̄ reuma q̄uis expurget a pulmōe: ꝛ malū si nō purget ē: qr manēs faciēs corrosionē duc̄ i ptisiz. q̄re aūt ꝛ si expurget malū ē: ꝛ dicim⁹ q̄ h̄ reuma subtile est ꝛ i expurgōne ꝓfluit ꝛ magis ꝓturbat nāz. ꝛ vt expurget h̄ reuma: vehemētioꝛi ꝛ violētioꝛi idigem⁹ tussi: ꝛ manifestū ē h̄ q̄ ea q̄ sūt a pulmōe p tussim sursū ducūt. ꝛ ob h̄ ꝓsidera q̄ i vehemētioꝛi tussi ꝓturbat cerebꝝ ꝛ ꝓturbatum mouet: ꝛ motū mittit reuma ad pulmonez et iterū ptisis generatur: ꝓpter hoc dixit hippo. Dic catarr⁹ male consuetus est siue expurgatio fuerit siue nō. 15

R Igores incboāt mulieribꝰ qdem magis ab oſios. i. a lūbis ꝛ p dorsū ad caput etiā ꝛ uiris magis retro q̄z ante frigescunt: exteriora magis q̄z interiora corpis ut cubitoꝝ femoꝝ etiaz ꝛ cutē rariorē māifestat pl⁹: ab his āt alijs rigescunt recte ab ulceribus incipit ex occasionibus.

Sermo iste dict⁹ ē ꝛ in aphis pticula. v. ꝛ h̄ dicet itez. ppt̄ i ducēdos. hz āt ꝛ quādā additionez nō dictā i aphis quā. pcedēte ſmone inuestigabim⁹ siue bñ apposita ē siue nō. Quid āt itēdit h̄ hip. dicim⁹ q̄ ō rigoribꝰ facē mētōez ꝛ dic̄: q̄ rigoꝛ h̄ supueīt maxie mulieribꝰ ꝛ a posteriozibꝰ ptib⁹ icipit. ſz ingram⁹ nos p̄ q̄dā dzias: tres q̄dē fm sexū: duas fm mēbra: tres ſz pōes mēbroꝝ. Et fm sexū q̄dē ē dzia sic̄ q̄n dicim⁹ q̄ mulieres frioꝛes sūt viris. fm mēbra sic̄ q̄n dicim⁹ q̄ mēbroꝝ q̄dā carnosioꝛa ꝛ q̄dā neruosioꝛa: ꝛ carnosioꝛa q̄dē calidioꝛa sūt: neruosa vo frioꝛa. fm vo pōnē sic̄ q̄n dicim⁹ q̄ anteriora corpis calioꝛa sūt: qr cor ep ibi sūt. posticza vo frigidioꝛa. His itaq̄ ꝓcognit⁹ dic̄ hip. q̄ q̄n sint ex eisdē ꝛ ꝑibꝰ vasis frioꝛes sūt mulieribꝰ vir⁹. bñ aūt dixit recte exiti tib⁹ vas: q̄n ñ ē icōueniēs i vir⁹ q̄dē mlt̄a ee frītatē: i mulieribꝰ vo frītatē minoꝛē: ꝛ pp h̄ viros ee frioꝛes. vez cause sis efficiētib⁹ exītib⁹ pib⁹: mulieres mag⁹ patiūt rigoꝛē: icboat aūt ipsis rigoꝛ a lūbis: aut qr i posteriozib⁹ ptib⁹ mit sūt lūbi ꝛ frigidi sūt: aut pp illō q̄d adiacet matrix ꝛ mittit discrasiā frīdā lūbis: matrix. n. fm substātiā vt nerui sa frīda ē. neruosa āt ē ex eo q̄d ōbīc ꝛ distēdit. fm vo sui ocauitatē calida ē. ppt̄ generationē: ꝛ ipsa matrix mittit q̄dā coꝛna ad lūbos: ꝛ ppt̄ h̄ a lūbis icipit mulieribꝰ rigoꝛ. ppt̄ illud q̄ adiacet matrix lūbis p media nucham cōpatit multotiens cerebꝝ mīci nō. ppt̄ h̄ q̄ recipit neruos a cēbro ſz pp vicinitatē. cōpatiētiū. n. mēbroꝝ h̄ q̄dē p vicinitatē: h̄ vo p cognationē patiūt: ſz q̄n dixim⁹ q̄ anteriozes ptes cale sūt: posteriozes vo frīde: vñ h̄ sit verū ꝛ dicim⁹ q̄ ex eo q̄ anteriozes ptes pilose sūt p multā calurā tē: posteriozes vo absq̄ pilis pp frītatē: ppt̄ h̄ anteriozes ptes cale sūt ꝛ carnosioꝛes ꝛ facile passibiles: bñ. n. ob h̄ visū. puidentē ꝛ frītātē ipsas: posteriora vo sic̄ nō ꝓcipātia visus durioꝛa frioꝛa densioꝛa et non facile passibilia sunt. ꝛ hoc hz ꝑ⁹ itentio. Rigoꝛes q̄dē icboāt mulieribꝰ magis q̄dē ab ossios ꝛ p dorsū ad caput etiā ꝛ viris retro mag⁹ q̄z ante. Au mag⁹ ad mulieres q̄ magis supueniūt ipsis rigoꝛes a lūbis q̄z vir⁹: aut qr icboāt rigoꝛes ꝛ ab alijs mēbris: magis vo a lūbis pp p̄dictas cās maxime. ꝓpter mīcē. Frigescūt exteriora mag⁹ q̄z interiora corpis vt cubitoꝝ femoꝝ etiā ꝛ cutē rariorē māifestat pl⁹. Hoc tāq̄ cōclusio ē p̄dictoꝝ: q̄ pp h̄ frigescūt ppter dicta sup⁹: aut h̄ dicas. aut qr frigescūt dixit: vt ostēdat tibi q̄ nō de iecticāte rigoꝛe dem̄iat: ſz de eo q̄ ē p frītatem. exteriora vo ꝛ i: eriora dic̄ sic̄ i cubito. ante vo ꝛ retro sic̄ in adiutorio ꝛ femore. cubiti. n. exteriora cala sunt tāq̄ pilosa: interiora vo sine pilis tāq̄ frīda. interiora vo dic̄: adiutorij vo posteriora sūt frigidioꝛa ꝛ nō pilosa: anteriora vo cala quēadmodū ꝛ in femore. Ab his antē alijs rigescūt recte ab vlceribꝰ incipit ex occasionibus. Ecce iste sermo q̄ ē appositus. ꝛ q̄d dicit i hoc: multotiēs aūt ex anteriozib⁹ ptib⁹ generat p̄ncipiū rigoꝛis: vñ ē ē cā mali. ꝛ quid ē h̄: ꝛ dicim⁹ q̄ vlc⁹ est ibi ꝛ multitudo materie: ꝛ ppt̄ h̄ inde incipit rigoꝛ. Quidā aūt libroꝝ habēt ex occasionib⁹: quidā ex vasis: q̄dā ex ōzijs. siquidez ex occasiobꝰ: dicim⁹ q̄ exinde incipit rigoꝛ. ſ. ex occasionibus. ſ. vbi ē cā ꝛ p̄ncipiū mali. si aūt hz ex vasis: dicim⁹ q̄ exinde icipit rigoꝛ. ſ. ex vasis būtibus multā materiaz ſi vo hz ex ōzijs: quidā dicūt: vt ſi in finistris est vlc⁹ ꝛ de extris icboat rigoꝛ. male aūt isti exponūt. q̄uis. n. ꝛ in ātē

riozib⁹ partibus sit vlcus:tñ ex posteriozib⁹ incipit rigoz
t facit senſum ſapientib⁹ t exptis.multotiēs ãt pp breui
tatē tpis latet nos rigozis ꝓncipiũ vñ fiat. 16

Capitellũ ex generatione t occasi
one t plurimis rõnibus sed modi
ca cognitus colligunt:t addiscunt pa
ria t imparia sicut ex imparib⁹ paritas
fit una: sic utiqz erat uia ꝺozsũ t recte
habentium experimentum t nõ recte.

Intendit aũt hip.in ꝟ documẽto docẽ nos quõ
oz medicũ venientẽ ad egz interrogare ipm.t q̃
oz ipm inq̃rere t vñ accipe ꝓcognitionẽ.et ad ꝟ
q̃ moze doctrine ꝓcedat: ꝓfert ſmonẽ ſitũ a diuiſiõe: et
q̃ diuiſio dignioz ẽ diffinitõe t demõſtratiõe. diffinitio
aũt recipit ea que ſũt a diuiſione. t ex his aſſumẽs cõue
nientẽ ſibi efficit diffõnẽ:vt ex aĩali t plãta ſumit aĩal:ex
rõnali t irrõnali rõnale:t ex mortali et ĩmortali morta
le:et diffinit hoiem.demõſtratio aũt p⁹ diffõnez ẽ.ſi iter
rogaſ.n.pp q̃d hõ ẽ aĩal:q̃ ſubſtãtia aĩata ſenſibilis. ſil'r
t ꝓpẽ q̃d rõnale :et ꝓpẽ q̃d mortale.dignioz igit̃ eſt ꝺio
diffõne et demõſtratione.Quid aũt dic̃ hip.qñ oz vti di
uiſione ex his q̃ ſunt ſm nãm et extra naturã.Ea vo que
ſũt ſm nãz ſũt ſic̃ etas cõplexio habit⁹:q̃ vocat ipſe ex ge
neratione.qñ aũt tria ex ipſa etate ſũt nobis ex generati
one.ꝟ rurſum ſubdiuidam⁹.i. etatẽ ĩ puerilẽ iuuenilem
paraugmaſticã et ſenilẽ. Egritudines aũt etſi eedez ſint
ſi differẽte nã t etate:differẽte cura ĩdigent. Cõpl'ones
aũt aut ſimplices ſũt aut ꝯpoſite et eq̃les. Eq̃lis q̃dẽ eſt
habit⁹ eq̃li ꝯpoſit⁹ vnicuiq̃ ꝺueniẽs.habit⁹ vo aut ꝺeſu
pozis aut rar⁹ aut macilẽt⁹ aut bñ carnoſus. t ꝟ eſt ꝺio
eoz q̃ ſũt ſm nãm. Que vo ſũt extr̃ nãz:aut egritudies ſũt
aut cauſe aut ſinthomata.et hoz ꝺio dcã eſt multotiẽs.
ꝟ aũt oĩa oz inq̃rere et ꝓcedere a generalib⁹ ad ſingula
ria:q̃ ſingularia ſũt q̃ cognoſcũt et curãt:t rurſũ a pti
cularib⁹ venari vl'ta:vñ dixit hip. Colligunt et addiſcũt
t ampliant.ꝟ aũt dic̃ oĩa oz inq̃rere: qñ ducunt nos ad
cognitinã doctrinã:ĩõ et bñ dicẽs rectificat artẽ:et qui ñ
bñ dic̃ redarguit. Quid ẽ aũt ꝟ q̃ dic̃: Paria et iparia: t
dicim⁹ q̃ ipſe dic̃:q̃ oz ꝺiſiderare:ſi ĩminẽtes egritudines
impares ſũt ſicut calm t fridũ:et efficere ipſas equales
t.bñ tẽpatas et ꝺmẽſuratas. Occaſiões aũt dicit oẽs cãs
egritudinũ:et ſinthomata q̃ ſũt extra nãz:qñ cauſe occa
ſiones ſunt egritudinũ.egritudies vo ſinthomatũ:ſintho
mata vo leſiões actionũ:et hec nõ ſic̃ ſintbõata ſz ſic̃ cãe
deſtruũt vtutes.et hoc eſt quod itendit. 17

Sanguis fluxus ex naribus a sub
uiride nigris a rubicundis a sub
uiridibus.

Dic ſm oꝛdinẽ⁹ eſt ſupioꝛi.qñ aũt de patientib⁹
determinauit ſupi⁹:dic̃ multotiẽs:Quibuſdã egro
tãtibus fluꝛ⁹ ſanguis ſupuenit. Sz ſi nigre cholẽ
fit fluꝛ⁹ ſanguis:hi nigri fiunt.ſi aũt cholẽ venenoſe:viri
des fiũt.ſi vo ab vtq̃ virides t nigri tãq̃:t ſi ſanguis ſo
li⁹ oz fieri fluꝛ⁹:rubicũdi fiũt. ſi vo ſanguis cuz venenoſo
bñoze rubicũdi virides.qñ aũt fluꝛ⁹ ſanguis ꝓpẽ ſubtili
tatẽ t acumẽ mãe ſupuenit:aut ꝓpẽ multitudinẽ.in acu
ta q̃dẽ mã ꝺuenit auxilio mitigare:ĩ multitudie vo phle
botomare.et rurſũ q̃dẽ ĩ acuta balneare: ĩ multa nõ bal
neare.ꝓpẽ fluxũ.et rurſũ ĩ multa q̃dẽ mã ñ cibũ aut ſub
tilẽ dietã oꝛdiare. ĩ ſubtili q̃dẽ ingſſare oz mĩſtrare cibũ
vt triã aut ſimilã aut farꝛ aut aliquid tale. Si vo mlta ẽ
effuſio ſanguis ex narib⁹ oz ꝺſtringẽ aut galla aut ſtipti
ria.i.allumigẽmeni.et libri q̃dẽ bñt gallã ſolũ. qñ autez
bẽbãt albũ.inq̃rebam⁹ q̃ erat cura alba t alumi bñs . et
ĩueniem⁹ ſtiptiria.i.alumẽ gũmenã. t iõ appoſuim⁹ aut
itaqz ad curã oꝛ albũ.aut fiẽ q̃dã dicũt et male: vt expe
ctem⁹ alkatõez ſãguis ad albũ.male ãt dicũt.ſi.n.ẽ meli
e⁹bu.q̃ eũak t coꝛp⁹ melicũ ſupuenit moꝛs ꝓuſq̃ ꝓmu
tatio fiat ad album coloꝛem. 18

Xenia subducta impinguare alijs
autem minus impinguatio. sicco
uero oportet albo stiptiria galla.

Dicit q⁹ oz fluxui ſanguis ex narib⁹ paꝛꝛ ꝺare ſi vi
deris:aut q⁹ coꝛp⁹ egeat aut q⁹ thꝛõbi ſunt. t oz
hos euacuari:quẽadmodũ in vlcere:non ꝓius
enĩ vlcus curamus:niſi qui ĩ ipſo ſũt thꝛombos t expur
gauerimus. Sauinus vo hoc exponẽs nõ dicit: Xenia
ĩmo breue incertum:qñ ſi ꝺextre ptes bñt emoꝛꝛagiã t
voluer] ipſã ſiſtẽ: eꝺeuulſiõe vtẽ: t icide venã q̃ ẽ in ſini
ſtro brachio. ſi vo ſiniſtra hz paſſionẽ:eam que eſt in de
xtris incide venã: t bene q̃dẽ dicut q̃ſtũ ẽ in fluxu ſangui
nis.q̃ vo dicit hippo.nõ bene intendit. 19

Quam spumascunt t incipiunt spu
mascere aut rauceſcunt sanguinẽ
fundunt minus.

Dicit aũt q⁹ qñ icipiũt ſpumaſcere.i. coire ĩ iuue
nili etate:qñ t raucitas ſupuenit.raucitas ãt eſt
voꝛ q̃nis t rauca:grauiſ quidẽ eſt a calitate:rau
ca vo ab hũiditate. Caliditas enĩ ꝺilatat vaſa t faẽ vocẽ
grauẽ .vnde t mulieribus acuta ẽ vox ꝓpter fridũ t co
angũſtans poꝛos:tũc igit̃ dicit emoꝛꝛagizãt iuuenes:qñ
humiditas in pueris q̃dẽ in augmẽtũ diſſoluit̃. in iuue
nibus vo qñ non fit augmentũ ꝯgregat̃ hũiditas:t ꝓ flu
xũ ſanguinis expurgatur. 20

In processionibus sunt qui sonãt
minus ut archiselaus.

Quod fuit dictũ ſupus dic̃ ꝟ:q⁹ in eadẽ ſubã.hic
enĩ noĩauit ꝓceſſionẽ.ſupuenit aũt ipſis gene
ratio vẽtoſitat]:t ab expurgõne ipꝛ⁹ ſonus fit.
aũt dicas extremiſcũt vt iteꝛ ſupponatur hypocõdriaca
paſſio:t timoꝛ a melancholico humoꝛe fit. 21

Vero facti friculenti: hi autem
cum procedunt inflant uentrem
ut damnagoras.

Quidã aũt libꝛoꝛ bñt rigoꝛoſũ:t nõ bñ.nõ enim
ꝺmixtioni ieetigatio ſupuenit.q̃dã aũt habẽt fri
culentũ:t hoc eſt accipiendũ.q̃dã aũt male odo
rabile id ẽ malum odoꝛem afficiendo ab expurgutione
ventoſitatum. 22

Permutationes cõseruabiles mo
dicum nutrimentum illaboriosũ
insticulosum.

Dictũ eſt aũt eruditis in regimento acutoꝝ: ea q̃
ſunt ꝓmutatiõis.t q̃cũq̃ dicta ſũt ibi:hic repe
tit. Et vt hic ſermo pateat euidenter apponẽda
eſt vna dictio.ſ.repẽte:vt ita dicaẽ:Subite mutatões cõ
ſeruabiles.dic̃.n.nõ oz ſubito ꝓmutare neq; ĩ arte neq; ĩ
dieta neq; ĩ his q̃ ſunt extr̃.in arte q̃dẽ vt ſi ipſe lucrari cõ
ſueuerit:nõ ad ociũ ipm ꝓmutes. Jn dieta vo ſi ꝺſuetudi
nẽ bũit multa comedere aut multa bibẽ:aut modica co/

medē ⁊ bībere: aut multū balneari aut modice. nō pmu/tes ipm repēte ad ꝺrīū: ſz paulatī iducēdo ipm ſic multo/ties victū ē. ⁊ ſic oz ꝺſuare repētinas mutatiōes. nihilo/min⁹ ⁊ i his q̄ ſūt extra ſil'r oz facere vt ī aere. ſi. n. repente fiat frīoz aut calioz: oz et hūc ꝺſeruare. ſed dubitabit ali/q̄s: q̄n ea q̄ ſūt ab arte ⁊ a dieta ī nobis ſūt ⁊ poſſumus ipſa ꝺſuare. q̄ vo ſūt ab aere nō ſūt ī nobis: quō h̄ poſſu/m⁹ ꝺſeruare: et dicim⁹ ad h̄ aliquā doctrinā: q⁹ ſi aer cali/oz fiat: ducas ipſos ad loca nemeroſa aq̄s h̄ntia ⁊ arbo/res ⁊ vmbrā: ⁊ vl'r vbi ſūt loca frīda. ſi vo frīoz fact⁹ fue/rit: p̄cipias ipm habitare ī domo calā: ⁊ nō recipe frīduz aerē. h̄ ät q̄ opoꝛtuit dicē dicta ſūt. exponam⁹ g̃ dictiōes

¶ Modicū nutrimētū illaborioſū iſiticuloſū. Quidā aūt dicūt: q⁹ h̄ exempla ſūt repētine mutationis dicētes q⁹ ipſe dic̄: q⁹ nō oz a multo nutrimēto ad modicū p̄mu/tare: neq; ab ocio ad laborem aut a labore ad ocium. et h̄ expō nō plz ꝺa. ſz hīc: q⁹ hip. tradit añcedētia ⁊ ꝺña: ⁊ facit duas expōnes. et añcedēs q̄dē aſſumit modicū nu/trimētū: ꝺñs illaborioſū ⁊ iſiticuloſū. Et p̄ma q̄dē expō ē hec: Quīn modicū nutrimētū illaborioſū fac̄: vt itelligas ventrē. in multo. n. nutrimēto laborat vētr⁹ ad digeren/dū: ī modico nō laborat. Scōa expō ē h̄: Modicū nutri/mētū iſiticuloſū ē op⁹. in modico. n. nutrimēto magꝭ nō fit digō ⁊ nō nutrit̄ corp⁹: ⁊ pp h̄ nō fit ſit⁹: nō bñ aūt dic̄ oportebat. n. ī modico nutrimēto magꝭ ſupuenire ſitī pp ſiccitatē: nō aūt h̄ intēdit hip. ſz dic̄: q⁹ volēs mutationez facē h̄ tria inq̄re: vt ⁊ modico nutrimēto vtat ille: vt ⁊ la/boꝛioſus fiat maxīe in exercitio: ſi voluer⁹ p̄mutare: ⁊ vt inſiticuloſus ſit. ſi enī habuerit hec tria: facile ad q̄cunq; volueris permutabis ipſum. 23

Q Vone extenuatū depōit cutē: de/in uero diſtēdit nutrimētū ꝓtraria

q Uidā cōmentatoꝛ dicunt extenuatū: maciē corꝑ/poꝛis ſupueniētē ī eūatione ſanguis tāq̄ ī pble/botōia ūuenū ⁊ alioꝛ hūoꝛ fil'r: ſ. t ī purgōne vi/dem⁹ q⁹ macilētū fit corp⁹. ꝺa. vo nō recipit hāc expōez ſz dic̄ q⁹ extenuatū dicit purgōne carniū ſiue p̄ inanitiōez cuiuſq; hūoꝛis fiat ſiue p̄ aliā cām aut manifeſtā aut nō manifeſtā. Et nō manifeſta q̄dē ſic q̄n inti⁹ a ꝺſumptiua calitate expurgant carnes ⁊ extenuāt ⁊ liquefūt a cali/tate tēdēte ī pfundū. h̄ aūt cā nō manifeſta ē idiot⁹: ſoꝛ/taſſis ät ⁊ artiſtis: ſiq̄dē fuerit q̄dā idoct⁹ artiſta. q⁹ mani/feſtā vo ⁊ ab exīoꝛib⁹ ſic q̄n a triſticia aut ſollicitudine aut vigilia: extenuatio fit carniū. fit aūt ⁊ p̄ multitudinē ſanguis iutilis expurgatio carniū ⁊ macies. ⁊ ſup h̄ dic̄ ꝺa. q⁹ q̄n ītī romā ūueni mulierē quādā cui retēta erant mēſtrua ⁊ ſubtilis fcā ē. ⁊ dic̄ q⁹ alij medici p̄cipiebāt nu/trire pp maciē. Ego aūt dic̄ ℌ. cognoſcebā q⁹ retēta erāt mēſtrua: ⁊ ob h̄ ſuffocabāt nālis calor: ⁊ nō nutriebant/ mēbra ⁊ pblebotomādo ipſā ceſſauit paſſio. A pblebo/tōia. n. nutrimētū ſupuenit carniū: qū nō ampli⁹ ſuffoca/ret calor nālis a ſāguīe. ⁊ ī h̄ valde exp⁹ fuit ꝺa. Dz fo/taſſe aliq̄s dicat q⁹ ī illa muliere iutilis fuit ſāguis: ⁊ pp h̄ nō nutriebant mēbra: iō q; dic̄ ꝺal. q⁹ multotiēs vtilis ē ſanguis ⁊ potēs nutrire. vez debilitata ē vt⁹ attractiua toti⁹ corpis ⁊ nō attrahit: ⁊ exīū nō nutriūt mēbra. ī h̄ ät dic̄ nō nutrimēto ⁊ g̃cilitate: depoſitio fit carniū: qū enī ampli⁹ ſit mīſtrās. deīū pdurāte hi⁹ ſintoſi. i. collapſu: et diſtēſa ſiccitate diſtendit̄ caro p̄ ouriciē ſic ī cozio. Oz igit̄ nos nutrire. ſed rurſū nobis nutriētib⁹ p̄mo depoſi/tio fit. incipiūt aūt humectari mēbra ⁊ depōi: poſtq; vo repleāt nutrimēto: tūc itez diſtēdūt nō p ouriciē aut ſicci/tatē ſz p multitudinē. quid aūt dic̄ i nutrimēto: Con/traria. Et dicim⁹ q⁹ ꝺria dic̄ nō q⁹ ſintoſi. i. collapſu p⁹/fiat depoſitio: poſtea diſtēſio: poſtea depoſitio. h̄. n. nūq; iuenit: ſz qn̄ nutrimēto depoſitio ꝺria ē ⁊ diſtēſio nutri/mēto ꝺria ē in diſtēſiōe collapſus ſinthoſis: nō ſic depo/ſitio depoſitioni: aut ſic extēſio extēſioni: ſz vt aliq̄ depo/ſitio alicui depoſitiōi: ⁊ ſic aliq̄ diſtēſio alicui diſtēſioni ſ. tanq̄ fm nām ⁊ extra nām. ſz ⁊ nutrimētū fm nām ē collapſus aūt extra naturam. 24

C Oꝛporis iactura collabentis diſtē/ſio nutriti.

Actura aūt dic̄ rugā ⁊ ꝺſidera q⁹ depōnē q̄dem i. rugā collabēti attribuit: diſtēſionē aūt nutrito Tu vo dic vtq; vtriq; ⁊ depōnē ⁊ diſtenſionez in collabente ſil'r ⁊ in nutrimento. 25

F Rictile ꝓtinuum alteri⁹ ſignum.

Rictile ät dic̄ ineq̄le. ſic. n. ⁊ Homer⁹: Senitum turbationē ⁊ ieq̄litatē vndaq; defīgt: volēs dic̄ pōtū ſupfrictile dic̄ eq̄lē. Ineq̄le q̄dē dic̄ ſignuz eſt collapſus exītis extra näz. Eq̄le vo nutrimēti tāq̄ fm näm exītis. Cōuenit. n. his q̄ nō ſūt fm näz ieq̄le. his vo q̄ fm näm eq̄le vel continuū. 26

S Ubuiride ſubrubeum.

Et h̄ ſigna ſūt lapſus carniū: ſubuiride q̄ſi ſiccitas ꝺñat ⁊ cholā ru. ſupabūdāt ⁊ viridis colo⁹ appz Nutrimētū vo ſignū ē ſubrubeū q̄n ſanguineus hūoꝛ ſupabūdat: ⁊ rubeus colo⁹ apparet. 27

S Ic depmi māmas: g̃cile uero ſub/ſtolli ⁊ circūtēdi: ⁊ q̄dē neq̄q; gs dignoſcit ꝑpt̄ hoc ſz incarnati hoc fieri ualde repletio.

d Icit hip. q⁹ oz inq̄rē ī mlib⁹ pp q̄d fiat diſtēſio. ⁊ q̄dā dicūt q⁹ pp multitudinē māe p carnoſitatē ſupuenit diſtēſio: nō vo p collapſuz. hip. vo vtq; recipit: q⁹ ⁊ p multitudinē māe ⁊ nutrimēti ſupuenit di/ſtēſio: attñ ⁊ p collapſū. ꝑpt̄ multitudinē vo fic ī britib⁹ lac: aut ī q̄b⁹ē multitudo glādulaꝝ aut augmētū carniū fiūt magne māme. et pp collapſū vo fit diſtenſio quēad modū ī vetulis: ſic. n. videm⁹ q⁹ vetule bñt p̄mo māmas dimiſſas: poſtea vo tpe p̄ceden̄te ⁊ ſiccitate oñante diſten/dūt māme. Alauceas vo q̄dē ꝺtēpoꝛane⁹ hipp. ⁊ noie q̄/dē hippocric⁹: re vo ꝺri⁹ hip. dicebat. n. iſte hip. ee ēpicuz ⁊ expimēto vti ſic dic̄ ⁊ h̄ fac̄. empici. n. ē inq̄rē ſiue p nu/trimētū māme diſtēdāt ſiue p collapſū. male ät dicebat iſte. ñ. n. incōueniēs rōnantē ſubtilr ꝺſiderare ⁊ expimē/tū adducere teſtimoniū ſuoꝛ victoꝛ. 28

C Lauis appens uene manifeſte.

q Uidā ät dic̄ q⁹ ⁊ h̄ p, mltū nutrimētū fit. repleta enī vaſa ⁊ diſtēſa manifeſta fiūt. ꝺa. vo dic̄ q⁹ ⁊ p collapſū ⁊ deſiccatione h̄ ſupuenit ⁊ p multi/tudine cōmēſuratā. Dictū ät ē nobis ī li⁹ pulſuū: q⁹ a dia/cētib⁹ mult⁹ carnib⁹: nō ē manifeſta motio arte: non vo exītib⁹ carnib⁹ mult⁹: ſz g̃cili fcō coꝛpe manifeſta fit ⁊ q̄/viſui appibilis. ſic. n. dicebat nobis: q⁹ in ptiſica diſpōne ꝺbunt vngues: ⁊ nō augmētant: ſed ꝑpter conſūptionē carniū in quibus ſunt vngues. 29

I Rodicus febriētes inſecit circuſ/luctatiōib⁹ multis calefactiōib⁹.

Quidā aūt dicūt irodicus: q̄dā ꝑdic⁹. ⁊ h̄ nō diſ/fert ad expōnem fmonis. Rurſū q̄dā dicūt iro/dicū libiſtrieū. ſ. tirinthieū: q̄dā aūt leontinū frēz gurgie. ⁊ magis dicit leontinū: q̄n ⁊ plato ipſ⁹ remiſcu-

tãcz inficiens febricitãtes. sic itacz ⁊ hip. vilipẽdit hunc ⁊ dic̃ qꝫ irodicus febriẽtes: ⁊ nõ dignat⁹ ẽ dicẽ ledebat: sz iterficiebat. iterficiebat aũt ipsos: qñ cursũ ipsis ordinabat exercitiũ ⁊ bi⁹: ꝯsiderãs qꝫ p ħ caliditas q̃ erat extranãm dẽbat t̃mĩari: ⁊ igrabat ħ qꝫ ignis igni addit⁹ addi-tionẽ faciebat mali: ⁊ augmẽtabat passionẽ. rursus ordinabat ꝓdos vel circulos: vbi multotiẽs aliq̃ agonẽ habebãt: ⁊ ibi appetebat victoriã. et ꝓdos ãt dicit mot⁹ q̃ fũt de loco ad locũ. ꝓdo⁹. n. vel circul⁹ ẽ ab eodẽ ad idẽ mot⁹. vtebaf aũt ⁊ calefactõib⁹. i. alspiõe cale aq̃ aut balneis. vtebaf aũt ⁊ fricatiõibus que deficcacionẽ generãt efficiẽdo caliditatẽ in corpore. 30

¶ Alum febrire. i. cum fame oppugnans dolorem dolore ipsis qñ.

Quare mala ẽ febris: qñ alie q̃dem egritudines aut officiales fũt aut cões vnũ mẽbr̃ ledentes. Febris vo distẽpantia ẽ ⁊ extra nãz dispõ totius corpis. qm aũt ĩ fe. irodicus dẽbat ꝯsis vti. s. humectantibus ⁊ ifrigidãtib⁹: ecõuerso faciebat fame vtens: q̃ defectionẽ generat ⁊ salsũ efficit corp⁹ ⁊ febrẽ vehementiorem ⁊ difficiliorẽ facit: ꝓpter ħ dixit ipm oppugnantem ¶ Dolorẽ dolore. Cõsiderabat irodic⁹ qꝫ dolorẽ. s. fe. dolore posse curari. s. exercitijs ⁊ alijs ꝓdict⁹. Ignorabat aũt ipse: qꝫ dolor dolorẽ nũq̃z dissoluit nisi fm accñs sic̃ in sciatica dispõne vtimur cauterio. i. adustiõe. ⁊ ecce dolor ex vustione dissoluit dolorẽ isciatice: nõ tanc̃z dolor sed fm accidens in deficcando cum vstione humiditatez efficientem morbum. 31

¶ Enarum rubedo liuor viriditas laterum dolores molles.

Sic vt nõ credat aliq̃s qꝫ hip. inuidẽs irodico vituperabat ipm: iõq̃z dicit ⁊ ex his: Supuenientia difficilia sintomata. ħ aũt ꝛia fiebant fm differentẽ hiorẽ dñantẽ. fiq̃dẽ sanguis erat putrefact⁹ ⁊ fino ca febris erat: tũc multotiẽs exrubicũd⁹ fiebat hior: tũc liuidus fiebat color multiplicata passiõe. ꝓpẽ exercitia. si aũt melius: tũc liuid⁹ fiebat color. si vo cholera rubea. tũc viridis. qñ aũt thorax ꝓdest ad respirationẽ patiẽ in fe. ⁊ qz multotiẽs ipse ẽ hñs radices mali: pp ħ dixit qꝫ dolores latez fiebãt. latez aũt eoz q̃ sunt thoracis. Que aũt erãt dolores facti molles: ⁊ dico be q̃ nõ sunt p phlegmonẽ nec p schiron aut erpeta aut aliquẽ talẽ tumorẽ sz ꝓpẽ p uersionẽ respiratiõis simplr disnia facta ẽ. 32

¶ Am ꝓuenit insitientẽ fuare continere os tacendum uentum cum potu frigidum inducere.

Ad aliud documẽtũ transfert se hip. ⁊ dicit: qꝫ sitl supuenit: sitis vo ħ ẽ ꝓpter siccitatẽ isofagi aut trachee arterie. ⁊ quo debeam⁹ hãc siti curare ñ ꝓbentes potũ dicit: ꝓcipe bũc os claudẽ. ⁊ claudẽ os, pficit ĩ siti: ⁊ dicim⁹ qꝫ sic fm accñs. qñ aũt si iste clauserit os nõ ampli⁹ loq̃t ⁊ ipso nõ loquẽte nõ distendit passio sz curaf. vñ iduxit: Tacendũ. Oz aũt te apponẽ illum sermonẽ vt manifestũ sit qõ oꝛ ⁊ veri⁹: ⁊ ẽ ħ appositum vt nõ facias ipm multũ loq̃ sz modice. modica. n. locutio adduc̃ hũiditatẽ: multa vo maxie manet ⁊ ẽ violẽta ⁊ euaporat hũiditatẽ ⁊ distẽdit deficcationẽ ⁊ siti. vñ hipp. dic̃: qꝫ mediocriter disputãtes hñt raucã vocẽ: q̃ vo multũ clamãt clãgosã. ⁊ ħ mõ q̃dẽ absq̃z potu possum⁹ sitiz sedare. si vo cũ potu volum⁹ curare siti dic̃ qꝫ cũ potu debem⁹ ꝓbere ventũ fridũ. ⁊ q̃d ẽ ħ qꝫ dic̃: ⁊ dicam⁹ qꝫ ventũ fridũ dic̃ aerẽ fridũ vt frido exñte aere: ipz potũ fridũ mistrem⁹. qñ aũt aerẽ ventũ noiat: manifestũ ẽ in libro de aere loc⁹ ⁊ aq̃s: q̃ ẽ ab ipso ꝓpositus: ibi. n. dic̃ qꝫ sic aut aeris infusionẽ ⁊ reuma. ⁊ ĩ meteor⁹ dictũ ẽ ab aristotele qꝫ hip. ventũ vocat aerem motum. 33

¶ Occasiones unde cepere laborare ꝓtẽplandũ siue capitis dolor siue auris siue lateris signũ dẽtes ⁊ bubões

Capi⁹ aũt occasionẽ dicebat vtutẽ vitalẽ: cor: calorẽ nãlẽ: ⁊ ep. ħ aũt occasionẽ dic̃ cãm efficiẽtẽ ⁊ locũ patientẽ. qñ aũt hipp. q̃ mgr̃ ⁊ ꝓdecessor extitit nr̃e artis salutẽ corpoꝛ adoptabat: pp ħ multã diligentiã adhibet his curationib⁹ ⁊ saluti: ⁊ inq̃rit ꝓcognitiones: inq̃rit efficientẽ cãm ⁊ mẽbra patiẽtia. vt aũt ordinate, pcedã dico qꝫ vemo ad patientẽ: et dicit mihi iste qꝫ doleat caput: statĩ vtar ego medicamẽt⁹: ⁊ dico qꝫ nullo mõ: sz ꝓmo oz iuestigare q̃ ẽ cã efficiẽs: scõo qõ mẽbr̃ patiẽ. ⁊ cãm q̃dẽ quz inq̃rim⁹ vñ dolor ꝓcedit: vtr̃ omiomẽ. i. ꝯsilis ptis ẽ egritudo aut officialis: aut ĩ dissol'one ꝯtinuitatis iuẽta ẽ. ⁊ si omiomera ẽ vtr̃ simplex aut ꝯposita cũ mã fluxibili ⁊ absq̃ mã fluxibili. ⁊ qñ inuenio multotiẽs qꝫ sola ẽ distenpantia aut cũ mã: tũc inq̃ro ⁊ mẽbr̃ patiens. et posset aliq̃s dicẽ: ⁊ solũ patiẽs inq̃r⁹: nõ enĩ manifestũ ẽ qꝫ cerebr̃ patiẽ. ⁊ dico qꝫ nõ ħ inq̃ro: sz q̃d ẽ qõ ꝓmo patiẽ: vtr̃ cerebr̃ ꝓmo p se hẽt passionẽ: aut vẽt ꝓmo ⁊ p se: caput vo fm ꝯpassionẽ. Et ħ quidẽ q̃ dcã fũt de capite ĩtelligas de aure. dolet. n. aliq̃s aurẽ: ⁊ dico qꝫ nõ statĩ debes vti medicamib⁹. sz ꝓmo ꝯsidera cãm efficientẽ dolorẽ ⁊ locũ: siue ꝓmo patiẽs fuerit siue ꝯpatiẽs ⁊ tũc ꝓhabita cognitiõe vtere differẽtib⁹ medicamib⁹ fm differentẽ mãm efficiẽtẽ. fil'r aũt ⁊ ĩ dẽtib⁹ vtr̃ corrosio fit ventiũ aut phlegmõ gĩgiuar̃ aut discrasia sola: et differẽtib⁹ vtẽ curl. sic enĩ scriptũ ẽ ab Apollonio de curl caput dolentiũ: et de calidis ⁊ frĩdis siccis et hũidis fm differentẽ cãm opantẽ morbũ: eadẽ inq̃ras et in latẽ dolẽte et ĩ bubone vtr̃ signi rõnem hẽant bubões et supuenẽ ꝓpẽ multitudinẽ mãe: aut ꝓpter ãtraces ĩ pfũdo exñtes aut ꝓpẽ morbũ pestifer̃: aut bubo effectiu⁹ ẽ febris sicut qñ vlcẽ exñte ĩ crure supueniat bubo. Et exẽpla q̃dẽ supi oꝛ ptiũ corpis accipit caput aures dẽtes: mediar̃ aũt latus: iferiar̃ bubones. et hoc est qõ itendit hip. 34

¶ Ulcera facta dẽminantia febres ⁊ fimata quib⁹ hec nõ fiunt: distẽ perãtijs uero derelinquitur certissime rediterationes ⁊ pessime.

Ad aliũ fmonẽ trãffert se hip. est ãt ħ pticularis et decisio q̃dã a gnãli quodã fmõe. Dictũ. n. est alibi ab hip. qꝫ cretica ñ mota aut mortalia aut discrita. ħ⁹ ãt rõnis fmo q̃ ħ t̃dic̃ ẽ subtractio q̃dã. q̃d. n. dic̃: Supponit se. ĩ vlcẽ defiationẽ hñtẽ. ꝯsueuẽ. n. febres multotiẽs ĩ vlcẽ defiari: et multotiẽs ñ defiari: qñ neqz vlcera supuenẽ ĩ ipsis neqz fimata. et ħ. n. fimata pñt dẽminatõez febriũ opari. Ba. vo nõ recipit hi⁹ exꝑõnẽ: sz dic̃ qꝫ supuenerũt et vlcera et fimata: et nõ dẽminata ẽ fe. qre duplicẽ fecit exꝑõnẽ: vnã q̃dẽ qñ nõ oĩno fcã fũt vlcera aliã aũt dicentẽ: qꝫ fcã fũt q̃dẽ: nõ tñ defiata ẽ egritudo. vr̃ ãt ꝓma cã ꝯsona eẽ fmõi hip. qñ aũt dic̃: q̃b⁹ ħ ñ fiũt si et aliqñ ħ fiat ħ vlcera: et ñ possint defiationẽ opari: sz remaneãt q̃dã rellq̃e mãe statĩ redifiatiões fiũt egritudis vt ĩ plĩb⁹. bñ ãt dcñ ẽ: vt ĩ plĩb⁹: ob hãc cãz. oz. n. nol scire qꝫ si sũt multe relique remanẽtes aut modice: et si modice sẽ et ñ male: ñ fit redifiatio morbi nisi aliqõ peccatũ fiat aut a medico aut a patiẽte. si vo fiat pcz moderatũ neqz

tunc supuenit redĩcatio. si vo multe sint relīe:tũc absq; manifesta cã redĩcatio sit egritudis.hoc hz pn̄s intentio.

Ulcera fca determinātia febres ⁊ fimata ⁊c. Duplex ꝟ dr̄ ec̄ expō:aut.n.sumas añcedētia ⁊ sola:aut pĩ vlcera cū fimatib⁹ cōstrue. siq̄dem igit̃ sūpseris antecedētia: dic sic:q; vlcera fca ⁊ febres det̄abūt vt dictū ē.⁊ etiā fimata:fimata aūt dic̄ apata . q; aūt vlcera det̄minēt apata manifestū ē.pipleumonia.n.supueniēte:ruptio fca est ap̄at⁹ ⁊ sanies:⁊ sic solutū ē apa.multotiēs āt eruptio fca ē ⁊ sanies:⁊ nō cessauit apa.⁊ ꝟ q̄dē expō ē: si solū sūpseris vlcera.si vo ostruxer⁹ sil̄ cū fimatib⁹:dic q; vlcera det̄mināt febres ⁊ fimata.s.apata.q̄b⁹ vo det̄inq̄t certissime rediterationes ⁊ pessime.certissime autem dicit: vt scias firmiter q; rediteratio supernenit. 35

ROtundum sputum repercussoriū.

Arabilis ē ꝟ fmo.dictū ē āt i pnostic⁹.sputū q̄dē dr̄ idigestū sputū.ꝟ āt dicit sputū abusiue idigestū.vñ āt fit rotūdū sputū:⁊ dicim⁹ ex eo q; cōtinet in trachea arteria ⁊ figurat⁹ i ipsa. gaudēt.n.ea q̄ sūt ex nām figurari sil̄ eis q̄ sūt fm nām.⁊ b⁹ aūt rotūdi sputi mal̄ q̄dē cā ē g̃sticies hūoris:efficiēs āt imoderata cal̄as qñ āt igit̄ imoderata ē cal̄as:iōq; ⁊ desipiētia supuenit vt pus det̄iauit:si aūt facile passibile ē cerebr̄.si vo ē difficil⁹ patiēs ⁊ firma ꝟ ē mēs:aut nō desipit:aut difficultate desipit.vñ i li° ō inciorib⁹ dic̄ Ga.Succurratis mihi ne fiā phrenetic⁹.⁊ vñ ē ꝟ manifestū:q; bñ sensibilez būit imaginationē ab exteriozibus: ex eo q; facile irascebat⁹ a quibuslibet ⁊ patiebatur.desipientiā āt dico aut ūminentem aut expectatam. 36

EMozzoidas hñtes neq; pleuresi exagitant⁹ neq; pipleumonia neq; comedēti fagedene: equaliter uero neq; lepris equaliter aūt neq; alphis.

Arabilis ē ⁊ ꝟ fmo.p hūc.n.docet medicū hip.⁊ dic̄.Si vo fiat det̄iatio idustria nāe ꝟ tibi placeat.si vo nō fiat oīno det̄iatio:oz medicū iuuare nāz.si vo p maliciā egritudis fiat:oz phibē.ꝟ āt dic̄:Supponat⁹ sanguis expurgō p anū emissa: venis aptis cū ipz. bñ aūt dico circa anū:qñ si supi⁹ i ītestinis fiat aptio nō dr̄ emozzois sz sanguinea ꝺsentia . in hac āt emozzoide gñis hu.iferi⁹ labēs eūat⁹.⁊ si multotiēs supponat⁹ pleuretica dispō a melico hu.fcā cessat in emozzoide melico hu.eūato.sil̄ aūt ⁊ si pipleumōia supueniat a phl̄ate generata dissoluit⁹ i emozzoide:⁊ bñ dixit pleuretica dispōnem ⁊ pipleumoniā ⁊ nō dixit dolorē costax aut dolorē pulmōis:qñ āt dolor nō solū supuenit i phlegmone et apate:sz i discrasia.i.distēpantia quā discrasiā nō inuenit q; emozzois dissoluēt:⁊ etiā fagedene.i.comestiones dissoluūt⁹ ab emozzoide.q̄dā āt fagedenā dicūt caninuz appetitū.falsū āt ē ꝟ:qñ āt ꝺzū otigit ⁊ appetiua virtus diminuit⁹ i emozzoide.sz fagenā dic̄ corosionē carniū facta a venenoso ⁊ ferino hūore.iste āt venenosus hu.euacuat⁹ ab emozzoide:dissolui⁹ passio:ꝟ āt iñ emozzois nō ē bona i alphis ⁊ lepra.⁊ dic̄ q; eq̄r bi neq; lepris neq; alphis dissoluūt⁹:qz dubiū ē fm rōnē.qū vo generāt⁹ lep ⁊ alphe si idustria nāe mā expellat⁹ ad supficiē:tũc pdest emozzois.defigt⁹.n.q; ipa fcā ē idustria nāe.si vo p maliciā egritudis supueniāt pdicte passiōes:tũc nō ab emozzoide fit aliqua vtilitas. 37

MAdicantes quidem intemperate desiccatoriis istis non tarde vere liquerunt ⁊ pessima.

QUid āt ītēdit ꝟ appō b⁹ dictiōis ītēpate:⁊ dic⁹ q; emozzois pdest ⁊ dissoluit hi⁹ passiōes. Sūt āt q̄dā volētes hāc passionē curare ⁊ alias egritudies ⁊ iō medic⁹ volēs hūc curare:ligat venas faciētes emozzoidā.⁊ si sūt q̄mor:si otigat:tres oz claudē vel oppturare vnā vo nō:vt p ipsā expurgef mā. si vo ⁊ ipsā voluer⁹ opturare:tũc statues exercitia deābulatiōes vl̄ cursus dietā tenuē otinuas phlebotōias ⁊ otinuas purgationes vt mā q̄ expurgabat⁹ oli p emozzoidā mō p ꝟ expurgef.in oīb⁹ āt pdict⁹ passionibus otinuis pōt dissolui.fortassis aūt ⁊ finire q̄ dixit hip.⁊ pessima.

Sic ⁊ alie apostasies ut fistulate reuelationes.

Quēadmodū dic̄:emozzoides dissoluūt pdictos morbos.exiñ mā effectiua egritudis expurgata:fil̄ ⁊ fistulate dissoluūt passiōes exiñ mā eūata.igit̄ pipleumōiacis gaudem⁹ apata supuenire.⁊ ꝟ negligē volētes vt fistulef ⁊ īstruat⁹ mā egrotatiua iñ educi: sz oz hāc fistulā fieri in mēbro ignobili.si vo in nobili supfit vexiñ i min⁹ nobili vñ emittat⁹ mā.sic igit̄ in oculo multotiēs gaudem⁹ fieri fistulā:si a thoracicis educat⁹ mā:q̄uis.n. ocul⁹ sit mēbr̄ nobile:tñ ea q̄ sūt in thorace nobiliora sūt. 38

RQuelatōes ⁊ ptēplatio ex his fcē rea liberāt:his añ factis impediūt.

Dicit āt ꝺa.q; contēplādū ē nobis circa aliq̄d:et inq̄rere vtr̄ emozzois i fistula supuenientes dissoluunt mozbos: si ita añ mozbos supueniētes impediāt mozbos ⁊ dicit q; etiā. 39

AUterius loci loca suscipientia siue dolor siue pondus siue aliquid q liberant ad inuicem cōmemozes communiones ꝓpter cōmixtionem non.

Dicit āt ꝟ hip.q; ab alio loco loc⁹ recipit: sed aut nobilis aut ign̄bil̄.si vo ign̄bilis bonū:si vo nobil⁹ difficile.multotiēs igit̄ recipit mēbr̄ ign̄bile māz recipit vo aut pp id q; mā gsīa ē ⁊ pōderosa:aut pp dolorē mēbri recipiēt⁹.dolētia.n.reumatizāt⁹:aut pp aliquā aliā cām videlz attractiuā.vbi gra:venio multotiens ad egr̄ ⁊ iuenio mel̄icā passionē i cēbro ⁊ supi⁹ exñte mā:⁊ tũc vidi attractionē i pedib⁹:⁊ sic deriuo māz ad iferiora.idē ē āt ꝟ q̄ dic̄ q; ꝟ p doloꝛē iferi⁹ ducit mā. Cōtigit āt ⁊ p aliā cāz deriuari māz de loco ad locū.i. cōmembroz.etenī aliqs hñs pipleumoniā.⁊ i his q̄ sūt i thorace patiēs ⁊ tussiēs ⁊ repēte cessauit tussis:⁊ deriuata ē mā ad testicul⁹.ū.si inq̄ram⁹ vñ ista collimitātia. Volo.n. anathomicā doctrinā vobis dicē. Sciēdū ē āt q; est kili vena epat⁹ q̄ ramificat⁹ i duos ramos:⁊ vn⁹ q̄dē tēdit ad iferiora:alt̄ vo ad supiora videlz ad lacertos qui sūt i medio costax:exiñ mittit duos alios rāos ad supiora: ⁊ furculas duas: ⁊ ex ipſ mittit⁹ vn⁹ ram⁹ ad cartillaginē sil̄ez gladio:⁊ ibi rāificat⁹:⁊ vna ps ipsi⁹ ducit⁹ ad māmas alia vo ad iferiores ptes. et hic ram⁹ iferi⁹ tēdit ad ipsa. alt̄ ram⁹ a cruribus supius duct⁹ est: ⁊ ibi ostenūt duo ⁊ mittūt ramū i vir⁹ q̄dē ad testiculū: i mlib⁹ vo ad mr̄i cē:⁊ exiñ rāificāt⁹.⁊ hi q̄dē rami supficiales sūt:hi vo i pfūdo:⁊ supficiales q̄dē tēdūt ad lacertos q̄ sūt sup vētrē q̄ vo sūt i pfūdo tēdūt ad pyteneō:⁊ hi ruxus ramificāt⁹ ⁊ rami q̄ sūt i lacert⁹ pectinis:i vir⁹ q̄dē tēdūt ad māmas vgā:i mulierib⁹ q̄dē i nām femineā . rami vo q̄ sūt a pyteneo mittūt ad alios ramos:i viris q̄dē ad testiculos:in mulierib⁹ vo ad collū mr̄icis.cōicāt āt ꝟ ad iuicē:qñ fit virilis testiculus distendit:fil̄ ⁊ os mr̄icis.ꝟ aūt ē colli

mitia mẽbroꝝ generatiuoꝝ: ꝛ eoꝝ q̃ sũt in pectine.

Propt̃ ꝯmixtionẽ ꝛ nõ rursus sãguis procedit sed ſm humoris cõfinitatem talia expuunt.

Hoc itẽdit dicẽ ḃ hip. ꝙ bacten⁹ q̃dẽ pur⁹ sãguis educebaf: nũc ãt supabũdãte alio hũore nõ educit sanguis pu⁹ ſ aut melic⁹ aut phlegmatic⁹ aut cholericus. 40

Sit qb⁹ sanguinẽ dimittũt i tpe i his: uel in alijs quidez uelut i his hoc nãqz fit ipedimentuz in sanguinea spuentib⁹ tẽporibus pleuresis cholera

Dicit aũt ꝙ oz multotiẽs phlebotõare qũ op⁹ est aut nõ oz. ꝛ q̃re: qz ipedit tps calin exñs aut ad ustiões caniculares: ꝛ multa fit euaporatio: aut puerilis etas ꝛ nõ oz phlebotõare: aut pleuretica ſuppo/ nit passio i cholã ru. gnãta i distẽpantia: ꝛ nõ oz phlebo tomare fic̃ dic̃ H. nõ credebã ḃ hip. nisi expt⁹ fuissem ḃ i opib⁹ arti. rursũ aũt ꝛ si cholã ꝺtineaf: nõ oz phlebotõare ſ purgare. fortassis cholam dic̃ ḃ hip. ferinã ꝛ mortalez q̃n i hac mãifesta ẽ moꝛs nõ oz phlebotõare: vt nõ videaf. ppt̃ ḃ faciẽs mori. ꝛ i his ꝯpleta ẽ tertia particula pꝛe sentis negocij.

Explicit tertia pticula: Incipit q̃rta. I

Oexñtib⁹ dubia crisis generata si repausati oznõ putrefecerit: hoc depsso reditatio fit sic̃ febriũ reitatiões in silli piodo istis spes in articulos dimitti.

Ostq̃ detiauit hip. tertiã pticulã pñtis negocij: ꝺñ itẽdit detiare ꝛ q̃rtã pticulã i q̃ docet nos nãlef ꝛ anathõicas speculatões cognitiuas ꝛ curatiuas. qõ ãt ab eo dr̃ ḃ: mãifestũ ẽ eruditl ꝛ sciẽtib⁹ Supponit. n. ab ipo fe. i. apate detiabit. Iscriũ ẽ. n. dobis: ꝙ fe. aut detiat aut dissoluit: ꝛ ẽmiaf q̃ dẽ aut ꝑ expurgationẽ aut ꝑ apa. nũc itaqz dic̃: p apa iudicaf subiecta fe. dic̃: si igit i fe. supuenat apa crisis fit ꝛ p mutatio. ꝛ vñ hẽm⁹ certitudinẽ ꝛ fidẽ alitatiõis: ꝛ dicim⁹ ꝙ ex signis apat. fiq̃dẽ generabit magnũ apa ꝛ bz dolorem magnũ ꝛ colorem durabilẽ fit alitatio ꝛ putrefactio bẽte mãe: postea vo ꝛ eruptio apat ꝛ sanies. ꝛ si fiat ulaz desigt apa: ꝛ tũc idiota q̃dẽ in ḃ accẽte pturbaf: nos vo gaudem⁹. si vo i fe. apa supuenerit: ꝛ ḃ repẽte fiat imanifestũ: tũc idiota q̃dẽ gaudet artista vo pturbaf. desigt eiz ꝙ rediit mã ad pfũdũ: ꝛ erit reditatio fe. ꝛ bucusqz manifesta sit q̃ dicit erudit ꝛ sciẽtib⁹ ꝛ multotiẽs dcã. Exide vo ꝛ eẽneũ q̃dã addit: remiscit. n. multaz reditationez ꝛ dic̃ ꝙ fuit multe reitatiões fe. et apat. ꝺsidera aũt ipm hip. ḃ velle dicẽ tibi: ꝙ suppoit fe. et ipsi supuenit apa: ḃ at rediit i articulos. si vo cessauerit ḃ recipit colica dispõ meli⁹. n. ẽ a mẽbris nobiliozib⁹ derivari mãm ad igbilio ra q̃ ecõuersio. Si repausatioz Qui dicat: si repausauerit et cessauerit dolorez: i his curatiũ ẽ magis dolẽs. ḃ ent dic̃ passio articuloꝝ. dicim⁹. n. ꝙ hac passiõe dissoluta supuenit cholerica dispõ: et nõ cito supuenit nisi redeat apa ad pfũdũ itaqz rediit et fe. et rursus itromisit se nã ad generadũ apa et generauit ſ nõ ꝑmutatũ ẽ: ſ rediit exñ itez et fe. rediit. si vo fuerit gssa mã ꝺtẽta nõ apli⁹ põt deriuari ad supioza. nõ. n. generaf apa circa aures: ſ ad articulos ducit mã pp id ꝙ ḃ mẽbza ocaua sunt et habilia ad recipiẽdũ mãz: aut ppt̃ debilitatẽ ipsoꝝ articuloꝝ: aut ex eo ꝙ gssa erat mã et inferi⁹ fluens videlz ad articulos aut ex eo ꝙ añ tps et pfectã sanitatẽ mot⁹ẽ patiẽs ꝛ fatigauit articulos et fec̃ habiles ad receptionẽ mãe: et exiñ apasis generata ẽ i articul. et ḃ ẽ qõ itẽdit. Coexñtib⁹ dubia crisis generata non putrefecerit: hoc depresso reiteratio fit. Pro coexñtib⁹ aut itellige aut apata aut sub leuatiões aut gibberosa. Dubiã crisim aũt dic̃ q̃i i cretico die: tũc. n. gnãf apa. ḃ depsso aũt dic̃ q̃i depdito. Sciẽduz ẽ aũt ꝙ q̃dã volẽtes ḃ exponẽ ꝑmutare dictiões ꝺsiderãtes hip. soloecismũ facẽ: qz dixit: coexñtib⁹. i. apatib⁹ plr et adduxit singlr lu ḃ: et pp ḃ apposuẽ ex: ppõez: et dicũt Ex ḃ q̃i ex illo tpe ex quo depijt apa et reitatio fcã ẽ. H. vo dic̃ ꝙ si ẽ oño ꝑmutare dictionẽ: nõ dicas ex ḃ ſ bis q̃si apatib⁹ depdit] supuenit reitatio fe. nõ tũ oz ꝑmutare dictionẽ. hip. n. attica vtif ꝺstructione et singulare cũ plri ꝺstruit: referẽs ad itellectũ ꝺstructionẽ: quẽadmodũ demosthenes dic̃: Nos paup viles et depositi sedem⁹. ſ et ḃ dic̃: Coexñtia apata gnãta: ḃ. i. hac passiõe depssa: dico q̃i his apatib⁹ depssis. oz aũt nos scire ꝙ añcedẽte pli cõstruim⁹ singulare singulari: q̃n plẽ cõtinẽs ẽ singulare: ſ singulare vo nõ plẽ. Sic̃ febriũ reitatiões silli piodo: istis speras i articulos dimitti. Uult aũt oñdẽ ꝙ ḃ: q̃n oia piodo attrahif: et piodo ꝺsequif. sic. n. dic̃: Si fe. i cretica die õficiat: i cretica itez redit: silr et apata: si i cretica die deficiũt: et i cretica redeũt. bñ aũt dic̃: spes i articulos dimitti. dubitãf. n. dixit speres: ꝙ põt p expurgatõnẽ euacuari mã et nõ duci ad articulos. 2

Urina piguis ꝛ alba ut antigeneos i laborosis q̃rtanis ẽ qñ icipit ꝛ liberat apate. si uero ante hac ꝛ a naribus sanguis fluit sufficienter ꝛ ualde.

Dicisti] aũt ꝙ duplex ẽ labor: aut a cã añcedẽte fact⁹: aut a spõtanea. ꝛ ꝙ spõtaneus labor vt in plib⁹: aut i pigui mã gnãf qñ ẽ aggũatiu⁹: et in phlatica qñ ẽ distẽsiu⁹. bñ aũt dixi: vt i plib⁹ i pigui. ecce eni vlceratiu⁹ et pũgitiu⁹ doloꝝ i ru. cholã gnãf q̃ ẽ subtil nisi voluer] dicẽ certi⁹: ꝙ multa exñte cholã ru. gnãf hoc dic̃ itaqz hip. ꝙ si genẽf laborioſa dispõ i pigui mã inqrẽ vrinas: et si ſuener] has exñtes subtiles et aquosas dicas ꝙ apa magis alicubi spaf. si vo pigues et turbidas inuener]: dicas ꝙ nõ fiet ſ p vrinã expurgabif mã: vez et per vrinas si nõ emittaf nõ sẽp supueit apa. q̃d. n. ẽ ḃ: et dicim⁹ ꝙ sãguis ẽ supabũdãs et fluꝝ⁹ sanguis fit ex naribus Oz ãt te dicẽ sic: ꝙ apa gnãbif nisi vrina pigui et turbida egrediaf: et nisi fluꝝ⁹ ãt sãguis ſ itellige vt nõ sic̃ gutte q̃nqz sãguis emittãf: ſ vt ipse dic̃ sufficiẽf et valde. dicit aũt nobis: ꝙ oz nos tũc q̃n fluꝝ⁹ sãguis supuenit aut vria pinguis egredif certe et firmiter referre et dicere ꝙ apostema non generabitur. 3

Cui intestinũ i dextro artetico factum est ſ quietioꝝ: quz uero hic curatur superdolentioꝝ.

Uidã ãt librorꝝ bñt: cui itestinũ sine n i greco: q̃dã ãt cũ n: cui intestinũ: enterõ. n. i greco cũ n latie dr̃ itestinũ: eterõ sñ n dr̃ alterꝝ. vñ i nãlib⁹ etherogeneũ et hõgeneũ. i. alti⁹ gener] et silis gener]. fiq̃dẽ igitur bñt: cui alterꝝ: d: ẽ ꝙ alĩa aur] multotiẽs recipit apa: si cut et in ꝑma epidimia dictũ est: ꝙ nõ semp vtraqz auris recipit apostema sed multotiens vna ppt̃ ḃ ꝙ ad vnum

locum repit mā:aut qz debilius ē vnū mēbz: quos z au
rib⁹ fluētes noiauit.si vo hñt:cui iteſtinū:h dic hip.q cui
iminēte artetica diſpōne;ſupuēiat poſitio iteſtini alterā
fit artetice: qz ad iteſtinū repſit mā. z ſi ceſſauerit relaxa
tio iteſtini:recipiūt itez articuli māz. Galē.vo h exponēs
dic q nūq̄z iuētū ē h i opib⁹ art] q i remiſſiōe iteſtini ceſ
ſauerit artetica.ſz hip.h de colica diſpōne mētionē facit
z dicit q gſſa mā obtinet i loco z generat dolo⁹ i dextris
ptib⁹.dictū.n.ē i anathōia:q maxie i ſiniſtr] ptib⁹ iacz oz
būm iteſtinū:i dextr] vo colon:vextū mittit quādā ptē ad
ſiniſtrā ptē colō z magnā ptē inuolutoz iteſtinoz: ſic enī
mouēt iteſtia.vñ i colica diſpōe dolore ſupueniēte qñq̄z
q̄dē i dextr] ptib⁹ qñq̄z vo i ſiniſtr] fallacia fit:z opinant
plēs aut q ep patiat qñ i dextris ſupuenit dolo⁹ aut q
ſplen patiat qñ i ſiniſtr]. Supponit itaq̄z colica diſpō: et
ſupuenit dolo⁹ i dextris ptib⁹:tpe aūt p̄cedēte diſſoluit
colica diſpō generat artetica mā deriuata ad articulos.
ſi vo ceſſauerit artetica ſupuenit colica diſpō.meli⁹ āt eſt
q a nobilib⁹ ad ignobilia ōriuet mā q̄z ab ignobilib⁹ ad no
bilia. Qō lz q̄tio⁹. Fiat q̄ ſi q̄euerint z ceſſauerīt do
lores i his curat ſupdolētio⁹.h aūt dic vt itēdas paſſiōez
articuloz.dicim⁹.n.q hac ceſſata fit colica diſpō:nō ſēp
aūt ſupuenit colica diſpō niſi redeat mā nō bñ curata:ſz
quedā mā moueat in ipſis. 4

a Qaſij q̄dē puella exñs dēſati ſpūs
erat:mulier uero fcā ex pturitiōe
ſupdoleſ nō ualde ſz i ſupficie:eleuauit
pōd⁹ magnū ꝓfesti aliq̄d ſonare uiſū eſt
iuxta pect⁹ poſteriozi q̄ūt aſma habuit
z dolebat iſcian dextrum.

Mirabilis ę̄ z h ſmo z dign⁹ notari. Dolo āt p⁹q
n dā accipe ad ipſi⁹ exponē. ſpūm aūt dic reſpiratio
nē:aſma aūt dēſa reſpirationē. Sz p⁹ ſumam⁹ z
cāz p quā gnāt dēſa reſpiratio.ſ.aſma.h āt gnāt aut phy
mate exñte circa pulmonē aut mā gſſa z viſcoſa occupā
te ānulos pulmōis.volo aūt z quādā anathōicā doctri
nā p̄dicē:ſūt.n.ſpōdiles ſpine plēs.vij.q̄dē ſūt colli.xij.āt
metafeni.v.vo lūboz:z a q̄rto z ſcō ſpondili metafreni
oziē neru⁹ z mittit vnā ptē ſui ad ea q̄ ſūt in pectore z ad
lacertos q̄ ſūt i medio coſtaz.aliā aūt ad manū:tertiā vo
ad lacertos q̄ ſūt ſub femore .qñ āt h p̄dixim⁹ veniamuſ
ad ꝓpoſitū. Dic aūt achaſij:tu vo itellige aut mulier aut
ſoro⁹ aut nur⁹. z h nō differt:h itaq̄z mulier puella exñs
ſ.virgo:ꝺsueuit.n.hip.puellā q̄dē dicē vginē:mulierē vo
coeūtē cū viro.h igit vgo exñs būit aſma ſimate exñte eē
pulmonē:poſtq̄z vo būit rē cū viro z otigit ipſā ocipe et
pere:ſcā ē ei mēſtrualis purgō z eūat⁹ ē ſanguis:z miti
gat⁹ ē dolo⁹:vez nō finaſ fcā ē eūo: ꝓpt h z hip.dixit: q
ſupficialr fiebat dolo⁹.poſtea vo h aliquo tpe voluit ſu
mē a tra q̄dā lignū gue aut lapidē:extēdēs manū z fa
tigās:ſon⁹ fact⁹ ē cc pect⁹:z nō fuit ille ſon⁹ nerui rupti ſz
ap̄at] ruptionē patiēt]:qñq̄z aūt ſupuenit ruptio:igit diſ
fuſa ē mā z ducta ad ānulos pulmōis:z rurſus ſupuēit
aſma pp opilationē:poſtea z h diſſolutū ē mā deriuata
ad iſciā. ſz dignū ē iueſtigare q̄re ab biſ q̄ ſūt i pectore ad
iſciā deriuata ē mā. z ſiq̄dē ſupficialr voluer] ptrāſire di
cas q ōbilioz ē iſciā iōq̄z recipit.ſi vo ſubtili⁹ voluer] dicē
dicas q ab his q̄ ſūt i pectore ducta ē mā ad gnātiua mē
bza ꝓpt affinitatē:z qñ gnātiuis adiacet iſciā q̄ū ſint foz
tia repulē māz ad iſciā z ceſſauit aſma: qñ aūt i p̄ncipio
multotiēs ſanguis ē ſupabūdās:poſteri⁹ vo choſa ru.p
pt h dic q i p̄ncipio q̄dē rubeū expuebat: poſtea vo ru.
choſaz mixtā cū ſanguīe.itaq̄z curā tēdit: dixim⁹.n.q q̄
dā medicinalia documēta docet.dic itaq̄z hip.q facieba
m⁹ curā a dieta z ab actib⁹: a dieta q̄dē,phibētes ipſaz a
cachochimis cibis z male digestibilib⁹ z gſſis:ſiue hoz
ſūt h porcine carneſ ouine z bouine:cachochimez āt ſūt
ſic allea z alia hi⁹.ab actib⁹ vo ſic a voce z iracūdia.etei
magna vox z iracūdia mouēt māz z turbāt egritudinē
Qū h laborat doluit tē z aſma būit. Nō āt dic q q̄ñ
dolebat: iſciā iā aſma būit .nō.n.poſſibile ē nec vnq̄z al
ma ꝺsequt iſciā:ſz ecōuerſo quotiēs dolebat aſma:tunc et
iſciā dolebat ꝓpter p̄dictas cās.

Ut in capite ceneme p̄ius adaptata eſt
ſtiptiria kekaumene.

Hoc āt volēs exponē h.dic:q h⁹mo i multi ab hip.vi
tupabat:a nobis āt nō vitupat.ſolā āt.n.paſſionē docet
z mēbz i quo fuit paſſio z appoſitā medicinā ſiue p̄fuit
medicia ſiue leſit:ñ dic z mēbz q̄dē fuit caput:paſſio vo
malicia paſſiōis vle⁹ corroſiuū:medicia vo fuit alumigi
meni kekaumeni:z nō dic ſiue,p̄fuit ſiue leſit:fortaſſis āt
,p̄fuit:dic.n.q ꝺsuēit eidē phaſracia:ꝺsueniēs āt,p̄deſt. 5

a Aliud ap̄a eq̄r qz auferre inerat
apoſtematizari a ſſuit ſexageſimū
d Dicit h.q aliud factū ap̄a ab ap̄ate capit].triſtu
gdemō vo z magn⁹ ſophiſta dic q generatū eſt
ap̄a i capite:z h⁹ fcā ē ruptio:ex:ñ caſus oſſiū ſpe
ctabat z os h extractū z fac ap̄a ſcōm: deiñ fcā ē ruptio
z ſeptia die cecidit os.ctiā āt die dic ex q̄ icepit generari
ſcōa apoſtaſis aut ex q̄ fcā ē ruptio duoz ap̄atū. ñ.n.ē cō
ueniēs p⁹ ruptiōez ap̄at] p⁹ multos dies cadē os. 6

c Qola hñt q̄lia cōiſ aut cōiter: maio
ra uero dicūt meſocoliſ: hoc āt ex
lateribus circa uentrem a ſpina.

Qola āt dic iteſtina a pte deſignās totū.a colō.n.
c oia iteſtina dic:h.n.dic iteſtia hoiuz maioza ſūt
p̄ncipaliū iteſtinoz ſm magnitudinē.ſm pōnez
vo tadē ſūt:h aūt colligūt meſocol.i.medijs iteſtinis. ſci
tis.n.q eſt quoddā neruū ligātiū ozū a p̄ma ſpōdili lūm
boz z ſubſternit meſaraicis venis z ſic ligat intestina. et 7
hoc eſt quod intendit.

c Onceſſiōes ad ifirmos ut munde
agere uel potus uel cibus ſi ituet
ſi uidet molliter que attingit.

Irecolit] multotiēs dictū ē nobis q oz medicū
multā diligētiā z ſollicitudinē adhibē ſaluti pa
tientiū.z dictū ē h i aphis z i alijs locis.quō āt
adhibem⁹ diligētiā circa ſanitatē:dicim⁹ q hēbim⁹ p̄ntē
obedientē:ſic ē videre i exēplozib⁹ q niſi fuerit obediēs egro
mā artifici ñ fit op⁹ vt oz:ſil⁹ z h niſi fuerit obediēs egro
tans nō fiet ſanitas. obedientē aūt efficiem⁹ egrotātez ſi 8
ꝺceſſerimus eidē aliquid:ſic dic in aphoriſmis.

q Qle nō multū ledūt qz nō mag̃ iñ
ledit fri.z ubi oz paz detioz cib⁹.
q Quod dilectio.n.pōt efficē ſanitatē:manifeſtū eſt
exñ.vult.n.multotiēs medic⁹ offerre patiēti ali
quā medicinā:z hāc nō recipit patiēs repellens
medicū.ſi vo p̄ aut mr aut amic⁹ offerret:tūc recipit me
dicinā,p̄pt amiciā offerēt]:vides itaq̄z quō amiciria ſani
tatē poteſt efficē.ſic igit z h dicit hip.qm oz cōcedē patiē
ti.cōcedim⁹ āt eidē h mō:multotiēs.n.volum⁹ ei aliq̄d of
ferre vtputa panē aque mixtū:z oportet noſtrum ciathū
bñ lauare:z etiā cozā ipſo manus noſtras bene abluere:

ppē ꝫ dixit:q3 oz ea facē ī qb⁹ delectaf aut si intuef aut videt ꝫ dicim⁹:z ne credas q3 hip.breuiloq⁹ dēbat vti repetitiōe eiusdē dictiōis:dicēs q3 si ituef si videt: ꝫ dici⁹ q3 nō ad visū fiē colozef:z hos oz vidē.q̄dā vo sūt z vsq3 ad itel lectū veniētia sicut īimici pñtia:z ipa dicim⁹ ītueri:ꝫ aūt inspectio tēdit vsq3 ad itellectū:z stati oz īimici z amicos recordari.si ꝫ.n.fecerim⁹ z amici pñt redire: z īimic⁹ si vitupaf z patiēs nō curaf:z ꝫ q̄dē sūt ī visu.g̃ ät z ō tactu fiē:z ꝫ facit fiē dialectic⁹.de extrēis.n.sensib⁹ fac mētio tactu:dicim⁹ q3 si delectabilī se hz in ouro lecto iacē nō facias ipm ī molli stare.si vo ꝛsuetudinē bīīt ī molli:nō facias ipm ī ouro iacē.fiē dictū ē ī regimēto acutoꝝ:vt ñ exiñ fiat tristicia z turbatio egritudis.nos ät dicam⁹ z ō mediis sensib⁹ fiē de auditu:z ī ꝫ.n.sunt q̄dā q̄ tēdūt vsq3 ad auditū sicut cythare et fistule et bi⁹.q̄dā vo vsq3 ad intellectū tēdūt:vt anūciatio patrie cozuēt]:aut domi cōbilib⁹:ꝫ illi offeras.si vo bñ odozabilib⁹: bñ odozabilia ꝓbeas.ꝫ bñ odozabilia dico:nō faciētia dolorē capiti]ed ꝓficiētia patiēti:vt ī fe.tāq3 rosas:he.n.bīt et bñ odoza delectaf:aut oulcia si oulcib⁹.ītēdif ät medicinā ei offerre:aut aliād tale amaꝝ cōmisce ipm molle:vt allicias[pa nea:aut frīdū potū si ꝛtigerit eē egritudinē īdigestā:non offeras eadē stati:ꝫ stati tū spem facias:z dic q3 ꝑpamus ꝑ paucos dies te balneare:aut ꝑ paucos dies dabimus tibi aquā frīdā.z qū vencīt ōsideriū balnei aut potꝰ frīdi tunc ātcipat vnū diē. q3 si ꝑ ouos dies dēbas balneare aut dare potū ꝑ vnā offeras vt vnaꝝ ocedis patiēti.oz ät q3 visitatiōes medici ocedāt ei:z iḡrē ī visitatiōib⁹ multitudinē ipaꝝ z tps z q̄litatē.multitudinē ät dico:vt ñ ꝛtiue medic⁹ vadit ad ipz:qz ī ꝫ vī isest⁹ neq3 paꝝ z ī ꝫ req̄sit⁹ nisi supueniēt pl'a siē sinthomata.z si pl'a supueniāt: z tu cōtinue vade vt subsidiū feras.tps vo q3 ñ venias ī decli nationib⁹:tūc.n.nō īdiget te:ꝫ ī poꝛissimis oz te ferre subsidiū:aliq̄n vo ī declinatōe q̄ volue[nutrire.q̄litatē vo visitatōis q3 nō cū q̄ete aut clamoze īgrediar]:z dicimus nōne ga.ē īgressus cū sōitu ad quēdā. z rīdem⁹ ad ꝫ q3 fim:iōq3 scdario tussiuit.oz itaq3 z fmones itendē:fmōes dico patiēt]:vt si ꝛterrogauerit patiēs de egritudie sua si q3 salutifera erit:z dicas q3 speram⁹ ī deo laborare mecū ɔ egritudinē.dictū ē antē ab hip.i aphis: q3 p q̄dā tria reficit sanitas:p medicū:p patiētē:p egri tudinē.ꝫ vba oz te dicē egroto:z nō facias siē fecit q̄daꝝ noīe callianaꝝ q̄ medic⁹ fuit:z ꝛterrogat⁹a quodā patiēte siue vixerit siue moziet:dixit eidē:Mozt⁹ fuit patrocines:aut fmōes dicit:vtputa grāmaticos rhetoꝛicos phos vo iocosis delectaf:oz te eidē exponē hos fermōes. si ad ꝫ:facias alios venire:z cozā ipso bis vti vbis. oz ät z ī vestib⁹ ꝓplacē sibi:vt si albis delectaf z tu alba īduēs accedas ad ipm z ꝑciose.si vo ñ habuer[ꝑciosa:accedas cū pur[solū z nō īmūd⁹:pl'es.n.īmundos repellūt:maxie si fuerit isti chirurgici z īmūdi a vulneꝛib⁹ aut a q̄busdā tabis⁹.pl'es ät īmūdis delectāt:z bis oz te vti.z a gestu q̄dē osus efficer[.neq3 mestū eē:ī ꝫ.n.vilipēdit:ꝫ ī bōa figura pulchꝛa:vt z patiēs honoꝛet te z astātes: aut ꝫ dicit a figura:aut oz vti figura ad appetens ītuamētū.si.n.op⁹ ē chirurgizare:oz duas manicas tui philonii eleuare: si vo tāḡ pulsū:vnā.Et sciēdū ē q3 philoniū erat vest] ātiquorū medicoꝝ cū manicis lōḡis:z attōsurā q̄dē oz ocedē egroto.z q̄dā dicūt tōsurā:q̄i q3 nō hēat medic⁹ alopitiā: vt ofiasim.Sa.vo nō vult ꝫ:qm̄ ꝫ nō ē in nobis ꝫ tōsurā dic:aut q̄ ē penes medicū aut penes patiētē:penes medicū q̄dē vt si iuuef tōsura tōdeaf:z si rursus iuuef comis q3 nō ꝛtinue tōdeaf.penes patiētē vo vt videat q̄ tōsura gaudeat patiēs:z sic vt si patiēs tōdef ocedat ei.ꝫ ät p inuamētū z ocessionē patiēt] ñ p adulationē astātiū: quē admodū ī antonino z luciano.antonin⁹ delectabaf bis q̄ auferebāt sibi comas.lucian⁹ vo gaudebat comis:z ob ꝫ adulatoꝛes quotiēs tēdebāt ad ātoninū tōdebāf quotiēs vo ad lucianū expectabāt ꝑ multos dies quousq3 haberēt comas:z tūc ꝑgebāt ad ipm. nos vo vtimur bis tōsur]nō cā adulatiōis ꝫ cā sanitat]z gra patiēt].oz ät z ab vnguib⁹ facē ocessiōes:z q̄dā dicūt: ñ sint vngues scabiosi:z dicim⁹ q3 nō ꝫ dic:nō.n.ē ꝫ ī nobis:ꝫ vt vngues non sint īmūdi neq3 mag]. mag]. n. vngues ꝑsūt chirurgici:ex eo q3 retinēt subtilissima coꝛpoꝛ.oz.n.z tales auferre vngues.oz aūt z ab odoze ꝓplacē patiēti: vt nō hēat maluz odozē medic⁹. mal⁹ ät odoz generaf nobis:aut nā aut ab īcuria.z a nā q̄dē siē ī plectoꝛic] coꝛpib⁹:fetēt.n.male ipoꝛū aut os:z būc nālē fetozē nō possum⁹ finaliꝛ remouē ꝫ mitigare siē ī plectoꝛici coꝛpib⁹:phlebotōam⁹ aut purgam⁹:ī oze q̄dē spicā nardicā aut frondē malabacri aut alia q̄d tale odoꝛiferū ponim⁹.ab īcuria q̄dē generaf fetoꝛ:siē a multo vino fetoꝛ exit ab oze:sic criconit⁹ medic⁹ q̄dā ebꝛ⁹ venit ad patiētē:z dic ei patiēs:nō possū ferre fetozē tui oris:q̄ rūdit ei:sicut.n.patioꝛ fetozē tue fe.sic oz te pati meū fetozē:z ñ fugiebat q3 ebꝛ⁹ erat ꝫ furiose rīdit. oz igiē multotiēs vt ꝓplaceas patiēti vinū dare:etenī ex his delectatio generaf patiēti:z exiñ fit digō:generatio chili generatio sāguis sparsio nutrimēti z ꝛfortatio totī⁹ coꝛpis.ɔsidera ät q3 bñ dixit hip.q̄ñ ät nō possibile ē ex his ocessiōib⁹ z lesiōez aliq̄n fieri:pp ꝫ cōez epilogū ī oīb⁹ dic qz ñ mag̃ ledūt ꝫ z supueniēs lesio rectificabil' ē.z ī ꝫ ē ī tētio. Ut frīdū vbi oz. Ubi oz dic:q̄i ñ p⁹ ouos dies dēas potū dare.p⁹ vnā tribuas:z q3 nō sit icōsuetus patiēs ab ꝫ potu: neq3 ī debilitate stōi neq3 ī phl'one alteri⁹ mēbri nobil:ꝫ ī ca.ɔpl'oe z ī tpe estiuo:ꝫ ät sig̃t vbi oz. 6

a Quā elixaꝝ hoc q̄dem ut recipiat aerem hoc uero nō plenū eē z superpositionem habere.

Uidā ät dicūt:q3 ali⁹ ē ſmo ille a ꝑdict]:et dicūt q3 vult dicīare de aq̄.nos ät dicim⁹ q3 idē ē cum ꝑdict].qū.n.dixit ī ocessiōib⁹:q3 oz frīdā aquā offerre:ītēdit nos docē q̄lr oz facē frīdā aquā:et quā oz elixare et ifrīdare nō dic.et q̄dā ät,pbabiles cās assignāt ī q̄tū ꝓsuadeāt auditoꝛes.nos vo dicim⁹ verā cām ꝺ q̄ aq̄ dicīat,vez̄tū ꝫ oz pscire:q3 aq̄z he q̄dē sūt bōe:he vo male:he vo medie.et distiguūf p gustū p visū p odozē. p visū q̄dē q3 bona aq̄ oz ee splēdida et diafona:z nō turbida neq3 lutosa.p odozē q̄dē vt odozabil' sit:et odozabilez ät dico vt sit sine g̃ui odoze.p gustū vo vt sit oulc].oulcē ät dico nō hīdo grauē q̄litatē neq3 sit nitrosa neq3 sulfurea neq3 calcātea neq3 salsa. ex his ät ɔ̃iis discernūf male aq̄:oz aūt elixare nō bōas ꝫ medias aut malas.bōe.n. aq̄ ex se hīt bōitatē:et ñ idigēt bullitiōe siē aq̄ q̄ sūt rome sūt.n.q̄dē fōtes oulciū aq̄z:sūt ät et oulces aq̄ ī pgamis: multotiēs ät z bōas aq̄ elixa⁹ siē dic g.vt friozē ipsā facia⁹ filia fil'b⁹ mi⁹ sī oppugnātia:ɔ̃ria vo mag] ɔ̃riaf vt si ē fri. aq̄:z ꝫ nō valde ifridaf ex fri.aere.sel'.n.hz ꝑpam fritatē si vo ca.ē: tūc ifrīatio mag] ɔ̃riaf pp calatē.z q3 subtilioꝛ

sit aq̃ ⁊ rarioꝛ ex calʼate ⁊ fortioꝛ frītas palā ē.q̃lr ār pⁿ elixatiõꝫ vtamur aq̃ vt frīdioꝛē efficiam⁹ aquā.hi⁹ rei duo sūt mõi.vn⁹ q̃dē ipsoꝝ tdit⁹ē ab hip.alē vo ab egyptijs in uēt⁹.egyptij.n.elixāt aquā ⁊ ponūt ipsā ī bocalib⁹: ⁊ pē/ dēt tota nocte ī aere ī loco diſcoopto.postea ī mane po/ nūt bocalia in arena būida ⁊ circūponūt myrth⁹: aut fo/ lia vitiū aut folia lactuce vt magł fiat frīatio: ⁊ ſic bonā ipsā ſupioꝛē īueniūt.hip.vo dicit:qñ oꝛ p⁹elixationē po nē ipsā ī vase: ⁊ nō iplē vas aut coopiel nō põt aer īfrida re aquā q̃ ē ī vase: ⁊ h̄ vas oꝛ pēdē ī puteo:ita q aq̃ putei nō tāgat vas:qñ groſſities hi⁹ aque nō pmittit īfridare aquā que eſt in vase:ꝓpter hoc oportet pendere vas nō plenum aqua.⁊ hoc eſt quod intendit. 7

Qlonią ex emoꝛragijs iaquātur.

Dictū ē āt nobiſ ſupi⁹ q emoꝛragia ē fluxꝰ ſāguiſ q̃ ē p nares:emoꝛrois vo q̃ ē p anū eūatio. nomē āt vtriuſq; emoꝛragia noīat : ⁊ didiciſtł q̃ bona ſupueniūt ī emoꝛragia:q pleureſis diſſoluit ⁊ fagedene ⁊ alia p̄dcā.nō āt dic:q difficilia gnānt ex ipsa. īmodera ta āt emoꝛragia euapoꝛat caloꝛ nāl: ⁊ exiñ īdigões fūt ⁊ nō aliquod nutrimētū ⁊ ꝓpatio fit hydropiſis: pp hoc dixit: Inaquantur. 8

Jq̃lia oꝛ purgarī purgēt ⁊ ꝓfert ⁊ bene ferunt.

Iſte āt ſmo latiⁿ dict⁹ē in apphoꝛiſmis.h̄ āt ſicut in ſui ꝺmēoꝛatiõe ſcribēs remiſcit. oꝛ āt te ſcire q ꝓp h̄ ⁊ ꝺuctiões ſubitelli.dixit.n. et apte fert q vo dicit:Qualia.ſubitellige vt ſm rōnē fiat eūo:aut a nā aut a medico.ſi vo fiat p malicią egritudis difficile ē h̄.vñ dicit thochydidis ī ſcōa hyſtoria:Quī cholē vomi/ tus ſupuenit:et peſte ūminente plēs moꝛiebanť: nō.n.a nā neq; a medico fiebat vomitus cholere. 9

In eno legumina comedētes i fa me:ꝓtinue femina maſculina cru rib⁹ icōtēptibilia fcā ſūt: ⁊ finaliꝛ etią ⁊ oꝛobos comedētes genua dolētes.

Ad alią doctrinā trāſſert nos hip. mirabiľ āt ē h̄ ſermo ⁊ oſon⁹ ti⁹ de epidica egritudie mētionē facit.et ꝓſidera artē hip.nihil fruſtra ꝺmemoꝛat neq; nomē vbū.Sic itaq; h̄ de eno mētionē facit.en⁹ āt ē q̃dā ciuitas thꝛacie:et intellige quantam ſignificatio/ nē habet hec dictio:quoniam autem thꝛacia fertilis eſt en⁹ aūt ciuitas thꝛacie.iōq; dicit q q̃dā mirabile ꝺtigit ī illa ciuitate:videlicet ſterilitas et fames:et rurſū q̃ abū dātes erāt frumēto:nō ſolū ſibi ſed etią alijs ciuitatibuſ tūc patiebāť īopią ⁊ icepe comedē legumīa:⁊ qñ cibum extraneū a legumīb⁹ aſſumebāt: pp h̄ mēbra cibū nō re cipiebāt ſic icōſuetū ⁊ extraneū: ⁊ exiñ ñ nutriebāť ⁊ īfir ma fiebāt ⁊ mcōtēptibilia ⁊ debilia fiebāt magł agētiua magł actiua ⁊ magł motiua.ſ.crura.icōtēptibilia āt dicit nō hñtia paliſz: qñ oino nō mouebāť ſz debilitatē hē/ bāt: ⁊ h̄ q̃dē patiebāť legumīb⁹ vtētia.alia āt ſūt legumi na: ⁊ alia ſūt frumētalia nutrimēta. frumētalia q̃dē ſunt oīa ex q̃b⁹ ꝓt fieri pāis vt frumētū boꝛdeū miliū ſpelta ⁊ hi⁹.legumīa vo vt cicer faba: ⁊ alia talia ex q̃b⁹ ñ fit pa nis.hi vo q̃ erāt ī eno: ī ꝓncipio q̃dē deficiētes frumēto: venere ⁊ ad oꝛobū.i.miliū: ⁊ alia amara ſeia q̃ dāť vt rō nalib⁹: ⁊ exiñ groſſa mā generata ⁊ deſcēdēte ad genua fiebāt iſti genua dolētes ⁊ patiebāť h̄ nō pauce:ſz oēs q̃ illi⁹ ciuitaſ erāt:q̃uis cali eēnt ſm opl̄onē q̃uis frīdi: ⁊ q̃uis vzētes exercitijs ⁊ q̃uis nō: ⁊ aut fortes aut debi/ les: ⁊ aut purgati ⁊ nō purgati.⁊ h̄ oīa deſiḡuit hip. per duas dictiões dicēs: Femīna maſculia. ꝓ maſculia q̃dē deſiḡuit caľa ⁊ exercitātia ſe ⁊ fortia ⁊ nō purgata. ꝓ fe/ mīna vo deſiḡuit frīda ⁊ ĩexercitabilia debilia purgata. feīe vo purgāť ꝓ mēſtrualē purgatiõez:qñ.n.oēs cōiter ledebat:⁊ epidic⁹ erat moꝛb⁹. ꝺſignauit ꝓ eo q dixit: Ja me ⁊ In eno .nō.n.de ꝓticularib⁹ remēoꝛat ſz ō tota ciui tate patiēte:qō aliąs ñ dicēt: q nō oēs vtētes legumīb⁹ h̄ patiebāť dixit:cōtinue.⁊ h̄ habet pñs intētio. 10

Manifeſte vigilās caľioꝛ exti⁹ :iteri us frigidioꝛ doꝛmiens:ecōtra.

Dictū ē āt nobis multotiēs:q differēť mouet ea doꝛ nāl:aut ad exťioꝛa aut ad iterioꝛa aut totus aut ſz ꝓtē: ⁊ q ī ſōno ad ꝓfūdū tēdit. ī vigilia oī latať ad exťioꝛa. h̄ igiť dic hip.mānifeſtū ē ⁊ publicū oīb⁹ qñ ī ſōno ꝓfūdū caliđi⁹ē:ſupficies vo fridioꝛ:ī vigilia āt ſupficies caliοꝛ ē: ꝓfūdū vo frigidi⁹. h̄ ꝓbauim⁹ ꝓmo q̃/ dē ī ſōno īdigem⁹ coopimēt]:ī vigilia vo nō īdigem⁹. 2° q̃ reſpiratione ī ſōno hēm⁹ maioꝛē ⁊ dēſioꝛē pp multaꝝ caľatē.tertio ex eo q nāl caloꝛ ex neceſſitate tendit illuc vbi ſupfluitates vt digerat ipſas.mānifeſtū āt ē:q in ſōno tēdūt ad ꝓfūdū ſupfluitates.intelligas āt q caliđioꝛē di co ſupficiē:tū nō caliđioꝛē,pfundo:ſz opādo ipſam ad ſe ipſaꝝ caliđioꝛem dico in vigilia q̃ in ſomno: ⁊ profundū frigidius in vigilia q̃ in ſomno. 11

In calido natura frigiditas pot⁹ aqua pauſare.

Natura āt dic hip.h̄ oſtōnē coꝛpoꝛ quēadmodū dic:q̃b⁹ nā mouebiť ad ꝓfitz neq; bitudialē vi/ tutē ſic dic: Nāe moꝛboꝝ medici ⁊ nāe aialiū in docte:ſz nām dic opl̄onē: ⁊ opl̄onē nō ea q̃ fit nobis ab etate acḋſita:ſz dicit eā opl̄onē q̃ ē ex generatōe ex q̃mo/ ęlis ī embꝛyone facta. h̄ igiť opl̄o ꝓmutať:aut ſm q̃litā tē aut ſm q̃litatē ſiq̃dē igiť ꝓmuteť ſm q̃ſtitatē:tūc ſana/ tiuis o⁹uam⁹ ꝓcept].ſi vo ſm q̃litatē ⁊ ad acutū:tūc ſz̄tis ⁊ acutū deſignat eo q dixit: In calo.curā vo q̃ fit p ſz̄ta generalē ⁊ ꝓticularē.generalē q̃dē pp id qō dixit: frītas ꝓticularē vo pp id q dixit: Pota aq̃.⁊ ipſe q̃dē dixit po/ ta aq̃: ⁊ magł q̃ ſupi⁹ ꝺdita ē elixa.tu vo ītellige lactuca: ⁊ aliq̃d tale īfrigidatiuū:docet.n. ⁊ a actib⁹ curā: ⁊ dic q oꝛ ſticia ⁊ ira. ⁊ oīa h̄ delaratiuit ꝓpt id q dixit: Pauſare. oꝛ eni iõm ceſſare ab oī laboꝛe coꝛpis ⁊ aīe. 12

Omnus infrigidat in uelato.

Quidā libꝛoꝝ būt p.m.ī greco lu īfridat:q̃dā aūt cū.n.ſiq̃dē igiť būt īfridat cū m:deſignat.n.q ſō n⁹ īfridat:voleť.n.illā malā opl̄onē curare dicit Infridat ſōn⁹:qñ tē ī ſōno oīgō fit: ⁊ expulſio ſupfluita tū acutaꝝ: ⁊ exiñ īfridatio fit acumīs h̄ ſōno. ſi vo qū eni duas dictiões demōſtrat. ⁊ dicit q ſōn⁹ q ī frītate fcūs.ſ. ī fri.aere.h̄ ꝓficit.Sz põt oppōi:q ſi ī fri.aere doꝛmiat q̃ īfridať ſupficies:ꝺcludūť ſupfluitates acutioꝛes:diſtēdit ,pfūditas:.ꝓpter h̄ dixit ī velato.oꝛ.n.īpm patiēte: ⁊ ī fri. aere doꝛmire ⁊ velamēta hſe: vt p velamēta q̃dē ſupfica es calefiat: ⁊ euapoꝛēt ſupfluitates.p reſpiratione vo in/ ducat aerē frīdū ⁊ vndiq; īueniať ,pfūdū īfridatū. 13

Omnus ſedilis:erecto ſopozifer.

Quidā dicūt q adhuc malā opl̄onē curat hip. ⁊ dic:q oꝛ ſtatuē vigiliā: ⁊ qz īpoſſibile ē nō doꝛ mire:ꝓp h̄ dicit:q oꝛ ꝓcipe ipſos doꝛmire ī q̃dā motiõe:vbi motio ñ ꝓmittat pfecte fieri ſōnū. dicit.n. q in ſōno ad īterioꝛa tēdit nāl caloꝛ diſtēdit acumē: male āt dicūt iſti. didiciſtis.n.multotiēs q vigilia quidem et

sollicitudo.ꝛ hmõi ca.ꝛ fic.officiũt coꝛp⁹.somn⁹ vo digerit supfluitates ꝛ mãm.ꝛ ꝙ ꝟ fit vex pz.videm⁹.n.in vigilatib⁹ ꝙ facies inflaꝯ supfluitatib⁹ veniẽtib⁹ ad faciẽ:ꝛ nõ quo mõ icipe.mltotiẽs vẽit ad me aliqs hñs nauseã pp vomitũ hũoꝛ:statuo cidẽ abstinentiã cibi:ꝛ moueo hit ꝛ dic ꝙ qñ venio ad lectũ meũ non doꝛmio:ꝛ hmõi. verã qdẽ cãm ñ assigm⁹:qꝛ ñ hẽm⁹:sz pbabilẽ dicim⁹ꝛ p ticulariter inuẽtã.oꝛdino.n.huic laboꝛẽ mltũ:ꝛ dico ꝙ ñ fatigata ẽ nã tua:ꝛ pp ꝟ ñ supueit somn⁹:sz ocede mi⁹.tuc igit ipo efficiẽte ꝟ:magn⁹ꝛ pfũd⁹ fit sõn⁹.ꝛ ꝟ dic stans erecto sopoꝛifer:quasi dicat:quouscz somnũ hẽat:ꝛ iste erecto sopoꝛifer: quasi dicat:quouscz somnũ hẽat:ꝛ iste stans erectus aut in aliquo sedens. 14

Debiles diete frigide:foꝛtes uero noue calide.

Dictũ ẽ aũt:sciẽtib⁹ ĩ regimẽto acutoꝛ: ꝙ debiles ibos dic ñ efficiẽtes debilitatẽ:sz q nõ valde nutriũt:nec hñtes gũẽ qlitatẽ nec acutã: fic chilus ptilne.qñ ãt hmõi cibi ñ exstẽt mltũ nutrimẽtuꝫ:pp ꝟ dicit:ꝙ necꝫ calefaciũt sz infridãt.q vo gũez hñt qlitatẽ: tancz o stomachi ꝛ pip.hoc aũt ꝓpter hoc dicit: 15

Quaꝫ inertiũ:hec qdẽ ab ethere deducta ul tonitrualis bona:glo batilis autem mala.

Admirabilis ẽ ꝛ ꝟ fmo ꝛ dign⁹ annotatõe: sz p⁹ dictões explanem⁹:deide dicam⁹ intẽtiõez hip. Inertẽ aquã dic:ñ ꝙ ñ supponiꝯ arti: sed inertẽ dic ꝙ sic se hz nalr:ꝛ ñ indiget arte. vbi gra: Ars nra vtiꝯ multoties herbis qbusdã ad sanitatẽ.fiqdẽ igiꝯ medic⁹ sic vtaꝯ pil.sic ĩ agris nate sũt:appellaꝯ ẽ sine arte.si vero vtaꝯ eis aut lotis aut elixis aut assis aut purgatꝯ:ꝟ oꝛ articiale.silr otigit in scamonea.si.n.accepim⁹ scamoneã ꝛ vtamur ipa sic fit vbi nascit:ineꝛs ꝟ nũcupaꝯ. si vo purgauerim⁹ eã aut elixauerim⁹ pp id ꝙ debiliteꝯ mltitudo purgatiue vtutꝯ:ꝟ artificiale dicim⁹.eodẽ mõ ogit ĩ ex teriozib⁹.v.g.si artifex vtaꝯ ligno sic venit a nemoꝛe deci le:silr ꝛ in aq. Aquã iertẽ dic optimã q ñ idiget elixatõe aut aliquo alio artificio.q vo elixaꝯ vt fiat fridioꝛ sic oz tez etherẽ ꝛ subtilioꝛẽ ꝛ calidioꝛẽ ab ꝟ vbo greco ethos: qd est vere.vñ ꝛ poeta dic:p aerẽ oiuxit etherẽ.i.a gssio re aere ad subtilioꝛẽ.tonitualẽ aũt quã dic aquã videlz illã q fluit cũ tõitru:ꝛ quo fit tonitruũ.ꝛ qdã dicũt ꝙ tonitruũ fit nubib⁹ pcutiẽtib⁹ se adiuicẽ ꝛ sonũ reddẽtib⁹. vo i metheauris dic ꝙ tõitruũ fit vẽto icluso ĩ nubib⁹: ꝛ vo choꝛuscatio.nos pus videm⁹ choꝛuscatõez qꝫ audiam⁹ tõitruũ.ꝛ ꝟ otigit:qꝛ visus acutioꝛ est ꝛ pmptioꝛ ad recipiẽdũ qꝫ audit⁹.silr aũt si inspexerim⁹ aliquẽ icidẽtez ligna in nemoꝛe ꝛ fuerim⁹ paꝛꝓ remoti:pus videm⁹ ictũ qꝫ audim⁹ sonũ sentiam⁹.ꝙ ãt dic globatilẽ.ꝛ dicim⁹ꝙ globati vẽtoꝛ nubes coadunãt adiuicẽ ꝛ ingssant ꝛ odẽsant: ꝛ pp ꝟ aq q ab eis emanat ẽ grossioꝛ. Bonã aquã dicit optimã ꝛ mirabilẽ.qdã aũt dicũt ꝙ bonã a quã dic q in hato tpe fit.f.in vẽ.nõ aũt ẽ ꝟ vex ñ.n.oino de tpe dicẽt bonũ dicẽt qõ fiẽt in estate.ꝑncipalr.n.estas tps vocaꝯ: qñ q fiũt in alijs tpib⁹ estas pfic.v.g. in autũno semina ponẽ sub ẽra:in hyeme vo mouẽt vtutes gnãtiue:in vẽ oriũt:ꝛ in estate pficiũt.ꝛ pp ꝟ ꝑncipalr optimã aquã dicit q fit qñ estas ẽ. Sz postqz dictões exposuim⁹ dicam⁹ intẽtões hip.ꝛ dicim⁹ ꝙ ipe intẽdit in hac pticula dicere ꝙ aq sine arte ethẽa qdẽ ꝛ q fit tonitru supueiẽte ẽ optima sic subtilioꝛ:ꝛ ꝑcipue q fit ĩ estate:qñ tuc sol accedit ad vticẽ capitũ nroꝝ ꝛ calefaciaq aquã ꝛ sic elixãs subtiliat ꝛ pp ꝟ ꝛ dicit ꝙ hãc aquã inertẽ offerim⁹ tanqz optimã globatil ãt mala ẽ ꝛ tanqz gssioꝛ. Ha.vo dicit ꝙ aq ethrea optia ẽ:globatil vo mala ꝛ idiget artificio ꝛ elixatõe tonitrual vo media ẽ:neqz.n.sic mala ẽ sicut globatilis: qñ hz calefactõez vẽti q includit in nubib⁹: neqz sic bõa sicut ethẽa:qꝛ ñ silr calefit.ꝛ hoc est qõ intẽdit. 16

Qua uoꝛabil ꝛ uigilia uoꝛabilis.

Doꝛabilẽ dicit aquã multũ comedẽtẽ.dico ãt ꝙ ñ dicit aquã voꝛabilẽ comedẽtẽ ꝙ aq comedat ꝟ.n.eẽt ñ itelligibile:sz ꝟ itẽdit:ꝙ aq facit hoiez mltũ comedẽ ꝛ mouet appetitũ: ꝛ illũ q ẽ ex nãm ꝛ fm nãm.illũ aũt q ẽ fm nãm mouet ꝟ mõ: supponaꝯ aliqs hñs malã oplonẽ calaz.in hac.n. pstaꝯ vt appetitiua:ꝛ offerẽtes aquã extiguim⁹ hãc malã oplonẽ:ꝛ hac extincta excitaꝯ appetit⁹ nal ꝛ fit hõ comedẽs.illũ vo q est ex nãm appetitu ꝟ mõ subleuat:suppõaꝯ aliqs hñs hũoꝛez in oꝛe stomachi:ꝛ exide nõ apperit:offero tibi aquã ꝛ ifrigido mãm ꝛ ingsso ipaz:ꝛ exide supueit acetosa erupta° ꝛ falsus appetit⁹:de quo dicit Haꝯ.in itroductoꝛijs.i.ĩ li bro q oꝛ migrotegni:frid⁹ vẽter bon⁹ ẽ appetẽ ꝛ mal⁹ ad digerẽdũ.ꝛ ita de aq intelligẽdũ ẽ. De vigilia quõ facit hoiem comedẽ dicim⁹:vigilia dicit ñ supueniẽtẽ ifirmis ĩ his pstaꝯ vt.sz de vigilia intẽdit q fit sanis: sanis dico nõ ociosis ꝛ sine laboꝛe vigilatib⁹:posteri⁹ ãt sanis ꝛ fatigatib⁹ vt laboꝛe euapoꝛatio supueiat supficiei.ꝛ ꝟ euapoꝛata attrahat a mẽbꝛ vicinatib⁹ꝛ vicina fm otinuitatẽ ab epate.ep aũt a venis mesaraic: vene aũt a stõ:stõs ch⁹ vo ab oꝛe stõi:ꝛ sic fit appetit⁹ vt dictũ ẽ ĩ phylica ℌ. sic igiꝯ vigilia oꝛ voꝛabil: qꝛ mouet hoiez ad comedẽdũ. ꝛ ꝙ ꝟ sit vex pz ex alexãdrinis. bi enĩ vigilãtes ĩ nocte et laboꝛãtes multum comedunt. 17

Ꝑcalido natura: in calida mansione frigida mansio impinguat: in calida subtiliat.

Dictũ ẽ ãt nobis supi⁹ ꝙ ꝑ calaz nãz appellat hip. calaz ꝛ malã oplioez.hãc ãt malã oplioez calaz in calo tpe maxie tpe estiuo: ꝛ ẽt ĩ alio tpe caliore: tñ infridat ꝛ ingssat mãño frida: ꝛ curat ipaz malã oplonẽ.ꝛ quã dic fridã mãsionẽ:q ñ hẽat velamia lanea sz q hẽbat linea ꝛ vetera.ꝟ.n.magis infridãt ꝛ infridatiõe nõ pmittũt euapoꝛare calidã qlitatẽ:sz ingrossant ipaz ꝛ bene tpatã reddũt.si vero est calida mãño:ampli⁹ subtiliat materiã ꝛ facit euapoꝛabilẽ. 18

Ꝑtudium salutis:inrepletio nutrimenti:impigricies laboꝛũ.

Quoniã hip. itẽdit ñ solũ egtos reducẽ ad sanitatẽ:sz ẽt sanos ꝛfuare ĩ sanitate:ꝟ dic ꝙ oz sanos nz cibis repleri nimiũ nz exercitijs imoderatis fatigare.aut ꝟ mõ expõim⁹ ptialaz istã:aut ꝛ alr. ꝛsidera ei hip.ꝟ tibi dicẽ:ñ credas ꝙ solũ malã calaz oplonẽ intẽdo curare ꝛ ñ fridã:sz ꝛ hãc fridã curo.curaꝯ itaqz fridã qlitas:siue vtamur mltitudie ciboꝝ.mlt⁹.n.cib⁹ hiectat coꝛpa ꝛ infridat:modic⁹ vo calefacit ꝛ desiccat.nõne dictũ est supius pausare:nũc aũt exercitare se ꝑcipio:ꝛ sine pigricia se habeat ad exercitia. 19

In uigilãdo sitis i supficie somn⁹

medicamẽtũ: cui uero ex sõno erecto.

Intẽdit ãt ī his hip. ꝟ accitia curare. ⁊ q dic: q su
pueīt sit] multotiẽs ī vigilãdo oze et gutture ficci/
ozib⁹ fcis. siti aũt dic moderatã ⁊ superficialẽ: nõ. n.
ipsã q̃ ꝺtigit pp calitatẽ ozis stõi aut pulmõis. hãc itaq;
moderatã siti remouet sõn⁹: qm̃ ī sõno bũectant mẽbra
ficoissoluit illa ficcitas q̃ ẽ ī oze: et sic remouet sit]: et itm̃
ẽ moderata ista sit]: q gargarism⁹ dissoluit eã. ꝺtigit ãt ⁊
multotiẽs alicui ī sõno sit]: ī sõno. n. ascẽdũt fumi ad supi
ora. vbi gra: ad os ⁊ fauces: ⁊ efficiũt siti: ⁊ sũt hi fũi cali
⁊ dic⁹: q hãc siti erectio dissoluit. ipſ. n. excitat] fũi ñ am
pli⁹ ascẽdũt ꝟ superficiẽ enapozãt. ⁊ ꝟ ẽ qõ dicit. 20

Quib⁹ plimus calor magne uocis:
eteni frid⁹ aer plimus: duob⁹ cniz
magnis magna ⁊ progenita fiunt.

Mirabil ẽ ꝟ fmo: eteni nãl ẽ ⁊ anathõic⁹. q̃d ãt ī
intẽdit dicẽ hip. vꝺ. n. ꝟ qõ appet inq̃rẽ siue cal ẽ
corp⁹ siue fri. nos ãt dic⁹ q ꝟ ñ intẽdit: ꝟ inq̃rit õ
voce. ⁊ vt euidẽti⁹ pateat qõ dic: volo q̃dã p̃dicẽ. Sciẽdũ
ẽ ãt: q vbi fiat magna vox: op⁹ est ⁊ mlta calitate ⁊ fozti
vtute ⁊ dilatiõe vasoz. ꝟ qũ dico vasoz: itelligas aut ea
q̃ sũt mãe vasoz: aut ea q̃ sũt voc] vasoz. mãe q̃dẽ. n. sũt va
sa ꝟ: pect⁹ ꝺcauitatel pectoz] pulmo cãnalel pulmõis. vo
c] vo ist̃a sũt ꝟ: gutt̃ adiacẽs cãnalib⁹ pulmõis: ⁊ epiglo
t] ẽchee arterie. op⁹. n. ẽ ⁊ matici ad vocẽ. qũ ãt dico mãz
voc] itellige aerẽ. Incipim⁹ ḡ a p̃mis: nãl caloꝛẽ mult⁹ ⁊
ī multa cal tate dilatat pect⁹ ⁊ ꝺcauitatel pectoz]: ⁊ ist̃a
apiunt oĩa q̃ sũt matici ⁊ voc]: ꝺfortat ⁊ vt⁹: ⁊ pp ꝟ mag̃
fit vox. bñ ãt dixit hip. plimũ caloꝛẽ. oz. n. ipm fm subãm
supabũdare ⁊ nõ fm q̃litatẽ: qm̃ si acutioꝛ fiat cal ꝛ ⁊ ma
le tpatũ. pstrat vtutẽ: ⁊ ī debilitate vtut] nũq̃ mag̃ gnãt
vox: vñ ī puer] ⁊ mult⁹ ẽ nãl caloꝛ ꝟ debil vt⁹: ⁊ iõ nõ fit
ipſ mag̃ vox. mãz ãt dic fridũ aerẽ ⁊ ñ cal ꝛ vt ī fridatiõe
mitiget calor: q̃titate vo efficiet vocẽ magnã. aut alr di/
cas: q friditate aer dissoluit ca. distẽpantiã: ⁊ exiñ vt⁹ cõ
fortat: ⁊ fac magnã vocẽ: qũ. n. op⁹ fit calitate ⁊ dilatati
one vasoz vtute fortificata ⁊ mã mlta ⁊ frida de duob⁹
facit mẽtionẽ. s. calitate ⁊ mã: ⁊ dicit q duoz magnoz p
genitũ. s. vox magna fit. tu vo dicas: q q̃ttuoꝛ p̃dictoz p
genitũ magnũ fiet. ꝟ hz pñs itẽtio. 21

Quali calī uẽtrib⁹ fri carnib⁹ ⁊ sbtilel
isti sunt supuenenosi ⁊ acuti furozis.

Oportet nos scire q calm duplex ẽ. duplex vo ẽ
o fm duplicẽ modũ. p⁹ q̃dẽ ẽ fm nãz aut exĩ nãz:
ꝟ duplicẽ vo modũ: q cal ꝛ aut ẽ inatũ aut acq̃/
sitũ: ⁊ fm nãz q̃dẽ ẽ calm bñ tpatũ: ⁊ qõ a generatõe ꝺbi
m⁹. exĩ nãz vo ẽ cal ꝛ qõ ẽ fe. inatũ ãt ẽ qõ ad alia ferẽ mẽ
bra. acq̃sitũ vo qõ ab alijs ferẽ. vbi gra: cor ⁊ ep inatũ ha
bẽt caloꝛẽ ⁊ nõ ab alijs acq̃rũt. p se ãt tribuũt alijs mem
bris calitatẽ: ⁊ ipa nõ recipiũt ab alijs. carnes vo acq̃sitã
dicũt hr̃e cal tatẽ: qz ab ipſ bñt ⁊ ñ, ppaz. Dic itaq; q stõ⁹
hz inatũ caloꝛẽ ⁊ acq̃sitũ. si igit̃ inata calitas puertet ad
acutũ nõ fit fm rõnẽ digõ ꝟ corrũpũt cibi: ⁊ iñ supfluita
tes dissoluũt ⁊ nõ nutriũt mẽbra: ⁊ exiñ corpe subtiliato
appibiles fiũt vene: aut igit ꝟ intelligeaut dicas ꝟ q ex
mala opone cachochim⁹ fit chilus: ⁊ sic spargit ad ep: ⁊
trãsmutat ī sanguinẽ cachochimũ: ⁊ pp cachochimã nõ
recipiũt mẽbra nutrimẽtũ: ⁊ exiñ ꝺtiet mã ī vas: ⁊ tũide
fiũt vene: sic supi⁹ dixim⁹ ī mulic ī q̃ supuenit retẽtio mẽ
struoz: ⁊ S. phlebotõauit eã: qm̃ igit nutrimẽtũ calefac
mẽbra: nõ nutrimẽtũ vo ifridat. iõq; dixit fri carnibus:
qm̃ ī mala opone stõi opatit arteriã ⁊ ex ista coꝛ ⁊ pp
ꝟ acuti furozis fiũt: ⁊ nõ oz ipsos ĩrogare ꝺ aliq̃ cã. 22

Siccitate ī tra: auiũ gen⁹ mltiplicat

Duplex ẽ exp̃ b⁹ pticule. q̃dã. n. ꝺicunt q siccitate
d scã ī aere q̃ ẽ supa terrã aues nõ subsistinẽt eũ ꝟ se
rũt ad aerẽ. ppiqum terre. ⁊ pp ꝟ dixit: q ī siccita
te multiplicat gen⁹ auiũ. q̃dã vo dicũt secũdã exponẽz q
supuenit siccitas ⁊ cũ hac pest]: dictũ ẽ. n. q vapozes ima
bzũ sũt saniozes: ⁊ rurlus vapozes vel siccitas mozta lel.
supuenit itaq; ī ista siccitate dist̃pantia pest]: ⁊ tãta sup
uenit vtraq; exponẽ. ⁊ p̃mã q̃dẽ dicẽs: q nũq; hip. ex auiũ
b⁹ dẽbat hr̃e cognitionẽ aer] ꝟ poti⁹ ex corrũpib⁹ hũanis q̃
nobis supponũt. Secũdã vo exponẽ sic dicẽs: q si ꝟ eẽt
oportebat ⁊ aues destrui ⁊ nõ comedẽ cadauera sic ꝺic
thochitides: q aues cadauera gustãtes moziebãt. q̃d q̃ i
tẽdit: ⁊ dic q sic̃ a filr saluat: q vo sũt exĩ nãz a ꝟ̃is cu/
rãl vel corrũpũt. qũ. n. aues ficce sint, si ꝺtingat q aer sic
cus fiat multiplicantur et sane sunt et diuturne. 23

Tragos qs appet exterioz testis ſ
dext masculũ: si uero sinist feiaz.

Sbet]. n. scire q̃d sit tragos: ⁊ ꝺici⁹ q ꝟ̃gos ẽ pal/
d lio q̃dã voc] ab hũiditate supueniente ī fine ado
le] cẽtie: qũ hũiditas nõ dissoluit ad augmẽtũ: ꝟ
dilatat mẽbra: ⁊ rauca effic vocẽ: tũc inq̃rẽ vt testiculoꝛ
exterioꝛ ẽ. ⁊ si fuerit dext̃: dicas q masculoꝛ erit generatiu⁹. si vo sinister mulierꝭ: ⁊ ꝟ ẽ vt itelligas vt i plib⁹. q̃q;
ī mulierib⁹ nõ sũt testiculi quã cognitionẽ bẽm⁹ hic: ⁊
dicim⁹: q ea q̃ sũt ī thorace cõtonẽ bñt eũ generatiuũ: et
sanguis ī vir] q̃dẽ trãsmutat ī spma ī generatiuis mẽbris
aut ad lac ī nutritiuis. pp ꝟ ī mulierib⁹ q̃dẽ inq̃re q̃lis ma
ma ẽ exterioꝛ: si dext erit: viroꝛ generatiua ẽ: si sinistra mu
lierꝭ. et hoc etiam intellige vt in pluribus. 24

Oculi ut bẽant fortitudis: sic ⁊ mẽ
broꝝ ⁊ oculoꝝ sic ⁊ totus corp⁹.

Dalių mone trãsfert se hip. ꝟ. n. sẽp bonũ ꝺicẽ. ꝺ
pticulari quodã dei at ꝟ. itẽdit ãt p cognitionez
docẽ ab ocul. et q̃d dic: sic̃ se bñt oculi sic ⁊ totus
corp⁹. et ꝺ eẽ ꝟ duplex text⁹. q̃dã. n. libroꝝ bñt: oculi vt
bẽant. q̃dã ãt nõ bñt: vt bẽant: ꝟ solũ fortitudis vez exte
ri⁹ subintelligũt vt bẽant. dic ãt q sic̃ se bñt oculi fortitu/
dis sic et totũ corp⁹: et etiã sic̃ se bñt colozis. multotiens
eni oculi nigri fiũt: et alĩanf defcũ vtut] sepaf ⁊ designat debilitatẽ co
defectũ. multotiẽs ãt trãsmutãt et designat debilitatẽ to
ti⁹ corpis. dicas igit̃: sic̃ se bñt fortitudis oculi: sic ⁊ totũ
corpus. et itez sic̃ se bñt coloz] sic et totũ corp⁹ nisi cib⁹ al
teret colorẽ. multotiẽs. n. oculis nihil bñtib⁹ nigz fit cor
pus cibo ꝺñante. oculi vo pp multas cãs ꝺsignãt nobis
pcognitionẽ tot⁹ corpis. p̃mo ãt q multũ ꝺpbẽdit visibi
lis et aialis spũs. dictũ ẽ. n. nobis: q pp ꝟ videl ꝟ pp multi
tudinẽ aialis spũs et ipſi nerui pozoſi sunt vt aialis spũs
ferat p totũ corp⁹. ⁊ itez didicist]: q oculi declarãt: quo
se hz cerebr. et tertio q oculi ex hũidis ostãt: et bñt mul
tũ spũ: ⁊ pp ꝟ facile et statĩ sẽtiũt passiõez corpis. 25

Signa mortalia sine dubio calidi ſpũ
simꝰ fumꝰ pus nares frigidi ſpũ
dimiserunt uitalia uero econtra.

In ꝟ itẽdit docẽ signa mortalia. ⁊ ꝟ dictũ ẽ in q
notstic]: vbi dicebat fridũ respirãti mortale: et ꝟ
mortẽ designãt et tps mozt]. et ꝟ ẽt ꝺicẽ ꝟ: q si fridũ respira
uerit: designãt q ifridat⁹ ẽ calor et mortẽ futurã ꝺsignãt. vbi
gra: i ca. distẽpantia supuenit se. et sic̃ fit i exterioꝛib⁹ i cary
bonib⁹ igneis. si aliqs extixerit eos aquã illudẽs. iuenit

q̄ calid⁹ fum⁹ aſcēdet ſic̄ et ī corpe nr̄o ſi ē cal'a diſtēpā/
tia hac exticta calid⁹ fum⁹ egredieť p ſupficiē: poſtea vo
frigid⁹ exticto ipſo caloze nāli. aut ita dicas aut alr q̄ in
p̄cipio q̄dē calid⁹ egredieť fum⁹ nāli calore euaporato
poſteri⁹ frigid⁹. nūc āt dicas q̄ frid⁹ q̄dē egredit q̄i ante
moꝛtē: et ſi frid⁹ ſpūs egredieť moꝛtē deſignat niſi ſupue
niat p fridū hu. cōtētū aut pp diuturnitatē paſſiōis. 26

Laboꝛes cibis p̄diſponantur.

Quida āt libꝛoꝝ hñt: ad ſanitatē: q̄dā āt nō ad ſa
nitatē. q̄d āt itēdit dicē: et dicim⁹: q̄ itētio h⁹ di
cta ē ſupi⁹: vbi dictū ē: q̄ ſtudiū ſalut] irrepletio
nutrimenti ipigricies laboꝛ. h⁹ igit itēdit dicē: q̄ nō p⁹ ci
bꝫ oꝛ añ cibū exercitari vt nō fiat cib⁹ idigeſt⁹ et crud⁹ hu. ogregat
ēdio oꝛtē: laboꝛē āt dic̄ doloꝛē: ſic̄ dic̄ ī aphoꝛiſmis:
humoꝛ doloꝛ vehemētioꝛ ꝛc̄. Itē laboꝛē dic̄ multotiens
ſinthōata ſilr ꝛ vltios labozes. laboꝛes aūt dic̄ exercitia
q̄ēadmodū ꝛ h⁹: et ī his opleta ē q̄rta pticula.

Explic̄ q̄rta pticula: Incipit q̄nta pticula. I

Natura moꝛboꝝ medicina.

Poſtq̄ docūauit hipp. q̄rtā
pticulā p̄ñt negociī: ī qua
docuit cognitiōes medici
nales. et anathōicas ꝛ nā
leſ: oñc̄ itēdit doc̄iare ꝛ v.
pticulā. ꝛ trāſſert ſe ad ipſā nāz: excitādo ꝛ laudādo ipſā
Sciēdū ē āt: q̄ q̄dā libꝛoꝝ hñt ſinglr nā: q̄dā vo plr nāe
q̄dē igit hñt nā: hitudinalē vtutē deſignat ꝛ vlem. ſi vo
by plr nāe multas nās dic̄ p̄exñtes ī mult] hōib⁹: nūero
pares exītes. aut dic̄ mēbꝝoꝝ vtutes: hz. n. vnūq̄q̄ mē/
boꝝ ꝓpz nām: aut nās dic̄ aīaliū irrōnabiliū tāq̄ itēdēť
de eq̄s ꝛ aliis irrōnalib⁹ aīalib⁹ doc̄iare. aut nās dic̄ vtu
tes agētes q̄ ſūt ī vnoquoq̄ coꝛpe. ſ. nutritiuā ſāguis ge
neratiuā digeſtiuā ꝛ alias: ſz qñ h⁹ bñ dicta ſūt a nobis
q̄ oſtendim⁹ q̄ volum⁹ a ſupioꝛi aliquo mō ici/
pa. oꝛ āt nos ſcire: q̄ p̄ma ē nr̄a ars: quotiēs. n. vult medi
cus curare: et dic̄ curas ab arte, p̄cedēs dic̄: et q̄ dicit ab
arte. ē q̄ p̄ma medicīa: ſcōs ē ipſe medic⁹. medic⁹ vo mul
tōnē nō agit ſz ordiat miſtrāti: vt ſi otigat oet ſanguinē
patiēti: ꝛ itez miſter vadit ad artificē opātē ebur: ꝛ acci/
pit os clyſter] ꝛ itez a cerdone coziū ꝛ vitē: ꝛ ſic effic̄ cly/
ſtē. multotiēs āt medic⁹ nō p̄cipit patiēti clyſterizari: ſed
phlebotōari ꝛ credis q̄ phlebotom⁹ nō ſit repiēd⁹: ſz va
dit famul⁹ ad fabꝝ: ꝛ accipit ferꝝ. otigit āt ml'totiēſ: q̄ medic⁹ p̄cipit miſtro
uto accipit ferꝝ. otigit āt ml'totiēſ: q̄ medic⁹ p̄cipit miſtro
ūus aliq̄z herbaꝝ afferri patiēti: ꝛ ſtati famulus vadit ad
herbularīū: ꝛ ecce herbula
rē. ē vltimus. his itaq̄z ſe hñtibus: p̄ma q̄dē ē ꝛ p̄ordiata
nr̄a ars: videlz medicīa: ſcōs ē medic⁹: terti⁹ ē miſter. ſz oz
nos ſcire q̄ medic⁹ miſter ē art]: q̄ñ. n. ipſe agit ꝛ fibiipſi
ordiat: ꝛ effic̄ medicinā ſz tūc ñ vt medic⁹ ſz ſic̄ miſter: q̄ñ
vo p̄cipit ꝛ dic̄ ſolū curas: tc̄ vt medic⁹. q̄ āt ſit h⁹ vez ma
nifeſtū ē ab exītoꝝ⁹. vbi gr̄a: dux. n. ī eo q̄ dux ordinat
aciem ꝺbētes pugr̄e: ꝛ hoſtes q̄dē p̄deſtiat ad moꝛtē: amiſ
ū vo ad victoꝛiā. ſi vo ytaḱ funda aut iaculo aut aliis ar/
mis: tūc nō ſic̄ dux ſz ſic̄ miles agit ordiat. ſic̄ fec̄ philipp⁹
ꝛ alij ducū. ſilr ꝛ medic⁹ ī eo q̄ medic⁹ p̄cipit miſtro art]
ꝛ effic̄ curas: qñ p̄cipit curas ī q̄ntū medic⁹ curat ꝛ nō ī q̄z
tū hō: q: ſi h⁹ eēt oīs hō curaret: neq̄z in q̄ntū aīal: qñ oīa
aīalia curarēt. ē g̃ ars medicīe p̄ma: deiñ medic⁹ miſter
ꝺfector ꝛ herbulari⁹. his oīb⁹ ita ſe hñtib⁹: vbi vult] vt oz
dinem⁹ nām: ꝛ dici⁹ q̄ añ medicinā ordineť: nō. n. dedi/
gnať medicīa ordīari ſcōa p⁹ nāz: ecōuerſo āt ꝛ ordinať
ē itaq̄z inuenire: g̃ ꝛ ī nā nō ē ordiatio. ꝛ dici⁹ q̄ ſic: quēad
modū. n. medicīa aut ꝺſeruat ſanitatē: aut curat moꝛbos
h⁹ ꝛ nā facť añ artē: ꝛ ꝺfuat q̄dē ſanitatē coꝛpoꝝ p pozos
inſēſibiles expellēdo ſupfluitateſ p vētr̄: ꝛ vzinā p veſicā
ꝛ moꝛbos curat efficiēs aptiōez vaſoꝝ: vbi aut emoꝛꝛoiſ
aut emoꝛꝛogia diſſoluit p turbationē vētr] mouēs aut
multitudinē vzine. qñ vtiq̄z h⁹ effic̄ nā. dicam⁹ itaq̄z ꝛ oꝛ/
dinationē ipſi⁹. p̄ma q̄dē ē vt⁹ regitiua: h⁹. n. curā agit mē
boꝝ: quotiēs videt ipſa famelica ꝛ piclitantia deſtrui a
multa euaporatiōe: p̄cepit nutītiuā nutrire: h⁹ itez nutri/
tiua p̄cepit generatiue ſanguis. p ſanguinē fit nutrimētū
ꝛ generatiua ſanguis. appetit chilū vt alēet ī ſanguinez.
chil⁹ vo ſpargiť a ſtō ad ep. g̃ p⁹ generatiuā ſāguis ē ſpar
ſio: p⁹ ſparſionē chili ē digeſtiua vt⁹ ſtōi: niſi. n. ipſa agerz
chil⁹ ñ fiēt. p⁹ digeſtiuā ē attctiua ītētiua et expulſiua. be
nī ſūt vltie vtutes. p̄ma āt ē regitiua nā. Oz āt nos ſcire
q̄ nā idigz arte: pp h⁹ dictū ē: q̄ nā ſuffic̄ oīb⁹: exēi⁹ vo ca
taplaſmatib⁹: qñ āt et ars īdiget nā: manifeſtum ē exiñ
coꝛpe moꝛtificato et. p̄uato nā hñti vuln⁹ offerim⁹ medi/
camētū et nihil. pfici⁹ ſz etiā nā idiget arte: ñ ad ſui ꝺſtē
tiā: ſz vt efficiat coꝛp⁹ aptū ꝛ habile ad ſanitatē: qñ ꝛ rōal'
aīa idiget irrōnali ñ ad ꝺſtētiā ſz vt irrōalis p̄pet ꝛ apz
coꝛp⁹ ad ſplendoꝛē aīe rōnalis. 2

Inuēit ipſa eadē nā q̄ ſunt diſpōſ ꝛ exītus: non ex doctrina ꝛc̄.

Sic recolit]: dictū ē nobis q̄ mlta documēta ōdit
nobis hip. ī p̄cedētib⁹ ꝛ medicīalia ꝛ anathōica
ꝛ nātia. h⁹ āt trāſtulit ſe ad ipſā nām. ꝛ laudat ipſā vbi oz
diationē illā dixim⁹: qñ ꝛ nā ipſi poꝛdiať: ꝛ eedē idigēt
ſe ad iuicē: qñ āt h⁹ dicta ſūt: ꝛ attributa ē dignitas nāe: ni
hilomin⁹ itez laudat p h⁹ nām: ꝛ dic̄ qñ ſi p̄ticipat doc̄oꝛ
h⁹ otigit medic]. vñ. n. medic⁹ mouet ad modū curationiſ
niſi a mgr̄iſ doceať ea q̄ ſūt art]: nā āt ſeipſā iſtruit. ꝛ q̄ h⁹
ſit vez: manifeſtū ē exiñ. nō. n. ad doctoꝛes tēdit nā: neq̄z
ex aliis diſcit curas. etenī nouiť gēit⁹ claudit oculos ipoſ
nō doct⁹ ab aliquo ſz a nā h⁹ faḉ: pp̄t id āt claudit vt q̄e
tē recipiat cerebꝝ ꝛ pp id apit vt videt ſenſibilia. Itē ipſa
ē q̄ pilos generat ī ſupcilijs ꝛ palpebꝝ] ad cuſtodiā ocu/
loꝝ. poſtea intñ ē p ſeipſā docta nā: q̄ ſic̄ dic̄ H. dubita
baḉ ab antiq̄s ꝛ anathōicī: q̄ lacerti q̄ liguā mouēt: quot
ſūt ꝛ vñ oziūē: ꝛ tñ nā hos ſcit ꝛ mouet liguā: cū his āt ñ
ex ſeipſa efficit motionē toti⁹ coꝛpis. dic̄ āt itaq̄z illud Ga.
dic̄. n. in libꝛo de inſtiozib⁹: q̄ hūt capzā grauidā ꝛ nutrie
bat ipſā: ſperās apire cc ptū: ꝛ videť plaſmationē ebꝝyōis
pōnez motionē ꝛ vlr opa nāe: ꝛ iā in medio tpe ſtudēte
H. aut cc rōnes aut circa aliq̄s opatōes otigit capzā pere
ꝛ pt⁹. i. bed⁹ p⁹ ptū vmbilicū depoſuit: ꝛ vñ fuit doct⁹: et
dicim⁹ q̄ a nā fuit mot⁹. adhuc āt cū his: ꝛ lac ex māmis
ſugebat: ꝛ pedē ſuū ad caput deferens ſcalpebat ſe. ꝛ vñ
dicit h⁹ bed⁹: q̄ pp h⁹ hūit pedes: pp h⁹ vngulas: vt ſcal
peret ſe: niſi nā ſeipſā docēs: ad h⁹ ipm mouēt. ē āt ab ali/
is multis oñdē opa nāe: ꝛ h⁹ fere h⁹ dic̄: q̄ ī libꝛo de nutri
mēto dixit: Nāe aīaliū ſeipſas docētes ſūt. Inuēit ipſa
nā ꝛ exītus nō ex doctrina. Exit⁹ aūt dicit motiōes. mo
tiones āt oēs dicit ſeipſā docēs nā ex ſe. inuenit nō ex do
ctrina. doctrina. n. ē via ex ꝓpōnibus ad ꝛcl'onē. h⁹ āt nō

cõtingit circa celestia diuina ⁊ alia:rõnalis ãt circa ea q̃ sũt in mã fm se: ꝫ qñ cognoscit ea q̃ sũt h rõnalis aia ⁊ opaĩ:fiq̃dẽ cognoscit theozicus ītellectus dr:si vo opaĩ practicꝰ intellectꝰ:vñ ī fedrone plato ait: Dõ fm q̃d deo idẽ ẽ ⁊ silis:fm q̃d ineq̃lis ⁊ dissilis.

Et palpebrizare lingua aut submistrare:⁊ quecũq; alia talia.

Palpebrizare ãt ẽ apire ⁊ claudẽ oculos. 3

Bene docta nã existens non addiscés conuenientia facere.

Quidã ãt librozꝰ hñt exñs:q̃dã ãt volũtaria:⁊ meliꝰ ẽ exñs:qz iepte dicẽt volũtaria:nã ãt nõ hẽt velle neq; electionẽ.in aliquo.n.differt a rõnali aĩa:vñ aiam motũ voluntariũ dicũt.qñ ãt volũtas ⁊ electio sũt rõnalis aie.Ha.vo fm motũ dic ipsã: qñ et ipa a nã sit:ꝫ nõ sẽp:ꝫ quotiẽs motꝰ sit rõnalis:rõnalis enim aĩa p̃cipit nãe:et sic fit motꝰ p nãm et p lacertos q̃ sũt int costas:aut aliquos alios.et ne credas postq̃ hip.laudauit nãm:sicut doctã a seipsa:qñ ⁊ boiem laudamꝰ.si enim ẽ aliquis modestꝰ a nã:nõ laudes ipm sicut modestũ existentẽ.laus.n.ista ñ ẽ ei⁹ ꝫ nature:sic.n.⁊ agricolã si porrabit bonas ficꝰ aut bonos caules: dicimus q̃ portauit bonas ficꝰ:vertñ non ẽ laus p̃cipalr coloni ꝫ nãe terre q̃ fecit huiusmõi fructũ.sic ãt ⁊ thocidides dicit q̃ themistocles neq; acq̃sitã habuit doctrinã neq; accñtalem ꝫ a nã:⁊ tñ nõ fuit laus ipsi⁹ ꝫ nãe.sic.n.ducẽ nõ laudes q̃ modestꝰ ẽ:h.n.nãle ẽ:sed laudes ipm in his q̃bꝰ rectifi cauit se ex rõne ex doctrina.q̃.n.a doctrina laudabilis ẽ meliꝰ ẽ q̃ ille q̃ ẽ a nã:qñ qz nã mltotiẽs ⁊ pmutaĩ ⁊ facile ab aliquo palogizaĩ:q̃ vo hz a doctrina ⁊ scia nõ palogizaĩ p fidẽs ī disciplia ⁊ certissimis õmõstratõibꝰ. 4

Lachryme nariũ hũiditas sternutationes oris auris sordicies saliue deductio.

Alienꝰ q̃dẽ ordĩat hãc pticulã supradictã:credẽs q̃ adhuc de naribꝰ determiat hip.q̃dã ãt cõmẽtatoz dicũt:q̃ pꝰ laudẽ nãe:de sanis detiat:⁊ dixit ea q̃ sũt a nã sanis:nũc aũt intẽdit determinare:⁊ ea q̃ fũt infirmis īdustria nãe.⁊ q̃d dicit:supponaĩ:quis hñs passionẽ ī capite:aut apoplexiã aut epilepsiã aut subet aut stupozem ⁊ qz p̃ncipale membꝝ ẽ cerebꝝ ⁊ pmũ p̃ncipiũ: ꝓpter h multã adhibet diligẽtiã p eo nã.⁊ q̃d facit:ꝓpat se ⁊ mouet sternutationẽ:⁊ ī sternutatiõe expurgaĩ mã efficiẽs passionẽ. ẽ qñq; q̃ p nares expurgaĩ mã: multotiẽs aũt p aures aut p nares:dictũ ẽ.n.nobis:q̃ h oia sũt meatus nãe.multotiẽs aũt mã venit ad os:⁊ mouet saliuã:⁊ expurgaĩ matia.si vo ī pectoze ẽ mã:tũc nã mouet tussim: et expurgat. si vo in fundo stõi ẽ matia:tunc p vomitũ.si vo in oze statī p singultum.et be oẽs passiões industria nãe dissoluunt.si vo ẽ ventus cõtentus ī lacertis mandibulaꝝ ꝓcedẽtibus a gutture:tũc p halitꝰ dissoluit passio ⁊ expurgant supfluitates.vides quod facit nã:et in egritudinibus oris saliue deductio.q̃dam aũt hñt:oris saliue et pectoris sputi deductio.fiq̃dem igit hñt sicut pmũ deductio accipe cõmune ad pectus et os.si vo sicut fm hoc manifestum est. 5

Spiritus introitus ⁊ exitus oscitatio tussis singultus.

Hace p hanc pticulam credidit Gali.q̃ adhuc de his q̃ sunt fm nãm determinat hipp.q̃d aũt dicit:q̃ ⁊ spũs.i.introitus ⁊ exitus spũs. introitũ aũt dicit ispiratiõnẽ:⁊ exitũ respirationẽ.⁊ hoc.n.a natura fit dilatando õbẽdo pectus:que.n.alr se hñt extra nãm sunt:sic illud dupla introitus reitatio:⁊ itez spũs extra cadẽs. 6

Non codẽ omnia omnibꝰ modo.

Quid aũt dicit h:⁊ dicimus q̃ q̃ttuoz dicunt hic exp̃ões.p̃ma quidẽ nõ codẽ mõ dicit: qñ qñq; q̃dem mouet nã spata et expectata egritudine ñ adhuc generata:⁊ īpedit multotiẽs:posteriꝰ vo postq̃ fit egritudo dissoluit ipm:expurgãs materiã. idẽ est aũt q̃uis p̃mo aut posterioz moueat.scda ãt q̃ ñ ī codẽ:qñ ante digõnem fit motus aut post digõnez. idẽ aũt qñ fit nãlis est.tertia aũt nõ codẽ dicit:qñ p sternutationẽ iuuenit motus nature aut p tussim aut p vomitũ aut per aliquid p̃dictoꝝ:qñ vndecũq; fiat naturalis ẽ motꝰ. q̃rta expõ:nõ eodem dicit qñ fit expurgatio matie:⁊ volutarie expurgationis ⁊ expulsiua coopantibus q̃ est p lacertos naturalis est. 7

Urine exitus ⁊ uentositates huiusmodi ⁊ alterius nutrimenti ⁊ spiraculi mulieribusq; istis: ⁊ fm aliud corpus sordinismus ⁊ pruritus.

Oportet vos scire:q̃ nã multã diligentiã adhibẽs nr̃is corpibus:nõ.n.est sicut artifex q̃ facit res ⁊ discedit:aut domificatoz q̃ facit domũ ⁊ discedit sic ⁊ natura efficit nostꝝ corpus: ⁊ discedit ab eo minime: sed multã curam de ipso facit tanq̃ in ipso habitãs:⁊ si cut nos de p̃pis domibus curamus in q̃bus manemus vt non diruant:⁊ cũ ipsis peamus:sic ⁊ natura curat de corpe nostro:vt ñ hoc destructo ⁊ ipsa destruat ⁊ curat de eo:ita vt obseruet in sanitate nutriẽs ipm: nutrit autez ipm mouẽs appetitum. hic igit appetitus cibos appetit ⁊ iã offerimus:ꝫ ciboꝝ bi q̃dem sũt bene tractabiles: bi vo male:sed male tractabiles efficit hñ tractabiles ut lateat vos:qñ natura facit dẽtes molares ꝓpter mastigationẽ ciboꝝ:⁊ in stõ facit attractiuã vt attrahat mastigatos cibos:retentiuã vt retineat: alteratiuã vt digerat. qñ ãt ois digõ hz supfluitatẽ:post hãc ẽ expulsiua:⁊ expellaz illã.q̃ intestina attrahũt stercus: q̃uis nõ multus vigeant hac vtute.fecit aũt intestina natura grossa ⁊ magna:ꝓpter id q̃ stercus firmũ ẽ.postea iste chilus fertur ad epar per uenas meseraicas: ⁊ ibi alteratur in sanguinẽ:⁊ ita segregatio fit humoꝝ:exiñ fecit ꝓpẽ cholerã citrinã felleã:ꝓpẽ melancholicũ humozẽ splenẽ:ꝓpẽ aqposã supfluitatẽ renes.⁊ bi q̃dem renes recipiunt ab epate hanc supfluitatẽ:⁊ vatica vasa mittunt ad vesicã:⁊ egreditur per collum vesice.fecit autem ⁊ in vesica lacertum voluntariũ:⁊ circa anũ fecit cõstrictozẽ que ostringit rectum intestinũ:vt nõ si cõtingat in aliquo loco sacro aut coxã doctoribus aut coxã aliquo dño egrediat vzina nõ volũtaria.⁊ h fũt in scda digõne.ab epate q̃ spargiẽ sanguis ad mẽbza vt nutriant:⁊ ibi fit tertia digõ q̃ ẽ totius corpis:⁊ hꝰ supfluitas fumus est:et h euaporat p poros insensibiles.si vo fiat iste fumꝰ hũidus ab hũido ciboꝝ sudores tũc effundunt:⁊ exinde potes attendẽ q̃ fm naturã sũt sudores.q̃dã vo dicũt q̃ extra naturã sũt:⁊ non fiũt nisi ꝓpẽ debilitatẽ virtutis: qñ ille sudoz debilitatur ⁊ frigidus fit. Urine exitꝰ. Quidã librozꝝ habent: exitus:quasi ꝓpudet natura et vzine exitus.i.egõnis.dicit autem librozum habent: vzine egresse:et dicũt q̃ solum de motione vzine curã facit natura. At ventositates hꝰ

ꝛ alteri⁹ nutrimẽti. Uentositatẽ aũt dicit ventũ q̃ egre
dieẽ ab ano. alterius dicit nãe qui p̃ supius fit: videlz ru
cationis. ꝛ ō hac aũt nã curã bz. ꝛ siq̃dem inferi⁹ ẽ vẽto
sitas: p̃ sonitũ expurgat ipsã. si vo supius ẽ p̃ eructuatõez
Et spiraculi. Spiraculũ aũt dicit respirationẽ: sed re
spiratio q̃dẽ p̃ pectus fit ꝛ ore: pulsatio vo p̃ pulsus: q̃ est
diastoles ꝛ sistoles: sicut in anhelitu inspiratio ꝛ respira
tio. ꝛ de his oĩbus ꝑcurat nã. Et mulieribusq̃ istis.
Qđ nõ solum nã curat de viris: sed etiã de mulierib⁹ dic
bip. Et mulieres p̃ oĩa q̃dẽ supradicta cõit se hñt cũ viris
ꝛ hñt alia ꝓpa. vbi gra mẽstrua: cõceptionẽ: ꝓgnationez:
ptũ ꝛ lac: ꝛ mẽstruale purgationẽ cũ oĩb⁹ bis: ꝛ ꝑcrea
tionẽ: ꝛ de oĩb⁹ ist]nã ꝑcurat. Et sm aliõ corp⁹. Scõz
aliõ corp⁹ dic̃ p̃ eo q̃ nõ fec̃ mẽtionẽ de dẽib⁹ ligua stõ
ꝛ virtutibus q̃ sunt in eo. aut sm aliud corp⁹ dicit: qm̃ in
mulieribus nõ solũ p̃dicta inueniũt: sed ꝛ alia. Scoz
dinissimus ẽ expiratio lacerto
rũ qui sunt in spina. ꝑuritũ autẽ dicit: qz ꝛ iste in dustria
nature fit. qm̃ multotiens materia continet circa superfi
cies: ꝛ scalpendo multotiens euapozat. scalptionẽ autẽ
dicit que fuit capze. 8

Omnis aia sẽp orit usq; ad moz tẽ. si uero ignescit simul cũ egritu dine corpus depascitur.

Quidã aũt cõmentatoz dicunt: q⁹ p⁹ egritudines
ꝛ naturã: trãsfert se bip. ꝛ ad ipsam aiam: ꝛ dec̃
minat de ipsa dicẽs: q⁹ aia hois semp orit. i. sẽp
docet semp discit. sic. n. ꝛ plato: Qm̃ amabilis ẽ scia ꝛ i se
nectute. Sz. vo dicit: q⁹ hip. nõ decĩnat de aĩa. h̃. n. non ẽ
ꝓpium medici: sed poti⁹ in est aristotel platonis ꝛ alioz
phoz decĩnare de ipsa: a q̃bus inuestigat: vtz substan
tia aie sit corpea siue incorporea siue p̃ se mobilis siue ab
alio siue mortalis siue imortalis. silr aũt ꝛ ab ipsis stoy
cis dubitat: ea q̃ sunt aĩe: ꝛ quid ẽ aĩa: ꝛ dicunt q⁹ spũs ẽ
spũs. n. q̃ in nobis ẽ: aut ẽ siccus: ꝛ sic dicũt q⁹ efficit aiaz
aut humid⁹ ꝛ efficit natura: quã nãlez calorẽ medici ap
pellãt. aiaz igit h̃ dicit hip. calorẽ naturalẽ: q̃ calor nãlis
vsq; ad senectutẽ semp orit. q. d. semp nutrit mẽbra. si vo
ꝑtat ad id quod ẽ extra nam ꝛ ignescat: tũc corp⁹ de
pascit. calor. n. qui ẽ extra natura ꝛsumit humiditatem
corporis: ꝛ inducit mortem: ꝛ tunc ꝛ ipse extinguitur. h̃
bz sensus intentio. Simul cũ egritudie corp⁹ depascit
Non aũt dicit: corp⁹ ꝛ egritudinẽ depascit ꝛ destruit
calitas: sz qm̃ in egritudine corp⁹ depascit. 9

Oibi ꝓnutriti in senectute defici unt: ꝛ p̃ maturationẽ ꝛ dissoluti onem ꝛ raritatem.

Dictũ est aũt scientib⁹ in aphorismis: q⁹ i senibus
multi morbi cõmoriunt: ꝛ q⁹ valde senibus nõ
maturescũt. Nũc igit qđ intẽdit hipp. docere: ꝛ
dicim⁹ q⁹ sciendũ est: q⁹ ꝓnutritus morb⁹ ẽ sicut chronic⁹
fiẽ q̃rtana aut melãcholia aut epilepsia. ꝛ huiusmõi egri
tudines in senectute dissoluunt: quecunq;. n. in iuuenili
etate fiũt passiones: he i senili etate soluunt: fiẽ ꝛ si in ali
quo tpe generet egritudo ꝓfilis: aliud tps hãc dissoluit
nisi debilis sit vtus patiẽtis. silr igit ꝛ h̃ qui in iuuenili e
tate fiũt: soluũt in senili. Quid. n. est h̃: fiũt in iuuenili: et
dicim⁹ manifestũ ẽ q⁹ calide. g̃ senect⁹ sicut frida remo
ta simul peũt: ꝓpter h̃ nõ dixit in vltimis senib⁹ has dis
solui: sed i senib⁹ in q̃bus virt⁹ ẽ fortis. Sed dubitãdo in
qrim⁹: quõ dicit hip: q⁹ i senectute maturãt. i senectute
eni frigiditas ẽ: frigiditas vo nõ maturat sed solũ cõden
sat ꝛ ingrossat. ꝛ ad h̃ dicim⁹ q⁹ frĩtas extinguit calidam
malã ꝯplexionẽ: hac aũt extincta cõfortat virtus ꝛ matu
rat existentẽ materiã. dissolutionẽ aũt quidẽ dicit: ꝛ di
cim⁹ q⁹ cõtingit multotiẽs: q⁹ phlegmon ẽ in mã simplr
subiecta. ꝛ h̃ mã a fozti virtute subtiliat: ꝛ ad fumos dis
soluit: ꝛ sic euapozat: h̃ aũt dicit dissolutionez. quid aũt
dicit: Raritatẽ. an possibile ẽ esse raritatẽ in senibus: vbi
est tãta frigiditas ꝛ dẽsitas: ꝛ rñdemus ad h̃: q⁹ raritatẽ
dicit supuenientẽ p̃ debilitatẽ virtutis. virtute. n. nõ con
stringente se ad mẽbra ipsa rariora fiũt. nõ oz aũt h̃ reci
pere. nõ. n. possibile est in huiusmodi virtute maturita
tem fieri. oz aũt uos scire illud qõ dr in pnosticis: q⁹ iu
uenes q̃dem magis patiunt: hñtes. n. multũ calidũ ꝛ hñ
sensibile: dolorẽ facile sentiũt. senes ãt ex frĩtate tãq; cõ
gelationẽ hñtes: nõ sũt hñ sensibiles i doloribus. 10

Al⁹ dissentiẽti nõ ꝑsentire passio ni: frigidũ ꝛ distẽdit ꝛ supcurat.

Hoc aũt ẽ qõ intẽdit h̃ bip. breuit: q⁹ ꝫria ꝫrijs cu
rant. videlicet is enim q⁹ sanitas nõ fit: nisi patiẽs
simlr laboret cũ medico: vt facile diminuat egri
tudo: sic igit dic̃ hip. ꝛ antino⁹ curatus est: qm̃ nõ cõsẽsit
passioni sed ꝫriatus ei. dictũ est. n. nobis: q⁹ non põt fieri
sanitas nisi a medico: egritudine: et patiẽte. quõ autẽ fit
patiens nobiscũ simul pugnãs: dicim⁹ si ꝫria faciat egri
tudini. vbi gra: si fuerit egritudo frida: q⁹ vt calidis: si
vo calida frigidis. et h̃ cõsidera: q⁹ qũ h̃ dic̃. Qm̃ ꝫria ꝫri
is curant. quid aũt dic̃: qm̃ frigidũ ꝑdest et intficit: silr et
calidũ: si. n. in frida egritudie offerat frigidũ intficit: si vo
calidũ ꝑdest: silr et in calida egritudine: si cal'a dabis le
des: aliquotiens. n. ꝛ ab imoderata caliditate naturalis
caloz destruit: si vo frigidũ offeras ꝓficies. 11

Quecũq; ex ira hec acut⁹ furoz ele uat coz ꝛ pulmonẽ ad caput cali dũ ꝛ humidũ ꝛ ad aures: trãqllitas fit qum hoc resident.

Videt aũt nõ manifest⁹ ẽ hic sermo. dicamus aũt
nos q̃d ẽ acut⁹ furoz. acut⁹ furoz ẽ qm̃ aliq̃s acu
te irascit ꝛ vehemẽtẽ: h̃ aũt acutus furoz eleuat
coz ꝛ pulmonẽ ad caput. h̃ aũt ridiculosũ ẽ. sed q̃d itẽdit
dicere: dicim⁹ q⁹ acut⁹ furoz eleuat totũ calidũ: ꝛ fert ipz
ad coz ꝛ pulmonẽ. ꝛ ob h̃ calidioribus factis his mẽbris
ꝛ accẽsis: ferẽ calitas ꝛ accẽsio ad caput. ꝛ significatio h⁹
est ex eo q⁹ rubescũt gene ꝛ oculi: ꝛ h̃ ẽ ex appentib⁹. est
aũt ꝛ artificialis significatio. fit. n. stati magn⁹ ꝛ densus
ꝛ celer anhelitus. silr aũt ꝛ pulsus magn⁹ celer ꝛ densus
dictum est autẽ in isagogis. i. in libro qui dr microtegni:
q⁹ ira est accensio sanguinis circa coz: qũ hoc residet de
scendũt omnia: ꝛ fit trãquillitas. 12

Labor articulis ꝛ carni cibus somnus uisceribus.

Admirabilis ẽ hic sermo: cui⁹ multiplex ẽ expõ:
ꝛ tñ laborẽ dicit exercitiũ. q̃dã ãt dicũt: q⁹ labor
exercitii articul' fit: ꝛ lacertis cib⁹ q̃i nutrimenti
fortificatio: ab exercitijs. n. ꝛ marie moderatis fortificat
totũ corp⁹: carnes aut mẽbra fiẽ dictũ ẽ i libro de articu
lis. q̃dã aũt dicũt cibũ q̃si multitudinẽ ciboz: ꝛ dicunt q⁹
multitudine ciboz dolor fit articulis ꝛ lacertis. vt aũt in
telligas laborẽ eẽ dolorẽ: dictũ ẽ eni q⁹ labor dr sint bo
ma vt q̃b⁹ q̃dẽ igit acut⁹ ẽ morb⁹: stati ꝛ vltimos labores
habet. dr aũt labor ꝛ exercitium: vt labores cibis ꝛc dr

aũt labor ⁊ dolor:vt ũtroq; dolor qui simul fuũt: nõ fm eũdem locũ:vehemẽtior denigrat alteꝝ. Laborem igitur dicit fm secũdã expõnem dolorẽ.vtrãq; aũt expõnes re/ spuimus dicẽtes:qñ hippo.nõ vtit̃ prauis dictionib⁹:vt nutrimentũ appellare cibuꝫ. Sed sciendũ ꝙ duas rõnes h̃ assignat:vnam quidẽ hanc: Labor articulis ⁊ carni:q̃ exercitiũ articulis ⁊ carnibus:subintellige iuuamentum est. Secũdã vo dicit hanc. Cibus somn⁹ viscer̃ibus: q̃ ci bus in somno labor ẽ i viscer̃ibus.qñ enĩ vigilam⁹ extra est nãlis calor:⁊ ẽ tãq; nõ mouens interioꝛa mẽbꝛa. qñ aũt comedentes dormimus:interioꝛa mẽbꝛa excitanť:⁊ laborãt circa nutrimẽtum.ſ.fatigationem habẽt:vñ ꝓpt̃ hoc nõ oportet aliquẽ iratum dormire:qñ inueniet̃ cali ditas vtilẽ humiditatẽ dissoluens loco cibi. 13

Maxime exercitium meditatio hominibus.

Multipl̃r exercitat memoriã nostrã hippo.intẽ/ dit ⁊ de aĩa itaq; determinare.⁊ quidã scribunt ex ercitium sine n:in dictione greca:q̃ dr̃ pypatos. quidã aũt scribunt cũ n:⁊ dicũt pypantos.⁊ p̃mi quidez exponunt sic:qñ aĩe exercitium ⁊ labor ẽ meditatio. Se cũdi vo exponũt sic:qñ oꝛ quidẽ de alijs meditari: maxi me vo ⁊ de tota aĩa:,ppter id ꝙ mouet rõnes ⁊ ꝯsidera/ tiones.iõq; ⁊ socrates meditatiu⁹ dicebať esse:⁊ domici/ lium suũ meditatiuũ appellabať.sic.n.igit̃ quidam expo nunt. Ga.vo dicit:ꝙ magis h̃ ꝯueniunt ꝓbis q̃ medicis. si vo sicut medici voluerimus hũc sermonẽ exponere: h̃ aũt dicit hippo.ꝙ si ẽ aliqs hñs subet aut stupoꝛẽ:tũc oꝛ dina ipsi meditationẽ ⁊ exercitium aĩe:vt exinde ꝯsum ptio fiat causse efficientis moꝛbum:⁊ excitatio nature: et alteratio egritudinis. 14

Si scissuris sanguis confluit: auxiliandũ igitur ut uacuuꝫ repleať

Admirabilis est ⁊ hic sermo ⁊ medicinalis. dictũ est aũt eruditis ⁊ in libꝛo de iuncturis ⁊ articul' ⁊ in libꝛo de causis:ꝙ scissura dr̃ aut simpl̃r diss/ solutio ꝯtinuitatis:aut diuisio carniũ.ſ.lacertoꝝ vl̃r quo tiẽs fit diuisio carniũ q̃ sunt ĩ ꝓfundo idiuisa exñte cute qõ in libꝛo de causis ꝯtritionẽ appellamus. quotiẽs aũt supuenit diuisio:tũc et sanguis egredit̃ mult⁹: ⁊ q̃i pcli/ tať membꝛ qũ fiat vacuuꝫ ⁊ statĩ oꝛ auxiliari:⁊ qõ defic̃ replere:⁊ tunc vtimur ꝛstrictiuis:vt possim⁹ retinere sã/ guinẽ egredientẽ:aut in venis hic ꝓmanens:faciamus p dictam boni humoꝛis vt generem⁹ sanguinẽ:⁊ sic reple/ mus euacuatu;.multotiẽs aũt ⁊ emplasticis vtimur: vt materiã retineam⁹:⁊ malã oplonẽ distinguam⁹. ẽplasti cis aũt vtimur:qñ est ⁊ qualitas vincens. 15

Si auris doluerit effundre unctionem calidaꝫ:oportet uero,supponere stupam naturali oꝛgano.

Medicinalis est ⁊ h̃ sermo.q̃d aũt vult dicere:qñ multotiẽs supuenit passio in aure: sed aut ẽ aĩa aut mala oplexio q̃ efficit passionẽ.⁊ siquidẽ est aĩa:oꝛ oleo camomillino vti in aure. si vo fuerit calida mala oplexio:tũc oleo roſaceo.si vo est vtrũq;:tunc oleũ camomillinũ ⁊ roſatũ cõmiscẽs infũde cũ stupa inuolu ta in digito.⁊ hip.quidẽ nãli oꝛgano ꝓcepit nos vti.ſ.di/ gito: tu aũt ⁊ lana vtere multotiẽs.qñ aũt multotiẽs cõ tingit te esse in aliquo loco:vbi nõ inuenis oleũ:tunc pi/ guedine dissolue ⁊ distilla.⁊ iõ nõ dixit simpl̃r:qñ oꝛ oleũ infũdere sed unctionẽ.dicit aũt ꝙ oꝛ supponere stu/ pam sinistre manui:⁊ recipe id qõ egredit̃ ab aure:⁊ hãc stupã ponere in igne.⁊ si ẽ fetidũ qõ ab ipa exit:malicio sa fit egritudo.si vo nõ est fetoꝛ:tunc nõ est maliciosa.et hoc aũt oꝛ facere ⁊ nõ decipi.sed vr̃ hippo.nõ hoc dicit re sed aliq̃d aliud.vbi gr̃a:fetoꝛ est q̃ egredit̃:⁊ decipit pati entẽ pluribus de causis:aut ꝙ dicat eidem ꝙ chronica si at h̃ passio.te aũt h̃ prædicẽte:cito ꝑmutabit̃ passio:si vi/ cens:veꝝtñ si tardabit ĩueniet̃ ver⁹.⁊ per duas cãs oꝛ de cipere patientẽ:vt videať difficilis esse egritudo:⁊ gloꝛi/ ficet̃ medicus.aut ꝙ tres cãs:vt magnificando moꝛbum recipiat maioꝛẽ mercedẽ:⁊ maxime si fuerit cupid⁹:⁊ v malo lucrans.⁊ h̃ vr̃ dicere hip.⁊ dicimus ꝙ nihil hoꝛ nõ.n.hec deceptio digna est intẽtione hippo. aut aĩe sue maxime aũt tertia cã.ipse eĩs in alijs tractantib⁹ dic̃: Li/ beralis artis libera debẽt esse ⁊ opa.qui vo mercede ser uiunt vituperant scias et cogũt.sed quid ẽ qõ dicit:et dici mus ꝙ h̃ intẽdit: Quñ si supueniat doloꝛ auris.stude pre dictis curare passionẽ.si vo nõ curaueris et ĩminebit:tũc decipe naturã:offeras stupefacientia:sicut opiũ et huiusmodi alia.sic.n.dictũ est in libꝛo de ingenio sanitatis: ꝙ in colicis oꝛ mittere rute oleũ.et siq̃dem dissolueť: bene erit.si vo nõ:tunc stupefacientia offer: vt decipias nãm. Aliqñ aũt et cã curationis oñdimus stupefacientia:quo tiens calida q̃litas dñať sicut in iumenili colica diꝑpõne supueniente a calida cholera:sed qũ offers stupefacien/ tia ꝯsidera vtutẽ:et si fortis fuerit offers: si vo non fuerit fortis nõ offeras.qñ igit̃ multotiens grauať virtus:et si fit sanitas:infunde unctionẽ calidã.calidã aũt dicit tepi dam.frigidũ quidem vituperať ꝓpter cõstrictionem:ca/ lidum vo ꝓpter id qõ mouet reumata.melius autem est tepidũ.vñ et homer⁹ dicit de machone:ĩmisce aq̃ tepide. 16

Et uidebitur quidem exire ⁊ nõ obstupefieri:deinde in ignẽ proicere fallacia

Et videbit̃ aũt dicit:vt certissime cognoscas qõ egre dit̃:⁊ nõ decipiaris.qõ autẽ vt vr̃ significet fm veritatẽ ostendit ⁊ hippo.dicens: Medicus mihi vr̃ bonus esse. ⁊ ipsemet plato dicit: Videris mihi gorgia pharı. 17

Lingua urinaꝫ designat: linguentes cholerices.

Quidam autẽ exponũt sic:ꝙ sic̃ se habet lingua sic se habꝫ ⁊ vrina.quidã aũt: ꝙ sicut se hꝫ vrina que egredit̃ a renib⁹ ⁊ vesica:sed seꝝ qõ est vnius;q; humoꝛis.vnusquisq; enĩ humoꝛ hꝫ subtile ⁊ aquosum.si igit̃ est lingua crocea:designat ꝙ aquosum supabundat cholere rubee.si vo nigra designat ꝙ aquosum supabun/ dauit melãcholici humoꝛis.silr aũt ⁊ in alijs designat lin gua huiusmodi passiones:sicut habilis ad passionẽ exis ex eo ꝙ nõ regit̃ cute.vexꝝ distingue:ꝙ huiusmõi designa tiones designat tibi lingua: aut nisi ,ppriam passionem habeat:⁊ ꝓpter ,ppam passionẽ talis aut talis fiat:aut ꝙ ꝛuantem humoꝛem:aut ꝓpter cibaria. 18

Cholericum uero a pinguoso: rubee a sanguine:nigre autem a nigra cholera:aride aũt ab exustione.

Nota aũt ꝙ solius cholere rubee generationem dicit:vt breuiloqus: qñ in pinguedis ⁊ ĩmidis ⁊ dulcibꝰ generať h̃.tu aũt dicas ⁊ alioꝝ humoꝝ generationẽ ꝙ melancholicus humoꝛ generatur a grosso sanguine:phlegma aũt a frigidis: aride aũt ab ex ustione.aridas autẽ dicit linguas.differt aũt rubeũ a cum a croceo:qñ croceũ arefactum faĉ rubeũ.rubeũ aũ humectatũ efficit croceũ: sicut dictũ est in libꝛo de ctin.

Fuliginose uero a matricis parte: albe uero a phlegmate.

Dicit q̄ ligua sinthomata designat ꝛ hūore contēto ī matrice. fumi. n. ascendūt ab ipsa ꝛ transmutāt linguam hoc aūt exponens Hal. qō verissimū est: dicit q̄ signoꝝ presentiū ꝛ cause pñtes sunt: causis aūt pñtibus nō oīno sunt ꝛ signa. ecce enī lingua existēte crocea oīno designt q̄ cholera rubea ōtinet. si vō chola ru. supabundat: non oīno signū suguenit lingue videlz croceum: ꝛ est hoc q̄ ad aliud membꝝ repsit materia. 18

Urina silis colori corpori ꝛ potui ꝛ ut intrinsecus existens.

Octū ē aūt ꝛ ī pnosticis: q̄ multe sūt differentie vrine. hec quidez est enormia mediū: h̄ vō nec loides supius: aliud sedimē inferius. dictū ē aūt q̄ vrina egredīt aut similis corpori sicut solidis: vt peta loydes vrina: aut sulfurea: aut similis humoꝝib⁹: ꝛ fm natūrā bis exīt̄ibus aut extra naturā aut simili oblato potui ꝛ cibo. vñ multi nigra vina bibētes: nigre mingunt. si mile aūt humoꝝib⁹ intrinsecus existēs dicēs.

Potus humectator colliquatio.

Nota q̄ humores dimittimus fm naturā existentes ꝛ extra naturam. 19

Lingue similes coloꝝ descensione humoꝝ, ppter quod eadē cognoscimus humores si salse carnes fuerit gustanti superflui signum.

Hec idē dicit quod dictū est: descensiones quidā dicūt vomitus. siquidē enī melācholici humoris suguenīat vomitus: tunc nigra lingua fit: ꝛ vniuersaliē fm euacuatū humorem alteraī ꝛ color lingue. Quidā aūt ōsistentiā dicūt: quasi humoris cōtenti. vnde adducit desup abundātia q̄si desup abundātia humore lingua assimilaī. vnde si fuerit cholera rubea, superabūdans: omīa que offerunī amara videnī sicut ꝛ icterici: ꝛ si mel offeraī eis amaꝝ putant: qñ. ppē hoc que dantur comestioni: mouet qualitas cōtenta in lingua. ꝛ ppē h̄ que eis danī: cogitant esse amara q̄uis sunt dulcia: ꝛ si militer ꝛ si est phlegma salsum contentū: videnī ꝛ que danī eis esse salsa. 20

Si mammaꝝ capitella ꝛ rubeum uiride est morbidum uas.

Quit aūt ꝛ a māmis facere pcognitionē. ꝛ q̄d dicit: q̄ multā cōmunionē habz generatiua ad ea que sunt pectoris. g̃ si sanguis est ōtentus in matrice: rubicūda fūt capitella māmaꝝ. si vō cholera rubea rubicūdo crocea fūt: ꝛ hec quidē nā sunt. Secūda dicio videt esse indigna hip. matricē aūt vas noīat: qū ī alio suo tractatū nullo mō vocet matricē vas. 21

Dominibus in auribus sordicies: dulcis quidem mortalis: amara uero pon.

Sicut enī ex egōnibus habemus cognitionē eoꝝ quō se habeāt ea que sunt in ventre ꝛ intestinis ꝛ ex vrinis eoꝝ que sunt in epate ꝛ vesica: ꝛ spūto eoꝝ que sunt circa pectus. similiē ꝛ cerebri passionem cognoscimus ex naturalib⁹ egressibus ipsi⁹. verbi gra: excit noticiā: ꝛ dicit q̄ sordicies auris: siquidē est amara: designat ipsam supfluitatē esse: ꝛ nihil malū significat. si vō est dulcis liquationē substātie cerebri: dicit. n. q̄ medic⁹ nō gustet sordiciē sed patiens: sicut ꝛ sudorē precipimus ipm. Oportet nos scire: q̄ ex h̄ loco habuit ꝓncipiū ꝛ scripsit libꝝ de interioribus a lesione actionū: ꝛ ab egredi bus et canones consequentes. 22

Terram demutare connutrientez in prolixis passionibus.

Mirabilis est h̄ sermo ꝛ dignus hippo. ꝛ debet in opibus artis esse cōmemorabilis. Quid aūt h̄ ē qō ipse dicit: primo exponamus quid est ꝓlixa passio: ꝛ quid dicit: terrā ōnutrientē dic ī qua genitus ē ꝛ nutritus ꝛ pseuerauerit. bis itaq; se habētibus: quid ī tēdit hippo. ꝛ dicim⁹ supponaī aliqs hīs passionē chronicā: ꝛ h̄ noluit curari ꝛ debuit phleborō̄ari: ꝛ sic phlebotomatus est fm artē ꝛ nihil ꝓfuit. postea p⁹ phlebotomiā aliqua dieta ōsulnit vti ꝛ ñ iuuit. deīde ōsiderās medicus: q̄ materia interius tendebat: purgatiū dedit: nihilominus tñ passio īminebat ꝛ nā deficiebat: ꝛ corpus male se habebat: ꝛ iam vīr multas medicinas offerebat medicus: et nihil ꝓfecit. bñ aūt dixit q̄ multas medicias obtulit: qñ chronicā supposuit passionē: qz ī acutis egritudinibus vna ꝛ sola medicina si contingit indigem⁹ ꝓpter breuitatē passionis ꝛ alteratiōis: in chronicis autez plurib⁹ indigemus. plurib⁹ aūt dicit nō ōnib⁹ sed filibus verū differentib⁹ in q̄ritate. si enī fuerit mā grossa: si cōtingat oportet offerre synapi: deinde calidioza sicut pip: postea ꝛ si sic nō iuueris aliquid calidius. sic igit medic⁹ in chronica passione plurib⁹ vsus est medicinis ꝛ nihil ꝓfecit. deinde vsus est eo qō ab ipsis dr circulatio. circulatio aūt est: qñ aliquis phlebotomat dietat purgat ꝛ alijs vtit medicinis: ꝛ si nihil ꝓficit vt itez phlebotomet iteruz dietet ꝛ itez purget. ꝛ iā hoc multotiens faciens medic⁹ nihil amplius egit. ꝛ hec oīa fecit fm sciam: ꝛ nihil ocio sus accipiens. Quid igit oportet tunc facere: ꝛ dicim⁹ q̄ aer est qui maxime passionē opaī: et oportet tunc ꝑmutare ad ōtriuz aerem. vnde dictū est ab hippo. in aphorismis: q̄ oībus fm rōnem opatis: si nihil fm rōnem fiat: ꝓmutare oportet ꝛ tunc ad ōtrariū deuenire. ꝛ bene dixit ad ōtrariū. sic enī ꝛ in hoc patiente si calidus aer fuerit qui faciat passionē: ad frigidū ꝑmutare. vnde ꝛ hip. dicit q̄ oportet tunc a patria discedere: ꝛ sanitatē ex alio loco habere. Quidā aūt dicūt q̄ nō simplr ꝑmutationē aeris precipit hippo. discedere a patria: sed discedēs moueaī aut ambulans in via aut in curru aut in equo feraī: ꝛ sic ex motione subtiliet materia ꝛ dissoluaī passio. Gal. vō nō placet huiusmōi expositio: sed ꝑmutationē aeris dicē qñ oportet ꝑmutari. igit si a calido aere patiaī ꝛ est subtilis materia effectiua passionis: dicit q̄ oportet grossiz aerem ꝛ frigidum inquirere ꝛ ibi manere. si vō a frigido aere patiaī ad calidū tendere ꝛ ibi manere. ꝛ quidā ꝓpē delectationē ꝛ solaciū egrediunt a ciuitatibus. hippocraticus vō medicus nō debet his curare: sed de ꝑmutatione aeris. ꝛ hoc est quod dicit: Terrā demutare ōnutrientē. Cum his aūt predictis vt aliquid humanū ꝛ relegosum tibi dicā qō hic dicit hipp. Terrā demutare vt vadas ad templa ꝛ sacra. qū enī ars non ꝓficit: tñ oportet spem salutis ponere in deo. 23

Debilioza nutrimenta: modicam uitam habent.

Ad aliū sermonē transfert se hippo. ꝛ quid dixit: Debilioza nutrimenta que paꝝ nutriunt sīc cales: ꝛ que nō hīt multā ꝛ graue qualitatē sicut

succus ptisane: quēadmodū ꝛ fortia nutrimēta dicimus aut multū nutriētia tanq̄ testiculi galloꝝ ova ꝛ gallīne ꝛ porcine carnes: aut hītes gr̄ē q̄litatē sicut ſynapi aut pip: hec aūt debilia nutrimēta. Quidā intelligūt faciētia supfluitatē aut modicū nutriētia: hec.n. facile digeruntē ꝛ discedūt ꝛ modicā mansionē hīt in vētre quā māsionē vitā noīat hip. Sed h̄ quidā dicūt indignū eē intētione hip. qđ hī digerit vitā denoīare. vñ q̄daꝫ pmutāt scriptur̄ ꝛ vbi sūt nutrimēta: corpa scribūt dicentes: q̄ corpora hītia debilē virtutē sūt modice vite. que vo habēt fortē virtutē sunt longe vite. falsum aūt est h̄: nō enī fm vtutē ostituit tps vite: vnde hīstoriaꝫ ab aristotile ꝛ ab alijs phīs: q̄ peste supueniēte: qui quidē habebāt fortez virtutē moriebant: qui vo debilē saluati sunt: manifestū igit̄ q̄ mensura vite ordinata est desuper. 24

Puritum in auribꝰ: retro uenas incidere.

Puritus aūt dic̄: aut laborioſas egritudines: aut discursionē oculoꝝ. Ga. aūt distiguit ꝛ pruritū vocat discursionē cruriū fm p̄mā diunctionem q̄ dixta hisciaꝫ. ꝛ oꝛ nos scire: qm̄ h̄ possumꝰ lucrari ex hoc sermone: qm̄ nescim ꝰ q̄d dicit. quid.n. dic̄ si fiāt pruritus: sicut dictū est in libro de aere locis ꝛ aq̄: Oꝛ icidē venas q̄ sunt in auribus: ꝛ qualis ē cōio auriū: ꝛ q̄ē iuxta hisciā diūctio: pꝰ hoc aūt neq̄ sūt circa aures magne vene: sed fuliginoſa vasa. si vo ꝛ sunt nō sup auribus sūt: sz sub auribus be vene. 25

Ibido a phlegmate egritudinum profreutrea.

Idicistis.n. q̄d est libido: videlz coitꝰ q̄ē in aforismis. huiusmōi aūt coitꝰ vitupat̄ quidē: aut calefacit: aut infrigidat. ab oībus aūt ocedit̄ qꝛ desiccat: si egressus spamatis fiat: ꝛ vitalis fortitudis emissio. quid igit̄ dicimꝰ: qm̄ ꝛ calefac̄ ꝛ infrīdat sz fm q̄litatē calefacit: vñ videmꝰ qm̄ in hac motiōe ꝛ calefactione calidius fiat corpꝰ ꝛ acutius: exiñ ꝛ sanguis egredit̄. fm vo essentiā infrigidat egressione videlz vitalis fortitudis ꝛ spmat̄ ꝛ multa emissiōe. hip. itaq̄ ad q̄litatē respiciēs dixit: qm̄ libido dissoluit egritudies q̄ sūt a phlegmate i subtiliādo mām: vextm̄ nō oz ꝺtinue hac libidine vti: qm̄ frīdi ꝰ efficit̄ corpꝰ: ꝛ cū his ꝛ aliō phlegma generat. epicurus aūt remouet oēm diunctionē sicut phs remouit nisi qum expedit oz vti vt ait hippo. neq̄ nimiū replet ꝰ neq̄ nimium euacuatus. 26

Alidis uentre ualidi cibi ꝛ potus perturbatiui.

Alidos cibos dic̄ h̄ q̄ hīt validā q̄litatē: sicut piper ꝛ synapi ꝛ hiꝰ. calidos ventre vo non q̄ hīt fm mām calidū ventrē sz q̄ hīt ex mās calidā q̄litatē i vētre. i his aūt gr̄ues cibi fic̄ pip ꝛ hiꝰ oblata pturbationē faciūt ꝛ motionē i vētre additiōe calitatis: ꝛ fic̄ dictū ē i libro de regimēto: malū efficiūt. quidā aūt huic fmoni ꝛ osequētē addiciūt: nigre cholere eē h̄ qō oꝛ: qm̄ hi cibi nō solū pturbatiui sunt vētris sed nigre cholere: ꝛ ipse q̄dē de difficilia omniū humoꝝ mētione fec̄. tu vo dic venenosū humorē ꝛ viridem. 27

Igre cholere insit̄ sanguis fluxꝰ.

Ualr aūt ostruat: nigre cholē: cū supiori dictuz ē: quō vo cū iferiori dicē dū: attn̄ dicamꝰ p̄° q̄d ē emorroys. Emorroys ē apitio venaꝝ q̄ sūt circa anū. h̄ aūt fit aut pp hūorē aut mordicatiuū aut iferiꝰ tēdentē cū gr̄uitate q̄l est melicꝰ hu. ꝛ phlatieꝰ: v ñ apponē oz fmōi a p̄pōez: ꝛ dicē q̄ passiones supueniētes a nigra cholā: emorroys dissoluit. dissoluit aūt meliaz gr̄anam ostrigit aūt ꝛ spatū cancꝝ ꝛ elephātiā. hī aūt dixit spatū qm̄ si iminet cācer aut elephātia nō curat̄. ꝛ q̄ meliam dissoluit h̄ passio: histoꝛizat Ga. qm̄ i melia puenit emoꝛroys ꝛ dissoluta ē passio: deiñ ostructo fluxu sanguis redijt melia. silē aūt dic̄ hip. sanū fm nām: qm̄ fluxꝰ sanguis supueniēs oēs egritudines q̄ sūt a melico hūore reducit ad id quod est fm naturam. 28

Uperauctiles moꝛbos coniūctio infrigidat.

Upauctiles moꝛbos noīat humectātes ꝛ chronicas passiōes aut a puericia fcās fic̄ meliaz nephꝛesiz: magꝭ aūt i puerꝭ lapidē i vesica aut epilepsia. Ga. vo dic̄: q̄ magis de epilepsia h̄ dic̄iat. Epilepsia enī potiꝰ puerꝭ supueniꝛ: vñ ꝛ puerilis noīat. oꝛ aūt ꝛ epilepsia ppt̄ id q̄ occupat actiōes aīe. oꝛ āt ꝛ hercule ꝰ moꝛbꝰ: nō q̄ herculi supueniꝛet: sz inexpugnabilis ē ꝛ inuictus fic̄ hercules: aut magnꝰ moꝛbꝰ: aut ppt̄ magnitudinē fic̄ magna auis aut magnꝰ piscis: aut qm̄ magnū locū occupauit fic̄ cerebꝝ vbi ē rōnalis aīa. hāc itaq̄ epilepsiā dic̄ q̄ curat diunctio: curare aūt infrīdat dixit. diunctionem vo dixit: nō verā diunctionē sed tps i quo fit diunctio. i. iuuenilē etatē. qm̄ aūt multa caliditas ē ꝛ dissoluit passionē: aut igit̄ h̄ dicas: aut infrīdat dixit q̄re ledit. q̄.n. sūt fm nām calā eē videt̄: q̄ vo ex nām frīda. ledit.n. diuctio infrīdatione passionē augmentans. 29

Rigiditas aq̄ iuxta uētrē idurat.

Durare dixit retētionē vētris: ꝛ q̄dā dicūt q̄ infrigidatio fert̄ p̄ supficiē ad ventrē ꝛ efficit̄ retētionē. ō quos dicimꝰ: p̄mū q̄dē q̄ nō venit infrigidatio p̄ supficiē: qm̄ calozē nāl̄ē extinguēr: si vo ꝛ pueriat debebat idigōnez efficē ꝛ diariā ꝛ nō ostipationē ventris. Ad q̄ nos dicimꝰ: q̄ dic̄ Ga. et vt dictū ē i aphozismis. Uētres hyeme et vere calidissimi sūt nā. h̄ igit̄ et h̄ dicat. q̄ infrīdatio attigit cutī et iclusit calm vt fm rōnē fiat digō et tantā fieri digōnez q̄ vir egō egredit̄. Aut h̄ dicas aut et aliud. Dictū ē aūt nobis q̄ frīdꝰ aer iducit̄ p̄ spiratū et aliud. Dictū ē aūt nobis q̄ frīdꝰ aer iducit̄ p̄ spiratū onē p̄ pulsū p̄ anū: multotiēs igit̄ iducta ē frīda q̄litas p anū ab aq̄ frīda: aut et vino quodā lota: et exiñ lacertus ostrictoziꝰ costrictꝰ ē: et costipationē fec̄ vētris: h̄ ē lacertꝰ aut ab infrīdatib ꝰ aut ab acutis ꝺbit̄ et minꝰ effic̄ vētrē egē. motū igit̄ minoꝛē: vētris duricie dixit. 30

Ellebor bullientē ꝛ bibentē cito purgat si uis lauare ul̄ comedere

Sic aūt de purgatiōe dic̄iat. q̄d āt dixit de helleboro dicas de scamonea et de agerico et aliis purgatiuis. q̄d aūt itendit: et dicimꝰ q̄ si debes dare purgationē oportet subtiliari materiā et fluxā facē ficut dictum est in aphozismis. 31

Luxas ꝛ intrinsecꝰ ꝛ extrisecꝰ.

Ntrisecꝰ q̄dē p ius i quo sit anetū petroselinum et hiꝰ talia p q̄ subtiliat̄ mā: exticꝰ vo p balnea humectātia corpꝰ. Nō aūt dixit fic̄ q̄dā cogitāt q̄ pꝰ purgatiōez aut i ipsa purgōne des comedē et des balnea: h̄.n.ñ oz facē nisi q̄ñ corpꝰ ē siccū: q̄m si fuerit plectoricū corpꝰ et balneamꝰ: magꝭ potiꝰ reumatizamꝰ mebra. vext̄ q̄ñq̄ et cibū offerimꝰ pꝰ purgatōez: q̄ñ debemꝰ dare purgōnez. sic.n. i sicco stō succuz ptisane aū purgationē offerimꝰ: q̄m et humectatio succꝰ: ꝛ hz q̄dā h̄ expurgatiuū si et h̄ indigemꝰ. Si vo fuerit calā mala cōplo i ore stōi: tūc aquā mistramꝰ: vt ineq̄litate extīguat: et pure stōi: tūc aquā mistramꝰ: vt ineq̄litate extīguat: et pure

gatio fiat aptior. et hoc est quod dicit hip. 32

Sanguis in somno itrorsus repit magis.

Dictū ē aūt ħ supi⁹: q; i vigilia extrisec⁹ circa sup ficiē fert mā et nāl calor: i sōno vo itrorsus circa pfūditatē. sanguīnē āt dic ħ nālē calorē. 33

Rigor a superiori uentre: ignis uero ab inferiori magis.

Mirabilis ē ħ fmo. vez idiget distictiōe. supiorē aūt qñq; dic ventrē q̄ cibos recipit: iferiorē aūt cōcauitatē itestinoz. qñq; aūt supiorē vētrē dic q̄ ē cerebri: iferiorē vo q̄ ē pectoris. ħ aūt supiorē ventrē dic illū q̄ ē stōi: inferiorē vo itestinoz. et q̄d dicit: q; cōti net cholā ru. et supi⁹ et iferi⁹ et ipsa mouet et motione et mordicatiōe rigorē effic: exiñ et febrē. sz qñ os vētris sē sibili⁹ magis ē ppē copiā neruoz: itestina vo nō habent multum sensum: ppter hoc dicit rigorē q̄dez ab ore stōi supuenire: febrem vo ab intestinis. 34

Attractio pulmo siccus: causa suppuacuū graciliat somnus mult⁹.

Ursū de pipleumonica passiōe mētionē fac. q̄d aūt dic attractionē: et q̄dā exponūt q; dic ispirationē q̄ ē fm nām: q̄ or ad ispirationē et respirationē. et respiratio q̄dē extra duc fumosas superfluitates: inspiratio vo excitat et viuificat calorē nālē. Quidā aūt dicūt attractionē respirationē q̄ ē extra nām magnā dē fā et celerē q̄ fit i q̄litate magis cala oñante. ħ ē va expō de hi⁹ enī mala cōplone mētionē fac: vñ dixit cauma. dixit aūt et graciliat. ħ aūt nō dicēt si itelligeret de calore nāli. Quare aūt de sola ispiratiōe fac mētionē et nō de expiratiōe: et dicim⁹ q; fic breuiloq⁹ ħ fec̄ dimittēs te et ispirationē subitelligē: aut de nobiliori cōmemorat: nobiliorē āt ē ispiratio expiratiōe: aut q; q̄litas ē iminēs: vbi aūt q̄litas ibi inspiratio: magis āt inqrit. vbi vo mā multa ibi expiratio. ppē ispiratōez fumoloz superfluitatū. ppē q̄d āt solū ō pulmōe mētōez fac: aut sic breuiloq⁹ pcipiens nos subitelligere et cor: aut vt demōstret passionez maximā eē: qm ñ ia pulmo q̄ sic būid⁹ sicc⁹ fiēt. aut dicat aliud: q; ispiratiōis q̄dē pulmo pm⁹ recipit scōo cor: respiratio vo q̄ ē p arteriaſ: p⁹ q̄dē cor scōo pulmo recipit et pp ħ de ispiratiōe cōmēozās de pulmōe mētionē fec: fit si ō spiratiōe q̄ ē p arterias si facēt mētionē cor pordinaret: suppuacuū āt. q̄dā aūt huic fmōi addūt et dicūt: q; cauma suppuacuū: vez itelligibile nō iueniēt fm rōnē. q̄d aūt ē q; dic: graciliat sōn⁹ mult⁹. igit adiciēdū ē inferiori fmōi. q̄d igit itēdit: et dicim⁹ q; si fecerim⁹ sōnū i corpe ñ nutrito et vacuo: tūc tēdit i sōno calor nāl ad pfūditatē et deficiēs cibo debil fit et frid⁹ et subtilis. exiñ nō nutrit sz graciliat seipz: sic et i exteriorib⁹ ignis nisi tpe p⁹ nutriat ex lignis: nō calefacit vicina loca. bene aūt dixit: Mult⁹ fit somn⁹. q̄d. n. q̄ñ iuenit modicū cibū nāl calor: et modicus tribuat: et mult⁹ supueniat: tūc graciliat sōn⁹ mēbra. pp ħ dicit: q; oz offerre cibos añ sōnos: q̄ō et supi⁹ dictū ē: Labor cibus somnus visceribus. 35

Frigidissimus cibus lenticule milium chentri cucurbite.

Frīdis aūt cibis fac mētionē. s. legumīb⁹ et oleribus. et leguminū q̄dē exēplū ē lēticule. et ciborum frumētariorum miliū: olez vo cucurbita. Quid ē āt q; dicit Frīdissim⁹ cib⁹: nō debuit dicē frīdissim⁹ suplatiue: sz frigidū. ō frīdis. n. mētionē fac sz nō ō frīdissimis. et recipit exēplū leguminū lēticulas frumēti aut miliū: olez cucurbitā. eteni miliū desiccat et infrīdat et lēticule. lēticule vo squamosū hñt ripticū vtut]. farina vo et q̄ō ē iteri⁹ frīdaz et ostipatiuā. vez dic Gal. q; fac q̄litatē et resuscitat. q̄litatē aūt fac aut fm quādā q̄litatē: aut ifrīdatione ocludit nālē calorē: et sic efficit digestionem. 36

Ulcera apponuntur et exoriunt si impurgatus existēs laborauerit.

Dicit ħ: q; si ē corp⁹ nō purgatū ñ oz exercitiū dare ei i motiōe et calitate. siq̄dē ē subtilior mā efficē exanthiata. si vo ē grossa effic opilationem et ferē ad mēbr nobile multotiēs. sz osidera q; siq̄dē ē solū subtilis mā bñ osueta effic vlcera. si vo ē cū acumīe male osueta effic vlcera. itende aūt q̄d fit. p illo q; effic noīa uit: nō. n. vlcera sūt q̄ apponūt sz mā q̄ vlcera effic. 37

Lacia capra ex elāterio et cucumere agrestē comedēs purgō puerīs

Consídera hip. ħ tibi dicē: q; de mulierib⁹ et virīs mētionē fec̄: et volum⁹ pueros curare: et si multa ē mā i puero: et nō pat elleboz aut scamoneā aut aliq̄d purgatiuū. q̄d oz facē: et siq̄dē lactat: mīri sue ozdare electeriū: qō ē cucumer siluestē. et ex ħ. n. efficit lac nutriēti puez et purgat puer sine macula: si vo ñ ē lactēs sz nouit a lacte abstinēs: tūc accipe capzā q̄ comedat scamoneā aut cucumerē siluestrē: et bi⁹ accipe lac et da puero et purgab: et cōsidera exiñ q; nō solū cib⁹ patit i vobis sz agit i tpe. q; n. agat manifestū ē ex eo q; cōfortāt vtutes. q̄. n. pz: māifestat p siccū vbi q̄dē mortale exīs vbi odorifez terre fm qualitatē ere in qua nascitur. 38

Percalido nutrimēto ifridatio intrisec⁹ laborū extrisec⁹ sol calore sēsibil tpe estiuo ptrario aūt cōtraria.

Extrisec⁹ solis calori sensibil tpe estiuo: ōzio āt ōria q̄ō in calo. q̄dā cū supiori cōscribūt: q; oz tepido aut mō emūcto lacte et calo exīte vti. q̄dā āt cū iferiori cōstruūt: et i calo dicūt. i. i cala mala opoe i hac igit oz dic et exti⁹ et ici⁹ ifrīdare: inti⁹ q̄dē p frīdos cibos: sz vt actiōe frīdos fic aquā: aut vtutē hñtes infrīdādi fic lactuce. exti⁹ vo q̄dā dicūt p solē caliditatē et coctimētū: vt ħ mō accēsio euapoz et ifrīdet. pfūditas. aut igit ħ dicas: aut dic q; de his remīsciē dicēs: si cala distē perātia accipiam⁹ solē aut velamina et reliq̄ talia nō. p ficim⁹ sed poti⁹ ledim⁹. Oz igit et exterius infrigidantia accipe: in frigida vo distemperantia calefacientia.

Cibi hi qdē uelocit tenēt hi uero tarde

Manifest⁹ ē ħ fmo. dictū ē. n. q; debiles cibi ñ mozāt multo tpe i ventre: fortia vo et nutriēta mozāt.

Explicit ōnta pticula: Incipit sexta. I

Carnes trahunt et exuentre interius et exterius manifestuz sensui et inducentes spirituz et educentes tē.

Postq̄z determiauit hippo. quintā pticulā pītis negocij: in q̄ dedit nobis plura documenta nālia pcognitura et medcialia ōnter intendit determinare et sextā particulam. Et incipit pmo determiare de

natura ⁊ de operibus eius. Et sciendū q̄ carnes dicit nō solū carnosū genus lacertoꝝ: sed ⁊ oīa alia membra mollia. etenī ⁊ venas ⁊ arterias ⁊ oīa huiusmōi membra carnes appellat. dicit itaq̄ q̄ h̄ membra nutriunt̄ sed nō nutriūt̄ absq̄ attractiua virtute: ⁊ siue fit in nobis attractiua virtus siue nō: ⁊ quō agat nāle negociū est: ⁊ de his efficit doctrinā. ⁊ volo nūc h̄ inq̄rere: vt illud q̄d ē extra intētionē de itentione faciā. h̄ aūt ꝯuenit scire: q̄ membra attrahūt aut nāl̄r aut ex necessitate. ⁊ nāl̄r quidē: sic̄ qū opus est vt nutriat̄ corp⁹: ⁊ tunc offerunt̄ cibi. hi aūt cibi digerunt̄ in stō: postea trahunt̄ p̄ mesaraicas venas ad epar ⁊ ibi alterant̄ i sanguinē: ⁊ sic traducūt̄ p̄ venas ad totum corp⁹. Multotiēs āt fit euaporatio ⁊ attēbit superficies ex mēbris adiacētibus humiditatē: ⁊ hoc itēq̄ a ꝓpinquis: ⁊ sic fit quousq̄ attīgat epar. postea epar attrahit a venis mesaraic: ⁊ be a stō: ⁊ stō⁹ ab orificio suo. ⁊ sic fit appetitus. aliquotiēs āt stōus quidē idiget. epar vō hz multuz nutrimētū: ⁊ tunc epar nō attrahit a stō: hz stōus ab epate: etenī qō debilius ē multotiens fortius efficit quodaz fortī: sicut enī sīc̄s erīstit in iuuenili etate: indiget nutrimento: alius vō exñs in senectute abundat multo nutrimento: ⁊ iuuenis accipit a sene cibū: sener vō dat ei: ⁊ fit iuuenis tūc debilior sene. fil̄r et ī mēbris stōus qui quondam cibū tradit omībus: nunc fit recipiens. hoc itaq̄ dicit violentū esse nutrimentum ꝓpter attractiuā virtutem: non enim ꝓpter violentiaz vacui. si enī ꝓpter vacuum attraherent: attrahentia intrū deberent attrahere quousq̄ impleretur vacuum: ⁊ nunq̄ fieret corpus plectoricum et egritudo. Et sciendum q̄ que attrahuntur violentia vacui: non solum fm naturā sunt: sed extra naturā. quotiēs quidē enī lapis a supiori fert ad terrā ⁊ nō fm nām attrahit̄ ad inferi⁹ violētia vacui ad terrā tāq̄ appetēs ipsā: vt ad ꝓpām matrē capientē totalitatē. Si vō ad supiora tēdat violētia vacui: qñ ⁊ ipsa terra mltotiēs ꝓpter vacuū trahit̄ ad supiora: tūc extra nām fit ipa motio. Hz posit̄ q̄ hec dixim⁹ veniam⁹ ad ꝓpositū: hipp. enī attractiuā virtutē dic̄ que ē fm nām. nō dicit. n. ipaz que ē violētia vacui. ⁊ qd dic̄ hipp. quoniā carnes attrahūt ex vētre ⁊ interi⁹ ⁊ exteri⁹. ex vētre nūc nō dic̄. ex solo stomacho: hz ex vētre dicit ex oī cōcauitate ⁊ stomachi ⁊ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ. Et quomodocūq̄ interi⁹ fiat attractio iaz dcīm est q̄ mēbroꝝ attrahētiū nutrimentū ex vasis. Exteri⁹ vō quomō dicit fieri attractōez: aut qñ ex superficie adiacētia mēbra attrahūt: aut quoniā ꝓpter inspirationē ⁊ ostrictionē arteriaꝝ inducit̄ ab exteriori frigid⁹ aer q̄ extinguit calidā inequalitatē que ē in nobis: cō fortat calorē naturalē: sicut ⁊ Asclepiades opinat⁹ est ⁊ Erasistrat⁹. hi enī dicebāt q̄ inductio spūs fit p̄ multas ꝯsideratōes: aut q̄ matia fiat natural̄ spūs vitalis ⁊ animal̄. Secūda ꝯsideratio ē: aut quoniā inductio spūs fit vt restringeret calorē nāles ⁊ ꝯfortet vitalē virtutē. Tertia ꝯsideratio: quoniā inductio spūs fit ꝓpter pulmonē: multotiēs enī grossius hūor otinet̄ in eo: ⁊ ꝓpter huiusmōi inspirationē subtiliat̄ iste humor. Quarta cōsideratio ē: quoniā motio excitat ociosū: Sic igit̄ ⁊ h̄ frigidus aer interi⁹ spirat⁹ excitat mēbra: ⁊ defluētia ⁊ sopita fortificat. Discordāt aūt Erasistrat⁹ ⁊ Asclepiades adinuicē quoniā quidē Asclepiades dicebat inductionē spūs fieri ꝓpter spīn animalē. Erasistrat⁹ vō ꝓpter vitalē fortitudinē. Nos autē dicim⁹ q̄ collatis illoꝝ rationib⁹ adinuicem. ⁊ vera ⁊ ꝯsona inueniet̄ opinio: etenī ꝓpter vtraq̄ fit inductio spiritus. venit autem spiritus ⁊ primo excitat vitalē virtutē: postea sic ascendit: ⁊ ethere⁹ ⁊ splendidus fact⁹ aptus efficit̄ ad splendorē rōnalis anīe. Et hec quidē de inductōne spūs: de eductiōe vō nihil dixerūt. Nos igit̄ dicim⁹ q̄ eductio spūs fit vt fumose superfluitates que sūt ī nobis egrediant̄. ⁊ hec hēt p̄sens intentio.

Carnes trahunt. Dcīm est autē nobis qñ nāle virtutē hic dic̄ hip. attractiuā ⁊ q̄ Erasistrat⁹ ⁊ Asclepiades ꝯstruxerūt nāles virtutes. Sed opz nos scire q̄ magi⁹ Erasistrat⁹ vituperand⁹ est q̄z Asclepiades: qñ Asclepiades quidē ꝓpie opioni intendēs ꝓposuit destruere naturalē virtutez: ⁊ ꝓpter hoc nāles virtutes nō cōcedebat eē. Erasistrat⁹ vō nām supponēs virtutes ipsi⁹ destruit. Et interi⁹ ⁊ exteri⁹. Didicistis enim quō fit attractio ⁊ iteritus ⁊ exteri⁹. Galien⁹ vō in ꝓpria historia credit fmoni q̄ attractio fit ab exterioꝛib⁹. sicut enī quidā ambulans in sole ⁊ desiccat⁹ balneat⁹ est: ⁊ ī balneo humectatū est corpus: ⁊ sitis huic supuenit ꝓpter estuz: ⁊ dissoluta ē in balneo: ⁊ vnde hoc cōtingit: ⁊ manifestū est q̄ vasa appetitiua attrahere humiditatē balnei ad ꝓfundū: raritatis enī est̄ potis ex calitate: nisi velim⁹ dicere q̄ hūiditas balnei nō peruenit ad ꝓfunditatē: sed quoniā humor q̄ erat extrinsec⁹ diffusus ex caliditate balnei: ⁊ hūectauit appetitiua vasa ⁊ sit̄ cessauit. Ex his igit̄ habes q̄ nō soluz spūs inducit̄ ex inspiratōe ⁊ cōstrictōe arteriaꝝ: sed etiā hūiditas: sicut declarauit nobis testimoniū hui⁹ ser monis. Manifestū sensui Quidā autē libroꝝ habēt sensui ī datiuo casu: quidā autē sensus ī noiatiuo. Quidaz enī ꝯsiderantes soleocismū esse ī nomiatiuo. Quia posuetūt: qsi di. manifestū est sensui. Quidā aūt Sensus scribunt in nomiatiuo dicentes: q̄ sensus faciet tibi hec manifestum ē. 2

In calidioꝛib⁹ uenis: sāguis multitudo sublenat causonides ⁊ cō festim expellit.

Quidā aūt dicūt q̄ hic sermo ali⁹ est a ꝓdicto. dicūt enīz q̄ vult h̄ dīam dicere tertiane: quoniaz tertiana aut extra vasa fit ⁊ putrefit ⁊ ē deficiēs: aūt ītra vasa: ⁊ appellat̄ causon. nos vō dicimus otinuit est h̄ sermo ꝓdicto. in illo. n. de inductione spūs fecit mē tionē h̄ aūt ⁊ de eductione ipsi⁹ intendit. Et quid ē q̄ dic̄ calidioꝛē venā: ⁊ dicimus dispatū qō habens calidam inequalitatē. venā itelligit arteriā sicut alibi dixit: Si vene que sunt in tempoꝛib⁹ pulsant. Quid aūt est h̄ qō dic̄ h̄: ⁊ dicimus q̄ in arteria fit inequalitas: ⁊ distemperatus fit sanguis caliduſ qui est ī ea. ⁊ exinde multa fumositas continet̄ indigesta mā que est in ea ⁊ infurmata alēariua ⁊ tunc excitat̄ expulsiua ⁊ expellit ⁊ remouet hāc fumositatē. nō. n. est incōueniēs alteratiua ifirma exīte: expulsiuā fortē eē. ⁊ ꝯsidera quō significatiuis dictionib⁹ vtit̄ hip. dicit. n. q̄ ⁊ ꝯfestim expellit. fit aūt huiusmōi fumositas hoc mō: multotiens. n. multitudo sanguis cōtinet̄ arteria: ⁊ ex hac multitudine subleuat ⁊ videt̄ ⁊ egredit̄ ⁊ dissoluit̄ calida inequalitas quā q̄ qualitatē causonidem noīauit. h̄ aūt rursus vitupat̄ Erasistrat⁹. iste. n. dicebat sanguinē nō otineri ī arterijs hz spīn solū: ⁊ vbi mā incidit ad arteriā banc remouet ad ēmios arteriaꝝ ⁊ ibi ꝯstringi ⁊ efficere apata. hip. vō dicit: q̄ mā otinet̄: ⁊ ipa multotiēs supabūdat ⁊ extra nām fit: quotiēs aūt dico māz q̄ est in arterijs multā nō dico tantā q̄tatē in venis sed respcū ipsaꝝ arteriaꝝ aut respcū subiecte vtut. 3

Quibus pinguis quidem cholerā rubeam: sanguis uero nigram.

Vult per hec hippo. ⁊ causas humoꝝ assignare ⁊ dicit: q̄ cholera rubea generat̄ ex pinguib⁹ ⁊ īpinguātib⁹: nigra vō chola ex sanguie. sāguis

enim aut distempatus fit et furiosus et generat nigram choleram:aut grossus et terrenus et efficit melãcholicũ humorẽ:semp enī melãcholicus humor ex grossioribꝰ habet generationem.

Ratione memoria odoratu ⁊ alijs: ⁊ fame organorum studium labores balnea cibi potus somni libidines:omnia mensura.

Dic aũt sermo nãlis est ⁊ pnosticus: ⁊ sciam cognitionis ostendit.Sed pmo volo dicere quõ ẽ nãlis.or aũt a ppõnem ostruere sermoni ⁊ dicẽ a rõne a memoria ab odoratu.Et hic sermo a quibusdã in tres diuidiꝫ:a quibusdã vo in duas. ⁊ ad tres quidez ista est pma ps: Rõne memoria odoratu ⁊ alijs ⁊ fame Secũda vo:Organor studiuz labores. Tertia: Balnea cibi ⁊c. Ad duas aũt diuidiꝫ hic sermo sic: Primus q̃dẽ ẽ:Rõne memoria odoratu ⁊ alijs: ⁊ fames organorum studium.Secũda vo: Labores balnea ⁊c. Incipiamus aũt a pmo:⁊ oñdimus q̃lr est nãlis hic sermo. intẽdit ãt hic hip. ⁊ de aĩalibus virtutibus mentionez facere et de sensibilibus.de aĩalibus quidem vt oñantium erẽpluz accipit rõnem.ſ.intellectũ. ⁊ medici quidẽ opl'onẽ dicũt osequi:phi quidẽ dicũt:q rõnalis aĩa vtiꝫ opl'one tanq̃ organo.mentionẽ aũt fecit ⁊ de memoria: ⁊ ipa.n.p complexionem agit:sic ⁊ fantasia. vidicistis.n.q memoria p siccã complexionẽ seruaꝫ:fantasia vo p humidũ. sensuũ vo accepit exemplũ odorem:pcipiẽs nos ⁊ alioz facẽ mentionẽ.ex eo q medi⁹ est visus et auditus:aut qñ ipse odoratiuus sensus vr aliquo mõ aĩalis esse ꝓpter id qõ nõ in sensibili mẽbro est sed ī respirabilib⁹ cerebri q̃ sunt in spẽ mãmillaꝝ. ⁊ ipse q̃dem de odore cõmemorat. tu vo ⁊ alios itellige: ꝓpter h ipe dixit:Et alijs. de fame autez mentionẽ fecẽ:vt inuestiges vñ sit ipa fames ⁊ appetitus:et qñ pmus est et ipse appetitus actio nãe fm quã ⁊ cõtactus nobis fit in appetitu:fm h ⁊ aĩalis or appetit⁹. Organor vo studium dicẽ q̃i sanitatẽ organoꝝ. Et qõ supi⁹ dixit:defectiue studiũ sanitatis:irrepletio nutrimẽti:hoc aũt h latius intẽdit tradere. dicit.n.q fit ipsa sanitas organoꝝ p labores balnea ⁊ cibos: ⁊ vlr oĩa osequentia.p labores quidẽ vt p exercitium euapozent superfluitates. balnea aũt vt reliquę superfluitatũ q̃ nõ expurgata sunt in exercitio vt in balneo euapozẽt et humectentẽ mẽbra desiccata exercitio.cibos vo dicit vt nutriaꝫ nostꝝ corpus. 2dꝰ aũt cibi traditi nõ fiãt sicut lapis ⁊ gypsum ī nostro corpe: ꝓpter h porũ. appetim⁹ vt tanq̃ pista fiat cibus: qñ aũt ipse cibus nõ silr digeriẽ in vigilia ⁊ in somno p pter h de somno cõmemorat. De luxuria.n.cõmemorat vt oñdat tibi:q nõ os his vti neq̃ repletum neq̃ vacuuz sed neq̃ etiã p malã delectationẽ sed p generationẽ. Et sciens nota:q spẽs posuit: ⁊ ordinationẽ statuit: et q̃titatẽ omensurauit.et spẽm quidem ppt enumerationem horꝝ ser.ſ. laborꝝ balneorꝝ et alioꝝ osequentiũ.ordinationem aũt assignauit hoc mõ.q̃titatẽ aũt cõmensurauit p vnã dictionẽ dicẽdo: Oĩa cõmensurata sic: Siq̃dez igiꝫ hẽs q̃ nãlis est hic fmo. Quõ aũt oñdim⁹ q̃ dat nobis cognitionẽ:⁊ est pnosticus. De rõne mẽtionẽ fecit vt inquiras vtꝝ alienat patiẽs aut dormit. De memoria vt ex ipa accipiamus cognitionẽ.sic.n.multotiens aliquis bz lesam memoriã:et dicit deferas mihi hoc vas: et statim obliuiscit̃ que dixit.ab odore aũt cognoscimus ex eo q odorabilia cogitat eẽ fetida. A fame aũt siue fm naturã est appetit⁹ siue frigid⁹ fit hũor q̃ continet et canin⁹ fit appetitus:Considera aũt artẽ. Ga.vo poti⁹ dilectionẽ quaz habuit erga hoiem:qum.n.hip.h de his sex mentionem voluit facere:hec accepit Ga.et fecit sex libros de sanis. Inquisiuit.n.de laboribus.i.exercitijs. labores aũt h dicit exercitia. Inq̃rimus aũt in his q̃le oz habere exercitiũ oz eni similia facere:vt si totũ corp⁹ voluerit exercere vtẽ pua circulatione:si vo oculos lege:si vo manus scribe: si vo pedes ambula.et itez inquirimus si cũ oleo oz facere fricationes et debẽt esse in exercitio aut sine illo fricare et inq̃tum hec expediũt fieri: hec oĩa inuestigans fecit pmũ librz. In secũdo vo inuestigauit de balneis:que et ī megategni dixit:q quattuoz sũt ptes balnei. est.n.q̃ ẽ aeris:postea aũt q̃ ẽ aq̃ calide aque: et tertiũ q̃ ẽ frigide.et quartũ q̃ est fricationũ.et oz inq̃rere vtꝝ corp⁹ indiget euapozatione:ita q facias ipm stare pluribus horis: si vo humectare in calida regione : si vo extinguere calidã inequalitatẽ ifrigida. si vo humiditatẽ vti fricationib⁹.multotiẽs.n.ad pedes volum⁹ attrahere materiaz: et tunc vtimur densis fricatiõib⁹. si vo nolum⁹ hoc facẽ sed desiccare solũ simplr fricationib⁹. Oz aũt osiderare balnea:vtꝝ sint aquaꝝ dulcium vt dictum ẽ: aut nitrosa aut sulfurea.aliquotiẽs aũt bis īdigemus. In tertio vo librz inq̃rit de cibis: aut bene digestibiles sunt: aut male:aut g: ossi hũores:aut boni:aut multuz nutriẽtes: aut paz:⁊ aut nutriũt solũ:aut medicine iuuamentũ retinẽt In q̃rto vo fmõe de potib⁹ det̃miat.q̃daz.n.sũt q oio ñ vtunt vino:q̃dã autẽ vtũt vino ⁊ vino aut rubeo aut albo aut aliquo huiusmõi.et hoc nõ solũ fm differentem regionẽ scribit:sed fm differentẽ etatẽ.et in his omibus diligẽtiã exhibuit Galien⁹. Pueris.n.lactentib⁹ lac damus ⁊ nõ vinũ:iuuenib⁹ aũt vinum: senib⁹ vo et multuz vinũ. In q̃nto vo librz de somno inq̃rit: aut ante cibum aut p cibũ fiat somnus:qñ ī humidis nõ oz somnũ assumere neq̃ patiẽtib⁹ stupozẽ ꝛ vigiliã: ī calis vo et siccis somnũ.et si p cibũ dormiat vt cibi nõ supnatent: sed pmo moueaꝫ moderate vt cibus resideat et nõ stet ī superficie:et nõ solũ h sed vt calitas maioz efficiat digõnẽ In sexto vo inq̃rit de luxuria:et dicẽ q nõ oz post repletionẽ hac vti sed post digõnem:qñ ad crudũ humorem pmutaꝫ nutrimentũ et oppilatiões effiẽ et apoplexiam In hac.n.motione et pturbatione mouenẽ oĩa mẽbra pncipalia et nõ pncipalia.mouetaũt mã:et ipsa multotiens ferꝫ ad cor:et effiẽ syncopim. multotiẽs aũt cerebꝝ: et efficit apoplexiã. vnde et huiusmõi histozie remisciꝫ Ga.q vir q̃dam p⁹cenã repletus cibis iacuit cũ muliere et agens ī ipsaz statī vehementẽ respirãs mortuus ẽ ficut mulier testata est.et iam hec mulier deducta in iudiciuz accusabaꝫ de homicidio:que respõdens negabat homicidium:vez negociꝫ cãm recitabat dicẽs: q ego nõ iterfeci ipm:sed p⁹cibũ replet⁹ cibis:et hñs rem mecũ apopleticus factus mortuus ẽ. sup quo iterrogati medici si põt hoc fieri:q respõdentes dixerũt q sic:et mulierem a cruciamibus liberarunt.ex his itaq̃ habes q nõ oz per malã ocupiam vti libidine neq̃ ī quolibet tpe sed p⁹ digestionẽ et ꝓpter generationẽ. Et hec oĩa oz omẽsurata agere.hec habet presens itentio. 4

Per frigidioz aer in frigido tẽpe ⁊ regione percalidioz erit.

Si bene recolitis multis modis excitãs nos hip. docet nos curas:sic igiꝫ supius per calidam cõplexionẽ curans per ifrigidantia vlr: consequẽter itẽdit h et de cõtraria inequalitate curam assignare .ſ.frigida. ⁊ dicit:Qñ hec per frida curaꝫ.sed q̃dã cõmẽtatoꝝ h nõ itelligentes hip.dicũt:q si cala iequlitas ẽ cũ frigidis curaꝫ:quõ possibile ẽ et p frida ex eisdẽ curaris

Deridēdi sunt autē isti: ignorāt enī hi q̄ ōuplex est spēs curatōis. curatio enī aut fm p̄maz rōnez ē: sicut cōtraria ex cōtrarijs dissoluūt: Aut fm accidēs: sicut similia ex similib⁹: sicut ī cōgelatiōe dentium portulacā offerim⁹: ⁊ in tetano aquā frigidā: de quo dixit hippo. Est aūt ⁊ in tetano vbi sine vulnere iunene bñ carnoso: estate media frigide multe aque ifusio: calozis reuocationē facit. calida autē infundunt hec oīa. Sed cōsidera qñ nō opz ad vnāquāq; frigiditatē frigidis vti: ⁊ hec nō tendāt ad ꝓfūdū ⁊ extinguāt nātez calozē. sed qñ vides q̄ est aliq̄d qō potest resistere frigiditati: sicut hipp. bñ carnoso dixit: sic ⁊ tu cōsidera si fuerit patiēs bñ carnosus: siue bñerit fortem virtutez: ⁊ tūc offeras frigida. q̄ eim quidē opus est resistentie vt macrescat profūditas: manifestū ex autibus rapacib⁹: qñ in his nō est multa distātia superficiei ad ꝓfundū: ideoq; q̄dez ī estate agrestes sūt ⁊ nō bñ venātes. in hyeme vo q; frigiditas tēdit ad ꝓfundū: ⁊ bas graciliat: ideoq; sicut q̄ciles sūt: ⁊ facile ad man⁹. ⁊ hoc ē qō intēdit. ¶ Percalidioz erit. Duc aūt veniēs Galien⁹ dixit: q̄ p p̄positio male p̄ponit: nō eiz intantū calefacim⁹ vt ad ōziam veniam⁹ qualitatē: ⁊ itez cogamur ifrigidare: ⁊ itez calefacē: ⁊ sic iueniem⁹ telā penolopes texē. 5

Oloz ꝓmū uentrē purgare: sāguis uero uentrē diuidere incisione: exustio: est⁹: ifrigidatio: sternutatio plantaz hūozes ex q̄bus uirtutē hūt ⁊ kikeon: male opantiū: lac: allea: uinuz feruidū: acetuz: sales.

Transfert se hippo. ad aliū fmonē: mirabilis aūt ē ⁊ medicinalis. sed opz me passumē q̄daz: ⁊ sic deuenire ad medicinā. qñ aūt de dolore mentiōez facē: inuestigem⁹ quid ē dolor: ⁊ q̄ sunt mēbra q̄ dolēt: ⁊ tertiū vtz vnū est efficiēs mēbz: vtrū plura: ⁊ quartū si ne iteri⁹ siue exteri⁹: vltio vo differētias hoz. Incipiam⁹ igit̄ a p̄mo: dolor ē sensus rei nocitiue. sed p p̄mū ⁊ scōz nobis videt̄. si enī dolor ē sensus rei nocitiue: ⁊ manifestū est q̄ mēbra sensibilia dolēt. vbi gra: carnes: nerui: la certi: vñ ⁊ ossa sicut īsensibilia patiunt̄ quidē: tñ nō sentiunt. Tertio aūt est inq̄rere: siue vna sit cā efficiēs dolorē siue mlte: sed bz cum q̄rto capl'o apparebit. quartū. n. ē inquirē siue interi⁹ siue exteri⁹. si vo ⁊ interi⁹ ⁊ exteri⁹ sint cāe: manifestū est q̄ nō est vnū sz plures. vñ dicam⁹ hoz exēpla: ⁊ exterioz quidē exemplū sit vbi gra nix: ignis: lapis. sed lapis aut obtundēs cōterit solū aut acut⁹ incidit silr ⁊ ens diuisiōe efficit dolorē. Sed cōsidera bz q̄ dolor iste fiendoz nō factoz est. inquantū quidē enī est ens: efficiēs fiendoz dicit̄. qñ mouet̄ vo ens factoz dicit̄. si vo dubitabit aliq̄s dicat: nōne post remotōez ensis nō dolet mēbz: audiat aūt a nobis q̄ mā est q̄ posteri⁹ fluit: q̄ dolorē efficit: qñ non ens. Et bz sūt exēpla exterioz: interioz vo sic cholera rub. ē corrosionē agens: ⁊ tanq̄z acus pungēs. Est aūt ⁊ phl'atic⁹ humor infrigidās: ⁊ assil'atur nini: ⁊ efficit dolorē. Sed opz nos scire: q̄ oīa alia subita trāsmutatōe efficiūt: infrigidatio vo multo tēpe eget ad efficiendū dolorē. Et q̄d: dicim⁹ q̄ nō simpl'r pp repentinā trāsmutationē efficit dolorē infrigidatio: sz ꝓpt̄ inequālitatē que fit a calido ad frigidū: sciunt enī nā in oi eq̄litate ꝓturbari ⁊ ledi. ⁊ hec sūt de phl'ate. melācholic⁹ vo hūoz ꝓportionat̄ lapidi obtundēti pp grauitatē. nigra vo chol'a si a sanguīe fit: qñ hic sanguis grossioz ē cholera rubea ⁊ suauioz: assimilat̄ lapidi icidēti. si vo a cholera rubea exusta fit: assimilat̄ gladio incidēti: ⁊ be sūt ꝓ

ticl'ares cāe dolorē agētes. Qñ āt nō opz nos de oīb⁹ ꝓticularib⁹ ptransfire: igit̄ reducam⁹ hec ad aliq̄ duo generalioza: ⁊ dicam⁹ sic: q̄ oīs dolor fit aut propt̄ repentinā mutationē: aut propt̄ dissolutōez cōtinuitat⁹. q̄litates quidez enī ꝓpter repentinā mutationē efficiūt dolorē. mavo ꝓpter dissolutōez cōtinuitat⁹. Sz postq̄ cās dolorum didicistis: igit̄ veniam⁹ ad vltimū: ⁊ dicam⁹ differētias hoz dolor. Dolor enī supuenit aut ꝓpter q̄litatē: aut ꝓpter quātitatē humoris: aut ꝓpter aliquē tumorē. ꝓpter q̄litatez quidē: sicut si a calido in frigidū fiat trāsmutatio: aut a frigido in calidū: aut a ficco in humidū: aut ab hūido ad ficcū: aut ī sensib⁹ hoz. q̄ aūt ⁊ siccitas pōt facere dolorē manifestū est ex distensiōe cutis: ⁊ siquidē a q̄litate. a q̄titate vo matie: quēadmodū qñ multa effusio matia facit opilatiōez aut grauedinē aut aliquē aliū huiusmōi dolorē. a tumore vo sicut quz fit aliq̄s tumor recto intestino dolor supuenit vesice: ipsa enim vesica dum ꝓssa ⁊ coangustata a tumore simil'r dolet ⁊ retinet vrinā: simil'r ⁊ in mulierib⁹ tumore supueniēte circa femur coangustant̄ ea q̄ sūt circa matricē ⁊ dolēt. ⁊ ꝓpter hoc dicim⁹ q̄ a tumore supueniēte dolor: fortassis aūt ⁊ pp distensionē: in tumore enī distensio fit: ⁊ ī distensiōe huiusmōi dolor supuenit: ⁊ hoc ē verū manifestū. sic ē si fuerit tumor in frigida mā: ipa frigiditas grossiozē efficit materiā: ⁊ distendit cutē: ⁊ ī distensiōe fit dolor. Habes igitur ⁊ ex his differētias dolorū. sed postq̄ ꝓdixim⁹ hec deueniam⁹ ⁊ ad ipsas curas: ⁊ videam⁹ ꝓ hoc quid dicit hippo. verbi gra: si aliq̄ cozp⁹ patiēs aut a q̄titate mālē aut a q̄litate: aut ab vtraq; ⁊ siquidē est q̄titas: debem⁹ phleborotomare: si vo q̄litas purgare: si vo vtrūq; ⁊ phleborotomare ⁊ purgare. Sed inuestigem⁹ modū phleborotomie: siquidē enī supuēit dolor capit⁹ ꝓpter multitudinē sanguis: tūc opz incidere venā que venit a musculī scapularū. Si vo pleuretica dispō fit a multitudīe sanguinis: tūc illa que est ī ascell': sicut dcīn est ī regimēto acutoz. si vo neuphretica dispositio ē: tūc īcide venā que est ī tibia. In mulierib⁹ vo si retētio menstruozū fit: tunc īcide venā que est ī nodo. ⁊ vniuersal'r semp adiacētes venas ī cide: ⁊ hec quidē si q̄ātitas fuerit supabundās. vbi gra q̄litas: tunc purga. sed ⁊ tūc p cōueniētia mēbra. si si est q̄litas ī itest⁹ is: tūc per iferiora efficies purgatiōez. si vo ī pectoze: p tussientia ⁊ erpuētia. si vo ī oze stomachi p vomitus. si vo in renib⁹: p diuretica. ⁊ vniuersalia que dcā sunt ī aphorismis: vbi vtiq; repit p cōuenientia loca fieri eūatōes. si vo ī cerebzo fit passio: tūc p loca sternutatiua facim⁹ purgatōez. vtimur enī his que fūt per nares ⁊ sternutatiuis medicis ⁊ his qui fūt p guttur: ⁊ sic euacuam⁹ mām. Sz opz nos scire q̄ vtimur sternutatiis qñ nō patiēt pect⁹: qñ si istud patiat̄: ⁊ apposuerim⁹ sternutatiua motio fit cerebri ī sternutatōne: ⁊ moto cerebzo mouet̄ ⁊ pect⁹. Iste aūt mot⁹ mittit fumos ad cerebz⁹ perturbata mā que est ī eo: ⁊ sic distendūt ea que sūt cephalagie: ⁊ bz quidē si ē q̄litas vincēs: si vo vtrūq; tūc ⁊ phleborotomam⁹ ⁊ purgam⁹: vt p̄mo fortiozē efficiam⁹ virtutez: euacuātes p phlebotomiā multā mām: ⁊ sic fortificatens virt⁹ expellit reliquā mām. ⁊ mltotiens autē neq; phlebotomia vtimur neq; purgatōe sed vstiōe: sicut ī bysciaticis ⁊ ī bubonib⁹ hermosoz ī quib⁹ supabundat humiditas: ⁊ vt hāc desiccem⁹ ⁊ liberem⁹ membz a passiōe: aliquotiēs estu vtimur. est um aūt dicit aut calefactoziū um qō fit in ocul': aut caliditatē que ē a balneis: aut calefactozia dicta ī regimēto acutoz: que fit p militz ⁊ sal ⁊ huiusmōi talia. Multotiēs autem ⁊ phlebotomaui ⁊ purgaui: ⁊ etiam exustiōe vsus sum: ⁊ est um ministrauī: ⁊ tamen per hec oīno non potui proficere patienti:

et tunc trāsfero me ad medicinalē spēm nostre artis: et ingro plantas: nomē enī plantaꝝ cōiter dr̄ ꝛ de herbis spinis ꝛ arboribus tangꝫ theophrasto vr̄. ꝛ olium horū plantarū facio inuestigationē: ꝛ ex ipsis inquiro curam ſ̄ ſi arbores aut spinā: aut herbā offero patienti: sed hoꝝ humores. humores aūt dicit hip. cōiter suecum herbaꝝ ꝛ gūmam: gūma nanqꝫ est natura dicī: sic aūt ꝛ nos dicimus fructus lentisci: vñ oleū lentisci. sic aūt ꝛ rasa ex pinu, multotiens aūt ꝛ gūma arboꝝ a ciuitate denoīatuꝫ sic dicim⁹: gūma cyrenei cū gūmā inidicū. veruntī ꝛ ex plant⁹ denoīat̄ gūma: ſ̄ dr̄ opoponax gūma panaci. ꝛ hec q̄dē sūt de gūmis. Quid aut ē succ⁹? vbi gr̄a: q̄ sumi m⁹ mozellā aut sēpuinā aut lactucā aut aliq̄d tale: ꝛ hāc cōeram⁹: ꝛ q̄ ex ipsa hēm⁹ dr̄ succ⁹. sic aūt ꝛ oleū dicim⁹ succū olinaꝝ: eteni oliue ꝓtrite faciūt succū. i. oleuz. Ih̄ hoc aūt oleo vtimur multotiēs ī dolore capit⁹. ſ̄ si a cali da distēpantia supuēiat cephalagia: tūc oleo rosato vtimur. si vo ī frigido: tūc oleo camomillino aut oleo nardino aut edino: aut aliquo alio oleo calo. si vo vtutē volum⁹ ꝑfortare: tūc vino vtimur. si vo voluerim⁹ hūectare vtimur lacte. hoc. n. lac ꝛ hūectat: ꝛ ad eq̄litatē duc̄. Si vo sit frigida ieq̄litas: tūc alleis vtimur: hoc nāqꝫ calidis simū est. Silr ī aīalib⁹ venenos: vt ī sco: pioē: q: vir⁹ hoꝝ frigidissimū est. ꝛ q̄ vulnerati sūt ab his. vident̄ tangꝫ a gelu cōprimi: tūc vtimur alleis. Si vo gr̄ssus hūoꝝ fuerit vehemēs: tūc vtimur aceto vt subtiliem⁹ mām ꝛ alteret māz: ꝛ hñ expulsiuā ipaz efficiat: nisi fuerit iste hūor frigid⁹. Si vo fuerit valde frigid⁹: tūc offero calefaciētia: vt pip ꝛ sy napi ꝛ huiusmōi. Si vo hūiditas fuerit supabūdās: tūc ꝛ sale vtimur. ſ̄ Ih̄ deficcatiuā q̄dāz vtutē: hec ſ̄ pñs intētio. ¶ Prorimū ventrē purgare: sanguis vo ventrē diuidere. Ecce hip. dic̄ nobis: qñq; opz ꝓmā patienti mēbro venaz incidē. ꝛ qñ ꝓpē vicina mēbra oz facē eūatio nē. ventrē aūt h̄ dic̄ oēm ꝺcautatē ꝛ cerebri ꝛ stōi ꝛ ite stinoꝝ ꝛ renuz ꝛ alioꝝ mēbroꝝ. Sanguis vo ventrē dic̄ venā. Dis ita se hñtib⁹ oz te scire q: pñs fmo ꝛ medicinalis est ꝛ pcōfuatiu⁹ ꝛ fallax: eteiz medicīa tradit ꝛ ꝓfuationē ꝛ modū fallacie. medicinal⁹ quidē est: q: dicit: q: si q̄litas ē phlebotoma: si vo q̄litas euacua. si eī in ophtalmia aut ī alio mēbro reumatizato: vbi gr̄a ī vulnere p⁹ q̄ dē medicinalib⁹ canonib⁹ vtimur: ꝛ aut phlebotomam⁹ aut purgam⁹: postea ꝛ ꝺseruatiuis. si eiz ī medicinalib⁹ ñ dissoluta fuerit passio: ꝑfuatiuis vtimur: vt emplastic] vt p h̄ repcutiā fluxū. si vo hoc mō nō inuero: tūc vt oz decem ptiuis: vbi gr̄a: in colic] obtuli stupefaciētia. Silr ocl'oz dispōne erīte: ꝛ oculis reumatizat] ex toto phlebotoma ui: postea purgau: ꝛ tūc emplastic] vsus sū collyriis. p⁹ q̄z aūt ī bis nō cessauit opthalmia: deceptiuis vsus sū. h̄ au tē tibi dico vt nō facias sic̄ fecit medic⁹ q̄ fuit Rome q̄ dicebat optim⁹ medic⁹ ocl'oz eē: ꝛ nesciebat curare ophtalmiā. Si vo fm ꝑmitiuā passionē ocl'i facta ē ophtalmia tūc curabat. si vo fm colligātiā toti⁹ coꝛpoꝛ]: tūc nō curabat. neqꝫ eiz sciuit ꝑmo vti vlib⁹ euacuatōib⁹ neqꝫ pticularib⁹ aut localib⁹ medicis. Postq̄z aūt dixim⁹ in fmōe: si vo vtrūqꝫ ꝛ phlebotomare ꝛ purgare: q̄ñ difficilia ꝺtingūt. ꝛ neqꝫ mā sic̄ opz euacuar̄. ꝛ h̄ ordo nō soluz in his eūationib⁹ cōuenit: ſ̄ ꝛ ī cibis. si. n. añ cibuz offeram⁹ stiptica: tūc ꝺstipat̄ vent̄: si vo post cibū tūc ꝑfortat̄ expl̄ sua uirt⁹. ꝛ sic expellit supfluū. vñ ꝛ a q̄busdā inuestigat̄ ꝓpē quid granatū vel sumacū ꝺstipat ventrē: aliquotiēs ducit ipm: añ cibū q̄dez ꝺstipat: p⁹ cibuz vo ducit. ¶ Eru ctio. Oz aūt scire q̄ñ nos exustiōe vtimur ꝛ extra dños sed dñi q̄dez modos aīe ꝺstruētes: ꝛ malā opatōez aīe affligētes: et hāc faciētes castā: ꝛ incidētes maloꝝ ꝓcessuz ꝛ augmētuz: ignē dāt peccāti. medic⁹ vo augmentū passiōis ꝛ hūiditatis incidē volēs nocumētū ꝛ deficcare: offert exustionē. ſ̄ hanc facim⁹ aut ferrū calefaciētes ꝛ ponētes: aut frigido cauterio vtētes: sicut q̄ñ ꝺstruim⁹ puluerē sulfure ꝛ calce ꝛ huiusmōi vsibiliū. ¶ Plantaꝝ humores ex q̄b⁹ virtutē hñt. Doc ꝫ⁰ exponam⁹. Ex q̄bus aūt dic̄ aut ad virtutē ablataꝝ medicinaꝝ: aut ad passiones subiectas: aut ad mēbra patiētia. ad medicinas q̄dez igit̄ dicit q: oportet ꝺsiderare cui⁹ virtutis est: si cōtingat oleū camomillinū: cui⁹ rosatium: ꝛ vlr cuius virtutis sūt oblate medicine: vt si cōtingat q: rosatium infrigidat: camomillinum vo relaxat: nardinū calefacit. oleum vo pomoꝝ ꝺfortat: absynthium ꝛ cōfortat ꝛ moderatā efficit inanitionē: sic igit̄ ad medicinas. vnde nō oz te esse medicum solum sermonibus sed scire virtutes medicinaꝝ: vt veniens ad patientē nō dicas sic vlr: exhibete ei vncti⁹ a mellino ꝛ oleo camomille ꝛ masticino: sed ꝺsidera subiectam passionez. ꝛ si apostema est in stomacho: ꝛ volueris hoc dissoluere: tunc superfluū pone oleū camomillinum. si vo ꝺfortare magis superfluum miliuz. si vo infrigidare rosatum. si vo ꝛ cōmensuratā euacuationē volueris facere: simul aūt ꝛ ꝺfortare virtutē: absynthio superfluo vtere. ꝛ hec sunt ex medicinis. in subiectis aūt passionib⁹ dam⁹ medicinas: aut virtutē medicinaꝝ. si. n. superuenit colica passio q̄busdā eg̃tātib⁹ duob⁹ mltotiēs: ſ̄ h̄ quidē a cholera ru. supuenit illa iunioꝝ passio: alia vo a pblegmate. et in pblegmate quidē offero antidotū: q̄ē p calamentū q̄ euacuatiuū est pblegmatis: in cholera ru. hyerāpicraz: multotiens aūt et ipsa ē passio: et ab ipsa materia facta ē. differentia aūt sunt mēbra patientia: et ꝓpē hoc differētes fuūt medicine. sic enī fit apa in oculo in pelliculis sub costis et in femore: et sit eadē materia ꝛ eadē passio in omnibus. vextī ī oculis collyriis vtimur in pelliculis sub costis sacculis ꝛ in femore collyriū non offerrimus sed alias medicinas. ¶ Et kikeon. Et de his kikeis Homer⁹ mētionē facit. ꝺponit̄ aūt a farina ꝛ vino et bis maxie vtimur p ꝺfortare virtutē et cōstipationem ventris facere. farina hordei quidē deficcās ꝺstipat ventrē: vinū ꝺfortat. Male opantiū. ¶ Male opantia dicit mala opantia vt humoꝛē ferinū ꝛ venenosuz: aut virus aīalis venenosi. de alleis vo mentionē facit: aut q: calz ē aut q: subā alleoꝝ ꝺriak̄: multotiēs eiz subā subē ꝺriak̄: et substantia subā gaudet. ecce. n. epar gaudet ficub⁹ sicis et melle et iure spice. subā aūt substantie ꝺriak̄ sicut lepus marinus pulmoni et cantarides vesice: sed h̄ oīa nō sicut ꝺria ꝺrianꝫ. tangꝫ. n. ꝺtraria sole q̄litates sed sermone ipropio et ꝓpetate quadā ꝺria substātia ē substātie. ¶ Vinū feruidū. Vinū offerrimus vt ꝺfortemus virtutes et calefaciamus maīā. feruidū aūt dic̄: aut q: esse eligatū dr̄: quotiēs vinū fm se calefaciamus: aut feruidum dicit vt calidā aquā misceam⁹ vino supfluā. vt neqꝫ ipso ꝺtactu infrigidet vinū. multotiens aūt h̄ vinum cū pane p̄bemus quotiēs supuenit dolor capitis vt nō solū tēdat vinū ad supioza et ꝺgregeꝫ spūs et augeant dolorē capitis: sed p̄be panē cū vino vt panis catena fiat vini et cōtētū et digestū efficiat suam bonā opationē. quidā aūt dicūt q: vinū feruidū dicit q̄ñ cōmiscemus cū ipso et bullimus tedas aut scamoneā aut aliquid tale. Ba. a aūt dicit q: feruidū noīat decoctionē: q̄ñ hec decoctio fit vino eligato ꝛ reducto ad tertiā partē. ꝛ pōt mitigare ferinuz humiditas. vnde in habētibus aschārides aut lūbricos prebem⁹ decoctionem. Aceto sales. ¶ Aceto multotiēs vtimur ad subtiliandū materiā grossam: aut vt faciat ꝓcessum sicut in aceto rosatio. sale autem vtimur quotiens multa humiditas.

HOmo ex laborib⁹ ex itinere debilitas ⁊ põd⁹ expuit extussiuit nãq; ex uertice febris acuta ad manus sub mordẽs: secũdo uero capitis g̃uedo: lingua exarsit: nas⁹ ungla scalpt⁹ ñ egessit sãguinẽ: sinist splen magn⁹ dur⁹ doluit.

ITex hip. de egritudine deẽmiat: egritudie aũt ab añcedẽte cã fcã: ⁊ h⁹egritudis dic̃ motõez ⁊ siue salubris fuerit siue mortalis nõ dicit. nõ enim de vrina facit mẽtionẽ neq; de egõnib⁹ neq; de idigestis neq; de digest⁹. dic̃ igit̃ q; fuit quidã hõ: ignorabat. n. nome ipsi⁹: ⁊ iste laborauit valde. vñ nõ dixit: ex laboze sing̃lr: ꝛ Ex laborib⁹ pluraliꝛ: vt designet multũ laborẽ. Qñ igit̃ laborauit iste i itinere ⁊ i exercitio itinerꝭ. debilitate sũt igit̃ eidẽ virtutes: maxie volũtarie. i. motiue: ⁊ exiñ ex motõe ⁊ pond⁹ supuenit eidẽ. h aũt q̃daz dubitãt quo factũ est põd⁹: debebat. n. eẽ ꝺ̃riuz i motõe euaporato corpore leui⁹ fieri. Et q̃dã. n. dicũt ad hoc q; põd⁹ fcñ ẽ: qñ aũt mã q̃escẽs. ⁊ mota ẽ: ⁊ mota fecit põd⁹. Noster autẽ doctor cui⁹ aĩa fuit dina ꝺstituit q; põd⁹ fcñ est: qz debilitata ẽ virt⁹: tũc grauiẽ mouẽt mẽbra corpoꝛ: maxie autẽ ⁊ si multa fiat diaforeſ. Tussis aũt ipsi supuenit a vertice. i. a capite. verticẽ ãt dic̃ caput: a supiore pte denominãs totũ. ipsa aũt tussis nõ fz p̃mitiuã cãm fiebat: qñ expectore debebat fieri: fz fm accñs pectore cõpatiẽte cerebro: multotiẽs. n. infrigidat̃ cerebr̃: ⁊ cõdensat̃ huiusmodi superficies: ⁊ sic ferẽ mã ad pect⁹: multotiẽs vo cal'a est ineq̃litas q̃ est in cerebro: ⁊ ipsa i modũ vẽtose attrahit mãz: ⁊ hãc itez remittit pectori: ⁊ sic mouet tussim. Quidaz aũt dicũt q; A vtice dic̃: q̃si a p̃incipio egritudis. ñ est aũt h⁹ vez: nõ. n. fm tp̃s egritudis fig̃ nobis t̃dit. dic̃ aũt q; febris acuta fuit ⁊ vehemẽs: ⁊ medico tangẽti acuta q̃litas videbat̃. ⁊ vl'r qõ dcñ est supi⁹: Febres he q̃dez de mordẽtes manũ: he vo mediocres. h ⁊ h: modũ motiõis febris volẽs ondere q̃ ẽ a pfunditate ad superficiẽ facta: g̃ qñ ex mlta caliditate solueẽ mã: gnãbant̃ spũs: ⁊ hi deferebãt̃ supi⁹: pp h ⁊ capit̃ g̃uedo facta ẽ. ppt̃ multã vo caliditatẽ ⁊ ligua erat adusta: sic itaq; ⁊ patiẽs iduxit digitũ ad narẽ: ⁊ aperuit venã manu: ⁊ scalpsit vngue. vñ dic̃: Nasus vngula scalpt⁹: ⁊ tñ nõ emisit sanguinẽ. Interũ incert⁹ ẽ fmo. incert⁹. n. q̃dez ẽ: qz ñ dic̃ siue nullo mõ emisit sãguinẽ siue guttã aliquã. itez icert⁹: qz nõ dic̃: q; siue p grossiciẽ hũoris nõ emisit: siue pp debilitatẽ vtutꝭ Opz aũt nos scire q; antiq̃ medici q̃busdaz talib⁹ instris vtebãt̃ scalptiuis ad aperiẽdã venã: ⁊ tñ bis vtẽtib⁹ nõ egressus ẽ dic̃: ita q; sinister splen. q̃dã aũt ostruũt cũ naso: sinistra vo mltotiẽs q̃si quotiẽs sinistra hypocõdria patiũt̃: tũc ex sinistra nare speram⁹ educi sãguinẽ pp rectitudinẽ loci. si vo dextra a dextro. ⁊ h si ostruat̃ cũ naso. si vo ostruat̃ cũ splene: qñ sinist splen patiebat̃. Sinistz aũt dixit aut qõ est ex nẽcitate sic̃ lac albũ ⁊ spõdiles q̃ sũt in spina. aut sinistz dic̃ splen q̃si sinistre ptes splenis. hz nãq; splen ⁊ sinistras ptes ⁊ dextral'. ⁊ dextra q̃dẽ ipsi⁹ declinata sũt ad ventrem ⁊ stõm: sinistra vo ad costas. vñ qz pect⁹ petiebat. ppt̃ tussiz: ppt̃ hoc ⁊ sinistre ptes splẽis patiebãt̃. aut h dicas: aut qñ ille ptes habiles sũt ad patiendũ: ⁊ fm p̃mitiuã cãz passe sũt. Dic̃ itaq; fact⁹ est splen dur⁹. ⁊ q; nõ credas skirosã eẽ huiusmõi passiõez induc̃: dicẽs qñ dolebat: in skirro ãt doloz nõ fit. hec hz pñs intẽtio. Dõ ex laborib⁹ ⁊ itinẽ. Opz h i titulo sic̃ intelligẽ: deiñ incipe de passiõib⁹ a debilitate. Secũdario vo capit̃ g̃uedo. Dic aũt dubitabit aliq̃s q; ab añcedẽtib⁹ caus̃ supuenit ista febris debebat ephimera eẽ. ⁊ qõo dic̃: q; secũda die facta sẽ ꝺsequẽtia sint omata: ad qõ dicendũ: q; multotiẽs añcedẽtes sũt cãe ⁊ faciunt se. ephimerã. fic̃ aũt acuta supuenit ⁊ decipit patiẽtẽ ⁊ medicũ: ⁊ decidẽ ad eaz q̃ fit ex putrefactõe. 7

QUartanis cõmoti magno moꝛbo nõ accipiũt̃ q; si declinet̃ pus⁹ supuenit quartanis uel q̃rtan⁹ pausat.

Drabit̃ ẽ h fmo: fz oz assumẽ q̃ dicta sũt multotiens q; egritudo in egritudie pausat̃ fic̃ pleuresis aut pipneumonia i ap̃ate: ⁊ egritudo i sinthõate fic̃ pleuret̃ i alienatõe: ⁊ sinthõa i sinthõate: fic̃ melãcholia i emorroide fic̃ spasm⁹ i se. sic. n. dictũ ẽ: Qñ se. in spasmo meli⁹ ẽ fieri q̃z spasmũ i se. bis itaq; sic pñpt̃ de epilepsia mẽtionẽ fac̃ h hip. dissoluta in q̃rtana vocat ipsaz magnũ morbũ. ppt̃ dignitatẽ. noiat̃ ãt epilepsia ⁊ maxime⁹ morb⁹ ⁊ hercule⁹ morb⁹ ⁊ puerilꝭ. dubitat̃ vtz diuinus sit morb⁹ h vtz human⁹. dic̃. n. hip. i libro de aere locis ⁊ aq̃s: q; nõ ẽ diu⁹ morb⁹. nõ ẽ. n. diuin⁹ aut diuinior morb⁹ aut human⁹ hũanior morb⁹. Itez dubitat̃ vtz i anteriori bus ventriculi cerebri fit: vtz i posteriozib⁹. q̃dã ãt dicũt q; in anteriozib⁹. dicit itaq; q; magꝭ fit imobilitas q̃z insibilitas. demõstratũ ãt ẽ q; mot⁹ a posteriozib⁹ partib⁹ fit vbi ẽ ⁊ nucha. fit aũt epilepsia a phlegmatico hu. ⁊ scoso ꝺtẽto i vẽtriculis cerebri. si vo veniat ad cẽtriaz: tũc ⁊ corruptio fit. fit ãt epilepsia aut i ipo cerebro ꝺtẽto mã aut multotiẽs i crure ꝺtinet̃ ⁊ fumi ascendũt ad cerebrũ ⁊ tũc efficiũt epilepsiã. vñ ⁊ patiẽtes sentiũt ascensũ huoꝛ ris, statim q; occupat hũoꝛ cerebr̃: tũc nõ sentiũt. epilepsiaz quidẽ igit̃ multotiẽs iuuenilis etas dissoluit: multotiens aũt ⁊ se. sed se. hñs rigorẽ hñs declinationẽ multos hñs sudoreſ: vez tñ q; ⁊ chronica fit talis ẽ q̃rtana: qz tertiana nõ durat multũ neq; hz multã declinatiouẽ. amphimerina vo nõ hz declinationẽ sed hz modicã: ppt̃ hoc dicit Quartanã dissoluẽ epilepsiã: aut ppt̃ h: aut qñ epilepsiã dicit q̃ fit a melãcholico hu. melãcholic⁹ hũoꝛ nãq; si fuerit in cõcauitatib⁹ cerebri efficit epilepsiã. sic. n. dicendus est in h negocio: qñ melancholici epileptici ⁊ epileptici melancholici. si vo extra essentiã veniat h melancholic⁹ efficit melancholiam. 8

QUibus morbi.

Hic aũt oz apponẽ ad q̃les vult nãq; docere nos a q̃lib⁹ ad q̃les morbos fit trãsmutatio. multotiens enim superuenit ophtalmia ⁊ statim ipsa dissoluitur diaria superueniente nisi⁹ superueniet diaria p̃opter indigestionẽ: multotiẽs imminet pleuretic⁹ morbus ⁊ supuenit alienatio et supuẽit pleuresis et dissoluit̃ pleuresis: multotiẽs melãcholia ẽ: et h dissoluit̃ vt kirso supueniẽte aut emorroide. sic ãt et si liẽteria sit et supueniat acetosa eructuatio: manifestũ ẽ q; icipit nã digerẽ: et ẽ bona spes. sic ãt et i epatica dispõne exiñte si supueniat podogra: aut alia hi⁹: egritudo dissoluit̃. 9

CHolerã ut dixi auiũ cholerica.

Dicit q; cholera fit ex q̃bus dixi: q; a pinguibus ⁊ dulcib⁹. q̃dã aũt fmonẽ hũc inferiozi adiiciũt ⁊ dicũt: q; cholera vt dixi auiũ qñ cholerice. dicũt enĩ qñ cholerice sũt aues: et credũt plures eo q; sursum volant: surſũ ãt ferri p̃pium ẽ calidi. itez credunt ex eo q; dinatrices sũt aues. ad diuinationẽ: nãq; calidũ natũ g̃ frigidũ. dicit ãt Ha. q; inepositꝰ est hic fmo. 10

CAlitas acredinis signum graueDines ⁊ transitus.

Odicisti.n.multotiēs q̄ q̄dā sīḡr ⁊ cār rōez bñt ⁊ sīḡr: sic.n.vigilia ⁊ desiccatōis ē signū ⁊ cā: aut gmētat.n.desiccatōez.silr ⁊ calitas ē cā acuitatis ignis ⁊ signū.signū āt acuitat] ñ solū calitas: ſz ḡuedis ⁊ trāsit⁹.i.motōes ī itinerib⁹ h̄ excitāt: calz ⁊ acutū ipz effi cūt ⁊ signū ⁊ cā fit.aut igit̄ h̄ dic̄:aut dic̄ trāsit⁹ mēbra q̄ h̄nt vias. Scienō est āt q⁹ supuenit vuln⁹ ī collo vefice: ⁊ tūc trāsitu vr̄e fit dolor ⁊ signū acuitat] q̄ ē ibi.silr āt ī recto itestino si generet vuln⁹ idē supuēit qū secessus egerūt.si āt ī aliq⁹ mēbro fit vuln⁹ nō bñti trāsitū:tē ñ fit mordicatio:neq; n.ē trāsit⁹:ſz molestia.i.ḡuedo supuēit.

Hienātib⁹ deficiūt dolores la teꝛ.est aūt ⁊ qb⁹ febris: est āt ⁊ q ñ ſz cū sudorib⁹. est aūt qb⁹ cū ḡuedine.est uero qb⁹ aridū ⁊ distensū corius ⁊ salsuginosum. 11

Ntēdit aūt h̄ dicē q⁹ ī pleuretica dispōe si supuēiat alienatio:dissoluit̄ pleuretica dispō. qm̄ aūt in gnate:dissoluit̄ aūt fe.multotiēs aūt p sudores expurgatur mā ⁊ dissoluit̄ passio.otīgit āt ⁊ qū ḡuedie.ſ.p turbatōez vētr] aut p vrinā aut p ventrē oz expurgari mā: tē p turbatio fit ⁊ molestia. ⁊ h̄ dic̄ Auz ḡuedie.multotiēs āt nosū āt dic̄.p sudorib⁹.hi.n.aut a cholā fūt aut a phl̄ate salsuginosū p vnū: in h̄ respcū corij dic̄ salsuginosū corij bñs squalorē:aut sicut fit ī balneat] ī mari. 12

Tupores q̄les ex aurib⁹ ⁊ q̄les hy ſkian i aurib⁹ ⁊ ex aurib⁹ ml̄ta occidūt.

Jetū ē aūt vobis multotiēs q⁹ vndiq; nos hip. ī p ticularib⁹ exercitat:⁊ nunc de pticulari quodam mentiōez facit.dico aūt stuporē. ſz oz nos scire q stupor duplex ē:aut q̄dē subito fit ab hūore phl̄atico bu midate submergēte neruos: ⁊ male sensibiles ipsos effi ciēte.dcñ ē.n.⁊ ī li.de caus:q⁹ stupor ē insēsibilitas ſsus ⁊ imobilitas mēbroꝝ.h⁹ī aūt stoporē inuēim⁹ ml̄totiēs aūt ⁊ ali⁹ stupor q̄ ex nobis iuenit: sic q̄ est imoderat⁹ re offerim⁹ stupefaciētia:sic ī colica dispōne supius opio vtebamur ⁊ h⁹ī stupefaciētib⁹. Dis itaq; bñ se hñtib⁹ q̄z supiorē h̄ dicit hip.⁊ dicim⁹ q⁹ vtriq; mētionē fac̄ de au rib⁹ ⁊ hyskian.i aure q̄dez stuporē q̄ a nobis iuent⁹ē dic̄ stuporē faciat.ī hyskian vo subitus stuporē q̄ supuēit ex hu. dic̄ hip. Cōsidera igit̄ dic̄ q̄les stupores:⁊i fiūt ab hu cure:cura remoue illū hūorē:illā būiditatē: ⁊ dissolues stuporē.h̄ hz pñs ītētio. Jn aurib⁹ ⁊ ex aurib⁹ ml̄ta occi dūt. Mirabilis ē h̄ fmo ⁊ pnostic⁹.remisciā aūt de do loze aurīū. dicisti] tñ h̄ q⁹ ī iuuenib⁹: ⁊ moꝛs fit ī aurib⁹ Juuenes nāq; qū bēant sensū pmtū pl⁹ dolēt alijs: ⁊ pp imoderatū dolorē moꝛs otīgit. dic̄ itaq; hip. q⁹ ī aurib⁹ ⁊ ex aurib⁹ moꝛs supuenit. Quid āt ē h̄ qō dic̄ Jn aurib⁹ ⁊ ex aurib⁹ moꝛs? Et sciendū q⁹ ml̄totiēs mā multa q̄ cō tinet ī aure p⁹ patiēte: ⁊ fit phlegmō ⁊ imoderat⁹ est do lor:et ſtati cessat dolor.⁊ idiota q̄dez gaudz ofideras do lorē cessare.artista vo medic⁹ inuestigat:q̄re cessauit do lor:vtr pp turbationē vētr]:aut pp eūationē aliā.⁊ quz nihil horz iuenit:ſz iuenit q⁹ subet fcñ ē:⁊ declinat⁹ fact⁹ est patiēs:⁊ taciturn⁹ ⁊ attract⁹ ad sōnuz q̄ ē ex nāz ⁊ ili co:dico q⁹ malū est h̄ ⁊ moꝛtale.⁊ hoc ē qō dic̄:Ex auri b⁹.qō vo dic̄ Jn aurib⁹: qm̄ ē multotiēs ml̄titudo ī capi te:⁊ ferē vsq; ad aurē ps matēiei:nō ſz pmutatōz:ſz p tra ductionē:⁊ signū fit h̄ moꝛt].⁊ h̄ ē qō dic̄:in aurib⁹ 13

Qib⁹ cozia circūtendūt sicca ⁊ dura sine sudore: qb⁹ uero relaxata mollia cum sudore finiunt.

Rāssert se hip.ad aliū fmonē: ⁊ tradit nō simplr dep̄miationē ſz modū dep̄miatōis.aliud ē dep̄mi natio: ⁊ aliud ē mod⁹ dep̄miatōis.dep̄miatio q̄dez est qm̄ dico q⁹ h̄ patiēs cras moriet aut san⁹erit. Mod⁹ aūt dep̄miatōis:sic̄ qm̄ dico:qm̄ p fluxū sanguis san⁹erit: aut p sudores aut p talia.hoc igit̄ dic̄ hip.q⁹ finiēt̄es aut cū sudore finiūt aut sine sudore.⁊ ipe q̄dē de sudorib⁹ fe cit mētōez: Tu vo itelligas ⁊ a pturbatōe vētr] ⁊ ab alijs purgatōib⁹:⁊ vtr̄ q̄q; p sudores finiūt: qm̄q; vo sine su doꝛib⁹. dic̄ aūt q⁹ qm̄ ē būiduz corp⁹:tūc dicas qm̄ sudo res fiēt.si vo siccū ⁊ durz fuerit corp⁹: tūc sine sudorib⁹ fi niūt. Sudorem autem h̄ dicit nō eū q̄ ſz nāz fit: ſz sudo rē syncopticū:sic q̄dē exponim⁹ fmonē si finiūt q̄i mori unt̄ itelligas.si vo finiūt sic̄ ocñ ē in apboꝛismis sūpser] loco pmutant̄ dicas sic:Qm̄ hñtes raꝛ corp⁹ ⁊ molle su doꝛib⁹ ipsis supueniētib⁹:sani fiūt.q̄ vo hñt siccū corp⁹:p aliā expurgationē pmutant̄. ⁊ pp q̄d mētionē fec̄ de sic co ⁊ de duro ⁊ distēso:nō.n.sī idē:⁊ dicim⁹ q⁹ mūme:hu midū aūt ficco opponit̄ ⁊ distēso remissuz:⁊ duro molle Uel hip.videt dicē q⁹ idē sī q⁹ ficco ⁊ distēso:durz mol le.⁊ solū ostituit tāq; molli ⁊ remisso ⁊ būido ad idē cō currētib⁹:in vītate tñ differt ad inuicē:fit̄ in exēplo vtr] vter nāq; plen⁹ vino distēdit̄ q̄dez:nō tñ est dur⁹ neq; sic cus.in mutabilib⁹ pmutatōes iuuāt. 14

Q mutabilib⁹ pmutatōes iuuāt his pmutare pusq; malignēt̄ incō grua ut cherioni cōmouētia ex quibus excreationes.

Jrabilis ē h̄ fmo.q̄d aūt dic̄ Jn mutabilib⁹:⁊ q̄dā dicūt q⁹ male osuet] fact] morbis dic̄. falsū est āt h:nō.n.cāq; aut elephantiā imutabilē noiam⁹ morbuz. q̄daz vo itez dicūt q⁹ de male osuet] q̄dē dic̄:tñ nō de oi b⁹.dicam⁹ aūt nos pmā expōnez: q̄d ē facile ouertibilis morb⁹:⁊ q̄d ē facile ouertibilis bō:⁊ dicim⁹ irascibilē ⁊ itez mitē:⁊ ofesti quidē q̄q; diligentē:q̄q; vo odiētez. Si aūt voluer] vtemur meliori ⁊ manifestiori exēplo:fa cile ouertibilis bō ē infidel: sic.n.⁊ egritudinē dicim⁹ ifi delē q̄ q̄q; q̄dez pausatōez hz:q̄q; additōez:q̄q; pau satōz hz ⁊ itez additionē:⁊ h̄ ml̄totiēs.ſz osidera vtz hec imutatio p ꝑpam nāz osequt̄ egritudini:aut p culpā pati ent] siq̄dez ē p culpā patiēt]: h̄ bñ curabile ē:remoue cul pā ⁊ curabit̄ passio. si vo p nāz egritudis:h̄ ē difficile.q̄ re aūt fit difficile.⁊ dici⁹ qm̄ qm̄ q̄euerit egritudo:osidera m⁹ ipsā cessare:vtimur addimēto viete ⁊ poti⁹ ledim⁹ pp hoc igit̄ oz vti vieta sic̄ otīgit.si vo vtimur moderate de bem⁹ vti ⁊ añ hanc ofuatiuā dietā moderate eūantes vt nō pfectā eūationē sumam⁹: ml̄totiēs āt qū idigesta fit egritudo:post ofuatiuā dietā oz nos vti dieta locali ⁊ p mutare loca.⁊ si egritudo nō fuerit obediēs: tē vti circu latōib⁹ nos oz ⁊ itez dieta assūptiua vti:⁊ itez ofuatia:⁊ itez ozdiatiua.h̄ ē qō dic̄ hip.pmutare incōgrua.itaq; ⁊ exēplū adduc̄ hui⁹ fmōis breuit̄ histoziādo: ⁊ dic̄ sic:vt cherioni cōmouētia:ex qb⁹ screatiōes. ⁊ q̄dā aūt libroꝝ hñt miliatia:q̄dā screatōes.siq̄dez igit̄ hz miliatia: desigt q⁹ resuscitatōes quedā pue facte sunt sic̄ milū: ⁊ be acu te erant ⁊ motū faciētia. Si vo hz screatōes: designat reu ma acutū ⁊ mobile descēdebat a cerebro ad guttur ⁊ fa ciebat screatōez q̄ erat ꝑncipiū tussis. 15

Definitio qđē qb⁹ sanis efficiūt re
liqȩ sublate occasiōis: uel mūdan
dū uel educendū uel abscidendū uel ne
ctēduz uel exuréduz: qb⁹ uero nō nō.

Primo iste chirurgic⁹ est: multotiēs.n. passio idi
gēs chirurgia: ybigra apaoz chirurgizari: aut scru
fule aut fistula aut os aut aliqđ tale: qz oz qz chi
rurgic⁹ icidat q̄tū oz icidē: h̄ oem̄iat ꝓ hippo. ⁊ terminū
incisiōis statuit ⁊ dicit: qz intantū ouenit icidē quousq;
pueīat ad corp⁹ sanū. multotiēs aūt nō nsq; ad corp⁹ sa
nū opz icidē: ꝫ vsq; ad modicū: ⁊ obuiāt nobis vene ma
gne: ⁊ timor ē ne flux⁹ sāguis fiāt venis incīs: aut spasm⁹
neruis patiētib⁹: aut tetan⁹ aut aliq̄ hi⁹ passio: ⁊ tūc opz
pax icidē: ⁊ reliquā aut puluē corrosiua aut exusti iōe au
ferri. h̄ igit dicit hip. qz si rēanz pticla scrophulax: aut oc
casionē nāq; passionē noīat. si igit h⁹ passiōis pticla re
maneat: hāc oz aut puluerib⁹ mūdificare aut extrahē cuz
vngul aut cū filo lini aut vzere mūdandū. mūdandū aūt
itelligendū ē mūdificatoz carniū. aut mūdandū dicit q̄i
purgare passiōez ꝑ mellicratū aut iure purgatio. ⁊ q̄re āt
dicit: itez incidē: ⁊ dicim⁹: qz qđā chirurgicoz si viderit i
chirurgia aliquē syncopizantē: tūc dimittūt eū qescē itez
ī seqnti die reliqū icidūt. h̄ sciuit hip. ⁊ h̄ ē qđdic. 14

Qlib⁹ sāguis fluit mult⁹ ⁊ multoti
ens ex narib⁹ qb⁹ qdē mali colozes
pura modice ꝓsūt: qb⁹ uero rubei colo
zes dissilr: ⁊ qb⁹ capita bñ feretia purū
pdest: quib⁹ uero nō nō.

Ex de pticulari morbo videlz fluxu sāguis mēti
onē facit hip. tñ h̄ volo vobis pdicē qz qđā putāt
hūc sm̄onē dare nobis sciam cognitiōis. qđā vo
putāt eē ꝓnostitū. nos vo dicim⁹ qz ē curatiu⁹: ꝫ h̄ oz ꝑ
us assumere: qñ flux⁹ sāguis p nares supuēit aut pp de
bilitatē vtut: aut ꝑ multitudinē sāguis. siqđē igit pp de
bilitatē supuēiat: tūc mali colozes fūt: ⁊ tūc oz nos iuua
re. ⁊ qz ī h⁹ fluxu sāguis eūar⁹ est spūs aialis vitalis ⁊ nā
lis: ⁊ vtutes debilitate sē: oz nos tūc offerre aliqđ qđ pos
sit ⁊ confortare vtutes ⁊ restaurare euapozatū spm̄. ⁊ pp h̄
mīstram⁹ nutrimētū. ⁊ dico qđē nutrimētū nō omestio
nē ꝫ potū. ⁊ potū dico nō aquā ꝫ vinū: qz vinū facile di
gerit: spargit: apponit: cōglutinat: assimilat: nutrit mē
bza: confortat vtutes. Si vo supuēiat flux⁹ sāguis pp mlti
tudinē māe; tūc nō fit mal⁹ color: ꝫ poti⁹ rubicūd⁹ fit co
lor: ⁊ tūc ñ oz ꝑbē vinū: qz vinū calitate discursiōez opat
⁊ reumatismū ⁊ difficiliora accūtia. vñ dicit Ga. qz ī po
dagrizātib⁹ ñ oz ꝑbē vinū: qñ discursiōe supueniēte mo
uent reumata: ⁊ nō deferūt ad debiliora mēbza. Opz aūt
nos scire qz attēdenduz ē h̄ qñ ꝑbem⁹ vinū qz caput ñ sit
facile patiēs: qz si sit: nō debem⁹ ꝑbē. si vo ē bñ feres: ꝑbe.

Sanguis fluit mult⁹ ⁊ multotiens ex nrlbus. Be
ne aūt dixit: Mult⁹ ⁊ multotiēs: vt ⁊ mult⁹ sit sanguis ⁊
ocinue fluēs. si. n. modic⁹ ē ⁊ ocinue fluat: aut mult⁹ qđez
⁊ interpolati fluat: silr āt ⁊ huiusmōi casus vtut accidit.

Pura modice his ꝓsūt. Quidā aūt libzoz bñt: pura mo
dica ꝓsē. ꝫ nō bñ bñt: ꝫ pura modice. q. d. vina pura mo
dice prosūt: quasi modice ⁊ moderate data: vt modice ac
cipiamus pro aduerbio. 17

Vēt qb⁹ nares hūidiozes nā: ⁊ sem
humidi⁹. ⁊ plus sani sūt hi morbi
diozes quib⁹ econtra.

Ad aliū sm̄onez trāsfert se hip. ⁊ vtrūtes oīr h̄ expō
nes. qđaz. n. dicūt ꝑmuz eē añcedēs: secūdū vo ⁊
rtiū ocīs. qđā vo dicūt ꝑmū ⁊ scōz ⁊ tertū oīsl. ⁊ qđ faciūt
ꝑmū añs videnē dicē qz semē a cerebzo descēdit: siue aut
ꝑ nuchā siue ꝑ alia mbza: ī pūti ñ intēdim⁹ iuestigare. dis
cūt itaq; hi sic: Quib⁹ nares hūidiozes: ⁊ semē hūidi⁹ ē. ⁊
ecce ꝑmū ⁊ scōz añs. his sanitas fit: ⁊ ecce tertiū oīsl. itez
vtrūtes expōnes oīr. isti. n. sani sūt vt qđaz dicūt: qñ mlt
ta ē hūiditas: ⁊ h̄ eūar. ⁊ hac eūata hūiditate siue supflu
itate: ⁊ pur manet corp⁹: ⁊ exīs sanitas fit. qđaz vo dicūt
qz hūiditate eūata siccitas vīcit: ⁊ siccitate fit sānas. qđā
vo dicūt qz exq° corp⁹ ē hūidū: pp h̄ ⁊ sanū est: hūiditate
nāq; gaudz nā ⁊ effic sanitatē. Vrīs vo mozb⁹ gnāt. ⁊ po
suit exēplū supioz ptiū corpis nares: īferioz vo scīn. exīs
māifestū ē nobis qz ī hi⁹ otinētia totū corp⁹ sanū ē. 18

Rotūda sputa repcussoria ut i plū
rthio adiacēte a calore: huic fix⁹ sā
guis ex sinistra: bñ oem̄iat⁹ est morb⁹.

Dict⁹ ē h̄ sm̄o ⁊ ī pnostic⁹ vbi iqrebat sputa q̄ egre
diebāt a pectore ꝫ colorē: ofistētia: ⁊ figurā: ꝫ a
scēsiōez ⁊ mod⁹ ascēsiōis. h̄ āt hip. ō figura facīt mē
tōez: qñ ī patiētib⁹ alienatōez rotūda fūt sputa. sputū. n.
fit rotūdū aut qz hūoz viscosus ē: ⁊ figurat ī tchea artia
aut qz mltotiēs ē calitas ⁊ ē coxodēs āgulos sputi ⁊ ef
ficit ipa rotūda. multotiēs ḡ supuēit causō aut triana: ⁊
mlta ē calitas: ⁊ exīū aliēatio fit pp calitatez q̄ otiēt mās
⁊ spūs ascēdūt ad cerebz: ⁊ rotūdū fit sputū pp calitatē
qñ aūt sciuit hip. qz sputū qō ē a viscoso hūoze ē rotūdū
manifestat dicēs qz a calitate fcñ ē h̄ rotūdū: sic ī iacēte
ī plīthio. plīthiū aūt loc⁹ erat ciuitat sic onoīat⁹ vbi inco
bat patiēs. hip. iḡrabat nom̄ illi⁹: ⁊ pp h̄ loci omēoratōz
fac. dicit qz h̄ sputū fcñ ē rotūdū: qz mlta fuerat calitat
ī ipo. itaq; v. die oem̄iata ē egritudo tāq; acuta exīs flu
xu sāguis supueniēte ex narib⁹. qz āt deteriat⁹ ē q̄i ossō
lut⁹ ē. dic abusiue. Nota qz itercidēt diei recordat ē. l.
ante quz nō fuerit cretica. intercidētez vo diem ꝑ morbū
determiat. cretica vo pp id qz nā fuat piodos. 19

Urina multā hypostasim habēs li
berat repcussionē.

Dic. n. hip. qz si vria egrediat multā hypostasiz hui
ī alienatōe tūc alēatōez desīgt passiōis: qū erpur
get ꝑ vrinā mā. alienatōz nūc dicit ñ q̄ fit ꝫ ꝑmixtā cū
ꝫ illā q̄ fit ꝫ colligantiā: qñ alienatōez q̄ fit ꝫ ꝑmixtā
cām nō oīno dissolvit vrina multa egressa.

Ut q̄ derippi cū lapsu. Ecce ⁊ ꝓticlari remi
scit exēplo: Quidā supuēit pp grossas vrias ꝑmutatio ali
enatiōis. cū lapsu aūt dē aut cū caluicie. aut lapsū dicit
casuz capillor⁹ supueniente ab hūoze saliēte salso ad ca
put: vnde fit ⁊ ophias ⁊ alopitia. 20

Quartan⁹ uero ad unuz annū.

Quartan⁹ durat pl⁹ vno āno. ⁊ videm⁹ qñz qz durat
quob⁹ ānis: ⁊ qñz min⁹ vno āno: ⁊ ipse dicit qz
ad vnū annū. ⁊ ad h̄ dicim⁹ aut qz plīb⁹ supuēit dixit hip.
⁊ vt ī plīb⁹ qđē ꝑ ānū durat: aut ⁊ ꝫ vtatez ānī sol⁹ sufficit q̄rtano ad digōnez nisi peccatū fiat a medico aut ab
egro aut ab exteriozib⁹. 21

Aliqz estatis iactus: qntus est qu
tem qñ ⁊ prolixus.

Quidā aūt libzoz bñt: Cui oatiuū. qđā aūt libzoz
Mures siqđez bñt. cui ī oatiuo casu designat h̄ qz
cui supueniūt estiui morbi. vbi gra: cauſones. ter

tiani phrenetici ꝛ vlr calidi ꝛ ficci morbi: hi in ḡnta die p fluxū sāguis determināt: qñ acute egritudies determināt ꝛ nō dissoluūt: ꝛ termināt p apa aut p expurgationē: di co aut p sudores aut p fluxū sanguis. estatis aūt dic non estatē simplr ſz calz ꝛ siccū aerē. tpa nāq; nō agūt noib⁹ ſz causis. ꝛ h ḡdē si hīt cui ī oatiuo cāu: si vo hz aures di cit q; aures patiētes estiuū morbū: ꝛ ē estiu⁹ morb⁹ iste: nō q̄ fit a phlegmate neq; a melico bu. ſz phlegmon vlr qui fit a sanguie. huiusmōi itaq; phlegmō in ḡnta die ia ctu soluit: iactū āt dic: aut qñ fluxus sanguis fit aut q2 phlegmon p⁹ putrefactionē matiei rūpit: ꝛ sic fit dissolu tio aut quinta die aut prolixiori. ſ. septima aut nona aut vndecima. 22

Q Ale circa gigiuas ꝛ linguā putre scēt septenis: maxime uero hoc ꝛ iuxta nares putrefactiones.

Et h vult oīdē q; apata supueniētia circa gingi uas ꝛ liguā prodicis ꝛ cretic] dieb⁹ determinant. ḡdā aūt libro2 hīt expuūt: ḡdaz vo: putrescūt. si dē igit hīt expuūt: designt q; p sputū septia die determia bit. si vo hīt putrescent: designat q; vij. die putrescet apa vrēq; aūt hī se hz: ſz meli⁹ ē putrescēt q̄i p expurgationē putrefactiōis determinabit. vult aūt hip. q; h apa melius expuat vt ñ gmanēs tēdat ad iterioza ꝛ distillet ad can nales pulmonis aut ad pulmonē: ꝛ q; melio2 textus sit: exputrescēt q̄s expuēt: manifestū ex eo qō dīt de putre factiōe mētōez fac dicēs: iuxta nares putrefactiōes. 23

Q Uibus in dētib⁹ dolo2 a supcilio sub qū uenit his a pipe cōueniēte piniuori posteriori deuenit.

Rāsfert se hip. ad aliū sermonē. h aūt oz nos sci re q; supuenit discursio māe sic q; cozrosionē dē tiū opat. silr igit discursio scā est māe a cerebro in dētes: ꝛ ibi gmanēs fecit phlegmonē. vñ quotiēs dic q; dolo2 fit dentiū nō oz dubitare circa h: q2 aut dentes hīt aliq̄d spāle pl⁹ q̄s alia ossa: videlz sentire sic dictū est in anathōia: aut dic q; dolo2 supuenit dētib⁹ nō ppē dē ueniētē ſz pp apa: ꝛ tñ h nō possum⁹ dissoluere: nisi p̄mo cām riri dūmō fons det ei aquā: silr ꝛ h nō ē possibile dolo rem dentiū cessare nisi cessauerit discursio q̄ descendit a capite. Oz nos igit vti repcussiuis vt iure rosarū ꝛ lēticu laz ꝛ huiusmōi talū: ꝛ tūc deuenire ad curas locales: et iā vsus sū his repcussiuis ꝛ nō pfui: ꝛ tūc vto2 mollifica tiuis ꝛ moderate euaporatiuis: ſz ñ h mō cessauit dolo2 ꝛ sic timēs ne imoderato dolore dissoluat vt⁹: offero stu pefaciētia: ꝛ decipio sensū. si vo h mō ñ cessauerit dolo2 tunc pcipio q; mā que ꝺtinet ibi est grossa: ꝛ tūc pip cōtri tuz appono dēti suauit: vt nō motiōe augmentē dolorē ꝛ hoc mō exputgata ē mā qū eēt grossa. qñ aūt illa q̄dē dētibus a supcilio subtil venit: a supcilio dic q̄i a cēbro.

Si quidem alia non obtinet.

Que alia dicit: ꝛ dicimus q; alia dicit vt repcussiua mollificantia ꝛ stupefacientia.

Si ſippo eni sōnolētū exiñ nō obtinu it: magis uero itez ꝛ pualuit ꝛ uiolēt⁹.

Aut q2 violēt apposītū ē ꝛ stupefaciētia ppt inexpien tiā medici: ꝛ violētio2 fact⁹ ē dolo2. ꝛ dicim⁹ q; nō ē hoc ni⁹ q; hīt appositā stupefaciēte medicina violētio2 fact⁹ ē dolo2: qū mā nō euapo2auit ſz poti⁹ ꝺdēsata ē. 24

Capite ossiuz natura deinde ner uoz um ꝛ uenarum.

Ibñ recolit] dictū ē vobis q; multa ꝛ mirabilia documēta tdit nobis hip. ī pīti tctatu ꝛ demō stratiua ꝛ pnostica ꝛ medicialia ꝛ anathomica ꝛ nālia. ꝛ nūc itaq; ab egritudinib⁹ trāsfert seipm ad na turā nostro2 copo2. fit. n. artifex nauis aut rector ñ pōt opari circa ligna ignorās h eadē: silr ꝛ medic⁹ nō potest opari circa corpa hūana ignorās nām box ꝛ cplexionē dic. n. q; oz has ingrere: ꝛ ex quot elemēt] ꝺstat nr̄m cor pus: qñ ex q̄tuor. ex q̄b⁹ ꝛ dicim⁹ q; ex igne aq̄ tra ꝛ ae re: et quō se hītib⁹ his ad inuicē: ꝛ qñ q̄litatib⁹ ꝺmixtis substātijs vo sz analogiā exītib⁹. ex his igit elemēt] fiūt hūores. ḡ ꝛ hos oz iuestigare quot sunt et q̄les: ꝛ quō se hīt in nobis. et qñ fūt q̄tuor: sāguis cohla ru. phlegma melic⁹ hūor: ꝛ q; ex his nutriūt nr̄a mēbra. mēbroz eniz h q̄dē a sanguie nutriunt puro: h aūt a sanguine mixto cholic: h aūt a phlegmate: alia vo a melico bu. Qñ igit ex his fiūt mēbra: ingram⁹ ꝛ virtutes mēbroz. sed q2 vir tutes ex actionib⁹ cognoscūt: debem⁹ ingrere ꝛ actiones mēbroz: vt p ipsas ꝛ sciam⁹ vtutes quō se hīt. qñ autē ꝛ q̄dā mēbroz et iuumētū pbēt: ingram⁹ ꝛ iuuamētum ipsoz. aliud. n. ē iuuamentū: ꝛ aliud ē actio. iuuamētū q̄ dē est qñ p aliud mēbz aliud agit: actio vo qñ ipm p se agit. qñ aūt ꝛ ꝺcauitates fūt in q̄busdā mēbris: determie mus ꝛ de ꝺcauitatib⁹: fūt aūt cōcauitates cerebri cordis pectoris ꝛ stōi. in oīb⁹ aūt his oz hūc epilogū dicē: q; fiq̄ dē hec fm nām se hīt. oz et cōseruare in eisdē. si vo extra nām oz reducē ad id qō ē fm nām: ꝛ pp h pcipit nobis ea q̄ sunt fm nāz ingrere. oz aūt medicū scire ꝛ exteriora alterātia nr̄m corp⁹. vbi gra: ꝺuersiones tēpoz aut vnius tpis aut duoz aut toti⁹ anni. Silr aūt ꝛ pticularē oz ingrere aerē. ſ. diurnū: dies nāq; imitāt annū: diei q̄dē tēpus orientale assilat veri: meridianū vo estati: occidēs vo au tūno: et ad occasū ascarides: ꝛ ann⁹ ī occasū: nocturnum vo tps hyemali. Sz postq̄ h dixim⁹ exponam⁹ sermonē hip. vt ꝺcordem⁹ ipm nr̄is dictis. A capite ossiuz nā.

Conuenienē icepit hip. ab ossibus capit]: qñ ossa aut fū damēti iuuamētū exhibēt aut coopimēti aut custodie. ossa aūt cerebri et custodiūt cerebr ꝛ iuuamētū fūdamē ti exhibēt cuti: et subiect] carnib⁹: aut igit ppt h: aut qñ cerebr dignius ē. ꝛ pncipale mēbr: ppter h ex ipso ince pit: aut q2 cerebro ꝓportionat totū nr̄m corp⁹. fiq̄dē eniz ē magnū cerebr: magna ē et nucha: magne sūt ꝛ spondi les ꝛ coste: et extremitates spatulaz et nodi eaz et pncipiū adiutozij qō deuenit ad iunctūrā: ḡ ꝛ adiutoziū ma gnū et cubit⁹ magn⁹ ꝛ extrema man⁹: et h q̄dē in superio ribus. silr aūt ꝛ iferioza mēbra ꝓportionant cerebro: qñ eni magnū ē cerebr magna et nucha magne et spōdiles vsq; ad lūbos. lūbis aūt adiacēt ossa anche ossa magna exītia: et cū his pncipiū h⁹ femoris tēdēs ad schiā: itaq; magnuz ē et femur: magna et tibia et canilla et extremi tas pedis et ꝺcauitas pedis et rascha. vides quō cerebro ꝓportionat totū corp⁹: iōq; ab hoc icepit. igit oz ingrere et neruos et arterias et venas: fit. n. ī exteriorib⁹ ē fons ꝛ ex ipso fluui⁹: et ex fluuio alij riui pui. et sic ē stipes arbo ris: deiñ ex ipso ramus magn⁹: et ex h rami alij ramusculi: sic et in nr̄is corpibus: cerebr assilat fōti et stipiti. ē aūt ex ipo cēbr assilatuz fluuio aut magno ramo: et post nu chā sunt nerui ex ipso ꝓcedentes et pbēres mēbris sensū et motū. silr aūt et ī artijs ē cor p⁹ qō adozti: et ex adozti ꝓcedūt arterie q̄ ferūt ad mēbra vitalē virtutē. silr et in venis eadē ꝓportio ꝺseruat: est nāq; ep et in eo est vena

t

chilis: ꝛ ex ipsa ramificanť vene q̄ mīstrāt mēbris nutri mētū. si vo voluerīs: dicas q̄ ē porta assimilās fluuio: et ex ipsa itex diones venax ferūť. sed dignū ē inqrere: q̄re hip. de neruis ꝛ venis solū mētionē fecit nō aūt de arterijs: ꝛ dicim⁹ ad ꝟ q̄ p venas subintellige ꝛ arterias: qz ꝛsuetudiné hz noīare venas: ꝛ venas ppe ꝛ arterias. q̄daz aūt dicūt: q̄ p neruos dic̄ ꝛ arterias: q̄n nerui a corde ori unť exinde ꝛ arterie hñt ortū. ꝟ aūt dicūt q̄ opināť ī corde eē virtutē regitiuā: q̄n iueniētes ligamētū quoddā ī corde arbitri sunt q̄dā neruū eē et dixerūt exiñ eē ꝓncipiū neruox: vñ ꝛ aristotelē afferūt in testē sic̄ opinātes ī corde eē regitiuā. male āt dicūt hi. Ar⁹. eiz dic̄: Ubi ē ꝓncipiū neruox ibi ꝛ regitiua. ꝛ si oñsū est in anathomia: q̄ ꝓncipiū neruox in cerebro ē: manifestū ē q̄n ꝛ regitiua in cerebro ē. hēs igit̄ q̄ p venas subitelligit ꝛ arterias et p nervos. oīa igit̄ ꝟ mēbra oz inqrere vlr vt ī duxim⁹. oz inqrere ꝓncipiātia ꝛ ꝓncipiata mēbra ꝛ hñtia aliūde virtutes ꝛ inatas virtutes: ꝛ hñtia inatas siml ꝛ aliūde. Oz igit̄ ꝟ inqrere ꝛ si se hñt fm nām in eisdē ꝺseruare ipsa. si vo puertant̄ ꝛ aut ruptionē patiant̄ aut cozrosionē: tūc oz reducere ad id quod est fm naturā.

¶Et carnium ꝛ aliorum.

¶Dicit q̄ oz inqrē et carnes q̄ inuamētū p̄bēt: be nāq̄ carnes adiacent ossib⁹ ꝛ lecti inuamentū exhibēt ꝛ nō solum ꝟ: ſz q̄n lacert osū gen⁹ ꝺponiť a neruis ꝛ carnib⁹: et ex multa motiōe dēbat desiccari neruosū: ꝓpť ꝟ fec̄ car nosū gen⁹ vt humectet neruos. Alioz aūt dic̄: q̄si aliozuz mēbroz. vbi gr̄a: ligamētoz cartillaginuz pelliculaz: aut boc aut ꝛ aliud dicas q̄si virtutis mēbroz ꝛ actiōis ꝛ inuamēti. de bis nāq̄ nō fec̄ mētionē manifeste hip. quia subintelligunť cū membris: membra nanq̄ ꝛ virtutem habent ꝛ actionem.

¶Et humorum ꝛ aliorum.

¶Dicit q̄ hūores inqri oz quot sūt ꝛ q̄les ꝛ quō se hñt ad inuicē ꝛ quō nutriunť mēbra q̄ sūt in nobis. ꝛ si fm nām se hñt nihil facias. si vo extra nāz: tūc si hūor ꝺficit p nutrimētū restaura: si vo supabūdauerit euacua. Sciē dū aūt q̄ quidā libroz nō hñt: ꝛ humoz ſz humoz soluz sine ꝛ: ꝛ ē bi⁹ ꝺstructio attica. q̄ vo dic̄: et alioz: dic̄ q̄ inqras alios hūores q̄ sūt extra nām: humorē venenosum viridē cholerā nigrā ꝛ bi⁹: aut ꝟ intelligas aut alioz dic̄ q̄i spirituū: nr̄a nāq̄ corpa nō solū a solidis ꝛ būidis mē bꝛ ꝺponūť ſz a spiritib⁹. si volueꝛ ꝟ itelligē dicas: q̄ spūs desiḡuit p eo q̄ mentionē fec̄ de neruis venis ꝛ arterijs. aialis aūt spūs mīstrat ꝛ ducit p neruos corpori: vitalis vo per arterias: naturalis per venas.

¶Et supioꝝ ꝛ inferiorum uentrium.

¶Quid aūt dic̄: supiores ꝛ inferiores vētres. vbi gr̄a: cerebꝝ q̄ttuoz hz vētriculos: duos q̄dē anteriores ꝛ duos posteriores. et ex ānteriorib⁹ q̄dē ꝓcedūt spiracula in spēz māmillaz: vnū q̄dē mediū ī quo ē rō: q̄rū vo posterioꝛē in quo ē memoria: et be sūt cerebri ꝺcauitates. sūt aūt et alie ad̄ via gutturis. ordinenť. n. ꝛ vie cū ꝺcauitatibus q̄n nihil fere ad inuicē differūt itaq̄ et in cōi disciplina de causis. de eisdē assignať poris et cōcauitatib⁹. sūt aūt et pectoris cōcauitates et cordis in bis ī q̄ ꝺtinet nāl calor ꝛ stōi et intestinoꝝ et vesice. bas dic̄: inferiores et supiores vētres. Sz oz nos scire q̄ hoꝝ ventriū bi q̄dez necessarioꝝ sunt rectētiui sic̄ bi qui sūt cerebri et pectoris et cordis ꝛ stōi: alij vo supfluitatū sic̄ q̄ sūt intestinoꝝ.

¶Et rationis et modorum et factorum fm annuz tempore quodam tunc inte pestiuius anni.

¶Ecce ꝟ de vtutib⁹ dic̄: ſz q̄n virtutes aut aiales sūt aut nales aut vitales: et dignioꝛes sūt aiales: et in aialib⁹ dignioꝛes regitiue motiuis et sēsitiuis: iōq̄ de bis q̄ valde digne sūt mētione fec̄ vt rōnis. Inqre igit̄ dic̄ et rōné q̄d aūt debeo inqrere in rone dic̄ ꝟa. et dic̄: q̄ oz inqrere vꝛ tx infirma mēte ē hō aut itex quousq̄ sanꝰ erat tacitur⁹ nus fuit: nūc vo vbosus aut ecōtrario: aut pmo q̄dē vbosus nūc tacitum⁹ et in timoꝛe et ī pusillanimitate ē. Jnsus nūc tacitum⁹ et in timoꝛe et ī pusillanimitate ē. Jnqrit aūt et modū rōnis. q̄d aūt dic̄ modū: q̄si dziam. dicētū ē aūt et in libro de causis: et in li⁰ ꝺ differētijs febriū q̄ mod⁹ oꝝ febris q̄i dzia fe. q̄ aūt ē ꝟ dzia rōnis: et dicit q̄ ꝺsideꝛm⁹ q̄ ē opl'o efficiēs rōné fm medicos et dziaꝛ opl'onū: et q̄ ē opl'o seruiēs rōni fm pꝟos. fm q̄dē medicos: cōpl'o est cā effectiua rōnis: et ꝟ q̄dem dicim⁹ si in penultia ponam⁹ accētū dicēdoꝝ. si vo circūflexe dicim⁹ tropoꝝ exponēdo ouersionū: aliud pelag⁹ exp̄onis habebit nos. ꝛ dicim⁹ q̄ ipse dic̄: cōuersiones fcās viuere q̄n ab exēioꝛib⁹ alterať et trāsmutať nr̄m corpus. Periodo nāq̄ celestiū corpoꝝ ordinanť et regūť ꝟ iferioꝛa corpa Jōq̄ oz nos de bis sciam certā bñe vt nō videamur cīste peioꝛes piscatoꝛibus q̄ et ouersiones sciūt et lagustaꝝ augmentū et diminutionē trāsmutante se cū luna: et ñ credas q̄ nō solū luna trāsmutat ꝟ corpa ſz et sol nāq̄ trāsmutat: fiq̄dē ipse ordinatione ꝓncipis hz: luna vo comitat et intū luna transmutat: maxime aūt et ꝟ q̄ luna ex ipso hz lucē: vñ et trāsmutat ea q̄ sūt ꝟ. oz aūt nos scire q̄ si ordinanť et disponūť et regūť ea q̄ sunt ī gnātione et corruptiōe ex corpib⁹ celestib⁹: nō pp ꝟ nō sūt exptes dīne pꝟ uidētie. ex ifusiōe. n. dīne, puidētie stelle ordinať ea q̄ sūt ꝟ eoꝝ motu: vñ et circa corpa solū agūt: nō aūt ꝺ alia aut fortunam possunt agere et permutare q̄n aures nō solū bona: ſz sol pmutat ea q̄ sūt ꝟ: manifestū ē exinde in alexādria. xxiiij. die supuenit nocte a sereno aere ventus et inq̄uim⁹: vñ ꝟ factū ē: et dixit nr̄ maxim⁹ sophista q̄ neq̄ gr̄a plenilunij ꝟ factū ē: q̄ ia trāsierat: neq̄ gr̄a cōiunctiōis: qz nōdū erat: ſz q̄n sol ab aq̄rio irrauit pisces iōq̄ factꝰ ē motꝰ vēti. biꝰ aūt motu ꝛ trāsmutatione celestiū pmutanť ifericza. pmutať aūt et aer ꝺtinēs nos exīde et tpa āni pmutanť et aut vnū tps aut duo aut plā: et aut ꝓs aut tardiꝰ: et dicim⁹ sic̄ q̄n multotiēs finis hyemis vernalis fit aut finis ver| estualis: tardiꝰ aūt sicut q̄n ꝓncipiū veris hyemale fit: aut ꝓncipiū estat| vernale: q̄d aūt fit in temporib⁹ hoc ꝛ in die. dictū ē autē ꝛ ꝓs q̄ portionať dies anno.

¶Et exanthimata ꝛ similia: simile quid busdaz quotidie tēpestiuius occupatis aut tardius similiter.

Duinimōi aūt exanthimata. i. nascētie ī vere fūt tempꝛa perātia fcā in corpe ꝛ nā expurgāte supfluitates a supfluitatis. fūt. n. bi⁹ exanthimata signū veris sic̄ ꝛ tertiana signū estatis. similia aūt dicit quasi vulnera apostemata ꝛ que cunq̄ sunt similia.

¶Per cholericum ꝛ per sanguineuz corpus melancholicum non hñs extractones.

¶Trāsfert se hip. ad aliuz sermonē: mirabilis aūt ē ꝛ dic̄: q̄ supponāť duo infirmi: quoꝝ ꝟ q̄dē hz sanguineū hūorē. alter vo ex cholera ru. siq̄dez igit maneat cholꝛa ru. in sui mēsura nihil malū supuenit. si vo pmutať ad id qō est extra naturā ꝛ putrefiat: tunc efficit ferinū hūorē. ſ. nigrā cholerā q̄ furiosa ē ꝛ corrosiua ꝛ ferina ꝛ efficit ferinas egritudies. vbi gr̄a: cancꝝ elephātia que ferine dicunť egritudines aut q̄ ferax hñt nois: aut

qz serpūt iteri⁹ z occultanť: z itez apparēt subito z iterū occultāť z itez appent siť fere. z si vis appella ouertibiles ppť incertū z icursiuū. z ħ q̄dē sūt i choła ru. filr aūt z in sanguīe. sāguis. n. si se hz fm nām nutrit mēbra: si vo pu trefiat z fiat grossioz z extra nām effiť melicū hu. q̄ et si euacueť nihil mali facť. si vo maneat i corpe quēadmodū nigra choła difficilis z iste hu. effiť morbos. verū oz nos scire q̄ nigū choła nō solū a ru. choła generať hz a sanguīe acutioz āt ē q̄ generať a choła ru. ea q̄ generať a sanguīe qñ aūt choła ru. acutioz ē sanguīe: extractiōes aūt dicit q̄si euacuationes. p eo q̄ extrahi oz hūoz.

Licino ultima splen magnus dolens i quarta uel in quinta.

Oportet aūt nos ptrāsire hūc sermonē qñ ex ħ nullā bñ posiū⁹ vtilitatē de noīe solo patiēt] mētionē facit z passionis sic licino fact⁹ ē splen magn⁹ z dolēs. nō aūt cām dixit ppť q̄d fact⁹ ē neq; quousq;. si. n. z dixit in q̄rta aut q̄nta incertū nobis ē. z aut salubr] fuit egritudo aut mortalis z siue defiata ē siue soluta. z ħ incertū ē. ppť ħ oz nos scire: qz sic i cōmemoratiōe scribēs hip. enigmati ce apposuit hunc sermonem.

Explicit sexta pticula. Incipit septia. I

Tusses ceperunt circa sol' tropas hyemales niualibus cōsistentijs factis uel qnta uel decima uel uigesima die ex mutatiōe densa australiū z bozaliuz uentoz z niualiū.

Completa ē a nobis sexta pticula pītis negocij: in q̄ z cognitiuas speculatiōes z pnosticas z anathomicas z nāles tradidit nobis. Nūc aūt trāsfert se hip. z ad septimā pticulā z ēdidit documēta consona titulo libri. De epidimic] āt morbis mentionē feť. z q̄d dic: qñ pmutatio fcā ē aer]: vbi āt facta fit ħ pmutatio ñ dic siť habuit osuetudinē: aut i thaso aut i cranone aut i naso. si aūt volum⁹ diecturari regi onē ēgtū ex dict] suis q̄ dicit: niualib⁹ istātijs fact]. niuales aūt instātie fūt circa trathiā siť frioīb⁹ exñtib⁹ illis locis q̄ aūt fuerit fcā pmutatio: z dicim⁹ q̄ austrin⁹ fact⁹ ē aer videlz calioz z hūidioz. auster. n. fm q̄ flat a meridie calid⁹ ē: nō tñ ē ita calid⁹ q̄ euapozet māz z deficcet corpus hz solū diffusionē effiť: pp ħ hūidi⁹ dr. qñ igiť austrin⁹ fuit aer: extiñ supuenerūt pdicte passiōes q̄ sūt in aphis. vbi dr: austrini flat⁹ grauāt audit⁹ zť. Deiñ p⁹ austr; icepert flare bozeales vēti q̄ frīdi sūt z ficci siť ex ptib⁹ bozealib⁹ flantes. z bi⁹ bozeales vēti i pncipio q̄dē fozsitan iuuerūt frītate z ficcitate. posteri⁹ vo durātes leserūt. dictū est. n. quotiēscūq; ħ vēt⁹ vicit ħ ē durat: tūc egritudies fiūt qñ rūt z dēsitatē supficiei z ad modū spōgie pīsse mā pressa iaculabať ad q̄dā mēbra. passū ē itaq; pmo cerebr siť nubile erat et retinebat penes se mām: et supuenit apoplexia q̄ ē imobilitas et isensibilitas totius corpis cū lesiōe pncipaliū actionū aut forte erat et moderate: et ad vicia mittebat māz aut valde forte ad spiracula et nutritiua mē bra emittebat māz. nutritiua aūt mēbra sūt os stōi stōus et isophag⁹: spirabilia aūt vt gutť trachea arťia et pect⁹ z vir differētes supuenerūt passiōes fm dīam et habilitatē mēbroz. et ħ ē q̄ dic: Tusses ceperūt circa sol' tropas hyemales: niualib⁹ ɔsistētijs fact] vl' q̄nta vel. x. vl'. xx. die ex mutatiōe dēsa australiū et bozaliū vētoz et niualiū. Ecce tps dic qñ supuenere tusses et dic q̄ i capcorno in hyemali ɔuersiōe qñ frigid⁹ ē aer. ē āt hyemis cōuersio vt i capcorno: et ver] i ariete: et estat] i cācro: et autūni in libra. tusses āt supuenerūt vt. ppť pdictā cām mā missa a cerebro ad pect⁹: aut qñ ispirabāt frīoz aerem Dictū ē aūt vobis q̄ ab iterptatione frīdi aer] fūt tusses vel q̄nta vel. x. vel. xx. die. ħ āt fiebat fm differētē vtutez fi q̄dē. n. fort] fuerat vt⁹: tūc vicesima supuenē passiōes. si vo debilis tunc a quinta decima.

Ex his hec quidem breuioza hec uero prolixioza facta sunt.

Et ħ item fm differētē vtutē. fi q̄dē. n. fortis erat vt⁹ breuiozes fiebāt passiones: si vo debiles, plixiozes.

Et perípneumonia condensa.

Condense. n. fiebāt pipneumonice passiōes: qñ matia erat pata ad efficiēdū phl'onē z pulmo apt⁹ ad patiēdū.

Post hec autē circa ismerina mox redi tauerunt plurimis ut multum quadragenis ab initio.

Mirabile quodāmō dic hip. q̄ redītationes fiebāt a pncipio q̄dragesime circa ismeriaz. a pncipio. n. ħ est ab hyemali tropico vsq; ad vernalē ismeriaz: ħ ē eq̄noctiuz nō solū. xl. dies: hēs. n. capzicorni. xxx. vel minus: z aq̄rij xxx. z piscīū. xv. z fūt nō solū. xl. dies sed. lxxv. q̄d q̄ dicemus: z dicim⁹ q̄ nō dixit hip. certe i ipsa ismeria hz circa ismeriā tpe accidēte z appropin quāte ismerie.

Et quibusdaz q̄zmin⁹ breuia z eucrita facta sūt: his uero fauces phlegmonē passe sunt: illis autem kinanke: his uero perapligica.

Item fm differētē vtutē his q̄dē breues fiebāt passiones z eucrite ħ ē cito determinabiles: alijs vo plixiozes et difficiliozes: z item fm aptitudinē mēbroz fi q̄dez fauces acceperūt. Fiebāt kinānki. Si vo gutť kinantia: si vo mediū corpis papligia: si vo ps vna fiebat palysis.

Quibusdaz uero nictilopes magis autem pueris.

Varia aūt expositio ē h. q̄dā. n. dicūt q̄ vulpes nocte solū videt. alij vo dicūt i die z hi⁹ dic supueniebāt egritudies q̄ i nocte videbāt: i die aūt nō: aut eōrio ħ aūt fit. et dicim⁹ q̄ si mult⁹ spūs z nociu⁹ inducit z grossus ad oculos: tūc i nocte q̄dē nō videt: in die vo videt gsticie dissoluta a luce. si vo ēducať modic⁹ spūs z pur⁹: tūc i die ñ videt: qz disgregať ħ modic⁹ spūs a multa luce: i nocte vo vident ɔgregato aūt z acutiozi accepto. ɔgregato enī ab obscuritate: qō fit z in leonib⁹: z ħ dic nictilopas. ħ aūt dicit: marie pueris fiebat ppť q̄d aūt puer]. fm q̄dē supficialē expōnē qñ pueri hūidiozes sūt fm vo pfūdiozem ɔñter dicem⁹ vbi z de varijs colozibus debem⁹ dēsiare.

Perípneumonica uero nimis breuia facta sunt.

Quō supius ɔdensas dicit fieri pipneumonicas passiones: ħ aūt breues: z dicimus qñ in pncipio q̄dē cōdensa fiebant huiusmodi. posterius autem in rediteratione breuia quoniā contingit fozsitan multam autem rediterationem dissolui.

Nictilopes qdem nō tussierunt postre mos ⁊ nimis breuia ꝓ tussi facta sunt fauces aūt breues: magis autē noctilo pes: kinākie aūt ⁊ parapligica aut dura ⁊ sicca uel parua ⁊ modice rationata.

¶ Hoc vult dicere hip. qꝫ si fiebat tussis mā deriuata ad pectus nō fiebat vticꝫ nictilopes aut alia quedā passio: amē si nō fiebat tussis iā nictilopes fiebāt. qd. n. qē tusse nō facta kinantia fiebāt aut ſynanchia: aut alia hi⁹ passio ¶ Kinankie aūt ⁊ papligica dura ⁊ sicca vl̄ qua modice rōnata. ¶ Matura aūt ex qbus et foztiē. ¶ Lu papli glica appositū est in medio ſmonis ad dura et sicca ⁊c. nō aūt est reddendū ad papligica dura et sicca: sed ad ki nāchiā. in ſquinākis. n. passionib⁹ reducūt aut dura aut būida. dura autē dicit nō siē lignū aut os: sed dura dicit terrena et grossa. in qbusdā aūt et matura erāt: in quibus dā vo et nimis matura: boc est i qb⁹ vr⁹ erat valde fozt.

Hi ergo pl⁹ uoce exercitātes ul̄ rigētes i kinākias magis finiebāt: manu uero laborātes in manū solū papligici hi aūt eqtātes aut uiā ābulātes aut aliud quid cruri⁹ exercitātes bis in lumbis uel crura circa.

¶ Ubi aūt emperici vbi dicētes exprimentū solū ꝺsequi hip. et a demōstratiōe et a rōne efficit argumentū et cās assignat. dic. n. qꝫ quidā circa guttur et hi⁹ mēbra patie bant: ꝓpē quā cām et quidā vocalia: aut circa vocē exer cirantes: ꝓpē boc patiebant vocē. ſ. vocalia mēbra. qd āt dic: Rigētes qi infridati ex exterioꝛi aere vt nō cōsideres qꝫ educta est mā a cerebꝛo: ſz qꝫ infrigidatōe patiebāt. et bec quidē sunt in vocātib⁹. si vo aliquis ꝺsuetudinē būit ambulandi crura patiebant: si vo ſcribēdi et remigandi man⁹: si vo eqstandi lūbos. dictū ē aūt in libꝛo de aere a quis et locis: qꝫ equitātes patiūt ea q̄ sunt circa lumbos dictū ē eiz vobis qꝫ recipiētia mēbra aut ꝓ motū recipiūt aut ꝓ caliditatē aut ꝓ ꝺcauitatē aut per dolorem.

Uel circa irretentōes parapligice ⁊ in femur ⁊ tibias.

¶ Irretētiones aūt dicit incōtinētias cruriū et ꝺssoluti ones: ſicut et alibi dixit: Cruriūm irreten tiones.

Et labor ⁊ dolor durissimi uero ⁊ for tissimi in uicina agentes oia aūt hec.

¶ Uidet aūt ſoloecistica ꝺstructio. multotiēs. n. in con ſtructionib⁹ et genera ꝓmutant eisdē reb⁹ manentibus sicut homer⁹ dicit: Uenit aūt in aia Ubei Tyresia aurea sceptꝛe: et lu hīs nō ad aīam ꝺstruxit sed ad hominē. sil̄r āt dicūn⁹ qꝫ venit mulier cui annūciauimus hē et hē. et lu qō nō ad mulierē ꝺstruit sed ad mulieꝛe. sil̄r et in Ulr gilio: Penestre sub ipsa: lu ipsa nō ꝺstruit cū penestre ſz ad cinitatē q̄ ſubintelligit: qꝛ penestre ē neutri generis. sil̄r ⁊ hē dicit hip. Labor et dolor: nō ad hē reddidit ꝺstru ctionē sed ad dolorē: qm̄. n. labor et dolor dolorē signi cant: ad dolorē inſperit et dixit: Durissimi et fortissimi fi ebant. violētiores aūt fiebant dolores in redditeratione qm̄ et debilioꝛ erat tunc virtus qꝫ in principio.

Multis aūt hoꝛ insuperabiles tusses in medio qualucrūt nō demutate sunt cito sed post hypostrophin quib⁹ uoces rūpebātur intussiculoſuz hoꝛ plurimi ñ febꝛicitabāt alij qdē bꝛeuit: ettā neqꝫ pipneumoniaca fcā sūt nulli hoꝛ neqꝫ papligia neqꝫ ali⁹ null⁹ fact⁹ ē moꝛbus.

¶ In medio aūt dicit: fortificate sunt tusses: ⁊ et nō cre das qꝫ insupabiles dic̄ qi recipientes pmutatiōez pp hē in duxit: ⁊ nō demutate sunt cito: ſz p⁹ redditeratōez erāt in supabiles nisi euapoꝛatio ꝺmēsurata fieret materie.

Quibus uoces abscise sunt.

¶ Hoc vult dicere qꝫ quib⁹ ꝺstructio vocis fiebat hē ant fiebat: significat qꝫ abscise sūt siē dic̄ hā. ⁊ ꝺstructōez vo cis repētinā ꝺstructōez. bis igit̄ dicit nulla supuenit pas sio: retenta tota materia circa vocalia membꝛa.

Sed in uoce determinata est.

¶ Aut qꝫ ois materia accedebat circa vocē: hē ē circa ꝺs structionē vocis: aut qꝫ ⁊ alie passiones terminātur ⁊ cu rabantur ꝺstructione vocis.

Nictilopica uero sederūt ut q̄ ex alijs occasionibus sunt facta.

¶ Lu sederūt: quidā dicūt qi cessauerūt: tñ sic se hz sed se derunt dic̄: qi firmabant ⁊ fortia fiebant. quid aūt dicit: vt ex alijs occasionibus quasi ſm ꝓpriam passionem ha bentes passionem.

Facta sūt aūt nictilopica pueris.

Recolitis: hippo. egritudies ꝺsonas titulo nos docet. ō epidimicis. n. moꝛbis mētionē fecit. ⁊ ꝺ ctū est aūt vobis qꝫ hi⁹ epidimia fcā ē aere pmu tatō: ⁊ in ꝓncipio quidē austrinis flatibus ꝺnantib⁹: pos terius vo boꝛealibus: ⁊ exiñ ꝺdensata ē mā ex infridati one ⁊ passū ē cerebꝛ: ⁊ nō solū ipm hz et alijs mēbris tra duxit malū: ⁊ differētes supueneruīt passiones ſm ꝺffe rentē virtutē: ſm ꝺfferentē habilitatē mēbꝛoꝝ. ⁊ hi⁹ pas ſiones ſuscepert̄ etates genera foꝛtune puerilis augma ſtica: paugmastica senilis: ⁊ genera q̄dez viri ⁊ mulieris: foꝛtune aūt oñi ⁊ seruit: qm̄ igit̄ facte sunt multe passiōes cōtingit in bis fieri ⁊ nictilopicas passiones. ꝺicit̄ ent qd est hi⁹ passio: qm̄ nictilopica ē passio: aut in die qdē vidē: in nocte vo nō: aut in nocte qdē vidē: in die aūt nō. ⁊ bētis vtriuſqꝫ boꝛ cās qꝫ hi⁹ fiūt aut ꝓpē grossū ⁊ tur bidū visibilis ſpūs: aut ꝓpē debile virtutis visibilis ⁊ mo dicū ſpūs. Nūc aūt vult de hi⁹ passione facē: ⁊ iaz dicit hē qō fit puer¦marle. ⁊ qꝫ sit vez qō vr̄ ꝓbat ex exprimēto ⁊ rōne. ex exprimēto qdē: qm̄ videm⁹ plēs i die qdē videt ín nocte vo nō. oz. n. nos scire: qꝫ videtiū bi qdē acute vi dēt: alij vo debilit̄: alij āt medie. ⁊ acute qdē videt qcūqꝫ in die legūt ⁊ in nocte sub lucerna ⁊ sub lumine lune. in firme āt videt qcūqꝫ in die qdē videt: i nocte vo nō neqꝫ sub lucerna neqꝫ sub luna. medie aūt videt qcūqꝫ i die vi dent ⁊ i nocte sub lucerna. in luna aūt nō videt: ⁊ isti di cunt nictilopicā passiōez bre. ⁊ hē qdē sē ab expiētia. vt āt dicam⁹ ꝓbationē a rōne: oz nos exiñ incipe. Sciēdū ē qꝫ cerebꝛ mittit virtutē visibilē ad oculos: mittit ⁊ ſpūs visi bilē. fit aūt mala visio: aut visibili ſpū patiente: aut visibi li virtute infirmata: aut pblegmone exīte in oculis aut supueniēte ophtalmia aut vlcere. de qbus nō determinat hē hip. nō. n. inqrit malā visionē supueniētē i ophtalmia aut in vlcere: ſz infirmitate ſpūs aut virtutis: siē in exēplo ri exēplo est. vbi gra: est aq̄ aut in mari aut i palude: ⁊ in fūdo inferi⁹ aquaꝝ est aut lignū aut lapis aut aliud hi⁹. sunt itaqꝫ aque ⁊ qō vr̄ ⁊ videns. ⁊ fit mala visio aut ꝓ pē aq̄s grossas exītes: aut ꝓpē multas ⁊ nigras: aut tur bidas: aut ex aere turbido obscuratas: ⁊ ꝓpē hē nō videt

lapis qui ē i pfūdo. si vo sūt aq̄ pure ⁊ clare: tūc vī lapis sic itaq; ppē aq̄s fit nō videre. Quō aūt ppter id qō vī: ⁊ dicim⁹ q; ℔ qō vī sicut lapis: aut aliud sīle: siq̄dē i pfūdo est aq̄ nō vī pp multā distantiā q̄ ē a visu nr̄o. si vo est circa sup̄ficiē aquar: tūc vī. sic igit̄ et p id qō vī fit nō videre. Quō aūt fit et p videntē nō videre: et dicimus q; si iste hz visibilē sp̄m infirmū aut aliquā aliā cām p̄dictar tūc etiā fit nō videre. et ℔ exemplū qō est in exteriozib⁹ est inuenire et in nobis. aquis. n. assimilant̄ hūida q̄ sunt in oculo sicut albugineū et vitreū. lapidi aūt q̄ in aquis iacet assilat̄ crystallinus: videnti autē assilat̄ visibilis vir tus et visibilis spūs. Incipiam⁹ aūt ab humidis: siquidē moderate se hñt et fm nām: tūc debitū iuuamentū tra dunt crystallino. si vo pmutent̄ aut abūdauerint aut tur bida et grossa fiant: tunc efficiunt nō videre. Crystallinū aūt siquidē iaceat exteri⁹ viuidū: tunc fit acuta visio. si vo in pfūdo: tūc fit mala visio: sed visibilis virt⁹ siq̄dē fortis aut sine macula: emittit actionē. si vo debilis fuerit: tunc supuenit mala visio quēadmodū si visibilis spūs modi cus educat̄ aut turbid⁹: et tunc mala visio fit. multotiēs aūt tanta ē humiditas in oculo q; ferē ⁊ circa pupillam et quā illuc ferē humidū minorē efficit pupillā: ⁊ eride fit mala visio. Hz oz nos scire q; Ba. Sriū dicit: q; habētes quas pupillas illi acute vident. Quid g̃ dicem⁹: ⁊ dici mus q; vterq; ipsor vez dicit. Hali. quidē moderatā pu pillā intendit paruā: hip. vo valde puā. ⁊ ℔ dic nigr fieri oculum: aut ppē multā humiditatē: aut ppter ifirmita tem visibilis virtutis. vari⁹ vo fit ppē ineq̄litatē opl'onis et nō credas q; nigri a calitate fiāt. nō. n. est tāta cal'itas q; vsionē efficiat: ⁊ exiñ niger color cōsequat̄: sed ppter inflā hūiditatē ℔ fit. vñ ⁊ hip. dixit: Nigri capilli ⁊ recti nigr vo ppē cal'm: rectū vo ppē hūiditatē. q; aūt multa fiunt hūiditas manifestū ex eo q; magn⁹ fit ocul⁹ pp mul tam hūiditatē. Didicistis. n. multotiēs q; ppē multitudi nē materie nisi affuerit multa hūiditas magnū fit mēbr ⁊ exiñ mala visio supueniat. vñ dixit: Pueris maxie ℔ fit lunctilopica passio: hz ⁊ si purus fuerit visibilis spūs pau cus aūt sic in habētib⁹ caropos oculos. ⁊ in his mala vi sio fit: sic. n. leones in die nō videt neq; i nocte si educat̄ eis lampades: hz puerūt facie nō pp ℔ q; fugiāt ignē: sed ppter ℔ q; ipediūt videre. min⁹. n. lumē a maiori disgre gat̄. ⁊ in his est intentio.

Facta sunt nictilopica pueris maxime oculoz aūt pernigra ⁊ subuaria q̄cūq; pupillas quidē puas habēt oīno aūt ni grū in multum magnoz oculoz autē magis ⁊ nō rectoz ⁊ paruoz ⁊ rectoz crinium plurimi ⁊ nigroz.

Cu maxime dixit: aut ad viros qñ magis viris puer supuenerūt hi⁹ passiones sic̄ humidioz⁹ exītib⁹: aut lu marie dixit p opationē pueroz inē se. pueris. n. supuenē hi⁹ passiones: maxie vo hūidioz⁹ pueroz. z

Mulieres nō sil'r laborauere a tus si sed pauce facte sunt vemodice i pipneumonicā uenerūt: ⁊ ip̄e uero que passe sunt uetustiozes erāt ⁊ oēs circū aduenieb̄ant: causabam aūt hoc ⁊ non exire sil'r uiris ⁊ q; neq; al'r sil'r occupa bant uiris ex quib⁹ ⁊ uirtus debilis exi stat ⁊ menstrua purgatio facta est ⁊ in eisdem mulieribus seruiētes magis: do minaruz uero aut nec passa est una aut due solū: ⁊ ipse chinanchiā ñ secute sūt boni mozis: hanc uero nō oīno valētes transglutire solum nimis boni mozis ⁊ bene ferenda.

Hinde trāsfert se hip. ⁊ ad sexū mulier: ⁊ dic q; minus patiebāt mulieres viris p duas cās. p̄mo quidē q; viri ambulabāt p ciuitatē: ⁊ ducebat eis aer corrupt⁹ pestifer: mulieres vo exītes i domo mi nus patiebāt viris. Scdo vo q; mulieres mēstruali pur gatiōe purgabant̄ superfluitatibus: ⁊ ppē ℔ min⁹ patiebāt viris: itaq; valde modice pipneumoniace ost̄ iterū passi ones: qñ pulmo valde purgabat̄ sic hñs cognationem ad generatiua mēbra p q̄ purgatio fit. sed oz vez dicere nō debebat. n. hip. dicere: q; modice patiebāt pipneumo niacas passiones: sed aut oīno q; modice patiebant̄ pas siones pectoris. nō. n. collimitātia hz pulmo generatiuis mēbris sz pect⁹ ⁊ māme: ⁊ mēbra q̄ sūt circa pect⁹. ⁊ dici mus p hip. q; merito dixit paucis supuenire pipneumo niacas passiōes nō faciēs opationē ad ea q̄ sunt i pecto re: sed hñs respectū ad passiões q̄ sūt. capit| faucis ⁊ gut turie. pulmo. n. magis capite magis fauce magꝭ gutture: vicinioz. n. exīs pectori. ⁊ sic ad opationē illar passionū ⁊ nō ad passiões pectoris dixit modicas fieri pipneumo niacas passiōes: ⁊ ipse q̄dē q̄ passe sūt vetustiozes erant in qb⁹ ⁊ virt⁹ debilis exīstit: ⁊ mēstrualis purgatio neq; q̄z fcā ē. bēs igit̄ cās p q̄s min⁹ viris patiebāt̄ mulieres. sz et in mulierib⁹ seruiētes magꝭ patiebāt̄. qz inspirabāt exte riozē aerē eūtes ad seruitia dñar suar. Dñar vo aut nec vna passa ē aut due. sic dic hip. ⁊ ipse chināchiā cōsecute sūt boni mozis. ⁊ dicim⁹ boni mozis dic ⁊ fm laudez ad opationē difficilis: ⁊ fm laudē i habēdo bonos mozes ⁊ bonos modos. q̄d itaq; dicim⁹: q; boni mozis dicit ki nanchiā nō eā que ē mali mozis: sz magꝭ eā q̄ ē bene cō uertibilis sic ⁊ alibi dixit: Febriū. n. bene ꝺsuete ꝛc. ē aūt squinanchia boni mozis mīme. Aūt q̄d dicim⁹: q; magis cōtozi noīe squinanchiā ⁊ pasquinānchiā: q̄ moderatio res sūt passiões squinānchia. aut igit̄ ℔ dicas: aut qñ ra ro si oñe passe sunt: ⁊ sic chinānchia boni mozis fiebat ra ro: ⁊ ear aūt q̄ sūt raro regulas nō dam⁹. Hz aūt nos sci re q; chinānchia q̄dē ē phlegmon interior lacertor guttu ris pasquinanchia aūt phlegmon exīor lacertor guttu ris: kinanchia vo phlegmon interiozum lacertozum.

Nō oīno valentes trāsglutire solū nimis boni mozis et bene ferende. Indram⁹ quā dic boni mozis kinānchiā: Hz itaq; nos scire q; ozia sintomata veniūt i squinānchia si igit̄ ℔ solū sintoma supueniat nō posse trāsglutire ci bos: sz vt dic Ba. per nares redūdare pot⁹: tūc habem⁹ spem salutis. manifestū. n. qñ circa isofagū soluz sunt re liquie materie. ⁊ ℔ quoulq; cessāt: si vo nō potētes trās glutire cibos icerte loquūt voce ipedita. difficilioz ē hi⁹ passio ꝓzi qñ tantaz designat mām q; vsq; ad vocalia mēbra venit ⁊ ad linguā ⁊ dentes ⁊ os. si vo cum his ⁊ aliud sintoma supueniat q; vene ⁊ arterie tēpor repleāt ⁊ subleuatio circa gulā: difficilioz est egritudo. designat enī additionē materie ⁊ nō mutationē. si enī esset muta tio: tunc fieret alteratio egritudinis. si vo cū his ⁊ spirit⁹ subleuet ⁊ ortomia superueniat: ⁊ talis violentia respi rationis q; lacertos altos moueat: pessima ⁊ difficilima designatur passio. et hoc est quod dicit:

Grauioza ⁊ plixioza : hi nãq3 ⁊ diſputantes eũ his imanifeste grauioza ⁊ plixioza quib⁹ aũt ⁊ uene circa tempoza ⁊ collũ ſubleuãt malicioſa: his autez ⁊ ſpiritus ſubleuabatur malus.

Grauioza dic ledẽtia ꝺtinue ⁊ appoſitiua. plixioza vo diuturna. Diuturnũ aũt duplex ẽ: aut reſpectu patientis aut egritudis. reſpcũ patiẽtis q̃dẽ ſicut qñ dicim⁹: ꝙ talꝫ forte habuit ſquinãchiã vſq3 ad tres mẽſes. ſm vo egritudinẽ ſic qñ dicim⁹ ꝙ ſq̃nãchia paſſio duravit ab hyemali cõuerſione vſq3 ad vernalẽ. ⁊ boꝛ hi q̃dẽ in tribus dieb⁹ mozui ſũt alij in q̃ttuoꝛ: alij in q̃nq3 aut pluribus aut pauciozibus. nũc igit̃ plixiozem dicit reſpectu egritudinis nõ patiẽtis.

Hi nanq3 ſupertepefacti ſunt.

Supꝛtepefacti ſũt dicit q̃i in pfũditate caleſcebãt: ſm ſupficiẽ vo moderate tepebant. malo enĩ tendẽtes circa pꝛofunditatem.

Ut ſcriptũ eſt neq3 ꝓtingẽtie paſſionũ fuerũt: pꝛima quidẽ ſcripta ſine poſterius ſcriptis facta ſunt que uero poſterius nõ ſine pꝛiozibus.

Contingẽtia aũt dicit fortunã. antiqui. n. fortunã cõtingentiã appellabãt. dic autẽ ꝙ hi⁹ ꝓtingẽtie facte ſunt paſſionũ: ita ꝙ pꝛma q̃dẽ nõ fuerũt ſine ſecũdis. poſteriora vo nõ ſine pꝛmis. vbi gr̃a: ſupuenit tuſſis in pꝛincipio: ⁊ ipſa ſola erat ſine ſquinãchia: aut nictalop⁹: aut altera q̃dã paſſio: deiñ poſteri⁹ his ſupueniẽtib⁹ nõ ceſſant tuſſ ſed adhuc durabat ⁊ ꝓpter hoc dixit: ꝙ poſteriora non fiebant a pꝛimis. 4

Qꝛtiſſime uero nõ mozieban qb⁹ rigoꝛ in febꝛib⁹ ſupuenit hos de pꝛeſſos nõ dignũ ſermone nil iuui uſus ſum phlebotomia ⁊ purgatiõe ⁊ nihil pfeci ſed finiti ſunt iſti ut ſupeꝛioꝛ clauſa eſt celeſtis cohabuit circulus.

Adhuc de epidimic⁹ egritudib⁹ dicẽdũ hip. ⁊ dicit ꝙ febꝛib⁹ ſupuenerũt rigoꝛes: ⁊ h̃ erat moꝛtale deſignabat. n. ieq̃litatẽ egritudinũ ⁊ moꝛtẽ: maxie ſi debilis erat vt⁹. ſic. n. ⁊ i aphis dic: ꝙ in ſe. vẽti rigoꝛe ſupueniẽte ſe. moꝛtale. q̃d aũt dic deꝓſſos: ⁊ quidã libꝛoꝛ nõ h̃t deꝓſſos: ſ3 diſtenſionẽ: ⁊ q̃d: aut ẽ diſtenſio eẽ ſine cibo. ſic itaq3 dicim⁹ diſtẽdam⁹ ipſ3 q̃i ſeruem⁹ ipm ſine cibo. q̃dã aũt libꝛoꝛ h̃t deꝓſſos: ⁊ nõ poſſum⁹ dicere q̃d ẽ deꝓſſos niſi ꝑus dicã vobis de quo h̃ dicit hip. ⁊ dicim⁹ ꝙ de minoꝛi kinãchia dicit. q̃ aũt ẽ minoꝛ kinãchia: ꝺidiciſtis. n. multotiẽs ꝙ ſpõdiles ſ nuche puertuñ: aut ad inciꝛioza ⁊ noiat̃ ſtruma: aut ad poſteꝛioza et appellat̃ gibboſitas: aut ad laꝛa ⁊ dꝛ toꝛtuoſitas. ſic igit̃ ⁊ h̃ ferũt multotiẽs ſpõdiles colli ad anꝛioꝛes ptes ⁊ rẽpm̃ũt iſofagũ ⁊ gutt̃: ⁊ h̃ ẽ minoꝛ kinãchia. in hi⁹. n. deꝓmere dic hip. Impellẽ cũ digito ad ſupioꝛa ſpondilẽ: nõ aũt h̃ dic: nec hi⁹ kinanchiã. ⁊ vñ h̃ manifeſtũ eſt qñ de phlebotõia mẽtionẽ fec. in minoꝛi aũt kinãchia nõ facit mẽtionẽ phlebotõie. Oꝛ igit̃ nos ſcire ꝙ kinãchiã h̃ dic phlegmonẽ gutturis. ⁊ in hi⁹ itaq3 dicit phlegmõe gutturis ꝑmo vſus ſũ ſtipti⁹ diafoꝛeticis ⁊ repcuſſiuis pharmacijs. h̃. n. fuit ꝺſuetudo hip. a localib⁹ ꝯcipe ⁊ deueniꝛe ad vles curas ſic̃ fec̃ ⁊ in pleuretide i regimẽto acutoꝝ. ꝑmo q̃dẽ vſus ẽ calefactoꝛijs ⁊ ifuſionib⁹: ⁊ nihil pfecit: tũc venit ad vles curas: dico aut purgationẽ ⁊ phlebotomiã. ſic igit̃ ⁊ h̃ dic hip. vſus ſtipti⁹ medicĩ ⁊ diaforeticis. h̃. n. dicit deꝓmere euapoꝛare ⁊ repcutere ⁊ inunificare. aut dicas ⁊ aliud ꝙ i kinãchia qñ eſt paſſio circa gutt̃ vtimur ſtipticis vtimur ⁊ vnctionib⁹ q̃buſdã. verbi gr̃a: diamoꝛon ⁊ hac vngimur digito cẽ fauceſ ũti⁹. quo tiẽs itaq3 hip. vſ⁹ ẽ vehemẽtioꝛi impſſiõe vtebat̃ ea ipſe ſiõe q̃ ẽ digiti. ⁊ ꝓpẽ h̃ dixit: deꝓſſos: qñ itaq3 his vtẽs nihil iuuit: tẽ dic. Utebar phloia ⁊ purgõe ⁊ nihil iuuit tẽ dic: vtebar phloia, pficiebã ſ3 mozieb̃ iſti: fic ꝺſup erat cozzuptio ⁊ celeſti ſe hũit circul⁹. ⁊ h̃ ũ fruſtra dic hip. ſ3 vt excitet auditoꝛẽ: ⁊ credas ipꝛ3 h̃ velle dicẽ: qñ oꝛ reſiſtit medicũ oia ad ſanitatẽ agẽ. ſi vo ⁊ ſupna reſiſtat pocus ⁊ eger moꝛiat: nõ credas tñ eſſe peccatum.

Neq3 uentris turbatio.

Neq3 ꝓturbatio vẽtris ſupueniens aut a natura aut ab arte iuuabat hos. 5

Incidi aũt ⁊ ſub lingua uenam.

Ht h̃ cura ꝑticularis ẽ. ſũt aũt ſub lingua inferius vene q̃s dicit hip. ꝙ incidit in kinanchia.

Hos uero ſupi⁹ curaui: hec igit̃ oino in eſtate ut ⁊ ſuperiecta multa.

Quidã aũt dicũt ſupioꝛẽ pharmaciã eã q̃ ẽ ꝙ vomitũ nõ aũt h̃ dic. qꝛ vomitu magꝭ diſtẽdit̃ kinãchia. q̃dã aũt dicũt ſupioꝛẽ pharmaciã euapoꝛatiõnẽ glãdulaꝝ eã q̃ ẽ ꝙ euapoꝛatiuas pharmacias fcã. nõ ẽ aũt h̃ veꝝ: ſ3 ſupioꝛem pharmaciã dic hãc: q̃n cerebꝝ erat patiẽs ⁊ mittẽs gutturi mãm. ꝓpẽ h̃ voluit hip. cerebꝝ purgare: ⁊ vſus ẽ ſternutatiuis gargariſmiſ ⁊ purgatiuis phlegmat⁹: ⁊ he enĩ pharmacie de genere purgatiuoꝝ ſũt h̃ igit̃ ⁊ oino i eſtate dic ꝙ ab hyemali tropico duraueꝛũt vſq3 ad eſtiualẽ vt ⁊ ſupꝛupta q̃dẽ dic multa. ſupꝛupta dic⁹ qñ ruptio fiebat phlegmonũ: aut qñ lẽticule fiebant: ⁊ he rumpebant̃: et deſignabat difficilẽ eſſe paſſionẽ ⁊ fe- 6
rinũ humoꝛem vincentem.

Primũ i ſiccis ophtalmijs occurrere cum doloꝛe.

Oſt auſtrinũ aerẽ q̃ ẽ calid⁹ ⁊ hũid⁹ faci⁹ eſt aer boꝛealis q̃ ẽ frigid⁹ ⁊ ſicc⁹: ⁊ i ſiccitate faciebat ophtalmiaſ. qñ ãt dico ſiccã ophtalmiã: aut itel ligas eã q̃ ẽ ſm ſubſtãtiã: ⁊ tũc oꝛ vti humectãtib⁹ vt balneis ⁊ vino bũ tpato. ſi vo fuerit vinũ vincẽs oino caliꝺ te diſtẽdit ſiccitatẽ aut ſiccã ophtalmiã itelligas eẽ q̃ ẽ ꝓpẽ ſupfluitates ſicca: qñ ꝺcludũt ſupfluitates: ⁊ nõ exꝺducũt: ⁊ tũc oꝛ diafoꝛetic⁹ te vti. qñ ãt i hi⁹ ſiccitate diſſio ſupueniebat ⁊ doloꝛ: ⁊ ꝓpẽ h̃ dixit: cũ doloꝛe. 7

Quanꝫ ſanguinis diſcurſus lipothomia figura irrepens.

Quoniã in egritudib⁹ ſupuenit fluxꝰ ſanguis per nareſ. qñ dẽ moderatꝰ placet nobis: ſi vo inmoderatꝰ oꝛ nos ſiſtẽ ſtringẽ: ⁊ qñ ꝺſtringem⁹ fluxꝰ ſanguis. Et ſciẽdũ ꝙ multotiẽs abſq3 arte fluxꝰ ſanguis ſoluit ſintoma ſupueniẽs: ſintõa aũt lipothomia fuit: ſ3 qñ dico lipothomiã nõ dico ĩmoꝛã diafoꝛeſim nãlis calꝛis ſ3 moderatã lipothomiã ſic̃ adaptionẽ, multotiẽs enĩ ille q̃ patit̃ fluxũ ſanguis exnarib⁹: vidẽs ſanguinẽ multũ exire ꝑturbatus eſt ⁊ obſtupuit. deinde frigidus factus ẽ nãlis calor ⁊ reductus ẽ ſanguis ⁊ ſic ꝺſtrictus eſt fluxꝰ ſanguis. hoc aũt dicit ⁊ Triſcudemen maxim⁹

noſter ſophiſta inuenire in hiſtoriis: q̄ q̄dā incidēs vnā
ſic medic⁹ dixit eū vidiſſe: ⁊ p⁹ duos dies acerbis vtēs ci
barijs ⁊ vino ſupfluo paſſus ē fluxū ſanguis. fuerūt enim
⁊ caniculares eſt⁹ vt credas nos dicere q̄ calitate ſuper
uenit aptio vaſis ⁊ vtiq; multa faciētes nō ꝯſtrinximus
hꝰ fluxū ſanguinis ſz ſupuenit ipſi patiēti lipothomia: ⁊
ſic ceſſauit fluxꝰ ſanguis ꝓpē ſuprad̄ictā cām. ⁊ h̄ ē vna
eā reſtringendi fluxū ſanguis. ſoluit aūt ⁊ figura repēte
aūt iteꝝ: ⁊ ſi interceptiōe vtamur. ſ. ſi accipiam⁹ vas: vñ ē
fluxꝰ aut venā aut arteriā ⁊ aut ligem⁹ ipſā aut oīno in
cipamus ipſā: ceſſat aūt exitus ſanguis. ⁊ ſi puluere ꝺſo
lidatiuo cū ſtuellis vtamur fiq̄dē laborās patiat: ⁊ ſit i
pfūdo iciſio ⁊ vulnus vt nos in pfūdū īmittamus ſtuel
lum: ſi vo nō patiat in ſuperficie apponam⁹ ſtuellū. multo
tiens aūt ⁊ ſupligatio ſoluit fluxū ſanguis. ſic. n. dictum
eſt in libro de articulis ⁊ iunctur⁹ q̄ valde pficit nobis
ſupligatio ſm̄ differentē modū vſus. oz enī fiq̄dē ē cōca
uitas ſubiacēs tūc a ſuperioꝛib⁹ ligare: ⁊ ſic tēdere ad inſe
rioꝛa vt ⁊ carnē cōiungamus ⁊ ſaniē expellam⁹. ſi vo et
diſtēſio fcā eſt: tūc oz ab inferioꝛib⁹ ad ſuperioꝛa ligare: ſic
dicit hippo. Longe tēdere. ſicut igit ⁊ i fluxu ſanguis a
ſuluē oꝫ fieri ꝺſtrictiōes: ⁊ ſic ceſſat mot⁹ ſanguis. S

S Ed interceptio.

Quidā totū ſimul ſicut antecedens ꝺſtruūt. qui
dā aūt ñ ſed ſolū. interceptionez aūt dicit quaſi
diſiunctionē: aut p totū inciſio vt ocidant vaſa
Oz aūt nos ſcire q̄ venaꝝ nomē in hoc ſermone ⁊ p̄ ve
nis ⁊ arterijs oportet intelligere. 9

b Albonū neqz pleraqz ꝓpter quod
epatica. ſi autez ⁊ arterie male cō
ſuete malum ſignum.

Quidā aūt dicūt bubon q̄ſi q̄ ad inflationē ele
uat. multo ſanguine collecto. nō aūt h̄ dic̄: ſed
oz nos ſcire q̄ ſi vulneret vas ⁊ fiat fluxꝰ ſangui
nis diſſolutio eſt. multotiēs q̄dem ſuperficiē pfūditatis ñ
uidentes ⁊ manet iteri⁹ vas adhuc ferēs ſanguinē: ⁊ ſi
q̄dē arteria ē ferens vocat dilatatio: ſi vo vena ē vocat i
flatio. ⁊ qz p⁹ ꝺſolidationē manet vas portās ſanguinez
⁊ ꝓpē h̄ ꝺgregat ſanguis: ⁊ i tumoꝛē ſubleuat cutē: ⁊ ſic
bubon fit. foꝛtaſſis aūt nō h̄ dicit hip. ſed itellige ipſum
h̄ tibi dicere. qñ video multotiēs bubonē fieri: ⁊ incro
cām ꝓpē quā bubon: ⁊ hi⁹ dic̄ cām. Rurſus q̄dē dic̄ q̄ ar
teria eſt q̄ defert ſpñ ⁊ būiditatē ſimł: ⁊ quotiēs iducūt
ad bubones: tūc ibi iacentes glādule retinēt in modum
ſpongie humiditatē ⁊ fit bubon. Ha. vo nō hāc dic̄ cām
ſed dic̄ q̄ nā currit ad locū volentē cū, ꝓpijs auxilijs. ſ. ſā
guine ⁊ ſpū: ⁊ qz p bubones trāſit: mā manet ibi ⁊ facit
bubonē. q̄d aūt dic̄ hip. Epatica. ⁊ q̄dā dicūt q̄ ipſe dicit
h̄ilim venā. nō ē aūt h̄ ver: nō. n. incidit h̄ ꝓpē h̄ qō in
pfūdo iacet. ⁊ ſi vtiq; aliq̄n incidat deſtruit aīal. epatica
aūt dic̄ magnā venā ad ꝓpationē venaꝝ capillariū q̄ ici
ſe ꝺcidūt ⁊ nō faciūt fluxū ſanguis: ſz magne vene ſole.

Sicut poſidonie ſanguinē emittentes

Quidā mulieri noīe Poſidonia ſupuenit buiuſmōi
paſſio fluxus ſanguinis.

Finientes non ſudarunt in fronte ſan
guinem emittentes: ſed incidentes ⁊
concidentes.

Dicit q̄ finiētes ꝓpē fluxū ſanguis nō paſſe ſunt circa
frontem inciſuum ſudorem: quoniā in exitu ſanguinis
continebat tota materia. 10

F Iniebant aūt cōcidentes ⁊ pneu
matic: ⁊ quia ſudoꝛibus diſperſo
laboꝛioſum.

Hec aūt pticula nō ē hip. q̄s. n. dic̄ pneumatias: ⁊
neſcim⁹. ⁊ q̄d velit oīno dicē: Nec. n. fmo nō ē
manifeſt⁹: inq̄ram⁹. n. fiq̄dē. q̄d ſūt pneumātie ⁊
dicim⁹ q̄ pneumātias dic̄ hītes vētoſitatib⁹ plenū vētrē
aut reſpirātes magna. nō māifeſt⁹ ē igit̄ h̄ fmo ⁊ ñ ver⁹
ſi vo ⁊ voluer⁹ ipm dicere eē hip. dico tibi hāc exponē: q̄
q̄ hēbāt vētoſitates cū ſudoꝛib⁹ finiebāt. vētoſitates enī
ducte ad ſuperficiē ⁊ iueniētes ibi aliquā būiditatē expel
lebāt ipſam ⁊ faciebāt ſudoꝛes. quidā āt libroꝝ hīt: ſub
doloꝛib⁹. nō. n. a ſudoꝛib⁹ dic̄: vt ſudoꝛe itelligas q̄ in vē
toſitate fit. ſ. timpanite. multi enī veniоſitates hītes ſub
ſudoꝛibus malis finiebant. 11

u Entrium bone ſufferentie ſicut
poſidonie.

Oſtq̄z deſiauit hip. de epidimiacis egritudīb⁹
p redit itaq; ⁊ ad pticularē. ⁊ iteꝝ q̄d vult dicere
hec: ⁊ dicim⁹ q̄ remiſcit fmōis: quē ⁊ i aph̄is
dixit: In pturbatiōib⁹ vētris ⁊ vomitib⁹ q̄ ſpōte fiūt ſiq̄
dē q̄lia oz purgari purgent ⁊ ꝺſert ⁊ bñ ferūt. ſi vo ꝺtia
h̄ igit̄ ⁊ h̄ dic̄. ſi. n. ſupueniat pturbatio vētr⁹ nō ab arte
ſed ſpōte nō ꝓpē malitiā egritudis ſz ꝓpē induſtriā nāe
ſufferentia ſupuenit. ſufferentia. n. ſignificatio bonoꝝ q̄
fiūt a natura itaq; ſi exponitur.

In pturbatione uentriū bone ſufferen
tie declarant q̄ fiant ſm̄ nām ut poſſi
donie ⁊ ferina qualia procreant.

De paſſiōe p̄dicta poſidonie mulier⁹ mētionē faciēs. ſ. ⁊ e
a q̄ fuit eūonis ⁊ pturbatōis vētr⁹ patiēt⁹: ⁊ dicim⁹ q̄ ge
nerata ſūt ei ferina. feria aūt dic̄ lūbricos. q̄d āt ē q̄lia ꝓ
creāt. ⁊ dicim⁹ q̄ q̄lia ꝓcreāt: aut ad cās ſolū itelligas q̄ſ
q̄les cāe faciebāt ferina aut ad ſintomata q̄ iferebāt q̄ſ
q̄lia ſintōata iferebāt ferina. dicam⁹ tñ, primā expōnem
q̄les cās dic̄ lūbricoꝝ aut p̄mitiuas aut añcedētes. p̄mi
tiuas q̄dē vbi gr̄a: caſeū: panē multū: ⁊ q̄cūq; ſūt g̃ſſi bño
r⁹. Añcedētē āt cām dic̄: ſic būiditatē multā ⁊ moderatā
calitatē vt putrefactio fiat: fit āt putrefactio: ⁊ ſic gnānt̄
lūbrici. itaq; puer⁹ ſi ſupueniat modica calitas aut modi
ca ſe. qñ hīt multā būiditatē multi lūbrici ipſ gnānt̄. ⁊
hec q̄dē ē p̄ma expō fmonis. Secōa autē expō q̄ ad ſin
tomata hoc dixit ſupuenire. ſuperueniunt itaq; ex lūbri
cis ſintomata. vbi gr̄a: mozdicatio lipothomie nō appe
tit⁹ ſtrophi ſyncope: ⁊ quecūq; ſūt huiuſmodi. 12

T Enuitate circūtentio añ finez
⁊ umbilicus ꝓductus ulcez eius
⁊ fetida abeuntia circa dentem.

Hic aūt de hydropica diſpōne determinat hip. ⁊ q̄
dā pticularē accipiūt ſermonē ſic in poſidonia
dicebam⁹: quidā iteꝝ vlr accipiūt ꝓ quolibet hy
dropico. ſiue aūt vlr accipiant ſermonē ſiue accipiāt pti
cularē: eadē erit ſintomatū ſcia: in hydropiſi aūt fertur
humiditas ⁊ ꝺſiſtit in medio pitoneo ⁊ menſtruoꝝ: exiñ
appetitus ⁊ nutrimētū nō fuit toti⁹ coꝛpis ⁊ tenuitas. ꝓ
pter ſupfluā aūt humiditatē q̄ ibi ꝺgregat̄ fit venter iſla
tus ⁊ umbilic⁹ ꝓductus. quidā aūt libroꝝ nō hīt: Umbi
licus vlcerat⁹ ē q̄ſi vlc⁹ habuit. qñ aūt ſupflua būiditas
nō ē aliq̄lis ſed acuta ⁊ coꝛroſiua ⁊ fetida ꝓpē h̄: ꝓpter

acutū ⁊ cozrosiuū vlcus supuenit circa vmbilicū ⁊ nō solum ibi sz circa os ⁊ gingiuas.qñ aūt fetida fit hi⁹ humiditas:ppē id qō manet ⁊ nō expellit':⁊ pp ꝫ cibi traditi circa dentes fetidi fiūt.quidā aūt dentes dicūt ysofaguz qz adiacet sede spōdili colli quē hip.noīat dentē in libzo de articulis ⁊ iūcturis.⁊ Ga.in anathomia dic̄:Zgit' feti da fiūt abeūtia per dentē:hoc ē p guttur. 13

Q Ualia multa de unoqz est recte determinare:hec quidē eadem ualētia:hec uero nō qualia sunt huiusmōi.

Per ꝫ oñdit' q hip.sciuit dialeticā. qd aūt sit idez ⁊ nō idē:quid sit:⁊ qd ꝫriū:victuz est ab Ar. ⁊ alijs phis. Et dicim⁹ q idē triplr dr:sic̄ libzo.x. phie phie tradit':aut fm genus:sicut hō ⁊ equs sūt idem fm aial:aut fm spēm sic̄ Socrates ⁊ plato sūt idē iquātum hō.aut fm idiuiduū sic̄ socrates ē idē ipse ad seipm ⁊ est idē,ppriis accidētib⁹:sed qz hi⁹ philosophica sūt exempla:dimittam⁹ ⁊ veniamus ad nr̄a:idē est sic̄ qñ egritudine iminēte dicat aliquis medic⁹: q oz phlebotomare ⁊ phlebotomabit:alius vo dicat q oz purgare ⁊ purgabit.h̄.n.differūt inquātū phlebotomia ⁊ purgatio:qz aliud ⁊ aliud.s.tñ eundē hūt finē.s.purgationē. Zrē supuenit berisipila:⁊ p̄cepit aliqs succū vtice infundi: alter succū mozelle:alius lēticulā de loco aquoso:ali⁹ lactucam.⁊ oēs nā differētes ordināt curas fm spēm:sz idem sunt fm virtutē:oīa.n.infrigidāt.fm aūt qdā ⁊ fm spēm differentia et fm virtutē sic̄ calidū ⁊ frigidū.phlegmone enī subiacēte ali⁹ repcussiuis vtit et frigidis:ali⁹ mollificatiuis vt rasa:aut calidis:et aliud ē repcutere et aliō mollificare aut maturare:vnde dixit hippo.

Per caliditatē quidem diffundere educere:per frigiditatē uero condensare.

In ꝺdensatione.n.repcussio fit materie. ⁊ si aliqs voluerit dicē:q infrigidatio relaxat illud qō ꝺdensat supficiē:⁊ ogregat nālē calozē.⁊ fm h̄ idē ē calm ⁊ frigiduz sz differēs ē:qñ diffusio ⁊ ꝺdensatio nō ē idē: manifestū ē ⁊ in exteriozib⁹:q.n.ogelant a frigiditate cōgelāt.q eniz a frītate ogelant a calitate liquāt.⁊ nihil pl⁹ hūt ꝺdensatio qz diffusio.vbi gra:vas aq ogelate ⁊ diffuse ⁊ eādem mēsurā fuāt ⁊ idē pond⁹:vez nō veraciē idē pōd⁹: qñ i diffusa:spūs est q subleuat ipm ⁊ gue fit cōgelatū: vñ es vstū postq̄z ꝺsumit aereū ⁊ leue grauⁱ fit:ita q centū libze eris aduste fiūt cētūuiginti:sic aūt ⁊ vinētia cozpa q dē leuia sūt:mozrua vo gunioza fiūt.sz oīa h̄ pter intētōez qñ dixit hip.Diffundē.n.vtrāqz eūationē desigt.p h̄ indurit educē:⁊ qō cōe ē vtriscz q̄i extra patiēs mēbz educere mām.h̄ igit' dicit hip. q multa sūt p̄cipe ⁊ ordinare h̄ est multaſ curas ad singula ⁊ apud laborātē ⁊ egrotātem:cure aūt sūt eius ⁊ non eius. 14

Et stratum demutare ubi oportet ⁊ ubi oportet non temerarium.

Stratū qdā dicūt pmutare ⁊ phlebotōare.nō est aūt h̄ vez:sz stratū dic̄ ipm i quo dormim⁹:pmutare ät surgē qñ oz. qd ē aūt h̄ qō dic̄:⁊ dicim⁹ q multotiēs qs chronica egritudie occupat ⁊ tpe ꝺdicit maxie si fuerit ībecill' aīe: ⁊ tūc oz teipm excitare a lecto ⁊ dicē ipsi q de⁹ iuuit te:⁊ spam⁹ q iuuabit te:surge vade muta aerē vade ad loca nemorosa:h̄ aūt oz te facē. Et vbi oz nō temerariū. Quasi si mā sī ē occulta i ,pfūdo ⁊ i motu manifestet' malū.qd aūt dic̄:nō temerariū:⁊ dicim⁹ q ꝺsidera vt aliqs nō patiat ⁊ egrotet ex suspicione sic̄ ille q habuit suspicionē q serpētē deglutiuit ⁊ ali⁹ ex opione credit latrones inspicē:⁊ tūc facias ipsos audere ⁊ ꝺsidere:icōsueta itaq̄z h̄ dic̄: Nō temerarium. Aut qñ subet hūt hi⁹ aut melācholic⁹ ipsi supabūdat humor ⁊ tūc oz ipsos excitare ⁊ facē ipsos deuenire. 15

i N que postposuerunt.

Quid aūt ē h̄ qō dic̄: In q̄ postposuerūt: q̄i incōsueta q̄ postposuere ⁊ qb⁹ deficiūt. 16

Quosos cito icidere ptysicos incidere ꝺtinuo secare capita ⁊ talia.

Et hydropica disp̄one detiat h̄ hip. De hydropica mētionē.n.facē videlz aſclite fcō pp hūiditatē ⁊ qd:dicē q si hydropisis ē ⁊ si ptysis aut os fractū capit| oz statī icidē.⁊ qdā aūt icidē dicūt qsi phlebotomare vl̄ accipiētes i oib⁹ qdā aūt i sola hydropisi sic̄ alexāder.⁊ Ga.aūt icidē dic aut phlebotōare sic̄ fecē ipse Ga.rome cuidā mulieri q patiebat hydropisim pp retētionē mēstruoz:aut icidere dic̄ chyrurgizare.multi autem medicoz sic̄ illi q fuerūt sub diocle ⁊ in nisi hoc: in oib⁹ dicebat' phlebotōare q erat incōueniēs.in ptysica enim disp̄one:⁊ si pus ꝺtineat circa pulmonē:si vomos capitis fractū sit:tūc oz ferro icidere vt os nō ꝺpmat ⁊ tunā mīez aut subtilē q pia mr̄ victa ē aut ipsaz ocauitatē cerebri ⁊ mō apopletico destruat aial.qdā aūt dicūt p⁹ sanies fiat ⁊ tūc icidūt os. h̄ aūt oīa oz ⁊ cito ⁊ ꝺtinuo facē aliqs deficiat vt⁹:qñ si defecerit nō ampli⁹ possum⁹ chyrurgizare vnde ⁊ in osse capitis p̄cipiūt chyrurgici post duos dies aut tres nō chyrurgizare. 17

Hydropum non contingi medico neqz introrsus:similē.n.genicul'.

Zdē enī hippo.h̄ cito ipsi ꝺdic̄:supi⁹.n.dixit q oz icidere ⁊ dicim⁹ ad h̄ q h̄ anasarcā dic̄ hydropisim:q i hac nō oporteat fic̄ ꝺtingit icidere. in anasarca.n.hydropisi diffusa ē hūiditas ⁊ nō collecta:et si icidam⁹ ñ egredit' totū hūidū:sz ⁊ difficiliora inducim⁹ sintomata q̄lia ⁊ i geniculis:multotiēs.n.passiōe exite i genib⁹ ⁊ vētositatib⁹ iflātib⁹ cutē qdā icidūt:⁊ crude et añ tps icidūt.⁊ si nō egrediat' sanies ap̄li⁹ icidūt:⁊ illa incisiōe difficilia supueniūt sintomata sic.n.⁊ hydropisi qdā icidūt:⁊ si nō egrediat' sanies ap̄li⁹ icidūt i ,pfūditatē cōsiderātes ee saniē:⁊ cōsiderāt q si h̄ appareat accipiāt mercedē ⁊ vsq̄z ad pfūditatē incidūt. ꝓpter h̄ dixit hipp. 18

Neqz introrsus.

Que circa coz xenarcho ⁊ calidum sufficiens flatū attrahere iulcus pro euacuatione calefacere conuenit a primordio.

Iste fmo dubi⁹ ē sic̄ nō exīs hip. vr̄.n.nō ee itelligibilis.verū dicam⁹ ipsi⁹ exponē.qdā ät libzoz hūt: Que citra coz:qdā circa coz.siqdē hūt circa coz significat vētositatib⁹ exīntib⁹ circa coz.si vo hūt citra coz:significat cardiacā sincopi. Quid aūt ē h̄ qō dicit:⁊ dicimus:q si habent circa coz: hoc intendit q in pipnea monica disp̄one nō oz frigidū inspirare:qñ frīdū ē inimicū vulnerib⁹ sz calm.si aūt hūt:⁊ q citra coz:⁊ h⁹ dico exponē q caloze nāli ifirmato ⁊ mā veniēte ad coz:tūc nō accipe eūationē:qz virt⁹ nō fert ⁊ destruit' aial: sz oz tē calefacere vt ad stōm oleū afferre.vbi gra:nardinū:aut aliqd tale vt si calitate diffusio fiat materie ⁊ euapozatio.q autem posuit Xenarcho.ad commemorationem sui dixit q illi supervenit hoc.illud autem quod dicit: Conuenit a primordio.quicunqz huic sermoni adijciunt:Quasi

a pmordio egritudis. meli⁹ aũt ē ad inferiora construere alioquin inueniet nō intelligibilis. 19

Signo furoris ⁊ talium ⁊c.

Ide ad pticulare fmonez trāsfert se hip. sz h̄ differētes dicit expões ⁊ differētes text⁹. q̄dā dicũt: a quo vnũ signũ: h̄ desigt q⁹ a quo videbis vnũ signuz p⁹digões ⁊ creticā die: pdicas ⁊ ō alijs. vbi gra: si videbis ⁊ de bis veluti lāpades fieri pdic q⁹ flux⁹ sāguis a narib⁹ fiet si vo obscura fantasmata dicas q⁹ vomit⁹ supuenit: ⁊ h̄ q̄ dē si hñt: a quo vnũ signũ. si vo a signo icipiam⁹: dicim⁹ q⁹ h̄ vult dicē hip. q⁹ sunt q̄dā q⁹ a motu oculoz et coloze hi⁹ appbēdũt aīales ⁊suetudines. vbi gra: qñ q̄ hz pturbatos oculos iracūd⁹ ē: q̄ vo imobiles hz trepid⁹ ē et mode sti⁹. sz hip. nō vult h̄ de phyfionomia dicē sed solũ egritudines cognoscere. igit dicas q⁹ si videri aliquē q̄tē pmo nūc vo habētē oculos pturbatos: dicas q⁹ alienabit iste si vo itez tarde dicas et audax fuerit: nūc vo tacitur⁹ vr dicas q⁹ stupoz ipsi expectat aut subet et melācholia: sic ār ⁊ ī egritudinib⁹. vbi gra: ī ptifica disponē si videas q⁹ contracti sunt vngues: dic q⁹ ptisis est et disnia.

Vox qualis sit furibūdis si talis est nō furentib⁹ nā ⁊ oculi qbus utiqz fuerūt nā mobiles ⁊ q̄les quō irascūt nō tales ⁊ alia fm rōnē ⁊ morboz q̄lē ptisicam facit spēm: uel si talis natura fuerit in tali egritudine aderit ⁊ alia ita.

Cō dicuz est de oculis idē et de voce. si. n. ē vox talis designat q⁹ iste alienabit vel erit melancholicus. 20

Tisses laboriosi attingunt debilia sed maxime articulos.

Dicistis multotiēs cās efficiētes tussiz q⁹ labor et q̄ est a pmitiua cā fact⁹: et q̄ ē ab añcedēte et a pmitiua q̄dē cā fic ab itinere: ab añcedente vo sic a plectorica. vñ labores spōtanei ōclarāt morbos et nō ōr: ⁊ ab añcedēte cā laborē vulneratiuū: h̄ aũt nō hūc dic sz eū q̄ fit ī mlt̄itudie. qñ igit mlt̄itudo subiacet: h̄ mlt̄itudo q⁹ feret: ⁊ mānifestū q⁹ ad q̄dā. s. ad ōbilia bñ mobiliaicala ⁊ ocaua. s. ad articulos. huc āt fert mā ⁊ ca litate puocata ⁊ motu ducēte ⁊ ocauitate recipiēte. 21

In laboriosis se. tusses sicce fiũt.

Ic labore dic q̄ ē a pmitiua cā. vbi gra: ab itinē: ⁊ die H. q⁹ ego h̄ passus sū: ot̄igit. n. mihi p frigidū locū trāsire: ⁊ exiñ supuēit mihi tussis: postea ex ambulatiõe ⁊ labore se. tussim aũt dic siccā nō eā q̄ ē ppt̄ debilitatē māe aut ppt̄ gsslā māz aut potū: aut visco fitatē aut subtilitatē dixit discurrētē: sz eā q̄ supuenit ex ānfrīdatiõe: qñ iecl̄ distēpantia vberat ⁊ ledit guttur hi⁹ tussi ⁊ se. ad articulos fert mā. ⁊ h̄ supfluũ hz sermo iste.

Cum febre fieri si derelinquntur.

Tu quod si derelinqũt quidā libroz nō hñt: silr aũt ⁊ spiritus quidā libroz hñt: quidā non hñt. ⁊ quidā lu q⁹ si derelinqunt cum superiori ostrũt dicentes: q⁹ si in tussi nō educat mā sz relinq̄t ī corpe: tūc ī corpe ad articulos fert mā. Spūs āt q̄dā cū derelinq̄t ostrũt: q̄daz cū ōnti sermõe. meli⁹ aũt ē cū ōnti: si. n. cū pmo ostruam⁹ ipm: in ueniet sine intellectu sermo: g̃ cū ōsequenti oportet ipsuz construere: ⁊ dicere sic: 22

Spirit⁹ ptis absc̄si mali ⁊ sterilib⁹ q̄cūqz alia talia ex eadē instātia.

Quid āt intēdit dicē h̄ hip. ⁊ dicim⁹ q⁹ nihil aliō q̄ qō in aphis dictū ē. spūs aũt dic h̄ disniā aut magnā ⁊ velocē respiratiõez. dic. n. hi⁹ respiratio fit ptisi subiacēte ⁊ calitate circa pect⁹. hi⁹ aũt multotiēs repēte cessat ⁊ fit pua: ⁊ idiota q̄dē credit bonū eē h̄: artista vo turbat. scias. n. q⁹ qñ ifrīdat calor nāl debilitata est ⁊ vt⁹: ⁊ ppt̄ h̄ supuēit pua respiratio. idē aũt ⁊ supuenit ⁊ ī febricitātib⁹ ⁊ ī his aũt. n. ppt̄ febrē fit pulsus magnus ⁊ velox ⁊ spissus. ⁊ h̄ ē intētio pūtis fmonis. vt veri⁹ aũt dicā: spūs dic ⁊ mīcis irrespirationē q̄ fit ī mulieribus viduis nō coeūtib⁹ oīno vir⁹: ppt̄ id q̄ ogregat sperma ⁊ mittit frīdas ventositates ad cerebz ⁊ ad coz: itaqz cerebzo infrīdato mot⁹ nō mīstrat: cozde ifrīdaro debilitat vtus: ⁊ p oīa fit matricis irrespiratio. 23

Ptisicis autūnus malus: malum autem ⁊ uer quz ficus folia cozni cis pedibus adequantur.

Ptisica dispōne determiat. ⁊ q̄d dic: q⁹ ptisi difficilis ē autūn⁹. Autumn⁹. n. exūs iequlis pturbat maxie inequlitate nām: vtiqz autūn⁹ difficilis est ppt̄ q̄d ⁊ ver nō ē iste q̄ dic in aphis: Uer vo saniss̄imū ⁊ mīme mortifex: aut dicim⁹ q⁹ ver fm se: vt bñ tpatū sanū ē. fm vo accidēs ī diffūdendo ⁊ manifestando mām quōdā occultā exūtē a frītate hyemis malū fit ⁊ inimicū passiōib⁹. et hi⁹ q̄dē ē intētio fmōis nisi q̄ ō idignū ē hip. designare ver p silitudinē frondiū fic⁹ ad pedes cozni Esyodo poete magis oueniebat dicē: q⁹ qñ erit sol ī ariete tūc ē ver. Nota q⁹ iste expositor ñ recte repbēdit hip. nā alr distinguūt tpa ānī apud medicū ⁊ alr apud astronomū: vt dic pnceps scda pmi doctria scda sūma pma et tertio ⁊ pmo ca⁹ de nāis tpoz. debes aũt scire inq̄t q⁹ tpa ista fm medicos alia sūt ab eis q̄ sūt fm astronomos. q̄t tuoz nāq̄ tpa fm astronomos sūt mutatiões solis ī vna q̄q̄ q̄rta circuli signoz a pūcto incipiēs vernali. 24

In pyrintho uere plurimi ocausale uero tussis hyemalis incōsueta pualuit: ⁊ alijs q̄cūqz longeua: eteni q bus dubitāt habuerūt affirmata sunt. est nāq̄ qb⁹ plixoz nō supuenit ut ne phzeticos dolores hñtib⁹ sz etiā ī alijs sicut homo ad quē cinisc⁹ induxit me.

Ic aũt ōsiū suppōne patimur. Supposuim⁹ eni pmo dictiones exponere: deinī mētionē afferre: nūc aũt pmo intētionē dicim⁹: ⁊ sic dictionē explanamus. que aũt ē intētio: dicit q⁹ in pyrintho ciuitate ptifice egritudies supuenerūt. et qñ fic hyems fuit in dubio habemus siue ptifice fuerunt passiones siue non his tussis superuenit et ver diffusionem fecit materie. manifestauit tunc ptisicas passiones et vtiqz his quidē chronicam habentes passionem. verbi gratia: nephzesim aut melancholiam aut arteticam aut aliquid tale non habuerūt ptisim. in diuturnas. n. egritudines bi ptisim passi sūt. quidā vo ⁊ chronicā hñtes passionē ⁊ ptisim sustinuerūt. itaqz remisciē cuiusdā hois. hāc passionē sustinētis aut chronicā solū aut ptisiz solā aut vtrāqz: h⁹ aũt hominis patientis nomen nesciuit: eum vo qui dixit ad illū dixit kunisciū. hi⁹ aũt egritudiei epidimicas dic fieri ex eo q̄ dixit: Tussis occurrit. cōcausale vo dic h⁹ ptisis tussim q̄i cū vere ⁊ tussim cōcausale fieri. 25

Dolorz in costis ⁊ in pectore ⁊ in

alijs tempora si uero magnū distat ad discendū.qz qñ melius hūc ꝓfestiz pei habebunt lz nihil offendentes.

Quod t dictū ē in aphis dic̄ q dolores differūt aut fm spēm aut fm locuz aut fz magnitudinē. fm spēm q̄dē aut aggūatiū ē aut pungitiū aut ulceratiū. fm vo locū aut in pectore aut in femore aut ī brachio. fm magnitudinē vo aut vehemētior aut debilior: vez h̄ q̄ ō ē tēpor adiacet. dic̄.n. q oz te inq̄rere q ī tē poribꝰ qñ videāt hñ se hr̄e patientes tūc magis exacuunt: t vtz hoc vez ē. q̄d igit si ptingit tertiꝰ annꝰ porisimꝰ peius est ꝓmo aut q̄rtꝰ tertio ingūtū,pcedit egritudo: moderati or fit q̄re mēdax ē hip. mūme aūt. dicimꝰ.n. q dictū ē h̄ et alibi ō tpibꝰ q q̄dā fm q̄dā tpa t fuit t exacuunt: videlz supuenit. si ptingit q̄rtana in estate: t h̄ boni moris est. estiue nāq; q̄rtane vt in plibꝰ fuit breues: autūnales longe: t pfecto oz ista q̄rtana circa finē dissolui. sed autūnꝰ adueniēs difficiliorē efficit q̄rtanā. silr aūt amphimeria in autūno supuenit: t h̄ oz cessare si hyems supueniens distendit egritudinē. t h̄ dic̄ ex tpibꝰ exacui. fieri aūt ī tē porib⁹ dicit: qñ vnaqueq; egritudo in ꝓpo tpe supuenit. vbi gr̄a: tertiana i estate: q̄rtana in autūno: amphimeria ī hyeme. hoc igit ē qō dicit hip. Et nihil peccātes egrotā tes circa dietā difficilior fit egritudo ꝓpter tpa. 26

Q Diuturnis dysenterijs malū fastidiū malū aliter quidem t si supfebricitauerit.

In dysenterijs aūt dic̄ q̄ fūt cū fe. si fūt patientes cibo abstinētes oium gustationū difficile ē. hiꝰ febrē aut dic̄ quotiēs phlegmō ē aut circa itestina: t in phlegmone generat fe. si dubitamꝰ quō ē h̄ difficile fieri patientes sine cibo q̄d itaq; nō videmꝰ: q multi dysenteriā patientes absq; cibo pmanserūt, ppt id qō ī pncipio fluxit supfluitas circa os stōi t tū posteriꝰ curati sūt t dicimꝰ q in diuturnis dixit egritudinibꝰ: t in his q̄ sūt cū fe. in huiusmodi nāq; dispōnibꝰ t supfluitatibꝰ discurrentibꝰ ad os stōi t febre appositiua pstrat appetiua vtꝰ nō expelluntur superfluitates: exinde designat virtutem occidentē: t difficile ē huiusmodi. 27

C Circa defluxiua ulcera male consuetudinis.

Defluxio ē passio capilloꝝ capitis quotiēs cadūt capilli, ppt humore corrosiuū aūt mordicatiuū si igit ab hiꝰ hūore supueniat puū vlcꝰ ad manuz t radices corrodat capilloꝝ. fit aūt in vētre magnꝰ phlegmon fm fantasiā solū magnꝰ. difficilior aūt ē passio q̄ est manus ea q̄ ē vētris: qñ q̄ ē manꝰ fm potētiā est magna: ea vo q̄ est vētris fm fantasiā. amplior aūt t difficilior fuit h̄ qō ī manu fuit vulnꝰ q̄z qō ī ventre factū ē: q̄re hēs q neq; pua neq; magna oportet despicere. 28

O Ophin dolenti excursus ad latus t phimata qualia putredo uocāt

Dhuc de differētibus phlegmonibꝰ dic̄at hip. eoꝝ q̄ fūt fz fātasiā magni aut fz potētiā aut fm fantasiā t fm potentiā. t dic̄ q si supueniat phlegmon in ospi. i. ī lūbis: t hōfesti depdat: idiota quidez gaudet credēs dissolui passionē: artista vo pturbat. incipit.n. t iuenit loca ospios ad vētrē aut ad latꝰ. t h̄ ē difficiliꝰ ꝓze: qñ vēter nobilior ē ospios. meliꝰ aūt ē a nobili ad ignobile mēbra ferri māz q̄z a nobilibꝰ ad nobilia nobile āt t ignobile aut, pfūditate iudicat t supficie: aut sursū t deorsū: sic mēbra q̄ iacēt ī pfundo sunt nobiliora eis q̄ sūt in supficie silr supiora inferibꝰ: vñ vēter nobiliꝰ est lūbis: vētre vo pectꝰ: t coz pulmone: t cerebꝝ pectore: t utez femur nobiliꝰ ē genu tibia: tibia extremitate pedis. t in ipsis nobilibꝰ mēbris h̄ quidē sūt nobiliora: alia vo minꝰ nobilia. qō aūt dicit hip. q̄lia putredo uocāt: ex nos scire q phlegmō fit cū putredine de difficiliori mēbro nē fac̄ facto cū putredine t dixit: Qualia putredo uocā tur. t tu subintellige mala. 29

In Ephreticas nō uidi sanatas superquinquaginta annos.

Hoc aūt diuersa dr̄ scriptura. q̄dā.n. libroz habet nephreticas: q̄dā phreneticas: t uterq; fmo vocaꝝ ē: siq̄dē igit hūt nephreticas: h̄ vult dic̄. Sciēdū ē q quēamodū epaticā dispōnē dicimꝰ quotiēs infirmat vtꝰ sāguis generatiua: sic t nephretis dr̄ qñ lapis generat ī nephris. i. in lūbis a fritate. qñ igit indigemꝰ tunc ad sanitatē caloze nāli: ditioze t multa vtute. in senibus aūt debilitatꝰ calor nālis: t ppt h̄ nō curāt ꝙz mozit sil cū eis passio: vñ t ī aphis dictū ē: Senes iuuenibꝰ plerunq; mīnꝰ egrotāt. q̄cūq; vo ī eis chronice egritudies fūt mul totiēs cōmoriunt. sic āt t aristeꝰ admirabilis dic̄ q quē admodū ipossibile ē efficē aliquā patientē nō ocipe: sic t passionē hiꝰ lapidis difficile ē ī hiꝰ etate curare. sic q̄dem igit exponiꝰ si hūt: nephreticas. si vo hūt phreneticas dicimꝰ q t h̄ malū ē. si. n. ī senili etate vbi ē fritas fiat phrenesis: difficile ē h̄. manifestū.n. ē q maxīa cā coegit t non subsistiet vtꝰ t finiūt isti. dictū ē t de h̄ ab ipso ī aphis: Inmozbis minꝰ piclitant egtātes qbꝰ, ppe nāe t etatꝰ t habitudīs: t etiā tpis egritudo ies magis q̄dē qbꝰ nō, ppa fm aliq̄d hoz inē: t ipse dixit: Sup q̄nq̄gita ānos. tu āt dicas: t sup q̄dragita: t sup trigita ad mēsurā caloris nāl nō.n. caloz nālis determinat tpe ꝙz, ppa mēsura. 30

Q Quein sōnis ꝓmota t qbus suaui tates circūfrigescunt t mens turbatur: t alia quecūq; circa somnuz talia t quibus contraria.

Hoc aūt q̄ dictū ē ab eo ī aphis: In quo morbo sōnꝰ laborē fac̄ mortale. si vo sōnꝰ iuuerit ñ mortale. Oz aūt nos scire q ī sōno gregat calor nāl ad, pfūditatē t circūfrigescūt extrēa itaq; velamibꝰ tegitur. h̄ āt nō dic̄ hiꝰ circūfrigidatione ꝙz circūfritatē dic̄ ea q pp debilitatē calozis nālis fit sic̄ designāt diūtia finibo mata. siq̄dē.n. ē fort calor nāl digerit cibū nutriūt mēbra bona sufferētia fit. si vo ē debilis calor nālis nō digerit fm rōnē cibꝰ exiñ iordinate mouet mā t ferē q̄cq; vo ad cor et rebꝝ t effic̄ alienationē t mēs turbat: q̄cq; āt ad alia mēbra t fit debilis effic̄ sincopi lipothomiā: q̄cq; āt ad alia mēbra t fit debilis ferēs dolor: deiñ ex dolore difficulē dormiūt t difficulē ferūt, pjiciūt sincopizāt. multotiēs. n. pp id q̄ nāl calor ē ifirmꝰ ī febricitātibꝰ añ sōnū ē magꝰ pulsus: pꝰ sōnū vo pu. t h̄ ē quꝰ t abelitꝰ añ sōnū q̄dē magnꝰ: pꝰ sōnū vo pu. t h̄ ē quꝰ dic̄: Et alia q̄cūq; cē sōnū talia ꝙzia. tu āt appōe bōa. 31

Q Quibus nihil quidem infra ordinatū tēpus singulis partꝰ fet fiunt.

Quīñ vsq; ad finē hꝰ pti. ō mlibꝰ dic̄at. muliēs. n. q̄dā hūt plꝰ viri: sic illud qō ē mēstruat purgōis q̄ ē pgnatōis t ptꝰ t lact. qñ āt deordiat purgōis lest] piodꝰ t nā t totꝰ mūdꝰ t ois nā ōsup, pcedit. omnis enī inordinatio ex mā fit: ppter hoc desup sunt que sunt fm nām: et que sunt extra nām sic̄ egritudines: igit t pter ordinationē hūt quādā ī supiozibꝰ piodis ducit: vñ et nā

mouet᷑ ⁊ formatiua adiuuat᷑: ⁊ oēs nāles virtutes ꝺmo/uent᷑: igit᷑ piodus part⁹ aut in septīo mēse fit aut in nono ⁊ q̄ in his pariunt᷑ fet⁹ fūt: nisi aliq̄n ante septimū mensē aut nonū ledat᷑. si. n. fiat ꝓmutatio aer ⁊ aut nasc̄it mulier aut saliet aut mēstrua educāt᷑: pp̄ ꝟ oīa aboꝛsus fit. 32

Aparētia in quibus mēsib⁹ fiunt.

Apparentia dic̄ aut mēstrua: qō ꝺsiderare oꝛ q̄n ferūt᷑ mēstrua. fiūdē ē in p̄ncipio in p̄mo mense aut in scō nō ē difficile. si vo p⁹ hos q̄n āpliori eget nutrimento embꝛyo educant᷑ mēstrua: difficile est ꝟ nō nutriāt᷑ embꝛyo. ferūt᷑ aūt mēstrua in p̄gnatiōe nō p os mīicis: ꝟ enī clausū ē: ſz p vasa q̄ sūt ex̄ collū p que ⁊ virgines purgāt᷑ nō inuanū inꝺrit q̄n ferūt᷑ supueniētia mēstrua. sed q̄n mulier⁹ a p̄ncipio vsq̄ ad finē ptus fert᷑ sanguīs ⁊ nihil ledit: qꝛ ē abūdans sanguīs: siquidez sic igit᷑ exponim⁹ si supueniētia intelligem⁹ q̄i mēstrua. si aūt supueniētia intelligamus q̄i appetitū ciboꝝ ꝺicim⁹ sic sic: inꝺre supueniētia q ñ fūt: q̄i supuēit appetit⁹. si. n fine fiat bonū: si āt ī p̄ncipio malū. inꝺre aūt ⁊ magnitudinē appetit⁹ ⁊ spēm vtꝝ fortioꝛ aut debilioꝛ ē. debile est bonū ⁊ forte: ⁊ itex̄ spēm inꝺre. ꝟbi gr̄a: q̄ appetūt vinū ꝺsueta ⁊ acetosa aut salsa. bonū ē hoc sufferens ē appetitus. si vo carbones appetūt aut terrā: aut lateres diſicile ē ꝟ. ⁊ ꝟ dic̄: ꝺuenienē: q̄ aut ꝟ quidem manifesta: ꝟ vo nō manifesta: adhuc aūt manifesta nobis: aut non manifesta. si volueri dicas: q̄ ꝓpē talē humorē appetunt contraria ⁊ inconsueta. 33

Laboꝛes in piodis: qꝛ in septē mouent᷑ in triplicibus finiunt᷑: ⁊ qꝛ in noue mouent᷑ etiā triplicitate ēmināt᷑.

Oportet nos scire q̄ dolores dic̄ exercitia nō dolores sed supueniētia in p̄gnatiōe sic̄ creationez aut pfectionē ⁊ aut motū ptūs: sic̄ in ozbis circuitib⁹ dēmiat᷑: acuti q̄dem aut in q̄rto aut in septīo: aut ī q̄rtodecimo vsq̄ ad vigiti: ⁊ vituꝛna vo a q̄dragesimo vsq̄ ad octogesimū ⁊ centesimū vicessimū ⁊ nōn: sic ⁊ matꝛis circuit⁹ quosdā hz nō fm acutos morbos ſz fm diuturnos in mēsib⁹ nūs hos circuit⁹. volum⁹ aūt desuper q̄ inittit virile spīa ⁊ ꝺmiscet mulieri: ⁊ p̄mo ꝺmiscet᷑ postea creat᷑ ⁊ fortat᷑ aiat᷑ nutriāt᷑ mouet᷑ ⁊ vsq̄ quadragesimū dic̄ et tricesimū pficit: et ī reliquo tpe auget᷑: sic a q̄dragesimo q̄escit et mouet᷑ in septuagesimo aut in nonogesimo. si igit᷑ in septuagesimo moueat᷑: dicas q̄ in septīo mēse ꝺz ee part⁹: si vo nonagesimo: dic q̄ in nono mēse ꝺz parere: si vo in cētesimo dicas q̄ decimo mense: si vo octogesimo moueat᷑ mouit᷑ et etiā fit aboꝛsus. vñ et in li⁹ de nā pueri aiatis vsus ē dictionib⁹: mentionē faciēs de septīo et nono mēse in generatiōe et ī ptu. de octauo vo remittēs dixit: ideo ſz ita. itaq̄ et alexandrini octauū mēsez fm antifrasiz leuē noiant sic̄ hermas beumedas. ſz oꝛ q̄ loco septuagesimi diei septimi mētionē fec̄ ⁊ loca nona gesimi noni: vt tu multiplices p decē septimū et nonū. 34

Quod p⁹ muliebꝛia ꝺextra sinistra quidem effundens.

Muliebꝛia nō dic̄ opa mulier᷑. vbi gr̄a: ꝺceptiōez pgnationē ptū lac bre: ñ āt mēbꝛa muliebꝛia sic̄ mīicē collū mīicis: ꝟ. n. semp cū additōe dic̄ muliebꝛia opa: muliebꝛia mēbꝛa. quotiēs vo sine additione dic̄ muliebꝛia: tūc mēstruū ītellige sic̄ et ꝟ. q̄d aūt dic̄ q̄ p⁹ purgationē coīre p⁹ nā aut ꝺuas ꝺies euacuatiōis q̄n nōdū clausū est os matꝛicis sed ē puꝛ. ⁊ ꝺsidera q̄ ps aut que cellula magis apta ē ⁊ magꝭ purgata ē: si vo ꝺextra mas ē quod ꝺebet generari: si vo sinistra mulier effundens quidem dixit: apertum effundens. 35

Ꝺmoꝛositas per p̄cedentia ꝺicta desiccatoꝛia.

Dicit q̄ si būida ē matꝛix: ⁊ ꝟ cognoscas ex eo q̄ p̄cedentia sūt sero similia vel aquosa. ſ. expulsa i. mēstrua. si enī grossa sūt desiccationē designāt fiūdē igit᷑ est būida matꝛix ⁊ appetis generationē filioꝝ tūc siccā ordina dictā. dictā vo dicit nō fm cibos ⁊ potꝰ sed fm oēm ꝺuersationē: nō aūt ad ꝺmoderatum ducas desiccationē q̄n nūq̄ ꝺcipit: oīs enī disc̄rasia p̄strat vel infirmat virtutes ⁊ membꝛa.

Quia citi⁹ detiatū ꝺmotū auget tardi⁹

Determinatū dicit formatū in mīice: aut diuisū ⁊ generatū a mīice hoc aūt dic̄: q̄ mas q̄dē in mīice citius formaſ ꝓpē multū calidū: feīa vo tardi⁹. ī augmēto vo feīa ꝓpē multā humiditatē citi⁹ auget᷑: mas vo ꝓpē mēsuratū būidū tardi⁹ auget᷑. idē aūt ē videē ⁊ p⁹ptū. 36

Laboꝛes trino quino septeno uel quarto uel sexto uel octauo.

Hoc vult ꝺicere hip. q̄ ꝓpe paulo ante dictuz ē q̄ piodis fūt ⁊ mot⁹: itaq̄ mouet᷑ embꝛyo fm trel mēses aut. iij. v. vij. mouet᷑: vt numerem⁹. iij. iiij. v. ⁊ itex̄. v. vi. vij. ⁊ itex̄. vij. viij. nonū ⁊. vi. ⁊. viij. mēse fit: vt iiij. q̄no. vi. ⁊ itex̄.

Explicit septima pticula: Incipit octaua et vltima.

I

Ule ex parua tabula p scrutanda ꝺicte fiat repletio inanitio ciboꝝ ⁊ potuuz permutatio horum ex qualibus in qualia ut habet.

Completa ē a nobis septīa pticula p̄tis negocij: exiū deueniam⁹ ⁊ ad octauā. ſ. vltimā: ⁊ nō credas p eo q̄ vltīa ē: ꝓpē ꝟ ē villoꝛ. multa. n. et ꝟ et p̄cognitiua et ꝓnostica et curatiua documēta tradit sed ꝟ q̄dem p enigmata: alia vo p signa aliud aūt ē enigma aliud signū: enigma. n. ē oīno occultū: signū vo q̄dē hz intētionē explanationis. q̄n aūt multotiēs dicit᷑ q̄ hip. hec documēta ī ꝺmēoꝛatiōe sui designat aut ī p̄ris aut ī magnis libꝛis aut ī p̄tis tabul᷑: pp̄ ꝟ dic̄ q̄ ī pua tabula q̄dā supioꝛi fmōi ostruunt᷑ dicētes: q̄ hec oīa vsq̄ nūc ocā pue tabule sunt et p̄ncipiū fmonis faciūt pscurtāda. q̄dā vo iferioꝛi fmōi ips ostruūt q̄ que ex pua tabula volo ēdē et p̄ncipiū octaue pticule faciūt q̄ ex pua tabula sic̄ ī pgrāmate legūt. q̄dā vo qū pscrutāda ostruūt dicētes sic: Que ex pua tabula pscrutāda: pescrutāda ꝟ pticulare oꝛ accipe sic̄ ī potu ⁊ cibis: solū aut vle et inꝺre et pscrutari: et q̄ ocā sūt a Ga. ī li⁹ ō infioꝛib⁹ expulsa retēta et lesiōes actionū appropaꝛos dolores p̄petates sinthomatū p̄supꝛoꝝ iudiciū. dictū ē. n. et ab ipso hip. nihil frustra nihil despiciēdū. nō solū hec ſz inꝺre et dictā: q̄b⁹ vtit᷑: q̄b⁹ potib⁹ et q̄tis. q̄d aūt dic̄ repletionē et ianitionē: sūt. n. cibi euacuātes ita replētes q̄ō sup ñ euacuātes aūt dicimus q̄ euacuāt dic̄ q̄ hñt purgatiuā vt tē sic̄ dic̄ ī li⁹ ō nutrimēto: In nutrimēto eligare optimū.

aut dic hoc:aut q̄ cibus replet et euacuat abñtia vo euacuat ꝓpꝛea:qꝛ sine cibo ⁊ eē absq̄ cibo inanitionē dixit Aut hoc dicas q̄ multū nutritiuos replētes dixit paruꝫ nutritiuos euacuantes aut lassatiui quidē euacuāt:alij vo ostipant ⁊ replēt:vñ seucluui.i.blict] quidē vētris laxatiuū est:malua vo viscositate lubꝛicū facit:si vo viscosite replrtionē faciat:tūc nō euacuat sed replet.vinū vo acerbū replet in ostringendo ventrem:calidū vo euacuat sic aūt mellicratū euacuat faciendo effusionē ⁊ subtiliationē materie.⁊ hec quidez in quāto itaq̄ inqre et q̄le ē vbi lactucā accipimus:ibi vo ſynapi ⁊ piper. Oꝛ aūt te inqrere a quib⁹ ⁊ ex q̄libus ad q̄ ⁊ q̄lia:oꝛ pmutari a multis ⁊ frigidis:ad pauca ⁊ calida aut ecōtrario: aut pmutatim:hec p b̄ tradidit hip. Permutatio hoꝛ ex q̄lib⁹ in q̄lia vt hñt. Sciendū ē q⁹ b̄ pmutatio ⁊ b̄ ꝯmo nō solum in potibus ⁊ cibis cōuenit sed ⁊ curis. 2

Oꝛes leuatoꝛij delectabiles replentes proficientes permutationes ex qualibus ut habent:

Dē odoꝛib⁹ dicēdū b̄ hip.sed oꝛ ducere ad memoꝛiā pfecti auditoꝛis ea que multotiens dcā sūt a nobis.dictum est enim q⁹ constat nostꝛ coꝛpus ex solidis ex būidis ex spiritibus.⁊ spiritib⁹ dico aialibus nālib⁹ ⁊ vitalib⁹:⁊ q⁹ firma ex firmis nutriūt būida ex bumidis.augent aūt ex spiritib⁹ spūs ⁊ ꝯfortant.op⁹ eni habemus odoꝛalib⁹ ⁊ fetidis spiritibus sed ꝯm differentez dispōnē subiectā.frigida eni si ꝯtingat passione subiecta tūc buglossa tē olibanū iꝛꝛoꝛo vel tbus tūc ramos olive offero ad odoꝛandū ⁊ ramos querc⁹: ⁊ vlr oia calida. si vo adustio ē ⁊ accensio multa ⁊ febꝛis vrens : tūc myrt⁹ tūc rosas offero tūc ⁊ terrā aq̄ iꝛꝛoꝛo:multotiēs.n.⁊ frōdes vineaꝫ ⁊ salicis substerno. q̄n eniz b̄ sit vez vtimur q̄nq̄ odoꝛabilib⁹ vt ꝯfortent virtutes:sic multotiēs ⁊ sin copizātib⁹ odoꝛabilia offerim⁹ ⁊ ꝯfortam⁹ virtutes: sz et b̄ aut cala sūt odoꝛabilia:aut frida ad differentē causaz faciētē lippothimiā.quid aūt dicit replētes.q.repletiōez opantes.multotiēs.n.fit diafoꝛesis nō solū spirituū sz et humidoꝛ:⁊ offero vinū: ⁊ b̄ vinū in eo qđ ē vinū humidum efficit repletionē humidoꝛ inq̄tū odoꝛabile ꝯfortat spūs. Oꝛ aūt nos scire illud pfūdi⁹ q̄n nō solū odoꝛabilib⁹ idigem⁹ in opib⁹ art] sz et fetidis.sic igit si mulier nō pōt pere ⁊ nō emittit embꝛyo difficiliē opat:tē capillos vrimus aut frusta pānoꝛ aut aliq̄d tale fetidū: ⁊ offerim⁹ mulieri ad adoꝛādū vt fetoꝛe nā fcā boꝛida retrahat ⁊ retractiōe expellat retentū.⁊ q⁹ b̄ fit vez q⁹ odores ⁊ maxīe odoꝛabiles cōfoꝛtēt virtutes:dicūt quidam mirabile de democrito q̄ democrit⁹ vitā deridebat vo luit decedē a vita ista:festiuitas debebat celebꝛari i abdiris.i.in ciuitate illa vbi erat democrit⁹:sic abditi tani petierūt q⁹ ipse nō decedēt vt nō in festiuitate tribulationē hꝛet ciuitas:⁊ dic eis democritus vsq̄ ad quot dies vultis q⁹ expectē:qui dixerūt vsq̄ ad tres aut quatuoꝛ dies q̄ sūt festiuitatis:⁊ ꝑcepit democrit⁹ duci vas mellis: ⁊ i ipso odoꝛās pmānsit in illis q̄tuoꝛ dieb⁹: ⁊ fic alij dixerūt ꝑcepit furnū apiri ⁊ in ipso panes decoqui: et sic ex odore panis pmanfit.igit si vis credere credas.est aūt verum dicere:q⁹ possibile est dieta pure ale ad diuinū pmanere diuturnius animam in coꝛpoꝛe. ⁊ multotiens hoc fecit democrit⁹.sed hāc cām sicut medici nō acceptam⁹:itaq̄ ⁊ Ba.sicut medicus medicū arguit thessalū in sex mensibus dicentē,tradere medicinā. Thessalus vo nō hāc dicebat medicinā tradere sex mēsibus. sed sciendū q⁹ iens hic ad egyptū adiutus est curādo a virtute supna et hāc dicebat p sex mēses tradē. Permutatiōes ex q̄lib⁹ vt hñt. Ecce cois epylog⁹ inqrendi a qualib⁹ in q̄lia oꝛ si eri pmutationes ab odoꝛabilib⁹ ad fetida aut eꝫio. 3

Incidentes ⁊ intrantes spiritus ⁊ coꝛporum.

Ic differētes ferūt expōes. Spūs.n.q̄d dicūt cō tinētē aerez. ⁊ dic inqre q⁹ si a frido calid⁹ fact⁹ est aut ecōtrario:et qm̄ b̄ et ab exterioꝛi incidit i coꝛpa nostra ⁊ p os inspiraf ꝓpter hoc dixit: Incidentes et intrātes.quidā vo spūs dicūt anhelitū:⁊ dicit:inquire hoꝛ pmutationes:vtꝫ a pua respiratiōe magna facta est aut a mag̃ pua.quidā dicūt:Spirituū pmutationē,vt in uestiges qui spūs pmutati sūt aīales nāles vitales.q̄daz nō pmutationē spirituū dicūt vt inqras vtꝫ calid⁹ ē qui inspiraf aut frīdus.quidā aūt itez dicūt: permutationes spirituū q̄i ad egritudinē.vbi gra:si ē calida egritudo oꝛte ad frigidū locū et frigidos ventos ducere.si vo frida ē passio ad calidos ventos.q̄d aūt dicit:Et coꝛpoꝛ. quid ē hoc:nōne bucusq̄ de coꝛpoꝛ subiectoꝛ pmutationibus deēmiabat. q̄d g̃:⁊ dicim⁹ q⁹ coꝛpoꝛ nūc ad oꝛiam spūz dicit cibi et potus. 4

Auditus hi melius sunt: peioꝛes hi uero mestificantes.

Ost doctrinā humidoꝛ et firmoꝛ et spirituū: nē traſſert se hip.ad auditū. Auditū aūt nunc dico nō audibilē poꝛ sz aut lesionē aut tale sonū: sē sunt quidā acuta voce gaudētes:alij vo grauiaalij altera voce. ⁊ rursus q̄dā gaudēt armonia:quidā i ꝯsonātia ⁊ oꝛ vbiq̄ delectabilia q̄dē dicere ⁊ facē : nō delectabilia aūt dimittere.sic aūt ⁊ in lectione oꝛ ꝯuenienē delectabilia dicere.vbi gra:si ē naucler⁹ oꝛ dicere q⁹ saluata ē nauis.melius aūt pei⁹ eoꝛ q̄ sunt ad aliq̄d sunt. nō eniz est oib⁹ idē tristabile:sed oia mala ad aliq̄d sūt bona. 5

Et lingue gustus ex qualibus qualia aduocantur delectabilia.

Quod aūt dicit:in auditu b̄ in gustu: si eni nō hs appetitū iste:oꝛ multotiēs acetosa aut ⁊ amara quedā huiusmodi dare ipsi:potētia curare ipm et appetitū mouē.si āt gaudet dulcib⁹:oꝛ tūc et amara ⁊ dulcia cōmiscē vt amara q̄dē faciāt iuuamētum dulcia vo fallant. 6

Spiritus similiter calidioꝛ ficcioꝛ frigidioꝛ pinguioꝛ subtilioꝛ: siccus humidus minuens replens: ⁊ pl⁹ unus quisq̄ a quibus permutatiōes qualia ⁊ qualibus ut habent.

Spirit⁹ b̄ itez dic aerē ꝯtinētē:qm̄ oꝛ ꝯuenire ad subiectā dispōez.fiq̄dē.n.frida passio supueniat oꝛ ipm ferre calidioꝛē aerē. si vo cala ē passio in frīdū.⁊ itez si gssus ē spūs q̄ ē i eo elige subtilioꝛē aerem siccū fic litoꝛeū aut eū q̄ ē i loc] alt]:fic.n.⁊ rome ē motis ad quē mittebāt medici patiētes a gsso ⁊ nebuloso spu. si vo subtilis ē spūs ⁊ mlta fiat euapoꝛatio:tūc dicas ad gssos ⁊ nebulosos.vbi gra:ad palustreſ aut ad fluuiales q̄ gssicie multā fieri exalationē,phibēt.igit oꝛ inqrē si ista mata ē vt⁹ ⁊ patuc⁹ ē spū⁹:tūc i pua domūcula oꝛ includē hos fic i etbic]:vt nō mult⁹ aer ispirat⁹ suffocet nāle calozez.si vo ignea subiaceat dispositio:tūc opoꝛtz ad multum aerem ferre būc maxime ⁊ si virtus sufficiat vt infrigidatio fiat ex aere. 7

Galieni principis medicoꝝ micro Tegni cū cōmēto Dali Rodobam liber incipit.

Intēdim⁹ edere sermonē exponē/tem illud quod clausum est de ser/mone Galieni in libro suo qui vo/cat ars pua. Dico ergo ꝙ Gal. no/minauit hūc librū artē puā: vt si/gnificaret hoc nomīe: ꝙ liber iste continet regulas artis medicine/ oēs. Quod est: quia ipse determi/nauit doctrinā artis medicine in/ libris suis quā posuit in eis: ⁊ ag/greganit in hoc libro summas eius: quod cōplenit cū ex/positōe in illis libris suis. Factū est ergo ꝙ est in hō libro/ quū in cōparatōe ad illud quod oēs illi cōtinēt libri. quuz/ .n. ex omni re simile est in forma magno cōpleto. Et⁹ aūt/ qō in hoc cōsistit libro cōparatio ad illud quod in illis/ est libris est sicut cōparatio⁹ pueri ad virū pfectū. Et q̄ pu/tat ꝙ liber de ingenio sanitatis est ars magna per com/paratōem ad hūc librū ei⁹ opinio est opinio vana: qm̄ li/ber de ingenio sanitatis: est vna ptiū medicine artis: ⁊ ē/ pes magna que cōtinet regulas curatōis tm̄: ⁊ remanent/ ex arte medicine ptes multe sicut canones de regimīe sa/nitatis: ⁊ canones de morbis ⁊ accidētibus: ⁊ canones/ crisis: ⁊ canones pulsus: ⁊ res alie multe. ⁊ ppter hoc mē/tit̄ sermo illi⁹ qui nomīauit hūc librū artē paruā: cōpa/ratioe facta ad librū de ingenio sanitatis: ⁊ verificat ser/mo eius qui nomīauit eū artem paruā: cōparatōe facta/ ad cōplemētū artis medicine: quod cōtinēt omēs libri/ sui qui sunt in ea. Uerū nomīatio Gal. qua nomīauit li/brū de ingenio sanitatis: artē magnā: est illud quod fecit/ errare istos donec opinati sunt illud. ⁊ nos quidē expo/nem⁹ eius sermonē in hoc libro expositōe cōueniēte sen/tētiis eius: ⁊ vitabim⁹ ꝙ nō sit in sermone nostro egres/sus ab intētōib⁹ viri: ⁊ afferrem⁹ in p̄mis dictōes eius vt/ appareat ꝙ fmo noster est cōueniēs ⁊ nō egrediēs.

I

Tres sunt omēs doctrine: que ordine habentur.

Omnib⁹ doctrinis que fm ordinē currūt: icess/sus sūt fz tres ordies.

Doctrina est actio doctoris in discipulū. ⁊ incess/sus: ⁊ semita: ⁊ via: sunt synonyma. nā significa/tio cuiuscq̄ eoꝝ est eadē significatōi alteri⁹: ⁊ an/tiqui quidē voluerūt p illud platiōem. i. doctrinā que fa/cit cadere in animā discipuli illud qō ꝓpicit sup ipm. ma/gister ex intētōib⁹ rei: quā intēdit docere eū: ⁊ nomīat hō/ prolatio doctrina: ⁊ equale est siue doctrina sit prolata/ dictōib⁹ aut audita siue scripta aut inspecta: ex qua intel/ligānt ille eedē dictiōes: aut indicata manu aut digito: aut statōe ex qua intelligat illud qō significāt dictiōes. Doctrina enī aut est plata actu: aut plata potētia: ⁊ nō/ est differētia etiā in illo: an omis doctor sit pūs q̄ doce/at discipulū: aut etiā non presens qum ipe iam firmaue/rit ⁊ scripserit ⁊ exēplificauerit illud ex quo intelligit doc/trina donec aspiciens in aliquo libro antiquoꝝ fm se/mitā doctrine addiscat ex ordine vel editōne libri absq̄/ mediatore. Dixit enim Gal. in tractatu p̄mi libri de iuua/mētis membroꝝ: ꝙ p scripturā intelligim⁹ fmonē Plato/nis ⁊ Aristo. ⁊ Hippo. ⁊ reliquoꝝ antiquoꝝ ex philoso/phis ⁊ medicis: q̄si nos p̄sentes audirem⁹ doctrinas eoꝝ.

Et doctrinā quidē currere fm ordinē est: vt incipias de re aliqua: deinde ꝓcedas ex ea fm cōtinuatōem aut con/sequētiā vsq̄quo consequaris totū quo indiges: ⁊ ipam currere nō fm ordinē est vt incipias rē aliquā: deīde nō/ cōtinues eam cū eo cū quo cōtinuat ex reb⁹. Et gal. q̄dē/ dixit ꝙ doctrine que fm ordinē currunt sunt tres: ⁊ nar/rauit eas ⁊ tacuit de doctrinis que non currūt scōm or/dinem qum nō extrabat per eas q̄sitū: sicut oīsum est in/ arte dialectice. 2

Prima quidē ex finis notiōe q̄ fm dissolutiōem fit.

Una earū est que fit fm uiā cōuer/sionis ⁊ solutōis: ⁊ est ut statuas rem ad quaz intēdis ⁊ cui⁹ inquiris scié/tiam in mēte tua fm finē complementi eius: Deinde ꝓsideres in propiquiozi: ⁊ propiquiozi ex eo sine quo nō stat res/ illa neqz cōplet: usqzquo peruenias ad p̄ncipiū cōpleméti eius.

Et est vna spēz doctrinarū que currūt fm ordi/nem: ⁊ est illa que nominat dissolutio ꝓ cōuer/siōem. Quidā vero posuerunt ei exemplū dicen/tes: in ea corp⁹ est cōpositū ex mēbris ⁊ mēbra sunt com/posita ex humoribus: ⁊ humores ex cibis: ⁊ cibi ex elemēt/is. Hoc aūt exemplū nō cōuenit sentētie Gal. neqz cōuenit/ sentētie antiquoꝝ. quod est: quia dissolutio ꝓ cōuersio/nez est scōm hūc ordinē ⁊ modū: Accipe quesitū ⁊ solue/ ipm in subiectū quod est in eo ⁊ predicatū: ⁊ ꝓsidera cō/sequētia subiecti: deinde cōsequētia p̄dicati: ⁊ attrahe ꝓ illud rōcinatōem eius: ⁊ si inuenis in aliqua ꝓpositōnū/ rōcinatōis eius locū cōsideratōis. i. dubitatōis: solue ēt/ iterū illā ꝓpositionē: ⁊ nō cesses facere hō semp vsq̄quo/ descēdas ⁊ deueneas ad p̄ncipia artis: ⁊ scias cognitas. Et geometre q̄dē ⁊ auctores sciaz sciūt hunc modū do/ctrine. Et Aristo. quidē iam posuit ipm in analeticis. i. in/ libro posterioꝝ. Gal. ergo vult ꝓ dissolutōem hāc inten/tionē: nō intētiōem quā quidā intellexerūt intellectu e/grediēte ab omnib⁹ sentētijs ⁊ sciētijs: ⁊ incōueniēte sen/tentie Gal. Est nāq̄ sermo eius: vt statuas rē ad quā in/tēdis ⁊ cui⁹ sciam queris in mēte tua fz ꝟltimū ꝟpleméti/ eius. s. vt accipias quesitū: deinde ꝓsideres in ꝓpiquiozi: ⁊ ꝓpiquiozi ex eo sine quo nō stat quesitū neqz cōpletur/ vsq̄quo ꝓuenias ad p̄ncipia eius. s. ad scias scitas ⁊ co/gnitas ⁊ p̄ncipia eius. ⁊ hec quidē est res manifesta ī dia/lectica. exemplū aūt qō cōuenit sīe Gal. est fz hūc mo/dū: Nolum⁹ addiscere artē medicine: inuenim⁹ ergo artez/ medicine habere ptes duas: quarū vna est inq̄sitio sani/tatis: ⁊ altera conseruatio sanitatis. consideramus ergo/ inquisitiōem egritudinis. ⁊ inueniimus eam existere per/ curatiōem: ⁊ cibos: ⁊ medicinas: ⁊ consideramus in con/seruatione sanitatis: ⁊ inuenimus eam esse per cibos et/ regimen: deinde consideramus in vnaquaq̄ harum re/rum ⁊ non cessamus descendere vsq̄quo perueniamus/ ad scientias notas: ⁊ vsq̄ ad ea que oportet ponere p̄nci/pia medicine. 3

Secūda uero que ex compōne est fm resolutōem inuētoꝝ.

Et secūda est scōm uiam composi/tionis ⁊ contrarietatē semite pri

me. ⁊ est ut incipias a re ad quã tu pue
nisti p uiam dissolutõis ⁊ cõuersionis:
deinde redi in illis reb⁹ ⁊ compone eas
adinuicem usqzquo ꝓuenias ad postre
mum earum.

Hec est secũda spes doctrinaꝝ que currũt fm or
dinẽ: ⁊ est intellectũ ex sermone meo in contra
riũ eius quod est dissolutio. ⁊ demõstratiões q̃
dem omnes fiunt in his duabus doctrinis. demõstratio
autẽ quare fit per compositionẽ: ⁊ demõstratio quia fit
per dissolutiõem. 4

Tertia uero ex termini dissolutio
ne: cui nunc insistim⁹. Appellare
autẽ licet huiusmodi doctrinã: nõ solũ
termini dissolutõem: sed etiã aptõem:
ut quidã nominauerũt: aut resolutõez
aut diuisiõez ut alij quidã: aut explica
tõem aut expõnem ut alij.

Et tertia fit p uiã dissolutõis diffi
nitionis: ⁊ est semita qua utimur
in hoc nostro libro: ⁊ tibi inest ut nomi
nes hãc doctrinã loco dissolutõnis ter
mini aptiõem termini: sicut nominaue
runt etiã eã quidã alij: aut resolutõem
termini: aut diuisiõem eius sicut nomi
nauerũt eã alij: aut explicatõnem: aut
expõnem eius: aut determinatõem ei⁹
sicut nominauerũt eam alij.

Et est spes tertia doctrinaꝝ q̃ currũt fz ordinẽ:
⁊ ẽ vt accipias diffinitõem q̃siti: ⁊ diuidis ptes
eius: ⁊ aspicias in vnãquãq; ptiũ eius: ⁊ ptiũ pti
culariũ eius: ⁊ cõpleas ꝟsideratõe tua totũ cui⁹ intellectu
indiges in illo quesito. Et Hal. quidẽ narrat ⁊ numerat
in sermone suo hec nomina quibus antiqui banc nomi
nauerunt doctrinã. vnusquisq; enim eorũ nominauit eã
nomine ꝓprio quo intẽdit facere intelligere auditorem
sui⁹ doctrine. sunt ergo no mina ista synonyma in hac
doctrina. 5

Onati sunt ergo quidaz herofilo
ruz huiusmodi facere doctrinã:
queadmodũ eraclides ⁊ eritheus.

Et iam conati sunt quidã socioꝝ
herofilis incedere hac doctrina:
⁊ eraclides ⁊ eritheus.

Vult dicere q̃ quidã medicorũ qui fuerunt ante
ipsum conati sunt facere doctrinã artis medici
ne per viam dissolutiõis termini. Et si ipsi cõplẽ
uissent doctrinã ei⁹ hoc modo: doctrine excusassẽt Hal.
ab iteratõe huius doctrine. verũ ipsi conati sunt illõ: sed
non compleuerũt. 6

Onati sunt ⁊ eam que fm compo
sitõem ipsi herophili: ⁊ quidaz
erasistratorũ ⁊ atheniensis athaleus.

Et conati sunt etiã fm uiã ꝓpõnis
sotij herophilis: ⁊ q̃daz ex sotijs
erasistratis: ⁊ atheniẽs dict⁹ athale⁹.

Vult q̃ quidã medicorũ q̃ ante ipm ꝓcesserũt co
nati sũt doctrinã art] medicine p viã cõpositio
nis: in qua fu iceptio ex ꝓncipijs medicine ⁊ sci
entijs scit]: ⁊ cõponiẽ ⁊ extrabiẽ p compositionẽ ei⁹ totũ
qõ est necessariũ in medicina. 7

Illus tñ ante nos scripsit eam q̃
ex finis notione incipit: ex q̃ oẽs
artes consistũt fm ratiõem.

Et nõ usus ẽ aliqs eoꝝ qui fuerũt
añ nos in aliquo libroꝝ suoꝝ do
ctrina cui⁹ inceptio ẽ ex conamine men
tis ad finem rei ad quã intẽditur: quã
uis hec uia sit res qua extrahũtur oẽs
artes per uiam rationis.

Vult q̃ solutiõe p ꝟuersionẽ non vsus ẽ aliquis
medicorũ q̃ precesserũt añ ipm in doctrina artis
medicine: ⁊ significat p fmonẽ suũ istum. i. q̃ hẽ
semita est res q̃ extrabunt oẽs artes p viaz rõnis: q̃ vult
p hanc doctrinã illud qõ dixim⁹ de solone q̃siti ad sub
iectũ in eo ⁊ predicatũ ⁊ reliqs artis solones. Qõ ergo p
misim⁹ ꝓueniẽs est snie Galieni: non ei qõ exemplificat
uerũt alij a nobis. 8

Sed ⁊ illã qdẽ alibi ptãsiuimus.

Et iam usi sumus illa doctrina in
alio libro ab isto.

Dicit q̃ vsus est solone p ꝟuersionẽ in doctrina
artis medicine ĩ libris in q̃bus cõpleuit doctri
nam artis medicine. 9

Ic uero diffinitiuã faciemus do
ctrinã: q̃ quãtũ relinq̃t ab ea q̃ est
fm dissolutõem ⁊ dignitate ⁊ rõe: tñ
abũdãs ẽ ad ꝓphẽsionẽ toti⁹: ⁊ meoziã
eoꝝ q̃ fm ptẽ. facile ei meozabilia sunt
satis ex termini dissolutõe oia: eo q̃ cõ
tineat in se toti⁹ artis capitula ⁊ optim
terminũ: quẽ ⁊ sbalẽ qdã noiant: econ
trario diuidẽtes his q̃ notões appellãt
Et illi siqdẽ ab accñtib⁹ diffinitũt reb⁹:
hi uero a substãtia ipa constituunt.

In hoc aũt libro nos utimur do
ctrina q̃ fit ex dissolutiõe diffiniti
onis. Qrtũ ergo minuit hec doctrina a
ꝑma in dignitate ⁊ in ꝓntia rõis: tãtuz
supfluit in hoc q̃ ipa aggregat totã rẽ:
⁊ facit rememozari unãquãq; ptẽ ei⁹:
⁊ qm̃ ualde facile fit hõi seruare illud: et

rememorari illud qđ addiscit p uiã diſ
ſolutiõis termini: ꝓpterea q diffinitio
ꝑtinet ſũmas artis totiꝰ qñ ẽ diffinitio
quã quidã noiant ſbalẽ: ut diſtiguãt in
ter eã ⁊ inẽ diffinitões ꝙs noiant notio
nes: qñ ille diffinitiões non diffiniunt
res niſi ex accidẽtibus que cõcomitant
eas: ſed diffinitio ſubſtantialis diffinit
rem ex ipa ſubſtantia rei.

d Diffinitio ſubãlis eſt q̃ determiat rem diffinitã p
res eẽntialrs ⁊ diffinitões noiate notiones: ſunt
deſcriptiões. Et differẽtia q̃dez inẽ diffinitionẽ
⁊ deſcriptionẽ: eſt q in diffinitõe ⁊ ponit genꝰ rei: ⁊ ad
iungit cum ꝺria aut differẽtijs q̃ diſcernũt eẽntiaz diffi
niti ab alijs. Et in deſcriptiõe ponit genꝰ rei: ⁊ adiungit
cum ꝓpetatibꝰ aut accñtibꝰ q̃ diſcernũt deſcptũ ab alijſ:
⁊ ſup rẽ eẽntialẽ. ⁊ qđ remanet ex ſmõe eiꝰ itellẽz ẽ. 10

q Ue uero ſm ptẽ eſt tractatio uni
uerſe medicinalis ſpeculatiõis in
multis alijs a nobis ſcpta ẽ negotijs:
quibus expedit uti ad tres doctrinas.

t Ractationi autẽ ſcõm partẽ totiꝰ
ſcie medicine iam peruenimus in
alijs libꝛis multis in quibꝰ dilataꝯ ⁊ de
claraꝯ res ad utẽdũ doctrinis tribus.

v Uult q ꝑtractauit ꝓticularia medicine in q̃bus
utiꝫ doctrinis tribꝰ que currũt ſm ordinẽ: ⁊ iaz
cõpleuit eam in libꝛis alijs multis ex libꝛis ſuis:
doctrine vo que nõ ſm ordinẽ currũt ſunt diuiſio ⁊ de
ſcptio. Et Gal. quidẽ dixit doctrinas: ut inuitaret noſ ad
addiſcẽdũ artẽ dialectice: ⁊ ut faceret nos ſcire q̃a iposſi
bile eſt ꝙphẽdere artez medicine ſine arte dialectice: niſi
ſit homo excellẽtiſſimi ingenij ſicut hippo. Nã bonitas
nature eiꝰ: ⁊ ſupfluitas ſolertie ipſiꝰ ꝑduxerũt eũ ad hꝰ ut
uteref bis doctrinis abſq; dialectice arte naturalr: ſicut
inuenimꝰ aliquẽ hoim non errare: qñ natura eiꝰ ꝑdurit
eũ ad declaratões: ⁊ quoſdã eoꝝ nõ errare: qñ cũ eis eſt
ars. ⁊ quoſdã eoꝝ errare: qñ cũ eis nõ eſt ars ꝑp defectũ
grãmatice. Propter abbꝛeuiatiõem ergo naturaꝝ hoim
hꝰ tpis Gal. inuitat nos p hũc ſmonẽ: ad diſcẽdã artem
dialecticã: ⁊ facit nos ſcire: qz ſine ea nõ ꝙphẽdit ars me
dicine: ⁊ qum Gal. dicat hõibꝰ ſui tpis hũc ſmonẽ: ⁊ bo
nitates in eis ſint famoſe: ⁊ philoſophia ſit in eis cõis ⁊
manifeſta: tũc que eſt opinio tua de hõibꝰ hmõi tpis: in
qbꝰ philoſophia eſt extranea. 11

s Ed nũc a diffinitiua incipiemus
tñ adhuc apponentes: q ſola ca
pitula: ⁊ uelut cõcluſiões ſz explicatio
nem demonſtratoꝝ dicẽtur nunc.

n Unc autẽ aperiemꝰ libꝛũ noſtruꝫ
hũc per doctrinã q̃ fit p uiã diſſo
lutõis diffinitiõis poſtq̃z faciemꝰ ſcire:
q nos nõ dicimꝰ i hoc libꝛo niſi ſũmas
eius quod oſtendimꝰ ſm expoſitõez in
alijs libꝛis: ⁊ q illud quod eſt i eo ſicut
conclusiões eius quod eſt in eis.

c Larificauit Gal. intẽtiones i hꝰ libꝛo ſuas dicẽs
Nos ñ dicemꝰ i eo niſi ſũmas eiꝰ qđ declaramꝰ
ſm expõnez i alijs libꝛis: ⁊ iſte ſũme ſũt ſicut ꝺcones eiꝰ
qđ eſt i illis libꝛis. Intelligimꝰ g̃ ab eo qz nõ ſunt ꝺcones:
ſz ſunt ſilles ꝺconibꝰ. ⁊ ipſe q̃dez ſupfluitate ſiue ſo
lertie ⁊ bonitate ſue ſcie dixit hunc ſmonẽ. ⁊ ſi ipe dixiſ
ſet q ſũt ꝺcones: tũc doctrina eiꝰ cucurriſſz nõ ſm ordi
nẽ. Qui g̃ exiſtiat q ſũt ꝺcones: tũc nõ intelligit a viro
Et q̃ dicẽ q ſũt fructꝰ illoꝝ libꝛoꝝ: tũc iaz elõgat valde ab
itellectu Gal. qñ fructꝰ ſũt id i qꝰ fit iuuamẽtũ ex illꝭ libꝛ
Et Gal. q̃dez narrat hãc intentionẽ: ut dirigat mentẽ ꝑ
fecti ⁊ diſcipuli ſiꝫ verſus iuuamẽtũ qđ fit cũ eo: qđ ẽ in
hoc libꝛo. pfecti q̃dez: qz firmãt i mente ſua canones hu
ius artis: ⁊ facit eũ rememorari eiꝰ qđ fortaſſitan obliuiſce
retꝫ in diſpõne ſenij. ⁊ diſcipuli q̃dez: qñ fac qđ eſt i hoc
libꝛo artꝫ medicine inuentũ ei potentiã ꝓpinquã ex ap
paritiõe ad actũ. Qum g̃ incipit operari aliq̃d opationũ
ſuaꝝ: ⁊ aſpicit i aliquo ꝓticulariũ ſuoꝝ qđ erat i eo occl
tũ ponit ad effectũ: g̃ cõplet ei ꝑ vſuꝫ artꝫ medicine.

Finit ꝓlogus: Incipit tractatus.

I

Edicina eſt ſcientia ſanoꝝ
egroꝝ ũ ⁊ neutroꝝ.

Oico ergo q medicina
eſt ſcia reꝝ ꝑtinentiuꝫ
ꝑtinuataꝝ cũ ſanitate: ⁊ cũ egritudine
⁊ cũ diſpõne in qua nõ euadit homi ſa
nitas neq; egritudo.

b Ec eſt diffinitio ſubſtantialꝭ medicine. qđ eſt:
qz determiat intentionẽ artꝫ medicine p res
eẽntiales. Genꝰ quidẽ eiꝰ eſt iſte ſmo eiꝰ: Sci
entia reꝝ ꝑtinentiũ ꝑtinuataꝝ: nam ſcia haꝫ
reꝝ eſt genꝰ oĩuz artium factaꝝ a ꝓncipijs ſumptꝫ ex ſcia
nãli: ſicut agricultura ⁊ curatio beſtiarũ: ⁊ paſtoralꝭ ſcia
anialiuꝫ: ⁊ medicina. Et differẽtia eiꝰ eſt ſmo eiꝰ cũ ſani
tate ⁊ egritudie: ⁊ cũ diſpõne i qua nõ euadit homi ſani
tas neq; egritudo. hec enĩ ꝺria diſcernit eẽntialr artem
medicine ab oĩbus artibꝰ factis a ꝓncipijs ſumptꝫ ex ſcia
naturali. Et dictões quidẽ huiꝰ diffinitõis ſunt diminu
te. diminutionẽ vo eaꝝ occultauit Gal. in iteratõe ſua q̃
iterauit lr̃az. b. dicũt q lr̃a b: apud arabes ſignificat cum
pꝰ ⁊: diũctõez. ⁊ in hꝰ q ſeꝫ remẽoratꝰ eſt hoĩs: ⁊ qũ mani
feſte fuerit oẽs dictões aſſũpte i ea ẽ fz hꝰ: medicia ẽ ſcia
reꝝ ꝑportionataꝝ ꝑtinuataꝝ cũ ſanitate hoĩs: ⁊ reꝝ ꝓ
portionataꝝ ꝑtinuataꝝ cum egritudie hoĩs: ⁊ reꝝ ꝑpor
tionataꝝ ꝑtinuataꝝ cum diſpõne in q̃ non euadit hoĩ ſa
nitas neq; egritudo: qđ generi medicine ꝓpinquo eius
eẽt nomẽ: ⁊ differẽtie eiꝰ nomẽ aggregaſſz Gal. duo no
mia ⁊ ꝺiunxiſſet ea cognitõe diffinitõis. rex ꝑpea q nõ
fuit generi eiꝰ illud neq; ꝺrie ipſiꝰ vtiꝫ his noibꝰ vt itelli
gatꝫ ex eis itentio generꝭ ꝓpinq eius: ⁊ ꝺrie que diſcernit
eaz eẽntialr ab alijs artibꝰ ordinatꝭ ſub genere eiꝰ. putatꝫ
aũt q in hac diffinitõe eſt aſſumptũ qđ eſt ꝟiuz ſmoni
Ariſ. in ꝑdicamẽtꝭ: q ſanitas ⁊ egritudo ſũt duo ꝟia ineꝫ
que nõ eſt mediũ. at vo de diſpõne q̃ nõ eſt ſanitas neq;
egritudo: putatꝫ q ipſa ẽ media ineꝫ eas. Quidã aũt affir
mãt inuentionẽ huiꝰ diſpõnis p alterationẽ tñ corꝓaꝭ
ex ſanitate ad egritudinẽ: ⁊ ex egritudie ad ſanitatẽ. hec
enĩ alteratio tranſit p mediũ quod eſt diſpõ tertia: qđ ſi

isti intelligerēt ab Aris.in p̄dicamēt]:ꝛ a Gal.ꝯz q̄ dicūt remouereꝯ eoꝝ ambiguitas.qō est: qꝛ Aris.vult q̄ ipossibile est a coꝝpoꝛe sanitatē ꝛ egritudinē sil̄ remoueri ꝛ fieri i eo dispōnez tertiā in q̄ non sit poꝛtio sanitatis neqꝫ poꝛtio egritudis: ꝛ hoc ē verꝫ. Et Gal.vult p dispōnez q̄ nō est sanitas neqꝫ egritudo dispōnez coꝝpis in q̄ inueniunt aut sanitas ꝛ egritudo sil̄: aut vna eaꝝ in hoꝛa vna: ꝛ altera i hoꝛa alia:aut poꝛtio cuiuslꝫ eaꝝ:aut ꝑm semitā p̄mixtiōis aut vicinitat]. ꝛ ꝓpter illud nō firmauit iudiciū sup̄ inuentionē hꝰ dispōis tertie:ꝫ narrat dictiōez q̄ sigt illō qō dixit.ꝛ est ꝑmo eiꝰ: nō euadit hoi.ꝛ ego exponā illud i eo qō futuꝝ ē de ꝑmone eiꝰ.ꝛ hꝫ etiā possibile: ē:ꝛ nō est ei oppositio cū ꝑmone Aris.nedū q̄ neciuꝫ faciat ōdictionē.qō est:qꝛ intellectū ē ex ꝑmone Aris.q̄ coꝝpoꝛa alteranť ex sanitate ad egritudinē: ꝛ ex egritudine ad sanitatē:ꝛ q̄ i hac alteratōe possibile ē inuenire hꝫ duo ōzia aut i ptibꝰ coꝝpis longinqꝫ: aut i ptibꝰ ꝓpinqꝫ aut i hoꝛis diuerſ.ꝛ vnaq̄qꝫ.ſ.sanitas ꝛ egritudo q̄ alteraťab ea coꝝpꝰ:neče est vt minuať ꝛ addať eiꝰ diminutio vsqꝫquo euanescat:ꝛ neče est vt addaťaltera: ꝛ magnificeť eiꝰ additio vsqꝫquo cōpleaťeiꝰcē:ꝛ hꝫ additio ꝛ diminutio inueniunt sil̄.hec g̃ dispō tertia quā dixit Gal.cōuenit etiā ſnie Aris.Et Aris.quidē nō ꝓhibuit:nisi vt dicať:qꝛ inueniť dispō tertia diuersa sanitati ꝛ egritudini: scilꝫ vt sint dispōnes tres: ordo cuiuslꝫ quaꝝ sub genere suo sit eq̄lis ordini alteriꝰ. Naꝫ siē Aris.hanc intentionē dici ꝓhibet:sil̄r Gal.ꝓhibet eā dici. Duo g̃ viri sūt inuenientes:ꝛ diuersitas sublata ē inteꝝ eos:cuius sit manifestū ꝑmonē Galieni facere opinari illud. 2

Scientie ergo nomē cōiter ꝛ non ꝓpꝛie audire oporꝛtet.

Et oporꝛtet ut itelligas nomē scientie in hoc loco ꝑm intentionē cōez non ꝑm intentionē ꝓpꝛiam.

Vult vt intelligať er eo intētio generis: sub quo ordinanť oēs artes facte a p̄ncipijs sumptis ex scia nāli.hꝫ nāqꝫ genꝰē cōe n̄.ꝓpꝛ ist] artibꝰ 3

Sanū aūt ꝛ egrū ꝛ neutrū triplici ter unūquodqꝫ dicit̄: hoc quidez ut coꝝpꝰ:hoc aūt ut causa: hoc uero ut signū:eteni susceptibile sanitatis est coꝝpus:ꝛ efficiēs aut ꝓfuans eam cā est: ꝛ declarās eaz signū.oia aūt hec uocāt helenes sana. Scōm uero eundez moduz ꝛ egra ꝛ susceptiua egritudinū coꝝpoꝛa:ꝛ efficiētes ꝛ ꝓfuantes egritudines cās:ꝛ signa declarātia ꝛ neutra ꝑz candē rōnez:ꝛ coꝝpoꝛa ꝛ signa ꝛ cās.

Et illud quidē qō ꝓtinuať cū unoquoqꝫ hoꝝ triū: ꝛ ꝓpoꝛtionaťei .ſ. in sanitate ꝛ egritudine ꝛ dispōne q̄ nō est aliq̄ eaꝝ est una triū reꝝ:aut coꝝpus:aut cā:aut signū. nam oēs nostre lingue cōparant coꝝpꝰ suscipiēs sanitatē ꝛ causam facientē ꝛ cōſuantē eam: ꝛ signū declarās ſpaz ad sanitatē. ꝛ ꝑz hanc rōnez cōparant coꝝpus suscipiēs egritudies ꝛ cās efficiētes ꝛ ꝓfuantes eas: ꝛ signa declarātia cas ad egritudinez. ꝛ sil̄r etiaz cōparant coꝝpꝰ ꝛ cāz ꝛ signū significās dispōnez q̄ nō ē sanitas neqꝫ egritudo ad illā dispōnez. 4

Ermo iste itellectus ē exponēs ptē ꝑfinitōis.

Et ꝑm primā qdez rōnez scia cāz sanaꝝ medicinal̄ est:post illaz autē ꝛ aliaꝝ: secūdo uero ꝛ egraꝝ: ꝛ tertio neutraꝝ:ꝛ post hoc coꝝpoꝝ:primū qdez sanoꝝ: deinde egroꝝ:deiñ ꝛ neutroꝝ.ꝛ de signis uero ꝑm eandē rōnez in actionibꝰ uero ꝓpus qdem coꝝpoꝝ cognitio ex signis manifesta est: post hoc uero ꝛ eaꝝ cāz inuentio.

Et ꝓma qdem intētio medici non est nisi ad sciendum cās sanitatis: deinde ꝓpter illud puenit ad reliquas causas.ſ.egritudines i ꝓmis:deide ad cās dispōnis q̄ nō est sanitas neqꝫ egritudo:deinde post hoc ad coꝝpoꝛa:ꝛ nō est eiꝰ intētio itez in eis in ꝓmis nisi ad sciendū coꝝpa sana: deide post ad sciendū egra:deinde post ad sciendū ea que nō sūt neqꝫ egra neqꝫ sana.ꝛ ꝑm hāc intētiōez ꝛ rōcinatōez currit res signoꝝ In opationibꝰ uero nō est in ꝓmis nisi cognitio dispōnis coꝝpoꝝ ꝑ signa: deide post illud inuentio cāz sanitatis coꝝpoꝝ ꝛ egritudis eoꝝ.

Scit nos scire in hꝫ ꝑmone diam inē doctrinā art]medicine:ꝛ inē opationē ꝑ illud qō discimꝰ ex eis:ꝛ q̄ dispō in eis ē ꝑm q̄ dicimꝰ ꝓmū coꝝ gnitōis:vltimū opatiōis:ꝛ ꝓmū opatiōis:vltimū cognitōis:ꝛ ꝑmo eiꝰ intellectꝰ est.ꝛ nos exponemꝰ diuisionē ipsiꝰ explanationē q̄ diuidit ptes diffinitōis medicine:vt dirigaťmens per illud in ea quod est post illud. Dico er q̄ causaꝝ sanitatis duo sunt modi. Unus coꝝz est causarum facientiū sanitatez: ꝛ iste eedē sunt cause sanāres egritudinē:sicut curatio:ꝛ medicine:ꝛ cibi.ꝛ canonū horuz cāz cōpleuit doctrinā in libro de ingenio sanitatē. ꝛ canon ꝛ modū. Alter modꝰ est cāz ꝓfuantiū sanitatē. ꝛ canonū haꝝ cāz cōpleuit doctrinā in libro de regimie sanoꝝ ꝛ docet in hꝫ loco artis parue q̄ medicꝰ puenit ꝑ cās sanitatis ad cās egritudis in ꝓmis:deide ad cās dispōnis tertie vt vtaťcauſ sāitat] ꝛ caueat cās egritudis ꝛ cās dispōnis ꝑtie:sic ꝑmisit illud i libro sectaꝝ. Et cāe egritudis sūt tres:cā antecedēs sic repletio: ꝛ cā diuicta sic putredo faciens febrē:ꝛ cā ꝓmitiua:sic casus aut ꝓcussio aut obuiatio caloris solis aut frigoris aer].ꝛ ꝑm hāc similitudinē

sunt cãe dispõnis q̃ non ẽ sanitas neq; egritudo. Deinde
docet q; medic⁹ puenit etiã p⁹ cognitionẽ hax cãx ad co
gnitionẽ corpox sanox: deinde egrox: postea illox q̃ nõ
sũt sana neq; egra. Deinde dic̃ q; t ſm hanc rõnez currit
res signoz̃ũ. ſ. incipit medicus a cognitõe signox sanoz̃ũ:
postea signox egrox: deinde signox dispõnis que nõ est
sanitas neq; egritudo. Deinde dicit: sed in dispositõe ope
ratõis nõ est in p̃mis nisi dispositõis cognitio corpox p
signa. ſ. incipit medic⁹ quãdo vult operatõem medicine:
t scit dispositõem corpis p signa: tũc si inuenit ĩ eis signa
sanitatis cõseruat sanitatẽ eius. t si inuenit in eis signa
egritudinis: aut signa dispositõis: que nõ ẽ sanitas neq;
egritudo: curat egritudinẽ eius: aut curat illã dispõem.
Deinde dicit postea: q̃a est post illud inuẽtio scie cãx sa
nitatis corpox t egritudinis eox. ſ. postq̃ cognoscit me
dicus dispositõem corpis inuenit sciam causarũ sanita
tis: aut ꝯseruatiũ ex eis: aut faciẽtiũ ex eis: cum cõseruã
tibus cõseruat sanitatẽ eius: t cum efficiẽtib⁹ sanat eius
egritudinẽ. Et postq̃ cõpleuit Gal. explanatõem diffini
tionis medicine ad ptes suas: t istã doctrinã qua docuit
nos esse eax: t cõpleuit in dispositõe doctrine t ĩ dispo
sitõe opatõis: incipit iterũ diuidere vnãquãq; eax: t ex
planauit eam ad tria t dixit: 5

Sed qm̃ efficiẽs t declarãs t suſce
ptiuũ dupl'r unũqoq; dr̃: hoc qui
dem simpl'r: hoc uero ut nũc: sciẽdũ est
utroq; sciam eẽ medicinalẽ. Et ſm
uero simpl'r dupl'r dr̃: hoc qdẽ ut semp
hoc uero ut multũ: t est utrox horum
etiam scia medicinalis.

Et unũquodq; qõ efficit: aut ꝯser
uat: aut significat: aut recipit: dr̃
ſm unũ duox modoz̃ũ: aut absolute:
aut in tpe p̃ti: t medicina utrozũq; ẽ
scia. Sil'r t absolute dr̃ ſm duos mo
dos: aut semp: aut in plurib⁹ dispõib⁹:
t eax trium medicina est scia.

Sermo ei⁹ ex eo quod efficit tolerat vt velit cau
sas efficiẽtes sanitatẽ trñ: t sunt sanãtes infirmi
tatem: t tolerat vt velit cũ eis causas efficientes
egritudinẽ: t causas efficiẽtes dispõem: que nõ est sani
tas neq; egritudo. Et sermo eius: aut cõseruat: tolerat vt
velit causas ꝯseruãtes sanitatẽ trñ: t tolerat vt velit eas:
t velit cũ eis causas retinẽtes egritudinẽ t dispositiõem
que nõ est sanitas neq; egritudo. t sermo eius: aut signi
ficat: vult signa. t sunt tria: signa sanitatis: t signa egri
tudinis: t dispositõis tertie. t ſmo eius: aut recipit: vult
t sermo eius: medicina est sciẽtia eozũ omniũ: vult reme
morari nos q; iste res sunt explanatio diffinitiõis medi
cine. t qum ita sit: tũc medicina est sciẽtia omniũ eox: t
ꝓpterea q; dimisit in ſmone suo isto rememorari dispõis
tertie: incipit ergo exponere esse eius ita t dicit: 6

Eutx uero t cã: t signũ: t corp⁹
t qõ simpl'r dr̃: t qõ ut nũc: ẽpl'r
unũqõq; dr̃. hoc qdẽ eo q; neutro con
trarioꝝ pticipet: hoc qdez eo q; utrisq;
cõtrarioꝝ: hoc aũt eo q; aliqñ qdẽ hoc
aliquãdo illo. Horꝝ uero ispox ſm du
os modos dicit̃: aliqñ qdez pticipãdo
utrozũq; cõtrarioz̃ũ equaliter: aliqñ
uero amplius altero.

Quod aũt non ꝓportionat̃ ad sani
tatẽ neq; ad egritudinẽ: qum sit
aut causa: aut signuz: aut corp⁹: siue di
cat̃ absolute: siue in tpe p̃ti: unũqõq; ſm tres dr̃ modos. Un⁹ eox ẽ: ne sit ꝓ
portionatũ ad aliqõ duox cõtrarioꝝ. t secũd⁹: ut sit ꝓportionatũ utrisq; sil'. t terti⁹: ut ꝓportionet̃ qñz ad unũ eox t qñz ad altex. t secũd⁹ horꝝ triũ dicit̃ ſm duo cõtraria: aut ut ꝓportionet̃ ad unũqõq; duox cotrarioꝝ equal'r: aut ut ꝓportionet̃ ad unũ pl⁹ qz ad altex.

Res, ꝓportionate t ꝯtinuate iam fuerũt tres: cau
sa: corpus: t signũ. t quãdoq; multiplicãt̃ cũ sa
nitate t egritudine t dispositõe que nõ est sani
tas neq; egritudo: proueniũt nouez. proficiat̃ ergo ex eis
illud quod ꝓportionat̃: t cõtinuet̃ cum hac dispositiõe:
t remanebũt ser: que quãdo multiplicãt̃ cum absoluto
semp: t cum absoluto ſm plures dispositões: t cum tem
pore p̃senti: proueniũt decẽ t octo. Et Gal. quidem re
memorat̃ in hoc capitulo dispositõis rerũ ꝓportionata
rum t cõtinuatarũ cum dispositõe in qua nõ euadit do
mini sanitas neq; egritudo: t dicit q; hec dispositio est
trina. ſ. neutralitas in trib⁹ significatis: t significatũ diui
ditur in duas partes. t secũdũ eoz̃ũ est duo: ergo fit hec
dispõ q̃ttuor: que qñ multiplicãt̃ cũ numero rex ꝓporti
onatax cõtinuatax cũ ea ꝓueniũt aut nouẽ si nõ diuidi
tur secũdũ: aut xij. si diuidit̃ secundũ. ſz qñ multiplicat̃ il
lud cũ absoluto semp: t cum absoluto ſm plures dispõ
nes: t cum tempe p̃ti: proueniũt aut vigitiseptẽ: si non
diuiditur secũdũ: aut trigitasex: si diuidit̃ secũdum. Et tu
potes notare istas diuisiões in tabula: t excitabitur per
illud mens tua: t verificabit̃ numer⁹ partiũ ad quas di
uidit̃ diffinitio medicine. 7

Est aũt t de toto termino dubita
tio q̃dã ſm locutõem: quã t ipax
oz determinare. In eo enix q; dicit me
dicinã eẽ sciam sanox egrozũ t neutro
ruz: significat̃ quidẽ t oim ptiũ: signifi
catur autem t quarundã: significatur
etiam t qualiuz. Sed omniũ quidem
incomphensibile est t impossibile: qua
rundam uero imperfectuz: t non arti
ficiale. Qualiũ uero t artificiale simul
et sufficiens ad omnes partes artis:
quas cõtineri dicimus in medicine dif
finitione.

et in annũciatõne totiꝰ huiꝰ diffinitõnis est locꝰ dubitatiõis quaz determinare oportet. Quod est: qa nos dicimꝰ qꝫ medicina est sciẽtia rerũ continuataz cum sanitate ⁊ egritudine ⁊ dispositõe: que nõ est sanitas neqz egritudo: lz ut intelligaꝫ ex hoc ꝑmone: quia est sciẽtia omniũ rerũ: ⁊ lz ut intelligaꝫ quia est sciẽtia quarũdam earꝫ sine quibusdam. Et lz ut intelligatur: quia est scientia cuiuscũqz rei ex eis quod inqritur: uerũ esse omniũ earũ non comprehenditur: neqz cõtineꝫ: neqz pueniꝫ ad illud. esse uero quarundã earũ est diminutum: ⁊ nõ assimilatur uie artificiali. Esse autẽ cuiuscũqz ex eis quod inquiritur sciẽtia: assimilatur uie artis medicine: ⁊ sufficit in omnibꝰ rebꝰ medicine ꝓticularibus ⁊ hec est intẽtio in diffinitione medicine.

Terauit Gal. rememoratõem diffinitõnis ꝑ dictionẽ suã diuersam a dictõe in eo qõ ꝓterijt: vt faceret scire aspiciẽtẽ: qz nõ oportet vt attẽdat ad dictõem quãdo remanẽt intẽtões intellecte comprehense. deinde dixit dubitatõem ⁊ fecit scire qꝫ intẽtio scientie que accepte est genꝰ medicine distictũ cũ differẽtia medicine essentiali est scia cuiuscũqz rei sciam inqtiꝛ ex partibꝰ medicine. quod est: quia indiuidua cuiuscũqz eoꝝ xxviij. ⁊ xxvi. sunt infinita. ⁊ hoc quidẽ appet ꝑ illõ quod ostẽdimꝰ in tractatu ꝓmo libꝛi nostri de iuuamento: in doctrina artis medicine: qꝫ iactãtia modernoꝝ dicentũ virtutes myrobalanoꝝ: ⁊ aliaꝝ medicinaꝝ: ⁊ infirmitatũ indiuidualiũ nouaꝝ est vana. ⁊ indiuidua accepta in medicina sunt infinita: sed nõ comphẽdunt neqz continẽt neqz pueniꝫ ad ea sicut dixit Gal. Et nõ sufficit in eis nisi vt sint apud nos canones ⁊ regule quibꝰ ꝓhibemus totũ quod occurrit ex eis nobis tñ. ergo quod dixit de medicinis simplicibꝰ in libꝛo suo: in istis medicinis nõ est nisi exempla exponẽtia doctrinã eiꝰ in qnqz tractatibꝰ ꝓmis eius. Quod autẽ dixiꝰ in illo libꝛo cõuenies sciẽtie Gal. ⁊ postẽ docuit nos intẽtõem medicine explanauit diffinitiõem eiꝰ ad ptes suas: ⁊ insinuauit ad narrãdũ eas ꝑm vnãquãqz: ⁊ fecit nos scire qꝫ medicina ẽ scia cuiuscqz eaꝝ ãꝑ inqr̃ sciam. s. qꝫ medicina ẽ canões ⁊ regule ꝺb̃ scire ⁊ intelligẽ ãcũqz res qrit̃ ex ptibꝰ eiꝰ. Incepit itez in hoc vt faceret intelligere vnãquãqz ptiũ medicine ad quas explanauit medicine diffinitõem: ⁊ incipit ex illis cum canonibus coꝛpoꝛum suscipiẽtium.

Finit tractatꝰ secũdꝰ: Incipit tertiꝰ.

Iacipiamus igitur a cõꝛporibus. primuz quidẽ qualia sana ⁊ egra ⁊ neutra contingat esse existẽtia. post hec uero de signis ⁊ causis oꝛatio nem percurramus.

Iacipiamꝰ ergo rememoꝛari nũc coꝛpoꝝ sanoꝝ egroꝝ ⁊ que non sunt sana nec egra que coꝛpoꝛa sint: de mũ sequaꝫ illud cum rememoꝛatione causarũ ⁊ signoꝛũ.

Ermo iste manifestus est: ⁊ significatio huiꝰ dictionis egra: ⁊ huius dictiõis infirma: vna est in sanatiua.

Anũ est autez simplr coꝛpꝰ cuctaton quidẽ exñs ex generatõne in simplicibꝰ ⁊ ꝑmis ꝑticulis: coequale uero his q̃ ex his cõponuntur oꝛganicis. Sanũ uero ut nũc est coꝛpꝰ qõ ꝼm ꝓsens tempꝰ est sanũ: est aũt ⁊ hoc quod ꝼm tempꝰ sanuz est coꝛpus eucraton ⁊ coequale: nõ ꝼm optimã eucrasiã ⁊ coequalitatẽ: sed ꝼm ꝓpꝛiaz ipius sani coꝛporis eẽntiã: uel ꝼm ꝓpam ipi sani coꝛporis qualitatẽ: semp tale est maxie eucraton: ⁊ maxie coequale: ut multũ uero ab optima cõpositõne derelictũ est: non multũ tamen.

Ideo ergo qꝫ coꝛpꝰ sanũ absolute est illud quod noiaꝫ eucraton. ⁊ illud quod noiaꝫ absolute eucraton est illud cuiꝰ fabꝛicatio ex ꝓncipio creatiõis in uẽtre matris sue est ꝼm tpamẽtuz cõplonis mẽbꝛoꝝ suoꝝ simpliciũ ꝓmoꝝ ⁊ equalitatẽ ꝓpõnis instrumẽtoꝝ ꝓpositoꝝ ex illis. Et sanuz coꝛpꝰ ut nũc est illud quod est ita in hoꝛa ꝑsenti: ⁊ hoc etiã in hoꝛa in qua est sanũ: est tpate cõplonis ⁊ equalis ꝓpõnis. uez̃ tñ ipius tpantia ⁊ ipi equalitas: nõ sunt ꝼm meliozẽ dispõnez eq̃litatis: lz est ei tpãtia ꝓpa: sed semp ita est in ultimo tpantie complonis ⁊ cõpositõis. Coꝛpꝰ autez sanatiuũ eucraticũ quod ex eo est i pluribus dispõnibus ita est illud quod minuitur a meliozẽ dispositionũ: diminutione non multa.

Ostq̃z Gal. explanauit diffinitiõez medicine ad suas ptes: ⁊ docuit discipulũ qualr sciaꝫ id cuiꝰ querit̃ scia ex eis: incipit hic exponere vnãquãqz ptiũ diffinitõis medicine: ⁊ ex eis sunt coꝛpa suscipiẽtia. hec. n. ꝼm qꝫ ipe determinauit ea sunt diuersa. sana q̃dez paulo ante docuit qꝫ sunt tria. ⁊ ꝓpter illud incepit in

fmone exponere vnūquodq; eoꝝ: ⁊ noiauit sanū semp simplr eucraticū: vt significaret p hāc dictiōem eucratiā cuꝫ: assiduitatē sanitatis ⁊ exuberantiā eius. ⁊ significat p hāc dictiōez: cōplexio: coniūctiōem q̄ttuoꝝ qualitatuꝫ que sunt ca. fri. ſic. ⁊ hu. adinuicē. Et significat p hanc dictionē sanū simplr. hec. n. dictio est in vſu in ſciētijs ⁊ artib⁹ fm q̄ ipa est nomē cōe. Medici ergo voluerūt p eā q̄ est simplr ⁊ est impossibile vt cōponat cū alio. ⁊ membꝝ fim: liū ptiū est omne mēbꝝ cui⁹ ptes silēs sunt ī substātia sua cū toto: ⁊ nomē eaꝝ est sicut nomē eius. verbi gratia: hoc frustū ossis est simile sue substātie: qum subā ossis ⁊ nomē ei⁹ est os sicut nomē ei⁹ toti⁹. ⁊ hoc frustuꝫ carnis simile est substātie sue: qum substātia carnis ⁊ nomē ei⁹ est caro: sic̄ nomē substātie carnis toti⁹. ⁊ b̄ frustū vene est simile substātie sue: quꝫ subā toti⁹ vene ⁊ nomē ei⁹ vene ē sicut nomē toti⁹. Et mēbra quidē ptiū similiuꝫ sunt multa: sicut os: neruus: vene: arterie: caro: piguedo cartillago: cutis. Et instrumētale est dictio q̄ significat apud medicos mēbꝝ cōpositū ex mēbris ptiū similiū. et intētio. i. diffinitio ei⁹ est q̄ est instrm aīe exīti in corpe quo efficit quasdā suas opatōes. Et mēbra q̄dē instrm alia sunt multa: sicut cor: epar: cerebꝝ: testicul⁹: stomachus: splen: pulmo: renes: vesica: oculi: aures: nasus: os: man⁹: pedes: collū: pect⁹: dorsum. ⁊ cōplexio cuiuſq; mēbroꝝ ē opositoꝝ cōposita ex opl'one mēbroꝝ ptiū filiū ex quib⁹ componūt. Compl'ones aūt mēbroꝝ similiū ptiū nō est res vna ⁊ eadem. ⁊ complexio ossis est alia a compl'one neruī. ⁊ cōplexio vene est alia a compl'one arterie. ⁊ fm hoc exemplū vnicuiq; mēbro cōsimiliū ptiū cōplexio est propa. Et q̄ vnūquodq; est cōicās compl'onē suā ꝓpaz puenit ex cōpl'onib⁹ eaꝝ oīm cōplexio tpata. Naz declinatio opl'onis ossis ⁊ neruī ad frig⁹: tpat declinatōez cō pl'onis arterie: ⁊ carnis ad calorē. Et cutis q̄dē inter hec mēbra similiū ptiū tpate opl'onis ē pcipue cutis iteriorꝫ ptis palme q̄ ē opl'onē suā ꝓpam oīs. at vo oplexio fit diuersa ꝓpter diuersitatē etatꝫ regiōis ⁊ opatōis ⁊ alioꝝ. Manifestū g̃ ē q̄ opl'oni vniuscuiuſq; mēbroꝝ ptiū similiū ē latitudo. ⁊ sanitas est in opl'one vt ꝓportionē ꝓpl'ones mēbroꝝ ptiū similiū. ſ. vt sit fm semitā exempli ꝓportio opl'onis ossis in etate puericie ad cōpl'onē carnis: sicut cōplexio ei⁹ ad eā in etate iuuētutis aut adolescētie aut senij: ⁊ fm hoc exemplū in relīs. g̃ corpoꝝ sanioꝝ semp cōpl'ones mēbroꝝ similiū ptiū sunt fm ꝓportionē vnā: ⁊ hec ꝓportionabilitas quidē ē tpātia. g̃ vnicuiq; mēbroꝝ instrāliū cōpositoꝝ ex mēbris similiū ptiū est cōplexio ꝓpa in q̄ttuoꝝ reb⁹: quaꝝ vna ē numer⁹: secūda q̄ttas: tertia forma: q̄rta situs. ⁊ eq̄litas cōpl'onis cuiuſq; eoꝝ est vt saluet sua ꝓpa opō in vnoquoq; eoꝝ q̄ttuoꝝ. Manifestū est igit q̄ q̄ttates eoꝝ sunt diuerse. nam ipa nō cessant augmētari donec assequāt vltimuꝫ terminū sue adolescētie: deinde stat augmētū eoꝝ. equalitas ergo opl'onis est semp vt remaneat fm ꝓportiōem vnā in suis q̄litatib⁹. q̄ ergo aggregat in corpe vno vt fit tpate opl'onis ⁊ eq̄lis opōis: tūc Gal. vocat illud melioꝝ formā corpis: ⁊ iam oīsum est q̄ meliori formaruꝫ nō est latitudo superioris ⁊ inferioris: q̄a iam bñt intēsionem ⁊ remissionē si latitudo eēt equoca ad diuersa. ſ. ad corp⁹ sanū: ⁊ cām sanā: ⁊ signū sanū. Nā vnūqōq; istoꝝ dicit sanū semp tale siue in melioꝛe formaꝝ: ⁊ hoc tetigit in multitudine eoꝝ que currūt. ⁊ dicit latitudo opō latā in duob⁹. ſ. tpantia opl'onis: ⁊ eq̄litate opōnis: ⁊ quā do minuit cōplexio ⁊ tpantia aut opō diminutiōe q̄ nō minuit: dicit illa q̄dē adhuc talis que nō videat ipedire opatōes diminutōe. que vo immutat vel manifestat tūc iam corp⁹ immutat a meliori formaꝝ: ⁊ q̄ est ita sanitas ei⁹ ⁊ est firma. verūtamē firmitudo ei⁹ est intra firmitatē sanitatis corpis quod ē in meliori formaꝝ. ſ. sanatiuū. et ꝓpter illud est hoc corp⁹ sanū fm plures diſpōes. ſ. ī plurib⁹ etatib⁹ ⁊ regiōib⁹ ⁊ diſpōib⁹ ⁊ similib⁹. ipe aūt intelligit p diſpōnes tres has ⁊ eaꝝ opatōnes. Et q̄ diminuit opl'exio ⁊ compō diminutōe plurima donec fiat corp⁹ susceptiuū egritudinis: tūc nō nomiat sanū nisi in horꝛa pñti. Nam in hac horꝛa sunt opl'exio in eo ⁊ opositio fz aliquā diſtantiā ꝓpam. ſ. infra eq̄litatē suā in pluribus diſpōibus. Et manifestū est q̄ sanitati cuiusl'bet corpis est latitudo que ē ꝓter latitudinē eius ī corpe alio. naz sanitas ceci hac diſpōne alia ē a sanitate claudi. 3

Egrū uero corp⁹ simplr ē quod ex generatōe aut diſtpatū in his que similes habent partes: aut nō coequale in organis: aut in utrisq; simul.

Corp⁹ egrotatiuū est id qō natū ē aut fm cōpl'onē malā mēbroꝝ similiū ptiū: aut fm inequalitatez membroꝝ instrāliū: aut fm duas res siml'.

Quia postq̄ puenit cum corpe sano absolute ad corp⁹ sanū ī horꝛa pñti: ⁊ appet q̄ b̄ corp⁹ ē male opl'onis aut opōnis aut vtriusq; sil'. ⁊ q̄a nō puenit ad ipm equalitas nisi q̄dā ī horꝛa ꝓpa ī qua ē sanū: declarat ide q̄ b̄ ē ex corpib⁹ qō ē egrotatiuū: tūc manifestū ē q̄ ꝓpalauit ipm in hoc sermone ē mediū: aut fm opl'onē malā mēbroꝝ ptiū similiū: aut fm inequalitatem mēbroꝝ officialiū: aut ambas res sil'. Et egrotatiuū q̄dez nō ē egꝛ: sed ē illud ad qō apꝛopriāt ⁊ ꝓpāt egritudies ex causis infirmātib⁹: q̄tuis debiles sint aut parue: ⁊ nō fuit ī eo qō ꝓterijt oīsum ei hoc corp⁹: ⁊ ꝓpter illud nō numerauit ipm ī ptib⁹ diffinitōis. postq̄ āt declaratuꝫ ē ei: dixit illud ī vestigio loci ī quo declaratū ē ei. 4

Egrū uero ut nūc ē corp⁹ egrotās in tpe in quo dī tale exīs. Manifestū ē aūt q̄ ⁊ hoc fm q̄ tps dī cē egꝛ aut diſtpatuꝫ ē in silēs bñtib⁹ ptes: aut ineq̄le in organicis: aut in utrisq; . Et sp q̄dē egꝛ ē qōcūq; ex generatiōe aut diſtpatū satis exīs in simplicib⁹ pticul' aut in oib⁹: aut in qbusdā: aut maxime dñantibus: aut etiā ineq̄le in organis. Sil'r uero ⁊ his: aut oib⁹: aut qbusdā: aut maxie dñantib⁹: aut etiā ineq̄le organicis. Et multū uero egꝛ ē corpus ab hmōi malicia derelictū: nōdū uero in medio. i. neutralitate constitutū.

Et corp⁹ egꝛ ut nūc est illud qō est infirmū in horꝛa in q̄ dī q̄ est ita: ⁊ hoc etiā in horꝛa in q̄ dī q̄a ē infirmū ē male opl'onis in mēbris similiū ptiū: aut ab eq̄litate egressuꝫ in mēbris instrālibus: aut aggregās ambas res simul.

Et corpus egrum semp est illud quod est natū fm cōplonē longinquā ab eqlitate in mēbris simplicib⁹ p̄mis omnib⁹ aut unitōe coꝝ: aut ipoꝝ sblimioꝝibus aut fm cōplonē longinquā ab equalitate in mēbris instralib⁹ omnib⁹: aut unitōne ipoꝝ: aut coꝝ sublimioꝝib⁹. Corpus uero egrū in plurib⁹ dispōnibus est illud quod iam diminuit: ⁊ nō ꝓsequit dispōem mediā.

Narrauit Bal. ī partib⁹ diffinitōis corp⁹ infirmū: ⁊ multiplicauit ipm p absolutū semp: ⁊ p absolutū fm plures dispōnes: ⁊ p tps pñs. et sic incepit in corpib⁹ sanis a melioꝝ eoꝝ oīuz: sil'r incipit a corpoꝝib⁹ infirmis a melioꝝ eoꝝ oīuz. nam corp⁹ infirmū in boꝝa pñti trī: est ī alia boꝝa sanū: in alia infirmū: aut ē in dispōne que nō est sanitas nec egritudo. ⁊ corp⁹ infirmū semp est ī tota vita sua infimuz: ⁊ nō est ei boꝝa in q̄ dicat' ꝙ est sanū. Et egrū corp⁹ in plurib⁹ dispōnib⁹ est corp⁹ qō est infirmū in plurimo vite sue: ⁊ ī malicia ei⁹ minoꝝ est malicia egritudis semp. Et sermo ei⁹: Et nō ꝓsequitur adhuc dispositōez mediā. ſ. corpoꝝa q̄ neq̄ sunt sana neq̄ egra semp: sunt media ⁊ melioꝝa eo. Jaz ḡ declaratū est ꝙ meli⁹ corpoꝝ infirmoꝝ ē illud qō est infirmuz in boꝝa pñti: ⁊ sanū in alia: deinde qō est infirmū in plurib⁹ dispōnib⁹: deinde qō est infirmū semp. hoc. n. corp⁹ est ī formis deterioꝝib⁹: sic corp⁹ sanatiuū est ī formis melioꝝib⁹. ⁊ a fmone ei⁹: longinqū ab eqlitate: est itellectū qz vult malicia cplonis aut cōpositōis. malicia q̄dez cōplexiōis est in mēbris partiū sil'uz. sed malicia cōpositionis est in mēbris instralib⁹: ⁊ est īmutatio ei⁹ ex quo cōponit membꝝ instrumētale: aut in quātitate eius: aut in forma: aut in situ. 5

Quoniā autē ⁊ neutrū corp⁹ tripliciter dicebat'. hoc quidem in eo ꝙ neutra extremarū dispōnum pticipet: hoc uero utraq̄: hoc autē eo qō aliquā do qdē hac: aliqñ uero hac. fm p̄mum quidē significatū neutrū erit corp⁹: medium uero existens sanissimi corpoꝝis ⁊ egerrimi.

Oximⁿ iaz ꝙ corp⁹ quod nō est sanum neq̄ egrū dicit' fm tres modos. quoꝝuz un⁹ est ut nō sit in eo neq̄ una duaꝝ dispōnuz cōtrariaꝝ fm ultimitatē ipaꝝ. ⁊ secūd⁹ est ut in eo aggregent' due dispōnes. ⁊ tertī⁹ est ut sit ī eo una duaꝝ aliqñ: ⁊ altera aliqñ. Corp⁹ autē quod nō est sanū neq̄ egrū fm itētionē p̄mā est mediū fm ueritatē ⁊ perscrutatiōem inter illud quod est in ultimo sanitatis: ⁊ inter illud quod est in ultimo egritudinis: ita ꝙ ꝓmixta sunt cōfuse adinuicez ꝙ nō discernit' aliqō esse p se: ⁊ hoc toto tpe egritudinis.

Dle he dispōtiōes sunt ōtinue. ſ. sanitas: ⁊ infirmitas ⁊. ⁊ vltimū sanitatis est melioꝝ formaꝝ. ⁊ vltimū egritudis est deterioꝝ formaꝝ. Et diuisit dispōnez q̄ non ē sanitas neq̄ egritudo trib⁹ diuisiōib⁹: quaꝝ una est ut nō sit in eo neq̄ una ex sanitate ⁊ egritudine fm vltimitatē eaꝝ. ⁊ dixit in hoc: qz est mediū fz remotē ⁊ pcutationē inē melioꝝē formaꝝ ⁊ deterioꝝē eaꝝ sed lōgitudo eius ab una quaq̄ eaꝝ est longitudo una. fignificat ergo p id: ꝙ sanitas ē in eo cōmixta cuz egritudine: sicut oleū cū aqua. ⁊ utrūq̄ ab alio discernit'. Et sic cūda ē ut aggregēt' sanitas ⁊ egritudo fil' in eo: ⁊ ē fi sint quedā mēbra sana: ⁊ q̄dā eoꝝ infirma. Et tertia est ut sit qñq̄ sanū: qñq̄ egrū. Declarauit igit' p id ꝙ non diuersificat' fm'e Arist. in b ꝙ non ē inter sanitatē ⁊ egritudinē alia dispō equalis ī genere. Et isti tres modi qñq̄ multiplicant' cuz absoluto semp: ⁊ cū absoluto ī plurib⁹ dispositōibus. ⁊ cū tēpoꝝe pñti ꝺueniūt. ꝛc. dispōnes: ⁊ ipse explanat illud in hoc fmone. 6

Et huiusmodi quidē hoc simplicit' tale est: quoniā ex generatōe tale cōstitutū est. Hoc uero ut nūc qōcūq̄z in pñti tpe mediuz uere existit ⁊ sanissimi corpis ⁊ egerrimi. Cius uero quod simpl'r est: hoc quidē semp tale: quoniā in omnib⁹ etatib⁹ semp maxie pmanet tale. Hoc uero ut m'tū: qñ mutationes q̄sdā est accipiēs. Scōz uero secundū significatū neutrū erit corp⁹ contrarijs simul dispōnibus pticipās ex generatōne: aut fm unā ptem: aut fz duas differentes. scōm unam quidez: si fm alterā oppōnem eucraton fuerit effectiuaꝝ qualitatū: aut fm utrāq̄z quidez: sed circa formatōem aut p. ſ. magnitudinē: aut numeꝝ pticulaꝝ: aut positionē lapsuū: aut ecōuerso. in his quidez correctū omnib⁹: aut in quibusdam: in crasi uero delinquēs. In differētib⁹ uero ptibus ⁊ fm oēs oppositiōes potest aliquid cōtrariorū pticipare simul. Et semp quidez tale est fm omnes etates manēs simile. ut multū uero est: quod ⁊ pmutat'fz aliquid'. Jta uero ⁊ quod ut nūc: neutrū erit corpus fm secundū significatū: aut eo quod fm unam ptez hec habeat sana: hec uero egra: aut ihe rentiuz ei: aut circa partes differētes. Scōm uero tertiū significatuz neutrū

erit corpus. quod quidez modo sanũ: modo egrũ in parte fit temporis: quẽ admodũ inberet aliquibus pueris qdẽ existentibus sanos esse: adolescẽtibus uero factis egros l'econuerso. In uno uero tempore ita neutrũ uere quidem non contingit consistere: scõm uero latitudinẽ contingit. Scimus uero qñ nunc dupl'r dicit.

Et id quod dicit: quoniã ita est sermone absoluto est natũ fm illam formã. t qđ dicit: quod ita ẽ nunc: est illud quod est in borа p̃senti. Mediuz uero qđ est sanius inter corpora eoz t egri inter corpa eoz: t ex eo qđ dicit ex eo qđ est fmone absoluto: est qđ est ita semp: t est illud qđ remanet in oib etatib fz illã dispõnez: t ex eo qđ est in plurib dispõnib: est illud cui accidũt mutatões quedã. Et corp qđ nõ est sanũ nec egrũ fm intentionẽ secundã: est illud qđ natũ est fm aggregationẽ duarũ dispõnuz ꝓtrariaz in eo: aut i mẽbro uno: aut in diuersis. in mẽbro qdẽ uno qñ est in una duaz spẽz ꝓtrarietatis inter q̃litates efficaciores tẽperatũ aut qñ est tẽperatũ in duab spẽbus sit: uerũtamẽ hz nocumentũ in forma sua aut in quãtitate sua: aut in nũero suaz partiũ: aut in situ suo. t qñ est fm ꝓcessionẽ illi qđ est in istis: tũc est sanuz in oibus istis: aut in quibusdã eaz: uez tamẽ est lapsuz in sua opl'one. in mẽbris uero diuersis est possibile cũ illo ut aggreget corp unuz duo cõtraria in oib spẽbus ꝓtrarietatis. t qđ est ita semp: est qđ remanet in oibus etatib fm illã dispõnez. t qđ est ita in plurib dispõnibus: est illud cui iam accidit mutatio. t similiẽ etiam corpus qđ dicit q non est sanuz neqz egrum ut nunc: scõm intentionẽ secundã: aut est quoddã eius qđ est in eo sanũ: t quoddã ei est egz: aut in membro uno: aut i membris est diuersis. Et corp quod non est sanuz neqz egrũ scõm intentionẽ tertiã: est illud quod ẽ quãdoqz sanũ: qñqz egruz: sicut accidit i quibusdã qui sani fuerũt in puericia: t postquaz fuerũt adolescẽtes infirmi fuerunt: aut ecõuerso. In borа aũt una non est possibile ut sit corpus scõm hanc intentionẽ neqz sanum neqz egrum. Q si tu estimaueris borе latitudinẽ: tunc iam possibile est illud. t nos scimus q nunc dicit scõm duos modos.

Iste sermo apparens est: verũtñ nõ fit diuersus in diſpõne que nõ est sanitas neqz egritudo sententie Aris. t bmõi sermonis plurimũ est intellectũ: verũtamẽ in eo est dictio post dictõem expositõne indigẽs: t ex eo est fmo ei: nũc. naz hec dictio significat apud medicos borã p̃tẽ: t significat apõ philosophos pũctũ diuidentẽ inter tempus preteritũ t futuꝝ. t borа p̃s apud medicos dicit fm duos modos. vn corpuz est q̃titas eius parua: t hippo. nomiauit hãc borã strictã. t alter mod est quãtitas eius ampla: sicut iste dies: aut sic iste ionuz: aut sicut ista septimana: vel sicut iste mẽsis: vl sicut iste annus. Et ex illo est sermo eius: qualitates eius actiue. Iste. n. qualitates sunt caliditas: t frigiditas. caliditas quidẽ nominat actiua: qñ separat eius partes cui supuenit. t ꝓpter illud diffinit eam Gal. qa ipa sepat res diuersas: t diffinit eam Aris. quia aggregat res homogeneas. frigiditas vero nomiat actiua: qñ ipa aggregat partes ei cui supuenit: t phibet sepatõem eius: t ꝓpter illõ inuenim q ipa aggregat res. Qualitates aũt passiue sũt humiditas t siccitas. humiditas vero nomiat passiua: qz per eam fit facilis passio ei cui supuenit: sed siccitas nominat passiua: qñ per eam fit passio difficilis ei cui supuenit. t duaz spẽz vna est species actiuaz qualitatũ: et altera ẽ species passiuarũ qualitatũ. 7

Sanum uero t egrũ t neutrũ corpus quotiẽs dicitur: t quale unũquodqz est: sufficiẽter determinatũ est De signis uero deinceps dicẽdũ est.

Iam determinauim de esse sani corpis t egri: t ei quod nõ est sanuz neqz egrũ: t ostẽdim fm quot modos unũquodqz eoruz dicit: t que res sit unũquodqz eorum determinatõne sufficienti: t oportz ut sequamur illud rememorando esse signoꝝ.

Iam determinauit quidez q corpora sana sunt tria: t infirma tria: t que nõ sunt sana neqz infirma nouem: t egrotatiua vnũ. Sunt ergo omnia corpora sumpta in diffinitiõe medicine. xvi. Cognitionẽ dispositõis cuiuslz ipsoꝝ compleuit: incipit hinc in cognitione signoꝝ.

Finit pars ꝑma que de corporibus.

Incipit pars secūda de signis. 1

Sunt autē ⁊ horū ipōrū sana quidem quecūqz p̄sentis sanitatis sunt signa demonstratiua: ⁊ future p̄nostica: ⁊ p̄ius facte rememorati ua.

Dico ergo q̄ signorū alia sunt sanitatis: alia egritudinis: alia dispositōis: que nō est sanitas nec egritudo. signa ergo que sanitatis sunt: alia significāt sanitatē p̄sentez: aut indicāt eam antequā sit: aut rememorantur eius postq̄z iam fuit.

Signa sanitatis p̄ntis sunt vt currāt opatiōes fm q̄ est in eis natura absq; ꝓhibitōe. ⁊ hoc horū signorū est vt conseruet fm q̄ ipsa est: ⁊ quādo videt medic⁹ q̄ aliquod eorū cōmutatio aliqua: inqrat ablatiōem ei⁹ quod mutauit ipm donec remaneat sanitas fm dispōem suā. ⁊ signa sanitatis indicatiua sunt multa: quorū oīm fortiora sunt signa vehemētie ⁊ rutis in dispōne egri: ⁊ con ualescētie ei⁹ post ei⁹ sepatōem: deinde signa digestōnis: postea signa crisis salue. ⁊ hec quidē signa indicāt aduētum sanitatis in dispositōe egritudinis. Et lucrū horum signorū medico quidē est qm̄ cōfortat p ea seipm: ⁊ p̄pat ei⁹ vt cōueniāt de conditōe p̄missa: ⁊ firmat q̄ per fidem spopondit de eo quod in conditōe fuit: ⁊ infirmo q̄dem qm̄ indicat ei medic⁹ illud quod videt: ⁊ indicat suis amicis: ⁊ facit eos scire salutē eius: ⁊ qm̄ euadit ex egritudine sua fit bona fama eius: ⁊ extollit eū suis narratōib⁹ infirmus. Et signa sanitatis rememoratiua sunt illud q̄ seruat medic⁹ de dispōne sanitatis ante infirmitatē. s. qualiter fuit cōplexio corpis ⁊ forma ei⁹ in raritate ⁊ spissitudine ⁊ alijs. q̄ si medic⁹ nō fuerit sciēs infirmū ante egritudinē eius: tūc ipse indiget vt discat p̄ interrogatiōez et estimationē qual⁹ fuit dispō eius in sanitate donec sciat p illud declinatiōez corpis a sanitate sua: fiē si iterroget de appetitu ei⁹ quo appetebat cibum: aut q̄d suscipiebat ex eo: ⁊ in qua hora suscipiebat eū: ⁊ qm̄ egritudini nō sūt paroxismi ⁊ interpolatōes in quib⁹ cibet infirm⁹: cibet i hora ꝯsuetudinis sue in sanitate dum nō ꝓhibet ab illo inceptio paroxismi. ⁊ si contigat vt fit interpolatio paroxismi in hora consuetudinis sue accipiēdi cibum: det in illa hora cibus fm fiduciam. 2

Hora uero signa: ⁊ p̄ntis egritudinis demōstratiua sunt: ⁊ future pronostica: ⁊ p̄us facte rememoratiua.

Et signa egritudinis p̄ntis sunt q̄ significāt egritudinē p̄item: aut indicāt egritudinē que erit anteqz sit: aut rememorari faciūt eius quod fuit.

Signa egritudinis p̄ntis sunt ablatio operationū: ⁊ resistētia egritudinis: ⁊ horū signorū lucrū ē cognitio egritudinis: quare resistat ei cū eo quod est ei cōtrariū. ⁊ signa indicatiua egritudinis sunt diminutio operationū a suis dispōibus in sermone absoluto: mutatio operationū a dispōib⁹ suis naturalib⁹. Et lucrū horū signorū est vt antecedat medic⁹ cum p̄seruatōne: euacuet corp⁹: aut mutet illud quod est accidēs i eo donec ꝓhibeat per illud casus corpis in egritudinē. ⁊ signa que rememorari faciūt egritudinis ⁊ eius quod p̄cessit ex ea sunt sicut discoleratio: extenuatio: debilitas mēbra: ⁊ cita. Et lucrū earū sic dicit hippo. i p̄mo li⁹ ꝓnosticorū: ē vt ꝺfidat de eo ifirm⁹ ⁊ sui: ⁊ ꝺmittit se i manib⁹ ei⁹: ⁊ fit ei potētia curādi eū fm q̄ oportz: ⁊ appareat solertia ei⁹ cū arte: ⁊ bonitas scie ei⁹: ⁊ alia q̄ sunt sicut ista. 3

Cōm uero hoc ⁊ neutra: ⁊ que neutrarū dispositionū demōstrātia sunt: ⁊ ꝓnostica: ⁊ rememoratiua. Et sunt signa fm aliquid quidē sanā: fm uero aliquid quidē egram declarantia dispōnem: ⁊ hec qdez fm tempora sanis ⁊ egris insunt.

Et fm hoc exemplū signa dispositiōis que nō est sanitas neq; egritudo sunt que significāt illā dispositionem que nō est p̄sens: aut indicat eam anteq̄z sit: aut rememorat eius postq̄z fuerit: ⁊ sunt illa que omnino nō significant aliquā duarū dispositionū: aut nō sunt digniora magis ut significent unam harū duarū dispositionū. s. sanitatis ⁊ egritudinis plus q̄z alterā: aut que significāt uno modo dispositiōem sanitatis: ⁊ alio modo dispositōez egritudinis: aut que significant quandoq; dispōnem sanitatis: ⁊ quādoq; dispositionē egritudinis. ⁊ istorū iterū esse currit fm tria tempa fm similitudines: ⁊ qua currit esse signorū egritudinis: ⁊ esse signorum sanitatis.

Audi sermonē ei⁹ dispōis. nā ipe significat p ipm q̄ ipse sunt tres neutralitates. ⁊ si fuerit memor ei⁹ qō p̄terijt de expōne nra ibi dixim⁹: q; b dispositio est cōposita ex sanitate ⁊ egritudine: aut fm cōmixtionē vtriusq; aut fm compōnez aliquarū: tūc scies ex signis sanitatis ⁊ egritudinis signa hanc dispōnū triū: ⁊ multiplica ea cū absoluto semp: ⁊ cū absoluto fm plures dispositōes: ⁊ cū tempe p̄nti: deinde multiplica quodq; horū triū cū p̄terito: ⁊ scies rememoratiua illius dispōis ⁊ futura: ⁊ scies indicatiua ei⁹ in p̄nti: ⁊ scies per illud quod dixim⁹ lucrū cuiuslibz signa p̄ntia: ⁊ scies per illud quod dixim⁹ lucrū cuiuslibz horū signorū. Et determinabit quidē Gal. in eo q̄ futurum est de esse signorū: quia p̄parabit tibi vt inuenias ex teipso totum quo indiges ex eis. 4

Pellat aūt hec omia qdem signa a ueteribus medicis pronostica:

ꝛ ſi pñtium aut ꝓteritoꝝ aut futuroꝝ declarantia ſunt.

ET q̄zuis iam appꝛopauim⁹ ſigna que ſignificāt rez pñtem nomie ſignificatiua: ꝛ ſigna q̄ ſignificāt rem futurā indicatiua: ꝛ ſigna q̄ ſignificāt rez que iam fuit rememoꝛatiua: tñ nos iuenim⁹ antiquos noiaſſe oia ſigna indicatiua: quāuis ſignificent rem pñtez uel rem q̄ iam fuit.

Sermo iſte eſt intellectus. 5

ET utilitas qdez magna: ꝛ demonſtratiuoꝝ ꝛ ꝓnoſticoꝝ: minoꝛ uero rememoꝛatiuoꝝ.

ET maioꝛ quidē utilitas nō eſt niſi ſignoꝝ ſignantiū rem pñtem aut futurā: unde utilitas ſignoꝝ rememoratiuoꝝ ei⁹ qō fuit eſt minoꝛ illis.

Utilitas vō ſignoꝝ rez pñtez ſignificantiū eſt neceſſaria i arte medicine ꝓpterea q⁹ opatōes medicine ꝓticulares oēs ꝓcedētes ꝛ pendētes ſunt ex eis: ꝛ ꝓpterea q⁹ p ſigna indicatiua ſcīt̄ qō futuꝝ eſt: ꝛ ꝓparas ei qō neccriuꝝ ē: ꝛ accipis ei ꝓparationē ſuaz: ꝛ ꝑſiliaris in eo aſſi ꝓpatione ſuaz: fiūt etiā ꝓpinq̄ neceſſarijs i opationib⁹ medicine ꝓticularib⁹. p ſigna vō rememoratiua nō fit iuuamentū in opationib⁹ medicine ꝓticularib⁹ cui ſit quātitas: ꝛ ꝓpter illud non ſūt neceſſaria necq̄ ꝓxima neceſſarijs. 6

EXiſtentib⁹ uero ſanis: bis qdē ſimpliciter: bis uero ut nūc: q̄ ꝛ ſana dicunt̄ ſimplicit̄: ſanoꝝ coꝛpoꝛū duplicē dixim⁹ eſſe differētiaz: hec qdez eoꝝ ſemp eſſe talia: hec uero ut multū. ſemper qdez talia quecūq̄z hñt optimā cōpoſitionē: ut multū uero q̄cūq̄z ab hac non multū deficiunt.

ET coꝛpoꝛa ſana ſm duos modos dicunt̄: ex eiſ abſoluto ſmone: ꝛ ex eis ut nunc. Et iam dixim⁹ q⁹ coꝛpoꝝ q̄ dicunt̄ ſana abſoluto ſmone due ſūt ſpecies: ꝓpterea q⁹ q̄daz eoꝝ ſūt ſana ſep ꝛ quedā eoꝝ ſūt ſana in plurib⁹ diſpoſitionib⁹. ſana qdez ſemp q̄ ex eis ſūt ſm melioꝛē foꝛmaꝝ. ꝛ ſana quidē in plurib⁹ diſpōnib⁹ ſunt q̄ ex eis diminuūt̄ ab illa foꝛma: ſz nō ē diminutio eoꝝ mlta.

Tetigit ſmonē ſuū Galien⁹ in coꝛpoꝛib⁹ ſanis ut faciat rememoꝛari aſpiciētez i libꝛo ſuo ei⁹ qō ꝓterijt ut repñteē ſemp in mēte ſua in oi loco id qō pendet cuz eo: ꝛ ex eo i quo ꝓterijt ſmo. poſtq̄ eni ipſe adheſit ſup ſciam ſignoꝝ eoꝝ: facit nos rememorari ſmonis ſui in eis. 7

COgnitōes uero eoꝝ ꝛ ab inheréti bus ſm ſubſtātie eoꝝ rōnez opoꝛtet fieri: ꝛ ab his q̄ neccitate hec ꝓſequuntur effectib⁹ ꝛ caſib⁹: que etiā accidētia uocamus ꝓpꝛie.

OPoꝛtet ut ſignicet̄ ſup ea ex reb⁹ que ſunt ex eis in diffinitiōe ſbe eoꝝ: ꝛ ex opationib⁹ ꝛ accñtib⁹ que ſequunt̄ iſta neceſſario.

SIgna copoꝝ ſanoꝝ tria ſūt. vnū eoꝝ ē qō eſt aſſumptū ex eo qō ineſt eis i diffinitiōe eoꝝ ſubſtātie: ꝛ iſta ſigna ſūt neccrie verificatiōis. ꝛ ſcōa ſumpta ſūt ex opationib⁹ mēbroꝝ: ꝛ iſta itez ſūt apparētis veritat̄. ꝛ tertia ſunt ſūpta ex accñtib⁹ ꝓſequētib⁹ ab eo qō eis eſt in diffinitiōe ſubſtātie eoꝝ ꝓſequētib⁹ iteruꝝ ab opationib⁹: ꝛ iſta multotiēs ſunt veridica: ꝛ qō ex eiſ mētit̄raꝝ ē fz min⁹: qō eſt optime tpantie ſigni. 8

SUbſtātia qdez ipſa eoꝝ q̄ in optima compōne ſunt: cōtempantia ſimiles quidē partes hñtiuꝝ in calidita te ꝛ frigiditate: ꝛ ſiccitate ꝛ humidita te. Oꝛganicoꝝ uero in quātitate ꝛ q̄litate cōponentiū ea: ꝛ adhuc in foꝛmatiōe ꝛ poſitione particulaꝝ uniuſcuiuſq̄z ꝛ totius oꝛgani.

AGuba qdez ipſa tunc q̄ñ coꝛp⁹ eſt ſm meliozē foꝛmā: nam ex ſignifi ei⁹ eſt eq̄litas mēbroꝝ ei⁹ partiū ſiliū in caloꝛe ꝛ frigoꝛe: hūiditate ꝛ ſiccitate: ꝛ eq̄litas mēbroꝝ eius inſtrumē taliuꝝ i quātitatib⁹ partiū ex q̄bus ſunt cōpoſita: ꝛ nūcro coꝝ ꝛ foꝛma cuiuſlibet partiū ꝛ in loco: ꝛ foꝛma inſtrumē talis totius ꝛ loco eius.

IAm ꝓteriit ex ſmone nſo q⁹ eq̄litas cōplexiōis vnoquoq̄z mēbꝛo partiū ſiliuꝝ ē cōplexio conueniens ei: ꝛ iſta quidē membꝛa diuerſa ſūt. ꝛ ex eis eſt membꝛ ſup qō caliditas ē magna vincens ſic̄ caro. ꝛ ex eis eſt mēbꝛ ſup qō eſt frigiditas vincēs: ſic̄ neru⁹. Et in coꝛpoꝛe q̄dez toto q̄ñ ꝓpoꝛtionalitas complexionū mēbroꝝ ſimiliū partiū eſt ꝓpoꝛtionalitas ex q̄ fit cōpoſitio ſine cōplexio coꝛpoꝛis equalis: ꝛ cōpoſitio mēbroꝝ inſtrumētaliū. Eſt etiā duoꝝ modoꝝ. vn⁹ eoꝝ eſt cōpoſitio inſtꝛalis toti⁹: ꝛ alter ē cōpoſitio mēbroꝝ officialiuꝝ cui⁹ exemplū eſt q⁹ man⁹ eſt mēbꝛ inſtrumētale vnū cōpoſitū etiaꝝ ex mēbꝛis inſtꝛalib⁹: ꝛ ſūt digiti: vola: racheta: ꝛ bꝛachiū: ꝛ adiutoꝝiū. Sunt ḡ man⁹ due diſpōnes: q̄ruꝝ vna eſt cōplexio toti⁹ man⁹: ꝛ altera ē cōplexio ptiū ei⁹. Quum ḡ ꝓuenit cū equalitate cōpleꝛiōis coꝛpoꝛis vt ſint mēbꝛa inſtꝛalia ꝛ equalis cōpleꝛiōis in duob⁹ mōis ſimul: ille ḡ res ſūt ſigna ſūpta ex diffinitōe ſubſtātie coꝛpoꝛis: quib⁹ ſcīt̄ melioꝝ foꝛmaꝝ. 9

Ad his uero que ex necessitate hec sequũtur: similes quidẽ ptes habẽtia: quãtum quidẽ ad tactuz in durí cie ⁊ mollicie mediocritas: quãtum ad uisum bonꝰ colorꝫ: et ſm lenitatẽ ⁊ aſperitatem mediocritas.

Et rebus autẽ que cõsequũt necessario: qm̃ ex signis que cõsequũt membrũ similiũ ptium est qđ declarat sensui tactus: ⁊ est equalitas inter duricie ⁊ lenitatẽ: ⁊ ex eis est quod ostendit sensui uisus: ut est bonitas colorꝫ: ⁊ est equalitas inter paucitatẽ pilorũ ⁊ multitudinẽ eorum.

Postq̃ ostendit signa sumpta ex corpis substãtia significãtia meliorẽ formarũ: incipit oñdere signa significãtia hanc formã ex eis que sequũtur hanc formã ex accidẽtibꝰ: ⁊ dicit q ipa in membris silíuz partiũ sunt due res: quarũ vna est que declarat ⁊ appa ret sensui tactus. nam quãdo tu ponis manũ super corpus inuenis ipsum equale inter duricie ⁊ lenitatẽ: ⁊ alia est que declarat ⁊ apparet sensui visus. Nam quãdo tu aspicis corpus: inuenis ipsum boni colorꝫ temperatuz inter paucitatẽ pilorũ ⁊ multitudinẽ eorum.

Secũdum uero effectus operationum pfectio: quam ⁊ uirtutez eorum nominamus.

Et ex eis qđ appet in opatiõibus: ⁊ est complemẽtuz eaꝝ: qđ nominauit ipaꝝ bonitatem.

Ostendit per hũc sermonẽ: q significãtia meliorem formarũ sumpta sunt ex operatiõibus mẽbrorũ partiũ similiũ: vt sunt operatões eorum complete: ⁊ ostendit q complemẽtũ eorum est illud qđ nominãt medici bonitatẽ eorum.

Eorũ uero que organica cõsequũtur in coequalitate ⁊ pulchritudine omnis corpis organicoꝝ: ampliꝰ et inherentiũ eis effectuũ in uirtute. Optime ergo cõpõnis corpis demõstratiua signa sunt hec.

Et ex signis q̃ sequũt mẽbra ministralia ẽ equalitas instrumẽtalis cõis corpis totiꝰ ⁊ bonitas eiꝰ: ⁊ uirtus opatõis: que sunt p ea.

Stẽdit per hũc sermonẽ duas res: quarũ vna ẽ que cõsequit ab equalitate compõnis mẽbroꝝ instrumẽtaliũ corpis: cõsequit enim eam vt sit totum corpꝰ equale pulchre forme: ⁊ significant ista signa meliorẽ formaꝝ. Et altera est pfectio opationũ mẽbrorũ instrumẽtaliũ: quã nominãt virtutẽ eorum ⁊ bonitatẽ: ⁊ illa significant meliorẽ formarũ.

Eorũ uero q̃ qdez deficiũt ab hac sana uero sunt: hec quidẽ ĩ similes ptes habẽtiũ lapsa sunt ſm cõtpantia ſm puũ quẽdam lapsum. hec uero ⁊ in coequalitate organicoꝝ puũ aliquid. ⁊ hic lapsus aut ẽ omniũ: aut aliquorũ: aut ſm utrũq;.

Et corpibꝰ aũt q iã diminuũt a meliori formaꝝ sed sunt adhuc ĩ tua sanitate sunt illa in quibꝰ est lesio i complexiõe membrorũ similiũ ptiũ: ⁊ ẽ cũ hoc pua. ⁊ ex eis est in quibꝰ est lesio in compõne mẽbroꝝ instrumẽtaliũ: ⁊ illa lesio itez ẽ pua. ⁊ lesio qdẽ in cõclusiõe mẽbroꝝ ptiũ similiũ: aut ẽ in ?positõe mẽbroꝝ instrumẽtaliũ: aut in omnibꝰ aut in quibusdam eorum.

Postq̃ posuit signa significãtia meliorẽ formaꝝ incipit oñdere signa significãtia formã q̃ est minor ea pauca diminutõe: ⁊ ẽ forma corpũ sanorũ ſm plures dispões. Et lesio in cõplone ẽ vt in cõplone mẽbroꝝ ptiũ similiũ fit addita q̃dã q̃ttuor qualitati: aut minuat ab eo quod cõuenit ei. Et lesio in cõplone mẽbri instrumẽtalis est aut in numero suo: aut in q̃titate: aut forma: aut situ suo. Et conditionauit vt fit lesio pauca: ⁊ oseq̃t ab illo vt fit sanitas eiꝰ ſm plres dispões: ⁊ lesio pua ſm ſniam eius est que nõ appet sensui. Et medici qđ nominãt eam debilitatẽ membri. attẽde ergo sermonez eius: ⁊ intelligas ipm ſm q̃ oportet.

Genera autẽ lapsuuz eadem sunt cuz his que uirtutẽ coꝝ complẽt temperantia in habentibꝰ similes partes: numerus uero ⁊ formatio: ⁊ magnitudo: ⁊ positio in organicis: utriq; uero cõe unitas: quã ⁊ cõtinuitatez eorum nominauimus.

Et genera lesionuz sunt genera rum quibꝰ complet uirtus eorum: ⁊ sunt in mẽbris ptiũ similiũ cõplexio: ⁊ etiam in mẽbris instrumẽtalibus: numerus: quãtitas: forma: situs: ⁊ continuitas cõis inter eas.

Silentiũ Gal. de scia signorũ significantiũ corpꝰ sanum in hora presenti: significat propter illud quẽadmodũ signa sanitatis vt multum remota nũc remota sunt: sed maiori remotõe a meliori formaꝝ: qz sunt itellecta diminutõe pua cũ virtute sui ſmõis in signis corpũ q̃ minuũt a meliori formaꝝ diminutiõe pua. Et p sermonẽ suũ: genera lesionũ sunt genera rerũ q̃bus complet eorũ virtꝰ et sunt in mẽbris similiũ ptiũ complexio: ⁊ in mẽbris instrumẽtalibꝰ numerꝰ: q̃titas: forma:

ꝛ fit⁹. ꝛ ꝺtinuitas cõis int̃ vtraq; vult q; virt⁹ mẽbroꝝ p
xiũ ſimiliũ eſt pfectio opationũ eoꝝ: ꝛ cõplemẽtũ opati
onũ eoꝝ nõ fit niſi ab equalitate compleriõis eorũ. qum
ergo nõ eſt cõplerio eoꝝ equalitas: tũc ingredit̃ ea leſio:
ꝛ ꝓponit q; hec leſio eſt malicia compl'onis: ꝛ virt⁹ inẽ
broꝝ inſtrumẽtaliũ eſt pfectio opationũ eoꝝ: ꝛ pfectio
opationũ eoꝝ nõ fit niſi ab eq̃litate compſitõnis eorũ in
vnoquoq; quattuoꝝ que noĩauit. ſ. numero: q̃titatibꝰ:
forma: ſitu. Quum ergo ꝓpõ eoꝝ nõ eſt equalis: tũc ingre
dit̃ ſup ea nocumẽtũ. Deinde dixit: ꝛ cõtinuitas cõis int̃
vtraq; ſ. inter mẽbrũ ſimiliũ partiũ: ꝛ mẽbra inſtralia: et
leſio intrãs in ea eſt ſolutio cõtinuitatis. 14

IN eiſdem uero ipis generibus la
ſuũ ꝛ egroꝝ coꝛpoꝝũ eſt uitium
ꝑm ſingulũ egri ſignificatũ. Terminus
uero utriuſq; diſcretiuus eſt opatiõis
ſenſibilis leſio.

ET in iſtis generibus .i. infimis eiſ
dem eſt uitiũ infirmoꝝ coꝛpum
ꝑm quãq; duaꝝ intẽtionũ quas nomẽ
illud cõtinet: ꝛ intelligas eſſe utriuſq;.
Et termin⁹ quo fit ſepatio coꝛpũ ſano
rum ꝛ infirmoꝝ inter utraq; eſt ſenſi
bilis opationũ leſio.

GEnera leſionũ ſunt tria. Leſio accidẽs in opatio
ne mẽbroꝝ ſimiliũ ptiũ: ꝛ leſio in ꝓpõne inſtru
mentaliũ mẽbroꝝ accidẽs: ꝛ leſio accidẽs in cõ
tinuitate mẽbroꝝũ. ꝛ vna duarũ intentionũ quas ꝺtinet
nomẽ coꝛpoꝝ infirmoꝝũ eſt coꝛpa egrotatiua ꝛ alia coꝛ
poꝛa infirma. Et ꝺꝛia inter vtraq; eſt: q; nocumẽtũ opa
tõis in egrotatiuis eſt inſenſibile occultũ: ꝛ in coꝛpibus
infirmis eſt apparẽs ſenſibile. 15

HO optima uero deficiẽtia cõpoſi
tione coꝛpoꝛa quidem bꝛeue leſa
ſunt ꝛ ipa ꝑm ueritatez: non tamen ſen
ſibile eſt hoc.

GAꝛpa coꝛpoꝛa uero que minuũt̃
parũ a melioꝛe foꝛmarũ ingredit̃
leſio ex modis aliquibus: uerũ illud eſt
inſenſibile.

VLt. ſ. q; ſup coꝛpoꝛa ſana ꝺminuta a melioꝛe
foꝛmarũ ingrediat̃ leſio aliquib⁹ modis. ſ. aut in
compꝛone membroꝝũ ſimiliũ partiũ: aut in cõ
poſitione membroꝝũ inſtraliũ: vnde illa leſio occulta eſt
valde ꝛ inſenſibilis. 16

DEterminat autez ea magis ꝛ mi
nus in operatõnibus ꝛ egris cau
ſis repugnare.

COgnitio eoꝝ ẽ p ꝓpatiõez in opa
tõib⁹ ꝛ in reſiſtẽtia cauſ infirmãti
bus: ꝓpterea q; ſupꝛa coꝛpa egrotãtia
ꝛ egꝛa ꝛ coꝛpoꝛa ꝺminuta parũper a
melioꝛe foꝛmarũ oio ingredit̃ leſio.

DEdit Gal. in hoc ſermone canones in cognitõe
iſtoꝝ ab illis ꝛ dixit: Illud cui⁹ eſt hec intentio
coꝛpoꝝũ egrotatiuoꝝ opatões ſunt magis ꝺmi
nute: ꝛ reſiſtẽtia eorũ cauſ infirmãtib⁹ eſt debilis. ꝛ coꝛ
poꝝũ ꝺminutoꝝũ parũper a melioꝛe foꝛmaꝝ opationes
ſunt pfectioꝛes: ꝛ reſiſtẽtia eoꝝ cauſis infirmatib⁹ ẽ vehe
mens ꝛ iſta coꝛpa cõparãt̃ in ſanitate ꝑm compatiõem
operationũ eoꝝ ꝛ cõparationez reſiſtẽtie eoꝝ cauſis
infirmantibus. 17

SImpl'r uero egra coꝛpa determi
nata ſunt eo q; facili⁹ ab egriſ cau
ſis uincãt̃: ꝛ ab eo q; ꝑm multũ aliquid
ꝑm uirtutẽ opationũ ꝺelinquat̃.

COꝛpoꝛũ aũt que dicũtur eſſe egra
ſermõe abſoluto cognitio eſt per
hoc q; cauſe infirmãtes cõuertũt ea ue
locius: ꝛ dominãtur eis facile: ꝛ ꝓpter
hoc q; ꝺminutio eoꝝ in uirtute opera
tionũ eſt multa.

HAec eſt illa ꝺfferẽtia inter egrotatiua coꝛpoꝛa et
ꝺminuta a melioꝛe foꝛmarũ parũp. coꝛpoꝛa. n.
egrotatiua vincũt velociter cauſe infirmantes
ꝛ dominãt̃ eis facile: ꝛ ꝺminutio eoꝝ in foꝛtitudĩe ope
rationũ eſt multa apparẽs: ſed nõ eſt illud coꝛpib⁹ ꝺmi
nutis parũ a melioꝛe foꝛmaꝝ. 18

SUnt uero hoꝝ utroꝝũq; i medio
neutra: ꝛ que uere dicunt̃ neutra
ꝛ que cum latitudine quadã.

SUnt ergo coꝛpa que nõ ꝓpoꝛtio
nãtur ad ſanitatẽ: neq; ad egritu
ꝺinẽ media iter has duas ſpẽs diſpõ
num: ſiue ſint illa coꝛpa ex illis que no
cant̃ taliter ꝑm ueritatẽ: ſiue ſint ex eis
quib⁹ latitudo aliqua ineſt.

VLt q; latitudo conſequat̃ ab eo quod oſtẽdit
vt ſint coꝛpoꝛa que nõ ꝓpoꝛtionãtur ad ſanita
tem neq; ad egritudinẽ: media inter coꝛpa ſana
ꝛ egra: ſiue ſint coꝛpa ſana ꝛ egra ex eis que vocant̃ tali
ter ꝑm veritatẽ: aut ſint ex eis quib⁹ ineſt latitudo aliq̃
ſanitate aut egritudine. 19

ET diuidit̃ totiuſ ſanitatis latitudo
in tres partes latitudinẽ habẽtes
ꝛpas multam: quarum ꝑma quidem
erit ſanoꝝũ coꝛpum: ſecũda uero egro
rum: tertia neutroꝝũ.

SIc ergo latitudo totiuſ ſanitatis
diuidit̃ in tres partes: ꝛ unicuiq;
ptium illaꝝ eſt latitudo magna. Et ꝑ
ma illaꝝ triũ eſt coꝛpum ſanoꝝ: ſecun
da eſt illoꝝ que non ꝓpoꝛtionant̃ ad ſa
nitatẽ neq; ad egritudinem: tertia coꝛ
poꝛum egrotatiuoꝝũ.

Vult q latitudo sanitatis bēat er lōgitudie illō qō ē inter sanitatē corpū q̄ sunt i melioze forma rū: z illud qō ē inter corpa egrotatiua: z iā ostē dit in eo qō ꝑterijt latitudinē corpū sanoz: z latitudinē corpoz q̄ nō ꝓportionāt ad sanitatē: neq; ad egritudinē z latitudinē corpū egrotatiuoz. latitudo ergo sanitat ē magna. quod est: qa corpora egrotatiua nō sunt egra: iz eis est sanitas agitatiua. sunt ergo numerata in corpib⁹ sanis: silr corpora que nō ꝓportionāt: neq; ad sanitatez: neq; ad egritudinē sunt in iudicio corpoz sanoz. Declarauit ergo Gal. in hoc sermone: q sanitas z egritudo sūt due dispōes ōzie iter q̄s nō ē dispō aliq̄ q̄ fit fm veritatē equalis eis vtrisq; in veritate. quod est: qa noīant corpora ista media in corporib⁹ sanis. 20

Quib⁹ deinceps sunt egrotatiua corpora lesionibus sensibilib⁹ operationū determinata.

Et post ista corpora sunt que iam ceciderunt in egritudinē: z cōplcta sunt: z differētia inter illa z alia est p lesiōem sensibilē operationū que apparent in eis.

Vult q cōsequant corpora egrotatiua corpora infirma: z sermo ei⁹ est intellectus. 21

Olentia uero z quoz motiones sunt delinquētes: aut omnino perierunt: manifestos habēt terminos. Quecūq; uero infirmas habēt operationes in maximis quidē discessib⁹ facile discernūtur: scōm uero minozes ambigua sunt: z ꝓpter hoc fm hoc gen⁹ lesionis neutro contrariozuz participās consistit disponi: quā z ipam neutram dicimus nominari.

Et corpa quibus iam accidit doloz z in quozuz motib⁹ iam est agitatio: aut motus eoz destruct⁹ omnino: termin⁹ est manifestus. Corpoz autē quozū operatiōes debilitant: tūc si illa debilitas elongat lōgitudine multa ualde a dispōne sanoz: discretio facilis ē. Et si elōgat pauca lōgitudine: tūc in eē eoz est ambiguitas: z ꝓpter illud fit q dispō que nō ꝓportionat ad aliqō duorū cōtrarioz: est una tm. s. corpū q̄ nō proportionant: neq; ad sanitatē: neq; ad egritudinē: z nō est nisi in hoc genere lesionis. i. neutrali.

b Hoc genus lesiōis est lesio in qua dubitat. s. non apparēs sensui: quia nō est signū sanitatis: neq; egritudinis: z residuū fmonis intellectū ē. 22

Oonibus his sēsu dijudicatis nō scōm ipam rerum naturā: periculum enim est sempiterne passionis irrepere. i. incurrere dogma.

Iste omnes res nō discernūt nisi per sensum: nō per ipam rerū naturā: qm̄ si ponit eoz discretio fm būc modum: tūc nō securāt qui hac uia ꝓcedūt: qn cadāt in eius sciam qui uidet q oia corpa sunt in egritudine semp.

Oniū signoz signātiū discretio est p sensus: nō p nām rei. qō ē: qa qum aspiciat in bis fm nās rei: inuenit omne corp⁹ resolui occulta dissolutione sepata a sensu. hec g̃ lesio ē insensibilis: z facit cadē in sciam ei⁹ cui videt q corpa in egritudie sūt sp. Docz g̃ p būc fmonē q̄ ꝓsideratio medicinal sp fit fm sēsū: z q̄ de illo qō a sensu egredit nō ē medicie ꝓsideratio. q̄ si ꝓteris mēbra iterioza z eoz egritudines sūt res nō sēsu ꝓcepte: z aspect⁹ in eis ē medicinalis. Respōdemus q̄ eis sunt signa sensibilia: z eoz lesiōes sūt sensibiles. Infirm⁹ nāq; sentit qō ei accidit ex istis vel ex ipsis. 23

Signa uero hoz que sanāt corpū z egroz z sanoz exītiū quātita te distantie differūt.

Inter signa que significant corpa que nūc sunt sana: uerūtn egrotatiua sunt egritudine occulta: aut sanatiua: aut nō sana: neq; infirma: non est differētia: nisi in quātitate lōgitudinis a duob⁹ extremis.

Vult q differētia inter signa cuiusq; corpū sciat p longitudinē ei⁹a signis corpoz que sunt a melioze formaz: z ab eis q̄ sūt a deterioze formaz: z ipse determinat hoc sermone absoluto. 24

Ponentib⁹ nobis duos extremos terminos cōtrarios alterutrum optimā compositōem: z nūc factā egritudinem. Considerātibus uero cui horuz sunt uicinioza que ꝓbant corpoza: propinqus eniz est optime compositōi sanum. Quod uero ab hac longi⁹: iam uero egrotanti propinqus egruz: utrorūq; uero mediuz equaliter ab utroq; abesse apparens: neutrum erit hoc. Optime ergo compositionis corpozis dicte sunt cognitiones. Deficientium uero ab hac: equalia quidem numero sunt his genera: z magis et minus uidi potentibus: z separatis in tres latitudines.

Oportz ut ponam⁹ meliorē formarū ⁊ egritudinē q̄ iam accit duos ēmios in duab⁹ extremitatib⁹ ꝓtrarijs donec q̄n uolum⁹ expiri corp⁹: ⁊ scim⁹ in quo termino est: ⁊ ꝓsideram⁹ ad quā duaꝝ extrēitatū sit ppiq⁹. nā corp⁹ qō ē ad meliorē formaꝝ ppiq⁹: ē sanatm̄. Et corp⁹ qō ē a meliori formaꝝ lōgiq⁹ ⁊ ad corp⁹ qō cecidit in egritudinez ppi gus: egrotatiuū. ⁊ corp⁹ quod est inter utrūq; ⁊ lōgitudo ei⁹ ab utrisq; est lon gitudo equalis est id qō nō ꝓportōnat ad sanitatē neq; ad egritudinē: ⁊ nos quidē iam nominauim⁹ signuz meliorīs formaꝝ corpis. Corpa aūt q̄ minuūt ab ea: possibile est ut diuidāt diuisiōib⁹ quaꝝ numer⁹ uero ꝓpēdit p uiaz mul titudinis ⁊ paucitatis: ueꝝ iaz nos ag gregauim⁹ eam in tribus terminis ha bētibus latitudinem.

Iam dixim⁹ q̄ uult p dictionē sanatiuū: quod ē eruberātis sanitatis ⁊ durabilioris. ⁊ posuit in hoc ſmone: sanatiuū: oppositū egrotatiuo ut in telligat q̄ latitudo sanitatis est inter utrasq;: ⁊ triū ēmi nozū. vn⁹ est sanatiuū. secūd⁹ est illud qō nec ꝓportinat ad sanū nec ad egr. terti⁹ egrotatiuū est. Et ipe q̄dē in eo qō iam ꝑterit noīauit meliorē formaꝝ corp⁹ sanatiuuz: ⁊ posuit ipm hic diminutū a meliore formaꝝ: ⁊ illud est manifeste cōtrarietatis. Et ego dico q̄ Hal. nō fuit obli tus sui ſmonis. verūtm ipe posuit meliorē formaꝝ vltm finē eqlitatis. ⁊ hec res fortasse nō inuenit: ⁊ si inuenit: occultū ē a sensu. Postq̄ g̃ sciuit q̄ medicina nō cōside rat in eo quod est occultū a sensu: posuit sanatiuū quod appropiquat ad meliorē formarū valde: vel ad terminū qui non apprehendit sensu: ⁊ non comphendit nisi co gnitione ⁊ ratōe. Corp⁹ ergo sanatiuū est melior forma rum apud sensum: ⁊ manifestū est q̄ hoc minuitur a me liore formarū scōm intellectū propter resolutōnem oc cultam a sensu: ⁊ diuersitatē complexiōis occultā a sen su: ⁊ propter diuersitatē occultam a sensu in etatibus: ⁊ quod remanet de ſmone ei⁹ intellectū est. 25

Signa ergo egri corpis simplr di cem⁹. ex his enīz erūt ⁊ reliq̄ one latitudines manifeste. Secundū ergo gen⁹ dictū est prius in optime cōpōnis oratōe. ſm uero spēm nūc dicetur ꝑus nobis diuidentibus partes.

Et nos sum⁹ narrātes signa signi ficātia corp⁹ de quo dr̄: q̄ ē infir mū absoluto ſmone: qñ qñ narram⁹ si gna huj⁹ corpis: declarant ex eis signa duoꝝ terminoꝝ reliquoꝝ. ⁊ nos iam narrauim⁹ genera eorū ante i sermone nr̄o i meliore formaꝝ. ⁊ nos sum⁹ nar rātes nūc eorū spēs postq̄z diuisimus ⁊ narrauim⁹ in p̄mis omnia membra.

Iam oñdit signa corpū que sūt i meliore forma rū: ⁊ oñdit q̄ sup corpa diminuta ab eis ingre dit vnū triū generuz lesionū: aut duo ex eis: aut tria. Et postq̄z ꝓpleuit illud oñdit q̄ corpa diuidūt diui sionib⁹ quaꝝ numer⁹ nō ꝓpēdit p uiā diuisiōis multitu dinis ⁊ paucitatis: ⁊ q̄ cognitio uniuscuiusq; eoꝝ est pp ꝓpiquitatē signoꝝ: ⁊ longitudinē eoꝝ a duabus extre mitatib⁹: quaꝝ una ē melior formarū: ⁊ reliqua deterior formaꝝ. ⁊ qō est mediū inter illa est illud qō non ꝓpor tionat ad sanitatē nec ad egritudinē. ⁊ oñdit q̄ unicuiq; corpoꝝ sanoꝝ est latitudo: ⁊ infirmoꝝ sīr. Postq̄z ergo cōplenit cognitiōez illi⁹ toti⁹: ꝓsequēs fuit illi vt oñderz signa corpoꝝ egroꝝ: sicut oñdit signa sanorū corpoꝝ. Et qñ egritudinis tria sunt genera: quoꝝ vnū ē malicia cō plionis: ⁊ sunt ei multe spēs. alterꝝ ē malicia ꝓpōis: ⁊ sūt ei multe spēs. tertiū ē solutio cōtinuitatis: ⁊ sunt ei spēs multe. Et vnaquaq; spēz horz triū generz diuersificat ſm diuersitatē mēbroz: ⁊ propter illud cōsecutū est ei vt di uidat: ⁊ narret in p̄mis mēbra omnia: ⁊ ostēdit disponi cuilibet eorū ⁊ narrat. 26

Quattuor aūt sūt eaꝝ dicē omēs. Quedā eaꝝ sunt p̄ncipia: q̄dā ue ro ab illis exorte sunt: q̄dā uero neq; ali arū dñant: neq; alie dñant eaꝝ innatas habētes uirtutes ⁊ regētes eas: q̄dam uero ⁊ innatas simul hñt ⁊ influētes.

Et species omniū membroꝝ sunt quattuor. qō est: quia ex eis sunt ra dices: ⁊ ex eis sunt rami qui nascunt ex radicib⁹ illis: ⁊ ex eis sunt que nō dñan tur sup regimē aliorū: neq; alia dñant super regimē eorum: quoniaz uirtutes quib⁹ fit eoꝝ regimē innate in eis sunt: ⁊ ex eis sunt qb⁹ sunt uirtutes innate: ⁊ uirtutes currētes ad illa ex illis radicib⁹

Virt⁹ est quedā cā que dr̄ efficiens: ⁊ in oi mem bro est virtus fixa i eo quod facit suam opera tionē ppriā. Et subā hui⁹ virtutis ſm suā sniam ē cōplexio ei ppria. ſ. forma cōplexionis. Et ſm sniaz Aris. est cōplexio instralis ꝑma qua operat virtus: ⁊ virt⁹ est natura mēbri qua sustentat. ⁊ diuersitas hec nō nocet i aliqua opationū medicine: ⁊ iaz pscrutati sum⁹ de eo in libro nostro i medicatōe. Et Aris. itez videt q̄ mēbr ꝑn cipale est cor. ⁊ Galien⁹ ponit ea q̄tuor: cor: cereb: epar: ⁊ testiculos. Et hec diuersitas itez nō nocet i aliq̄ opati onuz medicine. ⁊ iam determinauim⁹ istud in libro nr̄o in medicatōe: ⁊ videbim⁹ in expōne hui⁹ libri vt taceamus de oi diuersitate q̄ ñ nocet in opatōib⁹ medicine i eo qō futuz est: ⁊ rememorem̄ diuersitatē q̄ nocet i arte me dicine trū: ⁊ moneam⁹ in ea ad illō quo fit iuuamentuz i medicina trū. Dico g̃ q̄ unicuiq; mēbroz aut est virt⁹ fixa i eo trū: aut inest ei cū ea trū virt⁹ alia fixa a mēbro alio: aut plures virtutes fixe a mēbris plurimis. 27

Principalia igit sunt cor: cerebrū: epar: & testiculi.

Radices ergo sunt cerebrum: cor: epar: & testiculi.

Cerebr quidem est radix sensus & motꝰ volūtarij: & cor quidē est fons vel radix vite & caliditatis innate. Epar quidez ē radix opationū naturaliū virtutuz: & sūt attractio: retētio: digestio: & expulsio: nutrimentū: & augmentū & filia ist. Testiculi sūt radix spmat. 28

A Billis uero exorta sunt: & illis famulant nerui quidē & spinalis medulla cerebro: cordi uero arterie: nerui epati: semialia uasa testiculis.

Et rami qui nascunt ex his radicibus: & dāt ab eis illi quidē qui nascunt ex cerebro & dant ab eo sunt nerui & nucha. & illi qui nascunt a corde & dant ab eo sunt uene pulsatiles. & illi q nascunt & dant ab eo sunt uene nō pulsatiles. qui aūt oriunt a testicul & dāt ab eis sunt uasa spermatis.

Nucha orit ex posteriori cerebro sicut orit crus arboris. & nerui oriunt ex cerebro & nucha: & fit cerebr loco radicis arboris: ex qua orit crus magnū qō est nucha. & rami sūt nerui q nascunt ex cerebro & nascunt ex nucha item nerui arboris multi: sic rami nascētes ex crure arboris: & illud dispergit in toto corpore. Et vene pulsatiles oriunt ex corde sm illud exemplū. qō est: qz nascit ex latere sinistro cordis arteria magna loco cruris arboris: & oriunt ex hac arteria oēs arterie corpis Sit ergo cor sicut radix arboz: & arteria magna sic crus & qō orit ex eo sūt sicut rami. Et sm hāc similitudinē est dispositio epat: ipm enī sicut radix est arboris ex q orit crus & est vena ocaua: & oriunt ex ea relique vene. & orit ex corde altera vena vel arteria: & filr ab epate orit alia vena. Et ex testiculis oriunt vasa spermat. sunt g ipsi sic radix arboris. & spermat vasa sūt sicut rami q nascunt ex eis. Et qñ tu ofideras corꝰ sm qꝺ dixim inuenis ea q ramificant ex radicib in modū retis misceri adinuicē & pdere: & inuenis ossa sicut sustētamēta & scutū: & int istas res inuenis quedā implentia q implent ea: & sūt membra cōposita instrumēta lia sicut lacerti & pulmo & stomachus & membra similiū partiū: sicut caro glandosa. & inuenis panniculos q sepant ea ab inuicē: & ocauitates: & cut est panniculꝰ quo otinent oīa de sois. Complet ergo ex oībus istis sicut visum ē corꝰ. & illud qō dant nerui & nucha a cerebro est spūs aīalis ab aīa quo fit sensus & motus volūtariꝰ. virtutes eiz iste sūt res que currūt i nucha & neruis a cerebro ad membra sensibilia & motiua volūtarie. Et illud qō dat arteria magna: & qō orit ex ea & ex arteriis a corde est spūs aīalis vel vitalꝭ quo existūt vita & caliditas innata. virtutes enī iste sūt res q currūt a corde in arteriis ad reliqua membra corpis. & qñ abscindunt ab eis moriunt: sicut qñ abscindūt virttues sensus & motus volūtariis: destruunt sensus & motꝰ volūtariꝰ. & illud qō dant vene nō pulsatiles ab epate est spūs naturalis quo existūt virtutes. iste euī virtutes currūt ab epate in venis ad reliqua membra: & qñ abscindunt a membro destruit eiꝰ nutrimentū. Et illud qō dant vasa spmat a testiculis est species spūs cōpositi ex tribꝰ spiritib quo currit gnātiua vt i spmate: h est g q fut inuamtuz i medicina. Aris. ātvult q reliq vtutes ifluāt a corde: vertū ffibilna. & motiua volūtarie existūt in corpore mediāte cerebro: & naturales sunt in eo mediāte epate: & generatiue mediantibus vasis spmatis. Et hippo. vult q spma a toto corpore veniat in hora motus coitus. verū nō est hic aliqd buius diuersitatis quod noceat in ope medicine q̄uis credūt q cerebr est causa pma aut secūda necessaria in motu & sensu: & q epar est causa pma aut secūda necessaria in virtutibꝰ naturalibꝰ: & q testiculi sunt causa pma aut secūda necessaria in virtutibꝰ generatōis. Quādo ergo res est causa pma aut secūda necessaria: tūc mutant aut destruūt operatōnes p infirmitates eius quod orit ex ea & dat ab ea: & iam certificauim illud totū in libro medicationis inter Aristo. & Gal. & cōuenit nobis in opatōe medicine vt accipiam sniam Gal. quz non sit differētia in eo quod est iuuamentū in medicina: & inter istas sententias horū duorū virorū: sicut ostēdim in illo libro cui ius exemplū est: quia quādo destruit sensus mēbr: aut motus eius: aut vtraq simul. Fm sniam quidē Gal. intēditur in curatione loci nerui aut nuche cui accidit lesio a qua fuit illa destructio. & fm quidē sentētiā Aristo. intendit curatio illius membri eiusdē fm q nos oñdimus in libro medicatōis: quoniā non complet illa operatio: nisi per hunc modū nerui aut nuche. Due ergo curationes sunt vna inter quas non est diuersitas: quāuis Gal. videatur dicere q hec est pma causa: & Aristoteli videt ē q hec est causa secūda necessaria in illa operatiōe: & propter illud melior est in arte medicine sciētia vel sententia Gal. q̄z Aristo. Quoniā sentētia Aristotelis facit errare medicos. 29

Ipsa uero seipa regūt cartillago: ossium coniūctio: membrana: glandula: pinguedo: caro.

Membra aūt quoz regimen est ex seipsis sunt cartillago: et os: ligamentū: & pāniculus: & caro mollis: et pinguedo: & caro simplex.

Istis membris insūt virtutes innate in eis quibꝰ existit eoz regimē in cibo: & est ēntia eoz. qō est: qz nō otinuat cuz eis arteria que det eis a corde nec descēdit eis vena que det eis ab epate: nec i venit eis neruꝰ qui det eis a cerebro. & in esse eoz est dubitatio an pueniant ad ea ex istis radicib res capillares occlte a sē su: aut non veniat ad ea penitꝰ ex eis aliqd. Et ofideratio in hac dubitatiōe est opific scientie naturalꝭ medico vo nō est ofideratio in illa: pterea qz non videt sensu rem que puenit ad ea. pter hoc g abscindit Galienꝰ sup hꝰ regimē eoz est ex seipsis: vt doceat p illud q ofideratio medicinalis nō ptranfit sensuz. 30

Alie uero omnes partes commune his habentes ad suūpi regimē arteriis: & uenis: & neruis indigent.

Reliqua uero omia membra cōmunicant his membris que diximus in hoc q regimen eoz est ex seipsis: & sunt cū illo indigētia uenis pulsatilibus

Habétia uel habita uel mobilia.

Hñc sermonē supi⁹ oportebat ordinari vbi de odorib⁹ dicebamur⁹. ℔.n. dic⁹ q⁹ nostr⁹ corp⁹ cōplexū ē ex infirmis ex būidis spiritib⁹ z qñ firma q⁹ vt mēbra bñt z otinēt būida z receptiua ipsor sūt: pp ℔ bñtia mēbra vocauit būida vo habita. qñ autē spūs si mouent i nobis z vehemēt mouēt: qñ vo stant mors sup uenit: ppt ℔ ex motu ipor dixit mobilia. ispice aūt quō in tribus plurali voce vsus est: quia membra multa z bumida z spiritus. 8

Sermões silētiū nō pferre q̄ uult uł qb⁹ loq̄t si magni si multi si paruū pauci si ueri si friuoli.

Sermo duplex ē: aut dispositꝰ: aut ꝓnūciabilis: nūc aūt nō dic dispositū sed ꝓnūciabilē. dic itaq; q⁹ oz inḡre sm̄ones patiētis z silentiū. vbi gr̄a: si modestꝰ fuit oli z pauci vtebat vbis in loquitioib⁹: nūc vo multi z iordinate: dic q⁹ alienatio ipsi expectat. si vo cōsuetudinē hīs multa dicē z iucyrsu: nūc silentiū fuat dicas q⁹ magis subet ei vel stupor supueniet. oz aūt z alias oīas inḡrere: vbi gr̄a: vtq; ea q̄ vult loq̄t manifestuz: qñ bona ē in eo spes: si vo qñ nō cōuenit ℔ dic difficile est: z si loq̄t ea q̄ nō vult inḡre: z si magnos faciat sm̄ones aut multos. q̄dā aūt antiquor dicūt: q⁹ hip. ad cōmemorationē sui scribens scripsit: Et magni z multi: vt aut lu magni eligam⁹ aut lu multi: silr aūt z i lu pui aut pauci: vt aut ly pui accipiam⁹ aut ly pauci. nos aūt dicim⁹ q⁹ oz oia scribē. ali⁹. n. ē sm̄o magn⁹: aut mult⁹. magn⁹ q̄dē ē sermo qñ i narratiōe ampliem⁹ z nō distēdam⁹. multus aūt ē: qñ i eodē multas rōnes adiūgam⁹. vbi gr̄a: si inci piētes q̄ ē achillis mētionē faciam⁹ i medio z hectoꝛ z diomedis z narrationū alior mltor. qm igit videmur⁹ oīam hoꝛ: oz nos oīa recipe z inḡrere siue multos dic sermones patiēs siue magnos siue puos siue paucos. cū his aūt oz inḡrere: z siue veri sūt sm̄ones quos loq̄t siue falsi. verbi gr̄a: si i subet z multa humiditate patiē iste: z dico q⁹ vigilaui mētiē. silr in ardore z cholā ru. si patiat dor vigiliā fec. z ℔ q̄dē sūt falsa: igit inḡre z va vtq; i tpe ipm z ē forsan geometer: z dicat q⁹ supra datā rectā linea necessē ē triangulū ostituē sit data linea a b: centrū sit a: distātia b: circul⁹ scribat ꝛc. ℔.n. vera dic vt geometer sed qz nō sm tps: ppt ℔ nō declarat malicia egritudis. inḡre aūt adhuc: z si icidat eis vox aut i loquēdo balbutiat: aut. n. debilitatē defigt ℔ vtutis: z nō lesis vocalib⁹ organis: z ppter humiditatē aut siccitatē balbutit. hec oīa oportet te inḡrere. 9

Procedētia sudor uñ incepit sine quo pausauit uel qb⁹ extirpat coloꝛē his uel calidioꝛes uel salsuginē aut dulcedinē aut piguedinē aut equaliter aut inequaliter corpus tempus.

Vnde ō sudorib⁹ dicēt: z ex his accipit cognitionē subiecte egritudis. si. n. i toto corpe fiat sudor z p⁹ digōnē z calid⁹ z mult⁹ fiat z in cretica z bonā sufferētiā adduc z pmutationē egritudis: et tūc bonū ē signū hi⁹. si vo circa caput z frōtez supueniat solū icipiuł iste: z defigt vtutis debilitatē vñ icipit z dic ēi vbi ē passio. vbi gr̄a: si fuerit i vētre vt z iñ sudor incipiat: inḡre q⁹ nō diuulsus sit sudor: qñ sit sudor modic⁹ z itez fit z itez stat. ℔ aūt designat debilitatē vtutis: inēq lis aūt ē sudor qñ duo sūt subiecti hūores ōrij phlegma z cholā ru. z a phlate q⁹ fit frigid⁹ sudor a cholā vo ru. calid⁹. Dic aūt inuestiga z colorē sudor. colorē aūt inḡrimus vt sudores ex colore vestiū qb⁹ induit egrotās. sic. n. videm⁹ q⁹ a cholera q̄dē ru. rube⁹ ē color. inḡre itaq; et q̄litates sudor vt salsuginosi sūt sudores aut amari aut dulces. ℔ aūt dico q⁹ nō oz medicū gustare patiētis sed qñ a nare z p labia laborātis ferēt pticula q̄dā sudoꝛ ad os. z sic egrotātes gustāt q̄litatē sudor. inḡre aūt z tps sudor fiq̄dē in pncipio supueniat aut i augmēto totius morbi: difficile ē ℔. si vo in fine stat⁹ supueniat sudor: bonū ē ℔. silr z i pticulari porissimo nō oz sil qñ aggredit febris supuenire sudorē: qñ z ℔ difficile ē neq; in augmēto sed in statu z declinatione. 10

Permutatiões q̄les ex q̄lib⁹ bñt.

Si recolitis dictū ē vobis qñ i pticularib⁹ pfert sermonē: z q⁹ nūc fiē ō sudorib⁹ dicēt. dic itaq; q⁹ inḡras pmutatiōes q̄les ex q̄lib⁹ fiūt. q̄d aūt est q̄les ex q̄lib⁹? q̄i si a multis sudorib⁹ ad paucos sudores fiat trāsmutatio: aut ab humilib⁹ ad acutos trāsmutant. idē aūt inḡras z i egōnib⁹ z vrinis siue a pncipio q̄ dē albe egrediāt aut posteri⁹ nigre: aut z i pncipio nigre educūt posteri⁹ albe. si vo ex pncipio nigre. vbi gr̄a: i pncipio egritudis aut in augumēto: difficile ē ℔. desigt enī infrigidationē z mortificationē calorīs nālis. si vo post digōnē tales egrediant noli pturbari: industria. n. nāe egresse sūt. z vñ ℔ manifestū q⁹ industrie nāe fiūt: ex eo q⁹ osueta ē vt⁹ ab eo q⁹ erat debilis: z ex ℔ q⁹ bona suffe rētia fcā ē a mala: z ab eo q⁹ fcā ē bona restrictō a mala si vo ōria fiant nō ē industria nāe. 11

Otinuit z non obtinuit.

Quidā ℔ sic exponūt: si morb⁹ obtineat: aut z hic dic: inspice si obtinuit nā expurgōne. expurgōe dico aut p vomit⁹ aut p vrinas aut per egestiones aut per sudores aut non obtinuit. 12

Lachryme uoluntarie z inuolūtarie mlte pauce cale fride piguedo

Hic de lachrymis dicēt hip. Lachryme aūt aut volūtarie sūt aut iuolūtarie: volūtarie sic qñ rogam⁹ deū: iuolūtarie sic vulnerib⁹: aut i phlone pānīculoꝛ cerebri extrasudāte māz: aut i ophtalmia: aut in multitudie: aut i debilitate retētiue vtutis. lippositas enī debilitas ē alterative: iuolūtarias aūt egredi desigt debilitatē retentiuz. ℔ igit lachryme aut cale egrediūt aut fride: vñ z nos mitigatiuis collyriis vtimur aut calefactiuis. Otigit q̄q; q⁹ subtile ē q̄ ducit: z tūc eplastic. i. in grossatiuis collyriis vtimur. si grossū ē tē subtiliatiuis: aut multū z tūc restrictiuis. ℔ aūt lcchryma cū difficilib⁹ significatiōib⁹: difficilis ē: cū bōis aūt bōa. vñ z i pnostic nō. pticuas dixit eas hip. q̄dā aūt ℔ decepti a dictiōe dicūt q⁹ ppt q̄d sic dixit: Cale fride multe pauce. non dixit grosse vel pigues subtiles sz piguedis mētionē fac: subtilitatē vo tacuit. z dicim⁹ ad ℔ q⁹ hip. sciuit dialeticā speculationē. vnde qz ōrioꝛ eadez ē disciplina. ppt ℔ dicēs pinguedo subintelligitur z subtile. 13

Gustus sputum unde excreatū uel extussiuit uel uomitus.

Quid aūt dic: gustū? dic q⁹ patiēs gustz lachrymas z videat que ē q̄litas: z quō pōt gustare lachrymas. Oz nos scire qñ dictū ē vobis i anathōia qm iuxta magnū angulū oculi ē foramē trāsiēs vsq; ad

nasū ꝛ palatū: ꝛ p illud igit̄ fozamē gustāt ꝛ q̄litatē lachryme. ꝛ si amara q̄dē ē q̄litas dic q̄ a cholera ru. si vo dulcis q̄ a ph̄late. ꝛ h̄ q̄dē ē ꝓma expō. ſcōa expō ē hec: dic̄.n. ingre gustū. si.n. ē amar⁹ gust⁹: tūc chola ru. supabūdat: ꝛ dic q̄ icterizat iſte. si vo dulcis ē q̄litas: dic q̄ hydropizat: ꝛ hydropisis ei supueniet ꝛ aut ap̄himeria aut aliq̄d tale: a multa būiditate factū ſputū nō digestū aūt fit̄ i ꝓnosticis ſz idigestū. h̄ igit̄ ſputū egredit̄: aut i ipso ore generatū. ꝛ ꝑpē h̄ dixit: Sñ aut in capite. ꝛ ꝑpē h̄ dixit: Extussiuit aut i thorace. ꝛ ꝑpē h̄ dixit: vel extussiuit: aut in ore ſtōi. ꝛ ꝑpē h̄ de vomitu mētionē fec̄. dic̄ itaq̄ Inquire ꝛ ſputū ꝛ quātum ꝛ colorē ꝛ ꝓstitutionē ꝛ modū egressus. 14

Sol estus frig⁹ liquor desiccatio.

Omnes passiones q̄ ab ipo deꝛmiant nō sine cā fūt ſz cuz cā: aut ꝓmitiua aut añcedēte. ꝑpē h̄ ꝛ h̄ ꝛ ō causis mētionē fac̄. multotiēs.n. a sole supuenit diffusio māe ꝛ exiñ egritudo: ſz qñ nō solū a sole ē calitas ſz a balneo ꝛ ab igne: ꝛ pp h̄ id q̄ ō ē vl⁹ appo/ſuit ꝛ dixit: est⁹. fit aūt egritudo ꝛ a frigore aut pp gelu aut pp nives. fit aūt ꝛ p liquorē. ſ. p būiditatē fic̄ a pluuia vel infusiōe. fit aūt ꝛ p desiccationē sic̄ a labore itineris i harena. ingre igit̄ sine a calitate ad frig⁹ trāsmutat⁹ est aut econtrario: aut ab humiditate ad desiccationem aut econtrario. 15

Labores ocia somni vigile.

Et h̄ cāe sūt egritudis. ingre aūt dic̄ sine ab exercitijs. labores āt dic̄ exercitia h̄ ad ociū trāsmutari aut eōuio. ingre aūt ꝛ q̄ p se: ꝛ q̄ ex his fm accidēs. vbi gr̄a: exercitiū fm p se calefac̄ ꝛ deficcat. p accidēs vo multa euaporatiōe ifrigidat. sic aūt ꝛ ociū fm accidēs inclusis ocio fumosis supfluitatib⁹ ꝛ nō exalatis ſz acutioꝛib⁹ facit: accendit̄ cal̄a egritudo. ſ. febris. q̄ autē dixi ꝛ in exercitio ꝛ ocio: hec ingre ꝛ i vigilia ꝛ i somno ꝓportional̄ eni exercitijs vigilia. 16

Quale in somno somnia.

Arbitrāt q̄dā dictionē sic̄ male se hr̄ē nō ꝛueniebat ipm dicē. Que i sōno sōnia. q̄d.n. ē h̄: sūt et sine sōno sōnia: ꝛ dicim⁹ ad h̄ q̄ illō q̄ō seq̄t̄ ex necitate dixit: sic lac albū. q̄ vo h̄ dubitāt dicūt: q̄ ē cōtinu⁹ fmo. ſz aliud ē q̄ ex sōno: ꝛ aliud sōnia. dic̄.n. ingre q̄ in sōno fūt vt modū dormiēdi: ꝛ si aptū est ei os: ꝛ si oculi. ꝛ si loq̄t̄ q̄dā vba dormiēdo ingre dic̄ ꝛ sōnia: ñ sic ph̄s ſz fic̄ medic⁹. ph̄s.n. dicit sōnia fieri a dīna vtute: sic q̄ñ alīqs i hydropisi dormic̄ videat aliquē dicēte ei: q̄ñ h̄ fac ꝛ eris san⁹: aut a pura aīa: i q̄b⁹.n. ē pura vita. vbi gr̄a: sepat̄ in sōno aīa a corpe ꝛ facta fm se ꝓgnoscet futura ꝓtigētia ipi soli: aut ꝛ toti cinitati: aut ecōuerso a peioꝛib⁹: sic q̄ñ fantasmata q̄dā fallūt hoies fiūt sōnia aut a vtute dīna aut ab aīa: aut a peioꝛib⁹. nos vo sic medici nō bi⁹ingrim⁹cās: ſz si ꝓtingat ꝛ sōniat aliq̄d videre seip̄m vzi multotiēs cū domo sua aut cū tota ciuitate: dicas q̄ chola ru. ipsi supabūdat. si vo videat in aq̄s suffocari dic q̄ pblegma superabūdat ei. 17

Mansiones in quibus ꝛ a quibus.

Mansiones q̄dā dicūt modū iacēdi aut ſignia q̄ē fm nām dormit: ꝛ sine ad iferi⁹ ꝛ cura fert̄ ꝛ man⁹ exꝛ iacet sic̄ dictū ē ꝛ i ꝓnostic⁹. q̄dā aūt mansionē dicūt locū vbi iacet māsio. Ea. vo ipsā māsionē ꝛ lectū dic̄: ꝛ dic̄ q̄ oz ingrere subiectā passionē: ꝛ si frida est passio: tc̄ laneis vtē vestib⁹ sic̄ potētib⁹ calefac̄. si vo cal̄a ē egritudo: tūc lineis ꝛ vestib⁹ sic̄ potētib⁹ ifrīdare: ꝛ iterū si fiat sudoꝛ ꝛ ꝓfortet̄ vt⁹: tūc vtē calefaciētib⁹ vestibus vt magis egrediat̄ vt sudoꝛ. si vo debilitat̄ vt⁹ et sudoꝛ in ꝓncipio fiat: nō vtar|calefaciētib⁹ i pl⁹ ꝓsternis vtutez ſz potētib⁹ infridare et ꝓfortare vtutē: vñ ea q̄ substernūt̄ dest̄ guit dicēs: i q̄b⁹ sūt suppositā velamīa dicēs: aut a q̄b⁹ h̄ i q̄b⁹ et a q̄b⁹ dic̄: i q̄b⁹ moꝛb⁹ et a q̄b⁹ fit ꝓmutatio. 18

Animi ul' metis noticia defic̄ ipa fm eandē absq̄ organis: ꝛ rebus delectat̄ ꝛ tristat̄ ꝛ timet ꝛ ꝓfidit ꝛ speꝛat ꝛ despat ut passa ē domestica hyꝑpotheoi metis sue fm eandē scies exis superuenientium in egritudine.

Animū dic̄ h̄: ridē ꝓfideri delectari et hi⁹ingre si repete fiat. vbi gr̄a: si laboraīs rideat nullo pīte ridē faciēte: significat sanguineū būoꝛē. si vo ꝓfidit et delectat̄ nullo pīte faciēte ipm ꝓfidē: designat dilatationē nāe. si vo tacitum⁹ē et dimittit oculos et irascit̄: designat q̄ melic⁹ būoꝛ ē. absq̄ ī organis q̄dē dic̄ q̄ absq̄ cāis efficiētib⁹ risū. et h̄ ē vna expō. Est aut ſcōa expō: et ē hec q̄ aīuz dic̄ rōnē. ē eni fantasia rōnis mēoꝛia: et dic̄ ingre: si pmutat̄ salua rōne fantasie. absq̄ ifirmitatis q̄dē dic̄ q̄ absq̄ organis memoꝛie puertit̄ sola rō sic in illo pīsciēte sacerdotē: ꝛ nō solū in h̄: ſz itez fuit q̄daz patiēs ꝛ accipiēs h̄ ensem: ensez q̄dē ipse tenuit: vaginauit vo ensis tradidit medico: ꝛ dic̄ ipse pugnem⁹: ali⁹ ꝛueniet saccū plenū farina: ꝛ effūdēs farinā in terrā dic̄ medico ecce puluis veni pugnem⁹. dic̄ aūt q̄ talis passio supernit hycuri hypothet: hycuri aūt dic̄ famulā aut vxorem aut sozorem: sine dicas quam velis. 19

Etas quidem etatis ꝛ etatē prius uel posterius conuenientem.

Dicit: ingre ꝛ etates. pōt aūt ex his etatib⁹ appendē ꝓcognitionē. si.n. ꝛ ꝓsone etatibus supueniūt egritudies nō valde ꝑturber⁹. vbi gr̄a: si ē nili etate: paralysis: stupoꝛ: subet. si vo in augmastica etate: phrenesis: adustio. si vo Senia supueniāt: difficile ē hec inuestiga aūt ꝛ ꝑticularia etatū: quēadmodū.n. ān⁹ i q̄ttuoꝛ diuidit̄ tpa: i ver: estatē: in autūnū: i hyemē: ꝛ in. vi. ver estatē fructū autūnū semiabile hyemē plātabile. sic etates in q̄ttuoꝛ diuidūt̄: vt puerilē iuuenilē paugmasticam ꝛ seniū: aut i plura. puerilis aūt aut q̄ ē sub lacte vel gnat: aut cui oꝛūē dētes aut ad pubertatē aut ad adolescentē. filr aūt ꝛ senilē senē designat: aut i vltio positum. Quid aūt dic̄: Pzi⁹ aut posteri⁹ ꝛueniēti: Oz nos scire q⁹ in foꝛtib⁹ est nālis caloꝛ ꝛ mult⁹ fic̄ intēsus multo tpe. in etatib⁹. ſ. puerili iuuenili ꝛ reliqs. in q̄busdā aūt modicus ꝛ debilis: sic q⁹ i q̄dragesimo āno senect⁹ ipsi supueniat igit̄ supueniat moꝛb⁹ ꝛ debz deꝛiari nono die: si q̄dē sit caloꝛ nālis: ꝛ cognoscas ex etate ipsi⁹: dic q⁹ chr̄s ꝓgnier: ꝛ septia die fiet. si vo caloꝛē nālē h̄z debilē: dicas q⁹ vndecima moꝛbus determiabit̄. habes igit̄ q̄d ꝑdest nobis id q̄ō est etatū ꝛ ad ꝓcognitionē egritudinū.

Dentium depunctiones pilorum ortus semen.

Quasi dētiū oꝛigo capilloꝛ: ortū dic̄.n. q̄ ē genaꝛ: q̄ñ qui ē capit⁹ ꝛ supcilioꝛ ꝛ palpebraꝛ a gnātione sūt. capilloꝛ.n. q̄dā ꝓlixi fuerūt ꝑpē ornamētū: alij ꝑpē coopimentum: alij vo ꝑpē custodiā. semē vo dicit tēpus iuuētutis in quo semen ꝛ sperma viri emittit̄.

Magis ꝛ minus.

Bene h̄ appositū ē vt oñdat tibi ꝑticulare etatē. dicit

ent̃ ꝑus ⁊ posteri⁹.ꝑus.n. dicẽs vbi gr̃a:i puerili etate.s. exite sub lacte:posteri⁹ vo ⁊ tardi⁹ ad ortũ dentiũ.nũc ãt dic:qñ ẽ ⁊ magis ꝑus ⁊ min⁹ꝑus:⁊ magis posteri⁹ ⁊ minus:⁊ itez vbi gr̃a:idẽ ẽ calidũ q̃busdã duob⁹: ⁊ estimo vtq; ipsoz ꝓmanẽ vsq; ad q̃ñ̃ginta ãnos: ſz vn⁹ q̃dem magis ꝓmansit vsq; ad quadragintaq̃nq;:⁊ alius minus vsq; ad quadraginta.

Capillozum augmentum.

Conueniebat ipm dicere:capilloz additionẽ:qñ capilli nõ augenť:qz augmẽtũ fit fm tres dimẽsiones.

Impinguatio cotinentia diminutio.

Impinguationẽ carniũ.s.ꝺsolidationẽ ipsoz:aut impinguationẽ dic̃ augmẽtũ ab vna dimẽsione: et alias ꝓcipiẽs subintelligi.cõtinentiã dic̃ fortificationẽ ꝺsolidatiõnẽ.ℏ ãt dic̃ iuuenilẽ etatẽ:qñ ossa fortificata sunt et solida.volẽs ãt senilẽ etatẽ designare: dixit diminutionẽ qñ in ipsa diminuũť et terminãť et mortificanť. 20

Quod affine ⁊ quidẽ fm seipsum.

Dictũ ẽ vobis supi⁹ꝙ ꝓticulares sũt ſmones et ꝓcipiẽs hãc ꝓticulã dixit: qñ q̃ ex ꝑna tabula ꝓscrutãda.⁊ ℏ itaq; ꝑñs ſmo ꝓticularis ẽ:et oz in ℏ approꝑare ꝓscrutãdũ. dic̃.n.ꝙ oz te inq̃rere q̃d affine affine ãt q̃d dic̃:differẽtes ãũt scripture sũt.⁊ q̃dã dicũt qñ oz inq̃rere q̃ mẽbra hñt affinitatẽ ad alia mẽbra fic̃ caput ad os ſtõi:⁊ os ſtõi ad caput et sic̃ generatiua ad ea q̃ sũt pectoris.q̃ ãũt nõ sũt affinia ſz fm se sic̃ glãdule: pellicule et hi⁹:et ẽ ꝑma expõ.Scõa expõ ꝙ affinia dic̃: similia.vbi gr̃a:inq̃re si ea q̃ generãť affinia sũt patribus q̃dã.n.pentib⁹ assilanť:q̃dã enĩ pauis:q̃dã alijs. q̃dã vo affilanť ſupfluitati q̃ ẽ in mſice assilati.q̃dã pentib⁹ et in alijs irrõnalib⁹ iueniunť:et nõ solũ in rõnalib⁹ ſz magis irrõnalib⁹:qñ irrõnabilia et ꝑs nutrimẽti determinata hñt et coitũ.vocata ãũt rõnalia ⁊ vino multo ⁊ mala dieta ⁊ alijs delictis vtunť:⁊ ꝓpterea nõ oĩno genita pentib⁹ assilanť.qñ ãũt ⁊ irrõnalib⁹ ẽ assimilatio: manifestũ ẽ ꝑ eo ꝙ studem⁹ coire equos optimos ⁊ canes:vt ⁊ genita ex his optima sint.⁊ ℏ ẽ scõa expõ. Terria expõ ℏ:Affine dic̃ vt inq̃ras subiectã passionẽ: si ẽ affinis et generatiõe aut nõ.siq̃dẽ.n.ẽ affinis vt epilepsia aut artetica aut podagra aut aliq̃d tale ĩcurabile ẽ.si vo ex culpa q̃dã supueniat egritudo ℏ facile curať:si vo affinis ẽ passio ⁊ dieta est mala difficilioz fit egritudo. ⁊ hoc est quod intendit. 21

Hani tẽpus in quo ⁊ mane aliud ⁊ uespe aliud tẽpus factũ ẽ pluuiosum aut siccũ aut frigidũ aut caliduz cũ uento aut sine uẽto ⁊ qualiũ uẽtoꝝ supueniẽtes aut frig⁹ aut caloz tẽporis ⁊ ubi tpis aut medio aut ultimo aut p totũ:aut preterito aut presente.

Dic.n.de tpib⁹ dꝛmĩat.ꝓscrutãda hz ĩ oib⁹. Perscrutãda.n. dic̃ sũt ⁊ tpa.oz eiz dic̃ inq̃rẽ de tpib⁹ vtq; fm nãz se hñt tpa:aut tpa ꝓmutata sunt:⁊ si ꝓmutata sunt:aut vnũ tps ꝓmutatũ ẽ aut duo aut tria aut ⁊ tot ãn⁹:⁊ fm vnã q̃litatẽ facta ẽ ꝓmutatio:aut fm duas ad file spẽi aut ad eteroides.i.ad aliud specie ⁊ vtq; cõsone tpib⁹.vbi gr̃a:in estate tertiana:causon:phrenesis: i byeme vo lytargia:stupor:amphimerina: ℑria vo si estate ⁊ hi⁹:i byeme vo tertiana ⁊ hi⁹. q̃ ãũt dico in tpib⁹. eadẽ itelligas ⁊ i etatib⁹ a iuuenili senili ⁊ alijs et in dieta ⁊ i alijs stitikis.s.silib⁹ elemẽtis.inq̃re ãt ⁊ si mane vel in ꝑncipio tps ꝓmutatũ ẽ vel vespe aut tardi⁹. vbi gr̃a:mane q̃dẽ sic̃ q̃ñ vltima hyems vernalia fuit:in fine vo vernalis constitutio. 22

Tempus in quo generatum est.

Dicit.n.inq̃re tps in quo generate sũt egritudies vtq; in ꝓncipio ꝓmutatũ ẽ tps aut ĩ medio aut ĩ vltio:aut ĩ oib⁹ q̃ vic̃:ꝓ totũ: ⁊ vtq; in ipso tpe generata ẽ egritudo:aut ĩ ꝓterito tpe facta ẽ.in ℏ.n.manifesta ẽ sic̃ ẽ hyems q̃ multotiẽs mãz generãť ver manifestauit aut estas:sic.n.dictũ ẽ:Et siq̃dẽ hyẽs australis ⁊ pluuiosa:ver vo boreale ⁊ pluuiosũ: necesse ẽ ĩ estate fieri egritudies.inq̃re aũt ⁊ vẽtos: vtq; in vnequoq; tpe cõuenientes vẽti flant:aut sic̃ dictũ ẽ supi⁹: ꝓmũ q̃dẽ australes flant:postea vo boreales.⁊ itaq; inq̃re cerebruz passũ est:misit differentibus membris:exinde diuerse fiunt egritudines. 23

Tempus egritudinis supueniẽtia

Dez itelligere ꝓscrutãdũ tps ⁊ supueniẽtia.q̃ ãt vic̃:Tẽpus id q̃ ẽ egritudinũ ⁊ tpis:aut ĩ oportuno tpe fcã ẽ egritudo sic̃ ĩ estate tertiana: aut nõ supueniẽtia dic̃ signa q̃ ecõtrario vitiũ: ꝺcomitãtibus.dictũ ẽ.n.⁊ li⁹ de chrysi:ꝙ ꝺcomitãtia sig̃ sũt sic̃ ĩ pleuresi tussis:disnia:febris: pũgitiu⁹ dolor:supueniẽtia vo sicut dolor capitis:lipothomia syncope.⁊ ꝙ hec supuenientia aut malaciam designant egritudinis aut debilitatẽ vtut aut chrysim egritudis ⁊ dissolutionẽ. 24

Periodi ⁊ ꝓdoꝝ ⁊ uel ꝓ mlitudinem supdatio:⁊ aut totiꝰ moꝛbi supdatio uel distensio uel status ⁊ q bus q̃dẽ maꝛ ⁊ q̃dẽ minꝰ dꝛmiatiuꝰ ⁊ q̃ñ ⁊ qualiter ⁊ in quo tpe ⁊ etate.

Ursus adde ꝓscrutãda: dic̃.n. inq̃re ⁊ ꝓiodes. Figit diuturna ẽ egritudo aut acuta ⁊ ꝺtinua aut inẽpolata.⁊ si multã hz iterpolationẽ sic̃ ĩ q̃rta bonũ ẽ.ℏ designat.n.ꝙ q̃tẽ recipiẽs nã magi supat morbũ.si vo modica ẽ inẽpolatio ꝓsternit vt⁹ a ꝺtinuis porismis. inq̃re aũt ⁊ si plib⁹ horis durat inẽpolatio q̃z porismus. siq̃dẽ inẽpolatio multis horis durat:bonuz ẽ ℏ:si vo porism⁹ magi distẽdit:difficile ẽ ℏ sic̃ dictũ ẽ ĩ li. ꝺ duris febriũ:tertiana ñ mota.supdationẽ dic̃ ℏ distẽsiõez distẽsionẽ ãt aut totiꝰ morbi fit totiꝰ: qñ si ꝺtigit duob⁹ aut ẽb⁹ ãnis durat egritudo.aut supdatõez dic̃ distẽsiõez vn⁹ vltiuz tẽpoꝝ aut ꝓncipij aut augmẽti aut statꝰ aut declinatõis.aut supdationẽ dic̃ distẽsionẽ pticulariũ porismoꝝ.fortassis ãt si oz certissimũ dicẽ: supdationẽ dic̃ ꝓncipiũ augmẽtũ.vꝝ ãt de statu q̃dẽ mãifeste ⁊ notati mẽtionẽ facẽ.declinatione vo ꝓpẽ ℏ qꝺ dixit:remissio.i declinatiõe.n.remissio fit ⁊ pausatio oĩuz cãz morbũ efficientiũ.inq̃re aũt ⁊ hoꝝ tẽpoꝝ lu magi ⁊ minꝰ:magi distẽsus ẽ statꝰ:aut minꝰ ẽ distẽsus:silr aũt ĩ alijs. Et q̃ñ ⁊ q̃lr:⁊ ĩ quo tpe ⁊ etate. Lu q̃ñ designt dic̃.q.d. inuestiga in q̃ die fit chrysis aut ĩ nocte ⁊ itez ĩ estate aut byeme ⁊ in iuuenili etate aut ĩ senili:siq̃dẽ ĩ die fit chrysis ꝙ manifestũ ꝙ ĩ nocte supuenit grauis sufferẽtia q̃ ẽ añ chrysim si vo in nocte fit chrysis ĩ die ꝓcedit acumẽ.meliꝰ aũt ẽ in die fieri acumẽ q̃ñ ⁊ ltez ẽ:⁊ diaforesim effic̃ supfluitatũ ⁊ amicoꝝ ẽ pũtia:⁊ affiniũ ẽ societas ⁊ parentũ aspectus q̃z ĩ nocte.q̃ñ ⁊ noꝝ ꝺesat supficiez includit mãz ⁊ amicoꝝ ⁊ affiniũ abñtia:⁊ difficilioz vꝝ fieri grauis sufferentia:itez in estate meliꝰ fieri chrysim q̃z ĩ byeme:q̃ñ ĩ estate calitas,ꝑfic̃ ad subtiliationẽ ⁊ euaporationẽ materie.

hyems vo ꝯtrariaꝝ odẽsatiõe.idẽ aũt ẽ dicẽ ỗ iuuenili etate senili.lu q̃lr aũt oeg̃t modũ ⁊ motũ egritudis. 25

Epidimicorum morboꝝ modi.

Dicit.n.inq̃re ⁊ epidimicos morbos ⁊ horuꝫ modos quomõ mouẽt:sic i libro de causis diceba mꝰ:qꝫ nõ solũ oꝫ scire si officialis ẽ egritudo:sꝫ q̃ officialis ẽ aut ẽ iuxta plasmationẽ:iuxta põnẽ:iuxta numeꝝ:iuxta magnitudinẽ vel quantitatẽ: sic ⁊ ꝫ nõ soluꝫ oportet scire qꝫ epidimicus est morbus: sꝫ q̃lis ⁊ quãdo ⁊ quomodo mouẽt. 26

Et siquis inceptoꝝ incepit uix uomẽs aut bñ uomẽs ⁊ siue bibẽtes qdem siue ꝯtinẽtes siue tardi purgati.

Dicit.n.qꝫ oꝫ te inq̃rere vtꝝ egrotans si hẽat multotiẽs mãm circa os ſtõi:aut bñ vomẽs est aut vix vomẽs. siq̃dẽ.n.ẽ bñ vomens ⁊ oũ erat ipse sanꝰ:tũc offer medicinas faciẽtes vomẽ. si vo vix vomẽs nõ offeras.solũ.n.motũ opant mãe:⁊ ex motu difficiliora sintomata supueniunt:⁊ tũc p suppositoria p purgati ua euacua mãm.sũt q̃dã difficulẽ vomẽtes: q̃daꝫ aũt bñ vomẽtes:q̃dã aũt si bibũt aliq̃d aut comedat:pꝰ paululũ vomũt.quõ pꝰ paululũ:qñ mouet p vnã hoꝝã potio ad subtiliandũ mãꝫ.marie aũt ⁊ si fuerit viscosus hũoꝝ. purgati aũt dixit:aut p medicinas faciẽtes vomẽ:aut p purgatiuas si nõ est bene vomens. 27

Gnitum forte qui exalbati quoꝝ ⁊ labia.

Hoc accedẽs Ba.dicẽ qꝫ exalbatos dicẽ hip.ifirmũ calorẽ nãlẽ:dicẽ.n.qꝫ hi ⁊ alias oẽs egritudies faciles subsistẽtes patiunt ⁊ febres:sicẽ aũt nr̃ maximus sophista dixit:bistoricꝰ ẽ hi ꝰ sermo:aut.n.exalbatos dicẽ hñtes infirmũ nãlẽ calorẽ: ꝓpt q̃d nõ sũt epileptice:stupores:subet:⁊ hi ꝰ fride passiones aut amphimerine febres.sꝫ exalbatos dicẽ phlaticos.in ꝫ.n.hipp.dicit Inueni raro vrentẽ fe.fieri.vñ ꝓpt raro ⁊ forte additũ ẽ. qñ aũt vrẽs ẽ fe.⁊ acumine itaqꝫ ⁊ labia corrodebantur ⁊ exarcebabantur. 28

Talis modus que tempora.

Dicit.n.inq̃re in hñtib ꝰ colorẽ albũ:modũ febris ⁊ tps inquãtum durat:⁊ si vehemẽs ẽ. 29

Pus corpus in speculatione agere uisus auditus nasus tact ꝰ lingua ratione addiscere.

Hunc sermonẽ q̃dã ꝑdicto ꝟstruũt:⁊ credas ipꝫ ꝫ dicẽ:qñ dixi qꝫ oꝫ inq̃rere modũ: ⁊ oĩa ꝟ gtẽ vlr.oꝫ.n.vlr an toto corpe patiẽtes medicũ dili genẽ intẽdere: ⁊ oĩa q̃ fuũt in corpe eiꝰ inq̃rẽ.quidã autẽ cũ sequẽtib ꝰ ꝟstruũt hũc ꝟmonẽ ⁊ dicũt:qꝫ op ꝰ ⁊ studiuꝫ fiãt medico totũ corꝑ exercẽ ad ꝑcognitionẽ egritudis visũ vt videas siue rubicũda sũt q̃ expurgant siue alba siue nigra.⁊ auditũ vt interroges ⁊ eãs egritudis vt audias.filr aũt ⁊ nasũ vt fastidiose odorabiles siue fetide sũt egritudines:⁊ designant multã putrefactionẽ:aut vrine valde fetide.gustũ aũt penes patientẽ dixit:vt patiẽs gustet suos sudores:⁊ ad ipm medicũ. si.n.fuerit medicꝰ iuste viuẽs:⁊ tẽeat ne multotiẽs a negligẽtia mẽtiat patiãt in q̃litate sudoꝝ.ẽ ãt ⁊ piculosa egritudo:oꝫ tũc ⁊ medicuꝫ gustare sudores:tactũ aũt vt videas siue dure aut grosse aut bũide sũt egõnes:⁊ ꝫ q̃dẽ a sensib ꝰ.qñ autez multotiẽs fallit sensus:ꝓpt ꝫ dixit:qꝫ oꝫ ꝫ reducẽ ad oĩa ad rõnẽ cõem iudicẽ omniũ sensuũ. 30

In palpebris supiorib ꝰ derelictis tumores aliis circũgraciliatis rediterationes in somno.

Dicit.n.inq̃re palpebras supiores. ⁊ si sũt hẽ inflate inq̃re vt indigõ nõ facta sit nec qꝫ inflatiuos circa bos comedit.si.n.ꝫ fuerit nõ ẽ malũ exalãt ventositates.si vo nihil hoꝝ añcesserit:tũc significat qꝫ occultate sũt reliq̃e mãe ⁊ rediteratio speraẽ. ⁊ ꝓpt q̃d supioris palpebre mentionẽ fecẽ:qñ ꝫ mouent.vbi aũt multus mot ꝰ ibi ⁊ passiões fiũt.alia aũt mẽbra maciẽta fiũt aut ab eo q̃ est absq̃ cibo aut a tpe egritudinis:quare assumptiuus est hic sermo.

In extremo uero subrubea dura ⁊ minus his molesta.

Dicit.n.inq̃re ⁊ extrema palpebraꝝ.si.n.sũt subrubea: designat sanguineũ hũorẽ supabũdantẽ.si vo ⁊ dura fuerint significãt mãm grossã.⁊ ꝫ dicẽ ⁊ cũ his valde significat rediterationẽ.sũt.n.⁊ mala siue idea siue forma: vt ⁊ mala fm se exponens.

Et extantia ⁊ inhibita uel habita.

Galien ꝰ idẽ dicit ex duob ꝰ significari ꝓmanere mãm multo tpe.nos vo dicimus qꝫ extantia dicit facta.

Inhibita uero ut farsali ⁊ polimedi.

Que multo tpe manẽt.mentionẽ q̃ fac farsali ⁊ polimedi:quoꝝ viroꝝ q̃b ꝰ hi ꝰ supuenerunt passiones.

Rectatorios tũores uel linores siue in ophtalmijs siue in ulcerib ꝰ sed etiã que ex fimatibus ⁊ empimatibus delata quia signa.

Dicit.n.multotiẽs:i itestis aut i vẽtre fit vlc ꝰ ⁊ i vlcẽ phlon:⁊ absq̃ vlcẽ supuẽit phlon: ⁊ ꝫ putrefiet sicẽ designãt irrõnal rigoꝝ ⁊ doloꝝ ⁊ fe.dictũ est enĩ qꝫ cẽ gnãtionẽ saniei dolores ⁊ fe.fũt:pꝰ gnãtiõꝫ vo saniei ruptio fit ⁊ ꝓturbatio vẽtr .q̃ vo i nascẽtijs rupt ĩ cute manifestã hñt expurgationẽ. 33

Messio torsiões cẽ umblicũ ⁊ volores ẽ qb ꝰ a pozzis ⁊ alleis ⁊ hic positꝰ

Messionẽ dicẽ q̃i quotiẽs messio fit i estate:tũc enĩ qñ cholꝛa ru.supabũdat ex acumie:mozdicatio fit ⁊ torsiões cẽ vmblicũ.ẽ qñqꝫ ãt nõ a cholꝛa ru. ꝫ fit sꝫ a dieta.sic q̃dẽ comedẽs porꝝ passus ẽ ꝫ aut alia ꝫ te irrogare nõ solũ q̃ comedit i illa die sꝫ q̃ comedit añ duos aut tres dies.dictũ ẽ.n.vobis i megategni qꝫ porrũ q̃ illico i ꝓmo oñdit die suã cachochimiã.allea vo i ꝓncipio ⁊ iuuãt fortalsã ad subtiliandũ mãꝫ ⁊ educẽdus vẽtositates.posteri ꝰ vo oñdũt cachochimiã:⁊ pꝰ uos oies qñꝫ faciũt torsiões ⁊ dolores: ꝓpt ꝫ dixit:pcsti ꝰ. 34

Erisipila ẽ qb ꝰ a ceruice ⁊ coꝝ q̃ circa ipsã i facie determinata ẽ nig.

Citis.n.q̃d ẽ berisipila q̃ fit a cholꝛa ru. ⁊ saguie mixto. ꝫ igit dicẽ:si venerit a collo ad faciẽ determinatur.Ba.vo dicẽ:qꝫ nõ debat dicẽ detiaẽ sꝫ funt.lu detiaẽ i bono dr̃.finit aũt i malo:siq̃dẽ vẽit mã ad supsti ciẽ colli male dicebaꝫ qꝫ nõ detiaẽ:qñ ab igbili mẽbro ad nobile vẽit.s. faciẽ:debat.n.dicẽ mozt. q̃d ꝑ dicem ꝰ: ⁊ dicim ꝰ qꝫ detiaẽ dixit q̃i alt atiõꝫ tdit collo vñ discessit. aut nõ hꝫ detiaẽ:sꝫ detiabaẽ.s.historia:qũ ẽ ꝫ. dixit.n.qꝫ vidit hip. ex ⁊ raro qꝫ a collo ad faciẽ veniens determinabaẽ mã in bono fm raꝝ vt dixit:

Nigra ⁊ quibus cernices mala ⁊ qbus flictene mala ⁊ qbus ꝯmouẽtia mala.

Nigra dicit aut herisipilata nigrescẽtia ⁊ designãtia mortificationẽ nãlis calozis ⁊ viã ad cãcr. aut nigra dic̃ q̃ gnãnt a melico hu. dic̃.n.q; h̃ nig̃ ⁊ maxie q̃ i collo supueniũt difficilia sũt. si vo ⁊ expurgõ fit: tũc ⁊ h̃ difficile ẽ qñ designat malicia egritudis. fiqdẽ.n.p⁹ vigõez facta est ⁊ pturbatio vẽtr⁹: industria nãe h̃ factũ ẽ. intrñ aũt in digesta ẽ mã ⁊ putrida ⁊ feria q; ⁊ flictene fuit. 35

Melãcholic⁹ adomãt⁹ a peplis uomunt qñq; nigra aliqñ a cepis.

Extrãseam⁹ hi⁹ simonẽ. sic̃.n. dic̃ ga. nõ possum⁹ ex h̃ iuuari. dixit.n. melic⁹ siue p oplonẽ melic⁹ siue in splene patiẽs siue melãcholiã habuerit: nascim⁹. reminiscit.n.⁊ nouim⁹ q; adamãto cuidam viro vomitus supuenit melici hũoꝛ. differẽs aũt ẽ h̃ scriptura. q̃dã libroꝝ bũt: a peplis. peple aũt sũt h̃ bñ purgatiue maxie vẽtositatũ: vñ i hydropicũ timpanite h̃ offerimus q̃dã ãt libroꝝ: ab ill⁹ toztuosis q̃ sũt i vite. multotiẽs.n. ex ill⁹ caulẽ comedit ⁊ idigessit: ⁊ diaria eidẽ supuẽit aut vomitus. q̃dã aũt bñt a toztuosis asparagũ. ex bis.n. multotiẽs aut a cepis comedẽs indigessit: ⁊ h̃ substinuit. 36

Hebres qb⁹ ulcerãt labia fozte imittẽtes qdẽ ⁊ ẽtianis ifridatiões que uero circũurẽtes confestim ad manum solute semper.

Iste sm̃o magi⁹ debat supi⁹ poni: vbi dixit q; labia vlererãt. in vrẽtib⁹. n. fe. cozodũt ⁊ vlcerant labia fic̃ i tertiana: ⁊ amphemeria. n. acuta q̃dẽ est ⁊ multa habens adustionẽ: mox autem soluta ⁊ minozificata manu. 37

Qlat ẽ i articul⁹ uidẽdũ extussionẽ nõ experiaris si nõ in saniem sũt.

Jc sermo chirurgic⁹ script⁹. qñ.n. phla aut i cerebzo generat, ppẽ nãlẽ sui oplexionẽ: aut i stõtu ⁊ frigu, ppẽ ꝯtinuas indigões: aut in articulis, ppẽ mozmẽbzoꝝ si supabũdauerit phla i articul⁹ ⁊ vt mucillago multa fiat: deiñ veniẽs idiota medic⁹ vidit tumozẽ ⁊ credidit eẽ ⁊ icidit: ⁊ difficilioza sintõata supuenerũt. 38

Consuetudinẽ uero ex qbus sanissimus dietis opimẽtis laboribus somnis libidinibus mente.

Multa ⁊ mirabilia documẽta ẽdidit nobis hipp. sz qñ oĩu: est nã opatrix hẽat primũ ozdinẽ nã. qñ aũt ⁊ ꝯsuetudo cam qñq; fit aut egritudinis aut sanitatis: nunc itaq; de ꝯsuetudie hip. dic̃at. ⁊ quid dic̃: q; oz te ꝯsiderare ꝯsuetudinẽ ⁊ circa dietã: ⁊ cẽ alia oia. vbi gza: si ꝯsuetudinẽ habuit h̃ multa comedere aut pauca aut frida aut cala: ⁊ i potu ingre. qñ aũt ⁊ p cãmdic̃ h̃ si solũ ꝯsuetudinẽ q̃ ẽ i comestibilib⁹. ⁊ potabilib⁹ dic̃: sz oia i q̃b⁹ dietat ⁊ balnea ⁊ oia hi⁹ ingre si ꝯsuetudinẽ habuit sel balneari aut bis: vñ dictũ ẽ a Ga. amatozes balneoꝝ ⁊ si bis lauabit alioqs nõ peccabit. dic̃.n. ingre. ⁊ opimẽtũ: si ꝯsuetudinẽ bũit h̃ sub aere dozmire aut sub tecto: opimentũ h̃ dic̃ aut ppinquũ aut remotũ: ⁊ ppinq̃ q̃dẽ dic̃ illud qõ ẽ vestiũ q̃si ꝯsuetudinẽ vtz bũit iste totũ corp⁹ opire velamib⁹ dozmiẽdo aut ptẽ corpis aut manũ solã aut caput aut pect⁹ solũ. Remotũ opimentũ dic̃ id qõ ẽ dom⁹: si ꝯsuetutidiez bũit iste sub aere absq; tecto aut sub tecto dozmire. ingre ãt ⁊ si labozes: si ꝯsuetudinẽ habuit exercitari: aut nõ bũit: ⁊ vtz p scribẽ: p remigare: aut p viã: aut p luctã. ⁊ si p luctã quõ oleo multa fricatiõe vter⁹ ⁊ hac vehemẽti: aut mollib⁹ cũ manib⁹ ⁊ añ cibũ ⁊ p⁹ cibũ añ balneũ aut p⁹ balneũ. ingre aũt ⁊ sõnos: si ꝯsuetudinẽ bũit paz dozmire. nũc vo multum dozmit ꝯsidera sic aut subet. si vo bũit ꝯsuetudinẽ multũ dozmire: nũc vo vigilat: ĩspice ne desipiẽtia ipsi expectat alicubi ẽ enĩ q̃dã mã piguis hũc ⁊ exitãs ⁊ pmittẽs dozmire. ĩuestiga aũt ⁊ si, pfud⁹ fiebat ei sõn⁹ aut supficialiẽ oũ erat sanus: ⁊ si i die dozmiebat aut nocte, pscutari aũt ⁊ coit⁹ si multis vtebat aut pauc⁹: ⁊ inuabat aut ledebat sũt q̃dã imoderate vtẽtes sanguinẽ emittũt. h̃ oia ꝯsidera: ⁊ vlr qõ dictũ ẽ supi⁹: ⁊ h̃ tradit labozes: balnea: cibi: sõni: afrodisie: oĩa moderata. q̃d ãt dic̃ mẽtẽ: q; mẽte oz h̃ oĩa ꝯmesurari: ⁊ supi⁹ mẽsurata dixit: ppẽ h̃ dixit mẽte: dixit mẽsurãs. aut h̃ dicas: aut dic: ⁊ aliud q; oz ingrẽ ⁊ mẽtẽ quõ ꝯsuetudinẽ bũit dispõni fz mẽtẽ: ⁊ aut gaudere ⁊ tristari. si.n. ꝯsuetudinẽ habuit ee sollicit⁹ oũ erat sanus ⁊ nũc ẽ sollicit⁹: nihil malũ ẽ. si vo nõ hñs ꝯsuetudinẽ nũc ẽ sollicit⁹: malũ ẽ h̃: ⁊ q; h̃ sit vez ĩtelligas me. volo.n. p historiã h̃ facẽ fidẽ: ⁊ ad pelag⁹ intrare: ⁊ tñ h̃ ẽ ꝓma historia: Fuit q̃dã noie menãder augur q̃ quolibet ãno i die natiuitat⁹ ascẽdebat ad altũ locũ: ⁊ ex auib⁹ futura ꝯiẽtia sibi i toto illo ãno vidit. sic ãt i quodã ãno venit ad altũ locũ: ⁊ ĩspicit aq̃lã faciẽtẽ symbolũ i. signuz quoddã denũciatiuũ sue mozt⁹: q̃ cogĩscẽs descẽdit ⁊ icepit tristari ⁊ nõ comedẽ: ⁊ ex h̃ facies attenuata ẽ: ⁊ iam amic⁹ ĩu⁹ q̃dã obuiauit ei ⁊ ĩterrogauit eũ q̃d hret: q̃ dixit ei passionẽ. ⁊ dic̃ ei amic⁹ ĩu⁹: q̃d igit, ppẽ h̃ tristar⁹: vade solatiare. menãder vo nihilomin⁹ passiõe occupat⁹ pmã fit: qñ itaq; exĩs absq; cibo ⁊ potu febzicitas mozt⁹ est Itẽ scõa historia: Mulier q̃dã bũit quãdã aliã mulierẽ amicã: ⁊ ꝯtigit ipsã dozmiẽtẽ mozi: sciuit ãt ipsa ⁊ credit q; sõn⁹ fec̃ mozẽ: ⁊ ob h̃ nõ dozmiebat: exiñ igit, ex vigilia febzis supuenit ei ⁊ mozt⁹ ẽ. Itẽ alia historia: Bzamatic⁹ q̃dã fuit in comi ciuitate: ⁊ hic audiẽs q; adusta ẽ ⁊ biblioteca sua i q̃ ⁊ ipse habuit libꝝ ⁊ labozes irat⁹ cõtristat⁹ est: ⁊ ex tristicia vigilia superuenit ei: ⁊ febzicitas mozt⁹ ẽ. Itẽ historia: Alĩ⁹ exñs amic⁹ pecuniaz ⁊ discipãs pecunias suas tristat⁹ ẽ: ⁊ cũ tristicia vigilauit febzicitauit ⁊ mozt⁹ ẽ. Itẽ alia historia: Alĩ⁹ q̃dã capadoc⁹ audiẽs q; atlas substiet celũ tristabat⁹ dicẽs: q; ingẽtũ mozmuo atlãte oz dirimi celũ ⁊ cũ ipso destrui: ⁊ sic tristatus mozt⁹ ẽ. ĩspice q̃tũ fac̃ ꝯsuetudo mẽt⁹ supata. ⁊ h̃ ẽ qõ i tẽdit. Cõsuetudinẽ ex qb⁹ sani sum⁹. Ꝓpẽ q̃d dixit ex qb⁹ sani sum⁹: q; ꝯsuetudine obseruata. fit.n. nobis sanitas aut q; nõ oz pmutare ꝯsuetudinẽ. si vo ⁊ volueris pmutare nõ in egritudine qñ virt⁹ infirmat: sz aut oĩno i sanitate qñ est fortis virtus ⁊ fert. 39

Qualiter egritudines a quibus q̃s figuras.

Dicit.n. ingre ⁊ egritudies vtz ab ĩpolat⁹ ad ꝯtinuas: aut a cõtinuis ad interpolatas figuras. figuras aũt h̃ ñ dic̃ modũ iacẽdi patiẽt⁹ siue iacẽt⁹ in hinnistr⁹ aut deferẽt⁹ se ad pedes. sz figuras dic̃ piodos

Ex quibus modis ⁊ locis generantur inchoant: imminent: pausant.

Mirabilis ẽ ⁊ h̃ sm̃o: vt aũt manifest⁹ fit nobis. volo h̃ incipe q; oĩs egritudo pmo quãdã inequlitatẽ hz ⁊ difficultates mã icipiẽti generari: posci⁹ vo gnãt egritudo ⁊ mãifestat: ⁊ i alio tpe augeat ⁊ i alio pausat. dic̃.n. ingre

differes ꝫ tps egritudinū.bene aūt dixit ꝓpausat:aut ītra aut in morte. 40

In quibus incōtinens pauend⁹.

Dictū ē aūt vobis ꝛ in libro de ingenio sanitat⁹:qꝫ pauēd⁹ or ꝛ timēs ꝛ timēd⁹ ꝛ trepidus:vbi dicebat de fugiētib⁹ aquā: qꝫ vidi pauēdū te faciens ex ꝓdictis.bis sic se hītib⁹ differētes expōnes sūt h⁹ fmonis.qđ aūt dic incōtinēs q̄ nō ōtinet se a desiderijs:nic.n. ōtinētē dicim⁹ q̄ cōtinet se delectationib⁹.qđ aūt:dic qꝫ si vides incōtinētē egre ꝛ inordinatū terre ipm ꝛ trepidū ipm fac: ꝓdicās ei futura ōtigētia sibi mala: ex mala dicta.aut ꝫ dicas:aut si ē incōtinēs terribilē fac cām:ꝛ ors tē medicū pax comedere desiderio patiētes. dictū est enim pax deterior cibus ꝛ potus ꝛc. 41

Contrarie in morbo diete.

Per hec vlez sermonē ostruit:qꝫ ōnijs ōnia curanē ors enī ōnia morbo facere:aut fm se sic ī tertiana infrigidātia aut fm accidēs sicut in tetano aque frigide infusio. 42

Quod bene fertur quod vix fert.

Scit.n.inqre vtre a bona sufferētia ad malā pmutat⁹ patiēs difficile ē ꝫ:si vo a mala sufferētia ad bonam:bonum.inquire iterum quō circa malā sufferētiam disponitur: vtrum facile suffert malaz sufferentiā:aut pusillanimis est:ꝛ valde tristat⁹ in hac. 43

Deta quantum cognoscere nō inspicere congrue nam multe.

Ic differēs ē scriptura ꝛ differētes expōnes:aut enī cognoscere hz aut inspicē mēte ꝛ in inspicere aut inspicere.siqđē hz inspicere exponim⁹ sic:qꝫ ors dieticā ptē nre artis scire. h.n.vtile ē ꝛ valde nobis ꝓfcuū. Scōa expō:ors studiose videre quātū ꝛ diete ꝛ medicinar.ors enī in his inqrere spēm medicinar ꝛ q̄tū ꝛ tps ꝛ modū vsus:ꝛ qr ors quātitatē scire fic marie nobis ꝓficientē.declarauit aūt ꝛ alibi dicēs:Magnū quantū oue niēs incōueniēs in fortitudine spēm qđē medicinar fm plr.ꝛ idiota medic⁹ sciuit qꝫ calidis frida ors offerre.quātitatē vo vix nisi artista scit.multe.n.sūt differentie:q̄i multe sūt cause efficiētes differentes morbos. hec ē scōa expō.si vo nō hz cognoscere:sz nō in cognoscere dicim⁹ qō dic hip.qn ors medicū venientē ad egr̄ si alicubi audiēit filiū alicui⁹ in domo dictū:aut de aliquo filiātes illi q̄ sunt ī domo.multa.n.mala hoīb⁹ accidūt nō ex dicas alicui:de qbus nō fiat cā homicidij ꝛ multor malor.ꝛ hec ꝓma expō. Scōa vo ē:Quidā multotiēs ꝛ siue p onicum mādatū:aut p debitū:aut p aliā necessitatē,ꝓditione sibi machinata indicāt egrotātē ꝛ venit ad ipm medic⁹:ꝛ inuenit qꝫ nihil mali hz ꝛ sollicit⁹ sum ꝛ si exiuit medic⁹ ab ipo:ꝛ inrogabil⁹ ab aliquo quō iuenit ipm disposituꝫ nō dicas qꝫ nihil mali hz:sz eōrio qꝫ male se hz et piclitat mori et magnitudie egritudis diminuāt ea que sūt ꝓditōis. multotiēs.n. hīt passionē amor] et ñ ors dicē et publicare passionē.sic enī herasistrat⁹ accedēs et cognoscēs amorē seleuci amātis nouercā suā vxorē antiochi. 44

Bonis uero medicis similitudies errores ꝛ deriuationes sed econtra occasio.

Bonos medicos dic videtes subtilit artē medicine.qđ aūt dic:qn ors bonos viros diligentē curā hre de egritudib⁹: multotiēs ei fallacia fit ꝓpē sitūtudinē aut cār aut sintomatū.vbi gra:supuenit bi scuria duob⁹ vir]:sz vna qđē hz opilationē in lapide:alia vo in trōbis.ꝛ idiota qđē medic⁹ easdē affert curas duobus:ꝛ vbi ledit vbi iuuat.ꝛ ecce ꝓpē sitūtudinē cār ī vtro qꝫ emphrasis ꝛ fallacia ē ꝛ error. bono vo ꝛ hippocrico medico nō fit error.fit aūt ꝛ pp sitūtudinē egritudinū:est enī ḋb⁹ duob⁹ cholica dispō: sz vna qđē ī vētositatib⁹ vtor oleo rute aut cētaurea vo ī cholꝛa ru.ꝛ ī vētositatib⁹ vtor oleo rute aut cētaurea in alia vo nō vtor qr ledo.qđā aūt eisdē curis vtūt decepti a sitūtudine egritudinū:ꝛ cholica ē dispō ꝛ ī alio: sitr autem ꝛ in similitudine sintomatum.

Scio qr difficile ē rōnari speculātes tias aut figura aut sim⁹ aut subarid⁹ choleric⁹ bñ uomēs uł uix uomēs colorē dicta exns certe sit hec ad alia cōfiteri ꝛ in magis ꝛ min⁹ difficile.

Item aliā vobis ditionē tradit hip.ꝛ dic:qꝫ ors vias inuestigare ꝛ rōnari.vias aūt dic methodos. fortassis aūt vias dic inrogatiōes: vñ methodus dcā ē cū interrogōe iuētio.differēs aūt ē ḃ scriptura:qđā.n.libror hīt:qꝫ dic ficile:qđā aūt:pp qđ difficile:ꝛ pp qđ doctrinatiuū magis:qr vo memoratiuū sic dic ꝛ ga. Hip.n.sic multotiēs dicisti] ad cōmemorationē sui scribebat.ḃ aūt exponēs rursus exponit sic:qn ors rōnari vias.ſ.oīuz cār egritudinū ꝛ sintomatū:ꝛ ḃ item spēs. nos aūt dicim⁹ qꝫ magis] ermo ē de figurs capit]. dictū ē.n.qꝫ ors vias inqre in figura capit] ꝛ ī simo ꝛ in alijs. Ba.ār qꝫ iste sermo ōtinē ors:ꝛ exēplū supiorīs sermōis h dit.q̄ aūt sūt exēpla:vbi gra figura ꝛc.ꝛ credas hip.ḃ tibi dicē: inqre figurā vtrū exē nām ē:aut fm nām.dictū ē vobis ꝛ ī pemio ꝓfi] negocij:qꝫ figura capit] qn̄q fm nām ē qn̄q exē nām: vbi discebam⁹ qꝫ figure he quidē tenaces cernice fortes ꝛ ad lia:si vo debiles ꝛ aurib⁹ fluētes inqre item ꝛ simo siue p debilitatē māe h factū ē:aut ꝓpē multā hūiditatē:qn̄ ex p multā hūiditatē h fit:māifestū ē ex eo qđ cognoscim⁹ qꝫ simitate qꝫ mult] afrodisijs iste vtit.inqre āt dic si sub arid⁹.qđā aūt libror:subaridū hīt.siqđē dic.n.inqre ꝛ opl̄one si ē sicce opl̄ois aut hūide.si vo hīt subaridū qđā dicūt qꝫ aridā facie designāt:qđā aūt subtilitatē manuū ꝛ pedū:sic āt Ba.die subaridū ꝛ hīt extra se bītes armos ꝛ subtiles.inqre aūt si cholericū siue supabūdat ī eo cholꝛa ru.ꝛ designāt sibi supuēire tertianas egritudies:siue pblatic⁹:aut melic⁹.ꝛ ḃ item inqre si iueneris ꝫ choleric⁹ ē: ꝛ qꝫ cholꝛa ei supabūdat.inqre q̄ cholꝛa vtre ru.aut venēosa:aut herugini eris silis:aut viridis ad modū pzasij.adhuc āt inuestiga si ē bñ vomēs aut vix vomēs ꝛ si bñ vomēs ē offer facietia vomē.si vo vix vomēs tūc purgatiuis p iferiora purga.inqre aūt si ē niger aut alb⁹ aut rufus colorē.h⁹ i,n.colorē declātiua sī subiecti hūoris.inuestiga aūt ꝛ dietā ipsi⁹ vtr ordinatā ꝛ moderatā fecerit hūc fmonē:frustra dietat⁹,ḃ oīa inqre ꝛ cura hīt illō epilogū magis ꝛ min⁹,vbi gra si magꝫ vomēs aut minuꝫ magꝫ aūt ē vomēs q̄ ꝛ absqꝫ aliquo ē vomēs: min⁹ aūt q̄ cū potiōe aut aliq⁹ alio tdito.ḃ ꝓfis fmo hz. Quia difficile ē rōnari speculātes vias. Dñ addidit hip. speculātes ꝛ difficile:pp magnitudinē victiōis auget nostraz artē.et qđ dixit supi⁹ qꝫ bonis viris filitudines errores et deriuationes faciūt hoc.et ḃ dicit qꝫ ors et artista valde studiose rōnari vias nostre artis. 45

Quod fistulosum superiactauit impediuere tusses manere.

ꝛ non pulsatilib⁹ ꝛ neruis.

1 Lacert⁹ quidē oīs ꝛ reliqua membra remanētia exceptis eis quoꝝ rememoratio pꝛeteriit: ficut pulmo: ſtomach⁹: ꝛ renes: ꝛ ſplen: vel alia ex mē bris extrinſecis ꝛ intrinſecis ſunt in vnoquoq; quoꝝ ē virtus innata fixa in eo: ꝛ veniūt eis ex trib⁹ radicibus: q̄ ſunt cerebꝝ: coꝛpar: ꝛ virtutes alie. Et nerui quidē lu/ cratur eis virtutē ſenſus aut motus volūtarij: aut vtri/ uſq; ſimul. Arteria vero facit ea adipiſci virtutem vite ꝛ calliditatē innataꝝ: ſed vena facit ea acquirere virtutem nutritiuam. 31

c Capilloꝝ uero ꝛ unguiuꝝ neq; re gimē ē aliq̄: ſed gnātio ſola.

c Capillis autē ꝛ unguib⁹ nō eſt regi mē in ipis coꝛpib⁹ ſuis: ꝛ nō ē niſi generatio ꝛ eſſe tm̄.

c Capilli ꝛ vngues generāt a materijs quas expel/ lit natura ad coꝛpis exteriora expulſiōe ꝯtinua: ꝛ illud q̄ generat eos eſt natura: ꝛ nō ſunt eis ex ſeipſis vꝯtes innate: nec veniūt eis ex radicib⁹ vꝯtes. Et manifeſtū ē q; capilli ꝛ vngues ſunt ingrediētes ī nu mero mēbroꝝ: ſicut pili palpebraꝝ ꝛ ſuꝫcilioꝝ. Jaꝫ ergo fiūt membroꝝ q̄nq; ſpecies. Melioꝛa ergo ſunt radices: deinde que naſcūt ex radicib⁹: deinde in quib⁹ ſunt virtu tes innate: ꝛ vꝯtes alie veniētes ex radicib⁹: deīde illa ī q̄b⁹ ſunt vꝯtes innate tm̄: deide capilli ꝛ vngues in q̄b⁹ nō ſunt vꝯtes innate: nec veniūt eis alie vꝯtes. 32

p Et q̄dē ꝓtium ſunt differētie. Si gna uero uniuſcuiuſq; craſcoſ de inceps dicēt.

Iſte ergo ſunt ſpecies mēbroꝝ: ꝛ nos ſumus narrātes poſt illud ſigna que ſignificāt complexionē uniuſ cuiuſq; coꝝ.

p Oſtq̄ diuiſit mēbra ſm̄ virtutes eoꝝ quib⁹ effi/ ciunt opatōes ſuas: ꝛ virt⁹ naturalis ſm̄ ſniam ſuā eſt ſubſtātia a complexōe ſumpta: ꝓmitit ſigna ſignificātia complexionē cuiuſq; eoꝝ natura/ lem: ꝛ ſignificātia complexōis eius mutatōes. 33

p Rincipiū aūt a cerebꝝ nobis faci entibus. Sūt enī q̄nq; innata ge nera cognitionū eius: Primū q̄dē to tius capitis diſpoſitio: ſecūdū uero ſen ſibiliū opationū uirt⁹ uel uitiū: tertium opatiuoꝝ: quartū p̄ncipaliū: ꝛ quituꝫ nāliū m̄. Aliud eſt gen⁹ in his omnibus generib⁹ ab his que extrinſec⁹ ei accidūt alteratio.

e Incipiam⁹ rememoꝛari ſignoꝝ ſignificātiū cōplones cerebꝛi. Et genera quidem ſignoꝝ innata ſunt uꝛ q̄nq;. Unū eoꝝ eſt diſpō toti⁹ capitis. Secūdū eſt certificatio actionū quib⁹ ſunt opatōes ꝛ coꝛruptio earū. Et ter tiuꝫ eſt rectificatio actionū ei⁹ ſenſibiliū ꝛ earū coꝛruptio. Et q̄rtū eſt rectifica tio actionū q̄b⁹ fit regimē ꝛ earū coꝛru ptio. Quitū eſt rectificatio uꝛ actionū q̄b⁹ fit regimē ei⁹ nāliū ꝛ coꝛruptio eaꝝ. Et hoc eſt aliud gen⁹ ab iſtis omnibus que narramuſ: ꝛ eſt q̄ accidit cerebꝛo de mutatōe ex reb⁹ q̄ mutāt ꝓpꝛionē.

c Cerebꝝ eſt capitis medulla: ꝛ ſigna ſignātia cō/ plexionē eius naturalē ꝛ difficultatē paſſionis eius: ꝛ ſignātia complexionē eius qua mutatur ſunt vi. ſpēs. quiq; earū ſumpte ſunt ab eo: ꝛ ſextū ſūptuꝫ eſt ex velocitate paſſionis ipſius: ꝛ difficultate ipſi⁹ paſſi onis a cauſis infirmātibus extra. ſ. ſicut aer. Et Gal. de/ terminauit vnūquodq; iſtoꝝ in eo q̄ futuꝫ eſt. 34

t Otius quidē capitiſ diſpoſitio ex magnitudine ꝛ figura ei⁹ ꝛ capil lozum accipiē.

d Iſpoſitio aūt capitis totius ſciē ex quātitate eius ꝛ figura ei⁹ q̄ ē in ipſo ex capillis.

E Xhoc p̄mo vedit q; diſpoſitio totius capitis ſci tur ex tribus rebus. ſ. quātitate eius: ꝛ figura ipi⁹ ꝛ ei⁹ q̄ ē in ipo ex capillis. 35

p Aruū uero caput pꝛaue cōpōnis cerebꝛi, ꝓpꝛium eſt ſignū.

c Aput ergo paruū eſt ſignū ꝓpꝛiū male foꝛme cerebꝛi.

H Bſcindēdo dixit Gal. q; paruū caput eſt ſignū pꝛopꝛium male foꝛme cerebꝛi. Et cauſa illius eſt cōſtrictio ventriū cerebꝛi: ꝛ debilitas eius quod generatur ex cerebꝛo de neruis ꝛ nucha. quod eſt: quia ſi radix eſt parua: tūc quod naſcit ex eo eſt paruū: ꝛ ſequi tur a paruitate eius cōſtrictura ventriū eius ꝛ meatuꝫ ipſius: quia nō eſt ſpiritui animali latitudo in qua con/ uerſet. Et caput quidē paruū generat a puitate materie. q; ſi figura eius cum illo inconueniēs eſt: eſt malicia in foꝛma cerebꝛi maioꝛ. Et manifeſtū eſt q; paruitas capitis comparat foꝛme cerebꝛi. ſeq̄t ergo ab illo vt malicia foꝛ me cerebꝛi comparetur. 36

n Agnū uero nō ex neceſſitate bōe compoſitōnis eſt ſignū. ſi enī ꝓpt uehemētiā factū eſt magnū eius que in eſt uirtutis in materiā multā ꝛ bonam opātis: bonū eſt ſignū. Si uero ꝓpter ſolam materie multitudinē: non bonū eſt ſignū. Determināduꝫ ergo eſt ea ex figura ꝛ ex his que ab eo nata ſunt. fi gura quidē ſi bone foꝛme eſt: ſemp enī bonuꝫ eſt hoc ſignū. his uero que ab eo nata ſunt: ut ſi collum foꝛte eſt: ꝛ alijs

ossibus optime dispositū est: ⁊ si omne quod est ei⁹ neruosum est ⁊ plenuz ⁊ ui uidū. Propa uero capitis figura est ue lut si uideas sperā pfectā cereā ex utra qz pte leuiter ꝓssam. Necesse est eni hui⁹ talis gibbosa quidē fm sperā poste rioza fieri ⁊ anterioza: Rectioza uero fieri que ex utraqz pte.

Et caput magnū non significat ne cessario bonitatez forme cerebri. quod est: quia si magnitudo ei⁹ nō pro uenit nisi ex uirtute loci: ⁊ ex natura ⁊ usu eius in arte sua qua opata est mām multā bonā: tūc est signū bonū. ⁊ si nō prouenit nisi propter multitudinē mātrīs: tūc nō est signū bonū. oportz ergo ut distinguat inter ea p figurā: ⁊ p res que nascunt ex capite. p figurā quidem ut cōsideres an sit forme bone an non: forma eni bona: est bonū signuz semp. Per ea uero que nascunt ex capite est: ut ꝓsideres an grossum sit collū forte: ⁊ dispositio reliquoz ossium sit melioz dispositionū: ⁊ oēs nerui grossi fortes aut nō. Et figura que appropat capiti est. q. tu estimes sperā cereā sane rotū ditatis: cui⁹ duo latera sunt paz ꝓssa nam quādo existit caput tal'r: scis pcul dubio q necesse est q sit ex āteriori pte capitis: ⁊ posteriori ipius magis exiēs ex termino rotūditatis spere: ⁊ duo la tera ei⁹ sunt magis intrātia ⁊ ppinqora ad planiciem.

Ex isto fmone intelliges q ex signis bonitatis forme cerebri ē magnū caput qñ ē cū figura quā erēplificauit in forma cerea: ⁊ cū gsitudie colli ⁊ reliquoz neruoz ⁊ ossiū. Et magnū caput qñ ē cuz figurā diuersa: ⁊ cū subtilitate in neruis ⁊ collo ⁊ ossib⁹: tūc ē signū malicie forme cerebri. Et manifestū ē q bonitas forme cerebri ⁊ malicia forme ei⁹ cōparat fm q est in illo de additōe vel diminutōe. quod ē: quia bonitas forme cerebri fit a forti ⁊tute ⁊ multa mā obediēte. ⁊ malicia forme ei⁹ qñ ē cū magnitudine figure capitis: signifi cat q fuit virt⁹ debilis: aut q mā non fuit obediēs: seqt ergo ab illo malicia in eius complexione. 37

Si uero fm occipitiū eminētia fit minor alicui: considera ⁊ neruos ⁊ collū cum alijs ossibus. fm naturaz siquidē his se habētibus indigētia mātrīs non uirtutis imbecillitate taliter factū est hoc. Ineptioribus uero existētibus infirmū est principium. In plurib⁹ uero fm occipitiū indigentiā imbecillitas eo ruz que dicta sunt sequit: ⁊ rarum ual de non tale contingit. Grossius uero scōm occipitiū considera caput eodem modo eisdez in toto magno nato deter minatis. In pluribus uero ⁊ hec bona figura facta peracephalidos bonum si gnum: quam quidaz medicoruz poste rius cerebruz nominat. Quēadmodū igitur ⁊ est posterius determinatum: forma uelut lauda habēte cōmissuraz: Spine uero principiuz hec pars est: ⁊ p illam omniū scōm totuz animalis cor pus fiunt neruoz actiones. Ipa uero posterior pars scōm se in omnibus pau coruū sensibiluz participat: multoruū ue ro operatiuoruū. Sic igitur anteri⁹ sen sibiliuz quidem plurimoruū: paucoz ue ro operatiuoruū. Itaqz ⁊ hec bñ dispo sita perfectas habēt naturas scōz umū quodqz propas. Eedem uero ⁊ in an terioribus capitis coz que fm frōtem determinatiōes sunt his que fm poste rius ad paruitatez ⁊ magnitudinē cius nobis respiciētibus ⁊ figurā ⁊ qui sunt in his sensus. s. uisum gustum ⁊ odora tum. Alterutrū enim sunt cognitōes: ⁊ sibijnnicez attestātur: ⁊ a principio na ta principiuz uirtuti ⁊ uitio: ⁊ principium his que ab eo nata sunt.

Quod si uideris eminētiaz que est a posteriore parte minui: conside ra tunc cum illo in neruis ⁊ ossib⁹ ⁊ col lo. nam si ista sunt scōz naturalē dispo sitōem: tūc nō prouenit illa dispositio nisi ex diminutōe materie: non ex debi litate uirtutis. Et si iste res quas nar rauimus scōm deteriorē dispositiōem dispositiōe naturali inueniātur: tūc sci as q radix est debilis. Et in pluribus quidē dispositōnibus sequit diminutio nem occipitij debilitas baz rerū quas

narrauimus: ⁊ non res forsitan cadit cum diuersitate illius nisi raro. Et qñ inuenis iterū occipitiū capitis uehemē tis eminētie: tūc considera in illo qđ de terior scōm consideratiōem ⁊ determi natōez in capite toto quādo est magnū ⁊ inuenis hoc etiaz in pluribus dispōsi tionibus posteriorē partē cerebri: ⁊ qđ continet ipsum ex capite quādo est cuz figura bone forme: quod est signuz bo num. ⁊ qdam medicoꝝ nomināt hanc partem cerebri cerebrū posterius: ⁊ est posterius sicut nominauerūt ipsum: et determinauit ipsum commissura: que assimilatur laude littere in libro greco ruz. Et hec ps cerebri est radix ex qua oritur nucha: ⁊ quādo est radix ei: tūc est radix omniꝫ neruis qbus fit motꝰ uolūtarius in toto corpe aialis. ex ipsa autē non oriūtur nisi pauci nerui nume ro ad sensum: multi uero ad motuz: si cut ex altera parte que est in anteriori nascunt nerui multi ualde numero ex neruis sensus: ⁊ nerui pauci in numero ex neruis motus. Cum ergo iste due ptes sunt scōz dispositōem bonā: sunt res que nascunt ex unaquaqz earū fo rtes. Et omia que abbreuiauimus ⁊ de terminauimus ex esse posteriozis ptis capitis: oportz ut obseruent in anterio ri pte capitis. quod est: quia oportz ut consideres in quātitate eius ⁊ ipsius fi gura in sensibus qui sunt in anteriori p te capitis: ⁊ sunt uisus gustus olfactꝰ. Iste enī res significāt semper seinuicē ⁊ testificāt sibi inuicē. s. ex radice nasce tes res significāt ⁊ testificāt radicis re ctificatōez ⁊ corruptōez eꝰ: ⁊ radix ipa testificat corruptōez rez q̄ ex ipa rami ficant ⁊ rectificatōem eaꝝ.

Si fueris memorieus qđ preterijt de expositione nra tūc sermo iste totꝰ tibi intellectꝰ: ita qꝫ nō indigebis expōne in eo. vez fac cōsideratiōez eiꝰ bonā tm: ⁊ forma littere laude ē sm hoc Et manifestū est qꝫ cōpleuit tres species signoꝝ: quarū vna ē dispō to tius capitis: ⁊ secūda ē rectificatio actionū quibꝰ fiunt opatōes ⁊ corruptio eaꝝ: ⁊ iste opatōes sunt que fiunt p neruos. quādo enī ossa ⁊ nerui grossi sunt ⁊ fortes: sunt opatōes fortes: ⁊ cutis capitis ē vehemēs. ⁊ quādo sunt subtiles: debiles sunt opatōes: ⁊ cutis ē vilis. Et tertia ē operationū sensibilis rectificatio ⁊ corruptio earū: ⁊ ego exponā ista in eo quod futurū est paulo post expositiōe vltima magis ⁊ melioze. 38

Principaliū tamē opationuz uirtꝰ ⁊ uitiū eiusdē pncipij solius scōz seipm sunt cognitōes. uoco autez pnci pales operatiōes eas que a solo princi pio fiūt.

Rectificatio autē opationū quibꝰ fit regimē ⁊ earū corruptio: sunt signa radicis solius ita qꝫ non aliozuz: et significatio per actiones quibus fit regimen: sunt operationes ipius radi cis solius.

Vult p radicē cerebꝝ: ⁊ est medulla capitis. huic eni medulle sunt cōcauitates. s. vētres: ⁊ in ea ē rhete ex arteriis mirabile. q. fit numeratio rhetiū seinuicē ingrediētiū: ⁊ positū ē sup eam: ⁊ repletū ē qđ ē intus de medulla capitis: ⁊ cōtinent ipm duo velamina mirabilia. s. dura mater ⁊ pia mater: ⁊ sūt ei ab anteriori pte eius duo vētres quibꝰ fit imaginatio: ⁊ in medio eiꝰ vētris quo fit cogitatio: ⁊ i posteremo eius vēter quo fit remēoratio: ⁊ p ipz totū sunt vtutes qbꝰ fit regimē. ⁊ iste vtutes infixe sūt i eo ⁊ sūt forma eiꝰ. qđ ē: ḍa vitalis spūs vel spūalis digeriē i rhetibꝰ suis ipiꝰ cēbri suolutl ab arte riis: ⁊ gnāt ab eo in cerebro aialis spūs: ⁊ per istū spiritū fit penetratio virtutis cerebri ad reliqua mēbra. 39

Facilis igit intellectꝰ subtilis sbstā tie cerebri ē cognitio: tarditas uero intellectꝰ piguioris.

Et presentia ergo mētis ⁊ solertie significāt qꝫ substantia cerebri est substantia subtilis: ⁊ tarditas mētis si gnificat qꝫ substātia cerebri est grossa: quapropter fit habēs eam uelocis disci pline propter uelocitatē sigillatiōis foz maruz rerum.

Intellige subtilē in hmone puiā ⁊ clarā subāz ⁊ grossam turbidā substantiā. quādo enī substā tia cerebri ē peruia: penetrāt in ea vtutes anime. ⁊ quādo ē turbida: difficilis ē penetratio eaꝝ i ipa. 40

Facilitas uero discēdi est mollis: ⁊ memoria pmanētis.

Et uelocitas discēdi significat qꝫ sb stātia eiꝰ est sba i q̄ uelocit suscipit sigillatio rez. ⁊ bonitas fuatiōis. i. me morie significat qꝫ sba eius est sba cui ē firmitudo.

Quando substantia cerebri est mollis clara puia festinat in eo sigillatio formarū rerū: q̄propter fit habēs eaz velocis discipline ꝓpter velocitatē

figillatõis formaꝫ rei. ⁊ qñ nõ ẽ moll' ⁊ ẽ turbida: fit difficilis sigillatio in ea formaꝫ rei. ⁊ qñ figilant' in ea forme rei: tũc si retineat eas ⁊ firmant': notat' fixa subã eiꝰ ⁊ est illud bonitas fluatõis eiꝰ quo seruat' illud qõ i ea figillatũ est. ⁊ si nõ fluat eas notatur substãtia eiꝰ fluida: q̃re ẽ illa malicia fluatõis eiꝰ. s. si nõ figillat' in ea aliq̃d de formis: ⁊ apparẽs est ex toto qõ p̃cessit. s. qꝫ claritas substãtie cerebri fit ex q̃litate cõplexionis eiꝰ, ppꝛe: ⁊ qꝫ turbulentia eiꝰ fit ex mutatiõe cõplexionis eiꝰ ab eo qõ est neccriuꝫ ei nã: ⁊ qꝫ retẽtio eiꝰ qua retinet illud qõ figillat' in ea ex formis significat quandã ficcitatẽ cerebri: ⁊ fluribilitas eiꝰ humiditatẽ. 41

Sic uero difficultas discẽdi dure: obliuio uero fluentis.

Et similr etiam tarditas discẽdi significat qꝫ suba eius est sba in qua difficile suscipit̃ formatio rei. Et oblitio significat qꝫ sba eius est sba turbida fluida: cui non est firmitudo.

Iam p̃terijt expositio huiꝰ ſmonis. 42

Et bñ mobile in opinionibꝰ est calide: manẽs uero frigide.

Et multitudo opinionũ ⁊ pmutatiõis in uolũtatibꝰ significat qꝫ substantia cerebri ẽ sba calida: ⁊ fixio in cõsilijs significat qꝫ substãtia cerebri est sbstantia frigida.

Intellige ab eo ſmonẽ eiꝰ: calidũ aut frigidũ aut humidũ aut ficcũ. s. qꝫ in cõplexione eiꝰ cõpositaex q̃ttuor qualitatibꝰ vincit illud. nam si dicit calidũ: tunc caliditas qualitas ẽ augm̃tata i eo. Et si dicim frigidũ: tunc q̃litas frigiditas ẽ augm̃tata i eo. 43

Adhuc uero mihi uident duo qui dez decsse genera cognitionũ q̃ ex p̃incipio suscepi dicere: unũ quidẽ naturaliũ: alterꝫ uero extrinsecꝰ accidentiũ. erit aũt cõmunis de utrisqꝫ ratio.

Et inquãtuꝫ mihi uidet iam remanẽt duo genera ex generibꝰ signorũ que promisi me dictuꝫ in principio mei ſmonis: quoꝫ unũ est genꝰ operationũ nãlium: ⁊ alterũ genus est qõ occurrit capiti extrinsecꝰ: ⁊ ego ponẽs sũ sermonẽ utriusqꝫ ſmonẽ unũ cõez.

Sic ſmo est intellectus: 44

Nam si eucraton cerebꝫ existit ſz q̃ttuor q̃litates oia q̃ dicta sũt habebit cũ modo ⁊ mensura. ⁊ supfluitates quecũqꝫ p palatũ aut nares aut aures aut oculos purgant': ⁊ hec habebit moderate: ⁊ minime ledit' ab oibꝰ que cũqꝫ extrinsecꝰ calefaciũt ⁊ infrigidãt: ⁊ desiccant ⁊ humectãt.

Dico ergo qꝫ quando cerebꝫ est temperatũ in qualitatibꝰ quatuor tunc omnes res quas diximꝰ sũt in eo scõm equalitatez: ⁊ supfluitates quas expellit ad fauces ⁊ ad aures ⁊ ad nares ⁊ oculos sunt ſm equlitatem. ⁊ forte non uenit ei nocumentũ ex omnibus que occurrunt capiti extrinsecꝰ ex eis que calefaciũt ipm ⁊ infrigidãt ipꝫ ⁊ exsiccant illud ⁊ humectãt.

Complexio cerebri nãlis est vt sint caliditas ⁊ siccitas pauciores q̃ frigiditas ⁊ hũiditas. s. et frigiditas ⁊ hũiditas sint i eo augm̃tate pap. ⁊ hec quidẽ cõplexio notatur equal' compatiõe sui ad cerebꝫ qñ est ꝺueniens naturali substantie. 45

Talibus quidez infantibꝰ existentibus capilli fiunt subrufi: pueris uero subrubei: pfectis uero rubei. De ꝺij uero quodãmodo existentes crisporum ⁊ simpliciũ. i. planoꝫ: neqꝫ calui fiunt facilius.

Et cuius est hec dispositio capilli qui nascunt' super caput eius duꝫ est infans declinat ad flauitatẽ que trahit ad citrinitatem. qum ergo sit puer: tunc capilli declinant ad fluitatez que trahit ad rubedinẽ. ⁊ quꝫ ipsa peruenit ad dispositionẽ compleméti tunc capilli eius sunt flaui tendẽtes ad rubedinẽ ⁊ sunt cuꝫ illo medij inter illos qui sũt crispi ⁊ inter capillos planos: ⁊ nõ forte eis cuius est hec dispositio aduenit caluitium.

Duisit Galienꝰ in hoc ſmone etatẽ adolescentie ad etatẽ infãtie ⁊ ad etatẽ pueroꝝ: ⁊ dedit signa pilorꝝ significantiũ equalitatẽ cõplexionis cerebri. ⁊ manifestũ est qꝫ vult pilos capitis tñ. ⁊ sermo eius est intellectus. 46

Eldire uero oportet que dicte sũt ⁊ que dicende sunt cognitões ut in bñ temperatis habitatõibꝰ.

Et oportet ut intelligas ea omnia que narraui: ⁊ narrabo ex signis ſm qꝫ ſmo noster nõ est nisi i eo cuiꝰ habitatio est regio equalis.

Regio tpata est que est in fine climatis tertii: et q̃ est in climate quarto. ⁊ melioꝛ eaꝝ oiz regionũ

est que est a ꝓncipio climatis quarti vsq; ad medium cli matis eiusdē. Et melioꝛ eaꝛ omniū regionū est que ē de tecta: quā mōtes nō cooperiūt: quo sanguaria. i. monta nee ⁊ colles ampli sunt: ⁊ nō est fabꝛice in eo altitudo su ꝑflua: ⁊ ex eis que sunt declīiozes ad clima tertiū meli oꝛis qualitatis est que est supꝛa mare salsum: ⁊ ꝑmone absoluto regio tꝑata est sup cui⁹ aerē nō vincit aliq̄ qua litatū quattuoꝛ. Et signa quoꝛ significatōes mutanť ꝑm mutationē compl̓onū regionis sunt ea quib⁹ manifeste occurrūt sicut aer cōtinēs ⁊ coloꝛ ⁊ pili. In interioꝛib⁹ aūt ex quib⁹ nō apparēt nisi operatōes earū parum im ꝓmit aer continens nisi superfluus. 47

Quecūq; uero ꝑm capillos non in regionib⁹ tm̄: sed in humoꝛū tem peratia, ꝓpoꝛtionē habēt tꝑantie eoꝝ q̄ ꝑm cerebꝛū.

Intellige ergo rem ꝑm q̄ ꝑmo nr̄ est in eis que ex istis signiſ sunt in capillis, ꝓpe cum eo quod narrauimus de diſpositōe regionū ꝑm q̄ complexio chimoꝝ cōueniēs ē ꝓpꝛioni cerebꝛi.

Capilli generāť ex vapoꝛe fumoſo reſoluto a chi mis qui sunt in coꝛpe. dicit ergo Bal. q̄ nō certi ficať eoꝝ significatio nisi quādo chimi sunt etiā ꝑm similitudinē ꝓpꝛionis cerebꝛi. Sequiť ergo q̄ signifi catio capilloꝝ nō certificať nisi regio sit equalis: ⁊ com plexio chimoꝝ sit ꝑm similitudinē complexiōis cerebꝛi. quia si diuerſificeť illō: nō erit significatio eoꝝ veridica cum ergo regio est equalis: ⁊ cōplexio cerebꝛi est ⁊ com plexio chimoꝝ equalis est vapoꝛ fumoſus qui est mate ria pilozū equalis inter illuz qui est aduſtus niger: ⁊ in ter illum qui est groſſus albus. ꝓpter illud ergo capilli qui declināt ad flauitatē que trahit ad citrinitatē i eta te infantie: significat equalitatē complexiōis cerebꝛi. Et quādo infans fit puer augmentaťcaliditas: ⁊ sunt capil li declines ad flauitatē que etiā declinat ad rubedinem. Cum ergo fit foꝛtis caliditas eius in etate adoleſcentie fiunt capilli declines ad rubedinē: ⁊ sunt ꝓpter equali tates materie siue medij inter criſpos ⁊ planos. Iſte ergo significationes capilloꝝ sunt ꝑm equalitatē capilloꝝ quādo regio est equalis ⁊ chimi sunt equales. Si ergo mutanť ab illo: ⁊ regio est equalis ⁊ chimi sunt equales: ſignificāt mutatiōes compl̓onis cerebꝛi: ⁊ declinatio eiꝰ ad partē ad quam declināt capilli. 48

Si uero calidi⁹ tempato fuerit ce rebꝛū: ꝑm uero alterā oppoſitōez eucraton: ſiqdez plurimū fuerit calidi⁹ foꝛtioꝛa omnia que dicta sunt ⁊ dicēda fient signa. Breui uero supabundātia sit existente lenia: cōmunis uero hec ratio sit in omnib⁹ q̄ dicēde sunt mihi ꝓtibus earum que in omnib⁹ tempantijs dicē de sunt cognitōes.

Quod si cerebꝛū calidi⁹ est tempa to: ⁊ est in humiditate ⁊ ſiccitate tempatū: tunc si ſupfluitas caliditatis eius ſuper equalitatem est ſupfluitas mlta: sunt ista signa que narrabo post foꝛtioꝛa. ⁊ si superfluitas calitatis ei⁹ sup equalitatē est superfluitas pauca: sunt signa eius debilia. ⁊ sermo iſte est cōmunis ſermo in omnib⁹ signis q̄ ego narrabo in oib⁹ ſpēb⁹ ꝓpꝛionis.

Postq̄ narrauit signa ꝓpꝛionis cēbꝛi eq̄lis ⁊ ꝓple uit ea: incipit narrare signa ꝓpꝛois cēbꝛi qñ egre diť ab eq̄litate sua ꝓꝑa mltū. Dicē g̃ q̄ si egrediť ab eq̄litate sua ꝓꝑa mltū sūt signa q̄litat ad quā egrediť foꝛtia: ⁊ si exit⁹ ei⁹ ē puꝰ sūt signa eiuſ debilia. 49

Incipes uero signa eius que i ce rebꝛo est caliditatis in his q̄ ꝑus dicta sunt rubicūdioꝛa ⁊ calidioꝛa que sunt circa caput omnia ⁊ que in oculis uene sensibiles. Capilli hoꝛum natoꝛū citius in capite naſcūtur: multū quidē calidioꝛibus exiſtētibus bene tempatis nigri ⁊ foꝛtes ⁊ criſpi fiūt. Nō multū uero calidioꝛibus: ſubꝛubei quidē ꝑmū fiunt: deinde nigreſcūt: accidētib⁹ uero etatibus calui fiunt ⁊ magis plurimū calidi: ſupfluitates uero ꝑm palatuz et nares ⁊ oculos ⁊ aures bꝛeues ⁊ dige ſte his sunt quādo irrepḧēſibiliter ſani sunt. Repleto autē aliquādo capite cō tinue ⁊ maxime his quādo dictā negli genter obſeruāt hoc tale accidit: pluri ma quidē sed non indigeſta fiunt ſuper flua. Repletur autez ⁊ granatur caput ex cibis calefaciētibns ⁊ potibus ⁊ odo ribus ⁊ extrinſec⁹ accidētib⁹ omnib⁹ ca lefaciētibus in quibus est ⁊ continens nos aer. Adhuc autez magis si non ſo lum calida sint taliuz natura: ſed ⁊ hu mida: bꝛeuib⁹ ſomnis huiuſmodi tem perantie dominātur adhuc ne ꝓfūdi ipſi fiant.

Et si ex eo q̄ significatur caliditas cerebꝛi est cuz eo qđ narrauimus quādoq; q̄ caput cum toto quod est in eo uehemētis rubedinis est ⁊ uehemen tioꝛis caliditatis: ⁊ q̄ uene que sunt in oculis declarātur ſenſui: ⁊ ſuper caput eius cuius est hec diſpoſitio: capilli na ſcūtur poſt natiuitatē uelociter. ⁊ si est

calidius tempato multū sunt capilli q nascuntur super caput eius nigri fortes crispi. Et quādo non est calidi° equali multū: sunt capilli q nascūtur super caput eius in p̄mis. i. in infantia declines ad flauitatē que trahit ad rubedinem: deinde nigrescāt: ⁊ quādo extendit cuz eo etas iuuētutis: accidit ei caluitiuz p̄cipue quādo est calditas in cerebro ei° multa: ⁊ superfluitas in faucibus ⁊ naribus ⁊ oculis ⁊ auribus in habēte huiusmodi dispositōem sunt pauce superfluitates digeste dū p̄manet etiā sanus Sequit ergo q̄ significatio capillorz nō nō certificat donec regio equalis sit: et ꝓplexio chimorū sit ꝑm similitudinē cōplexiōis cerebri: ⁊ nō habet infirmitatem. Cum ergo accidit ei in capite suo repletio: ⁊ multotiēs aduenit ei illud: et p̄cipue quādo nō seruat in regimine suo. Nam superfluitates in his locis maxime multiplicant: nexta mē non sunt indigeste. Et accidit eis repletio ⁊ grauitas in capite ex omnib° rebus calefaciētibus: siue sint cibus aut potus: aut odores: aut res que occurrūt corpori exterius in quorum numero est aer cōtinens nos: ⁊ precipue si res iste cuz caliditate sua sint humide: ⁊ habēti hanc complexiōez sufficit somnus paruus: ⁊ hoc est q̄ non submergit ipsum ⁊ grauatur in eo.

Ista sunt signa complexiōis cerebri q̄ndo egreditur ab equalitate sua ad caliditatē tñ: ⁊ sunt chimi conuenientes ad illud. s. addite caliditatis: ⁊ est regiō equalis. Et vult per pilos qui nascūtur super caput eius pilos barbe: ⁊ grimonū: ⁊ generationū: et augmentū pilorū cranei: ⁊ natiuitatē pilorū supercilioru. Jam enim vidi q̄ natus supercilioru pilos non habuit: deinde nati sunt pili post natiuitatē ei°. Et sermone quidem absoluto omnes pili capitis nominātur. Intellige ergo illud: ⁊ non est necesse vt impleatur cerebrū velociter in hac complexiōe nisi quoniā caliditas attrahit humiditates ex corde ad ipsum. Cum ergo aggregantur in ipso: replet̄ur ex eis caput: ⁊ redeunt effuse inferius: et multotiens redeunt frigide: sicut accidit in ascensione vaporis in balneo. Ascendit enim calidus vapor et aggregatur in cacumen balnei: et redit descendens frigidus. Propter illud ergo multiplicātur in istis muscilagines ⁊ sputum: ⁊ reliqua que dicta sunt in hac cōplexione sunt intellecta.

50

Frigidioris q̄z oportet cerebri cognitiōes sunt plurima superflua ꝑm propas effusiones. ⁊ capilli ruffi et recti ⁊ manētes: ⁊ post multū tempus nascētes subtiles ⁊ exiles p̄mū. Et facile a causis frigidis ledūtur: ⁊ ꝑm idez tempus lesionis catarris ⁊ cozziz̄is cō sumunt: neq̄z tāgētibus calida que circa caput sunt: neq̄z inspiciūtur rubea ⁊ oculorz uene inuisibiles: ⁊ somnolētiores quodāmodo sunt.

Signa autez cerebri quod est frigidius q̄z oportet sunt: q̄ñ superfluitates in meatibus cerebri plures: et q̄ sunt pili plani flaui trahētes ad citrinitatez fixi ⁊ nō nascunt pili super caput habētis hanc complexionē nisi post q̄z nascunt tempe magno. ⁊ p̄mi quidem ex eis nascunt subtiles debiles: ⁊ ppat ad ipos lesio ⁊ nocumentū ex rebus frigidis: ⁊ in hora qua aduenit illis illud nocumētū accidit eis cozriza ⁊ catarr° intrinsecus. ⁊ quādo tāgis caput suum: nō inuenis caliditatē eius. ⁊ q̄ñ aspicis ipm: nō inuenis colorē eius rubeum: et uene que sunt in oculis non apparēt ui sui: quāuis sit habēs hāc complexionē dormiens parū.

Cum egredit cerebrū ab equalitate sua ad frigus accidūt ista accidentia omnia: ⁊ sunt intellecta ꝑm q̄ sermo precessit. q

Senectoris uero cerebri cognitiōes non superfluū est in effluxiōibus ⁊ sensuū pfectio. uigilātes uero sunt ⁊ capillos fortissimos habēt: citissimeq̄z pducūt nati crispos magis q̄z rectos: calui i breui fiūt. humidioris uero cerebri capilli fiūt plani: ⁊ nō omnino caluifiūt: ⁊ sensus hebetes sunt: ⁊ superfluitatum multitudo. Et he quidē simplices distemp̄atie sunt.

Signa aūt cerebri quod tempato est siccius sunt mundificatio cerebri a supfluitatibus ⁊ claritas sensuū. ⁊ habēs hanc ꝓplexionē uigilat multū ⁊ nascunt sup caput ei° post q̄z nascunt

capilli fortes ualde: ⁊ sunt ppinqores crispitudini q̄z planicici: uerūtamen accidit eis caluiciuz uelociter. Signa uero cerebri quod est humidius tempato sunt quādo capilli sunt plani: ⁊ nō accidit habēti caluitiū: ⁊ q̄ sensus eius sunt turbidi: ⁊ q̄ supfluitates in meatib⁹ cerebri sunt multe: ⁊ q̄ somn⁹ est eis grauis ⁊ multus. Iste ergo sunt cplexiones cerebri simplices spēs.

Species cplonis sunt.ix. una equalis: ⁊.viij. egredientes ab equalitate. egrediētiū ab equalitate quattuor sunt simplices: ⁊ sunt ille in unaquaq; quarū uincit una quattuor qualitatū. ⁊ quattuor ex eis sunt cōposite: ⁊ sunt ille in unaquaq; quarū uincūt due qualitates ex qualitatibus quattuor: ⁊ sunt iste: ca. ⁊ fic. ca. ⁊ bu. fri. ⁊ fic. fri. ⁊ bu. Et caluiciū quidē accidit abscisione generatōis uapozis fumosi. ⁊ abscisio huius fit: aut a caliditate que comburit ipz ⁊ destruit eius generatio: aut ex siccitate exsiccāte ipm ⁊ destruit generatio eius. Et oportet ut intelligas in unaquaq; specierū cōplexionis cerebri nouē fm equalitatē regionis ⁊ declinatiōez ebimozū versus declinatōem complexiōis cerebri. Et cōplexio quidē quādoq; est sine materia: ⁊ quādoq; cum materia. Sunt ergo complexiōis egrediētis ab equalitate species.xvi. octo cū materia: ⁊ octo sine materia. ⁊ accidit quādoq; ut fit malicia complexiōis in uno vētriuz cerebri absq; quibusdā: ⁊ in quibusdā rhetiū eius aut venarum eius. Cum ergo duplatur illud fm partē cerebri: euenīt ex eo multe species ex specieb⁹ complexiōis egredientis ab equalitate. ⁊ fm hunc modū intellige in aliis membris ⁊ in corpore toto: ⁊ sermo eius est intellectus in complexiōibus cerebri egredientibus curſu naturali. Et ipe quidem iam narrauit ex eis quīq;: unam equalez: ⁊ quattuor simplices que sunt: calidū: frigidū: siccuz: humidum. Et ponit unicuiq; horū quattuor duas mansiones: exitus pauci: ⁊ exitus multi: ⁊ docuit signa cuiuslibz earū. ⁊ ipe quidem nūc rememorāt quattuor compositarum: ⁊ facit scire quālibet earum. 52

Compōsita quidem ca. ⁊ fic. ꝑma quidem est fm quaz non abūdantes sunt in superfluitatib⁹ sed pfecti sensibus: ⁊ uigilantissimi: ⁊ caluī fiūt citi⁹: ꝑma tñ generatio capillorū citissima ē eis ⁊ plenissima: ⁊ nigri capilli ⁊ crispi fiūt: ⁊ calidi sunt tāgētib⁹ caput ⁊ rubi cūdi usq; ad stat⁹ tpa.

Compositaruz ergo ꝑma est ca. et fic. quando uincit hec complexio super cerebrū: sunt meatus eius mūda a superfluitatibus: ⁊ sunt sensus clari. ⁊ habens hanc complexiōem est pl⁹ uigilans q̄z alij homies: ⁊ accidit ei caluicū uelociter. Natiuitas aūt capillorū in primis in eis est uelox ualde: ⁊ sunt cum illo spissitudo ⁊ fortitudo ⁊ nigredo ⁊ crispitudo: ⁊ qñ tangis caput eius inuenis ipm ca. ⁊ quādo aspicis colorē eius: inuenis eum rub. ⁊ hec est dispositio eius usq; ad horaz status adolescētie eius.

Iam dixim⁹ in eo qō pterist q̄ equalitas cōplexionis cerebri, ppa est ut fit eq̄litas diminute qualitatis seu caliditatis ⁊ fic. ⁊ addite frigiditat[et humiditatis. Aristo. quidē vult q̄ illud ponit ut infrigidet ⁊ humectet qō facit accidere supfluitas caliditatis ⁊ siccitatis arteriarū ex quib⁹ rhete cerebri est contextū. Et Gal. quidē vult q̄ illud ponit ut infrigidet ⁊ humectet: quod facit accidere caliditas motus cerebri ex calore ⁊ fic. sed quecūq; duarū sentētiarū sit illud quo indigz me dic⁹ est ut sciat q̄ cōplexio cerebri naturalis ē frigidior ⁊ humidior. Cum ergo ē calidū ⁊ siccū: tūc iam egreditur exitu multo ab eo quod ei natū est: ⁊ non pōt remanere supra sanitatē quādam: aut superfluūt caliditas ei⁹ ⁊ ei⁹ siccitas: ⁊ propter hoc non ponit Gal. complexioni eius ca. ⁊ fic. mansionē cū additōe ⁊ diminutōe. 53

Si uero humiditas accedat caliditati paruz quidem superegredientibus utrisq; mediocritatez fit bonus color ⁊ caliditas: et in oculis uene magne: ⁊ superfluitates plurime mediocriter digeste: ⁊ capilli recti ⁊ subrubei: et non caluī fiunt facile. Replentur autē ⁊ grauantur capita a calefaciētibus. si uero humectent multomagis statiz superabundantiā habent superfluitatū. Quando uero ad plurimuz humiditatis ⁊ caliditatis uenerint: egruz his caput ⁊ superfluitatib⁹ plenuz: ⁊ facile ex calefaciētibus ⁊ humectātibus leditur. Nothus uero his semper contrarijs: optime uero in Horea degūt: neq; excitari possunt usq; ad multū: ⁊ ad somnum conuertētes seipsos: similiter et grauant dormiētes ⁊ uigilantes: ⁊ fantasias uident: ⁊ sensus sunt imperfecti. Si uero multum tempato sit calidius cerebrū: parum uero humidius remanebunt calide crasefos cognitōes. miscebuntur autem eis leuiter humiditatū cognitiones uelut econtrario. ⁊ si multo quidez sit humidius cerebrū: paulo uero calidius: manifeste quidem erunt ⁊ uehemētes humiditatis: leues uero

54

caliditatis cognitiones. Q. si qualitates intenduñ: ⁊ signa erunt intensiora. si uero remisse: remittũtur ⁊ signa. Cõmunis uero ratio est hec in oib⁹ sm cõplexionẽ diſtpantijs.

Si autem calida est complexio cerebri ⁊ humida: ⁊ est superfluitas utriusq; simul ab equalitate superfluitas parua: tunc ex signis habẽtis eam est ut sit boni coloris. Et quãdo tãgis caput eius inuenis calidũ: ⁊ quãdo cõsideras oculos eius inuenis in eis uenas grossas: ⁊ inuenis superfluitates in meatibus cerebri in eo multas ad digestionẽ que est pauca: ⁊ inuenis capillos planos flauos qui trahũt ad rubedinez: ⁊ non accidit habẽti hanc dispositiõem caluitiũ cito: ⁊ accidit repletio ⁊ grauitas in capite eius ex rebus calefaciẽtibus: ⁊ precipue si accidit cuz hac calefactõe humiditas: ⁊ multiplicãtur superfluitates in meatib⁹ cerebri apud illud. Et quãdo supfluitas humiditatis cerebri ⁊ caliditas ei⁹ ab equalitate exiẽs est supfluitas multa ualde: est habens cãm multarũ infirmitatũ in capite suo: ⁊ sunt superfluitates in eo multe: ⁊ pperant ad eum lesio ⁊ nocumẽtũ ex rebus humectãtibus ⁊ calefacientibus. Et meridies est ex nocibiliorib⁹ rebus ⁊ magis inimicus hãc dispositionem habẽtibus. Et melior dispositionum eius est quãdo flat septẽtrio: ⁊ nõ potest longo tempore manere uigilãs: ⁊ quãdo querit somnũ: accidit in eo ei subeth cum uigilijs ⁊ imaginatõnibus in uisiõibus. ⁊ uisus habẽtis hãc dispositõem est turbidus: ⁊ sensus eius non sunt clari. ⁊ si superfluitas calefactõis cerebri ab equalitate est multum superflua: ⁊ superfluitas humiditatis eius est ab ea parua: tũc signa calidi cerebri uincunt ⁊ cooperiũt eius signa debilia ex signis humiditatis cerebri ab equalitate exeũtibus: ⁊ similiter etiaz si superfluitas humiditatis cerebri exeũtis ab equalitate est superfluitas multa: ⁊ superfluitas caliditatis eius est superfluitas pauca: tũc signa humiditatis in hõte ipsam manifesta sunt fortiora: ⁊ signa caliditatis sũt debilia occulta: ⁊ iste sermo est cõis in oi ꝓpone ꝓposita.

Quando cõplexio cerebri est exiẽs ab equalitate ad caliditatẽ ⁊ humiditatẽ: tũc manifestuz est q⁹ exit⁹ eius est ad caliditatẽ mult⁹: ⁊ exitus ei⁹ ad humiditatẽ pu⁹. uerũtamẽ humiditas ei⁹ in eo est multa etiã quoniã ipsum natura humidũ. ⁊ humiditas quando est cum caliditate toleratur diuersitas eius in additione ⁊ diminutõe: ⁊ tollerãtur etiam additio caliditatis eius ⁊ diminutio eius. Propter illud possibile é in cerebro ut sint ei multe species ⁊ diuerse in additione ⁊ diminutõe caliditatis ⁊ humiditatis. ⁊ iaz docuit Gal. canones eorum signorũ in hoc sermone: Et quoniã ventus meridiei est calidus ⁊ humidus fit q⁹ quãdo flat no cet cerebro cuius est hec dispositio: quoniã addit ei calorem ⁊ humiditatẽ. ⁊ quoniã ventus septẽtrionis frigidus est ⁊ siccus fit: quia quãdo flat conferat cerebro cuius est hec dispositio: quoniã minuit ex calore eius frigiditate sua: ⁊ ex humiditate ei⁹ sua siccitate: ⁊ sm hoc exẽplum cõuenit tibi ut intelligas inuamẽta ⁊ nocumenta omniũ que occurrũt cerebro extrinsecus in omnib⁹ cõplexiõib⁹ eius: ⁊ hoc tñ est intrans in curatõe quãdo superfluit malicia compleriõis: ⁊ in cõseruatõne sanitatis quãdo non superfluit malicia compleriõis. 54

Frigide uero simul ⁊ sicce crascos cerebri frigidũ ⁊ sine colore perficiunt caput quãtuz in ipsis est. Oportet enim oportet meminisse eius que in principio determinatõis sunt dicta. Considerandũ aũt quãtũ ex humoruz crassitie alterãtur que circa illud sunt. Quatinus uero hmõi crases sine uenis circa oculos sũt: ⁊ a frigidis causis cito ledunt: ideo inequaliter sunt sani. Aliquando quidem leuissima sunt capita: ⁊ nõ sunt superflue effluxiones: aliquando uero corrizis ⁊ catarris in paruis causis cito ꝓsumũtur. Sensus uero eis i pueritia quidem perfecti: prouectis uero emarcescũt citius. Et ut breuiter dicaz cito senes circa caput sunt omnes: ideoq; canescunt citius. Capilli uero eis nati quidem ueniũt nix exiles ⁊ ruffi. Accedente uero tempore dominãte quidez ampli⁹ frigiditate q̃z siccitate non caluiũt plurimũ: ecõtrario uero si accidat siccitatem quidem amplius dominari

humiditate: frigiditatē uero caliditate paz huiusmōi calui fiunt.

COmplexio autem frigida ⁊ sicca quando uincit super cerebz tunc ipsa ponit caput frigiduz mali colozis scōm q facit ei necessarium hoc complexio. Jam ergo opozтet ut scias hoc quod ostendi ⁊ determinaui in pncipio sermonis mei seruās semper: ⁊ est ut attendas considerationē tua in complexione cerebzi quantū opozтet mutari caput ⁊ qō est in eo propter complexionez chimozum. Et in oculis quidē habentis hanc complexionem non apparent uene: ⁊ properant ad eum lesio ⁊ nocumentuz ex frigidis causis: ⁊ p pter hoc sanitas eius est instabilis sanitas diuersa: quoniaz quādoqz est leuis capitis ualde: ⁊ meatus eius mundi a superfluitatibus: ⁊ quādoqz aduenīunt ei cozrize ⁊ catarrus interioz uelocitez ex qualibet causa: ⁊ sensus eius in adolescentia sunt clari cum quibus non est infirmitas omnino. Qum ergo protēditur cum eo etas: extinguūtur ⁊ debilitantur uelociter ex qnalibet causa: ⁊ uelociter senectus festinat ad ipsum in capite cum omnibus que sunt in eo: et propter hoc cito aduenīūt ei cani: ⁊ tardatur natiuitas capillozū super caput eius postquaz nascuntur ualde: ⁊ sunt subtiles: debiles: flaui: ad citrinitatem declines. qum ergo prolongatur cum eo tempus: tunc si uictozia frigiditatis est amplioz q̄z uictozia siccitatis: non accidit ei calticiuz: ⁊ si accidat ei diuersum illius donec sit uictozia siccitatis multa ualde: ⁊ uictozia frigozis supra caliditatē pauca: accidit ei caluiciū.

Qq Um ergo egredit cerebz ab eqlitate sua, ꝑa ad frigiditatē ⁊ siccitatē: tūc manifestū est q frigus ei⁹ est additū ab eo qō oz: ⁊ siccitas ei⁹ ē superflua Sraūt ꝺtingat ut fit ꝺplexio chimoz fm modū bunc: necessario ꝓueniūt ab eis in illo oīa signa q̄ dixit Hal. naz hec cōplexio est senectutis nā: ⁊ itez difficultas motuz multotiēs accīt ab ea: ⁊ qñ superfluit est moꝛs. ⁊ pp illud nō specificauit ei Hal. spēs diuersas ist⁹ corpoz: fit fecit in cōplexione calida ⁊ humida. 55

HUmide uero ⁊ frigide crascs cerebzi grauiter faciunt dormientes: ⁊ somnolētos: ⁊ inutiles sensibus: ⁊ facile patiētes a frigoze: ⁊ facile repletos caput: ⁊ facile patientes catarrū ⁊ cozrizaz: neqz calui fiūt huiusmōi.

COmplexio autē frigida ⁊ humida quādo uincit super cerebzū: tunc uincit super habentē ipsum ꝓfunditas somni: ⁊ somn⁹ eius ⁊ sensus sūt mali: ⁊ sunt superfluitates in eo multe: ⁊ ꝓperat ad caput frig⁹: ⁊ accidit in eo repletio uelociter: ⁊ cito aduenīūt cozriza et catarrus. ⁊ nō accidit etiā habēti hanc dispositionē caluiciuz.

Qq Um egredit cerebz ab eqlitate sua ad frig⁹ ⁊ humiditatē: tūc fit multe declinatōis: ab equalitate ꝺo naturali. Si aūt addit erit⁹ ei⁹ ad illud: cadit hūs eaz ī apoplexiā ⁊ silīa ei. ⁊ ꝓpter hoc non ē huic cōplexiōi diuersitas cū additiōe ⁊ diminutiōe quā nēce fuerit Hal. narrare: ꝓp hoc q si addit frig⁹ eius aut ipi⁹ humiditas: cadit hūs eā in paralysim: aut ī apoplexiā: aut ī mortē. Qum igit illud ita fit: tūc q̄titas exit⁹ ei⁹ ad frig⁹ ⁊ humiditatē est ꝓua tm: ⁊ sequit eū oīa accītia q̄ nominauit Hal. ⁊ nō sequit illud qō dixit oīa q̄ dixit ī cōplexionib⁹ cerebzi nouē: nisi quādo cuz eo fit compar: ut cōplexio chimoz declinet: sicut ē declinatio cōplexionis cerebzi: ut sit cōplexio equalis regiōis. qō est: quia non est qō ꝓhibeat qn sit cōplexio chimoz declinioz ad calīditatē: ⁊ cōplexio cerebzi ad frigiditatē: non ergo sequntur illa accītia cōplexionis frigidi cerebzi: aut sit cōplexio chimoz declinioz ad caliditatē ⁊ siccitatē: ⁊ sit complexio cerebzi declinioz ad humiditatē: ⁊ tunc nō sequntur illud accidentia cerebzi humidi: aut sit cōplexio chimoz declinioz ad calidū ⁊ siccū: ⁊ sit cōplexio cerebzi declinioz ad frigiduz ⁊ humidū ⁊ non sequnt illud accidētia frigidi cerebzi ⁊ humidi. Et simil̄r est dispositio ī specieb⁹ complexiōis: ⁊ dispositio aeris regionis in humiditate. ⁊ resistūt quedā baruz rerū quibusdā: ⁊ ꝓpter illud quādo vides complexionē cerebzi declinē ad maliciam complexiōis: tunc intēde ut declines complexionē chimoxi ad illud qō est ei contrariū: nam tu expelles p illud nocumentū descendēs ad cerebzū: ⁊ attrahes p ipm ad illud qō facit iuuamentū magnū. Et ex rebus que citius imprimūt in cerebzo est aer continēs nos: ⁊ qō continuat ei ex vapoꝛib⁹: vel quoniā aer ꝓuenit ad ipz absq; medio ex auris⁹ ⁊ naris⁹: ⁊ pozis. ⁊ iam declarauit illud Halien⁹ in alio libzo ab isto. 56

HEc igitur sunt signa earuz que in cerebzo crasium.

ISta ergo sunt signa spēruz complexionis cerebzi.

Iste fmo duas habet expositiones: una quaz est ut intelligas per ipm omia genera signoz complexiōis cerebzi vi. ⁊ tolerat ut intelligas p illud signa sumpta ex reb⁹ naturalib⁹ cerebzi: ⁊ signa sumpta ex eis que occurrūt ei extrinsec⁹. 57

EX his ergo tēdēs ad unūquodqz
oꝛganū sensus scies cognitiones
transferēs te de alio ad aliud: sufficiet
uero in oculis tm̄ dicere.

QUādo ergo uis scire ꝓpꝛ̄ois spēs
cuiusqz instr̄oꝛū sensus: tūc icede
hac semita q̄ pcessisti in extractōe signo
ruz cerebꝛi: ⁊ pmuta ea ad ipsum: ⁊ suf
ficiat tibi ut reme̅oꝛē tibi cē ocꝛ̄ tm̄

SEnsus sunt q̄nqz: ⁊ omēs inuēti sunt in capite:
⁊ Hal. dicit in .b. sm̄one q̄ via cognitōis sm̄ōis
in signis cōpꝛ̄onis cuiuslibet equalis: ⁊. viij. egre
dientiū ab equalitate est via eadē quā dixit in ꝓpꝛ̄onib⁹
cerebꝛi: ⁊ cōditōem ponit in eis equalitatē ꝓpꝛ̄onis ⁊ re
gionis: ⁊ declinatōem cōpꝛ̄onis chimoꝛ ad declinatōez
cōpꝛ̄onis mēbꝛi instr̄alis siue sensibilis. ⁊ Hal. quidē nō
ponit exemplū in sensib⁹ quīqz: q̄ sunt visus: auditus: gu
stus: odoꝛat⁹: ⁊ tactus: nisi in visu. quod ē: q̄a inter ocu
los ⁊ cerebꝛū ē cōueniētia pl⁹: ⁊ vniuscuiusqz sensus in
strumētū ē cognitū ex isto instr̄o excepto instr̄o tactus:
ipe nāqz ē cōis in toto coꝛpe. ⁊ tact⁹ quidē nō ē res vna
ꝓpter hoc q̄a nō ꝓphēdit diuersas cōtrarietates. qō est:
q̄a ipe apꝛehēdit calidū ⁊ frigidū: siccū ⁊ humidū: duꝛ
⁊ molle: aspeꝛ ⁊ lene: ⁊ sicut h̄. ſz vnusquisqz sēsuū aliozū
nō apꝛehēdit nisi vnā cōtrarietatē: ⁊ puenit mediatōe
ei⁹ ad illud quod ē post ipm̄. visus. n. apꝛehēdit coloꝛez
albū ⁊ nigrū ⁊ qui sunt inter vtrosqz: ⁊ audit⁹ apꝓhēdit
vocē acutā ⁊ grauē ⁊ que sunt inter vtrasqz: olfact⁹ apꝓ
hēdit bonū odoꝛē ⁊ fetidū ⁊ qui ē inter vtrosqz: ⁊ gust⁹
apꝛehēdit dulce ⁊ amaꝛ ⁊ que sunt inter vtrosqz: et si
gnificat circa ꝓplexionē cuiusqz eoꝛ per sex genera que
dixit in cerebꝛo. Cōsidera ergo illud ⁊ intellige illud et
non queras a me expositionem cuiusqz dictionis. nam
nos non exponimus nisi quod clausum est ex sermone
eius tm̄. 57

QUicūqz ergo tāgētib⁹ oculi mani
feste sunt calidi: ⁊ mouēt facili⁹ ⁊
freqnt: ⁊ uenas latas habēt: calidi sūt
omnes hi: frigidi uero qui his ꝓtrarij.
humidi qnidem qui molles simul ⁊ m̄l
te humiditatis fiunt: sicci uero qui du
ri simul ⁊ aridi sunt.

DIco ergo q̄ qñ ocli dū tāgis eos
calidi sūt: ⁊ mot⁹ eoꝛ uelox m̄ltū
⁊ uene in eis grosse sunt ⁊ āple: tūc ipsi
sunt calidi. ⁊ quādo sūt sm̄ diuersitatē
illi⁹: tūc sunt frigidi. ⁊ quādo sunt mol
les pleni humiditate: tūc sūt humidi. ⁊
quādo sunt sicci duri: tūc sunt sicci.

SErmo eius. s. quando sunt sm̄ diuersitatē illius
significat q̄ quādo fiunt accidētia illi⁹ cōtraria
accidētibus precedētibus: tūc ipsi. s. complexio
eoꝛū sunt frigidi: ⁊ sermo eius tot⁹ intellect⁹ est: ⁊ fuit se
mita translatōis vt enūciaret: ⁊ quādo sunt sm̄ contra
rium illius vt esset sermo manifestioꝛ. 58

ET ledunt quidē a similibus causis
sue crasi facile: iuuātur uero a cō
trarijs sed moderato usu.

ET ꝓpperat ad eos lesio ex reb⁹ qua
ruz ꝓplexio silis est ꝓplexiōi coꝛ
⁊ iuuant ex reb⁹ ꝓtrarijs eis in ꝓplexio
ne q̄ñ utunt usu tpato.

QUando ꝓplexio oculoꝛ ē declinās ad vnā q̄li
tatē festinat ad eos lesio ex ꝓueniētib⁹ reb⁹ cō
pꝛ̄oni eoꝛ: ⁊ res sūt ōrie ꝓpꝛ̄oni eoꝛ ꝓserētes eis
q̄ñ admīstrēt eis vsu tpato. ⁊ vsus q̄dē tpati duo sūt mo
di: vn⁹ eoꝛ ē ille q̄ ē tpat⁹ inē q̄ttuoꝛ q̄litates: ⁊ alē ē cui⁹
declinatio ad ptē cōtrariā ē equalis ꝓpꝛ̄ois declinatōis
ocꝛ̄. ⁊ illi⁹ exēplū ē ꝙ q̄ñ oculi calidi sūt tūc aer calid⁹
⁊ chimi calidi addūt eis caliditatē quare supfluit q̄litas
eoꝛ: ⁊ fit illud egritudo: ⁊ res tpate nō nocēt eis sed cōfe
rūt eis iuuamētū min⁹. res aūt inuatiue sūt eis per .b. ꝙ
minuūt caliditatē eoꝛ. nā si caliditas ē eis i ꝑmo gradu:
⁊ iuuamētū ē eis cui⁹ frig⁹ iterū ē in ꝑmo gradu: quādo
vero superfluit frigus eis: tūc ledit ⁊ nocet. 59

ET hoc cōe in oi cognitiōe craseos
omnis ptis meminisse oꝛ.

ET oꝛ ut ꝓsiderādo serues hoc ⁊
accipias illud radicē cōmunē in signifi
catione eius super omnē cōplexionē in
omni membꝛo.

VUlt q̄ oꝑteꝛ vt pñtē facias mentē tuā in om
ni cōplexione in quocūqz membꝛoꝛ ē: ⁊ sicut in
quo imp̄mūt cause. nam si ledit a causis calidis
⁊ iuuat a causis frigidis: tūc ē calidū. si ecōuerso: tūc ē fri
gidū. ⁊ sm̄ hāc intētionē ē in humidis ⁊ siccis: ⁊ in com
pꝛ̄onib⁹ cōpositis etiā. Et manifestū est q̄ iuuamētū q̄
fit: aut ē p causas ōrias equalis ꝓpꝛ̄oni egredieti
mēbꝛi: aut p causas equales: aut illaꝛ quaꝛ declinatio ē
pua. Cui⁹ exēplū ē vt sit .b. membꝛ ad q̄ mutat calidū ⁊
siccū i ꝑmo gradu: tūc iuuamētū huic mēbꝛo ē aut eq̄le:
aut decliue ab eq̄litate ad frig⁹ hūiditatē q̄titate ḡdus
vni⁹. q̄ si addūt frig⁹ ei⁹ ⁊ hūiditas ipi⁹ extrahit mēbꝛū a
sua cōpꝛ̄one: ⁊ facit puenire ipm ad malā cōpꝛ̄onē. Et
oꝛ vt intelligas q̄ Hal. in sm̄one suo: visus eq̄lis: dixit vt
admīstret causa ōria sm̄ ḡdatōem ⁊ oꝛdinē ⁊ ñ erraueri
ipa l ꝑma vice: ⁊ admīstres eā ⁊ nō ledes mēbꝛ. 60

MAgnitudo uero oculoꝛū cū ꝓꝓoꝛ
tione quidem ⁊ opationū uirtute
multitudinē substātie eucratā ex q̄ ocu
li facti sunt oñdit. que uero sine his m̄l
tam quidē substantiā: sed nō eucrataz
declarat. Paruitas oculoꝛ uero cum
ꝓꝓoꝛtōe qdē ⁊ uirtute opationū: puaz
qdem sed eucratā declarat substantiaz
ex qua facti sunt oculi. cum nō ꝓꝓoꝛ
tione uero quadam ⁊ uitio opationū:
paruā simul ⁊ inutilē esse significat sub
stantiā oculoꝛ.

t Magnitudo qdez oculoꝝ qñ est cũ ꝓportõe ⁊ bonitate suaꝝ opatiõuꝫ: tũc significat q̃ materia unde creati sũt fuit multa ⁊ equalis. Et si nõ est magnitudo oculoꝝ ab his duab⁹ ꝓprietatib⁹ quas narrauim⁹: tũc significat q̃ mã fuit multa ſz ñ fuit equal⁹. Parui tas uero si est cuꝫ ꝓportiõe ⁊ bonitate operationũ: tũc significat q̃ mã ex qua causati sũt fuit pauca ſz tamẽ eq̃lis. ⁊ si est cũ malicia ꝓportõis ⁊ malicia opationũ suaꝝ: significat q̃ illa ſuba ex qua causati sũt fuit pauca ⁊ mala.

q Uãdo magnitudo oculoꝝ est cũ ꝓportõe ⁊ bonitate visus significat q̃ mã ex qua cãti sũt oculi multa fuit ⁊ equal⁹: ex q̃ possibile fuit vt virt⁹ causatiua aut creatiua facẽt ocl'os magnos ꝓportionales fortitudini visuũ. ⁊ si est magnitudo oculoꝝ absq; ꝓportiõe: ⁊ nõ est virt⁹ in visib⁹: tũc est significatio q̃ materia mlta fuit ⁊ inequal⁹. non igit̃ ꝓportionatũ fuit virtuti vt faceret ex ea qõ oportuit i paruitate oculoꝝ: ⁊ dixit: q̃ si est cũ ꝓportione ⁊ bonitate opationũ eoꝝ tũc ẽ significatio q̃ materia ex qua sunt fuit pauca ſz equalis. sed si est cũ malicia ꝓportiõis: ⁊ malicia opationũ ipsoꝝ significat q̃ illa ſubã ex qua fuerũt creati fuit pauca mala. Diuersitatẽ ergo fecit inter ſmonẽ suũ bũc: ⁊ illud qõ dixit in cerebro. qõ est: qz vitupauit cerebꝝ paruũ ſz q̃ cũq; forma fuerit factũ: ⁊ ñ vitupauit ocl'os quos ſz quã cũq; dispõnez. Et cãm q̃dez in vitupatõe sua qua vituperauit paruitatẽ cerebri iam p̃misim⁹: ⁊ explanauim⁹ illõ q̃ ipm est radix nuche ⁊ neruoꝝ. Et istis q̃dem opz vt sit magnitudo ⁊ virt⁹. oculi aũt sunt rami ⁊ nõ radix. non ergo nocet paruitas eoꝝ qñ est cũ ꝓportiõe ⁊ bonitate in visib⁹. qõ est: qz virt⁹ quam inuenit mãm paruã eq̃lez: fecit ex ea oculos bonos paruos. Quz vo est paruitas eoruꝫ cũ ꝓportione mala: neq; bonitas est i visib⁹: tũc mã ex qua fuerũt fuit pauca mala: ⁊ ꝓpter hoc fuit neccrio ab ea qualitas siue debilitas virtutis causatiue: fecit ergo oculos malos. 61

e Ea uero q̃ ſm colores sic oz determinari: glauci q̃dez oculi splendẽtes humiditate pura ⁊ nõ multa: luminis splendidi sũt continẽtia: nigri uero ecõtrario. medij aũt sẽ ſm medias cãs

f Ose autẽ coloris oculoꝝ hac uia oportet te determinare. dico ergo q̃ glaucedo uincit sup oculos ex multitudine splendoris clari q̃ ꝓfluit in hũiditate clara nõ mlta: ⁊ q̃ nigredo uincit sup oculos ecõtrario illi⁹. medi⁹ uero inter glaucedinẽ ⁊ nigredinẽ fit per causas medias.

e Xponit ſmonẽ suũ istuꝫ p hunc ſmonẽ. 62

g Glauc⁹ uero ocul⁹ aut ꝓpt magnitudinẽ aut splẽdorẽ crystalloidos aut in sũmo positionẽ: aut ꝓpter subtil' ⁊ aquosi hũoris q̃ est ſm pupillã pauci tatẽ ⁊ puritatez fit. oib⁹ quidẽ sil' ꝓueni entib⁹ sũt glauciſſimi. Si uero hec q̃dẽ hoꝝ adsint: hec uero nõ: magis ⁊ min⁹ in glaucedine ꝓsistunt.

g Glaucedo autẽ uincit sup oculos aut ꝓpter magnitudinẽ hũiditatis grandinee: aut ꝓpter claritatez ei⁹: aut qñ loc⁹ ei⁹ est loc⁹ eminẽs: aut ꝓpt paucitatẽ hũiditatis ſbtilis aquose q̃ est i loco pupille ⁊ claritatẽ ei⁹. ⁊ qñ aggregant̃ iste cãe oẽs: est ocul⁹ in ultio glaucedis. ⁊ si quedã eaꝝ sũt inuẽte: ⁊ q̃dã eaꝝ nõ: est agmẽtuz ⁊ diminutio i glaucedine ſm illud.

I Ntellectũ est ex hoc ſmone q̃ splendor clar⁹ est claritas hũiditatis grandinee ⁊ magnitudo ei⁹ ⁊ reliqua q̃ ipse dixit: ⁊ q̃ splendor nõ clar⁹ est ſm ſriuz illi⁹. Et Gal'. q̃dez narrat cãs fuscedis q̃s noiauit i eis que p̃missa sũt in nigredine oculoꝝ. 63

n Niger uero ocul⁹ fit aut pp in ꝓfũdo positõez: aut pp paruitatẽ crystalloidis: aut qz splendidũ ⁊ rutilãs p fecte nõ est: aut qñ ſbtile humidũ aut ampli⁹ aut puꝝ nõ est: aut pp q̃daz horũ: aut pp oia natũ est fieri magis ⁊ minus i eis: quẽadmodũ dcñ est ꝑus.

n Escedo. i. nigredo oculoꝝ uincit sup oculũ aut pp paruitatẽ humiditatis grãdinee: aut qñ loc⁹ ei⁹ est loc⁹ ꝓfũd⁹: aut qñ nõ ẽ clara neq; lumina ſa: aut qñ hũiditas ẽ ſbtilis: aut est i pupilla pl⁹ q̃z oz: ⁊ nõ est clara: aut pp aggregationẽ alicuⁱ⁹ harũ cãꝝ. ⁊ additio fuscedinis ⁊ diminutio ei⁹ fit ſm q̃ dixi

mus nup in glaucedine.

f Ermo iste est intellectus. 64

f Ubtile quidem huiusmodi humidum: aquosius ⁊ amplius factũ humidiorem demonstrat oculum: quẽ admodum si spissi⁹ ⁊ min⁹ fiat: siccioreẽ.

e Et hũiditas subtilis q̃ est i pupilla qñ est subtilior ⁊ amplior q̃z oportet: unde ocl'm humidioreẽ q̃z oportet:

ꝛ sil'r si est illa humiditas grossio2 ꝛ mi no2 q̃z oz: est oculus siccio2.

p Upilla est foramẽ quod videt in oculo: ꝛ est foramẽ uuee tunice. ꝛ humiditas subtilis que est in hoc foramine vocat albuginea ꝓpter similitudinẽ suã cũ albugine oui subtilis. hec ergo humiditas si est subtilis ꝛ multa est oculus humidio2. ꝛ si est pauca ꝛ grossa est oculꝰ siccio2. 4

c Ristalloydes uero siqdẽ duriꝰ sit siccio2ẽ opat oculũ: si uero molliꝰ humidio2ez. Ita uero ut siquid supadat contẽperãtie subtilis siccio2 ẽ: si uero deficiat contrariũ.

h Umiditas aũt grãdinea si est durio2 q̃z oz: facit oculũ siccio2ez: ꝛ si ẽ mollio2 q̃z oz: facit oculũ humidiorem. ꝛ sil'r etiã si superfluit sup humiditatẽ sbtilẽ donec nõ equat ei: ponit oculũ siccio2ẽ: si minuit ab ea: ponit oculuz ꝼm ꝓtrariũ illius.

b Umiditas aũt grandinea est qua fit visus: quia in ea firmãt imagines colo2 eo2 que videnẽ: et omnia que sunt in oculo ex tunicis et humoribus: aut sunt inuãtia in ea aut seruiẽtia ei. ꝓpter hꝰ ergo quãdo durat facit oculũ siccio2ẽ: ꝛ quãdo mollificat facit oculũ humidio2ẽ: ꝛ humiditas albuginea ro2at eaz deforis. Quum ergo supfluit grãdinea ab ea remouet ea quod non ro2at albuginea: quare fit durio2: ꝛ q̃ndo fit durio2 fit oculꝰ siccio2. ꝛ si minuũ grãdinea ab albuginea alterat eam albuginea: quare facit eam mollio2ẽ: quapropter fit oculꝰ humidio2. Hoc est ergo vltimuz qꝺ dixit Gal'. in signis complonis oculoz: ꝛ manifestũ est i eo q aggregauit in eo sex genera signoz que dixit in cerebro. Considera g̃ illud ꝛ inqre vt exbas signa cuiuscz sensuũ reliquoz ꝑ hũc modũ: Nam quãdo tu exercitatꝰ fueris cũ visu in eo qꝺ dixim' ex signis cõplonis cerebri: ꝛ ex signis cõplexiõis oculi non occultabunt tibi cetera signa complonis auditus: necz signa cõplexiõis odoratus: necz signa cõplexiõis tactus: necz signa cõplexiõis gustus. Et intellige a me q volo ꝑ auditu instrumentũ auditꝰ: ꝑ odoratũ instrm odoratꝰ: ꝑ gustũ instrm gustꝰ: ꝑ tactũ instrm tactꝰ. Exẽplũ illiꝰ in instro gustꝰ est: qa si lingua est magna cũ ꝓpoztõe ꝛ virtute sensus gustus: ꝛ est cũ eo difficile patiẽs a causis caleficiẽtibꝰ ꝛ infrigidãtibus ꝛ exiccãtibꝰ ꝛ humectantibꝰ: tũc complexio eiꝰ est equalis: ꝛ materia ex qua generata est multa ꝛ equalis. Et ꝼm hunc modũ stabis si fueris rememorat' omnia q dixit Gal'. ꝛ extrahes omnes cõplones simplices ꝛ compositas. Et Gal'. quidẽ dimisit dicere in occultis q̃ttuor complexiões cõpositas: ꝛ sunt ca. ꝛ sic. ca. ꝛ hu. fri. ꝛ sic. fri. ꝛ hu. quoniã sunt cognite ex illis simplicibꝰ: cuiꝰ exẽplũ est: q si complexio oculoz fit calida ꝛ ficca: tunc aggregant in ea signa cõplexiõis ca. ꝛ signa cõplexiõis sic. Sũt g̃ oculi ca. ꝛ vene eo2 g̃ssi ꝛ ãple: ꝛ oculi cũ hꝰ sunt duri ꝛ sic. ꝛ nõ ẽ possibile vt sit motꝰ eo2 velox: qm̃ eoruz siccitas ꝓhibet ab illo. ꝛ si sunt ca. ꝛ hu. tũc calidi sũt oculi velocis motꝰ ꝛ vene eo2 sunt g̃ssi ꝛ ãple: ꝛ videbis eos plenos de humiditate: ꝛ ꝼm hoc exemplũ rõcinare ꝛ nõ expecta a Gal'. nec a me vt dicam' tibi oĩa ꝑticularia.

Incipit tractatus de corde.

I

D Ecordis aũt crasibꝰ deiceps dicat ꝓpus hoc commemorãtibus nobis q unãquãqz ptẽ calidio2ẽ aut frigidio2ẽ aut siccio2ẽ aut humidio2ẽ seipa factã ee dicimus: nõ ad aliquã aliã ꝓpãtes. Qꝺtũcũqz eni cor fiat quadã nã frigiditatẽ multo calidius est scõm crasim calidissimo cerebro.

o Portet aũt ut dicamus nunc esse specierũ complexionũ cordis. ꝛ dicem' in ꝓmis: qa nos quãdo dicim' in unoquoqz horũ membroz q calidꝰ aut frigidꝰ aut humidꝰ aut siccꝰ q̃z esse debz: nos nõ dicim' illõ ꝓpãtes illud ad aliud. Nam cor si ꝓse quat in frigore quod est ultimũ quod ẽ possibile ipz ꝓsequi in humana natura: tũc ꝓplexio eiꝰ ꝼm dispõnem eius est in ultimo calidio2 ꝓplone cerebri: ꝛ si ꝓse quat cerebz ultimũ q possibile est ipm ꝓsequi ex caliditate hominis in natura tũc ꝓplexio eiꝰ est multũ frigidio2 complone cordis.

i Nhꝺ fmone oñdit Gal'. q ꝓplexio cuiuslibet membroz nãlis est alia etiã a ꝓplone alterius: ꝛ q equalitas ꝓplonis in vnoquoqz membrorũ est ꝓpa illi membro. ꝛ quãdo dicit: in eo qꝺ est calidꝰ aut frigidꝰ aut siccꝰ aut humidꝰ nõ dicit illõ nisi ꝑ cõpatõem ad cõplexionẽ eiꝰ naturalẽ: nõ per compationẽ ad complonẽ alteriꝰ membri. 2

c Alidiozis ergo ut ad ꝓpum modum referamus cordis signa insepabilia qdem ꝛ familiaria hec sũt: magnitudo respirationis: ꝛ pulsus velocitas: ꝛ frequẽtia: ꝛ audacia: ꝛ ad actiones ipigrũ. Si uero cor ad plurimũ neniat caliditatis: furor est eis ꝛ maniaca ꝓfidẽtia. Est aũt ꝛ pilosum eis pect' ꝛ que circa hypocõdria ꝛ hiꝭ ꝓxima. In pluribꝰ uero ꝛ totuz corpꝰ ca. ex calido corde fit: nisi maxime cõtra operet epar. Dicent' aũt paulo posteriꝰ totiꝰ corpis cognitiones.

s Igna ergo cordis quod ẽ calidꝰ sua complone equali que ei sunt

ſepabília ⁊ ꝑpa ſunt magnitudo reſpi
ratiõis: ⁊ uelocitas pulſus: ⁊ freq̃ntia
ei⁹: ⁊ uirilitas ⁊ feſtinãtia ad actionez.
Q ſi fortis caliditas ſit ualde in corde
tũc ex ſignis eius eſt uelocitas ire ⁊ au
dacia ⁊ furor. Et pectus habẽtis hanc
diſpõem eſt multoꝝ piloꝝ ⁊ ꝑcipue an
terior ps eius: ⁊ quod eſt in uẽtre ⁊ la
teribus ⁊ locis ꝓpinquis cordi uł pecto
ri: ⁊ in pluribus diſpõnibus eius totũ
corpus calefit calefactõe cordis ſi non
reſiſtat ei epar reſiſtẽtia uehemẽti: ⁊ di
cam poſt paululũ ſigna totiꝰ corpis.

Magnitudo reſpiratõis fit vt fit qõ ingrediẽ de ae
re frido plꝰq̃ qõ egrediẽ de vapore fumoſo gnã
to a caloze cordis: ⁊ ſiłr ẽ diſpõ i freq̃ntia ⁊ velo
citate pulſus eiꝰ: ⁊ ſeq̃ vt fit pulſus etiã maior. qõ eſt: ꝗa
velocitatẽ ⁊ frequẽtiã eiꝰ ꝓcedit pulſus magnitudo. dicit
ꝙ Gal. velocitatẽ pulſus ⁊ freq̃ntiã eiꝰ tm̃: ⁊ tacet de ma
gnitudine eiꝰ: qm̃ illud ẽ res ꝑ̃s dũ etiã in corpe nõ eſt
egritudo q̃ debiliter vtutẽ. Et quę mores aĩe ſũt ſequẽtes
ꝺiſpoñẽ corꝑis ſequũt ad caliditatẽ cordis virilitus ⁊ fe
ſtinãtia ⁊ reliq̃ q̃ dixit de moribꝰ. Et poſſibile ẽ ꝺdẽ per
phiam acq̃ri iſtos mores ⁊ caſtigatões ⁊ diſciplinã legũ
⁊ ꝓpłs ẽ intellectũ ex ſmone eiꝰ ꝙ iſti mores ſũt ſeq̃ntes
a caliditate cordis dũ nõ phibet aliquid ab eis. Et multi
tudo quidẽ piloꝝ eſt cõſequẽs multitudinẽ mãe eoꝝ: et
eſt vapor fumoſus ex quo generanꝫ pili. 3

Eſt autẽ latitudo pectoris calidi
tatiſ cognitio: niſi ⁊ huic aliq̃ndo
cerebrũ maxime contra opeꝫ. quoniaꝫ
aũt ſpinalis medulle magnitudo ꝓpor
tionalis ẽ illi plurimũ. ⁊ tanta ſunt ſpõ
dilia ſm magnitudinez: quãta ſpinalis
medulla: itaq̃ ⁊ ſpina tota. Coniũgiꝫ
uero thorax ad poſteriorẽ partẽ: ſcõm
longitudinẽ quidez equalis methafre
no: ſm latitudinẽ uero cũ quadã ꝓpor
tionali groſſitudine ſpondiliũ cõiũctio
fit ſm illam ſpinã. Quz uero caliditas
cordis dominata fuerit: augmentabit
thoracem: ⁊ dilatabit ſm ꝑmam gene
rationez ꝓportionaliter huius calidita
tis. Ideo etiam ⁊ qum in paruo quidẽ
capite thorax poſitus fuerit: maxima
ſm cor fit cognitio caliditatiſ: quando
uero in magno paruus: maxime ⁊ hoc
ꝑpuz ſignũ eſt cordis frigidioris. ſi ne
ro ꝓportionẽ habeat cuz capite: alijs ſi
gnis determinãdũ erit de corde: ita ut
ex thoracis quãtitate nil acceptur⁹ ſis.

Amplitudo pectoris etiã eſt ex ſi
gnificatõnibus calidi cordis: niſi
reſiſtat cordi in illo etiaz cerebrũ reſiſtẽ
tia uehementi. quod eſt: quia quãtitas
nuche in pluribus diſpõnibus eſt ꝓpor
tionalis cerebro: ⁊ quãtitas ſpondiliũ
eſt ſcõm quãtitatẽ nuche. oportet ergo
ut ſit quãtitas dorſi totius ſm illud: ⁊
pectus quidẽ compoſitũ eſt ſupra ptez
dorſi: ⁊ ſunt. xij. ſpondiles ab eo quod
eſt ſub ceruice: ſicut componiꝫ nauis ſu
per lignũ: ſuper quod eſt eiꝰ fabricatio.
Ex illo ergo oportet neceſſario ut lon
gitudo pectoris ſit ꝓportionalis longi
tudini. xij. ſpondiliũ ſuper quos eſt cõ
poſitum. amplitudo autẽ eius tunc eſt
quãdo eſt ꝓportionalis compoſitio eiꝰ
quãtitati ⁊ ſpiſſitudini ſpondiliũ ſcõm
ſpondiles. ⁊ quãdo uincit caliditas in
corde aperit pectus: ⁊ dilatat ipſuz in
ꝓncipio generatõis ſue: ergo ſm calidi
tatem cordis eſt amplitudo pectoris.
⁊ ſimiliter quãdo eſt amplitudo pecto
ris cuz paruitate capitis: tunc illud eſt
ex maioribus ſignis ⁊ magis ſignificã
tibus caliditatẽ cordis. ⁊ quãdo ẽ ſtri
ctura pectoris cum magno capite: tũc
illud eſt ex propoꝛibus ſignis frigidita
tis cordis. ⁊ quãdo pectus eſt capiti ꝓ
portionale: tunc pone determinatiõez
tuam in complexione cordis ex alijs ſi
gnis ꝓpterea: quia tu non poteſ ſignifi
care tunc ex quãtitate pectoris ſup ali
quid ex eſſe cordis.

Quod aũt caliditas aperiat mẽbra quãdo contł
git inueniri ipam additã in ꝓncipio generatõis
illud vez ẽ quoniã ipa extendit mebra ⁊ amplł
ficat ea: verũ etiã ꝙ magnitudo pectoris ⁊ eiꝰ puitas ſint
ſequẽtes res duas: quaꝝ una ẽ diſpoſitio nuche: ⁊ altera
ẽ diſpõ cordis. illud etiã ẽ vez: nucha quidẽ oriłr i poſte
riori pte cerebri. qum ergo cerebꝝ ẽ magnũ ẽ illud quod
generaꝫ ab eo ꝓportionale ei in magnitudine: ⁊ ſequiꝫ
ab eo magnitudo ſpondiliũ qui ſunt tutamẽ nuche. Et
qm̃ magnificatũ ẽ illud quod ab eo fabricaꝫ ſuper eas ẽ
magnũ: ⁊ pectꝰ quidẽ fabricaꝫ ſuper. xij. ſpondiles ex eis.
Diſpoſitio aũt cordis ẽ qm̃ pectꝰ ẽ creatũ vt ſit tutamen
cordis ⁊ defenſio: ergo ſm diſpõnem cordis ẽ diſpoſitio
pectoris. Oportet ergo vt ab illo mutełr figura pectoł vt
in puitate ⁊ magnitudine: ⁊ ſm mutatõem q̃titatis ca/

pitis ⁊ q̃titatis cordis. At manifestū ē q̄ quādo cor ē calidi⁹ q̃ oportet: tūc ē maioris q̃titatis fm q̄ diximꝰ: qa caliditas extēdit mēbra mollia tenera: ⁊ dilatat ea in p̄n cipio generatōis: ⁊ ē augmētatio cor in sequētib⁹ seq̄ns motū eor a p̄ncipio rei. Intellige ergo a me istud: ⁊ itelliges per illud fmonē Gal. totū. Et q̄nq; accidit raro tñ vt sit q̃titas nuche nō ꝓportionalis quātitati cerebri: et nō est ꝓportionalis cerebri quātitati quādo contigit in dispositōe generatōis vt sit materia mala ⁊ virt⁹ debilis: ⁊ illud quidē parum ⁊ raro contigit. ⁊ ꝓpter illud dixit Gal. q̄ quātitas nuche ī plurib⁹ disp̄ōib⁹ ē ꝓportional' q̃titati cerebri: ⁊ nō dixit q̄ illud ē sequēs semp. 4

In frigidiori uero corde pulsus: minores sunt ꝓpetētib⁹: nō tñ ex necessitate tardiores aut rariores.

Et q̄n cor ē frigidꝰ sua cōplone eq̄li: est pulsus mior eq̄li: ⁊ nō oz p culdubio ut sit tardior aut uehemētioris raritatis eo.

Paruitas quidē pulsus ē quādo frigꝰ cordis non indiget introitu aeris frigidi multū: neq; gnāt ab eo vapor fumosus multꝰ cuiꝰ exitꝰ sit necessarius cū festinatōe ⁊ virtute. At vero quia nō oportet ꝓculdubio vt sit tardior ⁊ vehemētior rarꝰ est: q̄n si frigus cordis ē paruū: tūc puitas pulsus sufficit in eo quo indiget calor innatus. Et si supfluit frigꝰ cordis: nō sufficit puitas pulsus cū illo: indiget ergo paruitas caloris īnati vt tardet motꝰ pulsus ⁊ rarificet q̄es eius. 5

Spīritꝰ uero siqdem tanto minor thorax fit quāto cor frigidꝰ pulsibus ē ꝓportionalis. si uero thorax maior fuerit fm quātitatez frigiditate cordis: non minorē tñ: sed tardiorē declarat natura.

Respiratio autem si quātitas puitatis pectoris est ꝓpt quātitatez additōis frigoris cordis: tunc est ꝓportionalis pulsui. Et si q̃titas pectoris est maior quātitate additōnis frigoris cordis: non est respiratio minor tñ: sed est cum illo tardior ⁊ uehemētioris raritatis.

Quando cor ē frigide complexiōis natura: tunc quātitas eius ē minor: ⁊ consequit ab illo puitas pectoris. Cum ergo pectꝰ ē paruū sequit vt sit dispositio respiratōis sicut dispō pulsus equalr. s. vt sit respiratio pua: ⁊ nō ꝓculdubio sit tardior ⁊ vehemēti⁹ sit rara. Et quādo nucha ē magna: ⁊ sequit a magnitudine eius magnitudo pectoris: oportet vt diuersēt respiratio eius a pulsu vt. s. sit respiratio parua rara. 6

Talles ⁊ timidi ⁊ curiosi: ⁊ nuduz eis pilis est pectꝰ: de puitate uero eiꝰ determiandū ē ut p̄us dictū est: fm hoc uero ⁊ de totiꝰ corpis q̃litate.

Et habens hanc dispositiōem a natura sua est timidus: ⁊ non est ei furiositas uel uirilitas uel animositas: ⁊ est habens tarditatē ⁊ ꝓlongatōez: ⁊ anterior pars pectoris est nuda pilis. Quantitatez autem pectoris oportet ut determines scōm q̄ diximus ante: ⁊ similiter est esse frigidioris corporis totius.

Sequitur frigus cordis totū quod dixit de moribus dum non remouet eos philosophia: aut castigatio: aut aliquid ex consuetudinib⁹. Et dixit in sermone suo: In caliditate cordis ⁊ frigore eius esse corporis totius: vt intelligas ab eo per illud: quia si cor est calide complexionis: sequitur ipsuz caliditas totius corporis. 7

Siccum uero cor pulsus opaꝫ durioresꝫ ⁊ furorē non ꝓmptū q̄dez sed ferocē ⁊ difficile placabilez: ut multum uero ⁊ totum corꝰ siccū si non ep cōtra opet. humidioris uero cordis signa sunt pulsus molles: ⁊ ꝓsuetudo facile mobilis ad iram: ⁊ facile placabil': ⁊ totū corꝰ humidꝰ: nisi ea que fm ep cōtra opent.

Et quando cor est siccius sua complexione equali: facit durioreꝫ pulsum: ⁊ iste non est cuz uelocitate motꝰ ad iraz. uerūtamen quando excitat fit ꝓpaua: ⁊ fit difficilis sedatio motꝰ eius ⁊ totum corpus eius apud illud totaliter in pluribus dispositōibus est siccius complexiōe sua equali nisi resistat epar cordi. Et quando cor est humidius sua complexione equali est mollis pulsus: ⁊ motus habētis ipsum ad iraz uelox: ⁊ uerūtamen sedatio eius est uelox: ⁊ totum corpus erit humidius nisi resistat epar cordi.

Non rememoratꝰ ē Gal. resistētie epatis cordi in dispositōe complexionis cordis calidi: ⁊ in cōplexione eius frigida: ꝓpterea quia cor est origo caloris innati. Nam si ē calidū: ponit caloreꝫ innatū ī corpe ampliorēꝫ ⁊ maiorēꝫ: ꝓpter hoc calefit ab eo totum corpus necessario. Et non possibile ē aliquid q̃tis consequat in frigore quod ē vltimū: quod fortitā ē possibile vt consequat vt resistat calori innato generato a cōplone cordis calidi. Et fm hoc exēplū quādo cor ē frigidū ponit caloreꝫ innatū in corpe minorēꝫ: q̃re infrigidat totū corꝰ necessario: ⁊ nō ē possibile aliq̄d q̃tis cōsequat in caliditate quod ē vltimū vt cōsequat ex eo vt resistat

paucitati calozis innati: a cõplexiõe cozdis frigidi gnãti Et Salien⁹ q̃dez diminsit signa extrinseca ꝓpter apparẽtiã eoz.qõ est qz si cause calide imꝓmunt in cozp⁹ calidi/tatẽ cuz velocitate: tũc ipse significãt caliditatẽ cozdis ꝓcipue si febres ꝓperant ad cozp⁹: ꝛ q̃ currũt cursu eaz. Et cãe frigide qñ imꝓimũt in cozp⁹ frigiditatẽ cũ velocitate: tũc sũt significãtes frig⁹ cozdis. ꝛ fm hũc modũ est dis/positio ĩ cauſ exſiccatiuis: ꝛ cãis humectatiuis. ꝛ qõ ex fmone Gal'.remanet itellcñ est fz fmões ꝓteritos. S

Cõm syngugiam.i. cõpositionẽ uero ꝓmarũ qualitatuz distem peratie cozdis sic se habẽt: Calidi q̃dez ꝛ sicci cozdis signa sunt: pulsus durꝛ et magni: ꝛ ueloces ꝛ spissi: ꝛ spirit⁹ sunt magni ꝛ ueloces ꝛ frequentes: ꝛ mul tomagis ad uelocitatẽ accedunt ꝛ fre quentiaz: non crescẽte scõm ꝓportionẽ cozdis thoracc.

Specierũ autem complexiõis cozdis compositarũ ex qualitatibus ꝓmis dispositio est hec: Ex signis qui dez complexiõis calide ꝛ sicce cozdis ẽ ut sit pulsus durus: magnus: uelox: frequẽs: ꝛ sit respiratio magna: uelox: frequens. ꝛ dignius est ut multiplicet additio eius in uelocitate ꝛ frequentia quãdo non est superfluitas amplitudi nis pectozis scõm superfluitatẽ calidi tatis cozdis.

Iam dixim⁹ in eis q̃ sunt ꝓmissa q⁹ cor ẽ in loco radicis arbozis: ꝛ arteria ei⁹ magna nascẽs ex vẽ tre ei⁹ sinistro est filis cruri arbozis. ꝛ h̃ crus qñ elongata cozde diuidit in duas diuisiões magnas: qua rũ vna vadit ascendẽdo surſũ: ꝛ altera descẽdit inferi⁹. ꝛ ramificant ex vnaquaq; duaz diuisionũ rami multi sic virge quoz vnusq̃sq; vadit ad mẽbꝛ. ꝛ sic ramificant ex vnoquoq; maioz ramoz rami minozes: ꝛ ex istis itez ra mi magis parui: ꝛ nõ cessat tal' illud esse donec ꝓueniat ad arterias capillares ipsas in cute ꝛ ĩ alijs mẽbris. ꝛ qñ dilatat cozdilatant oẽs arterie cozporis fil'. ꝛ qñ cõ stringit: ostringunt oẽs ipse fil'.hoc q̃dez est qñ ꝓmanet cozp⁹ fz dispõnes sanitat' aut fz dispõnez in q̃ nõ mutat egritudo dispõnez aeteriaz: ꝛ ꝓ dilatationẽ eaz attrahi/tur aer frigid⁹ ab exteriozib⁹ cozporis ad iteriora ei⁹. ꝛ in ostrictõe eaz exꝓmit vapoꝛ fumosus generat⁹ in eis: ꝛ ex trahit ipm ad exteriora cozpis: ꝛ illud ẽ ex orificijs suis capillarib⁹ cũ eo qõ apparet de cute otinuat'. Et Gal'. q̃/dez vult q⁹ calor innat⁹ euentet ꝓ illud: sic euentat ignis ꝓ flabellũ: ꝛ stringit ꝛ figit eius accẽsio ꝓ euentatõez: ꝛ equat complexio ei⁹. Et Aris. vult q⁹ fmo Gal'.sit verax: ꝛ q⁹ remanet sup ipm aliud residuũ qõ est radix: ĩ eo q⁹ dicit Gaz. Et hoc residuũ est q⁹ mot⁹ cozdis ꝛ arteriaz generat ꝓ frictionẽ eaz calorez innatũ: ꝛ euentant ipm fil'. ꝛ ꝓ hũc motũ generat spũs aialis deferẽs subãz aĩe. ꝛ ꝓpter illud qñ ex arterijs generat' ab eo qõ ascendit ad cerebꝛ ex duab⁹ arterijs: quaz vna ascẽdit: ꝛ altera descẽdit: re/ꝓrant' rhetia in seinuicẽ mirabiliter intrãtia: ꝛ moueant' motu mirabili valde: generat' ab eis spẽs spũs deferẽtis ex ꝓ tib⁹ aĩe partẽ ei⁹ rõnalez. Et vtrisq; q̃dẽ videt' q⁹ vita sit a motu cozuis ꝛ arteriaz: ꝛ q⁹ virtutes motiue ꝛ sũt viuifi cãtes sũt fixe in cozde: ꝛ currũt in arterijs ad vnãquãq; ꝓtez cozpis: ꝛ acq̃runt eis vitã sibi ꝓpaz ꝛ caliditatẽ inna tam ꝓpaz. ꝛ dispõ pectozis ĩ eo q⁹ ipm trahit sua ostricti one de vapoꝛe fumoso gnãto ĩ cozde: ꝛ q⁹ attrahit de ae re frigido ad cor: erit dispõ cozdis ꝛ arteriaz in eo qõ at trahũt de aere frigido: ꝛ ĩ eo qõ faciũt exire de vapoꝛe fu moso. Et ozia inter vtrasq; ẽ q⁹ pect⁹ mouet' volũtarie: ꝛ facit exire qõ aggregat' in eo ex eo qõ expellit ad ipz cor ꝛ facit intrare ad ocauitates suas aerẽ frigidũ quẽ attra hit cor. Et ego q̃dez vidi in anatomia rem mirabilẽ: ꝛ est q⁹ ĩtromisi manũ meã in aĩali ocollato adhuc se agitan/te ad cor: ita q⁹ secui pect⁹ ꝛ tetigi ipm vehemẽtis calidi/tatis ꝛ fortis flãme. ꝛ qum res sit sic dixi: tũc manifestuz est q⁹ respiratio ꝛ pulsus mutant' ꝛ figunt' fm tres cãs. vna eaz est necitas: ꝛ est ofuatio caliditatis innate ꝛ eue/tatio eius: ꝛ generatio spũs aĩalis. Et secũda ẽ virtutes motiue: naz si ipse sunt fortes: faciũt opatiões suas absq; ꝓhibitõe: ꝛ si sunt debiles alterant' eaz opatiões. Et ter/tia est instrumẽti obediẽtia. naz pect⁹ ꝛ arterie qñ sũt sa/na: obediũt virtutib⁹ in opationib⁹ suis. ꝛ qñ sunt ifirma: non obediũt. Et manifestũ est q⁹ iste virtutes sũt q̃ttuoꝛ spẽs: virtutes. ſ. dilatãtes: ꝛ iste agũt cuz spẽ villoꝛ: ꝛ vir/tutes retinẽtes: ꝛ iste agũt ꝓ spẽm aliaz villoꝛ: ꝛ virtutes que retinent ꝛ faciũt quietẽ post dilatationẽ: ꝛ virtutes que retinẽt ꝛ faciũt quietẽ post ostrictiões. ꝛ virtutes re tinẽtes faciẽtes duas q̃etes: opant' oibus spẽbus villoꝛ mẽbꝛi in arterijs. Hoc q̃dez est manifestũ in anathomia q⁹ ipse hũt duas tunicas. ſ. tunicã cui⁹ villi sunt lõgitudi nale: ꝛ tunicã c⁹ villi sũt latitudinales: ꝛ aggregãt vtros/q; v lli capiẽtes exteri⁹ transuerse. In pectoꝛe vo iste spe cies ĩ villis inueniunt' in lacert' pectozis. ꝛ lacerti q̃dem pectozis mouent' ꝓ illud qõ aduenit eis ex venis. ꝛ ꝓpter hoc ẽ mot⁹ pectozis ꝓ voluntatẽ. Et sapia quidẽ creato/ris sublimis in vnaquaq; baz rerũ est mirabilis oꝓõnis valde. Manifestũ est g̃ ex eo qõ narrauim⁹ q⁹ qñ cor est calidi⁹ ꝛ ficci⁹ nã q̃z cõuenit ei: tunc cozp⁹ ei⁹ ꝛ cozp⁹ arte riaz est ficcius ꝛ durꝛ ꝓpter exſiccationẽ: ꝛ respiratio ꝛ pulsus sũt veloces magni ꝛ frequẽtes. ꝛ magnitudo q̃dẽ est vt ingrediat' ꝓ eam aer frigid⁹ plus. fz ꝓ velocitatẽ in/tellige vt tps mot⁹ in dilatatiõe sit plus: ꝛ ĩ ostrictiõe mi nus. fz frequẽtia fit qñ duo tẽpoza quiet' sũt minoza. qõ est: qz qñ non sufficit magnitudo cũ eo qõ necriuz ẽ: vti tur natura velocitate: ꝛ qñ non sufficit cũ illo vtit' freq̃n tia. Intellige g̃ illud totũ qõ dixi tibi: ꝛ scies ꝓ illud totũ quo indiges ex eẽ significatiõis frigoris ꝓ inspirationez ꝛ ꝓ pulsũ fil'. ꝛ intellige ꝓ illud fmonẽ Gal'. cui⁹ exemplũ est: q⁹ si caliditas augmentat': augmentat' magnitudo: ꝛ nõ cessat magnitudo addi additõe ei⁹ vsq; ꝛ oseq̃t' nã finez suũ: ꝛ tũc vtit' natura velocitate ꝓ additionẽ caliditatis Quz g̃ nõ sufficit velocitas: vtit' etiaz frequẽtia. ꝛ ecõtra rio qñ minuit' caliditas: tũc primũ qõ accit est diminu/tio frequẽtie: qz rarificat' q̃es. ꝛ quz addit' diminutio ei⁹ addit' raritas: ꝛ qum oseq̃t effectũ suuz tardat': ꝛ ñ cessat tarditas addi donec cõsequat' statuz suũ: tunc ergo ma gnitudo incipit minui. minoraf' ergo pulsus: ꝛ nõ est ti/bi vt ꝓideas ꝓ pulsuz vermiculosũ ꝛ formicalẽ. Isti.n. non sũt veloces neq; magni fz sunt spissi: frequẽtes: ꝓpẽ debilitatẽ vitut'. Et nos nõ ponim⁹ tibi exẽplũ nisi fz ne cessitatez tñ: ꝛ est caliditas: nam alterant' respiratio ꝛ pulsus scõm virtutem ꝛ scõm instrumentũ etiam. ꝛ to/tum illud est intellectum per virtutem sermonis nostri.

Et tu stude in eo ex libris Gal. in respiratõne ⁊ pulsu: ⁊ nõ est malũ vt ponã tibi exemplũ etiã ex dispositõe virtutis: ⁊ exemplũ in dispositõe instrumẽti. Virtꝰ enĩz qñ est salua fortis: efficit omnia que dixim⁹ in eo qõ pterijt ⁊ quãdo debilitaf non potest extẽdere venã: ⁊ extẽdere ipam in oẽs diametros eius: ⁊ ppter hoc minuiť magnitudo. ⁊ cuz diminutiõe magnitudinis addũť frequẽtia ⁊ velocitas: ⁊ addiť frequẽtia vt cõpleaf p eã illud qõ defecit a cõpleméto sui per magnitudinẽ ⁊ velocitatẽ. Instrumentũ vero ⁊ est corpus vene si est obediẽs dilatat ipsum virtus: ⁊ si non est obediẽs minuiť magnitudo: et accidit in loco eius mutatio in motu ⁊ quiete. 9

OOnuz pilosissimi sunt hi fm pectus ⁊ hypocõdria. Ad actiones uero parati ⁊ animosi ⁊ ueloces tyranici: moribus eteni furiosi sunt ⁊ difficile placabiles. De totiꝰ uero corporis crasi adhuc ⁊ thoracis amplitudine ꝓportionabiliť his que prius dicta sunt determinandũ est.

ET habés hanc dispõnem est plus pilosus qz alij homies in anteriori pte pectoris: ⁊ q sequiť pectꝰ ex uentre ⁊ lateribus: ⁊ curiosus ⁊ paratꝰ ad actõnes uelox fortis ire: ⁊ mores eius sunt mores tyrãni uincẽtis: qñ ira eiꝰ mouef uelociť: ⁊ fit difficilis qes eius. Esse autez cõplonis totiꝰ corpis ⁊ esse amplitudinis pectoris oz ut determines fm q ante diximus.

t Otꝰ iste fmo itellectꝰ ẽ fm q dixim⁹ nup 10

IN uero humiditas obtinuerit cũ caliditate: pilosi quidẽ minus his qui ꝑius dicti sunt huiusmodi ⁊ parati ad actõnes nõ minꝰ illis: nõ tamẽ ferociores in furore: sed in iraz tñ parati. Pulsus uero molles: ⁊ magni: ⁊ ueloces: ⁊ frequẽtes. ⁊ spũs thorace qdem proportionaliꝛ se habẽte cordi fm eãdẽ formaz erit simul pulsibus: minore uero existẽte tanto uelocior ⁊ frequẽtior est ꝓdictis spũs: quãto ⁊ thorax minor. multa uero cõuersiõe fm crasim facta ⁊ maxime si fz humiditatẽ accidit hoc preť ea que dicta sunt. Adhuc ⁊ i putridas egritudines ex corruptis ⁊ putrescẽtib⁹ in eis humoribꝰ incidũt: ⁊ expiratiões maiores ⁊ uelociores in spirationibus ⁊ in pulsibꝰ fistole uelox.

ET quãdo uincit sup cor hũiditas cum caliditate sunt pili in habẽte hanc dispositõem minꝰ qz in illo quem diximꝰ ante. uezũtamẽ minuiť ab eo in apparatiõe in curiositate ad actiões: ⁊ nõ fit praua ira eius: sed est uelox tñ. pulsus uero eius est magnꝰ mollis: nõ uelox frequẽs. uez respiratio eiꝰ qñdo pectꝰ est ꝓportionale cordi: ẽ fm modũ fm quẽ est pulsus. ⁊ quãdo pectꝰ est minus: tũc respiratio addiť in uelocitate ⁊ frequẽtia ab eo quod mõstrauimus fm puitatẽ quãtitatis pectoris: ⁊ quãdo est respiratio in hac complexõe multa supflua: precipue si accidit illõ ut sit illud in humiditate: tũc cũ eo qõ narrauimus accidũt egritudines ex putrefactiõe: qñ hũores in hñte hãc dispõem corrũpũť ⁊ putrefiũt: ⁊ fit exitꝰ respirationis maior ⁊ uelocior introitu eiꝰ: ⁊ est cũ eo ꝙstrictio pulsus uenarũ uelox.

t Otus iste sermo est intellectꝰ fm q diximꝰ in eo quod preterijt: ⁊ iaz excitauit in eo super hoc tũ quod dixit de esse respiratiõis ⁊ pulsus: ⁊ canones quibꝰ sciũť pticularia pulsus ex dispõnibꝰ sanitatis ⁊ egritudinis. quod est: quia quãdo cordis cõplexio est calidior qꝫ oportet: ⁊ humidior ponit totũ corꝰ caliditas ⁊ humidi⁹ si nõ refiftat ei epar in humiditate solaris ⁊ humidi⁹ si nõ refiftat ei epar in humiditate fit complexio chimor recipiẽs putrefactionẽ ⁊ corruptionẽ: ⁊ ppter hoc accidũt ab eis febres putride: ⁊ ꝑpus pulsus omnibꝰ fe. putridus est ut fit exitꝰ respiratõis ꝑ constrictionẽ pectoris ⁊ ꝑ cõstrictionem arteriaz maiorꝫ: ⁊ velocior introitu eius per dilationem earũ. quod est: quia generaf a putrefactõe humoris vapor fumosus plus: quare est necessariũ extrahere ipm ⁊ expellere ipm a corpe plꝰ qz indigeat calor innatus introitu aeris frigidi. calor eni innatꝰ in dispositõe febrizitat est minor per declinatõem eorũ. quod est: quia febris est calor accidẽtalis: ⁊ calor innatus est caliditas nãl: quã debilitat calor exne⁹. pp debilitatẽ g caliditatꝭ innate ñ ẽ necariũ vt ũret aer fridꝰ mltꝰ quo euẽteť pp putrefactionẽ bũor gnãť vapor fumosus mltꝰ: i cꝰ egressiõe ẽ necia magnitudo ostrictõis ⁊ velocitas eiꝰ. Et ppter illõ seqꝫ ab eo q diximꝰ res ꝑpas cũ putrefactõne: ⁊ ẽ frequentia pulsus post dilatõem. s. vt fit reqes post dilationẽ minoris tpis: qz quies facta post constrictõem. 11

HUmidioris uero ⁊ frigidioris cordis signa: pulsus molles: ⁊ cõsimtudo timida ⁊ formidolosa et pigra. Sunt uero ⁊ nudi pili hi fm pectora: ⁊ minime iracũť: ⁊ in ira nõ sunt parati. Quod uero circa thoracẽ ⁊ totuz

corpus his que prius dicta sunt similiter determinandū est.

ET quādo cor ē frigidi⁹ ⁊ humidi⁹ sua cōplexione equali: tūc pulsus est mollis: ⁊ habēs hanc cōplexionē est ꝑuatus uirilitate timid⁹ piger: ⁊ est anterior pars pectoris eius nuda pilis: ⁊ fortasse non retinet odiū: neq; ꝑpat ad ipsum ira. Dispositōem aūt pectoris ⁊ dispositionē toti⁹ corpis oz te determinare ſm illud qō ꝑmissum est.

IAm perduxi te in sermone qui est ante istuz ad sciendū qualitatē mutatiōis pulsus a mutatiōe necessitat| que est innata caliditas: ⁊ generatio fumosi vaporis: ⁊ innui illud tibi ad sciendū qualitatez alteratōis pulsus ab alteratōe instrumēti. nam quando arterie sunt molles aut dure: alterāt pulsus. Mollicies quidē earū consentit virtuti motiue: ⁊ per duriciē earuz fit difficilis motus earū: ⁊ propter hoc indiget virtus vt aggregēt vehemētia eius. Et manifestū est ex hoc sermone q⁹ oportet vt pect⁹ sit stricti⁹ ⁊ molli⁹: ⁊ silr cor minorat ⁊ arterie molliores ⁊ strictiores fiunt: ⁊ sequit ab illo vt sit totuz corpus declini⁹ ad frigiditatē ⁊ humiditatē: et sequit a frigiditate cordis ⁊ humiditate ipsi⁹ totuz quod narrauit in hoc sermone: de timore ⁊ pigricia ⁊ paucitate generatōis vaporis fumosi ex quo generāt pili. 12

FRigidū uero ⁊ siccuz cor pulsus quidē duros operat ⁊ puos: spiritus uero siquidē ꝑportionaliter frigiditati paru⁹ thorax sit: cōpetētes. si uero maior: rarū ⁊ tardū: minime uero omnium iracūdi: hi coacti tamē aliquibus irasci seruāt memoriā. Sūt uero ⁊ hi nō pilosi pectora omniuz maxime. De quitate uero thoracis ⁊ toti⁹ corpis frigiditate silr determinandū ē.

COmplexio aūt frigiditatis ⁊ siccitatis quādo uicit sup cor: tūc ipsa ponit pulsum paruū ⁊ duruz. Respiratiōnē uero si pectus est min⁹ cōpatione frigoris cordis: tūc ipm ponit equalē. ⁊ si pect⁹ est min⁹ additōne frigoris cordis: est sicut dispō pulsus. ⁊ si est dispō pectoris maioris cōpatōe frigoris cordis: fit respiratio rara tarda: ⁊ habens hanc cōplonez est minoris ire q̄z hoies alij: uerūtn quādo aliquo modo egredi tur ad iram seruat eis memoriā: et est minus alijs hominibus pilosus in anteriori pte pectoris. Dispōez uero in quitate pectoris ⁊ dispōnez in frigore coris totī⁹ oportet te determinare ſm illud quod ꝑmissum est.

ILlud quod sequit a frigore cordis est: vt sit cor min⁹ ⁊ pect⁹ minus: nisi resistat ei cerebrū ⁊ nucha. q⁹ si q̄titas pectoris ꝑportionaliter quātitati cordis sit: fit respiratio equalis. Et si quātitas pectoris est ꝑportionalis quātitati cordis: alterat respiratio. ⁊ ſm hoc exemplū si cor est frigidū: ⁊ pect⁹ est magnū amplum. Manifestū est ergo q⁹ frig⁹ cordis nō indiget introitu aeris plurimū: neq; egressiōe vaporis multi. ꝑpter illud ergo sequit vt rarificet temp⁹ quietis pectoris: ⁊ tardet motus eius. Pone ergo ſm hoc exemplū vnāquāq; complexionē cordis: ⁊ pone indirecto cuiusq; earū amplitudinē pectoris: ⁊ strictionē eius: ⁊ ꝑportiōem eius: ⁊ scias p illud ⁊ intelliges totū cui⁹ intellectu indiges ex eo quod sequit ab illo de malicia respiratōis: ⁊ totū itellectū est quod ipe dixit de immutatiōe respiratiōis facte ab alteratōe cōplonis cordis. Intellige ergo cōpatōem eius in motu arteriarū. residuū aūt sermonis intellectū ē ſm hoc quod ꝓteriit de expositōe nostra. 13

QUum cōmune in omnibus his que dicta sunt cōmemorātes que cuiq; de moribus aut nūc aut ſm aliā aliquā scripta sunt oratiōem ad agnitionem craseos: non pro bonis aut pravis moribus ex philosophia exercitatoruz: sed p nālibus unicuiq; dictū ē.

ET oportet ut sis rememorās rez que communicāt eis que narrauimus: ⁊ est q⁹ per illud quod dixim⁹ nūc aut in sermone alio ab isto de esse moz nolentes per illud cognitiōem complexionis non significam⁹ mores quos acquirit homo ex contēplatione ⁊ philosophia si boni sunt mores aut mali: sed non intelligimus per illud nisi mores innatos ſm q⁹ unusquisq; hominuz natus est naturaliter.

HOrū alij sunt innati: ⁊ sunt ſm q⁹ dixit Gal. seqn tes cōplonē corpis: ⁊ ſm q⁹ dicit Aris. id qō recipit cōplexio corpis ex ꝑpatōe ad quosdā mores: ⁊ alij sunt acquisiti p disciplinas ⁊ leges ⁊ p phiam. Et nō cōuenit medico vt p aliquē ex moribus acqsitis significet sup cōplexionē. Mores aūt innati sunt ſm ꝑpatōez ad quos nascit homo: vel sunt ſm q⁹ opz medicū ponere signa signātia sup cōplonē nālē: quapropter oz eū qui significat p eos vt caueat ab erroze mor acqsitoruz. Et via cauēdi istud est vt cōsideret si illud quo morigerat homo est ex lege ad quā intēdit ex quo morigerat⁹ est ⁊ ex cōsuetudinib⁹ eoruz qui sunt de doctrina sua: ⁊ mor q̄ sunt de arte sua: ⁊ ꝓteritū siue cōsuetudinis. verbi grā: lex quā doctor ꝑcipit vnū aut ꝓhibet: tūc iam morigerat omis qui obedit ei p illō: ⁊ silr cōsuetudines regiōis. Occidētalib⁹ .n. sunt mores eis cōicātes: ⁊ scotis sunt mores cōicātes eis: ⁊ arabib⁹ sūt mores cōicātes eis: ⁊ silr opifices artiū.

nam mozes scriptozũ sunt alij a mozibus militũ: ⁊ alij a mozib⁹ mercatoz. q̃ si contigat vt sint leges ⁊ consuetudines eozũ de regione ⁊ artes cõueniãt: acquiret homo aliquos ex mozib⁹: ⁊ ille homo natura inueniet ex seipo mozes tpatos sepatos ab alijs mozib⁹. Et quãdo mouet ipm aliqua ex rebus: tũc dimittit mozes suos acq̃sitos: ⁊ apparẽt ex eo mozes sui innati. Illi ergo mozes sunt seruãtes significatões sup cõplonẽ eius. Et ego quidẽ iam vidi virũ calidi cozdis ⁊ sicci natura: ⁊ fuerũt mozes eius lupini: nã sup seruos suos ⁊ super seruientes suos: ⁊ oẽs sup quos habebat dominiũ: ⁊ dilecta erũt ei bona ⁊ operatões pulchze electe ex lege: ⁊ cõmixtio eoz que sũt ex ea: ⁊ castitas: ⁊ religio: ⁊ indumẽta iustozũ ex cõparib⁹ ⁊ industria iustoz ex opatõib⁹ suis: ⁊ inquisitio questi⁹ liciti in lege: ⁊ omnia cõtraria: ⁊ mozigerat⁹ est cũ religioso ⁊ bono: ⁊ cũ hoc q̃ñ aliqua res mouebat iram eius: commouebaf ei ira: ⁊ ppabat ei ira: ⁊ irascebaf: q̃ñ is mozigeratus esset ex religiõe. Et postq̃ cõsecut⁹ est etatẽ prime senectutis: multiplicatũ est illud quod generat oplexio eius ca. ⁊ sic. ex cho. ni. Et secuti sunt illud humozes melancholici: ⁊ apparuerũt in cozpe ei⁹ pustule multe etiaz ex hoc humoze vsq̃quo pterijt humoz. etiã pditũ fuerat multũ ex eo quod acquisitũ fuit. fuit ergo quod appuit de lupinositate eius ⁊ ipsi⁹ duricie in dispositõe castitat⁹ ei⁹ ⁊ ei⁹ religiõe nimia significatio veraz valde sup victoriaz caliditatis. ⁊ sic sup cõplexionẽ cozdis ei⁹ fm hoc ex emplũ age in signis sumptis ex mozib⁹. Doc. n. capitulũ est magni lucri ⁊ iuuamẽti in medicina ⁊ phĩa. in medicina quidẽ: qñ scif cõplexio vincẽs ex mozib⁹ vincẽtib⁹ natura: sed in phĩa qñ scif cõplexio vincẽs causa maloz mozũ. inclinef ergo cõplexio ad cõtrariũ eius sicut dicif in regimine sanitatis: ⁊ acquiret habẽs eã mozes acquisitos cõtrarios mozib⁹ naturalib⁹ in eo: aut p disciplinaz. aut p contẽplatõem ⁊ phĩam: aut p legẽ ⁊ castigatõem. ⁊ hoc quidẽ est magis iuuatiuũ in nutritõe infantiũ. ipi nãq; velociꝰ sunt recipiẽtes illud qõ accipiũt ex discipli nis: ⁊ fit cõstitutio in eis id. q. res esset innata eis.

Incipit tractus de epate. I

Epatis uero calidi cognitiones uenarũ ãplitudo: cho. ru. multa: in tempe uero augmastice etatis nigra: calidioz est sanguis eis: ⁊ ꝓpter hoc uniuersum cozpꝰ calidiꝰ: nisi ea que fm cozpus cõtra opẽf: densitas uero eoz̃ que fm hypncõdriũ ⁊ uentrẽ.

Epatis aũt signa sũt: qñ est calidũ sũt amplitudo uenaz̃ nõ pulsatiliũ: ⁊ q̃ ẽ cho. ci. plima ⁊ i hoza natꝰ adolescẽtie multiplicaf cũ ea cho. ni. ⁊ q̃ sanguis ẽ calidioz: ⁊ pp hoc calet totũ cozpꝰ nisi resistat cozpus epati: ⁊ multiplicaf in eo pili: qõ ẽ in eo qõ ẽ sb hypocõdrijs ⁊ uẽtre.

Iam dixim⁹ q̃ caliditas quãdo est magis vincens natura a ꝓncipio creatõis in aliquo mẽbrozũ: tũc ipa dilatat illud ⁊ facit ipm maius ⁊ ꝓpter illud sequif ab ea quãdo innata est ei addita in epate vt epar fit maiꝰ. ⁊ fit etiã ab eo quod nascif ꝓportionale. ⁊ nascẽs ex ipso est sicut crus: ⁊ ẽ vena cõcaua ꝓfunda: ⁊ ex ea ramificanf omnes vene non pulsatiles: ⁊ diuidũf in mẽbris cozpis omnib⁹. Et quãdo sũt epar ⁊ vene ea. calefit sanguis plus: quare generaf in eo cho. ci. plurima. ⁊ quãdo sequif adolescentia statũ suũ ⁊ declinat cozpus ad humozẽ melãcholicũ: adurif cho. ci. et fit cho. nigra. quod est: ꝺa humoris melãcholici duo sũt modi. quoz vnus est fex sanguinis ⁊ superfluitas eius: ⁊ hic ꝓpe est qui humoz melãcholicꝰ nominaf. ⁊ alter est qui generaf ex adustione humoz: ⁊ humozes quidẽ q̃ nascũtur sunt multi: ⁊ sunt phlegma salsum: ⁊ humoz melancholicus: ⁊ sanguis: ⁊ cho. ci. Cum ergo adurif chole. ci. nominaf qõ ex ea adurit cho. nigra: ⁊ generanf ab vno quoq; hoz humoz quãdo adurit egritudines multe diuerse. Et manifestũ est etiã q̃ epar quãdo est ca. multiplicatur generatio vaporis qui est materia piloz. per illud ergo multiplicaf generatio piloz in eo quod est sub hypocõdrijs ⁊ ventre: ⁊ sequif a caliditate sanguis ⁊ inflãmatione eius p caliditatẽ epatis ⁊ venaz̃ q̃ calefiat cozpus totũ nisi resistat ei coz. Coz nãq; quãdo est frigidiꝰ ponit cozpꝰ frigidiꝰ: ⁊ ꝓpter illud sequif q̃ quãdo quãtas frigoris cozdis est sicut quãtitas caliditatis epatis: vt fit cõplexio cozpis equalis inter caliditatẽ ⁊ frigiditatẽ: qñ frigꝰ cozdis ⁊ caliditas eqatis sunt pmixta. 2

Frigidioris uero epatis cognitiones: angustia uenaruz̃: phlegma plurimũ: sanguis frigidioz: ⁊ uniuersa cozpis habitudo fridioz: nisi ea que circa coz calida fuerunt: nuda pilis hypocondria ⁊ uenter.

Et quãdo epar ẽ frigidũ: tũc signa eius sunt strictura uenaz̃ nõ pulsatiliũ: ⁊ ut sit plus phlegma: ⁊ sãguis satiliũ: ⁊ ut sit totũ cozpꝰ ꝓpiquiꝰ ad frigidioz: ⁊ ut sit totũ cozpꝰ ꝓpiquiꝰ ad frigus phlegmatis: nisi calefiat coz ipz ⁊ ut sit quod est sub hypocõdrijs ⁊ uentre nudum pilis.

Phlegma naturale est sanguis diminute digõis

Quum ergo epar est frigidũ: sequif a frigore eiꝰ quitas eius: ⁊ quod generaf ex eo ex venis: ⁊ debilitas digestõis sanguinis: ergo generaf ab eo phlegma: ꝓpter diminutõez caliditatis ipsiꝰ epatis accit phlegmati vt infrigidef. Generanf aũt a phlegmate naturali qõ est phlegma dulce species famose ⁊ multe diuersi phlegmatis. Acetosum quidẽ ei⁹ est qõ ex eo est subtile: ⁊ frigus eius ꝓpinquũ. salsuz vero ex eo est quz accit vt ei oñetur caliditas super ipsum efficãs humiditatẽ eius subtilem dulcẽ. quod est: quia subtile eius suffumigaf ⁊ resoluitur ⁊ remanet salsuz: quoniã accidit ei simile quod accidit aque maris. Citreũ vero generaf ꝓpter superfluitatem frigoris super ipsum: ⁊ sanguis iterũ quãdo in toto cozpore est frigidioz sequif ab eo frigus cozporis: nisi resistat ei coz. Naz coz quãdo est calidius calefacit totus cozpus. ⁊ si est quãtitas declinationis frigoris epatis plus declinatõne q̃titatis caliditatis cozdis: sequif ab illo vt fit cozpꝰ equale inter caliditatẽ ⁊ frigiditatẽ: ⁊ paucitas generatõis piloz apparẽs est: quoniã materie cozporis generatio minoraf p frigus epatis.

Siccionis uero sanguis qdē spissior ⁊ pauciorꝫ: uene dure: ⁊ uniuersa corpis habitudo siccior uel durior.

Et quādo epar est siccū: tunc ex signis eius est q sanguis grossior ⁊ pauciorꝫ est: ⁊ q uene nō pulsatiles sunt durę: ⁊ corpus totuꝫ siccius est.

Primo iste iam est intellect⁹: ⁊ iam dimisit ex eo rememorationē resistētie cordis epati. Et causa illi⁹ est: quia origo humiditatis toti⁹ corpis ē ex epate: sicut origo caliditatis toti⁹ corpis est ex corde. quę ergo epar ē siccū minoraf humiditas corpis: sicut qñ est cor frigidū infrida corpus sm oēm dispositōem. 4

Amidiorꝫ uero epatis cognitiones: sanguis quidē plurim⁹ ⁊ humidus: uene autez molliores: ita uero ⁊ uniuersum corpus: nisi ea q̄ circa cor contra operētur.

Et quādo epar est humidius complexione sua equali: tūc ex signis eius est q sanguis est plurim⁹ ⁊ humidior: ⁊ q uene non pulsatiles sunt molliores: ⁊ similiter corpus totuꝫ: nisi resistat ei cor.

Iste sermo intellectus est. quod est: quia resistētia cordis est in hac dispositiōe sm hoc q complexio eius exsiccat humiditatē epatis. Et Galienus quidem exponit illud post paululum. 5

Calidi quidē simul ⁊ sicci epatis signa: pilosuz hypocōdriū dextrū: sanguis spissior ⁊ pauciorꝫ: amara cho. multa: circa augmasticā uero etatez nigra: uenaruꝫ amplitudo: ⁊ duricia: ita uero ⁊ uniuersum corpus.

Et quādo epar est calidū ⁊ sic. tūc ex signis eius est q pili in eo quod est sub hypocōdriis sunt multi: ⁊ q sanguis est pauciorꝫ ⁊ grossiorꝫ: ⁊ q cho. ci. est sm plurimū qō est: ⁊ in horꝫ status adolescētie multiplicaf cho. nigra: ⁊ q uene nō pulsatiles sunt ample dure: et similiter est dispō toti⁹ corpis.

Cibus ⁊ potus aggreganf in stomacho: ⁊ compēdit eos ⁊ decoquit eos donec fiat totū illud in essentia aque hordei. Et Aris. quidē hoc chilum nominauit: ⁊ Gal. elegit hoc nomē etiā. deinde epar attrahit hui⁹ chili subām a stomacho ⁊ ab intestino ieiuno q̄ venas multas epatis que nominanf mesaraice epatis ex porta epatis ramificate: ⁊ ē vena que nascif ex cōcauitate epatis. ⁊ cōtinuanf quedā eaꝝ cum corpore stomachi: ⁊ plurime eaꝝ cōtinuanf cum intestino quod nominaf ieiunū. Cum ergo puenit substātia chili in epate decoquit ipm iteꝝ: ⁊ fiūt ex eo. iiij. hu. Et Aris. quidem nominauit eos chimos: ⁊ Gal. quidē elegit hoc nomen. ex eo igif quod ē ex ipso crudū ⁊ quod nō ēpfecte digōnis generaf chim⁹ phlegmat. Et ex eo qō de ipo digestū est quod ē pfecte digōnis generaf sanguis pur⁹. et ex eo qō ex ipo est supfluitas ⁊ fex: generaf humor melancholic⁹. ⁊ ex eo qō de ipo ē spuma generaf humor choleric⁹ Et creator quidē sublimis ordinauit splenē vt attrahēt humorē melācholicū donec mūdificef chim⁹ sanguinis ex eo: ⁊ ordinauit fel vt attraheret humorē cholericum donec mūdificef sanguis ex eo. Et nō ordinauit humori phlegmatis mēbrꝫ ppriuz ex quo mūdificef san. immo posuit ipm pmixtū in sanguine vt cōpleaf digō in eo p⁹ tps ⁊ fiat sanguis in venis: ⁊ humectet mēbra: ⁊ ppter iuua mēta alia: ⁊ hic nō ē loc⁹ numerādi oia ea. Et qñqꝫ in venis generanf etiā in ceteris mēbris isti chimi. iiij. ⁊ gnāntur in vnoquoqꝫ eorꝫ modi diuersi. quod est: qa associaf eis omnib⁹ sanguis a p̄ncipio generatōis sue in epate: et currit cū eo ex eis cui⁹ attractio enadit splenē ⁊ fel. Et ordinauit creator sublimis duos renes vt attrabāt aquosi tatē sanguis. Cum ego epar est ca. ⁊ sic. facit sanguinem grossum decliuiorē ad caliditatē ⁊ siccitatē: ⁊ generanf ab eo omnia que nominauit Gal. 6

Caliditas siquidē a corde p̄tēpēs uincere potest p̄tumpentē ab epate frigiditatē: quemadmodū ⁊ frigiditas quidem caliditatez.

Caliditas que pfluit ex corde pōt uincere frigiditatez que pfluit ab epate: sicut frigiditas cordis etiā uicit caliditatē epatis.

Orē ē fōs toti⁹ caloris: ⁊ ex eo pcedit i mēbra tori⁹ corpis mediātib⁹ arterijs: ⁊ i vnoquoqꝫ membroꝝ figif caliditaf q̄ ē ei ppa sm q̄ acqrif ex corde in p̄ncipio generatōnis. ⁊ seqf cor in caliditate epar: qñ ē creatū vt decoquat subā chili: ⁊ faciat eū chimū. sequif g̃ ab illo illud qō dixit Gal. in hoc sermone. 7

Siccitatem uero impossibile est ad contrariuz a corde humidiori facto adduci.

Siccitatē uero que est ppter epar nō potest cor: quāuis sit humidi⁹ uincere eā ⁊ cōuertere ad cōtrariū.

Epar ē fōs būiditat⁹ corpis. qō ē: qr ipz ē illō qō gnāt chimos. quz g̃ ipm sit fōs l' radix būiditatis corpis ⁊ sit sic. ñ pōt aliō mēbrꝫ ouertē corp⁹ ad bu. l. vt resistat sic. ei⁹ ī pmis: deīde addat sup illō: ⁊ ouertat corp⁹ ⁊ faciat ipz postq̄ fuerit siccū nā būidū. 8

Media uero est que ab epate humiditas eorꝫ que dicta sūt: ⁊ magis siquidez ab ea que in corde est uincitur siccitate q̄z siccitas ab humiditate.

Humiditas uero que est ppt epar est media inter duas dispōes q̄s diximus. quod est: quia siccitaf cordis

uincit eã plus q̃z humiditas que ẽ ppẽ coz: ſiccitatẽ que eſt ꝓpter epar.

An ẽ facta epatis hũiditas media iter hec vt ſit vincẽs ſup ſiccitatẽ cordis: ⁊ victa ſit a caliditate epatis: niſi ꝓpterea q̃ qñ coz ẽ ficcuz calefacit totũ corp⁹ ⁊ exſiccat ipz. qõ ẽ: qz caliditas addita nã ſup caliditatẽ oĩm mẽbroꝝ iuuat ſiccitatẽ in deſiccãdo hũiditates: q̃ꝓpter ſeq̃t vt vincat humiditatez epatl. Et qñ ep ẽ fons humiditat| ſeq̃t ab illo vt ſit hũiditas ei⁹ media inter ẽ vt ſit vincẽs: ⁊ victa mag| q̃z caliras epatis. 9

In⁹ uero calitate: ãpli⁹ aũt min⁹ friditate. facile. n. uicibil ẽ hec earum que ab epate ꝓcũpũt qualitatũ.

Et frig⁹ qdez cordis qñ uicit calidi tatẽ epatis pl⁹ q̃z uicat ſiccitas ei⁹ humiditatez ipi⁹: ⁊ calitas cordis frig⁹ epatis: multo pl⁹ ẽ uicẽs q̃z ſiccitas cordis hũiditatẽ epatis ꝓpter ca q̃ friguſ qõ ẽ ex epate ẽ velociꝰ ⁊ ꝓpiqus ad uicẽdũ q̃z oẽs qualitates q̃ ſunt ex eo.

Canon quo intelligit totum illud eſt q̃ plurimi chimoꝝ qui generant in epate attrahit coz ex vena concaua ſubmerſa: ⁊ epar effundit illud i vẽtrem cordis ſiniſtrũ: ⁊ decoquit illud coz. Item Ariſto. vult q̃ coz eſt illud quod decoquit ⁊ generat ſanguinez purũ mundũ quo nutriunt membra nobilia. Et Gal. cõuenit ei ſm hoc: ⁊ diuerſificat in eo q̃ eſt pl⁹ illud. Ariſ. vero vult q̃ coz partic nutrimẽtũ: ⁊ influit virtutes nutritiuas ad reliqua mẽbra que ſunt ſub eo mediante epate. At vero Gal. vult q̃ ep partic nutrimẽtũ ⁊ influit vtutes nutritiuas ad reliqua mẽbra abſq̃ medio. ⁊ hec q̃dẽ diuerſitas nõ nocet in arte medicine: ꝓpter quod epar ſm ſniam Ariſ. etiã ẽ mẽbr nobile ad qõ influit coz vtutes ſuas nutritiuas: ⁊ figũtur in eo: ⁊ ſuſtentant in eis: ⁊ influit eas coz ad reliqua mẽbra que ſunt ſub eo mediãte epate. Et Gal. vult q̃ ep influit has vtutes mẽbr| abſq̃ medio: ⁊ influit eas ad mẽbra ſupioza mediãte cozde. Se quit q̃ a duab⁹ ſentẽtijs ſil q̃ ep ẽ mẽbr nobile: cui⁹ alteratõe alterat corp⁹: ⁊ ſunt q̃ſtitates eoz. ſ. cordis ⁊ epatl reſiſtẽtes: ⁊ fit totũ corp⁹ ſm q̃ dixit Gal. 10

Manifeſtuz eſt ergo qñ ſi in idipm cõcurrãt ꝓncipioꝝ utroꝝq̃z crases: totũ corp⁹ pfecte circa eas diſponetur. Dicent ergo paulo poſteri⁹ totius corpis cognitões.

Iam ergo manifeſtuz eſt q̃ qñ aggregant haz duaz radicũ cõplexiones ſup rem unã: tũc toti⁹ corpis ſz rectitudinẽ ⁊ ueritatẽ fit cõplexio utriuſq̃z cõplexio: ⁊ enunciabo poſt paulũ ſigna que ſignificãt iſta.

Sm⁹ iſte itellect⁹ ẽ ex ꝓterita expõne nra. 11

Amidũ quidẽ ſimul ⁊ caliduz ep min⁹ qdẽ calido ⁊ ſicco ea q̃ circa hypocõdria ſũt opac piloſa. Plurimũ uero ſanguinẽ: ⁊ uenas magnas: ⁊ coz pis habitudinẽ humidã ⁊ calidã: ſi non ea que circa coz ſunt contra openẽ. Si uero ampli⁹ utriſq̃z qualitatib⁹ auertatur ab eo qõ ſm naturã ꝓmpte ꝓſumũtur a cachochimiſ ⁊ putrefaciẽtib⁹ egritudinib⁹: adhuc uero magis ſi plimuz augeat humidũ: paululuz uero calidũ. ſi uero ecõtrario: paz qdẽ hũiduz: plurimũ uero calz: mime cachochimi fiũt

Et quãdo ep eſt calidũ ⁊ humiduz tũc ipm facit pilos in eo qõ eſt ſb hypocõdrijs min⁹ q̃z in habẽte ep ca. ⁊ ſic. ⁊ facit ſanguis ſm plurimũ qõ ẽ: et facit uenas nõ pulſatiles magnas: ⁊ totũ corp⁹ hu. ⁊ ca. ſi nõ reſiſtat coz epati ⁊ ſi elongeat cõplexio epatis in duab⁹ q̃litatib⁹ ſimul pl⁹ hoc a nãli diſpoſitiõe: feſtinãt ad hũiditatẽ epatis egritudines putride que ſunt ex additiõe chimoꝝ: ⁊ ꝑcipue ſi addũt humiditates additione multa ualde: ⁊ addat caliditas additione pua: ⁊ ecõtrario. ſ. ut ſit additio humiditatis pua: ⁊ additio caliditatis magna ualde: tũc forte nõ accidit hũi banc diſpõnez malicia chimoꝝ.

Ot⁹ iſte ſmo intellect⁹ erit q̃n intellexeris ee putrefactõis q̃ generat ex additõe chimoꝝ: ⁊ intellect⁹ eoꝝ ẽ ſz hũc modũ: Qñ multiplicat chimi mali in cõpe: aut multiplicat vn⁹ eoꝝ uz aut plures vnos aut currũt in mẽbris: aut reſoluũt a mẽbris ſupfluitates eoꝝ: aut ꝓhibet curſũ eaꝝ: ⁊ reſolutionẽ ſupfluitatũ earũ res alia. ⁊ hec res alia aut ẽ debilitas vtut|: ⁊ eſt vt pigra ſit virt⁹ a delatõe eaꝝ ⁊ ipaꝝ regimĩe: ⁊ vocat repletio ſz virtutẽ: aut vt impleat vaſa ⁊ extẽdat in diametris ſuis: ⁊ vocat illud repletio ſm effuſionẽ: ⁊ accit etiã lz ſit vt fortis vt ꝓhibeat reſolutionẽ ſupfluitatũ eoꝝ opilatiões generate ab eis: aut ſpiſſitudo pozoꝝ: q̃re coartat: ⁊ ꝓhibet eoꝝ reſolutio: ⁊ nõ reſoluũt. ⁊ qñq̃ refũdit ad qdas mẽbra ⁊ inuiſcat in eis: ⁊ qñq̃ non effundit. ueũtũ qñ coartat ⁊ ꝓhibet eoꝝ reſolutio: putrefuit. ⁊ qñ putrefuit generat a putredine eaꝝ calor extrane⁹: ⁊ a putredie eaꝝ generat qdẽ puſtule oẽs ⁊ apata: ⁊ corruptões mẽbroꝝ ⁊ fe. putride: ⁊ alie egritudines. Et Gal. qdẽ totũ illud in ẽ libro ſũmatim tetigit: ⁊ tu videbis iſtõ in eo qõ eſt p⁹. ⁊ ex eis que generãt opilatões ſunt viſcoſitas humoꝝ: et groſſicies eoꝝ. Et plurimũ generatõis illi⁹ ẽ ab additõe humiditatis. ⁊ ex eis que reſoluũt opilatiões: ⁊ ꝓhibent coartationẽ: ⁊ reſoluũt viſcoſitatẽ humoꝝ: ẽ additio caliditatis: qñ ipa liquat hũoꝝ ⁊ ſubtiliat ipm. intellige ẽ illud ⁊ cõpara iſtud cũ eo quod ꝓterijt de expõne nra: ⁊ intelliges q̃ illud ſermonẽ Galieni. 12

HUmidꝰ uero ⁊ frigidꝰ ep sine pilis quidē habet hypocōdriū: sanguinē uero magis opaꝯ phlegmaticum cū uenaꝝ gracilitate: ⁊ uniuersū coꝛpꝰ similiter se hñs: nisi ea que a coꝛde sūt ad cōtraria illud trāsducāt. Frigidū uero ⁊ siccū ep pauci sangnis ⁊ graciliuz uenaꝝ efficit coꝛpꝰ ⁊ frigidius: ⁊ hypocōdriū nudū pilis: nisi ⁊ hic uincat coꝛ.

ET quādo epar est frigidū ⁊ humidū: tūc quod est sub hypocōdrijs est nudū pilis: ⁊ in sanguine uicit phlegma cū strictura uenaꝝ nō pulsatiliū: ⁊ est totuz coꝛpꝰ sm ꝓpinquitatē dispōnis huius: nisi cōuertat ipm coꝛ ad cōtrariū. ⁊ quādo est epar frigidū ⁊ siccū tūc coꝛpꝰ eius est pauci sanguis strictura uenarū: ⁊ qō ē sub hypocōdrijs est nudū pilis nisi uicat coꝛ.

NOmē sanguis apud Ypocrat. ⁊ Gal. est cōe. significat enī vnāquāq; duaꝝ intētionū: quarū vna est aggregatio humoꝝ pmixtoꝝ in venis: sicut illud quod vidimꝰ in phlebotomia egredi. Iste. n. sanguis nō est purꝰ: sed in eo sunt omēs chimi quattuoꝝ: et qñ sanguis purus tingit ipm coloꝛe suo ꝓpꝛio ꝓpter multitudinē suā: ⁊ illud est q ipse est plꝰ alijs humoꝛibꝰ natura: tūc nomiaē summa eoꝝ nomīe eius. Et secūda ē sanguis purus: ⁊ hic paꝝ fit singularis: ⁊ purificaē ita q nō associer ei aliꝰ chimoꝝ. Quz ergo ē epar siccū erficcāē hūoꝛes ⁊ ꝓpter frigꝰ ei ē paꝝ decoquēs eos debiliter: seq̄ē ergo ab illo paucitas chimoꝝ: ⁊ sūt illi de quibꝰ enūciat Gal. in hoc sm̄one. s. sanguis: ⁊ residuū sermonis eiꝰ ē intelle cū sm q ꝓteriit de expositōe Gal.

Incipit tractus testiculoꝝ. I

TEsticulorū uero crasis calida quidez maxime uenerea est ⁊ masculoꝝ generatrix: ⁊ citius pubescunt eis partes genitales.

QUando autē ꝓpꝛio testiculoruz est calidioꝛ caliditate nāli: tūc hñs eam est uenereꝰ multe generatōis ꝓficiēs: ⁊ festinat in eo natiuitas piloꝝ in mēbris gnātiuis: ⁊ cōtinuaē cū eo qō ē in eoꝝ circuitu.

GAlienꝰ exponit hoc sermone: ⁊ in hoc qō continuaē cū eo ex sm̄one: in testiculis: cām ꝑncipatus testiculoꝝ. quod ē: quia ipsi alterāt totuz coꝛpus: ⁊ vtutes anime sunt sm mutatio nem ꝓpꝛionis eoꝝ. Ex illo ē q videmꝰ de mutatōe coꝛpū hominū ⁊ animaliuz castratoꝝ que cōuertūē ⁊ declināt ad naturas mulieꝝ per abscisionē testiculoꝝ. Et ex eo est reliquū quod narrauit Gal. in diuersitate cōpꝛionis eoꝝ. Nam quādo ꝓpꝛio testiculoꝝ ē ca. fit homo desideras coitū: ⁊ fortis sup eo multe generatōis proficiēs in eo: ⁊ multiplicaē in eo quod sequiē eos generatio vaporis q ē materia piloꝝ. apparet ergo ꝑ hūc sm̄onē. q quādo cōpꝛexio eoꝝ ē ca. calefaciūt totū coꝛpus. Jam g̃ dixit hippo. q spma venit ex toto coꝛpe in dispōne motꝰ coitus: ⁊ generaē in testiculis sicut spuma in oꝛificijs equoꝝ qñ instimulanē: ⁊ sicut generaē a pcussiōe vndaꝝ maris. Et Gal. quidē dixit q testiculi sunt in quibꝰ generaē spma. Aris. quidē dixit q spma generaē in venis inuolutis. s. in vasis spmatis: ⁊ cōpleē eius generatio in testiculis. At vero qualitercūq; diuersificenē dispōnes: virtꝰ que facit spma deferēs ipm in dispōne coitus. s. virtꝰ generatiua ex omnibꝰ virtutibꝰ coꝛporis ad testiculos currit: ⁊ fit spma comꝓhendēs eam. sequiē ergo vna duaꝝ rez: aut vt sit virtꝰ generatiua fixa in testiculis: aut vt adueniat testiculis in dispōne coitꝰ virtꝰ generatiua: ⁊ figaē in spmate intra testiculos: ⁊ egrediaē spma deferēs eam donec generēē ex eo ⁊ sanguine mēstruo embrio. Et quodcūq; illoꝝ fuerit manifestū est ab eo q testiculis est ꝑncipatꝰ seq̄ns epatis ꝑncipatum. 2

FRigida uero crasis est cōtraria.

ET quādo cōpꝛexio coꝝ est frigida fiunt tunc signa eius ꝓtraria istis que narrauimus.

SIgnificauit q ipsi infrigidāē coꝛpꝰ: ⁊ hñs eos tepescit a coitu: ⁊ ē pauce generatōis ⁊ nō proficiens: ⁊ minoꝛāē in eo quod seq̄ē pectinē ⁊ coxas ⁊ partē ombilici ⁊ quod est sub eo: pili. 3

HUmida quidē ⁊ multi seminis et humidi ē: sicca uero ⁊ pauci seminis ⁊ mediocriter spissi.

ET quādo complexio eoruz est humida: tunc habēs cos est exuberās tis spermatis. ⁊ quādo cōpꝛexio eoruz est sicca: tunc habēs eam est pauci spermatis: ⁊ sperma eius est ad grossiciem parum declinās.

QUando testiculi sunt humide cōpꝛionis declīat coꝛpꝰ ad humiditatē: ⁊ exuberat illud in vtriscq; quod generaē ex spmate ꝓpter multitudinē materie: ⁊ ꝓpter illud ē spma multū subtile: ⁊ ecōtrario qñ sunt ficci. Et cām in multitudine spmatis ⁊ paucitate eiꝰ ⁊ ipsiꝰ subtilitate ⁊ grossicie ⁊ pficuo ⁊ nō pficuo illiꝰ est illud sm q ē testiculoꝝ cōpꝛexio. quod est: qa cōtinuaē cum eis arterie multe ⁊ vene: ⁊ nerui magni multi q deferūt eis spñ ⁊ sanguinē: ⁊ reliquas vtutes. Decoquūt g̃ ipm sanguinē: ⁊ cōuertūt ipm in spma: ⁊ figūē in eo vtꝰ generatiua ⁊ relique virtutes. Aristo. vero dicit q in spmate ē quedā intelligētia diuina: que ē continēs. i. circūdans illud quod generat embrionē. sequiē ergo quando cōpꝛexio eoꝝ ē humida vt multiplicēē in eis mā spmatis ⁊ sanguinis. qñ vero cōpꝛexio eoꝝ ē ficca: sequiē vt minoreē in eis materia spermatis. s. sanguinis. 4.

CAlida uero ⁊ sicca crasis ⁊ spissi seminis est: ⁊ maxime generatrix masculoꝝ: ⁊ citissime ad coituz excitat

a ꝓncipio: ergo et huiusmodi citissime pubescũt in ptibus genitalibus ⁊ i omnibus in circuitu sui: sursum quidē usq; ad regionē circa umbilicū: deorsum uero usq; ad mediū coxarū. Petulca igitur est huiusmodi crasis satis ad uenerem. Citissime uero satiatur: ⁊ si cogatur: nocet.

Et quādo cōplexio eorū est calida ⁊ sicca: tūc sperma est grossum: ⁊ est habēs eos multe generatiōis ualde ⁊ excitaī ad coitū ualde uelociter in ꝓncipio pubertatis sue: ⁊ nascunī eis pili in locis membrorū generatiuorū uelociter: ⁊ in omnib⁹ que sunt in circuitu eorū: ⁊ continuanī desup ad ptes umbilici: ⁊ inferi⁹ ad mediū coxarū, ⁊ habens hanc cōplexionē stimulaī ad inquirendū coitum cum uirtute: uerūtamē lassaī ⁊ abscindiī uelociter. ⁊ si agat super se ipsum ⁊ multiplicet: aduenit ei inde nocumentum.

Non fit ꝙ stimulatur habens eam velociter valde ad coitum in ꝓncipio virtutis sue nisi q̄ndo calor stimulat eum: ⁊ sperma eius mediū. i. temperatū est in ꝓncipio pubertatis sue ꝓpter illud quod remanet cum eodem de humiditate infantie. Et manifestum est quia est proficiens generatōi in hac dispositōe. Cum igitur multiplicaī coitus: inflammaī materia spermatis ꝙ caliditatē testiculorū ⁊ ipsorū siccitatē: quare lassaī ⁊ abscindiī velociter. si aūt multū fatiget seipm super additiōem in eo aduenit ei nocumentū ex illo .s. accidūt ei egritudines que generanī ex malicia compl'onis ca. ⁊ sic. Refidūū sermonis eius intellectū est. 5

Conuenientib⁹ siquidē caliditate ⁊ humiditate: pilosi quidez minus huiusmodi his qui dicti sunt: multi uero seminis magis: non cōcupiscūt uero magis alijs. Sufficiūt uero sine lesiōe magis uenereis plurimis. Si uero satis augeaī utraq; ⁊ calidū ⁊ humiduz: nō sine lesiōe abstinēt a uenereis.

Et quādo aggregaī cuz caliditate in testiculis hūiditas: tūc pili sunt in habēte eos in locis generationis minus: ⁊ sperma eius plus. uerūtamē deficriū eius ad coitū nō est plus q̄z desiderii alterius: ⁊ tolerat coitū multuz ꝓter ꝙ eueniat ei nocumentū ex eo. ꝙ si addanī due qualitates simul additōne multa: ⁊ caliditas ⁊ humiditas: nō potest hīs hāc cōplexionē, phiberi a coitu qn eueniat ei nocumentū.

b Hec complexio facit exuberare spma: ⁊ multiplicat ipm: ⁊ stimulat ad coitū sicut stimulaī complexio calida. quod est: quia caliditas stimulat animā: ⁊ humiditas exuberat sperma: sequūī ergo omia signa que dixit Gal. quādo ergo vides eas. s. significationes aggregatas: tunc scias ꝙ complexio testiculorū calida ⁊ humida sit natura. 6

Si uero frigidi ⁊ hūidi fm crases fiūt testiculi: nuda fiūt que sunt i circuitu pilis: ⁊ tarde coire incipiūt: neq; uehemētes sunt ad opatiōes: aquosum uero ⁊ tenue semen eis ⁊ paruz generans uel nō generās. ⁊ si generat: feminas generans.

Et quādo cōplexio testiculorū est frigida ⁊ humida: illud quod est in circuitu eorū est nudū pilis: ⁊ habēs eos tardat in ꝓncipio qū ipe utiī coitu ⁊ nō fortiter desiderat ipm: ⁊ spma ei⁹ est aquosum subtile pauce generatiōis generās femīnas.

Paucitas quidē pilorū est sequens paucitatē materie pilorū ex qua generāī: ⁊ illud quod generat hāc mām est caliditas: ⁊ quādo frig⁹ testicu lorū ⁊ humiditas eorū ponūt eos ita ꝙ nō decoquiī sanguis: nec digerūt ipm nec faciūt ex eo sperma equale: nec sequūī ab illo omnia que dixim⁹. Et Gal. quidē induit in hoc sermone questionē ⁊ est sermo eius: ⁊ generās feminas: nā putaī in eo ꝙ sperma quādo est calidū ⁊ siccū: ē generās masculos. Quare ergo tacuit Gal. in eo qō ꝓtulit de sermone suo. Dico ergo ꝙ hippo. oīdit in libro de emborione: ꝙ causa in generatōe masculoꝝ est virt⁹ ipsius matis: ⁊ in generatōe feminarū est debilitas spermatis. ⁊ virt⁹ aūt ⁊ debilitas sunt fm snīam Gal. hoc modo. virt⁹ aūt spmatis est sequēs equalitatē cōplexiōis: ⁊ debilitas est sequēs exitū cōpl'onis ab equalitate. Et Gal. quidem exponet hāc intentōem in eo quod est post. ⁊ quādo est fm ꝙ dixim⁹: tūc cōplexio est calida ⁊ sicca: ⁊ debilitas etiā virtutē: ergo generat feminas: ⁊ generatio femine est a debilitate virtutis spermatis nisi occurrat ei ex viro aut uxore eius aliquid quo temperet ⁊ gnāt masculos. appet ergo ꝓ illud quod dixim⁹ ꝙ Gal. facit nos rememorari sermonis eius: ꝙ spma fri. ⁊ hu. generat feminas: sed generatio femine est a debilitate virtutis spermatis ⁊ generatio masculorū est a virtute spermatis. ⁊ ideo dixit hippo. complexio calida generat masculos: ⁊ frigida feminas. ⁊ Gal. dixit in expositiōe illi⁹ ꝙ virt⁹ spermatis fm plurimū est sequēs cōplexionē calidā: nisi superfluat hec cōplexio ⁊ redeat debilitās eaz ⁊ destruaī generatio: ⁊ ꝙ debilitas spermatis fm plurimū ē sequēs cōpl'onē frigidā: nisi minoret hec cōplexio ⁊ nō debiliter eā. Et si nō esset illud: nō esset possibile vt generareī masculus in latere sinistro matricis raro: ⁊ femina in latē dextro raro.

Nam si res essent sequētes ſm onē hippo. hūc: essz semp masculꝰ in latere dextro: z femina in latere sinistro matricis: z hoc p vitā meā est existēs plurimū: z quādoqz fit diuersum raro z ſm minoratōem rez. intellige g illud: z fac illud. Cum ergo venit ad te querēs z rogās te vt facias ipm generare masculos: tūc extrahe signa significātia equalitatē cōplexiōis ſpmatis: z da ei z vxori eius ex regimine z cibis z medicinis bibitis: z ex eis quibus fit suppositio. i. pessariū z emplm z inunctio aliquid. qz qñ aggregat sperma vtriusqz in matrice est cōplexio aggregata equalis. cuius exemplū est: q si sunt signa significātia q sperma eoz min⁹ est fri. z hu. aggregata inter euz et inter illuz cui⁹ est sperma ca. z sic. z da frido z hu. calo z sic. que frigiditatē eius minorēt z ipsi⁹ humiditatē. z da calo z sic. fri. z hu. vt minorēt caliditatē eius z siccitatē ipsi⁹: z administra ex exercitio z fricatōe in balneatōe z cibos totū quod cōfortat z ꝑpat ad exercitū coit⁹. 7

SIcca quidē z frida crasis similis quidē plurimū ei que ꝑdicta ē crasi: spissius uero semē eis z omnibus magis exiguū.

ET quando cōplexio testiculoz̄ est frigida z sicca: tūc esse hñtis eos est in ceteris dispōibus suis sicut dispō eius qui est ante ipm. uerūtñ spma eius est grossius: z est parum gatben. i. exiguum ualde.

QUod aūt calida complexio adiuuet ad generandum masculos: z frigida ad generādū feminas. istud est: quoniā caliditas adiuuat super digōez quādo est naturalis. Cum ergo digerit sperma: est virt⁹ in eo magis completa. z quoniā frigiditas ꝓhibet a digestione: siue naturalis siue accidētalis sit. Et quando ē sperma crudū z indigestū: virt⁹ eius debilioz est: z ꝓpter hoc fit q latus dextrū adiuuat ad generandū masculos ꝓpter caliditatē suaz: z latus sinistrū ad generādū feminas ꝓpter frigitatē suam: z non est adiutoziū caliditatis z ꝓhibitio frigiditatis existēs causa essentialis in illo: sed causa essentialis est illud quod diximus nuper ex hoc q equalitas complexiōis facit meliorē virtutē: z exitus ab equalitate facit eā debiliorē. hoc est ergo quod oportet te seruare z operari in eo. Et manifestū est q frigus testiculoz̄ facit sperma indigestū: z eoz̄ siccitas minorat ipz Cum ergo aggregat in eo vt sit frigidū grossum paucz nominat gatben. i. exiguum. Intellige ergo illud z scies quoniā non est generatiuū ꝓpter frigus suū z suā grossiciem z paucitatē suam. Quod si conueniat ei in matrice aliud sperma exuberātis caliditatis: possibile est vt generet embzyonē malū: aut fedozū membroz: aut diminute forme. quod est: quia fetus est ſm illud ſm q est cōplexio spermatis masculi z femine: dum nō accidit ei in hora impzegnatōis ꝓhibens aut alterās intra matricē ꝓpter bumozes aggregatos in corpe matricis: vel ꝓpter cām aliā quecūqz sit. Jaz ergo declaratū est ex eo quod dixit Halie. dispositio ꝑncipatus cozdis: z q est coz ꝑncipatus ꝑmus: z sequit ipm in ꝑncipatu cerebzū: z sequit cerebzū epar: z sequit epar testiculi. Et sciuisti signa significātia dispositōem complexionū vniuscuiusqz bozū mēbzozū. Et sciuisti q illud quod sequit vel quod nascit ex vnoquoqz bozū dispositio complexionis eius est: sicut ē dispositio complexionis radicis ex qua oritur. 8

TOtius uero corpis habitudines dicte quidē sunt ꝑus in his q assimilant cozdi z epati. dominat uero silitudo uehementiozē habentis membzi qualibet primarū qualitatū: qs z opatiuas nominamus.

IN dispōnibus aūt corpis totius iaz ante dixim⁹ q sunt siles cozdi z epati: uerūtamē uincit in eo silitudo cuiusqz eozū cum quo est qualitas fortioz quecūqz qualitatū fuerit ex primis que nominant actiue.

EAs similis quādoqz est ſm veritatē sicut ſmilis ei: z quādoqz est non similis ei ſm veritatē in re qua assimilat ei: sed est similitudo ꝓpinquioz aut longinquioz. Dispositiōes ergo corpis toti⁹ assimulātur cozdi z epati: aut ſm veritatē aut ſm ꝓpinquitatē eozuz valde: z assimulant cerebzo z testiculis per similitudinē longinquiozē illa: sicut accidit vt sit pectus ꝓportionale cerebzo: z nuche p spondiles super quas ē fabzicatuz. Et sicut accidit q quādo castrat homo vt assimulet corpus eius z mozes ipsi⁹ corpib⁹ mulierū z mozibus ipsaz. Intellige ergo illud a Hal. Qualitates aūt ꝑme que noiant actiue: sunt caliditas: frigiditas: humiditas: z siccitas. Aristo. aūt nominauit eas actiuas. aut enī faciūt aliqd i corpoze: aut quoniā corp⁹ z anima patiunt ab eis ſm q ostendit in libzo ꝑdicamentoz̄: in tertia specie ex spēb⁹ qualitatis. Et multotiēs quidē nominant caliditas z frigiditas actiue: z nominant humiditas z siccitas passiue. Caliditas enī quoniā ipsa calefacit z digerit: sed frigiditas quoniā ingrossat z cōgelat z aggregat. Humiditas vero quoniā per eā fit passio rei facilis: sed siccitas qñ p eā fit passio rei difficilis. Et Halien⁹ quidē nominat eas oēs actiuas in hoc loco sequendo sentētias dialecticas. quod est: quia qualitates actiue z passiue in vno termino zū siue capitulozū dialectice continent. 9

TOtius uero corpis habitudo in illis maxime discernit partib⁹ que cunqz uidētib⁹ ꝑmo subiacēt. Musculi uero sunt hi omnib⁹ ossibus circūuoluti: z composite quedam carnes sunt ex simplici z prima carne z neruis qb⁹ he circūuolute sunt. Propa enī musculozum substātia hec est: utraqz ad eos uero conueniētia: hec uasoz̄ uelut riui quidā sunt nō cōplētes eozū substam: sed seruiētes ad ꝓseruationē.

ET quādo dispositiōem totius corpozis dicimus tūc plurimū quod significamus per illud ex membzis est illud qō cadit in ꝑmis sub uisu: z illud ē musculi inuoluti super omnia ossa. Et

musculus quidē est caro ꝓposita ex carne simplici p̄ma: ⁊ ex uillis q̄ inuoluūt ⁊ sup quos ꝓponit caro. Et sba quidē musculi, ppa nō ē nisi due iste res. uene aūt que continuant cum eis nō fūt eis nisi sicut rami ⁊ riui aquaꝝ: ⁊ non sunt complentes coꝛ sbaz: sed adiuuant ad hoc ut remaneat.

Illi qui inoluūt ⁊ sup quos cōponit caro fūt quidā nerui qui cōtinuant cū carne musculi: et patiūt in eo: ⁊ fiūt villi quib⁹ dtexit caro musculi. Quz ergo appꝛopiquāt fini ei⁹ redeūt disptiti: ⁊ aggreganť: ⁊ fit ex eis coꝛda que dtinuat cū mēbꝛo. Quz ḡ colligit musculꝰ vsus radicē suā attrahit mēbꝛ cū quo cōtinuata ē coꝛda ad ptē in qua musculꝰ ē posit⁹: ⁊ dtinuat cū musculo. Itē arterie que dāt ei caliditatē innatā ⁊ spiritū animalē cū eo cōtinuanť. ⁊ cōtinuanť cū eo vene q̄ imbibūt ipm. ſ. que dant ei nutrimētū. Cum ergo arterie dant ei caloꝛē innatū ⁊ spiñ animalē: ⁊ sanguinē subtilem: ⁊ vene nō pulsatiles dāt ei sanguinē ex quo nutrit: nominauit Gal. totū quod disptit in ptib⁹ musculi ex venis nō pulsatilib⁹ ⁊ arterijs nomie cōi vtriscz: ⁊ est vene: ⁊ dixit q̄ illud nō cōplet sabām musculi. Et nō dant ei nisi sicut riui. ſ. venē nō pulsatiles: ⁊ adiuuāt etiā ad hoc vt remaneāt. ſ. vene pulsatiles. i. arterie. Intellige ḡ illud ab eo ⁊ nō obliuiscaris sermonis ei⁹. Et q̄n dicim⁹ dispō nem toti⁹ coꝛpis: tūc plurimū p illud q̄ significat ē musculꝰ: sed iam remāserūt ex coꝛpe res alie multe: ⁊ sunt reliqua mēbꝛa q̄ sunt p̄ter radices. iiij. ⁊ q̄ ex eis nascūť: ⁊ q̄ sunt p̄ter musculos sicut ossa ⁊ ligamēta ⁊ pāniculi: et reliqua membꝛa officialia: sicut stomach⁹ ⁊ pulmo ⁊ renes ⁊ vesica ⁊ alia. Coꝛpus enī totū compositū ē ex omnibus membꝛis sicut musculis ⁊ alijs. 10

Icenť igiť et coꝛ craseos cogniti ones ſm bene tpatā habitatōem. pmutant enī distpantie regionū cutes ſm se formātes: ⁊ coꝛrūpūt q̄sdā cogniciones: ita uero ⁊ ſm bñ tpatā regionē tpe messis seipm soli aliqs nudū expo uat: pmutabit eas cognitōes q̄cūqz fz coloꝛes sunt: ⁊ in mollicie ⁊ in duricia ſm ꝓsistētiā. Si uero ut bñ tpata est regio: ⁊ ipe bñ tpata dicta utať: neqz exust⁹ i sole iaceat nud⁹ unaq̄qz die pluri mū: neqz ut quidā moꝛe uirginis i umbꝛa degēs: pfecte craseos demōstrabūtur signa: quasi in his igiť i oꝛōe futura intēdam⁹ iam intellectū est.

Ego sum tibi narrās oia signa cōpl̄onis musculoꝝ in habitatione tpate. habitatōes. n. male ꝓpl̄onis mutant cutē ⁊ iclināt eā ad illud q̄ ꝓuēit eis: ⁊ coꝛrūpūt quedā signa. ⁊ silr etiā si aliqs exponat se in regiōe tpata soli i hoꝛa estatis ⁊ coꝛp⁹ ei⁹ sit detectū: tunc pmutat ex signis coꝛpis ei⁹ que sunt ex uia coloꝛis ⁊ duricie ei⁹ ⁊ mollicie. Et si regio ē tpata ⁊ intēdit hñs coꝛp⁹ i regione sua in intētōe eq̄litatis: ⁊ ñ exponit se coꝛpe ei⁹ nudo soli in oi die longo tpe donec sol adurat eū: ⁊ nō habitz in umbꝛa sicut faciūt qdaz moꝛe uirginis puelle: tūc signa ꝓpl̄onis ei⁹ declarant oia ſm uirtutes suas. Intellige ergo illud a me qō dico tibi. ſ. q̄ sermo meus nō est: quāuis ſmo me⁹ nō sit nisi in eo cui⁹ ē hec dispositio.

Iste cōditōes intellecte sunt. rege ḡ eas ⁊ cōpꝛa ſm eas signa ꝓpl̄onis mēbꝛoꝝ seu musculoꝝ in oi regiōe ⁊ in vnaq̄qz ꝓsuetudine hoim. q̄dā. n. regiōes ⁊ ꝓsuetudines mutāt signa musculoꝝ ita q⁹ iclināt ea ad ca. ⁊ fic. sic faciūt regiōes calide ⁊ ficce: sicut regio ethiopū: ⁊ sic faciūt artes calide ⁊ ficce sic ferraria. ⁊ q̄dā regiōes ⁊ ꝓsuetudies mutāt signa ꝓpl̄onis musculoꝝ: ita q⁹ inclināt eos ad frig⁹ ⁊ būiditatē: sic fac regio fri. ⁊ hu. sic regio sclauoꝝ: ⁊ ꝑcipue si sint ex eis q̄ habitāt ad lat⁹ maris ⁊ fluis: ⁊ sic faciūt artes fri. ⁊ hu. sic ille cui⁹ cō suetudo ē balneari oi die. Quz ḡ cauebis ab oib⁹ cauſ q̄ mutāt ꝓpl̄onē musculoꝝ ⁊ extrabūt eā ab equalitate: ⁊ figna musculoꝝ que dicit Gal. certificāt ⁊ verificanť: ⁊ si nō caueas ab illo: tūc nō certificat neqz verificat illō qō narrabis in eo qō sequit de figno musculoꝝ. u

Ompetētis uero craseos cogniti ones ſm totam animalis habitudinem sunt: coloꝛ quidez ex rubeo et albo cōmixtus: Capilli uero rubei ⁊ mediocriter crispi ut in pluribus: Medio critas uero carnositatis in quātitate ⁊ qualitate. Mediuz enī perfecte est huiusmodi corpus omniū superfluitatuz ut dicātur ⁊ intelligātur ad hoc: eteni spissum coꝛpus ad hoc dicitur spissum ⁊ tenue similiter adhuc ⁊ multā carnē habens ⁊ paucā carnē: ⁊ crassum ⁊ macruz: ⁊ molle ⁊ durum: ⁊ pilosuz ⁊ nudum pilis. Nihil igitur hoꝛū est medio cre: sed quasi policleti regula ad summum uenit mediocritatis uniuerse: ut tangentib⁹ quidez neqz molle neqz durum appareat: neqz caliduz neqz frigidum: uidētibus uero neqz pilosum neqz nudum pilis: neqz grossuz neqz gracile: aut aliquā aliam habens intempe

rantiam.

Ecce quidez dico q̄ signa cōplexionis in corpe toto sunt q̄ color est cōpositꝰ ex albedine ⁊ rubedine: capilli sunt flaui ad rubedinē ⁊ crispitudinē tē pati fm plurimū: ⁊ q̄ caro est tpata in qualitate sua ⁊ quātitate sua: qm̄ hoc corpus est mediū inter omēs spēs supfluitatū: ꝓpterea q̄ ois supfluitas nō dr̄ nec itelligit nisi compatōe ad ipsuz. quod est: qa corpꝰ spissum non dr̄ quia spissum est nisi p cōpatiōem ad hoc corpꝰ. ⁊ sil'r extenuatū nō dr̄ qa ē extenuatum nisi per cōpatōem ad ipm. Et fm hoc exemplū compat̄ ad ipm multam carnē habēs ⁊ paucā carnē: ⁊ crassum ⁊ macrum: ⁊ molle ⁊ durū: ⁊ pilosum ⁊ nudū pilis: ⁊ non est aliquod horum corpū equale. sed equale est qō ē fm exemplū qō ꝓpauit policet': ⁊ nomiauit ipm canonē qui consecutꝰ est ultimum equalitatis totiꝰ donec fit quādo tāgit̄ ut nō appareat: qa est molle: neqz qa ē durū: neqz qa est calidū: neqz qa est frigidum: ⁊ quādo aspicit̄ ad ipm nō inuenit̄ pilosum neqz nudū pil': neqz grossū neqz gracile: neqz uincit sup eū aliquid supfluitatis.

Ista sunt signa corpis qō ē in melioꝛi formaz: ⁊ bꝰ corpꝰ cuius nō sit inuētū fm vitatē: ē tm canō ad quē opat̄ totū qō ē i medicīa: sic fec policletus. iste. n. fac̄ statuā in vltīo qō possibile ē ab eqlitate: et posuit eā canonē p quē pueniat̄ i opatōe statuaz. Qū g̃ dic̄ medicꝰ: i cibo aut medicīa aut i signo aut i cā q̄ ē eqlis: aut cal'm aut fridū aut hu. aut sic. ⁊ cuta fit sūma g̃dꝰ eiꝰ in cal'itate sua aut i friditate aut i alio ab illo: tūc illō nō ē nisi fm opatōez eiꝰ cū melioꝛi formaz: q: melioꝛ formaz ē canō medicoꝝ fm intētōez logicoꝝ. Considera g̃ fm fmonē Hal'. ⁊ itera locutōez eiꝰ mltotiēs: ⁊ iueies ipz itellectū: ⁊ scies p illō certificatōez exponis bꝰ. 12

Quecūqz uero tempato calidioꝛa quidē sunt: non tamē humidioꝛa aut siccioꝛa fm carnē. de his eni ꝓsens ratio est. apparēt quidē ⁊ tangentibus calidioꝛa tanto quāto fm crasim sūt calidioꝛa: ⁊ pinguedinis minus habētia: colore uero rubea: et nigros capillos habentia.

Excoꝛpibꝰ autē que sunt calidioꝛa temperato ⁊ nō sunt humidioꝛa ideo neqz siccioꝛa ipso: ⁊ complexio eius ē hec cōplexio in genere carnis. sermo enim noster non est nisi in hoc q̄ caliditas̄ apparet sensui tactus magis addita calidi tate tempata: ⁊ supfluitas caliditatis compl'onis coꝝ sup corpꝰ tempatū fm caliditatē coꝝ multitudo piloꝝ: ⁊ pau citas adipis in eis. Jn colore aūt sunt magis addite rubedinis: ⁊ capilli in eis sunt nigri. Jsta ergo sunt signa cōpl'o nis calide.

Iste sermo est intellectꝰ si memoꝛ fueris omniū que pꝛeterierūt. Et causa nigredinis capillorū ⁊ albedinis ipsoꝝ ⁊ flauitatis eoꝝ ⁊ mutatōis coloris eoꝝ est materia eoꝝ ex qua fuerūt. Et hec q̄dez mā est vapoꝛ fumosus per quē mūdificat natura caliditatez innatā. quod est: qa caliditas innata est vapoꝛ tpatꝰ quē generat coꝛ ⁊ arterie semp: ⁊ vapoꝛ fumosus est supfluitas caliditatis innate. quādo ergo caliditas est foꝛtioꝛ facit hunc vapoꝛē adustū nigrū. ⁊ iste quidē vapoꝛ egredit̄ ⁊ ex poꝛis expellit̄ fm cōtinuitatē. qnotiēs ergo egredit̄ ex eo aliquid coagulat̄ in capillū, est ergo coloꝛ capilloꝛ fm coloꝛē huiꝰ vapoꝛis: ⁊ ꝓpter hoc est coloꝛ capilloꝝ signū caliditatis. nā si est niger significat supfluitates calidi tatis: si est albꝰ significat frigꝰ compl'onis: ⁊ si ē flauus significat equalitatē caliditatis. Et ego iam vidi regulaz questionis que currit in capillis inter medicos arabicos ⁊ miratus sum ex ea. ⁊ questio erat quare fit q̄ quando capilli liniūtur pfilotro: abradunt̄ ex radicibꝰ suis: ⁊ non aduriꝛ eos pfilotrū. Et responsio huiꝰ questionis est: quia pfilotrū caliditate sua liquefacit illud quod est in poꝛis cutis de fumoso ⁊ grosso vapoꝛe qui est materia capillorum: ⁊ resoluit illud: quare abscindit̄ cōtinuitas capillorum ex radicibus suis: ⁊ cadūt ⁊ abradūt̄ vsqz quo redeat itez exitus vapoꝛis huiꝰ fm cōtinuitatē: ⁊ coagulet̄ exies ⁊ generet̄ ex eo pili. 13

Rigidioꝛis craseos corpis signa nō pilosum ⁊ pingue frigidū tangētibꝰ. Coloꝛ uero coꝝ cū capillis magis ruffus: multa uero friditate exīte liuida quodāmodo est caro: sz uocare ꝓsuetudo qbusdā medicoꝝ ē hos tales plumbei coloris.

Signa autē ꝓpl'onis fride sunt q̄ hōs eā nō est pilosus mlte pigue dinis: ⁊ qm̄ tāgis eū inuenis ipm fridū ⁊ uides coloꝛē corpis eiꝰ ⁊ capilloꝝ ipiꝰ ad flauitatē declinātez q̄ trahit ad citrinitatē. Et qn̄ ē friditas supflua: tūc coloꝛ est quasi liuidꝰ. ⁊ de ꝓsuetudine medicoꝝ ē ut nominēt hūc coloꝛē: coloꝛē plumbeum.

Ista sunt signa frigide compleriõis in genẽ carnis. s. in mucu lo. q̃ si generis carnis frig⁹ est minus: sunt signa ſm q̃ narrauit in p̃mis. ⁊ si frig⁹ eius est plus: est cũ eis color corpis liuid⁹ plũbe⁹ ⁊ capilli flaui: significãt sup equalitatẽ caliditatis. Quz ergo fit q̃ trahũt ad citrinitatẽ: significãt diminutõem equalitatis per additõem frigiditatis in carne. 14

Ecca uero crasis gracilior ẽ ⁊ durior bñ tpata tãto quãto siccior: ⁊ alia uero prima signa sunt his.

Signa ꝓplonis sicce sũt ut bñs eã ẽ gracilior ⁊ durior: corpe tẽpato ſm superfluitatẽ siccitatis sue. Reliq̃ aũt signa ſm exemplũ primũ.

Signa aũt cõplonis sicce in genere carnis. s. musculi sunt ut sit corp⁹ gracil⁹ ⁊ dur⁹ tñ: ⁊ nõ imprimit siccitas plus in illo quãdo fit singularis sola. remanent ergo signa omnia alia ſm similitudinez ſm quam sunt in complexione temperata. 15

Et hũida uero alia signa quidẽ sil'r magis carnosa uero ⁊ mollior.

Et sil'r etiaz reliqua signa bñtis cõplexionẽ humidaz currũt ſm hoc exẽplũ: uerũtñ caro ei⁹ est pl⁹ ⁊ corpus eius mollius.

Humiditas etiã non imp̃mit quando est singularis in carnem pl⁹ additõe carnis ⁊ mollicie eius tñ. ⁊ ꝓpter hoc remanẽt reliqua signa altera ꝑz similitudinẽ ſm quã sunt in cõplexiõe tpata. Etiã declaraf ex illo q̃ caliditas ⁊ frigiditas sunt actiue: q̃ ipe mutãt omnia signa equalitatis: ⁊ siccitas ⁊ humiditas sunt passiue: quoniã nõ mutãt equalitatẽ mutatõne de qua fit curãdũ. de siccitate quidẽ vult vt ponat corp⁹ difficilioris passiõis cũ gracilitate ⁊ duricie. ⁊ hũiditas q̃dẽ põit ipm facilioz paſ. cũ mltitudie carnis ⁊ mollicie. 16

Et ſm copulatõem p̃maz q̃litatũ qua fiũt distpãtie cõpositã cognitionũ formã bñt. Calida quidẽ ⁊ sicca crasis pilosior ⁊ durior ⁊ calidior ⁊ min⁹ piguis ẽ ⁊ g̃cil' ⁊ nigri capilli. si uero ad ãpli⁹ calitaſ ueiat nigri coloris cutis

Et quãdo cõponũt qualitates prime ⁊ sunt ex eis cõplexiones inequales sunt signa q̃ significãt eas cõpositas. qđ est: qz cõplexionez ca. ⁊ sic. bñs est pluriuz capillor ⁊ magis addite calefactõis ⁊ duricies: ⁊ est p̃uat⁹ pingue dine gracilis: ⁊ sunt capilli ei⁹ nigri. Q. si addatur uictoria caloris i eo: tunc est nigri coloris.

Non sis oblit⁹ ei⁹ quod exponit Gal'. q̃ ista signa omnia certificanẽ ⁊ verificãt in regiõe tpate cõplonis: ⁊ in regione equali tñ. 17

Humida uero ⁊ calida crasis mollior ⁊ calidior ⁊ multo carnosior optima crasi inquãtũ aucte fuerit utreq̃ qualitates. Ad plurimũ uero aucte putridis consumũtur egritudinibus ⁊ cachochimi cito fiũt. Si uero paruz quidem humidior sit: multo uero calidior molliores quidẽ paz tempato bi tales ⁊ magis carnosi: pilosiores uero ñ modicũ ⁊ tangentib⁹ nõ paruz calidiores. Nigri uero bis sunt capilli: ⁊ caro nõ sine pinguedine. si uero paruz quidẽ sic calidior: multo uero humidior mollis est bis caro ⁊ multa: ⁊ color cõmixtus ex albo ⁊ rubeo: ⁊ tangẽtib⁹ paululũ calidiores. ul'r uero est dicere q̃ ſm copulationẽ craseos semp dominãtis qualitatis dominabunt signa.

Complexionẽ aũt calidã ⁊ hũidaz habẽs est molliozis corpis ⁊ calidiozis ⁊ plus carnis habẽs q̃z habens meliorẽ formaz ſm superfluitatẽ additionis duaz qualitatũ in ea sup illõ corpus. ⁊ quãdo superfluit hec cõplexio i eo ꝓperãt ad ipm egritudines q̃ accidunt ex putrefactõe: ⁊ fiũt chimi qui sunt in eo mali. Q. si superfluitaſ humiditatis pauca sit in eo: ⁊ superfluitas calitatis i eo sit multa: erit superfluitas mollicici eius: ⁊ multitudo carnis eius sup corpus tpatũ pauca: ⁊ est superfluitas additionis pilorũ in eo sup illud: ⁊ non pauca. Cum ergo tangis ipm inuenis ipz calidi⁹ multũ: ⁊ capilli eius sunt nigri: et caro eius est nuda pinguedine. q̃ si superfluitas caliditatis in eo ẽ pauca: ⁊ superfluitas humiditatis in eo ẽ multa: est caro eius caro mollis multa: ⁊ color eius color permixtus ex rubedine ⁊ albedine. Et quando tãgis ipm: inuenis superfluitatem caliditatis esse paucam. Et uniuersaliter quidez inuenis in omni complexione composita signa magis qualitatuz magis dominãtia ⁊ manifestioza.

Intellige sermonē eius qñ supfluit,hec complexio in eo: ꝓperant ad ipm egritudines que fiunt ex putrefactiõe:ꝛ fiunt chimi qui sũt in eo mali qñ humiditas qñ multiplicaſ generaſ in chimis grossitudo ꝛ viscositas q̄ opilāt poros:ꝛ ꝓhibēt dissolutionez supfluitatũ.ꝛ qñ multiplicaſ humiditas etiã ꝓperat ad eos putrefactio:ꝑcipue qñ expirare ꝓhibeſ qō resoluiſ: ꝛ expirat ab eis de supfluitate.Et nomē quidez humiditaſ est cõe.qñqz enī ꝑ eã noiaſ cõplexio:ꝛ qñqz ꝑ eã nominanſ chimi:oīa enī ista sũt hũiditates a quose.ꝛ qñqz volunt ꝑ eam alia ab istis ex hũiditatib⁹ a quoꝫ sicut succos ꝛ genera lacti ꝛ aquas.Et manifestũ est qꝫ qñ multiplicaſ caro corporis:tũc illud fit a multitudine chimorꝫ ex quib⁹ generaſ caro ꝛ nutriſ.ꝛ qñ multiplicanſ chimi ꝛ inuiscanſ:fiunt chimi mali. qꝫ si accīt alicui horꝫ vt corteſ qō resoluiſ ab eo ꝛ nō expiret ꝛ effundanſ ad q̄dam mẽbra putrefiũt: ꝛ generanſ ex putredine eorꝫ gen⁹ egritudinũ. Et egritudies putrefactõis sũt multe quas inuim⁹ tibi in eo qō ꝓterijt de expõne nostra. Qō aũt remanet de ſmone Halieni intellectũ est. 18

Frigida uero ꝛ hũida craſ paululũ quidē utrisqz augmẽtatis sine pil' est ꝛ alba ꝛ mollis ꝛ spissa ꝛ pinguis.si uero ampli⁹ alia q̄litaſ augmenteſ: cõsideranſ signa quidē ſm ꝓportionē augmentatiõis q̄litatũ. Color uero cũ capillis magis ruffus quēadmodũ ꝛ plurimũ utrisqz augmẽtatis liuidus fit in eis cutis color. si uero inequalis sit augmẽtatio qualitatum dñabunſ magis augmẽtate q̄litatis ꝓꝑa signa.

Quando autē supfluitas cõplexionis frigidi ꝛ humidi est i istis duab⁹ q̄litatib⁹ supfluitas ab equlitate pauca tunc ipsa est nuda pilis:alba: mollis grossa pinguis.Qꝫ si supfluitas istarumꝫ duarꝫ qualitatũ ab equalitate est mꝫta supfluitaſ:tunc ei⁹ signa addunſ ſm additionē duarꝫ qualtatũ ꝛ capillorꝫ etiã color ꝛ cutis est flau⁹ ad citrinitatē.Et quãdo sunt iste due qnalitates ſm plurimũ qō est:tunc color est liuidus. Si aũt additio duarꝫ qualitatũ nō est ſm equalitatē:tunc ꝓꝑietates qualitatis cui⁹ additio est plus sũt magis uincētes

Ista sunt signa cõplexiõis fride ꝛ hũide qñ vincit sup carnē: ꝛ iaꝫ determiauit ea Hal'. ꝑ min⁹ ꝛ pl⁹:ꝛ posuit ſmonē suũ intellectũ in eis. 19

Si uero frigidũ cũ sicco equaliter augmẽteſ: naturaliꝛ durũ ꝛ gracile habetur corp⁹ ꝛ non pilosuꝫ ꝛ tangentib⁹ frigidũ. Pinguedo uero similiꝛ est eis: ꝛ gracilib⁹ existentib⁹ dispersa est ꝑ carnez:capilli uero ꝛ color ꝓportionaliter mensure frigiditatis.

Quod si uicit natura i corpore frigus cum siccitate ſm equalitatē: tunc est duꝫ gracile ꝛ nudũ pilis. ꝛ qñ tangiſ inueniſ frigidũ: ꝛ hoc corp⁹ quãuis sit gracile:tñ cõmiſceſ carni eius pinguedo.capilli aũt ꝛ color sũt ſm frig⁹.

Non pmiscet pinguedo carni i hac ꝯplexiõe nisi ꝓpter frig⁹:ꝛ frig⁹ generat pinguedinē.ſ.adipez ꝛ siccitas generat gracilitatē:ꝛ ſm victꝰoiã cui⁹ cũqz.ſ.frigoris ꝛ siccitaſ apparet signũ ꝓpriuꝫ eis plus:ꝛ qō remanet de ſmone ei⁹ est intellectũ. 20

Decidēte uero calida ꝛ sicca crasi: i tẽpore paugmastice etatis in frigidã ꝛ siccã.habitudo uero talium gracilis qdez simul ꝛ dura ꝛ melancholica est: ꝛ ꝑterea nigra simul ꝛ pilosa. Dominãte uero altera qualitate multũ: altera uero parũ a mediocri mutata: dominabunſ qdez dñantis signa: mediocres uero erunt alteri⁹ cognitões.

Quum ergo cõuertitur complexio calida ꝛ sicca in horꝛa declinatõis etatis ad complexionē frigidã ꝛ siccaꝫ tunc corpus est ex gracilitate ꝛ duricie scõm dispositionē quaꝫ narrauim⁹: ue rũtamē cholera nigra uincit sup ipsuꝫ: ꝛ similiter uincit super ipsuꝫ nigredo:ꝛ multiplicãtur i eo pili. Quum ergo una istaruꝫ duarũ qualitatuꝫ uincit multũ ꝛ altera nõ excedit equalitatem nisi parum : tunc signa magis uincẽtis qualitatis ex duabus qualitatib⁹ sunt magis uincentia:ꝛ signa qualitatis alteri⁹ sũt magis debilia.

Rememorari nos fecit Hal'.ꝑ hũc ſmonē rei cõis ꝛ est qꝫ oīs cõplexio duertiſ in fine etat⁹ ad cõplexionē frigidã ꝛ siccã:nã si i inceptõe ē calitaſ ꝛ siccitas:tũc manifestũ est qꝫ choⁱa nigra dñatur i ea: ꝛ vincit adustio humorꝫ:ꝛ si nō est caliditas:tunc nō multiplicaſ in ea cho.ni. ſz mutaſ ab eo ſm qꝫ est ꝛ declinat ad frigiditatē ꝛ siccitatē.Apparēt g̃ signa ꝯplonis secũde:cõmixta signis ꝯplonis ꝓme.Sequtur g̃ vt sit breuior vite nã q̄ alij hoies ille:c⁹ ꝯplo ē a ꝓncipio ipso frigida ꝛ sicca:deiñ seqt̄ ipm cui⁹ ꝯplexio est frīda tñ:deinde seqt̄ ipm cui⁹ cõplo est sicca tñ: deide sequiſ ipm cui⁹ ꝯplo ē frigida ꝛ hũida:deide seqtur illũ cui⁹ ꝯplexio est calida ꝛ sicca.postea sequiſ illuꝫ cui⁹ complexio est humida tñ: postea sepuitur eum ille cuius complexio est equalis.

deinde sequit eū cuius cōplexio est calida ⁊ humida: ⁊ ē longioris vite inter boues distpatax cōplexionū. Jste. n. quādo ꝺseruaꝛ eiꝰ cōplexio ⁊ equāꝛ chimi ipsiꝰ ⁊ euadit ab egritudinibꝰ putrefactōis ē lōgioris vite ꝙ alij boies natura: ⁊ ꝓpter illud laudauit pbūs in longitudine vite terrā ca. vicinā mari ꝓpter humiditatē aeris eiꝰ ⁊ caliditatē ipsius: ⁊ laudauit etiā cū illo cōplexionē cal'. ⁊ bu. Cōplexiōis vero ca. ⁊ bu. duo sunt modi. Alia enī ē que ē naturalis in corpe: ⁊ ē illa que ē ab ipso initio sue creationis in vētre matris sue. Et alia ē sibi accītalis: ⁊ hec ē vitupabilis ꝓpterea ꝙa ē velox ad putrefactōem. 21

In omnibꝰ uero que ꝑdicta sunt ⁊ que dicēda sunt: cōmunis agnitio crasieos: siquidē facile frigescens sit pars: aut frigiditate aut raritate fit. si uero difficile frigescens: aut calore aut spissitudine. Si uero est de siccātibus ariduz ⁊ siccū ⁊ difficile mobile fiat: ex siccitate fit: quemadmodū si graueꝰ ab humidis humiditate.

Et dabo tibi signū cōe cū oibꝰ que narraui ⁊ narrabo: quod significabit tibi ꝙlonē: quia si mēbꝝ infridatur uelociter: tūc illud significat frigus ex eo aut raritatē. ⁊ si non infridaꝰ nisi cū difficultate: tūc illud significat ex eo aut calitatē aut spissitudinē. Et qñ uides rebus exsiccātibus membro accidere ut aridū fiat ⁊ exsiccet ⁊ difficilis fiat motꝰ eius: tūc illud significat ex eo siccitatē. Et silr qñ uides mēbrū ḡuari a rebꝰ humectātibus: tūc illud est signū sup humiditatē eius.

Post ꝙz fecit scire signa sumpta ex ipsis mēbr]: facē etiā scire signa sumpta extrīsecus. Corpꝰ. n. aut aliquod mēbroꝝ eiꝰ qñ velociter accipit ꝙloez rei extrīsece: tūc illud ē signū ꝙ cōplexio ē cōueniēs cōplexiōi illiꝰ cause: ⁊ si fit difficilis passio corpis aut alicuius mēbroꝝ eiꝰ: tūc ē signū illud ꝙ cōplo eiꝰ ē cōtraria ꝙplexioni illiꝰ cause. Et qñz accīt vt euanescat cognitio hꝰ canonis qñ corpꝰ ē raꝝ aut spissum. raritas ḡdē facit corpus velocit patiēs a causis frīdis que ꝓsciūt sup ipm extrīsecꝰ sicut frigꝰ aeris cōtinētis: qñ ingredit ipm absqz ꝓhibitōe ⁊ infridat ipm ꝙuis sit nā calm: ⁊ silr facit ipm pati a cauꝰ calidis extrinsecꝰ ꝙuis sit nā frīdū. Spissitudo aūt facē corpꝰ difficile patiēs a cauꝰ extrīsecꝰ. ⁊ ostendz Galienꝰ illud in eis que sunt post declaratōe melioze ⁊ pfectioze. 22

Considerare uero opoꝛtz ⁊ si similem adinuicē oēs musculi aut nō similē crasim habēt simul.

Et opoꝛtet ut ꝙsideres an complexio omniū musculoꝛuz sit una in naturis suis aut non.

Iste canon aliuꝰ est qꝫ possibile est vt diuersifice tur musculoꝛū complexio: ⁊ sit in quibusdā mēbris aliquid: ⁊ fit in alijs membris alia res. facit ergo illud errare eum qui enūciat membra. 23

Similiter opoꝛtet considerare in omnibꝰ quātitatē involutoꝝ ossiū Aliquādo enī gracilioꝛ uideꝰ esse pars nō existēs gracilioꝛ quātum ad musculos: sed ꝓpter angustiaz ossium talis uidetur esse apparens. Similiter autē ⁊ spissioꝛ videꝰ esse multotiēs nō ꝓpter amplitudinez ossium: sed ꝓpter carnis multitudinē.

Et aspice cum consideratōe tua in esse omnium musculoꝝ in quātitatibus ossiuz super que musculi positi sunt. forsasse enim putas ꝙ membruz minutuz sit: ⁊ non est minutū ꝓpter musculos: sed tu uides ipsum taliter ꝓpter minutōem ossis: ⁊ similiter etiam multotiēs estimaꝰ ꝙ membruz est grossuz: ⁊ non uenit grossitudo eius ꝓpter grossitudinē ossium: sed ꝓpter multitudinem carnis.

Iste canon alius est sumptus ex ꝓportōe carnis ad os: ⁊ plenarie est intellectus. 24

Que aucta ⁊ diminuta ⁊ durioꝛ ⁊ mollioꝛ dum fit siccioꝛ aut humidioꝛ apparet parum pars: siquidē pauca ⁊ dura siccioꝛ: si uero multa ⁊ mollis humidioꝛ.

Et caro ꝑm additiōem sui est ⁊ sui diminutōem: ⁊ ꝑm additiōez suā in duricie ⁊ mollicie ponit dispositōem membri in quo est in supfluitate siccitatis: ⁊ in supfluitate humiditatis. quod ē: quia caro pauca ⁊ dura disponit mēbruz siccius: ⁊ caro multa ⁊ mollis: ponit membrū humidius.

Iste canon alius sumptus est ex dispnitōe carnis in seipsa: ⁊ est intellectus. 25

Similiter uero ⁊ medie regiones sīles ptes hūtiū corpuz aut āplioꝛē aut minoꝛē hūiditatē i seipis ꝓtinētes aut spissioꝛē: aut tenuioꝛez: aut hūidiorem: aut siccioꝛē demonstrāt partem. Humida qdē ps est ubi tenuioꝛ ⁊ am

plioꝛ eſt humiditas : ſicca uero ubi ſpiſſioꝛ ⁊ ſimul minoꝛ: ipſas tamen coꝛporis ſolidas partes uere ſolidas ⁊ ꝑmaſ ſm nullum modum poſſibile eſt humidioꝛes facere : ſed ſatis eſt ſiquis ꝓbibeat eas ſiccari non cito. eas uero cõtinẽtes regiões licet replere hũiditate aut tali. Id uero ꝓpꝛium eſt nutrimẽtum ſimiles ꝑtes habentiuꝫ ex appõne nõ per uaſa factũ . cõis uero hec rõ eſt omniũ partium : ⁊ de hoc dicẽ poſtea in ſanaꝝ ⁊ egraꝝ cauſarum doctrina. nũc uero que ſequntur dicamus.

Et ſimiliter etiã loca que ſunt iter membꝛa ſimilium partiũ ſm multitudinẽ eius qõ ꝓtinẽt de humiditate ⁊ ſm paucitatẽ eius ⁊ ſupfluitatẽ groſſitudinis aut ſubtilitatis eiꝰ ponunt diſpoſitionẽ membꝛi in quo ſunt in ſupfluitate humiditatis eius ⁊ ſiccitatis ipſiꝰ qõ eſt: qꝛ iſta hũiditas quanto eſt tenuioꝛ tanto plus ponit membꝛũ humiduꝫ ⁊ quãto eſt groſſioꝛ ⁊ minoꝛ ponit mẽbꝛum ſiccum. naꝫ mẽbꝛa coꝛporis fixa que uere ſunt dura nõ eſt poſſibile aliquo modoꝝ ut ponat ea humidioꝛa q̃ꝫ ſunt: ſed ſufficit ut cuſtodiat ea ⁊ ꝓhibeat ea exiccari uelociter. loca autẽ que ſunt inter ea poſſibile eſt cuꝫ humiditate implere ⁊ ſunt cuꝫ diſpoſitione ⁊ ſũt abſq; diſpõne. ⁊ hec quidẽ humiditas eſt nutrimentum ꝓpꝛium mẽbꝛis ſimilium ꝑtium: qõ trahunt ꝑ uicinitatem nõ ex uenis. Et hic quidẽ ſermo meus in eo eſt cõis in omnibus que dixi ⁊ dicam ipm etiam cum dicã cauſas ſanationas ⁊ egrotatiuas: nunc autẽ ego ueniens ſum ſup iſtud quod continuatur in eo in quo fui.

Iſte eſt canon alicꝰ ſumptuſ ab hũiditate poſita in ſpacijs que ſunt iter ꝑteſ mẽbꝛoꝝ ſimilium ꝑtium ex qua nutriũt iſta mẽbꝛa. hec.n. humiditas mutat ꝯplexionẽ membꝛi ſm illud ſm q̃ eſt eius ꝯplexio ⁊ ipſiꝰ groſſitudo: ⁊ eius tenuitas. putaꝫ ergo q̃ mẽbꝛum eſt humidius: aut q̃ ẽ calidius: aut q̃ eſt frigidius: ⁊ nõ eſt frigidius: aut q̃ eſt ficcius ⁊ nõ ẽ ficcius. vñ illud accidit mẽbꝛo ꝓpter illud ſup quo eſt humiditas poſita in vacuitatibus coꝛpoꝝ membꝛoꝝ ſimiliũ ꝑtium. ⁊ galieꝰ quidẽ facit te ſcire in hoc canone quo docet diſpõnem cõplexionis coꝛporis aut cõplexionis alicuiꝰ mẽbꝛoꝝ eius: ⁊ canõ ẽ multi ſumamẽti: ⁊ eſt qꝛ qñ vides cõplexionẽ coꝛporis aut cõplexionẽ alicuiꝰ membꝛoꝝ declinata natura ab eq̃litate ſua: ⁊ vis eã reducere ad equalitatẽ aut diminutionẽ a declinatione ſua: tunc ipſe ſpacia illa humiditatis: cõplexio cuius ſit ẽ̃ia cõplexioni eius. qõ eſt: qꝛ membꝛa ſimiliũ ꝑtium nutriunt hac humiditate. inclinat q̃ꝫ humiditas ad partẽ cõplexionis ſue ſm longitudinẽ tẽ poꝛis paulatim ſicut oſtdit in libꝛo de cõplexionib⁹: ⁊ in libꝛo de virtutib⁹ medicinaꝝ ſimpliciũ: ⁊ in libꝛo de cibiſ ⁊ in libꝛis aliꝭ ab iſtis. qõ eſt: qꝛ vnũquodq; membꝛ attrahit ex venis q̃ veniunt ei materiã nutrimenti ſui: ⁊ reponit eã in locis vacuis ⁊ digerit ipſam ⁊ cõuertit ipſam ad ſimilitudinẽ ſue ſubſtantie: ⁊ neceſſe ẽ vt ꝑmaneat hec humiditas etiã in ipm aliquid poſt aliquid: ⁊ ſm longitudinẽ tẽpoꝛis mutet ipm ⁊ ꝑmutet cõplexionẽ eius ad ꝑtem ꝯplexionis ſue. Iã q̃ declaratũ eſt ꝑ illud qõ dixit galienus q̃liter ſciant ſigna que faciũt nos lucrari cognitionẽ cuiuſlibet cõplexionis coꝛpis ⁊ ꝯplexionẽ cuiꝰlibet membꝛoꝝ abſq; erroꝛe ⁊ deceptione. Naꝫ qũ tu ſcieris oẽs canones ſecuꝝ es ne erres in aliquo ex illis.

Incipit tractatus de ventre. 1

Ventris cognitioneſ natura quidem ſicciꝰis uelocius ſitientes fiunt: ⁊ puuſ eis ſufficit potus : ⁊ grauãtur ampliꝰi: ⁊ fluctuationes hñt: ⁊ ſupnatat ſupfluũ i eis: cibiſq; gaudẽt ſiccioꝛib⁹.

Dico ergo q̃ ſigna uẽtris qui in natura ſua eſt ſicciꝰ cõplexione ſua equali ſunt ut ſitiens habens eã ſit uelociter: ⁊ ſufficiat ei ex potu paꝫ: ⁊ ſi bibat multũ grauaꝫ ſup eũ ⁊ accidit ei ex eo fluctuatio in uẽtre qñ natat ſupfluitas: ⁊ ꝓuenit in ſuperioꝛi ꝑte uentris ⁊ accidet ut deſideret illud qõ ex cibis eſt ſiccius.

Poſtq̃ ꝯpleuit nobis galieꝰ canones quibus ſciẽ ꝯplexio cuiuſq; membꝛoꝝ: abꝛeuiat illud ꝑ ſermonẽ in vẽtre ⁊ pulmone. ⁊ neceſſe ẽ vt edoceat nos ꝑ iſtos canones: ⁊ faciat adipiſci q̃liter opemur in eis ⁊ extrabamus ex illo q̃ ei qui bꝫ ventrẽ qui in natura ſua ẽ ſiccioꝛ accidit ſitis velociter ꝓpter ſiccitatẽ ventris ſui: ⁊ qñ bibit multũ grauaꝫ ſup euꝫ ⁊ natat in ſupioꝛi ꝑte ventris ⁊ accidit ab eo fluctuatio. et de ꝓpetate quidem oĩs mẽbꝛi eſt vt attrahat nutrimẽtum illud qõ eſt ꝯueniens ei. ⁊ ꝓpter illud fit vt ille ciꝰ ventris cõplexio ẽ ſicca deſideret cibos deſiccatiuos: ⁊ nõ deſideret bibere vinũ aut aquã donec ꝓuocet ipſum ad illud ſitis: ⁊ quando bibit multũ natat in ventre eius ⁊ fluctuat. 2

Humidioꝛis uero uentris ſigna ſi neq; ſitiẽtes fiãt : ⁊ ampliꝰẽ humiditatem moleſte ferant: cibiſq; gaudent humidioꝛibus.

Et signa uentris qui est humidioꝛ cõplexione sua equali sunt ut habens eam sit pauce sitis: ⁊ non tolerat multũ ex receptiõe rei humide: ⁊ ut desideret cibos qui sũt humidioꝛes.

Quando membrũ attrahit sibi ex cibo illõ quod conuenit ei: tunc manifestũ est q̃ habens ventrem humidũ, desideret cibos qui sunt humidiores: ⁊ potum humidũ. Bal. enim non dixit q̃ non desideret potum: ⁊ non dixit: nisi quia est pauce sitis: sed dixit: Et non tolerat potuꝫ multum. 3

Calidioꝛ uero natura uenter digerit quidẽ meliꝰ q̃ꝫ appetat: ⁊ magis quecũq; dura sunt natura ⁊ difficile mutabília: coꝛrumpunt̃ eni in eo facile mutabília. gaudet uero calidis cibis ⁊ potibus: neq; a frigidis nihil leditur ſm moderatum usum.

In uẽtre autẽ qui est calidioꝛ in natura sua complexiõe sua equali signa sunt ut sit habẽs eam pauce sitis: ⁊ digestio est melioꝛ q̃ꝫ appetitꝰ ⁊ p̃cipue digestio duoꝝ ciboꝝ quorũ alteratio ẽ difficilis: quoniã cibi quorũ alteratio est uelocꝛ coꝛrumpũtur in eo: ⁊ desiderat habens eaꝫ cibos ⁊ potus calidos: ⁊ non nocent ei in eo frigida si utiť illis ſm intentiõem ⁊ equalitatẽ.

Venter calidꝰ potest caliditate sua digerere cibos duros difficilis alteratiõis: ⁊ cõburit cibos molles facilis alteratiõis. Et manifestũ est q̃ habẽs eum desiderat illud quod cõuenit cõplexioni eius: ⁊ nõ ledit̃ ab eo qđ est cõtrariũ ei: ⁊ silr est dispõ in vnaquaq; cplexionũ uẽtris. Illũ.n. cuiꝰ cõplexio uẽtris ẽ sic. nõ ledũt cibi humidi. ⁊ ei cuiꝰ cplexio uẽtris est humida nõ nocẽt cibi exsiccatiui. Inter hoc nãq; vt desideret homo aliq̃d: ⁊ inter hoc vt noceat ei res aliqua: est differẽtia appẽs. 4

Frigidus uero natura uẽter appetere quidẽ bonus: digerere uero nõ bonꝰ: ⁊ maxime q̃cũq; difficile mutabiles ⁊ fridi ciboꝝ fiũt: accrescunt eni cito in eũ: ppterea ⁊ acide ructuans est hmõi uẽter. ⁊ gaudet quidẽ frigidis: ledit̃ uero facilius immoderate utẽs: ita uero extrinsecꝰ ei accidẽtibꝰ frigidis nõ fert coꝛ diuturnã dispõem: quẽadmodum neq; calidus calidoꝝ.

In uentre autẽ qui in natura sua est fridioꝛ: appetitꝰ est mollioꝛ q̃ꝫ digõ: ⁊ p̃cipue digõ eius est deterioꝛ q̃ digerit cibos fridos: quoꝝ mutatio est difficilis, ppterea q̃ accrescũt in eo uelociter. Et ppter hoc ille cuiꝰ uenter ẽ cũ dispositõe hac: acetosam eructuatõem emittit: ⁊ desiderat res frigidas: ucrũtamẽ festinat ad ipm nocumẽtuꝫ eoꝝ in uentre suo etiaꝫ si superfluit in eis superfluitate pauca. Et similiter etiã nõ tolerat ipe cuius dispositio uẽtris ẽ hec ut occurrant ei lõgo tempoꝛe res frigide. ⁊ similiter habens uentrẽ calidũ nõ tolerat eius uẽter ut obuiẽt ei longo tẽpoꝛe res ca. extrisecus.

Istud qđ exponit̃ de sermone hoc est sermo q̃: appetitꝰ in eo est melioꝛ q̃ꝫ digestio. appetitꝰ eni ciboꝝ fit p os uẽtris: ⁊ h̃ nã declinat̃ ẽ ad frigus: quum ergo cõplexio uẽtris est frigida cõueniẽs est ei nã: ⁊ digestio fit per cõcanitatẽ uẽtris: ⁊ ei cuiꝰ cõplexio est cãnatura: ergo quãdo complexio uẽtris frida est: accidũt ei ex ea omnia que dicit Bal. in ſmone suo isto. 5

Egritudinibꝰ tñ in uẽtre distẽperãtie in hoc differũt a naturalibus ſm q̃ cõtraria cõcupiscũt ⁊ nõ similia: quẽadmodũ ⁊ nãles.

Inter ꝓplonem malã accidẽtẽ in uẽtre ex egritudine ⁊ inter cõplonem eius que est natura differẽtia ẽ: q̃ hñs cõplonẽ malam accidẽtalẽ desiderat quod ẽ cõtrariũ cõploni uẽtris sui: nõ qđ est cõueniẽs ei ⁊ simile sibi: sicut desiderat hñs cõplonẽ malam frigidã in uentre natura.

In isto sermone ostẽdit differentiã Bal. inẽ cõplexiõem malã natura: ⁊ malã per accidẽs. Cõplexio ei mala natura impossibile est vt sit egrediens a latitudine sanitatis: ⁊ ppter hoc desiderat habẽs eaꝫ quod cõuenit ei ⁊ assimilat sibi. Et complexio mala p accidẽs possibile est vt sit egressa a latitudine sanitatis ⁊ fiat egritudo. Et curatio malicie complexiõis accidentalis fit p illud quod est ei cõtrariũ. ⁊ iterũ membrũ ſm q̃ dixim̃ attrahit sibi ſm q̃ est cõueniẽs in dispõne sanitatis: ⁊ attrahit ad ipm quod est cõtrariũ ꝓploni sue egritudinis dispõne. Cõ aũt dixit in uẽtre: intellige illõ etiã in aliis mẽbris ſm q̃ dispõ eoꝝ est hec eadẽ dispõ. Verũtamẽ illud non est sensatũ, ppterea q̃ appetitꝰ naturalis in eis est tñ: ⁊ appetitus in ventre est compositus ex virtutibus naturalibus ⁊ sensibilibus simul. 6

Cõm complexionẽ uero in uẽtre distpantie p simpliciũ cognoscũt compositiões.

Species autẽ cõpositaꝝ cõplexionis male facte in uentre cognitio

est p cognitõem uel p cõparatõem simplicium specierũ.

In complone ca. ⁊ sic. in vẽtre vicẽte aggregãt signa opl'onis calide ⁊ signa opl'onis ficce. ⁊ in opl'one q̃dẽ ca. ⁊ hu. aggregãt signa opl'onis ca. mixta cum signis compl'onis humide. cõplexio aũt fri. ⁊ hu. ⁊ opl'o fri. ⁊ sic. fiũt ꝟz modũ quẽ narrauim⁹. 7

Diligẽter uero oportet adhibere ĩtellectũ his que dicta sunt discernentes ea ab his que dicẽda sunt. Nõ solũ eni uẽter sitiẽtes ⁊ nõ sitiẽtes operat: ⁊ frigidũ ⁊ caliduz potuz desiderãtes: sed ea que circa thoracẽ: ⁊ epar: ⁊ coz: ⁊ pulmonem.

Et oportet iam ut mltũ adhibeas cõsideratiõem in eo quod dixim⁹: ut discernas ĩter istud ⁊ ĩter illud q̃ sumus dicẽtes: ⁊ est qa nõ ppter uẽtrẽ tm̃ sit homo sitiẽs aut desiderãs potũ frigidũ aut desiderãs potũ caliduz: sed etiã sit illud ppter instrumẽtũ quod est in pectore ꝟm coz ⁊ pulmonẽ.

Quam ex signis opl'onis ca. ⁊ sic. in vẽtre nã sit sitl ⁊ ex signis cõpleriõis huiusmodi in vẽtre p accidẽs sit appetit⁹ pot⁹ frigidi: ⁊ ex signis opl'ois fri. ⁊ sic. nã in vẽtre sit paucitas sitis: ⁊ ex signis hmõi cõpleriõis p accns in vẽtre sit appetit⁹ pot⁹ calidi: ⁊ resistẽ accidũt hõi ppter mẽbra alia sicut ppter mẽbra q̃ sunt in pectore. s. coz ⁊ pulmonẽ: dixit Gal'. hũc sermonẽ de nã ventris donec nõ erres: ⁊ putes q̃ sitis ⁊ appetit⁹ potus frigidi aut pot⁹ ca. sint signa ppa compl'onis ventris. et Gal'. exponit sermonẽ suũ istum ⁊ dicit: 8

Sed ppt̃ hozũ caliditatẽ sitientes inspirant ampli⁹ ⁊ exsufflant longius: ⁊ sentiũt ꝟm thoracẽ causma: nõ quẽadmodũ qui ppter uẽtrẽ ꝟm hypocondriũ patiunt̃ calozẽ. ⁊ quidẽ bibẽtes nõ statim quiescũt: ⁊ frigid⁹ potus sistit magis eozũ sitim q̃z multus calidus: refrigerat autẽ eos ⁊ frigidus aer inspiratus: nihil alleuians ex uentre sitientes: ita uero ⁊ ecõtrario habentes a frigida inspiratiõe sensibiliter ledũtur. et maxie hec est cognitio ĩ pulmone frigiditatis: quẽadmodũ frigidũ inspirãtes sentiũt mãifeste lesionẽ ⁊ infridatiõem ita calidũ ẽ eis aicũ: ſz etiã phl'aticas supfluitates loquẽtes cũ tussi expuũt.

Verũtamen ille cuius sitis est propter caliditatẽ in istis instrumẽtis ipse attrahit de aere plus: ⁊ est in attractione qua attrahit aerem ⁊ in inspiratione spaciũ ⁊ longitudo: ⁊ sentit in pectore suo inflammatiõem: nõ in eo qõ est sub hypocondriis: sicut sentit ille cuius sitis est ex caliditate in uentre: et quãdo bibit etiã non sedatur eius sitis statim: ⁊ potus frigidus sedat eã plus q̃z sedet eaz potus multũ calidus. Et quãdoq̃z sedat sitim eius cuius est hec complexio aer frigidus etiaz quãdo attrahit eum: ⁊ non sedat siti eius: causa cui⁹ sitis est caliditas in uentre. Et similiter ille qui est ꝟm contrariũ huius dispositionis sentit lesionẽ ab aere frigido quãdo inspirat euz: ⁊ illud est ex maioribus significatiõibus super ſzigus pulmonis. Et sicut habẽs hanc dispositionem quãdo attrahit acrem frigidũ sentit ex eo lesionẽ manifeste: ⁊ frigidus similiter amat attractõem aeris calidi: ⁊ expuit superfluitates phlegmaticas quando loquit̃ ⁊ cum tussi.

Differẽtiã ponit Gal'. inter signa vẽtris calidi et frigidi: ⁊ inter signa pulmonis ca. ⁊ fri. assũpta ppter sitim donec nõ fiat error in aliquo eozũ. Et sermo ei⁹ est intellect⁹: ⁊ ipe etiã cõplebit ꝟmonẽ in signis opl'onis plmõis sicut fecit in signis vẽtris. 9

Siccitates uero pulmonis sine superfluitate sũt ⁊ pure a phlegmate: ⁊ uocez habent clarã: quẽadmodũ ⁊ humiditates obscurã quidem ⁊ rauca operãtur uocem. Incurrũt autẽ eis superfluitates magis ⁊ acutius loqui uolentibus.

Cuius autẽ cuius est pulmo siccus nõ est supfluitas quã expellat uel expuat: ⁊ uox eius est clara. Illi⁹ autẽ cuius pulmo est humidus: uox est non clara: rauca. Et quãdo utit̃ ex uoce q̃ est maioz ⁊ acutioz: currũt in canna ei⁹ pulmoni superfluitates.

Iste cui⁹ pulmo est ficc⁹ nã nõ expuit supfluitates phlegmaticas: neq̃z cũ ꝟmone: neq̃z cũ tussi: neq̃z vtroq̃z fil. ⁊ ille cui⁹ plmo ẽ hu. expuit supfluitates phlegmaticas: aut cũ loq̃la: aut cũ tussi: aut cuz vtroq̃z fil. ⁊ signũ aliud illi⁹ c⁹ plmo ẽ ficc⁹ ẽ vox clara: ⁊ illi⁹ c⁹ ẽ hu. ẽ vox rauca. ⁊ qñ vtit̃ ẽt ex maioze voce ⁊ acutioze currũt ĩ cãnã plmõis e⁹ supfluitates phl'atice. 10

In Don uero ipsa uocis magnitudo a caliditate fit: quēadmodū neq; paruitas a frigiditate fit: sed hec qdē amplitudine trachee arterie fit ⁊ ex ex sufflatione uehemētiori: paruitas uero cōtraria seqtur.

Uerūtamē magnitudo uocis non fit ꝓpter caliditatē: nec puitas eiꝰ fit ꝓpter frigiditatē: sed magnitudo uocis fit ꝓpter amplitudinē canne pulmonis: ⁊ supfluitatē uirtutis exitus aeris ex pectore subito: ⁊ puitas uocis est seqns cās que sunt cōtrarie istis.

Propterea q̄ dixerat ante q̄ qui vnus ex voce qō est maius ⁊ acutius: ⁊ cōcurrūt per illud in cannam pulmonis eius supfluitates: tūc signuz est illud humiditatis pulmonis eius: Consequenter ponit hūnc sermonē ita ⁊ dixit: q̄ magnitudo vocis ⁊ puitas eius non sunt signa alicuiꝰ complexiōis pulmonis donec non erret aliquis per sermonē eius primū. Deinde dicit q̄ magnitudo vocis est seqnēs amplitudinē canne pulmonis: ⁊ supfluitatē virtutis exitus aeris ex pectore subito: ⁊ paucitas vocis est seqnēs strictūrā canne pulmōis: ⁊ debilitatē vtutis exitꝰ aer ex pectore subito. 8

Itaq; neq; sp neq; p̄ncipaliꝝ: sed fm accns ⁊ ex solis nālibꝰ crasibꝰ supueniētibꝰ nō consequit uocis magnitudo ⁊ puitas.

In Don ergo oportet semp ut sequat magnitudo uocis ⁊ eius paruitas caliditatē ⁊ frigiditatē: neq; etiā q̄ndo cū magnitudine uocis eius sunt ca. et fri. est illud ex eis ipis: uerūtamē non est ex eis nisi per accidens: ⁊ sequitur illud complexio naturalis: nō cōplexio accidētalis.

Iam dixim⁹ q̄ caliditas qñ est addita nā dilatat mēbz; ⁊ qñ ē friditas addita nā ostrigit mēbz. ꝑpē hꝰ g̃ accīt vt mutet vox in magnitudine ⁊ puitate a cōplexiōe cāne pulmōis: nō p eēntiā sz p accns: qñ caliditas nālis qñ ē addita in hꝰ mēbro dilatat ipm: tūc si ē vtꝰ pectoris fortis extrabēs aerē subito fit vox magna: ⁊ si nō ē fortis nō ē vox magna. Et si friditas nālis cōstrigit cānā pulmonis: tūc si vtꝰ pulmonis ē fortis expellēs aerē vice vna ē ab illo vox acuta: ⁊ si nō expellat ipm seqt ipm vox pua. nō ē g̃ magnitudo eiꝰ neq; puitas signū ꝓpū alicuꝰ calitat neq; frītat: sz sūt sig̃ p accns. Cō plo aūt otigēs. s. frida p accns nō ipmit oio aliqd in magnitudine vocis: neq; in puitate eius nisi assidueꝝ: ⁊ stet in mēbro vocali loco cōplexiōis radicalis. 9

Quoniā uero huiusmodi organa ꝓpter crasiz facta sunt talia scz ampla uel stricta talis uox cōsequit: ⁊ propterea ex uoce est aliqd de naturali crasi colligere. Lteni uox lenis lenitatem trachee arterie seqtur: ⁊ aspa aspitatē. Lenitas uero arterie: contēpantiā crasēos sequitur: asperitas uero siccitatē. Aspitas siquidē inequalitas quedā est fm corpus duz. Arteriā uero operat duram omiomerō ptiuz eius siccitas: inequalē uero eius dispse humiditatis indigentia. ad eundē uero modū: neq; acuta uox natura sine angustia gutturis: neq; grauis sine latitudine fieri potest. Angustia eni naturalis filia est frigiditatis: amplitudo uero caliditatis. ꝓportionabiliꝝ uero naturalibꝰ differē tijs uocū que fm passiōem pficiunt cognitōes exntes efficientiū causaz sūt: de qbꝰ oibꝰ in his que de uoce dicta sūt sufficiēter determiatū est.

Quod est: quia omia mēbra officia non sunt fm dispōem fm quā sunt nisi ꝓpter complonez suā ⁊ dispōnem uocis fit seqnēs dispōnem mēbro rum officialiū: oportet ꝓpter hoc q̄ cōpes ex uoce fm complonem suaz naturalem: inde est q̄ uox lenis sequit lenitatem canne pulmonis: ⁊ uox aspera seqtur aspitatez eius: ⁊ lenitas canne pulmonis sequit equalitatē complexionis sue: ⁊ asperitas eius sequit siccitatē ipius. quod est: quia asperitas non est nisi diuersitas in corpe duro. Et nō fit cānna pulmonis dura nisi ꝓpter siccitatez membrorū similiū partiū ex quibus est compō eius: ⁊ non fit in ea diuersitas nisi ꝓpter diminutōem humiditatis spse in ea. Et silr iterū uox acuta natu ctione canne pulmonis ⁊ epigloti: uox grauis non fit nisi cuz amplitudie eiꝰ: ⁊ strictura eius generat ex frigore eius innato: ⁊ amplitudo eius generat ex caliditate ipius innata: ⁊ fm compatiōez spēz uocis naturaliū sunt species que accidūt ꝓpter egritudines: fiunt ergo

t ille signa significãtia causas facientes eas. Jam ergo determinauim⁹ oia illa determinatiõe sufficiẽti in libro nostro de uoce.

In hoc ſmone oñdit Salien⁹ qꝫ lenitas vocis fit ꝓpter humiditatis multitudiné ſpſe in mẽbro nam ipsa roꝛat t humectat ipm: t qñ minuit exſiccat membꝛũ t generat in eo aſpitas. quod est: qꝛ ptes eius remanent eleuate: qñ loca in quib⁹ erat humiditas euacuãt ab humiditate: ꝗre diuersificat fit⁹ ptiũ ei⁹: accidat ergo aſpitas. t hec humiditas qñ addit ad eã eleuãt loca eius. diuersificãt ergo ptes cãne pulmonis: t accidit ex hoc vt aſpet vox. Et differẽtia inter illã t ꝑmã est: qꝛ cũ hac est raucedo t ſputũ ſupfluitatũ phlegmaticaꝝ Et quãdo res iſte ſunt expoſite: tũc iã faciũt etiã egritudines mutatõis in voce ab eiſdẽ cauſis: t curatio cuiuſlibet earũ est ꝑ causas ꝯrarias. Intellige ergo illud: t tũc est ſermo eius intellectus. 13

Hie uero ptes animalis que intrinſecus ſunt nõ leues habent craſe os cognitiões. Tentandũ est tamẽ eas per adiuuãtia t nocentia cognoſcere: amplius t ſcõm naturaliũ potentiarũ operatões. Dictuꝫ est autẽ in tertio loco de cauſis qui uniuſcuiuſqꝫ potentie uirtutis t initij dominatrix est craſis. Craſeos igitur cognitiones t ſpecies dicte ſunt.

Reliquoꝝ membꝛoꝝ complexionis ſigna ſupꝝ eaꝫ ſignificãtia ſunt occulta: uerũtamẽ cõuenit tibi ut inde coneris ſm diſpõem ut ſignificet ſuper ea ꝑ ea que iuuãt ea t nocent eis: t per opatões uirtutũ eaꝝ naturaliũ. Opationes aũt uirtutũ nãliũ iaꝫ dicte ſunt in tertio tractatu megategni: in cauſis ꝑ quas ꝯplonis fit rectificatio cuiuſqꝫ illaꝝ uirtutũ. Et bonitas eaꝝ est per quã complonez etiam fit corꝛuptio earum t ipſaruꝫ malicia. Et ego quidem iam compleui rememoꝛatõem ſignoꝝ complexionis.

Iste ſermo cõis est cõprehẽdẽs canones ſignorũ cõplexionũ mẽbꝛoꝝ interioꝝ. Et ſunt tres canones. vn⁹ eoꝝ est ꝑ illud quod iuuat illa membꝛa. nam quãdo nos videm⁹ aliq̃d cõferre eis: extrahim⁹ ꝑ illud ꝯplonẽ eoꝝ. Et ſecund⁹ est ꝑ illud quod nocet eis mẽbꝛis. nã qñ videm⁹ aliquid nocere illis mẽbꝛis: ꝑ illud extrahim⁹ cõplones eoꝝ. Tertiꝰ est ꝑ opatões virtutũ eoꝝ naturaliũ. nam qñ mutant scim⁹ ex mutatiõe eoꝝ q cõplexio eoꝝ iam mutat. Mẽbꝛa aũt interioꝛa q̃ nõ dixit Gal. nõib⁹ ſtis ex ſignis cõplonũ ſuarũ in eo qõ ꝓterijt ſunt inteſtina t renes t veſica t matrix t barbalõ vine .i. vitides poꝛi t diaphꝛagma t fel t ſplen: t reliq̃ mẽbꝛa ſiliũ ptiũ intrinſeca: quoꝝ eẽ nõ expoſuit in eo qõ ꝓtetigiſt. in canone aũt alio ſumpto ex opatõib⁹ virtutũ nãliũ ẽ neceſſe intelligere in tractatu tertio ex tractatib⁹ ſuis: in cauſis. qõ est: qꝛ oñdit in hoc libro q ex virtutib⁹ nãlibus nõ est aliqua penit⁹ q̃ opet ꝑ frig⁹: t q ipe nõ opãt niſi ꝑ caliditatẽ qñ fit cõpar humiditas aut ſiccitas: t ꝑ ei⁹ additõem t diminutõem eoꝝ opat vnaq̃ꝫ vt⁹. vbi gratia: attractiue cõplexio q̃ opat est caliditas q̃ ẽ pl⁹ t ſiccitas tpata: t retẽtiue caliditas eq̃lis t ſiccitas q̃ est pl⁹. Digeſtiue vero caliditas addita t hũiditas tpata: t expulſiue caliditas t humiditas tpate. Intellige ergo illud t non errabis ſicut errauit hybẽmeſange: t iſaac iſrlita: t qui tenẽt ſentẽtias ambozũ: t putãt q retẽtiua opet ꝑ frig⁹ t ſic. t expul. per frig⁹ t hu. Hoc est ergo vltimũ ſmonis in ſignis complonis membꝛoꝝ. Et manifeſtũ est q qui ſtudet t exercet ſe in omnib⁹ que narraui nõ occultabit ei mod⁹ neq̃ cã ſignoꝝ omiſ cõplonis: ſiue ſit naturalis i quibuſdã mẽbꝛis: aut accñtalis: aut in diſpõe que non ꝓportionat neq̃ ad ſanitatẽ neq̃ ad egritudinẽ. Jã g̃ cõpleuit ſigna generis ꝑmi. ſ. cõplonis: t remanẽt duo alia genera. ſ. gen⁹ ſumptũ in mẽbꝛis officialib⁹: t gen⁹ cõe in mẽbꝛis ſimiliũ ptiũ t mẽbꝛis officialib⁹. 14

Que uero ꝓpter magnitudinẽ aut plaſmatõem aut numerũ aut poſitõem labũtur ita ſe habẽt. Quecũq̃ igitur cadũt ſub ſenſu: cognoſci facilia ſunt. Eoꝝ uero que nõ cadũt ſub ſenſu: hec quidẽ difficilia ſũt ad cognoſcẽdũ: hec uero ignota ſunt.

Membꝛoꝝ que leſa ſunt in magnitudine ſua: aut in forma ſua: aut in ſuo numero: aut in ſitu ſuo: q̃cunq̃ ſub ſenſib⁹ cadũt: eoꝝ cognitio est facilis. Eoꝝ uero que ſub ſenſibus nõ cadunt: alia ſunt quoꝝ cognitio est difficilis: alia quoꝝ cognitio omnino impoſſibilis.

Poſtq̃ cõpleuit cognitõem canonũ ſignoꝝ cõis oĩs ꝯplonis qum ſit in coꝛpe ſiue in aliquo membꝛoꝝ: t est etiã ꝑmũ gen⁹ leſiõis nã: incipit hic i cognitõe canonũ ſignoꝝ generis ſecũdi ex generib⁹ leſionũ natura: t est illud qõ fit in ꝯpõne mẽbꝛoꝝ officialiũ Et dicit q ſignoꝝ h⁹ generis ſunt tres ſpẽs. q̃rũ vna ẽ facilis cognitõis: t hec est q̃ cadit ſub ſenſu. hec ei ñ idiget niſi ſtudio ꝑ viſitz trñ: t ſecũda indiget vt extrahat ei⁹ cognitio ex eo qõ cõtinet t cõprehẽdit. hec est difficilis cognitõis: verũtñ est poſſibilis. Tertia aũt cognitio est impoſſibilis oio: t nõ est in ea poſſibile niſi eſtimatõe ꝑ qua trñ. t ipe exponit has tres ſpẽs in ſequẽtib⁹. 15

Capitis igit magnitudo t figura t cũ eo cerebꝛi manifeſta est ut ꝓdictũ est: ꝫ hoc uero t thoꝛacis. ita uero t quecũq̃ labunt ſm homoplatas: aut humeros: aut bꝛachia: aut cubitos aut ſummas manus: aut hyſchiõ: aut

suras: aut pedes: nō est difficile cognoscere: siue ꝺm plasmatiōem lapsum sit aliquid taliū: siue ꝺz magnitudinē: siue ꝺm numez aut ordinatiōem ꝓponētiū ea. Manifeste uero t opationū in uno quoqz sunt lesiones.

Magnitudines capitis t figure eī t magnitudinis cerebri cū illo et figure eī illud omne manifestū est: t iā nomiauim illud ante: t sīlr est dispō i pectore: t ꝺm hoc exēplū nō ē difficilis cognitio esse spatulaz t humeroruz t adiutoriorz t brachiorz t uolarū t anteriorz t coxaz t cruriū t pedū. fit autem nocumētū in unoquoqz horz i forma: aut in quātitate: aut numero: aut in ꝓpōne ptiū q̄ sunt in unoquoqz eorz ex qbus ipm ē ꝓpositū: t nocumētū cuiuslibet horz opatōis ē mānifestū.

In hō loco oñdit Gal. q̄ signa eī qō accīt ex nocumēto in ꝓpōne alicui membrorz appētiū sensu sciūt ꝑ sensū: t signa eī qō accit ex nocumēto in ꝓpōne alic membrorz interiorz q̄ ꝺtinēt t ꝓhēdūt membra appentia sciūt ex mēbris ofīlib sensatis que cōtinēt ipz. Cui exēplū est cerebz. ipm. n. est mēbz interi t cōtinet: t ꝓhēdūt illō ossa capit: g̃ ꝺm illō ꝺm q̄ sūt figure borū ossū seq̄t illō et cēbz: t sīlr et pect. magnitudo ār ei t ipi quitas qñ sūt nō seq̄ntes illō ꝺz q̄ sūt spōdiles doz si: tc ipa sūt duo sig q̃titat pulmonis t cordis. 16

Auero q̄ intra corpus sūt: nō oia sūt cognosci possibilia.

In membris autē interiorib omnibus: nō est possibile cognoscere eorum esse.

Ostēdz euigilare fecit nos sup signa nocumēti ī opōib mēbroꝝ appētiū: t sup signa nocumēti in compositōne eius quod est ex mēbris interioribus: verūtamē cōtinēt illud: t cōprehendūt sup ipsum mēbra appentia. t ꝓportionaut etiā h ad illud qō cadit sub sensu: dicit hūc ꝺmonē vt faciat scire p ipm eē signoz mēbroz intioz: q̄ et ipa diuersificāt diuersitate alia. 17

Ventrē siquidē cuiusdā ita paruū t rotūdū t ꝓpēsuz iuxta hypocōdrium uidi: ut manifeste apperet ꝺz circūspexiōem propam t uidētib t tāgētibus. sīlr uidi t uesicā cuiusdaz extra positaz t paruā: ita ut si aliq̄ndo tardaret ad egestiōem urinaruz tumoz circūscriptus apparet manifeste: nō tñ aliorum que intrisec sunt manifestā dedit mihi cognitōez aliquādo. Tētare tamē oportet cognoscere ut possibile est per uirtutē t uitiū eorū: t ti nō ꝺm disciplinam certam: sed ꝺm cōiecturā quādaz artificialem.

Stomachū quidē iam uidi in quodam hoie puū rotūdū eminētem in locis que sub hypocōdrio sunt vōcc declarēt aspiciēti ipm t tāgēti t̄min ei propus ꝺm rotūditatē declaratiōe sufficiēti. t sīlr uidi uesicā eminētez paruā ita q̄ quādo habēs eam tardaret parū ab urina: appebat in loco eius inflatio determinata termino manifesto. De reliqs aūt mēbris interiorib nō scio q aliqd appuerit mihi ex eis appitōe manifesta. uerūtñ oz ut conemur inquātū possum ut sciam salutē eorū t eorum corruptōem. t si nō est possibilis eorum cognitio cognitōe uera: tūc saltē ē per estimatōem ꝓpriquā.

Distinxit in hoc sermone Gal. inter signa nocumentoz cōpōnis interiorz mēbroꝝ: t euigilare fecit sup vnūqōqz eorz t dixit: q̄ ex eis sūt quoz cognitio est possibilis in qbusdā corpib: t sunt mēbra i qb est possibile vt emineāt t eleuēt illud qō tenet ea extrisec t illis silia. t ex eis est quoz cognitio penit est impossibilis p signa manifesta t i mēbris in qb possibile ē vt emineat t eleuēt qō est sup ea: ita vt fit possibile i eis cognoscere signa eoz. qñq̄z nō eminēt: neq̄z eleuaē qō ē sup ea redit g̃ esse eoz ad hoc vt fiat cognitio signoz eoz p estimatōez ꝓpinquā. t illi exēplū sūt stomach t vesica: quz in qbusdā hōib eminеat t eleuēt qō sup eos est de musculis possibilis est cognitio signoz eoꝝ ex figura musculoz q̄ sunt supra ea. t qñ nō eminēt t eleuant musculi q̄ sunt supra ea: tūc nō ē cognitio signoz eoz possibilis nisi p estimatōem ꝓpriquā. t illō est cā q̄re nos inquiuim cognitōez signoz vtriusq̄z: sicut inqrim cognitionē alioz signoz ab vtrisq̄z ex mēbris interiorib: quoz nihil cadit sub sensu. nō eni est via ad cognitōem signoz horū mēbroz significatiū sup nocumēta eoz nā fz vitatē. t nō cognoscūt sig eoz nisi p estimatōem ꝓpriquā t dicit: 18 euigilare facit sup hāc estimatōez ꝓpriquā t dicit:

Velut si ita accidat epati uidi quēdam iam t multos graciles qdē uenas habētes: sine colore uero uniuersum corpus: t si paulo amplī cibi intulerit t magis si fiūt inflantia t spissa t glutinosa: hos qdez uelut quodā pōdere iposito t suspēso ꝺm dextrū hypocōdrium sentiētes in pfūdo: hos uero cū extēsiōe quadā dolētes. in his ergo cō

aut sensibiliū aut fantasiaꝝ lesionibus aut appetituū uomēdi:aut egestionib⁹ ꝓ palatuꝫ ꝛ aures ꝛ nares ꝛ oc'los:aut ſm illud doloꝝ differētijs.

Oportet aūt ut super unūquodq; membroꝝ ſm hoc exemplū ſignificet.ſup egritudies quidē q̄ ſunt in cerebro oportet ut ſignificet aut ꝓ ſpēs permixtiōis mētis:aut ꝓ ſpēs imaginationis ei⁹ qō imaginat ex reb⁹ ſenſibilibus aut in nocumētis motuū nolūtarioꝝ: aut ꝓ illud qō ꝓcedit ex palato aut ex auribus ꝛ narib⁹:aut per ſpēs doloꝝ que accidūt in eo.

Poſtq̄ dedit Galin⁹ canonē cōem in cognitione egritudinū membroꝝ interioꝝ: ꝛ oēs res cōes ſūt inſufficiētes i doctrina donec expandant ad plaria: incipit ꝑticulariter i cognitiōe ſignoꝝ egritudinū cuiuſq; membroꝝ: ꝛ icipit a cerebro ſicut incepit ab eo in cognitōe ſignoꝝ diſpōnuꝫ nāliuꝫ. Nūerauit g̃ ſpēs ſignoꝝ egritudinū ei⁹:ꝛ dixit ꝙ ſunt q̄ntq.vna eaꝝ ē ſpēs ꝓmixtōis ment⁹.i.deſipiētie: nam qñ cum iſta ſūt voces ſte.ꝛ qñ cū ea ſunt q̄es ꝛ taciturnitas:ſignificat victoriā cholē citrine aut cho.ni.aduſte.ꝛ qñ cū ea ſunt q̄es ꝛ taciturnitas:ſignificat victoriā būoris melācholici aut phlegmatici.ꝛ qñ cuꝫ ea ſūt vigilie:ſigt victoriā ficcitat⁹.ꝛ qñ cū ea ē ſubeth ꝛ ſtupoꝝ:ſignificat victoriā būiditat⁹.Et ſecūda eſt ſpēs imaginatōis ei⁹ qō imaginat ex reb⁹ ſenſatis:in hac eniꝫ qñ imagines ſunt ꝺueniētes reb⁹ ſenſat⁹: tūc duo vētres anteriores ex ventrib⁹ cerebri ſūt ſalui.ꝛ qñ ſunt incōueniētes:ꝛ ſūt ordinate ordine nō bono:ſignificāt egritudinē ventri⁹ meſcij:ꝛ corruptionē cogitatōis vel cognitōis.ꝛ qñ obliniſcit.ꝛ nō recordat⁹: ſignificat egritudinē ventris poſteriōis.ꝛ qñ ſunt nō ꝺueniētes:ſignificāt egritudinē duoꝝ ventriū anterioꝝ.Qñq; aūt corrumpit imaginatio ꝛ remanet memoria: ſicut cōtigit de viro de quo dicit Gal. qz putabat ꝙ in domo ei⁹ eēnt quidā tubicine:ꝛ ꝓcepit eos expelli.poſtq̄ ergo ꝺualuit recordat⁹ eſt iſti⁹:ꝛ non eſt oblit⁹ ei⁹.Et qñ corrūpit cogitatio ꝛ rēanꝫ memoria ꝛ imaginatio:ſicut accīt i alguelgues.i.menijs alienatōe qñ hō ſolus loquit ſecū. Et tertia eſt nocumēta motuū nolūtarioꝝ:ꝛ oꝛ tibi vt intelligas cuꝫ his etiā nocumēta ſenſuū:nam qñ iſti.ſ.mot⁹ ꝛ ſenſus deſtruūt ex toto i coꝛe:ſignificāt aut apoplexiā aut parilyſim vniuerſalem aut cōgelatōez aut ꝑfocationē matric⁹. Et qñ deſtruūt ex vna duaꝝ ptiū corꝑis ſignificāt palyſim. ſi apoplexia ꝛ paralyſis accidūt vniuerſal⁹ ex opilatōe i cerebro accidente.Apoplexia q̄ꝺez fit ab opilatiōe q̄ implet cerebꝝ ꝛ ꝓhibet curſū ſpūs anialis.Et paralyſ quidē fit ab opilatiōe q̄ implet vnaꝫ duaꝝ partiuꝫ cerebri.ꝛ qñq; deſtruit ſenſus ꝛ mot⁹ aliquoꝝ membroꝝ ſine alijs: ꝛ ſignificat illud opilationē in nucha: aut i neruis venientib⁹ ad illō membꝝ.Et ego iam vidi virū cui⁹ ſenſus peduꝫ oīno deſtruct⁹ fuit a coxis uſq; ad pedes: donec incideret aliqs aut ſecaret cuꝫ ſpada aliq̄ membꝝ peduꝫ ei⁹ nō ſentiret illud:ꝛ mot⁹ eius fuerūt remanētes:ꝛ mozat⁹ eſt donec factus eſt hydropic⁹ ꝛ mortu⁹ eſt. Judicaui ergo ſup illuꝫ ꝙ euenit extreme parti nuche nocumentū non cōpletuꝫ ꝛ deſtruct⁹ eſt ſenſus pedū eius:ꝛ nō deſtruct⁹ eſt mot⁹ eoꝝ nū.ꝛ ſi nocumentū eſſꝫ cōpletū:deſtruereť etiā mot⁹ eoꝝ Et qꝛ ꝓuenit ex hoc nocumēto vapoꝛ ad epar eius:ꝛ coꝛrūpit ꝺoleꝛionē ei⁹ ꝛ ſecut⁹ eſt illud hydropiſ.Et multotiēs quidē apoſtemat cerebꝝ aut nucha:aut nerui abſciꝺunt:ꝛ ſequit illud deſtructio ſenſus ꝛ motuū voluntarioꝝ qui ꝓcedūt ad mēbra q̄ ſunt ſub loco nocumēti illoꝝ membroꝝ.Et qñq; accīt vt apoſtemet cerebꝝ aut q̄ꝺaꝫ panniculoꝝ eius:q̄re ꝓmiſcet intellectūs.ꝛ declaratio horū mēbroꝝ ꝙ hoc membꝝ ſit apoſtematū:extrahit ex doloꝛib⁹. Quarta eſt ſpēs ei⁹ qō ꝓcedit a palato ꝛ auribus ꝛ narib⁹ ꝛ ex ſuperfluitatib⁹. ſubſtātie enī hāꝫ ſuperfluitatū ꝛ coloꝛes eaꝝ ꝛ odoꝛes eaꝝ:humoꝛē nocentez i cerebꝛo ſignificāt:ſicut accīt mihi i pñti tpe.deſcēdit.n.ex cerebꝛo meo ꝛ ex palato ꝛ cuꝫ mucho hūiditas ſalſa ca.ve-hement⁹ putredis:ꝛ añ illud ꝓtererā itinere longo i ſole eſtatis:ꝛ fatigauerā mentē meā multū valde:ꝛ repletus fuerā cibo:accīt ergo mihi hec egritudo timoꝛoſa.Et eſt q̄nta ſpēs doloꝝ q̄ accidūt in eo: iſti.n.doloꝛes ſūt diuerſi:ꝛ ipſi oēs noiant⁹ noie cōi ſoda.qō ē:qz ex eis ē qō pulſatiu⁹.ꝛ ali⁹ eſt quez ſentit hō cuꝫ ſtimulatōe ꝛ moꝛdicatōe vehementi.ꝛ ali⁹ eſt quē ſentit cū extenſiōe vehemēti a circuitu.Et ali⁹ eſt quē ſentit cū reuolutōe aut tremitu.Et loca ſode ſūt diuerſa.ali⁹ eſt.n.qui cōꝓhendit caput totū:ꝛ noiat⁹ doloꝛ ouans. aliꝰ q̄ cōꝓhendit vnaꝫ duaꝝ partiū cerebri:ꝛ noiat⁹ emigranea.ꝛ ali⁹ eſt q̄ ſentitur ex craneū.ꝛ ali⁹ eſt q̄ ſentit intra craneū in ꝓfundo. Et iſte q̄ntq; ſpēs ſūt exposite in libꝛo cognitōis egritudinū membroꝝ interioꝝ. Et tu quidē inuenis multos medicoꝝ ſpecificātes vnāquāq; eaꝝ:ꝛ dicūt ꝙ ſignū tale ſignificat egritudinē talez q̄ accīt a cā tali ſicut epilepſia:ꝛ melācholia:ꝛ ſcotomia:ꝛ ſpaſm⁹:ꝛ tetan⁹:ꝛ mater infantiū:ꝛ incub⁹. Et tu q̄ꝺez ſtabis ſup vnūquodq; ſignorū egritudinū cerebꝛi ꝓpaꝝ ei:ſil'r ētiā ꝛ accīſtituꝫ ei ꝑ cōſtatez: q̄s ipſe nō noīauit. Et egritudinū q̄ accidūt a nocumēto qō ſequit illud qō naſcit ex cerebꝛo.ſ.nocumēto quꝫ ſeq̄tur nuchā aut quoſdā neruos.aut ꝺiſiderabis egritudinē que accīt cerebꝛo ex nocumento qō aſcendit ad ipm ex q̄buſdā membꝛis vt a ſtomacho: aut ex renib⁹ ꝛ ex eo qō ſi nūerauit:cui⁹ quidē eſt egritudo: ꝛ cui⁹ q̄ꝺez eſt accīs ſeq̄ns egritudinē: ſicut epilepſia ꝛ ſpaſm⁹ ꝛ ſtupoꝛ ꝛ tremoꝛ.ꝛ ſalt⁹ ex libꝛis Gal. in q̄bus ipſe exq̄ſite ꝑſcrutat⁹ eſt doctrinā haꝝ rez:ſic liber eius i membꝛis ꝛ accidentib⁹: et liber eius in cognitiōe paſſionū interioꝝ membꝛoꝝ ſcies. 23

Et uero que ſm coꝛ ex diſnie ſpeciēb⁹ ꝛ motib⁹ ſm ipſuꝫ:ꝛ adhuc ex pulſib⁹ ſm ipm ꝛ arterias ꝛ aioſitatib⁹ ꝛ puſillanimitatib⁹ ꝛ febꝛib⁹ ꝛ infrigidatiōib⁹ ꝛ in coloꝛe ꝺlfferētijs ꝛ doloꝛib⁹ q̄ circa ipm ꝛ circa arterias.

Super egritudines aūt que accīt in coꝛde oportet ut ſignificet ex ſpēb⁹ mutatōis et inſpiratōis:ꝛ ex tremore accidēte in ipo:ꝛ ex pulſu eius ꝛ pulſu uenarum:ꝛ ex uelocitate ire ꝛ tarditate eius ꝛ febꝛe ꝛ frigoꝛe coꝛporis et ſpeciebus coloꝛis ꝛ doloꝛibus accidentibus in eo.

Non eſt poſſibile vt apoſtemet coꝛ: aut accidat

opilatio in eo implens ventres eius sicut possibile est illud in cerebro: naz mors antecedit ad illū cuius est ante illud. Plurimi. n. qui moriunt subito nō accīt eis nisi q̄ effūdit hūor ad corda eor subito: aut apostemat pāniculi eor z ḡlscūt cordis mot⁹ p illō: z morit statī hō sine cā manifesta. Qui aūt morit ex timore terribili aut gaudio magno facto subito: tūc illō ē ꝓpter resolutiōem spūs a corde. In gaudio q̄dē egredit spūs z sanguis subito simt ad exteriora: ḡre extīguit caliditas innata: sicut extīguit ignis ex vehemētia euētatōis. In timore vo redit spūs z sanguis ad interiora: z extīguit etiā caliditas īnata subito: sicut extīguit ignis q̄ coopit cū re aliqua phibēte eius expiratōem. Et signa quidē significātia egritudines cordis sunt octo spēr. Una earū ē inspiratiōis malicia. Inspiratio nāq̄ magna z velox z frequēs significat caliditatē additā in corde: z earū ⁊traria significāt frig⁹ additū in corde. z ſmone absoluto vnicuiq̄ modor malicie inspiratōis ē significatio ꝓpa. z Bal. q̄dē exq̄site pscrutat⁹ ē determinatōem illi⁹ in libro suo q̄ ē de malicia inspiratōis. Et secūda ē tremor cordis accidēs in eo. h. n. significat effusiōem māe ad cor aut pāniculos eius: qō est aut vapor melācholic⁹ aut humiditas: z facit maliciā cōplexiōis in ipo. Et tertia ē mutatio pulsus i generib⁹ suis. r. vna queq̄. n. spēr pulsus z pticularia ei⁹ hīt significatiōnē ꝓpam sup illud quod accīt cordi ex nocumētis ꝓpis sibi: aut quod accīt sibi p cōitatē defectōis. Et q̄rta ē ex velocitate ire z tarditate ei⁹. velocitas. n. ei⁹ significat caliditatē: z tarditas ipi⁹ significat frigiditatē. z nece est tibi vt cōpes oēs istas res p res nāles. Et q̄nta ē spēs febriū. z Bal. q̄dē exq̄site pscrutat⁹ ē ſmonē in eis in li⁹ febriū: z in libro crisis: z in libro de ingenio sanitatis. Et sexta ē ex frigore corpis: z ſmo in eo ē cōtrari⁹ ſmoni i febrib⁹: z qñ scit vnū cōtrariorū scit z reliquū. nā causar frigoris corpis omnes sunt cōtrarie causis fe. ꝓpterea q̄ feb. est calor in toto corpe. Et septima est ex colore corpis. Color enī corpis mutat z alterat mutatōe dispōis cordis z alteratōe eius. Et octaua est ex doloribus accidētib⁹ in eo z hor doloꝝ plures sunt accidētia anime sicut tristicia z angustia z furor q̄ aūt accidat ei dolor in seipo illud minus vel par morat z plongat ꝓpterea q̄ animal moritur ante confirmātōem doloris in corde. 26

EA uero que ſm epar ex humorū indigētia z abūdātia: z cōuersione colōris in nōnaturales discolorationes: z adhuc ex his q̄ sunt ſm digestionem aut nutrimētū: aut supfluorū egestionē immutatis: sed z pōderibus ſm ipm z tumoribus z doloribus nō in regiōe epatis tm̄: sed ſm compassiōes q̄cūq̄z fiunt alicui membro: ut sunt disnie species z tussis.

SAper egritudines aūt q̄ accidūt in epate oportet ut significet ex diminutiōe chimorū z additione eorū: z mutatōe eoruz a dispōnibus suis naturalibus ad dispositōez egredientē a nā z ex malicia colōris: z ex mutatōe que accidit ex sparsione nutrimēti in corpe aut in assimilatōe sui cū membris: aut in expulsiōe ei⁹ qō expellit ex eo ex supfluitatib⁹: z ex granitate etiā q̄ sentit in eo z apostematib⁹ z doloribus quorū quidā fiūt in loco epatis ipsi⁹: z qdam eorū p cōitatē z p spēm quādā mutatiōis etiā z inspiratōis z tussis.

Species signor egritudinū epat sunt q̄nq̄z spēs. Prima ē supta ex opatōib⁹ ei⁹: z ē mutatio ei⁹ q̄ mutat chimos in q̄ntitate z q̄litate. In q̄ntitate q̄dē est diminutio chimor z additio eor. In q̄litate vo est mutatio humor a dispōib⁹ suis nālib⁹ ad dispōez exeūtē a natura. Et ſmo in hac specie est long⁹ z sufficit in eo in hoc loco rememoratio summe vni⁹ significāti superfluū eius. z hec summa est: q̄ epar a stomacho z a testino ieiuno sugēdo ex cibis z potib⁹ attrahit cibum z decoquit ipm: z facit ex eo chimos. iiij. s. sanguinē chol. phlegma z melācholiā. Quz ḡ accīt in eo egritudo, phibet ipm ad hoc vt faciat chimos istos. iiij. ſm q̄ oz. q̄ ſi egritudo est malicia opōnis frīde addit in generatōne phlatis: z minuit reliquos eor. z ſi ē malicia opōis calide addit in generatōe cho. z minuit reliquos eor. Et multotiens quidē apostemat epar apate ca. aut accīt i eo malicia opōnis ca. z adurit hu. z generāt modi cho. diuersārū spēr. Spēs aūt cho. ci. sunt rubea clara citrina subtil z citrina filis vitello oui z prassia z q̄ hz colorē indicū: z que est vt ziniar. i. viride eris. Phlegmatis aūt spēs sunt dulce acetosum z insipidū z salsum z vitreū. Et spēs humoris melācholici sunt duob⁹ modis. Un⁹ eorū ē ei⁹ qō attrahit splen: z est fex sanguis z supfluitas ei⁹. Et alter est qui adurit ex humorib⁹. humores aūt qui adurunt z cōuertūt in cho. ni. sunt spēs cho. ci. z phlegma salsum: z humor melācholic⁹: z sanguis. Iste ḡ sunt spēs. ix. chol. ni. sex ex adustiōe cuiuslibet spēr cho. ci. z vna ex phlate salso: z vna ex humore melācholico: z vna ex sanguine. Et sanguis ipi⁹ sunt duo modi: pur⁹: z impurus. pur⁹ est mā nutrimēti mēbror. impur⁹ est qui effusus ē in venis cū alijs humorib⁹ pmixt⁹. Iste nāq̄ ē silis oib⁹ hūoribus reliqs ꝓpter innumēta q̄ rememorari nō ē in hac hora. Q̄lib⁹ aūt declināt sanguis z vnusquisq̄ hūor a opōne sua eq̄li p egritudines epat]: z fit aut min⁹ aut pl⁹ aut magis addite caliditatis: aut mag]addite friditat]: aut magis addite hūiditatis: aut magis addite ficcitat]: z qñ mutat significat egritudinē in epate. Et spēs secūda est supta ex malicia colōris. color enī mutat ad maliciā: aut ꝓpē cor aut ꝓpter ep. Quz ergo cor est saluū: tūc mutatio ei⁹ ꝓpē ep est solū: z scit q̄ mutatio ei⁹ est a corde aut ab epate p illō q̄ō est cū eo de cōpib⁹ alijs. s. ex signis. nā quz ꝓpē ep sit ei signū aliud appropiat ei. exemplū illi⁹ ē color plūbe⁹ qui significat frig⁹ in epate qñ inspiratio z pulsus sūt ſz dispōnes suas. Et spēs tertia est sumpta ex mutatōe sua q̄ accīt in spsiōe nutrimēti z assimilatōe ei⁹ cū mēbris: ex eo in eo q̄ō expellit de ipo ex supfluitatib⁹. s. ex vrina. Epar enī qñ infirmat generat hūores quos abhorret mēbra q̄re accidūt ab illo egritudines diuerse: sic scabies z ipetigo z barras z verruce z morphea z lepra z alopicia: z alia ex eis quor ꝓpetas est vt generet i eo q̄ō appet de corpe ex egritudinib⁹. z est illō q̄ mēbra expellūt istas supfluitates ad cutē: z coartāt in ea ꝓpter ḡsitudinē suā z debilitatē ei⁹ ad h vt faciat eos vapore q̄ resolutat ex poz] ei⁹. Et multotiens diligūt eas membra z non expellūt eas ad partē cutis: sed remanētes in membris resudant ad

epar: quarē generaf ab eis spēs hydropis: aut spēs fluxꝰ ventrī epatici: aut spēs vomitꝰ: aut spēs puocatōis vrine aut puocatōis menstruoꝝ: sicut scies ex verbis hippo. ꝛ Gal. Et spēs q̄rta est sūpta ex sensibilitate epatis: ꝛ p illud qō accīt i eo ex opilatōibꝰ ꝛ apatibꝰ: epar. n. q̄cz sentit maliciā opl'onis i se diuerse: ꝛ mozdicationē ꝛ tensiōez. Et spēs q̄nta est sūpta ex sensibilitate mēbroꝝ inē q̄ ꝛ ipz est cōitas. nam q̄ epar apaf: trahit furcula ipsi⁹ inferi⁹ ꝛ sentit grauitas ipsi⁹ in furcla: ꝛ coartaf velamē: quare mutaf inspiratio ꝛ accīt tussis. 27

Ta uero ꝛ sm uentrez circa digō nez ꝛ oꝛexim hūide aut sicce obl'o nis: aut superfluoꝝ egōnibꝰ peccātibꝰ. Similr uero ꝛ nauseis ꝛ singultibꝰ et eructuatōibꝰ ꝛ uomitibus: ꝛ ipsis eoꝝ que uomunt formis: ꝛ doloꝛibus: ꝛ tu moꝛibus ꝛ disnijs.

Et similr etiā opoꝛtet ut significet super egritudines que fiūt in uen tre p nocumēta que accidunt ei in digestiōe ꝛ in appetitu eiusqō recipit de hu mido ꝛ sicco: ꝛ i expulsiōe supfluitatū generataꝝ i eo. Et similr significaf su peas p singultū ꝛ eructuationē ꝛ nau seam ꝛ uomitum: ꝛ species eius quod egreditur cuz uomitu: ꝛ per doloꝛes ꝛ apostemata ꝛ mutatiōe inspiratōis.

Species signoꝝ egritudis sunt. x. Pꝛima earū est nocumēta accītalia i digōne. ꝛ sūt sm viā vni uersalē tria, s. coꝛruptio digōnis: ꝛ digōnis mi noratio: ꝛ destructio digōnis. vnaqueq; aūt haꝝ significat maliciā opl'onis i ventre. Et spēs malicie opl'onis sī x. Aut. n. significāt egritudinē officialez i eo: ꝛ q̄ coꝛrū pit ex eis digestio: aut fit minoꝝ: aut destruit: nec gnāf ex eo chil⁹ ex quo epar generet chimos: ꝛ apparet coꝛruptio digōnis i grauitate nutrimēti. egō. n. q̄cz egredit mollita: q̄cz egredit grossa nō mollita: ꝛ q̄cz egredit mutati odoꝛis: ꝛ egredit cū ea aliq̄d aliud ex eo: in q° iaz exq̄site pscrutati sūt Hip. ꝛ Ga. sm onē in libꝝ pnostico ru: ꝛ i li. de moꝛbo ꝛ accītibꝰ. Et secūda est sūpta ex ap petitu hūidi ꝛ sicci. iam. n. declaratū est i eo qō pteriit q̄ differētia ē inter opl'onez malā factā natura i ventre: ꝛ factā p accīs: qz hīs nālem appetit qō est ꝺueniēs ꝛ sīle ei⁹ cōplerioni: ꝛ q̄ hīs accītalez appetit ōtiuz opl'o ni ei⁹ qō est i ventre. appetit⁹ g̃ hūidi significat aut cali ditatē aut siccitatē in ventre: aut vtrūq; sīl. ꝛ appetit⁹ sic ci sīgt aut hūiditatez i ventre oīari: aut frig⁹: aut vtrūq; sīl. ꝛ pp hō tacuit Gal. de appetu cal'i ꝛ fri. Et ttia ē sūpta ex expulsiōe supfluitatū gnātaꝝ oīuz i eo. ꝛ venē q̄dē ex pellit illas supfluitates aut ad meri: ꝛ egrediūf cū sputo aut cū vomitu ꝛ cū saliua: aut ad itestina ꝛ egridiūf cuz egōne. Et q̄rta est sūpta ex singultu: singultus. n. accīt sic accīt spasm⁹. Et cāe faciētes ipm aut sūt repletio aut sic citas. venter vo q̄cz replef hūiditate aut hūore mozdi catiuo. Et siccitas faciens singultū: si appꝛopaf ventri so li: tūc possibil' est sanatio ei⁹. ꝛ si est coꝛpis toti⁹ tūc iaz fi nita est hūiditas ei⁹ p aliquā egritudiez: ꝛ nō ē possibilis curatio ei⁹. Et q̄nta est sūpta ex eructuatōe: ipse. n. signi ficāt p oꝛdinē suū illud qō est infusū in ventre: ꝛ dispō nez opl'onis ventrī. Eructuatio q̄dez fumosa aut significat caliditatē aut hūoꝛez cholericū. Et acetosa q̄dez signi ficat aut frig⁹ aut hūoꝛez melācholicū aut phlegma ace tosum. fetida vo significat hūoꝛez putridū effusū in vētre in aīali. salsa vo significat hūoꝛez male q̄litatī in eo infu sū: quz iam finita est hūiditas p aliquā egritudinē: ꝛ nō est possibilis ei⁹ curatio. Et sexta est sūpta ex neusea: nau sea. n. ꝛ subuersio anīe significāt hūoꝛez malū quē ebibit venter: ꝛ fact⁹ est viscosus i eo qō est inter tunicas ei⁹. q; si accidat cū eo vomit⁹: ꝛ q̄escat p ipz nausea: tūc ille ma lus hūoꝛ infusus i ventre etiā iam penetrauerat: ꝛ virtus ei⁹ ad tunicas illi⁹: q̄ q̄ egredif p vomitū destruif qua litas ei⁹ mozdicatiua. Et hūoꝛ q̄dem effusus i ventre aut attrahif ad ipm ex toto: aut ita est vt extrahat ipm: sīc ac cidit i fame vehemēti: q̄ū tūc ipse redit ꝛ attrahit ex mē bris circūstantibꝰ: ꝛ effundunt ad ipz spēs veneni diuer se: aut ita q; mēbra ipsa expellūt ad ipm illud qō aggre gaf in eis de veneno. ꝛ multotiens q̄dez generāt in ven tre ipso ex supfluitatibꝰ ciboꝝ ꝛ potuuz hūoꝛes mali aut phl'atici aut choꝛa pozalis: aut melācholia: aut q̄ ē sīc in dicū. Et septima est sūpta ex vomitu: egrediūf. n. cū vomi tu spēs multe bu. phlegmaticoꝝ aut cholericoꝝ aut me lancholicoꝝ. ꝛ spēs veneni sūt diuerse. Et venenū q̄dez ē hūiditas aquosa subtilis hoꝛribilis q̄litatī. ꝛ q̄litas vene ni est diuersa. qō est: qz aliud est longinquz: ꝛ aliud qō ē ꝓpinqū humoꝛibꝰ ꝺuenientibꝰ coꝛpoꝛi. ꝛ aliud est qō hz q̄litatē malā venenosā valde. Et octaua est sūpta ex doloꝛibꝰ: qō est: qz veniūt ad ventrē multi neruī: ꝛ ꝓcipue ad os ei⁹. s. ad illud qō ē superi⁹ ei⁹: q̄ꝛopf sentit sensibi litate forti nocuñtū qō est i eo: ꝛ fiūt ex eo doloꝛes hoꝛribiles pui valde: donec mlti eoꝝ faciūt syncopi. Et Gal. q̄dez loq̄f in doloꝛibꝰ ꝛ dic q; cāe eoꝝ aut sūt sol'o ōtinui tat⁹: aut malicia opl'onis diuerse. ꝛ illud qō accīt ex eis i vētre sīgt egritudiez: ꝛ ē gnātio e⁹ aut ab hūoꝛe mozdica tiuo: ꝛ iste hūoꝛ aut ē choleric⁹ aut acetosus aut salsus: aut ē a malicia opl'onis diuerse in stō: ꝛ ē malicia opl'o nis diuerse vt aggregēt in eo qō calefacit calefcōne forti ꝛ q; infridet infridatōe forti sīl' aut hūectet aut siccet. Et nona ē sūpta ex apatibꝰ accītibꝰ in ventre. apata vo sūt iiij. s. sāguinea: phl'atica: cholerica: ꝛ melica. ꝛ ex eis ēt est qō est cōpositū. ꝛ multotiēs q̄dez oñdunt ista apata sen sui p hō q; ipellūt lacertos q̄ sī supra ventrē. Et decia ē ex mutatōe inspiratōis: venē. n. q̄ in eo est apa aut hūoꝛ in fusus aut mēbꝝ tendit tensiōe multa ꝛ coartat velamē ꝛ extendit ipm: mutaf p illud inspiratio. 28

Et sm pect⁹ ꝛ disnijs ꝛ tussibus ꝛ doloꝛibꝰ adhuc ꝛ eoꝝz que expu unt differentia: opoꝛtet cognoscere in presenti egra.

Super egritudines autez que acci dūt in pectoꝛe opoꝛtet ut signifi cetur p spēs imutatiōis inspiratōis ꝛ tus sim ꝛ doloꝛes accidētes i eo: ꝛ spēs ei⁹ qō expuit ex eo.

Spēs signoꝝ egritudinū pectoꝛis sūt. iiij. vna eaꝝ est mutatio inspiratōis: naz q̄ p dilatōez pectoꝛis ingredit aer: ꝛ p ostrictōez ei⁹ egrediaf vapoꝛ fumosus: se q̄f q̄ infirmaf vt mutent mot⁹ ei⁹: g̃ p illud imutaf ei⁹ inspiratio. Et secūda ē sūpta ex tussi q̄ puenit i pectoꝛe res

doloꝛosa mouet virtus naturalis vt expellat cū tussi. Et tussis q̄dē accit ex cauſ mltis valde: ſed hnō ē boza nūrādi eas. Sz tertia eſt ſūpta ex doloꝛib⁹ accītib⁹ ī pectoꝛe. ⁊ iſti q̄dē doloꝛes ſunt diuerſi. ⁊ ex eis. n. ſūt q̄ fiūt ab egritudine in lacertis coſtaꝝ. ⁊ ex eis ſūt q̄ fiūt ab egritudine in pāniculis pectoꝛ. ⁊ ex eis ſūt q̄ fiūt in pulmone. Et q̄rta ē ſūpta ex ſpēb⁹ ei⁹ qō expuit ex pectoꝛe cū tussi. Et ſpēs ei⁹ qō expuit ſūt multe. Ex eis. n. ē ſputū ſanguis ⁊ ſignificat ſolutōem cōtinuitat⁹ vene. Et ex eis eſt ſputū ſcreatōis: ⁊ h̄ ē ex eo qō ſignificat victoziā phl̄atis. Et ex eo ē qō ſignificat victoziā ſanguis. ⁊ ex eo ē qō ſignificat victoziā cho. ⁊ ex eo eſt qō ſignificat victoziā melie. ⁊ ex eis eſt ſputū ſaniei. et eius etiam ſunt ſpecies multe. ⁊ ex eis eſt quod ſignificat ſputū ventoſi humoꝛis: aut in pectoꝛe: aut quia attrahit ad pectus. 29

Et ſz tracheā arteriā egritudines diſinia ⁊ tussis: ⁊ ſm locū doloꝛ ⁊ ſputum ⁊ uocis leſio innoteſcūt.

Et ſper egritudines accidētes aūt in cāna pulmōis ſignificāt mutatio inſpiratōis ⁊ tussis ⁊ doloꝛ accidēs in loco ei⁹: ⁊ qō expuit ex eo: ⁊ nocumēta accidētia uoci.

Species ſignoꝝ egritudinū cāne pulmōis ſūt. v. Mutatio inſpiratōis ⁊ tussis: ⁊ doloꝛ accīs in loco ei⁹: ⁊ qō expuit ex pānicul⁹ ei⁹ ⁊ cānis ei⁹: ⁊ nocumēta accītia voci. ⁊ Hal. q̄dē tacuit de nūeratione ſpēz ſignoꝝ egritudis pulmōis: qm̄ ipe eſt ītra pect⁹. Et ſpēs ſignoꝝ egritudinū ei⁹ ſūt cōpoſite ex ſignis cānaliū ei⁹: ⁊ ex ſignis egritudis pectoꝛ. Et q̄nq; quidez accit ex aſpatib⁹ pulmōis mutatio coloꝛis maxīe faciei: ⁊ cū doloꝛe accīte in eo ſentit guitas in eo qō ē iter ſpatulas: ⁊ ſe quit cū malicia inſpiratōis etiā tuſſis: ⁊ ſputū ſpumoſū ē ꝑpuz ei. qō ē: qz ex eo qō expuit ex pectoꝛe aut ex cānalibus ei⁹: nō ē aliqō ſpūoſū. Et tacuit Hal. ēt de nūeratiōe ſpēz ſignoꝝ egritudinū renū: ⁊ ſpēz ſignoꝝ egritudinuz inteſtinoꝝ pp duas res. Dzeuit vna ē aſſimulatio baruz ſpēz in ꝑn⁹ rei. ⁊ altera ē qz ſūt ītellecte ex opatōib⁹ eoꝝ: ⁊ ex eo qō ꝓcedit ex eis ⁊ loc⁹ doloꝛis ⁊ aꝑatibus ⁊ alijs. Urina. n. ⁊ qō egredit cū ea ſignificat ſuper inteſtina. Et Hal. quidē colligit ſigna egritudinū ei⁹ qō remāſit ex mēbris interioꝛibus in ſumma vna. 30

Ꝓ Roꝑtionaliter uero ⁊ in oībus alijs ptib⁹ ex tumoꝛe et doloꝛe et leſiōe opationū ampli⁹ ⁊ egōnū differē tijs cognitiōes erūt.

Et ſm hāc ꝓꝑtiōem ſunt ſignificatōes ſub egritudies reliquoꝝ membꝛoꝝ ex grossitudine ⁊ doloꝛe accidentibus in eis: ⁊ ex nocumētis accidētibus opatōibus eoꝝ ⁊ ſpēbus eoꝝ que ꝓcedūt ex eis.

Iſte canō cōis ē ī ſignificatōe ⁊ cognitōe egritudinū mēbꝛoꝝ interioꝝ: ⁊ qōcūq; ē ex eis ē ſpēs ſignoꝝ egritudis: cui⁹ cā; iā narrauit ⁊ enūerauit ⁊ qōcūq; ē cū eiſdē de quo tacuit. ⁊ iſte canō ſumpt⁹ eſt ex. iiij. ſpēb⁹. quaꝝ ꝑma eſt gſſitudo: ⁊ ſecūda doloꝛ: ⁊ tertia nocumēta accītia opatōi mēbꝛi: ⁊ q̄rta ē ex eis q̄ ꝓcedūt ex eis. Et manifeſtū ē ex iſtis. iiij. q⁹ in eis ē neccia ſcia triū rez. quaꝝ ꝑma ē ſcia mēbꝛoꝝ ꝑ anatomiā. ⁊ ſecūda ē ſcia opationū eoꝝ. ⁊ tertia ē cognitio iuuamētoꝝ eoꝝ. ꝑ cognitōem aūt mēbꝛoꝝ ꝑ anatomiā ſciūt ſcie eoꝝ et q̄ cōtinuāt cū eis ⁊ cōicāt cū eis: ⁊ q̄ veniūt ad ea ab alijs: ⁊ ſmone abſoluto vniuerſali ſciūt ꝑ anatomiā fozme et ſit⁹ eoꝝ: ⁊ q̄ntitates ipoꝝ: ⁊ nūer⁹ eoꝝ. Et ingredit ī nūero eoꝝ illud qō venit ad ea ex venis ⁊ etiā arterijs ⁊ nernis: ⁊ reliq̄ q̄ ſunt in eis. Cognitio aūt opationū mēbꝛoꝝ et iuuamētoꝝ eoꝝ ē neccia: qm̄ vnūqōq; eoꝝ eſt creatū ꝓp opatiōem ſuā ꝓꝑam. Et opationū eius ſunt iuuamēta q̄ currūt curſu arboꝛis illi⁹ opatōis. Quz g̃ mutat iuuamēta ſignificat mutatōem mēbꝛi: ⁊ ſilr qn̄ mutat opatio ſignificat mutatio mēbꝛi. Et multotiēs q̄dē ſūt vni mēbꝛo iuuamēta multa. quoꝝ q̄dā ſūt ꝓꝑa: q̄dā cōioza: ⁊ q̄dam anterioza: ⁊ q̄dā poſterioza. Et nō ē poſſibile vt ſit membꝛo vni nūero pl⁹ opatōe vna nūero. Cerebꝝ. n. q̄uis ſit mēbꝝ vnū ⁊ ſint ei opatōes multe diuerſe: tñ ꝓtes ei⁹ nō ſunt vne nūero: ⁊ q̄ntitas nūeri eaꝝ ē ſm q̄ntitatē nūeri ꝑtiū opationū eaꝝ. Et ſilr cor ⁊ arterie dilatāt⁹ ꝑ ſpēz villoꝝ: ⁊ q̄eſcūt ꝑ ſpēz tertiā villoꝝ. qō ē: qz vnaq̄q; arteriaꝝ hz duas tunicas: ⁊ inueniūt⁹ in ea ꝑ anatomiā villi ꝑ lōgitudinē: ⁊ villi ꝑ latitudinē: ⁊ villi poſiti ſm trāſuerſuz. ⁊ corꝑ⁹ cordis toti⁹ eſt cōpoſitū ex iſt⁹ ſpēb⁹ villoꝝ. vnaq̄q; ergo opationū ſingl⁹ariū numero: efficit mēbꝛuz ſingulare numero. Intellige ergo totū illud ⁊ ſcies ex eo locum nocumēti ipſius. Et Galien⁹ quidē determinauit partes huius canonis ⁊ dicit: 31

Ex tumoꝛib⁹ qdez ꝑter nām ut in phlegmonib⁹ ⁊ ſclirosi ⁊ inflatiōibus ⁊ heriſipilis inſpiciēdum eſt.

Et ubicūq; i coꝛpe ē groſſitudo ꝑ trāſiēs quātitatē nālē oꝛ ut ingram⁹ an ſit ex aꝑate ca. aut ex aꝑate gui ouro: aut ex molli inflāte.

Apoſtema calidū aliud eſt ſimplex ſic aꝑa factū de ſanguie noiatū phlegmō: ⁊ aꝑa ca. noiat⁹ herisipila. ⁊ aliō ē ꝯpoſitū ſic ſpēs carbūculi: ⁊ ingrediūt⁹ in eo oēs puſtule ca. ipe. n. ſūt ītrātes ſub itētōe aꝑat⁹ ca. Et iſt⁹ q̄dē puſtulis ſūt noīa mlta: ſic ignis ꝑſic⁹. ⁊ variola ⁊ formica ⁊ foꝛūculi: ⁊ alie ex puſtul⁹: ⁊ variole ⁊ morbill⁹ ē ꝓꝑtas aliq̄. qō ē: qz ipſi currūt curſu criſuz malaꝝ: qm̄ añcedit eos fe. putrida ⁊ ocluſa. i. ſinocha oꝛi nua. ⁊ nā q̄dē expellit totā ſupfluitatē ad ſupficiē coꝛpis ⁊ gnānt⁹ ex ea variola ⁊ morbill⁹. In phlegmōe aūt ⁊ herisipila ⁊ carbūculo ⁊ q̄ currūt curſu eoꝝ fe. ſeq̄t⁹ oēc cōplex vigō ſupfluitat⁹ in eis. Et egyptij q̄dē noīant carbūculū ſicaſen. Et aꝑa gue dnz aliō ē c⁹ gnātio eſt ab būore remlico ⁊ noīat⁹ ſclirof. ⁊ aliō ē c⁹ gnātio ē a phlate viſcoſo caſeato: noīat⁹ cācer. ⁊ aliō ē c⁹ gnātio ē a phlate viſcoſo caſeato: ſic nod⁹ ⁊ ſcrophule. Et egyptij noīant ſcrophulas vēru alteguiā. i. caſeatū. Aꝑa aut molle. i. inflatiū ē duob⁹ modis. vnū eoꝝ noīat⁹ inflatio: ⁊ alterꝝ noīat⁹ atheleigi. Et ſūt eis ſpēs mlte diuerſe: ſic puſtule noīate aſſen ⁊ filie noctis: ⁊ iſta gnānt⁹ ex phlate ſubtili ca. aut ſalſo aut alteri⁹ ſpēi cui ꝺmiſcet⁹ cho. pua. ⁊ ex ſpēb⁹ ei⁹ ſūt reliq̄ inflatōes cū qb⁹ ē pulſatio. ⁊ tu q̄dē potes cogſcē nām aꝑat⁹ ex coloꝛe ei⁹ ⁊ doloꝛe: ⁊ ſe. ꝺcomitāte ipm: ⁊ ex velocitate motꝰ ei⁹ ⁊ tarditate ei⁹ ⁊ tactu ei⁹ ⁊ ex ꝺpſitōe ſup ipm cū digit⁹: ⁊ pōne nole ſup ipm. ⁊ iſta q̄dē aꝑata q̄nq; ꝺponūt

adinuicē:q̄re generāt in corpe spēs multe apatū:quoꝝz aliud cōpositū est ex sanguīe ⁊ cho.⁊ aliud ex sanguīe et melā:⁊ aliud ex sanguine ⁊ phlate: ⁊ aliud ex phlate et cho.⁊ ex ist⁹ apatib⁹ ꝯpositꝰ ē cui nomē ē sīc adubellati ⁊ eritura:⁊ ex eis est cui nō ē nomē. ⁊ fm hāc silitudinē ē fmo in relīs eoꝝ.Et māifestū ē ꝙ generat in mēbꝛ inteꝛioꝛib⁹ ex istis apatib⁹ silr ei qō generat i mēbꝛ appētib⁹ verūtn̄ qōdā eoꝝ facit accelerare mortē patiēti ipm ꝓpē nobilitatē mēbꝛoꝝ interioꝝ ⁊ vehemētiā fe.⁊ dolozis.⁊ qōdā eoꝝ fit spacios⁹ ⁊ ꝓpat ei⁹ curatio: ⁊ diuersificātur noīa apatū:⁊ ꝓp noīa ñbꝛoꝝ.Qōdā nāq; noīat pānari tiū ⁊ ē illō qō egredit sub vngue:⁊ qōdā eoꝝ noīat pipleumonia ⁊ pleures ⁊ epaticū ⁊ splenetic⁹ ⁊ apa renū. Et q̄ busdā eoꝝ sunt noīa ꝓpa:sīc nomīat apa cerebꝛi:aut apa pāniculoꝝ ei⁹ carabit⁹ aut firsen.i.phrenes:⁊ sīc nomīat pleuresis asosati:⁊ sicut noīat apostema velaminis.i.dia phragmat birsen:⁊ sicut noīat apostema carnis mollis thabanri.⁊ fm hoc exemplū in relīs eoꝝ. 32

Dolores uero fm quem incūbunt locuꝝ:aut cōtinuitatis solutiōeꝝ: aut altratiōes subitas ostēdūt. Soluitur igit cōtinuitas incisiōe ⁊ comestiōe .i.corrosiōe ⁊ fractura ⁊ tensiōe. Altera uero sba caliditate frigiditate siccitate ⁊ humiditate.

Dolores autē ubicunq; sint in corpore fixi:aut significāt solutiōem continuitatis:aut mutatiōem multaꝝ accidētez subito. Continuitas uero solui incisiōe corrosiōe ⁊ tēsiōe ⁊ scissura ⁊ sba mēbꝛi mutat caliditate frigiditate siccitate ⁊ humiditate.

Iste sermo facit fidē:expōnis ptis secūde canonis cōis in extractōe egritudinū membꝛoꝝ interioꝝ:⁊ est intellect⁹ ex expōne nostra ꝓterita. quod ē: ꝙa scissura est speciēs rupture:⁊ algae.i.obtusio sunt spēs attritōis.⁊ attritio est ex spēb⁹ solutōis cōtinuitatis:cōpositꝰ ex incisiōe impfecta:⁊ ex tensiōe ⁊ scissura ⁊ noīant oēs gabaen:⁊ accidūt aut ex obtusione ⁊ casu: aut pcussiōe cū ligno aut lapide: aut qō currit bꝰ cursu. Solui ē in eis ptes villoꝝ mēbꝛi algaben solutōe non appēte sensui.⁊ mutatio subē mēbꝛi p calorē ⁊ frig⁹ ⁊ siccitatē ⁊ humiditatē est malicia ꝯplonis diuerse. 33

Nocetur autem ⁊ operatio: aut leuiter: aut mediocriter: aut omnino non fit.

Et nocumētū accides in opatione est fm unū triū modoꝝ:aut ita ut debilitet:aut ita ut mutet a pte sua: aut ita ut destruatur.

Debilitas opatōis est sicut malicia digōnis absq; corruptōe ciboꝝ:sed ita vt mutet a pte sua est sicut quꝝ resoluit stomach⁹ illud qō pcēit ad ipꝝ de cibis:⁊ facit ipm aut acetosum aut chicatū.i.illi⁹ odoris cui⁹ sunt pisces aut fumosum. sed si ita ē vt destruat est sicut si egredianꝰ cibi crudi fm dispōem suā in quib⁹ stomach⁹ nō opat⁹ est paꝝ neq; multū.⁊ fm hāc silitudinem est sermo in opatōe cuiusq; mēbꝛoꝝ interioꝝ ⁊ apparentiū. Et Gal.quidē exquisite pscrutat⁹ est doctrinaꝝ illi⁹ in libro suo de morbo ⁊ accidēte. 34

Quecūq; uero egrediūt:hec qdez ut pticule eoꝝ que patiūt: hec uero ut in ipis cōtēta fm naturā.

Res autē que effluūt ⁊ procedunt ex eis: alie sunt que sunt ptes mēbꝛoꝝ in quibus sunt lesiones: ⁊ alie sunt que sunt supfluitates: ⁊ alie sunt res comphense in eis natura.

Procedūt de mēbꝛi ⁊ effluūt res multe diuerse ex quib⁹ sunt q̄ sunt nā:⁊ ex eis q̄ sunt per accns. Ille aūt que sunt nā sunt sicut egestio ⁊ vrina: ⁊ vapoꝛ egrediēs ex poris corpis:⁊ p inspiratōem. Illa aūt q̄ sunt p accns sunt ea q̄ egrediūt ex istis. Iste enī vapoꝛ signīficat p odores suos illud qō est in corpe:qꝛ aliud est cui est odoꝛ bon⁹:⁊ aliud ē cui ē odoꝛ fetid⁹:⁊ aliō ē cui ē odoꝛ horribilis:sicut est ille q̄ appꝛ ex titillicd.i.sub ascellis:⁊ appitio hoꝛ odoꝛ i sudore ē mānifestioꝛ.Et Gal.qdē diuisit illō qō ꝓcedit i corpe i tres ptes. Prima eaꝝ ē illud qō ē ptes mēbꝛoꝝ.Et nos qdē videm⁹ illō i mlti egritudinib⁹ sīc qō egredit cū sputo ⁊ tussi aliqd ex pānicul canalis pulmōis i vlcere pulmōis ⁊ vlcē cānal ei⁹: et sīc qō egredit ex ptib⁹ intestini i vlcerib⁹ intestinoꝝ cū egone Secūda est illud qō est supfluitas in mēbꝛis:sicut vrina in renib⁹ ⁊ vesica:⁊ egestio in itestinis.Et manifestū ē ꝙ nō ē possibile in egritudīb⁹ hoꝝ mēbꝛoꝝ vt supfluitates iste salue egrediant:verūtn̄ associat eis qō significat eoꝝ egritudines:sicut lapis ⁊ sanies:⁊ acozatbiā.i.mucillago ⁊ spēs supfluitat ⁊ putredis:⁊ spēs vermiū.Et egrediūt in egritudinib⁹ factis i pectoꝛe species sputi:⁊ in egritudinibus fact in cerebꝛo: ⁊ i egritudinib⁹ factis in epate:sicut descensiōes similes loture ⁊ reliq̄ species solutōis epatice.Et tertia est qō est comprehensū in mēbꝛis natura: sicut sanguis cōprehēsus natura i venis:naꝝ qñ ipse egredit significat solutionē cōtinuitat in vena.⁊ fm hoc exemplū est fmo in vnoquoq; eoꝝ. 35

Ostensionez propam unūquodqz faciet.

Et unaqueqz harū specierū significat rem propam.

Significauit p istas spēs res q̄ttuoꝛ: q̄ sunt spēs canonis: ⁊ sūt ille:eiusq; quaꝝ determiationuꝝ ꝯpleuit vnūquodq; particularū eoꝝ: significat egritudinez ꝓpam aut aliquā partiū egritudis. 36

Dictū est autē de huiusmodi oīb⁹ amplius impatietiuꝝ locoꝝ negocio:nullo hoc in artē pus redigēte aut perfecte assignāte. quēadmodum igit aliud nihil eoꝝ que inceperunt perfecerunt ueteres.

Et iam locuti sumus in omnibus istis rebus sermonē amplioꝛē isto in libro meo in locis volētibus: sed nō

ꝓcessit nos aliqs ad incedendū in illa intentiõe per uiam bonā cõpendiosam ꝑam: neqz cõsecut⁹ est in illa finem: sicut nõ est consecut⁹ etiã in aliqua intentionū aliquis antiquoꝝ: ueꝝ incepunt eas ⁊ nõ compleuerũt ipsas.

Docutus est Hal. in libro cognitiõis egritudinū membroꝝ patientiũ in egritudinib⁹ cuiuslꝫ mẽbroꝝ interioꝝ sermonẽ in multo cuiuslꝫ subtiliter: ⁊ perscrutat⁹ est doctrinã signoꝝ cuiuslꝫ egritudinis ex egritudinib⁹ membroꝝ: ⁊ perscrutat⁹ est in residuo eius doctrinã canonis in signis cuiuslꝫ egritudinis mẽbroꝝ. Et quia nõ intellexit Rasis illud putauit ꝙ Hal. abbreuiauerit ⁊ dimiserit egritudines quaꝝ signa nõ docuit: ⁊ dixit in determinatõe sua qua determinauit estimatõem suã quã habuit de intentõib⁹ libri Hal. in membris passibilib⁹: ꝙ Hal. dimisit ⁊ nõ docuit oia signa: ⁊ ꝙ oz vt noiet liber ei⁹ cognitio egritudis quozũcũqz mẽbroꝝ patiẽtiũ: ⁊ nõ ꝓcepit ꝙ Hal. fuerit ꝺtent⁹ in eo ꝙ dimisit in canonib⁹ suis quos docuit in eis vt excitet discipul⁹ in inueniẽdo illõ ꝑ illos canones. significauit q̃ ī se ipo artẽ ⁊ nõ indiguit intẽtiõe ꝺsideratõis ī li⁹ h. ⁊ h̄ est lucꝝ magnũ ꝙ meret Hal. maximã laudẽ: ⁊ ꝺsequẽt Rasiz in vituperatõe per hoc ꝙ suo malo intellectu tetigit Ha. ⁊ manifestũ est ex sermone Hal. ꝙ ipse est ꝺplẽs doctrinã artis medicine: ⁊ nos iaz explanauim⁹ illõ ī libro nostro quẽ noiauim⁹ in doctrina artis medicine. 37

Egrotatiũ quidem corporꝝ ex illo negotio discere oportet cognitiones. Egrotatinoꝝ uero ⁊ sanãdoruz ex pñti sunt facultate.

Et iam conuenit tibi ut accipias signa corporꝝ que iam sunt egra ex illo libro: sed signa corporꝝ que iaz ꝓxima sunt ut infirmẽt aut ut sanentur: oportet sumere ex isto libro.

Qum in egritudinib⁹ manifestis cadentib⁹ sub visu ⁊ tactu nõ sit necessariũ edere libꝝ quo sciãt signa eoꝝ abscindit Hal. sermonẽ: ⁊ finiẽdo dicit ꝙ liber eius in cognitõe passionū membroꝝ interiorum sufficit in cognitõe signoꝝ egritudinū. quod est: ꝺa qui studet in eo scit etiã signa egritudinū membroꝝ apparentiũ: ⁊ residuũ sermonis eius est intellectũ: ⁊ ipse cõplebit expõem eius in eo quod futuꝝ est. 38

Et quidẽ que sunt signa egrotatinoꝝ in medio ꝑm formam eoruz sunt que sanis ⁊ egrotãtibus acicdũt: ꝑm nãz qdẽ oia sanis insunt: ꝓter naturã uero egrotãtibus inquãtũ egrotãt.

Et signa corpũ q̃ appropiquãt ad hoc ut infirmẽt sunt media inter illud quod accidit sanis: ⁊ illõ quod accidit infirmis. omia eni que inueniunt in sanis: currũt ꝑm rem naturalẽ. ⁊ oia que inueniũt in infirmis ex uia qua sũt infirmi: sũt ꝑm cõtrariuz rei nãlis.

Ostẽꝫ ꝓcessit Hal. ⁊ docuit signa que accidunt sanis ex nocumẽtis currentib⁹ ꝑm rem naturalem: ⁊ docuit signa que accidũt infirmis ex nocumentis currentib⁹ ꝑm cõtrariũ rei naturalis: docet in hoc sermone ꝙ signa que significãt ꝙ corpus appropinquat ad hoc vt infirmẽt sunt media inter illa. ſ. sunt pmixta: sunt ex signis sanoꝝ ⁊ ex signis egroꝝ. 39

In medio uero his sunt declaratiua egritudinuz. Quedam ex genere existẽtia eoꝝ que sunt scõm naturam: sed in quantitatib⁹ aut tẽpibus pmutata. Quedam uero ex his q̃ sunt ꝓter naturã quidẽ sed minora his que in egritudinibus sunt.

Signa autez corporꝝ que appropiãt egritudini sunt ꝑm termios in eo quod est iter illa ⁊ ista. Et ex his eni sunt que sunt ex genere rerum naturaliũ: uerũtamẽ permutãtur in quantitatibus suis: aut in suis dispositõibus: aut in horis suis. Et ex eis sunt q̃ sunt ex genere rerũ que egrediũt a nã: uerũtamẽ sunt minora ⁊ magis diminuta: q̃z ea que accidũt in infirmitat⁹.

Hec ẽ expõ signoꝝ corpũ q̃ appropiquãt infirmitati. qõ ẽ: qz sũt pmixta ex signis sanitatis ⁊ ex signis egritudinis. ⁊ ex signis qdẽ sanitatis tũc qñ pmutant signa ista ab eo ꝑm ꝙ sunt: aut in q̃titatib⁹ suis: ita ꝙ addũt aut minuũt aut in qualitatib⁹ suis: ita ꝙ pmutant eoꝝ dispões nãles ad illõ qõ egrediẽs ẽ a nã aũt in horis suis: ita vt pmutent horꝝ signi vni⁹ cui⁹ exẽplũ ẽ vt ãtecedat appetit⁹ cibi aut tardet. Ex signis aũt egritudis q̃ ex istis signis appet aliq̃d in corpe sano: tũc in ꝑ° apparitõis ei⁹ q̃titas est pua: ⁊ vtus ei⁹ est debilis. deide addit: ⁊ significat ꝓpinq̃tatẽ casus corpis in egritudinez: et quãdo compleꝫ cadit corpus in egritudinẽ. 40

Et ꝓpter hoc ⁊ dispositões he corpoꝝ q̃cũqz egrotatiua esse uidentur: neutroꝝ sunt: ⁊ declarantia uero ipsa signa. Primo quidẽ hec sanitates designãt: secundo uero egritudines. ⁊ fiunt eadem signa ꝑm primaz habitudinem ⁊ sana: ⁊ egra: ⁊ nuutra.

Et silr est dispositio corporuz que appropiquãt egritudini ipi ex dispõnib⁹ que nõ ꝓportionãt ad sanitatẽ: neqz ad egritudinẽ. ⁊ signa etiã significãtia ipsum: nõ significãt in primis nisi illaz dispõem: deinde significãt modo

secũdo egritudines. fit ergo unũ signũ in compatõe ad aliqđ ex signis ꝑter aliquid ex signis que nõ significãt sanitatem nec egritudinẽ.

Iam q̃dẽ fuit dispõ que nõ ꝓportionat: neq; ad sanitatẽ neq; ad egritudinẽ triũ spẽrũ. Et signa corpũ q̃ appropinq̃nt egritudini sũt sig̃ b⁹ dispõnis. neĉe ẽ g̃ vt sint ẽt spẽs signoꝝ corpũ q̃ appropinq̃nt egritudini tres. ꝛ b̃ q̃dẽ sig̃ sũt: aut pmutatio signoꝝ sanitat̃: aut dinutio signoꝝ egritudis: ꝛ debilitas eoꝝ. g̃ significatio bozũ signoꝝ diuersificat ꝑm cõpatõem eozuꝫ ipsa nãq; qñ cõpanť ad sanitatẽ significãt eã. ꝛ quãdo companť ad dispositõem mediã significant ipam modo alio. ꝛ quãdo cõpanť ad egritudinẽ significãt eã. 41

In eo quidẽ q̃ iam existẽtẽ dispositõem demonstrãt neutra: in eo uero q̃ futurã declarãt egra.

Et ex signis que significant egritudinẽ ex uia quidẽ qua significant dispõem que est in corpe: nõ significabãt sanitatẽ neq; egritudinez. Et ex uia q dẽ qua significãt dispõem q̃ fiet post: significant egritudinẽ.

Signa que significãt corpus esse ꝓpinquũ egritudini: ipsa quidẽ in ꝑmis significant dispositõem ꝓsentẽ in corpore: quare est significatio eoruꝫ ꝓsentis supra dispositõnem mediam: ꝛ significatio eorũ futura super egritudinẽ que erit. 42

Cõm uero eandẽ ratiõem ꝛ que cũq; apparẽt i egrotãtibus signa salutis: dicẽtur quidez sana eo q̃ futuram sanitatez denũcient. Dicenť uero ꝛ egra inquãtũ egritudinẽ existẽtẽ ostẽdunt. Et manifestuz est quidem q̃ si utrozũq; sunt declaratiua: dicenť neutra ꝑm unũ aliquod significatozuz neutrozum uoce.

Et ꝑm hanc ratiocinatõem etiam signa que apparẽt in infirmis ꝛ significant euasiõez dicit q̃ signa sunt salutis: quoniã ipa indicant sanitatẽ que fiet in eo qđ est post. ꝛ dicit etiaz q̃ ipsa sunt signa egritudis ꝓꝑtea q̃ significãt egritudinẽ ꝓsentẽ. ꝛ quãdo significãt duas dispositiões: tunc sunt ex signis que non proportionãtur ad sanitatem ꝓprie: neq; ad egritudinẽ ꝓꝑe ꝑm aliquem modozuz quos significat hec dictio scilz ꝑmo noster: nec sanitas nec egritudo.

Signa que appent in infimis ꝛ significãt euasionẽ sic̃ signa digõis ꝛ vehemẽtie ⁊tut⁊ ꝛ tolerãtie ei⁹ significãt duas dispõnes. vna eaꝝ est q̃ significatio eaꝝ est ꝓsens sup egritudinẽ: ꝛ significatio eaꝝ futura est sup sanitatẽ. qñ ergo significãt sup infirmitatẽ ꝛ sup sanitatẽ simul: tũc sunt ex signis vni⁹ modoꝝ dispositõis que non est sanitas neq; egritudo. 43

Nihil uero mirandũ est eadem signa tres habere rationes in differentibus habitudinibus: ꝛ sana: ꝛ egra ꝛ neutra dici.

Et non est mirũ si signuz ꝓportionetur ad istos tres modos per cõparatiões diuersas ꝛ dicat q̃ est signuz sanitatis ꝛ signũ egritudis: sed ꝛ signũ neq; sanitatis ꝓprie: neq; egritudinis ꝓprie.

In signis digestiõis cõplete sunt significatiões tres. Una earũ est: q̃ ipsa significãt egritudinez ꝓsentẽ. Et secũda est: quia significãt sanitatẽ q̃ fiet in ꝑmo. Et tertia est: quia significãt dispõnem que neq; est sanitas neq; egritudo. ꝛ ꝑm hoc exẽplũ est ratiocinatio omis significãtis significatões diuersas ꝛ ꝓportiões diuersas. quod est: quia nõ est mirũ si signũ vnũ significet ꝑ compatões diuersis res diuersas. 44

Cõm uero altez significatũ que cũq; ex egritudinib⁹ ꝙualescẽtib⁹ insunt signa dicim⁹ neutra scõz q̃ arbitroꝝ: ꝛ ea q̃ sũt in senectute. hac igit rõe oia sb̃ ꝑtes cadũt intellect⁹ ꝛ rõnes.

Et dicim⁹ ꝑm intetõnem aliã ꝑter hãc intẽtiõem q̃ signa q̃ inueniũť in corpe q̃ morãť ab egritudie sunt ex signis q̃ nõ significant sanitatẽ neq; egritudinẽ: ꝛ silr signa q̃ inueniunť in corpibus senũ. ꝛ oia signa ista ꝓportionãtur diuersis ꝓportiõibus.

Intẽtio illa ẽ intẽtio in q̃ nõ sũt signa significãtia egritudinẽ ꝓsẽtẽ: sed significant aut egritudinem ꝑteritã sicut signa inuẽta in corpib⁹ ꝙualescentiũ: aut dispõem aliã sicut signa que inueniũť in corpibus senũ significãtia debilitatẽ caliditat⁊ innate ꝛ vicoziã frigoris ꝛ siccitatis sup membra radicalia. 45

Quecũq; uero signa ꝓfecte sanis i sũt sb̃ sola sanoꝝ cadũt cognitõe.

Signa aũt q̃ inueniũť in corpibus sanis in q̃b⁹ nõ ẽ egritudo nõ ꝓportionať nisi ad sanitatẽ.

Hoc intellectum est supra. 46

Et quecũq; egrotãtib⁹ nõ sunt manifestãtia futurã sanitatẽ: sb̃ sola ꝛ hec egroꝝ cadũt cognitõe.

Et ſigna que inueniũt in infirmis: et nõ indicãt ſanitatem futuram: ipſa etiam non proportionãtur niſi ad egritudinem tm̃.

b Hoc eſt intellectũ et expoſitum. 47

d Et his quidem deinceps dicetur.

e Et dicent iſta in eis que ſunt poſt.

q Quia ipſe reiterabit rememoratõem ſignor egritudinis in eo quod futurũ eſt. 48

Fiatur uero egritudinis ſigna p noſtica pcurramus prius duplici uero exiſtente eorũ differẽtia.

e Et dicam⁹ in primis ſigna que indicant egritudinẽ futurã: et iſtorũ ſicut diximus ſunt due ſpecies.

Quilz ſignorũ ſpecies ſanitatis quãdo permutat: et ſpecies ſignor egritudinis quando eſt magis diminuta et debilior. 49

Egrediamur por quãtitatibus aut qualitatib⁹ aut tẽpibus nõ ipis, pprijs formis pmutata ab his que ſunt ſm naturam.

e Et dicam⁹ in pmis illud ſignuz qõ ex eis non eſt pmutãs rẽ nãlẽ niſi in quãtitatib⁹ et diſpoſitõibus et i horis nõ in ipis generibus eius.

v Vult ſignia ſanitat. ipſa nãq; i generib⁹ ſuis fiũt ſignificãtia ſanitatẽ: et pmutatio eor in quãtitatibus ſuis aut in ſuis diſpoſitionib⁹ aut in horis ſuis ſignificant egritudinẽ que accidit. Et Galien⁹ ꝙdez numerat ea ſm ſemitam exempli et dicit: 50

Velut orexim ciborũ intenſaz aut remiſſam: aut que non ſcõm tempus conſuetum fit.

e Si ſit cibi appetitus additus aut diminutus: aut pertrãſeat horaz in qua currit cõſuetudo ut moueatur: aut declinet ad cibos cũ quibus nõ currit conſuetudo.

d Declinatio eius ad cibos cum quib⁹ non currit conſuetudo: eſt mutatio eius in diſpõnibus ſuis: et reliquũ ſermonis eius eſt intellectũ. 51

Vult nõ ſm cõſuetam ciborum egeſtionẽ ſuperfluor: ſed ſm egeſtionem eſce pauciorez aut plurimorũ aut humidiorũ aut duriorũ.

Et ut ſint ſupfluitates cibi que pcedunt pauciores quãtitate aut plures ea: aut leuiores aut duriores.

d Diminutio eaz aut ipaz multitudo eſt eaz pmutatio in quãtitate et eaz lenitas: aut duricies ipſarũ ẽ earum pmutatio in qualitate. et dimiſit ſermonẽ ſuũ in horis ſuis quoniã eſt manifeſtũ. quod eſt: quia egrediũtur ante horã cõſuetudinis quãdo ſunt plures et leuiores: et tardat eaz exit⁹ qñ ſũt pauciores aut duriores. 52

Ita uero et humidor ſuperfluorũ indigentia aut abũdãtia pter naturã: aut colorꝭ aut cõſiſtentie permutatio: aut temporis euacuationis.

Et ſimiliter etiã eſt in diminutiõe ſupfluitatũ humidarũ et additiõe earũ mutatiũ rem nãlem: aut mutatio colorꝭ earũ aut eſſentiarũ earũ: aut horarum euacuatiõis earũ.

Supfluitates humide q̃ ſunt nã ſũt vrina et reliq̃ que deſcendũt cũ ea. vrina enĩ pmutat in quãtitate ſua et minuit: aut addit et pmutat in q̃litate ſua: et mutat colores ei⁹ et eentie ei⁹: et pmutat i horꝭ ſuis: et egredit in horis ſuis diuerſis. et vnũq̃q; iſtor qñ non currit ſm cõſuetudinẽ indicat egritudinẽ: qñ ſignificat cauſam in corpe facientẽ neceſſariã mutatõem ei⁹. 53

Et uigilie et multus ſomnus: aut in tempore nõ cõſueto: ſcõm hoc uero et ſupfluitas: aut amplior aut minor: aut calidi aut frigidi cõcupiſcẽtia preter cõſuetudinez: quẽadmodũ et circa uenereorũ uſum immẽſurata et non ſm tempora concupiſcẽtiaꝭ: et ſudores plures q̃z oporteat aut pauciores: aut pigricia ad motiõem: aut tentantibus moueri aggrauatio: aut diſſolutio maxima et ualida: menſtruorũ etiaz retentio: aut amplior aut minor euacuatio. Sic uero et que per emorroidas: ſed et ſcõm eũdem cibum et potũ non ſimilis ei que prior fuit delectatio: cognitio eſt future egritudinis. Similiter et intellectus hebetudo nõ ſcõm naturã aut obliuio in nõ conſuetis: aut fantaſtici ſomni magis q̃z prius: et ſiquidem auditus et odoratus et uiſus hebetiores et infirmiores. Et ſimpliciter dicere eſt q̃ cunq; ſcõm naturaz ſunt: hec quidem aucta: hec uero diminuta: hec uero tẽporibus quibuſdã: aut quãtitatib⁹ permutata: et corpis tumor et minor et maior factus: et rubicũdior aut albior aut liuidior aut nigrior. Et eructuationes et ſternutatiões et uentoſitates plures

hec uero oblõga: hec qdē gracilia: hec uero grossa ⁊ ꝓteruolare oia uidēt.

In uisu autē sicut qñ imaginatur homo quia uidet ex rebus nigris aut tenebrosis: aut similib⁹ iudico ⁊ citrinis ⁊ rubeis: q̄sdā rotūdas: ⁊ q̄sdā lõgas: ⁊ quasdā minutas puas: ⁊ q̄sdā grossas: ⁊ imaginātur ei omnia quasi uolantia.

Isti colores significāt chimos corpis vincētes: ⁊ sumit̄ ex vnoquoq; eor significatio ꝑpa sicut sumit̄ ex sapoꝛib⁹ ⁊ odoꝛib⁹ ⁊ vocib⁹. 62

Cõm tactū uero qñ inequalitas quedā aut spissitudo aut grauitas aut tensio aut stupida aut dolēs dispõ appet ꝑm totā habitudinē.

In sensu aũt tact⁹ qñ sentit hõ diuersitatē ⁊ agitatõez aut spissitudinē aut grauitatē aut tēsiõem aut alteratõem in corpe suo toto.

Am determinauit Ba. istas dispositões in libro multitudinis: ⁊ ego itero determinatõem ꝑmonis ei⁹ in signis sumpt̄ ex mutatõe sensuū modo altero. Dico ergo in sensu gust⁹ qñ non comedit cibū aliquē ⁊ sentit sapoꝛē: tūc ille sapoꝛ significat chimū malū qui mouet̄ in corpe ei⁹: tūc si est ille quē inuenit amar⁹ significat cho. ⁊ si est acetosus significat melancholiā aut pblegma acetosū. Et dīa inter vtraq; ē q̄ cū pblegmate acetoso ē supfluitas humiditatis in lingua: ⁊ cū melancholia siccitas. ⁊ si ē salsus significat pblegma salsuz: ⁊ si ē dulc̄ significat sanguinē: ⁊ si ē acut⁹ significat cho. aduſtā: ⁊ si ē pūtic⁹ significat melācholiā. In sensu vo odoratus qñ nō ē pñs hōi aliq̄d cui sit odoꝛ: ⁊ aeris cōtinētis odoꝛ nō mutat̄ ⁊ inuenit hūc odoꝛē: tūc ipe significat chimū malū q̄ mouet̄ i corpe suo. Odores ḡ fetidi significāt chimū putridū: ⁊ acuti significāt acutū: boni significant chimū laudabilē. Uerū etiā in sensu audit⁹ qñ nō sit pñs vox extrinsec⁹ neq; sonit⁹ ⁊ sētit hō vocē aut strepitū aut sonitū: tūc illō ē significatio vaporis chimi mali i capite suo. In sensu aũt visus colores nigri ⁊ tenebrosi significāt chimū nigr: ⁊ silēs indico significāt chimū silēz: ⁊ citrini chimū chol. ⁊ rubei sanguineū. Et imagies q̄ videt̄ in oculo ⁊ diuersificāt eaz figure ꝑm illō qō formāt̄ i hūiditate grādinea de vapoꝛe q̄ aggregat̄ in foꝛamie vuee: ⁊ videt̄ qdā eaz rotūde: ⁊ q̄dā eaz lõge: ⁊ foꝛtasse fūt figure quoꝛūdā aialiū: sic̄ muscaz ⁊ cimicū: ⁊ ꝑmone absoluto imagines subtiles significāt chimū subtilē: ⁊ gsse significāt chimū gssuz. In sensu aũt tact⁹ accidūt oēs spēs lassitudis facte: ex seipis: ⁊ sūt lassitudo vlcēosa: ⁊ lassitudo exterēsiua: ⁊ lassitudo apostēosa. ⁊ vnaq̄q; spēz etiā lassitudis accīt a multitudie i corpe: ⁊ h̄ mltitudo ḡuat vtutē sensibilē: ⁊ oppēdit eā tact⁹ aut aggūat vtutē aialē: ⁊ cognoscit̄ ꝑ pulsū ⁊ aggūat vtutē nālē ⁊ accīt ex cōuersiõe cibi i corpe. Et mltitudo etiā ē gen⁹ ad illō qō ꝑm chimū effusū ē in vas. Et Gal. qdē narrat oēs istas res qñ intēdit vel puenit in doctrinā causaz. 63

Taq; uero ⁊ scōm quamlibet partem tēsio aut tribulatio aut pūctio aut grauitas quādo parue quidez fiūt ⁊ nō manētes: dispositõem quidem neutrā esse declarant: pronūciant uero egritudinem futurā.

Et sil'r etiā qñ est in aliquo mēbro rum quodcūq; mēbz fuerit extē sio aut coartatio aut mozdicatio aut ḡuitas: ⁊ qñ unaqueq; haz est pua aut nō ē fixa: tūc significat q̄ dispō corpis nō est dispō sanitatis neq; egritudinis ⁊ indicāt egritudinē futurā.

Ermo iste intellect⁹ est quādo ꝓsentes fiūt in mēte tua cōditões quas cōditionaui in sermõe eius: q̄ vnūquodq; eoz est paruū. s. ex istis accītib⁹ que numerauit ⁊ dicit quia sūt tensio aut coartatio aut mozdicatio aut grauitas. Et iaz enūciauit q̄ ḡuitas est per cōpatõem ad illud quod tolerat virt⁹. 64

Quecūq; uero iaz egrotātib⁹ sunt signa: hec quidem sanitatē demõstrāt: hec uero mortē. Sana qdem ꝓra: altera uero genere quidez egra: ꝑm spēz uero pniciosa dicūt̄. accipiūt̄ uero ul'r quidē differētie ex opationuz uirtute ⁊ uitio: ꝑm uero partē ex his que sūt ꝑm ptē opatõibus.

Ignoz autē que apparēt in eo q̄ iam infirmat̄ quedaz significāt sanitatē: ⁊ quedā eoz mortē. ⁊ ꝓma eorum ꝓportionāt̄ ad sanitatē: ⁊ secunda ꝓportionāt̄ ad egritudinē in genere: et ad egritudinē moztiferaz in specie. Et hec quidez signa sumunt̄ uniuersaliter ex bonitate opationū ⁊ malicia eoruz: ꝑm specificatõem uero sumunt̄ ex opatiõib⁹ ꝑticularibus.

Accidunt in egris signa diuersa ex eis que significant super salutē: ⁊ sunt signa digõnis cõpleta sumpta ex vehemētia virtutis naturalis: ⁊ signa vehemētie virtutis aialis. Et ex eis sunt que significāt pditõem sic̄ signa crisis qñ appent ante digõem. Ex signis enī crisis due sunt significatões. s. significatio añ digõez ⁊ significatio p⁹ digõem. Quz appent añ digõem significāt pditiõem: ⁊ quz appent p⁹ digõem significāt euasionem. Et ex signis que appent in egritudine etiā ꝑuate digõnis: tūc ipa quādo appent si cū eis ꝑticipet debilitas i vtute: tūc eger mozit̄ ꝑculdubio. Et manifestū ē q̄ signa que appent in egrotis sunt sūpta ex bonitate opationū ⁊ malicia eaz. Bonitas ḡ opationū significat sanitatē: ⁊ eaz malicia significat pditõez. Et oia ista signa aut sūt i dispõne pñti: ⁊ significāt egritudinē: aut i dispõne futura: ⁊ significāt aut euasionē: aut longitudinē egritudis:

aut pditionē. ꝛ opanť ista signa. ex eis.n. significatōib⁹ sunt signa quoꝝ virt⁹ est magna valde. ꝛ sūt signa sūpta ex bonitate opationū membroꝝ ꝓncipaliū ꝛ malicia eo rū: ꝛ ex eis sūt significatōib⁹ quoꝝ virt⁹ est debil: ꝛ sūt sū pta ex bonitate opationū membroꝝ ignobiliuꝫ ꝛ ma/ licia eoꝝm. 65

Quaꝝ genera ꝑus dicta sūt: ꝓmū quidez principaliū: secundū uero eoꝝ que ab illis nata sunt: ꝛ tertiū qdē ꝑpriuꝫ habentiū regimē: a ꝓncipijs ue ro quedā supplemēta recipientiū. q̄rtū uero gen⁹ eoꝝ que dicta sūt ex se quidē inutile est ad cognitōes. ſm accidēs ue ro ꝛ ex his erit aliq̄ ꝓnotatio: quēad modū ꝛ ex supfluitatib⁹: ꝛ ex his quiō rōne cōpassionis: ꝛ ex supfluitatib⁹ ue ro semp: q̄n digestiōis ꝛ idigestiōis in his crūt signa. itaqꝫ non cōtingit nō de mōstrare ea semp: aut naturaꝫ supare māꝫ: aut materiā supare nām: aut neu trū neutrū. Sana igit dicent signa su perāte natura: egra uero superata nā: neutra uero in eq̄lib⁹ pugnis.

Etiaꝫ determinauim⁹ genera eoꝝ ante: ꝛ primū eoꝝ ē genus mem broꝝ que sūt radices: secundū genus membroꝝ que sunt rami ab illis radici b⁹ nati. ꝛ tertiū est genus mēbroꝝ qui bus ex seipsis est regimē ꝑpriū: ꝛ adue niūt eis ex radicib⁹ rami quidā. ꝛ q̄rtū est gen⁹ membroꝝ quoꝝ regimē est ex seipsis: ꝛ nō sunt radices alijs: nec alia sunt radices eis: neqꝫ alicui hoꝝ q̄ sūt in eis. ꝛ ꝑ hoc gen⁹ quartū ex seipso nō fit iuuamentū in ꝓnosticatiōe. ꝑ accīs uero q̄q̄ sumit ꝓnosticatio ex illo ge nere sicut sumit ex supfluitatib⁹: uerū tamē ꝓnosticatio q̄ sumit ex istis mem bris: non sumit nisi ſm semitā cōmuni tatis in lesionib⁹. ꝓnosticatio uero q̄ sumit ex supfluitatib⁹: sumit semp q̄n in eis sunt signa digestiōis ꝛ ꝓtrarij ei⁹. Est ergo necesse ne a significatōe uacu entur semp: ꝗz q natura est uincēs ma teriā: aut materia naturā: aut non est aliqua eaꝝ uincens alterā. Et q̄n signi ficant q natura est uincēs ꝓportionan tur ad sanitatem. Et q̄n significant q natura est uicta ꝓportionanť ad egritu dinez. Et quādo significāt q pugna in ter materiā egritudinis ꝛ nāz est alter nata: non ꝓportionanť neqꝫ ad sanita tez neqꝫ ad egritudinē.

Docuit Galien⁹ in hoc ſmone q̄titatē virtut[ſ] si/ gnoꝝ sumptoꝝ ex bonitate opationuꝫ mēbroꝝ ꝛ malicia eoꝝ: ꝛ posuit ea q̄ttuoꝝ genera. sub ge/ nere ꝓmo sūt q̄ttuoꝝ spēs. vna est sūpta ex bonitate ope rationū cerebri ꝛ malicia eaꝝ: cui⁹ exemplū est q̄ facili tas mot⁹ in resupinatiōe ꝛ sessiōe est ex signis bonitatis opationū lacerti: ꝛ opatio lacerti est ab eo qō influit ce rebrū ei. ꝛ secūda est sūpta ex bonitate opationuꝫ cozdis ꝛ malicia eaꝝ: ꝛ hoc scit ex pulsu. ꝛ tertia ē sumpta ex bo nitate operationū epatis ꝛ malicia earū: ꝛ cognoscit ex digōne: qō declarať in vrina. ꝛ quarta ē sumpta ex bon/ nitate ꝛ malicia opationū testiculoꝝ: ꝛ hoc scit ex virtu te in venere ꝛ debilitate: ꝛ non est huic spēi virt⁹ q̄ dici/ se dicať: neqꝫ in sanitate ꝛ enasiōe ab egritudīe neqꝫ ī p/ ditōe: ꝗz est ī eis significatio sup longitudiez egritudis ꝛ breuitatē eius. ꝛ hoc gen⁹ totū est gen⁹ signoꝝ sumptoꝝ ex bonitate operationū membroꝝ q̄ sūt radices cozporis ꝛ malicia eaꝝ. Et manifestū ē q̄ q̄n radix ē debilis: tūc il lud cui ē radix est etiā debile. ꝛ silr q̄n est fortis tunc illō cui est radix est etiā forte. ꝛ ſm būc modū currit ſmo in vnoquoꝝ signoꝝ sumptoꝝ ex opationib⁹ radicū. Et ge/ n⁹ secundū est signa sumpta ex bonitate operationū mē broꝝ q̄ sunt rami illaꝝ radicū ꝛ malicia eaꝝ. ꝛ iam oñsus est q̄ cerebri rami sūt nerui nucha ꝛ rami cozdis: arteriꝫ ꝛ rami epat[: vene non pulsatiles: ꝛ rami testiculoꝝ va/ sa spermat[. Et gen⁹ tertiū ē signa sumpta ex bonitate ꝛ malicia operationū mēbroꝝ quib⁹ ex seipsis est regimen ꝑpriū: ꝛ aduenīūt eis ex radicib⁹ virtutes alie. ꝛ iaz oñsus est q̄ mēbra ista sūt multa: sicut vēter ꝛ splen ꝛ testina ꝛ renes ꝛ reliqua mēbra: ꝛ oē cui est virt⁹ ex seipso: ꝛ virt tutes veniētes eis ex illꝰ radicib⁹. Et gen⁹ quartū est signū sūptū ex bonitate ꝛ malicia opationū membroꝝ quoꝝ regimē est ex seipsis trū: ꝛ nō sunt ipsa radices alijs: neqꝫ alia radices eis sicut caro simplex ꝛ pinguedo ꝛ pānicu li. fortioza ergo signa ꝛ certioꝛis significatōis sunt gen⁹ ꝑimū: deinde sequit ea ī virtute ꝛ sanitate gen⁹ secundū deinde seqtur hoc gen⁹ tertiū. ꝛ debiliozis significatiōis eis oībus est gen⁹ quartū: ꝛ iaz exposuit Galien⁹ esse ei⁹ ꝛ ſmo eius ī eo est intellect⁹. 66

Manifeste quidē digestionis signa sanoꝝ sunt.

Et signa q̄ significāt sanitatē mani festa sunt ex signis sanitatis.

Quoniā significāt q virtutes nāles iam vicerūt māꝫ egritudīs ꝛ digesserūt eaꝫ: ꝛ ista signa sunt sicut vrina russa ꝛ citrina ꝛ eq̄litas substātie ei⁹ ne: ꝛ nubes rubea ꝛ alba: ꝛ sedimē albū lene planū: ꝛ q sunt sicut ista. 67

Quemadmodum ꝛ indigestionis egroꝝ signa.

Et signa que significāt ꝓuationē digōnis sunt ex signis egritudis.

Icut vrina aquosa ꝛ alba: nigra ꝛ substātie sub/

tilis ⁊ grossitudo eius: ⁊ nubes nigra ⁊ sedimeu nigr et
barena: ⁊ filr sulfurea ⁊ crynois ⁊ petalis. 68

Neqz digõnẽ uero neqz indigõnẽ manifeste indicantia nature neutroꝝ sunt. Neutra uero: ⁊ q̃cũqz nũc quidẽ hoc: nũc uero ꝓtrariũ declarãt quẽadmodũ denigrati digiti: tales uero sunt ⁊ cretice superfluitates.

Et signa que nõ significãt penitus neqz digõnem: neqz ꝓuationem digõnis sunt signa q̃ non ꝓportionant ad sanitatẽ neqz ad egritudinẽ. ⁊ ex signis etiã que nõ ꝓportionant neqz ad sanitatẽ neqz ad egritudinẽ sunt signa que significant quãdoqz aliquid q̃qz ꝓtrarium eius sicut nigredo digitoruꝝ ⁊ similiter accidentia q̃ sunt añ crisim.

Signa que sũt ante crisim sunt multa ⁊ nõ est ex eis aliquid qõ significet significationẽ oĩmodã neqz sup sanitatem neqz sup egritudinẽ ⁊ non significãt nisi sup luctã inter naturã ⁊ materiã morbi q̃ si appuerint ante digõnem significãt magnitudinẽ egritudinis ⁊ ꝓuitatẽ eius. ⁊ si appent pr̃ digõnem significãt naturã superasse materiã egritudinis ⁊ victoriã ei⁹ super ipsam. et si appent in dispõne digõnis nõ ꝓplete significãt virtutẽ nature et virtutẽ egritudinis simul: q̃ꝓpter nõ ꝓponunt̃ ista signa neqz ad sanitatẽ neqz ad egritudinem. sed q̃qz ꝓportionantur ad sanitatem q̃ appent post digõnem ꝓpletã. q̃qz etiã ꝓportionant̃ ad egritudinem q̃ appent ante digõnez: et q̃qz nõ ꝓportionãt ad aliq̃d q̃ appent in dispõne digõnis nõ ꝓplete. 69

Dictum est aũt de his oibus i his que de crisib⁹ quẽadmodum ⁊ de uniuscuiusqz uirtutis opatione in libro de causis accidentiũ morboꝝ dictũ est. Ex eis ergo oz ſm partez oẽm naturã signorum colligere.

Etiam locuti sumus in omnibus illis accidentib⁹ ⁊ signis in libro ꝺ crisi: ⁊ locuti sumus etiã in accidentib⁹ que fiunt in unaquaqz opationũ in tractatibus in quibus narrauimus causas egritudinum.

Perscrutat̃ Hali. exãsite oĩa accidentia: ⁊ sunt illa que noiant̃ etiã signa i duob⁹ libris: quoꝝ unus est liber eius in crisi: ⁊ alter tres tractat⁹ primi libꝝ qui noiat⁹ est liber morboꝝ ⁊ accidentiũ. in libro. n. crisis ipse exquisite pscrutat̃ sermonẽ in signis sumptis ex superfluitatib⁹ sed in trib⁹ tractib⁹ postremis libri morbozum ⁊ accidentium perscrutatus est sermonem in signis operationum membrozum: ⁊ signis significantib⁹ esse cuiusqz eozum. 100

Ego aũt iam longitudini parcens hic quidẽ finio ꝺ signis ꝺratõez: trãseo uero ad eam que de causis.

Ego aũt cauendo a ꝓlongatione sum abscindens in hoc loco ſmonem meum in signis: ⁊ sum ueniens super sermonem meum in causis.

Post q̃ uigilauit sup libros in quibus pscrutat⁹ est esse omniũ signoꝝ ponit discipulo inuẽtionẽ ptium ex signis ex illis libris: ⁊ abscindit in hoc loco huius libri sermonẽ in eis: q̃ iam ꝓpleuit oĩa signa eoꝝ: ⁊ posuit hunc sermonẽ sigillationem sermonis in signis: ⁊ ꝓmittit q̃ in futuro loquet̃ sermonem in causis ⁊ dicet in eo omnes summas earum.

Finit liber secundus: Incipit tertius.

I

Quoniam uero ⁊ harum causarum quedam sunt salubres quedam egre: quedam neutre: primũ de causis sanis sermo erit.

Et causaꝝ quedaz sunt cause sanitatis quedam cause egritudinis: ⁊ quedam neqz cause sanitatis nec egritudis: ⁊ ego sũ narrãs i ꝓmis cãs q̃ sunt sanitatis.

Ex isto ſmõe itellectũ ẽ: q̃ cause sunt tres. 2

Quoniam uero ⁊ haꝝ ipsaꝝ he q̃dem seruantes sunt: he uero efficientes sanitatẽ: sunt uero ⁊ dignitate ⁊ tpe priores seruantes facientibus.

Et causaꝝ sanitatis due sũt spẽs ex eis enim sunt que cõseruant sanitatem: ⁊ ex eis sunt que efficiunt eaz sed cause que sanitatem ꝓseruant sunt priores in tempore ⁊ nobiliores causis que eam efficiunt.

Iam oĩdimus in expõne nostra q̃ exposuim⁹ libꝝ diffinite q̃ cause ꝓseruantes sanitatẽ sunt q̃bus vtunt̃ ex cibis ⁊ regimine cũ exercitio et cuꝝ frictione ⁊ balneatione: ⁊ q̃ cause efficientes sanitatez sunt que administrant̃ in egritudine ex cibis ⁊ medicinis ⁊ spẽbus curationis. ergo ars medicine ꝑ se. i. essenti aliter quidẽ est scia causaꝝ sanitatis tñ: sed per accidẽs cum ea ẽ necessaria scia causaꝝ egritudinis ⁊ causarum dispositionis tertie vt caueant̃ iste cause. ⁊ qñ egritudo ⁊ dispositio tertia sunt intrantes super sanitatem: tũc facte sunt cãe ꝓseruantes sanitatem priores causis que faciunt eam redire. 3

Seruantibus incipiendum est.

Et ego sum incipiēs in p̄mis reme
moratiōem causarū sanitatē con
seruātium.

Complenit Galien⁹ causas cōfuātes sanitatē in
libro suo de regimine sanitatis. 4

Quām igit̄ sit nō unū sanū corp⁹ sed
plura: quēadmodū p̄us determina
tum est fm unūqq̄ eoz erit p̄fuatiua
causa: qm̄ t omis causa est ad aliquid.

Dico ergo q̄ qum corpus sanum
nō sit unuz sed sint species multe
sicut determinauim⁹ ante: tūc oportet
ut unicuiq̄ speciez eius sit causa cōser
uatiua p̄pa: qm̄ ois causa nō est causa:
nisi per semitā compatiōis ad aliquid.

Sendit Ga. in iitio hui⁹ libri q̄ sanitati ineſt la
titudo: cui⁹ q̄titas est id qō est inter cōpatiōem
corpis sanatiui quod ē in meliori dispōnū: t qō
est inter corp⁹ egrotatiuū. Et iam dixit q̄ numer⁹ sanoz
corpū est in quattuor. s. corp⁹ quod est in meliori dispōsi
tionū: t corp⁹ sanū fm plurimū: t corp⁹ sanū in hora pre
senti: t corpus egrogatiuū. Et inter vnūquodq̄ illoz
quattuor: t inter illud quod sequit̄ ip̄m in sanitate: sunt
corpa multa fm cōpatiōem complexiōis mēbroz filiuz
partiū: t cōpatōem cōplexiōis mēbroz officialiū. Et qm̄
corpa ista sunt diuersa: tūc vnūquodq̄ eoz indiget cau
sis cōseruātibus ip̄m fm illud fm q̄ est. t iste cause sunt
due. s. cause que sunt ei similes: t que cōseruāt sup ipsuz
cōplexionē eius: t illi⁹ compositōem ex cibis t exercitio
t frictione t balneatione. 5

Rursus igit̄ p̄ncipiū hic ab optima
compōne corpis faciēdū ē cōside
rātes q̄ sunt ad hāc salubres. Inuētōez
uero eaz rei ip̄ius natura demōstrat.

Et oportet ut ponam p̄ncipiū ser
monis mei in meliori dispositōnū
corpis: t inquirā causas que sunt p̄ser
uātes sanitatē illius corpis: sed inuētio
illaz causaz est ex ipa re quesita.

Per sermonē suū: ex ipsa re quesita: vult equalita
tem fm veritatez p hoc q̄ res quesita in meliori
formarū est conseruatio sanitatis. ē ergo necesse
vt sint cause conseruātes banc dispositōem cibi existen
tes tempati in quātitate sua t sua qualitate t hora susci
piendi eos: t simil̄ exercitiū t fricatio t balneatio: quo
rum vnūquodq̄ sit tempatū in quātitate sua t qualita
te sua t hora vtendi eo t parte vsus illius. 6

Si enim esset impassibile t immu
tabile corpus et semper maneret
in optima compositōe: tūc nihil indige
ret arte constituēte ipsum. Quoniā ue
ro mutatur t corrūpitur et cōuertitur
nō seruās quā habebat ex p̄ncipio con
sistentiā procuratione sed hoc indiget.
fm hoc igitur quot modis alterat̄ cor
pus: totidē t genera procurationū ha
bebit: hoc est cōseruātium causarū.

Quod est: quia si corpus non resol
ueretur t nō doleret sed manerz
corpus cui est melioz formarū: semper
fm dispositiōem suam nō indigeret arte
regimis. uerū qm̄ resoluatur t mute
tur nō seruās dispositōem fm quaz na
tum est a p̄ncipio sui esse: indiget adiu
uātibus per qualitatē istius: t per quā
titatez numeri modoz̄ ex quibus mu
tat̄. Est ergo necesse ut sit numer⁹ mo
doz adiuuātiū ip̄m eq̄lis alteratōi: itel
ligit̄ p illō numer⁹ causaz p̄fuātiū ip̄z.

Causse que mutāt corpus quod est in meliori for
marū natura fm q̄ ostēdit Gal. in tractatu p̄i
mo de regimine sanitatis: aut sunt intrinsece i eo
quod aggregat ex superfluitatib⁹ cibor t potuū cum addi
tione siccitatis t diminutōe caliditatis innate: aut extri
sece sicut aer cōtinēs t reliqua que resolnūt ipsum spū
animalē vitalē t naturalē. Et quādo applicāt omnia ea
indiget vnūquodq̄ eoz causis, phibētib⁹ mutatōem me
liozis formarū. ergo per quātitatē numeri modoz̄ qui
mutant banc formā est quātitas numeri causarū cōser
uantiū eam a mutatione. 7

Quae manifestū iam ex his q̄ dicta
sunt: ut corrigētia ex genere accit
existere. In eo uero q̄ uelociter faciūt
correctōes p̄us q̄z simul occurrat lesio
p̄fuatiua a futuro malo appellata sunt
a medicis: sed seruātia p̄ntē p̄sistētiaz.

Et manifestuz est ex eo quod dixi
m⁹ q̄ ille cause sunt ex genere cau
sarum que rectificāt corruptiōez: uez
ipe nō rectificāt nisi paulatiz ātēq̄z acci
dat lesio multotiēs subito p̄ptea q̄ multo
tiēs accit nocumētuz subito: nō nūerāt
eas medici i nūero cāz q̄ ancedūt t cō
seruāt corp⁹ a malo qō uult supuēire ei
sed medici numerāt eas i numero cāz
que cōseruāt dispōem eius p̄ntem.

Cause que rectificāt corruptōes sunt duob⁹ mo
dis. alie enī sunt que administrant in curatōne
egritudinis ex cibis t medicinis t regie t spēb⁹
medicatōis: t alie que admīstrāt i pte medicine nōiata
putisione cū conservatōe. t iste quidē p̄pe sunt que cōse
seruant corpus a malo quod vult accidere super ipsum.
Et corpus quidē quod est in meliori formarū nō indiget
aliqua istarū penitus: t nō indiget nisi illis que p̄fuant

in oi boza dispõem pñtẽ eius donec nõ mutet. 8

Alterat igitur corpus a quibusdã ex necessitate: ⁊ a quibusdam nõ ex necessitate. Dico autẽ ex necessitate quidẽ quibus impossibile est ipsum nõ approximare. A nõ ex necessitate uero ut sunt reliqua: nãq; semp in cõtinenti immorari ⁊ comedere ⁊ bibere ⁊ uigilare necessariũ est ei. Gladij uero ⁊ bestijs nõ necessariũ est uti. unde in priori quidẽ genere causaꝝ circa corpus ars cõficit: circa secũdũ uero nequaq;.

Et corpa mutãtur a causis quibusdam necessario: ⁊ a causis quibusdam nõ necessario. intellige per causas que mutãt corp⁹ necessario: quibus nõ est excusatio qn corpi occurrãt. ⁊ intellige causas que nõ mutãt corp⁹ necessario reliquas causas. quod est: quia nõ est necesse q; corpi occurrãt. quod ẽ: ga comestiõe ⁊ potu ⁊ somno ⁊ uigilijs et motu ⁊ qete ⁊ cõstrictiõe ⁊ euacuatiõe ⁊ accidẽtib⁹ anime necesse est cum uti. Gladij uero ⁊ lupi ⁊ uenenosa animalia nõ sunt ex eis que necesse ẽ occurrere corpi: ⁊ p illud nõ ẽ opatio medicie: nisi in genere pmo cãꝝ: in genere uero cãꝝ secũdo nõ est medicine opatio.

8 Ens pmũ cor ẽ ex quo nõ est accusatio corpi necessario: ⁊ ars medicine mẽsurat vnãquãq; cãꝝ q̃ sũt sub eo in q̃titate ⁊ q̃litate ⁊ pte ⁊sus. Et genus secũdũ ẽ qõ nõ mutat corp⁹ nec io. qõ ẽ: q; ẽ possibile vt euadat ab eo corp⁹ vita sua tota: nec pcussio cũ ensibus: ⁊ pũctio cũ lãceis: ⁊ morsus lupor ⁊ bestiũ venenũ: ⁊ reliq̃ q̃ accũt corpi extrisec⁹ ex eis de quoꝝ p̃petate est vt ↄtigãt aut fortuitu: aut accãti aliquo: aut extra corp⁹ ⁊ nõ ẽ arti medicine opatio in cauſ q̃ sunt sub ꝑ genere opationũ in ↄfuatõe ei⁹: sed ẽ ei opatio i curatiõe ei⁹ qõ impmit in corpe ꝑ gen⁹: sic curatio morsus canis rabiosi ⁊ vipe: ⁊ curatio attritõis facte ex pcussiõe ⁊ casu: ⁊ curatio fracture ⁊ dislocatiõis: ⁊ sutura plagaꝝ: ⁊ his silia. Intellige ꝙ a Ga. q; nõ ẽ in eo medicine opatio. s. opatio ↄfuatõe sanitatis ab eo qõ impmũt iste cãe extrisece tñ: sic possibile ẽ vti arte medicie vt ↄfuet sanitatẽ a genẽ p⁹ si i curatõe egritudis ẽ ei opatio: nec ẽ fmo Ga. i aliquo ex curatõe egritudinũ: sz loqr in illo paꝝ post. 9

Quot igit ex necessitate alterantia sunt corpus diuidentes fm ppũz unuquodq; eoꝝ aliquod gen⁹ causarũ salubriũ inueniamus.

Quando nos determinauim⁹ quot sunt cause que mutant corpus necessario: inuenim⁹ in unoquoq; generũ causarum genus propium causarũ conseruantiũ sanitatẽ.

Vult q; vnaquecq; harũ cãꝝ necessariarũ corpoꝝ mutet ipm specieb⁹ mutatõis multis ⁊ ſuãtum sanitatẽ ex spẽb⁹ suis ẽ ppa forme corpis. naz si ẽ melioꝝ formaꝝ: tũc ppa ẽ ei q̃litas. ⁊ si ẽ infra formã optimã: tũc ppa est que assimilat illi forme. 10

Est igitur unũ quidẽ ex cõtinente nos aere: alterũ uero ex motõne ⁊ quiete: ⁊ totius corpis ⁊ fm partez: tertiũ uero ex somno ⁊ uigilijs: ⁊ quartum ex his que offerũtur: quintum ex his que egerũtur ⁊ retinẽtur: sextũ ex anime passiõibus.

Et pmuz generũ causarũ que mutant corpus necessario est ex obuiatione aeris continentis corpa nostra. Et secũdũ genus est ex motu ⁊ quiete in toto corpe: ⁊ in unoquoq; membrorum eius. Et tertiũ est ex somno et uigilijs. Et quartũ est ex eis que sumuntur. Et quitum est ex eis que fluunt ex corpe ⁊ constringũtur in eo. Et sextuz est ex accidẽtib⁹ anime.

Intellexit ab eo fmonẽ ei⁹ sex: ipe eiz vult q; vnaquecq; ↄseruatiũ ex illis sex sit res vna ppa: ⁊ reliq̃ que sunt i circuitu illi⁹ vnius mutãt corp⁹ a forma sua ppa: ⁊ exponit totũ illud ⁊ dicit: 11

Vtrũ his cni oib⁹ necesse est corpus quodãmodo disponi sub cõtinẽte quidẽ: aut calefactũ aut infrigidatum aut humectatũ aut siccatuz: aut fm copulatiõem eoꝝ aliquid patiẽs: aut fm totam ſbam alteratũ totũ.

Quod est: quia necesse est corpi ut alteretur ⁊ mutetur ab omnibus istis causis donec stat cum dispositiõe aliqua. Ex aere quidẽ quoniaz calefit aut infrigidat aut humectatur aut siccatur: aut accidũt ei aliqua ex istis reb⁹ fm compõem: aut mutat ſba eius tota donec cõuertat. i. corrũpatur.

Aer continens mutat ⁊ fit qñq; calid⁹ ⁊ alia vice frigid⁹: ⁊ qñq; sicc⁹: ⁊ alia vice humid⁹: ⁊ fm cõpõnem etiã fit ca. ⁊ sic. ca. ⁊ hu. fri. ⁊ hu. fri. ⁊ sic. Et qñq; cõuertit etiã subã eius ⁊ putrescit: aut a vapore corpum mortuoꝝ qui eleuat ad spaciũ ⁊ descẽdit ad aliquã partiũ: ⁊ putrescit aer illi⁹ partis: aut coartat in vno

loco ⁊ non mouet ⁊ putrescit etiã. 12

Et motõe uero ⁊ qete imõderatis utrisqz exñtib⁹: aut calefactũ aut infrigidatũ: aut siccatũ aut humectatuz: aut ſm copulatõem coꝝ aliqd patiẽs.

Et motu aũt ⁊ qete tũc qñ unusqsqz eoꝝ est exiẽs ab eq̃litate sua.

Mot⁹ modi sunt diuersi ⁊ multi. ex eis.n. est qui ẽ exercitiũ trñ. ⁊ ex eis est q̃ est exercitũ ⁊ labor sit qõ est: qz omẽs opatiões ⁊ itinera ⁊ labor sunt intrãtia sub motu. Et q̃tis etiã sunt modi multi diuersi. Alia. n. est que est quies a lassitudine quã fecit motus. ⁊ alia est que ẽ trãquillitas ⁊ reqes ⁊ pigricia a motibus. Mot⁹ enĩ ⁊ q̃es qñ unũquodq̃ coꝝ ptrãsit q̃litatẽ inrẽ siõis pmutat coꝝ⁹. Mot⁹. n. facit accidere in corpe calitatẽ: ⁊ qñ supfluit diuertit ipm ad frig⁹. Et q̃es fac accidẽ in corpe frigiditatẽ: ⁊ qñ supfluit extinguit calitatẽ inatã. et ofuas sanitatẽ ẽ qõ ex eis ẽ cũ equalitate. 13

Ita uero ⁊ ex somno ⁊ uigilia necesse ẽ pati ipm ſm candẽ rationẽ.

Et sil'r etiã nõ est excusatio qn mutet corpus ex somno ⁊ uigilijs.

Vigilie calefaciũt coꝝ⁹: ⁊ qñ supfluũt exiccant ipm. ⁊ somn⁹ infrigidat coꝝ⁹ in pmis: ⁊ qñ superfluit infrigidat ipm infrigidatiõe fortis. ⁊ conseruãs sanitatẽ in utrisqz est quãtitas que intendit. 14

Et ex his que offerunt.

Et ſm hanc similitudinẽ ẽ necesse ut mutet corp⁹ ex eis que recipit ex cibis ⁊ potibus.

Cibus ⁊ potus mutãt corpus ſm suas q̃litates ⁊ qualitates suas ⁊ boras etiã usus eoꝝ ſpecies multis mutatiõis. ⁊ conseruãs sanitatez est quod est ex eis configuratũ corpori trñ. 15

Et egerunt: aut retinentur: ⁊ ex anime passionibus.

Et ex eis q̃ pcedũt ex ipo: ⁊ cõstringunt in eo ⁊ passionib⁹ anime.

Supfluitates corpis que pcedũt a natura sunt sicut urina ⁊ egestio ⁊ mẽstrua in boris suis: que quãdo mutant ita ut addat egressio aut cõstringat intra corpus: mutat corpus ⁊ cõseruãs sanitatem ex eis est quãtitas intẽtõis. Et nõ sunt que pcedũt ⁊ cõstringunt cause sanitat⁹ aut egritudinis nisi ꝓpterea: quia qñ addit eaz pcessio: accidit malicia dispõis in corpe. cuius exemplũ est illud quod videm⁹ de esse urine. nos. n. multotiẽs retinem⁹ eã ꝓpter occupatõem que accidit nobis. Num ergo cessam⁹ ab illa occupatõe ⁊ volum⁹ migere: f⁹ tasse fit difficile nobis emittere urinã: aut accidit nobis ex ea mordicatio aut adustio. ⁊ ſm hãc rõcinatõem est sermo in reliquis que fluũt ex corpe nã: aut ostrigũt in eo. Et ex accidẽtib⁹ que accidũt in anima: q̃dã coꝝ accidentiũ mouẽt ſpñ ab interioribus ad exteriora: sicut ira ⁊ gaudiũ. Ira quidẽ mouet ſpñ motu fortis: ⁊ gaudiũ q̃dem mouet ſpñ paulatim. ⁊ quedã eoꝝ mouẽt eum ab exterioribus ad interiora: sicut angustia ⁊ tristicia ⁊ timor. ⁊ quedã coꝝ quidẽ mouẽt eum ab exterioribus ad interiora simul: sicut belen doloꝝ. Et manifestũ est q⁹ quãdo ſpũs mouet: mouet cũ eo caliditas innata: ⁊ multotiẽs mouet sanguis. quod est: qa ſpũs ⁊ calitas innata sunt duo vapores nãles i corpe. l. corpa quedã aerea: ⁊ quedã subtilia. Et noꝛia inter vtraqz est q⁹ ſpũs est subtilioꝛ caloꝛe innato: ⁊ caloꝛ innatus est grossioꝛ ⁊ pluris humiditatis. ⁊ p motũ haz rez accidit coꝛpi vt calefiat pl⁹ q̃z oportet: aut infrigidet: aut deficet: aut humectet: aut ſm cõpositiõem haz qualitatũ. l. vt calefiat ⁊ exiccet simul: aut calefiat ⁊ humectet: aut infrideꝛ aut deficeꝛ: aut infrideꝛ aut humectet. 16

Omnia enĩ hec: hec quidẽ manifeste: hec uero per medias causas aliaꝝ alterant corpus.

Omnes enĩz res quas narrauim⁹ necessario mutãt coꝛpus: quedaz ex eis per seipas: ⁊ quedam ex eis per causas alias medias.

Ex cause sunt ex quib⁹ nõ est excusatio coꝛpoꝛis a mutatõe coꝛpis necessario quãdo sunt nõ ſm equalitatẽ aut intẽtiõem: tũc quedã eaz mutãt coꝛp⁹ fine dubio: sicut facit aer. nã ipe ingredit coꝛp⁹ cuz inſpiratõe p pect⁹ ⁊ arterias: ⁊ fiũt ſpũs coꝛpis ſm similitudinẽ diſpõnis ei⁹. quod est: quia coꝛp⁹ expirat ⁊ expellit vapoꝛe fumoſum: ⁊ attrahit aerẽ ex duob⁹ locis ⁊ duobus modis. quoꝝ un⁹ est p aptõem pectoꝛis. ⁊ alter p apptionẽ arteriaꝝ ex poꝛis cut. Et ſi nõ esset velocitas alteratõis aeris: apperet impssio ei⁹ in coꝛpe in omni diſpositõe in qua mutat aer. vel aer decoquit ⁊ alterat in coꝛpoꝛe: q̃re nõ appet impssio ei⁹ in ipo donec supfluat. ⁊ p hãc cãm nõ infirmãt oes boies apud mutatõem substãtie aeris. nã coꝛp⁹ cui⁹ chim⁹ nõ est p pat⁹ mutat aerẽ ⁊ resoluit eũ antecz̃ alteret ab eo. ⁊ quedã eaz mutãt coꝛpus mediatõe diſpõnũ aliaꝝ in coꝛpe: ⁊ sunt ꝓpatões chimorũ ⁊ complois. qõ ẽ: qz cõplexio qñ mala ẽ nã: ꝓpat ad ipam coꝛꝛuptio ex cauſ addit⁹ in ea. ⁊ sil'r ad chimos malos ꝓpat coꝛꝛuptio ex cauſ ofoꝛmib⁹ malicie coꝝ. Zier. n. quãdo occurrit in coꝛpe cum coꝛpoꝛe rei recipiẽti impssionem ei⁹: mutat coꝛp⁹ mediatiõe illius rei. 17

Et coꝛꝛumpunt salutem.

Et si pseueret ⁊ multiplicetur illa mutatio coꝛꝛumpit sanitatẽ.

Vult q⁹ impssio cuiuscz cãꝝ ser qñ pseuerat ⁊ multiplicat: sanitatẽ coꝛꝛũpit: ⁊ facit accidẽ egritudinem. ⁊ si nõ pseueret ⁊ multiplicet: nõ facit accidẽ egritudinẽ: z mutat sanitatẽ mutatiõe q̃dã: aut ita q⁹ sufficit nã in ei⁹ sanatõe: aut ita vt pcedat cũ pcessiõe cõseruatõis: ⁊ destruit anteq̃z faciat egritudinẽ accidere. ſz mutat sanitatẽ mutatione quadam. 18

Et scptũ ẽ de his oib⁹ sepatim per singula in salubriũ cãrũ negocio.

Et iã locuti sum⁹ in oib⁹ istis cauſ i libro nostro de regie sanitatis.

Docuit in libro de regie sanitat⁹: in tractatib⁹ primis ei⁹ regulas ofuatõis sanitat⁹ coꝛpũ q̃ sunt in meliore formaꝝ ⁊ coꝛpũ q̃ declinãt ab ea declinatione pua. ⁊ docet in tractatib⁹ postremis ei⁹ canones cõseruatõis sanitat⁹ coꝛpũ elõgatoꝝ a meliore formaꝝ elongatione in q̃ nõ puenit ad terminũ egritudis: ⁊ canones

anteceſſionis conſeruationis corpoꝛ que iam eroptata ſunt ſuper egritudinem adeo donec euaſerint: ⁊ ſaluata ſunt ab egritudine ante caſum eius. 19

Hec igitur omnia nunc dicta genera ſalubꝛiū cauſaruꝫ materie quedam ſunt: ⁊ cum competēti uſu cauſe ſunt conſeruātes ⁊ ſalutem pꝛeſtātes: peccātes uero a cōtemperātia egre cōſtituuntur.

Et iſta omia que narrauim⁹ ex generibus cauſarū: ſunt tolerantia cōuerſiōem. ⁊ quādo adminiſtrant ſm q̄ opoꝛtꝫ: fiūt tūc cōſeruātes ſanitatē. ⁊ quādo pertrāſeūt in iequalitatē: fiūt cauſe egritudinis.

Iſte eſt canō cōis in eo quod impmūt cauſe. vi. nā ipe quādo adminiſtrāt ſm q̄ figurat opl'oni corpis. i. vt méſuret in q̄ntitatib⁹ ſuis ⁊ ſuis qualitatib⁹ ⁊ ptib⁹ vſus eaꝝ ſm q̄ opoꝛtet ꝛſtuant ſanitatē. ⁊ quādo adminiſtrāt nō ſm q̄ opoꝛtet ⁊ ptrāſeūt in illo: faciūt accidere egritudines quādo pſeuerat trāſit⁹ ⁊ multiplicat. ſerua ergo has ꝛditōes ſm q̄ vnaq̄q; cāꝝ. vi. nō corꝛūpit ſanitatē: ⁊ facit accidere egritudinē vōcc ptrāſitur in ea illud qō oporteꝛ: ⁊ pſeuerat illa trāſitio ⁊ multiplicat: cui⁹ exemplū eſt: qꝛ ſi cōtinuat aliqs ſanoꝛ comeſtionē ciboꝝ ca. ⁊ ptrāſit in eis illud qō oꝛ ⁊ multiplicat ex eis: pmutāt ſm tranſitū duaꝝ cōpl'onū ei⁹. nā ſi nā eſt frigide cōpl'onis: reducūt eā ī pīnis ad equalitatē: ꝛde cōuertūt eā ab equalitate ad malicīā cōpl'onis ca. ⁊ ꝓpē illud eſt egritudo ꝓaua magl ⁊ groſſioꝛ ꝓpter vehemētiā lōgitudinis eius a re nāli. ⁊ ſi ſit nā calide cōplexiōis infurmat ipm cū facilitate: ⁊ eſt egritudo eius minoꝛ ⁊ ꝓpīquionis acceptiōis ꝓpter ꝓpinquitatē lōgitudinis eius a re naturali. 20

Itaqꝫ uero ex hoc iam manifeſtū eſt q̄ nō alias qdeꝫ ſbſtātias earū q̄ extra hec reruꝫ ſanas nobis: alias uero egras arbitrādū eſt: ſed eaſdeꝫ in aliquid aliquādo quidē ſanas: aliquando uero egras factas.

Iam ergo manifeſtuꝫ eſt ex hoc q̄ nō opoꝛtet ut eſtimet q̄ ſubſtātie rerum que ſunt extra coꝛpus ex eiſ que conſeruāt ſanitatē eius: aut faciūt eam redire quādo ſeparat ſint alie a ſubſtantijs rerum que faciūt egritudinē ⁊ conſeruant eam. uerū ipe eedem ſunt quādoqꝫ cauſe ſanitatis: ⁊ quādoqꝫ cauſe egritudinis: ⁊ per cōparatiōem ad aliquid ſiue aliquo.

Cauſe ſex faciūt ſanitatē ⁊ cōſeruāt eā: ⁊ facitunt egritudinē ⁊ conſeruāt eā. faciūt quidē ſanitatē qñ egritudo eſt pñs: aut adminiſtrāt adminiſtratione que eſt cōtraria egritudini: ſicut ſi infrigidet aer in egritudine ca. ⁊ ſumant cibi infrigidātes: faciūt ſanitatē ⁊ deſtruūt egritudinē. Sanitatē vo cōſeruāt: qñ ipe qñ adminiſtrāt ſm cōfiguratōem cōſeruāt ſanitatē. Egritudinē aūt faciūt: qñ qñ ſanitas eſt pñs ⁊ adminiſtrāt nō ſm q̄ oporteꝛ ⁊ ptrāſeūt in ea ⁊ continuat ptrāſitio in eo ⁊ multiplicat: faciūt egritudinē. Conſeruāt vero: qñ quādo ipſe adminiſtrāt ſm q̄ cōfigurāt egritudini: cōfuāt eā. Et ꝓpter hoc ꝛixerūt antiq̄ q̄ iſta genera ſex: ſūt ex cauſ continētibus ſanitatē ⁊ egritudinē. Et Galien⁹ exponit hanc intentōem ⁊ dicit: 21

Quādo ſiquidē motiōe indiget coꝛpuſ: gymnaſiū qdem ſanū: quies uero egra. quādo uero quiete: qes qdē ſana: egꝫ uero gymnaſiuꝫ. ſimilr uero ⁊ in cibis ⁊ in potibus: ⁊ in alijs oibus Singulū. n. ſi indigēti coꝛpi adducat: ⁊ cuꝫ cōpetēti quātitate ⁊ qualitate: ſalubꝛe fit. Nihil uero indigēti oio oblatuꝫ aut nō in competēti méſura ⁊ quātitate egrum cōſtituit.

Quod eſt: qa quādo coꝛpus idiget motu: tūc exercitiū eſt ei cauſa ſanitatis: ⁊ qes cauſa egritudinis. ⁊ quādo coꝛpus indiget ocio: tunc qes eſt ei cauſa ſanitatis: ⁊ exercitiū cā egritudinis. Et ſilr eſt diſpō in cibis ⁊ potibus ⁊ reliqs reb⁹ alijs. nā unaqueqꝫ earum cāꝝ quādo occurrit coꝛpi ſm q̄ indigꝫ ea ⁊ eſt quātitas eius cuꝫ quātitate neceſſitatis: eſt cauſa ſanitatis. ⁊ quādo occurrit coꝛpoꝛi non indigēti ea aut in plus eſt cum quātitate neceſſitatis: fit cauſa egritudinis.

Iſte ſermo intellect⁹ eſt ⁊ ſufficit vt rememoꝛet ex eo diſpōnis ciboꝝ ⁊ potuū. Nā qñ coꝛp⁹ ē indigēs eis ⁊ vtit ex eis quātitate neēitat: ſunt cāe ſanitatis aut cōſeruātes aut efficiētes. Cōſuātes ḡ ſunt: qñ adminiſtrāt in diſpōne ſanitatis in hoꝛa q̄ coꝛp⁹ idiget eis: ⁊ cū quātitate neceſſitatis eius: ⁊ ſpēs cōpl'onis cāꝝ cōfigurata eſt ſpēi compl'onis eius. Et faciētes ſanitatez ſunt que adminiſtrāt in diſpōne egritudis in hoꝛa qua coꝛp⁹ indiget eis: ⁊ cum q̄ntitate neceſſitatis eius. Et ſpēs cōpl'onis eaꝝ cōtraria eſt ſpēi cōpl'onis egritudis. Jaz ḡ oſtdit Gal. in tractatu. x. libri de ingenio ſanitatis: q̄ oꝛz vt dent infirmis q̄busdā cibi eoꝛū ⁊ ſi ſint in ꝓncipio paroxiſmi nedū ab eo qō eſt poſt illud. Quibi. n. ⁊ potus qñ adminiſtrant infirmis in hoꝛa neceſſitatis eoꝝ: ⁊ cū q̄ntitate neceſſitatiſ ⁊ cū ſpecie q̄ cōuenit: faciūt ſanitatē. Et ſm hāc ſilitudinē regit medic⁹ ē aeris cōtinētis: ⁊ ſōni: ⁊ vigilie: ⁊ oſtrictōis: ⁊ eūatōis: ⁊ mot⁹: ⁊ q̄etiſ: ⁊ accūtiū aie Nā quidā medicoꝝ intrabāt ad virū ex ducib⁹ militū: et coꝛp⁹ ei⁹ iā infridatū erat a debilitate calitatis innate: et fecerāt eā redire ad īteriora coꝛpis ei⁹ donec extincta erat. Dixit ḡ medic⁹ regi: ꝓcipe auferre arma h⁹ ducl fuiētibus

quibusdã de circuitu eius: ⁊ ꝑcipe eis vt faciant illud qõ dicaz. Dixit ergo rex quibusdã seruientibꝰ: facite qõ ꝑcipiat vobis medicus. dixit ḡ medicus: tenete hunc ducez dicẽtes: ⁊ faciẽtes donec cadat ei hoc aut ℔. excitata ẽ ḡ ei per illud qõ fuit ex eo fortitudo ire quare saluit dux vt acciperet arma sua: quesiuit ⁊ nõ inuenit ea: ⁊ nõ cessauit medicus excitare naturã donec sciuit q iam consequtus erat necessitatis quãtitatẽ. quietuit ergo per illud egritudo ducis: ⁊ rediit ꝑ illud sanitas eius. ⁊ comparia huiusmõi opationis medicine sunt multa valde. Et de ꝑpetate eius qui merek nomẽ huius artis ex medicis est vt faciat ea. ⁊ Ba. iaz edidit libz de hac intẽtione fm hãc similitudinẽ singularem quã noiauit Neguaider ꝓnosticationis: ⁊ narrauit ex ea in libris suis ⁊ in expõnibus libroz hippo. narrationes multas. 22

Et he sunt due considerationes circa salubre ⁊ egrum: scilz qualitas ⁊ quãtitas eius quod offert.

Et ista duo sunt intentiones due in unaquaqz causaz sanitatis ⁊ egritudinis .s. species rei que occurrit corpori ⁊ quantitas eius.

Sermo eius: ista duo sunt: est dictio comprehendes quantitatẽ ⁊ qualitatẽ cuiuslꝫ cãz. vi. ⁊ iam noiata est in ℔ sermone spes q̃litas rei. 23

Veni tẽpus uelut alterũ aliquod ab his tertiũ in ducem in his que dicta sunt ꝓtẽtũ: ⁊ nõ bñ dictuz est.

Et nõ oportet ut nominek hora necessitatis itẽtio tertia qũ istis duabus q̃ñ sit res alia ab istis duabꝰ: quia sit compẽhensa in his utrisqz.

Sta duo sunt quãtitas eius ⁊ qualitas: quo idiget corpus ex vnaquaqz causaz sex: ⁊ ꝓpẽ ℔ nõ noiat hora necessitatis itẽtio tertia q̃ sit ꝑ quãtitatẽ ⁊ qualitatẽ. ⁊ Ba. quidẽ determinat ℔ i fmõe. 24

Veni indiget corpꝰ tãta ⁊ tali oblatione: manifestũ est qñ ⁊ scõm tẽpus oportunũ offert. Et generatio indigẽtie tempis est ex eo quod fluxuz est ⁊ mutabile: ⁊ mortale corpꝰ indiget fm mutatões alias alterantiũ ⁊ alias adiuuantiũ. Itaqz non est qdẽ genere ẽtiũ in his q̃ dicta sunt tps: ad doctrinã uero plerũqz quasi tertio utimur ꝓpter eam que dicta est causaz.

Quod ẽ: quia si corpus indiget obuiatione alicuꝰ sperum cum alia quãtitate: tũc manifestum est q obuiatio eius quod occurrit ei est i hora qua indiget: ⁊ non ẽ facta hora necessitatis ex eo quod oz ut considerek in eo ad loduz: nisi qa corpus quod mouek ⁊ resoluik ⁊ mutak uelociter indiget fm quãtitatez spẽi mutatõis eius in horis diuersis: ut sint res quibus intenditur ad iuuamẽtum eius speciez diuersaz. Iaz ergo manifestũ est ex hoc q hora necessitatis non ẽ intẽtio tertia que fit absqz genere ꝓmarum duarum intentionũ: uerũtamẽ nos utimur ea iam fm uiam doctrine multotiens ꝓpter causam quam narrauimus.

Causam quã narrauit est q corpꝰ qum mutek et alterek idiget i horis diuersis diuersis rebꝰ sicut indiget in estate eo qõ ifrigidat: in hyeme eo qõ calefac. fit ḡ hore indiciũ faciẽs nẽcio mutatiõi q̃litat⁊ et q̃titat⁊ cuiuslꝫ cãz. vi. ⁊ residuũ fmõis eiꝰ ẽ itellectũ. 25

Quoniaz autẽ in his consideratio nibus duabus sunt alie ⁊ alie causaz salubriũ: ⁊ nũc nobis ꝓpositum est hoc genus caz: rursus repetam⁹ eas.

Et qum essentie causarũ sanitatis in quibus locuti sumus: ⁊ reliquarum causarũ sanitatis de quibus nõ sumus locuti ⁊ non necessario adueniunt corpori sint per istas intẽtiones duas: tunc oportet ut intẽdamus ad illas causas ⁊ inueniamus eas in eis.

Vlaz intẽtionũ est qua itur ad partẽ quãtitatis cause: ⁊ alia qua itur versus equalitatẽ ⁊ quantitatẽ. ⁊ ille cause sũt genera causaz sex q̃ ꝓuãt sanitatẽ ⁊ egritudinẽ. Quãdo ḡ aliquis vult ꝛseruare sanitatẽ intẽdat ad ista sex genera cãz: ⁊ inqrat ex vnaqqz eaz id quo fit iuuamẽtũ in sanitate tñ: ⁊ admistret illõ corpi fm illũ modũ. ⁊ Ba. determinat hũc modũ ⁊ dic. 26

Perfecte igit compõni corpis quãdo siquidẽ bene tempatum fuerit continẽs: conueniet contpantia ⁊ alio rum pfecta: de quibus modo diximus quietis .s. ⁊ motionis ⁊ somni ⁊ uigilie ⁊ oblatoꝛum ⁊ egestoꝛũ.

Ideo ergo q si corpus est scõz meliorem formaz deinde aer qui occurrit ei est equalis: tunc illud quod conuenit ei est eq̃litas sana ex quiete ⁊ motu ⁊ somno ⁊ uigilijs: ⁊ eo quod sumitur: ⁊ eo quod procedit: ⁊ reliquis que diximus ante.

Dixit aũt sex genera cãz: ⁊ nũcrauit hic ex eis. v. vna eaz ẽ ꝛtinẽs. scõa ẽ motus ⁊ quies. ẽtia est somnꝰ ⁊ vigilie. quarta est cibꝰ ⁊ potꝰ ⁊ noiauit

hāc id quod ſuſcipiť.quita eſt cōſtrictio ⁊ pceſſio: ⁊ no minauit ea illud quod pcedit.⁊ tacuit de genere ſexto:et eſt accītia aīalia.⁊ nō tacuit de hoc:niſi qñ rectificans ⁊ medicās accītia aīalia nō eſt ars medicine: vex rectifi cat ea ⁊ curat ea ars alia que eſt aut philoſophia aut le/ges.Et quādo mēſurat ea medic⁹:tūc mēſuratio illi⁹ eſt per ſpēm que eſt pzeter medicinā:⁊ eſt alia ſpēs philoſo phie aut legum ſpecies. 27

QVoniaz uero ⁊ ſi diſtempatuz ſit intrīn cōtinēs ⁊ cōtēpātias minui oz inquātū eucraſia corrupta fuerit.

ET qñ corp⁹ eſt ſm illā formā ⁊ aer eſt inequalis: tūc oportet ut cōſi dereť quātuz receſſit aer ab equalitate: deinde inclineť cauſe ille alie ab equali tate ad diuerſitatē ptis ad quam decli nat aer per quantitatē qua receſſit aer ab equalitate.

IAm docuit in capitulo qō eſt ante illud vt inq/rať in ꝺfuatiōe ſanitat⁹ qō ē in meliozi formaz eq̄litas in vnaquaq; cāz:q̄re infrideť aer calid⁹ ⁊ ficc⁹ humectet cū effuſiōe aquaz ⁊ ſtabellis:⁊ rozatiōe aquaz ab altis:⁊ ramis arboz:⁊ herbis:⁊ odoriferis fru ctib⁹ infrigidātib⁹ ⁊ humectātib⁹: ⁊ ſeſſio ſit in palacijs ⁊ domib⁹ ſubterraneis:⁊ aptio portaz aeris ſeptētriona lis.Et calefiat aer frigid⁹ cū accēſiōe īgniū ⁊ cooptura:et aptiōe portaz ex quib⁹ intrāt radij ſolis:⁊ clauſione poz taz aeris:⁊ ceſſiōe ſup illud quod calefacit corp⁹ ⁊ coop tura.⁊ vſq; ingenieť donec aer fiat equalis: ⁊ ſiť iquirať vt ſit illud quod comediť ⁊ bibiť in qualitate ſua equale ⁊ quātitate.⁊ ſimile hui⁹ inquiraťi vnaquaq; cauſaz.vi. Et docuit in hoc capitulo canonē ſuū qui eſt:ſi declinet aliqua cauſarū ſer ab equalitate ſciať q̄ta eſt q̄ſtitas de/clinatōis ei⁹ ⁊ ſumma q̄ſtitatis eius.deinde inq̄rať recti/ficatio illi⁹ declinatōnis ⁊ deſtruať illud qō fecit eā acci dere in corpe:⁊ inclineť reſiduū cāz ad ptē contrariā pti declinatōis illi⁹ donec fiat p illud in corpe impſſio recti ficās impſſiōem illi⁹:⁊ ſint cōtrarie due impſſiōes:⁊ de/ſtruit vnaquaq; cāz alterā: ⁊ remanet eq̄litas q̄ ē in me liozē formaz ſeruata ſm illud qō fuit. ⁊ poſuit aerē exē/plū hui⁹ canonis:⁊ ſermo ei⁹ in eo eſt intellect⁹. Et Gal. quidē aggregauit canonē p̄mū in quo dixit:inq̄rať vna quaq; cāz vt inueniať in ſanitate ei⁹ equalitas in q̄ſtitate eius ⁊ in ipſi⁹ qualitate: ⁊ canonē ſecūdū in quo docuit illud quod oportz facere quādo declinat aliqua cauſaz ab equalitate:⁊ dixit in vtriſq; ſiť būc ſmonē. 28

COnſideratōes uero cōtpātie i cō tinēte qdez ſunt:ut neq; rigere p pter frigus:neq; ſudare ppter eſtū.

ET oz ut ponať eq̄litaſ in q̄litate ae ris ut nō horripileť corp⁹ pp frig⁹ ſuū:⁊ nō ſudet ppter calorē ei⁹.

QUod eſt: quia inter iſta duo eſt eq̄litas in quā titate aeris. 29

IN gymnaſijs uero quādo p̄muz incipit dolere corp⁹: quieſcere ſta tim remedium eſt.

ET in exercitio ut p̄cipiat corp⁹ qe ſcere qñ incipit i corpe laſſitudo.

Ste eſt termin⁹ equalitatiſ in motu qui eſt exer citiū:⁊ intelligiť ex eo equalitas que eſt in quie te.Et eſt vt p̄cipias motū quādo contētum eſt corpus cum quiete:⁊ indiget exercitio quod expirare fa cit ex muſculis ſuperfluitates contētas in eis. 30

INcibis uero perfectio digeſtiōis ⁊ egeſtionis modus ſm quantita tem ⁊ qualitatem.

INcibis uero eſt ſanitas digeſtio nis ⁊ equalitas egeſtionis in qua litate ſua ⁊ diſpōne ſua.

QAm ex cibis bonis qñ nō digeruť chim⁹ geneť mal⁹:⁊ ex cibis malis geneť chim⁹ laudabiť:ꝺicť Gal.digōnē tñ qñ p eā gnāť chim⁹ laudabilis. Eq̄litaſ vō digōnis oportet vt ſit q̄ſtitas ſm ꝺpatōes ſu pfluitatū ei⁹ qō ſumiť ex cibis: ⁊ vt ſit i eēntia lene conti nuū cui nō ſit odor horribiť valde:⁊ colōr ei⁹ ꝺhat ad ci ēnitatē: ⁊ egrediaťi hora ꝺſuetudis:⁊ oz vt itelligaſ cōp ei⁹ i eq̄litate ei⁹ qō bibiť:ita vt ꝺſideres etiā in vna:qñ ipſa ſignificat diſpōem digōnis in venis. 31

EQuatur uero quodāmodo in his orexis digōni ita ut p̄ceptore nō indigeat quantitatē in oblatiōibus me tiēte.Optima eiz natura tantū appetit quantū digerere poteſt.

ET qñ corpus ē ſm meliorē forma rū:tūc quantitas appetit⁹ in eo ē equalis quātitati digōis. NŌ ergo idi get mēſuratore q mēſuret quātitatē ei⁹ quod ſuſcipit. quod eſt:qa corp⁹ qñ eſt ſm meliorē formaz:tūc quātitaſ quaz appetit ex eo quod ſuſcipit eſt quātitas quam poteſt digerere.

IAm oñſum ē in eo qō p̄teriit q; qñ ſtomachuſ ē ſm rē nālē:tūc appetit illud qō ē conueniēs cō plexioni eius:quapropť exceptur in hoc ſermone eē appetit⁹.ſeq̄ť.n.in eo qñ ſanitas ē inuēta i ſtomacho ſm meliorē formaz:vt bō appetat illud qō cōuenit ei:⁊ nō appetit in eo additōem nec diminutōem. ergo eſt na tura eius menſurās qualitatē ciboz ⁊ potuū ⁊ q̄ſtitatez eoz:⁊ nō indiget adiutorio medicine extriſec⁹. 32

ITa uero ⁊ ſomni quātitatē metiť ipſa nā in his q ſunt in optima cō pōne: ⁊ qel cūt ſtatim dormiētes quam nō amplius idiget corpus.

ET ſiť diſpō in q̄ſtitate ſomni. nā eni mēſurat q̄ſtitatē ei⁹ q̄ idigz ex ſomno i corpe quod eſt ſm meliorē for maz:⁊ non recedit ab eo ſomn⁹ niſi qñ cum eo remanet neceſſitas eius.

Intellige simile huic eidē in vigilia. natura enim sufficit mensurare illud & facere ipsum currere ſm quātitatē necessitatis ablatę adiutorio medicine: etiam & sermo eius intellectus est. 33

Et ita eis dicta utētib⁹ in egōibus nihil derelinq̄t circa uētrem & urinas & totū corpus. has enī egestiones tpantia metit oblationū. ſm uero totū corpus respiratiōem gymnasiorum mediocris & salubris efficit usus.

Et quando est regimē eius hoc regimine nō accidit ei lesio penitus in ꝓcessione eius quod ꝓcedit ex eo cuius egestione & urina & resolutōe corporis totius: quoniā equalitas eius quod sumitur ex cibo et potu exigit ut sint egestio & urina scōm dispositiōem scōm q̄ sunt in sanitate. Et equalitas exercitij indiget ut sit quod resoluitur in corpe toto scōm dispositiōem eius quod resoluitur ex sanis.

Dixit Gal. in regimīe sanitatis corpis quod ē ſm meliorē formam: eqlitatē aeris: & equalitatē motus & quietis: & equalitatē ciborū & potuū: & eqlitatē somni & vigilie: & remāsit sup eū ex eo q̄ nō dixit eqlitatē eius qđ ꝓcedit & cōstringit. Docet ḡ in h ſmone q̄ regimē q̄ęq̄ est ſm h q̄ dixit: ex eqlitate: & tūc sequit ipm vt sit illud qđ ꝓcedit & ostringit etiā ſm eqlitatē: et vt egestio quidē & urina sint equales ꝓpter equalitatē cibor & potuū in quātitatib⁹ eor & q̄litatib⁹ ipor: & ꝓpter bonitatē digōnis & sanitatē opationū nāliū: sed & illud quod resolnit ex toto corpe est ſm equalitatē ꝓpter sanitatē opationū nāliū & ꝓpter exercitiū tpatū qđ expirare facit & resoluit superfluitates lacertor cū eqlitate. 34

Abstinere uero manifestum est q̄m ab intēpantia oportet omniū aie passionum. s. ire tristicie & gaudij & furoris & timoris & inuidie & sollicitudinis. Exterminant enim hec & mutant corpa ab ea que est ſm nām consistētia.

Et cōuenit habēti hoc corpus ut phibeat a superfluitate in oibus accntib⁹ aie. & significo per accītia animę nostre irā tristiciā gaudiū & furorē & inuidiam. Nam ista omnia accidētia anime immutant corp⁹ & extrahūt ip̄m a dispōne nāli.

Intellige sermonē Gal. & iā or hīti hoc corp⁹ vt phibeat a superfluitate i aliquo accītiū aie. Nam sit speculatio in hoc genere: & est sextum ex generib⁹ causar nīs corp⁹ physici: dixit Gal. oportz hīti corp⁹ meliorē formam vt phibeat ꝓ phiam aut p legem positas a superfluitate in aliquo accītiū aie. quod est: q̄a medicina nō otēplat in illo neq̄ mēsurat illud: & nō vtitur eo nisi in dispōne egritudinis tūm ſm semitā medicatōis. Et phia q̄dē nomīat equalitatē accītiū aie: sanitatē autē or vt intelligas a Gal. diam inter furorē & iram. Ira quidē est vt desideret homo vindictā. Furor enī ē vt excitet ira: & nō est possibile cū eo ex vindicta. Et accītia q̄dē aie sunt multa: & illud quod numerauit Gal. ex eis ē exemplificatio ei⁹ quod remānsit ex eis: & quedā eorum faciūt accidere calitatē superfluā sicut ira & furor. & quedam eor faciūt accidere calitatē equalē: vt gaudiū & letitia. et quedā eor faciunt accidere frig⁹ additū: sicut timor & pauor. & quedam eor faciūt accidere frig⁹ tpatū: sicut tristicia & inuidia. & quedā siccitatē: sicut angustia. & totū qđ faciūt ista accītia nō faciūt nisi mediatōe motus spūs. Et illud quod cōuenit cū meliori formar ex eis est illud qđ est tpatū: aut illud ex eis qđ nō est superfluū. 35

Vtilis uero ſm epicurum nullus usus salubris: ſm uero uerū ex interuallis tantis: ut in usib⁹ coitus neq̄ dissolutōem sentiat & leuior ipe se ipo uideat fact⁹ & melⁱ dormiēs.

Videt autē epicuro q̄ ex usu coit⁹ nō est aliqd penit⁹ quod sit causa sanitatis. ueritas aūt est q̄m ex usu ei⁹ est aliqd in numeris causar sanitatis: & est ut sit inter horas usus eius ex longitudine illud cū quo nō sentiat utens eo quando utit ipo mollificatōem & debilitatiōem: immo sentiat q̄ corp⁹ eius postq̄ usus ē eo sit leuⁱ q̄m erat anteq̄ uteretur eo: & anima etiam melior q̄m erat ante.

Coit⁹ est ex accidētib⁹ anime. Et Gal. quidē in h loco fecit ei capitulū suum singulare in quo docuit illud quod cōuenit in sanitate ex eo. Et sententia quidē epicuror est destructa ꝓpterea q̄ aggregat in corpe superfluitas ex spmate. si ergo nō egredit p coitū coartat in corpe & gnānt ex ea egritudines male, quod ē: quia ex coartatōe ei⁹ generāt ex eo vapores mali q̄ ascendūt ad cor & cerebrū & stomachū: & corrūpunt sanitatē illorū membror & generāt egritudinē. Et forte esse ex eo ē aliquid simile in potētia veneno vipino: sicut accidit ei q̄ ꝙsueuit coitū & dimittit eū lōgo tpe ex debilitate appetitus cibi: & pigricia a motib⁹ & generatōe humoris melācholici. Et forte corrūpit & exiccat ex eo quod est sile vtuti veneni: sicut illud quod accīt viduis ex ꝓfocatōne matricis: & multis viror qui morīūt ex eo subito. Et ꝓpt hoc qui euadit ex egritudine coartatōis spmatis est ille ex cui⁹ corpe resoluit hmōi superfluitas: aut p exercitiū et emorroidas vt in viris: aut p purgatōem mēstruor vt in mulierib⁹: aut p aliā ptē ex eo de ꝓpetate cui⁹ est carnis re superfluitates & soluere eas a corpe. Coit⁹ igit ē causa sanitatis q̄m egredit spma qđ iam coartatū erat: & ē cā corruptōis sanitatis q̄m est in corpe spma coartatū: q̄propt or vt sit ei⁹ usus equalis. Et Gal. quidē iā docuit ei⁹ equalitatē & dixit: vt sit inter horas usus eius ex spacio illud cū quo nō sentiat utēs eo q̄m ipso utit mollificatiōem et

debilitatiõem: sed sentiat post vsum eiꝰ leuitatẽ in corpe eius: ꝛ fiat aĩa eiꝰ melioꝛ q̃z fuit. Et Bal. qdẽ determinat bonas vsus eius quãdo est indigẽtia eiꝰ ꝛ dicit: 36

Tempꝰ uero usus est q̃ndo pfecte mediũ fuerit earũ que extrisecus oĩm circũstãtiaꝝ: neqz sup repletũ coꝛ pus neqz indigẽs: neqz sup infrigidatũ neqz sup calefactũ aut exsiccatũ aut hu mectatũ immoderate. Si uero peccet aliqñ coꝛpꝰ puuz esto peccatũ. meliꝰ ue ro ẽ calefacto magis q̃z infridato: ꝛ re pleto magis q̃z euacuato: ꝛ hũectato magis q̃z exsiccato coꝛpe uti uenereis.

Hoꝛa autez usus eiꝰ est qñ coꝛpꝰ est uere mediuz inter oẽs dispões ac cidẽtes extrisecꝰ donec nõ sit plenũ ual de neqz uacuũ: neqz infrig datũ ualde neqz calefactũ ualde: neqz ptrãsiẽs ual de eq̃litatez in siccitate ꝛ hũiditate. ꝛ si errat utẽs eo in usu eiꝰ: opz ut sit erroꝛ ille puus: ꝛ ut utaꝫ coitu dũ ẽ calefactꝰ est meliꝰ q̃z ut utaꝫ eo quz ẽ infridatus: ꝛ utaꝫ eo qm est plenꝰ meliꝰ q̃z utaꝫ eo quz est uacuus: ꝛ utaꝫ eo quz ẽ humidꝰ est meliꝰ q̃z qm est siccus.

Am oñdit Bal. totũ quidẽ quod necessariuz est scire in regimie sanitatis de eẽ coitꝰ in h fmone ꝛ in illo qui est ante eũ: ꝛ docuit qñ errat in vsu eius: ꝛ qn oꝛ vt sit erroꝛ ille puus: ꝛ ipe qñ supfluit mutat sanitatẽ: ꝛ docuit in quib⁹ dispõnib⁹ oꝛ vt vtaꝫ. Et nõ fa ctus est erroꝛ mult⁹ ĩ coitu nocitiuꝰ nisi qꝛ pter multitu dinẽ eiꝰ accit in coꝛpe senectꝰ festine ante boꝛã suã preci pue illi cuiꝰ cõplo testiculoꝛ est fri. ꝛ sic. Et iã oñdit ĩ pn cipio bui⁹ libꝛi qꝛ ex hõib⁹ foꝛtioꝛ sup coitũ est ille cuiꝰ cõ plexio testiculoꝛ est ca. ꝛ hu. Qui ergo vult regẽ sanitatẽ oꝛ vt cõpet illud qõ est ĩ hoc fmone cũ dispõne opl'ois testiculoꝛ. v extamẽ Bal. qum fmo eiꝰ fit in cõfuatione sanitatis melioꝛis formaꝝ: ꝛ manifestũ est qꝛ cõplo testi culoꝛum est equalis in hac forma: non cõditionauit in sermone suo in coitu: esse complexiõis testiculoꝛ. Qum ergo tu continuas conseruatiõem sanitatis declinantẽ a melioꝛe formarũ: tunc fac comparatiõem cum sermõe Balieni in vsu coitus fm esse complexiõis testiculoꝛũ et reliqui coꝛpoꝛis. 37

Qualitatez uero singl'oꝛ eoꝛ q̃ di cta sunt eligere in his q̃ sũt optie põnis: oꝛ gymnasioꝛ qdez in quibus oẽs ptes coꝛpis pꝓoꝛtionaliꝛ moueãt: ut hoc membꝝ qdẽ nõ supdoleat: hoc uero minus doleat.

Species aũt quã oꝛ eligere ex una quaqz haꝝ cãꝝ coꝛpi qõ est scõm melioꝛẽ foꝛmaꝝ est illud qõ narro. ex exercitio qdẽ oꝛ ut eligaꝫ spes in q̃ mo uenꝫ mẽbꝛa oĩa coꝛpis fm ꝓpoꝛtiõem: ꝛ nõ laboꝛat aliquod eoꝛũ plus: ꝛ ali quod eoꝛũ minus.

Exercitiũ in quo mouenꝫ oĩa mẽbꝛa fm pꝛopoꝛ tionẽ ꝛ nõ laboꝛat aliquod eoꝛũ plus ꝛ aliquod minus est illud quod fit cũ pila pua ꝛ qõ currit cursu eius. Et Bal. quidẽ iam exquisite pscrutat⁹ est esse exercitij ꝛ fricatõis in libꝛo de regimie sanitatis: ꝛ edidit in exercitio de pua pila tractatũ singularẽ. 38

Oꝛũ uero q̃ comedũꝫ aut bibunꝫ maxie eucrata eligere. hec eni ma xime sunt ꝓueniẽtia eucratis naturis.

Eis uero que comedũꝫ ꝛ bibũꝫ oportet ut eliganꝫ ea que sunt in ultimo equalitatis: qñ ista que sũt ita sunt conueniẽtioꝛes res naturis q̃ sunt in ultimo equalitatis.

Habens melioꝛẽ foꝛmarũ indiget in conseruatio ne huius foꝛme super se: vt sit regimẽ eius ꝛ re' i que dispõnes similes ei. sicut ergo ipa est equaꝫ: sic oportet qꝛ totũ quod cõtineꝫ ex causis sex sit equale. Et cibi qui sunt ita sunt cib⁹ ꝛ potꝰ decẽter facti ꝛ deco cti: ꝛ panis decẽter factꝰ ꝛ decoctus. Et ex decocti alles fi dabegi ꝛ adenubagi: ꝛ ex potibus vinũ claꝝ ꝛ reliqua q̃ dicũꝫ in libꝛo chimoꝛ generare chimũ laudabilẽ. 39

Similiter uero ꝛ in alijs.

Et similiter est dispositio in reliqs rebus.

Hoc est vltimũ quod dixit Bal. in cõseruatõe sa nitatis melioꝛis foꝛmaꝝ. ipse enĩ dedit intelligi ĩ eo canonẽ communẽ: ꝛ est vt sint omnes res q̃ bus regiꝫ fm equalitatẽ in q̃titatibus ꝛ qualitatibus et in hoꝛis necessitat' vsus ꝛ partiꝫ vsus eaꝝ. 40

Si uero fm aliqd ab optima com põne deficit coꝛpꝰ nõ multũ uero huic ꝛ ꝓseruãtes sanitatẽ cause fm pꝛo poꝛtiõem mutabunꝫ.

Et qñ coꝛpꝰ ẽ diminutũ a melioꝛe foꝛmaꝝ dispõne sua: deide nõ est diminutio eius multa ab ea: tunc cause que conseruãt sanitatẽ eius sunt remo te ab equalitate per quantitatẽ remoti onis eius ab ea.

Iste canõ est cõis in ofuatiõe sanitatis coꝛpoꝛ decliuis a melioꝛi foꝛmarũ. ꝛ fmo in eo fz intẽ tõem Bal. ẽ mãifestꝰ agitatꝰ valde: qñ dicit in h libꝛo: qꝛ oꝛ vt sit decliuis ad ptẽ declinatiõis eius. qñ diꝛ ĩ libꝛo eiꝰ de regie sanitat': ꝛ in libꝛo ciboꝝ: ꝛ in alijs: qꝛ oꝛ vt sit decliuis ad cõtrariũ partis declinatõis eius. 41

Puribus uero talibus existẽtib⁹ coꝛpibus fm singulũ genus sepa

ratim dicendum est.

ET species corpuz que sunt fz hūc modū sunt; multe. oportz ergo ut in omni spē ex eis loq̄mur singulariter fm singularitatem eius.

Vult q̄ oportet vt singulare fiat vnūquodq̄ corpozum declinatū a melioze formarū ⁊ singulare fiat ad conseruatiōem sanitatis eius: ⁊ ad reductōem ipius ad formam optimā capitulū in quo docatur quomodo conseruet sanitas eius: aut quomodo redeat ad meliozem formarum. 42

CRasi igit pmutatū corp⁹: in orga nicaz uero ptiū cōuēiētia nō permutatū duplicē hnt formā salubziū cārū: alterā qdem fuantiū ei⁹ crasim: alteram uero eaz q̄ ad optimaz ducit.

DIco ergo q̄ cāe sanitatis corpis qō iaz ptrāsiuit eq̄litatē i cpl'one sua: ⁊ non pmutauit eq̄litatē in cpōne membroz officialiū sūt duob⁹ modis. unus eoz seruat cpl'onē ei⁹ fm q̄ ē. alt permutat complexionē eius a meliozi formarum.

Iste sermo est intellectus. 43

SEruantes uero ei⁹ crasiz tm̄ pmutant ab eucrata nā cause q̄ztuz ⁊ totū corpis craf ab illa pfecte mutat.

ET cause que cōseruant complexionē ei⁹ sūt reflexe a cauf q̄ cfuant complexionē ei⁹ que ē in ultimo equalitatis p q̄ztitatē reflexiōis complexiōis illius corpis qō cfuant a cōplexione q̄ est in ultimo equalitatis.

Iste canon est in conseruatione sanitatis eius cuius complexio vel corpus declinat a meliozi formarum: scilz vt mensurētur cause ex mensuratione reflexionis ab equalitate per quātitatē declinationis corpozis a meliozi formarū. 44

CAlidioza enī corpa calidiozib⁹ indigent adiutoziis: frigidioza frigidiozibus: ⁊ siccioza sicciozibus: hūidiora uero humidiozibus. ⁊ fm copulationem calidioza ⁊ siccioza calidiozibus ⁊ sicciozibus: ⁊ his pportionaliter in reliquis trib⁹ copulatōibus.

QUod est: quia corpora que sūt calidioza eo indigēt regimine quod est calidius regimine quo indiget hūs illam pmam cōplexionez. Et corpora que sunt frigidioza eo: indigēt regimie quod est frigidius. Et corpora que sūt siccioza eo indigent regimīe: similit qō siccius est. Et similr corpora que sunt hūidioza indigēt regimie qō est humidi⁹. ⁊ fm hoc est cōpositio: naz corpa q̄ st calidioza ⁊ siccioza idigēt regimie qō est calidi⁹ ⁊ sicci⁹. ⁊ fm rōcinationē hu⁹ currit res triū spēz aliaz cōpositaz.

Iste est fmo i hoc libro: ⁊ est ꝺcl⁹ fmoni ei⁹ i aliis libz suis: qm̄ ipse dic in li. de regie sanitat ⁊ i li. ci boz q̄ corpora q̄ sūt calidioza indigēt ex regie eis q̄ sunt frigidioza: ⁊ fz hanc rōcinatiōez i relicis: ⁊ p illud obscurauit fmonē suū: pcipue qz ipse nō distinxit inē regimē ofuatiuū: ⁊ inē regimē pmutatiuū. ⁊ dixit i regie pmutatiuo q̄ oz vt reganē corpora calidioza reb⁹ frigidis donec redeāt ad eq̄litatē: ⁊ fz hāc rōcinatōez ē in relicis corporib⁹ declinat a meliozi formaz. Et ego dico q̄ Galie⁹ nō oblit⁹ est fmōis sui: neq; ꝺzietatē apponit: ⁊ q̄ si intellexit p regimē ofuatiuū h: nisi vt oenē hūti cpl'onez ca. cibi q̄ ofuent cōpl'onē ei⁹ ca. sup ipz: ⁊ fmōe absoluto regat ipz regie qō faciat remanē sup ipm cpl'onē suā calidā fm dispōnez suā absq; additōe ⁊ sine diminutōe. q̄ si vult pmutare cpl'onē ei⁹ ad eq̄litatē: tūc addat i frigore illō cū quo regat vsq; quo minuat ei⁹ calitas ⁊ ꝑueniat ad equalitatē: cui⁹ exemplū est vt fit ofuatio corpis sepati ab eq̄litate ad calitatē duob⁹ gradib⁹ cū regie qō infrigat i gradu p⁹: ⁊ pmutatio ei⁹ ad eq̄litatē cū regie qō infrigidat i secūdo ḡdu. Et manifestū est q̄ regimē ofuatiuū est mioris infrigidatōis q̄ regimē pmutatiuū: qz regimē ofuatiuū est i pmo ḡdu: ⁊ tibi iest vt noies id qō ē parue infrigidatōis min⁹ calefaciēs. Et qm̄ fmo ei⁹ in B libro ē sūm: q̄ sunt fiē ocl'ones: dixit istud vt tu fis itelligēs ab eo voluntatē ei⁹ ⁊ ei⁹ intentionē. ꝓpter hoc ḡ manifestū est q̄ volūtas Gal'p fmonē suū. l. q̄ corpora q̄ sūt calidioza indigēt regimīe ex eo qō est calidi⁹ regie quo indiget hūs formā optimā: ⁊ est vt sit cōfuatio ei⁹ p illud qō facit remanere sup ipz caliditatē ei⁹ declinatā ab eq̄litate. ⁊ si vellet vt regeret cuz cibis calidis: sicut si adderet in exercitio eius ⁊ calefieret aer cōtinēs eū: ⁊ parent calefaciētes cibi: sequeret necessario q̄ adderet ei⁹ declinatio ab equalitate ad caliditatē plus: ⁊ generarent in eo supfluitates cholerice: ⁊ facerēt euz cadere i egritudies cholicas: ⁊ huiusmōi mēsure fil'e non occultat a Gal'. ⁊ iam determinauit illud i libro de regimīe sanitat ⁊ i libro de cibis. Res ḡ fm q̄ dixi est: qz vult vt regat totū corp⁹ cū eo qō fac remanere sup ipm cpl'onē ei⁹ pmaz qm̄ vult ofuationē sanitat ei⁹. Et qm̄ vult pmutatōz ei⁹ ad meliorez formaz addanē in regimīe ei⁹ additōes pmutātes eā. Intellige ḡ illud: qz nō ē loc⁹ paru⁹: ⁊ multi hoiuz ignorant: ⁊ putat q̄ sit cōtrarietas. 45

UTet uero ⁊ materijs causarū: recte innatas uirtutes earz scies.

ET nō potest his causis quas nup diximus uti: quādo permutāt talit q̄ fiant causa sanitatis scōm q̄ oportet: nisi qui scit uirtutes earuz scōm qs apte nate sunt.

Iste ſmo certificat illō ad qō ītēdim⁹ de expōe
i ſmonis ei⁹ hui⁹ Conſidera ḡ eum: ⁊ ſtabis ex eo
ſup illō qō diximus ⁊ ſcies volūtatē ei⁹. qō ē q⁹
vult p ſmonē ſuū vtu es eaꝝ ſm quas apte nate ſūt illō
quod facit vnuſquiſq; ciboꝝ: ⁊ alioꝝ ex cāis. vi. in corpe
Quod ergo conſeruat ipſum ſm illud ſm qō eſt: eſt cō
ſeruans ſanitatē: ⁊ qō addit in declinatione eius a meli
ore formazum eſt infirmanſ ipſu: : ⁊ qō permutat ipſum
ad meliorē formazuz eſt pmutans ipm. 46

Qoniā motio qdem ⁊ indigentia
q ⁊ uigilie ⁊ egeſtio ⁊ omnes anime
paſſiones: ſiccant corpus.

Eius exemplū eſt q⁹ motus ⁊ mi
c noratio cibi ⁊ pot⁹ ⁊ uigilie ⁊ cua
cuatio ⁊ omnia anime accidentia alia:
exſiccant corpus humidum.

Qoniā euacuāt hūores ei⁹: ⁊ minuunt ex eis: pp
q illō ḡ addūt i ſicco corpe ſiccitatez. ⁊ qō paꝝ ē ex
eis: ſ uat corp⁹ hūidū qñ adminiſtrāt ſm q⁹ oz: ⁊ pmutat
ipz ex eis illō qō opponīt ei ſm eq̄litatem. 47

Ontraria uero his humectant.
c ⁊ ꝓtraria corꝝ humectāt corpuſ.

Oc iudiciū ei⁹ ē ſ lic iudicio qō ē añ ipz ī cōuerſa
b tione: ⁊ mutatione ſimul. 48

Ca uero ⁊ calefaciētib⁹ ⁊ infridā
tibus ſtudijs ⁊ cibis ⁊ potib⁹.

⁊ ſimiliter eſt diſpō in rebus que
e calefaciūt ⁊ infrigidant ex opera
tionibus ⁊ cibis ⁊ potibus.

Iste ſermo intellectus eſt ſm eandē rōnez quā
i dixit in eo qō ꝓterijt. 49

⁊ ſimpliciter ē dicere omnib⁹ his
e que ſm corp⁹ ſunt cognoſcens ali
quis materias ⁊ uirtutes: ſalubribus
cauſis utet ſimilia ſimilib⁹ offerēs q̄ndo
ſuare uult corpis craſiz q̄lē accepit.

⁊ ul'r q ſcit ſpēs omniū rerū que
e agunt in corpus ⁊ uirtutes eaꝝ:
tūc ſi uult ponere eas cauſas ſanitatis
eligat corpi illud ex eiſ quod figuratur
ei ⁊ aſſimilat ipſi quādo uult conſerua
tionē compl'onis uel compoſitōis eius
ſm diſpoſitōem ſm quā inuenit eā.

Ult p ſmonē ſuū vl'r abſolutū q⁹ q vult oſerua
u tōez ſanitatis corpis ōclīuis ab eq̄litate ſm illō
qō ē: adminiſtret ei ex regimīe qō cōſeruat ſup ipz
cplexionē eius abſq; additiōe: ⁊ ſi diminutōe ita q⁹ eli
gat ei ex vtrib⁹ ciboꝝ ⁊ potuū et alioꝝ qō oſuet ſup ip
ſuz ofiguratiōnē compleriōis eius: ⁊ iſte eſt canō prim⁹
quem ipſemet deēminauit p dictionez aliaz: vt figat ipm
in aīa diſcipuli. ⁊ ſermo eius ī eo eſt intellect⁹. 50

Si uero permutare uult ⁊ trāſire
ad melius aliud ē genus ſalubriū
cauſaruz contrariarū quidem ſupadi
ctis: equale uero diſtās ab altera craſi
eucratarū ⁊ mediarū quas optimiſ na
turis conuenire dicebamus.

⁊ quando uult permutare eam:
e ⁊ cōuertere ipam ad cōplexionez
que eſt melioꝝ complexione eius: tunc
ſunt ei alia genera cauſarū ſanitatis cō
trariarū cauſis quas diximus: ⁊ longi
tudo caruz a cauſis equalibus medijs
quas diximus: que conueniūt habenti
complexionē equalē optimā ad contra
rium partis ad quaz declinat illud coꝝ
pus: eſt longitudo equalis.

Iste eſt canon pmutās ſanitatē malaz ad ſanita
i tē equalē ⁊ bonā. ⁊ ei⁹ intētio eſt vt ſit ſciēs virtu
tem parriū cuiuſq; cāz ſex: ⁊ cōſideret quāta ſit
quātitas receſſiōis ſanitatis ab equalitate: ⁊ eligat ex pti
bus cuiuſq; cauſaz ſex eo qō eſt ōzium iſti ſanitati q̄z
titates eq̄les q̄titati receſſiōis eius: ⁊ regat cuz eis corp⁹
⁊ Halien⁹ deēminat illud ⁊ dicit: 51

Alidioꝝ enim ⁊ ſiccioꝝ craſim
c non calide ⁊ ſicce dicte faciunt eu
crataz perfecte: ſed que tm̄ eucrata cra
ſi frigidioꝝ ⁊ humidioꝝ: quātuz natu
ra eius erat calidioꝝ ⁊ ſiccioꝝ.

Quod eſt: quia corpus quando eſt
q calidius ⁊ ſiccius: tunc regimē ca
lefaciens ⁊ exſiccans non reducit ipſuz
ad equalitatē ſanam: ſed regimē quod
eſt frigidius ⁊ humidius complexione
equali per quantitatē ſupfluitatis cale
factionis illius complexionis ⁊ ſiccita
tis eius ſup complexionē equalem.

Iste ſmo eſt intellectus. oſtendit enī Hal'en⁹ in
i eo canonē pmutantē ſanitatez malā ad ſanitatē
bonaz. cōſidera ergo eum. 52

Oc ſiquidem genus cauſaꝝ corꝛi
b git innatas diſcraſias: alteruz ue
ro prius dictum conſeruat.

⁊ hoc quidem genus cauſaruz re
e ctificat complexionē malaz natu
ra: ⁊ genus aliud quod diximus ante
conſeruat complexionē malaz natura
ſm diſpoſitōem ſuam.

Omiauit regimē permutās cōplexionē malā: ge
n nus: ergo ⁊ ſil'r noiauit cōſuans eam genus: vt itel
ligat ab eo q⁹ ipſa ſūt duo genera ex generib⁹ me
diis ſub parte medicine: qō noiat regimē ſanitat': ⁊ vt in
telligat p illud q⁹ ſub vtriſq; ſūt ſpēs alie. 53

Utilitas uero utrozũqz est in parte medicis. cozrigere quidez ex multo studio paulati trãsferẽtes in meli⁹. nõ enim sustinet nã repẽtinas immutationes: seruare uero in eisdẽ ſm necessarias occupatiões.

Et medic⁹ indiget utrisqz simul in horis diuersis. quod est: qa q̃ndo habẽti complonez malã est euacuatio lõga cuz qua est possibile ei ut rectificz complonẽ malaz: tũc medic⁹ intẽdit in ea ad illud gen⁹ occasionũ: ⁊ permutat cozpus paulatim a complexiõe sua ad complexiõem que est melioz: qm̃ natura non tolerat alteratiõem subito. Et qm̃ habẽs complexionẽ malã natura: est occupat⁹ occupatiõibus necessarijs tũc maius quod potest medicus est ut conseruet eam ſm complexiõem suam naturalem.

Vult ꝙ occupatões necessarias cãs sex ad sciẽdũ vtutes pticulariũ: quare docet modũ necessitat medici: ⁊ nõ facte sũt nãe tolerãtes pmutatiõez subito: nisi qm̃ ista pmutatio mutat eas mutatõe fozti q̃ facit accidere nature motum superfluũ. s. alteratõem superfluam. multotiẽs enim dissoluitur per eam virt⁹ aut debilitat ex ea natura: aut resoluit per eam spiritus: qua re fit id causa permutatõis sanitatis: ⁊ residuũ sermonis eius est intellectũ. 54

Quomodo igit ⁊ huiusmodi spẽm causarũ seruãtem nomiamus: cõueniebat eni magis eam fozsitan pmutantẽ ⁊ curãtem ⁊ innata peccata cozrigentẽ uocari. quoniã uero ad totuz genus sanitatis referẽtes: nõ ad eas que ſm spẽm sunt in ea differẽtias. Quecũqz quidem sanos custodiũt: seruãtes oẽs uocabimus: siue cõseruando salutẽ ad meli⁹ ducant totã crasim: siue cõseruẽt existẽtez a pncipio: quecũqz uero deteriozẽ faciũt cõsistẽtiam egre.

Si autẽ dixeris quomodo nomiauimus hoc genus causarũ conseruatiuũ quum esset dignius ut nomiaret⁹ pmutatiuũ ⁊ sanatiuũ ⁊ rectificatiuuz nocumentozũ nãlium. Dicimus ꝙ nos nõ adiũgimus has cãs nisi ad genus sanitatis: nõ ad species eius. ⁊ nomiam⁹ omnes istas cãs que cõseruãt cozpus ſm sanitatẽ suaz cõseruatiuas: siue sint cõseruatiue: aut sint ex eis que ꝓseruatione sua permutãt complexiõez totã ad id quod est meli⁹: aut sint ex eis que ꝓseruãt ꝓplonẽ ſm dispõez suã pmaz: ⁊ noiam⁹ eas q̃ pmutant ꝓplonẽ ad id quod est deteri⁹ causas infirmatiuas.

Sto ſmone destruit dubitatio in genere regiminis pmanẽtis ꝓptereꝙ noiauit ipm ꝓseruatiuuz sanitatis. Et destructio dubitatõis ẽ: qz rẽ noiauim⁹ noiẽ sui gener. Quz g̃ fit cadẽs sub regie sanitat: ⁊ gen⁹ regimis sanitatis totũ noiek in arte medicine cõseruatio sanitatis: noiam⁹ pmutatiuũ etiã noiẽ sui generis .s. ꝓseruatiuũ: q̃uis sit pmutatiũ ⁊ sanatiuũ ⁊ rectificatiuũ nocumẽtoz. Et ſm hãc filitudinẽ noiant omẽs cãe que pmutãt cõplonẽ ad id qõ est deteri⁹ cãe infirmatiue q̃uis sint pmutatiue ad infirmitatẽ ⁊ cozrũpẽtes sanitatez ꝓptereꝙ qz sũt sub genẽ cãꝝ infirmãtiũ toto. 55

Similẽ igit discrasiã hñtib⁹ oibus cozpis ptibus silis est ꝓcuratio: dissimilẽ uero dissimilis.

Et qñ complexio que est in oibus mẽbris est una: tũc medicatio ei⁹ est una. ⁊ quãdo complexio mala nõ ẽ in omnib⁹ mẽbris una: tũc nõ est medicatio illi⁹ cozpis una.

Qstq̃z docuit regimẽ sanitatis sepate a melioze formarũ conseruãs eam ⁊ permutãs eaz simul quãdo est eius separatio in cõplexiõe trĩ: rememozat eius quod docuit de illo in hoc sermone ⁊ docuit: quãdo est declinatio sanitatis a melioze formaꝝ: deinde est illud in omnib⁹ mẽbris: tũc medicatio eius. s. cõseruatio ei⁹ ⁊ ipsi⁹ pmutatio: est ſm ꝙ exposuim⁹. ⁊ si ei⁹ recessio ẽ in q̃busdã mẽbris ⁊ in q̃busdã nõ: tũc medicatio ei⁹. s. ei⁹ ꝓseruatio ⁊ pmutatio ipsi⁹ indiget canonibus alijs qui fidem faciant generis alteri⁹ regiminis. ⁊ ipe facit scire hoc genus per exempla ⁊ dicit: 56

Potest enim uenter alicui quidem frigidioz q̃z oporteat esse: caput uero calidius: ⁊ indiget adiutoziis proprijs singula: ſm uero hoc ⁊ aliaꝝ una q̃qz ps aut humidioz aut siccioz aut frigidioz aut calidioz exñs ꝑter modum ꝓpis distempãtie indiget dietis. Non igit exercebim⁹ equalr omes hmõi cozporis partes: neqz similr hũectabim⁹: aut siccabimus: aut aliquid hozũ faciemus. Amplius uero dicet de his in negocio de salubzibus causis.

Quod est: qa est possibile ut sit uenter alicui⁹ frigidior q̃z oz: ⁊ caput

etiã calidius q̃z opz: ⁊ indigz unũqȯqz eoz quod cõuenit ei. ⁊ simil'r est dispõ in unoquoqz mẽbroz reliquoz q̃ndo est humidius complexione sua equali: aut siccius ea: aut frigidius: aut calidi' nam indiget ex regimine eo ꝓm q̃ cõue nit complexioni eius. Est ergo necesse quãdo cõplexio mẽbroz corpois est di uersa ut nõ sit mẽbroz corpis omniz regimẽ equale: ⁊ nõ sit humectatio eo rum aut eorũdem exsiccatio: aut aliud ex eis q̃ fiũt eis ꝓm similitudinẽ unam: ⁊ nos qdem exponem⁹ istud in exposi tõne ampliori hac in libro nostro de re gimine sanitatis.

Vult q canõ: in ꝯfuatõe sanitat corpũ receden tiũ ab eq̃litate in qbusdã mẽbr ⁊ in qbusdã nõ: ẽ opposit⁹ ex pricularib⁹ canonib⁹ in ꝯfuatõe sanitat corpũ recedẽtiũ ab eq̃litate in ꝯplone corpis tot⁹: cui⁹ expꝫluz ẽ: qz qñ vẽter ẽ fridioz ⁊ caput calius: vt anur in cõfuatõe sanitatis vẽtr eo qõ ꝯfuat sup ipm qõ est file ꝯploni eius: ⁊ in cõfuatõe sanitatis capitis eo qõ ꝯfuat sup ipm qõ est file cõploni eius: siue fint emplastra siue embroce vel aliq̃ ex causis. vi. Et qñ volum⁹ ꝓmutare cõ plonẽ vẽtris ad eq̃litatẽ: ⁊ complonẽ capit ꝓmutare ad eq̃litatẽ: primur in vẽtre reb⁹ calidis: ⁊ in capite reb⁹ fri gidis. ⁊ ꝓm hãc filitudinẽ faciam⁹ in regie reliquoz mẽ broz. ⁊ ꝓpter hoc ẽ necẽ vt ponam⁹ exercitiũ qõ ꝯseruat mẽbr ꝓm dispõem sua: aut ꝓmutet ipm ad dispõez alia i vnoquoqz mẽbroz diuersum ab eo quod est in alio. Et simil'r vnũquodqz pticulariũ cap. vi. Nã quãdo volum⁹ infrigidare membũ: emplastramus cum rebus infrigi dãtibus. Et quãdo volumus ipsuz calefacere: emplastra mus ipsum cum rebus calidis. 57

Organicoruz uero cause salubres ꝓm lapsum: ⁊ he ab optima cõpo sitione adinuicẽ differũt. Alie siquidez sunt salubres circa plasmatõez lapsuũ alie uero eoz q̃ circa magnitudinẽ aut numerũ aut positionẽ.

Cause autẽ sanitatis mẽbroz offi cialium que habẽt nocumẽtũ: ꝓm illud nocumentũ sunt diuerse a causis sanitatis corpis quod est ꝓm meliorem formaruz. quod est: qa cause sanitatis mẽbroz q̃ hñt nocumẽtũ in plasmatio ne: alie sunt a causis sanitatis mẽbroz q̃ hñt nocumetũ in quãtitate sua: aut i situ suo: aut in numero suo.

Ideo docuit Gal. q̃ spes compõnis lapsuũ sunt iiii. quoz vnus est lapsus in plasmatõe: ⁊ secũd⁹ est lapsus in quãtitate: ⁊ tertius lapsus i nũero: ⁊ quartus lapsus in situ. Et docuit q̃ istí lapsus q̃ttuor q̃ñ ꝓhibẽt mẽbr ab opatõe sua. s. nocẽt opatõi eius sunt egritudo. ⁊ q̃ñ nõ ꝓhibẽt opatõem: nõ sunt egritudo sz forma mala ex formis sanitatis. Et postq̃ compleuit di ctionẽ canonis regiminis sanitatis recedẽtis ab eq̃litate in compositõe: tũc ante illud explanauit hũc sermonẽ a quo recessimus: deinde exposuit cũ hoc sermone. 58

In plasmatõe quoq; sunt plures lapsus: etenim figure partis ⁊ si alicubi in ea curuitas aliqua est uel con cauitas eius q̃ ꝓm naturã: aut pozi con strictio: aut ozificiũ: aut asperitas: aut lenitas quãdo est aliquid extra ꝓpam cõtemperãtiaz: parum quidem hoc pa tiens corpus: sanoruz corpoz appellati onez habebit: amplius uero neutroz. si uero sit tãtum ut noceat operatiõi: iã egrotare uidet.

Et accidunt in plasmatiõe lapsus multi. quod ẽ: qa si mutet figura mẽbr ab equalitate sua: aut sit i eo ꝓfũ ditas multa nã ⁊ mutet ut accidat eius lapsus in meatu q est in eo aut i ozificio meatus aut in aspitate aut in lenitate: deinde sit lapsus puus: tunc hñs illud corp⁹ dicit q est sanus. si aũt lapsus est plus illo: dicit egrotatiu⁹. Q. si cõsequt lapsus in ipo ad hoc ut noceat opatõi: tunc est eger.

Nũciat q lapsus in plasmatõe ẽ vna. v. rerum. ꝑma eaz ẽ mutatio figure. ⁊ secũda ẽ mutatio ꝓ fũditatiũ. s. gibbositas ⁊ ocauitas. ⁊ tia opilatio i meatu aut i ozificio meat⁹. ⁊ q̃rta ẽ aspitas. ⁊ q̃nta ẽ le nitas. vnusquisq; g̃ lapsuũ si ẽ pu⁹: tũc hñs ipz exercitat occupatõib⁹ suis cũ illo mẽbro: ⁊ oz pp illo lapsus san⁹ ⁊ si ẽ mult⁹ ⁊ nõ ꝓhibet mẽbr ab opatõe penitus nisi in aliquo: dicit q est egrotatiuus. ⁊ si est multus ⁊ prohibz membr ab exercitatõe: dicit q est infirmus. 59

Cõm quãtitatẽ uero superfluitas ⁊ defectus: ad easdem deducunt differentias.

In quãtitate uero multũ ⁊ puuz faciũt puenire corpus ad species quas narrauimus.

Species quas narrauit sunt tres. vna eaz ẽ: quia si quãtitas mẽbri magnificet ab eo qõ oportet aut minuat: tũc si magnitudo eius aut ei⁹ dimi nutio est pua: dicit q ẽ sanũ. ⁊ si ẽ magna ⁊ nõ puẽit ad hoc vt noceat opatõi: dicit q ẽ egrotatiuũ. ⁊ si ẽ multa et puenit ad hoc vt noceat opatõi: dicit q ẽ infirmũ. 60

In numero uero deficiẽs aut abũ dans uelut homiomerõ unũ aut

plura hmõi generis sũt: ⁊ quecũqz pre
ter nãm in nobis substãtie cõsistũt.

IN numero autez additio aut di
minutio ptis uni⁹ ex ptib⁹ multis:
⁊ res que in corpe generãtur cõtra nãz
sunt huiusmodi generis.

VUlt q̃ additio numeri ⁊ partiũ membri aut di
minutio earũ facit etiã illos lapsus tres: quoꝝz
unus dicit sanus: alter dicit egrotatiuus: ⁊ terti⁹
dicit infirmus. Sanus quidem quãdo additio aut dimi
nutio est parua. Egrotatiuus vero quãdo est multa nõ
ꝓueniẽs ad hoc vt noceat opatiõi. Et sermo eius: ⁊ res q̃
generant in corpe ꝓter naturã sunt hmõi generis: vult
illud quod generat in corpe ⁊ facit vnã harũ triũ spẽrũ.
Vidi enim multos in intestinis quoꝝ erãt vermes. ⁊ ex
eis sunt quoꝝ intestina ꝓportionãt ad sanitatẽ. ⁊ ex eis
sunt que ꝓportionãt ad egritudinẽ. ⁊ ex eis sunt quoꝝ
intestina ex illo iã infirmata sunt egritudie ꝛpleta. 61

RElinquz uero genus ꝓpter uniuſ
cuiusqz positõem simpliciũ ptiuz
i quo ⁊ ipe. iiij. sunt oẽs differẽtie. Pri
ma qdẽ optima: Secũda uero parũp
mutata: ⁊ ꝓpter hoc adhuc sanũ perfi
ciẽs corpus: Et tertia egrũ: quãdo am
plius extra nãm fit: Quarta uero iam
egrotans quãdo plurimũ.

ET iam remanet gen⁹ aliud quod ẽ
i situ cuiuslibet mẽbroꝝ ꝛsimiliũ
in orgãno. ⁊ in ipo sunt. iiij. spẽs. Pria
carũ est corpus qõ est fz meliorem for
marũ in hoc capitulo. Et secũda ẽ cor
pus quod est remotum ab eo in ipo pa
rũper. Et tertia est corpus quod est in
eo egrotatiuũ: ⁊ est illud in quo est mu
tatus situs mẽbroꝝ mutatõe nõ mlta
Et q̃rta est corpus quod iam egrotat
⁊ integre recessit a sanitate: ⁊ est illud i
quo est mutatus situs mẽbroꝝ muta
tione multa.

NOcumẽtũ in situ partiũ mẽbri aut est ptũ: ⁊ ꝓ
portionat ad hoc quod est sanũ. aut est multuz
⁊ ꝓportionat ad hoc quod est egrotatiuũ. aut ẽ
multũ nocẽs opatõi ⁊ est ꝓportionatũ ad hoc quod est
infirmũ. currit ergo esse situs cursu cuiuslqz generũ nocu
mẽtoꝝ in ꝛpõne. vex Hal. dixit in h fmone modũ ꝑmuz
fit⁹ q̃ est fm meliorẽ formaz vt faceret nos rememorari
cõpariũ ei⁹ in plasmatõe ⁊ q̃ritate ⁊ numero. Itellige er
go illud: Et postq̃z cessauit a nũeratõe spẽz nocumẽtoꝝ
ꝛpõis mẽbroꝝ: icipit determiare canonẽ cuiuslqz eoꝝ. 62

QUecũqz igit peccauerũt ptes fm
figurã quidẽ quẽadmodũ q̃cũqz
distorte intus uel extra: ⁊ he recẽter na
te quidẽ existẽtes ⁊ molles plasmatõe
⁊ supligatione ad id quod fm naturaz
est reuertũt. Dure uero ⁊ si contingat
ad augmẽtũ peruenire: ad correctionẽ
non perueniunt.

ET mẽbra que nocumẽtũ habẽt in
figura sua sunt sicut pedes cõuer
si ad exteriora aut ad interiora. ⁊ caput
planũ quidẽ in infantib⁹ quãdo nascun
tur duz mẽbra eoꝝ permanẽt mollia:
possibile est ut redeant ad dispositiõem
naturalẽ cum equatiõe ⁊ tẽsione et stri
ctura. In corpibus aũt que sunt exsic
cata ⁊ aruerũt ⁊ indurata sunt: nõ est
possibile ut rectificẽtur.

ANunciat in hoc sermone q̃ possibile est vt figu
ra membri rectificet ⁊ redeat ad dispositõez suã
naturalẽ tũc quãdo nascit homo. Si aũt indu
rantur mẽbra eius: nõ est possibile vt reducant. ⁊ exem
plificauit illud per pedes uersos: ⁊ per caput planũ: et
est vt rectificet membrũ ⁊ extendat ⁊ constringat scõm
q̃ oportet vt remaneat ei figura rectificata. 63

ET quecũqz quidẽ circa curuitatez
peccauerũt: ⁊ hec silr possunt cor
rigi qdẽ adhuc augmẽtande: pfecte ue
ro nõ pñt. Paruas igit curuitates alli
gatio ⁊ qes: magnas uero opatio ptiũ
⁊ retẽtio spũs opat. ita uero ⁊ q̃cunqz
fm poros aut orificia.

ET mẽbra que habẽt nocumẽtuz si
militer in cõcauitate ⁊ ꝑfundita
te q̃ sunt in eis: possibile est ut rectifice
tur illõ nocumẽtũ dũ ꝑmanẽt i augmẽ
to. si aũt iam cõpleta sunt: nõ ẽ possibil
eoꝝ rectificatio. Et illud qõ minorat
cõcauitatẽ ⁊ ꝑfunditatẽ q̃ ẽ maior q̃z
oportet: est quies ⁊ strictura. Et illud
quod magnificat cõcauitatẽ mẽbroꝝ
⁊ eoꝝ ꝑfunditatez quãdo est minor q̃z
oportet: est mot⁹ illoꝝ mẽbroꝝ ⁊ retẽ
tio spũs. ⁊ intẽtio retẽtois spũs ẽ ut at
trahat spũs ⁊ impellat ad interiora im
pulsione uehemẽci. ⁊ fm hanc silitudi
nem etiã dilatãt ⁊ constrigunt meatus
⁊ orificia eoꝝ.

ANunciat que mẽbra dũ ꝑmanent in augmento
possibile ẽ vt rectificet nocumentũ partiũ acci
dens i ꝛcauitate eoꝝ ⁊ ipoꝝ ꝑfunditate ⁊ eoꝝ gib
bositate. Et augmẽtũ quidẽ ẽ ex quo nascit hõ vsqz quo

ꝺsequaꝯ statum adoleſcentie: ⁊ eſt finis .xxv. annoꝝ: ⁊ do cet quid ſit illud quod mínoꝛat ꝺcauitatem ⁊ ſtringit ꝑ ſtunditatem: ⁊ ꝺixit: ꝙ illud fit cum motu ⁊ compſſione anhelitus. facit ergo rememoꝛari in compſſione ſpiritus quomodo exercenꝫ membꝛa que ſunt ī pectore ꝺonec re ſoluaꝯ id quod ē in eis ꝺe ſuꝑfluitatibus cōgregatis ī la certꝫ eoꝝ. Et coartatio ſpūs ē vt trahaꝯ aer ad ıterıoꝛa pe ctoꝛis attractiōe foꝛti: ꝺeinde ıpm teneat quantū poteſt. ex ea etiam ſunt opationes que generant altas voces: ⁊ voces que fūt cum fiſtula ⁊ eleuatio ſermonis ⁊ voces vehementes ⁊ ſimília bis que exigit ꝺiſpō pñs. 64

ET quecūqz quiꝺē maioꝛa q̄z opoꝛ tet quies ⁊ alligatio apta nata eſt mínoꝛa efficere: maioꝛes uero efficit ꝑ tes motio ſcōm naturam cum fricatio ne moꝺerata ⁊ alīſ quecūqz nata ſunt aꝺ ſuperficiē ſanguinē trahere multū.

ET membꝛa etiā que ſunt maioꝛa q̄z opoꝛtet: quies ⁊ ſtrictura con uenienſ mínoꝛat ea. ⁊ membꝛa que ſūt mínoꝛa q̄z opoꝛtet: motus naturalis eoꝛum ⁊ fricatio temperata et relique res que trahunt ſanguinez plurímum aꝺ ípſa: aꝺiuuant aꝺ magnificāꝺū ea.

ISte ſermo eſt intellectus: ⁊ ſpēs q̄ꝺem fricatia onis ſunt multe. ex ea enī eſt lenis vel mollis: et ex ea eſt ꝺura: et ex ea eſt parua: ⁊ ex ea eſt multa: ⁊ ex ea eſt equalis. et iam exq̄ſite pſcrutatꝰ eſt Ga. ſermonē in ea in regímine ſanitatis. Elige g̃ ex ſpēbꝰ fri cationis in oī membꝛo illud quod cōuenit ei ⁊ cū quan titate q̄ necīa eſt in eo. qui g̃ vult ſcíre illud quo inꝺiget ꝺe genē fricatōis vel ꝺe eſſe accipiat illō ex lⁱ° illo. 65

OEficientiū uero partiuz quecūqz quiꝺem ex ſanguine habent gene ratōem: nō impoſſibilis eſt eoꝛuz coꝛre ctío. Quícunqz uero ex ſemine pauco habent generatōem earum: ímpoſſibi lis eſt coꝛrectio: eſt tamen pꝛo bis ali quāꝺo facere alía pꝛoxima bis habētia utılitatem.

MEmbꝛa autē quoꝝ numerus eſt ꝺíminutus: tūc quoꝝcūqz ex eis generatio eſt ex ſanguine: poſſibile ē ut compleanꝯ. ⁊ quoꝛūcūqz ex eis genera tio eſt ex ſpmate: foꝛsitā compleméturz eſt ímpoſſibile. uerūtamen poſſibile eſt membꝛis multis ut permuteꝯ loco eiꝰ ꝙ ꝺíminuiꝯ alíquid quod ſtet loco ⁊ cō pleat illud.

AEmbꝛa quoꝝ generatio eſt ex ſanguine ſunt ca ro ⁊ que currūt curſu eius. et nobis q̄ꝺem poſſi bile eſt vt faciamus naſci carnē in vlcere ꝑfun do qum periſt vel ꝺíminuta eſt ꝑs carnīs ⁊ recentē car nem cū medicinis que calefaciunt calefactione parua ⁊ abſtringūt et abſtergūt ſoꝛꝺiciē ſicut ariſtologia oꝛobuſ ⁊ olibanū ⁊ pix ⁊ mel. MEmbꝛa vero quoꝛū generatio eſt ex ſpmate: ſunt oſſa ⁊ nerui ⁊ reliqua membꝛa alia ra ꝺicalia. Et nobis quiꝺē poſſibile eſt vt cambiamus loco oſſis ꝺeubacū. i. poꝛū. ⁊ ſm ſimilitudinē eſt ſermo in reli quis. Et Ga. quiꝺē oſtēdit ꝙ faciēs cōplemētū eiꝰ quod ꝺim nutū eſt: ⁊ cambiū eius eſt natura ⁊ ꝺic: 66

OMniū aūt hoꝝ nā quiꝺē opaꝯ: medícus uero míniſter.

ET faciēs totū qō ex iſtis rebꝰ gene ratur nō eſt niſi natura: medícus uero eſt niſi míniſter.

ISte ſermo tolerat ꝺuas exꝑpoſitōes. Una earuz eſt ꝙ natura eſt que faciat conſeruatōem ſaní tatis: ⁊ reꝺire eam facit. ſ. conſeruat ſanitatē: ⁊ ſa nat infirmitatē: ⁊ medicꝰ ē míſter eiꝰ. ſ. ꝑpat ei totū quo ī ꝺiget in illo: ⁊ iſte ſm ē verꝰ. Et exꝑō alia ē ꝙ nā ē que cōplet ꝺiminutōem in membꝛis factis ex ſanguīe: ⁊ cābiat loco membꝛoꝝ factoꝝ ex ſpmate aliꝺ qō ſtet loco eoꝝ: ⁊ medicꝰ míniſter ei ad hoc neceſſariꝰ. ⁊ iſte ſm ē verus: ⁊ ē ꝑs eiꝰ quod ꝺicīt in exꝑōne ꝑma. Et Gal. quiꝺē vult ꝑ nām hic vírtutē regentē coꝛpus. qō eſt: qꝛ nā ē nomen cōe in arte medicine: qꝛ ꝺicīt ſm q̄ttuoꝛ modos. vnꝰ eoꝝ eſt vītus regēs coꝛpus. ⁊ ſecūꝺꝰ eſt ꝟplexio. ⁊ tertiꝰ forma coꝛpis. ⁊ q̄rtus eſt ꝑſona. i. natura ınꝺiuiꝺualis. 67

QVecūqz uero abūꝺāt ſz numerū ablatio eoꝝ cauſa ſalutis eſt. Cōſiꝺeꝛāꝺū uero in quibꝰ poſſibile eſt. ſi uero impoſſibile appareat: trāſpone re tētare oporteat.

IN membꝛis autez quoꝛū nume rus eſt aꝺꝺitus cauſa ſanitatiſ eo rum: eſt ꝺiminutio eius quod in eis eſt aꝺꝺitum. Et oporteat ut conſiꝺeres in quibus membꝛis poſſibile eſt illuꝺ. Q. ſi uiꝺes ꝙ non eſt tibi poſſibile ut aufe ras illam rem aꝺꝺitā: tunc ínquire ut permutes eam.

PRecepit Gal. in aꝺꝺitōe ptiū membꝛi vt cōtēpleꝰ ⁊ cōſiꝺeres membꝛū. ſi ergo poſſibile eſt tibi abſcī ꝺere illā aꝺꝺitōem ⁊ eraꝺicare eā: ſicut ſi eſt ꝺigi tus aꝺꝺitus aut verruca: ⁊ tūc abſcinꝺe eam. ⁊ ſi nō eſt tibi poſſibile: tūc pquire vt pmures eam a loco. Et ī hoc ſermone non abſcīꝺēꝺo ꝺicīt Gal. pmutā ꝺam eſſe aꝺꝺi tōem: ſeꝺ ꝺixit: inquire. ſ. ꝑpera te in pmutatōe eius ſicut facimꝰ in lapiꝺe. Nos. n. qī nō poſſumꝰ extrahere ipſum inq̄rimꝰ remotiōem eius a meatu vrine cū inſtrō noiato alcathatir. i. ſtringa: ⁊ que ſunt ſicut hec. 68

EAꝺē uero ⁊ eoꝝ que ſm poſitōez peccāt: eſt coꝛrectio.

ET membꝛoꝝ etiā que in ſitu ſuo la ꝑſa ſunt: non eſt rectificatio niſi ꝑ cōmutationē eoꝝ aꝺ loca ſua.

Sicut dislocatio: eius. n. rectificatio est ꝓmutatio iuncture ad locū suū. Et ego quidē iā vidi adolescentē iunctura humeri cuius lubricabat sēp ꝓpter humorē vnctuosū qui aggregatus erat in pyxide eius: ⁊ quersabat in occupatione sua. qū ergo accidebat ei dislocatio tenebat brachiū suū: ⁊ ꝑcipiebat q reducerent eū i locū suū: deiñ redibat ad occupationē suā. 70

Manifestum est aūt q duo uel tria plerunq peccata ꝓsistere possūt circa eandem unāquāq partem.

Et manifestū est q possibile est ut accidāt membro uni duo uel tria ex istis nocumentis.

Significat q est possibile vt ꝓponant ista nocumenta que numerauit in ꝓpone membror. s. q̄bus egredit ꝓpositio membror ab eo q oz ad intucendū indiget g illud ꝓpositione curationis. s. vt ponāt ptes curationis fm ptes nocumētor: ⁊ iam festinat esse vt sit vnum nocumentor fortioris nocumēti: ⁊ tunc intēdim⁹ cū curatiōe ad illud donec qñ rectificas illud redeas ad illud qō ꝓponit cū eo ⁊ rectificat illud etiā 71

Qualeadmodū in habente uentrem paruū simul ⁊ rotundum fm dia fragma positū: peccauit eni in eo ⁊ magnitudo ⁊ plasmatio ⁊ positio. si uero ⁊ natura frigidior hunc in id qō est fm naturā ducere impossibile est. Qñ aūt difficulter respirant repleto uētre paucior. ⁊ nutrientia ⁊ nō tardius exeuntia offerantur bis uel ter in die.

Ex illo est q ego uidi uirū cui⁹ uentr erat paruus ⁊ rotundus positus sup dia fragma eius. fuit ergo lapsus i eo in quātitate sua ⁊ in sua figura ⁊ in situ suo. ⁊ erat ꝓplexio ei⁹ frigidior q̄z oportebat ⁊ nō fuit possibile reducere hunc uentrem ad dispōnem naturalez qō aūt possibile i eo fuit: est qr posuit illud quo ledebat habens ipm min⁹. qō est: qr qñ implebatur uenter ei⁹ grauis ficebat super eum respiratio eius: posui ergo cibū eius cibū paucū multi nutrimenti qui non esset tarde descensionis tribus uicibus in die.

Ostendit Galien⁹: q lapsus in hoc uētre erat cōpositus ex q̄tuor lapsibus: vnus eor in quātitate ⁊ est quitas eius: ⁊ secūdus in figura ⁊ est rotūditas eius: ⁊ oportebat vt esset oblong⁹: ⁊ inferi⁹ eius magis amplū q̄z supius eius. et tertius in situ: quoniam oportebat vt esset positus super diafragmate tāgēs ipm ⁊ quartus in ꝓplexione: quoniā erat frigidior. ⁊ cib⁹ paucus multi nutrimenti est sicut aq̄ carnis qñ fit cum vino citrino: ⁊ terit cū eo medulla panis recēter facti. 72

Ais uero enfraxim i epate habētibus ꝓpter angustiam uasor cōtinue factam salubris cā inuenta est extenuans dieta.

Et uidi uirū alium cui acciderāt in epate suo opilationes multe ꝓpt strictura meatuū ei⁹. igeniaui ergo ita q posui eius regimē subtile: fuit ergo cā sanitatis eius.

Hoc epar habebat duos lapsus: vn⁹ eor erat strictura meatuū eius: alter erat opilatio in eo. vtrūle g fuit ei regimen subtilians. Regimē subtiliatiuū est acceptio ciborꝫ subtiliatiuor sicut cibi in quibus est synapis aut piper aut muripsia ⁊ acetū ⁊ capparis et reliqua que currūt hoc cursu. 73

Reliqum adhuc genus unum cōe est omiomeron ⁊ organicorum solutio cōtinuitatis.

Etiam remānsit unum genus nocumenti cōmunicās membris similium partium ⁊ mēbris instrumentalibus: ⁊ est solutio cōtinuitatis.

De genus tertium est de generibus nocumentorum. 74

Quam forsitan aliquis nō ꝓcedet perfecte sanis ineſſe: alioquin. n. esse semp passionem diceret nesciens similē esse duobus ꝓpositum generibus futuram. si eni opationis sensibilis lesio nō determinat egritudinē a sanitate: sz fm qualitatē cuiuslibet dispositionis agnoscit tm: tūc necessariū est sempiterne passionis irrepere dogma nullo optimas habēte opationes oēs: sed hec quidē ergo ut subtilior ꝓsideratio fm se tractatum habeat.

Fortasse quidā hoies nō ꝓueniūt nobiscū sup hoc q id nocumētum sit ei qui est sanus qui egritudinē nō hz sed qñ ipm est tunc est egritudo: ⁊ huiꝰ modi quidem sermonis auctor nescit: qr illud quod sequitur in hoc: sequit in reliquis generibus nocumētor. quod ē: qr si nō ponimus nocumētum opationis sensibile eē differētiā int egritudinē ⁊ sanitatē: ⁊ estimamus q egritudo nō est nisi in equalitate ꝓpositionis corꝑis tm: tunc cogimur dicere sermonē illi⁹

qui dicit q̄ corp⁹ non cessat ab egritudine: quoniā non inuenit aliquis hoium cui saluent omnes operatiões mēbro rum eius scōm meliores dispōnes eor. Et inquisitio sup hoc silr̄ior est cū dialectica q̄z cū medicina. Qz ergo ut ei faciam⁹ p̄monē singlarē fz singlaritatē suā

Solutio ꝺtinuitat⁹ est mult⁹ modis. aliq̄.n. est q̄ est parua: sicut disruptio cū ferro: aut vulnus paruū qō nō elongat a spissitudīe cut⁹: ꝛ obuiatio leuis et q̄ accit gaben pua ab attritōe: aut falleri: ꝛ sic phlebotomia: aut ruptio q̄uis pustule pue: aut forūculi: aut qō ē sile illis: naz oēs modi isti solonis ꝺtinuitat⁹ ñ ꝓhibēt hoiem ab occupatōib⁹ in quib⁹ uersat. qō est: q̄z nocumentū opatōis in eis nō forsitan ē possibile. Et alia est q̄ est multa: fz nō puenit ad hoc vt accidat i uersatōe nocumentū opatōis sensibile ex ea. ꝛ isti duo mōi nūerant in sanitate. Tertia est solo ꝺtinuitat⁹: cui⁹ multitudo iam puenit ad hoc vt accidat in ea nocumētuz opatōis sensibile ab occupatōib⁹. fiūt ḡ spēs nocumentoꝝ opatōis in solone cōtinuitatis cōpares spēb⁹ nocumēti opatōis in cōplone: ꝛ cōpares spēb⁹ nocumēti opatiōis in cōpositiōe. ꝛ iam fuerūt due spēs p̄mi nocumēti opatōis in cōplexiōe ꝛ cōpositiōe nūerate i sanitate. ſ. spēs pua ꝛ species multa: cui⁹ multitudo nō puenit ad h̄ vt abscindat a uersatōe i occupatōib⁹. seq̄t ḡ vt sint due spēs p̄me solutōis ꝺtinuitat⁹ nūerate i sanitate. q̄ si illō nō est ita. ſ. vt apponat dzia inē egritudinē ꝛ sanitatē nocumētū opatōis sensibile ꝛ mutatio sensibil: h̄ est illud cū quo nā iā puenit ad hoc vt abscīdat a uersatōe i occupatōib⁹: tūc sequit vt corpora p̄sus nō sepent ab egritudie: ꝓpterea q̄z ipsa sūt in fluxu sempiterno quē restaurāt fm assimilationē cibi ꝛ pot⁹ ꝛ reliq̄ spēs regimis quo regunt sani. Et si ꝺsideret aliq̄s hoiuz vnūquēq̄ sanoꝝ nō inuēiet eū ita q̄ saluent ei semp oēs opatiões mēbroꝝ ei⁹ fz melior rem dispōnē eoꝝ. ꝛ eēt hec ꝺsideratio ꝛ inq̄sitio i arte topicadignior ꝛ silr̄ior ei q̄z sit ꝺsideratio inq̄sitōis medicinalis. Cōsideratio enī toti⁹ medicine nō ptransit sensuz: ꝛ ꝓpter id oz vt singularit⁹ imponam⁹ huic inq̄sitōi topicali fmonē fm singularitatē sui egredientē ab arte medicine: ꝛ ingredientē in arte dialectice i parte topicali. Cōsideratio enī pars noīat⁹ noīe gener⁹ sui. ſ. dialectica. Cōsideratio vo medicine nō ptransit sensibile oīno. qōcūq̄z ḡ ex corpozib⁹ est tale q̄ hñti ipm est possibile q̄ satagat i opationib⁹ suis q̄s cōsueuit est ꝓportionatio ad sanitatē siue fit i meliore formaz: aut recedēs ab ea i opone sua aut i opōne mēbroꝝ suoꝝ: aut i solone ꝺtinuitatis. ꝛ qō ex eis est cui⁹ sensus iam ꝺsequt⁹ est nocumētuz opatōis vt ꝓhibeat⁹ ab aliq̄ opationū suaꝝ q̄s ꝺsueuit est ꝓportionatū ad egritudinē. ꝛ certificat illud qō ꝺximꝰ illud fz qō inuētio est corpoꝝ: hoies. n. sani nō vidēt oculis suis visionē vnā: neq̄z festinat in opatōe manib⁹ suis festinatōe vna: neq̄z ambulāt pedib⁹ suis ambulatōe vna. ꝛ simil⁹ est ꝺsp̄ō in iuentōe cuiusq̄ opationū mēbroꝝ eoꝝ. ex eis ei sūt fortes. ꝛ ex eis sūt medij. ꝛ ex eis sē debiles. Et spēs ꝺuersitat⁹ earꝝ sē spēs mlte valde: fm illō fz qō est iuentio ꝛ oēs hoies dicūt i illis q̄ ipsi sē sani: dū ꝓmanēt ita q̄ ñ seq̄t eos nocumētū opatōis ad h̄ vt abscīdant ab occupatōib⁹ eoꝝ q̄s faciūt cū illo mēbro leso. 74

Ad manifestos uero egros: salubres causaꝝ deinceps ꝓcurram⁹ a discrasie incipiētes genere. Determinandū est igit⁹ hic ꝓus qō omnes pene medici p̄termittūt: q̄ alie quidē sunt salubres iā facte discrasie: alie uero ei⁹ que adhuc fit: quēadmodū ꝛ future.

Et oportet ut nūc narrem⁹ causas sanitatis corpozū de quibus non est dubitatio qn sint egra. ꝛ ponamus principiū sermonis nostri i genere complexiōis male: ꝛ oportet ut determinem⁹ in ꝓmis in hoc loco rem quā multi medicoꝝ dimiserūt: ꝛ est q̄ cause sanitatis corpozis in quo iaz accidit cōplexio mala: ꝛ cōpleta est iam: alie sunt q̄z cause sanitatis corpozis cuius cōplexio est mala in dispōne que accidit: et alie cāe sanitatis corpozis: q̄ ꝓpinqū est ut accidat in eo cōplexio mala.

Iste cause sūt spēs medicatōis. ſ. medicatōis egritudinū: ꝛ sūt ptes curatiōis: ꝛ ptes ciboꝝ: ꝛ ptes medicinaꝝ: fm q̄ dicā in eo qō futuꝝ: ꝛ etiā spēs p̄cessiōis cuz defensiōe: ꝛ dicā illud ēt. ꝛ iste res oēs dñr cause faciētes sanitatē. Et Hal⁹. dixit q̄ plerīq̄ medici dimiserūt dziam inē spēs cāꝝ curatōis egritudis: ꝛ inē spēs cāꝝ p̄cessiōis cū defensiōe: ꝛ explanat q̄ spēs cāꝝ p̄cessionis cū defensiōe sē duob⁹ mōis. quoꝝ vn⁹ mod⁹ est spēs cāꝝ sanitat⁹ corpozis: cui⁹ cōplo est mala in dispōe ei⁹ qō accit. ꝛ alter est spēs cāꝝ corpis sanitat⁹ qō iam appropiquat vt accidat i eo cōplo mala. ꝛ nō est fmo Ha. q̄ plerīq̄ medici dimittūt istas dzias: faciens nēcitatē q̄ ipsi iam dimittāt ista capla medicine: fz tolerat q̄ ipsi iaz dimiserāt ea: ꝛ tolerat q̄ ipsi iaz dixerūt ea pmixta i regimine sanoꝝ ꝛ i regimīe egroꝝ: ꝛ nō discerneret ea sicut discernit ipse. 75

Et huiusmōi quidē ultime: he quidem in preseruāte parte artis sūt he uero in salubri.

Quod est: quia cause sanitatis corpozis ei⁹ qō dixi postremo: alie sē que sunt intrātes in capitulo precessionis in defensiōe: alie intrātes in capitulo cōseruationis sanitatis.

Vlt q̄ cāe sanitat⁹ corpis qō appropinq̄t ad h̄ vt accidat i eo cōplo mala sūt duob⁹ mōis. vn⁹ eoꝝ est sūpt⁹ ex pte medicie noīata p̄cessio i defensiōe. ꝛ alē ē sūpt⁹ ex pte medicie: noīata ꝺseruatio sanitat⁹. 76

Prime uero diuz i curāte pte sola.

Cause autē sanitatis corpozis qō dixim⁹ in ꝓmis sunt intrātes i capitulo medicatiōis tm̄.

Vlt q̄ cāe sanitat⁹ corpoꝝ egroꝝ. ſ. cāe faciētes sanitatē in eis sūt pars medicine nomiata egrozuz

tñ medicatio. 77

Utrarũqz uero medíe dícte in pre
ſeruante ⁊ curante.

Cauſe autẽ ſanitatis corpis quas
dixim⁹ inter utraſqz: ingrediũtur
in capitulũ preceſſionis ⁊ in defenſiõe:
⁊ in capitulo medicationis tñ.

Vult q⁹ cauſe ſanitatis corpuz cõplo mala eſt in
diſpõne in qua fit ſunt duobus modis. vn⁹ quo
rũ ſumpt⁹ eſt ex pte medicine noiata pceſſio in defẽſiõe.
⁊ alt ẽ ſũpt⁹ ex pte medicíe noiata medicatio egror. 78

Iam ſiquidẽ factam ⁊ exiſtentem
egritudinem: medicari oportet.:

Quod eſt: quía egritudo quãdo iaz
facta eſt ⁊ completa: oportet ut
intendatur ad ſanitatem eius.

Cuius exempluz eſt febris: intẽtio enim in ea eſt
ſanatio ei⁹ cũ eo cũ quo curat ſiſe eius. 79

Nondum uero exiſtentẽ futuram
uero ex diſpoſitione que eſt ſcõm
corpus prohibere fieri.

Et quando egritudo nondũ facta
eſt ſed eſt parata ut fiat propter
cauſam in corpore: tunc oportet ut tol
latur ⁊ prohibeatur fieri.

Hoc eſt illud quod iam appropiquat egritudini:
⁊ exemplũ ei⁹ ex diſpõnib⁹ corpis laſſitudo fca
ex ſeipa. nã ſunt ſigna ppiquitatis corpis ad egritudinẽ
.ſ. corp⁹ ppatũ ẽ vt fiat in eo egritudo a cã faciẽte laſſitu
dinẽ. ⁊ ppter illud oz vt auferat hec cã ⁊ phibeat egritu
do fieri in ea: aut cũ exercitio iterato ĩ eo ſicut oꝫ in regi
mine ſanitatis: aut cũ medicina ſolutiua: aut pmutante
complexionẽ: aut cum abſtinentia a cibo: aut cum phle
botomía vene. 80

Ius uero que adhuc fit: ſanare
quod iam factum eſt: quod futu
rum eſt prohibere fieri.

Egritudo autẽ que eſt in diſpoſiti
one in qua fit: ⁊ ex ea eſt quoddaz
factum ⁊ completũ: ⁊ oportet ut inten
datur ad ſanatiõem eius: ⁊ ex ea eſt ali
quid paratum ut fiat: et oportet ut ab
ſcindatur ⁊ prohibeatur fieri.

Hoc eſt: corp⁹ cui⁹ cplexio mala ẽ in diſpõne in q̃
fit. ⁊ Gal. quidẽ docet q⁹ cõplexio mala q̃ eſt in
diſpõne in qua fit eſt cõpoſita ex egritudíe que
iam eſt ⁊ cõpleta eſt: ⁊ ex egritudine alia ppata vt fiat. et
ppter illud eſt curatio ptis ei⁹ pme que iam cõpleta ẽ ex
capitulo curationũ egritudinis. ⁊ curatio ptis ei⁹ ſecũde
que nõdũ eſt ex capitulo pceſſiõis in defenſiõe. Et exem
plũ in illo eſt fe. ephimera opilatiua. nam in corpe ĩ hac
fe. eſt q̃dã egritudo ⁊ cõpleta eſt: ⁊ eſt fe. ephimera: ⁊ eſt
ppatũ vt fiat in eo egritudo alia ſicut fe. putrida: ⁊ ẽ poſ
ſibile vt ſit illud in egritudine vna ſicut apoſtema ca. qõ
generat in quibuſdã membris. corp⁹. n. p ipm ẽ ppatũ vt
aſcẽdat calitas ad coꝛ: ⁊ effluat ex ipo ad totũ coꝛpus: ⁊
generet ab apoſtemate febris: ⁊ curatio eius eſt per abla
tionẽ cauſe ex qua eſt ei⁹ euẽt⁹. 81

Prohibebit igitur diſpõne in qua
nata eſt fieri ablata. nominat autẽ
huiuſmodi diſpoſitio cauſa precedẽs.

Et abſciſio ei⁹ qõ eſt ppatuz ut fiat
⁊ phibitio ei⁹ ad hoc ut nõ fiat ẽ p
ablatõez cauſe ex q̃ ẽ ei⁹ aduent⁹.

Sicut ſi apiant opilatões aut phibeat putredo
aut phibeat aſcẽſio caliditatis ad coꝛ. 82

Acta uero egritudo curabit diſ
poſitiõe a qua pncipaliter que fm
nãm opatio ledit ablata: quaz ⁊ ipſam
dicimus eſſe egritudinis cauſam.

Et ſanatio egritudis q̃ iã facta ẽ ⁊
completa fit pmutatõe diſpõnis
a qua prope fit nocumẽtũ opationis:
⁊ illa diſpoſitio eſt pter egritudinẽ.

Ste fmo eſt diminut⁹ in littera vna aut in dua
bus: ⁊ ſignificat diminutõem ei⁹ illud quod do
cuit nos Gal. de curatõe egritudis. Curatio eni
egritudinis fit aut cũ trib⁹ reb⁹: aut cuz duab⁹ ex eis: aut
cũ vna. ⁊ vna quidẽ triũ ẽ pmutatio cauſe antecedẽtis: ⁊
deſtructio ei⁹ ſicut euacuatio hũoris. ⁊ ſecũda ẽ mutatio
cauſe cõiũcte ⁊ pmutatio ei⁹. ſ. deſtructio ei⁹ ſicut deſtru
ctio putredis. ⁊ tertia ẽ mutatio opꝛonis: ſicut humecta
tio corpis ⁊ infrigidatio eius in diſpõne ſe. ppterea q⁹ eſt
ca. ⁊ ſic. ⁊ nocumẽtũ opationis fit ab egritudine ſine me
dio: ſicut nocet ſe. calitati innate ab opatiõib⁹ nãe abſq;
medio: ⁊ fit a cauſa egritudis mediãte egritudine. diſpõ
igit a qua accit nocumẽtũ egritudinis eſt duob⁹ modis.
vn⁹ eoꝛ ẽ abſq; medio: ⁊ eſt egritudo. ⁊ alter p mediuz: ⁊
eſt cã egritudis. Et Gal. quidẽ poſuit diſpõem que facit
pmutatõez ei⁹ in hoc fmone aliã ab egritudine. Si quis
ergo q⁹ voluit cãm egritudis. nõ eſt ergo hec diſpõ ipſa
a qua fit ppe nocumẽtũ opatõis. Oportz itaq; vt addat
in fmone Gal. lra vna aut lre due: ⁊ dicat q⁹ diſpõ. i. cã
a qua accit diſpõ. i. morb⁹ a qua ppe fit nocumẽtũ opa
tõis. ⁊ lz q⁹ iſta additio cecidit a ſcptoꝛe ⁊ dimiſit eã. 83

Curatio qdẽ unũ hz modũ: ⁊ ma
xime cõez intẽtionẽ. ſ. ei qõ ſoluẽ
duz eſt cõtrariũ. huiuſmodi. n. generis
ſunt omẽs pficiẽtes ſalutem cauſe.

Et medicationis qua fit ſanatio in
tẽtio pma cõmunis ẽ cõtrarietas
rei ad cuius ſolutõem ⁊ expulſionez in
tẽditur. ⁊ omẽs cauſe faciẽtes ſanitatẽ
ſunt huiuſmodi generis.

Ste eſt canon cõmunis in curatõe egritudinũ:
⁊ hippo. enũciat de eo ſic: Quecũq; egritudo eſt
ex repletõe: ſanatio ei⁹ fit p euacuatõem. ⁊ que
cunq; earu ex euacuatione ſanatio ei⁹ eſt p repletõem: ⁊

lanatio reliquaꝝ egritudinū ꝑ contrarietatē fit. 84

Sc. Cōm uero partem sunt ex singulis contrarijs.

IN tētiōes uero ꝓticulares sumū tur ex ꝓtrarietate cuiuscūqꝫ egritudinum.

Sed approꝓatur canon cōmunis ſm regl'as ꝓticulariꝫ egritudinū: ⁊ fit compar materia cum materia. Et Salien⁹ exemplificat illud ⁊ dicit: 85

Calide igit dispositōni frigida causa contraria est: frigide uero calida. ⁊ sic in alijs ꝓportionaliter.

Contraria ergo egritudini calide est causa infrigidās: ⁊ contraria egritudini frigide est causa calefaciens. ⁊ similiter est dispositio in reliquis egritudinibus ⁊ causis.

Ult cās egritudinuꝫ añcedētes ⁊ cōiūctas: ⁊ cāe curationū haꝫ cāꝫ sunt ꝑ mutatōem eaꝝ: aut ꝑ enacuatōem añcedētiū: aut ꝑ mutatōem cōtinuatarū. i. cōiūctaꝝ: ⁊ tolerat et velit cās ꝓmutatōis seu medicationis. nā cause curatōis egritudinis calide sunt q̄ sunt ex illis generib⁹ sex infridātes: sicut aer fridus: cib⁹ ⁊ potus: ⁊ medicine infridātes: ⁊ q̄es ⁊ trāquillitas: ⁊ patiētia vite ⁊ somn⁹. Et cāe curatōis egritudis fride sunt q̄ sūt ex generib⁹ sex calefaciētes: sicut aer calid⁹: ⁊ cib⁹ ⁊ pot⁹: ⁊ medicine calefacientes ⁊ mot⁹ ⁊ vigilie: ⁊ accītia aīe. ⁊ vni cuiqꝫ duarū expōnū ē mod⁹ su⁹. ⁊ recti⁹ q̄dē est aggregare duas expōes sil' dōec sit q̄ ipe velit ꝑ cās egritudinis ⁊ cās medicatōis simul: quā q̄dā eaꝝ sint ɔ̄rie q̄busdā. Et Sal'. dat cām in canone medicatōis ⁊ dicit: 86

Si enim immoderatū omne ꝑter naturā: moderatū uero ſm nām necesse ē omne imoderatū ab imoderato ſm contrariū ad moderatū adduci.

Quod est: qꝫ quum sit omne quod ē egrediēs a nā inequale ⁊ omne q̄d est nāle equale sit: oportet necessario q̄ res egrediētes ab equalitate nō redeāt ad equalitatē nisi ex re alia egrediente ab equalitate ei contraria.

Hec est demonstratio canonis cōmunis in medicatione per cōtraria. ⁊ iam ostēsum est ex ea q̄ oportet vt sit causarū medicatōis longitudo ab equalitate equal'. ⁊ sit vnaquecꝫ eaꝝ declivis ad ɔ̄riuꝫ: cui⁹ exemplū est egritudo frigida: ⁊ lōgitudo ei⁹ ab equalitate gradus tres sint. oportet ḡ vt sit cā sanans eā caliditate ⁊ longitudo ei⁹ ab equalitate gradus tres. 87

Manifestū uero q̄ ſm uirtutez nō ſm apparitōem calefaciēs ⁊ infrigidās: ⁊ quecunqꝫ huiusmodi alia accipiendū est. Dico aūt ſm uirtutē quod essentialiter ⁊ ꝓꝛie ⁊ uere est ut dicit: ſm uero apparitiōem quod ſm pītem sensuum hmōi esse uidet: eēntial'r uero nō exīs hmōi. quō uero oportz cognoscere ea in negocio de simplicibus pharmacijs est dictum.

Et manifestū est q̄ nō oꝫ ut sumat aliq̄d q̄ calefaciat aut infrigidet aut faciat aliud ex eis q̄ sunt silia ei ex opatōib⁹ nisi cū uirtute sua: nō aliquid q̄ estimat in eo q̄ appꝫ de esse suo. et qa est ita significo ꝑ ſmonē meū q̄ res opat uirtute sua ut faciat illā opatiōez de qua dicit: q̄ efficit eā cū certitudine ⁊ ueritate: ⁊ significo ꝑ ſmonē meū q̄ estimat de re quia efficit illud de quo dicit: qꝫ facit illud q̄ in manifesto sentit ut de eo uideat quasi faciat illā opationē: ⁊ nō est cuz ueritate ſm q̄ putat de eo. ⁊ iam narraui in libro meo de uirtutibus medicinaruꝫ simpliciū: qualiter oportz ut expiant iste res ⁊ sciātur.

Hec castigatio ē iuuatiua est valde in caplo cibo rū ⁊ medicinaꝝ. q̄ ē: qꝫ sūt multi ⁊ eē eoꝝ est ve bemētis coopture pp illud q̄ cadit de falsitate ⁊ pmutatōe noīm ⁊ assimilatōe. Putat ḡ q̄ cuidā cozuz sit vt⁹ cuiusdā. quꝫ ḡ vtit ex eis aliq̄s eo q̄ nō scit ⁊ cui⁹ vtutē nō ē expt⁹: possibile est vt sit ɔ̄riū ⁊ pueniat ad nocumētū infirmi: q̄re beſtat medic⁹ ⁊ nō scit cām attrahētē illud nocumētū: ⁊ cōtigit in medicinis etiā vt appeat alicui eaꝝ opatio ꝑ accīs: ⁊ estimet q̄ opatio ei⁹ ē ꝑ eēntiā: sicut calefactio aque frigide ⁊ infrigidatio pipis bora qua ponit supra coꝛp⁹. Sal'. uero castigat te in hoc sermone vt nō gratuleris ꝑ aliquā opationū vtutū cibozuz ⁊ medicinaꝝ donec scias ipaz ⁊ expiaris ipam: ⁊ scias ex ea ſm certitudinē ⁊ vitatē opatōes ei⁹ eēntiales ⁊ vtar eis: ⁊ opatōes accītales ⁊ nō gtuler cū eis. ⁊ q̄n multe sūt plāte ⁊ spēs multe ⁊ sil'r mineralia: ⁊ diuersificāt etiā ista pp aq̄s ⁊ locꝛ gnātōis eaꝝ ⁊ sil'r ē dispō in aīalibus necesse ē ḡ medico vt expiat illud q̄ inuenit de ist reb⁹ cū rōcinatōe: ⁊ sciat certitudinē ei⁹ cū expimēto: ⁊ sit cōtent⁹ in eo cū quo medicat illo cui⁹ expientiā cōtinuat ꝑ semetipm ⁊ sciat certitudinē ei⁹ ⁊ ei⁹ vitatē ⁊ vtilitatē: ⁊ nō finiat vitā suā in inq̄sitōe cuiusq̄ eoꝝ: ꝓticularia. n. eoꝝ sunt infinita. ⁊ ꝓpter illud exponit Sal'. in li⁹ de medicis simplicib⁹: canones q̄b⁹ sciat illud q̄ tibi sit pīs ex eo q⁹ īdiges ex medicis ⁊ sis cōtēt⁹ eis: ⁊ pisce reliqua. 88

Adinuētōem uero salubriū cāruꝫ quecunqꝫ q̄dē cāe ad iā factā egritudinē sunt salubres: illa rōne utendū est q̄ illud quod ſm apparitiōem determinatur ab eo quod est ſm uirtutem.

Et oꝫ ut utamur in inuētōe cāꝝ faciētiū sanitatē cuz destructōe egri

tudinis q̄ iā facta est ⁊ cōpleta uia cum q̄ fit differētia inter rem que estimaf q̄ est ſm diſpōem ſm quā narraf: ⁊ inter rem q̄ est in uirtute ſua ſm q̄ narraf.

Inētio ⁊ iuētio cāx faciētiū ſanitatē cū deſtructiōe egritudis est inuētio ciboꝝ ⁊ medicinarū ꝺſerētiū in illo. Et inuētio ciboꝝ ⁊ medicinaruꝫ ꝺfuātiū vel ꝺferētiū in illo est duob⁹ modis. vn⁹ eoꝝ est enūciatio in quib⁹ ꝺsiderādū ē in eis sicut illud quod est in libro diascorides ⁊ in libro Bal. de cibis: in sex tractatibus postremis libri sui in medicīs ſimplicib⁹: ⁊ possibile est vt cadat dubitatio in istis ꝓpter antiq̄tatē tēpis in quo accīt vt pmutēf iste medicine ⁊ cadāt noīa q̄rūdaꝫ eaꝝ sup q̄sdā: ⁊ ꝓpter illud cū quo falsificāf ex obliuione hoīm in multis ex eis. Et alter ē expiētia eaꝝ visibilr: ⁊ ē vt scias p rōcinatōem vtutes eaꝝ ⁊ pbes illud cū expiēto: q̄ certificāf tibi vītas rei in eis. ⁊ via qua expif ē illud quod p̄cipit tibi Bal. in hoc ſmone: ⁊ iam docuit illud i libro suo de medicīs ſimplicib⁹: ⁊ ē vn⁹ tractat⁹ pmi libri eius: ⁊ fecit te scire qualitatē ꝺpōnis eaꝝ in medicīs ꝺpositis. ⁊ sunt. xix. tractat⁹. viij. noīanf carthagenis: ⁊ .x. nominanf medicine ꝺposite ſm mēbra patiēta: ⁊ duo tractatus in cōfectōib⁹. ⁊ fecit cauere Bal. in hac castigatiōe a gratulatōe cū medicīs q̄b⁹ estimāf ie esse vtutes tales ⁊ tales: ⁊ nō sunt in eis ille: immo possibile ē vt insint eis virtutes cōtrarie ei quod estimaf in eis: ⁊ ista estimatio accidit aut ꝓpterea q̄ credim⁹ enūciatōi in eis: aut pp vtutes accītales: que accidēt eis: q̄ faciēt esse imari diuersum ab eo quod ineſt eis eētialr. Et videf Ba. vt nō curef cū medicina: neq; ꝺef cib⁹ donec p̄cedat ei cognitio cū expientia: qum videaf ei q̄ recipiaf castigatio hippo. que est ita oꝝ vt ꝺef medicina ad hoc vt cōferat. si aūt nō ꝺferat: tūc nō oportet vt noceat. Bal. vo dicit q̄ cōuenit tibi vt certificeris in medicina q̄ nō noceat aliquo modoruꝫ: et inq̄ras post hāc certificatōem vt sit iuuatiua: ⁊ ꝓpter ꝺ nō recipit ſmonē eoꝝ q̄ p̄cesserūt ipm in medicīs donec ꝓbauit eas ⁊ scp̄sit illud quod expt⁹ est ex eis in libro suo in eis: ⁊ applicauit ante illud canones quib⁹ expiūf: ⁊ fecit scire vītatē rei in vnaquaq; eaꝝ ⁊ opat⁹ est cū eis quꝫ sit possibile vt pmutēf noīa eaꝝ: ⁊ siaf loco vni⁹ eaꝝ alia ⁊ manifestū est q̄ sufficit pfect⁹ i arte medicine famosus ex eis in regiōe sua ⁊ p̄mittit expiētiā eaꝝ: ⁊ expif meliozē ⁊ meliozē ex eis: deinde facit curatiōem infirmoꝝ cuꝫ eo q̄ elegit. ⁊ si p̄sentat ei aliq̄s hoīm ex eis medicinā cui⁹ expiētia p̄cessit ei: incipit cū expiētia sua si nō ē ei excusatio ex ipa: deinde curat cū ea: ⁊ nō ē necessitas ex ea nisi q̄n estimat in ea q̄ ē medicina nobilis antecedēs in suis opib⁹ ex medicīs quib⁹ sunt vtutes ꝺfuātes vtutes mēbroꝝ interioꝝ ⁊ exterioꝝ ⁊ stringūf ex eis: sicut medicine stiptice aromatice p̄cipue q̄b⁹ ex eis ē vt⁹ pura a vtutibus malis fraudu'ēt: sic ē vt⁹ venenoꝝ ⁊ q̄ ex eis sūt etia: velocioris valitudis in opatōe sua: sūt magis vltie. 89

Decūq; uero cāe ad eam que adhuc fit ipsa eadem cōsideratōe: ⁊ adhuc scōm quam inueniūtur egritudinum cause.

Utimur i inuētōe cāx faciētiuꝫ sanitatē i corpe cui⁹ egritudo ē in diſpōe q̄ fit cū uia quā dixi ul'etiā uia q̄ extrahuntur cause egritudinuꝫ.

Inuētio cāx faciētiū sanitatē in corpe cui⁹ egritudo est in diſpōne qua fit indiget duabus viis. vna eaꝝ ē via qua curaf egritudo donec sanaf. cū hac. n. via medicaf illud q̄ accīt de egritudine in corpore. ⁊ secūda ē via cū qua deſtruūf cāe efficiētes egritudinē. ⁊ manifestū ē q̄ necessaria ē in hac via scia cārū faciētiū egritudines donec donec caueāf ⁊ deſtruanf: aut cū medicina ſolutiua: aut cuꝫ medicina pmutatiua: aut cū exercitio ⁊ fricatōe: aut cū ieiunio: aut cum phleboto mia: vt significes ex illo quod necesse est tibi. 90

Fierunt. n. ſi ita ꝓtingat in humoribus putrefactis accendi febrem demonstratio in talibus est euacuatio: ⁊ alteratio. Alteratio quidez est faciēs cessare putredinez manēte substantia: euacuatio uero totaꝫ a corpore educēs substantiam.

Et nos exemplificamuſ tibi exemplum in illo ut intelligas illud. Pone ergo ut humores putrefiant ⁊ generef ex eis febris. dico ergo q̄ conuenit tibi ut significes ex illo q̄ necesse est tibi ut facias alteratiōem ⁊ euacuationē: alteratōem qdē ut faciaſ cesscere putrefactōnem: ⁊ ſba que fuit ante putrefactiōem sit remanens in corpe. euacuationē uero qñ euacuas ſbaz q̄ fuit ante putrefactōem totam.

Humor qñ coartaf ⁊ nō respirat putrescit: ⁊ qñ ptrescit inflāmaf i eo calitaſ exīnea ex q̄ gnāf fe. ⁊ fe. ē mala diſcrasia ea. ⁊ sic. iā g̃ appet p illō qō dixim⁹ q̄ putredo ē cā retinēs fe. ⁊ si vis vt ipa dicaf cā cōiūcta dic: nō. n. ē dzia i illo. ⁊ qñ illō ē ita: tūc indiges tribꝰ intētōib⁹. q̄rū duas dic Bal. ⁊ tacet de ētia: ⁊ pp declatōez ei⁹: ⁊ qñ ſmo ei⁹ ē in ꝺfuatōe sanitat. Duaꝫ aūt q̄ dixit vna ē mutatio būoꝝ donec q̄escat putrefactio: ⁊ ista mutatio ē dare illō qō adiuuat nām sup digōem: ⁊ vti medicīſ digerētib⁹. Digō. n. nō ē aliq̄d pl⁹ q̄z vt oñet nā ⁊ vincat būoꝛ malū q̄cūq; sit. Et altera ē euatio bu. putridi ⁊ extractio ei⁹ a corpe totalr. Tertia aūt de q̄ tacuit Bal. ē curatio fe. ipi⁹. nā iq̄tū ē malicia ꝺpōis ca. ⁊ sic. idigz eo qō ifridat ⁊ būecat: ⁊ plmū qō ifridat ⁊ būectat. phibz digōez p̄ē q̄z i materijſ ca. sic. sic̄ cho. citrina sola. 91

Sed dicta quidē species alterationis digestio ē quā a quibusdā causis contigit facere sciētes erimus i illis si habeamus iam cognitiōem ita causarum salubziū.

Et hec spēs mutatōis quā narraui est digestio. qum ergo extrahim⁹ ⁊ scim⁹ ex quib⁹ est possibile ut sit digō: adipiscemur sciam cāx faciētiuꝫ sanitatem hoc modo.

Vlt q; qñ apud nos est scia cāz ōigerentiū vnū quēcz chimoz phibem⁹ putrefactionē. t qñ phibem⁹ putrefactionē: nō generaf ex ea fe. Causaz aūt ōigerentiū alie sūt cib⁹ t pot⁹: alie sūt medicine: alie sūt exercitiū. Cibi q̄dez t pot⁹ quicūcz sūt ex eis ex q̄b⁹ generaf chim⁹ laudabil: t q̄titates eoz eq̄les. medicine vo sūt sīc croc⁹ t spica t cīnamomū t pip al. t zinziber t macropip. Exercitiū aūt est sīc fricatio eq̄lis t balneatio. t fmone absoluto si būor est grossus idiget eo q̄ subtiliet eū. t si ē viscosus idiget eo q̄ incidat eū. t si est calid⁹ indiget eo q̄ infrigidet eū. t si ē frigid⁹ indiget eo q̄ cale faciat eū. q̄ est: qz itentio i ōigestiōe est vt ꝓparef būor ita q; possibile sit vt nā vincat eū: t oñaf sup eū. 92

Evacuatiōes uero p phlebotomiam t per clystere t per urinas et per respiratiōes scōm cutez fiunt: amplius uero p contrariaz detractionem t deriuationez ad alia. huiusmōi enim generis sunt t mēstrua mouere t emoz roidas aperire: t per nares t p palatū purgare.

Evacuatio autē p phlebotomiaz uenaz t p clystere t p urinā t per resolutionē ex cute: t p attractionē ad loca cōtraria: t p mutationē ad loca ꝓpinq̄ fit. t ingrediunf in hoc genere ꝓuocatio menstruoz t apertio ozificiozū ue narū que sunt in ano t uulua: t mundificatio p nares t palatum.

Postq̄ narrauit cās ōigōnis: icipit narrare cās evacuatōis multitudis būoris. chim⁹. n. nō putrefit donec ꝓhibeaf ei⁹ expiratio. t nō ꝓhibeaf ei⁹ expiratio donec multiplicaf. t non tolerat eū virt⁹ t cessat a regimie ei⁹: t qñ cessat ab ei⁹ regie putrefit. Et curatio q̄dē multitudis ē p eūationē. q̄cūcz g̃ ex chimis ē cuz q⁹ addunf ipsi oēs donec implenf vene t vasa: tūc curatio ei⁹ est p phlebotomiā: q̄ō si nō est possibile ꝓpter etatē t boxā pñtez: tūc p ventosas. t quāto sī vētose ꝓpinq̄ores calcaneis ē magꝭ vtile. t q̄cūcz eoz ē q̄ sol⁹ addif tīn: opz vt euacuetur per medicinā que appropriaf ei attractiōe eius t clysteri: aut extrahaf⁹ ipm per ꝓuocatōez vrine: aut p resolōnē ex cute: aut p attractōez ei⁹ ad loca ōzia. t refiduū fmonis ei⁹ ē manifestū t apparēs. i eo etiā est vsus medicinaz solutiuaz. nos. n. qñ euacuamus chimū q̄ō remanet ex eo expirat: qñ virt⁹ tolerat illō q̄ remanet ex chimo t incipit regē ipm. q; si fe. incipit añ illō totū: tūc hippo. docet eē cauendū ab eūone būoris añ digestionē: nisi būor sit furiosus. Et ga. declarat q; illō ē pp duos mōs: quoz vn⁹ est debilitas virtut⁹: t cessatio ei⁹ a regimie. quz g̃ bibif in hac dispōne medicina solutiua: nō securaf nocumentū ei⁹. Et secūd⁹ ē: qñ plures medicine solutiue sūt ca. t sic. q̄re addūt t inflāmant calitatē fe. t nō accit illō qñ digerif būor: nā. n. pōt supza ipz. t regit medicinā solutiuā. t extrahit būorē malū totū. Qñ g̃ cogerf euacuare chimū in ꝑncipio egritudis vt alleuiet refiduū ei⁹ sup nāz t fiat eius facil ōigō: tūc ouenit tibi vt vtarf ex medicinis ea cui⁹ est virt⁹ in pmutatōe cōplonis male t lenificatōe nāe: t minuaf p illud ex mā egritudis: t ꝓpter illud minuif ex būore p phlebotomiā venaz t p clystere leue q̄ō extrahit supfluos būores: t p ꝓuocationē vrine: t p resolutionē ex cute cum fricatōe t medicinis resolutiuis. t qñ vides humorē nocentez declinē ad mēbz nobile: trahe ipm ab eo aut pmuta ipz ab ipso ad aliud. t fm hunc modū fac de vnoquoq; eoruz mēbroz q̄ nūerauit Gal. verūtn̄ non cōuenit tibi vt euacues cū attractiōe forti nisi i phlebotomia sola: ipsa. n. euacuat euacuatōe forti ex venis. Et manifestuz ē q; vsus phlebotomie ē necessari⁹ qñ cā egritudis est intra vasa. s. vt fit dispō in corpore q̄ nomiaf repletio: t etas virtuosa t boxe adiuuāt. Et hippo. quidē iaz dedit signū certū euacuatiōis: t est vt inueniat infirm⁹ ei leuitatē: aut fit tolerans eā cū facilitate. t itez euacuatio p mūdificatōez nariū fit: aut p emunctionē t p sternutationē. t per palatū fit p screatū t p gargarismū t p collutionē oris. quz g̃ oigerif būor: euacua eū medicinis fortib⁹. 93

Scientes igitur t hic materias et uirtutes quibus in tēpore et qualitate t quātitate t modo usus oblatis euacuatio fit.

Et quando nos extrahim⁹ in capitulo etiā species quib⁹ fit euacuatio: deinde utimur eis in hora qua ꝓuenit t cuz quātitate q̄ necessaria ē: t uia usus ad rectitudinē: iātunc extrahem⁹ cās sanitatis in hoc capitulo.

Docuit nos in hoc fmone Galien⁹ quia sunt necessarie in euacuatōe hu. mali. iiij. cōditōes. vna earz ē spēs medicinaz q̄bus būor euacuaf. oz. n. vt eligat ex eis illud quod cōuenit ei. Et secūda ē hora in qua oz vt dent medicine aut in qua euacuaf corp⁹: sicut vt euacuef in horis tpis porismoz cū reb⁹ leuib⁹ aut post digōem cū medicis fortib⁹. Et tertia ē q̄titas quā oz euacuare post digōem ex humore. t q̄rta ē ps vsus euacuatōis. hec. n. ps fit diuersa: qñ si humor ē declinis ad ventrē: tūc cōuenit eis euacuatio p vomitū. t si ē declinis ad intestina: tūc oz vt ei⁹ euacuatio fiat aut p clystere aut p illud q̄ facit fluxibilē egōem t emittit ipam. t si ē declinis ad ptes epatis aut renū: tūc opz vt fiat ei⁹ euacuatio p ꝓuocatōem vrine. t si ē declinis ad cutē: tūc p resoluti onē. t si ē declin⁹ ad pect⁹: tūc p illud q̄ facit facile sputū. t si ē declin⁹ ad caput: tūc p nares t palatū. t si ē i venis: tūc p phlebotomiā: t fm hāc silitudinē i vnoquoq; Q̄ūcz ergo cōpleueris has. iiij. cōditiōes: iā extraxisti cās sanitatis in capl'o euacuatōis: t qñ tu facis cōpar cū eis illud q̄ mutat putredinē t adiuuat sup ōigōem cōples cās q̄b⁹ ꝓhibeaf fieri fe. seqns putredinē būoris. 94

Scōm hāc ptē artis inuenim⁹ salubria: t scꝑta est omniū inuētio in terapētico negocio: fm eundē uero modum t in alijs tribus discrasijs.

Et iam locuti sumus inuentiōem causarū omniū i libro de ingenio sanitatis: t fm hāc similitudinē inuenif unf cause sanitatis in trib⁹ alijs specieb⁹ in complexione mala.

Significat q̄ destruiē vnāq̄q̄ spēz malicie ꝛ ple plexiōis triū: quarū vna est cōplexio frigida: ꝛ se cunda complexio humida: ꝛ tertia cōplexio sic ca per destructōem causarū facientiū eas: sicut quū de/ struiē malicia complexiōis calide. ꝛ est febris putrida p̄ destructionē cause eius ꝛ est putredo. 95

Quū cōe hñtes p̄ceptū efficientes vnāquāq̄ carū causarū abscinde re p̄ius: deinde sic uenire ad eam que facta est ab illa egritudinē salubriū cau sarū inuentōem facturos.

Et intēdim⁹ in eis intētionē unam cōem: ꝛ est ut auferam⁹ in p̄imis causam egram: deinde p̄uenia mus ad egritudinē que facta est ab ea.

Cum non in omni egritudine est iste: ꝛ ē: si ē cā ei⁹ remanēs intēdit⁹ in p̄mis ad auferēdā cām eius: deide intēdim⁹ ad illō q̄ impssit illa cā ex egri tudie ꝛ auferē. ꝛ si nō ē cā ei⁹ remanēs in corpe: itēdim⁹ ad ipam egritudinē ꝛ auferim⁹ ipam. ꝛ hoc q̄dē nō ē, p̄pe nisi in egritudib⁹ que sunt p̄mitiue tñ. 96

Scōm uero compositas discrasi as ex simplicib⁹ compō oñdit salu briā p̄cepta ꝛ hic hñtib⁹ nobis medica mēt p̄portionale magnitudini discra sie ad illam conueniēs inuenire.

Complexiōis autē composite ma le compō est ex reb⁹ simplicibus: ꝛ significat tibi cās facientes sanitatē ut sit intētio ad quā intendit⁹ in hoc capitu lo: ꝛ ut ponas quātitatē rei cū qua intē ditur sanitas cuz quātitate complexio nis male quam curas cum ea.

Complexio mala simplex vna ē ex q̄ttuor q̄litati bus p̄mis ca. fri. sic. ꝛ bu. ꝛ cōplo mala cōposita est vna. iiij. ca. ꝛ sic. ca. ꝛ bu. fri. ꝛ sic. fri. ꝛ bu. Quz g̃ accit aliqua egritudinū molicie cōplonis cōsidera: si g̃ ē simplex ꝛ ē in dispōne vt fiat circa eā post detractiōez cāe faciētis eā sm̄ q̄ intellexisti ab eo. ꝛ si iā facta ē ꝛ de structa ē cā ei⁹: cura eā p̄ cōtrariū ipsi⁹. ꝛ si ē cōposita: si gnificāt tibi res ex quib⁹ ē cōposita illud q̄ facias in ea aut destructōem cāe faciētis eā quādo p̄us ē aut resistē tiā egritudis ipsi⁹ cū eo quod ē ei cōtrariū. ca. g̃ ꝛ sic. cura tur per fri. ꝛ bu. ꝛ sm̄ hāc similitudinē ē in reliquis eaz ꝛ ponat quātitas cōtrarij eius equalis quātitati eius. Et Galien⁹ determinat illud cū exēplo ꝛ dicit: 97

Quelut si ita accidat: si decē quidez numeris sm̄ calidius excedit ali quid ab eo quod sm̄ nām: septem uero sm̄ siccius cē oportet ꝛ salubrē cām in talib⁹ dispōib⁹ frigidiorē quidē decē nu meris: septē uero humidiorē.

Et exemplum illius est ut ponas q̄ membz aliquod mutata complexione sua naturali: ꝛ declinat ad caliditatem decem gr̄adibus ꝛ ad siccitatē septem. Oportet ergo ut sint in causa sanante hoc membrū ex frigore decē gradus: ꝛ in ea ex humiditate septē grad⁹.

Dicit⁹ h̄ ḡre dicē Gal. x. g̃d⁹ ꝛ vij. g̃d⁹: quz g̃d⁹ oēs sint. iiij. sm̄ q̄ ipe pōit i libro de simplicib⁹ medi cinis. huic vo q̄ōni due sūt rnsiones. vna earz ē: q̄z exēplum nō ē vez. ꝛ altēa ē q̄z vnusq̄sq̄z iiij. g̃duū dividit⁹ in tres māsiones. s. p̄mā secūdā ꝛ tertiā. fiūt g̃. iiij. g̃d⁹ xij. māsiones Gal. g̃ enūerat. x. grad⁹ volēs p̄mā māsionē grad⁹ quarti ꝛ vij. volēs p̄mam māsionē gradus tertij. 98

Sigit ipi parti patienti adducas huiusmodi medicamētū intrñ fri gidius fit ꝛ humidius: inquātū partis patiētis manifestatio p̄cessit.

Et si medicina occurrit ipsi mēbro in quo est egritudo: tunc oportet ut sit cū ea ex frigore ꝛ humiditate per quātitatē cāe quam significat ipsa egri tudo.

Hec egritudo in hoc sermone ē malicia comple xionis calide ꝛ sicce. 99

In profundo uero posita que pa titur pte considerare oportet hu iusmodi efficere salubre ut non contin gat exolui in uia.

Et si membrū in quo est egritudo est longinquz submersum in pro fundo: tunc oportet ut ingeniet in hoc ut sit cum causa ipsum sanāte superflui tas uirtutis alicui⁹ cum qua fiat securi tas ne debilitet uirt⁹ eius in uia anteqz puenīat ad mbz in quo ē egritudo.

Vult vt ꝺsideret quāte lōgitudis sit mēbz ifirmū ꝛ exñs sm̄ quātitatē que nēcaria ē vt addat⁹ ei vir tute ei⁹ medicīe ꝺoec puēiat ad mēbz ꝛ reāneat i ea virt⁹ equalis vtuti egritudis. quod ē: q̄z vt⁹ medicine minuit⁹ ꝛ debilitat⁹ in via. ꝛ ppter illud nēce est vt addat⁹ in virtute ei⁹ p̄ quātitatē ei⁹ qō minuit⁹ ex ea in via. 100

Sigitur calidius esse oportet mo derato non in tanto sit solum cali diuꝰ quāto indiget passio sed super mo dum apponatur ꝓpter positōem neces sario adueniens.

Et similr si membrū est longiquz ꝛ indiget ut sit causa sanās ipsuz calidior equali: tūc non oportet ut cali ditas eius sit cuz quātitate qua indiget

egritudo tm̃: sed opz ut addat in uirtute eius fm illud qđ necessariũ est ex additiõe in ea ꝓpter locum longitudinis loci membri.

Egritudo i h̃ fmone est frigida: ⁊ ponam⁹ q̃ ē i renib⁹: ⁊ q̃ ē frigida in g̃dn secũdo: ⁊ puenit medicina q̃ bibit ad renes postq̃ transit p os: deiñ p ysophagũ: postea p ventrẽ: deinde p intestinũ ieiunũ: ⁊ p vias eparis q̃ noiant mesarice: ⁊ p epar ⁊ venã ꝯcauã. nam q̃ caliditas e⁹ minuit in hac via duob⁹ gradib⁹: oz vt sit caliditas eius ītensa p q̃ttuor grad⁹. 101

Si uero frigidi⁹ sit: non simplr oz tanto facere illud frigidi⁹: sed materiã medicamis ꝯsiderare pri⁹. si eniz parachimeres est: nõ pueniet usq; ad ꝓfundũ multuz. ꝯtrariuz uero operat aliq̃ spissam supficiẽ. si uero leptomeres sit: possibile est puenire usq; ad plurimuz ꝓfundũ.

Et si indiget membrũ ut sit cã sanãs ipm frigidioz equali: tũc non opz ut intendat ad hoc ut sit frigidioz p illã quantitatẽ tm̃: sed opz ut ꝯsideret in p̃mis in ſba eius: nam si est grossa: nõ est possibile ut submergat in ꝓfundo usq; ad spaciũ multum. uerũtamẽ ⁊ multotiens efficit ꝯtrariũ illi⁹ per hoc qđ constringit supficiem corꝓris. si aũt est ſbtilis: tũc possibile est ut submergat ⁊ p ueniat ad ꝓfunduz usq; ad spacium longinquum.

Postq̃ docuit q̃ i medicinis ca. oz vt addat ex caliditate p q̃ttitatẽ que puenit ad membr̃ ⁊ remaneat i ea qđ sit eq̃le frigiditati ei⁹: ⁊ i medicinis fridis nõ est possibile illud: tũc dedit i medicinis fridis hũc canonẽ: ⁊ ē vt ꝯsideres i ſubã eaz: ſubã. n. grossa nõ penetrat: ⁊ nõ submergit ſz multotiẽs inspissat membr̃ i p̃mis cui occurrit ⁊ coartat caliditatẽ int⁹: q̃re duplat in egritudine: ⁊ addit in q̃ttitate ei⁹. fit g̃ pl⁹ q̃ fuit mãe egritudinis cã. ſubã vo subtilis possibile ē q̃ submergat ⁊ pueniat ad ꝓfundũ vsq; ad spaciũ longinquz: cui⁹ exemplũ est vt sit i epate egritudo: ⁊ ex malicia ꝯplonis ca. i scõ gradu. ⁊ oz vt emplastret epar emplastro infrigidãte. q̃ si ſubã medicine cũ q̃ sit empl'm fuerit grossa inspissat cute: ⁊ coartat caliditatẽ int⁹: q̃re inflammat cũ h̃ empl'o Si aũt ſubã medicine ē subtilis: possibile ē vt submergatur ⁊ penetret i lacert⁹ vsq; quo pueniat vtus ei⁹ ad epar ⁊ resistat egritudini ei⁹. ⁊ oz vt addas i frigoze ei⁹: ⁊ subtilitate tantũ q̃ nõ debilitet virt⁹ eius i via. 102

Ta uero ⁊ in humectãtib⁹ ⁊ desiccantib⁹ parachimeres ⁊ leptomeres ſbe considerande sunt.

Et scõz hanc ſimilitudinẽ oportet ut consideres in rebus humectantib⁹ ⁊ desiccantib⁹ in grossitudine substãtie earuz ⁊ subtilitate eius.

Per h̃ erẽpluz intelligit Ha. canonẽ medicinaz confacientiũ: ⁊ canonẽ medicinaz infrigidantiũ. ſz ꝯsidera q̃ eaz ē possibil⁹ vt submergat ⁊ penetret ⁊ eligat eã sup ipaz q̃ nõ submergit ⁊ nõ penetrat: ⁊ mẽsura vnã quãq; cãz. l. q̃ pueniat ad membr̃ infirmũ: ⁊ cuz ea sit virt⁹ resistẽs egritudini. ⁊ i hac mensuratõe ē necessariũ vt expiaris medicinas: ⁊ scias p rõnez ⁊ expimẽtuz q̃ttitates virtutũ earuz: ⁊ q̃ttites grossitudis substantiaz earuz ⁊ subtilitatẽ earuz. 103

Ex positiõe quidẽ patiẽtis loci manifestatio inuenit salubre ut dcm̃ est nunc.

Et fm banc similitudinẽ significat ex loco membri cã attrahens sanitatẽ.

Dicit q̃ loc⁹ membri significet tibi q̃ttitatẽ medicine cuz q̃ occurrat egritudi ei⁹ aut ſz semitã medicine que bibit: aut fm semitã caputpurgij aut clysteris aut siringe. 104

Ex plasmatiõe uero ⁊ põne qñ fluxus sensibilis habet cõsuetos ad aliud membr̃ aut nullũ habz: nãq; ad p̃ncipalia q̃ ferunt fluxus aduertemus ꝓuocabim⁹ uero eos ad nõ p̃ncipalia

Ex forma aũt ⁊ cõmunitate ei⁹ ad illud qđ sequit ipm: tunc aut est ei meatus sensibilis apert⁹ ad membra alia aut non est meat⁹ ei. qđ est: q̃ si membro est meatus in quo currũt supfluitates eius ad membra que sũt nobiliora eo: ꝓhibem⁹ illas supfluitates currere ad illa membra. ⁊ qñ membro sũt meat⁹ in q̃ bus currũt eius supfluitates ad membra q̃ sũt uiliora eo: stimulam⁹ illas supfluitates ut currant ad illa membra.

Iste canon ē sũpt⁹ in medicatõe ex forma membrorũ ⁊ cõitate eoz: cui⁹ ptẽ exponit Halien⁹ ⁊ dimittit partẽ ei⁹. illud aũt qđ de eo explanat est: q̃ si membro est meat⁹ apt⁹ ad q̃dã membra cõmunicãtia ⁊ cõsiderem⁹ tũc si membr̃ ad qđ est aptũ sit nobili⁹: ⁊ tũc ꝓhibem⁹ supfluitates currẽ ad ipz. si ē vili⁹ stimulam⁹ eas vt currãt ad ipm. Qđ aũt dimisit explanandũ est: q̃ si ē meat⁹ ei apt⁹ in quo pueniat medicina ad ipz: ingeniam⁹ in h̃ vt pueniat medicina i illo meatu ad membr̃: fiẽ facim⁹ in cerebro cuz caputpurgio: ⁊ i ventre cuz potu: ⁊ in vesica cũ siringa: ⁊ i intestinis cũ clysteri. 105

Manifestũ uero q̃ facientiũ causaruz discrasiã p cuacuationẽ sanatio est. ipsarũ autem discrasiarũ alteratio sanatio est.

Et manifestū est q̄ medicatio per euacuatōem non est nisi causarū facientiū complexionē malam: ipsa uero complexio mala nō medicatur nisi per mutatiōem.

Hec ē cōclusio ei⁹ qō p̄cessit in curatōne maliciei opl'onis. malicia aūt opl'onis q̄nq; est cū mā q̄ ē cā ei⁹ & intēdim⁹ ad euacuatōem illi⁹ māe faciētis opl'onē malā. & q̄nq; ē malicia opl'onis sine mā: & itē dim⁹ ad b̄ vt p̄mutem⁹ eā cū eo qō est ei ꝟsū tū: hoc est vltimū quod dedit ex canonibus in curatiōe vnius generis egritudinum: & est genus nominatum malicia complexionis. 106

Soluta uero continuitate curatio nis quidem intētio unitio est: in organicis quidem partibus impossibilis est: in omiomeris uero nō omnino impossibilis: sed in quibusdā possibilis ut in carnosis cōglutinatio est sanatio.

Continuitas aūt q̄n dis̄rūpit̄: tūc inuentio in medicatiōe ei⁹ est cōtinuitas: & non est possibile ut sit illud in mēbris officialib⁹: in mēbris uero sil'iū ptiū nō est impossibile semp hoc: ſz possibile est in quibusdā eoꝝ: cui⁹ exemplū est: quia in mēbris carnosis sanatio huius egritudis est conglutinatio.

Non est possibile vt cōtinuet̄ illud qō dis̄rūpit̄ ex membris officialib⁹ nisi q̄n ipa sunt cōposita ex mēbris sil'iū ptiū. dis̄rūpūt̄ ḡ mēbra i eis diuersaꝝ subāꝝ quoꝝ vnūq̄q; indiget medicīs q̄ sūt alie a medicīs qb⁹ indiget aliud. & multa istoꝝ mēbroꝝ sil'iū ptiū impossibile est solidari: & sūt illa quoꝝ gnātio ē ex spmate sicut os & neru⁹. vel impossibile est vt cōtinuet̄ p rē aliquā q̄ cōtinet quasdā ptes eoꝝ cuꝝ qbusdā fit̄ est aldebuduch. i. pozus: mēbra autē carnosa possibile est vt cōtinuet̄: q̄n gnātio eoꝝ ē ex sanguīe: & sanguis inuētio est remanēs i corpe. & exsurgit hec qō que est: quare fit q̄ multe ex plātis q̄n fit q̄ ex eis abscidūt̄ rami nascūt̄ loco ei⁹ alij rami: & i mūtis ex aīalib⁹ q̄n abscidit̄ ex eis mēbr̄ aliud nascit̄ loco e⁹ sicut cauda serpētū & stelliōis. in boe vō & qō pfectū est ex aīalib⁹ non est possibile illud. pscrutatio autē de hac qōne est phyfica: & nō est lucrū de ea medicis in pscrutatione nec in aliquo curatiōis infirmoꝝ: nec in aliqua re ꝟfuatōis sanoꝝ. & nos abbreuiam⁹ rūsionē de ea vt nō desideret alīqs sciam illi⁹. Dico ḡ q̄ plāte q̄dē mā sunt elemēta p̄cipue terra & aqua: & ē ei iūcta & radices ei⁹ ex ea semp trabūt nutrimētū. q̄ aūt in aīalib⁹ nascūt̄ membra illud ē ppter duas res. vna eaꝝ ē q̄ illa mēbra sūt superflua quib⁹ nā fecit ea bona sicut cauda. & hec supfluitas est ex supfluitate nutrimēti eoꝝ & nō est ex mā mēbroꝝ ei⁹ radicaliū fm sil'itudinē ei⁹ fm q̄ currit dispō in pēnis & pilis & cornib⁹ & vngulis: q̄n eaꝝ generatio ē fm viaz accīdtis: sicut dicit Ga. in libro suo. & quedā eoꝝ generāt̄ ex supfluitatib⁹ que aggregāt̄ i corpib⁹ suis & ignūtur et crescit in eis calitas tpata exiēs a calitate corpis: & generat ex eis nā mēbra loco mēbroꝝ que ceciderūt: sic̄ accīt vt nascāt̄ dētes senib⁹ qui sunt i fine & denigrāt̄ pili eoꝝ. ex membris autez hominū & animaliū completoꝝ sunt quoꝝ generatio est ex spermate. & quādo ista dis̄rūpūt̄ non est possibil' eoꝝ reductio, ppter inuētiōem materie post siccitatē eoꝝ, ppterea quia sperma ex quo generata sunt finitū est totū in eis & nō remāsit ex eo aliquid. & ex eis sunt quoꝝ generatio est ex sanguine. quādo ergo ista dis̄rūpunt̄ possibilis est earū reductio, ppter inuētionem materie ex qua generant̄. redit⁹ aut̄ dentiū infantium in natiuitate post casum eoꝝ est: quia materia ex qua generant̄ dentes p̄mi est supflua debilis: generāt̄ ergo ex ea in p̄mis dentes debiles. qum ergo confortat̄ natura vilipendit eos & proijcit eos: & facit nasci illos qui sunt meliores eis. 107

Non differt uero si consolidatiōez nomines.

Et non est differentia inter hoc ut dicam conglutinationez aut consolidatōnem.

Silz illa duo nomia synonyma significātia diminuatōem eius quod dis̄ruptum est. 108

Recedit autem eam quando magis fuerit uulnus adductio distantium partium ex genere plasmationis existens.

Ante cosolidatiōem partiū quando uulnus est magnuz: est aggregatio partiū que dis̄rupte sunt: & illud est ex genere equatiōis forme.

Silz anteq̄z cōsolidet̄ membrū separatū indiget uulnus quādo est magnū vt aggregent̄ partes eius dis̄rupte in p̄mis & equent̄ fm figurā suam p̄mam. & hoc est intrans in capitulū equatōis figure membri: & est ex genere curatiōis egritudinū forme. 109

Ut uero ea fiat permanēs: superligatio conducens distantia labia & consuture utiles sunt ad hoc.

Et ut firmentur ille partes supaggregatōem indigent ligamēto qō partes coniungit dis̄ruptas: et pluma ccolis duplatis quorum figura & situs exigunt illud & suturis.

Igamēto quidē indiget vt cōseruet figurā eoꝝ fm illō fm qō sūt aggregate & plūaccol' q̄dē duplat' vt sit possibile vt ipellāt ptes dis̄ruptas & strigāt eas & vt p eos sit possibile ligamēto ꝟfuare ptes quas aggregasti: suturis vero vt retineant̄ partes adinuicē. 110

Conglutinat uero distantia & eam que in p̄ncipio unionez reddit natura. Nostrū uero opus p̄mū quidē ut dictum est conducere in idipm distātia labia: secūdū opus uero seruare in quo cōducta sunt: & tertiū ut nihil inci

dat intra labia ꝓuidere: ⁊ quartū ipaz partis substatiam sanam seruare.

ET natura quidez est que congluti nat partes que sunt disrupte ⁊ reducit eas ad illud scom ꝙ fuerūt ex cō tinuatione. operatio autem quam efficit medicus alia est sicut dixi ut aggreget partes que disrupte sunt: ⁊ complicet eas adinuicem. ⁊ alia est que cōseruat eas super aggregatiōem earum. ⁊ tertia est ut caueat ne cadat inter labia uulneris aliquid. et quarta est ut conseruet substantiaz membri scom sanitatem suam.

VUlt hic per naturā virtutem regentē corpus: ⁊ ars medicine non recipit in operatōnibus suis nisi hanc virtutē: ⁊ seruit ei medicus ita ꝙ preparat ei materias ⁊ causas quibus efficit operatōnes suas in corpore: ⁊ melior operatio medicine est que surgit cū ministratione sua fin ꝙ oportet. Et Galien⁹ numerat h̄ in curatōe solutōnis continuitatis simplicis facre ī carne quattuor canones: Quorū unus est aggregatio partium que sunt disrupte ⁊ complicatio earū adinuicē donec figura earum similis fiat figure sue naturali. ⁊ hoc quidem fit cum tensiōe ⁊ equatiōe. Et secūdus est illud quod conseruat figuram quoniaz coequauit ⁊ equauit donec remaneat super aggregatōem suam: ⁊ hoc sit cuz sutura ⁊ positōne plumaceolorū duplicatorū ⁊ ligamēto. tertius est vt caueatur ne cadat inter labia vulneris aliquid prohibēs naturā vt continuet carnem disruptam adinuicē. Et quartus est vt conseruet̄ substātia membri fm sanitatē suam. ſ. vt conseruet̄ cōplexio eius naturalis cum medicinis ⁊ cibis quorum complexio complexioni eius est similis: ⁊ addatur super eam parum in exsiccatione. ui

PRimum quidem ⁊ secūduz opus quomodo aliquis faciat dictuz ē. tertium uero in conducendo distantia fiet quidem si nihil extrinsecus incidere permittamus: sicut plurimū pilus: aut oleum: aut humiditas alia ī medio constituta conglutinandoruz prohibet eorum unitōnem. In posteriori uero tempore per effluxiones tertie intētionis custodia est: ad effluxiones uero ipas ex subdiuisione ⁊ contraria diuisione ⁊ figura apta accedendum est: substātia uero partis sana seruabitur per mediocriter desiccantia. Hec quidem curatio est continuitatis solutionis in carnosa parte facte eius scom seipsam solius.

ET iam ostēdi quomodo operatio ꝑma ⁊ secūda fiat. opatio quidez tertia fit in hora in qua aggregant̄ partes disrupte quado non diminuitur ut cadat aliquid deforis inter eas. quod est: quia quando cadit in eo quod est inter partes disruptas de quibus uis ut consolides eas pilus aut oleum aut aliud ex humiditatibus: ⁊ prohibet illas partes continuari. In eo autez quod ē post: conseruatio cuz hac intentōe tertia est quādo ingeniatur uulneri ut qō aggregatur in eo currat ex inferiori: et oportz ut fit aut per additōem in apertione orificij uulneris donec amplificetur: aut ita ut ponatur uulneri orificiū aliud inferius ⁊ cum figura conuenien te ad illud. substantia uero membri cō seruatur scom sanitatē suam cuz medicinis que exsiccāt exsiccatione equali. Hec est ergo curatio solutionis continuitatis quando est in mēbro carnoso: deinde est sola ⁊ nō est cū ea aliud.

ISte sermo manifestus est: ⁊ illud quod indiget ex eo exp̄one est ꝙ vulnus quādo est magnū et ꝑfuat medicus in hora qua fuit ipsum ⁊ sustentat ipsum: ⁊ ligat illud: ⁊ cauet ne cadat in eo quod ē inter partes eius aliquid quod prohibeat a consolidatiōe earum. quādoq; enī generat̄ in eo virus ⁊ sordicies que indigent vt fiat eis orificiū ex quo currat totuz quod aggregatur in eo ex veneno ⁊ sordicie. ⁊ hoc orificium aut est inferius apertū donec currat illud quod aggregatur in eo quod est vt dimittat̄ ex labijs vulneris ꝙ fiat orificium vt currat ex eo ⁊ egrediat̄ quod aggregat̄ ex eo in illo: aut vt sit orificiū vulneris superius ⁊ figuret̄ membrum figura qua fiet orificiuz vulneris inferius donec currat ex eo quod aggregatur in ip̄o. Et per sermonē suum: sed substantia membri conseruet̄ scom sanitatē suaz cum medicinis que exsiccāt exsiccatione equali: vult ipz locum vulneris ex illo mebro. ⁊ oportet vt sint medicine exsiccātes complexionis equalis complexioni membri: ⁊ addas super eam in exsiccatōne per quantitatē p̄incipij p̄imi gradus ex gradu exsiccatōnis. ꝙ si membrū fuerit siccum in p̄imo gradu: tunc oportet vt sit medicina exsiccans in p̄ncipio secundi gradus ⁊ per sermonē suū: et hec est curatio solutionis continuitatis quādo est in membro carnoso dum est sola ⁊ non est cum ea aliud: vult vt vulnus sit simplex: scilz non perijt ex membro aliquid plus ꝙ solutio continuitatis tm̄. Si autem perijt caro aut aliud componitur vlcus ⁊ indiget intētiōibus aliis quas omēs dicam in eo quod futurū est. uz

SIuero alicui alteri misceat̄ egritudinū erunt plures intentiones i preceptoz curationū quas in composi

torum doctrinis deinde dicemus.

QUm ergo componit cuz egritudine alia sunt intentiones que significant eius curatoem plures: t dicã eas in eo quod erit post quãdo dicem⁹ egritudines compositois.

SIgnificat q̃ vuln⁹ quãdoq; est simplex t ẽ illud in quo diſrũpunt partes carnis tñ: quãdoq; est cõpositus t cõpositio eius est multa t diuersa. qõ ẽ: q; qñq; pit ex carne aliq̃d: aut accit cũ eo fractura i osse: aut incidit neru⁹ aut cõcussio aut aliud. t qñq; cõpoit ex duab⁹ bax rex: aut ex iij. aut ex iiij. t pmittit q̃ docebit curoez ei⁹ oãdo cãones curois e⁹ qñ opoit uz

IN pñti uero ad reliquas unitois solutões oratõe ueniendũ est.

NUnc autẽ ueniamus ad reliquas species solutois cõtinuitatis.

VOlut vt doceat in pmis canones curatiois solutiois cõtinuitatis cuiuslibz mẽbri qñ est simplex nec est cũ ea aliud donec qñ cessauerit ab illa redeat t oñdat canones curois sol'onis cõtinuitat[is simplicis singular]in carne: t ipe consequit illud cum curatõe solutois continuitatis ossis t dicit: 114

FRactura igit in osse ẽ qdez ptinuitatis solutio: insanabil uero q̃ztũ in pma psideratõe: iuxta uero secũdaz sm quẽdã modũ curabilis quoquo mõ fit. pma igit psideratio ẽ psolidatio impotẽs ppter duriciez ptis fieri: secũda uero ligatio contingens fieri per potũ ligãtem in circuitu fracturã.

DIco ergo q̃ fractura ẽ solutio cõtinuitatis ossis t nõ sanab⁹ p uiã intẽtionis pme: sz sanab⁹ p uiã intẽtois secũde: t intẽtio qdẽ pma ẽ psolidatio t nõ est possibile ut sit psolidatio in osse pp eius duriciã: t intẽtio secũda est ligatio ptiũ ossis quod iam fractũ est: t possibile est ut sit illa ligatio per pozum qui nascit sup locũ fracture ossis: t resolui⁹ super ipsum donec ligatum est.

INtẽtio qdẽ pma est illõ qõ dixit in psolidatõe carnis qñ cadit i ea vuln⁹ simplex. t ipse qdẽ iaz dixit i eo qõ pterijt q̃ carnis ptes ptinuãt t oñdit q̃ illõ ẽ ppter gnãtõem carnis ex sanguie: t dicit q̃ os t reliq̃ mẽbra quoz gnãtio ẽ ex spmate nõ psolidab: t oñdit q̃ illud ẽ ppter puatõem materie ex q̃ generat. t ipse i hoc sermone dicit q̃ ossis ptes nõ cõtinuãt t nõ cõsolidant pp duriciẽ suã. dat ergo ingeniũ aliud quo fit necessariũ t ẽ: q̃ qñ humidũ est os sicut ossa ifantiũ: tũc possibile ẽ vt cõtinuẽt ptes ossis. t qñ nõ est possibile vt cõtinuẽt ptes ossis: tũc necessaria ẽ in eis alia itẽtio: t ẽ vt extẽdãt t equentur sm suam figurã pmam t ligent. Cum ergo facit in eo medic⁹ illud: tũc generat natura regitiua corpozis in circuitu fracture pozũ quo ligant ptes ossis dirupte t resoluit sup ipsum t strigit ipsum ab omni parte donec sit super ipsum naturale ligamẽtũ. 115

GEneratio uero pozi inquãtuz ex materia t natura fit cõmunis est ad alia: inquãtũ uero prope ẽ formam ossis ex illius est alimento.

ET gnãtio illi⁹ pozi est cõis gnãtioi alioz i hoc quod est ex presentia materie t ex operatõe nature: uerũtñ qa ei⁹ substãtia sit ppinqua substãtie ossis est generatio eius ex nutrimẽto ossis.

HOc est antecedẽs eius quod vult dicere ex operatõe medici: scilz quãdo generab pozus ex nutrimẽto ossis: tunc oportet vt det medicus infirmo cibos conuenientes nutrimẽto ossis. t os quidez nutritur ex sanguine grosso t spisso. 116

MOlle uero t pueril e os psolidari quidem possibile est.

OSautem molle in puero: possibile est consolidari.

OSsibilis ẽ psolidatio ossis in corpib⁹ pueroz p pter duas res. ena ẽ remanẽtia vtutis spmatice quo gnãt os. t secũda ẽ mollicies ossis. 117

PAro uero t huiusmodi passionis generatio sine cõpassiõe alterius mẽbri est. sepissime enim circũ positi musculi cũ aliis ptibus corpis compatiũt fractis ossibus. Itaq; t intẽtio curationis duplex ẽ: altera qdẽ in ossib⁹: alia in his q̃ circa ea sunt corpib⁹. hec qdez talis in carnosaz ptiũ dispõnib⁹ dicet: de fracturis uero dicendũ est hic.

ET raro fit hec egritudo ita q̃ non sit cum ea egritudo alia ab ea. qõ est: quia quãdo frãgit os: tunc musculi qui sunt in circuitu ei⁹ et reliqua corpa que cõtinuant cum eo patiũtur cuz eo. Sũt ergo curatois egritudis tuc intẽtiones. una earũ sumit ex osse: t altera sumit ex corpibus que sunt in circuitu eius. t ego dicã has intẽtiões quz dicemus solutiõem cõtinuitatis cõpositaz factam in mẽbris carnosis: nunc uero oportet ut loquamur in fracturis.

ISte sm⁹ intellect⁹ ẽ nec indiget pl⁹ q̃z vt cõfidet ref tñ: narrat. n. in eo illõ qõ accit sm plurimũ ex attritõe carnis t cõtusiõe musculoz: t reliqs ex spẽb⁹ algaban. i. cõquassatio accũtib⁹ cũ fractura ossis. 118

Quoniam uero hax curatio est ex pozo: ut uero hic fiat prozrij alimenti ossis est opus. Oportet igitur superfluitatē nutriñti ad pozi generationem nature submitti.

Duco ergo q quz restauratio ossis nō fiat nisi per poz: t in generatione illius pozi sit necessariū nutrimētū ossis: tunc oportet ut inueniat natura superfluitatē illius nutrimēti ex qua generet pozum.

Dilz vt addat medic⁹ in cibo infirmi t cōsideret ipsum donec infirm⁹ digerat ipsum fm q oportet. cibi autē que conueniūt ossi sunt ex quibus generaf sanguis grossus t spissus: sicut assatura t frumētum coctū in aqua t almutdacaltata: t ea que fiunt ex farina tritici: t totū quod generat quādo digerit sanguinem grossum t spissum. 119

Superfluitas uero hec t quantitate t qualitate moderata esse debet.

Et oz ut sit illa supfluitas equalis in quātitate sua t sua qualitate.

Dlt Galienus per superffuitatē additionē cibi quam addit medic⁹ in cibo infirmi. t hec superfluitas non est nisi superfluitas addita super nutrimentū ossis quādo ꝓuenit digestio cibi in stomacho t in epate t in venis. ex cibis enim quādo non digerūf: generanf superfluitates male que non conueniūt in aliquo quo fiat iuuamentū in causa sanitatis. t ꝓpter illō indiget medicus vt det ex cibis illud cuius quātitas sit parua: t sit virtus eius in nutrimēto corporis multa: sicut assature t triticū coctū: t consideret egestionē t vrinam vt sciat ex eis dispositōem digestiōis: t quādoq; addat t minuat: t quādoq; componat cum cibis aliquid cū quo digerātur excoquibilia t taguebil: sicut cinamomum t piper t zinziber t miriptia. i. salsa t vinū scōm q exigit dispositio presens. 120

Propterea deductione indiget talem t tantū influentē sanguinem ossibus prepante ex quali t quāto fiat pozus. quoniā uero pertrāsit hic p concaua fracti ossis attēdere oportet eius multitudinē t qualitatē: t ita siccioꝛez oportz facere deductiōez uel magis humectantē: que amplius in terapentice facultatis litteris sunt dicta.

Et similr oportz ut cibes habentē fracturā ex cibis q ponūt sanguinē q currit ad os in quātitate sua t qualitate sua fm q conuenit ut generef ex eo pozus: t qñ ille sanguis currit ex locis raris ossis: oz ut cōsiderefipi⁹ quātitas t eius qualitas: t fm illud incline tur cibus ad siccitatē aut humiditatē: t exponā illud t ostēdā ipm oñsiōe plurima in libro de ingenio sanitatis.

Cib⁹ ex quo generaf sanguis q cōuenit i quātitate t qualitate sua ad hoc vt inde generef poz⁹: est quidez ex pane qui ē de simila decēter t recenter factꝰ: t sorbitiōes facte de tritico t ex cādarusō. Ex animalib⁹ vero vt caro pozcina. si vero nō comedif: fiat loco ei⁹ caro vituli lactātis qui iā ꝑpaf vt comedat: deinde caro birci annualis t duoꝛ dentiū. Et ex auibus caro galline. Ex potib⁹ vo vinū rubeū grossuz. t ex spēb⁹ decoctōis: tūc fm q ꝑmissum⁹ ei⁹ narrationē er spēb⁹ assaturarū t ē triticū coctū in aqua t aliūdacata t agenude bebb t algaycar. Et tu quidē potes scire vnūquēq; horū ciboꝛ ex libris edit] in vtutib⁹ ciboꝛ: t i libris edit] q̄ sunt i acceptōe eoꝛ q̄ noiaf libri decoctōis. quz ḡ tu iā admīstras infirmo hos cibos: tūc ꝑsidera supfluitates eoꝛ in egōne t vrina: t in eo qō testificaf disꝑō mēbri infirmi. si igif vides ipm declinē ad siccitatē būecta ipm. t si vides ipm declinē ad būiditatē adde i eo qō exiccet ipm. t iaz qdē pscrutat⁹ ē exq̄site fmo in cognitōe eē ei⁹ quod est a digōne in stomacho t i epate t in venis in regie sanitat] t iā ꝑmissi sunt canones illi⁹ in eo quod ꝓterit de hoc libro. t cognitio eē ei⁹ quod ē ex illo libro i mēbro fracto est p studiū t testimoniū. s. p visum. qñq; n. ēbrocaf ipm cū aqua calida: t inūgis ipm cū oleo: aut ponis sup ipm emplm qñ vides ipm siccⁱ⁹ q̄ oportet. t qñq; ponis sup ipm medicias exsiccatias qñ vides ipm būidi⁹ q̄ oz. cursus aūt san. ex loc] rar] ossis idigz vt apiāf ista loca t fluxibilitate san. aptio q̄dē eoꝛ fit cū eo qō diꝛim⁹ ex ēbrocatōe cū aq̄ ca. t absterſiōe t fricatiōe leni: sed fluxibilitas san. fit ex bonitate digōnis. p illud enī fit eq̄litas ei⁹ in q̄litate sua t quātitate. hoc est ergo vltimū qō dedit ex canonib⁹ in restauratōe ossis quādo ci⁹ fractura est sola: t quod est in circuitu eius ex ossibus est saluū. 121

Nerui uero t tenātos punctura, ꝓpter plurimū sensuz t ꝓpter hoc q cōtinua est fm ꝓncipiuz ptícula pata est aduocare spasmū: t maxie quum nō respiret exteri⁹ excecata cutis pforatione. hāc igif oz apire t exsiccare sbstātia leptomeri pertrāsire potēti ad profundum usqz ad perforatū neruū. dictum est autem de hoc pfecte in terapentice facultatis litteris. In simplicib⁹ igif huiusmodi generis dispositiōibus salubrium causarum est forma talis quam dixi.

Solutio autē cōtinuitatis facte in neruo t cordis ꝓpter superfluitatē sensus horū membroꝛū t ꝓpter cōtinuitatem eoꝛ cum cerebro attrahit spasmū uelociter: t precipue quando nō resoluūtur superfluitates que sunt in ea ad

exteriora : ⁊ illud fit quãdo cõstringit scissura cutis: ⁊ propter hoc oportz ut apiatur hec scissura: ⁊ exsiccetur ulcus cum medicina cuius substãtia sit subtilis ita ut sit possibile ut submergat ⁊ p ueniat ad profundũ donec pueniat ad neruũ quẽ cõsecuta est scissura. ⁊ iã narrauí illud narratiõe cõpleta in libro de ingenio sanitatis.

Nomen neruí in sermone medicor cadit sup tres significatões. vna earũ est neru⁹ nat⁹ ex cerebro ⁊ nucha: ⁊ est ille quo fit sensus ⁊ motus. ⁊ secũda ẽ ligamẽta que ligãt iũcturas ⁊ mẽbra ligata cũ ossibus. ⁊ tertia ẽ corda: ⁊ corda ẽ nascẽs ex musculo. qõ est q⁹ muscul⁹ est cõposit⁹ ex carne simplici ⁊ neruis otextis ⁊ intrãtib⁹ in eo. qum ergo pueniat ad vltimũ ei⁹ redit neruus ⁊ generat er eo corda. ⁊ Gal. quidẽ intellexit in hoc sermone neruũ nascẽtẽ ex cerebro ⁊ ex nucha: ⁊ cordas generatas ex eo tñ sine ligamẽtis. Qum g̃ cadit in istis mẽbris vuln⁹: est dolor eor vehemẽs valde, ppter supfluita tẽ sensus eor ⁊ cõtinuitatẽ eor cũ cerebro. multotiẽs. n. attrahit vehemẽtia doloris eor spasmũ. q⁹ si adiũgat ad vehemẽtiã doloris eor, phibitio resolutõis veneni ⁊ sordiciei gnãte ĩ vulnẽ: addit sup illõ dolor ⁊ fit spasm⁹ maior. si g̃ nõ fit festinatio cũ eo quod oz in curatiõe horuz mẽbror: pducit ad mortẽ velocẽ. Et Gal. dat canones in curatõe eorũ mẽbror quãdo soluit cõtinuitas eor ⁊ dicit: Oportz in pmis vt apiat scissura ⁊ dilatet dõec currat ex ea vir⁹ ⁊ egrediat sordicies: deide medica vlc⁹ cũ medicina deficẽte ipm cũ eqlitate: ⁊ oz vt sit ei vt⁹ calefaciẽs vt resoluat ex eo illõ qõ aggregat ĩ ipo. qõ ẽ: qr medicine oẽs fride nocẽt neruis nocumẽto pmordiali. deide opz vt sit hax medicinax subã q̃ calefaciũt mẽbr cũ eqlitate ⁊ exsiccãt ipm pl⁹ eqli subtilis vt submergat ⁊ pueniat ad pfundũ. nerui. n. sunt positi nã in pfundo: vt q̃cq̃d ẽ sup eos coopiat eos ⁊ defendat eos a nocumẽtis extrinsec. ⁊ medicine q̃ calefaciũt cũ eqlitate ⁊ exsiccãt ipm pl⁹ eqlitate ⁊ sunt cũ illo subtilis substãtie: sunt genera lactis extracta ab arborib⁹ ⁊ gũme ⁊ olea subtilia quib⁹ inuoluit mẽbrũ. genera vo lact ⁊ gũme sũt be sic alimbat. i. terebintina ⁊ oppoponacũ ⁊ euforbiũ ⁊ serapinũ. olea vo subtilia sunt sic oleũ de kerua ⁊ oleũ antiquũ: ⁊ fmone absoluto reliq̃ gũme ⁊ olea q̃b⁹ ẽ calitas tepida ⁊ exsiccatio ⁊ ẽ ei subtilitas in subã: ⁊ de, ppetatib⁹ eor ẽ vt pueniant ⁊ submergãt ⁊ penetrẽt ad membra iteriora qñ fiũt ex eis emplastra ⁊ emplastrant ex eis loca infinita aut iijciũt in vlcẽ. Dicit g̃ Gal. tria vlnera simplicia. vnũ eor ẽ vulnus qõ ẽ in carne simplex. ⁊ secũdũ ẽ fractura ossis qñ id qõ ẽ in circuitu ei⁹ est saluũ. ⁊ tertiũ vulnera neui simplicia sicut pũcture neruí cum acu aut cultello subtili. ⁊ oñdit canonẽ in curatõe cuiusq̃ horz vlcerũ triũ simpliciũ: ⁊ innuit ad hoc q̃ ipse iã determinauit illud determinatiõe vltima in libro suo de ingenio sanitat: deide ipe cõtinuauit hũc sermonẽ cum oratione canonis in curatiõe solutionis cõtinuitatis compositẽ. 122

Sicõm cõpositas uero complexe ut in ulceribus, pma quidẽ est cõcauitas quã quidã nõ aliã dispositõem sed ulceris tñ arbitrãt differentiã. Est aũt nõ tñ differẽtia hoc tale: sed alter quoadã genus egritudinis totí⁹ in quo substãtie ipius est pditio. ⁊ igit curatio ipius in duplici passione: duplici indiget intentiõe. cõtinuitatis enim solutio unione: substantie uero perditio generatione indiget.

Quum ergo solutio cõtinuitatis est cõposita: tũc pmũ quod cõponit cum ulcere est cõcauitas. ⁊ putauerũt qdã q̃ illud non est egritudo alia nisi ulcus. ⁊ qa ipa nõ est nisi aliqua spẽrũ ei⁹ neruũ cõcauitas nõ est aliqua spes ulceris: sed est gen⁹ aliud egritudis in quo pdit ex substãtia mẽbri aliqd. ⁊ hec egritudo qum sit cõposita ex duabus egritudinibus: necesse est ut sit eius curatio composita ex duab⁹ intẽtiõibus. quod est: qa solutio cõtinuitatis indiget cõsolidatõe: ⁊ pditio eius quod pditum est de substãtia mẽbri indiget generatione ⁊ restauratione.

Sermo iste est intellect⁹. ostẽdit. n. in eo Galien⁹ q̃ quãdo cũ ulcere est pditio ptis carnis aut alteri⁹ donec sit ei, pfunditas nõ ẽ vlc⁹ simplex: sed vlc⁹ opositũ ex duab⁹ reb⁹: quar vna ẽ solutio otinuitatis mẽbri: ⁊ altera pditio ptis mẽbri: ẽre opz vt restauraret quod sit loco ptis pdite: deinde osolidet solutio. 123

Dicte uero sunt paulo prius generationis intentiones.

Etiam narrauim⁹ paulo ante intẽtiones generatõis carnis.

Intẽtões in gnãtõe subẽ pdite ex vlcẽ ẽ ofuatio mẽbri sup illõ sm q̃ ẽ nã. Et dare medicinas in q̃b⁹ ẽ abstersio veneni ⁊ sordiciei aut sm semitã eplandi aut cũ eplis aut cũ liciuijs aut cũ iniectõib⁹: ⁊ dare cibos ⁊ pot⁹ ex q̃b⁹ gnãt sanguis q̃ sit bõa mã cõueniens ex q̃ generet natura cãbiũ subẽ pdite ex vlcere. 124

Et quidez oportet curare primuz hanc dispositiõem: deinde aggredi unire sicut ipa nã rerũ indicat. Quãdo igit repletũ fuerit quod concauuz ⁊ equale ulcus extiterit: tũc alterã intentionẽ afferri oportet. Media eni noua carne exãte labiorũ ulceris uniri qdem impossibile est distantiã.

Et ipa res significat tibi q̃ nõ pueunit tibi nisi ut intendas in primis ad hanc egritudinem scilz diminutio

nez: deinde coneris ad consolidatõem solutionis cõtinuitatis. uerũtamẽ quã do implef locꝰ ille cõcauus ꝛ equaf supfi cies cutis: accidit ut destruaf una duarum intẽtionũ. quod ẽ: qa caro que generaf in ulcere qñ fit in eo qõ ẽ inẽ duo labia eius aliquid: nõ est possibile ut cõ solidẽtur ille partes que fuerant solute adinuicez.

PEr sermonẽ suum: ꝛ ipsa res significat tibi: vult quoniã ipsum ulcus in quo est ꝓfunditas: scilz erquo pdita est pars mẽbri significat tibi ꝙ tu indiges in primis vt compleas diminutiõem. quam ergo compleueris eam conare vt cõtinues illud quod disruptum est ex partibꝰ membri: ꝛ res que complet diminutionẽ est manifesta: quia fit in eo quod est inter duo labia ulceris: quare ꝓhibet aggregari labia ulceris: quapro pter est necessaria in cõsolidatõe solutionis ptiũ ulceris via alia que est ꝓter aggregatiõem partiũ ꝛ vnitiõem earũ: in intentõe ꝛ suitione ꝛ ipsarũ sustentatõe cum plumaceol' ouplicatis: ꝛ strictura earũ cuz ligamẽto conueniente ad aggregatõem partiũ disruptarũ. 125

IN tẽtionẽ ergo curatiõis aliã inuenire oportet. Inuẽtionẽ uero ex eo quod ſm naturã habebimꝰ qõ circũ facere pti cõuenit. ſm naturã uero erat eã coopire cute. hoc igiſ nobis est faciẽdum: aut si impossibilis est intentio: aliquid simile cuti carnẽ scilz callosam faciendũ est. Erit autez huiusmodi caro siccata similis prioꝛi cuti ꝛ callosa. Sic cãtibꝰ igiſ ꝛ stipticis sine mordicatione erit opꝰ pharmacijs ad cicatrizatiões.

ET oportet ut ingenies intentõem ad sanatõem partiũ: ꝛ inuentio illius intẽtionis est extre naturali quam oportet fieri in mẽbro: ꝛ iã fuit mẽbrũ in natura sua quãdo fuit cooptũ cute. oportet ergo ut facias illud in eo. ꝙ si hec intẽtio nõ est possibilis ut compleatur: tũc oportet ut faciamꝰ rem similez cuti: ꝛ oportet ut ingeniaf superficies carnis illius ut fiat similis cuti: ꝛ nõ fiat ita nisi quãdo exsiccatur ꝛ indurafˉ. ꝛ ꝓpter illud indigẽt ulcera que iã completa sunt carne donec consolidenf medicinis que exsiccant ꝛ ꝓstringũt absq; mordicatione.

PRostq; oñdit añ ſ: qꝛ qñ nasciſ i pfũditate ulcer caro donec implet pfũditatẽ eiꝰ totã: ꝛ iã ꝓhibz hic caro nata a cõsolidatõe labia ulceris: docet in ſ sermone: qꝛ oz vt nascaf sup hãc carnẽ cutis q̃ cooptiat eaz ſm ꝙ fuit in ꝑmis mẽbro nã ꝛ natiuitas cutis ñ ẽ possibilˉ oz ḡ vt siccef superficies huiꝰ carnis ꝛ indurefˉ donec fiat i eẽntia cutis loco eiꝰ. Et medicine q̃dẽ q̃ exsiccãt hãc carnẽ ꝛ indurãt eam sunt ille que exsiccãt ꝛ ꝓstrigũt absq; mordicatõe: siẽ pellicule granatoꝝ ꝛ cortices eoꝝ: ꝛ calx abluta: ꝛ lytargiriũ: ꝛ scoꝛia argẽti: ꝛ alcedico: aut simplicia aut ꝓposita: ꝛ reliq̃ q̃ currũt ſ cursu. ſ. q̃ exsiccãt ꝛ cõstrigũt manifestũ carnis donec fiat illud sile cuti. 126

TA uero ꝛ si ulcus in putredinem uertaf: intẽtio qdem est purgare pharmacũ uero sulubꝛe ripticom.

ET similiter si generetur in ulcere sordicies: tunc oportet ut sit intẽtio tua abstersio illius sordiciei: ꝛ medicina afferẽs sanitatem tũc est medicina abstersiua.

OCultauit. n. Galˉ. in ſ ꝛmone illud qõ voluit dicere ꝛ docẽ occultatõe vebemẽti. qõ est: qꝛ i ꝓfundo ulcer generaf qñq; sordicies. ſ. putredo ꝛ virꝰ ex causmtr: quaꝝ vna ẽ ex superfluitate nutriẽti mẽbri. ꝛ secũda est ex malicia regimis ifirmi: qñ ꝑmiscet i cibis ꝛ potibꝰ. ꝛ tertia ẽ ex erroꝛe medici: qñ ponit sup ulcꝰ medicinã incõuenientẽ. ꝛ qñ generaf in ulcere sordicies: ꝛ ꝓhibz nãz ad hoc vt faciat nasci i eo carnẽ loco eiꝰ qõ pditũ ẽ ex ea Galienꝰ ḡ ꝑcepit tibi vt ponas i ulcꝰ medicinaz q̃ abstergat illã sordiciẽ donec ꝑfect nãe vt faciat nasci carnẽ. si aũt medicina quã tu ponis i ulcere ẽ vebemẽt abstersiõis .ſ. vt abstergat plꝰ q̃q; oz: addit i ꝓfunditatẽ ulcer: ꝛ ꝓhibet natiuitatẽ carnis i eo. ꝛ si ẽ pauce abstersiõis seu vt abstergat minꝰ q̃q; oz: remanz residuũ ex sordicie qõ ꝓhibz natitatẽ carnis. ꝛ pp illõ oz vt ꝛsideref ulcꝰ ꝛ attẽdaf nã in eo: ꝛ mũdificef: aut cũ lana aut cũ coto. ꝛ sciaſ cãz ꝓhibentẽ natiuitatẽ carnis i eo ꝛ destruas eã: ꝛ ponas sup ipm ex medicis abstergẽtibꝰ que ꝛfuant opꝑonẽ mẽbri: ꝛ abstergũt illud qõ generaf in eo de sordicie cũ q̃ti tate sufficiẽte absq; additõe ꝛ sine diminutõe. 127

OJctũ est autẽ hoꝛũ in his que de pharmacijs materia

ET iam dixi medicinas que abstergunt in libꝛis in quibus posui esse medicinarum.

EX libꝛis i qbꝰ narrauit eẽ medicinaꝝ ẽ liber eiꝰ in medicis simplicibꝰ: ꝛ liber eiꝰ q̃ noiaf catagenis ꝛ liber eiꝰ qui noiaf aliuchomir: ꝛ liber eiꝰ in medicis inuent i oi loco: ꝛ liber eiꝰ in ꝓfectõibꝰ: ꝛ liber eiꝰ i virtuti bꝰ ciboꝝ: ꝛ liber eꝰ i bõitate chimi ꝛ malicia eiꝰ: ꝛ liber eiꝰ i regimie subtiliatiuo: ꝛ canões curatõis ulcer i tractati bꝰ ꝑmis libꝛi q̃ noiaf ingeniũ sanitat: ꝛ tractatꝰ secũdus libꝛi sui q̃ noiaf ad glauconẽ. ꝛ ego exẽplificabo tibi medicinas abstergẽtes: ꝛ illas q̃ faciũt nasci carnẽ. dico ḡ ꝙ sũt fiẽ thus ꝛ aristologia ꝛ ozobꝰ ꝛ resina. i. gũmi pini: ꝛ pix. ꝛ sicut iste medicine multe inuẽtiõis ex qbꝰ cõponũtur emplastra ꝛ puluerꝛs ꝛ alia q̃ ponunf sup ulcera. Et postq̃ dedit Galenꝰ canones natiuitatis carnis in ꝓfundo ulcer ex quo pdita est pars carnis: ꝛ canonẽ assimilatiõis eiꝰ qõ apparet de carne nata cũ natura carnis: narrat qualr componũf oia ulcera: ꝛ dicit: 128

Et qdē si phlegmō ⁊ cassatō ⁊ scli
rosis aut tumor cuz ulcere fuerit
curādū illa pus p eas q̄ dicte sūt rōes.
ita uero ⁊ si influat aliqd ulceri: curan
dū est ꝑm influētiū curatiōem. Silr ue
ro ⁊ si discrasia aliq̄ fiat ꝑm ulceratū lo
cū: ad discrasie pus ire oz adiutoria.

Et silr si cuz ulcere ē apostema cali
dū aut duruz aut molle aut cassa
tio: tūc oportet ut intēdas in ꝑmis ad
curationē hoꝝ accūtiuz p uias q̄s nar
rabo: silr ⁊ si effundit ad ulc⁹ hūiditas
tunc oportet ut cures illud cū eo quod
est cōueniens ad abscindendū illud qō
currit ⁊ attrahit. ⁊ similr est si ꝯplexio
mēbri in quo est ulcus iam corrupta est
tunc oportet ut ueniās in ꝑmis cū me
dicinis que rectificant corruptionez cō
plexionis eius.

Multotiēs effundit ad locū ulcer mā ⁊ generat
ex ea apostema. si ergo mā effusa aut attracta ē
sanguis aut būor choleric⁹: generat ex ea apa ca
lidū. si aūt est melācholia vel phlegma q̄ sunt caseata ge
nerat apa dur. ⁊ si est phla subtile: gnāt ex eo apa mol
le: ⁊ forasse accidit cū ulcere cassatio aut excoriatio aut
concussio aut attritio et fractura. aut multotiēs effun
ditur aut attrahit ad ulcus hūiditas subtilis venenosa. ⁊
forasse mutat cōplexio mēbri. quecūq̄ g̃ res accidūt ex
istis: faciūt ulcus cōpositū ex ea ⁊ ex ipso ulcere. ⁊ Galie
n⁹ quidē precipit tibi vt icipias añ curationē ulceris cuz
curatiōe cuiuscq̄ hoꝝ qō accit cuz ulcere: ꝓpterea q̄ iste
res necāt nām mēbri: ⁊ phibēt eam a gnātione carnis ⁊
ꝺsolidatiōe solutōis ꝺtinuitatis. ⁊ multe ex eis faciūt ul
cus malū fraudulentū difficil curatōis: sicut corruptio
cōplexionis mēbri. hec enī egritudo q̄n componit cū ul
cere: facit ipz vlc⁹ malū fetulentū ⁊ fraudulentū: ⁊ silr vi
rus. ⁊ forasis effundit ad ipm chola ni. ⁊ fit ulcus can
crosū. Et canon cōis in egritudinib⁹ cōpositis est vt cō
sideres timorositatē eaz: ⁊ q̄ est vehemētioris ex eis peri
culi: ⁊ que nō sanat donec sanet que est añ eaz: tūc ergo
incipe cū ea q̄ est magis timorosa. Exemplū illud est cuz
ulceribꝰ cancerosis vt euacues corꝑ ex cho. ni. ⁊ mūdifi
ces ipm: ⁊ ponas sup ipm vlc⁹ qō refrigeret: rectificet: ⁊
siccet absq̄ mordicatōe: sicut emplm factuz ex tutia ab
luta. ⁊ si mēbri cōplexio iam corrupta est: ⁊ videm⁹ inci
sionē eius iam fieri debere: ꝓperam⁹ cū incisiōe ei⁹ ex lo
co saluto: ⁊ piscim⁹ ipm cum toto mēbro corrupte cōple
xionis. ⁊ forasis indigem⁹ in q̄busdaz ulceribꝰ cauterio
cū igne. ⁊ melior est medicoꝝ q̄ pōt curare ulcera mala
fraudulēta corrodētia cū medicinis quas ponit: ⁊ faciūt
illud qō facit incisio cū ferro aut cauteriū cuz igne: in ꝟ
enī apparet prudētis medici opatio sup iprudentē. ⁊ pp
illud dic Ga. medicinas ī ist ulceribꝰ: ⁊ tacuit ō incisiōe
eoꝝ cū ferro: ⁊ cauterizatōe eoꝝ cū igne. 129

Et de his qdē sufficiēt dcm est.

Et iam sufficit in capitulo illud qō
narrauimus.

Significat p hoc capl'm curatōes ulcer cōposito
rū. ipse. n. dicit in eo ꝼmonē cōem: ⁊ est vt icipias
in curatiōe eoꝝ ab eo sine ꝑcessiōe sanatōis: cui⁹ in ꝑmis
impossibilis ē eoꝝ sanatio. 130

Quid uero quod propter plasma
tionem ueniendū iam est genus
in plures differētias diuisuz: sed a ma
nifestissimo principiū oratiōi ponendū
est qō ꝑm figure pmutatōez fit.

Et oportet ut ueniamus iaz ad ali
ud genus egritudis: ⁊ est egritu
do que est i forma. ⁊ hoc gen⁹ diuidit i
spes multas: nerūtñ ozut icipias a ma
nifestatōe eaꝝ: ⁊ illa ē mutatio figure.

Postq̄ cessauit a doctrina canonū curatōis solo
nis ꝺtinuitat: redit ad illud qō est postremū ei⁹
ex remēoratōe canonū curōis egritudinū ꝺpōis mēbro
rū. ⁊ sūt q̄tuor gnā: forma: q̄titas nūer⁹: positio. ⁊ icepit
a genē egritudinū forme. ⁊ spēs ei⁹ sī egritudo q̄ fit i figu
ra: ⁊ egritudo q̄ fit i gibbositate: ⁊ egritudo q̄ fit i ꝺcavi
tate: sic opila⁹: aspitas lēitas. ⁊ icepit cū egritudib⁹ b⁹ ge
ner ab ea q̄ ē mānifestior apō ꝼsū: ⁊ ē mutatio figure. 131

Et Dicum igit que adhuc crescūt pos
sibile est figuram plurimarū par
tiuz corrigere: horuz uero que excreue
runt nequaq̄z.

Dico ergo q̄ quz corpus est pma
nens in augmēto: possibile est ut
rectificetur figura pluriū membrorz
eius. quādo uero complet corpus: nō
est possibile ut rectificet figura mēbro
rum eius.

Augmētū aūt ē extēsio mēbroꝝ ⁊ augmētū eoꝝ. dū
q̄ manet mēbra ita q̄ extendūt ⁊ crescūt: tē cor
p⁹ est i augmēto: ⁊ diuersificat in ꝟ. qō est: q̄ augmētū est
pl⁹ in pubertate q̄ fit i etate illi⁹ q̄ seq̄t pubertatē. ⁊ augē
mētū in ist ē pl⁹ q̄ in illis q̄ sūt maioris etat. ⁊ augmētū
in ill qui tē maioris etat ē pl⁹ q̄ fit i adolescētib⁹. ⁊ apō
postremū adolescētie stat extēsio mēbroꝝ ⁊ augmētū eo
rū. ⁊ q̄n pl⁹ puer ē minoris etat: stat augmētū ei⁹ pl⁹. ⁊ q̄n
pl⁹ est maior etat: est augmētū ei⁹ min⁹. ⁊ nos iā dixim⁹
in eo qō ꝓterijt q̄ possibile ē vt os restaurer in puericia:
pp duas res: q̄z pma ē ꝓpinq̄tas tpis cū gnātiōe pp re
manētiā virtut spmat i mēbris: ⁊ alia pp lenitatē ossi
i puericia. i alijs vo nō est possibile vt restaurer pp duas
res. una ē lōgitudo tpis a gnātiōe pp ꝺsūptōz vtut sper
mat ex mēbris gnāt ex spmate. ⁊ secūa ē pp duriciē ipi⁹
ossis. ⁊ plurimū figura mēbroꝝ ē ex figurā ossis: naz si os
est eqle ꝑm rez nālem: fit figura mēbri eqlis: q̄n os stat i
mēbro officiali loco fundamti sup qō fabricat: g̃ dispō i
figuris mēbroꝝ est ꝑm dispōez i figur ossiū differētiū ea
nā si ē possibile ī osse vt eq̄t figura ei⁹ donec eq̄t: possibile
ē silr illi⁹ i mbro. ⁊ si ñ ē possibile illō ī osse: ñ ē possibile
vt sit illud in mēbro. iaz ergo declaratū est p illud quod
dixim⁹ q̄ figuras mēbroꝝ possibile ē rectificari in corpi

bus que sunt in augmento: ⁊ nō est possibilis eoꝝ rectifi catio in corpib⁹ que trāseūt augmētū: ⁊ qñ est pl⁹ corpus crescēs est rectificatio figuraꝝ membroꝝ ei⁹ possibilioꝝ ⁊ ꝑpiquioris acceptōis q̄ illud quod est post. 132

Intentio uero ut si possibile ē curari ad contrarium adducere dicit stoꝛsionis.

Et oportz ut sit intentio tua in membris in quibus eoꝝ rectificatio ē possibilis reducere ea a parte ad quam torta fuerunt ad diuersum eius.

Membra figuraꝝ quoꝝ rectificatio est possibilis: sunt illa que sunt in augmēto. ista enī membra qñ tendūt ad diuersitatē ptis ad quā torta sunt ⁊ equat eoꝝ tortuositas: ⁊ sustentāt cū plumaceolis aut tabellis: ⁊ bñ ligant ⁊ embrocant in boza solutōis eoꝝ cū aqua calida: ⁊ inungunt cū aliquo oleo: ⁊ assiduat ill lud sup ea: rectificāt eoꝝ figure torte. 133

Si uero fractura nō recte plasmata uel solidata peccauerit alicui⁹ membri figura si adhuc recens poꝛus existat: iterum frangere oportet ⁊ hoc plasmare ꝑfecti recte: deide fieri poꝛū.

Et quādo est corruptio figure manuum ⁊ pedum ꝑpter fracturaꝝ que non fuit equata ⁊ restaurata sc̄ōm q̄ oportuit: deinde os quod fractū fuit restauratū est restauratione firma: tūc oportet ut dimittas ipsum et non facias ei contrarietatē. ⁊ si restauratio eius non est firma ⁊ stricta uel fortis: tunc oportet ut frāgas ipsum denuo. deide equa ipsuz: postea ingenia ut nascatur in eo poꝛus ⁊ restauretur cum eo.

Iste ſmo est cōis in oīb⁹ mēbris i quib⁹ frāgit os figure. figure nāq̄ eoꝝ mutant ꝑ fractionē ossis. Et Hā. q̄dez castigat te i eis vt ꝑsideres: naz si mēbꝛ iam fractū equatū est: ⁊ iā rectificatū ⁊ restauratū sz q̄ poꝛ: tūc est illud qō p̄scitū est. ⁊ si nō est iam rectificatū: tūc ꝑsidera: nam si inuenis ipm nō restauratū restauratione firma: sz restauratū est restauratōe non firma: tūc itera fracturā eius: ⁊ equa ipm ⁊ rectifica eū ⁊ liga eū: ⁊ fac in eo illud quod faceres i ipso si esset boza fracture: donec restaureť ⁊ firmeť eius restauratio ſm figurā cōuenientē. ⁊ si inueniſ ipm iam restauratū ſm tortuositatē: ⁊ firmata est ei⁹ restauratio: tūc dimitte illud ſm diſpōnez suam ⁊ nō facies opus nouū qñ corp⁹ iaz ptranſijt augmētū. ⁊ si corp⁹ est i agmēto tūc conare eq̄tionē figure mēbri ipsi⁹ toti⁹ si est tortū in sua forma: ſm q̄ narro tibi: ꝓter q̄ facias ꝑfectē fracture ossis cui⁹ restauratio iā firmata ē. ⁊ ego narro tibi rem quā testificat⁹ sum: Vidi senē lxx. annoꝝ: cui⁹ ancba fracta fuit: ⁊ restaurata ſz tortuositatē restauratōe firma. postq̄ ergo vidi eum: ꝑcepi ei vt embrocaret cū aq̄ calida: ⁊ ponēt sup ipsaz qō leniret eā: vt alleuiareť grossicies ⁊ duricies q̄ erat i loco fractu re. fecit ḡ illud: ⁊ ambulauit sup pedes suos ambulatiōe debili ſm claudicationē. ⁊ iste quidē senex fuit mlti census: q̄re nō placuit sibi ambulatio ei⁹. vocauit ḡ vnuz restauratorē: ⁊ inꝛogauit eū si eēt ei euasio a claudicatōe. estimauit ḡ ille restaurator q̄ rectificaret eū postq̄ frangereť ancba ei⁹ denuo: deiñ restauret eaz. ⁊ cōuenit cū eo sup. l. aureos. postea senex misit ad me vt facēt scire me illō qō fuerat inē ipz ⁊ restauratorē. Dixi ḡ ei: tu es vir mlti cēsus: ⁊ si rēanet ex vita tua i quo expēdas censū tuū: ⁊ non ē tibi necessariū vt fias curſor ⁊ ambules via longinq̄: sis ḡ cōtent⁹ in claudicatōe tua: ⁊ nō decipiat te ſmo h⁹ restauratoꝛ: ⁊ recessi ab eo. ⁊ vēit p⁹ me restaurator ⁊ strinxit i ancba ei⁹ funes ꝓstrictozio forti: ⁊ strinxit eū ⁊ cōtusa fuit eius coxa. fuit ḡ illud cā mortis sue festine antecq̄ cōpleret ps operis restauratoꝛis. Et opz vt scias q̄ os qñq̄ frangit latitudinaliꝛ: ⁊ longitudinaliꝛ: ⁊ trāsuerse: ⁊ rotūde. ⁊ qñq̄ cadit sup ipm aliqd ⁊ ꝺtundit ipz seu frāgit ipm faciēdo frusta i ipso. ⁊ cogitatio tua cuius q̄ boꝛ est ꝑ tactū cuz manu: ⁊ ꝑ ꝺsiderationē cuz oculo: ⁊ studiū in opatione. 134

Est autem ⁊ emphrasis ex hoc genere egritudinum.

Et opilatio etiaz est ex hoc genere egritudinum.

Dicit q̄ opilatio ē vna ex spēb⁹ generis egritudinū factaꝝ in forma. 135

Nec qdē a glutinoſ ⁊ piguib⁹ hūoribus fit: unā qdē ⁊ eādē intētiōem hūs ꝓtrariā passiōi emphraſ. Cāe uero salubres riptica ⁊ icisiua pharmaca.

Et quando opilatio est ex superfluitate grossa uiscosa: tunc intentio in medicatione eius est intentio una cōtraria ipsi egritudini ⁊ est aptio. ⁊ cause attrahētes sanitatē in ea sunt medicine que abstergunt ⁊ incidunt.

Superfluitas grossa ⁊ viscosa inuiscať ⁊ cōculcať in meatib⁹ ⁊ opilat eos: ⁊ ꝺculcat illō qō currit i eis ⁊ ꝑpē illud ē intētio aptio meatuū. ⁊ aptio meatuū ex superfluitate grossa ⁊ viscosa ē cuz medicinis q̄ incidūt superfluitatis grossitudinē ⁊ subtiliāt eā: q̄re destruit ei⁹ viscositas. ⁊ ē necessariuz vt sit in eis superfluitas abstersiōis: vt abstergāt illud qō cōculcatū ē ex ea in meatu. ⁊ intende ſmonē Hal. superfluitate ḡssa viscosa. nā superfluitaſ in vnoquoq̄ mēbroꝝ gnāta cōcauoꝝ ē ꝑpiqua nā nutrimenti ei⁹. qō ē: q⁹ superfluitas in vnoquoq̄ mēbroꝝ ē illō quod supest a nutrimēto ei⁹. Et ꝑpter hoc fit opilatio i neruis faciēs paralyſm difficilis sanatōis: ꝑpterea q̄ nutrimētū nerui ē ꝑpinquū nature eius. s. humoꝛ grossus viscosus. ḡ superfluitas ei⁹ ſm hāc rōcinatōem ē deterioꝛ eo in ḡssitudine ⁊ viscositate: ⁊ aqua descēdēs in oculū ei⁹ ē hmōi qō ē: q⁹ opilatio in pupilla seu in foꝛamine vuee ē q̄ ꝓhibet spūs visibilē: sicut ꝓhibet opilatio in neruo spūs aialē a penetratōe vt moueat mēbra ⁊ faciat ea sentire. ⁊ nos q̄dē ꝓmutam⁹ eā qum cadat a pupilla ad inferioꝛa vuee ⁊ remoueť opilatio. qū ḡ puenit ad inferioꝛa vuee: figitur in ea ⁊ adheret cū ea ⁊ resoluit ſm ꝺies. Opilatio autē in neruo indiget ꝺgōne superfluitatis ex qua gnāt ⁊ subtiliatione ei⁹ ⁊ ei⁹ enactuatōe ⁊ abstersiōe ei⁹. 136

Quale uero ex stercore duro qđ adhesit intestino: priorē quidem habebit in duricie correctiōez ex humidis ⁊ pinguibus clismatibus .i. clysterijs: deinde uero euacuatōem ex acribus.

Et si opilatio est ex stercore duro quod fixum est in loco intestini: tunc intētio prima in medicatiōe istius stercoris est lenificatio duriciei illi⁹ stercoris cum clysteri humido ⁊ pingui: et intentio secunda est euacuatio eius cū clysteri acuto.

Qualica est opilatio in intestino: ⁊ ipsa quidez fit ex stercore duro quod iam adhesit in cauitate intestini: ⁊ fit ex phlegmate viscoso quod innascitur in intestino. ⁊ ledit p duas res. s. p frigus suū: ⁊ p hoc quia opilatio est in intestino: ⁊ fit ex vētositate grossa et in phlegmate cuius penetratio est difficilis quare extendit intestinū: ⁊ fit ex apostemate: ⁊ fit ex hu. cholerico q̄ inuiscat in tunicis intestini ⁊ mordicat ipm: quare facit ipm dolere ⁊ phibet ad ipm currere egōem sm cōsuetudinem suam. ⁊ intētio cuiuslz eoꝝ in curatōne sumpta est ex eo. Et Gal. quidē ponit vnius eoꝝ exemplū vt sit ita ⁊ super illud in curatōe eius quod accit ex reliquis. ⁊ sm hoc ei⁹ est intellectus. quod est: quia quādo est curatio stercoris duri fixi in intestino lenificatio duriciei ei⁹ est cum clysteri humido pingui: tūc quādo lenit ⁊ humectatur euacuat cū clystri acuto. ergo curatio phlegmatis vi trei grossi viscosi est calefactio eius ⁊ ipsius incisio: ⁊ destructio viscositatis est cū clysteri acuto in quo sunt medicine calide subtiles abstergētes: deinde euacuatio eius cū clysteri acuto: ⁊ sm hoc exemplū curat vētositas gsta inflatiua cū eo quod carminat eā ⁊ resoluit ipaz ⁊ exhibit ipam ab inferiori: ⁊ curat colica cum eo quod facit eam descēdere ⁊ extrahit eam. ⁊ curatio apostematis ē itrās in medicatōem apostematū interiorū: ⁊ ipse dicet eaz in eo quod futurū est. 136

Quale uero ex lapide circa uesicā ex pñti quidez transpositōe indiget: curatiōis uero perfecte gratia: per incisionem est cura.

Et si opilatio est ꝓpter lapidem in uesica: tunc intētio in curatiōe ei⁹ festināter est remotio lapidis a meatu qui est opilatus. Sanatio uero fit per sectiōem ⁊ extractōem lapidis.

Dicit Gal. ex curatōne lapidis generati in vesica grauis⁹ est: quod est vt sit signās sup illud quod est ante ipm. quod est: quia lapis generat⁹ i multis locis corpoꝝ: verūtamē generatio ei⁹ in vesica est manifestioꝝ: ⁊ in renib⁹ similr: ⁊ in alijs locis est occultioꝝ et rare inuētōis. Et nos quidē curam⁹ lapidē generatuz in vesica ⁊ in renib⁹ cū medicinis que frangūt lapidē ⁊ faciunt ipm harenā: sicut vitrū combustū: ⁊ lapis iudaicus: ⁊ sanguis scorpionis: ⁊ lapis nat⁹ in ipōgia: ⁊ sūt ea, quo cātia vzinā: ⁊ reliqua que sunt his similia. ⁊ nō ē i omni mēbro nobis possibile remouere lapidē ab orificio meatus: neqz secare locū ⁊ extrabere lapidē ex eo: exemplum illi⁹ sunt renes. nō est ei⁹ ad remouēdū lapidē ab orificio meat⁹ ingeniū cuz instrumēto quod intromittam⁹ in eis neqz ad secandū renes: verūtamē lapis generat⁹ in renibus est minoꝝ ⁊ subtilioꝝ qz lapis generatus in vesica: et forma ei⁹ est generalr rotūda ⁊ currit cuz vzina p hoc q̄ natura expellit ipm quādo adiuuam⁹ eā cū medicinis: ⁊ nō est studiuz ei⁹ a renibus: ⁊ ppter hoc indiget vesica in multis horis remotōne lapidis ab orificio meat⁹ aut ita vt inclinem⁹ infirmū ⁊ eleuem⁹ pedes ei⁹ sursum ⁊ cōcutiam⁹ ipm donec recedat lapis ab orificio meatus: aut p introitū instrumēti nomīati alcatar. hoc enī instrumētū impellit lapidē ab orificio meatus: ⁊ currit vzina ex foramine quod est in eo: quia remouēt difficultates vzine facte ab opilatōe qua lapis opilauit meatū. sectōem aūt loci ⁊ extractiōez lapidis, phibet hippo. aut qñ hoc op⁹ nō erat assuetū aut scitū in tempe suo: aut vt faceret nos scire quia nō cōuenit nobis vt conemur quod nescimus ex festino tempe cū ferro. aut qñ apud eū erāt medicine ⁊ mod⁹ ali⁹ curatōis quē nesciuit alijs: quo contēt⁹ erat a sectione lapidis: ⁊ iaz firmauerūt sectōem a lapide oēs qui ediderūt libz̄ū in opatōe cū ferro. ⁊ si tu quādoqz instruct⁹ fueris ope anatomie nō indigebis vt addiscas aliquid opatōis cū ferro ab alio a te: immo tu eris magnanimus ⁊ prudētioꝝ omni qui edidit in illo libz̄ū. ⁊ ppter illud abstinuit Gal. ab instructōe opis cū ferro in libro Quum fit illud quod narrauit in ope anatomie sufficiens: quānis iam ꝓmiserit q̄ faceret illud: sed nos non videmus illud. 137

Ejus uero q̄ ꝓter nāz in pte ꝓtice hūiditatis ē curatio in pfecta euacuatōe: quēadmodū in putredinibus.

Et qñ aggregat humiditas i loco membroꝝ: deide illa humiditas est egrediens a natura: tunc curatio ei⁹ est extractio eius totius: sicut sanies q̄ coartatur in pectore.

Istud iterū est mod⁹ opilatiōis. sanies enī q̄ndo currit ⁊ puenit ad cōcauitatē alicui⁹ membroꝝ puenit opilatio in illa cōcauitate. ⁊ curatio ei⁹ est euacuare ipam totā aut cū medicinis aut cū apertiōe aut cū cauterio p ignē in quo est intētio exiccare saniez ⁊ mire eam. ⁊ sanies quidē que aggregat in pectore plurimū euacuat per tussim: ⁊ oportet vt medicine dent⁹ infirmo alleuiātes sputū: sicut hisopus ficca ⁊ prassiū ⁊ capilli veneris ⁊ ficus ⁊ hydromel ⁊ calamentū: ⁊ reliqua que sunt similia illis. 138

Jmoderata uero repletio idigz immoderata euacuatione: quemadmodū est in sanguine circa uenas.

Repletionis autē superflue medicatio est euacuatio equalis: sicut sanguinis multi aggregati in uenis.

Quum sit canon cōis in curatōe egritudinū medicatio cōtrarij p cōtrariū: sequit vt fit curatio repletōis supflue euacuatio supflua. verū euacuatione supfluā nō tolerat virt⁹ multotiēs: aut qñ ipsa est grauata ita q̄ iaz debilitat: aut ppter supfluitatē frigoꝝ

tempozis pñtis:aut ꝓpter ſupfluitatē calozis eiꝰ:aut ꝓp etatē infantie:aut ꝓpter etatē ſenectut]: aut qñ cozpus eſt debilis virtut]:aut cā alia:aut triſticia: aut raritaſ:aut timoz:aut aliud. Quz ḡ inuenimꝰ in cozpoze repletionez ſupfluā:ꝛ virtꝰ eſt fozris tolerās:euacuamꝰ illud cozpus eūone ſupflua:aut p pblebotomiā aliquaꝝ venaꝝ:aut p medicinā ſolutiuā:aut per ſodoꝛē ꝛ exercitiū ſupfluū. ꝙ ſi virtus eius eſt debilis nō tolerās:euacuamꝰ cozpꝰ pau latim oī die ptez vſqꝙ deſtruaſ repletio ſupflua. Et quz Ba. docuit i b li. illud qō intelligit diſcipulꝰ:ꝛ pfectꝰ me dicꝰ in arte:p̄cepit i curatōe repletōis ſupflue eūonez fie ri equalē:hec.n. euacuatio ofert i repletōe ſupflua ꝛ non nocet cozpozibꝰ debilibꝰ nocumēto magno. facit ḡ ſcire modū curatōis ꝺueniētē oībꝰ cozpozibꝰ: donec nō er ret aliqs ex eis qbꝰ nō eſt ſtudiū:ꝛ attrahit ſup q̄daz coꝛ poꝛa nocumentū magnū p eūonez ſupfluā. qō eſt: qꝛ ma gis ꝺueniēs ꝛ maioꝛē cautelā faciens ē euacuatio equa lis. ꝛ ſanguis q̄ in venis eſt nō eſt purꝰ: ſz ſūt oēs būozes ſup quos vicit ſanguis nā. ꝛ melioꝛ euacuatio i hac ſpē egritudis ē pblebotomia. ꝙ ſi nō tolerat eaz etas ꝛ virtꝰ ꝛ tempꝰ: tūc ventoſe ꝛ ſcarificatōes ſūt meliozes ſup cal caneos. ſi vō nō tolerat illud: tūc minoꝛatio cibi ꝛ potꝰ: ꝛ aſſiduatio ſudoꝛis ꝛ motus cū aere balnei ꝛ cū fricati one eſt melioꝛ. 140

Q Vibuſcūqz uero circa uentrez ꝛ i teſtinū ꝛ tracheā arteriam ꝛ pul monē putredo aut ſanguis ꝓtinet: pfe cta euacuatione indigent.

Et ſimiliꝛ etiam qñ aggregaſ in ſto macho aut inteſtino aut i cannali pulmonis: aut in pulmone ſanies aut ſāguiſ: tūc neceſſe eſt ipz totū eūare.

Hus aūt qō aggregaſ in vētre aut i inteſtino eua cuatio eſt cū medicinis q̄ abſtergūt ꝛ leniūt nāz ſic hydromel ꝛ aq̄ ficuū: ꝛ cū cibis abluentibꝰ ſic ſimila boꝛdei ꝛ aq̄ eiꝰ. Si aūt qō aggregaſ in cānali pulmonis aut i pulmōe eūo eſt cū medicis q̄ faciūt euenire tuſſim ꝛ alleuiāt ſputū. Et oz vt oſideres illud qō aggregaſ in i ſtrumētis pectoꝛis: ꝛ ſi ē ſubtile nō aſcendēs cū tuſſi: in groſſa illud cū medicinis q̄ faciūt illō groſſū viſcoſū: ꝛ il lud ingroſſant: ſic amidū ꝛ decoctio ſebeſten: ꝛ ſe. papa. ꝛ ſi eſt groſſū viſcoſū: ꝛ nō tolerat ipz aer exterioꝛ cū tuſ ſi: ſubtilia ipm: ꝛ incide ipm ſi iuener] cū oxymelle ſq̄lliti co ꝛ ſecgniabin ꝛ medicinis que incidūt, ꝛ ſubtiliāt ꝛ fa ciunt facile ſputuz. 141

Opliozis uero cibi ꝛ potus recē tis adhuc ſz eūatiōez correctio ē

Et quādo in uentre eſt ſupfluitas cibi ꝛ potus cuiꝰ tempꝰ non elongatur: tunc medicatio eius eſt euacuatio par tis ipſius.

Uando i ſtō eſt cibꝰ ꝛ potꝰ: ex multitudie cuius ſequit vt debiliteſ a cōprehēſione ſup ipz ꝛ de cotiōe eiꝰ: tūc medicatio eiꝰ eſt vt euacueſ pars eiꝰ p vo mitū: qñ non ē longinquz tempꝰ eius donec ſtomachus ſit tolerans refiduū eius. 142

Uecūqz igitur in pulmōe ꝛ tho race continenſ: cū tuſſibus q̄dez eūatio ē ꝛ pharmacijs extenuātibꝰ.

Et qñ ſupfluitas eſt in pulmōe uel in pectoꝛe: tūc euacuatio eiꝰ eſt p tuſſim cū medicinis ſbtilibꝰ.

Am diximꝰ exempla harum medicinaꝝ in eo qō preteriit. 143

Q Uecūqz uero ſm epar aut uenas aut arterias aut lūbos aut p uri nas aut p uentrē debent euacuari: ſz p urinas quidē ab extenuātibꝰ uehemen ter: per uentrez uero attrahentibus et aperientibus.

Et qñ ſupfluitas eſt in epate aut i uenis aut i renibꝰ: tūc euacuatio eiꝰ eſt aut p urinaz aut p ſolutionē uen tris. ꝛ euacuatio eius p urinā fit cū me dicinis q̄ ſubtiliant ſubtiliatiōe fozti. ꝛ euacuatio eiꝰ p ſolutionē uentris fit cū medicinis que attrahūt ꝛ aperiūt.

Et epate vo poſſibile ē euacuare ſupfluitatē p vri nā ꝛ p ſolutionē ventr] ſil' ſm terminū vnū: ꝛ ſilr eſt diſpō in venis: nam euacuatio ſupfluitat] eis ē poſſi bilis p vrinā ꝛ p ſol'onez ventr]. ex renibꝰ vo ſupfluitatis euacuatio p vrinaz ē magꝭ poſſibilis q̄s ſit p ſol'onē ven tris. ꝛ Ba. q̄dez iam narrauit medicinas ꝓuocātes vrinā canone cōi: ꝛ eſt vt ſint medicine q̄ ſubtiliēt ſubtiliatiōe fozti: ſic̄ ſemē apij ꝛ p̄cipue ſilueſtr]: ꝛ ſemē ſparagi ꝛ reli qua ſemia: ꝛ medicine q̄ ꝓuocāt vrinā cū virtute. ꝛ nar rauit etiā medicinas ſolutiuaſ ex canone cōi: ꝛ eſt ꝙ ſint medicine q̄ attrahūt ſupfluitatē inferiꝰ ꝛ aperiūt meatꝰ. Et Halienꝰ q̄dez docet i tractatu q̄nto de medicinis ſim plicibꝰ: ꝙ nō eſt via ad cognitionē medicinaꝝ ſolutiua rū p rōcinatōez: ſz ipſe ſciunē p exprimentū: ſic̄ ſcamonea ꝛ plpa colloq̄ntide ꝛ agaricꝰ ꝛ polipodiū ꝛ turbit. 144

Q Uecūqz igit ſm ſupioꝛē uentrez p uomitū: quecūqz uero ſm infe rioꝛez p ſubductionē.

Et quādo ſupfluitas eſt in ſtoma cho: tunc euacuatio eiꝰ eſt p uomi tum. ꝛ qñ eſt in inteſtinis: tunc euacua tio eius eſt per ſolutionē uentris.

Ste ſermo eſt intellectus. 145

Q Uecūqz uero ſb cute, p inciſionez aut cautiū aut pharmaca cauſtica

Et quādo ſuperfluitas eſt ſb cute: tūc euacuatio eiꝰ eſt p apertionez ꝛ per cauteriū aut per medicinas com burentes.

Ntelligit p hanc ſupfluitatē illud qō aggregaſ de ſanie ꝛ putredine i apoſtematibꝰ que putrefi unt: ꝛ ipe dic̄ ꝙ eūatio bꝰ ſaniei fit tribꝰ modis: aut p ap tionē loci ꝛ eūationē ſaniei ex eo: aut p cauterizationez

eius cum igne vt finiat ignis saniē ⁊ exsiccet quod remanet ex ea: aut per medicinas ꝺburētes ⁊ sunt ille que nominant cauterizātes: sicut calx nō abluta: ⁊ arsenicū citrinū ⁊ rubeū: ⁊ sal armoniacū: ⁊ que currūt hoc cursu ex medicinis comburētibus. 146

Ita uero ⁊ quecūqz ſm concauitatem naturalem ut in thorace.

Et quādo euacuaſ etiā supfluitas que est in cōcauitate naturali hac uia: sicut illud quod fit quādo aggregatur in pectore sanies.

Per hanc uiā innuit cauteriū p ignē aut p medicinas cōburētes ⁊ cauterizātes. nos aūt cauterizam⁹ pect⁹ aut ponim⁹ sup ipm medicias cauterizates: ⁊ euacuam⁹ qō aggregaſ in eo de sanie. ⁊ nos qdē nō facim⁹ illud nisi post mūdificatōem corpis donec nō attrahaſ ad pectus ⁊ trahaſ ad ipsum a corpore materia alia que alteret ⁊ fiat sanies similis prime. 147

Duo uero capitulo horū quidem que a toto genere sunt p̄ter naturaz in quibusdā ptib⁹ contētorū intētio curatōis ablatio est. si uero impossibile est ita fieri: transpositio fiat ad minus periculosum locum.

Et uniuersaliꝝ quia quādo est in aliquo mēbrorū corpis res retēta ⁊ est gen⁹ illi⁹ rei egrediēs a natura: tūc intētio in sanatōe ex ea est euacuatio eius si aūt nō est possibile illud quod cōplet hāc intētōem: tūc intētio secūda i sanatiōe ex ea est permutatio eius.

Iste canon est ꝓphētes oēm supfluitatē egredientē a nā: siue sit illa supfluitas opilatio ī meatu aut sanies aggregata aut repletio aut aliud. naz curatio ei⁹ melior est extractio ei⁹ a corpe sicut eūatio ei⁹ p medicinā solutiuā aut p vrinā aut p phlebotomiā: aut p aptōz: aut p sputū: aut vomitū: aut p gargarismū: aut p sanithi. i. qñ fricaſ gingiue cū corticib⁹ vel alijs reb⁹: aut p emūctōem: aut p sternutatōem. ꝙ si nō ē possibilis extractio ei⁹ a corpe: tūc curatio ei⁹ est ꝓmutatio in quo est ad locū aliū in quo fit nocumētū ei⁹ securi⁹ ⁊ ꝓpiquioris acceptōis q̄z nocumētū eius in ꝓmo membro. 148

Quecūqz uero nō sunt toto genere p̄ter naturā sed scōm quantitatem: intentio horum sanandorū tm̄ superflui euacuatio est.

Etiam quando rei coartate in mēbro non est genus a natura egrediens sed quantitas eius: tunc intētio eius in medicatione est euacuatio partis eius.

Supfluitas est trib⁹ modis. vna earū ē supfluitas ledēs q̄litate sua si q̄litas ei⁹ tm̄ ē egrediēs a nā sicut sanguis qñ calefit: ⁊ facit felꝛē ephimerā: tūc intentio in medicatōe ei⁹ est reducere ipm ad cōplonē suā. Et secūda est supfluitas ledēs q̄titate sua ⁊ q̄litate sil̄: ⁊ hoc gen⁹ est egrediēs a nā sicut sanies que gnāſ ⁊ aggregaſ ī quibusdā mēbris: ⁊ est spēs opilatōis. Intētio ḡ in hac ē extrahere eā totā a corpe. Et tertia ē supfluitas ledēs q̄titate sua tm̄: si q̄titaſ ei⁹ tm̄ est egrediēs a nā ⁊ qualitas ei⁹ est cōueniēs: tūc intētio est in hac extractio ptis eius seu extractio q̄titatis ei⁹ addite tm̄: sicut si hō comedit cibū cōuenientē: verūtamē multitudo ei⁹ puenit ad h̄ qꝙ stomach⁹ nō pōt cōtinere ipm ⁊ coquere ipm: ⁊ ficut est repletio facta in venis. nā intētio in istis duob⁹ est extractio vtriusqz ptis. cibi qdē ptē extractio p vomitū: ⁊ partis repletōis in venis est extractio p phlebotomiā. 149

Intentio uero sanandorum scōm partem quidem aliquaz ex ipa accipitur dispositiōe: plurima uero ex patientibus particulis.

Et inuentōis cārum sanatōis ps est ex ipsa egritudine: ⁊ plurimuz eius ex membro est in quo ē egritudo.

Cause sanatōis sunt tres quib⁹ medicaſ sicut cibi ⁊ medicine: ⁊ curatio cū manu: ⁊ regie. Et Hal. docet in hoc ſmone ꝙ cognitio que est necaria ex illis causis est sumpta a nā egritudis. nā qñ tu cogis egritudinē que est: scis p hāc cognitionē causas sanātes eā: ⁊ sunt cōtrarie naturales. Hoc ē ḡ capitulū ꝓmū cognitōis causarū sanātiū: ⁊ post ipm sunt capitula maiora eo. quod est: quia sn̄ia Hal. in eo ē: qz ē min⁹ capitulū capitulorū medicine ⁊ magis iuuatiuū: sicut ostendit in libro suo de ingenio sanitatis. Et ꝓpter illud dixit hoc ꝙ ps cognitōis istaꝝ causarū ē ex ipsa egritudine: ⁊ plimū ei⁹ est ex mēbro infirmo. ſz ex mēbro infirmo scieſ illud qō est necessariū ex causis sanātib⁹ egritudinē multo plus qꝫ sit cognitio causarū ex sciētia egritudis: ergo cognitio causarū sanantiū ex mēbro infirmo est mai⁹ capitulū ex capitulis medicine: ⁊ sublimi⁹ eis in curatōe egritudinis. quod est: quia natura mēbri significat illud quod est necessariū ex medicis ⁊ curatōe: ⁊ sil̄r est dispō mēbri i ꝓpatu suo ⁊ vltimitate sua ⁊ loco suo ⁊ dispōne contrarietatis ei⁹ ad aliud: ⁊ an sit ei meat⁹ ⁊ alia. Jam. n. ostēsus est in eo quod p̄terit ꝙ ex opilatōne cognoscit significatio. qō ē: qz oz vt apiant meat⁹ in eo in quo ē ⁊ eradicet opilatio tota. hec ē ḡ significatio sūpta ex egritudie ipsa ſm ꝙ fit iuuamētū p ipam in curatōe ei⁹: ⁊ nō ē h̄ significatio res vna ⁊ eadē in omni opilatōe: ſz fit diuersa diuersitate multa ſm diuersitatē mēbroꝝ: cui⁹ exemplū ē: qz possibile ē vt in vesica intromittaſ alchatatir ⁊ secet ⁊ egrediaſ ex ea lapis qui ē opilatio ī ea: ⁊ ī pupilla possibile ē vt remoueaſ aqua q̄ aggregaſ in ea ⁊ in intestino possibile est vt clysterizeſ cū eo qō remouet ab eo opilatiōnē: ⁊ possibile ē in pectore vt deſ in potu bīti ipm qō alleuiat sputū. ⁊ vene possibile ē vt euacueſ p phlebotomiam aut p medicinā solutiuā aut p medicinā puocātes vrinā. ⁊ opilatio que ē in neruo indiget eo qō subtiliat ipm ⁊ abstergit ⁊ euacuat supfluitatē nerui. ⁊ ſm h̄ ereplū indiget vnūquodqz membrorū eo quod est aliud ab eo quo indiget aliud. ⁊ ꝓpter illud sermo eorū qui vtiē ingenio: quia sufficit in curatiōe egritudinis vni⁹ signifi-

catio sumpta ex natura eius: falsus est. 150

Quecūqz uero aspa facta sūt p̄ter

naturaz: eam que ſm naturā eis ādducendū eſt lenitatē: ſm os quidez radentes: ſm trachēā uero arteriā aut liguā lenientez per humida ſine mozdacitate ⁊ per glutinoſa.

Et quodcūqz membrū ingreditur ā natura ſua per hoc q exaſperaſ: tūc opoztet ut ingenieſ in reductiōe lenitatis ſue ſuper ipſum: ⁊ illud fit in oſſe q dem cum fricatōe: ⁊ in cānali quidem pulmonis et lingua per humiditatem uiſcoſam cui nō eſt mozdicatio.

Hꝛa ſunt exempla curatōis aſpitatis egrediētis a natura vt eaſ ſup eam in reliqs mēbris: in oſſe quidē quādo accīt aſpitas ſicut accīt multotiēs lingue: lenimꝰ eam cū fricatōne cū meſcigith. i. cū coztici bus nucū ⁊ alijs. Quādo vero accīt in palpebris: tūc lenimus eā q fricatōem cū zuccara aut ſpatumeli noīato hyencinciū. qñ vō accīt in cānali pulmonis: tūc lenimꝰ eaz cū coagulo vue. i. cū medulla vuaz paſſaz vel cū lacte reēter mulſo: ⁊ cū decoctōe ficuū: ⁊ cū oleo amigdal. Qñ vō accīt i ligua vel oze ſiē accīt in q̄buſdā egritudibꝰ acutis vel febribꝰ: tūc lenimꝰ eā cū mucilagine ſemis cyconiozū ⁊ zuccara ⁊ neboth. i. candi cū iuleb ⁊ cū aq̄ hozdei ⁊ cū aq̄ ḡnati dulci. Jā ḡ appet q diuerſitas mēbroz ē capitulū magnū in mutatōe ſpēi rez q̄bꝰ medicaſ. 151

Secunqz uero lenitatem pꝛeter naturam habent: eam que ſcōm naturā eſt eis adducendū aſperitatem per pharmaca ſufficiēter riptica et per ebꝛeuem raſuram.

Et quodcunqz membrū egrediſ a nā ſua per hoc q ſit lenius q̄z opoztet: tunc opoztet ut ingenieſ in reductione aſpitatis eius naturalis ⁊ illō quod fit in quibuſdaz membris cum medicinis que abſtergūt abſterſiōe fozti: ⁊ in quibuſdā eoꝝ cum fricatōne parua.

Intētio in curatōe aſpitatis iam fuit intētio vna ⁊ ē lenificatio: ⁊ diuerſificaſ ſm diuerſitatē mēbroz: ⁊ ſilr ē intētio i curatiōe lenificatōis vna ⁊ ē exaſpatio: verūtñ diuerſificāſ ſm diuerſitates mēbrorū. q̄dā. n. mēbra qñ leniūſ indigēt in reditiōe ſue aſperitatis nālis medicīs q̄ abſtergūt abſterſiōe fozti vt abluaſ humiditas viſcoſa q̄ leniunt mēbꝛ aut ſozdicies aggregata i ſupficie mbꝛi ſicut exaſpaſ matrix lenificata cū lana in q̄ ponīſ hūiditas cū baurach. ⁊ qñq̄z indigēt medicīs abſtergētibꝰ cū vtute vt mozdicēt ea ⁊ faciāt i eis euēire aſpitatē ſiē ſit qñ miſcemꝰ cuz hydromelle pip tritū: ⁊ ſiē facimꝰ in vādo ſecaniabi fozti acetoſitati. ⁊ qñq̄z accīt i ylceribꝰ vt detegāſ q̄dē oſſa ⁊ fiāt lenioza q̄z oz. fricamꝰ ḡ ea cū pāno lineo aut exaſpamꝰ ea cū re alia vt ſuſpēdatur cum eis caro que naſcīſ in eis. 152

Secunqz uero emphꝛaxes et anguſtationes egritudines alias ſequnſ: curandum eſt pꝛius illas.

Et quādoqz eſt opilatio aut cōſtrictio ſequēs egritudines alias: tūc opoztet ut intendaſ in pꝛimis intentio medicationis illarum egritudinuz.

Ignificat ḡ Gal. in hoc ſimone q medicatio diuerſificaſ: ⁊ qñq̄z accīt egritudo ab egritudine alia: ⁊ ſanaſ ſecūda ſanatōe pꝛime. 153

Oſtenſum eſt autē in tractatu de egritudinū differentia: q de phlegmonibus ⁊ ſclirosi ⁊ inflatōibus ⁊ ſiccationibus immoderatis adhuc ⁊ ineptis figuris ipſoꝝ cōtinētiū cozpoꝛuz conſequūtur plerūqz ea que dicta ſunt quēadmodū ⁊ tu mozibus quibuſdam eoꝝ que ſunt in circuitu cozpoꝛum.

Et iam oſtendimus in tractatu in quo narrauimus ſpecieſ egritudinum: q opilatio ⁊ ſtrictura conſequūſ multotiens apoſtemata calida ⁊ dura ⁊ mollia ⁊ ſiccitatē ſuperfluā: ⁊ figuraſ malas que accidūt in membriſ que currunt in illis meatibus qui opilātur aut conſtringunſ in eis.

Iſte tractatꝰ eſt pmꝰ liber de mozbis accīſibꝰ: ⁊ apoſtema ē egritudo cōpoſita ex malicia opl'onis ⁊ ex q̄ſtitate ⁊ figura. ⁊ qñq̄z fit ab eo egritudo noīata opilatio qñ apoſtema fit in q̄buſdā cōcauitatibꝰ meatuū: ⁊ ſilr verruce. ⁊ qñq̄z fit ab eis ſtrictura qñ apoſtēa ē ad latꝰ mēbri in quo ē meatꝰ: ⁊ coartat ipm donec cōſtrīgiſ eiꝰ meatꝰ: ⁊ ſiccitas ſuperflua ē ex egritudinibꝰ malicie opl'onis: ⁊ accīt er ea opilatio aut cōſtrictio quādo i mēbro accīt hec egritudo in quo ē meatꝰ: tūc ōbit ipſuz aut exſiccat humiditatē currētē i meatibꝰ eiꝰ ⁊ ſtat ⁊ nō currit: ⁊ figure ſūt. ⁊ accīt ab eis opilatio aut ōſtrictio qñ mutaſ figura mēbri dōec inoluaſ aut' torqueaſ. 154

Si uero adinuicē eoꝝ que dicta ſunt amplectūtur aliqua: oſtenſiones habebunt uarias.

Et quando componunſ iſte res ad inuicem ſunt ſpēs ſignificationis ſcōm illud quod medicanſ multe diuerſe.

Hec ē cōcluſio totiꝰ eiꝰ qō expoſuit in ꝟ q ſignificatio ſumpta ex nā egritudis ē debilis ⁊ deſpecta p cōpatōem ſignificatōis ſumpte ex nā mēbri: ⁊ reſiduū eiꝰ eſt intellectū qō ipe nūerauit in illo. manifeſtū ē igiſ p illō qō dixit: q: opz vt ponas ſpēm in oi egritudine cōpoſita ex ſpēbꝰ diuerſ. nā ſi egritudo eſt cōpoſita: aut fit ab egritudine alia ⁊ eſt cū ea illa egritudo timoꝛoſa donec cogaris pmittere ptē curatōis ⁊ poſtponere ptē eiꝰ: tūc ē medicatio pluſ compōnis. Et melioꝛ medicoꝝ eſt cuiꝰ eſtimatio artificialis in ꝟ eſt ꝑpiquioꝛ

veritati: ⁊ nō ꝑpaꝛ illud niſi cū multitudīe ſtudīj in opa
tōe buiꝰ artꝭ ⁊ bōitate ſcīe ꝓcedētis ꝑ ingeniū ſanitatis. i.
megathegni: ⁊ reliqua que ſunt neceſſaria ī arte medicīe
Et ꝓpter illud opoꝛtet vt medicꝰ ſit remēoꝛāſ formatōis
bone velocis ſolertie ſani intellectꝰ bone vſiōis. 155

Sufficiet autē manifeſte ut in uno exemplo faciamꝰ oꝛatōem. ampli
us enī de his omnibꝰ in terapētīcis dīci
tur litteris. Subiaceat igiſ in exemplo
alicui influere ꝑti multitudinē ſanguis
ut diſtendaſ que ſm ꝓtē ſunt uaſa nō
magna ſolū ſed etiaꝫ ꝓua ꝑus effugien
tia uiſionez. Ex plenitudine uero nūc
apparētia quēadmodū in oculis uideſ
manifeſtū aliquādo ꝓpter albedinē tu
nice oculoꝝ: cōueniēs uero eſt alia ua
ſa minoꝛa his que dicta ſunt uaſis diſtē
di repleta: nōdū uero ea appere ꝓpter
puitatez: ⁊ ꝑiculū eſt effundī aliqd ma
gnum reſudans ex uaſis in eas que in
medio ſunt regiones uacuas aut effu
ſum iam eſſe aliquid puum.

Et ſufficit nunc nobis ut narremꝰ
rem unā quā ponamꝰ exemplum
quo ſignificet id quod eſt ꝓeter illud: ⁊
loquamur in toto illo ſermone latioꝛe
in hoc in libꝛo de ingenio ſanitatis. po
ne ergo ꝙ trahaſ ad aliquod membꝛuz
ſanguis multꝰ donec tendaſ uene que
ſunt in eo: ⁊ accidit ex eo tēſio in uenis
magnis ⁊ in uenis ꝑuis que erant ꝑus
occulte a ſenſu: deinde fit ꝙ apparēt ꝓ
pter repletōem eaꝝ: ſicut uidemꝰ illas
uenas apparere in oculis multotiēs q̄ſ
tegebat albedo: ⁊ foꝛtaſſe etiam uene
alie ſtrictioꝛes illīs uenis tendūt cauſa
repletionis eoꝝ: ⁊ nō apparēt ꝓpter
conſtrictōem earum. ⁊ quādo illud eſt
foꝛtaſſe reſudat ex uenis aliquid ⁊ effū
ditur ad loca uacua que ſunt inter par
tes membꝛoꝝ: ⁊ fit quod currit ad ea
res parua ⁊ euacuatur.

Expoſuit Gal. hoc ſmone q̄litatē gnātōis apo
ſtematis. ſ. q̄ſr gnāſ apoſtema in coꝛpe. docet ḡ
ꝑ illud ſpēm ſignificatiōis ſumpte ex apoſtēate
ſm medicatōem ſuā: deinde oſtendit q̄ſr fiat hec ſignifi
catio diuerſa ꝑ diuerſitatē mēbꝛoꝝ. ſit ḡ totū qō ipe di
xit in hac dictōe exñs exemplū de quo ipe eſtimat ꝙ ſuf
ficit ei in ſignificatōe ſup illud qō neceſſariū eſt in medi
catōe. iſte ḡ ſmo ē ꝓncipiū ptiū exempli. ⁊ apa q̄dē gnāſ
in mēbꝛo ſm hūc modū: qñ accit malicia opl'onis ī qui
buſdā mēbꝛis: aut impelliſ ad ea ſupfluitas ex membꝛo
foꝛtioꝛe eis. ⁊ qñ nō pōt hoc mēbꝛū expellere eā a ſeipſo
ſtat ſupfluitas in eo ⁊ fit ex illa apoſtema in membꝛo. ⁊
via gnātōis eiꝰ in mēbꝛo ē vt attrahaſ ad mēbꝛ ſanguis.
ſi ergo nō ē in ſanguīe ex humoꝛibꝰ aliqs vīcēs magꝫapa
generaſ ſanguineū: ⁊ eſt qō noiaſ pblegmō. ⁊ ſi magis ē
vincēs cholera rubea ſup ſanguinē: gnāſ ex ea apoſtēa
quod noiaſ beriſipila. ⁊ ſi ē magis vincēs bu. melicꝰ: ge
neraſ ex eo apoſtema ourū. ⁊ ſi ē magis vincēs phlegma
generaſ ex eo apoſtema molle. ⁊ ſi eſt vincēs ex eo chol.
ni. aduſta vehemētis aduſtiōis: etiā generaſ ex ea cācer.
⁊ ſi eſt ſanguis ḡſſus phleumaticꝰ inflāmatꝰ vehementis
aduſtiōis generaſ ex eo apoſtema qō noiaſ carbo ⁊ car
būculꝰ: ⁊ eſt illud qō appellaſ oſtiacū aut teſteū. ⁊ ſcōm
hoc exemplū diuerſificāſ materie apoſtematū ⁊ puſtula
rū que ī cute appent eſt etiā diſpō hec. Deinde ſi ſan. qñ
trahiſ ad mēbꝛuz implenſ ex eo vene magne ⁊ vene pue
donec pueniaſ ad minoꝛes ꝓuas venas que ſūt in eo: tūc
qñ vene fūt plene vt videſ reſudat ex poꝛis earuz ad illud
qō ē in circuitu eaꝝ ex locis vacuis qō implet etiā illa lo
ca vacua que ſunt inter ꝓtes mēbꝛi: tūc fit ex aggregatio
ne illiꝰ apoſtema. ſi ergo accidat vt ꝓhibeaſ eiꝰ expiratio
accidit inde vna duaꝝ rerum aut vt infrigideſ aut vt pu
trefiat ⁊ ſgniaſ: ergo aggregat ſanīē. ⁊ curōis eiꝰ tūt oue
vie. vna eaꝝ ē gnātōis ꝓhibitio: ⁊ illud fit ante cōpletē
tū eiꝰ gnātōis. ⁊ altera ē digō eiꝰ poſt cōplemētū genera
tiōis. Et Gal. quidē memoꝛaſ in ꝑmis vie qua ꝑpaſ ꝓhi
bitio generatōis eius donec nō aggregeſ ſanies ⁊ nō ac
cidat ab eo apoſtema aliud ſicut febꝛis ſequēs collectio
nem ſanieꝰ in apoſtemate magno ⁊ dicit: 156

Eliuſmodi uero paſſiōis curatio
habebit qdez conſideratōem ꝓ eua
cuatiōem: ut uero dicamꝰ manifeſtiꝰ ex
ꝑte euacuatiōem: qñ paſſio erat in eo
ꝙ repleta eſſet ꝑs immoderate.

Dico ergo ꝙ huiꝰ egritudis curati
onis intentio nō eſt niſi eūatio: ⁊
meliꝰ ⁊ manifeſtiꝰ eſt ut dicam eūatōez
partis eiuſ q̄ eſt in mēbꝛo: qñ hec egri
tudo nō accit niſi ꝓptera qñ mēbꝛuz
eſt repletum repletōe ſupflua.

Am dixit in eo qō ꝓteriſt ꝙ canō in medicatiōe
repletōis ſupflue ē eūatio eq̄lis: ⁊ nos oſtendimus
cām huiuſmodi ſmonis. ꝓpter illud ergo dixit in hoc ſmone
euacuatōem ptis eius quod ē collectū in mēbꝛo. 157

Neceſſariū autē eſt aut ꝑ recurrēs
euacuari ſupfluū: aut ꝑ ipſam pa
tientē ꝓtē. rurſus igiſ recurret aut per
pulſum: aut ꝑ tractū: aut ꝑ trāſmiſſuz
aut ſm aliquod hoꝝ: aut ſm omia.

Euacuatio illius ſupfluitatis ſan
guinis fit neceſſario: aut ita ut re
deat retro: aut ita ut currat ex mēbꝛo ī
quo eſt egritudo: ⁊ reditio eiꝰ retro fit:

aut ita ut impellaſ: aut ita ut attraha tur: aut ita ut currat p duaſ res ex iſtis quas narrauim⁹ p eas omēs.

Declarauit Gal. p hūc ſermonē q euacuatio ptī eius quod collectū eſt ex ſanguine in mēbro fir mato fit p duas res: quarū una eſt vt reducaſ donec re deat ad illud quod eſt poſt ipz: z altera eſt vt euacueſ ex mēbro ipo ſicut ſi pfozeſ membrū apoſtemoſum ipſum. deinde dicit reditōem ſanguis ad illud quod ē poſt ipm z dicit q redit ita vt impellaſ ad poſterioza: aut ita vt at trahaſ: aut ita vt currat paulatim: aut p duas ex iſtis tri bus: aut p treſ eas omnes. z manifeſtū eſt q impulſio fit p confortatiōem mēbri cum medicis apocruſticis: z q attractio fit aut per ventoſas: aut per medicinas attra ctiuas: aut p phlebotomiā ex latere diuerſo. 158

Per ipam aūt que patiť partē eua cuabitur: hoc quidem manifeſte z ſenſibiliter: hoc uero per euapozatio nes extenuatum.

Et euacuatio eius ex mēbro i quo eſt egritudo alia eſt que fit p uiā mani feſtam ſenſibilez: z alia eſt que fit ita q ſubtiliaſ donec fiat uapoz.

Poſtq̄ dixit vnā duarū rez quib⁹ euacuaſ illud qō collectū ē in mēbro z ē id p qō redit ſanguis retro vel ad poſterioza ſua. dicit etiā in hoc ſmone: illud p qō euaſ ſan. ex ipo loco leſo: z dic q illō fit duab⁹ reb⁹ q̄rū vna ē appēs manifeſta ſic̄ carraxatio z aptio z phle botomia. z altera ē occulta inſenſibiliť ſic̄ opatio medicia rū q̄ ſubtiliāt ſan. donec fiat vapoz q̄ reſoluiť ex poz mē bri. Jā. n. docuit q̄ fit nā apatis: z accepit ex ea ſignificati onē ſup hoc q oz vt euacueť illud qō collectū ē in mem bro p duas res tū. vna earz eſt vt ſan. redeat ad poſterio ra ſui. z altera ē ita vt euacueť ex ipo mēbro. z p illud de clarāt poſt hoc qualr diuerſificať hec ſignificatio ſcōm medicatōem ppter repletōem z dicit: 159

Si igitur fuerit totuz corpus ple ctoricū non oportet per ipaz par tem patientē euacuare. ſi eniz carraxa tionib⁹ z inciſionib⁹ ſenſibiliter euacua uerimus partes dolētes: attrahemus propter dolorē amplius. ſi uero calefa cientibus diaforeſim aggreſſi facere fue rimus: trahemus per calorē amplius in partez patientē q̄z diaforeſim facia mus. ſi uero uelimus recurrere cogere quod influxū eſt: nō recipiet plenū cor pus exiſtēs. ad utraqz igitur hec opor tet euacuare totum corpus aut contra rio trahere omnino ad alias regiones quod eſt influxum patienti parti. hoc enim patiente repellere a parte priius: deinde diaforeſim facere aggredi. pa ratioz. n. euacuatio quāto p maioza.

Cerūtamē quando totū corpus repletuz eſt: tunc non oportet ut euacues ſuperfluitatē ex mēbro in quo egritudo. quod eſt: quia ſi tu coneris ut perforez ipſuz donec egrediatur ſu perfluitas ex eo: z euacues ipſum eua cuatione manifeſta ſenſibili: accidet in ipo per illud dolor z attrahetur cauſa illius doloris ad ipſum materia plus. Et ſi tu coneris reſoluere illam ſuper fluitatem cum medicinis calefacienti bus: attrahetur ad ipſum per caliditā tem iparum medicinaruz plus q̄z ſit il lud quod reſoluiť ex eo. Et ſi coneris etiam ut cogas illaz rem que currit ad membruz ut redeat: non recipiet illud corpus propter repletōem ſuam. Pro pter iſtas ergo duas res ſimul oportz ut euacuetur corpus totuz: deinde at trahitur illud quod ex eo currit ad mē brum ad loca contraria ei. Cum ergo feceris illud: tūc conare in prmis ut im pellas ex illo mēbro ſuperfluitatē retē tam in eo: deinde conare poſt illud eaz reſoluere. naz euacuatio eius tunc obe diet tibi cum facilitate: quoniā eſt tunc cum meatibus latioribus.

Docet in hō ſmone Gal. qualr diuerſificeť mod⁹ ſignificatōis ſm ſignificatōez. Et ex illo ē q tar daſ curatio egritudis donec opleaſ curatio ei⁹ qō ē ante ipam: z oñdit illud p uiā reſolutōis p ouerſiōez. qō ē: qa ponit apa in corpe erēplū. deide dicit: Si tu curas apa ipm attrahes ſup infirmū maliciā magnā. nā ſi tu cona ris vt euacues mēbz eūatōne ſenſibili ſic̄ ſi pfozes ipm z ex ipſo euacues ſupfluitatē ſeq̄ť opatōem tuā bāc dolor vehemēs p hō q tu frāgis pt̄ mēbri: z dolor attrahit ad ipm ex corpe mām qō ē pl⁹ q̄z illō qō euacuaſti ex eo p pfozatōem. z ſi tu conaris vt euacues ex ipo eūatōe occl ta a ſenſu: z ponas ſup ipm medicinaſ calefaciētes vt fiat illud qō ē in eo vapoz q̄ reſoluiť ex poz attrabūt ad eū il le medicie calitate ſua ex corpe mām q̄ erat pl⁹ q̄z illō fit qō eūaſ. Jaz g̃ ē mōſtratū p hoc q nō opz vt cureť apa corpe repleto cū eo qō euacuat māz ex ipo mēbro. z ipe oñdit q nō opz vt reducaſ ad poſterioza z dicit: q ſi co neris etiā vt reducas illud qō currit z collectū ē in mē bro donec redeat ad poſtēioza ſui nō recipiet illō corp⁹ pp repletōem ſuā. poſtq̄ g̃ docuit q eūatio ei⁹ qō colle ctū ē in mēbro nō ē nēcia corpe repleto: dixit ſm ſemitā dc̄onis. pp g̃ iſtas duas res. ſ. qñ iā deſtruūť due res qb⁹ eūaſ ſan. ex mēbro: quaz vna ē reductio ſan. ad poſterio ra ſui. z altera ē eūatio ei⁹ ex ipo mēbro dixit: opz vt eua cues totū corp⁹ in prmis. ſ. ppterea ante oēz rē: z euacua

totū corpus donec eius repletio remoueat: aut p phle/
boromiā si possibile ē illud in eo: aut p vētosas super ca/
uillas: aut p medicinā soluentē humorē nocentē: aut p
fricatōem ⁊ exercitiū ſm qd exigit illi⁹ disp̄ō. postq̄ ergo
cessauit a declaratōe ei⁹ dixit etiā ⁊ oz post eūatōem cor
pis tori⁹ vt attrabas illō qō currit ad mēbr̄ ad loca alia
cōtraria mēbro. nā p illō phibebis cursū ad mēbr̄ qñ sā
guis fit currēs ad mēbr̄ diuersum: cui⁹ ē exemplū: si apa
est in manu dextra: attrabat̄ san. ad manū sinistrā ⁊ ecō
trario. ⁊ si est in pede dextro: trahe san. ad pedē sinistrū:
⁊ ecōuerso. ⁊ si est sursum: trahe san. ei⁹ inferi⁹ ex latē qō
est in directo ipsi⁹. ⁊ si est ante: trahe san. retro ⁊ ecōuer
so in alijs omnib⁹ similr. nā postq̄ euacuas corp⁹ totuz
qñ facis attractōem diuersam: resoluit mā ⁊ phibet attra
ctio ⁊ effusio ad mēbr̄ ip̄m. inq̄t ḡ: qum ḡ cessaueris ab
hoc toto: redibis tūc ad mēbr̄ ip̄m ⁊ incipe ita vt coneris
reductōem san. donec redeat ad posteriora sui. quz ergo
cessaueris ab hoc: conare post illud vt resoluas illud qō
remanet in eo de sanguie. Inq̄t ⁊ illud qō facies ex istis
duob⁹. s. reductōe san. retro ⁊ resolutōe ei⁹ qō remāsit ex
eo: obediet tibi cū facilitate: qñ meatus facti sunt latio/
res: ⁊ corp⁹ recipit illud ⁊ nō remanet mā quā attrabas
ad ip̄m. Cōsidera ḡ qualr accipis curatōem apatis ipsi⁹
ppter repletōem corpis donec p̄cedāt eā due spēs cura
tōis. quarū vna est eūatio corpis tori⁹. ⁊ altera est resolu
tio māe cū attractōe diuersa. Et Galien⁹ quidē determi/
nauit postq̄ ipe docuit illud p quod fit illud per quod
fit eūatio san. ex membro ipso ⁊ dicit: 160

Expellemus autez a patiēti parte
si infrigidemus ⁊ stiptica appona
mus: sed euacuata ipa uasa quod repel
lit ad seipa attrahēt. Ostēsum enim ē ⁊
hoc p physicarū uirtutum oratiōem: ⁊
trāsmittēt uasa ꝓfortata stipticis phar
macijs. si igit omne ita recurret rursus
bñ se habebit ps.

Expulsio tua qua illud expelles a
mēbro quod currit ad ipsum fit p
hoc q cōstrigis ⁊ infridas ip̄m ⁊ ad te
nas etiā q euacuāt attrahit illa res quā
euacuas a mēbro infirmo. ⁊ iam osten
dimus illud in libro de uirtutib⁹ natu
ralibus. ⁊ quando tu euacuas uenas q
sunt in mēbro infirmo cū medicinis sti
pticis: conuertis illā supfluitatez a mē
bro infirmo ad illud quod ē post ip̄m.
⁊ quādo tu facis illud: tunc si redit ad
corpus totū quod currit ex eo ad illud
mēbr̄ infirmū: tūc bñ est.

Dicit Hal. in hoc sermone qualr repcutit illud
quod est in mēbro collectū vel colligit donec re
deat ad posteriora sui ⁊ dixit: qñ ps ei⁹ redit p attractio
nē diuersam: qñ attractio diuersa trahit illū san. i vēas
ad posteriora eius. ⁊ itez quādo cōfortas mēbr̄ ⁊ qō in
eo ē ex venis cū medicis q infridāt ⁊ stipticitatē faciūt:
impellis illud qō collectū ē in eis ex repletōe ad posteri
ora sui ⁊ redit illud cū facilitate: qñ ex eo qō ē posteri⁹
eis ex venis eūata est iaz repletio. ppter illud ergo recipit
illud quod redit ad ip̄m: tūc si redit ad corp⁹ totū qō cur
rit ex eo ad illud mēbr̄: tūc erit bñ. ⁊ si nō redit ad totū
illud: indiget illud qō remanet ex eo vt euacuet̄ ex ipso
mēbro. ⁊ ipse hāc disp̄oem exponit secūdā ⁊ dic: 161

Relicto uero aliquo supfluo in pte
oz qdē significari hoc cōglutino
sum ee aut spissum: ⁊ ppter hoc compa
ctum ee indissolubiliter. potest igitur ⁊
non tale exñs in eas q in medio sunt re
giones effundi: tūc igit iā ē tēpus ueni
re ad euacuādū illud p ptē patiētē sup
ponētes supra iacētib⁹ ptibus apocrusti
cas influētiū uirtutes.

Et si colligat i mēbro aliquid ex ea
tunc oportet ut scias q illa res q
colligit in ipso ē uiscosa aut grossa: ⁊ p
pter illud figit ⁊ inuiscat ⁊ remanz etiā
in membro: ⁊ fit difficilis eius resolu
tio: ⁊ possibile est ut non sit ita: ⁊ ē cau
sa in fixione eius ⁊ permanētia ipsius
in membro quod currit ex uenis: ⁊ fit
inter membra similiū partiuz: ⁊ est ho
ra illa in qua necesse est tibi ut euacues
illud ex ipō membro quando tu ponis
sup ipsum quod ē supra illud mēbrum
medicinas que expellūt illud quod cur
rit ad ipsum.

Declarat Hal. in hoc sermone cās in remanētia ei⁹
quod remanet in mē bro ex san. post reditiōem
eius quod redit ex eo ad posteriora sui: deinde docet me
dicatōem ei⁹ ⁊ dicit: si est san. qui remanet intra venas q
sunt in mēbro: tunc illud ē qñ p viscositatē aut grossitu
dinē ei⁹ figit in venis minutis ⁊ inuiscat in ipsis: ⁊ fit dif
ficilis ei⁹ resolutio. ⁊ si nō est intra venas: tūc causa rema
nētie eius in mēbro est: qa egredit a venis ſm semitā re/
sudatōis: ⁊ puenit in vacuis locis mēbror ſmiliū partiū
que sunt in circuitu venaz. s. carne. postq̄ ergo docuit
cām in remanētia ei⁹ qō remanet ex san. in mēbro dixit:
tūc necesse ē tibi apud hoc vt euacues illud ex illo mem
bro ⁊ nō coneris illud facere redire ad posteriora sui. et
quādo vis eūare illud ex ipso mēbro: tūc pone in p̄mis
sup illud quod est supra mēbr̄ lesum ex mēbris illud qō
expellat illud quod currit ex eo ad mēbrum. naz si non
facis hoc nō fis secur⁹ etiā qn trahat ad mēbr̄ san. alius
p hoc q euacuas illud quod est in eo ex eoipso: ⁊ signi/
ficat per membra que sunt super mēbra ex quibus venit
nutrimentū ad membrū. 162

Euacuatio uero fit maxime si fm
medias regiones significet conti
neri aliquid p caraxatiōes simul ⁊ per
pharmaca diaforetica.

Euacuatio fit p pfoꝛationē ⁊ per medicinas reſolutiuas precipue ſi eſtimas q̄ in locis q̄ ſunt inter mēbꝛa ſiliū ptiū ſit aliqd cōtētum.

Dicit q̄ eūatio ipſi⁹ mēbꝛi ſit p pfoꝛatōem ⁊ medicinas reſolutiuas. ⁊ diſtinguit inter vtraq̄ ⁊ dicit: q̄ medicine reſolutiue ſunt magis inuatiue q̄ pfoꝛatio quādo reſudat ex ſan. aliqd ⁊ puenit ī locis vacuis qui ſunt inter mēbꝛa ſilia: ⁊ oſtendit q̄ pfoꝛatio adminiſtrat̄ qñ nō cōfert opatio medicinaꝝ reſoluētiū: ⁊ qñ cōgregat apoſtema ſanie: ⁊ qñ eſtimat medic⁹ q̄ ſi remāſerit ſanies putrefiet mēbꝛū velociter. ꝓpter ergo cū pfoꝛatione anteq̄ accidat ſup membꝛū nocumētum aliquod maius: ⁊ intrat ſub pfoꝛatione ſcarificatio mēbꝛi ipſius aut appoſitio ventoſarū ſuper ipſum: aut phlebotomia vene ī ipſo. 163

Sed qñ diafoꝛetica omnia calida ſunt uirtutib⁹: ei⁹ uero craſeos eſt opus moꝛdere quādo imoderate ſunt calida: obſuādū in eis ne omnia ſint nimis calida: ⁊ maxime ſi in ſupficie coꝛpis fuerit mēbꝛuz quod patit̄. dolebit eni nō paꝝ ſi ſimul patit̄ ⁊ moꝛdet̄. Et omis doloꝛ ꝓuocat reuma. mediocrit̄ igit̄ calido anodino in his utendū eſt: ⁊ magis ſi humidū ſit.

Et medicinaꝝ reſoluētiū omniuz cōplexio calida eſt: ⁊ ex opatione hui⁹ cōplexiōis eſt moꝛdicatio q̄ ē ſup flue calitatis. opz igit̄ ut caueas in his locis uſum medicinaꝝ qb⁹ ē calitas foꝛtis p̄cipue ſi mēbꝛū infirmū eſt ꝓcedēs appēs. nā ſi tu adminiſtras ſilia iſtiſ ex medicinis donec aggreges ſup ipm cū egritudine ipi⁹ moꝛdicatiōez: accidit in eo ex doloꝛe res nō pua: ⁊ ois doloꝛ ſtimulat ⁊ attrahit mām. ergo medicina cū qua eſt calitas equalis eſt q̄ nō facit in hmōi mēbꝛis doloꝛē: ⁊ p̄cipue ſi ē cū illa humiditas.

Iſte ſermo eſt intellect⁹. docet enī in eo q̄ medicine reſolutiue ſunt calide: ⁊ qz opz vt ſit calefactio eaꝝ que calefaciūt mēbꝛū calefactio equal: ⁊ qz oz vt ſit cū caliditate eoꝝ equali hūiditas. ſ. hūectās etiā: ⁊ caliditas quidē eq̄lis ⁊ hūiditas eq̄lis ſūt inē q̄s ⁊ calitatē mēbꝛi ⁊ hūiditatē ei⁹ eſt aſſimilatio: ⁊ ſunt magis addite paꝝ q̄s in q̄titate ptis grad⁹ p̄mi. 164

Et tñ ſufficiēs eſt diafoꝛeſim facere in ſupficie ſi nō uehemēs ſit diafoꝛetiū pharmacū. Si uero ea que in ſupficie ſunt ſine paſſiōe oio exiſtāt: in ꝓfundo uero ſit ps euacuatōe indigēs intendere ⁊ augere opoꝛtet diafoꝛetici pharmaci uirtutem ⁊ caliditatē. euane ſcit eni deficiēs ꝑus q̄z ad ꝓfunduz ueniat: neq̄z tamē ledet aliquid ea que in ſupficie attiget: quoniā nō paſſa ſunt. itaq̄z ⁊ nūc in idipſum utraq̄z accidūt ad calidoꝛū ſimul ⁊ acrioꝝ uſum medicaminū ⁊ q̄ in ſupficie ꝓſiſtētia ſunt ⁊ q̄ in ꝓfūdo indigetia. hac igit̄ ex pōne ptis accipiamus oſtēſionē.

Et ſufficit nobis medicina reſolutiua quāuis nō ſit foꝛtis in reſolutione mēbꝛoꝝ ꝓcedētiū poſitoꝝ in eo quod appet de coꝛpe. q̄ ſi mēbꝛa extrī ſeca egritudinē nō habēt: ⁊ mēbꝛuz q̄ indiget euacuatōe eſt in ꝓfundo ſbmerſum: tūc opoꝛtet ut cōfoꝛtet̄ medicina reſolutiua ⁊ addat̄ in calitate eius: qñ nō fit ſecuritas q̄n debilitet̄ ⁊ deſtruat̄ uirt⁹ eius anteq̄z cōſequat̄ ⁊ pueniat ad ꝓfundū coꝛpis: neq̄z timet̄ ſup loca exterioꝛa quib⁹ occurrit ex ea nocumētū qñ nō habēt egritudinē. Jam ergo cōueniēs res ē ex duob⁹ modis ſimil in adminiſtratiōe medicinaꝝ q̄ ſunt caliores ⁊ acrioꝛes, ꝓpta q̄ mēbꝛa appētia tolerāt eas ⁊ mēbꝛa iterioꝛa indigēt eis: ⁊ hāc ſignificatōez ſumpſim⁹ ex loco mēbꝛi.

Iſte eſt mod⁹ alius ſignificatōis quē ſumpſit ex loco mēbꝛi. nā ſi eſt appens ꝓcedēs: medicine q̄ calefaciūt ⁊ humectāt cū equalitate ſunt ſufficientes ei. ⁊ ſi eſt intrinſecū vel longinquū: indiget vt addat̄ in caliditate medicine ⁊ humiditate ei⁹ ꝑ quātitate qua contrariet̄ ei virtus eius ⁊ iam diminuta eſt vſq̄quo cōſequat̄ equalitatē. ⁊ fmo eius in hac ſignificatiōe intellectus eſt quādo multū intēdit̄ ſignificatio in eo. 165

Et hinc uero intendamus ſi deeſt aliquid ad curatōem.

Et opoꝛtet ut ꝓſideremus an remāſerit aliqd ex eo quod neceſſariuz eſt in curatōe.

Lilz in curatōe apoſtematis. 166

Videt̄ aūt deeſſe nō paꝝ. ipoꝝ. n. mēbꝛoꝝ que patiūt̄ in quib⁹ ē ſuperfluitas reumatis: quedā rara ⁊ laxa et mollia ſm nām ſunt: quedā uero ſpiſſa ⁊ ſtricta ⁊ dura.

Et uidet mihi q remanet res non pauce. qō est: quia ex membris infirmis in quib' ē supfluitas q ad ea currit: alia sunt que sūt rara in nā sua laxa mollia: et alia q sūt uiscosa spissa dura.

Vult q modus curatiōis et medicatiōis fit diuersus etiam fm diuersitatē membrorū in raritate et lenitate et spissitudine et duricie et fluxibilitate et subtilitate. 167

Prima igit facile euacuāt: altera uero acriorib' indigent euacuatoriis et medicaminib' euacuātibus ea: et eis q sunt leptomera. si uero et fm multā posita sunt pfunditatē: amplī aūt et magis indigēt hīs: hec igit rursus oīsio altera est a sba patiētis partis.

Quodcūq ergo ex mēbris est fm modū primū euacuat uelociter: et quod est fm modū secundū indiget ut euacuet medicinis que sunt acutiores illis: et indiget ut sint ille medicine subtiliores. q si cuz illo sint ille partes submerse ualde posite in profundo: tunc sunt magis indigētes illo multū. Conserua ergo hunc moduz significationis scōm curatiōem sumptā ex substantia membri infirmi.

Modus pm' est ut sint mēbra rara flura lenia: nā qō in istis est euacuat velocius: sufficit ergo eis ex medicinis resolutiuis debiles ex istis medicinis. et modus secūd' est ut sint mēbra spissa uiscosa dura. difficile est enī ut qō in istis ē euacuet: ōpropē indiget ex medicinis resolutīs q sunt fortiores et subtiliores: et ēēto pl' sūt lōginqua in pfūdo indigēt eo qō ē uehemētiozis vt utl et plurī subtilitatis. Jaz ergo diuersus ē et iste mod' curatōis fm diuersitatē disposītis mēbrorz. 168

Alia uero a plasmatōe et pōne.

Et sumit significatio alia fm curationez ex forma mēbri et cōmunitate eius ad aliud.

Intelligit q non sufficit in significatiōe fm modum curatōis totū illud quod pmisimus donec fiat ei cōpar etiaz significatio sumpta ex forma membri et cōmunitate eius ad aliud. Et Galien' quidez ponit huic capitulo exemplū quo exponit illud: et pscrutatur exquisite sermonē in eo. 169

Supponatur enim si ita accidat in epate predictā esse dispositiōez in angustis finibus uasoz constrictis humoribus aut conglutinosis aut spissis aut multis: igitur pmptuz est uti cibis et potibus extenuātibus: spissitudinez quidez primuz et glutinositatē tenuem efficere: secūdo uero nō per inuisibiles uias et angustas soluz ut in alijs partibus: sed per pozos et per uias amplas euacuare: amplissime uero sunt fm epuene quēadmoduz et plurime. finiūtur uero he quidem in gibbis ad kilim: he uero in simis ad pilam. itaqz iaz tibi facillimū in quibuscūqz fuerint ?strictiones euacuare prōpte eas trahēti quidē in uentrē per trahētia medicamina quicunqz humorū cōstricti erāt fm eas q in simis sunt uenas: ad urinas uero cō uertēti per kilim uenā quecūqz fm eas que in ea sunt uenas.

Pone ergo q egritudo quam dixi m' paulo añ acciderit in epate: et quia iam inuiscantur in extremitatib' strictis uenaruz que sunt in eo humiditates uiscose et grosse et multe. dico ergo quia quando illud est subtile: facile est ut administrētur cibi et potus subtiliantes et subtiliētur in primis cum eis grossitudo et uiscositas: deinde eūetur res nocitiua non per uias strictas que non uidetur tiñ sicut euacuātur aliqua membra: sed per uias amplas. quod est: quia uene que sunt in epate sunt ex latioribus uenis: et sunt pluris numeri earum. et que sunt ex illis uenis i gibbositate epatis proueniūt ad uenam magnam que nominatur profunda: et que sunt ex illis uenis in latere epatis cōcauo proueniunt ad uenaz que nominat porta: et ppter illud facile fit quando accidit in uenis epatis in quocunqz duorum lateruz fuerit uiscositas: ut euacuet supfluitas faciens illud cū qualibz re parua et adiutorio eius paruo. Qū ergo būiditas inuiscata est in uenis que sunt in latere epatis cōcauo attrahas eam ad uentrez cuz medicinis attractiuis et quādo inuiscata est in uenis que sunt in gibbositate epatis euacua ipsaz

per urinam ex uena profūda.

Q Uādo accit apostema in epate ꝓpam⁹ ꝛ euacuamus corp⁹ totū. ꝛ si est vicens san. tūc per phlebotomiā. ꝛ si est humor chol. tūc p illud qō educit chol. ꝛ si est hu. melācholic⁹: tūc p illud qō educit meliam. et ſm hō exēplū in reliqs. ꝛ accit post illō attractio diuersa. deinde cōsidera: nā si inuiscate sūt in extremitatib⁹ venaꝝ ei⁹ stricturaꝝ būiditates viscose aut ḡsse aut multe: administram⁹ cibos ꝛ pot⁹ dueniētes. s. subtiliātes vt subtilieꝫ p eos ḡssitudo ꝛ viscositas ī p̄mis: deide eūam⁹ p⁹ illō illō qō collectū ē in epate. si ḡ ē illō ī gibbositate epat⁹ conamur eūare illō p vrinas. ꝛ si ē ī cōcauitate epat⁹: cōamur eūare illō p medicias attractias. ꝛ silr facim⁹ in empl'is q̄ponim⁹ sup ip̄m. ꝛ si tu fuer⁹ reme̅oras totū qō p̄terijt: tūc itelliges ex teip̄o ſmonē Ba. ip̄e. n. ē itellect⁹ nō indigēs exp̄one. ꝛ nō dixit: cibos ꝛ pot⁹ subtiliātes ī absterſione ei⁹ qō inuiscatū ē in epate nisi ꝓpter ea q̄ medicatio cibi ꝛ pot⁹ est melior: medicatōe q̄ ē cū medicis. ꝛ de⁹ mābo determiatōe amplior hac illō p illō qō seqūt ex ſmone ī capitulo epatis. ꝛ meliores cibi subtiliātes ep sūt cappares cōditi cū aceto: ꝛ aqua simile hordei. ꝛ meliores pot⁹ subtiliātes sūt secaniabī ꝛ q̄ currūt cursu boc. 170

Altera uero cōsideratio in his que predicte sunt ostēsiōibus ab epate quasi a principio uenarū. quoniā uero nō seipsum solū quēadmoduꝫ plurime animalis partes regere natū est sed immittit suam uirtutem uenis. periculum enim est si dissoluamus eius uirtutem embrocis ꝛ cathaplasmatibus calastricis: ꝛ ipsum principiuꝫ debilitare circa operatōem ꝛ imbecilles omnes uenas efficere: unde admisceri oportet stiptecorum aliquid pharmacorū in curationibus eius.

Et sumit cum eo quod narrauim⁹ significatio alia ſm curatōem epatis, propterea: quia ip̄m est radix oim uenaꝝ. quod est: qa quꝫ regimē eius nō sit sibi ipsi necessariū tm̄ sicut maior ps membroꝝ: sed effluat ex eo uirtus in uenis nō fit securitas si mollificam⁹ uirtutem eius infundēdo ip̄m cū oleis ꝛ cum administratōe empl'oꝝ mollificātiū ꝛ resolūetiū qn debilitet ip̄m i p̄mis i opatiōe sua: deide debilitēt ip̄i⁹ debilitate omēs uene: ꝛ ꝓpter illud oꝛ ut misceāt cuꝫ eo quod ponim⁹ sup epar quedā medicine stiptice.

Ste ē mod⁹ ali⁹ significatiōis sumpte ex virtute mēbri. quꝫ ḡ epar sit mēbrū p̄ncipale ꝛ p̄nncipiū nāliū vtutū: ꝛ sit ex canonib⁹ eūatōis ei⁹ quod collectuꝫ est in mēbro positio medicinaꝝ resoluētiū sup membruꝫ declarat Gal. hoc ſmone q̄ iste canon sit in mēbris p̄ncipalib⁹ diuersis quādo ista mēbra egent vt cōseruētur virtutes eorū sup ea. ꝛ ꝓpter illud oportet vt misceāt cuꝫ medicinis resoluētib⁹ quedā medicine confortātes. ꝛ meliores medicine confortātes sunt que sunt stiptice et in quib⁹ est aromaticitas sicut est rosa ꝛ xiloaloes ꝛ sandali ſm q̄ ipe ostēdit in hoc ſmone. 171

Sed qm̄ in pfundo piculū est dissolui stiptici uirtutē si nō deducatur ab aliqua sba leptomeri qualis est aromatū: melius uero est si ipsum stipticū pharmacū stati sit ꝛ arōaticū. Insitas eni duas habes qualitates ꝛ uirtutes fortius opabitur.

Et qum sit locus epatis locus longinqꝫ profunditatis nō fit securitas qn debilitet uirtus medicine stiptice ꝛ destruat antequā ueniat ad ipsuꝫ si non sit cū illa substantia subtilis faciēs eā peruenire sicut est natura reruꝫ aromaticarū. ꝛ meliuſ quidem est ut medicina sit aggregans duas res. s. ut sit stiptica ꝛ aromatica. nam quādo ipsa aggregat has duas uirtutes: est eius operatio fortior.

Iam preterijt expositio huius sermonis in eo qō preteritum est. 172

Igitur euacuet quod quidez p̄ter naturā in partē illatū est ut habeat contrantiā humoꝝ ſm naturā. considerandu igit nobis in hoc ne aliquid a reumatis qualitate immutatū sit ſm crasim. si igit magis erit phlegmaticū: infridatuꝫ est. si uero est magis choleri cuꝫ: calefactū est. ut ꝛ hāc ei⁹ distpātiā sanātes pfecte sanū relinq̄m⁹ illō: sanabim⁹ uero cōtrariā adducētes q̄litatē: quēadmodū in distemperātiarū dictū est curatōibus.

Pone ergo q tu euacuasti rem que erat i hoc mēbro cōtēta ſm diuersitatē rei nālis: ꝛ rediit ab iequalitate chimorum ad rem naturalē. oportꝫ ergo apō illud ut tu cogites ꝛ cōsideres ut nō sit complexio epatis mutata ex qualitate illius humiditatis que erat retenta in ipo: ꝛ infridatuꝫ sit epar ex ea q̄ndo fuit phlegma: aut calefactū ex ex ea si su

erit ex genere cholere donec rectifices cõplexionez eius si est corrupta: ⁊ faci as ipm redire ad sanitatẽ reditiõe integra. ⁊ rectificatio cõplexionis est ut intromittas sup ipsuz qualitatẽ cõtrariã ei sicut iam dixim⁹ in curatiõe complexionis male.

Intellige illud qõ dixit i epate in h fmõe i reliqs mẽbris i quib⁹ fuerũt apata: nã tu idiges p⁹ eũationẽ mãe ⁊ cradicationẽ ei⁹ ex illo mẽbro vt ꝺsideres mẽbz: nam si accit iaz ab illa materia i eo malicia cõplonis tũc remanet i curatiõe ei⁹ medicatio h⁹ mõi egritudis. ⁊ fmo Ga. est itellect⁹: ꝺsidera g ipm. 173

Quantũ uero unũquodqz fcm̃ est calidius intantũ infrigidãtes. Itaqz hic rursus necessariũ est scire eã que scõm naturã cucrasiaz eius. Quo modo eni sciem⁹ quantũ ab eo quod fz naturã est frigidius aut calidius? aut quãdo infrigidãtes cessabimus: nõ cognoscẽtes modũ eius que fm naturaz caliditatis: ita uero ⁊ si frigidius fcm̃ est calefaciamus: non cognoscẽtes modum eius que scõm naturã frigiditatis impossibile est nobis neqz calefaciẽs inuenire medicamen cõueniẽt: neqz calefacientes cessare.

Et oportet si sit calefact⁹ ut sit quãtitas infrigidatiõis nostre qua infrigidam⁹ ipsum per quantitatez que ẽ calefactũ scilz per quantitatẽ quam addit super cõplexionez equalẽ est necessariuz i hoc etiaz ut sis sciens equalitatẽ naturalẽ in hoc membro. quod est: qa si tu non scis quantitatẽ caliditatis epatis naturalis non scies quantũ sit nũc calidius cõplexione sua naturali: neqz quantuz oportet te cessare ⁊ abstinere ab eius infrigidatiõe. ⁊ simil'r si infrigidaf aliquod membroz: ⁊ intẽdis ut calefacias ipz: deinde nescis quãte quantitatis sit frigus eius naturale: nõ pues ad scientiã medicine cum qua oport tet te calefacere ipm ꝓprie: neqz potes scire quãdo oportet te abstinere ⁊ stare a calefactione eius.

Ostẽdit Gal. p hũc fmonẽ qz neẽe est medico vt sciat cõplonẽ cuiuscz mẽbroz nãlem ⁊ ꝺsuet eã i mẽte sua. quz g accit i eo apa aut egritudo alia ex egritudinib⁹: aspiciat p ꝺsideratõez suã in curatõe egritudis ⁊ opleñtũ ei⁹ cui⁹ cztitat sit illõ qõ mutauit egritudo õ cõplone mẽbri: ⁊ curet illõ cũ eo qõ eũtur cztitati ei⁹ ex eo qõ est ziuz ei. ⁊ ponit exemplũ in h caplo sigñs eparnã qñ accit i eo apa ⁊ curam⁹ ipz vsqz q⁹ opleaf ei⁹ sanatio: nõ stam⁹ ⁊ nõ abstinem⁹ a curõne donec ꝺsideram⁹ cztes cztitat sit illõ qõ mutauit cõplonẽ epat a dispõne sua nãli. si g fcm̃ est calidi⁹ infrigidam⁹ ipz cũ cztitate ei⁹ qõ addit calitas ei⁹. ⁊ silr si infrigidaf calefacim⁹ ipz. ⁊ si hũectaf exficcam⁹ ipz. ⁊ si exficcaf hũectam⁹ ipz. quz g reducim⁹ ipz ad cõplonẽ suã naturalẽ: abstinem⁹ tũc a medicatõe. ⁊ postqz cessauit ab h exẽplo in epate: indicauit indiciũ cõe in oib⁹ mẽbris: ⁊ dixit: Et silr si infrigidaf alqõ mẽbr: oz vt scias quãte cztitat sit frig⁹ ei⁹ a re nãli: ⁊ tũc calefac ipm cũ illa cztitate donec redeat ad cõplonez suã naturalẽ. ⁊ ipse iam dixerat i eo qõ pterijt paulo añ quibimi q attrabũt donec apostement ex eis mẽbra: mutant cõplonẽ mẽbri ad qõ trabunt fm cztitatẽ suã. cibimi ꝺdez phlatici infrigidãt: ⁊ cholici calefaciũt. ⁊ fz hãc via infrigdat melãcholic⁹ hũor: ⁊ diuersa fit disp̃o i cholera adusta. naz si remanet cũ ea residuũ calitat: aut fit hũores aduste exñtes adusti cholici: tẽ calefaẽ. ⁊ si ñ remanz residuũ calitat i ea: aut hũores adusti fũt phlegmatici salsũ aut hũor melãcholic⁹ tẽ infrigdat. ⁊ apud hãc disp̃onẽ ꝺsidera q apata curasti: ⁊ ꝺsidera mẽbr i quo accit: ⁊ ꝺsidera cztuz recessit ei⁹ cõplo nãlis. reduc g ipz ad cõplonẽ suã ⁊ nãz suã cũ medicinis zuijs:. ⁊ pone cztitates qlitat eap eqles cztitati erit⁹ mẽbri a cõplone sua. 174

Quoniaz uero ⁊ de his sufficientez dictuz est: transire iam tempus ẽ ad ea que scõm numeruz non scõm naturaz se habent: duplici uero existenti eoz differentia.

Et iam locuti sum⁹ in illo per illud in quo est sufficientia: nunc oportet ut ueniamus super ipsa mẽbra que sunt i numero egredientia a cursu naturali. ⁊ est illud fm duos modos: quoz unus est additio: ⁊ alter est diminutio.

Dispposuit Ga. fmonẽ in canonib⁹ curatõis egritudis facte i cztitate p duas res. vna eaz ẽ: qz numer⁹ pcedit cztitatẽ nã. ⁊ alia est: qz plurimũ fmonis in curatõe duaz egritudinũ est vnũ: sic apparebit ex fmõe ei⁹ in subsequẽtib⁹. ⁊ pp has duas res pmittit fmonẽ in canonib⁹ curatõis egritudis facte in nũero: deiñ vo seqt ipz cũ canonib⁹ curõis egritudis facte i cztitate. ⁊ illõ qõ vult p fmonẽ suuz istũ est: qz qũ cessauit a doctrina canonũ curatõis egritudis facte i forma: ⁊ determinauit canones curatiõis i apatib⁹: ⁊ ẽ id docẽs discipulũ ad h vt fiat sup eũ scia curatiõis oĩs egritudis: quapropẽ sequit illud dicẽdo canones curatõis egritudis facte i nũero. ⁊ spẽs ei⁹ sẽ due. vna eaz ẽ additio: ⁊ alea diminutio. 175

Duplici uero existẽte eoz differẽtia quibuscũqz quidẽ deficit particula operari hanc intentio est seruiẽtes nidelz nature fm moduz quem paulo ante diximus.

Q Uam ergo aliquod mẽbrũ minuit tunc intẽtio in curatõe eius est reducere illam rẽ que diminuta est: ⁊ illõ est ut ministres nature ⁊ adiuues eam sup opationẽ suã ſm modũ quẽ narraui paulo ante.

D Ixit Galien⁹ tres res incidẽtes membrũ additũ scilz ferrũ sicut cultellũ ⁊ spatumele ⁊ forfices: ⁊ cauteriũ cum igne: ⁊ cauteriũ cũ medicina adurente: vt sinus faciẽtes ex his tribus illud quod exigit testificatio de virtute infirmi ⁊ debilitate eius ⁊ virilitate ipi⁹ ⁊ timore eius ex eo quod exigit estimatio artificialis incisio nãqz membrorũ diuersa fit sicut incisio emorroidarũ ⁊ carnis addite. ſ. ⁊ nate in vlcere. nos enĩ quãdoqz incidim⁹ illud cum ferro: ⁊ quãdoqz cum igne illud incidimus: ⁊ quãdoqz incidim⁹ illud cũ medicinis adurentibus: ⁊ nos non facimus vnũquodqz horũ triũ nisi ſm cõueniẽtius ⁊ magis vltimum vel certius in iuuamẽto curationis. 177

D Ac igitur ratione possibile ẽ fere omnia curare: gignere uero omnia nõ ẽ possibile: ut in ea q̃ de semine ostẽ sum est oratõe.

E T forte in omni mẽbro in quo fit additio possibile est ut sit in eo sanatio: ⁊ nõ in omni mẽbro quod minuitur ẽ possibile ut generet̃ quod minuit̃ ex eo: sicut oñdi in libro de spmate.

Q Uandoqz fit additio in ipa forma ⁊ diminutio ⁊ quandoqz fit post complementũ forme. ego enim vidi ex additiõe virũ qui habebat veretrũ ⁊ testiculos ⁊ vuluã mulieris simul: ⁊ vidi digitũ additũ multotiẽs: ⁊ vidi virum quẽdaz natum habentẽ duo capita sepata. Ex diminutiõe vero vidi virũ qui vsqz hodie viuus est ⁊ non fuerũt ei manus neqz pedes: ⁊ vidi qui natus est cum vno testiculo tñ: ⁊ vidi qui nat⁹ est ⁊ non habebat neqz vuluam neqz ꝑpum viri neqz testiculos: ⁊ erat in forma sua ⁊ in suis moribus ſm assimilatõem castrati: ⁊ erat ei foramen minimũ ex quo mingebat tñ. ⁊ vidi iterũ qui natus fuit cũ barba ⁊ pilis pectinis ⁊ pilis tibiarũ. Post natiuitatẽ aũt accidũt res cũ quib⁹ minuunt̃ mẽbra: sicut abscisio manus aut pedis aut nasi aut anus aut testiculorũ aut ꝑpi: ⁊ sicut circũcisio viri ⁊ mulieris: ⁊ hoc est multũ famosum. De additiõe autem vidi virũ qui natus est habẽs dentes additos: ⁊ cui⁹ quedaz membra magnificata sunt. ⁊ vngula etiã est membrũ additũ in oculo: ⁊ similiter emorroides mẽbra addita. ⁊ iaz vidi mulierẽ que est vsqz hodie in vita ⁊ nata erat intra vuluã suam emorrois longitudinẽ digiti indicis ⁊ eius grossitudinẽ habẽs donec ꝓhibuit virum posse coire cũ ea: ⁊ rogauit me incidere eam ⁊ curare ipam: ⁊ non fuit mihi cõueniẽs facere illud qñ ipa habebat ꝓncipatũ in mundo ⁊ censum multũ: ⁊ vir eius est vnus rex hodie. Manifestũ est igit̃ ex omnib⁹ illis q̃ mẽbra multa sunt addita quoz diminutio est impossibilis: ⁊ multa mẽbra diminuta quoz additio nõ est possibilis. Et iam ostẽdit Gal. in libro de spmate: q̃ non est possibile vt redeãt qñ minuũt̃ mẽbra que generãt̃ ex spmate. ⁊ oñdit iterum q̃ mẽbra qñ indurãt̃: nõ est possibile vt addãt̃. 178

Q Uedam uero ⁊si ea impossibile ẽ gignere: possibile ẽ tamẽ aliquid alterũ facere pro eis: ut in osse pfecte ablato alterã substantiã scõm eundem locum differentẽ ab osse ⁊ carne. est. n. substãtia que fit scõm locũ eius ut quedam caro porroydis: aut porus sarcoydis: ⁊ tẽpore procedẽte in duri⁹ trãsmutatur: scõm principiũ uero sarcoydes magis existens.

E T ex mẽbris sunt mẽbra que quãuis nõ sit possibile ut generẽtur ipsa eadez: tamẽ possibile ẽ ut generẽtur loco eorũ alia ex eis que sunt loco eoruz. ex illo ẽ q̃ quãdo cadit ex aliquo membrorum os totum: possibile est ut generet̃ loco eius substãtia alia ꝓter os ⁊ ꝓter carnez. substantia enim que generatur loco ossis est quasi caro porroydis aut porus carneus. ⁊ quãto plus in ea extendit̃ tempus: est ad porũ declinior ⁊ in principio sui esse fuit ad carnem declinior.

Iste sermo est intellectus. ⁊ ipe quidẽ in capitulo de curatiõe fracture ossis: ostẽdit q̃ porũ generat natura de nutrimẽto ossis. ⁊ sermo quidẽ iste exigit vt sit natura pori inter naturã ossis ⁊ inter naturam carnis. est ergo illud quod generat natura loco ossis diminuti mẽbrũ mediũ inter naturã ossis ⁊ nãm carnis: qñ os eius ex cui⁹ nutrimẽto oportuit ipm generari: iaz ꝑfectũ est. quapropter dixit Gal. q̃ fit caro porroydis aut por⁹ carnosus. ⁊ q̃to pl⁹ extendit̃ cũ eo tẽpus: tãto indurat̃ ⁊ fit ad nãm pori declinior. 179

Scom uero quaqz parte perditaz nec eande substantiã scom speciẽ neqz similem operari possum⁹. Tertia nobis intentio est inuenire aliquã cõpositionẽ: ut i decorationib⁹.

Quum ergo perdit aliqõ membruz t nõ est possibile ita ut generetur ipsũmet: neqz aliud simile ei qõ stet loco ei⁹: tũc intẽtio tua est ut ingeniet membro decoratio aliqua: sicut fit in membris que curantur.

Quando diminuit aliqõ membroꝝ sicut si incidat pena manuũ: tũc nõ est possibile vt nascat quapro pter decorat locꝰ inciſiõis: ita vt faciam⁹ ipz rotũ dũ lenẽ vt color ei⁹ sit color corporis aut ppiq⁹ ei. qõ est qz si ps ei⁹ sit magis addita: t ps ei⁹ est magl diminuta: t quoddã ei⁹ est magl eleuatũ: t quoddũ ei⁹ est magl depressum: t color ei⁹ in vltimo dissilis colori corpis: tũc est sedũ t etiã inhonestũ ei q curat ipm ex medicis. 180

Euidenon uero manifestum est quoniam genus totum hoc corũ q fm quantuz. Quantuz enim eius circa hoc qõ fm naturã est: appropiquat illi: hoc uero qõ i genere preter naturã separatum est tm̃.

Et hoc genus egritudinis quod est in numero est cõicans generi quod fit in magnitudine: quod est quoniam species eius quod est in numero reruz naturaliuz est propinqua generi quod est in magnitudine et non fit diuersa ei nisi in specie eius altera q̃ est in numero reruz que sunt in genere eius egredientes a natura.

Egressus egredientes a nã in q̃titate offenciale t nõ in numero t vni⁹ nãe sũt: sicẽ caro superexcrescẽs in officiali vel pinguedo vel os vel aliqd tale: sicẽ fit albugo ſſa i oculo vl aliqd sile vue vl nuci cuti t crure. 181

In quo quidem prima intentio est ablatio: si uero impossibilis est ista: trãspositio est secunda intentio: ut in infusionibus.

Et intentio prima i curatione huius speciei est extractio illius rei generate fm diuersitatez cursus nature t ablatio eius a membro i quo generatur. si autez uides q hec intentio nõ est possibilis ut compleatur tunc intentio secunda in eius curatione est ut permutes eam sicut permutatur aqua qui generatur in oculo.

Genus quidẽ egritudis facte i nũero membroꝝ: cui⁹ spẽs sunt additio t diminutio est cõicans generi egritudis in q̃titate: cui⁹ spẽs sũt magnitudo t paritas. qõ est: qz p additionẽ magnificat membr t p diminutionẽ diminuit. t diuersitas iter vtraqz est q illõ qõ addit in facta in nũero: t qõ diminuit est egredies a nã t ppter illud intẽtio i curatõe ei⁹ est ablatio rei gnãte fz diuersitatẽ cursus nãe vl remotio ei⁹ a membro sicẽ vngsa: ipsa. n. est membr in iunctiua oculi. q si nõ est possibilis ei⁹ ablatio t remotio a membro: tũc intentio secũda ẽ permutio ei⁹ a membro: sicẽ permutat aq que gnãtur i fozamie vue ad inferiozẽ ocauitatez vue. 182

Quecũqz uero nõ in totis partib⁹ fz in ptibus partiũ deficiunt: t superabundant ab eo quod fm nãm: nutrimentum quidem t generatio in deficientibus: ablatio uero t purgatio in superabundantibus.

Et q̃ diminutio nõ est diminutio membri totius fz diminutio ptis membri t est additio etiã fm hãc similitudinẽ tũc intẽtio i curatiõe eius qõ est diminuz est aut nutrimẽtuz mbri aut generatio eius qõ diminutuz est ex eo: t intentio i curatiõe eius qõ additur est icisio rei addite t extenuatio ei⁹ t liq̃factio ipi⁹.

Vult q additio t diminutio q̃ nõ sẽ i membro toto: sicẽ digit⁹ addit⁹ aut diminut⁹ totus: tũc illud nõ est ex egritudie facta in nũero: sed ex egritudie facta i q̃titate: t hec additio t diminutio fiũt in membro remanẽte ita fm nũer totũ suũ. diminutio quidẽ sicut si extenuat aliqõ membr: t minuat eius q̃titas: tũc intẽtio ei⁹ in curatiõe hui⁹ diminutõis est etiã dare cibos t potus ꝺueniẽtes: t facẽ vt bõa fit digestio t embrocatio eũ aqua tepida t fricatio ei⁹ tẽpata: t iunctio ei⁹ aut cuz oleo tepido: t potio medicinaꝝ calefacientiũ: t mozdication p pcussionẽ cũ virga t emplastratio cũ pice: t reliq̃ ad ipz trahãt san. quo natura reducat diminutionẽ eius donec redeat ad quantitatẽ suã quã oz. t additio quidẽ ei⁹ sicut ingrossare aliqõ membr t magnificat ei⁹ q̃titas: tũc intẽtio i curatõe hui⁹ additõis est cibor t potuũ minozatio: t fricatio mlta dura: t medicie resoluẽtes t sõn⁹ sup terrã t ppe durã t arenosã: t exercitiũ fozte: t reliq̃ q̃ resoluũt ex membro t minuũt ex nutrimẽto ei⁹. 183

Unde nec itentio in eis altera nec forma medicaminũ alta fm gen⁹

Et propter illud non est intentõ in curatione hazuz rerum alia ab intentione in curatiõe eius qõ narrauim⁹ ante eas neqz natura medicinarũ q̃ cõueniũt eis in genere est alia a nã medicinarum que conueniũt illis.

v Ult qz iã oñsum ẽ de curatõe egritudis facte in q̃titate qz ẽ silis curatõi egritudis facte i nũero ⁊ intẽtões sunt vne.i.silles. ⁊ silr est dispõ in nã medicia: nã medicine quib⁹ inq̃rit ⁊ acq̃rit diminutio in duab⁹ egritudinib⁹ sunt vne nã: ⁊ medicine quib⁹ acq̃rit additio in duab⁹ egritudib⁹ sunt vne etiã in nã: silr et reliquũ regimẽ. hoc est ergo vltimũ quod loquit in curatione egritudinis facte in quãtitate. 184

Sed ad reliquũ adhuc genus ueniendum salubriũ quidẽ causarũ qđ est correctiuũ corũ q̃ppter positiões lapsa sunt corpora ut ex archimetra: ⁊ quãdo labunt intestina in osseũ.

Tor ut ueniam⁹ sup genus aliud cãz sanitatis: cui⁹ rememoratio sup nos remãsit: ⁊ ẽ gen⁹ qđ rectificat nocumẽta accñtia i situ mẽbrorũ: sicut dislocatio ⁊ intestinũ quod descẽdit et cadit in cisti. i. bursã testiculorũ.

b Hoc gen⁹ ẽ vltimũ generũ nocumẽtorũ accñtiũ i opõne mẽbror: ⁊ fmo ei⁹ in eo ẽ itellect⁹. 185

Est aũt hoc qdẽ in ꝓtrariũ ex uiolẽta tẽsiõe aut ex ipulsiõe: hoc uero ex raritate aut ex ruptura ꝓtinẽtis.

Et dislocatio qdẽ fit aut ex tensione aut ex ipulsiõe laboriosa. ⁊ descensus intestinorũ ad cistim testiculorum fit aut ex ruptura que accidit i pãniculo qui cõtinet intestina: aut ex dilatatione meatus qui descẽdit ex illo paniculo ad cistim testiculoz.

d Docuit in hoc sermone cãs dislocatõis iũcture ⁊ descẽsus intestini ad cistim testiculorũ donec accipiat eor significatões sup curões eor. 186

Itaq; ⁊ curatio qdẽ huic ex cõtraria tensiõe ⁊ in ꝓtrariũ ipulsione: huic uero si fiat soliduz ex eo continẽs.

Et ꝓpter illud fit dislocatõis rectificatio p tẽsionẽ ⁊ impulsionẽ ad diuersitatẽ illi⁹ ptis ad quã sepata fuit iũctura ⁊ descẽsus intestini ad cisti testiculoz ita ut ingenieꝛ in ꝓstrictiõe ei⁹ qđ dilatatũ est ex illo pãniculo q cõtinet.

Jtu iã ꝓsequt⁹ es opatões medicie pticulares: tũc iste fmo ẽ tibi itellect⁹. reductio q̃dẽ dislocatõis manifesta ẽ: ruptura vo ⁊ ei⁹ ꝓstrictio qđ dilatatũ ẽ fuit cũ medicis exsiccatis ⁊ cũ medicis cauterizãtib⁹: ⁊ cũ cautẽio p ignẽ: ⁊ cũ ligatura p ligamẽtũ: ⁊ cũ põne pile ex corijs ⁊ strictura ei⁹ sup emũctoriũ: ⁊ meli⁹ ẽ vt sub pila fiat empl̃m opositũ ex medicis exsiccatis ⁊ calefactiuis sicut sunt folia cupssi ⁊ nux ei⁹ ⁊ aloes ⁊ calx ⁊ achatia ⁊ thus: ⁊ que fuit sicut illa. 187

Et quibus uero facultatibus aliquis ea que sunt fm partem inueniat per terapentice facultatis declaratum est negocium.

Et ego quidẽ iam confirmaui in libro de ingenio sanitatis: uias per quas oportet te incedere in inuentõne causarũ particulariũ quibus oportz te has res habere.

v Ult q⁹ iam scꝑsit in libro de ingenio sanitat⁹: fm determiatões ⁊ certificatões ⁊ inq̃sitões oẽs canones ⁊ vias quibus curaf vnaq̃q egritudinũ q̃s narrauit vel numerauit in hoc libro: ⁊ dat canones vniuscuiusq; curatõis eaz fm semitã summe ⁊ fm exq̃sitiõem ⁊ determinatõem. hoc ẽ ergo vltimũ qđ ipse dedit in doctrina sua in hoc libro de canonib⁹ curõis egritudinũ. 188

Deinde uero dicẽdũ est de eis que cunq; scõm priorem oratõem accipiebamus: uocant autem ea preseruatiua.

Et iam remansit super nos ut narremus causas quas sumpsimus ad dicendum in eo quod preterijt de sermone nostro: ⁊ sunt cause que precedũt et preseruant.

v Ult cãs q̃s pmittit medic⁹ ⁊ ꝓfuat cũ eis corp⁹ ⁊ facit ipm euadẽ a casu in egritudinẽ. 189

Triplex uero est ⁊ horz fm genus ꝓria: pma quidem pfecte sani hominis: secũda uero impfecte: tertia uero egrotãtis. pmuz igit gen⁹ est ex salubri negocio duplex exñs ut pus dictuz est. secundũ uero est ex ꝑseruatiuo. tertium uero ex terapẽtico.

Et genera haruz cãz sunt tria. genus pmuz est genus cãz que precedunt ⁊ conseruãt corpus sanũ saluũ. ⁊ genus secũdũ est genus causarũ que ꝑcedunt ⁊ conseruãt corpus quod est saluũ sz negatur ex eo aliquid. ⁊ tertiũ genus ẽ genus cãz que antecedũt ⁊ cõsuãt corpus infirmũ. ⁊ sciẽtia generis pmi ẽ ex sciẽtia conseruatõnis sanitatis. ⁊ hoc genus ẽ sicut ante dixim⁹ duobus modis. ⁊ sciẽtia generis secũdi est ex sciẽtia antecessionis in preseruatione. ⁊ sciẽtia tertij generis est ex scientia in genij sanitatis.

Vult q̄ anteceſſio cū ɔfuatiōe compleaſ̄ p̄ totem plationē in iſtis trib⁹ generib⁹ que nūerauit. Be nus q̄dez p̄mū eſt ɔfuatio ſanitat⁹. ⁊ illud ē duo b⁹ modis. vn⁹ eoꝝ eſt ɔfuatio ſanitat⁹ coꝛꝛois qō eſt in meliozi foꝛmaꝝ. ⁊ alter eſt ɔfuatio coꝛꝛoꝝ ſanoꝝ ⁊ ɔimi nutoꝝ a meliozi foꝛmaꝝ. Ben⁹ aūt ſecūdū eſt ſm̄ certi tudinē ⁊ veritatē anteceſſio cū ɔfuatiōe: ⁊ eſt q̄ qñ mu taſ̄ aliq̄ō ex ſignis ſanitat⁹ ꝓperat medic⁹ ⁊ deſtruit cām mutantē anteq̄ magnificeſ̄ ⁊ fiat foꝛtis ⁊ faciat euenire egritudinē. Ben⁹ vo tertiū eſt ſumptū ex ingenio ſanita tis: ⁊ eſt reſiſtentia cāꝝ infirmantiū ⁊ deſtructio earuꝫ. ⁊ Galien⁹ determiat illud ⁊ dicit: 190

IN humoꝛib⁹ uero maxime habz ꝓſiſtentiā oñe hoc genus.

Et hui⁹ generis toti⁹ eēntia ꝓprie eſt in ɔimis.

Vult gen⁹ cōe tribus generib⁹ cauſaꝝ quaꝝ p̄ceſ ſit numeratio ⁊ earū ſcīa. 191

Q Vlos neq̄ glutinoſos oꝛ eē neq̄ ſpiſſos nec aquoſos neq̄ multos neq̄ caſ̄los ãpli⁹ aut fridos: neq̄ moꝛ daces neq̄ putridos neq̄ uenenoſos.

Et nō oꝛ ut ſint ɔimi neq̄ uiſcoſi neq̄ groſſi neq̄ ſbtiles aquoſi nz m̄lti neq̄ calidioꝛes q̄z oꝛ neq̄ fr̄igidi oꝛes neq̄ moꝛdicatiui neq̄ putridi: ne q̄ ſit eis q̄litas mala uenenoſa.

Intellectū eſt ex b⁹ ſmone q⁹ vult vt ſint ɔimi tē perati laudabiles. ⁊ oꝛ añ exp̄onez h⁹ ſmonis vt intelligas nomē ɔimi q̄d ſit illud qō ſignificat Dico g̃ q⁹ cib⁹ ⁊ potus cōmiſcenē in ſtomacho: ⁊ deco quneſ̄ ⁊ fit ex eis res quā noīauit Ar⁹. chilū p.l. deiñ epar attrahit ex hoc chilo meli⁹ qō eſt in ſubſtātia ei⁹: ⁊ deco quit illud ī ſe: ⁊ facit ex eo ſanguinē quē noīauit Ar⁹. chi mū p.m. vt ſit doꝛia inter ipm ⁊ p̄muꝫ Et Gal⁹. q̄dez oñdit q⁹ diſpō h⁹ mōi ſanguis in epate ē ſicut diſpō vini. ſicut enī vinū in p̄ncipio ſui eſt p̄mixtū expreſſū: ſil⁹ eſt ſāguis Qum g̃ compleſ̄ vinū ſunt ei q̄nq̄ ſpēs. vna eaꝝ eſt fex ei⁹ ⁊ ipſi⁹ ſupfluitas. ⁊ ſecūda eſt illud qō non digeriſ̄ ex ipſo. ⁊ tertia eſt vinuꝫ ipm. ⁊ q̄rta eſt illud qō natat ſup ipm. ⁊ q̄nta eſt aquoſitas ei⁹ ſubtilis q̄ fit vapoꝛ ⁊ reſol uiſ̄ ab ea. Et ſil⁹ ſanguīni ſūt q̄nq̄ ſpēs que noīanē ɔimi. vna eaꝝ eſt fex ei⁹: ⁊ nomiaſ̄ humoꝛ melancholic⁹. ⁊ creatoꝛ ſublimiſ q̄dez oꝛdinauit ſplenē vt attrahat hunc humoꝛē ex ſanguīe. ⁊ ſecūda eſt illud cui⁹ digō ex ſāguie non cōpleſ̄: ⁊ nomiaſ̄ phlegmatic⁹ hūoꝛ: ⁊ nō p̄epauit ei membꝝ qō attrahat ipm: qñ poſſibile eſt vt altereſ̄ ⁊ compleaſ̄ digō ei⁹ ⁊ fiat ſanguis. ⁊ tertia ē ſanguis pur⁹ ipſemet. ⁊ q̄rta ē illud qō caleſit ex eo ⁊ natat ſup ipz vt ſpuma: ⁊ noīatur hūoꝛ choleric⁹. ⁊ creatoꝛ q̄dez ſumm⁹ p̄epauit ad attractionē huiuſmōi hūoꝛis fel. ⁊ q̄nta eſt aquoſitas ei⁹. ⁊ attractōi h⁹ ſupfluitatis oꝛdinauit crea toꝛ ſublimis lūbos. Deinde ſanguis fluit ex epate ī venis ⁊ aſſociaſ̄ ei relicte boꝛ hūoꝛ: ⁊ multotiēs etiā illud qō generaſ̄ cū eo in cōcauitatib⁹ venaꝝ. ⁊ ꝓpter illud oꝛ q⁹ ſanguis eſt deſerēs hūoꝛes. ſ. qz in eo inueniunē oēs hūo res. q̄uis enī in ſanguīe q̄ eſt ī venis ſit vincēs nā ſangui nis: tñ in eo eſt etiaz ex vnoquoq; hūoꝛ pars ꝓpter iuna mēta: quoꝝ rememoratōis non ē loc⁹: qz vnūq̄q; mē/ bꝛoꝝ attrahit ex venis q̄ veniūt ſibi illud qō eſt ɔueniēs ex ſanguīe: ⁊ reſoluit illud ⁊ aſſimilat p̄ ſubāz virtutū nu tritiuaꝝ nāliuz q̄ ſunt ī eo. Jam g̃ apparet p illud qō de termiauim⁹ q⁹ ɔimi ſūt aggregati cū ſangnine. ſi g̃ ſint viſcoſi aut groſſi eſt vincēs ſup eos nā phlegmat⁹ aut hu moꝛis melancholici. ⁊ ſi ſt ſubtiles aquoſi: eſt vincēs ſup eos nā aquoſi ſanguis vl̄ aquoſitat⁹ ſanguīs. ⁊ ſi ſint m̄l ti: ſūt oēs ipſi additi ſm̄ ꝓportionē. ⁊ ſi ſint calidioꝛes q̄z oꝛ: eſt vincēs ſup eos nā cholere. ⁊ ſi ſint frigidioꝛes: eſt vincēs ſup eos aut phlegma aut hūoꝛ melācholicus. ⁊ ſi ſint moꝛdicatiui ē vincēs ſup eos acuitas ⁊ ſubtilitas. ⁊ ſi ſint putridi: ē vincens ſup eos coꝛꝛuptio: ⁊ generaſ̄ ex coꝛꝛuptōe eoꝝ ſpēs m̄lte male: ſic ſpēs choleꝫ citrie egreſ ſe a nā: ⁊ ſpēs phlegmat⁹ mali egreſſi a nā: ⁊ ſpēs cholē ni. ⁊ foꝛtaſſe generaſ̄ ex coꝛꝛuptōe eoꝝ illud cui⁹ nā eſt nā veneni: ⁊ coꝛꝛūpit coꝛp⁹ totuꝫ: ſicut illud qō ſit ex coꝛꝛu ptiōe ſpermatis intra coꝛp⁹: ⁊ ſicut eleuaſ̄ ex pollice va poꝛ q̄ generaſ̄ ex humoꝛe malo ī eo ⁊ aſcēdit ad cerebꝝ: ⁊ facit epilepſiā. Galien⁹ aūt vidit hāc ſpēz epilepſie. ⁊ vi dim⁹ etiā nos ſpēm epilepſie mirabilē: ⁊ eſt q⁹ q̄daz ſcri ptoꝛ ſentiebat ī brachio ſuo dextro ī menſe ſeſ̄ aut biſ oe ambulationē rei frigide aſcendētis ſurſuz donec puenie bat ad caput ei⁹. quz g̃ pueniebat ad caput ei⁹ accidebat ei paroxiſm⁹ epilepſie lenis. 192

Agmētati eiz mali hūoꝛes cauſe conſiſtūt egritudinū.

Iſti. n. ɔimi q̄ñ addūt̄ in iſtis diſ pōnib⁹ ſunt cauſe egritudinū.

Cimi groſſi ⁊ viſcoſi faciūt opilatōes ⁊ aliaſ phle gmaticas egritudines ⁊ melācholicas: ⁊ ſil⁹ ɔi mi frigidi: ⁊ ɔimi ſubtileſ aquoſi faciūt egritudi nes aqꝛoſas ſic hydropiſiz: ⁊ multitudo facit egritudies repletionales: ⁊ calidi faciūt egritudines cholericas ⁊ re liquas egritudies caſ̄as. ⁊ moꝛdicatiui faciūt egritudies in quib⁹ eſt moꝛdicatio foꝛtis. ⁊ putridi faciūt ex egritu dinib⁹ putridis ſpēs diuerſas egritudis ſicut febꝛes putri das: ⁊ vlcera achabarti. i. putrida. ⁊ ſm̄ hanc ſimilitudi nē in vnoquoq; eoꝝ. 193

Agmentāt uero aliq̄n q̄dez ab ea dē cā q̄ eos genuit p̄mū. eſt aūt qñ ſe cō mutātes eos ſibi q̄ fz coꝛp⁹ ſt hūoꝛes.

Et qñz additio eoꝝ ex illa cā q̄ fu it eis radix ⁊ ex q̄ fuit eoꝝ gnātio ⁊ qñq̄ eſt ꝓptea qz recipiūt aliquos ali os hūoꝛes q ſūt in coꝛpe: ⁊ alterāt eos ad ſilitudinē ei⁹ ſm̄ q⁹ ipſi ſūt.

Vult q⁹ additio cuiuſq; eoꝝ que dixit ī ɔimis fit a duab⁹ reb⁹ aut a cauſ̄ generātib⁹ ipſos: ſic a ce pis ⁊ alleis generaſ̄ ⁊ ex pipere chim⁹ calid⁹: ⁊ a la cte ⁊ piſcib⁹ generaſ̄ chim⁹ frigid⁹: ⁊ a carne tauroꝝ ⁊ a/ nimaliū ſilueſtriū ⁊ q̄ ſunt de genere eoꝝ generaſ̄ chim⁹ groſſus niger: ⁊ altera ē vt añcedat ī coꝛpoꝛe hūoꝛ mal⁹. ⁊ qū pueīt ad ipz ſāguis laudabil⁹ bon⁹: reſoluit ⁊ alt̄at ipz ⁊ coꝛꝛūpit ipz: ⁊ ꝓmutat ipz ad nāz ſuā malā. 194

Attentio uero ī his curatiōib⁹ du plex eſt: alteratio: ⁊ euacuatio.

Et medicatōi eoꝝ ſunt due ītēti ones: quarum una eſt alteratio:

Dalia euacuatio.

Dicatõis maloꝝ chimoꝝ ſũt due intẽtões. vna earum eſt alteratio malicie chimi donec redeat ad qualitatẽ ſuam bonam. ⁊ altera eſt euacuatio chimi mali ⁊ a corpore ipſius extractio. 195

Alterantur igitur aut digeſti ab ipſo corpore aut a quibuſdã pharmaticis uirtutibuſ in quibus ſũt ⁊ quedam uirtutes que uirus uenenatoꝝz animaliũ curãt ad hoc de lytyria pharmaca recipientes.

Alteratio chimoꝝũ fit aut ab ipſo corpore quãdo digerit eos: aut a uirtutib⁹ quarundã medicinarũ: ⁊ etiã in hoc genere medicinarũ ingrediũtur ille que ſanant ex medicinis habentiũ uenena: ⁊ ex medicinis que ſunt ex genere uenenoꝝum

Alteratio chimi mali dõec redeat ex malicia ſua ad bonitatẽ fit p duas res. vna earꝝ eſt vt vincat eum natura ⁊ digerat ipm. Et digõ ẽ duob⁹ modis. vnus eoꝝũ ẽ vt vincat natura mẽbri malũ chimũ ⁊ vincat malicias ei⁹ ⁊ pmutet ipm ad ſanguinẽ bonũ ⁊ nutriat inde mẽbrũ: ſicut digerit phlegma dulce ⁊ pmutat ipz ad ſanguinẽ. Et altera ẽ vt mutet natura mẽbri chimũ malũ et alteret ei⁹ malicia ⁊ faciat eũ inter ipm qui ẽ naturalis ⁊ inter ipm illũ qui ẽ extra nãm: ſicut facit in pmutatione chimi mali in apate ⁊ digerit ipm ⁊ facit ipm pus: ⁊ ſicut facit in fe. qz digerit humorẽ ⁊ euacuat ipm in bona crif Et altera ẽ ex vtutib⁹ medicinarꝝ faciẽtiũ euadẽ: qũ in q̃busdã medicis ſunt virtutes faciẽtes euadere ex malicia chimoꝝ: ⁊ nõ ẽ via ad cognitõem harꝝ vtutũ faciẽtiũ euadere niſi p exprimẽtũ ſolũ ſicut oñdit Gal. in tractatu q̃nti libri ſui in medicis ſimplicib⁹. ⁊ de. pp̃etate medicinarꝝ faciẽtiũ euadẽ ẽ vt cõfortẽt mẽbra interiora ſicut confortant ea medicine aromatice ſtiptice. ſi g̃ aggregaẽ in medicina faciẽte euadẽ vt ſit aromatica ſtiptica faciẽs euadere ſimł: tũc nõ ẽ aliq̃d meli⁹ ea in cõfortatõe ⁊ ꝺſeruatione mẽbroꝝ interioꝝ: ⁊ in faciẽdo euadẽ corp⁹ ex malicia chimoꝝ. ⁊ de genere medicinarꝝ facientiũ euadẽ ſunt que faciũt euadere ex venenis hũtiũ venena: ⁊ in medicinis interficiẽtib⁹ ad cognitõez quarꝝ nõ ẽ via niſi p exprimẽtũ. Gal. q̃dẽ oñdit in tractatu q̃nto q̃ nõ ẽ ſemita ad cognoſcẽdũ aliq̃d ex vtutib⁹ medicinarꝝ ſoluẽtiũ ⁊ medicinarꝝ interficiẽtiũ: ⁊ medicinarꝝ faciẽtiũ euadere quib⁹ efficiũt opatões has niſi p exprimẽtũ ſolũ. ⁊ tiriaca q̃dez ẽ cõpoſita ex medicis faciẽtib⁹ euadẽ ex veneno: ⁊ ex medicis faciẽtib⁹ malicia chimoꝝ euadẽ: ⁊ ex medicis interficiẽtib⁹: ⁊ oportet vt inquirant medicine faciẽtes euadẽ ex malicia chimoꝝũ. illud aũt quod ẽ ex malicia chimoꝝ cui⁹ virt⁹ ẽ venenoſa: manifeſtũ eſt q̃ tiriaca ꝺfert in eis. Spẽi aũt eius quod ex malicia eoꝝũ eſt cui⁹ virt⁹ non eſt venenoſa: menifeſtũ ẽ quia oportet vt inquirãt ſpẽs medicinarũ faciẽtium euadere que faciãt euadere ex eo. Et ego quidẽ iam exptus ſum ⁊ inueni cãphoꝛã medicinarꝝ facientẽ euadere ex putredine chimoꝝũ. ⁊ ꝓpter illõ ego dedi illam in potu in egritudinib⁹ peſtilẽtialib⁹: ⁊ in febꝛib⁹ putridis: ⁊ miſcui cum ea illud quod vidi eſſe iuuatiuũ: ⁊ minuim⁹ in vnaquaq̃ egritudinũ putrefactõem. Cruditatẽ aũt chimi digerũt medicie digerẽtes ſiẽ croc⁹ ſpica ⁊ aſſarũ caſſialignea ⁊ cinnamomũ. Ex viſcoſitate aũt bũoꝝ ⁊ groſſitudine eoꝝ faciũt euadẽ medicie ſubtiliãtes: ⁊ ex frigore eoꝝũ faciũt euadere medicine calefacientes: ⁊ ex caloꝛe eoꝝũ faciunt euadere medicine infrigidantes: ⁊ ex eoꝝũ ſubtilitate faciunt euadere medicine ingroſſantes. 196

Euacuant uero ſufficiẽter a calidis pharmacijs ⁊ purgatõibuſ ⁊ clyſteribus ſudoꝛibuſq̃z ⁊ uomitibus. he igit hoꝝ ſunt cões euacuatões.

Et euacuatio chimoꝝz fit per medicinas calefaciẽtes foꝛtiter: et p ſolutõem ⁊ per clyſtere ⁊ p ſudorẽ ⁊ p uomitum. ⁊ iſte quidẽ ſunt ſpecies euacuationũ communiũ.

Euacuatio omnis chimi fit p illud quod attrahit ipm ex medicis ſolũ ſine alio conamine b̃ eſt adiutoꝛio. verũtamen medicine attractiue ineſt q̃ ſi ꝺfoꝛtef euacuat ipm qui ſequit illũ chimũ: cui⁹ exemplũ eſt medicia que euacuat cholerã: ſi ꝺfoꝛtef euacuat poſt cholerã phlegma: poſt phlegma melancholiã: poſt melancholiã ſanguinẽ. medicina vo que euacuat hu. melãcholicũ ſi cõfoꝛtef euacuat poſt ipm phlegma: p⁹ phlegma cholerã: poſt cholerã ſanguinẽ. Et manifeſtũ eſt q̃ chim⁹ ſanguis nõ oportet vt euacuef: qñ qñ ipe fit mal⁹ pmutaf ad vnũ chimoꝝũ que ſunt ſupfluitates ei⁹. ſ. aut ad melãcholiã: aut ad cholerã: aut ad phlegma: aut ad aquoſitatẽ: ⁊ illud quod alteraf fit vn⁹ iſtoꝝũ chimoꝝz. ſubſtãtia vero ipſi⁹ ſanguis cõueniẽs eſt nature: q̃p ẽ omia mẽbra ſumũt ex eo nutrimẽtũ ſuũ. Et Gal. quidez ꝓcepit virũ qui inuenit medicinã ſanguinẽ euacuãtẽ occidi vt nõ ſciret eã ex illo alius. ⁊ poſtq̃ ꝓcepit eũ iterfici ꝓcepit vt clauderent oculi ei⁹ ita vt nõ apperet medicia ⁊ nõ inueniret vel inueret eam ⁊ ſciret eam ali⁹ ⁊ mere ref alter interfectõem. In phlebotomia vo ⁊ in ventoſis nõ eſt intẽtio euacuatio ſanguis puri: ſed euacuatio multitudis q̃ eſt cum oẽs humoꝛes ſunt additi ſm. ppoꝛtõez. phlebotõia aũt euacuat mlitudinẽ chimoꝝ ex vẽis magnis. vẽtũ ſcarificatio ⁊ vẽtoſe euacuãt mlitudinẽ chimoꝝ ex venis puis. Et Gal. q̃dẽ ꝺocet in b̃ fmõe cões eũatões: ⁊ ꝺicit q̃ ſũt. v. Una earꝝ ẽ illõ q̃ euacuaf p medicinas q̃ calefaciũt ⁊ attrahũt calefactõe fortẽ. Iſte enim medicie p ſupfluitatẽ calefactõis ſue euacuãt ⁊ attrahũt bũoꝛes. ⁊ q̃dã illarꝝ faciũt eos vapoꝛẽ qui reſoluit aerez. ⁊ quidã eoꝝũ qñ attrahũt ipos medicine iſte currunt ex loco ad locũ ad quẽ puenit. Et ſecũda ẽ ſolutio vẽtris p medicias in quib⁹ ſunt vtutes ſolutiue. ⁊ tertia eſt p clyſtere ſolutiuũ. ⁊ quarta p ſudorẽ. ⁊ ſudoꝛ q̃dẽ fit p aerez calidũ ⁊ cũ cooptura ⁊ cũ medicis calefaciẽtib⁹ cutẽ. ⁊ q̃nta ẽ p vomitũ. ⁊ vomit⁹ q̃dẽ fit aut ꝛromiſſiõe vigiti aut pẽne in guttur: aut p medicinã faciẽtẽ nauſeã: aut p medicinã in qua eſt virt⁹ foꝛtiſ qua attrahũf chimi ad os vẽtris. iſte ergo ſunt euacuatões cões. 197

Propẽ uero a loco in quo congregati fuerint accipiũtur: quemadmodũ in ſalubꝛib⁹ declaratũ eſt ſecũdũ tertiuz ⁊ quartum: maxime nobis de laboꝛib⁹ tractãtib⁹: ⁊ quecũqz adiacẽt

alijs laboriosis dispõnibus.

Propie uero sumũtur in locis in quibus aggregant illi mali chimi sicut ostendi in libro de regimine sanorum: & ppe in tractatu tertio & quarto illi⁹ libri quz nos narrauim⁹ lassitudinẽ & reliquas causas similes lassitudini.

Vult q̃ euacuatio ppa cuiusq; chimorũ oportet q̃ fit ex mẽbris ppinquoris⁹ mẽbro in quo ẽ chimus: & ipe determiat hãc intẽtiõem. 197

Euacuãt enim ꝓmptius qui quidez in ꝓmis uenis per uentrẽ: qui uero in his qui fm epar per urinas: q uero sunt fm totam habitudinẽ per sudorem: quẽadmoduz & qui fm caput aut per palatũ aut per nares aut p utraq; qui uero in thoracis latitudinibus purgatur p guttur cum tussibus: qui uero fm renes & uesicã per urinas.

Et euacuatio chimorũ fit facilior quãdo euacuat illud quod ex eis est in uenis ꝓmis per solutõez uẽtris: & euacuat quod ex eis est in eo quod est facilius post epar ex uenis per urinaz: & euacuat quod ex eis est in corpore toto per sudorez: & quod est in capite per palatum aut per nares aut per utraq; simul: & qõ est in pectore euacuat illud per tussim: & quod est in renib⁹ aut uesica per urinam.

Hec ꝓme sunt que sunt inter epar & intestinũ ieiunũ: & vocant meseraice. & iam ostẽdit in eo qõ oꝑterijt q̃ totũ corp⁹ est musculi. ipse ergo vult p illud q̃ ex chimis est in corpe toto illud qõ ex eis est in musculis: & residuũ fmonis ei⁹ est intellectũ. 198

Hactenus uero cõmunis omnium partiũ ostensio ad ea que longissima sunt.

Euacuatio uero que fit per uiam attractõnis est significatio cõmunis omnib⁹ membris que sunt ex locis longinquoribus illo loco ex quo intẽdimus ad attractiõem.

Sicut pulpa colloquintide & agaric⁹ attrahũt i stomacho qui applicant in stomacho ex cerebro & nucha & neruis superfluitates eorũ: & sicut attrahit medicina solutiua uẽtris quãdo bibit superfluitatez ex lacertis. Et nobis quidẽ prepat vt ponam⁹ medicinas in eo quod est sub umbilico: & attrahant humores ex corpore: & vt retineat medicia in manu: & attrahit humores ex corpe: & vt ponat medicina sub pede & attrahit hu. ex capite. & totũ illud scit ille qui multũ studuit in hac arte & nõ oz vt sciat illud qui nõ meret illud & fiat nocumẽtũ ei⁹ p ꝺ q̃ vtiq; illo pl⁹ q̃ sit iuuamentũ per ipsum. 199

Derivatio uero ad ꝓxima loca.

Euacuatio que fit per uiam extractionis eius quod collectũ est in membro fit ex locis ꝓpiquis.

Iste sermo intellectus est & iam preterijt expositio eius. 200

Omnia igit q̃cũq; curãt hmõi dispõnes salubres uocant cause.

Et omnes iste res que sanant has dispõnes nominant cause sanitatis.

Iste res sunt que digerũt chimos & que adiuuãt sup digõem eor: & que faciũt euadere a malicia eor: & que euacuãt eos. & manifesta est ex eo qõ ꝓmissum est curatio omniũ febriũ. eius quidẽ que ex eis est malicia complonis trñ sicut se. diei vni⁹. i. ephim era & se. ethica curatio est intrãs in curatõe malicie complexionis calide & sicce cuz eo quod infridat & humectat ex cibis & potib⁹ & medicinis & inclinatõe omniũ causaꝝ cõtinentiũ corpus ad illud quod infrigidat & humectat: & quod resoluit vaporẽ eaꝝ: sicut balneatio cũ aqua dulci tepida: & inũctio cum oleo violaceo: & que currunt eius cursu: & olfactio odor⁹ fridor⁹ aromaticor⁹ & vsus mult⁹ in ꝑticularib⁹ baꝝ rer⁹ facit te scire q̃ iste canon est curationis earũ. eius aũt quod est ex se. ex putredine chimoruz est curatio cõposita ex eo quod adiuuat sup digõnẽ hmoꝝ: sicut medicine quarũ caliditas est similis calidati corpis innate: & cõfortatio nature donec digerat eos: & alteratio putredinis eorũ: & euacuatio eorũ: et infridatio eius quod facit accidere febres in corpe ex calore & siccitate. ergo curatio hui⁹ generis febriũ est composita ex curatõe se. que est malicia complonis calide & siccе: & ex curatõe malicie chimor. & quum putredo multoties sequat opilatões & priuatões expiratõis necessariũ est in illo vt aperiant opilationes & q̃ minuat multitudinẽ donec eam cõsumat vt⁹ & expiret a corpore. 201

Quemadmodũ exacuétia egre.

Et omnes res que stimulãt dispositiones has & addũt in eis: nominantur cause egritudinis.

Vult per dispositões illud quod notauit ex malicia chimorũ: & per res causas que stimulãt vnã quãq; speciez malicie chimorũ. Et docuit iam q̃ ipe sunt duo genera. vnũ eorũ est quod supuenit corpori ex cibis & potib⁹ & aliis extrinsec⁹: & generãt chimũ in eo illaudabilẽ. & alterũ est vt in corpe sit chim⁹ illaudabilis: & sumat cibos & pot⁹ generãtes chimos laudabiles quum ergo pueniũt in corpe resoluit eos chimos chim⁹ illaudabilis ad naturã suam: & permutat de bonitate ad maliciam. & propter illud dixit hippo. Corpora que nõ sũt mũda q̃to pl⁹ nutries addes eis maliciã. 202

Neutre uero neq; ledentia nec adiuuantia.

Res ergo que non nocẽt neq; cõferunt eis: nominant cause neq;

ſanitatis neqz egritudinis.

VLt omnes cauſas ſex cõtinẽtes coꝛpꝰ: vna quarũ eſt cibi ⁊ potus: ⁊ ſecũda aer cõtinẽs. ex iſtis enĩ eſt quod nocet in chimis ⁊ generat ĩ eis malicĩã neqz cõfert in eis: quod aũt nocet eis eſt omne qõ generat malicĩã eoꝛũ: ſed quod ꝺfert eis eſt omne quod deſtruit malicĩã eoꝛũ: quod vero nõ cõfert nec nocet eſt omne cui nõ eſt impſſio mãifeſta in aliqua egritudinũ. Et in iſtis dixit hippo. oportet vt ſumant ĩ potu medicine que cõferãt. qꝫ ſi nõ cõfert: ad mĩnꝰtĩ ſit ex eo qõ nõ nocet: ſed quãdo nõ inuenimꝰ cibos ⁊ potꝰ cõferẽtes damus ex eis quod non nocet. ⁊ ſimiliter facimus in omnibus cauſis. 204

POteſt aũt aliqs eas neqz cauſas appellare oio: quales ſunt multi ſophiſtaꝝ negligẽtes qdẽ ipaꝝ rerũ inuenire ꝺriam: i nominibꝰ uero plurimũ tpis cõſumẽtes.

ET poſſibile eſt ut nõ nominẽt cauſe oio ſicut faciũt multi ſophiſtaꝝ ex eis qui negligũt ſpeculatiõez in inuẽtione diuerſitatis ſumme reꝝ: ⁊ finiũt uitã ſuã in nominibus.

REs quibꝰ nõ eſt impſſio manifeſta: neqz in ſanitate neqz in egritudine: poſſibile eſt vt nõ nominẽt cauſe penitꝰ: verũtamẽ hec ſpeculatio eſt egrediẽs ab arte medicine: ⁊ occupatio cuiz ea eſt ex oparatõe medicoꝝ ſophiſtarũ: qui finiũt vitas ſuas in fantaſia ⁊ ſophiſticatõe ꝓ ꝺmonẽ: in nõibꝰ: ⁊ negligũt cõſideratõem in eo quo fit iuuamẽtũ in medicinis: ⁊ via eoꝝ ẽ vt nominẽt medici ſermonis. Medici vero ſm veritatẽ ſunt medici opatõis: ⁊ ex opatiõe iſtoꝝ eſt occupatio cũ conſideratõe in eo quod fit iuuamẽtũ in medicina. ⁊ qñ intelligũt illud quo indigent ex intẽtõibus rerũ: nõ curant qualiter ſint nomina. 205

OJctũ eſt autẽ amplius in alijs negocijs aduerſus eos: ꝓſeruatiua quidẽ ſpecies artis talis eſt.

ET iam loquutus fui in alio libro ab iſto ꝺmonẽ magis expoſitũ iſto in deſtructõe iſtoꝝ dictoꝝ.

OSẽdit Ga. ĩ alio libro ex libris aliis ſuis ꝙ occupatio cũ noibꝰ eſt ſupflua cũ q nõ fit iuuamẽtũ qñ intẽtões ſũt itellecte: ⁊ oñdit in libro ſuo de nõibꝰ medicinalibꝰ ꝙ res q nõ ꝺferũt neqz nocẽt: ſũt ex cauſ diſpõis ẽtie q ꝺr neqz ſanitas neqz egritudo. 206

REſumptiua uero ⁊ enutriẽs in cõualeſcentibꝰ ex egritudinibꝰ ⁊ ſenibus: qualis uero eſt ⁊ eoꝝ diſpõ ⁊ a q bus cauſis maxie ad id quod ſm naturam eſt reuertunt.

IAm complcui narratõem ſpeciei medicine dicte cum conſeruatõe ⁊ ex medicina eſt ſpecies alia que nominatur cõfortatio ⁊ nutritio: ⁊ utimur ea in eo qui ſanatus eſt ex infirmitate ⁊ in ſenentute.

COnfortatio ⁊ nutritio ſunt capitulũ medicine quod adminiſtrat in eo qui iam ſanatꝰ ẽ ex egritudine: ⁊ nominat illud regimẽ cõualeſcẽtis: et in ſenectute nominat illud retentio reſidui vite ſenis. ⁊ inter cõfortatõem ⁊ nutritõem eſt differẽtia. cõfortatio quidẽ eſt illud quod addit in virtutibꝰ mẽbroꝝ: nutritio vero eſt illud quod mutat ⁊ digerit ſm ꝙ oportet: ⁊ cuz quãtitate qua oportet ⁊ ꝙ nutrit. 207

PErfecte quidẽ in terapẽtice facultatis litteris demõſtratũ eſt: ꝓ capitula uero ꝺicat ⁊ nũc.

ET iam oſtendi illud in libro de ingenio ſanitatis declaratõne completa. diſpoſitõem autẽ coꝛpoꝛũ iſtoꝛũ ⁊ ex qbus cauſis redeãt ad diſpoſitõez nãlem ego ſum narrãs tibi cum abbreuiatione in hoc loco.

VLt ꝙ iam exquiſite ꝑſcrutatꝰ eſt doctrinã regiminis cõualeſcẽtis ⁊ retẽtiõis reſidui vite ſenis in libro ſuo qui nominat regimen ſanitatis ſeu ingenũ ſanitatis: ⁊ ꝙ illud quod dicit in libro hoc ẽ abbreuiatio illius. 208

SIgit diſpõ eſt talis: bonꝰ quidez eſt ſed paucꝰ ſanguis: ⁊ cũ eo uitalis qui appellat ſpũs ⁊ aialis. ipſe uero ſolide partes ſicciozes: ⁊ ꝓpterea uirtutes earũ debiliozes ⁊ infirmiozes: ⁊ ꝓpter has totũ coꝛpus fridius.

OJco ergo ꝙ diſpoſitio iſtoꝛuz coꝛpoꝛum: ſcilz cõualeſcentiũ ⁊ ſenũ eſt ꝙ ſanguis qui eſt in coꝛpibus eoꝛuz eſt ſanguis bonus: uerũtamẽ quãtitas eius eſt parua: ⁊ ſimilr etiaz eſt diſpoſitio ſpũs uitalis ⁊ aialis. membra uero eoꝛũ fixa ſunt ⁊ ſicca: ⁊ ꝓpter illud uirtutes eoꝛuz ſunt debiles: ⁊ ꝓpter debilitatẽ harum uirtutũ totum coꝛpus eſt frigidius.

QUod ipſe dixit: cõiciat ꝛualeſcẽtes ex egritudinibus ⁊ ſenes: verũ cauſe in eis diuerſificãt in ꝛualeſcẽtibꝰ quidẽ egritudines: ⁊ quod cũ eis accit ex doloꝛibꝰ cõminuũt ex ſanguinibꝰ ⁊ ſpiritibꝰ ipoꝛ: ⁊ ex humiditatibꝰ ſpũs in mẽbris que roꝛãt mẽbra radicalia: ⁊ omnia que accidũt eis inde ſunt ꝑ accidẽs nõ nãlia in eis: ⁊ ꝓpter illud poſſibile eſt vt deſtruãt omia accitia. ⁊ itez eſt manifeſtũ ꝙ fit in mẽbris eoꝝ ꝓpter iſtas reſ malicia cõpleriõis que facit vtutes eoꝝ debiles. ⁊ ꝓpẽ paucitatẽ ſanguis in eis ⁊ debilitatẽ virtutũ fit qõ vicit ſup totũ coꝛpꝰ frigus: ſenũ vo coꝛpa radicalia frigida ſunt et ſicca natura ⁊ ſanguies eoꝝ ſunt pauci: qñ caloꝛ in eis

innatus iam debilitat a digestiõe eius quod aduenit cor pori ex potu ⁊ cibo: quapropter aggregant in corporib⁹ eorũ humiditates multe ⁊ humores crudi: ⁊ ꝓpter istas res debilitantur in eis spiritus tres: ⁊ dominat in eis super eos debilitas nature: ⁊ fiunt corpora eorũ frigidiora natura ꝙ fuerint. Iam ergo declarat per illud quod diximus conuenientia corporũ conualescẽtiũ ⁊ corporum senum in paucitate sanguinis ⁊ spirituũ ⁊ siccitate membrorũ spiritualiũ radicaliũ ⁊ debilitate virtutũ ⁊ victoria frigoris supra totũ corpus. ⁊ ꝓpter illud ponit Halienus canonẽ curatõis vnũ in conualescẽtibus ⁊ senibus: ⁊ ꝓpter illud oportet vt discernas ipsum ⁊ apprehendes conualescẽtes fm causas faciẽtes in eis: ⁊ apprehendes senes fm causas agentes in eis. ⁊ iam declaratũ est ꝙ cause dispõis istor sunt alie a causis dispositiõis illor. 209

Cause uero salubres eaz que dicta est corrigẽtes dispõem uno qdem capitulo ut apphẽdat quecũqz pfectaz ⁊ uelocẽ digõem opant: fm ptem uero immoderatis motõib⁹ ⁊ cibis ⁊ potib⁹ ⁊ somnis sunt. mãe quidẽ motionũ sũt suspẽsiões ⁊ deambulatiões ⁊ fricationes ⁊ lauacra.

Quod si uis ut aggregẽ tibi causas que rectificãt hãc dispõnem ⁊ attrahũt hnti ipam sanitatẽ: tũc sunt oia que adiuuãt ad hoc ut supueniat corpi nutrimẽtum uelociter custodiens. ⁊ si amas ut distinguã tibi eas: tũc sũt motus equales ⁊ cib⁹ ⁊ pot⁹ equalis ⁊ somnus eqlis. ⁊ spes mot⁹ sunt in uehitiõe ⁊ deãbulatõe ⁊ fricatõe ⁊ balneatõe.

Oportet vt regant regimine equali in vnaquaqz causarũ ser: que sunt aer continẽs: cib⁹ ⁊ potus: somnus ⁊ vigilia: ⁊ euacuatio: ⁊ constrictio: et accidẽtia anime. verũtamẽ Halien⁹ dixit in illis tria vt significet super residua per ea: ⁊ dixit ex speciebus particulariũ motus uehitiõem ⁊ deambulatiõem: vt significet super omnia particularia motus: ⁊ intelligant ex particularibus motus particularia etiã vniuscuiusqz causarũ ser: ⁊ pscrutat⁹ est exquisite sermonẽ in eis in duobus libris. quorũ vnus est liber de ingenio sanitatis. ⁊ alter est de regimine sanorũ. 210

Et si multũ meliores adhuc fiãt: ad ꝓsueta opa paulatim attigãt.

Et si rectificant rectificatõne multa post usum haz rerũ: tũc oportet conuersari in pauco ex eis in quib⁹ ꝓsueuerũt cõuersari ex opatõib⁹.

Quando tu administras in regimie sanitatis cõualescẽtis ⁊ retentiõis residui vite senis cibuz ⁊ potum equalẽ in quãtitate sua ⁊ sua qualitate ⁊ bonitate digestiõis eorũ: ⁊ administras somnũ equalẽ ⁊ motum equalẽ facilẽ que confortãt membra eoruz: et expirare faciũt illud quod aggregat in eis ex vapore aut per uehitõem: aut per ambulatiõem: aut per fricatõnem equalẽ: aut per balneatõem: aut per duo ex istis: aut per plura duobus. ⁊ vidẽs eos ꝙ iam rectificati sunt per ea rectificatõe multa post administratõem eorũ: tunc precipe eis vt inquirãt conuersatõem in pauco ex eis i quo cucurrit cõsuetudo eorum cõuersari: ⁊ ingrediant in eo paulatim: ⁊ gradet in eo donec redeãt ad cõsuetudinem eor ex opatõib⁹ quas consueuerũt. 211

Cibor uero in ꝓncipio qdẽ hũidi ⁊ bñ digestibiles ⁊ nõ frigidi: postea uero magis nutriẽtes.

Cibi aũt opz ut in ꝓmis sint ex rebus humidis uelocis digõis que nõ sunt frigide. quum ergo extẽdit cum eis tẽpus: tũc opz ut sint ex eis quoruz nutrimentũ est plus.

Iam sciuisti ex canone curatõis cõmuni: scilz ex curatiõe contrarij per contrariũ: quia quum virtutes conualescentiũ ⁊ senũ sint debiles digẽt cibis humidis velocis digestiõis: sicut sunt sorbitiones: ⁊ aqua pullorũ: ⁊ ius gallinarũ: ⁊ quum infrigidat comprexio: indigent calefactiõe membrorũ suorũ cũ cibis: quapropter oportet vt illud quod das eis in cibo ex eis non sit frigidũ: ⁊ gradare eos in istis rebus ex minori ad plus paulatim: ⁊ similiter oportet vt facias in motib⁹ ⁊ vnaquaqz causarũ. 212

Potus uero apt⁹ uinũ ẽ: etate qdẽ mediũ: forma uero purz luciduz: in colore uero aut albũ aut subrubeuz: odore uero suaue: in gustu uero nec a quosum omnino nec aliquã uehemẽtẽ qualitatẽ ostẽdẽs nec stipticã nec amaram nec dulcem.

Pot⁹ autẽ rectior eis est uinũ equale inter antiquũ ⁊ nouũ: ⁊ qñ aspicis ipm uides ipm clarz lucidũ ⁊ color ei⁹ aut alb⁹ aut declinis ad rubedinẽ: et quando ipm odoras inuenis ipm boni odoris cũ equalitate: ⁊ quando gustas inuenis ipsum saporis nõ mortui neqz fortis ualde donec nõ sit uincẽs super ipm ponticitas aut stipticitas aut amaritudo aut dulcedo.

Rectior potuũ cõualescẽtibus ⁊ senibus est vinũ temperate complexiõis: ⁊ non est super te siue sit antiquũ siue nouũ postquã sunt signa equalitatis apparẽtia in eo: ⁊ sunt illa que numerauit. color qui dem albus aut declinus ad rubedinẽ sed in substãtia est clarũ lucidũ: odor vero est bonus cũ equalitate: ꝛ sapor est non mortui saporis nec fortis valde: sed medium est inter ponticitatẽ ⁊ stipticitatẽ: ⁊ inter amaritudinem et dulcedinem. 213

Dictũ ẽ aũt ut modo dixi i terapẽtica facultate amplius supbis.

ET iam narraui oēs istas res sicut dixi paulo ante narratōe magna exposita hac i libro de igenio sanitatis.

ISte sermo tolerat duas expositōes. vna earum est vt velit omnes canones curatōis. t altera ē vt velit totū quo regant conualescētes t senes. pma vero expositio est sermo cōmunis quo facit nos rememorari toti⁹ quod narrauit in hoc libro: t ꝓpter illud ponit eum sigillatōem eius. Expositio autē secūda est sermo ꝓpus quo facit nos rememorari q; corpora conualescentiū t senū qum sint frigida: indigēt eis que calefaciūt ea ex cibis t potibus t motu: t reliquis causis calefactōe equali. t si sint debilia: indigent eis que confortāt ea ex cibis t potibus t specieb⁹ exercitij. t quz sint diminuta ex sanguine t spiritib⁹ indigēt eo quod addat illud in illis ex cibis t potibus: t bonitate digestionis: t exercitio t gaudio. Et eius sunt species multe: sicut aspectus rerū boni aspectus: sicut celū t stelle t aque t colores boni t stratus alij: t vasa ptiosa: t que bonā faciūt animā ex narratiōibus faciētibus ridere: t que faciunt super animā letitiā: t suffumigatio bona: t odores dele lectabiles: t reliqua que sunt illis similia: t quz sint mēbra illorū sicca: eis idigēt que humectāt ea. in cōualescētib⁹ q̄dē afferat cambiū ei⁹ q̄ resoluerūt dolores ex eis ex humoribus: in senib⁹ vo extrahat cū facilitate illud q̄ aggregat in corpib⁹ eor de superfluitatib⁹: t inquirat calefactio mēbroꝝ t ipoꝝ humectatio cū cibis t potib⁹ conuenientib⁹ t fricatōe t balneatōe: t silib⁹ istis ex illis que q̄ ponis illas radices sunt sustētamētū tuū: t vtes vno quoq; particulariū ꝑm se: cōsequeris intētiōem tuā q̄sitaz. Et quz post Gal. t Diasco. sint herbe inuēte vltimi iuuamēti velocis valoris: sicut valor cāphore in egritudinib⁹ pestilētialib⁹ calidis: t muscꝰ in egritudib⁹ pestilētialib⁹ frigidis: t sicut velocitas herbe aphrodilli cui⁹ flos silat celesti faciētis euadere ex pūctura scorpionū t ex morsu serpētū t viperaꝝ: donec dī q; qui bibit ex ea aliquid: t mordet ipm vipera aut serpēs aut scorpio: nō sentit per eos dolorē: t si eēt ex reb⁹ que sunt deteriores istis reb⁹ t maligniores eis. t q; ita stat anno vno q; nō imꝑmit in corp⁹ ei⁹ venenū: tūc iā possibile est vt sint etiā medicine que ꝓhibeāt a velocitate senectutis. s. a frigore mēbroꝝ t siccitate eoꝝ: t plongēt ꝑ illud vita hois q̄ regimē ei⁹ fit bonū: sicut dī q; homines vixerūt centū annis: t vnū q̄ inuenit in illo ē medicia inda t notat triphera: ipa nāq; bonā efficit digōem t colorē bonū: t plongat iuuētutē tpe t spacio lōgo q̄ cū vsu ei⁹ bonū est reliquū regimē: t fortasse illi qui diu vixerūt inuenerūt iam medicinas quib⁹ plōgate sunt vite eoꝝ: quarū cognitio nō puēit ad grecos nec ad aliquē eorū qui venerūt post eos vsq; hodie: t fortasse illud inueniet in eo q̄ futurū est ex tpe. nā q̄ triphera est ꝑm q; dixim⁹: tunc possibile est inuenire q̄ ea est magis vltimū: verūtū nō est possibile oīo inuenire medicinā ꝓhibētē a morte vllo modo t cōfuātē vitaz semp. Gal. aūt demōstratōe ꝓbauit in tractatu ꝑmo de regimīe sanoꝝ: q; hec res est impossibilis in nā hois q̄ sit cōpositꝰ ex spmate t sanguīe mēstruoso. 214

NUnc eiz nō ꝑcurrere oia ptic'laria nob⁹ ꝓpositus erat solūmō remēorari capitula: i alijs. n. negocijs fecim⁹ tractatiōem: q̄ ꝑscribēs q̄dē quot sunt t q̄lia determinabo oratōem in eis.

ET nō est intentio mea in hoc libro ut narrē oēs res ꝑticulariē: uerū tamē nō intēdo i hoc libro nisi ut rememorer summas eius q̄ exposui t ostēdi in libris meis alijs: t ego sum dicēs illos libros alios quot sunt t qui sūt: t distinguā unūquēq; coꝝ: deide abscindā postq̄z narrauero illud libꝝ istū.

IAm palā dixit Gal. in h ꝑmone illo ad q̄ intēdim⁹ de h q; notauim⁹ hūc libꝝ artē ꝑtā: t q; ipe notauit ipm h noīe vt significet q; in eo sūt summe toti⁹ artis medicie quā exposuit i libris suis t nō notauit eū h noīe ꝓpatōez ei⁹ ad libꝝ de ingenio sanitatis solū sicut putat cui nō ē intellect⁹. t ista sunt noīa librorū ei⁹ in q̄b⁹ docuit artē medicie ꝑm expōem t determiatōez: t dic intētōes suas in eis cū cōditōibus suis. 215

OJctū igit' q̄dē est t ꝑus q̄n ē un⁹ aliꝰ liber in quo de ꝓstitutōe t iuētione artis medicine tractauim⁹. ańce dūt aūt eū duo ꝑores q; sunt de artiz ꝓstitutōe: sz hi nūc expleto coꝝ nūcro q̄ sine tractiōe sunt opationū.

IAm dixi paulo ante: q; ego scꝑsi tractatū in quo narrani q̄lr ē medicina: t ꝑcedūt hūc tractatū duo tractat⁹ in q̄b⁹ narraui essentiā oīm artiū: uerūtn̄ isti tractat⁹ cū hoc tractatu quorū iste ē consummatio sunt ꝑter libros quos edidi ꝑm expōnem t dilatatōem in sermone. illorū aūtē librorꝝ iste sunt

AOrdinationes.

Vdi ordinē librorū in quibus perscrutatus est exquisite Galien⁹ doctrinā artis medicie. 216

OE his q̄dē igit' que ꝑm hippo. sūt elemēta un⁹ liber est: post aūt euz tres de cōplonib⁹: quoꝝ duo q̄dem de his que in aialib⁹ sunt ꝓplonib⁹: tertius aūt de his q; in pharmacijs. Ideoq; t de simpliciū pharmacorū uirtutis opē nō possibile ē scire pfecte si nō diligēter studeas legere tertiū de ꝓplonib⁹. Est aūt t alⁱ liber pu⁹ sequēs duos ꝑmos de complonib⁹ q; de anomala discrasia inscribit': hunc aūt silr alij duo q̄z pui. hi q̄dez de compōne optima corpis: hi uero de bona habitudine.

PRim⁹ liber eorū est i quo narraui esse elemētoꝝ ꝑm sniam hippo. t

post euz sunt tres tractatus in quibus narraui esse complexiõis. narraui siquidem in duobus tractatibus primis ex eis esse complexiõis animaliuz : ⁊ narraui in tertio esse complexiõis medicinarum simpliciũ : ⁊ propter illud fit impossibile aliquẽ intelligere libruz meuz de uirtutibus medicinarũ simpliciũ scõm qꝫ oportet si nõ antecedat ⁊ legat tertiuz librũ meum de complexione : ⁊ perscrutetur exquisite intellectũ eius : ⁊ post eum est tractatus unus paruus qui continuatur cum duobus tractatibus primis libri mei in complexione : ⁊ inscriptio eius est de complexione mala diuersa : ⁊ duo alij tractatus quorũ uniꝰ inscriptio est de meliore habitudine corpis : ⁊ alterius est inscriptio de bona habitudine corpis.

t Sti tractatus omnes sunt pendẽtes ⁊ precedẽtes cum complexione. 217

t Ripartita est alia operatio de uirtutibus naturalibꝰ : quã siue post duos de complexiõibus : siue post euz qui de elemẽtis legere quis uelit potest hoc consequi.

e T post librum de complexiõibus est liber alius in quo sunt tres tractatus in quibus narraui esse uirtutuz naturaliuz : ⁊ possibile est post hoc ut legas hunc librum postquã legeris duos tractatus primos de complexione : et postquã legeris tractatũ in quo narraui esse elementorũ : ut sit lectio tua fm ordinem continuũ.

e Alij lege ⁊ vide libũ de virtutibus naturalibus post duos tractatus primos de complexione : ⁊ lege ãte istos duos pmos tractatꝰ libꝝ de elemẽtꝭ. 218

p Post hunc autem in multis operibus de animalibus operatõibus tractauimus.

e T sunt mihi post hunc librum libri multi in quibus narraui esse operationũ animaliũ.

v Ult qꝫ sunt ei post libũ de virtutibus animalibus libri multi. 219

q Oniam autem ⁊ in demonstrationibus eorum non parua utilitas est que per anatomiã apparẽt : primuz in illis exerceri oportet. Est autẽ ultima ⁊ utilissima quedam eorum que uocaẽ anatomia disputatõ ⁊ dispositio ⁊ alie cum ea multe. In duobus quidem de anatomie diuersitate : in uno autez de ea que mortuorũ anatomia : post hos autem duos de ea que uiuorũ : in alijs autem quibusdã scõm partes introducendis faciemus eam que de ossibus : ⁊ eam que de musculis est anatomia : ⁊ eam que neruorũ : ⁊ eam que arteriarum ⁊ uenarum : ⁊ quidaz tales alij talium sunt : ⁊ si scõm naturam qui in arterijs sanguis.

u Erũtamẽ qum in demonstratione super ea que apparẽt in anatomia sit iuuamentũ non paruum : oportet ut antecedat studium in anatomie libris : ⁊ magis consequtiuꝰ liborum in quibus narraui anatomiaz est liber curationis anatomie : ⁊ post ipsum sunt libri alij multi ex quibus sunt duo tractatus in quibus narraui eẽ eius quod cadit in anatomia de diuersitate : ⁊ ex eis est tractatus in quo narraui eẽ anatomie animaliuz mortuorũ : ⁊ continuantur cum eo duo tractatus in quibus narraui esse anatomie animaliuz uiuoruz. Et ex eis sunt tractatus alij quos posui discipulis in anatomia ossium ⁊ lacertorũ ⁊ neruorum ⁊ uenarum non pulsatiliũ ⁊ pulsatiliũ : ⁊ tractatus alij similes istis : ⁊ ex eis qui ingrediunt in ordine istorũ est tractatus in quo ostẽdi qꝫ sanguis est retẽtus in uenis pulsatilibus natura.

l Iber curatõnis anatomie ẽ. xv. tractatus : ⁊ tractatus quos posuit discipulis sunt quinqz qui aggregati sunt i libro uno ⁊ nominat post illud anatomia parua. 220

d Emonstrãtes ipas operationes duo quidem sunt de musculis et motibꝰ : tres autẽ de thorace ⁊ pulmonis motu : post hos qui de respiratiõis

cauſis: quos ſeqtur qui de uoce.

Ese autem operationū narraui in duobus tractatibuſ in quibus narraui motuz lacertozū. Et tres tractatus ſunt in quibus narraui motuz pectozis ⁊ pulmonis: ⁊ ſequitur hunc libzum liber noſter de cauſis reſpiratiōnis: ⁊ poſt hunc ſunt tractatus quos edidi de uoce.

Isti ſunt quatuoz tractatus qui aggregati ſunt ⁊ nominātur libzi vocis. 221

Oē principali autez ⁊ de alijs omnibus quecunqz circa naturales aut animales operatiōes querūtur: in multipartito opere manifeſtauimus: quod de hippocratis ⁊ platōis dogmatibus inſcripſimus.

Ese autez uirtutū que nominantur regitiue ex uirtutibus anime ⁊ reliquorum de quibus eſt neceſſaria inquiſitio de eſſe operationū naturaliū ⁊ animaliuz oſtendi in libzo i quo ſunt tractatus multi: quozum inſcriptōem poſui de ſentētijs hippo. ⁊ platonis.

Iste liber eſt nouem tractatus: ⁊ tractatū decimum fecit reſpondendo de dubitatiōe qua dubitabant quidam homīes ſui tempis. 222

Ex huius generis ſunt que ⁊ in cōſideratione que de ſpermate ſcripta ſunt ſingularitates: ⁊ adhuc que de hippocratis anatomia: que omnia quidem de utilitate membzozū ſequit operatio.

Et ingrediuntur in hoc genere doctrine duo tractatus quos edidi de ſpermate: ⁊ liber de anatomia hippocratis: deinde poſt iſtos libzos omnes ſequitur liber de iuuamētis membzozum.

Liber de iuuamentis membzoz eſt decē ⁊ ſeptē tractatus. 223

Ad cognitiones autez egritudinū ⁊ que de patientibus locis: ⁊ que de pulſibus operatio utilis exiſtit ſcōz quam ⁊ precognitiōes docemus. antecedunt autē eum qui de pulſibus duo libzi qui de utilitate reſpirationis ⁊ de utilitate pulſuū. hic autez qui de pulſibus in quattuoz partes diuiſus eſt: prima quidem de differētijs eozuz: ſecunda de cognitione: tertia de his que in pulſibus cauſis: ⁊ quarta de ea que per pulſus pcognitōe huius generis eſt.

Ex libzis autez quibus fit iuuamētum in cognitōne egritudinuz eſt liber cognitionis egritudinū membzorum interioruz patientiū: ⁊ ex eis eſt liber de pulſu: in quo narraui pronoſticationem que fit ex pulſu. Et antecedūt libzum pulſus duo tractatus. quozuz unus eſt in neceſſitate reſpiratōnis: ⁊ alter in neceſſitate pulſus. Liber autē noſter in pulſibus diuidit in quattuoz diuiſiones. in cuius prima diuiſiōe narrauimus ſpecies pulſus. ⁊ narrauim⁹ in ſecūda qualiter cognoſcūtur ille ſpecies. ⁊ narrauimus in diuiſione tertia cauſas facientes illas ſpecies. ⁊ narrauimus in diuiſione quarta pronoſticatiōem que fit ex illis ſpeciebus.

Naqueqz harum diuiſionum eſt quattuoz tractatus. 224

Ex hoc genere eſt qui in introducēdis de pulſibus ſcriptus eſt. In mente autem habeo ⁊ aliū facere libzū unum uelut inciſiōem omnium: quem artē de pulſib⁹ ſiue epithoma inſcribā.

Et ingreditur i hoc genere tractatus quem poſuimus introducendis in pulſu. Et ego quidem in mente habeo ut ponam tractatū aliuz in quo ſummatiz ponam totum quod dixi in iſtis tractatibus qui ſūt de pulſu: ⁊ fozſitan ponam inſcriptiōem illius tractatus: aut artem pulſus: aut ſūmas eſſe pulſus.

Illud qō conſequit eſt: qz poſuit hunc tractatū uerū, p̄miſit illū ⁊ dimiſit ip̄m ⁊ mortuus ē ſine ipſo ſm cap. octogintaſeptem annozū. 225

Utilia autem ad hāc inſcriptiōem ſunt ea que per commenta ⁊ iudicia eius q de pulſibus archigenis liber dicta ſunt. Ad precognitōes autez utilima maxime que criſis operatio: ante

cedit aũt hanc que de creticis: sed que de diſnia et ad cognitiones preſentis diſpoſitõis: ⁊ ad cognitiones futuroꝝ bonoꝝz uel malorũ circa laborantem utilis exiſtit.

Et ex eis quibus fit iuuamentum ex hac ſcientia ſunt tractatus in quibus expoſui illud quod dixit archigenes in pulſu: ⁊ quod expertus eſt: ⁊ oſtendi rectuz eius ex eo quod errauit uel narrauit. libꝛi autem quibus fit iuuamentuz in pꝛonoſticatione magiſ ultimus eoꝝm eſt liber criſis: ⁊ pꝛecedit ipſum liber de creticis diebus: et liber quẽ edidi in malicia reſpiratiõis: quo fit iuuamentũ in cognitione rei pꝛeſentis ⁊ in pꝛonoſticatiõe rei future ex bono aut malo qõ accidit infirmo.

v Nuſquiſq; boꝝ libꝛoꝝ eſt tres tractat⁹ 226

Et qui de ſimpliciuz pharmacorũ uirtute ſunt quorũ ꝓuſ memini: ⁊ hi qui de compoſitiõe pharmacorũ.

Et undecim tractatus in quibus narraui eſſe medicinarum ſimplicium ⁊ iam diximus eos ante ⁊ decem ⁊ ſeptem tractatus in quibus narrauimus compoſitiones medicinarũ ⁊ eſſe compoſitionis earum.

Septem tractatus nominantur cathagenes: et decem nominantur almeamur: in quibus dixit medicinas ꝯpoſitas ſm mẽbꝛa patiẽtia. 227

Nec igitur omnia ⁊ cum eis ſunt quedam ad cognoſcenduz utilia: quemadmoduz ⁊ qui de pꝛocatarticis cauſis: ⁊ qui de medicinali empeꝛia: ⁊ qui de ſubtiliante dieta: ⁊ amplius qui de phlebotomia ad emalcrum uel contra eraſiſtratũ: ⁊ qui de bis qui pꝛeter naturam tumoꝛibus ſunt: ſimiliter autem ⁊ alij qui de multiplicitate humorum: ⁊ alij quidem tales. omniũ autez utilioꝛes ad terapenticum mercedem ſunt: ⁊ qui de egritudinũ differẽtia: et qui de accidẽtibus: ⁊ tertius de bis in quo cauſas egritudinũ tractauimus: cum quibus alij tres in quibus que in accidentibus cauſas cõmentauimus.

Et omnes iſti libꝛi ⁊ tractatus alij cum eis ſingulares eſt neceſſe ut legantur ⁊ regantur ⁊ pꝛeparẽtur: et ex eis eſt tractatus in quo narraui eſſe cauſarum pꝛimitiuarũ: ⁊ ex eis eſt tractatus in experientia medicinali: et ex eis eſt tractatuſ in regimine ſubtiliãte: ⁊ ex eis eſt tractatus in phlebotomia uenaruz in quo contradixi eraſiſtrati: ⁊ ex eis eſt tractatus in apoſtematib⁹: et ex eis eſt tractatus in multitudine humoꝛuz: ⁊ alij ex eis qui ſunt ſimiles illis: ex quibus non eſt excuſatio in intellectu libꝛi de ingenio ſanitatis: ⁊ tractatus quo narraui egritudines: ⁊ tractatus in quo narraui accidẽtia: ⁊ tractatus tertius in quo narraui cauſas egritudinũ: ⁊ tres tractatus poſt illuz in quib⁹ narraui cãs accidẽtiũ.

Egregati ſunt iſti tractatus ſeptez in libꝛo vno: ⁊ nominat liber cauſarũ accidentiũ. 228

Ele de terapentica ſequantur methodo ſcꝛipta ſunt a nobis ſingulariter ⁊ que de operatione.

Et ſequitur hos libꝛos liber de ingenio ſanitatis: ⁊ liber de regimine ſanoꝝum.

Ipſe autem dicit in libꝛo de ingenio ſanitatis: oporꝛtet vt legatur poſt librum de ingenio ſanitatis liber de medicinis compoſitis: ⁊ oporꝛtet vt legantur medicine ſimplices ante librum de ingenio ſanitatis. 229

Ꝙoniam autem ⁊ ante omia hec exerceri oporꝛtet in ea que de demonſtratiõe operatiõe logice futurã operari artem in ea que ad optimaz heresim demonſtratũ eſt opatione.

Et iam oſtendi in tractatu in quo narraui meli⁹ ingeniũ: quia oporꝛtet ante hos libꝛos omnes ut exerceatur in libꝛo meo quem edidi in demonſtratione qui uult uti hac arte ꝓ uiam ratiocinatõis ⁊ exerceri in ea.

Docuit per hunc ſermonem modum neceſſitatis que eſt de arte dialectice in arte medicine. Manifeſtum eſt enim ꝙ non ſcitur rectum et certum: nec rectificatur ab erroꝛe niſi per artem dialecticam ſolam. 230

Do Et alijs autem conscriptionibus et rememorationibus quas scripsimus non necesse est tractare nūc de omnibus futuros dicere alios forsitan in uno uel duobus libris inscriptiōem habituris Galieni de propriis conscriptionibus.

Re Liquos autem libros et expositiones quas edidi non cogit me aliquis dicere in hoc loco: quoniaz de consilio meo est ut applicem omnes eos in tractatu uno aut in tractatib⁹ duobus: et ponam inscriptōem libri Galieni in rememoratione librorū suorū.

Iam fecit hoc Galien⁹ in duob⁹ tractatib⁹ quos nominauit paruitas librorum vel nominatio librorum Gal. Et ex libris quos dixit in hoc loco et libris quos dixit in nominatione librorum suorum: et sunt illi qui exierūt ab arabica lingua vel ad arabicā linguam: et est plurimū eorum ad illud ad quod vocat necessitas in doctrina artis medicine. et ex eis sūt quos nō vidi vsqz ad diem hunc: sicut librum in quo exposuit illud quod dixit archigenes in pulsu: et sicut libri eius in anatomia hippocratis. Et ab istis duobus libris fit excusatio per illud quod ostendit in libro suo de pulsu: et per id quod ostendit in libro suo de anatomia. Et similiter fit excusatio per canones quos dixit in quinqz tractatibus primis medicinarū simpliciū: a toto illo quod posuerunt qui venerunt post eum ex medicinis quas ostēdit se inuenisse. Et similiter fit excusatio per librū suum de crisi: et per librum de ingenio sanitatis a libro suo de febribus. Ipse enim exquisite perscrutat⁹ est esse febriuz in his duobus libris. et scōm hanc viaz necesse est tibi vt intelligas intentōes Galieni et agas cum eis: et addiscas artem medicine sm qd magis completū est.

Explicit commentū Hali filij Rodhan supra Tegni Galieni: in quo ipse Hali exponit librum Galieni archiatros: filij Abincalis: q̄ nominatur Microtegni. i. ars parua.

LAUS DEO.

Incipit libellus de diuisione librorū Galieni.

Testatur Galien⁹ in commētarijs supra dicta hippocratis se librum composuisse de ordine legēdi suos libros: et licet hic in fine huius libri Tegni mltos nūeret libros quos cōposuit et ordinē legēdi aliquoz tradat: verūz ex hoc non habetur totus librorū numer⁹ neqz totus ordo. vt ergo hec duo habeant opere precium vtile esse duxi hic sub epilogo dicta Galieni in illo libro sm gentilis mentē in mediū adducere. Dico ergo in primis q̄ Gal. composuit libros de quibusdā precedentib⁹ ad sciētiā medicine: et sunt numero tres: in quib⁹ insinuat docet et declarat quomodo medicina ipa et quelibet alia sciētia doceri debeat: vt ipe dicit in fine huius. Jaz dixi paulo ante quia ego scripsi tractatuz in qno narraui qualiter est medicina. et precedūt hunc tractatū duo tractat⁹ in quibus narraui essentiā omniū artiū: et fecit librū de demōstratione seu artiū constitutōe qui liber logica quedam est: de quo mentōem fecit in fine huius tertij libri vbi dixit: Et iam ostendi in libro in quo narraui melius ingeniū quia oportet ante hos libros omnes vt exerceaf in libro meo quē edidi in demonstratiōe: qui vult vti hac arte p viam ratiocinatōis et exerceri in ea. de quo libro etiā mētionē facit tertio de simplici medicina capitulo vltimo. Secūd⁹ est que fit medicorū laudabilis secta: et sic est liber de sectis. Tertius est vocabulorū siue nominū medicinaliū expositio: et sic est liber qui nominaf de nominib⁹ medicinalib⁹: de quo mentiōem facit 2° de differētijs febriū: illo capitulo: Sed quoniā. Et fecit libros de medicina vl de principijs quibusdā medicine: et sic est liber dict⁹ introductorius. aut de tota medicina: et hoc duplr: vel in cōmuni: et sic est liber iste tegni quē nup emendauim⁹. vel in speciali de scibilib⁹ particularib⁹ et determīatis: et qa medicina est ars operatiua et mechanica pace doctrine hui⁹ dixeriz: ideo considerat subiectū finē et modū inducendi finē in subiectuz teste Auerroi: primo collectorij. subiectū antē quod est corp⁹ humanū p̄ma aphorismor commēto primo: habet quattuor causas. Libri igit Galiēi quidā sunt de causa māli sicut liber de elemētis. elementa enī mā sunt mixtorū corporū teste principe p̄ma primi capitulo de elemētis: et capl'o de compl'onib⁹: et liber de complexiōib⁹: et tertio liber de humoribus⁹: de quo mētionem facit 2° de virtutib⁹ nālibus. et huic libro de humoribus annectif liber de spmate: quia ex his. s. humoribus⁹ spma habet originē et principiū teste Auicēna de causis spermatis: de quo libro etiā in fine hui⁹ meminit qum dixit: Et ingrediūf in hoc genere doctrine duo tractatuf quos edidi de spmate: neqz me fugit hūc libz posse alibi collocari. ad hūc etiā libz accedit liber de cholera nigra. et ad hanc cām mālem adhuc ptinet liber de medicatōe anatomie: cui⁹ etiā meminit in calce hui⁹ tertij libri: et istorum etiā. s. de anatomia viuorū et de anatomia mortuor quz inquit: Et in eis est tractatus in quo narraui esse anatomie animaliū mortuorū: et continuanf cum eo duo tractatus in quibus narraui esse anatomie animaliū viuorum. de quibus etiā testaf tertio interiorū capitulo secūdo. Accedit etiam ad hos liber de vtilitate particulariz: cui adheret liber de differētia organicorū et consimiliuz membrorū. Sunt insuper alij libri de causa formali scilz complexione: et est liber de complexiōibus et de malicia complexionis diuerse: de quibus in fine huius dicit: Et post eum sunt tres tractatus in quibus narraui esse cō-

plexionis. ⁊ infra dic̃ codē textū: Qui cōtinuat cum ꝺu ob⁹tractib⁹ primi libri mei ī complexiōe. ⁊ inscriptio ei⁹ est ꝺe complexiōe mala diuersa. quib⁹ non immerito cō iungitur liber ꝺe virtute cōsuetudis: ⁊ liber ꝺe caloꝛe iuuenis ⁊ pueri: quē testat fecisse in cōmento illius apho risimi p̄me particule: Qui crescūt. De cā formali. s. com/ positōe sunt libri anatomie: quib⁹ innotescūt membꝛoꝝ compositiōes: quoꝝ iuuamentū ipse ꝺicit qum ait: Oꝑtet vt antecedat studiū in anathomie libꝛis: super ea enim que apparent ī anathomia fit iuuamentū non par/ uum. Sed libꝛi ꝺe causa formali. i. virtute sūt multiplices quidā enim eoꝝ sunt generales: vt libꝛi ꝺe ꝺogmatibus ⁹Platonis ⁊ hippocratis: quos memoꝛat ī tertio tui⁹ ꝺi/ cens: Quoꝝ inscriptionē posui ꝺe sententijs ⁹Hippocra tis ⁊ ⁹Platonis. Et nono terapētice: capl'o septio: ⁊ liber ꝺe virtutib⁹ ꝺispensantib⁹ nostrū coꝛpus: ⁊ ꝺe substātia virtutuꝝ naturaliū: ⁊ ꝺe virtutib⁹ naturalib⁹. ꝺe virtuti/ bus animalib⁹ in generali credendū est fecisse libꝛū. ꝺic tamē in fine tegni se in multis operib⁹ ꝺixisse ꝺe eis. ꝺic enī: Esse animalium virtutum ostendi in libꝛo ī quo sunt tractat⁹ multi. De virtute tamē motiua que vna est ex specieb⁹ animalis virtutis fecit libꝛū aut cōtrahendo ser monē ad musculoꝝ motus: vt in libꝛo ꝺe motib⁹ liquiꝺis vel manifestis vel occultis: quem innuit etiaꝝ fecisse in fine tertij tegni: aut ad motus musculoꝝ ꝺetermina te partis: ⁊ sic est liber ꝺe voce: liber ꝺe vtilitate respira/ tōis: liber ꝺe causis respiratōis: liber ꝺe iuuamēto anhe/ litus: liber ꝺe motu pectoꝛis: ⁊ liber ꝺe instrumēto oꝺo/ ratus: quē recitat fecisse in fine secūꝺi ꝺe interioꝛib⁹. De virtute vitali credendū est ipm fecisse libꝛuꝝ. ꝺe operati/ one autē eius que est pulsare fecit libꝛos mul⁹ tos. primo liber ꝺe vtilitate pulsus: liber ꝺe pulsu cōtra Archigenē: ⁊ liber qui ꝺicit ꝓnosticū pulsus: ꝺe quo facit mentōeꝝ primo ꝺe ꝺifferētijs febꝛiū capl'o septio: qui inquit: Ar/ chigenes enim quicq̄ ꝺeliquit: ⁊ circa intelligentiā ⁊ co gnitionē ꝺuri pulsus ⁊c. ⁊ liber compenꝺiū pulsus: ⁊ li/ ber introductoꝛi⁹ ad Caroluꝝ: cōmentū pulsus: liber ꝺe ꝺifferentijs pulsus. Fecit etiā libꝛos ꝺe causis efficienti/ bus: ſic liber ꝺe causis ꝓcatarticis: ⁊ liber ꝺe causis coꝛ/ poꝛalib⁹: cui aꝺiacet liber ꝺe plenituꝺine: cui⁹ meminit xiij. terapentice. De causis finalib⁹ non opoꝛtuit facere libꝛū: quia sciētia operationū continet in scientia virtu/ tuꝝ. ⁊ qꝛ scientia spirituū vaꝺit etiaꝝ cum illis: fecit etiaꝝ libꝛū ꝺe contento in arterijs cōtra Archigenē: vt in fine tegni ꝺicit. hic enim ꝺicebat ī venis pulsatilib⁹ solum spīm cōtineri ⁊ nō sanguinē: sicut etiam recitat sexto epiꝺimi arū Johānes alexanꝺrin⁹. Fecit etiā libꝛos ꝺe fine. s. ꝺe sanitate p̄mo: secūꝺo ꝺe egrituꝺie. ꝺe sanitate quiꝺē fm se fecit libꝛū ꝺe optima habituꝺine ⁊ libꝛum ꝺe eucrasia. ꝺe modo aūt conseruatōis in generali ipsi⁹ sanitatis fe cit libꝛū ꝺe regimine sanitatis. sed ꝺe regimīe in speciа/ li vel ꝑseruatione fecit libꝛū ꝺe exercitio cum parua spe/ ra: ⁊ libꝛ ꝺe attenuanti ꝺieta: ⁊ libꝛū ꝺe bis quib⁹ conue nit purgatio in vere: cuius reminiscit in cōmento illius aphoꝛismi sexte particule: Quib⁹ phlebotomia aut phar macia cōuenit. Et qum cōsiꝺeraꝛit egrituꝺines: p̄mo fe/ cit libꝛū aꝺ sciendū simulationē egrituꝺinū: qui ꝺicit ꝺe modo sciendi ⁊ reꝺaꝛguendi simulātes egrituꝺinē. Se/ cūꝺo fecit ēt ꝺe egrituꝺine libꝛos multos: ꝺiꝺeraꝛit eiꝝ egrituꝺinū ꝺiuersitatē in generali: ⁊ sic fecit libꝛū ꝺe ac/ ꝺenti ⁊ moꝛbo. ꝺiuersitates autē speciales sunt fm gnā egrituꝺinū. fecit igitur libꝛū ꝺe modo male cōplexionis: libꝛū ꝺe ꝺifferētijs febꝛiū. ⁊ annectit ei liber ꝺe tabe: sal/ tem q̄tum aꝺ primā ei⁹ partē. Fecit etiā libꝛuꝝ ꝺe mala compositōe siue soluta vnitate: ⁊ libꝛum ꝺe ꝺislocatiōe quē allegat ⁹Rasis xv. continent. ꝺe moꝛbo composito fecit libꝛuꝝ ꝺe tumoꝛibus p̄eter naturā. i. apostematib⁹ Apostema enim est moꝛbus compositꝰ ex triplici genere moꝛboꝝ: scilicꝫ mala complexiōe: mala compositiōe: ⁊ soluta vnitate: secūꝺa p̄mi capl'o quinto. Qum autē cō/ siꝺeraꝛit egrituꝺinū loca: fecit libꝛuꝝ ꝺe interioꝛib⁹. ⁊ qū cōsiꝺeraꝛit tempoꝛa moꝛboꝝ siue mensuraⁿtia siue ter minātia: fecit libꝛum ꝺe quattuoꝛ tempoꝛib⁹ moꝛbi vni/ uersalib⁹: ⁊ ꝺe quattuoꝛ tempoꝛib⁹ particularib⁹: ⁊ libꝛū ꝺe creticis ꝺieb⁹: cui aꝺheret liber ꝺe crisi. Et qum cōsi/ ꝺeraꝛit accidētia egrituꝺinū fecit libꝛū ꝺe rigoꝛe: tremo re: spasmo: iectigatōe: ⁊ ꝺe disnia: ⁊ ꝺe typo: ⁊ libꝛum ꝺe caumate: ⁊ libꝛū ꝺe sternutatiōe: cuius recoꝛdat in com/ mēto illius aphoꝛismi q̄nte particule: Mulieri q̄ a ma/ trice. Rursus cōsiꝺerans ꝓnosticationē ⁊ iuꝺicium: fe/ cit libꝛuꝝ ꝓnosticoꝝ ꝺiuisum in libꝛos duos. ⁊ aꝺiacet huic noticie liber ꝺe ea q̄ in sōnijs ꝺignotōe. Consiꝺerās autē modos curanꝺi rōnales generales ⁊ cōmunes ma gis: fecit libꝛ terapentice: ⁊ libꝛuꝝ ꝺecē tractatuū. Speci aliꝰes autē modos consiꝺerās: fecit speciales regꝫas cu re: ⁊ fm hoc fecit libꝛ ꝺe febꝛib⁹ aꝺ Glauconē: ⁊ libꝛum ꝺe cura ictericie: ⁊ libꝛū ꝺe cura lapiꝺis. ⁊ consiꝺerās ex/ perimenta fecit libꝛū ꝺe secretis ⁊ experimētis aꝺ varias egritudines: ⁊ libꝛ ꝺe facile bis acquisibilib⁹: cui⁹ memi/ nit xiij. terapentice: capl'o Rursus. Fecit etiam libꝛos ꝺe instrumētis medicinalis sciētie. s. cibo ⁊ potu ⁊ manua/ li operatiōe. ꝺe cibis fecit libꝛ ꝺe aliment ⁊ libꝛuꝝ ꝺe eu chimia ⁊ cachochimia. ꝺe potu fecit libꝛū ꝺe aqua ⁊ libꝛ ꝺe vino: cui aꝺiecit libꝛ ꝺe vnꝺimijs. De medicinis autez simplicib⁹ fecit libꝛū ꝺe simplici medicina. De compoſi/ tis etiā medicinis credo ipm fecisse antiꝺotariū. bis om/ nib⁹ annectit liber ꝺe pharmacijs: ⁊ liber ꝺe quaꝺragin tasex plantis: quem habem⁹ cum cōmento humain: liber etiam ꝺe virtutib⁹ centauree quem ⁹Nicolaus ꝺe Regio transtulit: ⁊ liber ꝺinamiꝺioꝝ: ⁊ est ꝺinamiꝺius locus vbi scribunt virtutes reruꝫ: ⁊ liber ꝺe cōmoꝺitatib⁹ tyria/ ce: ⁊ liber ꝺe tyriaca aꝺ Cesarem: quē allegat ⁹Rasis fre quenter. Qnm autē consiꝺeraꝛit manualez operationē fecit libꝛuꝝ ꝺe chiꝛurgia: ⁊ ei annectit liber ꝺe phleboto/ mia: lz forte conuenienti⁹ poneretur inter libꝛos ꝺe cau sis efficientib⁹. ⁊ sic multi libꝛi Galieni sunt positi ī mul tis locis fm aliquā consiꝺerationē: qui scōm aliam poſ sunt alibi situari. Doc tamē scias: ipsuꝝ Galienū centum ⁊ quinquagiꝛa volumina ī medicina composuisse: teste Johāne toꝛtellio in sua oꝛtographia. Dec collegi a ꝺicti speculatoꝛis in medicina.

Finit libellus ꝺe ꝺiuisiōe libꝛoꝝ Galieni.

Incipit liber Hippocratis de lege: qui introductorius dicitur traductus per Arnaldum de villa noua de greco in latinum.

Medicina artiū pclarissima ⁊ excellentissima ꝓpter indisciplinā vtentiuz ⁊ indicantiū talis vana in defectu est vticꝫ magis omnib⁹ artib⁹. hoꝛū aūt peccatuz maxime mihi videꝫ habere causam hāc: quia ⁊ cōtra meritū medicine soli⁹ in ciuitatib⁹ nullū determinatū est ꝑter ignoꝛatōem. hoc aūt nō vulnerat compositos ex ea. simillimi enī isti sunt introductis in tragedia: etenī illi figurā ⁊ indumentū ⁊ faciē ⁊ speciē hipocrite habēt: nō sunt autē hipocrite. sic autē ⁊ medici nomine quidē multi: opere autē valde pauci. cōgruit enī ⁊ siquis debet medicinalē scientiā vere doceri hoꝛū participem esse nature disciplīe doctrine, loci altitudinis labozis ⁊ tempis. Primū quidē opus est natura: sup omnia habeat hanc. hac enim cōtra operāte vana sunt omnia. natura vero introducta ars doctrinalis fit: quā cum sapiētia facere oportet: disciplinatū factum in hoc loco qui aptus natus fuerit ad disciplinā. amplī⁹ autē inducē labozē in tempe multo curādo quaten⁹ disciplina in naturam cōuersa apte ⁊ bene creſcat ⁊ fruct⁹ afferat. qualis autē est speculatio vegetabiliū que sunt in terra talis est ⁊ medicine disciplina: nostra enim natura est qualis est regio: doctrine autē docētiū qualia semina: disciplina autē ꝙ ipa cadat in terrā cultā ſm temp⁹. loc⁹ i quo est disciplina est quale nutrimentū quod est ex conueniēti aere factū vegetabilib⁹: labor autē cultura. tempus autē corroborauit omnia ⁊ fecit nutriri pfecte. Hec autē quib⁹ indigēt medicine artē addiscētes ⁊ vere ipsi⁹ noticiā accipiētes ita p ciuitates eūtes: non verbo ſz ope medicos reputari faciūt. ignozātia autē est mal⁹ thesaurus ⁊ mala repositio habentib⁹ ipam ⁊ somniū ⁊ visio hilaritatis ⁊ gaudiū expers: timiditatis ⁊ audacie nutritió: timiditas infirmitatē significat: audacia vero inartificialitatem: ouoz enim hoc quidē scire facit: alterū vero ne scire: opinio autē ignozare. sacre autē res existētes sacris hominibus ostendunt: pzauis aūt nequaqꝫ pziusqꝫ perficiātur secretis scientia.

Explicit liber Hippocratis de lege: qui introductorius dicitur traductus per Arnaldum de villa noua de greco in latinū.

Hoc est hippocratis iusiurādum in cuiusdā sui libri ꝓncipio inuentū ⁊ e greco in latinū cōuersum ꝑ Petruz paulum vergeriū faciatum.

Estoz apollinem ⁊ esculapiū higiēꝫ ⁊ panaciam esculapii filias ⁊ deos et deas omnes me: quaz in me erit et quaz ingeniū meū valebit: hec omnia obseruaturꝫ: que hoc iurīurādo atqꝫ his tabellis continētur tributaꝫ me preceptozi meo a quo hāc artē edoctus sum non min⁹ qꝫ parēti a quo sum genitus vitaz cū eo cōmunicaturū res omnes quas illis necessarias esse intelligā pzo virib⁹ meis subministraturū progeniē eius fratrū loco habiturū: hanc artē sine mercede ⁊ sine pactionib⁹ edocturū: precepta omnia libēter ⁊ fideliter traditurū meis ⁊ ꝓceptozis mei liberis ceteriſqꝫ discipulis qꝫ se legib⁹ medicine astrinxerit atqꝫ iurati fuerīt: alij preterea nemini in curādis egrotis pzo viribus ⁊ pzo ingenio meo necessarijs rebus vsurū: nemini egritudinē dilataturum: nihil per iniuriā facturū: rogatū nemini daturum: neqꝫ id cuiqꝫ consulturū: neqꝫ pregnāti mulieri ad interficiendū conceptū fetū potionē porrecturū: vitā meam atqꝫ artē meam puram atqꝫ integrā seruaturū: laborāti lapillo haud quēqꝫ excisurū: sed exptis eius artis hoc negociū promissurū quācunqꝫ domū ingressus fuero dū taxat liberādis egrotis operā daturū: omnē iniuriā oēm corruptelā omne genus turpitudinis res etiaz venereas sponte mea euitaturū: sive muliebria corpa curauero sive virilia: sive hominis liberi sive serui que inter curāduz vel videro vel audiero vel etiā extra curā in vita hominū cognouero que reticēda esse intelligā nemini aperturum: sed intemeratā taciturnitatē seruaturū. Presens igitur iusiurandū integre atqꝫ incorrupte seruanti mihi omnia tam in vita qꝫ in arte mea prospa feliciaqꝫ succedant: ⁊ gloria in eternū parata sit: trāsgredienti vero atqꝫ periurio cōtraria omnia eueniāt.

Explicit Hippocratis iusiurandū in cuiusdaz sui libri ꝓncipio inuentū: ⁊ e greco in latinū conuersum per Petrumpaulū vergeriū faciatum.

Expletū est opus hoc preclarū artis medicine nomiatum Artisella Hippocratis: qꝫdiligētissime accuratissimeqꝫ emendatū per dominū Franciscū Argillagnes de Valentia: artiū ⁊ medicine doctorē insignē: impressum Venetijs summa cura ac sollicitudine Hermāni lichtēstein Coloniēsis. Anno dominici natalis. m.cccc.lxxxiij. quarto kalendas aprīles.

Registrū cartarū.

a b c d f g h i k l m n o p q r s u x y z A B C quaterni.
e. r. v. D terni.

Franciscꝰ argilagnes valentinꝰ lectoribꝰ huius libri.s.p.dicit:Cum superioribꝰ diebus a curꝫ infirmoꝝ vacarem:ꝛ potiꝰ ei parti medicine incūberē quam theoricā vocāt:venit forte mihi ad manꝰ hippocratꝫ medicoꝝ antiquissimi diuinū opꝰ qō a recētibꝰ medicis ars noīaī.Quōꝫ plegissez: illud ita mendose impressū esse deprehendi: vt longe plura essent vitiosa ꝛ deprauata q̄ emendata.nullꝰ certe sensus: nullaꝫ sn̄a ex his elici poterat.neqꝫ soluz id in hoc opere impresso facile est videre.sed i his libris qui penna scripti sūt vnusquisqꝫ liquido pcipere poterit:q̄re vehementē dolens hominū nostri temporis incuriā non admirari nō potui:nam prob deū atqꝫ hoiuz fidez q̄ hec est secordia:ꝰ que amētia:ꝰ que vt ita dicam prorsus mentꝫ alienatio:ꝰ quz i rebꝰ minime ꝓfuturꝫ nulliꝰ precij impримēdis hoies solliciti sint:ve texꝫ tñ medicoꝝ pclarissima opera i tenebris abscondita torpescere sinūt: neqꝫ ita ignauiter erga hippocratē nos agere debemꝰ: qum de mortali hoiuz genere bñ meritꝰ sit vt opera sua q̄plurima q̄ in arte medicine expiētia:studio:atqꝫ cura scripsit: preseferūt. hic enīz vir excellentꝫ nature medicinā longo tēpore pditā reuocauit in lucē.ꝛ qum veniente ab billi vicꝫ pestilentiā teste Plinio libro vij.ꝓdixisset ipse hippocrates:ꝛ discipulos ad auxiliandū p vrbes dimisissz:ob id meritū honores illi quos Herculi decreuit Grecia.ꝛ lz iampridē mihi dsuluissem nihil negocij cū impssoribꝰ habere q̄ ipsi ea que emendata acceperūt:plerūqꝫ mutare ac inuertere soleant:nihilominꝰ cōi vtilitati dsulens hoc opꝰ itez impримendū curaui quāta potui diligētia emendatū.ꝛ eo maxime audentiꝰ hanc puinciā suscepi:lz humerꝫ meis imparē:q̄ Hermanꝰ colonienſ librarie artꝫ amantissimꝰ suā mihi operā pollicitꝰ est:qui hāc artez ita pulchre ita emēdate exercet vt nō dubitem eū longe ceterꝫ impressoribꝰ prestare:pace tñ aliox dixerim: cuiꝰ artis inuentori maxime ꝓfecto laudes a mortalibꝰ referri debent:necnō ꝛ alijs qui post eū magna cū cura ꝛ diligētia artē hanc auxerīt:coluerint: ꝓfectiorēqꝫ indies reddiderīt.effecerūt etenī hi viri hoiuz generi opera sua vtilitatē tantā quantā prisco tēpora nullam viderūt:quo apud posteros immortalē eternāqꝫ gloriā pariter ac laudem dsequti sūt. Letari igiē mirū immoduz possunt nostre etatꝫ hoies q̄ i immensaz librox inciderīt copiaz: qua maiores nostri ꝛ que hanc pcessit etas caruerūt. videmꝰ etenī eā impressoꝝ nūero intantū excreuisse:vt iaz neče sit nō modo bibliotecas:vez etiā ꝛ domos implere. ve rūtamē non potuit hoc munꝰa diis collatū omn̄i ex parte fuisse pfectū: nam etsi mortalibꝰ vt antea dixi maximā hi viri attulerīt vtilitatē:tamē vt vulgo dici solet:Prope rosam sepe vrtica fita est:quz huic rei vnum deesse videā:diligentiaz.s.ꝛ accuratā librox emendationē.ego tñ pro virili mea emendando hoc ope quāta potui ꝛ cura ꝛ sollicitudie versatꝰ sum.possum etenī gloriari me nō id opꝰ emendasse:lz fere totū scripsisse:vt facile quiuis cōprehendere poterit collato vtroqꝫ exēplari:quare siqne fortassis pretermissa ac imutata inuenerit]:impressoꝝ potiꝰ celeritati ac festinātie q̄ mee puto ascribendū esse ignorātie:hi nāqꝫ interdū mutant syllabas aut aliq̄s omittūt lr̄as vel addūt:ꝛ si etiā mee impicie aut negligētie qō forte nequaqꝫ recusabo id vitiū ascribendū forez: veniat vobis i mentē hoiez nō ex oi parte eē pfectū:errareqꝫ eū sepe sepiusqꝫ otingit:lz labi ꝛ errare:nescire ꝛ decipi malū ꝛ turpe dicamꝰ. Testis est ei mihi i hac re Galienꝰ cōmento penultimo tertij libri ꝓgnosticoꝝ dicēs: Nos enī non possumꝰ q̄n errem⁹ semp. ꝛ 2° aphorismoꝝ cō mēto 19: Aliqñ in his pfectꝰ errat medicꝰ.cōstat etenī ipe ex p̄ncipijs quoꝝ alterꝫ semp ad malū machinat:neqꝫ solum hoc nāe defectu otingere arbitrandū est:sed etiā peccato p̄mi parentꝫ euenire firmiē putare debemꝰ:magister.n.sn̄iaꝝ libro.iij.inquit:Ex culpa p̄mi parentꝫ p̄ni sunt pedes nostri ad lapsuz.qō mulꝫ sacroꝝ canonū testimonijs firmare poterimꝰ:Natura eiz est imitatrix vitioꝝ.xx.q.iij.in ca. ꝓdigꝰ:Et hūana nā quodāmodo labiꝫ ad delicta:in autentico de monachis collatōe p̄ma paragꝛpho q̄s:ꝛ de penitētijs dis.ij.paragrapho charitas circa finē:Dis creatura sub vitio est ꝛ xij.q.p̄ma:Dis etas ꝓna est i maluz.q̄ nisi equo longior essē:cōplura possem exēpla in mediū afferre q̄bꝰ sn̄iaz meā hanc cōprobarē.neqꝫ hec dixi nisi vt meipm dsolarer:ꝛ neqs forte neglentē existimet i eo qō cōis hoiuz vtilitatꝫ grā nō spe glorie neqꝫ questꝰ susceptū est.ꝛ si aliq̄ interlegendū occurrerit: lector diligens facilime castigare poterit. neqꝫ hec peccata sunt digna iudicio Laci Minois ꝛ Radamāti:sunt enī adeo mīma q̄ facie p̄ma cognoscūt. Neqꝫ mirerꝫ q̄ ternꝰ qui sequit pⁿternū cuiꝰ signatura est lr̄a.t.vbi cōplet epidimia:ꝛ ē in eo libellꝰ de nā fetꝰ: nō fit signatꝰ in oībꝰ chartꝫ:naz liber tegni anteq̄z epidimia cōpleret impssus est:ꝛ qz addit⁹ est liber de nā fetꝰ:nō potuit signatio chartaꝝ otinuari,noli ḡ putare q̄ aliq̄d deficiat:lz post q̄ttuor chartas nō signatas inuenies nūeꝝ chartaꝝ otinuatū precedēti nūero.ꝛ libellꝰ de lege hippocratꝫ ꝛ eiꝰ iusurandū ꝓpter eandē cām nō potuerūt otinuari cū libello de nā fetꝰ:ꝓpter quod ꝛ positi sunt in fine totiꝰ operꝫ. Vale.

¶ Incipit tabula sup libros Regni que ordinat est eodē ordine quo tabula posita supra ante libros, pnosticor.

¶ Capitula p/mi libri. 151
Tres sē oēs. 151
Prima q̄dē
Scōa vo que
Tertia vo ex
Conati sūt g̃
Conati sunt
Null⁹ tñ ante
Sz r illā q̄dē
Pic vo diffinit
Que vo fm. 152
Sz nūc a diffi.
Medicia ē sci.
Scie g̃ nomen
Sanū aūt r
Et fm pmā
Sz qñ effi. 153
Neutr vo r
Est aūt r oe.
Incipiam⁹ igit̄
Sanū ē aūt.
Egr vo cor. 154
Egr vo vt nē
Qñ āt r neu.
Et bi⁹ q̄dē.
Sanū vo r. 155
¶ Capla le/cūdi li. tegni
Sūt āt r bor
Egra vo sig̃
Scōm vo b̄
Appellāt āt
Et vtilitas. 156
Exātib⁹ vo sa.
Cognitiōes vo
Substātia q̄ō
Ab his vo q̄
Scōm vo se.
Eor vo q̄ or.
Eor vo q̄ q̄dē
Genera āt la.
In eisdē vo. 157
Ab optia vo
Dēmīat āt
Simplr vo eg̃
Sūt vo bor
Et diuidit
Quib⁹ deficeps
Dolētia vo r
Oīb⁹ bis sen.
Signa vo bor
Ponētib⁹ no
Sig̃ g̃ egri. 158
Quattuor āt
Principalia igit̄
Ab illis vo ex.
Ipsa vo scipsa
Alie vo Gs
Capillor. 159
De q̄dē ptiū
Principiū āt
Tot⁹ q̄dē ca.
Paruū vo ca.
Magnū vo ñ
Si vo fm occi.
Principaliū. 160
Facil igit̄
Facilitas vo
Sic vo diffi.
Et bñ mobile
Adhuc vo mi.
Nā si eucratio
Talib⁹ q̄dē ī
Audire vo
Quecūq; vo. 161
Si vo cali⁹
Deiceps vo sig̃
Friores q̄ oz
Siccior vo
Cōposita q̄. 162
Si vo būidi.
Frida vo sil
Būide vo r. 163
Nec igit̄ sūt
Ex his g̃ tēdēs
Unicūq; g̃ tā.
Et ledūt q̄dem
Et b̄ cōe in
Magnitudo
Ea vo q̄ fz. 164
Glauc⁹ vo o.
Niger vo oct.
Subtile q̄dem
Crystalloides
¶ Tractus de corde.
De cordis aūt.
Calores g̃
Est āt latit. 165
In frigori vo
Spūs vo fidē
Tales r timidi
Siccū vo cor.
Scōz sygn. 166
Oīuz pilosissi.
Si vo būiditas
Pūdior vo
Frigū vo r. 167
Unū cōe ī oi.
¶ Tractatus de epate.
Epar vo eal
Frioris vo
Siccior vo. 168
Pūdioris
Cali q̄dē sil
Caliditas fidō
Siccitatē vo ī.
Media vo est
Min⁹ vo cali
Māifestū ē g̃
Pūdū q̄dē
Pūidi⁹ vo 169
¶ Tractatus testiculor.
Testiculor vo
Frida vo cral.
Būida q̄dē
Cal'a vo r ficca
Sueniēd⁹ fid.
Sic o frigi
Sicca q̄dē. 170
Tot⁹ corpis
Tot⁹ vo corpil
Dicēt igit̄ r
Cōpetēt vo
Quecūq; vo. 171
Frioris cra.
Sicca vo cras
Et būida vo
Et fm copula.
Pūida vo r
Frida vo r 172
Si vo frigū.
Decidēte vo
In oīb⁹ vo q̄
Cōsiderare vo
Silr oz ofide.
Que acuta
Silr vo r me.
¶ Tractatus de vētre.
Uētr cogni. 173
Pūdior vo
Calior vo nā
Frid⁹ vo nā
Ex egritudib⁹
Scōz opr corz
Diligēt vo. 174
Sz ppē bor
Siccitates vo
Nō vo ipla
Itaq; neqz sēp
Qñ vo bi⁹
Alie vo p. 175
Que vo ppē
Capit igit̄ ma.
Ea vo q̄ intra
Uētrē siqdē
Uelut si ita
Alter vo .176
Ex q̄b⁹ ma.
Sz ō bis suffi ci
Quecūq; vo ī p.
Nō appentia
Scōz vo ptē
Ea vo q̄ f c. 177
Ea vo q̄ f ep
Ita vo r fz 178
Et fm pect⁹
Et fm tracheā
Proportiōalr
Ex būoīb⁹ q̄.
Dolores vo 179
Nocet āt r
Quecūz vo egr.
Et oīsionē pp̄.
Dictū ē āt.
Eg̃rātiū q̄dē
Eadē q̄dē q̄ sūt
In medio vo.
Et ppē b̄
In eo q̄dē. 180
Scōz vo eā.
Nihil vo mirā.
Scōz vo alter
Quecūq; vo si.
Et sig̃ q̄ inue.
De his q̄dē
Future vo e.
Egrediant
Uelut orerim
Aut nō fm
Ita vo r būi.
Et vigilie.
Torsio vo ī 181
Quēadmodū
Et ppīa ad ali.
Ita vo r alia
Alia vo sūt fm
Scōz odoratū
Scōz anditus
Quēadmoō
Scōz tactū 182
Itaq; vo r f
Quecūq; vo
Quar genera
Māifeste q̄dē
Quēadmoō
Neqz oigō. 183
Oēm ē aūt
Ego aūt iā.
¶ Sequūt capla ctij li. tegni
Qñ vo r bar c
Qñ vo r bar i.
A fuātib⁹ icipi.
Qū igit̄ fit nō
Rursus igit̄ pn
Si. n. eēt īpassi.
Que māife.
Alēat igit̄ 184
Quod igit̄
Est igit̄ vnū
Sub bis. n. oī.
Ex motione
Ita vo r ex sō.
Et ex bis que
Aut egerūt
Oīa cui hec
Et corrūpūt
Et scriptū ē
Hec igit̄ oī. 185
Itaq; vo ex
Qū siqdē moti.
Et be sūt one
Ereni tpe ve.
Si. n. īdiget cor
Qñ āt in bis
Perfecte igit̄
Qñ vo r si. 186
Cōsideratōes
In cibis vo p.
Eq̄ē vo quodā
Ita vo r som.
Et eis dieta
Abstinē vo
Uenereor
Tps vo v. 187
Qualitatē
Dor vo q̄ co.
Silr vo r ī ali.
Si vo fm ali.
Plib⁹ vo tali.
Crassi igit̄ p.
Seruātes vero
Calidiora eni
Utrec vo r
Qñ motio 188
Contraria
Ita vo r cale.
Et simplr est
Si vo pmuta.
Calidiorē. n.
Hoc siqde ge.
Utilitas vo
Quō igit̄ r bi⁹
Silē igit̄ oīs.
Pōt. n. vēr
Organicor. 189
In plasmati.
Scōz q̄ritatē
In numero
Reliqū vo ge.
Quecūq; igit̄
Et q̄cūq; q̄.
Et q̄cūq; q̄. 190
Deficiētium
Oium aūt bor
Quecūq; vo abū
Eadē vo r eor
Māifestū ē āt
Quēadmoō in
Alijs vo ēphra.
Reliqū adhuc
Quā forsitā
Ad māifest. 191
Et bi⁹ q̄dē
Pūme vo oīuz
Utrarūq;
Jā siqdē factā
Nōdū vo exi.
Ei⁹ vo q̄ adhuc
Prohibet igit̄
Fcā vo egritu.
Curatio q̄dē
Scōz vo p. 192
Cal'e igit̄ oīs.
Si. n. īmodera.
Manifestū vo
Ad iuētionē
Quecūq; vo cāe
Ferūt enī si ita
Sz ocā q̄dē
Fuatiōes. 173
Sciētes igit̄
Scōz banc ptē
Nūc cōe būtes
Scōz vo oposi
Uelut si ita ac.
Si igit̄ ipsi pti.
In pfūdo vo
Si igit̄ cal⁹ ē
Si vo fri⁹ 194
Ita vo ī bu.
Ex pōne q̄dez
Ex plasmatiōe
Manifestū vo
Soluta vo cō.
Nō differt vo
Precedit aūt
Ut vo ea fiat
Cōglutīat vo
Primū q̄dē 195
Si vo alicui
In pīti vo
Fractura igit̄
Gnātio vo po.
Molle vo r
Qñ vo har 196
Superfluitas
Propter ea de.
Neruī vo r te.
Scōz oppositas
Dicte vo sūt
Et quidē oz
Intētiōz g̃. 197
Ita vo r fi vl.
Deñ est aūt
Et quidē si
Et de bis q̄.
Ad id vo qō
Eor igit̄ que
Intētio vo. 198
Si vo fractu.
Est aūt r em.
Hec quidē a
Que vo ex ster.
Que vo ex lap.
Ei⁹ vo q̄ pter
Immoderata
Quibuscūz 199
Amplior vo
Quecūz igit̄ in
Quecūz vo fz
Quecūz igit̄ fz
Quecūz vo sub
Ita vo r q̄cūq;
Uno vo caplo
Quecūz vo nō.
Intētio vero
Quecūz vo as.
Quecūz vo 200
Quecūz vo
Qñsuz ē aūt
Si vo ad iuicē
Sufficiet aūt
Huiusmōi vo
Necrūz aūt
Per īpaz āt. 201
Si igit̄ fuerit
Repellem⁹ aūt
Relicte vero
Euatio vero
Sz qñ oīa. 202
Et . ufficiēs
Debi.. vero in
Prioza igit̄ sa.
Alia vo ā plas.
Suppōat. n.
Alēa vero. 203
Sz qñ ī pfū.
Igit̄ euacuet
Inq̄tuz vero
Qñ vero r ō
Duplici vero
Quib⁹ vo. 204
Hec igit̄ rōe
Quedā vero
Scōz vo q̄z
Epichenō vero
In quo q̄dez
Quecūz vero
Uñ nec iten.
Sz ad reli. 205
Fit aūt boc
Itaq; r curō
Ex q̄b⁹ vero
Deiñ vero oi.
Tripler vero
In būoīb⁹
Quos neqz
Augmtati. n.
Augmtant:
Intētio vero
Alēant igit̄ 206
Euant vero
Propē vero a
Euacuant. n.
Antipaseos vo
Deriuatio vo
Oīa igit̄ que
Quēadmodū.
Neutre vo
Pōt āt ali. 207
Dictū ē aūt.
Resumptiua
Perfecte q̄dē
Si igit̄ dispō
Cause vo sa.
Et si multum
Liboz vero in
Pot⁹ vo aptua
Dictū est aūt
Nūc. n. nō 208
Dictū igit̄ q̄.
De his quidem
Triptita est.
P⁹ hūc aūt
Qñ aūt r in
Demōstrātes
De pncipa. 209
Ex b⁹ gener]
Ad cognes
Ex b̄ genere
Utilia aūt ad
Et q̄ oe sim.
Hec igit̄ oīa
Que terapeu.
Qñ aūt r añ
De alijs āt 210

Fin

DOMEIN-ARCHIEF
TE
UTRECHT.